NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 08810125 2

Digitized by Google

419

Chi non sa niente non dubita di niente.

Eugene Schuyler.

N° .....

Digitized by Google

Maurikios

ZDC

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

2 L 10α

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

Πάλαι μὲν Ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς

ΥΠΟ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ, ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

Τῷ δὲ 1819 τὸ δεύτερον μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, καὶ μετὰ ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς, σαφηνισθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθεὶς,

Ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ.

Νῦν δὲ τρίτον ἐπεξεργασθεὶς ἐκδίδοται ὑπὸ

Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΑΣ

Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον Νοέμβριον, Δεκέμβριον, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον.

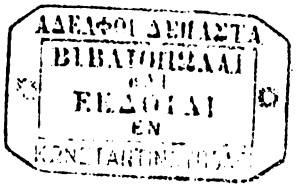

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

Τοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τῇ γενομένῃ ἐν Παρισίοις τῷ 1867 βασιλευθέντος.

(Παρὰ τῇ Πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 4.)

1868.

Digitized by Google

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
243159
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
1902

Αἱ διορθώσεις ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς παρούσης ἐκδόσεως θεωροῦνται κτῆμα τοῦ ἐκδότου.

Digitized by Google

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

ΚΑΛΟΝ εἰς πάντα ἄνθρωπον εἶναι νὰ γινώσκῃ τί οἱ πρὸ αὐτοῦ ἔπραξαν ὥστε νὰ ρυθμίζῃ τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὴν ἐκείνων δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν καὶ νὰ προφυλάσσηται ἀπὸ τῶν κακῶν εἰς ὅσα τυχὸν ἐκεῖνοι ὑπέπεσον· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὠφελείας καὶ καθῆκον ἔχουσιν οἱ μεταγενέστεροι νὰ προσφέρωσι τὸν ὀφειλόμενον εὐγνωμοσύνης φόρον εἰς τοὺς προγενεστέρους ὅσοι ἢ τὴν οἰκουμένην ὅλην ἢ τὴν πατρίδα αὐτῶν ὠφέλησαν ἔργα μεγάλα πράξαντες, ἢ ἑαυτοὺς παρασχόντες παράδειγμα ἀρετῆς εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐνέγραψεν εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῆς βίβλους τὰ ὀνόματα τῶν ἐξόχων ἐκείνων ὁσίων καὶ μαρτύρων, οἵτινες καὶ διὰ λόγου καὶ δι' ἔργων ἐκράτυναν καὶ ἐδραίωσαν τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν, καὶ ἐν ἡμέραις τακταῖς τὴν μνήμην ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν πανηγυρικῶς ἐπιτελεῖ.

Παρὰ τὸ πρέπον ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν νῦν χριστιανῶν προσέρχονται εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ συνεορτάζουσι τὴν μνήμην τῶν ὁσίων καὶ τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐκκλησίας, μὴ ἔχοντες γνῶσιν μηδὲ τοῦ βίου μηδὲ τῶν ἔργων ἐφ' οἷς ἐλαπρύνθη ὁ Ἅγιος, τοῦ ὁποίου ἐπιτελεῖται ἡ μνήμη. Ἐπειδὴ δὲ μάλιστα εἰς τὴν ἄγνοιαν ταύτην διατελοῦσι καὶ πολλοὶ τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, πανταχόθεν διωμολογεῖτο ἡ ἀνάγκη ἐκδόσεως βιβλίων, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὁποίων ν' ἀναρριπισθῇ ὁ μικροῦ δεῖν σβεσθεὶς θρησκευτικὸς ζῆλος· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν συντελεστικωτέρων πρὸς τοῦτο φιλοπονημάτων εἶναι καὶ ὁ ἀνὰ χεῖρας Συναξαριστής, ἀπεφάσισα, προτροπῇ ἀνδρῶν ὡς ἐκ τῆς ἱερᾶς κλήσεώς των κάλλιον ἐμοῦ γινωσκόντων τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου, νὰ ἐπιχειρήσω εἰς τὴν ἀνατύπωσιν αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου δὲν λέγω, διότι πᾶς ὁ ἀνὰ χεῖρας αὐτὸ λαμβάνων καὶ δι' ἁπλοῦ βλέμματος δύναται νὰ κατανοήσῃ ὁποῖον καὶ ὁπόσον εἶναι· ἀλλὰ δὲν δύναμαι καὶ ν' ἀποστιωπήσω ὁπόσας δυσχερείας ἀπήντησα εὐθὺς ἅμα ἠνέῳξα τὴν βίβλον ταύτην. Καὶ πρῶτον μὲν δὲν κατώρθωσα νὰ πείσω ἐμαυτὸν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀναπόδραστος ν' ἀνατυπωθῇ τὸ βιβλίον ἀπαράλλακτον ἂν ὄχι κατ' ἄλλο, τοὐλάχιστον κατὰ τὸ λεκτικόν. Τὸ μιξοσόλοικον καὶ μακαρονικὸν ἐκεῖνο ὕφος ὅπερ μετεχειρίζοντο οἱ σύγχρονοι τοῦ ἀειμνήστου Νικοδήμου γράφοντες, ἂν τότε ἦτο ἀνεκτὸν, σήμερον καὶ ἀηδὲς καὶ ἀφόρητον εἶναι καὶ περιττὸν, καθόσον καὶ ἡ ὁμιλουμένη ἡμῶν γλῶσσα, ἵνα μὴ εἴπω ἡ γραφομένη, μεγάλως ἔκτοτε προώδευσεν ἐπὶ τὰ κρείττω καθαρισθεῖσα ἀπὸ τῶν κακοζήλων ἐκείνων καταλήξεων καὶ φράσεων ἐξ ὧν ἔγεμε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ὄχι δὲ μόνον τὸ λεκτικὸν ἐκεῖνο εἶναι σήμερον ἀηδὲς καὶ περιττὸν ἀλλὰ καὶ δυσνόητον κατέστη, ἅτε εἰς παντελῆ ἀχρηστίαν περιπεσόν, ὥστε ἀντὶ σαφηνείας θὰ προέκυπτε στρυφνάτης καὶ ἀσάφεια.

Ἐνόμισα λοιπὸν πρέπον νὰ καθαρίσω τὸ λεκτικὸν καὶ νὰ τὸ ὁμαλύνω ἁρμόζων αὐτὸ πρὸς τὸ ἐν κοινῇ χρήσει κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους· τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξα συμβουλευθεὶς τοὺς δοκιμωτέρους παρ' ἡμῖν λογίους καὶ μάλιστα τοὺς περὶ τὰ Θεολογικὰ δεινοτέρους, ἐν οἷς τὸν γνωστὸν ἐν τῷ Πανελληνίῳ ἐπὶ πολυμαθείᾳ σεβάσμιον καθηγητὴν τοῦ ἐθν. Πανεπιστημίου κ Κ. Κοντογόνην, ὅστις καὶ διὰ τοῦ τύπου ἐξέφρασεν ὁμόφωνον περὶ τούτου γνώμην, καὶ τὸν σεβαστὸν ἀρχιμανδρίτην δόκιμόν τε ὡσαύτως καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κύριον Θεόκλητον Βίμπον. Καὶ πρὸς ἀμφοτέρους τούτους ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν ἐμὴν εὐγνωμοσύνην. Τόσῳ δὲ θαρραλεώτερον ἐπεχείρησα τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ λεκτικοῦ, καθόσον τὸ περὶ τούτου παράδειγμα μοὶ ἔδωκεν αὐτὸς οὗτος ὁ ἐν μοναχοῖς ἀοίδιμος Νικόδημος, κατὰ πολὺ ἐπὶ τὸ καθαρεῦον διασκευάσας τὴν αὐτοῦ μετάφρασιν, καθ' ἅπερ ὁμολογεῖ, ἀφ' ὅτι ὁ πρὸ αὐτοῦ μεταφράσας τὸν Συναξαριστὴν Μάξιμος ὁ Μαργούνιος.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ λεκτικοῦ, καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἠκολούθησα πιστῶς τὸ πρωτότυπον, παραβάλλων πρὸς τὴν ὑπὸ Μαργουνίου ἔκδοσιν καὶ πρὸς τὰ Μηναῖα,[1] μὴ παραλείψας μηδὲ κεραίαν εἰμή

[1] Τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἁγιορείτου Νικοδήμου ἐκδοθέντος Συναξαριστοῦ ἐγένετο δευτέρα μετατύπωσις ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1812 ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σωφρονίου Χ. Ἀσλάνογλου εἰς δεκατρία τομίδια διαιρεθεῖσα, καθ' ὅλα ἀπαράλλακτος τῷ πρωτοτύπῳ, καὶ κατὰ τὸ λεκτικὸν καὶ κατ' αὐτὰ ἔτι τὰ τυπογραφικὰ παροράματα.

Digitized by Google

τι πάντη περιττὸν ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνάρμοστον καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὅσους συνεβουλεύθην ἐφάνη. Κατ' ἀρχὰς ἐσημείωσα καὶ τὰ σφάλματα ὅσα ἐν τῇ μεταφράσει αὐτοῦ ὁ Νικόδημος ἀναφέρει ὡς ὑπάρχοντα ἐν τοῖς μηναίοις, κατόπην ὅμως παρατηρήσας ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ Βαρθολομαίου τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ γενομένῃ ἐκδόσει τῶν Μηναίων τὰ σφάλματα ταῦτα ἐπινορθώθησαν, ἔπαυσα ἀπὸ τῆς ματαιοπονίας ταύτης.

Ὅ,τι δήποτε δὲ προσέθηκα ἐν ὑποσημειώσει ἢ χάριν ἱστορικῆς ἀκριβείας, διότι παρετηρήθη ὅτι ἐν τῷ πρωτοτύπῳ πολλαὶ χρονολογίαι ἦσαν ἐσφαλμέναι, ἢ πρὸς ἐξήγησιν λέξεων τινῶν λατινικῆς καταγωγῆς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, ἢ ἄλλο τι· ταῦτα πάντα διέκρινα ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου ἐπισημειώσας τὸ Σ. Ε. (Σημείωσις τοῦ ἐκδότου.) Νομίσας δὲ καλὸν νὰ ἔχωσιν οἱ ἀναγνῶσται τοῦ Συναξαριστοῦ συνοπτικὴν γνῶσιν τῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν γενομένων διωγμῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, προέταξα σύντομον τούτων ἀφήγησιν.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν ὑπ' ἐμοῦ πραχθέντα μικρὰ καὶ μετὰ δειλίας ἐπιχειρισθέντα, εὐχόμενος δὲ ὅπως ἄλλοι ἐμοῦ ἱκανώτεροι μεγαλήτερα καὶ ὠφελιμώτερα πράξωσι, ἐπικαλοῦμαι τῶν λογίων τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τὴν εὐμένειαν. Ἀπονέμω δὲ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς ἐκείνους ὅσοι διὰ τῆς προθύμου αὐτῶν ἠθικῆς ἢ καὶ ὑλικῆς συνδρομῆς συνετέλεσαν πρὸς τὴν πολύμοχθον ταύτην ἔκδοσιν· ἰδίᾳ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Σ. Ὑπουργεῖον ὅπερ διὰ δύο ἀλλεπαλλήλων ἐγκυκλίων ἐσύστησε μετὰ ζήλου τὸ ἔργον μου, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Γενικὸν γραμματέα τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου κ. Α. Ζ. Μάμουκαν τὸν εὐδοκίμως ἀπὸ πολλοτάτων ἤδη ἐτῶν ὑπηρετοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν παιδείαν καὶ τὴν πατρίδα δι' ἔργων καὶ συγγραφῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαΐου 1868.

Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ

τῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας γενομένων διωγμῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Ἡ διάδοσις τῶν θείων ῥημάτων τοῦ Εὐαγγελίου οὐδ' εὐχερῶς οὐδ' ὁμαλῶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο· ἀλλὰ διὰ πολλῶν πόνων καὶ ἀγώνων βῆμα πρὸς βῆμα ἀντεπάλαιε πρὸς τὸ εἰδεχθὲς καὶ ἀνόσιον τῆς εἰδωλωλατρείας φάσμα. Παλαιαὶ προλήψεις βαθυτάτας ἔχουσαι τὰς ῥίζας, ἀνήκουστος θηριωδία καὶ ἐγωϊσμὸς ἄμετρος ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἀντεμάχοντο καὶ κτηνωδῶς κατεπολέμουν πᾶσαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν.

Θαυμάζει ὄντως ὁ ἀναλογιζόμενος πῶς ἐπετεύχθη ἡ ἐξάπλωσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν μέσῳ τοιούτων καὶ τοσούτων προσκομμάτων, καὶ πῶς τὸ κήρυγμα ὀλίγων ἀνδρῶν, τῶν δώδεκα πρώτων ἀποστόλων, κατώρθωσε νὰ ὑπερισχύσῃ προαιωνίων προλήψεων ὑποστηριζομένων δι' ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως, καὶ δὲν κατεπνίγη ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ ὑπὸ τοσούτων καταπολεμηθὲν πανισχύρων στοιχείων.

Ὁ ἀναγινώσκων τὰς πολυειδεῖς βασάνους ὅσας ὑπέστησαν οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ δυσπιστίας, καὶ ἀμφιβάλλει ἂν τάχα ἦναι ἀληθῆ τὰ ἱστορούμενα ἄθλα τῶν μαρτύρων, μὴ δυνάμενος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ αὐτοῦ ἀδυναμίᾳ νὰ κατανοήσῃ πῶς πλάσματα θνητὰ ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστῶν συνιστάμενα ὑπεβάλλοντο προθύμως εἰς τοσαύτας βασάνους, χάριν μόνης καὶ μόνης τῆς ἀληθείας, οὐδεμίαν ἐγκόσμιον ἀμοιβὴν προσδοκῶντα εἰμὴ μόνον τὸν ἀμαράντινον τῆς ἀθανασίας στέφανον· καὶ τοῦτο ποῖοι; ἄνθρωποι πολλάκις ἀμαθεῖς, ἀγωγῆς οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης τυχόντες, καὶ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἐπρεσβεύοντο καὶ ἐπεκράτουν ἀρχαὶ πάντη ἀντίθετοι τῶν εὐαγγελιζομένων διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων βλέπει μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὰ ἐν τοῖς μαρτυρολογίοις ἀναφερόμενα εἶναι μηδαμινὰ ὡς πρὸς τὰ καθολικὰ γεγονότα. Διότι ὄχι πλέον ἄτομα, ἀλλ' ἀγεληδὸν κατεμαστίζοντο, ἐξεπατρίζοντο, κατεσφάζοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοί, ἀφοῦ προηγουμένως κατεβασανίζοντο διὰ παντοίων βασάνων, ὅσας ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐν τῇ θηριωδίᾳ αὐτοῦ ἐπινοεῖ.

Τὸν σπόρον τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ἀνεκτίμητον θησαυρὸν οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι τῆς πίστεως ἀθληταὶ φέροντες, ἀπέκρυπτον εἰς σπήλαια, εἰς φάραγγας, εἰς αὐχμώδεις ἐρήμους, καὶ ἐκεῖ διέσωζον καὶ ἐπολλαπλασίαζον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεμακρυσμένα ταῦτα καὶ ἀπόκρυφα καταφύγια κατέφθανεν ἡ χεὶρ τῶν ἀπηνῶν διωκτῶν, καὶ ἀποσπῶσα ἀπὸ τῆς προσευχῆς τὸν εὐσεβῆ μοναχόν, ἔσυρεν αὐτὸν ἀπανθρώπως πρὸς τὸ σφαγεῖον. Κατὰ τὴν βάβαρον ἐκείνην ἐποχὴν τὰ ἀμφιθέατρα ἔβριθον θεατῶν ἐπικροτούντων καὶ ἀγαλλομένων εἰς τὸν ὑπὸ ἀγρίων πανθή-

Digitized by Google

ρων καὶ λεόντων κατασπαραγμὸν τῶν μαρτύρων. Σεβάσμιοι γέροντες, παρθένοι ἁγναὶ, ἄκακα μειράκια κατεξεσχίζοντο ὑπὸ τῶν τίγρεων, ἢ εἰς καμίνους πεπυρωμένας κατεκαίοντο καὶ μυριοτρόπως ἄλλας βασάνους σκληροτάτας ὑπέφερον.

Ὄχι δὲ μόνον διαταγαὶ ῥηταὶ αὐτοκρατόρων καὶ ἡγεμόνων ἐξεδίδοντο πρὸς παντελῆ ἐξόντωσιν τῶν χριστιανῶν· ἀλλὰ πολλάκις ὁ ἄγριος ὄχλος τῶν εἰδωλωλατρῶν ἀφορμὴν λαμβάνων καὶ ἐκ γεγονότων ἐντελῶς ἀσχέτων πρὸς τοὺς χριστιανοὺς, ἐπετίθετο κατ' αὐτῶν, ἀνηλεῶς κατασφάττων καὶ διαρπάζων τὰ ὑπάρχοντά των. Ἤρχετο λιμός; τὸν ἔφερον οἱ χριστιανοὶ καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶσιν αὐστηρῶς· κατεστρέφετο ὑπὸ σεισμοῦ μία πόλις; ἔνοχοι τοῦ ἐγκλήματος ἦσαν οἱ χριστιανοί· συνέβαινε λαοφθόρος νόσος; οἱ χριστιανοὶ πάλιν ἔπταιον καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐξοντώσωσιν. Οὕτως ὁ θηριόψυχος Νέρων ἐπιθυμήσας ποτὲ νὰ ἴδῃ πόλιν πυρπολουμένην, ἐνέπρησε διὰ τῶν φίλων του τὴν Ῥώμην καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπήλαυσε τὴν ἀπαράμιλλον ἡδονὴν τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους μεταβεβλημένην εἰς τέφρας καὶ ἐρείπια. Κατὰ τίνος ὅμως ἐπέπεσεν ὅλη ἡ μανία τῶν ἀστέγων κατοίκων; κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι αὐτοὺς ὡς ἐνόχους τῆς πυρκαϊᾶς ὑπέδειξεν ὁ Νέρων καὶ οἱ τούτου φίλοι. Καὶ δι' ἕτερον δὲ λόγον κατεδιώκοντο καὶ ἐφονεύοντο οἱ χριστιανοὶ, κοθόσον διὰ νόμου τὰ κτήματα αὐτῶν ἐδημεύοντο καὶ ἐγίνοντο ἰδιοκτησία βασιλική.

Μετὰ τὸν ἐπὶ Νέρωνος διωγμὸν ἐπῆλθον πολλοὶ ἄλλοι ἔτι σκληρότεροι, ἐπὶ Δομιτιανοῦ (95 Μ. Χ.), ἐπὶ Τραϊανοῦ (99 Μ. Χ.), ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ φιλοσόφου, (167) ἐπὶ Σεπτιμίου Σευήρου, ἐπὶ Μαξιμίνου, ἐπὶ Δεκίου (250 Μ. Χ.) καὶ ὁ σκληρότατος πάντων ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, (284) ὅστις παραπεισθεὶς ὑπὸ τοῦ χριστιανομάχου καὶ σιμοβόρου γαμβροῦ του Γαλλερίου ἐξέδοτο ἐν Νικομηδείᾳ διάταγμα ὁρίζον νὰ κατεδαφισθῶσι μὲν οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ, νὰ παραδοθῶσι δὲ εἰς τὸ πῦρ ὅλα τὰ ἱερὰ αὐτῶν βιβλία, καὶ νὰ ἀποστερηθῶσιν οἱ χριστιανοὶ τῶν ἀστυκῶν καὶ πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων. Μετὰ πολλὰς τέλος καὶ ἀλλεπαλλήλους συμφορὰς ἐπεφάνη σημεῖον ἀνακωχῆς, τὸ νικηφόρον λάβαρον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, διὰ τοῦ ὁποίου τότε πρῶτον ὁ σταυρὸς ἀνυψώθη μεγαλοπρεπὴς καὶ τροπαιοῦχος ἐπὶ τῆς καταπιπτούσης λατρείας τῶν εἰδώλων. Πρῶτος ὁ Κωνσταντῖνος ἐξέδοτο ἐν Μεδιολάνῳ τῷ 313 διάταγμα δι' οὗ ἐπετρέπετο εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν του ὑπηκόους ἐλευθέρα ἐκλογὴ τοῦ ἐνὶ ἑκάστῳ ἀρέσκοντος θρησκεύματος, καὶ, τὸ κυριώτερον, διετάσσετο ν' ἀποδωθῶσιν ἀπροφασίστως εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱ ναοὶ καὶ τὰ διαρπαγέντα ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν κτήματα.

Τὴν δὲ τρίτην Ἰουλίου τοῦ 323 ἔτους μετὰ κραταιρὰν μάχην τοῦ Κωσταντίνου κατὰ τοῦ προμάχου τῆς εἰδωλωλατρείας Λικινίου, καταστροπωθέντος τοῦ τελευταίου τούτου, ἀνεδείχθη νικητὴς ὁ σταυρὸς καὶ ἀνεκηρύχθη λαμπρῶς ἡ ὑπεροχὴ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἔκτοτε οὐδεὶς ἐπίσημος διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων ἐνηργήθη. [1]

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν διωγμῶν καὶ ἄλλη μάστιξ ἐνέπεσε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπ' αὐτῶν τῶν σπαργάνων του· αἱ Αἱρέσεις καὶ τὰ Σχίσματα, αἵτινες ἀναφυεῖσαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διήρεσαν καὶ κατεκερμάτισαν αὐτὴν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ αἱρέσεις αἱ Ἰουδαΐζουσαι, αἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς Ἐβιωναίους, Ναζωραίους, Ἐλκεσαίους, Κηρινθιανοὺς, Χιλιαστὰς κτλ· ἔπειτα αἱ αἱρέσεις τῶν Γνωστικῶν, διακλαδούμεναι εἰς Βασιλειδιανοὺς, Ἡρακλεωνίτας, Μαρκωσίους καὶ ἄλλους· κατόπιν ἦλθεν ἡ Νεοπλατωνικὴ φιλοσοφία, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεφύη ἡ μεγίστη πασῶν αἵρεσις τοῦ Ἀρείου· καὶ τέλος ἡ περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων ἀλληλομαχία. Χεὶρ ἀνθρώπου δὲν ἐπαρκεῖ νὰ περιγράψῃ ὅσα κακὰ ἔφερον αἱ κατὰ καιροὺς θρησκευτικαὶ αὗται διαφωνίαι, διότι τοσοῦτον φανατισμὸν εἶχον ἑκατέρωθεν, ὥστε καὶ αἱματοχυσίαι συχναὶ ἐγίνοντο, καὶ διωγ-

---

[1] Καὶ μετὰ τὸν Κωνσταντῖνον ὅμως ἔπαθον πολλὰ οἱ χριστιανοὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλωλατρῶν ὀνομαστὶ δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίου ἀνακληθὼν τὴν ἀρχὴν ὠνειρεύθη ν' ἀναστήσῃ τὴν παρηκμακυῖαν ἤδη εἰδωλωλατρείαν, καὶ τοσοῦτον ἐμεθύσθη ὑπὸ τῆς ἰδέας τούτης, ὥστε παρεξετράπη, καίτοι φύσει φιλάνθρωπος ὤν, εἰς μυρίας κατὰ τῶν χριστιανῶν βιαιοπραγίας καὶ ἀδίκους κακώσεις· ἐν ἄλλοις μάλιστα ὄχι μόνον τοὺς ἀπέκλεισεν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν ἀξιωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπηγόρευσεν αὐτοῖς τὴν σπουδὴν περὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν καὶ ἐν γένει τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἐπιλέγων ὅτι ταῦτα ἁρμόζουσι τοῖς τὰ ἀρχαῖα φρονοῦσι, τοῖς ἐθνικοῖς δηλαδή. Τοιαύτας ἀρχὰς πρεσβεύων ὀλέθρια βεβαίως προϊόντως τοῦ χρόνου θὰ διέπραττε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐὰν μὴ ὁ θάνατος διέκοπτε τὰ καταχθόνια ταῦτα σχέδιά του. Ἀπέθανε δὲ πληγωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον ἐν ἔτει 363, δύο μόλις ὅλα ἔτη βασιλεύσας.

Digitized by Google

μαὶ ὑπεκινοῦντο ὄχι πλέον ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν τῶν χριστιανῶν κατὰ τῶν ἀντιδοξούντων ἀδελφῶν των. Καὶ ἐκ τῶν ἐμφυλίων ὅμως τούτων σπαραγμῶν ἐξῆλθε νικήτρια ἡ ὀρθοδοξία, διότι καὶ ἐν ταῖς κρισιμωτέραις περιστάσεσιν ἄνδρες περιφανεῖς ἀναλαβόντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀντιπάλους δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων ἀπεστόμωσαν, καὶ τὸ κράτος αὐτῆς ἐδραίωσαν.

Εἴπομεν ὅτι οἱ χριστιανοὶ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἕνεκα τῶν φοβερῶν διωγμῶν, ἠναγκάζοντο ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ νὰ τελῶσι τὰ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν θρησκείας μυστήρια, εἰς μεμακρυσμένας ἐρήμους ἢ ὑψηλὰς κορυφὰς ὀρέων ἢ ἐντὸς σπηλαίων καταφεύγοντες, καὶ ἐκεῖ ἐν εὐσεβείᾳ καὶ κατανύξει καὶ προσευχῇ τὸν βίον διάγοντες. Ὁ δὲ βίος τῶν πρώτων ἐκείνων χριστιανῶν ὄχι μόνος λιτὸς καὶ ἀφελὴς ἦτο· ἀλλὰ καὶ ὑπογραμμὸς ἐγένετο ὅλων τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν· καὶ ἄκρα μὲν ἀγάπη καὶ ὁμόνοια ἐπεκράτει ἐν ἀλλήλοις, διαιρούμενοι δὲ κατὰ κοινότητας διώριζον διακόνους ὧν ἔργον ἦτο ἡ διανομὴ τῶν ἀφθόνων ἐλεῶν εἰς τοὺς ἀπορωτέρους, καὶ ἡ περίθαλψις τῶν πασχόντων καὶ ἀπροστατεύτων. Ἐν ὥρᾳ δὲ κινδύνου, ὅτε βαρὺς ἐπήρχετο κατ' αὐτῶν διωγμός, τὰ ἄκακα ἐκεῖνα ἀρνία, ἐμφορούμενοι ὑπὸ θείου ἐνθουσιασμοῦ, μετὰ θαυμαστῆς γενναιοψυχίας, ὡς ἄνδρες ὑπ' οὐδενὸς πτοούμενοι, ἐπαρρησιάζοντο ὅπου τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἐξυβρίζετο, ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς θρησκείας ἐφαίνετο μεγαλήτερος, καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπερασπιζόμενοι τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, πολλάκις δὲ καὶ λοιδοροῦντες καὶ ἐμπαίζοντες τὰ ξόανα τῶν εἰδωλολατρῶν, παρέδιδον ἑαυτοὺς εἰς τῶν δημίων τὰς χεῖρας. Ἐκτὸς δὲ τῶν θείων τούτων μαρτύρων ἦσαν καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἀπαρνούμενοι πάντα τὰ ἐγκόσμια καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν διανέμοντες τοῖς πτωχοῖς, ἀπεσύροντο εἰς ἀπόκεντρόν τι μέρος, καὶ ἐκεῖ ἐντὸς σμικροτάτων κελλίων, ἢ καὶ πολλάκις ἐντὸς ὀπῶν καὶ σπηλαίων, ἐταλαιπώρουν τὰ σώματά των διὰ νυστειῶν ἀπιστεύτων, προσευχῶν ὁλονυκτίων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν σκληραγωγιῶν, τρεφόμενοι μὲ βοτάνας καὶ σκληροὺς σάκκους ἀντ' ἄλλου ἱματίου περιβεβλημένοι· τὰς δὲ ἐκ τῆς προσευχῆς ὑπολειπομένας ὥρας εἰργάζοντο φιλοπόνως καὶ μετεχειρίζοντο τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας των ποριζόμενα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν. Μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν οἱ ὅσιοι οὗτοι ἀσκηταὶ πολλαπλασιαζόμενοι συνέστησαν τὰς λαύρας καὶ τὰ κοινόβια ἢ μοναστήρια. [1]

ὁ ἐκδότης,

---

[1] Οἱ βουλόμενοι καταμαθεῖν ἐκτενέστερον ὅσα νῦν ἐνταῦθα ἐπιτροχάδην διήλθομεν, παραπέμπονται εἰς τὴν πολύτιμον ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Κοντογόνου. Ἐν Ἀθήναις 1866.

Τυπωθέντος τοῦ προλόγου τούτου ἐν σπουδῇ ἄνευ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ τελευταίου δοκιμίου παρεισέφρησαν τὰ ἑξῆς λάθη

σελ.	ρ'.	στίλη	β'.	στίχ. 1 ὕφος ἀντὶ θρος.
»	»			ἐν ὑποσημειώσει Σοφρονίου ἀντὶ Σωφρονίου.
σ'.	»		α'.	στίχ. 3 κατόπην ἀντὶ κατόπιν.
»	»		»	» 8 ἐπινορθώθησαν ἀντὶ ἐπηνωρθώθησαν.
»	»		β'.	» 4 εἰδωλολατρείας ἀντὶ εἰδωλολατρείας.
»	»		»	» 19 ἄθλα ἀντὶ ἆθλα.
»	»		α'.	» 2 ἀγναὶ ἀντὶ ἁγναί.
			»	» 10 εἰδωλολατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
			β'.	» 5 ἀποδωθῆσιν ἀντὶ ἀποδοθῶσιν.
			»	» 10 εἰδωλολατρείας ἀντὶ εἰδωλολατρείας.
		ἐν ὑποσημειώσει		στ. 2 εἰδωλολατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
				» 3 εἰδωλολατρείαν » εἰδωλολατρείαν.
				» 13 προϊόντος ἀντὶ προϊόντος.
				» 17 εἰς ἀντὶ ἐς.
σ'.			α'.	» 18 μόνος ἀντὶ μόνος.
			β'.	» 12 νυστειῶν ἀντὶ νηστειῶν.

Digitized by Google

Ἀριθ. Πρωτ. 6971.

Διεκπ. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1867.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τοὺς Σ. Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους καὶ τὰ ὑπ' αὐτοὺς Μοναστηριακὰ Συμβούλια.

Ἡ βιογραφία τῶν ἀπὸ καταβολῆς τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας γεραιρομένων Ἁγίων εἶναι οὐ μόνον οὐσιωδέστατον μέρος τῆς ἱστορίας αὐτῆς καὶ τῆς τῶν ἀγώνων, δι' ὧν ἡ ὀρθοδοξία ἐστηρίχθη, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελέστατον ἀνάγνωσμα πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς.

Ὁ κατὰ τὸ 1819 ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθεὶς Συναξαριστὴς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου περιέχων ἐν συνόψει καὶ ἐν ἁπλουστάτῃ γλώσσῃ τοὺς βίους πλείστων τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἁγίων, καὶ ἁπλῆν μνείαν τῶν ὑπολοίπων, εἶναι οὐ μόνον πίναξ εὐσύνοπτος τῶν τε ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀθλησάντων καὶ τῶν διὰ τοῦ ὁσίου αὐτῶν βίου ψυχοσωτήρια παραδείγματα τοῖς πιστοῖς παρασχόντων, ἀλλὰ καὶ ἀνάγνωσμα εὐάρεστον καὶ ὑγιοῦς πνευματικῆς τροφῆς τῷ ἐντυγχάνοντι πάροχον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον τοῦτο βιβλίον ἐξέλιπε σχεδόν, ἅτε περιζήτητον γενόμενον, ὁ λόγιος κ. Θ. Ν. Φιλαδελφεὺς, θείῳ ἐλαυνόμενος ζήλῳ, ἀνέλαβε τὴν μετατύπωσιν αὐτοῦ, ὡς μανθάνετε ἐκ τῆς ὧδε συνημμένης ἀγγελίας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς εὐόδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ταύτης ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν προαιρουμένων νὰ ἐνισχύωσι τὴν διάδοσιν τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ ἐπειδὴ ἐστὲ τεταγμένοι εἰς τὴν τάξιν τῶν μάλιστα ἐπιθυμούντων καὶ κλῆσιν καὶ ἀποστολὴν ἐχόντων νὰ χορηγῶσι πᾶσαν εἰς τοιαῦτα ἔργα ἀντίληψιν, ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὴν ἀγγελίαν τοῦ εἰρημένου λογίου, συνιστῶντες αὐτὴν εἰς τὸν ὑμέτερον θεοφιλῆ ζῆλον.

Ὁ Ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ἀλεξ. Ι. Βλάχος.

Ἀριθ. Πρωτ. 3678. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Μαΐου 1868.

Διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους καὶ τὰ ὑπ' αὐτοὺς Μοναστηριακὰ Συμβούλια.

Ἐκ τῆς 16 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ καθ' ἡμᾶς ὑπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6971 ἐγκυκλίου του ἀναγγείλαν ὑμῖν τὴν ἀνατύπωσιν τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου ἣν ἐπεχείρησεν ἐκ ζήλου θρησκευτικοῦ ὁ λόγιος Κύριος Θ. Ν. Φιλαδελφεὺς, ἐσύστησεν αὐτὴν εἰς ὑμᾶς ὡς ἀνάγνωσμα εὐάρεστον καὶ ὑγιοῦς πνευματικῆς τροφῆς πάροχον.

Τοῦ ἐξαιρέτου τούτου βιβλίου ἡ τύπωσις ἐκτοτε ἀρξαμένη μετ' ἐπιμελείας συντόνου, ἐξετελέσθη ἤδη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ, ὡς ἀνήνεγκεν ἡμῖν ὁ ἐκδότης, ἐντὸς τοῦ παρόντος Μαΐου μηνὸς διανεμηθήσεται ὁ Α', τόμος, ὁ περιλαμβάνων τοὺς ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς βίους τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἁγίων· ἐν συνεχείᾳ δὲ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς προβήσεται καὶ ἡ τοῦ Β'. τόμου τύπωσις, τοῦ περιλαμβάνοντος τοὺς βίους τῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἑορταζομένων ἁγίων· ὥστε οἱ προαιρούμενοι νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, θέλουσιν ἔχει ἐντὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους πλήρη τὴν ἔκδοσιν τοῦ Συναξαριστοῦ ἀντὶ τῆς μετριωτάτης τιμῆς δραχμῶν εἴκοσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μνησθεὶς κύριος Θ. Ν. Φιλαδελφεὺς πάνυ ἀφιλοκερδῶς ἐπισπεύδει τὴν περαίωσιν τοῦ ἔργου, δίκαιον ἐγνωμεν νὰ ἐπιστείλωμεν πρὸς ὑμᾶς τὴν παροῦσαν, καθ' ὑπόμνησιν τῶν προεπισταλέντων διὰ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 6971 ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου (ἐφ' ἧς στηριχθεὶς ὁ ἐκδότης κατήρξατό τότε ἀμέσως τῆς τυπώσεως τοῦ βιβλίου)· ὅπως ἐκ θεοφιλοῦς ὁρμώμενοι ζήλου χορηγήσητε προθύμως εἰς αὐτὸν τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἀγγελίας του ἐζητήσατο ἀντίληψιν ὑμῶν, τῶν γινωσκόντων μάλιστα ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐνισχύονται κυρίως ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τοῦ ἀδιαλείπτως ἐν χερσὶ φέροντος τὰ ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας βιβλία καὶ ἐξ αὐτῶν μετοχετεύοντες τῷ λαῷ τὰ σωτήρια.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Ἀλέξ. Ι. Βλάχος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδοτο τὴν ἐξῆς ἐγκύκλιον ἐγκρίνασα οὕτω τὴν νέαν ταύτην ἔκδοσιν.

Ἀριθ. Πρωτ. 8303.

Διεκ. 6445.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἐπικράτειαν Πανιερωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους, καὶ Ἐπισκόπους.

Εἰ καὶ γινώσκουσα μὲν ἡ Σύνοδος ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Ὑπουργεῖον, δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου π. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 6974, ἐσύστησε πρὸς ὑμᾶς τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Θ. Ν. Φιλαδελφέως ἀρξαμένην ἤδη μετατύπωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου φιλοπονηθέντος Συναξαριστοῦ, ἀφορῶσα δὲ εἰς τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον, καὶ τὸ ψυχωφελὲς τῆς βίβλου, συνίστησι καὶ αὐτὴ ταύτην, ἐντελλομένη ὑμῖν ἐνεργῆσαι ὅ,τι διὰ τῆς μνημονευομένης ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου προσεκλήθητε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1868.

✠ Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΦΙΛΟΣ, Πρόεδρος. ✠ Ὁ Ἰθάκης ΓΑΒΡΙΗΛ. ✠ Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΔΟΣΙΘΕΟΣ. ✠ Ὁ Γυθείου ΙΩΣΗΦ. ✠ Ὁ Θήρας ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμανδρ. Ἀβέρκιος Λαμπίρης.

Digitized by Google

ΕΚ ΤΗΣ Α'. ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Ἐπιστολῇ τοῦ Πανοσιωτάτου, καὶ Σοφολογιωτάτου ἐν Ἱεροδιδασκάλοις κυρίου Ἰωσὴφ τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ τῆς Ἱερᾶς, Βασιλικῆς, καὶ ὄντως μεγαλοπρεποῦς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου ἁγίου Ἀρχιμανδρίτου, ἐπικυρωτικὴ τοῦ παρόντος νέου Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν ἐρατεινήν μοι αὐτῆς Ὁσιακὴν καὶ μεμουσωμένην κορυφὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι.

Ἐδεξάμην ἀσμενέστατα τὸν παρὰ τῆς αὐτῆς ἐλλογιμότητος νεωστὶ συλλεχθέντα, καὶ φράσει καθαρωτέρᾳ τε καὶ γλαφυρωτέρᾳ καλλωπισθέντα Συναξαριστὴν, καὶ ἀναγνοὺς αὐτὸν καὶ γνοὺς, ὡς ἔμοιγε ἐφικτὸν, μακαρίζω αὐτὴν ἕνεκα τῶν ἀτρύτων πόνων, ὧν κατεβάλετο ὑπὲρ τοῦ εὐφυῶς καὶ ἀρίστως αὐτὸν προσαρμόσασθαι καὶ κάλλιστα διαθέσθαι, καὶ ὑποσημειώσεσιν ἀξιολόγοις τοῦτον καταπλουτίσαι. Πολλοῖς δ' ἐπαίνοις αὐτὴν στεφανῶ, ὅτι τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἁγίων, ἀνεκδότους εἰσέτι, καὶ πολλοῖς ἀγνώστους ὑπάρχοντας, ἤδη γούτους ἐκδήλους τοῖς πᾶσιν ἐποίησε. Καὶ ὅσα δὲ ἦν ἐν αὐτῷ περιττὰ, τούτων, τὰ μὲν, ἀφεῖλε· τὰ δὲ, καταλλήλως ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μετέθηκεν. Ὅσα δ' αὖ κίβδηλα, ἢ νόθα ἐν αὐτῷ παρεισέφρησαν, ταῦτα προσφυῶς ἐξοβελίσασα, ἐκ μέσου ἦρεν, ἀντικαταστήσασα ἐκείνων τὰ γνήσιά τε ἢ πιθανώτερα. Κάλλιστα δὲ καὶ νουνεχέστατα ἐποίησας, τὰς μὲν τῶν χρόνων ἐπιδιορθωσάμενος παραδρομὰς, ὡς ἐπὶ τῶν ἁγίων ἑπτὰ Παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐπί τινων ἄλλων, τὰς δὲ τῶν νέων μαρτύρων μνήμας, ναὶ μὴν καὶ τῶν νέων ὁσίων, ταῖς τῶν πάλαι μαρτύρων τε καὶ ὁσίων μνήμαις συγκαταλέξας καὶ προσημειώσας τὴν ἑκάστου ἡμέραν, καὶ τὸν χρόνον, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ τὸν τόπον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ ἀσκήσεως. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λόγου καὶ μνήμης ἄξια, ἐκ τῶν ἀνθέων τοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἱεροῦ λειμῶνος, μελίσσης δίκην τῆς φιλοπόνου ἀποδρεψάμενος, ὡς ἐν σίμβλῳ ἱερῷ τῇ βίβλῳ ταύτῃ ἀπεθησαύρισας μέλι γλυκὺ καὶ σωτήριον. Δι' οὗ, πᾶσαν μὲν γεῦσιν γλυκαίνεις πνευματικὴν, πάσας δὲ τὰς τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν περιεργείας διαναπαύεις. Καὶ συνελόντα φᾶναι τὰ τοῖς ἄλλοις Συναξαρισταῖς ἐλλείποντα ἤδη ἀναπληρώσας, τὸν νεοσύλλεκτον τουτονὶ Συναξαριστὴν κατὰ πάντα τέλειον ἀπειργάσω. Διὸ καὶ εὔελπίς εἰμι τὰς τῶν πόνων ἀμοιβὰς ἁδρὰς ἀποδοῦναί σοι τὸν τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων βραβευτὴν Κύριον, ταῖς τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἁγίων Πρεσβείας ἐπικαμπτόμενον, ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ ἐμοὶ προσφιλέστατε.

ᾳωζ'. Μαΐου κθ'.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.

Ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς τῷ Μεταφραστῇ προσφερόμενον.

» *Τίς Νικόδημος οὗτος οὗ κλέος μέγα,*
» *Ἐν ὀρθοδόξοις καὶ σοφοῖς Ὄρους Ἄθω,*
» *Ὃς τήνδε βίβλον εὐφυῶς τάξεν φίλε;*
» *Νάξιος ἀνήρ. Εὖγε τῆς εὐφυΐας!*

Ἐπιστολὴ τοῦ ὁσιωτάτου, καὶ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Χριστοφόρου, τοῦ ἐξ Ἄρτης μὲν καταγομένου, ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ Σκήτει τοῦ τιμίου Προδρόμου τοὺς ἀσκητικοὺς ἀνύοντος διαύλους, ἐπικυρωτικὴ τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν σήν μοι ἐπέραστον ἐν Χριστῷ ὁσιολογιότητα ὁλοψύχως καὶ ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι.

Ἰδὼν, ἀδελφέ μου πάγχρυσε, τὸν παρὰ σοῦ νεωστὶ δημιουργηθέντα ἱερὸν Συναξαριστὴν, καὶ ἀναγνοὺς αὐτὸν, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, παρῳδήσας μικρὸν τὰ ὑπὸ τῆς Σαβὰ βασιλίσσης ῥηθέντα πρὸς Σολομῶντα « Ἰδοὺ οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ, καθὼς ἐγὼ ἐνόμιζον διορθωθῆναι τὸν παλαίφατον Συναξαριστήν. Προστέθεικας ἀγαθὰ ἐν αὐτῷ παρὰ πᾶσαν τὴν προσδοκίαν, ἣν προσεδόκησα. Μακάριοι . . . . οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου ». Εἶδον τοῦτον ὡς ἄλλον Οὐρανὸν ἀγλαόμορφον, ἐν ᾧ δίκην πολυφώτων Ἀστέρων πάντες οἱ ἅγιοι, ταῖς ἑαυτῶν τροχιαῖς καὶ ἀπλανέσι κινήσεσι, τὰ δυωκαίδεκα Ζώδια, εἴτουν τοὺς δώδεκα μῆνας περιοδεύουσι, νῦν μὲν, συνανατέλλοντες τῷ τῆς δικαιοσύνης νοητῷ Ἡλίῳ Χριστῷ· νῦν δὲ συναυγάζοντες τῇ νοουμένῃ ὁλοφώτῳ Σελήνῃ, τῇ Κυρίᾳ ἡμῶν Θεοτόκῳ. Εἶδον ἐν αὐτῷ χρονολογίας τε καὶ ὀνομασίας ἁγίων ἤδη διορθουμένας, τὰς ἐν ἐκείνῳ προτοῦ σφαλλομένας. Εἶδον μὲν ἐν ἐκείνῳ πρὶν ὑποθέσεις κιβδήλους τε καὶ ἀτόπους, βλέπω δὲ ταύτας νῦν, πάνυ καλῶς ὑπὸ σοῦ ἐν τούτῳ ἀφαιρεθείσας. Εἶδον πρότερον ἄνδρας ἁγίους ἐλλείποντας ἐκείνῳ, νῦν δὲ ἐν τούτῳ προστεθέντας εὐεπιβόλως. Ὥστε εἰπεῖν καὶ διὰ τοῦτο, τὸ ψαλμικὸν ἐκεῖνο τοῦ Προφητάνακτος, Ὅτι καὶ αὐτὸς ὑπάρχεις ἀριθμῶν πλήθη Ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν, εἴ τινα δήποτε εἶεν τὰ ὀνόματα ταῦτα. Ἡ φράσις τῶν λόγων σου εὐανθὴς καὶ ἀρίδηλος, ὡς φῶς ἡλιακὸν ἀπαστράπτον. Ἡ περιέργεια καὶ εἰλικρίνεια τῆς ἀληθείας, ὡς χρυσίον κεκαθαρμένον ἑπταπλασίως. Αἱ παρὰ σοφῶν μαρτυρίαι, ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ. Αἱ διὰ τῶν ὑποσημειώσεων ποικίλαι εἰδήσεις, ὡς σμύρνα Ἀλὼθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων κατὰ τὴν Ἀσματίζουσαν. Εὖγέ σοι καὶ ὑπέρευγε, φίλτατέ μοι, τῆς παρὰ Θεοῦ σοι δοθείσης χάριτος, εὐφυΐας, κρίσεως, καὶ πλατυσμοῦ διανοίας. Εἴθε οὖν τῆς εἰς τὸ φῶς ἐκδόσεως ἐπιτύχοι ἡ βίβλος, εἰς πνευματικὴν χαρμονὴν παντὸς τοῦ Χριστωνύμου πληρώματος! Ἀμήν.

ᾳωζ'. Ἰουνίου θ'.

Ὁ σὸς ὅλος εἰλικρινὴς ἐν Χριστῷ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ μοναχὸς ὁ Προδρομίτης.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΟΦΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,

Ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης τῷ φιλοπονήσαντι προσφερόμενον.

» *Νικᾷς σὺ Νικόδημε δῆμον Γραφέων,*
» *Πάντων συνάξας τοὺς βίους τῶν ἁγίων.*
» *Οὐκοῦν σὺ γίγνῃ, ὃ προεκλήθης πάλαι,*
» *Φερωνυμήσας. Ὦ μεγίστης χάριτος.*

Digitized by Google

Ἀναγνοὺς τὸν ἤδη μεταφρασθέντα καὶ κατὰ πάντα ἀνακαινισθέντα Συναξαριστὴν παρὰ τοῦ Σοφολογιωτάτου Διδασκάλου κυρίου Νικοδήμου, καὶ συγκρίνας αὐτὸν, ὡς ἔμοιγε ἐφικτὸν, τῷ παλαιῷ, οὐ μόνον φράσει σαφεστέρᾳ τε καὶ γλαφυρωτέρᾳ εὗρον αὐτὸν πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦντα ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν τῶν ἐκείνου σφαλμάτων καθαρθέντα τε καὶ ἐπιδιορθωθέντα, ἔτι δὲ καὶ πλείστοις Συναξαρίοις ἐκείνου ἐλλείπουσιν ἐπαυξηθέντα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑποσημειώσεσιν ἀξιολόγοις τε καὶ λίαν ἐπωφελέσι καλλωπισθέντα, καὶ ὅλως εἰπεῖν, κατὰ πάντα νέον καὶ ἀσυγκρίτως ἐκείνου τελειότερόν τε καὶ πλουσιώτερον. Ἐξ ὧν εὐέλπις εἰμὶ μεγίστην ἔσεσθαι τὴν παρὰ τούτου ὠφέλειαν παντὶ τῷ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Χριστωνύμῳ πληρώματι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

» Πᾶσαν σὺ Νικόδημε τὴν Ἐκκλησίαν,
» Σοφῶς ἔτερψας τὴν ἄνω τε καὶ κάτω.
» Τῆς μὲν παριστὰς καὶ γεραίρων τοὺς βίους,
» Τὴν δ' αὖ ἐκείνης πρὸς μίμησιν εὐθύνων.

Ὁ ἐκ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς
Κοσιφοινήσσης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ἱερομόναχος.

Ῥαβάσιον, ὅπερ ὁ παναγιώτατος πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριος Γρηγόριος ἀπέστειλε τῇ ἱερᾷ Κοινῇ Συνάξει τῆς τοῦ ἁγίου Ὄρους Καινότητος, ἀποκρινόμενος αὐτῇ πρὸς ὃ παρ' αὐτῆς ἔλαβε Ῥαβάσιον περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς βίβλου ταύτης τοῦ Συναξαριστοῦ.

* Ὁσιώτατοι προϊστάμενοι τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τῆς τοῦ Ὄρους Κοινότητος, ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν ὁσιότητα ὁλοψύχως εὐχόμενοι, ἡδέως κατασπαζόμεθα. Εἴδομεν τὸ πρὸς ἡμᾶς Ῥαβάσιον, ἐμφαντικὸν τῆς προθυμίας τῆς ζηλωτῆς περὶ τῆς εἰς τύπον ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ, πονηθέντος παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει διδασκάλου Νικοδήμου, καὶ ἐπαινέσαντες ὑμᾶς ὡς εἰκὸς ὑπερευχήθημεν, κατιδόντες τὴν εὐλάβειαν καὶ ζῆλόν σας, ὡς ἀναγκαίου ὄντος πρὸς ὠφέλειαν τοῦ τοιούτου πονήματος, ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπεκυρώθη, ὅτι δι' ἡμετέρας συμβουλῆς ἐπονήθη παρ' ἐκείνου, ἐρωτήσαντος ἡμᾶς ἔτι ζῶντος. Εἴθε οὖν καὶ ἡ ἀποπεράτωσις παναίσιος, καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ σπουδὴ ἔμμισθος παρὰ τῷ Ὑψίστῳ. Εἴητε δὲ καὶ ὑγιαίνοντες σὺν ὁμονοίᾳ ἀγαθῇ, καὶ πρὸς τὰ κοινωφελῆ πάντοτε εὐοδούμενοι.

ᾳωις'. Ἰουνίου ις'.

✠ Ὁ πρώην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

✠ Ἐσχάτως παρρησιασθεὶς πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα, ὁ παρὼν Συναξαριστὴς πονηθεὶς παρὰ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου Νικοδήμου, διὰ τῆς ἱερᾶς κοινῆς συνάξεως τῆς τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους Κοινότητος, καὶ θεωρηθεὶς παρ' ἡμῶν, ἐφάνη λίαν ὠφέλιμος καὶ σωτήριος. Διότι δι' ἀκριβείας μεγάλης, καὶ παρατηρήσεως, καὶ συλλογῆς, καὶ παραθέσεως ἐπλουτίσθη, καὶ διεκαθαρίσθη εἰς πολλὰ τοῦ προτέρου καὶ ἐλλείποντος καὶ ἐφθαρμένου. Ὃν καὶ διὰ συμβουλῆς ἡμετέρας ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἐπεχειρίσθη πρὸ χρόνων· Ὅθεν καὶ διὰ ζήλου ἀπὸ καινοῦ ἱεράνου τοῦ περιφανεστάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης Κυρίου Ἰωσὴφ, καὶ τῶν ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ ἱερῶν κοινοβίων, καὶ σκήτεων, καὶ ὁσίων πατέρων κελλιωτῶν εἰς τύπον ἐξεδόθη, συνεργούντων καὶ θεοσεβῶν χριστιανῶν ἐκ τοῦ ὀρθοδόξου συστήματος.

ᾳωις'. Ἰουνίου ις'.

✠ Ὁ πρώην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Συνεπινυοῦσι τὰς μαρτυρίας τῶν προθεωρησάντων διδασκάλων ὄπισθεν ἀξιολόγων ἀνδρῶν.

✠ Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν εὐχετικοῦ καὶ συστατικοῦ γράμματος, συνιστῶμεν πρὸς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους, τοὺς ἐντυγχάνοντας τοὺς παρόντας δύω ὁσιωτάτους ἱερομονάχους κὺρ Στέφανον, καὶ κὺρ Νεόφυτον, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνδρες ἐκ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους εὐλαβέστατοι, καὶ ζηλωταὶ τῆς σωτηρίας τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, δι' ἣν καὶ ἀποξημοῦσιν εἰς Ἑνετίαν εἰς ἐκτύπωσιν ἑνὸς μεγάλου Συναξαριστοῦ, πονηθέντος παρὰ τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου διδασκάλου Νικοδήμου, ψυχωφελοῦς πάνυ, ὡς ἐγκριθέντας παρὰ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ πάντων τῶν ἐπαφανῶν διδασκάλων, πρὸς δὲ, καὶ εἰς τύπον ἀγαγεῖν καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ συγγράμματα ἐκείνου. Ἀποδεχόμενοι οὖν τὴν αὐτῶν ὁσιότητα, δείξατε συνδρομὴν, ἀντίληψιν, ὁδηγίαν πάντες οἱ ἐντυγχάνοντες, καὶ ἔξοιτε παρὰ Θεοῦ χάριν καὶ ἀντιμισθίαν, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐν βίῳ παντὶ, καὶ ἐν πάσαις ὑμῶν ταῖς ἐργασίαις.

ᾳωιζ'. ἐν μηνὶ Μαΐῳ.

✠ Ὁ πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

† ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῷ μακαρίτῃ διδασκάλῳ κυρίῳ Νικοδήμῳ, τῷ ἐπ' ἀρετῇ βίου διαλάμψαντι, καὶ ἐπ' ἐκδόσεσι ψυχωφελῶν συγγραμμάτων κλέος οὐ μικρὸν ἀραμένῳ, πεφιλοπόνηται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ βίβλος, Νέος, ἐπιγραφεῖσα, Συναξαριστής. Περὶ ἧς καὶ παράκλησις ἡμῖν ἤδη ἔνθερμος προσηνέχθη, ὅπως δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας καὶ ψήφου τυπογραφικοῦ τύχῃ φωτός. Ἡμεῖς μὲν οὖν τέως τῷ τεύχει οὐκ ἐνετύχομεν, ἐπεξελθόντες μέν τοι τὰς ἐπ' αὐτῷ λελογισμένας κρίσεις τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγορίου, καὶ τῶν κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος διδασκάλων τοῦ τε κυρίου Ἰωσὴφ, τοῦ κυρίου Χριστοφόρου προδρομίτου, καὶ τοῦ ἑτέρου κυρίου Χριστοφόρου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταγωγίου τῆς Κοσιφοινίσσης, ἀνδρῶν πολυμαθείᾳ τε καὶ συνέσει πνευματικῇ κατηρτισμένων, καὶ ἱκανῶν

Digitized by Google

πρὸς τὴν τῶν τοιούτων διηκριβωμένην ἔρευναν καὶ κατάληψιν, ἀποδοχῆς ἀξίαν τὴν βίβλον συνεπικρίνομεν, καὶ τοιαύτην ἀληθῶς, οἵαν ἐν ταῖς ἐμφανισθείσαις ἡμῖν ἐγγράφοις αὐτῶν κρίσεσιν ἀποφαίνουσι, πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦσαν τῶν προεκδεδομένων, καὶ πλεονάζουσαν ταῖς τε προσθήκαις τῶν ἀνεκδότων πανηγυρικῶν Λόγων, ταῖς προσφυέσι τῶν βίων συναρμογαῖς, καὶ ταῖς ἐπιδιορθώσεσι, καὶ ὑποσημειώσεσιν, αἷς αὐτὴν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος φιλοτιμότερον κοσμῆσαι διέγνω. Πρὸς γοῦν τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀφορῶντες, καὶ τὴν ἐν τοῖς τοιούτοις δεινότητα τοῦ φιλοπονήσαντος ἐκ πολλῶν εἰδότες, ψυχωφελῆ καὶ σωτήριον παντὶ τῷ Χριστωνύμῳ πληρώματι συνομολογοῦμεν τὸν νέον Συναξαριστήν, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ψῆφον ἐπιβραβεύομεν, καὶ ἐπάγομεν, ὅπως, ἀδιστάκτως ἐκδοθεὶς εἰς τύπον, προκύψῃ εἰς φῶς καὶ ἀναγινώσκηται εὐλαβῶς παρὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων.

ᾳωιζ'. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ. Ἰνδικτιῶνος Ε'.

---

† ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Μεταξὺ τῶν νηπτικῶν καὶ ψυχωφελῶν συγγραμμάτων, ὅσα ὁ ἐν διδασκάλοις ἀοίδιμος κὺρ Νικόδημος, ὁ κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος τοὺς ἀσκητικοὺς διαθλήσας ἀγῶνας ἐφιλοπονήσατο, καὶ ἐξέδωκε τύποις, ἐνησχολήθη καὶ περὶ τὴν συνεράνισιν καὶ ἀπάρτισιν τῶν ἐφεξῆς ἱερῶν βιβλίων καὶ συγγραμμάτων, τοῦ νέου δηλονότι Συναξαριστοῦ, τῶν εἰς τὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τοῦ Κήπου τῶν χαρίτων, καὶ ἐξαιρέτως περὶ τὴν συλλογὴν τῶν σωζομένων θεοπνεύστων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὧν τέως ἀνέκδοτα τὰ πλεῖστα, καὶ διεσπαρμένα τῇδε κἀκεῖσε, πόνοις ἀτρύτοις καὶ δαπάναις ὑπερόγκοις εἰς ἓν συλλεξάμενος ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀνὴρ, εἰς τρεῖς τόμους διεῖλε. Τεῦχος ὅσον πολύτιμον, ψυχωφελὲς, καὶ τοῖς θεολογοῦσιν ἀναγκαιότατον, τόσον σπανιώτατος καὶ μοναδικόν. Τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀνδρὸς Νικοδήμου πόνος ἐστὶ γενναῖος καὶ ἀξιόχρεος καὶ ἡ συλλογὴ τῶν εἰς τὸν Ψαλτῆρα σοφωτάτων ἑρμηνειῶν Εὐθυμίου ἐκείνου τοῦ Ζυγαδινοῦ, καὶ διαφόρων ἄλλων ὑπομνηματιστῶν ἔκ τε τῆς ἀνεκδότου καὶ ἐκδεδομένης Σειρᾶς, ἄριστα παρ' αὐτοῦ συντεταγμένη, καὶ ἐκτεθειμένη ἁρμονικώτατα, καὶ ἰδίαις ὑποσημειώσεσι καὶ ἐπεξηγήσεσι διαπεποικιλμένη, ἡ μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ Ψαλτῆρος ἅπτομος ἐκδίδοται νῦν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῖς τυπογραφείοις δι' ἡμετέρας ὀφειλετικῆς ἀδιαλείπτου προνοίας περὶ τὰ συντείνοντα κατὰ ψυχὴν παντὶ τῷ Χριστωνύμῳ πληρώματι καὶ διὰ φιλοτίμου δαπάνης Χριστομιμήτων καὶ φιλοκάλων δμογενῶν εὐσεβῶν συνδρομητῶν. Ταύτας τὰς ἱερὰς καὶ ψυχωφελεῖς βίβλους, ὧν ἡ ποσότης τὸν τέταρτον ἀριθμὸν ἀπαρτίζει, ὑπὸ ζῆλον ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἀναφλεγόμενος, προέθετο παραπλησίως τύποις ἐκδοῦναι, καὶ ἀνέθετο τὴν ἐπιστασίαν εἴς τινας δμογενεῖς εὐσεβεῖς, ἀποστείλας καὶ αὐτὰ τὰ συγγράμματα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ περιστάσεις ποικίλαι μεσολαβήσασαι, ἀνεβάλοντο ἄχρι τοῦ νῦν τῆς τυπογραφικῆς ἐκδόσεως τὸ πέρας, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ κίνδυνος ὑποτρέχει, μήπου καὶ τὰ πρωτότυπα ἀπολεσθεῖεν παντάπασιν, ὧν ἕνεκα πόλλ' ἐμόγησεν ὁ κοινωφελὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ, οἱ παρόντες δύω ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι ἐκ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους, ὅ,τε κὺρ Στέφανος, καὶ ὁ κὺρ Νεόφυτος, ὀπαδοὶ καὶ μαθηταὶ γνήσιοι τοῦ μακαρίτου, καὶ ὡς παρακαταθήκην ἱερὰν διασώζοντες, ἣν ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ ἀείμνηστος ἐντολὴν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ἔτι δὲ ἱκανὸν ἐνδόσιμον ἔχοντες τὰς θεοφιλεῖς προτροπὰς καὶ διακελεύσεις τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγορίου, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει ἐφησυχάζοντος, καὶ τῆς ἱερᾶς συνάξεως πάντων τῶν ἐκεῖ προκρίτων ὁσιωτάτων πατέρων 1, μακρὰς στέλλονται ὁδοιπορίας, καὶ ἀπέρχονται πρὸς ἀναζήτησιν, καὶ ἀνεύρεσιν, καὶ ἐκτύπωσιν τῶν, ὡς εἴρηται, ἐν ἀπόπτῳ που καὶ ἀγνώστῳ εὑρισκομένων ψυχωφελῶν ἐκείνων φιλοπονημάτων.

Ἐγκαίρως γοῦν καὶ ἡμεῖς συνιστῶμεν ἐκκλησιαστικῶς τὴν αὐτῶν ὁσιότητα, καὶ μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων καὶ εὐλογιῶν προτρεπόμεθα πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις ὁμογενέσιν ἡμῶν, καὶ πρὸ πάντων τοῖς κατὰ τόπους ἀρχιερατικῶς προϊσταμένοις, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῖς συναδέλφοις, ὅπως, πληροφορούμενοι τὸν θεάρεστον σκοπὸν τῆς αὐτῶν ὁσιότητος, καὶ οὓς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὠφελείας ἀγῶνας ὑποδυόμενοι, ἀναλαμβάνουσι τοσαύτας θαλασσοδοιπορικὰς κακουχίας, δέχωνται αὐτοὺς εὐμενῶς, καὶ περιποιῶνται φιλοφρόνως, καὶ ὅσοι καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἔχουσι παρ' ἑαυτοῖς τὰ διαληφθέντα χειρόγραφα βιβλία, ἐγχειρίσωσι πρὸς αὐτοὺς χωρίς τινος διαταγμοῦ καὶ ἀμφιβολίας σῳα, ὡς καὶ παρέλαβον, καὶ οἱ θεόθεν ἔχοντες εὐπορίαν καὶ δυνάμενοι, συνεργήσωσιν αὐτοῖς μετὰ τῆς δεούσης φιλοτιμίας πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου εὐχερῆ, γινόμενοι συνδρομηταὶ φιλευσεβῶς καὶ φιλοκάλως περὶ τὴν τυπογραφικὴν ἔκδοσιν, ἵνα καὶ ἡ μετὰ πόθου διαπύρου διαταγὴ τοῦ φιλοθέου ἐκείνου ἀνδρὸς, τοῦ πολλὰ περὶ τὴν συλλογὴν καὶ ἀπάρτισιν αὐτῶν πεπονηκότος, λάβῃ πέρας αἴσιον, καὶ οἱ ὁμογενεῖς εὐσεβεῖς τύχωσι τῆς ἐξ αὐτῶν ἀναπηγαζούσης ψυχικῆς σωτηρίας, καὶ ἡ αὐτῶν ὁσιότης, τυχόντες τῆς ἐφέσεως, ἐπανέλθωσι χαίροντες, καὶ εὐχάριστοι, καὶ τῶν συναντιλαμβανομένων αὐτοῖς διαπρύσιοι κήρυκες, καὶ πρὸ πάντων οἱ τῶν καλῶν τούτων συναίτιοι τῆς οὐρανίου ἀξιωθῶσιν ἀντιμισθίας ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ Θεῷ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων αὐτῶν.

ᾳωιζ'. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος Ε'.

---

1 Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μὲ γράμμα συστατικὸν τοῦ Κυροῦ Γρηγορίου, καὶ ἕτερον ὁλοσφράγιστον τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους προϊσταμένων πατέρων ἐφωδιάσθησαν οἱ ῥηθέντες δύω ἱερομόναχοι.

Digitized by Google

ΤΗ ΑΓΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν νίκην ἅμα καὶ δουλικὴν προσκύνησιν ἀπονέμομεν.

Ὅσα μὲν ἐπωφελῆ τε καὶ σπουδαιότατα τοῖς εὐσεβέσιν ἀεὶ διανοουμένη καὶ πράττουσα ἡ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, οὐ μόνον ἐκ πάσης ἐπηρείας αὐτοὺς, καὶ τῆς τῶν ἀλλοφύλλων ἐπιδρομῆς σπεύδει νὰ ἀπαλλάττῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν μικρὸν τῆς παιδείας σπινθῆρα, τὸν μετὰ τὸ γενικὸν περισωθέντα ναυάγιον, εἰς πυρσὸν μέγαν νὰ ἐξάψῃ φιλοτιμεῖται, ἐφ' ᾧ τὴν ἀρχαίαν δόξαν τοῦ Γένους ἀναλαλέσασθαι, πᾶσαν τὴν τῶν εὐσεβῶν νεολαίαν ἐπὶ τὰ φῶτα τῆς τῶν προγόνων σοφίας χειραγωγοῦσά τε καὶ προτρέπουσα, διὰ τῆς ἀγρύπνου ἑαυτῆς προστασίας καὶ διοικήσεως. Ὅσα δὲ πρὸς μόνην ἀφορῶσι τῆς ψυχῆς τὴν βελτίωσιν, καὶ τῆς ἄνω κληρουχίας τὴν ποθουμένην ἐπίτευξιν, τούτων ἰδιαιτέραν ἔχουσα πρόνοιαν, προθυμίᾳ ὑπερβαλλούσῃ, τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάβασιν εὔορμον τοῖς βουλομένοις ἐργάζεται. Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα ὑπὲρ τῶν οἰκείων τέκνων της φιλοστόργως ἐργαζομένη, οὐ μόνον τοὺς μικρόν τι προθυμουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ῥᾳθυμοτέρους, εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς διανίστησι.

Διὰ τοῦτο γοῦν μέλλοντες νὰ ἐκδώσωμεν εἰς τύπον τοῦτο τὸ βιβλίον τοῦ Συναξαριστοῦ, τὸ ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον, διὰ συνδρομῆς πάντων τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, καὶ σκεπτόμενοι πρὸς ποῖον μᾶλλον ῥέπει ἡ προσφώνησις, κατιδόντες δὲ τὴν περὶ τὰ καλὰ προμήθειαν καὶ φροντίδα ταύτης τῆς φιλοστόργου μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, οἰκειότατον πάντων ἐκρίναμεν εἰς αὐτὴν νὰ τὸ προσφωνήσωμεν, θαρρήσαντες, ὡς ἡ προστασία ταύτης οὐ τὴν τυχοῦσαν παρέξεται λωσιτέλειαν.

Δέξαι λοιπὸν, ὦ Μῆτερ πάντων τῶν ὀρθοδόξων, τὸ προσφωνούμενον, πόνημα μὲν ὂν ἐκείνου τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου, διὰ δὲ προτροπῆς Ἀρχιερέων καὶ Πατριαρχῶν, ἔτι δὲ καὶ τῶν προκρίτων τοῦ ἁγίου Ὄρους, τῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σεβασμίοις μοναστηρίοις, ἐρανισθέν τε καὶ καθαρθέν. Δέξαι, Οἶκε τῆς ἄνω Σοφίας, ὃν ὁ Θεόσοφος Σολομὼν ἑστηριγμένον ἐπὶ στύλους ἑπτὰ, μὲ τὸν Θεοκίνητόν του κάλαμον πάλαι προεζωγράφησε. Δέξαι, Μῆτερ ἁγία, προτρέπουσα καὶ πάντας ὁμοῦ, καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν τούτου μετ' εὐλαβείας ἀνάγνωσιν, ἵνα καθὼς εἰς ἄλλα πολλὰ, οὕτω δὴ καὶ εἰς αὐτὸ τὴν πνευματικὴν ἐνδειξαμένη προμήθειαν, ψυχικὸν ὄφελος παράσχῃς τοῖς ἀναγινώσκουσι.

Τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τέκνα εὐπειθῆ τε καὶ γνησιώτατα.

Οἱ ἐν Ἱερομονάχοις ἐλάχιστοι
ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ἁγιορεῖται.

ΒΙΟΣ ΕΝ ΣΥΝΟΨΕΙ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

Συγγραφέως τῆς παρούσης βίβλου,

Συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου Κυρίου

ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΙΒΗΡΙΤΟΥ.

Νικόδημος ὁ ἀοίδιμος, γέννημα ἦν Νάξου, μιᾶς τῶν κυκλάδων Νήσων. Ἐν νεανίσκοις τελῶν, ἐμαθήτευσεν ἐν Σμύρνῃ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ Ἱεροθέῳ τῷ διδασκάλῳ. Ποθῶν δὲ τὸν ἀπράγμονα καὶ μονήρη βίον, ἦλθεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος κατὰ τὸ 1775· καὶ κουρευθεὶς μοναχὸς εἰς τὴν τοῦ Διονυσίου μονὴν, μετωνομάσθη ἀπὸ Νικολάου Νικόδημος, ψηφισθεὶς ἀναγνώστης καὶ γραμματικὸς τῆς μονῆς. Μετὰ δὲ ἔτη δύω, ἐλθὼν ὁ Κορίνθου Μακάριος, [1] παρέδωκεν αὐτῷ τὴν Φιλοκαλίαν εἰς θεωρίαν του, τῆς ὁποίας ἄριστα συνέθετο τό τε προοίμιον καὶ τοὺς συνοπτικοὺς βίους τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων συγγραφέων. Εἶτα διορθώσας τὸν Εὐεργετινὸν, καὶ προσεπιπλατύνας τὰ περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως πονημάτιον, καὶ ὅλην ἀντιγράψας καὶ ἐπιδιορθώσας τὴν Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ Ἀλφαβηταλφάβητον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν προρρηθεῖσαν μονήν. Βουλόμενος δὲ ἀπελθεῖν εἰς Μπογδανίαν πρὸς τὸν ἀρετῇ διαπρέψαντα κοινοβιάρχην Παΐσιον Ῥῶσσον, ἐνεποδίσθη Θείᾳ δυνάμει. Ὑποταχθεὶς οὖν πρός τινα γέροντα Ἀρσένιον Πελοποννήσιαν ἐν τῇ Σκήτει τοῦ Παντοκράτορος, ἐδόθη ὅλος εἰς τὴν μελέτην τῶν Θείων Γραφῶν, καὶ τῶν ἁγίων πατέρων. Παραγενόμενος δὲ μετὰ τοῦ γέροντός του εἰς Σχυροπόλαν, συνεγράψατο τὸ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του Εὐρίπου Ἱερόθεον συμβουλευτικόν. Τὸ δὲ 1783, ἐπιστρέψας πάλιν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἠγόρασε τὴν τοῦ γέ-

[1] Τούτου τὰ ὀστᾶ μετὰ θάνατον ἐτίμησεν ὁ Θεὸς εὐωδίᾳ καὶ θαύμασι πλείστοις.

Digitized by Google

ροντος Θεωνᾶ λεγομένην καλύβην κειμένην κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν Σκῆτιν τοῦ Παντοκράτορος. Τότε δὲ ἔλαβε τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου γέροντος Δαμασκηνοῦ Σταυρουδᾶ, καὶ ὅλην ἐξαετίαν ἡσυχάζων καὶ μελετῶν, ἐγένετο δόκιμος τῆς Θείας Γραφῆς, καὶ τοῖςπᾶσι περιβόητος καὶ παμπόθητος. Ἐπανελθόντος δὲ καὶ δεύτερον τοῦ ῥηθέντος Μητροπολίτου Κορίνθου, διωρθώσατο διὰ προτροπῆς ἐκείνου τὰ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου συγγράμματα. Εἶτα συνέθετο τὸ Ἐξομολογητάριον, καὶ τὸν Ἀόρατον πόλεμον, καὶ σὺν τούτοις τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, τά τε Πνευματικὰ Γυμνάσματα, καὶ τὸ Νέον Ἐκλόγιον. Ἐπὶ πᾶσι δὲ συναθροίσας, διὰ προτροπῆς τοῦ τε σοφολογιωτάτου διδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου καὶ τοῦ ἀοιδίμου ἁγίου Ἡλιουπόλεως Λεοντίου, τὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ συγγράμματα, μετὰ κόπου πολλοῦ, καὶ ἐν τρισὶν ὅλοις τεύχεσιν ἀπαρτίσας, καὶ πλείστοις σημειώμασιν, ὡς ἔθος αὐτῷ, προσεπαυξήσας καὶ κατακαλλύνας, ἀπέστειλεν εἰς Βιέννην διὰ νὰ τυπωθῶσιν, ὅπου καὶ παρέπεσον διά τινας περιστάσεις.

Ἐδόθη δὲ ὅλος μετὰ τοῦ ἐκ Δημιτζάνης ἱεροδιδασκάλου κυρίου Ἀγαπίου εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἤτοι τοῦ Πηδαλίου, ὃ καὶ παραφθαρὲν ὑπὸ Θεοδωρήτου, ἐλύπησε μεγάλως τοὺς συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα αὐτὸν τὸν Νικόδημον. Ὕστερον δὲ ἐκαλλώπισε τοὺς ὕμνους καὶ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς Λαμπρᾶς. Εἶτα τὸ νέον Θεοτοκάριον ἐκδοὺς, καὶ συγγραψάμενος τὴν Χρηστοήθειαν, καὶ συλλεξάμενος τὸ Εὐχολόγιον, ἤρξατο τῷ 1794 πρῶτον μὲν ἑρμηνεύειν τὰς ἑπτὰ Καθολικὰς καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολὰς, εἶτα δὲ τὸ ψαλτήριον Εὐθυμίου τοῦ Ζυγαδινοῦ, καὶ τὰς ἐννέα Ὠδὰς εἰς βίβλον ἰδιαιτέραν, ἣν περ Κῆπον Χαρίτων ἐπωνόμασε. Διὰ προτροπῆς δὲ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων συνέθετο τὰ ὑπομνήματα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων ἀνδρῶν, μελουργήσας εἰς αὐτοὺς καὶ γλαφυρωτάτην ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν. [1] Τῷ δὲ 1805· τῷ καὶ 57 τῆς ζωῆς του, καί τοι βεβαρυμένος ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ μακρῶν πόνων τῶν διαφόρων συγγραμμάτων, καὶ ἀσκητικῶν κακοπαθειῶν, μετέφρασεν ἐρανίσας τὸν παρόντα μέγαν Συναξαριστήν. Τῷ ἔρωτι δὲ τῆς ἡσυχίας φλεγόμενος, ἠγόρασεν αὖθις ἑτέραν ἄνωθεν τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης καλύβην, ὅπου καταστρώσας ὁμολογίαν τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως, ἢ ἀπολογίαν πρὸς τοὺς αὐτοῦ κατηγόρους, μεθηρμήνευσε τοὺς δεσποτικοὺς καὶ Θεομητορικοὺς ᾀσματικοὺς Κανόνας, καὶ τοὺς τῆς ὀκτωήχου Ἀναβαθμοὺς, ὀνομάσας τοὺς μὲν, Ἑορτοδρόμιον, τοὺς δὲ, Νέαν Κλίμακα.

Ἀποκαμὼν τοίνυν ἐκ τῶν πολλῶν, ὡς εἴπομεν, καὶ ἀτρύτων πόνων, τοὺς ὁποίους τοσοῦτον χρόνον ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ τὴν καλύβην καταλιπὼν, ὑπῆγε πρὸς τοὺς ἱερομονάχους καὶ ἐν Χριστῷ αὐτοῦ ἀδελφοὺς, Στέφανον καὶ Νεόφυτον τοὺς ἁγιογράφους καὶ Σκουρταίους λεγομένους, εἰς τοὺς ὁποίους ἄφησεν ἐντολὴν ἵνα φροντίσωσι περὶ τῶν ἀνεκδότων συγγραμάτων αὐτοῦ, τῶν τῇδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένων, καὶ ἐκδώσωσιν εἰς τύπον, τὰ ὁποῖα εἶναι ταῦτα· ἀ. τὸ ψαλτήριον β'. αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. γ'. ὁ Κῆπος τῶν χαρίτων. δ'. τὰ ἅπαντα συγγράμματα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ· ε'. ἡ Ἀλφαβηταλφάβητος τοῦ ἁγίου Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ. ς'. τὸ Ἑορτοδρόμιον. ζ'. ἡ νέα Κλίμαξ· ἡ. δὲ καὶ τελευταῖον ἡ ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ πίστεως. Μετ' ὀλίγον δὲ νόσῳ κατασχεθεὶς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, τῷ 1809. Ἰουλίου 14. ζήσας ὅλους χρόνους 60. Ἦν δὲ τὸν τρόπον ἁπλοῦς καὶ ἀνεξίκακος, τὸ ἦθος γλυκὺς καὶ χαρίεις, ἀκτήμων καὶ λίαν ἀπερίσπαστος. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἤλασε μνήμης, ὥστε καὶ ὅλα κεφάλαια ἀπεστομάτιζε τῆς Γραφῆς, ῥητῶν ἐδάφιά τε καὶ σελίδας, καὶ πλείστας μαρτυρίας τε καὶ γνώμας Πατέρων· ὧν καὶ τοὺς τόπους τῶν Λόγων καὶ τόμων ἀνεπισφαλῶς ἐκ μνήμης ἐγίνωσκε. Πολλοὺς δὲ πειρασμοὺς τῶν νοητῶν ἐχθρῶν, καὶ κατηγορίας ἀπείρους τῶν αἰσθητῶν, ἤτοι ἀπαιδεύτων καὶ τὴν ἀρετὴν ὑποκρινομένων, γενναίως ὑπέστας, πλεῖστα τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καταλέλοιπε συγγράμματα, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς συνθεὶς, τὰ δὲ ἐπιδιορθώσας ἐξέδοτο, ἅτινα ὡς ἐν συνόψει εἰσὶ ταῦτα.

ἀ. Φιλοκαλία. [1] β'. Εὐεργετινός. [2] γ'. Περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως. [3] δ'. Ἀλφαβηταλφάβητος. [4] ε'. Συμβουλευτικόν. [5] ς'. Συμεὼν τοῦ

[1] Τελεῖται ἡ αὐτῶν μνήμη ἐν ὅλῳ τῷ ἁγίῳ Ὄρει τῇ α'. Κυριακῇ μετὰ τὴν τῶν ἁγίων Πάντων.

[1] Ἐξεδόθη τῷ 1782. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[2] Ἐξεδόθη τῷ 1783. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[3] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. τῷ 1783.

[4] Ἀνέκδοτος.

[5] Ἐξεδόθη τῷ 1801. ἐν Βιέννῃ τὸ δεύτερον αὖθις μέγα.

Digitized by Google

νέου Θεολόγου. [1] ζ'. Ἐξομολογητάριον. [2] η'. Ἀόρατος πόλεμος. [3] θ'. Νέον Μαρτυρολόγιον. [4] ι'. Πνευματικὰ γυμνάσματα. [5] ιά. Νέον Ἐκλόγιον. [6] ιβ'. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ τὰ σωζόμενα. [7] ιγ'. Πηδάλιον. [8] ιδ'. Ἐγκώμια ἐπιταφίου. [9] ιέ. Νέον Θεοτοκάριον. [10] ις'. Χρηστοήθεια. [11] ιζ'. Εὐχολόγιον. [12] ιή. Καθολικαὶ ἐπιστολαί. [13] ιθ'. Ἐπιστολαὶ Ἀποστόλου Παύλου. [14] κ'. Ψαλτήριον. [15] κά. Κῆπος χαρίτων. [16] κβ'. Βαρσανούφιος. [17] κγ'. Ὑπομνήματα ἁγίων ἀνδρῶν ἀγιορειτῶν. [18] κδ'. Νέος Συναξαριστής. [19] κέ. Ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως. [20] κς'. Ἑορτοδρόμιον. [21] κζ'. Νέα Κλίμαξ. [22] Καὶ οἵας μὲν οὖν ἐν τούτοις παρενέσπειρεν ὑποσημειώσεις τε καὶ ἀναγκαίας εἰσηήσεις, καὶ ἐν ἑκάστῳ τεύχει διαφορὰς λόγων, τρόπων τε καὶ νοημάτων, καὶ ἐκθέσεις γραφικῶν ἀπορημάτων καὶ λύσεων, ἔξεστι τοῖς ἐντυγχάνουσι παρατηρῆσαι καὶ γνῶναι. Ὅσα δὲ τροπάρια, οἴκους τε, καὶ ὁλοκλήρους ἁσματικοὺς κανόνας καὶ ἐγκώμια εἰς πολλοὺς τῶν ἁγίων μελῳδικώτατα συνετάξατο καὶ προσανεπλήρωσε, ταῦτα καὶ γραφῇ παραδοῦναι σχεδὸν ἀδύνατον.

[1] Ἐξεδόθη τῷ 1790. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[2] Ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1804· εἰς 8 τὸ αὐτὸ ἐξεδόθη τὸ τρίτον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1818. εἰς 8. (Μέχρι τοῦ 1854 ἔγειναν ὀλαι ἑπτὰ ἐκδόσεις. Νεοελ. Φιλολογία Σάθα. Σ. Ε.

[3] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1796. εἰς 8.

[4] Ἐξεδόθη τῷ 1799. ἐν Βενετίᾳ, 8. μέγα.

[5] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1800. εἰς 8. μέγα.

[6] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1803. εἰς 8. μέγα.

[7] Παρέπεσον ἐν Βιέννῃ διά τινας περιστάσεις.

[8] Ἐξεδόθη ἐν Λειψίᾳ, τῷ 1800. εἰς φύλλον· (δ' ἐν Ἀθήναις τῷ 1841 καὶ γ' ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1864. Σ. Ε.)

[9] Ἐξεδόθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῷ 1800 εἰς 8.

[10] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1796. εἰς 8. μέγα· (δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1849).

[11] Ἐξεδόθη τῷ 1803· ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. μέγα.

[12] Ἐξεδόθη τῷ 1799 ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς 8ον μέγα.

[13] Ἐξεδόθησαν ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1806.

[14] Ἐκδίδονται ἐν Βενετίᾳ, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους τρεῖς εἰς μέγα 4.

[15] Ἐκδίδεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους δύω.

[16] Μέλλει ἐκδοθῆναι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 ἐν Βενετίᾳ εἰς μέγα ὀγδοον. (Ἐξεδόθη. Σ. Ε.)

[17] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1816 εἰς 8. μέγα.

[18] Εἰσέτι ἀνέκδοτα.

[19] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1819 εἰς 4. μέγα εἰς τόμους τρεῖς.

[20] Ἐξεδόθη τῷ 1819. ἐν Βενετίᾳ εἰς 8.

[21] Ἀνέκδοτον· (δ'. Ἐξεδόθη τῷ 1836 ἐν Βενετίᾳ. Σ. Ε.)

[22] Ἀνέκδοτα. Τὸ Ἑορτοδρόμιον, καὶ ἡ νέα Κλίμαξ μέλλουσιν ἐκδοθῆναι δ' ἰδίων ἀναλωμάτων τῆς κατὰ τὸ ἀγώνυμον Ὄρος σεβασμίας μονῆς τῶν Ἰβήρων.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ [1]

ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΕΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΙΣ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΣΑΦ.

Τοῦ ἐξ Ἐγείρας τῆς Πελοποννήσου ἤτοι Βλοβοκᾶς.

Ὁ καὶ τῶν τῆς ἐν Ἁγιωνύμῳ ὄρει ἱερᾶς μεγίστης Λαύρας τῶν Μοναστῶν εἷς ὑπάρχων.

Μηκέτι εὐσεβέων παῖδες Χριστοῦ μαθηταί,
Νωλεμέως πρόσκεισθε θυραίῃς βίβλοις, αἵ περ
Ὑμέας ὠφελέουσ' ὀλίγον· βίβλῳ δέ γε τῇδε
Λίην ἐνασχολέεσθε, ἰὸν ἐντρυφάτε· πορεῖ γὰρ
Ὑμῖν ὄλβον ἀκηράσιον, καὶ κρείττονα χρυσοῦ.
Ἔστι γὰρ αὕτη ἐλλόγιμος ἄλλος Παράδεισος,
Παντοίοισιν ἀκηρασίοις καλοῖσι κομέουσα.
Δήτε δ' ἀνδρῶν θεσπεσίων δήμους ἀριθμήτους,
Καὶ δὲ γυναικῶν παντοίαις ἀρεταῖσι βριθοντας,
Ὡς φυτὰ ἀγλαόκαρπά τε, καὶ καλλίπνοα ἄνθη.
Ἐξ ὧν καὶ τρυγάαν ἔνι καρποὺς ἀμβροσίους τε,
Καὶ δὲ ῥόδων τῶν ἡδυπνόων ἄδδην ἀπολαύειν,
Ἠδὲ κρίνων λευκῶν, καὶ ἴων τῶν ποικιλοχρόων τε,
Εὐόδμιων ναρκίσσων, προφυρέων θ' ὑακίνθων
Τοιαύτη τελέθει βίβλος ἡ παρεοῦσ' ἀγαπητοί.
Ἣν περ Χριστὸς Ἀναξ διὰ χρηστοῦ Νικοδήμου
Ἀνέρος ἁγίου εἰς Ἀθόῳ ἀεθλεύσαντός τε.
Ταύτην δ' εὐσεβέες γ' ἐκ συμβολέων οἰκείων
Ἀργυρέων, διὰ χαλκοτύποιο γραφῆς κοίνωσαν
Ἐμμαπέως πάσῃ Ἐκκλησίᾳ ὀρθοφρονούσῃ.
Παμμεδέων δ' ἄρα Χριστὸς Ἰησοῦς κοὶ χαριδώτης
Τοῖςδε πόροι μισθὸν ἀπερείσιον ἕνεκα τούτων,
(Ὅς καὶ κλάσματος ἀντιδίδωσ' εἰς ἥματι λοίσθῳ
Ἣν βασιλείαν,) καὶ δίγ' ἑκάστου τοὔνομα γράψαι
Τουτέων ζωῆς ἐν βίβλῳ, τόπερ ὧδε γέγραπται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΟΥΛΟΥΦΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ

Εἰς τὸν Σοφολογιώτατον, καὶ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενον Διδάσκαλον

ΚΥΡΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ.

» Κῦδος ἁπάντων εὐσεβέων, πολυπάνσοφε Ἀνερ,
Θείης τε κλισίης, ἀστυφέλικτε ἔδρα,
» Τῆς νήσου Νάξου γόνε, θρέμμ' ἱεροῦ τε ὄρους κεν,
Δῶρα σοὶ δῶκε φύσις, Οὐράνιός τε χάρις,
» Εὐσεβέων ἅπασαν γενεὴν, ὅρρα περ μέγ' ὄναιο,
Μοχθῶν ξυντάττων τεύχε' ἀεξίνοα.
» Θειοπνεύστως καὶ τοῦτο ξυνέγραψας ἁπάντων
Ζωὰς ξυλλέξας ἠγαθέων Ἀνέρων.
» Κρήνη καλλιρόη γὰρ μείλιχος ὥπτερ ὑπάρχει
Πιστοὺς ἀρδομένη, νάμασιν ἡδυπότοις.
» Ταῦτ' ἀρετῶν ἁπασῶν κοσμήτωρ πᾶσιν ἐφάνθης,
Πάντα κάρηνα τίμνων τῶν ἀθέων σοφίῃ.

[1] Γράφε ἡρωϊκά. Σ. Ε.

Digitized by Google

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΤΕΡΟΝ

Εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς παρούσης βίβλου.

» Ὑψιμέδοντος ἐὺς παῖς, Οὐρανίδαο θεοῖο
Νόσφιν ἔχοι σε κακῶν, ἀργαλέων τε νόσων.
» Ὦ φιλόχριστον ἔθνος, τῶν συμβολέων τὸ ἄθροισμα,
Ψυχοσαωτείρας, ἠὲ Ἱερᾶς τε βιβλου.
» Ὥδε σὺ γὰρ μεγάολδον, ἐν Οὐλύμπῳ δέ γε πάντως,
Λήψῃ τὸν μισθὸν πολλαπλόον Θεόθεν.
» Σεῖο δὲ τοὔνομα, ἐν πέρασιν γῆς αἰνετὸν ἔσται.
Ἔκδον τὴν Δέλτον, καὶ καταγραψάμενον.
» Ἀλλ' ὁ Θεὸς τόδε ἐν βίβλῳ ζώντων καταγράψαι
Πολλά τοι ὅ ἐσθλὰ νέμοι, κἄλγεα ἐξελάοι.

ΕΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ,

Ὡς ἀπὸ μέρους τῆς βίβλου πρὸς τὸν ἀναγνώστην.

» Τίπτε ὁρᾷς μ' Ἀναγνῶστα; ἆρ' οἶδας ἔγωγε τίς εἰμί;
Ζωὰς τ' εὐτάκτως τῶν ζαθέων λαλέω.
» Δεῦρ' ἴθι θαρρῶν, θησαυρὸν θαμιναῖς ὑπὸ χερσὶ,
Τὸν δ' ἀνέλιττ' Ἀνέρος τὸν πολυδαιδάλεον.
» Πανδώρης δ' εὐρήσεις πάνδωρον πίθον ὥσπερ
Παντοδαπῇ τε χύδην ὥρᾳ χαριζόμενον.
» Ὄρχατον εὐανθῆ πολυποίκιλον αἰόλης αὐδῆς,
Τοῖς τε ἐπεσχομένοις πᾶσιν ἀνοιγόμενον.
» Ὡς γὰρ παντοδαποῖς προσπτᾶσα φυτοῖσι μέλισσα
Ἐκ πάντων γλυκερῶν μήδετ' ἰοῦσα μέλι.
» Οὕτως οὗτος Ἀνὴρ, ἐσθλῶν βίβλων παρὰ πάντων
Δαιδαλέην αὐδὴν δὴν ἀναλεξάμενος
» Τῷ ἱερῷ Τεμένει, τοῖς Εὐσεβέσιν μ' ἀνέθηκε,
Πουλυμαθημοσύνης εἵνεκα κ' εὐπορίης.
» Ὦ τινι ἐντρυφῶν σπουδῇ πολλῇ Ἀναγνῶστα
Ἴλαθι Πιμμεδέων τῷ πονέσαντι, λέγε.

ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ.

ΤΟΙΣ ΤΕ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΙΣ ΠΑΤΡΑΣΙ ΑΓΑΠΗΤΟΙΣ ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΑΔΕΛΦΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΛΟΙΠΟΙΣ ΕΥΣΕΒΕΣΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙΣ

Τὴν νῖκὴν προσκύνησιν, καὶ τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀποτέμω.

Ἀνίσως, κατὰ τὴν καινὴν παροιμίαν, περιττὸν ἦναι τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύω φοραῖς ἐκεῖνο, ὁποῦ ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φοράν, «περιττὸν δὶς τίκτειν, τὸ τεχθὲν ἅπαξ καλῶς·» βέβαια ἀκολουθεῖ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι δὲν εἶναι περιττὸν, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον, καὶ χρήσιμον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον, τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύω φοραῖς ἐκεῖνο, ὁποῦ δὲν ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φοράν· καὶ μάλιστα, ὅταν τὸ γεννώμενον ἦναι ἀναγκαιον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον. Τὰ πρῶτον βεβαιοῖ ὁ ἐκ Ναζιανζοῦ Θεολόγος Γρηγόριος, διατὶ, τὴν Θεολογίαν, ὁποῦ ἀναφέρει ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Λόγῳ, τὴν αὐτὴν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ εἰς τὸν περὶ τοῦ Πάσχα Λόγον αὐτοῦ, ὡς ἅπαξ καλῶς καὶ ἀκριβῶς συντεθεῖσαν. Ὁμοίως καὶ ὁ Θεσσαλονίκης συνώνυμος, καὶ μηδὲν διαφέρων ἐκείνου τῇ Θεολογίᾳ Γρηγόριος, διὰ τί καὶ ἐκεῖνος τὰ περὶ τῆς ἱερᾶς Νήψεως μυστήρια, ὁποῦ ἀνακαλύπτει ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου βιογραφίᾳ, τὰ αὐτὰ σχεδὸν αὐτολεξεὶ ἐκθέτει καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ Εἰσόδια πρώτῳ Λόγῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὴν μονάζουσαν ξένην· μᾶλλον δὲ πρὸ αὐτῶν τοῦτο βεβαιοῖ ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος τὸν Δεκάλογον, ὁποῦ ἀναφέρει ἐν τῷ εἰκοστῷ κεφαλαίῳ τῆς Ἐξόδου, τὸν αὐτὸν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ Δευτερονομίου. Τὸ δὲ δεύτερον βεβαιοῖ ἡ ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου βίβλος, ἥτις διότι περιέχει κατὰ τάξιν τὰς βαθμίδας τῶν ἀρετῶν, ἐπονομάζεται Κλίμαξ, αὕτη καὶ γὰρ, ἐπειδὴ καλῶς ἅπαξ οὐκ ἐγεννήθη, ἤτοι οὐ μετεφράσθη, διὰ τοῦτο, ὄχι μόνον δὶς, ἀλλὰ καὶ τρὶς μέχρι τοῦ νῦν, γλαφυρωτέραν καὶ ἀκριβεστέραν ἔλαβε τὴν γέννησιν καὶ μετάφρασιν.

Τοῦτο τὸ ἴδιον ἠκολούθησε καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην βίβλον Μαυρικίου τοῦ διακόνου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας,[1] ὅστις διὰ τὶ ἐσύναξεν ἐν συντομίᾳ ἐκ διαφόρων ἱστορικῶν[2] τοὺς ἱε-

---

[1] Ἔτζι μαρτυρεῖ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος τῶν Ἱεροσολύμων σελ. 526 τῆς Δωδεκαβίβλου· κἂν καὶ ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος ὁ Κρὴς λέγει οὐκ ὀρθῶς, ὅτι εἶναι Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος, οὗτος γὰρ συνέγραψε τὰ τοῦ Τριῳδίου, καὶ Πεντηκοσταρίου Συναξάρια, καὶ οὐχὶ τὰ τῶν Μηναίων.

[2] Ἤτοι ἐκ τοῦ Συμεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ, ἐκ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας καὶ ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροῦ Θεοδωρήτου, ἐκ τοῦ Εὐσεβίου, ἐκ τοῦ Σωζομένου, ἐκ τῆς Τετραβίβλου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀχαρίου Πάπα μεταγλωττισθείσης Ἑλληνιστὶ, καὶ ὑπὸ τοῦ Καισαρίου Δαπόντε μεταφρασθείσης εἰς τὸ ἁπλούστερον· ἐκ τοῦ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, ἐκ τοῦ Λαυσαϊκοῦ, ὅπερ συνέγραψεν Ἡρακλείδης ὁ Καππαδοκίας ἐπίσκοπος (ὅστις, κατά τινας, λέγεται καὶ Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, ὁ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοὺς βίους πολλῶν ὁσίων συγγράψας· οἱ τοῦτο δὲ λέγοντες τὸ συμπεραίνουσι, διὰ τὶ καὶ ὁ Παλλάδιος ἔγραψε πρὸς Λαῦσον τὸν Πραιπόσιτον, πρὸς ὃν ἔγραψε καὶ ὁ Ἡρακλείδης· κατ' ἄλλους δὲ, ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδη) ἐκ τοῦ χειρογράφου Παραδείσου τῶν Πατέρων, τὸν ὁποῖον συνέλεξεν ὁ ῥηθεὶς Παλλάδιος, καὶ ἐμοίρασεν εἰς κγ'. ὑποθέσεις, ἐκ τοῦ νέου Παραδείσου, ἤτοι ἐκ τοῦ Λειμωναρίου, τὸ ὁποῖον συνέγραψεν Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ μονα-

Digitized by Google

ρους καὶ πλατυτέρους βίους τῶν ἁγίων Πάντων τῶν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἑορταζομένων, καὶ ἀναγινωσκομένων κατὰ τὴν ἔκτην ὠδὴν τῶν κανόνων ὠνομάσθη Συναξαριστής. Μετέφρασε γὰρ αὐτὴν παλαιὰ, ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωτέραν ταύτην διάλεκτον ὁ σοφὸς ἀνὴρ, Μάξιμος ὁ Μαργούνιος, ὁ χρηματίσας ἐπίσκοπος Κυθήρων, ἤτοι τοῦ νῦν λεγομένου Τζυρίγου. [1] Ἡ μετάφρασις ὅμως αὕτη, δὲν ἠξεύρω διὰ ποίαν ἀφορμὴν, ἀπέβη τόσον ἀσαφὴς, καὶ τόσον κακόφραστος καὶ ἀηδὴς, εἰς τρόπον ὅτι, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς, ἀηδιζόμενοι εἰς τὴν ἀσαφῆ καὶ ἄνοστον φράσιν αὐτῆς, παραίτησαν μὲν παντελῶς τὴν ταύτης ἀνάγνωσιν, ἀναγινώσκουσι δὲ, τὰ ἐν τοῖς Μηναίοις Συναξάρια τῶν καθ' ἡμέραν ἁγίων, τὰ γεγραμμένα Ἑλληνιστὶ, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ εἶναι ἄπειροι τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου· ἐπειδὴ καλλίτερα καταλαμβάνουν αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, πάρεξ τὴν τοιαύτην μετάφρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ. Προσετέθη δὲ καὶ ἄλλη περίστασις, διὰ τί ἡ μετάφρασις αὕτη τοῦ Συναξαριστοῦ, ἀγκαλὰ καὶ ἦναι ἔτζι ἀσαφὴς καὶ ἀηδὴς, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, μ' ὅλον τοῦτο καὶ αὐτὴ δὶς ἐκδοθεῖσα τύποις ἕως τοῦ νῦν, ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας ἐξέλιπεν, ὅθεν καὶ πολλοὶ ἀδελφοὶ ζητοῦντες νὰ ἀγοράσουν βιβλία ἐξ αὐτῆς, οὐχ εὑρίσκουσιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν παρακινούμενοι ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ ὄρει μερικοὶ φιλόκαλοι ἀδελφοὶ, τόσον μοναστηριακοὶ, ὅσον Σκητιῶται καὶ Κελλιῶται, δέησιν προσέφερον τῇ ἐμῇ ἀναξιότητι, ἵνα ποιήσω δευτέραν μετάφρασιν σαφῆ τε καὶ καθαρὰν τοῦ ἰδίου Συναξαριστοῦ, πρὸς κοινὴν ἁπάσης τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὠφέλειαν· ὧν τῇ δεήσει, ἀντέτεινον μὲν κατ' ἀρχὰς, (τὸ καματηρὸν καὶ πολύμοχθον τῆς βίβλου συλλογιζόμενος,) συμβουλῇ δὲ καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου καὶ πανσεβάστου μοι δεσπότου πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Γρηγορίου ὑπήκοος γενόμενος, ἐπείσθην τελευταῖον ἐπιχειρῆσαι, τὸ πολυωφελὲς καὶ μεγαλωφελὲς αὐτῆς στοχαζόμενος. Καὶ δὴ ταῖς πρεσβείαις Πάντων τῶν ἁγίων ἐπιθαρσήσας, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχομένων, καὶ ταῖς εὐχαῖς πάντων τῶν Χριστωνύμων ἱερωμένων τε ἅμα καὶ λαϊκῶν ἐπελπίσας, κατῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν, σεβασμίαν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, ἧς ἐν τοῖς ὁρίοις κατοικῶ, καὶ ἔλαβον τὸν χειρόγραφον αὐτῆς Συναξαριστὴν, ἐν δυσὶ Τόμοις διῃρημένον, καλλιγράφου καὶ ὀρθογράφου χειρὸς ὄντα φιλοπόνημα. Εἶτα καλάμου καὶ χάρτου ἁψάμενος, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν φιλοπόνως, καὶ μεθ' ὅσης εἶχον τῆς προθυμίας ἐπιμείνας τῷ ἔργῳ, μετέφρασα τοῦτον χάριτι Χριστοῦ, καὶ τῇ βοηθείᾳ καὶ ἀντιλήψει τῶν ἁγίων Ἁπάντων. [1]

Μετέφρασα δὲ, οὐ μόνον τὰ τοῦ τετυπωμένου Συναξαριστοῦ Συναξάρια, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ χειρογράφου· καὶ ὅσα μὲν Συναξάρια ἦτον ἐλλιπῆ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀνεπλήρωσα ταῦτα ἐκ τῶν τελειοτέρων Συναξαρίων τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ διὰ τοῦ σημείου τούτου τοῦ Σταυροῦ †. Πλὴν καὶ ὅσα Συναξάρια δὲν ἔχουσι Σταυρὸν, ὅλα σχεδὸν ἔχουν προσθήκας τινὰς καὶ ἀναπληρώσεις ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, καὶ μόλις εὑρίσκεται Συναξάριον, ὁποῦ νὰ ἦναι μόνον ἐκεῖνο τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ περιεχόμενον Συναξαριστῇ. Ὅσα δὲ παντελῶς δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν (τὰ ὁποῖα, δὲν ἠξεύρω πῶς, οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι τὰ ἀφῆκαν, καὶ μόλον ὁποῦ εἶναι ὡραῖα καὶ ἀξιοθαύμαστα) ταῦτα προσέθηκα ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ ἔξωθεν δι' ἀστερίσκου. * Πανταχοῦ δὲ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς πρωτότυπον καὶ κείμενον ἐμεταχειρίσθηκα τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, ὡς πολὺ τελειώτερον καὶ ἀκριβέστερον ὄντα τοῦ τετυπωμένου. Ἐσπούδασα δὲ νὰ καθαρίσω τὴν μετάφρασίν μου ταύτην, ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις περιεχόμενα, διπλᾶ καὶ

χὸς, ὁ ἐπικαλούμενος Μόσχος, ὅστις ἤκμαζεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Τιβερίου καὶ Μαυρικίου, ἐν ἔτει 580, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν.

[1] Μάξιμος ὁ Μαργούνιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κρήτην, ἀνὴρ εἰς ἄκρον παιδείας φθάσας καὶ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ, ὅστις ἐξέδωκε συγγράμματα παντοδαπὰ, καὶ πολλὰς ἐπιστολὰς ἀττικῶν χαρίτων γεμούσας, ἐτελεύτησε δὲ, ἐτῶν ὢν ὀγδοήκοντα, ἐν ἔτει ᾳχϐ'. Ἀπὸ δὲ τοὺς Ἀνακρεοντίους στίχους ὁποῦ σώζονται τοῦ αὐτοῦ, φαίνεται, ὅτι ἦτον εἷς τῶν δοκιμωτέρων Λυρικῶν ποιητῶν τοῦ καιροῦ του. (Μελέτιος τόμ. γ'. σελ. 410).

[1] Δὲν εὐχαριστήθηκα δὲ εἰς μόνον τὸν τοῦ Παντοκράτορος Συναξαριστὴν, ἀλλὰ παραλαβὼν καὶ τοὺς Συναξαριστὰς τοῦ τε περιωνύμου ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, τῆς ἱερᾶς καὶ κοινοβιακῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, καὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Κουτλουμούσι, παρέβαλον τοῦτον μὲ ἐκείνους, καὶ εἴτι εἶχεν ἐλλιπὲς, ἀνεπλήρωσα ἐξ ἐκείνων.

Digitized by Google

τριπλᾶ καὶ τετραπλᾶ Συναξάρια, τὰ ὁποῖα καθὼς ἦτον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ περιττῶς καὶ ἀτάκτως καὶ ἀπερισκέπτως, ἔτζι καὶ περιττῶς μετέφρασεν αὐτὰ εἰς τὸν ἁπλοῦν Συναξαριστὴν ὁ σοφὸς Μάξιμος, μηδεμίαν ποιήσας τούτων ἐπιμέλειαν. Ἵνα δὲ ἐν μέρει δηλοποιήσω τοῖς φιλολόγοις, τίνων ἁγίων εἰσὶ διπλᾶ, καὶ τίνων τριπλᾶ Συναξάρια, ἰδοὺ ἐδῶ ἐκτίθημι ταῦτα.

Νικάνδρου τοῦ Αἰγυπτίου, δύω Συναξάρια. Βαρλαὰμ μάρτυρος, δύω. Παύλου Πλουσιάδος, δύω. Ὑπατίου Ἐπισκόπου Γαγγρῶν, δύω. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, δύω. Μενίγνου τοῦ Κναφέως, δύω. Σαρβήλου καὶ Βεβαίας, τρία. Βενιαμὶν Διακόνου, δύω. Βικεντίου Διακόνου, δύω. Βαρσιμαίου Ἐδέσσης, δύω. Ἀρτέμονος τοῦ πρεσβυτέρου Λαοδικείας, τέσσαρα. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, τρία. Παγγαρίου μάρτυρος, δύω. Ἰωάννου τοῦ Ψυχαΐτου, δύω. Μαξίμου μάρτυρος, δύω. Γεωργίου τοῦ νεοαφανοῦς καὶ θαυματουργοῦ, δύω. Γεωργίου Μιτυλήνης, δύω. Ῥωμανοῦ Κίλικος τοῦ θαυματουργοῦ, δύω. Παρμενᾶ, Ἀμφιανοῦ, καὶ Αἰδεσίου τῶν αὐταδέλφων δύω. Πατρικίου Προύσης, δύω. Κοσμᾶ ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ, δύω. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, δύω. Εὐσταθίου Ἀντιοχείας, δύω. Μαυρικίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑβδομήκοντα μαρτύρων, δύω. Πελαγίας τῆς ἐξ Ἀντιοχείας, τῆς κρημνισάσης ἑαυτὴν, δύω. Μαρκιανοῦ ὁσίου τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ, δύω. Ἰουλιανοῦ ὁσίου, δύω. Βησσαρίωνος ὁσίου, δύω. Ἀπελλοῦ, Λουκᾶ, καὶ Κλήμεντος ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα. δύω. Ἁγνῆς μάρτυρος, δύω. Πατερμουθίου, Κόπρι, καὶ Ἀλεξάνδρου, δύω. Κυρίλλου Γορτύνης, δύω. Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης, δύω. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, δύω. Θεοδότης καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς, δύω. Στεφάνου ἱερομάρτυρος Πάπα Ῥώμης, δύω. Ἴας μάρτυρος, δύω. Σαλαμάνου ὁσίου, δύω. Μάρκου, Ἀριστάρχου, καὶ Ζήνωνος τῶν ἀποστόλων, δύω. Τῶν ὀγδοήκοντα πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Οὐάλεντος ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων, δύω. Σεβαστιανῆς μάρτυρος, δύω. Συμεὼν ἱερομάρτυρος συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, δύω. Πελαγίας μάρτυρος τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ, δύω. Παίδων ἑπτὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ, δύω. Ἰωάννου Χοζεβίτου, δύω. Κοσμᾶ, καὶ Δαμιανοῦ, τῶν ἐξ Ἀραβίας Ἀναργύρων, δύω. Σωσάννης τῆς ὁσιομάρτυρος, δύω. Θεοδούλης μάρτυρος, δύω. Εὐγενίου καὶ Μακαρίου τῶν ὁμολητῶν, δύω· τὰ ὁποῖα ὅλα περιττὰ Συναξάρια, συμποσοῦνται πεντήκοντα τρία. Πρὸς εἴδησιν δὲ τῶν ἀναγινωσκόντων, ὑπεσημείωσα εἰς τοὺς τόπους τῶν Συναξαρίων τούτων, ὅτι περιττῶς ἐκεῖ γράφονται παρὰ τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἵνα μὴ ἀπορῶσι, βλέποντες αὐτὰ λείποντα ἐκ τοῦ ἡμετέρου Συναξαριστοῦ·

Ὁμοίως ἐσπούδασα νὰ καθαρίσω τὸν παρόντα Συναξαριστήν μου, καὶ ἀπὸ τὰς αὐτὰς διπλᾶς καὶ τριπλᾶς μνήμας τῶν τε ἀνωτέρω, καὶ ἄλλων προσέτι παμπόλλων ἁγίων, αἱ ὁποῖαι ἀτάκτως καὶ ἀηδῶς περιέχονται, ἔν τε τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Ἐπιμελήθημεν δὲ νὰ καθαρίσωμεν τὴν μετάφρασιν ἡμῶν ταύτην, καὶ ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχόμενα ἐναντία τῇ Θείᾳ Γραφῇ, καὶ ἀπίθανα παρὰ τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ τοῖς κριτικοῖς· ὁποῖα εἶναι, τὰ ἐν τῷ θρήνῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου λεγόμενα κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου· ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἱερεμίας ἀπῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ Θεία Γραφὴ λέγει, ὅτι οὐκ ἀπῆλθε· καὶ τὰ ἐν τῷ Συναξαρίῳ Μακαρίου τοῦ Ῥωμαίου περιεχόμενα κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἄλλα ὅμοια. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλ' ἐπιμελήθημεν νὰ προσθέσωμεν ἐν τῇ μεταφράσει ἡμῶν ταύτη, καὶ τὰς χρονολογίας εἰς κάθε ἁγίου Συναξάριον, ὅσας δηλαδὴ ἐδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν. Ὁμοίως καὶ τὰς ὀνομασίας τῶν τόπων καὶ πόλεων, καθὼς δηλαδὴ τώρα ὀνομάζονται οἱ ἐν τοῖς Συναξαρίοις ἀναφερόμενοι τόποι καὶ πόλεις, πρὸς σαφήνειαν καὶ κατάληψιν περισσοτέραν τῶν ἀναγινωσκόντων· οὐχὶ δὲ πάσας τὰς ὀνομασίας ἐπροσθέσαμεν, ἀλλ' ὅσας ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς Συναξαρίοις περιεχομένους ἁγίους, ἔχουσι καὶ βίους κατὰ πλάτος, μεταφρασμένους εἰς τὸ ἁπλοῦν, καὶ περιεχομένους εἰς τὸν Δαμασκηνὸν, εἰς τὸ Ἐκλόγιον, εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, εἰς τὸν Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, εἰς τὴν Καλοκαιρινὴν, εἰς τὸν Ἐφραὶμ, καὶ εἰς ἄλλα βιβλία· διὰ τοῦτο ἐπιμελήθημεν καὶ ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ τέλος κάθε Συναξαρίου τῶν τοιούτων ἁγίων, εἰς ποῖον βιβλίον ἐκ τῶν ἀνωτέρω εὑρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς βίους τῶν ἀνωτέρω ἁγίων, καὶ τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν, καὶ μάλιστα Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, ἐσπουδάσαμεν νὰ σημειώσωμεν, καὶ ἐν ποίοις ἱεροῖς μοναστηρίοις τοῦ ἁγίου Ὄρους εὑρίσκονται, πρὸς εἴδησιν τῶν φιλολόγων, καλῶς εἰδότες, ὅτι οὐκ ἄχαρίς ἐστι παρ' αὐτοῖς μία τοιαύτη εἴδησις.

Πρὸς τούτοις τὰ ἀσυμβίβαστα, ὅσον τὸ δυ-

Digitized by Google

νατὸν ἦμεν, συνεβιβάσαμεν· τὰ ἄτακτα ἐρρυθμίσαμεν· τὰ ἀσαφῆ ἐσαφηνίσαμεν· τὰ ἀνταφατικὰ καὶ ἀνάρμοστα συναρμόσαμεν· καὶ ἁπλῶς πᾶσαν τὴν δυνατὴν ἡμῖν ἐπιμέλειαν κατεβάλομεν, εἰς τὸ νὰ φέρωμεν τὴν παροῦσαν μετάφρασιν τοῦ Συναξαριστοῦ εἰς κρείττονα καὶ τελειοτέραν τάξιν τε καὶ κατάστασιν. Ἐπειδὴ, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἰποῦμεν τὴν ἀλήθειαν, ἄλλο βιβλίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας δὲν ἦτο πλέον ἄτακτον καὶ ἀνεπιμέλητον, ὡσὰν ὁ Συναξαριστὴς, καθὼς τοῦτο κοινῶς παρὰ πάντων τῶν εἰδότων ὁμολογεῖται. Καὶ τοῦτο δὲ προσσημειοῦμεν, ὅτι ἠκολουθήσαμεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμερῶν τῶν ἁγίων, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται τὰ Μηναῖα, καὶ ὁ μεταφρασμένος Συναξαριστὴς, δηλαδὴ ἐν ὁποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἕκαστον τῶν ἁγίων διορίζουσι τὰ Μηναῖα, ἐν ταύτῃ καὶ ἡμεῖς αὐτὸν διορίζομεν, διὰ τὴν ἔκπαλαι ἐπικρατήσασαν συνήθειαν· καὶ οὔτε εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν ἠκολουθήσαμεν, οὔτε εἰς τὸ Ὡρολόγιον, ἅτινα μερικοὺς ἁγίους τάττουσιν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, παρὰ τὴν ἐν Μηναίοις, καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Συναξαρίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ Μαργουνίου μεταφρασθεὶς Συναξαριστὴς δὲν περιέχει τοὺς ἐν τοῖς Μηναίοις στίχους, τούς τε δύω Ἰαμβικοὺς, καὶ τὸν ἕνα ἡρωϊκὸν, τούτου χάριν ἐπροξένει ὄχι ὀλίγην σύγχυσιν καὶ χασμῳδίαν· καθότι, ἄλλος μὲν ἦτον χρεία νὰ ἀναγινώσκῃ τοὺς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους, ἄλλος δὲ, τὸν Συναξαριστήν. Ὅθεν, ὅταν τυχὸν ἐτελείονεν ὁ εἷς τὸ ἓν Συναξάριον, καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἦτον ἕτοιμος εὐθὺς διὰ νὰ ἀναγνώσῃ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους τοῦ ἀκολουθοῦντος Συναξαρίου, ἐγίνετο μεταξὺ χασμῳδία οὐκ ὀλίγη καὶ σύγχυσις. Διὰ τοῦτο ἐπροσθέσαμεν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Νέῳ τούτῳ Συναξαριστῇ καὶ τοὺς Ἰαμβικοὺς στίχους, καὶ τὸν Ἡρωϊκὸν, ἵνα εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἀναγινώσκῃ καὶ τὰ Συναξάρια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς στίχους· καὶ ἑπομένως, ἵνα ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ἡ πρώην ἀκολουθοῦσα χασμῳδία καὶ σύγχυσις. Οἱ στίχοι δὲ αὐτοὶ, τόσον οἱ δύω Ἰαμβικοὶ, ὅσον καὶ ὁ εἷς Ἡρωϊκὸς, συνετέθησαν ἄριστα καὶ προσφυέστατα ὑπὸ ταῦ σοφοῦ ἀνδρὸς κυρίου Χριστοφόρου Πατρικίου Ὑπάτου τοῦ Μιτυληναίου. Καὶ οἱ μὲν Ἰαμβικοὶ, ἐγκωμίου τάξιν ἔχουσιν, ἁρμοζόντως καὶ γλαφυρῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐγκωμιαζομένου ἁγίου περιέχοντες· ὁ δὲ εἷς τὸν πρῶτον ἅγιον ἡρωϊκὸς, δηλονότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐτελειώθη ἐκεῖνος ὁ ἅγιος, ἐνίοτε δὲ περιέχει καὶ τὸ τέλος τοῦ προκειμένου ἁγίου. Ἐγὼ δὲ παρετήρησα, ὅτι οἱ ἐν τοῖς Μηναίοις ἐμφερόμενοι στίχοι, δὲν εἶναι ὅλοι τοῦ ῥηθέντος Χριστοφόρου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν νεωτέρων. Ὅσοι λοιπὸν στίχοι ἔλειπον ἀπὸ τὰ τετυπωμένα Μηναῖα, οὗτοι ἀνεπληρώθησαν παρ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειωθέντες εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ ἀστερίσκου ἑνὸς * πρὸς διάκρισιν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολλῶν ἁγίων Συναξάρια ἔλιπον οἱ προσήκοντες δύω Ἰαμβικοὶ στίχοι, καὶ οὔτε ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις εὑρίσκονται, οὔτε ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ· τούτου χάριν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσεν εἴκοσι τοὺς ἑκάστῳ ἁγίῳ ἁρμόζοντας δύω Ἰαμβικοὺς, ἵνα πάντες ὁμοῦ οἱ ἅγιοι στίχους ἔχωσι, καὶ μὴ κατὰ τοῦτο ἐλλιπεῖς φαίνωνται. Μνήμη γὰρ ἁγίου καὶ ὄνομα, μάλιστα δὲ Συναξάριον ἁγίου, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι τοὺς συνήθεις δύω Ἰαμβικοὺς στίχους, ἀτελῆ νομίζονται καὶ κολοβὰ παρὰ τοῖς ἀναγνώσκουσι. Πρὸς διάκρισιν δὲ, ἐσημείωσα ἔξωθεν ἕνα σταυρὸν † εἰς πάντας τοὺς παρ' ἐμοῦ συντεθέντας στίχους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη καὶ πολλοὶ Ἡρωϊκοὶ στίχοι ἔλειπον, τόσον ἀπὸ τὰ Μηναῖα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, διὰ τοῦτο συνετέθησαν καὶ αὐτοὶ παρ' ἐμοῦ, καὶ ἐσημειώθησαν ἔξωθεν μὲ τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ †. Ἐσπουδάσαμεν δὲ νὰ διορθώσωμεν, ὅσον τὸ δυνατὸν, καὶ ὅσων ὁ καιρὸς ἡμῖν ἐσυγχώρει, κατά τε μέτρον καὶ νόημα, πολλοὺς στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκοὺς, ὅσοι προφανῶς ἦτον ἐσφαλμένοι καὶ ἐπιλήψιμοι, ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἀντιγραφέων παραφθαρέντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ Συναξάρια τὰ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχόμενα μετέφρασα, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἔγραψα Συναξαριστὴν· ὅσα δηλαδὴ δὲν περιείχοντο ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐκείνῳ στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκοὺς μετέγραψα ἐν τούτῳ [1] καὶ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ τὰς μνήμας πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχομένων, ὑπὲρ τὰς ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἀναφερομένας· καὶ ταύτας, λέγω, ἐνέγραψα τῷ παρόντι ἡμῶν Συναξαριστῇ, ση-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰαμβικοὺς στίχους ἔχουσι κατὰ τὸν ἕκτον πόδα, τροχαῖον ἢ σπονδεῖον, καὶ μάλιστα ὅπου εἶναι ὀνόματα κύρια· καὶ ἀγαπᾷ τοῦτο παρὰ πολὺ ὁ τόπος· ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς μέτρου, ἀφήσαμεν αὐτὸ οὕτω, καθὼς ἦτον.

γ'

Digitized by Google

μειώσας ἔξωθεν εἰς κάθε ἅγιον, ἀστερίσκον * πρὸς διάκρισιν. Καὶ λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι ἀναγνῶστα, εἰς ὅποιον μὲν Συναξάριον βλέπεις ἔξωθεν ἀστερίσκον * ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, τελείως δὲν εὑρίσκεται, οὔτε ἐν τοῖς Μηναίοις, οὔτε ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Εἰς ὅποιον δὲ Συναξάριον βλέπεις ἔξωθεν σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, εὑρίσκεται μὲν καὶ εἰς τὰ Μηναῖα, καὶ εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν, εἶναι δὲ ἀτελὲς καὶ ἐλλιπὲς, καὶ ἀνεπληρώθη ἤδη παρ' ἐμοῦ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν. Ὁμοίως ὅποιον ἅγιον βλέπεις καὶ ἔχει ἀστερίσκον *, ἤξευρε ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἅγιος δὲν περιέχεται, οὔτε εἰς τὰ Μηναῖα, οὔτε εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν. [1] Ὁμοίως ὅσους στίχους Ἰαμβικοὺς ἰδῇς, ἢ Ἡρωϊκοὺς, ἔχοντας ἀστερίσκον *, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ δὲν εὑρίσκονται εἰς τὰ Μηναῖα, ἀλλὰ εἰς μόνον τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, καὶ ἐξ ἐκείνου ἀνεπληρώθησαν. Ὅσους δὲ στίχους εἰδῇς, τόσον Ἰαμβικοὺς, ὅσον καὶ Ἡρωϊκοὺς, ἔχοντας Σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ συνετέθησαν παρ' ἐμοῦ. Κοντὰ δὲ εἰς τοὺς ἁγίους, ὁποῦ ἐπροσθέσαμεν ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, συνετάξαμεν ἐνταῦθα καὶ πάντας τοὺς ἁγίους νεομάρτυρας, τοὺς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους· ὁμοίως καὶ τοὺς ὁσίους τοὺς ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ἀναφερομένους· ὡσαύτως καὶ ἄλλους τινὰς ἁγίους, τοὺς ἐν ἄλλοις βιβλίοις περιεχομένους, συνθέσαντες καὶ δύω στίχους Ἰαμβικοὺς εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐξ αὐτῶν.

Ταῦτα πάντα ἀνέφερα ἐδῶ, ὄχι ματαίως καὶ χωρὶς σκοπὸν, ἀλλὰ διὰ δύω αἴτια· πρῶτον, διὰ νὰ δώσω εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, περὶ τῆς τάξεως τοῦ καθ' ἡμᾶς τούτου νέου Συναξαριστοῦ· καὶ δεύτερον, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἕκαστος τῶν ἀναγινωσκόντων, ὄχι μόνον πῶς δὲν ἦτον περιττὸν, ἀλλὰ πῶς ἦτον καὶ ἀναγκαῖον νὰ μεταφρασθῇ δεύτερον ὁ ἱερὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Συναξαριστὴς, καὶ νὰ λάβῃ μίαν ξεχωριστὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἀνακάθαρσιν καὶ διόρθωσιν· καὶ ἀκολούθως, νὰ εἰδοποιηθῇ μὲ μίαν, ὅσον τὸ δυνατὸν, ἀκριβῆ τελειότητα. Προσέθηκα δὲ καὶ διαφόρους ὑποσημειώσεις κατὰ τὴν συνήθειάν μου, ἵνα διὰ τούτων φιλεύω τὴν περιέργειαν τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν μου. Ἐδιαίρεσα δὲ τὸν Συναξαριστὴν ὅλον εἰς τρεῖς τόμους διὰ τὸ εὐκολομεταχείριστον, ὧν ἕκαστος περιέχει τὸν ἐδικόν του Πίνακα. Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ τρίτου Τόμου, μετὰ τὸν ἴδιον ἐκείνου Πίνακα, ἐφιλοπόνησα καὶ προσέθηκα Πίνακα ἄλλον κατὰ ἀλφάβητον, Πάντων τῶν ἁγίων περιέχοντα τὰ ὀνόματα, εἰς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν βουλομένων εὑρίσκειν ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἑορτάζεται ἕκαστος τῶν ἁγίων, καὶ ἐν τίσι βιβλίοις εὑρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος ἑκάστου. Ὅθεν κἂν οἱ τρεῖς οὗτοι Τόμοι δεδεμένοι εἰσὶν εἰς ἓν μόνον βιβλίον καὶ σῶμα (οὕτω γάρ μοι παραγγελίᾳ παρήγγειλεν ὁ σεβαστός μου δεσπότης ἅγιος Δράμας [1], ἵνα ὑπάρχῃ ἓν σῶμα ὅλος ὁ Συναξαριστὴς, ὅπως φυλάττηται ἀσφαλέστερον παρὰ τοῖς κεκτημένοις, καὶ οὐχὶ νὰ ἦναι εἰς τρία βιβλία διῃρημένος, ὅπως μὴ εὐκόλως ἓν ἐξ αὐτῶν παραπόληται, καὶ οὕτω μείνῃ ὅλος ὁ Συναξαριστὴς κολοβός·) κἂν λέγω οἱ τρεῖς τόμοι εἰς ἓν βιβλίον δεμένοι εἰσὶν, ἀλλ' ὅμως ὅποιος βούλεται, εὐκόλως δύναται νὰ διαιρέσῃ τὸ ἓν εἰς τρία καὶ νὰ δέσῃ αὐτὰ, εἰς εὐκολωτέραν του μεταχείρισιν.

Τούτων οὕτω προεγνωσμένων, καιρὸς ἤδη εἶναι νὰ καλέσω ἅπαντας τοὺς Χριστωνύμους εἰς τὴν τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου ἀνάγνωσιν. Ἔλθετε λοιπὸν πάντες οἱ πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς τε καὶ ἱερεῖς, καὶ ὅσοι τῆς τῶν κληρικῶν τυγ-

---

[1] Χάριν περιεργείας ἠριθμήσαμεν πάντας τοὺς ἁγίους, ὅσοι δι' ἀστερίσκου εὑρίσκονται ἐν τῷ παρόντι ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, παράνω ἀπὸ τοὺς εὑρισκομένους ἐν τῷ παλαιῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ εὑρέθησαν παράνω, ὀνομαστοὶ μὲν ἅγιοι, ἑξακόσιοι πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα· ἀνώνυμοι δὲ, ἀριθμητοὶ ὅμως, πεντήκοντα ἐννέα χιλιάδες, καὶ ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ. Εὑρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι ἅγιοι, ὄχι μόνον χωρὶς ὄνομα, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἀριθμὸν ὡρισμένον, εἰς διάφορα μέρη, καὶ σπεῖρα ὅλη στρατιωτῶν· καὶ ὄχι μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. Ὁμοίως ἠριθμήσαμεν καὶ τὰ Συναξάρια, καὶ τὰ δίστιχα Ἰαμβικὰ, καὶ εὑρέθησαν, τὰ μὲν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια, παράνω ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ τοῖς Μηναίοις εὑρισκόμενα ἑκατόν. Τὰ δὲ δίστιχα Ἰαμβικὰ, τὰ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ προστεθέντα ἐνταῦθα, καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις μὴ περιεχόμενα, ὅλα ὁμοῦ ἑξακόσια ἑβδομήκοντα ὀκτὼ καὶ ἔτι πρὸς, πλὴν τῶν Ἡρωϊκῶν. Προστέθησαν δὲ καὶ παρ' ἐμοῦ δίστιχα Ἰαμβικὰ περίπου τὰ τριακόσια, χωρὶς τῶν Ἡρωϊκῶν.

[1] Ἤτοι ὁ νῦν Πανιερολογιώτατος Μητροπολίτης ἅγιος Θεσσαλονίκης Κύριος Ἰωσὴφ, ᾧ τινι καὶ τὸ γένος ὀφείλει ὁμολογεῖν πολλὰς τὰς χάριτας, καθότι οὐχὶ μόνον τὰ ἔξοδα τῆς ἀντιγραφῆς τῆς βίβλου ταύτης κατέβαλε, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς συνδρομητὰς ἐφάνη προθυμότερος, ὑποδεχθεὶς καὶ πληρώσας σώματα ἑκατόν.

Digitized by Google

χάμετε τάξεως. Ἤλθετε βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες. Ἤλθετε πάντες οἱ ἀπὸ Χριστοῦ ὀνομαζόμενοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Κυρίου, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες. Ὁ γὰρ Συναξαριστὴς οὗτος, πολύφωτός ἐστιν Οὐρανός, ὁ ὁποῖος, ὡς μέγαν μὲν Φωστῆρα καὶ λαμπρότατον Ἥλιον ἔχει τὸν Δεσπότην Χριστόν· ὡς Σελήνην δὲ ἀργυροειδῆ καὶ πλησιφαῆ ἔχει τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ὡς Ἀστέρας δὲ ἀπλανεῖς καὶ ἀνεκλείπτους περιέχει ὅλους τοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων ἁπάντων. Ὅθεν φωτίζει, θερμαίνει, ζωοποιεῖ, καὶ διεγείρει πρὸς γονιμότητα τῶν ἀρετῶν, ὅλην τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον Κτίσιν. Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος, δικαίως πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Κῆπος πολυειδὴς καὶ εὐωδέστατος τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας, γεμάτος ἀπὸ Ῥόας καὶ Ἀκρόδρυα· ἀπὸ Νάρδους καὶ Κρόκους· ἀπὸ Καλάμους καὶ Ὑακίνθους· ἀπὸ Νάρκίσσους καὶ Κινναμώμους, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ πρώτιστα καὶ εὐωδέστατα μῦρά τε καὶ ἀρώματα· μὲ τοῦ ὁποίου τὰς ἀγλαΐας καὶ χάριτας, αὕτη γλυκαίνει, εὐφραίνει, χαροποιεῖ, καὶ εὐωδιάζει τὰ ἐδικά της τέκνα, ἕκαστον κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Περὶ οὗ ἔγραφεν ἡ Ἀσματίζουσα Νύμφη » ἔρχου Νότε, διάπνευσον Κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου. « (Ἆσμ. ὅ'. 16.) καὶ πάλιν » καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς Κῆπον αὐτοῦ, καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ. » (Ἆσμ. έ. 1) Ὅθεν διὰ τὸν Κῆπον τοῦτον, δίκαιον εἶχε νὰ γράφῃ πρὸς Αὐτόλυκον Θεόφιλος ὁ ἕκτος τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν Κῆπος, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται Ῥόδα μαρτύρων, Κρῖνα Παρθένων, Ἰα χηρευουσῶν, καὶ Κισσοὶ τῶν ὑπάνδρων.

Διὰ τοῦτο ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ λανθασθεῖσα (διὰ νὰ εἰπῶ ἔτζι) δὲν ἐλανθάσθη, καὶ παραγνωρίσασα, δὲν ἐπαραγνώρισεν, ὅταν ἐν τῷ κήπῳ ἐνόμισεν ὡς κηπουρὸν τὸν Δεσπότην Χριστόν. Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, αὐτὸς ἐστάθη ὁ ἀληθινὸς κηπουρὸς τοῦ Κήπου τούτου Συναξαριστοῦ, καὶ αὐτὸς ἐφύτευσεν ἐν αὐτῷ μὲ τὴν παντοδύναμον δεξιάν του, τὰ πολυειδῆ καὶ παντοδαπὰ καὶ πολυποίκιλα δένδρα τῶν ἁγίων ἁπάντων, καὶ ἔδειξεν αὐτὸν ἀσυγκρίτως καλλίτερον ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κήπους καὶ παραδείσους, οὓς ἐφύτευσεν ὁ βασιλεὺς Κῦρος· καὶ ἀπὸ τοὺς κρεμαστοὺς Κήπους τῆς Βαβυλῶνος, οἵτινες ἦτον ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ Κόσμου· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ καπὸς ὅλος τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὸ τέλος τῆς ἐπιφανείσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν, τῆς γενομένης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς· καὶ τὸ κέρδος ὅλον τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ κηρυχθέντος ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, ἐστάθησαν οἱ ἅγιοι Πάντες, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους περιέχονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ. Ὅθεν περὶ τοῦ καρποῦ τούτου ἔλεγεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους· « ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. » (Ἰωάν. ιέ. 8.)

Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος πρέπει νὰ ὀνομασθῇ κοινὸν ψυχῶν ἰατρεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κάθε Χριστιανός, ὁποίας ἂν εἴη τάξεως καὶ βαθμοῦ, λαμβάνει τὴν ἰατρείαν τοῦ πάθους του· ὅθεν εἶπεν ὁ μέγας Βασίλειος· « οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται· καὶ τοίνυν, περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεὴς ἔχοντος ἑαυτοῦ αἰσθάνεται, ἐκείνῳ προσδιατρίβων, οἷον ἀπό τινος κοινοῦ ἰατρείου, τὸ πρόσφορον εὑρίσκει τῷ ἀρρωστήματι φάρμακον. » (Ἐπιστ. ά.) Καὶ καθὼς οἱ Ζωγράφοι, ὅταν θέλουν νὰ μεταγράψουν κἀμμίαν εἰκόνα ἀπὸ ἄλλην εἰκόνα, ἀποβλέπουν συχνὰ εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ ἔτζι μιμοῦνται τοῦτο καὶ μεταφέρουσιν εἰς τὴν ἐδικήν τους εἰκόνα· τοιουτοτρόπως καὶ οἱ Χριστιανοί, ὅσοι θέλουν νὰ μιμηθοῦν ἀκριβῶς τὰς ἀρετὰς τῶν ἁγίων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, συχνὰ πρέπει νὰ ἀναγινώσκουν τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὰ Συναξάρια, ὡς εἶπε πάλιν τοῦτο ὁ μέγας Βασίλειος· « ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυκνὰ πρὸς τὸ παράδειγμα βλέποντες, τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα· οὕτω δὴ τὸν ἐσπουδακότα ἑαυτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλειον, οἱονεὶ πρὸς ἀγάλματα κινούμενα καὶ ἔμπρακτα, τοὺς βίους τῶν ἁγίων ἀποβλέπειν, καὶ τὸ ἐκείνων ἀγαθὸν, οἰκεῖον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως. » (αὐτόθι.)

Παραδείγματος χάριν, ἐὰν ἐσὺ ὁ ἀναγίνωσκων ἦσαι Πατριάρχης, ἀναγίνωσκε τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια τῶν μακαρίων ἐκείνων καὶ ἁγίων Πατριαρχῶν, οἵτινες εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ διὰ θεωρίας καὶ πράξεως. Ἐὰν ἦσαι ἀρχιερεύς, μιμοῦ τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἁγίους καὶ ἀοιδίμους ἐκεί-

Digitized by Google

νος ἀρχιερεῖς. Ἐὰν ὑπάρχῃς ἱερεὺς, ἀκολούθει εἰς τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους εὐλαβεῖς καὶ ἁγίους ἱερεῖς, οἵτινες φυλάξαντες καθαρὸν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ἐχρημάτισαν φίλοι Θεοῦ. Ἐὰν ἔχῃς τὸ τοῦ διακόνου ἐπάγγελμα, ἀπόβλεπε εἰς τὸ παράδειγμα τῶν εὐαρεστησάντων τῷ Χριστῷ διακόνων, ἢ δι' ὁμολογίας, ἢ διὰ μαρτυρίου, ἢ δι' ἀρετῆς, οἵτινες περιέχονται ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. Ἐὰν ἐνεδύθης τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἔγινες μοναχὸς, μιμοῦ τὰ ἐνταῦθα ἀναφερόμενα πολυάριθμα πλήθη τῶν ὁσίων καὶ μοναχῶν, οἵτινες καταφρονήσαντες τῶν γηίνων ἁπάντων, καὶ ἄραντες ἐπὶ ὤμων τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐπολιτεύθησαν θεαρέστως, καὶ τῆς αἰωνίου δόξης κατηξιώθησαν· καὶ φεῦγε μὲν τὰ παραδείγματα τῆς παρακοῆς, ὁποῖα μάλιστα εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος καὶ μάρτυς, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου· καὶ ὁ μοναχὸς Μάλχος, οὗ ἡ διήγησις εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Μαρτίου· ζήλου δὲ, καὶ ἀκολούθει εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ὑπακοῆς, ὁποῖα εἶναι, Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι, ὁ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερόμενος· καὶ Παῦλος ὁ ἁπλοῦς, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἑβδόμην Μαρτίου. Ἐὰν ἦσαι Παρθένος μοναχὴ, τρέχε ὀπίσω εἰς τα ἴχνη τόσων καὶ τόσων Παρθένων καὶ μοναζουσῶν, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, καὶ γίνου παρθένος, ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχήν· ἔχι μόνον κατὰ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλας τὰς κινήσεις, τὰς σωματικάς τε καὶ ψυχικάς. Ἄκουσον γὰρ τί λέγει ὁ Χρυσορρήμων « τὴν παρθένον, οὐ τῷ σώματι μόνον καθαρὰν εἶναι δεῖ, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ· εἴγε μέλλοι τὸν ἅγιον ὑποδέχεσθαι Νυμφίον· » καὶ πάλιν « Παρθενείας ὅρος, τὸ καὶ σώματι καὶ πνεύματι εἶναι ἁγίαν. » (Λόγ. Παρθενίας.) Παραγγέλλει σοι δὲ καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ταῦτα ἡρωϊκῶς. « Παρθένε παρθένος ἴσθι καὶ οὔασι καὶ φαέεσσι, καὶ γλώσσῃ· πᾶσιν γὰρ ἐπίτροχός ἐστιν ἁμαρτάς ».

Ἐὰν ἦσαι βασιλεὺς, ἀκολούθει εἰς τὰ ἴχνη τῶν ἐνταῦθα περιεχομένων ἁοιδίμων ἐκείνων βασιλέων, τοῦ μεγάλου, λέγω, Κωνσταντίνου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαΐου ἑορταζομένου· τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Ἰανουαρίου μνημονευομένου. Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, τοῦ ἀναφερομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου. Μαρκιανοῦ, οὗ ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Φεβρουαρίου, Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ ἐλεήμονος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ Ἰωάννου Βλαδιμήρου τοῦ Θαυματουργοῦ, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Μαΐου ἑορταζομένου· οἵτινες ὅλοι δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν ἔγκον τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, ἀλλὰ ἀγαπήσαντες τὸν Θεὸν, ἐφύλαξαν τὰς τούτου ἐντολὰς, καὶ ἐσώθησαν. Ἐὰν ἦσαι βασίλισσα, εἴτε μήτηρ βασιλέως, εἴτε γυνὴ, εἴτε θυγάτηρ, ἡ Δόμνα, ἡ Ἀρχόντισσα, ἔχε εἰς παράδειγμα τὰς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἀναφερομένας Ἀρχοντίσσας καὶ βασιλίσσας, ὁποῖαι μάλιστα εἶναι, ἡ βασίλισσα Ἑλένη, ἡ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην Μαΐου ἑορταζομένη· ἡ Πλακίλλα, ἡ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἀναφερομένη· ἡ Θεοφανὼ, ἡ μνημονευομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἡ Πουλχερία, ἧς ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου· ἡ Σωπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μαυρικίου βασιλέως, ἡ ἑορταζομένη κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἡ Μαρκιανὴ, ἥτις μνημονεύεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Ἰανουαρίου· ἡ Θεοδώρα, ἡ σύζυγος Ἰουστίνου, ἡ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερομένη· ἡ Θεοδώρα, ἡ συστήσασα τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Φεβρουαρίου ἑορταζομένη· ἡ Φευρωνία, ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου· αὗται γὰρ αἱ ἁοίδιμοι, βασιλείαν καὶ τὰ τῆς βασιλείας καλὰ, ὡς σκύβαλα λογισάμεναι, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων Χριστοῦ, ἀντὶ τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἔγειναν κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου.

Ἐὰν ἦσαι ἄρχων καὶ κριτὴς καὶ ἐξουσιαστὴς, μιμοῦ τόσους καὶ τόσους ἄρχοντας καὶ ἐξουσιαστὰς τοὺς ἐδῶ ἀναφερομένους, οἵτινες διατί δὲν εἶχον προσπάθειαν εἰς τὴν ἀρχοντίαν καὶ ἐξουσίαν τους, διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπαρέβηκαν τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δικαίως πολιτευσάμενοι, εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Ὁποῖος μάλιστα ἦτον ὁ μακάριος Φιλογόνιος, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ ἁοίδιμος Θεόδουλος ὁ ἀπὸ ἐπάρχων, ὁ κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου ἀναφερόμενος, καὶ ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, ὁ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος. Ἀνίσως εὑρίσκεσαι εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ γυναικὶ συνδεδεμένος, μὴ λυπηθῇς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἔχε παράδειγμα τῆς ζωῆς σου πάμπολλα πλήθη τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων λαϊκῶν, οἵτινες διατί ἐφύλαξαν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ δὲν ἦτον προσηλωμένοι εἰς τὰ

Digitized by Google

τοῦ Κόσμου πράγματα, ἔγειναν σκεύη ἐκλογῆς· καὶ ἔζησαν εἰς τὸν Κόσμον ὄντες, ὡσὰν ἔξω τοῦ Κόσμου, καὶ ὡσὰν νὰ ἦτον εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ ἔρημον, ὁποῖος μάλιστα ἦτον ὁ ἅγιος Φιλάρετος ὁ ἐλεήμων, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος, Μέτριος ὁ γεωργὸς, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουνίου ἀναφερόμενος, καὶ Ζαχαρίας ὁ τζαγκάρης, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου. Παρακινεῖ δέ σε εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγων· « Δυνατὸν καὶ σφόδρα δυνατὸν, καὶ γυναῖκας ἔχοντας τὴν ἀρετὴν μετιέναι, ἐὰν θέλωμεν· πῶς ; ἐὰν ἔχοντες γυναῖκα ὡς μὴ ἔχοντες ὦμεν· ἐὰν μὴ χαίρωμεν ἐπὶ κτήσεσιν· ἐὰν τῷ Κόσμῳ χρώμεθα, ὡς μὴ καταχρώμενοι· εἰ δέ τινες ἐνεποδίσθησαν ἀπὸ γάμου ἰδέτωσαν, ὅτι οὐχ ὁ γάμος ἐμπόδιον, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἡ κακῶς χρησαμένη τῷ γάμῳ· ἐπεὶ οὐδὲ ὁ οἶνος ποιεῖ τὴν μέθην, ἀλλ' ἡ κακὴ προαίρεσις, καὶ τὸ πέραν τοῦ μέτρου χρῆσθαι· μετὰ συμμετρίας τῷ γάμῳ χρῶ, καὶ πρῶτος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔσῃ, καὶ πάντων ἀπολαύσεις τῶν ἀγαθῶν. » (Λόγ. ζ'. εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους.) Ἐὰν ἦσαι γυνὴ συνδεδεμένη μὲ ἄνδρα, καὶ ἔχουσα τέκνα, μὴ ἀποκάμῃς διὰ τοῦτο, μηδὲ ἀπελπίσῃς τὴν σωτηρίαν σου. Ἐδῶ εὑρίσκεις πολλὰς ἁγίας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ὅμοιαι οὖσαι μὲ ἐσένα, δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν Κόσμον καὶ τὰ τοῦ Κόσμου πράγματα, ἀλλὰ καλῶς αὐτὰ μεταχειρισθεῖσαι, ἔλαμψαν ἐν τῷ Κόσμῳ διὰ τῶν ἀρετῶν, ὡς ἡ Σελήνη λάμπει ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς, καθὼς μάλιστα εἶναι ἡ μακαρία Θεοκλητὼ, ἡ ἑορταζομένη κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ Σοφία ἡ ἐξ Αἴνου, ἥτις ἀναφέρεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

Τί νὰ περιττολογῶ ; ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ εὑρίσκεις, ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα, τὰ ἐξ ἐκεῖνα τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Χριστῷ, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ τοῦ Χριστοῦ ἁγία Ἐκκλησία, ψάλλουσα » ἀπόστολοι, μάρτυρες, καὶ προφῆται, ἱεράρχαι, ὅσιοι καὶ δίκαιοι· ἤτοι ἐδῶ εὑρίσκεις τάγματα ἀποστόλων, τάγματα μαρτύρων, τάγματα προφητῶν, ἱεραρχῶν, ὁσίων, καὶ δικαίων. Ὅθεν ἐὰν φθάσῃς εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ γένῃς ἰσαπόστολος καὶ κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, μιμοῦ τοὺς ἐνταῦθα ἱεροὺς ἀποστόλους, μηδὲν ἔχων καὶ πάντα κατέχων, ἀόκνως τρέχων καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον «ἵνα φανῶσιν οἱ πόδες σου ὡραῖοι, κατὰ τὸν Ἡσαΐαν, εὐαγγελιζομένου τὴν εἰρήνην καὶ τὰ ἀγαθά. » (Ἡσ. νβ'. 7.) Ἐὰν, ἀγαπητὲ, πόθῃς μαρτυρῆσαι, μιμοῦ τὰς χιλιάδας καὶ μυριάδας καὶ μιλλιώνια τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἁγίων μαρτύρων, νομίμως ἀθλῶν, καὶ καλῶς τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος, ἵνα καὶ νομίμως λάβῃς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἤκουσας γὰρ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος· « Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ ». (Β'. Τιμ. β'. 5). Καθὼς καὶ ὁ ἐνταῦθα περιεχόμενος ἅγιος μάρτυς Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου ἑορταζόμενος, ἀναγινώσκων εἰς τὰ βιβλία τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων, ἐμιμήθη τούτους, καὶ νομίμως ἐνήθλησεν.

Ἐὰν ἀρνήθῃς ποτὲ τὸν Χριστὸν, μὴ ἀπελπισθῇς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἀνακάλεσον τὴν ἧτταν, καὶ πάλαισον δεύτερον μὲ τὸν ἀπατήσαντά σε διάβολον, μιμούμενος τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους ἀρνησιχρίστους μάρτυρας, οἵτινες μὲ ὅλον ὁποῦ ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν, ὕστερον ὅμως ὡμολόγησαν πάλιν παρρησίᾳ τὸ ὄνομά του, ἐνίκησαν τὸν νικήσαντα τούτους ἐχθρὸν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοιοῦτοι ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν, πάλαι μὲν ὁ ἅγιος μάρτυς Ἰάκωβος ὁ Πέρσης, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου· ὁ ἅγιος μάρτυς Γοθαζὰτ, ὁ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν Περσῶν καταγόμενος, καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου ἀναφερόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Παγχάριος ὁ Ῥωμαῖος, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου μνημονευόμενος· ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Κόπριος, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Μείραξ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Δεκεμβρίου πανηγυριζόμενος. Τοιοῦτοι δὲ ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν εἰς τοὺς ὑστερινοὺς καιροὺς, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους, ὧν αἱ μνῆμαι καὶ τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται ὧδε. Ἀνίσως ἠξιώθης νὰ λάβῃς παρὰ Θεοῦ τὸ τῆς προφητείας καὶ προοράσεως χάρισμα, μιμοῦ τοὺς ἐνταῦθα προφήτας, ὅσῳ μᾶλλον ἔλαβες, τοσούτῳ ταπεινούμενος, καὶ μένων εὐχάριστος πρὸς τὸν δόντα τὸ χάρισμα, ἵνα μὴ ὑπερηφανευθεὶς ἐκπέσῃς τοῦ χαρίσματος.

Ἐὰν ἔγεινες ἱεράρχης καὶ ἔλαβες προστασίαν λαοῦ, ἔπου εἰς τὰ ἴχνη τῶν ἐνταῦθα ἁγίων ἱεραρχῶν, καὶ γενοῦ ποιμὴν καλὸς, τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ τῶν προβάτων τιθέμενος· οὐχὶ δὲ μισθωτὸς, καὶ τῶν προβάτων μὴ ἐπιμελούμενος· ἐκ τῶν χειρῶν σου γὰρ αἱ ψυχαὶ τῶν

Digitized by Google

ἀπολλυμένων ἐκζητηθήσονται ὡς λέγει ὁ Ἰεζεκιήλ· « Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ». (Ἰεζ. κδ'. 10). Ἀνίσως ἀγαπᾷς τῶν ὁσίων τὴν πολιτείαν, βλέπε εἰς τὸ παράδειγμα τῶν ἐδῶ εὑρισκομένων ὁσίων, καὶ ἀναθεωρῶν τὴν ἔκβασιν τῆς τούτων ἀναστροφῆς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, μιμοῦ τὴν πίστιν καὶ τοὺς ἀγῶνας. Ἀνίσως ἐπιθυμῇς τῶν δικαίων τὴν τάξιν, μὴ ἀδίκει τὸν ἀδελφόν σου· ἔκκλινον ἀπὸ τῆς πλεονεξίας, καὶ φύλαττε τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀποδιδοὺς τὰ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ· ἤκουσας γὰρ τοῦ Παροιμιαστοῦ λέγοντος· « ὃς δίκαιον κρίνει τὸ ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸ δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ ». (Παρ. ιζ'. 15). Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, σπούδαζε ἀγαπητέ, ἵνα εὑρεθῇς μετὰ θάνατον, εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἓξ τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Θεῷ, ἐργαζόμενος τὰς ζωοποιοὺς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ δὲν περιέχονται δύω καὶ τρεῖς, ἢ δέκα, ἢ ἑκατόν, ἢ χίλιοι ἅγιοι, ἀλλὰ χιλιάδες καὶ μυριάδες καὶ μιλλιώνια ὁλόκληρα ἁγίων, καὶ σύννεφα πυκνότατα ἀπείρων δικαίων· διατί; διὰ νὰ σὲ ἀναψύχουν Χριστιανέ, μὲ τὰς πρεσβείας των, ἀπὸ τὸ καῦμα τῶν πειρασμῶν· διὰ νὰ σὲ δροσίζουν μὲ τὰς ἐπιρροὰς τῶν χαρίτων τους, ὅταν ξηρανθῇς ἀπὸ τὴν φλόγα τῶν παθῶν· διὰ νὰ σὲ σκεπάζουν ἄνωθεν μὲ τὰς πτέρυγας τῶν προστασιῶν τους, ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν· καὶ τελευταῖον, διὰ νὰ σὲ κάμουν νὰ μὴ φοβῆσαι ἀπο τὸν ἀόρατον πόλεμον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων, ἔχων κύκλωσου μίαν ἀναρίθμητον παράταξιν τόσων καὶ τόσων ἁγίων, οἵτινες εἶναι βοηθοί σου. Καθὼς καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου, ἐφοβήθη μέν, ὅταν εἶδε τὴν παράταξιν τῶν Σύρων, πῶς ἦλθεν ἐναντίον τοῦ διδασκάλου του Ἐλισσαίου· ἀπεδίωξε δὲ τὸν φόβον, ὅταν εἶδε κύκλω τὴν νοητὴν παράταξιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. « Καὶ ὥρθρισέ φησιν, ὁ λειτουργὸς Ἐλισσαιὲ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἅρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτὸν, ὦ κύριε, πῶς ποιήσωμεν; καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ, μὴ φοβοῦ· ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν· καὶ προσηύξατο Ἐλισσαιὲ καὶ εἶπε· Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ ἰδέτω· καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλω Ἐλισσαιέ ». (Δ'. Βασιλ. ς' 15).

Θέλεις ἀγαπητὲ νὰ μάθῃς, πόσον εἶναι τὸ πλῆθος μόνον τῶν ἁγίων μαρτύρων; ἄκουσον· ἀναφέρεται εἰς τὸν κατὰ Ἀθέων δεύτερον Τόμον τοῦ ἱεροκήρυκος Προκοπίου (σελ. 227 καὶ 237)· ὅτι μερικοὶ περίεργοι ἱστορικοὶ, περιεργασθέντες ὅλα τὰ Μηνολόγια καὶ Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐν διαφόροις βίβλοις περιεχόμενα, ἐλογαρίασαν τοὺς μάρτυρας, ὁποῦ περιέχονται εἰς αὐτὰ, καὶ ἐσημείωσαν, ὅτι εἶναι εἰς τὸν ἀριθμὸν δέκα μιλλιώνια καὶ ἐννεακόσιαι πενῆντα χιλιάδες· ὥστε ὁποῦ, ἐὰν αὐτοὶ μοιρασθοῦν ἰσόμετρα εἰς τὰς τριακοσίας ἑξῆντα πέντε ἡμέρας τοῦ χρόνου, πίπτουν εἰς κάθε ἡμέραν νὰ ἑορτάζωνται τριάντα χιλιάδες μάρτυρες· ὄντως τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέγα σύννεφον, περὶ οὗ ἔγραφεν ὁ μακάριος Παῦλος « τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων ». (Ἑβρ. ιβ'. 1). [1] Ἐὰν δέ τινας, καθ'

---

[1] Ἀναγκαῖον ἐκρίναμεν νὰ δώσωμεν ἐδῶ μίαν καθολικὴν εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος ἡμῶν Συναξαριστοῦ, πότε, καὶ πῶς, καὶ παρὰ τίνων ἐθανατώθη τὸ τόσον μέγα σύννεφον τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, ἵνα ἡ εἴδησις αὕτη γένηται εἰς ἔπαινον μὲν καὶ τιμὴν τῶν θείων μαρτύρων, καὶ εἰς δόξαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ, εἰς ἀτιμίαν μὲν τῶν εἰδωλολατρῶν τυράννων, εἰς καταισχύνην δὲ αἰώνιον τῆς πλάνης καὶ ἀθείας. Λέγομεν λοιπὸν, ὅτι δέκα μεγάλοι καὶ πικρότατοι διωγμοὶ ἐστάθησαν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πίστεως, καθὼς ἀναφέρουσιν αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἱστορίαι. Πρῶτος, ἐπὶ Νέρωνος, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 64. Δεύτερος, ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει 95. Τρίτος, ἐπὶ Τραϊανοῦ ἐν ἔτει 111. Τέταρτος, ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει 126. Πέμπτος, ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ λεγομένου Εὐσεβοῦς, καὶ ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ φιλοσόφου ἐν ἔτει 162. Ἕκτος, ἐπὶ Σεβήρου ἐν ἔτει 202. Ἕβδομος, ἐπὶ Μαξιμίνου ἐν ἔτει 233. Ὄγδοος, ἐπὶ Δεκίου ἐν ἔτει 250. Ἔννατος, ἐπὶ Οὐαλλεριανοῦ ἐν ἔτει 258. Δέκατος, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει 302.

Οὗτοι λοιπὸν οἱ δέκα δριμύτατοι διωγμοὶ, μὲ τόσην πολλὴν ἀγριότητα ἐκινήθησαν, κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Πίστεως, ὥστε ὁποῦ, αὐτὴ ἡ ἰδία σκληρότης ἐὰν ἤθελε σαρκωθῇ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ φοβερώτερα ἔργα καὶ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ σαρέστερον, εἰς τρεῖς ὅρους ἠμποροῦν νὰ ἀναχθοῦν. Πρῶτον, εἰς τὰ πολυειδῆ βάσανα, ὁποῦ ἐφεύρηκαν οἱ τότε διῶκται. Δεύτερον, εἰς ὅλα τὰ μέλη τῶν βασανιζομένων σωμάτων τῶν χριστιανῶν. Καὶ τρίτον, εἰς τὸ πάμπολυ καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν θανατωθέντων χριστιανῶν.

Πρῶτον οὖν οἱ θηριῶδεις ἐκεῖνοι καὶ ἀπανθρωπότατοι διῶκται, δὲν εὐχαρίστησαν εἰς μόνα τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα γένη καὶ εἴδη τῶν βασάνων, καὶ εἰς μόνα τὰ πολύτροπα τιμωρητικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἐφευρέθηκαν ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἀπὸ τοὺς

Digitized by Google

ὑπόθεσιν, ἤθελε ζητήσῃ νὰ ἀριθμήσῃ καὶ ὅλους τοὺς ἀποστόλους, καὶ προφήτας, καὶ ἱεράρχας, καὶ ἱερομάρτυρας, καὶ ὁσίους, καὶ ὁσιομάρτυρας, καὶ ὁμολογητάς· καὶ ἁπλῶς, πάντας τοὺς ἁγίους, ἄνδρας τε ὁμοῦ καὶ γυναῖκας, τόσον τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένους, ὅσον καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας· ἐὰν, λέγω, ἤθελε ζητήσῃ τινας νὰ ἀριθμήσῃ ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους καὶ φίλους τοῦ Θεοῦ, θέλει τοὺς εὕρῃ νὰ ὑπερβαίνουν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης εἰς τὸν ἀριθμὸν, καὶ θαυμαστικῶς ἔχει νὰ φωνάξῃ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Δαβίδ· « Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεὸς, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ἐξαριθμήσομαι αὐτοὺς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται. ». (Ψαλ. ρλή. 17)· ὅπερ ἑρμηνεύων ὁ Χρυσορρήμων λέγει· « Ἐγὼ μὲν, αὐτοὺς τιμῶ· σὺ δὲ, πολλοὺς ποιεῖς καὶ ψάμμου πλείους· οὐ μόνον δὲ πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὺς· τὸ γὰρ ἐκραταιώθησαν, τοῦτό ἐστι· καὶ διπλῆν λέγει τὴν εὐημερίαν, τήν τε εἰς πλῆθος, τήν τε εἰς ἰσχύος ἐπίδοσιν ».

Ὅθεν, ἂν ὁ Ἰακὼβ θεωρήσας τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, ὠνόμασε τὸ πολὺ πλῆθος ἐκείνων παρεμβολήν· « Καὶ ἀναβλέψας Ἰακὼβ, εἶδε παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελλοι τοῦ Θεοῦ· εἶπε δὲ Ἰακὼβ ἡνίκα εἶδεν αὐτοὺς, Παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη. » (Γέν. λβ'. 1.) Ἡμεῖς θεωροῦντες ἅπαντας τοὺς ἁγίους, καὶ τὴν σύναξιν ὁμοῦ τῶν ἐννέα ἀγγελικῶν Ταγμάτων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, ἔχομεν κάθε δί-

---

παλαιοτέρους ἀσπλάγχνους καὶ ἀπανθρώπους τυράννους· ἀλλὰ ἐπρόσθεσαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ λόγου των πάμπολλα ἄλλα βάσανα κατὰ τῶν χριστιανῶν, δεινότερα τῶν παλαιῶν καὶ δριμύτερα, ὅσα ἠδυνήθη νὰ ἐπινοήσῃ ἡ ἄκρα σκληρότης τῶν καρδιῶν τους· εἰς τρόπον ὅτι, τὰ ἴδια στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ τὰ μεγάλα κτίσματα τοῦ παντὸς, γῆν, λέγω, ὕδωρ, ἀέρα, καὶ πῦρ, ἐσήκωσαν εἰς τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον.

Δεύτερον, καθὼς σχεδὸν δὲν ἔμεινε τόπος τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἐβάφη μὲ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων τοιουτοτρόπως δὲν ἔμεινε μέρος, ἢ μέλος, μικρὸν ἢ μεγάλον, ἐσωτερικὸν ἢ ἐξωτερικὸν τῶν σωμάτων τῶν μαρτύρων, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐδοκίμασε μίαν ξεχωριστὴν βάσανον ἀπὸ τὰς ἐπινοηθείσας ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω τυράννων. Τί λέγω; πολλάκις ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ μέλλος τοῦ σώματος τῶν μαρτύρων, ἐδοκίμαζε δύω καὶ τρία καὶ πολλὰ εἴδη βασάνων· ὥστε ὁποῦ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γενναίους μάρτυρας, τόσα πολλὰ βάσανα ἔλαβον οἱ ἀσίδιμοι, ὅσα εἶναι τὰ μέλη καὶ μέρη, ὅσα εἶναι τὰ νεῦρα καὶ κόκκαλα, καὶ ὅσαι εἶναι σχεδὸν αἱ ἶνες τῶν σωμάτων τους.

Ὅθεν οἱ ἀνδρειότατοι ἐκεῖνοι τῆς ἀληθείας ἀθληταὶ, ἐδοκίμασαν ἐν τοῖς διὰ Χριστὸν μαρτυρίοις των, πεπυρωμένας περικεφαλαίας εἰς τὰς κεφαλάς· τύφλωσιν εἰς τὰ ὀμμάτια· σούβλας καὶ καρφία εἰς τὰ αὐτία· κόψιμον εἰς τὴν μύτην· χαλινάρια, εἰς τὸ στόμα· ἐκκοπὴν, εἰς τὴν γλῶσσαν· ἐκρίζωσιν εἰς τὰ ὀδόντια· ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον· φούρκας εἰς τὸν λαιμόν· καυσίματα εἰς τὸ στῆθος· κοψίματα εἰς τὰ βυζία, μὲ πεπυρωμένα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα· τζακίσματα εἰς τὰ πράτζα· ὀξέα καλάμια εἰς τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν· στρεβλώσεις εἰς τοὺς δακτύλους· σχισίματα εἰς τὴν κοιλίαν· εὐγαλμοὺς εἰς ὅλα τὰ ἐντόσθια καὶ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα· ἐξαρθρώσεις εἰς ὅλας τὰς ἁρμονίας· χωρισμὸν εἰς ὅλας τὰς κλειδώσεις τοῦ σώματός των, καὶ τζακισμοὺς εἰς ὅλα τὰ κόκκαλα.

Αὐτοὶ ἐκρεμοῦντο καὶ ἐγέμιζον τὰ ἐντόσθιά των ἀπὸ ἀναλιωμένα μολύβια· ἐκαίοντα ἀπὸ σκάρες πεπυρωμένες· ἐτηγανίζοντο ἀπὸ τηγάνια χαλκᾶ θεῖον καὶ ἔλαιον· ἐφολογίζοντο ἀπὸ κάρβουνα ἀνημμένα· ἐσυρπολοῦντο ἀπὸ ἀνημμένας λαμπάδας· κατετεφροῦντο ἀπὸ καμίνια· ἔβραζον μέσα εἰς καζλέζοντα καζάνια· ἐστριφογυρίζοντο δεδεμένοι ἐπάνω εἰς ξιφηφόρους τροχοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσκορπίζοντο καὶ ἐσφενδονίζοντο αἱ σάρκες των εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος· ἐρρίπτοντο μέσα εἰς λάκκους φλογωδεστάτης ἀσβέστου· ἐδίδοντο φαγητὸν εἰς τὰ σαρκοφάγα θηρία· ἐξεδερματίζοντο ζωντανοὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν· ἐτέμνοντο κατὰ τὸ δέρμα εἰς πολλὰ λωρία· ἐσύροντο δεδεμένοι κατὰ γῆς καὶ κατὰ κρημνῶν ἀπὸ ἀγρίους ἵππους· ἐδέρνοντο μὲ λωρία, μὲ σχοινία, μὲ ἁλυσσίδας, μὲ βέργας, μὲ σίδηρα, μὲ ξύλα, μὲ βάκλα ἢ τανυσμένοι ὄντες ἐκ τῶν τεσάρων μερῶν τοῦ σώματος, ἢ κρεμασμένοι ἀπὸ ὑψηλὰ μέρη ἐκ τῶν τριχῶν, ἢ ἀπὸ ἀγγυνέλα· καὶ ἐρρίπτοντο ἀσπλάγχνως, ἢ μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἢ μέσα εἰς λίμνας, ἢ μέσα εἰς ποταμούς. Τί νὰ πολυλογῶ; ὁ ἴδιος ᾅδης, καὶ οἱ ἴδιοι καταχθόνιοι δαίμονες, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ λύσσα ὅλη τοῦ ᾅδου καὶ τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, δὲν ἐδύνετο νὰ ἐπινοήσῃ τόσα σκληρὰ εἴδη βασάνων, ὅσα ἐπενόησαν οἱ ἀνωτέρω διῶκται καὶ τύραννοι κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι εἰς κάθε βάσανον ἐδοκίμαζον ἕνα θάνατον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, πολλοὺς θανάτους, καὶ ἀκολούθως ὑπέφερον ἕνα πολυθάνατον θάνατον, μὲ τὴν ἀργοπορίαν τῆς τελευταίας καταδίκης τοῦ θανάτου

Τρίτον φοβερὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω διωκτῶν, ἐστάθη τὸ πολὺ εἰς ἀμέτρητον πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὁποῦ ἠφανίσθη. Μὲ τόσην γὰρ μανίαν ἐπολέμησαν τοὺς χριστιανοὺς οἱ κατάρατοι, ὥστε ὁποῦ αὐτοὶ ἐπεθύμουν νὰ ἔχουν ἕνα μοναχὸν λαιμὸν ὅλα τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν ἵνα καὶ μὲ ἕνα μόνον κατέβασμα τοῦ ξίφους καὶ τῆς μαχαίρας, κόψουν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἀφανίσουν αὐτοὺς καθάπαξ εἰς μίαν στιγμήν.

Ὅθεν ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς ἱστορίας, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Τραϊανοῦ, τόσοι πολλοὶ χριστιανοὶ ἠφανίσθησαν διὰ μαχαίρας καὶ ἄλλων βασάνων, εἰς τρόπον ὅτι, ἐπειδὴ ἐκουράσθησαν καὶ ἀπέκαμον πλέον οἱ στρατιῶται καὶ δήμιοι ἀπὸ τὸ νὰ τοὺς θανατόνουν διὰ τοῦτο ἐκατασκευάσθησαν δύω καμίνια εὐρυχωρότατα, κατὰ τὸ πλάτος καὶ μῆκος, καὶ ἐκαύθησαν μὲ ὅλην τὴν ὑπερβολήν· εἶτα ἐξεδόθη βασιλικὴ προσταγὴ, ὅτι ὁποιος χριστιανὸς θέλει νὰ δείξῃ, πῶς πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν προσκυνεῖ τὰ εἴδωλα οὗτος νὰ πηγαίνῃ μόνος του νὰ ῥίπτεται μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ πυρίφλεκτα καμίνια. Ὅθεν ἀναρίθμητον πλῆθος χριστιανῶν ἔρριψαν μόνοι τὸν ἑαυτόν τους ἐκεῖ

Digitized by Google

καισιν νὰ ὀνομάσωμεν τὸ πολὺ καὶ ἄπειρον πλῆθος τούτων, ὄχι παρεμβολὴν ἁπλῶς, ἀλλὰ παρεμβολὴν παρεμβολῶν· καὶ ἂν ὁ Ἰακὼβ ὠνόμασε παρεμβολὰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐστέκοντο τὸ πλῆθος τῶν ἁγίων ἀγγέλων « καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί.» (αὐτόθι. 2) ἡμεῖς μὲ περισσότερον δίκαιον πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον παρεμβολάς· διὰ τί περιέχει, ὄχι μόνον τὴν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων [1] καὶ ὅλων τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν χιλιάριθμον καὶ μυριάριθμον καὶ μιλλιωνάριθμον πληθὺν τῶν ἁγίων ἁπάντων. Καὶ ἂν βίβλοι τινες ὠνομάσθησαν, παγκόσμιοι ἱστορίαι, ἢ παγκόσμιοι βιβλιοθῆκαι, βέβαια μηδὲ τούτων τῶν μεγαλοπρεπῶν τίτλων καὶ ὑψηλῶν ὀνομάτων εἶναι ἀλλότριος ὁ ἱερὸς οὗτος Συναξαριστής. Ὅθεν μὲ κάθε δίκαιον πρέπει

μέρα καὶ κατεκάησαν, προσφερθέντες εἰς τὸν Θεὸν ὁλοκαυτώματα λογικὰ καὶ εὐπρόσδεκτα. (ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῆς ἁγίας Δροσίδος.

Ἀλλὰ καὶ ὁ δέκατος διώκτης τῶν χριστιανῶν Διοκλητιανὸς, μὲ τόσην λύσσαν ἐκινήθη ὁ μιαρὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, εἰς τρόπον ὅτι, εἰς ἕνα μὲν μῆνα, ἐθανάτωσε δεκαεπτὰ χιλιάδας χριστιανῶν· ἀνάμεσα δὲ εἰς δέκα χρόνους, ἐθανάτωσεν ἐν μόνῃ τῇ Αἰγύπτῳ, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρας χιλιάδας, καὶ ἐξώρισεν εἰς διαφόρους τόπους, ἑπτακοσίας χιλιάδας. Φθάνει μόνον νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Διοκλητιανοῦ, ἐκηρύχθη ἕνας καθολικὸς ὁρισμὸς εἰς ὅλην τὴν εὐρύχωρον αὐτοκρατορίαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἔδιδεν ἀπόλυτον ἄδειαν εἰς κάθε ἐθνικὸν καὶ εἰδωλολάτρην, νὰ θανατόνῃ κάθε χριστιανὸν, ὅπου τὸν εὑρίσκει καὶ μὲ ὁποιον τρόπον θελήσῃ. Ὅθεν τόσος πολὺς ἀφανισμὸς ἠκολούθησεν εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐν παντὶ μέρει τοῦ κόσμου, ὥστε ὁποῦ, οἱ ἐθνικοὶ νομίζοντες, ὅτι ἔσβυσαν παντελῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔγραφον ἐπάνω εἰς πολλὰ μάρμαρα μὲ γλυπτὰ γράμματα, ταύτην τὴν ἐπινίκιον ἐπιγραφήν. « Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ πανταχοῦ ἐξηλείφθη.»

Ὅλα ὅμως τὰ ἀνωτέρω ἐνίκησεν ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες. Ἐνίκησε πρῶτον τοὺς ῥηθέντας δέκα διώκτας καὶ διωγμούς, διὰ τί ἡ τοῦ Χριστοῦ πίστις, ἄλλην φορὰν δὲν αὔξησεν, οὔτε ἐπλατύνθη τόσον, ὡσὰν εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐδίωκον αὐτὴν οἱ Νέρωνες οἱ Δομετιανοί, οἱ Τραϊανοί, οἱ Ἀδριανοί, οἱ Σεβῆροι, οἱ Ἀντωνῖνοι, οἱ Δέκιοι, οἱ Οὐαλλεριανοί, καὶ οἱ Διοκλητιανοὶ καὶ Μαξιμιανοί. Ὅθεν ὁ σκληρότερος τῶν ἄλλων διώκτης, ὁ Διοκλητιανὸς λέγω, εἶδε μὲ μεγάλην του καταισχύνην, πῶς ἐπροσκύνησαν ὅλα τὰ ἔθνη τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐδίωκε, καὶ μάλιστα, πῶς ἐπροσκύνησαν αὐτὸν ἡ γυνή του Ἀλεξάνδρα· ἡ ἀνεψιά του Σωσάννα· οἱ θεῖοί του Κλαύδιος καὶ Μαξιμῖνος· ὁ στρατηγός σου Σεβαστιανός· ὁ ἐπίτροπός του Κάστουλος, καὶ οἱ πλέον οἰκιακοί του δορυφόροι, ὁ Γοργόνιος, καὶ ὁ Δωρόθεος, οἱ ὁποῖοι ἐποίησαν Ἐκκλησίαν ἕνα μέρος τοῦ παλατίου του, καὶ ἐκεῖ μέσα ἐλάτρευον τὸν Χριστὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἄθλιος ἐσπούδαζε νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς μὲ τὰς αἱματοχυσίας τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὸν χριστιανῶν καὶ μαρτύρων.

Ἐνίκησαν δεύτερον τὰ πολυειδῆ βάσανα, ὁποῦ ἐφεύρηκαν οἱ διῶκται, ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ μάρτυρες· διὰ τί αὐτοί, ἀντὶ νὰ φοβηθοῦν ἀπὸ αὐτὰ, μᾶλλον ἐνεδυναμώθησαν· ὅθεν βασανιζόμενοι, ἐβασάνιζον περισσότερον τοὺς αὐτοὺς βασανίζοντας· καὶ πάσχοντες, ἐνίκων· ἐλογίαζον γὰρ τὰς πεπυρωμένας κλίνας, καὶ σιδηρᾶ κραββάτια, ὡσὰν ἁπαλὰ στρώματα· τὰ ἀναμμένα κάρβουνα, ὡσὰν ἄνθη καὶ τριαντάφυλλα· τὰς ἀναμμένας καὶ σπινθηροβολούσας ἐσχάρας, ὡσὰν οὐρανίους κλίμακας· τὰς φούρκας, ὡς νυμφικὰ περιδέρραια· τὰς φυλακὰς, ὡς βασιλικὰ παλάτια· τὰς φλογιζούσας καμίνους, ὡς νυμφικὰς καμάρας· τὰς δυσωδίας ὡς εὐωδίας· τὰς τιμωρίας καὶ λιμαγγονήσεις, ὡς τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὸν πικρότατον θάνατον ἐλογίαζον ὡς γλυκυτάτην ζωὴν, καὶ ταῦτα ποῖοι τὰ ἐκατόρθωσαν; οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ πολλάκις καὶ γυναῖκες τρυφεραὶ, καὶ ἁπαλὰ κοράσια, καὶ βρέφη ἀνήλικά τε καὶ ὑπομάζια.

Ἐνίκησαν τρίτον οἱ μάρτυρες, διὰ τί ὅσον οἱ τύραννοι ἐσπούδαζον νὰ τιμωροῦν ὅλα τὰ μέλη καὶ μέρη τῶν σωμάτων τους μὲ τὰ ἀνωτέρω πολύτροπα κολαστήρια, τόσον οἱ ὁλομελῶς τιμωρούμενοι, ἔχαιρον περισσότερον καὶ εὐφραίνοντο, φέροντες ὑπὲρ σαπφείρους καὶ μαργαρίτας πολυτίμους τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλα τὰ μέλη των, καὶ μὲ αὐτὰ ἀνταναπληροῦντες τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί των, ὡς λέγει ὁ μακάριος Παῦλος.

Τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον, ἐνίκησαν οἱ μάρτυρες διὰ τί ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν πεφονευμένων μαρτύρων ἦτον περισσότερος, τόσον αὐτὸς ἐδυνάμωνε τοὺς ζωντανοὺς μάρτυρας εἰς τὸ νὰ ἀποθνήσκουν προθυμότεροι, διὰ νὰ λάβουν τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὅσον περισσότεραι ζωαὶ ἐθερίζοντο τῶν μαρτύρων, τόσον περισσότεροι πιστοὶ ἐσπείροντο μὲ τὸ αἷμα ἐκείνων. Ὁ ἕνας μάρτυς ἀποκεφαλιζόμενος, ἐφύτρωνε δέκα καὶ ἑκατὸν πιστούς· οἱ δέκα ἀποκεφαλιζόμενοι, ἐτράβιζον εἰς τὴν πίστιν διακοσίους ἀπίστους· καὶ οἱ ἑκατὸν ἀποτεμνόμενοι, ἐγέννων παραδόξως χιλιάδας καὶ μυριάδας χριστιανῶν. Ὅθεν καὶ ἀληθεύει τὸ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ᾀδόμενον «ὅτι ἡ σφαγὴ τῶν μαρτύρων ἀπέτελε τῶν πιστῶν τὸ πλήρωμα.»

Καὶ λοιπὸν ὁποιος στοχασθῇ, πῶς οἱ Καλλίνικοι μάρτυρες διὰ τῶν ἀνωτέρω δέκα διωγμῶν, διὰ τῶν πολυειδῶν βασάνων διὰ τοῦ βασανισμοῦ ὅλων τῶν μελῶν τους, καὶ διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ πολλοῦ πλήθους των, ἐνίκησαν τοὺς ἀσωμάτους δαίμονας· ἐνίκησαν τοὺς ἐνσωμάτους τυράννους, καὶ ἐνίκησαν τελευταίως κόσμον καὶ τὰς τοῦ κόσμου ἡδονάς τε καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ἀναγκάζεται νὰ φωνάξῃ ἐκεῖνα τὰ γραφικά· «Δάκτυλος Θεοῦ ἐστι τοῦτο» (Ἔξοδ. η'. 19) καὶ τὸ «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν· τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰμὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;» (α'. Ἰωάν. ε'. 4.) Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου, εἰς τοῦτο συντείνουσαν.

[1] Ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰανουαρίου ἑορταζομένην σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων.

Digitized by Google

καὶ αὐτὸς νὰ ὑπομένεται, ἡ μία παγκόσμιος ἱστορία, ἡ μία παγκόσμιος βιβλιοθήκη, καθότι ἐν αὐτῷ εὑρίσκονται ἀποτεθησαυρισμέναι ὅλαι αἱ ἱστορίαι, ὅσαι ποτὲ ἠκολούθησαν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου μέχρι τοῦ νῦν· αἵτε ἀφορῶσαι πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ παλαιοῦ νόμου, καὶ μάλιστα αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν αὔξησιν τῆς νέας χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου.

Δέξασθε λοιπὸν, σεβάσμιοι Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ, καὶ πάντες οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον μετὰ εὐμενείας καὶ ἀγάπης ἀδελφικῆς, δέξασθε, καὶ τὴν μνήμην τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων διὰ παντὸς ἐν ταῖς γλώσσαις ὑμῶν περιφέρετε· διὰ τῆς μνήμης γὰρ ταύτης καὶ τὰς γλώσσας ὑμῶν ἁγιάζετε, καὶ τῆς παρὰ τῶν ἁγίων βοηθείας καταξιοῦσθε. Ταῦτα γάρ ποτε καὶ ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος ηὔχετο νὰ γένουν εἰς αὐτὸν διὰ τῆς μνήμης τῶν ὁσίων, τῶν ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ αὐτοῦ περιεχομένων· « Ἐμοὶ δὲ εἴη τῆς τούτων ἐπικουρίας τυχεῖν, τῇ τούτων μνήμῃ τὴν γλῶτταν καθαγιάσαντι. » (Ἀριθμῷ ζ'.) Μὴ ζητήσετε δὲ νὰ εὑρῆτε εἰς αὐτὸν εὐφράδειαν καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικήν· τοῦτο μὲν, διατὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἔρημοι τῶν τοιούτων καλῶν· τοῦτο δὲ, καὶ διατὶ ἡ φύσις τῆς μεταφράσεως, σαφήνειαν μὲν κυρίως καὶ καθαρότητα ἀπαιτεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπιμελήθηκα νὰ κατορθώσω, ὅση μοι δύναμις· οὐχὶ δὲ καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικὴν καὶ τὰς τῆς τέχνης χάριτας, ἵνα μὴ ὁ μεταφράζων εὑρεθῇ ὡς συγγράφων. Καὶ εἴτι μὲν καλὸν καὶ ἀξιόλογον ἐν τούτῳ εὕροιτε, τῷ Θεῷ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἀπόδοτε, παρ' οὗ πᾶν καλὸν καταπέμπεται. Εἴ τι δὲ ἐπιλήψιμον καὶ ἀτελὲς ἐν αὐτῷ ἀπαντήσοιτε, ἀπόδοτε τοῦτο τῇ ἀδυναμίᾳ καὶ ἀτελειότητι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· καὶ συγγνωμονεῖτέ μοι, ἀδελφοὶ, καλῶς εἰδότες, ὅτι ἡ βίβλος αὕτη δὲν ἦτον εὐκολοδιόρθωτος, ἀλλὰ τωόντι ἦτον βίβλος πολλὰς ἔχουσα τὰς δυσκολίας, βίβλος λαβυρινθώδης, καὶ βίβλος σχεδὸν ἀνεξάντλητος· ὅθεν ἀκολούθως καὶ μυρίων ὀμμάτων ἐδέετο καὶ ἱδρώτων πολλῶν· ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ εἰς ἣν ὁρᾶται νῦν τελειότητα· καθὼς αὐτὴ μονονουχὶ φωνὴν ἀφιεῖσα περὶ ἑαυτῆς μαρτυρεῖ.

Παρακαλῶ δὲ πάντας τοὺς Πανιέρους ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἱεροὺς ἐφημερίους τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ἵνα ἐπιμελῶνται νὰ ἀναγινώσκουν τὰ Συναξάρια ἑκάστης ἡμέρας εἰς ἐπήκοον τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συναθροιζομένων χριστιανῶν· καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος εὑρισκόμενα, ὅταν αἱ νύκτες εἶναι μεγάλαι. Τὰ δὲ Συναξάρια τοῦ Ὄρθρους, ταῦτα, ἐὰν δὲν ἀναγνωσθοῦν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ὄρθρου διὰ τὴν βραχύτητα τῆς νυκτὸς, ἂς ἀναγινώσκωνται ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κοινωνικοῦ. Μνήσθητέ μου τῆς ἀγάπης ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν ὑμῶν προσευχαῖς, σεβάσμιοι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ πάντες οἱ ἁπανταχοῦ γῆς ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ τὴν παροῦσαν βίβλον ἀναγινώσκοντες· ἀλλὰ κατὰ χρέος ἀπαραίτητον μνήσθητε, ἵνα παρακαλῆτε ἐκτενῶς τὸν φιλόψυχον Θεὸν ὑπὲρ τῆς πολυχρονίου ζωῆς, εἰρηνικῆς καταστάσεως, καὶ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων συνδρομητῶν, τῶν ἁδραῖς δαπάναις ἐκδεδωκότων τὴν παροῦσαν ἱερὰν βίβλον τοῦ Συναξαριστοῦ, εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν Χριστωνύμων ὠφέλειαν. Ἔρρωσθε. [1]

Ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

---

[1] Δίδομεν εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ὅτι ἐπαραιτήσαμεν τοὺς ἐν τοῖς Μηναίοις στίχους τῶν ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχᾳ ἀκολουθουσῶν ἑορτῶν, τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ἕως τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων, καὶ δὲν ἐγράψαμεν αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ὡς πρᾶγμα ὂν περιττὸν καὶ ἀργὸν καὶ ἄχρηστον· καθότι οἱ στίχοι αὐτοὶ, ἄλλην φορὰν δὲν λέγονται, εἰμὴ μόνον, ὅταν τύχῃ τὸ Κύριον Πάσχα. Κύριον δὲ Πάσχα λέγεται, ὅταν ἡ λαμπροφόρος Κυριακὴ τύχῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου· ἐν τῇ εἰκοστῇ γὰρ τρίτῃ τοῦ Μαρτίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος, καὶ ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνέστη. Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν οἱ στίχοι αὐτοὶ λέγονται, οὐχὶ ἐν τῷ Μηναίῳ καὶ Συναξαριστῇ, ἀλλ' ἐν τῷ Τριῳδίῳ καὶ Πεντηκοσταρίῳ.

Σημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο χάριν τῶν ἁπλουστέρων, ὅτι ἐκεῖνος ὁ λόγος, ὁποῦ γράφεται ἐν τῷ τέλει πάντων σχεδὸν τῶν Συναξαρίων· ἤτοι τὸ, τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῷ Ναῷ τοῦ τιμίου Προδρόμου, θετέον, ἢ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἢ τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, ἢ ἄλλου τινὸς ἁγίου, αὐτὸς φημι ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι ὁ ἅγιος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ Συναξάριον, δὲν ἑορτάζετο εἰς ὅλους τοὺς Ναοὺς καὶ Ἐκκλησίας τὰς εὑρισκομένας εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, ἀλλ' ἐγίνετο ἡ ἐκείνου Σύναξις, ἤτοι ἡ συνάθροισις τῶν χριστιανῶν καὶ ἑορτὴ καὶ λειτουργία, εἰς μερικοὺς μόνον Ναοὺς καὶ Ἐκκλησίας. Ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἄχρηστος εἶναι καὶ περιττὸς τὴν σήμερον, καθότι τώρα, κάθε ἅγιος ἑκάστης ἡμέρας, ἑορτάζεται, οὐχὶ μερικῶς, ἀλλὰ καθολικῶς καὶ εἰς πάσας τὰς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας. Πλὴν ἡμεῖς καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐγράψαμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, δυσωπηθέντες τὴν παλαιόθεν ἐπικρατήσασαν εἰς τοῦτο παρὰ τοῖς Συναξαρίοις συνήθειαν· ὅποιος δὲ θέλει, ἂς ἀφίνῃ τὸν λόγον αὐτὸν, καὶ ἂς μὴ τὸν ἀναγινώσκῃ. Παρομοίως δὲ ἄχρηστοι καὶ περιττοὶ εἶναι οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, ὁποῦ γράφονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ· ἤγουν ὅτι τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου, καθ' ὑπόθεσιν, ἢ τοῦ Προδρό-

Digitized by Google

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΟΝ.

Ἦν πάρος ἀσαφὴς Ὀρφνὴ ἐπελύγασε βίβλον
Τὴν δὲ, μάλ' ὀταλέως δίχνυσο ὦ φιλότης,
Μαρμαίρουσαν ὅλην, ὅσον ἔνδοθεν ἵκανε θυμὸς,
Τάξεϊ ἠδὲ φράσει, λαμπροτέροις τε Τύποις.

ΕΤΕΡΟΝ ΙΑΜΒΙΚΟΝ.

Συναξαριστὴς, οὗτος ὃν βλέπεις φίλε,
Τὴν ἀσάφειαν, ἐκδυθεὶς ἣν περ πάλαι
Εἶχεν, σαφῆ νῦν ἀμφιέννυσαι φράσιν.
Χ' οὕτω προβαίνει, εἰς τὸ τοῦ Τύπου φάος.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοὶ, οἱ ἱκετεύσαντές με,
Περὶ τοῦ Συναξαριστοῦ, καὶ διεγείραντές με,
Πρὸς τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ, τὴν σαφῆ τε καὶ λείαν,
Καὶ δυνατὴν διόρθωσιν, τούτου καὶ εὐταξίαν.
Δέξασθε τὸ ποθούμενον, ὑμῶν αἴτημα πάντων.
Καὶ δυσωπεῖτε τὸν Θεὸν, λύσιν πταισμάτων πάντων,
Δοῦναι τοῖς ἐκτυπώσασι, μετὰ πολλῆς δαπάνης,
Εἰς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, τῆς Ἐκκλησίας πάσης.

Ὁ Μεταφραστής.

μου, ἢ τοῦ Θεολόγου, ἢ ἄλλου ἁγίου, τελοῦνται ἐν τῷ δεῖνι τόπῳ· καὶ ὅτι» Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γίνεται ἡ μνήμη τοῦ Σεισμοῦ, ἢ τοῦ Ἐμπρησμοῦ, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, θετέον, ἀκολουθήσαντος, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ· καθότι αὐτὰ ἠκολούθησαν μέν ποτε, ἄχρηστα δὲ τώρα εἰσιν· ἀλλ' ἡμεῖς καὶ ταῦτα ἐγράψαμεν διὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν.

Σημείωσαι, ὅτι ἡ δοτικὴ ἐκείνη ἐποῦ γράφεται εἰς κάθε ἡμέραν οὕτω « Τῷ αὐτῷ μηνὶ β'. ἢ » Τῷ αὐτῷ μηνὶ γ'. ἢ δ', καὶ καθεξῆς, ἡ δοτικὴ αὕτη λέγω, λαμβάνεται ἀντιπτωτικῶς ἀντὶ γενικῆς· ἤτοι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς β'. ἢ γ'. ἢ δ', Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι αἱ ὑποσημειώσεις, ὁποῦ εὑρίσκονται ὑποκάτω εἰς διάφορα Συναξάρια, αὐταὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μαζὶ μὲ τὰ Συναξάρια εἰς ἐπήκοον πάντων· ἀλλὰ ὁ βουλόμενος κατ' ἰδίαν ταύτας ἂς ἀναγινώσκῃ. Εἶναι ὅμως καὶ μερικαὶ, αἱ ὁποῖαι ἁρμόζουν νὰ ἀναγινώσκωνται καὶ εἰς ἐπήκοον πάντων· ὁποῖα εἶναι τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο διήγημα τοῦ θεοφωτίστου παιδίου, ὅπερ ὑποσημειοῦται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, μετὰ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι ὅμοιαι. Προσέτι συμβουλεύομεν τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, πῶς πρέπει νὰ ἀναγνώσκουν τὰ ἔτη καὶ τοὺς χρόνους ὁποῦ εὑρίσκονται ἐν τοῖς Συναξαρίοις. Καθ' ὑπόθεσιν, ὅταν αὐτοὶ εὑρίσκουν ἔν τινι Συναξαρίῳ τὸ ἔτος τοῦτο, οἷον ἐν ἔτει σγ'. τοῦτο λέγω οὕτω πρέπει νὰ τὸ ἀναγινώσκουν· ἐν χιλιετει διακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ· ἢ ἂς τὸ ἀναγινώσκουν καὶ ἁπλοϊκώτερον οὕτως· ἐν ἔτει διακόσια ἐννενήκοντα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ.

« *Οἱ (Ἅγιοι Πάντες) διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας· εἰργάσαντο δικαιοσύνην· ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν· ἔφραξαν στόματα λεόντων· ἔσβεσαν δύναμιν πυρός· ἔφυγον στόματα μαχαίρας· ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ· παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων . . . . Ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. Ἕτεροι δὲ, ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ Κόσμος)· ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς*». (Ἑβρ. ιά. 33).

» Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ.

(Ψαλ. μθ'. 6).

» Ἆρον κύκλῳ (Σιὼν) τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου.

(Ἡσα. ξ'. 4).

Ἵνα δὲ ποιήσωμεν τὴν βίβλον ταύτην τοῦ Συναξαριστοῦ ἐραμιωτέραν κοντὰ εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ἐσκουδάσαμεν νὰ στολίσωμεν αὐτὴν καὶ μὲ τοὺς πανηγυρικοὺς Λόγους, ὅσους οἱ Θεῖοι Πατέρες καὶ κατὰ καιροὺς Διδάσκαλοι συνέγραψαν εἰς τὰς δεσποτικὰς, Θεομητορικὰς, καὶ ἁγίων ἑορτὰς, οἵτινες Λόγοι εὑρίσκονται εἰς τὰ πανηγυρικὰ βιβλία τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ Ὄρει ἐγκρίτων καὶ εὐαγῶν μοναστηρίων· δηλαδὴ τῆς μεγίστης Λαύρας, τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων, τοῦ νέου Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου, τῆς τοῦ Παντοκράτορος, καὶ τοῦ περιωνύμου Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου. Ἐποιήσαμεν δὲ τοῦτο, πρῶτον μὲν, ἵνα ὁ καταλογος τῶν ἀρχῶν τῶν ἀνωτέρω πανηγυρικῶν λόγων εἶη ὡσὰν μία ἐξαίρετος σπανιότης τῆς βίβλου, καὶ ὡσὰν ἕνα γλύκυσμα καὶ καρύκευμα τῶν ἀναγινωσκόντων. Ὥσπερ γὰρ ἡ ποικιλία τῶν βρωμάτων διεγείρει τὴν ὄρεξιν τῶν φιλευωμένων, ἔτζι καὶ ἡ ποικιλία τῶν λόγων κινεῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀναγινωσκόντων. Καὶ δεύτερον δὲ, ἵνα βλέποντες οἱ φιλογενεῖς χριστιανοὶ τοὺς τόσους ἁγίους καὶ Διδασκάλους, τῶν ὁποίων οὐδὲ αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἠξεύρουσι, παρακινηθῶσί ποτε νὰ ἐκδώσουν εἰς τύπον τοὺς Λόγους αὐτῶν, καὶ μάλιστα τοὺς ἀνεκδότους. Εἰς τὴν συλλογὴν δὲ καὶ συνάθροισιν τῶν τοιούτων Λόγων συνήργησαν ἔργῳ καὶ λόγῳ οἱ φιλογενεῖς προεστῶτες τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων ἱερῶν μοναστηρίων, οἷς καὶ τὸ Γένος ὀφείλει ὁμολογεῖν ὑπὲρ τούτου πολλὰς καὶ μεγάλας τὰς χάριτας·

Digitized by Google

» Ὁ Θεὸς, ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων.

(Ψαλ. πή. 8).

» Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι Ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος.

(Λευϊτ. τά. 14).

» *Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς* » *Πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει . . . . . Ἄνδρες* » *ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει βουλεύσονται ἐν συνέσει* » *αὐτῶν ἀπηγγελκότες ἐν Προφητείαις. Ἡγού-* » *μενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις, καὶ συνέσει γραμ-* » *ματείας λαοῦ . . . . διηγούμενοι ἔπη ἐν Γραφῇ.* » *Ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύϊ εἰρη-* » *νεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν. Πάντες οὗτοι ἐν* » *γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-* » *τῶν καύχημα . . . Οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ* » *δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν . . . . καὶ ἡ δόξα* » *αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται ». (Σειρὰχ μδ'. 1).*

» Ἔξεστω ἔτι μὴν ἀναγιγώσκεσθαι τὰ πάθη τῶν μαρτύρων, (ἤτοι τὰ περὶ τῶν παθῶν καὶ μαρτυρίων αὐτῶν διαλαμβάνοντα βιβλία) ἡνίκα αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν ἡμέραι ἐπιτελοῦνται». *Κανὼν νδ'. τῆς ἐν Καρθαγένῃ ἁγίας Συνόδου).*

Digitized by Google

Digitized by Google

Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἑνὸς Θεοῦ.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

ΜΗΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α'. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου: ἤτοι τοῦ Νέου ἔτους.

» Ἴνδικτον ἡμῖν εὐλόγει Νέου Χρόνου,
» Ὢ καὶ παλαιὲ, καὶ δι' ἀνθρώπους νέε. (ἤτοι σὺ ὢ Χριστὲ)

ΠΡΕΠΕΙ νὰ ἠξεύρωμεν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ἁγία Ἐκκλησία ἑορτάζει σήμερον τὴν Ἰνδικτιῶνα, διὰ τρία αἴτια· πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ εἶναι ἀρχὴ τοῦ χρόνου· διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ρωμαίων πολλὰ ἐτιμᾶτο αὕτη ἐξ ἀρχαίων χρόνων. Ἰνδικτιὼν δὲ κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν: ἤτοι Λατινικὴν γλῶσσαν, σημαίνει ὁρισ-

[1] Ἔχει ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἡ μὲν ἡμέρα ὥρας 12, ἡ δὲ νὺξ ὥρας 12. Σημειοῦμεν δ' ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Σεπτέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικὸν, ἀλλὰ Λατινικὸν, ἢ Ἰταλικόν· καὶ δηλοῖ ἕβδομος, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ Σέπτεμ Λατινικοῦ, ἢ Ἰταλικοῦ, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἑλληνιστὶ, ἑπτά· ἕβδομος δὲ λέγεται ὁ μὴν οὗτος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον· διότι ἑπτὰ μῆνες συμποσοῦνται ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἕως τοῦ Σεπτεμβρίου, συναριθμουμένου δηλονότι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διὰ τί ὁ Σεπτέμβριος, ἕβδομος μὴν ἀριθμούμενος καὶ λεγόμενος, ὡς εἴπομεν, διὰ τί λέγεται καὶ ἑορτάζεται σήμερον ὡς τοῦ χρόνου ἀρχή; λύοντες οὖν τὴν ἀπορίαν λέγομεν, ὅτι διὰ δύω αἰτίας λέγεται ὁ Σεπτέμβριος τοῦ χρόνου ἀρχή· μίαν ἐσωτερικὴν καὶ οὐσιώδη ἤτοι φυσικὴν· καὶ ἄλλην ἐξωτερικὴν καὶ ἐπουσιώδη.

Ἡ ἐσωτερικὴ λοιπὸν καὶ φυσικὴ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεπτέμβριος λέγεται ἀρχὴ τοῦ χρόνου εἶναι, ὄχι διότι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον εἰς τὸν Σεπτέμβριον μῆνα, καθὼς οὐκ ὀρθῶς λέγουσι πολλοὶ Ῥαββῖνοι, καὶ ἄλλοι σὺν αὐτοῖς· διότι τοῦτο τὸ προνόμιον τὸ ἔλαβεν ὁ Μάρτιος, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ πάντας τοὺς Θεολόγους καὶ ἑρμηνευτὰς τῆς Γραφῆς, ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Μαρτίου μηνός· ἀλλὰ λέγεται ἀρχὴ χρόνου ὁ Σεπτέμβριος, διότι κατ' αὐτὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παύει μὲν ἡ γῆ ἀπὸ τὸ νὰ γεννᾷ τοὺς καρποὺς, ἀρχίζει δὲ πάλιν νὰ συλλαμβάνῃ τρόπον τινὰ καὶ νὰ ἐγκυμονῇ ἄλλους νέους καρπούς· ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Ψελλὸς « ὁ Σεπτέμβριος μὴν τῶν παρελθόντων κόπων ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς καρποὺς συγκλείει καὶ ταῖς ἀποθήκαις ἐναποτίθησι, καὶ τῶν ἐπιόντων πόνων ἀπάρχεται» (παρὰ τῷ Σεβαζῷ Τρκπεζουντίῳ.) διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γίνεται ἡ φθινοπωρινὴ Ἰσημερία, ὅτε εἶναι ὁ ἀὴρ καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα μετριόθερμος· κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀροτριᾶται καὶ γεωργεῖται ἡ γῆ, καὶ τὰ σπέρματα δέχεται εἰς τὰ αὐλάκιά της, ὡσὰν μέσα εἰς κοιλίαν καὶ μήτραν· καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀρχίζουν νὰ γίνωνται αἱ βροχαὶ, ἵνα δι' αὐτῶν ἀπαλυνθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ προλαβόντος θέρους σκληρυνθεῖσα γῆ, καὶ ἀκολούθως γένῃ ἑπιτηδεία εἰς τὸ νὰ γεωργηθῇ καλῶς, καὶ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ θρέψῃ τὰ ἐγκαταβληθέντα εἰς αὐτὴν σπέρματα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς προ-

Digitized by Google

μός.[1] Καὶ δεύτερον ἑορτάζει ταύτην ἡ Ἐκκλησία, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὑπῆγεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου, καθὼς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, (Λουκ. δ'.) τὸ ὁποῖον ἀνοίξας ὁ Κύριος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς εὗρε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἤτοι τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ Ἡσαΐου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι γεγραμμένα περὶ αὐτοῦ τὰ λόγια ταῦτα· « Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει· κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν· » ἀφ' οὗ δὲ ἀνέγνωσεν ὁ Κύριος τὰ περὶ αὐτοῦ λόγια ταῦτα ἐσφάλισε τὸ βιβλίον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην· ἔπειτα καθίσας, εἶπεν εἰς τὸν λαὸν « ὅτι σήμερον ἐτελειώθησαν οἱ λόγοι τῆς Προφητείας ταύτης

στάζει τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι, ὅταν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦτον ἐσύναζον τοὺς καρποὺς των, νὰ ἑορτάζουν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ νὰ κατασκευάζουν σκηνάς, ἤτοι καλύβας, εὐφραινόμενοι καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ διὰ τὴν σύναξιν τῶν καρπῶν· διότι οὕτω λέγει πρὸς τὸν Μωϋσῆν. « Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὅταν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσατε τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. » (Λευ. κγ'. 39).

Καὶ διὰ νὰ εἴπω συντόμως, ὁ μὲν Σεπτέμβριος μὴν εἶναι ἀρχὴ τῆς συλλήψεως καὶ ἐγκυμοσύνης ὅλων σχεδὸν τῶν καρπῶν, ὁ δὲ Μάρτιος εἶναι ἀρχὴ τῆς γεννήσεως ὅλων σχεδὸν τούτων· τότε γὰρ ἀρχίζουν νὰ γεννῶνται καὶ νὰ βλαστάνουν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἀκολούθως νὰ καρποφοροῦν τὰ σπέρματα ἐκεῖνα, ἅπερ ἡ γῆ συνέλαβε καὶ ἐγκυμονεῖ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἕως εἰς ὅλον τὸν χειμῶνα, διότι ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα εὐθὺς καὶ τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ ἐβλάστησαν καὶ ἐτελειώθησαν, ὅταν ὁ Θεὸς εἶπε « Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα· » ταὐτὸν εἰπεῖν, τότε ἐν τῷ ἅμα ἔγεινε καὶ ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν, καὶ ἡ γέννησις αὐτῶν χωρὶς καιροῦ παράτασιν, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς τοῦ Θεοῦ δημιουργικῆς δυνάμεως· τώρα δὲ, ἐπειδὴ κατὰ φυσικοὺς νόμους κινεῖται ἡ κτίσις· ἤτοι ἀτελῶς καὶ ὀλίγον ὀλίγον, διὰ τοῦτο χρειάζεται παράτασις καιροῦ· ὅθεν ἐν ἄλλῳ μὲν καιρῷ γίνεται ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν· κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δηλαδή· ἐν ἄλλῳ δὲ καιρῷ γίνεται ἡ τούτων γέννησις· κατὰ τὸν Μάρτιον δηλαδή. Προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Ψελλὸς καὶ ταῦτα « κατὰ μὲν τὴν πρώτην κτίσιν καὶ τὴν εἰς τὸ κρεῖττον ἐπίδοσιν, φαίνεται εἶναι ἀρχὴ, ἡ πρώτη ἰσημερία τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἤγουν ὁ Μάρτιος· κατὰ δὲ τὴν ἐκ παραβάσεως κατάραν, καὶ τὴν μετὰ κόπων ζωὴν, καὶ τὴν εἰς φθορὰν ἀπάγουσαν μεταφοράν, ἀρχὴ τοῦ χρόνου ἡ δευτέρα ἰσημερία· ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχονται τὰ πάντα καὶ πρὸς φθορὰν ἀπάγονται . . . . εἰδὲ καὶ ὁ χρόνος ἀπὸ τοῦ φθείρειν χρόνος ὠνόμασται, ἄρα ἀρχὴ τοῦ χρόνου καὶ τῆς φθορᾶς ὁ Σεπτέμβριος· μέχρι γὰρ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τὸ γένος τῶν καρπίμων (φυτῶν) ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκάρπων ἐνδυναμοῦται· ἔκτοτε δὲ ξηραίνεται, ἢ διαρρέει καὶ φθείρεται· διὸ καὶ ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου τὸν Σεπτέμβριον ἅπαντες οἴδαμεν » (αὐτόθι)

Ἡ ἐξωτερικὴ δὲ καὶ ἐπουσιώδης αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν λέγεται ἀρχὴ τοῦ ἔτους ὁ Σεπτέμβριος, εἶναι, πρῶτον, διότι, ὡς γνωματεύουσί τινες, ὅταν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκυρίευσαν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἦτον Σεπτέμβριος μήν· ὅθεν κατ' αὐτὸν ἤρχισαν νὰ γεωργοῦν τὴν γῆν ἐκείνην· Καὶ δεύτερον, διότι οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἤρχιζαν ὅλας τὰς πολιτικὰς αὐτῶν κρίσεις καὶ ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς καὶ μισθοὺς καὶ πάκτους, ἀλλὰ καὶ τὰ βασιλικὰ τέλη καὶ φόροι καὶ κῆνσοι ἐν τῷ Σεπτεμβρίῳ ἤρχιζαν νὰ ἀποδίδωνται κατὰ τὸν Ψελλόν.

[1] Σημείωσαι ὅτι ἡ ἰνδικτιὼν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε χρόνους, καὶ πάλιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πρώτην· ἤρχισε δὲ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἰνδικτιὼν τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ τκζ'. (327) δηλαδὴ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἰνδικτιὼν δὲ. κατὰ τὸν Συμεῶνα Λογοθέτην ἐν τῷ χρονικῷ, σημαίνει ἐπινέμησιν· ἤγουν τοῦ χρόνου μερισμόν· ὅ,τι γὰρ σημαίνει ἡ Ἰνδικτιὼν Λατινικὰ, τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ ἐπινέμησις Ἑλληνικά.

Διὰ τί δὲ ἡ ἰνδικτιὼν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε μόνον ἡμέρας καὶ πάλιν ἐπιστρέφει, καὶ τί δηλοῦσιν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι αὗται· ἡ διὰ τί ἡ ἰνδικτιὼν μόνη δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τῆς σελήνης καὶ τὰ θεμέλια, οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τοῦ Ἡλίου καὶ μὲ τὴν ἑβδομάδα, οὐδὲν βέβαιον ἠδυνήθην νὰ εὕρω. Πλὴν τοῦτο μόνον λέγει ὁ κὺρ Ματθαῖος, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ νὰ ἀναβαίνῃ ἡ ἰνδικτιὼν ἕως εἰς τὰς δεκαπέντε, εἶναι ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἀνθρωπίνων ἡλικιῶν· κατὰ δεκαπέντε γὰρ χρόνους ἀλλάττουν οἱ ἄνθρωποι μεγάλας ἐναλλαγάς· διότι εἰς τοὺς δεκαπέντε χρόνους ἀρχίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ τριχιόνῃ· εἰς τοὺς δὶς δεκαπέντε, λαμβάνει τὸ τέλειον τῆς ἡλικίας· εἰς τοὺς τρὶς δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος μεσοχαιρίτης· εἰς τοὺς τετράκις δεκαπέντε, γίνεται ἀσπρογένης· εἰς τοὺς πεντάκις δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος γέρων· καὶ εἰς τοὺς ἑξάκις δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἐσχατόγηρος· (παρὰ τῷ Σεβαστῷ Τραπεζουντίῳ). Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ μοναχὸς Πανόδωρος, εἴτε ἄλλος τις, ἐφεῦρεν ὅτι κατὰ τοὺς 7980, κατὰ τὴν περίοδον, λέγω, ταύτην, συμφωνεῖ ἡ ἰνδικτιὼν μὲ τοὺς κύκλους τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· τότε γὰρ ἔχει πρῶτον κύκλον ὁ ἥλιος· πρῶτον κύκλον ἡ σελήνη, καὶ τότε εἶναι καὶ πρώτη ἰνδικτιών· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ κόσμου, ὁ μὲν ἥλιος θέλει ἔχει κύκλους εἰκοσιοκτὼ, ἡ δὲ σελήνη κύκλους δεκαεννέα, καὶ ἡ Ἰνδικτιὼν κύκλους δεκαπέντε· οἱ μὲν οὖν κύκλοι τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης οἱ κύκλοι καὶ τὰ θεμέλια, καὶ αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν, ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Μάρτιον. αἱ δὲ ἰνδικτιῶνες, ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον· ὅρα Ἀλέξανδρον εἰς τὰ ἰουδαϊκά· σελ. ιϐ'. καὶ τὸν πρῶτον τόμ. τοῦ Μελετίου ἐν τῇ εἰσαγωγῇ.

Digitized by Google

εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν· ὅθεν ὁ λαὸς ταῦτα ἀκούων, ἐθαύμαζε διὰ τὰ χαριτωμένα λόγια, τὰ ὁποῖα εὔγαινον ἐκ τοῦ στόματός του· ὡς τοῦτο γράφει ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. (αὐτόθι). [1]

Εἶναι δὲ καὶ τρίτη αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κάμνει σήμερον ἐνθύμησιν τῆς Ἰνδίκτου καὶ ἑορτάζει τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου χρόνου· ἦγουν, ἵνα διὰ μέσου τῆς ὑμνῳδίας καὶ ἱκεσίας, τὴν ὁποίαν προσφέρομεν εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, γένῃ ὁ Θεὸς ἵλεως εἰς ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσῃ τὸν νέον χρόνον, καὶ χαρίσῃ τοῦτον εἰς ἡμᾶς εὐτυχῆ καὶ γεμάτον ἀπὸ ὅλα τὰ σωματικὰ ἀγαθά· καὶ ἵνα φωτίσῃ τὰς διανοίας μας εἰς τὸ νὰ περάσωμεν ὅλον τὸν χρόνον καθαρῶς καὶ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν, καὶ εἰς τὸ νὰ εὐαρεστήσωμεν τῷ Θεῷ μὲ τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν του· καὶ οὕτω νὰ τύχωμεν τῶν ἐν Οὐρανοῖς αἰωνίων ἀγαθῶν. [2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ τοῦ Στυλίτου.

» Ἀιπὼν Συμεὼν τὴν ἐπὶ στύλου βάσιν.
» Τὴν ἐγγὺς εὗρε τοῦ Θεοῦ λόγου στάσιν·
» Ὑψιβάτης Συμεὼν Σεπτεμβρίου ἔκθανε πρώτῃ.»

† Οὗτος ὁ μέγας Συμεὼν κατήγετο ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Σισὰν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἀνάμεσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σύρων καὶ τῶν Κιλίκων, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, καὶ Μαρτυρίου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει υνζ' (457). Ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας, ἄφησε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα μοναστήριον ἐκεῖ κοντὰ εὑρισκόμενον, ὅπου ἐκατοίκουν δύω ἀσκηταὶ, μὲ τοὺς ὁποίους διαπεράσας δύω χρόνους, ἠγάπησε νὰ ζήσῃ ὑψηλοτέραν καὶ τελειοτέραν ζωήν· ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν ὅσιον Ἡλιόδωρον, τὸν ὁποῖον μεταχειριζόμενος διδάσκαλον τῆς μοναδικῆς ζωῆς, διήνυσεν ἑπτὰ χρόνους, ἀγωνιζόμενος τόσον, ὥστε ὑπερέβαλε τοὺς ὀγδοήκοντα μοναχοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχε συναγωνιστάς του· ἐπειδὴ ὅλην μὲν τὴν ἑβδομάδα ἔμενε νηστικὸς, τὴν δὲ μέσην του εἶχεν ἔσωθεν ἐζωσμένην μὲ ἓν σχοινίον τραχύτατον, κατεσκευασμένον ἀπὸ φοίνικας, τόσον ὥστε ὅλη του ἡ μέση ἐπληγώθη τριγύρω, καὶ εὔγαζεν αἵματα· καὶ ἁπλῶς ἠγωνίζετο μὲ μίαν καινοφανῆ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἄσκησιν. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπροστάχθη ἀπὸ τοὺς συναγωνιστάς του μοναχοὺς νὰ ἀναχωρήσῃ, διὰ νὰ μὴ γένῃ βλάβης αἴτιος εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους κατὰ τὸ σῶμα ἀδελφούς, οἵτινες μιμούμενοι αὐτὸν ἐσπούδαζον νὰ ἀγωνίζωνται ὑπὲρ τὴν δύναμίν τους.

Ἐξελθὼν δὲ εἰς τὰ ἡσυχαστικὰ μέρη τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐκατέβη μέσα εἰς ἕνα λάκκον ἄνυδρον, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε· μετὰ παρέλευσιν δὲ πέντε ἡμερῶν, μετανοήσαντες οἱ ἀνωτέρω συναγωνισταί του μοναχοὶ, ἐζήτησαν καὶ εὗρον αὐτόν· καὶ οὕτω τὸν ἐπῆραν πάλιν εἰς τὸ Μοναστήριον· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν μεταβὰς εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Τελανισσὸν, καὶ εὑρὼν εἰς αὐτὸ ἓν μικρὸν κελλίον, διέμεινεν ἐκεῖ ἔγκλειστος τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους· ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅσιος ἐπεθύμησε νὰ μὴ φάγῃ φαγητὸν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, παρόμοια μὲ τὸν προφήτην Μωϋσῆν καὶ Ἠλίαν, διὰ τοῦτο παρεκάλεσε τὸν φίλον του καὶ ἠγαπημένον Βλάσσον, τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον ὅσιον νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε φαγόσιμον πρᾶγμα μέσα εἰς τὸ κελλίον του, ἀλλὰ νὰ χρίσῃ ἔξωθεν τὴν θύραν· καὶ τούτου γενομένου, διεπέρασεν ὁ θεῖος Συμεὼν νηστικὸς τεσσαράκοντα ὁλοκλήρους ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς κἀνὲν φαγητόν· τόσον ὥστε ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν νηστείαν ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ πλέον δὲν ἐδύνατο οὔτε νὰ λαλήσῃ, οὔτε νὰ κινηθῇ· ἐλθὼν δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Βλάσσος, καὶ βλέπων τὸν ὅσιον ἐν τοιαύτῃ ἀδυναμίᾳ, ἔβρεξε σπογγάριον, καὶ ἐσπόγγισε τὸ στόμα του ἔξωθεν, καὶ οὕτως ἐκοινώνησεν αὐτὸν τὰ θεῖα Μυστήρια· ὅθεν δυναμωθεὶς ἐκ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι μερικοὶ λέγουν, ὅτι ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέγνω τὴν ἀνωθεν περικοπὴν τοῦ Ἡσαΐου κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ κηρύγματος· ἀφ' οὗ ἐποίησε τὸ ἐν Κανᾷ θαῦμα, καὶ συνωμίλησε μὲ τὴν Σαμαρείτιδα ἐν τῷ φρέατι· διότι τότε ἀπὸ τῆς Σαμαρείας ἀπελθὼν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκήρυσσε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ πολλὰ σημεῖα εἰς Καπερναοὺμ ἐκτελέσας, μετέβη καὶ εἰς Ναζαρὲτ, ἐν ᾗ ἀνετράφη· ὅπου καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν συναγωγὴν (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα) (Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. Σ. Ε.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι πανηγυρικὸν λόγον ἔχει ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς Ἰνδίκτου· οὗ ἡ ἀρχὴ « Θαυμασταὶ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως) ὁμοίως καὶ ἕτερον λόγον εἰς τὴν αὐτήν· οὗ ἡ ἀρχὴ » Ἐπάλληλον σημεῖον παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπομβρία (σώζεται ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ). (Καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ 1860 ἐκδοθεισῶν ὁμιλιῶν του. Σ. Ε.)

Digitized by Google

τούτων ὁ ὅσιος, ἐσηκώθη, καὶ ἔφαγεν ὀλίγον ψωμίον· ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, πάλιν καὶ ἐκεῖ ἔμεινε νηστικὸς ἄλλας τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὥστε τὸ τέλος τῆς περασμένης τεσσαρακονθημέρου νηστείας του ἦτον ἀρχὴ τῆς μελλούσης. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς φήμης τοῦ ἁγίου ἔτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ εἰς αὐτὸν χάριν εὐλαβείας, καὶ ἐσύγχυζον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο ἐμεθοδεύθη καὶ ἔκαμε στύλον ὑψηλὸν ἀπὸ τὴν γῆν τριακονταέξ πήχεις, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον, ὄχι μόνον ἐνήσευε στάλιν παρομοίως τεσσαρακοντάδας ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις διεπέρνα τὰς ἡμέρας ταύτας στεκόμενος· ὅθεν ἐκ τῆς φήμης τούτων ἔτρεχον περισσότερα πλήθη καὶ ἔθνη ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἐβαπτίζοντο διὰ τῶν χειρῶν τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου, ὅστις ἐστόλισε τὸν θρόνον τῆς ἐν Κύρῳ Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς πρῶτος συνέγραψε τὰ περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Συμεών.

Γενόμενος λοιπὸν περιβόητος ὁ ὅσιος οὗτος, διά τε τὸ ὕψος τῆς ζωῆς του, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων του, καὶ αὐτουργὸς χρηματίσας ἐξαίσιος πολλῶν καὶ μεγάλων ἰαμάτων, καὶ πρόξενος σωτηρίας ὀειχθεὶς εἰς πολλοὺς, ἐπροφήτευσεν ἀψευδῶς πολλὰ πράγματα, ἅτινα ἔμελλον νὰ γένουν· ξηρασίαν, λέγω, καὶ πεῖναν, καὶ πανοῦκλαν, καὶ ἀκρίδας, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων. Μιμηθεὶς δὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀύλων Ἀγγέλων μὲ ὑλικὸν σῶμα, τόσον ὥστε μερικοὶ ἠπόρουν δι' αὐτὸν, μήπως ἦτο κἀμμία φύσις ἀσώματος, ἔγινε θέατρον καὶ εἰς τοὺς Ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς Ἀνθρώπους· τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι, ὅτι καὶ μὲ τόσους ὑπερβολικοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως, καὶ μὲ τόσον ὕψος ἀρετῶν καὶ πλῆθος θαυμάτων, πάλιν τόσην ἄκραν ταπείνωσιν εἶχεν ὁ τρισμακάριστος, ὥστε ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του κατώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφέρετο ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐπαίτας καὶ ἀγροίκους ἀνθρώπους, ὡσὰν ὑποτακτικός· ἐναντίον δὲ μόνων τῶν αἱρέσεων ἐφέρετο μὲ κάποιον θυμόν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ζῆλον· ὅθεν ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων μέγας γενόμενος παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀγώνων του, ζήσας χρόνους πενηνταέξ· πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῇ διάφορα θαύματα. (ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ αὐτοῦ εὑρίσκεται εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραίμ· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ· οὗ ἡ ἀρχὴ « Συμεώνην τὸν πάνυ· καὶ ἄλλος » δὲ βίος αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ Λαύρᾳ » οὗ ἡ ἀρχὴ » Ξένον καὶ παράδοξον μυστήριον)[1].

Μνήμη τῆς Ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΡΘΑΣ *τῆς μητρὸς τοῦ Ἁγίου Συμεών.*

» Ἐν γῇ ξενίζει Μάρθα τὸν Χριστὸν πάλαι,
» Σὲ δὲ ξενίζει Μάρθα Χριστὸς ἐν πόλῳ.

Ἡ ὁσία ΕΥΑΝΘΙΑ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Εὖ μάλα ἐξήνθησεν ἡ Εὐανθία,
» Ἀνθηφοροῦσα ἀρετὰς ἀνθοπνόους.

Ὁ δίκαιος ΙΗΣΟΥΣ *υἱὸς Ναυῆ ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.*

» Ὃν τοῦ τρέχειν ἔστησεν Ἥλιον πάλαι,
» Λιπὼν Ἰησοῦς, Ἥλιον δόξης βλέπει.

Οὗτος ἔγεινεν υἱὸς μὲν τοῦ Ναυῆ, διάδοχος δὲ τοῦ προφήτου Μωϋσέως, τοῦ νομοθέτου τῶν Ἑβραίων· νικήσας δὲ τὴν Ἰεριχὼ, ἥτις ἦτο πόλις τῶν ἀλλοφύλων, εἶδε τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κρατοῦντα σπάθην εἰς τὴν χεῖρά του· ὅθεν ῥίψας τὰ ἅρματα κάτω, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· πολεμῶν δὲ τοὺς Γαβαωνίτας ἀλλοφύλους, καὶ βλέπων μὲν ὅτι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ βασιλεύσῃ, ἔχων δὲ ἐπιθυμίαν διὰ νὰ πολεμήσῃ ἀκόμη, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· « στήτω ὁ Ἥλιος κατὰ Γαβαών (Ἰη. ί. 12) δηλαδὴ ἂς σταθῇ ὁ Ἥλιος ἐναντίον τῆς πόλεως Γαβαών· » καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐστάθη ὁ Ἥλιος ἀπὸ τὸν δρόμον του, ἕως οὗ ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς ἀλλοφύλους. Διαπεράσας δὲ τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν ἔρημον, καὶ διαμοιράσας εἰς αὐτὸν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἤτοι τὴν Παλαιστίνην καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἔγεινε φοβερὸς εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἀλλο-

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ἀοίδιμος Ἀγάπιος ὁ Κρὴς ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὄρει καὶ ἄλλοι θέλουσιν, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος ὁ στυλίτης, ὁ καὶ ἐν τῇ μάνδρᾳ καλούμενος, καὶ ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὄρει Συμεὼν ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, εἶναι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς μὲ διάφορα ὀνόματα ὀνομαζόμενος· ἄλλοι δὲ λέγουν, ὅτι ἄλλος εἶναι οὗτος, καὶ ἄλλος ἐκεῖνος, εἰκάζοντες τοῦτο ἀπὸ τοὺς διαφόρους χρόνους καὶ βασιλεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἤκμασεν ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, καὶ ἀπὸ ἄλλα σημεῖα· ἐὰν δὲ ἄλλος μὲν ἦναι ὁ στυλίτης Συμεὼν, ἄλλος δὲ ὁ θαυμαστορείτης, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Μάρθα, ἡ κάτωθεν γραφομένη, νὰ ἦναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Μάρθαν τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουλίου· καὶ αὕτη μὲν, νὰ ἦναι Μήτηρ τοῦ Συμεὼν τούτου τοῦ στυλίτου· ἐκείνη δὲ, τοῦ θαυμαστορείτου· καθὼς ἐκεῖσε οὕτω καὶ ἐπιγράφεται.

Digitized by Google

φύλους, καὶ οὕτω δείξας τὴν ἀνδρίαν καὶ ἀρετήν του μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους πολέμους, εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων εἰκοσιεπτὰ, καὶ φανεὶς αὐθέντης καὶ ἡγεμὼν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ μὲ ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη τιμίως ἀπὸ τὸν ἴδιον λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καθὼς ταῦτα πάντα διηγεῖται τὸ ξεχωριστὸν βιβλίον τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἔτη χίλια τετρακόσια τεσσαράκοτα δύω [1].

—

Μνήμη τῶν Ἁγίων ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ *καὶ ἀσκητριῶν, καὶ* ΑΜΜΟΥΝ *διακόνου τοῦ καὶ διδασκάλου αὐτῶν.*

Εἰς τὰς Παρθένους.

» Δισεικαρίθμοις Παρθένοις πῦρ καὶ ξίφος,
» Θεοῦ προεξένησαν υἱὸν νυμφίον.

Εἰς τὸν Ἀμμοῦν.

» Ἀμμοῦν καλύπτραν ἔμπυρον δεδεγμένος,
» Τὸ σαρκικὸν κάλυμμα χαίρων ἐξέδυ.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἔζων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου ἐν ἔτει τέ. (303) καταγόμεναι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς Μακεδονίας· αἱ ὁποῖαι χριστιαναὶ οὖσαι, ἠκολούθησαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἔχουσαι διδάσκαλον καὶ ὁδηγὸν τὸν διάκονον Ἀμμοῦν· ἐπειδὴ δὲ ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀδριανουπόλεως Βάβδον ὀνομαζόμενον, καὶ ἐτιμωρήθησαν πολὺ, διότι δὲν ἐπροσκύνουν τὰ Εἴδωλα, τούτου χάριν ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνηρπάγη καὶ ἐκρεμάσθη εἰς τὸν ἀέρα ὁ ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τιμωρούμενος εἰς πολλὰς ὥρας· τελευταῖον δὲ πεσὼν κάτω, κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξεν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀμμοῦν κρεμᾶται καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευράς· ἔπειτα δέχεται εἰς τὴν κεφαλὴν περικεφαλαίαν σιδηρᾶν πεπυρακτωμένην.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμίαν βλάβην ἐκ ταύτης ἔλαβεν, ἀπεστάλη ὁμοῦ μὲ τὰς ἀνωτέρω ἁγίας Παρθένους ἀπὸ τὴν Βερρόην εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης πρὸς τὸν τύραννον Λικίνιον· ὅθεν μὲ τὴν προσταγὴν αὐτοῦ, αἱ μὲν δέκα παρθένοι ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐτελειώθησαν· αἱ δὲ ὀκτὼ ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον Ἀμμοῦν· αἱ δὲ ἄλλαι δέκα, κτυπηθεῖσαι μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὴν καρδίαν, παρέδωκαν τὸ πνεῦμα. Ἀπὸ δὲ τὰς ἐπιλοίπους δώδεκα, αἵτινες ἔμειναν, ἄλλαι μὲν κατεκόπησαν ἀπὸ μαχαίρας· ἄλλαι δὲ, λαβοῦσαι εἰς τὸ στόμα σίδηρα ἀναμμένα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΕΥΟΔΟΥ, ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ, *καὶ* ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

» Κάλλιστον ὄντως εὗρε Καλλίστη τέλος,
» Σὺν τοῖς καλοῖς τιμηθεῖσα διττοῖς συγγόνοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· Ἕλληνες δὲ ὄντες τὸ γένος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων, ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ καὶ ἀνεγεννήθησαν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· ὅθεν καὶ ὡς χριστιανοὶ διεβλήθησαν εἰς τὸν κατὰ τόπους ἄρχοντα· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτὸν, ἔδειξαν τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ ἀνδρεῖον φρόνημα τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν· διὸ καὶ κατεδικάσθησαν νὰ λάβουν τὸν διὰ ξίφους θάνατον· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀπῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ Οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένου μεγάλου ΕΜΠΡΗΣΜΟΥ *κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, ἐν ἔτει υν'. (450) ὅταν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπυρπολήθη, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά.*

* » Θυμοῦ Θεοῦ πῦρ ἐκκαὲν, Μωσῆς λέγει,
» Ἐμπρησμὸν ἐξέκαυσε τῇ πόλει μέγαν.

Μνήμη τοῦ γενομένου θαύματος ὑπὸ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· δηλαδὴ ὅταν ἡ σεβασμία αὐτῆς καὶ Θαυματουργὸς Εἰκὼν, ἡ ἐκ τοῦ Μοναστηρίου οὖσα τῶν Μιασηρῶν, ἐρρίφη ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καλουμένῃ Ζαγουροῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Εἰκονομάχων, καὶ ὕστερον μετὰ πλείστους χρόνους, πάλιν ἐκ τῆς λίμνης θαυμασίῳ τρόπῳ ἀνεφάνη ἄσπιλος.

» Αὐθαιρέτως ἄνεισιν ἄγρα τις ξένη,
» Δίμνης βυθοῦ πάντιμος Εἰκὼν Παρθένου.

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ ὁ νέος, *ὁ ἐν τῷ Ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

[1] Σημείωσαι ὅτι τὰς σάλπιγγας, τὰς ὁποίας σαλπίσαντες οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ τούτου ἔκρημνισαν τὰ τείχη τῆς Ἱεριχὼ, ταύτας, λέγω, τὰς ἔφερεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας· (ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου).

Digitized by Google

† » Σαυτὸν καθάρας Μελέτιε τρισμάκαρ,
» Ὤφθης δοχεῖον Πνεύματος τοῦ Ἁγίου [1].

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΑΓΓΕΛΗΣ, *ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ᾳχπ' (1780) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἄνθρωπος ἦν μὲν, Ἄγγελὸς κατ' οὐσίαν,
» Τμηθεὶς δὲ ὤφθη, Ἄγγελος σὺν Ἀγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ Μηνὶ Β'. Μνήμη τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος ΜΑΜΑΝΤΟΣ

» Ἀκμαῖος ὢν Τριάδος εἰς πίστιν Μάμας,
» Ἀκμαῖς τριαίνης καρτερεῖ τετρωμένος.
» Δευτερίῃ χολάδες Μάμαντος χῦντο τριαίνῃ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Γάγγραν πόλιν τῆς Παφλαγονίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ὁμολογητῶν· ὅταν δὲ οἱ γονεῖς του ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τότε ὁ μακάριος οὗτος Μάμας ἐγεννήθη ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὴν φυλακωμένην μητέρα του, ἐν ἔτει σξ'. (260) ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς του προσευχηθέντες, ἐτελειώθησαν καὶ ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος Μάμας ὀρφανός· διὰ τοῦτο ἐπάρθη ἀπὸ μίαν γυναῖκα χριστιανὴν πλουσίαν Ἀμμίαν ὀνομαζομένην, καὶ ἀνετράφη ἀπὸ αὐτήν· ἐπειδὴ δὲ συνεχῶς ὠνόμαζε τὴν ῥηθεῖσαν θετήν του μητέρα μαμᾶν, ὠνομάσθη Μάμας· [3] ὅταν δὲ ἔγεινε δεκαπέντε χρόνων, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὡς χριστιανὸς, καὶ δέρεται μὲ ῥαβδία· εἶτα κρεμᾶται ἀπὸ τὸν λαιμόν του μόλιβδος, καὶ μὲ αὐτὸν ῥίπτεται μέσα εἰς τὴν θάλασσαν· λυτρωθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, κρύπτεται ἐντὸς σπηλαίου· καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος τρέφεται μὲ τὸ γάλα τῶν ἐλάφων· ὕστερον δὲ πάλιν πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, εἶτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγουν· καὶ ἀβλαβὴς διαφυλαχθεὶς, τελευταῖον ἐτρυπήθη εἰς τὰ σπλάγχνα πέρα καὶ πέρα μὲ κοντάρι σιδηροῦν καὶ τρίλογχον, καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον διὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως· [1] (τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ, Ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μάμας ὁ μέγας οὗτος »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ.*

» Τοῖς μὴ ῥέουσιν ἐντρυφᾷς νῦν ἡδέσι,
» Νηστευτὰ ῥεύστων ἡδονῶν Ἰωάννη.

† Ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ νη-

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου τοῦ ἐν Μυσιπόλει γράφει ὁ Μελέτιος (τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορ.) ὅτι ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει ᾰπα' (1081). Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ Κώμης Μουταλάσκης· ὅςις ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, καὶ πολλοὺς μὲ τὰς ἐνθέους πράξεις του φωταγωγήσας, ἐπέρασε τὴν ζωήν του ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῇ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν ἀρχῆθεν τιμωμένῃ, τοῦ Θεοδοσίου, ἥτις ἐλέγετο μονὴ τοῦ Συμβόλου· τούτου τοῦ ἁγίου τὸν βίον συνέγραψε Νικόλαος ὁ Μοθώνης ἐπίσκοπος· ἡ Μονὴ δὲ αὕτη ὕστερον ἐτιμήθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μελετίου· ἐπὶ δὲ Θεοδώρου τοῦ Κομνηνοῦ ἐλεηλατήθη ἡ μονὴ, καθὼς φανερώνουσιν οἱ στοίχοι τοῦ σοφωτάτου κυρίου Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ πρότερον ἀσκήσαντος, ὕστερον δὲ γενομένου μητροπολίτου Βουλγαρίας.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Ὡρολογίῳ γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος μετὰ τὴν γέννησίν του ἔμεινεν ἄφωνος πέντε χρόνους· ἔπειτα ἐλάλησε Ῥωμαϊστὶ, ἤτοι Λατινιστὶ τὴν λέξιν ταύτην Μάμα· διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη Μάμας.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἅγιος Μάμας, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν μαρτυρικὴν καὶ ὁλοϋστερινὴν ἐκείνην λόγχην εἰς τὰ σπλάγχνα, εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ θέατρον κρατῶν μὲ τὰς χεῖρας τὰ ἐντόσθιά του, διότι ἔμελλον νὰ χυθοῦν ἔξω· καὶ μόλις ἤρκεσε νὰ φθάσῃ εἰς ἕνα τόπον, ἀπέχοντα ἀπὸ τὴν πόλιν Καισάρειαν ἕως ἕνα στάδιον· ἤτοι 125 ποδάρια· ἐκεῖ ὕστερον ἡ Ἀμμία, ἡ θρεψαμένη αὐτὸν γυνὴ, ἔκτισε πολυτελῶς ἕνα ὡραῖον ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Μάμαντος· εἰς τοῦτον δὲ τὸν ναὸν ἐώρταζον κάθε χρόνον οἱ Καισαρεῖς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνοίξεως· ὅπου μίαν φορὰν εὑρισκόμενος ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, παρόντος καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἔχει εἰς τὴν καινὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ· ἔνθα καὶ λέγει ἡ καλὴ ἐκείνη καὶ ῥητορικὴ καὶ μεγαλήγορος γλῶσσα « τί τ' ἄλλα ; νῦν Μάρτυρες αἰθριάζουσι καὶ πομπεύουσι, καὶ λαμπροῖς τοῖς βήμασι συγκαλοῦσι λαὸν φιλόχριστον, καὶ τοὺς ἄθλους δημοσιεύουσι· τούτων εἷς ἐστι καὶ ὁ ἐμὸς στεφανίτης· ἐμὸς γὰρ, εἰ καὶ μὴ παρ' ἐμοί· πιπτέτω φθόνος (τοῦτο λέγει ὁ ἅγιος ἀστεῖος διὰ τὸν μέγαν Βασίλειον) εἰδόσι λέγω, Μάμας ὁ περιδόητος καὶ ποιμὴν καὶ μάρτυς· ὁ πρότερον μὲν τὰς ἐλάφους ἀμέλγων κατεπειγομένας ἑλκύσαι, (διότι κάθε ἔλαφος ἐσπούδαζε νὰ προλάβῃ ἀπὸ τὴν ἄλλην, διὰ νὰ δώσῃ τὸν μαστόν της εἰς τὸν μάρτυρα)· ἵνα ξένῳ γάλακτι τραφῇ δίκαιος· νῦν δὲ ποιμαίνων λαὸν Μητροπόλεως, καὶ τὸ ἔαρ ἐγκαινίζων σήμερον ταῖς πολλαῖς χιλιάσι τῶν ἁπανταχόθεν ἐπειγομένων».

Digitized by Google

νησευτὴς ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου καὶ Μαυρικίου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει φπ' (580). ἐγεννήθη δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει· καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς ἡλικίαν, ἔγεινε χαράκτης κατὰ τὴν τέχνην· ἦτον δὲ εὐσεβὴς ὁμοῦ καὶ φιλόπτωχος καὶ φιλόξενος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· οὗτος μίαν φορὰν ἐδέχθη ἕνα μοναχὸν καταγόμενον ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ὀνόματι Εὐσέβιον, ὁ ὁποῖος περιπατῶν εἰς τὴν ὁδὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Ἰωάννην, καὶ εὑρισκόμενος κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἁγίου, ἤκουσεν ἀοράτως φωνὴν λέγουσαν « δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἐσέ, ἀββᾶ, νὰ περιπατῇς εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ μεγάλου Ἰωάννου »· ἐπρομήνυε δὲ ὁ Θεὸς μὲ τὴν φωνὴν ταύτην τὸ μέγα ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ Ἰωάννης. Μετὰ ταῦτα γίνεται γνώριμος καὶ φίλος ὁ νησευτὴς οὗτος Ἰωάννης μὲ τὸν συνώνυμόν του ἅγιον Ἰωάννην τὸν τρίτον, τὸν ἀπὸ Σχολαστικῶν καλούμενον, ὅστις καὶ Πατριάρχης ἐχρημάτισε Κωνσταντινουπόλεως·[1] ὁ ὁποῖος ἐσυναρίθμησεν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀναγνωστῶν· ἔπειτα ἐχειροτόνησεν αὐτὸν διάκονον, καὶ μετὰ ταῦτα πρεσβύτερον.

Ἐνῷ δὲ ἦτο ἀκόμη διάκονος ὁ ἅγιος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας καὶ ἐκεῖ εὑρίσκει ἕνα ἐρημίτην, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ, ποῖος εἶναι· οὗτος λοιπὸν ἐδείκνυεν εἰς τὸν θεῖον Ἰωάννην τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ τὰ σκαλοπάτια, ἅτινα εὑρίσκονται ὄπισθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἀναβαίνουν εἰς τὸ ἱερὸν σύνθρονον, ὅπου κάθηται ὁ Ἀρχιερεύς· καὶ ταῦτα δεικνύοντος αὐτοῦ, ἰδοὺ ἐφάνησαν μυριάδες Ἁγίων· καὶ ἠκούετο ἐξ αὐτῶν μία φωνὴ μεμιγμένη, καὶ μία μελῳδία γλυκυτάτη καὶ παναρμόνιος· ὅλοι δὲ οἱ φαινόμενοι ἐκεῖνοι Ἅγιοι ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ στολὰς λευκὰς καὶ λαμπράς.

Αὕτη δὲ ἡ ὀπτασία ἦτο σημεῖον ἀληθινὸν τῆς λαμπρότητος, τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ ἅγιος Ἰωάννης οὗτος· ἐπειδὴ δὲ ἦτο διαμοιραστὴς τῶν χρημάτων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ὁ ἅγιος, ἐνῷ ἐγύριζεν ἀπὸ τὸν ἔξωθεν πεδινὸν τόπον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔμεινε μόνον ἓν σακκίον χρήματα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμοίραζε πλουσίως ἐλεημοσύνην· καὶ ἐπειδὴ ἐσύντρεχον ἀκόμη πτωχοὶ περισσότεροι, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἔδιδεν ἀκόμη περισσοτέραν τὴν ἐλεημοσύνην· τὸ δὲ σακκίον τελείως δὲν εὐκερόνετο, ἀλλὰ καὶ περισσότερον ἀκόμη ἐγέμιζεν· ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγορὰν τὴν ἐπονομαζομένην Βοῦν, σκορπίζων εἰς ὅλους τὴν ἐλεημοσύνην, τότε εὑρέθη ἐκεῖ ἕνας φθονερὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐφώναξε καὶ εἶπε· Κύριε ἐλέησον, ἕως πότε δὲν εὐκερόνεται εἰς ἡμᾶς τὸ βαλάντιον τοῦτο; καὶ παρευθὺς, (ὢ καὶ τί δὲν κάμνει ὁ φθόνος!) τὸ μὲν βαλάντιον εὑρέθη εὔκερον, ὁ δὲ Ἅγιος βλέπων μὲ λεοντικὸν καὶ ἄγριον βλέμμα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ Θεὸς, εἶπε, νὰ σοὶ συγχωρήσῃ ἀδελφὲ, διότι, ἂν σὺ δὲν ἔλεγες τὸν φθονερὸν αὐτὸν λόγον, εἰς πολλὴν ὥραν ἤθελε διαρκέσῃ τὸ πουγκεῖον διαμοιραζόμενον καὶ μὴ εὐκερονόμενον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἅγιος οὗτος ἐπιάσθη διὰ νὰ χειροτονηθῇ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ Εὐτύχιος,[1] καὶ δὲν ἐπείθετο, τούτου χάριν εἶδε μίαν ἔκστασιν φοβερὰν, ἥτις ἦτο τοιαύτη. Ἐφάνη εἰς αὐτὸν μία θάλασσα τόσον μεγάλη, ὥστε ἔφθανεν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως τοῦ Οὐρανοῦ· ὁμοίως ἐφάνη καὶ μία φοβερὰ κάμινος ἀνημμένη· ἐφάνη δὲ πρὸς τούτοις καὶ πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἔλεγον εἰς τὸν θεῖον Ἰωάννην· « δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα κατ' ἄλλον τρόπον· μόνον σιώπα· εἰ δὲ καὶ ἀντιλέγεις, ἤξευρε ὅτι θὰ δοκιμάσῃς καὶ τὰς δύω παιδείας ταύτας, καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς καμίνου·» ἐφαίνοντο δὲ ὅτι ἔλεγον ταῦτα μὲ μεγάλον φοβερισμόν· ὅθεν ἀφ' οὗ ταῦτα εἶδεν ὁ Ἅγιος, καὶ μὴ θέλων παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως· καὶ τοῦτο πότε; ὕστερον ἀφ' οὗ διὰ μέσου τῆς ἄκρας ἀσκήσεως διεπέρασεν εἰς τὴν τελειότητα πάσης ἀρετῆς.

Μίαν φορὰν διαπερῶν ὁ Ἅγιος ἀπὸ τὸν τόπον τὸν ὀνομαζόμενον Ἑβδομὸν, εἶδεν ὅτι ἐσηκώθη μεγάλη τρικυμία εἰς τὴν Θάλασσαν· ὅθεν διὰ προσευχῆς του μετέβαλεν αὐτὴν εἰς γαλήνην, ποιήσας τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ· ὁ δὲ Γαζεὺς Ἰωάννης ὁ Σχολαστικὸς εἶχεν εἰς

[2] Ὁ Ἰωάννης οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην φεβρουαρίου· ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τῷ τετυπωμένῳ Μηναίῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ ὄνομα Εὐτύχιος, ἀντὶ τοῦ Ἰωάννου τούτου, καθότι οὐδεὶς Εὐτύχιος ἱστορεῖται ἀπὸ Σχολαστικῶν καλούμενος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐξωρίσθη μὲν πρότερον ὁ Εὐτύχιος ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ εἰς Ἀμάσειαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν Ἰωάννης· ὕστερον δὲ ἀνεκαλέσθη πάλιν εἰς τὸν θρόνον ὁ Εὐτύχιος· καὶ μετὰ ἓξ ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ Εὐτυχίου, ἔγεινε Πατριάρχης ὁ νησευτὴς οὗτος.

Digitized by Google

τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπίχυσιν αἵματος καὶ δὲν ἔβλεπε, διὰ τοῦτο ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν Ἅγιον τοῦτον Ἰωάννην καὶ ἐκοινώνησεν ἀπὸ αὐτὸν τὰ θεῖα Μυστήρια· ὅταν δὲ ἐκοινώνει αὐτὸν ὁ Ἅγιος, εἶπε, Τοῦτο τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἰατρεύσαντος τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, αὐτὸ θέλει ἰατρεύσει καὶ τὴν ἐδικήν σου τύφλωσιν· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἰατρεύθη ὁ πρὶν τυφλὸς Ἰωάννης.

Ἕνα καιρὸν συνέβη μέγα θανατικὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἔδωκεν ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα του ὑπηρέτην δύο κοφφίνια, τὸ μὲν ἓν εὔκερον, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ πέτρας μικρὰς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε στάσου εἰς τὸν δρόμον τὸν ὀνομαζόμενον Βοῦν, καὶ μέτρα τοὺς νεκροὺς, ὅσοι περνοῦν ἀπὸ ἐκεῖ· καὶ ὅσοι εἶναι οἱ νεκροὶ, τόσας πέτρας ῥίπτε μέσα εἰς τὸ εὔκερον κοφφίνιον· τοῦτο λοιπὸν ποιήσας ὁ ὑπηρέτης ὅλην τὴν ἡμέραν, τὸ βράδυ ἐμέτρησε τὰς πέτρας καὶ εὗρεν, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εὐγῆκαν νεκροὶ τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς· ὁμοίως τοῦτο ποιήσας καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, εὗρεν ὅτι εὐγῆκαν νεκροὶ ὀλιγώτεροι· καὶ ἀκολούθως τοῦτο ποιήσας ἕως εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, εὗρεν ὅτι ἔπαυσε παντελῶς τὸ θανατικὸν μὲ τὴν ἐκτενῆ προσευχὴν τοῦ Ἁγίου. Τόσην δὲ ἐπιμέλειαν ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐγκράτειαν ὁ Ἅγιος οὗτος, ὥστε ἐπὶ ἓξ μῆνας δὲν ἔπιε νερόν· τὸ δὲ φαγητόν καὶ ποτόν του ἦτον, ἕνα μαρούλι, καὶ ὀλίγον πεπόνιον, ἢ σταφύλιον, ἢ σῦκα ὀλίγα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα πότε τὸ ἓν ἔτρωγε, καὶ πότε τὸ ἄλλο· ἔτρωγε δὲ ταῦτα ἕως εἰς τοὺς δεκατρεῖς ἥμισυ χρόνους τῆς Πατριαρχείας του.

Ὁ δὲ ὕπνος τοῦ ἁγίου τούτου μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐγίνετο· καθήμενος εἰς ἕνα τόπον, ἐσυμμάζονε τὰ στήθη του εἰς τὰ γόνατά του καὶ οὕτως ἐκοιμᾶτο· πλὴν διὰ νὰ μὴ κοιμᾶται περισσότερον καιρὸν ἀπὸ ὅσον αὐτὸς ἤθελεν, ἤναπτε κηρίον, εἰς δὲ τὸ κηρίον ἐπήγνυε μίαν μεγάλην βελόνην· ὑποκάτω δὲ εἰς τὸ κηρίον καὶ εἰς τὴν βελόνην, ἔβαζε μίαν λεκάνην. Ὅταν λοιπὸν καῖον τὸ κηρίον καὶ διαλυόμενον ἔφθανεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτον ἡ βελόνη, τότε ἐρρίπτετο ἡ βελόνη μέσα εἰς τὴν λεκάνην· ἀπὸ δὲ τὸν κτύπον τῆς βελόνης ἐξύπνα ὁ ἅγιος καὶ εὐθὺς ἐσηκόνετο· ἀνίσως δὲ κἀμμίαν φορὰν δὲν ἤκουε κατὰ τύχην τὸν κτύπον τῆς βελόνης, ἐπέρνα ἄγρυπνος ὅλην τὴν ἐρχομένην νύκτα· μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐπολέμει τὰ πάθη ὁ τρισμακάριστος διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας. Οὗτος ὁ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἐματαίωνε καὶ τοὺς τῶν βαρβάρων πολέμους, καὶ διέλυε τὰς βλάβας, ὅσαι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤρχοντο· καὶ ὅλην τὴν ποίμνην αὐτοῦ ἐφύλαττεν ἀπὸ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς.

Μίαν φορὰν, οὔσης ἡμέρας παρασκευῆς, εἶπον μερικοὶ εἰς τὸν ἅγιον· αὔριον, δέσποτα, θέλες γένη θέατρον καὶ ἱπποδρόμιον, ἤγουν παρατρέξιμον τῶν ἀλόγων· ἦτον δὲ ἡ ἐρχομένη ἡμέρα Σάββατον τῆς Πεντηκοστῆς· ὁ δὲ ἅγιος ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἱπποδρόμιον θέλει γένη εἰς τὴν Πεντηκοστήν! παρεκάλει λοιπὸν τὸν Θεὸν νὰ δείξῃ σημεῖον διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον παιγνίδιον· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὅταν ἦλθε τὸ δειλινὸν τοῦ Σαββάτου, ἐνῷ ἦτον ἀνέφελος ὁ οὐρανὸς, ἔγειναν ἀνεμοστρόβιλοι φοβεροὶ καὶ πλῆθος ἀνέμων· καὶ τόση ραγδαία βροχὴ ἔπεσεν, ὥστε ἔφυγεν εὐθὺς ὁ λαὸς ὅλος ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ ἱπποδρομίου καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔφθασεν ἡ τοῦ κόσμου συντέλεια· διότι τοιαύτη μεγάλη ταραχὴ τῶν στοιχείων δὲν ἐνθυμοῦντο νὰ ἠκολούθησε πώποτε εἰς τὸν καιρόν τους, φοβίζουσα ἅπαντας.

Γυνὴ, ἔχουσα ἄνδρα δαιμονισμένον, ἐπρόστρεξεν εἰς ἕνα ἐρημίτην διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἐρημίτης εἶπε πρὸς αὐτήν· ὕπαγε εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην, καὶ ἐκεῖνος θέλει ἰατρεύσει τὸν ἄνδρα σου· ὅθεν τοῦτο ποιήσασα ἡ γυνὴ, δὲν ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς τοῦ θείου Ἰωάννου ἔλαβε τὴν ἰατρείαν ὁ ἄνδρας της· καὶ πέρνουσα αὐτὸν ὑγιῆ, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν της χαίρουσα. Μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου τούτου καὶ πολλαὶ στεῖραι γυναῖκες ἐτεκνοποίησαν, καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς τὴν θεραπείαν ἔλαβον. Πατριαρχεύσας λοιπὸν οὗτος ἔτη δεκατρία καὶ μῆνας πέντε, ἐκοιμήθη ἐν ἔτει ϥϛ'. (595) τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου· καὶ ἔγεινε μετὰ τοῦτον Πατριάρχης ὁ Κυριακὸς, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐτέθη εἰς τὸ μέσον τὸ λείψανόν του διὰ νὰ τὸ ἀσπασθοῦν οἱ χριστιανοί· τότε ἐλθὼν Νεῖλος ὁ ἐνδοξότατος ἔπαρχος διὰ νὰ ἀσπασθῇ, ὢ τοῦ θαύματος! καθὼς αὐτὸς ἐφίλησε τὸ λείψανον, εὐθὺς ἐσηκώθη καὶ τὸ λείψανον καὶ ἀντεφίλησεν αὐτὸν, ὡσὰν νὰ ἦτο ζωντανόν· καὶ λόγια δέ τινα μυστικὰ εἶπεν εἰς τὸ οὖς του, τὰ ὁποῖα ὁ θεῖος Νεῖλος εἰς κἀνένα δὲν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλην του τὴν

Digitized by Google

ζωήν· ὥστε βλέπων ὅλος ὁ λαὸς τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν οὕτω δοξάζοντα τοὺς ἁγίους του. Ἔπειτα ἐκηδεύθη εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως, καὶ κατετέθη μέσα εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· (ἐποίησε δὲ καὶ βιβλίον ὁ θεῖος οὗτος Ἰωάννης ὁ νηστευτὴς, Κανονικὸν ὀνομαζόμενον· περὶ τοῦ ὁποίου ὅρα ἔν τε τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ, καὶ ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Ἐξομολογηταρίῳ·)[1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΜΗΔΗΣ σπαθιζόμενος τελειοῦται.

» Σίδηρος εἰς σίδηρον ὢν Διομήδης,
» Πρὸς τοὺς σπαθισμοὺς ἀνδρικῶς ἐκαρτέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ξύλῳ θλασθεὶς τὴν κεφαλὴν, τελειοῦται.

» Ἰουλιανὸς συντριβεὶς κάραν ξύλῳ,
» Τὸν πρὸς Θεὸν νοῦν, σῶος εἰς τέλος μένει. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἵππον ταχὺν Φίλιππος τὴν τομὴν ἔχων,
» Πρὸς τὸν φιλοῦντα θᾶττον ἦλθε δεσπότην. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΣ ἐν ἐσχάρᾳ πυρὸς τελειοῦται.

» Εὐτυχιανὸς πυρποληθεὶς ἐσχάρᾳ,
» Εἰς εὐτυχῆ μετῆλθε κλῆρον μαρτύρων. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΗΣΥΧΙΟΣ ἀπαγχονισθεὶς, τελειοῦται.

» Ποθῶν τὸν ὄντως Ἡσύχιος δεσπότην,
» Καὶ τὸν δι' αὐτὸν ἡσύχως φέρει βρόχον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΕΩΝΙΔΗΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τοῦ πρὸς Θεόν σε φλὸξ πόθου Λεωνίδη,
» Ἔπειθε ῥᾷστα καὶ φλογὸς φέρειν βίαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ σταυρωθεὶς, τελειοῦται.

» Βαίνων κατ' ἴχνος Εὐτύχιος Κυρίου,
» Δίκην ἐκείνου καρτερεῖ σταυροῦ πάθος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ λίθῳ τὸν τράχηλον βαρυνθεὶς, τελειοῦται.

» Σαρκὸς βάρος πᾶν ἐκλιπὼν λίθου βάρει,
» Ἀνῆλθε κοῦφος Φιλάδελφος εἰς πόλον.

---

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη Παύλου τοῦ νέου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διότι οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου, μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν Πατριαρχῶν, ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐν τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη Παύλου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΕΛΑΝΙΠΠΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Εἴπέρ τι Μελάνιππος εἶχε καὶ μέλαν,
» Κάθαρσιν εὗρεν εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΑΡΘΑΓΑΠΗ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.

» Θνήσκεις θαλάσσης ἔνδον, ὦ Παρθαγάπη,
» Καὶ δωρεῶν θάλασσαν εὑρίσκεις ἄνω.

Μνήμη τῶν δικαίων ἱερέων ΕΛΕΑΖΑΡ καὶ Φινεές[1].

* » Τὸν Ἐλεάζαρον καὶ Φινεές τε τοὺς Θύτας,
» Τιμῶμεν ἄμφω ὡς φίλους τοῦ Κυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΕΙΘΑΛΑ καὶ Ἀμώρ[2].

* » Ἀειθαλᾶς Ἀμών τε πικραῖς βασάνοις,
» Αἰωνίως θάλλουσιν ἄμφω ἐν πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διεβλήθησαν ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν Βάβδον τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν τῇ Θράκῃ εὑρισκομένης Ἀδριανουπόλεως· ἐρωτηθέντες λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ εἰποῦν τὸ γένος καὶ τὸ ἐπάγγελμά των, ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· ὅθεν ἐπροστάχθησαν νὰ θυσιάσουν εἰς τὰ Εἴδωλα, καὶ μὴ καταπεισθέντες, ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν τόσον πολὺ, ὥστε ἀναμεταξὺ τοῦ δαρμοῦ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἀπὸ τοὺς δύω ἱερεῖς τούτους ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀαρών· ὁ δὲ Φινεὲς ἦτον υἱὸς μὲν τοῦ Ἐλεάζαρ, ἔγγονος δὲ τοῦ Ἀαρών· καὶ ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον ἐπιτηρητὴς τῆς σκηνῆς· καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ « Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ Ἱερέως. Τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως· ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς Σκηνῆς. » (Ἀριθ. δ'. 16) ὁ δὲ Φινεὲς διὰ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον ἔδειξε καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ζαμβρὶ καὶ τὴν Χασβὶ τὴν Μαδιανίτιδα, ἀναισχύντως καὶ παῤῥησίᾳ ἐκπορνεύοντας ἐναντίον Μωϋσέως, καὶ τῆς συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ, « ἐκκεντήσας καὶ τοὺς δύω διὰ σειρομάστου· » διὰ τὸν ζῆλον λέγω τοῦτον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰώνιον, διότι οὕτω εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ Θεὸς « Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς . . . . Καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, διαθήκη ἱερατείας αἰωνία· ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ » (Ἀριθ. κέ· 11.)

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Μηναίῳ καὶ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀμμοῦν.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΝΘΙΜΟΥ ἐπισκόπου Νικομηδείας.

» Τμηθεὶς κεφαλὴν μάρτυς Ἄνθιμε ξίφει,
» Καὶ νεκρὸς ἀνθεῖς εἰς δόξαν Θεοῦ τρίχας.
» Ἄνθιμον ἐν τριτάτῃ ἀποέκτεινε ξίφος ὀξύ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ἄνθιμος ἤχθη δεδεμένος διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σπή (288)· εὑρίσκοντο δὲ ἐκεῖ ἔμπροσθεν ἐρριμμένα καὶ ὅλα τὰ βασανιστήρια ὄργανα πρὸς φόβον τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐρωτήθη τί πιστεύει, ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς καὶ ἐκήρυξε παῤῥησίᾳ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός· ὅθεν ἐτζάκισαν τὸν λαιμόν του, καὶ ἐτρύπησαν αὐτὸν μὲ πυρωμένα σίδηρα· ἁπλωθεὶς δὲ γυμνὸς ἐπάνω εἰς τοῦβλα, δέρεται μὲ ῥαβδία· καὶ ὑποδεθεὶς μὲ ὑποδήματα χάλκινα πυρωμένα, βιάζεται νὰ περιπατῇ μὲ αὐτά· ἔπειτα δένεται ἀπὸ ἕνα τροχόν· τοῦ δὲ τροχοῦ συχνὰ περιστρεφομένου, οἱ δήμιοι ἐζήτουν νὰ καύσουν τὸν μάρτυρα μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· διὰ τοῦτο, ὁ μὲν τροχὸς ἐστάθη παραδόξως καὶ δὲν ἐγύριζεν· αἱ δὲ λαμπάδες ἔπεσον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δημίων· καὶ θεῖος Ἄγγελος ἐλθὼν ἔῤῥιψεν αὐτοὺς κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς· μετὰ ταῦτα δένεται ὁ ἅγιος μὲ βαρείας ἁλύσεις καὶ κλείεται ἐντὸς φυλακῆς· τελευταῖον δὲ ἀποτέμνεται τὴν κεφαλήν· καὶ μετὰ τὴν ἀποτομὴν βλαστάνει τρίχας παραδόξως [1].

Μνήμη τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ, συνασκητοῦ τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου.

* » Εἰδὼς σὸν εἶναι τὸν Θεὸν κτίστην Πάτερ,
» Αὐτὸν πρὸ πάντων ἐξελέξω κτισμάτων.

* Οὗτος ὁ Ὅσιος καὶ μέγας Πατὴρ ἡμῶν Θεόκτιστος, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἠγάπησε τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἱεροὺς καὶ ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ· φθάσας δὲ εἰς τὴν Λαύραν τὴν ἐπονομαζομένην Φαρὰν, ἥτις ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἓξ μίλια, εὗρεν ἐν κελλίον· μέσα εἰς τὸ ὁποῖον κατακλεισθεὶς, ἀνδρείως ἠγωνίζετο ἐναντίον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων· τότε δὲ καὶ ὁ μέγας Εὐθύμιος ἀφήσας τὸν κόσμον, ὑπῆγε καὶ συνεκατοίκησε μετὰ τοῦ Ὁσίου τούτου Θεοκτίστου, καὶ ἡσύχαζεν· ὁ ἔρως λοιπὸν, τὸν ὁποῖον εἶχον καὶ οἱ δύω διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰς αὐτὰς ἀρετὰς, καὶ ἡ κοινωνία τῶν αὐτῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, τόσον ἥνωσαν μὲ τὸν δεσμὸν τῆς ἀγάπης τοὺς δύω τούτους ὁσίους, ὥστε ὁ εἷς εὑρίσκετο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἄλλου· καὶ εἰς ὅλα τὰ πράγματα καὶ οἱ δύω εἶχον τὰ αὐτὰ φρονήματα, καὶ οἱ δύω ἐποίουν τὰ αὐτὰ ἔργα. Διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, εἶχον συνήθειαν καὶ οἱ δύω καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἔμενον ἡσυχάζοντες ἕως εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Βαΐων· καὶ τότε ἐγύριζον πάλιν ἕκαστος εἰς τὸ κελλίον του.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε χρόνοι, ἐξῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἔρημον κατὰ τὸν συνειθισμένον καιρὸν, καὶ εὑρόντες σπήλαιον μέγα, κατὰ τὸν βορεινὸν χρημνὸν τοῦ ἐκεῖσε εὑρισκομένου ξηροποτάμου, ἐκεῖ ἔκαμαν τὴν κατοικίαν των· καὶ εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἔζων μὲ μόνας ἀγρίας βοτάνας, ἕως οὗ ἡ ἀρετή των καὶ ἄσκησις κατέστησεν αὐτοὺς φανεροὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν καὶ παρεκινήθησαν μερικοὶ καὶ ἔφερον πρὸς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαίας τροφάς. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀδελφοὶ ἔτρεξαν ἀπὸ διάφορα μέρη, καὶ ἐπροαιροῦντο νὰ ζήσωσι μαζὶ μὲ τοὺς ὁσίους τούτους, τούτου χάριν ἔγειναν ἐκεῖ κοινόβιον, τοῦ ὁποίου ἦτον προεστὼς ὁ μέγας Θεόκτιστος ἕως τέλους τῆς ζωῆς του. Ὅθεν καὶ ἔγειναν αἴτιος σωτηρίας εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, τόσον μὲ τὴν πειθὼ τῶν γλυκυτάτων του λόγων, ὅσον καὶ μὲ τὸν καθαρὸν καὶ ἀσκητικὸν βίον του.

Ὁ δὲ ἅγιος Εὐθύμιος ἡσύχαζεν εἰς ἓν κελλίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸ κοινόβιον τοῦ Θεοκτίστου· ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὸ κελλίον ἔκτισε καὶ ὁ θεῖος Εὐθύμιος μεγάλην Λαύραν· καὶ ὅσοι ἤρχοντο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ γένουν μοναχοὶ, τοὺς ἔστελλεν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ μεγάλου Θεοκτίστου· καθὼς ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἔστειλεν εἰς αὐτὸ καὶ τὸν ὅσιον καὶ ἡγιασμένον Σάββαν, ὅς ις προσελθὼν τῷ Εὐθυμίῳ παρεκάλει νὰ τὸν δεχθῇ· ἔστειλε δὲ αὐτὸν εἰς τὸν μέγαν Θεόκτιστον, διότι ὁ Σάββας ἦτον ἀκόμη νέος καὶ ἀγένειος· ὅθεν τὸν διώρισε νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Θεοκτίστου, καὶ νὰ μανθάνῃ παρ' αὐτοῦ τὰ τῆς μοναδικῆς φιλοσοφίας μαθήματα.

Ἔγειναν λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος Θεόκτιστος οὗτος μέγας καὶ ὀνομαστὸς εἰς ὅλους, καθὼς ἔγειναν μέγας καὶ ὁ ἅγιος Εὐθύμιος, καὶ ἐδείχθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τύπος καὶ κανὼν πάσης ἀρετῆς· φθάσας δὲ εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ πλήρης ἡμερῶν τῶν ἀνθρωπίνων γενόμενος, ἔπεσεν εἰς

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστής. οὗ ἡ ἀρχὴ « τίς οὐκ οἶδε τὴν Νικομήδους; (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων ἱερᾷ μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις).

Digitized by Google

βαρεῖαν ἀσθένειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ἐκηδεύθη δὲ καὶ ἐτάφη ὁσίως τὸ ὅσιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ χεῖρας ὁσίων· δηλαδὴ τόσον τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, ὅστις τότε ἦτον ἐννενήκοντα χρόνων, ὅσον καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἀναστασίου[1] κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν ἔτει υνά (451).

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΗΝΩΝ ἐν λέβητι μιστῷ μολίβδου καχλάζοντος βληθείς, τελειοῦται.

» Ζήνων ὁ θεῖος τῷ Θεῷ πόθῳ ζέων,
» Χαίρων ὑπῆλθε τοῦ μολίβδου τὸ ζέον.

Ἡ ἁγία ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ θηρίοις δοθεῖσα, καὶ μηδὲν βλαβεῖσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὀφθεῖσα Βασίλισσα φρικτὴ θηρίοις,
» Φρικτῷ παρέστη παμβασιλέως θρόνῳ. »

Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο ἡγεμὼν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐκινεῖτο διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· τότε λοιπὸν διεβλήθη καὶ ἡ ἁγία αὕτη Βασίλισσα, ὡς χριστιανή· καὶ παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὅθεν ἐρωτηθεῖσα καὶ παρρησίᾳ εἰποῦσα, ὅτι εἶναι εὐσεβὴς, δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ ἐπειδὴ δερομένη εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεὸν, διὰ τοῦτο γυμνόνεται καὶ δέρεται μὲ ῥαβδία· ἐπειδὴ δὲ περισσότερον ἡ ἁγία εὐχαρίστει τὸν Κύριον, ἐθυμώθη ὁ Ἡγεμὼν περισσότερον, καὶ προστάζει νὰ ἁπλώσουν τὴν μάρτυρα, καὶ τόσον πολὺ τὴν ἔδειραν ὥστε ἔγεινεν ὡσὰν μία πληγὴ ὅλον τὸ σῶμά της· ἔπειτα εὔγαλαν τὸ ὑποκάτω δέρμα τῶν ποδῶν της· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βάσανον ταύτην εὑρισκομένη, ἐφώναξεν ἡ ἁγία «ὁ Θεός μου, εὐχαριστῶ σοι» διὰ τοῦτο κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, τρυπῶνται οἱ ἀστράγαλοι τῆς μάρτυρος, καὶ βάλλονται εἰς αὐτοὺς περόνια σιδηρᾶ· ἀπὸ δὲ τὰ περόνια δένονται ἁλυσίδες, καὶ ἀπὸ τὰς ἁλυσίδας κρεμᾶται κατακέφαλα ἡ ἁγία· ὑποκάτω δὲ καπνίζεται ἡ μακαρία μὲ βρωμερὸν καπνὸν θείου, πίσσης, ἀσφάλτου καὶ μολίβδου, μὲ σκοπὸν, τὸν καπνὸν μὴ ὑποφέρουσα, ν' ἀποθάνῃ ταχέως ἡ τοῦ Κυρίου ἀθλήτρια· ἀλλ' ὅμως ἡ ἁγία ὑπομένουσα τὴν βάσανον ταύτην μὲ χαρὰν, ὡσὰν νὰ εὑρίσκετο εἰς τρυφὴν καὶ ἀνάπαυσιν παραδείσου, εὐχαρίστει τὸν Θεὸν μὲ περισσοτέραν προθυμίαν.

Βλέπων λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν, ὅτι νομίζει ὡς παίγνιον τὰς τιμωρίας, προστάζει νὰ ἀναφθῇ μία κάμινος, καὶ νὰ βληθῇ μέσα εἰς αὐτὴν· ἡ δὲ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ σφραγίσασα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐμβῆκεν ἐντὸς τῆς καμίνου καὶ ἐστάθη ὥρας πολλὰς χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ καμμίαν βλάβην· ὥστε ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐξέστησαν ἅπαντες· μετὰ ταῦτα ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἐκβάλουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν κάμινον, καὶ νὰ ἀπολύσουν ἐναντίον της δύω μεγαλώτατα λεοντάρια· ἡ δὲ ἁγία προσευχομένη ἔμεινε καὶ ἐκ τούτων ἀβλαβής· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος ταῦτα πάντα βλέπων καὶ κατανυγεὶς τὴν ψυχὴν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας λέγων· ἐλέησόν με δούλη τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως, καὶ συγχώρησόν μοι διὰ τὰ βάσανα ὅσα σοὶ ἐπροξένησα καὶ κάμε καὶ ἐμὲ στρατιώτην τοῦ ἐδικοῦ σου Βασιλέως, ἐπειδὴ, καθὼς λέγεις, αὐτὸς δέχεται τοὺς ἁμαρτωλούς. Τότε ἡ ἁγία εὐχαριστήσασα τὸν παντοδύναμον Θεὸν, ἐκατήχησε τὸν ἡγεμόνα, καὶ φέρουσα αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας Ἀντώνιον, ἐβάπτισεν αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα πάλιν ἐπρόσπεσεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν ἁγίαν, παρακαλῶν καὶ λέγων αὐτῇ· δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα λάβω συγχώρησιν διὰ τὰ κακὰ ὅσα ἔπραξα ἐναντίον σου, καὶ ἵνα τελειώσω τὴν ζωήν μου μὲ καλὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως· τότε λοιπὸν ἡ ἁγία ἐπροσευχήθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὁ ἡγεμὼν παρέδωκεν εὐθὺς τὴν ψυχήν του, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν· ἡ δὲ ἁγία Βασίλισσα κηδεύσασα τὸ λείψανον τοῦ ἡγεμόνος μαζὶ μὲ τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐνταφιάσασα, εὐγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας ἕως τρία σημεῖα τόπον, καὶ εὑροῦσα μίαν πέτραν, ἐστάθη ἐπάνω εἰς αὐτὴν καὶ ἐπροσευχήθη καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν· πιοῦσα δὲ ἡ ἁγία ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ εὐχαριστήσασα τὸν Θεόν, ὑπῆγεν ὀλίγον παρεμπρὸς καὶ εἶπε· Κύριε, δέξαι τὸ πνεῦμά μου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα. Τοῦτο δὲ ὡς ἔμαθεν ὁ ἐπίσκοπος Ἀντώνιος, ἐκήδευσε καὶ ἐνεταφίασε τὸ πάνσεπτον αὐτῆς λείψανον πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ τὴν προσευχὴν τῆς ἁγίας εὐγῆκε τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον τρέχει μέχρι τῆς σήμερον.

—

[1] Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Ἀναστασίου βασιλέως τοῦ καλουμένου Δικόρου· ἔγινε δὲ πατριάρχης Ἱεροσολύμων μετὰ τὸν Ἰουβενάλιον ἐν ἔτει 457. Πατριαρχεύσας δὲ χρόνους εἴκοσιν, ἀφῆκε διάδοχον αὐτοῦ τὸν Μαρτύριον (ὅρα εἰς τὸν β'. τόμον τοῦ Μελετίου).

Digitized by Google

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΧΑΡΙΤΩΝ ἐν λάκκῳ ἀσβέστου βληθεὶς, τελειοῦται.

» Εἰσδὺς Χαρίτων εἰς τὸν ἀσβέστου βόθρον
» Ἄσβεστον εὗρε φῶς ἀκηράτου τόπου.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΧΟΝΤΙΩΝ λιμῷ τελειοῦται.

* » Ἀρχοντίων λίμωττε κἀντεῦθεν τρύχε,
» Ἄρχοντα κόσμου λαμίαν [1] νοουμένην.

* Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ νέου [2] ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις.

* » Χριστὸς Βασιλεὺς εὐσεβῆ Κωνσταντῖνον,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔστεψε κοσμίῳ στέφει.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΡΙΣΤΙΩΝ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας πυρὶ τελειοῦται.

» Ὡς εἰς ἄριστον τὴν πυρὰν σπεύδων τρέχεις,
» Ἄριστε Χριστοῦ μαρτύρων Ἀριστίων.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀριστίων ἦτο ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας· ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε παῤῥησίᾳ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁμολογήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, ἐρρίφθη μέσα εἰς πυράν· καὶ οὕτως ἐδέχθη τὸ ποθεινὸν καὶ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου, καὶ τώρα χαίρει αἰώνια.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ, ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψγδ' (1794) ἀγχόνῃ τελειοῦται

† » Δῶρον Θεός σε καὶ πολύ τε καὶ νέον
» Δέδωκεν ἡμῖν Πολύδωρε τρισμάκαρ. [3]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΒΥΛΑ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριῶν παίδων.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Ὁ Χριστὸν αὐτὸν Βαβύλας θύων πάλαι,
» Χριστῷ προθύμως θύεται διὰ ξίφους.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας

» Ὑπὲρ μεγίστου δεσπότου Θεοῦ Λόγου,
» Τρέχουσι θερμῶς πρὸς ξίφος τὰ παιδία.
» Παῖδες καὶ Βαβύλαν πέφνε ξίφος ἀμφὶ τετάρτην.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284)· γέγονε δὲ ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, τὸν Ζεβῖνον διαδεξάμενος, κατὰ τὸν Εὐσέβιον (Βιβλ. ς'. κεφ. χθ'.) οὗτος λοιπὸν μαθὼν ὅτι ὁ βασιλεὺς Νουμεριανὸς ἀπανθρωπότατα ἔσφαξε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, τὸν ὁποῖον εἶχε λάβῃ ἐνέχυρον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρὸς τοὺς Πέρσας εἰρήνης καὶ ὅτι ἐθυσίασεν εἰς τὰ εἴδωλα [1] τοῦτο, λέγω, μαθὼν, καὶ ὅτι ἐπεχείρει ἀκόμη νὰ μολύνῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν, ζητῶν νὰ ἐμβῇ μέσα εἰς αὐτὴν ἐνῷ ἦτο τοιοῦτος φονεὺς καὶ εἰδωλολάτρης·

---

[1] Λαμία εἶναι ἓν θηρίον ἁρπακτικώτατον, τὸ ὁποῖον ἔχει μεγάλον λαιμόν· ὅθεν ἐκ τοῦ λαιμοῦ λέγεται λαιμία καὶ λαμία· μὲ τὸ θηρίον δὲ αὐτὸ παρομοιάζεται ἐδῶ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων διάβολος.

[2] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ τέταρτος υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει χμα' (641), ὅστις ἀπὸ ἄλλους μὲν Κωνσταντῖνος Ἡράκλειος καλεῖται, ἀπὸ ἄλλους δὲ Κωνσταντῖνος νέος· ἦν δὲ οὗτος ὀρθὸς κατὰ τὴν πίστιν. Βασιλεύσας δὲ μῆνας ἓξ ἐθανατώθη διὰ δηλητηρίου κατὰ τὸν Μελέτιον.

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα ἐν τῷ νέῳ μαρτυρολογίῳ.

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος δύω ἐγκωμιαστικοὺς λόγους ἔπλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἱερομάρτυρος τούτου Βαβύλα· ἐν τῷ δευτέρῳ λοιπὸν λόγῳ ἀναφέρει καὶ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, λέγων· « λαβὼν γὰρ (ὁ Νουμεριανὸς δηλαδὴ) νόμῳ φιλίας καὶ συνθηκῶν τὸ παιδίον ἐκεῖνο τὸ βασιλικὸν, πάντα ὁμοῦ κατεπάτησε καὶ ἀνέτρεψε τοὺς ὅρκους, τὰς συνθήκας, τὴν πρὸς ἀνθρώπους αἰδὼ, τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν, τὸν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἔλεον .... ταῦτα, λέγω, οὐ δὲ εἰς νοῦν ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος ἐβάλετο, ἀλλὰ πάντα ῥίψας ἀθρόως ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὸν φόνον ἐκεῖνον τὸν πάντων ἐναγέστατον τῶν φόνων ἐργάζεται. » (τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐτώνῃ ἐκδόσεως) περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Θεοδώρητος ἐν βιβλ. γ'. κεφ. θ'. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας, ὅτι ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς μέλλων ἀπελθεῖν εἰς τὴν Περσίαν καὶ πολεμῆσαι ἠρώτησε τὸν ἐν Δάφνῃ Ἀπόλλωνα νὰ τοῦ προειπῇ τὰ μέλλοντα. ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἐμποδίζεται ἀπὸ τοὺς γειτονεύοντας νεκροὺς, ἐννοῶν ὁ ψευδόμενος τὸ λείψανον τοῦ καλλινίκου τούτου μάρτυρος Βαβύλα καὶ τῶν συναθλησάντων αὐτῷ παίδων· τούτου χάριν ὁ Ἰουλιανὸς, γινώσκων τῶν μαρτύρων τὴν δύναμιν, ἐπρόσταξε καὶ ἐσήκωσαν ἀπὸ ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ τὰ ἅγια λείψανα τοῦ θείου Βαβύλα οἵτινες χορεύοντες κατὰ τὴν ὁδὸν, καὶ τὴν δαβιτικὴν ᾄδοντες μελῳδίαν, καθ' ἕκαστον κῶλον ἐπερῥθέγγοντο « αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς· » διότι ἦτον τοῦ δαίμονος ὑπελάμβανον τοῦ μάρτυρος τὴν μετάθεσιν.

Digitized by Google

τούτου χάριν ἐστάθη εἰς τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας ἀνδρειότατα ὁ ἀοίδιμος Βαβύλας καὶ σχίσας τοὺς σωματοφύλακας καὶ δορυφόρους ἐξάπλωσε τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς τὸ στῆθος τοῦ μιαροῦ βασιλέως, καὶ ἀφ' οὗ τοῦτον ἐπετίμησεν ἱκανῶς ἐδίωξεν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ τὸ παρὸν μὲν ἐσιώπησε καὶ δὲν ἔκαμε πάνδεν κίνημα, φοφούμενος μήπως ἤθελε γένη κάμμία ἐπανάστασις ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν τὸ συνηθροισμένον ἐκεῖ, βαρέως ὅμως καὶ πικρῶς τὴν ὕβριν ταύτην καὶ ἀτιμίαν ὑπέμεινε· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐκαλέσθη ὁ ἅγιος, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικοῦ βήματος, ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα· καὶ ἐπειδὴ κατέπληξεν αὐτὸν μὲ τὰς σοφὰς αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, καὶ μήτε μὲ κολακείας, μήτε μὲ δυνατοὺς φοβερισμοὺς ἔστερξε νὰ ἀφήσῃ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· τούτου χάριν ἐδέθη ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σιδηρᾶς ἁλύσεις· καὶ οὕτως ἀτίμως ἁλυσοδεμένος ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἐβάλθη εἰς φυλακήν.

Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος ἀκολουθοῦντα εἰς αὐτὸν καὶ τρία παιδία ἀδέλφια κατὰ σάρκα, τὰ ὁποῖα, κατὰ μὲν τὴν ἡλικίαν ἦσαν πολλὰ νέα, κατὰ δὲ τὴν γνῶσιν ἦσαν γέροντες· ταῦτα λοιπὸν δὲν ἤθελαν νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὴν ἱερὰν καὶ γλυκυτάτην διδασκαλίαν καὶ συνοδίαν τοῦ διδασκάλου των· ὅθεν ὁ βασιλεὺς παραστήσας αὐτὰ ἔμπροσθέν του, καὶ ἐρωτήσας ἂν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν τους Βαβύλαν καὶ ἂν θυσιάζουν εἰς τὰ εἴδωλα, εὗρεν αὐτὰ στερεὰ καὶ ἀνδρειωμένα· καλέσας δὲ καὶ τὴν μητέρα των, καὶ εὑρὼν καὶ αὐτὴν βεβαίαν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε τὴν μὲν μητέρα νὰ κτυπήσουν εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς δὲ τὰ παιδία νὰ δώσουν τόσους ραβδισμοὺς, ὅσων χρόνων ἦτο τὸ καθ' ἕν. Ἔπειτα ἐκβάλλει μὲν τὰ παιδία ἔξω, φέρει δὲ ἔσω τὸν διδάσκαλον αὐτῶν Βαβύλαν, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, θέλων νὰ τὸν ἀπατήσῃ· ἰδοὺ τὰ παιδία εἶναι ἕτοιμα νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς θεούς· ὁ δὲ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτὸν, ὅτι ψευδῶς τοῦτο λέγει· ὅθεν προστάζει ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τὰ τρία παιδία ἐπάνω εἰς ξύλα, καὶ νὰ καταξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα τὸν μὲν διδάσκαλον Βαβύλαν κλείει μέσα εἰς μικρὸν οἶκον παρακείμενον, τοὺς δὲ παῖδας καὶ μαθητάς του ἐπεχείρει νὰ κολακεύσῃ μὲ διαφόρους καὶ πολυτρόπους κολακείας· ἀφ' οὗ δὲ ἐγνώρισεν ὅτι ματαίως κοπιάζει ἔφερε πάλιν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιαν καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ διδάξῃ τὰ παιδία νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὸν προθυμότερα ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀντιλέγοντα καὶ ἀπολογούμενον, ἠναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ ἀποφασίζει νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος· καὶ λοιπὸν ὁ μακάριος Βαβύλας βαλὼν ἔμπροσθέν του τὰ τρία ἄκακα παιδία, ὅταν εἶδεν αὐτὰ πρότερον ἀποκεφαλισθέντα, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἡσαΐου, « Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός· » εἶτα ἀκολούθως ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτὸς ἐν ἔτει σπγ' (283). καὶ ἐτάφη ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς οὕτως ὡς εἶχε μὲ τὰς ἁλύσους εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τοὺς πόδας, καθὼς εἰς αὐτοὺς παρήγγειλεν ἔτι ζῶν ὁ ἅγιος.[1] (τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Νουμεριανοῦ τὰ σκῆπτρα· » σῴζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΒΥΛΑΣ *ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκαλος σὺν τοῖς ὀγδοήκοντα τέσσαρσι παισὶ ξίφει τελειοῦται.*

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Μαθήσεώς σοι μισθὸς ἐκ τῶν Παιδίων,
» Βαβύλα θεῖε τῆς τομῆς κοινωνία.

Εἰς τοὺς ὀγδρήκοντα τέσσαρας Παῖδας.

* » Αἶνον προσῆξαν τῷ Θεῷ Παῖδες πάλαι,
» Οἱ νῦν δὲ Παῖδες τὰς ψυχὰς αὐτῶν ξίφει.

---

[1] Καὶ ὁ Χρυσορρήμων βεβαιοῖ τοῦτο, ὅπερ λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· φησὶ γάρ· « μέλλων τοίνυν ὁ μακάριος ἀποσφάττεσθαι Βαβύλας, μετὰ τοῦ σιδήρου τὸ σῶμα ταφῆναι ἐπέσκηψε, δεικνὺς, ὅτι τὰ δοκοῦντα ἐπονείδιστα εἶναι, ταῦτα ὅταν διὰ τὸν Χριστὸν γίνεται, σεμνά τε ἐστι καὶ λαμπρά· καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐγκαλύπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ σεμνύνεσθαι ἐπ' αὐτοῖς χρὴ τὸν πάσχοντα· κἂν τούτῳ τὸν μακάριον Παῦλον μιμούμενος, ὃς ἄνω καὶ κάτω τὰ στίγματα, τὰ δεσμὰ, τὴν ἅλυσιν ἔστρεφε, καυχώμενος καὶ μεγαλοφρονῶν, ἐφ' οἷς ἠσχύνοντο ἕτεροι. » (λόγῳ 6'. εἰς τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Βαβύλαν.) Καὶ καθὼς οἱ ἐν πολέμῳ νικήσαντες, ἦτον συνήθεια, καὶ ἐθάπτοντο μαζὶ μὲ τὰ ἅρματα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα ἐνίκησαν τοὺς ἐχθρούς· τοιουτοτρόπως καὶ ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Βαβύλας ἠθέλησε νὰ ἐνταφιασθῇ μαζὶ μὲ τὰς ἁλυσίδας ἐκείνας, μὲ τὰς ὁποίας ἐνίκησε τὸν διάβολον· ἔχων πρὸς τούτοις καὶ τὸν θώρακα τῆς πίστεως, καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου καὶ τὰ ἄλλα νοητὰ ὅπλα· ὅθεν εἶπεν οἱ ἴδιος χρυσορρήμων « ἔτι γὰρ καὶ νῦν παράκειται ταῦτα τὰ ὅπλα τοῖς τοῦ Χριστοῦ στρατιώταις· καὶ καθάπερ τοὺς ἀριστέας μετὰ τῶν ὅπλων θάπτουσιν οἱ βασιλεῖς· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἐποίησε καὶ μετὰ τῶν ὅπλων αὐτοὺς ἔθαψεν· ἵνα καὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως δείξῃ πᾶσαν τὴν δόξαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἁγίων» (λόγ. εἰς τὸν μάρτυρα Βαρλαάμ.)

Digitized by Google

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ ἐκίνει διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐν ἔτει σγή (298), διὰ τὸν φόβον ἐκρύπτοντο οἱ χριστιανοί· τότε λοιπὸν προσελθὼν εἰς αὐτὸν εἷς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας λέγει. Βασιλεῦ, ὑποκάτω εἰς μίαν κρυπτὴν καμάραν κάθηται ἕνας γέρων ὀνόματι Βαβύλας καὶ διδάσκει τὰ τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν παιδία νὰ σέβωνται μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, νὰ ἀποστρέφωνται δὲ τοὺς Θεούς. Παρευθὺς λοιπὸν ἐστάλησαν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν στρατιῶται καὶ ἔφερον ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως τὸν διδάσκαλον Βαβύλαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μαθητάς του, ὀγδοηντατέσσαρας ὄντας τὸν ἀριθμόν· τότε ὁ Μαξιμιανὸς λέγει πρὸς αὐτόν· διὰ τί, ὦ γέρων, εἶσαι τόσον πεπλανημένος καὶ πιστεύεις ἕνα ἄνθρωπον βιοθανῆ καὶ κακοθάνατον, τὸν ὁποῖον ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι; διὰ τί δὲν προσκυνεῖς τοὺς Θεοὺς, τοὺς ὁποίους προσκυνεῖ ὅλη οἰκουμένη; ἢ διὰ τί γελᾷς τὰ νήπια τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν, καὶ διδάσκεις αὐτὰ νὰ μὴ προσκυνοῦν τοὺς Θεούς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· οἱ Θεοὶ τῶν ἐθνῶν, βασιλεῦ, εἶναι δαιμόνια, ὁ δὲ ἐδικός μας Θεὸς ἐποίησε τοὺς Οὐρανούς· σὺ δὲ καὶ οἱ μετὰ σοῦ Ἕλληνες, εἶσθε τυφλοὶ καὶ δὲν βλέπετε τὴν ἀλήθειαν.

Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ κτυποῦν τέσσαρες στρατιῶται μὲ πέτρας εἰς τὰ μάγουλα, εἰς τὰ πλευρὰ, καὶ εἰς τὰς κνήμας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος βλέπων τὸ σῶμά του κοκκινῆσαν ὅλον ἀπὸ τὸ αἷμα, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ἐφώναξεν, ὅτι ἐμὲ τὸν γέροντα καὶ ἀσθενῆ ἀνέδειξες δυνατώτερον ἀπὸ βασιλέα νέον καὶ δυνατόν· ὅθεν ἐπειδὴ εἶπε ταῦτα, διὰ τοῦτο μὲ τοὺς αὐτοὺς λίθους τζακίζεται ὁ ἅγιος κατὰ τοὺς ἀστραγάλους καὶ κατὰ τοὺς ὦμους· καὶ ἀφ' οὗ ἐτζακίσθησαν ὅλα τὰ ἄρθα καὶ αἱ ἁρμονίαι τοῦ σώματός του, δέχεται ἁλυσίδας βαρείας εἰς τὸν λαιμὸν, βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, καὶ κλείεται εἰς φυλακήν. Τότε ἤρχισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κολακεύῃ τὰ ὀγδοηντατέσσαρα παιδία, καὶ νὰ νὰ παρακινῇ νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς Θεούς· τὰ δὲ παιδία δὲν ἀπεκρίνοντο εἰς αὐτὸν ὁλοτελῶς, ἀλλὰ συχνάκις ἔστρεφον καὶ ἔβλεπον ἕνα τὸ ἄλλο· χωρίσας δὲ ἀπὸ αὐτὰ δέκα, τὰ πλέον μεγαλήτερα κατὰ τὴν ἡλικίαν, λέγει πρὸς αὐτά· σεῖς, ὦ τέκνα, φρόνιμα ὡς εἶσθε, καταπεισθῆτε εἰς τὰ λόγιά μου καὶ θυσιάσατε εἰς τοὺς Θεοὺς καὶ θὰ εἶσθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ παλάτιον διὰ νὰ ἀπολαμβάνετε πολλὰ ἀγαθά.

Δύω δὲ ἀπὸ αὐτὰ Ἀμμώνιος καὶ Δονάτος ὀνομαζόμενα, εἶπον πρὸς τὸν Βασιλέα· ἡμεῖς εἴμεθα πιστοὶ χριστιανοί, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν ἀνεχθῆ ποτε νὰ θυσιάσωμεν εἰς κωφοὺς καὶ ἀλάλους δαίμονας· ὅθεν διὰ τὰ λόγια ταῦτα, δέρονται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τὰ τοῦ Χριστοῦ ἀρνία, καὶ δερόμενα περισσότερον ἀνδρειόνοντο καὶ ἐφώναζον συνεχῶς, Χριστιανοί εἴμεθα καὶ δὲν θυσιάζομεν· τότε ὁ βασιλεὺς γυρίσας πρὸς τὰ ἄλλα παιδία εἶπε· θυσιάσατε κἂν ἐσεῖς διὰ νὰ μὴ πάθητε χειρότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα· παρευθὺς δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐφώναξαν, Χριστιανοί εἴμεθα, καὶ δὲν θυσιάζομεν, ἀλλ' ἂς ἦναι ἀνάθεμα εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς Θεούς σου· τότε προστάζει ὁ τύραννος νὰ δαροῦν ὅλα δυνατὰ καὶ νὰ φυλακισθῶσι, νὰ μὴ δωθῇ δὲ εἰς αὐτὰ τροφὴν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀφήσουν νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ἔπειτα προστάζει νὰ χρεμασθῇ μὲν ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Βαβύλας καὶ νὰ καταξανθῇ μὲ ὠμὰ νεῦρα βοῶν, κάθε δὲ παιδίον ἠρώτα, ἀνίσως ἀρνῆται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν του· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνα συμφώνως εἰς τοῦτο δὲν ἐπείθοντο, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθοῦν διὰ ξίφους καὶ αὐτὰ καὶ ὁ διδάσκαλός των. Πηγαίνων λοιπὸν ὁ ἅγιος συντροφευμένος μὲ τοὺς ὀγδοηκοντατέσσαρας μαθητάς του εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἔψαλλεν ἡσύχως μὲ ἡδονὴν μεγάλην, « Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. » Πρῶτος λοιπὸν ὁ θεῖος Βαβύλας ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἔπειτα ἀκολούθως ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ τὰ παιδία· μερικοὶ δὲ χριστιανοὶ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς, ἔβαλον τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μέσα εἰς ἕνα μικρὸν πλοῖον καὶ τὰ μετεκόμισαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ οὕτω βαλόντες αὐτὰ ἐντὸς τριῶν λαρνάκων, τὰ ἐνταφίασαν ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως κατὰ τὸ βόρειον μέρος ὅπου εἶναι μοναστήριον Χώρα ἐπονομαζόμενον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ Θεόπτου ΜΩΥΣΕΩΣ.

» Οὐκ ἐκ πέτρας νῦν, οὐδ' ὀπισθίων μέρος.

» Μωσῆ θεωρεῖς· ἀλλ' ὅλον Θεὸν βλέπεις.

† Οὗτος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ Φαραὼ ἐρρίφθη εἰς τὸν βάλτον τοῦ ποταμοῦ Νείλου, περικλεισμένος μέσα εἰς μίαν θήβην ἤτοι κιβώτιον πλεγμένον ἀπὸ πάπυρον καὶ ἔξωθεν ἀλειμμένον μὲ ἄσφαλ-

Digitized by Google

τον ἦτις ἦτον ὁμοία μὲ πίσσαν [1], ἐπάρθη δὲ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Φαραὼ Θέρμουθιν ὀνομαζομένην [2] καὶ ἀνατρέφεται ὡς υἱὸς αὐτῆς φιλοτίμως καὶ βασιλικῶς, καὶ μανθάνει ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων· ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων τεσσαράκοντα, ἐθανάτωσεν ἄνθρωπον αἰγύπτιον, ὅστις ἐμάχετο καὶ ἔδερεν ἕνα ἑβραῖον· διὰ τὸν φόνον λοιπὸν τοῦτον φοβηθεὶς, ἔφυγεν εἰς γῆν Μαδιὰμ, καὶ ἐκεῖ ἐπῆρε γυναῖκα Σεπφώραν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰοθόρ.

Ἐσχόλαζε δὲ καὶ προσηύχετο πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ διὰ τῆς μελέτης καὶ προσευχῆς ἐκαθάριζε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· ὅθεν εἶδε τὸν Θεὸν εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Σινᾶ, καθὼς ἦτον δυνατὸν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸν Θεόν· καὶ γίνεται μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς θεατὴς τοῦ ἐν τῇ βάτῳ θαύματος, ἥτις καιομένη μὲν, μὴ κατακαιομένη δὲ, ἤτοι μὴ χωνευομένη, προεικόνιζε τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ πραγματικὴν καὶ οὐσιώδη κατοίκησιν τῆς Θεότητος· τελειώσας δὲ ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους ἐν τῇ γῇ Μαδιὰμ, κατέβη εἰς Αἴγυπτον κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, ὢν τότε ὀγδοηκοντούτης γέρων, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φαραὼ δὲν ἐπείθετο νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο τιμωρεῖ ὁ Μωϋσῆς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰς δέκα πληγάς· ὅθεν μὲ τὴν βοήθειαν καὶ θέλησιν τοῦ Θεοῦ, παραλαβὼν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὁμοῦ μὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ, διεπέρασεν αὐτὸν παραδόξως διὰ μέσου τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπαίδευσεν αὐτὸν ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους μὲ τὸν γραπτὸν Νόμον καὶ μὲ διάφορα σημεῖα καὶ θαύματα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἐπαρώξυνε τὸν Θεὸν, διότι ἐλάλησε καὶ εἶπε μὲ δισταγμόν· « ἀκούσατέ μου ὦ ἀπειθεῖς, μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ; (ἀριθ. κ'. 10.) ἀνταποκρινόμενος δηλαδὴ πρὸς τὸν λαὸν, ὅστις τὸν ἠνάγκαζε· διὰ τοῦτο, λέγω, δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· ἀλλ' ἀναβὰς εἰς τὸ Ὄρος Ναβαῦ, ἐκεῖ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν· ἐπρόλαβε δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ ἔτη χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα πέντε. [1]

[1] Τὴν θήβην ὠνόμασεν ὁ Ἄδηλος Ἑρμηνευτὴς κιβωτὸν παπύρου θήκης, ἢ ὁδρίαν, ἢ πλαστυσμὸν, ἣν τινες καλοῦσι στήτην. Ὁ δὲ Ἰώσηπος πλέγμα αὐτὴν ὀνομάζει.

[2] Ἄλλοι δὲ εἶπον, ὅτι αὕτη ὠνομάζετο Μέρις ἢ Μίρρινα (ἐν τῷ α'. τόμῳ τῆς Ἀδολεσχίας Ἐγγ. τοῦ Βουλγάρεως.)

[1] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐφέρθη ἡ Θαυματουργὸς ῥάβδος τοῦ Προφήτου τούτου Μωϋσέως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς παῖζος καὶ προϋπήντησεν αὐτήν· κτίσας δὲ ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔβαλε τὴν Ῥάβδον εἰς αὐτόν· ἔπειτα μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸ παλάτιον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κωδινός· καὶ ὅρα σελ. 1152 τῆς δωδεκαβίβλου. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ᾠδὴν τοῦ προφήτου τούτου Μωϋσέως ἑρμηνεύσαμεν εἰς τὸ ἁπλοῦν, ὁμοῦ καὶ τὰς ἄλλας ᾠδὰς τῆς στιχολογίας, τὰς ὁποίας ἐστείλαμεν διὰ νὰ τυπωθοῦν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν στιχολογίαν ἐκείνην, ἐλησμονήσαμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μίαν ἀναγκαίαν εἴδησιν, τούτου χάριν δίδομεν ταύτην ἐδῶ. Μερικοὶ ἀδελφοὶ βλέποντες εἰς τὸ ΜΖ'. κεφάλαιον τοῦ καθολικοῦ καὶ τετυπωμένου τυπικοῦ νὰ γράφῃ· « Δεῖ εἰδέναι, ὅτι, τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, οὐ λέγομεν ἐφ' ὅλην τὴν Πεντηκοστήν· τοῦτο λέγω βλέποντες, καὶ μὴ νοοῦντες αὐτὸ, καταλιμπάνουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς συνήθεις δέκα στίχους τοὺς ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ λεγομένους ἐκ τῆς στιχολογίας· οὐκ ὀρθῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσι. Καθότι οἱ συνήθεις δέκα στίχοι τῆς στιχολογίας, οὐδέποτε καταλιμπάνονται ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ, οὔτε εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς Πεντηκοστῆς, οὔτε εἰς ἄλλον καιρόν· εἰς μερικὰ δὲ εὐαγῆ μοναστήρια τοῦ Ὄρους, τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἄλλων ἐν ταῖς ἀκολουθίαις, λέγουσι τοὺς ἀνωτέρω στίχους ἐκ τῆς στιχολογίας, καὶ ὅταν ψάλληται ὁ κανὼν τοῦ μεγάλου Σαββάτου. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ τυπικοῦ λεγόμενον οὕτω νοεῖται· οἱ παλαιοὶ Πατέρες ἐδιάλεξαν μερικοὺς στίχους ἀπὸ κάθε ᾠδὴν τῆς στιχολογίας, παρὰ ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους δέκα, καὶ τούτους τοὺς στίχους ἐδιώρισαν νὰ ψάλλωνται κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, κατὰ τὰς ὁποίας ψάλλεται ἡ παρακλητικὴ, ὅταν οὔτε προεόρτια εἰσί τινος ἑορτῆς, οὔτε μεθέορτα· μίαν τοιαύτην στιχολογίαν εἶδον ἐγὼ χειρόγραφον ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ὅπου καὶ ἐψάλλετο· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Περὶ τοιαύτης λοιπὸν στιχολογίας λέγει τὸ Τυπικὸν, ὅτι οὐ λέγεται ἐν τῷ διαστήματι ὅλης τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς κοινῆς ταύτης καὶ δεκαστίχου τῆς ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένης. Μία λοιπὸν οὖσα ἡ στιχολογία ὅλη, κατὰ τρεῖς τρόπους ἀναγινώσκεται ἢ ψάλλεται· ἄλλως, ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ· ἄλλως, ἐν ταῖς ἡμέραις καθ' ἃς ψάλλεται ἡ παρακλητικὴ· καὶ ἄλλως ἐν ταῖς ἡμέρσις, καθ' ἃς ψάλλονται ἑορταὶ καὶ προεόρτια, καὶ μεθέορτα· καὶ ἁπλῶς, καθ' ἃς ἡ παρακλητικὴ οὐ ψάλλεται· ὅρα δὲ καὶ ἐν κεφαλαίῳ ΟΓ'. τοῦ αὐτοῦ Τυπικοῦ, ὅπου καθαρώτερα λέγει, « ὅτι οὐ σχολάζουσιν οἱ στίχοι (τῆς στιχολογίας δηλ.) πώποτε· πλὴν ἐν τῇ μεγάλῃ Κυριακῇ (τοῦ Πάσχα) καὶ ἐν πάσῃ τῇ Διακαινησίμῳ ἑβδομάδι. Περὶ δὲ τοῦ τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, πῶς ψάλλεται, ἄκουε· ὅταν ψάλλεται ἡ Ὀκτώηχος (ἤτοι ἡ παρακλητικὴ) ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς λέγειν « τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν· εἶτα ὁ ἕτερος χορὸς « Βοηθὸς καὶ σκεπαστής· καὶ τοὺς καθεξῆς στίχους λέγουσι χύμα καὶ οἱ δύω χοροὶ ἕκαστος τὸν εἰκεῖον στίχον· ὅταν δὲ φθάσουν εἰς τὸ « Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ κύματα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, τότε ψάλλουσι τὸν εἱρμὸν καὶ τὰ τροπάρια τοῦ Κανόνος, ποιοῦντες αὐτὰ δεκατέσσαρα.

Digitized by Google

Ἡ ἁγία ***ΕΡΜΙΟΝΗ****, μία τῶν τεσσάρων θυγατέρων Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Χωρεῖ πρὸς αὐτοὺς οὐρανοὺς Ἑρμιόνη,
» Ἕρμαιον εὕρηκυῖα τὴν σωτηρίαν.

Φίλιππος ὁ ἁγιώτατος Ἀπόστολος ὁ ἐκ τῶν ἑπτὰ Διακόνων, ὁ τὸν Εὐνοῦχον τῆς Κανδάκης βαπτίσας, εἶχε θυγατέρας τέσσαρας, τὰς ὁποίας ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς πράξεις μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτον παρθένοι καὶ προφήτισσαι. (Πράξ. κα'. 8) ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ Ἑρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχὶς, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐζήτουν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· μὴ εὑροῦσαι δὲ αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ὡς τὸν Ἐνὼχ καὶ Ἠλίαν, εὗρον ἀντ' ἐκείνου Πετρώνιον τὸν μαθητὴν τοῦ ἁγίου Παύλου· καὶ διδαχθεῖσαι ἀπὸ αὐτὸν, ἐσπούδαζον νὰ μιμῶνται καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ· ἡ δὲ Ἑρμιόνη μετεχειρίζετο τὴν ἰατρικὴν τέχνην· διὰ τοῦτο καὶ ἔτρεχεν εἰς αὐτὴν πλῆθος ἀνθρώπων πολὺ, καὶ ὅλοι ἰατρεύοντο μὲ τὴν ἐπίκλησιν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Περσῶν, τότε διεβλήθη εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ὡς χριστιανή· ὅθεν παραστήσας αὐτὴν ἔμπροσθέν του ὁ βασιλεὺς, ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ἀπατήσῃ μὲ καλακείας καὶ νὰ τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ νὰ τὴν καταπείσῃ δὲν ἐδυνήθη, ἐπρόσταξε νὰ ῥαπίζουν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον ὥρας ἀρκετὰς· ἀλλ' ἡ μάρτυς βλέπουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καθήμενον ἐν τῷ κριτηρίῳ εἰς σχῆμα τοῦ Πετρωνίου, συνομιλοῦντα καὶ ἐνδυναμόνοντα αὐτὴν, ἐκ τούτου ἐνόμιζε τὰ ῥαπίσματα ὡς μηδέν· ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάβλητον τοῦ νοός της, καὶ ἐντραπεὶς, ἀφῆκεν αὐτήν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ἤνοιξεν εἰς τὴν Ἀσίαν ἓν ἱερὸν Πανδοχεῖον, καὶ δεχομένη ὅλους τοὺς ξένους, ἐπαρηγόρει αὐτοὺς ψυχικὰ καὶ σωματικά· καὶ ἔβλεπέ τις ἐκεῖ δαξαζόμενον τὸν Κύριον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον, ἕως οὗ ἀπέθανεν ὁ Τραϊανός· ἀφ' οὗ δὲ ἐβασίλευσεν Ἀδριανὸς ὁ γαμβρὸς τοῦ Τραϊανοῦ ἐνέτει ριζ', (117) καὶ ἔμαθε τὰ περὶ τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὴν ἔφερε, καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· λέγε μοι ὦ γραῖδιον, πόσων χρόνων εἶσαι; καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχεις; ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη· ὁ Χριστός μου ἠξεύρει πόσων χρόνων εἶμαι καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχω· ὁ βασιλεὺς εἶπεν· ἐκβάλετε τὸ παλλίον· ἤτοι τὸ ἐπανωφόριόν της, καὶ δέρετε αὐτὴν ἀσπλάγχνως λέγοντες· «εἰς ὅ,τι ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς ἀποκρίνου μὲ σεμνότητα.» ἐν ὅσῳ δὲ καιρῷ ἐδέρετο ἡ ἁγία, δὲν ἔλειπεν ὁ ψαλμὸς ἀπὸ τὸ στόμα της· ἀφ' οὗ δὲ οἱ δήμιοι ἀπέκαμαν ῥαβδίζοντες, ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ βάλουν περόνια ὑποκάτω εἰς τοὺς πόδας τῆς μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία λαμβάνουσα τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαρίστει περισσότερον τὸν Θεὸν, ἤναψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ προστάζει νὰ θέσωσιν ἐπὶ τοῦ πυρὸς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ ἄσφαλτον καὶ μόλιβδον καὶ οὕτω νὰ βαλθῇ μέσα εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία· ὅθεν ἀναβλέψασα εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ ζητήσασα δύναμιν ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐσφράγισε τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν ἀναμμένον λέβητα· καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔσβυσε τὸ πῦρ, καὶ ἐχύθησαν ἔξω τὰ μολύβια καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη, καὶ οὕτως ἡ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐθυμώθη ἔτι μᾶλλον καὶ προστάζει νὰ καύσουν καὶ πάλιν τὸν λέβητα τόσον πολλὰ, ὥστε νὰ χωνεύσουν μέσα εἰς αὐτὸν τὰ κόκκαλα τῆς μάρτυρος· τοῦτο δὲ ποιήσαντες οἱ δήμιοι, ἔβλεπον τὴν ἁγίαν, ἱσταμένην εἰς τὸ μέσον τοῦ λέβητος, ὡσὰν νὰ ἐστέκετο μέσα εἰς δρόσον· ἤτις καὶ εἶπε πρὸς τὸν τύραννον, Βασιλεῦ, ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου καθὼς σὺ αὐτοῦ μακρὰν καθήμενος δὲν αἰσθάνεσαι τὴν καῦσιν τοῦ λέβητος τούτου, οὕτω οὐδὲ ἐγὼ αἰσθάνομαι αὐτήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ ὑπῆγε πλησίον καὶ ἅμα ὡς ἐγγίσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸν λέβητα, εὐθὺς εὐγῆκε τὸ δέρμα καὶ τὰ ὀνύχια τῆς χειρός του.

Τότε ἡ ἁγία ἐφώναξε μέσα ἀπὸ τὸν λέβητα· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη δυνατὰ, καὶ προστάζει νὰ καῇ ἕνα τηγάνιον μεγάλον ἕως οὗ νὰ σπινθοβολῇ, καὶ μέσα εἰς αὐτὸ νὰ βάλουν γυμνὴν τὴν ἁγίαν· ὅταν λοιπὸν ἐμβῆκεν ἡ ἁγία εἰς τὸ ἀναμμένον τηγάνιον, Ἄγγελος Κυρίου ὁ φυλάττων αὐτὴν ἐσκόρπισε τὴν φωτίαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ τηγανίου· καὶ τοὺς παρευρεθέντας ἐκεῖ κατέκαυσεν, ἡ δὲ ἁγία μέσα εἰς τὸ τηγάνιον ὡς ἂν εὑρίσκετο εἰς χλοηφόρον τόπον, ἐξύμνει καὶ ἐδόξαζεν εὐχαρίστως τὸν Κύριον.

Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα βλέπων ὁ Ἀδριανὸς ἐτρόμαξε καὶ προστάζει νὰ ἐκβάλουν τὴν μάρτυρα ἀπὸ τὸ τηγάνιον φοβούμενος μήπως κατακαῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πῦρ· ὅταν λοιπὸν ἡ

Digitized by Google

ἁγία εὐγῆκεν ἔξω, λέγει πρὸς τὸν Ἀδριανόν· βασιλεῦ, ἤξευρε ὅτι ὁ Κύριός μου μὲ ἔκαμε νὰ ὑπνώσω μέσα εἰς τὸ τηγάνιον· καὶ λοιπὸν εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου, ὅτι ἐπροσκύνουν τὸν μεγάλον Θεὸν Ἡρακλῆν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐχάρη· καὶ προστάζει αὐτὴν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸν ἑλληνικὸν Ναόν· εἰσελθούσης δὲ τῆς ἁγίας καὶ προσευξαμένης εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ φιλάνθρωπον Θεόν, εὐθὺς ἔγεινε βροντὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, καὶ μαζὶ μὲ τὴν βροντὴν ἔπεσαν ὅλα τὰ εἴδωλα ὅσα εὑρίσκοντο εἰς τὸν Ναόν, καὶ καταθλασθέντα ἔγειναν ὡς κονιορτός. Τότε ἡ ἁγία ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Ναοῦ καὶ λέγει εἰς τὸν βασιλέα· ἔμβα, ὦ βασιλεῦ εἰς τὸν Ναὸν καὶ βοήθησον τοὺς θεούς σου, διότι αὐτοὶ ἔπεσον καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ σηκωθοῦν· ἐμβαίνων δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ βλέπων τὴν συντριβὴν καὶ τὸν ὄλεθρον τῶν εἰδώλων, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὴν ἁγίαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπῆραν λοιπὸν αὐτὴν Θεόδουλος καὶ Θεότιμος οἱ δήμιοι, καὶ ἐκβῆκαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὥρμησαν νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτὴν πρὸ τοῦ νὰ προσευχηθῇ, ἐξηράνθησαν τὰ χέρια αὐτῶν· ὅθεν προσπεσόντες εἰς τὴν ἁγίαν, ἐπίστευσαν ὁλοψύχως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ οὕτως ἔγειναν ὑγιεῖς· παρακαλέσαντες δὲ τὴν ἁγίαν νὰ προσευχηθῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα παραδώσωσι τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Κύριον ἔμπροσθέν της, οὕτως ἐκοιμήθησαν καὶ ἐτελειώθησαν μὲ μακάριον τέλος· ἔπειτα καὶ ἡ ἁγία ἐκοιμήθη εἰς τὸν ἴδιον τόπον. Μερικοὶ δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοί, λαβόντες τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνταφίασαν αὐτὰ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου, ἐν τόπῳ σεμνῷ καὶ τιμίῳ, εἰς δόξαν Πατρὸς Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος.

—

Οἱ ἅγιοι ΘΕΟΤΙΜΟΣ [1] *καὶ* ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ *οἱ ἀπὸ δημίων πιστεύσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται*

» Θεότιμος τέθνηκε σὺν Θεοδούλῳ,
» Τιμὴν σὺν αὐτῷ δουλικὴν δοὺς Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται* [2].

» Ὑπῆρχε Χριστὸς τῷ Πετρωνίῳ πέτρα,
» Ἀνωτέρῳ μένοντι πειρασμῶν βίας.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

» Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν.
» Ἰδοὺ δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνη [1].

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΡΒΗΛΟΣ [2] *λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.*

» Βέβηλον ὁ Σάρβηλος οὐ σέβων σέβας,
» Ἀνδρῶν βεβήλων χερσὶ βάλλεται λίθοις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΕΝΤΥΡΙΩΝΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΑΜΜΙΑΝΟΥ, *καὶ* ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, *ὁρμωμένων ἐκ κώμης Καρδαύλης.*

Εἰς τὸν Κεντυρίωνα.

» Ὁ Κεντυρίων πῦρ πόθου θείου πνέων,
» Ψυχὴν προθύμως εἰς τὸ πῦρ ἀποπνέει.

Εἰς τὸν Θεόδωρον Ἀμμιανὸν καὶ Ἰουλιανόν.

» Τριττοῖς ἀθληταῖς ἡ πυρὰ κλίμαξ ξένη,
» Δι' ἧς ἀνῆλθον οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν βασανίζονται πρῶτον μὲ διαφόρους βασάνους ὑπὸ Μαξιμιανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπή' (288)· ἔπειτα βάλλονται μέσα εἰς λουτρὸν ἀναμμένον, καὶ διαφυλαχθέντες ἀβλαβεῖς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου, κόπτονται τοὺς πόδας μὲ πέλεκυν· καὶ ριφθέντες μέσα εἰς πυρὰν, τελειοῦνται ἐν Κυρίῳ.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΑΘΟΥΗΛ *καὶ* ΒΕΒΑΙΑΣ.

» Τιμηθέντες ἄμφω Θαθουὴλ καὶ Βεβαία,
» Ζωὴν βεβαίαν εὗρον ἀντ' ἐψευσμένης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν Ἀδριανοῦ [3] βασιλέως· ἐν ἔτει ριζ' (117)· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Θαθουὴλ ἦτον ἱερεὺς τῆς δαιμονικῆς πλάνης· διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ ἕνα ἐπίσκοπον, προσέδραμεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δέρεται μὲ ῥαβδία ἀπὸ Αὔγαρον τὸν τοπάρχην, καὶ καίεται εἰς τὰ ὀμμάτια· εἶτα δεθεὶς ὀπίσω τὰς χεῖρας δέρεται εἰς τὴν κοιλίαν· κρεμασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι, ξέεται καὶ καίεται ὑποκάτω μὲ πῦρ· ἔπειτα δεθεὶς εἰς ὄργανον μηχανικὸν πριονίζεται· ἀπὸ

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Τιμόθεος οὗτος γράφεται.

[2] Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις Μάρτυς γράφεται ὁ Πετρώνιος οὗτος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ταῦτο τὸ ἴδιον δίστιχον εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνην κατὰ τὴν πέμπτην Ὀκτωβρίου.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Ζάρβηλος γράφεται.

[3] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Τραϊανοῦ.

Digitized by Google

τὴν κεφαλήν· καὶ οὕτως ἐτελειώθη μὲ μάχαιραν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν.

Μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν χιλιάδων καὶ ἑξακοσίων εἰκοσιοκτὼ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

* » Ἑξακοσίους Χριστὲ καὶ τρισχιλίους,
» Σὺν συνάθλοις ἥνωσας Ἀγγέλοις ἄνω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εὑρέθησαν κεκρυμμένοι εἰς τὰ βουνὰ καὶ σπήλαια τῆς Νικομηδείας ἐν ἔτει σϙ' (290), τοὺς ὁποίους, ἀφ' οὗ πρότερον ἐτιμώρησεν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς μὲ διαφόρους βασάνους, τελευταῖον τοὺς ἐθανάτωσε. Καὶ οὕτως ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ε'. μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

» Θεῖον δι' ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ Ζαχαρίας,
» Ὥσπερ τις ἀμνὸς σφάττεται ναοῦ μέσον.
» Πέμπτῃ Ζαχαρίαν δαπέδῳ σφάξαν παρὰ Νηοῦ.

Οὗτος, ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυττε τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, ὅτι ἡ αὐτὴ εἶναι ὁμοῦ Μήτηρ καὶ Παρθένος, καὶ ἐπειδὴ ἐπρόσταξε τὴν Θεοτόκον, ἀφ' οὗ ἐγέννησε τὸν Χριστὸν, νὰ μὴ ἐκβαίνῃ ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον διωρισμένος ἐν τῷ Ναῷ νὰ στέκωνται αἱ Παρθένοι.[1] Καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ὁ υἱός του Ἰωάννης ἐζητεῖτο ἐν τῷ καιρῷ τῆς βρεφοκτονίας καὶ δὲν εὑρίσκετο, διότι ἐκρύπτετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου μέσα εἰς σπήλαιον μαζὶ μὲ τὴν Μητέρα του[1], διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ τρία αἴτια

---

[1] Τοῦτο βεβαιοῖ ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν λόγῳ αὐτοῦ, λέγων, « Λόγος γάρ τις ἐστι, καὶ οὗτος ἐκ παραδόσεως εἰς ἡμᾶς ἀφιγμένος, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἐν τῇ τῶν παρθένων χώρᾳ τὴν Μαρίαν κατατάξας μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου κύησιν, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφονεύθη μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐγκληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὡς διὰ τούτου κατασκευάζων τὸ παράδοξον ἐκεῖνο καὶ πολυύμνητον σημεῖον, παρθένον γεννήσασαν, καὶ τὴν παρθενίαν μὴ διαφθείρασαν. » Τοῦτο τὸ ἴδιον βεβαιοῖ καὶ ὁ Νικηφόρος εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς ἱστορίας του, φέρων τὸν Ἱππόλυτον μάρτυρα· ὅθεν καὶ θῦμα τῆς παρθενίας φημίζεται ὁ θεῖος Ζαχαρίας, ὁ μισηθεὶς ὑπὸ πάντων τῶν ἱερέων, διὰ τὸ κηρύττειν τὴν παρουσίαν τοῦ Μεσσίου· ἐπειδὴ ἔλεγε « Καὶ σὺ παιδίον προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ κτλ. (σελ. 267 τῆς δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ζαχαρίαν λόγον πανηγυρικὸν ἔχει Κοσμᾶς Βεζίτωρ, σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὡς χρυσοῦν θυμιατήριον. » Ὁ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτόν· οὗ ἡ ἀρχὴ « Μῦστα τῶν ἀρρήτων ἱερουργημάτων (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου μονῇ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ πρὸ αὐτῶν ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

[1] Τοῦτο βεβαιοῖ ὁ ιγ' κανὼν τοῦ ἁγίου Πέτρου Ἀλεξανδρείας « Ὁ αἱμοβόρος Ἡρῴδης τὸ πρὸ Χριστοῦ γεννηθὲν ἕτερον παιδίον (ἤτοι τὸν Ἰωάννην) ζητήσας ἀποκτεῖναι καὶ μὴ εὑρὼν, τὸν πατέρα αὐτοῦ Ζαχαρίαν ἐφόνευσε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐκφυγόντος τοῦ παιδὸς μετὰ τῆς μητρὸς Ἐλισάβετ.» Πῶς δὲ εὑρέθη τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ζαχαρίου, ὅρα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου. Ὅτι δὲ ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτον ἀρχιερεὺς, βεβαιοῦσιν ὁ Χρυσόστομος, ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Θεοφύλακτος, καὶ ὁ Θεοδώρητος. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγουσα, ὅτι νὰ μὴ εὑρίσκεται ἄνθρωπος μέσα εἰς τὴν σκηνὴν, ὅταν ἐξιλάσεται ὁ ἀρχιερεύς. « Καὶ πᾶς ἄνθρωπος (δῆλον δὲ ἐκ τούτου ὅτι οὐδὲ ἱερεὺς) οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ » (Λευϊτικ. ις'. 17), τοῦτο δὲ εἶναι σύμφωνον μὲ ἐκεῖνο, ὅπερ διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς περὶ τοῦ Ζαχαρίου, ὅτι « Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. » Τὸ ἀνωτέρῳ ῥητὸν τῆς Γραφῆς μεταχειρίζεται καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἦν ἀρχιερεὺς, καὶ ὅτε εἰσελήλυθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἦτον ὁ καιρὸς τῆς σκηνοπηγίας, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα, τὸν Σεπτέμβριον δηλαδή. Τοῦτο συμμαρτυρεῖ καὶ ὁ Θεοδώρητος « Δῆλον ἐντεῦθεν, ὡς ἐκτὸς τοῦ καταπετάσματος τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος ἑστὼς· οὐ γὰρ, ἂν, εἴπερ ἔνδον ἦν, εἰς τὸ πυρεῖον τοὺς ἄνθρακας λαβεῖν ἐκελεύθη, καὶ τούτῳ εἴσω τοῦ καταπετάσματος ἐμβαλεῖν τὸ θυμίαμα· » ἐδίδαξε δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν διηγούμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ πατέρα· διότι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν (ἤτοι τῆς σκηνοπηγίας, τῆς κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα δηλαδὴ τὸν Σεπτέμβριον τελουμένης, ὡς εἴπομεν) κἀκεῖνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσελήλυθε καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσε. Τοῦτο τὸ ἴδιον φρόνημα ἔχει καὶ ὅλη ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ζαχαρίας ἦτον ἀρχιερεὺς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐτελεῖτο ἡ σκηνοπηγία εὐηγγελίσθη· διὸ καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἑορτάζει τὴν τοῦ υἱοῦ του Προδρόμου σύλληψιν· ἀκολούθως δὲ ἑορτάζει καὶ τὴν γέννησιν τοῦ αὐτοῦ Προδρόμου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου, μετὰ παρέλευσιν δηλαδὴ ἐννέα ὁλοκλήρων μηνῶν· ἐντεῦθεν ἀκολούθως τῇ συλλήψει τοῦ Προδρόμου, ἑορτάζει καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Θεοῦ λόγου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου, μετὰ ἓξ μῆνας δηλαδὴ τῆς τοῦ Προδρόμου συλλήψεως, ὅτε εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος· ἀκολούθως δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου συλλήψει, ἑορτάζει καὶ τὴν αὐτοῦ γέννησιν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀκολούθως δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου γεννήσει ἑορτάζει καὶ τὴν Ὑπαπαντὴν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας· ὅθεν ἐὰν δώσωμεν (ὡς λέγουσί τινες) ὅτι ὁ Ζαχαρίας δὲν ἦτον ἀρχιερεὺς, καὶ δὲν εὐηγγελίσθη κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα, ἀνατρέπομεν τὴν ἀνωτέρω τάξιν τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν, καὶ

Digitized by Google

φονεύεται εἰς τὸ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἡρώδου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΔΑΙΟΣ ἐπίσκοπος, ἐν ταῖς βασάνοις τελειοῦται.

» Ῥάβδων ἀκάνθας μάρτυς Ἀβδαῖος φέρει,
» Στεφθέντα τιμῶν ταῖς ἀκάνθαις δεσπότην.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου μὲν τοῦ μικροῦ βασιλέως ῥωμαίων, Ἰσδιγέρδου δὲ βασιλέως, ἐν ἔτει υιδ' (412)· πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον, ἠναγκάσθη νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὸ πῦρ, ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, τύπτεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ῥαβδία τῆς ῥοδιᾶς, γεμάτα ὄντα ἀπὸ ἀκάνθας,

ὅλον τὸν κύκλον αὐτῶν συγχέομεν· καθότι ὅλαι αἱ ἀνωτέρω ἑορταὶ βάσιν καὶ θεμέλιον ἔχουσι τὴν ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ γενομένην σύλληψιν τοῦ Προδρόμου.

Εἰ δὲ καὶ προβάλῃ τις, διὰ τί ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἱερέα ὀνομάζει τὸν Ζαχαρίαν καὶ ὄχι ἀρχιερέα; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ὁ ἱερεὺς πλατυτέρως ἐκλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρχιερέως· διότι οὕτω καὶ τὸ Λευϊτικὸν ἱερέα ὀνομάζει τὸν ἀρχιερέα Ἀαρών « Ἐλεύσεται (ὁ λεπρὸς) πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα » (Λευϊ. ιγ'. 2.) καὶ ὁ Δαβὶδ προφητεύων περὶ τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ, ἱερέα αὐτὸν καλεῖ « Σὺ γὰρ, φησὶν, ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ » (Ψαλ. ρθ'. 5.) ὁμοίως καὶ ὁ Παῦλος Ἱερέα τὸν Χριστὸν ὀνομάζει λέγων· « Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος (Ἑβρ. ζ'. 15) ὅρα καὶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς, καὶ θέλεις ἰδεῖ τὸν ἀρχιερέα Ἀαρὼν νὰ ὀνομάζηται εἰς πέμπολλα μέρη ἱερεύς· οὕτω καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ Χρυσορρήμων, γράφοντες λόγους περὶ ἱερωσύνης, πλατυτέρως ἐνόουν τὴν ἱερωσύνην καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβανομένην.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσει τις, ἂν ὁ Γαβριὴλ ἐφάνη εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος καὶ εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῦτο ἦτον ἔξω τῶν ἁγίων ἐν τῇ μέσῃ σκηνῇ· λοιπὸν ὁ Ζαχαρίας δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων· ἡμεῖς δὲ εἰς τοῦτο ἀποκρινόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ συνέβαιναν καὶ τὰ δύω· καὶ ὁ μὲν Ζαχαρίας, ὡς ἀρχιερεὺς, εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων νὰ θυμιάσῃ μὲ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι δὲ, ἢ καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐφάνη αὐτῷ ἔξωθεν ὁ Γαβριὴλ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ἐκεῖνο δὲ ὅπερ λέγουσί τινες, ὅτι ἐν τοῖς παρ' Ἑβραίοις καταλόγοις τῶν ἀρχιερέων, δὲν ὑπάρχει ἀρχιερεὺς, ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας, τοῦτο οὐδεμίαν δύναμιν ἔχει, καθότι οἱ Ἑβραῖοι πολλάκις αἰχμαλωτισθέντες, καὶ μάλιστα ὑπὸ Τίτου, ἀπώλεσαν καὶ τοὺς καταλόγους τῶν ἀρχιερέων των, καὶ τὰς γενεαλογίας τῶν φυλῶν αὐτῶν (ὅρα καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Σεπτεμβρίου.)

τόσον πολλὰ, ὥστε ἔγεινεν ὡς νεκρός· ὅθεν βασταζόμενος ἀπὸ τοὺς δημίους ἐφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μετὰ ὀλίγην ὥραν παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.[1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΕΔΙΜΝΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ὀγδοήκοντα ἱερέων ἅμα καὶ Λευϊτῶν (ἤτοι διακόνων) κατὰ τὴν θάλασσαν ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων καὶ τελειωθέντων.

Εἰς τὸν Μέδιμνον.

* » Ὕδωρ διελθὼν ψαλμικῶς καὶ πῦρ ἅμα,
» Λέγει Μέδιμνος, εἰς ἀναψυχὴν φθάνω.

Εἰς τὸν Οὐρβανὸν καὶ Θεόδωρον.

» Σὺν Οὐρβανῷ δὲ καὶ Θεόδωρος μέγας,
» Ἆθλον τὸν αὐτὸν ἐκτελεῖ τῷ Μεδίμνῳ.

Εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα Ἱερεῖς καὶ Λευίτας.

» Ὀκτὰς δεκαπλῆ τῶν καθιερωμένων,
» Πρὸς πῦρ ὕδωρ τε καρτερῶς ἐκαρτέρει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐδιώχθησαν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ κακόφρονος καὶ ἀρειανοῦ Οὐάλεντος τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τξδ' (363.) καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερον πολλὰ βάσανα καὶ τιμωρίας, τελευταῖον ἐβάλθησαν ἐντὸς πλοιαρίου ἀσαβουρώτου, τὸ ὁποῖον ἀφέθη εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν κόλπον, τὸν καλούμενον Ἀστακηνὸν, ἔστειλαν οἱ ἀρειανοὶ μερικοὺς ὁμόφρονάς των διὰ λέμβου, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὸ πλοῖον· ὅθεν οἱ ἅγιοι πολεμοῦντες μὲ τὸ πῦρ καὶ μὲ τὴν θάλασσαν ἐκάησαν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον καὶ εἰς τὸν βυθὸν παρεδόθησαν· καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐτελειώθησαν.[2]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν τῷ Ἀθήρᾳ.

[1] Σημειωτέον, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίαις ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τοῦ μάρτυρος Σαρβήλου τοῦ λιθοβολιθέντος· διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος· ὁμοίως περιττῶς γράφεται καὶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τῆς ἁγίας μάρτυρος Ῥαΐδος, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

Σημείωσαι, ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ πρὸς Ἥρωνα τὸν φιλόσοφον λόγῳ, καὶ καλλωπίζει τοῦτο μὲ ὅλα τὰ κάλλη τῆς ῥητορικῆς εὐγλωττίας του· πλὴν δὲν λέγει τοῦτο ὡς περὶ πολλῶν πρεσβυτέρων, ἀλλ' ὡς περὶ ἑνός· καὶ ὁ βουλόμενος ἀναγνώτω αὐτό.

Digitized by Google

» Πολλὰ χρεὼν τιμᾶν σε τὸν μέγαν Πέτρον,
» Ὡς πολλὰ τιμήσαντα Χριστὸν Δεσπότην.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Σ'. μνήμη τοῦ ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ΜΙΧΑΗΛ.

» Ὤφθης Μιχαὴλ, Νῶε σῷ ναῷ νέος,
» Χώνῃ ποταμῶν τὸν κατακλυσμὸν λύων.
» Ῥοῦν Μιχαὴλ ποταμῶν χώνευσε Νόων ἀγὸς ἕκτῃ.

† Ὁ μέγας Ἀρχιστράτηγος τοῦ Θεοῦ Μιχαὴλ, καὶ παλαιὰ μὲν πρὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας εἶχεν εὐσπλαγχνίαν καὶ κηδεμονίαν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ πολλὰς εὐεργεσίας ἔδειξεν εἰς αὐτό· μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ γῆς ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου, πολὺ μεγαλητέραν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς καυχωμένους εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον, τρέχων νοερῶς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης, καὶ δίδων πλουσίας τὰς εὐεργεσίας του, ἐκατοίκησε καὶ εἰς ἕνα τόπον τῆς Φρυγίας ὀνομαζόμενον Χερέτωπα.

Καὶ ὁ μέγας εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη προφητικῶς εἶπεν, ὅτι μετὰ ὀλίγον καιρὸν θέλει γένῃ θειοτέρα ἐπισκοπὴ καὶ ξεχωριστὴ πρόνοια τοῦ τῶν Ἀγγέλων ἀρχηγοῦ Μιχαὴλ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον· ἀφ' οὗ δὲ τῳόντι ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς μετὰ τὴν τοιαύτην πρόῤῥησιν, ἡ γῆ ἐκείνη ἀνέβλυσε νερὸν ἁγιάσματος διὰ μέσου τῆς τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως, τὸ ὁποῖον ἰάτρευε κάθε πάθος τῶν ἀσθενούντων· ὅθεν εἷς χριστιανὸς εὐεργετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἐπειδὴ ἰατρεύθη ἡ θυγάτηρ του ἀπὸ τὸ ῥηθὲν ὕδωρ τοῦ ἁγιάσματος, ἔκτισεν ἐκεῖ Ναὸν ὡραιότατον εἰς ὄνομα τοῦ Ἀρχιστρατήγου· ὁμοίως ἔκτισε καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ἁγίασμα μίαν σκέπην περικαλλῆ καὶ πολυέξοδον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι ἐννενήκοντα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ῥηθέντα ναὸν τοῦ Ἀρχαγγέλου θεοφιλής τις καὶ εὐλαβὴς νέος, ὀνόματι Ἄρχιππος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν· ὅστις διὰ τὸν πόθον, ὃν εἶχε πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κατεστάθη προσμονάριος καὶ ὑπηρέτης τοῦ ναοῦ του, διαπερῶν ζωὴν πολλὰ ἐγκρατῆ καὶ ἀσκητικήν· ὅθεν ἐπειδὴ ἐπρόκαψε μεγάλως τόσον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἡλικίας, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐνίκησε τελείως τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς, διὰ τοῦτο ἠξιώθη καὶ χαρισμάτων παρὰ Θεοῦ. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἑλλήνων κατέτρεχον αὐτόν· καὶ μὲ θυμὸν κατ' αὐτοῦ ἐκινοῦντο τόσον, ὥστε, πιάσαντες ποτὲ αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἔδειραν μὲ ῥαβδία τὰ ἱερὰ μέλη τοῦ σώματός του· ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τοῦ νεροῦ τοῦ ἁγιάσματος ὁρμήσαντες, ἐδοκίμαζον νὰ ἀφανίσουν αὐτὸ ἀπὸ φθόνον· ἀλλ' ὦ τῆς μεγίστης τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως! ἄλλων μὲν ἑλλήνων αἱ χεῖρες ἐπιάνοντο, καὶ νὰ κινηθοῦν δὲν ἐδύναντο· ἄλλους δὲ, φλόγα πυρὸς ἔμπροσθεν ἀπαντῶσα, ἐγύριζεν εἰς τὰ ὀπίσω ἀπράκτους. Ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ κατορθώσουν τὸν κακὸν αὐτῶν σκοπὸν, ἐστοχάσθηκαν ἄλλην μηχανήν· ἤγουν νὰ γυρίσουν μὲ αὐλάκια τὸν ποταμὸν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχε, διὰ νὰ ὁρμήσῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν ναὸν, ἵνα καὶ τὸν τίμιον ἄνδρα Ἄρχιππον πνίξωσι, καὶ τὸν ἐκεῖ προσμένοντα λαὸν, καὶ τὴν ἰαματικὴν δύναμιν τοῦ ὕδατος ἐκείνου τοῦ ἁγιάσματος νικήσωσι, σμιγνυομένου μετ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἀποβάλλοντος τῶν ἰαμάτων τὴν δύναμιν· τοιαῦτα μὲν ἐμελέτων οἱ ἄφρονες· ἀλλ' ὁ ποταμὸς, ὢ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ὡς νὰ ἦτον ἔμψυχος, ἐγύρισεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀπράκτους τὰς βουλὰς τῶν ἀπίστων ἀπέδειξε.

Θυμωθέντες λοιπὸν οἱ ἀσεβεῖς περισσότερον, ἐστοχάσθησαν νὰ ἑνώσουν καὶ ἄλλους δύω ποταμοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔτρεχον κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ οὕτω νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ ὁρμήσουν, ἵνα κατασύρουν ὄχι μόνον τὸ νερὸν τοῦ ἁγιάσματος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ναὸν, καὶ τὸν τόπον τοῦ Ναοῦ· μάλιστα δὲ, διότι καὶ ὁ τόπος τοῦ Ναοῦ ἦτον κατηφορικὸς καὶ ἐπομένως ἐσυνήργει εἰς τὸν στοχασμὸν καὶ ἐπίνοιάν των. Ὅταν δὲ ἐσυνάχθησαν οἱ κατάρατοι καὶ ἔσκαψαν χάνδακα βαθὺν, καὶ τριγύρω περιφράξαντες, ἐγύρισαν τοὺς δύω ποταμοὺς εἰς αὐτὸν, καὶ ἀφῆκαν νὰ ὁρμήσουν κατὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου· τότε ὁ ῥηθεὶς ἀοίδιμος Ἄρχιππος ὁ προσμονάριος ἐνόησε τὸ μηχάνευμα τῶν ἀσεβῶν, καὶ διὰ τοῦτο θερμῶς τὸν Ἀρχάγγελον παρεκάλει· ὅθεν ὁ Ἀρχάγγελος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς του, ἐφάνη εἰς αὐτὸν καὶ κατ' ὄνομα τοῦτον ἐκάλεσεν· ὁ δὲ Ἄρχιππος ἐκπλαγείς, τόσον ἀπὸ τὴν παράδοξον θεωρίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, ὅσον καὶ διότι ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ἐκάλεσεν, ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸν καὶ εὐ-

Digitized by Google

θὺς πίπτει πρηνὴς εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Μιχαὴλ, ἔγειραι, τοῦ εἶπε, καὶ ἕλα εἰς ἐμὲ καὶ θέλεις ἰδῇ Θεοῦ δύναμιν ἄμαχον.

Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἅμα ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ ὁ Ἀρχάγγελος, εὐθὺς καὶ οἱ ποταμοὶ ἐστάθησαν ὡσὰν τεῖχος ἀκίνητοι· ἔπειτα ἐχάραξε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ μιᾶς πέτρας ὑψηλοτάτης, κειμένης πλησίον εἰς τὸν Ναόν· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔγεινε βροντὴ φοβερά· καὶ ἡ μὲν γῆ ἐσείσθη μεγάλως, ἡ δὲ πέτρα ἐσχίσθη· ὁ δὲ Ἀρχάγγελος πάλιν ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ, καὶ εἶπεν· ἂς συντριφθῇ ἡ δύναμις τοῦ διαβόλου· ἂς πλημμυρήσῃ δὲ ἀπὸ ἐδῶ κάθε κακῶν ἐλευθερία εἰς ἐκείνους, ὅσοι πλησιάζουν μετὰ πίστεως· ἔπειτα μὲ μεγάλην καὶ λαμπρὰν φωνὴν ἐπρόσταξε ταῦτα εἰς τοὺς ποταμοὺς λέγων· εἰς τὴν χώνην ταύτην χωνεύθητε ὦ ποταμοί· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ἕως τῆς σήμερον χωνεύεται ἐκεῖ τὸ νερὸν μὲ παράδοξον τρόπον· διὸ καὶ ἀπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην Χῶναι ὠνομάσθη ὁ τόπος, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν τοῦ πανενδόξου καὶ θερμοῦ ἡμῶν ἀντιλήπτορος Μιχαήλ· (τὸ περὶ τούτου κατὰ πλάτος Συναξάριον ὅρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΡΩΜΥΛΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ *καὶ* ΜΑΚΑΡΙΟΥ.

» Τιμηθέντες Εὐδόξιος Ῥωμύλος Ζήνων,
» Καὶ Μακάριος, μακαριστοὶ τοῦ τέλους.

† Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Ῥωμύλος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει υῃ' (98) ἔχων τὸ τοῦ πραιποσίτου ἀξίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤλεγξε μὲν τὸν βασιλέα Τραϊανὸν, διότι ἐξώρισε τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ στρατιώτας χριστιανοὺς, οἵτινες ἦσαν ἑνδεκα χιλιάδες, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς· ὡμολόγησε δὲ τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν· διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ αἴτια, ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς ἐδάρη μὲ ῥαβδία· καὶ ἐπειδὴ ἐλογίαζε τὰς πληγὰς ὡς εὐεργεσίας, ἤναψεν εἰς τὸν τύραννον περισσότερον θυμόν· ὅθεν καὶ ἀποκεφαλισθεὶς, ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Ὁ δὲ θεῖος Εὐδόξιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σῃ', (290) κόμης κατὰ τὸ ἀξίωμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκαταβιβάσθη ἀπὸ τὸ ἀνώτερον ἀξίωμα, ἅπερ εἶχε τοῦ Πριμμικηρίου, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἀγάπην· οὗτος λοιπὸν διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τότε ἡγεμόνα καὶ αὐθέντην τῆς Μελιτινῆς· τῆς νῦν καλουμένης Μαλατιᾶς, ἥτις ἦτον μητρόπολις τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, παρακειμένη εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν· καὶ εὐθὺς ἐστάλησαν ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ὁ δὲ ἅγιος Εὐδόξιος εὐθὺς ἅμα ἔμαθε τοῦτο, ἐφόρεσεν ἐνδύματα πενιχρότερα διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ· ὅθεν ἀπαντήσας τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἐρωτηθεὶς, ποῦ εὑρίσκεται Εὐδόξιος ὁ κόμης, ὑπεσχέθη ὁ ἅγιος νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν ζητούμενον, ἀνίσως καὶ ὑπάγωσιν εἰς τὸν οἶκόν του, διὰ νὰ ἀναπαύσῃ αὐτοὺς ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας.

Ὑποδεχθεὶς λοιπὸν αὐτοὺς καὶ περιποιηθεὶς φιλοφρόνως, ὡμολόγησεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Εὐδόξιος· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες, ἐλυπήθησαν πολλά· ὅθεν ἀντὶ τῆς φιλοξενίας τὴν ὁποίαν ἔδειξεν, αὐτοὶ τοῦ ἔδωκαν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ μάρτυς ἐστοχάσθη προτιμότερον νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, παρὰ νὰ φύγῃ. Καὶ λοιπὸν καλέσας τὴν γυναῖκά του, Βασίλισσαν ὀνομαζομένην, ἀφῆκεν εἰς τὴν αὐτῆς φροντίδα καὶ πρόνοιαν ὅλα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του πράγματα· ἔπειτα τῆς ἔδωκε τὴν ὑστερινὴν ταύτην ἐντολὴν καὶ παραγγελίαν· δηλαδὴ νὰ μὴ κλαύσῃ διὰ τὸν θάνατόν του· ἀλλὰ μάλιστα νὰ τιμήσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του μὲ πᾶσαν φαιδρότητα καὶ χαρὰν, καὶ εἰς τὸ χωρίον του νὰ σχεδιάσῃ ἕνα εὐτελῆ τάφον, χωρὶς ἐπιγραφὴν, καὶ ἐκεῖ νὰ θάψῃ τὸ σῶμά του.

Εὐθὺς λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος Εὐδόξιος καταφρονήσας εὐγένειαν, δόξαν, ἀγάπην γυναικὸς καὶ προσπάθειαν τέκνων, πηγαίνει μόνος του πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ παῤῥησίᾳ ὁμολογεῖ τὸν Χριστόν· ὁ δὲ ἡγεμὼν θέλων νὰ φοβίσῃ καὶ τὸν ἅγιον Εὐδόξιον καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, ἔβλεψε μὲ ἄγριον βλέμμα εἰς τοὺς στρατιώτας· καὶ ὅσοι, εἶπεν, ἀπὸ σᾶς, δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε εἰς τοὺς θεοὺς, λύσατε τὰς στρατιωτικὰς ζώνας καὶ παρασταθῆτε φανερὰ ἔμπροσθέν μου. Τότε ὁ γενναῖος Εὐδόξιος λύσας τὴν ζώνην, ἥτις ἦτον σημεῖον τοῦ Ὀφφικίου τοῦ κόμητος, ῥίπτει αὐτὴν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος· ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι οἱ περιεστῶτες στρατιῶται χριστιανοί, ὄντες εἰς τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ αὐτοὶ, λέγω, λύσαντες τὰς στρατιωτικὰς ζώνας των, ἔῤῥιψαν αὐτὰς εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦτο ἰδὼν, ἀνέφερεν

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρίσκεται ἐγκώμιον εἰς τὸ θαῦμα τοῦ ἀρχιστρατήγου, οὗ ἡ ἀρχὴ » καὶ τὸ περὶ τῶν ἄλλων ἁγίων».

Digitized by Google

αὐτὸ εἰς τὸν Διοκλητιανόν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς λαβὼν τὴν εἴδησιν ταύτην, ἐμάνη ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ εὐθὺς προστάζει, νὰ τιμωρήσῃ μὲν ὁ ἡγεμὼν βαρέως ἐκείνους, ὅσοι ἐστάθησαν αἴτιοι τῆς τοιαύτης τόλμης, ἡ δὲ βουλὴ καὶ τὸ κριτήριον νὰ διορίσῃ τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ὁ ἡγεμὼν, βλέπων τὸν ἅγιον Εὐδόξιον μὴ πειθόμενον ὅλως εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, προστάζει νὰ τεντωθῇ ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη· ἀπὸ τὰς δύω χεῖρας δηλαδὴ καὶ τοὺς δύω πόδας, καὶ νὰ δαρθῇ μὲ χλωρὰ λωρία· ἔπειτα ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐκβαλὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, προστάζει νὰ κατακερματίσουν τὰ νεῦρα τοῦ τραχήλου του μὲ μολυβδίνας σφαίρας καὶ νὰ ἐξαρθρώσουν ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του· τὸ ὁποῖον ἀληθῶς εἶναι θάνατος, ἀπὸ ὅλους τοὺς θανάτους ὁ πικρότερος· καὶ τελευταῖον, προστάζει νὰ τὸν θανατώσουν διὰ ξίφους· πηγαίνων λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἐπροσευχήθη· καὶ γραφεὶς βλέπει τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐνθυμίζει πάλιν αὐτὴν ἐκεῖνα, ὅσα προλαβὼν τῆς ἐπαρήγγειλε.

Βλέπει δὲ καὶ ἕνα του φίλον, Ζήνωνα ὀνομαζόμενον, ὅστις ἐθρήνει διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ κλαίῃς, ὦ φίλε Ζήνων· διότι ἐγὼ ἠξεύρω βεβαίως ὅτι ὁ Θεὸς, τὸν ὁποῖον λατρεύω, δὲν θέλει μᾶς χωρίσει ἀπ' ἀλλήλων, ἀφ' οὗ μᾶς ἤνωσεν εἰς ἓν φιλία θερμὴ, καὶ ὁ πρὸς Θεὸν γνήσιος ἔρως· εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου, ἐκήρυξεν ὁ Ζήνων τὸν Χριστὸν καὶ ἐκόπη τὴν κεφαλήν· ἔπειτα καὶ ὁ ἀοίδιμος Εὐδόξιος ἀποθνήσκει διὰ ξίφους. Παρομοίως δὲ ἐτελειώθησαν καὶ οἱ χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες μάρτυρες· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ ἡμέραι, ἐφάνη κατ' ὄναρ ὁ ἅγιος Εὐδόξιος εἰς τὴν γυναῖκά του, καὶ τὴν προστάζει νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Μακάριον τὸν φίλον του, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πραιτώριον· ἤτοι εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἡγεμόνος· πηγαίνων λοιπὸν ἐκεῖ ὁ μακάριος ἐπιάσθη· καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἀποθνήσκει καὶ αὐτὸς διὰ ξίφους, καὶ οὕτως ἀπῆλθε διὰ νὰ συγχαίρῃ μὲ τὸν φίλον του Εὐδόξιον καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς αἰωνίως εἰς τὰ Οὐράνια.[1]

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ἑλληνικὸν τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐδοξίου καὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι χίλιοι καὶ ἑκατὸν τέσσαρες ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Δεκὰς δεκαπλῆ καὶ χιλιὰς μαρτύρων,
» Καὶ τετρὰς ἁπλῆ συντελευτῶσι ξίφει.

Ἡ ἁγία ΚΑΛΟΔΟΤΗ ξίφει τελειοῦται.

» Καλοδότη τιμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Καλῶν δοτῆρι σοὶ παρίσταται, Λόγε.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΑΥΣΤΟΣ ὁ πρεσβύτερος ξίφει τελειοῦται.

» Τὴν γῆν ὁ Φαῦστος ἐκλιπὼν διὰ ξίφους,
» Πρὸς φαῦσιν ἦρθη τῆς ἄνω κατοικίας.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΚΑΡΙΟΣ καὶ ΑΝΔΡΕΑΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ξίφει θανόντες Μακάριος Ἀνδρέας,
» Ὕδευσαν ἄμφω τὴν μακαρίαν τρίβον.

Ὁ ὅσιος ΒΙΒΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τὸν ἀρετῆς στέφανον ἀρνεῖται Βίβος,
» Εἰμὴ στέφανον καὶ τὸν ἐκ ξίφους λάβῃ.

Οἱ ἅγιοι ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ καὶ ΑΝΔΡΕΑΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Διονυσίῳ συμφωνήσαντας δύω,
» Διονυσίῳ συγκατέκτανε ξίφος.

Αἱ ἁγίαι ΑΝΔΡΟΠΕΛΑΓΙΑ καὶ ΘΕΚΛΑ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ὡς ἀνδρικὴ τις ἦν Ἀνδροπελαγία,
» Πρὸς τὴν κεφαλῆς ἐκτομὴν ὡς ἡ Θέκλα.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ὁ ναύκληρος ξίφει τελειοῦται.

» Θεόκτιστος ναύκληρος ἐκτμηθεὶς κάραν,
» Ψυχῆς ἰθύνει τὸ σκάφος πρὸς τὸν πόλον.

Ὁ ἅγιος ΚΥΡΙΑΚΟΣ ὁ δημότης ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Κυριακὸς δημότης, ἀλλ' ἐκ ξίφους,
» Συνθιασώτης τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων.

* *Ὁ ἅγιος ΣΑΡΑΠΑΒΩΝ ὁ βουλευτὴς ξίφει τελειοῦται.*

* » Βέλτιον οὐδὲν ἄλλο βουλεύσῃ τέχα,
» Τοῦ μαρτυρῆσαι Σκραπάβων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐαλλέριον, παρεστάθησαν ἔμπροσθέν του· ὁ δὲ ἄρχων καταπλαγεὶς διὰ τὴν στερεὰν καὶ ἄφοβον αὐτῶν καρδίαν, προστάζει νὰ θανατωθοῦν διὰ

Digitized by Google

ξίφους· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐθανατώθησαν, ἐπῆραν τὰ σώματα αὐτῶν τινὲς χριστιανοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐνταφίασαν αὐτὰ, διὰ νὰ ἦναι εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πολύτιμος θησαυρὸς καὶ ἀσύλητος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέδραμε καὶ τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας ΘΕΟΤΟΚΟΥ εἰς τὸ δεύτερον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης.

* » Σκηνὴν ἁγιάζουσι νῦν ἐγκαινίοις,
» Τῆς τὴν βροτείαν φύσιν ἐγκαινισάσης.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΩΖΟΝΤΟΣ.

» Ἀντεῖχε Σώζων σώματος πρὸς αἰκίας,
» Πρὸς τὸν μόνον σώζοντα τὴν ψυχὴν βλέπων.
» Ἑβδομάτῃ Σώζων θάνε τυπτόμενος χρόᾳ λαμπρόν.

† Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν (ἥτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας ἤτοι Καραμανίας καὶ νεύει πρὸς νότον κατὰ τὴν Κιλικίαν) ἀκμάσας ἐν ἔτει σπη' (288)· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε βοσκὸς ἀλόγων προβάτων· ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦτο καὶ βοσκὸς λογικῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ μὲ τὸν λόγον καὶ διδασκαλίαν του πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν λογικὴν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ· λαβὼν δὲ θάρρος εἰς τὴν ψυχήν του ἀπὸ μίαν θείαν ὀπτασίαν τὴν ὁποίαν εἶδε, καὶ ἥτις παρεκίνει αὐτὸν νὰ παρρησιασθῇ ὅτι εἶναι Χριστιανὸς, καὶ ἄλλα τινὰ ἐκ τῆς ὀπτασίας ἐκείνης διδαχθεὶς, καταβαίνει εἰς τὴν Ιομπηούπολιν τῆς Κιλικίας· ὅθεν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὰ εἴδωλα οἱ πολῖται ἐκείνης, ὑπάγει κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ κόπτει τὴν δεξιὰν χεῖρα ἑνὸς χρυσοῦ εἰδώλου, ὅπερ ἦτον ἐκεῖ, καὶ πωλήσας αὐτὸ, πολλοὺς πτωχοὺς ἐβοήθησεν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὶ ἄνθρωποι ἀδίκως ἐσυκοφαντοῦντο καὶ ἐβασανίζοντο ἀνελεημόνως, ὡς κλέψαντες τοῦ εἰδώλου τὴν χεῖρα, τούτου χάριν ὁ ἀνδρειότατος Σώζων, ἕνα μὲν σπλαγχνισθεὶς τοὺς ἀδίκως πάσχοντας, ἄλλο δὲ θέλων νὰ παρρησιάσῃ τὴν εὐσέβειαν, φανερόνει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ναοῦ, ὁμολογήσας ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πράξας τὸ τόλμημα τοῦτο.

Εὐθὺς λοιπὸν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παρίσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Κιλικίας, ὀνομαζομένου Μαξιμιανοῦ· διαλεχθεὶς δὲ μὲ αὐτὸν, καὶ ἀποκριθεὶς μὲ πολλὰς σοφὰς ἀποκρίσεις εἰς ὅσα ἠρωτήθη· πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ἡγεμόνος ἀνάψας μὲ τοὺς ἐλέγχους· τούτου ἕνεκα πρῶτον μὲν ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, ὥστε ἔφθασεν ἡ βάσανος ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, ἔπειτα δὲ ὑποδεθεὶς μὲ ὑποδήματα σιδηρᾶ, τὰ ὁποῖα εἶχον περασμένα καρφία, ἀναγκάζεται νὰ περιπατῇ μὲ αὐτά· τοῦτο δὲ χαίρων ἐποίησεν ὁ γενναιότατος ἀθλητὴς, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖ πλησίον γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμά του. Καὶ τέλος πάντων, τόσον πολὺν δαρμὸν ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε κατετζακίσθησαν μὲν ὅλαι αἱ ἁρμονίαι τοῦ σώματός του· ἐφάνηκαν δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνά του· καὶ οὕτω χαίρων παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἤναψαν οἱ δήμιοι φωτίαν μεγάλην, ἵνα κατακαύσουν ὅσα μέλη τοῦ μάρτυρος ἔμειναν· ἀλλὰ τότε γίνεται παραδόξως μία φοβερὰ βροντὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ μετὰ τὴν βροντὴν γίνεται καὶ ραγδαία βροχὴ ὁμοῦ καὶ χάλαζα· ταῦτα δὲ γενόμενα, τοὺς μὲν δημίους διεσκόρπισαν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, τινὲς δὲ φιλομάρτυρες χριστιανοὶ λαβόντες εὐκαιρίαν, ἐσυμμάζωξαν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα τὰ ὁποῖα ἔλαμπαν τὴν νύκτα μὲ λαμπρότατον καὶ παράδοξον φῶς, καὶ οὕτως ἐνταφίασαν αὐτὰ φιλοτίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ μάρτυρος. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΕΥΟΔΟΥ καὶ ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ.

Εἰς τὸν Εὔοδον.

* » Ὁδὸν τρέχων Εὔοδος εὐθεῖαν λόγου,
» Καὶ πάντας αὐτὴν ἐκδιδάσκων ἦν τρέχειν.

Εἰς τὸν Ὀνησιφόρον.

† » Φέρειν ὄνησιν πᾶσιν Ὀνησιφόρος,
» Φερωνύμως ἔσπευδε κηρύττων λόγον.

Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Εὔοδος ἦτον εἷς ἀπὸ

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Σώζοντος συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ, « Μαξιμιανοῦ τῆς Κιλικίας. » (σώζεται δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, καὶ ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν ὕστερον ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον· αὐτὸς λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγεινε κήρυξ μεγαλόφωνος τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλας τὰς ἀρετὰς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνησεφόρος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ λέγων· «Δώῃ Κύριος ἔλεος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη. (Β'. Τιμ. α'. 16.) οὗτος, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ἤτοι τοῦ νῦν τουρκιστὶ λεγομένου Σουγαντζικίου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὑρισκομένου· φανεὶς δὲ ἐπιτήδειος εἰς τοὺς λόγους καὶ ἀνδρειότατος, καὶ μέχρις αἵματος στερεώσας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, μετέβη εἰς οὐρανούς· καὶ τώρα συναγάλλεται εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁμοῦ μὲ τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν κηρύκων τῆς πίστεως. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΨΥΧΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Εὔψυχος Εὐψύχιος ἦν πρὸς τὸ ξίφος,
» Χαίρων ὅτι πλάσαντι τὴν ψυχὴν θύει.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καισαρείας· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἀπέθανεν, αὐτὸς ἐβαπτίσθη καὶ ἐδέχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· καὶ διαμοιράσας εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἐκήρυττεν εἰς ὅλους τοὺς ἀπίστους τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει ριζ' (117) καὶ ἀφ' οὗ ἐξέσθη εἰς τὰς πλευρὰς ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου φανεὶς, ἰάτρευσεν αὐτόν· ὅθεν πάλιν χρεμᾶται καὶ ξέεται δυνατά· καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλισθεὶς, ἀντὶ αἵματος ἐκβάλλει γάλα καὶ ὕδωρ· καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου ΛΟΥΚΑ, *τοῦ ἐκ τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας, τρίτου ὑὲ ἡγουμένου ὄντως τῆς μο-*

[1] Ὅρα περὶ τοῦ Ὀνησιφόρου τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Θέκλης κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημειωτέον δὲ ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Στεφάνου πάπα Ῥώμης, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Αὐγούστου.

νῆς τοῦ Σωτῆρος, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βαθέως Ῥύακος. [1]

* » Πάσης ὑπῆρξας ἀρετῆς Λουκᾶ τύπος,
» Πάσης ἀποστὰς προσπαθείας γηΐνης.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. Τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

» Πάσας ἀληθῶς Ἄννα νικᾷς μητέρας,
» Μήτηρ ἕως ἂν, σὴ γένηται θυγάτηρ.
» Ἐξήγαγε πρὸς φάος Θεομήτορα ὀγδόη Ἄννα.

† Ταύτης τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, ὁ μὲν πατὴρ Ἰωακεὶμ εἶχε τὸ γένος ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβίδ· καὶ ἐπειδὴ παιδίον δὲν ἐγέννα, ἀλλ' ὠνειδίζετο διὰ τοῦτο, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν διπλᾶ τὰ δῶρά του, ὡς πλούσιος ὢν καὶ φιλόθεος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς Ἄννα καὶ αὐτὴ παρομοίως κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβίδ· ὅθεν ἦτον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν εὐγενεστάτη ἀπὸ ὅλας.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ οἱ δύω ἐλυποῦντο διά τὸ ὄνειδος τῆς ἀπαιδίας, ὁ μὲν Ἰωακεὶμ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ὄρος, ἡ δὲ Ἄννα ἐμβῆκεν εἰς τὸ περιβόλιον· καὶ οἱ δύω ὁμοῦ παρεκάλουν μὲ δάκρυα τὸν Θεὸν, διὰ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας· διὰ τοῦτο καὶ ἔτυχον τοῦ ποθουμένου καὶ ἐγέννησαν τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, τὴν πάντων τῶν ἁγίων ἁγιωτέραν· καὶ οὕτως ἀπέκτησαν μίαν καλλιτεχνίαν ἀσύγκριτον καὶ ἐξοχωτάτην, ἥτις ὑπερεῖχεν ὅλας τὰς καλλιτεχνίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ μακάριοι ὄντες καθ' ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἐνάρετον καὶ θεοφιλῆ αὐτῶν γνώμην, πολλῷ μᾶλλον μακαριώτεροι ἔγειναν διὰ τὴν ἀσύγκριτον χάριν καὶ θείαν τεκνογονίαν, ἣν ἠξιώθησαν· ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἰδικήν των θυγατέρα· ἤτοι τὴν ἀειπάρθενον Μαριὰμ, κατεδέχθη νὰ γεννηθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἡ Ἄννα κατήγετο ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβὶδ, τώρα θέλει τὸ φανερώσει ὁ λόγος μὲ συντομίαν· εἰκοστὸς τρίτος ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ εὑρίσκεται ὁ Ματθὰν, (ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν εἰκοστὸς ἕβδομος, κατὰ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματ-

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσί τινες.

Digitized by Google

Θαίου)· οὗτος λοιπὸν λαβὼν γυναῖκα Μαρίαν τὴν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καταγομένην ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἰακώβ, τὸν πατέρα Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος καὶ τρεῖς θυγατέρας, Μαρίαν, Σοβὴν, καὶ Ἄνναν. Καὶ ἡ μὲν Μαρία γεννᾷ Σαλώμην τὴν Μαΐαν, ἡ δὲ Σοβὴ γεννᾷ τὴν Ἐλισάβετ, ἡ δὲ Ἄννα γεννᾷ τὴν Θεοτόκον· ὥστε ἡ Σαλώμη, ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἡ Θεοτόκος εἶναι ἔγγονοι μὲν τοῦ Ματθὰν καὶ Μαρίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, πρῶται δὲ ἐξάδελφαι ἀναμεταξύ των. [1] (Περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ὅρα εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Σαγήνην καὶ λόγους εὑρήσεις ἁπλοϊκούς).

Οἱ ἅγιοι ΡΟΥΦΟΣ καὶ ΡΟΥΦΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Κλίνων ἑαυτὸν Ῥουφιανὸς τῷ ξίφει,
» Μένω σε, φησὶ, Ῥοῦφε, μὴ μέλης, ἔπου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΒΗΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἕτοιμός εἰμι πρὸς τὸ πᾶν οἴσειν πάθος,
» Σεβῆρος εἶπε· καὶ τί πρός με τὸ ξίφος;

Ὁ ἅγιος ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀρτεμίδωρος ὡς καθάλλεσθαι σθένει,
» Καὶ τοῦ πυρὸς φλέγοντος ἔργῳ δεικνύει.

---

[1] Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι ὁ ἐκ τῆς Θεοτόκου γεννηθεὶς Κύριος καὶ ὁ ἐκ τῆς Ἐλισάβετ γεννηθεὶς Πρόδρομος ἦσαν δεύτεροι ἐξάδελφοι· ὀρθῶς δὲ γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Σαλώμη ἦσαν ἀνεψιαὶ τῆς Ἄννης, ὡς θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, τῆς Μαρίας λέγω καὶ τῆς Σοβῆς.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου λόγους πανηγυρικοὺς ἔχουσιν Ἀνδρέας ὁ Κρήτης τρεῖς, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Πάλιν ἑορτὴ καὶ πάλιν πανήγυρις· τοῦ δὲ ἑτέρου. » Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ· τοῦ δὲ ἄλλου « Ἀρχὴ μὲν ἑορτῶν »· Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, οὗ ἡ ἀρχή » Λαμπρῶς πανηγυρίζει· Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς οὗ ἡ ἀρχή « Πᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτήδειος· Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· οὗ ἡ ἀρχή » Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη· σώζονται δὲ αὐτοὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου· ἐν τῷ ἕκτῳ δὲ πανηγυρικῷ τῆς αὐτῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται εἰς λόγος διαλαμβάνων περὶ γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς Θεοτόκου· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐχρῆν ἐληθῶς τὴν Παρθένον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς λόγον εἰς τὸ γενέσιαν τῆς Θεοτόκου, ὅστις σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ τέταρτος λόγος τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης· οὗ ἡ ἀρχὴ » ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις. Ἔχει δὲ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν καὶ Φώτιος ὁ πατριάρχης καὶ Λέων ὁ σοφός. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐμελούργησε κανόνας ὀκτωήχους καὶ ἰδιόμελα ὡραιότατα ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος, ὁ κατὰ τὴν ἱερὰν Σκήτην τοῦ τιμίου Πρόδρόμου τὸν ἀσκητικὸν δίκυλον διατρέχων.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ περὶ ἀγάπης πάνυ ὠφέλιμος.

† » Λύειν τὸ μῖσος σπουδάσωμεν ἐνθάδε.
» Ἐκεῖσε καὶ γὰρ, τοῦτο ἐργῶδες λύειν.

Εἷς ἱερεὺς καὶ εἷς εὐλαβὴς διάκονος ἔχοντες ἀναμεταξύ των ἀγάπην τὴν ὑπὸ Θεοῦ πεφιλημένην, ἐκ δαιμονικῆς συνεργίας ἔπεσον εἰς μῖσος καὶ ἔχθραν, καὶ ἔμειναν εἰς πολὺν καιρὸν ἀφιλίωτοι. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ν' ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ μῖσος αὐτὸ, διὰ τοῦτο ὁ διάκονος ἐλυπεῖτο ἀπαρηγόρητα ὅτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ ἱερεύς· ὅθεν ἐξομολογηθεὶς τὸ συμβεβηκὸς εἰς μερικοὺς πατέρας διακριτικοὺς, παρεκινήθη παρ' αὐτῶν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα ἐρημίτην μοναχὸν καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ διάκονος μὲ μεγάλην προθυμίαν ἐπεριπάτει εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, ζητῶν τὸν ἰατρὸν τῆς πληγῆς του.

Καὶ λοιπὸν εὑρίσκει ἕνα γέροντα καὶ φανερόνει εἰς αὐτὸν τῆς μνησικακίας τὸ πάθος καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτὸν πληροφορίαν τῆς συγχωρήσεως τῆς τοιαύτης του ἁμαρτίας· ὁ δὲ γέρων εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀδελφὲ, ὅποιος μὲ πίστιν ζητεῖ, ἐκεῖνος καὶ εὑρίσκει· καὶ ὅποιος κρούει προθύμως, εἰς ἐκεῖνον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγεται, κατὰ τὴν ἀψευδῆ τοῦ Κυρίου ἀπόφασιν. Ὅθεν καὶ εἰς σὲ, ἀγαπητὲ, θέλει χαρίσει ὁ Κύριος τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός σου, ἀνίσως καὶ μὲ πόνον καρδίας ζητῇς· πλὴν κατὰ τὸ παρὸν ὕπαγε ἐκεῖθεν ὅθεν ἦλθες, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ νύκτα, ὕπαγε εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν [1] καὶ πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, σὺ στάσου εἰς τὰς ὡραίας πύλας τοῦ ναοῦ· καὶ ὅποιος ἔλθῃ πρῶτος νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὰς, ἐκεῖνον πίασαι, καὶ χαιρέτισον ἀπὸ μέρους μου, δοὺς εἰς αὐτὸν καὶ τὸ βουλλωμένον τοῦτο γράμμα· καὶ ἐξάπαντος ἀπὸ ἐκεῖνον θέλει γείνῃ εἰς σὲ ἡ βεβαία τοῦ σφάλματός σου διόρθωσις.

---

[1] Ἐκ σούτου συμπεραίνεται, ὅτι ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος οὗτοι ἐν Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκοντο, ἦ καὶ Κωνσταντινουπολῖται ἦσαν· καθότι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἥτις ἦτον ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, τῆς μεγαλητέρας ἁπασῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησιῶν, ἀφ' ἧς μέχρι τῆς σήμερον ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖον νὰ λέγεται Μεγάλη Ἐκκλησία· αὐτὴ, λέγω, ἐν Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκετο· διότι ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, οὐ μόνον Μεγάλη Ἐκκλησία κατ' ἐξοχὴν ἐλέγετο διὰ τὸ μέγεθος καὶ διότι θρόνος ἦν τῶν Πατριαρχῶν· ἀλλὰ καὶ διότι οἱ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως μητέρα ἐκάλουν αὐτήν· ὅθεν ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ γ'. Ἰουστινιανείῳ νεαρᾷ γράφει περὶ αὐτῆς· « τὴν τῆς ἡμετέρας βασιλείας μητέρα· (ὅρα σελ. 426 τῆς γεωγραφίας τοῦ Μελετίου.)

Digitized by Google

Τότε ὁ διάκονος μεταβαίνει κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας καὶ σέκει εἰς τὰς ἔξω θύρας τοῦ νάρθηκος· καὶ παρευθὺς ἐφάνη ὁ δηλωθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος θεῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον χαιρετίσας ὁ διάκονος, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ γράμμα τοῦ γέροντος· ἐξομολογεῖται δὲ καὶ τὴν περὶ τοῦ μίσους ὑπόθεσιν· ὁ δὲ θεῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὀξὺς ὢν εἰς τὸν νοῦν, ἐστοχάσθη ὅτι αὐτὴ εἶναι μία θεία οἰκονομία· διὰ τοῦτο ἤρχισε νὰ δακρύῃ καὶ νὰ ταπεινώνηται λέγων· ποῖος εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος διὰ νὰ τολμήσω τὸ τοιοῦτον μέγα ἐπιχείρημα; ὅμως θαρρῶντας εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου γέροντος, ὅστις σὲ ἀπέστειλε, θέλω τολμήσει εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Καὶ λοιπόν, καθὼς ἐστέκετο ἔμπροσθεν εἰς τὰς κεχλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ, ἐσήκωσε τὰ χέριά του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ γονατίσας, καὶ τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ ἀκουμβήσας, κρυφομιλῶν προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ εἶπεν· ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου, Κύριε· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς αἱ ἔξω θύραι τοῦ νάρθηκος ἤνοιξαν μόναι των· καὶ ἐμβαίνων μέσα ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον, ἐστάθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νάρθηκος· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ὑπῆγον ἕως εἰς τὰς ἀργυρᾶς θύρας τοῦ ναοῦ· τότε ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος λέγει πρὸς τὸν διάκονον, ἐδῶ στάσου καὶ παρεμπρὸς μὴ ὑπάγῃς.

Ἐκεῖ λοιπὸν πάλιν εἰς τὰ κατώφλια ποιήσας τὴν συνήθη προσκύνησιν ὁ θαυμάσιος οὗτος, ἤνοιξε καὶ τὰς θύρας ἐκείνας· ὅταν δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν, ἐφάνη παράδοξον θέαμα, διότι ἄνωθεν ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ ναοῦ καταβᾶσα μία φωτεινὴ λυχνία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ θαυμαστοῦ ἐκείνου, ἐνταυτῷ καὶ τὸν ναὸν ὅλον ἐφώτιζε, καὶ ὅπου ἐκεῖνος ἐπήγαινεν, ἐκεῖ ἠκολούθει καὶ ἡ λυχνία· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα ἔκλινε καὶ ἐκεῖ τὴν κεφαλήν του καὶ προσηυχήθη· ἔπειτα ἡσυχα ἐκβῆκεν ἔξω εἰς τὸν διάκονον, καὶ εὐθὺς πάλιν ὅλαι αἱ θύραι ἐκλείσθησαν αὐτομάτως.

Τότε ὁ διάκονος ὅλος ἔμφοβος καὶ ἀγωνιῶν κατεπλάγη καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ τελείως εἰς τοιοῦτον θαυμαστὸν ἄνδρα· ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον δεδοξασμένον καὶ λαμπρόν, ὡς πρόσωπον Ἀγγέλου· ὅθεν καὶ μὲ τοὺς λογισμοὺς παλαίων ἔλεγε, Μήπως ὁ φαινόμενος οὗτος εἶναι Ἄγγελος, καὶ ὄχι ἄνθρωπος; ταύτην δὲ τὴν πάλην τῶν λογισμῶν γνωρίσας μὲ τὸ διορατικὸν πνεῦμα ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος ἀνὴρ πρὸς τὸν διάκονον λέγει, τί πολεμεῖσαι δι' ἐμὲ, καὶ ταράττεσαι ἀπὸ τοὺς λογισμούς σου ὦ ἄνθρωπε; πίστευσον ὅτι καὶ ἐγὼ ἄνθρωπος εἶμαι χοϊκὸς, σύνθετος ἀπὸ ψυχὴν καὶ σῶμα, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι· εἰμὶ δὲ τὸ ἐπάγγελμα Χαρτουλάριος μιᾶς εὐαγοῦς οἰκίας, καὶ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου λαμβάνω τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἀναγκαῖα· ἀλλ' ὅμως ἡ τὰ πάντα καλῶς κυβερνῶσα τοῦ Θεοῦ πρόνοια συνειθίζει πολλάκις νὰ ἐνεργῇ διὰ τῶν εὐτελῶν μεγάλα θαυμάσια. Πλὴν ἀδελφὲ, ἂς ὑπάγωμεν διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσίν σου. Καὶ λοιπὸν πορευθέντες καὶ οἱ δύω εἰς τὴν ἀγορὰν, ἔφθασαν τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ναὸν τῆς Θεοτόκου· ἐκεῖ δὲ πάλιν προσευξάμενος, ἤνοιξε διὰ τῆς προσευχῆς του τὰς θύρας, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν· καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, τὴν συνήθη εὐχὴν ποιήσας, ἐκβῆκε πάλιν πρὸς τὸν διάκονον φωνάζων μὲ θαυμασμὸν τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ πάλιν αἱ θύραι ἐκλείσθησαν μόναι των.

Ἔπειτα μεταβαίνουν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναόν· τόσον δὲ ὀγλίγωρα ἐπεριπάτουν, καθὼς ἐδιηγήθη αὐτὸς ὁ ἴδιος διάκονος, ὥστε οὐδὲ πέτασμα πουλίου ἐδύνατο νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἐκείνων ὀγλιγωρότητα· φθάσας λοιπὸν εἰς τὰς θύρας, εὐθὺς ἤνοιξε καὶ ἐκείνας διὰ τῆς προσευχῆς του· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ἡ Κιβωτὸς ἡ ἔχουσα τὴν τιμίαν Ζώνην τῆς Θεοτόκου, τότε ὁ ἱερὸς Χαρτουλάριος βρέχων τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ δάκρυα, ἔστησε τὸν διάκονον εἰς τὰς ῥηθείσας θύρας καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ βλέπῃ προσεκτικὰ ἐκείνους, ὅσους ἐμβαίνουν εἰς τὸν ναόν· προσευχηθεὶς δὲ κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸ κατώφλιον, παρευθὺς ἠνοίχθησαν καὶ ἐκεῖναι· τότε ἐμβαίνων εἰς τὸν ναὸν καὶ φθάσας εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ θερμοτέραν ἐποίησε προσευχήν· ὁ δὲ διάκονος ἔξω στεκόμενος εἰς τὰς βαθμίδας τῆς πύλης τοῦ ναοῦ καὶ βλέπων, ἔγεινεν ἔκθαμβος· διότι εἶδε καθαρῶς ὡς ἂν ἕνα διάκονον, ἐξελθόντα ἀπὸ τὸ ἅγιον βῆμα, κρατοῦντα δὲ εἰς χεῖρας θυμιατήριον, καὶ θυμιάζοντα ὅλον τὸν ναόν· μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν εἶδεν ὡς τινὰς κληρικοὺς, οἵτινες ἐφόρουν στολὴν ἱερατικὴν πολλὰ λαμπράν· ὕστερον δὲ ἀπὸ τούτους, εἶδεν ἄλλο τάγμα ἱερέων φωτεινόν· οἵτινες ἀφ' οὗ ἐμβῆκαν, ἐστάθησαν εἰς δύω χοροὺς, καὶ ἔψαλαν ἕνα μέλος πολλὰ γλυκὺ καὶ θαυμάσιον· ἀπὸ τὸ μέλος δὲ ἐκεῖνο ἄλλον λόγον δὲν ἐδυνήθη νὰ καταλάβῃ ὁ διάκονος, παρὰ μόνον τὸ, Ἀλληλούϊα.

Digitized by Google

Ὁ δὲ θαυμαστὸς Χαρτουλάριος, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του, ἐξῆλθεν ἔξω καὶ λέγει εἰς τὸν διάκονον· ἀδελφὲ, ἔμβα ἀνεμποδίστως εἰς τὸν ναὸν καὶ βλέπων τὸν ἀριστερὸν χορὸν τῶν ἱερέων στοχάσου ἂν ἐκεῖ στέκηται ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔμεινας ἀφιλίωτος· τότε ἐμβαίνων μὲ φόβον καὶ τρόμον ὁ διάκονος, καὶ στοχασθεὶς εἰς τὸν ἀριστερὸν χορὸν καθὼς ἐπροστάχθη, ἐκβῆκεν ἔξω πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγει· δὲν ἐδυνήθην νὰ γνωρίσω ἐκεῖ τὸν ἱερέα ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχον τὴν ἔχθραν· τότε λέγει τῷ διακόνῳ ὁ ἐπίγειος ἐκεῖνος ἄγγελος· ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναὸν, καὶ βλέπε εἰς τὸν δεξιὸν χορόν· ὁ δὲ διάκονος ποιήσας τὸ προσταχθὲν, ἐγνώρισεν ἐκεῖ τὸν ζητούμενον ἱερέα. Ὅθεν ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο πρὸς τὸν θεῖον ἄνδρα· ὅστις εἶπε πρὸς τὸν διάκονον· ἐὰν γνωρίζῃς καλῶς, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ παρὰ σοῦ ζητούμενος ἱερεὺς, ὕπαγε καὶ εἰπὲ αὐτῷ· Νικήτας ὁ Χαρτουλάριος στέκει ἔξω καὶ σὲ προσκαλεῖ· καὶ παρευθὺς ὁ διάκονος μεταβὰς ἔλαβε τὸν ζητούμενον ἱερέα ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ ἐκβάλλει αὐτὸν ἔξω· τοῦτον δὲ ἰδὼν ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος, λέγει πρὸς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· κύριε πρεσβύτερε, φιλιώσου μὲ τὸν ἀδελφὸν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπρόφθασες νὰ φιλιωθῇς, ὅτε ἦσουν ἀκόμη ζωντανός· τότε λοιπὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος κλίναντες καὶ οἱ δύω τὰ γόνατα, καὶ ποιήσαντες ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον μετάνοιαν, ἐφιλήθησαν, καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διέλυσαν· καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἐστάθη εἰς τὸν τόπον του ἐν τῷ χορῷ, ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, παραλαβὼν τὸν διάκον ἐκβῆκεν ἔξω· καὶ ποιήσας προσευχὴν εἰς τὸ κατώφλιον, ἔκαμε νὰ κλεισθοῦν πάλιν αἱ θύραι μὲ θείαν δύναμιν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεριπάτησε μὲ τὸν διάκονον ὀλίγον διάστημα, ἐστάθη εἰς ἕνα τόπον, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, ἀδελφὲ, σώζων σῶσον τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· εἰς δὲ τὸν ἅγιον γέροντα, ὅστις σὲ ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐδικήν μου εὐτέλειαν, εἰπέ· ὅτι ἡ καθαρότης τῶν εὐχῶν σου καὶ ἡ παρρησία ἣν ἔχεις εἰς τὸν Θεὸν, αὐτὴ ἐδυνήθη νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρὸν, διὰ νὰ κάμῃ διαλλαγὴν καὶ εἰρήνην μὲ τὸν ἀδελφόν του, χωρὶς ἐγὼ νὰ συνεργήσω εἰς τοῦτο ὁλοτελῶς. Ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισμακάριστος ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ διακόνου· ὁ δὲ διάκονος προσκυνήσας τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστέκοντο οἱ ἱεροὶ πόδες τοῦ θείου ἀνδρὸς, ἐπεριπάτησεν ὅλος ἔκθαμβος τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ὁδοῦ καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀποστείλαντα ἐρημίτην, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν ὅλα, ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε. Ταῦτα δὲ ἐδιηγήθη καὶ εἰς ἐμὲ [1] ὁ ἴδιος αὐτὸς διάκονος πληροφορῶν μὲ ὅρκους τὰ λεγόμενα, ὅτι ἔχουσιν οὕτω, καθὼς καὶ ἐδῶ ἐγράφησαν, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀμήν.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψοδ' (1774) δι' ἀγχόνης τελειοῦται.*

† » Ἀθανασίῳ ἀγχόνη ὤφθη κλίμαξ,
» Δι' ἧς ἀνῆλθεν οὐρανοῦ εἰς τὰ πλάτος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. ἡ σύναξις τῶν δικαίων θεοπατόρων ΙΩΑΚΕΙΜ *καὶ* ΑΝΝΗΣ.

» Ἰωακεὶμ τέρφθητι σὺν τῇ συζύγῳ,
» Τεκόντες ἄμφω ψυχικὴν τέρψιν κτίσει.
» Ἡ δ' ἐνάτη τοκέων Θεομήτορος εὗρε σύναξιν.

Τούτων τῶν ἁγίων τὴν μνήμην ἑορτάζομεν σήμερον· διότι αὐτοὶ ἔγειναν πρόξενοι τῆς παγκοσμίου χαρᾶς, διὰ μέσου τῆς αὐτῶν θυγατρὸς καὶ Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, διότι ἡ μνήμη τῆς αὐτῶν τελειώσεως ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰουλίου μηνός. [3]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ.

» Σεβηριανὸς κἂν λίθων ἀλγῇ βάρει,
» Χαίρει κρεμασθείς, ὡς ἀποσπῶν γῆς πόδας.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκατοίκει εἰς τὴν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως καὶ Λυσίου τοῦ δουκὸς ἐν ἔτει τιε' (315), περιβόητος μὲν ὢν πανταχοῦ διὰ τὴν ἀρετὴν

---

[1] Οὗτος φαίνεται νὰ ἦτον Μαυρίκιος ὁ διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ τὰ Συναξάρια συλλέξας καὶ συγγραψάμενος, ὅστις καὶ τὴν διήγησιν ταύτην συνέγραψε, καθὼς τὴν ἐδιηγήθη αὐτῷ ὁ φιλιωθεὶς μὲ τὸν ἱερέα διάκονος.

[2] Τούτου τὸ μαρτύριον ὅρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ.

[3] Εἰς τὴν σημερινὴν μνήμην τῶν ἁγίων θεοπατόρων ἐγκώμιον ἔχει Κοσμᾶς ὁ Βεστίτωρ· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἡ χθὲς τῆς Θεοτόκου. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

Digitized by Google

καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ τάγματος δὲ ὑπάρχων τῶν λεγομένων Σενατόρων, ἤτοι τῶν βασιλικῶν συμβούλων καὶ συγκλητικῶν. Ὅτε λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Σεβάστειαν ὁ δοὺξ Λυσίας, ὅστις καὶ τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας ἐθανάτωσε μὲ πικρὸν θάνατον, τότε ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Σεβηριανόν, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς διδάσκει πολλοὺς Ἕλληνας νὰ γίνωνται χριστιανοί, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐστάθη ὁ αἴτιος διὰ τῆς διδασκαλίας του, νὰ δείξουν εἰς τὸ μαρτύριον τόσην γενναιότητα οἱ πρὸ ὀλίγου ἀθλήσαντες τεσσαράκοντα μάρτυρες· καὶ ὅτι αὐτὸς, καθὸ πλούσιος, περιποιεῖται τοὺς ἐν φυλακαῖς εὑρισκομένους χριστιανοὺς μὲ πλουσίας δεξιώσεις, καὶ οὕτω τοὺς καθιστᾷ πλέον ἀπειθεῖς εἰς τοὺς βασιλικοὺς ὁρισμούς. Ὅθεν παρευθὺς ἀποστέλλονται ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ἀλλ' ὁ ἅγιος ἐπρόφθασε πρὸ τοῦ νὰ ὑπάγουν οἱ ἄνθρωποι καὶ παρεστάθη μόνος του εἰς τὸν Λυσίαν καὶ εἰς αὐτὸν παρρησιάζει τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν μὲ θάρρος μεγάλον. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον μὲ ὠμὰ νεῦρα· ὁ δὲ ἅγιος ἀνδρειότερος γενόμενος, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς περισσότερον θυμὸν μὲ τὰς σοφὰς ἀποκρίσεις του. Ὅθεν κρεμασθεὶς ἀπὸ ξύλον, ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, οἱ δὲ ξέοντες δήμιοι ἐσυναλλάζοντο ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ἀκολούθως ἐπροξένουν εἰς τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ δριμυτέρους τοὺς πόνους, τόσον ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν Λυσίας ἐξεπλάγη καὶ ἐθαύμασε τὴν ὑπομονὴν τοῦ γενναίου ἀνδρός. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπρόσταξε νὰ παύσουν μὲν ἀπὸ τὸ νὰ τιμωροῦν αὐτὸν, νὰ τὸν ῥίψουν δὲ εἰς τὴν φυλακήν. Ὁ δὲ μάρτυς φερόμενος εἰς τὴν φυλακὴν διὰ μέσου τῆς πόλεως, παρρησίᾳ ἐσυμβούλευεν ὅλον τὸν ἀκολουθοῦντα λαὸν νὰ κάμνῃ ὅσα εἶναι ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε ἡμέραι, ἐκαλέσθη ὁ μάρτυς εἰς τὸ βῆμα, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε πάλιν τὸν ἡγεμόνα μὲ τὰς σοφωτάτας αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, διὰ τοῦτο συντρίβεται κατὰ τὸ στόμα μὲ πέτρας, καὶ προστάζεται διὰ τῆς φωνῆς τῶν διαλαλητῶν, νὰ μὴ προφέρῃ συχνάκις τὸν Χριστὸν μὲ τὴν γλῶσσάν του· ἔπειτα πάλιν κρεμῶσι τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια κατακόπτουσιν ὅλον τὸ σῶμά του· μετὰ ταῦτα ἀνέβασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τεῖχος ὑψηλόν· καὶ δένουσι δύω μεγαλωτάτας καὶ βαρυτάτας πέτρας, τὴν μὲν μίαν ἀπὸ τὸν τράχηλόν του, τὴν δὲ ἄλλην ἀπὸ τοὺς πόδας του· εἶτα ζώνουσι σχοινίον ἀπὸ τὴν μέσην του, καὶ οὕτω κρεμῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ τεῖχος· καὶ ἀφ' οὗ καὶ ἐκεῖ κρεμάμενος ἔδειξε θαυμαστὴν γενναιότητα, καὶ ἐξέπληξε τὸν τύραννον μὲ τὰ σοφά του λόγια, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ τὸ μὲν μαρτυρικὸν αὐτοῦ λείψανον λαβόντες οἱ χριστιανοὶ ἔφερον αὐτὸ μὲ τιμὴν εἰς τὴν ἰδικήν του πατρίδα Σεβάστειαν, ὁ δὲ Θεὸς τοιοῦτον παράδοξον καὶ γλυκύτατον θαῦμα ἐτέλεσεν.

Ἐνῷ ἐφέρετο τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς τὴν Σεβάστειαν, καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῇ Σεβαστείᾳ χριστιανοὶ ἐκβῆκαν μὲ προθυμίαν διὰ νὰ τὸ προϋπαντήσουν, τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ εἷς δοῦλος τοῦ μάρτυρος. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἀποθανόντος, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκβῇ καὶ αὐτὴ διὰ νὰ προϋπαντήσῃ τὸ ἅγιον λείψανον, ἓν μὲν διότι ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο πικρῶς τὸν νεκρὸν ἄνδρα της, ἄλλο δὲ διότι μόνη μείνασα, δὲν εἶχε κἀνένα νὰ τὴν συλλυπηθῇ καὶ νὰ τὴν παρηγορήσῃ· ὅθεν στραφεῖσα πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ ἀνδρός της, ταῦτα δεινοπαθῶς ἔλεγε· σηκώσου, ὦ ἄνδρα μου, σηκώσου διὰ νὰ ἐκβῶμεν νὰ προϋπαντήσωμεν τὸν ἀγαπητόν μας αὐθέντην, ὅστις ἔρχεται διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου του, ἐπρόσθετε δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρακινητικὰ λόγια, συνομιλοῦσα μὲ τὸν ἄνδρα της, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανός· καὶ, ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα, βλέπει καὶ σηκόνεται ὁ νεκρός· ὅστις ῥίψας τὰ ἐπάνω του εὑρισκόμενα σάβανα καὶ νεκροτάφια καὶ ζώσας τὴν μέσην του, εὐθὺς ἔτρεξε καὶ προϋπήντα τὸ τοῦ μάρτυρος καὶ αὐθέντου του λείψανον, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ὅλοι οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἐκεῖνοι, ὅσοι εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ ἀπέθανε· ζήσας δὲ ὁ ἀναστηθεὶς νεκρὸς δεκαπέντε χρόνους ὕστερον, καὶ ἀκόμη ὀλίγον περισσότερον, ἀπέθανε πάλιν.

Τὸ δὲ πάντιμον λείψανον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον, ὁ ὁποῖος ἐφανερώθη παρὰ Θεοῦ ὕστερον μὲ τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ θείαν δύναμιν ἐφάνη ἀετὸς, ὅστις ἐβάσταζεν ἕνα στέφανον ὡραιότατον πλεγμένον ἀπὸ διάφορα εὐωδέστατα ἄνθη· τοῦτον δὲ τὸν στέφανον ἔῤῥιψεν ἐπάνω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐλαβῶς καὶ ἱερῶς, ὡς ἱερὸν καὶ πάσης εὐλαβείας ἄξιον, ἦτον ἐνταφιασμένον τὸ τοῦ μάρτυρος λείψανον· ἀπὸ τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο μαθόντες οἱ χριστιανοὶ τὸν

Digitized by Google

τόπον, ἔσκαψαν καὶ εὗρον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. [1]

—

* *Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Τρίτης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἁγίων διακοσίων πατέρων, τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν Ἐφέσῳ συναχθέντων, καὶ καθελόντων τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον.*

» Ἄνθρωπον ἁπλοῦν οὐ Θεάνθρωπον Λόγον,
» Ὁ Νεστόριος Χριστὸν ἐρρέτω λέγων.

* Αὕτη ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκροτήθη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 431 ἐναντίον τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Νεστορίου· ὅστις ἦτον ἀνθρωπολάτρης καὶ ἀσεβὴς, διαιρῶν εἰς δύω τὸν ἕνα Χριστόν· διότι ἔλεγεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ψιλὸς ἄνθρωπος καὶ ὄχι Θεὸς σεσαρκωμένος.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ τοῦ ὁμολογητοῦ τοῦ πρὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἀσκήσαντος καὶ ὁμολογήσαντος.

» Φανεὶς Θεοῦ μέγιστος ἀστὴρ καθάπερ,
» Τὴν νύκτα λύεις Θεόφανες τῆς πλάνης.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κάρου καὶ Καρίνου τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σπγ' (283) καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς Ἕλληνας, ἐπίστευσε δὲ τῷ Χριστῷ μὲ παράδοξον τρόπον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν: ἰδὼν δηλαδὴ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν παιδίον κινδυνεῦον ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν ψύχραν ἐξέβαλε τὰ ἰδικά του φορέματα καὶ ἔνδυσε μὲ αὐτὰ τὸ παιδίον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἠρώτησεν αὐτό· ποῦ εἶναι, τέκνον μου, τὰ ἱμάτιά σου; σοφῶς ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι ἐνέδυσα τὸν Χριστὸν μὲ αὐτά· ὁ δὲ πατήρ του πάλιν ἐρώτησεν αὐτόν· καὶ ποῖος εἶναι ὁ Χριστός; διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα σεβόμεθα. Τότε ὁ ἅγιος ἠρνήθη τὸν πατέρα του, ὡς ἀσεβῆ καὶ Ἕλληνα· ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς, ἐπῆρεν αὐτὸν καὶ τὸν ἀνεβίβασεν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Διαβηνόν· καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς ἕνα ἀσκητὴν, ὅστις εἶχε χρόνους ἑβδομήκοντα πέντε ἐν τῇ ἀσκήσει. Παραλαβὼν δὲ τοῦτον ὁ ἀσκητὴς, τὸν ἐδίδαξε μὲ τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα· ἐτρέφοντο δὲ καὶ οἱ δύω ὅ,τε διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσκητὴς μετὰ πέντε χρόνους ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἔμεινεν ὁ μαθητὴς Θεοφάνης, μεταχειριζόμενος τὴν αὐτὴν τοῦ διδασκάλου του ἄσκησιν· καὶ οὕτω διεπέρασεν ἐν τῇ ἀσκήσει χρόνους πεντήκοντα ὀκτώ. Ἔπειτα ὁδηγηθεὶς ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου του, καθεζόμενος δὲ ἐπάνω εἰς ἕνα λέοντα καὶ περιπατήσας μὲ αὐτὸν ἕως εἰς διάστημα ἑξήκοντα σταδίων· ἤτοι ὀκτὼ ἡμισυ μιλίων, [1] ἐκήρυττε πανταχοῦ περιερχόμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν ἐπίασαν αὐτὸν Κάρος καὶ Καρῖνος οἱ βασιλεῖς, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ῥαπίσματα ἑκατόν· ἔπειτα βασανίσαντες αὐτὸν μὲ διαφόρους τιμωρίας, εἶδον ὅτι μὲ τὰ θαύματα ὅσα ἔκαμνεν ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ· διὰ τοῦτο καταισχυνθέντες, ἀφῆκαν αὐτὸν νὰ πολιτεύεται καθὼς θέλει· ὁ δὲ ἅγιος πάλιν ἀνέβη εἰς τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο, ὅπου ἦτον τὸ πρότερον, καὶ ζήσας ἀκόμη χρόνους δεκαεπτὰ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμπασοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα πέντε.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΧΑΡΙΤΩΝ ξίφει τελειοῦται· οὗ ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ Δευτέρῳ.

» Πολλὴ χάρις σοι Χριστόμαρτυς Χαρίτων,
» Χριστοῦ χάριν τράχηλον ἐκκεκομμένῳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸν βίον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς ἑλληνιστί· εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς βασιλεύοντος.»

[1] Τὸ ἰταλικὸν μίλιον, ὅπερ ἁπλῶς καὶ κοινῶς λέγεται μίλιον, περιέχει ὀκτὼ στάδια, ὅθεν καὶ ὀκτωστάδιον λέγεται, ἤτοι περιέχει χίλια μὲν βήματα, πέντε δὲ χιλιάδας πόδας τὸ κάθε μίλιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στράτωνος, καὶ τὸ δίστιχον αὐτοῦ· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται μετὰ Κρονίδους Λεοντίου, καὶ ἄλλων πολλῶν μαρτύρων. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον Θεοδώρου Ἀμμωνοῦ καὶ Ἰουλιανοῦ τῶν μαρτύρων, διότι τούτων ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον ἐγράφησαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

γυναικῶν, *ΜΗΝΟΔΩΡΑΣ*, *ΜΗΤΡΟΔΩΡΑΣ*, *καὶ ΝΥΜΦΟΔΩΡΑΣ.*

» Ἠγοῦντο Μηνοδώρα καὶ Μητροδώρα
» Καὶ Νυμφοδώρα, δῶρα σαρκὸς αἰκίας.
» Θεινόμεναι (ἤτοι τυπτόμεναι καὶ παιδευόμεναι) δεκάτῃ δωρώνυμοι ἔκθανον αἱ τρεῖς.

* Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304) ἀδελφαὶ μὲν κατὰ σάρκα, πατρίδα δὲ ἔχουσαι τὴν Βιθυνίαν, καὶ διαλάμπουσαι μὲ παρθενίαν καὶ κάλλος ψυχῆς καὶ σώματος· διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην ἄφησαν μὲν τὴν πατρίδα των, ὑπῆγαν δὲ καὶ ἐκατοίκησαν εἰς ὑψηλὸν τόπον, εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὰ θερμὰ νερὰ, τὰ ἐπονομαζόμενα Πύθια· καὶ ἐκεῖ ἐπολιτεύοντο μὲ σωφροσύνην καὶ κάθε ἄλλην ἀσκησιν. Διὰ τοῦτο ἠξιώθησαν νὰ λάβουν ἐγκάτοικον εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ φανερωθεῖσαι εἰς πολλοὺς, ὅτι εἶναι τοιαῦται πνευματοφόροι καὶ κεχαριτωμέναι ὑπὸ Θεοῦ, ἐλευθέρονον τοὺς πάσχοντας ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας καὶ ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Ταῦτα δὲ μαθὼν Φρόντων ὁ ἡγεμὼν, στέλλει τὸν συγκάθεδρόν του μὲ πολλὴν παράταξιν καὶ δορυφορίαν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῶν παρθένων, ἐκεῖνος δὲ παραστήσας αὐτὰς ἐνώπιόν του, κατεπλάγη μὲ τὴν τούτων φρόνησιν καὶ σύνεσιν· βλέπων δὲ, ὅτι αἱ ἅγιαι ἐστέκοντο πάντῃ ἄφοβοι, προστάζει παρευθὺς νὰ ξεγυμνωθῇ ἡ πρώτη ἀδελφὴ Μηνοδώρα καὶ νὰ καταξέηται ἀπὸ τοὺς δημίους ἐπὶ δύω ὁλοκλήρους ὥρας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δικαστὴς ἐπρόσταξεν αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν ἡ ἁγία· ὅθεν τόσον πολλὰ ἔδειραν αὐτὴν μὲ τὰ ῥαβδία, ὥστε ἐτζακίσθησαν τὰ κόκκαλά της, καὶ λειποθυμήσασα παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τότε ὁ δικαστὴς δεικνύει εἰς τὰς ἄλλας δύω ἀδελφὰς τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο σῶμα τῆς ἀδελφῆς των, γυμνὸν καὶ πρισμένον ἀπὸ τὰς πληγάς· θέλων, μὲ τοῦτο καὶ μὲ ἄλλους φοβερισμοὺς, νὰ ψυχράνῃ τὸν ζῆλον τῶν παρθένων, καὶ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν νὰ ὀλιγοστεύσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως εἶδεν, ὅτι ἀδύνατα ἐπιχειρεῖ, διὰ τοῦτο προστάζει νὰ κρεμάσουν ἐπάνω εἰς ξύλον τὴν δευτέραν ἀδελφὴν Μητροδώραν, καὶ νὰ κατακαίουν αὐτὴν ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ σώματος μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· ἔπειτα βάλλει αὐτὴν ὑποκάτω εἰς βαρυτάτους λοστοὺς, καὶ μὲ τὸ βάρος ἐκείνων συντρίβει ὅλον τὸ σῶμά της· καὶ οὕτω μὲ τὴν παιδείαν αὐτὴν ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς τὸν νυμφίον της Χριστὸν, ὃν ἠγάπησε· τὰ ἴδια δὲ βάσανα καὶ ἡ τρίτη ἀδελφὴ Νυμφοδώρα ὑπομείνασα, συνηριθμήθη μὲ τὰς δύω της ἀδελφὰς εἰς τοὺς οὐρανίους θαλάμους.

Τόσην δὲ μεγάλην ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ τρεῖς αὗται ἀδελφαὶ εἰς τὸ μαρτύριον, ὥστε οὐδὲ ψιλὸν ἀναστεναγμὸν ἔκβαλαν αἱ ἀοίδιμοι εἰς ὅλα τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἐδοκίμασαν· ἀλλὰ μένουσαι ὡσὰν στῆλαι ἀκίνητοι, εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἔβλεπον καὶ μὲ τοὺς αἰσθητοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ τοὺς νοητοὺς, καὶ μὲ μόνον τὸν Θεὸν συνωμίλουν· ὁ δὲ παράνομος δικαστὴς, ἤναψε κάμινον δυνατὴν, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ἔῤῥιψε τὰ τῶν παρθένων μαρτυρικὰ λείψανα· ἀλλ' εὐθὺς ἔγειναν ἄνωθεν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, καὶ τὸν μὲν ἄδικον δικαστὴν, δικαίως κατέκαυσαν, τὰ δὲ ἅγια λείψανα ἀβλαβῆ διεφύλαξαν, ἐπειδὴ ἔγεινε ῥαγδαία βροχὴ καὶ τὸ πῦρ τῆς καμίνου κατέσβεσεν. Ὅθεν λαβόντες αὐτὰ τινὲς χριστιανοὶ, ἐνταφίασαν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελειώθησαν· (τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ « οὐδὲ γυναιξὶν, οὐδὲ κόραις· » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΥΨΑΒΑΣ ξύλῳ συντριβεὶς, τελειοῦται.

» Βαρυψαβὰς δι' αἷμα θεῖον Δεσπότου,
» Οἰκεῖον αἷμα συντριβεὶς ξύλοις χέει.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ἀπὸ ἕνα ἐρημίτην τὸ τίμιον αἷμα, τὸ ὁποῖον ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [1] διὰ μέ-

---

[1] Τινὲς λέγουσιν, ὅτι τὸ αἷμα, ὅπερ εἶχεν ὁ Βαρυψαβᾶς οὗτος, δὲν ἦτον ἀμέσως ἐκεῖνο τὸ ἐκχυθὲν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Σωτῆρος, ἐπειδὴ ἐκεῖνο συνανέστη τῷ ἀναστάντι σώματι τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν Θεολόγων· ἀλλ' ἦτον ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς εἰκόνος τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκέντησαν εἰς τὴν πλευρὰν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡ εἰκὼν δὲ αὕτη εὑρίσκετο εἰς τὴν Βυρητὸν ἤτοι τὸ νῦν λεγόμενον Βεροῦτι· καθὼς τὸ θαῦμα τοῦτο ἱστορεῖ ὁ θεῖος Ἀθανάσιος. Ἕνα τοιοῦτον γράφει καὶ ὁ Μελέτιος σελ. 362 τοῦ 6'. τόμου, ὅτι δηλαδὴ ἐν ἔτει 923 ἐκομίσθη εἰς τὴν Αὐγίαν ὁ τιμαλφέστατος θησαυρὸς τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Τὸ αἷμα δὲ αὐτὸ, κατὰ τὸν Μαριανὸν Σκῶτον εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὃν καιρὸν αὐτὴ ἐκεντήθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐν Βέργῳ τῇ πόλει καὶ ἔπαθεν ἐκεῖνα τὰ ἴδια, ὅσα καὶ ζῶν ὁ Κύριος ἔπαθεν ἀπὸ

Digitized by Google

σου αὐτοῦ πολλὰς ἰατρείας ἐποίει· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους μὲ ξύλα φονεύεται κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτός· ὁ δὲ τίμιος θησαυρὸς τοῦ δεσποτικοῦ αἵματος ἔμεινε πάλιν φυλαττόμενος ἀπὸ τὸν μαθητὴν τοῦ ἁγίου.

—

* Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΟΣ ἐπίσκοπος Νικαίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* Νικαέων πρόεδρος ὢν πρώην Πέτρε,
» Ἁλιέων σύνεδρος ἐκθανὼν γίνῃ.

Ἡ ἁγία ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ ἡ Βασίλισσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὄντως παρέστη ψαλμικῶς Πουλχερία,
» Ἐκ δεξιῶν σου Βασίλισσα Χριστέ μου.

Αὕτη ἦτον ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· καὶ διαδεξαμένη τὴν τοῦ ἀδελφοῦ βασιλείαν ἐν ἔτει υν' (450)· ὑπανδρεύθη μὲν μὲ τὸν εὐσεβέστατον Μαρκιανὸν γέροντα ὄντα, ἵνα αὐτὸς διοικῇ τὴν βασιλείαν καλῶς· τὴν δὲ παρθενίαν αὐτῆς μέχρι τέλους ἄφθορον καὶ καθαρὰν διεφύλαξεν [1] ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ μακαρία αὕτη ἔζησε μὲ εὐσεβῆ καὶ θεοφιλῆ πολιτείαν, καὶ ἔκτισε πολλοὺς ναοὺς καὶ νοσοκομεῖα καὶ ἐσυγκρότησε τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην Σύνοδον· [1] καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀφ' οὗ αὐτὴ διέλαμψε μὲ πολλὰ κατορθώματα, ἐν εἰρήνῃ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν παρ' αὐτῆς ποθούμενον νυμφίον Χριστόν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΑΠΕΛΛΟΥ, ΛΟΥΚΑ, καὶ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ.

* » Λουκᾶς ὁ θεῖος σὺν Ἀπελλῇ καὶ Κλήμης,
» Ἀπόστολοι σύνεισι τοῖς Ἀποστόλοις.

Ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπόστολος οὗτος Ἀπελλῆς, καὶ ἄλλος ὁ Ἀπελλῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Θράκῃ Ἡρακλείας, καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ Στάχυος, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου καὶ Ἀριστοβούλου· τοῦτον δὲ τὸν Ἀπελλῆν ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῇ λέγων. «Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ (Ῥωμ. ις'. 10)· οὗτος λοιπὸν γενόμενος τῆς Σμύρνης φωστὴρ, καὶ τῷ Χριστῷ ὁσίως δουλεύσας, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Λουκᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστήν· ἀναφέρει δὲ καὶ αὐτὸν ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον πρώτῃ Ἐπιστολῇ λέγων, » Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ· (ά. Τιμ. δ'. 11)· [2] οὗτος λοιπὸν γενόμενος πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Συρίᾳ Λαοδι-

---

αὐτούς. Ὁ δὲ Δραίθεος λέγει, ὅτι τὸ αἷμα αὐτὸ ἦτον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ βλύσαντος ἐκ τῆς ἁγίας Εἰκόνος, τῆς τρωθείσης παρὰ τοῦ ἑβραίου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἂν καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς εἰς τὸν εἰκοστὸν ἕκτον τίτλον τῆς Πανοπλίας του, γράφων κατὰ ἐθνικῶν λέγει, ὅτι οὐχὶ ἡ σκιὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη κατὰ σάρκα· καὶ δηλοῖ τὸ καταρρεῦσαν αἷμα τοῦ Παναγίου Σώματος αὐτοῦ παρὰ χριστιανοῖς φυλαττόμενον, καὶ βρύον ἰάσεις, καὶ πολλοῖς θαύμασι μαρτυρούμενον εἶναι τοῦ Χριστοῦ. Φασὶ δέ τινες, ὅτι ἐν τῷ κατὰ τὴν Βενετίαν Σκευοφυλακίῳ τοῦ ἁγίου Μάρκου εὑρέθη κιβώτιον μικρὸν, ὅπερ ἔλαβον οἱ λατῖνοι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, στίχον ἔχον ἔξωθεν λέγοντα,

» Ἔχεις με Χριστὸν αἷμα σαρκός μου φέρον·

ποιεῖ δὲ ἄπειρα θαύματα. Λέγει δὲ καὶ Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῇ μελέτῃ τῇ περὶ τῶν Κυπρίων τόμῳ ϛ'. ὅτι καὶ ἡ Ἐσθὴς καὶ ἡ Ζώνη τῆς τῶν Ἀγγέλων Κυρίας, καὶ ὁ ἄνωθεν ὑφαντὸς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, [χιτὼν] καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐκ τῆς πλευρᾶς ῥεῦσαν αἷμα, ἡ λόγχη, οἱ ἧλοι, ὁ σπόγγος, ὁ κάλαμος ἦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ἀνωτέρω αἷμα τοῦ Κυρίου, νὰ ἦτον τὸ ῥεῦσαν ἐκ τῶν ῥηθεισῶν ἁγίων Εἰκόνων τοῦ Σωτῆρος, καὶ μάλιστα τῆς ἐν Βηρυτῷ, ἥτις μετεκομίσθη ὕστερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ Ἰωάννου Τζιμισκῆ· καὶ περὶ τῆς ὁποίας γράφει πρὸς Θεόφιλον βασιλέα τὸν, εἰκονομάχον ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις σύνοδος. (σελ. 1153 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Τοῦτο καὶ ὁ ἱστορικὸς Εὐάγριος βεβαιοῖ, ὅτι δηλαδὴ ἡ Πουλχερία μέχρι τέλους παρθένος διέμεινε, μὴ γνωρίσαντος αὐτὴν τοῦ Μαρκιανοῦ (βιβλ. ϛ'. κεφαλαίῳ ά. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας)· λέγει δὲ περὶ τῆς Πουλχερίας ὁ Μελέτιος ἐν τῷ ϛ'. τόμῳ, ὅτι ἦτο πεπαιδευμένη τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἰταλικὴν διάλεκτον τόσον καλὰ, ὥστε καὶ ὡμίλει καὶ ἔγραφεν ἀκωλύτως καὶ τὰς δύω. Αὐτὴ ἐδίδαξε καὶ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον τὸν μικρὸν, πῶς νὰ ἐνδύεται, πῶς νὰ κάθηται, πῶς νὰ περιπατῇ, πῶς νὰ κρατῇ τὸν γέλωτα, καὶ πῶς νὰ ἦναι σεμνός· καὶ ὄχι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐσέβειαν τὸν ὡδήγησε καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ εὔχεται συνεχῶς καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πολλὰ ἐπάσχισεν εἰς καταφθορὰν τῆς αἱρέσεως τοῦ Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς. Ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα κατορθώματά της, ἔγεινε προσφιλεστάτη εἰς τὸν μέγαν Λέοντα πάπαν Ῥώμης, καὶ ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπιστολάς.

[1] Οὐ μόνον ὁ Μαρκιανὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ Πουλχερία ὁμοῦ, δὲν ἠμέλησε νὰ συναθροίσῃ τὴν τετάρτην Σύνοδον· ὅθεν καὶ οἱ δύω ἦσαν παρόντες ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ς'. Συνέλευσιν, καθίσαντες ἐπὶ θρόνων ἔμπροσθεν τῶν καγκέλλων. Ὅρα περὶ τῆς ἁγίας Πουλχερίας καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τῆς ἀνακομιδῆς [τοῦ λειψάνου] τοῦ ἁγίου Στεφάνου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἑορτάζεται ἡ Πουλχερία αὕτη μετὰ τοῦ Μαρκιανοῦ.

[2] Ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐνταῦθα ἀναφερόμενος νοεῖται ὁ Εὐαγγελιστής.

Digitized by Google

κείας, καὶ καλῶς ποιμάνας τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Καὶ ὁ Κλήμης δὲ οὗτος ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κλήμεντα τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον· τοῦτον δὲ ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῇ λέγων· « ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου » (Φιλιπ. δ'. 3)· οὗτος λοιπὸν γενόμενος ἐπίσκοπος τῶν Σάρδεων [1] καὶ τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ περιφέρων, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΑ, ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐκάρθη κοιλάδων Ἴα ξίφει,
» Καὶ σοὶ προσήχθη, Σῶτερ, ὡς εὔπνουν Ἴον.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ'. μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

» Καὶ σχῆμα καὶ νοῦν ἄρρενοῖ Θεοδώρα,
» Καὶ τὸν μέγαν νοῦν αἰσχύνει πρὸ τοῦ τέλους.
» Ἐνδεκάτῃ πύματον Θεοδώρα ὕπνον ἰαύει,
(ἤτοι τὸν ὕστερον ὕπνον τοῦ θανάτου κοιμᾶται).

Καθὼς ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὡμοιώθη μὲ δέκα παρθένους, ὡς λέγει τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ νέᾳ διαθήκῃ τοῦ Εὐαγγελίου· τοιουτοτρόπως καὶ δέκα γυναῖκες ὁμοιωθεῖσαι μὲ σχῆμα ἀνδρικὸν, ἐσύντριψαν τὰ κέντρα τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου. Μία δὲ ἀπὸ αὐτὰς τὰς δέκα ἦτον καὶ ἡ νῦν ἑορταζομένη Θεοδώρα, ἡ τὸ ὄνομα ἔχουσα ὡς δῶρον Θεοῦ· αὕτη λοιπὸν κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τοὺς χρόνους Ζήνωνος Βασιλέως ἐν ἔτει υοϐ' (472)· συζευχθεῖσα δὲ μὲ νόμιμον ἄνδρα, ἔζη ζωὴν εὔτακτον καὶ ἀκατηγόρητον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ φθόνον τοῦ μισοκάλου διαβόλου ἔπεσε κρυφίως εἰς μοιχείαν, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν της. Ὅθεν ἀκούσασα τὰ Εὐαγγελικὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα διδάσκει ὁ Κύριος, ὅτι δὲν εἶναι κἀνὲν κρυπτὸν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ γείνῃ φανερὸν εἰς τὸ ὕστερον: « Οὐκ ἔστι κρυπτὸν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται· (Λουκ. ἡ. 17)· τούτου χάριν, καθὼς ἐστοχάσθη τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας, ὅπερ ἔκαμεν, ἐϐδελύχθη τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν ὡσὰν ἓν σίγχαμα καὶ μίαν ἀκαθαρσίαν· καὶ λοιπὸν ἀπορρίψασα τὴν γυναικείαν ἐνδυμασίαν, λαμϐάνει τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ ἀντὶ Θεοδώρας, μετονομάζεται Θεόδωρος. Καὶ μεταϐᾶσα εἰς μοναστήριον ἀνδρῶν, μετενόει καὶ ἔκλαιε τὴν ἁμαρτίαν της.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἡ μακαρία δύω ὁλοκλήρους χρόνους κοπιάζουσα μὲ ϐαρείας δουλείας καὶ ἀγωνιζομένη εἰς τὸ νὰ σηκώνῃ τὰ χρειαζόμενα πράγματα τοῦ μοναστηρίου· ἀπὸ φθόνον τοῦ ψυχοφθόρου διαϐόλου ἐσυκοφαντήθη παρά τινων κακοτρόπων, ὅτι ἐπόρνευσε μὲ μίαν γυναῖκα· ὅθεν αὐτοὶ ἔφερον ἓν ϐρέφος, καὶ τὸ ἔρριψαν ἔξω εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου, διαϐάλλοντες ψευδῶς, ὅτι ἦτο ἰδικόν της. Τούτου χάριν ἡ ἀοίδιμος Θεοδώρα δεχομένη τὴν συκοφαντίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ, ἐπῆρε τὸ ϐρέφος καὶ ἀνέτρεφε γνησίως αὐτὸ, ὡς νὰ ἦτο ἰδικόν της· διότι ἐσπούδαζεν ἡ τρισολϐία νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτόν της, ὅτι ἦτο γυνὴ κατὰ φύσιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκαρτέρησεν ἔξω τοῦ μοναστηρίου διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ κανόνα τῆς ἁμαρτίας της ἑπτὰ ὁλοκλήρους χρόνους, παλαίουσα μὲ τὴν ψύχραν τοῦ χειμῶνος, μὲ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ μὲ χαμευνίας, μόλις καὶ μετὰ ϐίας εἰς ὅλον τὸ ὕστερον, ἐμϐῆκε μέσα εἰς τὸ μοναστήριον.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καταξηράνασα τὸ σῶμά της μὲ συχνὰς προσευχὰς, μὲ κόπους, μὲ ὁλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας, καὶ κατανοήσασα τὴν κληρονομίαν τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνον τὸν σκοπὸν καὶ τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον ἠγάπα· διότι ἀληθῶς φοϐερὸν ϑαῦμα ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην, τὸ ὁποῖον ποῖος νὰ μὴ ϑαυμάσῃ; ἐπειδὴ αὐτὴ γυνὴ οὖσα κατὰ φύσιν, ἔζησε μαζὶ μὲ ἄνδρας χωρὶς νὰ γνωρισϑῇ. Καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σταδίου τῆς ἀσκήσεως εὑρισκομένη, ἠγωνίζετο ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, λάμπουσα ἀσκητικῶς ὡς μέγας φωστήρ. Διὰ τοῦτο φορτωμένη οὖσα ἀπὸ τοὺς ἀξίους μισθοὺς τῶν κόπων της, ἀνέϐη μὲ χαρὰν εἰς τὸν ποθεινόν της νυμφίον Χριστόν· οἱ δὲ μοναχοὶ ϐλέποντες τὸ τοιοῦτον παράδοξον ϑαῦμα, ἐξέστησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. [1]

—

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Σαρδικῆς γράφεται.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο τῆς ἁγίας εἶναι συγγεγραμμένον διὰ στίχων Ἰαμϐικῶν, τόσον ἐν τῷ χειρογράφῳ, ὅσον καὶ ἐν τῷ τυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Περὶ τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας γράφεται εἰς

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΥ *τοῦ μαγείρου.*

» Ἤνεγκε πᾶν δύσοιστον εὐψύχως βάρος,
» Θείας ὁ Εὐφρόσυνος ἡδονῆς χάριν.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ἀγροίκους καὶ χωρικοὺς γονεῖς, καὶ ἀνατραφεὶς μὲ ἰδιωτικὴν καὶ ἀπαίδευτον ἀνατροφὴν, ὕστερον ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον· καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔγεινεν ὑπηρέτης τῶν μοναχῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατεγίνετο πάντοτε εἰς τὸ μαγειρεῖον ὡς ἄγροικος, κατεφρονεῖτο ἀπὸ ὅλους τοὺς μοναχοὺς καὶ ἐπεριπαίζετο· πλὴν ὑπέφερεν ὁ μακάριος ὅλας τὰς καταφρονήσεις μὲ γενναιότητα καρδίας καὶ σύνεσιν, καὶ μὲ ἡσυχίαν τοῦ λογισμοῦ, χωρὶς νὰ ταράττεται ὅλως. Διότι, ἂν καὶ ἦτον ἰδιώτης κατὰ τὸν λόγον, ὅμως δὲν ἦτον ἰδιώτης καὶ κατὰ τὴν γνῶσιν· καθὼς τοῦτο θέλει ἀποδείξει καθαρὰ τὸ ἑξῆς ῥηθησόμενον. Εἰς τὸ μοναστήριον ὁηλαδὴ ἐκεῖνο, ὅπου εὑρίσκετο ὁ ἀοίδιμος οὗτος Εὐφρόσυνος, ἐκεῖ ἦτο καὶ ἱερεύς τις φίλος τοῦ Θεοῦ· ὅστις παρεκάλει προθύμως διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ ὁ Θεὸς τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλλουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν.

Μίαν νύκτα λοιπὸν, κοιμωμένου τοῦ ἱερέως, ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον ταυ, ὅτι εὑρέθη μέσα εἰς περιβόλιον, καὶ ἔβλεπε τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα πανευφρόσυνα ἀγαθὰ μὲ θάμβος καὶ ἔκατασιν· ἐκεῖ δὲ εἶδε καὶ τὸν ἀνωτέρω μάγειρον τοῦ μοναστηρίου Εὐφρόσυνον, ὅστις ἐστέκετο εἰς τὸ μέσον τοῦ περιβολίου, καὶ ἀπελάμβανε τὰ διάφορα ἀγαθὰ ἐκεῖνα· πλησιάσας λοιπὸν εἰς αὐτὸν, ἠρώτα διὰ νὰ μάθῃ, ποῖον ἄραγε εἶνε τὸ περιβόλιον ἐκεῖνο! καὶ πῶς αὐτὸς εὑρέθη εἰς αὐτό! ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, τὸ περιβόλιον, ἀπεκριθη, τοῦτο, εἶναι ἡ κατοικία τῶν ταῦ Θεοῦ ἐκλεκτῶν· [1] ἐγὼ δὲ διὰ τὴν πολλὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ μου ἐσυγχωρήθην νὰ εὑρίσκωμαι ἐδῶ· καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ λέγει· καὶ τί ἄραγε κάμνεις εἰς τοῦτο τὸ περιβόλιον; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐγὼ ἐξουσιάζων ὅλα ὅσα βλέπεις ἐδῶ, χαίρω καὶ εὐφραίνομαι εἰς τὴν τούτων θεωρίαν καὶ ἀπόλαυσιν.

Ὁ δὲ ἱερεὺς, δύνασαι, τοῦ εἶπε, νά μοι δώσῃς κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη, ναὶ, θέλεις λάβῃς ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μου· τότε ὁ ἱερεὺς τοῦ ἔδειξε μῆλά τινα, καὶ ἐζήτει νὰ τοῦ δώσῃ ἀπὸ αὐτά· λαβὼν δὲ μερικὰ μῆλα ὁ Εὐφρόσυνος, ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἱερέως, εἰπών, Ἰδοὺ κατατρύφησον τὰ μῆλα, τὰ ὁποῖα ἐζήτησας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σήμαντρον ἐκτύπησε διὰ νὰ σηκωθοῦν οἱ πατέρες εἰς τὸν ὄρθρον, ἐξύπνισεν ὁ ἱερεύς· καὶ ἐνῷ ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ ὀπτασία, τὴν ὁποίαν ἔβλεπεν, ἦτο ὄνειρον, ἁπλώσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸ ἐπανωφόριόν του, ὦ τοῦ θαύματος! εὑρῆκε πραγματικῶς τὰ μῆ-

---

τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τὸ ἀξιολογον τοῦτο ἀπόφθεγμα. Ἤγουν ὅτι δὲν σώζει τὸν ἄνθρωπον, οὔτε ἡ ἄσκησις, οὔτε ἡ ἀγρυπνία, οὔτε κἀνεὶς ἄλλος κόπος, παρὰ ἡ γνησία ταπεινοφροσύνη. Διότι ἦτον εἷς ἀναχωρητὴς καὶ ἐδίωκε δαιμόνια· ταῦτα δὲ ἠρώτα, μὲ ποίαν ἀρετὴν ἐκβαίνουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὕτω, μὲ τὴν νηστείαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο τὰ δαιμόνια· ἡμεῖς ποτὲ δὲν τρώγομεν, οὔτε πίνομεν· μὲ τὴν ἀγρυπνίαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖ. ποτὲ δὲν κοιμώμεθα· μὲ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν ἐκβαίνετε; ἐκεῖνα δὲ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖς εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν εὑρισκόμεθα· μὲ ποίαν λοιπὸν, τοὺς εἶπεν, ἀρετὴν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίθησαν, ἡμᾶς κἀμμία ἀρετὴ δὲν νικᾷ, εἰμὴ ἡ ταπεινοφροσύνη· ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶν ὁ νικητὴς τῶν δαιμόνων. Εἶπε πάλιν ἡ αὐτὴ, ὅτι ἦτον εἷς μοναχὸς καθήμενος εἰς τὴν ἔρημον ἐν τῷ κελλίῳ του· ἀπὸ τὸ πλῆθος δὲ τῶν πειρασμῶν, ὅσους ἐπροξένει αὐτῷ ὁ διάβολος, ἀποκαμὼν, εἶπεν· ἂς φύγω ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ γλυτώσω. Ὅτε δὲ ἡτοίμαζε τὰ ὑποδήματά του διὰ νὰ φύγῃ, βλέπει ἕνα ἄλλον ἄνθρωπον ὅστις ἔβγαλε καὶ ἐκεῖνος τὰ ὑποδήματά του (ἦτον δὲ ὁ διάβολος) καὶ λέγει εἰς τὸν μοναχόν· σὺ φεύγεις ἀπὸ ἐδῶ δι' ἐμὲ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐγὼ, ὅτι προλαμβάνω καὶ ἑτοιμάζομαι νὰ ὑπάγω ἔμπροσθεν, ὅπου σὺ ὑπάγεις. Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον αὐτῆς ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Ζήνων μὲν ἦδη τὸν αὐτοκράτορα· (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτῆς· οὗ ἀρχὴ, «Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρηγορίου Ἐπάρχου.

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι (καθὼς εἰς πολλὰ μέρη λέγει ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐν τῇ τετραβίβλῳ αὐτοῦ, ἔνθα περὶ πολλῶν ἁγίων ἱστορεῖ) τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἔχουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ὑπερβαίνουσι κάθε εἶδος καὶ σχῆμα, καὶ οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχουν μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθά. Ὅθεν εἶπεν ὁ Παῦλος, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν·» (ά. Κορ. β'. θ.) πλὴν συγκαταβαίνων ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀνθρώπων, πολλάκις σχηματίζει αὐτὰ διὰ τῆς χάριτος καὶ δυνάμεώς του, μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθά· οἷον μὲ παραδείσους, μὲ ἄνθη, μὲ μῆλα, μὲ φῶτα αἰσθητὰ, καὶ μὲ ἄλλα ὅμοια· ἕνα μὲν, ἵνα μὲ αὐτὰ παρηγορήσῃ ὁπωσοῦν τὸν πόθον τῶν ἀνθρώπων· ἄλλο δὲ, ἵνα διὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ φαινομένων ἀγαθῶν ἀναβιβάσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῶν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἔννοιαν τῶν νοητῶν ἐκείνων καὶ ἀοράτων ἀγαθῶν, ἃ ἐν οὐρανοῖς οἱ δίκαιοι ἀπολαύσουσιν.

Digitized by Google

λα· καὶ θαυμάσας διὰ τὴν παράδοξον αὐτῶν εὐωδίαν, ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς ὥραν πολλήν.

Ἔπειτα πηγαίνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ βλέπων ἐκεῖ στεκόμενον τὸν Εὐφρόσυνον, ἐπῆρεν αὐτὸν εἰς παράμερον τόπον, καὶ τὸν ὥρκιζε διὰ νὰ τοῦ εἰπῇ, ποῦ ἦτον ἐκείνην τὴν νύκτα· ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, συγχώρησόν μοι, ἔλεγε, πάτερ· εἰς κἀνὲν μέρος δὲν ὑπῆγα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην, εἰμὴ τώρα ἦλθον εἰς τὴν ἀκολουθίαν. Καὶ ὁ ἱερεὺς, διὰ τοῦτο, εἶπεν, ἐγὼ πρότερον σὲ ἔδεσα μὲ ὅρκους, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς ὅλους τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, καὶ σὺ δὲν πείθεσαι νὰ φανερώσῃς τὴν ἀλήθειαν; τότε ὁ ταπεινόφρων Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐκεῖ, πάτερ, ἤμουν, ὅπου εἶναι τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλλουν νὰ κληρονομήσουν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν, τὰ ὁποῖα καὶ σὺ πρὸ πολλῶν χρόνων ἐζήτεις νὰ ἴδῃς· ἐκεῖ εἶδες καὶ ἐμὲ ἀπολαμβάνοντα τὰ τοῦ περιβολίου ἐκείνου ἀγαθά· διότι θέλων ὁ Κύριος νὰ πληροφορήσῃ τὴν ἁγιωσύνην σου περὶ τῶν ζητουμένων ἀγαθῶν τῶν δικαίων, ἐνήργησε δι' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς τοιοῦτον θαυμάσιον· ὁ δὲ ἱερεὺς, καὶ τί μοι, πάτερ Εὐφρόσυνε, εἶπε, τί μοι ἔδωκας ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ περιβολίου; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίνατο· τὰ ὡραῖα καὶ εὐωδέστατα μῆλα, τὰ ὁποῖα τώρα ἔβαλες εἰς τὴν κλίνην σου· ὅμως πάτερ συγχώρησον, ὅτι σκώληξ ἐγὼ εἰμὶ καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Τότε ὁ ἱερεὺς ἐδιηγήθη εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ὀπτασίαν, ἣν εἶδε· καὶ διὰ μέσου αὐτῆς παρεκίνησεν ὅλους εἰς θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν, καὶ εἰς ζῆλον τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁ δὲ μακάριος Εὐφρόσυνος φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων κρυφίως ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον· καὶ ἐμάκρυνε φυγαδεύων, μείνας ἀγνώριστος παντελῶς· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς τρώγοντες ἐκ τῶν μήλων ἐκείνων, ἰατρεύθησαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. [1]

—

Ὁ ἅγιος *ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ΔΙΟΜΗΔΗΣ, καὶ ΔΙΔΥΜΟΣ μαστιζόμενοι τελειοῦνται.*

» Διόδωρος μάστιξι σὺν τοῖς συνάθλοις,
» Τὴν σάρκα δόντες μαστιγοῦσι τὴν πλάνην.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Λαοδίκειαν τῆς Συρίας· πιασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, ἐδάρησαν τόσον ἀσπλαγχνα, ὥστε ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμὸν, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΑΣ.

» Ὀσμὴν μύρων ἔπνευσεν ἡ μάρτυς Ἴα,
» Ἐρυθροβαφῶν αἱμάτων ἀτμοπνόων.

Αὕτη ἡ ἁγία, γεράντισσα οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπιάσθη σκλάβα ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὁμοῦ μὲ ἐννέα χιλιάδας χριστιανοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐτιμωρήθησαν διαφόρως· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς παρεστάθη καὶ ἡ ἁγία ἔμπροσθεν τῶν ἀρχιμάγων [1] τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα· ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθη. Ἄδεται δὲ φήμη ὅτι μετὰ τὴν ἀποτομὴν τῆς ἱερᾶς της κεφαλῆς, ἡ γῆ ἐκείνη ἣ δεχθεῖσα τὸ αἷμά της, ἐφούσκωσε καὶ ὑψώθη εἰς ὄγκον πολύν· οἱ δὲ δήμιοι οἱ ταύτην βασανίσαντες, παρελύθησαν· καὶ ὁ ἥλιος ἐσκότισε τὸ φῶς του· καὶ ὁ περιέχων ἀὴρ ἐγέμισεν ἀπὸ εὐωδίαν γλυκυτάτην καὶ ἄρρητον· διότι οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας.

—

* *Ὁ ἅγιος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ καὶ ΕΥΑΝΘΙΑ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ ὁ υἱὸς αὐτῶν λιμῷ τελειοῦνται.*

* » Ἄγχουσιν οἱ τρεῖς ἀρτολιμῷ γεννάδαι,
» Ἄρτους τὸν αἰτήσαντα δεῖξαι τοὺς λίθους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ.

» Θῦμα τραπέζῃ προὐτέθη τῇ σῇ, λόγε,
» Θύτης σὸς Αὐτόνομος ἐκθανὼν λίθοις.
» Αὐτόνομος δὲ λίθοις δυοκαιδεκάτῃ κατελεύσθη.

† Ὁ θεῖος οὗτος καὶ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς Αὐτόνομος, ἦτον ἐπίσκοπος κατὰ τὴν Ἰταλίαν· διὰ δὲ τὸν διωγμὸν, τὸν ὁποῖον ἐκίνησε κατὰ τῶν χριστιανῶν ὁ βασιλεὺς Διο-

---

[1] Ὅρα εἰς τὸ β'. βιβλίον τοῦ Εὐεργετινοῦ, ὑποθέσει ά. σελ. 318, τὸ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐφροσύνου τούτου διήγημα μετὰ παρελλαγῆς ἀναφερόμενον.

[1] Μάγους ἐσυνείθιζον νὰ ὀνομάζουν οἱ Πέρσαι τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν κεφ. λή· τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορ. Ὅθεν ἀκολούθως οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχηγοὶ τῶν τοιούτων μάγων ἀρχιμάγοι ἐλέγοντο.

Digitized by Google

κλητιανὸς ἐν ἔτει σγή (298) ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ μετέβη εἰς χωρίον τῆς Βιθυνίας, καλούμενον μὲν Σωρεοὶ, εὑρισκόμενον δὲ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κόλπου τῆς Νικομηδείας, ὅπου καὶ ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν Κορνήλιον ὀνόματι· ἐπειδὴ δὲ διέτριψεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καιρὸν ἀρκετὸν, διὰ τοῦτο ἔκτισεν ἐκεῖ οἶκον εὐκτήριον· καὶ χειροτονεῖ διάκονον τὸν ξενοδόχον του Κορνήλιον· ὅθεν παραδοὺς εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἐκεῖσε εὑρισκομένων χριστιανῶν, αὐτὸς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Ἰσαυρίαν· εἰς τὰς ὁποίας ἐπαρχίας κηρύξας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν Κορνήλιον, καὶ χειροτονεῖ αὐτὸν ἱερέα. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Διοκλητιανὸς ἦλθεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, καὶ εἶχε θυμὸν μεγάλον κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ μάλιστα ἐναντίον του, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς πόλεις, τὰς κειμένας τριγύρω τῆς Μαύρης Θαλάσσης· κηρύξας δὲ καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, ἐγύρισε πάλιν εἰς τοὺς Σωρεοὺς, καὶ χειροτονεῖ τὸν Κορνήλιον ἀρχιερέα.

Ἔπειτα διαπερᾷ τὴν μικρὰν Ἀσίαν ἐκριζόνων μὲν τελείως τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἀπιστίας, φυτεύων δὲ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως· εἶτα γυρίζει πάλιν εἰς τοὺς Σωρεούς· καὶ διαβὰς εἰς χωρίον, εὑρισκόμενον μὲν ἐκεῖ πλησίον, ὀνομαζόμενον δὲ Λίμναι, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ ὁδηγεῖ εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας τοὺς ἐκεῖσε εὑρισκομένους, καὶ βαπτίζει αὐτούς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὅλα αὐτὰ ἐτελείωσεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ ἱεράρχης, βλέποντες οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ Ἕλληνας, θυσιάζοντας συχνάκις εἰς τοὺς δαίμονας ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τόπῳ κατά τινα ἑορτὴν, καὶ πράττοντας ἄσεμνά τινα ἔργα, ἐθυμώθησαν μὲ δικαίαν ὀργήν. Ὅθεν καὶ παραθαρρύναντες εἷς τὸν ἄλλον, ὑπῆγον καὶ ἐσύντριψαν ὅλα των τὰ εἴδωλα· τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ Ἕλληνες, παρεφύλαξαν ἕνα καιρὸν, ὅτε ἱερούργει τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὁ θεράπων τοῦ Κυρίου Αὐτόνομος· καὶ τότε ὥρμησαν ἐναντίον τοῦ ἐν Σωρεοῖς εὐκτηρίου ναοῦ· καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησαν ὅσους εὗρον ἐκεῖ μὲ πέτρας, μὲ ξύλα, καὶ μὲ ἄλλα ἅρματα τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των, τελευταῖον ἐθανάτωσαν καὶ τὸν ἅγιον Αὐτόνομον εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἵστατο λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ.

Μία δὲ διάκονος, Μαρία ὀνόματι, ὁμοῦ μὲ ἄλλους θεοφιλεῖς, λαβοῦσα τὸ ἅγιον ἐκείνου λείψανον, λαμπρῶς αὐτὸ ἐνεταφίασεν· εἰς τὸν τάφον δὲ ἐκεῖνον ἐκτίσθη ὕστερον καὶ ναός· μέχρι δὲ τῆς σήμερον σώζεται τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο λείψανον σῷον καὶ ὁλόκληρον, ἀνώτερον ἀπὸ πᾶσαν φθορὰν, διαφυλάττον τὸν χαρακτῆρα τῆς μορφῆς ἀκέραιον καὶ ἀδιαλώβητον, ἔχον καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ δέρμα ὁμοῦ μὲ τὰς τρίχας. Ὅθεν καὶ ὅλοι οἱ βλέποντες αὐτὸ ἐκπλήττονται καὶ παρακινοῦνται εἰς τὸ νὰ δοξάζουν τὸν Κύριον.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΥ ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Κλέους καταγνοὺς τοῦ παρόντος Κουρνοῦτος.
» Ξίφει, τὸ μέλλον ἐμπορεύεται κλέος.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Ἰκονίου, τῆς ὁποίας ὕστερον ἔγεινε καὶ ἀρχιερεύς· διατρίβων δὲ μίαν φορὰν εἰς χωρίον Σούρσαλον ὀνομαζόμενον, καὶ διδάσκων τὸν λόγον τῆς πίστεως εἰς τοὺς ἀπίστους, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς διώκτας, καὶ ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Περίνιον· καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὅλην του τὴν ἀγριότητα, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Τμηθεὶς κεφαλὴν Θεόδωρος ἐκ ξίφους,
» Θεοῦ μετέσχε δωρεῶν φερωνύμως.

Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπίασαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς, ἐπειδὴ καὶ ἐκήρυττε παῤῥησίᾳ τὸν Χριστόν· καὶ ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐστεφάνωσαν αὐτὸν μὲ τὰς ἀκάνθας· ἐρράπιζον τὸ πρόσωπόν του· ἐτριγύριζον αὐτὸν δεμένον εἰς ὅλην τὴν πόλιν· ἔρριπτον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, τελευταῖον μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ Ἄρχοντος, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

» Ἀσκητικοῖς ἱδρῶσι συμμίξας ἄθλους,
» Ἰουλιανὸς διττὰ τὰ στέφη λάβῃ.[2]

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Αὐτονόμου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. « Τῆς ἴσης ἀτοπίας εἶναι νομίζω· » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

[2] Λάβεν=ἔλαβεν; Σ. Ε.

Digitized by Google

ἐν ἔτει τ' (300)· εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαλατῶν γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφείς· ὅτε δὲ ὁ Ἀντωνῖνος[1] ἔγεινεν ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας τῶν Γαλατῶν, ἤκουσεν, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς εἶναι κεκρυμμένος μὲ ἄλλους τεσσαράκοντα ἐντὸς σπηλαίου, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει ἀνθρώπους διὰ νὰ ἁρπάσουν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸ κριτήριον· οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι τοῦτον μόνον εὑρόντες, ἐβίαζον αὐτὸν διὰ νὰ δείξῃ ποῦ καὶ οἱ ἄλλοι εὑρίσκονται· ὁ δὲ ἅγιος δὲν κατεπείσθη, ἀλλ' ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν πρὸς τοὺς συνασκητάς του ταῦτα, Ἰδοὺ ἐγὼ πιασθεὶς, ὑπάγω νὰ μαρτυρήσω διὰ τὸν Χριστόν, χωρὶς νὰ προδώσω σᾶς εἰς τοὺς στρατιώτας οἵτινες μὲ ἐβίαζον· λοιπὸν σπουδάσατε καὶ σεῖς νὰ ἔλθητε νὰ μὲ φθάσητε.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα, λέγει ὁ Ἀντωνῖνος πρὸς τὸν μάρτυρα· στοχάσου τὸ συμφέρον σου, καὶ ἐλθὲ διὰ νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεούς· τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἀπεκρίθη, ἄριστος σύμβουλος ἔγεινες εἰς ἐμὲ, ὦ ἡγεμὼν, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς· διότι ἐγὼ, προσέχων εἰς τὸ ἐδικόν μου συμφέρον, ἄλλο τι δὲν εὑρίσκω συμφερώτερον, παρὰ τὸ ν' ἀποθάνω διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνετράφην ἀπὸ βρέφους. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἄλλο τι περισσότερον· ἀλλὰ προστάζει νὰ ἀναφθῇ σιδηρᾶ κλίνη, ἕως οὗ νὰ πυρακτωθῇ ὅλη, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν νὰ ἁπλωθῇ ἀνάσκελα ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ὁ δὲ μάρτυς ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸ σῶμά του, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! Ἄγγελος Κυρίου δροσίσας τὴν πεπυρακτωμένην κλίνην, ἀβλαβῆ τὸν μάρτυρα διεφύλαξεν.

Ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἰδὼν τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγη ὑπερβολικῶς, καὶ ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἅγιον μὲ τοιαύτας ἐρωτήσεις. Ποῖος εἶσαι σὺ, ὅστις καὶ τὸ πῦρ τόσον εὐκόλως ἐνίκησας; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· λειτουργὸς εἶμαι τοῦ Κυρίου, Ἰουλιανὸς ὀνομαζόμενος· ὁ Ἀντωνῖνος. Ποῖοι δὲ εἶναι οἱ γονεῖς σου; ὁ ἅγιος εἶπεν· ὁ μὲν πατήρ μου ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ μήτηρ μου εἶναι γερόντισσα. Καὶ εὐθὺς προστάζει ὁ τύραννος νὰ φέρουν τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ βῆμα· τὴν ὁποίαν ἰδὼν μὲ ἄγριον βλέμμα ὁ Ἀντωνῖνος, κατάπεισον, εἶπεν, ὦ γύναι, τοῦτον τὸν κάκιστόν σου υἱὸν νὰ θυμιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς μὲ θυμιατόν· εἴτε μὴ, ἔχουν νὰ σὲ πάρουν ἀσελγεῖς στρατιῶται καὶ νὰ ὑβρίσουν ἀσέμνως τὸ σῶμά σου. Ἡ δὲ ἀνδρεία ἐκείνη γυνὴ, καὶ ποίαν καταδίκην, εἶπεν, ἔχει νὰ λάβῃ ἡ ψυχή μου, ἀνίσως χωρὶς νὰ θέλω ἀτιμασθῇ τὸ σῶμά μου; βέβαια οὐδεμίαν. Πλὴν καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον, ἐγὼ θαρρῶ εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι δὲν θέλει με παραβλέψει, οὐ δὲ θέλει παραχωρήσει νὰ πάθω τοῦτο ποτέ· ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα αἱμωδιάσας ὁ Ἀντωνῖνος, ἐκείνην μὲν ἀπέλυσε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς καὶ ἀθλητὴν Ἰουλιανὸν, προστάζει νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος.

Ἀναβὰς λοιπὸν εἰς τὸ σύνηθες ὄρος ὁμοῦ μὲ τοὺς δημίους ὁ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, καὶ ζητήσας ἀπὸ αὐτοὺς ὥραν ὀλίγην διὰ νὰ προσευχηθῇ, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, εἶπεν, ὅτι μέχρι θανάτου μὲ ἐφύλαξας ἀκαταίσχυντον ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως. Λοιπὸν παρακαλῶ σε, χάρισαι εἰς ἐκείνους τοὺς χριστιανοὺς, ὅσοι λαμβάνουν χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, συγχώρησιν ἁμαρτιῶν, καὶ παθῶν ἀποτροπήν· καὶ ἂς μὴν ἔλθουν εἰς τὰ τούτων χωράφια πετεινὰ ἀφανιστικὰ, ἢ ἀκρίδες, ἢ ἄλλων ζωῦφίων βλάβη· τελευταῖον δὲ εἶπε· « Δέξαι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά μου Κύριε. » Ὅθεν εὐθὺς ἐλθοῦσα φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔλεγε· « τὰς πύλας σοι ἤνοιξεν ὁ ἀγωνοθέτης Θεός· καὶ λοιπὸν ὡς νομίμως ἀγωνισάμενος, εἴσελθε· » ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα χριστιανοὶ οἱ κεκρυμμένοι ὄντες, ἔφθασαν εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ, καὶ εὗρῆκαν τελειωμένον τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὅθεν καὶ αὐτοὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς δημίους, ἐπιάσθησαν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐδέθησαν· καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἀντωνίνου, ἐφυλάχθησαν διὰ νὰ ἐξετασθοῦν δεύτερον.

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Ἀντώνιος.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ *καὶ* ΤΑΤΙΑΝΟΣ, *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Μακεδόνιος Τατιανὸς, Χριστέ μου,
» Καὶ Θεόδουλος ἐκτέμνονται σοῦ χάριν.

Ὁ ὅσιος ΔΑΝΙΗΛ *ὁ ἐν τῷ Θασίῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὁρμὰς παθῶν ἐπέσχε Δανιὴλ νέος,
» Ὡς πρὶν Δανιὴλ τῶν λεόντων τὰς μύλας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΩΚΕΑΝΟΣ *πυρὶ τελειοῦται.*

» Τὸν Ὠκεανὸν, ἥλιον λαμπρὸν νέοις,
» Εἰς ὠκεανὸν τὴν πυρὰν τελουμένον.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ'. μνήμη τῶν ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ τοῦ θείου ΝΑΟΥ τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

» Νόμον παλαιὸν Ἰσραὴλ πληρῶν νέος,
» Ἐγκαινίοις σοι τὸν τάφον τιμᾷ, Λόγε.
» Τύχθη Ἀναςάσεως τρισκαιδεκάτῃ καινισμός.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ τοῦ ἑκατοντάρχου.

» Ζωῆς ἀπίστου Κορνήλιον ἐξάγεις,
» Πιστῶν ἀπαρχὴν τῶν ἀπ' ἐθνῶν Χριστέ μου.

† Οὗτος ὁ θεῖος Κορνήλιος δὲν ἦτον Ἰουδαῖος, οὐδὲ ἀπὸ τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὸν παλαιὸν νόμον· ἀλλ' ἦτον ἐθνικὸς μὲν καὶ ἀπερίτμητος, κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκατόνταρχος, ἀπὸ τὴν σπεῖραν, ἤγουν τάξιν, τὴν καλουμένην ἰταλικήν· εὐσεβὴς δὲ καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν μὲ ὅλον τὸν οἶκόν του, μεταχειριζόμενος τὴν τῶν χριστιανῶν πολιτείαν, ἂν καὶ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀξιωθῆ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ τοῦ θείου βαπτίσματος.[1] Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, εἶδεν Ἄγγελον Κυρίου παρακινοῦντα αὐτὸν, διὰ νὰ καλέσῃ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, καὶ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτὸν ὅσα πρέπουσιν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει καὶ φέρει τὸν κορυφαῖον, ὅστις ἀπεκαλύφθη τὰ περὶ τοῦ Κορνηλίου διὰ τῆς αἰνιγματώδους ἐκείνης θεωρίας τῶν ἐν τῇ σινδόνι ἑρπετῶν καὶ θηρίων· ἐπειδὴ, ἂν τὴν θεωρίαν ἐκείνην δὲν ἔβλεπεν ὁ Πέτρος, βέβαια δὲν ἤθελε καταδεχθῆ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄνθρωπον ἀπερίτμητον καὶ ἐθνικόν. Ὅτε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του ὁ Ἀπόστολος, εὐθὺς ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του ὁ Κορνήλιος, καὶ κατηχηθεὶς τὴν πίστιν παρ' αὐτοῦ, ἐβαπτίσθη, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι ἐσυνάχθησαν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ὕστερον συνανεστρέφετο μὲ τοὺς ἀποστόλους· καὶ ἀφ' οὗ οἱ ἀπόστολοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὸν φόνον καὶ τὴν λύπην τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ διασκορπίσθησαν εἰς τὴν οἰκουμένην, τότε ἐσυντρόφευσεν αὐτοὺς καὶ ὁ θεῖος Κορνήλιος ἕως εἰς τὴν Φοινίκην καὶ Κύπρον καὶ Ἀντιόχειαν· ἀλλ' οὐδὲ ὅτε ἦσαν εἰς τὴν Ἔφεσον οἱ ἀπόστολοι, ἐχωρίσθη ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Κορνήλιος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπόστολοι ἔμαθον, ὅτι ἡ πόλις τῶν Σκεψέων[1] ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ ἔβαλον λαχνοὺς,[2]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ Ἀλεξανδρείας θεσπέσιος Κύριλλος ἑρμηνεύων τὸ δωδέκατον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν περικοπὴν τὴν λέγουσαν « Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ, » λέγει, Ὅτι οἱ Ἕλληνες οὗτοι δὲν ἦσαν πολύθεοι καὶ εἰδωλολάτραι, καθὼς ἦσαν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες καὶ ἐθνικοί· διότι, πῶς ἠδύναντο νὰ ἀναβοῦν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἑορτάσουν τὸ Πάσχα καὶ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος ; ἀλλ' οὔτε πάλιν ἦσαν περιτετμημένοι καὶ πάντα τὰ τῶν Ἰουδαίων δεχόμενοι. Ἀλλὰ, τὴν μὲν πολυθείκὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐθνικῶν ἀπεστρέφοντο· τὴν δὲ μοναρχίαν τοῦ ἑνὸς Θεοῦ, τὴν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κηρυττομένην, ἀπεδέχοντο, ὁμοίως καὶ πολλὰ ἠθικὰ ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου ἐφύλαττον, ὅσα ἦσαν τῷ φυσικῷ νόμῳ σύμφωνα, οὐχὶ δὲ καὶ πάντα· ὅσα δηλαδὴ περιέχει τὸ τελετουργικὸν μέρος αὐτοῦ. Εἷς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ παρὼν θεῖος Κορνήλιος, περὶ οὗ γράφουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ.

[1] Ἡ πόλις τῶν Σκεψέων ἴσως εἶναι ἡ παλαιὰ Σκῆψις ἡ ἐν τῇ Ἐλάσσονι Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἀσίᾳ εὑρισκομένη, κατὰ τὸ ὑψηλότατον μέρος τῆς Ἴδης· περὶ ἧς γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 453.

[2] Σημειώσαι, ὅτι μερικοὶ κλήρους καὶ λαχνοὺς ἐνόησαν, ὅτι ἐποίησαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, τοὺς ἀλόγως καὶ κατὰ τύχην γινομένους, τοὺς ὁποίους συνειθίζουν νὰ κάμνουν οἱ σαρκικοὶ καὶ κοσμικοὶ ἄνθρωποι. Τοῦτο ὅμως δὲν δέχεται ὁ ἀρεοπαγίτης θεῖος Διονύσιος· ἀλλὰ λέγει, ὅτι κλῆρον ὀνομάζουσι τὰ θεῖα λόγια, θεϊκὸν δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐφανέρονεν εἰς τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐδιάλεξεν ὁ Θεός· οὕτω γάρ φησι. « Περὶ δὲ τοῦ θείου κλήρου τοῦ τῷ Ματθίᾳ θειωδῶς ἐπιπεσόντος ἕτεροι μὲν ἄλλα εἰρήκασιν, οὐκ εὐαγῶς ὡς οἶμαι· τὴν ἐμὴν δὲ καὶ αὐτὸς ἔννοιαν ἐρῶ. Δοκεῖ γάρ μοι τὰ λόγια κλῆρον ὀνομάσαι, θεαρχικόν τι δῶρον, ὑποδηλοῦν ἐκείνῳ τῷ ἱεραρχικῷ χορῷ τὸν ὑπὸ τῆς θείας ἐκλογῆς ἀναδεδειγμένον. » (Κεφ. ς'. τῆς ἐκκλησιαστικ. Ἱεραρχίας) λέγει δὲ ὁ Κλήμης Κανόνικος περὶ τῶν κλήρων, « Τῶν δὲ κλήρων ἡ συνήθεια κατεστάθη δεισιδαίμων, ὅταν ἤρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὴν χωρὶς τὴν Θεϊκὴν προστατὴν, ἢ ἐπαγγελίαν. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐνίοτε ἔδειξε τοῖς ἀνθρώποις τοὺς κλήρους, ὡς ἱκανοὺς ἀνακαλύψαι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτούς. Ὅταν λοιπὸν ὁ Θεὸς προστάξῃ, τότε ἡμεῖς μεταχειριζόμενοι τοὺς κλήρους, ὑπακούομεν τῷ Θεῷ· ἐν ἄλλαις δὲ περιστάσεσι, πειράζομεν αὐτόν· » (σελ. 245. τῆς Ἀνασκευῆς τῆς τελευταίων διερμηνευθ. Διαθήκης.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπολινάριος ἑρμηνεύων τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο « διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι » (ἀριθ. κς'. 55.) λέγει, « εὐ τύχῃ τὰ πράγματα ἐπιτρέπεται παρὰ τοῖς θεοσεβέσιν· ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος, εἰς δήλωσιν· τὸ δὲ αἴτιον, ἡ τοῦ Θεοῦ βούλησις· κλήρῳ δὲ καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἀντικατάστασιν τὴν ἀντὶ τοῦ Ἰούδα ἐποιήσαντο· οὐ τῇ συμβάσει τοῦ κλήρου τὴν αἵρεσιν τοῦ ζητουμένου πιστεύοντες, ἀλλὰ τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ· ἣν καὶ ἠτήσαντο, λέγοντες, Σὺ

Digitized by Google

παῖος νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ δὲ λαχνὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Κορνήλιον· διὰ τοῦτο εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν ὁ ἱερὸς ἀπόστολος, εὐαγγελιζάμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ τοπάρχης τῶν Σκεψέων Δημήτριος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ δεινὸς εἰς τὴν τῶν ἑλλήνων θρησκείαν, ἔφερεν ἔμπροσθέν του τὸν ἱερὸν Κορνήλιον, ὅστις παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ἔπειτα προσποιηθεὶς, ὅτι θέλει τάχα νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς Θεοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ προσευχηθεὶς ἐκβῆκεν ἔξω. Τότε θαῦμα μέγα ἐποίησεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μαθητὴς, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου προσείλκυσεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· διὰ μέσου δηλαδὴ τῆς προσευχῆς του αἰφνιδίως ἔγεινε μέγας σεισμὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσεν ὁ ναός· καὶ τὰ μὲν εἴδωλα ἐσύντριψε καὶ κατέχωσε, τὴν δὲ γυναῖκα τοῦ Δημητρίου, Εὐανθίαν ὀνόματι, μαζὶ μὲ τὸν υἱόν της ζωντανοὺς ὑποκάτω εἰς τὸ χῶμα παραδόξως ἐφύλαξεν.

Ὁ δὲ Δημήτριος πρὸ τοῦ νὰ μάθῃ ταῦτα, ἐσυγκρότησε κριτήριον, καὶ ἐζοχάζετο μὲ ποίας πικροτάτας βασάνους νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον· πλὴν ἐπειδὴ καὶ ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑσπέρα, ἐπρόσταξε καὶ ἔρριψαν τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δεμένον χεῖρας καὶ πόδας· τότε λοιπὸν μανθάνει καὶ τὰ εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν του συμβάντα, καὶ εὐθὺς πίπτει εἰς πένθος καὶ βαρυτάτην λύπην· προστάζει ὅμως νὰ εὑρεθοῦν τὰ λείψανα αὐτῶν· ἀλλὰ μετὰ ὀλίγον μανθάνει παρ' ἐλπίδα ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῶν ἑλλήνων, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ υἱός του εἶναι ζωντανοὶ, καὶ ἐπικαλοῦνται τὸν Κορνήλιον. Ὅθεν τρέχει δρομαῖος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὑρίσκων τὸν Κορνήλιον λυθέντα ὑπὸ ἀγγέλου ἐκ τῶν δεσμῶν, καὶ ὑμνοῦντα τὸν Θεὸν, ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγεν, ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, ἀνίσως καὶ ἔδωκε ζωντανοὺς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν του.

Ὁ δὲ ἅγιος ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸ χῶμα ὑγιεῖς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν, ἐβάπτισεν αὐτοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν Δημήτριον καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του· ἔπειτα ἐβάπτισε καὶ ὅλην τὴν πόλιν· ἤτοι τοὺς πολίτας τῶν Σκεψέων, φωτίσας αὐτοὺς διὰ τῆς θεογνωσίας. Μὲ τὰ τοιαῦτα λοιπὸν ἔργα ἐτελείωσε τὴν ἀποστολικήν του ζωὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἀπῆλθε μὲ γῆρας βαθὺ πρὸς τὸν Κύριον· εὐθὺς δὲ ἐφύτρωσε μία βάτος ἀπὸ τὴν γῆν, ἡ ὁποία ἐσκέπασε τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου, καὶ πολλὰ ἐνήργει θαυμάσια· ἔπειτα καὶ ναὸς λαμπρὸς κατεσκευάσθη ἐκεῖ εἰς τιμὴν τοῦ ἀποστόλου· καὶ ὅταν ἔμελλε νὰ γένῃ ἡ μετάθεσις τῶν λειψάνων του, τότε ἡ τιμία κιβωτὸς ἡ τὸ λείψανον ἔχουσα, ὢ τοῦ θαύματος! ὡσὰν ἔμψυχος καὶ ζωντανὴ, ἐκινήθη μόνη καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν· καὶ σταθεῖσα πλησίον εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἀπὸ τότε ἐνεργεῖ θαυματουργίας ἕως τῆς σήμερον. [1]

Οἱ ἅγιοι ΚΡΟΝΙΔΗΣ, ΛΕΟΝΤΙΟΣ, *καὶ* ΣΕΡΑΠΙΩΝ *ἐν θαλάσσῃ βληθέντες, τελειοῦνται.*

* » Ὑπῆρξεν ἄθλος ἡ θάλασσα καὶ τάφος
» Σεραπίωνι, Κρονίδῃ, Λεοντίῳ.

Οἱ ἅγιοι ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ *καὶ* ΣΕΛΕΥΚΟΣ *θηρίοις ἐκδοθέντες, τελειοῦνται.*

* » Τὸν Γορδιανὸν καὶ Σέλευκον θηρίοις,
» Οἱ θηριώδεις ἐκδιδοῦσιν ἀγρίοις.

Ὁ ἅγιος ΜΑΚΡΟΒΙΟΣ *θηρίῳ ἐκδοθείς, τελειοῦται.*

» Ὁ Μακρόβιος τὸν μακρὸν ποθῶν βίον,
» Θηρῶν ὀδοῦσι τὸν βραχὺν λείπει βίον.

Ὁ ἅγιος ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ *(ἢ Οὐαλλεριανὸς) τῷ πόθῳ τῶν μαρτύρων τελειοῦται.*

* » Οὐαλλέριος ἐκ πόθου τῶν μαρτύρων,
» Θνήσκει πρὸς αὐτῷ τῷ τάφῳ τῶν μαρτύρων.

Ὁ ἅγιος ΣΤΡΑΤΩΝ *κέδροις προσδεθεὶς καὶ διαμερισθεὶς, τελειοῦται.*

» Κέδροις ὁ μάρτυς προσδεθεὶς Στράτων δύω,
» Εἷς ὢν τὸ σῶμα, δείκνυται μέρη δύω.

Κύριε καρδιογνῶστα, «[ἀνάδειξον] οὐκ ἄρα κατὰ τὸ συμβὰν ὁ κλῆρος, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῷ Θεῷ δοκοῦν. Ὅρα δὲ καὶ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον ἑρμηνεύοντα ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἰωνᾶ, «καὶ ἔβαλον κλήρους αὐτῶν· «καὶ λέγοντα περὶ τῶν κλήρων, «Μηδεὶς δὲ ἀκούων, ὅτι παρ' ἐκείνοις ὁ κλῆρος εὐδοκίμησε, δεξάσθω ἤδη ὡς ἐφειμένον τὸ τοῦ κλήρου χρῆμα· ἀλλ' ἐννοείτω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔκαεν ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ συμφύλων καὶ γνωρίμων αὐτῷ ἐπάγεται, ὥσπερ τοὺς μάγους δι' ἀστέρος . . . κἀνταῦθα τοίνυν, ἐπειδὴ σύνηθες ἦν τὸ κληροῦσθαι τοῖς ναυτικοῖς ὡς ἔθνεσι, συγκατέβαινον ὁ Θεὸς αὐτοῖς, διὰ τοῦ ἐγνωσμένου αὐτοῖς συμβόλου, τὸν αἴτιον τοῦ κινδύνου ἐγνώρισεν· ἐπεί γε ὁ κλῆρος οὐ πνευματικὸν ἐστί. »

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Κορνηλίου ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. «Μετὰ τὴν σωτήριον ἐπὶ γῆς τοῦ Λόγου ἐπιδημίαν» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλοις.)

Digitized by Google

Οἱ ἅγιοι ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ *καὶ* ΖΩΤΙΚΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Σὺν Λουκιανῷ Ζωτικὸν στέφους ἔρως,
» Ἐρᾷν ἐποίει καὶ στεφανοῦντος ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΗΛΕΙ *ξίφει τελειοῦται*

* » Λύπη παρῆλθεν ὁ πρὶν Ἠλεὶ τὸν βίον;
» Ἠλεὶ δὲ μάρτυς σὺν χαρᾷ θνήσκει ξίφει.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Λεόντιος καὶ Σεραπίων ἔγειναν μαθηταὶ Κρονίδου, ὅστις ἔλαμψε μεγάλως κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ διακόνου, ἐν τῇ πόλει Ἀλεξανδρείας. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτοὶ ἔμαθον τὴν εὐσέβειαν παρ' ἐκείνου, διὰ τοῦτο ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὁμοῦ μὲ τὸν διδάσκαλόν τους Κρονίδην· καὶ ἀφ' οὗ ἐδοκίμασαν πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, τελευταῖον δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐρρίφθησαν μέσα εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον. Ἄγγελοι δὲ ἐξέβαλον ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα, καὶ ἐπρόσταξαν διὰ ὀπτασίας τινὰς χριστιανοὺς νὰ τὰ ἐνταφιάσωσιν. Ὁ δὲ Σέλευκος, καὶ Γορδιανὸς ὁ Καππαδόκης, καὶ Μακρόβιος ὁ ἐκ Παφλαγονίας, ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους παιδείας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλατίας, καὶ ἀφ' οὗ μὲ φωτίαν καὶ στρέβλας ἐξήρθρωσαν τὰ μέλη τοῦ σώματός των, τελευταῖον ἔδωκαν αὐτοὺς βορὰν εἰς τὰ θηρία, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Χριστοῦ. Ὁ δὲ φίλος καὶ ὁμόψυχος αὐτῶν Οὐαλλέριος, θρηνῶν καὶ κλαίων ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τῶν ἠγαπημένων του μαρτύρων, ἀπὸ τὸν πόθον ὃν εἶχε πρὸς αὐτούς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Στράτων δὲ ὁ θαυμάσιος ἐν Βιθυνίᾳ πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ταύτης ἄρχοντα, ἐβασανίσθη μὲ διαφόρους παιδείας· εἶτα ἔδεσαν τὰς χεῖράς του ἀπὸ τοὺς κλάδους δύω κέδρων, τοὺς ὁποίους ἔκλιναν κάτω μὲ βίαν πολλὴν, ἔπειτα τοὺς ἀπέλυσαν εἰς τὸν τόπον των, καὶ οὕτω διεμοίρασαν εἰς δύω τὸν ἅγιον, ὅστις καὶ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ζωτικὸς καὶ Ἠλεὶ καὶ Λουκιανὸς, ἐν τῇ πόλει Τομέων κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος Μαξίμου πολλὰς βασάνους ἔλαβον πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν· ὅλοι δὲ οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἔλαβον τὸ μαρτυρικὸν τέλος εἰς τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ τυράννου, ἐν ἔτει τιέ (315).

---

* *Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ΠΕΤΡΟΣ *ὁ ἐν τῇ Ἀγρίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ῥαγεὶς ὁ Πέτρος τῇ λύσει τοῦ σαρκίου,
» Πρὸς ἄρραγῆ μετῆλθε τὸν Θεὸν πέτραν.

* *Ὁ ὅσιος νέος* ΙΕΡΟΘΕΟΣ *ὁ Ἰβηρίτης, ὁ γεννηθεὶς ἐν ἔτει αχπ'* (1686)· *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ἱερόθεε ἱερὸς Θεῷ γίνῃ,
» Κτείνας τὰ πάθη ἐγκρατείας τοῖς πόνοις.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ'. *ἡ* ΥΨΩΣΙΣ *τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.*

» Τὰς ἐν λάρυγγι Σῶτερ ὑψώσεις φέρει,
» Ὑψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν Κτίσις.
» Ὑψώθη δεκάτῃ Σταυροῦ Ξύλον ἡδὲ τετάρτῃ.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ Ἰσαπόστολος, πρῶτος μεταξὺ τῶν βασιλέων τῆς παλαιᾶς Ῥώμης ἐδέξατο τὸν χριστιανισμόν. Οὗτος λοιπὸν ἔχων πόλεμον, καθὼς μὲν λέγουσί τινες, ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ Μαγνεντίου, καθὼς δὲ ἄλλοι λέγουσιν ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουνάβεως κατὰ τῶν Σκυθῶν, [2] βλέπων δὲ τὸ στράτευμα τῶν

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Ἡ ἀκριβεστέρα ὅμως καὶ ἀληθεστέρα δόξα ἡ παρὰ τοῖς περισσοτέροις ἐπικρατοῦσα εἶναι, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, οὐχὶ κατὰ Μαγνεντίου εἶχε τὸν πόλεμον, οὐδὲ κατὰ Σκυθῶν, ἀλλὰ κατὰ Μαξεντίου· καὶ οὐχὶ ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουνάβεως, ἀλλ' ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος, ἐπάνω τῆς Βαλβίας ἢ Μολβίας γεφύρας· ἐπειδὴ ὁ Μαξέντιος μετεχειρίζετο τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ ἦτο σκληρότατος διώκτης τῶν χριστιανῶν, τούτου χάριν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἠθέλησε νὰ ἐξολοθρεύσῃ αὐτόν. Ὅθεν πρὶν νὰ ἐμβῇ εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰταλίας, εὑρισκόμενος εἰς διαλογισμοὺς, ποῖον Θεὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ βοηθὸν εἰς τὸν πόλεμον, διότι ἦτο εἰδωλολάτρης, πλὴν ἔκλινεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν, ἕνα μὲν καθότι ὁ Φιρμιλιανὸς Λακτάντιος, σοφώτατος ὢν, καὶ εἷς τῶν φυλάκων τῆς ἐν Ῥώμῃ βασιλικῆς βιβλιοθήκης, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν βιβλίων τῶν Σιβυλλῶν καὶ τῶν ἀπανταχοῦ Χρηστηρίων τῶν φανερῶς διαγγελλόντων, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶ Θεὸς, φωτισθεὶς, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ δὴ καὶ τῷ Κρίσπῳ τῷ υἱῷ τοῦ Κωνσταντίνου διδάσκαλος ἐγένετο τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως· ὁ δὲ Κρίσπος πάλιν ἐφανέρωσε τὰς βίβλους ταύτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ Κωνσταντίνῳ, καὶ παλύ τι ὠφέλησεν αὐτὸν εἰς τὸ πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, (ὡς λέγει τοῦτο Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ἐν τινι ἀνεκδότῳ διαλέξει μετὰ στρατιώτου τινὸς, πεμφθέντος παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀγαρηνῶν ἐρωτῆσαι αὐτόν.) Τοῦτο δὲ, καὶ διότι κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶδεν ὅτι ὁ πατήρ του ἔζησεν

Digitized by Google

ἐχθρῶν, ὅτι ἦτο περισσότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν του, εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ φόβον. Ὅθεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρισκομένου, ἐφάνη κατὰ τὸ μεσημέριον τύπος Σταυροῦ εἰς τὸν οὐρανόν, σημειούμενος δι' ἀστέρων, καὶ τριγύρω εἰς τὸν Σταυρὸν ἐφάνησαν γράμματα, τυπούμενα καὶ αὐτὰ δι' ἀστέρων μὲ Ῥωμαϊκὰ ἤτοι Λατινικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔλεγον οὕτω «Ἐν τούτῳ νίκα». [1]

Παρευθὺς λοιπὸν κατασκευάσας σταυρὸν, ὅμοιον μὲ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπρόσταξε νὰ προπορεύεται ἔμπροσθεν τοῦ στρατεύματος. Ἔπειτα συμπλέκεται μὲ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ τούτους κατακράτος νικᾷ, ὥστε οἱ περισσότεροι μὲν ἀπὸ ἐκείνους ἐθανατώθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἔφυγον ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐννοήσας τὴν δύναμιν τοῦ σταυρωθέντος, καὶ πιστεύσας, ὅτι οὗτος μόνος εἶναι ἀληθὴς Θεὸς, ἐβαπτίσθη μὲ τὴν μητέρα του. [2]

Τότε λοιπὸν στέλλει τὴν αὐτοῦ μητέρα Ἑλένην εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ λαμπρότατα τιμήσῃ τὸν ζωοποιὸν Τάφον τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους τόπους, καὶ διὰ νὰ ζητήσῃ μετὰ σπουδῆς νὰ εὕρῃ τὸν τίμιον Σταυρὸν τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος· διὰ τὸν ὁποῖον μὲ πόθον ζέοντα ἐρευνήσασα, εὗρεν αὐτὸν κεκρυμμένον. Ὁμοίως εὗρηκε καὶ τοὺς ἄλλους δύω σταυροὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσταυρώθησαν οἱ δύω λῃσταί· εὗρε δὲ πρὸς τούτοις καὶ τοὺς ἥλους. [1] Ἐπειδὴ δὲ ἡ βασίλισσα εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Τούτου χάριν διὰ τοῦ θαύματος, ὅπερ ἔγεινεν εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν χήραν γυναῖκα, ἥτις ἀνέστη εὐθὺς ἅμα ἤγγισεν εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, διὰ τούτου, λέγω, ἐγνώρισεν αὐτόν. Διότι οἱ ἄλλοι δύω σταυροὶ τῶν λῃστῶν οὐδὲν τοιοῦτον θαῦμα ἐποίησαν. [2]

εὐτυχῶς, ἐπειδὴ ἀπεστρέφετο τὴν τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν· εἰς τοιούτους, λέγω, διαλογισμοὺς εὑρισκόμενος ὁ Ἰσαπόστολος, καὶ μάλιστα διότι ὁ Μαξέντιος μὲν εἶχε στράτευμα ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδας, αὐτὸς δὲ εἶχε πολὺ ὀλιγώτερον, ἓν μεσημέριον ἐπεριπάτει μὲ τοὺς ἀρχιστρατήγους του· καὶ ἐνῷ ἦτον ὁ οὐρανὸς καθαρὸς, βλέπει μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ στύλον φωτὸς εἰς σχῆμα Σταυροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον καὶ γράμματα λέγοντα, Ἐν τούτῳ νίκα· ἤτοι ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σημείου τούτου θέλεις νικήσει· οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἠκολούθησεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην βλέπει ἐν ὁράματι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντα, νὰ κατασκευάσῃ μίαν σημαίαν παρομοίαν μὲ τὸν τύπον τοῦ φανέντος σταυροῦ καὶ νὰ τὴν βάλῃ εἰς τὴν λόγχην του, καὶ οὕτω θέλει κατατροπώσει τοὺς ἐχθρούς. Ὅθεν τοῦτο ποιήσας ἐνίκησε τὸν Μαξέντιον· ὁ δὲ Μαξέντιος νικηθεὶς, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ῥώμην· καὶ ὅταν ἐπέρνα τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Τιβέρεως αὐτὴ ἔπεσεν· πεσὼν δὲ καὶ αὐτὸς, ἐπνίγη μὲ τὸ ἅλογόν του εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οὕτως ἔδωκε κακὸν τέλος, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν εἰς Ἰταλίαν χρόνους ἕξ· ὅρα τὸν Μελέτιον Ἐκκλ. ἱστορ. τόμῳ α'. σελ. 298. Ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαΐου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου λέγεται, ὅτι κατὰ Μαξεντίου ἐποίησε τὸν πόλεμον, καὶ οὐχὶ κατὰ Μαγνεντίου, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

[1] Οὐ μόνον ὁ Συναξαριστὴς οὗτος Μαυρίκιος, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἀξιόλογοι ἱστορικοὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι Λατινικὰ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ γράμματα, κἂν καὶ Λέων ὁ σοφὸς λέγῃ, ὅτι ἦσαν Ἑλληνικά· διότι ἤξευρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἑλληνικὰ ὡς λέγει ὁ Γάζης Παΐσιος· παρὰ δὲ τῷ Δοσιθέῳ σελ. 703 τῆς Δωδεκαβίβλου οὕτω γράφεται· «Κωνσταντῖνε, ἐν τούτῳ νίκα.»

[2] Πότε δὲ, καὶ παρὰ τίνος ἐβαπτίσθη, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου, κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη ἔφερε καὶ τοὺς ἥλους, δι' ὧν προσήλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, δῶρον ἀξιοτίμητον τῷ υἱῷ αὐτῆς· ἐξ ὧν, τὸ μὲν ἕνα ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὸν χαλινὸν τοῦ ἁλόγου του κατὰ τὸ λόγιον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου τὸ λέγον, «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι.» (Ζαχ. ιδ'. 20.) τὸν δὲ δεύτερον ἐβάσταζεν εἰς τὸ πολεμικὸν ἔνδυμα τῆς κεφαλῆς του, ἤτοι εἰς τὴν περικεφαλαίαν του· τὸν δὲ τρίτον, λέγει ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος, ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη διαπερῶσα τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ κινδυνεύσασα ἀπὸ φορτοῦναν, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη· ἀπίστευτον ὅμως κρίνει τοῦτο ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος· καθότι δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἡ ἁγία Ἑλένη μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὴν εἰς Ἱεροσόλυμα· ὁ δὲ Σωκράτης λέγει ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἔκρυψε τὸ τίμιον Ξύλον καὶ τοὺς Ἥλους ἐπάνω τοῦ πορφυροῦ μεγάλου κίονος εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κωνσταντίνου πρὸς φυλακὴν τῆς πόλεως. Τρεῖς δὲ φαίνονται ὅτι ἦσαν οἱ ἥλοι, δύω μὲν οἱ προσηλώσαντες τὰς χεῖρας τοῦ Σωτῆρος, εἷς δὲ ὁ προσηλώσας αὐτοῦ τοὺς δύω πόδας, ὁμοῦ βαλμένους ἕνα ἐπάνω τοῦ ἄλλου. (ὅρα σελ. 102 τῆς Δωδεκαβίβλ.) ἂν καὶ ὁ Γάζης Παΐσιος λέγῃ, ὅτι ἡ κοινὴ παράδοσις θέλει ὅτι νὰ ἦσαν τέσσαρες οἱ ἥλοι, δύω οἱ προσηλώσαντες τὰς χεῖρας, καὶ δύω οἱ τοὺς πόδας προσηλώσαντες τοῦ Κυρίου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι οἱ δύω σταυροὶ τῶν λῃστῶν ἐφέρθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐτέθησαν ὑποκάτω τοῦ ἐν τῷ φόρῳ πορφυροῦ κίονος, καὶ τὸ βικίον τοῦ μύρου, ᾧ ἠλείφατο ὁ Κύριος· εἰς δὲ τὸν κίονα τοῦ Κωνσταντίνου ἦσαν οἱ ἥλοι τοῦ Σταυροῦ, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἐν ᾧ ἐκάθισεν ὁ Χριστὸς· εἰς δὲ τὸ ἔδρασμα τοῦ πορφυροῦ κίονος ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἰδίαις χερσὶ, τοὺς δώδεκα κοφίνους καὶ τὰς ἑπτὰ σπυρίδας, εἰς ἃς ἐβλήθησαν τὰ περισσεύματα τῆς ἀρτοκλασίας τοῦ Κυρίου· ὁμοίως καὶ τὸν πέλεκυν τοῦ Νῶε, δι' οὗ κατεσκεύασε τὴν κιβωτόν. (ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλ.)

Digitized by Google

Τότε λοιπὸν ἠσπάσατο καὶ προσεκύνησε τὸν τίμιον Σταυρὸν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ ἡ βασίλισσα Ἑλένη, καὶ ὅλη ἡ μετ' αὐτῆς Σύγκλητος τῶν Ἀρχόντων. Ἐπειδὴ δὲ ἐζήτει καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ αὐτόν, δὲν ἦτον δὲ δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου διὰ τὸ πολὺ πλῆθος· τούτου χάριν ἐζήτησαν κατὰ δεύτερον λόγον κἂν νὰ ἰδοῦν μόνον τὴν γλυκυτάτην θεωρίαν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτω διὰ μόνης τῆς θεωρίας νὰ εὐχαριστήσουν τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον των. Ὅθεν ὁ τότε μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν Ἄμβωνα, καὶ σηκώσας ὑψηλὰ μὲ τὰς δύω του χεῖρας τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἔδειξεν αὐτὸν φανερῶς εἰς ὅλους τοὺς ὑποκάτω εὑρισκομένους χριστιανοὺς, οἵτινες εὐθὺς ὅτε τὸν εἶδον, ἐφώναξαν ἀπὸ καρδίας ὅλοι ὁμοῦ τὸ « Κύριε ἐλέησον. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπρόσταξαν οἱ θειότατοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἑορτάζωσιν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν τὴν τιμίαν ταύτην καὶ παγκόσμιον Ὕψωσιν τοῦ θείου Σταυροῦ, εἰς δόξαν τοῦ ἐν αὐτῷ προσηλωθέντος Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. [1] Τὴν κατὰ πλάτος τοῦ Σταυροῦ διήγησιν, ὅρα εἰς τὸν Νέον Θησαυρόν· καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαρ-

---

Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἐγνωρίσθη καὶ ἀπὸ τὸν τίτλον (ἤτοι αἰτίαν) ὅνπερ εἶχεν ἐπάνω, ὅστις ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ σανίδος, ἐφυλάχθη ἀδιάφθορος, οἱ δ' ἄλλοι σταυροὶ τῶν λῃστῶν τίτλον οὐκ εἶχον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ Ἁγία Ἑλένη εὗροῦσα τὸ τίμιον Ξύλον, ἄλλο μὲν ἀπὸ αὐτὸ, ἀφῆκεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, παραδοῦσα τοῦτο ἐν ἀργυρῷ κιβωτίῳ εἰς τὸν Πατριάρχην Μακάριον, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος· ἄλλο δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεκόμισεν εἰς τὸν υἱόν της Κωνσταντῖνον, τὸν ὁποῖον εἰσήγαγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς πύλης τοῦ Ὑψωμαθείου· τὰ δὲ ἐν τῷ τιμίῳ Ξύλῳ εὑρεθέντα βάλσαμα, κρῖνα, ῥόδα, κώστους, βασιλικοὺς καὶ ἄλλα εὐώδη, ἐφύτευσεν εἰς γάστρας ἵνα σώζωνται· ἀνήγειρε δὲ μοναστήριον καὶ ὠνόμασεν αὐτὸ Γαστρίαν (ἴσως διὰ τὰς ἀνωτέρω γάστρας) ὅπου καὶ ἐκατοίκησε. Σημείωσαι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ τίμιον Ξύλον, ὄχι μόνον ἐφυλάχθη ἄσηπτον ἐν τῇ γῇ τριακοσίους τριάκοντα χρόνους, ἀλλὰ καὶ ἀνέστησε μίαν γραῖαν γυναῖκα ἡμιθανῆ κατὰ τὸν Σωζόμενον· καὶ τελειον νεκρὸν, κατὰ τὸν Νικηφόρον· ἀλλὰ καὶ διαμοιρασθὲν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἀνελάττωτον ἔμεινεν διότι εἶπεν ὁ θεῖος Κύριλλος ἐν Κατηχήσει τετάρτῃ « Διὰ τοῦ σταυρικοῦ ξύλου τῆς γῆς ἅπας ὁ κόσμος, εἰς τμήματα μερισθέντος, διαπεπλήρωται· διηγεῖται δὲ καὶ ὁ Παυλῖνος εἰς τὴν ἑνδεκάτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὅτι ὁ Σταυρὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ τῆς εὑρέσεως αὐτοῦ μεταδίδοται εἰς κοινὴν ὠφέλειαν, καὶ μείωσιν οὐχ ὑφίσταται· ἀλλὰ μένει ἀνελλιπὴς καὶ ἀκέραιος· καὶ μεριζόμενος κατέχεται, καὶ πάλιν ὅλος προσκυνεῖται· ἐπειδὴ τάξις ἦτον, ὅταν οἱ προσκυνηταὶ ὑπήγαινον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐλάμβανον μέρος ἀπὸ τὸ τίμιον Ξύλον καὶ ἕτερον μαζί των, εἰς μαρτυρίαν καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐκεῖσε ἐλεύσεώς των. Ὅθεν ἐκεῖ ὅπου ἐκόπτετο καὶ μετεδίδοτο ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἐκεῖ καὶ ἐπληθύνετο· ὥσπερ καὶ οἱ πέντε ἄρτοι ἐπληθύνοντο διὰ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων. Τοῦτο φαίνεται βεβαιῶν καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγων, « Αὐτὸ δὲ τὸ ξύλον ἐκεῖνο, ἔνθα τὸ ἅγιον ἐστάθη Σῶμα καὶ ἀνεσκολοπίσθη, πῶς ἐστι περιμάχητον ἅπασι; καὶ μικρόν τινα (κόκκον) λαμβάνοντες ἐξ ἐκείνου πολλοὶ, καὶ χρυσῷ καταχλείοντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν τραχήλων ἐξαρτῶσι τῶν ἑαυτῶν καλλωπιζόμενοι; καίτοι καταδίκης τὸ Ξύλον ἦν, καίτοι τιμωρίας. » (Λόγ. ὅτι, Θεὸς ὁ Χριστός. Τόμ. ς'.) διὰ τοῦτο ὡς φαίνεται εὑρίσκονται εἰς τὸν κόσμον, καὶ τόσα πολλὰ μέρη τιμίου Ξύλου.)

Τὸ δὲ μέγεθος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον εἰς μὲν τὸ μῆκος, ποδῶν δεκαπέντε, εἰς δὲ τὸ πλάτος, ἤτοι εἰς τὸ πλάγιον ξύλον, ποδῶν ὀκτὼ, καθὼς εἶναι παλαιὰ παράδοσις (καὶ ὅρα σελ. 20 τοῦ νεοτυπώτου Τροπαίου τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λέγει, ὅτι τὸ χόνδρος καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πλαγίου Ξύλου τοῦ Σταυροῦ ἦτρν μία σπιθαμὴ, αὐταῖς λέξεσιν « Ἐννόησον καὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν τόπον· ἆρα μιᾶς σπιθαμῆς εἶχε περίμετρον ὁ τύπος τοῦ Ξύλου; εἶχε ποδὸς μέτρον ἡ πῆξις τοῦ Σταυροῦ; » (Λόγ. εἰς τὸ πῶς οἶδε γράμματα μὴ μεμαθηκώς. Τόμῳ Ε'.)

Ἡ αἰτία δὲ διὰ τὴν ὁποίαν μαζὶ μὲ τὸν Σταυρὸν ἑνοῦται καὶ βασιλικὸς, ὅταν γίνεται ὁ ἁγιασμὸς, εἶναι αὕτη. Ἱστορεῖ ὁ μοναχὸς Ἀλέξανδρος, ὅτι βασιλικὸς ἀνεβλάστανε πάντοτε ἐπάνω τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ, ὑποκάτω τοῦ ὁποίου ἦτον χωσμένος ὁ τίμιος Σταυρός. Ἀνέσπων δὲ τὸν βασιλικὸν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες εἶχον ἐκεῖ ἐπάνω ναὸν καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης· πλὴν αὐτὸς πάλιν ἀνεβλάστανεν. Ὅθεν εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, μὲ βασιλικὸν, καὶ ὄχι μὲ ἄλλο φυτὸν, ποιοῦμεν τὸν διὰ τοῦ Σταυροῦ μικρὸν καὶ μέγαν ἁγιασμόν. (Ὅρα σελ. 25 καὶ 177 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ὅπου ἑορτάζεται ἰδιαίτερον ἡ εὕρεσις τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν τιμίων Ἥλων.)

Προσθέτω ἐδῶ καὶ ὅσα σημειοῖ ὁ Γάζης Παΐσιος εἰς τὰ προβλήματα ἅτινα λύει τοῦ Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτζη βασιλέως Μοσχοβίας ἐν ἔτει 1645 ὡς ἀξιόλογα, ἅτινα σώζονται ἐν χειρογράφοις· ἤγουν ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον ὅμοιον ὡς ἂν τὸ στοιχεῖον Τ. Ὅθεν τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἰεζεκιὴλ τὸ λέγον. « Δίελθε μέσην Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων, » καὶ τὰ ἑξῆς· (Ἰεζ. θ'. 4.) τοῦτο, λέγω, μετέφρασαν ὁ Ἀκύλας καὶ ὁ Θεοδοτίων οὕτω· « Δὸς τὸ Ταῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα. » Συμμαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ ὁ Ὠριγένης, καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος. Ὅθεν καὶ ὁ ἄθεος Λουκιανὸς εἰς τὸν ἐπιγραφόμενον λόγον του « Δίκη φωνηέντων ἀποφασίζει νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλην καταδίκην, τὸ Ταῦ, παρὰ τὴν σημείωσίν του, ἤτοι τὸν σταυρόν· δὲν εἶναι δὲ, λέγει, διὰ τοῦτο τριμερὴς μόνον ὁ σταυρὸς, ὡς τὸ Τ, ἀλλὰ καὶ τετραμερὴς· καθότι ὁ τίτλος ὁ τεθεὶς ὑπὸ τοῦ Πιλάτου

Digitized by Google

γαρίτας, καὶ εἰς τὸν Ποιμενικὸν Αὐλὸν καὶ εἰς τὸν Κωφόν. »

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκοιμήθη καὶ ἐν Κυρίῳ ἀνεπαύσατο, ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Χρυσόστομος· διὰ δὲ τὴν παροῦσαν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μετετέθη ἡ θεία τούτου μνήμη κατὰ τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, ὡς ἂν, οἶμαι, λαμπρῶς καὶ τελείως ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Χρυσοστόμου ἑορτάζοιτο.

—

Μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλίσσης ΠΛΑΚΙΛΛΗΣ συζύγου γενομένης τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

» Φθαρτὸν λιποῦσα στέμμα γῆς ἡ Πλακίλλα,
» Ἐν οὐρανοῖς ἄφθαρτον εὑρίσκει στέφος.

* Αὕτη ἂν καὶ ἦτο γυνὴ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν ἔτει τοθ' (379) βασιλεύσαντος, καὶ εἶχε τὴν ἐπὶ γῆς βασιλείαν, μόλον τοῦτο ἠγάπα καὶ ἐπεθύμει νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερον τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· διότι δὲν ἔκαμεν αὐτὴν νὰ ὑπερηφανευθῇ τὸ ὕψος τῆς ἐπιγείου βασιλείας ὅπερ εἶχεν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐταπείνονε καὶ ἤναπτεν αὐτὴν εἰς τὸν πόθον τῆς οὐρανίου βασιλείας. Διότι ὅσον μεγάλη ἦτον ἡ εὐεργεσία, ἣν ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ὁ Θεὸς, τόσον καὶ αὐτὴ ἔδειξε μεγάλην ἀγάπην εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτῆς Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἀοίδιμος μὲ διαφόρους τρόπους ἐφρόντιζε νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἔχοντας τὰ μέλη τοῦ σώματος βεβλαμμένα καὶ μισερά· ἐπεσκέπτετο δὲ τοὺς τοιούτους ἀσθενεῖς, χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί της ὑπηρέτας καὶ δούλους καὶ δορυφόρους, ἂν καὶ ἦτο βασίλισσα. Ἀλλὰ τούτους νοσοκομοῦσα μόνη μὲ τὰς ἰδίας της χεῖρας, πορευομένη μὲν εἰς τὰς οἰκίας των, δίδουσα δὲ εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐκεῖνα, ὅσα τοῦ ἐχρειάζοντο. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα τῆς ἐκκλησίας περιπατοῦσα ἡ μακαρία, ὑπηρέτει τοὺς κλινήρεις, μόνη της πιάνουσα τὸ ἀγγεῖον καὶ μαγειρεύουσα δι' αὐτούς· μόνη της γευομένη ἀπὸ τὸ ζωμίον, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ φαγητόν των· μόνη της πλύνουσα τὸ ποτήριον τῶν ἀρρώστων· καὶ μόνη της κάμνουσα ὅλα τὰ ἄλλα ἔργα, ὅσα εἶναι ἴδια τῶν δούλων καὶ δουλευτριῶν. Εἰς ἐκείνους δὲ, ὅσοι ἐζήτουν νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴν, καὶ νὰ κάμουν αὐτοὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρρώστων, ἔλεγε ταῦτα τὰ ἀξιομνημόνευτα λόγια, Εἰς μὲν τὴν βασιλείαν τὴν ὁποίαν ἔχω, πρέπει νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· εἰς ἐμὲ δὲ πάλιν τὴν βασίλισσαν πρέπει, νὰ προσφέρω εἰς τὸν Θεὸν τὴν διὰ τοῦ σώματός μου ὑπηρεσίαν, εὐχαριστοῦσα διότι μοὶ ἐχάρισε τὴν βασιλείαν ταύτην.

Εἰς δὲ τὸν ὁμόζυγόν της βασιλέα Θεοδόσιον ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ συχνάκις, Πάντοτε, ὦ ἄνδρα μου, πρέπει νὰ συλλογίζεσαι, τί ἦσουν πρὸ τοῦ νὰ γένῃς βασιλεὺς, καὶ τί εἶσαι τώρα, διότι, ἐὰν αὐτὰ ἐνθυμῆσαι, δὲν θέλεις γένῃ εἰς τὸν εὐεργέτην σου Θεὸν ἀχάριστος· ἀλλὰ θέλεις κυβερνήσει κατὰ νόμους τὴν βασιλείαν, ἣν αὐτός σοι ἐχάρισε· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλεις εὐχαριστήσει τὸν χαρίσαντά σοι τὴν βασιλείαν. Τοιαῦτα λόγια μεταχειριζομένη πάντοτε ἡ ἀείμνηστος βασιλὶς, ἐπρόσφερεν αὐτὰ εἰς τὰ καλὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός της, ὡς ἂν πότισμα κάλλιστον καὶ ἁρμοδιώτατον.

ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὸ σχῆμα ἔχοντα τοῦ Τ, ἐσχημάτισε τὸν σταυρὸν τετραμερῆ· ἐν σανίδι δὲ ὁ τίτλος καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἐχαράχθη, ὡς ἑρμηνεύει Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον· καὶ οὐχὶ ἐν χάρτῃ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον λέγεται τριμερὴς, διὰ τὴν ἐκ παραδόσεως ἱστορίαν τοῦ Λώτ· ὅθεν καὶ ὁ Δαμασκηνὸς ψάλλει ἔν τινι τροπαρίῳ « Ἐν τῇ κυπαρίσσῳ ὡς ηὐδόκησας, καὶ τῇ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, σαρκὶ συνανυψούμενος· » ἀκολουθῶν εἰς τὸν Ἡσαΐαν λέγοντα. « Ἐν κυπαρίσσῳ, καὶ πεύκῃ, καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου. (Ἡσ. ξ'. 13) εἶχε δὲ, λέγει, καὶ ὑποπόδιον ὁ σταυρὸς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν οἱ πόδες τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, διὰ νὰ καρφωθῶσιν εἰς αὐτὸ δυνατώτερα, ὡς γράφουσιν ὁ θεῖος Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἰουστῖνος, καὶ οὕτως ἐπληρώθη τὸ Δαβιτικόν· « Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστι. » (ψαλ. γη'. 5.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ· ὁ Κρήτης Ἀνδρέας δύω λόγους, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν· » τοῦ δὲ ἑτέρου « Κινήσωμεν ἀγαπητοί. » Παντολέων ὁ πρεσβύτερος Μονῆς τῶν Βυζαντίων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὅτε τῆς παρούσης ἑορτῆς » Ἀλέξανδρος μοναχὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὴν κέλευσιν τῆς ὑμετέρας. » (σώζονται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἰάκωβος ὁ μοναχὸς καὶ ταπεινός. (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος) Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή. » Παντολέων ὁ διάκονος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάλιν ὑψοῦται Σταυρός. » (σώζονται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀνωτέρω, ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων·) ὁ Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ « Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή· » ὁμοίως καὶ ἕτερον λόγον ὁ αὐτὸς· οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶσα μὲν ἡ ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττονα μεταβολή. » (σώζονται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσ.)

Digitized by Google

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἑαυτόν της καὶ τὸν ἄνδρα της. Ὅθεν δουλεύουσα τὸν Θεὸν καθ' ὅλην της τὴν ζωὴν μὲ ἐγκράτειαν, μὲ προσευχὴν, μὲ κακοπάθειαν γενναίαν μὲ τὴν πρὸς πάντας ἱλαρότητα καὶ μὲ τὴν συμπάθειαν τῶν δεομένων πτωχῶν, οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς ὃν ἐδούλευε Θεὸν, πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· τόσην δὲ ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της ὁ βασιλεὺς καὶ ὁμόζυγος αὐτῆς Θεοδόσιος, ὥστε, ἐπειδὴ οἱ Ἀντιοχεῖς, κινηθέντες ἀπὸ ἕνα ἄγριον καὶ πονηρὸν δαίμονα, ἐθυμώθησαν ἐναντίον τῶν βασιλικῶν ἀνδριάντων, καὶ τὸν χάλκινον ἀνδριάντα τῆς πανευφήμου Πλακίλλης ταύτης κατεκρήμνισαν καὶ ἔσυραν ἀτίμως αὐτὸν εἰς πολλὰ μέρη τῆς πόλεως· τόσην, λέγω, ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τότε, ὥστε ἐθυμώθη μεγάλως διὰ τὴν ἀτιμίαν ταύτην, καθὼς ἦτον καὶ πρέπον νὰ θυμωθῇ· καὶ ἐσήκωσε τὰ προνόμια τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, καὶ ἐφοβέρισεν, ὅτι θέλει κατακαύσει αὐτὴν, καὶ ὅτι ἀπὸ πόλιν, θέλει τὴν μετασκευάσει χωρίον. [1]

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅσιος Μακεδόνιος, ὁ ὁποῖος τότε ἠσκήτευεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ βουνοῦ, ἔγραψεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν ὀργήν του· διὰ τοῦτο παρεκινήθη νὰ ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ταῦτα, Δὲν ἔπρεπεν, ὦ πάτερ, διότι ἐγὼ ἔσφαλα εἰς τοὺς ἀντιοχεῖς, αὐτοὶ νὰ δείξουν τόσην ὕβριν καὶ ἀτιμίαν μετὰ θάνατον εἰς μίαν τοιαύτην γυναῖκα, ἥτις ἦτον ἀξιωτάτη παντὸς ἐπαίνου καὶ τιμῆς· ἐναντίον εἰς ἐμὲ ἔπρεπεν οἱ ἀντιοχεῖς νὰ ἁρματώσουν τὸν θυμόν τους, καὶ ὄχι κατ' ἐκείνης.

Μετὰ ταῦτα ὅμως ὠφελήθη ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπὸ τὰς εἰρημένας ἀγαθὰς συμβουλὰς τῆς μακαρίας συζύγου του Πλακίλλης εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὸν θυμόν, καὶ νὰ νικᾷ τὴν ὀργήν του, καθὼς θέλει δείξει τὸ ἀκολούθως ῥηθησόμενον. Διότι ὁ βασιλεὺς ἀντὶ νὰ ἐκδικήσῃ μὲ μεγάλας τιμωρίας τοὺς Ἀντιοχεῖς διὰ τὴν τόσην ἀτιμίαν ἣν ἔδειξαν εἰς τοὺς βασιλικοὺς ἀνδριάντας, καὶ ἀντὶ νὰ τοὺς ἀφανίσῃ ἐξ ὁλοχλήρου, αὐτὸς ἐνθυμούμενος τὰ ἀνωτέρω λόγια τῆς γυναικός του, καὶ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐνομοθέτησεν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, αὐτὰ, λέγω, ἐνθυμούμενος, ἐφοβέρισε μὲν μόνον διὰ νὰ ἀφανίσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀντιοχέων· ἀλλὰ πάλιν ἐφέρθη εἰς αὐτοὺς ἥμερα καὶ φιλάνθρωπα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ὕβρις αὕτη καὶ ἀτιμία, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν οἱ Ἀντιοχεῖς ἐναντίον εἰς τοὺς ἀνδριάντας τῆς βασιλίσσης Πλακίλλης ἔγεινεν ὕλη καὶ ὑπόθεσις τοῦ νὰ συγγράψῃ ὁ χρυσορρήμων κάλαμος τοῦ Ἰωάννου τοὺς καλοὺς ἐκείνους καὶ ῥητορικωτάτους λόγους τῶν ἀνδριάντων.

Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς Ἕκτης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἁγίων ἑκατὸν ἑβδομήκοντα Πατέρων, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τῶν Μονοθελητῶν συνελθόντων.

* » Ὑπόστασιν μὲν τοῦ Θεανθρώπου μίαν,
» Διττὰς δὲ γνῶθι καὶ θελήσεις καὶ φύσεις.

* Ἕτερον.

» Σέβειν θελήσεις τοῦ Θεανθρώπου δύω,
» Ἕκτη διδάσκει πληθὺς εὐσεβοφρόνων.

† Αὕτη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ Ἕκτη Σύνοδος συνηθροίσθη ἐν τῷ τρούλλῳ τοῦ παλατίου τῷ λεγομένῳ Ὠάτῳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, τοῦ ὄντος πατρὸς [1] Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου τοῦ καλουμένου ῥινοτμήτου, ἐν ἔτει χπ'. (680) καὶ ὁ μὲν Πύρρος (ἢ παρ' ἄλλοις Σέργιος) ἦτο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ Ἀγάθων, ἦτο πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Αὕτη λοιπὸν ἤλεγξε καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλε Σέργιον, Πύρρον, Πέτρον καὶ Παῦλον τοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχας· Μακάριον (ἢ παρ' ἄλλοις Μακρόβιον) τὸν Ἀντιοχείας, Κῦρον Ἀλεξανδρείας, Ὀνώριον τὸν Ῥώμης, Στέφανον καὶ Πολυχρόνιον καὶ Θεόδωρον τὸν τῆς Φαρὰν ἐπίσκοπον καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, οἵτινες ἐδογμάτιζον ἀσεβῶς ἐπὶ Χριστοῦ μίαν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ πονηροῦ δόγματος κατεβίβαζον εἰς πάθος τὸ ἀπαθὲς τῆς θεότητος, καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς ἀτοπίας κατεχρημνίζοντο. Ἐδογμάτισε δὲ ἡ αὐτὴ Σύνοδος νὰ φρονῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα ἐπὶ Χριστοῦ, μίαν μὲν ὑπόστασιν τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, δύω δὲ φυσικὰς θελήσεις καὶ ἐνεργείας καθότι καὶ αἱ δύω φύσεις ἐν τῷ ἑνὶ Χριστῷ ἐφυλάχθησαν ἄτρεπτοι καὶ ἀσύγχυτοι, καὶ ποτὲ μὲν ἡ μία φύσις, ποτὲ δὲ

[1] Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τῷ Μηναίῳ καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Πωγωνάτος ἦτον υἱὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου. Σημείωσαι, ὅτι ἡ Σύνοδος αὕτη ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου μετὰ τῶν ἄλλων πέντε οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Digitized by Google

ἡ ἄλλη ἐπεδείξατο τὴν ἰδικήν της θέλησιν καὶ ἐνέργειαν· ἡ δὲ τῶν Κανόνων ἔκδοσις ἔγεινεν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τούτου· καὶ ὅρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 146.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΠΑ.

» Ἤδειτο Πάπας πρὸς τὰ στίγματα στένειν.
» Βοηθὸν ἐγγὺς τὸν Θεὸν κεκτημένος.

Οὗτος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ βασιλέως, καὶ Μάγνου ἡγεμόνος πόλεως Λαράνδου τῆς ἐπαρχίας Λυκαόνων. Ὁ δὲ τρόπος τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ εἶναι ποικίλος καὶ πολυειδής, διότι ἔλαβε μὲν πληγὰς εἰς τὰς σιαγόνας, ὑπέφερε δὲ κρεμασμοὺς καὶ ξεχισμοὺς ἀπὸ ὀνύχια σιδηρᾶ· ἔλαβε καρφώσεις ὑποδημάτων σιδηρῶν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τρέχῃ μὲ αὐτά· καὶ οὕτω μετὰ τοιαῦτα βάσανα παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΛΗΣ ξίφει τελειοῦται.

» Πρὸς κλῆσιν ἦκει καὶ Θεοκλῆς τὴν ἄνω,
» Ἔχων ὄχημα τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ τὸ νήπιον ξίφει τελειοῦται.

» Βαλεριανῷ τῷ μικρῷ Θεὸς μέγας,
» Ἐν οὐρανῷ δέδωκε πάμμεγα στέφος.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρίσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳφκζ'* (1527), *καὶ μαθητὴς χρηματίσας τοῦ ἁγίου Νήφωνος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ξίφει τελειοῦται.* [2]

† » Μακάριος σὺ καὶ μακάρων εἰς τόπον,
» Θανὼν ἀπῆλθες διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΗΤΑ.

» Φλέγῃ Νικήτα καὶ γίνῃ Νικηφόρος,
» Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πυρφόρος Νικηφόρος.
» Πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ καμίνῳ βλήθῃ Νικήτας.

† Οὗτος ἐβλάστησεν ἀπὸ τὸ λαμπρότερον γένος τῶν Γότθων, ὅπερ εὑρίσκετο πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἴστρου [1] κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλ'. (330)· ἔμαθε δὲ τὴν εὐσεβῆ πίστιν παιδιόθεν ἀπὸ τὸν Μακάριον τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εὐσεβῶς ὁμοῦ καὶ εὐγενῶς ἀνετράφη, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε καὶ τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς του νὰ πιστεύωσι καὶ ἐκεῖνοι καὶ νὰ πολιτεύωνται εὐσεβῶς καὶ ἐναρέτως, καθὼς καὶ αὐτὸς εὐσεβῶς ἐπίστευε καὶ ἐναρέτως ἐπολιτεύετο, κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας εἰς ὅλους γινόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δυσσεβὴς Ἀθηνάριχος ὁ ἄρχων καὶ πρῶτος τοῦ ἑνὸς μέρους τοῦ Γοτθικοῦ γένους, (εἰς δύω μέρη ἦτον αὐτὸ χωρισμένον) ἐπειδή, λέγω, αὐτὸς ἐνικήθη πολλὰ αἰσχρῶς ἀπὸ τὸν Φριτιγέρνην τὸν ἄρχοντα τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Γότθων, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συμμαχίαν τοῦ θείου σταυροῦ καὶ τοῦ στρατεύματος τῶν Ῥωμαίων, τούτου χάριν, ἀφ' οὗ μὲ πολυκαιρίαν πάλιν ἀνέλαβε καὶ ἐδυναμώθη, ἐφέρετο ὁ μιαρὸς μὲ μεγάλην μανίαν κατὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, καὶ ἐτιμώρει αὐτοὺς μὲ βαρβαρικὰ καὶ ἀνυπόφορα παιδευτήρια. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸς οὕτως ἐποίει ὁ ἀλιτήριος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ ἐπρόσταζε νὰ μιμῶνται τὴν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἰδικήν του μανίαν καὶ ἀγριότητα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Νικήτας, ηὔξανε περισσότερον τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐκήρυττε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν λαμπρότερον· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν Γότθους αἱφνιδίως ἐκεῖ, ὅπου ἐδίδασκε, καὶ βιαίως ἁρπάζεται ὑπ' αὐτῶν. Ἔπειτα ἀναγκάζεται νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο, διὰ τοῦτο ἐσύντριψαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του· στομωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν παιδείαν ταύτην, περισσότερον ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο ἐρρίφθη ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν καὶ οὕτω ὁ νικηφόρος ἀληθῶς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς ὁμογενεῖς του Γότθους. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεκαλύφθη διὰ μέσου ἑνὸς ἀστέρος εἰς τὸν φίλον καὶ γνώριμόν του Μαριανόν, ὁ ὁποῖος με-

---

[1] Ὁ Πάπας οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Μαρτίου· διότι ἐκεῖνος μὲν κρεμασθεὶς εἰς δένδρον ἄκαρπον, ἐτελειώθη, οὗτος δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθεν.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ἴστρος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, καλεῖται ὁ Δούναβις ποταμὸς κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμβαίνει εἰς αὐτὸν ὁ Σαῦος ποταμὸς ἕως τῆς Μαύρης θαλάσσης ἢ ὡς ἄλλοι θέλουσι, κατὰ τὸν τόπον τῆς Ἀξιουπόλεως καὶ κάτω, μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. σελ. 227 καὶ 416.

Digitized by Google

τέφερεν αὐτὸ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην Μουεστηνῶν· καὶ ἐκεῖ ἐτιμήθη μὲ ναὸν μεγαλοπρεπῆ καὶ μὲ ἄλλας τιμὰς μαρτυρικάς· ὅπου ἐνεργοῦσε διάφορα θαύματα. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν σὺν Νικήτᾳ ἀθλησάντων.*

* » Ἀθλοῦσι πληθὺς εὐσεβῶν ἐν Γοτθίᾳ,
» Τὴν βάρβαρον ἐίψαντες ἐκποδῶν φρένα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΟΥ πρεσβυτέρου τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλος,
» Ζωὴν ἄληκτον εὗρε σὺν Θεοῦ φίλοις.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ χωρίον καλούμενον Μύρμηξ, εὑρισκόμενον κατὰ τὸ θέμα τοῦ Ὀψικίου· εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ὅμοιον καὶ σύστοιχον μὲ τὸ ὄνομα τῆς μητρός του· διότι καθὼς αὐτὸς ὠνομάζετο Φιλόθεος, οὕτω καὶ ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Θεοφίλα· λαβὼν δὲ γυναῖκα, καὶ γεννήσας παιδία μὲ αὐτὴν, ὡς εὐλαβὴς καὶ σώφρων ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Ἀπὸ τότε λοιπὸν σχολάζων πάντοτε ὁ ἀοίδιμος εἰς νηστείας καὶ προσευχὰς, ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Ὅθεν εἰς πολλοὺς μὲν πεινασμένους παραδόξως ἐχάρισεν ἄρτον, νερὸν δὲ τοῦ ποταμοῦ μετέβαλεν εἰς οἶνον· καὶ πέτραν μεγάλην μετέθεσεν εἰς ἄλλον τόπον μὲ μόνον τὸν λόγον του· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ἐποίησεν, ἐν ὅσῳ ἔζη εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς μνῆμα, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς χρόνου μετετέθη τὸ λείψανόν του εἰς ἄλλον τόπον Ὅτε δὲ ἔμελλον νὰ μεταθέσωσιν αὐτὸ δύω ἱερεῖς, ὢ τοῦ θαύματος! ἐξήπλωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἂν ἦτο ζωντανὸς τὰ δύω του χέρια, καὶ πιάσας τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς δύω ὠμους ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ περιπατήσας τρία βήματα, κατετέθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εὑρίσκεται μέχρι τῆς σήμερον, μῦρον ἀναβλύζων ἀένναον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς θαυμαστῆς καὶ καθαρᾶς καὶ ξένης πολιτείας του.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ μαρτύριον αὐτοῦ συνέγραψεν Ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ «Νικητικοὺς ἀγῶνας τοῦ Μάρτυρος» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τοῦ αὐτοῦ καὶ ἕτερον μαρτύριον· οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγίνετο ἀνὴρ συγκλητικὸς ὀνόματι Νικήτας.»

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ τοῦ ἀπὸ Μίμων.

» Βάπτισμα παῖξαι προτραπεὶς παίζειν πλάνην,
» Ῥύπτῃ δὲ Πορφύριε, καὶ τέμνῃ ξίφει.

Οὗτος Μίμος ὢν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361)· ἐπροστάχθη μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν παραβάτην, ὅτε ἑωρτάζοντο τὰ μιαρὰ καὶ ἀνόσια αὐτοῦ γενέθλια (ἤτοι ἡ ἡμέρα ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη), νὰ μιμηθῇ καὶ νὰ περιπαίξῃ τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν βαπτισθεὶς μέσα εἰς νερὸν ἐφώναξε, βαπτίζεται Πορφύριος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ νεροῦ καὶ ἐνδυθεὶς ἱμάτια ἄσπρα, καθὼς δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ ποιοῦσιν ὅταν βαπτίζωνται, ταῦτα, λέγω, ποιήσας, ὡμολόγησε τὸν ἑαυτόν του χριστιανὸν μὲ πολλὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ καὶ ἡ Θεία χάρις ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν ὁμολογίαν ταύτην· ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν του ταύτην μὲ ξίφος τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται. [1]

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ΑΚΑΚΙΟΥ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς. [2]

» Τιμῶντες ἡμεῖς εὕρεσιν σοῦ λειψάνου,
» Εὕροιμεν Ἀκάκιε τῶν κακῶν λύσιν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Χριστὸν θεωρῶν σοὶ προτείνοντα στέφος,
» Τὴν σὴν προτείνεις Μάξιμε ξίφει κάραν.

Αἱ ἅγιαι δύω ΚΟΡΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Γνώμην ἔχουσαι καὶ προθυμίαν μίαν,
» Κόραι δύω κλίνουσιν αὐχένας ξίφει.

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος ΣΤΕΦΑΝΟΥ. [3]

» Εὕρημα κοινὸν ὁ Στέφανος τῇ Κτίσει,
» Θεοῦ μεγίστου πρωταγωνιστὴς μέγας.

---

[1] Ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ὁ Πορφύριος οὗτος ὁ ἀπὸ Μίμων, ἀπὸ τὸν Πορφύριον ἐκεῖνον ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου. Καθότι οὗτος μὲν ἦτον ἐπὶ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ· καὶ καθότι ἄλλο δίστιχον ἔχει οὗτος, καὶ ἄλλο, ἐκεῖνος.

[2] Ἡ δὲ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου Ἀκακίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαρτίου.

[3] Ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ, ἑορτάζεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου.

Digitized by Google

* *Ὁ ἐν Ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν* ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ *Ἀρχιεπίσκοπος Λαρίσσης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Γήθεν μεταστὰς Βησσαρίων εἰς πόλον,
» Κἀκεῖ ἀρητὴρ ἐστι σὺν θυηπόλοις.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἦτον ἐν ἔτει ἀφν' (1550)· καταγόμενος ἀπὸ χωρίον τῶν καλουμένων μεγάλων Πυλῶν, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς τὰ τέλη τῆς Μακεδονίας· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, Θετταλίας· ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνετράφη ἀπὸ γονεῖς ὀρθοδόξους· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ ἔγεινε δέκα χρόνων, ἔλαβεν ἔρωτα τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Λαρίσσης Μάρκον ὀνομαζόμενον· καὶ μείνας παρ' αὐτῷ καιρὸν πολὺν, ἐπέρασε κανονικῶς τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, ἀναγνώστης γενόμενος, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ ἱερεύς· ἔπειτα ἐχειροτονήθη καὶ Ἐπίσκοπος Δομενίκου καὶ Ἐλασσῶνος. Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, δὲν ἐδέχθη ἀπὸ τὸν λαὸν, κινούμενον ἀπό κάποιαν φιλονεικίαν· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀπὸ οἴησιν καὶ ἀπαιδευσίαν· ἡ αἰτία δὲ τῆς φιλονεικίας ταύτης ἐστάθη, διότι ἡ ἐπισκοπὴ αὐτῶν εἶχε τιμηθῇ ποτε εἰς ἀρχιεπισκοπήν. Ὅθεν καὶ προσελθόντες εἰς τὸν τότε πατριάρχην Θεόληπτον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν χρυσόληπτον ὀνομαζόμενον, ἔλαβον Ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτον ὀνόματι· ὅστις εὑρέθη ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ὁ μακάριος λοιπὸν οὗτος Βησσαρίων ὡς τοῦ Χριστοῦ μιμητὴς, δὲν ἐψήφισε τὴν καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν εἰς αὐτὸν οἱ ἐπαρχιῶταί του· μᾶλλον δὲ καὶ ἀφορμὴν ἡσυχίας ἐκ τῆς καταφρονήσεως ταύτης λαβὼν, ἔμενε μαζὶ μὲ τὸν κατὰ πνεῦμα αὐτοῦ πατέρα καὶ γέροντα, τὸν ἀνωτέρω δηλαδὴ Μάρκον, ὑπηρετῶν καὶ ἰατρεύων διὰ λόγου καὶ ἔργου σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς τοὺς εὑρισκομένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Λαρίσσης ἀσθενεῖς καὶ πτωχούς.

Ἀφ' οὗ δὲ διεπέρασε τέσσαρας χρόνους εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τῶν ἀσθενῶν, ἐχήρευσεν ἀπὸ ποιμένα ἡ ἐπισκοπὴ τῶν Σταγῶν· ὅθεν ἐζητήθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν ἐκείνης λαὸν εἰς τὸ νὰ ποιμαίνῃ αὐτοὺς προεδρικῶς καὶ ἐξαρχικῶς· τούτου δὲ γενομένου, ἔμεινεν ὁ ἅγιος ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἐκείνῃ χρόνους ἓξ, κατὰ τοὺς ὁποίους πολλὰς θλίψεις καὶ ἐνοχλήσεις καὶ ἐξορίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ ἕνα κάποιον ἀνίερον καὶ χαιρέκακον, Δομέτιον καλούμενον. Ὅταν δὲ ὁ ῥηθεὶς Μάρκος Λαρίσσης ἐτελεύτησε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς ἐκεῖθεν μακαρίας μονὰς, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Βησσαρίων κατὰ αἴτησιν τῶν Ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἔγεινε Μητροπολίτης Λαρίσσης ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Ἱερεμίαν.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ φανερώσῃ διὰ λόγου τὰς θεαρέστους πράξεις, ὅσας κατώρθωσεν ὁ ἅγιος μετὰ τὸν προβιβασμόν του; τίς νὰ παραστήσῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐλευθερίας τῶν σκλαβωμένων; τὰς βοηθείας τῶν δεομένων; τὰ γεφύρια τῶν ποταμῶν; Καὶ μαρτυρεῖ ἕως τώρα τὸ τούτου μέγα ἔργον τῆς γεφύρας, τὸ ὁποῖον ὁρᾶται ὑπὸ πάντων εἰς τὸν ποταμὸν τὸν τρέχοντα ἀπὸ Πίνδον εἰς τὴν Αἰτωλίαν· ὅστις, ἀπὸ μὲν τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας ὠνομάζετο Ἀργυροδίνης καὶ Ἀχελῶος, τώρα δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους Λευκοπόταμος· διότι ταύτην τὴν γέφυραν κἀνεὶς ἄλλος πρὸ τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἐδυνήθη νὰ οἰκοδομήσῃ εἰς τοιοῦτον τόπον, διὰ τὸ ὁρμητικὸν τρέξιμον καὶ τὴν πολλὴν ὕλην ἣν λαμβάνει ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος, ὅταν γένωσι βροχαί.

Οὗτος ὁ ἅγιος πρῶτος ἐστύστησε καὶ ἔκτισεν ἐκ θεμελίων τὸ νῦν περικαλλὲς καὶ ὡραῖον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ἐπονομαζόμενον Δούσικον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὸ χωρίον του, ἂν καὶ τὸ μοναστήριον αὐτὸ ὕστερον μετεσκευάσθη εἰς τὸ καλλίτερον ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα Νεόφυτον, τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ἁγίου, καὶ ἀπὸ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης, καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου· εἶχε δὲ συμβοηθόν του εἰς τοῦτο ὁ ἅγιος καὶ τὸν αὐτάδελφόν του, τὸν θεοφιλέστατον, λέγω, Ἐπίσκοπον Καππούης καὶ Φαναρίου· οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ θεοφιλῶς κυβερνήσας καὶ οἰκονομήσας τὸ ποίμνιόν του, καὶ τὰ ἰδικά του πράγματα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, φθάσας εἰς τοὺς πεντήκοντα περίπου χρόνους.

Ἡ δὲ ἁγία καὶ πάντιμος αὐτοῦ κάρα ἀναβλύζει μετὰ θάνατον διάφορα θαύματα καὶ ἰατρείας, μάλιστα δὲ διώκει τὴν ἀσθένειαν τῆς πανώλης καὶ λοιμικῆς ἀπὸ ἐκείνους, ὅσοι μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὴν νεοτύπωτον φυλλάδα του, τὸν ὁποῖον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐπλάτυνε καὶ ἐστόλισε, καθὼς νῦν ὁρᾶται νεοτυπωμένος).

---

* *Ὁ ὅσιος* ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ *ὁ κτίτωρ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, τῆς ἐπονομαζομένης Σουρβίας, ἥτις κεῖται πλησίον τῆς ἐν Ζαγορᾷ Μαχριτίτζης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία κάρα τοῦ ὁσίου τούτου Γερασίμου

Digitized by Google

† » Χριστὸς γέρας σοι τῷ Γερασίμῳ ἄνω,
» Κεδνὴν δέδωκε τῶν ἱδρώτων σου χάριν.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ Κρὴς, ὁ μαρτυρήσας ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ ᾳωιά* (1811). [1]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ'. *μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ παρευφήμου* ΕΥΦΗΜΙΑΣ.

» Ὑπὲρ Θεοῦ κτανθεῖσαν ἄρκτου ταῖς μύλαις,
» Εὐφημίαις σὲ χρὴ στέφειν Εὐφημία.
» Τῇ δ' ἐκκαιδεκάτῃ Εὐφημίαν ἔκτανεν ἄρκος.

† Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπή (288)· γεννηθεῖσα δὲ ἀπὸ γονεῖς λαμπροὺς κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως κατὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, ἀπὸ αὐτοὺς ἐδιδάχθη καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν καὶ ὅλον τὸν πόθον της ἡ μακαρία εἶχεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἐπρόσεχεν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πρίσκος, ὅστις ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν ἀνθύπατος τῆς Ἀσίας, ἐπρόσταξε νὰ θυσιάσουν ὅλοι εἰς τὸν Ἄρην, τὸν ἐν Χαλκηδόνι τιμώμενον ψευδώνυμον Θεὸν, διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκρύπτοντο ὅλοι οἱ πιστοὶ χριστιανοί. Ὅθεν ἀκολούθως καὶ ἡ ἁγία αὕτη Εὐφημία ἐκρύπτετο μαζὶ μὲ ἄλλους τεσσαράκοντα ἐννέα χριστιανοὺς, καὶ ἔλαμπεν ἀναμέσον αὐτῶν μὲ τὰς ἀρετὰς, ὡς ἀστὴρ λαμπρότατος. Ἐπειδὴ ὅμως ἐφανερώθη αὐτὴ καὶ οἱ μετ' αὐτῆς χριστιανοὶ, διὰ τοῦτο παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον, καὶ ἀπολογηθέντες εἰς αὐτὸν πολλὰ γνωστικὰ διὰ μέσου τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἤναψαν τοῦτον εἰς μεγάλον θυμόν· ὅθεν ἐξέσθησαν, καὶ μὲ διαφόρους τιμωρίας ἐβασανίζοντο καθ' ἑκάστην, ἕως εἰς διάστημα εἴκοσιν ὁλοκλήρων ἡμερῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἴκοσιν ἡμέραι ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ βεβαιοῦσι τὸν ἀνθύπατον, ὅτι μένουν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στερεοὶ καὶ ἀμετασάλευτοι· ὅθεν κτυπῶνται εἰς τὰ πρόσωπα μὲ ὠμὰ δέρματα· εἶτα τοὺς μὲν ἄλλους ἁγίους ἔρριψαν εἰς φυλακὴν, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ στείλῃ αὐτοὺς ὁ ἀνθύπατος εἰς τὸν Διοκλητιανόν· μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν παρέστησαν ἔμπροσθέν του· ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὴν ὁ Ἀνθύπατος, ὅτι ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ κάθε κολακείαν· διὰ τοῦτο συντρίβει τὰ μέλη τοῦ σώματός της μὲ σιδηροῦς τροχοὺς, καὶ τοὺς ἁρμοὺς διαχωρίζει· ἡ δὲ μάρτυς, εὐθὺς ἅμα ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὢ τοῦ θαύματος! ἐλύθη ἀπὸ τοὺς τροχοὺς, καὶ εὑρέθη ὑγιής. Ἔπειτα ἔκαυσαν μίαν κάμινον μὲ πίσσαν καὶ στυππίον καὶ κλήματα, ὥστε ὑψώθη ἡ φλόγα της ἕως πήχεις τεσσαράκοντα πέντε· ὅτε λοιπὸν ἔμελλεν ἡ ἁγία νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν κάμινον, εἶδον οἱ ὑπηρέται, ὁ Βίκτωρ, λέγω, καὶ ὁ Σωσθένης, ὅτι Ἄγγελος Κυρίου διεσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ πῦρ τῆς καμίνου. Ὅθεν ἐφοβήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· τούτους δὲ ἐδίδαξεν ἡ ἁγία τὰ περὶ τῆς πίστεως τελειότερον, καὶ ἐπαραθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτύριον· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐβάλθη εἰς τὴν κάμινον διὰ μέσου ἄλλων ὑπηρετῶν, εὐθὺς ἡ κάμινος, τοὺς μὲν ὑπηρέτας κατέκαυσεν, εἰς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείχθη ὡς αὔρα δροσίζουσα.

Ἔπειτα, ἡ μὲν ἁγία ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν, οἱ δὲ ἀνωτέρω ὑπηρέται ὁ Βίκτωρ καὶ ὁ Σωσθένης, παραστέκονται ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου, καὶ παρρησίᾳ τὴν πίστιν ὁμολογήσαντες, παραδίδονται εἰς τὰ θηρία· καὶ φονευθέντες ἀπὸ αὐτὰ, οὕτως οἱ μακάριοι τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου λαμβάνουσιν. Ἡ δὲ ἁγία ἐβάλθη εἰς ἄλλην τινα νέαν βάσανον, καὶ διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβὴς, ἐρρίφθη μέσα εἰς λάκκον γεμάτον ἀπὸ νερὸν καὶ θηρία· ἔπειτα διαπερᾷ ἕνα ἄλλον λάκκον, ὅστις ἦτο στρωμένος μὲ μικρὰ σουβλία καὶ χωσμένος ἄνωθεν μὲ τὸ χῶμα· πλὴν, αὐτὴ μὲν ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην ἀβλαβὴς, ἄλλοι δὲ πεσόντες εἰς αὐτὸν, ἐκινδύνευσαν. Μετὰ ταῦτα ἐπριόνισαν τὴν ἁγίαν, καὶ μὲ φωτίαν καὶ τηγάνια πεπυρωμένα τὰ μέλη της ἔκαυσαν· τελευταῖον δὲ ἔδωκαν αὐτὴν εἰς τὰ θηρία, καὶ πληγωθεῖσα μὲ μόνον τὸ δάγκαμα μιᾶς ἄρκτου, οὕτως ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐπῆραν οἱ γονεῖς της, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ φιλοτίμως ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ τὸν ἁπλοῦν). [1]

εὑρίσκεται ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἰδίᾳ μονῇ, θαύματα τελοῦσα τοῖς μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ ἀσματικὴ τούτου ἀκολουθία ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι περιεχομένη.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἀειμωνάριον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συ-

Digitized by Google

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ***ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.***

» Μελιτινὴ τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Αἷμα προσῆξεν ὡς γλυκὺ Χριστῷ μέλι.

† Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Μαρκιανούπολιν τῆς Θράκης, κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀντιόχου ἡγεμόνος, ἐν ἔτει ρξ' (160)· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ ἀοίδιμος πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ προσταγῆς τοῦ Ἀντιόχου ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο παρεδόθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ ἡγεμόνος, ἵνα μὲ τὰς κολακείας ἐκείνης καὶ δεξιώσεις μαλακωθῇ. Πλὴν ὄχι μόνον δὲν ἠπατήθη τελείως, οὔτε ἐμαλακώθη ἡ ἀρρενόφρων, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἡγεμόνος χριστιανὴν ἐποίησεν. Ἔπειτα διὰ προσευχῆς της κατεκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὰ εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ὡς κόνιν ταῦτα ἐλέπτυνε· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ποιήσασα θαυμάσια, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄταφον, διὰ τοῦτο εἷς χριστιανὸς ἄνθρωπος, Ἀχάκιος ὀνόματι ἐκ τῆς Μακεδονίας καταγόμενος, περνῶν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐζήτησε τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ τὸν θεοφιλῆ ἐκείνου σκοπόν, ἐχάρισε τὸ λείψανον εἰς αὐτόν. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ Ἀχάκιος, καὶ εἰς κιβώτιον περικλείσας, ἐσπούδαζε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πατρίδα του· εἰς τὸ ταξείδιον δὲ τῆς θαλάσσης ἀρρωστήσας, ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλοῖον ἤραξεν εἰς ἓν ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου, εἰς αὐτὸ ἐνεταφιάσθη τὸ τῆς ἁγίας λείψανον· καὶ παρὰ τὸν τάφον τῆς μάρτυρος, ἐνεταφιάσθη καὶ ὁ φιλομάρτυς Ἀχάκιος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ καλλιτέκνων παρθένων ***ΠΙΣΤΕΩΣ, ΕΛΠΙΔΟΣ*** *καὶ* ***ΑΓΑΠΗΣ*** *καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν* ***ΣΟΦΙΑΣ.***

Εἰς τὴν Πίστιν Ἐλπίδα καὶ Ἀγάπην.

» Τῇ πρὸς σὲ πίστει Πίστις Ἐλπὶς Ἀγάπη,
» Αἱ τρεῖς, Τριὰς, κλίνουσιν αὐχένας ξίφει.

Εἰς τὴν Σοφίαν.

* » Εὐφραίνεται νῦν ὡς Δαβὶδ ψάλλων λέγει,
» Μήτηρ κατ' εὐχὰς ἡ Σοφία ἐν τέκνοις.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀγάπην τάμον, Ἐλπίδα, Πίστιν.

† Αὗται ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀδριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σκϐ' (222) ἀπὸ γένος περιφανὲς καὶ λαμπρὸν τῆς χώρας Ἰτα-

---

ναξάριον τοῦ ἁγίου Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης· διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ πλήρες γράφεται. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην γράφεται τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Σεβαστιανῆς· τὸ ὁποῖον γράφεται κατὰ τὴν κδ'. τοῦ Ὀκτωβρίου πλατύτερον· ὅθεν παρελείφθη τὸ ἐνταῦθα, ὡς περιττόν.

Καὶ τοῦτο σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας Εὐφημίας συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανοῦ τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ταύτης εὑρίσκονται δύω ἐγκώμια ἓν μὲν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, ἓν δὲ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων· καὶ ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰουλίου.

Δὲν ἐδυνήθην νὰ σιωπήσω ἐδῶ τὴν ἔκφρασιν τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ Ἀστέριος Ἀμασείας περὶ τῆς εἰκόνος τῆς ἁγίας ταύτης Εὐφημίας. τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος, ἐν τῇ ἕκτῃ πράξει αὐτῆς. Ἔστι δὲ ἐξωραϊσμένη τοῖς τῶν ῥητορικῶν λειμώνων ἄνθεσιν, ἔχουσα οὕτως « Γυνή τις, φησὶν, ἱερὰ παρθένος, ἀκήρατος Θεῷ τὴν σωφροσύνην καθιερώσασα. Εὐφημίαν καλοῦσιν αὐτήν. Τυράννου δέ ποτε τοὺς εὐσεβοῦντας ἐλαύνοντος, μάλα πρόθυμως τὸν ἐπὶ θανάτῳ εἵλετο κίνδυνον. Οἱ πολῖται καὶ κοινωνοὶ τῆς θρησκείας, ὑπὲρ ἧς ἐτελεύτησεν, ὡς ἀνδρείαν δμοῦ καὶ ἱερὰν τὴν παρθένον θαυμάσαντες, πλησίον τοῦ ἱεροῦ τὴν θήκην δειμάμενοι, κατατθέμενοί τε τὴν λάρνακα, τιμὰς τελοῦσιν αὐτῇ, καὶ τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν, κοινὴν καὶ πάνδημον ποιοῦνται πανήγυριν. Οἱ μὲν οὖν τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων ἱεροφάνται καὶ λόγῳ τιμῶσι τὴν μνήμην φέι, καὶ ὅπως ἐξετέλεσε τὸν τῆς καρτερίας ἀγῶνα, ἐπιμελῶς τοὺς συνιόντας λαοὺς ἐκδιδάσκουσιν. Ὁ δὲ δὴ ζωγράφος εὐσεβῶν καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τέχνης τὰ κατὰ δύναμιν, πᾶσαν τὴν ἱστορίαν ἐν σινδόνι χαράξας αὐτοῦ που, περὶ τὴν θήκην ἱερὸν ἀνέθηκε θέαμα· ἔχει δὲ ὧδε τὸ φιλοτέχνημα. Ὑψηλὸς ἐπὶ θρόνου καθίδρυται δικαστὴς, πικρὸν καὶ δυσμενὲς βλέπων εἰς τὴν παρθένον· ὀργίζεται γὰρ, ὅταν ἐθέλῃ, κἀν ταῖς ἀψύχοις ὕλαις ἡ τέχνη. Δορυφόροι δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ στρατιῶται πολλοί· οἱ μὲν τῶν ὑπομνημάτων ὑπογραφεῖς δέλτους φέροντες καὶ γραφίδας· ὧν θάτερος ἀναρτήσας ἀπὸ τοῦ κηροῦ τὴν χεῖρα, βλέπει πρὸς τὴν κρινομένην σφοδρῶς, ὅλον ἐκκλίνας τὸ πρόσωπον. Ὅσπερ παρακελευόμενος γεγωνότερον λαλεῖν, ἵνα μὴ κάμνων περὶ τὴν ἀκοὴν ἐσφαλμένα γράφῃ καὶ ἐπιλήψιμα. Ἕστηκε δὲ ἡ παρθένος ἐν φαιῷ χιτῶνι καὶ ἱματίῳ τὴν φιλοσοφίαν σημαίνουσα· ὡς μὲν ἔδοξε τῷ γραφεῖ καὶ τὴν ὄψιν ἀστεία· ὡς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν ψυχὴν κεκαλλωπισμένη ταῖς ἀρεταῖς·» καὶ τὰ λοιπά. Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τῆς ἁγίας ταύτης εὑρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁλόκληρον.

Digitized by Google

λίας· εὐσεβεῖς μὲν οὖσαι ἐκ προγόνων, πολιτευόμεναι δὲ θεοφιλῶς μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην καὶ σοφίαν, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματά των φανερόνουσιν. Αὗται λοιπὸν μεταβᾶσαι μίαν φορὰν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπειδὴ καὶ ἦσαν φημισμέναι καὶ περιβόητοι διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους, καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλέα Ἀδριανόν· καὶ εὐθὺς φέρονται ἔμπροσθέν του διὰ μέσου τῶν προτεκτόρων· ἰδὼν δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς, ἐθαύμασεν. Ὅθεν χωρίσας τὴν μητέρα Σοφίαν ἀπὸ τὰς θυγατέρας της, διελέχθη μὲ μόνην αὐτὴν περὶ πίστεως· γνωρίσας δὲ αὐτὴν ἄφοβον, φέρει ἔμπροσθέν του καὶ τὰς τρεῖς ὁμοῦ θυγατέρας της, καὶ ἤρχισε νὰ τὰς κολακεύῃ μὲ διαφόρους τρόπους· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ἦσαν ἀπὸ κάθε κολακείαν ἀνώτεραι, διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε τὴν κάθε μίαν χωριστὰ χωριστά.

Ὅθεν παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Πίστις ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἥτις ἦτο δώδεκα χρόνων κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε μὲ γενναιότητα τὰς κακοτεχνίας καὶ μηχανὰς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ἔδυσαν αὐτὴν καὶ ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς της· εἶτα τὴν ἔδειραν μὲ ῥαβδία βαρύτατα, μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τοὺς μαστούς της, καὶ ἀντὶ νὰ ἐκβάλουν αἷμα, ἐξέβαλαν γάλα· ὕστερον ἤπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρακτωμένην· καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, διὰ τοῦτο ἔβαλον αὐτὴν μέσα εἰς ἓν τηγάνιον ἀνημμένον καὶ γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ἄσφαλτον· [1] φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος. Πηγαίνουσα δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐπροπέμπετο ἀπὸ τὴν μητέρα της Σοφίαν, ἥτις παρεκίνει αὐτὴν καὶ παρεθάρρυνε νὰ δεχθῇ μετὰ χαρᾶς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον· καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεῖσα ἡ μακαρία, ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ἔπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Ἐλπὶς ἡ δευτέρα ἀδελφὴ, οὖσα χρόνων δέκα, καὶ ἐπειδὴ ἔδειξε τὸν ἑαυτόν της στερεὸν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν πίστιν, διὰ τοῦτο δέρεται μὲ ῥαβδία καὶ αὐτὴ ὡς ἡ πρώτη· εἶτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἔδειξεν ἀνενέργητον μὲ τὴν θείαν δύναμιν. Ἔπειτα κρεμασθεῖσα ἐπάνω εἰς ξύλον ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· μετὰ τοῦτο βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένον λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ῥητίνην· καὶ αὐτὴ μὲν ἀβλαβὴς διαφυλάττεται, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἐθανατώθησαν, χυθείσης αἰφνιδίως ἔξω τοῦ λέβητος τῆς πίσσης καὶ τῆς ῥητίνης· τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὴ ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει τὸν μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἔπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἀγάπη, ἐννέα χρόνων οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν· καὶ ἐπειδὴ μὲ φρόνησιν μεγάλην ὡμολόγησε τὴν εὐσέβειαν, τὸν δὲ τύραννον ἐξέπληξεν ἐνταυτῷ καὶ εἰς θυμὸν ἐκίνησε διὰ τοῦτο κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ δέρεται μὲ λωρία τόσον πολλὰ, ὥστε διεχωρίσθησαν οἱ ἁρμοὶ τοῦ σώματός της. Ὑγιὴς δὲ πάλιν γενομένη διὰ τῆς θείας χάριτος, βάλλεται μέσα εἰς κάμινον ἡ ὁποία ἐκάη ἀπὸ διαφόρους ὕλας· μὲ ἐπιστασίαν δὲ θείου Ἀγγέλου, τὴν μὲν ἁγίαν διεφύλαξεν ἡ κάμινος ἀβλαβῆ, τοὺς δὲ παρεστῶτας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν τύραννον, χυθεῖσα εἰς τὰ ἔξω ἡ φλὸξ, ἥρπασε καὶ ἡμικεκαυμένους αὐτοὺς ἐποίησεν. Ὁ δὲ ἀφρονέστατος Ἀδριανὸς, ἂν καὶ ἦτο ἡμικεκαυμένος, πάλιν δὲν ἔπαυσεν ὁ ἀπανθρωπότατος· ἀλλ' ἐπρόσταξε νὰ διατρυπήσωσι μὲ περόνην τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος· καὶ ἔπειτα ἀπεκεφάλισε καὶ αὐτὴν, ὡς καὶ τὰς ἄλλας δύω της ἀδελφάς.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν Σοφία, εὐφρανθεῖσα μεγάλως, διότι ἐγέννησε τοιαῦτα εὐλογημένα τέκνα, καὶ εὐχαριστήσασα ὑπὲρ τούτου τὸν Κύριον, ἐκήδευσε τὰ τῶν θυγατέρων της τίμια λείψανα καὶ μεγαλοπρεπῶς αὐτὰ ἐνεταφίασεν. Ἔπειτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας, περιχυθεῖσα καὶ ἐναγκαλιζομένη τὸν τάφον τῶν θυγατέρων της παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀποθάνῃ καὶ αὐτή· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅθεν εἰς τὰς θυγατέρας προσετέθη καὶ ἡ μήτηρ, τόσον κατὰ τὰς ψυχὰς, ὅσον καὶ κατὰ τὰ σώματα· διότι πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν θυγατέρων της ἐνεταφιάσθη καὶ αὐτὴ ἡ ἀοίδιμος. [1]

---

[1] Ἡ ἄσφαλτος εἶναι ὕλη ξηρὰ θρεπτικὴ τοῦ πυρὸς, ὁμοία μὲ τὴν πίσσαν, ἢ τὸ θεῖον. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ νάφθα. Ὅρα τὸν Βαρῖνον ἐν τῇ λέξει ἀσφαλτώτης.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ τὸ διαγγελθῆναι τὸ σωτήριον κήρυγμα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΑΓΑΘΟΚΛΕΙΑ *πυρὶ τὸν τράχηλον φλεχθεῖσα, τελειοῦται.*

» Ἀγαθόκλεια πῦρ ἐπ' αὐχένος φέρει,
» Δεινῆς πλάνης φλέγουσα δεινὸν αὐχένα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον δούλη [1] τινὸς Νικολάου χριστιανοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦτον ἄπιστος καὶ ἀσεβὴς, διὰ τοῦτο πολλὰς θλίψεις ἐπροξένει εἰς τὴν εὐλογημένην Ἀγαθόκλειαν ἐν διαστήματι χρόνων ὁλοκλήρων ὀκτὼ, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀσέβειαν. Διότι ὁτὲ μὲν ἐκτύπα αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν μὲ πέτρας σκληρὰς καὶ μεγάλας, ὁτὲ δὲ ἐβίαζεν αὐτὴν νὰ τρέχῃ μὲ γυμνοὺς πόδας εἰς τόπους τραχεῖς καὶ δυσβάτους. Ἄλλοτε, συνέτριβε τὰ πλευρά της μὲ σιδηροῦν σφυρίον, καὶ ἄλλοτε ἔκαιε τὴν γλῶσσάν της. Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὅλα αὐτὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπείσῃ, διὰ τοῦτο ἔβαλε φωτίαν ἐπάνω εἰς τὸν τράχηλόν της· καὶ οὕτως ἠνάγκασε τὴν μακαρίαν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ *καὶ* ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.

» Μιᾷ γυναικὶ καὶ νεανίσκοις δύω,
» Πρὸς τὴν τομὴν ἦν καρδιῶν ζέσις μία.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν δαρέντες παρὰ τῶν ἀπίστων, καὶ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος αὐτῶν κοπέντες, ἐρρίφθησαν μέσα εἰς σκοτεινὴν φυλακήν. Καὶ τελευταῖον τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, καὶ ἔλαβον ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας ΛΟΥΚΙΑΣ *τῆς χήρας καὶ* ΓΕΜΙΝΙΑΝΟΥ *τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.*

Εἰς τὴν Λουκίαν.

» Εἰρηνικῶς σὴ Χριστὲ δούλη Λουκία,
» Εἰρηνικὸν μετῆλθεν ὄντως εἰς τόπον.

Εἰς τὸν Γεμινιανόν.

» Θάρσους ὁ μάρτυς Γεμινιανὸς γέμων,
» Τομὴν ὑπέστη καρτερῶς τὴν ἐκ ξίφους.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΟΔΟΤΗ *ἐν Νικαίᾳ ξίφει τελειοῦται.*

» Τὴν Θεοδότην πρὸς ξίφος τεθηγμένην,
» Ποιεῖ πρόθυμον ἡ Θεόσδοτος χάρις.

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Σαναξαριστῇ, γράφεται θυγάτηρ.

Ὅταν ὁ Σεβῆρος Ἀλέξανδρος ἐβασίλευεν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σκβ' (222) ἐστάλη ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν Σιμπλίκιος ὁ ἡγεμὼν, διὰ νὰ κινήσῃ διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν διεβλήθη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδότη ἦτις ἦτον πολλὰ πλουσία, κατηγορημένη ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Μαύρης θαλάσσης· παρεστάθη λοιπὸν ἡ μακαρία ἔμπροσθεν τοῦ Σιμπλικίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ τοῦτο κρεμᾶται εἰς τόπον ὑψηλὸν, καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευρὰς εἰς πολλὰς ὥρας. Ἡ δὲ ἁγία δὲν ἐφρόντιζε τελείως διὰ τοὺς πόνους, ἀλλὰ μᾶλλον ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἄλλος ἔπασχε, καὶ ὄχι αὐτή. Ἔπειτα βάλλεται εἰς φυλακὴν καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, βλέποντες οἱ φυλάττοντες ὅτι ἠνοίχθησαν ἀφ' ἑαυτῶν αἱ θύραι τῆς φυλακῆς, ἐξέστησαν. Ὅθεν τρέξαντες ἐφανέρωσαν τοῦτο εἰς τὸν Σιμπλίκιον· ὁ δὲ Σιμπλίκιος δὲν ἐπίστευσεν εἰς αὐτούς. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν παρέστησε πάλιν ἔμπροσθέν του τὴν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα, καὶ καθὼς εἶδεν ὅτι ἦτον ὅλη ὑγιὴς, χωρὶς νὰ ἔχῃ κἀνὲν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ σῶμά της, λέγει πρὸς αὐτὴν, Ποία εἶσαι σύ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐσκοτίσθη ἡ διάνοιά σου ὦ ἡγεμὼν, καὶ δὲν βλέπεις· διότι ἂν ὁ νοῦς σου ἦτον ἐξεσκοτισμένος, ἤθελες γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ Θεοδότη.

Ταῦτα τὰ λόγια εὐθὺς ἅμα ἤκουσεν ὁ Σιμπλίκιος, προστάζει νὰ καύσωσιν ἕνα φοῦρνον, καὶ νὰ βάλωσι τὴν ἁγίαν μέσα εἰς αὐτόν. Τούτου δὲ γενομένου, καθὼς ἡ ἁγία ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν φοῦρνον, εὐθὺς ἐχύθη ἡ φλόγα ἔξω ἀπὸ τὸν φοῦρνον καὶ ἔκαυσεν ἕως ἑβδομήκοντα ἀνθρώπους. Ὅσοι δὲ ἄνθρωποι δὲν ἐκάησαν, αὐτοὶ κλείσαντες τὴν θύραν τοῦ φούρνου, ἀνεχώρησαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπέστειλεν ὁ ἡγεμὼν δύω ἱερεῖς τῶν εἰδώλων μὲ καὶ ἄλλους τινας, διὰ νὰ εὕρουν τὴν στάκτην τῆς μάρτυρος καὶ νὰ τὴν λιχνίσουν εἰς τὸν ἀέρα, ἵνα μὴ φανῇ, νομίζων ὁ ἄφρων, ὅτι ἡ ἁγία κατεκάη ἀπὸ τὴν φωτίαν. Ὅταν λοιπὸν ἤνοιξαν τὸν φοῦρνον, ἐχύθη ἔξω ἡ φλόγα, καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς κατεκάησαν, οἱ δὲ ἄλλοι βλέποντες τὴν ἁγίαν ὅτι ἐκάθητο ἀναμέσον δύω νέων ἀσπροφόρων καὶ ἔψαλλεν, ἐξεπλάγησαν καὶ ἀπὸ τὸν φόβον των ἔγειναν ὡς νεκροί. τότε ἡ ἁγία ἐξέβη ἀπὸ τὸν φοῦρνον ἀβλαβὴς χαίρουσα καὶ ψάλλουσα. Ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦτα κλείεται ἡ μακαρία εἰς φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ ὁ Σιμπλίκιος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ

Digitized by Google

Βυζάντιον, ἤτοι εἰς τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἀκολουθῇ εἰς αὐτὸν δεδεμένη.

Ὅτε δὲ ὁ Σιμπλίκιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀγκυραν καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, τότε ἔφερε τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ λέγει εἰς αὐτήν· ἀνίσως καὶ δὲν πεισθῇς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεούς, ἤξευρε, ὅτι ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν πυρωμένην ἐσχάραν (δείξας αὐτὴν μὲ τὸ χέρι του) χωρὶς εὐσπλαγχνίαν θέλω σὲ ἀφανίσει. Ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη, ἀνίσως ἔμβῃ καὶ ὁ ἀξιωματικὸς Λιβελλήσιος μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ νικήσῃ αὐτὴν, θέλω θυσιάσει καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς θεούς σου. Τότε ὁ Σιμπλίκιος λέγει πρὸς Δωρόθεον τὸν λιβελλήσιον· (οὕτως ἐκεῖνος ὠνομάζετο)· κύριε Δωρόθεε λιβελλήσιε, ἔχων μαζί σου τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν, ἔμβα εἰς τὸ πῦρ· εὐθὺς λοιπὸν ἅμα ἐκεῖνος ἐμβῆκε μαζὶ μὲ τὴν ἁγίαν εἰς τὸ πῦρ κατεκάη ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἡ δὲ ἁγία ἔμεινεν ἀβλαβής. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ Σιμπλίκιος καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, προστάζει νὰ δέσουν πάλιν τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ τὴν βιάζουν, νὰ τρέχῃ ὀπίσω αὐτοῦ ἕως εἰς τὴν Βιθυνίαν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Νίκαιαν, ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ νὰ προσευχηθῇ· ἡ δὲ ἁγία ἐποίησε τοῦτο περιχαρῶς· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἅμα προσηυχήθη, ἔπεσαν τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσυντρίφθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξεπλάγησαν ὅλοι, ὅσοι ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ καὶ εἶδον τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διὰ τοῦτο θυμωθεὶς ὁ Σιμπλίκιος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ ἁγία εἰς τέσσαρα μέρη καὶ νὰ πριονισθῇ· ἀλλὰ, τὸ μὲν πριόνιον εὐθὺς ἠμβλύνθη καὶ νὰ πριονίσῃ δὲν ἐδύνατο, οἱ δὲ δήμιοι ἀδυνάτησαν καὶ ἀπέκαμον. Τότε ὁ σκληροκάρδιος ἡγεμὼν ἀπορήσας διὰ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια, καὶ σκοτισθεὶς τὴν διάνοιαν, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὴν ἁγίαν. Καὶ οὕτως ἡ γενναία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΠΗΛΕΩΣ καὶ ΝΕΙΛΟΥ τῶν Ἐπισκόπων, πυρὶ τελειωθέντων

» Ἔπους ὁ Πηλεὺς, ποῦ μέγας πρὸς Πηλέα,
» Νείλῳ συνεισβαίνοντα καὶ πυρὸς μέσον; [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΥΘΙΟΥ καὶ ΗΛΙΑ τῶν ἐνδοξοτάτων, πυρὶ τελειωθέντων.

» Πατερμούθιος ἐμπεσὼν τῇ καμίνῳ,
» Πρὸς ζῆλον ἴσον ὀτρύνει τὸν Ἠλίαν.

Οἱ ἅγιοι ἑκατὸν ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ Αἰγύπτιοι ξίφει τελειοῦνται.

» Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων Αἰγυπτίων,
» Μιᾷ κεφαλὰς τέμνεται προθυμίᾳ.

Οἱ ἅγιοι πεντήκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἐκ Παλαιστίνης, πυρὶ τελειοῦνται.

» Θεόφρονοῦντες ἄνδρες ἐξ εὐβουλίας,
» Πυρὸς καταφρονοῦσιν ἅμα καὶ ξίφους. [2]

Ὅτε ἐκινεῖτο ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν εἰδωλολατρῶν, τότε ἐπιάσθησαν οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες ἅγιοι· ἤτοι ἀπὸ μὲν τὴν Αἴγυπτον ἐπιάσθησαν δύω Ἐπίσκοποι, Πηλεὺς καὶ Νεῖλος ὀνομαζόμενοι, καὶ δύω ἐνδοξότατοι ἄρχοντες, Πατερμούθιος καὶ Ἠλίας καλούμενοι· καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑκατόν. Ἀπὸ δὲ τὴν Παλαιστίνην, ἐπιάσθησαν πεντήκοντα. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Πηλεὺς καὶ ὁ Νεῖλος, ὁμοίως καὶ ὁ Πατερμούθιος καὶ ὁ Ἠλίας, καὶ οἱ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην πεντήκοντα, ὅλοι αὐτοὶ διὰ πυρὸς ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου. Οἱ δὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καταγόμενοι ἑκατὸν, πρότερον μὲν ἐτυφλώθησαν· διότι ἐξώρυξαν τὰ ὀμμάτιά των οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἀγκύλας τῶν ἀριστερῶν των ποδῶν· ἔπειτα παρέδωκαν αὐτοὺς διὰ νὰ δουλεύουν εἰς τὰ μέταλλα. Τελευταῖον δὲ τοὺς ἀπεκεφάλισαν· καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. [2]

—

[1] Ἤτοι ὁ Πηλεὺς ὁ ὑπὸ τοῦ ἔπους τοῦ Ὁμήρου ἀναφερόμενος ἐν τῇ Ἰλιάδι (ὅστις ἦτον πατὴρ τοῦ ἀνδρειοτάτου Ἀχιλλέως) ἐκεῖνος, λέγω, ὁ Πηλεὺς, ποῦ φαίνεται μέγας πρὸς τὸν Πηλέα; ἤτοι συγκρινόμενος μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον ἐπίσκοπον Πηλέα; ὁ ὁποῖος μαζὶ μὲ τὸν ἅγιον Νεῖλον ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς; ἤτοι οὐκ ἔστι μέγας ἐκεῖνος· ἀλλὰ οὗτος.

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, πυρὸς καταφρονοῦσιν ἐξ εὐτολμίας.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρας λέγων, « Εὐλογητὸς ὁ Θεός· καὶ ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες. Αἰγύπτου τῆς θεομάχου καὶ μανικωτάτης· καὶ ὅθεν τὰ ἄθεα στόματα· ὅθεν αἱ βλάσφημοι γλῶσσαι (ὁ Ἄρειος δηλαδὴ καὶ οἱ τὰ Ἀρείου φρονοῦντες) ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρας » καὶ τὰ ἑξῆς· φαίνονται δὲ νὰ ἦναι οἱ μάρτυρες οὗτοι· καθότι καὶ οἱ μάρτυρες ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἐγκωμιάζει ὁ Χρυσόστομος, ἐν μεταλλοις κατεδικάσθησαν, ἀφ'

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν· ὧν ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῶν, τῷ ὄντι ἐν τῷ Δευτέρῳ.

» Χαίρων ὑπῆρχε πρὸς σφαγὴν Χαραλάμπης,
» Καὶ Παντολέων πρὸς μάχαιραν ἦν λέων.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥΣ καὶ ΜΥΡΩΝΟΣ ἐπισκόπων Ταμάσου τῆς Κύπρου.

» Πυρᾷ τεθέντες Ἡρακλείδης καὶ Μύρων,
» Χριστῷ προσηνέχθησαν ὡς ὁσμὴ μύρου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΜΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Γορτύνης, τοῦ θαυματουργοῦ.

» Τὸ λεῖον Εὐμένιος ὅμμα Γορτύνης,
» Πανευμενὲς κατεῖδεν ὅμμα Κυρίου.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ θάνεν Εὐμένιος μεγαλήτωρ.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Εὐμένιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὑπέβαλε ἑαυτὸν εἰς πολλὰς σκληραγωγίας καὶ ἀσκήσεις, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν μεταχειρισθεὶς, ἀπέκτησεν ἄκραν ταπείνωσιν· διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη νὰ γένῃ ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὴν νῆσον Κρήτην Γορτύνης· καὶ ἐνταυτῷ ἠξιώθη νὰ λάβῃ θεόθεν καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν καὶ δύναμιν. Ὅθεν μίαν φορὰν μὲ ἀναμμένας λαμπάδας κατέκαυσεν ἕνα δράκοντα, ὅστις ὥρμησε κατ' ἐπάνω του· πορευθεὶς δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, κατεφώτισεν αὐτὴν μὲ τὰς θείας διδασκαλίας του, ὡς λαμπρὸς φανὸς, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα τοὺς ἐκεῖ πιστοὺς ἐστερέωσεν. Ἀπὸ τὴν Ῥώμην δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Θηβαΐδα, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ παρευθὺς διέλυσε τὴν ξηρασίαν, ἥτις ἐπεκράτει εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ τῆς προσευχῆς του· ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐν τῇ Θηβαΐδι κατοικοῦντες, ἀπέστειλαν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὴν ἰδικήν του πατρίδα καὶ ποίμνην· ἤτοι εἰς τὴν Γορτύνην· τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Ῥάξος· ὅπου εὑρίσκεται καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ θείου Κυρίλλου. [1]

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΣΟΦΙΑ καὶ ΕΙΡΗΝΗ ξίφει τελειοῦνται.

» Εἰρήνη καὶ Σοφία τμηθεῖσαι κάρας,
» Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν εἶδον εἰρήνην, Λόγε.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΡΙΑΔΝΗΣ, πέτρας ῥαγείσης καὶ ὑποδεξαμένης αὐτήν.

» Σώζει ῥαγεῖσα τὴν Ἀριάδνην πέτρα·
» Χριστὸς γὰρ αὐτὴν ἔσκεπε ζωῆς πέτρα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου τῶν βασιλέων ἀπὸ ἔτους ριζ' (117) ἕως ἔτους ρλθ' (139)· δούλη ἑνὸς ἄρχοντος Τερτύλου ὀνομαζομένου, πρώτου ὄντος τῆς Προμισέων πόλεως, τῆς εὑρισκομένης εἰς τὸ θέμα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν αὐθέντην της νὰ συνεορτάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ τὰ γενέθλια τοῦ παιδίου του, καὶ δὲν ἐπείσθη· διὰ τοῦτο ἐξέσθη δυνατὰ εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἔπειτα ἀφέθη. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἐδιώκετο ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, διὰ τοῦτο πλησιάσασα εἰς μίαν πέτραν προσηυχήθη ἡ ἀοίδιμος διὰ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς διώκοντας δημίους· καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐρράγισεν ἡ πέτρα κατὰ θεῖον νεῦμα καὶ ἐδέχθη αὐτήν. Οἱ δὲ διώκοντες διεφθάρησαν καὶ ἠφανίσθησαν ἀπὸ φοβεροὺς Ἀγγέλους, οἵτινες ἐφάνησαν καθήμενοι ἐπάνω εἰς ἅλογα· καὶ κρατοῦντες κοντάρια εἰς τὰς χεῖράς των, ἐκτύπων τοὺς διώκοντας τὴν Ἁγίαν. [2]

οὗ πρῶτον διετμήθησαν καὶ κατεκόπησαν τὰ σώματά των, παρομοίως μὲ τοὺς ἐνταῦθα ἑορταζομένους ἑκατὸν μάρτυρας Αἰγυπτίους. Ὁ λόγος δὲ οὗτος τοῦ θείου Χρυσοστόμου εὑρίσκεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως. οὗ ἐν τῷ τέλει προσθέτει ἡ καλὴ ἐκείνη καὶ πάγχρυσος γλῶσσα, « Εἰς τοὺς ἁγίους λοιπὸν τούτους ὁρῶντες, τοὺς γενναίους καὶ καρτερικοὺς ἀθλητὰς, τοὺς ἀντὶ φωστήρων δεδομένους ἡμῖν, πρὸς τὴν τούτων καρτερίαν καὶ τὴν ὁμοιονὴν τὸν ἑαυτῶν διευθύνωμεν βίον. Ἵνα ταῖς εὐχαῖς αὐτῶν δυνηθῶμεν μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν, ἰδεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀσπάσασθαι, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους αὐτῶν κατοχθῆναι σκηνάς ».

[1] Ὁ Κύριλλος οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Γορτύνης πρὸ τοῦ ἁγίου Εὐμενίου· τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

[2] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Συμεὼν συγγενοῦς τοῦ Κυρίου· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΣΤΟΡΟΣ.

» Οὐ θὴρ ὁ Κάστωρ, ἀλλ' ἀνὴρ τις γεννάδας;
» Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνδριὰς πρὸς αἰκίας.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΟΦΙΜΟΥ ΣΑΒΒΑΤΙΟΥ καὶ ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Εἰς τὸν Τρόφιμον καὶ Δορυμέδοντα.

» Πνέοντες ἓν Τρόφιμε καὶ Δορυμέδον,
» Ἓν ἐκ ξίφους δέχεσθε καὶ βίου τέλος.

Εἰς τὸν Σαββάτιον.

» Ξεσθεὶς σιδήροις Σαββάτιος ὀξέσιν,
» Εἰς σαββατισμὸν θεῖον ὡς μάρτυς φθάνει.
» Ἑνὶ καὶ δεκάτῃ Τρόφιμον τάμον ἠδὲ συνάθλους.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Πρόβου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀττικοῦ Βικαρίου διαδόχου· ἤτοι τσποτηρητοῦ τῆς Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει σοή (278) ἦλθον ἀπὸ ξένον τόπον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν οἱ ἅγιοι οὗτοι, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Σαββάτιος. Καὶ ἐπειδὴ εἶδον ὅλους τοὺς πολίτας αὐτῆς τεταραγμένους καὶ ἔξω φρενῶν ὄντας, διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ ἐν τῇ Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας εὑρισκομένου ψευδωνύμου Ἀπόλλωνος, τούτου χάριν ἐλυπήθησαν κατὰ ψυχήν. Ὅθεν φωνάξαντες εἰς τὸν Θεὸν μὲ ἀναστεναγμοὺς καρδίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἐφανερώθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· διὰτοῦτο παρεστάθησαν εἰς τὸν Βικάριον· καὶ πρῶτον μὲν ἐρωτᾶται ὁ ἅγιος Τρόφιμος. Ὅστις ὡμολόγησεν εὐθὺς παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν. Ὅθεν γυμνόνεται, καὶ τανυσθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται τόσον δυνατὰ, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖσε γῆ ἐκαππίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἔπειτα κρεμασθεὶς, ξέεται εἰς τὰς πλευράς· καὶ φυλακωθεὶς, τανύζεται εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ καὶ τιμωρητικοῦ ξύλου.

Μετὰ τοῦτον παραστέκεται τῷ Βικαρίῳ καὶ ὁ Σαββάτιος· καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο κτυπᾶται εἰς τὰς παρειὰς, καὶ καταξαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα ἐκβάζονται μὲν τὰ κόκκαλά του ἀπὸ τὰς ἁρμονίας, τόσον ὥςε ἔμειναν γυμνὰ χωρὶς κρέατα, ἡ δὲ κοιλία καὶ τὰ σπλάγχνα του κατεπληγώθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον ὁ τρισμακάριστος, μετ' ὀλίγον παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ δὲ Τρόφιμος ἐπέμφθη εἰς τὰ Σύνναδα, τὰ ὁποῖα ἦσαν πρῶτον πόλις ἐν Φρυγίᾳ εὑρισκομένη, πρὸς Περίννιον τὸν ἡγεμόνα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας, φορῶν ὑποδήματα καρφωμένα μὲ σιδηρᾶ καὶ ὀξέα καρφία· παρασταθεὶς δὲ εἰς αὐτὸν ἀνδρειότερα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν τανυσθεὶς ἐκ δευτέρου ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται πλέον σκληρότερα μὲ λωρία βοός· καὶ δεθεὶς εἰς ξύλον, καταξαίνεται ἀνελεημόνως εἰς πολλὰς ὥρας. Καὶ ἔπειτα καταρραντίζεται εἰς τὰς πληγὰς μὲ ὄξος καὶ ἅλας, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ ἀνημμένας λαμπάδας· καὶ ἀφ' οὗ κατεφαγώθησαν αἱ σάρκες του ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον.

Τότε δὲ καὶ ὁ Δορυμέδων, ὅστις ἦτο πρῶτος τῶν ἄλλων βουλευτῶν, ἐμβὰς εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπεμελεῖτο τὸν μάρτυρα· ἐπειδὴ δὲ ἔλειψε, καὶ δὲν ὑπῆγε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἠρωτήθη περὶ τούτου καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν φυλακήν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐπειδὴ ἤλεγξε τὸν τύραννον, διὰ τοῦτο ἐκάρφωσαν τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶ σουβλία. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἀνηλεῶς ἔξυσαν τὰς πλευρὰς καὶ τὰς παρειάς του· εἶτα ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας του· τὰ δὲ μαλλία καὶ γένειά του σκληρότατα ἐκαταμάδησαν· καὶ οὕτως ἤπλωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν.

Μετὰ ταῦτα φέρεται πάλιν ὁ ἅγιος Τρόφιμος εἰς τὸ βῆμα, καὶ δεικνύει περισσοτέραν παρρησίαν ἀπὸ τὸ πρῶτον. Ὅθεν πάλιν ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ μὲ πυρωμένα σουβλία ἐξώρυξαν ἀνηλεῶς τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ οὕτω πάλιν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἔπειτα φέρονται εἰς τὸ βῆμα καὶ οἱ δύω ὁμοῦ, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Δορυμέδων, καὶ δίδονται τροφὴ εἰς μίαν ἄρκτον ἀγρίαν ἅμα καὶ πεινῶσαν· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, δίδονται εἰς τροφὴν μιᾶς παρδάλεως· καὶ μετὰ ταῦτα δίδονται εἰς τροφὴν ἑνὸς λέοντος· ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν λεοντοκόμον διὰ νὰ κατασπαράξῃ τοὺς ἁγίους, διὰ τοῦτο ὥρμησε κατ' ἐκείνου καὶ εὐθὺς αὐτὸν κατεσπάραξεν. Ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τόσα φρικτὰ βάσανα, τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου των. [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ Συναξαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ, ΘΕΟΠΙΣΤΗΣ τῆς αὐτοῦ συζύγου, ΑΓΑΠΙΟΥ τε καὶ ΘΕΟΠΙΣΤΟΥ τῶν υἱῶν αὐτῶν.

» Εὐστάθιον βοῦς παγγενῆ χαλκοῦς φλέγει.
» Καὶ παγγενὴ σὺ τοῦ Θεοῦ σώζεις λόγε.
» Εἰκάδι Εὐστάθιος γενεὴ ἅμα ἐν βοῒ καύθη.

† Οὗτος ὁ μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Εὐστάθιος ἦτο μὲν στρατηλάτης ἐν τῇ Ῥώμῃ περιφανέστατος κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει ρ' (100.) ἐγνωρίζετο δὲ ὁ πλέον περιβόητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ γνώμην, καὶ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην τε καὶ συμπάθειαν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον αὐτὸς μὲν Πλακίδας, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Τατιανή. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἐπειδὴ καὶ ἦτο κρατημένος ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ καλοκἀγαθίαν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ εἰς τὴν πίστιν κάλεσμα ἄνωθεν παρὰ Θεοῦ, καθὼς ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· διότι μίαν φορὰν, ἐνῷ αὐτὸς ἐκυνήγει καὶ ἐδίωκε μεγάλην ἔλαφον καὶ ἦτο κοντὰ διὰ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν, ὦ τοῦ θαύματος! βλέπει ἀνάμεσα εἰς τὰ δύω κέρατα τοῦ ἐλαφίου ἱστάμενον τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον· καὶ μεταξὺ βλέπει καὶ τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα Χριστόν· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀκούει καὶ μίαν φωνὴν, ἥτις ἔλεγε ταῦτα « Πλακίδα, τί με διώκεις; ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός. Καὶ λοιπὸν διδάσκεται τὴν εὐσέβειαν παρὰ τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος, καὶ βαπτίζεται μὲ ὅλον τὸν οἶκόν του· καὶ αὐτὸς μὲν ἀντὶ Πλακίδας μετωνομάσθη Εὐστάθιος, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἀντὶ Τατιανὴ μετωνομάσθη Θεοπίστη· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ, ὁ μὲν εἷς μετωνομάσθη Ἀγάπιος, ὁ δὲ ἄλλος Θεόπιστος. Μετὰ ταῦτα διδάσκεται ἀπὸ τὸν φανέντα Χριστὸν τοὺς κατὰ δοκιμὴν πειρασμοὺς, ὅσους ἔμελλε νὰ πάθῃ, ὡς ὁ Ἰὼβ· καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν πειράζοντα δαίμονα. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς στερηθεὶς ὅλα, ὅσα εἶχεν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του· καὶ τὴν μὲν γυναῖκά του ἐστερήθη ἐν τῷ ταξειδίῳ ἀπὸ τὸν πλοίαρχον, βάρβαρον ὄντα καὶ ἄγριον ἄνθρωπον· τὰ δὲ δύω τοῦ παιδία, ἥρπασαν δύω θηρία, ὅτε διέβαινε τὸν ποταμόν· ἂν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἐφυλάχθησαν ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν. Ὁ δὲ ἅγιος Εὐστάθιος ἔμεινεν εἰς τὸ ἑξῆς δουλεύων μὲ μισθὸν, καὶ ἐργατικὸν βίον ζῶν ὁ πρώην πλούσιος καὶ ἀξιωματικός· καὶ ταύτην τὴν συμφορὰν ὑπέφερε γενναίως ὁ ἀδαμάντινος ὄχι εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα.[1]

Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔλθωσι βάρβαροι ἐναντίον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐζητεῖτο ἐκεῖνος ὅστις ἔμεινε νὰ βοηθήσῃ εἰς τοιοῦτον βαρβαρικὸν πόλεμον, διὰ τοῦτο ἦλθεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ βασιλέως ὁ γενναῖος Εὐστάθιος διὰ τὰς παλαιὰς ἀνδραγαθίας καὶ νίκας του. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἔγεινεν ἔρευνα εἰς κάθε μέρος τοῦ κόσμου, καὶ μόλις ἀνεγνωρίσθη ὁ καλὸς Εὐστάθιος εἰς τοὺς βασιλικοὺς ἀνθρώπους τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν τοὺς ὁποίους ἐξέπληξε διὰ τὴν ἐλεεινὴν θεωρίαν καὶ πτωχικὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκετο. Ὅθεν πορευθεὶς εἰς τὸν βασιλέα, καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀπὸ αὐτὸν τιμηθεὶς, ἀνεβιβάσθη πάλιν εἰς τὸ πρότερόν του ἀξίωμα· καὶ σταλεὶς ἐναντίον τῶν βαρβάρων, τούτους κατὰ κράτος ἐνίκησεν· ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἐκ τοῦ πολέμου, κατ' οἰκονομίαν τοῦ εὐμηχάνου Θεοῦ, εὗρηκε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῶν. Ὅθεν ἐμεγαλύνθη ὁ Θεὸς παρὰ πάντων διὰ τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ὅπερ εἰς αὐτὸν ᾠκονόμησεν.

Ἐπιστρέψας δὲ εἰς Ῥώμην μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, εὗρηκε βασιλέα τὸν

ἁγίας δισμάρτυρος Σωσάννης, τῆς μετονομασθείσης Ἰωάννης· διότι αὕτη γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς πληρέστερον γράφεται. Καὶ τοῦτο σημειώσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Τροφίμου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ «Πρόδου τοῦ δυσσεβοῦς τὸ βασίλειον· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὅντως εἰς τοιοῦτον τὸν ἅγιον ἁρμόζει ἐκεῖνο τὸ ἀποφθεγμα ὅπερ γράφει ὁ θεῖος Χρυσόστομος « Τὴν μεγάλην καὶ φιλόσοφον ψυχὴν οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι βίῳ λυπηρῶν δύναται δακεῖν, οὐκ ἔχθραι, οὐ κατηγορίαι, οὐ διαβολαὶ, οὐ κίνδυνοι, οὐκ ἐπιβουλαί· ὥσπερ γὰρ εἰς μεγάλην τινὰ ἀκρώρειαν καταφυγοῦσα, ἄληπτος πᾶσίν ἐστι τοῖς κάτωθεν ἀνιοῦσιν ἀπὸ τῆς γῆς· (ὁμιλίᾳ γ'. εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησίους) Καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς «Τὸν γὰρ χριστιανὸν καὶ ἐν τούτῳ τῶν ἀπίστων διαφέρειν χρὴ, ἐν τῷ φέρειν γενναίως ἅπαντα, καὶ τῇ τῶν μελλόντων ἐλπίδι πτερούμενον, ἀνώτερον εἶναι τῆς τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν προσβολῆς» (Ἀνδριάν. δ'.)

Digitized by Google

Ἀνδριανὸν ἐν ἔτει ϡιζ' (117). καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε δωρεὰς μεγάλας διὰ τὴν νίκην του, παρακινεῖται ἀπὸ αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἰς τοὺς Θεούς, διὰ εὐχαριστίαν τῆς νίκης. Ὁ δὲ ἅγιος ἔλεγεν, ὅτι τὴν νίκην ταύτην ἔκαμε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι μὲ τὴν δύναμιν τῶν Θεῶν· ὅθεν ἐκίνησε τὸν τύραννον εἰς θυμόν· καὶ πρῶτον μὲν, στερεῖται τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηλάτου· ἔπειτα δὲ δίδεται τροφὴ εἰς ἄγρια λεοντάρια, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν καὶ οἱ τέσσαρες ἀβλαβεῖς ἐκ τῶν θηρίων, διὰ τοῦτο βάλλονται ὅλοι ὁμοῦ μέσα εἰς ἓν βῶδιον χάλκινον πεπυρακτωμένον· καὶ οὕτως αἱ μὲν ἱεραὶ ψυχαὶ αὐτῶν παρεδόθησαν εἰς χεῖρας Θεοῦ, τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν σώματα, διαφυλαχθέντα ἀβλαβῆ ἐκ τοῦ πυρὸς καθ' ὁλοκληρίαν, τὸν μὲν λαὸν τῶν ἀπίστων παρεκίνησαν εἰς ἔκπληξιν, καὶ πίστιν τὴν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς δὲ χριστιανοὺς παρεκίνησαν εἰς τὸ νὰ δοξάζωσι τὸν ἅγιον Θεὸν, οἱ ὁποῖοι λαβόντες αὐτὰ, εὐλαβῶς καὶ πολυτελῶς ἐνεταφίασαν· [1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν·)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ὁμολογητῶν, ΥΠΑΤΙΟΥ ἐπισκόπου, καὶ ΑΝΔΡΕΟΥ πρεσβυτέρου.

» Ὑπὲρ πανάγνων Ὑπάτιον εἰκόνων,
» Σὺν Ἀνδρέᾳ φάττουσιν ἄνδρες αἱμάτων.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Αὐδῶν· ὅταν δὲ ἦσαν παιδία, ὑπῆγαν εἰς ἓν σχολεῖον· καὶ μὲ τὰς συνεχεῖς νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας ἃς ἔκαμνον, καὶ μὲ τὴν καθαρὰν ζωὴν, καὶ τὴν πολλὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ εἰς πάντας ἀγάπην ἃς ἐμεταχειρίζοντο οἱ ἀοίδιμοι, ὑπερέβαλον ὅλους τοὺς ἐκεῖ μαθητάς· καὶ ὁ μὲν Ὑπάτιος ἠγάπησε τὴν μοναδικὴν ζωὴν, ὁ δὲ Ἀνδρέας, ἐνεπιστεύθη τὴν διακονίαν τῆς ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἔμαθε τὴν ἐνάρετον αὐτῶν πολιτείαν, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε, καὶ τὸν μὲν Ὑπάτιον ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον, τὸν δὲ Ἀνδρέαν ἐχειροτόνησε πρεσβύτερον· ἤτοι ἱερέα.

Λέων δὲ ὁ δυσσεβὴς [2] καὶ εἰκονομάχος μαθὼν περὶ αὐτῶν, ὅτι εἶναι κήρυκες τῆς ἀληθείας, καὶ διδάσκουσι πάντας διὰ νὰ σέβωνται καὶ νὰ προσκυνῶσι τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξε νὰ σύρωνται κατὰ γῆς, καὶ νὰ διασπαράττωνται. Μετὰ ταῦτα, ἐξέβαλε μὲν τὰ δέρματα τῶν ἱερῶν αὐτῶν κεφαλῶν, ἐπάνω δὲ τῶν κεφαλῶν των κατέκαυσε πολλὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ ἀλιτήριος· ὕστερον δὲ ἔχρισε τὰ γένειά των μὲ πίσσαν, καὶ ἔσυρεν αὐτοὺς διὰ μέσου τῆς πόλεως. Τελευταῖον δὲ κατέσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὰ μέρη τὰ λεγόμενα τοῦ Ξηρολόφου· καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἀφῆκεν ὁ θηριώνυμος νὰ τοὺς ἐνταφιάσωσιν, ἀλλὰ τοὺς ἔρριψεν εἰς τοὺς σκύλους διὰ νὰ τοὺς καταφάγωσι.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΜΑΡΤΙΝΟΥ Πάπα Ῥώμης, καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ σοφωτάτου.

* » Πολλὰ θλιβέντες Μάξιμος καὶ Μαρτῖνος,
» Πολλῶν ἐπαίνων ἀξιούσθων οἱ δύω.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΩΝ δύω, μαθητῶν τοῦ ἁγίου Μαξίμου.

* » Ἀναστάσιοι ταὐτὰ τῷ διδασκάλῳ,
» Χαίροντες ὑπέστησαν εὐσεβοφρόνως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ, μαθητῶν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μαξίμου.

* » Σὺν Εὐπρεπίῳ καὶ Θεόδωρος μέγας,
» Εἵλοντο ποινὰς ὀρθοδοξίας χάριν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὁμολογηταὶ σύνοδον ποιήσαντες ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐν ἔτει χμέ (645.) ἀνεθεμάτισαν τὴν αἵρεσιν Κώνσταντος τοῦ ἐκγόνου τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ δογματίζοντος. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, πρῶτον μὲν ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην τὸν ἅγιον Μάξιμον καὶ τοὺς δύω μαθητάς του Ἀναστασίους καλουμένους, καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς θλίψεις ἃς ἐπροξένησεν, ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὴν Θράκην· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν μετακαλέσας αὐτοὺς, καὶ βλέπων, ὅτι ἦσαν ἄφοβοι καὶ πάσης κολακείας ἀνώτεροι, τοῦ μὲν ἁγίου Μαξίμου καὶ τοῦ ἑνὸς Ἀναστασίου τοῦ μεγαλητέρου κόπτει τὰς δεξιὰς χεῖρας καὶ τὰς γλώσσας, καὶ τούτους ἐξορίζει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς μαθητάς του εἰς τὴν Λαζικὴν χώραν. Καὶ ὁ μὲν θεῖος Μάξιμος, τρεῖς χρόνους περάσας εἰς τὴν ἐξορίαν, πλήρης ὢν ἡμερῶν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ὁ δὲ

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. Τραϊανοῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος (σῴζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ἴσαυρος, ὁ καὶ Κόνων ὀνομαζόμενος.

Digitized by Google

πρεσβύτερος Ἀναστάσιος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, διαπεράσας εἴκοσι χρόνους ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος πεμφθεὶς εἰς ἓν φρούριον τῆς Θράκης, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως· ὁ δὲ Θεόδωρος, ὁ τρίτος μαθητὴς τοῦ ἁγίου, εἴκοσι χρόνους διανύσας ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὁ δὲ τέταρτος μαθητής του Εὐπρέπιος, ἕνα μόνον χρόνον ταλαιπωρηθεὶς ἐν τῇ ἐξορίᾳ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς τῆς ὁμολογίας στεφάνους.[1] Μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλεν ὁ αἱρετικὸς βασιλεὺς, καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην Μαρτῖνον τὸν ἁγιώτατον πάπαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλους δυτικοὺς ἐπισκόπους· περὶ τοῦ ὁποίου εἴπομεν εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ *καὶ* ΘΑΛΟΥ.

» Ἀρτεμίδωρον καὶ Θαλὸν κτείνει ξίφος,
» Μὴ προσκυνοῦντας Ἄρτεμιν ξενοκτόνον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ *ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ζωῆς ῥεούσης οὐ μέλει Μελετίῳ,
» Ὅθεν τελευτᾷν πῶς ἂν εἴποις ἡγάπα.

Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Μελέτιος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας Κύπρου, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον ὁ ἀοίδιμος, τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν τὰ θεῖα τοῦ Χριστοῦ λόγια, καὶ νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά του· οὕτω λοιπὸν ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο.[2]

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ Αἰγύπτιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ὁ Ἰωάννης σὺν δεκαπλῇ τετράδι,
» Στερρῶς ὑπῆλθε τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τὴν διὰ Χριστὸν παρρησίαν μὴ ὑπομείνας ὁ παράνομος καὶ ἀσεβὴς Μαξιμιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν διὰ ξίφους μετὰ ἄλλων τεσσαράκοντα, ἐν ἔτει, σγέ' (295). Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

---

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς* ΙΛΑΡΙΩΝ *ὁ Κρὴς ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ,ωδ' (1804) ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὁ Ἱλαρίων διττὸν εἵληφε στέφος,
» Ὅσιος οἷα, καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.[1]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, ΚΑ'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΚΟΔΡΑΤΟΥ *τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ.*

* » Ἀθλητικῶν Κοδράτε σῶν κηρυγμάτων,
» Ἐν οὐρανοῖς βραβεῖα πολλὰ λαμβάνεις.
» Εἰκάδι δὲ πρώτῃ Κοδράτος στέφος εὗρατο ἄθλοις.

† Οὗτος ἦτον ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής. Γενόμενος δὲ καὶ αὐτὸς εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πλουτήσας τὴν πυρίπνοον χάριν τοῦ πνεύματος, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηναίων, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν Χριστοῦ, τοὺς δὲ σοφοὺς τῶν ἑλλήνων, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο μεγάλως εἰς τὴν σοφίαν των, ἀπεστόμισε καὶ κατήσχυνε μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων. Ὅθεν ἀπὸ τοὺς διώκτας τῶν χριστιανῶν τιμωρηθεὶς μὲ πέτρας, μὲ φωτίαν, καὶ μὲ πολλὰς ἄλλας βασάνους, ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν καὶ ποίμνιόν του· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν πόλιν Μαγνησίαν, ἐδίωξε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰς διδασκαλίας του τὸ σκότος τῆς πλάνης· καὶ ὕστερον κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ καλουμένου Αἰλίου, ἐν ἔτει ριζ'. 117, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εὑρίσκεται εἰς τὴν Μαγνησίαν πηγάζον πλουσίως πᾶσαν ἰατρείαν ἀσθενείας εἰς πάντας τοὺς πλησιάζοντας εἰς αὐτὸ μετὰ πίστεως.

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅπου ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως ὁ ἅγιος Μάξιμος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι μαζὶ μὲ τὸν ἅγιον Μελέτιον τοῦτον γράφεται παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Ἰσάκιος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου· ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου· τὰ αὐτὰ δὲ ἔργα, ἃ ἐποίει οὗτος, ἐποίει καὶ ἐκεῖνος· πλὴν τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους, ὃ ἔλαβεν ἐκεῖνος.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου εὑρίσκεται ἀνέκδοτον, ὅπερ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐδιόρθωσε, καὶ ἤδη ἑτοιμάζεται διὰ τύπον μετὰ καὶ ἄλλων ἀκόμη νεοφανῶν μαρτύρων, τῶν μετὰ τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον ἀθλησάντων.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Προφήτου ΙΩΝΑ.

» Ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ φεύγεις πάλαι,
» Νῦν δὲ πρόσωπον Ἰωνᾶ τούτου βλέπεις.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀμαθῆ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Γὲτ Καριαθμαοὺς, κατοικῶν πλησίον εἰς τὴν Ἄζωτον, ἥτις ἦτον πόλις τῶν ἀλλοφύλων ἑλλήνων παραθαλάσσιος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἡ χήρα ἐκείνη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐπέμφθη ὁ Ἠλίας, ὅταν διὰ προσευχῆς του ἐγένετο πεῖνα εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν δέκα φυλῶν· ὅθεν καὶ διὰ τὴν φιλοξενίαν ἐκείνην εὐλόγησε τὸν καμψάκην ἤτοι τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, καὶ τὴν ὑδρίαν τοῦ ἀλεύρου· ὥστε οὔτε εὐκέρωσεν οὔτε ὠλιγόστευσεν ἐν ὅσῳ ἐπεκράτει ἡ πεῖνα.[1] Οὗτος ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ υἱὸς τῆς προρρηθείσης χήρας, τὸν ὁποῖον παραδόξως ἀνέστησεν ὁ Ἠλίας ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὁ καιρὸς τῆς πείνης, ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευε μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐπειδὴ δὲ ἐπροστάχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν Νινευὶ τὴν καταστροφὴν, ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ μετ' ὀλίγον, δὲν ὑπήκουσεν. Ὅθεν φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ περιπεσὼν εἰς μεγάλην τρικυμίαν τῆς θαλάσσης, καὶ γνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς τρικυμίας, ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ εὐθὺς κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καταπίνει αὐτὸν ἓν μέγα κῆτος. (Τὸ ὁποῖον, τινὲς μὲν ὀνομάζουν φάλαιναν, τινὲς δὲ καβιντόγιον·)[1] μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ξερασθεὶς ἀπὸ τὸ κῆτος, προετύπωσε τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πορευθὶς λοιπὸν καὶ μὴ θέλων εἰς Νινευὶ, ἐκήρυξεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔχει νὰ καταστραφῇ ἡ πόλις ἐκείνη. Ἐπειδὴ δὲ μετενόησαν οἱ Νινευῖται, δὲν ἠφάνισεν αὐτοὺς ὁ Θεός.

Ὅθεν ὁ Ἰωνᾶς ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτὴν· ἀλλὰ λαβὼν τὴν μητέρα του, ὑπῆγεν εἰς Ἀσσοὺρ, χώραν τῶν ἀλλοφύλων, ἐπιλέγων τοῦτον τὸν λόγον· «οὕτω θέλω σηκώσει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου τὸν ὀνειδισμὸν καὶ τὴν ἀτιμίαν, ὅτι ἐφάνην ψεύ-

[1] Περὶ τοῦ Ἰωνᾶ ταῦτα λέγει ὁ Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. Ὅτι ἂν καὶ ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος λόγους Ἑβραίων πειθόμενος ὑπέλαβεν ὅτι ὁ Ἰωνᾶς ἦτον υἱὸς τῆς χήρας, ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτον Τύριος ἢ Σιδώνιος, ἀλλ' Ἰουδαῖος, ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων, Ἀμεσίου, καὶ Ἱεροβοάμου. Τὸν ὁποῖον ἀποκαμόντα ἀπὸ τὰ δεινὰ, διήγειρεν ὁ Ἰωνᾶς καὶ θάρρος ἐνέθηκεν εἰς αὐτὸν κατὰ τῶν Σύρων, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἰώσηπος. Ἐξέβρασε δὲ αὐτὸν τὸ κῆτος εἰς τὰς ὄχθας τῆς Παλαιστίνης, ἢ εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, ὡς λέγει ὁ Ἰώσηπος. Καθότι καὶ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν ὑπηγαίνει τις εἰς τὴν Νινευί. Προέλαβε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Κυρίου σάρκωσιν χρόνους σχεδὸν ὀκτακοσίους, κατά τινας. Ἰωνᾶς δὲ σημαίνει ἑλληνιστὶ περιστερά. Ὅρα περὶ τούτου καὶ ὅσα εἴπομεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς ς'. ᾠδῆς τῆς στιχολογίας, ἥτις ἐστάλη διὰ νὰ τυπωθῇ. Ὅτι δὲ οἱ Νινευῖται ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας, καὶ διὰ τοῦτο κατεπόντισθη ἡ πόλις αὐτῶν, ἐπροφήτευσεν ὁ Προφήτης Ναοὺμ, ὀνομάζων αὐτὴν πόλιν αἱμάτων, ὅλην ψευδῆ καὶ ἀδικίας πλήρη (κεφ. γ'. 1) καὶ ἀκολούθως λέγει « Πᾶς ὁ ὁρῶν σε καταβήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ· δειλαία Νινευὶ, τίς στενάξει αὐτήν; οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου· ἐφλέγμανεν ἡ πληγή σου. Καὶ ὁ Τωβὶτ εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τωβίαν. « Ἀπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευὶ, ὅτι καταστραφήσεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μᾶλλον ἕως καιροῦ.» (Τωβὶτ ιδ'. 4.) Ἐκήρυξε δὲ οὗτος πρὸς τοὺς Νινευίτας διὰ τῆς ἐγχωρίου γλώσσης. Ἡ τῆς Νινευὶ δὲ διάλεκτος ἦτον Ἀσσύριος, ἥτις ὀλίγον διαφέρει τῆς Ἑβραϊκῆς, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Κανόνικος. Ὅρα καὶ εἰς τὴν α'. Δεκεμβρίου τὰς ὑποσημειώσεις εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Ναούμ.

[1] Χάριν τῶν φιλολόγων καὶ περιέργων, πρόσθετομεν ἐνταῦθα ὀλίγα τινα περὶ τῶν κητῶν. Τὰ κήτη εἶναι μεγαλίτερα ἀπὸ κάτεργον (πλοῖον), κατὰ τὸν Θεοκλῆν· πεντάκις μεγαλίτερα ἀπὸ τὸν ἐλέφαντα, κατὰ τὸν Αἰλιανόν· εἶναι πεντήκοντα πηχῶν εἰς τὸ μάκρος, κατὰ τὸν Ἐρατοσθένη. Καὶ εἰκοσιπέντε ὀργυιῶν ἤτοι ἑκατὸν πηχῶν, κατὰ τὸν Νέαρχον. Καὶ ἑξακοσίων ποδῶν, κατὰ τὸν Ὀνησίκρατον καὶ Ὀρθαγόραν· καὶ τεσσάρων πλέθρων· ἤτοι χιλίων ποδῶν τὸ μάκρος, καὶ πεντακοσίων τὸ πλάτος. Ὅθεν καὶ οἱ θεῖοι Πατέρες τοῖς παλαιοῖς τούτοις ἑπόμενοι, παραδίδουσι μεγέθη ὑπερβολικὰ τῶν κητῶν. Ὁ μὲν γὰρ μέγας Βασίλειος λέγει, ὅτι τὰ κήτη παρομοιάζουν μὲ τὰ μεγάλα βουνὰ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, καὶ φαίνονται ὡσὰν νησία. (ὁμιλ. ζ'. εἰς τὴν ἑξαήμερ.) Ὁ δὲ Ἀμβρόσιος, ὅταν, λέγει τὰ, κήτη κολυμβοῦν ἐπάνω εἰς τὰ κύματα, νομίζει τις ὅτι εἶναι νησία, καὶ βουνὰ ὑψηλότατα φθάνοντα ἕως τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὰς ἄκρας κορυφάς των. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀντιοχείας Εὐστάθιος (εἰς τὴν ἑξαήμερ.) ὅτι ἓν κῆτος ἀσπιδοχελώνη καλούμενον, εἶναι τόσον μεγάλον, ὥστε φαίνεται εἰς τοὺς ναύτας ὡς νησίον. Ἀλλὰ καὶ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι εἰς τὴν Σαντονίαν πόλιν τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Βρετανικῷ Ὠκεανῷ εὑρισκομένην, ἁλιεύθη ἓν κῆτος ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσι κατὰ τὸν Σκαλίγερον. Καὶ ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ ἁλιεύθη ἄλλο, ἑκατὸν πηχῶν μῆκος ἔχον κατὰ τὸν Ζεϊγλέρον. Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ διηγοῦνται οἱ καθ' ἑκάστην ἁλιεύοντες τὰ κήτη τὰ καλούμενα Φαλαίνας. (Ὅρα εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ Θεοτόκη ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίου διερμηνευθείσης Διαθήκ.)

Digitized by Google

στης, διότι ἐπροφήτευσα μὲν ἐναντίον τῆς πόλεως Νινευΐ, δὲν ἀλήθευσεν· ὅμως ἡ προφητεία μου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, καὶ ἔθαψεν αὐτὴν, τότε ὑπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς γῆν Σαραὰρ [1] πλησίον εἰς τὴν Βάλανον τῆς Δεβόρρας, ὅπου ἀποθανών, ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Κενεζαίου, ὅστις ἔγεινε Κριτὴς εἰς μίαν φυλὴν τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρχίας. Προφητεύων δὲ, εἶπεν ὅτι ἔχει νὰ ἀκολουθήσῃ σημεῖον θαυμάσιον καὶ τερατῶδες ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅλης τῆς γῆς, ἤγουν ὅτι, ὅταν ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι μίαν πέτραν νὰ φωνάζῃ ἐλεεινῶς μὲ μίαν λεπτὴν φωνὴν, καὶ ἕνα κάνθαρον νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸ ξύλον πρὸς τὸν Θεὸν, τότε ἂς ἠξεύρουν, ὅτι εἶναι ἐγγὺς ἡ σωτηρία. Τότε ἔχουν νὰ ἰδοῦν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ κατακρημνισμένην ἕως εἰς τὰ θεμέλια· καὶ θέλουν ἔλθει εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ ἔθνη νὰ προσκυνήσουν τὸν Κύριον· καὶ θέλουν μεταθέσει τὰς πέτρας αὐτῆς κατὰ τὰς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, καὶ τότε ἔχει νὰ γένῃ ἡ προσκύνησις τοῦ Ἠλειμμένου, ἤτοι τοῦ Μεσσία· καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ θέλει γένῃ σιγχαμερὰ, διότι θὰ ἐρημωθῇ, καὶ θὰ κατοικήσουν εἰς αὐτὴν θηρία. Καὶ τότε θέλει ἔλθῃ τὸ τέλος κάθε πνοῆς. [2]

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωνᾶ τοῦ Σαββαΐτου πατρὸς Θεοδώρου, καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν.

» Ἀφεὶς Ἰωνᾶς ἀστάτου βίου τόπον,
» Ἑστῶτα καὶ βέβαιον εὑρίσκει τόπον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτον πρεσβύτερος ἐν ἔτει, ωκθ' (829) πατὴρ γνήσιος χρηματίσας τῶν ὁσιωτάτων καὶ μακαριωτάτων ὁμολογητῶν, Θεοδώρου λέγω, καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν, ὧν τὰ πρόσωπα ἐπέγραψε Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος. Οὗτος λοιπὸν μεταβὰς εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ γενόμενος μοναχὸς, ἀπέκτησεν ἄκραν πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβειαν· καὶ ἀφ' οὗ ἐκατόρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς, μὲ καλὸν γηρατεῖον ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Εὐσέβιον κτείνουσι δυσσεβεῖς ξίφει,
» Τὸν εὐσεβῶς βιοῦντα καὶ Χριστοῦ φίλον.

Οὗτος ὁ ἅγιος αὐτοκάλεστος ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Φοινίκης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἀνόητον ἔργον κάμνεις, καὶ διώκεις, ὦ ἄρχων τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ; ὁ δὲ ἄρχων θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς καὶ νὰ ξεσχίζεται· εἶτα μὲ τρίχινα πανία ἐνωμένα ὁμοῦ μὲ ἅλας, νὰ τρίβωνται τὰ πληγωμένα μέλη του. Ὁ δὲ μάρτυς ἔχαιρε καὶ ἠγαλλιᾶτο ὡς ἂν ἦτον ἄλλος ὁ πάσχων, καὶ ὄχι αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὁ δὲ ἄρχων ἀπορῶν καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτόν. Καὶ οὕτω ὁ μακάριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, διὰ νὰ λάβῃ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΣΕΒΙΟΣ, ΝΕΣΤΑΒΟΣ καὶ ΖΗΝΩΝ οἱ αὐτάδελφοι, λίθοις τελειοῦνται.

» Εὐσέβιος, Νέσταβος, ἀλλὰ καὶ Ζήνων,
» Δι' εὐσεβῆ θνήσκουσιν πίστιν ἐκ ξίφους. [1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΣΑΚΙΟΣ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν μόσχον Ἰσάκιε τὸν θεῖον θύων,
» Ξίφει δι' αὐτὸν οἷά περ μόσχος θύῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Ἰσάκιος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν τὰ θεῖα λόγια τοῦ Χριστοῦ, καὶ προσέτι νὰ διαμοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχούς. Οὕτω δὲ ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, τελευταῖον ὑπὸ τῶν ἀπίστων θανατώνεται μὲ τὸ ξίφος, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθησε Κύριον ἐκδημεῖ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΙΣΚΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Φέρων ὕδωρ ζῶν Πρίσκος ἐν τῇ καρδίᾳ,
» Ἐμπρησμὸν οὐ δέδοικε τὸν τοῦ σαρκίου.

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Σεναάρ.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ὅπερ ὁ Ἰωνᾶς ἐπροφήτευσε, δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν, φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ἄλλας προφητείας ἐποίησεν, αἵτινες οὐ σώζονται τώρα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, καὶ Θεοφύλακτον Βουλγαρίας, συμπεραίνων τοῦτο ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπερ γράφεται εἰς τὰς βασιλείας περὶ αὐτοῦ «Αὐτὸς (ὁ Ἱεροβοὰμ) ὃς ἐπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβα κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου ἐν Γεχθοφέρ.» (δ'. Βασιλ. ιδ'. 25.) οὗτος ὁ λόγος οὐχ εὑρίσκεται εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἰωνᾶ.)

[1] Σημείωσαι, ὅτι τῶν Μαρτύρων τούτων τὸ μαρτύριον, γράφει ὁ Σωζόμενος, βιβλ. Ε'. κεφ. η'.

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑξ ΜΑΡΤΥΡΩΝ, ὑπασπιζῶν ὄντων τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἔν ἔτει σγή (298).

» Ὑπὲρ Θεοῦ κλίναντος ἐν ξύλῳ κάραν,
» Ἓξ μάρτυρες κλίνουσι τὴν κάραν ξίφει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, ΚΒ'. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν λουτρῷ σφοδρῶς πυρωθέντι τελειωθέντος. [1]

» Φωκᾶ τὸ λουτρὸν σμήγματος παντὸς δίχα,
» Λουτρὸν γὰρ ἦν ἀγῶνος, οὐ καθαρσίου.
» Εἰκάδι δευτερίῃ λοετρὸν πέφνεν ἔνδοθι Φωκᾶν.

† Οὗτος ἐγένετο υἱὸς Ἁμφίλου καὶ Μαρίας, καταγόμενος ἐκ πόλεως Σινώπης, ἀρχαίας καὶ περιφανοῦς οὔσης κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν. Εὐθὺς δὲ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα θαύματα. Ἔπειτα δὲ ἔγεινε καὶ ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας μὲ τὰ θεῖά του λόγια καὶ μὲ τὰ ὑπερφυσικά του τεράστια· πάντοτε δὲ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργει ἕως ἐσχάτης του ἀναπνοῆς. Ἀπεκαλύφθη δὲ εἰς αὐτὸν τὸ μαρτυρικὸν τέλος ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ μὲ τοιοῦτον σημεῖον παράδοξον· μία περιστερὰ ἐλθοῦσα, ἐκάθισεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του, καὶ βαλοῦσα εἰς αὐτὴν στέφανον, ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ εἶπε· Ποτήριον ἐκεράσθη εἰς σὲ, καὶ πρέπει νὰ τὸ πίῃς· καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸ τοιοῦτον ποτήριον τοῦ μαρτυρίου ἠξιώθη νὰ πίῃ ὁ ἀοίδιμος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ, ἐν ἔτει, ρα' (101).

Οὗτος δὲν εἶναι ὁ κηπουρὸς Φωκᾶς, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς Σινώπης καταγόμενος καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν καὶ αὐτὸς ἑορταζόμενος. Ἀλλὰ ἄλλος, διαλάμπων μὲ πολιτείαν καθαρὰν, καὶ μὲ ἀρετὰς διαφόρους. Οὗτος λοιπὸν ἐφέρθη εἰς τὸν ἔπαρχον Ἀφρικανὸν, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐθεολόγησε, καὶ παρρησίᾳ ἐδίδαξε τὴν εἰς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀφρικανὸς ἐτόλμησε νὰ βλασφημήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἔγεινε σεισμὸς μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσαν κάτω νεκροὶ ὅ,τε ἔπαρχος, καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἅγιος τὸν ἀνέστησεν, ἐπειδὴ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἡ γυνὴ τοῦ ἐπάρχου· μετὰ ταῦτα ἐφέρθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλέα Τραϊανόν· καὶ ἐπειδὴ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἐξέσχιζον· ὕστερον ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἄσβεστον, ἐπειδὴ καὶ ἐπέμενεν ἀνδρείως ὁμολογῶν τὸν Χριστόν.

Τελευταῖον δὲ ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς λουτρὸν, τὸ ὁποῖον ἐκάη πολλὰ δυνατά. Ὅθεν ἐκεῖ μέσα παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν ψυχήν του ὁ γενναῖος ἀγωνιστής. Πολλὰ δὲ θαύματα καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἔκαμεν ὁ τρισόλβιος, καὶ εἰς τοὺς ἐν θαλάσσῃ κινδυνεύοντας, συμπλέων μὲ αὐτοὺς καὶ διασώζων εἰς τοὺς λιμένας τὰ πλοῖά των· καὶ εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν καθ' οἷον δή τινα τρόπον, ταχὺς καὶ θερμὸς βοηθὸς εἰς τούτους γενόμενος. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ κηπουροῦ ξίφει τελειωθέντος.

» Ἤδει χάριν σοι σοῦ χάριν θνήσκων Λόγε,
» Φωκᾶς ὁ μάρτυς τῷ διὰ ξίφους τέλει.

Καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Σινώπην· ἡ τέχνη αὐτοῦ ἦτον ἡ ἐργασία τῆς γῆς· ἔχων δηλαδὴ κηπεῖον [2] ἤγουν κῆπον πολλὰ μικρὸν, κατεγίνετο εἰς αὐτὸν, καὶ ὅ,τι κέρδος ἐλάμβανεν ἀπὸ αὐτὸν τὸ εἶχε κοινὸν μὲ τοὺς πτωχούς· ἤγουν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενοι πτωχοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τὸν κῆπόν

---

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Φωκᾶς φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ἰουλίου, διὰ ταῦτα τὰ αἴτια, α') διότι καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνος εἶναι ἱερομάρτυς. β') διότι καὶ οἱ δύω ἦσαν ἐπὶ Τραϊανοῦ βασιλέως. γ') διότι τὸ αὐτὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου ἔλαβον. δ') καὶ διότι τὸ αὐτὸ δίστιχον ἰαμβικὸν γράφεται καὶ εἰς τοὺς δύω. Ἴσως δὲ, νῦν μὲν ἡ ἄθλησις αὐτοῦ ἑορτάζεται, τότε δὲ, ἡ ἀνακομιδή του, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται προσδιορισμένως, ὅτι ἐστὶν ἡ ἀνακομιδὴ αὐτοῦ. Ὅρα ἐκεῖ καὶ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐνήργησεν ὁ Ἅγιος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Ἀστέριος ὁ Ἀμασείας ἐπίσκοπος· οὗ ἡ ἀρχή, « Ἱερὸς μὲν καὶ θεσπέσιος ἅπας· » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ὅρα σελ. 18 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου). Ὀνομάζει δὲ ὁ Ἀστέριος ἐκεῖ τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Φωκᾶν, στύλον, καὶ ἑδραίωμα τῶν θείων τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν· (σελ. 955 τῆς δωδεκαβίβλου). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λόγον πανηγυρικὸν ἔχει εἰς τοῦτον· οὗ ἡ ἀρχή », Λαμπρὰ γέγονεν ἡμῖν χθὲς ἡ πόλις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδ.)

[2] Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, στυππίον.

Digitized by Google

του. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸν τὸν αἰσθητὸν κῆπον ἐκαλλιέργει ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὸν νοητὸν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἦτον γνήσιος δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μηνύεται ὡς τοιοῦτος εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Σινώπης ὅστις ἦτον Ἕλλην. Ὁ ὁποῖος παρευθὺς ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπελθόντες, ἔμειναν εἰς τὸν οἶκον τοῦ παρ' αὐτῶν ζητουμένου Φωκᾶ, χωρὶς νὰ ἠξεύρουν· ὁ δὲ ἅγιος δεξιωσάμενος αὐτοὺς καὶ ἀναπαύσας κατὰ τὴν δύναμίν του, τοὺς ἠρώτα, ποῖοι εἶναι, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθον εἰς τὴν Σινώπην. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ζητοῦν τὸν Φωκᾶν διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ τοῦ Κυρίου θεράπων, εὐθὺς ἡτοίμασε τὸν τάφον του· καὶ οὕτως ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητοῦν· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες ἔξαφνα, ἐπληγώθησαν τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν λύπην των, ἐνθυμούμενοι τὴν λαμπρὰν φιλοξενίαν καὶ δεξίωσιν, ἣν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος. Ὅθεν δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ θανατώσουν αὐτὸν κατὰ τὴν προσταγὴν τὴν ὁποίαν εἶχον. Ἔλεγον δὲ εἰς τὸν Μάρτυρα, ὅτι ἔχουσιν εὔλογον ἀπολογίαν διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἐκοπίασαν μὲν πολλὰ καὶ ἠρεύνησαν· ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ εὕρωσι τὸν ζητούμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος παρεκάλεσεν αὐτοὺς διὰ νὰ τὸν θανατώσουν, τούτου χάριν ἔκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλήν· καὶ οὕτως ἐπροσφέρθη κεχαρισμένη θυσία εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εὐάρεστος. [1]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΙΣΑΑΚ καὶ ΜΑΡΤΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Ἰσαάκ.

* » Πάθους τὸ λεῖπον Ἰσαὰκ Σάρρας τέκνου,
» Σφαγεὶς ἀνεπλήρωσεν Ἰσαὰκ νέος.

Εἰς τὸν Μαρτῖνον.

» Χριστοῦ τὸ θάρσος ἐμπνέοντος ὑψόθεν,
» Πρὸς τὴν σπάθην ἔσπευδεν ἐκπνεῖν Μαρτῖνος.

* *Μνήμη τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ὁσίου ΚΟΣΜΑ τοῦ Ζωγραφίτου, ἀσκήσαντος ἐν ἔτει ᾳτκϛ΄ (1323).*

† » Μύσας τὸ ὄμμα σώματος βλέπεις ἄνω,
» Κοσμᾶ ὅσιε τὸ πρόσωπον Κυρίου. [1]

* *Οἱ ΕΙΚΟΣΙΕΞ ὁσιομάρτυρες Ζωγραφῖται, οἱ ἐλέγξαντες τοὺς Λατινόφρονας, τόν τε βασιλέα Μιχαὴλ καὶ πατριάρχην Βέκκον ἐπάρωθεν τοῦ πύργου, πυρὶ τελειοῦνται.* [2]

» Ὡς πυρίκαυστοι θυσίαι τῷ Κυρίῳ,
» Οἱ εἰκοσιὲξ ὡράθησαν εἰκότως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄. ἡ σύλληψις τοῦ τιμίου προφήτου ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Ἀνδρὶ προφήτῃ χρησμὸς ἐξ Ἀρχαγγέλου,
» Τεκεῖν προφήτην, καὶ προφήτου τι πλέον.
» Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ γαστὴρ λάβε Πρόδρομον εἴσω.

† Ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς, ὁ τοῦ Πατρὸς μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος, ἔμελλε νὰ καταβῇ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ νὰ συλληφθῇ ἀσπόρως καὶ παραδόξως εἰς τὴν παρθενικὴν κοιλίαν τῆς Παναμώμου αὐτοῦ Μητρὸς, ἠθέλησε νὰ προβεβαιώσῃ τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ ἰδικήν του ἄσπορον σύλληψιν, μὲ ἄλλο θαῦμα παράδοξον. Τούτου χάριν προτήτερα ἀπὸ μῆνας ἓξ τῆς ἰδικῆς του συλλήψεως, ἐμήνυσε διὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὸν προφήτην καὶ ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὅστις εὑρίσκετο τότε εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐθυμία, καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐπροσηύχετο [3], ἐμήνυσε λέγω εἰς αὐτὸν τὴν παρά-

---

[1] Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις περὶ τῆς Δροσίδος θυγατρὸς τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ τῶν πέντε Κανονικῶν· διότι τούτων ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου.

[1] Ὅρα τὸν βίον τούτου ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Μέῳ Ἐκλογίῳ.

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

[3] Καιρὸς δὲ ἦτο τότε ἡ δεκάτη τοῦ ἑβδόμου μηνὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον· ἤτοι ἡ δεκάτη τοῦ καθ' ἡμᾶς σεπτεμβρίου· διότι οὕτω ὁ νόμος προστάζει. « Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἤτοι νηστεύσετε) . . . ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν (Λευϊτ. ιϛ΄. 29). Ὅθεν καὶ ὁ μακάριος Θεοδώρητος τὸ ῥηθὲν κεφάλαιον ἑρμηνεύων, λέγει ». Ἐδίδαξε δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν διηγούμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πατέρα· κατὰ τοῦτον γὰρ τὸν καιρὸν κἀκεῖνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσελήλυθε. καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσεν.» Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ αὐτοῦ Σεπτεμβρίου ἤρχιζεν ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας, ἥτις ἐκράτει ἑπτὰ ἡμέρας· δηλαδὴ ἀπὸ τῆς δεκάτης πέμπτης ἕως τῆς εἰκοστῆς πρώτης (συμποσουμένης καὶ τῆς δεκάτης πέμ-

Digitized by Google

δοξον σύλληψιν τοῦ ἰδικοῦ του Προδρόμου· ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ γένῃ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς στείρας καὶ γηραλέας γυναικός του τῆς Ἐλισάβετ, τὴν ὁποίαν σύλληψιν ἑορτάζομεν σήμερον. Ὁ δὲ Ζαχαρίας, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν παρ' ἐλπίδα ταύτην ἀγγελίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη μὲ τὴν ἀφωνίαν καὶ σιωπὴν, ἕως οὗ νὰ εἰδῇ διὰ τῶν ἔργων γενόμενον τὸ Ἀρχαγγελικὸν μήνυμα. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΔΡΕΑΣ *λόγχῃ τελειοῦται.*

» Ὑπὲρ νυγέντος, πρὶν μιᾷ λόγχῃ Λόγον,
» Λόγχαις νυγεὶς ἤνεγκε διτταῖς Ἀνδρέας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Ἔχθραν πλάνῃ θεὶς καὶ σφαγεὶς Ἰωάννης,
» Σφάττει τὸν ἐχθρὸν, καὶ σὺν αὐτῷ τὴν πλάνην.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΠΕΤΡΟΣ *καὶ* ΑΝΤΩΝΙΟΣ [2] *τὰ μέλη ἐκκοπέντες τελειοῦνται.*

» Ἀντώνιος καὶ Πέτρος; ὢ; στερραὶ πέτραι,
» Πρὸς τὰς; μεληδὸν ἐκκοπὰς ἐκαρτέρουν.

† Ὅταν ὁ μακεδὼν Βασίλειος ἐβασίλευσεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐν ἔτει ωξζ'. 867. Τότε εἰς ὅλην τὴν Ἀφρικὴν ἐξουσίαζον οἱ ἀγαρηνοί. Τῶν ὁποίων ἄρχων ἦτον ὁ θηριώδης ἐκεῖνος καὶ ὠμότατος Ἀβραχίμ. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐπολέμησε τὰς Συρακούσας, αἱ ὁποῖαι εἶναι μητρόπολις τῆς νήσου Σικελίας, ἐπῆρεν ἀπὸ ἐκεῖ αἰχμάλωτον τὸν ἄνω εἰρημένον Ἰωάννην, ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς του Πέτρον καὶ Ἀντώνιον, νέαν ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. Ὅθεν τοὺς παρέδωκεν εἰς διδάσκαλον ἀγαρηνὸν, διὰ νὰ μανθάνουν τὰ ἰδικάτων γράμματα. Ὅταν δὲ οἱ νέοι ἔφθασαν εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν καὶ ὑπερέβαλον τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, τότε ὁ τύραννος θαυμάζων διὰ τὰ τοιαῦτα προτερήματά των, τὸν μὲν Ἀντώνιον κατέστησε Γενικὸν, τὸν δὲ Πέτρον κατέστησε Σακελάριον. Οὗτοι λοιπὸν κρυφίως μὲν ἦσαν χριστιανοὶ, εἰς τὸ φανερὸν δὲ ὑπεκρίνοντο τὴν τῶν ἀγαρηνῶν θρησκείαν. Πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἦναι κρυμμένοι ἕως τέλους. Διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἀβραχὶμ, ἐθυμώθη καὶ παρευθὺς ἐσφάλισε τοὺς πόδας τῶν ἁγίων εἰς τὸ ξύλον τὸ τιμωρητικὸν, καὶ ἔδειρεν αὐτοὺς μὲ ἀκανθωτὰ ῥαβδία.

Ὅθεν ὁ μὲν μακάριος Ἀντώνιος, λαβὼν τετρακοσίας πληγὰς εἰς τοὺς πόδας καὶ καταπληγωθεὶς ἀπὸ αὐτὰς, εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεόν. Ἔπειτα βάλλεται ἐπάνω εἰς ὄνον, καὶ δεθεὶς εἰς τὸ σαμάριον μὲ σχοινία, πομπεύεται διὰ μέσου ὅλης τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Πέτρος ξεγυμνωθεὶς δέρεται μὲ ῥαβδία εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν ῥάχιν. Ἔπειτα ῥίπτεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀντώνιον εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλει αὐτοὺς ὁ τύραννος ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ κατασυντρίβει μὲ ξύλα σκληρὰ τοὺς πήχεις τῶν χειρῶν αὐτῶν ἕως τοὺς ὤμους· ὁμοίως συντρίβει καὶ τοὺς δακτύλους καὶ τὰς παλάμας των. Ἔπειτα συνθλᾷ καὶ τὰ μηρία καὶ πόδας, ὥστε τὰ μὲν ξηρὰ κόκκαλά των ἔγειναν ἄπαλὰ ὡς σάρκες, αἱ δὲ σάρκες αὐτῶν ἔγειναν πάλιν ὡς πηλός· καὶ τόσον πολλὰ ἐζυμώθησαν μὲ τὸ αἷμα, ὥστε ἔγιναν ἓν μίγμα.

Ἔπειτα ἐπροσκάλεσεν ἕνα χαλκέα ὁ τύραννος καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ μίαν λαβίδα πεπυρωμένην, καὶ μὲ αὐτὴν (ὢ σκληροτάτης ψυχῆς, τῆς καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ὑπερβαινούσης!) νὰ κόψῃ τοὺς ὄρχεις αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς βάλῃ μέσα εἰς τὰ στόματά των. Καὶ οὕτως οἱ γενναιότατοι τοῦ Κυρίου ἀθληταὶ ἐτελειώθησαν μὲ ταύτην τὴν πολυώδυνον βάσανον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὕστερον δὲ ἔσυρε πλησίον του ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰωάννην, καὶ γυρίσας ὀπίσω τὸν τράχηλον τοῦ ἀοιδίμου μὲ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα, ἐνέπηξε μέσα εἰς τὸν φάρυγγα ἐκείνου τὴν ἰδικήν του μάχαιραν· καὶ οὕτω σπαράττων ὁ τρισόλβιος ὡς τὸ ὀψάριον, ἐπάνω εἰς τὰ σώματα τῶν ἰδίων

κτης) οὕτω γὰρ ὁ νόμος κελεύει. « Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν, ἑπτὰ ἡμέρας τῷ Κυρίῳ (Λευϊ. κγ'. 34.) Διὰ τοῦτο φαίνεται, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ὑπομείνας ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Σκηνοπηγίας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην, ἢ εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ σεπτεμβρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην σεπτεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ προφήτου Ζαχαρίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου ἔγεινεν ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, κατὰ τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἔχει δύω λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὴν σύλληψιν ταύτην τοῦ Προδρόμου· ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη, «Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον ὅροις· τοῦ δὲ ἑτέρου, «Εὔκαιρος ἡμέρα. (σῴζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ Θεοφάνης ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καππαδοκίας, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ. (σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῶν χρυσοστομικῶν καὶ λόγος Γ'. τοῦ Χρυσοστόμου· οὗ ἡ ἀρχὴ, «Μωϋσῆς ὁ μέγας, ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων.

[2] Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Ἀντωνῖνος οὗτος γράφεται.

Digitized by Google

του τέκνων, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Μετὰ ταῦτα ἀνάψας ὁ δυσσεβέστατος πυρὰς, κατέκαυσεν ὅλα ὁμοῦ τὰ τῶν μαρτύρων σώματα.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀνδρέας γέρων ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, παρεστάθη ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ μιαροῦ Ἀβραχίμ. Καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν πρῶτον μὲν ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε πολλοὺς χρόνους, ἕως οὗ κατεξηράνθη ὅλος ἀπὸ τὴν παῖναν, καὶ δίψαν, καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ταλαιπωρίας τῆς φυλακῆς. Τελευταῖον δὲ, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, τί ἔκαμε τὸ ἄσπλαγχνον θηρίον; ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἄλογον, καὶ λαβὼν ἀκόντιον, ἔστητε τὸν ἅγιον κατ' εὐθεῖαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν δρόμον. Ἔπειτα τρέχων μὲ τὸ ἄλογον, κτυπᾷ εἰς τὸ στῆθος τὸν μάρτυρα μὲ τὸ ἀκόντιον. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐφώναζεν ἀπὸ καρδίας ὁ ἅγιος μίαν φωνὴν εὐχαριστήριον εἰς τὸν Θεὸν, διὰ τοῦτο γυρίζει ὁ αἱμοβόρος ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ μάρτυρος, καὶ κτυπᾷ δεύτερον αὐτὸν εἰς τὴν ῥάχιν μὲ ἄλλο ἀκόντιον. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ τὰ δύω ἀκόντια ἐπέρασαν πέρα καὶ πέρα τὰ σπλάγχνα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς· εἶτα ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβη νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΡΑΪΔΟΣ [1] *τῆς παρθένου·*

» Ποθοῦσα κάλλος ἡ Ραΐς Θεοῦ βλέπειν,
» Σαρκὸς τὸ κάλλος ἐκδίδωσι τῷ ξίφει.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Αἰγύπτου ὀνομαζομένην Βάταν (ἢ Τάμμαν) θυγάτηρ Πέτρου τινός. Ἐφόρεσε δὲ τὸ τῶν μοναζουσῶν σχῆμα, ὅτε ἦτον χρόνων δώδεκα. Μίαν φορὰν δὲ, ὑπάγουσα μὲ ἄλλας παρθένους εἰς τὴν πηγὴν, διὰ νὰ φέρῃ νερὸν, εἶδε πλῆθος παρθένων γυναικῶν, καὶ ἀνδρῶν πρεσβυτέρων, καὶ διακόνων μοναχῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε δεδεμένους Λουκιανὸς ὁ ἡγεμών. Ἐρωτήσασα δὲ καὶ μαθοῦσα, ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι δεδεμένοι, ἔλαβεν εἰς τὴν ψυχήν της ἀνδρίαν, καὶ ἔσμιξε καὶ τὸν ἑαυτόν της μὲ τὰς δεδεμένας, παρθένους. Ὁ δὲ Κομενταρήσιος [1] συνεβούλευσεν αὐτὴν, νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ζωήν της, καὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἀποθάνῃ πρὸ καιροῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένους. Ἡ δὲ μακαρία Ραΐς, ὄχι μόνον δὲν κατεπείσθη εἰς τὴν συμβουλήν του, ἀλλὰ καὶ παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, ἐπεριγέλασε τοὺς θεούς του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπερίπαιξε τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, διὰ τοῦτο ἡ ἀοίδιμος Ραΐς, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τελείως, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνου. Ὅθεν πρῶτον βασανίζεται μὲ βασάνους πολλὰς, καὶ τελευταῖον διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ὁσίων καὶ ἀδελφῶν γυναικῶν ΞΑΝΘΙΠΗΣ, *καὶ* ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ.

» Τὰς συγγόνους γε Ξανθίπην Πολυξένην,
» Χοροὶ συνοίκους λαμβάνουσιν Ἀγγέλων.

Αὗται ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν τῶν Ἱσπανῶν κατὰ τοὺς χρόνους Κλαυδίου Καίσαρος ἐν ἔτει, σξή (268). Ἀλλ' ἡ μὲν Ξανθίπη ἦτον γυνὴ τοῦ ἄρχοντος τῆς χώρας ἐκείνης Πρόβου ὀνομαζομένου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ὅταν ἐκεῖνος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν· [2] ἡ δὲ Πολυξένη παρθένος οὖσα, καὶ ἁρπαγεῖσα ἀπὸ ἕνα κακότροπον ἄνθρωπον καὶ μιαρὸν, χάριτι Θεοῦ ἔμεινεν ἄφθορος ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὕρῃ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν· ὅθεν πολλὰ θαύματα κάμνουσα, πολλοὺς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἔπειτα παραλαβοῦσα Ὀνήσιμον τὸν ἀπόστολον, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα της Ἱσπανίαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς δυσκολίας καὶ πειρασμοὺς, τοὺς ὁποίους ἐδοκίμασεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα σύντροφον καὶ τὴν Ῥεββέκαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐβαπτίσθη· ὕστερα, λέγω, ἀπὸ πολλὰ συμβάματα, μόλις ἀντάμωσε τὴν ἀδελφήν της Ξαν-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐσφαλμένως γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Ἱεραίδος, ἀντὶ Ραΐδος. Τὸ δὲ δίστιχον Ἰαμβικὸν τὸ τατὰ τὴν πέμπτην Σπτεμβρίου γραφόμενον ἐν τοῖς Μηναίοις εἰς ὄνομα τῆς Ῥαΐδος, ἀτάκτως γράφεται. Ἐδῶ γὰρ χρειάζεται, καὶ ὄχι ἐκεῖ.

[1] Κομενταρίσιος ἐκ τοῦ λατινικοῦ, σημαίνει δὲ τὸν δεσμοφύλακα. Σ. Ε.

[2] Ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σπανίαν, ἢ Ἱσπανίαν, τὸ μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, λέγων «Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς (τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ πτωχοῖς δηλ.) τὸν καρπὸν τοῦτον, (ἤτοι τὴν ἐλεημοσύνην) ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν» (Ῥωμ. ιδ' 28.)

Digitized by Google

θίπην. Ὅθεν ὁμοίως καὶ αἱ δύω τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς των διανύσασαι, καὶ πολλὰ ποιήσασαι θαύματα, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΝΙΚΟΛΑΟΣ *ὁ παντοπώλης ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχοβ' (1672) ξίφει τελειοῦται.*

† »Ὁ Νικόλαος πάντα πωλήσας κάτω,
»Ἐξηγόρασε Χριστὸν ἄνω ἐκ ξίφους.[1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ ἐκ Κορίτζης.*[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. μνήμη τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ΘΕΚΛΗΣ.

»Αὐτός σε σώζει Θέκλα ῥήξας τὴν πέτραν,
»Οὗ τῷ πάθει πρὶν ἐρράγησαν αἱ πέτραι.
»Πέτρη ἀμφί, τετάρτην εἰκάδα δέξατο Θέκλην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Ἰκονίου, θυγάτηρ μὲν Θεοκλείας, εὐγενοῦς τινὸς καὶ ἐπιφανοῦς γυναικὸς Ἑλληνίδος, ἠρραβωνισμένη δὲ μὲ ἄνδρα Θάμυριν ὀνομαζόμενον, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαοκτώ. Ὅταν δὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, ἐξενοδοχεῖτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀνησιφόρου, καὶ ἐκεῖ ἐδίδασκε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὅλους ἐκείνους, ὅσοι πρὸς αὐτὸν συνέτρεχον. Τότε καὶ ἡ μακαρία αὕτη Θέκλα ἐν τῇ γειτονείᾳ ἐκείνῃ καθημένη, ἤκουεν ἀπὸ τὴν θυρίδα τὰ γλυκύτατα λόγια τοῦ μακαρίου Παύλου, μὲ τόσην ἡδονὴν καὶ ἐπιθυμίαν, ὥστε ἐλησμόνει καὶ φαγητὸν, καὶ πιοτὸν, καὶ ὅλα της τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· ἐλησμόνει δὲ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν μητέρα, καὶ τὸν ἀρραβωνιστικόν της, μ' ὅλον ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀρραβωνιστικός της ἐσπούδαζον νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀκρόασιν τῶν γλυκυτάτων λογίων τοῦ Παύλου. Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἐφυλακίσθη, τότε ἡ ἀοίδιμος αὕτη πορευομένη τὴν νύκτα εἰς τὴν φυλακὴν, ἐνετρύφα εἰς τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου, καὶ ἀπὸ τότε ἠκολούθει αὐτῷ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ δύω παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον, ὁ μὲν Παῦλος δαρεὶς, ἐδιώχθη ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ Ἰκονίου· ἡ δὲ Θέκλα, ἐβλήθη εἰς τὴν φωτίαν. Καὶ διὰ τῆς θείας χάριτος μείνασα ἀβλαβὴς, ἐκβῆκε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀποστόλου. Ὅθεν εὑροῦσα αὐτὸν κρυπτόμενον μέσα εἰς τάφον, ὁμοῦ μὲ τὸν Ὀνησιφόρον τὸν ξενοδόχον του, ὑπῆγε μὲ αὐτὸν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν, ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς Ἀντιοχείας, Ἀλέξανδρος ὀνομαζόμενος, βλέπων τὴν Θέκλαν, ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἐπειδὴ παρεκάλεσε τὸν Παῦλον διὰ νὰ πάρῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκά του, καὶ δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, διὰ τοῦτο ἐπίασεν αὐτὴν ἀδικάντροπα εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, καὶ κατεφίλησεν αὐτήν. Ἡ δὲ ἁγία φωνάζουσα ἔσχισε τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἄρχοντος· καὶ ῥίπτουσα ἀπὸ τὴν κεφαλήν του τὸν στέφανον ὃν ἐφόρει, ἐζήτει μόνον τὸν πνευματικὸν νυμφίον της Παῦλον. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μὴ ὑπομείνας τὴν ἐντροπὴν ταύτην καὶ ἀτιμίαν, ἐγκαλεῖ τὴν Θέκλαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Καὶ λοιπὸν δίδεται ἡ μάρτυς τροφὴ εἰς μίαν λέαιναν, καὶ ἔπειτα δίδεται εἰς λέοντας καὶ ἄρκτους· διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀπὸ τὰ θηρία ἀβλαβὴς, βλέπει ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ νερόν. Καὶ ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει νὰ βαπτισθῇ, διὰ τοῦτο ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸ νερόν· αἱ δὲ φῶκαι αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὸ νερὸν, εὐθὺς ἀπὸ θείαν δύναμιν ἔμειναν νεκραί.

Ἔπειτα δίδεται πάλιν ἡ παρθένος εἰς τὰ θηρία· αἱ δὲ γυναῖκες αἱ ἐκεῖ τριγύρω ἱστάμεναι, ἐφώναζον μὲν, κατηγοροῦσαι τὸν ἡγεμόνα, διότι τιμωρεῖ μίαν γυναῖκα ἀθῴαν, πρὸς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείκνυον μεγάλην ἀγάπην καὶ φιλοφροσύνην, καὶ μάλιστα ἡ συγγενὴς τοῦ Καίσαρος Τρύφαινα, ἡ ὁποία ἐμπιστεύθη ἐξ ἀρχῆς διὰ νὰ φυλάττῃ τὴν ἁγίαν· καὶ ἀντὶ τῆς ἀποθανούσης θυγατρός της Φαλκονίλλας εἶχε τὴν ἁγίαν Θέκλαν.

Μετὰ ταῦτα ἐδέθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς δύω φοβεροὺς ταύρους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔμεινεν ἀβλαβής. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ὁ ἄρχων Ἀλέξανδρος ἐστοχάσθησαν, ὅτι ἐπιχειροῦσιν ἀδύνατα πράγματα· μάλιστα δὲ, ἐπειδὴ καὶ ἔβλεπον τὴν εὐγενεστάτην Τρύφαιναν νὰ λειποθυμῇ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζε διὰ τὰ βάσανα τῆς Θέκλης, τούτου χάριν φοβηθέντες, ἀφῆκαν τὴν ἁγίαν ἐλευθέραν, διὰ νὰ ζῇ ὅπως θέλει. Καὶ λοιπὸν ἐλευθερίαν λαβοῦσα ἡ ἁγία μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ὑπῆγεν εἰς τὰ

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Δεκεμβριανάριον.

Digitized by Google

Μύρα καὶ ἀντάμωσε τὸν μακάριον Παῦλον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰκόνιον μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀποστόλου, διδάσκουσα εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν κατὰ σάρκα μητέρα της ὅτι ἦτο κωφὴ εἰς τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ· διὰ τοῦτο τὴν ἄφησε, καὶ ἐκβαίνουσα ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον, ὅπου εὗρε πρότερον κεκρυμμένον τὸν ἀπόστολον Παῦλον μαζὶ μὲ τὸν Ὀνησιφόρον. Καὶ τοῦτον προσκυνήσασα καὶ καταφιλήσασα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν· εἶτα ἐκβαίνουσα ἔξω ἀπὸ αὐτὴν ἕως ἓν μίλιον, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Καλαμὼν, καὶ κατοικεῖ μέσα εἰς ἓν σπήλαιον· ἐκεῖ δὲ πολλὰς ἐνοχλήσεις ἐδοκίμασεν ἡ μακαρία ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Γενομένη δὲ γνώριμος εἰς ὅλους, καὶ διὰ τὰς ἀρετάς της, καὶ διὰ τὰ θαύματα, ἐφείλκυσε πολλὰς γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ ἀρχοντίσσας εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἀσκήσεως.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐφαίνετο εἰς ὅλους ἄμισθος ἰατρὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐδίωκεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς δαίμονας, τούτου χάριν ἐφθονήθη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς τῆς Σελευκείας. Ὅθεν ἔστειλαν οἱ μιαροὶ ἐκεῖνοι μερικοὺς νέους ἀσελγεῖς διὰ νὰ ἀτιμάσουν αὐτήν. Ἀλλ' ἡ τιμία γραῦς βλέπουσα αὐτοὺς ὁρμήσαντας κατ' ἐπάνω της ἀδιάντροπα, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! ἀκούει θείαν φωνὴν λέγουσαν ἄνωθεν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὴν πέτραν, ἡ ὁποία ἔχει νὰ σχισθῇ δι' αὐτὴν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀναπαυθῇ. Ὅθεν εἰσελθοῦσα εἰς τὴν σχισθεῖσαν πέτραν, ἐγλύτωσε μὲν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων ἐκείνων νέων, ἀνέβη δὲ ἡ μακαρία εἰς τὸν νυμφίον της Χριστὸν, οὖσα χρόνων ἐννενήκοντα. (Ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῆς συνεγράφη ἀπὸ Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι τοῦ μεγάλου τῆς ἀληθείας», καὶ εὑρίσκεται ἁπλοῦς εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΠΡΙΟΣ.

» Οὐκ ἦν ὁ Κόπρις κόπρις, ἀλλ' ἄλλος βότρυς,
» Καλῶν κυπρισμὸν προσφέρων τῷ Κυρίῳ.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν κοπρίαν, εὑρισκομένην ἔξωθεν τοῦ μοναστηρίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου· διότι διωκομένη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς πλησιοχώρους, καὶ καταφεύγουσα πρὸς τὸν ἅγιον Θεοδόσιον διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὰ κοιλοπονήματα. Καὶ εὑρίσκουσα τὴν ἐκεῖ κοπρίαν, ἐγέννησεν ἐπάνω εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέρασαν οἱ ἀγαρηνοὶ, εὑρόντες οἱ μοναχοὶ τὸ βρέφος ἐν τῇ κοπρίᾳ, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ἔλαβον αὐτὸ, καὶ Κόπριν ἐπωνόμασαν. Ἔτρεφον δὲ αὐτὸ μὲ γάλα μιᾶς αἰγός, ἡ ὁποία ἔβοσκε μὲν ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας αἶγας, ὅτε δὲ ἤρχετο ὁ καιρὸς διὰ νὰ βυζάνῃ τὸ παιδίον, τότε ἐχώριζεν ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ μόνη κατέβαινεν ἀπὸ τὸ βουνόν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐβύζανε τὸ παιδίον, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὴν συνήθη της βοσκήν. Καὶ τοῦτο ἔκαμνεν, ἕως οὗ τὸ παιδίον ηὔξησε, καὶ ἔτρωγε στερεωτέραν τροφήν.

Οὗτος λοιπὸν, φθάσας εἰς ἡλικίαν τελειοτέραν, ἔγεινεν ἀγαπητὸς παρὰ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου. Καὶ ἐπειδὴ ἐφύλαξεν ἀμόλυντον τὸ κατ' εἰκόνα, διὰ τοῦτο ἠξιώθη καὶ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος καὶ τὰ θηρία ὑπέτασσε. Διότι εὑρὼν ποτὲ μίαν ἄρκτον, τρώγουσαν τὰ μαρούλια τοῦ κήπου, ἐπίασεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ αὐτίον, καὶ ἐξέβαλεν ἔξω τοῦ κήπου, καὶ ἐπιτιμήσας αὐτὴν μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τὴν ἔκαμε νὰ μὴν ἔμβῃ πλέον εἰς τὸν κῆπον. Ἀλλὰ καὶ μίαν φορὰν ἀναβαίνων εἰς τὸ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ὄνον τοῦ μοναστηρίου διὰ νὰ κόψῃ ξύλα, ἐπειδὴ μία ἄρκτος ἐπλήγωσε τὸν ὄνον εἰς τὸν μηρὸν, ἐπίασεν ὁ ὅσιος τὴν ἄρκτον, καὶ ἐφόρτωσεν εἰς αὐτὴν τὰ ξύλα, εἰπών· δὲν θέλω σὲ ἀφήσει, ἀλλ' ἐσὺ θὰ κάμνῃς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γαϊδάρου ὃν ἐπλήγωσες, ἕως οὗ νὰ ὑγιάνῃ ἐκεῖνος. Καὶ λοιπὸν διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ὑπετάσσετο εἰς αὐτὸν ἡ ἄρκτος, καὶ ἔφερε τὰ ξύλα. Οὗτος μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ βλέπων ὅτι ὁ λέβης ἔβραζε, καὶ ἐχύνετο ἔξω τὸ μαγειρευόμενον ὄσπριον, ἐπειδὴ δὲν εὗρε τὴν συνειθισμένην κοχλιάραν, ἔβαλε γυμνὸν τὸ χέριόν του μέσα εἰς τὸν λέβητα, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔπαυσε τὸ ὑπερβολικὸν βράσιμον, χωρὶς νὰ λάβῃ παραμικρὰν βλάβην ἡ χείρ του.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτο στολισμένος μὲ πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ μέχρι τοῦ γηρατείου του δὲν ἠμέλησε τὴν ἄσκησιν (διότι καὶ μὲ ὅλον ὅτι ἦτο χρόνων ἐννενήκοντα, ὅμως ὁ τρισμακάριστος,

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ αὐτὸς Μεταφραστὴς ἔχει καὶ ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Θέκλαν. οὗ ἡ ἀρχὴ «Θέκλης ἡ μνήμη τῆς μεγάλης μάρτυρος» (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.

Digitized by Google

πάντοτε ἐστέκατο εἰς τόπον ἀπόκρυφον καὶ προσηύχετο.) Διὰ ταῦτα λέγω τὰ ἔνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἠξιώθη νὰ βλέπῃ τὸν μέγαν Θεοδόσιον, μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν καὶ συνέψαλλε μετ' αὐτοῦ. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἤκουσε καὶ μίαν φωνὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Θεοδοσίου λέγουσαν αὐτῷ ταῦτα· ἀδελφὲ Κόπρι, ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου σου· ὅθεν ἐλθὲ πρὸς ἐμέ, διὰ νὰ ἀναπαυθῇς εἰς τὸν ἑτοιμασθέντα τόπον τῆς ἀναπαύσεως. Λάμψας λοιπὸν ὁ ὅσιος οὗτος ἀναμέσον τῶν ἁγίων πατέρων ἐκείνων, ὡς ἥλιος, στολισμένος μάλιστα ὢν καὶ μὲ τὸ λαμπρὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἤκουσε τὴν ἄνωθεν φωνὴν, ἠσθένησεν ὀλίγον. Καὶ ἀποχαιρετίσας ὅλους τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ *θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου.*

» Τὸ θέλω κρύπτειν ἀνδρικῶς Εὐφροσύνη,
» Καὶ κρυπτὰ τὸν βλέποντα Δεσπότην βλέπεις.
» Εἰκάδα Εὐφροσύνη κατὰ πέμπτην πότμον ὑπέσχη.

Αὕτη ἡ ἁγία Εὐφροσύνη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱ (410)· ἀφήσασα δὲ τὰ χαροποιὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν φαντασίαν καὶ δόξαν τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ φυγοῦσα κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ πατρός της, μετεσχημάτισε τὸν ἑαυτόν της· φορέσασα δηλαδὴ ἀνδρικὰ φορέματα, ἀντὶ Εὐφροσύνης μετωνομάσθη Σμάραγδος. Καὶ ἐπειδὴ ἠγάπησε τῶν μοναχῶν τὴν πολιτείαν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀνδρῶν, φαινομένη ὡς εὐνοῦχος βασιλικὸς, καὶ κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, ἐσπούδαζε μὲ κάθε τρόπον, πῶς νὰ κρυφθῇ, καὶ νὰ μὴ τὴν μάθῃ ὁ πατήρ της Παφνούτιος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔτυχε τοῦ ποθουμένου, ἠγωνίζετο μὲ ἀγῶνας καὶ κόπους πολλοὺς, καὶ μὲ προσευχὰς ἐκτενεῖς καὶ ἀδιακόπους, ἕως οὗ κατεξήρανε μὲ ὑπερβολὴν τὸ ἁπαλὸν καὶ γυναικεῖόν της σῶμα, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἐθαύμαζον ὅλοι οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀδελφοὶ, βλέποντες τὴν ἄκραν κακοπάθειαν, ἣν ἐμεταχειρίζετο ἡ ἀοίδιμος.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἦτο πρᾶγμα παράδοξον, ὅπερ ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ λόγος· δηλαδὴ, νὰ βλέπῃ τίς μίαν ὡραίαν γυναῖκα νὰ συγκατοικῇ ἀναμέσον εἰς ἄνδρας μοναχούς· ἡ ὁποῖα ἐδυνήθη νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτόν της καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα της, ὅστις τὴν ἐζήτει ἐπιπόνως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ λαγκάδια, καὶ εἰς πάντα τόπον, καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναστενάζων διὰ τὸν μακρὸν καὶ πολυχρόνιον χωρισμόν της, καὶ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, μὲ τοὺς ὁποίους συγκατῴκει. Καὶ ἀκολούθως ἐδυνήθη νὰ ἀστράψῃ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν μὲ τὰς ἀρετὰς, καθὼς καὶ ὁ πολύτιμος λίθος σμάραγδος ἀστράπτει ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους λίθους. Οὕτως σμάραγδος ἐφάνη ἡ μακαρία αὕτη Εὐφροσύνη, μείνασα ἀγνώριστος, ὄχι εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύω, ἢ τρεῖς· ἀλλ' εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων τριανταοκτώ· μέχρι τέλους δηλαδὴ τῆς ζωῆς της. Μόνον δὲ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἐφανέρωσεν, ὅτι ἦτο γυνὴ, καὶ ὄχι ἀνήρ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ πατήρ της Παφνούτιος ὑπῆγε μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον, καθ' ὃν καιρὸν ἔμελλεν ἡ ὁσία νὰ ἀποθάνῃ, τοῦτον αὐτὴ βλέπουσα, εἶπε πρὸς αὐτὸν τοῦτον μόνον τὸν ὁλοστερινὸν λόγον· «ὦ πάτερ.» Καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ, χαίρουσα καὶ εὐφραινομένη διὰ τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους της. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ἀκούσας τὸν λόγον τοῦτον, ἐξεπλάγη. Ὅθεν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν, ὅτι ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὴν θυγατέρα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς νεκρός· καὶ τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ πάθῃ, ἀκούσας τοιοῦτον χαροποιὸν λόγον, καὶ ἀξιωθεὶς νὰ ἰδῇ τὴν εἰς τριάκοντα καὶ ἐκτὼ χρόνους ζητουμένην καὶ ποθουμένην του θυγατέρα; Καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸ παρ' αὐτοῦ ποθούμενον γέννημα, ἀφῆκε πατρίδα, καὶ κόσμον, καὶ τὰ ἐν κόσμῳ. Καὶ ὁμοῦ ζῆλον καὶ πόθον λαβὼν εἰς τὴν ψυχήν του τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων τῆς θυγατρός του, ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν φανεὶς διάδοχος καὶ κληρονόμος τόσον τοῦ τόπου, ὅσον καὶ τοῦ τρόπου· ἤγουν τοῦ μοναστηρίου, καὶ τῶν ἀρετῶν τῆς θυγατρός του, ὡς πατὴρ τοιούτου εὐλογημένου τέκνου, χαίρων καὶ εὐφραινόμενος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης συνετέθη διὰ στίχων ἰαμβικῶν· ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψε τὸν βίον αὐτῆς λογογραφικῶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἆρα τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

Ὁ ὅσιος ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ, *ὁ πατὴρ τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Μύσας ὁ Παφνούτιος ἐν τῷ σαρκίῳ,
» Τῷ πνεύματι ζῇ, καὶ θεωρεῖ φῶς μέγα.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ *σταυρωθεὶς τελειοῦται.* [1].

» Σταυροῦσι Παφνούτιον οἱ κόσμου φίλοι,
» Τὸν παντὶ κόσμῳ καὶ πρὶν ἐσταυρωμένον.

Ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, καὶ τῆς εἰς τὸν ἀέρα ἁρπαγῆς τοῦ παιδός.

» Ἄρθεὶς ἄνω παῖς, τὸ τρισύμνητον μέλος,
» Καθὼς νόες ψάλλουσιν, ἀγγέλει κάτω.

Κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱ (410) ὁ πανάγαθος Θεὸς ἠβουλήθη μὲ τοὺς τρόπους τοὺς ὁποίους οὗτος ἠξεύρει, νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν κοινὴν καὶ ἐσχάτην πάντων ἀνάστασιν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὑμνῶσιν ὀρθῶς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο συνεχώρησε νὰ γένῃ σεισμὸς φοβερός. Ὅθεν διὰ τὸν φόβον τοῦ σεισμοῦ ὅλος ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα καὶ μὲ τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Πρόκλον, καὶ μὲ ὅλον τὸν κλῆρον, εὑρίσκοντο ὅλοι ὁμοῦ ἔξω εἰς τὰ περίχωρα καὶ ἐποίουν λιτανείας. Καὶ ἐπειδὴ τότε ἤρχιζεν ἡ αἵρεσις τῶν Θεοπασχιτῶν ἐξ ἐπηρείας τοῦ διαβόλου, οἱ ὁποῖοι ἐπρόσθετον εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον τὸ, ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς· τούτου χάριν αἰφνιδίως ἡρπάγη ἔμπροσθεν πάντων ἓν παιδίον εἰς τὸν ἀέρα. Ὅλοι λοιπὸν βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο μὲ φόβον καὶ ἔκπληξιν ἔκραζον εἰς πολλὰς ὥρας τὸ, Κύριε ἐλέησον. Καὶ ἰδοὺ πάλιν κατεβιβάσθη τὸ παιδίον ἀπὸ νεφέλην. Τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην φωνὴν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλους, ὅτι οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν τρισάγιον ὕμνον χωρὶς τῆς προσθήκης του, ὁ σταυρωθεὶς, λέγοντες, ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρὸς, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ τὸ μὲν παιδίον, εὐθὺς μετὰ τὰ λόγια ταῦτα παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ σεισμὸς, εὐθὺς ἔπαυσεν. [2]

---

[1] Τὸν βίον τοῦ ὁσιομάρτυρος τούτου Παφνουτίου ὅρα ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Ἐκλογίῳ.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ τόπος, ὅπου ὑψώθη τὸ παιδίον εἰς τὸν ἀέρα, λέγει ὁ Νικηφόρος, ὅτι ὠνομάσθη, Ὕψωμα θεῖον. Νῦν δὲ ὀνομάζεται ψωμαθειά. Περὶ τοῦ ὕμνου τούτου ὅρα πλατύτερον ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ π ά. κανόνος τῆς ς'. συνόδου παρὰ τῷ

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΤΑΤΤΗΣ, *καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν* ΣΑΒΙΝΙΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΡΟΥΦΟΥ, *καὶ* ΕΥΓΕΝΙΟΥ.

» Πατὴρ ὁ Παῦλος μαρτυρεῖ σὺν τοῖς τέκνοις,
» Μεθ' ὧν σεαυτὴν Τάττα τάττεις ἐμφρόνως.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι, Παῦλος καὶ Τάττα οἱ ὁμόζυγοι, καὶ οἱ τέσσαρες παῖδες αὐτῶν Σαβινιανὸς, Μάξιμος, Ῥοῦφος, καὶ Εὐγένιος, κατήγοντο ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, τὸ νῦν λεγόμενον τουρκιστὶ Σάμ. Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν ὡς χριστιανοὶ, ἠσφαλίσθησαν οἱ πόδες αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον τὸ τιμωρητικὸν, καὶ μὲ ἁλύσεις ἐδέθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκρίθησαν, ἐδάρησαν δυνατά. Ἔπειτα στρεβλωθέντες κατὰ τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ'. *Ἡ μετάστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, φίλου, παρθένου, ἐπιστηθίου, ἠγαπημένου,* ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ Θεολόγου.*

» Πατρὸς παρέστης ἠγαπημένῳ Λόγῳ,
» Πάντων μαθητῶν ἠγαπημένε πλέον.
» Πρός γε Θεὸν μετέβη βροντῆς πάϊς εἰκάδι ἕκτῃ.

† Οὗτος κατήγετο ἀπὸ χωρίον εὐτελὲς τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζόμενον Βηθσαϊδά· υἱὸς ὢν, πατρὸς μὲν Ζεβεδαίου ψαρᾶ καὶ πτωχοῦ ἀνθρώπου, μητρὸς δὲ Σαλώμης, ἡ ὁποία ἦτο θυγάτηρ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τῆς Θεοτόκου. Διότι ὁ Ἰωσὴφ εἶχε τέσσαρας υἱοὺς, Ἰάκωβον, Ἰωσὴν, Ἰούδαν, καὶ Σίμωνα, (ἢ Συμεών·) καὶ θυγατέρας τρεῖς, τὴν Ἔσθηρ, τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν Σαλώμην· ἥτις ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ Ζεβεδαίου, μήτηρ δὲ τοῦ Ἰωάννου τούτου. [1] Ὅθεν ἐκ τούτου ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο θεῖος τοῦ Ἰωάννου τού-

---

ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ· ἤτοι τῷ νεοτυπώτῳ κανονικῷ. Γράφει δὲ ὁ Θεοφάνης εἰς τὸ Χρονικόν του, ὅτι ἡ εὐσεβεστάτη βασιλὶς Πουλχερία ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον τὸν μικρὸν, ἐπρόσταξαν μὲ ἔδικτον, ἤτοι μὲ βασιλικὸν ἔγγραφον ὁρισμὸν, νὰ ψάλλεται τὸ τρισάγιον εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

[1] Ὅρα περὶ τούτων καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τῶν Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

του, ὡς νομιζόμενος ἀδελφὸς Σαλώμης τῆς θυγατρὸς Ἰωσὴφ, μητρὸς δὲ Ἰωάννου· ὁ δὲ Ἰωάννης ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Κυρίου. Συνεβοήθει δὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης τὸν πατέρα του Ζεβεδαῖον εἰς τὴν ἁλιευτικὴν τέχνην μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον. Ὅτε δὲ οὗτος ἐκαλέσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἀφῆκε τὸν πατέρα ὁμοῦ καὶ τὸ πλοῖόν του, καὶ ἡνώθη μὲ τὸν καλέσαντα Κύριον, καὶ τοὺς αὐτοῦ νόμους ἀκριβῶς ἐδιδάχθη. Διὰ τοῦτο παραιτήσας τὸ νὰ πιάνῃ τὰ ἄλογα ὀψάρια, ἔμαθε πῶς νὰ πιάνῃ διὰ τῆς διδασκαλίας τὰς λογικὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο ἄκραν ἐγκράτειαν εἰς ὅλα τὰ βλάπτοντα, διὰ τοῦτο ἄλος οἰκειώθη μὲ τὴν παρθενίαν. Ἐκ τούτου δὲ ἐπλούτησε καὶ τὰ νὰ ὀνομάζεται Παρθένος ἐξαιρέτως, καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἐκ τούτου ἔγεινε καὶ ἠγαπημένος κατ' ἐξαίρετον εἰς τὸν βασιλέα Χριστόν, εἰς τρόπον ὥστε, μόνος αὐτὸς ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἠγαπημένου. Ὅθεν καὶ ὅτε ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος διὰ νὰ μεταμορφωθῇ, ἀνέβη μαζὶ καὶ ὁ ἠγαπημένος οὗτος Ἰωάννης, καὶ εἶδε τὴν ἐκεῖσε ἐκ μέρους δειχθεῖσαν τοῦ Θεοῦ Λόγου θεότητα, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ αὐτὸς πλησίον τοῦ ἠγαπημένου του διδασκάλου ἐκάθισεν. Αὐτὸς καὶ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του ἀνέπεσε διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτόν· αὐτὸς ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; αὐτὸς ἐζήτησε καὶ νὰ καθίσῃ ἐκ δεξιῶν τοῦ διδασκάλου του, δεικνὺς μὲ τοῦτο φανερῶς τὸ πρὸς αὐτὸν διάπυρον φίλτρόν του. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπιάσθη ὁ Κύριος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, αὐτὸς ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπειδὴ ἦτο γνωστός του· καὶ ὅτε δὲ ἐσταυρώθη, αὐτὸς παρίστατο εἰς τὸν σταυρὸν μετὰ τῆς Θεομήτορος, καὶ ἡ μὲν Θεοτόκος ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸ γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου· οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης, ἤκουσε τό, ἰδοὺ ἡ Μήτηρ σου. Τούτου δὲ τοῦ λόγου τί ἄλλο ἠμπορεῖ νὰ γένῃ μακαριώτερον;

Ὅθεν καὶ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὥραν ἔλαβεν ἀξιοπρεπῶς εἰς τὸν οἶκόν του τὴν Μητέρα καὶ Παρθένον ὁ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα παρθένος. Καὶ ὅτε δὲ ὁ Κύριος ἀνέστη, αὐτὸς ἐπρόλαβε τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ παρακύψας πρῶτος εἰς τὸν τάφον εἶδε τὰ ἐντάφια, καὶ τὸν ποθούμενον ἔβλεψε, καὶ παρ' αὐτοῦ αὐτὸς τὸ ἐμφύσημα δέχεται, καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης προβάλλεται ἀπόστολος. Αὐτὸς καὶ ἀναληφθέντα εἶδε τὸν Κύριον. Αὐτὸς ἔπειτα καὶ τὴν τοῦ Παρακλήτου ἐπιφοίτησιν ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν ἐδέχθη μετὰ τῶν ἄλλων συμμαθητῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Αὐτὸς τελευταῖον καὶ μέχρι τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, διακονῶν αὐτῇ εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἔβαλον λαχνοὺς [1] διὰ νὰ γνωρίσωσι, ποῦ ἔμελλεν ἕκαστος νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ἔπεσεν ὁ λαχνὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ Ἰωάννης οὗτος εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ εἴδωλα, καὶ ὅλη ἦτον ἐκδοτος εἰς τὴν ἑλληνικὴν πλάνην. Τούτου χάριν λυπηθεὶς διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος, καὶ ἀγωνιάσας ὡς ἄνθρωπος, προσέκρουσεν εἰς τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ δὲν ἤλπισεν ὅλος διόλου εἰς τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐσυγχωρήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ πέσῃ εἰς πειρασμὸν, ἵνα διὰ τοῦ πειρασμοῦ ἀφεθῇ τὸ ἀνθρώπινον σφάλμα του. Διότι οἱ μεγάλοι καὶ τέλειοι ἄνδρες κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπαιτοῦνται νὰ φυλάττωσι τὴν ἀκρίβειαν ἕως καὶ εἰς τὰ παραμικρότατα πράγματα. Προλέγει λοιπὸν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν μαθητήν του Πρόχορον τὴν τρικυμίαν καὶ τὸ ναυάγιον, ὅπερ καὶ οἱ δύω ἔμελλον νὰ πάθωσιν. Καὶ ὅτι μόνος ὁ Ἰωάννης ἔχει νὰ πειρασθῇ εἰς τὴν θάλασσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα. Ὅθεν τῆς τρικυμίας γενομένης, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἀποστόλου, ἐξεβράσθη ὁ Πρόχορος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης εἰς τὴν Σελεύκειαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσυκοφαντήθη ὅτι εἶναι μάγος, καὶ ὅτι ἐπῆρεν ἀργύρια ἀπὸ τὸ ναυαγῆσαν πλοῖον, καὶ ἔχει καὶ ἐξοδεύει αὐτά. Ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν δὲ ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον τῆς Ἀσίας, Μαρμαρεώτην ὀνομαζόμενον, ἐν διαστήματι ἡμερῶν τεσσαράκοντα.

Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν, εὑρίσκει τὸν διδάσκαλόν του Ἰωάννην, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐκβράσει ἐκεῖ ἡ θάλασσα. Ὅθεν δοξάζουσι καὶ οἱ δύω τὸν Θεὸν ὅτι τοὺς ἐλύτρωσε, καὶ εὐχαριστοῦσιν αὐτόν. Ἔπειτα ὑπάγουν καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ ἀπαντῶσι γυναῖκα Ῥωμάναν ὀνόματι, ἡ ὁποία ἦτον ἠρραβωνισμένη μὲ ἕνα ἄρχοντα Πριβάτον καλούμενον· γυναῖκα, λέγω, διαβεβοημένην εἰς τὴν κακίαν ἕως καὶ εἰς τὴν Ῥώ-

---

[1] Τί δὲ δηλοῦσιν οἱ λαχνοὶ οὗτοι, ὅρα εἰς τὴν ὑπομνηματισιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορνηλίου, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος μηνός.

Digitized by Google

μην αὐτήν. Αὕτη λοιπὸν λαβοῦσα τὸν μέγαν Ἰωάννην καὶ Πρόχορον τὸν αὐτοῦ μαθητήν, ἐβίαζεν αὐτοὺς νὰ δουλεύωσιν εἰς ἓν λουτρόν ἐδικόν της. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἄπειρος ὢν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον διακόνημα, ἐτύγχανε νὰ σφάλλῃ παραμικρὸν εἰς κἀνέν ἔργον, διὰ τοῦτο μετεχειρίζετο αὐτοὺς ἡ κακίστη ἐκείνη μὲ τόσην μεγάλην ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, ὡς νὰ τοὺς εἶχεν ἐξηγορασμένους δούλους. Ὅθεν καὶ εἶχε τὸν μὲν Ἰωάννην ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ καίῃ τὸ λουτρόν, τὸν δὲ Πρόχορον, ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ χύνῃ τὸ νερὸν πρὸς τοὺς λουομένους. Ἐκατοίκει δὲ ἐντὸς τοῦ λουτροῦ ἐκείνου καὶ εἷς δαίμων ἄγριος, ὅστις τρεῖς φορὰς τὸν χρόνον ἐσυνείθιζε νὰ πνίγῃ ἕνα νέον, ἢ μίαν νέαν. Ἔλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἄδειαν νὰ ἐνεργῇ τὸν τοιοῦτον φόνον ὁ διάβολος, διότι ὅτε ἐθεμελιόνετο τὸ λουτρὸν ἐκεῖνο, κατέπεισεν ὁ μιαρὸς τοὺς κτίζοντας νὰ χώσουν ἕνα νέον, καὶ μίαν νέαν μέσα εἰς τὰ θεμέλια, μὲ σκοπὸν τάχα διὰ νὰ ἀντιλαλῇ, καὶ νὰ ἐκβάλλῃ ἦχον μεγάλον τὸ λουτρόν. Ὅθεν ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἔπνιγεν ἐκεῖ συχνὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Μετὰ τρεῖς λοιπὸν μῆνας ἀφ' οὗ ὑπῆγαν εἰς τὸ λουτρὸν ὁ Ἰωάννης καὶ Πρόχορος, ἐμβαίνων εἰς τὸ λουτρὸν διὰ νὰ λουσθῇ Δόμνος τις, υἱὸς τοῦ Διοσκορίδου τοῦ αὐθέντου τῆς Ῥωμάνας, ἐπνίγη ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ὅθεν ἡ μὲν Ῥωμάνα ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δόμνου· ὁ δὲ πατήρ του Διοσκορίδης, μαθὼν τὴν ἐξαφνικὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου του, ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην του ἐτελεύτησε. Παρεκάλει λοιπὸν ἡ Ῥωμάνα τὴν ψευδοθεὰν Ἄρτεμιν διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς κατέκοπτεν. Ἀλλ' ὅμως εἰς μάτην πᾶντα ταῦτα ἔκαμνεν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἠρώτα τὸν Πρόχορον διὰ ποίαν αἰτίαν θρηνεῖ ἡ Ῥωμάνα. Τούτους δὲ βλέπουσα ἐκείνη συνομιλοῦντας, ἐπίασε τὸν Ἰωάννην καὶ ἐστενοχώρει αὐτὸν δυνατὰ, συκοφαντοῦσα μὲν αὐτὸν, ὅτι εἶναι μάγος, τελευταῖον δὲ καὶ φοβερίζουσα, ὅτι ἔχει νὰ τὸν θανατώσῃ, ἐὰν δὲν μεταχειρισθῇ κάθε τρόπον διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον. Ὅθεν οὕτως ἀναγκασθεὶς ὁ ἀπόστολος, ἐποίησε προσευχήν. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἀνέστησε τὸν Δόμνον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπουσα ἡ Ῥωμάνα, ἔμεινεν ἐκστατικὴ, καὶ ὠνόμαζε τὸν Ἰωάννην Θεὸν καὶ Θεοῦ υἱόν. Εἶτα ἐξομολογηθεῖσα καθαρῶς τὰς ἁμαρτίας της, καὶ ζητήσασα συγχώρησιν διὰ τὰς κακοπαθείας, ὅσας ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἀπόστολον καὶ τὸν μαθητήν του, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἐβαπτίσθη. Ἀνέστησε δὲ ὁ Ἰωάννης ὕστερον ἀπὸ τὸν Δόμνον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Διοσκορίδην, τὸν ὁποῖον καὶ ἐβάπτισεν. Ὁμοίως ἐβάπτισε καὶ τὸν ἀναστηθέντα υἱόν του, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ὅσοι ἐκεῖ συνέδραμον. Ἐδίωξε δὲ καὶ τὸν πονηρὸν δαίμονα, τὸν κατοικοῦντα εἰς τὸ λουτρόν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἐφέσιοι ἐτέλουν μεγάλην ἑορτὴν εἰς τὴν ψευδοθεὰν Ἄρτεμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος ὑπῆγεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὅπου ἐστέκετο τὸ εἴδωλον τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ δὲ ὄχλοι βλέποντες αὐτὸν, ἐθυμώθησαν μεγάλως καὶ τὸν ἐλιθοβόλουν· ἀλλ' οἱ λίθοι, τὸν μὲν ἅγιον οὐδόλως ἐκτύπησαν, ἐκτύπων δὲ τὸ εἴδωλον, ὥστε συνέτριψαν αὐτὸ εἰς λεπτά. Οἱ ἀνόητοι ὅμως ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς αἴσθησιν· ἀλλὰ βλέποντες τὸν ἀπόστολον νὰ διαλέγεται εἰς αὐτοὺς περὶ πίστεως, πάλιν ἐλιθοβόλουν αὐτόν. Οἱ λίθοι ὅμως γυρίζοντες, ἐκτύπων αὐτοὺς τοὺς ἰδίους παραδόξως, καὶ κατεπλήγοναν. Τότε ὁ θεῖος ἀπόστολος ἔκαμεν εἰς τὸν Θεὸν προσευχὴν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔγεινε σεισμὸς καὶ βρασμὸς μέγας τῆς γῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐχάθησαν ἄνθρωποι διακόσιοι. Τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐξεμέθυσαν ἀπὸ τὴν μέθην καὶ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ ἐπαρακάλουν θερμῶς τὸν ἀπόστολον, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀναστηθῶσι. Τότε προσευχηθέντος τοῦ ἀποστόλου, εὐθὺς ὅλοι ἀνέστησαν. Καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἔγεινε βρασμὸς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐπρόσπεσαν ὅλοι εἰς τὸν ἀπόστολον, καὶ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθησαν. Ἔπειτα ἐλθὼν ὁ θεῖος ἀπόστολος εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Τύχη, ἰάτρευσεν ἕνα παραλυτικὸν, ὅστις ἦτον κατάκειτος δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους.

Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα θαυμάσια ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν ἀπόστολον καὶ ἡ φήμη αὐτῶν ἔτρεχε πανταχοῦ· τούτου χάριν βλέπων ταῦτα ὁ δαίμων ἐκεῖνος, ὅστις παρέμενε καὶ ἐκατοίκει εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ γνωρίσας ὅτι καὶ αὐτὸς θέλει διωχθῇ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐσχηματίσθη εἰς εἶδος ταξεώτου,[1] ἤτοι στρατιώτου, βαστῶν εἰς χεῖράς του χαρτία, καὶ κλαίων ὅτι ὄπισθεν ἔφυγον ἀπὸ τὰς χεῖράς

[1] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ taxeota ὅπερ σημαίνει ὑπαλλήλος. Σ. Ε.

Digitized by Google

του δύο μάγοι δόκιμοι καὶ ἐξαίρετοι, οἱ ὁποῖοι ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ταὺς φυλάττῃ, καὶ ἐκ τούτου ἔβαλον αὐτὸν εἰς μέγαν κίνδυνον διὰ τὴν φυγήν των· ἐδείκνυε δὲ εἰς τοὺς ἐκεῖ καὶ ἐν δέμα φλωρίων, τὸ ὁποῖον ὑπέσχετο νὰ δώσῃ εἰς ἐκείνους, ἀνίσως εὕρουν τοὺς Μάγους καὶ τοὺς θανατώσουν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούοντες, ἐκινήθησαν ὄχλοι πολλοὶ ἐναντίον τῆς οἰκίας τοῦ Διοσκορίδου, φοβερίζοντες ὅτι θέλουν καταχαύσει αὐτὴν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν, ἂν δὲν παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τοὺς μάγους. Ὁ δὲ εὐλαβὴς καὶ εὐχάριστος Διοσκορίδης περισσότερον ἐπροτίμα νὰ καυθῇ, παρὰ νὰ προδώσῃ τοὺς ἀποστόλους, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν εὐεργέται του. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης προγνωρίζων μὲ τὴν προορατικὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅτι ἀνίσως παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς, ἔχει πάλιν νὰ θαυματουργήσῃ, καὶ ἐκ τούτου μέλλει νὰ ἐπιστρέψῃ πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν· τούτου χάριν παρέδωκεν αὐτὸς ἑαυτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον εἰς τοὺς ζητοῦντας ἀπίστους. Καὶ λοιπὸν συρόμενοι ὑπὸ τῶν ἀπίστων οἱ τοῦ Κυρίου ἀπόστολοι, καθὼς ὑπῆγον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεὸν, νὰ κρημνισθῇ μὲν ὁ ναὸς, κἀνεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ πάθῃ κακόν. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τοῦτο ἐγένετο. Τότε ὁ μέγας ἀπόστολος προστάζει τὸν ἐκεῖσε κατοικοῦντα δαίμονα μὲ τοιαῦτα λόγια, Εἰς σὲ λέγω τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα· ὁ δὲ δαίμων ἀπεκρίθη, τί θέλεις; καὶ ὁ Ἀπόστολος, θέλω νὰ ὁμολογήσῃς φανερὰ, ἀπὸ πόσους χρόνους κατοικεῖς ἐδῶ, καὶ ἂν σὺ ἦσαι ὅστις ἐσήκωσες τόσον λαὸν κατ' ἐπάνω μας. Ὁ δὲ δαίμων βιαζόμενος, ἐφώναζε, Ἀπὸ διακοσίων σαρανταεννέα χρόνων κατοικῶ εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὅστις ὅλους τοὺς ἐκίνησα κατ' ἐπάνωσας. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, πλέον νὰ μὴ κατοικήσῃς εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ εὐθὺς ἐκβλῆκεν ὁ δαίμων ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες ταῦτα ἐφοβήθησαν καὶ ἐτρόμαξαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς· ὅθεν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰωάννης, εἰς τρόπον ὥστε, πλῆθος ἄμετρον Ἑλλήνων προσῆλθεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἀκολούθως, ἐπειδὴ ἡ φήμη τούτων ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ τότε βασιλέως Δομετιανοῦ, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει, πβ' (82), διὰ τοῦτο ὁ Δομετιανὸς στέλλει καὶ φέρει ἔμπροσθέν του τὸν μέγαν Ἰωάννην ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον. Ἐρωτήσας δὲ αὐτοὺς, καὶ ἰδὼν τὴν παρρησίαν ἣν ἔδειξαν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὴν νῆσον Πάτμον. Ὁ δὲ Κύριος προλαβὼν ἐφανέρωσεν ἐν ὁράματι εἰς τὸν Ἰωάννην τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἤγουν, ὅτι ἔχει νὰ πάθῃ πολλοὺς πειρασμοὺς, καὶ ὅτι μέλλει νὰ ἐξορισθῇ εἰς μίαν νῆσον, ἡ ὁποία ἔχει μεγάλην χρείαν τῆς παρουσίας του. [1]

Πλέων λοιπὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ὁ ἀπόστολος μαζὶ μὲ τοὺς προτεκτόρους [2] τοῦ βασιλέως, ἀνέστησεν ἕνα στρατιώτην, ὅστις ἐν τῇ ὁδῷ ἀπέθανε, παρακαλεσθεὶς εἰς τοῦτο πολλὰ ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους. Ἀλλὰ καὶ τὴν τρικυμίαν ἥτις ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα ἐν τῇ θαλάσσῃ εἰς γαλήνην μετέβαλεν. Ἰάτρευσε δὲ καὶ ἕνα ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους, πάσχοντα ἀπὸ δυσεντερίαν, καὶ κινδυνεύοντα ν' ἀποθάνῃ μετ' ὀλίγον· ὅθεν ταῦτα βλέποντες οἱ προτεκτόροι ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰωάννης ἔφθασεν εἰς τὴν Πάτμον, ἠλευθέρωσε τὸν Ἀπολλωνίδην υἱὸν τοῦ Μύρωνος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος ὅπερ ἐκατοίκει εἰς αὐτόν. Τὸ ὁποῖον καὶ ἐξώρισε μακρὰν ἀπὸ τὴν νῆσον. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς

---

[1] Ὁ θεῖος Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς συμπεραίνει, ὅτι ὁ μέγας Ἰωάννης οὗτος ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Δομετιανοῦ ἤτοι κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος αὐτοῦ, διότι τόσα ἔτη ἐβασίλευσεν, ἤτοι κατὰ τὸ ἐννενηκοστὸν πέμπτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ὡς χρονολογεῖ ὁ Μελίτιος. Μέμνηται δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ Δομετιανοῦ ἐξορίας τοῦ ἁγιωτάτου Ἰωάννου καὶ ὁ θεῖος Εἰρηναῖος ἐν τρίτῳ καὶ πέμπτῳ τῶν κατὰ αἱρέσεων, ἔνθα καὶ τὸν χρόνον ἐσημειώσατο. Καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ λόγῳ, περὶ τοῦ, τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος. Ὁ δὲ Ἀδριχώμιος εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγει ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος ἐπέμφθη δεδεμένος ἀπὸ τὴν Ἔφεσιν εἰς τὴν Ῥώμην. Ὅπου πλησίον τῆς πύλης, τῆς λεγομένης Λατίνας, ἐποτίσθη φαρμάκιον θανατηφόρον καὶ δὲν ἐβλάβη. Εἶτα ἐρρίφθη μέσα εἰς ἓν πιθάριον γεμάτον ἀπὸ βραστὸν ἔλαιον κατὰ τὴν ἕκτην Μαΐου ἡμέρᾳ Κυριακῇ. Μείνας δὲ καὶ ἐκ τούτου ἀβλαβὴς ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον ὑπὸ Δομετιανοῦ (τόμ. α'. σελ. 164 τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Μελετίου). Τὴν τοῦ δηλητηρίου πόσιν σημειοῖ καὶ ὁ θεῖος Αὐγουστῖνος ἐν τῷ κβ'. κεφ. τῶν Μονολογίων λέγων «Ὑπὲρ τοῦ γεύσασθαι ταύτης» (τῆς γλυκύτητος τοῦ Θεοῦ) δηλητηρίου ποτήριον Ἰωάννης ἀτρόμως ἐξέπιεν.

[2] Ἐκ τοῦ λατιν. Protectores—σωματοφύλακες. Σ. Ε.

Digitized by Google

τὴν οἰκίαν τοῦ Μύρωνος. Ὁμοίως καὶ ὁ ἐλευθερωθεὶς Ἀπολλωνίδης καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Χρυσίπη καλουμένη μετὰ τῶν ἀνθρώπων της. Ὕστερον δὲ ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθύπατος, ἤγουν ὁ ἄρχων τῆς χώρας Πάτμου.

Εὑρίσκετο δὲ εἰς τὴν Πάτμον εἷς μάγος, Κύνωψ ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐκατοίκει εἰς ἔρημον τόπον ἀπὸ χρόνων ἀρκετῶν μαζὶ μὲ τὰ ἀκάθαρτα δαιμόνια. Τοῦτον τὸν μάγον ὅλοι οἱ ἐν τῇ νήσῳ κατοικοῦντες ἐνόμιζον ὡς θεὸν διὰ τὰς φαντασίας καὶ ἐνεργείας τῶν δαιμόνων, ὅσαι ἀπὸ αὐτὸν ἐγίνοντο. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ ψευδωνύμου θεοῦ Ἀπόλλωνος, ἅμα εἶδον τὸν Ἰωάννην ὅτι ἐδίδασκε μὲ πολλὴν παρρησίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν Κύνωπα, παρακαλοῦντες αὐτὸν γονυπετῶς νὰ κινηθῇ ἐναντίον τοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ αὐτὸς σχεδὸν ἠρήμωσε τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐμάκρυνεν ὅλους ἀπὸ τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

Ὁ δὲ Κύνωψ ταῦτα ἀκούσας, ὑπερηφανεύθη, καὶ ἀνάξιον ἔκρινε τῆς ὑπολήψεώς του, τὸ νὰ ὑπάγῃ μόνος του εἰς τὴν χώραν· διότι εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἔγκλειστος, καὶ διότι οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πάτμου εὑρισκόμενοι, αὐτοὶ μᾶλλον ὑπήγαι εἰς αὐτὸν, καὶ ὄχι αὐτὸς εἰς ἐκείνους· ὅθεν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅτι αὐτὸς θέλει στείλει ἕνα ἄγγελον πονηρὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πιστεύσαντος Μύρωνος, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐκεῖ εὑρισκομένου Ἰωάννου καὶ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς καταδίκην αἰώνιον. Κατὰ τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ἀπέστειλεν ὁ Κύνωψ ἕνα ἄρχοντα τῶν πονηρῶν δαιμόνων πρὸς τὸν Ἰωάννην κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ὁ δὲ δαίμων μεταβὰς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μύρωνος, ἐστάθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτον ὁ Ἰωάννης. Γνωρίσας δὲ αὐτὸν ὁ θεῖος ἀπόστολος λέγει, παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ ἐκβῇς ἀπὸ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον στέκεσαι, ἕως οὗ μοι φανερώσῃς διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθες εἰς ἐμέ. Καὶ εὐθὺς μὲ τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου ἐστάθη τὸ δαιμόνιον δεδεμένον καὶ ἀπεκρίθη ταῦτα, ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιαζόμενον, «Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦλθον εἰς τὸν Κύνωπα καὶ εἶπον πολλὰ ἐναντίον σου, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν χώραν καὶ νὰ σὲ θανατώσῃ. Ὁ δὲ Κύνωψ ὅὲν τὸ κατεδέχθη, λέγων· Ἐγὼ πρὸ χρόνων πολλῶν δὲν ἐκβῆκα ἀπὸ τὸν τόπον μου τοῦτον, καὶ τώρα διὰ ἕνα ἄνθρωπον παραμικρὸν καὶ καταφρονημένον νὰ ἀφήσω τὴν ἀγαπητήν μου ἐρημίαν καὶ πολιτείαν; ἀλλὰ ἐπιστρέψατε ὀπίσω, καὶ ἐγὼ αὔριον θέλω ἀποστείλει ἕνα ἄγγελον πονηρὸν, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰωάννου, καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ παραδώσω αὐτὴν εἰς κρίσιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἀπεστάλης κἀμμίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Κύνωπα καὶ ἐπῆρες ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ τὴν ὑπῆγες εἰς αὐτόν; ἀπεκρίθη ὁ δαίμων· Ἀπεστάλην καὶ ἐθανάτωσα μὲν ἄνθρωπον, ψυχὴν δὲ ἀνθρώπου ποτὲ δὲν παρέδωκα εἰς κόλασιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε· Διὰ ποίαν αἰτίαν πείθεσθε εἰς τὸν Κύνωπα; ὁ δαίμων εἶπεν· Ὅλη ἡ δύναμις τοῦ σατανᾶ μέσα εἰς αὐτὸν κατοικεῖ, καὶ συμφωνίας ἔχει, αὐτὸς μὲν νὰ ἦναι πάντοτε μὲ ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ νὰ εἴμεθα πάντοτε μὲ αὐτόν. Καὶ ὁ μὲν Κύνωψ ἀκούει ἡμῶν τῶν δαιμόνων, ἡμεῖς δὲ οἱ δαίμονες ἀκούομεν τοῦ Κύνωπος. Τότε λέγει ὁ Ἰωάννης· Ἄκουσον, ὦ πνεῦμα πονηρόν· Σὲ προστάζει Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐνοχλήσῃς ἄνθρωπον, μηδὲ νὰ γυρίσῃς εἰς τὸν τόπον σου· ἀλλὰ νὰ φύγῃς ἔξω ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην, καὶ νὰ περιπλανᾶσαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Καὶ παρευθὺς τὸ πνεῦμα ἔφυγεν ἔξω τῆς νήσου.

Βλέπων δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι δὲν ἐγύρισεν εἰς αὐτὸν τὸ πρῶτον δαιμόνιον, ἀπέστειλε καὶ δεύτερον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ ἔπαθε τὰ ἴδια, ἀπέστειλεν ἀκόμη καὶ ἄλλα δύω δαιμόνια ἀπὸ τὰ ἀρχοντικά· ἵνα, τὸ μὲν ἓν ἔμβῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸ δὲ ἄλλο σταθῇ ἔξω, καὶ ἰδῇ τὰ γενόμενα· καὶ οὕτως ἐπιστρέψῃ καὶ φανερώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν Κύνωπα. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπῆγε τὸ ἓν δαιμόνιον καὶ ἐδιώχθη ἔξω τῆς νήσου, καθὼς ἐδιώχθησαν καὶ τὰ πρότερα δύω, διὰ τοῦτο ἐκεῖνο τὸ δαιμόνιον ὅπερ ἐστέκετο ἔξω, ἐγύρισε καὶ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Κύνωπα τὰ γενόμενα. Ὅθεν διὰ ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Κύνωψ, καὶ παραλαβὼν ὅλα τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων, ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν. Ἠχολόγησε δὲ καὶ ἐταράχθη ὅλη ἡ χώρα, εὐθὺς ἅμα εἶδε τὸν Κύνωπα, καὶ ὅλοι τὸν ἐπροσκύνουν. Φθάσας δὲ ὁ Κύνωψ τὸν Ἰωάννην ἐπάνω εἰς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐδίδασκε τὸν λαόν, ἐνεπλήσθη ἀπὸ θυμὸν πολὺν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες μωροὶ καὶ τυφλοὶ ἀκούσατε· Ἂν ἦναι δίκαιος ὁ Ἰωάννης, καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα εἶναι ἀληθῆ, θέλει ἰατρεύσει καὶ σᾶς καὶ ἐμέ. Ὅτι ἐὰν δυνηθῇ νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω εἰπῇ εἰς αὐτόν, τότε ἐγὼ πιστεύω εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα.

Πιάσας λοιπὸν ὁ Κύνωψ ἕνα νέον ἱστάμενον ἐκεῖ, λέγει εἰς αὐτὸν, Νεανίσκε, ζῇ ὁ πατήρ σου;

Digitized by Google

ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ἐν τῇ θαλάσσῃ ναυαγήσας, ἐπνίγη καὶ κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθόν. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν Ἰωάννην. Ἰδοὺ, δεῖξον μὲ τὸ ἔργον, ἂν ἦναι ἀληθινὰ τὰ λόγιά σου, καὶ ἀναβιβάσας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης τὸν πατέρα τοῦ νέου τούτου, παράστησον αὐτὸν ἔμπροσθεν πάντων ἡμῶν ζωντανὸν καὶ ὑγιῆ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη, Δέν με ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ ἀνασταίνω νεκρούς· ἀλλὰ διὰ νὰ διδάσκω τοὺς πεπλανημένους ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κύνωψ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν. Καὶ τώρα πιστεύσατε, ὅτι οὗτος εἶναι πλάνος, καὶ σᾶς πλανᾷ μὲ μαγικὰς τέχνας. Ὅθεν κρατήσατε αὐτὸν, ἕως οὗ νὰ φέρω ἐγὼ ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν πατέρα τοῦ νέου, καὶ νὰ παραστήσω αὐτὸν ζωντανόν. Κρατηθέντος δὲ τοῦ Ἰωάννου, ἐξήπλωσεν ὁ Κύνωψ τὰς χεῖράς του καὶ κτυπήσας αὐτὰς, ἔκαμε καὶ ἔγεινεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν κρότος μέγας, ὥστε ὅλοι ἐφοβήθησαν. Τότε ὁ Κύνωψ ἔγεινεν ἀφανὴς ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Εὐθὺς δὲ ὕψωσαν ὅλοι τὴν φωνὴν καὶ εἶπον, Μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἐκτὸς σοῦ ἄλλος δὲν εἶναι. Αἰφνιδίως λοιπὸν ἀνέβη ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἔχων ἕνα δαίμονα μαζί του, ὁ ὁποῖος κατὰ φαντασίαν ἐσχημάτιζε τὸ πρόσωπον τοῦ πνιγμένου πατρὸς τοῦ νέου. Καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες. Εἶτα λέγει πρὸς τὸν νέον, οὗτος εἶναι ὁ πατήρ σου; ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ναὶ κύριε. Καὶ οὕτως ἐπροσκύνησαν ὅλοι τὸν Κύνωπα, καὶ ἐζήτουν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Κύνωψ δὲν ἀφῆκε νὰ τὸν θανατώσουν, λέγων· ὅταν ἰδῆτε θαυμάσια μεγαλήτερα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλει τιμωρηθῆ, καθὼς τοῦ πρέπει.

Ὅθεν προσκαλεσάμενος πάλιν ἄλλον ἄνθρωπον, εἶπεν αὐτῷ, εἶχες υἱόν; ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, Ναὶ κύριε, εἶχον, καὶ φθονήσας αὐτὸν εἷς, τὸν ἐθανάτωσε. Εἶπε δὲ ὁ Κύνωψ, θέλει ἀναστηθῆ ὁ υἱός σου. Καὶ εὐθὺς φωνάξας, ἐκάλει κατ' ὄνομα καὶ τὸν φονεύσαντα, καὶ τὸν φονευθέντα. Τότε καὶ οἱ δύω ὁμοῦ παρεστάθησαν ἔμπροσθεν. Καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος εἶναι ὁ υἱός σου; καὶ οὗτος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἐφόνευσεν; ὁ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, ναὶ κύριε. Τότε ὁ Κύνωψ καυχώμενος λέγει πρὸς Ἰωάννην. Τί θαυμάζεις ὦ Ἰωάννη; ὁ δὲ Ἀπόστολος ἀπεκρίθη. Ἐγὼ εἰς αὐτὰ δὲν θαυμάζω. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ, ὅταν ἴδῃς μεγαλήτερα σημεῖα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλεις θαυμάσει. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε, Τὰ σημεῖά σου ὀγλίγωρα θέλουν διαλυθῆ. Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀκούσας ὁ ὄχλος, διεσπάραξεν εὐθὺς τὸν Ἰωάννην, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κάμῃ νεκρόν. Νομίσας δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, εἶπε πρὸς τὸν λαόν, Ἄφετε αὐτὸν ἄταφον διὰ νὰ τὸν φάγουν τὰ ὄρνεα. Πληροφορηθέντες λοιπὴν ὅλοι, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, ἀνεχώρησαν ἀπ' ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὸν Κύνωπα, χαίροντες καὶ ἐπαινοῦντες αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κύνωψ, ὅτι ὁ Ἰωάννης ζῇ καὶ διδάσκει τὸν λαὸν εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Λίθου βολὴ, ἐπροσκάλεσε τὸν δαίμονα ἐκεῖνον, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἔκαμνε τὰς νεκρομαντείας. Καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν Ἰωάννην λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ θέλων νὰ σοὶ προξενήσω περισσοτέραν ἐντροπὴν καὶ καταδίκην, διὰ τοῦτο ἕως τώρα σὲ ἄφησα νὰ ζῇς. Ἀλλ' ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἐκεῖ θέλεις ἰδῆ τὴν δύναμίν μου, καὶ νὰ ἐντραπῇς. Ἠκολούθουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τρεῖς δαίμονες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐνομίσθησαν ὅτι ἀνεστήθησαν ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Καὶ λοιπὸν κτυπήσας τὰς χεῖράς του, καὶ κρότον μέγαν ποιήσας, ἔγεινεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, βυθισθεὶς αἰφνιδίως μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ ὄχλοι πάλιν ἐφώναζον, μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἄλλος δὲν εἶναι ὡς σέ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπρόσταξε τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἵσταντο ὁμοῦ μὲ τὸν Κύνωπα εἰς σχῆμα ἀνθρώπων, νὰ μὴ μετασαλεύσουν ἀπὸ τὸν τόπον των. Καὶ εὐθὺς ἐπροσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ φανῇ ζωντανὸς ὁ Κύνωψ. Καὶ λοιπὸν παρευθὺς ἅμα ἐβούτησεν ὁ Κύνωψ, ἦχος μέγας ἔγεινεν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ νερὸν τῆς θαλάσσης ἐγύρισεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ Κύνωψ ἐβούτησεν, καὶ πλέον δὲν ἐδυνήθη ὁ ἄθλιος νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ δαίμονες οἱ ἐν σχήματι ὄντες τῶν ἀναστηθέντων ἀνθρώπων ἐδιώχθησαν παρὰ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μακρὰν ἀπὸ τὴν Πάτμον, καὶ ἄφαντοι ἔγειναν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς ἐστάθησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας προσμένοντες νὰ ἐκβῇ ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν νηστείαν καὶ ἀπὸ τὰς φωνάς των, καὶ ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐκοίτοντο εἰς τὴν γῆν ἄφωνοι οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς, ὥστε καὶ τρία παιδία ἀπέθανον. Ὅθεν ὁ μέγας Ἰωάννης σπλαγχνισθεὶς αὐτοὺς ὅλους, τὰ μὲν ἀποθανόντα παιδία ἀνέστησε, τοὺς δὲ ἐκλελυμένους ἀνθρώπους ἐνεδυνάμωσε. Καὶ πολλὰ εἰπὼν εἰς αὐτοὺς περὶ πίστεως, κατέπεισεν ὅλους νὰ πιστεύσουν τῷ Χριστῷ, καὶ νὰ βαπτισθοῦν· ἀφ' οὗ δηλαδὴ ὁ ἄθλιος Κύνωψ

Digitized by Google

κατεπροντίσθη, ὡς ὁ πάλαι Φαραώ, εἰς τὴν θάλασσαν.

Μία δὲ γυνὴ Προκλιανὴ καλουμένη, συνέλαβεν ἔρωτα πονηρὸν εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὀνόματι Σωσίπατρον (φεῦ! ἕως ποῦ φθάνει ἡ κακία τοῦ σαρκικοῦ ἔρωτος!) μὴ ἐπιτυχοῦσα δὲ τὴν ἀσελγεστάτην ἐπιθυμίαν της, ἐκατηγόρησε τὸν υἱόν της εἰς τὸν τῆς νήσου ἄρχοντα, [1] ὅτι τὴν ἐβίασε. Καὶ λοιπὸν ἐνῷ ὁ Σωσίπατρος ἔμελλε νὰ τιμωρηθῇ ἀδίκως ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, ἐβοήθησεν αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, ὡς ἀναίτιον. Ὅθεν ἐξηράνθησαν παρευθὺς ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ἄρχοντος, καὶ τῆς ἀσελγεστάτης Προκλιανῆς, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσείσθη ἡ γῆ μὲ ἕνα μεγάλον ἦχον καὶ βρυγμόν. Ὅθεν τὴν τοσαύτην θεϊκὴν τιμωρίαν παθόντες, ἐπίστευσαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Καὶ οὕτω αἱ χεῖρες των ἰατρεύθησαν, καὶ ἡ γῆ ἐστάθη ἀπὸ τὸν κλόνον.

* Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πάτμον εὑρισκομένου τοῦ μεγάλου Ἰωάννου, στέλλει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὢν τότε ἐννενήκοντα χρόνων γέρων, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκωμιάζει τὸν μέγαν τοῦτον ἀπόστολον, λέγων, « Προσαγορεύω σε τὴν ἱερὰν ψυχὴν ἠγαπημένε. Καὶ ἔστι μοι τοῦτο πρὸς σὲ παρὰ τοὺς πολλοὺς ἰδιαίτερον. Χαῖρε ἀληθῶς ἠγαπημένε, τῷ ὄντως ἐραστῷ καὶ ἐφετῷ καὶ ἀγαπητῷ λίαν ἠγαπημένε. Τί θαυμαστὸν εἰ Χριστὸς ἀληθεύει, καὶ τοὺς μαθητὰς οἱ ἄδικοι τῶν πόλεων ἐξελαύνουσιν, αὐτοὶ τὰ κατ' ἀξίαν ἑαυτοῖς ἀπονέμοντες, καὶ τῶν ἁγίων οἱ ἐναγεῖς ἀποδιαστελλόμενοι καὶ ἀποφοιτῶντες ; » προσθέτων δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἐγκώμια, καὶ ἥλιον ὀνομάζων τοῦ Εὐαγγελίου τὸν μέγαν Θεολόγον, προφητεύει εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, ὅτι θὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ θὰ γυρίσῃ πάλιν εἰς τὸν τόπον τῆς μητρὸς Ἀσίας. Καὶ ὅτι ἐκεῖ μέλλει νὰ παραδώσῃ πολλὰ ἀγαθά. Λέγει δὲ αὐτολεξεί. « Ἀξιόπιστος δὲ πάντως εἰμὶ τὰ προεγνωσμένα σοι, καὶ μαθὼν ἐκ Θεοῦ καὶ λέγων, ὅτι καὶ τῆς ἐν Πάτμῳ φυλακῆς ἀφεθήσῃ, καὶ εἰς τὴν Ἀσιάτιδα γῆν ἐπανήξεις, καὶ δράσεις ἐκεῖ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ μιμήματα, καὶ τοῖς μετὰ σὲ παραδώσεις ».

Κατὰ τὴν πρόρρησιν λοιπὸν ταύτην τοῦ θείου Διονυσίου, ὅτε ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Νερούαν ἐν ἔτει γή' (98)· ἐστάλησαν γράμματα βασιλικὰ εἰς τὴν Πάτμον, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλουν τὸν μέγαν Ἰωάννην ἀπὸ τὴν ἐξορίαν. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωάννης ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Πάτμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἔφεσον, οἱ δὲ ἐν τῇ Πάτμῳ χριστιανοί, ἐθρήνουν καὶ ὠδύροντο διὰ τὸν ἀποχωρισμόν του. Καὶ ποίαν μηχανὴν δὲν μετεχειρίζοντο διὰ νὰ μὴ στερηθῶσι τοιούτου καλοῦ ποιμένος ; Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδύναντο νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸν, διὰ τοῦτο προσφέρουσιν ἓν ζήτημα δεύτερον πρὸς τὸν μέγαν ἀπόστολον· δηλαδὴ, τὸ νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, τοὺς ἰδικούς του λόγους, καὶ τὸ νὰ γράψῃ εἰς βιβλίον τὸ μυστήριον ὅλης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης τοῦτο μὲν ὑπακούσας εἰς τὴν δικαίαν αὐτῶν αἴτησιν, τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἄνωθεν βέβαια κινούμενος θείας Προνοίας, πρῶτον μὲν νηστεύει τρεῖς ἡμέρας, ἔχων καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανοὺς νηστεύοντας καὶ συμβοηθοῦντας αὐτῷ διὰ τῆς προσευχῆς· δεύτερον δὲ ἀναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν μαθητήν του Πρόχορον, καὶ ὅλον τὸν νοῦν του ἀναβιβάζει πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! Εὐθὺς γίνονται βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ φοβεραὶ, καὶ τὸ βουνὸν σαλεύεται ὅλον, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μαθητὴς του Πρόχορος ἔπεσεν ἀπὸ τὸν φόβον του πρηνὴς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔγεινεν ὡσὰν νεκρός. Ὁ Ἰωάννης ὅμως δὲν φοβεῖται, ἀλλ' ἵσταται ἀκλινὴς, ἐπειδὴ ἡ τελεία ἀγάπη, ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν, ἐδίωκε τὸν φόβον ἀπὸ τῆς καρδίας του, καθὼς πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν· « Ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον » (α΄. Ἰω. δ΄. 18). Διὰ τοῦτο καὶ ἀκούει μίαν βροντῶσαν φωνὴν, ἡ ὁποία λέγει ταῦτα· « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. » (Ἰω. α΄. 1). Ταύτην δὲ τὴν φωνὴν πάλιν ὁ Ἰωάννης φανερόνει εἰς τὸν μαθητήν του Πρόχορον, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσήκωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρά του, καὶ ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτὸν ὀλίγον τὸν φόβον. Ὅθεν τελειώσας ὅ-

[1] Ὁ ἄρχων οὗτος ὀνομάζεται παρὰ τῷ χειρογράφῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἀνθύπατος. Τὸ ὁποῖον ὄνομα οὗτος ἑρμηνεύεται. Ὕπατος θὰ εἰπῇ ὁ ἀνώτερος μὲν ὢν πάντων τῶν ἄλλων συγκλητικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλέως, δεύτερος δὲ ὢν ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁποῖος καὶ τώρα εἶναι ὁ καλούμενος τουρκιστὶ Βεζύρης. Ἀνθύπατος δὲ εἶναι ὁ ἀντὶ τοῦ ὑπάτου ὤν, καὶ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ὑπάτου, ὅταν ἐκεῖνος λείπῃ. Ὁποῖος καὶ τώρα εἶναι ὁ τουρκιστὶ καλούμενος Καϊμακάμης. Ὥσπερ γὰρ ὁ βεζύρης ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως ἐστὶν, οὕτω καὶ ὁ καϊμακάμης πάλιν εἶναι τοῦ βεζύρη ἐπίτροπος· Πῶς δὲ ἕνας τοιοῦτος μέγας ἀξιωματικὸς εὑρίσκετο ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ τῇ Πάτμου ; ἀπορῶ. Ἀλλ' ἴσως τὸ, ἀνθύπατος καὶ πλατυτέρως λαμβάνεται, ἀντὶ ἡγεμόνος καὶ ἄρχοντος. Ὁποῖον σημαινόμενον ἔχει καὶ τώρα ἐδῶ.

Digitized by Google

λον τὸ θεῖον εὐαγγέλιον καὶ γράψας αὐτὸ διὰ χειρὸς τοῦ Προχόρου, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἵτινες τὸ ἐζήτησαν· καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς παρέδωκε τας Θεσχαράκτους Πλάκας εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ διεδόθη εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πέρατα. [1]

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος σελίδι 13 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Ἰωάννης ἀπὸ δεήσεως τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀσίας, καὶ οὐχὶ τῶν Πατμίων, ὡς γράφεται ἐδῶ. Συμμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγων, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ συνέγραψεν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολάς του. Συμβιβάζει ὅμως καὶ θεραπεύει τὴν διαφωνίαν ταύτην ὁ αὐτὸς Μελέτιος λέγων, ὅτι προέγραψε μὲν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολὰς ἐν τῇ Πάτμῳ, ἐξέδωκε δὲ καὶ ἐδημοσίευσε ταῦτα εἰς Ἔφεσον. Ἔγραψε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὸν Δοσίθεον ἐν τῷ ἑξηκοστῷ τετάρτῳ ἔτει, ἀπὸ τῆς ταφῆς, ἢ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ἢ κατ' ἄλλους, μετὰ τριάκοντα ἓξ χρόνους τῆς Ἀναλήψεως, ὕστερον ἀπὸ δύω χρόνους τῆς συγγραφῆς τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ ὁποία εἶναι τὸ δυσκολώτερον βιβλίον πάντων τῶν τοῦ κόσμου βιβλίων, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον. Καὶ ἡ σκοτεινοτάτη καὶ δυσκολωτάτη βίβλος κατὰ τὸν Μελέτιον. Ἤρχισε δὲ ἀπὸ τῆς προαιωνίου γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ ἀφῆκε τὴν ὑστέραν οἰκονομικῶς, διὰ τοὺς αἱρετικοὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου Ἐβίωνά τε καὶ Κήρινθον, οἱ ὁποῖοι ἠρνοῦντο τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἰς στερέωσιν μὲν τῶν εὐσεβῶν, ἀντίρρησιν δὲ τῶν Γνωστικῶν λεγομένων αἱρετικῶν, καὶ αὐτῶν τῶν Νικολαϊτῶν, ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος καὶ Ἱερώνυμος καὶ Ἐπιφάνιος. Ἔγραψε δὲ τὴν Ἀποκάλυψιν πρὸ χρόνων τεσσάρων τῆς κοιμήσεώς του, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Πέτρος, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου αἰῶνος ἀκμάσας, λέγει ἐν τῷ Χρονικῷ, τῷ τοῖς βιβλίοις τῆς Βυζαντίδος συνεκδοθέντι, ὅτι τὸ ἰδιόχειρον Εὐαγγέλιον τοῦ θείου τούτου Ἰωάννου μέχρι νῦν φυλάττεται χάριτι Θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖ προσκυνεῖται. Τὸ ὁποῖον καὶ περιέχει ὅτι τρίτη ὥρα ἦν, ὅτε ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, καθὼς καὶ τὰ ἀκριβῆ χειρόγραφα περιέχουσι. Ὅρα σημειώσει 20 Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη εἰς τὴν μετάφρασιν Κλήμεντος τοῦ Κονονίκου ἐν τῇ Ἀνασκευῇ τῆς τελευτῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης· ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου. Παρὰ δὲ τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι γράφεται, ὅτι ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει, ϛ'. ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης δίσμιος ἐξ Ἀσίας εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου ἐπέμφθη. Ὅπου ἐβλήθη μέσα εἰς λέβητα χαλκᾶν ἀπὸ ἔλαιον βραστὸν, καὶ ἀβλαβὴς ἐφυλάχθη. Ὡς γράφει ὁ Ἱερώνυμος βιβλ. ά. Ἔπειτα ἐξωρίσθη ἐκεῖθεν εἰς Πάτμον, καὶ συνέγραψε τὴν θείαν Ἀποκάλυψιν ἐν ἔτει τῆς τοῦ Δομετιανοῦ βασιλείας, κατὰ Εἰρηναῖον καὶ Ἱερώνυμον. Τὰ λόγια δὲ ἐκεῖνα ὅσα γράφει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Καθολικὴν πρώτην ἐπιστολήν του· ἤτοι, τὸ « Τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσίν. Καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσι. » (κεφ. ε'. 7.) Ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια, ἄλλοι οὐκ ὀρθῶς τὰ λέγουσιν ὡς νόθα, ἐπειδὴ εἰς πολλὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα δὲν ἐμφέρονται. Πλὴν αὐτὰ εὑρίσκονται εἰς πάμπολλα ἀντίγραφα. Ὅθεν καὶ ὁ νεώτερος Συμεών δμολογεῖ ὅτι εὗρε τὰ τοιαῦτα λόγια εἰς διακόσια ἀντίγραφα ἀρχαιότατα. Ὅσα δὲ ἀντίγραφα εὗρε τὰ ὁποῖα δὲν περιέχουν τὰ λόγια αὐτὰ, δὲν ἦτο ὑπὲρ τοὺς ἑξακοσίους χρόνους. Ἀναφέρονται δὲ τὰ λόγια ταῦτα καὶ παρὰ τῷ Τερτουλλιανῷ ἐν τῷ κατὰ Πραξέου βιβλίῳ πρώτῳ, κεφαλαίῳ εἰκοστῷ πέμπτῳ. Καὶ παρὰ τῷ Κυπριανῷ ἐπιστολῇ πρὸς Ἰωβιναῖον ἐν τῷ περὶ μονάδος. Καὶ οἱ τῆς Ἀφρικῆς δὲ πατέρες, τετρακόσιοι τόσοι Ἐπίσκοποι, ἐκτιθέμενοι τὴν ἑαυτῶν πίστιν Οὐνερίχῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀρειανῶν Οὐανδάλων ἐν ἔτει 484, τὰ αὐτὰ λόγια ἀναφέρουσιν ἐπὶ λέξεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ νεώτερος Καλμέτος προβάλλεται τοὺς ὑπὲρ τῆς αὐθεντείας τῶν λογίων ἐκείνων κατὰ τῶν ἀντιλεγόντων συγγραφαμένους. Εἴπομεν δὲ καὶ ἡμεῖς μερικὰ ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν.

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν νῆσον Πάτμον ὁ μέγας ἀπόστολος ὑπῆγεν εἴς τινα τόπον, Ἀγροικίαν ὀνομαζόμενον, καὶ ἐκεῖ ἰατρεύσας ἕνα τυφλὸν, ἐπορεύθη εἰς μίαν γειτονεύουσαν πόλιν, ὅπου εὑρὼν ἕνα νέον εὐγενῆ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὴν ὄψιν ὡραῖον, ἐπρόσφερε τοῦτον εἰς τὸν Χριστόν. Εἶτα παρακινήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, καὶ παραδόσας αὐτὸν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὡς ἐνώπιον μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὰ προνοῆται αὐτὸν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἔφεσον. [1] Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὰ ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καλῶς οἰκονόμησε, καὶ ὅλον τὸ ἐκεῖ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐκατάρτισε· καὶ ἀφ' οὗ ἐπεσκέφθη τὰς ἄλλας πλησιοχώρους πόλεις, καὶ ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτὰς Ἐπισκόπους, τότε πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν πόλιν. Ζητήσας δὲ τὸν νέον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον παρέδωκεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ μαθὼν ὅτι ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῶν κλεπτῶν, διαφθαρεὶς ἀπὸ τὰ συμπόσια καὶ τὰς κακὰς συναναστροφὰς τῶν συνομηλίκων του νέων, ἐπειδὴ εὔκολος καὶ κατηφορικὴ εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς κακίας· τοῦτο λέγω μαθὼν ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος, πολλὰ ἐλυπήθη. Ὅθεν ἱππεύσας, καὶ πορευθεὶς μόνος του εἰς τὸν τόπον τῶν κλεπτῶν, παρεδόθη εἰς αὐτοὺς θελημάτικῶς, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ὡδηγήθη καὶ εὗρε τὸν

[1] Σημείωσαι, ὅτι σφαλερῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι πρὶν νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν Πάτμον ὁ Ἰωάννης, παρέδωκε τὸν νέον τοῦτον εἰς τὸν Ἐπίσκοπον· διότι διηγεῖται ὁ Στρωματεὺς Κλήμης ἐν τῷ λόγῳ « Τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος, » ὅτι μετὰ τὴν ἐξορίαν παρέδωκεν αὐτὸν τῷ Ἐπισκόπῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται.

Digitized by Google

τέον. Ἀπαντήσας δὲ αὐτὸν ζητοῦντα διὰ νὰ φύγῃ (διότι ἐνόησεν ὅτι εἶναι ὁ εὐεργέτης του Ἰωάννης) τὸν εἴλκυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς γλυκεῖς καὶ θελκτικούς του λόγους. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τόσον τὸν ἔκαμε νὰ προκόψῃ εἰς τὴν ἀρετὴν μὲ τὰς μελισταγεῖς συμβουλὰς καὶ ἱερὰς νουθεσίας του, ὥστε ἔγεινε παράδειγμα τῆς ἀρετῆς καὶ μετανοίας καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπίστευσεν ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν εἷς ἑβραῖος· αἰτία δὲ τῆς πίστεώς του ἐστάθη, ὅτι εἶδεν ἕνα χριστιανὸν ὅστις διὰ τὰ πολλὰ χρέη τὰ ὁποῖα εἶχε, καὶ διὰ τὴν ἐσχάτην πτωχείαν του ἠγόρασε μὲν δὶς δηλητήριον καὶ ἔπιε διὰ νὰ θανατωθῇ, ἔκαμε δὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ ὅταν τὸ ἔπιε, καὶ διὰ τοῦτο με τὴν δύναμιν τοῦ σταυροῦ δὲν ἔπαθε κἀμμίαν βλάβην. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἑβραῖος ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν μέγαν Ἰωάννην· ὁ δὲ ἀπόστολος ἐδέχθη αὐτὸν, καὶ μὲ χαρὰν ἐβάπτισεν· ἀλλὰ καὶ τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον χριστιανὸν, ὅστις ἐστάθη αἰτία διὰ νὰ πιστεύσῃ ὁ ἑβραῖος, ἐπαρηγόρησεν ὁ τοῦ ἐλεήμονος Χριστοῦ μαθητὴς, καὶ μὲ τὰ παρηγορητικά του λόγια καὶ μὲ χρυσίον ἀρκετὸν, τὸ ὁποῖον ἦτο μὲν πρότερον χόρτος, ἀπὸ χόρτον δὲ παραδόξως μετέβαλεν αὐτὸ εἰς χρυσὸν ὁ θεῖος ἀπόστολος. Ἐπαναστρέψας δὲ πάλιν εἰς Ἔφεσον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἐπιστήθιος, ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του. Ἦτον δὲ οὗτος πεντήκοντα ἓξ χρόνων ὅτε ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ κήρυγμα. Ἐπέρασε δὲ χρόνους ἐννέα κηρύττων, ἕως οὗ ἐξωρίσθη. Ἐν δὲ τῇ κατὰ Πάτμον ἐξορίᾳ, ἐπέρασε χρόνους δεκαπέντε. Μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν, ἔζησε χρόνους εἰκοσιέξ· ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του ἐστάθησαν ἑκατὸν πέντε, καὶ μῆνες ἑπτά.

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ζήσας ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστολος, καὶ ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μέχρις αἵματος, καὶ πάμπολλα θαύματα ποιήσας, καὶ ἄμετρα πλήθη ἀπίστων ἐκ διαφόρων γενεῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐπιστρέψας, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον διατρίβων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀναστηθέντος Δόμνου μὲ τοὺς ἑπτὰ μαθητάς του, ἐκβῆκεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Καὶ φθάσας εἰς ἕνα τόπον, εἰς μὲν τοὺς μαθητάς του παρήγγειλε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἀπομακρυνθεὶς ἕως λίθου βολὴν, προσηυχήθη. Ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς τὸν ὄρθρον. Ἔπειτα ἐπιστρέψας, προστάζει τοὺς μαθητάς του νὰ σκάψωσι τὴν γῆν σταυροειδῶς τάσον βόθους, ὅσην ἦτον τὸ μέτρον τοῦ σώματός του. Ὅθεν ἁπλωθεὶς μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν ἐσκαμμένον τόπον, ἀπεχαιρέτησε τοὺς μαθητάς του δεινοπαθῶς κλαίοντας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τραβίξατε τὸ χῶμα τῆς γῆς, τῆς ἰδικῆς μου μητρὸς, καὶ μὲ αὐτὸ σκεπάσατέ με. Οἱ δὲ ἀσπασάμενοι καὶ ἀποχαιρετήσαντες αὐτὸν, ἐσκέπασαν τὸ σῶμά του ἕως εἰς τὰ γόνατα. Ἔπειτα πάλιν αὐτὸν ἀσπασάμενοι, ἐσκέπασαν αὐτὸν ἕως εἰς τὸν λαιμόν. Καὶ πάλιν τρίτον ἀσπασάμενοι αὐτὸν, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερόν του πρόσωπον ἓν μανδύλιον, καὶ οὕτω κλαίοντες πικρῶς, ἐσκέπασαν ὅλον τὸ σῶμά του. Τότε καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς παρέδωκε τὸ πνεῦμά του. [1]

Ἀφ' οὗ δὲ ἐθρήνησαν οἱ μαθηταὶ τὸν ἀπορφανισμὸν τοῦ διδασκάλου των, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν διηγούμενοι τὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες, ὑπῆγον εἰς τὸν τάφον, καὶ ἀνασκάψαντες οὐδὲν εὗρον. Τότε ὑπέστρεψαν κλαίοντες θερμῶς διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου ποιμένος. Ὁ δὲ Πρόχορος ἐπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ τελειώσῃ ἐκεῖ τὴν ζωήν του, καθὼς ἐπροστάχθη παρὰ τοῦ θεοδασκάλου του Ἰωάννου. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγειναν. Ὅτι δὲ βέβαια ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, δυνάμεθα νὰ μάθωμεν τοῦτο ἀπὸ πολλὰς μαρτυρίας. Ὁ μὲν γὰρ Πολυκράτης, ὁ τῆς Ἐφέσου Ἐπίσκοπος, γράφων πρὸς τὸν Βίκτωρα Ῥώμης οὕτω λέγει αὐτολεξεί, « Καὶ γὰρ κατὰ τὴν Ἀσίαν (τὴν μικρὰν δηλαδὴ) μεγάλον στοιχεῖον ἐκοιμήθη, τὸ ὁποῖον καὶ θέλει ἀναστηθῇ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, Ἰωάννης, λέγω, ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ὁποῖος ἐφόρει εἰς τὸ μέτωπον ὡς Ἀρχιερεὺς καὶ τὸ πέταλον τοῦ παλαιοῦ νομικοῦ Ἀρχιερέως, (ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον γεγραμμένον τὸ τετραγράμματον ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ καλούμενον Ἰεχωβὰ, ὅπερ δηλοῖ, Κύριος, κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα) καὶ ὁ ὁποῖος ἔγεινε διδάσκαλος εἰς τὴν Ἔφεσον. »

Ὁ δὲ Ἱππόλυτος ὁ ἱερὸς πάπας τῆς Ῥώμης, διηγούμενος διὰ τὸ κήρυγμα, καὶ διὰ τὴν

---

[1] Σημείωσε, ὅτι τὸ, ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμα παρέδωκεν, οὐ γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ. Καθὼς καὶ τὸ ἀνωτέρω λόγιον, ἤγουν τὸ, ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς ὄρθρον. Ἐκοιμήθη δὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῷ ἑξηκοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ τοῦ πάθους, ἢ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου κατὰ τὸν τρίτον χρόνον τῆς τοῦ Τραϊανοῦ αὐτοκρατορίας.

Digitized by Google

τελείωσιν τῶν ἀποστόλων, λέγει καὶ περὶ τοῦ θείου τούτου ἀποστόλου· «Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου (τοῦ μεγάλου δηλαδὴ, τοῦ ὄντος ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων) κηρύττων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξωρίσθη κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἀνακαλεῖται ὑπὸ Νερούα τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ϛ' (96). Καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖ τελευτᾷ. Τοῦ ὁποίου τὸ λείψανον ζητηθὲν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἐφέσου, δὲν εὑρέθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀδελφὸς ὁ Καισάριος, ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἐπὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σηκρέτου, [1] ταῦτα ἀπεκρίθη. «Ὁ μέγας οὗτος Ἰωάννης εἰς τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου του γράφει ταῦτα· Καὶ τοῦτο εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτῷ (τῷ Πέτρῳ δηλαδὴ) ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, καὶ λέγει αὐτῷ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; λέλει αὐτῷ ὁ Ἰσοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει.» (Ἰω. κβ'. 19.) Τοῦτο λέγω τὸ ῥητὸν πρόφασιν λαβόντες μερικοὶ, εἶπον, ὅτι τὸ, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, ἐρρέθη ἀπὸ τὸν Κύριον περὶ τῆς δευτέρας του παρουσίας. Ὅθεν καὶ νομίζουν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀκόμη δὲν ἐδοκίμασε θάνατον, ἀλλὰ μετετέθη ζῶντανὸς ὡσὰν ὁ Ἐνὼχ καὶ Ἠλίας. Πλὴν δὲν ἔχει οὕτως ἡ ἀλήθεια, διότι δὲν εἶπεν ὁ Χριστὸς τὸ, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν αἰνιγματωδῶς, ὅτι δῆθεν ἔχει νὰ ζῇ ὁ Ἰωάννης· ἀλλ' εἶπεν αὐτὸ ἁπλῶς καὶ αἰσθητῶς καὶ ἁρμοδίως εἰς τὴν τότε ἐργασίαν τῶν μαθητῶν, διότι ἐπειδὴ εὗρεν αὐτοὺς ὁ Κύριος ὀψαρεύοντας ἐπὶ τῆς Τιβεριάδος· διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ συνέφαγε καὶ διελέχθη μὲ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας ἀποστόλους· τότε ὁ Πέτρος θέλων νὰ ἔχῃ συνακόλουθον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτὸν, διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τὸν διδάσκαλον Χριστόν· Οὗτος δὲ τί; ἐφανέρωσε δὲ ὁ Κύριος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε νὰ συνακολουθήσῃ καὶ ὁ Ἰωάννης, ἀπολογησάμενος καὶ εἰπών· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ; τοιοῦτον, ἀνίσως θέλω νὰ μένῃ ἀπὸ τοῦ ἀψαρεύματος ὁ Ἰωάννης, καὶ νὰ ἁλιεύῃ ἕως οὗ ἐγὼ ἐπιστρέψω ἐδῶ, τί πρὸς σέ; Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἰς κἀνένα ἄλλο μέρος δὲν ἐφανέρωσεν ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνῃ ὁ Ἰωάννης, διὰ τοῦτο φανερὸν εἶναι, ὅτι καὶ αὐτὸς παρομοίως μὲ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἀπέθανε. Μαρτυρεῖ δὲ τὸν θάνατόν του καὶ ὁ τάφος του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκβαίνει καὶ κόνις λεπτὴ εἰς ἰατρείαν πολλῶν ἀσθενειῶν. Καὶ ὁ μὲν Καισάριος ταῦτα ἀπεκρίθη εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἠρώτησαν.

Ὁ δὲ τὴν γλῶσσαν χρυσοῦς Ἰωάννης εἰς πολλὰ μέρη τῶν γλυκυτάτων λόγων του ἀποδεικνύει, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης. Πρῶτον μὲν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ περὶ τούτου διερμηνεύων καὶ λέγων, ὅτι τὸ μὲν νὰ μένῃ ὁ Ἰωάννης, δὲν εἶπεν ὁ Κύριος διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἦναι ἡνωμένος ὁ Ἰωάννης μὲ τὸν Πέτρον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος· ἀλλὰ νὰ μένῃ κηρύττων χωριστὰ εἰς τοὺς τόπους, οἵτινες εἶναι γύρωθεν τῆς Γαλιλαίας. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ Χριστὸς εἶδε τὸν Πέτρον ὅτι ἐφρόντιζε πολλὰ περὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ δὲν ἤθελε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαμε καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐρώτησιν, εἰπὼν, οὗτος δὲ τί; τουτέστι, διατί δὲν θέλει πορευθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τοῦ κηρύγματος, καθὼς καὶ ἐγώ; Διατί δὲν θέλει γένῃ καὶ αὐτὸς συγκοινωνὸς μὲ ἡμᾶς τῆς ἐπιστασίας τῶν προβάτων; Διατὶ δὲν θέλει προχειρισθῇ καὶ αὐτὸς οἰκονόμος τῶν λογικῶν ψυχῶν; Ταῦτα, λέγω, εἰπόντος τοῦ Πέτρου, εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; Εἶπε δὲ ταῦτα, διὰ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἄκαιρον προσπάθειαν αὐτὴν καὶ ἕνωσιν καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἀγαπήσῃ ὁ Πέτρος τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ὅμως δὲν φθάνει ποτὲ τὴν ἀγάπην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν. Καὶ τρίτον, διδάσκει τὸν Πέτρον μὲ τὰ λόγια ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμονῇ καὶ νὰ προκηδᾷ εἰς τὰς ἐρωτήσεις. Καὶ κατὰ ἄλλον δὲ λόγον, δὲν ἔπρεπεν εἰς τοὺς ἀποστόλους τοὺς δεχθέντας τὴν ἐπιστασίαν τῆς οἰκουμένης νὰ ἦναι πάντοτε ἡνωμένοι ἀναμεταξύ των· ἀλλὰ ὁ εἷς μὲν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ ἄλλος δὲ εἰς ἄλλον τόπον. Διὰ τοῦτο λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. Ὡς νὰ ἔλεγε σχεδὸν τοῦτο. Ἔργον ἐπιστεύθης, ὦ Πέτρε, τοῦτο λοιπὸν ἐργάζου καὶ τελείωνε, καὶ

[1] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ Secretum ὅπερ δηλοῖ ἀπόρρητον, μυστικόν· ἐπὶ Σηκρέτου δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν ἀπορρήτῳ, κατ' ἰδίαν καὶ ἐνώπιον τῶν ἐξ ἀπορρήτων (ὅρα τὴν νεωστὶ ἔκδοσιν τῶν Μηναίων εἰς Σεπτεμβρ. σελ. 475. Σ. Ε.·

Digitized by Google

ἀκολούθει εἰς ἐμὲ ὅστις σὲ στέλλω εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ σοὶ ἐγχειρίζω ὅλην τὴν οἰκουμένην. Τοῦτον δὲ τὸν Ἰωάννην ἐὰν θέλω νὰ μένῃ ἐδῶ γύρωθεν εἰς τοὺς τόπους τῆς Γαλιλαίας, καὶ νὰ μὴ τὸν στείλω μετὰ σοῦ, τί πρὸς σέ; ἤγουν, τί φροντίζεις σὺ περὶ τούτου; Τὸ δὲ ἕως ἔρχομαι, τοῦτο δηλοῖ, ἀντὶ τοῦ ἕως θελήσω νὰ ἐκβάλω αὐτὸν εἰς τὸ κήρυγμα. Διότι, σὲ μέν, ὦ Πέτρε, τώρα σὲ ἐκβάλλω εἰς αὐτό, καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς οἰκουμένης, διὸ καὶ ἀκολούθει μοι· ἤγουν πείθου εἰς τὰ λόγιά μου. Ὁ δὲ Ἰωάννης, ἂς μένῃ ἐδῶ ἕως οὗ πάλιν ἔλθω νὰ ἐκβάλω καὶ αὐτὸν, καθὼς καὶ σὲ [1]. Οὕτω μὲν ἑρμηνεύων ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν, δεικνύει φανερὰ, ὅτι ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἀπέθανεν.

Ἐν δὲ τῇ ὑποθέσει τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου Παύλου, αὐτολεξεὶ τοῦτο φανερόνει, λέγων. « Καὶ ὁ μακάριος δὲ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς πολλὰ ἐκεῖ (ἐν τῇ Ἐφέσῳ δηλαδὴ) διέτριψε, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐτελεύτησεν ». Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ καὶ εἰκοστῷ ἕκτῳ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἑρμηνείας, καὶ ἐν τῷ ἑβδομηκοστῷ ἕκτῳ Λόγῳ τῆς ἑρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον, περὶ τούτου διαλαμβάνων, φανερόνει ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν φανερὰ λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες ἀξιόπιστοι καὶ ἅγιοι ἄνδρες, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανε, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις δὲν θέλει συμφωνήσει μὲ αὐτούς; ἢ ποῖος θέλει νομίσει περὶ τούτου κατὰ ἄλλον τρόπον;

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε ΠΑΡΘΕΝΩΝ καὶ μοναστριῶν, αἵτινες ὑπὸ Παύλου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἀνηρέθησαν.*

* » Χριστὸν ποθούσας πέντε παρθένους μόνον,
» Ἀνεῖλε πατὴρ φιλοχρήματος πάνυ. [1]

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΗΡΑΣ ἐν μαχαίρᾳ τελειωθείσης.*

* Σφαγεῖσα Χήρα σοὶ νενύμφευται Λόγε,
» Γράψασα συμβόλαιον ἐκ τῶν αἱμάτων.

* *Μνήμη τοῦ δικαίου Γεδεών, ὃς τὸν τοῦ Χριστοῦ τόκον διὰ τῆς ἐν τῷ πόκῳ δρόσου προεῖδε.*

* » Κἂν οὐ κατεῖδε Γεδεὼν τὸν σὸν τόκον,
» Προεῖδε Χριστὲ τοῦ τόκου σου τὸν τύπον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

[1] Ὁ δὲ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας τὸ, ἕως ἔρχομαι, ἐνόησεν, ἀντὶ τοῦ, ἕως οὗ ἔλθω εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἁλώσεως τῶν Ἱεροσολύμων. Ἔλευσις γὰρ πολλάκις ἡ τιμωρία καὶ ἐκδίκησις λέγεται. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἕως τότε θέλω νὰ μένῃ ὁ Ἰωάννης εἰς Ἱεροσάλυμα, ἕως οὗ νὰ ἔλθω. Ἤγουν ἕως οὗ νὰ ἔλθω ἐν τῇ κοιμήσει τῆς μητρός μου διὰ νὰ παραλάβω τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχήν· διότι ἕως τότε ὁ Ἰωάννης ἔμεινεν ἐν Ἱεροσολύμοις προνοῶν καὶ κηδόμενος τῆς Θεοτόκου, παρέλαβε δηλαδὴ αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ἐκείνη, τότε αὐτὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὑπῆγεν εἰς Ἔφεσον, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν τῷ παρόντι Συναξαρίῳ. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης ἐν τῷ πρὸς τὸν Θεολόγον τοῦτον ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Εὐαγγελιστῇ Θεολόγῳ » λέγει, ὅτι αὐτὸς οὐ μόνον μετέστη, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη. Κοιμηθεὶς μὲν καὶ ἀποθανὼν, εἶτα ὡς ἐν ῥιπῇ ἀλλαγείς, καὶ τὴν φθορὰν ἀποτινάξας, καὶ ἀφθαρτισθείς. Ἐλεύσεται δέ φησιν, ἐν ἀφθάρτῳ σώματι διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὸν Ἀντίχριστον. » Τοῦτο συμμαρτυρεῖ καὶ Ἰωάννης ὁ Εὐγενικὸς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Ἐφέσου καὶ Εὐγενικοῦ, λέγων εἰς τοὺς οἴκους, οὓς ἐφιλοπόνησεν εἰς τὸν Θεολόγον, ταῦτα·

» Χαῖρε, ὅτι μεταστάσεως συμμετέσχες ὡς Υἱός.
» Χαῖρε, ὅτι ἀναστάσεως, οἷα λόγου ἀδελφός.

Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Θεολόγον ἐγκώμιον ἔχει ὁ Στουδίτης Θεόδωρος· οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐρανοῦ προκειμένου· ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἑορτὴν ἄγομεν σήμερον· (ἐν τῷ Πρωτάτῳ) ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος. Ὁ ῥηθεὶς Βλεμμίδης (ὅπερ εὑρίσκεται ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Παντοκράτορος)· ὁ Χρυσόστομος δύω. Ὅπου ἐν τῷ δευτέρῳ λέγει, ὅτι ὁ Θεολόγος οὗτος ἀνέστησεν ἕνα ἱερέα ὑπὸ κίονος φονευθέντα, καὶ προσφερθέντα νεκρὸν εἰς τὴν θύραν τοῦ θείου ναοῦ του. Ἐγκώμιον δὲ ἁπλοῦν καὶ γλαφυρὸν τούτου εὑρίσκεται εἰς τὴν ἱερὰν Σάλπιγγα τοῦ Μακαρίου. Κανόνας δὲ ὀκτωήχους ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ ὁμνογράφος Ἰωσήφ. Ἐφιλοπόνησε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία δύω Κανόνας, οἵτινες ὁμοῦ ἐτυπώθησαν ὅλοι. Ἀλλὰ καὶ Νικήτας ὁ Ῥήτωρ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τοῦτον· οὗ ἡ ἀρχὴ » Ὁ τὸν Μέγαν τῆς βροντῆς γόνον « (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου). Ἔχει δὲ καὶ λόγον εἰς τὸν Θεολόγον ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ. Ὅτι μὴ πολὺ τῶν Ἀγγέλων· » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.) Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὀγδόην τοῦ Μαΐου.

[1] Ἐγὼ νομίζω, ὅτι αἱ πέντε Παρθένοι αὗται, εἶναι αἱ ἴδιαι ἐκεῖναι, περὶ τῶν ὁποίων γράφεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουνίου. Πρῶτον, διότι καὶ αὗται καὶ ἐκεῖναι, πέντε γράφονται, δεύτερον, διότι καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ Παῦλος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας. Καὶ τρίτον, διότι καὶ ἐδῶ φιλοχρήματος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας καὶ ἐκεῖ. Εἰ δὲ καὶ ἐδῶ μὲν πατὴρ αὐτῶν καλεῖται, ἐκεῖ δὲ πρεσβύτερος αὐτῶν, ἴσως πνευματικὸς πατὴρ αὐτῶν ὀνομάζεται καὶ οὐχὶ σαρκικός.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, ΚΖ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ, *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα ἑννέα* ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Εἰς τὸν Καλλίστρατον.

» Τιμηθεὶς ὁ Καλλίστρατος αὐχένα ξίφει,
» Στρατῷ συνῆφθη καλλινίκων μαρτύρων.

Εἰς τοὺς τεσσαράκοντα ἐννέα.

» Δεκὰς τετραπλῆ μαρτύρων σὺν ἐννάδι,
» Διὰ ξίφους ἆθλησιν ἀθλεῖ τιμίαν.
† » Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Καλλίστρατος ἔνθεν ἀέρθη.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καρχηδονίων, τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ εὑρισκομένην, συναριθμούμενος μὲ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Καλανδῶν ἐν ἔτει σπή (288). Πορευόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην μὲ ὅλον τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, μόνος αὐτὸς ἔλαμπεν ἀναμέσον εἰς τοὺς ἄλλους ἀπίστους στρατιώτας μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καθὼς καὶ ὁ ἀστὴρ λάμπει ἀναμέσον εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα· διότι ἀπὸ τοὺς προγόνους του ἦτο πεφωτισμένος μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος· ὁ ἐκ πατρὸς πάππος του δηλαδὴ πορευθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἦτον ἐπὶ γῆς ὁ Κύριος, καὶ θεωρήσας μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς τὰ θαυμάσια ὅσα ἐποίει, ἐπίστευσεν. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς συγγενεῖς του τὴν καλὴν ταύτην πραγματείαν καὶ τὸν φωτισμὸν τῆς θεογνωσίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφανερώθη εἰς τοὺς συστρατιώτας του, ὅτι ἦτο χριστιανὸς, διαβάλλεται πρὸς Περσεντῖνον τὸν στρατηλάτην, ὅτε Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς οἱ βασιλεῖς ἐφέροντο μανικῶς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ Περσεντίνου, καὶ ἐρωτηθεὶς, ὁμολογεῖ παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν. Ὅθεν ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς, τόσον ἀσπλαγχνα ἐδάρη ὁ τρισόλβιος, ὥστε ἔτρεχε τὸ αἷμα ποταμηδόν. Ἔπειτα σύρεται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς λεπτὰ κομμάτια τούβλων, καὶ καταξεσχίζεται τὰς πρότερον πληγωθείσας σάρκας του· εἶτα ποτίζεται μὲ χωνίον τὸ νερὸν μιᾶς ὁλοκλήρου λεκάνης, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ἐφούσκωσεν ὡς ἀσκίον. Μετὰ ταῦτα βάλλεται μέσα εἰς ἕνα σάκκον καὶ ῥίπτεται εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, βλέποντος καὶ τοῦ στρατηλάτου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σάκκος ἰσχίσθη κατὰ θείαν δύναμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος ἐφέρθη ὑπὸ δύω δελφίνων ὑγιὴς ἔξω εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες στρατιῶται, τεσσαράκοντα ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐπίστευσαν καὶ προσφέρονται εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου τοῦ ἁγίου. Ὅθεν ὅλοι αὐτοὶ δέρονται καὶ συντρίβονται τὰ μέλη των· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μέσα διδάσκονται ἀπὸ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον τὰ δόγματα τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τὰ περὶ κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως καὶ περὶ ἄλλων ἀξίων μαθήσεως. Καὶ πρὸς τούτοις παρακινοῦνται ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ὑπομείνουν ἀνδρείως τὸ μαρτύριον.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν παρασταθέντες εἰς τὸν στρατηλάτην, καὶ ἀποδειχθέντες πλέον ἄφοβοι ἀπὸ τὸ πρῶτον, δέρονται πάλιν· εἶτα δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ῥίπτονται μέσα εἰς τὴν ἐκεῖ εὑρισκομένην κολυμβήθραν, ἥτις ὠνομάζετο Ὠκεανός. Ὁ δὲ ἅγιος Καλλίστρατος ἐπροσευχήθη νὰ γένῃ βάπτισμα εἰς αὐτοὺς ἡ κολυμβήθρα ἐκείνη. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ, καὶ ἐκβῆκαν οἱ ἅγιοι ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς κολυμβήθρας, ἐνδεδυμένοι στολὰς λαμπράς. Ὁ δὲ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφάνη φορῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εὐπρεπέστατον στέφανον· ἤκουσε δὲ καὶ θείαν φωνὴν, ἥτις ἐπαραθάρρυνεν αὐτόν. Ἐκ δὲ τῆς φωνῆς, τὸ ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον εἴδωλον ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ διελύθη εἰς κονιορτόν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ θαύματος πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄλλοι ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται. Φυλακωθέντων δὲ πάλιν τῶν τεσσαρακονταεννέα στρατιωτῶν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον, ἐφοβήθη ὁ στρατηλάτης μήπως κάμουν καὶ ἄλλα θαυμάσια καὶ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι πολλοὶ, διὰ τοῦτο ἔπεμψε τὴν νύκτα καὶ κατέκοψεν εἰς λεπτὰ κομμάτια τὰ σώματα τῶν ἁγίων. Τούτων δὲ τὰ ἱερὰ λείψανα κηδεύσαντες ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς οἱ πιστεύσαντες ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται, ἔκτισαν εἰς αὐτοὺς καὶ ναὸν ὡραιότατον. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΠΙΧΑΡΕΩΣ.

» Εὔτολμος Ἐπίχαρις ἦν πρὸς τὸ ξίφος,
» Συλλήπτορα πλουτοῦσα τὴν Θείαν χάριν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς

---

[1] Σημειωσαι δὲ ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦτο συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχή « Τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγή. (298) ἐπιάσθη δὲ ὡς Χριστιανὴ ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Καισάριον, καὶ ὁμολογήσασα παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, κρεμᾶται καὶ ξέεται· ἔπειτα κατέθλασαν τὰ μέλη της μὲ σφαῖραν μολυβδίνην τέσσαρες στρατιῶται. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐπροσευχήθη, διὰ τοῦτο ἦλθον ἄγγελοι καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς παιδεύοντας αὐτὴν τέσσαρας στρατιώτας. Τελευταῖον καταδικάζεται ἡ ἁγία νὰ ἀποκεφαλισθῇ. Ὅθεν ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐστάθη ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν. Ἀποκεφαλισθεῖσα δὲ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΓΝΑΤΙΟΥ *ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βαθέως Ρύακος.*

* » Τὸν Ἰγνάτιον λαμβάνει μονὴ πόλου,
» Μονῆς προεξάρξαντα ὡς Θεῷ φίλον.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν τῶν Καππαδοκῶν κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ, καὶ Ἰωάννου Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 963. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν Θεὸν ὡς ἄλλος Σαμουὴλ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Βαθέως Ῥύακος καὶ μανθάνει ὅλην τὴν ἀσκητικὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τὸν ὅσιον Βασίλειον, τὸν ἡγούμενον καὶ κτίτορα τῆς μονῆς ταύτης.[1] Ἐπειδὴ δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, διὰ τοῦτο χειροτονεῖται βαθμηδὸν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος. Ἔπειτα προβάλλεται καὶ ἡγούμενος τοῦ τοιούτου μοναστηρίου. Ὅθεν διὰ τῆς καλῆς του διοικήσεως ηὔξησε τὸ μοναστήριον καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸ καὶ εἰς τὰ εἰσοδήματα καὶ εἰς τὰς λοιπὰς βελτιώσεις· διότι ἔκτισε ναοὺς διαφόρους τοῦ ταξιάρχου Μιχαὴλ, τοῦ Θεόπτου Ἠλιοὺ, καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς ἓν ἀγροκήπιον τοῦ μοναστηρίου. Ἔκτισε δὲ καὶ περιτείχισμα εἰς τὰς ἐκεῖσε εὑρισκομένας καλογραίας δυνατὸν καὶ ὡραιότατον.

Οὗτος ὁ ὅστις ἤλεγξε καὶ ἐντροπίασε μὲ παρρησίαν καὶ γενναιότητα τοὺς ἄρχοντας τοὺς ὁποίους διώρισεν ὁ τότε τύραννος ὀνόματι Σκληρός. Ὅτε δὲ ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον ὁ Σκληρὸς οὗτος, τότε ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ὅσιος· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας ἱερὰ κειμήλια καὶ ἕνα σίγνον, ἤτοι σημεῖον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·[1] ὁμοίως καὶ ἓν περιηργυρωμένον Εὐαγγέλιον, ἔπεμψεν αὐτὰ ὅλα εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐκεῖ δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν εὑρισκόμενος ἠσθένησεν ἀπὸ ἀσθένειαν δυσεντερίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐσπούδαζε νὰ φθάσῃ μίαν ὥραν πρότερον εἰς τὸ μοναστήριόν του. Φθάσας δὲ εἰς τὸ Ἀμόριον ἐτελείωσε τὴν παροῦσαν ζωήν·[2] ὅθεν καὶ θάπτεται ἐκεῖ εἰς ἕνα σεβάσμιον οἶκον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἕνας χρόνος ἠθέλησαν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου νὰ κάμωσιν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου του· ὅθεν ἀνοίξαντες τὸν τάφον, εὗρον τὸ λείψανόν του σῶον καὶ ὁλόκληρον καὶ γεμάτον ἀπὸ πνευματικὴν εὐωδίαν. Τοῦτο δὲ φέροντες εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπεθησαύριασαν αὐτὸ εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ θείου ναοῦ.

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΜΑΡΚΟΥ,[3] ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, *καὶ* ΖΗΝΩΝΟΣ.

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Ὁ κλῆσιν αὐχῶν Ἰωάννου καὶ Μάρκου,
» Ἀποστολῆς ἦν ἐνδιαπρέπων δρόμοις.

Εἰς τὸν Ἀρίσταρχον.

* » Ἄριστος Ἀρίσταρχος ἐν μύσταις Λόγου,
» Ἄρξας ἄριστα καὶ ξένον ζήσας βίον.

Εἰς τὸν Ζήνωνα.

* » Ζήνων Θεοῦ τὸν ζῶντα κηρύττων Λόγον,
» Πλείστους ἀνεζώωσε νεκροὺς τῇ πλάνῃ.

Μάρκος ὁ ἀπόστολος ὅστις καὶ Ἰωάννης ὁ

---

[1] Ὁ ὅσιος Βασίλειος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ἡ μονὴ δὲ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται πλησίον εἰς Τριγλίαν· ἤτοι εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσι πολλοί. (Τρίγλια ἢ ὀρθώτερον Ἀγριλλιον. Μουντανικὰ δὲ κατὰ τὸν γεωγρ. Μελέτιον εἶναι ἡ Νικόπολις, Σ. Ε.)

[1] Τὸ σημεῖον τοῦ Κυρίου ὅπερ κατεσκεύασεν ὁ θεῖος οὗτος Ἰγνάτιος νομίζω ὅτι ἦτον ὁ Σταυρός. Διότι οὗτος ἐστὶ τὸ σημεῖον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τότε, φησὶ, φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ.

(Σίγνον δὲ ἐκ τοῦ λατ. signum. Σ. Ε.

[2] Ἐὰν δὲ ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος οὗτος ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μοναστήριόν του, ταὐτὸν εἶπεῖν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Μουντανία, πῶς κατήντησεν εἰς τὸ Ἀμόριον, ἥτις εἶναι πόλις εὑρισκομένη εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Συνάδων, ἀπορεῖν μοι ἔπεστιν, διότι ταῦτό ἐστιν ἀνακόλουθον.

[3] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Φεβρουαρίου, καθότι, οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Βιβλίνης ὑπὸ τοῦ Ἀπολλωνιάδος.

Digitized by Google

νομίζουσας τὸν ὁσιώτατον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις λέγων· «Συνιδών τε ὁ Πέτρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου.» (πράξ. ιβ'. 12.) Οὗτος λέγω χειροτονηθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Ἐπίσκοπος τῆς Βύβλου [1] ἐφάνη δόκιμος ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου. Τόσον δὲ ἦτο φίλος καὶ οἰκεῖος τοῦ Θεοῦ ὁ μακάριος, ὥστε καὶ ἡ σκιὰ μόνη τοῦ ἱεροῦ σώματός του ἐθεράπευε τὰς ἀρρωστίας τῶν ἀσθενῶν. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, τὸν ὁποῖον ἐνθυμεῖται ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολῇ λέγων· «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου.» (Κολ. δ'. 10) καὶ ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα, λέγων· «Ἀσπάζονταί σε Μάρκος, Ἀρίσταρχος, οἱ συνεργοί μου.» (ἐδάφ. 23.) Οὗτος λοιπὸν ἐφάνη ἄλλος δεύτερος Ἰωάννης Βαπτιστὴς κατὰ τὴν τροφήν· καθότι καὶ αὐτὸς ἔτρωγεν, ὡς ἐκεῖνος, μόνον ἀκρίδας ἦτοι ἄκρας τῶν δένδρων καὶ ἀκρόδρυα [2] καὶ μέλι ἦτοι χόρτον τὸ καλούμενον μελέαγρον, ἢ κατ' ἄλλους μέλι ἄγριον. Καὶ καθότι καὶ αὐτὸς ἦτον ἐνδεδυμένος μὲ φόρεμα δερμάτινον. Ἔγεινε δὲ οὗτος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας καὶ εὐσεβείας ἐπίγνωσιν.

Ὁ δὲ Ζήνων οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος νομικὸς ἐκεῖνος Ζηνᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ, λέγων, «Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον.» (Τίτ. γ'. 13.) [1] Ἐπίσκοπος δὲ γενόμενος οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου τῆς Διοσπόλεως (ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Λαοδίκειαν, κατὰ γεωγράφον Μελέτιον [2]) ἔγεινεν οἰκητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ πολλοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Οὗτοι λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι καλῶς καὶ θεαρέστως ποιμάναντες τὰ ἰδικά των ποίμνια, καὶ πολυπλασιάσαντες τὸ παρὰ Θεοῦ δοθὲν εἰς αὐτοὺς τάλαντον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν, ἵνα ἀπολαύσωσι τὴν αὐτοῦ χαρὰν καὶ μακαριότητα.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ *ἐπισκόπου, καὶ* ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΝΟΥ.

* » Χριστὸν φιλῶν φιλοῦντα Φιλήμων θύτης,
» Φουρτουνιανῷ συναθλεῖ φιλουμένῳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΑΙΑΝΗ *τὰ νῶτα φλεχθεῖσα τελειοῦται.*

* » Γαϊανὴ τὰ νῶτα φλεχθῆναι δίδου,
» Ὡς ἂν φλογίνης νῶτα βαμφαίας ἴδῃ.

Μνήμη τῶν ἁγίων δεκαπέντε ΜΑΡΤΥΡΩΝ, *οἳ ἐν πλοίῳ κατὰ θάλασσαν ἐμβληθέντες, τοῦ πλοίου τρυπηθέντος, ἀπεπνίγησαν.*

» Ὁ τριπλοπεντάριθμος ἀθλητῶν στόλος,
» Καὶ πυθμένος κατῆρε μέχρι ποντίου.

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς* ΑΚΥΛΙΝΑ *ῥάβδοις συνθλασθεῖσα τελειοῦται.*

† » Τὴν φύσιν οὖσα θῆλυ ἡ Ἀκυλίνα,
» Ἀνὴρ ἐδείχθη γεννάδας πρὸς βασάνους. [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ Βύβλος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, εἶναι πόλις ἀρχαιοτάτη κτίσμα Κρόνου, ἥτις ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ πάσης ἀρχαίας βίβλου φυλακὴν ἐσχηκέναι ἐν ταύτῃ γενέσθαι. Ἔστι δὲ τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀντιοχείας· ὧν ὀνομάζεται κοινῶς Γιβλὲτ, ἢ τζιμπελὲτ, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης. Λέγει δὲ ὁ Βαρῖνος, ὅτι ἡ βίβλος ἢ τὸ βιβλίον οὐδετέρως ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς Βύβλου κατ' ἀναλλαγὴν γράμματος· ἢ τὸ βιβλίον γράφεται μὲν ἀττικῶς διὰ τοῦ ι, διὰ δὲ τοῦ υ Ἰωνικῶς. Ὁ αὐτὸς δὲ λέγει, ὅτι βυβλίον καὶ βιβλίον διαφέρουσι, διότι βυβλίον μὲν λέγεται τὸ ἄγραφον· ὡς τὸ «Ἐπὶ τῷ βυβλίῳ σου πάντες γραφήσονται· » βιβλίον δὲ, τὸ γεγραμμένον. Ἀδιάφορον ὅμως εἶναι εἴτε διὰ τοῦ ι γράφεται, εἴτε διὰ τοῦ υ, τὸ αὐτὸ σημαινόμενον ἔχει.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τινὲς λέγουν, ἐξ ὧν εἶναι καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ὅτι Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἔτρωγε καὶ ἀκρίδας, τὰ πέτοντα ταῦτα ζωύφια. Καθότι καὶ αἰσὰκ καθαρὰ ὀνομάζει ἡ Γραφὴ, καὶ συγχωρεῖ νὰ τὰ τρώγουν οἱ ἄνθρωποι· διότι οὕτω γράφεται ἐν τῷ Λευϊτικῷ· «καὶ ταῦτα φαγεσθε ἀπ' αὐτῶν, τὸν Βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. Καὶ τὸν Ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. Καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.» (Δευτ. ιδ'. 22.) Εἶναι δὲ καὶ βοτάνη ἀκρὶς ὀνομαζομένη κατὰ τὸ «Καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρὶς, καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις (Ἐκκλ. ιβ'. 5.) Ἁρμοδιώτερον δὲ εἶναι νὰ νοοῦμεν, ὅτι ὁ λιτὸς καὶ ἀπέριττος Βαπτιστὴς τοῦ Κυρίου ἔτρωγε τὰ ἀκρόδρυα, ἢ τὰς βοτάνας ἀκρίδας, ὡς τροφὴν λιτὴν καὶ ἀπέριττον, παρὰ νὰ νοοῦμεν ὅτι ἔτρωγε τὰ ζωύφια, τὰς ἀκρίδας.

[1] Ὁ Ζηνᾶς οὗτος συνέγραψε τὸν βίον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

[2] Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ λέγει, ὅτι Διόσπολις ὠνομάζετο ἡ Λύδδα, ἥτις ἀπέχει ἓξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐμμαοὺς, ὅπου ἦτον ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

[3] Ταύτης τὸ Συναξάριον ὅρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ·

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ.

» Τῆς γῆς πατήσας τὰς τρυφὰς ὁ Χαρίτων,
» Κατατρυφᾷ νῦν οὐρανοῦ τῶν χαρίτων.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Χαρίτων θάνε γήραϊ μακρῷ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη εἰς τὸ Ἰκόνιον [1] κατὰ τοὺς χρόνους Αὐρηλιανοῦ βασιλέως. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν, διὰ τοῦτο ἡρπάγη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικοῦ κριτηρίου. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν ὑπατικόν, ἤτοι εἰς τὸν δεύτερον ἀπὸ τὸν βασιλέα, στηλιτεύει καὶ ἐλέγχει μὲ πολλὴν παρρησίαν τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην. Ὅθεν γυμνώνεται, καὶ ἐξαπλωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, τόσον ἄσπλαγχνα δέρεται μὲ τὰ βούνευρα, ὥστε διεπέρασεν ὁ δαρμὸς ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα του. Βασταχθεὶς δὲ παρ' ἄλλων, ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Εἶτα πάλιν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον· καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη γενναῖος καὶ ἄφοβος, διὰ τοῦτο βάλλεται πάλιν σιδηροδέσμιος εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐρηλιανὸς μετ' ὀλίγον καιρὸν, ὁμοῦ μὲ τὴν βασιλείαν ἐστερήθη καὶ τὴν ζωὴν, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Χαρίτων, διὰ βασιλικῆς προσταγῆς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ἀπὸ αὐτὴν, εὐθὺς μετεχειρίσθη μίαν στενὴν καὶ ἀσκητικωτάτην ζωήν. Πίπτει ὅμως εἰς διαφόρους πειρασμούς· διότι ἀπερχόμενος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, ἁπαντᾷ κλέπτας κατὰ τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πιασθεὶς, ἐφέρθη δεμένος εἰς τὸ σπήλαιον τῶν κλεπτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον οἱ κλέπται κατὰ θείαν δίκην ἀπέθανον, καθότι μία ἔχιδνα ἐφαρμάκωσε τὸ κρασίον ὅπερ εἶχον, καὶ ἐκ τούτου πιόντες ἐκεῖνοι ἐφαρμακώθησαν, τούτου χάριν ὁ μέγας Χαρίτων, λυθεὶς Θεόθεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, ἔγεινε κληρονόμος τῶν χρημάτων τῶν κλεπτῶν. Ὅθεν ἐκεῖνα ὅσα οἱ κλέπται κακῶς ἐσύναξαν, αὐτὸς τὰ μεταχειρίζεται καλῶς, ἐξοδεύσας αὐτὰ εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς οἰκοδομὰς θείων ναῶν· ἐσύστησε δὲ ἐκεῖ καὶ Λαύραν εὐαγεστάτην, ἥτις ἐπωνομάσθη Φάρος.

Εἰς τὸ σπήλαιον δὲ ἐκεῖνο ἡσυχάζων ὁ ἅγιος, πολλοὺς μὲν ἀπίστους ἐπίστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, πολλοὺς δὲ προσείλκυσε καὶ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τούτων ἐμποδίζετο ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, διὰ τοῦτο ὑπῆγεν εἰς ἄλλο σπήλαιον καὶ ἡσύχαζεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν εἰς ὅλους γνώριμος καὶ ὀνομαστὸς διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει. Ὅθεν πολλοὺς ἐλκύσας εἰς τὴν ἀγάπην τῆς πολιτείας τῶν μοναχῶν, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ δεύτερον ἱερὸν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐστάθη Λαύρα· ἦγουν πολυάνθρωπον μοναστήριον. Φεύγων δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὑπάγει εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐρήμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐσυνάχθησαν πολλοὶ ἀδελφοὶ, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς διδασκαλίας του· τούτου χάριν κτίζει καὶ ἐκεῖ τρίτην Λαύραν, ἥτις κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Σύρων ἐπονομάζεται Σουκᾶς. Ἔπειτα εὑρὼν σπήλαιον εἰς ὑψηλὸν τόπον κείμενον, ἀνέβαινεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ μὲ κλίμακα, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε πολὺν καιρόν. Ἐκεῖ διὰ προσευχῆς του ἀνέβλυσε καὶ νερόν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον διαπεράσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν ὁμολογίᾳ, καὶ ἐν ἀκροτάτῃ ἀσκήσει, καὶ πολλοτάτους ἑνώσας μὲ τὸν Χριστὸν, πλήρης ἡμερῶν ἐγένετο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ὅθεν πολλὰ συμβουλεύσας περὶ σωτηρίας ψυχῆς τοὺς ὑποκειμένους αὐτῷ μοναχοὺς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νεοτύπωτον νέον Ἐκλόγιον·) συνέγραψε δὲ αὐτὸν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. Πολλὰ τῆς διδασκαλίας τῶν εὖ εἰδότων· (σῴζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ δικαίου καὶ προφήτου ΒΑΡΟΥΧ.

» Βαροὺχ προφήτης Ἱερεμίου φίλος,
» Χριστοῦ προφήταις συγχορεύει ἐν πόλῳ.

Οὗτος εἶχε διδάσκαλον τὸν μέγαν προφήτην Ἱερεμίαν, καὶ τόσον πολλὰ ἠγαπᾶτο ἀπὸ ἐκεῖνον, ὥστε ἐνομίζετο πνοὴ καὶ ἀνάπαυσις τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ οἱ δύω ὁμοῦ, ἐγνωρίζοντο ὡς μία ψυχὴ, ἡνωμένη εἰς δύω χωριστὰ σώματα. Ἐπειδὴ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχηγὸν καὶ ταξίαρχον εἶχον, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. [1] πλὴν ὁ Βαροὺχ καθα-

[1] Περὶ τῆς μονῆς τοῦ ὁσίου τούτου Χαρίτωνος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πολλοῦ λόγου ἀξίων ἐπιγραφῶν κλ. ὅρα ἱστορικὴν περιγραφὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ προεκδοθέντος χωρογραφικοῦ πίνακος τῆς μεγάλης ἀρχισατραπείας Ἰκονίου ἐν τῷ Πατριαρχ. τυπογ. (1815)· (ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου) Σ. Ε.

[1] Ὅθεν καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Βαροὺχ δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἱερεμίου. Διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ διδάσκαλοι τὸ βι-

Digitized by Google

ρώτερα καὶ φανερώτερα ἐκελάδησε τὰ περὶ τῆς Ἐνσάρκου τοῦ Κυρίου οἰκονομίας, λέγων, «Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν...» Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη καὶ τὰ ἑξῆς (Βαρ. γ΄. 35.) Δύναται δὲ νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλα τούτου ῥητὰ, ὅποιος φιλοπόνως ἀναγινώσκει τὴν παλαιὰν Γραφὴν, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουσι καὶ παριστῶσι καθαρῶς, ὅτι ὁ Βαροὺχ εἶναι προφήτης. Οὗτος λοιπὸν θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του τῷ Κυρίῳ παρέδωκε. [1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΛΦΕΙΟΥ, *καὶ* ΖΩΣΙΜΟΥ.

» Εἰσδύντες εἰς γῆν μάρτυρες τρεῖς Κυρίου,
» Ἐκεῖθεν εἰσδύνουσιν εἰς θείαν δρόσον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΡΚΟΣ *ὁ ποιμὴν ξίφει τελειοῦται.*

» Ποιμὴν ὁ Μάρκος, Μάρκος, ὃν κτείνει ξίφος,
» Ποιμὴν προβάτων, ὡς ὁ τῆς γραφῆς Ἄβελ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΚΩΝΟΣ, ΝΕΩΝΟΣ, ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ, *καὶ τῶν λοιπῶν* ΠΑΡΘΕΝΩΝ, *καὶ* ΠΑΙΔΩΝ.

Εἰς τὸν Νίκωνα, Νέωνα, καὶ Ἡλιόδωρον.

» Ἡλιόδωρος, Νίκων, ἀλλὰ καὶ Νέων,
» Χριστοῦ κατ' ἐχθρῶν ἐκ ξίφους νίκη νέα.

Εἰς τὰς παρθένους καὶ παῖδας.

» Τιμηθέντα παίδων καὶ γυναικῶν μυρία,
» Ὦ παῖ γυναικὸς καὶ Θεὲ πλήθη δέχου.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἡγεμονεύοντος τοῦ Μάγνου ἐν τῇ πόλει Πισσιδείας ἐν ἔτει σϙ΄ (290)· ὁ δὲ μακάριος Μάρκος ἦτο ποιμὴν προβάτων, ἔχων τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του λευκὰ, δασέα, καὶ φθάνοντα ἕως εἰς τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθη ὅτι εἶναι χριστιανὸς, διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ἐπέμφθη εἰς Κλαυδιούπολιν· ἐκεῖ δὲ ἐκαλέσθησαν τρεῖς χαλκεῖς διὰ νὰ κατασκευάσουν δεσμὰ σιδηρᾶ, ἵνα μὲ αὐτὰ δεσμευθῇ ὁ ἅγιος. Ἦλθον λοιπὸν τρεῖς ἀδελφοὶ, Ἀλέξανδρος, Ἄλφειὸς καὶ Ζώσιμος, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Κατάλυτον, καὶ ἦσαν τεχνῖται τῆς ἐργασίας τοῦ σιδήρου· οὗτοι λοιπὸν καθὼς ἤρχισαν νὰ κτυπῶσι μὲ τὴν σφύραν τὸν σίδηρον, ἔτρεχεν ὁ σίδηρος ὡς νερὸν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν αἱμωδίαζον καὶ παρελύοντο. Ὅθεν ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ θαυμάσιον αὐτό· εἶτα ἤκουσαν μίαν φωνὴν, ἡ ὁποία παρεκίνει αὐτοὺς νὰ μαρτυρήσωσιν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Μάρκον· διὰ τοῦτο δὲν ἠμέλησαν οἱ εὐλογημένοι· ἀλλὰ παρευθὺς ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθησαν εὐθὺς μὲ στρέβλας, καὶ ἐδέχθησαν εἰς τὸ στόμα των μόλυβδον βρασμένον. Εἶτα ἐκαρφώθησαν ἐπάνω εἰς πέτραν. Καὶ οὕτως ἐν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Μάρκος ὑποδεθεὶς σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ δαρεὶς ἀρκετὰ, εἶτα τρυπηθεὶς μὲ σουβλία, καὶ τὴν γλῶτταν κοπεὶς, καὶ ἐπάνω εἰς πέτραν καρφωθεὶς, ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Ὁμοίως καὶ ὁ Νίκων καὶ Ἡλιόδωρος καὶ Νέων κρατηθέντες ὁμοῦ μὲ παιδία καὶ παρθένους πολλὰς, ἀπεκεφαλίσθησαν εἰς τόπον καλούμενον Μωρομίλιον. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι ὅλοι ὁμοῦ τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ *ὁ Ῥωμαῖος ξίφει τελειοῦται.* [1]

ὅλιον τοῦ Βαροὺχ ὀνομάζουσι τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ μάλιστα τὴν κατωτέρω ῥῆσιν. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, Κλήμης ὁ Στρωματεὺς, ὁ Κυπριανὸς, ὁ Εὐσέβιος, ὁ Βασίλειος, ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος. Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς ὀνομάζουσιν αὐτὸ τοῦ Βαρούχ, καὶ καλοῦσι χρησμὸν θεῖον. Γραμματιστὴς δὲ ἦτον ὁ Βαροὺχ τοῦ Ἱερεμίου· ἤτοι ὑπογραφεὺς καὶ νοτάριος. Ὅρα σελ. 93 τῆς ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος γενομένης ἀνασκευῆς. Ὅρα καὶ κεφ. λζ΄. τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου γράφεται, «Καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον, καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι κατὰ τὴν Θείαν Γραφὴν, ἅτις εἶναι ὁ ἀσφαλτος κανὼν τῆς ἀληθείας, ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀλλ' ἐκατέβη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάφναις, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευεν, ὡς βεβαιοῦται τοῦτο ἐκ τοῦ μγ΄. κεφαλαίου τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου. Ὁ δὲ Βαροὺχ δὲν ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὡς λέγεται ἐδῶ· ἀλλ' ἐκατέβη καὶ αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καθὼς τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὸ μγ΄, κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου, καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ἰδίου Βαρούχ. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ λέγων. « Ὁ δὲ Βαροὺχ μετὰ τὴν ἅλωσιν τὴν ἐν Βαβυλῶνι, εἰς ἣν ἦλθεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, τὸν φόνον ἀκηκοὼς τοῦ Ἱερεμίου, τὸν προφητικὸν συνέγραψε λόγον, πέντε κεφαλαίοις ἀπαρτιζόμενον· (σελ. ελθ΄) Ὅρα περὶ τούτων εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς εἰς τὸν θρῆνον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου πλατύτερον λέγομεν.

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ προστίθεται. « Καὶ Καλλίνικος», χωρὶς δίστιχον ὅμως.

Digitized by Google

» Ῥωμαῖός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ῥωμαλέως
» Ὁ μάρτυς Εὐστάθιος ἀθλῶν πρὸς ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τριάκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἔξαρχον Ἀλέξανδρον εἶχον τοῦ τέλους,
» Τμηθέντες ἄνδρες, ὧν ἀριθμὸς τρὶς δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΑΚΟΥ τοῦ ἀναχωρητοῦ. [2]

» Σκίλλης ἀμύνῃ Κυριακὲ πικρίᾳ,
» Γεῦσιν γλυκεῖαν, ᾗ θανεῖν κατεκρίθης.
» Σκιλλοβόρος δ' ἐνάτῃ μῦσεν εἰκάδι Κυριακός.

† Οὗτος εἶχε πατρίδα μὲν τὴν Κόρινθον, γονεῖς δὲ Ἰωάννην τὸν πρεσβύτερον τῆς ἐν Κορίνθῳ Ἐκκλησίας, καὶ Εὐδοξίαν καλουμένους, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἡ (408). Εἶχε δὲ οὗτος καὶ θεῖον ἀπὸ τὸν πατέρα του, Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔγεινεν ἀναγνώστης. Κυριευθεὶς δὲ ἀπὸ πόθον Θεοῦ, πορεύεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ κείρεται παρ' αὐτοῦ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· ἤτοι γίνεται μοναχὸς, δεκαοκτὼ χρόνων ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγένειος, διὰ τοῦτο ἐστάλη παρὰ τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Γεράσιμον· ἀφ' οὗ δηλαδὴ ἀπέθανεν ὁ μακάριος Θεόκτιστος. Ὑπηρέτει λοιπὸν προθύμως ὁ θεῖος Κυριακὸς εἰς ὅλα τὰ προστάγματα τοῦ μεγάλου Γερασίμου τόσον, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Γεράσιμος ἀρεσκόμενος καὶ ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ σκληρὰν ζωὴν, παρελάμβανεν αὐτὸν μαζί του εἰς τὴν Ἔρημον τοῦ Ῥουβᾶ, ὅτε ὑπήγαινεν ἐκεῖ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νηστείας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ἅγιος Γεράσιμος, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου καὶ ἡσύχαζεν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Χαρίτωνος, τὴν καλουμένην τοῦ Σουκᾶ· καὶ ἐκεῖ διακονήσας ἐπιμελῶς, ἠξιώθη τοῦ τῆς ἱερωσύνης χαρίσματος. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους διέτριψεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σουκᾶ, δὲν ὠργίσθη ποτὲ ὁ τρισόλβιος, ἀλλ' οὔτε ἔφαγέ ποτε τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν νύκτα. Ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων ἑβδομηκονταεπτὰ, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην τοῦ Νατουφᾶ, καὶ ἔζη μὲ μόνας τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας σκυλλοχρομμύδας, ἀπὸ τὰς ὁποίας φαγὼν κρυφίως μίαν φορὰν ὁ μαθητής του, ἐβλάβη καὶ ἔγεινεν ὡς νεκρός. Ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ἕνα νέον, πάσχοντα ἀπὸ δαιμόνιον, ἠλευθέρωσεν.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ἀναχωρήσας διὰ τὴν τῶν πολλῶν σύγχυσιν, ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον ἄβατον, ὀνομαζόμενον Σουσακεὶμ, ὧν τότε χρόνων ἐννενήκοντα ἐννέα, ὅπου εἶχεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ἕνα λέοντα, ὅστις ὑπηρέτει αὐτὸν καὶ ἐφύλαττε τὰ λάχανα. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐξηραίνοντο ἀπὸ ἀνομβρίαν τὰ λάχανά του καὶ ὁ ἅγιος εἶχε δίψαν, ὢ τοῦ θαύματος! ἦλθε διὰ προσευχῆς του ἄνωθεν νέφαλον καὶ ἔβρεξεν· ὅθεν ἐγέμωσαν αἱ στάμναι καὶ τὰ κοιλώματα τῶν πετρῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πατέρες τῆς τοῦ Σουκᾶ Λαύρας ἐλθόντες, παρεκάλεσαν αὐτὸν πολλὰ διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος σπήλαιον, διὰ τοῦτο ὑπήκουσεν εἰς τὰς τούτων δεήσεις ὁ ὅσιος καὶ ὑπῆγεν ἐκεῖ καὶ ἡσύχασεν. Ὅθεν ὁ θαυμάσιος Κύριλλος ὁ τοὺς βίους συγγράψας τῶν μεγάλων ὁσίων Εὐθυμίου καὶ Σάββα, αὐτὸς, λέγω, συχνὰ πορευόμενος ἐκεῖ πρὸς τὸν ὅσιον Κυριακὸν, ἔμαθε παρ' αὐτοῦ καταλεπτῶς τὰ τῶν ἀνωτέρω ὁσίων κατορθώματα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεχείρησε καὶ ἔγραψε τοὺς βίους αὐτῶν. Ἔζησε λοιπὸν ὁ μέγας οὗτος Κυριακὸς ἑκατὸν ἑπτὰ χρόνους, καὶ μέχρι τέλους δὲν ἐσυγκατέβη ἀπὸ τὴν συνήθη του ἄσκησιν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος πρᾶος, εὐκολοπλησίαστος, προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ θείας ἀποκαλύψεως. Ἦτο μεγαλόσωμος, ἔχων καὶ κάποιαν ὡραιότητα καὶ φυσικὴν χάριν, καὶ ἔσωζεν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος ὑγιᾶ χωρὶς κἀμμίαν βλάβην τὴν ἀπὸ τοῦ γηρατείου προξενουμένην. Ἀσθενήσας δὲ ὀλίγον, οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον· (τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα πλατύτερον εἰς τὸν Ἐφραίμ·) τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ « Τοὺς εὐλογοῦντάς σε φησὶν ὁ Θεὸς » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις. [1]

---

[1] Ἀναχωρητὴς οὗτος φαίνεται νὰ ὠνομάσθη ἰδιαιτέρως, διὰ τὰς πολλὰς καὶ συχνὰς ἀναχωρήσεις, ἃς ἐποίει, ἀναχωρῶν ἀπὸ μοναστήριον εἰς μοναστήριον, καὶ ἀπὸ μίαν ἔρημον εἰς ἄλλην ἔρημον, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ βίου του.

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ὧδε παρὰ τοῖς Μηναίοις τὸ Συνα-

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἑκατὸν πεντήκοντα ΜΑΡΤΥΡΩΝ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΥΦΩΝΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα.

† » Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων καὶ πεντάκις
» Δέκα ἀθλοῦσι καὶ κομίζονται στέφη.

Εἰς τὸν Τρύφωνα, Τρόφιμον καὶ Δορυμέδοντα.

† » Τρυφὴν τρόφιμον Τρόφιμός τε καὶ Τρύφων,
» Σὺν τῷ Δορυμέδοντι εὗρον τὴν ἄνω.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΕΤΡΩΝΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει κλίνασα τὴν κάραν Πετρωνία,
» Ψυχῆς ἐρείδεις ὄμμα τῇ θείᾳ πέτρᾳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΟΥΔΕΛΙΑ[1] *ξίφει τελειοῦται.*

» Σοὶ τὴν κεφαλὴν τῇ κεφαλῇ τῶν ὅλων,
» Χριστὲ, προσῆξεν ἐκ ξίφους Γουδελία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330)· καὶ ἐπειδὴ πολλοὺς ἀπίστους Πέρσας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ μὲ πολλὰς τιμωρίας ἐβασανίσθη ἡ μακαρία· μὴ πεισθεῖσα δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ πῦρ, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε χρόνους πολλοὺς, λιμοκτονοῦσα καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ φάγῃ. Μετὰ ταῦτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν ἐξεδάρη τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της, ἔπειτα καρφωθεῖσα δυνατὰ ἐπάνω εἰς ξύλον, οὕτω παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμά της, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΒΔΕΛΑΑ υἱοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.

» Ὁ Γοβδελαᾶς πείρεται τοῖς καλάμοις,
» Τὸν καλέμῳ τυφθέντα Χριστόν μου σέβων.

Μνήμη τῶν σὺν τῷ Γοβδελαᾷ ἀθλησάντων ΔΑΔΑ, ΚΑΣΔΟΟΥ[2] *καὶ ΚΑΣΔΟΑΣ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.*

Εἰς τὸν Δάδαν.

» Ξίφει μεληδὸν σῶμα πᾶν τετμημένος.,
» Τὸ πνεῦμα σώζεις, μάρτυς ὑψίστου Δάδ.

Εἰς τὸν Κασδόον καὶ Κασδόαν.

» Ἀθλοῦσιν ἄμφω Κασδόος καὶ Κασδόα.
» Ὁ μὲν σπαθισθείς, ἡ δὲ θλασθεῖσα ξύλῳ.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330) ἔζη ἄνθρωπος Δάδας ὀνομαζόμενος, κατὰ μὲν τὸ γένος Πέρσης, κατὰ δὲ τὴν πίστιν χριστιανός· ἦτον δὲ πρῶτος τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ καὶ συγγενὴς προσφιλέστατος τοῦ βασιλέως. Οὗτος λοιπὸν, ἐπειδὴ καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ μερικὰς πόλεις τῶν Περσῶν, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ κρύπτῃ πλέον τὴν εὐσέβειαν· ἀλλ' ἐσέβετο τὸν Χριστὸν φανερά. Ὅθεν ἂν καὶ διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἦτο χριστιανὸς, μ' ὅλον τοῦτο δὲν τοῦ ἀφῃρέθη ἡ ἐξουσία· ἐστάλη δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀδραμέλεχ ὁ πρῶτος τῶν μεγιστάνων, διὰ νὰ μάθῃ τὸ ἀκριβές· ὅστις εὑρὼν τὸν Δάδαν ἐν ἀληθείᾳ σεβόμενον τὸν Χριστὸν, ἔγραψε περὶ τούτου εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντέγραψε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ ἐξουσίαν νὰ τιμωρήσῃ ὁποιον εὕρῃ χριστιανόν. Ταύτην δὲ τὴν ἔγγραφον ἐξουσίαν ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ διὰ μέσου Γοβδελαᾶ τοῦ υἱοῦ του.

Ὅθεν ὁ Ἀδραμέλεχ λαβὼν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸν Δάδαν συγκαθημένου ἐπὶ τοῦ κριτηρίου καὶ Γοβδελαᾶ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκριναν τὸν ἅγιον, καὶ φοβερισμοὺς καὶ κολακείας προτείναντες, εὗρον αὐτὸν, ὅτι ὁλοψύχως ἐπίστευεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ἐπρόκρινε ν' ἀποθάνῃ, τότε ἤναψαν μεγάλην καὶ δυνατὴν κάμινον, καὶ προστάζουν νὰ ῥιφθῇ μέσα ὁ ἅγιος. Ὅτε λοιπὸν ἔμελλεν ὁ μάρτυς νὰ τεθῇ εἰς αὐτὴν, ἤτις ἐσήκονε τὴν φλόγα εἰς τὸ ὕψος καὶ ἐφόβιζε καὶ ἀπὸ μακρὰν ἐκείνους ὅσοι τὴν ἔβλεπον· πλησιάσας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐποίησεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσβέσθη ἡ κάμινος καὶ ἀντὶ φλογὸς ἀνέβλυσε νερόν. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐκεῖ παρόντες, ἐξέστησαν. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ βασιλέως Γοβδελαᾶς, προσφιλέστατε, εἶπε, Δάδα, ποῖος σὲ ἐδίδαξε τὰς μαγείας ταύτας; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· Εἴθε καὶ σὺ νὰ ἤθελες ἀξιωθῇ διὰ νὰ μάθῃς τοιαῦτα παρὰ τοῦ διδασκάλου μου Χριστοῦ· ὁ Γοβδε-

---

ξάριον τῶν ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀγδοήκοντα ἱερέων καὶ διακόνων, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Γοβδελία.

[2] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται πανταχοῦ Κασδίου.

Digitized by Google

λαᾶς εἶπεν· Ἐὰν πιστεύσω εἰς τὸν Χριστόν σου, θέλω δυνηθῆ καὶ ἐγὼ νὰ κάμνω παρόμοια; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· ὄχι μόνον αὐτὰ θέλεις κάμη, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις θέλεις συμβασιλεύσει μὲ τὸν ἴδιον Χριστόν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ Γοβδελαᾶς νὰ ἀναφθῆ μία ἄλλη κάμινος· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔσβεσεν αὐτήν. Ὅθεν προσπεσὼν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ.

Ταῦτα βλέπων ὁ Ἀδραμέλεχ ὑπῆγε καὶ τὰ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς παραστήσας ἔμπροσθέν του τὸν υἱόν του Γοβδελαᾶν καὶ πληροφορηθεὶς παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὅτι εἶναι χριστιανὸς, προστάζει νὰ δέρεται ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας μὲ ἀκανθώδη ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι ἀπέκαμον δέροντες, διὰ τοῦτο ἐμβῆκαν ἄλλοι τέσσαρες εἰς τὸν τόπον ἐκείνων. Ὁ μὲν λοιπὸν μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, τυπτόμενος εἰς ὅλον τὸ σῶμα, παρεκάλει σιωπηλῶς τὸν Θεὸν διὰ νὰ δοθῆ ὑπομονὴ εἰς αὐτόν. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς ἐνεδυνάμωνε καὶ παρεθάρρυνεν αὐτὸν, Θάρσει, λέγων, καὶ μὴ φοβοῦ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἶμαι· ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μένει εἰς αὐτὴν πέντε ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν εἰς ἕνα ἄλλον, Γάργαλον ὀνόματι, νὰ τιμωρήσῃ καὶ τὸν υἱόν του Γοβδελαᾶν καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανούς. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ Γάργαλος νὰ δαρῇ ὁ Γοβδελαᾶς μὲ βούνευρα. Ὅθεν ὁ τοῦ Κυρίου ἀθλητὴς δερόμενος προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν, ἀναθεματίζων τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός του· τότε ὁ Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλουν δύω λωρία ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου, λέγων καὶ τοῦτο περιπαικτικῶς· Τώρα βέβαια θέλει ἔλθῃ ὁ Χριστός σου, διὰ νὰ σὲ κάμῃ ὑγιῆ· καὶ τούτου γενομένου, ἔδεσαν αὐτὸν δυνατὰ καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ καὶ ὁ ἅγιος ἐν τῷ ἅμα ἔγεινεν ὑγιὴς, καθὼς ἦτον καὶ πρότερον, διὰ τοῦτο ὁ Γάργαλος βλέπων τὸ θαῦμα ἐξέστη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν βασιλέα ἐφανέρωσε ταῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς, θανάτωσον, εἶπε τὸν δυσσεβῆ, ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν εἶναι υἱός μου· ἀλλ' ἐπίβουλός μου, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ θηριώδης Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ πυρώσουν μίαν σούβλαν καὶ νὰ διαπεράσουν αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἓν ὠτίον ἕως εἰς τὸ ἄλλο ὠτίον τοῦ μακαρίου Γοβδελαᾶ. Καὶ τούτου γενομένου, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ λοιπὸν προσευχομένου τοῦ μάρτυρος, ἰδοὺ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐξέβαλε τὴν σούβλαν ἀπὸ τὰ ὠτία του, καὶ ἰάτρευσεν αὐτόν. Βλέπων δὲ ὁ Γάργαλος τὸν μάρτυρα ὑγιῆ, οὐκ ἠβουλήθη ὁ ἀσύνετος συνιέναι· ἀλλὰ καταξεσχίσας μὲ βούνευρα τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου, ἔβαλεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, δέρει τὸν μάρτυρα μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας· εἶτα καταξεσχίζει ἀσπλάγχνως τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶς ἀγκίδας (ἤτοι τζεγκέλια), ἐπιλέγων περιγελαστικῶς· Ἂς ἴδωμεν, ἂν ἔλθῃ καὶ τώρα ὁ Χριστός σου νὰ σὲ ἰατρεύσῃ· καὶ ἔπειτα πάλιν ἐφυλάκισεν αὐτόν. Εὐθὺς δὲ πάλιν ἅμα προσηυχήθη ὁ μάρτυς, ἔλαβε τὴν ἰατρείαν· ὅθεν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὴν φυλακὴν τὰ θαυμάσια ταῦτα, θαυμάζοντες ἔλεγον· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν.

Ὁ δὲ Γάργαλος τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ μάρτυρος ἀγκίδας σιδηρᾶς, καὶ ἀπὸ αὐτὰς νὰ κρεμασθῆ· καὶ οὕτω νὰ στέκῃ κρεμάμενος ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἐννάτην. Ὁ δὲ μάρτυς κρεμάμενος, ἐπροσηύχετο· καταβιβασθεὶς δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἡ δὲ μήτηρ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κασδόα, ἐπεθύμουν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν, ἀλλ' ἐφοβοῦντο τὸν βασιλέα. Μαθὼν δὲ τὴν εἴδησιν ταύτην ὁ βασιλεὺς, εἶπεν εἰς τὸν Γάργαλον, Ἀκόμη ζῇ ὁ Γοβδελαᾶς; ὁ Γάργαλος ἀπεκρίθη· Ναὶ, βασιλεῦ, ζῇ. Τότε προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ ἐκδάρουν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς τοῦ μάρτυρος, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν λαιμὸν, καὶ μὲ τὸ δέρμα αὐτὸ νὰ σκεπάσουν τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν, δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἀκόμη ζῇ ὁ ἅγιος, προστάζει νὰ ἐκριζώσουν ὅλους τοὺς ὄνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, καὶ νὰ ἐκβάλουν τοὺς τέσσαρας τραπεζίτας τῶν ὀδοντίων του, καὶ οὕτω νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ὡς ψοφισμένον σκύλον. Ἔδωκε δὲ καὶ προσταγὴν ὁ θηριόγνωμος, ὅτι κανεὶς νὰ μὴ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν κἀμμίαν παρηγορίαν ἕως καὶ ἁπλοῦ ὕδατος, ἀλλ' οὔτε ὅλως νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν φυλακήν. Ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ μάρτυρος Κασδόα ἐτόλμησε καὶ ὑπῆγε κρυφίως εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἔδωκε νερὸν εἰς τὸν ἀγαπητόν της ἀδελφὸν, εἰποῦσα εἰς τὸν δεσμοφύλακα· Ἐὰν σὺ φανερώσῃς τὸ πρᾶγμα εἴς τινα, ἤξευρε ὅτι ἔχεις βέβαια νὰ ἀποκεφαλισθῇς. Καὶ ὁ μὲν

Digitized by Google

τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἕως τότε ἐζήτει παρηγορίας καὶ ἰατρείας ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἦτον ἡ ψυχή του πεπαγιωμένη καὶ στερεὰ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀφ' οὗ δὲ αὕτη ἐπαγιώθη, δὲν ἐζήτει πλέον ἰατρείας· ὄχι ἀλλ' ἐζήτει νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν θεόθεν ὑπομονὴ καὶ προθυμία εἰς τὰς βασάνους. Ὅθεν ταύτην λαμβάνων μὲ τὴν ἔλλαμψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, αὐτὸς μὲν ἦτον πληγωμένος, καὶ τὸν ἑαυτόν του δὲν ἰάτρευεν, ἄλλους δὲ μᾶλλον ἔχαιρε νὰ ἰατρεύῃ. Διὸ καὶ ὅλοι ἐπὶ τούτῳ ἐθαύμαζον. Ὅθεν καὶ εἷς ἄκρος μάγος, ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς Γάργαλος, εὑρισκόμενος τότε εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰ πολλὰ κακὰ ἄτινα ἔπραξε, βλέπων τὴν τόσην ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ γινόμενα ἐν τῇ φυλακῇ ἔνδοξα καὶ ἐξαίσια θαύματα, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγε· Δέομαί σου δοῦλε τοῦ Θεοῦ, μνήσθητί μου ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ σου. Ὁ δὲ ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· Πίστευσον εἰς αὐτὸν, καὶ θέλει σὲ λυτρώσει ἀπὸ ὅλας τὰς ἁμαρτίας σου. Τότε ὁ Γάργαλος εἶπε· Πιστεύω εἰς σὲ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Καὶ ἀπὸ τότε ἐπροσκολλήθη εἰς τὸν ἅγιον Γοβδελαᾶν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παραστήσας ἔμπροσθέν του καὶ τοὺς δύω, τὸν ἅγιον, λέγω, Γοβδελαᾶν, καὶ τὸν πρώην μάγον Γάργαλον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκδύσουν τὸν Γάργαλον καὶ νὰ δέρουν αὐτὸν μὲ ῥαβδία. Δερόμενος λοιπὸν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλεγε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, διὰ τὸ ὄνομά σου πάσχω καὶ ἐνδυνάμωσόν με. Ὅθεν ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ ἅγιος Γοβδελαᾶς βληθεὶς εἰς ἕνα ξύλινον κοχλίαν, (ἤγουν γαλιάγραν) κατασυντρίβεται εἰς τοὺς πόδας· ἔπειτα καίεται ἀσπλαγχνα εἰς τὰς μασχάλας μὲ πυρωμένας σιδηρᾶς σφαίρας, καὶ οὕτως ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν. Ὅσοι δὲ εὑρίσκοντο εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένοι καὶ πληγωμένοι ἐχρίοντο μὲ τὰ αἵματα, τὰ τρέχοντα ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ μάρτυρος καὶ ἰατρεύοντο· ἀλλὰ καὶ ἄῤῥωστοι ἐκεῖ τρέχοντες, ἐλάμβανον τὴν ὑγείαν των, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούων ὁ ἄρχων δὲν τὰ ἐπίστευεν· ὅθεν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἐξαγαγὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, εὗρεν αὐτὸν ὁλόκληρον καὶ ὑγιῆ· βλέπων δὲ τοῦτο ἔγεινεν ἐξεστηκὼς, καὶ ἀντὶ νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ μαλακωθῇ, περισσότερον ἐσκληρύνθη ὁ θηριόγνωμος, καὶ διὰ ταῦτο προστάζει νὰ καύσωσιν πολλὰ ἕνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ μέσα εἰς αὐτὸν νὰ βάλλωσι τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν λέβητα. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσχίσθη ὁ λέβης καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ μάρτυς ἀβλαβής.

Τοῦτο βλέπων ὁ ἀπάνθρωπος Γάργαλος ἐποίησε σπέψιν ὁμοῦ μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας, νὰ σταυρώσῃ μὲν ἐπὶ ξύλου γυμνὸν τὸν ἅγιον, πλῆθος δὲ πολὺ νὰ στέκωσιν ἀπὸ μακρόθεν καὶ νὰ τὸν τοξεύωσιν. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τις πρᾶγμα παράδοξον. Διότι, ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμενεν ἀπλήγωτος ἀπὸ τὰ ῥιπτόμενα βέλη· ἀλλὰ καὶ τὰ βέλη ῥιπτόμενα ἐναντίον του, ἐκρεμῶντο εἰς τὸν ἀέρα· τὸ ὁποῖον τοῦτο θαῦμα ὅλους ἐξέπληξεν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ὅστις ἔδωκε τὴν συμβουλὴν ταύτην εἰς τὸν Γάργαλον, ἐτέντωσε τὸ τόξον του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ἅγιον, Ὢ τοῦ θαύματος! τὸ πεμπόμενον βέλος εὐθὺς ἐγύρισε καὶ ἐκτύπησε τὸν ἐδικόν του δεξιὸν ὀφθαλμόν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε Κασδόαν τὴν θυγατέρα του, ἐλπίζων μήπως αὐτὴ μὲ τὰ γλυκὰ λόγιά της δυνηθῇ νὰ καταπείσῃ τὸν ἀδελφόν της Γοβδελαᾶν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πατέρα των, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ἡ Κασδόα προσελθοῦσα εἰς τὸν ἀδελφὸν, καὶ κατηχηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, ἔγεινε Χριστιανή. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ βασιλεὺς, ἐθυμώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλώσουν τὴν θυγατέρα του καὶ νὰ δείρουν αὐτὴν σκληρῶς μὲ ῥαβδία· τούτου δὲ γενομένου, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Ἡ δὲ Κασδόα εὑρισκομένη εἰς τὴν φυλακὴν καὶ πονοῦσα ἀπὸ τοὺς ῥαβδισμοὺς καὶ μάστιγας τὰς ὁποίας ἔλαβε, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον ἀδελφόν της. Παρακάλεσον ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Θεὸν ἀδελφὲ, ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὰ βάσανα. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἂς μὴν ὀλιγοστεύσῃ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις σου, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Χριστὸν, εἰς ὃν ἐπίστευσας, ὅτι αὐτὸς δὲν θέλει ἀφήσει νὰ σοῦ ἐγγίξῃ βάσανος· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλην βάσανον θὰ δοκιμάσῃς εἰς τὸ ἑξῆς. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐκβαλὼν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Γοβδελαᾶν, ἐπρόσταξε νὰ δεθῇ χεῖρας καὶ πόδας καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τοὺς πόδας σφριγώντων ἵππων, ἵνα καταπατηθῇ ἀπὸ αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα καὶ βιαίως ἀποθάνῃ. Ἐρρίφθη λοιπὸν ὁ ἅγιος καὶ ἐπειδὴ εὑρέθη τὸ πρωὶ ἀβλαβὴς καὶ λυμένος ἀπὸ τὰ δεσμὰ, διὰ τοῦτο ἐξέστησεν ἅπαντας. Τότε σούβλας πυρώσας ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος, κατέκαυσε τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος. Ἔπειτα προστάζει νὰ βάλωσι μέσα εἰς τὰς δύω του χεῖρας δύω ἄγκιστρα, καὶ ἀπὸ

Digitized by Google

αὐτὰ νὰ τὸν κρεμάσωσιν ἐπάνω εἰς δύω ξύλα, τὰ ὁποῖα νὰ ἦναι τρεῖς πήχεις μακρὰν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὁ δὲ γενναῖος ἀθλητὴς καὶ ἐκεῖ κρεμάμενος, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Δύω δὲ χριστιανοὶ καὶ πρεσβύτεροι, ἤγουν ἱερεῖς κατὰ τὴν ἀξίαν, Δαδιὴς καὶ Αὐδιὴς ὀνομαζόμενοι, παρεστέκοντο κρυφίως διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραφον τὸ κάθε μαρτύριον τοῦ ἁγίου. Πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ ἅγιος, ἀνίσως εἶναι δυνατὸν εἰς σᾶς, φέρετέ μοι νερὸν καὶ ἔλαιον διὰ νὰ βαπτισθῶ. Εἰδὲ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν, παρακαλέσατε τὸν Θεὸν διὰ νὰ γένῃ τοῦτο.

Ταῦτα λέγοντος τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ ἐπισκιάζει αὐτὸν μικρὸν νέφος, ὡς ὁμίχλη, τὸ ὁποῖον ἔβρεξεν ὡς βρύσις ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος νερὸν καὶ ἔλαιον· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ σύννεφον, ἦλθε καὶ φωνὴ λέγουσα· δοῦλε τοῦ Θεοῦ Γοβδελαᾶ, ἰδοὺ ἐδέχθης τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ εὐθὺς ἔλαμψε τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου ὡς φῶς, καὶ εὐωδία ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὄχι ὀλίγη· ὅθεν ἀνέπεμψεν ὁ ἀθλητὴς δόξαν καὶ αἶνον εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ὁ δὲ ὠμὸς Γάργαλος καταβιβάσας τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὸ ξύλον, ἔξυσε καλάμια καὶ τὰ ἐπλάτυνεν καὶ ἔπειτα κατεκέντησε μὲ αὐτὰ ὅλον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς πολλὰς ὥρας κατακεντούμενος, καὶ τὸν νοῦν του ὅλον συγκεντρώσας πρὸς τὸν Θεόν, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἁγίαν ψυχήν του. Τότε ὁ Γάργαλος ἔδεσε τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου μὲ σχοινίον, καὶ τὸ σχοινίον πάλιν ἔδεσεν εἰς ἀγρίους ἵππους καὶ οὕτως ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ κτυπῶσι καὶ νὰ διώκωσι τοὺς ἵππους εἰς τραχεῖς καὶ πετρώδεις τόπους, μὲ σκοπὸν, ἵνα τὸ νεκρὸν καὶ γυμνὸν σῶμα τοῦ μάρτυρος διασπαραχθῇ εἰς κομμάτια, καὶ παντελῶς ἀφανισθῇ. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἀπάνθρωπος, εἴτι μέρος ἔμεινε τοῦ ἀθλητικωτάτου ἐκείνου σώματος τὸ διεμοίρασεν εἰς τρία, καὶ ἔρριψε ταῦτα (ὢ ψυχῆς ὠμοτάτης τῆς καὶ τὰ θηρία ὑπερβαινούσης!) διὰ νὰ τὰ φάγωσι τὰ πετεινὰ καὶ οἱ κύνες. Ἀλλ' οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες δύω ἱερεῖς ὁ Δαδιὴς καὶ Αὐδιὴς, ἀγοράσαντες τὰ κομμάτια ἐκεῖνα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου μὲ πολλὴν πληρωμὴν, ἔφερον αὐτὰ ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον Ἁρμαζαδὰκ εἰς τὰς οἰκίας των. Καὶ τειλίξαντες μὲ ἀρώματα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εὐλαβῶς.

Ὁ δὲ ἅγιος Δάδας ὁ ἐνδοξότατος καὶ συγγενὴς τοῦ βασιλέως, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, μὲ διαφόρους βασάνους τιμωρηθεὶς, τελευταῖον κατεκόπη μεληδὸν, καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Φιλόχριστοι δέ τινες λαβόντες τὰ κατακοπέντα αὐτοῦ μέλη, καὶ τιμήσαντες κατὰ τὸ πρέπον, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἱερὸν καὶ τίμιον τόπον. Ἐνῷ δὲ οἱ ἀνωτέρω ἱερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ ἔψαλλον ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, δοξολογοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν, ἰδοὺ κατὰ τὸ μεσονύκτιον φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ ἅγιος Γοβδελαᾶς, καὶ τοὺς λέγει. «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, ἀδελφοί, καὶ στῆτε ἑδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι, καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι.» Οἱ δὲ ψάλλοντες ἱερεῖς, βλέποντες τὸν ἅγιον, ἐχάρησαν. Εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ μάρτυς, «Ὁ Κύριος νὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὸν μισθὸν, διὰ τὸν κόπον ὃν ἐποιήσατε» καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει πρὸς τὸν Δαδιήν, «Λάβε τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου (ἤτοι τὸ ἅγιον Μῦρον), καὶ τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλικὸν κῆπον μύρωσον τὴν ἀδελφήν μου Κασδόαν, καὶ κοινώνησον αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου.» Ὁ δὲ Δαδιὴς λαβὼν αὐτὰ, ὑπῆγε. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου, ἰδοὺ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐμβῆκε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κῆπον. Τότε ὁ ἱερεὺς βαπτίσας τὴν Κασδόαν, ἐμύρωσεν αὐτὴν, καὶ κοινωνήσας αὐτὴν ἐκ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, εἶπεν, ὕπαγε καὶ κοιμοῦ ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ εὐθέως λαβὼν ὁ ἄγγελος τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν, ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια.

Ἕτερος δὲ συγγενὴς τοῦ βασιλέως, Κασδόος ὀνομαζόμενος, ἐδάρη μὲ σπάθην ξυλίνην διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Τῷ δὲ πρωὶ ἐμβῆκεν ἡ βασίλισσα εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὑροῦσα τὴν θυγατέρα αὐτῆς Κασδόαν τελειωμένην, ἐγύρισε λυπημένη εἰς τὰ βασίλεια, καὶ λέγει εἰς τὸν ἄνδρα της, Εἰς τὸ ἑξῆς, βασιλεῦ, χαῖρε σὺ καὶ ἡ βασιλεία σου, διότι ὁ μὲν υἱός μου Γοβδελαᾶς ἐθανατώθη, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθη μυριοπλασίως ἀπὸ σὲ, ὡς ἂν εἶχεν ἐγκλήματα μυρίων φονευτῶν· ἡ δὲ θυγάτηρ μου Κασδόα, ἰδοὺ καὶ αὐτὴ ἀπέθανεν, ὕστερον ἀφ' οὗ κατεξεσχίσθη μὲ ἀκανθώδη ῥαβδία, ὡς ἂν ἤθελε φονεύσῃ τὸν ἴδιόν της πατέρα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄσπλαγχνος ἐκεῖνος καὶ αἱμοβόρος ἀνὴρ ὁμοῦ καὶ πατὴρ, τελείως δὲν ἔκλινεν εἰς ἔλεος καὶ συμπάθειαν. Ἡ δὲ μήτηρ βασίλισσα λαβοῦσα ἀρώματα πολυειδῆ καὶ εὐωδέστατα, ἐμύρισε τὸ λείψανον Κασδόας τῆς ἁγίας αὐτῆς θυγατρὸς, καὶ τει-

Digitized by Google

λίξασα μὲ πορφύραν βασιλικὴν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον Γοβδελαᾶ τοῦ ἁγίου υἱοῦ της. Εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, *ἐπισκόπου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.*

» Εἰδὼς τὸ, γ ρ η γ ο ρ ε ῖ τ ε τοῦ Θεοῦ λόγου,
» Θεοῦ καλοῦντος γρηγορῶν ὤφθης πάτερ.
» Ἀρμενίης μεγάλης θάνε Γρηγόριος τριακοστῇ.

Οὗτος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290) υἱὸς Ἀνὰκ τοῦ Πάρθου, ὅς τις ἐστάθη μέγας καὶ περιφανὴς ἄρχων καὶ συγγενὴς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρμενίας Κουσαρώ. Τὸν ὁποῖον τοῦτον Κουσαρὼ ἐθανάτωσε μὲ δόλον ὁ ἴδιος Ἀνὰκ, ἀποσταλεὶς καὶ παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν Ἀρτασύραν βασιλέα Περσῶν. Ὅθεν διὰ τὸν βασιλικὸν αὐτὸν φόνον, ἐθανατώθη ὅλη ἡ γενεὰ ἐκείνου. Μόνος δὲ ὁ θεῖος Γρηγόριος οὗτος μὲ ἄλλον ἕνα ἀδελφόν του ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον, πεμφθεὶς ὅτε ἦτον παιδίον μικρὸν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν ῥωμαίων, μὲ τὸ μέσον ἑνὸς συγγενοῦς του. Εὑρισκόμενος λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκείας, ἐμάνθανε καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν τῶν γραμμάτων καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν δόγματα καὶ διδάγματα. Ἐπειδὴ δὲ εἷς τῶν υἱῶν τοῦ φονευθέντος Κουσαρὼ, Τηριδάτης ὀνομαζόμενος, ἐδιώχθη ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ διέτριβεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Καισαρείας, συναριθμούμενος μὲ τοὺς πρώτους ἄρχοντας τῶν ῥωμαίων, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Γρηγόριος ὑπῆγε κοντὰ εἰς αὐτὸν καὶ ἐπρόκρινε θελητικῶς νὰ τὸν ὑπηρετῇ. Ὅθεν κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πάντα ἐθεράπευε τὸν Τηριδάτην καὶ τὸν ἀνέπαυε, ἐπειδὴ δὲ ἦτον χριστιανὸς, κατὰ τοῦτο μόνον πολλὰ τὸν ἐλύπει καὶ τὸν ἐπαρώξυνεν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Τηριδάτης ἔκαμε μίαν μεγάλην ἀνδραγαθίαν εἰς βοήθειαν τῶν ῥωμαίων, διὰ τοῦτο εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς χάριτος, ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρός του βασιλέως τῶν ῥωμαίων, καὶ ἐξουσίαζε τὴν Ἀρμενίαν. Τότε λοιπὸν καλέσας τὸν θεῖον Γρηγόριον, μετεχειρίζετο πάντα τρόπον διὰ νὰ τὸν κάμῃ κοινωνὸν τῆς θρησκείας του, ἀλλ' ὁ ἅγιος κρατῶν στερεῶς τὴν εὐσεβῆ πίστιν, διεσχυρίζετο, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει τὴν ἀρνηθῇ. Ὅθεν ἀναβράσας ὁ Τηριδάτης ἀπὸ τὸν θυμὸν, εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν ὀπίσω τοὺς ἀγκῶνας τοῦ ἁγίου καὶ νὰ τεντώσουν βιαίως ἄνω καὶ κάτω τὸ στόμα του μὲ ἓν ξύλον· νὰ φορτώσουν δὲ εἰς τοὺς ὤμους του βώλους μεγαλωτάτους ἅλατος μεταλλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται εἰς τὴν Ἀρμενίαν. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσουν τὸν ἅγιον ὑψηλὰ μὲ ἓν σχοινίον, καὶ ἐκεῖ νὰ τιμωρῶσιν αὐτὸν πικρῶς ἕως ἡμέρας ἑπτά. Πάντα δὲ ταῦτα ὑπέμεινε μὲ μεγάλην ἀνδρίαν ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής. Εἶτα ἐκρέμασαν τὸν ἅγιον καταχέφαλα ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα, καὶ ἔδειραν αὐτὸν ἀσπλαγχνα μὲ ῥαβδία χονδρά· κάτωθεν δὲ ἐκάπνιζον αὐτὸν μὲ κόπρον βρομερωτάτην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν οὐδὲ νὰ ἀναπνεύσῃ ἐσυγχωρεῖτο ὁ τρισμακάριος. Μετὰ ταῦτα ἔσφιγξαν τὰς κνήμας του μὲ σανίδια καὶ σχοινία τόσον δυνατὰ, ὥστε ἀπὸ τὸ πολὺ σφίγξιμον ἔσταζε τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν του.

Ὕστερον δὲ ἐκάρφωσαν εἰς τὰς πτέρνας (πέλματα) τῶν ποδῶν του σιδηρᾶ καρφία, καὶ μὲ αὐτὰ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τρέχῃ. Ἔπειτα ἔσφιγξαν τὴν κεφαλήν του μὲ ἓν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ ἔβαλαν εἰς τὴν μύτην του διὰ μιᾶς σύριγγος (μικροῦ σωλῆνος) σαπουνόχωμα καὶ ὄξος, ἐσμιγμένα μὲ ἅλας, τῶν ὁποίων ἡ δριμύτης ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βαθύτερα μέρη τῆς κεφαλῆς καὶ ἕως εἰς αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλόν του. Εἶτα κατακαίουσι τὴν κεφαλήν του ἓξ ἡμέρας μὲ ἕνα θύλακον δερμάτινον γεμάτον ἀπὸ θερμοτάτην στάκτην τῆς καμίνου. Ὕστερον δὲ πάλιν χρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα, καὶ διὰ τοῦ ἀφεδρῶνος ῥίπτουσι πολὺ νερὸν μέσα εἰς τὴν κοιλίαν του. Καὶ πάλιν χρεμάσαντες αὐτὸν, καταξεσχίζουσι τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, εἶτα σύρουσιν αὐτὸν ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλια σιδηρᾶ, καὶ βάλλουσιν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρᾶ ὑποδήματα. Μετὰ ταῦτα βάλλουσι περόνια εἰς τὰ γόνατα του μὲ σιδηρᾶς σφῆνας, καὶ κρεμῶσιν αὐτόν. Οὕτω δὲ κρεμάμενος διαμένει ὁ ἅγιος τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας. Ὕστερον χύνουσιν εἰς ὅλον τὸ σῶμά του βρασμένον μόλυβδον.

Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα πᾶντα ἐγένοντο, ἐρρίφθη δεδεμένος ὁ τρισόλβιος μέσα εἰς βαθὺν λάκκον (ἤτοι εἰς ξηροπήγαδον), εὑρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἀρταξᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον γεμάτον ἀπὸ βόρβορον καὶ θανατηφόρα ὀφίδια· καὶ ἐκεῖ διαμένει χρόνους ὁλοκλήρους δεκαπέντε, τρεφόμενος κρυφίως ἀπὸ μίαν γυναῖκα χήραν. Ἐ-

Digitized by Google

πειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς Τηριδάτης ἔχασε τὰς φρένας του καὶ ἔτρωγε τὰς σάρκας του, καὶ μεταβαλὼν τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν εἰς μορφὴν χοίρου, ἐβόσκετο μαζὶ μὲ τοὺς χοίρους εἰς τὰ βουνὰ, διὰ τοῦτο ἡ ἀδελφήτου, Κουσαροδούκτα ὀνόματι, εἶδεν ὄνειρον καὶ ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν· ἐὰν ὁ Γρηγάριος δὲν ἐκβῇ ἀπὸ τὸν λάκκον, ὁ Τηριδάτης δὲν ὑγιαίνει. Τούτου χάριν ἐκβῆκεν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν λάκκον σῶος καὶ ἀβλαβὴς, καὶ ἰατρεύει τὸν Τηριδάτην. Εἶτα ἀρχιερεὺς Ἀρμενίων χειροτονηθεὶς, καὶ ὅλους τοὺς ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὑρισκομένους βαπτίσας εἰς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπισκόπους. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεφάσισε νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ ἑξῆς, ἔβλεπε δὲ τὸν βασιλέα Τηριδάτην, ὅτι δὲν ἄφινεν αὐτὸν· διὰ τοῦτο, ἀντὶ μὲν ἑαυτοῦ ἀφίνει ἀρχιερέα εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐδικούς του υἱοὺς, Ῥοστάνην ἢ Ἀριστάνην ὀνομαζόμενον, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ὑψηλότατα βουνὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ ἐκεῖ ἡσύχασε κατὰ τὸν πόθον τὸν ὁποῖον εἶχεν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας ὁ μακάριος τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του μαρτυρικῶς, ἀποσταλικῶς, καὶ ἀσκητικῶς, μεταβαίνει πρὸς Χριστὸν τὸν ποθούμενον, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς καὶ στεφάνους τῶν κόπων του. [1] (Ὅρα εἰς τὸν Νέον Παράδεισον τὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου πλατύτερον.) Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. «Τῆς τῶν Ἱερσῶν ἀρχῆς» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ. Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΡΙΨΙΜΙΑΣ [1] *ΓΑΙΑΝΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐταῖς παρθενομαρτύρων τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα δύω.*

Εἰς τὴν Ῥιψιμίαν.

» Ἤλγει σπαθισμοῖς οὐδαμῶς Ριψιμία.
» Ἄπειρα τούτοις ἀνταριθμοῦσα στέφη.

Εἰς τὴν Γαϊανήν.

» Γαϊανὴν ἔστεψεν ἄσκησις πάλαι,
» Καὶ νῦν ἄθλησις ἡ διὰ ξίφους στέφει.

Εἰς τὰς Παρθενομάρτυρας.

» Τιμᾷ Τριὰς δεκάς σε τριπλῆ μαρτύρων,
» Σὺν ταῖς δυσὶ θνήσκουσα σοῦ χάριν ξίφει.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει συϐ΄ (292) παρθένοι καὶ μονάζουσαι. Προεστῶσα δὲ τούτων καὶ καθηγουμένη ἦτον ἡ Γαϊανή. Ὅτε δὲ ἔμελλεν ὁ Διοκλητιανὸς νὰ ὑπανδρευθῇ, [2] μαθὼν ὅτι ἡ Ῥιψιμία ἦτον ὡραία καὶ περικαλλεστάτη, πέμψας ἀνθρώπους ἐπρόσφερεν εἰς αὐ-

---

[1] Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος σελ. 1218 τῆς Δωδεκαβίβλου ταῦτα γράφει περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τούτου. Δηλαδὴ, ὅτι ἀπόγονοι τῶν Ἀρσακίδων τῶν ἐξουσιασάντων Ἀρμενίαν, Ἰνδίαν καὶ Μασσαγέτας, ἦσαν ἀδελφοὶ τρεῖς, Ἀρταβάνης, Κουσαρὼ, καὶ Ἀνάκ. Ἦν δὲ ὁ μὲν Γρηγόριος υἱὸς τοῦ Ἀνάκ, ὁ δὲ Κουσαρὼ ἐβασίλευσεν Ἀρμενίων μετὰ Ἀρταβάνην· τοῦ δὲ Κουσαρὼ υἱὸς ἦν ὁ Τηριδάτης, ὃς ἐχριστιάνισε διὰ τοῦ Γρηγορίου. Εἶτα ἀπέστειλε τὸν Γρηγόριον μετὰ γραμμάτων πρὸς τὸν τότε Καισαρείας Λεόντιον, καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας. Ὃν ἐπανελθόντα ἐντίμως ἐδέξατο. Ἐβάπτισε δὲ τότε ὁ θεῖος Γρηγόριος ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ τὸν Τηριδάτην καὶ πολλοὺς Ἀρμενίους, Ἀσυρίους καὶ Πέρσας, ὑπὲρ τὰς τετρακοσίας μυριάδας· (ἤτοι ὑπὲρ τὰ τέσσαρα μιλλιώνια.) Ἀναχωρήσας δὲ ἔπειτα ἡσυχίας χάριν εἰς ἔρημον τόπον, ἐχειροτόνησεν ἀντ' αὐτοῦ ἐπισκόπους, Ὀλβιανὸν, Εὐθάλιον, Βάσσον καὶ ἑτέρους δέκα προκρίτους. Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς χώρας καὶ ἔθνη κατέστησεν ἐπισκόπους τετρακοσίους.

Εἶχε δὲ ὁ Γρηγόριος οὗτος δύω σαρκικὰ τέκνα, Ὀρθάνην καὶ Ἀριστάνην. Ὁ δὲ Τηριδάτης λύπῃ συσχεθεὶς ἕνεκεν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Γρηγορίου, κατέβασεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ βουνόν, Μὴ θελήσαντος δὲ τοῦ Γρηγορίου εἶναι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ, προεϐίϐασεν ἀντ' ἐκείνου τὸν υἱὸν τοῦ Γρηγορίου Ἀριστάνην. Πρὸ δὲ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ὁ Γρηγόριος ὁμοῦ καὶ ὁ Τηριδάτης ὑπῆγον εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐφιλοτιμήθησαν παρ' αὐτοῦ ἱκανῶς. Γενομένης δὲ τῆς πρώτης Συνόδου, ἐπέμφθη πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Τηριδάτου ὁ Ἀριστάνης. Μεθ' ἧς ἀγωνισάμενος κατὰ τοῦ Ἀρείου, ἐγύρισεν εἰς Ἀρμενίαν, φέρων καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου. Εἶχον δὲ οἱ Ἀρμένιοι τὴν χειροτονίαν καθεξῆς ἀπὸ τὸν Καισαρείας. Ὅθεν ὁ Καισαρείας Λεόντιος ἐν τῇ πρώτῃ Συνόδῳ ὑπεγράφη οὕτω. «Λεοντίος Καισαρείας, Καππαδοκείας, Γαλατίας, καὶ Ἀρμενίας μικρᾶς καὶ μεγάλης ὑπέγραψα.» Ἐχειροτονοῦντο οὖν οἱ Ἀρμένιοι Ἐπίσκοποι ἀπὸ τὸν Καισαρείας, μέχρι καιροῦ τινος. Εἶτα ἐχειροτονοῦντο ὑπὸ τῆς ἰδίας Συνόδου. Ὠνομάσθησαν δὲ Καθολικοὶ οἱ Ἀρμένιοι, διὰ τὸ μὴ τελεῖν ὑπὸ θρόνον Πατριαρχικόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν, οὐδὲν σαφὲς περὶ αὐτῶν λέγειν ἔχομεν.

[1] Ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς πανταχοῦ Ῥιψίμην γράφει αὐτὴν, καὶ οὐχὶ Ῥιψιμίαν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν τετυπωμένος Συναξαριστὴς γράφει, ὅτι ὁ Τηριδάτης μόνον ἐβίαζε τὴν Ῥιψιμίαν πρὸς ἀθέμιτον μῖξιν, καὶ οὐχὶ ὁ Διοκλητιανὸς, ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς γράφει ὅτι πρῶτον ὁ Διοκλητιανὸς ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γυναῖκα, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Τηριδάτης. Καθὼς καὶ ἡμεῖς γράφομεν τοῦτο ἐδῶ, τῷ χειρογράφῳ ἀκολουθήσαντες.

Digitized by Google

τὴν λόγους περὶ γάμων. Ἡ δὲ ἁγία ἀγαπῶσα θερμῶς τὴν παρθενίαν, φεύγει κρυφίως ὁμοῦ μὲ τὴν καθηγουμένην Γαϊανὴν καὶ μὲ ἄλλας παρθένους, τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα, αἵτινες καταφυγοῦσαι εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ, ἐκεῖ ἐκρύπτοντο μέσα εἴς τινας λημνούς. Ὁ Διοκλητιανὸς λοιπὸν, μὴ δυνάμενος νὰ ἡσυχάσῃ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς Ῥιψιμίας, καὶ μαθὼν περὶ αὐτῆς ὅτι ἔφυγε, γράφει εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀρμενίας Τηριδάτην, νὰ στείλῃ εἰς αὐτὸν τὴν Ῥιψιμίαν· ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ πάρῃ αὐτὸς αὐτὴν εἰς γυναῖκά του. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐρευνήσας καὶ μαθὼν ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες εἶδον αὐτὴν, πόσον ἦτον ὡραία καὶ εὔμορφος, παρευθὺς καὶ αὐτὸς ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν φορέματα βασιλικὰ, ἵνα ταῦτα φορέσῃ καὶ ἔλθῃ εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ ἁγία οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ὅλως ἤθελε τὸ τοιοῦτον· ἀλλὰ μόνον κατεγίνετο εἰς τὴν πρὸς Θεὸν προσευχήν.

Ὅθεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκοντο αἱ παρθένοι, αἰφνιδίως ἔγεινε μία φοβερὰ βροντὴ, ὁμοῦ δὲ μὲ τὴν βροντὴν ἠκούσθη καὶ μία θεϊκὴ φωνὴ, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε τὰς παρθένους τόσον, ὥστε αὐταὶ μὲν ἔλαβον ἐκ ταύτης μέγα θάρρος, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, τοὺς ἀπεσταλμένους δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Τηριδάτου, ἔμειναν ἄφωνοι, ἐκπλαγέντες διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς βροντῆς· ἄλλοι δὲ πεσόντες ἀπὸ τοὺς ἵππους καὶ ὑπ' αὐτῶν καταπατηθέντες, ἐθανατώθησαν. Ὁ δὲ Τηριδάτης ταῦτα μαθὼν, δὲν ἦλθεν εἰς αἴσθησιν, μεθυσμένος ὢν ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Διὰ τοῦτο καὶ βιαστικῶς ἔφερεν εἰς τὰ βασίλεια τὴν παρθένον, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸν κοιτῶνα μὲ παντοίους τρόπους ἐκολάκευε καὶ παρεκίνει τὴν ὁσίαν νὰ κλίνῃ εἰς τὸν σκοπόν του· ἡ δὲ ἁγία κατήσχυνεν αὐτὸν καὶ ἄφθορος ἔμεινε μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν. Ἀλλ' ὁ Τηριδάτης μὴ ὑποφέρων τὸν σατανικὸν ἔρωτα, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ καθηγουμένη Γαϊανὴ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Ῥιψιμίαν, ἵνα πεισθῇ εἰς τὴν κακὴν γνώμην του. Παρασταθεῖσα δὲ ἔμπροσθέν του ἡ Γαϊανὴ, ἔκαμεν ὅλον τὸ ἐναντίον, παρεκίνει δηλαδὴ τὴν Ῥιψιμίαν καὶ ἐνεδυνάμονεν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἀντισταθῇ ἀνδρείως καὶ νὰ μὴ κλίνῃ εἰς τὴν βίαν τοῦ βασιλέως. Τούτου χάριν προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ κτυπήσωσι μὲ πέτρας τὰ ὀδόντια τῆς Γαϊανῆς καὶ νὰ τὰ ἐκβάλωσι, καὶ οὕτω νὰ στείλωσιν αὐτὴν ἐξόριστον εἰς μακρυνὸν τόπον. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐκυλίετο κατὰ γῆς ἀπὸ τὸν ἀκράτητον ἔρωτα, ἡ δὲ ἀοίδιμος Ῥιψιμία, ἐξελθοῦσα μὲ νίκην ἀπὸ τὸ παλάτιον, ὅτε ἦλθεν ἡ νὺξ ὑπῆγεν εἰς τὰς ἄλλας συμπαρθένους, καὶ λαβοῦσα αὐτὰς μεταβαίνει εἰς ἄλλον τόπον, ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον, ὅπου ἱσταμένη προσηύχετο.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγη ὥρα τῆς νυκτὸς, ἰδοὺ καὶ ἔρχεται εἰς τὰς παρθένους ὁ τοῦ βασιλέως ἀρχιμάγειρος ὁμοῦ μὲ πολλοὺς δορυφόρους, κρατοῦντας λαμπάδας πολλάς. Καὶ εὐθὺς ἁρπάζουσι τὴν Ῥιψιμίαν καὶ δέσαντες ὀπίσω τὰς χεῖράς της, κόπτουσι τὴν γλῶσσάν της· καὶ ἔπειτα ἁπλόνουσιν αὐτὴν ἐπάνω εἰς ξύλα ὄρθια καὶ τὴν κατακαίουσι μὲ λαμπάδας. Εἶτα σχίζουσι τὴν κοιλίαν της μὲ ξύλον ὀξύτατον, καὶ κατὰ γῆς τὰ σπλάγχνα της χύνουσι· καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὀλίγον ἐσπάραττεν ἡ ἁγία, ἐξορύττουσι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ὅλον τὸ σῶμά της κατακόπτουσιν εἰς λεπτὰ κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ σωφρονεστάτη Ῥιψιμία διαβαίνει παρθένος καὶ ἄφθορος πρὸς ὃν ἐπόθησε νυμφίον Χριστόν· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὴν ἐφονεύθησαν καὶ ἄνδρες χριστιανοὶ ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ τριακονταδύω συμπαρθένοι μοναχαὶ ὑπῆγαν διὰ νὰ συνάξωσι τῆς ἁγίας τὰ λείψανα, διὰ τοῦτο γνωρισθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ξίφει τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. Τὴν δὲ μακαρίαν Γαϊανὴν ὁμοῦ καὶ ἄλλας δύω παρθένους, ῥίψαντες κατὰ γῆς, ἐτέντωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των καὶ ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους των· ἔπειτα φουσκώσαντες αὐτὰς ὡς ἂν ἀσκία διὰ μέσου συρίγγων, ἐξέδαραν ὅλον τὸ δέρμα τοῦ σώματός των, καὶ τὰς γλώσσας των ἔκοψαν. Μετὰ ταῦτα ἔσχισαν τὰς κοιλίας των μὲ πέτρας καὶ μὲ σιδηρᾶ ὄργανα καὶ ἔδειξαν ἔμπροσθέν των χυμένα ὅλα των τὰ ἐντόσθια· τελευταῖον δὲ ξίφει τὰς κεφαλάς των ἀπέκοψαν, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Εἰς τιμὴν δὲ τῶν παρθένων τούτων τρεῖς ναοὺς ἔκτισεν ὕστερον ὁ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας Γρηγόριος. Καὶ ἄλλοι δὲ ναοὶ τούτων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀρμενίας ἐκτίσθησαν. (Ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.)

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑβδομήκοντα ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν συναναιρεθέντων τῇ ἁγίᾳ Ῥιψιμίᾳ.

» Τέθνηκεν ἀνδρῶν ἑβδομηκοντὰς ξίφει,
» Θνήσκειν ἑτοίμων, εἰ δέοι καὶ πολλάκις.

Digitized by Google

Μνήμη τῶν δύω ὁσιομαρτύρων ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

» Δυὰς γυναικῶν ἀρεταῖς τεθραμμένων,
» Ἀθλητικῷ τιμηθεῖσα κοσμεῖται τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Στρατόνικος τῷ διὰ ξίφους τέλει,
» Ἅπαν στράτευμα δαιμόνων νικᾷ μόνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ ἄνθρακας ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ δεξάμενος, τελειοῦται.

» Γνώρισμα Μαρδόνιε τοῦ πάθους φέρεις·
» Ἐπ' ὀμφαλοῦ σφράγισμα καύσεως φέρων.

Οἱ ἅγιοι χίλιοι ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Χιλιάριθμος αὐχενοτμήτων φάλαγξ,
» Ἔπαθλον εὗρεν οὐκ ἀριθμητὰ στέφη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

» Σεπτέμβριος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ τέλει πάντων φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΑΝΑΝΙΟΥ.

» Λίθοις νέμειν θέλοντα μηδαμῶς σέβας,
» Ἀνανίαν βάλλουσι δυσσεβεῖς λίθοις.
» Λεύσθη Ἀνανίας Ὀκτωβρίου ἥματι πρώτῳ.

Οὗτος ὁ Ἀπόστολος Ἀνανίας ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Δαμασκὸν τῆς ὁποίας καὶ Ἐπίσκοπος ἐχρημάτισε. Πρὸς τοῦτον ἐπέμφθη ὑπὸ Κυρίου ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος δι' ἀποκαλύψεως, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει γ', μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους χρονολόγους. Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἔκαμνε πολλὰς ἰατρείας εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐπέστρεφε πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Λουκιανὸν καὶ ἐδάρη μὲ νεῦρα βοῶν. Εἶτα ἐξεσχίσθη εἰς τὰς πλευρὰς καὶ ἐκάη μὲ τὰς λαμπάδας· καὶ τελευταῖον ἐκβληθεὶς ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβολήθη. Καὶ οὕτω τελειώσας τὸ μαρτύριον, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κοντακίων.

» Καὶ πρὶν μὲν ὕμνει Ῥωμανὸς Θεὸν Λόγον,
» Ὑμνεῖ δὲ καὶ νῦν, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἀγγέλοις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Ῥωμανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Συρίαν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἔμεσαν, ἡ ὁποία τώρα λέγεται τουρκιστὶ Ἔμσ. Ἐχρημάτισε δὲ καὶ διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Βηρυτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει υγ' (496). Καὶ διέτριβεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Κύρου [1] μὲ πᾶσαν εὐλάβειαν καὶ σεμνό-

---

[1] Ἔχων ἡμέρας λα'. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ια', καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιγ'. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Ὀκτώβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν, καὶ σημαίνει ὄγδοος, ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τοῦ octo ὃ δηλοῖ ὀκτώ. Ὁ μὴν δηλαδὴ οὗτος εἶναι ὄγδοος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ καὶ πρῶτος τῶν μηνῶν, κατὰ τὴν Κοσμογένεσιν, ὡς εἴπομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθεσεν εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον τροπάρια τινά, ὅσα ἐλλείπουσιν εἰς τὴν ἑορτήν του, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν αὐτὸν, ζητησάτω ταῦτα· Τὸ μαρτύριον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Λευκικνοῦ τοῦ δυσσεβοῦς» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Εἰδήσεως ἄξιον εἶναι εἰς τοὺς φιλομαθεῖς τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ σοφὸς Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος περὶ τοῦ ναοῦ τούτου τῆς Θεοτόκου, γράφων πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα περὶ τοῦ Κοντακίου καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κοντακίων. Λέγει λοιπὸν οὗτος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ἅγιος Ῥωμανὸς πρῶτον μὲν ἦτον ἄμουσος παντελῶς καὶ ἀηδὴς κατὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ᾄσματα, διὰ τοῦτο καὶ ἐπεριπαίζετο ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, ἂν καὶ ἦτο δόκιμος ἐργάτης τῆς ἀρετῆς. Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου, παρεκάλει τὴν Θεοτόκον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τῆς μελῳδίας, διότι ἦτον εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τελοῦσα μυρία θαυμάσια, ἥτις πάλαι μὲν ἐκρύφθη ἀπὸ ἕνα εὐλαβῆ εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένην κυπάρισσον, ὕστερον δὲ ἐφανερώθη, λαμπάδος ἐν τῇ κυπαρίσσῳ φαινομένης. Ταύτης λοιπὸν φανερωθείσης, οἰκοδομεῖται ἐκεῖ ναὸς τῆς Θεοτόκου, παρά τινος ἀνδρὸς Κύρου ὀνομαζομένου, ἀφ' οὗ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται ναὸς τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Κύρου. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς σχολάζων, ἔτυχε κατὰ τὴν νύκτα τῆς τῶν Χριστουγέννων ἑορτῆς νὰ ὑπνώσῃ ἐν τῇ ἕκτῃ ᾠδῇ, πλησίον εἰς τὸν ἄμβωνα. Καὶ βλέπει τὴν Θεοτόκον βαστάζουσαν ἓν τειλιγμένον χαρτίον (τὸ ὁποῖον καὶ κόντος καὶ κοντάκιον ὀνομάζεται) καὶ δίδουσαν τοῦτο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸ φάγῃ. Ὅθεν τοῦτο ἐ-

Digitized by Google

τητα. Οὗτος λοιπὸν κάμνων πολλάκις ἀγρυπνίαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης τῶν Βλαχερνῶν, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸν ναὸν τῆς αὐτῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸν ἐν τοῖς Κύρου δηλαδὴ ναὸν, διατρίβων ὁ ὅσιος, ἔλαβε τὸ χάρισμα τοῦ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ μελουργήσῃ τὰ τοῦ χρόνου ὅλου κοντάκια· ἐφάνη δηλαδὴ εἰς αὐτὸν κατ' ὄναρ ἡ κυρία Θεοτόκος, καὶ δοῦσα εἰς αὐτὸν ἕνα τόμον χάρτου, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸν φάγῃ. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα του ὁ ὅσιος, ἐφάνη ὅτι τὸν κατέπιε. Καὶ λοιπὸν ἔξυπνος γενόμενος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει», διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Ποιήσας λοιπὸν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἑορτὰς, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς ἁγίους, κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια, καὶ εὐλαβῶς καὶ ὁσίως διανύσας τὴν ζωήν του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων ΜΙΧΑΗΛ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ζώβης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ λς΄. ΜΟΝΑΧΩΝ.

Εἰς τὸν Μιχαὴλ καὶ τοὺς τριάκοντα μοναχούς.

» Τιμηθεὶς, Μιχαὴλ, σὺν μαθηταῖς τρισδέκα,
» Χορῷ συνήφθης τῶν μοναστομαρτύρων.

Εἰς τοὺς ἓξ μοναχούς.

» Ἓξ συμμονασταὶ τοὺς ἑαυτῶν μανδύας
» Ἄθλοις ἐρυθραίνουσι τοῖς διὰ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ΄ (780), κατοικοῦντες εἰς μοναστήριον ὀνομαζόμενον Ζώβη, τὸ ὁποῖον ἦτο παρὰ τὴν Σεβαστούπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε Ἀμηρᾶς τῶν Ἀγαρηνῶν, Ἀλεὶμ ὀνομαζόμενος, ἐκβῆκε πολεμῶν τὴν χώραν ἐκείνην, ἐπίασε καὶ τούτους τοὺς ἁγίους πατέρας καὶ παρεκίνει αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ὁσιώτατος ἡγούμενος Μιχαὴλ τὸν μὲν ἀσεβῆ ἐκεῖνον γενναίως ἤλεγξε καὶ κατήσχυνε, τοὺς δὲ ὑποτασσομένους εἰς τὸν ἑαυτόν του Μοναχοὺς παρεκίνησε καὶ ἐθάρρυνε, διὰ νὰ ὑπομείνωσι ἀνδρείως τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ὅθεν τόσην γενναιότητα ἔδειξαν οἱ ἀοίδιμοι, ὥστε αὐτοὶ πρῶτοι ἔκλιναν τὰς κεφαλάς των ὑποκάτω εἰς τὸ ξίφος καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ἔπειτα ὁ πανόσιος αὐτῶν ἡγούμενος Μιχαὴλ, ξίφει καὶ αὐτὸς ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Καὶ οὕτω πρὸς ὃν ἐπόθουν Χριστὸν οἱ μακάριοι ἐξεδήμησαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΝΙΝΟΣ τὰ σκέλη συντριβεὶς τελειοῦται.

» Δεινὴν Δομνῖνος συντριβὴν σκελῶν φέρων,
» Ὑποσκελισμοὺς τοῦ Σατᾶν καταισχύνει.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονίκην ἐν ἔτει σπ΄ (208). Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἔκτιζε βασιλικὰ παλάτια εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, τότε ἐπιάσθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ὡς χριστιανὸς καὶ κήρυξ τῆς εὐσεβείας, καὶ παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα τὸ βασιλικόν. Παρασταθέντος δὲ αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μαξιμιανός· διατί σὺ τολμᾷς νὰ ὁμολογῇς ἄλλον Θεὸν, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς τιμᾷ καὶ ὁμολογεῖ τοὺς παλαιοὺς Θεοὺς τῶν πατέρων του; ἀνίσως λοιπὸν θέλῃς νὰ ζήσῃς, θυσίασον εἰς τοὺς Θεούς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἐπείθετο, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ καταξεσχίσωσι τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ μάρτυς καὶ τὴν βάσανον ταύτην πάσχων, ἐπεριγέλα τὸν τύραννον. Τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβὴς νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ νὰ θλάσωσι τὰ σκέλη του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκοψαν τοὺς πόδας του, ἔμεινεν ἀκόμη ζωντανὸς ἑπτὰ ὁλοκλήρους ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς. Καὶ οὕτως εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, παρέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ μακάριος. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν Νέον Παράδεισον.)

---

* *Ὁ ὅσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ψάλτης, ὁ καλούμενος Κουκουζέλης, ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μεγίστης Λαύρας ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Τῇ μητρὶ καὶ νῦν τοῦ Θεοῦ ψάλλεις ἄνω,
» Σὺν τοῖς ἀΰλοις, ὦ Ἰωάννη μάκαρ.

κεῖνος φαγὼν, τοῦ ποθουμένου ἠξιώθη χαρίσματος καὶ τὰ ἄλλα γέγονεν ὅσα γράφεται ἐν τῷ παρόντι Συναξαρίῳ. Κοντάκιον μὲν οὖν ὠνόμασεν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς τὸ πρῶτον, διὰ τὸ τείλιγμα τοῦ χάρτου, ὅπερ ἡ Θεοτόκος δέδωκεν αὐτῷ. Ἐν τῇ ἕκτῃ δὲ ᾠδῇ λέγεται, διατί κατ' αὐτὴν ὁ ἅγιος τὸ χάρισμα ἐδέξατο. Ἐποίησε δὲ Κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια. Εἰς κάθε δὲ ἅγιον καὶ κάθε ἑορτὴν εἶχε Κοντάκια πολλὰ μὲ ἀκροστιχίδα, λέγουσαν ταῦτα «Ῥωμανὸς ἐλεεινός.» Ἡ «τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ,» Τινὰ δὲ ἦσαν καὶ κατ' ἀλφάβητον. Πλὴν ἡ Ἐκκλησία τὰ πολλὰ παραιτησαμένη, ἕνα καὶ μόνον παρέλαβεν ἐν ἑκάστῃ ἑορτῇ εἰς μνήμην τοῦ θαύματος.

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν Ἁμαρτωλῶν Σωτηρίαν.

Digitized by Google

* *Ὁ ὅσιος* ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ *ὁ Δομέστικος ὁ ἐν τῇ αὐτῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἄθῳ ἀσκήσας, καὶ ἐν χρυσοῦν νόμισμα παρὰ τῆς Θεοτόκου λαβών, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Οὐ λαμβάνεις νόμισμα νῦν ἐν τοῖς ἄνω,
» Ὦ Γρηγόριε· ἀλλὰ δόξαν Κυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ *καὶ* ΙΟΥΣΤΙΝΗΣ *τῆς παρθένου.*

» Ἀλγεῖ Σατανᾶς τὸν πάλαι φίλον βλέπων,
» Ξίφει φιλοῦντα συνθανεῖν Ἰουστίνῃ.
» Τμήθη δευτερίῃ σὺν Ἰουστίνῃ Κυπριανός.

† Οὗτος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν ἐν Λιβύῃ Καρχηδόνα, ἢ Καρθαγένην, διέτριβε δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250)· ἦτο δὲ εὐγενὴς καὶ πλούσιος καὶ πρὸς τούτοις φιλόσοφος, καὶ κατὰ τὴν μαγικὴν ἄκρος. Ἐσαγινεύθη δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν μὲ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· Ἄνθρωπός τις Ἕλλην, Ἀγλαΐδας ὀνομαζόμενος, ἠγάπησε μίαν κόρην παρθένον, χριστιανὴν κατὰ τὴν πίστιν, καταγομένην ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ὀνομαζομένην Ἰουστίναν. [2] Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου, τί κάμνει; ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Κυπριανόν, παρακαλῶν αὐτὸν, ἵνα διὰ τῆς αὐτοῦ συνεργείας, ἐπιτύχῃ τὸν κακόν του σκοπόν· ὁ δὲ Κυπριανός, ἀναγνώσας τὰ μαγικὰ βιβλία του, ἔστειλε μὲν πολλάκις καὶ ἄλλους διαφόρους δαίμονας διὰ νὰ γελάσουν τὴν κόρην καὶ νὰ ἐλκύσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν τοῦ Ἀγλαΐδα ἔρωτα· ἔπειτα ἔστειλεν εἰς αὐτὴν καὶ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ὅθεν ἐκ τούτου γνωρίσας ὡς φρόνιμος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀκαταμάχητον δύναμιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας κατήσχυνεν ἡ κόρη τοὺς δαίμονας καὶ ἀπράκτους αὐτοὺς ἔστρεψε πρὸς τὸν ἀποστείλαντα, εὐθὺς ἀποστρέφεται τὴν πλάνην καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν. Διὰ νὰ δώσῃ δὲ περισσοτέραν πληροφορίαν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ὅστις ἔμελλε νὰ τὸν βαπτίσῃ, ὅτι εἶναι στερεὸς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, εὐθὺς φέρει ὅλα τὰ μαγικά του βιβλία καὶ κατακαίει αὐτὰ ἔμπροσθεν τοῦ Ἐπισκόπου· καὶ οὕτω γίνεται πρόβατον τῆς λογικῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ἔπειτα χειροτονηθεὶς βαθμηδὸν, ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος, τελευταῖον χειροτονεῖται καὶ τῶν Καρχηδονίων Ἐπίσκοπος. [1] Οὗτος καὶ τὴν προρρηθεῖσαν ἁγίαν Ἰουστίναν οὕτω μετωνόμασε, διότι πρότερον ἐκαλεῖτο Ἰοῦστα, καὶ συναριθμήσας αὐτὴν μὲ τὰς διακόνους τῆς Ἐκκλησίας, κατέστησε μητέρα καὶ ἡγουμένην εἰς τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας ἀσκητρίας.

Ἀφ' οὗ δὲ ηὔξησε τὸ ποίμνιόν του μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸν θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετον βίον του, καὶ ἀφ' οὗ ἐγέμισε τὸ μέρος τῆς μεσημβρίας καὶ δύσεως ἀπὸ θεογνωσίαν, τότε τέλος πάντων διαβάλλεται εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον. Ὅθεν παρίσταται ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ φανεὶς ἀνώτερος ἀπὸ πᾶσαν κολακείαν ὁμοῦ καὶ φοβερισμὸν, ἐξωρίσθη· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν εὑρισκόμενος δὲν ἔπαυε νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ ποίμνιόν του καὶ νὰ στηρίζῃ αὐτὸ συνεχῶς μὲ τὰ γράμματά του, καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ἐφιλονείκει νὰ σβύσῃ ὅλην τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας, διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα πιάνεται ἀπὸ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατολῆς, Εὐτόλμιον καλούμενον, καὶ ἐφυλακώθη ὁμοῦ μὲ τὴν παρθένον Ἰουστίναν. Ὕστερον παρίσταται μὲ αὐτὴν εἰς τὸ ἐν Δαμασκῷ κριτήριον, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ καὶ οἱ δύω τὸν Χριστὸν, ὁ μὲν Κυπριανὸς κρεμασθεὶς καταξεσχίζεται, ἡ δὲ Ἰουστίνα κτυπᾶται εἰς τὸ πρόσωπον ἀσπλαγχνα. Ἔπειτα βάλλονται καὶ οἱ δύω εἰς ἓν ἀνημμένον τηγά-

---

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἱερὰν Κατήχησιν καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

[2] Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν μέγαν Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ λέγει, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανὸς ἦτον ὁ τῆς Ἰουστίνης ἐραστὴς, καὶ οὐχὶ ἄλλος τις. Φησὶ γὰρ « Παρθένός τις ἦν κάλλει περίβλεπτος τῶν εὐπατριδῶν καὶ κοσμίων . . . . ταύτης ὁ μέγας ἦλω Κυπριανὸς, οὐκ οἶδ' ὅθεν καὶ ὅπως;, τῆς πάντα ἀσφαλοῦς καὶ κοσμίας. Ψαύουσι γὰρ ὀφθαλμοὶ λίχνοι καὶ τῶν ἀψαύστων τὸ προχειρότατον ὀργάνων καὶ ἀπληστότατον. Καὶ οὐχὶ ἦλω μόνον· ἀλλὰ καὶ ἐπείρα. Ὦ τῆς εὐηθείας, εἰ ταύτην συλήσειν ἤλπιζεν. »

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανὸς τρεῖς τοπικὰς Συνόδους συνήθροισεν ἐν Καρχηδόνι. Πρώτην ἐν ἔτει 255, δευτέραν ἐν ἔτει 258 καὶ τρίτην ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει, ἥτις καὶ κανόνα ἐξέθετο, ἐν ᾧ διορίζεται, ὅτι πάντες οἱ αἱρετικοὶ καὶ σχισματικοὶ πρέπει νὰ βαπτίζωνται. Καθότι τὸ βάπτισμα τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν εἶναι ἄδεκτον. Καὶ ὅρα περὶ τούτου ἔν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 252.

Digitized by Google

νιον· ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἐφυλάχθησαν ἀπὸ τὴν βάσανον ἀβλαβεῖς.

Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων εἷς συγκάθεδρος τοῦ κόμητος, Ἀθανάσιος ὀνόματι, ἐθρασύνθη ἀνοήτως, καὶ θέλων τάχα νὰ δείξῃ τοὺς θεούς του ἀνωτέρους καὶ καλλιτέρους τοῦ Χριστοῦ, ἐπεκαλέσθη τὸν ψευδώνυμον Δία καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ τρέχων πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὸ ἀνημμένον τηγάνιον· ἀλλ' εὐθὺς ὁ μάταιος ὑπὸ τοῦ πυρὸς κατεκάη. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ κόμης, καὶ τί νὰ κάμῃ μὴ ἠξεύρων, πέμπει τοὺς ἁγίους εἰς Νικομήδειαν πρὸς τὸν τότε βασιλέα Κλαύδιον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει σξή (268). Ὁ δὲ Κλαύδιος μαθὼν ἀκριβῶς τὴν στερεὰν καὶ ἀμετάθετον γνώμην τῶν ἁγίων, ἔκοψε τούτων τὰς κεφαλάς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ τρισμακάριοι τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον, τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα λαβόντες κρυφίως μερικοὶ χριστιανοί, οἵτινες εἶχον ἔλθει τότε ἀπὸ τὴν Ῥώμην, πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπέστρεψαν, φέροντες μαζί των καὶ τὰ τῶν ἁγίων τούτων ἔγγραφα μαρτύρια. Καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισαν τὰ λείψανά των ἐπάνω εἰς τὸν πλέον ὀνομαστὸν λόφον τῆς πόλεως Ῥώμης, ἰάσεις πλουσίας ἐνεργοῦντα εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτοῖς μετὰ πίστεως. (Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ πλατύτερον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἐναντίον μου σὴ τελευτὴ τίμια,
» Λέγει Θεὸς σοὶ, τῷ φίλῳ Θεοφίλῳ.

Οὗτος ἦτο μοναχὸς κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· βλέπων δὲ τὴν ἀθεότητα ταῦ τυράννου τούτου καὶ τὸν πόλεμον ὃν ἐποίει κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ τοῦ Θεοῦ φίλος Θεόφιλος· καὶ μὲ παρρησίαν μεγάλην ἤλεγξεν αὐτὸν ὀνομάζων αὐτὸν ἄθεον καὶ παράνομον καὶ τοῦ ἀντιχρίστου πρόδρομον. Ὅθεν μὲ τὰ λόγια ταῦτα παροξύνας αὐτὸν εἰς θυμὸν, δέρεται παρ' αὐτοῦ δυνατὰ καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται καὶ λιμοκτονεῖται· ἤγουν ἀφίνεται πεινασμένος καὶ διψασμένος εἰς ἀρκετὸν καιρόν. Ἔπειτα πέμπεται εἰς ἐξορίαν. Καὶ οὕτως ἐκεῖ εὐχαριστῶν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ἐκ τὸ Καρατζασοῦ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψγδ' (1794) ξίφει τελειοῦται.

† » Κτείνεις τὸν ἐχθρὸν, ὅπερ ἐκτάνθης ξίφει,
» Γεώργιε σὺ καὶ συνάπτῃ Ἀγγέλοις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

» Τέμνῃ κεφαλὴν, καὶ τὸ λοιπὸν ὡς μέγα,
» Ἄρας γὰρ αὐτὴν, Διονύσιε τρέχεις.
» Τμηθεὶς Διονύσιε τρίτῃ κεφαλὴν θέες αἴρων.

† Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς ἐννέα βουλευτὰς τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαιοτάτου κριτηρίου τοῦ καλουμένου Ἀρείου Πάγου, ὑπερβαίνων ὅλους τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ σοφίαν καὶ σύνεσιν, σύγχρονος γενόμενος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Ὅτε δὲ ἤκουσε τὸν μέγαν Παῦλον νὰ διαλέγεται περὶ Χριστοῦ εἰς τὸ ἀνωτέρω κριτήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τότε ἐσύγκρινε μὲ τὰ παρὰ τοῦ Παύ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ ἐλλείποντα τροπάρια ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης, καὶ κανόνα δεύτερον συνέθηκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ θέλων ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὡς ἀξιόλογον, ὅπερ διηγεῖται ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχή· » Μικροῦ Κυπριανὸς ἔφυγεν ἡμᾶς, » καὶ ὁ Νικήτας σχολιάζει. Δηλαδὴ, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα τοῦ θείου Κυπριανοῦ ἐφημίζετο μετὰ θάνατον ὄχι μόνον παρὰ τοῖς χριστιανοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι· τὸ δὲ σῶμα καὶ λείψανον αὐτοῦ ἦτο κεκρυμμένον ὑπὸ μιᾶς γυναικὸς, ἡ ὁποία ὠνομάζετο μὲν Ματρῶνα, ἐπωνομάζετο δὲ Ῥουφίνα, ἥτις κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ βασιλέως Κλαυδίου. Ἐκρύπτετο δὲ εἰς αὐτὴν, εἴτε διότι ὁ Θεὸς ἐτίμα τὴν γυναῖκα, ὡς φιλόθεον καὶ φιλομάρτυρα, εἴτε διότι ἐδοκίμαζε τοὺς τότε χριστιανοὺς, ἀνίσως ζητήσουν τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον, μὴ ὑποφέροντες νὰ τὸ ὑστεροῦνται. Ὕστερον δὲ, τιμῶν ὁ Θεὸς ἄλλην γυναῖκα, ἀπεκάλυψε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέδωκε τὸ λείψανον ἡ Ματρῶνα. Καὶ οὕτως ἐφανερώθη ὁ ἅγιος καὶ ἐτιμᾶτο παρὰ πάντων, ἂν καὶ αὐτὴ κατεφρόνει τὰς ἀνθρωπίνους τιμὰς καὶ ἠγάπα νὰ λανθάνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μένῃ ἀφανὴς εἰς αὐτούς. Τὸν βίον τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή » Πολλὰ καὶ μεγάλα· (σώζεται ἐν τῇ μείζονι Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Καὶ ἀπὸ μὲν τὸν βασιλέα καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος, φαίνεται, ὅτι ὁ Θεόφιλος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ παρόντος, ἀπὸ δὲ τὰ ἄλλα, ἄλλος φαίνεται οὗτος ἀπὸ ἐκεῖνον.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

λου λεγόμενα τὴν παρατηρηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου, ἥτις ἔγεινεν ἐπὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, ὅτε ἡ σελήνη ὑπὲρ φύσιν ἐσυνώδευσε μὲ τὸν ἥλιον. Καὶ λοιπὸν ἐπείσθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ ἐβαπτίσθη. Διδαχθεὶς δὲ τὰ μυστικὰ δόγματα τῆς θεολογίας παρὰ τοῦ μακαρίου Ἱεροθέου κατηξιώθη, ὡς αὐτὸς τοῦτο λέγει ὁ ἀοίδιμος, τῆς ἰδίας ἐκείνης χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ὁ Ἱερόθεος. Ὅθεν, ἐπειδὴ καὶ ὅλον τὸν νοῦν ἀνεβίβασεν ὁ θειότατος οὗτος ἱεράρχης εἰς τὰ ἄνω καὶ τὰ οὐράνια, διὰ τοῦτο φιλοσοφεῖ ὁμοῦ καὶ λογογραφεῖ περὶ οὐρανίου ἱεραρχίας τῶν ὑπερκοσμίων Ἀγγέλων, περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, περὶ θείων ὀνομάτων, περὶ καταφατικῆς καὶ ἀποφατικῆς θεολογίας, καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων οὐρανίων καὶ μυστικῶν· καὶ χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ποιμαίνει καλῶς. Ὅτε δὲ ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐκοιμήθη καὶ πρὸς τὸν Υἱὸν αὐτῆς ἐξεδήμησε, τότε καὶ ὁ μέγας οὗτος Διονύσιος παραδόξως ἐπέστη εἰς τὴν αὐτῆς κοίμησιν, ἁρπαγεὶς ἐν νεφέλῃ μετὰ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων καὶ θείων ἱεραρχῶν. [1]

Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς Ῥώμην, ἐξαπλόνων πανταχοῦ τῆς εὐσεβείας τὸ κήρυγμα. Ἀνταμώσας δὲ ἐκεῖ τὸν ἅγιον Κλήμεντα τὸν τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον, κατὰ παρακίνησιν ἐκείνου ὑπῆγεν εἰς τοὺς δυτικοὺς Γαλάτας, ἤτοι εἰς τοὺς Γάλλους, οὓς ἡ κοινὴ γλῶσσα Φρανσέζους καλεῖ, ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω μαθητάς του Ῥουστικὸν καὶ Ἐλευθέριον. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἐκεῖ ἔσπειρε τὸν λόγον τῆς πίστεως, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παρησίαν, ἤτοι εἰς τὸ Παρίσιον, τὴν νῦν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Φράνσας, καὶ κτίσας εἰς ἓν μέρος οἶκον εὐκτήριον καὶ Ἐκκλησίαν μικρὰν, ἐκεῖ εὑρίσκετο διδάσκων καὶ ἑλκύων εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ λόγια καὶ ἔργα καὶ θαύματα καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἱλαρότητα τῆς ψυχῆς του, ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Ἕλληνας ἐνδόξους καὶ ἀδόξους, καὶ αὐτοὺς τοὺς

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Διονύσιον ἔχει ἐγκώμιον θαυμασὸν Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος καὶ πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐρανίαν ὄντως καὶ θείαν. (σώζεται ἐν τοῖς τοῦ Διονυσίου σχολίοις τετυπωμένον.) Ὁμοίως καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ καὶ Παφλαγὼν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἀναβῆναι». Ἀναφέρει δὲ ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁ μέγας οὗτος Διονύσιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἔζη καὶ ἡ Κυρία Θεοτόκος, καὶ βλέπων αὐτὴν ἐθαύμασε καὶ εἶπεν, ὅτι καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἠξεύρῃ τις πρότερον, ἀπὸ μόνην τὴν σωματικὴν θεωρίαν της γνωρίζει ὅτι εἶναι Μήτηρ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ ἴδιον ἀναφέρει καὶ ὁ κατὰ πλάτος βίος του. (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων.) Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης κανόνα ὁλόκληρον καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια τῆς αὐτοῦ ἑορτῆς, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταῦτα. Λέγει δὲ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου ὁ Μιχαὴλ ἐν τῷ ἐγκωμίῳ, ὅτι τῆς Ἀποστολικῆς προεδρείας ὡς ἀληθῶς ἄξιος ἀνεδείχθη, καὶ διδάσκαλος ἦν διδασκάλων, καὶ ποιμὴν ποιμένων, καὶ Παύλῳ παραπλήσιος καὶ κορυφαῖός τις καὶ ἄλλος Ἀπόστολος. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος, Πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ὀνομάζει.

Ἐνταῦθα δὲ γενόμενος, θαυμάζω κατὰ ἀλήθειαν, πῶς ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τῆς νεοτυπώτου Ἑκατονταετηρίδος (σελ. 454) γράφει ὅτι οἱ Γάλλοι ἠπατήθησαν, καυχώμενοι ὅτι ἐγένετο πρῶτος Ἐπίσκοπος εἰς τὸ Παρίσιον ὁ Ἀρεοπαγίτης οὗτος Διονύσιος· καὶ ὅτι, οὐχὶ ξίφει ἐτελειώθη οὗτος, ἀλλὰ πυρὶ ἐν Ἀθήναις. Οὐδένα δὲ τούτων παράγει μάρτυρα. Ἡμεῖς δὲ ἀκούοντες τὸν Σύγκελλον Μιχαὴλ, νὰ λέγῃ φανερὰ, ὅτι οἱ Παρίσιοι ἦτο τότε ἡ μικροτέρα πόλις τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν αὐτῇ ὁ θεῖος οὗτος Διονύσιος ἐτελειώθη, καὶ ὅτι τὸν διὰ ξίφους καὶ οὐ τὸν διὰ πυρὸς ὑπέστη θάνατον· ὁμοίως καὶ τὸν διάκονον τοῦτον Μαυρίκιον καὶ ἄλλους τοὺς τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ Συναξάριον τούτου συγγραψαμένους, ταῦτα, λέγω, βλέποντες ἡμεῖς καὶ ἀκούοντες, τῇ παραδόσει τούτων ἐμμένομεν. Ὁμοίως ἐθαύμασα μεγάλως, ἀλλὰ καὶ ἐλυπήθην μεγάλως βλέπων τὸν αὐτὸν συγγραφέα νὰ ἐκσυρίττῃ. οἴμοι! ὡς ὑποβολεμαία, καὶ ὑστερόπλαστα, ἐν τῇ αὐτῇ ἑκατονταετηρίδι τὰ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου συγγράμματα. Καὶ ἂν δὲν εὐλαβήθη Μαξίμους, Σωφρονίους, Ἀνδρέας, Δαμασκηνοὺς, Σουίδας, Συγκέλλους, Ἀγάθωνας, Πάπας, καὶ ἄλλους πολλοὺς μερικοὺς πατέρας, οἵτινες ὡς γνήσια δέχονται τὰ ῥηθέντα τοῦ θείου Διονυσίου συγγράμματα, κἂν ἔπρεπεν ὁ εὐλογημένος νὰ εὐλαβηθῇ δύω Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὴν Ἕκτην λέγω ἥτις ἀναφέρει ῥητὸν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὴν ς' πρᾶξιν αὐτῆς, καὶ τὴν Οἰκουμενικὴν Ζ', ἥτις ἐν τῷ δ', καὶ δ', κανόνι αὐτῆς ῥητὰ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἀναφέρει καὶ αὐτὸν τὸν Διονύσιον μέγαν ὀνομάζει· ὁμοίως καὶ μίαν τοπικὴν Σύνοδον, τὴν ἐν Ῥώμῃ συναχθεῖσαν ἐπὶ Μαρτίνου κατὰ Μονοθελητῶν. Ἀλλὰ γὰρ γενηθήτωσαν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἀληθεῖς, ὡς σφάλεσθαι μὴ δυνάμεναι, πᾶς δὲ ἄνθρωπος μερικὸς, γενηθήτω ψεύστης, ὡς σφαλῆναι δυνάμενος, κἂν μυριάκις καλῆται σοφὸς καὶ φιλάσοφος (Ὅρα τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ δ', τῆς Ζ'. ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.)

Καὶ τοῦτο δὲ προστίθημι, ὅτι ὁ ῥηθεὶς συγγραφεὺς τῆς Ἑκατονταετηρίδος, εἰς πάμπολλα μέρη καὶ τοῦ Θεολογικοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς Μεταφυσικῆς του φέρει εἰς βεβαίωσιν τῶν προκειμένων αὐτῷ ὑποθέσεων ῥητὰ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου, καὶ δέχεται ταῦτα ὡς γνήσια. Ὁμοίως φέρει μαρτυρίας ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ μεταγλωττισθείσῃ ἱερᾷ Τελετουργίᾳ. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτὸς, ἄλλα μὲν ἐκεῖ γράφει, ἄλλα δὲ ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι, διὰ τοῦτο οὐδεὶς πρέπει νὰ προσέχῃ ὅλως εἰς τὸν τοιοῦτον, ὡς αὐτὸν ἑαυτῷ λαμπρῶς ἀντιφάσκοντα καὶ ἀσύμφωνον ὄντα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος.

Digitized by Google

ἐλλογίμους. Τούτων δὲ τὴν φήμην ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Δομετιανός, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει πβ΄ (82)· ἐθυμώθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν καὶ τοὺς δύω μαθητάς του Ῥουστικὸν καὶ Ἐλευθέριον, ἔξω τῆς πόλεως Παρισίου. Ἔγεινε δὲ εἰς τὸν μέγαν Διονύσιον θαῦμα γλυκύτατον ὁμοῦ καὶ ἐξαίσιον· ὅταν δηλαδὴ ὁ ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη, λαβὼν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς του, ἐπεριπάτησεν ἕως δύω μίλια τόπον, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἀπήντησεν εἰς τὸν δρόμον μίαν γυναῖκα Κατοῦλαν ὀνόματι, καὶ σταθεὶς κατὰ θείαν πρόνοιαν, ἀπέθετο αὐτὴν ὡς ἕνα θησαυρὸν εἰς τὰς παλάμας ἐκείνης.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐρρίφθησαν διὰ νὰ τὰ φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα, διὰ τοῦτο μερικοὶ χριστιανοὶ ἐπῆραν αὐτὰ κρυφίως, καὶ κατὰ τὸ παρὸν μὲν κατέκρυψαν εἰς τόπον ἀφανῆ, διὰ τὸν φόβον τῶν στρατιωτῶν, ἀφ' οὗ δὲ οἱ στρατιῶται ἀνεχώρησαν, τότε ἡ μακαρία Κατοῦλα λαβοῦσα ταῦτα ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπεθησαύρισεν αὐτὰ εἰς ἕνα οἶκον. Ὕστερον δὲ οἱ χριστιανοὶ ἔκτισαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ναὸν καὶ Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἁγίων. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος Διονύσιος μέσος κατὰ τὸ μέγεθος, λεπτὸς, λευκὸς μὲν κατὰ τὸ χρῶμα, ὀλίγον δὲ κίτρινος, ὀλίγον κοντὸς εἰς τὴν μύτην, δασὺς τὰ ὀφρύδια. Βαθυλοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, μεγάλα τὰ ὦτα. Λευκὰ μὲν ἔχων μαλλία μακρὰ δὲ, ὁμοίως καὶ τὰ γένεια ἔχων μακρὰ μὲν μετρίως, ἀραιὰ δέ. Ἦτον ὀλίγον προκοίλης, καὶ μακροδάκτυλος εἰς τὰ χέρια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα τὸν ἑλληνικὸν λόγον ὃν ἔχει Γεώργιος ὁ Κύπριος πρὸς τὸν ἅγιον Διονύσιον.) [1]

Ἐπειδὴ δὲ τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ θεῖος οὗτος Διονύσιος εἰς τὴν πρὸς Δημόφιλον τὸν θεραπευτὴν, ἤτοι μοναχὸν, ἐπιστολὴν, εἶναι κατανυκτικὸν, διότι διδάσκει, πόσην φιλανθρωπίαν δείχνει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς· διὰ τοῦτο ὠφέλιμον πρᾶγμα θέλει εἶναι, νὰ διηγηθῶμεν τοῦτο ἐδῶ. Λέγει λοιπὸν οὕτως εἰς τὸν Δημόφιλον ὁ θεῖος Πατήρ.

Ὅτε ἐγὼ, λέγει, ὑπῆγα εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, μὲ ἐφιλοξένησεν ὁ ἱερὸς Κάρπος, [1] (οὗτος δὲ ἦτον εἷς ἐκ τῶν ἀποστόλων, οἵτινες κοινῶς καλοῦνται Ἑβδομήκοντα) ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ ἄλλος ἦτον τότε παρόμοιος, ἦτον ὅμως καὶ αὐτὸς ἀνὴρ ἐπιτηδειότατος εἰς θεωρίαν Θεοῦ, διὰ τὴν πολλὴν καθαρότητα τοῦ νοὸς αὐτοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ τρισμακάριος ποτὲ δὲν ἐπεχείρει νὰ τελειώσῃ τὴν ἱερουργίαν τῶν θείων μυστηρίων, ἀνίσως πρότερον κατὰ τὰς προτελείους εὐχὰς ἤγουν ὅταν πρὸ τῆς ἱερουργίας παρεκάλει νὰ μεταλάβῃ ἀκατακρίτως τὰ θεῖα μυστήρια, δὲν ἱερούργει, λέγω, οὗτος, ἀνίσως πρότερον δὲν ἔβλεπεν ὁράσίν τινα θείαν καὶ ἱεράν. Ἔλεγε λοιπὸν ὁ ἱερὸς Κάρπος, ὅτι εἷς ἄπιστος Ἕλλην τὸν ἐλύπησεν· ἡ λύπη του δὲ ἦτον, διότι ἐκεῖνος ἐπλάνησεν ἕνα χριστιανὸν, καὶ τὸν ἔκαμεν Ἕλληνα. Καθ' ὃν καιρὸν λοιπὸν ἔπρεπεν, ὅτε ἀκόμη ἐτελοῦντο αἱ ἱλάριαι ἡμέραι ἐκείνου τοῦ ἑλληνίσαντος χριστιανοῦ, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἕλληνες ἔχαιρον καὶ ἐθυσίαζον εἰς τοὺς θεούς των, ὅτι ἔκαμαν Ἕλληνα ἕνα χριστιανόν. Εἰς καιρὸν, λέγω, καθ' ὃν ἔπρεπεν ὁ θεῖος Κάρπος νὰ παρακαλέσῃ ἀγαθοπρεπῶς τὸν Θεὸν καὶ διὰ τοὺς δύω, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν μὲν Χριστιανὸν νὰ ἐπιστρέψῃ, τὸν δ' Ἕλληνα νὰ νικήσῃ, καὶ οὕτω νὰ ἀναβιβάσῃ καὶ τοὺς δύω εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν· ἐκεῖνος ὅμως, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἔκαμε τότε ἓν πρᾶγμα, ὅπερ πρότερον δὲν τὸ ἔπαθεν.

Διότι αὐτὸς, σταλάξας, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ψυχήν του πολλὴν ἔχθραν καὶ πικρίαν κατ' ἐκείνων τῶν ταλαιπώρων, ἐκοιμήθη μὲν οὕτω κακῶς, διότι ἔτυχε νὰ ἦναι ἑσπέρα ὅτε ἐλυπήθη, ἐπειδὴ δὲ ἐσυνείθιζε νὰ σηκόνεται κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεὸν, ἐσηκώθη καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην κατὰ τὴν συνήθειάν του· ἱστάμενος ὅμως εἰς τὴν προσευχὴν, ἐλυπεῖτο σὺ καλῶς καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζῶσιν ἄνθρωποι ἄθεοι καὶ Ἕλληνες, καὶ νὰ διαστρέφωσι τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας. Καὶ ταῦτα λέγων, παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ ῥίψῃ κεραυνὸν, διὰ νὰ κόψῃ χωρὶς ἔλεος καὶ τῶν δύω τὰς ζωάς. Ἅμα δὲ ὡς εἶπε

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Διονύσιος καὶ ὁ Τιμόθεος καὶ Ὀνήσιμος ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ ϙς΄. (96) ἔτει ἐπὶ Δομετιανοῦ. Τοῦτον δὲ τὸν Διονύσιον, διεδέχθη ἢ τότε, ἢ μετὰ ὀλίγους χρόνους, Πούπλιος ὁ Ἀθηνῶν, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Μαρτίου. Τὸ μαρτύριον τοῦ Διονυσίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή « Πάλαι μὲν ἐν τύποις· » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὁ Κάρπος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Μαΐου. Καὶ ὅρα τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

Digitized by Google

ταῦτα, τοῦ ἐφάνη, ἔλεγεν, ὅτι εἶδεν αἰφνιδίως τὸν οἶκον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπροσηύχετο, ὅτι ἐσείσθη πρότερον ὅλος, καὶ ἔπειτα ἐσχίσθη εἰς δύω μέρη, ἀπὸ τὴν στέγην ἕως κάτω. Τοῦ ἐφάνη δὲ καὶ ὅτι ὁ οὐρανὸς ἤνοιξεν· ἐπάνω δὲ εἰς τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ εἶδε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ ἀπείρων Ἀγγέλων, οἵτινες παρίσταντο ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν εἴδει ἀνθρώπων. Ταῦτα δὲ ἄνωθεν βλέπων ὁ Κάρπος, ἐθαύμαζεν. Ἔπειτα κύψας κάτω, εἶδεν, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου ἐσχίσθη, καὶ ἔγεινεν ἓν χάσμα σκοτεινὸν καὶ βαθύτατον. Εἰς δὲ τὸ στόμα τοῦ χάσματος εἶδε τοὺς δύω ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐκαταρᾶτο, ὅτι ἔστεκαν εἰς αὐτὸ τραμασμένοι, ἐλεεινοί, καὶ πλησιάζοντες νὰ πέσουν μέσα εἰς τὸ χάσμα ἀπὸ τὸν τρόμον καὶ ἀστασίαν τῶν ποδῶν των.

Κάτω δὲ ἀπὸ τὸ χάσμα ἔβλεπε νὰ ἀναβαίνωσιν ὀφίδια, τὰ ὁποῖα ἔρποντα μεταξὺ τῶν ποδῶν ἐκείνων τῶν τρισαθλίων, ποτὲ μὲν ἐσύριζον, φοβερίζοντα καὶ ἕλκοντα αὐτούς· ποτὲ δὲ, ἐδάγκανον αὐτοὺς μὲ τοὺς ὀδόντας των καὶ τοὺς ἐκτύπων μὲ τας οὐράς των, καὶ παντοίῳ τρόπῳ ἐπεχείρουν νὰ τοὺς ρίψωσι μέσα εἰς τὸ ἄπειρον βάθος ἐκεῖνο, κινοῦντα, σπρώχνοντα, καὶ κτυπῶντα αὐτούς· ὅθεν ἐφαίνοντο οἱ τάλανες, ὅτι ἔμελλον ἐξάπαντος νὰ πέσωσι μέσα, θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες, ἀπὸ τὸ κακὸν βιαζόμενοι. Ταῦτα δὲ βλέπων ὁ ἱερὸς Κάρπος, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ πλέον ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καθήμενον Δεσπότην Χριστὸν, ἀλλὰ ἐλυπεῖτο καὶ ἐταράττετο, διατί ἐκεῖνοι δὲν ἔπιπτον εἰς τὸ χάσμα μίαν ὥραν πρότερον· ὅθεν καὶ πολλάκις ἐπεχείρησε καὶ αὐτὸς νὰ τοὺς ρίψῃ· ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς, ἐλυπεῖτο καὶ τοὺς ἐκαταρᾶτο.

Ὕστερον δὲ, μόλις καὶ μετὰ βίας ἀνανεύσας εἰς τὰ ἄνω, εἶδε μὲν πάλιν τὸν οὐρανὸν, καθὼς καὶ πρότερον τὸν εἶδεν, εἶδεν ὅμως ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σπλαγχνισθεὶς εἰς τὸν κίνδυνον ἐκείνων τῶν ἀθλίων, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ κατέβη, καὶ προσερχόμενος πλησίον αὐτῶν, τοὺς ἔδιδε χεῖρα βοηθείας, συνεβοήθουν δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ θεῖοι Ἄγγελοι, καὶ ἐπίαναν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ μὲν τὸν ἕνα, οἱ δὲ τὸν ἄλλον. Τότε βλέπει ὁ Κάρπος τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἔχων ἐξηπλωμένην τὴν χεῖρα, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κτύπα λοιπὸν κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος καὶ πάλιν καὶ πολλάκις νὰ πάθω, διὰ νὰ σωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Καὶ ἀγαπητὸν εἶναι εἰς ἐμὲ, ἀνίσως ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἁμαρτάνωσιν· ἤτοι ἀνίσως δὲν ἤθελον μὲ σταυρόνει ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἁμαρτάνωσι καὶ νὰ κολάζωνται βαρυτέρως, ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάθω πάλιν καὶ νὰ ἀποθάνω δι' αὐτούς, (ὡς ἑρμηνεύει ὁ Παχυμέρης). Πλὴν στοχάσου, ἀνίσως καὶ εἶναι συμφέρον εἰς σὲ νὰ ἀλλάξῃς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγαθῶν Ἀγγέλων συντροφίαν, μὲ τὴν παντοτεινὴν συντροφίαν τῶν ὄφεων καὶ τῶν δαιμόνων. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἀνωτέρω δύω μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ΡΟΥΣΤΙΚΟΣ καὶ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ἐλευθέριον καὶ Ῥουστικὸν τὸ ξίφος,
» Ἐλευθέρους τίθησι γῆς καὶ γηΐνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Κτίστη σέβας δοὺς Θεόκτιστος οὐ κτίσει,
» Χαίρων κεφαλῆς τὴν ἀφαίρεσιν φέρει.

Μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὀκτὼ μαρτύρων.

» Διονύσιος σὺν συνάθλων ὀκτάδι,
» Ζόφου μεταστὰς φωτὸς οἰκεῖ χωρίον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλεριανοῦ καὶ Γαληνίνου τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνδ (254)· παρασταθεὶς δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος Αἰμιλιανοῦ, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐξορίζεται. Ἔπειτα δένεται μὲ δεσμὰ καὶ λιθοβολεῖται· ἔπαθε δὲ περισσότερα βάσανα, ἀφ' ὅσα ἔπαθε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου εἰς τὴν Λιβύην. Κλεισθεὶς δὲ μέσα εἰς ἕνα τόπον ξη-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα Κάρολος Σίμπλης ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς, διὰ ληγάτου (ἤτοι κληρονομίας) ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἐρρῖκον τὸν Ἰξευτὴν, τὴν τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου χεῖρα, κεκοσμημένην μὲ χρυσίον καὶ πολυτίμους λίθους, ὡς ἐνέχυρον παντοτεινῆς συμφωνίας, καὶ ἀμοιβαίας κατὰ Θεὸν ἀγάπης. Ὁ δὲ Ἐρρῖκος εὐχαρίστως ὑποδεξάμενος τὸ θεῖον δῶρον, προσέπεσε καὶ κατεφίλησε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μὲ ἄκραν εὐλάβειαν ἐτίμησεν αὐτό. Τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ μόνη παραμυθία τῶν τὴν Γαλλίαν οἰκούντων· ὅθεν ὁ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ῥηθέντος Ἐρρίκου πρέσβυς δεινολογεῖται, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου μετετέθη ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, κακὰ αὐτὴ ἔπαθε, καὶ μὲ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ μὲ τοὺς ξένους. (Ὅρα σελ. 362 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετίου.) Ἡ χαριτόβρυτος δὲ τοῦ ἁγίου τούτου κάρα σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, ἀφιερωθεῖσα διὰ χρυσοβούλλου βασιλικοῦ, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

Digitized by Google

ρὸν καὶ ἄνυδρον, ὅπου μὲ τὸν Φαῦστον, Γάϊον, Πέτρον, Παῦλον, καὶ μὲ ἄλλους τέσσαρας, εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων δώδεκα, ἐτελειώθη ἐν τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως μετ' ἐκείνων. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΑΓΕΝΗΣ [2] *πυρὶ τελειοῦται.*

» Ὡς ἦλθεν ἐν χρῷ τῆς πυρᾶς Θεαγένης,
» Εἰσῆλθεν αὐτὴν οὐ ταραχθεὶς τῇ θέᾳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ *λίθοις τελειοῦται.*

» Ἅπαξ ἐλεύσθην καὶ Θεότεκνος λέγει,
» Ὡς Παῦλος εἶπε πρὸς Κορινθίους γράφων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ Χοζεβίτης, ἐπίσκοπος Καισαρείας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ῥυσθεὶς ἀπείρων πειρατηρίων βίου,
» Ἰωάννης ἄπειρα λήψεται γέρα.

† Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου, υἱὸς γονέων μεγάλων καὶ περιφανῶν. Λαβὼν δὲ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ἀπὸ τὸν πάππον αὐτοῦ, μοναχὸν ὄντα, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδέχετο τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην σύνοδον τὴν ἐν Χαλκηδόνι, ἀλλ' ἐχώριζεν ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, διὰ τοῦτο θέλων διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐμποδίζετο νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτόν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν εἰς τὸ ὄνειρόν του λέγουσαν ταῦτα, Ὅτι οἱ μὴ κοινωνοῦντες μὲ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ προσκυνήσουν τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἐξυπνήσας λοιπὸν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐδιωρθώθη. Ἐπανελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὸν γέροντα καὶ πάππον του, καὶ πάλιν ἀποχαιρετίσας αὐτὸν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ εὑρὼν ἓν μικρότατον σπήλαιον εἰς ἕνα δύσβατον καὶ κρημνώδη τόπον, ὀνομαζόμενον Χοζεβᾶν, κατῴκησεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐτρέφετο ἀπὸ τὰς ἄκρας τῶν δένδρων τοῦ τόπου ἐκείνου. Τοῦτον δὲ ὁ Θεὸς θέλων νὰ δοξάσῃ, ἐφανέρωσεν αὐτὸν τοιουτοτρόπως.

Ἦτον εἷς ἀσκητὴς μεγάλος εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, Ἀνανίας ὀνόματι, εἰς τοῦτον ἐφέρθη μίαν φορὰν ἑνὸς πλουσίου υἱὸς, ἐνοχλούμενος ἀπὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, τὸν ὁποῖον δὲν ἐδέχθη ὁ ὅσιος διὰ τὴν πολλήν του ταπείνωσιν, ἀλλὰ παρεκίνησε τοὺς φέροντας τὸν νέον, νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὸν ἐσώτερον τόπον πρὸς τοῦτον τὸν Αἰγύπτιον Ἰωάννην, ἵνα ἰατρεύσῃ αὐτόν. Καὶ λοιπὸν ἐκεῖνοι εὑρόντες τὸν Ἰωάννην, ἐφανέρωσαν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆγαν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ ἅγιος, πρῶτον μὲν, δὲν ἐπείθετο νὰ προσευχηθῇ διὰ τὸν νέον· ὕστερον ὅμως βιασθεὶς, ἐπροσευχήθη. Ἔπειτα στραφεὶς, λέγει πρὸς τὸ δαιμόνιον, ἐν τῷ ὀνόματι Χριστοῦ, ἀκάθαρτον πνεῦμα, δὲν σὲ προστάζω ἐγὼ, ἀλλὰ σὲ προστάζει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀνανίας, νὰ ἐκβῇς ἀπὸ τὸν νέον τοῦτον. Ταῦτα ὡς ἤκουσε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, ἐκβῆκε παρευθύς· ὁ δὲ νέος ἔγεινεν ὑγιής.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἔκαμε περιβόητον τὸν ὅσιον εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐχειροτονήθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, Καισαρείας ἐπίσκοπος. Ἀπὸ τὰς φροντίδας ὅμως τοῦ ἀξιώματος, μὴ δυνάμενος νὰ μεταχειρίζεται τὴν ἐρημικὴν καὶ ἡσύχιον ζωήν· διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον. Ἀλλ' οὐδὲ τότε ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλούς· διότι γεωργός τις ἔχων ἓν παιδίον μικρότατον ἐνοχλούμενον ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἔβαλεν αὐτὸ ἐντὸς σπειρίδος (ζιμπιλίου), καὶ σκεπάσας αὐτὸ ἄνωθεν μὲ χορτάρια, ἀπέθεσεν αὐτὸ πλησίον τῆς παραθυρίδος τοῦ ἁγίου καὶ ἔφυγεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν, ἤκουσεν ὁ ἅγιος· σηκωθεὶς δὲ καὶ ἰδὼν αὐτὸ, ἐγνώρισε παρευθὺς τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον εἰς αὐτὸ ἐκατοίκει· ὅθεν διὰ προσευχῆς του διώξας τὸ δαιμόνιον, ἐποίησε τὸ παιδίον ὑγιές· πλὴν τὸ διωχθὲν δαιμόνιον δὲν ἡσύχασεν, ἀλλὰ ἐσχηματίσθη εἰς μορφὴν ἀνθρώπου, καὶ εὑρὸν τὸν ὅσιον ἐπάνω εἰς ἕνα κρημνώδη καὶ δύσβατον τόπον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τάχα ζητῶν εὐλογίαν· ὁ δὲ ὅσιος ἐξεπλάγη διὰ τὴν αἰφνιδίαν αὐτὴν θεωρίαν· ὅθεν ἐπειδὴ παρεπάτησαν καὶ ἐμπερδεύθησαν οἱ πόδες του, ἔπεσε κάτω εἰς τὸ βάθος τοῦ κρημνοῦ· εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίασεν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι. Ἀλλὰ πάλιν ὁ φθονερὸς, καὶ ἄλλον πειρασμὸν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐκίνησεν· ἐσήκωσε κατ' αὐτοῦ ἕνα φονέα καὶ λῃστήν, ὁ ὁποῖος, ποτὲ μὲν ἔδερνε τὸν ὅσιον, ποτὲ δὲ ἔπερνε τὸ φόρεμά του· ἄλλοτε

---

[1] Ὁ Διφνίσιος οὗτος εἶναι ὁ Ἀλεξανδρείας, περὶ οὗ ὅρα ἔμπροσθεν εἰς τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν ἁγίων μαρτύρων, Φαύστου, Γαΐου, Εὐσεβίου, καὶ Χαιρήμονος τῶν διακόνων.

[2] Ἐν ἄλλῳ δὲ Συναξαριστῇ γράφεται, Θεογένης.

Digitized by Google

δὲ, καὶ τὴν καλύβην του ἔκαιεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ταῦτα δὲ πάσχων ὁ ἅγιος, τοῦτο μόνον ἔλεγεν εἰς ἑαυτὸν, καθὼς ὁ ἴδιος ὕστερον τὸ ἐδιηγήθη, ὦ Κύριε, εἰ μὲν εἶναι ἀρεστὰ αὐτὰ εἰς σὲ, εὐχαριστῶ σοι. Ὅθεν ἤκουσεν αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ὁ Ὕψιστος, καὶ ἀπὸ τὸν πειρασμὸν αὐτὸν τὸν ἐλύτρωσε, διότι πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ἐξουσιαστὴν ὁ κλέπτης ἐκεῖνος, ἐθανατώθη. Καὶ ἀπὸ τότε ἔλαβεν ὁ ἅγιος ὄχι ὀλίγην ἄνεσιν. Πλὴν δὲν ἔπαυσε τελείως ὁ δόλιος διάβολος ἀπὸ τὸ νὰ σκάπτῃ λάκκους εἰς τὸν ὅσιον. Διότι μίαν φορὰν ἐρχόμενος ὁ ἅγιος εἰς ἐπίσκεψιν τινῶν ἀδελφῶν, ἀπήντησε κατὰ πάροδον μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία λογισμὸν αἰσχρὸν ὑπὸ τοῦ Διαβόλου δεξαμένη εἰς τὴν καρδίαν της, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, καὶ παρεκάλει αὐτὸν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ αὐτὴν, νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸ σπήλαιόν του, τάχα διὰ νὰ λάβῃ εὐλογίαν καὶ ἁγιασμόν. Καθὼς λοιπὸν ὁ ἅγιος ἐσυγκατένευσε, καὶ τὴν ἐδέχθη, εὐθὺς ἡ μιαρὰ ἐκείνη καὶ ἀκόλαστος κλείσασα τὴν θύραν, ἐξεγύμνονεν ὅλα τὰ μέλη της, καὶ ἔπραττεν ἡ ἀδιάντροπος ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὔτε πρέπει νὰ εἰπῇ τις διὰ λόγου, σπουδάζουσα διὰ νὰ μολύνῃ τὸν ἀμόλυντον. Ἀλλ' ὁ ἀνίκητος καὶ ἀδαμάντινος τοῦ Χριστοῦ δοῦλος, εὐθὺς ἀποβαλὼν τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ διαβόλου, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν καλύβην του ἀβλαβής.

Μίαν φορὰν ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης διὰ ἕνα περιβόητον ἀσκητὴν, Μαρκιανὸν ὀνομαζόμενον, ἐπόθει μὲν νὰ τὸν ἰδῇ· ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸς ἑαυτὸν ἔβαλεν ὑποκάτω εἰς δεσμὸν, νὰ μὴ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του, καὶ ἂν ἤθελε τοῦ ἀκολουθήσῃ ἀνάγκη μεγάλη καὶ ἀπαραίτητος· διὰ τοῦτο δὲν εὐχαριστεῖτο νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν αὐτὸν καὶ νὰ ἐκβῇ. Ἀλλ' ἡ παντέφορος τοῦ Θεοῦ πρόνοια, τί οἰκονόμησεν; Ἄγγελος Κυρίου λαβὼν τὸν Μαρκιανὸν ἀπὸ τὸ κελλίον του, καὶ φέρων αὐτὸν μετάρσιον εἰς τὸν ἀέρα, ἡσυχα καὶ χωρὶς κρότον, τὸν ἔστησεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ μακαρίου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶδον καὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους οἱ ὅσιοι, καὶ ἐχόρτασαν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ὁμιλίαν, ἣν ἐποίησαν μεταξύ των· τελευταῖον, εἶπεν ὁ θεῖος Ἰωάννης, δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ, ὅς τις μὲ ἠξίωσε νὰ ἴδω τὸν ποθεινότατόν μου Μαρκιανόν. Εὐθὺς δὲ μετὰ τὰ λόγια ταῦτα, ἡρπάγη πάλιν ὑπὸ ἀγγέλου ὁ θεῖος Μαρκιανὸς ἔμπροσθεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐφέρθη εἰς τὸ κελλίον του.

Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἔβαλεν εἰς διαφόρους λογισμοὺς τὸν ὅσιον Ἰωάννην μήπως τάχα ἦτον φάντασμα διαβολικὸν τὸ γενόμενον· ὅθεν διστάζων καὶ παλαίων μὲ τοὺς λογισμοὺς, ἔλυσε τὸν δεσμὸν τὸν ὁποῖον εἶχε, καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ κελλίον τοῦ Μαρκιανοῦ, εὑρῆκεν ἐκεῖνον ἐν τῇ ὁδῷ. Χαιρετίσας λοιπὸν αὐτὸν καὶ ἀκούσας νὰ τὸν καλῇ ἐξ ὀνόματος, ἐπληροφορήθη ἀκριβέστατα τὸν πρότερον δι' ἀγγέλου γενόμενον παράδοξον τρόπον τῆς ἐκείνου ἐλεύσεως. Ὅθεν χαιρετίσας πάλιν αὐτὸν, καὶ ἀντιχαιρετισθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐπέστρεψε χαίρων εἰς τὸ σπήλαιόν του.

Καὶ τί πρέπει νὰ πολυλογῶ; οὗτος ὁ θεῖος Ἰωάννης δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε· νοσήματα ἀνιάτρευτα ἐθεράπευσε· νερὰ εἰς διαφόρους τόπους ἀνέβλυσε· βροχὰς ἐξ οὐρανοῦ διὰ μέσου τῆς προσευχῆς του πολλάκις κατέφερε. Καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα διὰ μέσου αὐτοῦ ἐποίησεν ὁ Θεός. Ὅθεν ὡς φωστὴρ ἐν ἀσκήσει καὶ θαύμασιν ἐπὶ τῆς γῆς διαλάμψας, ἐν γήρᾳ καλῷ ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ ἐν εἰρήνῃ τῷ Κυρίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ παρέθετο.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ἁγίου ΙΕΡΟΘΕΟΥ Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.

» Ἱερόθεος ἱερώθη σοι πάλαι,
» Νῦν δ' αὖ μεταστὰς καὶ συνήφθη σοι Λόγε.
»Ἠοῖ (ἤτοι τῇ ἡμέρᾳ) σῆμα κάλυψε τετάρτῃ Ἱερόθειον.

† Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, εἷς τῶν ἐννέα βουλευτῶν τοῦ ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ κριτηρίου καθὼς ἦτον καὶ ὁ θεῖος Διονύσιος ὁ μαθητής του. Προκατηχηθεὶς δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ βαπτισθεὶς, χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. Αὐτὸς δὲ πάλιν μυσταγωγεῖ τελειότερον τὰ περὶ Χριστοῦ δόγματα τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον. Οὗτος ὁ μακάριος παρεγένετο εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου διὰ νεφέλης μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἰσαποστόλων Ἱεραρχῶν· καὶ ἦτον ἔξαρχος μετὰ τοὺς Ἀποστόλους τῶν θείων ὑμνῳδιῶν, ὅλος ἐκδημῶν, ὅλος ἐξιστάμενος ἑαυτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑμνούμενα κοινωνίαν πάσχων· διὸ καὶ ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸν ἤκουον καὶ τὸν ἔβλεπον καὶ τὸν ἤξευρον πρότερον καὶ δὲν τὸν ἤξευρον, ἐκρίνετο ὅτι εἶναι θεόληπτος, καὶ θεῖος ὑμνολόγος. Κα-

Digitized by Google

θὼς ταῦτα λέγει αὐτολεξεὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ μέγας Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐν τῷ γ' κεφαλαίῳ περὶ θείων ὀνομάτων. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ εὐφράνας τὸν Θεὸν μὲ τὴν θεάρεστον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ τὰ κατορθώματα, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ *Καπιτωλίων (ἢ Καπιτωλίας)*[2] *ξίφει τελειοῦται.*

» Εὔθηκτος ὢν μάχαιρα Πνεύματος Πέτρος,
» Τὸ τοῦ ξίφους εὔθηκτον οὐκ ἐδειλία.

Οὗτος ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καπιτωλίων, σοφὸς πολλὰ, καὶ διαφέρων ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ σύνεσιν. Λαβὼν δὲ πρότερον γυναῖκα μὲ γάμον, καὶ γεννήσας τρία παιδία, ὕστερον ἔγεινε μοναχός· ἐτιμήθη δὲ βιαίως καὶ μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα τῆς μητροπόλεως Βόστρων.[3] Εἶτα διαβάλλεται εἰς τὸν Ἐθνάρχην τῶν Ἀγαρηνῶν, ὅτι ἦτο διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ φανερώτερα καὶ γενναιότερα ἐλάλησε περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἔμπροσθεν τοῦ ἐθνάρχου, διὰ τοῦτο κόπτουσι τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τοὺς δύω πόδας του· ἔπειτα ἐκβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ καρφόνουσιν αὐτὸν εἰς τὸν σταυρόν. Καὶ τελευταῖον τὸν ἀποκεφαλίζουσι. Τὸ δὲ μαρτυρικὸν αὐτοῦ σῶμα καυθὲν διὰ πυρὸς, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ *καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς* ΒΕΡΙΝΗΣ *καὶ* ΠΡΟΣΔΟΚΗΣ[4]

» Τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα ῥύμμα τρεῖς κόραι,
» Βιωτικῶν ἔχουσιν ἀγνοημάτων.

Αὗται αἱ ἅγιαι, τρωθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλον καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἔρωτα, ἄφησαν οἰκίας καὶ συγγενεῖς, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν Ἔδεσσαν. Εἰς καιρὸν δὲ καθ' ὃν διέτριβον ἐκεῖ, ἰδοὺ αἰφνιδίως ἔρχεται ὁ ἀνὴρ τῆς Βερνίκης καὶ ὁ πατήρ της, ἕλληνες ὄντες, ὁμοῦ μὲ ἄλλους στρατιώτας. Πιασθεῖσαι λοιπὸν ὑπ' αὐτῶν αἱ ἅγιαι, ὑπῆγον εἰς τὴν Ἱεράπολιν, παρὰ τὴν ὁποίαν ῥέει εἷς ποταμός· ὅθεν ὅτε οἱ στρατιῶται ἔτρωγον καὶ ἐμέθυον, αἱ ἅγιαι αὗται χρυφίως φεύγουσαι καὶ προσευξάμεναι εἰς τὸν Θεὸν, ἐμβῆκαν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἀφῆκαν ἑαυτὰς εἰς τὰ ῥεύματα τοῦ ποταμοῦ. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν αἱ μακάριαι διὰ τοῦ πνιγμοῦ τοῦ ὕδατος.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΥΔΑΚΤΟΥ, *καὶ* ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ *τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ.*

Εἰς τὸν Αὔδακτον.

» Ξίφει θανὼν Αὔδακτε μάρτυς Κυρίου,
» Σὺν μάρτυσι ζῇς καὶ Θεὸν ζῶντα βλέπεις.

Εἰς τὴν Καλλισθένην.

» Χριστοῦ θεωρεῖ κάλλος ἡ Καλλισθένη,
» Οὗπερ τὸ θεῖον εἶχεν εἰς σκέπην σθένος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἔφεσον· ἐτιμήθη δὲ παρὰ τοῦ Μαξιμίνου, καὶ ἔγεινε δοὺξ δουκῶν καὶ ἔπαρχος ἐν ἔτει σλε' (235), διότι ὑπε-

---

[1] Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἱερόθεον ἔπλεξεν ἐγκώμιον γλαφυρὸν ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδινὸς, ὅπερ εὑρίσκεται ἀνέκδοτον ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς τῆς μεγίστης Λαύρας, τοῦ Κοινοβίου τῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου μονῆς, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἱερόθεον ἐπαινέσομαι τὸν ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, δίκαιον γάρ. » Συνέθετο δὲ καὶ ἡ ἐμὴ εὐτέλεια τροπάριά τινα διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὴν μνήμην αὐτοῦ.

[2] Ἡ Καπιτωλία κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Σουβέτε, πόλις τῆς Δαμασκοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν δείκνυται ὁ τάφος τοῦ Ἰώβ.

[3] Ἡ Βόστρα εἶναι μητρόπολις τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ἔχουσα θρόνον Μητροπολίτου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων. Πρότερον δὲ ἦτον ὑπὸ τὸν Ἀντιοχείας. Κοινῶς αὕτη λέγεται Βουσσερὲθ κατὰ τὸν Μελέτιον.

[4] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει ἐγκώμιον πλατὺ εἰς τὰς τρεῖς γυναῖκας ταύτας ἐν τῷ ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως. Βερνίκην δὲ γράφει ταύτην, καὶ οὐχὶ Βερίνην, ὡς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ, ὄχι ὅτι αἱ θυγατέρες τῆς Δομνίνης ἐπνίγησαν μόναι εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλ' ὅτι ἡ μήτηρ αὐτῶν Δομνίνα τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸν ποταμὸν, διότι ἐφοβήθη μήπως οἱ στρατιῶται φθείρουσι τὴν παρθενίαν τῶν θυγατέρων της. Ὅθεν ἐκεῖναι μὲν, ὑπήκουσαν εἰς τὴν μητέραν των, ἡ δὲ μήτηρ λαβοῦσα αὐτὰς, τὴν μίαν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, καὶ τὴν ἄλλην, ἀπὸ τὴν ἄλλην, τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκείνας κατεβυθίσθη καὶ αὐτή. Ἄφησαν δὲ ἔξω τοῦ ποταμοῦ τὰ ὑποδήματά των, ἵνα γνωρισθῇ, ὅτι κρυφίως ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἔφυγον καὶ ἐπνίγησαν, καὶ ὄχι μὲ τὴν εἴδησιν ἐκείνων· ἵνα μὴ κακοπαθήσωσιν ὕστερον ἀπὸ τὸν κριτὴν ὅστις τοὺς ἔστειλεν. Ἐπαινεῖ λοιπὸν ὁ Χρυσορρήμων, τὴν μὲν μητέρα, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν ἔδειξε, νὰ νικήσῃ τὸν πόθον τῆς φύσεως, καὶ νὰ θανατώσῃ μόνη τὰ γεννήματα τῆς κοιλίας της· τὰς δὲ θυγατέρας, διὰ τὴν μεγάλην ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν, ἣν ἔδειξαν, εἰς τὸ νὰ στέρξωσι νὰ πνιγῶσιν ὑπὸ τῆς μητρός των.

Digitized by Google

ρέβαλλε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ φρόνησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Μαξιμῖνος ἐζήτησε τὴν θυγατέρα του Καλλισθένην, διὰ νὰ τὴν λάβῃ γυναῖκα εἰς γάμον, ὁ δὲ Αὔδακτος δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ εἰς ἐκεῖνον, ὄντα ἀλλότριον τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, τούτου χάριν διήρπασαν τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς Μελιτινὴν, ὅπου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν. Ἡ δὲ θυγάτηρ του Καλλισθένη, κουρεύσασα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς της, καὶ ἀνδρικὰ φορέματα ἐνδυθεῖσα, ἐκρύπτετο εἰς τὴν Νικομήδειαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀκτὼ χρόνους, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θράκην πλησίον μιᾶς γυναικὸς, τῆς ὁποίας ἡ θυγάτηρ εἶχε βεβλαμμένους τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅθεν ἰατρεύσασα αὐτὴν, ἐζητεῖτο ἀπὸ τοὺς γονεῖς της νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα τὴν ἰατρευθεῖσαν θυγατέρα των, διὰ τὴν χάριν τῆς ἰατρείας· ἀλλ' ἡ μακαρία ὡμολόγησε τὰ εἰς αὐτὴν συμβάντα, ὅτι εἶναι γυνὴ, καὶ κάμνουσα αὐτοὺς νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν, ἀνεχώρησεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Μαξιμῖνος ἐθανατώθη, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας ὁ Λικίνιος ἐν ἔτει τιβ' (312). Ὅθεν ἡ Καλλισθένη ἐνεφανίσθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Λικινίου Κωνσταντίαν ὀνόματι, ἥτις ἦτο χριστιανὴ, καὶ ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἐκείνη δὲ ἐδέχθη εὐμενῶς τὴν Καλλισθένην, καὶ κατέστησεν αὐτὴν ὡς μητέρα τοῦ υἱοῦ της. Καὶ οὕτω διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ, ὄχι μόνον ἐπῆρεν ὀπίσω ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός της, τὴν ὁποίαν εἶχε κυριεύσει πρότερον ὁ Μαξιμῖνος, ὡς εἴπομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἀοιδίμου πατρός της Αὐδάκτου μεταφέρει ἀπὸ τὴν Μελιτινὴν εἰς τὴν Ἔφεσον. Καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ κτίσασα, ἀπεθησαύρισε τὸ ἅγιόν του λείψανον ἐν αὐτῷ. Ἀποστολικῶς λοιπὸν ἡ ἁγία διανύσασα τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαΐου μηνός.)

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΜΜΟΥΝ ὁ Αἰγύπτιος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀσκήσεως διῆλθε τὴν στενὴν τρίβον,
» Ἀμοῦν ὁ θεῖος καὶ τρυφῆς εὗρε πλάτος.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, ὀρφανὸς δὲ γενόμενος, ἀφοῦ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν θεῖόν του νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα. Τούτου δὲ γενομένου, συνεφώνησε μετὰ τῆς γυναικός του, ἵνα φυλάξωσι παρθενίαν. Ἐδούλευε δὲ πάντοτε εἰς τὸν Βαλσαμῶνα, (ἤτοι εἰς τὸν κῆπον ὅπου εἶχε τὸ Ἐκλεκτὸν χόρτον τοῦ καλουμένου ὁποβαλσάμου[1]) τὸ ὁποῖον ἔργον ἐπροξένει εἰς αὐτὸν πολλοὺς κόπους καὶ μόχθους. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους δεκαοκτὼ, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θαυμασθεὶς διὰ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του εἰς πολλοὺς ἐγίνετο ὠφελείας ὑπόθεσις, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν θεοφιλῆ βίον του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πολλὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἐποίει. Τούτου τοῦ ἁγίου τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἶδεν ὁ μέγας Ἀντώνιος ἀναφερομένην εἰς οὐρανοὺς ὑπὸ ἁγίων Ἀγγέλων.[2]

---

[1] Περὶ τοῦ ὁποβαλσάμου τούτου ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ ἐκεῖ πρώτου Συναξαρίου.

(Κατὰ τὸ Μηναῖον τοῦ Β. Κουτλουμουσιανοῦ Βαλσαμών ἐστιν ὄνομα περιεκτικὸν, δηλοῦν τόπον ἢ κῆπον, περιέχοντα φυτὰ τοῦ βαλσάμου, ὅπερ καὶ βάλσαμος λέγεται θηλυκῶς, ἥτις κατὰ τὸν Παλλάδιον δίκην ἀμπέλου φυτεύεται γεωργουμένη καὶ κλαδευομένη, πολὺν ἔχουσα πόνον.) Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι ὅτι διὰ τὸν Ἀμμοῦν τοῦτον γράφει ὁ Σωκράτης βιβλ. δ'. κεφ. κδ' τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας. Ὅτι νέος ὢν, δὲν ἤθελε νὰ ὑπανδρευθῇ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ συγγενεῖς του συνεβούλευον αὐτὸν, ὅτι ὑβρίζει μὲ τοῦτο τὸν τίμιον γάμον, ἐπῆρε γυναῖκα. Ἀγαγὼν δὲ αὐτὴν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐπῆρε βιβλίον ἀποστολικὸν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν τοῦ Παύλου πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολὴν, ὅσα παραγγέλλει ἐκεῖ πρὸς τοὺς ὑπανδρευμένους, ἐπρόσθετε δὲ καὶ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πολλὰ, πόσον δηλαδὴ κοπιαστικὴ εἶναι ἡ μετὰ γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς συμβίωσις! πόσα φορτικὰ ἔχει ἡ γυνὴ διὰ τὰς ὠδῖνάς της, καὶ διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων! Ἔλεγε δὲ καὶ ὅτι ἡ παρθενία εἶναι καθαρὰ καὶ ἐλευθέρα, καὶ κάμνει τοὺς παρθένους νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν μὲ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἔπεισεν αὐτὴν νὰ ζήσῃ μὲ παρθενίαν. Καὶ λοιπὸν λαβὼν αὐτὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Νιτρίας, καὶ ἐκάθισαν ὁμοῦ εἰς μίαν καλύβην, μὴ ἔχοντες διάκρισιν ἄρρενος καὶ θήλεος, ἀλλ' ἐν ὄντες ἐν Χριστῷ. Εἶτα ἐκάθισεν ἕκαστος χωριστὰ, καὶ ἐπέρασαν τὴν ζωήν των μὲ ξηροφαγίαν καὶ μεγάλην ἄσκησιν. Περὶ τοῦ Ἀμμοῦν τούτου καὶ τῆς συζύγου του διηγεῖται καὶ τὸ Λαυσαϊκὸν καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Λέγει δὲ ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ, ὅτι τὸ ὄρος ἐν ᾧ διέτριβεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτε εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ ὁσίου Ἀμμοῦν ἀνερχομένην, ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Νιτρίας, ἐν ᾧ ἦτον ὁ Ἀμμοῦν, δεκατρεῖς ἡμέρας. (Λόγ. ξζ'. σελ. 392) Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἑπτὰ τοῦ Δεκεμβρίου. Καθότι καὶ ἐκεῖνος ἐν τῇ Νιτρίᾳ ἦτον. Ἴσως δὲ ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις γράφεται εἰς τὸ Ἐκλόγιον ἐκ μέρους τοῦ Ἱερωνύμου.

Ἀναγινώσκομεν δὲ εἰς τὸν Εὐεργετινὸν, ὅτι ἐπαινετὴν ἀπόκρισιν ἔδωκεν ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἰς τὸν ἐρωτήσαντα αὐτὸν ἀδελφὸν καὶ εἰπόντα, «Πέμπει με ὁ πνευματικός μου πατὴρ

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΑΥΣΤΟΥ, ΓΑΙΟΥ, ΕΥΣΕΒΙΟΥ, καὶ ΧΑΙΡΗΜΟΝΟΣ, τῶν διακόνων.

† » Χριστῷ συνήφθη ἡ τετρὰς διακόνων,
» Φαῦστος, Γάϊος, Εὐσέβιος, Χαιρήμων.

Οὗτοι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ μεγάλου Διονυσίου, καὶ διάκονοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ μὲν Γάϊος καὶ Φαῦστος ἐξωρίσθησαν μετὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν, καὶ πολλὰ παθόντες, ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Εὐσέβιος καὶ Χαιρήμων ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τοῦ διδασκάλου των, ἐπεσκέπτοντο τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ ἔθαπτον τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα. Διαρκέσαντες δὲ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ὑπομείναντες διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

» Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν,
» Ἰδοὺ δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνη.[2]
† » Πέμπτῃ Χαριτίνη εἰσέδραμεν ἄστυ θεοῖο.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Δομετίου κόμητος ἐν ἔτει σγ' (290), δούλη Κλαυδίου τινός. Ἀκούσας δὲ ὁ κόμης Δομέτιος περὶ αὐτῆς, ὅτι εἶναι χριστιανὴ, γράφει εἰς τὸν αὐθέντην της Κλαύδιον νὰ ἀποστείλῃ τὴν Χαριτίνην εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ· ὁ δὲ αὐθέντης αὐτῆς λυπηθεὶς, ἐνεδύθη σάκκον· ἤτοι τρίχινον φόρεμα, καὶ ἐθρήνει. Ἡ δὲ Χαριτίνη παρηγοροῦσα αὐτὸν, ἔλεγε, Μὴ λυποῦ, αὐθέντα μου, ἀλλὰ χαῖρε, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω νὰ λογισθῶ εἰς τὸν Θεὸν μία εὐπρόσδεκτος θυσία διὰ τὰς ἰδικάς μου καὶ ἰδικάς σου ἁμαρτίας. Ὁ δὲ Κλαύδιος ἀπεκρίθη· Δούλη τοῦ Θεοῦ, ἐνθυμοῦ καὶ ἐμὲ πλησίον εἰς τὸν ἐπουράνιον Βασιλέα. Φερθεῖσα λοιπὸν ἡ ἁγία διὰ μέσου τοῦ κόμητος ἔμπροσθεν εἰς τὸν ὑπατικὸν δεδεμένη, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ὅθεν διὰ καταισχύνην ξυρίζεται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς πάλιν ἡ κεφαλή της ἐγέμωσεν ἀπὸ μαλλία διὰ τῆς Θείας δυνάμεως. Ἔπειτα βάλλου-

---

εἰς διακονίαν, καὶ φοβοῦμαι τὴν πορνείαν. » Ὁ δὲ Ἀμμοῦν εἶπεν αὐτῷ, Εἰς ὁποίαν ὥραν ἔρχεταί σοι πειρασμὸς, εἰπέ, Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ταῖς εὐχαῖς τοῦ πατρός μου ἐξελοῦ με.» Ἐπληρώθη δὲ ὁ λόγος τοῦ ἁγίου διὰ τῶν ἔργων· διότι ἀπελθόντος τοῦ ἀδελφοῦ ἐκείνου ποτὲ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ γέροντός του, μία παρθένος βλέπουσα αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸν οἶκόν της, ἔκλεισε τὴν θύρην. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐφώναξε μετὰ φωνῆς μεγάλης καὶ εἶπεν, ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου, ἐξελοῦ με. Καὶ εὐθέως εὑρέθη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Σκήτεως (σελ. 234.) Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς Εὐεργετινὸς, ὅτι ὁ Ἀμμοῦν οὗτος, γυμνὸν ποτὲ δὲν εἶδε τὸν ἑαυτόν του, λέγων· Ὅτι εἶναι ἁπρεπὲς εἰς μοναχὸν νὰ βλέπῃ γυμνὸν τὸ σῶμά του. Ὅθεν χρείας ποτὲ γενομένης, ἵνα διαπεράσῃ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Λύκον, ὅτε ἐγένετο πλημμύρα νεροῦ, παρεκάλεσε τὸν μετ' αὐτοῦ ὄντα Θεόδωρον, νὰ ὑπάγῃ μακρὰν, διὰ νὰ μὴ ἴδωσι γυμνοὺς ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ὅταν κολυμβῶσι. Μακρύναντος δὲ τοῦ Θεοδώρου, πάλιν ὁ Ἀμμοῦν ἐντρέπετο νὰ γυμνωθῇ. Ἐν ᾧ δὲ καιρῷ ἐντρέπετο καὶ ἐφρόντιζε, πῶς νὰ περάσῃ τὸν ποταμόν· Ὢ τοῦ θαύματος! ἡρπάγη (ἴσως ὑπὸ θείου Ἀγγέλου) καὶ εὑρέθη εἰς τὸ ἀντίπεραν μέρος τοῦ ποταμοῦ. (σελ. 655). Διὰ τοῦτο λέγει ὁ μέγας Βασίλειος, ὅτι ἡ παρθένος καὶ μονάχη, κἂν δὲν ᾖναι κἀνεὶς ἄνθρωπος παρὼν, πρέπει νὰ ἐντρέπεται αὐτὴ ἑαυτὴν, καὶ νὰ μὴ πράττῃ κἀνὲν πρᾶγμα ἀνάξιον τῆς τοῦ νυμφίου Χριστοῦ θεωρίας καὶ ἁρεσκείας, ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ νὰ γυμνόνηται. «Κἂν μόνη ἡ παρθένος ᾖ, μηδενὸς ἀνθρώπου παρόντος τὸ σύνολον, πράττειν τι τῶν μὴ ἀξίων τοῦ νυμφίου οὐκ ἀνεχομένη. Κἂν γὰρ μηδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἄλλος παρῇ, ἀλλ' αὐτὴ ἑαυτῇ πάρεστιν ἡ παρθένος. Καὶ πάντων μᾶλλον ἑαυτὴν ὀφείλει αἰδεῖσθαι. Οὐ γὰρ δὴ τοὺς μὲν ἄλλους ὡς αἰδοῦς ἀξίους φυλάσσεται, ἑαυτὴν δὲ ὡς οὐκ ἀξίαν αἰδοῦς ἀτιμάσει. (λόγ. περὶ παρθενίας.) Καὶ πάλιν· «Οὐ γὰρ δεῖ, κἂν ἐν οἴκῳ μόνη καθέζηται καθ' ἑαυτὴν ἡ παρθένος, διότι μηδεὶς πάρεστι τῶν ἀνθρώπων, ἀδιαφόρως γυμνοῦσθαι» (αὐτόθι.)

[1] Ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος Διονύσιος, ὁ Ἀλεξανδρείας ἐστὶν, ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως πολλὰς ὑπομείνας βασάνους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Αἰμιλιανὸν, ὡς γράφει ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ ζ'. κεφ. ια'. τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας. Ἐξωρίσθη δὲ ὁ ἅγιος Διονύσιος μὲ τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν ἐν Λιβύῃ Κεφρώ. Οἱ ἀκολουθήσαντες δὲ μαθηταί του εἶναι Μάξιμος ὁ πρεσβύτερος, Φαῦστος, Εὐσέβιος, καὶ Χαιρήμων. Γάϊος δὲ παρ Εὐσεβίῳ οὐκ ἀναφέρεται, εἰμὴ Γερμανός. Ὁ δὲ Εὐσέβιος ὁ πρῴην διάκονος, ἔγεινεν ὕστερον Λαοδικείας Ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ πρεσβύτερος Μάξιμος, μετὰ τοῦ Διονυσίου διεδέχθη τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφῶν· ἤτοι ἔγειναν Ἐπίσκοποι Ἀλεξανδρείας. Ὁ δὲ Φαῦστος γηραιὸς γεγονὼς, ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Ταῦτα μὲν γράφει ὁ Εὐσέβιος καὶ ὅρα ἐκεῖ, ὁ ἅγιος δὲ Διονύσιος ᾗ ὀρτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνός.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνην, κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

σιν εἰς τὴν κεφαλήν της ἀνθρακας ἀναμμένους καὶ ἐπ' αὐτῶν χύνουσι καὶ ὄξος. Ἔπειτα ἐμπήγουσιν εἰς τοὺς μαστοὺς αὐτῆς σουβλία ἀναμμένα, καὶ κατακαίουσι τὰ πλευρά της μὲ λαμπάδας. Μετὰ ταῦτα κρεμάσαντες πέτραν ἀπὸ τὸν τράχηλόν της, ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐλυτρώθη παραδόξως καὶ δὲν ἐπνίγη, διὰ τοῦτο ἐδέθη εἰς ἕνα τροχόν. Εἶτα σύρεται πολλάκις ἐπὶ σωροῦ ἀναμμένων ἀνθράκων. Διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἐκριζόνεται τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν της. Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόσταξεν ὁ δικαστὴς νὰ παραδοθῇ εἰς πορνοστάσιον, παρεκάλεσεν ἡ ἁγία τὸν Θεὸν νὰ φυλαχθῇ ἀμόλυντος, καὶ οὕτω παρέθετο τὴν ψυχήν της εἰς τὸν ποθούμενον Θεόν. Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἐῤῥίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλλάσσης· ὑπὸ δὲ τῆς θείας προνοίας ἐκβῆκεν εἰς τὸ παράλιον· ὁ δὲ αὐθέντης της Κλαύδιος λαβὼν αὐτό, τιμίως καὶ εὐλαβῶς ἐνεταφίασεν. Τὸν βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ ὀλίγον πλατύτερον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΜΕΛΧΘΑ *λίθοις βληθεῖσα τελειοῦται.*

» Ὁμοῦ λελουμένην με Χριστὲ προσδέχου,
» Μαμέλχθα φησὶ, καὶ λίθοις βεβλημένην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν Περσίδα ἱέρεια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔχουσα καὶ ἀδελφὴν χριστιανήν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της ἕνα ἄγγελον Θεοῦ, ὅς τις ἔδειχνε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὴν τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν, ἐξύπνησε τρομασμένη, καὶ ἐδιηγήθη τοῦτο εἰς τὴν ἀδελφήν της· ἡ δὲ ἀδελφή της ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐπίσκοπον, ὅς τις ἐβάπτισεν αὐτήν. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Ἕλληνες ἐθυμώθησαν καὶ μὲ πέτρας αὐτὴν ἐθανάτωσαν, καθ' ὃν καιρὸν ἐφόρει ἀκόμη ἡ μακαρία τὰ φωτεινὰ ἱμάτια τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτὴν εἰς ἕνα λάκκον βαθύτατον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν οἱ χριστιανοὶ νὰ ἐκβάλωσι τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον. Τότε ὁ ἐπίσκοπος ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν, νὰ χρημνίσῃ μὲν τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, νὰ οἰκοδομήσῃ δὲ αὐτὸν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας μάρτυρος ταύτης Μαμέλχθας. Τοῦτο οὖν ποιήσας, ἀπεθησαύρισεν ἐν τῇ νεοκτίστῳ ἐκκλησίᾳ τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον.

—

Ὀπτασία ΚΟΣΜΑ *μοναχοῦ φοβερὰ καὶ ὠφέλιμος.*

✠ » Πενθῶ κολάσεις τὰς ξένας ὧδε βλέπων.
» Χαίρω δὲ αὖθις τὰς ἀναπαύσεις βλέπων.

Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπινοῦ, ἤτοι ἐν ἔτει 932, ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄνθρωπός τις, ὁ οἰκειότερος τῶν ὑπηρετῶν, τῶν παρισταμένων εἰς τὸν βασιλικὸν κοιτῶνα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐβασίλευσεν ὀλίγον προτήτερα τοῦ Ῥωμανοῦ, ἤτοι ὁ υἱὸς μὲν Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, ἀδελφὸς δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ· Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος ἀφήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἠγάπησε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ μετονομασθεὶς Κοσμᾶς διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, κατεστάθη ὕστερον καὶ ἡγούμενος τοῦ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ εὑρισκομένου παρὰ τὸν ποταμὸν Σάγαριν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικοὶ χρόνοι, ἠκολούθησε νὰ περιπέσῃ ὁ θεῖος οὗτος Κοσμᾶς εἰς δεινὴν καὶ βαρυτάτην ἀσθένειαν, καὶ νὰ διαρκέσῃ εἰς αὐτὴν καιρὸν πολύν. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν πέντε μῆνες, ἀνέλαβεν ὁ ὅσιος ὀπωσοῦν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, καὶ σηκωθεὶς ὀλίγον ἀπὸ τὴν κλίνην του, ἐκάθισε, βασταζόμενος ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο παρὰ τῶν ὑπηρετούντων αὐτὸν ἀδελφῶν. Εὐθὺς λοιπὸν ἔγειτεν ἔξω ἑαυτοῦ του, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως τὴν ἐννάτην· καὶ τὰ μὲν ὀμμάτιά του εἶχεν ἀνοικτὰ, προσέχοντα εἰς τὴν στέγην τοῦ οἴκου του, τὸ δὲ στόμα του ἐκρυφομίλει λόγια τινὰ, πάντῃ ἄναρθρα καὶ ἀκατανόητα. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς ἑαυτὸν ὀλίγον, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας, δότε μοι τὰς δύω μερίδας τοῦ ἄρτου, τὰς ὁποίας ἔλαβον τώρα πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν τίμιον γέροντα· λέγων δὲ ταῦτα, ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον του τὰς χεῖράς του, ἐρευνῶν διὰ νὰ εὕρῃ τὰ ζητούμενα. Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ παρόντων, στοχαζόμενοι, ὅτι θεία ἔκστασις ἠκολούθησεν εἰς τὸν γέροντα, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον· εἰπὲ, λέγοντες, ὦ πάτερ, εἰπὲ χωρὶς νὰ φθονήσῃς ἡμᾶς, διὰ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκ τούτου νὰ λάβωμεν· εἰπὲ καὶ διηγήσου, ποῦ ἦσουν εἰς τὰς τό-

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. Ἐκράτει ποτέ· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

σας ὥρας; καὶ εἰς ποίαν θεωρίαν ἀνεβίβαζες τὴν διάνοιάν σου; μὲ ποῖον δὲ συνωμίλεις κινῶν τὰ χείλη σου; Ὁ δὲ ὅσιος βλέπων αὐτοὺς θρηνοῦντας πολλὰ καὶ παρακαλοῦντας, παύσατε, ἔλεγεν, ὦ τέκνα, παύσατε, καὶ ὅταν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ἔλθω εἰς ἐμαυτόν, τότε βέβαια θέλω ἐκπληρώσει τὴν δέησίν σας.

Τὸ πρωὶ λοιπόν, ἀφ' οὗ συνήχθη εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου ὅλη ἡ ἀδελφότης, ἤρχισεν ὁ τίμιος γέρων νὰ διηγῆται τὴν ὀπτασίαν, καὶ νὰ λέγῃ εἰς αὐτοὺς ταῦτα· Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί· τὸ μὲν νὰ νοήσω ὅλα ὅσα εἶδον κατὰ μέρος, καὶ νὰ τὰ διηγηθῶ λεπτομερῶς, τοῦτο εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ κάθε νοῦν καὶ ἀνθρωπίνην γλῶσσαν, ὅσα δὲ μόνον ἐνθυμοῦμαι, ἐκεῖνα καὶ θέλω διηγηθῆ. Ἐκεῖ ὅπου ἐκαθήμην εἰς τὴν κλίνην μου, βασταζόμενος ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν, ἐφάνη μοι ὅτι ἔβλεπα ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μου μέρος πλῆθος πολὺ ἀνθρωπαρίων τινῶν μελανῶν εἰς τὰ πρόσωπα. Εἰς ὅλους δὲ ἡ μελανία δὲν ἦτον ἡ αὐτή, ἀλλ' εἰς ἄλλους μὲν περισσοτέρα, εἰς ἄλλους δὲ ὀλιγωτέρα· καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχον τὰ ὄμματα ἀνάστροφα γυρισμένα, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ μαῦρα, ὡς τὸ χρῶμα τοῦ μολύβδου, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ αἱματωμένα, καὶ ἔβλεπον ὡς ἂν φονεῖς καὶ θηρία. Καὶ ἄλλος μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχε μαῦρα τὰ χείλη καὶ πολλὰ ἐξωγκωμένα καὶ φουσκωμένα, ἄλλος δὲ εἶχε μαῦρον καὶ φουσκωμένον μόνον τὸ ἓν χεῖλος· καὶ ἄλλος μὲν εἶχε τοιοῦτον τὸ ἄνω χεῖλος, ἄλλος δὲ τὸ κάτω.

Τὰ ἀνθρωπάρια λοιπὸν ἐκεῖνα ἤλθον παρὰ τὴν κλίνην μου καὶ ἐσπούδαζον νὰ μὲ πάρουν ἀπὸ σᾶς, καὶ πρῶτον μὲν σᾶς ἔβλεπον ὅλους ἱσταμένους τριγύρω μου, ὅθεν καὶ μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι δὲν τὰ φοβοῦμαι πολλά, οὔτε δειλιῶ τὰς ὁρμάς των, ὕστερον δὲ, δὲν ἐξεύρω πῶς, ἔμεινα μοναχὸς χωρὶς σᾶς καὶ εὐθὺς ἐκυριεύθην ἀπὸ ἐκεῖνα. Ὅθεν μὲ πολλὴν θρασύτητα μὲ ἐπῆραν, καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἔσυρον ἐμπρὸς δεμένον, ἄλλοι δὲ μὲ ἔσπρωχνον ὄπισθεν. Καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἄλλον τρόπον εἰς ἄλλο μέρος μὲ ἐσυμπόδιζον, ἄλλοι δὲ μὲ ἐστενοχώρουν δυνατά. Τέλος πάντων, φέροντές με εἰς ἕνα μεγαλώτατον καὶ βαθύτατον χρημνόν, τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος ἦτον περισσότερον παρὰ μία λίθου βολή, τὸ δὲ βάθος ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν τάρταρον, εἰς τοῦτον, λέγω, τὸν φοβερὸν χρημνόν μὲ βίαν μεγάλην μὲ κατεβίβασαν. Εἰς τὸ ἕνα δὲ μέρος τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου χρημνοῦ, ἦτο μία ὁδὸς τόσον στενή, ὥστε μόλις ἐδύνατο νὰ χωρέσῃ εἰς αὐτὴν ἓν ἴχνος ποδός. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν στενὴν καὶ λεπτοτάτην ὁδὸν μὲ βίαν μεγάλην μὲ ἐτράβιζον, ἐγὼ δὲ ἐσπούδαζον νὰ κλίνω πάντοτε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, φοβούμενος, μήπως ὀλισθήσω καὶ πέσω κάτω εἰς τὸ ἀχανὲς ἐκεῖνο καὶ ἀμέτρητον βάθος. Εἰς δὲ τὸ χάος ἐκεῖνο ἐφαίνετο, ὅτι διαπερᾷ εἷς ποταμός, τοῦ ὁποίου ἡ ροὴ ἔκαμνε μεγάλην βαΐν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν μὲ πολὺν φόβον καὶ τρόμον διεπεράσαμεν ἐκείνην τὴν στενωτάτην ὁδόν, εὕρομεν μίαν θύραν μεγάλην, ἥτις ἦτον ὀλίγον ἀνοικτή· εἰς ταύτην δὲ ἐκάθητο ἀνὴρ μέγας καὶ γιγαντιαῖος κατὰ τὸ σῶμα· μαῦρος μὲν κατὰ τὴν μορφήν, φοβερὸς δὲ κατὰ τὸ πρόσωπον, διότι οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἀναστρόφως γυρισμένοι, μεγάλοι πολλὰ καὶ αἱματώδεις καὶ φλόγα πολλὴν πυρὸς ἐξέβαλλε, ἀπὸ δὲ τῆς ρινός του ἐξήρχετο καπνός· ἡ γλῶσσά του ἦτον κρεμασμένη ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα του ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἡ μὲν δεξιά του χεὶρ ἦτο τελείως κατάψυχρος καὶ πεπαγωμένη, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἦτο χονδρή, ὡς κολόνα καὶ γυμνὴ καὶ πολλὰ μακρά.[1] Μὲ ταύτην τὴν χεῖρα ἐπίανεν ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς ἔρριπτε μέσα εἰς τὸ ἄμετρον χάος ἐκεῖνο, οἵτινες ριπτόμενοι, ὅλοι τὸ οὐαί! καὶ τὸ οἴμοι! ἐφώναζον.

Καθὼς λοιπὸν ἡμεῖς ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν μαῦρον ἐκεῖνον καὶ φοβερὸν γίγαντα, ἐφώναξεν αὐτὸς εὐθὺς μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς ἐκείνους, οἵτινες μὲ ἔσυραν. Οὗτος εἶναι φίλος μου. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἅπλωσε τὴν χεῖρά του, ζητῶν νὰ μὲ πιάσῃ. Ἐγὼ δὲ κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον, ἐτρόμαξα καὶ συνεστάλην· καὶ παρευθὺς ὡς νὰ ἐστάλησαν δύω ἄνδρες λευκοὶ τὰς τρίχας καὶ ἱεροπρεπεῖς, τοὺς ὁποίους ἐνόμισα, ὅτι εἶναι ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι τὰς ἁγίας αὐτῶν εἰκόνας. Τούτους λοιπὸν βλέπων ὁ ἀσχημότατος ἐκεῖνος γίγας, εὐθὺς ἐφοβήθη καὶ ἀπεκρύβη. Ὅθεν λαβόντες μὲ εὐμένειαν οἱ δύω ἐκεῖνοι διεπέρασαν μίαν ἐσωτέραν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξήλθομεν εἰς μίαν πεδιάδα, ὅπου ἦσαν κάλλιστα χωρία καὶ ὡραιότατα. Περάσαντες δὲ καὶ ταῦτα, πλησίον εἰς τὸ τέλος τῆς πεδιάδος εὕρομεν μίαν κοιλάδα

[1] Διὰ τούτων αἰνιγματωδῶς δηλοῦται, ὅτι ὁ διάβολος, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ, ἤτοι πρὸς τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς ἀγαθὰς κινήσεις, εἶναι πάντη κατάψυχρος καὶ ἀκίνητος, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερά· ἤτοι πρὸς τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς πονηρὰς κινήσεις, ἐνεργὴς ἐστι καὶ θερμὸς καὶ εὐκίνητος.

Digitized by Google

χλοερὰν καὶ πανευφρόσυνον, τῆς ὁποίας τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ κάλλος καὶ ὅλην τὴν ἄλλην χάριν εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ τις διὰ λόγου. Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς κοιλάδος ἐκείνης ἐκάθητο γέρων χαρίεις καὶ τίμιος, ἔχων τριγύρω αὐτοῦ πολὺ πλῆθος παιδίων, παρομοίων εἰς τὸν ἀριθμὸν μὲ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἀποδιώξας τὸν φόβον ἐκ τῆς καρδίας μου, ἠρώτησα μὲ ἥσυχον φωνὴν τοὺς δύω ὁδηγούς μου, ποῖος ἆρά γε εἶναι ὁ γέρων ἐκεῖνος, καὶ τί τὸ πλῆθος τὸ περικυκλοῦν αὐτόν. Οἱ δὲ, ὁ Ἀβραὰμ εἶναι, εἶπόν μοι, καὶ ὁ κόλπος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀκούεις, τοῦ Ἀβραάμ. Διὸ παρακινηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ὑπῆγα καὶ προσεκύνησα καὶ ἠσπασάμην αὐτὸν μετ' εὐλαβείας. Ἔπειτα πάλιν ἠκολουθήσαμεν τὴν εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὁδόν· καὶ ἀφ' οὗ ἐπεράσαμεν τὴν κοιλάδα ἐκείνην, ἐφθάσαμεν εἰς ἕνα μεγαλώτατον ἐλαιῶνα, τοῦ ὁποίου τόσον πολυάριθμα ἦσαν τὰ δένδρα, ὅσα εἶναι τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς ἕκαστον δὲ δένδρον ἦτο μία σκηνὴ [1], καὶ εἰς ἑκάστην σκηνὴν ἦτο καὶ μία κλίνη, καὶ εἰς ἑκάστην κλίνην ἦτο εἷς ἄνθρωπος. [2] Εἰς ἐκείνας τὰς ἱερὰς σκηνὰς ἐγὼ ἐγνώρισα πολλοὺς, οἵτινες ἐν τῇ γῇ ζῶντες, ἀνεστρέφοντο ἐντὸς τῶν βασιλικῶν παλατίων· ἄλλοι δὲ ἦσαν καὶ ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἄλλοι πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸ ἰδικόν μας μοναστήριον. Ὅλοι δὲ οὗτοι τοὺς ὁποίους εἶδον ἐκεῖ καὶ ἐγνώρισα ἦσαν ἤδη προαποθανόντες· ἐνῷ δὲ ἐσυλλογιζόμην νὰ ἐρωτήσω τοὺς μετ' ἐμοῦ δύω γέροντας, ποῖος ἦτον ὁ τόσον μέγας καὶ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ἐλαιὼν, προλαμβάνουσιν ἐκεῖνοι τὴν ἐρώτησιν καὶ μοὶ λέγουσι, Τί διαλογίζεσαι καὶ ἀπορεῖς, ποῖος εἶναι ὁ μέγας οὗτος καὶ ὡραιότατος ἐλαιὼν, καὶ ποῖα εἶναι ὅσα βλέπεις εἰς αὐτόν; Ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀκούεις νὰ λέγουν οἱ πατέρες καὶ ἡ Γραφή, «Πολλαὶ μοναὶ παρὰ σοὶ Σῶτερ πεφύκασι, κατ' ἀξίαν πᾶσι μεριζόμεναι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς.» Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸν ἐλαιῶνα ἐκεῖνον ἦτο μία πόλις, τῆς ὁποίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν τοῦ τείχους ἁρμονίαν καὶ σύνθεσιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διηγηθῇ τις. Διότι εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ τεῖχος ἦσαν δώδεκα στίχοι, οἵτινες περιεκύκλουν αὐτὸ ὡς ζῶναι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον ἓν χρῶμα, ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα. Ἐπειδὴ ὅλαι αἱ ζῶναι ἦσαν ἀπὸ τοὺς δώδεκα τιμίους λίθους· [1] ἑκάστη δὲ ζώνη ἦτον συνηρμοσμένη ἀπὸ ἕνα λίθον καὶ ἐσχημάτιζαν ἕνα κύκλον ξεχωριστόν.

Τί δὲ πρέπει νὰ λέγῃ τις διὰ τὴν ἰσότητα ἣν εἶχον αἱ πλάκες τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ διὰ τὴν εἰς ὅλα εὐαρμοστίαν; Εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἐκείνης ἦσαν πύλαι στολισμέναι μὲ χρυσίον καὶ ἀργύριον, ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν ἦτο πάτωμα χρυσότευκτον καὶ κατόπιν τοῦ πατώματος ἦσαν οἰκίαι χρυσαῖ, καὶ χρυσαῖ καθέδραι, καὶ χρυσαῖ τράπεζαι. Ὅλη δὲ ἡ πόλις ἦτον γεμάτη ἀπὸ ἀνεκλάλητον φῶς, γεμάτη ἀπὸ εὐωδίας, γεμάτη ἀπὸ χάριτας διαφόρους. Ταύτην δὲ περιερχόμενοι καὶ θεωροῦντες, δὲν εἴδομεν ἐκεῖ ἄνθρωπον, οὔτε κτῆνος τετράποδον, οὔτε πτηνὸν, οὔτε ἄλλο κἀνὲν ζῶον ἢ πρᾶγμα, ὅσα κινοῦνται ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς δὲ τὴν ἄκραν τῆς πόλεως ἦτο κτισμένα θαυμαστὰ βασίλεια, εἰς τῶν ὁποίων τὴν θύραν καὶ εἴσοδον ἦτον εἷς θάλαμος, δηλαδὴ θαυμαστὸς νυμφικὸς κοιτὼν, τοῦ ὁποίου ὁ γύρος ἦτο τόσον μέγας, ὅση εἶναι καὶ μία λίθου βολή. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ θαλάμου ἐκείνου ἕως εἰς τὰ ἄλλα ἄκρα του ἦτο ἐξηπλωμένη μία τράπεζα, κατεσκευασμένη ὅλη ἀπὸ μάρμαρον Ῥωμαϊκὸν, ἡ ὁποία ἦτον ὑψηλὴ ἀπὸ τὴν γῆν τόσον, ὅσον νὰ κάθεται καὶ νὰ ἀκουμβᾷ ἄνθρωπος. Ὅλη δὲ ἡ τράπεζα ἐκείνη ἦτον γεμάτη ἀπὸ συμποσιάζοντας.

Καὶ ὁ οἶκος δὲ ὅλος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος ἀπὸ καθαρώτατον φῶς καὶ ἀπὸ εὐωδίαν καὶ πᾶσαν χάριν· πλησίον δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου ἐκείνου ἦτον μία οἰκοδομὴ μικρὰ, εἰς εἶδος κοχλίου κατεσκευασμένη, καὶ πλησίον ἓν ἡλιακὸν ὡραῖον καὶ πανευφρόσυνον, τὸ ὁποῖον ἔβλεπε πρὸς τὴν τράπεζαν. Ἀπὸ τοῦτο λοιπὸν τὸ ἡλιακὸν ἔσκυψαν δύω φωτόμορφοι νέοι εὐνοῦχοι, ὅμοιοι εἰς τὸ πρόσωπον μὲ τὴν ἀστραπὴν, καὶ γεμάτοι ἀπὸ πᾶσαν λαμπρότητα, [2] οἵ-

[1] Τέντα Ἰταλιστὶ, τουρκιστὶ δὲ τζαδίριον.

[2] Διατί τὰ μέλλοντα ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, παρομοιάζονται καὶ σχηματίζονται μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθὰ, ὅρα εἰς τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ὁσίου Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου.

[1] Δώδεκα λίθοι τίμιοι εἶναι οὗτοι, Ἴασπις, Σάπφειρος, Χαλκηδὼν, Σμάραγδος, Σαρδόνυξ, Σάρδιος, Χρυσόλιθας, Βήρυλλος, Τοπάζιον, Χρυσόπρασος, Ὑάκινθος, καὶ Ἀμέθυστος. Τούτους τοὺς λίθους εἶδε καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν, ὅτι ἦτον θεμέλιοι τῆς ἄνω πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἐν κεφ. κά.

[2] Οὗτοι φαίνεται ὅτι ἦσαν Ἄγγελοι. Ἴσως δὲ νὰ ἦσαν καὶ οἱ δύω Ἀρχάγγελοι· ὁ Μιχαὴλ δηλαδὴ καὶ ὁ Γαβριήλ.

Digitized by Google

τινες εἶπον εἰς τοὺς δύω γέροντας ἐκείνους περὶ ἐμοῦ· Ἂς καθίσῃ καὶ οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἔδειξαν καὶ μὲ τὸν δάκτυλον τὸν τόπον τῆς καθέδρας, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ δύω γέροντες, φέροντες μὲ ἐκάθισαν. Αὐτοὶ δὲ ὑπῆγον εἰς τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἐκάθισαν καὶ αὐτοί, οἱ δὲ νέοι εὐνοῦχοι ἐκεῖνοι ἐμβῆκαν δῆθεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης οἰκίας, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τὸ ἡλιακὸν καὶ ἔμενον ἐκεῖ πολλὰς ὥρας. Τότε λοιπὸν ἐγὼ θεωρῶν μὲ περιέργειαν τὰ τῆς τραπέζης ἐκείνης, ἐγνώριζον πολλοὺς τοὺς ὁποίους εἶχον φίλους ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ λαϊκοὺς κοσμικοὺς, οἵτινες ἀνεστρέφοντο εἰς τὰ βασίλεια, καὶ μοναχοὺς τοῦ ἰδικοῦ μας Μοναστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὧραι πολλαὶ πάλιν ἔσκυψαν ἀπὸ τὸ ἡλιακὸν οἱ νέοι ἐκεῖνοι εὐνοῦχοι καὶ εἶπον πρὸς τοὺς μετ' ἐμοῦ δύω γέροντας, «Ἐπιστρέψατε τοῦτον ὀπίσω, διότι πολλὰ λυποῦνται καὶ πενθοῦσι δι' αὐτὸν τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὁ βασιλεὺς, παρακινηθεὶς ἀπὸ τοὺς στεναγμούς των, θέλει νὰ μένῃ οὗτος ἀκόμη εἰς τὴν μοναδικὴν ζωήν· ἐπιστρέφοντες λοιπὸν τοῦτον δι' ἄλλης ὁδοῦ, λάβετε ἀντ' αὐτοῦ τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον, τὸν ὄντα ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ Τραϊανοῦ ». Καὶ παρευθὺς οἱ δύω γέροντες παραλαβόντες ἐμὲ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν θάλαμον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην δι' ἄλλης ὁδοῦ συντομωτέρας. Κατὰ τὴν ὁδὸν δὲ ἀπηντήσαμεν ἑπτὰ λίμνας γεμάτας ἀπὸ διαφόρους κολάσεις καὶ τιμωρίας, διότι ἄλλη μὲν λίμνη ἦτο γεμάτη ἀπὸ σκότος, ἄλλη δὲ ἀπὸ φωτίαν. Καὶ ἡ μία μὲν ἦτο γεμάτη ἀπὸ βρωμερὰν ὁμίχλην, ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ σκώληκας, καὶ ἄλλη ἀπὸ ἄλλας βασάνους καὶ τιμωρίας. Ὅλαι δὲ αἱ λίμναι ἐκεῖναι ἦσαν γεμάται ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀναριθμήτων, οἵτινες ὅλοι ἐλεεινῶς καὶ γοερῶς ἔκλαιον καὶ ὠδύροντο.

Ἀφ' οὗ δὲ τὰς λίμνας ἐκείνας ἐπεράσαμεν, καὶ ὑπήγαμεν ὀλίγον ἐμπρὸς, πάλιν εὕρομεν τὸν γέροντα ἐκεῖνον, ὅς τις ἦτον ὁ Ἀβραὰμ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ εὐθὺς προσκυνήσας, ἠσπασάμην. Ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἔδωκε ποτήριον χρυσοῦν πλῆρες οἴνου γλυκυτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ μέλιτος. Ἔδωκέ μοι δὲ καὶ τρία κομμάτια ξηροῦ ἄρτου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, τὸ μὲν ἓν ἐβούτησα μέσα εἰς τὸ κρασίον, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι τὸ ἔφαγον, καὶ ἔπιον καὶ ὅλον τὸ κρασίον. Τὰ δὲ ἄλλα κομμάτια τὰ ἔβαλον δῆθεν μέσα εἰς τὸν κόλπον μου, τὰ ὁποῖα καὶ ἐζήτουν χθὲς ἀπὸ σᾶς. Εἶτα μετ' ὀλίγον ὑπήγομεν πάλιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ὁ γιγαντιαῖος ἐκεῖνος εὑρίσκετο, ὁ ἀσχημότατος καὶ ὅμοιος ὢν μὲ τὴν σκοτεινὴν νύκτα κατὰ τὸ πρόσωπον, ὅς τις βλέπων με, ἔβρυχε μεγάλως τοὺς ὀδόντας του, καὶ μὲ θυμὸν καὶ πικρίαν ἔλεγε πρὸς ἐμὲ, τώρα μὲν ἐγλύτωσες ἀπὸ τὰς χεῖράς μου, εἰς τὸ ἑξῆς ὅμως δὲν θέλω παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κατασκευάζω σκάνδαλα καὶ κακὰ καὶ ἐναντίον σου καὶ ἐναντίον τοῦ μοναστηρίου σου.

Ταῦτα μὲν ὅσα ἠξεύρω καὶ ἐνθυμοῦμαι, ἰδοὺ σᾶς τὰ ἐφανέρωσα, πατέρες καὶ ἀδελφοί. Πῶς δὲ ἦλθον πάλιν εἰς ἐμαυτὸν, παντελῶς δὲν ἠξεύρω. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπε καὶ ἐδιηγήθη ὁ ὅσιος Κοσμᾶς, ἐστάλη εἷς ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ εὑρίσκει τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον ἀποθανόντα, καὶ ἔξω τοῦ κελλίου του νεκρὸν ἐπὶ τοῦ κραββάτου φερόμενον. [1] Ἐρωτήσας δὲ ὁ ἀποσταλεὶς ἀδελφὸς, πότε ὁ Ἀθανάσιος ἀπέθανεν, ἔμαθεν, ὅτι χθὲς κατὰ τὴν ἑνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ὅσιος Κοσμᾶς εἶδε τὴν ῥηθεῖσαν ὀπτασίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἠκολούθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ἔγειναν ἓν μοναστήριον τὰ δύω ἐκεῖνα μοναστήρια τό τοῦ θείου Κοσμᾶ καὶ τὸ τοῦ Τραϊνοῦ. Διότι ἦσαν καὶ τὰ δύω γειτονεύοντα· καὶ ἕως τῆς σήμερον κυβερνῶνται καὶ τὰ δύω ἀπὸ ἕνα ἡγούμενον. Ζήσας δὲ ὁ ὅσιος Κοσμᾶς τριάκοντα χρόνους μετὰ τὴν ἀνωτέρω ὀπτασίαν, καὶ ἡγουμενεύων εἰς τὰ εἰρημένα δύω μοναστήρια, πολλὴν προκοπὴν καὶ αὔξησιν ἐπροξένησεν εἰς αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν θεάρεστον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν τῶν μοναχῶν, καὶ κατὰ τὰ εἰσοδήματα τὰ πρὸς διοίκησιν καὶ τροφὰς ἀναγκαίας τῶν ἀδελφῶν, εἰς δόξαν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΘΩΜΑ.

» Ὁ χεῖρα πλευρᾷ σῇ βαλεῖν ζητῶν πάλαι,
» Πλευρὰς ὑπὲρ σοῦ νύττεται Θωμᾶς, Λόγε.
» Δούρασιν οὐτάσθη Θωμᾶς μακροῖσιν ἐν ἔκτῃ.

Οὗτος ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς Πάρθους καὶ Μή-

---

[1] Ὁ βίος καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου τούτου, εὑρίσκεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰουνίου καὶ ἔρα ἐκεῖ.

Digitized by Google

δους καὶ Ἡέρσας καὶ Ἰνδούς. Ὅθεν ἐπάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Μισδαῖαν, διότι κατήχησε καὶ ἐβάπτισε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀζάνην καλούμενον, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Τερτίαν, ὁμοίως καὶ τὰς θυγατέρας της, Μυγδονίαν καὶ Νάρκαν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπειτα δὲ παρεδόθη εἰς πέντε στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι ἀνεβάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἓν ὄρος, κατετρύπησαν μὲ λόγχας τὸ ἀποστολικὸν σῶμά του. Καὶ οὕτως ὁ μέγας τοῦ Κυρίου ἀπόστολος πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε. [1]

Δὲν θὰ ἦναι δὲ ἄκαιρον νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ διηγηθῶμεν οὐσιωδῶς ἢ τρία θαύματα, ἀπὸ ἐκεῖνα ἅπερ ἐποίησεν ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος. Ὅτε ὁ μακάριος Θωμᾶς ἐκήρυττεν εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον, τότε ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, ὁμοῦ μὲ ἕνα ἔμπορον Ἀββάνην ὀνομαζόμενον, καὶ καταλύουσι καὶ οἱ δύω εἰς μίαν οἰκίαν τῆς χώρας τῆς λεγομένης, Ἀνδραπόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐξουσιαστὴς τῆς χώρας ἐκείνης ἔτυχε τότε νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν θυγατέρα του μὲ ἕνα ἔνδοξον ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο ἦτον ἀκόλουθον νὰ χαίρουν καὶ ὅλοι οἱ καλεσμένοι εἰς τὸν γάμον. Ὁ ἀπόστολος λοιπὸν Θωμᾶς καλεσθεὶς καὶ αὐτὸς εἰς τὸν γάμον, ἐκάθισεν εἰς τὸ κατώτερον καὶ εὐτελέστερον μέρος τῆς τραπέζης. Ἐνῷ δὲ ὅλοι ἔτρωγον ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, μόνος ὁ θεῖος ἀπόστολος δὲν ἔτρωγεν· ἀλλ' ἐκάθητο συλλογισμένος, συμμαζωμένος καὶ προσέχων εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Βλέπων δὲ τοῦτον εἷς τῶν ὑπηρετῶν τῶν κερνώντων τὸν οἶνον, κινηθεὶς ἀπὸ αὐθάδειαν καὶ ὑπερηφάνειαν, ἔδωκεν ἓν ῥάπισμα εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦ Κυρίου, λέγων αὐτῷ· ἐπειδὴ εἰς γάμον ἐκαλέσθης, μὴ σκυθρώπαζε, ἀλλὰ χαῖρε καὶ συνευφραίνου μὲ τοὺς ἄλλους συντραπεζίτας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη εἰς τὸν ῥαπίσαντα, Τὸ μὲν σφάλμα σου, εἴθε νὰ τὸ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, τὴν δὲ χεῖρά σου, ἥτις ἀκρατῶς ἐκινήθη κατ' ἐμοῦ καὶ μὲ ἐρράπισεν, αὐτὴν ἂς τὴν διαμοιράσουν τὰ θηρία εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, πρὸς σωφρονισμὸν καὶ παιδείαν τῶν ἄλλων. Τότε λοιπὸν πορευθὺς ὁ ὑπηρέτης ἐκεῖνος διὰ νὰ φέρῃ νερὸν καὶ νὰ τὸ συγκεράσῃ μὲ τὸ κρασίον, κατεξεσχίσθη ἀπὸ ἓν θηρίον, παραμονεῦον εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ οὕτως ἀπέθανε. Τὴν δὲ χεῖρα ἐκείνου ἐπῆρεν ἕνας σκύλος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ συμπόσιον, βαστάζων αὐτὴν εἰς τὸ στόμα του· ὡς ἂν ἐνδεικνύων εἰς ὅλους τὴν παιδείαν, ἣν ἐκεῖνος ἔλαβε, διὰ τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ῥάπισμα τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἀπόστολον ἔδωκεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ κεκλημένοι ἠπόρουν τίνος ἄρα γε εἶναι ἡ χεῖρ ἐκείνη, τότε μία ἑβραία παίζουσα τὸ συραύλιον εἰς τὸν γάμον, ἐφώναξε μεγαλοφώνως καὶ εἶπε· μεγάλον μυστήριον ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς σήμερον. Ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ καθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν. Θεὸς, ἢ Θεοῦ ἀπόστολος κατεδέχθη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς σήμερον. Διότι ἐγὼ παίζουσα τὸ συραύλιον, καὶ εὐφραίνουσα σᾶς τοὺς συμποσιάζοντας, ἤκουσα ἕνα ἄνθρωπον ὁμόγλωσσον μὲ ἐμὲ, ὅστις ἔλεγεν ἑβραϊκὰ εἰς τὸν οἰνοχόον ὁ ὁποῖος τὸν ἐρράπισε, « Τὴν δεξιάν σου χεῖρα τὴν ραπίσασάν με θέλει μοιρασθῆ σκύλος ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, διὰ νὰ ἴδωσιν ὅλοι καὶ νὰ σωφρονισθῶσι » καὶ ἰδοὺ πῶς ἦλθεν εἰς ἔργον ὁ λόγος του. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἐξουσιαστοῦ τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅστις ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ὁ γάμος, [1] προσεκάλεσε τὸν ἀπόστολον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἂν σὺ μὲ τὴν κατάραν σου δύνασαι νὰ προξενῇς θάνατον, δεῖξον καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦτον Θωμᾶν. Κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, οὗ ἡ ἀρχή. « Τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας πειθόμενος, ἡψάμην, ὡς οἷόν τε, τοῦ βήματος. » Ὡσαύτως, καὶ ἕτερον ὁ αὐτός. Οὗ ἡ ἀρχή. « Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Ἥκω τὸ χρέος ἀποδώσων ὑμῖν. » (σῴζεται αὐτόθι.) Ὁμοίως καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνός. Οὗ ἡ ἀρχή. « Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας » καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ. Οὗ ἡ ἀρχή· « Ἐπαινετὸς ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων πόθος. » (σῴζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ καὶ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰβήρων.) Καὶ ὁ Μεταφραστὴς δὲ ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή. « Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβάς » (σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.) Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Θωμᾶς, ὄχι μόνον ὑπῆγεν ἕως εἰς τὰς Ἰνδίας, καθὼς γράφεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ τούτῳ· ἀλλ' ἐπροχώρησε καὶ ἕως εἰς τὴν Κίναν, ἤ Σίναν τὴν ἀνατολικωτάτην. Ὅθεν καὶ ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν γεωγραφίαν τοῦ Φατζέα, ὅτι ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ πύργῳ τῆς Κίνας καὶ πολυτιμήτῳ ὁμοῦ, (καθότι εἶναι ὅλος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω οἰκοδομημένος ἀπὸ φαρφουρένια τοῦβλα·) ἐν ταύτῳ, λέγω, τῷ πύργῳ γεγραμμένα εἰσὶ τὰ λόγια ταῦτα. « Διὰ τοῦ θείου Θωμᾶ ἡ οὐράνιος πίστις ἐξαπέπτη, καὶ εἰς Σινῶν (πόλιν δηλ. ἢ ἐπαρχίαν) παρεγένετο.

[1] Βασιλέα ὀνομάζουσι τοῦτον καὶ ὁ χειρόγραφος καὶ ὁ τετυπωμένος Συναξαριστής. Ἐπειδὴ δὲ παρακάτω λέγεται, ὅτι ὁ ἀπόστολος ὑπῆγε πρὸς Γουνδιαφόρον τὸν τῶν Ἰνδῶν βασιλέα, διὰ τοῦτο ἕπεται ὅτι ὁ τῆς ἐν Ἰνδίᾳ Ἀνδραπόλεως κρατῶν δὲν ἦτον βασιλεὺς, ἀλλὰ μόνον ἐξουσιαστὴς, ἢ τοπάρχης, ἢ ἡγεμὼν, ἢ τοιοῦτον ἄλλο.

Digitized by Google

πρέαν ἔχει ἡ εὐχή σου καὶ εὐλογία εἰς τὴν ἐδικήν μου θυγατέρα, ἥτις ὑπανδρεύθη σήμερον. Ὅθεν περιχαρῶς τὸν λόγον δεξάμενος ὁ ἀπόστολος, ὑπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν νεονύμφων, καὶ στηρίξας τοὺς νέους εἰς σωφροσύνην καὶ καταπείσας αὐτοὺς νὰ φυλάξωσι παρθενίαν, τοὺς ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀνεχώρησε.

Μετ' ὀλίγην δὲ ὥραν βλέπει ὁ νυμφίος ἕνα ἄνθρωπον ὁμοιάζοντα μὲ τὸν Ἀπόστολον, ὅστις συνωμίλει μὲ τὴν νύμφην· νομίσας δὲ ὅτι εἶναι ὁ Θωμᾶς, εἶπεν εἰς αὐτόν· Δὲν ἐξῆλθες σὺ ἔξω πρότερον ἀπὸ ὅλους; καὶ πῶς τώρα πάλιν αἰφνιδίως ἦλθες; ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι. Τότε ὁ φαινόμενος ἀπεκρίθη· Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Θωμᾶς, ἀλλ' εἶμαι ἀδελφὸς τοῦ Θωμᾶ κατὰ χάριν. Καὶ ὅποιος ἀκολουθήσῃ εἰς ἐμὲ τὸν Κύριον καὶ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, αὐτὸς εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ γίνῃ ὄχι μόνον ἀδελφὸς ἐδικός μου, ἀλλὰ καὶ συγκληρονόμος τῆς βασιλείας μου. Ταῦτα εἰπών, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τὸ μέσον αὐτῶν. Οἱ δὲ νεόνυμφοι ἐγκολπωθέντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὡς μαργαρίτην, ἐπράσφερον εἰς τὸν φανέντα ὁλονύκτους δεήσεις. Τῷ δὲ πρωὶ ὑπῆγεν ὁ πατὴρ καὶ πενθερὸς εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ βλέπων τοὺς νεονύμφους ὅτι ἐκάθηντο ἀντικρὺ ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ἐταράχθη, καὶ ἠρώτα αὐτούς, διὰ ποίαν αἰτίαν κάθηνται οὕτω χωριστά· οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς εὐχόμεθα, ὅτι αὐτὸς ὁ χωρισμὸς νὰ φυλαχθῇ ἕως τέλους ἀναμέσον μας, ἵνα κατὰ τὸν καιρὸν τῶν στεφάνων, μένωμεν ἀχώριστοι εἰς τὸν οὐράνιον καὶ αἰώνιον νυμφῶνα, κατὰ τὴν ἀψευδῆ ὑπόσχεσιν, ἣν μᾶς ἔδωκεν ὁ φανεὶς εἰς ἡμᾶς ἐν ὁμοιώματι ξένου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ καὶ πενθερὸς ἐταράχθη περισσότερον, καὶ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ πολλὰς δωρεὰς καὶ χαρίσματα, ἀνίσως εὑρεθῇ ὁ πλάνος ἐκεῖνος, ὅστις τοὺς ἠπάτησε μὲ τὰ τοιαῦτα λόγια, καὶ ἂν παρασταθῇ ἔμπροσθέν του.

Ἔστειλαν λοιπὸν ζητοῦντες τὸν φανέντα· ἀλλ' ἐξέλιπον, κατὰ τὸ ψαλμικόν, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσεις ματαίας· διότι ὁ φανεὶς εἰς τοὺς νεονύμφους ὁρατῶς μὲν οὐχ εὑρίσκετο, ἀοράτως δὲ φαινόμενος εἰς τοὺς νέους μαθητάς του, ἐστήριζεν αὐτούς. [1] Ὁ δὲ ἀπόστολος εἰς ἐκείνους μὲν, ὅσοι μὲ κακὸν σκοπὸν ἐζήτουν αὐτὸν, δὲν εὑρίσκετο, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν θεοφιλῶς καὶ μὲ καλὸν σκοπὸν, ἤτοι εἰς τοὺς νέους τοῦ Χριστοῦ μαθητὰς, ἐφαίνετο ἀοράτως καὶ τοὺς ἐστήριζεν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ νεόνυμφοι παρεκάλουν τὸν Κύριον, ἵνα καταπραΰνῃ μὲν τοῦ πατρὸς καὶ πενθεροῦ αὐτῶν τὴν ὀργὴν, ἀξιώσῃ δὲ αὐτὸν νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως· τούτου χάριν ὑπήκουσεν αὐτῶν ὁ Θεὸς, καὶ οἰκονόμησε νὰ γένῃ καὶ ἐκεῖνος χριστιανός. Ἐδιδάχθη δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἰδίους νέους τὴν εὐσέβειαν, καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ὁλοψύχως ἐπίστευσεν. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀκούσαντες οἱ δόκιμοι οὗτοι μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ὁ Θωμᾶς διατρίβει εἰς τὰς Ἰνδίας, ὑπῆγον εἰς αὐτὸν μὲ σπουδὴν καὶ ἐτελειώθησαν μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἔγειναν κήρυκες καὶ αὐτοὶ εἰς ἄλλους τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας Γουνδιαφόρον καλούμενον, ὅστις ἠρώτησεν αὐτὸν, ποῖα μὲν τεχνητὰ πράγματα ἠξεύρει νὰ κατασκευάζῃ ἀπὸ τὰ ξύλα, ποῖα δὲ, ἀπὸ τὰς πέτρας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπὸ μὲν τὰ ξύλα εἶναι ἐμπειρότατος νὰ κατασκευάζῃ ἄροτρα, κωπία, καὶ ζυγοὺς τῶν βοδίων, ἀπὸ δὲ τὰς πέτρας ἠξεύρει νὰ κάμνῃ κολόνας, ναοὺς καὶ βασιλικὰ παλάτια. Τότε τῷ λέγει ὁ βασιλεύς· ἆρά γε δύνασαι νὰ μοῦ κατασκευάσῃς ἓν παλάτιον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ; ὁ δὲ ἀπόστολος ὡμολόγησεν, ὅτι δύναται.

Τότε ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀπόστολον χρυσίον, διὰ νὰ συνάξῃ τὰς ἐπιτηδείας ὕλας, ὅσαι χρησιμεύουν εἰς τὴν τοῦ παλατίου οἰκοδομήν. Δεικνύων δὲ καὶ τὸν τόπον παρεκάλει τὸν ἀπόστολον νὰ βάλῃ τότε παρευθὺς τὰ τοῦ παλατίου θεμέλια. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος, δὲν εἶναι, ἀπεκρίθη, τοῦ παρόντος μηνὸς νὰ κτίζωμεν παλάτιον· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἐρχομένου, τοῦ κατὰ Μακεδόνας ὀνομαζομένου Ὑπερβερεταίου·

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἀσαφῶς μὲν γράφεται ἡ περίοδος αὕτη εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν, διότι δὲ διασαφεῖ, ποῖος ἐφαίνετο ἀοράτως εἰς τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς ἐστήριζεν, ὁ Θωμᾶς, ἢ ὁ Κύριος. Εἰς δὲ τὸν χειρόγραφον γράφεται, ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτον ὁ ἀοράτως φαινόμενος καὶ στηρίζων αὐτούς. Ἐπειδὴ δὲ παρακάτω λέγει, ὅτι ὑπῆγον αὐτοὶ καὶ εὗρον τὸν Θωμᾶν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, διὰ τοῦτο μετέφρασα ἐδῶ, ὅτι ὁ ἀοράτως φαινόμενος ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ὁ καὶ πρότερον φανεὶς εἰς αὐτοὺς καὶ ὑποσχεθεὶς τὰς ἀνωτέρω ὑποσχέσεις, διότι οὕτω εἶναι προσφυέστερον νὰ νοηθῇ ὅσον εἰς τὸ ὕφος καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ νοήματος. Πλὴν καὶ ὁ Θωμᾶς ἦτον ἀοράτως εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ δὲν τὸν ἔβλεπον, ὡς γράφεται ἐν τῷ πλατυτέρῳ βίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.

Digitized by Google

ἤτοι τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Νομίζω δὲ ὅτι οὕτως εἶπεν ὁ ἀπόστολος, διὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἥτις ἔχει νὰ ἀνταποδοθῇ εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐκεῖνον μέλλοντα αἰῶνα. Λαβὼν δὲ καὶ κανόνα· ἤγουν πῆχυν, καὶ σχεδιάσας τεχνικῶς τὴν θέσιν τοῦ μέλλοντος οἰκοδομηθῆναι παλατίου, ἔπεισε τὸν βασιλέα εἰς τὸ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀληθεύει ὁ ἀπόστολος εἰς ὅλα ὅσα εἶπε καὶ ἔκαμε, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸ νὰ ὑπερεπαινῇ τὴν τέχνην καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀποστόλου.

Ἔλαβε λοιπὸν ὁ ἀπόστολος τὰ ἀρκετὰ ἔξοδα διὰ τὸ Παλάτιον καὶ ἀνεχώρησε, διαμοιράσας δὲ κρυφίως εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν ὅλα τὰ χρήματα, κατεσκεύασεν εἰς τὸν βασιλέα ἓν ἀχειροποίητον παλάτιον ἐν τῇ τῶν πρωτοτόκων αὐλῇ· ἤτοι ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε καιρὸς ἀρκετός, ἐμήνυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι χρειάζεται ἀκόμη καὶ ἄλλα ἔξοδα, διὰ νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῶς τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἡ ὁποία μόνη ἔμεινεν ἀτελείωτος. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι τὸ μήνυμα τοῦτο ἦτον ἀληθινὸν κατὰ τὸν ἐδικόν του σκοπόν, μὲ πολλὴν χαρὰν ἔστειλε καὶ ἄλλο πολὺ χρυσίον εἰς τὸν ἀπόστολον, γράψας καὶ ταῦτα εἰς αὐτόν. Τεχνικωτάτην καὶ ὡραιοτάτην κατασκεύασον τὸ ὀγλιγωρότερον τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἵνα ὅταν ἰδῶ τὴν τεχνικήν σου οἰκοδομὴν μὲ τὰ ἴδιά μου ὄμματα, ἐγκωμιάσω μὲ ἐπαινετικοὺς λόγους σὲ τὸν πολλὰ πλεονεκτήματα καὶ ἐπιδεξιότητας ἔχοντα. Ὁ δὲ ἀπόστολος λαβὼν τὸ χρυσίον, ἐσήκωσεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς του, καὶ, εὐχαριστῶ σοι, φιλάνθρωπε Κύριε, ἔλεγεν, ὅτι μὲ ποικίλους καὶ διαφόρους τρόπους ἠξεύρεις νὰ οἰκονομῇς τὴν σωτηρίαν παντὸς ἀνθρώπου. Ὅθεν διεμοίρασε πάλιν τὸ χρυσίον εἰς τοὺς πτωχοὺς ὡς τὸ πρότερον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε μερικὸς καιρός, ἔτυχε νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν βασιλέα τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου διέτριβεν ὁ ἀπόστολος. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ἀγαπῶν νὰ μάθῃ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ὡραιότητα τοῦ παλατίου του, ἤκουσε δὲ παρ' αὐτῶν, ὅτι, μὴ προσμένεις, ὦ βασιλεῦ, τελείως ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον οἰκοδομὰς κτισμάτων καὶ παλατίων, διότι αὐτὸς διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον ὅσον τοῦ ἔδωκες. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κηρύττει εἰς ἐκείνους ὅσοι τρέχουσι πρὸς αὐτὸν ἕνα Θεὸν ἄγνωστον παντελῶς, καὶ θαυματουργεῖ ἐξαίσιά τινα πράγματα, χωρὶς νὰ τρώγῃ παντάπασι. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη εὐθὺς ἀπὸ μεγάλον θυμόν, καὶ φέρων τὸν ἀπόστολον ἔμπροσθέν του, ἠρώτα αὐτὸν, ἂν τὸ παλάτιον ἔκτισεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος κόψας τὸν λόγον, ἀπεκρίθη, Τὸ παλάτιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμαθον νὰ κτίζω ἀπὸ τὸν ἀληθινὸν ἀρχιτέκτονα Χριστὸν, ὦ βασιλεῦ, ἐκτίσθη πολλὰ ὡραῖον ἀπὸ ἐμέ. Ὁ βασιλεὺς εἶπε. Ταύτην τὴν ὥραν ἂς ὑπάγωμεν νὰ τὸ ἴδωμεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος, μοὶ φαίνεται, ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν χρειάζεσαι κατὰ τὸ παρὸν τὸ κατασκευασθὲν παλάτιον· ἀλλ' ὅταν ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, τότε θέλεις εὑρεῖ αὐτὸ χρήσιμον καὶ ἁρμόδιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας ὅτι τὸν περιγελᾷ, ἐξέβαλεν ὡς θηρίον βροντῶσαν φωνὴν καὶ εἶπεν, Οὗτος ὁ ἀπατεὼν προστάζω νὰ σφαλισθῇ μέσα εἰς σκοτεινότατον λάκκον, ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον, ὅστις αὐτὸν ἐδῶ ἔφερεν.

Ἐνῷ δὲ ἦτον ὁ Ἀπόστολος φυλακισμένος μὲ τὰ δεσμὰ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως μίαν νύκτα κυριευθὺς ἀπὸ βαρυτάτην λύπην, ἡ ὁποία ἐφοβέριζε νὰ τοῦ προξενήσῃ θάνατον, ἐπροσκάλεσε τὸν ἀδελφόν του βασιλέα, καὶ λέγει αὐτῷ. Ἐγὼ πολλὰ λυπηθεὶς διὰ τὴν συμβᾶσαν εἰς σὲ ζημίαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν δόλιον, διὰ τοῦτο τώρα ἐκβαίνω ἀπὸ ταύτην τὴν ζωήν. Καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀποπνιγεὶς, ἔγεινεν ἄφωνος. Τότε ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λαβὼν Ἄγγελος διήρχετο τὰς σκηνὰς τῶν δικαίων. Ὅθεν ἔδειξεν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ὡραιότητα τῶν σκηνῶν ἐκείνων, ἠρώτα δὲ αὐτὴν, εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς σκηνὰς ἐκείνας ἀγαπᾷ διὰ νὰ κατοικήσῃ. Βλέπουσα δὲ ἡ ἐκείνου ψυχὴ μίαν ἐξαίρετον σκηνὴν, ἐδείκνυεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄγγελον καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁ δὲ Ἄγγελος εἶπεν· Εἰς αὐτὴν δὲν ἠμπορεῖς νὰ κατοικήσῃς, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν ὁποίαν ὁ ξένος Θωμᾶς ἔκτισε δι' αὐτόν. Ἡ δὲ ψυχὴ, παρακαλῶ σε, ἀπεκρίθη, ἄφες με νὰ ὑπάγω ὀπίσω εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα ἀγοράσω αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖνον μὲ ὀλίγην τιμήν. Καὶ οὕτω νὰ ἐπαναστρέψω πάλιν ἐδῶ.

Τότε ἐπιστρέψας ὁ ἄγγελος τὴν ψυχὴν, ἀποδίδει αὐτὴν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμά της. Ὅθεν ὁ ἀποθανὼν, ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὡς ἀπὸ κάποιαν μέθην καὶ ἔκστασιν, ἐζήτει τὸν ἀδελφόν του. Ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἦλθεν, εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀδελφὲ, ἀδιστάκτως εἶμαι πληροφορημένος, ὅτι ἐπρόκρινες νὰ δώσῃς τὴν μισὴν βασιλείαν σου, μόνον νὰ μὲ ἰδῇς ζωντανόν, τώρα δὲ ὀλίγην

Digitized by Google

χάριν ζητῶ ἀπὸ σὲ τὴν ὁποίαν, παρακαλῶ, νὰ μὴ μὲ ὑστερήσῃς. Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, Δὲν θέλω λείψει ἀπὸ τὸ νὰ χαρίσω προθύμως εἰς σὲ τὸν φίλτατόν μου ἀδελφὸν ὅ,τι δύναμαι. Τότε χωρὶς συστολὴν ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τὸ ζητούμενον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ παλάτιον, τὸ ὁποῖον ἔχεις εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ λάβε ὅσα θέλεις χρήματα διὰ τὴν τιμήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς γενόμενος εἰς τοῦτο ὡς ἂν ἄφωνος, ἐγὼ, ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἔχω παλάτιον εἰς τοὺς οὐρανούς; πόθεν; καὶ ἀπὸ ποίαν μου καλωσύνην; ὁ δὲ ἀφελφὸς, Ναὶ, λέγει, ἔχεις παλάτιον ἐκεῖ, ἂν καὶ σὺ δὲν τὸ ἠξεύρῃς, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος ξένος, τοῦ ὁποίου παλατίου τὴν ὡραιότητα ἐγὼ ἐθεώρησα τώρα, ὁπότε ἠρπάγην ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου.

Τότε ἐνόησεν ὁ βασιλεὺς τὸ λεγόμενον. Ὅθεν μὲ τοιαῦτα λόγια ἠπάτησε τὸν ἀδελφόν του καὶ ἠρνήθη τὸ ζήτημα, λέγων, Ἀνίσως τὸ ζήτημά σου, ἀδελφέ μου, εὑρίσκετο ὑποκάτω εἰς τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν μου, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ φυλάξω τοὺς ὅρκους μου καὶ νὰ σοὶ τὸ δώσω· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εὑρίσκεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λοιπὸν σὺ μόνος κρῖνον περὶ τοῦ πράγματος. Πλὴν ὁ τέκτων τῶν τοιούτων παλατίων ἐδῶ εὑρίσκεται, καὶ λοιπὸν ἔπαρε τοῦτον, καὶ θέλει κατασκευάσει καὶ διὰ σὲ παλάτιον ἄλλο, λαμπρότερον ἐκείνου ὅπερ εἶδες. Τοῦτο εἰπὼν, εὐθὺς ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον Ἀβάνην, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἐζήτει συγγνώμην διὰ τὸ σφάλμα τὸ ὁποῖον ἔκαμε καὶ τὸν ἐφυλάκωσεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος εὐχαρίστησε διὰ τοῦτο τὸν Θεόν. Ὅθεν διδάξας μὲ τοὺς λόγους τῆς χάριτος, ὁμοῦ καὶ τοὺς δύω ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅσοι ἦλθον εἰς αὐτὸν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀρραβῶνα τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, δηλαδὴ τὸ θεῖον καὶ ἅγιον Βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς ἄλλας πόλεις, κηρύττων καὶ δοξάζων τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱὸν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. (Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον ὀλίγον πλατύτερον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται αἱ ἐν Ἰνδίᾳ πράξεις· ἤτοι ὁ ἑλληνικὸς βίος τοῦ Θωμᾶ. Οὗ ἡ ἀρχὴ « Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν. » Ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἀποστόλου τούτου Θωμᾶ κατάθεσις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.) [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη Νικήτα Πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ, διότι αὕτη μετὰ τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΕΡΩΤΗΙΣ *πυρὶ τελειοῦται.*

» Ἐρωτηΐδα πυρπολοῦσι παρθένον,
» Ἔρωτι Χριστοῦ τὴν προπυρπολουμένην.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς* ΜΑΚΑΡΙΟΣ, *ὁ ἐκ Κίου μὲν τῆς Βιθυνίας καταγόμενος, ἐν Προύσῃ δὲ μαρτυρήσας, λιθοβοληθεὶς πρότερον, ὕστερον ξίφει τελειοῦται κατὰ τὸ ἔτος ᾳφϞ' (1590).* [1]

† » Μακάριος πρὶν, ὢν κατὰ κλῆσιν μάκαρ,
» Νῦν κατὰ πεῖραν ἀνεδείχθης ἐκ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΕΡΓΙΟΥ *καὶ* ΒΑΚΧΟΥ.

» Χαλκᾶ σὰ νεῦρα Βάκχε πρὸς νεύρων βίαν,
» Καὶ πρὸς ξίφος, Σέργιε, πῦρ σὴ καρδία.
» Σέργιον ἑβδομάτῃ ξίφος ἔκτανε, νεῦρα δὲ Βάκχον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγς' (296) ἐκ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης καταγόμενοι καὶ οἱ δύω. Καὶ ὁ μὲν Σέργιος ἦτον Πριμικήριος τῆς σχολῆς τῶν Κιντηλίων, ὁ δὲ Βάκχος ἦτον Σεκουνδικήριος. [2] Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλέα ὡς χριστιανοὶ, διὰ τοῦτο ἐφέρθησαν εἰς τὸ βασιλικὸν βῆμα καὶ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰ σημεῖα ἅπερ ἐφόρουν τῆς ἀξίας των, ἔπειτα φορέσαντες διὰ καταισχύνην γυναικεῖα φορέματα καὶ σιδηρᾶς ἁλυσίδας λαβόντες εἰς τὸν λαιμὸν, πομπεύονται μὲ τοιοῦτον σχῆμα διὰ μέσου ὅλης τῆς ἀγορᾶς. Μετὰ ταῦτα παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ καταπλήξαντες αὐτὸν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων τους, πέμπονται ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν πόλιν Εὐφρατησίων πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Ἀνατολῆς Ἀντίοχον, διὰ νὰ τοὺς βασανίσῃ ἐκεῖνος, ὡς πλέον ἀσπλαγχνος καὶ ὠμός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον. Τούτου τὴν ἀκολουθίαν συνέγραψεν ὁ Συρίγου Μελέτιος.

[2] Πριμικήριος καὶ σεκουνδικήριος, βαθμοὶ στρατιωτικοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου, αἱ δὲ λέξεις λατινικαί. Σ. Ε.

Digitized by Google

εἰς ἐκεῖνον παρασταθέντες οἱ ἅγιοι δὲν ἐνικήθησαν οὔτε ἀπὸ τὰς κολακείας, οὔτε ἀπὸ τοὺς φοβερισμοὺς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ὁ μὲν Σέργιος παραδίδεται εἰς ἀσφαλῆ φυλακὴν, ὁ δὲ μακάριος Βάκχος δέρεται ἄσπλαγχνα μὲ ὠμὰ νεῦρα. Καὶ ἐπειδὴ ἐδάρη εἰς ὥραν πολλὴν, ἐν μέσῳ τῶν βασάνων παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἔπειτα ἐκβάλλεται ὁ Σέργιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ μὲ διαφόρους βασάνους βασανίζεται. Καρφόνεται δηλαδὴ εἰς τοὺς πόδας μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα καὶ μὲ αὐτὰ ἀναγκάζεται νὰ τρέχῃ· ἔπειτα βάλλεται πάλιν εἰς φυλακὴν, καὶ πάλιν μὲ τὰ αὐτὰ σιδηρᾶ ὑποδήματα καρφωθεὶς, ἀναγκάζεται νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἦλθε, καὶ τελευταῖον τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται. Καὶ οὕτω λαμβάνουν καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἀπεθησαυρίσθησαν ἐντίμως ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ μάρτυς Σέργιος. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἐκτίσθη καὶ ναὸς εἰς ὄνομα αὐτῶν ἀπό τινας ἐπισκόπους. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ *πρεσβυτέρου καὶ* ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ *διακόνου.*

» Σάκκῳ δοθεῖσι καὶ βυθῷ Θεὸς Λόγος,
» Διττοῖς ἀθληταῖς σάκκον εἰς χαρὰν στρέφει.

Ὅτε ὁ Κλαύδιος Καῖσαρ ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν ἔτει σξη' (268), καὶ ἐθανάτωσε τὴν ἰδίαν του μητέρα, διότι ἦτο χριστιανὴ, ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον κάμμία εὐσπλαγχνία καὶ ἔλεος δὲν ἐγίνετο πλέον εἰς τοὺς χριστιανούς. Τότε δὲ καὶ ὁ μακάριος οὗτος Καισάριος ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ταρακηνὴν, καὶ βλέπων τὰς μυσαρὰς θυσίας τῶν Ἑλλήνων, ἔπτυσεν ἐπάνω εἰς αὐτὰς καὶ τὰς κατεπάτησεν. Ὅθεν πιασθεὶς ἐβάλθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασεν εἰς αὐτὴν τρεῖς ἡμέρας νηστικὸς, παρεδόθη εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀεθεὶς λοιπὸν ὀπίσω τὰς χεῖρας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἐσύρετο ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἔμπροσθεν τῆς ἁμάξης τοῦ ἄρχοντος· ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, προσηυχήθη ὁ ἅγιος καὶ εὐθὺς ἔπεσεν ὁ ναὸς ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ κατεπλάκωσε μέσα τὸν ἀρχιερέα τῶν εἰδώλων καὶ ἄλλους πολλούς. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων Λεόντιος ὁ ὑπατικὸς, ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθη φανερὰ ἔμπροσθεν εἰς ὅλους. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν Ἰουλιανὸς, μετέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ ἄχραντα μυστήρια, καὶ παρευθὺς παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καθὼς τοῦτο ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἅγιον· ἤγουν τὸ νὰ ἀποθάνῃ.

Βλέπων δὲ τὸν σύντομον θάνατον τοῦ Λεοντίου Λοξώριος ὁ ἄρχων, ἐπίασε τὸν πρεσβύτερον Ἰουλιανὸν καὶ Καισάριον τὸν διάκονον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐμβληθῶσιν ἐντὸς δύο σάκκων τριχίνων καὶ νὰ ριφθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἡμεῖς μὲν, ὦ Λοξώριε, ριπτόμεθα εἰς τὴν θάλασσαν, σὺ δὲ θέλεις δαγκασθῇ ἀπὸ ὀφίδιον, καὶ μὲ κακὸν καὶ ὀδυνηρὸν θάνατον ἔχεις νὰ ἀπορρίψῃς τὴν ψυχήν σου. Τὸ ὁποῖον καὶ πραγματικῶς ἔγεινε, διότι μετὰ δύω ἡμέρας τοῦ πνιγμοῦ τῶν ἁγίων περιεπάτει ὁ Λοξώριος εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν αὐτὸν εἷς μέγας καὶ φοβερὸς ὄφις, περιεπλέχθη εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησε δυνατὰ μὲ τὴν οὐρὰν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Λοξωρίου, ἀφῆκεν αὐτὸν ἄπνουν καὶ σχεδὸν ὅλον νεκρόν. Εἷς δὲ ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν, Εὐσέβιος ὀνόματι, καὶ ἄλλος τις, Φίλητος ὀνομαζόμενος, ἀπὸ μίαν θεϊκὴν ὀπτασίαν ἐστάλησαν κάτω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἔλαβον τὰ σώματα τῶν ἁγίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐκβράσει ἔξω ἡ θάλασσα κατὰ θείαν πρόνοιαν. Τούτους δὲ διαπερῶντας καὶ βαστάζοντας τὰ ἅγια λείψανα βλέπων ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Λοξώριος, πρισμένος ἀπὸ τὸ φαρμάκιον τοῦ ὀφιδίου, καὶ ξένον θέαμα εἰς τοὺς ὁρῶντας εὑρισκόμενος, ἀνεστέναξε καὶ ἐλεεινολόγησεν ἑαυτόν. Μετὰ δὲ ὀλίγον ἀπέρριψεν ὁ ἄθλιος τὴν ψυχήν του. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐνεταφιάσθησαν πλησίον εἰς τὴν πόλιν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω βαπτισθέντος Λεοντίου τοῦ ὑπατικοῦ, ἐπίασε τὸν ῥηθέντα Εὐσέβιον τὸν ἱερέα καὶ τὸν Φίλητα, καὶ κόψας τὰς αὐτῶν κεφαλὰς, ἔρριψεν αὐτὰς εἰς τὸν ποταμόν. Τότε ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου Κούαρτος ὁ πρεσβύτερος, ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὸ κάστρον Καπούης τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, ὑπῆγε καὶ ἐπῆρε τὰ τούτων ἅγια

[1] Σημείωσαι, ὅτι τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὑρίσκεται ψσματικὴ ἀκολουθία ὁλόκληρος, τετυπωμένη εἰς φυλλάδα. Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή· «Μαξιμιανοῦ βασιλεύοντος» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

λείφανα καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς ἐπίσημον καὶ τίμιον τόπον.

—

Ὁ ἅγιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ ὁπατικὸς τῷ Χριστῷ πιστεύσας καὶ ἐπευξάμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Λιπὼν ὁ Λεόντιος ἀρχὴν τὴν κάτω,
» Εἰρηνικῶς ἐφεῦρε τιμὴν τὴν ἄνω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΣΕΒΙΟΣ πρεσβύτερος καὶ ΦΙΛΗΞ ξίφει τελειοῦνται.

* » Εὐσέβιος Φίληξ τε μαρτύρων χάριν,
» Διὰ ξίφους εὗραντο μαρτύρων χάριν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ.

» Κτείνουσι πολλὰ πολυχρόνιον ξίφη,
» Πρὸς τὰ ξίφη δὲ λήψεται καὶ τὰ στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἐπιλεγομένην Γαμφανίτου, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Βαρδάνιος, γεωργὸς ὢν κατὰ τὴν τέχνην. Παιδιόθεν δὲ παρεδόθη ἀπὸ τὸν πατέρα του διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Τόσην δὲ πολλὴν σύνεσιν καὶ φρόνησιν καὶ ἐγκράτειαν εἶχεν ὁ ἀοίδιμος, ἔτι παιδίον ὤν, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ χάριν παρὰ Θεοῦ, διότι, ἐπειδὴ τὸ νερὸν ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἐπροξένει εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας του κόπον, διὰ τοῦτο προσηυχήθη οὗτος πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέβλυσε παραδόξως πηγὴ ὕδατος πλησίον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικῆς ἡλικίας, ἠνώθη μὲ ἐργάτας ἀνθρώπους, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐργαζόμενος δὲ μὲ αὐτοὺς τὰς ἀμπέλους, εἰς δύω ἡμέρας, ἢ τρεῖς, ἔτρωγε μίαν φορὰν, ὁ δὲ κύριος τῶν ἀμπελώνων, βλέπων αὐτὸν, καὶ θαυμάσας τὸν τοῦ Θεοῦ ἐργάτην, ἐντράπη τὴν ἀρετήν του. Ὅθεν δοὺς εἰς αὐτὸν ποσότητα χρημάτων, τὸν ἀπέστειλε λέγων, ὕπαγε εἰς τὴν πατρίδα σου, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ. Διὰ δὲ τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ἣν εἶχεν εἰς αὐτὸν, ἐκράτησε τὸ δικέλλιόν του, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε πολλὰ θαύματα.

Λαβὼν δὲ τὰ χρήματα ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἔκτισε μὲ αὐτὰ μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰς αὐτὴν εὑρίσκετο. Ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἐν Νικαίᾳ ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος, ἐν ἔτει τκε' (325), εὑρέθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν καὶ ἔγεινε πρόμαχος τῆς εὐσεβείας. Ἀναγνώστης δὲ ὢν πρότερον, ἔλαβεν ὕστερον καὶ τὸ τοῦ διακόνου καὶ πρεσβυτέρου ἀξίωμα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνος ἐτελεύτησεν, ἔλαβε πολλὴν ἄδειαν καὶ πλατυσμὸν ἡ τοῦ Ἀρείου αἵρεσις. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος κρατῶν στερεὰ τὴν εὐσεβῆ πίστιν, ἐσπούδαζε πάντοτε νὰ τὴν αὐξάνῃ καὶ νὰ τὴν στερεώνῃ· ὅθεν οἱ κακόδοξοι Ἀρειανοὶ βλέποντες αὐτὸν, κατετήκοντο ἀπὸ φθόνον. Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εὑρόντες αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ παριστάμενον εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, ἐπήδησαν αἰφνιδίως, καὶ μὲ τὰ ξίφη κατέσφαξαν τὸν ἀοίδιμον, καὶ κατέκοψαν. Καὶ σμίξαντες τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ αἷμα μὲ τὸ μυστικὸν καὶ θεῖον αἷμα τοῦ Κυρίου, παρέπεμψαν αὐτὸν χωρὶς νὰ θέλουν, θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

—

* *Οἱ ὅσιοι ἐρρερήκορτα ἐρρέα Πατέρες, οἱ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἀσκήσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΠΕΛΑΓΙΑΣ τῆς ἀπὸ ἑταιρίδων.

» Αἴσχους πλυθεῖσα καὶ λιποῦσα τὸν σάλον,
» Πρὸς ὅρμον ἧκεις οὐρανοῦ, Πελαγία.
» Ὀγδοάτῃ ὑπάλυζε βίου πέλαγος Πελαγία.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιόχειαν, σχολάζουαα καὶ καταγινομένη εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰ θέατρα, καὶ πόρνη οὖσα δημοσία ἐν τῇ αὐτῇ πόλει· ὅθεν ἐκ τῆς διαβολικῆς καὶ αἰσχρᾶς ἐργασίας ταύτης ἐσυνάθροιζε πλοῦτον ἄμετρον. Αὕτη λοιπὸν κατηχηθεῖσα μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Νόννον ἄνδρα ἅγιον,[2] καὶ θερμῶς μετανοήσασα διὰ τὰ πρότερα πονηρὰ ἔργα της, ἐβαπτίσθη. Εὐθὺς ἀποστρέφεται ὅλα τὰ ἐν κόσμῳ καλὰ καὶ τερπνὰ, ὡς ἂν σκύβαλα. Καὶ ἐνδυθεῖσα τρίχινα φορέματα, ἤτοι ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας τῆς αἰγὸς, καὶ εἰς σχῆμα ἀνδρὸς μετασχηματισθεῖσα, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, χωρὶς νὰ τὴν ἠξεύρῃ τίς. Ἐκεῖ δὲ ἡ ἀοίδιμος κλεισθεῖσα μέσα εἰς ἓν κελλίον, διήνυσε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της ἀσκη-

---

[1] Τὸν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Τούτου ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

Digitized by Google

τιχῶς καὶ θεαρέστως. Καὶ οὕτως ἐν εἰρήνη ἀνεπαύθη ἡ μακαρία. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΠΕΛΑΓΙΑΣ τῆς παρθένου.

» Κρημνῷ φυγοῦσα κρημνὸν αἰσχύνης μέγαν,
» Κρημνεῖς τὸν ἐχθρὸν εὐφυῶς, Πελαγία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Νουμεριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπδ' (284), πατρίδα ἔχουσα τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, καὶ καταγομένη ἀπὸ ἔνδοξον γένος. Μαθὼν δὲ ὁ ἄρχων τῆς Ἀντιοχείας ὅτι ἦτο χριστιανή, ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὴν πιάσουν· οἱ δὲ στρατιῶται ἀπελθόντες, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν της, διὰ νὰ ἁρπάσωσιν αὐτήν. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ ἁγία, ἐζήτησε νὰ τὴν προσμείνουν ὀλίγον· οἱ δὲ στρατιῶται ἐπείσθησαν· ὅθεν ἡ μακαρία σταθεῖσα κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον, ὅπου προσηύχετο, ἐσήκωσε τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὀμμάτιά της εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπροσευχήθη πολλὴν ὥραν πρὸς τὸν Θεόν, δεομένη νὰ μὴ παραδοθῇ εἰς τοὺς στρατιώτας, ἀλλ' ἁγνὴ καὶ παρθένος νὰ ἀπέλθῃ εἰς αὐτόν. Ἔπειτα κρημνίσασα μόνη τὸν ἑαυτόν της, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. [2]

---

[1] Τὸν βίον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Γυναικείαν ἀρετήν.» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς πόρνης ταύτης Πελαγίας παρακινεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ μὴ ἀπελπίζωνται. Οὕτω γὰρ λέγει, «Μηδεὶς τοίνυν, κἂν εἰς ἔσχατον κατενεχθῇ κακίας, ἀπογινωσκέτω τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολήν. Ῥᾴδιον γὰρ ἐξ αὐτῶν τῶν βαράθρων τῆς πονηρίας ἀνενεγκεῖν, καὶ ἀγγελικὸν ἐπιδείξασθαι βίον. Οὐκ ἠκούσατε, πῶς ἐκείνη ἡ πόρνη, ἡ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ λέγω πόλει (ἡ Πελαγία αὕτη δηλ.) πάντας ἀπέκρυψεν ἐν σὐλαβείᾳ; βουληθεῖσα γὰρ καὶ μεταβληθεῖσα, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἐπισπασαμένη, κατεφράνησε τῶν παρόντων ἁπάντων. Καὶ ῥίψασα τοῦ διαβόλου τὰς μαγγανείας, πρὸς οὐρανὸν ἀνέδραμε· (λόγῳ εἰς τὸ μὴ προσηλῶσθαι, οὗ ἡ ἀρχή. Φέρε δὴ καὶ σήμερον τοῦ περί.»)

[2] Εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Πελαγίαν ἐγκώμιον θαυμαστὸν ἔπλεξεν ὁ ῥητορικώτατος τοῦ Χρυσοστόμου κάλαμος, κείμενον ἐν τῷ Ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως, ὅπου καὶ ἐγκωμιάζει αὐτήν, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν ἔδειξε νὰ κρημνισθῇ μόνη καὶ νὰ θανατώσῃ τὸν ἑαυτόν της. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσοῦς ἅγιος, ὅτι ἀπατήσασα τοὺς στρατιώτας ἡ ἁγία, ἐζήτησεν ἄδειαν τάχα διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ φορέματά της. Καὶ ὅτι «θάνατος μαρτύρων, νίκη ἐστὶ μαρτύρων. Καὶ ὅτι δι' αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο μάλιστα τὸ κεῖσθαι ἐπὶ ἐδάφους, τιμιώτερον ἦν τὸ

Ἡ ἁγία ΤΑΙΣΙΑ ἡ πρότερον πόρνη, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐκ τοῦ βύπου σμηχθεῖσα τῆς ἀσωτίας,
» Φαιδρὰ πρόσεισι τῷ Θεῷ Ταΐσία.

Αὕτη παιδιόθεν παρακινηθεῖσα ἀπὸ τὴν μητέρα της, ἔγεινεν ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου· διδαχθεῖσα δὲ ὕστερον ἀπὸ τὸν ὅσιον Παφνούτιον τὸν Σιδώνιον, καὶ πληροφορηθεῖσα βεβαίως, ὅτι εἶναι μετάνοια, καὶ δίδεται συγχώρησις ἁμαρτιῶν παρὰ Κυρίου, ἐμοίρασεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχούς, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἦτο τετρακόσιαι λίτραι χρυσίου. Ἔπειτα κλείσασα τὸν ἑαυτόν της μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐστέναζεν ἐκ βάθους καρδίας καὶ ἔλεγεν, « Ὁ πλάσας με, ἐλέησόν με ». Καὶ οὕτω μὲ τὸν λόγον αὐτόν, διήνυσε χρόνους τρεῖς· εἶτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον της, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἐκεῖσε ἀββᾶ καὶ προεστῶτος, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Ἀλφαίου.

» Τὸν σταυρὸν Ἰάκωβος αἴρων ἡδέως,
» Ὡς ἔστι, Σῶτερ, ἄξιός σου δεικνύει.
» Ἀμφ' ἑνάτην Ἰάκωβος ἐνὶ σταυρῷ τετάνυστο.

Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, καθὼς μαρτυροῦσιν οἱ δύω Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Μάρκος. Ἐστάθη δὲ ἀδελφὸς μὲν Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, υἱὸς δὲ τοῦ Ἀλφαίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστο-

---

αἷμα τῆς παρθένου. Αἱ γὰρ διὰ Χριστὸν ὕβρεις πλεονασμὸν ἡμῖν παρέχουσι τιμῆς.» Καὶ ὅτι « ὁ Χριστὸς παρῆν τῷ σώματι τῆς παρθένου. Εἰ γὰρ δεσπόται τοὺς ἐπιεικεστέρους τῶν οἰκετῶν τελευτῶντας προπέμπουσι, καὶ οὐκ ἐπαισχύνονται, πολλῷ μᾶλλον ὁ Χριστὸς τὴν δι' αὐτὸν ἀφεῖσαν τὴν ψυχὴν καὶ τοσοῦτον ἀναδεξαμένην κίνδυνον, οὐκ ἂν ἐπησχύνθη τιμῆσαι τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;» καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λέγει ἐκεῖ ὁ θεῖος πατήρ, χρυσίου παντὸς τιμιώτερα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρτέμονος πρεσβυτέρου Λαοδικείας, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Πελαγίας τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου.

Digitized by Google

λος, ἐξελθὼν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου κατέστρεφε τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, ὑπὸ τοῦ θείου ζήλου πυρπολούμενος, τὰς νόσους ἰάτρευε, καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἐδίωκε πνεύματα. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐθνικῶν ὠνόμαζον αὐτὸν σπέρμα θεῖον. Διαπεράσας λοιπὸν πολὺ μέρος τῆς οἰκουμένης, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύξας ὁ ἐραστὴς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ πάθος ἐζήλωσε καὶ τὸν θάνατον, τελευταῖον ἐκαρφώθη εἰς τὸν Σταυρόν. Καὶ οὕτως εἰς τὸν ποθούμενον Χριστὸν παραδίδει τὸ πνεῦμά του. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ καὶ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ τῆς συμβίας αὐτοῦ.

» Σύσκηνον Ἀνδρόνικος Ἀθανασίαν
» Κόσμῳ τ' ἐν ἀσκήσει τε κἀν πόλῳ ἔχει.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος ἦτον ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν ἐν ἔτει φμ' (540), ἀργυροπράτης κατὰ τὴν τέχνην, εὐλαβὴς πολλά· γεμάτος ἀπὸ ἀγαθὰ ἔργα, καὶ πλούσιος ἀπὸ τὰ σωματικὰ ἀγαθά. Οὗτος ἐπῆρε μὲ γάμον γυναῖκα τὴν Ἀθανασίαν, ἥτις καὶ αὐτὴ ἦτο σεμνὴ καὶ θεοφιλής. Συμφωνήσας δὲ μὲ αὐτὴν εἰς καλὸν καὶ θεάρεστον πρᾶγμα, ἐμοίρασαν εἰς τρία τὸν πλοῦτόν των, καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος ἔδιδαν ἀφθονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχούς, τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἔδιδον δάνειον, χωρὶς τόκον, εἰς τοὺς χρείαν ἔχοντας· τὸ δὲ τρίτον μέρος τὸ οἰκονόμουν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἀργυροπρατείου, διὰ νὰ ἐκβάζουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἐγέννησαν δὲ καὶ δύω παιδία, ἓν ἀρσενικὸν καὶ ἓν θηλυκόν. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα ἐγεννήθησαν, ὁ εἷς τὸν ἄλλον δὲν ἤγγισαν· ἀλλ' ἐπέρνων τὴν ζωήν των καὶ οἱ δύω μὲ σωφροσύνην καὶ μὲ προσευχὰς, καὶ ἐκαταγίνοντο εἰς τὸ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς ἀσθενεῖς. Ὕστερον δὲ ἀπὸ δώδεκα χρόνους τῆς αὐτῶν συνοικήσεως, ὅτε τὰ τέκνα των ἦσαν εἰς ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ χαροποιοῦν τοὺς γονεῖς των, τότε, λέγω, εἰς μίαν ἡμέραν ἀπέθανον ἐν ταυτῷ καὶ τὰ δύω. Ὁ μὲν λοιπὸν μακάριος Ἀνδρόνικος δὲν ἔδειξε κἀνὲν ἀνανδρον κίνημα διὰ τὸν θάνατον τῶν παιδίων του, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἀοίδιμον ἐκείνην φωνὴν τοῦ Ἰὼβ ἐξεφώνησεν, « Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι· ἡ δὲ συμβία αὐτοῦ Ἀθανασία εἶχε λύπην ἀπαρηγόρητον· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐνεταφιάσθησαν τὰ παιδία εἰς τὸ Μαρτύριον· ἤτοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐκβῇ ἀπὸ ἐκεῖ· ἀλλ' ἔλεγεν· Ἐδῶ θέλω συναποθάνῃ καὶ ἐγώ! Ἐδῶ θέλω ἐνταφιασθῇ καὶ ἐγὼ ὁμοῦ μὲ τὰ τέκνα μου! Καὶ τὸν μὲ Ἀνδρόνικον ἐπῆρεν ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ἡ δὲ Ἀθανασία δὲν ὑπέφερε νὰ ἐξέλθῃ ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἔμεινεν ἐκεῖ θρηνοῦσα καὶ κλαίουσα γοερῶς. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον, φαίνεται εἰς αὐτὴν ἔξυπνον οὖσαν ὁ μάρτυς εἰς σχῆμα μοναχοῦ καὶ τῇ λέγει. Τί ἔχεις, ὦ γύναι, καὶ κλαίεις; διατί δὲν ἀφίνεις τοὺς ἐδῶ εὑρισκομένους νὰ ἡσυχάσουν; ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα, Μὴ βαρυνθῇς, αὐθέντα μου, εἶπε, κατ' ἐμοῦ τῆς δούλης σου, ὅτι πολὺν πόνον καὶ θλίψιν ἔχω· ἐπειδὴ δύω μόνον τέκνα ἔχουσα, καὶ τὰ δύω τὰ ἐθαψα σήμερον. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη. Μὴ κλαῖε δι' αὐτὰ, διότι λέγω σοι, ὦ γύναι, ὅτι καθὼς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ζητεῖ τὸ φαγητὸν καὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ δώσῃ τίς εἰς τὸν ἑαυτόν του νὰ φάγῃ, τοιουτοτρόπως καὶ τὰ παιδία ζητοῦσι χρεωστικῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὰ μέλλοντα ἀγαθά του· δικαιοκρίτα, λέγοντα, Κύριε, ἀντὶ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ὧν μᾶς ὑστέρησες, μὴ ὑστερήσῃς ἡμᾶς καὶ τὰ ἐπουράνια ἀγαθά σου. Ταῦτα ἡ Ἀθανασία ἀκούσασα κατενύγη καὶ μετέβαλε τὴν λύπην της εἰς χαρὰν, λέγουσα· λοιπὸν ζῶσι τὰ τέκνα μου ἐν οὐρανοῖς, καὶ διατί ἐγὼ νὰ κλαίω; ὅθεν στραφεῖσα ἐζήτει τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον, ὅστις τῆς εἶπε ταῦτα. Τριγυρίσασα δὲ τὸν ναὸν ὅλον καὶ μὴ εὑροῦσα αὐτὸν, ἠρώτησε τὸν θυρωρὸν λέγουσα· ποῦ εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐμβῆκε τώρα ἐδῶ; ἀπεκρίθη ὁ θυρωρός· βλέπεις ὅτι ὅλαι αἱ θύραι εἶναι σφαλισμέναι, καὶ λέγεις ποῦ εἶναι ὁ μοναχός; ἐνόησε δὲ ὁ θυρωρὸς, ὅτι εἶδεν ὀπτασίαν. Ἡ δὲ Ἀθανασία φοβηθεῖσα, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν της καὶ ἐδιηγήθη εἰς τὸν ἄνδρα της ὅσα εἶδεν· ὅθεν ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ τὴν βάλῃ εἰς μοναστήριον.

Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δεξάμενος τὸν λόγον μετὰ χαρᾶς, (διότι καὶ αὐτὸς ἐπόθει τοῦτο) διεμοίρασε τὸ περισσότερον μέρος τῆς περιουσίας

[1] Εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· « Χθὲς καὶ πρώην ὁ μακαριώτατος τῶν ἀποστόλων Θωμᾶς ἐδεξιώσατο ἡμᾶς φιλοφρόνως. » (Σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰβήρων, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.

Digitized by Google

του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐξηγορασμένους· τὰ δὲ λοιπὰ ὑπάρχοντά του ἄφησεν εἰς τὸν πενθερόν του, παραγγείλας εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ νοσοκομεῖα καὶ ξενοδοχεῖα μοναχῶν. Λαβὼν λοιπὸν ὀλίγα ἔξοδα διὰ τὸν δρόμον, ἐξῆλθε τὴν νύκτα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, οἱ δύω μόνοι. Βλέπουσα δὲ ἡ Ἀθανασία ἀπὸ μακρὰν τὴν οἰκίαν της, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· « Κύριε καὶ Θεέ μου σὺ ὅστις εἶπας εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω, Σὺ καὶ τώρα ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς τὸν φόβον σου. Διότι ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήσαμεν διὰ τὸ ὄνομά σου ἀνοικτὴν τὴν οἰκίαν μας καὶ ἐφύγομεν, λοιπὸν μὴ κλείσῃς εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τῆς βασιλείας σου. Κλαύσαντες δὲ καὶ οἱ δύω, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

Φθάσαντες δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπροσκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους. Καὶ ἐκεῖ ἀντάμωσαν πολλοὺς πατέρας ὁσίους. Φεύγοντες δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ὑπῆγον καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Αἴγυπτον (ἤτοι εἰς τὸ Μισῆρι) πρὸς τὸν ἐξάκουστον ἀββᾶν Δανιήλ. Καὶ ἐπειδὴ ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπόν των, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς ὁδὸν σωτηρίας, διὰ τοῦτο ὁ ὅσιος τὴν μὲν Ἀθανασίαν ἀπέστειλεν εἰς τὸ γυναικεῖον μοναστήριον τῶν Ταββεννησιωτῶν, τὸν δὲ Ἀνδρόνικον ἐκράτησε πλησίον του καὶ τὸν ἔνδυσε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν· ὅθεν καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑποταγήν του δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ δώδεκα χρόνοι ἐπέρασαν, παρεκάλεσεν ὁ Ἀνδρόνικος τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ νὰ τῷ δώσῃ ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ δεύτερον τοὺς ἁγίους τόπους, ὁ δὲ Ἀββᾶς Δανιὴλ, ποιήσας εὐχὴν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Περιπατῶν δὲ ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος εἰς τὸν δρόμον τοῦ Μισηρίου, ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς δένδρον, διὰ νὰ ἀναψύξῃ ὀλίγον ἀπὸ τὸ καῦμα· καὶ ἰδοὺ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἡ γυνή του Ἀθανασία, ἥτις ἀπῆρχετο καὶ αὐτὴ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μὲ σχῆμα ἀνδρικὸν ὡς ἂν μοναχὸς, μετονομασθεῖσα Ἀθανάσιος. Καὶ ἀφ' οὗ ἐχαιρέτησεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ἡ μὲν Ἀθανασία ἐγνώρισε τὸν Ἀνδρόνικον, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δὲν ἐγνώρισε τὴν Ἀθανασίαν, ἐπειδὴ καὶ ἐμαράνθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἄσκησιν καὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν αἰθίοψ (ἀράπης).

Τότε λέγει ἡ Ἀθανασία πρὸς τὸν Ἀνδρόνικον· ποῦ ὑπάγεις, αὐθέντα μου ἀββᾶ; Ὁ Ἀνδρόνικος ἀπεκρίθη· εἰς τοὺς ἁγίους τόπους. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη· Ἐκεῖ θέλω νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ. Τῆς λέγει πάλιν ἐκεῖνος· Θέλεις νὰ περιπατῶμεν καὶ οἱ δύω ὁμοῦ; λέγει ἡ Ἀθανασία· Ναὶ, καθὼς ὁρίζεις· πλὴν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὸν δρόμον μὲ σιωπὴν ὡς ἂν νὰ μὴ εἶμαι ἐγὼ μετὰ σοῦ. Τότε καὶ ὁ Ἀνδρόνικος λέγει· Καθὼς ὁρίζεις, ἂς ὑπάγωμεν σιωπῶντες. Πάλιν ἡ Ἀθανασία τὸν ἐρωτᾷ· Δὲν εἶσαι μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Δανιήλ; ἀποκρίνεται ὁ Ἀνδρόνικος, ναί. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη, δὲν ὀνομάζεσαι Ἀνδρόνικος; ἀπεκρίθη αὐτῇ, ναί. Ἡ Ἀθανασία εἶπεν· Αἱ εὐχαὶ τοῦ γέροντος εἴθε νὰ μᾶς συνοδεύσωσιν εἰς τὸν δρόμον μας. Λέγει ὁ Ἀνδρόνικος· Γένοιτο! Ἀμήν.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὑπῆγαν σιωπῶντες καὶ οἱ δύω εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, πάλιν σιωπῶντες ἐγύρισαν μαζὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τότε ἡ Ἀθανασία ἠρώτησε τὸν Ἀνδρόνικον· Θέλεις νὰ μείνωμεν μαζὶ εἰς ἓν κελλίον; ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρόνικος· Ὡς ὁρίζεις, ἂς μείνωμεν, πλὴν θέλω πρῶτον νὰ ὑπάγω εἰς τὸν γέροντά μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν ἄδειαν καὶ τὴν εὐχήν του. Ἐκείνη εἶπεν· Ὕπαγε καὶ σὲ προσμένω εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ὀκτωκαιδέκατον· καὶ ἐὰν ὑποφέρῃς νὰ μένῃς μετ' ἐμοῦ σιωπηλῶς, καθὼς ἐπεριπατήσαμεν καὶ ὑπήγαμεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἤλθομεν πάλιν ἐδῶ, καλῶς, ἐλθέ· ἂν δὲ δὲν ὑποφέρῃς νὰ σιωπᾷς, μὴ ἔλθῃς. Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἀπελθὼν εἰς τὸν γέροντά του τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ, τῷ ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ γέρων ἐγνώρισεν ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἀνδρονίκου, ὅτι ἦτον εἰς μεγάλην προκοπὴν ἀρετῆς ὁ Ἀθανάσιος. Ὅθεν τῷ ἔδωκε τὴν ἄδειαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, ἀγάπα τὴν σιωπὴν καὶ μεῖνον μὲ τὸν ἀδελφὸν, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι τῇ ἀληθείᾳ μοναχὸς, καθὼς πρέπει νὰ ἦναι ὁ μοναχός. Τότε ἐπιστρέψας ὁ Ἀνδρόνικος, ἔμεινεν ὁμοῦ μὲ τὴν Ἀθανασίαν δώδεκα χρόνους, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ σύζυγός του.

Πολλάκις δὲ ἤρχετο ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰς ἐπίσκεψιν αὐτῶν, καὶ συνομιλῶν, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς περὶ ὠφελείας ψυχῆς. Μίαν φορὰν δὲ ἔτυχε καὶ ὑπῆγε πάλιν ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ καὶ τοὺς ἀντάμωσε, καὶ ἀφ' οὗ ἐλάλησεν ἱκανῶς τὰ πρέποντα, τοὺς ἀπεχαιρέτησε, καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Τότε ἔτρεξεν ὀπίσω του ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος καὶ φθάσας αὐτὸν τοῦ εἶπεν·

Digitized by Google

Ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος ἠσθένησε καὶ εἶναι διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ γέρων ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ εὗρε τὸν Ἀθανάσιον πάσχοντα ἀπὸ θέρμην, ὅστις βλέπων τὸν γέροντα ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ὁ δὲ γέρων τῷ λέγει, Ἀντὶ νὰ χαρῇς, διότι ὑπάγεις νὰ ἀπολαύσῃς τὸν Θεὸν σὺ κλαίεις; ὁ δὲ εἶπε· Δὲν κλαίω δι' ἐμὲ, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ὅθεν παρακαλῶ σε, ποίησον εὐχήν· καὶ ἀφ' οὗ μὲ θάψῃς, ἐξέτασον πλησίον εἰς τὴν κεφαλήν μου, καὶ θὰ εὕρῃς πινακίδιον γεγραμμένον, καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ δός το καὶ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον.

Ἐποίησαν λοιπὸν εὐχὴν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἐκοινώνησε τὰ ἄχραντα μυστήρια ἡ μακαρία Ἀθανασία, καὶ οὕτως ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Καὶ τότε εὗρεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὸ πινακίδιον καὶ τὸ ἀνέγνωσε, καὶ ἐκ τούτου ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον ἡ γυνὴ τοῦ Ἀνδρονίκου, ἡ ἀοίδιμος Ἀθανασία. Ἐπληροφορήθησαν δὲ τοῦτο, καὶ ὅτε ἐκήδευον αὐτὴν, διότι εὑρέθη οὐχὶ ἀνὴρ, ἀλλὰ γυνή· ἠκούσθη δὲ τοῦτο εἰς ὅλην τὴν Λαύραν. Ὅθεν ἔστειλεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἴδησιν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνέτρεξαν ὅλοι οἱ πατέρες οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ ὅλαι αἱ Λαῦραι καὶ τὰ Μοναστήρια τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ὅλη ἡ πόλις καὶ ὅλη ἡ Σκήτη συνήχθησαν εἰς τὸν ἐνταφιασμόν της. Οἱ δὲ σκητιῶται ἐφόρουν ὅλοι λευκὰ φορέματα, διότι τοιαύτην συνήθειαν εἶχον εἰς τὴν Σκήτην νὰ λευκοφοροῦν ὅταν ἐνεταφίαζον τοὺς ἀδελφοὺς, ὡς νικητὰς τῶν τριῶν ἐχθρῶν, σαρκὸς καὶ κόσμου καὶ κοσμοκράτορος, ἤτοι τοῦ διαβόλου. Κομίσαντες λοιπὸν μετὰ βαΐων [1] καὶ κλάδων τὸ τίμιον λείψανον τῆς μακαρίας Ἀθανασίας, τὸ ἐνεταφίασαν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ὅτι ἔδωκεν εἰς τὴν ἁγίαν τόσην πολλὴν ὑπομονήν. Ἔμεινε δὲ ἐκεῖ ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἕβδομα μνημόσυνα τῆς ὁσίας, καὶ μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ἀλλ' ὁ Ἀνδρόνικος δὲν ἠθέλησε, λέγων· Ἐδῶ θέλω ἀποθάνει καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς κυρίας μου Ἀθανασίας· καὶ οὕτως ἀποχαιρετήσας αὐτὸν ὁ γέρων, ἀνεχώρησε. Κατόπιν δὲ φθάνει εἷς ἀδελφὸς τὸν γέροντα καὶ λέγει αὐτῷ· ὁ ἀββᾶς Ἀνδρόνικος ἀσθενεῖ ἀπὸ θέρμην. Καὶ εὐθὺς στέλλει ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Σκήτης μήνυμα, λέγων· Ὁ ἀββᾶς Ἀνδρόνικος ἀκολουθεῖ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀθανάσιον καὶ λοιπὸν συνάχθητε. Ὅθεν συνέτρεξαν, καὶ κατέφθασαν αὐτὸν ζωντανὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐζήτησαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ ἔλαβον τὴν εὐλογίαν του, τότε ὁ ἀοίδιμος ἀπεκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἔγεινε δὲ φιλονεικία καὶ ἀντίστασις περὶ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀνδρονίκου, ποῖοι νὰ τὸ πάρουν, οἱ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ὀκτωκαιδεκάτου κατοικοῦντες, ἢ οἱ σκητιῶται. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας κατέπαυσεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὴν φιλονεικίαν αὐτῶν, εἰπὼν, ὅτι πρέπει νὰ ἐνταφιασθῇ ἐκεῖ εἰς τὸ Ὀκτωκαιδέκατον ὁμοῦ μὲ τὸν συναγωνιστήν του, τὴν ὁσίαν Ἀθανασίαν λέγω. Καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὸ ἐκεῖ, δοξάζοντες τὸν ἐπὶ πάντων Θεόν. Ἀμήν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.)

—

Ἡ ὁσία ΠΟΠΛΙΑ ἡ ὁμολογήτρια ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ρυσθεῖσα κόσμου τῆς πλάνης ἡ Ποπλία,
» Πόλου πρόσεισι φωλεοῖς, ὡς στρουθίον.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361), ὑπανδρευθεῖσα δὲ πρότερον καὶ μείνασα εἰς τὸν γάμον ὀλίγον καιρὸν, ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ἐπρόσφερεν αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν, ὡς καρπὸν ἄξιον, τὸν μακάριον λέγω Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος πολλάκις μὲν ἐψηφίσθη νὰ γένῃ Ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, φεύγων δὲ πάντοτε τὴν Ἐπισκοπικὴν ἀξίαν, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ταπείνωσιν, ἔμεινεν εἰς τὸν κατώτερον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης· ἐστάθη δηλαδὴ μόνον πρεσβύτερος καὶ τῶν πρεσβυτέρων πρῶτος. [1] Ἡ δὲ ἁγία αὕτη μήτηρ του Ποπλία ἦτον ἡγουμένη εἰς ἄλλας μοναχὰς καὶ παρθένους.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰουλιανὸς ὑπῆγε τῷ τότε καιρῷ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐδείκνυεν εἰς τὰ εἴδωλα πολλὴν δεισιδαιμονίαν, προσκαλῶν ὅλους διὰ νὰ προσφέρουν σέβας καὶ λατρείαν εἰς τοὺς δαίμονας· τούτου χάριν ἡ τιμία αὕτη γερόντισσα Ποπλία, ἐνῷ ἐπέρνα ἐκεῖνος κάτω ἀπὸ

[1] Βαΐον εἶναι Αἰγυπτιακὴ φωνὴ, ὡς λέγουσί τινες, καὶ σημαίνει κλάδον φοίνικος, καθὼς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἁγίων τόπων· τοῦτο δὲ βεβαιοῖ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγων ὅτι οἱ ὄχλοι ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ (ιβ'. 13).

[1] Ἴσως οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Φεβρουαρίου.

Digitized by Google

τὴν ὁδὸν, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ δυνατώτερα ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένους τὸ Δαβιδικὸν ἐκεῖνο· « Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. » Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἰουλιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ σύρωσιν αὐτὴν εἰς τὸ μέσον καὶ νὰ τὴν κτυπῶσιν εἰς τὸ πρόσωπον δυνατὰ, ὥστε ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά της. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ δὲν ἐθανάτωσεν αὐτὴν, διότι εἶχε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Περσίαν· ἀλλ' ἐφύλαξε νὰ τὴν θανατώσῃ, ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ ἐκεῖ· ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνος ἐσφάγη καὶ δὲν ἐγύρισεν, ἡ ἁγία αὕτη ἔμεινεν ἐλευθέρα. Ἀπὸ τότε δὲ ζήσασα ὀλίγον καιρὸν ἐν εἰρήνῃ ἐτελείωσε τὴν ζωήν της ἡ μακαρία. [1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Εἷς ὕψος ἀρθεὶς ἀρετῶν θεῖος Πέτρος,
» Τὸν χοῦν ἀπεκδὺς ὕψος οὐρανοῦ φθάνει.

Οὗτος ὁ μακάριος Πέτρος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Θεοφίλου ἐν ἔτει ωκθ' (829), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς δὲ ὢν Θεοφίλου καὶ Εὐδοκίας, Λέων ὀνομαζόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἐκ τῆς φύσεως στολισμένος μὲ κάλλος, μὲ μέγεθος καὶ μὲ δύναμιν σώματος, ἔγεινε διὰ τοῦτο κόμης ἀπὸ τὸν ῥηθέντα βασιλέα· ποιήσας δὲ ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς πολέμοις, εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα, ὕστερον κατεφρόνησεν ὅλα καὶ ἔγεινε μοναχὸς, κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του εἰς ἓν μοναστήριον, Δαφνῶνα ὀνομαζόμενον, καὶ μετονομασθεὶς Πέτρος ἀντὶ Λέοντος. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ τὴν Ἀττάλειαν, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερεν ἀνδρείως τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῆς ἀσκήσεως καὶ τὸν ἄγριον θυμὸν τῶν Ἰσμαηλιτῶν τοὺς ὁποίους ἀπήντησε καθ' ὁδὸν, τελευταῖον πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕψος τῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς του ἔγεινε φανερὸν εἰς τοὺς βασιλεῖς, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Βασίλειος ὁ Μακεδὼν, ἐν ἔτει ωξζ' (867) ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Φωκᾶ. Ἐκεῖ λοιπὸν πολλοὺς ἀγῶνας κατὰ Θεὸν ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριον.

Μνήμη τῶν δικαίων ΑΒΡΑΑΜ καὶ ΛΩΤ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβραάμ.

» Τίς οἶκός ἐστιν; Ἀβραὰμ τεθνηκότος,
» Οὗ κόλπος ἄλλοις οἶκος, ὡς τῷ Λαζάρῳ.

Εἰς τὸν Λώτ.

» Ὑπῆρξε τῷ Λὼτ οὐρανὸς Σηγὼρ νέα,
» Εἰς ὃν φθάσας, πέφευγεν ὡς πῦρ τὸν βίον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς. [1]

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ καὶ ΕΥΛΑΜΠΙΑΣ τῶν ἀδελφῶν.

» Καὶ προφθάσασα τὴν τομὴν Εὐλαμπία,
» Εὐλαμπίῳ τμηθέντι κοινωνεῖ στέφους.
» Τμήθησαν δεκάτῃ Εὐλάμπιος ἡ δὲ ἀδελφή.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (296)· ἡγεμονεύοντος ἐν Νικομηδείᾳ Μαξίμου. Κατεκρύπτοντο δὲ οὗτοι εἰς τὸ βουνὸν μὲ ἄλλους πολλοὺς χριστιανοὺς διὰ τὸν φόβον τοῦ διωγμοῦ·

---

[1] Περὶ ταύτης τῆς Ποπλίας γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος βιβλ. γ'. κεφ. ιζ'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο Μαυρίκιος ὁ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διάκονος, ὁ συνάξας τὸν Συναξαριστήν. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἡ Ποπλία μετὰ τῶν ἄλλων παρθένων ὕστερον ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν ἔψαλλε καὶ τὸ ἀκόλουθον· « Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. » Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ταῦτα ἀκούσας, καὶ λίαν ἐνιαθεὶς, σιγᾷν αὐταῖς προσέταξε κατὰ τὸν τῆς παρόδου καιρόν. Ἡ δὲ Ποπλία μικρὰ τῶν ἐκείνου νόμων φροντίσασα, πλείονος τὸν χορὸν προθυμίας ἐνέπλησε. Καὶ πάλιν ἐκείνου διώντος, ψάλλειν ἐκέλευσεν· « Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ. » Καὶ μεθ' ἕτερα λέγει· « Ἡ δὲ Ποπλία ὡς ἄκραν τιμὴν δεξαμένη τὴν ἀτιμίαν, ἀνελήλυθε μὲν εἰς τὸ δωμάτιον, συνήθως δὲ αὐτὸν ταῖς πνευματικαῖς ἔβαλλε μελῳδίαις. »

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις κατὰ τὴν ἐννάτην Ὀκτωβρίου ἑορτάζεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου· ἀλλ' ὁ μὲν παλαιὸς Συναξαριστὴς ἀναφέρει τὸν αὐτὸν τοῦτον ἅγιον καὶ κατὰ τὴν Θην Ὀκτωβρίου καὶ κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου, μόνον κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, οὕτω δέ πως εὑρίσκεται καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ Ὡρολογίῳ. Σ. Ε.

Digitized by Google

μίαν φορὰν δὲ ἐστάλη ὁ ἅγιος Εὐλάμπιος εἰς τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ψωμία, καὶ βλέπων τὰ βασιλικὰ γράμματα τὰ ὁποῖα ἔστειλεν ὁ Μαξιμιανὸς ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, ἀνατεθειμένα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ἐδιάβασεν αὐτὰ, καὶ εὐθὺς συνελήφθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ὡμολόγησε φανερὰ ὅτι εἶναι χριστιανός. Ἔπειτα ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων δῆθεν διὰ νὰ θυσιάσῃ· ὅθεν ἐπρόσταξε τὸ εἴδωλον τοῦ Ἄρεως νὰ πέσῃ κάτω, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος εὐθὺς ἔπεσε καὶ συνετρίβη. Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐτιμωρεῖτο ἄσπλαγχνα, βλέπουσα αὐτὸν ἡ ἀδελφή του Εὐλαμπία, ἐξῆλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ παρεκάλει τὸν ἀδελφόν της νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ καὶ αὐτὴν νὰ συμμαρτυρήσῃ μετ' αὐτοῦ, ὃ καὶ ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Ὅθεν ἐβλήθησαν καὶ οἱ δύω ὁμοῦ ἐντὸς λέβητος βράζοντος, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἔπαθον κἄμμίαν βλάβην, ἐκ τοῦ θαύματος τούτου παρεκινήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διακόσιοι ἕλληνες, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ καὶ ὁ Εὐλάμπιος καὶ ἡ Εὐλαμπία ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. (Τὸν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἄρτι τῆς θεογνωσίας »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων διακοσίων ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν συναναιρεθέντων τῷ ἁγίῳ Εὐλαμπίῳ.

» Ἀνδρῶν τετραπλῆν οἶδα πεντηκοντάδα,
» Ξίφει τελειωθεῖσαν· ὢ θείου τέλους!

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΣΙΑΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Βασιανὸς τὸν κάτω λιπὼν βίον,
» Χαίρων πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνω χωρεῖ βάσιν.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Βασιανὸς ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ἐκ τῆς χώρας τῶν Σύρων, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Μαρκιανοῦ, ἐν ἔτει υνʹ (450), ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τόσον ἔλαμψεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ θαύματα, ὥστε ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, [1] ὅστις σώζεται καὶ ἕως τὴν σήμερον. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν του ηὔξησε καὶ ἐπληθύνθη ἕως εἰς τοὺς τριακοσίους. Τούτου τοῦ ὁσίου ἐστάθη μαθήτρια καὶ ἡ ἁγία Ματρώνα. [2] Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ὁ ὅσιος ζήσας, πολλοὺς σεσωσμένους ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ διαφόρους ἀσθενείας ἰάτρευσε, καὶ θαύματα ἀμέτρητα ἐποίησε. Φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθύτατον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν προρρηθέντα ναόν του.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Τὴν κλῆσιν ἔργοις Θεόφιλος δεικνύων,
» Θεανδρικῆς ἤθλησεν εἰκόνος χάριν.

Οὗτος ὁ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Θεόφιλος ἐγεννήθη ἕως τρία στάδια πλησίον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, ἡ ὁποία τὴν σήμερον ὀνομάζεται βουλγαριστὶ Στρούμιτζα, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους, καὶ ὅταν ἔγεινε χρόνων τριῶν, ἐβαπτίσθη. Παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ γονεῖς του, ὑπῆγαν εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Σελέντιον, καὶ εὑρόντες ἐκεῖ τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν Στέφανον, ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἐκείνου καὶ πάλιν ἐγύρισαν εἰς τὸν οἶκόν των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐσχόλαζεν ὁ ἱερὸς οὗτος παῖς εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα· φθάσας δὲ εἰς τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἀνέβη εἰς τὸν προρρηθέντα ὅσιον Στέφανον, ὅστις βλέπων τὸν νέον τοῦτον, Διὰ ποίαν αἰτίαν, ὦ τέκνον, εἶπεν, ἦλθες εἰς ἡμᾶς; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐκάλεσάς με, ὦ τίμιε πάτερ, καὶ διὰ τοῦτο ἄφησα τοὺς γονεῖς μου καὶ ἦλθον. Καὶ πότε σὲ ἐκάλεσα, τῷ εἶπεν ὁ ὅσιος; καὶ τί σοὶ εἶπον; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐνῷ ἐγὼ ἐπεριτριγύριζα εἰς τὸ χωράφιον τοῦ πατρός μου, ἤκουσα ὅτι μοὶ ἔλεγες· Τέκνον Θεόφιλε, ἐμάκρυνας ἀπὸ τὸν Κύριον, ὅστις λέγει, « Ἆρον τὸν Σταυρόν σου καὶ ἀκολούθει μοι ». Τρωθεὶς λοιπὸν εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦτον τὸν λόγον σου, ἠκολούθουν

[1] Τοῦτο ἠδυνάμην οὕτω νὰ νοήσω· ἤτοι ὅτι ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, αὐχὶ ἔτι ζῶντος, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Σειράχ. « Πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδέναν. (Σειρ. ιά. 28.) Πείθει δέ με νὰ νοῶ, ὅτε καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἔκτισε τὸν ναὸν ὁ βασιλεὺς, ὁ Κύρου Θεοδώρητος. Οὗτος δηλαδὴ εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ τοῦ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἑορταζομένου, λέγει, ὅτι καὶ ζῶντος ἐκείνου, πολλοὶ πολλαχοῦ οἶκους εὐκτηρίους ἐδείμαντο, καὶ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον ἐκείνου.

[2] Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Νοεμβρίου.

Digitized by Google

σοι, ὦ πάτερ, ἕως εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου σου· καὶ εὐθὺς τὴν μὲν θύραν εἶδον κεκλεισμένην, σὺ δὲ ἔγεινες ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐγὼ εὑρέθην μόνος. Καὶ λοιπὸν φαίνεστοί μοι, ὦ πάτερ ἅγιε, ὅτι ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα ἣν ἔχει ἡ τωρινὴ λαλιά σου, μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν τότε ἤκουσα, σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι ὁ καλέσας με καὶ ὄχι ἄλλος. Ὅθεν σὲ παρακαλῶ, μή με ἀποστραφῇς τὸν δοῦλόν σου, ὅστις ζητῶ τὴν σωτηρίαν μου.

Τότε ὁ ὅσιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἐδέχθη τὸν νέον καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ἄσκησιν καὶ τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας τρεῖς χρόνους· ἀφ' οὗ δὲ οἱ τρεῖς χρόνοι ἐπέρασαν, ἐκάλεσεν ὁ ὅσιος τὸν ἡγούμενον τῆς ἐκεῖ Λαύρας καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον, ὁ δὲ ἡγούμενος παραλαβὼν τὸν νέον, ἐκούρευσεν αὐτὸν καλόγηρον. Οἱ δὲ γονεῖς τοῦ Θεοφίλου δὲν ἠμέλουν, ἀλλὰ ἠρεύνων εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ εὕρωσι τὸν κρυπτόμενον υἱόν των. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας μετὰ παρέλευσιν τινῶν χρόνων, μαθόντες ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Σελεντίῳ μοναστήριον, ὑπῆγαν εἰς αὐτὸ καὶ παρεκάλουν ὁλοψύχως τὸν ἡγούμενον νὰ ἀφήσῃ τὸν υἱόν των νὰ φανερωθῇ εἰς αὐτούς· ὁ δὲ ἡγούμενος δὲν ἐσυγκατάνευεν εἰς τὴν παράκλησίν των· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν λύπην καὶ τὴν ὑπερβολικὴν καὶ ἀνυπόφορον θλῖψιν αὐτῶν, ἠναγκάσθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὸν Θεόφιλον. Τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἅμα εἶδον οἱ γονεῖς του, ἤρχισαν νὰ θρηνῶσι ἑνταυτῷ καὶ νὰ χαίρωσιν ἐναγκαλιζόμενοι αὐτὸν καὶ κατασπαζόμενοι. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγον; ἢ τί κινήματα δὲν ἔπραττον, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ νὰ κινήσουν εἰς δάκρυα καὶ αὐτὰ σχεδὸν τὰ ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα;

Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυγχάρησαν τὸν υἱόν των ἐπί τινας ἡμέρας καὶ ἐγνώρισαν ἀκριβῶς τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ ἐκατοίκει εἰς αὐτὸν, τότε ἤρχισαν νὰ βεβαιόνωσι τὸν ἡγούμενον μὲ ὅρκους, ὅτι γυρίζοντες εἰς τὸν οἶκόν των, ἐξάπαντος θὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὸν Θεόφιλον, ἔλεγον δὲ καὶ ταῦτα· ἡμεῖς, τίμιε πάτερ, παλαιόθεν ἐποθοῦμεν νὰ κτίσωμεν μοναστήριον μὲ ἰδικά μας ἔξοδα, καὶ λοιπὸν τώρα εἶναι ὁ ἐπιτήδειος καιρὸς διὰ νὰ κτίσωμεν τοῦτο, καὶ νὰ βάλωμεν εἰς αὐτὸ τὸν υἱόν μας, ἵνα σχολάζῃ καὶ λατρεύῃ τῷ Θεῷ. Ἀλλ' ὁ ἡγούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ, ὕστερον δὲ ἐφανέρωσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου, οἵτινες ἔκριναν εὔλογον νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν μὲ τριήμερον νηστείαν, καὶ μὲ ὁλονύκτιον ἀγρυπνίαν, καὶ οὕτως ἄνωθεν νὰ δοθῇ ἡ λύσις τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως. Γενομένης λοιπὸν τῆς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, ὡς πολλὰ εἶναι καὶ θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε! ἰδοὺ γίνεται ἄνωθεν φωνὴ ἔναρθρος ἐν τῷ ναῷ προστάζουσα νὰ ἀφήσωσι τὸν ζητούμενον Θεόφιλον νὰ ὑπάγῃ μὲ τοὺς γονεῖς του· ὅθεν λαβόντες οἱ γονεῖς τὸν ποθούμενον υἱόν ὁμοῦ καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου, ἐγύρισαν χαίροντες εἰς τὸν οἶκόν των.

Εἰς ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐκτίσθη ἀπὸ αὐτοὺς τὸ μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ ἅγιος χρόνους ἀρκετοὺς ἀσκητικῶς πολιτευόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ κοινὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐχθρὸς διάβολος ποτὲ δὲν ἡσυχάζει, διὰ τοῦτο ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ δυσώνυμον θηρίον· ἤγουν εἰς τὸν Ἴσαυρον Λέοντα, καὶ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον καὶ μάχην ἐκίνησεν, ἐν ἔτει ψις' (716). Ὅθεν αὐτὸς ἀκούσας περὶ τοῦ ὁσίου Θεοφίλου, ἐπρόσταξε νὰ τὸν παρασ-ήσωσιν ἔμπροσθέν του. Παρασταθεὶς δὲ ὁ ὅσιος καὶ ὁμολογήσας, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου, ἐδάρη μὲ βούνευρα· Ἔπειτα ἐδέθη ὀπίσω τὰς χεῖρας καὶ μὲ βίαν ἀναγκάζεται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Νίκαιαν ὁμοῦ μὲ τὸν ὅσιον Λογγῖνον τὸν στυλίτην. Φθάσαντες δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὴν Νίκαιαν, παρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον· ὁ δὲ κριτὴς προστάζει τότε ὁ μὲν μακάριος Λογγῖνος νὰ ἁπλωθῇ ἀνάσκελα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του νὰ βάλωσι τὰς ἱερὰς εἰκόνας τὰς ὁποίας εἶχε μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὰς κατακαύσωσι. Ὁ δὲ θαυμαστὸς Θεόφιλος, τοῦ ὁποίου τὴν παρρησίαν καὶ τὸν ἔλεγχον δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ ὁ δυσσεβὴς, ἐτεντώθη σταυροειδῶς ἐπάνω εἰς δύω στύλους, καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν μέλη τοῦ σώματος μὲ ξηρὰ βούνευρα.

Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔτρεχε τὸ αἷμα ὡς βρύσις ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνισε, τότε ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ μόνος του ὁ ἀλιτήριος ἔδερε τὸν ἅγιον ὥραν πολλὴν εἰς τὸ πρόσωπον· ἀφ' οὗ δὲ ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ δέρῃ αὐτὸν, προστάζει νὰ τὸν ὑποδέσωσι μὲ ὑποδήματα σιδηρᾶ ἀνημμένα καὶ νὰ τὸν ἀναγκάζωσι νὰ τρέχῃ ἔμπροσθέν του. Τότε ὁ ἄρχων ὁ καλούμενος ὑπατικὸς, ἐντραπεὶς τὴν ἀρετὴν τοῦ ἁγίου· ἄρα γε, Θεόφιλε, τοῦ λέγει, σὺ μόνος καὶ οἱ σύντροφοί σου εἶσθε μωροὶ καὶ ἀνόητοι, καὶ ἔχετε τόσον ζῆλον εἰς τὸ νὰ προσκυνῆτε τὰς εἰκόνας, ἢ ὁ βασιλεὺς εἶναι μωρὸς

Digitized by Google

καὶ ὅλοι ἡμεῖς ὅσοι ἐξουσιάζομεν; ὁ ἅγιος εἶπεν. Ἐὰν θέλῃς, ἂς γυμνάσωμεν ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν τὸ περὶ τῶν εἰκόνων ζήτημα καὶ ἂς διαλεχθῶμεν περὶ αὐτοῦ, διότι ἠξεύρω ὅτι ἀκριβῶς γινώσκεις τὰς Γραφάς. Καὶ ἐὰν σὺ μὲ εὐλόγους ἀπολογίας μὲ πείσῃς, ἐγὼ ἀποβάλλω τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων, εἰ δὲ σὺ πεισθῇς ἀπὸ τὰ ἰδικά μου λόγια, ὅτι εἶναι εὔλογος ἡ τῶν εἰκόνων προσκύνησις, ἄρά γε θέλεις τὰς προσκυνήσει; ὁ ἄρχων εἶπεν, ἀναμφιβόλως θέλω τὰς προσκυνήσει.

Τότε ὁ ἅγιος χαροποιηθείς, ἤρχισε νὰ διαλέγεται περὶ τιμῆς καὶ σχέσεως τῶν σεβασμίων εἰκόνων, ὁ δὲ ἄρχων πεισθεὶς εἰς τὰ λόγιά του, εἶπε πρὸς τὸν ὅσιον· Ἐγὼ μέν, ὦ τίμιε γέρων, θέλω σπουδάσει νὰ πείσω τὸν βασιλέα, διὰ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὸ φρόνημα τοῦτο, καὶ νὰ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἂν δυνηθῶ, σὺ δὲ ἔχε ἀπὸ ἐμὲ τὴν ἄδειαν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ἐπίστρεψόν εἰς τὸ κελλίον σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγεινε περίλυπος, διότι δὲν ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, πλὴν πάλιν ἔχων τὰς διὰ τὸν Χριστὸν πληγὰς εἰς τὸ σῶμά του, ἔχαιρε. Γυρίσας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πλησιοχώρους. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς, ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς τὸ μοναστήριον ἀθλητικήν του ἐπιστροφήν, ἐγνώρισεν ὁ ἀοίδιμος ὅτι ἔχει νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὰ γήϊνα ταῦτα εἰς τὰ οὐράνια. Ὅθεν καλῶς διαθέσας τὰς τοῦ μοναστηρίου ὑποθέσεις καὶ κατηχήσας καὶ διδάξας καὶ ἀσπασάμενος ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων.

» Ἣν περ διεκόνησας ἐν γῇ πραγμάτων,
» Ἐν οὐρανοῖς Φίλιππε μισθὸν λαμβάνεις.

† » Λειτουργὸς λάβε μισθὸν ἐν ἑνδεκάτῃ γε Φίλιππος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, τέσσαρας θυγατέρας ἔχων προφητευούσας (ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦτον ἡ Ἑρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχὶς, καὶ ὅρα εἰς τὴν δ'. τοῦ Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν ὁποίαν ἑορτάζονται) καθὼς περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ θεῖος Λουκᾶς εἰς διάφορα μέρη τῶν Πράξεων, καὶ Εὐαγγελιστὴν αὐτὸν ὀνομάζει, λέγων· «Τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ), ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι». (Πράξ. κά. 8.) Μαρτυρεῖ δὲ ὁ αὐτὸς, καὶ ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος κατεστάθη διάκονος ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἐπὶ τὰς χρείας καὶ τραπέζας τῶν πτωχῶν καὶ χηρῶν ὁμοῦ· μὲ τὸν Στέφανον καὶ τοὺς ἄλλους πέντε. (Πράξ. ς'.) Οὗτος ἐνέπλησε τὴν Σαμάρειαν ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν Σίμωνα μάγον ἐβάπτισεν, ὁποκριθέντα ὅτι ἐδέχθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἁρπαγεὶς δὲ ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου, ἔφθασεν εἰς τὸν δρόμον τὸν Εὐνοῦχον τῆς βασιλίσσης Κανδάκης, καὶ κατηχήσας αὐτὸν, ἐβάπτισεν. [1]

Ἔπειτα πάλιν ἐφέρθη ἀπὸ τὸν Ἄγγελον εἰς τὴν Ἄζωτον, καὶ ἐφώτισεν αὐτὴν μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Τράλλην, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἔπεισεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Εἰς αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν κτίσας καὶ Ἐκκλησίαν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν ΖΗΝΑΙΔΟΣ καὶ ΦΙΛΟΝΙΛΛΗΣ τῶν αὐταδέλφων.

» Εἰρηνικῶς ὕπνωσαν εἰρήνης φίλαι,
» Ζηναΐς ἅμα καὶ Φιλονίλλα δύω.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, συγγενεῖς Παύλου τοῦ ἀποστόλου· ἀφήσασαι δὲ τὴν πατρίδα των, καὶ ἀρνηθεῖσαι τὰ ὑπάρχοντά των μετεχειρίζοντο κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον τὴν ἰατρικὴν τέχνην,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος κατ' ἄλλους μὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὴν Ταπροβάνην· καὶ κατ' ἄλλους εἰς τὴν Μερόην τῆς Αἰγύπτου· διότι εἰς αὐτὰς τὰς χώρας ἐβασίλευε κατ' αὐτοὺς ἡ Κανδάκη. Ὁ δὲ θεῖος Εἰρηναῖος βιβλ. γ'. καὶ ὁ Εὐσέβιος βιβλ. β'. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορ. κεφαλ. ά. καὶ ὁ Ἱερώνυμος εἰς τὸν Ἡσαΐαν κεφ. νά. καὶ ἐπιστολῇ ργ', οὗτοι, λέγω, θέλουσιν, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος ἀπόστολος τῶν Αἰθιόπων. Καὶ αὕτη ἡ γνώμη ἐπικρατεῖ καὶ παρὰ τοῖς Ἀβυσσηνοῖς ἄχρι τῆς σήμερον. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατοντετηρίδα.)

Digitized by Google

κατὰ δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐποίουν ἔργον ἀποστολικὸν παράπτουσαι τὸν Χριστόν. Ὑπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Δημητριάδα καλουμένην, καὶ εἰσελθοῦσαι ἐντὸς σπηλαίου, ἐνήστευον καὶ ἠγρύπνουν καὶ ἰάτρευον πᾶσαν ἀσθένειαν πολυχρόνιον καὶ πᾶσαν μαλακίαν· ἤτοι ἀρρωστίαν ὀλιγοχρόνιον. Ἐνήργουν δὲ καὶ ἄλλα διάφορα θαύματα· ὅθεν διαλάμψασαι μὲ ζωὴν ἐνάρετον, μὲ λόγον εὐαγγελικὸν καὶ μὲ θαύματα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπατρέψασαι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΘΕΟΦΑΝΗΣ *ὁ Γραπτὸς, ὁ Ἐπίσκοπος Νικαίας ὁ ποιητὴς μὲν πολλῶν κανόνων, ἀδελφὸς δὲ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ὁ Γραπτὸς ἐν γῇ τὴν θέαν Θεοφάνης,
» Καὶ κλῆσιν ἐστὶν ἐκθανὼν γραπτὸς πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν υἱοὶ γονέων εὐσεβῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκατοίκουν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἐπεμελοῦντο τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας, ἐν ἔτει ωὴ (808)· ἀπὸ δὲ τὴν φιλομαθῆ καὶ σπουδαίαν γνώμην τῶν γονέων των ἔμαθον καὶ οἱ υἱοί των οὗτοι ὅλην τὴν σοφίαν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἱερὰν, καὶ τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων· ἔπειτα ἔγειναν μοναχοί, καὶ ἐπειδὴ ἔζων ζωὴν ὁσίαν καὶ ἐνάρετον, ἐχειροτονήθησαν ἱερεῖς. Ὅτε δὲ ὁ δυσσεβὴς Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ἐλύσσα ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ ἐμπόδιζε νὰ μὴ προσκυνῇ τις αὐτὰς, ἐν ἔτει ωκθ' (829), τότε ἀπεστάλησαν οἱ δύω οὗτοι πάνσοφοι ἀδελφοὶ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ· καὶ παρασταθέντες κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, ἤλεγξαν αὐτὸν καὶ τὸν ὠνόμασαν μισόχριστον καὶ θεομάχον. Ὅθεν κατὰ προσταγήν του βάλλονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μένουσι καιρὸν πολύν· ἔπειτα ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ δέρονται εἰς ὅλον τὸ σῶμα· μετὰ ταῦτα δὲ ἐγράφησαν ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπόν των μὲ σίδηρον πυρωμένην στίχοι ἰαμβοι, οἵτινες ἐφανέρουν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τοὺς κατεδίκασεν ὁ βασιλεύς. [1] Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος βάλλεται πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μετὰ τὴν φυλακὴν ἐξορίζεται, καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ τελειόνει τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του· ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης ἐξορίζεται εἰς τὴν Θεσσαλονίκην [1] καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου, ἀνακαλεῖται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης (ἥτις συνέστησε τὴν ὀρθοδοξίαν) καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Μιχαὴλ τοῦ εὐσεβῶς βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωμβ' (842)· ἀνακληθεὶς δὲ χειροτονεῖται Μητροπολίτης τῆς Νικαίας ἀπὸ τὸν ἅγιον Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεθόδιον, ὁ ὁποῖος κατήργησε τὴν χριστομάχον αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Θεοφιλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του ὁ μακάριος, ἀπέρχεται ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Πατριαρχῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, ΑΡΣΑΚΙΟΥ [2] *καὶ* ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Νεκτάριον.

» Ὁ Νεκτάριος οὐ τὸ τοῦ μύθου λόγε,
» Ἀληθινὸν δὲ, σῆς τρυφῆς νέκταρ πίνει.

---

[1] Τοὺς ἰαμβικοὺς τούτους στίχους ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ξεχωριστὰ ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς ὁ τοῦ Θεοφάνους τούτου ἀδελφός. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἀναφέρονται οἱ δύω οὗτοι ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Θεοφάνης μετὰ Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθοδίου Κωνσταντινουπόλεως.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης, κατά τινας, ἐμελούργησε τὰ τροπάρια τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὧν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν Δημήτριον· ἤτοι τὸ » Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ δεομένους συμπαθοῦς ἐπισκέψεως· καὶ ῥῦσαι κεκακωμένους τυραννικαῖς ἀπειλαῖς, καὶ δεινῇ μανίᾳ τῆς αἱρέσεως. » Τῶν εἰκονομάχων δηλ. καθὼς ὁ αὐτὸς ἐμελούργησε Θεοφάνης καὶ τὸν Κανόνα τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Μελετίου, ὅτι ἄλλος εἶναι Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς, καὶ ἄλλος ὁ Θεοφάνης Νικαίας, διότι εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐστιν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ δὲν γράφεται ὁ Ἀρσάκιος, εἰμὴ οἱ δύω μόνοι. Ὁ Ἀρσάκιος δὲ οὗτος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου τοῦ πρὸ τοῦ Χρυσοστόμου πατριαρχεύσαντος, ἄνθρωπος γέρων, ὅστις ἐπατριάρχευσε δύω μόνους χρόνους. Πολλοὶ δὲ τῶν Ἐπισκόπων δὲν ἤθελον νὰ συγκοινωνήσωσι μὲ αὐτὸν, διὰ τὴν ἄδικον ἐξορίαν τοῦ Χρυσοστόμου, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος. Ὁ δὲ Νεκτάριος ἦτον Πατριάρχης ἐπὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, παρὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, τῇ συγκροτηθείσῃ ἐν ἔτει τπα' (381), ὅστις ἐπατριάρχευσε χρόνους δεκαπέντε. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐγένετο Πατριάρχης ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Ὁ δὲ Σισίνιος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Ἀττικὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπατριάρχευσε χρόνους δύω, ἔγεινε Πατριάρχης ὁ κακόφρων Νεστόριος, κατὰ τὸν αὐτὸν Μελέτιον.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Ἀρσάκιον.

» Τὸν Χριστὸν ἐν γῇ Ἀρσάκιος δοξάσας,
» Πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν, ἀντεδοξάσθη πλέον.

Εἰς τὸν Σισίνιον.

» Ἀσινὲς ἦραν πνεῦμα τὸ Σισινίου,
» Οὐ σινιασθὲν μηχαναῖς τῶν δαιμόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ παρόντος μηνὸς, ἂν τύχῃ Κυριακὴ ἡ κατὰ τὴν πρώτην ἐρχομένην Κυριακὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς ἑβδόμης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων τὸ δεύτερον, ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστων βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης, κατὰ τῶν δυσσεβῶς καὶ ἀμαθῶς καὶ ἀπερισκέπτως τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἰδωλολατρεῖν εἰπόντων, καὶ τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας καταβαλόντων.

» Ὑπέρμαχοι σοὶ τοῖς λόγων ὅπλοις λόγε,
» Ἐχθροὺς τροποῦνται τῶν σεβαστῶν εἰκόνων.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ Οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἔγεινεν ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν ἔτει ψπγ' (783)· Πατέρες δὲ ἦσαν εἰς αὐτὴν ὀρθόδοξοι μὲν τριακόσιοι πεντήκοντα, προσετέθησαν δὲ καὶ ἄλλοι δεκαεπτὰ, εἰκονομάχοι μὲν ὄντες πρότερον, ὕστερον δὲ μετανοήσαντες καὶ προσδεχθέντες ἀπὸ αὐτήν· ὥστε ὅλοι ἦσαν τριακόσιοι ἑξηκονταεπτά· Ὑπερέχοντες δὲ καὶ πρόκριτοι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν, Ταράσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Πέτρος ἀρχιπρεσβύτερος Ῥώμης, καὶ Πέτρος ἄλλος πρεσβύτερος καὶ αὐτὸς, καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Ῥώμῃ μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐπέχοντες τὸν τόπον τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ, Θωμᾶς ὁ σύγκελλος καὶ ἱερομόναχος, καὶ Ἰωάννης ἱερομόναχος, τὸν τόπον ἀναπληροῦντες τῶν Ἀποστολικῶν θρόνων· ἤτοι ἀντὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀπολιναρίου, Ἀντιοχείας Θεοδωρήτου, καὶ Ἱεροσολύμων Ἠλία.[1] Οὗτοι λοιπὸν συνήχθησαν κατὰ τῶν εἰκονομάχων· ὅθεν ἀνεθεμάτισαν ἐγγράφως πᾶσαν αἵρεσιν καὶ ὅλους τοὺς ἐξάρχους τῶν αἱρέσεων· ἔπειτα ἀνεθεμάτισαν καὶ ὅλους τοὺς εἰκονομάχους, ἐγγράφως ἀποφασίσαντες, ὅτι ὅποιος δὲν προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶναι ξένος καὶ χωρισμένος ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἡ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, καὶ ὅτι ὁ προσκυνῶν καὶ τιμῶν τὴν εἰκόνα, προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ἐγγραφομένου τὴν ὑπόστασιν. Καὶ οὕτω διαταξάμενοι καὶ διορίσαντες καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν στερεώσαντες, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὴν Ἐπισκοπήν του.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΡΟΒΟΥ, ΤΑΡΑΧΟΥ, *καὶ* ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ.

» Ξίφει Τάραχος Ἀνδρόνικος καὶ Πρόβος,
» Ἤραντο νίκην γῆς προβάντες ταράχου.
» Τιμήθη δωδεκάτῃ Πρόβος, Ἀνδρόνικος Τάραχός τε.

Οὗτοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Φλαβιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (296). Καὶ ὁ μὲν Τάραχος ἦτον γηραλέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα στρατιώτης, ὁ δὲ Πρόβος κατήγετο ἀπὸ τὴν Σίδην τῆς Παμφυλίας, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος κατήγετο ἀπὸ

---

[1] Ὅρα περὶ τῆς Συνόδου ταύτης ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ εἰς τὰ προλεγόμενα τῶν Κανόνων τῆς ζ'. Συνόδου. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι τὰ τραπάρια ἅπτινα ψάλλονται ἐν τῷ ἑσπερινῷ τῆς Κυριακῆς ταύτης τῶν Πατέρων τῆς ζ'. Συνόδου, δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ψάλλωνται, καθότι αὐτὰ μὲν διαλαμβάνουσι περὶ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐν τῇ Κυριακῇ δὲ ταύτῃ, οὐχὶ πᾶσαι αἱ ἑπτὰ Σύνοδοι ἑορτάζονται, ἀλλὰ μόνη ἡ ζ'. Ὅθεν ἁρμοδιώτερον εἶναι νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου, ὅτε αἱ ἓξ Σύνοδοι ὁμοῦ ἑορτάζονται, ὡς εἴπομεν ἐκεῖ· ἂν καὶ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἑορτάζωνται ὁμοῦ καὶ αἱ ἑπτὰ, καὶ οὐχὶ αἱ ἓξ μόνον. Τὸ δὲ νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην, ἐν τῇ λιτῇ μὲν τό. « Ἀποστολικῶν παραδόσεων » ἐν τοῖς ἀποστίχοις δὲ δοξαστικὸν τὸ, «Τὴν ἐτήσιον μνήμην τῶν θεοφόρων Πατέρων, τῶν ἐκ πάσης τῆς Οἰκουμένης συναθροισθέντων, ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει Νικαέων » κτλ. Ταῦτα λέγω εἶναι πάντη ἀνάρμοστα νὰ ψάλλωνται ἐν αὐτῇ. Καθότι, τὸ μὲν τῆς λιτῆς ἀναφέρει μόνον τὰς τέσσαρας Συνόδους, τὸ δὲ δοξαστικὸν ἀναφέρει μόνον τὴν πρώτην Σύνοδον. Περὶ δὲ τῆς ἑβδόμης, οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο, τὸ σύνολον ἀναφέρουσιν. Ὅθεν θαυμάζω, πῶς οὕτως ἀτάκτως ἐτέθησαν!

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου εὑρίσκεται εἷς λόγος πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους Πατέρας, Μακαρίου ἱερομονάχου τοῦ Μικρῆ, οὗ ἡ ἀρχή· « Τῶν ἐν ὁσιότητι διαλαμψάντων ».

Digitized by Google

τὴν Ἔφεσον τῆς Ἰωνίας· παρασταθέντες δὲ οὗτοι ἔμπροσθεν τοῦ βήματος ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν τοῦ μὲν ἁγίου Ταράχου συνέτριψαν τὰς σιαγόνας καὶ τὸν λαιμὸν μὲ τὰς πέτρας, κατέκαυσαν δὲ τὰς χεῖράς του μὲ τὴν φωτίαν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζον μὲ καπνὸν πολὺν, ὁ ὁποῖος ἐπροξένει στενοχωρίαν καὶ πνιγμὸν εἰς τὸν ἅγιον. Εἶτα βάλλουσιν εἰς τὴν μύτην του ὄξος ἐσμιγμένον μὲ σινάπιον καὶ ἅλας· Μετὰ ταῦτα καίουσι τοὺς μασοὺς του μὲ σουβλία πεπυρωμένα, κόπτουσι τὰ ὠτία του μὲ ξηράφιον, ἐκβάλλουσι τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία, καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι μεληδὸν ὅλον τὸ σῶμά του· καὶ οὕτω ὁ γενναῖος ἀθλητὴς παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Χριστὸν καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τὸν δὲ ἅγιον Πρόβον δέρουσι μὲ ὠμὰ νεῦρα, κατακαίουσι τοὺς πόδας του μὲ πεπυρωμένα σίδηρα· κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ κατακαίουσι τὴν πλάτην καὶ τὰ πλευρά του μὲ πεπυρωμένα σουβλία, κατακόπτουσι τὰς κνήμας του μὲ ἄλλας σούβλας· καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι καὶ αὐτὸν εἰς λεπτὰ κομμάτια μὲ τὰς μαχαίρας. Καὶ οὕτω ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸ μακάριον τέλος τοῦ Μαρτυρίου. Τὸν δὲ θεῖον Ἀνδρόνικον ἐκρέμασαν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ χαράττουσι τὰς κνήμας του μὲ κοπτερὰ σίδηρα· ἔπειτα κατακαίουσι τὰς πλευράς του, καὶ μὲ τὸ ἅλας τρίβουσι τὰς γενομένας πληγάς· κόπτουσι τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χείλη του, καὶ σχεδὸν κατακόπτουσι μὲ μαχαίρας ὅλον τὸ σῶμά του. Καὶ οὕτω παρέδωκε καὶ αὐτὸς ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ.

» Μέλη Δομνίνα καί περ ἐξαρθρουμένη,
» Οὐκ ἦν ἀληθῆ πίστιν ἐξαρνουμένη.

Αὕτη ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπς΄ (286), παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀναζαρβέων μητροπόλεως, Λυσίαν καλούμενον, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν μὲ ὠμὰ βούνευρα καὶ κατέκαυσαν τοὺς πόδας της μὲ πεπυρωμένα σίδηρα· ἔπειτα, συντρίβουσι μὲν τὰ κόκκαλά της μὲ ῥαβδία· ἐκβάλλουσι δὲ τοὺς ἁρμοὺς τῶν μελῶν της, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ἡ παρθένος ξίφει τελειοῦται.

* » Ἠγεῖτο λαιμοῦ τὴν τομὴν ἀσπασίαν,
» Ἡ καλλίνικος μάρτυς Ἀναστασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σν΄ (250), καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀσκουμένη δὲ ἐντὸς μοναστηρίου ὁμοῦ μὲ ἄλλας παρθένους. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὅτι εἶναι Χριστιανὴ, παρεστάθη ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἡγεμόνα μὲ σιδηρᾶν ἁλυσίδα, καὶ ἐδάρη εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα γυμνωθεῖσα, κατακαίεται μὲ φωτίαν· ἐπάνω δὲ τῆς φωτίας ἐρραντίζετο μὲ πίσσαν, ἔλαιον καὶ θεῖον. Μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν, καὶ ἔκοψαν ἐπάνω εἰς ξύλον τοὺς δύω μαστούς της· ἀνέσπασαν ἀπὸ τὰς ῥίζας τὰ ὀνύχιά της· ἔκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας της· ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας της, καὶ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν της κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Οἱ ἅγιοι ἑβδομήκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τέθνηκεν ἀνδρῶν ἑβδομηκοντὰς ξίφει,
» Θνήσκειν ἑτοίμων εἰ δέοι καὶ πολλάκις.

* *Ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΟΤΟΣ Ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὁ Θεόδοτος γῆϊνον λιπὼν θρόνον,
» Τὸν λαμπρὸν εὗρε τῆς ἄνω δόξης θρόνον.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΛΦΕΘΑ τοξευθεῖσα τελειοῦται.*

* » Οὐ μαλθακόν τι Μαλφεθᾶ βλέπειν ἔχει,
» Τόξου κατ' αὐτῆς εὐτόνως τεταμμένου.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΙΑ ἐν βοὸς χαλκῷ πυρακτωθέντι βληθεῖσα, τελειοῦται.*

* » Εἰς βοῦν ἀπανθεῖς ἔμπυρον βεβλημένη,
» Ἐν οὐρανῷ δὲ λαμπρὸν ἀνθεῖς Ἀνθία.

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτῶν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανὸς τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίων διέπων ἀρχήν.») σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ***ΙΟΥΒΕΝΤΙΝΟΣ*** *καὶ* ***ΜΑΞΙΜΟΣ***[1] *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἰουβεντῖνος Μαξίμῳ τιμηθεὶς ἅμα,
» Χορῷ συνήφθη μαρτύρων σὺν Μαξίμῳ.

* *Ὁ ἅγιος* ***ΙΑΣΩΝ*** *ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Παθῶν Ἰάσων τὰς βάρεις καταστρέφει,
» Πύργους ἐγείρας ἀρετῶν πρὸ τοῦ τέλους.

* *Οἱ ἅγιοι* ***ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΣ*** *καὶ* ***ΔΙΟΔΩΡΟΣ*** *πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Μάχου πρὸς ἐχθρὸν Ἀνδρόμαχε Κυρίου,
» Καὶ τοῦ πυρὸς σύνθησσε τῷ Διοδώρῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ***ΚΑΡΠΟΥ, ΠΑΠΥΛΟΥ, ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ,*** *καὶ* ***ΑΓΑΘΟΝΙΚΗΣ.***

Εἰς τὸν Κάρπον καὶ Πάπυλον.

» Κάρπῳ, Παπύλῳ, τοῖς Θεοῦ καρποῖς δύω,
» Πᾶς πυλεὼν τιμηθεῖσιν ἠνοίγη πόλου.

Εἰς τὸν Ἀγαθόδωρον.

» Ἀγαθάδωρον δωρεῶν πληθὺς μένει,
» Πρὸς πληθὺν ἀθλήσαντα δεινῶν μαστίγων.

Εἰς τὴν Ἀγαθονίκην.

» Οὐκ ἐμποδών σοι μάρτυς Ἀγαθονίκη.
» Τὸ θῆλυ πρὸς τὸ θεῖον ἐκ ξίφους τέλος.

» Κάρπον σὺν Παπύλῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς Ἀνατολῆς Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σν' (250), ἰατροὶ κατὰ τὴν τέχνην. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κάρπος ἦτον Ἐπίσκοπος Θυατείρων, ὁ δὲ Πάπυλος ἦτον διάκονος, χειροτονηθεὶς ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν Κάρπον. Κρατηθέντες λοιπὸν οὗτοι ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε ἄρχοντα καὶ ἐρωτηθέντες, ὡμολόγησαν ἐνώπιον πάντων τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ· ἀναγκασθέντες δὲ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὴ πεισθέντες, ἐδέθησαν ὀπίσω εἰς ἵππους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσύρθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος καὶ ὑπῆγον ἀπὸ τὰ Θυάτειρα ἕως τὰς Σάρδεις· ἐκεῖ δὲ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ κατεξεσχίθησαν. Τότε καὶ ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος δοῦλος ὢν τῶν ἁγίων, ἐδυναμώθη ὑπὸ θείου ἀγγέλου καὶ ὡμολόγησε φανερὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν κρεμᾶται καὶ αὐτὸς καὶ δέρεται ἀσπλάγχνως μὲ ῥαβδία. Καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς τὰς βασάνους παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κάρπος κρεμάμενος ὢν, ἐχαμογέλασεν. Ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, διατί ἐμειδία, ἀπεκρίθη· «Εἶδον τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου μου καὶ ἐχάρην.»

Ὁ δὲ Πάπυλος ἐδέθη εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ ἐσηκώθη ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὕστερον ἐλιθοβολήθη· ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς φέρε-

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς δύω τούτους μάρτυρας, Ἰουβεντῖνον δηλαδὴ καὶ Μαξιμῖνον (οὕτω γὰρ ὀνομάζεται παρὰ τῷ Χρυσορρήμονι, κἀν Μάξιμον ἀνομάζει αὐτὸν ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς) κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως. Λέγει οὖν ἐκεῖ ὁ θεῖος πατὴρ, ὅτι οἱ ἅγιοι οὗτοι ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361). Ὅστις εἰς τὰς ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ κηρύξῃ φανερὸν διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, φθονῶν ὁ ἀλιτήριος ἵνα μὴ οἱ χριστιανοὶ πιστεύοντες καὶ ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν, λάβωσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον τὸν κατὰ χριστιανῶν διωγμὸν καὶ πόλεμον ἀκροβολιζόμενος, ἐπρόσταξεν, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ ἔχοντες τέχνας ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ στερηθῶσι τὰς τέχνας, καὶ ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα ἔχουν. Ὅθεν οἱ μάρτυρες οὗτοι ἔτυχε νὰ εὑρεθῶσιν εἰς ἓν συμπόσιον, ὅπερ ἔκαμαν οἱ στρατιῶται (Ἴσως διότι καὶ αὐτοὶ ἦτον συστρατιῶται ἐκείνων.) Ἄλλων δὲ ἄλλα διαλεγομένων, οἱ ἅγιοι οὗτοι ὠδύροντο διὰ τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκοιλοπόνει τὸν κατὰ χριστιανῶν φανερὸν διωγμόν· διότι ἡ εὐσέβεια ὑβρίζετο, καὶ ὁ Δεσπότης τοῦ παντὸς ἀτιμάζετο· θυσίαι δὲ ἀκάθαρτοι ἐγίνοντο πανταχοῦ. Ταῦτα τὰ λόγια ἀνήγγειλέ τις εἰς τὸν Παραβάτην. Ὁ δὲ ἐπρόσταξε τὰ μὲν ὑπάρχοντα τῶν ἁγίων νὰ δημευθῶσιν, αὐτοὺς δὲ γυμνώσαντες τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ συνέτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ νὰ ἴδωσι τοὺς μάρτυρας, ἐδιδάσκοντο παρ' ἐκείνων· διὰ τοῦτο ἡ φυλακὴ ἔγεινεν Ἐκκλησία. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὴν φυλακὴν, οἱ ὁποῖοι ὑποκρινόμενοι, ἐσυμβούλευον τοὺς ἁγίους μὲ διαφόρους τρόπους, νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν καὶ νὰ πεισθῶσι εἰς τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλλωσι τὴν στερεότητα τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο ὁ μιαρὸς Ἰουλιανὸς ἔστειλε τὴν νύκτα καὶ ἐκατεβίβασαν αὐτοὺς εἰς ἕνα λάκκον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἀπεκεφάλισε. Τὰ δὲ λείψανα αὐτῶν ἐπῆραν τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνεταφίασαν. Τόση δὲ χάρις εὑρίσκετο εἰς τὰ λείψανά των καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἐνταφιασθῶσιν, ὅση ἔλαμπε καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Στεφάνου, ὅταν ἀπελογεῖτο εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ὅθεν καὶ οἱ βλέποντες αὐτὰ, ἐκπληττόμενοι ἔλεγον ἐκεῖνο τὸ παρὰ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον περὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. «Ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν οὐ κεχωρισμένοι, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐκ ἐχωρίσθησαν.» (β'. Βασιλ. α'. 23)

Digitized by Google

ται εἰς τὸ κριτήριον μετὰ τοῦ Κάρπου· καὶ οἱ δύω ὁμοῦ σύρονται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλους, καὶ ἐνταυτῷ δέρονται ἄνωθεν ἀπὸ τὴν κοιλίαν· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι· τότε εἷς λέων, ὢ τοῦ θαύματος! ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ ἐμπόδιζε τοὺς διώκτας νὰ μὴ δεικνύωσι τόσην ὠμότητα κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ διῶκται, φράξαντες τὰ ὦτά των, ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας τῶν μαρτύρων μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς μίαν κάμινον. Τότε καὶ ἡ Ἀγαθονίκη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου Παπύλου προσηυχήθη, καὶ ἔπειτα ἐμβῆκε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἡ φωτία ἐσβέσθη, βροχῆς πεσούσης ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, διὰ τοῦτο ἔμειναν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς. Τέλος δὲ πάντων ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψεν. Οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεμνῆσθαι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΛΩΡΕΝΤΙΟΥ.

» Ὦ θάρσος οἷον μάρτυρος Φλωρεντίου!
» Πρὸς τὴν φλόγα τρέχοντος ὥσπερ πρὸς δρόσον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φλωρέντιος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης· ἐπειδὴ δὲ ἦτο χριστιανὸς καὶ ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, ὕβριζε μὲν καὶ ἐβλασφήμει ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐστήριζε δὲ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ μὲ πάντα τρόπον ὡδήγει αὐτοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν. Ταῦτα δὲ πράττων καὶ μεταχειριζόμενος, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, τὸν μὲν Χριστὸν παρρησίᾳ ὡμολόγησεν ἔμπροσθεν πάντων, ὅτι εἶναι Θεὸς προαιώνιος καὶ ποιητὴς τοῦ παντὸς, τοὺς δὲ θεοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐνέπαιξεν, ὅτι εἶναι ξύλα καὶ πέτραι, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ χάλκωμα καὶ σίδηρον, καὶ εἴδωλα ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα. Ὅθεν ἐπειδὴ ταῦτα εἶπε δέρεται δυνατά· ἔπειτα κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζεται· εἶτα ῥίπτεται μέσα εἰς ἀνημμένην πυρκαϊάν. Καὶ οὕτω χαίρων καὶ προσευχόμενος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν, ἐτελειώθη ὁ μακάριος ἐντὸς αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τμηθεὶς ὁ Διόσκορος αἰσχύνει Δία,
» Τὸν μὴ λαβόντα ψυχαπωλείας κόρον.

Οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπη' (288)· καὶ κατὰ μὲν τὸ γένος κατήγετο ἀπὸ τοὺς καλουμένους Σκηνοπολίτας, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα ἦτον βουλευτής. Οὗτος λοιπὸν νομίσας ὡς σκύβαλα ὅλα τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα, μόνον διὰ νὰ κερδήσῃ τὸν Χριστὸν ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος Λουκιανοῦ. Καὶ τοῦτον κατέπληξεν ὡς μία βροντὴ, μὲ τὰ ἐλεγκτικὰ λόγιά του· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, κατεγέλασεν αὐτὸν, καὶ ὡς οὐδὲν ἐνόμισε τοὺς φοβερισμούς του καὶ τὰς κολακείας του. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐδείκνυεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ φωτίαν καὶ στρεβλωτήρα ὄργανα, καὶ ἐφεύρισκε πολλὰ ἄλλα εἴδη βασάνων· ὅλα ὅμως αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα, καὶ ἐφαίνοντο ὡς οὐδὲν ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ μάρτυρος· διὰ τοῦτο εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἀπέτεμε μὲ τὸ ξίφος τὴν ἁγίαν του κεφαλήν. Καὶ οὕτως ὁ ἀοίδιμος ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΤΑ Πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Θλίψεις ὑποστὰς εἰκόνων θείων χάριν,
» Χαίρει χαρὰν Νικήτας, οἵαν οἱ νόες.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη εἰς τὴν χώραν τῶν Παφλαγόνων, ἥτις εἶναι μέρος τῆς Γαλατίας, τῆς τουρκιστὶ καλουμένης Γελὰς, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ φιλοθέους, οἱ ὁποῖοι, ὡς λέγουσιν, ἦσαν συγγενεῖς Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης καὶ γυναικὸς Θεοφίλου. Παιδιόθεν λοιπὸν δοθεὶς εἰς τὰ σχολεῖα, ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαεπτά. Μαθοῦσα δὲ ἡ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας τότε κρατοῦσα Εἰρήνη ἐν ἔτει ψπ' (780)· ὅτι ὅτε ὁ ἅγιος ἦτον νήπιον εὐνουχίσθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἐπῆρεν αὐτὸν εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγεινε πρῶτος ἀπὸ τοὺς οἰκείους ἀνθρώπους της· ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρικίου, καὶ κατέστη στρατηγὸς τῆς Σικελίας. Παιδιόθεν δὲ μετεχειρίζετο ὁ μακάριος τὴν ἀρετὴν, καὶ ἤθελε μὲν νὰ γείνῃ μοναχὸς, ἐμποδίζετο ὅμως ἀπὸ τοὺς τότε βασιλεύοντας, τὸν Νικηφόρον λέγω, καὶ τὸν υἱόν του Σταυ-

Digitized by Google

ράκιον ἐν ἔτει ωβ' (802). Ὕστερον δὲ ἅτε ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Μιχαὴλ,[1] πολλὰ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ ὅσιος, διὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γείνῃ μοναχός· ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἄδειαν νὰ κολογερεύσῃ μὲν, νὰ μὴ ἐξέλθῃ ὅμως ἔξω ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸ μοναστήριον ὅπερ εὑρίσκετο εἰς τὴν χρυσῆν Πύλην τὴν ἐπονομαζομένην Χρυσονίκην, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἐκεῖ. Ἦτον δὲ πενῆντα χρόνων ὁ ἅγιος ὅταν ἔγεινε μοναχός. Καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ μοναστήριον ἕως τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου.[2]

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔβλεπεν ὁ ἅγιος τὰς ἀτιμίας τὰς ὁποίας ἐποίουν οἱ εἰκονομάχοι ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μετόχιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐχάρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μὲ τοὺς εὐτελεστάτους μοναχοὺς, συντρώγων καὶ συγκοπιάζων μετ' αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μερικοὶ διαβολεῖς, χάριν ποιοῦντες εἰς τὸν θεομάχον βασιλέα Λέοντα, τὸν Ἀρμένιον δηλαδὴ, ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν, ὅτι ὁ Νικήτας ἔχει εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ τὴν προσκυνεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τούτου χάριν ἀπεστάλη εἷς ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ τρομάξῃ τὸν ἅγιον μὲ φοβερισμοὺς, καὶ νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰκόνα. Ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπείθετο εἰς τὸ νὰ τὴν δώσῃ· ἀλλὰ μόλις ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι ἐδική μου, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο εἶναι ἀφιερωμένη, καὶ εὑρίσκεται ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα τῆς ἐκκλησίας κειμήλια. Ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος παραλαβὼν ἕνα ἄλλον μοναχὸν ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ τῷ δείξῃ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἅμα τὴν ἐπῆρε τὴν ἔρριψεν ἀτίμως μέσα εἰς τὸ βεριδάριόν του·[3] ὁ δὲ ἅγιος τὴν ἀτιμίαν ταύτην βλέπων, ἀνεστέναξεν ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι τοῦτο θέλει γενῆ ἀρχὴ πειρασμῶν καὶ θλίψεων. Φεύγων δὲ ὁ ἀπεσταλμένος παρήγγειλε, νὰ μὴ τολμήσῃ ὁ ἅγιος νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ ἐκεῖ.[1]

Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἐβασίλευσεν ὁ Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ' (829), καὶ ἐπιμελῶς ἐξηκολούθει τὸν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον, τότε ἀπεστάλθη ἀπὸ τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ὅσιον τοῦτον ἄλλος ἄνθρωπος Θεοδόσιος ὀνόματι, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτὸν ἔμπροσθεν πάντων· ὁ βασιλεὺς σὲ προστάζει δι' ἐμοῦ, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃς μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀντώνιον (ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτον εἰκονομάχος) καὶ νὰ μὴ προσκυνῇς τὰς εἰκόνας, ἢ αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ἐξορισθῇς ἀπ' ἐδῶ. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· Τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ προσκυνῶ, ἂν καὶ σεῖς εἰς τοῦτο δὲν ἀρέσκεσθε· τὸν δὲ Ἀντώνιον, ἐὰν ἔχω τὸν νοῦν μου σῶον καὶ ὑγιᾶ, δὲν θέλω ὀνομάσει Πατριάρχην, ἀλλὰ μοιχόν. Λοιπὸν ἐξόρισόν με, σφάξον με, καὶ ὅ,τι ἄλλο κακὸν θέλεις ποίησον κατ' ἐμοῦ. Καὶ εὐθὺς ὁ ἀπεσταλμένος ἐξώρισεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἄλλο μετόχιον, ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διεπέρασεν ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν, ὁμοῦ καὶ τὴν Πεντηκοστήν. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ Παντείχιον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐξεδόθη δόγμα καὶ βασιλικὸς ὁρισμὸς νὰ μὴ ὑποδέχωνται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς, τοὺς φεύγοντας διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ἁγίων εἰκόνων, τούτου ἕνεκα στενοχωρηθεὶς ὁ ἅγιος, ἐγύρισεν εἰς τὸν Ἐρίβολον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ δὲν εἰρήνευε, διότι ἤρχοντο Ἀγαρηνοὶ, διὰ τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτὸν εἷς συγγενής του Νικόλαος ὀνόματι, ὅτι θέλει εὕρει μεγάλην ἀνάπαυσιν, ἀνίσως ὑπάγῃ εἰς τὸ ἰδικόν του κτῆμα Ζουλουσᾶν ὀνομαζόμενον. Ὅθεν ὑπακούσας ὁ Ὅσιος, ὑπῆγεν ἐκεῖ· ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, πέμπεται εἰς αὐτὸν μήνυμα ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ αὐτοὺς, ἢ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ. Ὅθεν ἀνεχώρησε καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ὅσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τόπον λεγόμενον Κατισίαν καὶ ἐκεῖ εὑρὼν μικρὸν τόπον, ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς ὄνομα τῶν Ἀρχαγγέλων, καὶ ἐκεῖ διήνυσε καλῶς καὶ θεαρέστως ἀρκετοὺς

---

[1] Ὁ Ῥαγκαβὲ δηλαδὴ, ὅστις καὶ Κουροπαλάτης ἐλέγετο, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωια' (811).

[2] Τοῦ Ἀρμενίου δηλαδὴ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωιγ' (813).

[3] Ἴσως Βεριδάριον ἐδῶ ἐννοεῖται τὸ ὑπόδημα, διότι βηρίδες λέγονται τὰ ὑποδήματα, ἃ ἡμεῖς ἐμβάδας λέγομεν, καὶ ὅρα εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Γεωργίου καὶ εἰς τὸν Βαρῖνον. Παρεφθαρμένη δὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ λέξις, ἀντὶ τοῦ Βηριδάριον. Μέσα λοιπὸν εἰς τὸ ὑπόδημά του ἔρριψεν ἀτίμως τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀπεσταλμένος.

[1] Ἴσως τὸ Βεριδάριον ἐγένετο ἐκ τοῦ λατινικοῦ viridarium δηλοῦντος τὸ μέρος τοῦ κήπου τὸ περιέχον ὀπωροφόρα δένδρα. Ἔρριψε λοιπὸν τὴν εἰκόνα ὄχι εἰς τὸ ὑπόδημά του, ὅπερ εἶναι ἀπίθανον ἀλλ' εἰς τὸν παρακείμενον κῆπον. Σ. Ε.

Digitized by Google

χρόνους, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν κείμενον, καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἐπρογνώρισεν ὁ ἀοίδιμος τὸν θάνατον, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ἀναχώρησίν του. Ὅθεν κατηχήσας τοὺς μοναχοὺς καὶ εὐχηθεὶς εἰς αὐτοὺς τὰ σωτηριώδη, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε κατὰ τὸν ἑβδομηκοστὸν πέμπτον χρόνον τῆς ζωῆς του. Καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐποίησε πολλὰ θαύματα.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ***BENIAMIN*** *διακόνου, τοῦ ἐν Περσίᾳ ἀθλήσαντος.*

† » Βενιαμὶν πρόβατον ὢν, ἀλλ' οὐ λύκος,
» Ἅρπαξι λύκοις θύεται, ἀλλ' οὐ θύει.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Βενιαμὶν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἰσδιγέρδου, τοῦ υἱοῦ Γορωράνη, τοῦ καὶ αὐτοῦ βασιλέως ὄντος Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ρωμαίων ἐν ἔτει υιβ' (412)· φαίνεται δὲ ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ ταύτην εἶχε πατρίδα του. Οὗτος λοιπὸν διάκονος ὢν τῆς ἐν Περσίᾳ ἐκκλησίας, πολλοὺς Ἕλληνας ὁμοῦ καὶ Πέρσας ἤλκυσεν εἰς τὴν θεογνωσίαν διὰ μέσου τοῦ λόγου τῆς διδασκαλίας του· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης διεβλήθη εἰς τὸν ῥηθέντα βασιλέα ὡς κακοποιός. Διὰ τοῦτο παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐδάρη, καὶ μετὰ τὸν δαρμὸν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μένει ἕως εἰς διάστημα δύω ὁλοκλήρων χρόνων· μετὰ δὲ τοὺς δύω χρόνους ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Θεοδόσιον εἷς πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἔμαθε τὴν ἐν τῇ φυλακῇ πολυχρόνιον κακοπάθειαν τοῦ ἁγίου Βενιαμὶν, ἔκαμε μεσιτείαν εἰς τὸν βασιλέα Περσῶν Ἰσδιγέρδην, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη μὲν εἰς τὸν πρέσβυν, ὅτι τὸν ἐλευθερόνει, ἀνίσως ὅμως παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσκῃ τὸν χριστιανισμὸν τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους[1]. Ὁ δὲ πρέσβυς ἀπεκρίθη· Ναὶ, ἀνάγκη εἶναι ἐξάπαντος νὰ φυλάξῃ τὴν προσταγήν σου, ὦ Βασιλεῦ. [2]

Τοῦτον δὲ τὸν λόγον τοῦ πρεσβευτοῦ ἀκούσας ὁ φιλόθεος ὁμοῦ καὶ φιλάδελφος Βενιαμὶν, ἀδύνατον, ἀπεκρίθη πρὸς τὸν πρέσβυν, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ μεταδώσω ἐγὼ εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ὅπερ ἔλαβον, διότι σαφῶς παριστᾷ ἡ τῶν θείων Εὐαγγελίων διδασκαλία πόσην τιμωρίαν εἶναι ἄξιος νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ὅστις ἠθέλε κατακρύψῃ τὸ τάλαντον τοῦ δεσπότου του. Ἀλλὰ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου δὲν ἐκατάλαβεν ὁ βασιλεὺς, ὡς ἄπιστος καὶ ἀμύητος· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ ἅγιος. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ὁ θεῖος Βενιαμὶν, πάλιν ἐδίδασκε τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους καὶ Ἕλληνας κατὰ τὴν προτέραν αὐτοῦ συνήθειαν καὶ χρόνος ὁλόκληρος ἐπέρασε, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ φωστὴρ τῆς εὐσεβείας Βενιαμὶν μετέδιδε τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας διὰ τῆς διδασκαλίας του εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Ἕλληνας. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο μαθὼν παρέστησεν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον καὶ τὸν προστάζει νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Βενιαμὶν, πάσης τιμωρίας, ἠρώτησεν, εἶναι ἄξιος, ὦ Βασιλεῦ, ἐκεῖνος ὅστις ἠθέλε μὲν καταφρονήσῃ τὴν ἰδικήν σου βασιλείαν, προτιμήσῃ δὲ ἄλλην; θανάτου εἶναι ἄξιος ὁ τοιοῦτος, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς. Ἀνταπεκρίθη δὲ ὁ μάρτυς· Καὶ ἂν ὁ τὴν βασιλείαν σοῦ τοῦ θνητοῦ βασιλέως καταφρονήσας εἶναι θανάτου ἄξιος, ποίαν ἆρά γε κόλασιν ἔχει δικαίως νὰ πάθῃ ὅποιος καταφρονήσῃ μὲν τὸν Ποιητὴν καὶ πάντων Δημιουργὸν, προσκυνήσῃ δὲ ὡς Θεὸν ἕνα ἀπὸ τὰ ὁμόδουλα κτίσματα;

Τοῦτον τὸν σοφὸν λόγον ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ λεπτύνωσιν εἴκοσι καλάμια, καὶ νὰ τὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς εἴκοσιν ὄνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν, ὅτι τὴν τιμωρίαν ταύτην ἐνόμιζεν ὡς παίγνιον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐπρόσταξε νὰ λεπτύνωσιν καὶ νὰ κάμωσι κοπτερὸν ἓν καλάμιον καὶ τοῦτο νὰ ἐμπήξωσιν, ὢ τῆς διαβολικῆς ἐπινοίας! μέσα εἰς τὸ παιδογόνον μόριον τοῦ ἁγίου, τὸ ὁποῖον ἐμβάζοντες συχνὰ καὶ ἐξάγοντες οἱ καὶ τῶν θηρίων ἀσπλαγχνότεροι, ἀνυποφόρους πόνους ἐπροξένουν εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, προστάζει

---

[1] Μάγους δὲ συνείθιζον νὰ ὀνομάζωσιν οἱ Πέρσαι, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦτο τοῦ θείου Βενιαμὶν ἐρανίσθη μὲ τὰς ἰδίας λέξεις ὁ τὰ Συναξάρια συνάξας Μαυρίκιος διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν σοφὸν Κύρου Θεοδώρητον, ὅστις συνέγραψε τοῦτο ἐν κεφ. λή. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἱστορίας. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθετο εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον Βενιαμὶν ἐγκωμιαστικὸν λόγον καὶ ᾄσματικὴν ἀκολουθίαν.

Digitized by Google

ὁ θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς τὸν ἀφεδρῶνα τοῦ μάρτυρος ραβδίον χανδρὸν, τὸ ὁποῖον εἶχε ῥόζους ἀπὸ κάθε μέρος. Καὶ οὕτω ἐν τῇ τιμωρίᾳ ταύτῃ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ὁ γενναιότατος τούτου ἀγωνιστής.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τεθνήξομαί σοι τῆς ἐκεῖθεν, Χριστέ μου,
» Τὴν ὧδε καῦσιν Ἀντίγονος προκρίνων,

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΧΡΥΣΗ, ἡ ἀθλήσασα ἔν τινι χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μογλερῶν, τῷ καλουμένῳ Σλάτερα, κατὰ τὸ ᾳψϛ΄ (1795) ἔτος, μελῳδὸν κατακοπεῖσα, τελειοῦται.*

† » Ἐν ταῖς βασάνοις χρυσὸς οἷον καμίνῳ,
» Χρυσῆ ἐδείχθης ἠγλαϊσμένη ὅλη.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΑΖΑΡΙΟΥ, ΠΡΟΤΑΣΙΟΥ, ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ[2] καὶ ΚΕΛΣΙΟΥ.

» Τὸν Ναζάριον καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Χριστῷ προσῆξε Ναζαρηνῷ τὸ ξίφος.
» Σὺν τρισὶ Ναζάριος τμήθη δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρξαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει νζ΄ (57), καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον. Ὁ δὲ ἅγιος Ναζάριος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐπεριπάτει εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ τοῦ κηρύγματός του ὡδήγει πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὕστερον δὲ ἀπὸ δέκα χρόνους κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Πλακεντίαν· ἐκεῖ δὲ ἀντάμωσε καὶ τὸν ἅγιον Προτάσιον καὶ Γερβάσιον, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κλεισμένοι μέσα εἰς φυλακὴν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀνούλιον. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· ἐδιώχθη ὅμως διὰ τοῦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ πορεύεται εἰς πόλιν λεγομένην Κίμελιν· ἐκεῖ δὲ εὑρὼν τὸν ἅγιον Κέλσιον τριῶν χρόνων παιδίον ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἐκεῖ ἄρχων Δινοβάος, συλλαμβάνει τὸν μάρτυρα καὶ ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν· ἐλευθερωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Κέλσιον εἰς τὰς πόλεις τοῦ Τιβερίου, εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν κρατεῖται ἀπὸ τὸν Νέρωνα, καὶ δένεται μὲ δεσμὰ, καὶ οὕτω δίδοται βορὰ εἰς τὰ θηρία· διαφυλαχθεὶς δὲ ἀβλαβὴς, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὴν πόλιν Πλακεντίαν, καὶ εὑρίσκει ἀκόμη ζωντανοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἅγιον Γερβάσιον καὶ Προτάσιον. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πέμπεται εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν Ἀνούλιον, καὶ ἐκεῖ γίνεται αἴτιος σωτηρίας τοῦ πάππου του. Γυρίσας δὲ εἰς τὰ Μεδιόλανα, ἐκεῖ ἀποκεφαλίζεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Γερβάσιον, Προτάσιον καὶ Κέλσιον, καὶ οἱ τέσσαρες ὁμοῦ ἀπολαμβάνουσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. « Νέρωνος ἄρτι τὰ σκῆπτρα διαδεξαμένου » · σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΣΜΑ τοῦ ποιητοῦ, Ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ, τοῦ ἁγιοπολίτου· ἤτοι τοῦ Ἱεροσολυμίτου.

» Ἀπῆλθε Κοσμᾶς ἔνθα πᾶσα τερπνότης,
» Μέλη λιπὼν τέρποντα τὴν Ἐκκλησίαν.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ὅτε ἦτον πολλὰ νέος ἔμεινεν ὀρφανὸς· ὅθεν διὰ τὴν ὀρφανίαν ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τὸν ἔκαμεν υἱόν του θετόν. Καὶ λοιπὸν εἶχεν αὐτὸν εἰς πολλὴν πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν.[1] ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Δαμασκη-

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς, ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων γράφει ἐν ἐπιστολῇ ὀγδοηκοστῇ πέμπτῃ αὐτοῦ, ὅτι ὅτε εὑρέθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, τοῦ Γερβασίου δηλαδὴ καὶ Προτασίου, ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ χριστιανοὶ ἀγρυπνοῦντες μὲ ψαλμοὺς καὶ ᾠδὰς πνευματικάς· ἐκ τούτου δὲ δείκνυται, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐτέλουν ἀγρυπνίας, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων.

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐξ ὅσων γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Ἰωάννης εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πιθανὸν φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ὁ συνομήλικός του θεῖος Κοσμᾶς οὗτος ἐγεννήθησαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος.

Digitized by Google

νοῦ εἶχε πλοῦτον καὶ δόξαν πολλὴν, ἐπῆρεν εἰς τὸν οἶκόν του ἕνα πολυμαθῆ καὶ σοφὸν διδάσκαλον, ἀξίωμα ἔχοντα τῶν ἀσηκριτῶν, καὶ ὀνομαζόμενον καὶ αὐτὸν Κοσμᾶν.[1] Εἰς τοῦτον λοιπὸν παρέδωκε καὶ τὸν κατὰ φύσιν υἱόν του Ἰωάννην καὶ τὸν κατὰ θέσιν υἱόν του τοῦτον Κοσμᾶν· ὅθεν ἐδίδαξεν αὐτοὺς ἐκεῖνος πᾶσαν σοφίαν θείαν καὶ ἀνθρωπίνην. Ἔχοντες δὲ φύσιν δεξιὰν, ἔμαθον παρ' ἐκείνου εἰς ὀλίγον καιρὸν ὅλην τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀστρονομίαν, μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν· καὶ ἐκ τούτου ἔγειναν εἰς ὅλους αἰδέσιμοι καὶ σεβάσμιοι. Ἔπειτα ἐλθόντες καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα ἔγειναν μοναχοί.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ ἀοίδιμος Κοσμᾶς, πολλὰ παρακινηθεὶς ἀπὸ ὅλην τὴν Σύνοδον τοῦ Ἱεροσολύμων ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Μαϊουμᾶ,[2] ὅποιος δὲ θέλει νὰ γνωρίσῃ, ὁπόσον μέγας καὶ θαυμάσιος ἐστάθη κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν γνῶσιν ὁ θεῖος οὗτος Κοσμᾶς, ἂς ἀναγνώσῃ ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰ τροπάρια, καὶ τὰ ἄλλα συγγράμματα ὅσα ἐφιλοπόνησεν ὁ ἀοίδιμος. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, καὶ εἰς βοσκὴν σωτηρίας αὐτὸ ὁδηγήσας, φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθὺ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον ὅρα μεταφρασμένον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Ὁ ἅγιος* ΕΥΘΥΜΙΟΣ *ὁ νέος, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων ἀγωνισάμενος τελειοῦται.*[3]

† » Εὐθυμίας ᾠκήσας ἐν τόπῳ πάτερ,
» Φερώνυμήσας, ὥσπερ ἦν θέμις, μάκαρ.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΣΙΛΒΑΝΟΣ *ὁ γέρων ξίφει τελειοῦται.*

» Μετῆλθεν αὐχὴν Σιλβανοῦ τομὸν ξίφος,
» Κἀντεῦθεν ὤφθη Σιλβανὸς τομεὺς πλάνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Γάζης, ἦτις καὶ Κωνστάντεια ὠνομάσθη· ἦτο δὲ ἄνθρωπος πρᾶος καὶ ἄκακος, γηραλέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, στρατιώτης τὸ πρότερον, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ καθαράν του ζωὴν, ἔγεινε πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ Γάζῃ Ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπὸν παρασταθεὶς εἰς τὸν ἄπιστον λαὸν τῶν Καισαρέων καὶ ἐλέγξας αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἐδάρη πικρῶς καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα κατεδικάσθη νὰ δουλεύῃ εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκώματος τὰ εὑρισκόμενα εἰς τόπους τοὺς καλουμένους Ζωόρους. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος, γίνεται Ἐπίσκοπος διὰ παρακινήσεως τοῦ λαοῦ· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, κατεξηραμμένος ὢν ἀπὸ τὸ γηρατεῖον καὶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἀπεκεφαλίσθη παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα μάρτυρες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἦσαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα* ΜΑΡΤΥΡΕΣ *οἱ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Παλαισπίνης ξίφει τελειοῦνται*

* » Ἔνεγκε διπλῆ μαρτύρων εἰκὰς ξίφος.
» Αἴγυπτος οὓς ἤνεγκε καὶ Παλαιστίνη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΕΤΡΟΣ *ὁ Αὐσελάμου, πυρὶ τελειοῦται.*

» Τὸ πῦρ ὑπελθὼν ἐνθέῳ ζήλῳ Πέτρος,
» Τὸ τῆς πλάνης πῦρ σβεννύει τῆς δυσθέου.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Ἐλευθερουπόλεως, ἐκ χωρίου καλουμένου Ἀνίας, (ἢ

---

[1] Οὗτος ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν μὲν κατήγετο, καὶ ἴσως ἀπὸ τὴν Σικελίαν, διότι λέγει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας Κώνσταντος υἱοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἐγγόνου Ἡρακλείου· ἦτοι ἐν ἔτει 666, κατὰ τὸν χρονολόγον Βανδοῦρον, ᾐχμαλωτίσθη ἓν μέρος τῆς Σικελίας, καὶ ἐκατοίκησαν ἐν Δαμασκῷ θελήσει αὐτῶν. Πολλοὶ δὲ τότε ἦσαν οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν μονάζοντες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτο καὶ ὁ Κοσμᾶς· ὁ αὐτὸς δὲ ἦτον καὶ ἱερωμένος, ὅστις αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐφέρθη εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐξηγοράσθη ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ Δαμασκηνοῦ. (Ὅρα εἰς τὸ ὄνομα Ἰωάννης, ἐν τῷ β΄. τόμῳ τῆς Ὀκτατεύχου.)

[2] Ἡ δὲ Μαϊουμᾶ ἐλέγετο Ἀνθηδὼν, πόλις τετιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἀπέχουσα ἀπὸ τὴν Ἀσκάλωνα ὀκτὼ μιλια.

[3] Τούτου ὁ βίος σώζεται μὲν ἐν τῷ πρώτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βαταπαιδίου καὶ ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, συνεγράφη δὲ ὑπὸ Βασιλείου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης. Παρ' ἄλλοις δὲ οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου. Ἄρχεται δὲ ὁ βίος αὐτοῦ οὕτως· » Ὁ τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας γενεσιουργός.»

Digitized by Google

Ἀνέας,) ἀνδρεῖος μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, νέος δὲ καὶ δυνατὸς κατὰ τὸ σῶμα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλοὺς ἀγῶνας διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ κατεφρόνησεν ὅλα τὰ ἐπίγεια, τελευταῖον ἔγεινε θυσία καὶ ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν Χριστὸν, κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ, διότι διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου ἐκομίσατο στέφανον, ἀφ' οὗ πρότερον ἔλαβε διάφορα βάσανα ὁ ἀοίδιμος. (Τοῦτο τὸ ἴδιον Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ *τῆς νέας.*

* » Παρασκευὴν ὡς σκεῦος ἐκλελεγμένον,
» Χριστὸς τίθησιν ἐν ταμείῳ τοῦ πόλου.

* Αὕτη ἡ ὁσία νέα Παρασκευὴ, ἡ μεγάλη ἀληθῶς καὶ περιβόητος ἐν γυναιξὶν, ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῆς Θράκης, Ἐπιβάται ὀνομαζόμενον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται παρὰ τὴν Σηλυβρίαν· οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ἔνδοξοι, ἔχοντες πλοῦτον καὶ ὑποστατικὰ πάμπολλα· περισσότερον δὲ ἐλάμπρυνεν αὐτοὺς ἡ εὐσέβεια, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζωνται χριστιανοί. Οὗτοι λοιπὸν γεννήσαντες τὴν Ἁγίαν, πρῶτον μὲν ἐβάπτισαν αὐτὴν, ἔπειτα δὲ τὴν ἐδίδαξαν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ κατὰ Θεὸν κατάστασιν· ὅτε δὲ ἡ κόρη ἔγεινε δέκα ἐτῶν, ὑπῆγε μετὰ τῆς μητρός της εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου καὶ ἤκουσε τὰ λόγια ταῦτα τοῦ θείου Εὐαγγελίου· « Εἴτις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. » Ὅθεν εὐθὺς ἅμα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἀπήντησεν ἕνα πτωχὸν, καὶ κρυφίως ἀπὸ τὴν μητέρα της ἐκδυθεῖσα τὰ λαμπρὰ φορέματα ἅτινα ἐφόρει, ἐνέδυσε μὲ αὐτὰ τὸν πτωχόν. Αὐτὴ δὲ λαβοῦσα μὲ μίαν σοφὴν μέθοδον τὰ εὐτελῆ ἐνδύματα τοῦ πτωχοῦ, ἐφόρεσεν αὐτά.

Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τῶν γονέων της καὶ ἐθεωρήθη ἐνδυμένη τὰ τοιαῦτα πενιχρὰ φορέματα, πολλοὺς φοβερισμοὺς καὶ δαρμοὺς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, διὰ νὰ μὴ κάμῃ τοιοῦτον πρᾶγμα ἄλλην φοράν· ἡ δὲ μακαρία, ὅς καὶ τρὶς ἔκαμε τὸ ἴδιον, καὶ ἐνέδυσε τοὺς πτωχοὺς μὲ τὰ ἰδικά της φορέματα, καταφρονοῦσα τοὺς φοβερισμοὺς τῶν γονέων της. Διὸ πάλιν ἐδάρη ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, καὶ ὑβρίσθη καὶ φοβερισμοὺς πολλοὺς ἔλαβεν. Ἔπειτα παραιτήσασα γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ ἀνάπαυσιν, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπήλαυσε τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πνευματικὰ καλὰ· ἤτοι τὰς ἐν αὐτῇ ὡραίας ἐκκλησίας, τὰ τῶν ἁγίων τίμια λείψανα, καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῶν ἐκεῖ ἁγίων ἀνδρῶν. Καὶ οὕτως ἀπῆλθε μὲν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀντικρὺ Χαλκηδόνα, ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἡράκλειαν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς της ἐζήτουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὴν ἐγύρισαν ἄπρακτοι καὶ λυπηροὶ εἰς τὸν οἶκόν των, ἡ δὲ ὁσία εὑροῦσα εἰς τὴν Ἡράκλειαν ἕνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν μὲ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν, καὶ πεσοῦσα κατὰ γῆς καὶ τὸ ἔδαφος βρέξασα μὲ τὰ δάκρυά της, ἐκεῖ διέμεινε χρόνους ὁλοκλήρους πέντε, πᾶν εἶδος ἀρετῆς μεταχειριζομένη ἡ μακαρία· ἤγουν προσευχὰς, ἀγρυπνίας, στάσεις ὁλονυκτίους, νηστείας συνεχεῖς, στεναγμοὺς, δάκρυα, χαμαικοιτίας. Τίς δὲ νὰ διηγηθῇ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας της; ἢ τίς νὰ παραστήσῃ τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἤθους καὶ φρονήματός της; ἐπειδὴ δὲ ἐπόθει ἡ ὁσία νὰ ἱστορήσῃ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὑπὲρ τούτου παρεκάλει τὴν Θεοτόκον, ἐξελθοῦσα τοῦ ναοῦ ἐκείνου, ὑπῆγεν εἰς τοὺς ποθουμένους τόπους τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπήλαυσε τὴν ἁγιότητα τῶν σεβασμίων τόπων, τοὺς ὁποίους οἱ ἄχραντοι πόδες τοῦ Κυρίου περιεπάτησαν, ἐπέταξεν ἀπὸ ἐκεῖ ὡς πτηνόν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου· ἐκεῖ δὲ εὑρίσκει ἓν μοναστήριον μοναζουσῶν γυναικῶν, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον συναριθμεῖ καὶ αὐτὴ τὸν ἑαυτόν της. Ὅσους δὲ ἀγῶνας ἐκεῖ κατόρθωσεν ἡ ἁγία, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τελείως ἐνίκησε τὸν διάβολον, ὅστις ἐπολέμησεν αὐτὴν μὲ διαφόρους πολέμους καὶ πειρασμούς· τούτους, λέγω, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τις ὅλους· ὅθεν ὀλίγα τινα ἐκ πῶν πολλῶν, χάριν ἐνθυμήσεως, εἰς τὰ προειρημένα συνάπτομεν. Εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εὑρισκομένη ἡ μακαρία, ποτόν της εἶχε τὸ νερὸν τῶν πηγῶν καὶ αὐτὸ πολλὰ ὀλίγον· στρωμνὴν εἶχεν ἓν ψάθιον· φόρεμα δὲ ἓν ὑποκαμισάκιον καὶ αὐτὸ πενιχρότατον. Ὁ ψαλμὸς καὶ ὕμνος ἀδιάλειπτος εὑρίσκετο εἰς τὰ χείλη της καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχον πάντοτε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλούς της· ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ ἤνθει ἐν τῇ καρδίᾳ της ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη· ἡ δὲ κορυφὴ τῶν ἀρετῶν τῆς ὁσίας ἦτον ἡ ταπεινοφροσύνη. Μείνασα λοιπὸν αὕτη εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο χρόνους πολλοὺς,

Digitized by Google

ὅταν ἦτον ἐτῶν εἰκοσιπέντε, ἀνεχώρησεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰάπην· (ἤτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον Ἰάφα), καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοιάριον ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα της, ἀφ' οὗ πρότερον ἐδοκίμασε τρικυμίας πολλὰς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε πάλιν τὰ ἐκεῖσε πνευματικὰ καλὰ, ἀνεχώρησεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Καλλικράτειαν· καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων προσμένει δύω ὁλοκλήρους χρόνους. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ μακαρία εὑρισκομένη, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας ἀγγέλων, καὶ δι' αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοί, εἷς χριστιανὸς ἐν κακίαις διαβιώσας ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη πλησίον εἰς τὸν τάφον τῆς ὁσίας. Ἡ δὲ ἁγία φανεῖσα εἰς τὸν ὕπνον ἑνὸς ἀνδρὸς μοναχοῦ θεοφιλοῦς, τὰς βρωμερὰς, τοῦ εἶπε, σάρκας σήκωσον ἀπ' ἐδῶ, καὶ μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι φῶς καὶ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλησίον μου τὸ σκότος καὶ τὴν δυσωδίαν. Τοῦτο δὲ ἐπρόφησεν ἡ ἁγία δὶς καὶ τρὶς, φοβερίζουσα βαρέως τὸν μοναχὸν, καὶ δεικνύουσα τὸν τόπον μὲ τὸ ἴδιόν της δάκτυλον, καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ὀνομάζουσα. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ μοναχὸς φανερόνει τὸ ὅραμα εἰς τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, οἵτινες συναχθέντες, ἔσκαψαν τὴν γῆν, καὶ πλησιάσαντες πλησίον εἰς τὸ λείψανον τῆς ὁσίας, ἐγέμισαν ἀπὸ εὐωδίαν πνευματικήν· ὅθεν εὑρόντες τὸ λείψανον αὐτῆς σῶον καὶ ὁλόκληρον, ἐσήκωσαν αὐτὸ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν θεῖον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μὲ μῦρα καὶ θυμιάματα καὶ μὲ ὕμνους καὶ ψαλμῳδίας. Ὅσα δὲ θαύματα ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ διὰ μέσου τοῦ αὐτῆς λειψάνου ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς, δύσκολον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις· διότι αὐτὸ ἰατρεύει χωλοὺς, κωφοὺς, παραλυτικοὺς, μισεροὺς, καὶ πᾶν ἄλλο πάθος καὶ εἶδος θανατηφόρου ἀσθενείας. Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτῆς καὶ χριτόβρυτον λείψανον εὑρίσκετο μὲν πρότερον εἰς τὸ Βελιγράδιον τὸ ὑπὸ τῶν Σέρβων ἐξουσιαζόμενον· ὅτε δὲ τὸ Βελιγράδιον ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς, τότε καὶ τὸ ἅγιον αὐτὸ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀπὸ δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφέρθη εἰς τὸ Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας μὲ τοιοῦτον τρόπον.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου τοῦ γέροντος, [1] καὶ Βασιλείου ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας ἐν ἔτει ϛχμά (1641), ὑπέπεσεν εἰς χρέος βαρύτατον τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅθεν ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν Πατριάρχην Παρθένιαν μὲ συμφωνίαν, νὰ τῷ δώσῃ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας, ὁ δὲ Πατριάρχης τοῦτα λαβὼν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦ Πατριαρχείου, ἐκρέμασεν ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον τοῦ Φαναρίου τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τὸ ἔπεμψε κρυφίως εἰς τὸ Ἰάσιον, διότι ἐφοβεῖτο νὰ τὸ πέμψῃ φανερῶς· καὶ οὕτως αὐτὸ ἀπετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκεται ἕως τοῦ νῦν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργοῦν, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας· [2] (ὅρα εἰς τὸν γ'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 450.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ *πρεσβυτέρου τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας.*

» Ἄρτου στερήσει Λουκιανὸς ἀντέχει,
» Τοῦ ζῶντος ἄρτου μὴ στερηθῆναι θέλων.
» Αἰμῷ Λουκιανὸς δεκάτῃ θάνεν ἡδέ τε πέμπτῃ.

† Οὗτος ἦτον υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ἀκμάσας ἐν ἔτει σϙ (290)· ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεσκόρπισε τὰ ὑπάρχοντά των εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων του πολλοὺς Ἕλληνας καὶ Ἑβραίους προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἔπειτα ἀφήσας τὴν πατρίδα του [3] ὑπῆγεν εἰς τὴν Νικομήδειαν (τὴν νῦν τουρκιστὶ λεγομένην Σμίτην), καὶ μὲ τὴν δι-

---

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος σελ. 1175 λέγει ὅτι ὁ Παρθένιος οὗτος δὲν ἦτον ὁ γέρων, ὁ ἐν ἔτει ϛχλθ', (1639) πατριαρχεύσας. Ἀλλ' ὁ νέος ὁ πατριαρχεύσας ἐν ἔτει ϛχμδ' (1644)· ὅστις καὶ Γολιὰθ ἐπωνομάζετο.

[2] Ἡ ἁσματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης εὑρίσκεται τετυπωμένη ἐν πολλοῖς ἀνθολογίοις καὶ ἐν ἰδιαζούσῃ φυλλάδι, τὴν ὁποίαν συνέγραψε Μελέτιος ὁ Συρίγου, ὡς ἐν αὐτῇ σημειοῦται. Τὸ δὲ Συναξάριον αὐτῆς συνέγραψεν Εὐθύμιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τορνόβου, ὅστις συνέγραψε καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς Ῥίλας, ὡς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ Σλαβονικῷ Συναξαριστῇ.

[3] Αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον τὰ Σαμόσατα.

Digitized by Google

δασκαλίαν του παρεκίνει καὶ ἐνεδυνάμονεν εἰς τὸ νὰ ἀντέχωσιν ἀνδρείως, καὶ νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μαρτύριον ἐκεῖνοι οἱ χριστιανοί, ὅσοι διὰ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἠμέλουν, ἢ καὶ ἠρνοῦντο τὴν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἤξευρε νὰ γράφῃ κάλλιστα καὶ ἐπιτηδειότατα, καὶ ἦτον εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἤξευρε καλὰ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, ἐδιώρθωσεν ὅλην τὴν παλαιὰν Γραφήν, ἡ ὁποία ἐνοθεύθη εἰς μερικὰ μέρη ἀπὸ τοὺς αἱρετικοὺς, καὶ ἄφησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Νικομηδείας ἓν ἱερὸν βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἑκάστη σελὶς ἦτο μοιρασμένη εἰς τρεῖς στήλας, καὶ περιεῖχεν ὅλην τὴν Παλαιὰν καὶ νέαν Γραφήν. [1] Τόσον δὲ ἀνώτερος ἔγεινεν ὁ μακάριος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀρετάς του, ὥστε, ὅταν ἐπέρνα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἰς ὅσους μὲν ἀνθρώπους ἤθελεν, ἐφαίνετο, εἰς ὅσους δὲ δὲν ἤθελεν, ἦτον ἀόρατος. Διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον Λουκιανὸν μαθὼν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς, παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς ἅμα τὸν εἶδε, τόσον πολλὰ ἐντράπη, ὥατε δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· ἀλλ' ἔβαλεν ἀναμεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου ἓν παραπέτασμα· καὶ οὕτω δι' αὐτοῦ ἔβλεπε καὶ διελέγετο μὲ τὸν ἱερομάρτυρα περὶ πίστεως. Γνωρίσας λοιπὸν, ὅτι ὁ ἅγιος ἦτον ἀμετάθετος ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ μὲ πεῖναν καὶ δίψαν. Ὅθεν ὁ μακάριος Λουκιανὸς εὑρισκόμενος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ μὴ φαγὼν φαγητὸν, οὔτε πιὼν ποτὸν εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· εἷς δὲ δελφὶν κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, λαβὼν τὸ τίμιον λείψανον εἰς τὰς πλάτας του ἐξέβαλεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν. Οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας· (ἁ. Βασιλ. β΄. 30)· (ὅρα τὸ Συναξάριον τούτου πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

[1] Περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης γράφει ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς εἰς τὸ προοίμιον τῆς ἑρμηνείας του εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ, ὅτι ἡ ἑβδόμη ἑρμηνεία τῆς Γραφῆς, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος. Ὁ ὁποῖος ἐπιστήσας εἰς τὰς προρρηθείσας ἓξ ἐκδόσεις. ἤτοι τὴν τῶν Ἑβδομήκοντα, τὴν τοῦ Ἀκύλα, τὴν τοῦ Συμμάχου, τὴν τοῦ Θεοδοτίωνος, τὴν ἐν Ἱεριχὼ κεκρυμμένην εἰς πίθον, ἧς ὁ πατὴρ ἄδηλος, καὶ τὴν ἐν Νικοπόλει εὑρεθεῖσαν, ἧς καὶ αὐτῆς ὁ πατὴρ ἄδηλος, καὶ ἐγκύψας εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρωτότυπον φιλοπονώτερον, καὶ ἀκριβωσάμενος, ἐκδοσιν ἐδικήν του ἐποίησεν εἰς τοὺς χριστιανούς, ἥτις δὲν εἶχε κἂνὲν ἐλλιπὲς, οὔτε περιττόν. Εὑρέθη δὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἰδιόγραφος ὑπ' ἐκείνου, μέσα εἰς ἕνα μικρὸν πύργον κεχρισμένον μὲ ἄσβεστον, ὕστερον ἀπὸ τὴν ἄθλησίν του, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως. Αὕτη δὲ ἡ ἔκδοσις εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν τῶν Ἑβδομήκοντα, ἀθετοῦσα καὶ παραγράφουσα ὅλα τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν παραφθαρέντα ῥητά.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Λουκιανὸς ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος, ἱερούργησεν ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του, στήσας κύκλῳ ὡς ἐν τάξει ναοῦ τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας κληρικοὺς καὶ πιστούς, καθὼς ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγινώσκεται. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Μάρη κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον φαίνεται ὅτι ἔπλεξεν ἐγκώμιον ὁ Χρυσόστομος πατὴρ, τὸ ἐπιγραφόμενον εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Λουκιανὸν, καθότι ὁ Λουκιανὸς ἐκεῖνος μὲ πεῖναν ἐθανατώθη. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσοῦς ῥήτωρ, ὅτι οἱ Ἕλληνες βλέποντες τὸν μάρτυρα ὅτι ἀπέκαμεν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἐγέμισαν μίαν τράπεζαν ἀπὸ εἰδωλόθυτα, καὶ οὕτως ἔφεραν αὐτὰ ἔμπροσθέν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ὄχι μόνον δὲν ἐπεθύμησεν αὐτά· ἀλλὰ καὶ περισσότερον τὰ ἀπεστράφη καὶ τὰ ἐμίσησε. Καὶ ὅτι, εἰς ὅσας ἐρωτήσεις ἐποίουν οἱ Ἕλληνες πρὸς αὐτὸν, αὐτὸς δὲν ἀπεκρίνετο ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι εἶναι χριστιανός, « Ἐνὶ τούτῳ καὶ ψιλῷ τῷ ῥήματι τοῦ διαβόλου πλήττων τὴν κεφαλὴν, καὶ συνεχῶς καὶ ἐπάλληλα τὰ τραύματα αὐτῷ παρέχων. Καίτοι γε καὶ τῆς ἔξωθεν παιδεύσεως μετέσχεν ». (σώζεται ἐν τῷ Ε΄. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.) Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή, « Σαμόσατα πόλις τῆς Συρίας » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ἐν αὐτῇ δὲ σώζεται καὶ ἄλλος λόγος εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ μὲν πρὸς ἀξίαν ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΒΙΝΟΥ Ἐπισκόπου.

» Ἰσάγγελον Σαβῖνος εὖ βιοὺς βίον,
» Θανὼν συνήφθη τῷ χορῷ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ μακάριος Σαβῖνος διὰ τὰς πολλάς του ἀρετὰς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος· ἔπειτα μισῶν τὰς ταραχὰς, ὅσαι ἀκολουθοῦν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ἔφυγεν εἰς τὰς ἐρήμους, καὶ τόσους πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἔγεινε καὶ αὐτουργὸς πολλῶν θαυμάτων διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἰάτρευεν ἀσθενείας, δαίμονας ἐδίωκε, καὶ τὰ μέλλοντα προέλεγεν. Ὅθεν ὠφελήσας πολλοὺς καὶ πείσας αὐτοὺς διὰ τῆς διδασκαλίας του νὰ ἀφήσουν τὸν κόσμον καὶ τοὺς γονεῖς των, καὶ νὰ δουλεύουν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη.

Digitized by Google

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΒΑΡΣΟΥ Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Μὴ παραβλέψῃς οὐδὲ Βάρσου τὴν κλίνην,
» Βρύει γὰρ αὕτη τῶν ἰάσεων χάριν.

Οὗτος ὁ ἅγιος διέλαμψεν ὡς ἄλλος ἀστὴρ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ θαύματα, ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἔδεσσαν τὴν καθ' ἑαυτὸ ἐπαρχίαν του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Φοινίκην καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Θηβαΐδα καὶ ἔγεινεν ἐξάκουστος εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ταύτας. Ὅθεν τὴν φήμην τούτου μαθὼν ὁ βασιλεὺς Οὐαλεντιανὸς ἐν ἔτει τξδ' (364)[1] καὶ ὅτι εἶναι ζηλωτὴς τοῦ ὀρθοδόξου τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δόγματος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν νῆσον Ἄρανδον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ἐκεῖ συντρέχουν εἰς αὐτὸν πλήθη πολλὰ καὶ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν Ὀξύριγχον, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ Αἰγύπτῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἡ φήμη καὶ δόξα τοῦ ἁγίου συνήθροιζεν εἰς αὐτὸν ὅλους τοὺς πλησιοχώρους, διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη ὁ τῶν οὐρανῶν ἄξιος εἰς ἓν μακρυνὸν κάστρον, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τοὺς Μπαρμπαρέσους. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον μετὰ παρρησίας. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἕως τῆς σήμερον εὑρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Ἄρανδον ἡ κλίνη τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους μεγάλην τιμὴν, διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐνεργεῖ, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς πλαγιάσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην ἐκείνην μετὰ πίστεως, εὐθὺς λαμβάνουν τὴν ὑγείαν των.

—

Διήγησις περὶ ἀθλήσεώς τινος ΜΟΝΑΧΟΥ· καὶ ὅπως διὰ τὸ ἐκπεσεῖν αὐτὸν τῆς ὑπακοῆς, οὐκ ἠξιοῦτο παρὰ Θεοῦ τελείας τῆς δόξης.

† » Παρήκοός τε καὶ ἀθλητὴς ὢν ἅμα,
» Τῷ μὲν διώκῃ, τῷ δὲ προσδέχῃ πάλιν.

Εἷς μοναχὸς εὑρίσκετο εἰς μίαν σκῆτιν, ὑποτασσόμενος εἰς ἕνα γέροντα ἐν διαστήματι τινῶν χρόνων· κατὰ δὲ φθόνον τοῦ δαίμονος, παρεξετράπη μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν τοῦ γέροντος, χωρὶς νὰ ἦναι κἀμμία εὔλογος καὶ ἐπιβλαβὴς ἀφορμή. Ὅθεν ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος καὶ κανονισθεὶς διὰ τὴν παρακοὴν κατεφρόνησε καὶ αὐτὸ τὸ δοθὲν ἐπιτίμιον καὶ τὸν κανόνα. Καταβὰς λοιπὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, συνελήφθη ὡς χριστιανὸς ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἕλληνα ἄρχοντα, καὶ ἀφ' οὗ ἐκδύθη νὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἠναγκάζετο νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων δὲν ἐδύνατο νὰ καταπείσῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ δέρνουν αὐτὸν ἄσπλαγχνα μὲ νεῦρα βοῶν, ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Τούτου δὲ γενομένου ἔρριψαν τὸ σῶμά του ἔξω τῆς πόλεως, διὰ νὰ τὸ φάγωσιν οἱ σκύλοι· τινὲς δὲ φιλόθεοι χριστιανοὶ, ὑπῆγαν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐπῆραν αὐτὸ καὶ τειλίξαντες μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, ἔβαλον αὐτὸ εἰς θήκην, τὴν δὲ θήκην ἐναπέθεσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος τοῦ ναοῦ, τιμήσαντες αὐτὸ ὡς περιέχον μαρτυρικὸν λείψανον.

Ὅτε λοιπὸν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία καὶ ὁ διάκονος ἐφώναζε τὸ, ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔβλεπον ὅλοι οἱ ἐν τῇ λειτουργίᾳ εὑρισκόμενοι, ὅτι τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον χωρὶς νὰ πιάσῃ τις αὐτὸ, ἐξήρχετο ἔξω ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ ἀπὸ τὸν ναὸν, καὶ ἔστεκεν εἰς τὸν νάρθηκα, ἕως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας· ἀφ' οὗ δὲ ἡ λειτουργία ἐτελείονε, τότε καὶ τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον, ἔμβαινε πάλιν μέσα εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἐγίνετο εἰς κάθε λειτουργίαν· ὅθεν καὶ ἔκαμνε τοὺς βλέποντας νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐκπλήττωνται. Μαθὼν δὲ περὶ τούτου εἷς ἀπὸ τοὺς τότε ζῶντας μεγάλους καὶ θεοφόρους πατέρας, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου θαύματος· ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς του, ἐφανέρωσεν ὀγλίγωρα εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν καὶ λύσιν.

Ἄγγελος δηλαδὴ Κυρίου παρασταθεὶς, λέγει εἰς αὐτόν· Τί θαυμάζεις καὶ ἀπορεῖς διὰ τὸ παράδοξον ὅπερ γίνεται; δὲν ἔλαβον οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἐξουσίαν νὰ δένουν καὶ νὰ λύουν; ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους δὲ πάλιν δὲν ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν οἱ ἐκείνων διάδοχοι; ἀλλ' ὅμως οὗτος ὁ ἀδελφὸς, ὅστις ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ μένῃ μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελῆται ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία, αὐτὸς κατεφρόνησε τὴν ἐντολὴν καὶ τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ γέροντος, καὶ διὰ τοῦτο διώκεται ὑπὸ θείου Ἀγγέλου ἕως

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος Κύρου ὁ γράφων τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Βάρσου ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ τετάρτῳ τοῦ τετάρτου βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, λέγει, ὅτι ἔμαθε τοῦτο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Οὐαλεντιανοῦ καὶ Οὐάλεντος, οἱ ὁποῖοι καὶ οἱ δύω ἐβασίλευον κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους.

Digitized by Google

εἰς τὸν νάρθηκα. Διότι αὐτὸς μαθητὴς ὢν καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ δεῖνος συνασκητοῦ σου, ἀπὸ ἐπήρειαν τοῦ δαίμονος ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν πρὸς τὸν γέροντά του ὑπακοήν· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δεθεὶς ἀπὸ αὐτὸν μὲ δεσμὸν καὶ ἐπιτίμιον εὔλογον, κατεφρόνησε καὶ τὸν μισθὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ τὸν εὔλογον δεσμόν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν γέροντά του. Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ μὲν ἐβασανίσθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τὸν Χριστόν, ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, ἐπειδὴ δὲ εἶχε δεσμόν, διὰ τοῦτο δὲν συγχωρεῖται νὰ στέκῃ μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελῆται ἡ θεία λειτουργία· καὶ ἂν ὁ γέρων ὅστις ἔδεσεν αὐτὸν δὲν τὸν λύσῃ, ἀπὸ ἄλλον τινὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ λυθῇ.[1]

Ἀφ' οὗ ἀπεκαλύφθησαν ταῦτα παρὰ Θεοῦ, ὁ θεῖος ἐκεῖνος γέρων, ἐπῆρε τὸ ραβδίον του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀσκητήν, τὸν γέροντα τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν κατέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀνοίξαντες τὸ κιβώτιον μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ οἱ δύω τὴν συγχώρησιν· καὶ τοῦτον ἀσπασάμενοι, ἐστάθησαν καὶ ἐδοξολόγησαν τὸν Θεόν. Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον ἔμενεν ὁ μάρτυς ἀκίνητος μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', *μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΛΟΓΓΙΝΟΥ *τοῦ ἑκατοντάρχου.*

» Υἱὸν Θεοῦ λέγων σε Χριστὲ καὶ πάλιν,
» Λογγῖνος ὡς πρὶν, τέμνεται τὸν αὐχένα.
» Ἀμφ' ἑκκαιδεκάτην Λογγῖνον ἄορ κατέπεφνεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου Καίσαρος ἐν ἔτει ιέ (15)· καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, ἑκατόνταρχος δὲ ὑπάρχων κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὑπὸ τὸν Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπροστέχθη νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὰ τίμια καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὁμοῦ μὲ τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν στρατιώτας, καὶ νὰ φυλάξῃ τὸν σφραγισθέντα τάφον. Οὗτος λοιπὸν βλέπων τὰ ἐξαίσια θαύματα, ὅσα ἔγειναν τότε εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου· ἤτοι τὸν σεισμόν, τὴν ἐπισκότισιν τοῦ ἡλίου, τὸ κατακρημνισμα τοῦ ναοῦ, ὅπερ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω, τὰς σχισθείσας πέτρας, τὰ ἀνοιγέντα μνήματα, καὶ πολλοὺς τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀναστηθέντας καὶ ἐμφανισθέντας εἰς τοὺς πολλούς. Ταῦτα, λέγω, πάντα βλέπων, ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπεν, ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος, καθὼς διηγοῦνται συμφώνως καὶ οἱ τρεῖς θεῖοι Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Μάρκος, καὶ ὁ Λουκᾶς. Ὅθεν καὶ τὰ ἀργύρια τὰ ὁποῖα ἔδιδαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ διαβάλῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ εἰπῇ, ὅτι οἱ μαθηταὶ τὸν ἔκλεψαν ὅδεν τὰ ἐδέχθη ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ τὰ ἀπεστράφη αὐτὸς καὶ δύω ἄλλοι στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ὕστερον μετ' αὐτοῦ ἐμαρτύρησαν.

Ἀφήσας λοιπὸν ὁ μακάριος Λογγῖνος τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἑκατοντάρχου, ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐκήρυττεν ἀποστολικῶς τὸν Χριστὸν, ὅτι εἶναι Θεὸς ἀληθινός· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πιλάτος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, μᾶλλον δὲ καὶ διαφθαρεὶς τὴν γνώμην παρ' αὐτῶν μὲ δῶρα καὶ ἀργύρια, γράφει πρὸς τὸν Καίσαρα Τιβέριον, καὶ κατηγορεῖ τὸν Λογγῖνον, ὅτι ἀφῆκε τὸ στρατιωτικόν του ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι κηρύττει εἰς τὴν πατρίδα του Θεὸν τὸν Χριστόν. Ὅθεν πέμπονται ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔμελλον νὰ θανατώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πατρίδα του Καππαδοκίαν, κατὰ τύχην ἀπαντῶσι τὸν ἴδιον Λογγῖνον, χωρὶς νὰ γνωρίσωσιν οὔτε ἐκεῖνοι αὐτὸν, οὔτε αὐτὸς ἐκείνους· καὶ ἀφ' οὗ ἐφιλοξενήθησαν φιλοφρόνως ἀπὸ τὸν ἅγιον, φανερόνουσιν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ταραχθῇ τελείως, ἐδέχθη μὲ τόσην πολλὴν χαρὰν τὴν εἴδησιν αὐτὴν, ὥστε ἀκόμη περισσότερον ἐπεριποιήθη αὐτοὺς καὶ ἐφιλοξένησεν· ἔπειτα ἑτοιμάσας πρότερον τὸν τάφον καὶ τὰ εἰς τὴν θανήν του ἐπιτήδεια, ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους δύω στρατιώτας, οἵτινες ἔφυγον μετ' αὐτοῦ, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ διὰ Χριστὸν μαρτύριον.

Ἔπειτα φανερόνει εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Λογγῖνος, οἱ δὲ

---

[1] Τοῦτο νοεῖται, ἐὰν ὁ γέρων ἦναι ζωντανὸς, εἰ δὲ αὐτὸς ἀποθάνῃ, δύναται καὶ ἀρχιερεὺς νὰ λύσῃ τὸν δεσμευθέντα.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Σαρβήλου καὶ Βεβαίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, διότι τοῦτο γράφεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου τελεώτερον, ὅτε καὶ ὁ τούτους βαπτίσας Βαρσιμαῖος ἑορτάζεται.

Digitized by Google

ἀπεσταλμένοι τοῦτο ἀκούσαντες, πολὺ ἐλυπήθησαν παρακληθέντες ὅμως ἀπὸ τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν καὶ τοὺς δύω συστρατιώτας του. Ἡ δὲ πάντιμος κεφαλὴ τοῦ ἁγίου εὐθὺς ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίαν ὁ Πιλάτος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ἀληθῶς ἀπεκεφαλίσθη ὁ ὑπ' αὐτῶν μισούμενος Λογγῖνος, καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα ἐκ τῆς τοιαύτης πληροφορίας, λάβῃ ὁ Πιλάτος παρὰ τῶν Ἰουδαίων τὰ συμφωνηθέντα ἀργύρια. Ἐχώθη δὲ ἡ τιμία τοῦ μάρτυρος κεφαλὴ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ μέσα εἰς μίαν κοπρίαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους, μία γυνὴ ἔνδοξος καὶ πλουσία καταγομένη ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, ἀσθενήσασα ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἔμεινε τυφλή· τούτου χάριν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁμοῦ μὲ ἕνα μονογενῆ της υἱόν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εὕρῃ τὴν ἰατρείαν τῶν ὀφθαλμῶν της· ἐνῷ δὲ εὑρίσκετο ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ υἱός της, καὶ προσετέθη εἰς τὴν μίαν λύπην της καὶ ἄλλη λύπη· ὅθεν διπλῶς ἐθρήνει ἡ δυστυχής. Εἰς ταύτην λοιπὸν οὕτως ἔχουσαν, φαίνεται ἐν ὀνείρῳ ὁ μακάριος Λογγῖνος καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν, ποῖος εἶναι, καὶ εἰς ποῖον μέρος εἶναι χωσμένη ἡ κεφαλή του, καὶ ὅτι ἐὰν σκάψῃ καὶ πάρῃ αὐτὴν, θέλει λάβῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰατρείαν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι θέλει ἰδῇ καὶ τὸν υἱόν της μὲ δόξαν.

Ἐξυπνήσασα λοιπὸν ἡ γυνὴ καὶ εὑροῦσα τὴν κοπρίαν καὶ σκάψασα, ἐπῆρε τὴν ἁγίαν τοῦ μάρτυρος κεφαλὴν, καὶ διὰ τῆς ἐν ἐκείνῃ κατοικούσης θείας χάριτος, ἔλαβε τὴν ὀπτικὴν ἐνέργειαν τῶν ὀμμάτων της, καὶ τὸν υἱόν της ἠξιώθη νὰ ἰδῇ, συνευρισκόμενον ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον καὶ ἀπολαμβάνοντα τὴν ἐκείνου δόξαν καὶ τιμὴν εἰς τὰ οὐράνια. Ἔβαλε λοιπὸν εἰς θήκην καὶ τὸ λείψανον τοῦ υἱοῦ της καὶ τὴν τοῦ μάρτυρος κεφαλὴν, ἐπειδὴ οὕτω τῆς εἶπε νὰ κάμῃ ὁ ἅγιος, καὶ λαβοῦσα αὐτὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, παθοῦσα τὸ ἴδιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔπαθε καὶ ὁ Σαούλ. Καθὼς δηλαδὴ ἐκεῖνος ζητῶν τοὺς ὄνους τοῦ πατρός του, εὗρε παρ' ἐλπίδα βασιλείαν, οὕτω καὶ αὐτὴ, ζητοῦσα νὰ ἀπολαύσῃ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ τοῦτο ἔλαβε, καὶ θερμὸν προστάτην εὗρε τὸν ἅγιον. Ὅθεν κτίσασα ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Λογγίνου, ἐκεῖ ἀπεθησαύρισε τὴν τοῦ μάρτυρος ἱερὰν κεφαλὴν, καὶ διὰ μέσου αὐτῆς, ἀπέντησε πηγὴν ἰαμάτων, καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν της καὶ δι' ὅλους τοὺς συμπατριώτας της χριστιανοὺς, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Τὸ πλατύτερον αὐτοῦ Συναξάριον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν σὺν τῷ ἁγίῳ Λογγίνῳ ἀναιρεθέντων δύω στρατιωτῶν.

» Θεαρτὴν στρατείαν ἐκλελοιπυῖα ξίφει,
» Δυὰς συναθλων ἐστρατεύθη Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΛΕΟΝΤΙΟΣ, ΔΟΜΕΤΙΟΣ, ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ καὶ ΔΟΜΝΗΝΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Τρεῖς Λεόντιε τοὺς συναθλοῦντας ἔχων,
» Λεόντιόν τι τῆς πυρᾶς ἄλλῃ μέσον.

* *Ὁ ὅσιος ΣΑΒΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἰσάγγελον Σαβῖνος, εὐβιοὺς βίον,
» Θανὼν συνήφθη τῷ χορῷ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μαλὸς βραχεῖαν γῆς λιπὼν παροικίαν,
» Πόλου κατοικεῖ τὴν μακρὰν κατοικίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μαλὸς, ἀφήσας κόσμον, πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, ὑπῆγεν εἰς ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους τόπους, καὶ ἐκεῖ ἐσχόλαζεν ὁ ἀοίδιμος, χαίρων εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας κακοπαθείας. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπόν του χαροποιὸν, καὶ ἐνήργει μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ διάφορα θαύματα, διότι καὶ λεπροὺς ἐκαθάριζε, δαιμόνια ἐδίωκε, ἐχάριζε φῶς εἰς τοὺς τυφλούς. Καὶ αὐτὰ μὲν ἐνήργει, ἐν ὅσῳ ἦτο ζωντανὸς, ἀφ' οὗ δὲ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἀφῆκε τὸ πάντιμον σῶμά του πηγὴν τῶν ἰάσεων, διότι ἔλαβε χάριν νὰ ἀναβλύζῃ μῦρον ἀπὸ αὐτὸ, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς πάθους, καὶ εἰς ἰατρείαν ἀνιάτων ἀσθενειῶν. Διότι εἶπεν ὁ Κύριος· « Ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω (α'. Βασιλ. β'. 30).

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΩΣΗΕ.

---

[1] Τὸ Ἑλληνικὸν Συναξάριον τοῦ ἁγίου, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. «Τοῦ Θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

» Θεὸν τυποῖς μνηστῆρα γῆς πορνευτρίας,
» Πόρνη συναφθεὶς, ὃν, προφῆτα νῦν βλέπεις.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ὡσηὲ νέκυν κτερίζον.
(ἦτοι ἐνεταφίαζον.)

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰσσάχαρ υἱὸς Βεηρεῖ (ἢ Βεντὴ) ἐκ Γαλεμὼθ (ἢ Βαλεθὼμ·) ἑρμηνεύεται δὲ ὁ Ὡσηὲ ἑλληνιστὶ, σωζόμενος, ἢ φύλαξ, ἢ σκιάζων. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐπροφήτευσε πολλὰ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἔδωκε καὶ σημεῖον παράδοξον, ὅτι θέλει ἔλθη ὁ Κύριος εἰς τὴν γῆν, καὶ θέλει συναναστραφῇ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν δηλαδὴ βασιλεύῃ ὁ ἥλιος εἰς τὴν Σηλὼμ, καὶ μοιρασθῇ εἰς δύω μέρη· καὶ ὅτι θέλουν γενῇ δώδεκα δρύες, αἵτινες θὰ ἀκολουθοῦν καὶ θὰ ὑπακούουν εἰς τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα Θεὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θέλει σωθῇ ὅλη ἡ γῆ. Ἀποθανὼν δὲ οὗτος ἐν εἰρήνῃ, ἐτάφη εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· προέλαβε δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔλευσιν ἔτη ωκβ΄ (822). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΑΝΔΡΕΟΥ *τοῦ ἐν τῇ Κρίσει.*

» Ἀμφοῖν ποδῶν σῶν Ἀνδρέα τμηθεὶς ἕνα,
» Ἀθλήσεως σῆς ἐκπεραίνεις τὸν δρόμον.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Ἀνδρέας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμα΄ (741)· γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κρήτης, τῆς πλέον εὐνομωτάτης ἀπὸ τὰς ἄλλας νήσους, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων. Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς, ἔγεινεν ἐργάτης θερμὸς τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ διαφθειρομένην ἀπὸ τὴν κακόφρονα αἵρεσιν τῆς εἰκονομαχίας, ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ παραστὰς εἰς τὸν βασιλέα ἤλεγχε τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν, καὶ παρρησίᾳ ἐλάλει τὴν ἀλήθειαν· ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποφέρων τὴν παρρησίαν, κόπτει τὸν λόγον καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἁγίου, καὶ προστάζει τοὺς παρεστῶτας νὰ τὸν κρατήσωσι. Ἐκεῖνοι δὲ ὁρμήσαντες κατ' αὐτοῦ μὲ βαρέας καὶ φονικὰς χεῖρας, ἄλλοι μὲν τὸν ἐπίασαν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἐπαγωφόρτον, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἔσω φόρεμα· καὶ οὕτω μὲ πολλὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, διὰ νὰ κάμουν δῆθεν χάριν εἰς τὸν τούτους προστάξαντα τύραννον, ῥίπτουσι κατὰ γῆς τὸν ἅγιον, τὸν ὄντα ὑψηλὸν καὶ ὑπέρτερον τῆς γῆς κατὰ τὴν διάνοιαν, καὶ δὲν ἔπαυσαν οἱ θηριώδεις ἀπὸ τὸ νὰ καθέλκωσι καὶ νὰ δέρωσι τὸν μακάριον, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς, ἀφ' οὗ ἀρκετὰ ἐξεδικήθη τὴν παρρησίαν τοῦ ἀθλητοῦ, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀφήσουν.

Τότε πάλιν ὁ ἅγιος πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἔλεγε διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται καὶ νὰ τιμῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀνίσως σεῖς οἱ βασιλεῖς μὲ δεινὰς τιμωρίας παιδεύετε ἐκείνους, ὅσοι ἤθελον ἀτιμάσει τοὺς βασιλικοὺς ἀνδριάντας σας, θεωροῦντες τοῦτο ὡς ἀτιμίαν γινομένην εἰς σᾶς τοὺς ἰδίους, πόσην ἆρά γε θεϊκὴν ὀργὴν καὶ παιδείαν μέλλετε νὰ λάβητε σεῖς οἱ ὑβρίζοντες τὴν εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ; Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἤναψεν ὁ τύραννος, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ γυμνώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ τεντώσαντες αὐτὸν δυνατὰ μὲ σχοινία, νὰ τὸν δέρωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐκοκκίνησε τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος· εἶτα ἀφέθη ἀπὸ τὸν δαρμὸν, καὶ ἐπειδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δὲν ἐπείσθη οὔτε ἀπὸ δωρεὰς καὶ χαρίσματα, οὔτε ἀπὸ φρβερισμοὺς μεγαλειτέρων βασάνων, διὰ τοῦτο πάλιν δέρεται ὁ ἀοίδιμος μὲ μεγάλην ὠμότητα· καὶ σκάπτονται τὰ πλευρά του, καὶ τὸ στόμα του καταθλᾶται, καὶ ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν παρίσταται πάλιν ὁ ἅγιος εἰς τὸν τύραννον, καὶ ἐπειδὴ μὲ περισσοτέραν πόλμην ἀντεστάθη εἰς αὐτὸν, διὰ τοῦτο καταξεσχίζεται, καὶ διαφθείρονται αἱ περισσότεραι σάρκες του ἀπὸ τὰς πληγάς. Τελευταῖον δὲ ἐδέθη ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σχοινία, καὶ ἐσύρθη ὁ μακάριος κατὰ γῆς ἀναμέσον ὅλης τῆς ἀγορᾶς· οἱ δὲ σύροντες αὐτὸν ἐσπούδαζον νὰ ὑπάγωσι νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὸν τόπον τῶν

[1] Περὶ τοῦ προφήτου τούτου Ὡσηὲ γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Ὀζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκία τῶν βασιλέων τοῦ Ἰούδα, καὶ Ἱεροβοὰμ δευτέρου βασιλέως Ἰσραήλ. Ἐσύγκρινε δὲ οὗτος τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Ἰσραὴλ μὲ δύω γυναῖκας πόρνας καὶ μοιχαλίδας, αἱ ὁποῖαι χωρίζονται μὲν ἀπὸ τοὺς γνησίους ἄνδρας των, ἐρῶσι δὲ ἄλλων. Εἰς δεκατέσσαρα δὲ κεφάλαια μοιράζεται ἡ τούτου προφητεία, καὶ ζῆλον ἐν τούτοις δεικνύει περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἠμελημένης λατρείας· ἦτο δὲ σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἀμὼς καὶ Ἡσαΐαν. Παρέτεινε δὲ τὸ ἔργον τῆς προφητείας του ἐπέκεινα τῶν ἑβδομήκοντα χρόνων, κατὰ τὸν Κανόνικον Κλήμεντα. Σύντομος δὲ εἶναι κατὰ τὴν φράσιν καὶ περιεσταλμένος. Οἱ δώδεκα δὲ δρύες αἱ ἀκολουθοῦσαι τῷ φανέντι Θεῷ ἐπροσήμαινον τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους· καὶ ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου.

Digitized by Google

καταδικαζομένων κακούργων. Ἐν τῷ καιρῷ δὲ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ἐκρύπτετο ὁ ἅγιος, ἔτυχε νὰ πιάσῃ τις ὀψάρια καὶ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ· κινηθεὶς δὲ οὗτος ἀπὸ ἕνα ἄγριον δαίμονα, ἥρπασε μίαν κοπίδα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκοπτον οἱ μακελλάρισι τὰ κρέατα, καὶ κατεβάσας αὐτὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἑνὸς ποδὸς τοῦ ἁγίου, θανατόνει αὐτὸν καὶ καταπαύει τὸν τῆς ἀθλήσεως δρόμον τοῦ μάρτυρος. Καὶ οὕτω πέμπει τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐρρίφθη εἰς τὸν τόπον τῶν κακοποιῶν καὶ φονέων ἀνθρώπων. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρίσκετο αὐτὸ εἰς πολὺν καιρὸν, μεμιγμένον ὁμοῦ μὲ τὰ νεκρὰ σώματα τῶν κακούργων· δώδεκα δὲ ἄνθρωποι δαιμονισμένοι, ὄντες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Κωνσταντινοπόλεως, ὡς νὰ εἶχον συμφωνίαν ὑπῆγον ὁμοῦ καὶ ἐπῆραν τὸ ἅγιον λείψανον καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἕνα ἱερὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάζετο Κρίσις· πρὸς μισθὸν δὲ τῆς εὑρέσεως καὶ ἐνταφιάσεως αὐτοῦ, ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τὰ δαιμόνια. (Τὸ πλατύτερον Συναξάριον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτο δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ὁλλὴ κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων. σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

» Αἴρουσα Χριστοῦ τῷ φίλῳ πόλις πύλας,
» Λάζαρε δεῦρο Χριστομιμήτως λέγει.

Ὁ μακάριος καὶ ἀοίδιμος καὶ ἐν Βασιλεῦσι σοφώτατος καὶ πιστότατος Λέων ἐν ἔτει ωϟ' (890), κινηθεὶς ἀπὸ ζῆλον θεῖον καὶ ὡς ἀπὸ μίαν θείαν ἔμπνευσιν, πρῶτον μὲν ἔκτισε μίαν ἐκκλησίαν μεγαλωτάτην καὶ ὡραιοτάτην τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, καὶ μοναστήριον ὁλόκληρον συνέστησε· μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλε καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Κύπρον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, τὸ ὁποῖον εὑρέθη κείμενον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν ἐντὸς θήκης μαρμαρίνης, κατὰ τὴν πόλιν τῶν Κητιαίων, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐπέρασαν χίλιοι χρόνοι μετὰ τὸν ἐκεῖ ἐνταφιασμόν του. Ἦσαν δὲ ἐσκαμμένα εἰς τὸ μάρμαρον μὲ ἄλλην γλῶσσαν τὰ γράμματα ταῦτα, «Λάζαρος ὁ τετραήμερος καὶ φίλος Χριστοῦ.» Ὅτε δὲ ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς μέσα εἰς θήκην ἀργυρᾶν, καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ φιλοτίμως ἐντὸς τοῦ παρ' αὐτοῦ κτισθέντος ναοῦ.[1]

—

Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατάθεσιν τοῦ λειψάνου τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

» Κρύπτουσα νεκρὸν Λαζάρου Ῥώμη νέα,
» Ἄλλη παρ' ἡμῖν δείκνυται Βηθανία.

Μνήμη τῶν ἁγίων πέντε μαρτύρων καὶ ἀδελφῶν ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΝΘΙΜΟΥ καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ.[2]

Εἰς τὸν Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν.

» Ἐκ τοῦ γένους Ἄραβας, ἐκ δὲ τοῦ ξίφους,
» Θείους ἀριστεῖς οἶδα τοὺς Ἀναργύρους.

Εἰς τὸν Λεόντιον.

» Λεοντίου τμηθέντος ὤλετο πλάνος,
» Λεοντομύρμηξ, ὡς Ἰὼβ βίβλος λέγει.

Εἰς τὸν Ἄνθιμον καὶ Εὐπρέπιον.

» Ἄνθιμος Εὐπρέπιος ἐκτετμημένοι,
» Ἀνθοῦσι λαμπρὸν καὶ πανευπρεπὲς μάλα.

Τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καὶ αἱ τρεῖς ὠνομάζοντο μὲ τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἤγουν ἐκαλοῦντο Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς, καὶ ὅλοι τὴν αὐτὴν ἰατρικὴν τέχνην μετεχειρίζοντο, καὶ ὅλοι ὁμοίως Ἀνάργυροι ἐκαλοῦντο. Καὶ οἱ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς ἦσαν υἱοὶ Θεοδότης, μιᾶς εὐλαβοῦς καὶ χριστιανῆς γυναικὸς, οἵτινες ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθησαν καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἕνα τόπον κα-

---

[1] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, ὅπου συνεορτάζεται ἡ ἀνακομιδὴ αὕτη τοῦ λειψάνου τοῦ δικαίου Λαζάρου μετὰ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μακάριον τοῦτον Λάζαρον, ἐγκώμιον ἔπλεξεν Ἰωσὴφ ὁ Θεσσαλονίκης, (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος·) καὶ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος ὁ Λάζαρος. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Λάζαρος τὸν παρόντα.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ δεύτερον δὲ λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ὥσκερ μήτηρ φιλότεκνος, ἐπιδοῦσα τὴν θηλὴν τῷ νηπίῳ, τέρπεται, τοῦ παιδὸς ἐφελκόντος.» (Ἐν τῷ Πρωτάτῳ.)

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Εὐτροπίου.

Digitized by Google

λούμενον Φερεμᾶν.[1] Οἱ δὲ τῆς δευτέρας συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς διέτριβον εἰς τὴν Ρώμην, ἔχοντες ἕνα διδάσκαλον κακόγνωμον καὶ φθονερὸν, ὁ ὁποῖος ἀναβιβάσας αὐτοὺς μὲ δόλον ἐπάνω εἰς ἕνα βουνὸν, διὰ νὰ συνάξωσι ὅῆθεν βότανα, ἐκεῖ ὁ ἀλιτήριος ἐφόνευσεν αὐτοὺς μὲ τὰς πέτρας.[2] Οἱ δὲ τῆς τρίτης συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη γίνεται σήμερον, ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν. Οὗτοι λοιπὸν μεταχειριζόμενοι τὴν ἰατρικὴν, διήρχοντο πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἰατρεύοντες χωρὶς ἀργύρια τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ μὲ τὴν πρόφασιν αὐτὴν τῆς ἰατρικῆς, ἐκήρυττον εἰς τοὺς ἀπίστους τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ὑπῆγαν οἱ ἅγιοι εἰς μίαν πόλιν τῆς Λυκίας, καλουμένην Αἰγαῖς, ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς ἀδελφούς των Λεόντιον, Ἄνθιμον, καὶ Εὐπρέπιον, καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος Λυσία, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, τούτου χάριν ἐδάρησαν, χωρὶς κἀμμίαν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἐρρίφθησαν μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπνίγησαν, ἀλλὰ διὰ τῆς θείας χάριτος εὑρέθησαν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεὰν, διὰ τοῦτο πάλιν πιάνονται ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὴν κάμινον ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, κρεμῶνται ἐπάνω εἰς σταυρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποκεφαλίζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ μακάριοι πέντε οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ ὁμότροποι, καὶ οὕτω λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.[3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ πρώτη συζυγία αὕτη τῶν Ἀναργύρων ἑορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Ἡ δευτέρα αὕτη συζυγία τῶν Ἀναργύρων ἑορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ὅθεν οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἱστοροῦν αὐτοὺς, πρέπει νὰ ἐπιγράφουν εἰς τὰς εἰκόνας των, ποία συζυγία εἶναι πρὸς διάκρισιν· πρέπει δὲ καὶ νὰ ἱστοροῦν αὐτοὺς διαφορετικοὺς κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου Ρωσσικοῦ ἐλλογιμώτατος κὺρ Βενέδικτος συνέθετο κανόνα εἰς ἅπαντας τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους.

[3] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, διότι οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς ἐδῶ γράφεται ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κλαυδίου καὶ Ἱλαρίας καὶ Μαύρου καὶ Ἰάσονος, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν αὐτὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΛΟΥΚΑ.

» Εἰς Ἐμμαοὺς βλέπειν σε κἂν πρὶν εἰργόμην,
» Λουκᾶς λέγει, τρανῶς σε νῦν Χριστὲ βλέπω.
»Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ πέρατος βίου ἔμμορε (ἤτοι ἔτυχε)
Λουκᾶς.

Λουκᾶς ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν, ἰατρὸς ὢν καὶ ἄκρος κατὰ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην· ἦτον δὲ γυμνασμένος εἰς τὸ ἄκρον καὶ ὅλην τὴν ἔξωθεν σοφίαν, καὶ πεπαιδευμένος τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ τὴν Συριακὴν διάλεκτον. Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὰς Θήβας τῆς Βαιωτίας καὶ ἰατρεύων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τίτου Κλαυδίου ἐν ἔτει μλ' (42), ἀπήντησε τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἀπέβαλε τὴν πατρικὴν πλάνην· ὅθεν ἀπὸ τότε ἀφήσας τὴν ἰατρείαν τῶν σωμάτων, μετεχειρίζετο τὴν ἰατρείαν τῶν ψυχῶν. Κατὰ δὲ ὑπαγόρευσιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου συνέγραψε καὶ τὸ ἰδικόν του ἅγιον Εὐαγγέλιον[1] καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀχαΐας Θεόφιλον, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ἔπειτα συνέγραψε καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς εἰς τὸν ἴδιον Θεόφιλον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Παῦλον, ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ὡς λέγουσιν, ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ὢν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων.[2]

---

[1] Τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον συνέγραψεν ὁ ἱερὸς Λουκᾶς μετὰ τὴν ἀνάληψιν χρόνους δεκαπέντε, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου κατὰ τὸ Βασιλικὸν χρυσόβουλλον τῆς αὐτῆς μονῆς, ὡς ἱστορεῖ Νικόλαος ὁ Μαλαξός· κἂν ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔγραψεν αὐτὸ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κατὰ τὸν Θηβαῖον Ἱππόλυτον. Σημείωσαι, ὅτι Νικήτας ὁ ῥήτωρ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τοῦτον τὸν Ἀπόστολον. Οὗ ἡ ἀρχή. « Ὦ λαμπρότης » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ Διονυσίου.) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλο ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή. Πράξεων καὶ λόγων ἄμιλλαν ἐπὶ τῆς παρούσης πανηγύρεως. » Ἐκεῖ σώζεται καὶ ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή. « Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μάρτυρες. »

[2] Σημείωσαι, ὅτι διαφωνία εὑρίσκεται ἀναμέσον τῶν ἱστορικῶν περὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, διότι ὁ μὲν Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῷ ἐωθινῷ, καὶ ὁ Χριστοφόρος ὁ Πατρίκιος ἐν τῷ ἀνωτέρω διστίχῳ ἰαμβικῷ, καὶ ὁ Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς ἐν τῷ ᾠδικῷ κανόνι, καὶ ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς καὶ ἄλλοι ὑπέλαβον, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Λουκᾶς ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλὴμ

Digitized by Google

Μετὰ θάνατον δὲ, θέλων ὁ Θεὸς νὰ δοξάσῃ τὸν θεράποντα καὶ ὑπηρέτην του τοῦτον Λουκᾶν, ἔβρεξεν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του κολλύρια, εἰς σημεῖον τῆς ἰατρικῆς τέχνης του.[1] Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἔγειτνεν ὁ τάφος τοῦ θείου ἀποστόλου γνωριμώτερος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μετέφερεν ἀπὸ τὰς Θήβας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου τούτου διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Αἰγύπτου καὶ μάρτυρος, καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ὑποκάτω εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, μετὰ τῶν τιμίων λειψάνων Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων. (ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ Λουκᾶ κατάθεσις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.)

Λέγουσι δὲ, ὅτι ὁ Λουκᾶς οὗτος πρῶτος ἐζωγράφησε τρεῖς εἰκόνας τῆς Κυρίας Θεοτόκου, φερούσας ἐν ἀγκάλαις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀπὸ κηρὸν καὶ μαστίχην καὶ χρώματα, τὰς ὁποίας ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν ἔτι ζῶσαν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ μάθῃ ἀνίσως ἦσαν ἀρεσταὶ εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ Μήτηρ τοῦ Κυρίου ἀπεδέξατο αὐτὰς, καὶ εἶπεν « Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος εἴη δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν. » Ὡσαύτως δὲ ἐζωγράφησε καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν Κορυφαίων, καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διεδόθη εἰς τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον καλὸν καὶ εὐσεβὲς καὶ πάντιμον ἔργον· τὸ νὰ ζωγραφίζωνται δηλαδὴ αἱ τῶν ἁγίων εἰκόνες. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν. Ὑπόμνημα δὲ ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ Μεταφραστὴς ὅπερ ἐστὶν αὐτὸς ὁ βίος του ὁ ἑλληνικὸς, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ καὶ δικαίου μνήμη μετ' ἐγκωμίων »· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΜΑΡΙΝΟΥ *τοῦ γέροντος ξίφει τελειωθέντος,*

» Γέρων Μαρῖνος ἐξελέγχει γραῦν πλάνην,
» Τόλμῃ νεάζων καὶ τελειοῦται ξίφει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, *ὁ ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐκ τοῦ παρατρέχοντος ὡς ὄναρ βίου,
» Ἰουλιανὸς ἄσμενος παρατρέχει.

καὶ εἶδε τὸν Δεσπότην Χριστὸν ζῶντα, καὶ ὑπηρέτησεν αὐτῷ, παρὼν καὶ εἰς τὰ θαύματα, ὅσα ἐποίει, καὶ εἰς τὰ πάθη, καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν· καὶ συνωμίλησεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁμοῦ μὲ τὸν Κλεόπαν, καὶ εἶδεν αὐτὸν εἰς οὐρανοὺς ἀναλαμβανόμενον, καὶ τῆς ἐπιδημίας ἠξιώθη τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος λόγῳ α'. εἰς τὰς Πράξεις, καὶ ὁμιλίᾳ δ'. εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, ὁμοίως καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, καὶ ὁ τετυπωμένος Συναξαριστὴς, καὶ ἄλλοι, θέλουσιν ὅτι ὁ Λουκᾶς δὲν ἐστάθη αὐτόπτης τοῦ Κυρίου καὶ μαθητὴς, οὐδὲ εἶδεν αὐτὸν ὅλως ἐπὶ γῆς ζῶντα· ἀλλ' εἶναι μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἐντυχὼν αὐτῷ καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ κατὰ τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας. Βεβαιοῦσι δὲ τὴν δόξαν ταύτην ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἰδίου τούτου Λουκᾶ, ὅστις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου του μαρτυρεῖ μόνος λέγων· «Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου.» Τὸ ὁποῖον τοῦτο δὲν ἤθελεν εἰπῇ βέβαια, ἀνίσως εἶδεν ἐπὶ γῆς τὸν Κύριον.

Διότι ἂν ὁ Παῦλος, ὁ τοῦ Λουκᾶ Διδάσκαλος, μ' ὅλον ὅτι εἶδεν αὐτοψεὶ, καὶ ἤκουσε τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάστασιν διὰ τῆς ὑπὲρ ἥλιον ἀστραπτούσης ἐν οὐρανῷ θεωρίας, λέγει ὅμως ὅτι δὲν ἤκουσεν αὐτὸς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων, αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων τοῦ Κυρίου γενομένων Ἀποστόλων ἐβεβαιώθη εἰς αὐτὸν ἡ καινὴ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία· οὕτω γάρ φησιν ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῇ. «Ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.» (Ἑβρ. β'. 3) Πῶς ὁ τοῦ Παύλου μαθητὴς Λουκᾶς ἤθελε νομισθῇ, ὅτι ἦτον αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος, ὧν συνέγραψε; Παρεδόθη λοιπὸν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ὅσα γράφει ἐν τῷ ἁγίῳ Εὐαγγελίῳ ἀπὸ τὸν Παῦλον καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς αὐτόπτας καὶ αὐτηκόους γενομένους τοῦ Κυρίου. Πότε δὲ ταῦτα παρεδόθη ἀπὸ αὐτούς; ὅτι ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Παῦλον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀνταμώσε τοὺς Ἀποστόλους. Οὕτω γὰρ μόνος λέγει· « Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες δὲ παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.» (Πράξ. κά. 17.)

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν δευτέραν δόξαν ἀκολουθήσαντες ὡς ἀληθῆ καὶ ἀκριβῆ καὶ ἐκ τῶν θείων μαρτυρουμένην Γραφῶν, τὸ Συναξάριον τοῦτο μετεφράσαμεν, καθὼς ἦτον εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα, ὅπου καὶ ὁ κὺρ Εὐγένιος συμφωνεῖ τῇ δευτέρᾳ δόξῃ. Λέγει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπα, ὁ μὲν Ὠριγένης εἰς τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ ἐν τοῖς κατὰ Κέλσου, ὁμοίως καὶ ὁ Βασίλειος εἰς τὸν Ἡσαΐαν κεφ. ς'. οὗτοι λέγω ὠνόμασαν Σίμωνα τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπα· ὁ δὲ Ἐπιφάνιος αἱρέσει κγ'. ἀριθμῷ ς'. ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ναθαναὴλ, ἂν καὶ ταῦτα ἀμφίβολά εἰσι διὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ σιωπήν.

[1] Κολλύριον δὲ εἶναι ἐν ἰατρικὸν κατεσκευασμένον ἀπὸ ροδόσταγμα καὶ ἄλλα εἴδη, βοηθητικὸν εἰς τοὺς βεβλαμμένους ὀφθαλμούς.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰουλιανὸς [1] παραιτήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἓν σπήλαιον, ὑπῆγε τὴν ζωήν του μοναστικῶς. Τοῦτον ὕστερον πολλοὶ καὶ ἄλλοι μεμηνθέντες, ὑπῆγον πλησίον εἰς ἐκεῖνο τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου, καὶ κατεσκευάσαντες καλύβας, γενόμενοι ἕως ἑκατὸν εἰς τὸν ἀριθμὸν, συνηγωνίζοντο μὲ τὸν ὅσιον, καὶ τὰ αὐτὰ φαγητὰ ὅσα ἔτρωγεν ἐκεῖνος, ἔτρωγον καὶ αὐτοί. Οὗτος ὁ θαυμάσιος ἀπήντησε ποτὲ δράκοντα, καὶ τοῦτον κατεξέσχισε καὶ ἐθανάτωσε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ νομοθέτης Μωσῆς εἶδε τὸν Θεὸν, καθὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος· ἡ ὁποία ἐκκλησία διασώζεται μέχρι σήμερον.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν, πολλοὶ Χριστιανοὶ φοβούμενοι μήπως γυρίσῃ ἀπ' ἐκεῖ καὶ πάλιν πολεμήσῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀλιτήριος, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ τοὺς λυτρώσῃ διὰ τῶν προσευχῶν του ἀπὸ τὰς κακοτεχνίας ἐκείνου. Ὑπακούσας λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἐξέτεινε τὴν προσευχήν του εἰς δέκα ἡμέρας. Τούτου χάριν ἤκουσεν ἄνωθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν, ὅτι, ὄχι μόνον διὰ σὲ ὁ ἄγριος χοῖρος τοῦ ἀμπελῶνος Χριστοῦ, ὁ μιαρὸς καὶ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀποσφάττεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀγρυπνίας καὶ παρακλήσεις πολλῶν ἁγίων ἀδελφῶν, [1] ὕστερον δὲ ἀφ' οὗ ὁ μακάριος Μελέτιος ὁ Ἀντιοχείας ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, προσεκάλεσαν τινὲς χριστιανοὶ τὸν ὅσιον τοῦτον Ἰουλιανὸν, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐχήν του καὶ εὐλογίαν καὶ διὰ νὰ παρηγορηθῶσιν ἀπὸ τὰς ψυχωφελεῖς νουθεσίας του· ὁ δὲ ὅσιος συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ.

Πορευόμενος δὲ ὑπεδέχθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ μίαν γυναῖκα φιλόθεον, ἥτις εἶχε παιδίον ἐπταετές· ὅταν δὲ ἐκάθισεν εἰς τὸν δεῖπνον ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ ἐκείνου ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ, ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς τὸ παιδίον, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς πίπτει μέσα εἰς ἓν πηγάδιον· ἡ δὲ τιμία ἐκείνη γυνὴ, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὸ συμβεβηκὸς, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ τελείως, ἢ νὰ ταραχθῇ, ἐσκέπασε τὸ πηγάδιον, καὶ μὲ μεγάλην πίστιν καὶ μεγαλοψυχίαν ὑπηρέτα τὸν ὅσιον. [2] Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐζήτει συνεχῶς τὸ παιδίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὢ τῆς θαυμαστῆς ἀνδρίας καὶ πίστεως! ἠπάτα μὲ φρόνησιν τὸν ὅσιον, λέγουσα καὶ προφασιζομένη, ὅτι τὸ παιδίον της ἀσθενεῖ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος περισσότερον ἐζήτει τὸ παιδίον, διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, τούτου χάριν ἡ μήτηρ του ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ συμβεβηκός.

Ὁ δὲ ὅσιος παρευθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ῥίψας τὸ σκέπασμα τοῦ πηγαδίου, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει ὅτι τὸ παιδίον ἐχόρευεν ὑγιὲς μέσα εἰς τὸ νερὸν, καὶ ὡς ἂν νὰ ἔπαιζε μὲ τὰς χεῖράς του. Ὅθεν ἐπρόσταξεν ἕνα ἐκεῖ εὑρεθέντα, νὰ τὸ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ πηγάδιον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβη ἔξω τὸ παιδίον, ἠρωτᾶτο νὰ εἴπῃ, ἂν ἔπαθε κἀνὲν κακόν· ἐκεῖνο

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ τὸν βίον συγγράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ β'. τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας· λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος πρότερον μὲν ἔκτισε τὴν καλύβην του εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην Ὀσροηνῶν, ἥτις παλαιὰ ὠνομάζετο Παρθυαίων, καὶ ὅτι οἱ ἐγχώριοι τιμῶντες τοῦτον τὸν ὅσιον, ἀπεκάλουν αὐτὸν Σάββαν, ὅ δηλοῖ, πρεσβύτην Ἑλληνιστί. Ἀξιόλογον δὲ εἶναι καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλον ὅπερ εἶπεν ὁ ὅσιος οὗτος, παρὰ τῷ Θεοδωρήτῳ εὑρισκόμενον. Παρακληθεὶς δηλαδὴ ποτὲ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ κτίσῃ μικρὸν οἶκον, ἐπείσθη καὶ ἔδωκε τὰ μέτρα τοῦ οἴκου· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐποίησαν αὐτὸν μεγάλον· βλέπων αὐτὸν ὁ ὅσιος « Δέδοικα, ἔφη, ὦ ἄνδρες, μὴ τὰ ἐπὶ γῆς εὑρύνοντες καταγώγια, σμικρύνομεν τὰ ἐπουράνια, καί τοι, ταῦτα μὲν ἐστὶ πρόσκαιρα, ἐκεῖνα δὲ αἰώνια, καὶ πέρας λαβεῖν οὐ δυνάμενα ». Ἁρμόζει δὲ ὁ ἔλεγμὸς οὗτος καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς μοναχοὺς τοῦ τωρινοῦ καιροῦ, διότι καὶ ἡμεῖς μεγάλας ἐπὶ γῆς κτίζοντες τὰς προσκαίρους κατοικίας, σμικρύνομεν τὰς ἐν οὐρανοῖς Μονὰς τὰς αἰωνίας. Περὶ τούτου τοῦ Ἰουλιανοῦ γράφει καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ὁμιλίᾳ εἰκοστῇ πρώτῃ εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους λέγων. « Ἴστε δήπου καὶ ἀκηκόατε. Οἱ δὲ, καὶ ἐθεωρήσατε τὸν ἄνδρα, ὃν μέλλω νῦν ἐρεῖν, Ἰουλιανὸν λέγω τὸν θαυμάσιον. Οὗτος ἦν ἀνὴρ ἄγροικος, ταπεινὸς καὶ ἐκ ταπεινῶν, οὐδὲ ὅλως τῆς ἔξωθεν παιδείας ἔμπειρος, ἀλλὰ τῆς ἁπλάστου φιλοσοφίας πεπληρωμένος· Τούτου εἰς τὰς πόλεις ἐμβάλλοντος, (σπανιάκις δὲ τοῦτο ἐγίνετο·) οὔτε ῥητόρων, οὔτε σοφιστῶν, οὔτε ἄλλου τινος εἰσελαύνοντος, τοιαύτη τις ἐγίνετο συστροφή· τί δὲ λέγω; οὐχὶ πάντων βασιλέων καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ λαμπρότερον ᾄδεται ἔτι καὶ νῦν; »

[1] Ταύτην τὴν πρόρρησιν τοῦ ὁσίου, ἣν εἶπε περὶ τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ, ἀναφέρει ὁ ἴδιος Θεοδώρητος καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας κεφαλαίῳ δεκάτῳ ἕκτῳ.

[2] Ἐν τοιούτοις συμβεβηκὸς ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸν καιρὸν Θεοδοσίου τοῦ Κανεδιάρχου, ὡς ἐν τῷ βίῳ τούτου ὁρᾶται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

δὲ ἀπεκρίνετο, ὅτι δὲν ἔπαθε τίποτε, ἐπειδὴ ἐβαστάζετο ἀπὸ τὸν γέροντα, ὅστις ὡμίλει καὶ ἐκολάκευεν αὐτὸ μέσα εἰς τὸ νερόν. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, κατέβη εἰς τὸ σπήλαιον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύπτετο ποτὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· τότε καὶ πλῆθος πολὺ χριστιανῶν ἐσύντρεξεν εἰς τὸ σπήλαιον, διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν του, καὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ δὲ ὅσιος κρατηθεὶς ἀπὸ μίαν ὑπερβολικὴν θέρμην, ἐκοίτετο ὀλίγον τι ἀναπνέων καὶ σχεδὸν ὑπάρχων ἄφωνος· ἐπειδὴ δὲ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἀδελφοί, τὸν ἠνώχλουν λέγοντες, ὅτι πολλοὶ χριστιανοὶ ἵστανται ἔξω τοῦ σπηλαίου, καὶ προσμένουσι νὰ ἐξέλθῃς διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν σου, ἀπεκρίθη· Ἐὰν συμφέρῃ εἰς ἐμὲ ἡ ὑγιεία, θέλει τὴν δώσει βέβαια ὁ Θεός· ὅθεν προσευχηθεὶς ὁ ὅσιος, ἐσήκωσεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ τὸν λαυρότατον ἐκεῖνον πυρετὸν, διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλήθους τῶν χριστιανῶν.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος μετέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὰ βασίλεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τότε ἀσθενής τις καὶ κατάκοιτος ἄνθρωπος, ἤγγισεν εἰς τὸ εὐτελὲς αὐτοῦ καὶ πτωχικὸν ἱμάτιον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἠκολούθει εἰς τὸν ὅσιον, καθὼς καὶ ὁ πάλαι χωλὸς ἀνάστας, ἠκολούθει εἰς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην τοὺς ἀποστόλους. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐκεῖνος, ὄχι μόνον ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν τῆς ψυχῆς, διότι ἀστήρικτος ὢν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἐστηρίχθη διὰ τοῦ ἁγίου εἰς αὐτήν. Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ἀσκητικήν του καλύβην διὰ μέσου τῆς πόλεως Κύρου, ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε χριστιανοὶ, παρακαλοῦντες καὶ λέγοντες· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἡμεῖς προσμένομεν νὰ ἔλθῃ ἀντὶ τοῦ Ἐπισκόπου μας, ὁ δυσσεβὴς καὶ ὀλέθριος Ἀστέριος [1], λοιπὸν πρόσμεινον εἰς ἡμᾶς καὶ βοήθησον ὅ,τι δύνασαι, μήπως ἐκεῖνος μᾶς διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξίαν, μὲ τὴν ῥητορικὴν καὶ σοφιστικὴν γλῶσσάν του. Ὁ δὲ ἅγιος ὑπακούσας, ἐπρόσμεινε, καὶ ποιήσας εὐχὴν ὁλονύκτιον ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὀλίγους, ἐθανάτωσε τὸν Ἀστέριον μὲ πληγὴν θεόπεμπτον, ἀφίσας εἰς αὐτὸν ζωὴν μιᾶς μόνης ἡμέρας, καὶ τρίτον ὀδυνηρὰν καὶ ἐπίπονον. Ὑποστρέψας ὁ ὅσιος εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ διανύσας μὲ αὐτοὺς χρόνους ἀρκετοὺς, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

---

* *Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα ΠΑΙΔΕΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Παίδων διπλῆ τέθνηκεν εἰκὰς ἐκ ξίφους,
» Τιμῶσα Χριστὸν τὸν διπλοῦν κατ' οὐσίαν.

* *Ὁ ἅγιος ΜΝΑΣΩΝ Ἐπίσκοπος Κύπρου ξίφει τελειοῦται.*

* » Ὡς πύργος ἐνδοὺς τὴν κάραν κλίνας Μνάσων.
» Πτῶσιν πρὸ τῆς γῆς τὴν ἀπὸ ξίφους μένει.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων νεοφανῶν μαρτύρων ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΚΥΡΜΙΔΩΛΗ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀθλησάντων ἐν ἔτει ᾳφκβ΄* (1522).

† » Ὁ Κυρμιδώλης καὶ Γαβριὴλ οἱ δύω,
» Ἀθλοῦσιν ἅμα καὶ στεφανοῦνται ἅμα. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΩΗΛ.

» Ὁ γῆς Ἰωὴλ ἐκτραγῳδήσας πάθη,
» Μετῆλθεν ἐκ γῆς εἰς τόπον κρείττω πάθους.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ μόρος ἀμφεκάλυψεν Ἰωήλ.

Οὗτος ὁ προφήτης ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ῥουβὶμ, υἱὸς Βαθουὴλ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ τοῦ καλουμένου Μεθομορρῶν. Ἑρμηνεύεται δὲ Ἰωὴλ, ἀγάπη Κυρίου, ἢ ἀρχὴ, ἢ ἀπαρχὴ Θεοῦ. Ἐπροφήτευσε δὲ ὁ προφήτης οὗτος περὶ τῆς πείνης, τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ λάβουν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τὸν ἀφανισμὸν τῶν νομικῶν θυσιῶν, καὶ διὰ τὸ πάθος δικαίου Προφήτου, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου θὰ ἀνακαινισθῇ εἰς σωτηρίαν ὅλη ἡ γῆ. Καὶ ταῦτα προφητεύσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἰδικήν του γῆν· προέλαβε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔλευσιν ἔτη ω΄, (800). [2]

---

[1] Ὁ Ἀστέριος οὗτος ἦτον Ἀρειανός. Οὕτω λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Σωζόμενος. « Ἐν Καππαδοκίᾳ τὴν σοφιστικὴν μετῆλθεν, ταύτην μὲν κατέλιπε, χριστιανίζειν δὲ ἐπηγγέλλετο. Ἐπεχείρει δὲ καὶ λόγους συγγράφειν, οἳ μέχρι νῦν φέρονται, δι' ὧν τὸ Ἀρείου συνίστη δόγμα ». Σωζόμ. Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. ά. κεφαλ. λς΄.)

[1] Τὸ μαρτύριον τούτων ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Περὶ τοῦ θείου τούτου Ἰωὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά του. Ἤγουν ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Θ-

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥΑΡΟΥ.

» Ξεσμοὺς ἀπείρους καρτεροῦντος Οὐάρου,
» Σατᾶν πλάνης ἔξαρχος, οὐαί μοι λέγει.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304)· συνηριθμεῖτο δὲ μὲ τὸ βασιλικὸν στράτευμα τὸ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκόμενον, καὶ μὲ τὸ τάγμα τὸ ἐκ Τυάνων, ὀνομαστὸς ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ἀσύγκριτος κατὰ τὴν ἀνδρίαν τοῦ σώματος· ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα προτερήματά του ἦτον ἀγαπητὸς καὶ πολλοῦ ἄξιος εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανόν. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος, εὐσεβὴς ὢν Χριστιανός, ἐπεμελεῖτο κρυφίως τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς εὑρισκομένους διὰ τὴν πίστιν χριστιανοὺς, καὶ ἐπαρακάλει τὸν Θεὸν, νὰ ἀξιωθῇ νὰ πάθῃ καὶ αὐτὸς, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι. Ἔτυχε δέ ποτε καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν ἑπτὰ [1] ἐρημῖται ἀσκηταί· ὅθεν ἐπεσκέπτετο αὐτοὺς ὁ ἅγιος Οὐαρος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἷς ἀπὸ ἐκείνους ἀπέθανεν ἐντὸς τῆς φυλακῆς, διὰ τοῦτο ἀντ' ἐκείνου, συνηρίθμησε τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς λοιποὺς ὁ ἀοίδιμος οὗτος. Ὅθεν εὐθὺς κρεμασθεὶς, δέρεται μὲ ῥαβδία χονδρά· ἔπειτα ἁπλωθεὶς κατὰ γῆς, ἐδάρη μὲ λωρία ὠμά· εἶτα ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας· μετὰ ταῦτα κρεμασθεὶς πάλιν, καταξεσχίζεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, καὶ στερεῖται τὰς περισσοτέρας σάρκας τοῦ σώματός του. Καὶ οὕτω ἐν μέσῳ τοιούτων βασάνων, αἱ ὁποῖαι παρετάθησαν ἐπὶ πέντε ὥρας, παραδίδει τὴν ψυχήν του τῷ ποθουμένῳ Χριστῷ ὁ καλλίνικος τούτου ἀγωνιστὴς καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μία δὲ γυνὴ εὐγενὴς καὶ πλουσία, Κλεοπάτρα ὀνομαζομένη, ὑπῆγε τὴν νύκτα καὶ ἐπῆρε τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος· λαβοῦσα δὲ αὐτὸ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα της Παλαιστίνην, ὁμοῦ μὲ τὸν μονογενῆ της υἱόν, καὶ ἐκεῖ ἔκτισε ναὸν πολυέξοδον εἰς τὸ τοῦ μάρτυρος ὄνομα. Τότε ἠκολούθησε καὶ ἓν τοιοῦτον συμβεβηκὸς, ἀνάμικτον μὲ λύπην ὁμοῦ καὶ χαράν. Διότι ἡ φιλόθεος ἐκείνη γυνὴ, φιλοτιμουμένη διὰ νὰ χαίρῃ πανταχόθεν, ἠγόρασεν ἀντὶ χρημάτων ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἓν βασιλικὸν ἀξίωμα διὰ νὰ τὸ ἔχῃ ὁ υἱός της. Ὅθεν λαβοῦσα τὴν χλαμύδα καὶ τὴν ζώνην, τὰ παράσημα τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, τὰ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογηθῶσι παρ' αὐτοῦ· ἔπειτα παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὅσοι συνήχθησαν διὰ νὰ ἐγκαινιάσωσι τὸν ναὸν τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογήσωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια ἐκεῖνα· καὶ οὕτω τὰ ἐφόρεσεν ὁ υἱός της. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ, καὶ ἐναπετέθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Οὐάρου ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος, τότε ἡ θαυμαστὴ Κλεοπάτρα ἐφίλευσε φιλοτίμως ὅλους, ὅσοι συνήχθησαν, καὶ τούτους ὑπηρέτει αὐτὴ ἡ ἰδία καὶ ὁ υἱός της, μὲ μεγάλην προθυμίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱός της ἐκοπίασε πολλὰ ὑπηρετῶν, καὶ ἡ ἡμέρα ἔφθασεν εἰς τὴν δύσιν, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην του διὰ νὰ ἀναπαυθῇ.

Ἡ δὲ μήτηρ του παρεκάλει αὐτὸν νὰ σηκωθῇ διὰ νὰ φάγῃ πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κοιμηθῇ μὲ ἀνάπαυσιν. Βλέπουσα δὲ, ὅτι ὁ υἱός της ἐθερμαίνετο ἀπὸ λαῦρον πυρετὸν, οὐδὲ αὐτὴ δὲν ἠθέλησε νὰ φάγῃ τελείως· ἀλλ' ἔμενε νὰ ἴδῃ, πῶς ἔχει νὰ ἀποβῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ υἱοῦ της. Καὶ λοιπὸν κάθημένη πλησίον εἰς τὸν μονογενῆ της νηστικὴ καὶ ἄϋπνος, κατεφλέγετο εἰς τὰ σπλάγχνα ἀπὸ τὴν λύπην, ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν υἱόν της· εἶτα βλέπουσα ὅτι ὁ υἱός της ἀπέθανε, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὴν λύπην της ἔπεσεν ὡς νεκρὰ κατὰ γῆς· ἔπειτα δὲ συνελθοῦσα ὀλίγον, φορτόνεται τὸν νεκρὸν υἱόν της εἰς τοὺς ὤμους της καὶ φέρει τοῦτον καὶ ἀποθέτει ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, κλαίουσα καὶ θρηνοῦσα τὴν τοῦ φιλτάτου της υἱοῦ στέρησιν. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγεν; ἢ τί κινήματα καὶ ἔργα δὲν ἔπραττεν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ φέρωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς σπλάγχνος καὶ δάκρυα; ἔπειτα καὶ πρὸς τὸν μάρτυρα ἐπιστρέφουσα, παρεπονεῖτο, καὶ

ζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου τῶν βασιλέων Ἰούδα, καὶ Ἱεροβοὰμ τοῦ δευτέρου βασιλέως Ἰσραήλ. Εἰς τρία δὲ κεφάλαια διαμερίζεται ἡ προφητεία του. Ἐν δὲ τῷ β'. εὐαγγελίζεται πάσης σάλπιγγος εὐηχότερον τὴν ἔνσαρκον ἔλευσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὴν κάθοδον τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπαγγέλλεται, καὶ τὸ σωτήριον πάθος, καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κλήμης ὁ Κανόνικος λέγει, ὅτι ὁ Ἰωὴλ ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἀμώς. Σημείωσαι, ὅτι εἶναι καὶ ἄλλος προφήτης, Ἰωὴλ ὀνομαζόμενος, ὅστις ἐποίησε βιβλίον, ὃ νῦν οὐ σώζεται, καὶ ὥρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Μαρτίου, ὅτε ἑορτάζεται.

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι οἱ μὲν ἓξ ἐρημῖται παρεστάθησαν ἐπὶ τοῦ βήματος. Ἐρωτηθέντων δὲ αὐτῶν καὶ διὰ τὸν ἕβδομον συνασκητήν των καὶ ἀποκριθέντων, ὅτι ἐκεῖνος ἀπέθανε πρότερον εἰς τὴν ἔρημον, τότε ἀντὶ ἐκείνου ὁ γενναῖος Οὐαρος εἰσπηδήσας εἰς τὸ μέσον, παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὸ μαρτύριον.

Digitized by Google

τρόπον τινα, εἶχε κρίσιν μὲ αὐτὸν, διατί ἔφηνε τὸν υἱόν της νὰ ἀποθάνῃ, ἀφοῦ τόσον πολλὰ τὸν ἠγάπα. Τελευταῖον δὲ παρεκάλει θερμῶς τὸν ἅγιον νὰ κάμῃ ἓν ἀπὸ τὰ δύω, ἢ τὸν υἱόν της νὰ ἀναστήσῃ, ἢ νὰ πάρῃ καὶ αὐτὴν μετ' ἐκείνου.

Ἐνῷ δὲ ἔλεγε ταῦτα πικρῶς, ἦλθεν ὕπνος εἰς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη ὀλίγον, καὶ ἰδοὺ φαίνεται εἰς τὸν ὕπνον της ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Οὐάρος, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱόν της. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύω ἐστολισμένοι μὲ λαμπρὰ καὶ ὑπέρφωτα ἱμάτια· ἐφόρουν δὲ εἰς τὰς κεφαλάς των λαμπροτάτους στεφάνους. Οὗτοι λοιπὸν φανέντες εἰς τὴν Κλεοπάτραν, καὶ μὲ τὴν ὑπερφυσικὴν ἐκείνην καὶ ἔνδοξον θεωρίαν καὶ μὲ τὰ χαροποιὰ λόγιά των, τόσον πολλὰ ἐπαρηγόρησαν τὴν ψυχήν της, ὥστε καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἑξῆς τοὺς παρεκάλει, νὰ πάρωσι πλησίον των καὶ αὐτὴν, διὰ νὰ εὑρίσκεται πάντοτε μὲ αὐτοὺς εἰς τοιαύτην δόξαν. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτω τὴν ἐχαροποίησαν, ἔγειναν ἀφαντοι. Ἡ δὲ Κλεοπάτρα εὐθὺς ἐξυπνήσασα, εὑρέθη γεμάτη ἀπὸ χαρὰν ὑπερβάλλουσαν· ὅθεν διηγησαμένη τὴν ὀπτασίαν εἰς τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας, ἐκίνησεν ὅλους εἰς ἔκπληξιν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ· λαβοῦσα λοιπὸν τὸ ποθεινὸν σῶμα τοῦ υἱοῦ της τὸ ἀπέθεσε πλησίον εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, καὶ οὕτως ἀπέδωκε μετὰ τῶν παρευρεθέντων ὁλονύκτιον εὐχαριστίαν εἰς τὸν μάρτυρα. Ἔπειτα διαμοιράσασα τὸν πλοῦτόν της εἰς τοὺς πένητας, καὶ πενιχρὰ ἱμάτια φορέσασα, ἐκάθητο εἰς τὸ ἑξῆς παρὰ τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, ὑπηρετοῦσα προθύμως. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἐκεῖ ἑπτὰ χρόνους μὲ νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ δάκρυα, τοσοῦτον ἐκαθάρθη ἡ μακαρία, ὥστε πᾶσαν Κυριακὴν ἔβλεπε τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα καὶ τὸν υἱόν της, λαμπρῶς ἐστολισμένους, οἵτινες φαινόμενοι ἔδιδαν παρηγορίαν εἰς τὴν λύπην της. Οὕτω λοιπὸν διανύσασα ἡ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, καὶ ἀπῆλθε διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ἅγιον Οὐάρον καὶ τὸν ποθούμενον υἱόν της εἰς τὰ οὐράνια. Τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ἐνεταφιάσθη πλησίον τοῦ τάφου τοῦ υἱοῦ της. (Τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. « Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου »· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

---

* *Οἱ ἐκ τῆς ἐρήμου ἓξ ὁσιομάρτυρες οἱ σὺν τῷ ἁγίῳ Οὐάρῳ ἀθλήσαντες, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἀσκητικῶς ζήσαντες ἄνδρες ἓξ ἅμα,
» Ἀθλητικῶς θνήσκουσιν ἐκ ξίφους ἅμα.

Μνήμη τῶν ἐν Περσίδι ἁγίων μαρτύρων ΣΑΔΩΘ Ἐπισκόπου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑκατὸν εἴκοσι.

Εἰς τὸν Σαδώθ.

» Σαδὼθ ὁ θεῖος τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει,
» Θεοῦ Σαββαὼθ νῦν παρίσταται θρόνῳ.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι μάρτυρας.

» Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων συμμαρτύρων,
» Καὶ δὶς δέκα θνήσκουσι πληγέντες ξίφει.

Κατὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐβασίλευεν ὁ Σαβώριος εἰς τὴν Περσίαν ἐν ἔτει τλ' (330)· ἦτον Ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος οὗτος Σαδὼθ εἰς μίαν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐδίδασκε μὲν τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐβάπτιζε δὲ καί τινας Πέρσας, τούτου χάριν διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα Σαβώριον, καὶ παρασταθεὶς εἰς αὐτὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὴν φωτίαν καὶ τὸ νερὸν, δέρεται μὲ ραβδία· ἔπειτα κόπτουσι τὸ δέρμα του ἀπὸ τὸ μέτωπον ἕως τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν, καὶ οὕτως ἐκβάλλουσι λωρίον τέσσαρα δάκτυλα εἰς τὸ πλάτος. Ἔπειτα δέρουσιν αὐτὸν μὲ νεῦρα βοῶν, καὶ κυλίουσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἀνημμένα κάρβουνα, καὶ ἐπάνω εἰς σκόλοπας· μετὰ δὲ ταῦτα σφίγγουσιν αὐτὸν εἰς γαλεάγραν καὶ κατασυντρίβουσι τὰ ὀστᾶ του. Ταῦτα δὲ ὅλα ὑπέμεινεν εὐχαρίστως ὁ γενναῖος τοῦ Κυρίου ἀγωνιστής. Ὅθεν διὰ τὴν ὑπομονήν του ταύτην, περισσότερον ἤναψε τὸν τύραννον εἰς θυμὸν, καὶ λοιπὸν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· εἶτα ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἐρωτᾶται ἂν προσκυνῇ τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα· ἐπειδὴ δὲ εὑρέθη ὑγιὴς ἀπὸ τὰς προτέρας πληγὰς, ἐκρέμασαν αὐτὸν κατακέφαλα καὶ κατετρύπησαν τὸ σῶμά του μὲ σουβλία.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἤκουσε τοῦ βασιλέως νὰ φοβερίζῃ ἀκόμη αὐτὸν, ὅτι καὶ θὰ σκορπίσῃ καὶ θὰ ἀφανίσῃ τελείως ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του, διὰ τοῦτο ἀνταπεκρίθη πρὸς αὐτόν· Πιστεύω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι ἂν μὲ διασκορπίσῃς, οἱ χριστιανοὶ θέλουν διαμοιρασθῆ τὰ λείψανά μου, καὶ ὅποιος ἐπικαλεσθῇ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ ὀνόματός μου θέλει εὕρει σωτηρίαν. Εὐθὺς δὲ ἅμα εἶπε τὰ λόγια ταῦτα, ἀπέκοψαν τὴν ἱερὰν γλῶσσάν του· ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς σηκώσας τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν προσηυχήθη νοερῶς· καὶ

Digitized by Google

ὦ τοῦ θαύματος! ἀκούει φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσαν· Ἡ αἰτησίς σου ἐτελειώθη· καὶ ἰδοὺ θέλεις λαλεῖ ὡς τὸ πρότερον. Ὅθεν ἐφύτρωσε πάλιν ἡ γλῶσσά του καὶ δι' αὐτῆς ἐλάλει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ταῦτα δὲ τὰ θαυμάσια βλέποντες οἱ λαοὶ, ἐθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἄνθρωποι τὸν ἀριθμὸν χίλιοι διακόσιοι ἑβδομήκοντα. Βλέπων δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτι πολλοὶ Πέρσαι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐφώναξαν λέγοντες· βασιλεῦ, καὶ ἡμεῖς διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἕτοιμοι εἴμεθα νὰ ἀποθάνωμεν· διὰ τοῦτο ἔδωκεν ἀπόφασιν ὁ βασιλεὺς νὰ θανατώσουν καὶ ἐκείνους. Ἐπῆραν λοιπὸν ὅλους οἱ στρατιῶται, καὶ τοὺς ἀπῆγαγον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Ὁ δὲ ἅγιος Σαδὼθ προσηυχήθη πρῶτον εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἔπειτα ἐσφράγισεν ὅλους τοὺς σὺν αὐτῷ, ὄντας ἑκατὸν εἴκοσι. Καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀπεκεφαλίσθη πρότερον, ἀκολούθως δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ λοιποί. Καὶ ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ φιλόσοφος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Σὺ καὶ λογισμοὺς ζῶν νόθους ἤγξας πάτερ,
» Καὶ συλλογισμῶν γνοὺς τέχνην ἀπηλλάγης.

* *Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΗΞ πρεσβύτερος, καὶ ΕΥΣΕΒΙΟΣ διάκονος ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τομὴν κεφαλῶν Εὐσέβιος καὶ Φίληξ,
» Φίλην δι' εὐσέβειαν ὦ πῶς ἠγάπων!

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ θαυματουργὸς, ὁ κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ῥίλα ἀσκήσας, καὶ τὴν ἐκεῖσε μονὴν οἰκοδομήσας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ ὦ Ἰωάννη Ῥίλας,
» Δειχθεὶς, κατοικεῖς νῦν μονὰς τὰς ἐν πόλῳ.

† Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ θαυματουργὸς ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον Σκρίνον καλούμενον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο παρὰ τὴν πόλιν Σόφιαν, τὴν κοινῶς Σόφιαν λεγομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων, Βουλγάρων ὄντων κατὰ τὸ γένος, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Πέτρου καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ρωμαίων, Κωνσταντίνου τοῦ Διογένους ἐν ἔτει ωπδ' (884). Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἦτον ὁ ἅγιος χρηστοήθης καὶ εὐλαβὴς καὶ ἐδούλευεν εἰς τὸν Θεὸν μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης· ὅθεν ἡ ἀγάπη αὕτη ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος· «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνος ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με.» (Ἰω. ιδ'. 21). Βλέποντες δὲ τὸν νέον τινὲς φθονεροὶ καὶ ἀμελεῖς εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ὠνόμαζον αὐτὸν ὑποκριτήν· ὁ δὲ ὅσιος χωρὶς νὰ συλλογίζηται τὰς τοιαύτας κατηγορίας, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ ἐγυμνάσθη τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν, ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος θεϊκῆς ὀπτασίας, ἡ ὁποία τὸν ὡδήγησε ν' ἀναβῇ ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ· ὅθεν ὁ ἅγιος ἀναβὰς εἰς αὐτὸ καὶ ποιήσας μικρὰν καλύβην, ἡσύχαζεν ἐκεῖ, τρεφόμενος μὲν ἀπὸ ἀγρίας βοτάνας, ἐνδεδυμένος δὲ ὢν μὲ δερμάτινον φόρεμα, καὶ καταγινόμενος εἰς νηστείας, εἰς προσευχὰς, εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς ἄλλας κακοπαθείας τῆς ἀσκήσεως.

Ὁ δὲ ἀνεψιὸς τοῦ ὁσίου, ὀνόματι Λουκᾶς, ἀκόμη παιδίον ὢν ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του τοῦτον, ποθῶν διὰ νὰ γένῃ μιμητὴς τῆς πολιτείας του· ἀλλ' ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μανθάνων ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ὅσιον, ὕβριζεν αὐτὸν μὲ θυμὸν, πλάνον καὶ κακόγηρον αὐτὸν ὀνομάζων διότι ἔκλεψε τὸν υἱόν του. Ὅθεν ἁρπάζων ἀπὸ τὴν ἔρημον τὸν υἱόν του, ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον· ὁ δὲ ἅγιος προβλέπων ὅτι τὸ παιδίον θὰ πέσῃ εἰς τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ἴδε τὴν θλῖψιν τῆς καρδίας μου καὶ ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθὸν, Σὺ γὰρ εἶπας «ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ιθ'. 14). Ὅθεν ὅτε ὑπῆγεν ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου εἰς ὀλίγον διάστημα, ὦ τῶν κριμάτων σου Κύριε! ἐδάγκασε τὸ παιδίον ἓν φίδιον, καὶ εὐθὺς μὲ ἐλαφρὸν θάνατον ἀπέθανε. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδίου στραφεὶς πρὸς τὸν ὅσιον, μετενόει διότι ἐπῆρεν αὐτὸ, ὁ δὲ ὅσιος

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο μετεγλωττίσθη ἐκ τοῦ Σλαβονικοῦ ὑπὸ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου Σεραφείμ, συνεργείᾳ καὶ ἐξόδῳ τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου ἐπιτρόπου τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Χιλανταρίου κυρίου Ἰωνᾶ, οὗ καὶ τὴν χάριν ὁμολογεῖν δίκαιον.

Digitized by Google

ἐδόξασε τὸν Θεόν, παρηγορηθεὶς εἰς τὴν λύπην του, ὅτι διὰ τοῦ προσκαίρου θανάτου τοῦ σώματος ἐλύτρωσε τὸ παιδίον ἀπὸ τὸν μέλλοντα αἰώνιον θάνατον τῆς ψυχῆς του.

Μετὰ ταῦτα μὴ ὑποφέροντες οἱ δαίμονες τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας τοῦ ὁσίου, ἐφάνησαν μίαν νύκτα εἰς σχῆμα ληστῶν, καὶ ἔδειραν αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον τὸν ἐδίωξαν· ὅθεν ὁ ὅσιος ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον τοῦ ὄρους Ρίλα καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὸ κούφωμα ἑνὸς δένδρου μεγάλου. Κατὰ δὲ θείαν Πρόνοιαν ἐβλάστησεν ἡ ἔρημος ἐκείνη ῥεβίνθια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐτρέφετο ὁ ὅσιος εἰς πολὺν καιρόν· τινὲς δὲ βοσκοὶ φιλευθέντες ποτὲ ἀπὸ τὸν ὅσιον μὲ τὰ ῥεβίνθια, ἔκλεψαν καὶ κρυφίως ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἐπῆραν διὰ τὸν δρόμον· ἀλλ' ὅμως θέλοντες νὰ τὰ φάγωσι, εὗρον εὔκερα τὰ λουβία τῶν ῥεβινθίων· ὅθεν ἐπισ'ραφέντες, ἐζήτησαν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν ἅγιον. Ἐλθὼν δὲ ἄλλοτε ἄνθρωπος δαιμονισμένος πρὸς τὸν ὅσιον, καὶ πλησιάσας ὡς ἓν στάδιον, ἔπεσε κάτω κυλιόμενος καὶ λέγων· Πῦρ μὲ καταναίει καὶ δὲν δύναμαι νὰ προχωρήσω. Παρακαλέσαντες δὲ τὸν ὅσιον οἱ μετὰ τοῦ δαιμονισμένου ὄντες, κατέπεισαν αὐτὸν νὰ προσευχηθῇ δι' ἐκεῖνον· ὅθεν παρακαλέσας ὁ ἅγιος τὸν Θεόν, ἐποίησε τὸν δαιμονιζόμενον ὑγιῆ.

Ὕστερον φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ὁ ὅσιος, ἀπεχώρησε μακρὰν εἰς ἕνα τόπον ἀγνώριστον, καὶ εὑρὼν ἕνα σπήλαιον εἰς μίαν πέτραν ὑψηλὴν, ἐκατοίκησεν ἐκεῖ· οἱ δὲ δαίμονες λαμβάνοντες αὐτὸν, τὸν ἐκρήμνιζον κάτω· ἀλλ' ὁ ἅγιος πάλιν ἀνέβαινεν εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ οἱ δαίμονες Θεοῦ βοηθείᾳ, ἔγειναν ἄφαντοι. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἄγγελος Κυρίου ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον τροφὴν καθ' ἡμέραν, καὶ ἐπληρώθη εἰς αὐτὸν τὸ γεγραμμένον· «Ἄρτον Ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος.» (Ψαλ. οζ'. 27). Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν Πέτρος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀπεύσας περὶ τοῦ ἁγίου ἔστειλεν εἰς τὴν ἔρημον ἐνίους κυνηγοὺς, διὰ νὰ τὸν εὕρωσιν, οἵτινες μετὰ πέντε ἡμέρας μόλις εὑρόντες τὸν ἅγιον, εὐλογήθησαν ἀπὸ αὐτὸν, καὶ διηγήθησαν τὸν πόθον, ὃν εἶχεν ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν ἀπολαύσῃ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πεινασμένοι, ἐτραπέζωσεν ὁ ὅσιος εἰς ἀπάτους τὸν ἕνα ἄρτον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἔφερεν ὁ ἄγγελος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔφαγον καὶ οἱ ἐννέα καὶ ἐχόρτασαν, καὶ πάλιν ἐπερίσσευσεν ὁ μισὸς ἄρτος· ὅθεν ἐκπλαγέντες διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐγύρισαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὸ γενόμενον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα μαθὼν ὑπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο μὲ τοὺς ἄρχοντάς του διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ διὰ τὸ τραχὺ καὶ χρημνώδες τοῦ τόπου, ἀπὸ μακρὰν μόνον εἶδε τὴν ὑψηλὴν πέτραν καὶ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει ὁ ὅσιος. Ὅθεν ἀπέστειλε δεύτερον δύω δούλους του, ἵνα προσκαλέσωσι τὸν ἅγιον νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ εὐλογήσῃ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν ἔστερξε νὰ ταραχθῇ ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν του, ἐπῆνεσε δὲ μόνον τὴν τοῦ βασιλέως εὐλάβειαν, καὶ ὑπέσχετο, ὅτι μέλλουν νὰ ἴδωσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐὰν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας ποιήσωσιν. Ὅθεν ἐγύρισεν ὁ βασιλεὺς περίλυπος, διότι δὲν ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως· ὕστερον δὲ ἔστειλε χρυσίον καὶ ὀπωρικὰ διάφορα εἰς τὸν ὅσιον, γράψας καὶ τὴν κάτωθεν ἐπιστολήν, περιέχουσαν ταῦτα.

« Τῷ σεβασμίῳ μοι πατρὶ Ἰωάννῃ ἐρημοπολίτῃ τοῦ Ρίλα, Πέτρος βασιλεύς. Ἀκούσας τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης τὸ φιλόθεον ἦθος καὶ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν, ἐπεθύμησα νὰ ἴδω τὴν σὴν ὁσιότητα, ἐλπίζων νὰ ἀπολαύσω πολλὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς συνομιλίας σας, ἐπειδὴ ἡ ματαία δόξα τοῦ κόσμου τούτου καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ ὁ πλοῦτος, καταποντίζουσιν ἡμᾶς, ὡς κύματα θαλάσσης· ὅθεν σκοτιζόμενοι ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ φροντίδας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναπνεύσωμεν εἰς τὸ φῶς τῆς καθαρᾶς μετανοίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἀπολαύσω ὀλίγον τινὰ φωτισμὸν ἀπὸ τὴν ἁγιωσύνην σου, ὁσιώτατε πάτερ· ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτῆς τῆς χάριτος ἐστερήθην διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅθεν παρακαλῶ κἂν νὰ μοὶ στείλετε κάποιαν παρηγορίαν καὶ παράκλησιν διὰ λόγου, ἵνα δροσίσω τὸν καύσωνα τῆς θλίψεώς μου, γνωστὸν γὰρ εἶναι, τίμιε πάτερ, εἰς τὴν ἁγιωσύνην σου, πόσοι χειμῶνες πειρασμῶν, καὶ πόσαι ταραχαὶ καταβυθίζουσι τὰς καρδίας τῶν βασιλέων! »

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως ἐδέχθη ὁ ὅσιος, ὅμως καὶ τὰς ἀσκητικὰς τροφὰς· ἤγουν τὰ ὀπωρικὰ, τὸ δὲ χρυσίον δὲν ἐδέχθη· ὅθεν ἀπεκρίθη οὕτως εἰς τὸν βασιλέα.

« Τῷ εὐσεβεστάτῳ αὐτοκράτορι τοῦ Βουλγαρικοῦ σκήπτρου, βασιλεῖ Πέτρῳ, ὁ πτωχὸς Ἰωάννης. Ὅλα τὰ δῶρα τῆς ὑμετέρας βασιλείας δὲν εἶναι χρήσιμα εἰς ἡμᾶς· ὅθεν τὰς μὲν ὀπώρας μόνας ἐδέχθην καὶ ἐπαινῶ τὴν ὑμῶν ἀγάπην, τὸ δὲ χρυσίον, ἂς ἔχῃ ἡ βασιλεία σου, διό-

Digitized by Google

τι αὐτὸ πολλὰ βλάπτει τοὺς μοναχοὺς, μάλιστα δὲ εἰς τοὺς ἀναχωρητὰς εἶναι παντελῶς ἄχρηστον, διότι εἰς τί νὰ μεταχειρισθοῦν τοῦτο; Ἐὰν λοιπὸν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν θέλῃς νὰ κληρονομήσῃς, ὦ βασιλεῦ, γενοῦ πρᾶος καὶ εὐκολοπλησίαστος εἰς τοὺς ὑπηκόους σου, ἔχων τὰς βασιλικὰς ταύτας ἀρετὰς, τὴν συμπάθειαν δηλαδὴ καὶ τὸ ἔλεος, διότι διὰ μέσου αὐτῶν θὰ λάμπῃ περισσότερον ἡ πορφύρα καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας σου, ἵνα χαροποιῇ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐμβαίνουν καὶ ἐκβαίνουν ἀπὸ τὸ παλάτιον τῆς σῆς γαληνότητος. Φεῦγε τὰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγάς. Ἔχε τὴν μὲν μνήμην τοῦ θανάτου ὡς ἀχώριστον σύζυγον· τοὺς δὲ ἀναπατεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα ὡς φίλτατα τέκνα σου. Γενοῦ εὐπειθὴς καὶ ὑπήκοος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τὴν Μητέρα σου, καὶ τίμα τοὺς ἐν αὐτῇ πρωτοθρόνους, ἤτοι τοὺς Πατριάρχας, ἵνα καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, βλέπων τὴν ταπείνωσίν σου, χαρίσηταί σοι τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.»

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὁσίου λαβὼν ὁ βασιλεὺς, κατεφίλει, καὶ συχνάκις τὴν ἀνεγίνωσκε, χαίρων ὡς ἂν εἶχε θησαυρὸν, καὶ μεγάλως ἐξ αὐτῆς παρηγορούμενος. Ἔμεινε λοιπὸν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ τοῦ Ρίλα μέχρι τέλους ὁ ὅσιος· ὅθεν πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐλθόντες εἰς αὐτὸν τὸν παρεκάλεσαν καὶ τοὺς ἐδέχθη, διὰ νὰ μιμοῦνται τὴν ἔνθεον πολιτείαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπληθύναν οἱ μαθηταί του, ἔκτισεν ἐκεῖ ἐκκλησίαν καὶ μοναστήριον, καὶ πολλοὺς σεσωσμένους προσέφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἀσθενεῖς διαφόρους καὶ δαιμονισμένους πολλοὺς ἰάτρευσε. Προγνωρίσας δὲ ὁ ἀοίδιμος τὸν θάνατόν του, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια· εἶτα εὐχηθεὶς τοὺς μαθητάς του, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα. Ἐτάφη δὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου παρὰ τῶν μαθητῶν του ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον.

Μετὰ δὲ τὸν ἐνταφιασμόν του ἀνέδιδεν εὐωδίαν ἀπὸ τὸν τάφον του· ὅθεν ἀνοίξαντες αὐτὸν οἱ μαθηταί του, εὗρον τὸ ἅγιον λείψανον σῶον, πλῆρες εὐωδίας καὶ δεδοξασμένην μὲ τὴν θείαν χάριν· ὕστερον δ' ἐφάνη ὁ ὅσιος εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπεν αὐτοῖς νὰ κομίσωσι τὸ λείψανόν του εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν αὐτὸ εὑρισκόμενον ἐτέλεσε πολλὰ θαυμάσια· ὅθεν ὁ Καῖσαρ, Χρέλιος ὀνόματι, εὐλαβείᾳ φερόμενος πρὸς τὸν ἅγιον, ἔκτισεν ἐκεῖ μοναστήριον μέγα εἰς ὄνομα τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου. Ὅτε δὲ ὁ κράλης[1] τῆς Βουγαρίας ἠχμαλώτησε τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν Σοφίαν, τότε ἐπῆρε καὶ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν τὴν καλουμένην Ὀστρογόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ταύτης ἐπίσκοπος ἐβλασφήμει κατὰ τοῦ ἁγίου, λέγων, ὅτι δὲν εὕρισκεν αὐτὸν γεγραμμένον ὁμοῦ μὲ τοὺς παλαιοὺς ἁγίους, διὰ τὴν βλασφημίαν του ταύτην ἐβύθανεν αὐτὸν ὁ ἅγιος· μετανοήσας δὲ ὕστερον καὶ προσελθὼν μετ' εὐλαβείας εἰς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, ἔλαβε τὴν λύσιν τῆς γλώσσης του. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων ὁ κράλης, ἐκόσμησε τὴν θήκην τοῦ λειψάνου μὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ἔστειλεν αὐτὴν μὲ τιμὴν ὀπίσω εἰς τὴν Σοφίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Ἰωάννης ὁ Ἀσάνης, ἀνακτήσας τὴν πόλιν Σοφίαν, καὶ ἰδὼν καὶ ἀσπασάμενος τὸ ἅγιον λείψανον, ἔγραψε πρὸς τὸν Τορνόβου ἀρχιερέα, καὶ ἦλθε καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον ὁμοῦ μὲ τὸν κλῆρόν του καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ μὲ τιμὴν εἰς τὴν βασιλικὴν καθέδραν, ἤτοι εἰς τὴν πόλιν Τορνόβου, ὅπου ἔκτισε καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τούτου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἀγαρηνοὶ ἐπῆραν τὴν πόλιν τοῦ Τορνόβου, μετεκομίσθη τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν Τόρναβον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ρίλας, ὅπου εὑρίσκεται ἕως τῆς σήμερον, εὐωδίαν ἄῤῥητον πνέον, καὶ ἰάσεις παρέχον εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τοῦτο προστρέχοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ΄, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΑΡΤΕΜΙΟΥ.

» Ὁ πάντα λαμπρὸς Ἀρτέμιος ἐν βίῳ,
» Τιμηθεὶς ἀνῆλθεν εἰς ὑπέρλαμπρον κλέος.
» Εἰκάδι Ἀρτέμιος πυκινόφρων ὅσ' ἐκάλυψεν.

† Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμιος ἔγεινε δοὺξ καὶ εὐγουστάλιος, ἤτοι μακρόαυγαιστος τῆς Ἀλεξανδρείας· ὁμοίως ἔγεινε καὶ πατρίκιος ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα ἐν ἔτει τλ΄ (330), ὅτε δὲ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει τξά (361), καὶ ἐτιμώρει τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Ἀρτέμιος αὐτόκλητος ὑ-

[1] Κράλη λέγονται οἱ ἡγεμόνες Σλαβωνιστί. Σ. Ε.

Digitized by Google

πῆγεν εἰς τὸ μαρτύριον. Παρασταθεὶς δὲ ἐνώπιον τοῦ ἀποστάτου, ἤλεγξε τὴν ἀποστασίαν αὐτοῦ καὶ παρανομίαν· ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνευρα ὠμὰ καὶ κατεξέσχισαν τὴν ῥάχην του μὲ τριβόλια κοπτερὰ, καὶ μὲ ἀγκίδας σιδηρᾶς ἐκάρφωσαν τὰ πλευρὰ καὶ τὰ βλέφαρά του· ἔπειτα ἔσχισαν εἰς δύω μίαν πλάκα μεγαλωτάτην καὶ ἀναμέσον αὐτῆς ἔβαλον τὸν ἅγιον. Ἀπὸ δὲ τὸ ὑπερβολικὸν βάρος τῆς πέτρας, τόσον ἐσφίγχθη τὸ σῶμά του, ὥστε ἐκβῆκαν ἔξω οἱ ὀφθαλμοί του· εἶτα ἐτράβισαν ἔξω τὰ ἐντόσθιά του, καὶ κάθε του μέλος ἐσύντριψαν, καὶ τέλος ἀπεκεφάλισαν αὐτόν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισμακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρά τινος γυναικὸς διακόνου, καλουμένης Ἀρίστης καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τόπον λεγόμενον Ὀξεῖαν.

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ καὶ μερικῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου διήγησιν· ἄνθρωπός τις ἔχων τὰ δίδυμά του πολλὰ ἐξωγκωμένα ἀπὸ τὸ σπάσιμον, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου κλαίων καὶ ζητῶν τὴν ἰατρείαν. Ἐκείτετο λοιπὸν ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐπάνω εἰς στρῶμα, καὶ ὀλίγον ὑπνώσας, βλέπει τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον εἰς τὸν ὕπνον του λέγοντα αὐτῷ, δεῖξόν μου τὸ πάθος σου, ὁ δὲ ἔδειξε τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὸ πάθος. Τότε ὁ ἅγιος κύψας καὶ πιάσας ἐπιτήδεια μὲ τὰς δύω του χεῖρας τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων του, ἔσφιγξεν αὐτὸ ὅσον ἐδύνατο, ὁ δὲ ἀσθενὴς πονήσας μεγάλως καὶ φωνάξας τὸ, οὐαί μοι, ἐξύπνησε καὶ εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

Ἄλλος πάλιν ἔχων τρεῖς κήλας (φούσκας) εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ ἔκαμεν ἀγρυπνίαν, ἀποκαμὼν δὲ ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας ἐκοιμήθη· καὶ ἰδοὺ φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸν, καὶ γυμνώσας τὸ πάθος καὶ ψηλαφήσας μὲ τὰς χεῖράς του, ἐσφράγισεν αὐτὸ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· ἔπειτα κεντήσας αὐτὸν εἰς τὴν πλευρὰν, ἔγεινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον. Ἄλλος δὲ πάλιν ἔχων μίαν μεγάλην κήλην εἰς τὰ δίδιδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, παρακαλῶν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον του, ἔσχισε μὲ μαχαίρια τὸ πάθος του, καὶ ἐχύθη ὕλη πολλὴ καὶ βρωμερά. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, τὸν μὲν ἑαυτόν του εὗρεν ὑγιῆ, τὰ δὲ ἐνδύματά του καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς εὗρε γεμάτα ἀπὸ ὑγρασίαν καὶ βρώμαν πολλήν.

Ἄλλος πάλιν νεωστὶ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἐπίστευσεν αὐτὰ ἀδιστάκτως. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχεν ἕνα συγγενῆ εἰς τὴν Ἀφρικὴν πάσχοντα καὶ κινδυνεύοντα ἀπὸ τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ἐπῆρεν ὅσα ἦσαν ἐπιτήδεια διὰ νὰ κάμῃ ἀγρυπνίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἵνα παρακαλέσῃ τὸν ἅγιον διὰ τὸν συγγενῆ του· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν ἀγρυπνίαν, ἐπῆρεν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδῆλαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἔμενεν. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠγρύπνει ὁ ῥηθεὶς χριστιανὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὦ τοῦ θαύματος! ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ σταθεὶς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος, λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ ὁ συγγενής σου μὲ παρεκάλεσεν ὑπὲρ σοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἂς ἦσαι ὑγιής. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ ἐν ἀληθείᾳ· ὅθεν καὶ δόξαν ἀπέδωκεν εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐγνώριζε, ποῖος ἦτον ὁ χαρίσας εἰς αὐτὸν τὴν ὑγιείαν, ἠγάπα νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του· ὅθεν γράφει εἰς τὸν συγγενῆ του ἐκεῖνον, ὅστις παρεκάλεσε περὶ αὐτοῦ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ τοῦ φανερόνει, ποίαν ἡμέραν ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος καὶ πῶς ἰάτρευσεν αὐτὸν μὲ τελειότητα. Ὁ δὲ συγγενής του ταῦτα μαθὼν, ἐνόησεν ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἀγρυπνία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν [1]

---

[1] Εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη εὑρίσκονται τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο καὶ ἐνεργοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ διαφόρους ἐνεργείας καὶ χάριτας, εἴτε ἀμέσως αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, ὡς θέλουσί τινες, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῶν Ἀγγέλων, ὡς θέλουσιν ἄλλοι· ἢ μᾶλλον, καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν, διὰ τῆς θείας χάριτος. Τί λέγω; αἱ τῶν ἁγίων ψυχαὶ πανταχοῦ ὁρῶσι καὶ ἐνεργοῦσιν, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος. « Τὰ τῶν Ἀγγέλων ἀναρίθμητα πλήθη. Καὶ μετὰ τούτων τὰ τῶν Πατέρων ἅγια πνεύματα (αἰδεσθήσεται ἡ Παρθένος) οὐδεὶς γὰρ τούτων ἐστὶν ὃς οὐχὶ πανταχοῦ καθορᾷ ». (Λόγ. περὶ παρθεν.) Πῶς δὲ τοῦτο γίνεται; ἄκουσον. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις πανταχοῦ ἐστιν ὡς φύσει ἀπεριόριστος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων ἡνωμέναι εἰσὶ τῷ πανταχοῦ ὄντι Θεῷ, καὶ τῇ πανταχοῦ οὔσῃ τοῦ Θεοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ διὰ τῆς πανταχοῦ οὔσης χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἢ ἥνωνται, πανταχοῦ γίνονται· οὐ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν· περιγραπταὶ γὰρ καὶ περιορισταὶ αὗται τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας εἰσιν, ἀλλὰ κατὰ χάριν καὶ μέθεξιν θείαν.

Digitized by Google

ἰάτρευσεν ὁ ἅγιος τὸν συγγενῆ του εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ μεγάλως ἐθαύμασεν. Ὅθεν ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διηγούμενος καὶ τὸ θαῦμα εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας· ἀκολούθως δὲ ἔγραψεν εἰς τὸν συγγενῆ του πῶς ἠκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις, καὶ πῶς ὁ τοῦτον ἰατρεύσας εἶναι ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος.

Ἄλλος χριστιανὸς ἔχων βάρος ἀνυπόφορον εἰς τὰ δίδυμα, ἐζήτει τὴν ἰατρείαν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀδελφὲ, ὕπαγε εἰς τὸν γείτονά σου Ἰωάννην τὸν χαλκέα καὶ βάλε τὴν κήλην τῶν διδύμων σου ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνά του, καὶ ἐὰν ἐκεῖνος κτυπήσῃ αὐτὴν δυνατὰ μὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον του, εὐθὺς θὰ ἰατρευθῇς. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο, ὡς ὀδυνηρόν. Ὅθεν πάλιν ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸν καὶ πάλιν τοῦ λέγει τὰ αὐτὰ, ὁ δὲ ἀσθενὴς πάλιν ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο. Τότε ὁ ἅγιος καὶ τρίτον φανεὶς εἰς αὐτὸν τῷ λέγει· Πίστευσόν μοι, ἀδελφὲ, ὅτι ἂν δὲν κάμῃς τοῦτο, ὅπερ σοὶ εἶπον, ποτὲ δὲν θὰ ἰατρευθῇς, ὁ δὲ ἀσθενὴς θέλων καὶ μὴ θέλων, ἐξ ἀνάγκης ὑπῆγεν εἰς τὸν χαλκέα, καὶ ἔβαλε τὸ σπάσιμόν του ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα ἐκείνου. Βλέπων δὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον ὅτι κατέβαινεν ἐπάνω εἰς τὸ σπασιμόν του, ἐτραβίχθη ὀπίσω ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τὸ σπάσιμον ἠφανίσθη καὶ τὸ σφυρίον ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸν ξηρὸν ἄκμωνα. Ἐθαύμασαν δὲ καὶ οἱ δύω, ὅ,τε χαλκεὺς καὶ ὁ ἀσθενὴς διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν καὶ οἱ δύω ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεὸν, ὅστις ἐδόξασε τόσον τὸν μάρτυρά του Ἀρτέμιον.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλος χριστιανὸς, λαβὼν μὲ πίστιν θερμὴν ἔλαιον καὶ κηρία ὑπήγαινεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, καθ' ὁδὸν δὲ ἐρωτήθη ἀπὸ ἕνα ῥάπτην, ποῦ ὑπάγει· ὁ δὲ χριστιανὸς μετ' εὐλαβείας ἀπεκρίθη, ὑπάγω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου νὰ προσευχηθῶ. Καθὼς δὲ ὑπῆγε παρεμπρὸς, φωνάζει πάλιν ὁ ῥάπτης καὶ λέγει· ἀδελφὲ, ὅταν ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον, φέρε μοι μίαν κήλην τῶν διδύμων. Ἔλεγε δὲ τοῦτο περιγελῶν τὸν ἅγιον, ὅτι ἰατρεύει τὰ σπασίματα τῶν διδύμων· ὁ δὲ χριστιανὸς, χωρὶς νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν φλύαρον λόγον τοῦ ῥάπτου, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ἐγύριζεν εἰς τὸν οἶκόν του. Περιπατοῦντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον, ἤρχισαν νὰ καταβαίνουν τὰ δίδυμά του, καὶ ἐπειδὴ ἐκατέβησαν πολὺ, καὶ τὸ σπάσιμόν του ηὐξήνθη ἐνόησεν ὅτι διὰ τὸν περιγελαστικὸν λόγον ἐκεῖνον τοῦ ῥάπτου, ἔπαθε τὸ πάθος αὐτό. Ὅθεν μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ ἕως εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ῥάπτου, ἄπνους σχεδὸν ὢν, ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ἄφωνος· ἐκατηγόρει λοιπὸν τὸν ῥάπτην καὶ τὸ σπάσιμον ἐδείκνυε καὶ ἐβεβαίονεν, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἤθελε πάθη τοῦτο, ἀνίσως αὐτὸς δὲν ἔλεγε τὰς φλυαρίας ἐκείνας καὶ τὰ ἄξια γέλωτος λόγια· ὅθεν ἐκ τούτου ἦλθον καὶ οἱ δύω εἰς λογομαχίας καὶ ἔριδας.

Οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐκεῖ ἠρώτων νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν μάχονται· τότε ὁ πάσχων διηγήθη τὸν τρόπον καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· θέλων δὲ νὰ δείξῃ καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μὲ ὑπερβολὴν ἠδικήθη ἀπὸ τὸν ῥάπτην, ἐσήκωσε μὲ θυμὸν τὰ φορέματά του, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ὁρῶντας τὸ σπάσιμον ὅπερ ἔπαθε, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! αὐτὸς μὲν εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, ὁ δὲ ῥάπτης ἐφώναζεν, οὐαί μοι! καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ὅπερ τότε παρευθὺς συνέβη εἰς αὐτόν. Ὅλοι λοιπὸν οἱ παρευρεθέντες, ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦ σπασίματος, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν χριστιανὸν ἐκεῖνον μετέβη τὸ πάθος εἰς τὸν ῥάπτην, ἔγειναν ἔκθαμβοι· καὶ εἰς μὲν τὸν Θεὸν καὶ τὸν τούτου μάρτυρα Ἀρτέμιον ἀνέπεμπον δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, εἰς δὲ τὸν ῥάπτην ἔλεγον· μὴ λυπῆσαι ἀδελφέ· δικαία εἶναι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, διότι ἐκεῖνο ὅπερ ἐζήτησες, ἐκεῖνο καὶ ἔλαβες· σπάσιμον ἐζήτησες, σπάσιμον καὶ ἔλαβες. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ Θεὸς τοὺς θεράποντάς του· (τὸν κατὰ πλάτος μεταφρασμένον βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον, τὸν ὁποῖον βίον ἑλληνιστὶ συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.) [1]

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΒΟΡΗΣ καὶ ΕΝΟΗΣ λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.*

* » Λίθοις Ἐβόρην καὶ σύναθλον Ἐνόην,
» Λίθων λάτραι κτείνουσιν ἀθλητοκτόνοι.

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδύναμία ἐπεδιώρθωσε τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου τούτου Ἀρτεμίου, ἥτις ἦτον εἰς πολλὰ σφαλερὰ καὶ ἐπιλήψιμος ἐν χειρογράφοις συζευγένη.

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ***ΜΑΤΡΩΝΗΣ*** *τῆς Χιοπολίτιδος.*

* » Δισσῶν κόσμον ἔπλεων ἀκαμίας,
» Νύμφη Ματρῶνα νῦν παρέστη νυμφίῳ.

* Αὕτη ἡ ὁσία πατρίδα μὲν εἶχε τὴν νῆσον Χίον, καταγομένη ἀπὸ ἓν χωρίον ὀναμαζόμενον Βολισσόν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς ὠνομάζοντο Λέων καὶ Ἄννα, εὐσεβεῖς εἰς τὸν Θεὸν, σεμναὶ εἰς τὰ ἤθη, καὶ ὀνομαστότεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ γένος καὶ εἰς τὸν πλοῦτον. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία, ἐπειδὴ καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε γνῶσιν πολλὴν, ἠγάπησε τὸν Θεὸν, καὶ καταφρονήσασα πᾶσαν ἄλλην ἀγάπην γήϊνον καὶ προσπάθειαν κοσμικὴν, καὶ ἀφήσασα χωρίον καὶ γένος καὶ γονεῖς, ἔγεινε ξένη καὶ παρεπίδημος, διὰ τὸν ἐπὶ γῆς ὀι' ἡμᾶς φανέντα ξένον Κύριον. Ἀπὸ δὲ τὴν κληρονομίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τῶν γονέων της, μέρος μὲν ἐμοίρασεν εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ, ὅσον δὲ ἄλλο μέρος ἔμεινε τὸ ἐξώδευσε καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ταύτην ἀφιέρωσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὅτε δὲ ἤνοιξε τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας, εὑρέθη ἐκεῖ πολὺς θησαυρός· ἴσως διὰ δύω αἰτια, ἢ κατὰ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, διὰ νὰ ἐμποδισθῇ τὸ καλὸν, ὅπερ ἐπεχειρίσθη ἡ ἁγία, ἢ κατὰ ἐνέργειαν Θεοῦ, διὰ νὰ φανερωθῇ εἰς ὅλους ἡ ἀπέχθεια τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ὁσία εἰς τὸν φθαρτὸν καὶ μάταιον πλοῦτον, ὃ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἔργων ἐφάνη ἀληθές. Διότι, ἀντὶ νὰ χαρῇ ἡ ἁγία διὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ θησαυροῦ, αὐτὴ ἐξ ἐναντίας προσηυχήθη καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀφανισθῇ ἀπὸ τὸ μέσον ὁ εὑρεθεὶς ἐκεῖνος θησαυρός. Εἰσήκουσε λοιπὸν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς της, καὶ ὁ θησαυρὸς ἐκεῖνος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετετράπη εἰς κάρβουνα ἐσβεσμένα· οὐ μόνον δὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἔκτισεν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ λουτρὸν ᾠκοδόμησεν ἡ ὁσία διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ξένους. Τόσον δὲ κατεξήρανε τὸ σῶμά της, ὥστε ἐφαίνετο σχεδὸν ἄσαρκος.

Ἡ ἐργασία τῆς ὁσίας ταύτης ἦτο προσευχὴ καὶ ψαλμῳδία καὶ δάκρυα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὡς τρυφὴν καὶ πιστὸν, διότι καιομένη ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ἐδροσίζετο μὲ τὰ δάκρυα τὰ ἐκ τοῦ τοιούτου γεννώμενα ἔρωτος. Ὁ νοῦς αὐτῆς ἦτον οὐράνιος, ἀναφερόμενος ὅλος εἰς τὸν Θεὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐρωτίζετο καὶ ἐλάμπετο. Μὲ τὰς τοιαύτας δὲ ἀρετὰς σῶσα στολισμένη ἡ μακαρία, ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν τε καὶ ἐνέργειαν, τόσον μεγάλην καὶ πλουσιοπάροχον, ὥστε δι' αὐτῆς ἀνέστησε καὶ νεκρόν. Ἐλθόντων δηλαδὴ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐχθρῶν καὶ πολεμίων εἰς τὴν νῆσον τῆς Χίου, καὶ περικυκλώσαντος τὴν χώραν ἑνὸς ἔθνους βαρβάρου τε καὶ θηριώδους, εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ὁσίας καὶ ἐπεχείρισεν ὁ ἀναίσχυντος νὰ βιάσῃ μίαν παλογραίαν εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν· ὅθεν εὐθὺς εὑρέθη νεκρός. Τοῦτον δὲ βλέπουσα νεκρὸν ἡ ἁγία, ἐσπλαγχνίσθη καὶ διὰ τῆς προσευχῆς της ἀνέστησεν αὐτὸν, λέγουσα· Διατί, ὦ ἀνόητε ἄνθρωπε, ἐτόλμησες νὰ κάμῃς τοιοῦτον ἐπιχείρημα; ἀνάστα, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς μὴ ἐπιχειρίζεσαι τοιαῦτα ἔργα ἀνόσια. Καὶ ταῦτα εἰποῦσης, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ ἀκίνητος ἐκινεῖτο, καὶ ὁ πρώην ἄπνους καὶ νεκρὸς ζῶν καὶ ἔμπνους ἐδείκνυτο· τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο ἔγεινεν ὅλης τῆς χώρας ὠφέλεια, διότι οἱ ἄλλοι βάρβαροι μαθόντες αὐτὸ, ἐλαβήθησαν καὶ τὴν ἀγριότητα μετέβαλον εἰς ἡμερότητα· ὅθεν καὶ δεύτερον ἐλθόντες οἱ αὐτοὶ εἰς τὴν Χίον δὲν ἐκακοποίησαν κἀνένα ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους της.

Μὲ τὰς τοιαύτας λοιπὸν χάριτας διαλάμπουσα ἡ ἁγία, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἀφῆκε δὲ μετὰ θάνατον τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον πλοῦτον ἀναφαίρετον καὶ πηγὴν ἀέναον θαυμάτων εἰς ὅλους τοὺς ἐγκατοίκους τῆς νήσου Χίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζουσι ποικίλαι ἰατρεῖαι πολλῶν καὶ διαφόρων ἀσθενειῶν τοῖς μετὰ πόθου καὶ πίστεως εἰς αὐτὸ πλησιάζουσιν. Ἁγία δὲ Κυρία ἐπονομάζεται ἡ Ὁσία αὕτη παρὰ πᾶσι τοῖς Χίοις, διότι ἔλαβε τὴν κατὰ τῶν παθῶν κυριότητα. (Ἡ ἀσματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης περιέχεται εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα τετυπωμένην, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.[1]

---

* *Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν* ***ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ****, ὁ νέος ἀσκητὴς, ὁ Πελοποννήσιος, οὗ τὸ λείψανον ἐστὶν ἐν Κεφαληνίᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Γεράσιμος κάλλιστον ἤρατο στέφος,
» Ἐκ τῆς ἄνωθεν δεξιᾶς τοῦ Κυρίου.

* Οὗτος ὁ νεοφανὴς ὅσιος Γεράσιμος ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημαν Πελοπόννησον, καταγόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον τῶν Τρικκάλων· οἱ δὲ γο-

---

[1] Σημειοῦται ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν ὁσίαν ταύτην Μακρίων Νέλλας ὁ Ῥόδου Μητροπολίτης, οὗ ἡ ἀρχή· «Οὐ ξένα τὰ τῆς παρούσης ἡμῖν πανηγύρεως.» (εὑρίσκεται ἐν τῷ τοῦ Δεκεμβρίου)

νεῖς αὐτοῦ ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Καλή, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο Νοταράδες. Γεννηθεὶς λοιπὸν αὐτὸς, ἐδόθη εἰς μάθησιν ἱερῶν γραμμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ ἔμαθε, τυχὸν δεξιᾶς φύσεως· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς Ζάκυνθον, ἐκεῖθεν δὲ ἐτριγύρισεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θετταλίαν· ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Προποντίδα καὶ Χαλκηδόνα. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω καὶ ἐσύναξεν ὡς μέλισσα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἐνασκουμένους πατέρας τὰ κάλλιστα ἄνθη τῆς ἀρετῆς· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου καὶ παροικήσας, ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ τότε Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἁγίῳ Τάφῳ, ἔγεινε κανδηλάπτης ἕνα χρόνον, εἰς δὲ τὸν ῥηθέντα Πατριάρχην ὑπηρέτησε χρόνους δώδεκα. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, διεπέρασε ἐκεῖ νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, καὶ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον.

Εἶτα ἀναχωρήσας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπῆγεν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Ἀντιόχειαν καὶ Δαμασκὸν καὶ ὅλην τὴν Αἴγυπτον, εἶτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ἐκεῖ δὲ διήνυσε χρόνους πέντε μέσα εἰς σπήλαιον, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενος τρώγων μόνον χολοκύνθια βρασμένα χωρὶς ἅλας, καὶ ὄσπρια βρεγμένα εἰς τὸ νερὸν, χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς ψωμίον. Ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Κεφαλληνίαν, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἕνα τόπον, Σπηλαία ὀνομαζόμενον, διέτριψε χρόνους πέντε καὶ μῆνας ἕνδεκα· εἶτα ὑπῆγεν εἰς τόπον καλούμενον Ὁμαλὰ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἕνα ναὸν μικρὸν καὶ παλαιὸν, ἀνεκαίνισεν αὐτὸν ἐκ βάθρων. Κτίσας δὲ κελλία, ἐποίησε μοναστήριον γυναικεῖον, ἐπονομάσας αὐτὸ νέαν Ἱερουσαλὴμ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσυνάχθησαν εἰκοσιπέντε καλογραῖαι. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος οὗτος ὅμοιος μὲ τὸν ἅγιον Θεοδόσιον τὸν Κοινοβιάρχην, ἐκτὸς μόνον τοῦ γενείου, τὸ ὁποῖον εἶχεν οὗτος ὀλίγον ξανθόν. Φθάσας λοιπὸν ὁ ὅσιος εἰς βαθύτατον γῆρας προεγνώρισε τὸν θάνατόν του, καὶ συνάξας τὰς καλογραίας, ἐκατήχησεν αὐτὰς καὶ ἐδίδαξεν· εἶτα εὐλογήσας αὐτὰς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει ᾰφοθ' (1579), Αὐγούστου τε'. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἑορτάζεται ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, διὰ τοῦτο ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου μετετέθη εἰς τὴν παροῦσαν εἰκοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἔγεινε καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ λειψάνου, τὸ ὁποῖον εὑρέθη σῶον καὶ ὁλόκληρον, πάντα διασῴζον τὰ σημεῖα τῆς ἁγιότητος· δηλαδὴ τὸν χροκόβαφῆ χρωματισμὸν καὶ τὴν ἄρρητον εὐωδίαν, καὶ τὰ παράδοξα θαύματα, ὅσα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν μόνον ἀναφέρομεν ἐδῶ.

Μία γυνὴ εὑρισκομένη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, κατ' ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔπεσε μέσα εἰς τὸ πηγάδι ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς, ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς καὶ φωνάξας μὲ τὴν συνειθισμένην φωνήν του, ἐβάστασε τὴν γυναῖκα καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ βλαβῇ ἢ νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ νερόν· ἀκούσασαι δὲ αἱ καλογραῖαι τὴν συνήθη φωνὴν τοῦ ἁγίου, ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν κλίνην καὶ ἐγύριζον εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἀκούσωσι καὶ δεύτερον τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τοῦ διδασκάλου των. Ζητήσασαι δὲ καὶ τὴν γυναῖκα καὶ μὴ εὑροῦσαι, ἔσκυψαν τελευταῖον καὶ μέσα εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! βλέπουσιν αὐτὴν, ὅτι ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ νερὸν, ὡς νὰ τὴν ἐβάσταζε τις κάτωθεν ἀοράτως. Ἐκβαλοῦσαι δὲ αὐτὴν ἔξω, ἔμαθον παρ' αὐτῆς, ὅτι ὁ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸ πηγάδιον, ἐβάσταζεν αὐτὴν καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅθεν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἰδοῦσαι καὶ ἀκούσασαι, ἐδόξασαν μὲν τὸν Θεὸν, εὐχαρίστησαν δὲ τὸν ἅγιον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου καὶ τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ὅρα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΖΕΒΙΝΑΣ, ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ *καὶ* ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ξίφος Ζεβινᾶν, Γερμανὸν, Νικηφόρον,
» Σὺν Ἀντωνίνῳ δεικνύει νικηφόρους.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς* ΜΑΝΑΘΩ *ἡ παρθένος πυρὶ τελειοῦται.*

* » Τί καὶ καθαρθῇς εἰς τὸ πῦρ βεβλημένη,
» Ἁγνὴ Μανεθὼ, πῦρμα σῶμα σαρθένε;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ τοῦ μεγάλου.

» Ἐν δάκρυσι πρὶν καὶ πόνοις σπείρας κάτω,
» Ἱλαρίων θέριζε νῦν χαίρων ἄνω.
» Ὕστατα Ἱλαρίων κοιμήσατο εἰκάδι πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἱλαρίων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλγ' (333) γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαζαίων[1] ἀπὸ γονεῖς ἀπίστους· διὰ τὴν ἀγάπην δὲ τῶν μαθημάτων ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ παιδευθεὶς καὶ διδαχθεὶς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, γίνεται μιμητὴς Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου καὶ μένει πλησίον εἰς αὐτὸν ὄχι ὀλίγον καιρόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίσθη ἄκραν καὶ ὑπερβάλλουσαν ἄσκησιν, ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐνεργῇ πολλὰ θαύματα. Διαπεράσας δὲ πόλεις καὶ χώρας, ἐτελείωσε τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βίον, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ὀγδοήκοντα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐν Παλαιστίνῃ πόλις ἐστι.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Νικομηδείᾳ ἁγίων τριῶν μαρτύρων ΓΑΙΟΥ, ΔΑΣΙΟΥ, καὶ ΖΩΤΙΚΟΥ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειωθέντων.

» Εἰς ἁλμυρὸν θανόντες ἄνδρες τρεῖς ὕδωρ,
» Γλυκὺν τροφῆς πίνουσι χειμάρρουν ἄνω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εὑρισκόμενοι εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἀνέλαβον ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν καὶ ἀπελθόντες κατεκρήμνισαν τὰ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Ἑλλήνων εὑρισκόμενα εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν, ἐδοκίμασαν οἱ μακάριοι πᾶν εἶδος βασάνου. Κρεμάσαντες δηλαδὴ αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες ἐπάνω εἰς ξύλα, κατέτριψαν τὰς σάρκας των μὲ πανία ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγός· ἔπειτα ἔδεσαν πέτρας ἀπὸ τοὺς λαιμούς των, καὶ οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΟΥ, τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ τοῦ Ἄθω ὄρει.*

* » Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλον,
» Ζωὴν ἄληκτον εὗρε σὺν Θεοῦ φίλοις.[1]

Οἱ ἅγιοι νεοφανεῖς μάρτυρες ΑΝΔΡΕΑΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ΠΑΥΛΟΣ, καὶ ΠΕΤΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Τρεῖς ὁ Στέφανος συστεφανίτας ἔχεις,
» Τοὺς σοὶ συναθλήσαντας ἐξ ἑνὸς ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.*[2]

* » Τρίβους θαλασσῶν ψαλμικῶς Ζαχαρία,
» Διεκπορευθεὶς οὐρανοῦ φθάνεις τρίβους.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΗΣ καὶ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ πρεσβυτέρου.

Εἰς τὴν Θεοδότην.

» Τὴν Θεοδότην ἐκ ξίφους τετμημένην,
» Θεῷ δοτὴν ἔγνωμεν ἁγνὴν θυσίαν.

Εἰς τὸν Σωκράτην.

» Ὁ Σωκράτης ἔσπευδεν ὀφθῆναι Λόγε,
» Τετμημένος σοι Σωκράτης στεφοκράτης.

Αὕτη ἡ ἁγία Θεοδότη ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου ἐν ἔτει σκβ' (222)· θυγάτηρ εὐγενῶν γονέων, καταγομένη ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Μαύρης θαλάσσης· ἀπελθοῦσα δὲ εἰς ἓν ἀσκητήριον, ἡσύχαζεν. Ὕστερον φανερωθεῖσα, ὅτι εἶναι χριστιανὴ, ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας καὶ ὁμολογήσασα ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, κρεμᾶται καὶ καταξεσχίζεται, καὶ μέσα εἰς φοῦρνον πεπυρωμένον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἐφέρθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον εἰς τὴν Ἄγκυραν, ὅπου ἦτον καὶ ὁ πρεσβύτερος Σωκράτης, ὁ ὁποῖος, ἐνῷ οἱ Ἕλληνες εἶχον μίαν πάν-

---

[1] Ὁ Σωζόμενος δὲ (Βιβλ. γ'. κεφ. κδ'.) γράφει εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἱλαρίωνος, ὅτι αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς μίαν κώμην, Θαβαθὰ ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Ἱερώνυμον, ἀπεῖχεν ἀπὸ τὴν Γάζαν μίλια πέντε (Κλήμης ὁ Κανόνικος ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίας διαθήκης.)

[1] Τούτου τὸν βίον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ δίαττιον, ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μὲν ὁσιομάρτυς ἐστιν, ἐκεῖνος δὲ μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται.

Digitized by Google

δημον ἑορτὴν καὶ ἐπροσκύνουν τὰ εἴδωλα τότε λέγω ὁ θεῖος Σωκράτης, γεμίσας ἀπὸ ἕνα θεϊκὸν ζῆλον, ὑπῆγε καὶ κατεκρήμνισε τὸν βωμὸν καὶ τὰς ἐν τῷ βωμῷ θυσίας. Τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη ὁ τρισμακάριος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἡ δὲ ἁγία Θεοδότη ἀναγκασθεῖσα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ μὴ πεισθεῖσα, ἐκτυπήθη μὲ τὸ ξίφος καὶ ἐτελειώθη, λαβοῦσα καὶ αὐτὴ παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΕΥΚΡΑΤΗΣ[1] *ξίφει τελειοῦται.*

» Αἷμα τραχήλου τοῖς πρὶν ὄμβροις δακρύων,
» Κιρνῶν συνιστᾷς εὔκρατον κρᾶσιν, μάκαρ.

* *Ὁ ὅσιος* ΒΑΡΟΥΧ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Βαροὺχ ὁ θεῖος ἐκλιπὼν σπήνους βάρος,
» Ἐκεῖ κατεσκήνωσεν εἰς τόπον χλόης.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΑΖΗΣ *πυρὶ τελειοῦται.*

* » Ἔζησεν Ἄζης κἂν τέθνηκεν ὡς φλόγα,
» Ζωὴν ἀληθῆ μὴ γινώσκουσαν τέλος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ ἐκ Μοσεμβασίας, τελειωθέντος ἐν ταῖς βασάνοις κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐν ἔτει αψοϛ΄ (1773).*

† » Νόμους φυλάττων νηστίμου καιροῦ πόθῳ,
» Ζωὴν ἔθυσας ὦ Ἰωάννη μάκαρ.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου ΑΒΕΡΚΙΟΥ *Ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ.*

» Δοὺς Ἀβέρκιος χοῦν χοῒ θνητῶν νόμῳ,
» Θεὸς θεῷ πρόσεισι τῷ φύσει θέσει.
» Εἰκὰς δευτερίῃ Ἀβέρκιος ᾤχετο γαίης.

† Οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως Φρυγίας Σαλουταρίας κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Ἀντωνίνου ἐν ἔτει ρπϛ΄ (186)· ἰατρείας πολλὰς καὶ θαύματα διάφορα ἐργαζόμενος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ ἀκόλουθα. Καλεσθεὶς δηλαδὴ οὗτος νὰ ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην, ἰάτρευσε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία ἐν ᾧ καιρῷ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἠνωχλήθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον. Ταύτην λοιπὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος ὁ ἅγιος, καὶ ἐδίωξε τὸ δαιμόνιον μακρὰν εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρότερον ἐκατοίκει, ἀφ' οὗ πρῶτον αὐτὸ ἠναγκάσθη ὑπὸ τοῦ ὁσίου νὰ ὁμολογήσῃ τὴν κακίαν του ἐνώπιον πάντων. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπορεύετο εἰς τὴν Ῥώμην ἐβλήθησαν ὁμοῦ εἰς ἓν ἀγγεῖον κρασίον καὶ ἔλαιον, καὶ διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου ἐφυλάχθησαν αὐτὰ ἀσύγχυτα, καὶ ἐσύροντο ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον χωριστὰ χωριστὰ τὸ καθ' ἕνα. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἠνάγκασεν ἕνα δαίμονα νὰ σηκώσῃ μίαν μεγαλωτάτην πέτραν, τὴν ὁποίαν βαστάζων ὁ δαίμων ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, μετεκόμισεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Ἱεράπολιν. Ταύτην δὲ τὴν πέτραν ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος καὶ τὴν ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του, ὡς μίαν στήλην νικητικήν.

Ἀλλὰ καὶ θερμὰ νερὰ διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος οὗτος ἐξήγαγεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς, καὶ ἄλλα πολλότατα ἐποίησε θαύματα, κηρύττων μὲν ἀποστολικῶς εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ Μεσοποταμίας τὴν εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν, φιλιόνων δὲ τὰς ἐκκλησίας καὶ πόλεις ἐκείνας, ὅσαι εἶχον διχονοίας ἀναμεταξύ των. Διὰ τοῦτο καὶ ἰσαπόστολος παρὰ πάντων ὠνομάσθη, καθότι καὶ αὐτὸς ἐπεριτριγύρισε πολλὴν γῆν καὶ θάλασσαν, καθὼς καὶ οἱ κορυφαῖοι τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολοι. Ὑπῆγε δὲ ὁ ἅγιος καὶ εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Πισιδείαν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Φρυγῶν καὶ ἐπλήρωσεν ὅλας τὰς πόλεις αὐτὰς ἀπὸ τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας· ἄφησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν του Ἱεράπολιν ἓν βιβλίον γέμον ἀπὸ διδασκαλίας, τὸ ὁποῖον ἀρτίως συνέγραψεν ὁ ἴδιος. Θῶτω λοιπὸν ζήσας ὁ ἀοίδιμος ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ πανταχοῦ διαλάμψας μὲ λόγια καὶ ἔργα καὶ θαύματα καὶ φθάσας εἰς χρόνους ἑβδομήκοντα δύω, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον, ὁ δὲ ἐλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή· « Μάρκου Ἀντωνίνου κ.)[3]

—

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Εὔκρατος.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ πολλῶν Μηναίων καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων ἁπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, ἔνθα καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῶν γράφεται.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἐπισκόπου καὶ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ. ΑΝΝΗΣ τε, ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΘΕΟΔΟΤΗΣ, καὶ ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

» Τιμηθεὶς ὁ σεπτὸς Ἀλέξανδρος αὐχένα,
» Καὶ μάρτυς ἐστιν, οὐ θύτης Χριστοῦ μόνον.

Εἰς τὴν Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν.

» Θεοδότην ἔγχουσι καὶ Γλυκερίαν,
» Θεοῦ γλυκείας ἠγαπηκυίας δόσεις.

Εἰς τὴν Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ.

» Στῶμεν καλῶς καὶ δῶμεν αὐχένας ξίφει,
» Ἀθληφόροι λέγουσιν ἀλλήλαις δύω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀλέξανδρος ἦτον Ἐπίσκοπος, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἐβάπτιζεν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλὰς τιμωρίας ὑπομείνας, κατεξεσχίσθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ δὲν ἐπείσθη· ὅθεν βλέπων τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονήν του ὁ στρατιώτης Ἡράκλειος, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς πολλὰ τιμωρηθεὶς πρότερον, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ἔκαμεν ἐν θαῦμα, ἐφυλάχθη δὲ ὑγιὴς ἀπὸ τὰς πληγὰς μὲ τὴν τοῦ Κυρίου χάριν καὶ βοήθειαν, τούτων χάριν εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τέσσαρας γυναῖκας, Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν, Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ, αἱ ὁποῖαι ἤλεγξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὅλους καὶ ὁ Ἀλέξανδρος κτυπηθεὶς μὲ τὴν μάχαιραν, ἐτελειώθη καὶ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον, λαβὼν παρ' αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον.

---

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.* [1]

* » Θεῖόν γε κυβιστῆρα τὸν Ζαχαρίαν,
» Ἔνδον κυβιστήσαντα τοῦ βυθοῦ κάλει.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον συνώνυμον αὐτοῦ Ζαχαρίαν. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται, ἐκεῖνος δὲ ὁσιομάρτυς.

* *Ὁ ὅσιος ΡΟΥΦΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Ἥδιστα Ροῦφος γῆς ἀπῆλθε καὶ βίου.
» Ἠγεῖτο καὶ γὰρ καὶ βίων καὶ γῆν ὄναρ.

* *Ὁ ὅσιος ΛΩΤ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

* » Ὁ τῆς νέας Λὼτ καὶ νέος Λὼτ τὸν τρόπον,
» Τῷ Λὼτ συνοικεῖ τῆς παλαιᾶς ἀξίως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων, ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀδελφοθέου.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ῥούφου γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ἠρωτήθη ἀπὸ ἕνα »Τί ἐστιν ἡσυχία; καὶ τίς ἡ ὠφέλεια αὐτῆς; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ἡσυχία ἐστὶ τὸ καθεσθῆναι ἐν τῷ κελλίῳ μετὰ γνώσεως καὶ φόβου Θεοῦ, ἀπεχόμενον μνησικακίας καὶ ὑψηλοφροσύνης. Ἡ τοιαύτη ἡσυχία, γεννήτρια οὖσα πασῶν τῶν ἀρετῶν, φυλάσσει τὸν μοναχὸν ἀπὸ τῶν πεπυρωμένων βελῶν τοῦ ἐχθροῦ, μὴ ἐῶσα αὐτὸν τιτρώσκεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Ναὶ ἀδελφέ, ταύτην κτῆσαι, μνημονεύων τῆς ἐξόδου τοῦ θανάτου σου.» Εἶπε πάλιν οὗτος ὁ Ῥοῦφος, ὅτι ὁ καθήμενος ἐν ὑποταγῇ πατρὸς πνευματικοῦ, περισσότερον μισθὸν ἔχει ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις κάθηται εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχάζει μόνος, ἐδιηγήθη δηλαδὴ εἷς ἀπὸ τοὺς πατέρας, ὅτι εἶδε τέσσαρα τάγματα εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸ πρῶτον τάγμα ἦτον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅστις ἀσθενεῖ καὶ εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δεύτερον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις δέχεται τοὺς ξένους καὶ στέκεται καὶ τοὺς ὑπηρετεῖ. Τὸ τρίτον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις ἡσυχάζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ δὲν βλέπει ἄνθρωπον. Τὸ δὲ τέταρτον ἦτον ἐκεῖνος ὅστις εὑρίσκεται ὑποκάτω εἰς ὑπακοὴν γέροντος καὶ ὑποτάσσεται αὐτῷ διὰ τὸν Θεόν. Ὁ δὲ ὑποτακτικὸς εἶχε δόξαν περισσοτέραν. Ὅθεν ὁ βλέπων τὴν ὀπτασίαν ταύτην ἐρώτησε τὸν Ἄγγελον ὅστις τὸν ὡδήγει, διὰ τί αὐτὸς εἶχε περισσοτέραν δόξαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος. Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι, ἤτοι ὁ φιλοξενῶν καὶ ὁ ἡσυχάζων, ἔχουσι τὸ ἰδικόν των θέλημα, ὁ δὲ ὑποτασσόμενος, ἀφήσας ὅλα τὰ ἰδικά του θελήματα κρέμαται ἀπὸ μόνον τὸ θέλημα τοῦ γέροντός του.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Λὼτ γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι εἶπεν εἰς τὸν Ἀββᾶν Ἰωσὴφ ταῦτα, « Ἀββᾶ, ἐγὼ κατὰ τὴν δύναμίν μου κάμνω τὴν ὀλίγην μου προσευχὴν, καὶ τὴν ὀλίγην μου νηστείαν, καὶ τὴν μελέτην, καὶ τὴν ἡσυχίαν, καὶ κατὰ τὴν δύναμίν μου φυλάττω τὸν νοῦν μου καθαρὸν ἀπὸ κακοὺς λογισμούς. Ὅθεν τί ἄλλο νὰ κάμω; τότε ὁ Ἰωσὴφ ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ ἅπλωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! οἱ δέκα ἀκτῖνοι τῶν χειρῶν του ἐγειναν ὡς δέκα λαμπάδες ἀνημμέναι, καὶ λέγει εἰς τὸν Λώτ· Ἐὰν θέλῃς, ἀγωνίσου διὰ νὰ γένῃς ὅλος ὡς ἀν φωτία ἐν τῇ προσευχῇ.

Digitized by Google

» Βληθεὶς ἀδελφὸς τοῦ κατακρίτου ξύλῳ,
» Θνήσκεις δι' αὐτὸν παρμάκαρ κρουσθεὶς ξύλῳ.
» Ἐσθλὸν ἀδελφόθεον τριτάτῃ ξύλῳ εἰκάδι πλῆξαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, χειροτονηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Κύριον, καὶ πρῶτος αὐτὸς συνέγραψε τὴν θείαν λειτουργίαν, διδαχθεὶς τὰ περὶ αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἴδιον Δεσπότην Χριστόν, τὴν ὁποίαν ὕστερον συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ μέγας Βασίλειος καὶ τὴν τοῦ μεγάλου Βασιλείου πάλιν συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀκουόντων. Οὗτος λοιπὸν ποιμαίνων τὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας ἐπιστρέφων εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκίνησεν εἰς θυμὸν τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι πιάσαντες αὐτὸν, τὸν ἔρριψαν ἄνωθεν ἀπὸ τὸ πτερύγιον, ἤγουν ἀπὸ τὸ ἄκρον καὶ δοξάτον τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐνῷ ἀκόμη ἦτον ζωντανὸς ἐθανάτωσαν αὐτόν. Διατί δὲ ὀνομάζεται ἀδελφόθεος, φέρεται εἰς ἡμᾶς λόγος ἐκ παραδόσεως, ὅτι ὅτε ὁ μνήστωρ τῆς Θεοτόκου Ἰωσὴφ ἐμοίραζε τὰ ὑποστατικά του εἰς τοὺς υἱούς του, τοὺς ὁποίους εἶχε γεννήσῃ μὲ ἄλλην γυναῖκα, [1] ἤτοι εἰς τὸν Ἰάκωβον τοῦτον, εἰς τὸν Ἰωσὴν, εἰς τὸν Ἰούδαν καὶ εἰς τὸν Σίμωνα, ἠθέλησε νὰ δώσῃ μερίδιον καὶ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐκ τῆς Παρθένου γεννηθέντα. Τότε οἱ μὲν ἄλλοι τρεῖς υἱοί του δὲν ἔστερξαν τοῦτο, ὁ δὲ Ἰάκωβος οὗτος ἔκαμε συγκληρονόμον τὸν Κύριον εἰς τὸ μερίδιόν του. Ὄχι μόνον δὲ ἀδελφόθεος ὠνομάσθη, ἀλλὰ καὶ Ὠβλίας, ἤτοι δίκαιος. (Τὸν βίον τούτου τὸν κατὰ πλάτος συνέγραψεν Ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς Συμεών, οὗ ἡ ἀρχή. « Οὐχ οὕτως ἡδύ τι· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, εὑρίσκεται δὲ ἁπλοῦς εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [2]

[1] Ὁ δὲ θεῖος Ἱερώνυμος κατὰ Ἑλβιδίου κεφ. θ'. καὶ εἰς τὸν Ματθαῖον λέγει, ὅτι ὁ Ἰωσὴφ ἐπέρασε τὴν ζωήν του ὅλην πκρθένος, καὶ αὕτη ἡ δόξα ἐπικρατεῖ τὴν σήμερον παρὰ τοῖς δυτικοῖς. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τούτου πλατύτερον εἴπομεν ἡμεῖς εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἑρμηνείας τῆς καθολικῆς τούτου ἐπιστολῆς, ὅτε ἑρμηνεύσαμεν τὰς ἑπτὰ καθολικὰς ἐπιστολὰς, καὶ διατί ἀδελφόθεος καλεῖται. Προσεθήκαμεν δὲ καὶ ὁλόκληρον ἁσματικὸν κανόνα καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ, ἅτινα ὅλα ὁμοῦ ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων ἵνα τυπωθῶσιν ἐν Βενετίᾳ· καὶ δὴ ἐτυπώθησαν χάριτι Χριστοῦ. Περὶ δὲ τῆς λειτουργίας του ἀναφέρει ὁ λϐ'. κανὼν, τῆς οἰκουμενικῆς ς'. Συνόδου. Καὶ ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ, ὅρα καὶ σελ. 1 τῆς Δωδεκαβίβλου τοῦ Δοσιθέου, ὅστις λέγει, ὅτι εἰκοσιεννέα χρόνους ἀρχιεράτευσεν· ἡ δὲ Ἑκατονταετηρὶς λέγει, ὅτι εἰκοσιέξ. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ῥώμης Κλήμης ὀνομάζει τὸν ἀδελφόθεον τοῦτον, ἐπίσκοπον τῶν ἐπισκόπων.

Ἠκολούθησε δὲ ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ θείου τούτου Ἰακώβου κατὰ τὸ ἑξηκοστὸν πρῶτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, κατὰ τὸ ἕκτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ὠριγένης κατὰ Κέλσον βιϐλ. α'. καὶ ὁ Εὐσέβιος Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. βιϐλ. ϐ'. κεφ. κγ'. καὶ ὁ Ἱερώνυμος περὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν λέγουσιν, ὅτι τὰ κακὰ καὶ αἱ δυστυχίαι, ὅσαι ἠκολούθησαν ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Ἰώσηπος ὁ ἀρχαιολόγος τὰ ἀποδίδει, ὅτι συνέβηκαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐθανέτωσαν τὸν Θεάδελφον τοῦτον Ἰάκωβον. Ἡ ῥῆσις ὅμως αὕτη δὲν εὑρίσκεται νῦν εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰωσήπου, καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὠριγένην καὶ τὸν Εὐσέβιον. (Ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη σημείωσαι, ὅτι γλαφυρὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰάκωβον Νικήτας ῥήτωρ ὁ Παφλαγὼν, οὗ ἡ ἀρχή· « Ὡς γλυκεῖα τῆς παρούσης ἡμέρας ἡ χάρις. » (σώζεται ἐν τῇ Ἀαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Καὶ Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχή· « Ὀκνεῖν μὲν ἔδει προδαίειν. » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Ἀαύρᾳ σώζεται καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή· « Οὐχ οὕτως ἡδύ τι τῷ φιλαρέτῳ. » Σημείωσαι ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἀνήγειρε ναὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοθέου τούτου Ἰακώβου, ἐν ᾧ ἦτον καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ, καὶ ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΓΝΑΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Εὗρες μεταστὰς τὴν παλαιὰν ἀξίαν,
» Ἰγνάτιε πρόεδρε Ῥώμης τῆς νέας.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰγνάτιος ἦτον υἱὸς μὲν Μιχαὴλ τοῦ Ραγγαβὲ καὶ Κουροπαλάτου καλουμένου, ὁ ὁποῖος εὐσεβῶς ἐβασίλευσε πρὸ τοῦ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου καὶ Προκοπίας τῆς βασιλίσσης· ἐν ἔτει ωια' (811), ἀδελφὸς δὲ Θεοφίλου καὶ ἔγγονος Νικηφόρου βασιλέως Πατρικίου τοῦ ἀπὸ Γενικοῦ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωϐ' (802). Οὗτος λοιπὸν εὐνοῦχος γενόμενος ἀπὸ τὸν θεομισῆ Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, ὕστερον ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀρχαγγέλου, τὸ ὁποῖον μοναστήριον πρότερον μὲν ὠνομάζετο τοῦ Ἀνατέλλοντος, τώρα δὲ ὀνομάζεται τοῦ Σατύρου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἔγεινε καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐδιοίκησε τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους ἕνδεκα καὶ μῆνας πέντε. Ἀλλ' ὕστερον ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν θρόνον παρὰ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, ὅστις ἀντὶ τοῦ θείου Ἰγνατίου ἐπρόβαλε Πατριάρχην Φώ-

Digitized by Google

τιον τὸν πρωτοσπαθάριον καὶ πρωτασηκρῆτιν, γενόμενον πρότερον μοναχόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φώτιος κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, διὰ τοῦτο ἀποκατεστάθη πάλιν ὁ θεῖος οὗτος Ἰγνάτιος, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν θρόνον ἄλλους ἕνδεκα χρόνους, καὶ πάλιν ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐπατριάρχευσεν ὁ ἐν ἁγίοις Στέφανος ὁ υἱὸς Βασιλείου. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος ἐπιστρέψας εἰς τὸ πράτεραν μοναστήριον τοῦ Σατύρου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν Κυρίῳ, ζήσας ἄλους τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς του ἑβδομηκονταεννέα.

---

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, *ὁ τὴν ἐν τῷ Χαρσιανῷ συστησάμενος μονὴν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μονὴν ἐγείρας ἱερὰν νικηφόρος,
» Ἔσπευδεν εἶναι καὶ βίον Νικηφόρος.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΣ *ὁ Ρωμαῖος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὄντως σὺ Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον,
» Χριστὸν προκρίνας ἡδέων τῶν τοῦ βίου.

Τρεῖς ὅσιοι καὶ γέροντες ἠγιασμένοι, ὀνομαζόμενοι Σέργιος, Ὕγῖνος καὶ Θεόφιλος, ὄντες ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀσκληπιοῦ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας, ἐσυμφώνησαν ποτὲ εἰς ἕνα καλὸν λογισμὸν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τριγυρίσουν τὴν γῆν ἕως εἰς τὴν ἄκραν της. Ἀρχίσαντες λοιπὸν τὸν δρόμον, εὗρισκον πολλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα ἐναντία καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ θηρία, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, πολλάκις δὲ στερούμενοι καὶ αὐτὴν τὴν τῶν ἀγρίων βοτανῶν τροφήν. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον περιπατήσαντες δρόμον πολλῶν ἡμερῶν, ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφαίνοντο σημεῖα ὅτι κατοικεῖ ἐκεῖ ἄνθρωπος· ὅθεν ἀκολουθήσαντες τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ἔφθασαν εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ εὐπρεπισμοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἔχει τινα ἐγκάτοικον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἐμβῆκαν καὶ ἐπρόσμεναν νὰ ἰδοῦν τὸν τούτου οἰκήτορα· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγη ὥρα ἠσθάνθησαν εὐωδίαν, καὶ μετὰ τῆς εὐωδίας βλέπουν μακρόθεν ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μὲ τὰς ἰδίας τρίχας του· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, Μακάριος ὁ Ρωμαῖος ὁ ὁποῖος ἐρχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον, ἠσθάνθη ἀπὸ μακρὰν τὴν παρουσίαν τῶν πατέρων ἐκείνων. Ὅθεν ῥίψας ὁ γέρων ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθη· ἔπειτα ἔκραζε μὲ μεγάλην φωνὴν λέγων· Ἀνίσως εἶσθε ἀπὸ τὸν Θεόν, φανερωθῆτε εἰς ἐμέ· εἰ δὲ εἶσθε ἀπὸ τὸν διάβολον φύγετε ἀπὸ ἐμὲ τὸν ταπεινὸν καὶ ἁμαρτωλόν.

Ἐκεῖνοι δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἀπεκρίθησαν· Εὐλόγησον ἡμᾶς, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, διότι ἡμεῖς εἴμεθα χριστιανοὶ καὶ ἀπεταξάμεθα τὸν διάβολον. Τότε ὁ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἔρχεται εἰς αὐτούς. Σηκώσας δὲ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδίων του εἶδε καὶ ηὐλόγησεν αὐτούς· ἦσαν δὲ αἱ μὲν τρίχες του λευκαὶ ὡς χιών· τὸ δὲ σῶμά του ἦτο σκληρὸν ὡς δέρμα χελώνης. Ἀπὸ δὲ τὸ πολὺ γηρατεῖον ἦσαν καταβιβασμένα τὰ ὀφρύδιά του ἐπάνω εἰς τὰ ὄμματά του, τὰ δὲ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν του ἦσαν μακρύτερα ἀπὸ μίαν πιθαμὴν, τὰ δὲ γένειά του ἔφθαναν ἕως εἰς τοὺς πόδας του. Τότε λοιπὸν ἤρχισε νὰ τοὺς ἐρωτᾷ λέγων· Πόθεν εἴσθε, τέκνα μου; καὶ διὰ ποῖον τέλος ἤλθετε ἕως ἐδῶ; ἐκεῖνοι δὲ ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν ὅλον τους τὸν σκοπόν. Εἶπε δὲ ὁ γέρων· Δὲν εὑρίσκεται, τέκνα μου, κἀνεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς γεννητοὺς ἀνθρώπους ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος ἔβαλον σπουδὴν τοιαύτην καὶ προθυμίαν, διὰ νὰ εὕρω τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ διὰ νυκτὸς ἐφάνη τις εἰς ἐμὲ καὶ λέγει μοι· Μὴ θέλεις νὰ πειράζῃς τὸν πλάστην σου, διότι βαθύτερον ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον δὲν ἠμπορεῖς νὰ διαπεράσῃς. [1]

Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐφοβήθησαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἦτο πρὸς τὴν ἑσπέραν, λέγει ὁ γέρων εἰς αὐτούς, Τέκνα μου, ἀναχωρήσατε ὀλίγον ἀπ' ἐδῶ, Διότι ἔχω δύω παιδία, τὰ ὁποῖα ἔρχονται καθ' ἑσπέραν εἰς ἐμέ· μήπως βλέποντά σας αἰφνιδίως, ἀγριεύσωσι καὶ σᾶς

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τόπῳ τοῦ διὰ μέσου, εὑρίσκονται ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ καὶ ἄλλα τινα λόγια· δηλαδὴ ὅτι μακρὰν ἀπὸ εἴκοσι μίλια εἶναι τεῖχος σιδηροῦν, καὶ βαθύτερα ἐκείνου εἶναι ἄλλο τεῖχος χαλκοῦν· καὶ βαθύτερα ἀπὸ τὰ τείχη αὐτὰ, εἶναι τινὲς, ἀπὸ μὲν τοῦ ὀμφαλοῦ ἕως τῶν ποδῶν ἄνθρωποι, τὰ δὲ στῆθος ἔχουν ὡς λέοντος, τὴν κεφαλὴν ὡς δράκοντος, τὰς χεῖρας ἔχουν χρυσταλλίνας, καὶ κρατοῦσι πυρίνας μαχαίρας. Οἱ ὁποῖοι φυλάττουσι τοὺς τόπους ἐκείνους καὶ δὲν ἀφίνουν νὰ διαπεράσῃ τις. Ταῦτα δὲ τὰ λόγια, κατὰ πάντας τοὺς κριτικοὺς, κρίνονται ὡς ἀπίθανα καὶ μυθώδη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀφήσαμεν αὐτά. Ἐκεῖνα δὲ ὅσα εὑρίσκονται γεγραμμένα εἴς τινα βιβλία χειρόγραφα περὶ τοῦ ἁβδᾶ Μακαρίου τούτου, καὶ διηγοῦνται κάποια ἀνυπόστατα καὶ μυθώδη, ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκωνται παρὰ τῶν ὀρθοδόξων, ὡς νόθα.

Digitized by Google

πειράξωσι. Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ γέροντος, ἰδοὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἔρημον δρομαῖοι δύω λέοντες, καὶ πίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ γέροντος ὠρυόμενοι· Ἐκεῖνοι δὲ βλέποντες ταῦτα, ἀπὸ τὸν φόβον ἔπεσον εἰς τὴν γῆν. Τότε ὁ γέρων ἔβαλε τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς τὰ θηρία, καὶ λέγει εἰς αὐτὰ, ὡς νὰ ἦσαν λογικά, Παιδία μου, ἦλθον εἰς ἐμὲ τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν κατοικούμενον κόσμον, καὶ φυλαχθῆτε νὰ μὴ τοὺς βλάψετε. Στραφεὶς δὲ εἶπεν εἰς τοὺς τρεῖς μοναχούς· Ἐλᾶτε, ἀδελφοί, νὰ ψάλωμεν τὸν ἑσπερινόν· οἱ δὲ ἐσηκώθησαν διὰ νὰ ψάλωσιν αὐτόν· τότε τὰ λεοντάρια ὑπῆγαν πλησίον καὶ ἔγλυφον τοὺς πόδας των. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν λέγουσιν εἰς τὸν ὅστον· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, τίμιε πάτερ, πῶς ἦλθες εἰς ταύτην τὴν βαθεῖαν ἔρημον; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη· Ἐγὼ ἤμην υἱὸς ἑνὸς συγκλητικοῦ τῆς Ῥώμης, Ἰωάννου καλουμένου, καὶ ὅτε ἔφθασα εἰς ἡλικίαν μὲ ἠρραβώνισαν οἱ γονεῖς μου μὲ γυναῖκα, χωρὶς ἐγὼ νὰ θέλω· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν οἱ γάμοι καὶ ἔμελλον νὰ κλείσουν ἡμᾶς εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, τότε ἐγὼ ἐνῷ ὁ λαὸς ἔπαιζον ἔξω, καὶ ἐκρότουν, ἐξῆλθον μόνος σιωπηλῶς καὶ ἐκρύβην εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς γυναικὸς χήρας ἕως ἑπτὰ ἡμέρας· ἐθρήνουν δὲ πικρῶς οἱ γονεῖς μου καὶ μὲ ἐζήτουν. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἤρχισα νὰ περιπατῶ· εὑρὼν δὲ καθ' ὁδὸν ἕνα γηραιὸν ἄνθρωπον, εἶπον εἰς αὐτόν· Ποῦ πορεύεσαι, πάτερ; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Ὅπου ἔχεις σὺ σκοπὸν νὰ ὑπάγῃς, ἐκεῖ διευθύνομαι καὶ ἐγώ. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς τὸν ἠκολούθησα καὶ εἰς διάστημα τριῶν χρόνων ἦλθον εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθω ἐδῶ, μίαν φορὰν κοιμώμενος καὶ ἐξυπνήσας, δὲν εἶδον τὸν συνοδίτην μου γέροντα· ὅθεν ἤρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ λυποῦμαι. Εὐθὺς δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ καὶ λέγει μοι· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχάγγελος Ῥαφαὴλ, μὴ φοβηθῇς λοιπὸν ἀλλὰ δὸς δόξαν εἰς τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ τώρα ἐπέρασες τοὺς σκοτεινοὺς τόπους, καὶ ἔφθασες εἰς τοὺς φωτεινούς. Ἀφ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, ἔγειτεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἐγὼ δὲ ἤρχισα νὰ περιπατῶ, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ εὗρον μίαν λέαιναν νεκρὰν, τὰ δὲ δύω ταῦτα λεοντάρια ἔκλαιον ἐπάνω εἰς τὴν μητέρα των, μὴ εὑρίσκοντα νὰ θηλάσωσι· ὅθεν τὰ ἔλαβον καὶ τὰ ἀνέθρεψα ὡς γνήσιά μου τέκνα, ἀφ' οὗ πρότερον ἔσκαψα καὶ ἔθαψα τὴν μητέρα των. Μετὰ παρέλευσιν δὲ δύω χρόνων, ἐξελθὼν μίαν φορὰν ἀπὸ τὸ σπήλαιον κατὰ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς ἡμέρας, ἐκαθήμην μὲ τὰ δύω λεονταρόπουλα ταῦτα· καὶ ἰδοὺ βλέπω ἓν μανδήλιον ἐρριμμένον εἰς τὴν γῆν λεπτότατον ὡς τὴν ἀράχνην, καὶ ἐθαύμασα καὶ εἶπον· πόθεν εὑρέθη τὸ μανδήλιον τοῦτο εἰς τὴν πανέρημον ταύτην; τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν εὑρίσκω πάλιν ὑποδηματία μεταξωτὰ, καὶ πάλιν ἐθαύμασα. Εἶτα γυρίζων τριγύρω τοὺς ὀφθαλμούς μου, βλέπω γυναῖκα καθημένην ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, πολλὰ ὡραίαν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ στολισμένην μὲ χρυσὰ καὶ πολύτιμα φορέματα, καὶ λέγω εἰς αὐτήν· Πόθεν ἦλθες ἐδῶ; καὶ τί διαβολικὸν σχῆμα εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον φορεῖς; ἡ δὲ φαινομένη ἐκείνη γυνὴ πικρῶς κλαίουσα ἔλεγεν· Ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος εἶμαι θυγάτηρ ἑνὸς Συγκλητικοῦ ἄρχοντος τῆς Ῥώμης, καὶ χωρὶς νὰ θέλω μὲ ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς μου· ὅθεν ἔφυγον ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ γάμου χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ τις· καὶ τώρα πλανῶμαι μέσα εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰς ἐρημίας, καὶ περιπατῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἠξεύρω ποῦ ὑπάγω. Μὴ μὲ βδελυχθῇς λοιπὸν τὴν δούλην σου, διότι καὶ ἐγὼ πλάσμα εἶμαι θεοῦ· αὕτη δὲ ἦτο δαίμων μὲ τέχνην συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἠξευρον. Ὅθεν εἶπον εἰς αὐτὴν, καὶ ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγῃς; ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν σὲ ἀφίνω νὰ κάθεσαι μαζί μου εἰς τὸν τόπον τοῦτον· ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη· εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἦλθον νὰ κατοικήσω. Καὶ λοιπὸν ἐπῆρα αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ τῆς ἔδωκα νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ ἀκρόδρυα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγον, ἔτρεχον δὲ ὡς βρύσις τὰ δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της ὥστε ἡ ψυχή μου ἐτρόμαξεν.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα καὶ ἐγὼ ἔψαλα τὸν ἑσπερινὸν, ἔπεσα εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ ἡσυχάσω ὀλίγον· καὶ λοιπὸν ἤρχισε νὰ μὲ πειράζῃ ὁ Σατανᾶς. Καὶ ἐγὼ ὅστις δὲν ἐπεθύμησα ποτὲ ἁμαρτίαν σαρκικὴν, ἦλθον εἰς ἔρωτα τῆς γυναικὸς καὶ ἠθέλησα νὰ κοιμηθῶ μὲ αὐτήν· ἀλλὰ παρευθὺς ἐκείνη ἔγεινεν ἄφαντος· ὅθεν γνωρίσας ὅτι ἥμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἶπον· ἥμαρτον ἐνώπιόν σου, Κύριε, ἐλέησόν με. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθον ἐντελῶς εἰς τὸν ἑαυτόν μου εὗρον ὅτι ἡ ἁμαρτία μου ἦτον πολλὰ μεγάλη [1] διότι

---

[1] Ὅρα ὅτι καὶ μόνη ἡ συγκατάθεσις τῶν αἰσχρῶν λογισμῶν, πολλὰ μεγάλη ἁμαρτία ἐστιν. Ὅθεν εἶπε καὶ ἡ ἁγία Συγκλητική. • Ὅτι ἡ συγκατάθεσις μόνη, ἣν κάμει ἡ παρθένος καὶ μοναχὴ εἰς τὰ τοιαῦτα φαντάσματα τῶν εὐμόρφων προσώπων, τὰ ὁποῖα τῆς φέρει ὁ ἐχθρὸς ὅτε εἶναι ἔξυπνος ἢ

Digitized by Google

οὐδὲ αὐτὰ τὰ λεοντάρια ἤρχοντο τότε πλησίον μου ἕως εἰς δέκα ἡμέρας, καθὼς πρότερον ἤρχοντο, διὰ τοῦτο ἐστοχάσθην νὰ ὑπάγω εἰς ἄλλον τόπον, διὰ νὰ μὴ πλανηθῶ πάλιν καὶ ἀπορριφθῶ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Καὶ λοιπὸν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ περιεπάτησα ἕως δύω ἡμερῶν δρόμον· τότε δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ Ἄγγελος Κυρίου λέγων· ποῦ φεύγεις Μακάριε; ἐγὼ δὲ εἶπον, Φεύγω ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου· ἐκεῖνος δὲ λέγει μοι, ἕνα πειρασμὸν δὲν ἐδυνήθης νὰ βαστάσῃς; γύρισαι ὀπίσω εἰς τὸ κελλίον σου· ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν. Ποῖος εἶσαι σὺ αὐθέντα; ἐγὼ εἶμαι, ἀπεκρίθη, ὁ Ῥαφαὴλ, ὅστις σὲ ὡδήγησα εἰς τὸν δρόμον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ' ἐμοῦ. Ὅθεν ἐγὼ γυρίσας εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκλινα γόνυ κατὰ γῆς εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐπέρασα νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας· σηκωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν γῆν βλέπω τὸ σπήλαιον τοῦτο γεμάτον ἀπὸ φῶς, βλέπω δὲ καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἐνδυμένον μὲ πορφυροῦν φόρεμα, καὶ ἔχοντα εἰς τὴν κεφαλήν του στέφανον κατεσκευασμένον ἀπὸ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους, καὶ ἔψαλλε μίαν ᾠδὴν παράδοξον· ἡ δὲ φωνή του ἦτον τόσον μεγάλη, ὅση εἶναι καὶ ἡ φωνὴ τοῦ πολλοῦ ὄχλου ὅταν ψάλλῃ· Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ φανεὶς τὴν ᾠδὴν, ἔγεινε μία φοβερὰ καὶ ἄρρητος εὐωδία, καὶ εὐθὺς ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔγεινεν ἄφαντος· Ὅτε δὲ ἀνέβαινεν, ἔγειναν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμοί. Ἐγὼ δὲ ἐκπλαγεὶς διὰ ταῦτα πάντα, ἔμεινα ἄφωνος ἕως ἡμέρας ἑβδομήκοντα· Ἤμην δὲ τότε χρόνων τεσσαρακονταοκτώ.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἠκούσατε, ἀδελφοὶ, τὰ περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐὰν καὶ σεῖς ἠμπορῆτε νὰ μείνετε ἐδῶ, μείνατε, εἰδὲ καὶ δὲν ἠμπορεῖτε, ὁ Κύριος θέλει σᾶς ὁδηγήσει εἰς τὴν ὁδὸν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤλθετε. Ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσιν, εἰπών· Σώζεσθε ἐν εἰρήνῃ τέκνα μου καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἐσυνώδευσαν δὲ αὐτοὺς τὰ λεοντάρια ἕως τριῶν ἡμερῶν δρόμον· ἔπειτα κατεφίλησαν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν των καὶ ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸν γέροντα. Οἱ δὲ μοναχοὶ περιπατήσαντες ἡμέρας τινας, ἔφθασαν εἰς ἕνα ποταμὸν, καὶ ἐκεῖ κοιμηθέντες ὀλίγον, ἡρπάγησαν ἀπὸ θείους Ἀγγέλους καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐξυπνήσαντες δὲ καὶ σταχασθέντες πόσον πολὺ διάστημα τόπου ἐπέρασαν εἰς τὸ ὄνειρόν των, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησαν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους, ἐγύρισαν εἰς τὰ μοναστήριον αὐτῶν, καὶ ἐδιηγοῦντο εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ἅλα ὅσα ἀπήντησαν καὶ εἶδον, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Μακαρίου.

---

* *Ὁ ὅσιος ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Πέτρᾳ σκεπασθεὶς Μωϋσῆς Θεὸν βλέπει,
» Καὶ Πετρώνιος εἰς ἄυλον στὰς πέτραν.

* *Οἱ ἅγιοι δύω ΠΑΙΔΕΣ εἰς πῦρ κατὰ γῆς ἀτρωθὲν, τρέχειν ἀναγκασθέντες, τελειοῦνται.*

* » Δυσὶ δρομεῦσι παιδίοις δὸς τὰ στέφη,
» Ὀλύμπια δραμοῦσι τοῦ πυρὸς Λόγε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΑΡΕΘΑ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Τιμηθεὶς Θεῷ προσῆξε μάρτυς Ἀρέθας,
» Πολλοὺς ὁμοίως μάρτυρας τετιμημένους.
» Ἀρέθα εἰκάδι σὺν γνωστοῖσι τετάρτῃ τιμήθης.

Οὗτος ἦτο πρῶτος εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, ὅτε ὁ μὲν Ἰουστῖνος ἐβασίλευεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐν ἔτει φμβ' (542)· ὁ δὲ χριστιανικώτατος Ἐλεσβαὰν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ὁ δυσσεβὴς Δουναὰν ὁ Ἑβραῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ὁμηρίτην χώραν· ἡ Ὁμηρίτις δὲ αὕτη ἀπὸ μὲν τὴν ἁγίαν Γραφὴν ὀνομάζεται Σαβὰ, ἀπὸ δὲ τοὺς Ἕλληνας ὀνομάζεται Εὐδαίμων Ἀραβία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εὐσεβὴς Ἐλεσβαὰν ὑπέταξε τὸν ἀσεβῆ Δουναὰν καὶ ἔβαλε φύλακας καὶ ἄρχοντας ἰδικούς του, διὰ νὰ φυλάττωσι καὶ νὰ διοικῶσι τὴν πόλιν ἐκείνου, ὁ ἀλιτήριος Δουναὰν ἔκαμεν ἀποστασίαν καὶ ἐθανάτωσε τοὺς φύλακας τοῦ ὀρθοδόξου Ἐλεσβαὰν, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτήν. Ἔπειτα ποιήσας ὅρκους, ὅτι δὲν θέλει πειράξει τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν· ἀθετήσας δὲ τοὺς ὅρκους, ἐθανάτωσεν ὁ αἱμοβόρος ὅλους ὅσους εὗρεν εἰς αὐτὴν καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, οἵτινες ὅλοι ἐστάθησαν ἀνδρείως καὶ ὡμολόγησαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ἀρέθας ἐστάθη ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόψυχος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυ-

---

ὅταν κοιμᾶται, ἢ εἰς τὰ τοιαῦτα λέγω συγκατάθεσις τῆς Μοναχῆς (ἢ τοῦ Μοναχοῦ) εἶναι παρόμοια ὡς τὴν πορνείαν τῶν κοσμικῶν. Ὅτι καθὰ τὴν Γραφὴν « δυνατοὶ δυνατῶς ἐτασθήσονται ». (Σοφ. Σολομ. ς'. 6.)

Digitized by Google

ρίου, μ' ὅλον ὅτι ἦτο τάσῳ γέρων, ὥστε οὐδὲ νὰ περιπατήσῃ ἐδύνατο. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς ἐστήριζε πρότερον μὲ τὰ λόγιά του ὅλους τοὺς συμπολίτας του εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀρέθα ΓΥΝΑΙΚΟΣ καὶ τοῦ ΒΡΕΦΟΥΣ αὐτῆς, ἣν ἰδὸν τὸ βρέφος ἐν τῷ πυρὶ, καὶ ἐπιρρίψαν ἑαυτὸ ἐν τῇ φλογὶ, τελειοῦται. [1]

» Τῇ μητρὶ πρὸς πῦρ ἡσύχως τεφρουμένῃ,
» Φωναῖς ὑποψελλίζον εἶπετο βρέφος.

[1] Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω τὸ περὶ τοῦ βρέφους τούτου καὶ νηπίου διήγημα, ὅπερ συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, εὑρίσκεται δὲ μεταφρασμένον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐπειδὴ καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι χαριέστατον, κατανυκτικώτατον καὶ τρισπόθητον εἰς τὰς τῶν χριστιανῶν ἀκοάς· ἔστι δὲ τοιοῦτον. Μία γυνὴ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος εἶχε παιδίον ἀρσενικὸν ἕως πέντε χρόνων, ὅτε δὲ ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀνωτέρω ἅγιος μάρτυς Ἀρέθας, ὑπῆγε κοντὰ εἰς τὸ λείψανον καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος, ἤλειψε τὸν ἑαυτόν της καὶ τὸ τέκνον της· ἔπειτα κατανυχθεῖσα καὶ θερμανθεῖσα ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα, κατηρᾶτο καὶ ὕβριζε τὸν τύραννον Ἑβραῖον. Οἱ δὲ στρατιῶται τὰς ὕβρεις ἀκούσαντες, ἥρπασαν αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸν βασιλέα, λέγοντες ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐλάλησεν· ὅστις παρευθὺς ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ τὴν καύσωσι. Ἅψαντες λοιπὸν οἱ στρατιῶται πυρκαϊὰν, ἔδεσαν τὴν ἁγίαν ἀγαλλομένην καὶ χαίρουσαν, τὸ δὲ παιδίον ἐθλίβετο καὶ ἀνεστέναζε, μὴ ὑποφέρον τὴν στέρησιν τῆς μητρός του, καθὼς καὶ τὸ μικρὸν πωλάριον φωνάζει καὶ θλίβεται, ὅταν χωρισθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα του· ὅθεν τὸ μακάριον ἐκεῖνο παιδίον, στρέφον τὰ ὄμματά του εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, ἄλλο τι δὲν ἐπεκαλεῖτο, παρὰ τὸ ὄνομα τῆς ἠγαπημένης μητρός του.

Ἔπειτα βλέπον τὸν βασιλέα ἐπὶ θρόνου καθήμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸν καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας του, κλαῖον καὶ παρακαλοῦν ὡς ἐδύνατο, μὲ τὴν ἀναρθρον καὶ ψελλίζουσάν του φωνὴν, διὰ τὴν μητέρα του. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠρέχθη τὸ παιδίον, τοῦτο μὲν διότι ἦτον ὡραῖον εἰς τὴν ὄψιν καὶ χαριέστατον, τοῦτο δὲ διότι ἡ λαλιά του, ἂν καὶ ἄναρθρος, ἦτον ὅμως γλυκυτάτη καὶ νόστιμη. Λαβὼν λοιπὸν τὸ παιδίον ὁ βασιλεὺς τὸ ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων του καὶ λέγει αὐτῷ· ποῖον ἀγαπᾷς παιδί μου, ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου καλλίτερα; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη, τὴν μητέρα μου ἀγαπῶ, καὶ δι' αὐτὴν ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, διὰ νὰ προστάξῃς νὰ τὴν λύσουν, ἵνα πάρῃ μαζί της καὶ ἐμὲ εἰς τὸ μαρτύριον, διότι πολλάκις μὲ ἐδίδασκε, παρακαλοῦσά με εἰς τὸ μαρτύριον. Ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ τί εἶναι, τῷ εἶπεν, αὐτὸ τὸ μαρτύριον; τότε τὸ βρέφος. (Ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὅστις μὲ τὴν χάριν σου σοφίζεις τὰ νήπια!) τότε λέγω, τὸ θεοφώτιστον νήπιον ἀπεκρίθη· Μαρτύριον εἶναι, τὸ νὰ ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ πάλιν νὰ ζήσω μὲ αὐτόν. Ὁ τύραννος τοῦ λέγει· Καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη· Ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ σοῦ τὸν δείξω. Τότε βλέπον τὸ βρέφος, ὅτι ἔσυρον οἱ στρατιῶται τὴν μητέρα του, διὰ νὰ τὴν ῥίψουν εἰς τὴν πυρκαϊὰν ἔκλαυσε, λέγον πρὸς τὸν τύραννον· Ἄφες με νὰ τρέξω διὰ νὰ φθάσω τὴν μητέρα μου. Ὁ τύραννος τῷ λέγει· Ἄφες τὴν μητέρα σου, καὶ ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δίδω ὀπωρικὰ εὔμορφα. Τότε τὸ χαριτωμένον καὶ θεόσοφον βρέφος ἀπεκρίθη καὶ λέγει· Ἐγὼ ἐλογίαζον ὅτι εἶσαι χριστιανὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον καὶ σὲ παρεκάλουν διὰ τὴν μητέρα μου, τώρα δὲ ὅτε ἐνόησα ὅτι εἶσαι Ἑβραῖος· λέγω σοι, ὅτι μὲ Ἑβραῖον δὲν θέλω νὰ συγκατοικήσω ποτὲ, ἀλλ' οὔτε ὅλως καταδέχομαι νὰ λάβω παρ' αὐτοῦ τίποτε, μόνον ἄφες με νὰ ὑπάγω εἰς τὴν μητέρα μου.

Θαυμάζοντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν τοῦ παιδίου φρόνησιν καὶ σύνεσιν, συνεβούλευσάν τινες αὐτὸν νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν βασίλισσαν, μή πως ἐκείνη μὲ κολακείας, δυνηθῇ νὰ πείσῃ αὐτὸ ἵνα μείνῃ εἰς τὸ παλάτιον· ἀλλ' ὅμως ἡ γνῶσις τοῦ θεοσόφου παιδίου ἐνίκησε τὰς πανουργίας ἐκείνων καὶ μηχανήματα, διότι οὐδὲ ἀπόκρισιν ἔδωκεν εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ βασιλέως καὶ λόγια, ἀλλ' ὅλως διόλου πρὸς μόνην τὴν μητέρα του ἔβλεπεν· ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὴν φωτίαν, ἐσυμπόνεσεν ἡ καρδία του, καὶ καθὼς ἦτο καθήμενον εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως, ἔσκυψε καὶ ἐδάγκασε δυνατὰ τὸ μηρίον του· ὁ δὲ βασιλεὺς πονέσας, τὸ ἔρριψεν ἀπὸ τὰ γόνατά του προστάσσων ἕνα ἄρχοντα διὰ νὰ το πάρῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ἀλλὰ τὸ παιδίον φεῖγον ἐπιτηδείως ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις τὸ ἔσυρεν, ἔτρεξε ὁρομαίως εἰς τὴν κάμινον καὶ παιζάρον ἐπήδησεν, ὢ τῆς ἀνδρίας! εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου, ἐναγκαλισθὲν δὲ γλυκερῶς τὴν ποθουμένην μητέρα του, ἐμοῦ μὲ αὐτὴν κληρονομεῖ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἂς λάβωσι παράδειγμα ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦτο αἱ τωριναὶ μητέρες τῶν χριστιανῶν καὶ ἂς διδάσκωσι τὰ τέκνα των ἔτι νήπια ὄντα, νὰ μένωσι στερεὰ εἰς τὴν πίστιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ νὰ ἀγαπῶσιν ὁλοκαρδίως τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην των. Καὶ ἂν τὸ καλέσῃ ὁ καιρὸς καὶ ἡ χρεία, νὰ προτιμῶσι θάνατον καὶ μαρτύριον παρὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸ τοῦ Χριστοῦ γλυκύτατον ὄνομα.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΗ ξίφει τελειοῦται.

» Σεβαστιανὴ τῇ τομῇ βλύζει γάλα,
» Οὐχ αἷμα καὶ σὰρξ ὥσπερ οὖσα πρὸς ξίφος.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δομετιανοῦ ἐν ἔτει πϐ' (82) διέτριβεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μαρκιανοῦ ἡ ἁγία αὕτη Σεβαστιανὴ, κηρύττουσα τὸν Χριστόν· ὅθεν διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Σέργιον ὡς χριστιανή. Παρασταθεῖσα λοιπὸν εἰς αὐτὸν, ὡμολόγησεν ὅτι πιστεύει εἰς

Digitized by Google

τὸν Χριστὸν, καὶ ὅτι ἐδιδάχθη καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ ὅτι εἶναι ἑτοίμη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Χριστόν. Τούτου χάριν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ σφαίρας μολυβδίνους, ἔπειτα ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ τῆς εἶπε· Χαῖρε καὶ μὴ λυπῆσαι, διότι θὰ ὑπάγῃς δεδεμένη εἰς τὴν πατρίδα σου διὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἑπτὰ λοιπὸν ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ ἄρχων ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ καύσας μὲ ὑπερβολὴν μίαν κάμινον ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν. Ὅθεν ἐρρίφθη εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐστάθη μέσα ἀρκετὴν ὥραν, φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς, ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἔκαμεν ὅλους νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐξίστανται· εἶτα ἐνῷ ἡ μάρτυς προσηύχετο, ἔγεινε κρότος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μία ἀστραπὴ καὶ βροντὴ, ἔπεσε δὲ καὶ χάλαζα τόση πολλὴ, ὥστε ἔσβυσε μὲν τὸ πῦρ τῆς καμίνου, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτὴν ἐκινδύνευσαν νὰ ἀποθάνωσι· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ἔφυγεν ἀπὸ τὸν φόβον του μὲ τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας.

Μετὰ ταῦτα λέγει εἰς αὐτὴν ὁ ἡγεμών, Τίς εἶσαι σύ; καὶ ποῖα εἶναι τὰ κατὰ σέ; καὶ ἀπὸ ποίαν χώραν κατάγεσαι; ἡ δὲ ἁγία ἐσιώπα. Μαθὼν δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἡρακλείας, ἔστειλεν αὐτὴν δεδεμένην εἰς τὸν ἐκεῖ ἡγεμόνα. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἔχε θάρρος θύγατερ, διότι ὅταν μέλλῃς νὰ παρασταθῇς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐγὼ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ. Φθάσασα δὲ εἰς Ἡράκλειαν, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα ὅστις κρεμάσας αὐτὴν ἐπὶ ξύλου, τὸ ὁποῖον ἦτον ὡς μάγγανος, κατεξέσχιζε τὸ σῶμά της ἕως τριῶν ὡρῶν διάστημα. Καὶ αἱ μὲν σάρκες τῆς ἁγίας κοπτόμεναι ἀνέδιδον εὐωδίαν μύρου, αὐτὴ δὲ μὲ σιωπὴν προσηύχετο, ὥστε ἔλεγον ὅλοι, ὅτι δὲν πάσχει σῶμα ἔμψυχον καὶ ζωντανὸν, ἀλλ' ἄψυχον. Καταβιβάσας δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὸν μάγγανον τὴν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν. Εἷς δὲ λέων μεγαλόσωμος ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ λαβὼν παραδόξως ἀνθρωπίνην φωνὴν, τὴν μὲν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα ἐπήνει καὶ ἐμακάριζε, τοὺς δὲ ἀπίστους καὶ παρανόμους ἤλεγχε καὶ ἐκατηγόρει· ἔπειτα ἀφέθη καὶ μία λέαινα κατὰ τῆς ἁγίας, ἀλλὰ πλησιάσασα ἐστάθη εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς μάρτυρος, καὶ λοιπὸν ἐστέκοντο τὰ δύω λεοντάρια, τὸ ἓν ἀπὸ τὰ δεξιὰ, καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τῆς ἁγίας ὡς ἀρνία ἄκακα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν ἠπόρει καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὴν μάρτυρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἡ δὲ ἁγία ἀποκεφαλισθεῖσα, ὢ τοῦ θαύματος! ἀντὶ νὰ βλύσῃ αἷμα, ἔβλυσε γάλα. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβέστατος ἡγεμὼν νὰ βάλωσιν ἐντὸς σάκκου καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰ νὰ βάλωσι καὶ τριακοσίας λίτρας μολύβδου καὶ οὕτω νὰ ῥίψωσιν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διέσχισε τὸν σάκκον καὶ ἐξέβαλε τὸ λείψανον εἰς τόπον λεγόμενον Ῥισηστόν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα μία γυνὴ τῆς συγκλήτου, Ἀμμία ὀνομαζομένη, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ τειλίξασα μὲ σινδόνια καὶ μετὰ μύρων ἀλείψασα τὸ τίμιον λείψανον, ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς ξεχωριστὸν τόπον τοῦ Ῥισηστοῦ εἰς δόξαν Θεοῦ. [1]

---

* *Οἱ ἅγιοι* ΜΑΡΚΟΣ, ΣΩΤΗΡΙΧΟΣ *καὶ* ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΟΣ *κατὰ γῆς συρόμενοι τελειοῦνται.*

* » Τὴν γῆν συνάθλων ἡ τριὰς στήλην ἔχει,
» Βοῶσαν αὐτῶν τοὺς ἀοιδίμους πόνους.

* *Ὁ ἅγιος* ΑΚΑΚΙΟΣ *ὁ πρεσβύτερος ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀκάκιος προθεὶς σε καὶ ψυχῆς λόγε,
» Ψυχὴν προέσθαι, σοῦ χάριν σπεύδει ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΝΕΡΔΩΝ *πυρὶ τελειοῦται.*

* » Πυρὸς κρατῆρι καμίνῳ βεβλημένος,
» Κρατῆρα Νέρδων ἐκροφᾷ θείου τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ νοταρίων* ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ *καὶ* ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ.

» Χριστοῦ καλάμους τοὺς νοταρίους νόει,
» Εἰς αἷμα τὸ σφῶν ἐκ ξίφους βεβαμμένους.
» Πέμπτῃ Μαρκιανὸν τάμον εἰκάδι μαρτύριόν τε.

Ὅτε ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς καὶ ἐ-

---

[1] Περιττῶς ἐδῶ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Πρόκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καθότι αὐτὸ ἐγράφη ἁρμοδιώτερον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Νοεμβρίου, διότι τότε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται.

Digitized by Google

ρομάρτυς ἐπατριάρχευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλζ΄ (337)· ὁ ὁποῖος ἠπατήθη φεῦ! ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν αὐτῶν αἵρεσιν τότε, οἱ εὐσεβέστατοι οὗτοι ἦσαν τοῦ ῥηθέντος Πατριάρχου νοτάριοι καὶ γραμματικοί, καὶ ἀναγινώσκοντες εἰς τὸν λαὸν τὰς ἱερὰς βίβλους, διέλαμπον πανταχοῦ μὲ εὐλάβειαν, μὲ σεμνότητα τρόπων, καὶ μὲ πᾶσαν ἁγιότητα καὶ ἀρετήν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ ὀρθοδοξίαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ θεῖος Παῦλος ἐξωρίσθη εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐκεῖ ἐδέχθη τὸ μακάριον τέλος, πνιγεὶς ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς, [1] οἱ ἅγιοι οὗτοι νοτάριοι ἤλεγχον παρρησίᾳ τοὺς δυσσεβεῖς καὶ ἐκήρυττον εἰς ὅλους, ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα. Ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ προδώσωσι τὴν εὐσέβειαν οὔτε μὲ κολακείας καὶ ὑποσχέσεις δωρεῶν, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς πληγῶν καὶ βασάνων, διὰ τοῦτο θανατόνονται μὲ τὴν μάχαιραν καὶ θάπτονται εἰς τὴν πύλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν καλουμένην Μελανδησίαν, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ δευτέρου. Ὕστερον δὲ ἔκτισε ναὸν ἐκ θεμελίων εἰς τὸ ὄνομά των ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

* » Ἀναστάσιε, σοῦ δὲ τί γράψω χάριν,
» Χριστοῦ χάριν σπεύσαντος ἐκθανεῖν ξίφει;

Οὗτος ὁ ἅγιος αὐτόκλητος ὑπῆγεν εἰς τοὺς τυράννους καὶ ὁμολογήσας μὲ παρρησίαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ ποιητὴν τοῦ παντὸς, ἐξέπληξεν ἅπαντας· καὶ ἐπειδὴ μὲ τὰ λόγια τὰ ὁποῖα εἶπε καὶ μὲ τὴν ἀνδρίαν ἣν ἔδειξεν, ἐβεβαίωσε τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀποκεφαλίζεται καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν. Μία δὲ εὐλαβὴς γυνὴ λαβοῦσα τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, ἀφ' οὗ τὸ ἐξέβρασεν ἔξω ἡ θάλασσα, ἐτείλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνια καὶ μὲ μῦρα, καὶ κατασκευάσασα εὐκτήριον ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος, ἐνεταφίασεν ἐκεῖ τὸ λείψανόν του, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου πολλαὶ ἰατρεῖαι παραδόξως καὶ παλαιὰ ἐγίνοντο καὶ ἕως τοῦ νῦν γίνονται.

Ὁ ἅγιος ΟΥΑΛΛΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Οὐαλλερῖνος τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει,
» Τομῆς βραχείας ὢ πόσα στέφη λάβεν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΙΝΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Εἰσδὺς τὸ πῦρ χόρευε, μάρτυς Σαβῖνε,
» Θείαν χορείαν πρόξενον θείου στέφους.

Οἱ ἅγιοι ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ καὶ ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ [1] *ξίφει τελειοῦνται.*

» Διττοῖς ἀθληταῖς ἡ τιμωρία ξίφος,
» Ἡγουμένοις τρύφημα τὴν τιμωρίαν.

Ἡ ἁγία ΤΑΒΙΘΑ, ἣν ἤγειρε θανοῦσαν ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ποῦ σοι Ταβιθᾶ Πέτρος; εἰ γὰρ ἦν πάλιν,
» Ἤγειρεν ἄν σε καὶ θανοῦσαν ὡς πάλαι.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΡΟΣ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ξίφει τελειοῦται.*

* Κάρας δυναστῶν δαιμόνων ἐν ἐκστάσει,
» Οὔαρος ἐξέκοψεν ἐκκοπεὶς κάραν.

* *Ὁ ὅσιος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἐπίσκοπος Ἀμάστριδος ὁ ποιητὴς τῶν Κανόνων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

* » Τὸ θεῖον ἐν γῇ καὶ θανὼν ὑμνεῖς, πάτερ,
» Ἡμῶν ἐκεῖνο σοῖς ἀνυμνούντων λόγοις.

* *Οἱ ἅγιοι ΠΑΠΠΙΑΣ, ΔΙΟΔΩΡΟΣ, καὶ ΚΑΛΥΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Κάρας ἀθλητῶν τρεῖς τριῶν τέμνει ξίφος,
» Οἷς ταὐτὸν ἦν φρόνημα τριττὲς ἐν κάραις.

* *Οἱ ἅγιοι ΦΑΥΣΤΟΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, καὶ ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τριῶν συνάθλων ἓν διὰ ξίφος τέλος,
» Οἱ τὸν Θεὸν φρονοῦσιν ἕν τε καὶ τρία.

* *Οἱ ἅγιοι ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ξεόμενοι τελειοῦνται.*

* » Ξεσθεῖσι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
» Νικηφόρου στέφανος ἐπλάκη τέλους.

---

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. » Ἐπεχωρίαζε μὲν καὶ πρότερον· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Χρύσαφος. Καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ, γράφεται Οὐαλλερῖνος.

[2] Κανόνες τινες ᾄσματικοὶ εἰς ἁγίους εὑρίσκονται ἐπιγεγραμμένοι εἰς ὄνομα Γεωργίου, οἱ ὁποῖοι φαίνονται ὅτι εἶναι πόνημα τοῦ Γεωργίου τούτου.

Digitized by Google

* *Οἱ ἅγιοι* ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ *καὶ* ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Ἦκμαζεν ὄντως ἡ τελευτὴ τοῦ βίου,
» Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλη.

* *Ὁ ὅσιος* ΜΑΚΑΡΙΟΣ *Ἐπίσκοπος Πάφου τῆς ἐν Κύπρῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Πάφου πρόεδρος ἔνδον ἐκρύβη τάφου,
» Καὶ τἄλλα Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον.

* *Οἱ ἅγιοι δ ὐ ω μάρτυρες οἱ ἐν Θράκῃ μέσον δύω πετρῶν συμπιεσθέντες, τελειοῦνται.*

* » Εὗρον πονηροὶ καὶ κυλίστραν πετρίνην,
» Ἐν ᾗ σύναθλοι συμπιέζονται δύω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κς΄, μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ παγκάλλου μεγαλομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

» Δημήτριον νύττουσι λόγχαι Χριστέ μου,
» Ζηλοῦντα πλευρᾶς λογχονύκτου σῆς πάθος.
» Εἰκοστῇ μελίαι Δημήτριον ἔκτῃ ἀνεῖλον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σγς΄ (296) κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην, εὐσεβὴς ὢν ἀνωθεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ διδάσκαλος τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Μαξιμιανὸς, τότε ἐπιάσθη ὁ μέγας οὗτος Δημήτριος καὶ ἐφυλακίσθη, διότι ἦτο κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν περιβόητος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκαυχᾶτο δι' ἕνα ἄνθρωπον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ὑπερέβαλε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὴν ἀνδρίαν, καὶ ἐπειδὴ παρεκίνει τοὺς Θεσσαλονικεῖς νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸ στάδιον καὶ νὰ πολεμήσωσι μὲ αὐτὸν, διὰ τοῦτο νέος τις χριστιανὸς κατὰ τὴν πίστιν, ὀνομαζόμενος Νέστωρ, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον εὑρισκόμενον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ θέλω νὰ πολεμήσω μὲ τὸν Λυαῖον· ὅθεν παρακάλεσον τὸν Κύριον ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ἐσφράγισε τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ εἶπε, καὶ τὸν Λυαῖον θέλεις νικήσει καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Ὅθεν ἀπὸ τὸν λόγον τοῦτον τοῦ ἁγίου λαβὼν θάρρος ὁ Νέστωρ καὶ δύναμιν εἰς τὴν ψυχήν του, εὐθὺς ἐπήδησεν εἰς τὸ στάδιον, καὶ πολεμήσας μὲ τὸν Λυαῖον ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ οὕτω κατέβαλε καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ἐκείνου καὶ τὸ καύχημα τοῦ βασιλέως.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐντροπιασθεὶς, ἐλυπήθη ὁμοῦ καὶ ἐθυμώθη, καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἅγιος Δημήτριος παρεκίνησεν εἰς τοῦτο τὸν Νέστορα, ἔστειλε στρατιώτας καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ κατατρυπήσωσι μὲ λόγχας τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὴν φυλακὴν, διότι ἔγεινεν αἴτιος τῆς σφαγῆς τοῦ Λυαίου. Γενομένου δὲ τούτου, εὐθὺς ὁ μέγας Δημήτριος παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· πολλὰ δὲ θαύματα καὶ ἰατρείας παραδόξους ἐποίει μετὰ θάνατον. Ἔπειτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἀπεκεφαλίσθη καὶ ὁ ἅγιος Νέστωρ. Μὲ τοιοῦτον μὲν τρόπον συνέβη ὁ θάνατος τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καὶ τὸ νεκρὸν αὐτοῦ λείψανον εὑρίσκετο κατὰ γῆς ἐρριμμένον, τινὲς δὲ χριστιανοὶ λαβόντες αὐτὸ, τὸ ἐκήδευσαν καὶ ἐνεταφίασαν εἰς τὴν γῆν· εἷς δὲ δοῦλος τοῦ ἁγίου ὀνόματι Λοῦπος, ὁ ὁποῖος παρεστέκετο εἰς αὐτὸν, ὅτε ἐλάμβανε τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ μακάριον θάνατον, οὗτος λέγω λαβὼν τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος ἐπάνω εἰς τὸ τοῦ ἁγίου ἐπανωφόριον καὶ τὸ δακτυλίδιον τοῦ ἁγίου, καὶ χρίσας αὐτὸ μὲ τὸ αἷμά του ἔκαμνε διὰ μέσου αὐτῶν πολλὰ θαύματα καὶ τεράστια, ὥστε ἐγέμισεν ὅλη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὴν φήμην τῶν τοιούτων θαυμάτων. Ὅθεν δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ὑπομένῃ ταῦτα ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου, οὐδὲ νὰ μὴ τὰ μάθῃ ὁ βασιλεύς. Διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ὁ καλὸς οὗτος ὑπηρέτης Λοῦπος καὶ ἐφονεύθη παρευθὺς, γενόμενος καὶ αὐτὸς μάρτυς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.[1] (τὸν δὲ πλατύτερον βίον τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ ἆρα εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ πεζογράφου Δαμασκηνοῦ.)[2]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Δημητρίου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν ἓξ νέους κανόνας ἑξαήχους εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Δημήτριον, οἵτινες συναριθμηθέντες μὲ ἄλλους δύω παλαιοὺς εἰς πρῶτον καὶ δεύτερον ἦχον ὄντας, ἔγεινεν ὡραία ὀκτώηχος εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον· ἐτυπώθη δὲ αὕτη ἀνωνύμως ἐν τῷ τέλει τοῦ νεοτυπώτου βιβλίου τοῦ καλουμένου Θύρα μετανοίας, τοῦ περὶ τῶν τεσσάρων ἐσχάτων διαλαμβάνοντος. Ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὴν αὐτοῦ μαρτυρικὴν μεγαλειότητα ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς· οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου.» Σημείωσαι, ὅτι τοὺς αἴνους τοῦ ἁγίου

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, διὰ προσταγῆς βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀηττήτου Δημητρίου· ἤτοι τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος αὐτοῦ, τῆς πρότερον ἐπικειμένης τῇ μυροβλύτῳ αὐτοῦ σορῷ, καὶ σκεπούσης ταύτην.*

† » Σῆς οὐκ ἀποστὰς εἰς βασίλειον πόλιν,
» Μάρτυς μετέστης διὰ τῆς σῆς εἰκόνος.

* Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει ᾳρμγ' (1143) καὶ Ἰωσὴφ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἠκολούθησεν ἡ ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν μετάθεσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ μεγάλου Δημητρίου· ἠκολούθησε δὲ μὲ τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ τὸ ἑξακισχιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἕβδομον ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, ἐξῆλθεν ὁ ἀνωτέρω βασιλεὺς Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κατὰ τῆς Σικελίας πόλεμον, τότε δὲ καὶ ὁ ἀνωτέρω ἡγούμενος τῆς τοῦ Παντοκράτορος μονῆς κύριος Ἰωσὴφ, διὰ ἀναγκαίας ὑποθέσεις, ὑπῆγε νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βασιλέα· δὲν εὗρε δὲ τοῦτον εἰς Θεσσαλονίκην ὡς ἤλπιζεν, ἀλλ' εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ντομπροχούβιστα, τὸ ὁποῖον ἀπέχει μὲν ἀπὸ τὴν Βέρροιαν, ἕως δύω μίλια, ἀπὸ δὲ τὴν Θεσσαλονίκην ἕως δύω ἡμέρας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀντάμωσε τὸν βασιλέα, πρὸς τοῖς ἄλλοις παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ὑστέρημα ὅπερ ἀφῆκαν οἱ πρόγονοί του βασιλεῖς· δηλαδὴ νὰ ἀποθησαυρίσῃ εἰς τὸ γονικὸν αὐτοῦ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος τὴν ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἥτις ἐστέκετο ἐπάνω εἰς τὸν τάφον καὶ τὴν σορὸν τοῦ λειψάνου του.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν αἴτησιν, καὶ παρευθὺς γράφει πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ χαρτουλάριον κῦρ Βασίλειον, διορίζων αὐτὸν, νὰ κάμῃ ἄλλην εἰκόνα καὶ νὰ τὴν βάλῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου Δημητρίου διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ κῦρ Ἰωάννου Σμενιώτου τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποστατικῶν καὶ μετοχίων τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, τὴν δὲ παλαιὰν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου νὰ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἀνωτέρω τοῦ Παντοκράτορος μοναστήριον. Εὐθὺς λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως ἔργον ἐγένετο, καὶ κατεσκευάσθη μὲν ἄλλη νέα εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ὡραιοτέρα καὶ μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θείου καὶ μυροβλύτου τάφου τοῦ ἁγίου, ἡ δὲ παλαιὰ καὶ πρώτη ἐκείνη τοῦ ἁγίου εἰκὼν, ἥτις εἶχε ζωγραφισμένον τὸν μέγαν Δημήτριον ὄρθιον, ὑψωμένας ἔχοντα τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν· αὕτη, λέγω, ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἅμα ἤκουσαν ὅτι ἔρχεται, οἱ τῆς Συγκλήτου ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, μάλιστα δὲ οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, ἐξῆλθον ὅλοι ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως ἑπτὰ μίλια, καὶ προϋπήντησαν αὐτὴν μὲ δορυφορίαν καὶ προπομπὴν μεγάλην, μὲ ὕμνους καὶ ᾠδὰς, καὶ μὲ λαμπάδας [1] καὶ

τούτου Δημητρίου συνέγραψεν ὁ Στουδίτης Θεόδωρος, ἢ μᾶλλον καὶ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ὁ ἅγιος Θεοφάνης ὁ Γραπτός. Καὶ ὅρα εἰς τὰ Συναξάρια ἐκείνων κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἐσφαλμένη δέ ἐστιν ἡ περίοδος ἐκείνη τοῦ τροπαρίου τῶν πρώτων στιχηρῶν τοῦ μεγάλου Ἑσπερινοῦ, ἡ λέγουσα· «Μετὰ πολλοῦ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ τῶν ἀθέων προσρῆξαν κύματα,» ἣν περ ἐγὼ οὕτως εὗρον διωρθωμένην ἐν τοῖς χειρογράφοις. «Μετὰ σφοδροῦ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ προσραγέντα, ἀθέων κύματα.» Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ Ἀπολυτικίῳ ἐκείνη περίοδος, ἡ λέγουσα· «Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, καὶ ἐν σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα.» Οὕτω διορθοῦται. «Καὶ ἐν σταδίῳ ἐθάρρυνας Νέστορα·» ἢ «ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα.» Σημείωσαι, ὅτι λόγος ἁπλοῦς τοῦ ἁγίου Δημητρίου εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀποστολικὴν Σαγήνην. Ὁ δὲ ἀνωτέρω λόγος τοῦ Θεσσαλονίκης Γρηγορίου εὑρίσκεται μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦν ἔν τινι κελλίῳ Χιλανταρινῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐπικαλουμένῳ τοῦ Γερμανοῦ· ὅστις παρὰ μὲν τοῦ ὁσιολογιωτάτου κὺρ Νεοφύτου μετεφράσθη, παρ' ἐμοῦ δὲ ἐπιμελῶς ἐδιωρθώθη καὶ ἀντεγράφη. Ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον ἔχει καὶ Μακάριος ὁ Κωφός· ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ Σοφὸς ἑλληνικὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς αὐτὸν σωζόμενον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, οὗ ἡ ἀρχή· «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.» Καὶ Ἰωάννης ὁ χαρτοφύλαξ τῆς Θεσσαλονίκης λόγον ἔχει εἰς τὸ μῦρον αὐτοῦ οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ λόγος τῷ Μυρορρόᾳ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Διονυσίου.) καὶ Φιλόθεος Πατριάρχης· οὗ ἡ ἀρχὴ «Δημήτριος ἡμῖν τοῦ τε συλλόγου.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι διὰ τέσσαρά τινα αἴτια ἀνάπτονται αἱ λαμπάδες καὶ τὰ κηρία ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἢ εἰς τὰς εἰκόνας. Α'., διὰ τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ δόξαν. Β'., ἵνα ὅταν ἦναι νὺξ διὰ τοῦ φωτὸς τῶν λαμπάδων διαλύηται τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, καὶ παραμυθοῦνται οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὁρώντων. Γ', εἰς ἐπίδειξιν καὶ σημεῖον χαρᾶς καὶ φαιδρότητος· ὅταν δηλαδὴ ἀνάπτωνται κηρία καὶ φῶτα ἐν

Digitized by Google

Θυμιάματα, καὶ οὕτως εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸ διαληφθὲν μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Τότε ἦτο νὰ ἰδῇ τις πῶς ἔτρεχεν ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἔξωθεν μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες ἐπροσκύνουν τὴν ἁγίαν καὶ θαυμαστὴν τοῦ ἁγίου εἰκόνα ἀδιακόπως, ἀπὸ τὰς εἰκοσιτρεῖς τοῦ Ὀκτωβρίου ἕως εἰς τὰς εἰκοσιὲξ τοῦ αὐτοῦ· ἤγρυν ἕως τῆς κυρίας ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἥτις καὶ ἔγεινε κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον χαριστήριος καὶ λαμπροτέρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους χρόνους.

Ἐγένετο δὲ ἡ τοιαύτη μετάθεσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ πολλὰ αἴτια· πρῶτον διὰ νὰ ἦναι μέγας στολισμὸς καὶ φύλαξ καὶ βοηθὸς τῆς ῥηθείσης σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, δεύτερον διὰ νὰ ἦναι καὶ βοηθὸς τοῦ βασιλέως Κομνηνοῦ καὶ τῶν διαδόχων του, καὶ ἵνα μὲ τὴν ἀόρατον αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀπὸ μακρὰν διώκῃ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου καὶ μὴ ἀφίνῃ αὐτοὺς νὰ πλησιάζωσι· τρίτον διὰ νὰ ἦναι εἰς φύλαξιν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων· καὶ δι' ἄλλα ὅμοια.[1]

ἡμέρᾳ καὶ τοῦ Ἡλίου λαμπρῶς αἰγάζοντος. Καὶ Δ', ἵνα διὰ τῆς φωταψίας τῶν λαμπάδων, ὅλως γίνηται ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τὰς λαμπάδας προαφέροντας. Τὰ τρία αἴτια βεβαιοῖ καὶ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος γράφων κατὰ Βιγιλαντίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸ Πάσχα λόγῳ, λέγων περὶ τῆς ἐν τῇ νυκτὶ τῆς λαμπρᾶς γινομένης φωτοχυσίας « Καλὴ μὲν καὶ ἡ χθὲς ἡμῖν λαμπροφορία καὶ φωταγωγία, ἣν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ συνεστησάμεθα . . . . Καὶ τοῦ μεγάλου φωτὸς ἀντίτυπος· Ἐν δὲ τοῖς Ἰαβείοις αὐτοῦ ποιήμασι παρομοιάζει τὰς τοιαύτας φωταγωγίας τὰς ἐν νυκτὶ γινομένας, μὲ τὰ φῶτα τῶν ἀστέρων τὰ ἐν νυκτὶ λάμποντα. Τὸ δὲ τέταρτον βεβαιοῖ ὁ τόπος οὗτος τοῦ Συναξαρίου (ὅρα σελ. 350 τῆς ἱερᾶς Τελεταρχίας.) Ὅτι δὲ λαμπάδες ἠνάπτοντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, μαρτυρεῖ καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγων. « Περὶ Γραφῶν ὑμῖν διηγούμεθα. Ὑμεῖς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστήσαντες ἡμῶν, πρὸς τὰς λαμπάδας καὶ τὸν τὰς λαμπάδας ἅπτοντα μετεστήσατε καὶ πόσης τοῦτο ῥαθυμίας ἡμᾶς ἀφέντας ταύτῃ προσέχειν; (λόγ. ὅτι δουλείας τρεῖς τρόπους εἰσήγαγεν ἡ ἁμαρτία. Τόμ. Ε'. »)

[1] Ἡ διήγησις αὕτη συνωψίσθη ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, ἐν ᾧ παντοκρατορικός τις κατὰ πλάτος ἐκθέτει ἐν εἴδει ἐγκωμίου τὴν μετάθεσιν ταύτην τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν διὰ νὰ φιλεύσωμεν τοὺς ἀναγνώστας φιλοδημητρίους ἐνταῦθα μετεφράσαμεν αὐτὴν ἐν συντόμῳ. Τὸ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον ἐκτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου Κομνηνοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀρτεμίδωρος ᾧ τέλους ψῆφος ξίφος,
» Σύναθλον εἶχε Βασίλειον πρὸς ξίφος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΛΕΠΤΙΝΑ κατὰ γῆς συρομένη τελειοῦται.

» Ἐν γῇ συρεῖσα χερσὶ δεσσεβοφρόνων,
» Ἀφῆκεν εἰς γῆν Λεπτίνα σαρκὸς πάχος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΑΥΚΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει πρωτείνας μάρτυς αὐχένα Γλύκων,
» Σπονδὴν γλυκεῖαν αἱμά σου Χριστῷ χέεις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου ΣΕΙΣΜΟΥ.

» Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν Λόγε,
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ἤτοι ἐν ἔτει ψμ' (740). Ἰνδικτιῶνος ἐννάτης, ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ ταύτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Ὀκτωβρίου ἔγεινε τόσον μέγας καὶ φοβερὸς σεισμὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὥστε ὅλα τὰ ἀνώγεα καὶ αἱ ὡραιότεραι ἀπὸ τὰς ἄλλας οἰκίας, κατεκρημνίσθησαν, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι καταπλακωθέντες ἐθανατώθησαν· διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κάμνομεν τὴν ἐνθύμησιν τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, πορευόμενοι μὲ λιτανείαν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς πανάγνου καὶ ἁγίας ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τελοῦμεν ἐκεῖ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν· μὲ τὰς πρεσβείας τῆς ὁποίας Θεοτόκου, εἴθε νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ κάθε ἀπειλὴν καὶ φοβερισμὸν θεϊκὸν, καὶ νὰ τύχωμεν τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

---

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΣΑΦ ξίφει τελειοῦται.*[1]

λέγει ὁ Νικήτας (βιβλ. ά. κεφ. ά.) Κατὰ δὲ τὸν Κίνναμον ἐκτίσθη ἀπὸ τὴν Εἰρήνην τὴν γυναῖκα τοῦ Ἰωάννου (βιβλ. ά.)· καὶ κατὰ τὸ Συναξάριον τῆς ιγ'. τοῦ Αὐγούστου. Εἰς αὐτὸ ἐφυλάττοντο πολλὰ ἀξιόλογα, καὶ ἡ ἱστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου· Εὑρίσκετο δὲ πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· ἐστάθησαν εἰς αὐτὸ μοναχοὶ ἑπτακόσιοι καλούμενοι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Λέγεται τώρα τὸ μοναστήριον αὐτὸ, Ζειρέκ.

[1] Ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

† » Μίξας ἀσκήσει τὴν ἄθλησιν παμμάκαρ,
» Λιπλοῦς στεφάνους λαμβάνεις Ἰωάσαφ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΣΤΟΡΟΣ.

» Ὁμοῦ Λυαῖον καὶ λύμην τὴν τῆς πλάνης,
» Κτείνας ὁ Νέστωρ τέμνεται διὰ ξίφους.
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ ἀποκέρσαν Νέστορα κεδνόν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Νέστωρ ἦτο πολλὰ νέος, κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουν νὰ φυτρόνωσιν αἱ τρίχες τῶν γενείων· ἦτον δὲ γλυκὺς εἰς τὴν θεωρίαν, ὡραῖος εἰς τὸ κάλλος καὶ γνώριμος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου. Οὗτος λοιπὸν βλέπων ὅτι ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἔχαιρε καὶ ἠγάπα ἕνα βάρβαρον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, καὶ ὅτι ἐκαυχᾶτο μεγάλως εἰς τὴν ἀνδρίαν τοῦ βαρβάρου ἐκείνου, καὶ εἰς τὰς νίκας ὅσας ἔκαμνε μὲ ὅσους ἐπάλαιε, ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ μακάριος Νέστωρ, ἐμίσησε τὴν τοιαύτην ὑπερηφάνειαν τοῦ Λυαίου. Βλέπων δὲ καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔλαβε θάρρος, ὅτι ἂν μόνον ἁρματωθῇ μὲ τὰς εὐχὰς ἐκείνου, καὶ πολεμήσῃ τὸν βάρβαρον Λυαῖον, βέβαια θὰ τὸν νικήσῃ. Ὅθεν προστρέχει εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δοῦλε τοῦ Θεοῦ Δημήτριε, λέγει, ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν Λυαῖον, διὰ τοῦτο εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος σφραγίσας αὐτὸν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ τὸν Λυαῖον, τοῦ εἶπε, θέλεις νικήσει, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Τότε λοιπὸν ὁ γενναῖος Νέστωρ ἐμβῆκεν εἰς τὸ στάδιον χωρὶς φόβον, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸν Μαξιμιανὸν νὰ θαυμάσῃ διὰ τὴν ὡραίαν του θεωρίαν, ὁ Θεὸς Δημητρίου, εἶπε, βοήθει μοι· καὶ πολεμήσας μὲ τὸν Λυαῖον, κτυπᾷ τοῦτον κατάκαρδα μὲ τὴν μάχαιράν του, καὶ θανατόνει παρευθὺς ἐκεῖνον ὅστις ἐθανάτωσε πολλούς· Πληγόνει ὁ' ἐνταυτῷ καὶ τὸν βασιλέα μὲ πληγὴν ψυχικὴν, διότι ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν λύπην ἀπαρηγόρητον. Ὅθεν ἐκ τούτου θυμωθεὶς ὁ τύραννος, ἐπρόσταξεν, ὅτι ὁ μὲν ἅγιος Δημήτριος νὰ κατατρυπηθῇ μὲ λόγχας, ὁ δὲ ἅγιος Νέστωρ νὰ θανατωθῇ μὲ ξίφος, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω παρὰ Χριστοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΑΠΕΤΩΛΙΝΗΣ καὶ ΕΡΩΤΗΙΔΟΣ.

» Κτείνουσι δούλην ἐκ ξίφους καὶ κυρίαν,
» Δούλας Τριάδος τῆς ἀληθῶς Κυρίας.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Ζιλικινθίου ἄρχοντος τῆς Καππαδοκίας ἐν ἔτει σπθ' (289)· καὶ ἡ μὲν Καπετωλίνα ἦτον εὐγενὴς καὶ πλουσία, ἡ δὲ Ἐρωτηὶς ἦτον δούλη αὐτῆς. Ἡ ἁγία λοιπὸν Καπετωλίνα διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους της, ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἄρχοντα Ζιλικίνθιον καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα κατὰ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθη. Ἡ δὲ Ἐρωτηὶς ἐκτύπησε μὲ πέτρας τὸν ἄρχοντα· διὰ τοῦτο δέρεται μὲ ῥαβδία, καὶ διαμείνασα ἀβλαβὴς μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ αἱ δύω τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ἅγιος ΚΥΡΙΑΚΟΣ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Κυριακὸς ἐκλιπὼν γῆν καὶ βίον,
» Πρὸς αὐτὸν ἦκει Κύριον τῶν Κυρίων. [2]

Ἡ ἁγία ΠΡΟΚΛΑ ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔχει παρεστῶσάν σε Πρόκλα Δεσπότης,
» Ὁ Πιλάτῳ πρὶν σῷ παραστὰς συζύγῳ.

Διήγησις περὶ τῶν ΙΒΗΡΩΝ· ἤτοι τῶν νῦν καλουμένων Γκιουρτζίδων, ὅπως ἦλθον εἰς Θεογνωσίαν παρά τινος γυναικός. [3]

---

[1] Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον Νέστορα ἐγκώμιον ἔχει Ἰωσὴφ ὁ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχή. « Φαιδρὰ μὲν ἡ πανήγυρις » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[2] Σημειώσαι, ὅτι τὸν Κυριακὸν τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ξανθόπουλος Κυριλλιανὸν, ὅστις ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἐν ἔτει σκέ. (225) καὶ ἐπεσκόπησε χρόνους δεκαεξ, ὀκτακτος ἔκτος ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὅρα περὶ τούτου σελ. 318 τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[3] Σημειώσαι, ὅτι τοῦτο τὸ διήγημα ἱστορεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλ. εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας.

Digitized by Google

† » Ἔργον μέγιστον εἰργάσω σεμνὴ γύναι,
» Ἐπιστρέφεις γὰρ ἔθνος Ἰβήρων ὅλον.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλβ΄ (332)· ὑπῆρξε μία γυνὴ εὐσεβὴς, ἡ ὁποία ἦτον γυμνασμένη ἄκρως τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν· ὅθεν μ' ὅλον ὅτι ἐσκλαβώθη ἀπὸ τοὺς Ἰβήρας· ἤτοι τοὺς Γκιουρτζίδας, πάλιν καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Γκιουρτζίδες εἶναι στερημένοι ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν τέχνην· διὰ τοῦτο, ὅταν τύχῃ νὰ ἀσθενήσωσι συνειθίζουν νὰ ἔρχωνται ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον, ζητοῦντες νὰ μάθωσι τὸν τρόπον τῆς ἰατρείας τῆς ἀσθενείας των ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι μὲ τὴν πεῖραν ἐδοκίμασαν ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν. Ὅθεν μία γυνὴ Γκιουρτζίδισσα ἔχουσα παιδίον, τὸ ὁποῖον εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀνωτέρω θερσεβεστάτην γυναῖκα ζητοῦσα νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτὴν, τί νὰ πράξῃ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ παιδίου της. Ἐκείνη δὲ, λαβοῦσα τὸ παιδίον καὶ βαλοῦσα τοῦτο ἐπάνω εἰς κλίνην, παρεκάλεσε τὸν Κύριον νὰ τὸ ἰατρεύσῃ. Ὅθεν ὁ τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν γνωρίζων Κύριος, χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐχάρισε τὴν ὑγείαν εἰς τὸ παιδίον. Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν ταύτης ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνὴ ἔγεινε τόσον περίφημος, ὥστε ἔφθασεν ἡ φήμη της ἕως καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς γυναικὸς τοῦ ἐκεῖ βασιλέως, ἡ ὁποία εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ αἰχμάλωτος εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ ἔπασχεν ἀπὸ πάθος χαλεπὸν καὶ δυσίατον. Ἡ δὲ ταπεινόφρων γυνὴ εἰς τοῦτο δὲν ἐπείθετο, κρίνουσα ἑαυτὴν ἀναξίαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασίλισσαν· ἀλλ' ἡ βασίλισσα, ὡς οὐδὲν νομίσασα τὸ ὕψος τῆς βασιλείας, ὑπῆγε μόνη της εἰς τὴν δούλην. Ἐκείνη δὲ ἐξαπλώσασα τὴν βασίλισσαν ἐπὶ τῆς κλίνης της, ὅπου καὶ τὸ παιδίον ἐπλαγίασεν, ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν τὴν ἱερὰν προσευχὴν, ἰατρικὸν τοῦ πάθους ταχύτατον. Ἐλευθερωθεῖσα λοιπὸν ἡ βασίλισσα ἀπὸ τὸ πάθος ἔδιδεν εἰς τὴν δούλην χρυσίον, ἀργύριον, ἐνδύματα πολύτιμα καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα εἶναι ἀποτελέσματα φιλοτιμίας βασιλικῆς, ἵνα διὰ τούτων ἀνταμείψῃ αὐτὴν, ἥτις τόσῳ ταχέως ἐδίωξε τὸ πάθος της· ἀλλ' ἡ θεία ἐκείνη καὶ εὐσεβεστάτη γυνὴ ἔλεγεν εἰς τὴν βασίλισσαν, ὅτι δὲν χρειάζεται ταῦτα· μισθὸν δὲ καὶ πληρωμὴν μεγάλην τῆς ἰατρείας νομίζει, τὸ νὰ γνωρίσῃ ἐκείνη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ τὸ νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ πάθος τὴν ἠλευθέρωσεν.

Ἡ δὲ βασίλισσα ταῦτα ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὸν μὲν ἄνδρα της βασιλέα ἐξέπληξε, διὰ τὴν παράδοξον ἰατρείαν τοῦ πάθους της. Διηγουμένη δὲ καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἰατρεύθη ἐβεβαίονεν, ὅτι ὁ Θεὸς τῆς αἰχμαλώτου ἤτις τὴν ἰάτρευσεν εἶναι ἀληθῶς καὶ κυρίως Θεός· ἔλεγε δὲ πρὸς τούτοις ὅτι εἶναι πρέπον νὰ κτίσωσι καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, καὶ ὅτι ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων πρέπει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὴν τοῦ τοιούτου Θεοῦ λατρείαν καὶ πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, τὴν μὲν ἰατρείαν τῆς γυναικός του ἐθαύμαζε καὶ ἐπήνει, ναὸν δὲ νὰ κτίσῃ δὲν ἤθελεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἐξῆλθεν εἰς κυνήγιον ὁ βασιλεύς· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετ' αὐτοῦ ἐκυνήγουν ἀνεμποδίστως, ὁ δὲ βασιλεὺς, μόνος μείνας ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐκρατήθη ἀπὸ τύφλωσιν καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ δὲν ἤξευρεν. Ὅθεν ἀπορήσας εἰς τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ τῷ ἠκολούθησεν, ἐνεθυμήθη τὴν ἀπείθειαν ἣν ἔδειξεν εἰς τὰ λόγια τῆς γυναικός του· καὶ λοιπὸν ἐπικαλεσθεὶς εἰς βοήθειαν τὸν Θεὸν τῆς δούλης γυναικός, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν ἀορασίαν. Ἔπειτα ἐλθὼν μόνος εἰς τὴν εὐσεβεστάτην δούλην, παρεκάλει αὐτὴν διὰ νὰ τῷ δείξῃ εἰς ποῖον σχῆμα νὰ κτίσῃ τὸν ναόν· καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἐσχημάτιζε τὸν ναόν, οἱ δὲ τεχνῖται τοῦ βασιλέως ἔκτιζον αὐτόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε τέλος ὁ ναὸς καὶ ἦτο χρεία νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτὸν ἀρχιερεὺς, εὗρε καὶ τούτου τὴν εὐκολίαν ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνὴ, διότι κατέπεισε τὸν βασιλέα τῆς Ἰβηρίας νὰ γράψῃ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ σταλῇ ἀπὸ ἐκεῖ διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας. Τότε δὲ ἦτον βασιλεὺς Ῥωμαίων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καθὼς προείπομεν, ὁ ὁποῖος μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς αἰτήσεως, ηὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ ὑποδεξάμενος φιλοφρόνως τοὺς ἀπεσταλμένους πρεσβευτὰς, ἔστειλεν εἰς Ἰβηρίαν ἕνα ἀρχιερέα στολισμένον μὲ πίστιν καὶ σύνεσιν καὶ μὲ πολιτείαν ἐνάρετον, ὁμοῦ μὲ πολλὰ δῶρα, διὰ νὰ γίνῃ κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς θεογνωσίας εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Οὗτος λοιπὸν πορευθεὶς ἐκεῖ μὲ θαύματα καὶ διδασκαλίας εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· καὶ κτίσας εἰς διάφορα μέρη ἱεροὺς ναοὺς, καὶ χειροτονήσας ἱερεῖς, ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ τρόπος τῆς τῶν Ἰβήρων τοῦ Θεοῦ ἐπιγνώσεως. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα χάριν τῶν φιλολόγων, ὅτι πολλὰ

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ τῶν ὁμοζύγων, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ΣΑΡΒΗΛΟΥ, ΝΙΤΑ, ΙΕΡΑΚΟΣ, ΘΕΟΔΟΤΛΟΥ, ΦΩΤΙΟΥ, ΒΗΛΗΣ, καὶ ΕΥΝΙΚΗΣ.

» Σὺν ἑπτὰ τέκνοις ἡ δυὰς τῶν συζύγων,
» Τιμὴν τομὴν ἠγεῖτο τὴν ἐκ τοῦ ξίφους.
» Δειρὴν ὀγδοάτῃ γε Τερέντιος εἰκάδι κάρθη.

ἔθνη ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον διότι ἔβλεπον θαύματα γινόμενα διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ διαφόρων ἁγίων ἀνδρῶν· ἀλλὰ καὶ διότι ἔβλεπον τὸ γένος τῶν χριστιανῶν δεδοξασμένον καὶ ἔντιμον μὲ βασιλείαν καὶ μὲ βασιλεῖς ὀρθοδόξους καὶ αὐτοκράτορας. Οὕτω λόγου χάριν οἱ ἀνωτέρω Ἴβηρες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· διὰ μέσου δὲ τῶν Ἰβήρων ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Ἀρμένιοι. Καὶ πάλιν διὰ τῶν Ἀρμενίων ἐπίστευσαν οἱ Πέρσαι εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς αὐταῖς χρόνοις τοῦ Κωνσταντίνου· ὁμοίως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἐπίστευσαν οἱ Ἰνδοὶ διὰ μέσου Φρουμεντίου Ἀλεξανδρέως, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν Νοεμβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ· ὁμοίως ὅρα καὶ σελ. 343 τοῦ ά. τόμου τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φμς'. (546) ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ ἐν τῷ Ἴστρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες Ἕλουροι καὶ οἱ ἐν τῷ Τάναϊ ποταμῷ κατοικοῦντες Ἀβασγοί. Ὁμοίως καὶ οἱ Ἀξουμῖται καὶ ἄλλοι πολλοί. (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. σελ. 89, 90 τοῦ Μελ.) Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοδώρας τοῦ ἐν ἔτει ωμβ' (842), βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, Σέρβων (οἵτινες καὶ Τριβαλλοὶ ὀνομάζονται) Ποέμιων καὶ Σλαβούνων. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ τοῦ καλουμένου Πορφυρογεννήτου τοῦ ἐν ἔτει 912 βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Οὔγγροι· (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. ταῦ Μελετίου σελ. 354.)

Ἐπὶ δὲ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος τοῦ ἐν ἔτει ωξζ'. (867) βασιλεύσαντος ἐπίστευσαν οἱ Ῥῶσσοι εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῶν διδασκάλων, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν Ἰγνάτιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πάλιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πάτριον αὐτῶν θρησκείαν, ἕως οὗ ὁ Δοὺξ αὐτῶν Βλαδίμηρος, λαβὼν εἰς γυναῖκα Ἄνναν τὴν ἀδελφὴν Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐκατηχήθη παρ' αὐτῆς καὶ ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει 987 ἢ 990, καὶ κατ' ὀλίγον ἐβαπτίσθη καὶ ὅλον τὸ ἔθνος, κατὰ τὸν Μοσσέμιον Ἐκκλ. ἱστορ. ἑκατονταετηρίδ. 9 μέρ. 1 κεφ. 1 καὶ τὸν Λάμπιον τοὺς νεωτέρους Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. 2 κεφ. 8. Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐπιστραφέντα ἔθνη εἰς θερμοτάτην ἔλαβον πρόνοιαν οἱ βηθέντες βασιλεῖς νὰ ἀποστείλουν ἱερεῖς καὶ κληρικοὺς διὰ νὰ τὰ κατηχήσουν, νὰ τὰ βαπτίσουν, καὶ νὰ τὰ διδάξωσι τὴν ὀρθοδοξίαν.

Οὗτοι ὅλοι συζῶντες εἰς μίαν οἰκίαν καθὸ μία οἰκογένεια, κρυπτῶς ἐλάτρευον τὸν Θεόν. Ὅθεν διαβάλλονται εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ παρίστανται εἰς τὸ αὐτοῦ κριτήριον· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, τὰ δὲ εἴδωλα ἐπεριγέλασαν, διὰ τοῦτο κρεμασθέντες καταξεσχίζονται ἀσπλάγχνως, καὶ καταρραντίζονται ἄνωθεν αἱ πληγαὶ των μὲ ὄξος δριμύτατον καὶ ἅλας, ὑποκάτω δὲ φλογίζονται μὲ πυρκαϊάν. Οἱ δὲ ἅγιοι ταῦτα πάσχοντες, προσηύχοντο καὶ μὲ σιωπηλὴν φωνὴν παρεκίνουν ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὸ μαρτύριον. Λοιπὸν δὲν παρέβλεψεν ὁ Κύριος τὴν προσευχήν των· ἀλλ' ἄγγελοι ἀοράτως ἠλευθέρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἰάτρευσαν τὰς πληγάς των, οἱ δὲ ἀσεβεῖς βλέποντες τοῦτο ἐξεπλάγησαν ὁμοῦ καὶ ἐφοβήθησαν. Ἔπειτα ῥίπτονται οἱ ἅγιοι εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν δέρονται μὲ ῥόπαλα· μετὰ ταῦτα δένονται εἰς τροχοὺς καὶ δέρονται ἀνελεημόνως. Ἀβλαβεῖς δὲ μείναντες μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, παραδίδονται τροφὴ εἰς τὰ θηρία, καὶ πάλιν ἀβλαβεῖς διαφυλαχθέντες, βάλλονται μέσα εἰς λέβητας μεγάλους γεμάτους ἀπὸ πίσσαν βρασμένην· ὁ δὲ βρασμὸς τῆς πίσσης, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετεβλήθη εἰς νερόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι διαφυλάττονται οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ Σαββαΐτου, τοῦ καὶ Ἐπισκόπου γενομένου.

* » Ἐπώνυμος Στέφανος οὗ φορεῖ στέφους,
» Ὁ πρακτικὴ χεὶρ ἀρετῆς οἵδε πλέκειν.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἤκμαζεν ἐν ἔτει ψγ' (790), ἐξελθὼν δηλαδὴ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου πατρὸς Σάββα καὶ δεχθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Λαύρᾳ κατοικοῦντας ἁγίους πατέρας, ἐδιδάχθη παρ' ἐκείνων τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν καὶ πρᾶξιν ἀσκητικήν· ἔχεν σπος δὲ διέμεινε τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου ὁ μακάριος οὗτος, διότι ἔγεινε μοναχὸς πολλὰ νέος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ἡλικίαν καὶ ἔλαμψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ἡσυχίαν τότε ἠξιώθη καὶ τοῦ χαρίσματος τῆς ἀρχιερωσύνης· καὶ ἔχε μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ χάριν παραδόξων θαυμάτων ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐνέκρωσε τὰ πάθη τῆς ψυχῆς

Digitized by Google

καὶ τοῦ σώματος μὲ ἐγκράτειαν, μὲ πόνους ἀσκητικοὺς καὶ μὲ θείαν σύνεσιν, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἄκραν ἀπάθειαν. Ἰάτρευσε δηλαδὴ μίαν κόρην δαιμονισμένην διὰ τῆς προσευχῆς του, καὶ ταύτην παρέδωκεν ὑγιῆ εἰς τὸν πατέρα της· εὐρισκόμενος δὲ πάντοτε εἰς τὴν ἔρημον, παραδόξως ἤμερωνε τὰ ἄγρια ζῶα· καὶ εἰς τὰ πλησιάζοντα πρὸς αὐτὸν δορκάδια ἔδιδε τροφὴν μὲ τὰς χεῖράς του. Μίαν φορὰν δὲ, ἐπειδὴ ἐδίψησεν ὁ μαθητής του, ἐκτύπησεν ὁ ὅσιος τὴν γῆν μὲ τὴν ῥάβδον του καὶ ἐξέβαλε νερὸν καὶ ἐπότισεν αὐτόν· καὶ ἄλλα δὲ σημεῖα ἐποίησε καὶ θαύματα. Ἦτο δὲ ἁπλοῦς κατὰ τὸ ἦθος, γλυκὺς εἰς τὴν συναναστροφὴν, καὶ εὐκολοκατάδεκτος εἰς τὴν γνώμην. Οὗτος λοιπὸν διαλάμψας παντοιοτρόπως ἤλιος μὲ τὴν ἄσκησιν καὶ μὲ τὰ θαύματα, κατὰ παράδειγμα γενόμενος ἀρετῆς εἰς τοὺς μαθητάς του, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1]

—

Μνήμη τῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ, *καὶ ἑτέρων τριακοντατέσσαρων.*

Εἰς τὸν Τερέντιον.

» Τέμνουσι Τερέντιον, ὃς βλύσας γάλα,
» Ἔδειξε καινὸν καὶ τετμημένος τέρας.

Εἰς τὸν Ἀφρικανὸν Μάξιμον καὶ Πομπήϊον.

» Κτείνουσι φῶλοι προσκυνηταὶ δαιμόνων,
» Τρεῖς προσκυνητὰς Τριάδος διὰ ξίφους.

Εἰς τοὺς τριακοντατέσσαρας.

» Ἄνδρας συνάθλους ἓξ ὁμοῦ καὶ τρὶς δέκα.
» Ὁμοῦ συναθλήσαντας ἔγνων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν, κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως καὶ Φουρτουνάτου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σν΄ (250)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ, δέρονται πρῶτον μὲ ὠμὰ νεῦρα, καὶ δεύτερον μὲ ῥαβδία· ἔπειτα καταχαίονται εἰς τὴν ῥάχιν μὲ πυρωμένα σουβλία, καὶ αἱ πληγαὶ αὐτῶν τρίβονται μὲ τρίχινα ὑφάσματα καὶ μὲ ἅλας καὶ ὄξος. Καὶ πάλιν ἐρωτηθέντες καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, δένονται μὲ ἁλύσεις· ἔπειτα σύρονται γυμνοὶ ἐπάνω εἰς σίδηρα πεπυρωμένα· μετὰ ταῦτα καταξεσχίζονται μὲ ὄνυχια, καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ ἀφίδια καὶ σκορπίους. Καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ἀπὸ ὅλα, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ ξίφους καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας,*[1] *καὶ* ΜΕΛΧΙΩΝΟΣ *Σοφιστοῦ, πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας, οἵτινες καθεῖλον Παῦλον τὸ Σαμοσατέα.*

» Εἰρηνικῶς θνήσκουσιν εἰρήνης φίλοι,
» Φιρμιλιανὸς καὶ σὺν αὐτῷ Μελχίων.

Ἡ ἁγία ΦΕΥΡΩΝΙΑ *ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τὴν βασιλείαν οὐρανῶν Φευρωνία,
» Τῆς πατρικῆς σου προκρίνεις ὡς ἀγχίνους.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΚΥΡΙΑΚΟΣ, *ὁ φανερώσας τὸν τίμιον Σταυρὸν ἐπὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης, κοντῷ βληθεὶς, τελειοῦται.*

» Μίξας ἐλαίῳ Κυριακὲ παμμάκαρ,
» Σὸν αἷμα σεπτὸν, μίγμα καινὸν εἰργάσω.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ἀφ' οὗ ἐφανέρωσε τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ ἀφ' οὗ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη, ἔγεινε καὶ Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων. Ἔφθασε δὲ ἡ ζωή του μέχρι τῶν χρόνων Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα΄ (361), ὁ ὁποῖος ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Περσῶν, ὑπῆγε καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης, καὶ μαθὼν διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Κυριακὸν, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτόν. Ὅθεν ἐπρόσταξεν ὁ παραβάτης νὰ κοπῇ ἡ δεξιά του χεὶρ, εἰπὼν· σὺ πολλὰς ἐπιστολὰς ἔγραψες διὰ τῆς χειρός σου καὶ πολλοὺς ἔκαμες ν' ἀρνηθῶσι τοὺς θεούς. Ἔπειτα ἔχυσε μόλυβδον μέσα εἰς τὸ στόμα του, καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλεν αὐτὸν ἐπάνω εἰς χάλκινον καὶ πυρωμένον κράββατον· ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου, Ἄννα ὀνόματι, ἀκούσασα, ἦλθε νὰ τὸν ἰδῇ· διὰ τοῦτο ἐκρατήθη καὶ αὐτὴ, καὶ κρεμασθεῖσα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆ-

---

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος ἠγωνίσατο κατὰ τῶν αἱρέσεων, καὶ ποιητὴς ἐγένετο ᾀσματικῶν τροπαρίων, ὡς τοῦτο ἀναφέρει ὁ Γραπτὸς Θεοφάνης, ἐν ᾧ εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον μελουργηθέντι παρ' αὐτοῦ κανόνι.

[1] Οὗτος ὁ Φιρμιλιανὸς σύνοδον ποιήσας ἐν Ἰκονίῳ, ἐφύλαξε τὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐδωρίσατεν, ἵνα βαπτίζωνται οἱ Ναυατιανοὶ, καὶ ἁπλῶς ὅλοι οἱ σχισματικοὶ, προσερχόμενοι εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὀνομάζει δὲ τὸν Φιρμιλιανὸν τοῦτον ἰδικόν του ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ κανόνι, ὡς χρηματίσαντα τῆς πατρίδος του Καισαρείας ἐπίσκοπον.

Digitized by Google

κεφαλῆς, καταχαίεται μὲ ἀνημμένας λαμπάδας, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κυριακὸς βληθεὶς ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ ἔλαιον βρασμένον καὶ ταυτοχρόνως κτυπηθεὶς καὶ μὲ ἀκόντιον, ἐτελειώθη ὁ ἀοίδιμος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΝΑ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ, λαμπάσι φλεγομένη τελειοῦται.

» Φλεχθεῖσα σάρκα μάρτυς Ἄννα λαμπάσι,
» Ἀειφανὴς ὑπῆρξε λαμπὰς Κυρίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος.

† » Ἀθανάσιε τίς σε οὐ μὴ δοξάσει,
» Ὃν Τριὰς αὐτὴ πανταχοῦ ἐδόξασεν; [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Ρωμαίας.

» Κάρας τομὴν ἤνεγκε ῥώμη καρδίας,
» Βλάστημα Ρώμης μάρτυς Ἀναστασία.
» Τλῆ δὲ Ἀναστασία ἑνάτῃ ξίφος εἰκάδι ὀξύ.

Αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου [2] καὶ Βαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ Πρόβου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σνς' (256), καταγομένη ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ρώμην, νέα δὲ οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, διέτριβεν ἐντὸς μοναστηρίου. Μισθεῖσα δὲ καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσασα τὸν Χριστόν, ῥαπίζεται εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἁπλωθεῖσα ἐπάνω εἰς ἀνημμένα κάρβουνα δέρεται μὲ ῥαβδία· εἶτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἐσφίγχθη μέ τινας μαγγάνους μηχανικοὺς, καὶ κατετρυπήθη μὲ σιδηρᾶς ἀγκίδας. Ὕστερον δὲ πάλιν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη εἰς ὅλον τὸ σῶμα· μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τοὺς μαστούς της καὶ ἐξερρίζωσαν τὰ ὀνύχιά της, καὶ τελευταῖον ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν της κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Διττὰς ἡμῖν Ἀναστασίας.» (σώζεται ἐν τῇ τῶ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΒΡΑΜΙΟΥ καὶ ΜΑΡΙΑΣ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβράμιον.

» Σαρκὸς νεκρώσας Ἀβράμιος πᾶν μέλος,
» Θανὼν συνοικεῖ τοῖς ἀσάρκοις Ἀγγέλοις.

Εἰς τὴν Μαρίαν.

» Ἀφεῖσα σαρκὸς τοὺς ἐραστὰς Μαρία,
» Ψυχῶν ἐραστὴ μυστικῶς περιπλέκη.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀβράμιος ἦτον υἱὸς γονέων χριστιανῶν, λαβὼν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀφῆκεν ὅλα τὰ τοῦ κόσμου διὰ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Κλεισθεὶς δὲ ἐντὸς μικρᾶς καλύβης μετεχειρίζετο πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἐν τῇ ἀσκήσει πενῆντα χρόνους, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς, καὶ ἔπειτα ἔγεινεν ἐπίσκοπος καὶ ποιμὴν χωρὶς νὰ θέλῃ ἑνὸς χωρίου καλουμένου Ταινία, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν Λάμψακον κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον· (ἤτοι κατὰ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ.) Διὰ δὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐν τῇ Ταινίᾳ ἀνθρώπων πολλὰ κακὰ καὶ πειρασμοὺς πολλάκις ἔπαθεν ὁ ἀοίδιμος, διότι οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἦσαν βυθισμένοι εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφώτισεν αὐτοὺς μὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος, φλογιζόμενος ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ἡσυχίας, ἔφυγε κρυφίως καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ παλαιόν του ἡσυχαστήριον, ὅπου πολλὰ πειρασθεὶς ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀνώτερος διεφυλάχθη

---

[1] Ὁ βίος τούτου συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ἀπὸ τὸν ὅσιον Ἰωσὴφ τὸν Καλοθέτην, τὸν σύγχρονον χρηματίσαντα τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Παλαμᾷ, καὶ βίβλον ὁλόκληρον κατὰ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου συγγράψαντα, σωζομένην ἐν χειρογράφοις κατὰ τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος· μετεφράσθη δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἀπὸ τὸν ἀοίδιμον Ἀγάπιον τὸν Κρῆτα· ὁ βίος δὲ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Χοζεβίτου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ τὸ δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἐξ Ἀραβίας ὁρμωμένων διότι καὶ ταῦτα προεγράφησαν πλατύτερον κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Ἐν ἄλλοις δὲ εὑρίσκεται, ὅτι αὕτη ἦτον ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Διὸ καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτῆς ἑλληνικὸν, οὗ ἡ ἀρχή· «Κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ παρανόμου καὶ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ συγκαθέδρου αὐτοῦ Βαλλεριανοῦ.»

Digitized by Google

ἀπὸ τοὺς πειρασμούς των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε καὶ ἄφησεν ἓν παιδίον θηλυκὸν ἕως ἑπτὰ χρόνων, ἐπῆρεν ὁ ὅσιος τὸ παιδίον αὐτό, Μαρίαν ὀνομαζομένην, καὶ ἔβαλεν εἰς αὐτὴν ἓν μικρὸν κελλίον ἔξω τοῦ κελλίου του διὰ νὰ ἡσυχάζῃ, καὶ διὰ τοῦ παραθυρίου ἐδίδασκεν αὐτὴν καὶ παρεκίνει εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας της συνέβη νὰ περιπέσῃ εἰς πρᾶξιν κακοήθη· ὅθεν ἐκ τούτου ἀπελπισθεῖσα, ἔφυγε κρυφίως καὶ ἀπελθοῦσα εἰς χαραιτυπεῖον εὑρίσκετο ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ ἄλλας κακοήθεις γυναῖκας. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀβράμιος ἐνδυθεὶς σχῆμα στρατιώτου καὶ ἱππεύσας ὑπῆγεν ἀγνώριστος καὶ εὗρεν αὐτὴν οὖσαν ἀνύποπτον. Διὰ παρακινήσεώς του λοιπὸν τὴν ἠλευθέρωσε, καὶ τὴν ἐγύρισεν ἀπὸ τῆς κακοηθείας εἰς τὸ πρότερον κελλίον της· τόσην δὲ μετάνοιαν ἔβειξεν ἡ ἀοίδιμος, ὥστε μετ' ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη καὶ ἔκαμνε μεγάλα θαύματα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν βίον ἀσκητικὸν καὶ ἀποστολικὸν τελειώσας τὸν δρόμον ὁ ὅσιος Ἀβράμιος, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ· μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀνεπαύθη καὶ ἡ μακαρία αὐτοῦ ἀνεψιά. (Ὅρα τὸν μὲν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραὶμ, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι πολιτείαν καλὴν καὶ τελείαν, » τὸν δὲ ἁπλοῦν εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΡΙΛΛΟΥ *καὶ* ΜΙΝΗ *καὶ* ΜΙΝΑΙΟΥ.

Εἰς τὸν Κύριλλον.

» Ὑπόσχεσιν μέλλοντος οὖσάν μοι στέφους,
» Κύριλλος οἶδα τὴν ἀπειλὴν τοῦ ξίφους.

Εἰς τὸν Μίνην καὶ Μιναῖον.

» Πίπτει Μιναῖος ἐκ ξίφους ἰδεῖν φθάσας,
» Καὶ τὸν Μίνην πεσόντα τριοὺτῳ τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΒΑΣ *ὁ στρατηλάτης κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος τρωθεὶς, τελειοῦται.*

» Σάββας κατ' ἄμφω κλήσεως μέρη Σάββας, [2]
» Ὅθεν κατ' ἄμφω νύττεται λόγχαις μέρη.

Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΝΗΣ *τῆς μετονομασθείσης Εὐφημιανοῦ.*

» Στολῇ κρυβεῖσαν ἀνδρικῇ σεμνὴν Ἄνναν,
» Χριστὸς κατ' αὐτῶν ἄρρενοι τῶν δαιμόνων.

Αὕτη ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν Ἄννα ἐγεννήθη εἰς τὸ Βυζάντιον ἀπὸ ἕνα εὐλαβῆ διάκονον ὑπανδρον τοῦ ἐν Βλαχέρναις ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς της ἐσπούδασεν ἡ μάμμη της νὰ τὴν ἑνώσῃ διὰ γάμου μὲ ἄνδρα εὐλαβέστατον, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν. Ἐλθὼν δὲ ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου ὁ ἀπὸ τὸν πατέρα θεῖός της, μοναχὸς ὢν ἀσκητικώτατος καὶ διορατικώτατος, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἔκοψε τὴν γλῶσσάν του Λέων ὁ εἰκονομάχος, ἐλάλει ὅμως ἀνεμποδίστως· οὗτος, λέγω, ἅμα εἶδε τὴν ἀνεψιάν του ταύτην Ἄνναν, διατί, εἶπεν, ἠνώσατε μὲ ἄνδρα τὴν Ἄνναν, ὁ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους ἀσκητικούς; καὶ ταῦτο εἰπὼν καὶ εὐχηθεὶς αὐτὴν, ἀνεχώρησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικοὶ χρόνοι καὶ ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς Λέων κατεβιβάσθη εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ᾅδου, τότε ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Εἰρήνη, οἱ ὀρθόδοξοι καὶ πιστότατοι βασιλεῖς, οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἔτει ψπ' (780)· μαθόντες τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ βάσανά, ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν θηριώνυμον Λέοντα ὁ ἁγιώτατος θεῖος τῆς ὁσίας ταύτης Ἄννης, ἔστειλαν καὶ τὸν ἔφεραν, καὶ τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν τούτου, ὡς ἁγίου ἀνδρὸς ἐλάμβανον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυμβούλευσε τοὺς βασιλεῖς τὰ συμφέροντα πρὸς τὴν εὐαρέστησιν τοῦ Θεοῦ, ἐμελέτα πάλιν ὁ ὅσιος ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν. Τότε εἶπε καὶ πρὸς τὴν ἀνεψιάν του ταύτην Ἄνναν· Ἀνδρίζου τέκνον καὶ ἴσχυε, διότι πολλαὶ εἶναι αἱ θλίψεις τῶν δικαίων· ἤξευρε δὲ ὅτι ἂν δὲν σκεπάσῃς τὸν ἄνδρα σου εἰς τὸν τάφον, δὲν θὰ γεννήσῃς τὸ παιδίον ὅπερ ἔχεις εἰς τὴν κοιλίαν σου. Ἐπληρώθη δὲ ἡ προφητεία αὕτη ταῦ ὁσίου, διότι ὕστερον ἀπὸ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς αυλλήψεώς της ἀπέθανεν ὁ σύζυγός της, ἡ δὲ Ἄννα θρηνήσασα πολλὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, κατεξήρανε τὸν ἑαυτόν της ἀπὸ τὴν λύπην· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγέννησε καὶ ἀπεγαλάκτισε τὸ παιδίον της, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἄλλου θείου της, αὐτὴ δὲ ἐμβῆ-

---

[1] Εἰς τὸν ἅγιον Ἀβράμιον τοῦτον ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέθεσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἀκολουθῶν δὲ τελείαν ἐποίησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστόφορος ὁ Προδρομίτης· καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὸν ἅγιον ζητησάτω ταῦτα. Τὸν βίον τούτου συνέγραψε καὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀνδρῶν φιλαρέτων. » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἤτοι τὸ Σάββας ὄνομα εἶναι κάρηνος, διότι καὶ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀναγινώσκεται Σάββας. Καθὼς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύω μέρη ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομά του, οὕτω ἐτρώθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ δύω μέρη τοῦ σώματός του.

Digitized by Google

χεν εἰς τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας. Ὁποῖοι δὲ καὶ πόσοι ἦσαν οἱ ἀγῶνές της ἐκείνη μόνη ἡ μακαρία τοὺς ἤξευρεν, ἐπειδὴ εἰς τὸ κρυπτὸν τούτους μετεχειρίζετο, τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ἀποφεύγουσα.

Εἰς τούτους λοιπὸν τοὺς ἀγῶνας ταύτης εὑρισκομένης, ἔρχεται πάλιν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος θεῖός της, ἡ δὲ Ἄννα ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτει τὴν εὐλογίαν του. Ὁ δὲ, ἐνδυναμοῦ ἐν Κυρίῳ τέκνον, εἶπεν, εἶτα πάλιν λέγει αὐτῇ, ποῦ εἶναι τὸ παιδίον σου; ἡ δὲ ἀπεκρίθη· Τὸ μὲν ἓν τὸ ἄφησα εἰς τὸν ἀδελφόν σου καὶ μετὰ Θεὸν εὐεργέτην μου, τὸ δὲ ἄλλο εὑρίσκεται πλησίον μου. Ταῦτα δὲ εἰποῦσα καὶ ἄλλα τινα λόγια προσθέσασα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴδια λυπημένης καὶ πονεμένης καρδίας, παρέστησε καὶ τὰ δύω παιδία της εἰς τὸν τίμιον γέροντα· παρεκάλει δὲ αὐτὸν μετὰ δακρύων, εὔξαι, λέγουσα, ὦ Πάτερ τίμιε, διὰ τὰ τέκνα μου ταῦτα. Ὁ δὲ γέρων εἶπε· δὲν ἔχουσιν αὐτὰ χρείαν εὐχῆς· ἡ δὲ Ἄννα τοῦτο ἀκούσασα βαρέως τὸ ἐδέχθη, καὶ ἐκ βάθους στενάξασα· ἀλλοίμονον, εἶπεν, εἰς ἐμὲ τὴν ἁμαρτωλήν! τί ἆρά γε πάλιν ἔχουν νὰ γένουν τὰ κατ' ἐμέ; καὶ ὁ γέρων εἶπε· Δέν σοι εἶπον, τέκνον, ὅτι πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων; διότι ἀνίσως ἡμεῖς δὲν ὑπομείνωμεν θλίψεις καὶ πειρασμοὺς, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σωθῶμεν. Οὕτως εἶναι πρέπον καὶ ἀρέσκον εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ δὲ Ἄννα λέγει· μήπως αὐθέντα μου ἐφάνη εὔλογον εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ πάρῃ εἰς τὴν ἐκεῖ ζωὴν τὰ ἀνήλικα ταῦτα παιδία μου; καὶ ὁ γέρων, καλῶς εἶπας, τέκνον, ἀπεκρίθη· Ταχέως τωόντι θὰ τὰ πάρῃ ὁ Κύριος ἀπὸ σοῦ. Ἡ δὲ Ἄννα εὐχαριστήσασα εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς ἦτο πρέπον, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ τιμίου γέροντος ἔλαβε τὴν εὐχήν του καὶ εὐλογίαν, καὶ τότε ἤρχισε νὰ μοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς μὲ τὰς δύω της χεῖρας. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανσν καὶ τὰ δύω της τέκνα, ἐθρήνησε μὲν αὐτὰ μὲ δάκρυα ἡ ὁσία, τὰ δὲ λοιπὰ πράγματα ὅσα τῆς ἔμειναν διαμοιράσασα εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν, ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, προσκυνοῦσα, προσευχομένη, ἀνάπτουσα τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ χαιρετῶσα αὐτάς· τέλος δὲ εὑροῦσα ἕνα μοναχὸν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, ἐκουρεύθη παρ' αὐτοῦ καὶ ἔγεινε μοναχὴ, καὶ εἰς τὸ κρυπτὸν μὲν ἐφόρει φορέματα ἀνδρικὰ, ἔξωθεν δὲ ἐφόρει γυναικεῖα ἱμάτια. Ὅθεν κρυφίως χωρὶς νὰ τὴν καταλάβῃ τις, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖ ἀποθέσασα τελείως τὰ γυναικεῖα φορέματα καὶ μόνον τὰ ἀνδρικὰ φορεῦσα, ἐμβῆκεν εἰς ἓν κοινόβιον καὶ συνωμίλησε μὲ τὸν θυρωρὸν λέγουσα, ὅτι ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἡγούμενον. Ὁ δὲ θυρωρὸς ἀνήγγειλε ποῦ εἰς τὸν ἡγούμενον, καὶ ὁ ἡγούμενος ἐκάλεσεν αὐτήν· ἡ δὲ Ἄννα παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγουμένου, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτει τὴν συνήθη εὐλογίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἀφ' οὗ τὴν εὐλόγησε, τὴν ἐσήκωσε, καὶ τὴν ἠρώτησε, διατί ἦλθες εἰς ἡμᾶς ἀδελφέ; (ἐνόμισε δηλαδὴ, ὅτι εἶναι εὐνοῦχος) καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἡ δὲ Ἄννα, τὸ μὲν αἴτιον, ἀπεκρίθη, διὰ τὸ ὁποῖον ἦλθον ἐδῶ, πάτερ ἅγιε, εἶναι τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου, ἵνα δηλαδὴ ἡσυχάσω εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου διάστημα καὶ διὰ τῆς ἡσυχίας εὕρω ἵλεων τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἂν καὶ εἶμαι πάντῃ ἀνάξιος, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Εὐφημιανός. Ὁ δὲ ἡγούμενος εἶπε πρὸς αὐτήν· ἂν ἔχῃς, τέκνον, τοιοῦτον λογισμὸν καὶ ποθῇς ἀληθῶς τὴν σωτηρίαν σου, φεῦγε τὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν εὐνούχων κυριεύεται εὐκόλως ἀπὸ τοὺς ἐμπαθεῖς λογισμούς. Ταῦτα εἰπὼν καὶ τὴν συνειθισμένην ποιήσας εὐχὴν, συνηρίθμησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κοινοβίου.

Ἡ δὲ ἀοίδιμος Ἄννα ἔκτοτε τόσον πολλὰ ἐπροκόπτεν, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ Κοινοβίου τύπος καὶ παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ μάλιστα τῆς ταπεινώσεως. Ὁ δὲ ὑπηρέτης τῆς ὁσίας, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφήσῃ εἰς τὸν οἶκόν της διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πράγματά της, καθὼς τὸν διέταξεν, ἐξῆλθε ζητῶν νὰ εὕρῃ τὴν κυρίαν του· ἀπαντήσας δὲ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκούρευσε τὴν ὁσίαν μοναχὴν, ἠρώτα αὐτὸν ἀνίσως καὶ ἠξεύρῃ ποῦ εὑρίσκεται ἡ κυρία του ἐκείνη ἡ τὰ γήϊνα καταλιποῦσα καὶ τὰ οὐράνια ἐπιζητοῦσα. Ὁ δὲ μοναχὸς ἀπεκρίθη, ὅτι μὲν ἔμαθον τὴν περὶ ἐκείνης ὑπόθεσιν, τοῦτο δὲν ἀρνοῦμαι, ποῦ δὲ τώρα εὑρίσκεται δὲν ἠξεύρω, ἀλλ' ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν μαζὶ εἰς τὸ δεῖνα μοναστήριον. Φθάσαντες δὲ εἰς αὐτὸ, ἠρώτησαν τὸν θυρωρὸν καὶ ἔμαθον, ὅτι μέσα εἰς τὰ δύκτια ἔχουσι τὸ ζητούμενον κυνήγιον· ὅτι δηλαδὴ ἡ ὁσία εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου. Ὅθεν παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τῆς ἀναγγείλῃ ὅτι τὴν ζητοῦσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα· ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, ἐκβῆκεν ἔξω· τότε ὁ κουρεύσας αὐτὴν μοναχὸς λέγει· Ἰδοὺ ὁ πιστότατός σου διάκονος καὶ οἰκονόμος,

Digitized by Google

δείξας αὐτὸν μὲ τὸν δάκτυλον, ὅστις πολλὰ ἔπαθεν ἕως τώρα ζητῶν σε, ἰδού, λέγω εἶναι παρὼν, καὶ ἂν θέλῃς, ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸ ἰδικόν μας μοναστήριον.

Ταῦτα ἡ ὁσία ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκείνου εὐλογίαν ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὸ κοινόβιόν της ὑπῆγεν εἰς τὸ ἄλλο μοναστήριον μετὰ τοῦ μοναχοῦ καὶ τοῦ ὑπηρέτου της. Διατρίψασα δὲ ἐκεῖ ἀρκετὸν καιρὸν, ἐποίησε θαύματα ἄπειρα· ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τῶν θαυμάτων διεδόθη εἰς πάμπολλα μέρη, πολλοὶ κοσμικοὶ ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον διὰ νὰ γένωσι μοναχοί· ἀλλὰ ἡ στενότης τοῦ μοναστηρίου ἐμπόδιζε τὴν αὔξησιν τῶν πρσσερχομένων· διὰ τοῦτο ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου, ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐδηλοποίησε διὰ γραμμάτων εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἅγιον Ταράσιον τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ μοναχοῦ Εὐφημιανοῦ, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐκωδωνίσθησαν τὰ τοιαῦτα θαύματά του, ἔτρεξε πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὰ μοναστήριον διὰ νὰ μονάσωσι· πλὴν δὲν χωροῦσιν εἰς αὐτὸ, διότι εἶναι πολλὰ στενὸν καὶ μικρότατον. Ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα μαθὼν, ἐσυμφώνησεν εἰς τὸν τοῦ ἡγουμένου θεῖον σκοπὸν καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δωρεὰν ἕνα τόπον χρημνισμένον. Ὅθεν ὁ ἡγούμενος τοῦτον λαβὼν, εἰς ὀλίγους χρόνους ἔκτισεν εἰς αὐτὸν μοναστήριον ἐκ θεμελίων, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τώρα μοναστήριον τῶν Ἀβραμιτῶν. Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ μοναστήριον διέταξε τὴν ἁγίαν Ἄνναν νὰ διαπεράσῃ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς της.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε τοῦτο καὶ ἡ ἀγγελικὴ ζωὴ τῆς μακαρίας Ἄννης κατέστη περιβόητος εἰς ὅλους, κατὰ πόσον ἐπληθύνοντο καθ' ἑκάστην ἡμέραν οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸ μοναστήριον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τίς. Εἷς δὲ πειρασμὸς ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ἀπὸ ἕνα μοναχὸν μὲν κατὰ τὸ σχῆμα, κατὰ δὲ τὰ ἔργα καὶ πράγματα φίλον ὄντα τοῦ χαιρεκάκου δαίμονος, ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ ἀπαραίτητον ἔργον τοῦ διαβόλου, δηλαδὴ τὸ νὰ λέγῃ ὕβρεις αἰσχρὰς ἐναντίον τῆς ὁσίας, ὅτι ἦτον εὐνοῦχος, καὶ νὰ κατηγορῇ αὐτὴν φανερά. Ἀλλ' ἡ μακαρία ἐκείνη ὡς οὐδὲν ἐλογίζετο τὰς κατηγορίας, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς εὐεργεσίας ταύτας ἐνόμιζε. Μία δὲ γυνὴ θεοφιλὴς ἀκούσασα τὰ αἰσχρὰ καὶ μυσαρὰ λόγια, ὅσα ἔλεγε κατὰ τῆς ὁσίας ὁ τῇ ἀληθείᾳ αἰσχρὸς μοναχὸς, ὅστις καὶ ἐφάνη κατόπιν ὅτι ἦτον φονεὺς, πρόσεχε ἀδελφὲ, τῷ εἶπε, μήπως δὲν εἶναι εὐνοῦχος αὐτὸς τὸν ὁποῖον κατηγορεῖς, οὐδὲ ἐμπαθὴς, καὶ θὼς σὺ ὑπολαμβάνεις, ἀλλὰ γυνὴ καὶ γυνὴ ἀπαθής; καὶ τότε σὺ μὲν κερδήσῃς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς διὰ τὰς κατηγορίας σου, ἐκείνους δὲ ὅσους σὲ ἀκούουν νὰ μολύνῃς, κατηγορῶν τὴν ἀπαθῆ. Ἐπειδὴ πρό τινων χρόνων μία γυνὴ διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἔγεινεν ἀφανὴς, καὶ στοχάσου, μήπως ἦναι αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν ὁποίαν σὺ λέγεις εὐνοῦχον ἐμπαθῆ, καὶ ἐκ τούτου καταβιβάζεις τὴν ψυχήν σου εἰς τὸν λάκκον τῆς ἀπωλείας.

Ὁ δὲ μιαρὸς ἐκεῖνος καὶ δόλιος μοναχὸς, ἀντὶ νὰ συσταλῇ, ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν πονηρίαν του καὶ τοῦτον τὸν λόγον ὃν ἤκουσεν, ἐκήρυττε δηλαδὴ εἰς ὅλους ὅτι ἦτον γυνή· ἐσπούδαζε δὲ ὁ ἀνόσιος καὶ ἐπεριεργάζετο νὰ χρημνίσῃ τὴν ἁγίαν εἰς κανένα κατηφορικὸν τόπον, ἵνα, χρημνισθείσης αὐτῆς, σηκωθοῦν τὰ ροῦχα ἅτινα ἐφόρει, καὶ οὕτως ἰδῇ αὐτὴν γεγυμνωμένην καὶ γνωρίσῃ τὸ βέβαιον, εἰ γυνὴ ἐστὶν, ἢ ὄχι. Ποιήσας δὲ τοῦτο ὁ μυσαρὸς, τίποτε μὲν δὲν εἶδεν, ἔγεινε δὲ ἡμίξηρος, παιδευθεὶς ἀπὸ τὴν θείαν δύναμιν· ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐπιάσθη ὡς κατάδικος εἰς ἔγκλημα φόνου, καὶ οὕτως ὁ ἄθλιος κρεμασθεὶς εἰς φοῦρκαν, ἀπέρριψε τὴν μιαρὰν του ψυχήν. Ἡ δὲ ἁγία καὶ ἐπειδὴ ἐφημίσθη ἐκ τούτου, καὶ διὰ νὰ φύγῃ τὰ σκάνδαλα, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ καλουμένου Στενοῦ, ἔχουσα μετ' αὐτῆς δύω μοναχοὺς Εὐστάθιον καὶ Νεόφυτον ὀνομαζομένους, καὶ ἐκεῖ εὗροῦσα μίαν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶχε νερὸν καὶ ὀλίγον κῆπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτήν. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων τινῶν καλεσθεῖσα ἀπό τινας μοναχοὺς, ἐσηκώθη ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον κατὰ τὰ μέρη τοῦ Σίγματος, καὶ ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της ὁσίως καὶ θεαρέστως, θαύματα πολλὰ καὶ ἰατρείας χαρισαμένη εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἐπρόστρεχαν εἰς αὐτήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ἐξεδήμησεν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.

† » Μελιτινὴ ἴστατο γυμνὴ ἐν κρίσει,
» Ὡς ἐν θριάμβῳ δι' ἀγάπην Κυρίου.

† Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ διαβληθεῖσα εἰς τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, ὅτι ἦτον χριστιανὴ, παρίσταται εἰς αὐτὸν, καὶ πρῶτον μὲν δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ γυμνόνεται ὅλον τὸ σῶμά

Digitized by Google

της, καὶ οὕτως ὡς νικήτρια ἵσταται πομπευομένη διὰ τὸν Χριστὸν εἰς πολλὰς ὥρας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κριτηρίου. Πλὴν καὶ οὕτω γυμνὴ ἱσταμένη, ἐπεριγέλα τὸν ἄρχοντα καὶ ὅλα τὰ εἴδωλά του, διότι τιμὴν ἐνόμιζεν ἡ μακαρία τὴν ἀτιμίαν ταύτην ἣν ἐλάμβανε διὰ τὸν Χριστόν. Ἔπειτα δὲ βασανισθεῖσα μὲ πολλὰς βασάνους καὶ φυλαχθεῖσα ἀβλαβὴς, τελευταῖον κατεπληγώθη διὰ ξίφους, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *τοῦ ἐκ Σπάρτης τῆς Ἀταλείας καταγομένου, ἐν Μουνταρίοις δὲ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει ᾳχῃ' (1653).*

† » Διὰ θανάτου ἀθανασίαν λάβε,
» Ἀθανάσιε κῦδος ἱερωμένων. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ἀδελφῶν ΖΗΝΟΒΙΟΥ *καὶ* ΖΗΝΟΒΙΑΣ.

» Συγκαρτερεῖ σοι Ζηνόβιε τὸ ξίφος,
» Ἡ καρτερόφρων κἂν γυνὴ Ζηνοβία.
» Τιμήθη Ζηνοβίη καὶ ἀδελφεὸς ἐν τριακοστῇ.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϛ' (290), τέκνα γονέων εὐσεβῶν· συλληφθεὶς δὲ πρῶτος ὁ Ζηνόβιος παρέστη εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὅτε δὲ ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, τότε καὶ ἡ ἀδελφή του Ζηνοβία παρέδωκε μόνη ἑαυτὴν εἰς τοὺς δημίους. Ὅθεν δέρονται καὶ οἱ δύο, καὶ βάλλονται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ πίσσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω βάσανον, διὰ τοῦτο ἀποκεφαλίζονται διὰ ξίφους, καὶ οὕτω λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. [3]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ *ἐπισκόπου Συρακούσης, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου.*

» Χριστοῦ τὸν εὖνουν Μάρκιανὸν οἰκέτην,
» Διὰ βρόχου κτείνουσιν οἱ χριστοκτόνοι.

Οὗτος ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον καὶ ἀπεστάλη ἐπίσκοπος εἰς τὰς Συρακούσας τῆς Σικελίας· καταπλήξας δὲ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους μὲ τὰ θαύματα καὶ σημεῖα ὅσα ἐτέλεσε καὶ κατακρημνίσας μὲ μόνην τὴν προσευχήν του τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, ἐποίησεν ὅλους υἱοὺς φωτὸς διὰ τῆς θεογνωσίας καὶ διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ὅθεν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸν φθόνον κινούμενοι, μὴ ὑποφέροντες τὴν παρρησίαν τοῦ Ἁγίου, ἐθανάτωσαν αὐτὸν μὲ βίαιον θάνατον, καὶ οὕτως ἐκομίσατο ὁ μακάριος τὸν τῆς ἀθλήσεως ἀμαράντινον στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΡΟΝΙΩΝΟΣ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΚΑΡΙΟΥ, *καὶ ἑτέρων δεκατριῶν.*

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Κρονίωνα.

» Σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῆς τιτάνου τὸ ζέον,
» Φέρει Κρονίων υἱὸν οὐ σέβων Κρόνου.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Μακάριον.

» Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος ξίφει,
» Ζωὴν ἐφεῦρον τὴν μακαριωτάτην.

Εἰς τοὺς δεκατρεῖς.

» Οὐ πῦρ ἀναφθὲν, οὐ ξίφος θηχθὲν λάγε,
» Δὶς πέντε καὶ τρεῖς ἄνδρας ἐκ σοῦ χωρίσει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐν ἔτει σν' (250)· πρῶτος δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐφέρθη εἰς τὸ κριτήριον, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ ὄρθιος, ἐπειδὴ καὶ ἔπασχεν ἀπὸ ποδαλγίαν, διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Κρονίωνος τοῦ ἰδικοῦ του ἀνθρώπου πομπεύονται διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς, καβαλικεύοντες ἐπάνω εἰς καμήλους. Ἔπειτα κρεμασθέντες δέρονται, καὶ τελευταῖον ἐχύθη ἐπάνω εἰς αὐτοὺς ἄσβεστος ἀνημμένος καὶ βράζων, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι μὲ τὴν τιμωρίαν ταύτην παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος, ἀφ' οὗ ἔλαβον πολλὰς τιμωρίας, ὕστερον ἀπεκεφαλίσθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ δεκατρεῖς, ἄλλοι μὲν κατεξεσχίσθησαν μὲ διαφόρους βασάνους, ἄλλοι δὲ ἐκάησαν, καὶ ἄλλοι ἀπεκεφαλίσθησαν, χωρὶς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

---

[1] Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ ἄλλη φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. » Αἰγαὶ πόλις ἐστι ». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

Καὶ οὕτως ὅλοι ὁμοῦ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΕΥΤΡΟΠΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Τὴν Εὐτροπίαν οἷα νύμφην λαμπάδες,
» Προϋπεμπον οἴκῳ τοῦ νοητοῦ Νυμφίου.

Αὕτη ἡ ἁγία διεβλήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀπελλιανὸν, ὅτι ἦτο χριστιανὴ, καὶ ὅτι κατεγίνετο εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀποκλεισμένους ἁγίους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ὁμολογήσασα ἀφόβως τὸν Χριστὸν, ἐν πρώτοις μὲν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη, ἔπειτα δὲ ἐκάη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐνόμιζε δὲ τὴν φλόγα ὡς νερὸν ὁροσερὸν καὶ ἐβεβαίονεν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους ὅτι ἔβλεπεν ἕνα φοβερὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος κατέψυχεν αὐτὴν καὶ ἐδρόσιζε, τὸν ὁποῖον ἄνθρωπον ἔβλεπον καὶ οἱ στρατιῶται. Μετὰ ταῦτα ἐβασανίσθη δυνατώτερα καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν καὶ τὰ εἴδωλά του. Ὅθεν ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, καὶ μετὰ ταῦτα ἔκοψαν καὶ τὴν ἁγίαν της κεφαλήν· καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΚΛΕΟΠΑ καὶ τοῦ ἁγίου ΙΩΣΗΦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Κλεόπαν.

» Οὐχ ὡς τὸ πρὶν βλέπει σε Κλεόπας, Λόγε,
» Ἀλλὰ τρανῶς νῦν ἐντρυφᾷ σου τῇ θέᾳ.

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

» Ἐν πατριάρχαις Ἰωσὴφ λάμψας μέγα,
» Σὺν πατριάρχαις Οὐρανὸν σκηνὴν ἔχει. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΣΤΕΡΙΟΥ, ΚΛΑΥΔΙΟΥ, ΝΕΩΝΟΣ καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ.

Εἰς τὸν Ἀστέριον, Κλαύδιον καὶ Νέωνα.

» Κλαύδιος Ἀστέριος ἀλλὰ καὶ Νέων,
» Ἄθλῳ ξίφους ὤφθησαν ἀστέρες νέοι.

Εἰς τὴν Νεονίλλαν.

» Ἐπὶ ξύλου ταθεῖσα ἡ Νεονίλλα,
» Ξύλου παλαιὰν ἐξερεύγεται βλάβην.

Κατὰ τὴν πρώτην ὑπατείαν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὅτε ἡγεμόνευεν ὁ Αὐσίας εἰς τὴν Κιλικίαν ἐν ἔτει σπή (288), τότε ἦσαν οἱ ἅγιοι οὗτοι αὐτάδελφοι χριστιανοί, ὁμοῦ ὅλοι κατοικοῦντες καὶ χρήματα ἀρκετὰ ἔχοντες· εἶχον δὲ μαζί των καὶ τὴν μητρυιάν των, διότι ἡ μήτηρ αὐτῶν εἶχεν ἀποθάνῃ πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπέθανε καὶ ὁ πατήρ των. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μητρυιά των ἐσπούδασε νὰ κατακρατήσῃ ἀδίκως τὰ πράγματα τῶν γονέων των, ἐπρόδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἡγεμόνα, κατηγοροῦσα ὅτι εἶναι χριστιανοί. Οἱ δὲ νέοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα εἶπον εἰς αὐτόν· ἡμεῖς τώρα καταφρονοῦμεν ὅλα τὰ πράγματά μας, ὦ ἡγεμὼν, καὶ διὰ τὴν πίστιν μας ὑπομένομεν ὅ,τι κακὸν μᾶς ἀκολουθήσῃ· ἡ δὲ μητρυιά μας, ἡ ὁποία δὲν ἐξελέχθη καλῶς διὰ νὰ κατέχῃ τὸν τόπον τῆς μητρός μας, αὐτὴ, ἤξευρε, ὅτι δὲν μᾶς ἐπρόδωκεν εἰς σὲ διότι προστατεύει τὴν θρησκείαν τῶν ἐδικῶν σας θεῶν, ὄχι· ἀλλὰ διότι σπου-

[1] Περὶ τοῦ Ἰωσὴφ τούτου γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 123 τοῦ β'. τόμου τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. ὅτι ἐπατριάρχευσε μετὰ τὸν Γερμανὸν τὸν τρίτον, ἐν ἔτει ᾳοο' (1270)· ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου τοῦ λατινόφρονος καὶ Ἀζυμίτου καλουμένου. Ἦτο δὲ γέρων καὶ μὲ πολυκαιρινὴν ἄσκησιν καὶ ἀπράγμονα βίον, διατρίβων εἰς τὸ Γαλλήσιον ὄρος· ἐπειδὴ δὲ ἦτο παντάπασιν ἀμέτοχος παιδείας ἑλληνικῆς καὶ ἁπλοῦς τὸν τρόπον, ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πνευματικῶς ὡμίλει μὲ αὐτὸν καὶ τοὺς λογισμούς του εἰς αὐτὸν ἐξωμολογεῖτο. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν πρώτην λειτουργίαν, ἣν ἐτέλει ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀρχιερεῖς, ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔπεσε πρηνὴς εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἔσφαλεν εἰς δύο ἁμαρτήματα, τῆς παραβάσεως τῶν ὅρκων τοὺς ὁποίους ἔκαμε καὶ τῆς τυφλώσεως τοῦ υἱοῦ του βασιλέως, καὶ δι' αὐτὰ ἐζήτει συγχώρησιν. Πρῶτος λοιπὸν ὁ πατριάρχης οὗτος Ἰωσὴφ ἐπιστὰς τῷ βασιλεῖ πρηνεῖ καὶ ὑποκειμένῳ, ἀνέγνωσεν αὐτῷ ἔγγραφον εὐχὴν, καὶ ἀκολούθως ἀνέγνωσαν αὐτῷ καὶ ἕκαστος ἀρχιερεὺς τὸν τῆς συγχωρήσεως λόγον. Καὶ οὕτως ἐκοῖμησεν ὁ βασιλεὺς χαίρων, νομίζων ὅτι ὁμοῦ μὲ τὴν συγχώρησιν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων, ἔμελλε νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν Θεὸν ἵλεων καὶ εὐμενῆ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωσὴφ οὗτος δὲν ἐδέχθη τὴν ἕνωσιν, ἣν ἐπραγματεύθη ὁ Μιχαὴλ μὲ τὸν Ῥώμης Γρηγόριον τὸν δέκατον, παρήτησε τὸν θρόνον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον Βόσπορον, διὰ νὰ περάσῃ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του. Ἀντὶ δὲ τούτου ἔγεινε πατριάρχης ὁ λατινόφρων Ἰωάννης ὁ Βέκκος ἐν ἔτει ᾳοδ' (1274)· ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Βέκκος πάλιν ἔγεινε πατριάρχης ὁ θεῖος οὗτος Ἰωσὴφ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου. Καταδαμασμένος δὲ ὢν ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἀσθένειαν, τρεῖς μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν θρόνον διὰ τὴν τότε ἀκολουθήσασαν στάσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὀλίγον ὕστερον ἐπέθανε.

Digitized by Google

δάζει νὰ πάρῃ ἀπὸ ἡμᾶς ἀδίκως τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός μας καὶ τῆς μητρός μας, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἐφάνη καὶ αὐτὸς, ὅτι ἐσυμφώνησε μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μητρυιᾶς των, καὶ ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ τοὺς ἁγίους, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸς μέρος ἀπὸ τὴν γονικήν των κληρονομίαν· ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ ἐξαπλωθῇ ὁ Κλαύδιος ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, καὶ νὰ καταξεσχίζεται εἰς τὴν ῥάχιν μὲ ῥαβδία. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ ἔκαυσαν μὲν τοὺς πόδας του μὲ ἀνημμένους ἄνθρακας, κατεχάραξαν δὲ αὐτὸν εἰς τὰς πλευρὰς μὲ κέντρα χάλκινα· ὕστερον μὲ τοῦβλα κατατρίβουσιν αὐτὸν καὶ μὲ χόρτα τοῦ παπύρου τὸν καίουσιν. Ἀκούων δὲ ὁ ἅγιος τὸν ἡγεμόνα λέγοντα, θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς διὰ νὰ γλυτώσῃς· εἶπόν σοι, ἀπεκρίθη, ἅπαξ, ὅτι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον καταφρονῶ· καὶ λοιπὸν κάμνε ὅ,τι θέλεις, ὦ δικαστά. Ὅθεν ἀφ' οὗ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον, ἐρρίφθη μέσα εἰς τὴν φυλακήν.

Ἔπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Λυσίας εἶπε· Πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐσιώπα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ συντρίψωσι τὰ ὀδόντια τοῦ μάρτυρος, ἐνῷ δὲ τοῦτο ἐγίνετο, ἐφώναζεν ὁ κήρυξ· « Θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς καὶ σῶσον τὴν ζωήν σου ». Ὁ δὲ μάρτυς ἂν καὶ ἐτιμωρεῖτο καὶ ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ διαλαλητοῦ, δὲν ἔπαυεν ὅμως νὰ ἀντιλέγῃ καὶ αὐτός· Ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς, ὦ ἡγεμὼν, κάμε το καὶ μὴ ἀμελῇς, διότι ἐγὼ δὲν θὰ ἀρνηθῶ τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν μου. Τότε ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ κατεξέσχισαν μὲν τὰς πλευράς του, κατέκαυσαν δὲ τοὺς πόδας του, ἀφ' οὗ ἐσρώθησαν ὑποκάτω κάρβουνα ἀνημμένα· ἔπειτα δείραντες αὐτὸν μὲ ῥαβδία, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα παρίσταται εἰς τὸ κριτήριον καὶ ὁ Νέων· ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ οὗτος πῶς λέγεται τὸ ὄνομά του, ἀπεκρίθη· Ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά μου, ὦ ἡγεμὼν, ἤξευρε ὅτι καλοῦμαι Νέων· περισσότερον δὲ ἀπὸ τοῦτο μὴ ἐλπίζῃς νὰ μάθῃς, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀδελφὸς τῶν πρὸ ἐμοῦ τιμωρηθέντων Κλαυδίου καὶ Ἀστερίου, ὅθεν νὰ χωρισθῶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶναι δυνατόν· ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ὁμολογίαν, ἰδοὺ τώρα παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου, καὶ λοιπὸν μὴ ἀργοπορῇς νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις. Τότε λοιπὸν ἐξήπλωσαν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ τὸν ἔδερον δυνατὰ, στρώσαντες ὑποκάτω τῶν ποδῶν του καὶ ἄνθρακας ἀνημμένους· ἀφ' οὗ δὲ ἔδειραν αὐτὸν εἰς πολλὰς ὥρας, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ Λυσίας εἰς τὸ κριτήριον· καὶ φέρων ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Κλαύδιον, λέγει πρὸς αὐτόν· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, ἂν μετεβλήθης καὶ ἐστοχάσθης καλλίτερον λογισμόν· ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· πλέον τολμηρὸς καὶ ἄφοβος παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου σήμερον, παρὰ χθὲς, ἐπειδὴ ἔγεινα διὰ τῶν βασάνων δυνατώτερος καὶ θαρσαλεώτερος. Ὅθεν εὐθὺς ἔδεσαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του καὶ κρεμάσαντες αὐτὸν, ἔφερον ὄργανα μηχανικὰ, τὰ ὁποῖα ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὰ ἄρθρα καὶ κλειδώσεις τῶν μελῶν τοῦ σώματος· καὶ δι' αὐτῶν ἐξήρθρωσαν τοὺς ἁρμοὺς τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν του· ἀφ' οὗ δὲ μετὰ πολλὰ ὥρας κατεβιβάσθη ἡμιθανὴς ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν. Ἔπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον βλέπων ὁ Λυσίας, σὺ τί λέγεις; τοῦ εἶπεν, ἐσοχάσθης νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ νὰ ἐλευθερωθῇς ἀπὸ τὰ βάσανα; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· Ἐκεῖνος ὅστις πιστεύει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἔχει εἰς αὐτὸν ὅλας του τὰς ἐλπίδας, αὐτὸς δὲν ψηφᾷ τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸν καταφρονεῖ, καὶ μυρία βάσανα ἂν πάθῃ. Τότε ὁ Λυσίας, κρεμάσατε αὐτὸν, εἶπε, καὶ καταξεσχίσατε τὰς πλευράς του, καὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του κατακόψατε καὶ μὲ σουβλία πυρωμένα κατακαύσατε τὰ μηρία του. Τούτων οὕτω γινομένων, ὁ μάρτυς αἰσθανόμενος ὁριμυτάτους πόνους, εἶθε, εἶπε, νὰ ἰδῇ ὁ Θεὸς ὅσα πράττεις κατὰ τῶν δούλων του, δυσσεβέστατε, καὶ νὰ κάμῃ κατὰ σοῦ ἀξίαν τὴν ἐκδίκησιν. Τότε ὁ Λυσίας τὸν μὲν ἅγιον Ἀστέριον ἐπρόσταξε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν φυλακὴν, φέρει δὲ ἔμπροσθέν του τὸν Νέωνα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἐστέκετο ἀμετάβλητος εἰς τὴν πίστιν ἐξηπλώθη πάλιν κατὰ γῆς καὶ κατεξεσχίσθη μὲ τὰ βούνευρα· καὶ ἀφ' οὗ ἔγεινεν ὅλον τὸ σῶμά του μία πληγὴ, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ φέρωσι καὶ τὴν ἀδελφὴν τῶν ἁγίων Νεονίλλαν· καὶ ἐπειδὴ εὗρεν αὐτὴν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στερεωτέραν ἀπὸ τὴν πέτραν, ἐπρόσταξε νὰ δείρουν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα ἔδεσαν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ τὴν ἐκρέμασαν· εἶτα ἔδειραν αὐτὴν εἰς τοὺς πόδας μὲ λωρία· μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ὕστερον δὲ ἐξύρισαν καὶ τὴν κεφαλήν της διὰ ἀτιμίαν, καὶ ἐξαπλώσαντες αὐτὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, κατέξαναν τὰς σάρκας

Digitized by Google

της μὲ λωρία ὠμά· εἶτα ἁπλώσαντες αὐτὴν ἀνάσκελα, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὰ στήθη καὶ σπλάγχνα της ἄνθρακας ἀνημμένους, καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ· Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς σῶμα ἔβαλον μέσα εἰς σάκκον καὶ κατεβύθισαν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν. Τοὺς δὲ ἁγίους μάρτυρας Κλαύδιον, Ἀστέριον καὶ Νέωνα ἀπεκεφάλισαν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὰ σώματα τούτων ἔρριψαν εἰς τὰ θηρία καὶ ὄρνεα διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Μὲ τοιοῦτον μακάριον τέλος ἐτελειώθησαν οὗτοι οἱ ἅγιοι καλλίνικοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες καὶ αὐτάδελφοι καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΤΕΡΤΙΟΥ, ΜΑΡΚΟΥ, ΙΟΥΣΤΟΥ τοῦ καὶ ΙΗΣΟΥ, καὶ ΑΡΤΕΜΑ.

Εἰς τὸν Τέρτιον.

* » Ὑπογραφεὺς σὺ τῶν λόγων τῶν τοῦ Παύλου.
» Ἐγὼ δὲ σὸς Τέρτιε συγγραφεὺς νέος.

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Ὑπηρέτην σε τῶν Ἀποστόλων ἔγνων,
» Ἀλλ' αὖθις οἶδα καὶ συνεργάτην Μάρκε.

Εἰς τὸν Ἰησοῦν.

* » Εὑρὼν Ἰησοῦν Ἰησοῦς σωτηρίαν,
» Σωτὴρ ἐδείχθη τοῖς ἄλλοις φερωνύμως. [1]

Εἰς τὸν Ἀρτεμᾶν.

* » Δόξης μετέσχεν Ἀρτεμᾶς τῆς τῶν νόων,
» Τὸν νοῦν φυλάξας ἄρτιον τῷ Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι οὗτοι ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, πεφωτισμένοι μὲ τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν· καὶ ὁ μὲν Τέρτιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος δεύτερος Ἰκονίου μετὰ τὸν Σωσίπατρον [2] τοῦ ὁποίου τὸ ὑστέρημα οὗτος ἀνεπλήρωσε καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Σωσιπάτρου ὑπολειφθέντας ἀπίστους ὁ ἅγιος οὗτος Τέρτιος ἀνεκαίνισε μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ θαυματουργὸς ἐξαίσιος ἔγεινεν. Ἔγραψε δὲ καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολὴν, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ μόνος εἰς αὐτὴν λέγων· «Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ ὁ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν, ἐν Κυρίῳ. (Ῥωμ. ιϛ'. 22) Μάρκος δὲ ὁ τοῦ Βαρνάβα ἀνεψιὸς ἀπὸ ἀδελφὸν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του (β'. Τιμοθ. δ'. 11 Φιλήμ. 23.) καὶ μάλιστα εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς λέγων. «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα· (Κολασ. δ'. 10.) οὗτος λέγω ὁ Μάρκος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, καὶ διὰ μέσου τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἐξωλόθρευσε τῶν εἰδώλων τὸ σέβας. Ὁ δὲ Ἰοῦστος, ὅστις καὶ Ἰησοῦς ὠνομάζετο, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως [1], καὶ μὲ τὰ λόγια καὶ θαύματα ὅσα ἔκαμεν, ἔφερεν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ἀπίστους. Ὁ δὲ Ἀρτεμᾶς ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν Λύτραν, καὶ ὡς Χριστοῦ δόκιμος ὑπηρέτης διέλυσε πᾶσαν πλάνην καὶ μηχανὴν τῶν δαιμόνων· ὅθεν καὶ οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀπόστολοι ἀγωνισθέντες διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ περιπεσόντες εἰς πειρασμοὺς μεγάλους, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. [2]

—

* *Οἱ ἅγιοι ἐννέα μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Πρὸς τὴν κάμινον θαρσύνει τοὺς ἐννέα,
» Θείου πόθου κάμινος ἐκκεκαυμένη.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ξίφει χεθήτω κἂν κοτύλη φησί μοι,
» Ὁ Μανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

---

[1] Μήπως οὗτος εἶναι ὁ ἐν ταῖς πράξεσιν ἀναφερόμενος, ὅστις καὶ Ἰωσὴφ καὶ Βαρσαβᾶς ἐκαλεῖτο; «Ἔστησαν γάρ φησι δύω, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος (πράξ. α'. 23.) Οὗτος δὲ ὁ Ἰοῦστος εἶχε καὶ βιβλίον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φέρει καὶ μαρτυρίαν ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος ἐν τῷ περὶ θείας Εἰρήνης κεφ. ιά. λέγων» Ἣν (θείαν εἰρήνην δηλαδὴ) ἱερὰν ἀφθεγξίαν ὁ θεῖος Ἰοῦστος ἀποκαλεῖ.

[2] Ὁ Σωσίπατρος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοομβρίου μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ῥοδίωνος, Ἐράστου, καὶ Κουάρτου· καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἀπριλίου, μετὰ τοῦ Ἰάσωνος ἑορτάζεται.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Δοσίθεον ἡ Ἐλευθερούπολις αὕτη λέγεται ἀραβιστὶ Μπέητ Γκεμπρίν· τὸν δὲ Ἰοῦστον τοῦτον ὀνομάζει καὶ αὐτὸς Ἰωσὴφ καὶ Ἰωσῆν, ὅστις ἦτον ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ μικροῦ ἤτοι τοῦ ἀδελφοθέου, εἷς ὢν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν ἐκλογὴν μετὰ τοῦ Ματθία. Δηλοῖ δὲ Ἰωσῆς σωτηρίαν, ἀπὸ τοῦ Ἰασκὰ παραγόμενον (ὅρα σελ. 9 τῆς Δωδεκαβίβλου.) [γρ. Ἰασαᾶ ἑβρ. Σ. Ε.]

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Ἀριστοβούλου, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος, καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Μαρτίου.

Digitized by Google

* » Ὀργῇ κατοίσει τὴν σπάθην Δομετίου,
» Ὁ δεινὸν οὗτος εἰσορῶν σπαθηφόρος.

* *Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνοὺς καὶ ἐν ζοφώδει φρουρᾷ βληθείς, τελειοῦται.*

* » Εἱρκτὴν σκοτεινὴν δήμιος κατεκρίθη,
» Γνοὺς Χριστὸν ἐξάγοντα φῶς ἀπὸ σκότους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ΄, μνήμη τῶν ἁγίων ἑξ Ἀποστόλων ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα ΣΤΑΧΥΟΣ, ΑΠΕΛΛΟΥ, ΑΜΠΛΙΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΝΑΡΚΙΣΣΟΥ καὶ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ.[1]

Εἰς τὸν Στάχυν.

» Στάχυς δρεπάνῳ τῆς τελευτῆς ὡς στάχυς,
» Ἐκ τοῦ παρόντος ἐκθερίζεται βίου.

Εἰς τὸν Ἀπελλῆν, Ἀμπλίαν, Οὐρβανὸν καὶ Νάρκισσον.

» Ἡ τετράχορδος τῶν Ἀποστόλων λύρα,
» Σιγᾷ στερήσει πνευμάτων ὡς κολάβων.

Εἰς τὸν Ἀριστόβουλον.

» Ψυχὰς Ἀριστόβουλος ἀγρεύσας λόγῳ,
» Χριστῷ πρόσεισι μισθὸν αἰτῶν τῆς ἄγρας.

* » Πρώτῃ ἐν τριακοστῇ Ἀπόςολοι ἓξ τέλος εὗρον.

Ἀπὸ τοὺς πέντε Ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν ἅγιος Στάχυς ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος Βυζαντίου· ἤτοι τῆς νῦν Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν· οὗτος δὲ ἔκτισεν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν, ἥτις ἦτο πλησίον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐδίδασκε τὰ ἐν αὐτῇ συναγόμενα πλήθη τῶν χριστιανῶν. Διανύσας λοιπὸν εἰς τὸ Ἀποστολικὸν κήρυγμα χρόνους δεκαὲξ, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Ἡρακλείας καὶ πολλοὺς προσαγαγὼν εἰς τὸν Χριστὸν, τέλος μακάριον ἔλαβεν.[2] Ὁ δὲ Ἀμπλίας καὶ Οὐρβανὸς ἐπίσκοποι καὶ αὐτοὶ ἔγειναν ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν, ὁ μὲν Ἀμπλίας τῆς Ὀδυσσαυπόλεως, ὁ δὲ Οὐρβανὸς τῆς Μακεδονίας· ἐπειδὴ δὲ ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν, ἐκρήμνιζον δὲ τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἐθανατώθησαν οἱ μακάριοι· καὶ οὕτως οἱ ἀρίδηλοι παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ οὕτω διὰ μαρτυρίου ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ δὲ Ἀριστόβουλος ἐχειροτονήθη καὶ αὐτὸς ποιμὴν λογικοῦ ποιμνίου, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύττων εἰς ἄλους τέλος τῶν πόνων του μακάριον ἔλαβε.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Αἰγύπτιος ξίφει τελειοῦται.

» Οὐ δειλὸς Ἐπίμαχος ὤφθη πρὸς ξίφος,
» Ἀπροσμάχητον σύμμαχον Θεὸν φέρων.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διέτριβε δὲ εἰς τὸ Ἠλιούσιον ὄρος, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος διέτριβεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὁ Ἠλίας διέτριβεν εἰς τὸ Καρμήλιον· ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς καὶ ἀσυγκρίτους σκληραγωγίας ἐβασάνιζε τὸν ἑαυτόν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀπάνθρωπος δικαστὴς, Ἀπελλιανὸς ὀνομαζόμενος, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ μανικῶς ἔπνεε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὥστε πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς φοβούμενοι τὰς τιμωρίας καὶ βάσανα ἔφευγον ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ μετέβαινον εἰς τὰς ἐρήμους τούτου χάριν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Ἐπίμαχος, ζήλῳ θείῳ κινούμενος, κατέβη ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ χρημνίζει ἕνα βωμὸν τῶν εἰδώλων ἕως εἰς τὸ ἔδαφος μεταχειρι-

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὰς δεκαπέντε Μαρτίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ἀριστόβουλος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπελλῆς οὗτος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, καθότι ἐκεῖνος ἐχρημάτισε Σμύρνης Ἐπίσκοπος, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐκεῖσε Συναξάριόν του, τὸ μετὰ Λουκᾶ καὶ Κλήμεντος γραφόμενον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοὺς πέντε τούτους Ἀποστόλους ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολήν του. Τὸν μὲν Στάχυν, λέγων· Ἀσπάσασθε Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου (Ῥωμ. ις΄. 9) τὸν δὲ Ἀμπλίαν, λέγων· «Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.» (αὐτόθ. ις΄. 8.) τὸν δὲ Οὐρβανὸν, λέγων· «Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ» (αὐτόθ. ις΄. 9.) καὶ τὸν Νάρκισσον, λέγων· «Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. (αὐτόθ. ις΄. 11.) Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει διὰ τὸν Ἀπελλῆν «Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. (Ῥωμ. ις΄. 10.) τινὲς θέλουν ὅτι νοεῖται οὐχὶ διὰ τοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὸν Σμύρνης ἐπίσκοπον τὸν κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἑορταζόμενον, ὡς εἴπομεν. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου Στάχυος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν τὴν πλησίον τοῦ Βυζαντίου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Αὐγούστου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἑτέρου μάρτυρος Ἀδριανοῦ.

Digitized by Google

ζόμενος εἰς τὴν αὐτὸν καρδίαν καὶ ἀνδρίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ δύναμιν ἀόρατον τοῦ Θεοῦ. Ἔπειτα ὁρμᾷ κατὰ τοῦ τυράννου Ἀπελλιανοῦ μὲ θυμὸν δίκαιον, καὶ ἂν δὲν ἐμποδίζετο ἡ ὀργή του ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας τοῦ τυράννου, βέβαια ὁ τύραννος ἤθελε γένῃ πτῶμα δακρύων ἄξιον.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα καταπρίβεται τὰς σάρκας μὲ πέτρας τραχείας, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, μάλιστα δὲ διότι βληθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκίνησε τοὺς ἐκεῖ κεκλεισμένους χριστιανοὺς νὰ σταθῶσιν ἀνδρείοι εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀκολούθως ἀπέδειξεν αὐτοὺς δυνατωτέρους καὶ ἀνικήτους. Ἐνῷ δὲ οὕτως ἀνελεημόνως κατεξεσχίζετο ὁ μάρτυς, ἐθαυματούργησεν ὁ Θεὸς μέγα καὶ ἀξιέραστον θαῦμα. Διότι μία κόρη ἵστατο ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ἡ ὁποία ἦτο τυφλὴ ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν· βλέπουσα δὲ πρὸς τὸν ἅγιον ἀκλινῶς ἐλυπεῖτο καὶ ἔκλαιε διὰ τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἔπασχεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ὅθεν ἐκόπη ἓν κομμάτιον κρέας ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ μάρτυρος καὶ φερόμενον εἰς τὸν ἀέρα, στάζει ἀπὸ τὸ αἷμα εἰς τὸ τυφλὸν ὀμμάτιον τῆς γυναικός· τὸ δὲ αἷμα πῆξαν, ὢ τοῦ θαύματος ἀνεικάστου! φῶς ἔγεινεν εἰς αὐτὴν καὶ ἀποκατέστησεν ὑγιῆ τὸν ὀφθαλμόν της. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἔμενεν εἰς τὴν εὐσέβειαν ἀμετάθετος, διὰ τοῦτο μὲ τὸ ξίφος ἀπεκόπη τὴν κεφαλήν· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τέλος ἔλαβεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ ἀνεκομίσθη τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον κατὰ τὴν δεκάτην Μαρτίου, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς αὐτὴν ἀπεθησαυρίσθη, ὡς θησαυρὸς ἀδαπάνητος. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Ἐπιμάχου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ.) [1]

Μνήμη ὁμολογητοῦ τινος ἀνωνύμου ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου.

* » Κἂν ἀγνοῶμεν σοὶ τίς ἡ κλῆσις μάκαρ,
» Πάντως σὺ ζώντων εἶ βίβλῳ γεγραμμένος.

---

[1] Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀγλύς.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361), ἔζη ὁ ἅγιος οὗτος, υἱὸς γενόμενος ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων καὶ ἐκ δυσσεβείας ἀνατραφείς· ὅτε δὲ ἦτο ἀκόμη νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν μετετέθη εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ τοιοῦτον τρόπον. Μία γυνὴ ὀνομαστὴ κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ διάκονος κατὰ τὸ ἀξίωμα ἦτο φίλη μὲ τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου τούτου· αὕτη δὲ ἡ τούτου μήτηρ, ὁσάκις ὑπήγαινε μὲ τὸν μικρὸν ὄντα υἱόν της εἰς τὴν εὐσεβῆ ἐκείνην γυναῖκα, ἐχαιρετοῦσεν ἐκείνη καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν ὑπήγαινεν ὁ νέος εἰς τὴν εὐσεβῆ διάκονον καὶ ἀπελάμβανεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν συνήθη διδασκαλίαν· ἐπειδὴ δὲ ἐδέχθη εἰς τὴν ψυχήν του τὰς συμβουλάς της, ἠρώτησεν αὐτὴν μὲ ποῖον τρόπον ἐδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν πλάνην τοῦ πατρός του, Ἕλληνος ὄντος, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν παρ' αὐτῆς κηρυττομένην εὐσέβειαν. Ἡ δὲ διάκονος εἶπεν εἰς αὐτόν· πρέπει τέκνον μου νὰ ἀποστραφῇς τὸν πατέρα σου καὶ νὰ προτιμήσῃς τὸν Θεὸν τὸν δημιουργὸν ἐκείνου καὶ ἰδικόν σου, καὶ νὰ ὑπάγῃς εἰς μίαν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμενος, δύνασαι νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως. Ὑπέσχετο δὲ ἡ θεοφιλὴς ἐκείνη, ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τοῦτο. Ὁ δὲ νέος εἶπε· θέλω ἔλθῃ εἰς σὲ καὶ θέλω παραδώσει εἰς χεῖράς σου τὴν ψυχήν μου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀλίγαι ἡμέραι ὁ μὲν Ἰουλιανὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ Δάφνην (χωρίον δὲ ἦτον ἡ Δάφνη τῆς Ἀντιοχείας), διὰ νὰ κάμῃ ἑορτὴν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ κοινὴν τράπεζαν· ἀνέβη δὲ καὶ ὁ τοῦ νέου τούτου πατὴρ, ἐπειδὴ ἦτον ἱερεὺς καὶ ἐσυνείθιζε νὰ ἀκολουθῇ μὲ τὸν βασιλέα· μαζὶ δὲ μὲ τὸν πατέρα του ἦτον καὶ ὁ νέος οὗτος, ὁμοίως καὶ εἷς ἄλλος ἀδελφός του, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἦσαν νεωκόροι· ἤγουν προσμονάριοι τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, καὶ ἐραντίζαν τὰ φαγητὰ τοῦ βασιλέως. Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας ἐσυνείθιζον νὰ πανηγυρίζωσιν εἰς τὴν Δάφνην. Κατὰ τὴν πρώτην λοιπὸν ἡμέραν, ἀφ' οὗ παρεστάθη ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως καὶ ἐρράντισε τὰ μιαρὰ φαγητὰ, καὶ ἐγέμισεν αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν τῶν δαιμόνων, τότε ἀναχωρήσας δρομαῖος ἀπὸ τὴν Δάφνην, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εὑρίσκει τὴν θαυμασίαν ἐκείνην διάκονον, καὶ ἰδοὺ, λέγει, ἦλθον εἰς σὲ, χωρὶς νὰ φανῶ ψεύστης εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου· ὅθεν σὺ ἐπιμελήσου τώρα διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τῆς ψυχῆς μου καὶ τῆς

Digitized by Google

ζωῆς μου καὶ τελείωσον τὴν ὑπόσχεσίν σου. Παρευθὺς λοιπὸν ἐσηκώθη ἡ θεοφιλὴς ἐκείνη, καὶ λαβοῦσα μετ' αὐτῆς τὸν νέον ἔφερεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ Μελέτιον τὸν Ἀντιοχείας· ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἰδὼν αὐτόν, τῷ εἶπε νὰ καθίσῃ κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον οἶκον. Ὁ δὲ πατήρ του ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὴν Δάφνην ζητῶν τὸν υἱόν του· ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἐγύριζεν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς στενωποὺς, στρέφων εἰς κάθε μέρος τοὺς ὀφθαλμούς του, μήπως ἴδῃ που τὸν ποθούμενον υἱόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου κατῴκει ὁ θεῖος Μελέτιος, σηκώσας ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμοὺς, βλέπει τὸν υἱόν του, ὅστις ἔσκυπτεν ἀπὸ τὰ κάγκελα. Ὅθεν τρέξας ἐτράβιξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ἐκατέβασε, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του πρῶτον μὲν ἔδειρεν αὐτὸν πολλὰ, ἔπειτα πυρώσας σουβλία ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ εἰς τὰ νῶτα τοῦ υἱοῦ του· ὕστερον δὲ κλείσας αὐτὸν μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ κλειδονίας ἔξωθεν βαλὼν, ἀνέβη πάλιν εἰς τὴν Δάφνην.

Λέγει δὲ ὁ μακάριος Θεοδώρητος ὅτι αὐτὰ ἤκουσεν ὅτε τὰ ἐδιηγεῖτο ὁ ἴδιος πατὴρ τοῦ νέου, ὁ μετὰ ταῦτα πιστεύσας, ὅστις ἦτον γέρων ὅτε τὰ ἔλεγεν· ἐπρόσθεσε δὲ, λέγει, ὁ γέρων καὶ ταῦτα ἀκόμη· ὅτι ὁ νέος οὗτος υἱός του ἔνθους γενόμενος, καὶ ἐμπλησθεὶς θείας χάριτος συνέτριψε μὲν ὅλα τὰ εἴδωλα τοῦ πατρός του τὰ ἐν τῷ οἴκῳ εὑρισκόμενα, ἐχλεύαζε δὲ καὶ τὴν τῶν εἰδώλων ἀσθένειαν. Ὕστερον ὅμως στοχασθεὶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔκαμεν· ἤτοι τὴν συντριβὴν τῶν εἰδώλων, ἐφοβήθη τὸν ἐρχομὸν τοῦ πατρός του· ὅθεν παρεκάλεσε τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ νεύσῃ διὰ νὰ συντριβῶσι μὲν τὰ κλεῖθρα, νὰ ἀνοιχθῶσι δὲ αἱ θύραι, ἐπειδὴ, ἔλεγε, διὰ σὲ, Κύριε, ταῦτα ἔπαθον καὶ ἐποίησα. Ὅθεν εὐθὺς ἅμα εἶπε τοῦτο ἔπεσαν αἱ κλειδονίαι, ἤνοιξαν δὲ αἱ θύραι, καὶ εὐθὺς ἔδραμεν εἰς τὴν θεοφιλῆ διδάσκαλόν του· ἐκείνη δὲ ἐνδύσασα αὐτὸν γυναικεῖα φορέματα, ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν της· ἔπειτα ἐπρόσφερεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν θεῖον Μελέτιον. Ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Παλαιστίνην πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων· ἦτον δὲ τότε Ἱεροσολύμων ὁ θεῖος Κύριλλος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἰουλιανὸς, ὡδήγησεν ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν πατέρα του, καθὼς ὁ ἴδιος οὗτος πατήρ του, γέρων ἤδη ὢν, ἐδιηγήθη τοῦτο εἰς ἡμᾶς, περιφέρων ἀκόμη εἰς τὸ σῶμά του καὶ τὰ στίγματα καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, ὅσας ἔλαβε διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ νέος λοιπὸν οὗτος πολλοὺς καὶ ἄλλους Ἕλληνας ὁδήγησας εἰς τὴν τῆς εὐσεβείας ἐπίγνωσιν μὲ τὰ λόγιά του καὶ μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΣ ἐπίσκοπος Μυγδονίας, εἷς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ἑπτὰ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὁ Ἰάκωβος πτερνίσας σαρκὸς πάθη,
» Φερώνυμος δέδειχται ἐκ τῶν πραγμάτων.

† Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰάκωβος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Μυγδονίας, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ Νησίκη· διὰ δὲ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀρετὴν ἐχρημάτισε μέγας θαυματουργός, καὶ νεκρὸν ἀνέστησε μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν, καὶ πολλοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν εἰδωλομανίαν εἰς τὴν θεογνωσίαν· ἀλλὰ καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς, οἵτινες ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ τῶν βασάνων, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸν Χριστὸν, συνέγραψε δὲ καὶ ἓν βιβλίον πολλὰ ὠφέλιμον. Τινὰ δὲ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἀναφέρει ὁ Κύρου ἐπίσκοπος Θεοδώρητος εἰς τὴν καλουμένην φιλόθεον αὐτοῦ ἱστορίαν. Οὗτος πολλοὺς πειρασμοὺς ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας βασιλεῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, καὶ παντελῶς δὲν ἐμαλάχθη ἡ γνώμη του· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ πρώτῃ Συνόδῳ, τῇ συστάσῃ ἐν ἔτει τκέ (325), ἐστάθη εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρόντας τριακοσίους δεκαοκτὼ θεοφόρους Πατέρας. Καὶ ἀφ' οὗ ἐβεβαίωσε καὶ ἐπεσφράγισε τὰ ἐκεῖ κηρυχθέντα μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ὄντας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀντάμωσε τὸν μέγαν Μητροφάνην τὸν Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τοῦ ὁποίου συνομιλήσας, ἐκήδευσεν αὐτὸν τότε κοιμηθέντα· καὶ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸν θρόνον του. Ὀλίγον δὲ καιρὸν ζήσας μετὰ ταῦτα, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα διαλάμψας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

** Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΒΑΡΝΑΒΑ, ΤΡΟΦΙΜΟΥ, ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ, ΚΟΣΜΑ, ΔΑΜΙΑΝΟΥ, ΣΑΒΒΑ, ΒΑΣΗ, ΑΒΡΑΜΙΟΥ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν.*

» Ἐννὰς ἀθλητῶν σὺν συνάθλων πληθύϊ,
» Ἴσων μετέσχον καὶ στεφάνων ἐν πόλῳ.

Digitized by Google

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΙΣ λίθῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς, τελειοῦται.

* » Κοράλλιόν σοι λίθον ὡς δῶρον φέρει.
» Παῖς τὴν κεφαλὴν ἡματωμένην λίθῳ.

* Αἱ ἅγιαι δώδεκα ΚΟΡΑΙ ἐν μέσῳ στοᾶς κρεμασθεῖσαι, τελειοῦνται.

* » Προσκεκτίσθω τὸ στοᾶς μέσον ξύλον,
» Τὰς δώδεκα προτάσχεν ὡς ὥρας κόρας.

* Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΕΛΕΥΚΟΣ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ οἱ σύζυγοι ξίφει τελειοῦνται, οἵτινες μῦρον ἀέρων βλύζουσιν.

* » Χέουσιν αἷμα σύζυγοι διὰ ξίφους,
» Οἳ καὶ νεκροὶ χέουσιν εἰς ἀεὶ μῦρον.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

* » Καὶ Γορδιανὸς μαρτύρων ζητῶν κλέος,
» Ἔφευρε τοῦτο μάρτυς ὀφθεὶς ἐκ ξίφους.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ξίφεσι κατακοπεὶς, τελειοῦται.

* » Ξιφῶν ὀδόντας Ἐπίμαχε καρτέρει,
» Ἄγχειε γὰρ ἐχθροὺς ὧν ὀδόντες ὡς ξίφος.

* Οἱ ἅγιοι τρεῖς ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐν Μελιτινῇ τὰ σκέλη συντριβέντες, τελειοῦνται.

* » Τρεῖς συντριβέντες μάρτυρες σκέλη ξύλαις,
» Τὰ μακρὰ συντρίβουσι τῆς πλάνης σκέλη.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ᾳψνδ'. (1754) ἔτος ξίφει τελειοῦται.

† » Νίκης βραβεῖα Νικόλαε λαμβάνεις,
» Στερρῶς ἀθλήσας διὰ Χριστὸν παμμάκαρ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

» Ὀκτώβριος μὴν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ τέλει πάντων φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

» Εἰ καὶ παρῆκαν γῆν Ἀνάργυροι δύω,
» Πληροῦσιν ὡς πρὶν καὶ πάλιν γῆν θαυμάτων.
» Πρώτῃ Ἀκέατορα φῶτα Νοεμβρίου ἕπτατον ἐκ γῆς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εἶχον τὸ γένος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας, υἱοὶ ὄντες γονέων φιλαρέτων καὶ εὐσεβῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ μήτηρ των ὠνομάζετο Θεοδότη, ἥτις ἀφ' οὗ ἔμεινε χήρα ἀπὸ ἄνδρα, μεταχειρίζετο πολιτείαν ἐνάρετον· ὅθεν μὲ τὸ παράδειγμά της ἐδίδαξε καὶ τοὺς υἱούς της τούτους πᾶν εἶδος τελείας ἀρετῆς. Οὗτοι λοιπὸν ἔμαθον μὲν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην, ἀφήσαντες δὲ τὰς ἄλλας, ἠγάπησαν τὴν ἰατρικὴν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευον πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν· ἤτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον, καὶ ὄχι μόνον ἀνθρώπους ἐθεράπευον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα κτήνη. Ἀνάργυροι δὲ ὠνομάσθησαν διότι δὲν ἐπῆραν ποτὲ ἀπό τινα ἀσθενῆ ἀργύριον διὰ μισθὸν καὶ πληρωμὴν τῆς ἰατρείας των· οὕτω λοιπὸν καλῶς διανύσαντες τὴν ζωήν των, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθησαν. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Φερεμάν. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.) [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΡΙΑΙΝΗΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ.

Εἰς τὴν Κυρίαιναν.

» Καὶ Κυρίαινα πρὸς τὸ πῦρ ἀποπνέει,
» Πάσης πνοῆς τιμῶσα Κύριον μέγαν.

Εἰς τὴν Ἰουλιανήν.

» Τῷ πρός σε φίλτρῳ Σῶτερ ἐκκεκαυμένη,
» Ἰουλιανὴ καῦσιν ἐκ πυρὸς φέρει.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει συή (298)· κατήγετο δὲ ἡ μὲν Κυρίαινα ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, ἡ δὲ Ἰουλιανὴ ἀπὸ τὴν πόλιν Ῥῶσον, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Κιλικίαν, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῇ φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἀριθμῷ δεκάτῳ. Αὗται λοιπὸν κρατηθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μαρκιανὸν, ἠναγκάσθησαν δια νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν, ἡ μὲν Κυρίαινα ἐξυρίσθη εἰς καταισχύνην τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδίων της, καὶ γυμνὴ περιφέρεται ἀπὸ στρατιώτας ἀτάκτους τετράκις εἰς ὅλην τὴν Ταρσόν. Ἔπειτα φέρεται εἰς τὴν πόλιν Ῥῶσον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν Ἰουλιανὴν, καὶ ἐκεῖ παραδίδονται καὶ αἱ δύω εἰς τὸ πῦρ· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύ-

---

[1] Ἔχων ἡμέρας Α'. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας Ι'. καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΔ'. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ὄνομα Νοέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικὸν, ἀλλὰ Λατινικόν· θὰ εἰπῇ δὲ ἔννατος, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ novem, ὅ ὅηλοῖ ἐννέα. Καθότι ὁ μὴν οὗτος ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ μηνῶν κατὰ τὴν Κοσμογενεσίαν, ἔννατος εὑρίσκεται. Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Μαρτίου.

[2] Οὗτοι οἱ δύω Ἀνάργυροι εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς τρεῖς Συζυγίας τῶν Ἀναργύρων τῶν ὀνομαζομένων μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, περὶ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ. Σημείωσαι, ὅτι δύω λόγοι εὑρίσκονται Ἑλληνικοὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τοὺς ἁγίους τούτους Ἀναργύρους, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἐστιν αὕτη «Τὴν σὴν ὦ τῶν καλῶν.» Τοῦ δὲ ἑτέρου «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου.» Ὁ πρῶτος εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Τὸν βίον δὲ τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπούσης. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται εἰς τοὺς αὐτοὺς περίοδοι· Ὧν ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος, πᾶσα πλάνη καὶ δαιμόνων λατρεία ἐλύθη.»

Digitized by Google

ριον αὐτῶν, διὰ τὸ ὁποῖον ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ, ΔΑΣΙΟΣ, καὶ ἕτεροι πέντε ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν ἓξ συνάθλοις τῆς ἀληθείας φίλοις,
» Τέμνουσι Καισάριον οἱ ψεύδους φίλοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπιάσθησαν εἰς τὴν πόλιν Δαμασκὸν, καὶ τιμωρηθέντες μὲ διάφορα βάσανα διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΙΩΑΝΝΟΥ Ἐπισκόπου, καὶ ΙΑΚΩΒΟΥ πρεσβυτέρου.

» Σὺν Ἰακώβῳ τῷ θύτῃ Χριστοῦ ξίφος,
» Ἰωάννης ἤνεγκεν ὁ Χριστοῦ θύτης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤκμασαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλβ' (332), διδάσκοντες εἰς τοὺς εὐσεβεῖς τὸν λόγον τῆς πίστεως καὶ πολλοὺς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν εὐσέβειαν διὰ τῆς παρακινήσεώς των· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὸν Σαβώριον, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα, τελευταῖον διὰ ξίφους τὰς κεφαλὰς ἀπεκόπησαν. Καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΡΜΙΝΙΓΓΕΛΔΟΥ.

» Ἑρμινίγγελδος ἐκπλυθεὶς βαφὴν πλάνης,
» Σφαγὴν ὑποστὰς βάπτεται λύθρου κόχλῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη μὲν ἀπὸ πατέρα καλούμενον Λιουβίγγελδον, (ὅστις ἦτο ῥήγας [1] τῶν Οὐϊσιγότθων, ἢ ἔσω Γότθων, ἔχων τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου ὁμοῦ μὲ ὅλον τὸ ἔθνος του) ἐδιδάχθη δὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀπὸ τὸν Λέανδρον Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μαθὼν τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ του, βαρέως τοῦτο ὑπέφερεν· ὅθεν καὶ μετεχειρίζετο πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν διαφόρους κολακείας καὶ ὕβρεις· ἀλλ' ὁ υἱός του ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀκλινὴς καὶ ἀσάλευτος, τούτου χάριν ἐστερήθη μὲν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του καὶ ἀπόκληρος ἔγεινε, δεθεὶς δὲ χεῖρας καὶ πόδας ἐκλείσθη εἰς σκοτεινὴν φυλακήν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ τοῦ Πάσχα ἡμέρα ἔστειλεν ὁ πατήρ του εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἱερέα τῶν Ἀρειανῶν, διὰ νὰ ἐπιχειρισθῇ νὰ πείσῃ τὸν Ἑρμινίγγελδον εἰς τὸ νὰ δεχθῇ νὰ κοινωνήσῃ τὰ μυστήρια τῶν Ἀρειανῶν. Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπείσθη· ἀλλὰ καὶ βδελυχθεὶς καὶ ἀποστραφεὶς αὐτὸν τὸν ἔστειλεν ὀπίσω ἄπρακτον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ σκληρότερος καὶ ἀπὸ τὰ θηρία πατήρ του, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσι τὸν υἱόν του σιδηροδέσμιον ὄντα εἰς τὴν φυλακήν· τούτου δὲ γενομένου, ἐπέμφθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν λαμπάδων φωτοχυσίαι καὶ μελῳδίαι Ἀσωμάτων καὶ Ἀγγελικῶν δυνάμεων τριγύρω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μακαρίου Ἑρμινιγγέλδου· ὅθεν τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα τοὺς μὲν ὀρθοδόξους χριστιανοὺς παρεκίνει εἰς εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ, τὸν δὲ φονέα πατέρα του ἔκαμνε νὰ θαυμάζῃ καὶ νὰ ἐκπλήττεται, καὶ ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μετανοῇ διὰ τὸν ἄνομον φόνον ὅνπερ ἐποίησε. Δὲν ἐπέρασεν ὅμως καιρὸς πολὺς, καὶ ἦλθε μία ἀσθένεια εἰς τὸ ἔθνος τῶν Γότθων καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους διέφθειρεν· ὅθεν ἐκ τούτων ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ του Λιουβίγγελδος καλεῖ τὸν ἀνωτέρω Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων Λέανδρον, καὶ ἀφ οὗ ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν μεγαλίτερον υἱόν του Ῥεκχάδερον, παρακαλεῖ τὸν Ἐπίσκοπον νὰ διδάξῃ καὶ αὐτὸν καὶ νὰ τελέσῃ ὅσα ἐδίδαξε καὶ ἐτέλεσε καὶ εἰς τὸν πρῶτον υἱόν του ἅγιον Ἑρμινίγγελδον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Ῥεκχάδερος δεχθεὶς τὰ σπέρματα τῆς ὀρθοδοξίας, ἔπεισε καὶ τοὺς ὑπηκόους του νὰ γένωσιν ὀρθόδοξοι καὶ αὐτοὶ ὅλοι. Καὶ βλέπε ἐδῶ, ὦ ἀναγνῶστα, πρόνοιαν Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε μὲν νὰ θανατωθῇ ὁ ἅγιος Ἑρμινίγγελδος διὰ τὴν εὐσέβειαν, διὰ μέσου δὲ τοῦ θανάτου ἐκείνου μετέβαλεν ὅλον τὸ ἔθνος του εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν.

—

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗ πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Ἰουλιανὴν καρτεροῦσαν πῦρ βλέπειν,
» Συγκαρτερῶν ἦν Κυπριανὸς γεννάδας.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος ΙΑΚΩΒΟΥ καὶ τῶν δύω μαθητῶν αὐτοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ διακόνου καὶ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ μοναχοῦ τῶν δι' ἀγχόνης τελειωθέντων κατὰ τὸ ᾳφκ' (1520) ἔτος.*

[1] Ῥὴξ (ῥηγὸς) ἐκ τοῦ λατινικοῦ rex καὶ σημαίνει βασιλεύς. Σ. Ε.

Digitized by Google

† » Τοὺς τρεῖς ὁσίους θανατοῦσιν ἀγχόνῃ,
» Ἐχθροὶ κάκιστοι τῆς ἁγίας Τριάδος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ***ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΠΗΓΑΣΙΟΥ, ΑΦΘΟΝΙΟΥ, ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΥ καὶ ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΟΥ.*** [2]

» Ἀκίνδυνον πῦρ τῶν δὲ λοιπῶν τεσσάρων,
» Οὓς μὲν τὸ πῦρ ἔκτεινεν, οὓς δὲ τὸ ξίφος.
» Δευτέρῃ Ἀφθονίῳ καὶ τέτρασι πῦρ ἄορ ἄθλος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν γῆν τῶν Περσῶν καὶ εἶχον τὴν πρώτην τιμὴν καὶ ἀξίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ Σαβωρίῳ· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος ἠγάπων ἄκρως τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ κρεμασθέντες ἐδάρησαν· ἔπειτα ἐκάησαν εἰς τὰς πλευράς, ὁ δὲ βασιλεὺς ἤρχισε νὰ βλασφημῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν σὶ ἅγιοι διὰ θαύματος ἔκαμαν αὐτὸν βουβὸν καὶ ἄφωνον, καὶ πάλιν ἰάτρευσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀφωνίαν. Ἔπειτα βάλλονται ἐπάνω εἰς κραββάτια σιδηρᾶ καὶ πεπυρωμένα, βροχῆς δὲ γενομένης, ἡ φλόγα ἐσβέσθη· ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς προσευχῆς κατεκρήμνισαν τὸ εἴδωλον τοῦ Διός, βάλλονται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον μόλυβδον, καὶ ἀβλαβεῖς φυλαχθέντες, προσελκύουσιν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Ἀφθόνιον, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ἅμα ἐπίστευσεν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εἶτα βάλλονται ἐντὸς ἀσκῶν βοδινῶν καὶ ριφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, μένουσιν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος· ὅθεν διὰ τοῦ θαύματος τούτου φέρουσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Ἐλπιδηφόρον, ὁ ὁποῖος ἦτο πρῶτος τῆς βασιλικῆς συγκλήτου· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὸν ἑλκύουσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνθρώπους εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν, οἵτινες ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ῥίπτονται ἐντὸς λάκκου γεμάτου ἀπὸ θηρία, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔπαθον καμμίαν βλάβην, διὰ τοῦτο εἵλκυσαν εἰς τὴν εὐσέβειαν τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως. Ὅθεν τελευταῖον βληθέντες μέσα εἰς κάμινον πυρὸς, ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τὸ τέλος ὁμοῦ καὶ τοὺς στεφάνους. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ***ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἀπὸ τῆς ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ βουλῆς ξίφει τελειοῦνται.***

» Συγκλητικοὶ ποθοῦντες ἄφθαρτον γέρας,
« Συγκλητικὰ τιμηθέντες ἁρνοῦνται γέρα.

Οὗτοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου βασιλέως ἐν ἔτει τιέ (315), ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν Αὐξάνιον ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκελλον Δοῦκα, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ***ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΑΓΑΠΙΟΥ*** *καὶ ἑτέρων δ κ τ ὡ.*

» Τὸ πῦρ ἀριστεῖς καρτερήσαντες δέκα,
» Πρὸς τὴν ἀρίστην λῆξιν ἦκον οἱ δέκα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν πόλιν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου· ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Αὐξάνιον ὀνόματι, καὶ ἀπὸ τὸν Δοῦκα Μάρκελλον, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, λαβόντες παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

---

* *Αἱ ἅγιαι μάρτυρες* ***ΚΥΡΙΑΚΗ, ΔΟΜΝΙΝΑ καὶ ΔΟΜΝΑ ξίφει τελειοῦνται.***

* » Κυριακὴ, Δομνίνα καὶ σεπτὴ Δόμνα,
» Ὡς σεπτὸν αἱ τρεῖς ἐκ ξίφους εὗρον τέλος.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ*** *τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ·*

* » Χοῦς Μαρκιανὲ τυγχάνων εἰς χοῦν λύῃ,
» Τὸ δόγμα τοῦ πλάσαντος οὐκ ἔχων λύειν.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκιανὸς εἶχε πατρίδα τὴν Κύρον· ἀφήσας δὲ τὴν πατρίδα καὶ τὴν περιφάνειαν τοῦ γένους του, ὑπῆγεν εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου καὶ ἐκεῖ κτίσας ἐν τόσῳ μικρὸν κελλίον, ὅσον διὰ νὰ σκεπάζῃ

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τούτων τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

μόνεν τὸ σῶμά του, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ τρίχινα ῥάσα φορῶν· ὅλον δὲ τὸ φαγητόν του ἦτο ἑκάστην ἑσπέραν εἰκοσιτέσσαρα δράμια ψωμίου· ἔπινε δὲ καὶ τόσον ὀλίγον νερόν, ὅσον μόνον διὰ νὰ ζῇ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἀπέκτησε δύω μαθητὰς, τὸν Εὐσέβιον, λέγω, ὅστις ἔγεινε καὶ κληρονόμος τῆς καλύβης του, καὶ τὸν Ἀγαπητὸν, ὅστις τὴν ἀγγελικὴν αὐτὴν πολιτείαν μετεφύτευσεν εἰς τὴν Ἀπάμειαν. Καὶ αὐτοὶ δὲ ἔκτισαν μικρὰς καλύβας καὶ ἡσύχαζον εἰς αὐτάς. Οὗτος ὁ ὅσιος ἔγκλειστος ὢν πάντοτε, δὲν ἀπέκτησέ ποτε λύχνον, ἀλλὰ φῶς θεϊκὸν ἤστραπτεν αὐτὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς καὶ ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν τὴν σύνθεσιν τῶν γραμμάτων, ὅθεν ἔβλεπε καὶ ἐδιάβαζε, διότι εἶχε μαζί του ἓν μικρὸν ψαλτήριον εἰς ἀνάγνωσιν. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πλησίον ἔρημον μεγαλώτατος Δράκων, ὅστις ἐφοβέριζεν ὅτι ἔχει νὰ προξενήσῃ θάνατον καὶ φθορὰν, διὰ τοῦτο ἐταράχθησαν οἱ συνασκηταί του· ὁ δὲ ἅγιος μὲ τὸν δάκτυλόν του μὲν ἐτύπωσε τὸν σταυρὸν εἰς τὸν Δράκοντα, μὲ τὸ στόμα του δὲ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! καθὼς τὸ ἄχυρον ὅσον μείνῃ εἰς χωράφιον μετὰ τὸ θέρος διαλύεται ἀπὸ τὴν φωτίαν, οὕτω καὶ ὁ δράκων ἐκεῖνος εὐθὺς εἰς πολλὰ κομμάτια διελύθη. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν ὁ τῆς Ἀντιοχείας Ἐπίσκοπος Φλαβιανὸς, καὶ ὁ τῆς Κύρου Ἐπίσκοπος, καὶ ἄλλοι τινὲς Ἐπίσκοποι, καὶ ὀνομαστοὶ ἄνδρες καὶ λόγιοι, οἵτινες παρεκάλεσαν αὐτὸν προτείναντες πολλὰ ῥητὰ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ κελλίον του, χάριν τῆς τῶν ἀδελφῶν ὠφελείας· [1] ἀλλ' ὁ ἅγιος οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ταῦτα ὑπέφερεν, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον του ἔγκλειστος. Οὗτος ἐπανέφερε πολλοὺς ἀπὸ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν.

Μίαν φορὰν ἡ κατὰ σάρκα ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου λαβοῦσα ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρου φαγητὰ ἁρμόδια εἰς τοιοῦτον ἀσκητὴν, συμπαραλαβοῦσα δὲ καὶ τὸν υἱόν της, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον. Ὁ δὲ ὅσιος τὴν μὲν ἀδελφὴν δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ, τὸν δὲ υἱόν της καὶ ἀνεψιόν του ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὸν κἀνὲν δῶρον· Ὁ δὲ ἀνεψιός του ἐπέμενε παρακαλῶν αὐτὸν νὰ δεχθῇ ὅσα τῷ ἔφερεν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ὅσιος· ὅταν ἤρχεσθε πρὸς ἐμὲ, πόσα μοναστήρια καὶ καλύβας ἀσκητικὰς ἐπεράσατε; καὶ εἰς ποίους ἐδώσατε ἐκ τῶν δώρων σας; ὁ δὲ ἀνεψιὸς ἀπεκρίθη· Εἰς κἀνένα δὲν ἐδώσαμεν τίποτε. Τότε ὁ ὅσιος, ὑπάγετε, εἶπεν ὀπίσω, ἔχοντες μεθ' ὑμῶν ὅσα μοὶ ἐφέρετε, ἐπειδὴ διὰ τὴν φυσικὴν συγγένειαν, καὶ ὄχι διὰ τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ οἰκειότητα ταῦτά μοι ἐφέρετε. Ὁ θαυμάσιος οὗτος Μαρκιανὸς ἔγεινεν εἰς ὅλους μέγας καὶ περιβόητος καὶ

---

[1] Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ τρίτῳ ἀριθμῷ τῆς φιλοθέου Ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἐρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐπίσκοποι, παρεκάλουν τὸν ὅσιον νὰ λαλήσῃ λόγον ὠφελείας· ὁ δὲ ὅσιος μεγάλως στενάξας εἶπεν (αὐτολεξεὶ δὲ μεταχειρίζομαι ἐδῶ τὰ λόγια τοῦ Θεοδωρήτου) « Ὁ τῶν ὅλων Θεὸς καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ διὰ τῆς κτίσεως ῥθέγγεται καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν διαλέγεται, καὶ παραινεῖ τὰ δέοντα, καὶ εἰσηγεῖται τὰ συμφέροντα· καὶ ἀπειλᾶς δεδίττεται, καὶ προτρέπει ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ὄνησιν οὐδεμίαν καρπούμεθα. Πῶς τοίνυν Μαρκιανὸς ῥθεγγόμενος ὠφελείσειε, τοσαύτην ὠφέλειαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀποπεμπόμενος; καὶ ὄνησιν ἐκεῖθεν εὕρασθαι μὴ βουλόμενος; Προσθέττει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐδίωξεν ἓν δαιμόνιον διὰ μέσου ἑνὸς ἐλαιοδοχείου, τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ὁ διακονητής του εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του· ἐπετίμησεν ὅμως τὸν διακονητὴν ὁ ἅγιος, διότι τοῦτο ἐποίησε, καὶ ἐφοβέρισε νὰ τὸν διώξῃ, ἐὰν κάμῃ τοιοῦτον ἄλλην φορὰν· ἐπειδὴ δὲν ἤθελεν ὁ ὅσιος νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ.

Ἄλλοτε περιβόητός τις ἀσκητὴς, Ἄβιτος καλούμενος, ἀκούων τὴν ἀρετὴν τοῦ Μαρκιανοῦ τούτου, ὑπῆγε διὰ νὰ τὸν ἰδῇ· ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἐπρόσταξε τὸν μαθητήν του Εὐσέβιον νὰ μαγειρεύσῃ ὄσπρια καὶ λάχανα, διὰ νὰ εὐφρανθῶσι μετὰ τοῦ Ἀβίτου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέγνωσαν τὴν ἐννάτην ὥραν, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Μαρκιανὸς εἰς τὴν τράπεζαν, ἐκεῖνος δὲ εἶπεν ὅτι πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ δὲν ἔχει συνήθειαν νὰ τρώγῃ, πολλάκις δὲ καὶ δύω καὶ τρεῖς ἡμέρας μένει ἄσιτος. Ὁ δὲ Μαρκιανὸς πάλιν ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ φάγῃ διὰ τὴν ἀγάπην του, ἐπειδὴ ὅμως ἔδεν τὸν ἔπειθεν, ἐστέναξε καὶ εἶπεν· « Ἀλλ' ἐγώ τε ἀθυμῶ λίαν καὶ ὀδύνομαι τὴν ψυχήν. ὅτι τοσοῦτον ὑπέμεινας πόνον, ἵνα τινα φιλόπονον καὶ φιλόσοφον ἴδῃς, καὶ τῆς ἐλπίδος ψευσθεὶς, κάπηλόν τινα καὶ ἄσωτον ἀντὶ φιλοσόφου τεθέασαι. » Τόσον δὲ ἐλυπήθη ὁ Ἄβιτος, ὥστε ἐπροτίμα κάλλιον νὰ ἔτρωγε κρέας, παρὰ νὰ ἀκούσῃ τοιαῦτα λόγια. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μαρκιανός. Καὶ ἡμεῖς, ἀδελφὲ, τὴν ἰδίαν πολιτείαν τὴν ἐδικήν σου ἀγαπῶμεν καὶ προτιμῶμεν τοὺς κόπους ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ τὴν νηστείαν ἀπὸ τὴν τροφὴν, καὶ ὅταν νυκτώσῃ τότε τρώγομεν. « Ἀλλ' ἴσμεν (εἶναι ἴδια λόγια τοῦ Θεοδωρήτου) ὅτι τῆς ἀγάπης τὸ χρῆμα, τῆς νηστείας ἐστὶ τιμιώτερον· τὸ μὲν γὰρ τῆς θείας ἔργον νομοθεσίας, τὸ δὲ τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐξουσίας· προσήκει δὲ τοὺς θείους νόμους τῶν ἡμετέρων πόνων πολλῷ νομίζειν τιμιωτέρους. » ὅθεν ἐπιφέρει « Τίς τοίνυν οὐκ ἂν θαυμάσειε τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς τὴν σοφίαν; ὑφ' ἧς κυβερνώμενος, ἥδει μὲν νηστείας, ἥδει δὲ φιλοσοφίας καὶ φιλαδελφίας καιρόν; ἥδει δὲ καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων τὸ διάφορον; καὶ ποῦ ποίῳ προσήκει παραχωρεῖν; καὶ τίνι κατὰ καιρὸν διδόναι τὰ νικητήρια;

Digitized by Google

καθητὸς, ὄχι μόνον εἰς τοὺς πλησιοχώρους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας· ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν ὅτι πολλοὶ ἐμάχοντο καὶ ἐφιλονείκουν διὰ νὰ λάβωσι τὸ σῶμά του ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ, καὶ ἤδη ἡτοίμασαν καὶ θήκας διὰ νὰ τὸ βάλλωσι μέσα, καὶ ναοὺς ᾠκοδόμησαν εἰς τὸ ὄνομά του, ἐπειδὴ, λέγω, τοῦτο ἔμαθεν ὁ ὅσιος, ὥρκισε τὸν πρῶτόν του μαθητὴν Εὐσέβιον νὰ κρύψῃ μετὰ θάνατον τὸ σῶμά του εἰς τόπον ἀπόκρυφον, μακρὰν ἀπὸ τὴν καλύβην του. Καὶ ταῦτα διατάξας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΚΕΨΙΜΑ, ΙΩΣΗΦ, *καὶ* ΑΕΙΘΑΛΑ.

» Ἀκεψιμᾶν κτείνουσιν ἐκ ῥαβδισμάτων,
» Ἀκεψιμᾶ δὲ τοὺς φίλους ἐκ λευσμάτων.
» Τύψαν Ἀκεψιμᾶν τριτάτῃ, λεῦσαν δὲ συνάθλους.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ΄ (330)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ, παρεστάθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως Ἀδραχοσχάρ. Καὶ ἐπειδὴ ἐξετασθέντες δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο, ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας, ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσὴφ τεντόνεται τόσον πολλὰ καὶ δέρεται, ὥστε ἐχωρίσθησαν αἱ σάρκες του ἕως εἰς τὰ κόκκαλα, καὶ ἔπειτα ἐρρίφθη δεμένος εἰς τὴν φυλακήν. Τοῦ δὲ ἁγίου Ἀειθαλᾶ ἔδεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὑποκάτω εἰς τὰ γόνατά του, καὶ τόσον πολλὰ τὸν ἔδειραν, ὥστε οἱ ἅρμοὶ τοῦ σώματός του ἐκβῆκαν ἀπὸ τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη ὑπὸ τριάκοντα στρατιωτῶν, καὶ οὕτως ἐν μέσῳ τῶν βασάνων παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσὴφ κρεμασθεὶς κατακέφαλα, κατεξεσχίσθη ἀρκετὰ, καὶ ἔπειτα ἐλιθοβολήθη· ὁ δὲ ἅγιος Ἀειθαλᾶς τεντωθεὶς ὑπὸ τεσσάρων στρατιωτῶν ἐδάρη· εἶτα ἐκρεμάσθη καὶ αὐτὸς κατακέφαλα, καὶ οὕτω τὴν ψυχήν του παρέδωκε τῷ Κυρίῳ. Μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψε τὸν βίον τούτων ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. » Ἐλύττα κατὰ χριστιανῶν Σαβώριος· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἑορτάζομεν καὶ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ *τοῦ ἐν Λύδδῃ· ἤτοι τὴν ἀνακομιδὴν καὶ κατάθεσιν τοῦ ἁγίου σώματος αὐτοῦ.*

† » Ναοῦ τὰ ἐγκαίνια, μάρτυς, καὶ θέσιν,
» Τῶν λειψάνων σου νῦν γεραίρει ἡ κτίσις.[1]

Οὗτος ὁ ἔνδοξος τοῦ Χριστοῦ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἐκ πατρὸς μὲν ἦτο Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ δὲ μητρός του Παλαιστῖνος· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε φύσιν καὶ ἀνατροφὴν καλὴν καὶ ῥίζαν εὐγενικὴν (διότι οἱ γονεῖς του ἐστάθησαν ἄνωθεν καὶ ἐκ προγόνων εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς) διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς πολέμους λαμπρότατος καὶ ἐπιτηδειότατος. Ὅθεν ὅτε ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τρίχας ἔγεινεν ἀπὸ τὸν βασιλέα Διοκλητιανὸν Τριβοῦνος ὀνομαστότατος τοῦ Νουμέρου· ἔπειτα ἔγεινε καὶ Κόμης διὰ τὴν ἀνίκητον ἀνδρίαν του. Ἕως τότε ὅμως ἐκρύπτετο ὅτι εἶναι χριστιανός· ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀπέθανεν ὁ πατήρ του μέσα εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους ἔλαβε διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ λοιπὸν λαβὼν τὴν μητέρα του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν πατρίδα τῆς μητρός του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστατικὰ πολλὰ καὶ κληρονομίαν μητρικήν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἐτελεύτησεν, ἔμειναν εἰς τὸν ἅγιον χρήματα πολλὰ καὶ περιουσία πολλῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὅλα συμπαραλαβὼν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν[2] ἀγαπῶν διὰ νὰ λάβῃ μεγαλήτερα ἀξιώματα. Βλέπων δὲ τὴν τόσην πολλὴν μανίαν, ἣν εἶχεν ὁ τύραννος κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀπεφάσισε νὰ μοιράσῃ μὲν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ πένητας τὰ χρήματα ὅσα μεθ' ἑαυτοῦ εἶχε, νὰ κηρύξῃ δὲ τὸν ἑαυτόν του ἔμπροσθεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν καὶ ὅλην τὴν βουλὴν, ὅτι εἶναι χριστιανός, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν. Ὅθεν ἀφ' οὗ διεμοίρασε ταχέως τὰ χρήματα καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δού-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ παλαιὸν δίστιχον παρελείφθη, διότι ἦτο πάντῃ ἄμετρον· ἀντ' ἐκείνου δὲ συνετέθη τοῦτο.

[2] Ποῦ ἆρά γε εὑρίσκετο τότε ὁ Διοκλητιανός; ἠρεύνησα πολλὰ περὶ τούτου, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθην νὰ εὕρω προσδιωρισμένως τὸν τόπον. Ὅσον ὅμως ἐκ τοῦ βίου του, πιθανὸν φαίνεται, ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν βασίλειον καθέδραν τῆς Ῥώμης, ὅπου καὶ ὁ μέγας Γεώργιος ἀπελθὼν, ἐμαρτύρησεν. Ἠρώτησα περὶ τούτου καὶ τινας διδασκάλους· καὶ εὗρον αὐτοὺς συμφώνους μὲ τὴν γνώμην ταύτην.

Digitized by Google

λους του καὶ ἔκαμε διαθήκην διὰ τὰ πράγματα ὅσα εἶχεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, τότε κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἀθέου βουλῆς (βουλὴν γὰρ ἄνομον ἐβουλεύθη ὁ Διοκλητιανὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ νὰ ἀφανίσωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον τοὺς χριστιανούς) τότε, λέγω, αὐτόκλητος ὑπῆγεν ὁ μέγας Γεώργιος εἰς τὸ μέσον τοῦ Βουλευτηρίου ἐνῷ ἦτο παρὼν καὶ ὁ Διοκλητιανὸς· καὶ λαμπρῶς ἀναπηρύξας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Υἱὸν Θεοῦ, παρρησιάζεται τὸν χριστιανισμόν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν εὐθὺς παραδίδεται ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστὴς εἰς διάφορα καὶ σχεδὸν ἀμέτρητα παιδευτήρια, διότι μὲ ἀκόντιον μὲν κεντᾶται εἰς τὴν κοιλίαν, τροχὸν δὲ καὶ βούγευρα πολλάκις δοκιμάζει, καὶ μέσα εἰς λάκκον γεμάτον ἄσβεστον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα ταῦτα διὰ τῆς θείας χάριτος, τούτου χάριν εἵλκυσεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὴν γυναῖκα τοῦ Διοκλητιανοῦ Ἀλεξάνδραν, ὁμοίως δὲ καὶ ἕνα γεωργόν, Γλυκέριον ὀνόματι, ἐπειδὴ ἐπανέφερε εἰς τὴν ζωὴν τὸν βοῦν αὐτοῦ, καὶ Ἀθανάσιόν τινα, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρόν. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, πλῆθος σχεδὸν ἄπειρον ἀνθρώπων ἐπανέφερεν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ τὰ διάφορα θαύματα ἅτινα ἐτέλεσε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ· ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα οὕτως ἐποίησε ῥίπτεται σιδηροδέσμιος μέσα εἰς τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην φαίνεται ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ εὐαγγελίζεται εἰς αὐτὸν τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἔμελλε νὰ κληρονομήσῃ.

Ἐξυπνήσας δὲ ὁ ἅγιος μετὰ χαρᾶς εὐχαρίστει τὸν Θεόν, καὶ τὸν δεσμοφύλακα παρεκάλει, διὰ νὰ ἀφήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ὑπηρέτην του, ὅστις ἐστέκετο ἔξω καὶ ἐπράσμενεν· (αὐτὸς δὲ καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου συνέγραψε μὲ ἀκρίβειαν.) Ἐμβὰς λοιπὸν ὁ ὑπηρέτης εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βλέπων τὸν αὐθέντην του εἰς τὰ δεσμά, ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του κλαίων· ὁ δὲ ἅγιος ἐσήκωσεν αὐτὸν, λέγων νὰ χαίρῃ· ἔπειτα ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ὅραμα ὅπερ εἶδε, καὶ ἀκολούθως προσπάζει αὐτὸν, μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ ἐπάρῃ τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὁμοίως νὰ πάρῃ καὶ τὴν διαθήκην, τὴν ὁποίαν συνέταξε πρὸ τοῦ νὰ παρρησιασθῇ, παρήγγειλε δὲ πρὸς τούτοις αὐτῷ νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὴν ψυχήν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον. Ὁ δὲ ὑπηρέτης ὑποσχεθεὶς νὰ φυλάξῃ τὰ παραγγελθέντα, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐφέρθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς ἐξέτασιν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ προσευχῆς του κρημνίσας τὸ ἐν τῷ ναῷ τούτου εἴδωλα, διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀπεκόπτεται. Ὁ δὲ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου λαβὼν τὸ πολλὰ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ τὴν διαθήκην του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ εἰς αὐτὴν ἐνεταφίασεν εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο σῶμα, ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς· καὶ τελειόνει μὲ εὐχάριστον γνώμην, ὅλα ὅσα εἶχε διατάξῃ ὁ ἅγιος.

Δὲν ἐπέρασε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ διέλαμψεν ἡ εὐσέβεια, καὶ ὁ μέγας καὶ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος[1] ὁ βασιλεὺς καὶ ἰσαπόστολος ἐβασίλευσε. Τότε λοιπὸν εὐκαιρίαν λαβόντες οἱ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Γεωργίου φίλοι καὶ ἐρασταὶ, κτίζουσι ναὸν χαριέστατον καὶ ὡραιότατον εἰς τὴν Λύδδαν[2] καὶ ἀνακομίσαντες ἀπὸ τὸν ἀφανῆ τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκετο πρότερον, τὸ πολύαθλον καὶ ἅγιον σῶμα τοῦ μάρτυρος τὸ πολλοῦ φωτὸς ἄξιον, ἀποθησαυρίζουσιν εἰς τὸν παρ' αὐτῶν οἰκοδομηθέντα νεόκτιστον ναὸν, καὶ διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ λειψάνου τελοῦσι τοῦ ναοῦ τὰ Ἐγκαίνια κατὰ τὴν παροῦσαν τρίτην ἡμέραν τοῦ Νοεμβρίου μηνός. Τὸ δὲ τοῦ ἁγίου λείψανον ἐπήγαζεν ἀεννάως χρουνοὺς θαυμάτων εἰς τοὺς πιστῶς αὐτῷ πλησιάζοντας· οἶδε γὰρ ὁ Θεὸς δοξάζειν τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἑορτάζει ἐτησίως κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς δόξαν καὶ αἴνεσιν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.[3] (τοῦτο τὸ ἴδιον Συνα-

---

[1] Πρῶτος βασιλεὺς τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους δεχθεὶς τὸν χριστιανισμὸν εἶναι ὁ μέγας οὗτος Κωνσταντῖνος. Σ. Ε.

[2] Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ᾧ ἔγεινεν ἡ κατάθεσις τοῦ τιμίου σώματός του, εὑρίσκεται εἰς τὴν κωμόπολιν Λύδδαν, ἀπέχουσαν ἓξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐμμαούς. Τὴν σήμερον δὲ εἶναι κρημνισμένος, σώζεται δὲ μόνον τὸ ἅγιον βῆμα καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου, ὅπου καὶ λειτουργοῦσιν οἱ χριστιανοί.

[3] Σημείωσαι ὅτι ἡ ἁγία ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν εἰς τὴν ἀνακομιδὴν ταύτην τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀκολουθίαν τελείαν, ἐπειδὴ ἐν τοῖς Μηναίοις οὐδὲ γρῦ περὶ αὐτῆς ἀναφέρεται, ὁμοίως καὶ ἐγκώμιον ἁπλοϊκῇ φράσει συντεθειμένον. Ἔχει δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἑλληνικὸν ἐγκώμιον Ἀρκάδιος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Συγκαλεῖ πάλιν ἡμᾶς ὦ φιλόχριστοι » σώζονται ταῦτα ἐν τῷ ἀνωθεν τῶν Καρεῶν κειμένῳ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἀοιδίμου παπᾶ Παρθενίου Σκούρτου. (Οὗ τὰ λείψανα ὁ Θεὸς ἐτίμησεν εὐωδίᾳ πνευματικῇ.) Καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα.

Digitized by Google

ξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΚΕΨΙΜΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τήξας ἑαυτὸν ἐγκρατείᾳ καὶ πόνοις,
» Ἀκεψιμᾶς ἀπῆλθεν ἔνθα μὴ πόνοι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἐν ἔτει τπβ' (382)· κλείσας δὲ ἑαυτὸν ἐντὸς ἐσκαμμένου τόπου, διήνυσεν ἐκεῖ ἑξήκοντα χρόνους, χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ τις, καὶ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ μὲ ἄνθρωπον· ἀλλὰ ἐπιστρέφων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐθεώρει νοερῶς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἐδέχετο πᾶσαν παρηγορίαν. Ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος δὲν ἦτο κατ' εὐθεῖαν ἐσκαμμένος· ἀλλ' ἦτο κατεσκευασμένος πλαγίως καὶ μὲ γυρίσματα καθὼς εἶναι ὁ ἕλιξ τῆς ἀμπέλου. [1] Τὸ δὲ φαγητόν του ἦτον φακὴ βρεγμένη μὲ νερόν, ἐξερχόμενος δὲ δὶς τῆς ἑβδομάδος ἔπερνε τὸ ἀρκετὸν νερὸν ἀπὸ τὴν ἐκεῖ πλησίον βρύσιν, χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπό τινα ἄνθρωπον. Οὗτος λοιπὸν ποιήσας πολλὰ θαύματα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἱερέως μὲ βίαν καταδεχθείς, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. [2]

[1] Δηλαδὴ ὁ περιεσραμμένος βλαστὸς τοῦ κλήματος. Σ. Ε.

[2] Τὸν βίον τούτου τοῦ Ἀκεψιμᾶ συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ιέ. τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρανίσθη τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγε νὰ ἐπάρῃ νερὸν τὴν νύκτα, εἰς δὲ βοσκὸς νομίσας ὅτι εἶναι λύκος, ἠθέλησε νὰ τὸν κτυπήσῃ μὲ τὴν σφενδόνην· ἔμεινεν ὅμως ἀκίνητος ἡ χεῖρ του, ἕως οὗ ὁ ὅσιος ἐπῆρε τὸ νερὸν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν καλύβην του. Ἄλλοτε δὲ ὑπῆγεν ἄνθρωπός τις μὲ περιέργειαν κακὴν καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν πλάτανον, ἥτις ἦτον φυτευμένη εἰς τὸν φράκτην τοῦ κελλίου του, διὰ νὰ ἰδῇ τί κάμνει ὁ ἅγιος· ἀλλὰ παρευθὺς ἐπιάσθη τὸ ἥμισυ τοῦ σώματός του ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. Προσπεσὼν δὲ ἐκεῖνος τῷ ἁγίῳ καὶ τὴν ἁμαρτίαν του ὁμολογήσας, ἔλαβε παραγγελίαν νὰ κόψῃ τὴν πλάτανον, διὰ νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἄλλος τὸ ὅμοιον· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ κόψιμον τῆς πλατάνου, ἔλαβε καὶ τὴν ὑγείαν του. Προεῖδε δὲ καὶ τὴν κοίμησίν του ὁ ὅσιος πρὸ πεντήκοντα ἡμερῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπάρωσι τὸ σῶμά του μετὰ θάνατον, παρήγγειλε μὲ ὅρκους νὰ θάψωσιν αὐτὸ ἐκεῖ εἰς τὸ ἡσυχαστήριόν του. Εἶτα προσθέτει ὁ Θεοδώρητος τὰ γλαφυρὰ ταῦτα. « Οὕτω καὶ τῆς μετὰ θάνατον αὐτελείας ἐπεμελοῦντο τῶν οὐρανῶν οἱ πολῖται, καὶ οὔτε περιόντες μέγα φρονεῖν ἠνέσχοντο πώποτε. καὶ τελευτήσαντες τὸ παρὰ ἀνθρώποις οὐκ ἐπεσπάσαντο γέρας. Ἀλλὰ τὸ φίλτρον ἅπαν εἰς τὸν νυμφίον μετέθεσαν, κατὰ τὰς σωφρονούσας γυναῖκας, αἳ παρὰ μόνων τῶν ὁμοζύγων καὶ φιλεῖσθαι καὶ ἐπαινεῖσθαι σπουδάζουσι, τῆς παρ' ἄλλων εὐφημίας καταφρονοῦσαι.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΑΧΕΜΕΝΙΔΟΥ (καὶ ὑμνολογητοῦ.

» Ἀχεμενίδης τὸν Θεὸν ποθῶν Λόγον,
» Δόξης ἀφειδεῖ πατρικῆς καὶ βασάνων.

Εἰς τὰς ἡμέρας Ἰσδεγέρδου τοῦ υἱοῦ Γόροράνη βασιλέως Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει νι' (410), ἐχρημάτισεν ὁ Ἀχεμενίδης οὗτος ἀνὴρ θαυμαστός, υἱὸς τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως. Οὗτος δηλαδὴ παραιτήσας τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός του, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς πολλὰ ἠγωνίσθη διὰ νὰ τὸν γυρίσῃ εἰς τὴν προτέραν του θρησκείαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐξυνήθη, ἐγύμνωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον εἶχεν, ἀπὸ τὰ φορέματα ὅσα ἐφόρει, καὶ τὰ ἀξιώματα ὅσα τὸν ἐστόλιζον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τραβᾷ γυμνὸς τὰς καμήλους τοῦ στρατεύματος, ἔχων μόνον ἓν περίζωμα εἰς τὴν μέσην του. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι, ἔσκυψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδε τὸν ἄριστον ἄνδρα ἐκεῖνον ὅτι κατεκαίετο ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ πολὺν κονιορτόν. Ὅθεν ἐνθυμηθεὶς τὴν περιφάνειαν καὶ δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκ τοῦ πατρός του, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ φορέσῃ ὑποκάμισον.

Ἔπειτα νομίσας, ὅτι ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν προτέραν σκληραγωγίαν καὶ τὴν καταισχύνην, ὅσην ἔπαθε, λέγει εἰς αὐτόν· Τώρα κἂν ὅτε ἐλευθερώθης ἀπὸ τὴν προτέραν ἐκείνην φιλονεικίαν σου, ἀπόβαλε τοῦ τέκτονος τὸν υἱόν· ἤτοι τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐμπλησθεὶς ζήλου ἔσχισε τὸ ὑποκάμισον ὅπερ τὸν ἐφόρεσε, καὶ ῥίψας αὐτὸ εἰς τὸν βασιλέα, εἶπεν· ἀνίσως σὺ νομίζῃς, ὅτι διὰ τὸ ὑποκάμισόν σου τοῦτο ἐγὼ θὰ ἀφήσω τὴν εὐσέβειάν μου, ἔχε αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὴν ἀσέβειάν σου. Ταύτην τὴν παρρησίαν βλέπων ὁ βασιλεύς, ἐδίωξεν αὐτὸν γυμνὸν ἀπὸ τὰ βασίλεια. Οὗτος λοιπὸν εὐσεβῶς καὶ θαρέστως διανύσας τὴν ζωήν του, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη ὁ τρισμακάριος, καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον. [1]

—

[1] Τούτου τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν κεφαλαίῳ λη'. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Τοῦτον δὲ ὀνομάζει καὶ Ὀρμίσδην. Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Ἐπισκόπου Λέβης.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Ἀγκύρας.

† » Δῶρον σὺ δωρῇ τῇ πόλει τῆς Ἀγκύρας,
» Ὦ Θεόδωρε ἐκ Θεοῦ τοῦ τῶν ὅλων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΑΣΙΟΣ, ΣΕΒΗΡΟΣ, ΑΝΔΡΩΝΑΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΣ καὶ ΘΕΟΔΟΤΗ ξίφει τελειοῦνται.

» Σύμμαρτυς ἔστω καὶ γυνὴ τοῖς ἀνδράσι,
» Τετμημένοις τέσσαρσι συντετμημένη.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΗΛΙΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τῶν ἀρετῶν εἰς ἅρμα προβὰς Ἠλίας,
» Πόλῳ προσῆλθεν ὥσπερ ἄλλος Ἠλίας.

Οἱ ἅγιοι ἑπτὰ μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.

» Ψυχὰς ἀτρέπτοις χερσὶ τμηθέντες πλάνων,
» Πλάνην περιτρέπουσιν ἄνδρες ἑπτά.

Οἱ ἅγιοι εἰκοσιοκτὼ μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.

» Φλέγουσιν ἄνδρες πέντε δὶς καὶ δὶς δύω,
» Οἷς συμφλέγουσι πέντε δὶς καὶ δὶς δύω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

» Τὸν Ἰωαννίκιον ἐκ γῆς λαμβάνει,
» Ὁ τῷ λόγῳ γῆν τοῦ Θεοῦ πήξας Λόγος.
» Σῆμά σοι ἓν γε τετάρτῃ Ἰωαννίκιε χεῦσαν.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωαννίκιος ἐγεννήθη κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς τυραννίδος τοῦ θηριωνύμου καὶ εἰκονομάχου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψμ΄ (740) ἀπὸ πατέρα μὲν καλούμενον Μυριτρίκην, ἀπὸ μητέρα δὲ ὀνομαζομένην Ἀναστασώ, πατρίδα ἔχων τὴν Βιθυνίαν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικῆς ἡλικίας ἀπῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ μεγάλας ἀνδραγαθίας καὶ νίκας ἐποίησε, κατακόψας μὲν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, λυτρώσας δὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους Γραικούς.

Ἔπειτα καταφρονήσας τὴν δόξαν καὶ τιμὴν τὴν ὁποίαν ἐπιθυμοῦσε ὁ βασιλεὺς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας του, ἔρχεται εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου· καὶ ἐκεῖ ἀκούσας μὲ τὰ ὦτά του θείαν φωνὴν, ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὑρίσκει δύω μοναχοὺς, οἱ ὁποῖοι ποτὲ μὲν δὲν ἐθεωρήθησαν ἀπὸ ἄνθρωπον, ἐφοροῦσαν δὲ τρίχινα φορέματα, καὶ ἐτρέφοντο μὲ ἀγρίας βοτάνας. Τούτους δὲ εὑρὼν, μανθάνει ἀπὸ αὐτοὺς, ὅ,τι σκοπὸν ἐμελέτα εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ χάριν εὐλογίας λαμβάνει ἀπὸ αὐτοὺς ἓν φόρεμα. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τριχάλικος· ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Αὐγάρων [1] καὶ ἀπὸ ἐκεῖ φθάνει εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κοντουρίας. Καὶ μαθὼν μόνον τριάκοντα ψαλμοὺς, ἔψαλλεν αὐτοὺς μεθ' ἑνὸς τροπαρίου οὕτω συντεθειμένου « ἡ ἐλπίς μου ὁ Θεός, καταφυγή μου ὁ Χριστὸς, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.» Οὕτω λοιπὸν διαπεράσας τόπους πολλοὺς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ποιήσας θαυμάσια μεγαλώτατα, προεῖπε καὶ διὰ τὰ πράγματα ὅσα ἔμελλον νὰ γένωσι, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀντιδίου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ, πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, διότι ἦτο χρόνων ἐννενηκοντατεσσάρων ὅτε πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ Ἐπισκόπου Μύρων, καὶ ΕΡΜΑΙΟΥ Πρεσβυτέρου χειροτονηθέντων παρὰ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου. [3]

» Θεὸν ποθοῦντας ζῶντα μάρτυρας δύω,
» Καὶ ζῶντας ἐνθάπτουσι πικρῶς τῷ τάφῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπειδὴ ἀπέσπων πολλοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰ εἴδωλα καὶ ἐπανέφερον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διεβλήθησαν εἰς τὸν κόμητα τῆς πόλεως Λιβάνιον, ὁ ὁποῖος δέσας τοὺς ἁγίους εἰς τὰ ἄλογα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐφυλάττοντο μόνον διὰ νὰ παρατρέχωσιν, ἐδίωξεν αὐτά. Τὰ δὲ ἄλογα βιαίως διωκόμενα, τόσον πολλὰ ἔσυραν τοὺς ἁγίους, ὥστε αἱ σάρκες αὐτῶν κατεκόπησαν καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι ὑψηλὰ καὶ νὰ

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, καὶ ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτοῦ γράφεται Ἀγαύρων.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδόν.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[3] Ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Τίτου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

Digitized by Google

κτυπῶνται μὲ σπάθην ξυλίνην. Μετὰ ταῦτα ἐρρίφθησαν εἰς κάμινον πυρὸς, καὶ ἐπειδὴ ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὸ πῦρ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ἐπρόσταξεν ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὰς καρδίας, εἰς τὰς κεφαλὰς καὶ εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων, καὶ ἀκόμη ζωντανοὺς ὄντας, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκλείσωσι μέσα εἰς τάφον. Ὅθεν οὕτω καταχλεισθέντες οἱ μακάριοι, ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνυπόφορον βίαν παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ὁ ἀπὸ Μίμων ξίφει τὸ ἀποθνῄσκει.

» Ὁ Πορφύριος εὐστόλιστος ἐκ ξίφους,
» Λαμπρὰν στολισθεὶς πορφύραν τῶν αἱμάτων.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο΄ (270)· καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔφεσον, ἀναθρεμμένος δὲ εἰς τὰ θέατρα ὁμοῦ μὲ τοὺς μίμους· ἤτοι τοὺς ὑποκρινομένους παντὸς ἀνθρώπου σχῆμα καὶ κίνημα. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν αἰσχρὰν καὶ κατηγορημένην ταύτην τέχνην του, ἠκολούθει μὲ τὸν κόμητα τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Καισάρειαν. Καὶ μίαν φορὰν ὑποκριθεὶς τὸ ἅγιον βάπτισμα τῶν χριστιανῶν, ἐβαπτίσθη ἀπὸ ἕνα ἄλλον μίμον ὑποκρινόμενον ψευδῶς, ὅτι εἶναι ἐπίσκοπος· ἐνέπαιζον δηλαδὴ καὶ οἱ δύω καὶ ἐπεριγέλων τὰ ἰδικά μας μυστήρια. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινε καὶ ἐβαπτίσθη, ἐνεδύθη καὶ λευκὸν φόρεμα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν βαπτιζομένων, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐδέχθη τέλειον τὸν χριστιανισμὸν μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν. Διότι ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἐφάνησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐδίδαξαν νὰ προσεύχηται κατ' ἀνατολὰς, καὶ νὰ τυπώνῃ εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του τὸν τίμιον σταυρόν. Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ θαύματος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ νεφέλης βαπτισθέντες προσῆλθον εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Κόμης ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον Πορφύριον νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, καὶ ἐκεῖνος δὲν ἠθέλησε, διὰ τοῦτο ἀπεκεφάλισαν αὐτόν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εὑρίσκεται μεταπεφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Διήγησις εἰς τὸν θρῆνον τοῦ προφήτου ΙΕΡΕΜΙΟΥ περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἰς τὴν ἅλωσιν ταύτης, καὶ περὶ τῆς ἐκτάσεως Ἀβεμέλεχ.

† » Μήτην τί θρηνεῖς τὴν ὑβρίστριαν πόλιν,
» Ὦ τῶν Προφητῶν πενθικώτατος πέλων;

Ὁ μέγας οὗτος προφήτης Ἱερεμίας ἦτον ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Ἀναθὼθ· πολλὰ δὲ ἐπροφήτευσε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ Βαβυλῶνα, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ὅλη ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος τῆς προφητείας. Τοῦτον τὸν προφήτην ἔβειρε μίαν φορὰν δυνατὰ Πασχὼρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἐμὴρ ὁ προεστὼς τοῦ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰς τὸν καταράκτην αὐτὸν ἔβαλεν, διότι ἐπένθει καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια ἐλύτρωσε τὸν προφήτην ἀπὸ τὸν καταρράκτην, διὰ τοῦτο αὐτὸς λυτρωθεὶς, ἐπροφήτευσε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Πασχώρ.» Τὸ ὄνομά σου θέλει γένῃ μέτοικον καὶ ξένον ἀπὸ τὴν γῆν ταύτην τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνταυτῷ θέλει σὲ ἐλέγξει ἡ ἀποστασία σου, διότι ἐπικατάρατος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κάμνει τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου μὲ ἀμέλειαν. » Ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς.» (Ἱερ. μή. 10).

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ἰωακεὶμ ἐθρήνει ὁ Ἱερεμίας τὴν Ἱερουσαλήμ· οἱ δὲ ψευδοπροφῆται παρεκίνουν τοὺς ἱερεῖς νὰ θανατώσωσιν αὐτόν· ὁ δὲ υἱὸς Σαφὰν Χηραληκὰμ, ὢν μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ἐμπόδιζε νὰ τὸν θανατώσωσιν. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν· κάμε εἰς τὸν ἑαυτόν σου δεσμὰ ξύλινα καὶ βάλε αὐτὰ εἰς τὸν λαιμόν σου, καὶ θέλω σὲ ἀποστείλη εἰς τὸν βασιλέα Μωὰβ καὶ Ἰδουμαίας καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος. Ταῦτα δὲ ποιήσας ὁ Προφήτης, τὰ ἔβαλεν εἰς τὸν λαιμόν του. Τότε Ἀνανίας ὁ υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης ἐσηκώθη, καὶ λαβὼν τὰ δεσμὰ ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ Ἱερεμίου, συνέτριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ, λέγων· οὕτως εἶπεν ὁ Κύριος πρός με. Θέλω συντρίψει τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τὸν λαιμὸν ὅλων τῶν ἐθνῶν. Τότε εἶπεν ὁ Ἱερεμίας πρὸς τὸν ψευδοπροφήτην· δόλια εἶναι τὰ χείλη σου καὶ ἡ καρδία σου ἐρεύγεται φαρμάκον, διότι τάδε λέγει ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ Θεός. «Δεσμὰ ξύλινα συνέτριψας; ἀντὶ τούτων δεσμὰ σιδηρᾶ θέλω κάμη, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ θέλω βάλη αὐτὰ εἰς τὸν τράχηλον τῶν ἐθνῶν» σὺ δὲ Ἀνανία ταχέως θέλεις ἀποστρίψει τὴν ψυχήν σου· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τὸ ἔργον ἠ-

Digitized by Google

πολεύθεὶ εἰς τὸν λόγον τοῦ προφήτου, διότι μετὰ ἑπτὰ μῆνας ἐκεῖνος ἀπέθανε. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα ἐπένθει ὁ Ἱερεμίας διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅτε σχεδὸν ἐπλησίασαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ Βαβυλώνιοι πλησίον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω πῶς, ἐξελθὼν ὁ προφήτης ἔξω τῆς φυλακῆς καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν γῆν Βενιαμὶν διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσίν του, ἐπιάσθη ἐκεῖ ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Χαλδαίων καὶ δαρθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ διέτριψεν ἱκανὸν καιρὸν ὁ Ἱερεμίας, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν κρυφίως ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἔπειτα λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ καὶ εὐεργετήθης παρ' ἐμοῦ, εἰπὲ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλει νὰ γένῃ εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας μου. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ προφήτης εἶπε· δὲν εἶμαι ἐγὼ ὅστις σοι λαλῶ βασιλεῦ, ἀλλὰ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ὅπερ λαλεῖ ἐν ἐμοί· καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔγραψα, ἔγραψα· (δηλαδὴ ὅσα ἔγραψα εἶναι ἀληθινὰ καὶ ἀμετάθετα). Ὅθεν βάλλεται πάλιν ὁ μακάριος προφήτης εἰς τὴν φυλακήν· οἱ δὲ διαβολεῖς ἠνώχλουν πάλιν τὸν βασιλέα λέγοντες, ὅτι ὁ Ἱερεμίας καὶ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενος, ψυχραίνει τὰς καρδίας τῶν πολεμιστῶν, κηρύττων ἀντὶ εἰρήνης πόλεμον καὶ ταραχὴν· ὅθεν κάλλιον εἶναι νὰ θανατωθῇ εἷς διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πολλῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ἰδοὺ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖράς σας. Τότε λοιπὸν ἔρριψαν τὸν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον τοῦ Μελχίου καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῶν νεκρῶν.

Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Ἀβιμέλεχ, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· διατί ἐκακοποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἄνδρα Ἱερεμίαν; ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, δὲν ἔκαμα τοῦτο μὲ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ λαοῦ· ὅθεν λάβε μετὰ σοῦ τριάκοντα ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ πορευθεὶς ἔκβαλε αὐτὸν ἀπὸ τὸν λάκκον. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ πορευθεὶς μὲ ταχύτητα ἐξέβαλε τὸν Ἱερεμίαν ἀβλαβῆ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν Ἱερεμίαν πλησίον του λέγει πρὸς αὐτόν. Μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλω νὰ σοῦ ζητήσω. ὁ δὲ Ἱερεμίας ἀπεκρίθη. Διατί ἀποστρέφεσαι τὴν ἀλήθειαν, ὦ βασιλεῦ; ἐγὼ δὲν εἶμαι κήρυξ τοῦ ψεύδους, κἂν καὶ πολλάκις θανατώσῃς με. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὤμοσε λέγων, Ζῇ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου! δὲν θέλω σὲ φονεύσει, ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελές μοι εἰπῇ, οὐδὲ θέλω σὲ παραδώσει εἰς τὰς χεῖρας τῶν αἱμοβόρων ἀνδρῶν. Ὅθεν ὁ Ἱερεμίας εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· ἂν φυλάξῃς τὴν συμβουλήν μου, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἐξέλθῃς καὶ ὑποδεχθῇς τοὺς Βαβυλωνίους, ἤξευρε ὅτι θέλεις λυτρώσει τὴν ζωήν σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη τῶν Ἱερεσολύμων δὲν θέλει ἀπολεσθῇ· Εἰ δὲ καὶ σταθῇς ἐναντίος εἰς αὐτοὺς, ἤξευρε ὅτι δὲν θέλεις γλυτώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς των, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις αὕτη θέλει ἀφανισθῇ ἀπὸ τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐλογίασεν ὡς φλυαρίαν τὰ λόγια τοῦ προφήτου, διὰ τοῦτο δὲν ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν Βαβυλωνίων. Ὅθεν αὐτοὶ ἐλθόντες ἐπερικύκλωσαν τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐμποδίσαντες τὰς τροφὰς ὅσαι ἤρχοντο ἔξωθεν μέσα εἰς αὐτὴν, ἐπροξένησαν εἰς τὴν πόλιν μεγάλην πεῖναν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς φοβούμενος διὰ νὰ μὴ θανατωθῇ μέσα εἰς τὴν πόλιν, φεύγει τὴν νύκτα μετὰ τῶν ἀνθρώπων του· οἱ δὲ Χαλδαῖοι τοῦτον κυνηγήσαντες, συνέλαβον καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς υἱούς του ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, τοῦ δὲ βασιλέως Σεδεκία ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ δεδεμένον κατέβασαν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἔβαλον μέσα εἰς ἕνα μύλον, ἔχοντες αὐτὸν παίγνιον· εἰς τὴν παιδείαν δὲ ταύτην εὑρίσκετο ἕως εἰς τὰς ὑστερινὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Ὁ δὲ Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ἐμβαίνων εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔκαυσεν αὐτὴν καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἔκαμε κονιορτὸν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἱερεμίου. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ἑβδομήκοντα χρόνους πάλιν ἐλύθη ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλὴμ, καθὼς ἔμπροσθεν θέλει ῥηθῇ. Πῶς δὲ ἔγεινεν ἡ ἅλωσις καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ποῖα εἰσὶ τὰ λαληθέντα ὑπὸ Κυρίου πρὸς τὸν Ἱερεμίαν λέγομεν τώρα ἐδῶ. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν λέγων· Ἱερεμία, ἔξελθε ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοῦ Βαρούχ, ἐπειδὴ θέλω ἀφανίσει αὐτὴν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες κατοικοῦσιν εἰς αὐτὴν, διότι αἱ ἐδικαί σας προσευχαὶ εἶναι ὡς στύλοι ἀκίνητοι εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης καὶ κυκλόνουσιν αὐτὴν ὡς τεῖχος ἀδαμάντινον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔξελθε ἀπὸ αὐτὴν, προτοῦ νὰ τὴν περικυκλώσῃ ἡ δύναμις καὶ τὸ στράτευμα τῶν Χαλδαίων. Τότε ἐλάλησεν ὁ Ἱερεμίας πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· Παρακαλῶ σε, Κύριε, συγχώρησόν μοι τῷ δούλῳ σου νὰ λαλήσω ἔμπροσθέν σου· καὶ εἶπε Κύριος· λάλει. Τότε εἶπεν Ἱερεμίας· Κύριε, παραδίδεις τὴν πό-

Digitized by Google

λεν ταύτην εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων διὰ νὰ καυχηθῶσιν αὐτοὶ, καὶ νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἐνίκησαν αὐτήν; Κύριέ μου, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ ἀφανισθῇ ἡ πόλις αὕτη, ἂς ἀφανισθῇ ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, σὺ σηκώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτῆς, οἱ δὲ Χαλδαῖοι δὲν θέλουσι καυχηθῆ, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω τὰς πύλας τῆς Ἱερουσαλὴμ αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτὴν δὲν δύνανται. Ὕπαγε εἰς τὸν Βαροὺχ καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅσα σοὶ λέγω, καὶ κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἔλθετε εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ βλέπετε, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω εἰς τοὺς Χαλδαίους, αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν δύνανται. Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε ταῦτα ὁ Κύριος ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Ἱερεμίαν· ὁ δὲ Ἱερεμίας ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαροὺχ καὶ ἐφανέρωσε ταῦτα εἰς αὐτόν· ἐλθόντες δὲ καὶ οἱ δύω εἰς τὸν ναὸν ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των καὶ ἔβαλον στάκτην εἰς τὰς κεφαλάς των καὶ ἐθρήνουν τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐλθόντες κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἤκουσαν φωνὰς σαλπίγγων καὶ ἦλθον Ἄγγελοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖράς των καὶ ἐστάθησαν ἐπάνω εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως. Βλέποντες δὲ αὐτοὺς ὁ Ἱερεμίας καὶ ὁ Βαροὺχ, ἔκλαυσαν καὶ εἶπον· τώρα εἶναι ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, καὶ εἶπον εἰς τοὺς Ἀγγέλους· Παρακαλοῦμέν σας νὰ μὴ χαλασθῇ ἡ πόλις, ἕως οὗ λαλήσωμεν εἰς τὸν Θεόν.

Τότε ὁ Ἱερεμίας ἐλάλησε λέγων· Δέομαί σου, Κύριε, πρόσταξον νὰ λαλήσω ἔμπροσθέν σου· καὶ εἶπε Κύριος, λάλει· καὶ εἶπεν Ἱερεμίας· Ἰδοὺ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι θέλεις παραδώσει τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν της, καὶ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ θέλει ὑπάγῃ αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα· λοιπὸν τί νὰ κάμωμεν τὰ ἅγια σκεύη τοῦ ναοῦ σου; καὶ εἶπεν ὁ Κύριος· Παράδος ταῦτα εἰς τὴν γῆν λέγων, «ἄκουε γῆ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ὅστις σὲ ἔκτισεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα καὶ σὲ ἐσφράγισε μὲ ἑπτὰ σφραγῖδας καὶ μὲ ἑπτὰ καιρούς. Καὶ ἡ ὁποία μετὰ ταῦτα θέλεις λάβῃ τὴν ὡραιότητά σου, φύλαξον τὰ ἅγια σκεύη τῆς λειτουργίας, ἕως τῆς συναθροίσεως τοῦ ἠγαπημένου λαοῦ.» Ἔπειτα ἐλάλησε πάλιν Ἱερεμίας λέγων· παρακαλῶ σε Κύριε, τί νὰ κάμω εἰς τὸν Αἰθίοπα Ἀβιμέλεχ, ὅτι πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου; διότι αὐτὸς μὲ ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον μὲ ἔρριψαν, καὶ δὲν θέλω νὰ ἰδῇ τὸν ἀφανισμὸν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴ πήξῃ καὶ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον του, ἐπειδὴ εἶναι δειλὸς καὶ μικρόψυχος. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν· ἀπόστειλον αὐτὸν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ἀγρίππα, καὶ θέλω σκεπάσει αὐτὸν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιὰν τοῦ βουνοῦ, ἕως νὰ γυρίσῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. [1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι παρὰ τῷ Συναξαριστῇ γράφονται καὶ τὰ λόγια ταῦτα· «Σὺ δὲ Ἱερεμία ἄπελθε μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς Βαβυλῶνα καὶ μεῖνον μὲ αὐτοὺς εὐαγγελιζόμενος. Τὰ λόγια ὅμως ταῦτα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν· ἀλλ' ἄλλος τις ἔγραψε ταῦτα ἀπεριέργως καὶ τολμηρῶς, καθὼς τῷ ἐφάνῃ, μὴ στοχασθεὶς ἀκριβῶς τὰ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου περιεχόμενα, διότι ἐν ταύτῃ ἀναγινώσκομεν, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ κατέβη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάφναις (αἱ ὁποῖαι Ἑλληνιστὶ λέγονται Δάφναι) καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσεν· ὡς βεβαιοῦται τοῦτο πρῶτον ἀπὸ τὸ μγ'. κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου ὁ ἴδιος λέγει· «Καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσῆλθον ἐν Τάφναις· καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν Τάφναις λέγων.» καὶ τὰ λοιπά. Δείκνυται δὲ καὶ ἀπὸ τὸ να', κεφάλαιον τοῦ αὐτοῦ, ὅπου εἶπεν εἰς τὸν Σαραίαν ὁ Ἱερεμίας ταῦτα· «Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ὄψει καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους «Καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου» (στίχ. 61). Ταῦτα δὲ τὰ λόγια δὲν ἤθελεν εἰπῇ ὁ Ἱερεμίας, ἂν αὐτὸς ὑπήγαινεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Δεύτερον, ἀπὸ τὸν σοφὸν Θεοδώρητον, διότι οὗτος λέγει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ρλς'. ψαλμοῦ. «Τινὲς θρασὺ πρᾶγμα τετολμηκότες ἐπέγραψαν τῷ ψαλμῷ τούτῳ «διὰ Ἱερεμίου.» Ἱερεμίας δὲ οὐκ ἀπήχθη εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν δορυαλώτων· ἀλλ' ὀλίγον ἐν Ἱερουσαλὴμ διαγαγὼν χρόνον, ὑπὸ τῶν παρανόμων βιασθεὶς Ἰουδαίων, τῆς εἰς Αἴγυπτον ὁδοῦ αὐτοῖς κεκοινώνηκε. Πῶς οὖν ἁρμόττει αὐτῷ λέγειν, Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν;» σχεδὸν τὰ αὐτὰ λέγει ὁ αὐτὸς Θεοδώρητος καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ξδ'. ψαλμοῦ τὴν λέγουσαν· ᾠδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιήλ· καὶ τὰ λοιπά. Τρίτον τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον Βουλγαρίας, διότι οὗτος ἐν τῇ ὑποθέσει τῆς εἰς τὸν Ἰωνᾶν ἑρμηνείας λέγει· «Τὸν θεσπέσιον Ἱερεμίαν τοσαύτης ἠξίωσε τιμῆς τῶν Βαβυλωνίων ὁ βασιλεὺς (ὁ Ναβουχοδονόσορ δηλαδὴ) ὡς αἵρεσιν αὐτῷ τῆς οἰκήσεως δοῦναι. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας βασιλέας καὶ ἄρχοντας, αἰχμαλώτους ἀπήγαγε. Τούτῳ δὲ μόνῳ δέδωκεν ἐξουσίαν διάγειν ὅπου βούλεται.» Σημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι παρὰ τῇ ἐν Λειψίᾳ ἐκδόσει τῇ γραικολατινικῇ τῶν τοῦ Θεοδωρήτου συγγραμμάτων, καὶ τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τοῖς ὑποσημειώμασι τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ξδ'. ψαλμοῦ. Ὅτι ὁ Ἱερεμίας πύργον ὑψηλὸν οἰκοδομήσας καὶ ἑαυτὸν ἐναποκλείσας, ἐν τούτῳ τοὺς θρήνους συνέγραψεν ὀλοφυρόμενος, τοῦτο μὲν τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦτο δὲ τὸν ἐξανδραποδισμὸν τοῦ λαοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἀφ' οὗ συνέγραψε τοὺς θρήνους ἐν τῇ γῇ τῆς Ἱερουσαλὴμ, τότε κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Digitized by Google

Τότε λοιπὸν ὁ Ἱερεμίας ὑπῆρε τὰ ἅγια σκεύη τῆς λειτουργίας κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καὶ ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς μιᾶς πέτρας, σφραγίσας εἰς αὐτὴν μὲ τὸ δακτυλίδιόν του τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἤτοι τὸ τετραγράμματον Ἰεχωβὰ, τὸ ὁποῖον δηλοῖ κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα, Κύριος· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁ τύπος τῆς σφραγῖθος ἔγεινε τόσον βαθὺς, ὡς νὰ ἐγλύφη μὲ σμύλην σιδηρᾶν. Ἐσκέπαζε δὲ τὴν πέτραν μία νεφέλη, διὰ νὰ ἦναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δυσκολογνώριστος· εὑρίσκεται δὲ ἡ πέτρα αὕτη ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου κατεσκευάσθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ πρότερον ἐπὶ Μωϋσέως.[1] Τῷ πρωὶ δὲ λέγει ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸν Ἀβιμέλεχ· λάβε τὸ κοφίνιον τέκνον καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγρίππα διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ τοῦ βουνοῦ, καὶ φέρε σῦκα διὰ νὰ φάγωσιν οἱ ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ, ὅτι εἰς σὲ εἶναι ἡ εὐφροσύνη αὐτῶν καὶ εἰς τὴν κεφαλήν σου στέκεται ἡ δόξα τοῦ· καὶ εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄμπελον· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ὑπῆγεν, ὁ ἥλιος ἐβασίλευσε, καὶ ἰδοὺ ἦλθον τὰ στρατεύματα τῶν Χαλδαίων καὶ περιεκύκλωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐσάλπισε δὲ ὁ μέγας Ἄγγελος λέγων, Ἔμβα εἰς τὴν πόλιν ὅλη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων, διότι ἰδοὺ ἠνοίχθη εἰς σᾶς ἡ πύλη. Τότε ὁ Ἱερεμίας λαβὼν τὰ κλειδία τοῦ ναοῦ ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἶπε· λάβε ταῦτα καὶ φύλαξον ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θέλει σὲ ἐξετάσει δι' αὐτά· ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν εὑρέθημεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ λαβὼν τὰ σῦκα ἐν τῷ καύματι, εὗρε δένδρον καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιάν του, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὑποκάτω εἰς τὸ κοφίνιον, ὦ τοῦ θαύματος! ἐκοιμήθη ἐκεῖ χρόνους ἑβδομήκοντα. Τοῦτο δὲ ἔγεινε κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, διὰ τὸν λόγον, ὃν εἶπεν εἰς τὸν Ἱερεμίαν, ὅτι ἐγὼ θέλω σκεπάσει αὐτόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν οἱ ἑβδομήκοντα χρόνοι, ἐξύπνησε καὶ εἶπε· γλυκᾶ ἐκοιμήθην, πλὴν ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κεφαλή μου εἶναι βεβαρημένη, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐχόρτασα ὕπνον, καὶ ἀνοίξας τὸ κοφίνιον εὗρε τὰ σῦκα τὰ ὁποῖα ἀκόμη ἔσταζον γάλα, ὡς νὰ τὰ ἔκοψε πρὸ ὀλίγης ὥρας, καὶ εἶπεν, ἤθελα ἀκόμη νὰ κοιμηθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ σπουδὴν καὶ ταχύτητα μὲ ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας, ἐὰν κοιμηθῶ, θὰ ἀργοπορήσω καὶ ἐκ τούτου ἐκεῖνος θὰ λυπηθῇ, ὅθεν ἂς ὑπάγω ταχύτερον, διὰ νὰ χαροποιήσω αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ κοιμῶμαι. Λαβὼν λοιπὸν τὰ σῦκα, ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν οὔτε τὴν Ἱερουσαλὴμ, οὔτε τὴν οἰκίαν του, οὔτε κἀνένα συγγενῆ του ἢ φίλον, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, ἔκστασις ἔγεινεν εἰς ἐμὲ σήμερον· δὲν εἶναι ἡ πόλις αὕτη Ἱερουσαλήμ; ἐπλανήθη ὁ νοῦς μου, ἐπειδὴ δὲν ἐχόρτασα ὕπνον· ἐξῆλθε δὲ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ στοχαζόμενος τὰ σημεῖα, ἔλεγεν· αὕτη ἀληθῶς εἶναι ἡ πόλις μου, δὲν ἐπλανήθην, καὶ πάλιν ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ζητήσας, δὲν εὗρε κἀνένα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, μεγάλη ἔκστασις ἔπεσεν εἰς ἐμέ.

Καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἔμενε λυπούμενος, μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ. Βαλὼν δὲ κάτω τὸ κοφίνιον εἶπεν, ἐδὼ θέλω καθίσει ἕως οὗ ὁ Κύριος νὰ σηκώσῃ τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπ' ἐμοῦ. Καθημένου δὲ αὐτοῦ, ἰδοὺ ἤρχετο εἷς γέρων ἀπὸ τὸ χωράφιόν του, καὶ λέγει

---

[1] Ἀλλὰ καὶ ὁ Βαρούχ δὲν ἔμεινεν ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, ὡς γράφεται ἐδῶ· ἀλλὰ κατέβη πρῶτον εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ὡς τοῦτο δείκνυται ἀπὸ τὸ μγ'. κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε χρόνους τῆς ἁλώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον του εἰς τὸν λαόν. Καθὼς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ πρώτου κεφαλαίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ λέγει οὕτως· «Ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῳ μηνὶ, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀνέγνω Βαρούχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὠσὶν Ἰεχονίου καὶ ἐν ὠσὶ πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σούδ» (Βαρ. κεφ. α'. στίχ. 2.) Διὰ τοῦτο δὲν ἐμεταφράσαμεν, ὅτι ὁ Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἔστειλαν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Βαβυλῶνα πρὸς τὸν Ἱερεμίαν διὰ τοῦ Ἀετοῦ, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐκάθισεν ἐπὶ νεκροῦ καὶ ἀνέστη, καὶ ὅτι ἐγύρισεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν εἶναι ἀληθινὰ, ὡς ἐναντία εἰς τὴν γραφήν· πλὴν καὶ τοῦτο ἐποίησα ἐρωτήσας καὶ ἄλλους διδασκάλους καὶ διακριτικοὺς καὶ μάλιστα τὸν παναγιώτατον καὶ σοφώτατον πρῴην Κωνσταντινουπόλεως κύριον Γρηγόριον, οἵτινες ἔδωκάν μοι γνώμην νὰ τὰ ἀφήσω ἀμετάφραστα. Ὅτι δὲ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἀλλ' ὑπῆγεν εἰς Δάφνας καὶ ἐκεῖ ἐλιθοβολήθη, τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου κατὰ τὸ Συναξάριον τοῦ Ἱερεμίου. Μαρτυρεῖ τοῦτο καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, καὶ ὅρα ἐκεῖ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τοὺς μέλλοντας αἰχμαλωτισθῆναι εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ὅσα λέγει αὐτοῖς νὰ μὴ προσκυνήσωσι τοὺς ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς καὶ εἴδωλα· καὶ ἀπὸ αὐτὴν, λέγω, εἶναι ὁλοφάνερον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἐπειδὴ ἂν ὑπῆγε, τίς ἡ χρεία νὰ γράψῃ ἐπιστολήν; ὅρα δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην μετὰ τὸ βιβλίον τοῦ Βαρούχ.

[1] Ποῦ δὲ ἐφύλαξε ταῦτα ὁ Ἱερεμίας; ὅρα ἀκριβέστερον εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ Ἱερεμίου, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου.

Digitized by Google

εἰς αὐτόν. Εἰς σὲ λέγω γέρων, ποία εἶναι ἡ πόλις αὕτη; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶναι, τέκνον. Λέγει ὁ Ἀβιμέλεχ· ποῦ εἶναι Ἱερεμίας ὁ προφήτης καὶ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ Βαροὺχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως; ὅτι δὲν εὗρον αὐτούς. Ἀπεκρίθη ὁ γέρων δὲν εἶσαι σὺ ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην; σήμερον ἐνθυμήθης τὸν Ἱερεμίαν καὶ τὸν λαόν, καὶ ἐρωτᾷς δι' αὐτὸν, ὕστερον ἀπὸ τόσους χρόνους; ὁ λαὸς εἶναι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, τέκνον, τώρα ἑβδομήκοντα χρόνους, ἐπειδὴ ἠχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ, καὶ πῶς σὺ ἐνῶ εἶσαι νέος καὶ ἀκόμη τότε δὲν ἤσουν γεννημένος, πῶς, λέγω, ἐρωτᾷς δι' ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν ἔφθασες νὰ ἰδῇς; ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἀβιμέλεχ λέγει πρὸς τὸν γέροντα· ἂν δὲν ἤσουν γέρων, καὶ ἂν δὲν ἦτον ἐμποδισμένον νὰ ἀτιμάζῃ τις τὸν μεγαλίτερόν του (διότι λέγει ὁ Σειράχ. « Μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ· ἡ. 6.) ἐξάπαντος ἤθελον σὲ περιγελάσῃ καὶ εἰπῇ, ὅτι εἶσαι τρελλὸς, ἐπειδὴ λέγεις ὅτι ὁ λαὸς ὑπῆγεν αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα· βεβαίως ἤθελον ἀνοιχθῇ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἂν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἤθελον καταβῇ, διὰ νὰ ἐπάρωσιν αὐτοὺς μὲ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, πάλιν δὲν ἤθελον ὑπάγῃ τόσον ταχέως εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Διότι πόση ὀλίγη ὥρα ἐπέρασεν, ἀφ' οὗ μὲ ἔστειλεν ὁ πατήρ μου Ἱερεμίας εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγρίππα, διὰ νὰ ἐπάρω ὀλίγα σῦκα, καὶ νὰ δώσωμεν αὐτὰ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ! ἐγὼ δὲ ἐλθὼν ὑποκάτω εἰς δένδρον, ἀπὸ τὸ καῦμα ἐκοιμήθην ὀλίγον, καὶ νομίσας ὅτι ἠργοπόρησα ἐξεσκέπασα τὰ σῦκα, καὶ εὗρον ὅτι ἔσταζον γάλα, καθὼς ὅτε τὰ ἔκοψα ἀπὸ τὴν συκῆν· σὺ δὲ πῶς λέγεις, ὅτι εἰς τόσην ὀλίγην ὥραν ἠχμαλωτίσθη ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα; καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅτι δέν σοι λέγω ψεύματα, λάβε τὰ σῦκα καὶ ἴδε. Βλέπων δὲ ὁ γέρων τὰ σῦκα, εἶπεν· ὦ τέκνον, δικαίου ἀνθρώπου εἶσαι υἱὸς, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ σοὶ δείξῃ τὴν ἐρήμωσιν τῆς πόλεως ταύτης· ἀλλὰ ἔφερεν εἰς σὲ τοιαύτην ἔκστασιν. Ἰδοὺ ἑβδομήκοντα χρόνους ἔχει ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδουλώθη· καὶ διὰ νὰ μάθῃς τέκνον, ὅτι εἶναι ἀληθινὰ ὅσα σοὶ λέγω, σήκωσον τὰ ὀμμάτιά σου καὶ ἴδε τὰ χωράφια, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐφάνη ἡ αὔξησις τῶν γεννημάτων· ἰδὲ καὶ τὰς συκέας, ὅτι ὁ καιρὸς τῶν σύκων ἀκόμη δὲν ἔφθασε, καὶ πληροφορήσου καὶ πείσθητι εἰς τὰ λόγιά μου. Τότε ὁ Ἀβιμέλεχ ἀνανήψας ὡς ἀπὸ μήθην, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ στοχασθεὶς τὴν γῆν ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα, εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων. Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν γέροντα· τί μὴν εἶναι οὗτος; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, δωδέκατος, τέκνον (ἤτοι ὁ Φεβρουάριος)· εἶτα λαβὼν ἀπὸ τὸν Ἀβιμέλεχ ὀλίγα σῦκα καὶ εὐχηθεὶς αὐτὸν, ἀνεχώρησεν.

—

Ὁ ἅγιος καὶ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ΙΩΑΝΝΗΣ δοὺξ ὁ Βατάτζης καὶ ἐλεήμων, ὁ ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Κάτω βασιλεὺς ὢν τὸ πρὶν στεφηφόρε,
» Ἄνω βασιλεὺς νῦν ἐδείχθης, ὦ κλέους!

* Οὗτος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Ἰωάννης πατρίδα μὲν εἶχε τὴν μεγαλόπολιν Ἀδριανούπολιν, προγόνους δὲ τοὺς πρώτους τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, διότι ὁ πάππος αὐτοῦ, Κωνσταντίνος ὁ Βατάτζης λεγόμενος, ἦτο στρατοπεδάρχης τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν ἔτει αρμγ' (1143)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τοῦ βασιλέως τούτου, ἔμεινε πολὺς πλοῦτος εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον διεμοίρασεν εἰς πτωχοὺς καὶ ἐξώδευσεν εἰς ἀφιερώματα θείων ναῶν καὶ ἐκκλησιῶν. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐν Βιθυνίᾳ Νύμφαιον, ὅπου τότε ἦτο τὸ παλάτιον καὶ ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως [1] ἐκεῖ δὲ εὗρε τὸν ἀπὸ πατρὸς θεῖόν του, κληρικὸν ὄντα καὶ ἱερωμένον, πλησίον εἰς τὸν βασιλέα Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, τὸν ἐν ἔτει ασς' (1206) βασιλεύσαντα. [2] Μὲ τὸ μέσον λοιπὸν τοῦ θείου του ἔγεινε φίλος μὲ τὸν βασιλέα, δὲν ὑπερηφανεύετο ὅμως διὰ τὴν φιλίαν ταύτην, ἀλλὰ ταπεινῶς εἰς ὅλους ἐφέρετο· ὅθεν καὶ ἀπὸ ὅλους ἠγαπᾶτο, ἦθος ἔχων σεμνὸν, ζωὴν σώφρονα, ὄμμα ἱλαρόν. Ἦτον εὐκολοπλησίαστος εἰς ὅ-

---

[1] Ἁλωθείσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων (1204) ὁ τότε ἐν μέσῳ τῆς εἰσβολῆς ἀναγορευθεὶς αὐτοκράκράτωρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις καταφυγὼν εἰς Ἀσίαν ἔστησε τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας· μετὰ δύο δὲ ἔτη τῷ 1206 ἐστέφθη ἐκεῖ αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μιχαήλ. Σ. Ε.

[2] Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐσύνθεσε τὸν κατανυκτικὸν καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν Θεοτόκον· ἤτοι τὸ, Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι. Καὶ ἄλλον κανόνα χαιρετίσιμον εἰς τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, γεγραμμένον ἐν τῷ νέῳ Θεοτοκαρίῳ, καθὼς αὐτοὶ ἐπιγράφονται εἰς τὸ ὄνομά του.

Digitized by Google

λους, πρᾶος, ἄκακος, γαληνὸς καὶ διαλεγόμενος εἰς ὅλους μὲ πρόσωπον ἥμερον· λοιπὸν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἔλαβεν εἰς γυναῖκά του τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, Εἰρήνην ὀνομαζομένην, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐμονομάχησε μὲ τὸν Λατῖνον Κόραδον, τὸν καυχώμενον εἰς τὴν δύναμίν του, καὶ ἀφ' οὗ ἐνίκησεν αὐτὸν, εἰπὼν Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μοι.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πενθερός του βασιλεὺς Θεόδωρος ἀπέθανεν, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης ἐν ἔτει ασκβ'. (1222) καὶ λοιπὸν ἦτον εἰς ὅλους τοὺς ἀδικουμένους προστάτης θερμότατος καὶ ἐδείκνυετο στάθμη τῆς δικαιοσύνης. Μάλιστα δὲ ἐγνωρίζετο παρὰ πᾶσι ὅτι ἦτο πηγὴ τῆς ἐλεημοσύνης· διʼ ὃ κατʼ ἐξοχὴν τρόπον ἐπωνομάζετο ἐλεήμων· ὁμοίως ἐγνωρίζετο τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως ζηλωτὴς, διότι οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἔγεινεν αἴτιος νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν καιρόν του τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ζῆλον ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του διὰ νὰ ἑνώσῃ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς Δυτικῆς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου πρέσβεις ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν ἔννατον Γρηγόριον τὸν πάπαν Ῥώμης, καὶ διάλεξις συνεκροτήθη μεταξὺ Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν, Ἐξάρχου ὄντος τῆς διαλέξεως τοῦ τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ τοῦ νέου. Καὶ ὅσον τὸ ἐπʼ αὐτῷ θὰ ἐτελείωνε τὴν τοιαύτην ποθητὴν εἰρήνην, ἂν οἱ δυτικοὶ ἤθελον σπέρξει νὰ σηκώσωσιν ἀπὸ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τὴν προσθήκην. [1] Οὗτος ὁ ἐλεήμων βασιλεὺς ἤκουσε νοερῶς καὶ θείαν φωνὴν ἐνηχηθεῖσαν αὐτῷ καὶ λέγουσαν· « Ὁ σταυρωθεὶς ἐγήγερται, ὁ μεγάλαυχος πέπτωκεν, ὁ καταπεσὼν καὶ συντριβεὶς ἀνώρθωται. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐνδυναμωθεὶς, κατετρόπωσε καὶ κατέσφαξε διὰ μονομαχίας τὸν μεγάλαυχον ἐκεῖνον Σουλτάνον Ἀζατίνην ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἐπιδραμὼν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ἐλεηλάτει τὰς πόλεις ὅσαι εὑρίσκονται κατὰ τὸν ποταμὸν Μαίανδρον. Κυβερνήσας λοιπὸν θεοφιλῶς τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου βασιλείας ὁ τρισμακάριστος, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, χρόνων ὢν ἑβδομηκονταδύω· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος αὐτὸς βασιλεὺς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σώσανδρα. Ὕστερον δὲ διʼ ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου βασιλέως, μετεκομίσθη τὸ τούτου ἅγιον σῶμα εἰς τὴν πόλιν τῆς Μαγνησίας.

[1] Δηλαδὴ τὸ «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ (ἐκπορευόμενον). » Σ. Ε.

Θαῦμα δὲ μέγα ἐφάνη ὅτε ἀνεκομίσθη ἐκ τοῦ τάφου τὸ τούτου ἅγιον λείψανον καὶ μετεκομίσθη εἰς τὴν Μαγνησίαν, διότι ὅτε ὁ τάφος ἠνοίχθη, κἀμμία δυσώδης ἀποφορὰ δὲν ἐξῆλθεν ἀλλʼ εὐωδία καὶ χάρις μεμιγμένη μὲ ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα, ὡς ἂν ἤθελεν ἀνοιχθῇ κῆπος ἀρωματικὸς καὶ εὐώδης. Ὁ δὲ νεκρὸς ἐφάνη νὰ κάθεται ἐπάνω εἰς θρόνον βασιλικὸν, χωρὶς νὰ ἔχῃ κἀμμίαν λύσιν τῶν ἁρμῶν τοῦ σώματος, χωρὶς νὰ ἔχῃ κἀμμίαν μελανίαν καὶ χωρίς τινα δυσωδίαν ἢ σημεῖον ἄλλο νεκρότητος· ἀλλʼ ὁ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἐνταφιασθεὶς ἐφαίνετο ὡς ζωντανὸς, ἔχων μὲν εἰς τὰ μέλη του τὸ φυσικὸν αὐτῶν κίνημα, φέρων δὲ εἰς τὰς παρειὰς τοῦ προσώπου τὸ φυσικὸν αὐτῶν κόκκινον χρῶμα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ βασιλικὰ σπαράγματα τοῦ λειψάνου ἐφυλάχθησαν ἀδιάφθορα, ὡς ἂν ἤθελαν ῥαφῇ σήμερον· Οὕτως οἶδε δοξάζειν Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον ἐνήργει τὸ τίμιον λείψανον ἐν τῇ Μαγνησίᾳ θαύματα πάμπολλα, ἰατρεῦον ἀσθενείας, διῶκον δαίμονας, καὶ ἄλλα πάθη θεραπεῦον, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ κατοικούσης τοῦ Θεοῦ χάριτος, πάντων τῶν μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρεχόντων, καθὼς τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀναφέρει ὁ μετʼ ἐγκωμίου κατὰ πλάτος βίος του. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ *καὶ* ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

» Ἀσυνδυάστους συζύγους κτείνει ξίφος,
» Τὴν ψυχικὴν σύζευξιν ἠγαπηκότας.
» Τιμᾶθε Ἐπιστήμη Γαλακτίων τʼ ἐνὶ πάμπτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ Σεκούνδου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σνʼ (250)· καὶ ὁ μὲν Γαλακτίων ἦτον υἱὸς Κλειτοφῶντος καὶ Λευκίππης, οἵτινες ἦσαν μὲν καὶ οἱ δύω Ἕλληνες, ἔπειτα δὲ ἐδιδάχθησαν τὴν εὐσέβειαν ἀπὸ ἕνα μοναχὸν ὀνομαζόμενον Ὀνούφριον καὶ ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον βάπτισμα· ἡ δὲ Ἐπιστήμη καὶ αὐτὴ παρομοίως εἶχε γονεῖς Ἕλληνας· ἐπειδὴ δὲ ἐδόθη διὰ γά-

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐξ οὗ καὶ ἐσυνώψισα τὸ παρὸν Συναξάριον. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ἐξ ὑπαρχῆς ἐφιλοπόνησα εἰς τὴν τούτου βασιλικὴν μεγαλειότητα, ἥτις εὑρίσκονται νῦν εἰς τὴν Μαγνησίαν.

Digitized by Google

μου εἰς τὸν Γαλακτίωνα, διὰ τοῦτο καὶ ἐβαπτίσθη διὰ μέσου αὐτοῦ. Φυλάξαντες λοιπὸν τὴν παρθενίαν ἄσπιλον καὶ οἱ δύω, ἔγειναν μοναχοὶ, πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ὑπομένοντες· ὕστερον δὲ συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Οὔρσον, καὶ ἐρωτηθέντες ἀπὸ αὐτὸν, παρρησίᾳ ὡμολόγησαν τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἔδειραν αὐτοὺς δυνατὰ, καὶ καλάμια λεπτὰ καὶ ὀξύτατα ἔβαλον εἰς τὰ ὀνύχιά των· ἔπειτα ἔκοψαν μὲ μάχαιραν τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν των, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφάλισαν αὐτούς· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· ἦσαν δὲ ὅτε ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν Γαλακτίων τριάκοντα χρόνων, ἡ δὲ ἐπιστήμη χρόνων δεκαέξ· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ΕΡΜΑ, ΠΑΤΡΟΒΑ, ΛΙΝΟΥ, ΓΑΙΟΥ, καὶ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ.

Εἰς τὸν Ἑρμᾶν, Πατρόβαν καὶ Γάϊον.

» Ἑρμᾶς, Πατρόβας καὶ Γάϊος τρεῖς ἅμα,
» Ἀπόστολοι θνήσκουσιν, οἷς Τριὰς φίλη.

Εἰς τὸν Λῖνον.

» Καθεὶς Ἰησοῦς γνώσεως θείας λίνον,
» Ζωγρεῖ σε Λῖνε καὶ μεθιστᾷ τοῦ βίου.

Εἰς τὸν Φιλόλογον.

» Φιλόλογος φιλῶν σε τὸν Θεὸν Λόγον,
» Πλήροι λόγους σοὺς, καὶ θανὼν συνέστι σοι.

† Οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὁ μὲν Πατρόβας, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων· « Ἀσπάσασθε Πατρόβαν » (Ῥωμ. ις'. 14·) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ποτιόλων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ πολλοὺς ἀπίστους βαπτίσας, ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Ἑρμᾶς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν [2] (κεφ. ις'. 14) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Φιλίππων· ὁ δὲ Λῖνος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ αὐτὸς Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν λέγων, « Ἀσπάζεταί σε Λῖνος καὶ Κλαυδία » (β'. Τιμ. δ'. 29·) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ῥώμης μετὰ τὸν κορυφαῖον Πέτρον. [1] Ὁ δὲ Γάϊος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν λέγων. « Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου » (Ῥωμ. ις'. 23·) καὶ αὐτὸς ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐφέσου μετὰ τὸν ἁγιώτατον Τιμόθεον. Ὁ δὲ Φιλόλογος τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος εἰς τὴν ἰδίαν

---

[1] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχή.» Τῇ πρὸς τῷ Λιβάνου ὄρει· (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἐν ἄλλαις μὲν ἐκδόσεσι τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου Ἑρμῆς οὗτος γράφεται, ἐν ἄλλαις δὲ Ἑρμᾶς, ὅστις εἶναι εἷς καὶ ὁ αὐτός· χωριστὰ δὲ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου. Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἑρμᾶς συνέγραψεν, ὡς λέγουσί τινες, τὸ βιβλίον τὸ ὀνομαζόμενον Ποιμὴν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσον κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὴν ὀκτώηχον τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ θεολογίας. Ἔστι δὲ τετυπωμένον παμπάλαιον καὶ εὑρίσκετο ἐν τῇ τῶν Μετεώρων μονῇ, ὡς ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ μακαρίτης πρώην Τρίκκης Ἀμβρόσιος. Τὸ βιβλίον δὲ τοῦτο εἶναι ὠφελιμώτατον καὶ ἀναγκαιότατον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος, ὅρα τὸν ά. τόμον τοῦ Μελετίου σελ. 172. Ἐγὼ ἔγραψα καὶ ἄνθρωπον ἀπέστειλα εἰς τὰ Μετέωρα διὰ νὰ ἐρευνήσῃ νὰ τὸ εὕρῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ εὗρεν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ Ποιμένος ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐσέβιος (βιβλ. γ'. κεφάλ. γ'. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας) ἐπιλέγων, ὅτι παρ' ἄλλων ἀντιλέγεται, ὑπὸ ἄλλων δὲ ἐγκρίνεται· ὁ δὲ Εἰρηναῖος βιβλ. δ'. κεφάλ. γ'. καὶ ὁ Κλήμης Στρωματ. βιβλ. ά. καὶ β'. καὶ ὁ Τερτυλιανὸς περὶ προσευχῆς κεφ. ιβ'. καὶ ὁ Ὠριγένης ὁμιλ. ή. εἰς τοὺς ἀριθμούς· αὐτοὶ, λέγω, ἀριθμοῦσι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμένος μὲ τὰς κανονικὰς βίβλους· Σημείωσαι πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμένος δέχεται καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἑορταστικῇ ἐπιστολῇ, καὶ μετὰ τῶν παλαιῶν δέχεται αὐτὸ καὶ Ἠλίας ὁ Κρήτης, καὶ Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος. Ὁ Ἑρμᾶς δὲ οὗτος ἔχει καὶ ἄλλα δύω βιβλία σωζόμενα ἤδη καὶ ἑλληνιστὶ ἐκδεδομένα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μὲν ἐν ἐπιγράφεται Ἐκκλησία, τὸ ὁποῖον περιέχει τέσσαρας ὁράσεις γενομένας εἰς τὸν ἄνωθεν Ἑρμᾶν. Τὸ δὲ ἄλλο περιέχει δέκα παραβολὰς πολλὰ ὠφελίμους εἰς διδασκαλίαν ζωῆς μακαρίας καὶ πρεπούσης εἰς τοὺς χριστιανούς. Ὥστε τρία βιβλία ἐποίησεν ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἑρμᾶς· πρῶτον τὴν Ἐκκλησίαν, δεύτερον τὸν Ποιμένα, ὁ ὁποῖος οὕτως ὠνομάσθη διότι περιλαμβάνει ὀώδεκα ἐπιτάγματα, τὰ ὁποῖα ἐδίδαξε τὸν Ἑρμᾶν Ἄγγελος Κυρίου ἐν μορφῇ Ποιμένος, καὶ τρίτον τὰς δέκα παραβολάς. Ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ μὲν τὸ ζ', βιβλ. κεφ. μς'. τῶν ἀποστολικῶν διαταγῶν ὁ Λῖνος ἐπροβιβάσθη ἐπίσκοπος ὑπὸ Παύλου, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν, τὴν ὁποίαν βεβαιοῖ ὁ Τερτυλιανὸς ἐν ταῖς προγραφαῖς, καὶ Ἐπιφάνιος αἱρές. ΚΖ'. καὶ Ῥουφῖνος ἐν τοῖς ἀναγνωρισμοῖς· μέρει ά. κατ' αὐτὴν, λέγω, ὁ Πέτρος διώρισε τὸν Κλήμεντα εἰς τὴν καθέδραν τῆς Ῥώμης. Πλὴν ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος παρεσημείωσεν αἱρέσ. ΚΖ'. ὅτι ὁ Κλήμης παρητήσατο τὴν προεδρίαν, ἕως οὗ ἦτο ζωντανὸς ὁ Λῖνος καὶ ὁ Ἀνάκλητος. Ἡ κοινωτέρα λοιπὸν γνώμη πρῶτον θέλει τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον τὸν Λῖνον, εἶτα τὸν Ἀνάκλητον, εἶτα τὸν Κλήμεντα, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. γ'. κεφ. β'. δ'. κά. ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.

Digitized by Google

ἐπιστολὴν λέγων, » Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν (Ρωμ. ις'. 15·) αὐτὸς, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς Σινώπης ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν. Ὅλοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι καταστάθέντες ἐπίσκοποι εἰς τὰς ἀνωτέρω πόλεις καὶ ἐπαρχίας καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὑπομείναντες διὰ τὴν εὐσέβειαν, πολλοὺς ἀπίστους ἐπρόσφερον σεσωσμένους εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν ἐν Κυρίῳ.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Ἀνασκοπῶν πῦρ τῆς γεέννης Δομνῖνος,
» Τὸ τηδε πῦρ ἔρριτταν οὔμενουν ὅλως.

Οἱ ἅγιοι ΤΙΜΟΘΕΟΣ, ΘΕΟΦΙΛΟΣ καὶ ΘΕΟΤΙΜΟΣ πυγμαῖς βαλλόμενοι τελειοῦνται.

» Τὸν Τιμόθεον καὶ συναθλητὰς δύω,
» Κτείνουσι πυγμαὶ, καὶ Θεὸς τιμᾷ Λόγος.

Ὁ ἅγιος ΔΩΡΟΘΕΟΣ ὁ πρεσβύτερος θηρίοις ἐκδοθεὶς, τελειοῦται.

» Ὁ Δωρόθεος ἐκδοθεὶς τοῖς θηρίοις,
» Δῶρον προσήχθη τῷ Θεῷ προσδεκτέον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΨΥΧΙΟΣ καὶ ΚΑΡΤΕΡΙΟΣ τὰ αἰδοῖα τμηθέντες, τελειοῦνται.

» Αἰδοῖα Καρτέριος ἐκτετμημένος,
« Σὺν Εὐψυχίῳ καρτεροψύχως φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΙΛΒΑΝΟΣ εἰς μέταλλα βληθεὶς, τελειοῦται.

» Ἐν τοῖς μετάλλοις Σιλβανὸς βεβλημένος,
» Λείπει μέταλλα καὶ μεταλλάττει βίον.

Ὁ ἅγιος ΠΑΜΦΙΛΟΣ ξεσθεὶς καὶ φυλακισθεὶς, τελειοῦται.

» Φρουρᾷ δαμασθεὶς καὶ πρὸ τῆς φρουρᾶς ξέσει,
» Διπλοῦν λάβοι Πάμφιλος εἰκότως στέφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Οὐρβανοῦ ἄρχοντες τῆς Παλαιστίνης, ἐν ἔτει σῃ' (298). Καὶ πρῶτος μὲν ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Δομνῖνος, ὁ ὁποῖος πολλὰ μὲν βάσανα ἔλαβε καὶ πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου του· πρὸς τούτοις δὲ ἔλαβε καὶ τελευταίαν βάσανον, τὸ νὰ τελειωθῇ διὰ πυρός. Τὸν δὲ Τιμόθεον καὶ Θεότιμον καὶ Θεόφιλον, οἵτινες ἦσαν νέοι, αὐτὴν τὴν ἀκμὴν τοῦ σώματος φέροντες, καὶ ὡραῖοι κατὰ τὸ πρόσωπον, κατεδίκασεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθῶσι μὲ γρονθισμούς. Τὸν δὲ Δωρόθεον, ὁ ὁποῖος ἦτον ἱερὸς καὶ σεμνὸς πρεσβύτερος, παρέδωκε βορὰν εἰς τὰ θηρία. Τοῦ δὲ Καρτερίου καὶ Εὐψυχίου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες τέλειοι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς ὄρχεις. Τὸν δὲ Σιλβανὸν κατεδίκασε νὰ κακοπαθῇ εἰς τὰ μέταλλα τὰ εὑρισκόμενα εἰς τόπον λεγόμενον Φανόν. Τρεῖς δὲ παρθένους παρέδωκεν εἰς ἀκολάστους πορνοτρόφους, καὶ ἄλλας κόρας παρέδωκεν εἰς τὴν φυλακήν· καὶ αὐτὰ ὅλα ἔπραξεν ὁ ἀλιτήριος τύραννος ἐντὸς μιᾶς ὥρας. Ὁ δὲ Πάμφιλος, ὁ ὁποῖος ἦτο στολισμένος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ ἀρετὴν, πληγωθεὶς εἰς τὰς πλευρὰς ἅπαξ καὶ δὶς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὁμολογητάς· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύριον ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀθλητῶν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Πάπα Ἀλεξανδρείας τοῦ ὁμολογητοῦ.

† » Τὸ γρήγορον δὲ, ὄμμα ὀρθοδοξίας,
» Πῶς ἀγέραστον ἐν λόγοις παραδράμω;

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀγαπήσας τὸν Χριστὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐστόλισεν ἑαυτὸν μὲ ὅλας τὰς ἀρετάς· ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τότε ἁγιωτάτου Πάπα Ἀλεξανδρείας, ἐχειροτονήθη ἐκ θείας προνοίας Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας παρὰ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐπισκόπων, συμφωνοῦντος καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, καὶ οὕτως ἔγεινε διδάσκαλος ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἐναρέτου πολιτείας. Ἐδίδασκε δὲ τὴν ἀρετὴν ὁ ἀοίδιμος περισσότερον μὲ τὰ ἔργα παρὰ μὲ τὸν λόγον, ἐπειδὴ ἦτον πρᾷος, ταπεινὸς, ἐλεήμων, σώφρων, ὀρφανῶν πατὴρ, χηρῶν ὑπερασπιστὴς, ὁδηγὸς τῶν πεπλανημένων, ἰατρὸς τῶν ἀσθενῶν, καὶ τῶν λυπουμένων παρηγορία. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τις ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς χαίροντας καὶ εὐφραινομένους διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον· ἀλλ' ὁ σκανδαλοποιὸς διάβολος ἐμβάσας εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα (ἴσως Ἀρμένιον τὸν ἐν ἔτει ωιγ' (813) βασιλεύσαντα)[1] γνώμην μιαρωτάτην, τὸ νὰ ἀποβάλῃ δηλαδὴ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς Κωνσταντινούπολιν σιδηροδέσμιον τὸν ἅγιον τοῦτον Γρηγόριον. Ὅθεν παραστὰς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος, ἤλεγξεν αὐτὸν ἐνώπιον τῆς

[1] Λέων ὁ Ἀρμένιος σκληρὸς οἰκονομάχος ἐφονεύθη τῷ 820 ἐν τῷ ναῷ. Σ. Ε.

Digitized by Google

Συγκλήτου καὶ τῶν ἀρχόντων, ὀνομάζων αὐτὸν αἱρετικὸν καὶ ἄθεον καὶ ἀσεβῆ.

Ὁ δὲ τύραννος μὴ ὑποφέρων τὰς ὕβρεις ταύτας, κατεξέσχισε τὰς σάρκας του μὲ τὰς πληγὰς τῶν βουνεύρων· ὁ δὲ ἅγιος εὐχαρίστως ὑποφέρων τὸν δαρμὸν, ἔλεγεν εἰς τοὺς παρεστῶτας· «διὰ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου ἕτοιμος εἶμαι νὰ κατακοπῶ καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός μου,» ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ παρανομώτατος βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ ὁ ἅγιος· ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν ἐξορίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ ὁμολογητὴς καὶ ἐκεῖ διατρίψας τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων * *ΚΑΣΤΟΡΟΣ καὶ Ἀγαθαγγέλου.*

Εἰς τὸν Κάστορα.

* » Οὐκ εἰς μακρὰν σου τοῦ πυρὸς Κάστορ λύσις.
» Τί τοῦ λόγου δηλοῦντος; ἐγγὺς τὸ στέφος.

Εἰς τὸν Ἀγαθάγγελον.

» Χρηστάγγελός τις ψῆφος Ἀγγαθαγγέλῳ,
» Ἡ τῆς τελευτῆς ψῆφος ἦν ἐκ τοῦ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ϛ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Ἀριχεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ ἱερομάρτυρος. [1]

» Τὴν εἰς φάρυγγα Παῦλος αὐχῶν ἀγχόνην,
» Λύει φάρυγξι ῥευμάτων τὴν ἀγχόνην. [2]
» Οὕνεκα ὁμολόγει Παῦλος Θεὸν ἄγχεται ἕκτῃ.

Παῦλος ὁ μέγας ὁμολογητὴς καὶ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐχρημάτισε δὲ νοτάριος, ἤτοι γραμματικὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ διάκονος τῆς ἐν αὐτῇ ἁγίας Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει τνα΄ (351), τοῦτον λοιπὸν ἐχειροτόνησαν οἱ ὀρθόδοξοι Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Κωνστάντιος δὲ ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἦταν Ἀρειανὸς, ὅτε ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἀντὶ τούτου ἔκαμε Πατριάρχην τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον τὸν Ἀρειανόν. Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ εὗρε τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, ἐκβεβλημένον ὄντα καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον του.

Μὲ γράμματα λοιπὸν τοῦ βασιλέως Κώνσταντος ἀπολαμβάνουσι καὶ οἱ δύω τοὺς θρόνους των, ἀλλὰ πάλιν ἐκβάλλονται ἀπὸ τὸν ἴδιον Κωνστάντιον μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν Ἀρειανῶν· Τότε γράφει ὁ Κώνστας πρὸς τὸν ἀδελφόν του Κωνστάντιον, ὅτι ἂν ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Παῦλος οὗτος δὲν ἀπολάβωσι τοὺς θρόνους των, θὰ ἔλθω μὲ δύναμιν στρατευμάτων ἐναντίον σου· ὅθεν ἀπέλαβε πάλιν τὸν θρόνον του ὁ μακάριος Παῦλος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κώνσταντος ἐξορίζεται οὗτος εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀπεκλείσθη μέσα εἰς ἕνα οἶκον· λειτουργῶν δὲ τῷ Θεῷ τὴν ἀναίμακτον λειτουργίαν, ἐπνίγη ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς μὲ τὸ ἴδιόν του ὠμοφόριον, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του ὁ τρισμακάριος εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας κατεχεθείσης χόρτου ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου.

* » Φλέγειν ἀπειλεῖς, ἀλλὰ πάλιν οὐ φλέγεις,
» Ὀργῇ κεράσας μακροθυμίαν, Λόγε.

Κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλουμένου Μακέλη καὶ Θρᾳκὸς, ἤτοι ἐν ἔτει υοέ (475) [2] ἐν τῇ ἕκτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας ἔγειναν ὅλος ὁ οὐρανὸς συννεφὴς, τὴν δὲ συνειθισμένην μελανότητα τῶν νεφελῶν μεταβαλὼν εἰς κόκκινον χρῶμα, ἐφαίνετο ὅτι μέλλει νὰ κατακαύσῃ ὅλον τὸν κόσμον. Τόσον δὲ πολλὰ ἐξέπληξεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν τοῦ οὐρανοῦ ἐνόμιζον ὅλοι, ὅτε ἂν πέσῃ βροχὴ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα κατακόκκινα

---

[1] Οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Παῦλον τὸν νέον, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχῶν.

[2] Ἤτοι ὁ ἅγιος Παῦλος λαβὼν τὴν ἀγχόνην εἰς τὸν φάρυγγα καὶ πνιγείς, ἔλαβε τὴν χάριν νὰ λύῃ καὶ νὰ ἰατρεύῃ τὴν στενοχωρίαν καὶ πνιγμονὴν, ἥτις ἀκολουθεῖ εἰς τοὺς φάρυγγας καὶ λαιμοὺς ἀνθρώπων κακοχύμων ῥευμάτων.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἤνικα Κωνστάντιος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου υἱός.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Λέων ὁ Θρᾴξ ὁ ἐπικληθεὶς Μακέλλης (σφαγεὺς), θέρος ἐφόνευσε τὸν Ἄσπαρα καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Σ. Ξ.

Digitized by Google

σύννεφα, βεβαίως ἡ βροχὴ ἐκείνη θὰ εἶναι πῦρ καὶ φλόξ κατακαίουσα, καθὼς κατέκαιε καὶ ἡ εἰς τὰ Σόδομα πεσοῦσα πυρίνη βροχή. Διὰ τὴν ἀμφίβολον λοιπὸν ταύτην προσδοκίαν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ κατέφευγον εἰς τὰς ἱερὰς Ἐκκλησίας καὶ παρεκάλουν τὸν Θεὸν μὲ δεήσεις καὶ κλαυθμούς· ὅθεν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος, συγκεράσας τὴν ἀγαθότητά του μὲ τὴν τιμωρίαν, ἐπρόσταξε τὰ νέφη καὶ ἔβρεχον μίαν βροχὴν ἀσυνείθιστον καὶ παράξενον, ἡ ὁποία ἐπροξένει φόβον εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας, διότι ἡ βροχὴ ἐκείνη ἀρχίσασα ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ παρετάθη ἕως εἰς τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ δὲ καταπίπτουσα βροχὴ ἦτο μία κόνις μαύρη καὶ ἔκαιε δυνατὰ παρομοίως μὲ τὴν στάκτην τῆς ἀνημμένης καμίνου· καὶ τόση πολλὴ ἔπεσεν, ὥστε εὑρέθη ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῶν οἴκων περισσότερον ἀπὸ μίαν σπιθαμὴν ἀνδρός. Κατέφλεξε δὲ καὶ κατέκαυσεν ὅλα τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τὰς βοτάνας καὶ τὰ δένδρα· ἦτον δὲ καὶ πολλὰ δυσκολόπλυτος· ἐφανέρονε δὲ μὲ τοῦτο, τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δυσκολόπλυτον ἁμαρτίαν, διότι μετὰ ταῦτα ἔπεσαν μὲν πολλαὶ καὶ ῥαγδαῖαι βροχαὶ εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν νὰ ἐκπλύνωσι τὴν κόνιν ἐκείνην. Τοῦτο δὲ ἦτον αἴνιγμα. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ ἁμαρτία εὑρίσκεται εἰς ἡμᾶς ὡς κόνις πυρίνη καὶ μαύρη, καὶ κατατρώγει ὡς φωτία τὰ τῆς ἀρετῆς βλαστήματα, διὰ τοῦτο χρειαζόμεθα πολλὰ δάκρυα ὡς βροχὴν, ἀναδιδόμενα ἀπὸ αὐτὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας μὲ στεναγμὸν καὶ πικρίαν ψυχῆς, ἵνα μὲ αὐτὰ τὴν μὲν τῆς κακίας φλογίζουσαν στάκτην ἐκπλύνωμεν, ποτίσωμεν δὲ τὴν καλὴν γῆν τοῦ νοός μας καὶ ποιήσωμεν αὐτὴν νὰ καρποφορῇ ἀρετὰς, καὶ οὕτω διὰ τούτων λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν τιμωρίαν τῆς γεέννης, ἡ ὁποία κατακαίει τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰ σώματα, ἐπιτύχωμεν δὲ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΛΟΥΚΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀρεστὰ Λουκᾶ τῷ Θεῷ πράξας λόγῳ,
» Τῆς εὐαρέστων ἐκθανὼν μοίρας γίνῃ.

Οὗτος ὁ μακάριος Λουκᾶς κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ταυρομενίας, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ νήσῳ τῆς Σικελίας. Ὅτε δὲ ἦτο δεκαοκτὼ χρόνων νέος, ἐπιμελῶς ἐσύχναζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι μόνον ἠκροάζετο συνεχῶς τὰ θεῖα λόγια, ἀλλὰ καὶ ἐποίει αὐτά· ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἄβατον, καὶ ἐκεῖ συνανεστρέφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἠξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτὼ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερὸν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ κἀμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Ἀπὸ ἐκεῖ δ' ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὰ βουνὰ τῆς Αἴτνης ὁμοῦ μὲ ἕνα μοναχὸν, καὶ ἐκεῖ εἶχε τροφήν του τὰς βοτάνας τοῦ βουνοῦ. Ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, εἶχεν ἓν μόνον φόρεμα, ἦτο γυμνόπους· εἶχε δὲ ὅρον καὶ κανόνα νὰ μὴ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ κελλίον του, πρὸ τοῦ ἀναγνῶσαι ὅλον τὸ ψαλτήριον. Ἔπειτα ἀνεγίνωσκε τὴν τρίτην ὥραν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάμβανε τὸ ἐργόχειρόν του καὶ ἐδούλευεν ἕως τὴν ἕκτην ὥραν, καὶ μετὰ τὴν ἕκτην ἐφρόντιζε τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο φαγητὸν ὅπερ ἔτρωγεν, ὁμοίως καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Ὅθεν ἐν τούτοις ἀγωνιζόμενος, ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος νὰ λάβῃ μεγαλωτάτην χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ διαλύῃ λόγους δυσνοήτους τῶν θείων Γραφῶν, ὥστε τινὲς ἀποροῦντες ἔλεγον δι' αὐτόν· « Πόθεν οὗτος οἶδε γράμματα, μὴ μεμαθηκώς; » Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἄλλον τόπον, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἐκεῖ συναθροίσας δώδεκα μαθητὰς, ἐπεμελεῖτο τούτων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησε τὰ κελλία τῶν μοναστῶν καὶ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἐκεῖ πατέρας τοὺς λογισμούς του, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κόρινθον τῆς Πελοποννήσου. Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικήσας εἰς ἓν χωρίον ἕως ἑπτὰ μῆνας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

---

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ.*

* » Σφαγὴν παθὼν Νίκανδρος ἐχθρὸς τῆς πλάνης,
» Νίκην κατ' ἀνδρῶν ἥρατο πλανωμένων.

Ὁ ἅγιος ΠΑΥΛΟΣ ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὑποκριθεὶς ὁ Παῦλος ἐν γῇ μωρίαν,
» Χορῷ θανὼν σύνεστι τῶν θεοφρόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τῶν ἁγίων τριάκοντα τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν Μελιτινῇ, ΙΕΡΩΝΟΣ καὶ τῶν λοιπῶν.

Εἰς τὸν Ἱέρωνα.

» Ὢ πῶς ἱέρων οὐδὲν ἐξ εὐτολμίας,
» Ἄτολμον εἶδεν, οὐδ' ἀγενὲς πρὸς ξίφος!

Εἰς τοὺς τριακονταδύω.

» Διὰ ξίφους ἀνεῖλον ἄνδρας τρὶς δέκα,
» Ἄνδρες πονηροί, καὶ μίαν ξυνωρίδα.
» Οὐδ' ἔλαθ' ἑβδομάτῃ ἱέρων ξίφει αὐχένα καρθείς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σγ' (290)· ἦτο δὲ ὁ θεῖος οὗτος Ἱέρων ἀνδρεῖος κατὰ τὸ σῶμα, εὐγενὴς κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ γεωργὸς κατὰ τὴν τέχνην· τοῦτον λοιπὸν εὑρόντες οἱ λατρευταὶ τῶν εἰδώλων ἐργαζόμενον καὶ θέλοντες νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ληστρικῶς, δὲν ἠμπόρεσαν· ἀλλ' ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ θεληματικῶς εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας· καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι εὐσεβὴς καὶ χριστιανός, ἔκοψαν τὴν δεξιάν του χεῖρα ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα. Οἱ δὲ λοιποὶ ἅγιοι καὶ αὐτοὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐρρίφθησαν κατὰ γῆς καὶ ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν πάλιν ῥαβδισθέντες ἀρκετὰς ὥρας, ὕστερον ἀπεκεφαλίσθησαν ἔξω τῆς πόλεως Μελιτινῆς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν Μαρτύριον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΕΛΑΣΙΠΠΟΥ, ΚΑΣΙΝΗΣ, καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Μελάσιππον καὶ Κασίναν.

» Οὐ σάρκες ἦσαν, ἀλλ' ἄσαρκός τις φύσις,
» Ὁ Μελάσιππος πρὸς ξέσεις καὶ Κασίνη.

Εἰς τὸν Ἀντώνιον.

» Στὰς Ἀντώνιε τὴν τομὴν χαίρων δέχου,
» Καὶ δέξεταί σε τῆς χαρᾶς θεῖος τόπος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξά (361)· εἰς τὴν πόλιν Ἄγκυραν· ἦσαν δὲ χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ὁ δὲ Μελάσιππος καὶ ἡ Κασίνα χρεμασθέντες, κατεξεσχίσθησαν καὶ μὲ τὸ πῦρ κατεφλέχθησαν· ἔπειτα τοῦ μὲν ἁγίου Μελασίππου ἔκοψαν τοὺς πόδας ἀπὸ τὰ γόνατα, τῆς δὲ ἁγίας Κασίνης ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς, τὸν δὲ Ἀντώνιον χρεμάσαντες κατεξέσχισαν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔπτυσε μὲν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐμακάρισε δὲ τοὺς ἰδικούς του γονεῖς, τὸν ἅγιον δηλαδὴ Μελάσιππον καὶ τὴν ἁγίαν Κασίναν, οἵτινες χρεμάμενοι ἐπάνω εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἔπειτα ἐτρύπησαν μὲ περόνην τοὺς ἀστραγάλους τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ ἐκρέμασαν ἀπὸ τοὺς πόδας του πέτρας βαρείας· ὕστερον καθίζουσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς θρόνον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, ξυρίζουσι τὴν κεφαλήν του καὶ χρεμῶσιν ἀπὸ τὸν λαιμόν του μίαν πέτραν, καὶ οὕτω περιτριγυρίζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν πρὸς ὄνειδος καὶ ἐντροπήν. Εἶτα πάλιν χρεμῶσιν αὐτὸν καὶ καταξεσχίζουσι, μετὰ ταῦτα στέλλουσι τὸν ἅγιον εἰς τὸν δοῦκα Ἀγριππῖνον, ὁ ὁποῖος ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς φοῦρνον ἀνημμένον, καὶ ὕστερον τὸν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος, διὰ τοῦτο εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα παῖδας, τοὺς ὁποίους εὐθὺς ἀπεκεφάλισαν οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως. Μετὰ ταῦτα ἥπλωσαν τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς κραββάτιον πυρωμένον καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ῥαβδία· εἶτα κόψαντες τὰς χεῖράς του, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν κάμινον. Ἀβλαβὴς δὲ φυλαχθεὶς, ἐκ τοῦ θαύματος τούτου πολλοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΥΚΤΟΥ, ΤΑΥΡΙΩΝΟΣ, καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς τὸν Αὔκτον καὶ Ταυρίωνα.

» Ἐφεῦρεν Αὔκτος, Ταυρίων εὐκτὸν τέλος,
» Ξίφει τμηθέντες οἷα ταῦροι Κυρίου.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

» Φυγὴν κατακριθεῖσα πατρῴου πέδου,
» Πέδον χλόης ὤκησε Θεσσαλονίκη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Ἀμφί-

[1] Τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἱέρωνι τῷ γενναίῳ. » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν Ἅλαις.)

Digitized by Google

πολιτεῖς Μακεδονίας.[1] Καὶ ἡ μὲν Θεσσαλονίκη ἦτο θυγάτηρ ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων, Κλέωνος ὀνομαζομένου, ἀνθρώπου πλουσίου καὶ περιφανοῦς κατὰ τὴν ζωήν· ἀλλ' ὅμως οὔτε πλοῦτος, οὔτε ἡ τῆς ζωῆς περιφάνεια τοῦ πατρός της ἐδυνήθησαν νὰ μαλακώσωσι τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ χωρίσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν καὶ ὁ πατήρ της, πολλὰ παρακαλέσας αὐτὴν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, δὲν ἐδυνήθη· διὰ τοῦτο γυμνωθεῖσα ἡ μακαρία, δέρεται ἀπὸ τέσσαρας ἄνδρας μὲ ὠμὰ δέρματα, εἶτα συνέθλασαν τὰς πλευράς της, καὶ ἀφ' οὗ ἐπῆραν τὰ ὑπάρχοντά της τὴν ἐξώρισαν. Εἰς τὴν ἐξορίαν λοιπὸν εὑρισκομένη ἡ ἁγία καὶ τὸν Χριστὸν μὴ παύουσα νὰ ὁμολογῇ, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ὁ δὲ Αὖκτος καὶ Ταυρίων ἀφ' οὗ ἐκατηγόρησαν πολλὰ τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον καὶ ὠμότατον,[2] διεβλήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ὡς Χριστιανοὶ εἰς τὸν Θορύβιον τὸν ὑπατικόν· ὅθεν εὐθὺς ἐκδύονται τοὺς χιτῶνάς των, καὶ κτυπῶνται μὲ λίθους, καὶ βάλλονται ἐντὸς καμίνου δυνατὰ ἀνημμένης, φυλαχθέντες δὲ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβεῖς, τοξεύονται πολλάκις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμειναν ἀπλήγωτοι ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένην λίμνην· ἀλλὰ πάλιν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐξῆλθον ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεάν. Ὅθεν ὁ τύραννος ἀπορήσας καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ.[3]

» Ἐκ γῆς καλοῦσιν Ἀθηνόδωρον νόες,
» Πρὸς τὰς νοητὰς δωρεὰς τοῦ Κυρίου.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἀδελφοῦ Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ.*

* » Τῷ θαυματουργῷ συγγόνῳ Γρηγορίῳ,
» Ἐπωνύμως ζήσαντι διπλοῦν τὸ κλέος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ Θετταλῶν γῆς Ἀλέξανδρος φὺς κλάδος
» Ἀθλήσεως ἥπλωσεν ἐκτμηθεὶς κλάδους.

Οὗτος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονίκην· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ βῆμα τοῦ τυράννου, ἐπειδὴ ἐλάκτισε τὸν βωμὸν μὲ τὸν πόδα του καὶ διεσκόρπισε τὰς ἐπ' αὐτοῦ δαιμονικὰς σπονδὰς καὶ θυσίας, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς ΛΑΖΑΡΟΣ, ὁ ἐν τῷ Γαλλησίῳ ὄρει ἀσκήσας, ἐκ εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἑτοίμασον τὸν κόλπον Ἀβραὰμ πάτερ,
» Οὐχ ὑστεροῦντι Λαζάρῳ σοῦ Λαζάρου.

* Οὗτος ὁ τρισμακάριστος πατὴρ ἡμῶν Λάζαρος κατήγετο ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας ἀπὸ ἕνα χωρίον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Μαγνησίαν ἐν ἔτει αλ' (1030), ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ φανῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν φῶς θεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγέμισεν ὅλον τὸν γονικόν του οἶκον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν ἔλλαμψιν ἐφοβήθησαν αἱ συνηθροισμέναι γυναῖκες καὶ ἔφυγον ἔξω, καὶ ἔμεινε μόνη ἡ μήτηρ. Ὅτε δὲ τὸ βρέφος ἐγεννήθη, ὦ τοῦ θαύματος! ἐστάθη εὐθὺς ὄρθιον καὶ προσηυχήθη κατ' ἀνατολὰς, ἔχον τὰς χεῖράς του ἀκουμβημένας εὐτάκτως ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος· ἐπρομήνυε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τούτων τὴν καθαρότητα τοῦ ὁσίου καὶ τὴν δεκτικὴν ἐπιτηδειότητα, ἣν εἶχεν ἡ ψυχή του εἰς τὰς θείας ἐλλάμψεις. Ὅτε δὲ ἔγεινε πέντε χρόνων παρεδόθη εἰς ἕνα παιδαγωγὸν, διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλα τὰ ἄλλα παιδία. Ὅθεν ἀπὸ ὅλους ἐγκωμιάζετο ἡ εὐφυία του, μάλιστα δὲ ἡ πρᾳότης αὐτοῦ καὶ ταπείνωσις, καὶ ἡ προθυμία καὶ σπουδὴ ἣν εἶχεν εἰς τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκολουθίας καὶ προσευχάς· καὶ πρὸς τούτοις ἐθαυμάζετο ἡ πρὸς τοὺς πτωχοὺς φιλανθρωπία καὶ συμπάθεια καὶ ἱλαρότης, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὅσιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας.

Τόσην δὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ σπουδὴν ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐλεημοσύνην ὁ τρισόλβιος, ὥστε εἰς ὀλίγον καιρὸν εὐκέρωσε τὰ χρήματα τοῦ διδασκάλου του καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν· διὰ τοῦτο καὶ ἐλάμβανεν ἀπὸ ἐκεῖνον πολλοὺς δαρμοὺς, ὅμως αὐτὸς πάλιν

---

[1] Ἥτις εἶναι μία πόλις μεσόγειος πλησίον εἰς τὴν Καβάλαν, ἐπισκοπὴ μὲν πρότερον οὖσα τοῦ Φιλίππων καὶ Δράμας, ὕστερον δὲ εἰς μητρόπολιν τιμηθεῖσα.

[2] Ἴσως ὁ βάρβαρος οὗτος εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Θεσσαλονίκης, ὅστις φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἴδιος, ὅστις ἐπαίδευσε τὴν θυγατέρα του, καθὼς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸ ἄνω ὕφος τοῦ λόγου.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ὅτι ὁ Ἀθηνόδωρος οὗτος ἦτον ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ, οὐκ ἀρθῶς ὅμως, διότι ὁ Γρηγόριος ἦτον ἀδελφὸς ἐκείνου, ὡς δηλοῦ τὸ κάτωθεν δίστιχον, καὶ οὐχὶ ὁ Ἀθηνόδωρος.

Digitized by Google

δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐλεῇ. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας στοχασθεὶς ὁ διδάσκαλός του τὴν παρ' ἡλικίαν σύνεσιν καὶ φρόνησιν τοῦ παιδίου, μετεχειρίζετο αὐτὸν εἰς τὸ ἑξῆς ὡς διδάσκαλον. Ὅτε δὲ ὁ νέος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἔλαβε θεῖον ἔρωτα εἰς τὴν ψυχήν του διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα νὰ ἱστορήσῃ τοὺς ἱεροὺς τόπους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος μετὰ σαρκὸς ἐπεριπάτησε· καὶ τυχὼν τοῦ ποθουμένου, ἔγεινε προσκυνητὴς τοῦ ζωοποιοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων σεβασμίων τόπων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἡγιασμένου Σάββα καὶ ἐδέχθη παρὰ τῶν ἐκεῖσε Πατέρων. Ἐκεῖ δὲ φορέσας τὸ ἱερὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ὑπηρέτησεν ἀόκνως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ εὐπρέπειαν τοῦ θείου ναοῦ εἰς χρόνους ὁλοκλήρους δέκα· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς κατὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς. Καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβε χωρὶς νὰ θέλῃ τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμει περισσότερον ἡσυχίαν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς ἐξήρχετο τοῦ μοναστηρίου καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὸ βαθύτερον βουνόν, χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί του ἄλλο τι παρὰ μόνον τὸ σῶμά του· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἔτρωγε μὲν ἀπὸ τὰ χόρτα τῆς ἐρήμου, ἔπινε δὲ ὡς πόμα γλυκύτατον τὸ ἁπλοῦν νερόν, καὶ οὐδὲ ἀπὸ αὐτὸ ἐχόρταινεν ὁ μακάριος· ἀλλὰ τόσον μόνον ἔπινεν, ὅσον νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ ἀποκάμνῃ εἰς τὰς ὁλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας. Περιπατῶν δέ ποτε μόνος εἰς τὸ βουνὸν ἀκούει θεϊκὴν φωνὴν, ἡ ὁποία τρὶς ἐφώναξεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος λέγουσα· Λάζαρε, Λάζαρε, Λάζαρε, πρέπει νὰ γυρίσῃς πάλιν εἰς τὴν πατρίδα σου. Ὅθεν ἀναγγείλας τὴν φωνὴν ταύτην καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς, καὶ παρακινηθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἤρχισε νὰ περιπατῇ εἰς τὴν ὁδόν· περιπατοῦντος δὲ τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερεν ὁ δόλιος διάβολος τὴν νίκην ἣν ἔπαθεν ἀπὸ αὐτὸν, ὅθεν ἐφόβιζεν αὐτὸν μὲ διάφορα φαντάσματα, διότι φαινόμενος ἔμπροσθεν ὡς σκύλος, ἠνώχλει τὸν ἅγιον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους σκύλους τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν χωρίων, καὶ οὕτως ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν δρόμον του· ἀλλ' οὔτε ἄφινεν αὐτὸν νὰ σταθῇ, διὰ νὰ βάλῃ ὀλίγον ψωμίον εἰς τὸ στόμα του. Ὁ ἅγιος ὅμως μὲ τὴν θείαν δύναμιν διέλυε τὰς μηχανὰς ἐκείνου καὶ ἐνέδρας. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πατρίδα του κατῴκησεν εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον ἐκεῖνον, ὅπου πρότερον ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα, ὅτε ἦτο παιδίον, ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὴν μητέρα του, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς μὴ θέλων ἐφανερώθη εἰς αὐτήν· ἔπειτα θερμανθεὶς περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμητήν του ἡσυχίαν, ἀναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ ἀντικρὺ εὑρισκόμενον βουνὸν τὸ καλούμενον Γαλλήσιον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ὁ ὅσιος εὑρισκόμενος, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ ἐνοχλήσεις ὑπέφερεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Μίαν φορὰν ἐνῷ ὁ ἅγιος προσηύχετο κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἶδεν ἕνα στύλον πύρινον, ὁ ὁποῖος ἔφθανεν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν· εἶδε δὲ καὶ πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλον μὲ λιγυρὰν καὶ γλυκεῖαν φωνὴν τὰ λόγια ταῦτα « Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ». Εἰς ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν τόπον ὅπου ἐστέκετο ὁ πύρινος στύλος ἔκτισεν ὁ ἅγιος ναὸν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς ἐστέλλοντο πλουσιοπαρόχως ἀπὸ τὸν φιλόχριστον βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει ἀμέ (1045), διότι ὁ βασιλεὺς αὐτὸς εἶχε μεγάλην πίστιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπειδὴ διὰ τοῦ μαθητοῦ του προεῖπεν εἰς αὐτὸν, ἐν τῇ Μελιτινῇ ἐξόριστον εὑρισκόμενον, ὅτι θὰ γίνῃ βασιλεύς. Εἰς τὰ δεξιὰ λοιπὸν μέρη τοῦ εἰρημένου ναοῦ κατασκευάσας ὁ θεῖος Λάζαρος ἕνα στύλον χωρὶς στέγην, ἀνέβη ἐπάνω εἰς αὐτὸν καὶ ἐκατοίκησε, στέγην μὲν ἔχων τὸν οὐρανόν, τρεφόμενος δὲ μὲ λάχανα ὠμὰ καὶ ὀλίγον ὕδωρ πίνων, καὶ ταῦτα μετεχειρίζετο μόνην τὴν Κυριακήν.

Ὄχι μόνον δὲ μὲ αὐτὰ ἐταλαιπώρει ἑαυτὸν ὁ τρισμακάριστος, ἀλλὰ καὶ μὲ σίδηρα ἦτον ἐζωσμένος, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐπήγνυτο ἀπὸ τὸ ψῦχος, τὸ δὲ θέρος ἐφλογίζετο ἀπὸ τὸ καῦμα, καὶ πανταχόθεν ἐκακουχεῖτο· ἀλλ' ὅμως εἶχε σκέπην καὶ φύλακά του τὴν τὸν Θεὸν βαστάσασαν πανάχραντον Θεοτόκον. Αὕτη δηλαδὴ ἵστατο ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου καὶ ἐδίωκεν ἀπ' αὐτοῦ πᾶν θλιβερὸν, καθὼς εἶδον αὐτὴν τινὲς ὀφθαλμοφανῶς· διὰ τοῦτο οὔτε χιὼν, οὔτε καῦμα προσέβαλλε τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁσίου. Ὅθεν ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐπιτελῇ καθ' ἑκάστην ἐξαίσια θαύματα, ἡ δὲ φήμη τῶν θαυμάτων του ἔκαμνε πολλοὺς νὰ συντρέχωσιν εἰς αὐτὸν πανταχόθεν, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἀποτασσόμενοι τῷ κόσμῳ, ἐγίνοντο μοναχοὶ καὶ ἔζων ὑπ' αὐτὸν, ὡς εἰς διδάσκαλον καὶ ποιμένα.

Φθάσας δὲ εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἠξιώθη καὶ προφητικοῦ χαρίσματος καὶ προε-

Digitized by Google

γνώρισε πότε θὰ ἀποθάνῃ· ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ κατὰ Θεὸν τέκνα του παρεκάλουν αὐτὸν θερμότατα καὶ μὲ δάκρυα ἐζήτουν νὰ μὴ ἀποθάνῃ συντόμως, ἀλλὰ νὰ μείνῃ ἀκόμη εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν διὰ περισσοτέραν αὐτῶν ὠφέλειαν καὶ αὔξησιν, τούτου χάριν παρεκάλεσεν ὁ ἅγιος τὴν Κυρίαν Θεοτόκον νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ ζήσῃ ἀκόμη δεκαπέντε χρόνους, καὶ λοιπὸν ἐπέτυχε τῆς παρακλήσεως· ὅθεν εἶδε νὰ αὐξηθῶσιν οἱ μαθηταί του καὶ νὰ γένωσιν ἐννεακόσιοι καὶ περισσότεροι. Πλήρης λοιπὸν ἡμερῶν γενόμενος ὁ ὅσιος καὶ ζήσας ἑβδομηκονταδύω χρόνους, ὅτε ἐτελειώθησαν οἱ χαρισθέντες εἰς αὐτὸν δεκαπέντε χρόνοι, πρὸς Κύριον εἰρηνικῶς ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Θεὸς καθὼς ἐδόξασε τὴν γέννησίν του, οὕτω καὶ τὸν θάνατόν του θαυμασίως ἐδόξασε· κατέλαμψε δηλαδὴ τὸν στύλον τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ἔσω καὶ ἔξω μέρη αὐτοῦ μὲ θεϊκὸν καὶ οὐράνιον φῶς, ὥστε διὰ τοῦ φωτὸς ἐκείνου ἐγνώρισαν τὸ τέλος του καὶ οἱ μαθηταί του καὶ οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ σπηλαίοις διατρίβοντες ἀσκηταί. Ὅθεν ὅλος ὁ χορὸς τῶν πατέρων μὲ μεγάλην σπουδὴν καὶ ταχύτητα ἔφθασαν εἰς τὸν στύλον καὶ ἔκλαιον τὴν ὀρφανίαν αὐτῶν καὶ τὴν τοῦ τοιούτου πατρός των στέρησιν.

Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθον ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατὴρ αὐτῶν χωρὶς νὰ κάμῃ ἔγγραφον διαθήκην, περισσότερον ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον, καὶ μὲ δάκρυα καὶ ὀλολυγμοὺς ταῦτα πρὸς τὸν ἅγιον ἔλεγον· «Ἐξάπαντος δὲν θέλει καταβῇ, ὦ πάτερ, τὸ σῶμά σου ἀπὸ τὸν στύλον, οὐδὲ θέλει ἐνταφιασθῇ, ἂν δὲν ἀφήσῃς εἰς ἡμᾶς τὰ τέκνα σου παρηγορίαν τινὰ καὶ διαθήκην γεγραμμένην ἀπὸ τὰς χεῖράς σου,» μάλιστα δὲ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπεῖτο ὁ μαθητὴς ὅστις ὑπηρέτει τὸν ἅγιον, Γρηγόριος ὀνομαζόμενος. Καὶ λοιπὸν δεικνύει ὁ μέγας οὗτος θαῦμα ἀληθῶς μεγαλώτατον, διότι ἐνῷ ὅλοι οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ τέκνα του ἔκλαιον τριγύρω καὶ φωνὰς ἐποίουν ὀδυνηράς, ὁ ἄπνους καὶ νεκρός, ὦ τοῦ θαύματος, ἔμπνους ἐφάνη καὶ ζωντανός, διότι σηκωθεὶς καὶ καθίσας, ἔβαλε τὴν χεῖρα μέσα εἰς τὸν κόλπον του, καὶ ἐκβαλὼν ἐκεῖθεν χαρτίον ἐγχειρίζει αὐτὸ εἰς τοὺς μαθητάς του· ἔπειτα ἔπεσε πάλιν καὶ ἐφαίνετο ἄπνους καὶ νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Διαβάσαντες δὲ τὰ ἐν τῷ χάρτῃ γεγραμμένα οἱ μαθηταὶ ὁμοῦ μὲ θαῦμα καὶ χαρὰν, δὲν εὗρον εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης τὴν συνήθη ὑπογραφὴν τοῦ ἁγίου· ὅθεν πάλιν κλαίοντες πρὸς τὸν πατέρα των ἔλεγαν, «Ἂν. ὦ πάτερ, δὲν λάβῃ ἡ διαθήκη καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς χειρός σου ἤξευρε ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ὅλοι θὰ ἀποθάνωμεν. Τότε ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος, ἐσηκώθη πάλιν καὶ ἐκάθισεν· εἶτα πιάσας τὸ κονδύλιον μὲ τὴν χεῖρα, ἔγραψε τὴν ὑπογραφήν του καὶ οὕτως ἔδωκε τὴν διαθήκην ἐνυπόγραφον εἰς τοὺς μαθητάς του.» ἔπειτα πάλιν ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη, γεμίσας τὰς ψυχὰς πάντων τῶν ὁρώντων ἀπὸ θαυμασμὸν μεγαλώτατον.

Τότε λοιπὸν οἱ μαθηταί του τιμήσαντες ἀξίως ὡς ἄξιον τὸ ἱερὸν τοῦ ὁσίου λείψανον μὲ δοξολογίας, μὲ μῦρα καὶ μὲ λαμπάδας φωτὸς, ἀπεθησαύρισαν αὐτὸ ἐντὸς θήκης πολυτίμου, καὶ οὕτω τὸ ἐνεταφίασαν πλησίον εἰς τὸν στύλον, τὸ ὁποῖον καὶ μετὰ τὴν ταφὴν ἀναβλύζει διάφορα θαύματα εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', ἡ σύναξις τῶν Ἀρχιστρατήγων ΜΙΧΑΗΛ καὶ ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσωμάτων καὶ οὐρανίων ταγμάτων.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ. [2]

» Ἐβουλόμην σοι Μιχαὴλ ἄσμα πρέπον,
» Ἄσαι πρεπόντως, ἀλλ' ἄυλον οὐκ ἔχω.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ. [3]

† » Ὁρῶν Γαβριὴλ Ἄγγελον χαρᾶς μέγαν,
» Σὲ μάλα χαίρω καὶ πτεροῦμαι σῷ πόθῳ.
† » Ὀγδόη οὐρανίης κυδαίνει τάξιος Ἀρχούς.

Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν ἑννέα ταγμάτων Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ, Θρόνων, Κυριοτήτων, Δυ-

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ νεοτυπωμένον νέον ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψε μὲν συνοπτικώτερον ἑλληνιστὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κύριος Γρηγόριος ὁ Κύπριος, μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἄθω εὑρίσκεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου τούτου ἑλληνικὸς εἰς περισσοτέραν πλάτος ἐκτεταμένος. Ἐκεῖ δὲ εὑρίσκεται καὶ ὁλόκληρος τύπος του ἀκολουθία.

[2] Σημείωσαι, ὅτι Μιχαὴλ θὰ εἰπῇ, δύναμις Θεοῦ, ἢ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου.

[3] Γαβριὴλ δὲ θὰ εἰπῇ, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, κατὰ τὸν Πρόκλον Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὑπηρέτησεν ἐξαιρέτως εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεανθρώπου Λόγου.

Digitized by Google

νάμεων, καὶ Ἐξουσιῶν. Ἀρχῶν, Ἀρχαγγέλων, καὶ Ἀγγέλων.

» Ἐπάξιόν τι ταγμάτων τῶν ἐννέα,
» Τίς ἂν γόνος φθέγξαιτο μηνῶν ἐννέα ;

Μιχαὴλ ὁ ἐνδοξότατος καὶ λαμπρότατος ταξιάρχης τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας φαίνεται ὅτι ἔδειξεν εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι τοῦ Εὐαγγελίου, διότι αὐτὸς ἐφάνη πρῶτον εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀβραὰμ, ἔπειτα εἰς τὸν Λὼτ, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν μὲ τὰς θυγατέρας του ἀπὸ τὸ θεόπεμπτον πῦρ καὶ ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῶν Σοδόμων· μετὰ ταῦτα ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰακὼβ, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς φονικὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ του Ἠσαῦ. Αὐτὸς ἐπροπορεύετο ἔμπροσθεν τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτε ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ μὲ τὸν στύλον τοῦ πυρὸς καὶ τῆς νεφέλης εὐκόλυνεν εἰς αὐτοὺς τὴν δυσκολίαν τῆς ὁδοιπορίας. Αὐτὸς ἐφάνη εἰς τὸν μάντιν Βαλαὰμ, ὅτε ἐκεῖνος ἐπορεύετο διὰ νὰ καταρασθῇ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν, φοβερίζων αὐτὸν καὶ φανερὰ ἐμποδίζων ἀπὸ τὸ τοιοῦτον κίνημα. Αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ ἐρωτήσαντα, ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος Κυρίου νυνὶ παραγέγονα.» Οὗτος καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι ἐχώνευσε τοὺς ποταμοὺς, τοὺς ὁποίους ἀπέλυσαν τότε οἱ δυσσεβεῖς ἐναντίον τοῦ ἐν Χώναις ἁγιάσματός του καὶ ἐναντίον τοῦ θείου ναοῦ του· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἱστοροῦνται δι' αὐτὸν ἐν ταῖς θεοπνεύστοις Γραφαῖς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς προστάτην αὐτὸν καὶ φύλακα τῆς ζωῆς ἡμῶν προβαλλόμενοι, τὴν πάνσεπτον αὐτοῦ πανήγυριν ἑορτάζομεν σήμερον, ἡ ὁποία καὶ σύναξις ὀνομάζεται δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Ὁ δι' ὑπερβολὴν ὑπερηφανίας ἐπαρθεὶς κατὰ τοῦ πάντων Ποιητοῦ καὶ Δεσπότου διάβολος, καὶ καυχησάμενος νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ γείνῃ ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ, καθὼς περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ Ἡσαΐας (Ἡσα. ιδ'. 14.) οὗτος, λέγω, ἐπειδὴ εὐθὺς ἅμα ἐνόησε ταῦτα καὶ ἐβουλήθη, ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν οὐράνιον δόξαν καὶ ἀπὸ τὸ ἀρχαγγελικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος. «Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.» (Λουκ. ί. 18.) ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὑποτασσόμενον εἰς αὐτὸν τάγμα τῶν Ἀγγέλων ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ Θεοῦ δι' ὑπερηφάνειαν, διὰ τοῦτο ἐξέπεσε καὶ αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸν ἀρχηγόν του διάβολον, καὶ ἔγειναν ὅλοι ὁμοῦ σκοτεινοὶ ἀντὶ φωτεινῶν, καὶ δαίμονες ἀντὶ Ἀγγέλων. Τότε λοιπὸν λέγεται ὅτι ὁ μέγας οὗτος ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ, βλέπων τὴν ἐλεεινὴν τῶν Ἀγγέλων ἔκπτωσιν, ἐνόησε τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἐκείνων πτώσεως, καὶ διὰ τοῦτο μὲ τὴν ὑποταγὴν καὶ ταπείνωσιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὡς δοῦλος εὐχάριστος καὶ οἰκέτης πιστὸς πρὸς τὸν Δεσπότην του Θεὸν, διεφύλαξε καὶ τὴν ἰδικήν του δόξαν καὶ λαμπρότητα τὴν παρὰ Θεοῦ χαρισθεῖσαν, καὶ τὴν δόξαν τῶν ἄλλων Ἀγγελικῶν ταγμάτων. Ὅθεν διὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ εὐγνωμοσύνην του ταύτην, διωρίσθη παρὰ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, νὰ ἦναι πρῶτος τῶν Ἀγγελικῶν τάξεων. [1]

---

[1] Σημείωσαι ὅτι διδάσκαλοι τινὲς προσαρμόζουσιν εἰς τὴν πτῶσιν ταύτην τοῦ ἑωσφόρου καὶ τῶν δαιμόνων καὶ εἰς τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὰ ῥητὰ ἐκεῖνα τῆς Ἀποκαλύψεως τὰ λέγοντα «Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν μετὰ τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὔτε τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.» (Ἀποκάλ. ιβ'. 7) λέγει δὲ καὶ ὁ κορυφαῖος Πέτρος «Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς Ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο· ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους, (β'. Πέτ. β'. 4.)

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰούδας οὕτω φησιν «Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν· ἀλλ' ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν..» (6.) Ἔφη δὲ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος. «Πρῶτον μὲν ἐννοεῖ ὁ Θεὸς τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ οὐρανίους. Καὶ τὸ ἐννόημα ἔργον ἦν, Λόγῳ συμπληρούμενον καὶ Πνεύματι τελειούμενον. Καὶ οὗτως ὑπέστησαν λαμπρότητες δεύτεραι, λειτουργοὶ τῆς πρώτης λαμπρότητος..... Βούλομαι μὲν εἰπεῖν, ὅτι ἀκινήτους (ὑποληπτέον ταύτας) πρὸς τὸ κακὸν, καὶ μόνην ἐχούσας τὴν τοῦ καλοῦ κίνησιν· ὅτε περὶ Θεὸν οὖσας καὶ τὰ πρῶτα ἐκ Θεοῦ λαμπαμένας. (Τὰ γὰρ ἐνταῦθα δευτέρας ἐλλάμψεως) Πείθει δέ με μὴ ἀκινήτους, ἀλλὰ δυσκινήτους καὶ ὑπολαμβάνειν ταύτας καὶ λέγειν ὁ διὰ τὴν λαμπρότητα ἑωσφόρος σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γενόμενος καὶ λεγόμενος. Αἵ τε ὑπ' αὐτὸν ἀποστατικαὶ δυνάμεις, δημιουργοὶ τῆς κακίας τῇ τοῦ καλοῦ φυγῇ καὶ ἡμῖν πρόξενοι. (λόγ. εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν) Καὶ τοῦτο δὲ ἐνταῦθα σημείωσαι ὅτι ὁ Θεοδώρητος λέγει πῶς ἐξέπεσον ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀγγέλων, συμπεραίνων τοῦτο ἀπὸ τὸ λόγιον τοῦ ἀποστόλου Παύλου τὸ λέγον «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας,» οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει «Ἐκ τῶν ἁγίων ἦσαν ταγμάτων οἱ πονηροὶ δαίμονες· ἀλλὰ καὶ διὰ πονηρίαν τῆς γνώμης ἐκείνης ἐξέπεσον.

Digitized by Google

Συνάξας δηλαδὴ καὶ ἑνώσας εἰς ἓν τοὺς χοροὺς τῶν Ἀγγέλων ἐφώναξεν εἰς αὐτοὺς τὸ «Πρόσχωμεν· ἤτοι ἀς προσέξωμεν καὶ ἀς ἐννοήσωμεν τί ἔπαθον οὗτοι οἱ ἐκπεσόντες δαίμονες διὰ τὴν ὑπερηφανίαν των, οἵτινες πρὸ ὀλίγου ἦσαν μεθ' ἡμῶν Ἄγγελοι· καὶ ἀς ἀτοχασθῶμεν τί μὲν εἶναι ὁ Θεὸς, τί δὲ εἶναι ὁ Ἄγγελος, διότι ὁ μὲν Θεὸς εἶναι Δεσπότης καὶ Δημιουργὸς ἡμῶν τῶν Ἀγγέλων, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἄγγελοι εἴμεθα δοῦλοι καὶ κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἀνύμνησε καὶ ἐδόξασε τὸν τῶν ἁπάντων Θεὸν, ἀναβοήσας ἐκεῖνον βέβαια τὸν θεῖον καὶ ἀγγελικὸν ὕμνον μὲ ὅλους τοὺς Ἀγγέλους» Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαὼθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ ». Τὸ τοιοῦτον λοιπὸν μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες ἡμεῖς, τὴν παροῦσαν ἑορτὴν ἑορτάζομεν, σύναξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες τῶν Ἀγγέλων· τουτέστι προσοχὴν ὁμόνοιαν καὶ ἕνωσιν. [1]

† Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ ἑορτάζομεν σήμερον καὶ τὸν ὡραιότατον καὶ χαριέστατον Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ, [4] διότι καὶ αὐτὸς πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς τὸ ἀν-

---

Ἔχουσι δὲ καὶ νῦν τὰς προσηγορίας εἰς ἔλεγχον τῆς βδελυρίας.» Συμφωνεῖ εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐκπεσόντες ἄγγελοι, ἐξέπεσον, ὄχι ἀπὸ ἓν τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλά· βεβαιοῖ δὲ τὸν λόγον του ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥητὸν τοῦ μεγάλου Παύλου.

Ἂν καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος καὶ ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης θέλουσιν ὅτι ἀπὸ τὴν ἐννάτην μόνην τάξιν τῶν ἀγγέλων ἔπεσον ὅσοι ἄγγελοι ἔπεσον, τὸν δὲ ἑωσφόρον ὁ μὲν Χρυσόστομος πρῶτον τῶν ἀγγέλων λέγει, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐξετραχηλίσθη ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν κολοφῶνα, τῷ δὲ Χρυσοστόμῳ συμφωνεῖ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος καὶ ὁ Διάλογος. Καὶ ὁ Ἱερώνυμος δὲ ἀνώτατον αὐτὸν πάντων τῶν ἀγγέλων ὑπέλαβε. Ὁ δὲ Τερτυλλιανὸς ἐξέχοντα καὶ σοφώτατον αὐτὸν πάντων εἶπε, καὶ ἁπλῶς ὁ ἑωσφόρος ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Σεραφὶμ ἐξέπεσε· κἂν καὶ ὁ ἀνωτέρω Δαμασκηνὸς καὶ ὁ θεῖος Μάξιμος πρῶτον αὐτὸν εἶπον τῆς ἐννάτης τάξεως τῶν ἀγγέλων. Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἀγγέλων λέγει ὁ Χρυσορρήμων. « Ὅτι γὰρ ἅπας ὁ ἀὴρ ἀγγέλων ἐμπέπλησται, ἄκουσον τί φησιν ὁ Παῦλος, «ὀφείλουσιν αἱ γυναῖκες ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. (λόγ. εἰς τὴν ἀνάληψιν τόμῳ ε'. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσ.

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐπειδὴ τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς τῶν Ἀγγέλων Συνάξεως παρελάβομεν ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, καθὼς γράφεται παρὰ πολλοῖς χειρογράφοις Συναξαριστοῖς, θαυμάζω, πῶς τινες καὶ τοι σοφοὶ ὄντες, ἐμοὶ γοῦν τῷ ἀσόφῳ οὐκ ἔδοξαν νοῆσαι, πῶς ἐθάρσησαν νὰ εἴπωσιν, ὅτι αὐτὸ εἶναι μῦθος καὶ μυθάριον ! ἀποστολικὸν παράγγελμα εἶναι, κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, τὸ νὰ κρατῶμεν τὰς παραδόσεις, ἃς παρελάβομεν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦτο λέγοντες πολλὰ λέγουσιν ἀλλαχοῦ περὶ φυλακῆς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, ὅπου γε τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν ταύτην βεβαιοῦσι καὶ ἄλλοι, ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ χρυσοκέφαλος ἔν τε τῷ εἰς τοὺς Ταξιάρχας λόγῳ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ ἐννέα τάγματα. Εἰ δὲ καὶ προβάλλουσιν ὅτι ἐν τῇ οὐρανίᾳ ἱεραρχίᾳ τάξις ἀπαράβατός ἐστι φωτίζεσθαι καὶ τελειοῦσθαι τὰς κατωτέρω τάξεις τῶν Ἀγγέλων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω, ἀποκρινόμεθα ὅτι ναί. Τοῦτο ἀληθεύει ἐν ὅσῳ ἀσύγχυτος μένει ἡ τάξις ἑκάστης χοροστασίας.

Τότε δὲ ἐν τῇ πτώσει τοῦ ἑωσφόρου πόλεμος ἐγένετο ἐν τῷ οὐρανῷ, κατὰ τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν. Ὅθεν πᾶσα ἡ τάξις καὶ ἁρμονία τῶν ὑπερκοσμίων οὐσιῶν συνεχύθη καὶ ἀνεστράφη, καθότι ἔπεσον καὶ ἀπὸ τὰ ἀνώτερα τοῦ Ἀρχαγγελικοῦ τάγματος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτον ὁ Μιχαήλ. Καὶ τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν, λέγοντος, ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας. Δείκνυται δηλαδὴ ἐκ τοῦ ῥητοῦ τούτου, ὅτι κατὰ τὸν θεῖον Ἱερώνυμον καὶ τὸν Θεοδώρητον τοὺς ἑρμηνεύοντας τὸ ῥητὸν αὐτὸ, οἱ ἐκπεσόντες Ἄγγελοι δὲν ἔπεσον ἀπὸ ἕνα μόνον τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὰ καὶ ἀνώτερα τοῦ τάγματος τῶν Ἀρχαγγέλων· ὁποῖαι εἶναι αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Ἐξουσίαι. Καὶ ἀφίνω νὰ λέγῳ, ὅτι, κατὰ τὸν Χρυσόστομον, καὶ Αὐγουστῖνον, καὶ Διάλογον, καὶ Ἱερώνυμον, ὁ ἑωσφόρος ἦτον ἀνώτατος πάντων τῶν Ἀγγέλων, καὶ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ Ἀγγελικοῦ κολοφῶνος. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὗται ἀντιστρέψασαι τὴν τάξιν, ἀντὶ νὰ μιήσουν καὶ νὰ φωτίσουν τὰ κατώτερα τάγματα εἰς τὸ ἀγαθὸν, ἐμύησαν αὐτὰ εἰς τὸ κακὸν καὶ ἐσκότισαν, τούτου χάριν ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ σταθεὶς ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησε τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ μένωσιν ἐν τῇ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, καθ' ἣν ἐκτίσθησαν. Τί λοιπὸν ἄτακτον ἢ ἄτοπον ἀκολουθεῖ, ἂν ὁ κατώτερος Μιχαὴλ ὁ μείνας ἐν τῷ ἀγαθῷ, βλέπων τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ ἐκπίπτωσι τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησεν αὐτὰς καὶ ἐδίδαξε νὰ μένωσιν ἐν τῷ ἀγαθῷ ; βέβαια οὐδέν.

Καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δὲ ἱεραρχίᾳ, τοῦ ἱερέως καὶ ἱεράρχου ἀτακτούντων καὶ κακῶς φρονούντων, καὶ διάκονος καὶ μοναχὸς εὐτακτοῦντες καὶ ὀρθῶς φρονοῦντες δύνανται νουθετῆσαι καὶ εὐτακτῆσαι αὐτοὺς, καθὼς τὰ παραδείγματά εἰσι πάμπολλα. Σημείωσαι ὅμως ὅτι ἡ ἀνωτέρω περικοπὴ, ἡ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Συναξαρίου γραφομένη τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, ἤτοι ἡ λέγουσα αὐτολεξεί. « Τὸ τοιοῦτον οὖν μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες τὴν παροῦσαν ἑορτὴν ἑορτάζομεν, Σύναξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες, ὡς εἴρηται. Αὕτη, λέγω, κακῶς παρελείφθη ἀπὸ τοὺς τετυπωμένους Συναξαριστάς· εἰ γὰρ προσέκειτο, οὐκ ἂν, οἶμαι, μῦθον τὸ Συναξάριον τοῦτο οἱ ἀνωτέρω ὠνόμασαν, ὡς φύλακες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

[4] Τὸ περὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ τοῦτο Συναξάριον ἡμεῖς προσεθήκαμεν· ἐπειδὴ πάντη ἀνάρμοστον καὶ ἀνακόλουθον εἶναι, νὰ λέγεται μὲν ἡ ἑορτὴ αὕτη τῶν δύω Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, καὶ πάντα τὰ τροπάρια καὶ οἱ κανόνες νὰ ἀναφέρωσι περὶ τῶν δύω Ἀρχαγγέλων· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ Συναξαρίῳ νὰ ἀναφέρηται μόνος ὁ Μιχαήλ.

Digitized by Google

θρώπινον γένος καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ Διαθήκῃ. Ἐν μὲν τῇ προφητείᾳ δηλαδὴ τοῦ Δανιὴλ φέρεται αὐτολεξεὶ τὸ ὄνομά του, ὅτε ἐξήγησεν εἰς τὸν Δανιὴλ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδε περὶ τῶν βασιλέων Μήδων καὶ Περσῶν καὶ Ἑλλήνων. «Γαβριὴλ, γάρ φησι, συνέτισον ἐκεῖνον (τὸν Δανιὴλ δηλ.) τὴν ὅρασιν (Δαν. ἡ. 16.) καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Γαβριὴλ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν αὐτὸν Δανιὴλ ὅτι μετὰ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδας χρόνων, ἤτοι μετὰ τετρακοσίους ἐννενήκοντα χρόνους θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστός. «Καὶ ἰδού φησιν, ἀνὴρ Γαβριὴλ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς καὶ συνέτισέ με,» καὶ τὰ ἑξῆς. (Δαν. θ'. 21.) αὐτὸς εἶναι ὅστις εὐηγγέλισε καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Μανωὲ ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Σαμψών· αὐτὸς εἶναι ὁ εὐαγγελίσας τὸν Ἰωακεὶμ καὶ τὴν Ἄνναν, ὅτι μέλλουν νὰ γεννήσωσι τὴν Κυρίαν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον.

Ἐν δὲ τῇ νέᾳ Διαθήκῃ αὐτὸς εἶναι ὅςις εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Αὐτὸς ἔτρεφε καὶ τὴν ἀειπάρθενον Μαριὰμ δώδεκα χρόνους μέσα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων μὲ τροφὴν οὐράνιον. Αὐτὸς δὴ αὐτὸς, καὶ ποῖος ἀμφιβάλει; εὐηγγέλισε τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃ ἐκ πνεύματος Ἁγίου τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἐφάνη εἰς τὸ ὅραμα τοῦ Ἰωσὴφ, ὡς θέλουσι πολλοὶ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ, ἀλλὰ νὰ παραλάβῃ Μαριὰμ τὴν γυναῖκά του, ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἐστὶν Ἁγίου. Αὐτὸς ἐφάνη καὶ εἰς τοὺς Ποιμένας καὶ εὐηγγέλισεν αὐτοὺς, ὅτι ἐτέχθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου Χριστός. Καὶ αὐτὸς ἐν ὁράματι εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον· καὶ πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν αὐτῷ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ. Πολλοὶ δὲ τῶν ἱερῶν διδασκάλων καὶ ἁσματογράφων γνωματεύουσιν, ὅτι ὁ θεῖος Γαβριὴλ ἦτον ὁ λευχειμονῶν ἐκεῖνος Ἄγγελος, ὅστις κατελθὼν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου τοῦ ζωοδότου Ἰησοῦ καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἦτον ὁ εὐαγγελίσας τὰς Μυροφόρους περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ διὰ νὰ εἰποῦμεν καθολικῶς, ὁ θειότατος Γαβριὴλ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους· διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ παρέλαβε νὰ συνεορτάζῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, καὶ νὰ ἐπικαλῆται τὴν παρ' αὐτοῦ χάριν καὶ βοήθειαν.[1] (Τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν περὶ τῶν Ἀρχαγγέλων ὅρα εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἀρχαγγέλων καὶ πασῶν τῶν Ἀγγελικῶν δυνάμεων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ *καὶ* ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ.

» Ἵπποις Ὀνησιφόρε πρὸς Θεὸν τρέχων,
» Ἔχεις συνιππεύοντα καὶ τὸν οἰκέτην.
† » Νύσσης οὐρανίης ἐπέβη τ' ἐνάτῃ ὠ ἀθληταί.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ, ὅστις ἐγένετο ἐπὶ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ πρὸς τοὺς τυράννους καὶ παρασταθέν-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους τούτους δύω ἐγκωμιαστικοὺς λόγους ἔχει ἑλληνικοὺς Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Τὸν μὲν λόγον ἡ προθυμία κινεῖ ». Τοῦ δὲ ἑτέρου « Τὸ στόμα μου ἠνοίξα » (σώζονται ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) καὶ ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος. Ὁ Χρυσόστομος δὲ δύω λόγους ἔχει, τὸν ἕνα ἐπιγραφόμενον εἰς τοὺς Ἀσωμάτους, καὶ τὸν ἄλλον, εἰς τοὺς Ἀγγέλους· (σώζονται ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Παντοκράτορος). Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μιχαὴλ ἐπαινῶν, τὸν Γαβριὴλ ἐπαινέσομαι ». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου) ἔχει λόγον ὁ Χρυσόστομος καὶ εἰς τὰ Σεραφὶμ, οὗ ἡ ἀρχή. « Μόλις ποτὲ τὸν κατὰ τὸν Ὀζίαν σχύσαμεν » (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.) Πρὸς τούτοις τέταρτον λόγον ἔχει ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ἀρχαγγέλων· οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀγγέλους ἐγκωμιάζειν χρή » (σώζεται ἐν τῷ τέλει τοῦ ἑ. τόμ. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Παντολέων δὲ ὁ διάκονος καὶ Χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας διήγησιν συνέγραψε περὶ τῶν θαυμάτων τῶν Ἀρχαγγέλων, ἧς ἡ ἀρχή. « Πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου καὶ μεγαλοπρεποῦς » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων) ἡ δὲ ἐμὴ ἀδυναμία λόγον ἁπλοῦν ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτοὺς, καὶ οἴκους κατ' ἀλφάβητον καὶ τρεῖς Κανόνας νέους. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀκτωήχους Κανόνας, οὓς εἶχεν εἰς μόνων τὸν Μιχαὴλ ὁ ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος, ἐγὼ διορθώσας, ἐποίησα κοινοὺς καὶ εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους καὶ ἄλλα τινα, ἅπερ πάντα εὑρίσκονται εἰς κάλλος γεγραμμένα ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἐφέσου ἐφιλοπόνησε γλαφυρὸν Κανόνα εἰς τὰ ἐννέα τάγματα τῶν Ἀγγέλων, ὅστις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος χειρόγραφος.

Digitized by Google

τες εἰς τὸ βῆμα, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, μὲ ἀνδρίαν μεγάλην. Ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν των ταύτην ὑπέμειναν διάφορα βάσανα εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα ἠπλώθησαν ἐπάνω εἰς ἐσχάρας πυρακτωμένας· ἔχαιρον δὲ οἱ ἀοίδιμοι εἰς ὅλα ταῦτα τὰ παιδευτήρια καὶ εὐχαρίστουν τὸν Θεὸν, βλέποντες διὰ μέσου αὐτῶν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὅθεν ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ σώματος ἐλαφρύνοντο. Οἱ δὲ σκληροὶ ἐκεῖνοι καὶ δυσσεβέστατοι τύραννοι, βλέποντες τοὺς ἁγίους χαίροντας καὶ μένοντας ἀνωτέρους ἀπὸ τὰς βασάνους, ἤναψαν ἀπὸ θυμὸν περισσότερον· ὅθεν ἔδεσαν τοὺς τιμίους πόδας αὐτῶν εἰς ἄλογα ἄγρια, καὶ ἔπειτα ἐδίωκον αὐτὰ εἰς πολλὰς ὥρας μέσα εἰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους καὶ τραχεῖς τόπους. Καὶ λοιπὸν κατεξέσχισαν καὶ διεσκόρπισαν τὰς σάρκας τῶν γενναίων ἀγωνιστῶν, καὶ οὕτως ἔγειναν αἴτιοι νὰ ἀναβῶσιν αἱ ἅγιαι ψυχαί των εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον. Τότε χριστιανοί τινὲς κρυφίως λαβόντες τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα τὰ ἐνεταφίασαν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Παγκεανῶν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΤΡΩΝΗΣ.

» Ζωῆς μελλούσης ἀξιοῦται Ματρῶνα,
» Ὡς ἐν βίῳ ζήσασα ταύτης ἀξίως.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ καὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακέλλη, ἐν ἔτει υξς' (466), καταγομένη ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· λαβοῦσα δὲ νόμιμον ἄνδρα ἐγέννησε μίαν θυγατέρα, καὶ ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲν τὸν ἄνδρα της, οὖσα τότε χρόνων δεκαπέντε. Ἐκεῖ δὲ ἔγεινε φίλη μιᾶς παρθένου Εὐγενίας ὀνόματι, τῆς ὁποίας τὴν ἄσκησιν μιμησαμένη, δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ προσμένουσα πάντοτε εἰς αὐτὰς μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, τὴν μὲν ψυχήν της ἐκαθάριζε, τὸ δὲ σῶμά της κατεξήρανε. Τὸν δὲ εὐσεβῆ πρὸς Θεὸν πόθον της θερμότερον διὰ τούτων ἀνάψασα, παραδίδει τὴν θυγατέρα της εἰς μίαν γνώριμον γυναῖκα, ὀνομαζομένην Σωσάνναν· αὕτη δὲ φορέσασα ἀνδρικὰ φορέματα, μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Βασιανοῦ [1], καὶ μὲ σχῆμα εὐνούχου συνανεστρέφετο μὲ τοὺς μοναχοὺς ὄχι ὀλίγον καιρόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Βασιανὸς [2] ἔμαθε τὰ κατ' αὐτὴν δι' ἀποκαλύψεως, τὴν ἔπεμψεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν γυναικῶν τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἔμεσαν, (τουρκιστὶ Ἔμσ) ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν ἡ ὁσία εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὸ Σίναιον ὄρος· εἶτα ἀπέρχεται εἰς Βηρυτὸν καὶ ἐκεῖ διὰ προσευχῆς της ἐξέβαλεν ὕδωρ εἰς ἄνυδρον τόπον. Ἐπειδὴ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰς πρασβολὰς καὶ πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ φανερωθεῖσα εἰς τὸν ἅγιον Βασιανὸν, ἐσυγχωρήθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ μένῃ εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς ἐπονομάζεται ἕως τώρα τῆς Ματρώνης. Ζήσασα λοιπὸν σχεδὸν ἕως ἑκατὸν χρόνους, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [3]

—

Ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ *ἡ Λεσβία ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Λέσβου τὸ θρέμμα παρθένος Θεοκτίστη,
» Κτίστῃ Θεῷ πρόσεισι νύμφη παγκάλη.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην ἐκ πόλεως Μεθύμνης, δοθεῖσα δὲ παιδιόθεν εἰς παρθενῶνα, ἔγεινε μοναχή· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν χρόνων δεκαοκτὼ, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον χωρίον διὰ νὰ χαιρετήσῃ τὴν ἀδελφήν της· κατ' ἐκείνην δὲ τὴν νύκτα ἔτυχε νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην Κρῆτες πειραταί, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτον ὁ ὀνομαστὸς ἐκεῖνος Νήσιρις. Οὗτοι λοιπὸν λαβόντες τοὺς ἄλλους ἐγχωρίους αἰχμαλώτους, συμπαρέλαβον καὶ τὴν ὁσίαν καὶ ἀνεχώρησαν· τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἤραξαν εἰς τὴν νῆσον Πάρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεβίβασαν τοὺς αἰχμαλώτους ἔξω εἰς τὴν στερεὰν, ἐκάθισαν καὶ ἐλογαρίαζον πόσον νὰ πωλήσωσι ἕνα ἕκαστον αἰχμάλωτον. Ἡ δὲ ὁσία Θεοκτίστη καιρὸν λαβοῦσα,

[1] Τούτων τὸ μαρτύριον εὑρίσκεται ἑλληνικὸν ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· «Τῆς τῶν ἁγίων προφητῶν προρρήσεως.

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις Κασσιανὸς γράφεται ἀντὶ Βασιανός. Σ. Ε.

[2] Οὗτος ὁ ἅγιος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[3] Ταύτης τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Τοὺς σώφρονας τὸν βίον» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

ἔφυγε κρυφίως καὶ καταφυγοῦσα εἰς τὸ δάσος ἐλυτρώθη ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐκεῖ μείνασα διήνυσε χρόνους τριακονταπέντε ἡ μακαρία κακοπαθοῦσα καὶ παλαίουσα μὲ πεῖναν, μὲ ψύχος, μὲ καῦμα, καὶ ζῶσα μὲ λουπινάρια καὶ ἄγρια λάχανα, καὶ μηδέποτε ἀπὸ ἄνθρωπον θεωρηθεῖσα εἰς τὸ διάστημα αὐτό, ἀλλὰ μόνῳ τῷ Θεῷ προσομιλοῦσα διὰ προσευχῆς, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφιερωμένην ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν, καὶ εἰς τὴν πάναγνον Θεοτόκον.

Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν οἱ τριακονταπέντε χρόνοι κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὑπῆγαν εἰς τὴν Πάρον κυνηγοί τινὲς διὰ νὰ κυνηγήσωσι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπου ἡ ὁσία διέτριβεν, ἔρημον ὄντα· εἷς δὲ αὐτῶν χωρισθεὶς καὶ ἀνιχνεύων τὸν τόπον διὰ νὰ εὕρῃ κυνήγιον, ἐμβῆκε μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐκεῖ εὑρισκόμενον διὰ νὰ θεωρήσῃ τὰ ἐν αὐτῷ, [1] ἔρημος δὲ ἦτον τότε ὁ τόπος ἐκεῖνος· ἀφ' οὗ δὲ ἐθεώρησε τὰ ἐν τῷ ναῷ καὶ προσηυχήθη, ἐσήκωσεν ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἰδοὺ βλέπει κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἁγίας τραπέζης ὡς ἀν μίαν κλωστὴν ἢ ὕφασμα ἀράχνης, τὸ ὁποῖον ἐρριπίζετο ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ διὰ νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὸ φαινόμενον, ἀκούει φωνὴν λέγουσαν· «στάσου, ὦ ἄνθρωπε, καὶ μὴ πλησιάσῃς, διότι ἐντρέπομαι νὰ φανερωθῶ εἰς σὲ, διότι εἶμαι γυμνή». Ὁ δὲ κυνηγὸς καταπλαγεὶς διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς φωνῆς καὶ φοβηθεὶς, ἐζήτει νὰ φύγῃ, ἐπειδὴ ἐσηκώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐστέκοντο ὄρθιαι ὡς ἄκανθαι· μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας συνελθὼν, ἠρώτα τὴν φωνήσασαν ποία καὶ πόθεν εἶναι· Ἡ δὲ ἁγία, ῥίψον, ἀπεκρίθη, τὸ ἐπανωφόριόν σου διὰ νὰ σκεπασθῶ μὲ αὐτὸ καὶ τότε θέλω σοι διηγηθῆ τὰ κατ' ἐμέ· καὶ ὁ μὲν κυνηγὸς ἐποίησεν ἀμέσως τὸ προσταχθέν, ἡ δὲ ὁσία λαβοῦσα τὸ ἐπανωφόρεμα καὶ ἐνδυθεῖσα ἐσφράγισε τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐφάνη εἰς τὸν κυνηγὸν θαυμαστὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα.

Διότι αἱ μὲν τρίχες τῆς κεφαλῆς της ἦσαν λευκαί, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἦτο μελανόν· σάρκες δὲ ὁλοτελῶς δὲν ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ μόνον ἦν δέρμα, τὸ ὁποῖον συνεῖχε καὶ ἐκράτει τοὺς ἁρμοὺς τῶν νεύρων καὶ τῶν κοκκάλων, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὸ ὅλον σῶμά της ἐφαίνετο ὄχι σῶμα, ἀλλὰ σκιὰ σώματος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν διηγήθη ἡ ἁγία ὅλην τὴν περὶ αὐτῆς ὑπόθεσιν, παρεκάλεσε τὸν κυνηγὸν, ὅταν πάλιν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νῆσον διὰ νὰ κυνηγήσῃ, νὰ τῆς φέρῃ μερίδα τοῦ ἁγίου σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν ὅτε ὁ κυνηγὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Πάρον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὰ θεῖα μυστήρια, τὰ ὁποῖα λαβοῦσα ἡ ὁσία καὶ προσευχηθεῖσα, ἐκοινώνησε καὶ τῷ Θεῷ εὐχαρίστησεν. Ὁ δὲ κυνηγὸς ὑπῆγε μὲν καὶ ἐκυνήγησεν, ἀλλ' ὅτε μετ' ὀλίγον ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν ὁσίαν, εὗρεν αὐτὴν κειμένην νεκράν. Σκάψας λοιπὸν τὴν γῆν καθὼς ἐδύνατο καὶ πολλὰ δεηθεὶς τῆς ἁγίας ἵνα πρεσβεύῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ἐνεταφίασεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τὴν εὗρε, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. [1]

[1] Ὁ ναὸς οὗτος τῆς Θεοτόκου ὁ εἰς τὴν Παροικίαν, τὴν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς νήσου Πάρου εὑρισκόμενος, εἶναι θαυμαστὸς καὶ περιώνυμος, καλούμενος Ἑκατονταπυλιανή· καθότι αἱ πύλαι αὐτῆς, ἀριθμουμένων καὶ τῶν παραθυρίδων, συμποσοῦνται, ὡς λέγουν, εἰς ἑκατόν. Οὐ μόνον δὲ εὐρύχωρος καὶ παμμεγέθης εἶναι κατὰ τὸ μῆκος καὶ πλάτος, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη καὶ ὠκοδομημένος μὲ στήλας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ μὲ μάρμαρα θαυμαστὰ καὶ ἀξιοθέατα. Τὸ δὲ ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης μαρμάρινον κουβούκλιον ἐπὶ τεσσάρων στηλῶν ἐπιστηριζόμενον εἶναι τῇ ἀληθείᾳ θέαμα ἄξιον θεωρίας, διά τε τὴν τῶν μαρμάρων μεγαλοπρέπειαν καὶ διὰ τὴν φιλοτεχνίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκόσμησεν αὐτὸ ὁ τεχνίτης του. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ εἰσὶ δύω νερὰ, ἓν πηγάδιον ἔκτὸς τοῦ βήματος καὶ ἓν ἁγίασμα ἐν τῷ βήματι ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης. Πολλὰ δὲ παρεκκλήσια εὑρίσκονται ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, ὧν ἓν ἐστι καὶ τῆς ῥηθείσης ἁγίας Θεοκτίστης, ἐν ᾧ καὶ ἑορτάζουσι τὴν μνήμην αὐτῆς οἱ Πάριοι, ἔχοντες καὶ τὴν ἁγιατικήν της ἀκολουθίαν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπάνωθεν τοῦ ναοῦ κατηχουμενεῖα, μεγαλοπρεπῆ εἰσὶ καὶ ἀξιοθέατα· καὶ καθολικῶς εἰπεῖν ὁ ναὸς οὗτος εἶναι μεγαλοπρεπέστατος, καὶ τῇ ἀληθείᾳ βασιλικῆς χειρὸς ἔργον καὶ φιλοτέχνημα. Φαίνεται δὲ ὅτι εἰς τὸν καιρὸν Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, ὅστις συνέγραψε τὸν βίον τῆς ὁσίας ταύτης Θεοκτίστης· ὁηλαδὴ ἐν ἔτει ωπς' (836), ἐὰν ἦτο καθὼς ἐκτίσθη ὁ ναὸς αὐτὸς εὔμορφος καὶ ὡραῖος, ἀλλ' ἔσωζε μόνον τινὰ λείψανα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ὡραιότητός του. Εἰ δὲ τότε δὲν ἦτον ὡραῖος καθὼς ἐκτίσθη, πολλῷ μᾶλλον τώρα δὲν ἔχει τὴν παλαιὰν ὡραιότητα· διότι τότε, λέγει ὁ αὐτὸς Συμεών, ἦτον ἔσωθεν ἐνδυμένος μὲ πριονιστὰ μάρμαρα, καὶ τόσον ἐλέπτυνεν ὁ τεχνίτης τὴν πέτραν, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ὁ τοῖχος ἐνδυμένος μὲ βύσσινα καὶ πορφυρᾶ ὑφάσματα· καὶ τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ σπουδὴν ἔβαλεν εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον, ὥστε ἐφιλονείκησε νὰ δώσῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς φύσεως εἰς τὰς ἀψύχους πέτρας. Περὶ δὲ τοῦ ἐπάνω τῆς ἁγίας Τραπέζης κουβουκλίου λέγει, ὅτι τόσην εὐμορφίαν καὶ τερπνότητα εἶχεν, ὥστε ἐδείκνυε τὸ πελέκημα ἐκείνου καὶ τόρνευμα νὰ μὴ ἔχῃ φύσιν μαρμάρου, ἀλλὰ νὰ φαίνηται ὡς γάλα πεπηγμένον.

[1] Τὸν πλατύτερον βίον αὐτῆς ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, ἡρμήνευσε δὲ τοῦτον εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος, ὅστις βίος αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ λείψανον τῆς ὁσίας ταύτης ἐπῆραν μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν Πάρον οἱ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἰκαρίας κατοικοῦντες, οἵτινες καὶ ἔχουσιν αὐτὸ ἀποτεθησαυρισμένον εἰς τόπον ἀφανῆ καὶ ἀπόκρυφον, ὡς λέγουσί τινες.

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ὁσίων μητέρων ἡμῶν ΕΥΣΤΟΛΙΑΣ *καὶ* ΣΩΠΑΤΡΑΣ.

Εἰς τὴν Εὐστολίαν.

» Ὅλη καλὴ σὺ πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
» Στολαῖς σταλεῖσα ψυχικαῖς Εὐστολία.

Εἰς τὴν Σωπάτραν.

» Σωπάτρα Πατρὸς Πνεύματός τε καὶ Λόγου,
» Θρόνῳ παρέστη δοῦσα γῇ τὸ σαρκίον.

Ἡ ἁγία Εὐστολία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου βασιλέως ἐν ἔτει φπδ' (584), θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν κατοικούντων εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας παρέδωκεν ἑαυτὴν εἰς μοναστήριον καὶ κατεγίνετο εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, φλεγομένη δὲ ἀπὸ ἔνθεον ἔρωτα, ἀφῆκε τὴν Ῥώμην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ περιελθοῦσα τὰς ἐκεῖ ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ πληρώσασα τὸν ἱερὸν πόθον της, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὅπου καὶ εὗρε Σωπάτραν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Μαυρικίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ, διὰ τοῦτο παρεκάλει ἡ Σωπάτρα τὴν μακαρίαν Εὐστολίαν, ὡς ἐνάρετον οὖσαν, νὰ ἔχῃ αὐτὴν πνευματικήν της μητέρα καὶ φύλακα τῆς ψυχῆς της.

Καὶ λοιπὸν ἀφήσασα ἡ ἀοίδιμος Σωπάτρα τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός της καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ δόξας καὶ ἡδονὰς, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους πνευματικούς· ζητήσασα δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα της τόπον ἐπιτήδειον, ἔκτισε ναὸν εὐκτήριον ὁμοῦ μὲ τὴν ὁσίαν Εὐστολίαν. Ὅθεν πολλαὶ γυναῖκες εὐλαβεῖς καὶ παρθένοι μεταβαίνουσαι ἐκεῖ, μετεχειρίζοντο μετ' ἐκείνων τὸν σκληρὸν καὶ κοπιαστικὸν βίον τῆς μοναδικῆς πολιτείας· ἡ δὲ μακαρία Εὐστολία ἀγωνισαμένη εἰς πολλοὺς χρόνους, καὶ πρόξενος σωτηρίας εἰς πολλοὺς γενομένη, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διάδοχον τῶν ἀγώνων της καταλιποῦσα τὴν ἀοίδιμον Σωπάτραν τὴν βασιλίδα, διότι καὶ αὐτὴ, ἀγωνισαμένη παρομοίως μὲ τὴν πνευματικὴν μητέρα αὐτῆς Εὐστολίαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον.

---

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ΣΥΜΕΩΝ *ὁ Μεταφραστὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἐκκλησία σοι Συμεὼν ὄφλει χάριν,
» Ἱερᾶ μεταφράσεως ἁγίων βίων.

* Οὗτος ὁ ὅσιος Συμεὼν πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ωπς' (886), [1] διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ σοφίαν ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μαγίστρου καὶ Λογοθέτου, καὶ πολλὰ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ὅτε δὲ ὑπῆγον εἰς τὴν Κρήτην οἱ Ἄραβες μὲ στόλον, καὶ ἐλεηλάτουν διάφορα χωρία καὶ κάστρα, τότε ὁ βασιλεὺς ἐψήφισεν ἄρχοντα τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ στρατηγικώτατον Ἡμέρειον. μετὰ τοῦ ὁποίου συναπέστειλε καὶ τὸν ὅσιον τοῦτον Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, ἀποκρισιάριον πρὸς τοὺς Ἄραβας, οἵτινες ἐτυράννουν τὴν Κρήτην· εἰς τούτους δὲ τοὺς δύω ἔδωκεν ἐξουσίαν ἢ νὰ ὑποτάξωσι μὲ τὸ καλὸν εἰς τὴν βασιλείαν τοὺς Ἄραβας ἢ νὰ τοὺς ἀφανίσωσι μὲ τὰ πολεμικὰ ἅρματα, καθὼς ταῦτα διηγεῖται ὁ ἴδιος Μεταφραστὴς ὁ γράφων τὸν βίον τῆς προρρηθείσης ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορταζομένης. Ἂν καὶ ἠγάπα δὲ ὁ βασιλεὺς πολλὰ καὶ ἐτίμα τὸν ὅσιον διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετήν του, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν ἀνδρίαν καὶ ἐπιτηδειότητα καὶ ἐμπειρίαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς πολέμους, μ' ὅλον τοῦτο ὁ ἀοίδιμος Συμεὼν δὲν εἶχε προσπάθειαν εἰς τὰ τοιαῦτα μάταια· ἀλλ' ἐμελέτα πρὸ πολλοῦ νὰ παραιτήσῃ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα καὶ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐὰν γυρίσῃ νικητὴς ἀπὸ τὴν Κρήτην, νὰ τοῦ κάμῃ μίαν χάριν τὴν ὁποίαν θὰ ζητήσῃ· ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη, ὅτι ἀναμφιβόλως μέλλει νὰ πληρώσῃ τὸ ζήτημά του. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὸν Ἡμέρειον, ἐλάλησεν ὡς ἀποκρισιάριος ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀράβων, καὶ τόσον ἐγλύκανεν αὐτοὺς μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, ὥστε χωρὶς πόλεμον τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς κατέπεισε νὰ πληρόνωσιν εἰς τὸν βασιλέα φόρον.

Ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν νικητὴς, ἐπροσκύνησε τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσῃ τὴν χάριν ἣν τῷ ὑπεσχέθη, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἠξεύρων τί θὰ ζητήσῃ, ἔδωκε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν Συμεὼν καὶ τὴν ἐφίλησε (διότι τοιαύτη ἦτο συνήθεια) νομίζων ὅτι θὰ ζητήσῃ χρυσίον ἢ κἀμμίαν τιμὴν μεγαλητέραν, καθὼς ποθοῦσιν οἱ φιλόκοσμοι. Ὁ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον ἢ φιλόχρυσος Συμεὼν

[1] Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται εἰς τὸν νίον Παράδεισον, ὅτι ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ μεγάλου.

Digitized by Google

δὲν ἐζήτησεν ἄλλο χάρισμα ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ τὸ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη μὲν διότι ἔμελλε νὰ στερηθῇ τοιοῦτον σοφὸν καὶ στρατηγικώτατον ἄνδρα, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ παραβῇ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐνηγκαλίσθη τὸν θεῖον Συμεὼν μετὰ δακρύων καὶ τὸν ἐφίλησε, λέγων. Ὕπαγε, τέκνον, εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρακάλει καὶ διὰ τὰς ἐδικάς μου ἁμαρτίας.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινεν ὁ ὅσιος μοναχὸς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ κόσμου, τότε συνέγραψεν ὅσους βίους ἁγίων εὗρεν. Ἔπειτα ἐπειδὴ ἦτο πλούσιος καὶ εἶχε δύναμιν καὶ τρόπον, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς διάφορα κάστρα καὶ τόπους, καὶ ἔφεραν εἰς αὐτὸν ὅσους βίους ἁγίων εὗρον, τοὺς ὁποίους αὐτὸς πάλιν μετέφρασεν εἰς γλυκυτάτην φράσιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπωνομάσθη Μεταφραστής. Καὶ ὅλα ὅσα ἔγραψεν εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀλάνθαστα, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἰταλῶν μετέφρασαν εἰς τὰ ἰταλικὰ, καὶ ἔχουσι τὸν ὅσιον τοῦτον Συμεὼν εἰς τὰ Συναξάριά των ὡς ἅγιον καὶ τὸν ἑορτάζουσιν, ἐπειδὴ καὶ ἐκοπίασε τόσον διὰ τὸν Κύριον καὶ διὰ τοὺς ἁγίους του. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος (σελ. 703. τῆς δωδεκαβίβλου), ὅτι ὅτε ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος οὗτος Συμεὼν, ἐγκωμίασεν αὐτὸν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Μιχαὴλ ὁ Ψελλός. [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

» Ἀντώνιον κτείνουσι τὸν θεῖον ξύλοις,
» Οἱ τὸ ξύλον τιμῶντες ὡς Θεὸν πλάνοι.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Σύρων, πετροπελεκητὴς κατὰ τὴν τέχνην· βλέπων δὲ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ ἐθυσίαζον, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι τὴν πλάνην ταύτην· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούετο ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον τόπον. Ἐκεῖ δὲ εὑρὼν ἕνα ἀναχωρητὴν καὶ δοῦλον Θεοῦ, Τιμόθεον ὀνομαζόμενον, ἔζησε μετ' αὐτοῦ χρόνους τρεῖς· ἔπειτα λαβὼν τὰς εὐχὰς αὐτοῦ κατέβη πάλιν εἰς τὸ χωρίον του, εἰς τὸ τὸ ὁποῖον κατοίκει ὁ πεπλανημένος ἐκεῖνος λαὸς τῶν (εἰδωλολατρῶν) Ἑλλήνων. Εὑρίσκων λοιπὸν αὐτοὺς ἑορτάζοντας τοὺς δαίμονας, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ συνέτριψεν ὅλα τὰ εἴδωλα· διὸ καὶ συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐδάρη δυνατά. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀπάμειαν τῆς Συρίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἐπίσκοπον ὀνόματι Ὅσιον, ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος· ὅτε λοιπὸν ἤρχισε νὰ κτίζῃ τὸν ναὸν ἔμαθον τοῦτο οἱ ἐγχωρῖταί του Ἕλληνες. Ὅθεν ὑπῆγον τὴν νύκτα καὶ μὲ τὰ ξύλα ἀσπλάγχνως αὐτὸν ἐθανάτωσαν. Καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ καὶ ΜΑΥΡΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Πλάνην ἀμαυροῖ Μαῦρα καρθεῖσα ξίφει,
» Χριστοῦ δὲ τιμηθεὶς φῶς ὁρᾷ Χριστοφόρος.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΑΡΣΗ καὶ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ.*

* » Ναρσῆς σὺν Ἀρτέμονι ἐκκοπεὶς ξίφει,
» Σὺν Ἀρτέμονι λαμβάνει καὶ τὰ στέφη.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ, ὁ διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας ὀνομασθεὶς Κολοβὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἰωάννην ἔκρυψε γῆς βραχὺς τόπος,
» Ὃς, κἂν βραχὺς τὸ σῶμα, τὴν πρᾶξιν μέγας. [1]

---

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τούτου γράφει ὁ Μελέτιος ὅτι ἦτον ἐπ' ἀρετῇ διαβεβοημένος. Ὅστις μὲ τὴν ἐπίπνοιαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας σκάμματα μὲ πολλοὺς ἱδρῶτας καὶ πόνους συνέγραψε, καὶ κελλωπίσας μὲ δύναμιν λόγου καὶ σοφίας εἰς ὕμνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόξαν αἰωνίζουσαν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωνισθέντων ἁγίων μαρτύρων τὰ μνημολόγια καὶ μαρτυρολόγια συνετάξατο κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς τις ἀπὸ αὐτοὺς τὸν ἀμαράντινον στέφανον ἐστέφθη. (Τόμ. β'. σελ. 297.) περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Βελαρμῖνος περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, καὶ ὁ Βαρώνιος εἰς τὸ χρονικόν.

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἰωάννου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ ὁ Εὐεργετινὸς (σελ. 203) ὅτι ἔδειξεν ἄκραν καὶ ἀδιάκριτον ὑπακοὴν εἰς τὸν γέροντά του. Διότι ὁ γέρων του, ὅστις ἦτο Θηβαῖος, λαβὼν ἕν ξύλον ξηρὸν, ἐφύτευσεν αὐτό· εἶτα ἐπρόσταξε τὸν Ἰωάννην νὰ ποτίζῃ αὐτὸ καθ' ἡμέραν μὲ ἕνα λαγύνιον νερὸν, ἕως οὗ νὰ βλαστήσῃ καὶ νὰ κάμῃ καρπόν. Τόσον δὲ μακρὰν ἦτο τὸ νερὸν ὥστε ἐχρειάζετο νὰ ὑπάγῃ τις τὸ βράδυ καὶ νὰ γυρίσῃ τὸ πρωΐ· ὅθεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀδιακρίτως ὑπακούσας, ἐπότιζεν αὐτὸ χρόνους ὁλοκλήρους τρεῖς. Μετὰ δὲ τοὺς τρεῖς χρόνους, ὢ τοῦ θαύματος! ἐβλάστησε τὸ κατάξηρον ξύλον καὶ ἐκαρποφόρησε καρύδια. Λαβὼν δὲ τὸν καρπὸν ὁ γέρων του, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Σκήτεως καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς· Λάβετε φάγετε ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καρπὸν ὑπακοῆς. Εἰς δὲ τὴν σελ. 279 τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκομεν, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος εἶπε τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα. Ἤτοι, ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ὑπερέχουσι πασῶν

Digitized by Google

Ὁ ὅσιος ΕΛΛΑΔΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Εἰ καὶ μετέστης Ἑλλάδιε τοῦ βίου,
» Πίναξ ἔμεινας ἀρετῶν τοῖς ἐν βίῳ.

* *Οἱ ὅσιοι καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ, οἱ κτίτορες τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.* [1].

† » Εὐθύμιον συνάμα τῷ Νεοφύτῳ,
» Τιμῶ κτίσαντας τὴν Μονὴν ἀρχαγγέλων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων πέντε ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ΟΛΥΜΠΑ, ΡΟΔΙΩΝΟΣ, ΕΡΑΣΤΟΥ, ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ, καὶ ΚΟΥΑΡΤΟΥ.

Εἰς τὸν Ὀλυμπᾶν.

* » Λάμψας Ὀλυμπᾶς ἡλίου λαμπροῦ δίκην,
» Ὄλυμπον [1] οἰκεῖ σὺν Ἀποστόλοις ἅμα.

Εἰς τὸν Ῥοδίωνα.

* » Ῥόδον νοητὸν ὢν σαφῶς ὁ Ῥοδίων,
» Ξίφει τρυγηθεὶς, πάλιν ἀνθεῖ ἐν Πόλῳ.

τῶν ἀρετῶν. Ὅθεν καὶ τὸν πάγκαλον Ἰωσὴφ ἡ ταπεινοφροσύνη πέπρακεν· διότι ἠδύνατο εἰπεῖν ὅτε ἐπωλεῖτο ὅτι ἀδελφὸς τῶν πωλούντων εἰμί. Ἐπειδὴ δὲ σιωπῶν καὶ ταπεινούμενος ἐπωλήθη, διὰ τοῦτο ἡ ταπείνωσις κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον καὶ ἄρχοντα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ αὐτὸς εἶπε πάλιν· «Τὸ ἐλαφρὸν φορτίον ἀφήσαντες, ἤτοι τὸ νὰ μεμφώμεθα τὸν ἑαυτόν μας, τὸ βαρὺ φορτίον βαστάζομεν, ἤτοι τὸ νὰ δικαιόνωμεν τὸν ἑαυτόν μας. Ὅθεν περὶ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἰωάννου τούτου εἶπέ τις τῶν πατέρων. Ὅτι ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης διὰ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ ἐκρέμασεν ὅλην τὴν Σκῆτιν ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ αὐτοῦ. Ὁ αὐτὸς δὲ Ἰωάννης ὁ Κολοβὸς εἶπεν· Ὁ χορταζόμενος καὶ λαλῶν μετὰ παιδίου, ἤδη ἐπόρνευσε τῷ λογισμῷ μετ' αὐτοῦ. (Ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων.)

[1] Τὸ Συναξάριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὴν ξεχωριστὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων πατέρων. Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἐστι περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου, λυπηρόν μοι ἐφάνη νὰ σιωπήσω καὶ νὰ μὴ δώσω τὴν εἴδησιν εἰς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους καὶ φιλοθεοτόκους χριστιανοὺς περι τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ εὑρισκομένης παλαιᾶς καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγομένης Γοργοϋπηκόου. Ὅθεν μετὰ συντομίας ἀναφέρομεν ἐδῶ τὰ περὶ αὐτῆς, ὡς καρύκευμα τῶν τῆς Θεοτόκου θερμῶν ἐραστῶν.

Εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς τραπέζης τῆς ἀνωτέρω μονῆς τοῦ Δοχειαρίου εὑρίσκετο παλαιὰ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἐκεῖθεν διάβασις, συνεχῶς διέβαινεν ὁ τότε τραπεζάριος τοῦ μοναστηρίου, μάλιστα δὲ ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς βαστάζων εἰς τὰς χεῖρας ἀνημμένα δᾳδία· κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν αχμς' (1646), διαβαίνων ἐκεῖθεν ὁ τραπεζάρης, ἔχων καὶ τὰ δᾳδία εἰς τὰς χεῖράς του, ὦ τοῦ θαύματος! ἀκούει φωνὴν ἐξελθοῦσαν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ λέγουσαν· «Μὴ περᾷς ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μαυρίζεις τὸν τόπον μὲ τὸν καπνόν. Ὁ δὲ τραπεζάρης νομίσας ὅτι ἄνθρωπός τις ἐφώνησε, κατεφρόνησε τὴν φωνήν. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας πάλιν διαβαίνων ἐκεῖθεν μὲ τὰ δᾳδία, ἀκούει καὶ δευτέραν φωνὴν λέγουσαν «Ὦ μοναχὲ ἀμόναχε, ἕως πότε δὲν παύεις καπνίζων τὴν ἐμὴν μορφὴν καὶ μαυρίζων με ἀτίμως; καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν φωνὴν ἔχασεν ὁ τάλας τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἔμεινε τυφλός.

Ὅθεν αἰσθανθεὶς ὅτι ἔσφαλε πολλὰ διότι κατεφρόνησε τὴν πρώτην φωνὴν, κατεσκεύασε στασίδιον ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, παρακαλῶν μετὰ δακρύων τὴν Δέσποιναν τοῦ Παντὸς, νὰ συγχωρήσῃ αὐτῷ τὸ ἐξ ἀπροσεξίας ἁμάρτημα, καὶ εἰς σημεῖον τῆς συγχωρήσεως νὰ χαρίσῃ αὐτῷ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του· ὅπως βλέπων τὴν ἁγίαν εἰκόνα της, δοξάζῃ καὶ εὐχαριστῇ αὐτὴν πάντοτε. Τί λοιπὸν ἡ φιλανθρωποτάτη βασίλισσα; εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς του, καὶ φωνεῖ πρὸς αὐτὸν λέγουσα «Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς σήμερον χαρίζομαί σοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλῶν σου. Καὶ πρόσεχε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ περάσῃς ἀπ' αὐτοῦ μὲ δᾳδία, διότι ἐγὼ εἶμαι ἡ Κυρία τῆς μονῆς ταύτης καὶ γοργῶς (ἤτοι ταχέως) ὑπακούω ἐκείνων, ὅσοι μὲ ἐπικαλοῦνται καὶ δίδω εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. Ὅθεν ἔκτοτε ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν, τὸ νὰ ἐπονομάζεται δηλαδὴ Γοργοϋπήκοος.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ Γοργοϋπήκοος ἐφάνη διὰ τῶν ἔργων ἡ θαυμαστὴ αὕτη εἰκὼν, γοργῶς καὶ ταχέως ὑπακούουσα ἐκείνων ὅσοι προστρέχουσιν αὐτῇ μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, ἐνήργησε δὲ καὶ ὁλονὲν ἐνεργεῖ πάμπολλα θαύματα ὄχι μόνον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ ὄρει ἀσκουμένους μοναχούς· ἀλλὰ καὶ ἔξω εἰς τὰς πόλεες καὶ χωρία, καὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς κατοικοῦντας χριστιανούς. Καὶ μάρτυρες τούτων ἡ Κούρσεβαις, ὁ Ἴσβορος, τὸ Γομάτον, τὸ Γκουβόστι, ἡ Σιλίμνος, ἡ Ζαγορὰ, ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Βουλγαρία, αἱ Σέρραι, ἡ Θάσος καὶ ἁπλῶς, ἡ Ἀσία, καὶ ἡ Εὐρώπη. Εἰς τούτους δηλαδὴ τοὺς τόπους καὶ τὰς ἐπαρχίας ἰάτρευσε καὶ ἰατρεύει ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Γοργοϋπηκόου διαφόρους ἀσθενείας. Διότι τοὺς ἀτέκνους εὐτέκνους ποιεῖ, τὰς στείρας γυναῖκας πολυγόνους ἀποδεικνύει, τοὺς ἔχοντας τρικούγκουλα θεραπεύει, τοὺς κλέπτοντας τὰ ξένα πράγματα φανερόνει, τοὺς ἐν θαλάσσῃ κινδυνεύοντας ἐλευθερόνει, τοὺς ὑπὸ τῶν κλεπτῶν αἰχμαλωτισθέντας λυτρόνει, τοὺς πάσχοντας ἀπὸ πονοκέφαλον καὶ κώφωσιν ὑγιεῖς ἀπεργάζεται, τοὺς καταδυναστευομένους ἀπὸ ἀγγαρίας ἀπαλλάττει, τοὺς παραλύτους ἀνορθοῖ, τὰς ἀκρίδας διώκει, τοὺς τυφλοὺς ὀμματόνει, καὶ τοὺς κινδυνεύοντας ἀπὸ θανατηφόρους ἀσθενείας ἀνιστᾷ καὶ ὑγιεῖς ἀποκαθίστησι. Καθὼς τὰ θαύματα ταῦτα εὑρίσκονται γεγραμμένα εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου μὲ ὅλας τὰς περιστάσεις των.

[1] Ἤτοι τὸν οὐρανόν.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Ἔραστον.

* » Ἐρῶν Ἔραστος μανικῶς τοῦ Κυρίου,
» Σύνεστιν αὐτῷ καὶ χαρὰν χαίρει ξένην.

Εἰς τὸν Σωσίπατρον.

* » Ὁ Σωσίπατρος πατρικὴν δείξας σχέσιν,
» Πολλοὺς προσῆξε τῷ Θεῷ σεσωσμένους.

Εἰς τὸν Κούαρτον.

* » Ἄρτον Θεοῦ τὸν ζῶντα Κούαρτος θύων,
» Καὶ τὴν ψυχὴν ἔθυσε λοιπὸν τῷ Λόγῳ.

Εἰς τοὺς πέντε ὁμοῦ. [1]

» Πεντάδα μυστῶν τοῦ λόγου ὑμνῶ λόγοις,
» Λόγῳ βροτοὺς λύσαντας ἐξ ἀλογίας.
† » Πεντὰς Ἀποστολέων δεκάτῃ βίον ἐξεπέρησεν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ὀλυμπᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ «Ἀσπάσασθε Ὀλυμπᾶν» (Ῥωμ. ις' 15.) καὶ ὁ Ῥοδίων, [2] ἀκολουθοῦντες εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ οἱ δύω ἀπεκεφαλίσθησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀπὸ τὸν Νέρωνα τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει νδ' (54), ὁ δὲ Σωσίπατρος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ «Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου» (Ῥωμ. ις' 21.) γενόμενος ἐπίσκοπος Ἰκονίου, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Ἔραστος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως» (Ῥωμ. ις' 21.) [3] γενόμενος οἰκονόμος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ταῦτα χρηματίσας ἐπίσκοπος Νεάδος (ἢ Πανεάδος) ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Κούαρτος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Κούαρτος ὁ ἀδελφὸς» (αὐτόθ.) ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Βηρυτοῦ, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπομείνας καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ὀ-ΡΕΣΤΟΥ.

» Ἀθλητικῶν Ὀρέστα τῶν ἱππασμάτων,
» Νικητικὰ βραβεῖα πολλὰ προσδέχου.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ Τυάνων· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν δέρεται μὲ ῥαβδία τόσον δυνατὰ, ὥστε ἐκόπησαν τὰ σπλάγχνα του καὶ ἐφαίνοντο ἀπ' ἔξω. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδάρη, ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· φυσήσας δὲ ὁ μάρτυς τὰ εἴδωλα, εὐθὺς κατέπεσον καὶ ἔγειναν ὡς κονιορτός· ἔπειτα παρεδόθη εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ἑπτὰ δ' ἡμέρας παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἀνωτέρω ἡγεμόνος, καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ δὲν ἐπείσθη, ἐτυπήθη ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους μὲ καρφία μακρὰ, καὶ ἐδέθη μὲ ἁλύσους ἀπὸ ἓν ἄγριον ἄλογον, τὸ ὁποῖον διωκόμενον καὶ τρέχον μὲ βίαν πολλὴν ἕως εἴκοσι μιλίων διάστημα, ἔκαμε τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΣ ὁ ἐν Συμβόλοις ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν στήσας βάσιν,
Ὄντος θεοστήρικτος ἔργοις ὡράθη. [1]

Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΟΝΝΟΥ τοῦ κατηχήσαντος τὴν ἁγίαν Πελαγίαν. [2]

* » Ὅλος γέμων ἦν γνώσεως Θεοῦ Νόννος,
» Εἰς καλὸν εἰδὼς καὶ τὰ χείρονα τρέπειν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΣ ὁ Ἐπίσκοπος [3] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

---

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις (ἔκδ. Κουτλουμ.) συμμνημονεύεται καὶ ἕκτος ἀπόστολος, ὁ Τέρτιος. Σ. Ε.

[2] Τοῦτον ἡ τοῦ Παύλου πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ Ῥωδίονα, ἡ Ἡρωδίωνα γράφει, καὶ οὐχὶ Ῥοδίωνα, διότι οὕτω λέγει· ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου (Ῥωμ. ις' 11.) οὗτος ὁ Ἡρωδίων ἑορτάζεται καὶ χωριστὰ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Μαρτίου, ὅπου καὶ τὸ συναξάριόν του γράφεται ἰδιαιτέρως.

[3] Ὁ δὲ Θεοφύλακτος οἰκονόμον τῆς πόλεως ἐξήγησε τὸν Ἔραστον οὐχὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐστάλη εἰς Ῥώμην ἡ πρὸς Ῥωμαίους τοῦ Παύλου ἐπιστολὴ, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀσπάζεται τοὺς ἐν Ῥώμῃ ὁ Ἔραστος.

[1] Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, διότι τὸ αὐτὸ δίστιχον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

[2] Ταύτης ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἡ. τοῦ Ὀκτωβρίου

[3] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου, ὁ Μαρτῖνος οὗτος γράφεται Ἐπίσκοπος Ταρακίνης. Καὶ εἰ οὕτως ἔχει, περιττῶς γράφεται ἡ μνήμη τούτου ἐδῶ,

Digitized by Google

» Βίου διαστὰς, τὸ βραχύς τις ὁ δρόμος,
» Τὸν πρὸς πόλον Μαρτῖνος ἔδραμε δρόμον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΜΙΛΟΥ Ἐπισκόπου τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τῶν δύω μαθητῶν αὐτοῦ.

» Ἔκτειναν ἐχθροὶ σὺν δυσὶ μύσταις Μίλον.[1]
» Σφαγῇ μὲν αὐτὸν, τοὺς δὲ μύστας τοῖς λίθοις·

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μίλος ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῶν Περσῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα· ἐνῶ δὲ ἔμελλε νὰ γίνῃ στρατιώτης τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τό τοιοῦτον ἐπιχείρημα μία φοβερὰ καὶ νυκτερινὴ ὀπτασία τὴν ὁποίαν εἶδεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἐπολιτεύετο μὲ παρθενίαν καὶ ἄσκησιν, παρακαλῶν τὸν Θεὸν καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ὅλου τοῦ γένους του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι τινὲς, ἀφήσας τὴν πατρίδα του ἔγεινε μοναχός, καὶ κατοικήσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ὁ προφήτης Δανιὴλ εἶδε τὰς ὀπτασίας, ὅτε ἦτον εἰς Βαβυλῶνα, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Γεννάδιον[2] τὸν ὁμολογητὴν καὶ μάρτυρα γενόμενον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκοπίασεν ὁ ἀοίδιμος, ἐλέγχων τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς, διότι παρενόμουν μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια ἐδάρη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν γνωρίζων ὅτι ἔμενον ἀδιόρθωτοι προεκήρυξε τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἐναντίον των, καὶ οὕτω ἀνεχώρησε· μετὰ δὲ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἦλθεν εἰς ἔργον ἡ πρόρρησίς του. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ ἄρχοντες τῆς ἐπισκοπῆς του περιέπεσον εἰς μέγα σφάλμα ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἀπέστειλε στρατιώτας μὲ τριακοσίους ἐλέφαντας· καὶ τὴν μὲν πόλιν τῆς ἐπισκοπῆς κατέστρεψε, τοὺς δὲ πολίτας αὐτῆς ἐθανάτωσεν ἐν μαχαίρᾳ. Τότε ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εὗρεν Ἀμμώνιον τὸν μαθητὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, καὶ ποιήσας ἐκεῖ χρόνους δύω, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Περσίαν. Γυρίζων δὲ ὑπῆγεν εἰς ἕνα μοναχὸν κατοικοῦντα ἐντὸς σπηλαίου· βλέπων δὲ ὅτι ἐμβῆκεν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἐκείνου δράκων, ὅστις εἶχε τριάκοντα δύω πηχῶν μῆκος, εἶπε πρὸς αὐτὸν· ἔφθασεν, ὦ δράκων, εἰς σὲ ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου. Καὶ σφραγίσαντος αὐτὸν τοῦ Ἁγίου μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ ἐμφυσήσαντος εἰς αὐτόν, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς διερράγη ὁ δράκων καὶ ἐνεκρώθη.

Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἔκτισεν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, εἰς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀπειθήσαντος λαοῦ του καὶ μὲ πικρὸν θάνατον ὑπὸ τοῦ βασιλέως θανατωθέντος· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ καιρὸν πολὺν, ὑπῆγεν εἰς πόλιν καλουμένην Κτησιφῶντα, κατὰ τὴν ὁποίαν εὑρὼν Σύνοδον Ἐπισκόπων συνηθρισμένην, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἐλέγχων τὸν Ἐπίσκοπον ἐκεῖνον ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἡ Σύνοδος ἔγεινεν· ὁ δὲ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνος ἐξηυτέλιζε καὶ ἐνέπαιζε τὸν ἅγιον, καυχώμενος εἰς τὰ προβλήματα καὶ εἰς τὴν σοφίαν του. Πρὸς τοῦτον ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος. «ἐπειδὴ ἀδιόρθωτος μένεις, ἀλαζονευόμενος ἐναντίον τῶν τοῦ Κυρίου μου Ἀρχιερέων, τοὺς ὁποίους συνήθροισε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διατοῦτο τώρα ἔφθασεν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἰς σὲ, ὅστις ἰδοὺ ὅτι σὲ καθιστᾷ ἡμίξηρον εἰς χρόνους πολλοὺς, ἵνα διὰ μέσου τῆς ἀσθενείας σου ταύτης σωφρονισθῶσιν οἱ λοιποὶ καὶ διορθωθῶσιν. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου ἔπεσε κεραυνὸς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν ἡμίξηρον. Καὶ οὕτως ἔμεινε δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους, καὶ ὕστερον ἐτελεύτησεν.

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς ἄλλην πόλιν, τῆς ὁποίας ὁ ἐξουσιαστὴς ἔπασχεν ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν εἰς διάστημα χρόνων δύω· ὅθεν ἐκεῖνος μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ὡς ἀσθενῆ, καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν εὐχήν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀποσταλεὶς ἄνθρωπος ἐβίαζε τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ ταχέως, ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὕπαγε καὶ εἰπὲ μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὅστις σὲ ἔστειλε «ταῦτα σοὶ μηνύει ὁ Ἐπίσκοπος» ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττω ἐγὼ ὁ εὐτελὴς καὶ ἀνάξιος, ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ πᾶσαν ἀσθένειαν ἥτι σὲ ἐνοχλεῖ, καὶ περιζώσας τὴν μέσην σου, ἐλθὲ μὲ τοὺς ἰδίους σου πόδας περιπατῶν, διὰ νὰ σὲ ἴδω. Ὁ δὲ ἀπεσταλμένος γυρίζων, εὐθὺς ἅμα εἶπε ταῦτα τὰ λόγια, ὦ τοῦ θαύματος! ἀνέλαβεν ὁ ἄρχων, καὶ τόσον ἐδυνα-

---

καθότι αὐτὸς ἑορτάζεται κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ παρόντος καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ γράφεται. Τὸ δίστιχον ὅμως τούτου εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ ἐκείνου.

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται οὗτος, Μίλης ἐν δὲ τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων γράφεται Μιλίσιος, ὡς ῥηθήσεται.

[2] Εἰς τὴν ὑπὸ Νικοδήμου πρώτην ἔκδοσιν γράφεται Γέδιος κατὰ λάθος ἴσως, διότι καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ παλαιῷ Συναξαριστῇ ἀπαντᾶται Γεννάδιος. Σ. Ε.

Digitized by Google

μώθη, ὥστε δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτὸν κἀνὲν λείψανον ἢ σημεῖον ἀσθενείας· ὅθεν ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν ἅγιον βαδίζων μὲ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ πόδας. Ῥίψας λοιπὸν ἑαυτὸν εἰς τὰ τίμια ἴχνη τοῦ ἁγίου καὶ πιάσας τοὺς πόδας του μὲ τὰς δύω του χεῖρας κατεφίλει αὐτοὺς κυλιόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν Θεὸν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν οὕτως αὐτὸν δοξάσαντα. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ποῦ ἁγίου πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ἐκεῖ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἐδίωξε πολλοὺς δαίμονας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, καὶ μίαν γυναῖκα κλινήρη οὖσαν καὶ παράλυτον χρόνους ἐννέα πιάσας ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐσήκωσεν ὑγιῆ, καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἀδίκως κατ' ἄλλου φερόμενον, καὶ τὴν ἀδικίαν βεβαιόνοντα καταφρονητικῶς μὲ ὅρκον, τοῦτον, λέγω, ἐπειδὴ κατεφρόνει καὶ δὲν ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου τὸν ἔκαμε διὰ προσευχῆς του νὰ λάβῃ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του τὴν λέπραν τοῦ Γιεζεῖ, εἰς διόρθωσιν καὶ ἄλλων πολλῶν. Ὥστε ἐκ τούτου ὄχι ὀλίγον πλῆθος τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπρόσρεξεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐζήτησε νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα εἰς διαφόρους τόπους ἐποίησεν οὗτος ὁ ἅγιος, τῶν ὁποίων τὴν φήμην ἀκούσας ὁ ἄρχων Βασιλίσκος ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον, καὶ παραστήσας αὐτὸν καὶ τοὺς δύω του μαθητὰς ἔμπροσθέν του, ἐπειδὴ εἶδε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτῶν εἰλικρινῆ καὶ ἀσάλευτον, πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀπάνθρωπος. Ἔπειτα ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐγύμνωσε τὴν σπάθην ὁ ἴδιος καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὸ στῆθος τὸν ἅγιον· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως συμφωνῶν μὲ τὸν ἀδελφόν του, ἐκτύπησε καὶ ἐκεῖνος τὸν ἅγιον εἰς τὴν καρδίαν [1] ὁ δὲ τοῦ Κυρίου Ἐπίσκοπος καὶ ἀθλητὴς, ζώντανὸς ἀκόμη ὢν εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπειδὴ σεῖς ἐσυμφωνήσατε καὶ οἱ δύω νὰ θανατώσετε ἐμὲ ἐνῷ εἶμαι ἀναίτιος, διὰ τοῦτο αὔριον εἰς τὴν ἰδίαν ὥραν θέλει χυθῇ καὶ τῶν δύω τὸ αἷμά σας ἀπὸ τὰς ἰδίας χεῖράς σας· ἤτοι θέλετε φονευθῇ ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ μήτηρ σας θέλει γένη ἄτεκνος. Ταῦτα δὲ εἰπὼν παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοὺς δὲ δύω μαθητὰς τοῦ ἁγίου ἀναβιβάσας ὁ δυσσεβὴς Βασιλίσκος εἰς δύω βουνὰ τοὺς ἔχωσεν ἐκεῖ μὲ τὰς πέτρας.

Κατὰ τὴν ἐρχομένην λοιπὸν ἡμέραν ἐξελθὼν ὁ ἀσεβὴς Βασιλίσκος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διὰ νὰ κυνηγήσωσιν, ἀψηφοῦντες ὁλοτελῶς τὴν πρόρρησιν τοῦ ἁγίου, διότι ἐνόμισαν αὐτὴν φλυαρίαν· εὑρόντες δὲ μίαν ἔλαφον καὶ καταφθάσαντες αὐτὴν καὶ οἱ δύω ἀδελφοὶ μόνοι, ἐστάθησαν ἀντικρὺ ὁ εἷς ἀδελφὸς ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς ἐλάφου καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ἕτερον καὶ ἐκτύπησαν καὶ οἱ δύω τὰς λόγχας διὰ νὰ τὴν θανατώσωσιν, ἀλλ' αἱ λόγχαι φερόμεναι μὲ ὁρμὴν ἐνεπήχθησαν μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν δύω, ἡ μία εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἑνὸς, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἄλλου. Καὶ οὕτω βιαίως ἀπορρίψαντες τὰς ψυχάς των, ἐθανατώθησαν καὶ οἱ δύω· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ἁγίου Μίλου καὶ τῶν μαθητῶν των ἐνεταφιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς καὶ ζῶσι παντοτεινῶς καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ ἅγιος Μάρτυς ΚΑΛΛΙΩΠΙΟΣ ἔφθει τελειοῦται.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Παράδεισον τῶν πατέρων μέ τινα ὅμως παραλλαγὴν, διότι ἐκεῖ γράφεται Μιλίσιος ὁ ἅγιος οὗτος, ὅστις ἐκατοίκει μὲ δύω μαθητάς του εἰς τὰ ὅρια τῆς Περσίδος. Μίαν φορὰν δὲ ἐκβῆκαν εἰς τὸ κυνήγιον οἱ δύω υἱοὶ τοῦ βασιλέως· ὅθεν ἔστησαν δίκτυα καὶ σχοινία μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μιλια, ἵνα ὅ,τι ζῶον πιασθῇ εἰς αὐτὰ κτυπήσωσιν αὐτὸ καὶ θανατώσωσι μὲ ἀκόντια. Εὑρέθη δὲ ὁ γέρων οὗτος Μίλιος μὲ τοὺς δύω μαθητάς του μέσα εἰς τὰ δίκτυα. Βλέποντες δὲ αὐτὸν οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως γυμάτον ἀπὸ τρίχας καὶ ἄγριον, ἐξεπλάγησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, ἄνθρωπος εἶσαι, ἢ πνεῦμα; ἀπεκρίθη δὲ αὐτοῖς ὁ ὅσιος· Ἄνθρωπος εἶμαι ἁμαρτωλὸς καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ κλαύσω τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ προσκυνῶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως εἶπον αὐτῷ· ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο ἐλθὲ καὶ θυσίασον εἰς αὐτά· ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· σεῖς πλανᾶσθε, διότι αὐτὰ εἶναι κτίσματα καὶ ὄχι Θεός· ὅθεν σᾶς παρακαλῶ νὰ γυρίσητε καὶ νὰ προσκυνήσητε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, ὅστις ἔκτισε ταῦτα πάντα. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· τὸν κατακριθέντα καὶ σταυρωθέντα λέγεις Θεὸν ἀληθινόν; Ὁ ὅσιος εἶπε· ναὶ τὸν σταυρώσαντα τὴν ἰδικήν μου ἁμαρτίαν καὶ θανασώσαντα τὸν θάνατον, αὐτὸν λέγω Θεὸν ἀληθινόν. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πολλὰ βασανίσαντες αὐτὸν καὶ τοὺς δύω μαθητάς του, ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ θυσιάσωσι. Καὶ τοὺς μὲν δύω μαθητάς του πολλὰ βασανίσαντες, ἐθανάτωσαν· τὸν δὲ γέροντα εἰς πολλὰς ἡμέρας βασανίσαντες, τελευταῖον ἔστησαν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ῥίψαντες βέλη ὁ εἷς ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος, καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ὀπίσθεν, τὸν ἐθανάτωσαν. Τότε λοιπὸν εἶπεν εἰς αὐτοὺς ἐν ᾧ καιρῷ ἐτοξεύετο τὴν ἐνοτέραν πρόρρησιν τοῦ θανάτου των.

Digitized by Google

» Εἶφει τράχηλον Καλλιώπιε κλίνας,
» Κάλλος θεωρεῖς ἀκλινῶς Θεοῦ Λόγου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὑπῆρξεν ἡμῖν ἡ κεφαλή σου Νίρε,
» Θεία κεφαλὴ μάρτυρος διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΩΡΙΩΝ, ζῶν ἐμβληθεὶς τῇ γῇ, τελειοῦται.

» Κἂν ζῶν ἐβλήθη μάρτυς εἰς γῆν Ὡρίων,
» Ὑπὲρ τὸν ὡρίωνα λάμπει τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΗΝΑ τοῦ ἐν τῷ Κοτυαείῳ.

» Αἴγυπτος ὄντως εἰ τέκοι τίκτει, μέγα·
» Τιμηθεὶς ἀληθὲς τοῦτο Μηνᾶς δεικνύει.
» Μηνᾶς ἑνδεκάτῃ ξίφος ἔτλη γηθόσυνος κῆρ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει συς' (296), εὑρισκόμενος μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα εἰς τὰ Νούμερα[1] τὰ ὀνομαζόμενα Ῥουταλικὰ, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Ἀργυρίσκον, ἐν τῷ Κοτυαείῳ Φρυγίας Σαλουταρίας, (τὸ ὁποῖον τώρα τουρκιστὶ ὀνομάζεται Κιουτάϊ). Οὗτος λοιπὸν εὐσεβέστατος ὢν, δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων νὰ παρρησιάζεται εἰς τὸν κόσμον· ὅθεν ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν διὰ νὰ καθαρίσῃ ἑαυτὸν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐστόμωσε καὶ ἐδυνάμωσε τὴν καρδίαν του μὲ τὸν ἔνθεον ζῆλον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἤναψε τὴν ψυχήν του ἀπὸ τὴν θείαν ἀγάπην, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν, καὶ σταθεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, ἀνεκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν καὶ μὲ τρίχινα πανία κατεξέσχισαν τὰς σάρκας του· εἶτα ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ φωτίαν, καὶ ἐπάνω εἰς τριβόλους ἀσπλάγχνως τὸν ἔσυραν, ὥστε κατεφθάρη ὅλον τὸ σῶμά του, τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν μὲ τὴν σπάθην τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἔλαβε δὲ χάριν παρὰ Κυρίου ὁ ἅγιος νὰ κάμνῃ ἐξαίσια θαύματα καὶ νὰ βοηθῇ τοὺς ἐν ἀνάγκαις εὑρισκομένους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θαύματα εἶναι τὰ κάτωθεν ῥηθησόμενα.

Μίαν φορὰν ἀπελθὼν εἷς χριστιανὸς νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου τούτου Μηνᾶ, κατέλυσεν εἰς ἕν ξενοδοχεῖον· ὁ δὲ οἰκοκύρης τοῦ ξενοδοχείου γνωρίσας ὅτι ὁ ξενοδοχηθεὶς εἶχε χρήματα εἰς τὸν κόλπον του, ἐσηκώθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν· εἶτα κατακόψας ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του, ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς σπυρίδος (ζεμπιλίου) καὶ τὰ ἐκρέμασε προσμένων νὰ ἐξημερώσῃ. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ φονεὺς ἦτον εἰς ἀγωνίαν καὶ μέριμναν, πῶς καὶ ποῦ καὶ πότε νὰ ὑπάγῃ νὰ κρύψῃ τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος, διὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβῃ τις, ἰδοὺ φαίνεται εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἔφιππος ὡς στρατιώτης, καὶ τὸν ἐξέταζε τί ἔγεινεν ὁ ἐκεῖ καταλύσας ξένος· ὁ δὲ φονεὺς ἐβεβαίονεν ὅτι δὲν ἠξεύρει τίποτε. Τότε ὁ ἅγιος καταβὰς ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς οἰκίας, καὶ εὑρὼν τὴν σπυρίδα καὶ καταβιβάσας αὐτὴν, βλέπει τὸν φονέα μὲ φοβερὸν καὶ ἄγριον βλέμμα, καὶ, ποῖος εἶναι, λέγει, οὗτος; ὁ δὲ φονεὺς ἀπὸ τὸν φόβον του γενόμενος ἄφωνος καὶ ὡς ἂν ἐκστατικὸς, ἔρριψεν ἑαυτὸν πτῶμα ἐλεεινὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος συναρμόσας ὅλα τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος καὶ προσευχηθεὶς, ἀνέστησε τὸν νεκρὸν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· δὸς δόξαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς ὡς ἀπὸ ὕπνον καὶ στοχασθεὶς ἐκεῖνα ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον καὶ πῶς ἀνεζωώθη πάλιν, ἐδόξασε τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαρίστει καὶ προσεκύνει τὸν φαινόμενον στρατιώτην, ὅστις τὸν ἀνέστησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ φονεὺς ἐσηκώθη ἐπάνω, ἐπῆρεν ὁ ἅγιος ἀπὸ αὐτὸν τὰ χρήματα καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἀναστηθέντα ἄνθρωπον, λέγων αὐτῷ· ὕπαγε, ἀδελφὲ, εἰς τὴν ὁδόν σου. Εἰς δὲ τὸν φονέα γυρίσας, ἔδειρεν αὐτὸν, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· εἶτα νουθετήσας αὐτὸν καὶ πρὸς τούτοις συγχωρήσας τὸ σφάλμα του καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχηθεὶς, ἵππευσε πάλιν καὶ ἔγεινεν ἄφαντος.

Ἄλλος δὲ πάλιν χριστιανὸς πλούσιος ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ εἰς τὸν ἅγιον ἕνα δίσκον ἀργυροῦν, πορευθεὶς δὲ εἰς τὸν χρυσοχόον, εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ δύω δίσκους καὶ νὰ γράψῃ ἐπάνω μὲν εἰς τὸν ἕνα τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ εἰς τὸν ἄλλον τὸ ὄνομα τὸ ἐδικόν του. Ἀφ' οὗ δὲ κατεσκεύασε καὶ τοὺς δύω, ἐπειδὴ ὁ δίσκος τοῦ ἁγίου ἐφαίνετο λαμπρότερος καὶ χαριέστερος, ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκράτησε διὰ τὸν ἑαυτόν του τὸν δίσκον τοῦ ἁγίου, χωρὶς νὰ ψηφήσῃ τὴν ἐπιγραφὴν ἣν εἶχε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ἔτυχε δὲ νὰ κάμῃ ταξείδιον εἰς τὴν θάλασσαν· ἐνῶ λοιπὸν ἐδείπνει, ἔφερεν

[1] Ὄνομα στρατιωτικῶν ταγμάτων. Σ. Ε.

Digitized by Google

ὁ δοῦλος εἰς τὴν τράπεζαν τὸν ὄϊσκον τοῦ ἁγίου γεμάτον ἀπὸ φαγητά· ὁ δὲ ἀναίσθητος ἐκεῖνος καὶ ἀνευλαβὴς χριστιανὸς ἔτρωγεν ἀπὸ τὰ φαγητὰ τοῦ ὄϊσκου χωρὶς κἀμμίαν συστολὴν καὶ εὐλάβειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσηκώθη ἡ τράπεζα ἐπῆρεν ὁ δοῦλος τὸν ὄϊσκον διὰ νὰ πλύνῃ αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ ὄϊσκος παρασυρεὶς, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δούλου, ἔπεσεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· ὁ δὲ δοῦλος σύντρομος γενόμενος καὶ πολλὰ φοβηθεὶς, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὅλος καταναρκωθεὶς καὶ χαυνωθεὶς, ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν.

Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ αὐθέντης του ἐλεεινολογούμενος ἔλεγεν, ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὸν ἄθλιον! διότι ἐπιθυμήσας τὸν ὄϊσκον τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ μετὰ τοῦ ὄϊσκου ἔχασα καὶ τὸν δοῦλόν μου. Ἀλλὰ εἰς σὲ, Κύριε Θεέ μου, ὑπόσχομαι, ὅτι ἂν εὕρω μόνον τὸ λείψανον τοῦ δούλου μου, θέλω δώσει εἰς τὸν μάρτυρά σου ἅγιον Μηνᾶν μετὰ τοῦ ἄλλου τούτου ὄϊσκου, καὶ τὴν τιμὴν ἣν εἶχεν ὁ καταβυθισθεὶς τοῦ ἁγίου ὄϊσκος. Ὅθεν ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ πλοιάριον ἔβλεπεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν, προσμένων καὶ ἐλπίζων νὰ ἰδῇ τὸ ζητούμενον νεκρὸν σῶμα τοῦ δούλου του. Ἐνῷ λοιπὸν ἐπρόσεχεν ἐπιμελῶς, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει τὸν δοῦλόν του ζωντανὸν, ὅτι ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν θάλασσαν κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸν τοῦ ἁγίου ὄϊσκον· βλέπων δὲ αὐτὸν ἐξεπλάγη· ὅθεν ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν, τὸ θαῦμα τοῦ ἁγίου κηρύττων. Οἱ δὲ ὄντες ἐν τῷ πλοίῳ ἐξῆλθον ὅλοι ἔξω καὶ βλέποντες τὸν δοῦλον κρατοῦντα εἰς τὰς χεῖρας τὸν ὄϊσκον ἐθαύμαζον πολλὰ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· ἠρώτησαν δὲ αὐτὸν μὲ τί τρόπον ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δοῦλος διηγήθη λέγων, ὅτι εὐθὺς ἅμα ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἦλθεν ἄνθρωπός τις ὡραῖος ὁμοῦ καὶ ἄλλοι δύω καὶ μὲ ἐπίασαν, καὶ περιπατήσαντες μετ' ἐμοῦ χθὲς καὶ σήμερον, ἤλθομεν ἕως ἐδῶ. Ὅθεν διεφημίσθη τὸ θαῦμα τοῦτο πανταχοῦ, καὶ ἕνεκεν τούτου μεγαλύνεται ἕως τῆς σήμερον ὁ Χριστὸς, ὁ οὕτω δοξάζων τοὺς ἁγίους του.

Καὶ μία δὲ γυνὴ ἐρχομένη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἐβιάσθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ ἕνα εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθη τὸν ἅγιον νὰ τῇ βοηθήσῃ· ὁ δὲ ἅγιος δὲν παρέβλεψεν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐφύλαξε καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον καὶ τὸν βιαστὴν ἐπόμπευσε καὶ ἐθεάτρισε μὲ τοιοῦτον τρόπον. Ὁ βιαστὴς δηλαδὴ ἐκεῖνος δέσας τὸ ἄλογόν του εἰς τὸν πόδα του, ἐβίαζε τὴν γυναῖκα· τὸ δὲ ἄλογον ἠγριώθη ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, ὥστε ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἄτοπον πρᾶξιν αὐτὸν ἐμπόδισεν, ἀλλὰ καὶ ἔσυρεν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ δὲν ἐστάθη εἰμὴ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου· ἐκεῖ δὲ μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας φωνὰς ἐχρεμέτισεν. Ὅθεν ἔκαμε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξέλθωσιν ἔξω διὰ νὰ ἰδοῦν, διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑορτὴ ὅθεν ἔτρεχεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου πλῆθος πολὺ Χριστιανῶν. Ὁ δὲ δυστυχὴς ἐκεῖνος βλέπων ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τὴν συνάθροισιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅτι ὁ ἵππος ἠγριόνετο κατ' αὐτοῦ περισσότερον καὶ ὅτι δὲν ἐβοηθεῖτο ἀπὸ κἀνένα, ἐφοβήθη μήπως πάθῃ ἀπὸ τὸν ἵππον κἀνὲν κακὸν μεγαλήτερον. Ὅθεν ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπὴν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ εὐθὺς ἐστάθη ὁ ἵππος μὲ ἡμερότητα. Λύσας λοιπὸν τὸν πόδα του ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, καὶ προσπεσὼν εἰς τὴν ἁγίαν εἰκόνα του παρεκάλει αὐτὸν, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ λάβῃ ἄλλοτε τοιοῦτον ἢ ἄλλον πειρασμόν.

Ἄλλοτε ἐπρόσμεναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου εἷς χωλὸς καὶ μία γυνὴ βωβὴ μετ' ἄλλων πολλῶν ἀσθενῶν, διὰ νὰ λάβωσιν ἰατρείαν ἀπὸ τὸν ἅγιον· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐνῶ ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς ἐκοιμῶντο φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς τὸν χωλὸν καὶ τῷ λέγει· τώρα ὅτε εἶναι ἡσυχία ὕπαγε καὶ κράτησον τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς γυναικὸς, καὶ θέλεις ἰατρευθῆ. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ χωλοῦ καὶ πιάσαντος τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐκείνη ταραχθεῖσα ἐφώναξε, κατηγοροῦσα τάχα τὸν χωλὸν, καὶ μὲ τὸν νόστιμον τρόπον τοῦτον ἐλύθη ἡ γλῶσσά της· ὁ δὲ χωλὸς πάλιν ἐντραπεὶς ἀπὸ τὰ λόγια τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐσηκώθη εἰς τοὺς πόδας καὶ ἤρχισε νὰ φεύγῃ. Γνωρίσαντες δὲ καὶ οἱ δύω τὸ εἰς αὐτοὺς γενόμενον χαριέστατον θαῦμα παρὰ τοῦ ἁγίου, ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

Εἷς ἑβραῖος ἔχων φίλον ἕνα χριστιανὸν, πολλάκις ἐνεμπιστεύετο καὶ ἄφινεν εἰς αὐτὸν χρήματα ἱκανὰ, ὅταν ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον μακρινόν. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἀφῆκε μίαν φορὰν παρακαταθήκην ἓν βαλάντιον μὲ πεντακόσια νομίσματα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔβαλε βουλὴν νὰ ἀρνηθῇ τὴν παρακαταθήκην αὐτὴν τοῦ ἑβραίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐποίησε διὰ τοῦ ἔργου. Ὅτε λοιπὸν ἦλθεν ὁ ἑβραῖος, ἐζήτησε τὰ χρήματά του, καθὼς εἶχε συνήθειαν, ὁ δὲ χριστιανὸς δὲν ἔδιδε ταῦτα εἰς αὐτὸν λέγων· σὺ δὲν ἄφησες τίποτε εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν φορὰν ταύτην, καὶ τί ζητεῖς ἀπ' ἐμοῦ; ὁ δὲ ἑβραῖος ἀνελπί-

Digitized by Google

στως ἀκούσας τοῦτο ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγεινεν, ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν, λέγει πρὸς τὸν χριστιανόν· Ἄλλο δὲν θέλει γίνη, παρὰ ὅρκος νὰ διαλύσῃ τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἦτο κανεὶς μάρτυς παρὼν ὅτε παρέδωκά σοι τὰ χρήματά μου, ἐπειδὴ εἶχον εἰς σὲ πληροφορίαν ὅτι εἶσαι πιστὸς καὶ ἀληθὴς ἄνθρωπος· ὅθεν ἐζήτει ὁ ἑβραῖος νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἀληθεύει.

Ὑπῆγον λοιπὸν καὶ οἱ δύω συμφώνως εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, καὶ παρευθὺς ὁ χριστιανὸς χωρὶς ἀργοπορίαν ἔκαμεν ὅρκον καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἄρνησιν τῆς παρακαταθήκης· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅρκος ἐτελείωσεν, ἐξῆλθον καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ ἵππευσαν, ὁ δὲ ἵππος τοῦ χριστιανοῦ ἠτάκτει καὶ ἠγρίευεν ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, καὶ δαγκάνων τὸν χαλινόν ἐφοβέριζεν ὅτι θέλει προξενήσει εἰς τὸν ἀναβάτην του πικρὸν θάνατον. Καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, πλὴν δὲν τὸν ἔβλαψεν εἰς τὸ σῶμα· ἐχάθη δὲ μόνον τὸ μανδήλιόν του ὁμοῦ μὲ τὸ κλειδίον καὶ τὴν χρυσῆν σφραγίδά του. Ἔπειτα πάλιν ἱππεύσας ἐπορεύετο μετὰ τοῦ Ἑβραίου, ὁ ὁποῖος μὴ ὑποφέρων τὴν ζημίαν, ἐλυπεῖτο πολλὰ εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀνεστέναζεν ἀπὸ βάθους καρδίας· τότε ὁ χριστιανὸς λέγει πρὸς τὸν Ἑβραῖον· Ἐπειδὴ ὁ τόπος οὗτος, ὦ φίλε, εἶναι ἐπιτήδειος, ἂς καταβῶμεν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἂς φάγωμεν ψωμίον. Ὅτε δὲ ἤρχισαν νὰ τρώγωσιν, ἰδοὺ μετὰ ὀλίγον βλέπει ὁ χριστιανὸς τὸν δοῦλόν του ἐλθόντα καὶ κρατοῦντα μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ βαλάντιον τοῦ Ἑβραίου, μὲ τὴν ἄλλην δὲ τὸ κλειδίον καὶ τὸ μανδήλιόν του· ἰδὼν δὲ αὐτὰ ἐξεπλάγη, καὶ, τί εἶναι τοῦτο, εἶπε πρὸς τὸν δοῦλόν του ; ὁ δὲ δοῦλος, φοβερός τις ἱππεύς, ἀπεκρίθη, ἦλθεν εἰς τὴν κυρίαν μου καὶ ἰδὼν εἰς αὐτὴν τὸ κλειδίον μὲ τὸ μανδήλιόν σου, εἶπε· «μὲ ταχύτητα πολλὴν σεῖλε τὸ βαλάντιον τοῦ Ἑβραίου, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ὁ ἄνδρας σου ». Ὅθεν ἐγὼ λαβὼν τοῦτο ἀπὸ τὴν κυρίαν μου ἦλθον εἰς σὲ, καθὼς ἐπρόσταξες· τότε ὁ Ἑβραῖος πασίχαρος γενόμενος ἐγύρισε μετὰ τοῦ χριστιανοῦ εἰς τὸν ἅγιον, καὶ αὐτὸς μὲν παρεκάλει διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὁ δὲ χριστιανὸς ἐζήτει νὰ λάβῃ συγχώρησιν διὰ τὸν ψευδῆ ὅρκον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε καὶ παρώργισε τὸν Θεόν. Ὅθεν καὶ οἱ δύω ἔλαβον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζήτησαν, καὶ ὁ μὲν Ἑβραῖος ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔλαβε τὴν τοῦ ὅρκου συγχώρησιν, καὶ οὕτως ἐγύρισαν εἰς τὰ ἴδια χαίροντες. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν, τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΙΚΤΩΡΟΣ.

» Οὐ δειλιῶν ἦν, οὐδὲ Βίκτωρ πρὸς ξίφος,
» Πᾶσαν μακρὰν που καρδίας θεὶς δειλίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίου ἐν ἔτει ρξ' (160), καὶ δουκὸς Σεβαστιανοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ· Ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ δὲν ἐπείσθη, πρῶτον μὲν συνέτριψαν τοὺς δακτύλους του, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐντὸς ἀνημμένης καμίνου, εἰς τὴν ὁποίαν μείνας τρεῖς ἡμέρας, ἐκβῆκεν ἀβλαβής· ἔπειτα ἠναγκάσθη νὰ πίῃ θανατηφόρα δηλητήρια. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα καὶ δὲν τὸν ἔβλαψαν, διὰ τοῦτο ὁ ταῦτα συγχεράσας φαρμακοποιὸς προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐπίστευσε· μετὰ ταῦτα ἀνασπῶσιν αὐτοῦ τὰ νεῦρα, καὶ καταχαίουσιν αὐτὸν μὲ βεβρασμένον ἔλαιον· ἔπειτα ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ πίῃ σκόνην ἀνακατωμένην μὲ ὀξείδιον· εἶτα ἐξορύττουσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ κρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα εἰς τριῶν ἡμερῶν διάστημα· Ὕστερον ἐκδέρουσι τὸ δέρμα του. Καὶ οὕτω μὲ τὰ τοιαῦτα βάσανα παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ γενναιότατος τούτου ἀγωνιστής.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ *διακόνου.*

» Βληθεὶς ὁ Βικέντιος ἐν φρουρᾷ, φέρει,
» Λυθεὶς δὲ φρουρᾶς σαρκικῆς, ἄνω τρέχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Βικέντιος ἦτον ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ καὶ ἡγεμονείας Δατιανοῦ ἐν ἔτει σιά' (211). [1] Διάκονος δὲ ὢν εἰς τὴν Αὐγουστούπολιν τῆς Ἱσπανίας, ἐδίδασκε τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν ἐπίσκοπον Οὐαλλέριον. [2] Ὅθεν κρατηθέντες καὶ οἱ δύω

[1] Ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι μετὰ τὸν Σεπτίμιον Σεβῆρον ἀποθανόντα ἐν ἔτει 211, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Καρακάλλας μέχρι τοῦ 217. Σ. Ε.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἰλάριον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Συναξαρίῳ τούτου, ὅπερ εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Ἰανουαρίου, γράφεται Οὐαλλέριος καὶ ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ.

Digitized by Google

περιστάθησαν εἰς τὸ βῆμα τοῦ ἄρχοντος Δατιανοῦ, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ἔβαλεν εἰς αὐτοὺς σιδηρᾶς ἁλύσους, καὶ οὕτως ἁλυσιδεμένους τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν πόλιν Βαλαντίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσταξε νὰ φυλακισθῶσιν εἰς φυλακὴν σκοτεινὴν καὶ βρωμερωτάτην· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἡμέραι τινὲς ἐξήγαγε τῆς φυλακῆς τὸν Βικέντιον καὶ ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσωσιν αὐτόν. Ἔπειτα τὸν ἐκάρφωσαν εἰς ἕνα σταυρὸν, καὶ ἔδειραν ὅλα τὰ μέλη του· μετὰ ταῦτα ἐξεκάρφωσαν αὐτὸν ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ ἐστρέβλωσαν τὰ μέλη του· εἶτα τὸν ἔδειραν καὶ κατέκαυσαν τὰς πλευράς του. Καὶ ἀφ' οὗ ἐξήρθρωσαν ὅλα τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του ῥάβδους σιδηρᾶς ἀνημμένας καὶ ἐκέντησαν αὐτὸν μὲ σούβλας πεπυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἠξιώθη νὰ λάβῃ βοήθειαν καὶ ἐπίσκεψιν ἀπὸ τὸν Θεόν. ὅθεν προσευχηθεὶς, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐδέχθη τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ ἐτάφη ἐκεῖ ἀπό τινας χριστιανοὺς εὐλαβεῖς.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΤΕΦΑΝΙΣ *δυσὶ φοίνιξι προσδεθεῖσα καὶ εἰς δύω μερισθεῖσα, τελειοῦται.*

» Δένδροις Στεφανὶς προσδεθεῖσα φοινίκων,
» Τῶν μαρτύρων ἤνθησεν ὡς φοῖνιξ μέσον.

Αὕτη ἦτον γυνὴ στρατιώτου καὶ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνωθεν ἀπὸ τοὺς προγόνους της· ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀνδρός της, ἔμεινε χήρα· αὕτη λοιπὸν βλέπουσα τὸν ἅγιον Βίκτωρα, πάσχοντα ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὴν ἀνδρίαν του καὶ διὰ τοὺς στεφάνους, τοὺς ὁποίους ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ παρὰ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐφέρθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν προαιώνιον, ἔδεσαν τὰς χεῖράς της ἀπὸ δύω δένδρα τῶν φοινίκων, τὰ ὁποῖα μὲ βίαν πολλὴν ἐλιγύσθησαν· ὕστερον δὲ ταῦτα ἀφεθέντα καὶ γυρίσαντα μὲ ὁρμὴν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν στάσιν, ἔσχισαν τὴν ἁγίαν εἰς δύω κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ *ἡγουμένου τῶν Στουδίου τοῦ ὁμολογητοῦ.*

» Πολλὰς ἀμοιβὰς Θεόδωρε Τρισμάκαρ,
» Βίου μεταστὰς ὡς βιοὺς εὖ προσδόκα.

† Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμά (741), ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς Φωτεινὸν καὶ Θεοκτίστην ὀνομαζομένους· παιδιόθεν δὲ προτιμήσας τὴν ἐνάρετον ζωὴν καὶ παιδευθεὶς ἀρκετὰ μὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἀκρότατον ὕψος τῆς γνώσεως. Διὰ τοῦτο γενόμενος μοναχὸς κατώρθωσε πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ ἐτιμήθη μὲ τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχην Ταράσιον· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅσιος Πλάτων ὁ τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου ἡγούμενος καὶ θεῖος τοῦ ἁγίου παρήτησε τὴν ἡγουμενίαν, ἀνεδέχθη αὐτὴν ὁ μακάριος οὗτος Θεόδωρος. Καλῶς λοιπὸν ὡδήγει τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ποίμνιον τῶν μοναχῶν καὶ εἰς βοσκὴν σωτηρίας ἐποίμαινεν· ἐπειδὴ δὲ ἤλεγξε μὲ παρρησίαν τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν τῆς Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780)· αὐτὸς καὶ ὁ ἅγιος Ταράσιος, διότι ἀπέβαλε τὴν νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα καὶ ἐπῆρε ἄλλην, τούτου ἕνεκεν ὁ μὲν ἅγιος Ταράσιος ἐκβάλλεται ἀπὸ τὸν θρόνον του, ὁ δὲ μέγας Θεόδωρος δαρεὶς, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἔπειτα ἀφ' οὗ ὁ Κωνσταντῖνος ἐτυφλώθη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἀνεκλήθη ὁ ἅγιος ἐκ τῆς ἐξορίας· ἀλλ' ὅτε ὁ Νικηφόρος ὁ Πατρίκιος καὶ Σταυράκιος [1] ἐπικαλούμενος ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωϐ' (802)· πάλιν ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. [2] Ὅτε δὲ

[1] Ἐσφαλμένως λέγει τὸν Νικηφόρον καὶ Σταυράκιον, διότι ὁ Σταυράκιος ἦν υἱὸς τοῦ Νικηφόρου, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του καὶ βασιλεύσας ἐπὶ δύο μόνον μῆνας. Τοῦτον διεδέχθη Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Λέων ὁ Ἀρμένιος Σ. Ε.

[2] Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὅτε εὑρίσκετο εἰς Θεσσαλονίκην συνέγραψε τοὺς ἐν τῇ Ὀκτωήχῳ ἀναβαθμοὺς τοὺς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ψαλλομένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁμοίως ἐποίησε καὶ τὰ τροπάρια τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὧν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν Δημήτριον· ἤτοι τὸ «Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ δεομένους συμπαθοῦς ἐπισκέψεως, καὶ ῥῦσαι κεκακωμένους τυραννικαῖς ἀπειλαῖς, καὶ δεινῇ μανίᾳ τῆς αἱρέσεως.» (τῶν εἰκονομάχων δηλαδή)· ἄλλοι δὲ λέγουσι, καὶ ἴσως ὀρθότερον, ὅτι τὰ τροπάρια ταῦτα τῶν αἴνων εἶναι ποίημα Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ, καθὼς τοῦ αὐτοῦ εἶναι πόνημα καὶ ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου, διότι οὗτος ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Θεόφιλον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καθὼς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Εἶπα δὲ ὀρθότερον, διότι ὁ ἅγιος Θεόδωρος δὲν ἐξωρίσθη εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀλλὰ δι' ἄλλην ὑπόθεσιν· οὗτος ὁ ἅγιος μετὰ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ κυρίου Ἰωσὴφ τοῦ Θεσσαλονίκης ἐφιλοπόνησε τὸ κατανυκτικὸν βι-

Digitized by Google

Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωιγ', (813) καὶ ἐπεχείρει νὰ καταργήσῃ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἐξωρίσθη ὁ μακάριος Θεόδωρος εἰς τὴν λίμνην τῆς Ἀπολλωνιάδος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐστάλη εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν· ἐκεῖ δὲ λαβὼν ἑκατὸν ῥαβδίας εἰς τὴν πλάτην, ἀνδρείως ὑπέμεινε, καὶ πάλιν ἐδάρη δυνατὰ ἀπὸ τὸν στρατοπεδάρχην· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐστάλη εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ἐκλείσθη εἰς μίαν βρωμερωτάτην φυλακὴν, οἱ δὲ πόδες του ἐβλήθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Λέων ἐστερήθη τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν, ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωκ' (820)· τότε ἀνεκλήθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν ἐξορίαν· καὶ ὀλίγον καιρὸν ἐλεύθερος μείνας, συνανεστρέφετο μὲ τοὺς φίλους· ἔπειτα μὲ χρηστὰς καὶ πεπληροφορημένας ἐλπίδας ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος κατάξηρος, κίτρινος εἰς τὸ πρόσωπον, τὰς τρίχας ἔχων μαύρας μεμιγμένας μὲ λευκὰς καὶ φαλακρὸς τὴν κεφαλήν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος.

» Ἰωάννης πένησι δοὺς καὶ σκορπίσας,
» Ὢ ποῖα Χριστῷ νῦν παρεστὼς λαμβάνει!
» Ὤχετο ἀκτεάνων δυοκαιδεκάτῃ ἐλεητής.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον, υἱὸς ὢν τοῦ τῆς Κύπρου ἄρχοντος Ἐπιφανίου καλουμένου, κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου βασιλέως ἐν ἔτει χιέ (615), λαβὼν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα, ἔγεινε πατὴρ παιδίων· ἀφ' οὗ δὲ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἀπέθανον, ἐγύρισεν ὁ ἅγιος ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς του πρὸς ἀρέσκειαν Θεοῦ καὶ εἰς προκοπὴν ἀρετῆς· ὅθεν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του ἔγεινεν ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Τότε λοιπὸν ἐτέθη ὡς πυρσὸς καὶ λύχνος ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν τῆς Πατριαρχείας, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Διαπρέψας δὲ εἰς τὴν Πατριαρχείαν χρόνους πολλοὺς, ἐποίησε πάμπολλα θαύματα· ἐπειδὴ δὲ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς πλουσιοπαρόχως τὴν ἐλεημοσύνην, ἔλαβε καὶ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, τὸ νὰ ὀνομάζηται ἐλεήμων. Κατασταθεὶς λοιπὸν ὁ μακάριος αἰδέσιμος καὶ σεβάσμιος ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπίστους καὶ ἐθνικοὺς, καθὼς τοῦτο δηλοῖ ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, μετέφρασε δὲ ὁ ἀοίδιμος Ἀγάπιος καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον.) [2]

βλίον τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ χαροποιὸν βιβλίον τοῦ Πεντηκοσταρίου, ὡς λέγουσί τινες. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα τὴν εἴδησιν ταύτην εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ὅτι πρὸς τὰς ἐννενηκονταὲξ κατηχήσεις τοῦ ἁγίου τούτου Θεοδώρου τὰς τετυπωμένας εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι ἑβδομήκοντα δύω ἐν τῇ Σκήτει τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ἐν ἄλλοις, αἵτινες μετεφράσθησαν εἰς τὸ ἁπλοῦν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου κυρίου Ματθαίου τοῦ ἐκ Μυριοφύτου καταγομένου· καὶ εἴθε νὰ εὑρεθῇ τις φιλόχριστος διὰ νὰ τυπώσῃ καὶ αὐτὰς ὁμοῦ μὲ τὰς προτετυτωμένας. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τοῦ Ἐσφιγμένου λέγουσί τινες ὅτι εὑρίσκονται κατηχήσεις ἑλληνικαὶ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς τριακόσιαι ἑξήκοντα πέντε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνγινωσκόμεναι. Ἀξιομνημόνευτον δὲ εἶναι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος· κατὰ τὴν ἡμέραν δηλαδὴ τῶν Βαΐων εἶπεν εἰς τοὺς μοναχοὺς αὐτοῦ, νὰ πάρῃ ἕκαστος εἰς τὰς χεῖράς του μίαν εἰκόνα καὶ νὰ λιτανεύουν τριγύρω εἰς τὸ μοναστήριον ψάλλοντες τὸ τροπάριον ἐκεῖνο· «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγαθέ», καὶ ἄλλους ὕμνους νικοποιοὺς τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ταῦτα δὲ ἀκούσας μὲ τὰ ἴδιά του ὦτα Λέων ὁ Ἀρμένιος, ἔστειλε φοβερισμοὺς κατὰ τοῦ ἁγίου· πλὴν αὐτὸς εἰς οὐδὲν ταῦτα ἐλογίσατο· ψυχορραγῶν δὲ ὁ θεῖος οὗτος Θεόδωρος εἶχε τὸ Δαβιτικὸν ἐκεῖνο εἰς τὸ στόμα του «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.» Ἐλειτούργησε δὲ πρῶτον καὶ ἐκοινώνησεν, εἶτα ἐκοιμήθη. Συνέγραψε δὲ τὸν βίον αὐτοῦ Μιχαὴλ ὁ μαθητής του ὅστις λέγει εἰς τὸν ἐπίλογον αὐτοῦ ταῦτα «Ἐτέθη μετὰ τῶν ἁγίων ὁ ἅγιος, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ μάρτυς, οὗ ὁ φθόγγος ἐξῆλθεν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἀπέθανεν ὁ πολέμιος τῶν ἁγιομάχων, τῶν εἰκονοκλαςῶν ὁ ἐλεγκτὴς, τῶν βασιλέων ὁ διδακτής.» Τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου τούτου ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς ἐξορίας, προστυγῇ τῆς Αὐγούστας Θεοδώρας (ὅρα σελ. 674, 679, 697 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή. «Πᾶσι μὲν ἡδύς.» Ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρίσκεται καὶ λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τούτου τοῦ Θεοδώρου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰκότως ἄν τις ἡμῖν ἐγκαλέσειεν.»

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται λόγος εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰωάννην Λεοντίου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστιν, ἡμῶν τε καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν φιλοπόνων καὶ ὁσίων.»

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΝΕΙΛΟΥ*** *τοῦ ἀσκητοῦ.*

» Αἴγυπτον ἄρδει Νεῖλος· ἀλλὰ καὶ κτίσιν
» Λόγῳ κατάρδει, καὶ θαγὼν, Νεῖλος μέγας.

Οὗτος ἦτο πολὺς καὶ θαυμάσιος εἰς τοὺς λόγους, κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, ἔπαρχος Κωνσταντινουπόλεως γνωριζόμενος ἐν ἔτει φπδ' (584), λαβὼν δὲ διὰ γάμου σεμνὴν γυναῖκα, ἐγέννησε δύω τέκνα ἓν ἀρσενικὸν καὶ ἓν θηλυκόν· Ἔπειτα κατέπεισε τὴν σύζυγόν του νὰ ἀφήσωσι μὲν καὶ οἱ δύω τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ ὑπάγωσι δὲ εἰς τὰ μοναστήρια τῆς Αἰγύπτου. Πορευθέντες λοιπὸν ἐκεῖ ἐμοίρασαν οἱ δύω τὰ δύω τέκνα των, καὶ ὁ μὲν θεῖος Νεῖλος ἐπῆρε τὸν υἱὸν Θεόδουλον, ἡ δὲ γυνή του ἐπῆρε τὴν θυγατέρα. Καὶ οὕτως ἐχωρίσθησαν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Λαβὼν δὲ ὁ Νεῖλος τὸν Θεόδουλον ὑπῆγε κατὰ τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ συνανεστρέφετο μὲ τοὺς ἐκεῖ πατέρας· ἐλθόντες δὲ βάρβαροι αἰφνιδίως κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἠχμαλώτησαν μὲ ἄλλους πατέρας καὶ τὸν υἱόν του Θεόδουλον, τὸν ὁποῖον ὡς αἰχμάλωτον θρηνεῖ ὁ ὅσιος περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον, ὑπὸ τῆς φυσικῆς φιλοστοργίας νικώμενος, καθὼς ἀναφέρεται ὁ θρῆνος οὗτος ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ συντεθέντι συγγράμματι. Ἀξιωθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα τῆς θείας ἱερωσύνης ἐσύνθεσε λόγους ἀσκητικοὺς πλήρεις πάσης σοφίας καὶ ὠφελείας. Ὁμοίως συνέγραψε καὶ ἐπιστολὰς καὶ κεφάλαια πάμπολλα καὶ πολλοὺς διὰ μέσου αὐτῶν παρεκίνησε νὰ συζῶσι μὲ τὸν θεῖον ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Λέγουσι δὲ τινὲς ὅτι τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου τούτου καὶ τοῦ υἱοῦ του Θεοδούλου ὁμοῦ μὲ ἄλλων ἀσκητῶν λείψανα εὑρίσκονται εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει σεβάσμιον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου,[1] τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν φιλόχριστον βασιλέα Ἰουστῖνον· (ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Νείλου καὶ Θεοδούλου τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου.)

---

* *Ὁ ὅσιος* ***ΝΕΙΛΟΣ*** *ὁ ἀσκήσας ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω, ὁ μετὰ θάνατον μυροβλύσας καὶ διὰ τοῦτο* ***μυροβλήτης*** *καλούμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ὁ Νεῖλος ὤφθη οὐχὶ ὕδωρ ἐκρίων,
» Μῦρον δὲ εὔπνουν, οὗ μυρεψὸς ἡ χάρις.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΜΑΡΤΙΝΟΥ*** *τοῦ θαυματουργοῦ ἐπισκόπου Φρυγίας.*

» Οὐκ ἦν ὁ κόσμος ἄξιός σου Μαρτῖνε,
» Ὃν καὶ λιπὼν ἀνῆλθες εἰς κόσμον μέγαν.

Οὗτος ὁ θαυμάσιος Μαρτῖνος ἦτο Κόμης τὴν ἀξίαν κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει υή (98)[1], καταστασθεὶς δὲ ἀρχιστράτηγος ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἐπέμφθη εἰς τὸν κατὰ τῶν βαρβάρων πόλεμον.[2] Βλέπων δὲ ὅτι ἦτο πολὺ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἐφοβήθη, καθὼς καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ φοβηθῇ· λαβὼν δὲ θάρρος ἀπὸ μίαν θεϊκὴν ὀπτασίαν, ἥτις ἐφάνη κατὰ τὸ ὄρειρόν του καὶ ἡ ὁποία ὑπέσχετο εἰς αὐτὸν, ὅτι θέλει νικήσει τοὺς ἐχθροὺς, τούτου χάριν πολεμήσας, ἐνίκησεν αὐτούς. Διὰ τὴν νίκην δὲ ταύτην ἔλαβε μεγάλην δεξίωσιν καὶ τιμὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὁ ἅγιος εὐχαρίστει περισσότερον τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ Κύριον, ἐπειδὴ καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν νίκην ἀνελπίστως διὰ τὴν ὀλίγην εὐεργεσίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμε. Πρὶν δηλαδὴ ἀρχήσῃ ὁ πόλεμος εἶχεν ὑπάγει εἰς αὐτὸν πτωχός τις κλαίων τὴν συμφοράν του καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην, ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας τὴν συμφοράν του, ἔσχισε μέρος τι ἀπὸ τὴν χλαμύδα του (ἤτοι ἀπὸ τὸ ἀξιωματικὸν καὶ πολύτιμον ἔνδυμα ὅπερ ἐφόρει) καὶ ἐνέδυσεν αὐτόν· πρὸς τούτοις δὲ ἐχόρτασεν αὐτὸν πεινῶντα, καὶ ἐπότισε διψῶντα. Ὅθεν τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδε τὸν Κύριον εἰς τὸν ὕπνον του παρασταθέντα καὶ λέγοντα· Ἐπειδὴ πεινασμένον μὲ ἔθρεψες, καὶ διψασμέ-

---

[1] Τὸ ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου νοεῖται ὄχι ὅτι ἦσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης τὰ ἅγια λείψανα ταῦτα, διότι πῶς ἦτο δυνατὸν τόσα λείψανα νὰ χωρήσωσιν ἐκεῖ; ἀλλὰ νοεῖται τοῦτο, ὅτι, καθὼς παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς οἱ τοὺς παλαιοὺς ναοὺς ἱστορήσαντες, ὄπισθεν τοῦ ἁγίου Βήματος ὑποκάτω τοῦ ἐδάφους ἦτον τόπος κατεσκευασμένος ὡς κοιμητήριον, διὰ νὰ ἀποτίθωνται ἐκεῖ τὰ τίμια λείψανα τῶν ἁγίων· καθὼς καὶ εἰς τὰ κοιμητήρια τῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους μοναστηρίων ὑποκάτω τοῦ ναοῦ τοῦ κοιμητηρίου εἶναι τόπος καμαροειδῶς ἐκτισμένος ἐπίτηδες, διὰ νὰ κατατίθενται ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τὰ ὀστᾶ τῶν τελευτησάντων ἀδελφῶν.

[1] Ἐν δὲ τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ, ὅπου γράφεται ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου, ἀναφέρεται, ὅτι οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Γρατιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τῶν βασιλέων Ῥώμης ἐν ἔτει ος' (376), ἡ δὲ τούτου μνήμη ἐκεῖ ἀναφέρεται, ὅτε εἶναι εἰς τὰς δέκα τοῦ Νοεμβρίου, καὶ οὐχὶ εἰς τὰς δώδεκα.

[2] Κατὰ τῶν Πάρθων. Σ. Ε.

Digitized by Google

νον ἐπότισες, καὶ γυμνὸν ἐνέδυσες, διὰ τοῦτο θὰ ἦμαι μετὰ σοῦ, καὶ θέλω σὲ ἐνδυναμώσει καὶ σοὶ χαρίσει τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκην.

Ὅθεν εὐχαριστῶν ὁ ἅγιος τὸν Θεὸν, ἠρνήθη ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἐπροτίμησε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐγυμνάσθη εἰς τὴν ἄσκησιν χρόνους ἑπτὰ καὶ ἐμελέτησε τὰς θείας Γραφὰς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Κωνσταντίνης, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Γαλλίαν. Οὗτος μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν ἀνέστησε νεκροὺς, ἐθανάτωσε δράκοντας, μετέβαλεν εἰς χρυσίον μίαν ζωντανὴν περιστερὰν, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν χρείαν ἑνὸς πτωχοῦ, καὶ πάλιν ἀποκατέστησεν αὐτὴν περιστερὰν, καθὼς ἦτο τὸ πρότερον. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ἅγιος Προφήτης ΑΧΙΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

» Ὅτι Προφήτης Ἀχιὰ πρὶν τεθνάναι,
» Ἱεροβοὰμ μάρτυς υἱὸς Ναβάτου.

Οὗτος ὁ προφήτης Ἀχιὰ ἦτον ἀπὸ τὴν Σηλὼμ, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τοῦ ἱερέως Ἠλεὶ, ὅπου εὑρίσκετο παλαιὰ ἡ σκηνὴ τοῦ Μωϋσέως. Οὗτος εἶπε διὰ τὸν Σολομῶντα, ὅτι θέλει ἁμαρτήσει εἰς τὸν Κύριον καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες θέλουσι χωρίσει αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ἤλεγξε δὲ καὶ τὸν Ἱεροβοὰμ, ὅτι μὲ δόλον πολιτεύεται μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ προεῖπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ εἰς τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. [1] Αὐτὸς εἶδε καὶ ἓν ζεῦγος βοῶν οἱ ὁποῖοι ἐπάτουν τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔτρεχον ἐπάνω εἰς τοὺς ἱερεῖς· τοῦτο δὲ καὶ ἐτελέσθη, διότι ὅτε οἱ Βαβυλώνιοι ἐκυρίευσαν τὰ Ἱεροσόλυμα, κατακαύσαντες τὸν ναὸν ἀροτρίασαν αὐτὸν μὲ τοὺς βόας. Ταῦτα δὲ προφητεύσας, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὴν δρῦν τοῦ Σηλώμ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΣ Ἐπίσκοπος Ταρακίνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Κλέος κράτιστον ἐκ Θεοῦ ὁ Μαρτῖνος
» Εἴληφεν, ὡς ἔλεον ἐνδεδυμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ Σαβωρίαν τὴν Ταφωνίαν, λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος καὶ μέγας γνωριζόμενος παρὰ τοῖς Ἰλλυριοῖς (ἤτοι τοὺς νῦν Σλαβούνους)· στολισμένος δὲ ὢν μὲ ἀποστολικὰ ἀξιώματα, ἐπεβουλεύθη ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς, καὶ πολλάκις δαρεὶς δημοσίως ἀπὸ αὐτοὺς. ἐδιώχθη. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Μεδιόλανα ἔπαθε τὰ ἴδια ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπον Αὐξέντιον, ἀρειανὸν ὑπάρχοντα. Ὅθεν ἀναγκαζόμενος ὁ ἀοίδιμος, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον νῆσον Ταλάρειαν, ἡ ὁποία πλησιάζει εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, τὸ κατὰ τὴν Τουσκίαν τὴν ἐν Ἰταλίᾳ εὑρισκομένην· ἐκεῖ δὲ ἡσυχάζων, ἔτρωγε μόνον ἀπὸ τὰς ῥίζας τῶν βοτανῶν· ὕστερον δὲ ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ταρακίνῃ Ἐκκλησίας. Τόσον δὲ ἔλαμψε καὶ ἐπρόκοψεν εἰς τὴν φιλοπτωχείαν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε πρῶτον μὲν ἐμοίρασεν ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὕστερον δὲ ἂν ἐτύγχανε νὰ φορῇ ἓν καὶ μόνον φόρεμα, ἔβλεπε δὲ κἀνένα πτωχὸν κρυόνοντα, ἔκοπτε τὸ φόρεμα ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ γόνατά του καὶ τὸ ἔδιδεν εἰς τὸν πτωχὸν. Οὗτος ὁ ἅγιος βλέπων ποτὲ ἕνα νεκρὸν, τὸν ὁποῖον ἔφερον διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι καὶ τὸν ὁποῖον εἷς συκοφάντης δὲν ἄφινε νὰ τὸν θάψωσι λέγων ψευδῶς, ὅτι τοῦ χρεωστεῖ τόσα χρήματα, τοῦτο, λέγω, βλέπων τὸν μὲν νεκρὸν ἐκεῖνον ἀνέστησε, τὸν δὲ συκοφάντην, ψεύστην ἀποδειχθέντα, ἐπρόσταξε ν' ἀποθάνῃ ἀντὶ τοῦ νεκροῦ. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον θεαρέστως καὶ θαυμαστῶς ζήσας ὁ τρισόλβιος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΖΕΒΙΝΑ, ΓΕΡΜΑΝΟΥ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ, καὶ ΜΑΡΑΘΩ τῆς παρθένου·

» Ξίφος Ζεβινᾶν, Γερμανὸν, Νικηφόρον,
» Σὺν Ἀντωνίῳ δεικνύει νικηφόρους.

Εἰς τὴν Μαραθώ.

† » Βληθεῖσα εἰς πῦρ Μαραθὼ ἡ παρθένος,
» Νῦν ταῖς φρονοίμοις συγχορεύει παρθένοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἦτο γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὁ δὲ Νικηφόρος καὶ Ζεβινᾶς καὶ Γερμανὸς ἦσαν νέοι· κρατηθέντες δὲ εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν. Μαραθὼ δὲ ἡ παρθένος, ἡ καταγομένη ἀπὸ τὴν Σκυθόπολιν, [1] ἡ ὁποῖα εὑρίσκεται ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ, Νύσσα

[1] Ὅρα τὰ λόγια ὅσα εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοὰμ ἐν κεφ· ιά τῆς γ'· τῶν Βασιλειῶν.

[1] Ἀρχαιόθεν ἐκαλεῖτο Νύσα. Σ. Ε.

Digitized by Google

καὶ Μέθορα καλουμένη καὶ μὲ θρόνον μητροπολίτου τιμημένη ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων καὶ αὐτὴ λέγω ἡ παρθένος πιασθεῖσα διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἐπομπεύθη γυμνὴ εἰς ὅλη τὴν πόλιν· ἔπειτα παραδοθεῖσα εἰς τὸ πῦρ ἐτελειώθη, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΣΑΚΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἔχαιρεν Ἀρσάκιος εἰς ξίφος βλέπων,
» Σὺν τῷ ξίφει γὰρ ἦν βλέπων καὶ τὸ στέφος·

* *Ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ΛΕΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Ἐναερίους δαίμονας σοβεῖ Λέων,
» Βίου ἐξελθὼν ὡς λέων ἐκ καλάμου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΣΑΒΒΑΣ ὁ Νιγδελῆς καὶ σαμολαδᾶς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μὲν μαρτυρήσας, ἐν δὲ τῷ κουτζοὺκ Καραμάνι ἐνταφιασθεὶς κατὰ τὸ ἔτος ᾳψκϛ' (1726), ξίφει τελειοῦται.*

† » Τμηθεὶς κεφαλὴν Σάββα μαρτύρων κλέος,
» Χριστῷ συνάπτῃ τῇ κεφαλῇ τῶν ὅλων.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΝΙΚΟΛΑΟΥ, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μὲν μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει ᾳψλβ' (1732), ἐκ τῆς ἐνορίας δὲ ὄντος τῶν ἐξ Μαρμάρων.*

† » Νικᾷς τὸν ἐχθρὸν τῇ ἀθλήσει σου μάκαρ,
» Ὦ Νικόλαε καὶ βραβεῖα λαμβάνεις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. [2]

» Μύσας ὁ χρυσοῦς Ἰωάννης τὸ στόμα,
» Ἀφῆκεν ἡμῖν ἄλλο τὰς βίβλους στόμα.
» Ἀμφὶ τρίτην δεκάτην σίγησεν χρύσεα χείλη.

Οὗτος ὁ μέγας φωστὴρ καὶ μεγαλόφωνος τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ἀντιόχειαν, υἱὸς ὢν γονέων εὐσεβῶν πατρὸς μὲν Σεκούνδου ἀρχιστρατήγου, μητρὸς δὲ Ἀνθούσης. Εὐθὺς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του πολλὴν ἀγάπην καὶ ἔρωτα εἶχεν ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰ μαθήματα, διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπέρασεν ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν χριστιανῶν καὶ ἔγεινεν ἄκρος κατὰ τὴν λογικὴν καὶ ῥητορικὴν τέχνην καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην. Ὅθεν διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀρετήν του ἀπὸ μὲν τὸν ἅγιον Μελέτιον τὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας ἔγεινεν ἀναγνώστης, ἀπὸ δὲ τὸν Ἀν-

---

[1] Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἐπικαλούμενος Στύππης, ὅστις ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1134, κατὰ τὸν Μελέτιον σελ. 17· τοῦ γ'. τόμου.

[2] Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν ὅτι ἡ τοῦ θείου Χρυσοστόμου ἁγία κοίμησις ἔγεινε κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ὅτε τελεῖται ἡ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὕψωσις· μετετέθη δὲ αὕτη εἰς τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἵνα, ὡς νομίζω, τελεία ψάλληται ἡ ταύτης ἀκολουθία καθὼς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν τοῦ Ἰωάννου χρυσῆν κεφαλὴν βίους καὶ ἐγκώμια ἔπλεξαν Γεώργιος ὁ Ἀλεξανδρείας, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Πρόκλος, Θεοδώρητος ὅστις πέντε λόγους συνέγραψεν εἰς τὸν Χρυσόστομον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀναγνοὺς τούτους κριτικὸς Φώτιος. Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, Λέων ὁ σοφὸς, Ἀνώνυμος, Παλλάδιος ὁ Ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, Μαρτύριος Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Κοσμᾶς ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Χρυσοστόμου Διάκονος Ἀποστολιτῶν, Νεῖλος, Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, Εὐάγριος ἀσκητὴς. Κοσμᾶς Βεστίτωρ, Νικήτας Σκευοφύλαξ, Νικήτας ὁ Παφλαγὼν, Εὐστάθιος Πρίμι, Βασίλειος ὁ πρωτόθρονος, Κωνσταντῖνος βασιλεὺς ὁ Πορφυρογέννητος, Σωκράτης· ἅπαντες τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιδύω. Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ἐκεῖνο τὸ συμβεβηκὸς, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἄκρον καὶ χωριστὸν ἔπαινον εἰς τὸν χρυσοῦν τοῦτον ἅγιον, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτοῦ ὁ Ἀνώνυμος Συγγραφεύς· « Ἀδελφειὸς, λέγει οὗτος, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Ἀραβισσοῦ, ὁ πολλὰ δεξιωθεὶς ἐν τῇ ἐξορίᾳ τὸν ἅγιον, παρεκάλει τὸν Θεὸν μὲ θερμὰς δεήσεις, ἵνα δείξῃ αὐτῷ ποίας δόξης ἠξιώθη ἐν οὐρανοῖς ὁ θεῖος Χρυσόστομος· ἐνῷ λοιπὸν προσηύχετο ὁ Ἀδελφειὸς ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ ἰδοὺ βλέπει ἕνα φωτοειδῆ ἄνδρα, ὅστις ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν ὅλους τοὺς διδασκάλους καὶ ἱεράρχας καὶ ὁσίους, καὶ τὸν χορὸν ὅλων τῶν δικαίων, ὅσοι ἔφθασαν νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Τότε ὁ Ἀδελφειὸς ἔβλεπεν ὅλους ἐκείνους μὲ χαρὰν, ἐπιθυμῶν νὰ ἰδῇ καὶ τὸν Ἰωάννην· ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸν εἶδεν ἐκεῖ, ἐλυπήθη. Τότε ὁ φωτοειδὴς ἐκεῖνος εἶπε πρὸς τὸν Ἀδελφειὸν, διὰ τί ἐλυπήθης; ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, διότι δὲν εἶδον εἰς τὸ τάγμα τῶν ἱεραρχῶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην, ὁ δὲ φανεὶς λέγει αὐτῷ· «Τὸν χρυσοῦν, λέγεις, Ἰωάννην, τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ; ἐκεῖνον τὸν ὑπὲρ ἄνθρωπον; ἤξευρε, ὅτι αὐτὸν δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς σὲ νὰ ἰδῇς, διότι αὐτὸς εὑρίσκεται ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. Μίαν τοιαύτην ὀπτασίαν εἶδε καὶ ὁ ὅσιος Μάρκος ὁ ἀσκητὴς καὶ ἤκουσε τὰ ἴδια λόγια, ἅπερ ἤκουσε καὶ ὁ Ἀδελφειὸς ἀπὸ τὸν Κύπρου Ἐπιφάνιον, ὅστις ὡδήγει αὐτὸν ἐν τῇ κατ' ἔκστασιν ὀπτασίᾳ, καθὼς καὶ τοῦτο ὁ Ἀνώνυμος διηγεῖται.

Digitized by Google

τυχίας Φλαβιανὸν ἔγεινε διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Ἡλλοὺς δὲ λόγους συνέταξεν ὁ χρυσοῦς αὐτοῦ κάλαμος, σχεδὸν ὑπερβαίνοντας ἀριθμὸν, περί τε μεταγωγίας καὶ περὶ τῆς τῶν ἱερῶν εὐκοσμίας καὶ καταστάσεως, καὶ πᾶσαν σχεδὸν ἡρμήνευσε τὴν Θεόπνευστον γραφήν· ἐπειδὴ δὲ Νεκτάριος ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, διὰ τοῦτο μὲ τὴν ψῆφον τῶν ἐπισκόπων καὶ μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου προσεκλήθη ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἔγεινε κανονικῶς πατριάρχης τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Τόσον δὲ πολλὰ ἐπέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ ἐγκράτειαν, ὥστε ἔτρωγε μόνον τὸν χυλὸν τοῦ κριθαρίου, καὶ πάλιν ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλ' ὀλίγον τι μετελάμβανε. Καὶ ὕπνον δὲ ὀλίγον ἐκοιμᾶτο, ὄχι ἐπὶ κλίνης ἀναπαυόμενος, ἀλλ' ἱστάμενος ὀρθὸς καὶ ἀπὸ σχοινίων βασταζόμενος· ὅτε δὲ πολλὰ ἐκουράζετο, τότε ὀλίγον ἐκάθητο.

Τότε δὲ καὶ περισσότερον ἐσχόλαζε καὶ κατεγίνετο ὁ θεῖος πατὴρ εἰς τὰς ἑρμηνείας τῶν θείων Γραφῶν καὶ εἰς τὰς διαλέξεις καὶ διδασκαλίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων πολλοὺς εἰς θεογνωσίαν καὶ μετάνοιαν ἔφερε. Τόσην δὲ ὑπερβολικὴν φιλανθρωπίαν εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ δεομένους ὁ Χρισοῦ μιμητὴς, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα φιλοπτωχείας· διὰ τοῦτο καὶ μὲ τοὺς ἐν ἐκκλησίᾳ λόγους ἐδίδασκεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἀγαπῶσι μὲν καὶ νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀρετὴν αὐτὴν τῆς φιλοπτωχείας, νὰ ἀπέχωσι δὲ ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πρῶτον προσέκρουσεν εἰς τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν καὶ εἰς ἔχθραν μετ' αὐτῆς κατέστη. Ἐπειδὴ αὐτὴ μὲν ἥρπασε τὸν ἀμπελῶνα μιᾶς χήρας Καλλιτρόπης ὀνομαζομένης, ἡ ὁποία ἐφώναζε ζητοῦσα τὸ κτῆμά της, ὁ δὲ ἅγιος ἐσυμβούλευεν αὐτὴν νὰ μὴ κρατῇ τὸ ξένον πρᾶγμα, καὶ ἐπειδὴ ἐκείνη δὲν ἐπείθετο τὴν ἤλεγχε καὶ ἐθεάτριζεν ὁ ἅγιος μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Ἰεζάβελ.[1] Ὅθεν ἡ Εὐδοξία ἀγριωθεῖσα ὡς θηρίον, κατέβασε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν θρόνον του, τὸ πρῶτον μὲν μόνη, τὸ δεύτερον δὲ καὶ διὰ τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν περισσότερον εἰς τὰς δυναστείας καὶ ὑπολήψεις τῶν ἀξιωματικῶν ἀρχόντων, παρὰ εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τοὺς θείους νόμους· ἔπειτα πάλιν ἀποκατέστη ὁ ἅγιος εἰς τὸν θρόνον του.

Τελευταῖον δὲ ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας, καὶ ἐκεῖ ὑπομείνας θλίψεις πολλὰς καὶ πολλοὺς ἀπίστους ὁδηγήσας εἰς τὴν θεογνωσίαν, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει υβ' (402)· ὁ δὲ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου γράφει, ὅτι μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου καταβίβασιν καὶ ἐξορίαν τοῦ θείου πατρὸς ὅσοι ἐπίσκοποι συνήργησαν εἰς αὐτὴν ὅλοι ἐβασανίσθησαν πρότερον ἐκ Θεοῦ μὲ δεινὰς καὶ πολλὰς ἀσθενείας καὶ ἔπειτα ἀπέθανον· ἡ δὲ Εὐδοξία πρώτη ἔπαθε τὰς ἀσθενείας ταύτας, ἐπειδὴ καὶ πρώτη αὐτὴ παρενόμησε καὶ ἔγεινε πρόξενος ἀπωλείας καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους. Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν της, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀδικία ἣν ἔκαμεν εἰς τὸν μέγαν Χρυσόστομον, ἐκινεῖτο καὶ ἔτρεμεν ὁ τάφος της εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων τριακονταδύω. Ὅτε δὲ ἀνεκομίσθη τὸ λείψανόν τοῦ ἁγίου εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπετέθη, ὅπου τώρα εἶναι, τότε καὶ ὁ τάφος ἐκείνης ἐστάθη καὶ πλέον δὲν ἔτρεμεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.)[1].

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος* ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ *τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὄντος καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει αχπά.* 1681.[2]

÷ » Βλέπεις ἀθλητὰ ἡδονικῶς τὸ ξίφος,
» Σὺν τῷ ξίφει γὰρ ἔβλεπες καὶ τὸ στέφος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ Ἰεζάβελ γυνὴ τοῦ βασιλέως Ἀχαὰβ ἐφθειρισθεῖσα διὰ κακουργίας τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ναβουθαὶ ἐφονεύθη καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς κατέφαγον κύνες, καθὼς προεῖπεν ὁ προφήτης Ηλίας (ὅρα Βασιλειῶν Α' καὶ Β'.) Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ βίῳ τοῦ Χρυσοστόμου καλεῖ αὐτὸν τῆς οἰκουμένης ἁπάσης διδάσκαλον καὶ φωστῆρα· ὁ μικρὸς Θεοδόσιος καλεῖ αὐτὸν οἰκουμενικὸν διδάσκαλον· Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγκωμίῳ λέγει κοινὸν τῆς οἰκουμένης πατέρα, καὶ ὁ Ἀνώνυμος ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ὀνομάζει κοινὸν τῆς οἰκουμένης προμηθέα καὶ προστάτην. Ὁ Θεοδώρητος παρὰ Φωτίῳ λέγει αὐτὸν τῆς Ἐκκλησίας στόμα καὶ εὐσεβείας ἀνθρώπων ὀφθαλμόν· ὁ Πηλουσιώτης Ἰσίδωρος (τμήματι πρώτῳ ἐπιστολῇ ρνς'.) λέγει περὶ αὐτοῦ· « Ὁ τῶν τοῦ Θεοῦ ἀπορρήτων σοφὸς καὶ ὑποφήτης Ἰωάννης ὁ τῆς ἐν Βυζαντίῳ Ἐκκλησίας καὶ πάσης ὀφθαλμός. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Ἀσύρᾳ σώζεται βίος ἑλληνικὸς τοῦ θείου Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀγαπητοί, ἀψευδὴς ὁ Θεὸς, ὁ διὰ τοῦ προφήτου λέγων· πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων. »

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ἑνὸς τῶν ιβ΄.

» Ἄρθεὶς Φίλιππος ἐκ ποδῶν ἐπὶ ξύλου,
» Τὰ τῶν ποδῶν σοι νίπτρα Σῶτερ ἐκτίει.
» Ἤρθης κἀκκεφαλῆς δεκάτῃ Φίλιππε τετάρτῃ.

Οὗτος ὁ ἀπόστολος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, συμπολίτης ὢν Ἀνδρέου καὶ Πέτρου τῶν ἀποστόλων· πολὺς δὲ ἦτον ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος κατὰ τὴν σύνεσιν, σχολάζων εἰς τὰς βίβλους τῶν προφητῶν καὶ παρθένος εἰς ὅλην του ζωὴν γνωριζόμενος. Τοῦτον εὑρὼν ὁ Κύριος μετὰ τὸ βάπτισμα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· αὐτὸς δὲ πάλιν ἀπαντήσας τὸν Ναθαναὴλ, « ὃν ἔγραψε, τῷ εἶπε, Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. »(Ἰω. ά. 46.) Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ῥητὰ εὑρίσκονται εἰς τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου διαλαμβάνοντα.

Οὗτος λοιπὸν λαβὼν εἰς κλῆρον [1] τὴν γῆν τῆς Ἀσίας (τῆς μικρᾶς δηλαδὴ) εἶχεν ἀκολουθοῦντα αὐτῷ καὶ συμβοηθοῦντα εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, εἶχε δὲ καὶ τὴν σαρκικήν του ἀδελφὴν Μαριάμνην ἀκολουθοῦσαν καὶ διακονοῦσαν αὐτούς. Διαβαίνοντες λοιπὸν οἱ ἀπόστολοι οὗτοι τὰς πόλεις τῆς Λυδίας καὶ Μυσίας καὶ εἰς αὐτὰς κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κακοπαθείας ἔλαβον ἀπὸ τοὺς ἀπίστους δερόμενοι, ῥαβδιζόμενοι, φυλακιζόμενοι καὶ λιθοβολούμενοι· ἔπειτα εὗρον τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν καὶ Θεολόγον Ἰωάννην εἰς τὴν Ἀσίαν κηρύττοντα τὸν Χριστόν, ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀνθυπάτου Νικάνορος γυνὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἡ τοῦ Στάχυος οἰκία ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἀνθύπατον καὶ ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἱεράπολιν ὁ θεῖος Φίλιππος ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μέσα εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως· ἔπειτα τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν, ἐκαρφώθη κατακεφαλῆς εἰς ἓν ξύλον, καὶ οὕτω προσευχηθείς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐξέπνευσεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος, φοβηθεῖσα ἡ γῆ ὡς ἂν ἦτον ἔμψυχος, ἐξέβαλε φοβερὸν ἦχον καὶ μυκηθμόν, καὶ οὕτως ἐσχίσθη καὶ τολλοὺς ἀπίστους κατέχωσεν· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες προσέπεσαν εἰς τὸν θεῖον Βαρθολομαῖον καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Μαριάμνην, χρεμασμένους καὶ αὐτοὺς ὄντας. Λύσαντες δὲ αὐσοὺς ἀπὸ τὸ ξύλον, προσῆλθον εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ὅθεν καὶ ἐνεταφίασαν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου· ὁ δὲ ἅγιος Βαρθολομαῖος καταστήσας τὸν ἀνωτέρω Στάχυν ἐπίσκοπον ἐν τῇ πόλει [1] ἀνεχώρησε μετὰ τῆς Μαριάμνης εἰς τὴν Λυκαονίαν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [2]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν* ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ Παλαμᾶ, τοῦ διαπρέψαντος ἐν ἔτει ᾳτμ΄ (1340).*

* » Φωτὸς λαμπρὸν κήρυκα νῦν ὄντως μέγαν,
» Πηγὴ φάους ἄδυτον ἄγει πρὸς φέγγος. [3]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ *ὁ ἐξ Ὕδρας μὲν βλαστήσας, ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳω΄ (1800). ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Ὕδρᾳ ἀνύδρῳ νῦν ῥέει ὕδωρ ξένον,
» Τῶν ἰαμάτων ἐκ σοροῦ Κωνσταντίου. [4]

---

[1] Τί ἦτον ὁ κλῆρος ὃν ἔβαλον οἱ Ἀπόστολοι, ὅρα εἰς τὴν γ΄, τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορνηλίου.

[1] Ἄλλος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Στάχυς οὗτος ἀπὸ τὸν Στάχυν τὸν γενόμενον Ἐπίσκοπον ἐν τῷ Βυζαντίῳ, διότι ἐκεῖνος μὲν ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν Ἀπόστολον, ὡς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, οὗτος δ' ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Βαρθολομαῖον ἐν τῇ Ἱεραπόλει ὡς γράφει ὁ χειρόγραφος Συναξαριστής· Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἐχειροτονήθη οὗτος ἐν Βυζαντίῳ.

[2] Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον Φίλιππον ἐγκώμιον πλέκει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου) Ὁμοίως καὶ ἄλλο ἐγκώμιον αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ τοῦ Θεοῦ Θεὸς λόγος. » Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ἄλλο, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀποστολικῆς μνησθῆναι ἠξιωμένος χάριτος. »

[3] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον συνέγραψε Φιλόθεος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Ἑορτάζεται δὲ ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ τὴν δευτέραν Κυριακὴν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. (Τὸν βίον αὐτοῦ μετέφρασεν Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ὁ κλεινὸς διδάσκαλος, καὶ ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ τῷ 1784. Σ. Ε.)

[4] Τὸ μαρτύριον τούτου συνέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ὡσαύτως δὲ καὶ ἀκολουθίαν ὁλόκληρον συνέθηκα εἰς αὐτόν. Καὶ ὅρα αὐτὰ εἰς τὴν νεοτύπωτον αὐτοῦ φυλλάδα, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ καὶ ΑΒΙΒΟΥ.

» Ξίφος τελειοῖ Σαμωνᾶν καὶ Γουρίαν,
» Καὶ φλὸξ Ἄβιβον, οἷς χαρὰ φλὸξ καὶ ξίφος.
» Πῦρ πέμπτῃ δεκάτῃ Ἄβιβον πέφνε χαλκὸς ἑτάρους.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους μάρτυρας ὁ μὲν Σαμωνᾶς καὶ Γουρίας ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ δουκὸς Ἀντωνίνου ἐν ἔτει σπή (288), διαβληθέντες δηλαδὴ, ὅτι πείθουσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα εὐθὺς ἐκρεμάσθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, κάτωθεν δὲ ἐτραβῶντο οἱ πόδες των ἀπὸ βάρη τινων σωμάτων· καὶ οὕτως ἔμειναν κρεμάμενοι ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἕκτην. Ἔπειτα καταβιβασθέντες, ἐρρίφθησαν δεδεμένοι εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἐσφίγχθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον· ἐκεῖ δὲ διέμειναν στενοχωρούμενοι καὶ κακοπαθοῦντες ἀπὸ τὴν πεῖναν τέσσαρας ὁλοκλήρους μῆνας.

Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἅγιος Σαμωνᾶς ἐκρεμάσθη κατακέφαλα ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα ἀπὸ τὴν δευτέραν ὥραν ἕως τὴν πέμπτην· ὅθεν ἐκβήκε τὸ γονατόν του ἀπὸ τὸν τόπον του, ὁ δὲ ἅγιος Γουρίας ἔμεινεν εἰς τὴν φυλακὴν ὡς ἂν ἡμιθανής. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω. Ἄβιβος δὲ ὁ διάκονος διαβληθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ τυράννου ἐν ἔτει τις' (316)· ὅτι ἐδίδασκε τοὺς Ἕλληνας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη, ἔπειτα δὲ ἐδάρη, ἀπολυθεὶς δὲ ὕστερον, ἐρωτᾶται, ἐὰν ἀρνῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ τυράννου παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ ἔχων εἰς τὸ στόμα του ἓν λωρίον ὡς ἂν χαλινὸν, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του. Ὅθεν ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς παρὰ Κυρίου τοῦ στεφάνους τῆς νίκης. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον, τὸν ἑλληνικὸν δὲ τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου· (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΝΤΙΩΝΟΣ [1] Ἐπισκόπου Σελευκείας.

» Τὴν δωρεὰν τύξησε Κυντιὼν θύτης,
» Εὖ δοῦλε γοῦν ἤκουσε. Τί τούτου πλέον;

Μνήμη τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ.

» Ἰουστῖνον ἄνακτα σὺν Θεοδώρᾳ,
» Πρὸς οὐρανοὺς Κέκληκε πάντων Δεσπότης. [2]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΛΠΙΔΙΟΣ ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ καὶ ΕΥΣΤΟΧΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Πῦρ Ἐλπίδιε σὺν δυσὶ στέγειν φίλοις,
» Ἡ τῶν ἐπάθλων ἐλπὶς ἠρέθιζέ σε.

Ὁ μακάριος οὗτος Ἐλπίδιος ἦτον εἷς τῶν τῆς Συγκλήτου βουλῆς, ἐμπιστευμένος τὰ μυστικὰ πράγματα τοῦ ἀποστάτου βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361). Νόμους δὲ γρά-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Κυντιριανοῦ. Ἀξιοπιστότερον δὲ τὸ τοῦ χειρογράφου ὡς ἐν τοῖς στίχοις δηλούμενον.

[2] Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἦτο κατὰ τὸ γένος Θρᾷξ, καὶ ἐνῷ ἦτο πρῶτον ποιμὴν προβάτων καὶ χοίρων, ὕστερον ἔγεινε στρατιώτης· εἶτα κόμης, καὶ τελευταῖον ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει 548· ἦτον δὲ εἰς τὰ θεῖα ὀρθόδοξος καὶ εὐσεβέστατος καὶ κατὰ πάντα ἄριστος. Ἔχων δὲ γυναῖκα Λουπικίαν καλουμένην, ἀνηγόρευσεν αὐτὴν Αὐγοῦσταν, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Εὐφημίαν. Ταύτης δὲ ἀποθανούσης, ἐπῆρεν ἄλλην γυναῖκα, Θεοδώραν καλουμένην, ἥτις δηλαδὴ ἀναφέρεται ἐδῶ, ἣν ἀνηγόρευσε καὶ Αὐγοῦσταν. Ὅρα τὸν Μελέτιον τόμῳ β'. σελ. 64. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 429 τῆς Δωδεκαβίβλου περὶ τούτου τοῦ Ἰουστίνου ταῦτα «Μετὰ τὴν λύσαν τοῦ τριπλόκου ὄφεως Βασιλίσκου, Ζήνωνος καὶ Ἀνασταίου, ἔφθασεν ἡ εὐδαιμονία τοῦ Ἰουστίνου, ὑφ' οὗ ἐβεβαιοῦντο αἱ τέσσαρες οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὡς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια τιμώμεναι, ἐπειδὴ ἦσαν καρποὶ τῶν Εὐαγγελίων σωτηριωδέστατοι· ἠλευθεροῦντο οἱ ἐξωρισμένοι Ἐπίσκοποι, ἐφυγαδεύοντο οἱ αἱρετικοί, ἡνοῦτο ἡ Ἐκκλησία Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ὥστε περὶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ εἶπεν ὁ θεῖος Δαβίδ. «Μὴ ἐπιλήσεται ὁ Θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι; αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.» Ὁ δὲ Μελέτιος (σελ. 116. τοῦ β'. τόμου) γράφει ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἰουστίνου τούτου ἐτυπώθη νὰ ψάλληται, ἐν μὲν τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ τὸ «τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ,» ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, τὸ «Οἱ τὰ χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες,» καθὼς ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνός. Ἐβασίλευσε δὲ οὗτος χρόνους ἐννέα, καὶ ἡμέρας τριακοντατρεῖς (σελ. 64 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

(Ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ ὑπάρχει σύγχυσις μεγάλη διότι, ἐκτὸς ἄλλων, τὴν Θεοδώραν ἐνυμφεύθη ὄχι ὁ Ἰουστῖνος, ἀλλ' ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστινιανὸς ὁ καὶ διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον. Σ. Ε.)

Digitized by Google

φων, ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ἀποστάτην καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐνεδύθη φόρεμα τραχὺ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας, τὸ ὁποῖον εἶχε μὲν καρφωμένα τριβόλια σιδηρᾶ, ἄνωθεν δὲ ἠλείφετο μὲ πίσσαν βραστὴν καὶ μὲ αὐτὴν ἐζερεόνοντο τὰ τριβόλια. Ἔπειτα κτυπούμενον ἐπάνωθεν τὸ φόρεμα ἐκεῖνο κατετρύπα τὰς ὑποκάτω σάρκας τοῦ ἁγίου μὲ τὰς ἀγκίδας τῶν τριβολίων· μετὰ ταῦτα ἐρρίφθη ὁ ἅγιος εἰς λάκκον καὶ κατεκάη τὰς σάρκας μὲ βραστὸν νερὸν, τὸ ὁποῖον ἐχύνετο εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Εἶτα ἐπιτίθεται εἰς τὰς καταξηρανθείσας σάρκας του ἔμπλαστρον κατασκευασμένον μὲν ἀπὸ πίσσαν καὶ ὀξύγγιον καὶ ἀπὸ ἄλλα κολλητικὰ καὶ καυστικὰ εἴδη, κεκαυμένον δὲ ὀν εἰς τὴν φωτίαν μὲ ὑπερβολήν· ἀκολούθως δὲ ποτίζεται δριμύτατα τινὰ ποτὰ μεμιγμένα ὄντα μὲ θεῖον καὶ ἄσφαλτον· Μετὰ ταῦτα ἐδέθη εἰς ἄγρια ἄλογα καὶ ταύρους ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον, ἵνα διασπαραχθῶσιν ὑπ' αὐτῶν· ἀλλ' ὅμως τὰ ζῶα ἔμειναν ἀκίνητα ὑπὸ θείας δυνάμεως· Ὅθεν συνετρίβησαν τὰ μέλη των μὲ ῥαβδία χονδρὰ, καὶ οὕτως ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρισκόμενοι παρέδωκαν οἱ ἀοίδιμοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐνεταφιάσθησαν μὲν αὐτῶν τὰ τίμια σώματα εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, εὐθὺς δὲ γενομένων ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, παρεγένετο ἐκεῖ ὁ Δεσπότης Χριστὸς μετ' Ἀγγελικῶν δυνάμεων καὶ ἠσπάσατο τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν μὲν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον μετέθηκεν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου αὐτὸς ἠθέλησε, τὸν δὲ θαυμαστὸν Ἐλπίδιον ἀνέστησε καὶ δυναμώσας αὐτὸν, ἀπέστειλε διὰ νὰ ἀγωνισθῇ εἰς δεύτερον μαρτύριον. Τὸν ὁποῖον ἰδὼν ὁ Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ ἀπλωθῇ ἀπὸ τέσσαρα μέρη καὶ νὰ δέρεται ἀδιακόπως· ἔπειτα νὰ χύνεται ὄξος καὶ ἅλας εἰς τὰς πληγάς του, αἱ δὲ πληγαί του νὰ τρίβωνται μὲ πανία τρίχινα. Μετὰ ταῦτα ἠπλώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἐπάνω εἰς ἀνημμένους ἄνθρακας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐτέθησαν ἄνθρακες· εἶτα κρεμᾶται εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον, καὶ βάλλεται ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του ἀσπὶς σιδηρᾶ τρυπημένη εἰς τὴν μέσην. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀσπίδος ἐτέθη σωρὸς ἀνθράκων ἀνημμένων διὰ νὰ καταυκαύσῃ τὰ αἰσθητήριά του. Ἀκολούθως δ' ἐκτυπήθη εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ κόρακα σιδηροῦν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ συντρίψωσι τὰ εἴδωλα. Τελευταῖον δὲ βληθεὶς ὁ μάρτυς εἰς κάμινον ἀνημμένην παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*[1]

» Ὁ Δημήτριος χειρὶ τιμηθεὶς δημίου,
» Δήμοις ἀθλητῶν συγχορεύει Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος συληφθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ Πουπλίου ἄρχοντος ἐν ἔτει σγή (298), πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ', *μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ* ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

» Σώζεις Ἰησοῦ καὶ τελώνας· σοὶ χάρις».
» Οὕτω βοᾷ Ματθαῖος ἐκ πυρὸς μέσου.
» Ἀκάματον δεκάτῃ πῦρ Ματθαῖον ἔκτνεν ἕκτῃ.

Οὗτος ὁ θεῖος ἀπόστολος καθήμενος εἰς τὸ τελωνεῖον, ἤκουσε τὸν Κύριον λέγοντα εἰς αὐτὸν «ἀκολούθει μοι». Ὅθεν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀφῆκεν ὅλα καὶ ἠκολούθησε τὸν Κύριον, ποιήσας ἐν τῷ οἴκῳ του φιλοξενίαν μεγάλην εἰς αὐτὸν, καθὼς λέγει ὁ ἴδιος εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του· ἔκτοτε δὲ ἦτο συνηριθμημένος μὲ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους.[2] Οὗτος, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐσοφίσθη τὰ θεῖα, ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του μὲ γλῶσσαν Ἑβραϊκὴν, ὀκτὼ χρόνους μετὰ τῆς Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔστειλεν αὐτὸ εἰς τοὺς νεοφωτίστους Ἰουδαίους· διδάξας δὲ τοὺς Πάρθους καὶ Μήδους καὶ συστησάμενος Ἐκκλησίας εἰς αὐτοὺς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ὕστερον ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν ἀπίστων. Ὅτε δὲ ἦτον ἀκόμη ζωντανὸς ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος, οἱ μὲν ἄλλοι συμμαθηταί του καὶ συ-

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Δημήτριος οὗτος ἦτον ἀπὸ χώρας Δαβούδου.

[2] Εἰς δὲ τὴν τριακοστὴν Ἰουνίου γράφεται, ὅτι ὁ Ματθαῖος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου τοῦ υἱοῦ Ἁλφαίου, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύω εἶχον πατέρα τὸν Ἁλφαῖον.

Digitized by Google

ναπόστολοι περιήρχοντο ὁ καθ' εἷς τὸν τόπον καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔλαβεν εἰς κλῆρον, κηρύττοντες τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον· οὗτος δὲ εἰς τοὺς Πάρθους ἐρχόμενος, ἀνέβη μόνος ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέμεινε μονοχίτων καὶ χωρὶς στέγην, ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε καιρὸς ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον ὁ Θεὸς ἐκεῖνος ὅστις διέπλασεν ἀπὸ τὸ χῶμα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐξαπλώσας τὴν δεξιάν του δίδει εἰς τὸν ἀπόστολον μίαν ῥάβδον καὶ λέγει αὐτῷ· λάβε ταύτην καὶ καταβὰς ἀπὸ τὸ βουνόν, καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν πόλιν Μυρμήνην, φύτευσον τὴν ῥάβδον ταύτην εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐκεῖσε ἁγίου οἴκου. Ἡ ὁποία ῥιζωθεῖσα καὶ ὑψωθεῖσα ἀπὸ τὴν δεξιάν μου χεῖρα, θέλει γενῇ δένδρον πολύκαρπον· καὶ ἀπὸ μὲν τὰ ἄκρα τῶν κλάδων του θέλει καταβῇ γλυκασμὸς μέλιτος, ἀπὸ δὲ τὰς ῥίζας του θέλει ἀναβλύσει πηγὴ ὕδατος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λουόμενοι οἱ θηριογνώμονες ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τὸν γλυκασμὸν τοῦ δένδρου μεταλαμβάνοντες, θέλουν γλυκανθῇ κατὰ τὰς αἰσθήσεις καὶ θέλουν παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωσι παρανομίας.

Τότε ὁ Ματθαῖος δεχθεὶς εὐλαβῶς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ῥάβδον, ἀφῆκε τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Μυρμήνην, ἡ δὲ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων Φουλβάνα ὀνόματι, πονηρὸν δαιμόνιον ἔχουσα, συναπήντησε τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν καὶ τὴν νύμφην της, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐκινοῦντο ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ μὲ φωνὰς τραχείας καὶ μὲ κινήματα ἄγρια ἐφώναζον τριγύρω εἰς τὸν Ἀπόστολον λέγοντες· Ποῖος σὲ ἠνάγκασε νὰ ἔλθῃς ἐδῶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας τόπους; ἢ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἔδωκε τὴν ῥάβδον ταύτην πρὸς ἀπώλειάν μας; τότε ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ μὲ πραεῖαν φωνὴν τὰ μὲν ἀκάθαρτα ἐπετίμησε πνεύματα, τοὺς δὲ πάσχοντας καὶ ἀτακτοῦντας ἰάτρευσε, καὶ ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθῶσι μὲ εὐταξίαν καὶ φρόνησιν. Ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπίσκοπος, Πλάτων ὀνόματι, μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀποστόλου, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς πόλεως μὲ τὸν κλῆρον καὶ τὸν προϋπήντησε, καὶ οἱ δύω ὁμοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· τότε ὁ Ἀπόστολος ἀκουμβήσας τὴν ῥάβδον εἰς τὴν γῆν, ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὅστις ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάμῃ τοῦτο, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἡ ξηρὰ ῥάβδος ἐρριζώθη καὶ κλάδους καὶ καρποὺς ἀνεβλάστησεν, οἱ ὁποῖοι ἔταζον τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος. Ἀνέβλυσε δὲ πλησίον εἰς τὴν ῥίζαν καὶ μία βρύσις καθαρωτάτη, ὥστε ὅλοι οἱ παρατυχόντες ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα· καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη αὕτη διεδόθη παντοχοῦ τῆς πόλεως, ἐσύντρεχον ὅλα τὰ πλήθη διὰ νὰ ἴδωσι τὸ παράδοξον. Οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνοντες τὴν ἐκ τοῦ δένδρου γλυκύτητα καὶ λουόμενοι ἀπὸ τὴν πηγὴν, παρευθὺς ἀπέβαλον ἀπὸ τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν μανίαν καὶ τὴν θηριώδη ὠμότητα, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Πολλὰ λοιπὸν παθὼν ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ διὰ πυρὸς τελειωθείς, ὕστερον ἔκαμε τὸν βασιλέα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διὰ τοῦ θαύματος ὅπερ ἐνηργήθη μὲ τὸ μέσον τοῦ ἁγίου λειψάνου του. Ὁ δὲ βασιλεὺς βαπτισθείς, μετωνομάσθη Ματθαῖος, καὶ συντρίψας τὰ εἴδωλα, κατέπεισε τοὺς ὑπηκόους του καὶ ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν· εἶτα καὶ ἐπίσκοπος γενόμενος, ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του, κατὰ τὴν διάταξιν ἣν ἐποίησεν εἰς αὐτὸν ἐν ὀπτασίᾳ ὁ θεῖος Ἀπόστολος· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ῥήτωρ Νικήτας ὁ Παφλαγὼν ὑπόμνημα ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχή. «Ματθαίου μνήμης τί ἂν γένοιτο χαριέστερον; (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἤδη μὲν παρὰ τοῦ πλάσαντος » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ) Ματθαῖος δὲ σημαίνει δεδωρημένος. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς πολλὰ σύντομον ἔχει τὸ Συναξάριον τοῦ Ἀποστόλου τούτου, ὁ δὲ Μαυρίκιος ὁ διάκονος ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ ποιητὴς πλατύτερον ἔγραψε τὸ Συναξάριον τούτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο σημείωσαι ὅτι, ἂν καὶ ὁ Ἀντιοχείας Ἀναστάσιος ἑρμηνεύῃ εἰς τὸ ὄγδοον τῆς ἑξαημέρου, ὅτι τὸ Ματθαῖος ὄνομα δηλοῖ πρόσταγμα ὑψίστου, ὅμως κάλλιον ὁ Ἰσίδωρος αὐτὸ ἐτυμολογεῖ παρὰ τοῦ Ματθάν, ὅπερ σημαίνει δῶρον· ὥστε Ματθαῖος ἑρμηνεύεται δεδωρημένος, ὡς εἴπομεν. Σημειοῖ δὲ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς εἰς τὸν Παιδαγωγὸν (ὅστις εἶναι Λόγος, οὕτως ὀνομαζόμενος) ὅτι ὁ Ματθαῖος δὲν ἔφαγε ποτὲ κρέας· ἀλλὰ μόνον μὲ τὰ χόρτα καὶ τὰ ὄσπρια ἐπέρασε τὴν ζωήν του, καὶ ὅτι ἦτο θῦμα καὶ ὁλοκαύτωμα τῆς παρθενίας, διότι ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἑρτάκου ὅστις ἤθελε νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα αὐτοῦ τὴν Ἰφιγένειαν ἥτις ἦτο παρθένος ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δὲ Εὐαγγέλιον ἔγραψεν ὁ θεῖος Ματθαῖος Ἑβραϊκὰ ὀκτὼ χρόνους μετὰ τὴν ἀνάληψιν διὰ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Παλαιστίνης, οἱ ὁποῖοι ἐδιώκοντο διὰ τὴν πίστιν, ὡς γράφει τοῦτο ὁ Εὐθύμιος καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Μετέφρασε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ὁ Ἱεροσολύμων Ἰάκωβος, κατὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, τὸ ὁποῖον αὐτὸ ἑλληνικὸν μετέγραψεν ἰδιο-

Digitized by Google

Ταῖς τοῦ σοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ὁ Γρηγόριος θαυματουργῶν καὶ πάλαι,
» Θεῷ παραστὰς θαυματουργεῖ τι πλέον.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ τε μίγας θάνε θαυματοεργός.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, υἱὸς γονέων Ἑλλήνων, ἐν ἔτει σοέ (275)· εὐθὺς δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ ἀοίδιμος τὴν μερίδα τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων πραγμάτων· ὅθεν ἐγνώρισε καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ὅσον ἡ ἡλικία ηὔξανε, τόσον συνηύξανε μὲ αὐτὸν καὶ ἡ εὐσέβεια. Θαυματουργὸς δὲ ἐπωνομάσθη, διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα ὅσα ἐνήργησεν. Ἐνῷ δηλαδὴ ἀκόμη εὑρίσκετο εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐσπούδαζε τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μία πόρνη, τὴν ὁποίαν παρεκίνησαν οἱ συμμαθηταί του νὰ συκοφαντήσῃ τὸν ἅγιον· ὅθεν ἡ ἀθλία καταληφθεῖσα ἀπὸ δαιμόνιον διὰ τὴν κατὰ τοῦ ἁγίου συκοφαντίαν ἐσπαράττετο εἰς τὴν γῆν· ταύτην δὲ ὁ ἅγιος ἐλεήσας, ἰάτρευσεν. Οὗτος εἶδε ποτὲ ἔξυπνος τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μετὰ τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου, οἵτινες ἐδίδαξαν αὐτὸν τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος μυστήριον. [1] Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας ἀπὸ τὸν Φαίδιμον τὸν Ἀμασείας πρόεδρον (ἤτοι ἐπίσκοπον), τότε καὶ ὅτε ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ ἀφ' οὗ ὑπῆγε, λέγεται, ὅτι ἐποίησε θαύματα μεγάλα καὶ ἀκοῆς ἀνώτερα. Πέτραν δηλαδὴ μεγάλην παρομοίαν μὲ βουνόν, διὰ προσευχῆς του ἐκίνησε καὶ εἰς ἄλλον τόπον μετέφερε· ἐμβὰς δὲ καθ' ὁδὸν μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων ἐδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ δαιμόνια, τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν νὰ ἐμβωσι πάλιν εἰς τὸν ναόν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ προσμονάριος τοῦ ναοῦ ἐκείνου ἐθυμώθη ἐναντίον τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγραψεν εἰς χαρτίον, « Ἐγὼ ὁ Γρηγόριος λέγω εἰς σὲ τὸν Σατανᾶν, ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναόν». Τὸ χαρτίον δὲ τοῦτο εὐθὺς ἅμα ἔβαλεν ὁ νεωκόρος εἰς τὸν ναόν, ἐμβῆκαν πάλιν οἱ δαίμονες εἰς αὐτόν. Ὅθεν ἐκεῖνος καταπλαγεὶς εἰς τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἀντὶ νὰ ἦναι λατρευτὴς τῶν δαιμόνων, ἔγεινε μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν θεῖον Γρηγόριον.

Οὗτος ὁ ἅγιος σταθεὶς μίαν νύκτα εἰς προσευχὴν ἐξήρανε μίαν λίμνην μεγάλην, ἥτις ἔκαμνε κύματα παρόμοια μὲ τὴν θάλασσαν, καὶ μετὰ τῆς λίμνης ἐξήρανε καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν μνησικακίαν τῶν δύω ἀδελφῶν, οἵτινες πολεμοῦντες, ποῖος ἀπὸ τοὺς δύω νὰ πάρῃ τὴν λίμνην ἐκείνην, εἶχον ἀναμεταξύ των ἀφιλίωτον μῖσος. Οὗτος ἐκράτησε καὶ τὸν ποταμὸν νὰ μὴ τρέχῃ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἀφοῦ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ πλησίον τοῦ ποταμοῦ κατοικοῦντες Χριστιανοί. Πῶς δὲ τὸν τοιοῦτον ἐκράτησεν; ἐμπήξας τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν γῆν καὶ προσθέσας θαῦμα εἰς τὸ θαῦμα, διότι καὶ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ φαίνεται ὅτι ἐμποδίζεται καὶ τρόπον τινα φοβεῖται νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ῥάβδον τοῦ ἁγίου, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ῥάβδος, ἂν καὶ ἦτο ξηρὰ καὶ ἄμοιρος πάσης φυσικῆς ὑγρότητος, ἐβλάστησεν ὅμως καὶ δένδρον ἔγεινεν εὐθαλέστατον. Ἀλλ' οὐδὲ ἡ τόση πολυκαιρία ἔβλαψε τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διότι λέγουσιν ὅτι καὶ ἕως τῆς σήμερον καὶ ὁ ποταμὸς συστέλλεται καὶ δὲν τρέχει εἰς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ τὸ δένδρον (ἤτοι ἡ ῥάβδος τοῦ ἁγίου) διαμένει εἰς τόσους χρόνους· καὶ ἐκ τῶν δύω ὁμοῦ κηρύττεται ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις διὰ τοῦ δούλου του Γρηγορίου.

χείρως ὁ Ἀπόστολος Βαρθολομαῖος. Καὶ ὅρα εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰουνίου ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος μετὰ Βαρνάβα.

[1] Ἔχει δὲ ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπὶ λέξεως ταῦτα, καθὼς τὰ ἀναφέρει ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος εἰς τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου «Εἷς Θεὸς Πατὴρ λόγου ζῶντος, Σοφίας ὑφιστώσης καὶ Δυνάμεως, καὶ χαρακτῆρος ἀϊδίου. Τέλειος τελείου Γεννήτωρ. Πατὴρ υἱοῦ Μονογενοῦς. Εἷς Κύριος μόνος ἐκ μόνου, Θεὸς ἐκ Θεοῦ, χαρακτὴρ καὶ εἰκὼν τῆς Θεότητος. Λόγος ἐναργὴς, Σοφία τῆς τῶν ὅλων συστάσεως περιεκτικὴ, καὶ δύναμις τῆς ὅλης κτίσεως ποιητική. Υἱὸς ἀληθινὸς ἀληθινοῦ Πατρός· ἀόρατος ἀοράτου, ἄφθαρτος ἀφθάρτου, ἀθάνατος ἀθανάτου, ἀΐδιος ἀϊδίου, ἓν Πνεῦμα ἅγιον ἐκ Θεοῦ τὴν ὕπαρξιν ἔχον, καὶ δι' υἱοῦ πεφηνὸς δηλαδὴ τοῖς ἀνθρώποις. Εἰκὼν τοῦ Υἱοῦ τελείου τελεία· ζωὴ ζώντων αἰτία, πηγὴ ἁγία ἁγιότητος, ἁγιασμοῦ χορηγός. Ἐν ᾧ φανεροῦται Θεὸς ὁ Πατὴρ ὁ ἐπὶ πάντων καὶ ἐν πᾶσι. Καὶ Θεὸς ὁ Υἱὸς ὁ διὰ πάντων. Τριὰς τελεία, δόξῃ, ἀϊδιότητι καὶ βασιλείᾳ μὴ μεριζομένη μηδὲ ἀπαλλοτριουμένη. Οὔτε οὖν κτιστόν τι, ἢ δοῦλον ἐν τῇ Τριάδι, οὔτε ἐπείσακτον, ὡς πρότερον μὲν οὐχ ὑπάρχον, ὕστερον δὲ ἐπεισελθόν. Οὔτε οὖν ἐνέλιπέ ποτε υἱὸς Πατρὶ, οὔτε υἱῷ τὸ Πνεῦμα. Οὔτε ηὐξήθη Μονὰς εἰς δυάδα, καὶ δυὰς εἰς Τριάδα· ἀλλ' ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος ἡ αὐτὴ Τριὰς ἀεί.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐπίδευξε τῇ ἀληθείᾳ καὶ διὰ τοῦ ἔργου νεκρὸν τὸν ἑβραῖον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπεκρίθη ὅτι εἶναι νεκρὸς διὰ νὰ ἐμπαίξῃ τὸν ἅγιον. Οὗτος ἱστάμενος εἰς τὸ βουνὸν καὶ προσευχόμενος ἐφάγη εἰς τοὺς τοῦτον ζητοῦντας, ὅτι ἦτο δένδρον· οὗτος καὶ πεῖναν ἔφερεν εἰς τοὺς ἀπίστους· ἀφ' οὗ δὲ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ τὸν θάνατον. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον πολλὰ ηὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, διότι τὴν πόλιν αὐτοῦ Νεοκαισάρειαν πολυάνθρωπον μὲν οὖσαν, γαμάτην δὲ ἀπὸ ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους, κατέστησεν αὐτὴν ὀλιγάνθρωπον. Ὅσους δηλαδὴ ὀλίγους χριστιανοὺς εὗρεν ὅτε ἔγεινεν ἀρχιερεὺς, τόσους ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀλίγους ἀσεβεῖς ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν, ὅτε ἐτελεύτησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον ταῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΑΖΑΡΟΥ τοῦ ζωγράφου.

» Οὐ ζωγραφεῖ σε Λάζαρος καὶ νῦν Λόγε,
» Ἀλλὰ βλέπει σε ζῶντα μὴ ληπτὸν χρόαις.

Οὗτος ὁ ἅγιας ἀπὸ μικρὸν παιδίον ἔγεινε μοναχὸς καὶ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ἔμαθε, καὶ πρὸς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἐγκράτειαν ἣν μετεχειρίζετο, ἐπεμελεῖτο ὁ ἀοίδιμος ἀκόμη καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἱερωσύνης ἐδέχθη τὸ χάρισμα· ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἱερεὺς ἐπολέμει ὅλας τὰς αἱρέσεις. Καὶ τόσας πολλὰς θλίψεις ὑπέμεινεν, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Νεστοριανοὺς καὶ Εὐτυχιανιστὰς καὶ Διοσκορίτας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Εἰκονομάχους, ὅσας ἂν ἠμπορεῖ τις νὰ εἰπῇ διὰ λόγου. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐστάλη, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὰ πατρικὰ καὶ ἀποστολικὰ δόγματα, ἅτινα ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοὺς Εἰκονομάχους· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγαλοπρεπῶς, πάλιν ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην διὰ τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις· κατὰ τὸ μέσον ὅμως τῆς ὁδοῦ ἀσθενεῖ ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ καιροῦ, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἀνακομισθὲν ὕστερον, κατετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Εὐάνδρου. [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΑΧΑΡΙΟΥ τοῦ σκυτοτόμου καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ, καὶ διήγησις κάλη ὠφέλιμος.

† » Ὁ Ζαχαρίας καὶ Ἰωάννης ἅμα,
» Χερουβικὸν νοῦν ἔσχον ἐξ ἀγρυπνίας.

Ἄνθρωπός τις ἔνδοξος καὶ περιφανὴς εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ὀνόματι Ἰωάννης, καταφρονήσας ὅλα τὰ τοῦ βίου ἡδονικὰ, μετεχειρίζετο ζωὴν ταπεινὴν καὶ μοναχικήν, καὶ σχολάζων εἰς τὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα, ἐσπούδαζε νὰ ἀρέσῃ εἰς μόνον τὸν Θεόν, καταγινόμενος μὲν πάντοτε εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, ἐκτεινόμενος δὲ καὶ προκόπτων εἰς τὰ μέλλοντα καὶ μεγαλήτερα κατορθώματά του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶχεν ἀπαραίτητον ἔργον καὶ τὸ νὰ ἀγρυπνῇ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο μίαν νύκτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μέγαν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου ἁγίας Σοφίας, καὶ εὑρὼν κεκλεισμένας τὰς θύρας, ἐκάθησεν εἰς ἓν σκαμνίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκεῖ πλησίον, ὅλως ὢν ἀποκα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ, ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ, « Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστι τοῦ τε ἡμετέρου λόγου, » μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀλεξανδρείας, εἰ καὶ ὀλίγον ὕστερος ἐκείνου· ἐχρημάτισε δὲ καὶ μαθητὴς τοῦ Ὠριγένους, κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον. Ἦτο δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον μετὰ Φιρμιλιανοῦ τοῦ Καισαρείας, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος βιβλ. ζ'. κεφ. κη', καὶ ὁ Ζωναρᾶς καὶ Βαλσαμών. Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς κληρικοὺς Νεοκαισαρείας ἐπιστολῇ, ὅτι ὁ Γρηγόριος οὗτος δὲν ἐσκέπαζε τὴν κεφαλήν του ὅτε προσηύχετο, γνήσιος μαθητὴς ὑπάρχων Παύλου τοῦ ἀποστόλου· ὅτι ἔφευγε τοὺς ὅρκους, ἀρκούμενος εἰς τὸ ναὶ καὶ τὸ οὔ· ὅτι κἀνένα δὲν ὠνόμαζε μωρόν· ὅτι λοιδορίαν ἐμίσει· καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖσε περὶ αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ κθ'. κεφ. τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει δι' αὐτὸν « Γρηγόριον δὲ καὶ τὰς ἐκείνου φωνὰς πῶς θήσομεν; ἆρ' οὐχὶ μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν; ἄνδρα τῷ αὐτῷ πνεύματι ἐκείνοις περιπατήσαντα, καὶ τοῖς τῶν ἁγίων ἴχνεσι διὰ παντὸς τοῦ βίου στοιχήσαντα, καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς πολιτείας τὸ ἀκριβὲς διὰ πάσης αὐτοῦ τῆς ζωῆς κατορθώσαντα; ὃς τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἐν αὐτῷ χαρισμάτων τῶν ἐνεργουμένων ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι, δεύτερος Μωσῆς παρ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας προσηγόρευτο. » Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς τὸν Ἐκκλησιαστὴν ἑρμηνεία, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν θεολόγον Γρηγόριον. Ὅρα καὶ τοὺς δώδεκα κανόνας τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[1] Περὶ τοῦ Λαζάρου τούτου γράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἑβδόμης Συνόδου, ὅτι ἱστόρησεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Μία δὲ γυνὴ ἔχουσα στράφους εἰς τὴν κοιλίαν ἔξυσεν ἀπὸ τὸν τοῖχον ἐκεῖνον καὶ ἔπιε μὲ τὸ νερὸν, καὶ οὕτως ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν.

Digitized by Google

μωμένος ἐκεῖ δὲ καθήμενος ἀνεγίνωσκε μὲ σιγανὴν φωνὴν τὴν ἀκολουθίαν του.

Καὶ ἰδοὺ βλέπει λάμψιν φωτὸς, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ ἔξωθεν· θεωρήσας δὲ προσεκτικώτερον διέκρινεν ἕνα ἄνδρα σεμνὸν ἀκολουθοῦντα τὸ φῶς ἐκεῖνο· ὅθεν χαροποιηθεὶς διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐπρόσεχε καλλίτερον θέλων νὰ μάθῃ τί θὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ὅτε δὲ ὁ φαινόμενος ἔφθασεν εἰς τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἀρκετὰ προσευχηθεὶς, ἐσήκωσεν ὑψηλὰ τὰς χεῖράς του, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὰς θύρας, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐκεῖναι ἠνοίχθησαν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ μετὰ τοῦ φωτὸς ἐμβῆκε καὶ ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκε ἔκλινε πάλιν γόνυ εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου ἄνωθεν ἦτο ζωγραφημένη ἡ εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, σηκωθεὶς δὲ ἤνοιξε καὶ ἐκεῖ τὰς θύρας καὶ ἐλθὼν εἰς τὰς ἀργυρᾶς καὶ ὡραίας πύλας τοῦ ναοῦ τὰς ἐν τῷ νάρθηκι, ἀρκετὰ ἐκεῖ ἐπροσευχήθη· ἔπειτα ἤνοιξε καὶ ταύτας μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν φωτοειδὴς ὅλος ὤν.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του ὑψηλὰ, ἐξιλεόνων τὸν Θεόν· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του ἐγύρισε πάλιν ὀπίσω, καὶ ὑπάγει εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ· ἐνῷ δὲ ἐκεῖνος ἐξήρχετο, αἱ πύλαι ἐκλείοντο ὑπὸ θείας ἐνεργείας. Ἴσατο λοιπὸν ὁ ἱερὸς ἄνθρωπος Ἰωάννης καὶ ἔβλεπε προσεκτικῶς ποῦ θὰ ὑπάγῃ ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπεριπάτει τὴν ἴσην ὁδὸν, δὲν ἠμέλησεν ὁ Ἀβραμιαῖος Ἰωάννης νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν, διὰ νὰ μάθῃ ποῦ κρύπτεται ὁ τοιοῦτος πολύτιμος τοῦ Θεοῦ μαργαρίτης· κλίνας δὲ ὁ φαινόμενος ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἴσην ὁδὸν διευθύνετο εἰς τὸν κατήφορον κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ. Πλησιάσας δὲ εἰς ἓν μικρότατον οἴκημα καὶ κτυπήσας τὴν θύραν μὲ τὴν χεῖρα εἶπε μὲ σιγανὴν φωνὴν τὸ ὄνομα τῆς ἔνδον οὔσης γυναικὸς, Μαρία, καὶ οὕτως ἐμβῆκε. Τότε τὸ φῶς ὅπερ τὸν ἐφώτιζεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ οὕτως ἔγεινε μεταξὺ τῶν δύω νύκτα σκοτεινή.

Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ θείου ἐκείνου ἀνδρὸς ἤναψε τὸν λύχνον ἀπὸ τὴν κανδήλαν καὶ ἔφερεν εἰς τὸν ἄνδρα της· ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, μήτε κατ' ἄλλον τρόπον ἀνέπαυσε τὸ σῶμά του, ἀλλ' ἤρχισε νὰ δουλεύῃ, διότι ἦτο σανδαλοποιὸς καὶ ῥάπτης δερμάτων. Τότε καὶ ὁ ἀκολουθῶν ὀπίσω του ἀξιομνημόνευτος Ἰωάννης, χωρὶς ἐντροπὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνου, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἔβρεχεν αὐτοὺς μὲ δάκρυα, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ, ἔλεγε, ποῖος εἶσαι καὶ ποία εἶναι ἡ ὑψηλὴ πολιτεία σου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ποιεῖς ἐξαίσια θαύματα, τὰ ὁποῖα εἶδον ἐγὼ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ὁ δὲ ταπεινόφρων ἐκεῖνος, συγχώρησον, ἔλεγε, γέρων διὰ τὸν Κύριον· ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν ἔχω κἀνὲν ἔργον καλὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ποῖος εἶμαι ὁ ἰδιώτης ἐγὼ; ἢ πόθεν ἔμαθον κἀμμίαν ὑψηλὴν πολιτείαν, ὡς αὐτὸς λέγεις, ἐνῷ εἶμαι πτωχὸς ἐργάτης τέχνης εὐτελεστάτης; ἐπλανήθης, ὦ ἄνθρωπε, ἐπλανήθης, καὶ φάντασμα μᾶλλον εἶδες, παρὰ ἀλήθειαν.

Τότε ὁ γέρων ἐπρόσθεσε δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα καὶ δὲν ἔπαυσεν ὁρκίζων αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν μεγαλητέραν αὐτοῦ ἀρετὴν, διότι ἂν δὲν ἦτον, ἔλεγεν, ἔργον τῆς θείας Προνοίας τὸ νὰ φανερωθῇ ἡ πολιτεία του, βέβαια δὲν ἤθελον ἀξιωθῇ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ γένω θεωρὸς τοιούτων μυστηρίων. Στενοχωρούμενος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ὅρκους ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ ποιήσας πρῶτον μετάνοιαν εἰς τὸν γέροντα, ἤρχισε νὰ λέγῃ οὕτω.

Ἤξευρε καλὰ, ἀδελφέ μου, ὅτι κανὲν κατόρθωμα ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἀπέκτησα, παρὰ τὸ νὰ συμφύρωμαι καὶ νὰ μολύνωμαι μὲ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὸ νὰ προτιμῶ τῆς σαρκός μου τὴν καλοπάθειαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀγαθότητος τοῦ θεοῦ μου λαβὼν εἰς νοῦν τὸν φόβον τῆς κολάσεως, [1] ἀφ' οὗ ἔλαβον τὴν γυναῖκά μου ταύτην, ἣν βλέπεις, δὲν ἐμόλυνα τὴν καθαρότητα τῆς σαρκός· ἀλλὰ καὶ οἱ δύω συμφωνήσαντες φυλάττομεν παρθενίαν καὶ κρύπτομεν τοῦτο λέγοντες, ὅτι αὕτη εἶναι στεῖρα. Καὶ ἕως τώρα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ φυλάττεται βεβαία ἀπὸ ἡμᾶς ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διὰ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πλάστου μας· θέλω δὲ προσθέσει

[1] Διὰ τοῦτο εἶπε καὶ ὁ χρυσόγλωττος Ἰωάννης «Συνεχῶς τοίνυν, ἀγαπητοὶ, στρέφωμεν τοὺς περὶ κολάσεως καὶ γεέννης λόγους, καὶ ἐν διανοίᾳ καὶ ἐπὶ γλώττης. Οὐ γὰρ ἀφίησιν ἐμπεσεῖν εἰς γέενναν τὸ μεμνῆσθαι γεέννης. Οὐκ ἀκούεις Παύλου λέγοντος «Οἵτινες δίκην τίσουσιν αἰώνιον ἀπὸ προσώπου Κυρίου;» (6'. Θεσσαλ. α'. 9.) λόγῳ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.

Digitized by Google

καὶ ἄλλο ἓν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ὄρκου. Ὁ ἰδικός μου πλοῦτος ὅλος δὲν εἶναι περισσότερος ἀπὸ ἓν τριμίσιον [1], μὲ τοῦτο δὲ ἀγοράζων δέρματα ἐργάζομαι τὴν τέχνην τῶν ὑποδημάτων, καὶ ὄντινα μισθὸν πορισθῶ ἀπὸ αὐτὴν, τὸν μοιράζω εἰς δύω ἴσα μερίδια· καὶ τὸ μὲν ἓν μερίδιον τὸ πρῶτον καὶ κυριώτερον τὸ ἀφιερόνω εἰς τὸν Χριστὸν, δίδων αὐτὸ εἰς τοὺς πτωχοὺς τοὺς τοῦ Χριστοῦ ἀδελφοὺς, τὸ δὲ ἄλλο ἐξοδεύω εἰς τὰ ἐδικά μας χρειαζόμενα. Καὶ οὕτω πάντοτε πολιτευόμενος, φαντάζομαι καθ' ἑκάστην τὸν φοβερὸν Κριτὴν, ὅστις μέλει νὰ ἔλθῃ, καὶ ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐξέτασιν, τὴν ὁποίαν θὰ κάμωσιν εἰς ἐμὲ οἱ φορολόγοι δαίμονες. Ταύτην τὴν διήγησιν ἀκούσας ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν καθαρὰν καὶ μακαρίαν ζωὴν τοῦ ἀοιδίμου Ζαχαρίου (οὕτως ὠνομάζετο) ὑπερεπῆνεσεν αὐτόν· εἶτα ἀποχαιρετήσας τὸν θαυμαστὸν ἄνδρα, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἐξενοδοχεῖτο καὶ εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διὰ τὰ θαυμαστὰ μεγαλεῖα ὅσα εἶδεν, ὁ δὲ μακάριος Ζαχαρίας καὶ ἀληθῶς ἀνυπερήφανος, θέλων νὰ φύγῃ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης τὸ ὄλωμα, ἀφῆκε τὸ οἰκημά του ἐκεῖνο καὶ ἔφυγεν, ἄγνωστος τελείως εἰς ὅλους γενόμενος.

—

Ὁ ὅσιος ΛΟΓΓΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

» Ἔχεις ἀθλητὴν Χριστὲ Λογγῖνον μέγαν,
» Ἔχεις δὲ καὶ Λογγῖνον ἀσκητὴν μέγαν.

---

[1] Ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Tremissium=τὸ τρίτον τοῦ Ῥωμ. νομίσματος Ἄσσου, ἐξ οὗ καὶ τὸ Ἀσσάριον Σ. Ε.

[2] Ὁ ὅσιος οὗτος Λογγῖνος ἀφῆκεν ἡμῖν τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο «Ὥσπερ ὁ νεκρὸς οὐκ αἰσθάνεταί τινος, οὐδὲ κρίνει τινα, οὕτω καὶ ὁ ταπεινόφρων οὐ δύναται κρῖναι ἄνθρωπον, κἂν ἴδῃ αὐτὸν προσκυνοῦντα τοῖς εἰδώλοις (σελ. 280. τοῦ Εὐεργετινοῦ) ὁ ἴδιος οὗτος ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Λούκιον οὕτω «Θέλω ξενιτεῦσαι, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· Ἐὰν μὴ κρατήσῃς τῆς γλώσσης σου οὐκ εἶ ξένος, ὅπου ἂν ἀπέλθῃς, καὶ ὧδε οὖν κράτησον τῆς γλώσσης σου καὶ ξένος εἶ. Ἠρώτησε καὶ δεύτερον «θέλω νηστεῦσαι. Καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης· Ἐὰν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, οὐδ' οὕτως κληθήσεται νηστεία δεκτή· ἀλλὰ μᾶλλον κράτησον τῶν πονηρῶν λογισμῶν. Ἠρώτησε καὶ τρίτον «θέλω φυγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, Ἐὰν μὴ πρότερον κατορθώσῃς τὴν ἀρετὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ κατὰ μόνας δύνασαι κατορθῶσαι (σελ. 723 τοῦ αὐτοῦ.)

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐρωτηθεὶς ποία ἀρετὴ εἶναι μεγαλητέρα ἀπὸ ὅλας, εἶπεν, Ὅτι καθὼς ἡ ὑπερηφανία εἶναι μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰ πάθη, οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετάς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος πρὸ παντὸς ἄλλου μακαρίζει τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι· ἤτοι τοὺς ταπεινοὺς (σελ. 275 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Γράφεται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Παραδείσῳ τῶν πατέρων, ὅτι εἶπε ταῦτα τὰ ψυχοσωτήρια λόγια· «Ἡ νηστεία ταπεινοῖ τὸ σῶμα, ἡ ἀγρυπνία καθαρίζει τὸν νοῦν· ἡ ἡσυχία φέρει τὸ πένθος βαπτίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ποιεῖ αὐτὸν ἀναμάρτητον.

[1] Ὁ ἀοίδιμος οὗτος Γεννάδιος εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκλεχθεὶς Πατριάρχης, ἀνὴρ μᾶλλα πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος. Οὗτος πρῶτος ἐσύστησε τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικὴν σχολὴν ἡ Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν καλουμένην (ὅρα τὰ περὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου ἐν ἐκτάσει ἐν Χρυσαλλίδι Ἀθηνῶν· παράβαλε δὲ καὶ μὲ τὴν ὑπὸ Νικοδήμου ἐν τῇ α′. ἐκδόσει τοῦ Συναξαριστοῦ ἐσφαλμένην περὶ τούτου ὑποσημείωσιν). Σ. Ε.

[2] Δύω Μάξιμοι φέρονται παρὰ τῷ τρίτῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Μελετίου Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως. Εἷς μὲν ἐπὶ Θεοδώρου Λασκάρεως ἐν ἔτει 1206 ὅστις μοναχὸς ὢν πρότερον ἐγεινε Πατριάρχης ὕστερον, καὶ ἔζησε μόνον μῆνας ἕξ. Εἷς δὲ ἐπὶ τοῦ Μεχμέτη τοῦ β′. ἐν ἔτει 1450, ὅστις ἦτο περιβόητος εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐποίμανε τὸ ποίμνιόν του ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου διδάσκων ἐπ' ἐκκλησίας πᾶσαν Κυριακήν. Τοῦ ἑποίου ἡ φήμη ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, ὅστις παρεκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἐξήγησε τουρκιστὶ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως Σύμβολον· Ποῖος δὲ εἶναι οὗτος ἀπὸ τοὺς δύω, ἄδηλον ἐστίν. (Ὁ δεύτερος οὗτος Μάξιμος ἐπατριάρχευσε τῷ 1581 καὶ ὅρα ἱστορ. Κούμα τόμ. 7 σελ 437 Σ. Ε.)

[3] Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

Εἰς τὸν Γεννάδιον.

» Ὁ Γεννάδιος εὗρε τὴν Ἐδὲμ στέφος,
» Φανεὶς νοητὴν πρὸς παλαίστραν γεννάδας. [1]

Εἰς τὸν Μάξιμον.

» Μάξιμος ὠδίνησε καὶ τεκὼν τέκνα,
» Πράξεις ἁγνὰς, ἄπεισιν ἁγνὸς ἐκ βίου. [2]

* Ὁ ὅσιος *ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου ἀσκήσας καὶ ὁσχειάρης αὐτῆς ὤν, ὁ ἀξιωθεὶς ἰδεῖν πίθον κενὸν βλύζοντα ἔλαιον, διὰ θαύματος τῆς Θεοτόκου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται* [3]

† » Ὁ Γεννάδιος εἶδε θαῦμά τι ξένον,
» Πίθον κενὸν βλύζοντα· ἁγνῆς ἡ χάρις,

Ὁ ὅσιος *ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἀσκητικὸς ἄγρυπνος ὀφθαλμὸς μύει,
» Ἰουστῖνος τὸ θαῦμα τῶν ἡσυχαστῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΛΑΤΩΝΟΣ.

» Μικροῦ λαθὼν παρῆλθεν ἡμᾶς ὁ Πλάτων,
» Πλάτων ἐκεῖνος, ὃν πλατὺ κτείνει ξίφος.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ τε Πλάτωνα ἄορ κατέπεφνεν.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν ἐκ τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀντιόχου (ἴσως τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν κδ', τοῦ Δεκεμβρίου) ἐν ἔτει σϛ' (296)· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγει παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγριππῖνον, καὶ δέρεται ἀπὸ δέκα στρατιώτας· ἔπειτα ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς κρεββάτιον χαλκοῦν πυρωμένον, καὶ ραβδίζεται, καὶ μὲ σφαίρας σιδηρᾶς πυρωμένας καίεται εἰς τὰς μασχάλας καὶ εἰς τὰς πλευράς. Εἶτα ἔκοψαν τὸ δέρμα του εἰς λωρία καὶ ἐξέβαλαν αὐτὸ ἄνωθεν ἀπὸ τὴν ῥάχιν· μετὰ ταῦτα ἐξέσχισαν τὰς σάρκας καὶ τὰς παρειὰς του τόσον πολλά, ὥστε ἠλλοιώθη τελείως τὸ πρόσωπόν του καὶ δὲν ἐγνωρίζετο. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραὶμ, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐ ξένα Γαλατῶν τὰ παρόντα. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ.

» Τὸ καρτερόφρον Ῥωμανοῦ πᾶς θαυμάσει,
» Σὺν χαρμονῇ γὰρ πνιγμονὴν ἐκαρτέρει.

Οὗτος ἦτα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τγ' (303), διὰ δὲ τὸν ζῆλον ὃν εἶχεν ὑπὲρ τῆς Χριστοῦ πίστεως, ὅτε Ἀσκληπιάδης ὁ ἔπαρχος ἤθελε νὰ ἐμβῇ ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος καὶ τὸν ἐπίασε λέγων αὐτῷ, τὰ εἴδωλα δὲν εἶναι θεοί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δέρεται εἰς τὸ στόμα καὶ κρεμασθεὶς κατεξεσχίσθη· ἔπειτα ζητεῖ ὁ ἅγιος καὶ φέρουσι παιδίον μικρὸν, εἰς ἔλεγχον περισσότερον τοῦ ἐπάρχου· τὸ δὲ παιδίον ἐρωτηθὲν ἀπὸ τὸν ἔπαρχον εἰς ποῖον θεὸν πιστεύει, ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν. [1] Ὅθεν δέρεται τὸ παιδίον, παρεστώσης ἐκεῖ καὶ τῆς μητρός του· δερόμενον δὲ ἐδίψησε καὶ ἐζήτησε νερὸν, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ, εὐσεβὴς οὖσα καὶ θεοφιλὴς, μὴ πίῃς, ὦ τέκνον μου, εἶπε, μὴ πίῃς ἀπὸ τοῦτο τὸ φθαρτὸν καὶ πρόσκαιρον νερόν· ἀλλ' ὑπόμεινον διὰ νὰ ὑπάγῃς νὰ πίῃς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ζωντανὸν καὶ ἀθάνατον νερὸν τῆς μακαριότητος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ νήπιον ἤλεγχε τὸν τύραννον, ἐδάρη καὶ δευτέραν φορὰν, καὶ ἔπειτα ἀπεκεφαλίσθη διὰ τοῦ ξίφους, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ μακάριον τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τοῦ δὲ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἔκοψαν τὴν γλῶσσαν, καὶ μετὰ τὸ κόψιμον αὐτῆς πάλιν ἐλάλει παραδόξως, εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκούσθη τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανὸν, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ, ἔπνιξαν τὸν μάρτυρα μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐλύτρωσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Καὶ οὕτω ὁ ἅγιος ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ ἅγιον ΝΗΠΙΟΝ ἐρωτηθὲν παρὰ τοῦ ἐπάρχου ποῖον Θεὸν σέβεται, καὶ ἀποκριθὲν ὅτι τὸν Χριστὸν, ξίφει τελειοῦται.

» Κόλπους Ἀβραὰμ Νήπιον λαχὸν ξίφει,
» Τοῖς βηθλεὲμ σύνεδρον ὤφθη νηπίοις.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ ἐκ Παλαιστίνης.

» Ῥωμαλέος ἦν Ῥωμανὸς πρὸς βασάνους,
» Ῥώμῃ κρατυνθεὶς παντοδυνάμου Λόγου.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἦτο διάκονος τῆς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐκκλησίας· ἐμαρτύρησε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους ταῦ Διοκλητιανοῦ ἐν πόλει Ἀντιοχείᾳ, ἐν ἔτει σπή (288), οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος παρεθάρρυνεν εἰς τὸ μαρτύριον μὲ τὴν διδασκαλίαν του τοὺς Χριστιανοὺς ἐκείνους οἵτινες, φοβούμενοι τὰ βάσανα, δὲν ὡμολόγουν τὸν Χριστόν. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτόκλητος ὑπῆγε καὶ παρεστάθη εἰς τὸν κριτὴν, ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· καὶ παρευθὺς κατεδικάσθη νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν φωτίαν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς τοῦτο μα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μάρτυρα τοῦτον Ῥωμανὸν λόγον ἐγκωμιαστικὸν συνέταξεν ὁ μέγας Χρυσόστομος· οὗ ἡ ἀρχὴ « Παλαῖστραι μὲν σώμασιν ἀνδρίαν χαρίζονται, καὶ τέχνης ἀθλητικῆς ἐπιστήμας· (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐπόνῃ ἐκδόσεως) Περὶ δὲ τοῦ παιδίου ταῦτα γράφει « Ὡς γὰρ εἶδεν (ὁ μάρτυς) τὸν δικαστὴν πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων σπουδὴν αὐτὸν ἐκκαλούμενον, αἰτεῖ βρέφος ἐξ ἀγορᾶς ἀχθῆναι, ὡς ἐκεῖνο τῶν ζητουμένων παρὰ τοῦ δικαστοῦ κριτὴν ποιησόμενος. Καὶ προσαχθέντι τῷ βρέφει, τὴν περὶ τῶν προκειμένων προσῆγεν ἐρώτησιν. Τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ταχέως ἀπεφήνατο ψῆφον κτλ.

Digitized by Google

θών, εἰς μὲν τὴν φωτίαν δὲν ἀφῆκε νὰ τὸν ῥίψωσιν ἐπράσταξε δὲ νὰ κόψωσι τὴν γλῶσσάν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, ἂν καὶ ἐστερήθη τὴν γλῶσσάν του, δυνατώτερα ὅμως καὶ καθαρώτερα ἐλάλει, κηρύττων παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Μετὰ ταῦτα βάλλουσιν αὐτὸν μέσα εἰς φυλακὴν, καὶ τεντόνουσι τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς πέντε κεντήματα· [1] ἔπειτα περάσαντες σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν του, ἀπέπνιξαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΑΚΧΑΙΟΣ διάκονος τῆς ἐν Γαδείροις ἐκκλησίας, [2] *καὶ ΑΛΦΑΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

Εἰς τὸν Ζακχαῖον.

» Ζακχαῖος ἐκχεῖ πλοῦτον ὁ πρὶν ἡμίση,
» Ὁ νῦν δὲν Σῶτερ αἷμα χεῖ πᾶν ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Ἀλφαῖον.

» Ἀλφαῖε καρτέρησον εἰ τέμνῃ κάραν,
» Καὶ κλῆρον ἕξεις τὴν ἄτμητον Τριάδα.

Οὗτος ὁ μακάριος Ζακχαῖος ἤχθη ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τῶν εἰδωλολατρῶν, ἔχων εἰς τὸν τράχηλον ἅλυσον σιδηρᾶν καὶ βαρεῖαν· καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν κριτὴν, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν βασανίζεται μὲ δεινὰς καὶ ἀπανθρώπους τιμωρίας· ἔπειτα δεθεὶς, ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὰς ὀπὰς τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου, καὶ οὕτω τεντωμένος ὢν, ὑπομένει ἀνδρείως τέσσαρα ἡμερονύκτια. Ὕστερον δὲ ἀπὸ αὐτὸν παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀλφαῖος, ὅστις ἦτον ἔμπλεως πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀφ' οὗ κατεξεσχίσθη μὲ δαρμοὺς εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ κατεκάη εἰς τὰς πλευρὰς, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ πάθῃ ἐκεῖ, ὅσας τιμωρίας ἔπαθε καὶ ὁ συναγωνιστής του ἅγιος Ζακχαῖος· διότι ἐτεντώθη καὶ αὐτὸς ἐν ἡμερονύκτιον εἰς τὸ βασανιστικὸν ξύλον, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκαφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΒΔΙΟΥ.

» Ἔφησεν ἄντι μέλλον Ἀβδιοὺ πάλιν,
» Εἰ μὴ τελευτὴν εἶχεν αἰδεῖσθαι τάχα.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ βίον Ἀβδιοὺ ἐξεπέρησεν.

Οὗτος ἑρμηνεύεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, δοῦλος Κυρίου ἢ ἐξομολογούμενος· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Συχὲμ ἐκ τοῦ ἀγροῦ Βαθαχαρὰμ, ὢν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους ω' (800)· ἐδούλευε δὲ πρότερον οὗτος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σαμαρείας Ἀχαὰβ καὶ ἔπειτα εἰς τὸν βασιλέα Ὀχοζίαν, ὅτε ἀπέστειλεν Ὀχοζίας πρὸς τὸν ἔνδοξον καὶ μέγαν προφήτην Ἠλίαν τοὺς δύω πεντηκοντάρχους, διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτὸν νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλέα, οἵτινες διὰ προσευχῆς τοῦ προφήτου κατεκάησαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν ἀνθρώπους των, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσεν αὐτούς. Τρίτον δὲ πεντηκόνταρχον ἀπέστειλε τοῦτον τὸν προφήτην Ἀβδιοὺ ὁ ἴδιος Ὀχοζίας, διὰ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἠλίαν καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν βασιλέα· τὸν ὁποῖον τοῦτον Ἀβδιοὺ λυπηθεὶς ὁ Ἠλίας δὲν ἐκατέκαυσεν, ἐπειδὴ καὶ ὑπῆγε μετὰ ταπεινώσεως πρὸς αὐτὸν, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν κατακαύσῃ, ἀλλὰ νὰ καταβῇ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλέα, ὃ καὶ ἐποίησεν ὁ τοῦ Θεοῦ προφήτης, καθὼς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τῆς τετάρτης τῶν Βασιλειῶν. Ἔκτοτε δὲ παραιτήσας τὸν βασιλέα καὶ τὴν

---

[1] Τὰ κεντήματα ταῦτα νομίζω ὅτι εἶναι αἱ ὀπαὶ αἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, αἱ ὁποῖαι ἄλλαι μὲν εἶναι πλησιέστερον καὶ ἄλλαι μακρύτερον, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ὀλιγοστεύει ἢ αὐξάνει τὸ σφίγξιμον τῶν ποδῶν. Τοῦτο λοιπὸν δηλοῦται ἐδῶ, ὅτι τόσαν ἐτέντωσαν τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ὥστε ἔφθασαν εἰς τὰς πέντε τρύπας τοῦ ξύλου· ἤτοι ἐσφίγχθησαν μὲ ὑπερβολήν. Εἰς τὴν κορυφὴν δὲ τοῦ μεγαλομάρτυρος τούτου Ῥωμανοῦ ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ ῥητορικὸς τοῦ Χρυσορρήμονος κάλαμος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν μαρτύρων μνήμη, καὶ πάλιν πανήγυρις καὶ ἑορτὴ πνευματικὴ (σώζεται ἐν τῷ ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) πλατύνει δὲ μάλιστα ὁ χρυσοῦς ῥήτωρ τὸ θαῦμα ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὸν μάρτυρα, τὸ νὰ λαλῇ καθαρὰ χωρὶς γλώσσης.

[2] Γάδειρα εἶναι νῆσος σμικρὰ τῆς Ἱσπανίας εὑρισκομένη ἐν τῷ Ὠκεανῷ, τόσον πλησίον τῆς στερεᾶς, ὥστε δυνατόν ἐστι νὰ συνάπτεται μὲ αὐτὴν διὰ γεφύρας. Ταύτην τὴν νῆσον εἶχον οἱ παλαιοὶ ὅρον τοῦ ἐγνωσμένου κόσμου. Γάδειρα δὲ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων θὰ εἰπῇ γῆς δειρά· ἤτοι λαιμὸς ἢ τράχηλος. (Ἄρα τὸν Μελέτιον σελ. 64 τῆς Γεωγραφίας) Ἐν τῷ Συναξαριστῇ ὅμως τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, τῆς ἐν Γαδάροις Ἐκκλησίας· εὑρίσκοντο δὲ εἰς τὴν Παλαιστίνην τὰ Γάδαρα.

Digitized by Google

δούλευσιν αὐτοῦ ἠκολούθει τὸν Ἠλίαν καὶ ὑπηρέτει αὐτόν· γενόμενος δὲ μαθητής του ἐπροφήτευσε πολλά, ὕστερον δὲ ἀποθανών, ἐτάφη εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ***ΒΑΡΛΑΑΜ.***

» Σὺν λιβανωτῷ Βαρλαὰμ τὸ πῦρ φέρων,
» Εὔσμυρνον ὤφθης λιβανωτὸν Κυρίῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βαρλαὰμ ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας· γέρων δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπαραστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστόν, καὶ μὴ καταπεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα ἐδάρη μὲ βούνευρα· ἔπειτα ἐξερρίζωσαν τοὺς ὄνυχάς του. Προσφερθεὶς δὲ εἰς ἕνα βωμὸν τῶν εἰδώλων, ἐπροστάχθη νὰ ἁπλώσῃ βιαίως τὴν δεξιὰν χεῖρα· ἐπ' αὐτῆς δὲ ἔβαλον ἄνθρακας ἀναμμένους καὶ θυμίαμα, διότι ἐνόμισεν ὁ ἄρχων, ὅτι ἂν δὲν ὑπομείνῃ, ἀλλὰ ῥίψῃ τοὺς ἄνθρακας μὲ τὸ λιβάνιον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων, μὲ τοῦτο θέλει φανῇ ὅτι ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα. Ὅθεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς μὲ ἀνδρίαν μεγάλην ἵστατο ἄτρεπτος καὶ ἀκλόνητος, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν δεξιάν του χεῖρα, ἡ ὁποία ἀληθῶς ἐφάνη δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ χάλκωμα καὶ ἀπὸ τὸν σίδηρον· ἕως οὗ ἡ φωτία καταφαγοῦσα τὴν σάρκα τῆς χειρὸς καὶ τρυπήσασα αὐτὴν, ἔπεσε μόνη κατὰ γῆς, διότι ἐπροτίμησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς μὲ ἀνδρεῖον καὶ στερεὸν φρόνημα, ὅτι κάλλιον νὰ κατακαῇ ἡ χεῖρ του, παρὰ νὰ σαλεύσῃ αὐτὴν ὁλοτελῶς, καὶ ἐκ τούτου νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀπίστους ὅτι ἐπρόσφερε λιβάνιον καὶ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ὅθεν ἐν τῇ βασάνῳ ταύτῃ παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τοῦτον τὸν γενναῖον ἀθλητὴν ἐτίμησαν μὲ ῥητορικὰ ἐγκώμια καὶ ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχή· « Πρότερον μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι· » καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· « Συνεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην ἑορτήν. Τὰ ὁποῖα σῴζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΖΗ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Διψητικὴ τις ὡς ἔλαφος εἰς ὕδωρ,
» Ἄζης ὁ μάρτυς ἔτρεχε πρὸς τὸ ξίφος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἰσαύρων, στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπιτήδευμα· ἀφήσας δὲ τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν, διέτριβεν εἰς τὰς ἐρήμους, εἰς τὰς ὁποίας εὑρισκόμενος, ἐποίει πολλὰς ἰατρείας καὶ θαύματα. Ἀπὸ δὲ τινὰς κυνηγοὺς φανερωθεὶς παρεστάθη εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογήσας, παρεδόθη εἰς τὸν ἔπαρχον Ἀκυλῖνον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιώτας, οἵτινες ἀποσταλέντες διὰ νὰ συλλάβωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἐθαυματούργησε καθ' ὁδόν· ἐνῷ δηλαδὴ οἱ στρατιῶται ἦσαν διψασμένοι, ἐξήγαγεν ὕδωρ καὶ τοὺς ἐπότισεν. Ὁ ἔπαρχος λοιπὸν λαβὼν τοὺς ἁγίους εἰς τὰς χεῖράς του, ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἐπαίδευσε τὸν ἅγιον Ἄζην μὲ πολλὰς πληγὰς καὶ τιμωρίας, διὰ νὰ ἴδωσι δῆθεν οἱ ἐπίλοιποι καὶ νὰ φοβηθῶσιν· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτὸν εἰς ἕνα τροχὸν καὶ ὑποκάτω ἤναψε πυράν· ἐπειδὴ δὲ ἡ φλὸξ ἔσβυσε καὶ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς, διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ τοῦ ἐπάρχου καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ ἔπαρχος ἐπρόσταξε πρῶτον

[1] Περὶ τοῦ Ἀβδιοὺ τούτου ἀναφέρει καὶ ταῦτα ἠξιόπιστα Γραφὴ «Κύριος ἐκάλεσεν Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον, καὶ Ἀβδιοὺ ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας Κυρίου, καὶ ἔλαβεν Ἀβδιοὺ ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας, καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι (γ'. Βασιλ. ιη'. 3.) Ὁ μὲν οὖν ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Ἰωάννης ὑπέλαβεν, ὅτι οὗτος ἦτον ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος τοῦ μετὰ τὸν Ἀχαὰβ Ὀχοζίου. Ἀπαρέσκεται δὲ εἰς τὴν γνώμην ταύτην Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ (σελ. σκε'.) λέγων, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ οἰκονόμου τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Ἀβδιοὺ εἰς τὸν Ἀχαὰβ ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ πεντηκοντάρχου. Ὅθεν αὐτὸς νομίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχαὰβ δὲν ἐγεινε πεντηκόνταρχος ὁ Ἀβδιοὺ, ἀλλὰ χαίρειν εἰπὼν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ, ἀνεχώρησε καὶ ἐσχόλαζε σπουδαιότερον εἰς τὴν προφητικὴν ζωήν· ὅθεν καὶ προφητικὸν λόγον συνέγραψεν, ὁ ὁποῖος συναριθμεῖται μετὰ τῶν βιβλίων τῶν προφητῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ. Σημείωσαι ὅτι τὸν προφήτην τοῦτον Ἀβδιοὺ, Ὠβδίαν ὁ Ἰώσηπος ὀνομάζει. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κλήμης ὁ Κανονικὸς ἐν τῇ ἀνασκευῇ, ὅτι ἡ τοῦ Ἀβδιοὺ προφητεία σύντομος οὖσα δὲν διαιρεῖται εἰς κεφάλαια. Καὶ ὅτι ὁ Ἀβδιοὺ ἠκμασεν εὐθὺς μετὰ τὸν Ἀμὼς καὶ ἔγραψε τὴν προφητείαν του ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἄχαζ. Καὶ ὅτι αἱ ἀπειλαὶ αὐτοῦ, αἵτινες ἐπληρώθησαν ὅταν ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν κοίλην Συρίαν, αὐτολεξεὶ εὑρίσκονται ἐν τῷ μθ'. κεφαλαίῳ τοῦ Ἱερεμίου, τοῦτο δὲ δείκνυσιν, ὅτι εἶχεν αὐτὰς ὁ Ἱερεμίας πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτε ἔγραφε τὸ κεφάλαιον ἐκεῖνο.

Digitized by Google

μὲν νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιῶται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ του· ὕστερον δὲ νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον δυνατὰ καὶ νὰ ἀποκεφαλίσωσι καὶ αὐτόν. Καὶ οὕτως οἱ μακάριοι τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἔλαβον πάντες τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πεντήκοντα ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἄζη πιστεύσαντες τῷ *Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.*

» Τετιμημένας τρεῖς Χριστὲ πεντηκοντάδας,
» Τριττῇ στεφῶν γέραιρε πεντηκοντάδι.

Οἱ ἅγιοι δώδεκα ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Στρατεύομαί σοι σήμερον διὰ ξίφους »,
» Τῷ Παμβασιλεῖ δωδεκὰς στρατοῦ λέγει.

* *Αἱ ἅγιαι ἥ τε Γυνὴ καὶ Θυγάτηρ τοῦ ἐπάρχου ξίφει τελειοῦνται.*

* » Λιποῦσα γυνὴ Ἀκυλῖνον θυγάτηρ,
» Τὸν Χριστὸν εὗρον νυμφίον διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΓΑΠΙΟΣ θηρίοις σπαραχθεὶς, τελειοῦται.

» Κἂν ἐσπαράχθην Ἀγάπιος θηρίοις,
» Τὴν πίστιν ἀσάλευτος εἰμί σοι, Λόγε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν Μαγιδῷ τῆς Παμφυλίας.

» Ἡλιόδωρος Χριστὸν Ἥλιον βλέπων,
» Ἀνώτερος πέφηνε βασάνων σκότους.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, ἡγεμονεύοντος ἐν τῇ πόλει Μαγιδῷ ἐν ἔτει σοβ' (272), ὁ μακάριος οὗτος Ἡλιόδωρος εὑρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν καὶ τὸν Χριστὸν μετὰ παρρησίας κηρύττων, διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς αὐτὸν καὶ ἀκούσας πολλὰς κολακείας, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, κρεμᾶται καὶ ξέεται καὶ μὲ λαμπάδας ἀνημμένας κατακαίεται· ἐπειδὴ δὲ ἡ δριμύτης τῶν βασάνων ἐπέρασεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου, διὰ τοῦτο, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μοι, ἔλεγεν. Ὅθεν παρευθὺς ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσα· μὴ φοβοῦ, διότι ἐγὼ πάντοτε εἶμαι μετὰ σοῦ· ταύτην δὲ τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ κρατοῦντες τὰς λαμπάδας, πρὸς τούτοις δὲ βλέποντες καὶ τέσσαρας Ἀγγέλους, οἵτινες ἐμπόδιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ παιδεύωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον καὶ τὸν ἡγεμόνα ἤλεγξαν καὶ κατήσχυναν. Διὰ τοῦτο ῥιφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τότε προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ καῇ χάλκινος βοῦς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ νὰ βληθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς· ἀλλ' ὅτε ἐτέθη εἰς αὐτὸν καὶ προσηυχήθη ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος! ὁ σπινθηροβόλων βοῦς εὐθὺς ἔγεινε ψυχρὸς καὶ ὁ μάρτυς ἔψαλλεν ἀπὸ μέσα· ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμὼν τὸν ἅγιον ψάλλοντα, ἐξέστη, καὶ πλησιάσας καὶ γνωρίσας ὅτι τὸ πρὸ ὀλίγου ἄκρως καὶ αἰφνιδίως μετεβλήθη εἰς ἄκραν ψυχρότητα, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἀνόσια κεφαλή, αἱ μαγεῖαί σου καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ ἐνίκησαν. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, αἱ μαγεῖαί μου εἶναι ὁ Χριστός μου· ὅμως δός μοι διορίαν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ στοχασθῶ τί πρέπει νὰ κάμω. Λαβὼν λοιπὸν διορίαν, ἐμβῆκε κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τὸν καλούμενον Πάνθεον, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἦσαν πᾶντα τὰ εἴδωλα τῶν θεῶν. Ἀφοῦ δὲ προσηυχήθη εἰς τοῦτον ὁ ἅγιος εὐθὺς ἔγεινε σεισμός, ἀπὸ δὲ τὸν σεισμὸν ἔπεσαν κάτω τὰ εἴδωλα καὶ ἐσυντρίφθησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, παρέστησε τὸν μάρτυρα εἰς τὸ κριτήριόν του, καὶ γεμίσας ἀπὸ θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος καὶ νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὴν κεφαλήν του καρφία πυρωμένα. Ἐπειδὴ δὲ ἠσθάνετο τὸν δριμὺν αὐτὸν πόνον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐπεκαλέσθη πάλιν τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν, καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως ἐλαφρόνεται ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν ὅτι ὁ ἅγιος δὲν νικᾶται ἀπὸ τὰς βασάνους, προστάζει νὰ ὑπάγωσιν αὐτὸν δεδεμένον μὲ βαρείας ἁλύσεις εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀταλέων. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος, πάλιν γυρίζει αὐτὸν ὀπίσω ὁ ἡγεμὼν, καὶ πάλιν αὐτὸν παριστᾷ εἰς τὸ κριτήριόν του.

Πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς μὲ αὐτὸν διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὸν ἀμετάθετον, προσάζει νὰ βληθῶσιν εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα πυρώσας ἓν τηγάνιον μέσα εἰς αὐτὰ ἔβαλε τὸν μάρτυρα. Ὁ δὲ ἅγιος εἰς τὸ μέσον τοῦ τηγανίου ἱστάμενος προσηύχετο, καὶ ὄχι μονον τοῦτο, ἀλλὰ παρεκίνει καὶ τοὺς περιεστῶτας νὰ ἐμβώσιν εἰς τὰ τηγάντον πληροφορῶν αὐτοὺς, ὅτι θέλουσι μείνει ἀβλαβεῖς ἀπὸ τοῦ πυρός. Πιστεύσαντες δὲ εἰς τὰ λόγιά του ἐμβῆκαν πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες ἐπειδὴ δὲν ἐβλάβησαν, καθὼς ὁ ἅγιος ἔλεγεν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντες, ἀληθῶς μέ-

Digitized by Google

γας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ταῦτα δὲ ὡς εἶδεν ὁ ἡγεμὼν ἐφοβήθη, μήπως οἱ πιστεύσαντες ἁρπάσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰς χεῖρας του· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσι πάλιν τὸν μάρτυρα εἰς τὴν Μαγιδῶ. Οὗτος δὲ πορευόμενος προσηύχετο καθ' ὁδὸν καὶ ἔψαλλε. Φθάσας δὲ εἰς τὴν πόλιν παρεστάθη πάλιν εἰς ἐρώτησιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν Ἀέτιος νὰ κοπῇ ἡ γλῶσσα τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα νὰ κρεμασθῇ, καὶ μὲ ξυλίνην σπάθην νὰ δέρεται δύω ὥρας ὁλοκλήρους. Μετὰ ταῦτα ἔβαλον χαλινὸν εἰς τὸν μάρτυρα καὶ τὸν ἔσυρον ὡς ζῶον ἄλογον ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν. Ὁ δὲ ἅγιος ἔνευσε μὲ τὴν χεῖρά του εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἔσυρον διὰ νὰ τῷ δώσωσι καιρὸν νὰ προσευχηθῇ. Ὅθεν ἐστάθη εἰς προσευχὴν καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἐτελείωσεν ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΘΙΜΟΥ, ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΕΥΦΗΜΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ τοῦ ἁγίου ΠΑΓΧΑΡΙΟΥ.

† » Δέχου ἀθλητὰς πέντε Χριστὲ καὶ δίδου,
» Πέντε στεφάνους, ὡς ἔπαθλα τοῖς ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Δεκαπολίτου.

» Χαραῖς κύκλω σου καὶ μετὰ ζωῆς τέλος,
» Ἡ ζῶσα Γρηγόριε τοῦ Θεοῦ χάρις.
» Εἰκάδι Γρηγόριος κικλήσκετο εἰς πόλον εὐρύν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς καλουμένους Σέργιον καὶ Μαριαν ἐν ἔτει ωλζ' (837). ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀκτὼ χρόνων, ἐδόθη εἰς παιδείαν τῶν ἱερῶν γραμμάτων. Ἅμα δὲ ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ γένεια καὶ μυστάκια, ἡτοιμάζετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του νὰ λάβῃ γυναῖκα διὰ γάμου· ὁ δὲ ἅγιος φεύγων κρυφίως, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, ἐπεριπάτει ἀπὸ τόπον εἰς τόπον κατασπαζόμενος τοὺς ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων μαρτυροῦντας, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν θησαυρίζων εἰς ἑαυτόν. Εἶτα καθυποβάλλων ἑαυτὸν εἰς ἄκραν ἐγκράτειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐπάλαισε μὲ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ μάλιστα μὲ τοὺς ἐκ τῶν δαιμόνων προερχομένους, ὅθεν καὶ ἐφάνη μέγας θαυματουργός.

Οὗτος ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπιθυμίαν ἔχων νὰ ὁμολογήσῃ διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περιπατήσας ὅλην τὴν Δύσιν, ἐξέπληξε πολλοὺς μὲ τὰ σημεῖα καὶ θαύματα ὅσα ἐτέλει. Ἀπὸ τὴν Δύσιν δὲ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου· ἐκεῖ δὲ ἀναβὰς καὶ κατὰ πολλὰ ξηρανθεὶς ὑδρωπικίασεν, ὥστε ἀπὸ μόνην τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἤξευραν. Ὅθεν κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ εὗρε κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας Συμεὼν τὸν ὁμολογητὴν καὶ θεοφόρον· προσκυνήσας δὲ αὐτὸν πολλὰ τὸν παρεκάλεσεν, ἵνα εὔχεται ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, πολλὰς καὶ διαφόρους ἀσθενείας διώξας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΡΟΚΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ὃς ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

» Ἔχει Πρόκλε σὲ ἡ Οὐράνιος νύσσα,
» Καὶ σὲ ἔνδον χαίροντα σὺν χρυσολόγῳ.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Πρόκλος ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υή (408)· ἐπειδὴ δὲ ἦτον εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Κυζίκου ἀπὸ τὸν ἅγιον Σισίνιον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. [2] Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κύζικον δὲν ἔγεινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς τῆς ἐπαρχίας του, διότι εἶχον χειροτονήσει ἕτερον, Δαλμάταν ὀνόματι· ὅθεν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μένων χωρὶς ἐπαρχίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανὸς, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἀπριλίου, ἐνῷ ἀκόμη εὑρίσκετο τὸ λείψανόν του εἰς τὸ ἱερατεῖον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, προχειρίζεται οὗτος πατριάρχης

---

[1] Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή «Ἅπαν μὲν τῶν πάντων οὐδὲν». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

[2] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου· ἤτοι κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην. Καλῶς δὲ πολιτευσάμενος καὶ πατριαρχεύσας δώδεκα χρόνους καὶ μῆνας τρεῖς [1], ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριαν ἐξεδήμησεν. [2]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΑΣΙΟΣ ὁ ἐν ΔΟΡΟΣΤΟΛΩ [3] *ξίφει τελειοῦται.*

» Ἔμελλε καὶ Δάσιος ἀθλήσας ξίφει,
» Ἀθλητικὸν στέφανον εὑρεῖν ἐκ ξίφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή(298) εὑρισκόμενος ἐν τῇ πόλει Δοροστόλῳ, ἡ ὁποία κεῖται πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἴστρου, ἤτοι τοῦ Δουνάβεως. Εἰς ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἦτο συνήθεια νὰ ἐπιτελῶσιν οἱ Ἕλληνες κατ' ἔτος ἑορτὴν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν Κρόνον· Πρὸ τριάκοντα δὲ ἡμερῶν τῆς μιαρᾶς ἑορτῆς ταύτης διέλεγον ἕνα στρατιώτην νέον καὶ ὡραῖον κατὰ τὴν ὄψιν καὶ ἡτοίμαζον αὐτὸν εἰς θυσίαν· ἐνδύοντες δὲ αὐτὸν φορέματα βασιλικά, τὸν παρεκίνουν νὰ κάμνῃ πρῶτον πᾶσαν ἐπιθυμίαν, καὶ ἔπειτα τὸν ἔσφαζον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Κρόνου. Ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν ὁ κλῆρος νὰ θυσιασθῇ καὶ ὁ στρατιώτης οὗτος Δάσιος, οἱ συστρατιῶταί του περιτριγυρίσαντες αὐτὸν, τὸν ἐβίαζον νὰ πληρώσῃ πᾶσάν του ἐπιθυμίαν. Ὁ δὲ Δάσιος ἐσυλλογίσθη ἕνα φρόνιμον καὶ καλὸν συλλογισμὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπειδὴ μέλλω νὰ ἀποθάνω, καλλίτερον εἶναι εἰς ἐμὲ ν' ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν ὡς χριστιανός· ὅθεν παρασταθεὶς εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἄρχοντος, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Τοῦτο δὲ μαθόντες ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός, παρέστησαν ἔμπροσθέν των τὸν ἅγιον, καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν, ἐτιμωρήθη ἀπὸ αὐτοὺς πολλὰ, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη διὰ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

[1] Κατὰ δὲ τὸν Μελέτιον ἐνδεκα χρόνους οὗτος ἐπατριάρχευσεν.

[2] Ἐπατριάρχευσε μέχρι τοῦ 446 ἢ 447. Σ. Ε.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Ῥοδοστόλῳ γράφεται οὐκ ὀρθῶς, διότι Δορόστολον πρέπει νὰ γράφεται, καθότι τὸ Δορόστολον, ἢ καὶ Δορόστορον εἶναι ἡ Δρύστρα, καθὼς θέλουσί τινες, ἢ τὸ Δορόστολον ἦτον πόλις ποτὲ μὲ θρόνον ἐπισκόπου ἐγγὺς τῆς Δρύστρας. Αὐτὸ δὲ τώρα εἶναι κώμη καὶ κοινῶς κηλεῖται Δορόστο. Ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 415 τῆς Γεωγραφίας.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΡΣᾶ ἐπισκόπου, καὶ ΙΩΣΗΦ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπισκόπου, καὶ ἑτέρων ξίφει τελειωθέντων ἐν Περσίδι.

» Θνήσκουσιν ἅμφω Νιρσᾶς Ἰωσὴφ ἅμα,
» Φόνῳ μαχαίρας, ὡς ἀπόστολος λέγει.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Νιρσᾶς ἦτον ἐπίσκοπος, γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν ἕως χρόνων ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ Ἰωσὴφ καὶ αὐτὸς ἦτο μὲ τὴν αὐτὴν ἀξίαν τιμημένος· ἦτο δηλαδὴ ἐπίσκοπος, ὀγδοηκονταεννέα χρόνων γέρων. Μαζὶ δὲ μὲ τοὺς δύω αὐτοὺς ἦσαν καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ λαϊκοί· ὁμοίως καὶ γυναῖκες παρθένοι καὶ ἀσκήτριαι. Οὗτοι λοιπὸν βασανισθέντες ἀπὸ τοὺς Πέρσας μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ τὴν πίστιν μὴ ἀρνηθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΑΚΙΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΣΑΒΩΡΙΟΣ, λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.

» Σὺν Ἰωάννῃ καὶ Σαβωρίῳ λίθοις,
» Ἰσάκιον κτείνουσιν οἰκέται λίθων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΙΘΑΖΕΤ καὶ ἕτεροι τρεῖς λόγχαις τρωθέντες, τελειοῦνται.

» Τὸν Γεϑαζὲτ καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Λόγχαις κατακτείνουσιν ἐχθροὶ Τριάδος.

Αἱ ἅγιαι παρθένοι ΘΕΚΛΑ, ΒΑΟΥΘΑ καὶ ΔΕΝΑΧΙΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Θέκλαν, Βαουθὰν, Δεναχίδα παρθένους,
» Ἆθλος ξίφους ἔδειξεν ἀθλοπαρθένους,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, ΘΕΣΠΕΣΙΟΥ καὶ ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ.

» Κάρας τριῶν τέμνουσι νεκρῶν οἱ πλάνοι,
» Οὐδ' εἰς νεκροὺς δεικνύντες οἶκτον, ὦ πλάνης!

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ΄ (300), πατρίδα μὲν ἔχοντες τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν· ἤτοι τὴν Γαλλογραικίαν καλουμένην καὶ τουρκιστὶ λεγομένην Γελὰς, πόλιν δὲ τὴν Γάγγραν, (τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Τζάγγαρι καὶ Τζάγγρι)· υἱοὶ γονέων Ἑλλήνων ὀνομαζομένων Φιλοθέου καὶ Εὐσεβίας· Ἐκ τούτων δὲ ὁ μὲν πατὴρ των ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν· ἡ δὲ μήτηρ των ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν. Ὁ μὲν λοιπὸν Εὐστάθιος κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, ὁ δὲ Θεσπέσιος καὶ ὁ Ἀνατόλιος μετεχειρίζοντο τὴν τέχνην τοῦ πατρός των. Βεστι-

Digitized by Google

πράσης δὲ ἦτον οὗτος· ἤτοι πωλητὴς φορεμάτων, διότι βάστα λατινιστὶ θὰ εἰπῇ φόρεμα. Ὁ δὲ πατὴρ τῶν Φιλόθεος ἐρχόμενος μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Νικομήδειαν μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀνατολίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν συνοδοιποροῦντα μὲ αὐτοὺς Λουκιανὸν τὸν πρεσβύτερον καὶ διδάσκαλον. [1] Ὅθεν πεισθέντες καὶ αὐτὸς καὶ ὁ υἱός του εἰς τὰς ἐκείνου διδασκαλίας, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ὁ δὲ Εὐστάθιος καὶ Θεσπέσιος ἀπελθόντες εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐντάμωσαν τὸν μακάριον ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Ἄνθιμον, [2] καὶ διδαχθέντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐβαπτίσθησαν καὶ αὐτοί. Ἔπειτα ὁ μὲν πατὴρ Φιλόθεος ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος, ὁ δὲ Εὐστάθιος ἐχειροτονήθη διάκονος.

Δὲν παρῆλθε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τῶν ἁγίων τούτων. Ὅθεν διαβάλλονται εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, καὶ δέρονται μὲ βάκλα· ἤτοι μὲ τὰ ξύλα μὲ τὰ ὁποῖα κτυπῶσι τὰ τύμπανα [3], καὶ εἰς φυλακὴν κλείονται, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθὼν θεῖος Ἄγγελος, ἔλυσε τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὰ δεσμὰ, οἵτινες λυθέντες, ἔφαγον καὶ ἔπιον. Τὴν δ' ἐρχομένην ἡμέραν παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία, καὶ παλαίσαντες μὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀβλαβεῖς· ὅθεν λαβὼν αὐτοὺς Ἀντώνιος ὁ Κόμης καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Νίκαιαν μὲ πολλὰς τιμωρίας τοὺς ἐβασάνισεν· ἐκρέμασε δηλαδὴ αὐτοὺς εἰς ξύλον καὶ μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια τόσον πολλὰ τοὺς κατεξέσχισεν ὁ ἀπάνθρωπος, ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα· ἔπειτα ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν. Φανεὶς δὲ πάλιν θεῖος Ἄγγελος, ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς πόνους τῶν πληγῶν καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀποκατέστησεν ὑγιῆ. Ταῦτα τὰ παράδοξα βλέπων ὁ αἱμοβόρος ἐκεῖνος, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τοὺς μάρτυρας· ἐρχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως αἰφνιδίως παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· οἱ δὲ δήμιοι φοβηθέντες μήπως κακοποιήσῃ αὐτοὺς ὁ τύραννος, διότι δὲν ἐτελείωσαν τὴν προσταγήν του, τούτου χάριν, ἂν καὶ τὰ σώματα τῶν ἁγίων ἦσαν νεκρὰ, ἀπέκοψαν δόμως τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλάς.

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Λουκιανὸς, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[3] Οὐκ εἶδα ποῦ τὴν σημασίαν ταύτην εὗρε. Πιθανώτερον φαίνεταί μοι ὅτι βάκλον δηλοῖ ῥάβδον ἐκ τοῦ λατινικοῦ baculum (βάκτρον) Σ. Ε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ, ὃς καὶ Πατρίκιος καὶ εὐνοῦχος ἦν ἐπὶ Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης ἐν ἔτει ωκθ' (829) [1]

† » Ὁ Πατρίκιος Πατέρων στέργων νόμοις,
» Νῦν συντέτακται τοῖς χοροῖς τῶν πατέρων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', ἡ ἐν τῷ ναῷ εἴσοδος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

» Ἔνδον τρίφει σὲ Γαβριὴλ ναοῦ, Κόρη,
» Ἧξει δὲ μικρὸν καὶ τὸ Χαῖρε σοὶ λέξων.
» Βῆ ἱερὸν Μαρίη τέμενος παρὰ εἰκάδι πρώτῃ.

† Ἡ εἰς τὸν νομικὸν ναὸν τῆς κυρίας Θεοτόκου εἴσοδος ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἑορτὴν θαυμαστὴν καὶ παγκόσμιον, ἐπειδὴ καὶ ἔγεινεν αὕτη μὲ παράδοξον τρόπον καὶ εἶναι ἓν προοίμιον τοῦ μεγίστου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου τῆς Θεοτόκου ἔμελλε νὰ γένῃ εἰς τὸν κόσμον. Ἔλαβε δὲ τὴν ἀφορμὴν ἡ ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἡ παναοίδιμος Ἄννα, ἐπειδὴ ὅλην σχεδὸν τὴν ζωήν της ἐπέρασε στεῖρα χωρὶς νὰ γεννήσῃ παιδίον, παρεκάλει τὸν Δεσπότην τῆς φύσεως ὁμοῦ μὲ τὸν ἄνδρα της Ἰωακεὶμ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς τέκνον, καὶ ἂν ἐπιτύχωσι τοῦ ποθουμένου εὐθὺς νὰ ἀφιερώσωσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸ γεννηθὲν παιδίον. Καὶ λοιπὸν ἐγέννησε παραδόξως τὴν πρόξενον γενομένην τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τὴν καταλλαγὴν καὶ φιλίωσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν αἰτίαν τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ καὶ τῆς τούτου ἐγέρσεως καὶ θεώσεως, αὐτὴν λέγω τὴν ὑπεραγίαν καὶ δέσποιναν Θεοτόκον Μαρίαν. Ὅθεν ὅτε αὕτη ἔγεινε τριῶν χρόνων, ἔλαβον αὐτὴν οἱ γονεῖς της καὶ ἐπρόσφερον κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν εἰς

[1] Ἡ Θεοδώρα ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 842—866 ἀντὶ τοῦ ἐνηλίκου αὐτῆς υἱοῦ Μιχαὴλ τοῦ Γ', ἔχοντος ἐπιτρόπους Μανουὴλ τὸν Μάγιστρον καὶ Θεόκτιστον τὸν Πατρίκιον (ἴσως τὸν μνημονευόμενον ἅγιον). Σ. Ε.

Digitized by Google

τὸν ναὸν, καὶ ἐκπληροῦντες τὰς ὑποσχέσεις των, ἀφιέρωσαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν εἰς τὸν χαρισάμενον ταύτην Θεόν. Ὅθεν παραδίδουσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ μάλιστα εἰς τὸν τότε ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὁ ὁποῖος παραλαβὼν ταύτην, τὴν ἔμβασεν εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, ὅπου μόνος ὁ ἀρχιερεὺς μίαν φορὰν τὸν χρόνον εἰσήρχετο. Καὶ τοῦτο ἐποίησε κατὰ βούλησιν Θεοῦ, ὅστις ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς, διὰ τὴν διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ παρθένος διέμεινε χρόνους δώδεκα, τρεφομένη μὲν ξενοπρεπῶς ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ μὲ τροφὴν οὐράνιον, ἀξιουμένη δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐμφανείας, ἕως οὗ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῶν οὐρανίων καὶ ὑπερφυσικῶν ἐκείνων μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐμήνυον, ὅτι ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ σαρκωθῇ ἀπὸ αὐτὴν φιλανθρώπως, διὰ νὰ ἀναπλάσῃ τὸν φθαρέντα κόσμον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. Τότε ἡ Θεοτόκος ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, παρεδόθη εἰς τὸν μνήστορα Ἰωσὴφ, [1] ἵνα ἐκεῖνος ὑπάρχῃ φύλαξ καὶ μάρτυς τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ ἵνα ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς τὸν ἄσπορον τόκον της καὶ εἰς τὴν φυγὴν τὴν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης ἐπάνοδον εἰς γῆν Ἰσραήλ· (ὅρα τὸν εἰς τὰ Εἰσόδια λόγον τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα.) [2] Ταῖς τῇ Θεοτόκου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἀφ' οὗ ἐμνηστεύθη ὁ Ἰωσὴφ τὴν Παρθένον ἐπέρασαν τέσσαρες μῆνες, καὶ ἔπειτα εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος, καθὼς λέγει Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ Συντάγματι. Οὗτος δέ ἐστιν, οὐχὶ ὁ παλαιὸς Ἱππόλυτος ὁ Πάπας Ῥώμης, καθὼς σφαλερῶς ὑπέλαβε Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος Βιβλ. β'. κεφαλ. γ'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ἐν τῷ α'. τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, ἀλλ' ὁ νέος, ὅστις ἔζησε μετὰ τὸν παλαιὸν, ὑπὲρ τὰ ἑπτακόσια ἔτη (ὅρα τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων δύω ἐγκώμια ἔχει ὁ Νικομηδείας Γεώργιος ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτὴν μελοποιήσας, ὧν τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἀρχὴ ἐστι «Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς,» Τοῦ δὲ δευτέρου «Αἱ τῶν θείων πανηγύρεων ἐλλάμψεις.» Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γερμανὸς ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις·» ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ταράσιος ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ καὶ παράδοξος ἡ παροῦσα πανήγυρις.» Ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ μνήμη μὲν Δικαίου.» Ὁ Θεσσαλονίκης Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς δύω, ἓν μὲν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἡ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν,» ἕτερον δὲ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται,» τὰ ὁποῖα πάντα μετέτρεψαν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἥτις ἐφιλοπόνησε καὶ ἐγκώμιον ἴδιον εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, καὶ ὀκτωήχους κανόνας συνέθετο. Ἅπερ πάντα εὑρίσκονται εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Χιλανταρίου, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οὐκ ὀρθῶς γράφει Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ὅτι ἦτο τόπος χωρισμένος εἰς τὸν ναὸν, ὅπου μόναι αἱ παρθένοι ἔμενον, καὶ σὺν αὐταῖς ἔμενε καὶ ἡ Θεοτόκος· καὶ αἱ μὲν ἄλλαι παρθένοι ἐξήρχοντο μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, μόνη δὲ ἡ Θεοτόκος προσεκαρτέρει εἰς τὸν ναόν. Διότι ὄχι εἰς τὸν οἶκον τῶν παρθένων, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσῆλθεν ἡ Θεοτόκος καὶ ἐκεῖ ἔμενε τρεφομένη ὑπὸ ἀγγέλου. Καὶ ἂν τοῦτο ἐφαίνετο ἄτοπον νὰ εἰσέλθῃ γυνὴ εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, τὸ φανόμενον ὅμως αὐτὸ ἄτοπον ἐδιώρθωσεν ὁ Ζαχαρίας, εἰπὼν εἰς τὸν λαὸν, ὅτι ὁ Θεὸς δεικνύει εἰς τὸ ἔμπροσθέν του κρεμάμενον Λογεῖον, ὅτι θέλει νὰ ἔμβῃ ἡ Παρθένος μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ οὕτως ἔπεισε τὸν λαὸν καὶ ἔστερξαν νὰ ἐμβάσῃ τὴν Παρθένον ἐκεῖ. Οὕτως ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας γράφει ἐν τῷ εἰς τὰ Εἰσόδια λόγῳ του, λύων θαυμασίως τὸ παρά τισι φαινόμενον ἄτοπον τῆς εἰς τὰ ἅγια εἰσόδου τῆς Θεοτόκου· Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐγέννησε τὸν Κύριον, ἐσυναρίθμησε ταύτην ὁ Ζαχαρίας ταῖς ἐν τῷ ναῷ προσκαρτερούσαις Παρθένοις ὡς Παρθένον οὖσαν καὶ μετὰ τόκον, διὸ καὶ ἐφονεύθη, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν λόγῳ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΑΡΧΙΠΠΟΥ, ΟΝΗΣΙΜΟΥ καὶ ΑΠΦΙΑΣ.

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

* » Χώραν φιλοῦντα τὸν Φιλήμονα χλόης,
» Χλωροῖς λύγοις τύπτουσιν οἱ μιαιφόνοι.

Εἰς τὸν Ἄρχιππον.

* » Ποθῶν τὸν ἀκρόγωνον Ἄρχιππος λίθον,
» Κατηλοήθη τῷ πόθῳ τούτου λίθοις.

Εἰς τὸν Ὀνήσιμον.

* » Ἤπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη,
» Παύλου σκελῶν δραμόντα γενναίους δρόμους.

Εἰς τὴν Ἀπφίαν.

* » Ἠπλωμένην παίουσιν εἰς γῆν Ἀπφίαν,
» Εἰς οὐρανοὺς ἔχουσαν ὄμμα καρδίας.

† » Εἰκάδι δευτερίῃ Φιλήμονα ἔνθεν ἔειραν.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐν ἔτει νδ' (54), ὅστις ἀναφέρει περὶ αὐτῶν εἰς τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγων « Παῦλος δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀπφίᾳ τῇ

Digitized by Google

ἀγαπητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. » Καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐπαίνους πλέκει εἰς τὸν μακάριον Φιλήμονα, τὸν ὁποῖον ἐχειροτόνησε καὶ ἐπίσκοπον τῶν Γαζαίων. Χειροτονηθεὶς λοιπὸν τούτων ἐπίσκοπος, ἐδίωξε μακρὰν ἀπὸ αὐτοὺς τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ὅλους ἐφώτισε μὲ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Κολασσὰς, αἵτινες εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας πλησίον τῆς Λαοδικείας, καὶ ἐκεῖ ἐκήρυξεν ἱκανῶς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὁμοῦ μὲ τὸν Ἄρχιππον καὶ τὴν Ἀπφίαν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες ἐτέλουν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἑορτὴν εἰς τὴν ψευδοθεὰν αὐτῶν Ἀρτεμιν, οἱ δὲ ἀνωτέρω θεῖοι ἀπόστολοι ἔτυχε τότε νὰ προσφέρωσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δοξολογίαν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, τούτου χάριν οἱ εἰδωλολάτραι θυμωθέντες ὥρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες αὐτοὺς μόνους (διότι οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ οἱ μετ' αὐτῶν ὄντες ἔφυγον ἀπὸ τὸν φόβον) τοὺς ἀπήγαγον εἰς τὸν ἄρχοντα Ἀνδροκλῆν. Καὶ λοιπὸν πρῶτος ὁ ἅγιος Ἄρχιππος, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τὸ ὀνομαζόμενον Μηνᾶς, ἐδάρη παρευθὺς καὶ ἐρρίφθη μέσα εἰς ἕνα λάκκον, ὅπου ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσην· ἔπειτα ἐκεντήθη μὲ βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον ἐλιθοβολήθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπφία δαρέντες δυνατὰ μὲ λυγαρίας, καὶ μὲ διάφορα ἄλλα βάσανα βασανισθέντες, ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. [1] Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνήσιμος ὁ διακονιστὴς τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῆς, ὁ καὶ δοῦλος τοῦ Φιλήμονος ὑπάρχων, ἀφ' οὗ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐπέμφθη ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Ποτιόλους ὡς κατάδικος, παρὰ τοῦ ἐπάρχου Τερτύλου, καὶ ἐκεῖ ἐδάρη δυνατά· ἔπειτα συντριβεὶς εἰς τὰ σκέλη, ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΚΙΚΙΛΙΑΣ.

» Λουτροῦ φέρεις ἔκκαυσιν ὦ Κικιλία,
» Λούῃ δὲ λουτρὸν αἵματος διὰ ξίφους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΒΑΛΛΕΡΙΑΝΟΣ καὶ ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Βαλλεριανὸν καὶ συναθλητὴν ἅμα,
» Κτείνει ξίφος βάλλοντας ὕβρεσι πλάνην.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἤθλησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), καὶ ἡ μὲν Κικιλία ἀπὸ γένος οὖσα λαμπρὸν ἠρραβωνίσθη τὸν Βαλλεριανὸν, καὶ ἑλκύσασα αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἔπεισε νὰ διάγωσι τὴν ζωὴν των μὲ παρθενίαν. Ὁ δὲ Βαλλεριανὸς πάλιν ἔφερε τὸν κατὰ σάρκα ἀδελφόν του Τιβούρτιον εἰς τὴν θεογνωσίαν· εἰς τόσην δὲ ἄκραν ἀρετὴν ἔφθασεν ὁ Τιβούρτιος, ὥστε ἠξιώθη νὰ συνομιλῇ καθ' ἑκάστην μὲ τοὺς ἀγγέλους. Οὗτοι λοιπὸν ἐπειδὴ ἔθαπτον τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα διεβλήθησαν εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως, καὶ ὁμολογήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Χριστὸν, παραδίδονται εἰς τὸν καπηλάριον Μάξιμον διὰ νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εἶδεν ἀγγέλους, οἵτινες μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸν τῶν ἁγίων ἐδορυφόρουν καὶ προϋπάντων τὰς ψυχάς των, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Κύριον· Ἡ δὲ ἁγία Κικιλία βληθεῖσα εἰς λουτρὸν δυνατὰ ἀνημμένον καὶ ἐμποδιζομένη νὰ ἐκβῇ ἔξω, ἔμεινεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη ἐντὸς τοῦ λουτροῦ· καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. [1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτων ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

—

Ὁ ἄνωθεν ἅγιος ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ καπηλάριος αἰκισθεὶς, τελειοῦται.

» Μάξιμος αἰκίζεται ὁ φρουρᾶς φύλαξ,
» Εὐθὺς ὑπάρξας ἐντολῶν Θεοῦ φύλαξ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΕΦΑΝΟΥ καὶ ΜΑΡΚΩΝ δύω.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος ἑρμηνεύων τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγει, ὅτι ὁ Φιλήμων οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰς Κολασσὰς, καὶ ὅτι ἕως εἰς τὸν καιρόν του ἐσώζετο ἡ οἰκία τοῦ Φιλήμονος. Λέγει δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος καὶ Θεοφύλακτος, ὅτι ὁ Φιλήμων ἦτο ἄνθρωπος θαυμαστὸς καὶ ἐπαινετὸς, ἀγαθὸς κατὰ τὴν γνώμην, καὶ βοηθὸς εἰς τὰς χρείας τῶν ἁγίων χριστιανῶν, καὶ ἐλεημοσύνας ποιῶν.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀπόστολος Ὀνήσιμος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ τὰ περὶ τούτου ἀκριβέστερον. Ὁ δὲ ἀπόστολος Ἄρχιππος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ. Κυρίως δὲ ἑορτάζεται σήμερον ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπφία, καὶ οὐχὶ ὁ Ἄρχιππος καὶ ὁ Ὀνήσιμος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία αὕτη παρθενομάρτυς Κικιλία ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτῆς ἓν ἅγιον Εὐαγγέλιον ὡς φυλακτήριον αὐτῆς καὶ φυλακτήριον, καὶ ὅρα σελ. 739. τῆς Δωδεκαβίβλου.

Digitized by Google

» Τμηθεὶς ξίφει Στέφανε σὺν Μάρκοις δύω,
» Πολλοὺς σὺν αὐτοῖς τοὺς στεφάνους λαμβάνεις.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μάγνου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σγ΄ (290), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας τῆς Πισσιδείας. Πιασθέντες δὲ καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἔλαβον πρῶτον πολλότατα βάσανα· εἶτα μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ὁ Παλαιστινὸς ξίφει τελειοῦται.

» Πρὸς τὴν τομὴν ὥρμησεν οἷα πρὸς πάλην,
» Καὶ Προκόπιος θρέμμα τῆς Παλαιστίνης.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφιέρωσε τὴν ζωήν του εἰς ἀσκητικὴν καὶ ἐναγώνιον φιλοσοφίαν· ὅθεν μὲ τὴν ἄσκησιν αὐτὴν καὶ τὸν ἀγῶνα ἀπέκτησε πᾶν εἶδος ἀρετῆς. Καὶ τὸ μὲν γένος του κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Αἰλίαν· (ἤτοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα)· διέτριβε δὲ εἰς τὴν Σκυθούπολιν, ἐκπληρῶν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν τρεῖς ὑπηρεσίας ἐνταυτῷ, τὴν τῆς ἀναγνώσεως, τὴν μεθερμήνευσιν τῆς Συριακῆς γλώσσης, καὶ τὴν ἀποδίωξιν τῶν δαιμόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν τὰ ἔνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἐφέρθη εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὲ τοῦτο νὰ ὑπακούσῃ εἰς τέσσαρας βασιλεῖς. Τότε ὁ μάρτυς ἐμπαίξας τὸν λόγον, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ὁμήρου « Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεὺς, καὶ εἷς Θεὸς, ὁ ποιητὴς καὶ δημιουργὸς τῶν ὅλων ». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων ἐγέμισεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ καταδικάζει τὸν ἅγιον νὰ λάβῃ τὸν διὰ ξίφους θάνατον. Καὶ οὕτω ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εὗρε σύντομον τὴν ὁδὸν τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς φέρουσαν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΝΙΓΝΟΥ τοῦ κναφέως.

» Κάραν κναφεῦ Μένιγνε τμηθεὶς ἐκ ξίφους,
» Κνάπτεις σεαυτὸν· κἂν ῥύπους εἶχες πλύνῃ.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σνά (251), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κολωνίαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὴν πόλιν Παρείου ἥτις ὠνομάσθη οὕτω, διότι ἦτο κτίσμα τῶν Παρίων τῶν κατοίκων τῆς νήσου Πάρου καὶ εὑρίσκετο μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Λαμψάκου· τέχνην δὲ εἶχεν ὁ ἅγιος τὸ νὰ λευκαίνῃ τὰ ὑφάσματα, διότι κναφεὺς δηλαδὴ λευκαντής. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἔγεινε διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ τῆς Ἀσίας τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ἄνθρωπος αὐτόχρημα λυμεὼν καὶ θηριώδης κατὰ τὴν γνώμην, κατέβη εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους, καὶ ὅσους εὕρισκε χριστιανοὺς, ὅλους τοὺς ἔδερε καὶ τοὺς ἔβαλλεν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας των ἠσφάλιζεν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ὅτε λοιπὸν ἐνύκτωσεν ἐφώναξαν ὅλοι οἱ φυλακωμένοι χριστιανοὶ πρὸς τὸν Θεὸν ταῦτα « Δέσποτα Κύριε, ὁ τὸν κορυφαῖον Πέτρον διὰ μέσου θείου ἀγγέλου λύσας ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐκβαλὼν ἔξω χωρὶς κἀνένα κρότον καὶ κτύπημα, αὐτὸς καὶ τώρα ἐξαπόστειλον εἰς ἡμᾶς τὴν βοήθειάν σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ τὴν στρέβλωσιν ταύτην τῶν ποδῶν μας, καὶ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακήν. Διὰ νὰ γνωρίσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπιστοι, οἱ καταφρονοῦντες τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, ὅτι σὺ μόνος εἶσαι Θεὸς καὶ βασιλεὺς αἰώνιος. »

Ταῦτα τῶν ἁγίων προσευξαμένων, ἰδοὺ ἔφθασεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος· καὶ τὸ μὲν σκότος ἐδιώχθη, φῶς δὲ οὐράνιον ἤστραψεν εἰς τὴν φυλακήν· εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ δεσπότης· μὴ φοβεῖσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν· παρευθὺς δὲ ἐλύθησαν ὅλα τὰ δεσμὰ ὡς κηρίον, καὶ ἡ φυλακὴ ἤνοιξε μόνη. Ὁ δὲ Κύριος προσθεὶς καὶ εἰπών, Ἐξέλθετε ἀπὸ ἐδῶ καὶ κηράττετε πανταχοῦ τὴν δύναμίν μου, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· οἱ δὲ ἅγιοι ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ πρωΐαν ἐλθόντες οἱ στρατιῶται, καθὼς εἶδον σῶας μὲν τὰς σφραγίδας τῆς φυλακῆς, μέσα δὲ εἰς αὐτὴν δὲν εὗρον κἀνένα, ἐξεπλάγησαν· ὅθεν ἐκβαίνοντες ἔξω, ὢ τῆς βίας! ἐφώναζον, ὢ τῆς βίας! ὁ Ναζωραῖος Χριστὸς ἐλθὼν νυκτὸς ἔκλεψε τοὺς δεδεμένους. Καὶ ἄλλοι μὲν Ἕλληνες ἐθαύμαζον διὰ τὸ γεγονὸς, ἄλλοι δὲ ἐνέπαιζον τοὺς φύλακας· ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Μένιγνος, πλήρης ἔγεινε πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ἐφλέγετο ἡ καρδία του, πῶς νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ μαρτυρίου· ἐκεῖ δὲ ὅπου ἔπλυνε συνήθως τὰ ἐνδύματα εἰς τὸν ποταμὸν ἤκουσε μίαν φωνὴν ἡ ὁποία ἐκάλει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, λέγουσα, « Μένιγνε, ἐλθὲ εἰς ἐμὲ, καὶ θέλω σοι δώσει χάριν πολλήν. Ἔμφοβος δὲ γενόμενος ὁ ἅγιος, ἐταράχθη καὶ πάλιν σχύψας, ἔπλυνε τὰ ἱμάτια· ἡ δὲ φωνὴ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν· Μένιγνε, ἐλθὲ εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὰ ἡτοιμασμένα ἀγαθὰ εἰς

Digitized by Google

τοὺς ἀγαπῶντας τὸ ὄνομά μου.» Τότε ὁ θεῖος Μένιγνος δὲν ἐπρόσμεινε πλέον νὰ ἀκούσῃ καὶ τρίτην φωνὴν, ἀλλὰ πορευθεὶς ἔδωκεν ὅσα ξένα ἱμάτια εἶχε, καὶ οὕτως ἡτοίμασε τὸν ἑαυτόν του προσμένων νὰ ἔλθῃ ὁ ἄρχων· ὅτε δὲ ὁ ἄρχων ἦλθε μετὰ ἡμέρας, ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἀνεγίνωσκε τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα ἐπρόσταζον νὰ τιμωρῶνται οἱ χριστιανοί. Τότε ὁ γενναῖος οὗτος Μένιγνος γεμίσας ἀπὸ θεϊκὸν θάρρος, ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἁρπάσας τὰ βασιλικὰ γράμματα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἄρχοντος, κατέκοψεν αὐτὰ εἰς λεπτὰ καὶ κατεπάτησεν αὐτὰ μὲ τοὺς πόδας του, εἰπών, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μου ἐπιβαίνω ἐπάνω! εἰς Ἀσπίδα καὶ Βασιλίσκον [1] καὶ καταπατῶ τὰ παράνομα τοῦ βασιλέως Δεκίου προστάγματα.

Ταῦτα ὡς ἤκουσαν καὶ εἶδον οἱ τοῦ παρανόμου ἄρχοντος παρανομώτεροι ὑπηρέται ἔρριψαν τὸν ἅγιον χαμαὶ καὶ κατεπάτουν αὐτόν· ἀφ' οὗ δὲ ἔδειραν αὐτὸν δυνατὰ καὶ ἔκαμαν αὐτὸν ἡμιθανῆ, ἐσήκωσεν αὐτὸν ὁ ἄρχων καὶ λέγει· κακὴ κεφαλὴ, εἰς ποῖον θαρρῶν ἔκαμες ταῦτα; ὁ ἅγιος εἶπεν, εἰς τὸν Χριστόν μου. Τότε ὁ ἄρχων, τοῦτον, εἶπε, τὸν μωρὸν καὶ θρασυκάρδιον καὶ αὐθάδη κρεμάσατε εἰς ξύλον καὶ ξεσχίζετε τὰς σάρκας του δυνατά· τόσον δὲ ἐξέσχισαν τὸν μάρτυρα μὲ τὰς σιδηρᾶς χειράγρας οἱ ἄνομοι, ὥστε ἐφαίνοντο τὰ ἐντόσθιά του ἔξωθεν ἀπὸ τὰ πλευρά του. Καὶ ὁ μὲν μάρτυς ἐχαρτέρει, προσευχόμενος καὶ ὑβρίζων τὸν ἄρχοντα, ὁ δὲ ἄρχων ἐβλασφήμει καὶ ἐθεομάχει, βλέπων τὴν τόσην ὑπομονὴν τοῦ Μάρτυρος. Ἀνάψας δὲ ἀπὸ τὸν θυμὸν, εἶπε· προστάζω νὰ κατακοπῶσιν εἰς λεπτὰ κομμάτια τὰ δάκτυλα ἐκεῖνα, ἅτινα ἔκοψαν τοῦ βασιλέως τὰ προστάγματα. Καὶ εὐθὺς ἐθέρισαν τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοὺς μέσους ἁρμοὺς καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἀντὶ αἵματος ἐκβῆκε γάλα. Ἔπειτα φυλακώσας αὐτὸν, τῇ ἐπαύριον τὸν ἔφερε πάλιν εἰς ἐξέτασιν· ὁ δὲ ἅγιος τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας ἐνώπιον πάντων, καὶ τὸν βασιλέα ἀναθεματίσας καὶ τὸν ἄρχοντα ὑβρίσας, ἐξέπληξεν ἅπαντας· ὅθεν ἀπεφασίσθη ν' ἀποκεφαλισθῇ.

Ἀπερχομένου λοιπὸν τοῦ ἁγίου εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἠκολούθει ἡ γυνή του κλαίουσα, ὁμοῦ καὶ ἄλλοι πολλοί· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, ἐστάθη ὑψηλὰ καὶ ἐδίδαξε τὸν λαόν· τὴν δὲ γυναῖκά του ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοὺς ὁποίους ἔκαμε, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη ὁ τρισμακάριος Μένιγνος. Ἐφάνη δὲ εἰς τοὺς παρεστῶτας ἐν θαῦμα ἐξαίσιον· εἶδον δηλαδὴ ὡς ἂν μίαν τρυγόνα καθαρὰν, ἐξελθοῦσαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος, ἡ ὁποία ἐπέταξεν εἰς τὸν οὐρανόν· ὅθεν κατεπλάγησαν ἅπαντες καὶ ἔλεγον, μέγας εἶναι ἀληθῶς ὁ τοῦ Μενίγνου Θεός. Ἀπὸ δὲ τὴν βοὴν τοῦ λαοῦ ἐσείσθη ὅλη ἡ πόλις, ὥστε καὶ ὁ Ἀνθύπατος ἐδειλίασεν· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθε τὴν αἰτίαν τῆς βοῆς, εἶπεν· ἄφετε αὐτὸν ἄταφον, νὰ ἴδωμεν, ἀνίσως ὁ Θεός του θάψῃ αὐτόν· ὅθεν ἔστησε στρατιώτας διὰ νὰ φυλάττωσι τὸ ἅγιον λείψανον. Τότε διὰ νυκτὸς ἐλθόντες οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἁγίου ἐνῷ οἱ φύλακες ἐκοιμῶντο, ἐπῆραν τὸ λείψανον· φθάσαντες δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ ἅγιος ἐπόθει νὰ ἐνταφιασθῇ, ἀπεκοιμήθησαν ἐκεῖ. Τότε ὁ ἅγιος ἐφάνη εἰς ἕνα ἀδελφὸν καὶ εἶπεν, ἀδελφὲ, σεῖς σπουδάζοντες νὰ πάρετε ταχέως τὸ λείψανόν μου ἐλησμονήσετε καὶ δὲν ἐπήρετε τὴν κεφαλήν μου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ὡμολόγησα τὸν Χριστόν. Ἐξυπνίσας δὲ ὁ ἀδελφὸς διηγήθη τὸ ὅραμα εἰς τοὺς ἄλλους· ὅθεν γυρίσας ὀπίσω δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπειδὴ καὶ ἦτο νὺξ βαθεῖα καὶ σκοτεινή. Ἐλθὼν δὲ πλησίον εἰς τὸν τόπον, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει ἓν ἄστρον ὅπερ ἔλαμπεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβὼν αὐτὴν, ἐγύρισε μετὰ χαρᾶς εἰς τοὺς ἀδελφούς. Ἐνῷ δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἤθελον νὰ ὑπάγωσι μακρύτερα διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ λείψανον, ἐφάνη ὁ ἅγιος καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ τὸ ἐνταφιάσωσιν ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκοντο, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

[1] Ἴσως ἡ ἀσπὶς καὶ ὁ βασιλίσκος ἦσαν τὰ ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σφραγῖδος ἐμβλήματα, ἢ αὐτὰ τὰ χριστιανοκτόνα γράμματα παρομοιάζει τῇ ἀσπίδι καὶ βασιλίσκῳ τοῦ προφητάνακτος· ψαλμ. 9, 13. Σ. Ε.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΒΒΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀββᾶν τὸν ἐκτύπωμα ὄντα Ἀβράδων,
» Τιμῷ πρεπόντως, ὡς τεκνίον πατέρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἀββᾶς (ὅπερ ἑρμηνεύεται πατὴρ) κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἰσμαηλιτῶν· παραιτήσας δὲ γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ πλοῦτον, ἠκολούθησεν ἕνα μοναχὸν, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἦτο μετ' αὐτοῦ εἰς χρόνους τινὰς· ἔπειτα ἔρχονται καὶ οἱ δύω εἰς τὸν μέγαν Εὐσέβιον τὸν ὅσιον καὶ ἀγωνιστὴν [1] διὰ νὰ γίνωσι μαθηταί του. Ἐπει-

[1] Ὁ Εὐσέβιος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου.

Digitized by Google

δὴ δὲ ὁ σὺν αὐτῷ μοναχὸς ἀπέθανεν, ἔμεινεν ὁ μακάριος οὗτος Ἀββᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦ μεγάλου Εὐσεβίου. Διανύσας δὲ ἐκεῖ τριακονταοκτὼ χρόνους, πάντοτε ηὔξανεν εἰς τὰ ἔμπροσθεν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἂν εἶχεν ἀρχίσει τότε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, διότι τοὺς μὲν πόδας του δὲν ἐσκέπασέ ποτε μὲ ὑποδήματα, ἔτρωγε δὲ τόσον ὀλίγον φαγητόν, ὅσον νὰ δίδῃ ὀλίγην δύναμιν εἰς τὸ σῶμά του, περιττὴν δὲ ἐνόμιζεν ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν πόσιν τοῦ νεροῦ. Ὢν δὲ μὲ βαρὺ σίδηρον ἐζωσμένος, σπανίως μὲν ἐκάθητο, τὸ δὲ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, διήρχετο ὀρθὸς καὶ προσευχόμενος, ἢ καὶ εἰς τὰ γόνατα κείμενος ἐπρόσφερε τὰς δεήσεις του τῷ Κυρίῳ. Ἠρνήθη δὲ παντελῶς τὸ νὰ πλαγιάζῃ εἰς κλίνην, ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν εἶδεν οὐτόν ποτε πλαγιασμένον· ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ προεστὼς τῶν ἐκεῖ ὄντων μοναχῶν, ἔβαλε τὸν ἑαυτόν του ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους ἀδελφοὺς πρότυπον καὶ παράδειγμα τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ[1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Κάλλιστος ἐχθρὸν τὸν κάκιστον πτερνίσας,
» Φίλος Θεῷ πρόσεισιν ἐκλελεγμένος.

Ὁ ἅγιος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ *καὶ* ΕΥΦΗΜΙΑ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Τὴν Εὐφημίαν σοὶ συνευφημεῖν ἔγνων,
» Σοὶ συσφαγεῖσαν χριστόφρον Χριστοφόρε.

Οἱ ἅγιοι ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ *καὶ* ΑΝΘΙΜΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Ὁ Θαλλέλαιος, Ἄνθιμος τετμημένοι,
» Ἀειθαλῶς ἀνθοῦσιν ὡς θεῖα ξύλα.

Ὁ ἅγιος ΘΑΔΔΑΙΟΣ *ἐν τροχῷ δεθεὶς καὶ κατὰ πρανοῦς ἀφεθεὶς, τελειοῦται.*

» Κατὰ πρανοῦς Θαδδαῖον ὁ τροχὸς στρέφει,
» Φωνὴ δὲ βροντῆς ἐν τροχῷ ψαλμὸς λέγει.

Ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΩΝ *παραδοθεὶς εἰς θηρία καὶ μὴ βλαβεὶς ὑπ' αὐτῶν, τελειοῦται.*

» Ἀπῆλθε θηρσὶ μὴ βλαβεὶς Ἀγαπίων.
» Τοῦτον γὰρ ἠγάπησε καὶ θηρῶν φύσις.

Ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Ὑπὲρ Θεοῦ ταθέντος ἐν τῷ Κρανίῳ,
» Ξίφει σὸν Ἀγάπιε τείνεις κρανίον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΣΙΣΙΝΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Εἶχες θύτην με νῦν δὲ καὶ θῦμα ξένον,
» Ἔχεις με Σισίνιον ἐκ ξίφους, Λόγε.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱεράρχου καὶ θαυματουργοῦ* ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ *Ἐπισκόπου*

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Κάλλιστος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ξανθόπουλος ὁ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Ξανθοπούλων ἀνασκούμενος πρότερον, τὸ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω εὑρισκόμενον κατὰ τὸν Μελέτιον· (τόμ. γ'. σελ. 203.) τὸ μοναστήριον δὲ τοῦτο φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ τοῦ Παντοκράτορος, καθ' ὅ,τι ἐγὼ ἀνέγνων γράμμα τοῦ ἰδίου τούτου Καλλίστου εὑρισκόμενον ἐν τῇ βασιλικῇ ταύτῃ μονῇ, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ὅτι ἡσύχαζεν ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου τῷ ἔξω τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος εὑρισκομένῳ, καὶ ὅτι ἡ μονὴ αὕτη εἶναι ἰδική του. Ὕστερον δὲ ἐγεινε Πατριάρχης· ἀφεὶς δὲ τὴν Πατριαρχείαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπέκτησε σύμπνουν Ἰγνάτιον τὸν καὶ αὐτὸν Ξανθόπουλον καλούμενον καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως γεννηθέντα, (τῆς βασιλευούσης δηλαδὴ,) ὅθεν ὡς μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν ἑνωθέντες πνευματικῶς τε καὶ θεοφρόνως καὶ λίαν ὑψηλῶς ἐφιλοσόφησαν περὶ νοερᾶς προσευχῆς ἐν ἑκατὸν κεφαλαίοις, τῷ ἐντελεῖ ἀριθμῷ τελείαν τὴν περὶ ταύτης γνῶσιν ἐκθέμενοι, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θεσσαλονίκης ἱερὸς Συμεὼν ἐν κεφ. σγε'. σελ. 210 σειρᾷ ὄ. Τὰ κεφάλαια δὲ ταῦτα εὑρίσκονται τετυπωμένα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἱερᾶς Φιλοκαλίας τῶν Νηπτικῶν. Ἔστι δὲ ὁ Κάλλιστος οὗτος δεύτερος, Πατριαρχεύσας ἐπὶ Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει 1392 βασιλεύσαντος, διότι ὁ πρῶτος Κάλλιστος ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει ατν' (1350), ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου. Ὅρα περὶ τούτου τὸν Μελέτιον τόμ. γ'. σελ. 230.

Σημείωσαι, ὅτι ὡς πολλοὶ λέγουσι τὰ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ ἀναφερόμενα κεφάλαια εἰς ὄνομα Καλλίστου Τηλικούδη, καὶ Καλλίστου Πατριάρχου, καὶ Καλλίστου Καταφυγιώτου, ταῦτα λέγω εἶναι σύνθεμα καὶ πόνος τοῦ Καλλίστου τούτου τοῦ Ξανθοπούλου, καὶ ὅτι ὁ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Κάλλιστος οὗτος ὀνομάζεται μὲ διάφορα ὀνόματα. Καταφυγιώτης δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου τὴν ὀνομαζομένην Καταφυγήν, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ὅπου καὶ ᾄδεται λόγος ἐκ παραδόσεως ὅτι ἀσκήτευσεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος Κάλλιστος. Ἄλλοι δὲ ἀποδίδουσι τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια τῷ πρώτῳ Καλλίστῳ τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως· προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης περὶ τοῦ Καλλίστου τούτου καὶ Ἰγνατίου ὅτι τῆς θείας ἐλλάμψεως τῆς ἐν τῷ ὄρει ὡς καὶ οἱ Ἀπόστολοι τετυχήκασι. Καὶ δείκνυται τοῦτο πολλοῖς ἐναργῶς εἰς μαρτύριον, τὴν ὄψιν ἀστράπτοντες, κατὰ τὸν Στέφανον ὁρᾶντες· ὡς οὐ τῇ καρδίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ ὄψει τούτων ἐγχυθείσης τῆς χάριτος. Διὸ καὶ κατὰ τὸν μέγαν ἐκεῖνον Μωσῆν ὤφθησαν (ὡς μεμαρτυρήκασιν οἱ ἰδόντες) ἀστράψαντες ἡλιοειδῶς τῇ μορφῇ.

Digitized by Google

Βουλγαρίας τῇ ἐντῇ Ἀχρίδι, τῇ καὶ Βουλγαροκήρυκος ἐπονομαζομένου. [1]

† » Τὸν Βουλγάρων κήρυκα Κλήμεντα μέγαν,
» Σιγῇ τίς ἂν κρύψειεν ἀρετῆς φίλος;

* Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς Βουλγαρίας φωστὴρ λαμπρότατος καὶ κήρυξ μεγαλοφωνότατος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου ἐν ἔτει ωμβ΄ (842), ἢ κατ' ἄλλους ωξέ (865)· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν ἐν Εὐρώπῃ Μοισίαν, [2] τὴν ὁποίαν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ὀνομάζουσι Βουλγαρίαν, ὡς κατοικουμένην ἀπὸ Βουλγάρους, οἵτινες, ὡς λέγουσι, παλαιὰ μὲν ἐφέρθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον τῆς Προύσης εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν, ἀφ' οὗ καὶ Βούλγαροι ὠνομάσθησαν, ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἐπέρασαν μὲ δύναμιν μεγάλην τὸν ποταμὸν Ἴστρον (ἤτοι Δούναβιν) καὶ ἐπῆραν πρὸς κατοικίαν αὐτῶν τὰ ἐκεῖ γειτονεύοντα μέρη· ἤγουν τὴν Πανονίαν, τὴν μεταξὺ τοῦ Δουναβίου καὶ Νουρικοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ περιεχομένην, ταὐτὸν εἰπεῖν τὴν Οὐγγαρίαν καὶ Δαλματίαν (ἤτοι Σλαβονίαν), καὶ Θράκην, καὶ Ἰλλυρικὸν, καὶ Μακεδονίαν, καὶ Θετταλίαν. Ἀπὸ τοιοῦτον λοιπὸν γένος τῶν Βουλγάρων κατήγετο ὁ ὅσιος οὗτος Κλήμης [3], ἦτο δὲ ἐκ κοιλίας μητρός του ἐκλελεγμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν, καθὼς καὶ ὁ Σαμουὴλ καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν του ἠγάπησε τὴν φιλόθεον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν.

Πρῶτος δὲ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Ναοὺμ [1] καὶ Ἀγγελάριον καὶ Γοράσδον ἐδιδάχθη μὲ ἐπιμέλειαν τὴν θείαν Γραφὴν, ἡ ὁποία μετεγλωττίσθη μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Βουλγάρων παρὰ τοῦ θείου Κυρίλλου, ὅστις ἦτον ἀληθῶς θεόσοφος καὶ ἰσαπόστολος πατὴρ καὶ ἐχρημάτισε πρῶτος διδάσκαλος τῆς θεοσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Μεθόδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Κλήμης ἦτο γῆ γόνιμος καὶ ἀγαθὴ, διὰ τοῦτο δεχθεὶς εἰς τὴν καρδίαν του τὸν Εὐαγγελικὸν σπόρον τῆς ἀληθείας καὶ τῶν θείων Γραφῶν, ἐκαρποφόρησε πολὺν τὸν καρπὸν εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς ἑκατὸν, κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καθὼς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔργα καὶ πράγματα τοῦτο ἀπέδειξεν ἀληθές. Διότι αὐτὸς ἀγαπήσας τὴν παρθενικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, παῖον ἐξόδους ἀρετῆς δὲν ἐξηκρίβωσεν; ἢ ποίαν τέχνην δὲν ἐπενόησε διὰ νὰ νικήσῃ τὰ πάθη; διότι μὲ τὴν ἡσυχίαν μὲν ἀπέφυγε τὸν πόλεμον, ὅστις ἔρχεται ἔξωθεν ἀπὸ τὰς πέντε αἰσθήσεις, μὲ τὴν νηστείαν δὲ καὶ σχληραγωγίαν τοῦ σώματος ἀπεμάρανε τὰς φιληδόνους ὁρμὰς καὶ ἐπιθυμίας, μὲ τὴν παντοτεινὴν δὲ προσοχὴν καὶ προσευχὴν ἐξήλειψεν ἀπὸ τὴν ψυχήν του τὰς ἐμπαθεῖς φαντασίας καὶ τοὺς πονηροὺς λογισμούς. Τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ σημεῖα τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίου Κλήμεντος ἦσαν ταῦτα τὰ δύο· ἀγάπη ἀδιάκριτος καὶ ταπείνωσις ἀνυπόκριτος. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον στοιχειωθεὶς ὁ ἱερὸς Κλήμης διὰ τοῦ θείου νόμου ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, καὶ τὴν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον πολιτείαν ἀκριβῶς μεταχειριζόμενος, κατὰ μὲν τὸ παρὸν κατέστη συνεργὸς μὲ τοὺς ἀνωτέρω διδασκάλους του τὸν Κύριλλον, λέγω, καὶ Μεθόδιον καὶ ἔγεινεν ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας εἰς τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, ὑπομένων καὶ αὐτὸς τοὺς ἰδίους ἐκείνους πειρασμοὺς ὅσους ὑπέμειναν καὶ οἱ ἀνωτέρω διδάσκαλοί του ἀπὸ τὴν δυναστείαν τῶν αἱρετικῶν, οἵτινες ἐξουσίαζον κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον [2], καθὼς ἀναφέρει τοὺς πειρα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ τοῦ Πρωτάτου χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῷ παλαιοτέρῳ εὗρον τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Κλήμεντος γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουλίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη εἴδομεν κατὰ πλάτος τετυπωμένον τὸν βίον τούτου, καὶ γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου· τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς τούτῳ ἠκολουθήσαμεν. Ἐν τῇ τετυπωμένῃ ὅμως φυλλάδι τοῦ ἁγίου τούτου γράφεται ἡ μνήμη αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸν Μελέτιον ἡ ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μοισία ἡ διὰ τοῦ οι κυρίως γραφομένη (διότι ἡ διὰ τοῦ υ γραφομένη ἐπαρχία κυρίως ἐστὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, ἥτις καὶ Φρυγία λέγεται), εἶναι μία μεγάλη ἐπαρχία τοῦ ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐκτεινομένη ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς μεταξὺ Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τῆς Δακίας πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χωρίζεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Δουναβίου. Διαιρεῖται δὲ εἰς ἀνωτέραν καὶ κατωτέραν, καὶ ἡ μὲν ἀνωτέρα ὠνομάσθη κοινῶς Σερβία, ἡ δὲ κατωτέρα ὠνομάσθη Βουλγαρία ἀπὸ τῶν Σέρβων καὶ τῶν Βουλγάρων τῶν ἐλθόντων καὶ κατοικησάντων εἰς αὐτὴν τὴν Μοισίαν, οἵτινες ἦσαν ἔθνη τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, οἰκοῦντες τριγύρω εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν.

[3] Ἐν δὲ τῷ ἐκτυπωθέντι εἰς ἁπλῆν φράσιν κατὰ πλάτος βίῳ τοῦ ἁγίου, οὗ μνείαν ἀνωτέρω ἐποιησάμεθα, σημειοῦται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτο ῥωμαῖος τὸ γένος, ἐξ εἰκασίας ὅμως μόνης τοῦτο ἐκεῖ συμπεραίνεται.

[1] Ὁ ἅγιος Ναοὺμ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Δεκεμβρίου.

[2] Οὗτοι ἦσαν Βιχνίκος ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Σφεντόπλικος ὁ ἄρχων καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, οἵτινες ἐφρόνουν τὸ λατινικὸν φρόνημα· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται, ἤγουν ἔχει τὴν ὕπαρξιν, ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὅπερ ὁ ἅγιος Κλήμης μὴ δε-

Digitized by Google

σμοὺς αὐτοὺς ὁ κατὰ πλάτος βίος τῶν ἀνωτέρω ἁγίων.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μὲν θεσπέσιος Κύριλλος ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄνω ζωήν, φανερώσας πρότερον εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανὸν τὴν Ἀποστολικὴν διακονίαν καὶ τὴν αὔξησιν ἣν ἐποίησε τοῦ ἐμπιστευθέντος φυτῷ ἔργου· ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Μεθόδιος ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἀρχιεπίσκοπος Μωράβου [1] καὶ Βουλγαρίας, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Κλήμης ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Μεθόδιον ἐπίσκοπος ὅλου τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τοῦ τὸ Ἰλλυρικὸν ἐξουσιάζοντος ἔθνους τῶν Βουλγάρων, καὶ τῆς Λυχνιδῶν πόλεως, ἤτοι τῆς Ἀχρίδος, καὶ τῆς Γλαβηνίτζας. Εἰς τὰς ὁποίας ταύτας πόλεις καὶ ἐπαρχίας ἀφῆκεν ὁ ἅγιος ὑπομνήματα καὶ σημεῖα τῆς ἀρετῆς του καὶ ἁγιότητος, διότι εἰς τὴν Ἀχρίδα ἔκτισεν ὁ ἅγιος ἐκ θεμελίων ἱερὸν ναὸν καὶ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ὅπου καὶ διήνυε ζωὴν ἀσκητικὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἀπὸ τὸ μοναστήριον αὐτό, ὡς ἀπὸ λυχνίαν ὑψηλὴν, ἔλαμπεν εἰς ὅλον τὸ ποίμνιόν του τὰς ἀκτῖνας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θείας χάριτος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν, ἀφῆκεν εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον μοναστήριον τὸ ἱερόν του λείψανον ὡς πολύτιμον θησαυρὸν καὶ κτῆμα ὅλου τοῦ κόσμου ἀντάξιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἰατρεύεται κάθε πάθος καὶ ἀσθένεια. Ὅθεν καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο μοναστήριον ἐχαρίσθη παρὰ Θεοῦ εἰς τοὺς ἐκεῖ προστρέχοντας χριστιανοὺς κοινὸν καὶ ἄμισθον ἰατρεῖον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄλλων κειμηλίων, ὅσα ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἀχρίδα ὁ τρισόλβιος Κλήμης, ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὴν καὶ βιβλία ἱερὰ γεννήματα τῆς ὑψηλῆς του διανοίας καὶ πονήματα τῆς ἁγίας χειρός του, τὰ ὁποῖα τιμῶνται καὶ σέβονται ἀπὸ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς θεογράφους πλάκας τοῦ Μωσέως. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Γλάβηνίτζαν εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ τις στήλους πετρίνους σωζομένους ἕως τῆς σήμερον, ἐφ' ὧν εἶναι γράμματα χαραγμένα, τὰ ὁποῖα φανερώνουσιν ὅτι προσῆλθεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων δὲν ἐπίστευσεν εὐθὺς εἰς τὸν Χριστὸν, οὔτε ὅλον ἐφωτίσθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη πολὺ μέρος αὐτοῦ ἔχον βαρβαρικὴν θηριότητα, τούτου χάριν ὁ θεσπέσιος Κλήμης μὲ τὰς καθημερινὰς θεοπνεύστους διδαχάς του ὡδήγησεν εἰς θεογνωσίαν ὅλον τὸ ἔθνος, καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς γνώμης αὐτῶν μετέβαλεν εἰς ἡμερότητα καὶ χρηστότητα τρόπων, ὥστε μετεχειρίζοντο εἰς τὸ ἑξῆς ἔννομον πολιτείαν καὶ σώφρονα.

Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως τοῦτο κατώρθωσεν ὁ μακάριος Κλήμης, ἐπειδὴ ἐβάπτισε τὸν ἄρχοντα τῶν Βουλγάρων, Βορίσην ὀνομαζόμενον, καὶ τὸν ἐκείνου υἱὸν Μιχαὴλ, ὁ ὁποῖος ἔγεινε πρῶτος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀκολούθως ἔκαμεν αὐτοὺς τοὺς δύω νὰ πολιτεύωνται κατὰ τοὺς νόμους τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν διὰ μέσου αὐτῶν τῶν δύω ὑπέταξεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὡς ἕνα ἄνδρα. Πρὸς τούτοις δὲ προσείλκυσεν ὁ ἅγιος τοὺς Βουλγάρους εἰς τὴν στενὴν καὶ ἀνηφορικὴν ὁδὸν τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς, ὄχι μόνον διὰ τῶν γλυκυτάτων αὐτοῦ λόγων καὶ διδασκαλιῶν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῶν πολλῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα δι' αὐτοῦ ἐνήργει ὁ Κύριος· διότι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἐχάριζεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τυφλοὺς τὸ βλέπειν, εἰς τοὺς βωβοὺς τὸ λαλεῖν καὶ εἰς τοὺς παραλύτους τὸ ἐνεργεῖν· ἀλλὰ καὶ τοὺς δαιμονισμένους ἰάτρευεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγίου. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, παντὸς πάθους καὶ ἀσθενείας ἦτον ὁ ἅγιος ἰατρὸς ταχύτατος· ὅθεν καὶ νεκρὸν παιδίον διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Βουλγάρων παρεκίνει ὁ ἅγιος νὰ κτίζῃ ναοὺς ἱερούς. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ὑπακούων εἰς τὰ λόγιά του, εὐθὺς ἐτελείωνε διὰ τῶν ἔργων ἐκεῖνα, ὅσα ὁ ἅγιος τὸν ἐπρόσταζεν. Διὰ τὴν τοιαύτην δὲ ὑπακοὴν καὶ γνησίαν ἀγάπην, ἣν ἔσωζε πρὸς τὸν ἅγιον, ἐπροκόπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἔγεινε καλλίτερος ἀπὸ ὅ,τι ἦτον τὸ πρότερον· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐμελέτα νὰ παραιτήσῃ μὲν τὰς φροντίδας τῆς ἀρχιερωσύνης, νὰ ὑπάγῃ δὲ εἰς τὴν ἡσυχίαν, διότι ἦτο πολλὰ γέρων καὶ ἀσθενὴς, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ τελειώσῃ τὸ μελετώμενον, ἀλλὰ παρακαλέσας θερμῶς, μόλις καὶ μετὰ βίας τὸν κατέπεισε νὰ μένῃ εἰς τὸ ποί-

---

χόμενος, ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ αὐτοὺς, ὡς λέγει ὁ Θεοφύλακτος εἰς τὸν Ἑλληνικὸν βίον τούτου, ὅστις γεμστὶ ἐτυπώθη ὁμοῦ μὲ τὰ θαύματα τῆς ζωοδόχου Πηγῆς.

[1] Μώραβος ἴσως εἶναι ἡ ὧν καλουμένη Μωραβία, ἥτις καὶ μεγάλη Μωραβία λέγεται παρὰ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ ἐν τῷ περὶ Θεμάτων, ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μωράβαν.

Digitized by Google

μνιόν του ἕως τέλους ζωῆς του. Καὶ λοιπὸν ἂν καὶ ἔπασχεν ὁ ἅγιος ἀπὸ ἀσθένειαν καὶ γηρατεῖον, ὅμως κάθε τρόπον μετεχειρίζετο ὁ ἀοίδιμος καὶ ὠδήγει τὸ ποίμνιόν του εἰς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐσοφίσθη καὶ ἐφεῦρεν ἄλλους χαρακτῆρας γραμμάτων Σλαβονικῶν σαφεστέρους καὶ καθαρωτέρους, καὶ διὰ μέσου τῶν γραμμάτων αὐτῶν ἔγραψεν ὅλην τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἑορτῶν καὶ τοὺς βίους τῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων, καὶ τοὺς ἀσματικοὺς Κανόνας. Ταῦτα δὲ τὰ γράμματα ἐδίδαξεν εἰς τὰ γνωστικώτερα παιδία τῶν χριστιανῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅσα ἦσαν ἄξια τὰ ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, καὶ τὸ πρώην βάρβαρον καὶ ὠμὸν ἔθνος τῶν Βουλγάρων τὸ κατέστησεν ὁ θεῖος πατὴρ ἥμερον καὶ ἅγιον διὰ μέσου τῆς σπουδῆς του καὶ προθυμίας, καὶ οὕτως ἐτέλεσεν ἀληθῶς ἔργον ἀποστολικόν· ὅθεν διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ χάριν ἀποστολικήν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀποβιώσεώς του, ὁ ἅγιος ἀπεχαιρέτισεν ὅλους καὶ ἐσυμβούλευσεν αὐτούς· εἶτα παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ποίμνιόν του, (τὸ ὁποῖον ἐλυπεῖτο καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα, μὴ ὑποφέρων τὴν ζημίαν καὶ στέρησιν τοῦ καλοῦ ποιμένος·) καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐδόξασεν οὗτος τὸν δοξάσαντα αὐτὸν Κύριον μὲ τὰς ἰατρείας, ἃς ἐνεργεῖ καθεκάστην, εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως· καὶ τώρα συγχορεύει μὲ τοὺς ἀποστόλους ὡς κήρυξ τῆς ἀληθείας καὶ ἰσαπόστολος, μὲ τοὺς μάρτυρας ὡς πολλάκις ὑπομείνας δεσμὰ καὶ τιμωρίας διὰ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, μὲ τοὺς ἱεράρχας δὲ καὶ ὁσίους πρεσβεύει πρὸς Κύριον διὰ τὸ ποίμνιόν του καὶ δι' ὅλην τὸν κόσμον ὡς ἱεράρχης ὁμοῦ καὶ ὅσιος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Στυλεῖς Ἀμφιλόχιε νεκρῶν ἀμφίοις,
» Λόχους σκεδάζεις καὶ νεκροὺς νοουμένους.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ θάνατος λάβεν Ἀμφιλόχιον.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφ' οὗ ἐπέρασε πάντα βαθμὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἔλαμψε μὲ ἄσκησιν καὶ θείαν γνῶσιν, ἐπροχειρίσθη Ἐπίσκοπος Ἰκονίου μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐν ἔτει τοδ' (374), Διδάσκαλος λοιπὸν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως γενόμενος, γενναῖος ἀντεστάθη ὁ ἀοίδιμος κατὰ τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Μακεδονίου καὶ Εὐνομίου, καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὺς διωγμοὺς καὶ θλίψεις ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς ὑπέμεινεν. Οὗτος ἔγεινε καὶ συναγωνιστὴς τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πατέρων, τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ συναθροισθέντων κατὰ Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου, εἷς ἐξ αὐτῶν ὑπάρχων, ἐν ἔτει τπά (381). Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Θεοδόσιος παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῶν Δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης εἰς τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν, καὶ καταστρέψας τὸν τύραννον Μάξιμον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τότε ὁ μέγας οὗτος Ἀμφιλόχιος εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα παρεκάλει αὐτὸν νὰ διώξῃ τοὺς Ἀρειανούς· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς δὲν συγκατένευε, τούτου χάριν ὁ θαυμαστὸς οὗτος πατὴρ, εὗρε τέχνασμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐδυνήθη νὰ καταπείσῃ τὸν βασιλέα.

Ἐλθὼν δηλαδὴ εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν μὲν Θεοδόσιον ὡς βασιλέα ἐχαιρέτησε, τὸν δὲ υἱόν του Ἀρκάδιον, τὸν τότε νεωστὶ χειροτονηθέντα βασιλέα, μὲ κατώτερον τρόπον ἐχαιρέτησεν [1], ὅ-

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος, συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος ὁ Βουλγαρίας, μετέφρασε δέ τις εἰς τὸ ἁπλοῦν κεκολοβωμένον καὶ ἀτελῆ. Ὅθεν ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος διορθώσας αὐτὸν, πλατύνας, ἀναπληρώσας, καὶ σημειώμασι καταγλαΐσας, ἄρτιον καὶ ὁλόκληρον ἤδη ἐξέδωκε. Κρίσιν οὐρανοῦ τοῦτον ἐπωνομάσας, σὺν τῷ τοῦ μεγάλου Σπυρίδωνος θαύματι, τῷ καὶ αὐτῷ ὀνομασθέντι παρ' αὐτοῦ, Κρίσις τοῦ οὐρανοῦ. Τοῦτον λοιπὸν τὸν νεοτύπωτον βίον τοῦ ἁγίου ἀνάγνωθι ἀγαπητὲ, διὰ τὰ καταλάβῃς πλατύτερον τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος. Σημείωσαι, ὅτι καὶ ἀσματικὴ ἀκολουθία εὑρίσκεται τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, συρραμμένη εἰς ἰδίαν φυλλάδα ἐν Μοσχοπόλει τετυπωμένη. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι οἱ ἑπτὰ κήρυκες καὶ διδάσκαλοι τῶν Βουλγάρων ἑορτάζονται ὁμοῦ ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι τετυπωμένη κατὰ τὴν Μοσχόπολιν· ἤτοι ὁ Κύριλλος, ὁ Μεθόδιος, ὁ Κλήμης, ὁ Σάββας, ὁ Ἀγγελάριος, ὁ Γοράσδος καὶ ὁ Ναούμ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Θεοδώρητος βιβλίῳ ε'. κεφ. ις'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ θεῖος Ἀμφιλόχιος δὲν ἐχαιρέτησε τὸν Ἀρκάδιον, ὁ δὲ Σωζόμενος βιβλ. ζ'. κεφ. ς'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. λέγει, ὅτι εἶπε ταῦτα εἰς τὸν Ἀρκάδιον, ὡς εἰς νήπιον «Χαῖρε τέκνον,» τῷ δακτύλῳ σαίνων. Πρὸς τοῦτον τὸν μέγαν Ἀμφιλόχιον ἐρωτήσαντα ἀπέστειλεν ὁ μέγας

Digitized by Google

θεν ὁ Θεοδόσιος ὀργισθεὶς διὰ τοῦτο, ἐνόμαζεν ἰδικήν του ἀτιμίαν τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ του. Τότε ὁ ἅγιος σοφώτατα φανερόνει τὸ δρᾶμα καὶ λέγει· βλέπεις, ὦ βασιλεῦ, ὅτι δὲν ὑποφέρεις τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ σου, ἀλλ' ὀργίζεσαι; πίστευε λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ παρομοίως ἀποστρέφεται καὶ μισεῖ τοὺς βλασφημοῦντας τὸν Υἱόν του καὶ λέγοντας, ὅτι αὐτὸς εἶναι κατώτερος τοῦ Πατρός. Τότε νοήσας τὸ πρᾶγμα ὁ βασιλεὺς ἔγραψε παρευθὺς νόμον νὰ διώκωνται οἱ αἱρετικοὶ μαχρὰν ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος Ἀφιλόχιος εἰς πολλοὺς χρόνους ποιμάνας τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καὶ συντάξας λόγους ὀρθοδόξους καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γῆρας, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. «Καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ)·

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *Ἐπισκόπου τῆς Ἀκραγαντίνων Ἐκκλησίας.*

» Ἐξ Ἀκραγάντων πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
» Τὸν ἄκρα γῆς κρίνοντα, παμμάκαρ Πάτερ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου, τοῦ καὶ ῥινοτμήτου καλουμένου ἐν ἔτει χπέ (685), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀκράγαντα τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, υἱὸς ὢν γονέων ὀνομαζομένων Χαρίτωνος καὶ Θεοδότης, ἀνθρώπων εὐσεβῶν, στολισμένων μὲ ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ ζώντων μὲ αὐτάρκη ἀγαθά. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἦτον ὀκτὼ χρόνων ἐδόθη ὑπὸ τῶν γονέων εἰς τὸ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα· καὶ τόσον σπουδαῖος καὶ ἄοκνος ἔγεινεν εἰς αὐτὰ, ὥστε ἐθαυμάζετο ἀπὸ ὅλους. Φθάσας δὲ εἰς τοὺς δεκαοκτὼ χρόνους, ἐσφραγίσθη κληρικὸς, ἤτοι ἔγεινεν Ἀναγνώστης ἀπὸ τὸν ἅγιον Ποταμίωνα, ἐπιτήδειος ὢν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διὰ τὴν καλοφωνίαν ἣν εἶχε. Μίαν δὲ νύκτα ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὁ ἅγιος οὗτος ἔμπροσθεν τῆς κλίνης τοῦ ἀρχιδιακόνου Δαμιανοῦ, ἀκούει φωνὴν θείου Ἀγγέλου ἐκ τρίτου καλοῦσαν αὐτὸν, ὡς καὶ τὸν προφήτην Σαμουὴλ, καὶ λέγουσαν, «Γρηγόριε, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· λοιπὸν τάχυνον καὶ πορεύθητι·» ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐκβῆκε καὶ ἀπελθὼν εἰς Καρθαγένην, (τὸ νῦν καλούμενον Τούνεζι) καὶ εὑρὼν ἐκεῖ τὸν μοναχὸν Μάρκον τὸν πνευματοφόρον, ὅστις ἐπέμφθη παρὰ Θεοῦ εἰς αὐτὸν ἔμεινε πλησίον του τέσσαρας χρόνους· καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν ἴδιον Μάρκον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μεγάλως ἐκεῖ ἐθαυμαστώθη. Εἶτα παρακινηθεὶς ὑπὸ θείκης ὁπτασίας ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ γίνεται διάκονος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριον. Ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Γεώργιον.[1] Ἐπειδὴ δὲ τότε συνεκροτήθη ἐκεῖ Σύνοδος κατὰ Σεργίου καὶ Πύρρου καὶ Παύλου, τῶν μονοθελητῶν, ἦλθεν μετ' αὐτῶν εἰς λόγους ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ ἱκανῶς ἤλεγξε τὴν φρενοβλάβειάν των, καὶ τόσον πολλὰ ἐφημίσθη ὁ ἅγιος, ὥστε ἡ φήμη του ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως. Ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Ἀκραγάντων, μεγάλως διαλάμψας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ, καὶ θαύματα τελέσας, καὶ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης στολίσας ἀξίωμα. Ὅθεν ὁ Σεβῖνος καὶ Κρησκεντῖνος καὶ σὶ σύντροφοι αὐτῶν, φθονήσαντες τὸν ἅγιον, μυρίους πειρασμοὺς ἐσήκωσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐγκλήματα πλάσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν κατηγόρουν εἰς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὰ ψευδῆ λόγιά των, ἔκλεισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δύω ἥμισυ χρόνους.

Ἔπειτα κατὰ προσταγὴν βασιλικὴν ἐκβαίνει ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς κατηγόρους του· τότε δὲ ἔγειναν τὰ παράδοξα ἐκεῖνα σημεῖα τῶν ξύλων καὶ τῶν ἀνθράκων, δοξάζοντος τοῦ Θεοῦ τὸν θεράποντά του. Διότι τὰ πρόσωπα τῶν μιαρῶν ἐκείνων καὶ ἀνοσίων

Βασίλειος τὰ εἰκοσιεπτὰ κεφάλαια τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Γράφει δὲ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἀμφιλόχιος ἔφθασεν εἰς τόσην ἀγιότητα καὶ παιδείαν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν, ὥστε συγκρίνεται μὲ τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν ἐρημικὴν διαγωγὴν, καὶ φίλος ἦτο μὲ αὐτούς. Διὰ δὲ τὰ βιβλία τοῦ ἁγίου τούτου, γεμάτα ὄντα ἀπὸ γλαφυρὰ φιλοσοφικὰ, εἶπε τὰ λόγια ταῦτα ὁ ῥηθεὶς Ἱερώνυμος «Οὐκ οἶδας τί πρῶτον ἐν αὐτοῖς ὀφείλεις θαυμάσαι, τὴν παιδείαν τοῦ αἰῶνος τούτου! ἢ τὴν ἐπιστήμην τῶν θείων Γραφῶν! (παρὰ τῷ α', τόμῳ τοῦ Μελετίου σελ. 418.)

[1] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Digitized by Google

κατηγόρων τοῦ ἁγίου ἐσκεπάσθησαν μὲ μαῦρον σύννεφον καὶ κατεμαύρισαν, ὥστε καὶ ἕως τῆς σήμερον φαίνονται κατὰ γενεὰν τὰ πρόσωπα ἐκείνων σεσημειωμένα καὶ μεμελανωμένα. Ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη ἐκείνη, ἡ ὁποία ἠπατήθη ἀπὸ αὐτοὺς, ἀφ' οὗ ἀρκετὰ ἐπαιδεύθη ἀπὸ ἓν ὀλέθριον δαιμόνιον, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἰατρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον ἔμπροσθεν εἰς τὸν λαόν· ὁ δὲ ἅγιος ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ Ἐπαρχίαν του μεγαλοπρεπῶς, ποιῶν σημεῖα καὶ θαύματα μεγαλίτερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Οὕτω λοιπὸν ζήσας χρόνους πολλοὺς ὁ θεῖος πατὴρ καὶ εἰς βαθύτατον γῆρας φθάσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τοῦτον Ἑλληνηστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κάλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται διήγησις εἰς τὸν βίον τούτου καὶ τὰ θαύματα, Λεοντίου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα τῆς Ῥωμαίων πόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φοβερὸν καὶ ἀκατάληπτον θαῦμα, καὶ τῇ οἰκουμένῃ ὠφέλιμον»)

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

» Πολλὰς ὑποστὰς ἐν βίῳ πρῶτον βίας,
» Μετῆλθε Σισίνιος ἐκ βίας βίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καὶ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου, καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Κυζίκου· διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ὡς χριστιανὸς, ἐδέθη ἀπὸ ἄγρια ἄλογα, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τρέχῃ. Ἔπειτα δέρεται ἄσπλαγχνα, καὶ εἰς τὴν μύττην δέχεται ὀξείδιον δριμὺ, καὶ ἄλλα βάσανα ὑπομείνας καὶ θαύματα ἐκτελέσας, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· ἐν δὲ τῇ κατὰ τοῦ Ἀρείου πρώτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, τῇ ἐν ἔτει τκέ (325) συναθροισθείσῃ παραστὰς, ἀπέπνιξε τὸν Ἄρειον μὲ τὰ νεῦρα τῶν ὀρθῶν δογμάτων του, ὁμοούσιον ἀνακηρύξας τὸν Υἱὸν τῷ Πατρί. Καὶ οὕτω καλῶς καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος ΙΣΧΥΡΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ζῶν Ἰσχυρίων ἰσχὺς ἦν ἐκκλησίας,
» Ἥνπερ νοητῶς καὶ θανὼν ἐνισχύει.

Ὁ ἅγιος ΕΛΕΝΟΣ ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ταρσοῦ πρόεδρος Ἕλενος θυηπόλος,
» Ταρσοῖς ἄνειει ψυχικοῖς ἕως πόλου.

Διήγησις ὀπτασίας ΙΩΑΝΝΟΥ τινὸς, πάνυ ὠφέλιμος.

† » Φοβοῦ Κριτὴν ὀφθέντα ψυχὴ κατ' ὄναρ
» Φοβοῦ δὲ μᾶλλον, ἡνίκ' ἔλθῃ καθ' ὕπαρ.

Ἄνθρωπός τις ἐχρημάτισε, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλ' (330), ὀνομαζόμενος Ἰωάννης, ὅστις ἦτον εἰς τὸν βασιλέα γνωστὸς διὰ μέσου τῆς τέχνης ἣν εἰργάζετο. Οὗτος λοιπὸν διήρχετο πρότερον τὴν ζωήν του κακῶς καὶ ἀσέμνως, χωρὶς νὰ βάλῃ ποτὲ εἰς τὸν νοῦν του ὅτι εἶναι κόλασις· ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ τὰ πάντα καλῶς οἰκονομῶν πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν, αὐτὸς φανεὶς καὶ εἰς τὴν ὀπτασίαν τούτου, ἐδιώρθωσε τὴν πολιτείαν του. Οὗτος δηλαδὴ μίαν φορὰν βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του ὅτι ἐπρόσφερεν εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ἔργον τι τῆς τέχνης του· καὶ ἐκ τούτου θαρρῶν, ὡμίλει μὲ τὸν βασιλέα μετὰ παρρησίας καὶ συνέχαιρεν.

Ἔπειτα βλέπει τὸν βασιλέα, ὅτι ἐξεγύμνωσε μίαν σπάθην καὶ συλλαβὼν τὰ μαλλία του ἐσπούδαζε νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν του χωρὶς ἔλεος· ὁ δὲ Ἰωάννης ἔκλινε συνεχῶς τὸν λαιμόν του, νομίζων ὅτι παίζει τάχα μὲ τὸν βασιλέα· ἐνῷ δὲ τοῦτο ἐποίει, ἀκούει τὸν βασιλέα λέγοντα εἰς αὐτὸν μὲ σοβαρότητα, «Ὅταν ἡ μάχαιρα καταφάγῃ τὰς τρίχας σου, τότε ὁ τράχηλός σου θὰ γεμίσῃ ἀπὸ τὸ αἷμά σου.» Ἐφάνη λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐκόπη ὁ τράχηλός του, καὶ ὅτε ἡ μάχαιρα ἦλθεν εἰς τὸ στῆθος, ἀγωνιῶν ὁ Ἰωάννης καὶ φοβούμενος, ἐζήτει νὰ λάβῃ βοήθειαν ἀπὸ κἀνένα· ἀπὸ δὲ τὸν φόβον καὶ τὸν φρικτὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα ἐξύπνισε, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὅλος ἵστατο ἔκθαμβος· ποιήσας δὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὸ σῶμά του, εὐχαριστῶ σοι ὄνειρον, ἔλεγεν, ὅτι τὸν φοβερὸν τοῦτον ἀγῶνα κατὰ φαντασίαν μόνον μοὶ ἔδειξας, πραγματικῶς δὲ οὐκ εἶδον αὐτὸν καὶ κατ' ἀλήθειαν· ὅθεν ἔμεινε πάλιν ὁ αὐτὸς ἀμετανόητος καὶ ἀδιόρθωτος. Μετά τινα δὲ καιρὸν πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν ἐκ Θεοῦ βοήθειαν. Τότε λοιπὸν βλέπει πάλιν, ὄχι εἰς τὸ ὄνειρόν του, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν γενόμενος, ὅτι παρίστατο εἰς ἓν βῆμα σεκρετικὸν [1] καὶ δικαστικὸν, ἔβλεπε δὲ καὶ

[1] Ὅρα τὴν ἐν σελίδι 75 τῆς παρούσης ἐκδόσεως ὑποσημείωσιν περὶ τῆς σημασίας τοῦ σεκρέτου. Σ. Ε.

Digitized by Google

ἕνα φοβερώτατον βασιλέα καθεζόμενον εἰς θρόνον, καὶ ἐνδεδυμένον βασιλικὴν ὁμοῦ καὶ ἀρχιερατικὴν στολήν. Εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά του ἐκάθηντο ἄνδρες τινες ἱεροπρεπεῖς καὶ σεβάσμιοι· αὐτὸς δὲ ἔβλεπεν ὅτι ἵστατο κάτωθεν ἐκείνων. Καὶ πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ὅτι ἵσταντο εὐνοῦχοί τινες νέοι καὶ εὔμορφοι, ἀπὸ δὲ τὰ ἀριστερά του ἄλλος τις ταπεινότερος καὶ καταδεκτικώτερος. Ἀπὸ δὲ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ἕνα λάκκον σκοτεινότατον ὁμοῦ καὶ βαθύτατον, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του ἐπροξένει φόβον ἄρρητον καὶ ὀδύνην μεγάλην. Ἐνῷ λοιπὸν αὐτὸς ἵστατο μὲ φόβον καὶ τρόμον, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ καθήμενος βασιλεύς· ἄραγε, ὦ νεανία, ἠξεύρεις ποῖος εἶμαι ἐγώ; ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη· ἠξεύρω, δέσποτα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ σαρκωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, καθὼς αἱ θεῖαι Γραφαὶ ἡμῶν περιέχουσιν· ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· καὶ ἀνίσως σὺ ἀπὸ τὰς Γραφὰς μὲ γνωρίζῃς, γνωρίζῃς δὲ καὶ τοὺς μετ' ἐμοῦ συγκαθεζομένους, πῶς ἐλησμόνησες τὸν φοβερισμὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἔκαμες εἰς σὲ πρὸ χρόνων ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος; ἢ δὲν νοεῖς ὅ,τι σοὶ λέγω; ὁ Ἰωάννης, νοῶ τοῦτο δέσποτα, ἀπεκρίθη, καὶ ἀκόμη τὰ λείψανα τοῦ φόβου ἐκείνου ἔχω εἰς τὴν ψυχήν μου. Καὶ ἄν, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, τὰ ἐναπομεινάρια τοῦ φόβου ἐκείνου φέρῃς εἰς τὴν ψυχήν σου, πῶς ἐπιμένεις εἰς τὰ κακά; μάθε λοιπὸν διὰ τῆς δοκιμῆς, ὅτι ἐγὼ ἤμην, ὅστις καὶ πρότερον ἔφερον εἰς σὲ τὴν φοβερὰν ἐκείνην βάσανον, καὶ ὄχι ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐφάνη ὅτι μὲ νεῦμα μόνον ἐπρόσταζεν ὁ βασιλεὺς τοὺς παρεστῶτας νὰ ῥίψωσι τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν ὄπισθεν φαινόμενον λάκκον· καθὼς λοιπὸν ἤρχισαν οἱ εὐνοῦχοι νὰ σπρώχνωσι χωρὶς ἔλεος τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν λάκκον, εὐθὺς ἐκεῖνος ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Ὅθεν ἐφάνη εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶδε τὴν Θεοτόκον ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον, καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσε τοῦ βασιλέως νὰ λέγῃ· ἄφετε αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ τὴν παράκλησιν τῆς μητρός μου. Ἕως ἐδῶ εἶναι ἡ ὀπτασία τὴν ὁποίαν εἶδεν ὁ Ἰωάννης· αὐτὸς δὲ σύντρομος γενόμενος καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὑπῆγεν εἰς ἕνα εὐλαβῆ μοναχὸν καὶ ἐδιηγήθη αὐτήν. Ὁ δὲ μοναχὸς εἶπεν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, ἀδελφὲ, ὅτι ἠξιώθης νὰ λάβῃς τοιαύτην διδασκαλίαν, καὶ λοιπὸν ἐξύπνησον, ἀγαπητὲ, μήπως καὶ σὺ πάθῃς τὰ ὅμοια ἐκείνου, περὶ τοῦ ὁποίου θέλω σοὶ διηγηθῆ.

Μίαν παρομοίαν ὀπτασίαν εἶδεν ἄλλος τις ἄνθρωπος· εἶδε δηλαδὴ τὸν πρῶτον ὄντα εἰς τὰ βασιλικὰ ἀνακτορα καὶ δικαστήρια, Γεώργιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος μὲ βίαν φερόμενος δέσμιος διὰ νὰ ῥιφθῇ μέσα εἰς ἓν φοβερὸν χάσμα, ἦτον ὅλος φοβισμένος. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ἔχων παρρησίαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐκράτησεν ἐκείνους οἵτινες τὸν ἔφερον εἰς τὸ χάσμα, καὶ παρεκάλει νὰ τὸν ἀφήσωσι, δίδων ἐγγύησιν εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἰς εἴκοσιν ἡμέρας θὰ διορθωθῇ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Γεώργιος ἠλευθερώθη μὲ τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν καὶ βοήθειαν, ὁ ἰδὼν ἐννοήσας τὴν ὀπτασίαν, καὶ τί δηλοῖ, ὑπῆγε καὶ ἐφανέρωσεν αὐτὴν εἰς τὸν Γεώργιον ἐκεῖνον, ὅστις ἐσύρετο εἰς τὸ χάσμα, διότι ἦτο φίλος εἰς αὐτὸν καὶ γνωστός. Ὁ δὲ Γεώργιος ταῦτα ἀκούσας, ἐλογίασεν αὐτὰ ὡς οὐδέν· ὅθεν ἔμεινεν ὁ δυστυχὴς ἀδιόρθωτος· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἴκοσιν ἡμέραι, ἡρπάγη φεῦ! ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ ὑπῆγε νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος ὅπερ ὑπεσχέθη. Ταῦτα ἐν μέρει προσθήκης διηγήθη ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος πρὸς τὸν Ἰωάννην· ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ταῦτα καὶ ἔχων εἰς τὸν ναῦν του ἀκόμη ζωντανὰ ἐκεῖνα τὰ φοβερὰ ὅσα εἶδεν, ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπὴν ὅλα του τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ἀλλάξας τὴν ζωήν του εἰς τὸ καλλίτερον, διήνυσε χρόνους πολλοὺς θεαρέστως πολιτευόμενος· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ *ἐπισκόπου Ῥώμης.*

» Βληθεὶς ὁ Κλήμης εἰς βυθὸν σὺν ἀγκύρᾳ,
» Πρὸς Χριστὸν ἦκει, ἄγκυραν τὴν ἐσχάτην.

Κλήμης ὁ μακάριος καὶ σοφώτατος ἦτο Ῥωμαῖος, ζῶν μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δομετιανοῦ, ἐν ἔτει πβ΄ (82), καταγόμενος δὲ ἀπὸ γένος βασιλικὸν, υἱὸς Φαύστου καὶ Ματθιδίας. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ διῆλθεν ὅλα τὰ μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἠντάμωσε τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον· καὶ ἐδιδάχθη ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ θεογνωσίαν· ὅθεν κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου γενόμενος, συνέγραψε τὰς διατάξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων [1] καὶ ἔγεινε καὶ Ῥώμης ἐπίσκοπος.

[1] Οὐ μόνον οἱ διατάξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ οἱ κανόνες αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος συνεγράφη-

Digitized by Google

Πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομητιανὸν τιμωρεῖται, καὶ μὴ πεισθεὶς εἰς τὰς προσταγάς του, ἐξορίζεται εἰς ἔρημον πόλιν [1] παρακειμένην εἰς τὴν Χερσῶνα· ἐκεῖ δὲ ἔδεσαν εἰς τὸν λαιμόν του μίαν ἄγκυραν σιδηρᾶν, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ τρισμακάριος. Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεὸς, θέλων νὰ δοξάσῃ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τὸν θεράποντά του, ἐνεργεῖ τοιοῦτόν τι μέγα καὶ ὑπερφυὲς θαυμάσιον. Ἔκτοτε δηλαδὴ κατ' ἔτος εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος ἀποσύρεται ἡ θάλασσα μέσα τρία μίλια, καὶ ὁ τόπος τῆς θαλάσσης γίνεται γῆ ξηρὰ, εἰς τὴν ὁποίαν κάθηνται οἱ ἐκεῖ συναθροιζόμενοι χριστιανοὶ ἕως ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτω γίνεται εἰς αὐτοὺς μεγάλη χαρὰ καὶ εὐφροσύνη διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον.

Μίαν δὲ φορὰν ἀφ' οὗ ἡ θάλασσα ὑπεχώρησε κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐμβῆκεν ὁ λαὸς μέσα καὶ ἐτελείωσε τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου καὶ ἔπειτα ἐκβῆκε πάλιν· ἔτυχε δὲ νὰ μείνῃ μέσα ἓν παιδίον μικρότατον λησμονηθὲν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἡ δὲ θάλασσα πλημμυρήσασα, ἐσκέπασε πάλιν τὸν τόπον· ὅθεν οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου κλαίοντες τὴν τούτου στέρησιν, ἐπροξένησαν εἰς τοὺς ἄλλους πολίτας θρήνους καὶ ὀλοφυρμούς· ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου εἰς τὸν ἐρχόμενον χρόνον, ἀπεσύρθη πάλιν ἡ θάλασσα· ὅθεν ἐμβάντες μέσα εἰς τὸν ξηρὸν τόπον οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον αὐτὸ καθήμενον πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου. Ἐρωτήσαντες δὲ αὐτὸ, πῶς ἐτρέφετο, καὶ πῶς ἐφυλάττετο ἀβλαβὲς! ἔμαθον ὅτι ἐτρέφετο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἅγιον, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐφυλάττετο ἀπὸ πᾶσαν βλάβην καὶ ἐναντίον· ὅθεν εὐχαριστήσαντες τὸν ἅγιον, καθὼς ἦτο πρέπον, ἐπῆραν τὸ παιδίον αὐτῶν καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὸν οἶκόν των, χαίροντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλήμης Ἰακώβῳ τῷ Κυρίῳ καὶ Ἐπισκόπῳ). [2]

σαν, καὶ δύω Ἐπιστολαὶ πρὸς Κορινθίους ἐπιστελλόμεναι, ὡς ἐκ προσώπου τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα συγγράμματα.

[1] Ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς Ἐρήπολιν ταύτην γράφει· πῶς δὲ αὕτη λέγεται τώρα οὐδὲν λέγει ὁ Γεωγράφος Μελέτιος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Κλήμης οὗτος ἂν ἦναι Ῥωμαῖος, πάντη ἐστὶν ἀμφίβολον. (καθότι ὁ νεώτερος Καβαΐτς μαρτυρεῖ, ὅτι λέγεται οὗτος ὅτι οὐκ ἦναι Ῥωμαῖος, ἐν τῷ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων πονήματι) διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἑλληνικὸν μᾶλλόν ἐστιν ἢ λατινικὸν, ἐπειδὴ κλῆμα λέξις ἐστὶν, ἐκ τοῦ κλῆμα δὲ παράγεται τὸ Κλήμης. Διὸ καὶ Ἕλληνες τοῦτο ἔσχον τὸ ὄνομα. Εἰ δὲ Ῥωμαῖος ἦν ὁ Κλήμης, διὰ τί οὐ Ῥωμαϊστὶ ἀλλ' ἑλληνιστὶ συνέγραψεν; (ὁ Θεοτόκης σελ. 448 ἐν ταῖς σημειώσεσιν.) Σημείωσαι καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ δύω ἐπιστολαὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου αἱ πρὸς Κορινθίους, ἐπικυροῦνται ὅτι γνήσιαί εἰσι σελ. ϛ τοῦ κανονικοῦ Κλήμεντος. Ὁμοίως Σημείωσαι, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου συνεγράφησαν οἱ ΠΕ', Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ αἱ διατάξεις αὐτῶν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως· ἤτοι τοῦ Στρωματέως, ἢ συνεγράφησαν, ἢ συνεθροίσθησαν, καθὼς οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι τῇ νεοτυπώτῳ, διότι εἰ τοῦτο ἦν ἀληθὲς, ἔπρεπεν οἱ κανόνες αὐτοὶ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰ ἅπαντα τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξανδρέως. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οὐκ ἐμφέρονται, ἄρα ψευδέστατόν ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ὁ τῆς Ἑκατονταετηρίδος Συγγραφεύς. Ὅρα καὶ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου. Περὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου ὅρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην τοῦ παρόντος Νοεμβρίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῶν ἀποστόλων Ἑρμᾶ, Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου, καὶ Φιλολόγου.

(Clemens, Clementis = Κλήμεντος Σ. Ε.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΠΕΤΡΟΥ Ἀλεξανδρείας

» Ἄρρηκτος ἦν τὴν πίστιν ὁ τιμηθεὶς Πέτρος,
« Ὃς εἶδε Χριστοῦ τὴν στολὴν ἐρρηγμένην.

Ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος, ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτεσι ϛϛ' (296), διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας καὶ κήρυξ τῶν ὀρθῶν δογμάτων γνωριζόμενος. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔμελλε νὰ ἀποκεφαλισθῇ διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως, παρεκάλει αὐτὸν ὁ Ἄρειος νὰ τῷ συγχωρήσῃ, καὶ ὁ λαὸς ὅλος ἐμεσίτευεν ὑπὲρ τούτου· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπείσθη οὐδὲ τῷ ἐσυγχώρησεν, ἀλλ' ἀπέβαλεν αὐτὸν, καταρασθεὶς καὶ εἰπὼν, ὅτι αὐτὸς εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ ὄνειρόν του ἐν σχήματι παιδίου μικροῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαμπε μὲν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, ἦτο δὲ ἐνδεδυμένον ἐν ὑποκάμισον ἐσχισμένον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Ἐρωτήσας δὲ αὐτὸ, διὰ τί εἶναι ἐσχισμένον τὸ ὑποκάμισόν του, ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἄρειος τὸ ἔσχισεν· ἐφανέρωσε δὲ μὲ τοῦτο ὁ Κύριος τὴν διαίρεσιν καὶ τὸ σχίσιμον, τὸ ὁποῖον ἐποίει ὁ Ἄρειος τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τὸν Πατέρα, μὴ ὁμολογῶν αὐτὸν ὁμοούσιον, ἀλλ' ἑτεροούσιον τοῦ Πατρός· ὁμοίως ἐφανέρωνε καὶ

Digitized by Google

τὰ λοιπὰ τῆς ἐκείνου δυσσεβείας βλάσφημα λόγια. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἀποκοπεὶς τὴν κεφαλὴν κατὰ πρόσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀπέλαβε τῆς ἀθλήσεως τὸν ἀμαράντινον στέφανον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Ἔγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «εἶχε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Ὁ ἅγιος ΜΑΛΧΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οἱ ψυχοπομποὶ συγκατέπτησαν νόες,
» Ψυχὴν ἀπάξαι Μάλχε τὴν σὴν Κυρίῳ.

Ὁ ὅσιος ΚΑΡΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Θεὶς πάντα πόρρω Καρίων ψυχῆς κάρον;
» Ἥσκησε νῷ νήφοντι μέχρι καὶ τέλους.

Ὁ ἅγιος ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ἐπίσκοπος Ἀκραγαντίνων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀπάρας Ἑρμόγενες ἀνθρώπων γένους,
» Κατήτχυνας φρύαγμα δαιμόνων γένους.

Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Φιλούμενον τέμνουσι καὶ Χριστοφόρον,
» Αὐτῷ φανέντα πράγματι Χριστοῦ φίλος.

Ὁ ἅγιος ΕΥΓΕΝΙΟΣ ἐν ὀπῇ τείχους βληθείς, τῆς εἰσόδου πηλῷ ἐμφραγείσης, τελειοῦται.

» Μάτην ὀπὴ ὡς κλεῖθρα τὸν πηλὸν φέρεις·
» Εὐγενίῳ γὰρ πρὸς Θεὸν τρίβος γίγῃ.

Οἱ ἅγιοι ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ὁ Προκόπιος, ὡς ἐγὼ Χριστοφόρε,
» Θοῦ καὶ σὺ, φησὶν, εἰς τομὴν τὸν αὐχένα.»

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Κορίνθῳ, καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ ἀσκήσαντος, ὃς ὥρμητο ἐκ τῶν τῆς Ἀνατολῆς μερῶν καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν ἐν τῇ ῥηθείσῃ Πέτρᾳ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

* » Ἤθλησεν Ἀλέξανδρος εὐσεβοφρόνως,
» Σαφῶς παριστῶν, πῶς φιλεῖν Χριστὸν πρέπει.

Εἰς τὸν Γρηγόριον.

* » Ἐξ Ἀσίας φῶς Γρηγόριε πατρίδος,
» Ταῖς ἀρεταῖς ἔλαμψας ἡλίου δίκην. [1]

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ, καὶ τοῦ ὁσίου ΜΑΡΚΟΥ τοῦ Τριγλιτοῦ.*

Εἰς τὸν Χρυσόγονον.

* » Ὁ Χρυσόγονος ἐμφανῶς χρυσοῦς γόνος,
» Θεοῦ πατρὸς πέφηνε τιμηθεὶς ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Προσχὼν ὁ Μάρκος ἀκλινῶς Θεῷ λόγῳ,
» Τρανῶς μεταστὰς καὶ συνὼν αὐτὸν βλέπει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ ξίφει τελειοῦται.

» Δῶρον Θεοῦ τέμνουσι μάκαρ σε ξίφει,
» Δῶρον Θεῷ φέροντα αἷμα τραχήλου.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361), ἐπιάσθη δὲ καὶ ἡρπάγη μέσα ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου Σαλλουστίου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Ὅτε ὁ ἀσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῶσιν ἀπὸ τὴν Δάφνην τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βαβύλα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, οἱ βαστάζοντες τὰ ἅγια λείψανα χριστιανοὶ ἔψαλλον ἕνα ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ· εἰς πᾶσαν δὲ περικοπὴν ἔλεγον τὸν στίχον τοῦτον «Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς», ἐπειδὴ ἐνόμιζον οἱ Ἕλληνες ἦτταν καὶ ἀδυναμίαν τοῦ ἐν τῇ Δάφνῃ Ἀπόλλωνος τὴν τῶν ἁγίων λειψάνων μετάθεσιν. Τοῦτον δὲ τὸν στίχον ἀκούσας ὁ Ἰουλιανὸς ἐθυμώθη· ὅθεν κατὰ πρόσταγὴν αὐτοῦ ἐπιάσθη ὁ ἅγιος Θεόδωρος οὗτος, καὶ αὐτὸς ζηλωτὴς ὢν τῆς εὐσεβείας καὶ εἷς ἀπὸ τοὺς ψάλλοντας τὸν ῥηθέντα στίχον. Καὶ λοιπὸν κρεμασθεὶς ἐπὶ ξύλου ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, κατεξεσχίσθη μὲ βούνευρα εἰς τὴν πλάτην καὶ ἐτρυπήθη εἰς τὰ πλευρὰ μὲ ὀνύχια· καὶ οὕτως ἐτιμωρεῖτο ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ· ἔπειτα δεθεὶς μὲ ἁλύσεις, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν μαθὼν ὁ Ἰουλιανὸς τὴν ἀνδρίαν, ἣν ἔδειξεν ὁ νέος, καὶ ἠξεύρων ὅτι ὅσοι χριστιανοὶ μέχρι τέλους ὑπομείνωσι τὸ μαρτύριον καὶ θανατωθῶσιν, ὁ θάνατος αὐτὸς εἰς μὲν τοὺς τιμωροῦντας τυράννους

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Καρίων εἶναι κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα πατὴρ τοῦ κεχαριτωμένου ἐκείνου τέκνου ὁσίου Ζαχαρίου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου ἑορταζομένου.

[1] Τούτου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τὸ λείψανον εὑρέθη ἐν τῷ οἰκείῳ μοναστηρίῳ τῆς χρυσῆς Πέτρας, οὐ πρὸ πολλῶν χρόνων, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ τοῦτο ἰδόντες.

Digitized by Google

λογίζεται ἤττα καὶ καταισχύνη, εἰς δὲ τοὺς τιμωρουμένους μάρτυρας λογίζεται νίκη καὶ δόξα καὶ χαρά. Τοῦτο, λέγω, ἰδὼν ὁ παραβάτης ἐπρόσταξε νὰ ἀπολύσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν· μετὰ ταῦτα ἠρώτησαν τινὲς τὸν μάρτυρα τοῦτον, ἂν ἠσθάνετο πόνους ὅτε ἐδοκίμαζε τὰς πικρὰς ἐκείνας βασάνους· πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπεκρίθη, ὅτι εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν ἠσθάνετο ὀλίγον τινα πόνον· ἔπειτα ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄνθρωπος κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μανδήλιον ἁπαλὸν καὶ ψυχρόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσπόγγιζε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του καὶ παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ γενναιοκαρδίαν. Διὰ τοῦτο ὅταν οἱ δήμιοι ἔπαυσαν καὶ δὲν ἐτιμώρουν τὸν ἅγιον, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἐχάρη διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλυπήθη, ἐπειδὴ μὲ τὴν παῦσιν τῶν βασάνων ἔπαυσε καὶ ὁ φαινόμενος ἐκεῖνος, (ὅστις ἦτον οὐράνιος Ἄγγελος) καὶ δὲν ἐπροξένει πλέον εἰς αὐτὸν τὸ θάρρος ἐκεῖνο καὶ τὴν οὐράνιον παρηγορίαν. Τοιαῦτα ποιήσας ὁ παράνομος Ἰουλιανὸς, αὐτὸς μὲν μὲ πικρὸν καὶ ἐπονείδιστον θάνατον ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχὴν εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν, ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος τοιαῦτα παθὼν παρ' αὐτοῦ, ἀγάλλεται ἐν Κυρίῳ καὶ ἀναπαύεται εἰς τὰ οὐράνια. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ.

» Αἰκατερίνα, καὶ σοφὴ καὶ παρθένος,
» Ἐκ δὲ ξίφους καὶ μάρτυς· ὦ καλὰ τρία!
» Εἰκάδι πέμπτῃ ἄορ κατέπεφνεν ῥήτορα κούρην.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, θυγάτηρ βασιλίσκου τινὸς ὀνομαζομένου Κώνστου, ὡραία πολλὰ καὶ μεγαλόσωμος, δεκαοκτὼ χρόνων οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν. Αὕτη ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον πᾶσαν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν παιδείαν καὶ ἐπιστήμην· δηλαδὴ τοῦ Ἕλληνος Ὁμήρου, τοῦ τῶν Λατίνων μεγαλωτάτου ποιητοῦ Βιργιλίου, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ τῶν ἰατρῶν· Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος, Φιλιστίωνός τε καὶ Εὐσεβίου τῶν φιλοσόφων· Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ τῶν μεγάλων Μάγων· Διονυσίου καὶ Σιβύλλης. Ἐγυμνάσθη δὲ καὶ ὅλην τὴν ῥητορικὴν τέχνην, ὅση ἐφευρέθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· Οὐ μόνον δὲ ταύτας, ἀλλὰ καὶ πολλὰς γλώσσας καὶ διαλέκτους πολλῶν ἐθνῶν ἔμαθεν ἡ πάνσοφος, ὥστε ἔκαμνεν ἐκστατικοὺς ὄχι μόνον ἐκείνους ὅσοι τὴν ἔβλεπον, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι ἤκουον τὴν φήμην καὶ τὴν σοφίαν της. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξεντίου τοῦ υἱοῦ του ἐπιάσθη διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν καὶ ἐδοκίμασε πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα· καὶ μὲ τὴν σοφίαν αὐτῆς καὶ διαλεκτικὴν κατέπεισεν ἑκατὸν πεντήκοντα ῥήτορας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς Ἕλληνας, μὲ τοὺς ὁποίους ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πεντήκοντα ΡΗΤΟΡΕΣ, οἱ διὰ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, πυρὶ τελειοῦνται.

» Αἱ πρὶν πλάνης Ῥήτορσιν ἀνδράσι στάσεις,
» Εἰς πῦρ θανοῦσι τῶν στεφάνων εὑρέσεις.

Ἡ ἁγία βασίλισσα ἡ τοῦ βασιλέως Μαξεντίου γαμετὴ ξίφει τελειοῦται.

» Τιμηθεῖσα θνητοῦ σύζυγος βασιλέως,
» Ἄφθαρτον εὗρε νυμφῶνα βασιλέως.

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ *ὁ στρατηλάτης σὺν τοῖς διακοσίοις αὐτοῦ στρατιώταις ξίφει τελειοῦνται.*

» Σὺν τῷ στρατῷ σου Πορφύριε πρὸς ξίφος,
» Πρόθυμος ἦκεις οἷά περ στρατηλάτης.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΥ.

» Εἰ καὶ πατάσσῃ Μερκούριε τῷ ξίφει,
» Καὶ νεκρὸς ἐχθρὸν σὺ πατάσσεις Κυρίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ

---

[1] Τὸ Συναξάριον τοῦτο αὐτολεξεὶ ἠρανίσθη ἀπὸ τὸ δέκατον κεφάλαιον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Θεοδωρήτου, ἐξ οὗ καὶ ἐγὼ ἀνεπλήρωσα τὰ ἐλλείποντα ἐν τῷ Συναξαριστῇ.

[1] Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν ἔχει ἡ ἱερὰ Σάλπιγξ τοῦ Μακαρίου· τὸ δὲ ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)
(Ἕτερος βίος αὐτῆς καὶ ᾄσματικὴ Ἀκολουθία ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντίου τοῦ Σιναΐου, τοῦ μετὰ ταῦτα πατριαρχεύσαντος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, εἰς τὸ βιβλίον ἐπιγραφόμενον περιγραφὴ ἱερᾶ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ, Ἐν Βενετίᾳ 1817. Σ. Ε.)

Digitized by Google

Οὐλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255)[1] καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, συνηριθμημένος δὲ μὲ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαρτησίων, καὶ υἱὸς ὑπάρχων Σκύθου τινὸς, Γορδιανοῦ ὀνομαζομένου. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔκαμε νίκην κατὰ τῶν βαρβάρων, διότι ἐφαίνετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐνέπνεε θάρρος καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν καρδίαν του, διὰ τοῦτο ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιστρατήγου. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν παρέστη εἰς τὸν Δέκιον, καὶ δεθεὶς εἰς τέσσαρας πάλους, κατακόπτεται μὲ μαχαίρια εἰς τὸ σῶμα· ἔπειτα ἁπλωθεὶς ἐπάνω εἰς φωτίαν, ἔσβυνεν αὐτὴν μὲ τὰ ῥεύματα τῶν αἱμάτων του· εἶτα δέρεται καὶ κρεμᾶται κατακέφαλα, καὶ πέτρα βαρυτάτη κρεμᾶται ἀπὸ αὐτόν· μετὰ ταῦτα φραγγελοῦται· ἤτοι δέρεται μὲ φραγγέλιον καὶ μάστιγα περιπλεγμένην ἀπὸ τέσσαρα χάλκινα σχοινία. Εἶτα ἀχθεὶς εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καπαδοκίας, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος ὅτε διὰ χριστὸν ἐμαρτύρησεν, εἰκοσιπέντε χρόνων, μεγαλόσωμος, ὡραῖος τὴν ὄψιν, ξανθὸς εἰς τὰ μαλλία· ἐστόλιζε δὲ αὐτὸν καὶ τὸ φυσικὸν κόκκινον χρῶμα ὅπερ ἔλαμπεν εἰς τὰς παρειάς του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).[2]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἡσυχαστοῦ.

» Ἡσύχως βίου τὸ πέλαγος ἀνύσας,
» Πρὸς ἡσύχιον Πέτρε λιμένα φθάνεις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Πέτρος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἔζησε μόνους ἑπτὰ χρόνους μετὰ τῶν γονέων του, ὅλον τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ζωῆς του διήνυσεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἄσκησιν, διότι πρῶτον μὲν ἤθλησεν εἰς τὴν Γαλατίαν· ἔπειτα χάριν ἱστορίας καὶ περιηγήσεως ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἀφ' οὗ δὲ προσηυχήθη ἐκεῖ εἰς ὅλους τοὺς ἱεροὺς καὶ ἁγίους τόπους κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ κλεισθεὶς μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐπρόσεχεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, διαλεγόμενος καὶ συνομιλῶν μὲ τὸν Θεὸν πάντοτε διὰ μέσου τῆς ἱερᾶς προσευχῆς, χωρὶς νὰ τρώγῃ ἄλλο τι φαγητὸν εἰμὴ ὀλίγον ἄρτον ζυγισμένον καὶ ὀλίγον νερόν. Καὶ ταῦτα δὲ τὰ ὀλίγα ἔτρωγε καὶ ἔπινεν εἰς κάθε δύω ἡμέρας· ὅθεν διὰ τὰς τοιαύτας ἀρετάς του ἔλαβε παρὰ Θεοῦ ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, διότι αὐτὸς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον ἕνα ἄνθρωπον Δανιὴλ ὀνομαζόμενον, τὸν ὁποῖον κατηχήσας καὶ διδάξας, ἔκαμε συνασκητήν του ὁμόζηλον, καὶ πολλῶν ὀφθαλμοὺς τετυφλωμένους ἰάτρευσε, καὶ διαφόρους ἄλλας ἀσθενείας ἐθεράπευσε· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ κατορθώματα ᾄδονται τοῦ ὁσίου τούτου, τὰ ὁποῖα ἄλλα μὲν εἶναι γεγραμμένα, ἄλλα δὲ λέγονται ἐξ ἀκοῆς καὶ παραδόσεως μόνης. Οὗτος λοιπὸν μέγας καὶ περιβόητος γενόμενος εἰς ὅλην τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εἰς ὅλην τὴν περίχωρόν της, καὶ ζήσας χρόνους ἐννενήκοντα εννέα, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.[1]

—

Οἱ ἅγιοι ἑξακόσιοι ἑβδομήκοντα μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.

» Τέμνουσιν ἀνδρῶν εἰκάδας τριπλῶς δέκα,
» Μεθ' ὧν καὶ ἄλλους ἄνδρας ἑπτάκις δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κς', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΛΥΠΙΟΥ τοῦ Κιονίτου.

» Ἀνεῖχεν Ἀλύπιον ὄρθιος κίων,
» Πρὸς οὐρανοὺς ζητοῦντα βαίνειν, οὗ μένει.
» Εἰκάδι ἕκτῃ ἄλυπον Ἀλύπιε βῆς ἐπὶ οἶκον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἐν ἔτει χή (608),[2] καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν· ἐπρογνωρίσθη δὲ εἰς τὴν μητέρα του πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῇ, μέ τινα δεξιὰ καὶ θεϊκὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἐφανέροναν, ποῖος ἔμελλε νὰ γένῃ μετὰ τὴν γέννησίν του ὁ ἅγιος, καὶ ὅτι εἶχε νὰ καταπλήξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς τότε καὶ τοὺς τωρινοὺς, μὲ τὴν θεωρίαν καὶ ἀκοὴν, καὶ μὲ τὴν καρτερίαν καὶ ὑπομονήν του· ὅτε δηλαδὴ ἡ μήτηρ του τὸν ἐγκυμόνει

---

[1] Ὁ Δέκιος διὰ προδοσίας ἐφονεύθη τῷ 251, ὁ δὲ Οὐαλλεριανὸς ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 260. Σ. Ε.

[2] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτοῦ Μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δέκιος ἡνίκα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἐννάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν ἠρανίσθη Συναξάριον.

[2] Ὁ Ἡράκλειος ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἐν ἔτει 640. Σ. Ε.

Digitized by Google

ἐφάνη εἰς αὐτὴν, ὅτι βαστάζει ἓν ἀρσενικὸν πρόβατον ὡραῖον, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰ κέρατά του ἀνημμένας λαμπάδας· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον τῆς μελλούσης λαμπρότητος καὶ ἀρετῆς τοῦ ἁγίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος ἠγωνίσθη μὲ τόσην ἄσκησιν, ὥστε ἐνήργει καὶ θαύματα καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους κατὰ τὴν ὑπομονὴν, διότι αὐτὸς ὁ καρτερόψυχος ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον ἀσκέπαστος εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων πεντήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πονηρὸς διάβολος ἐπλήγωσεν αὐτὸν μὲ πληγὰς, καθὼς ποτε καὶ τὸν Ἰὼβ, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος εἰς πεῖσμα τοῦ ἐχθροῦ ἐπλαγίασεν ἐν τῷ στύλῳ ἀπὸ μόνον τὸ ἓν πλευρὸν δεκατρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους χωρὶς νὰ μεταγυρίσῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρὸν, ἕως οὗ παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ὑπῆρξε χρόνοι ἑκατόν. (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καλοὶ μὲν οὖν καὶ οἱ τῶν μαρτύρων ἆθλοι» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ *τοῦ Παφλαγόνος.*

» Ἀσκήσεως πέπτωκεν ὁ στερεὸς στύλος,
» Στυλιανὸς γὰρ τὸν βίον καταστρέφει.

Οὗτος ἠγιάσθη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του καὶ ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· διὰ τοῦτο σκορπίσας ὅσον πλοῦτον εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ γενόμενος μοναχὸς, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε μοναχοὺς κατὰ τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν ἐπίπονον ἄσκησιν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐμβῆκεν ἐντὸς σπηλαίου· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἔλαβε τροφὴν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ἔγεινεν ἰατρὸς διαφόρων καὶ ἀνιάτων παθῶν, διότι ὅτε ἠκολούθει θανατηφόρος ἀσθένεια εἰς τὰ νήπια καὶ ἀπέθνησκον, ἔμενον δὲ ἄτεκνοι οἱ γονεῖς των, τότε ὅσαι μητέρες ἐπεκαλοῦντο μετὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου Στυλιανοῦ καὶ ἐζωγράφιζον τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα, πάλιν ἐγέννων ἄλλα τέκνα· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσθενοῦντα νήπια ἐλυτρώνοντο ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἰατρείας καὶ θαύματα πολλὰ ἐπιτελέσας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. [1]

[1] Ἀκολουθίαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον συνέγραψε Στυλιανὸς ὁ Ῥίκης τυπωθεῖσαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιζ' αἰῶνος. Σ. Ε.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΚΑΚΙΟΣ *ὁ ἐν τῇ Κλίμακι* [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Κακὸν φυγὼν πᾶν Ἀκάκιος ἐν βίῳ,
» Καλοῖς ἀπείροις ἐντρυφᾷ λιπὼν βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτον εἷς ἓν μοναστήριον εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν ζωήν· εἶχε δὲ ἐπιστάτην καὶ γέροντα ἕνα μοναχὸν πολλὰ ἀμελῆ καὶ ἀκόλαστον. [2] Ὅθεν τόσα κακὰ καὶ βάσανα ἐδοκίμαζεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε φαίνονται ἴσως εἰς τοὺς πολλοὺς ἀπίστευτα, διότι ποτὲ μὲν εἶχε τὸ ὀμμάτιόν του μελανὸν ἀπὸ τὰ κτυπήματα, ποτὲ δὲ τὸν λαιμόν του, καὶ ἄλλο τε εἶχε πληγωμένην τὴν κεφαλήν του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε χρόνους ἐννέα ὑπὸ τὴν ὑπακοὴν τοῦ ἀσπλάγχνου ἐκείνου γέροντος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν πατέρων. Τότε ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ καὶ γέρων ὑπῆγεν εἰς ἕνα μέγαν καὶ διακριτικὸν πατέρα καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, ὁ ἀδελφός Ἀκάκιος ἀπέθανεν. Ὁ δὲ διακριτικὸς ἐκεῖνος πατὴρ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸν λόγον τοῦτον· ὅθεν ὁ γέρων τοῦ ὁσίου λέγει πάλιν εἰς αὐτὸν, ἔρχου νὰ ἰδῇς· ὑπῆγον λοιπὸν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ κοιμητήριον. Τότε ὁ μέγας ἐκεῖνος πατὴρ ἠρώτησε τὸν ὅσιον Ἀκάκιον, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανὸς οὕτω, «ἀδελφὲ Ἀκάκιε, ἀπέθανες; ὁ δὲ εὐγνώμων καὶ ἀληθὴς ὑποτακτικὸς ἔδειξεν ἀκόμη καὶ μετὰ θάνατον τὴν ὑπακοήν· ὅθεν ἀποκριθεὶς εἶπε, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν, πάτερ ὅσιε, νὰ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ἐργάτης τῆς ὑπακοῆς; τότε ὁ πρῶην ἐπιστάτης καὶ γέρων αὐτοῦ ἔμφοβος γενόμενος διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον μὲ τὰ δάκρυα. Ὅθεν ποιήσας κελλίον πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ὁσίου, ἐκεῖ διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ σωφροσύνην, ἐξομολογούμενος εἰς τοὺς πατέρας διὰ

[1] Οὗτως ὀνομάζεται ὁ ἅγιος Ἀκάκιος οὗτος. Ἐπειδὴ καὶ ἀναφέρει δι' αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ συγγράψας τὴν βίβλον τὴν ἐπονομαζομένην Κλίμακα, ἐν τῷ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ αὐτῆς λόγῳ.

[2] Οὕτως ὀνομάζει τὸν γέροντα τοῦ Ἀκακίου ὁ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῷ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ λόγῳ. Εὑρίσκεται δὲ καὶ σχόλιον εἰς τὴν λέξιν ταύτην λέγον οὕτω «Τὸ ἀκολασταίνειν τινες ἐπὶ μόνης τῆς πορνείας εἰρήκασι, καὶ ἀκόλαστον τὸν πόρνον εἶπον, οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης τῆς Κλίμακος ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ τοῦ μὴ ἄγχοντος τὴν πρωτόνοιαν (ἤγουν τὴν πρώτην τοῦ λογισμοῦ προσβολὴν) καὶ τὰς ἐλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμὰς μὴ κολάζοντος, ἀλλ' ἐῶντος προβῆναι εἰς ἔργον, τὸ ἀκόλαστον, ἐπεφήνατο, καὶ γὰρ θυμῷ ὁ γέρων, καὶ ὁρμῇ ἐλόγῳ ἐκέχρητο.

Digitized by Google

τοὺς δαιμονὰς τοὺς ὁποίους ἐποίησεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ λέγων τὸν λόγον τοῦτον » φόνον ἐποίησα.»

Ὁ μὲν λοιπὸν θεῖος Ἀκάκιος μὲ τοιοῦτον ἀγῶνα καὶ μαρτύριον τῆς ὑπακοῆς τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωήν του, ἠξιώθη καὶ μακαρίου τέλους, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐφυλάχθη ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως ἀνώτερον φθορᾶς καὶ φυσικῆς διαλύσεως, καὶ ἔμεινε σῶον καὶ ὁλόκληρον εἰς πολλὰς ἐτῶν περιόδους. Συνέβη δὲ μίαν φορὰν νὰ ἐκβῶσιν οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου διὰ νὰ θερίσωσιν, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο τοὺς ἐκάλει ὁ τοῦ θέρους καιρός, δύω δὲ μόνον ἀδελφοὶ ἔμειναν εἰς τὸ μοναστήριον, ὁ μὲν εἷς διὰ νὰ τὸ φυλάττῃ, ὁ δὲ ἄλλος διότι ἦτον ἀσθενής· ἠκολούθησε λοιπὸν καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀσθενὴς, ὁ δὲ ἄλλος ἀδελφός, μόνος ὢν, δὲν ἐδύνατο νὰ σκάψῃ τάφον καὶ τὰ ἄλλα νὰ κάμῃ τὰ εἰς ταφὴν ἐπιτήδεια· ὅθεν ἀνοίξας τὸν ἕτοιμον τάφον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, ἐκεῖ ἔβαλε τὸν ἀποθανόντα ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον.

Κατὰ τὴν αὐριανὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν εἰς τὸν τάφον, εὗρεν ἐρριμμένον ἔξω τοῦ τάφου τὸν ἀποθανόντα ἀδελφὸν, καὶ πάλιν ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου· ἐπειδὴ δὲ πάλιν εὗρεν αὐτὸν ἔξω ἐρριμμένον, παρεπονεῖτο πρὸς τὸν ἅγιον, δικαιολογούμενος καὶ λέγων, ἤκουσα, ἅγιε Ἀκάκιε, ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καθὼς σύ· ἀλλὰ τώρα, ὡς βλέπω, ἔγεινες παρήκοος καὶ ὑπερήφανος τόσον, ὥστε δὲν δέχεσαι τὸν ἀδελφὸν μέσα εἰς τὸν τάφον σου, ἀλλὰ τὸν ῥίπτεις ἔξω· λοιπὸν ἢ ἄφες αὐτὸν νὰ εὑρίσκεται μετὰ σοῦ εἰς ἕνα τάφον ἢ ἂν πάλιν ῥίψῃς αὐτὸν ἔξω, πλέον δὲν θέλω σὲ ὑποφέρει, ἀλλὰ θέλω σὲ ἐκβάλει ἀπὸ τὸν τάφον· ὅθεν ἔβαλε τὸν ἀδελφὸν πάλιν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνεχώρησε. Τὴν αὐριανὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν πάλιν, τὸν μὲν ἀποθανόντα ἀδελφὸν εὗρε κείμενον εἰς τὸν τάφον, τὸν δὲ ἅγιον Ἀκάκιον δὲν εὗρεν· ὅθεν ἕως τῆς σήμερον βλέπεται ὁ τάφος ἄδειος, ἔχων τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἁγίου Ἀκακίου. [1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀναχωρητοῦ.

» Ὁ Ἰάκωβος ἀναχωρήσας κόσμου,
» Νῦν τὴν ὑπερκόσμιον οἰκεῖ πατρίδα.

† Οὗτος ὁ μακάριος Ἰάκωβος πρότερον μὲν ἔκλεισεν ἑαυτὸν εἰς ἓν μικρότατον οἶκον, καὶ πρασηλώσας τὸν νοῦν του εἰς τὴν μνήμην καὶ ἐνθύμησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ἐπροκόπτεν οὕτω εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγυμνάσθη καλώτατα καὶ ἀπέδειξε τὴν ψυχήν του συνήθη εἰς τοὺς ἀγαθοὺς πόνους καὶ ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, ἑτοίμησε ν' ἀναβῇ καὶ εἰς τοὺς μεγαλητέρους ἀγῶνας· ὅθεν φθάσας εἰς τὸ βουνὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον τριάκοντα στάδια, (ἤτοι παρ' ὀλίγον τέσσαρα μίλια) ἐκαρτέρει εἰς αὐτὸ καὶ ὑπέμεινε χωρὶς νὰ ἔχῃ σπήλαιον νὰ ἔμβῃ μέσα, χωρὶς σκηνὴν, χωρὶς καλύβην, χωρὶς τοῖχον κτισμένον κἂν μὲ ξηρὰς πέτρας, καὶ χωρὶς κἀνὲν ἄλλο περίφραγμα· ἀλλ' εἶχε μόνον τὸν οὐρανὸν στέγην καὶ σκέπασμα· ὅθεν ἀπὸ ὅλους ἐβλέπετο καὶ ὅταν προσηύχετο καὶ ὅταν ἀνεπαύετο καὶ ὅταν ἐστέκετο καὶ ὅταν ἐκάθητο καὶ ὅταν ἦτον ὑγιὴς καὶ ὅταν ἦτον ἄρρωστος. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχέ ποτε νὰ ἀφθενήσῃ, ἠγωνίζετο ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα πάντων· ὅθεν καὶ ἀπέβαλε τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως, ἥτις ἐβίαζε μὲν αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ τὰ περιττώματα τῆς κοιλίας, αὐτὸς δὲ ἐπάλαιε μὲ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐμπόδιζεν.

Αὐτὰ δὲ τὰ λέγω ὄχι ὅτι τὰ ἔμαθον ἀπὸ ἄλλον τινα, ἀλλ' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἐθεώρησα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου· [1] ἡ δὲ ἀσθένειά του ἦτον μία πλημμύρα καὶ αὔξησις χολῆς, ἡ ὁποία ἐφέρετο εἰς τὰ κάτω μέρη τῆς κοιλίας καὶ ἐκίνει τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον. Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἐθεώρησα τὴν πολλὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν, διότι ἀκούσαντα τὴν ἀσθένειάν του πολλὰ πλήθη χριστιανῶν συνήχθησαν ἀπὸ πολλὰ χωρία, διὰ νὰ ἁρπάσωσι μετὰ θάνατον τὸ νικηφόρον του λείψανον. Ὁ δὲ ἅγιος ἐκάθητο στενοχωρούμενος καὶ ἀπὸ τὰ δύω μέρη, διότι ἡ μὲν φύσις ἠνάγκαζεν αὐτὸν ἔσωθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς χρείαν, ἡ δὲ ἐντροπὴ τοῦ ἔξωθεν εὑρισκομένου πλήθους τῶν ἀνθρώπων ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἀκίνητος εἰς τὸν τόπον του· ἀλλ' οὐδὲ ὅταν τὸ πλῆθος ἀνεχώρησεν ἐνικήθη ὁ γενναῖος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀλλὰ πάλιν ἔμεινε καρτερῶν, ἕως οὗ ἡ νὺξ ἐλθοῦσα, ἠνάγκασεν ὅλους νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοὺς οἴκους των.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Ηρωδρομίτης, διὰ παρακλήσεως ὑποτακτικοῦ τινος μοναχοῦ συνωνύμου τοῦ ἁγίου, ἔπλεξεν ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον Ἀπάκιον μελῳδικωτάτην καὶ βίον πλατύτερον ἢ ἐγκώμιον.

[1] Αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Θεοδώρητος Κύρου ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἐν ἀριθμῷ κά, ὅπου διηγεῖται τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου, ἀφ' οὗ ἠρνήσθη ταῦτα καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ.

Digitized by Google

Ἐφόρει δὲ ὁ ὅσιος οὗτος μέσα ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον πολὺ βάρος καὶ φορτίον σιδήρου, μὲ τὸ ὁποῖον ἔδενε καὶ τὴν μέσην καὶ τὸν λαιμόν του. Ὁμοίως εἶχε καὶ ἁλύσεις κρεμασμένας κύκλῳ τοῦ λαιμοῦ του, δύω μὲν εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος, δύω δὲ εἰς τὸ ὄπισθεν, αἱ ὁποῖαι διαπερῶσαι πλαγίως ἐσχημάτιζον τὸ στοιχεῖον Χ, καὶ ἐτύποναν τὸν σταυρὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ χεῖρές του χωριστὰ εἶχον ἄλλους τοιούτους σιδηροῦς δεσμοὺς κατὰ τὸ μέρος τῶν ἀγκώνων. Ὅθεν ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς ἐπάλαιε καὶ μὲ τὰ βαρύτατα ταῦτα φορτία τῶν σιδήρων, καὶ μὲ τὴν δεινὴν ἀρρωστίαν τοῦ σώματος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ ἀοίδιμος εἰς χειροτέραν ἀσθένειαν, τὸ δὲ φαγητόν του ἦτο φακὴ βρεγμένη, τὴν ὁποίαν ἔτρωγε κάθε βράδυ.

Μίαν φορὰν ἠκολούθησε νὰ πέσῃ χιὼν πολλὴ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὅθεν τόσον πολλὰ ἐχώθη μέσα εἰς τὴν χιόνα ὁ ἀοίδιμος Ἰάκωβος κοιτόμενος πρηνὴς καὶ παρακαλῶν τὸν Θεὸν, ὥστε τελείως δὲν ἐφαίνετο. Τότε οἱ γείτονές του λαβόντες ἀξίνας ὑπῆγαν καὶ ἀνέσκαψαν τὴν χιόνα ἤτις τὸν ἐσκέπαζε, καὶ οὕτως ἠδυνήθησαν καὶ τὸν ἔσυρον ἔξω καὶ τὸν ἐσήκωσαν ἐπάνω. Τοῦτο δὲ συνέβη εἰς αὐτὸν ὄχι ἅπαξ ἢ δὶς ἀλλὰ πολλάκις τόσον, ὥστε ἐθαύμαζον ὅλοι τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον καρτερίαν καὶ ὑπομονήν του· ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῶν πόνων τούτων ἐτρύγησεν ὁ τρισόλβιος καὶ τὰς δωρεὰς τῆς θείας χάριτος τὰς ὁποίας συγχοινώνει ὅποιος ἤθελε· διότι μὲ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ πολλοὶ μὲν πυρετοὶ ἐσβέσθησαν, πολλὰ δὲ ῥιγώματα, τὰ ὁποῖα συνήθως ἔρχονται πρὸ τῆς θέρμης, ἔπαυσαν καὶ παντελῶς ἠφανίσθησαν, πολλοὶ δὲ δαίμονες ἠναγκάσθησαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους. Ἀλλὰ καὶ τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον εὐλογεῖτο ἀπὸ τὴν δεξιὰν ἐκείνου χεῖρα, ἐγίνετο ἰατρικὸν εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνέστησε καὶ ἓν παιδίον νεκρὸν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον· οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου τούτου ἐγέννησαν μὲν πολλὰ παιδία, ὅλα ὅμως τὰ ἔθαψαν ἄωρα καὶ ἀνήλικα, ὅτε δὲ ἐγέννησαν ὕστερον τὸ παιδίον τοῦτο ἔδραμεν ὁ πατήρ του πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον τοῦ Θεοῦ Ἰάκωβον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ εὐχηθῇ τὸ παιδίον του διὰ νὰ ζήσῃ χρόνους πολλοὺς, καὶ ἐὰν ζήσῃ, ὑπέσχετο νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ παιδίον ἔζησε μόνον τέσσαρας χρόνους, ἀπέθανε χωρὶς νὰ εὑρεθῇ παρὼν ὁ πατήρ του· ἐλθὼν δὲ οὗτος εἰς τὸν οἶκον του βλέπει καὶ ἐκόμιζον νεκρὸν τὸ παιδίον· ὅθεν ἁρπάσας αὐτὸ ἀπὸ τὸ νεκροκράββατον, πρέπει, εἶπε νὰ πληρώσω τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔκαμα καὶ νὰ ἀποδώσω αὐτὸ νεκρὸν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον· ἐπῆρε λοιπὸν αὐτὸ νεκρὸν καὶ τὸ ἔβαλεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, λέγων τὰ ἴδια ἐκεῖνα λόγια, τὰ ὁποῖα εἶπεν ἀνωτέρω.

Ὁ δὲ θεῖος Ἰάκωβος βαλὼν ἔμπροσθέν του τὸ παιδίον καὶ κλίνας τὰ γόνατα, ἔπεσε πρηνὴς παρακαλῶν ὑπὲρ τοῦ παιδίου τὸν ζωῆς καὶ θανάτου Κύριον· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ δειλινὸν, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφώναξε τὸ παιδίον καὶ ἐκάλεσε τὸν πατέρα του. Ὅθεν αἰσθανθεὶς ὁ θεσπέσιος Ἰάκωβος, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐδέχθη τὴν παράκλησίν του καὶ ἐχάρισε ζωὴν εἰς τὸ παιδίον, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν προσευχὴν, καὶ προσκυνήσας τὸν Θεὸν, ὅστις ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ εἰσακούει τῆς δεήσεώς των, ἀπέδωκε τὸ παιδίον ζωντανὸν εἰς τὸν πατέρα του.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα θαύματα ἐτέλεσεν ὁ μέγας οὗτος πατὴρ, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ πλῆθος ἀφίνομεν. Οὗτος ὁ μακάριος διηγήθη καὶ τὰς διαφόρους προσβολὰς καὶ τοὺς πολέμους ὅσους ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἷς εἶναι καὶ ὁ τὸν ὁποῖον μέλλω νὰ εἰπω. Ἔλεγεν οὗτος, ὅτι ἐφάνη ἔμπροσθέν μου συχνάκις γυμνός τις, μορφὴν ἔχων αἰθίοπος καὶ πῦρ ἐκβάλλων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· ἐγὼ δὲ, ἔλεγε, καθὼς ἔβλεπον αὐτὸν, ἐφοβούμην καὶ ἤρχιζα νὰ προσεύχωμαι· ἀλλ' οὐδὲ νὰ φάγω ἠμποροῦν, διότι καθ' ὃν καιρὸν ἐσυνείθιζον νὰ τρώγω, τότε ἐφαίνετο ἔμπροσθέν μου ὁ ῥηθεὶς μαῦρος. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ ἢ καὶ δέκα ἡμέραι καὶ εἰς αὐτὰς δὲν ἔφαγον, κατεφρόνησα τέλος πάντων τὴν φαντασίαν τοῦ δαίμονος, καὶ ἐκάθισα καὶ ἔτρωγον, ὁ δὲ δαίμων, μὴ ὑποφέρων ταύτην μου τὴν μεγαλοψυχίαν, μὲ ἐφοβέριζε μὲ ἓν ῥαβδίον, ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν· εἰ μὲν ἐσυγχωρήθης ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων Θεὸν, κτύπα κατ' ἐμοῦ καὶ θέλω δεχθῆ μετὰ χαρᾶς τὴν πληγὴν, ὡς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ δερόμενος, εἰ δὲ ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν ἐσυγχωρήθης, ποτὲ δὲν θέλεις μὲ κτυπήσει, κἂν μυριάκις λυσσάξῃς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δαίμων, ἀνεχώρισε μὲν τότε εἰς τὸ φανερὸν, κρυφίως ὅμως δὲν ἔπαυε λυσσάζων κατ' ἐμοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ πολυμήχανος ἀπαντῶν εἰς τὸν δρόμον τὸν διακονητήν ὅστις μοι ἔφερε τὸ νερὸν δὶς τῆς ἑβδομάδος, ἐπαρουσιάζετο εἰς τὸ ἰδικόν μου σχῆμα, καὶ οὕτως ἔπερνε μὲν τὸ νερὸν καὶ τὸ ἔχυνε, τὸν δὲ διακονητὴν ἐπρόσταζε νὰ ὑ-

Digitized by Google

πάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του· μὲ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐσπούδαζεν ὁ μιαρὸς νὰ μὲ θανατώσῃ ἀπὸ τὴν δίψαν. Τοῦτο δὲ ἔκαμεν ὄχι μίαν ἢ δύω, ἀλλὰ καὶ τρεῖς φοράς, ὅθεν λυπούμενος πολλὰ καὶ κινδυνεύων ἀπὸ τὴν δίψαν, ἠρώτησα τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔφερε τὸ νερὸν, λέγων, διατί ὦ ἄνθρωπε, ἐπέρασαν πέντε καὶ δέκα ἡμέραι καὶ σὺ δέν μοι ἔφερες νερὸν; ὁ διακονητὴς ἀπεκρίθη, τρεῖς φοράς, ὦ πάτερ, καὶ τέσσαρας ἔφερα νερὸν καὶ σὺ τὸ ἐπῆρες ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ὁ ἅγιος εἶπε, καὶ εἰς ποῖον τόπον ἐπῆρα τὸ νερὸν ἀπὸ σοῦ; ὁ δὲ διακονητὴς ἔδειξε τὸν τόπον εἰς αὐτόν· τότε ὁ ὅσιος τῷ λέγει, κἂν μυριάκις μὲ ἴδῃς νὰ ἔλθω ἐκεῖ νά σοι ζητῶ τὸ νερὸν, πρόσεχε νὰ μὴ μοῦ δώσῃς τὸ ἀγγεῖον, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃς εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τοιούτους πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ μάθῃ ὅστις ἀναγνώσῃ τὸν εἰκοστὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῆς Φιλοθέου ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου. Οὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισθεὶς ὁ θαυμάσιος καὶ γενόμενος μέγας καὶ ὀνομαστὸς πανταχοῦ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΩΝ ὁ Μετανοεῖτε, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οἱ Λακεδαίμων οὐδαμῶς δαίμων λάκοι·
» Σοβεῖ γὰρ αὐτὸν τοὶς τεραστίοις Νίκων. [1]

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, υἱὸς ὢν ἑνὸς μεγιστάνος· ἀκούσας δὲ τὴν θείαν φωνὴν τοῦ Κυρίου τὴν λέγουσαν « Πᾶς ὃς ἀφῆκε πατέρα ἢ μητέρα, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει », ἀφῆκεν ὅλα διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδειξε πᾶσαν ἄσκησιν ἀρετῆς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους μοναχοὺς κατὰ τὴν ἄκραν σκληραγωγίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἔμαθεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς μοναστήριον, ἔστειλε παρευθὺς καὶ ἠρεύνα ὅλα τὰ τῶν μοναχῶν ἱερὰ καταγώγια· ὅθεν ὁ ὅσιος τοῦτο μαθὼν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο καὶ ἐπεριτριγύριζεν ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, κηρύττων εἰς ὅλους καὶ λέγων « Μετανοεῖτε »· διὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ Μετανοεῖτε· Ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ χώρας τῆς Πελοποννήσου, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Λαχώνων. Ἐν αὐτῇ δὲ τελέσας διάφορα θαύματα, ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ· ὅθεν μονάσας ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀσκήσεως στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΟΥ ἐπισκόπου τῆς Περσίδος.

† » Τῆς γῆς ἀποστὰς γηίνων θ' ὁμοῦ, πάτερ,
» Νῦν ἐγκατοικεῖς οὐρανῷ, μάκαρ Σίλε.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐν τῷ Κυπαρίσσῳ.

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ Χίου ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1807.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Τμηθεὶς μεληδὸν καὶ σφαγὴν Πέρσης φέρων,
» Ψυχὴ σεσώσθω, φροῦδά μοι μέλη, λέγει.
» Εἰκάδι Πέρσης ἑβδομάτῃ σφάγη ἐκμελεῖσθείς.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν χριστιανῶν βασιλέων ἐν ἔτει τυέ (395), ἦτο δὲ χριστιανὸς ἀπὸ τοὺς προγόνους του καὶ ἐκατοίκει εἰς τὴν πόλιν τῶν Περσῶν τὴν καλουμένην Βηθλαβᾶν ἐν χώρᾳ τῶν Ἐλουζήσιων, ἔντιμος καὶ περιφανὴς καὶ πολλὰ τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ἀπὸ τὸν Ἰσδιγέρδην βασιλέα Περσῶν. Ὅθεν καὶ διὰ τὴν πολλὴν φιλίαν καὶ ἀγάπην ἣν εἶχεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν, ἠρνήθη φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδέχθη τὴν τοῦ βασιλέως ἀσέβειαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ μήτηρ του καὶ ἡ γυνή του ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν διὰ γραμμάτων, ὅτι θεωροῦσιν αὐτὸν ξένον καὶ ἀλλότριον τῆς συγγενείας καὶ κοινωνίας των, διότι ἐπροτίμησε κάλλιον τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὴν

[1] Ἤτοι, ὅπου κεῖται ἡ Λακεδαίμων, ἐκεῖ δὲν ἠχεῖ (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ λάκοι) οὐδὲ λαλεῖ τελείως καὶ χρησιμοδοτεῖ πλέον ὁ δαίμων· ἐπειδὴ καὶ ὁ Νίκων τὸν διώκει ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰ θαυμάσια ὅσα κάμνει.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς προσωρινῆς δόξης ἐκέρδησε παντοτεινὴν κατατσχύνην καὶ κόλασιν. Ἀπὸ ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια ἐπληγώθη ὁ ἀοίδιμος κατάκαρδα καὶ ἐλυπήθη εἰς τὴν ψυχήν· ὅθεν χωρισθεὶς ἀπὸ τὴν ἀσεβῆ θρησκείαν τοῦ βασιλέως, ἔκλαιε πολλὰ διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς ἀρνήσεως· ἔπειτα παρασταθεὶς εἰς τὸν βασιλέα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ ἐθυμώθη κατ' αὐτοῦ· ὅθεν ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν ὅλους τοὺς ἅρμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματός του, χειρῶν, λέγω, καὶ βραχιόνων καὶ ποδῶν καὶ μηρίων, ὥστε ἔμεινε μόνη ἡ κοιλία του μὲ τὴν κεφαλήν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν ἀπέκοψαν ὕστερον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισόλβιος τὸν ἄφθαρτον τῆς ἀθλήσεως στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Ταῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀρκαδίου τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα.» Σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σῴζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ μακάριος Ἰάκωβος ἦν οἰκῶν.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΙΝΟΥΦΡΙΟΥ.[1]

» Ὁ Πινούφριος ἀρετῶν πολλαῖς χρόαις,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔλαμψεν ὡς ἶρις νέα.

[1] Ὅρα εἰς τὸν Εὐεργετινὸν σελ. 192 τὴν θαυμασίαν ἀληθῶς καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἀξίαν παραίνεσιν, ἣν ἐποίησεν ὁ ὅσιος οὗτος Πινούφριος πρός τινα ἀποτασσόμενον, καθὼς αὐτὴν ἀναφέρει ὁ ἁββᾶς Κασσιανός. Ἐκ τῆς θαυμαστῆς δὲ ταύτης παραινέσεως εἶναι ἠρανισμένη ἡ κατήχησις ἐκείνη [καὶ παραίνεσις ἡ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ, ἥτις λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἱερέως πρὸς τοὺς νεοκούρους μοναχούς. Ὅθεν εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται, κατὰ τὸ Κυριακὸν λόγιον, βέβαια καὶ ἐκ τῆς ταραινέσεως ἐκείνης συμπεραίνεται, ὁποῖος ἦτο καὶ ὁ ταύτης ποιητὴς Πινούφριος, ἀνὴρ οὐ μόνον μέγας καὶ τέλειος κατὰ τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ πνεύματος ἄριστος καὶ εὐδοκιμώτατος.

Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου γράφει ὁ ἁββᾶ Κασιανὸς ὅτι ἦτον ἱερεὺς καὶ ἡγούμενος Κοινοβίου μεγάλου ἐν τῇ Αἰγύπτῳ παρὰ τὴν πόλιν Πανεφώ· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὸν ἑαυτόν του, ὅτι ἐτιμᾶτο καὶ ἐδοξάζετο ἀπὸ ὅλους καὶ δὲν ἐγυμνάζετο εἰς τὰ ἔργα τῆς ταπεινοφροσύνης, διὰ τοῦτο ἔφυγε κρυφίως, καὶ ἐνδυθεὶς κοσμικά, ὑπῆγεν εἰς τὸ Κοινόβιον τῶν Ταβεννησιωτῶν πατέρων, καὶ δεχθεὶς παρὰ τοῦ ἡγουμένου, ἐβλήθη εἰς τὸν κῆπον ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀδελφόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπετάσσετο καὶ ὑπήκουε. Διανύσας δὲ χρόνους τρεῖς χωρὶς νὰ γνωρισθῇ, ὕστερον ἐγνωρίσθη ἀπὸ ἕνα μαθητήν του· ὅθεν ἔπεμψαν αὐτὸν ἄκοντα καὶ κλαίοντα εἰς τὸ ἰδικόν του κοινόβιον. Ἀνάψας δὲ πάλιν ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ταπεινώσεως, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐλθόντες τινες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸ κοινόβιόν του (σελ. 313 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΑΘΑΝΑΗΛ[1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἀφεῖσα κόσμον, πρὸς Θεὸν, ψυχὴ, τρέχε,»
» Ναθαναὴλ ἔκραζε, μέλλων ἐκπνέειν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ* ΣΤΕΦΑΝΟΥ *τοῦ νέου.*

» Πλῆξις νέε Στέφανε τὴν κάραν ξύλῳ,
» Εὗρες πρεπόντως οὐχὶ γηράσκον στέφος.
» Εὐκάδι ὀγδοάτῃ, Στεφάνοιο νέου κρᾶτα θραῦσαν.

Οὗτος ὁ πολύαθλος ὁμολογητὴς Στέφανος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν Ἀναστασίου τοῦ καὶ Ἀρτεμίου καλουμένου ἐν ἔτει ψιγ' (713), τοῦ Πατριάρχου δὲ Γερμανοῦ, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ χριστιανῶν γονέων υἱὸς Ἰωάννου καὶ Ἄννης· ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἐσχόλαζεν εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσμένων εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα του, ἐταλαιπώρει τὸν ἑαυτόν του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του· ὅθεν ἀπὸ τότε περισσότερον ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, πολεμῶν ὅλας τὰς κακὰς ὀρέξεις τοῦ σώματος. Δὲν ἐπέρασε δὲ καιρὸς πολὺς ἐν τῷ μεταξύ, καὶ ὁ θεσπέσιος Ἰωάννης ὁ τοῦ ἁγίου καθηγούμενος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ· ὅθεν ὁ μακάριος Στέφανος ἐνεχειρίσθη τὴν ἐπιστασίαν τῆς ἡγουμενίας εἰς τὸ περίφημον ὄρος τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου, καὶ ἐκεῖ ἡγω-

[1] Τούτου ὁ βίος γράφεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν· καὶ ἀνάγνωθι αὐτὸν διὰ νὰ μάθῃς, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὑπέμεινεν ὁ ὅσιος ἐντὸς τοῦ κελλίου του καὶ δὲν ἐξήρχετο ἔξω, ἔκαμε τέχνην ὁ διάβολος καὶ τὸν ἐκβάλλει· ὅθεν ὁ ὅσιος ἐπέρασε χρόνους τριακονταεπτὰ, κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐκβῆκεν ἔξω τῆς θύρας τοῦ κελλίου του εἰς παῖσμα τοῦ δαίμονος, καὶ πόσους πολέμους καὶ μηχανὰς μετεχειρίσθη ὕστερον ὁ κατάρατος διὰ νὰ τὸν ἐκβάλῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη· ὅθεν ἐντραπεὶς καὶ νικηθεὶς ἀπὸ τὸν ὅσιον, διελύθη ὡς σύννεφον, καὶ φωνάζων φωνὰς ἀγρίων ζώων, ἔγειναν ἄφαντος.

Digitized by Google

νίζετο εἰς τὸ τῆς ἀσκήσεως στάδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σπορεὺς τῶν ζιζανίων διάβολος ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ πόλεμον μέγαν καὶ αἵρεσιν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, τὸ νὰ μὴ προσκυνῶνται δηλαδὴ αἱ ἅγιαι καὶ σεβάσμιαι εἰκόνες, μετεχειρίσθη ὄργανον πρῶτον τοῦ πολέμου τούτου καὶ τῆς αἱρέσεως Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὅστις καὶ Κόνων ἐκαλεῖτο ἐν ἔτει ψις' (716), ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀποστραφεὶς καὶ ἱκανῶς ἐλεγχθεὶς ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην ἅγιον Γερμανόν, τὸ δὲ ἀπάνθρωπον καὶ σκαιότατον ἐκείνου γέννημα, Κωνσταντῖνος, λέγω, ὁ Κοπρώνυμος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ψμά (741), μεγαλήτερα κακὰ ἐποίησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του πολεμῶν καὶ καταστρέφων τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατακαίων καὶ τοὺς μοναχοὺς ἐξορίζων καὶ μὲ διάφορα βάσανα αὐτοὺς τιμωρῶν.

Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀλιτήριος μαθὼν καὶ περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου, ὅτι προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ὅτι ὀνομάζει αἱρετικὸν τὸν βασιλέα τὸν μὴ προσκυνοῦντα τὰς σεπτὰς εἰκόνας, καὶ δὲν πείθεται εἰς αὐτὸν, μηδὲ ὑποφέρει νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ, ἔστειλε καὶ ἔφερεν αὐτὸν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐπαίδευσε μὲ διαφόρους παιδείας, ἔκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν τὴν καλουμένην Πραιτώριον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦσαν φυλακωμένοι καὶ ἄλλοι μοναχοὶ πρόκριτοι καὶ ἐκλελεγμένοι, οἵτινες συνήχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων· ἦσαν δὲ ὅλοι τὸν ἀριθμὸν τεσσαρακονταδύω. Ὁμοίως ἦσαν καὶ ἄλλοι μὲ τὸν ὁσιώτατον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀριθμὸν τριακόσιοι, οἵτινες διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἄλλοι μὲν εἶχον κομμένας τὰς μύτας, ἄλλοι δὲ τὰ ὦτα, ἄλλοι τὰς χεῖρας καὶ τὰ γένεια, καὶ ἄλλοι εἶχον τυφλωθῆ τὰ ὀμμάτια· ὅθεν τούτους ὅλους εὑρὼν ὁ μακάριος Στέφανος εἰς τὴν φυλακὴν, κατεφίλει καὶ παρεκίνει αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας, μεταχειριζόμενος πᾶσαν μοναχικὴν ἀκολουθίαν καὶ κατάστασιν ἐν τῇ φυλακῇ, ὡς ἂν εὑρίσκετο εἰς μοναστήριον. Μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡ φυλακὴ τοῦ Πραιτωρίου ἔγεινε μοναστήριον διὰ μέσου τοῦ Στεφάνου, προστάζει νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκάθισεν εἰς αὐτὴν μῆνας ἕνδεκα. Καὶ παραστήσας αὐτὸν ἔμπροσθέν του, προστάζει καὶ ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν· ἔπειτα κτυπῶσιν αὐτὸν μὲ πέτρας καὶ δέρουσι μὲ ξύλα, φονικὸς δέ τις καὶ θηριόγνωμος ἄνθρωπος, λαβὼν ξύλον ἐκτύπησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν μήνιγγα, καὶ οὕτως ἐθανάτωσεν αὐτὸν, διότι ἐσχίσθη εἰς δύω ἡ ἁγία αὐτοῦ κεφαλὴ ἀπὸ τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

Οἱ δὲ ἄλλοι δήμιοι ἔσυρον τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον νεκρὸν καὶ γυμνὸν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅθεν αἱ τίμιαι αὐτοῦ χεῖρες καὶ οἱ πόδες κτυπώμενοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς πέτρας, ἐσυντρίφθησαν καὶ τὰ ὀνύχια ἐκβῆκαν ἀπὸ τὰ δάκτυλα, ἕως οὗ ἄλλος τις ὁ πλέον ἀπανθρωπότερος, θέλων τάχα νὰ εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὸν βασιλέα, ἐπῆρε μίαν μεγάλην πέτραν καὶ ῥίψας αὐτὴν κατὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν του, καὶ παρευθὺς ἐχύθησαν εἰς τὴν γῆν ὅλα του τὰ ἐντόσθια. Ἀλλὰ καὶ εἷς κάποιος λαβὼν δαυλὸν ἀπὸ τὴν φωτίαν, ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου λειψάνου καὶ χωρίσας αὐτὴν μὲ τελειότητα εἰς δύω μέρη, ἔκαμε νὰ χυθῇ εἰς τὴν γῆν καὶ αὐτὸς ὁ ἐγκέφαλος. Τὸ δὲ τίμιον τοῦ ἁγίου λείψανον ἐρρίφθη εἰς τὸ πέλαγος, τὸ ὁποῖον ὕστερον ἐνεταφιάσθη ἀπό τινας εὐλαβεῖς χριστιανοὺς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον τώρα εὑρίσκεται· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ΑΝΔΡΕΑΣ συρόμενος κατὰ γῆς διὰ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐπλάσθην, γῇ με δὴ καὶ κτεινάτω.
» Πλάστου γὰρ αὐτῆς Ἀνδρέας τιμῶ τύπους.

Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΟΣ τυπτόμενος ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων, τελειοῦται.

» Ἂν εἰκόνων τύπτωσι τὸν Πέτρον χάριν,
» Εὕρωσιν αὐτὸν πέτρινον τῷ σαρκίῳ.

Ἡ ὁσία ΑΝΝΑ τυπτομένη πρὸς τὸ κατειπεῖν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, τελειοῦται.

» Μάστιξιν Ἄνναν εὐτόνως τετυμμένην,
» Ἔδειξε Χριστὸς εὐπρεπῶς ἑστεμμένην.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν συμμαρτυρησάντων τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

* » Πολλοὺς Στέφανος τοὺς συναθλητὰς ἔχων,
» Χορείαν ἱστῶν τέρπεται τούτοις ἅμα.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ ἀνωτέρω βασιλέως Κοπρωνύμου, ὀρθόδοξοι ὄντες, ἠρ-

Digitized by Google

νήθησαν τὸν κόσμον καὶ ἔγειναν μοναχοί· τούτους δὲ τιμωρήσας ὁ παράνομος βασιλεὺς, τοὺς ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, διότι τὸν μὲν ἕνα ἐξ αὐτῶν, Βασίλειον ὀνομαζόμενον, ἐτύφλωσε πρότερον, ὕστερον δὲ μὴ πεισθέντα νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐλάκτισεν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἔχυσε τὰ ἐντόσθιά του, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ ἄλλον δὲ φυλακώσας εἰς τὸ Σωσθένειον (ἤτοι τὴν κοινῶς λεγομένην Στένην) ἔκοψε τὴν μύτην του καὶ ἔπειτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Χερσῶνα· ἤτοι εἰς τὴν νῦν λεγομένην Κριμαίαν. Οὗτος δὲ μέλλων νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ τυράννου, ἔφυγεν εἰς Χαζαρίαν, καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν ἐπίσκοπος· ὕστερον δὲ καὶ ἐτελειώθη. Ἄλλος δὲ Στέφανος ὀνομαζόμενος, ἐξωρίσθη εἰς Σουγδαίαν, καὶ ἐκεῖ ὠφελήσας πολλοὺς, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του. Ὁμοίως καὶ Γρηγόριοι δύω μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐξορισθέντες, ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ ἀπὸ λεγαταρίων, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Δαφνουσίαν, ὁ ὁποῖος δερόμενος συχνὰ κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του· καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΙΡΗΝΑΡΧΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑπτὰ ἁγίων γυναικῶν.*

Εἰς τὸν Εἰρήναρχον.

» Τὸν Εἰρήναρχον ἡ φονεύτρια σπάθη,
» Σῷ Σώτερ εἰρήναρχε συντάττει μέρει.

Εἰς τὰς ἑπτὰ γυναῖκας.

» Ἔδειξε νεκρὰς ἐν Σεβαστείᾳ πόλει,
» Γυναῖκας ἑπτὰ πανσεβάστους τὸ ξίφος.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εἰρήναρχος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε δήμιος κατὰ τὴν τάξιν (ἤγουν τιμωρὸς τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καταδικαζομένων,) καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπηρέτει καὶ εἰς τὰ βάσανα, ὅσα οἱ διῶκται καὶ τύραννοι ἐπροξένουν εἰς τοὺς ἁγίους τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας. Ἐπειδὴ δέ ποτε ἔτυχε νὰ βασανίζωνται διὰ τὴν εὐσέβειαν ἑπτὰ γυναῖκες χριστιαναὶ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Μάξιμον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σῃ' (298), διὰ τοῦτο βλέπων ὁ Εἰρήναρχος οὗτος, πῶς αὐταὶ, ἂν καὶ γυναῖκες ἀσθενεῖς, ἐβασανίζοντο ὅμως ἀνδρείως διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ κατήσχυναν τὸν τύραννον, ἐφωτίσθη κατὰ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος. Ὅθεν παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, καὶ κηρύξας ἑαυτὸν χριστιανὸν, πρῶτον μὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν ἐκεῖ οὖσαν λίμνην κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος, ἔπειτα δὲ ἐξελθὼν ζωντανὸς ἀπὸ τὴν λίμνην, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Φυλαχθεὶς δὲ παραδόξως καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβὴς, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Ἀχαικίου ὅστις τὸν ἐβάπτισε, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΤΙΜΟΘΕΟΣ *καὶ* ΘΕΟΔΩΡΟΣ *οἱ ἐπίσκοποι* ΠΕΤΡΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ, ΣΕΡΓΙΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ *καὶ* ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, *οἱ ἱερεῖς* ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ *καὶ* ΘΩΜΑΣ *οἱ διάκονοι.* ΙΕΡΟΘΕΟΣ, ΔΑΝΙΗΛ, ΧΑΡΙΤΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΟΜΑΣΙΟΣ, ΕΥΣΕΒΙΟΣ, *οἱ μοναχοὶ,* *καὶ* ΕΤΙΜΑΣΙΟΣ, *ξίφει πάντες τελειοῦνται.* [1]

Εἰς τοὺς δύω Ἐπισκόπους.

† » Ὁ Τιμόθεος σὺν Θεοδώρῳ ἅμα,
» Τιμὴ Θεοῦ δῶρόν τε ὤφθησαν μάλα.

Εἰς τοὺς πέντε Ἱερεῖς.

† » Πρώην θύοντες ἀγνοτάτην θυσίαν,
» Ἔπειθ' ἑαυτοὺς θυσίαν προσήξατε.

Εἰς τοὺς δύω διακόνους.

† » Ὅπου ὁ Χριστός ἐστιν ὡς αὐτὸς λέγει,
» Διακονοῦντες οἱ πάρεστ' ἀθλοφόροι.

Εἰς τοὺς ἓξ μοναχούς.

† » Οἱ ἓξ μάρτυρες ἐκκοπέντες τῷ ξίφει,
» Ἐξαπτέρυξι συμπαρίστανται Νόοις.

Εἰς τὸν Ἐτιμάσιον.

† » Ἀφαιρεθείσης συλλαβῆς πρώτης μάκαρ,
» Κλῆσις παριστᾷ, ἣν ἔχεις τιμὴν ἄνω.

* Ὅτε κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσεν ὁ ἀσεβέστατος Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐν ἔτει τξά (361), μεγάλην μανίαν καὶ θυμὸν ἔδειξε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐπειδὴ πᾶσαν βουλὴν καὶ πάντα τρόπον μετεχειρίζετο ὁ ἀλιτήριος διὰ νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅσους περισσοτέρους Γαλιλαίους ἤτοι χριστιανοὺς, διότι οὕτως ὠνόμαζεν ὁ μιαρὸς τοὺς χριστιανοὺς ὑβριστικῶς, (ἴσως δὲ καὶ διότι ἐφοβεῖτο νὰ προφέρῃ διὰ στόματος τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον καὶ ὑπερέν-

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους λόγῳ τοῦ Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας δεκαπέντε μὲν ἐπιγράφονται οἱ μάρτυρες οὗτοι, δεκαεξ δὲ ἀριθμοῦνται ἐν τῷ λόγῳ.

Digitized by Google

δοξον ὄνομα), ἐπειδὴ ἐδιδάχθη ἀπὸ τοὺς διδασκάλους του μάγους ποίαν μεγάλην δύναμιν ἔχει τὸ ὄνομα αὐτό, καὶ ἀπὸ πόσα διαβολικὰ ἔργα τοὺς ἐμπόδισεν· ὅθεν ἐπρόσταξε τοὺς ἡγεμόνας ὅλων τῶν πόλεων νὰ βασανίζωσι τοὺς χριστιανοὺς μὲ ὅσας τιμωρίας δύνηθῶσι.[1] Ταύτην λοιπὸν τὴν προσταγὴν μαθὼν ὁ τῆς Νικαίας Κομενταρήσιος [2] ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν Νίκαιαν, ὅτι ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἢ θὰ πάθωσιν ἀνεκδιήγητα βάσανα. Τοῦτο δὲ τὸ κήρυγμα μαθόντες πολλοὶ χριστιανοὶ μὲ ἓν στόμα ἐφώναξαν ἅπαντες· Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ θυσιάσωμεν εἰς εἴδωλα κωφὰ καὶ ἀναίσθητα. «Θεοὶ γὰρ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ' ἐποίησαν, κατὰ τὸν προφήτην, ἀπολέσθωσαν» (Ἱερεμ. ί. 11.) Ὅθεν ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας βασανισθέντας ἀπέθανον, ἄλλοι δὲ διεσκορπίσθησαν εἰς ὄρη καὶ ἐρημίας, καὶ ἄλλοι εἰς διαφόρους πόλεις διεσπάρησαν.

Ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς δὲ αὐτοὺς ἦσαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι, ὁ Τιμόθεος λέγω, ὁ Κομάσιος, ὁ Ἐτιμάσιος, ὁ Εὐσέβιος, καὶ ὁ Θεόδωρος, οἱ ὁποῖοι μὴ ὑποφέροντες νὰ βλέπωσι τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων μεγαλυνομένην, ἀφῆκαν τὴν Νίκαιαν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ ἔβλεπον ὅτι οἱ πολῖται ὑπήκουον εἰς τὰ ἀσεβῆ θελήματα τοῦ ἀποστάτου καὶ ὕψωνον τὸν ἑλληνισμόν, ἀνεχώρησαν καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, (τὴν νῦν καλουμένην βουλγαρικῶς Στρούμμιτζαν). ἥτις κεῖται πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ συνορεύει μὲ τὴν Ἰλλυρίαν, ἤτοι Σλαβονίαν. Καὶ ὁ μὲν Τιμόθεος ἔγεινεν ὕστερον Ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁ δὲ Κομάσιος στρατιώτης ὢν πρότερον, ἔγεινεν ὕστερον μοναχὸς καὶ ἐκήρυτε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς κατοίκους τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁμοίως καὶ ὁ Εὐσέβιος, μοναχὸς ὢν ἐκήρυτε καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ Θεόδωρος Ἐπίσκοπος γενόμενος, ἦτον εἷς ἀπὸ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρους πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντας κατὰ τὴν πρώτην Σύνοδον, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκέ (325), ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸ φῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Στρουμμίτζῃ. Τούτων δὲ τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν τὴν πολιτείαν μαθόντες Πέτρος καὶ Ἰωάννης, Σέργιος καὶ Θεόδωρος καὶ Νικηφόρος οἱ ἱερεῖς ὁμοίως καὶ Βασίλειος καὶ Θωμᾶς οἱ Διάκονοι, καὶ πρὸς τούτοις Ἱερόθεος, Δανιὴλ, Χαρίτων καὶ Σωκράτης οἱ μοναχοί, ὑπῆγαν καὶ ἐντάμωσαν εἰς τὴν Στρούμμιτζαν τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ μελετῶντες ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου πάντοτε, μετεχειρίζοντο μίαν ἀγγελικὴν πολιτείαν, φωτίζοντες μὲν τὰς ψυχὰς τῶν ἐνθρώπων μὲ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ἰατρεύοντες δὲ τὰ πάθη, καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ τοῦ σώματος. Μισθὸν δὲ τῆς ἰατρείας ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς, τὸ νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸν Χριστόν.

Τὴν φήμην ταύτην ἤκουσαν οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ καθήμενοι ἄρχοντες, Οὐάλης καὶ Φίλιππος ὀνομαζόμενοι, οἵτινες ἦσαν θερμοὶ πληρωταὶ τῶν προσταγμάτων τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως· ὅθεν ἦλθον εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, καὶ πιάσαντες τοὺς ἁγίους παρέστησαν αὐτοὺς ἔμπροσθέν των. Τούτους λοιπὸν ἐξετάσαντες ἐπετίμησαν, διατί καταφρονοῦσι τὰ βασιλικὰ προστάγματα, καὶ ἀποστρεφόμενοι τὰς περὶ θεῶν μαρτυρίας, λατρεύουσιν ἕνα ἄνθρωπον σταυρωθέντα μὲ τοὺς λῃστάς; οἱ δὲ ἅγιοι ἀνοίξαντες τὸ στόμα, ἀπέδειξαν μὲν τὴν τῶν εἰδώλων ματαιότητα, ὡμολόγησαν δὲ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβοῦς Θεολογίας καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας. Ὅθεν οἱ ἄρχοντες κόψαντες τὸν λόγον τῶν ἁγίων, ἢ ὁμολογεῖτε, τοῖς εἶπον, ὅτι

---

[1] Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ὡς νόστιμον ἐκεῖνο, ὅπερ γράφει ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος, ὅτι ἠκολούθησεν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ἐπὶ τοῦ παραδότου τούτου. Δύω ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ τῷ πνεύματι ζέοντες, Θεόδουλος καὶ Ταττιανὸς ὀνομαζόμενοι ἐμβῆκαν τὴν νύκτα εἰς τὸν ναὸν τὸν εἰδωλικὸν καὶ συνέτριψαν τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἐκεῖ ἄρχων, ἐπειδὴ ἐζήτει νὰ τιμωρήσῃ πολλοὺς διὰ τοῦτο, τούτου χάριν ἦλθον εἰς τὸ μέσον οἱ ἄνω εἰρημένοι καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι αὐτοὶ τὸ ἔκαμον, κατεφρόνησαν πᾶσαν κολακείαν ἣν ἐπρόσφερεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἄρχων, ὁμοίως καὶ τὰ βάσανα μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐφοβέριζεν. Ὕστερον δὲ πυρώσας δύω κρεββάτια σιδηρᾶ, ἔβαλε τοὺς ἁγίους ἐπάνω εἰς αὐτά· οἱ δὲ ἅγιοι τόσον δροσερὸν καὶ χαροποιὸν ἐλογίαζον τὸ ἐπὶ τῶν πεπυρωμένων ἐκείνων κραββατίων πλαγίασμα, ὥστε ἐχαριεντίζοντο πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἐὰν ἐπιθυμῇς, ὦ ἄρχων, νὰ χορτάσῃς ἀπὸ τὰ ὑφασμένα μας κρέατα πρόσταξον τοὺς ὑπηρέτας νὰ μᾶς γυρίσωσι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ ἰψηθῶμεν καλὰ, ἵνα μὴ μισοψημένοι ὄντες φανῶμεν εἰς σὲ ἄνοστοι καὶ ἀηδεῖς. Λέγοντες δὲ ταῦτα, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοῦτο τὸ διήγημα ἀναφέρει ὁ Θεοδώρητος, ἀφ' οὗ τὸ ἠρανίσθη καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

[2] Τίτλος τοῦ ἐπὶ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων ἐφορεύοντος ἄρχοντος, ὅστις, ἐπειδὴ ἐστήριζε τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ γραπτῶν νόμων ἐπὶ χάρτου, Χαρτουλάριος κατόπιν ἐπωνομάσθη Σ. Ε.

Digitized by Google

θυσιάζετε εἰς τοὺς θεοὺς, εἰδὲ μὴ, θὰ θανατωθῆτε. Οἱ δὲ ἅγιοι ἐν ἑνὶ στόματι ἐφώναξαν· Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ θυσιάσωμεν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ εἰς τὰ αὐτῶν εἴδωλα ἡμεῖς οἵτινες ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν δαιμόνων ὑπὸ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν! ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἀνωτέρω ἄρχοντες ἐσπούδαζον νὰ ὑπάγωσιν εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ὑπόθεσιν δημοσίων πραγγάτων, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἀπεφάσισαν νὰ φονευθῶσι διὰ ξίφους ὅλοι οἱ ἅγιοι.

Πορευόμενοι λοιπὸν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ τοῦ Χριστοῦ γενναῖοι ἀγωνισταὶ, ἔχαιρον καὶ ἠγάλλοντο μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἀνεκλάλητον· ὅθεν ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς τῆς ἀθλήσεως ἀμαραντίνους στεφάνους. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς δεκαὲξ ἁγίους, ὁ ἱερεὺς Πέτρος, ἀνάψας τὴν καρδίαν ἀπὸ ἔνθεον ζῆλον, ὦ παραβάται, ἐφώναξε καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, διατί χύνετε ἀναιτίως τὰ αἵματα τῶν δικαίων, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εὑρέθη κἀνὲν πρᾶγμα θανάτου ἄξιον; ταῦτα ὡς ἤκουσαν οἱ μιαροὶ ἄρχοντες, ἐπρόσταξαν νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ ἁπλώσωσιν αὐτὸν κατὰ γῆς· ἔπειτα νὰ δείρωσιν αὐτὸν μὲ ῥαβδία καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖράς του, καὶ τελευταῖον νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθησαν αἱ ἱεραὶ αὐτοῦ χεῖρες διὰ νὰ τὰς φάγωσιν οἱ σκύλοι· μία δὲ γυνὴ τυφλὴ οὖσα ἐκ γενετῆς, εὑρέθη ἐκεῖ, καὶ ἐνόησεν ὅτι ἔπεσε πλησίον εἰς τοὺς πόδας της ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβοῦσα ταύτην καὶ τειλίξασα εἰς τὸ ἐπανοσκέπασμα τῆς κεφαλῆς της, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἀπὸ δὲ τὴν χαράν της, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ διὰ τὸν τοιοῦτον θησαυρὸν, ἐφίλει τὴν μαρτυρικὴν δεξιὰν, ἐνηγκαλίζετο καὶ ἤγγιζεν αὐτὴν εἰς τὰ ὄμματά της, καὶ εὐθὺς, ὦ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί της. Ὅθεν βλέπουσα τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μὲ μεγάλην φωνὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἐκήρυττε δύναμιν· εἶτα λαβοῦσα τὴν δεξιὰν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐκεῖσε ναὸν τῆς καλλινίκου μάρτυρος Ἀναστασίας.

Ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκοντο ἄταφα καὶ ἀτίμως ἐρριμμένα τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ ῥηθέντες ἄρχοντες ὑπῆγαν εἰς Θεσσαλονίκην, χριστιανοί τινες εὑρόντες ἄδειαν ἐπῆραν αὐτὰ μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα καὶ τὰ ἐνεταφίασαν ἐντίμως εἰς τὴν Τιβεριούπολιν ἕκαστον λείψανον εἰς χωριστὴν θήκην, ἐπιγράψαντες καὶ τὸ ὄνομα ἑνὸς ἑκάστου μάρτυρος καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἄξίωμα. Ἔκτοτε δὲ πηγὰς θαυμάτων ἐχέουσι τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐγχωρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας. Ὥςε πολλοὶ Ἕλληνες παρακινούμενοι ἀπὸ τὰ θαύματα αὐτῶν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν, καὶ οὐδεὶς ἔμεινεν, οὔτε εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, οὔτε εἰς τὰ ὅριά της, ἀσεβὴς τε καὶ Ἕλλην.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ, *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριακοσίων ἑβδομήκοντα μαρτύρων.*

Εἰς τὸν Παράμονον.

» Ὁ Παράμονος νύττεταί σοι, Χριστέ μου·
» Γνοὺς γὰρ Θεὸν μόνον σε, σοὶ θνήσκει μόνῳ.

Εἰς τοὺς τριακοσίους ἑβδομήκοντα.

» Ξίφει κεφαλὰς ἄνδρες ἑπτάκις δέκα,
» Σὺν ἑξαπλῇ διδοῦσι πεντηκοντάδι.
» Παράμονον δ' ἑνάτῃ κτάνον εἰκάδι ἔγχεα μακρά.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ Ἀκυλίνου ἄρχοντος τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σν' (250), ἡ δὲ αἰτία τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν ὑπῆρξε τοιαύτη. Εἰς ἕνα τόπον τῆς Βαλσατίας (τῆς νῦν Μπάστρας), τῆς εὑρισκομένης παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, ὀνομαζόμενον ἱερὸν, ἀναβρύουσι θερμὰ νερὰ πλούσια, τὰ ὁποῖα ἰατρεύουσιν ἀσθενείας. Εἰς τὰ θερμὰ λοιπὸν ταῦτα ὑπῆγεν ὁ ἄρχων Ἀκυλῖνος διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπό τινα ἀσθένειαν σωματικήν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀκολουθῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ὅσοι χριστιανοὶ ἦσαν ἐκεῖ δεδεμένοι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν ναὸν τῆς θεᾶς Ἴσιδος καὶ τὰς μιαράς του θυσίας τελέσας, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι δὲν ἐπείσθησαν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς θανατώσωσιν ὅλους, καὶ οὕτως

---

[1] Τὸ Συναξάριον τοῦτο μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλατυτάτου λόγου, ὃν ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος Βουλγαρίας συνέγραψε περὶ τῶν ἁγίων τούτων, ὡς εἴπομεν, ὅστις περιέχεται ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ αὐτοῦ. Σημείωσαι, ὅτι καὶ ἡ ἁσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὑρίσκεται τετυπωμένη εἰς χωριστὴν φυλλάδα.

Digitized by Google

ἔλαβον οἱ γενναῖοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως παρὰ τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ, τὸν ἀριθμὸν ὄντες τριακόσιοι ἑβδομήκοντα.

Τούτους λοιπὸν βλέπων οὕτως ἀσπλάγχνως θανατωθέντας ὁ ἅγιος Παράμονος, μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων· μεγαλωτάτην ἀσέβειαν βλέπω, ὅτι ὁ μιαρὸς οὗτος ἄρχων τόσους πολλοὺς δικαίους, καὶ μάλιστα ξένους ὄντας, κατασφάζει ὡς νὰ ἦσαν ἄλογα ζῶα. Ὁ δὲ ἄρχων ταῦτα ἀκούσας, ἤναψεν ἀπὸ θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ τὸν θανατώσωσι. Τοῦτο δὲ ὁ μάρτυς δὲν ἤξευρεν· ὅθεν πιάσαντες αὐτὸν αἰφνιδίως οἱ ἀπεσταλμένοι ἐκεῖ, ὅπου ἀφόβως ἐπεριπάτει, ἄλλοι μὲν τὸν ἐκτύπων μὲ λόγχας, ἄλλοι δὲ ἐτρύπων τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη του μὲ καλάμια κοπτερώτατα, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους μονὰς τὸν ἀπέστειλαν, ἵνα χαίρῃ αἰωνίως μετὰ τῶν λοιπῶν τριακοσίων ἑβδομήκοντα· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΥ.

» Φιλουμένου πείρουσιν ἧλοις τοὺς πόδας,
» Χριστὸν φιλοῦντος καὶ Θεῷ φιλουμένου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φιλούμενος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο' (270), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν, (ἥτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας) ἐργόχειρον δὲ ἔχων τὸ μεταφέρειν τὸν σῖτον εἰς τὴν χώραν τῆς Γαλατίας. Οὗτος λοπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀγκύρας Φίλιππα, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανός. Ὅθεν καρφόνουσι πρῶτον τοὺς πόδας του μὲ σίδηρα καὶ δέρουσιν αὐτόν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν, τὸν σπαθίζουσι μὲ σπάθας ξυλίνας καὶ βάλλουσιν αὐτὸν μέσα εἰς ἀνημμένον φοῦρνον· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του. Ἔπειτα τὸν ἀναγκάζουσι νὰ τρέχῃ ἕως εἰς διάστημα τριάκοντα σταδίων (ἕως τέσσαρα μίλια), ὥστε λειποθυμήσας εἰς τὸν δρόμον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Λαὸν τὸν αὐτοῦ φροντὶς ἦν Νικολάῳ,
» Νικῶντι πείθειν καὶ ποδηγεῖν εἰς δέον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐν Περαίδι.

* » Καὶ τῷ Ἰωάννῃ δὲ τῷ Χριστοῦ θύτῃ,
» Μισθοὶ πρὸς αὐτοῦ προσμετροῦνται πλουσίως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑξ μαρτύρων, οὓς διωκομένους πέτρα ραγεῖσα, ὑπεδέξατο.

» Ἤνοιξε πέτραν εἰς ταφὴν ἓξ ἀνδράσιν,
» Ὁ νεκρὸς εὑρὼν εἰς ταφὴν Χριστὸς πέτραν.

Ὁ ἅγιος ΟΥΡΒΑΝΟΣ ἐπίσκοπος Μακεδονίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ χερσὶν οὗτος ἐκπνέων τῶν Ἀγγέλων,
» Οὐρβανός ἐστιν, οὗ βίος κατ' Ἀγγέλους.

Ὁ ἅγιος ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐπίσκοπος Κορίνθου ξίφει πληγεὶς, τελειοῦται. [1]

» Διονύσιος εἷς τελῶν θυηπόλων,
» Ξίφος μετελθὼν, ἔστιν εἷς καὶ μαρτύρων.

Ὁ ὅσιος ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σύμπας ὁ Κόσμος οὐδὲν ἦν Παγκοσμίῳ,
» Ἐδέμ γὰρ ἦρα καὶ μόνης, ἣν λαμβάνει.

Ὁ ὅσιος ΠΙΤΥΡΟΥΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τῇ σῇ θελήσει πρὸς σὲ χωρεῖ Χριστέ μου,
» Ὁ σῶν Πιτυροῦν ἐργάτης θελημάτων. [2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΛΛΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Διὰ στέφος πάντιμον οἶσω καὶ ξίφος. »
» Ὁ μάρτυς ἐκραύγαζεν Οὐαλλερῖνος.

---

[1] Ὁ Διονύσιος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ ἐπικληθέντος φιλοσόφου ἐν ἔτει ρξά (161). Οὗτος λοιπὸν, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἦτο ἄνθρωπος ἐλλογιμώτατος, καὶ τόσον εὐρραδὴς καὶ ἐπιδέξιος καὶ πλήρης ἐνθέου φιλοπονίας, ὥστε συνανεστρέφετο ὄχι μόνον μὲ τὸ ποίμνιόν του, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλοὺς ξένους, γενόμενος χρήσιμος τοῖς πᾶσι μὲ τὰς ἐπιστολὰς, ἃς ἔπεμπε πρὸς τὰς ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος, (βιβλ. δ'. κεφ. κς'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας.) Θεῖαι διδασκαλίαι καὶ μαθήσεως ἐμφαντικαὶ, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐσέβιον (τόμ. α'. σελ. 244 τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Μελετίου.)

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ Πιτυρίων ὁ μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, οὗ ὁ βίος εὑρίσκεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν· καὶ ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων τινὰ αὐτοῦ ἀποφθέγματα φέρονται.

Digitized by Google

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΑΙΔΡΟΣ, *ῥητίνης ζεούσης καταχυθείσης αὐτῷ τελειοῦται.*

» Πολλοὺς πρὸς ἄλλα, πρὸς δὲ ῥητίνης ζέσιν,
» Στερρῶς ἀθλοῦντα Φαίδρον ἔγνωμεν μόνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου ΑΝΔΡΕΟΥ *τοῦ πρωτοκλήτου.*

» Ἀντίστροφον σταύρωσιν Ἀνδρέας φέρει,
» Φανεὶς ἀληθὴς οὐ σκιώδης ἀντίπους.
» Σταυρὸν κακκεφαλὴς τριακοστῇ Ἀνδρέας ἔτλη.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθσαϊδᾶν, υἱὸς μὲν Ἰωνᾶ, ἀδελφὸς δὲ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου· ἔγεινε δὲ πρότερον μαθητὴς Ἰωάννου τοῦ μεγάλου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, ἀλλ' ἔπειτα ὅτε ἤκουσε τὸν διδάσκαλόν του λέγοντα καὶ δακτυλοδεικτοῦντα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου,» τότε, λέγω, ἀφήσας τὸν Πρόδρομον, ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν του τὸν Κορυφαῖον Πέτρον οὗτος εἶπεν· «Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν», καὶ μὲ τὸν λόγον αὐτὸν εἵλκυσε τὸν Πέτρον εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ πνευματικὸν ἔρωτα· καὶ ἄλλα πολλὰ εὑρίσκονται εἰς τὴν Θεόπνευστον Γραφὴν εἰρημένα περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου. Εἰς ἄλλον μὲν λοιπὸν ἀπόστολον ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης ἐκληρώθη. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν πρωτόκλητον ἐκληρώθη μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡ Βιθυνία καὶ ἡ Μαύρη θάλασσα καὶ τὰ μέρη τῆς Προποντίδος· (τὰ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ ἀρχόμενα, καὶ ἐκτεινόμενα ἕως εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν), ὁμοίως καὶ ἡ Χαλκηδὼν καὶ τὸ Βυζάντιον (ἡ νῦν Κωνσταντινούπολις), καὶ ἡ Θρᾴκη καὶ ἡ Μακεδονία καὶ τὰ μέρη τὰ ἐκτεινόμενα ἕως τὸν Δούναβιν ποταμόν· ὡσαύτως καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ Ἑλλὰς [1] καὶ τὰ μέρη ὅσα φθάνουσιν ἕως τὴν Ἀχαΐαν, δηλαδὴ ἕως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Πελοποννήσου, τὸ περιεχόμενον μεταξὺ τῶν Βασιλικῶν καὶ τῆς Γαστούνης· ὁμοίως καὶ ἡ Ἀμινσός, (ἡ καλουμένη Σαμσὸν καὶ Ἐμηδ), καὶ ἡ Τραπεζοῦς καὶ ἡ Ἡράκλεια καὶ ἡ Ἄμαστρις, ἥτις Σήσαμος ὠνομάζετο πρότερον.

Αὐτὰς δὲ τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας δὲν τὰς διῆλθεν ὁ ἀπόστολος οὕτω ταχέως ὡς τὰς διέρχεται ὁ λόγος, ὄχι! ἀλλ' εἰς ἑκάστην πόλιν ἐδοκίμαζεν ὁ μακάριος πολλὰ ἐναντία, καὶ ἀπήντα πολλὰς δυσκολίας πραγμάτων· εἰς ὅλας ὅμως εὕρισκε καὶ τὴν βοήθειαν καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ αὐτὴν ἐνίκα τὰ πάντα καὶ ἐγίνετο πάσης βλάβης ἀνώτερος. Ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω δὲ πόλεις μίαν μόνον θέλω ἐνθυμηθῆ ἐδῶ, ἀφίνων τὰς λοιπάς. Ὅτε ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σινώπης καὶ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς πολλὰς θλίψεις καὶ βάσανα ὑποβάλλεται ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας, διότι οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἔρριπτον αὐτὸν κατὰ γῆς, καὶ πιάνοντές τον ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τὸν ἔσυρον καὶ μὲ τὰ ὀδόντιά των τὸν ἐσπάραττον, καὶ μὲ ξύλα τὸν ἔδερον, καὶ μὲ πέτρας τὸν ἐκτύπων καὶ ἔξω τῆς πόλεως τὸν ἔρριπτον, ὅτε καὶ μὲ τὰ ὀδόντιά των τοῦ ἔκοψαν ἕνα δάκτυλον. Ἀλλ' ὅμως ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πάλιν ὑγιὴς καὶ ἀκέραιος ἔγεινε παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ διδασκάλου ὁ θεῖος ἀπόστολος. Ἀπὸ τὴν Σινώπην δὲ ἀναχωρήσας ἐπέρασε πολλὰς πόλεις τὴν Νεοκαισάρειαν, τὰ Σαμόσατα, (τουρκιστὶ Σεμψὰτ), τοὺς Ἀγαυοὺς, τοὺς Ἀβασγοὺς τοὺς ἐν Κριμαίᾳ εὑρισκομένους, τοὺς ἐν τῇ Κολχίδι Ζηχοὺς [1] τοὺς Βοσπορινοὺς, ἤτοι τοὺς περὶ τὸν Κιμμέριον Βόσπορον οἰκοῦντας, καὶ τοὺς Χερσωνίτας. Ἔπειτα ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ ἐχειροτόνησε τὸν Στάχυν ἐπίσκοπον· διαπεράσας δὲ τὰς λοιπὰς χώρας, ὑπῆγεν εἰς τὴν περιφανῆ Πελοπόννησον· καὶ ξενοδοχηθεὶς ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις ὑπό τινος Σωσίου ὀνομαζομένου, ὅστις ἦτο πολλὰ ἀσθενὴς, ἰάτρευσεν αὐτὸν, καὶ παρευθὺς ὅλη ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς πόλεως Αἰγεάτου, Μαξιμίλλα ὀνόματι, ἰατρευθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἣν εἶχεν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὸν σοφὸν Στρατοκλῆν καὶ μὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀνθυπάτου. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ πάσχοντες ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, ἔγειναν ὑγιεῖς διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ ἀποστόλου.

Ὅθεν ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνθύπατος Αἰγεάτης ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ συλλαβὼν τὸν τοῦ

[1] Ἑλλάδα ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὴν ἀρχαιόθεν οὕτως ὀνομαζομένην χώραν τὴν μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Πελοποννήσου. Σ. Ε.

[1] Ζηχοὶ εἶναι οἱ νῦν καλούμενοι Τζερκέζοι.

Digitized by Google

Κυρίου ἀπόστολον ἐκάρφωσεν αὐτὸν ἀνάποδα εἰς τὸν σταυρόν· διὰ τοῦτο δέ ὁ ἄδικος ἔλαβε δικαίως παρὰ Θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν, διότι πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀπὸ ἕνα ὑψηλὸν κρημνὸν κατεσυντρίφθη καὶ κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε. Τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἀποστόλου ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους μετετέθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου Δουκὸς καὶ μάρτυρος τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ὀκτωβρίου, καὶ κατετέθη ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων εἰς τὸν περίφημον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἡ κατάθεσις δὲ αὕτη τοῦ λειψάνου του ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΡΟΥΜΕΝΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἰνδίας.[2]

* » Κρείττων ὁ Φρουμέντιος ἦν τῶν γηΐνων,
» Μόνου γὰρ ἦρα τοῦ βροτοὺς σώζειν πλάνης.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἔν ἔτει τλ' (330), φιλόσοφός τις κατάγομενος ἀπὸ τὴν Τύρον, ὑπῆγε διὰ νὰ ἱστορήσῃ τὴν ἐσχάτην Ἰνδίαν, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ δύω νέους κατὰ σάρκα ἀδελφοὺς, Αἰδέσιον καὶ Φρουμέντιον ὀνομαζομένους. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφον ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν ἤραξαν εἰς ἕνα λιμένα διὰ νὰ λάβωσιν ὕδωρ, καὶ ἐκεῖ ἔπεσον εἰς χεῖρας κλεπτῶν καὶ βαρβάρων, οἱ ὁποῖοι ἄλλους μὲν ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ κατεβύθισαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλους δὲ κατέσφαξαν· ἀπὸ τοὺς φονευθέντας δὲ τούτους εἷς ἦτο καὶ ὁ ῥηθεὶς φιλόσοφος. Ὅσοι δὲ ἔμειναν ζωντανοὶ, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀποίους ἦσαν καὶ οἱ δύω νέοι ἀδελφοί[1], τοὺς ἔδεσαν καὶ τοὺς ἐπρόσφεραν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν βλέπων τοὺς δύω τούτους νέους ὅτι ἦσαν ἐπιτήδειοι πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐμελέτα, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπιμελητὰς καὶ οἰκονόμους τοῦ βασιλικοῦ παλατίου του·[2] ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν πατέρα του, ἠξίωσε τοὺς νέους μεγαλιτέρας τιμῆς καὶ παρρησίας· ὅθεν ἐπειδὴ εἶχον μεγάλην δύναμιν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας, ἐπρόσταζον μὲ θάρρος τοὺς πραγματευτὰς ὅσοι ἤρχοντο ἀπὸ τὰ μέρη τῶν Ῥωμαίων, νὰ συνάγωνται εἰς μίαν Ἐκκλησίαν κατὰ τὴν αὐτῶν συνήθειαν καὶ νὰ ἐπιτελῶσι τὴν θείαν λειτουργίαν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι τινες ἔρχονται εἰς τὸν βασιλέα καὶ ζητοῦσι νὰ τοῖς χαρίσῃ μισθὸν καὶ δωρεὰν, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν πρὸς αὐτοὺς εἶχεν· ὁ μισθὸς δὲ καὶ ἡ δωρεὰ ἦτο τὸ νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐπιτυχόντες δὲ τοῦ ποθουμένου, ὑπῆγον πρῶτον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων· καὶ ὁ μὲν Αἰδέσιος ἦλθεν εἰς τὴν Τύρον ζητῶν νὰ εὕρῃ τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς του,[3] ὁ δὲ Φρουμέντιος ἐπροτίμησε τὴν περὶ τὰ θεῖα πράγματα σπουδὴν, καλλίτερα ἀπὸ τὴν θεωρίαν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν γονέων του.

Ὅθεν φθάσας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἐκείνης Ἀρχιεπίσκοπον, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ πολλὰ ἐπιθυμοῦσι νὰ δεχθῶσι τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως· πρὸς τὰ ὁποῖα ἀποκρίθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθανάσιος, (οὗτος τότε ἐστόλιζε τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας). Καὶ ποῖος, ἀγαπητέ μοι, εἶναι καλλίτερος καὶ ἐπιτηδειότερος ἀπὸ σὲ εἰς τὸ νὰ ἀποδιώξῃ μὲν ἀπὸ τὰς ψυχὰς ἐκείνων τὸ σκότος τῆς πλάνης, νὰ προξενήσῃ δὲ εἰς αὐτοὺς τὸ φῶς τοῦ θείου κηρύγματος; Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐχειροτόνησεν

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον Ἀνδρέαν ἐγκωμιαστικὸν λόγον πλέκει ὁ θεῖος Χρυσόστομος σωζόμενον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὸν πρωτόκλητον τῆς ἀποστολικῆς. » Ὁμοίως καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶσι μὲν τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγου φίλοι » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων.) Ὑπόμνημα δὲ συνέγραψεν εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Μεταφραστὴς· ἤτοι τὸν ἑλληνικὸν βίον του, οὗ ἀρχὴ « Ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου· » (σώζεται ἐν τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται καὶ αἱ περίοδοι αὐτοῦ καὶ ἡ τελείωσις, ὧν ἡ ἀρχὴ » Ἅπερ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα πάντες. »

[2] Τὸ Συναξάριον τοῦτο γράφει ὁ Σωζόμενος ἐν κεφ. εἰκοστῷ τρίτῳ, βιβλ· δευτέρῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρανίσθη τοῦτο ὁ τὰ Συνεξάρια συγγράψας Μαυρίκιος.

[1] Ὁ Σωζόμενος λέγει, ὅτι λυπηθέντες οἱ βάρβαροι τοὺς δύω νέους· τούτους ἐν τοὺς ἐθανάτωσαν « Τοὺς δὲ παῖδας νέους ὄντας οἰκτείραντες, ἐζώγρησαν, καὶ βασιλεῖ τῷ ἑαυτῶν προσήγαγον. »

[2] Ὁ Σωζόμενος λέγει ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν νεώτερον Αἰδέσιον οἰνοχόον κατέστησε, τὸν δὲ μείζονα Φρουμέντιον, ἐπίτροπον κατέστησε τῆς οἰκίας καὶ τῶν χρημάτων. Ἔγνω γὰρ αὐτὸν ἐχέφρονα καὶ διοικεῖν ἱκανώτατον.

[3] Ὁ δὲ Σωζόμενος γράφει, ὅτι μετὰ ταῦτα ἐγείνεν Ἱερεὺς ὁ Αἰδέσιος, ἐν τῇ Τύρῳ διατρίβων.

Digitized by Google

αὐτὸν Ἀρχιερέα καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ νὰ γεωργήσῃ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο μὲ τὸ ἄροτρον τῆς διδασκαλίας. Ὁ δὲ θεῖος Φρουμέντιος οὐδὲ τότε ἐφρόντισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του· ἀλλὰ διὰ τὴν εὐσέβειαν τῆς πίστεως, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον ἀφήσας πατρίδα καὶ συγγενεῖς ἐτόλμησε νὰ ταξειδεύσῃ τόσον φοβερὸν καὶ μεγαλώτατον πέλαγος, ἕως οὗ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐλθὼν ὁ ἀοίδιμος προθύμως ἐγεώργησε καὶ ἐκαλλιέργησε τὰς κεχερσωμένας καρδίας τῶν Ἰνδῶν, καταβάλλων εἰς αὐτὰς τὸν σπόρον τῆς πίστεως· ὅθεν καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐπιτηδείας εἰς καρποφορίαν θεογνωσίας καὶ ἀρετῆς, ἐπειδὴ καὶ εἶχε συνεργὸν τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν. Διότι αὐτὸς μεταχειριζόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν διδασκαλίας ἀποστολικὰς, καὶ ποιῶν θαυματουργίας πολλὰς, ὄχι μόνον ἠλευθέρωνε τοὺς δαιμονισμένους ἀπὸ τὰ δαιμόνια καὶ ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν τῶν ἀσθενῶν· ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι ἀνθίσταντο καὶ δὲν ἐδέχοντο τὰ λόγιά του, ἄλλους μὲν παρέδιδεν εἰς τὸν σατανᾶν, καθὼς ὁ Ἀπόστολος ἐποίησεν εἰπὼν περὶ τοῦ ἐν Κορίνθῳ μὲ τὴν μητρυιάν του συνερισκομένου «παράδοτε αὐτὸν τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ» (Α. Κορ. ε. 5.) ἄλλους δὲ ἔκαμε ξηροὺς, καὶ ἄλλων ἐτύφλονε τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὅλοι ἐδέχθησαν εἰς τὰς ψυχάς των τὸν σπόρον τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ ἐκαρποφόρησαν· διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν μόνος ὁ ἱερὸς Φρουμέντιος, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐβάπτισεν ὅλην τὴν χώραν τῶν Ἰνδῶν, καὶ Ἐκκλησίας ἔκτισε, καὶ Ἱερεῖς ἐχειροτόνησε καὶ τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων ἐκρήμνισε, καὶ τὰ εἴδωλα κατεσύντριψε.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν πάντα ἐθαύμαζον ὅλοι, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς, καὶ ἔλεγαν εἰς τὸν ἅγιον. Διὰ τί, ὦ ἠγαπημένε, εἰς τὸ διάστημα τῶν τόσων πολλῶν χρόνων ὅτε ἔζησες πρότερον μὲ ἡμᾶς δὲν ἔκαμες ποτὲ κἀνὲν σημεῖον καὶ θαῦμα, καὶ τώρα πόθεν σοι ἐδόθη ἡ τοιαύτη χάρις καὶ δύναμις, φίλτατε; ὁ δὲ μακάριος Φρουμέντιος ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι ἰδικόν μου τὸ δῶρον αὐτὸ, τιμιώτατοι καὶ γνήσιοι φίλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἶναι τῆς ἱερωσύνης ἣν ἔλαβον ἢ μᾶλλον τὸ δῶρον αὐτὸ ἐχαρίσθη εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Βλέπων δηλαδὴ ἐγὼ τὴν καλήν σας γνώμην, δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἀφῆκα γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ ὅλην μου τὴν συγγένειαν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ φανερώσας τὴν καλήν σας διάθεσιν εἰς τὸν πρῶτον τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης μέγαν Ἀθανάσιον, ἐχειροτονήθην ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐχρίσθην μὲ τὸ μυστικὸν χρίσμα τῆς Ἀρχιερωσύνης· καὶ ἀφ' οὗ διὰ προσευχῆς ἐκείνου ἐστολίσθην μὲ χάρισμα ἀποστολικὸν, τότε ἀπεστάλην εἰς σᾶς.

Ὅθεν ἐπειδὴ σεῖς μὲ ἐδέχθητε μὲ πίστιν καὶ ἀγάπην, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἐνεργεῖ, καθὼς βλέπετε, δι' ἐμοῦ, καὶ ποιεῖ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἰσαπόστολος Φρουμέντιος συζήσας θεαρέστως χρόνους πολλοὺς μὲ τοὺς ἐπαρχιώτας του Ἰνδοὺς, ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ τὰς ἐργάζωνται καὶ διὰ τῶν πραγμάτων. Καὶ οὕτω τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωήν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον χαρίζει πᾶσαν ἰατρείαν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

» Νοέμβριος μὴν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΝΑΟΥΜ.

» Ναοὺμ τὸν Ἐλκεσαῖον ἐκπεπνευκότα,
» Ἔλκει πόθος με σμυρνίσαι σμύρνῃ λόγου.
» Πρώτῃ ἐκ βιότοιο Δεκεμβρίου ᾤχετο Ναούμ.

ΟΥΤΟΣ ἦτον ἀπὸ Ἐλκεσὲμ πέραν εἰς Βατταρεὶμ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Συμεὼν, καὶ ἀκμάσας πρὸ Χριστοῦ ἔτει υξ' (460), ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἰωνᾶν ἐπροφήτευσε καὶ ἔδωκε σημεῖον διὰ τὴν πόλιν Νινευὶ, ἤγουν ὅτι αὐτὴ θέλει ἀφανισθῆ ἀπὸ γλυκὰ νερὰ, καὶ ἀπὸ φωτίαν ὑπόγειον· ἡ δὲ προφητεία του αὕτη ἐπληρώθη καὶ διὰ τῶν ἔργων, διότι ἡ λίμνη, ἥτις εὑρίσκετο τριγύρω εἰς τὴν Νινευὶ, πλημμυρήσασα ἀπὸ σεισμὸν, κατεπόντισεν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ἡ φωτία ἐρχομένη ἀπὸ τὴν ἔρημον, κατέκαυσε τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πόλεως. Ταῦτα προφητεύσας ἐναντίον τῆς Νινευὶ καὶ συγγράψας τὴν προφητικήν του βίβλον τὴν εἰς τρία κεφάλαια διηρημένην, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη εἰς τὴν γῆν του. Ἑρμηνεύεται δὲ Ναοὺμ ἀνάπαυσις, ἢ παράκλησις ἐγὼ πᾶσιν, ἢ φρόνημα, ἢ ὑπόληψις. [2]

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοῦ νέου.* [1]

* » Ὁρῶν πρὸς Ἀντώνιον οὗτος τὸν μέγαν,
» Καὶ τοῖς τρόποις ὅμοιος ἀσκῶν ὡράθη.

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΑΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας Θ', καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΕ'.) Δεκέμβριος ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Decem· ὅπερ σημαίνει δέκα, ἐπειδὴ ὁ Δεκέμβριος εἶναι δέκατος μὴν, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον, τὸν πρῶτον ὄντα ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὴν Κοσμογεννεσίαν, καὶ ὄρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ Σεπτεμβρίου.

[2] Περὶ τοῦ προφήτου Ναοὺμ ταῦτα γράφει Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. Ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Σεδεκίου βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ καταγόμενος ἐκ τῆς Βιγαβὰρ τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ, ἀκμάσας μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σαμαρείας. Καὶ ὅτι ἐπειδὴ οἱ Νινευῖται ἀφ' οὗ μετενόησαν ἐπὶ τοῦ Ἰωνᾶ, πάλιν ἔπεσον εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας, διὰ τοῦτο τὰς τιμωρίας, ἃσας ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκε τότε εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν μετάνοιαν, αὐτὰς τὰς ἰδίας παρεχώρησε νὰ λάβωσιν ὕστερον διὰ τὴν κακίαν· ὅθεν λόγος ἔχει, ὅτι μετὰ τεσσαράκοντα χρόνους τῆς μετανοίας των οἱ Νινευῖται ἠχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, τότε καὶ ἡ πόλις των Νινευὶ κατεκάη, καὶ ἐκαταποντίσθη ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Σημείωσαι δὲ ὅτι μὲ τὴν προφητείαν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ προφήτης οὗτος διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Νινευιτῶν καὶ Ἀσσυρίων, παρηγορεῖ τοὺς Ἰσραηλίτας, δεικνύων τὸν Θεὸν, ὅτι δι' αὐτοὺς τιμωρεῖ τοὺς αὐτοὺς πρότερον τιμωρήσαντας.

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀντωνίου τοῦ νέου ταῦτα γράφεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 199, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἔχων πρότερον ἐξουσίαν ἀρχοντικὴν, ὕστερον ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ζήσας ἐν ἡσυχίᾳ χρόνους πολλοὺς, ἐποίησεν ἀγῶνας ὑπερφυσικούς. Ἀναγινώσκων δέ ποτε τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος, εὗρεν εἰς τὸ τέλος τὰ λόγια ταῦτα «Ὅστις καθ' ἡσυχίαν καθήμενος, ἐπέγνω τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ ἀπελθὼν πέπρακεν ἑαυτὸν ὑπακοῇ, οὗτος τυφλὸς ὢν, ἀκόπως πρὸς Χριστὸν ἀνέβλεψεν. Ὅθεν ἀφήσας τὴν ἡσυχίαν, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς ἓν κοινόβιον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὴν Κίον, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Βιθυνῶν εὑρισκομένην.

Δεχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον τοῦ κοινοβίου, πρῶτον μὲν ἐδιωρίσθη νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι βαρυτάτη αὕτη ἡ ὑπηρεσία ἐστὶν, καὶ ἐπιμείνας εἰς αὐτὴν καιρόν τινα, ἐζήτησε βαρυτέραν διακονίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν πρωτοεργάτην τῶν ἀμπελώνων, διὰ νὰ κλαδεύῃ αὐτάς· ἐπειδὴ ὅμως ἦτον ἄπειρος τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, πολλάκις ἔκοπτε τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν του. Προσμείνας δὲ εἰς τὸ διακόνημα αὐτὸ ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς σκαφῆς καὶ τοῦ τρυγητοῦ τῶν ἀμπελώνων, ὕστερον ἐδόθη εἰς τὸ νὰ δουλεύῃ ἐν τῷ τραπεζαρείῳ. Κατεξεσχίσθησαν δὲ τὰ φορέματά του, καὶ κατετρίβησαν τὰ ὑποδήματά του· ὅθεν ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπήγνυτο ὁ ἀοίδιμος, καὶ τὰ ποδάριά του ἐσχίζοντο ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τῶν μαρμάρων, διότι ὁ ἡγούμενος δὲν ἔβλεπεν αὐτῷ οὔτε ἱμάτια, οὔτε ὑποδήματα, δοκιμάζων τὴν ὑπομονήν του. Δόκιμος λοιπὸν γενόμενος ὁ ὅσιος διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐν τῷ

Digitized by Google

* *Ὁ ἅγιος* ΟΝΗΣΙΜΟΣ *ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὀνησίμου τὸ σῶμα κἂν γῆν εἰσίδῃ,
» Χρῄζουσι βλύζει τὴν ὀνήσιμον χάριν.

Ὁ ἅγιος ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ *ὁ ἐλεήμων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Θνήσκεις ὁ πᾶσαν ἀρετὴν φερωνύμως,
» Πάτερ, φιλήσας, τόν γε μὴν οἶκτον πλέον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ' (780), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Παφλαγόνων, υἱὸς Γεωργίου καὶ Ἄννης. Λαβὼν δὲ γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου ἐσχόλαζεν εἰς τὴν γεωργίαν τῆς γῆς, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, πλουσιοπαρόχως διεμοίραζε τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς· ὅθεν ἀπὸ φθόνον τοῦ διαβόλου εἰς τόσην πτωχείαν κατήντησεν ὁ ἀοίδιμος, ὡς ποτὲ ὁ Ἰὼβ, ὥστε ὑστερεῖτο καὶ αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς δὲν παρέβλεψεν αὐτὸν μέχρι τέλους νὰ ταλαιπωρῆται ἀπὸ τὴν ἔνδειαν, διότι ὠκονόμησε διὰ τῆς προνοίας του, ὥστε ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ υἱὸς τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης, νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκά του τὴν ἐγγόνην τοῦ ἁγίου τούτου Φιλαρέτου Μαρίαν ὀνόματι, ἐπειδὴ αὕτη ἔγεμεν ἀπὸ πᾶσαν ὡραιότητα ψυχῆς ὁμοῦ τε καὶ σώματος. Ἀκολούθως δὲ ὠκονόμησεν ὥστε ὁ ἅγιος Φιλάρετος οὗτος νὰ τιμηθῇ μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου. Ὅθεν ἐκ τούτου ἔγεινε πολλοῦ πλούτου κύριος, τὸν ὁποῖον διεμοίραζεν ἀφθονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχούς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τρισόλβιος προεγνώρισε τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου καὶ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν αὐτοῦ ἀναλύσεως, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ προεῖπε, τί ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ἕνα ἕκαστον. Ἐπρόσθεσε δὲ καὶ ταῦτα ἀκόμη τὰ ἀξιομνημόνευτα· «μὴ λησμονεῖτε, τέκνα καὶ συγγενεῖς μου, τὴν φιλοξενίαν, μὴ ἐπιθυμεῖτε τὰ ξένα πράγματα, μὴ λείπετε ἀπὸ τὰς ἀκολουθίας καὶ λειτουργίας τῆς ἐκκλησίας, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως, καθὼς βλέπετε ἐμὲ πολιτευόμενον, οὕτω πολιτεύεσθε καὶ σεῖς.» Ταῦτα εἰπὼν καὶ εὐχηθεὶς αὐτοὺς, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΝΙΟΥ *τοῦ Πέρσου.*

» Ἀνανίας σὰρξ πρὸς δὲ σαρκὸς αἰκίας,
» Αἴσθησιν ὡς σὰρξ οὐδὲ μικρὰν λαμβάνει.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀρβὴλ πόλιν τῆς Περσίας, πιασθεὶς δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πολλὰ καὶ ἀνυπόφορα ἐδοκίμασε βάσανα ὁ μακάριος. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Θεὸν, εἶπε ταῦτα τὰ λόγια· Βλέπω μίαν κλίμακα ἡ ὁποία φθάνει ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν, βλέπω δὲ καὶ νέους τινας ἄνδρας φωτοειδεῖς, οἱ ὁποῖοι μὲ προσκαλοῦσι καὶ λέγουσιν, Ἐλθὲ ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς ἐλθὲ, καὶ θέλομεν σὲ φέρει εἰς πόλιν γεμάτην ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ ἄρρητον ἀγαλλίασιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

---

* *Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων Ἐφέσου,* ΑΝΑΝΙΟΥ *καὶ* ΣΟΛΟΧΩΝΟΣ.

* » Ποίμνης μιᾶς θνήσκουσι ποιμένες δύω,
» Καὶ πρὸς μίαν χωροῦσι χώραν οἱ δύω.

κοινοβίῳ ὑπομονὴν καὶ ἀποκαμὼν ἀπὸ τοὺς κόπους, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὰ κρύφια χείλη τῆς καρδίας του· «Ἴδε Κύριε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου· ὅθεν ἐν μιᾷ νυκτὶ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνδρα ἔνδοξον, βαστάζοντα ζυγαρίαν. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτῆς ἦσαν ὅλα τὰ ἀπὸ νεότητος ἁμαρτήματά του, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἦτον ἡ ἀξίνη μὲ τὴν ὁποίαν ἐξερίζονε τὰ ἄγρια χορτάρια τῶν χωραφίων τοῦ κοινοβίου. Ὅθεν βαρύνασα ἡ ἀξίνη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ζυγαρίας, διεσκόρπισε τὰ εἰδη τῶν ἁμαρτιῶν του. Τότε ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ εἶπεν εἰς τὸν Ἀντώνιον· ἰδοὺ ἐδέχθη ὁ Κύριος τοὺς κόπους σου καὶ συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας σου.

Βλέπων δὲ καὶ ὁ ἡγούμενος τὴν εἰς τόσους χρόνους ὑπομονήν του καὶ ὅτι ἀπεφάσισεν εἰς τὸν λογισμόν του νὰ ὑπομείνῃ μεγαλοψύχως πᾶν κοπιαστικὸν καὶ θλιβερὸν ἔργον τοῦ κοινοβίου, ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν καὶ λέγει· ὁ Θεὸς, πάτερ, νὰ πληρώσῃ τὸν μισθόν σου, διὰ τὰς ψυχὰς ὅσας ὠφέλησας μὲ τὸν εἰς ἡμᾶς ἐρχομόν σου καὶ κατὰ Θεὸν πολιτείαν σου, ἐπειδὴ οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἐμὲ ἀδελφοὶ δὲν ὠφελήθησαν ἀπ' ἄλλο τι τόσον πολλὰ, ὅσον ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου θεόπεμπτον παρουσίαν καὶ τελείαν ὑπακοήν· ὅθεν ἔδωκεν αὐτῷ φορέματα καὶ ὑποδήματα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἦτον χρειαζόμενον. Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ὅ,τι πρᾶγμα ἔβλεπεν ὁ ἡγούμενος ὅτι χρειάζεται, ἤρχετο κρυφίως καὶ τὸ ἀπέθετεν εἰς τὸν τόπον τῆς κλίνης του. Ὁ δὲ Ἀντώνιος γυρίζων εἰς τὴν κλίνην του τὸ εὕρισκε καὶ τὸ μετεχειρίζετο εἰς τὴν χρείαν τοῦ σώματος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐξ εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Φιλάρετον ἀκολουθίαν τελείαν ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος, ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ Σκήτει τοῦ Προδρόμου τοὺς ἀσκητικοὺς ἀνῶν διαύλους.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΒΒΑΚΟΥΜ.

» Τάττει Θεός σοι τοὺς πόδας τεθνηκότι,
» Εἰς συντέλειαν, Ἀββακοὺμ, καθὼς ἔφης.
» Δευτερίῃ Ἀββακοὺμ ἀνεβήσατο ἐς Θεοῦ ἄγν.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεὼν, υἱὸς Σαφὰτ, πρὸ Χριστοῦ ὢν ἔτη χ' (600)· προεῖδε δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἅλωσιν, ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλὰ ἐκλαυσε, καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ Ναβουχοδονόσσορ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἔφυγεν εἰς τὴν Ὀστρακίνην καὶ ἦτο ξένος καὶ πάροικος εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσμαήλ. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα οἱ Χαλδαῖοι, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτας, ὅσοι εὑρέθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Αἴγυπτον, τότε καὶ ὁ προφήτης οὗτος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν του. Καὶ μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τοὺς θεριστάς του, ἔλαβε φαγητὸν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς οἰκιακούς του. Ἐγὼ θέλω ὑπάγει εἰς μακρινὸν τόπον, καὶ ταχέως πάλιν θέλω ἐπαναστρέψει. Ἂν δὲ ἀργοπορήσω, φέρετε σεῖς φαγητὸν εἰς τοὺς θεριστάς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἡρπάγη ἀπὸ ἄγγελον Κυρίου, καὶ ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἔδωκε τροφὴν εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ, ὁ ὁποῖος ἦτον κεκλεισμένος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ πάλιν ἁρπαγεὶς ἀπὸ τὸν ἴδιον ἄγγελον, ἐφθασεν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπρόσφερε τὸ φαγητὸν εἰς τοὺς θεριστὰς, χωρὶς νὰ εἴπῃ εἰς κἀνένα τὸ εἰς αὐτὸν γενόμενον τοῦτο θαυμάσιον· ἐπροεγνώρισε δὲ ὅτι ταχέως θέλει γυρίσει εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ ἐν Βαβυλῶνι αἰχμάλωτος λαὸς τῶν ἑβραίων. Ἀποθανὼν δὲ δύω χρόνους πρὸ τοῦ νὰ γυρίσῃ ὁ λαὸς, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἀγρόν του.

Οὗτος ἔδωκε τέρας καὶ σημεῖον εἰς τὴν Ἰουδαίαν· δηλαδὴ ὅτι ὅταν ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι φῶς εἰς τὸν ναὸν, τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. [1] Προεῖπε δὲ καὶ διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ναοῦ, ὅτι αὕτη θέλει γένει ἀπὸ ἔθνος δυτικὸν, ἤτοι ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ δύσει Ῥωμαίους· Καὶ ὅτι τὸ ἅπλωμα, ἤτοι τὸ καταπέτασμα τοῦ Δαβεὶρ, τοῦ ἐσωτάτου δηλαδὴ οἴκου τῶν ἁγίων τῶν ἁγίων, θέλει σχισθῇ εἰς μικρὰ σχίσματα, [1] καὶ ὅτι τὰ κεφαλοκόλονα τῶν δύω στύλων τοῦ ναοῦ θέλουν ἀφαιρεθῇ καὶ κἀνεὶς δὲν θέλει γνωρίσει, ποῦ θὰ τεθῶσι· ταῦτα δὲ θέλουν φερθῇ ὑπὸ ἀγγέλου εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ, ὅπου κατ' ἀρχὰς ἐπήχθη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ ἐπίκρανα θέλει γνωρισθῇ ὁ Κύριος κατὰ τὸ τέλος, καὶ θέλει φωτίσει ἐκείνους οἵτινες διώκονται ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τὸν νοητὸν ὄφιν διάβολον. [2].

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ἐρημιτῶν ΙΩΑΝΝΟΥ, ΗΡΑΚΛΑΙΜΟΝΟΣ, ΑΝΔΡΕΟΥ, καὶ ΘΕΥΦΙΛΟΥ.

» Ἀνδρῶν τετρακτὺς εἰς ἄλυπον χωρίαν,
» Ἐκ θλίψεως γέμοντος ἦλθε χωρίου.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ὀξύριχον, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον, υἱοὶ γονέων χριστιανῶν· καταγινόμενοι δὲ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν, κατενύχθησαν, καὶ ἀφέντες τὸν κόσμον, ὑπῆγον εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, ὁδηγηθέντες εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εὑρόντες δὲ ἐκεῖ ἅγιον τινὰ ἄνθρωπον καὶ πολλὰ γέροντα, ἔμειναν πλησίον εἰς αὐτὸν

---

[1] Ἴσως τοῦτο ἔγεινεν ὅταν ὁ Κύριος ἐσταυρώθη, διαρραγέντος τοῦ ὑφαντοῦ καταπετάσματος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ἢ διέρρηξαν αὐτὸ οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτε ἠρήμωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

[2] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ γράφει περὶ τοῦ προφήτου τούτου, ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανασσῆ, καὶ ὅτι οὐχὶ εἷς ἄγγελος ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἀλλὰ πολλοί· εἷς μὲν ἄγγελος, βαστῶν αὐτὸν ἀπὸ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, οἱ δὲ ἄλλοι ἐστήριζον αὐτὸν μὲ τὰς πτέρυγάς των, μ' ὅλον ὅτι ἡ θεία Γραφὴ ἐν τῷ «Βὴλ καὶ Δράκων, ἕνα ἄγγελον λέγει (Ἰουδαϊκῶν σελ. σμθ'.) καὶ ὅτι ὁ τάφος τοῦ Ἀββακοὺμ εὑρίσκεται εἰς τὴν κώμην Ἐχελὰ (αὐτόθ. ρζ'.) Ἀββακοὺμ δὲ θὰ εἴπῃ πατὴρ ἐγέρσεως ἐκ τοῦ Ἀββᾶ ἔβρ. ὃ δηλοῖ πατὴρ, καὶ τοῦ Κοὺμ, ὃ δηλοῖ ἔγερσις, συντιθέμενον. Λέγει δὲ ὁ Κλήμης ὁ Κακόνικος, ὅτι ὁ προφήτης Ἀββακοὺμ μὲ τὰ λόγια ἅτινα λέγει εἰς τὴν ᾠδήν του, «Ἐπήρθη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς. Εἰς φῶς βολίδες σου πορεύονται· εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.» Μὲ ταῦτα, λέγω, φανερόνει τὸ θαῦμα ἐκεῖνο ὅπερ ἔγεινεν εἰς τὸν καιρὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅτε ὁ ἥλιος ἐστάθη κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα ἀλῶν. Μετεκομίσθη δὲ ὁ Ἀββακοὺμ εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὑπὸ Ἀγγέλου μετὰ ἔτη ἑξήκοντα τῆς τῶν Ἰουδαίων ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας· ἤτοι πρὸ δέκα χρόνων τῆς αὐτῶν ἐπιστροφῆς.

[1] Ἴσως τοῦτο πεπλήρωται ὅτε ὁ Κύριος ἐδίδασκεν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῷ φωτὶ τῆς διδασκαλίας του ἐφώτιζε τὰς ψυχὰς τῶν ἐσκοτισμένων Ἰουδαίων, διότι ὑπὸ τούτου ὡδηγούμενοι ἐγνώριζον τὴν δόξαν τῆς αὐτοῦ Θεότητος.

Digitized by Google

ἕνα χρόνον· ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἔμειναν ἐκεῖ χρόνους ἑξήκοντα, ταλαιπωρούμενοι πάντοτε μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν, διότι φαγητὸν εἰς αὐτοὺς ἦσαν μόνα τὰ ὀπωρικὰ, καὶ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον ἔπινον δὶς τῆς ἑβδομάδος. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἐχωρίζοντο ἀναμεταξύ των, καὶ ἐπεριπάτει ὁ καθεὶς εἰς διάφορα ὄρη καὶ σπήλαια, κατὰ μόνας τῷ Θεῷ προσευχόμενοι· εἰς δὲ τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ἐνταμόνοντο, καὶ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν προσφέροντες εἰς τὸν Θεὸν, μετελάμβανον τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ ἅγιον ἄγγελον. Ταῦτα διηγήθη ὁ μέγας ἐρημίτης Παφνούτιος, ὅστις εἶδε μὲ τὰ ὄμματά του τοὺς ἀνωτέρω ἐρημίτας καὶ συνέγραψε περὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν.

—

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν* ΣΟΛΟΜΩΝ *ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Θνήσκει Σολομὼν, οὐχ ὁ τοῦ Δαβὶδ γόνος,
» Ἀλλ' ὁ Σολομὼν ἀρχιποιμὴν ποιμένων.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΥΡΟΠΗΣ.

* » Ὄντως μῦρον πέφηνε Χριστῷ Μυρόπη,
» Σῶμα προδοῦσα διὰ τοῦτον βασάνοις.

Αὕτη ἡ ἁγία Μυρόπη ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀπέθανεν, ἀνετράφη ἀπὸ μόνην τὴν μητέρα της. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, [1] ἡ ὁποία ἦτο μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας θυγατέρας Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, τὰς παρθένους καὶ προφητευούσας, ὡς γράφουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων· (κεφ. κά 8.) ἐκεῖ δὲ μένουσα, ἐδέχετο τὸ μῦρον ὅπερ παραδόξως ἔτρεχεν ἀπὸ τὸν τάφον ἐκείνης, καὶ τὸ διεμοίραζε πλουσιοπαρόχως εἰς ὅλους τοὺς προσερχομένους. Ὅθεν διὰ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν ὠνομάσθη Μυρόπη. Ὅτε δὲ ὁ Δέκιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει σν' (250), καὶ ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, τότε ἡ μήτηρ αὐτῆς λαβοῦσα τὴν Μυρόπην, ὑπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Χίον, διότι εἶχεν ἐκεῖ γονικήν της κληρονομίαν καὶ ὑποστατικὰ, ὡς ἐκ τῆς Χίου καταγομένη. Ὅθεν ἔμενον ὁμοῦ καὶ αἱ δύω εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν προσευχόμεναι κατ' ἰδίαν εἰς τὸν Θεόν· ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔφθασεν εἰς τὴν Χίον εἷς βασιλικὸς ἄρχων Νουμέριος ὀνόματι, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ὡς χριστιανὸς ὁ μακάριος Ἰσίδωρος, ὁ ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, τὸ ὁποῖον ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος, ἄνθρωπος γέρων τὴν ἡλικίαν καὶ εὐλαβὴς καὶ θαυμάσιος. Τοῦτον λοιπὸν ἐδοκίμαζεν ὁ ἄρχων διὰ νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς δὲν ἐπείθετο, ἐβασάνισεν αὐτὸν πρότερον μὲ διάφορα παιδευτήρια· ἔπειτα ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ ἔρριψε τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς ἕνα φάραγγα διὰ νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία καὶ ὄρνεα· ἔβαλε δὲ καὶ φύλακας νὰ κάθωνται πλησίον εἰς τὸ λείψανον διὰ νὰ μὴ κλέψωσιν αὐτὸ οἱ χριστιανοί.

Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη τρωθεῖσα τὴν ψυχὴν ἀπὸ ζῆλον θεϊκὸν, ὑπῆγε τὴν νύκτα ὁμοῦ μὲ τὰς δούλας της καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μυρίσασα ἐντίμως, ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. Μαθὼν δὲ ὁ ἄρχων τὴν τοῦ λειψάνου κλοπὴν, ἔδεσε τοὺς φύλακας μὲ δεσμὰ σιδηρᾶ καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ περιπατῶσιν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἐρευνῶσι διὰ τὸ ἅγιον λείψανον, εἰπὼν τελευταῖον καὶ τοῦτο εἰς αὐτούς· ὅτι ἐὰν δὲν εὕρωσι τὸ κλεφθὲν λείψανον ἕως εἰς τὴν δοθεῖσαν διορίαν θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς κεφαλικῶς. Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη βλέπουσα καθ' ἑκάστην τοὺς δυστυχεῖς στρατιώτας νὰ κακοπαθῶσι μὲ ἀνυπόφορον ταλαιπωρίαν ἀπὸ τὰς σιδηρᾶς καὶ βαρειας ἁλυσίδας τὰς ὁποίας ἐφόρουν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν τῆς κεφαλικῆς τιμωρίας, ἐπόνεσε κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ τοιαῦτα διανοουμένη ἔλεγεν εἰς ἑαυτὴν· « Ἐὰν οἱ στρατιῶται οὗτοι κακοπαθήσωσιν ἕνεκα τῆς ἰδικῆς μου κλοπῆς, βέβαια ἀνάγκη εἶναι νὰ μολυνθῇ ἡ ψυχή μου διὰ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καὶ ἀκολούθως, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον θέλει γένῃ εἰς ἐμὲ, ὅταν κρίνωμαι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Θεοῦ. »

Ὅθεν παρευθὺς ὑπῆγεν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ λέγει εἰς αὐτούς· « Ὦ φίλοι, τὸ λείψανον ὅπερ ἐχάσατε, ἐγὼ τὸ ἐπῆρα, ὅτε σεῖς ἐκοιμᾶσθε »· εὐθὺς λοιπὸν ἐπίασαν ταύτην οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν παρέστησαν εἰς τὸν ἄρχοντα, λέγοντες, Αὕτη, αὐθέντα μας, εἶναι ἐκείνη, ἥτις ἔκλεψε τὸν κακοθάνατον ἐκεῖνον γέροντα· ὁ δὲ ἄρχων λέγει πρὸς τὴν ἁγίαν· Ἀληθῆ εἶναι ὅσα λέγουσιν οὗτοι περὶ σοῦ ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ναὶ, ἀληθῆ εἶναι. Καὶ πῶς ἐτόλμησες, εἶπεν ὁ ἄρχων, νὰ κάμῃς τοῦτο, ἐπικατάρατον γύναιον ; ἡ μάρτυς ἀπεκρίθη. Διότι κατεφρόνησα καὶ ὡς βδέλυρὰ ἐλογισάμην τὴν ταλαι-

[1] Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Μαΐου.

Digitized by Google

πωρίαν σου καὶ ἀθεότητα. Ταῦτα τὰ λόγια δὲν ἐθύμωσαν ὀλίγαν τὸν σοβαρὸν ἐκεῖνον καὶ ὑπερήφανον ἄρχοντα· ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ δέρωσιν ἀσπλάγχνως τὴν ἁγίαν μὲ χονδρὰ ῥαβδία. Τοῦτο δὲ οἱ στρατιῶται ποιήσαντες, ἐπῆραν τὴν μάρτυρα ἡμιθανῆ οὖσαν, καὶ τὴν ἔκλεισαν εἰς τὴν φυλακήν· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιαν εὐχομένης τῆς ἁγίας, φῶς μέγα ἔλαμψε τριγύρω ὅλην τὴν φυλακὴν, καὶ χορὸς Ἀγγέλων ἦλθεν, οἵτινες ἔψαλλον τὸν τρισάγιον ὕμνον. Ἀναμέσον δὲ εἰς αὐτοὺς ἵστατο καὶ ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος, ὁ ὁποῖος βλέπων εἰς τὴν Μυρόπην, εἰρήνη σοι, εἶπεν, διότι ἔφθασεν ἡ δέησίς σου εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἰδοὺ τώρα ἔρχεσαι μὲ ἡμᾶς διὰ νὰ λάβῃς τὸν ἡτοιμασμένον σοι στέφανον. Καὶ παρευθὺς ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦτον, παρέδωκεν ἡ ἁγία τὸ πνεῦμά της εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἐγέμισεν ὅλη ἡ φυλακὴ ἀπὸ μίαν ἄῤῥητον εὐωδίαν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι φύλακες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐκστατικοὶ σχεδὸν ἔγειναν. Ταῦτα διηγήθη εἷς στρατιώτης, ὅστις ἠγρύπνει καὶ ἐφύλαττε τὴν ἁγίαν, εἰδὼν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἀκούσας μὲ τὰ ὦτα ἅπαντα ταῦτα. Ὅθεν προσελθὼν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐβαπτίσθη, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἔλαβε καὶ αὐτὸς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον τῆς ἁγίας Μυρόπης λαβόντες οἱ χριστιανοὶ ἀδείᾳ τοῦ ἄρχοντος, ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. [1]

---

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΙΒΟΣ ὁ νέος πυρὶ τελειοῦται.*

* » Πρὸς πῦρ Ἄβιβος εἶπεν ἀλγεῖν οὐκ ἔχω,
» Ἔχων συνόντα τοῦ πυρὸς τὸν Δεσπότην.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΛΛΟΥ τοῦ Φιλεώτου* [2] *ἀσκήσαντος ἐν ἔτει ᾳξ' (1060).*

† » Ὕλης ὑπερβὰς τὴν δυάδα παμμάκαρ,
» Παρίστασαι νῦν τῇ ἀΰλῳ Τριάδι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΣΟΦΟΝΙΟΥ.

» Ὁ πρὶν βοήσας τῇ Σιὼν, χαῖρε σφόδρα,
» Χαίρει, παραστὰς τῷ Θεῷ, Σοφονίας.
» Φαίδιμος ἐν τριτάτῃ Σοφονίας ἦτορ ἀφῆκεν.

[1] Τὴν ῥσματικὴν ἀκολουθίαν αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

Οὗτος ἦτον υἱὸς Χουσὶ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεὼν υἱοῦ Ἰακὼβ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ, ἤτοι ἀγροκηπίου Σαβάραθα, ὢν πρὸ Χριστοῦ ἔτη χ' (600)· ἐδέχθη δὲ χάρισμα προφητείας καὶ ἐπροφήτευσε διὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διὰ τὸ τέλος καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι ὁ ἐξ ἐθνῶν λαὸς θέλει γένῃ λαὸς περιούσιος τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο μέλλει νὰ προξενήσῃ αἰσχύνην μὲν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς, δόξαν δὲ εἰς τοὺς δικαίους, καὶ ὅτι θὰ γένῃ Χριστὸς ὁ Κύριος κριτὴς πάσης πνοῆς λογικῆς, καὶ θέλει ἀνταποδώσει εἰς τὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του. Ἀποθανὼν λοιπὸν οὗτος, ἐτάφη εἰς τὸ ἀγροκήπιον, προσμένων τὴν ὑστερινὴν καὶ παγκόσμιον ἀνάστασιν. Σοφονίας δὲ σημαίνει, σκοπιὰ Κυρίου, ἢ συνιεὶς κρυπτά. Ἦτο δὲ ὅμοιος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, ἔχων τὸ γένειον ὀλίγον τι στρογγυλώτερον ἀπὸ τὸ ἐκείνου. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Ἐν πατριάρχαις καὶ Θεόδωρος μέγας,
» Κἀν τοῖς ἀθληταῖς τοῖς διὰ ξίφους μέγας.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μάλιστα οἱ ἄπιστοι καὶ Ἕλληνες, ὑπῆρξαν πάντοτε κατὰ τῶν ἁγίων πικροὶ καὶ ἀπάνθρωποι· διὸ καὶ πολλοὺς ἐποίησαν μάρτυρας, εἷς ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ μέγας οὗτος Θεόδωρος. Μαθὼν δηλαδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅτι οὗτος ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτὸν, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι διδάσκει τοὺς Ἕλληνας νὰ σέβωνται αὐτὸν, ὡς Θεὸν, μὲ πολὺν θυμὸν

---

[1] Περὶ τοῦ προφήτου ταῦτα λέγει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Λεϋτικὸν δῆμον· ἤτοι ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος καὶ ἐκ τοῦ προφητικοῦ χοροῦ· οὗτος ἐδίδαξε τὸν βασιλέα Ἰωσίαν, ὅτε ἦτον ἀκόμη μειράκιον, νὰ ἔχῃ σέβας πρὸς τὸν Θεὸν, σεμνότητα περὶ τὰ ἤθη καὶ χρηστότητα, καὶ τρόπον τινὰ ἡτοίμασε τὰς ἀκοάς του εἰς τὸ νὰ δεχθῶσιν εὐκόλως ἐκεῖνα, ὅσα ἔμελλε νὰ εἰπῇ εἰς αὐτὸν ὁ προφήτης Ἱερεμίας, καὶ πάντα πόθον καὶ γλυκύτητα ἀρετῆς εἰς τὴν ψυχήν του ἐνέσταξεν. Εἰς τρία δὲ κεφάλαια μοιράζεται ἡ προφητεία του. Ἐν τῷ τελευταίῳ δὲ προφητεύσας περὶ τῆς μυστικῆς Ἱερουσαλὴμ· ἤτοι τῆς Ἐκκλησίας, προεῖπε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κανόνικος Κλήμης, ὅτι ὁ Σοφονίας ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν Ἀββακοὺμ καὶ Ἱερεμίαν. Ἄλλος δέ φησιν, ὅτι ὑψηλὰ λαλεῖ καὶ μεγαλοπρεπῆ.

Digitized by Google

καὶ κακίαν ἔτρεξαν κατ' αὐτοῦ· καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐτιμώρησαν δυνατὰ, ἔπειτα δὲ πλέξαντες στέφανον ἀπὸ ἀκάνθας ἐστεφάνωσαν αὐτὸν, καθὼς καὶ τὸν Κύριον, καὶ ἐκτύπων εἰς τὰ ὄμματά του, περιγελῶντες καὶ ἐμπαίζοντες αὐτόν· ἔπειτα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξελθὼν ἀβλαβὴς, ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος. Καὶ ἡ μὲν ἁγία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ *ὁ Κύπριος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Κύπρου τὸ κλῆμα Θεόδουλος κυπρίσαν,
» Καὶ σταφυλὴν ποιῆσαν ἦλθεν εἰς τρύγην.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Κύπρον· ἐκ νεότητος δὲ ἀφήσας τὸν κόσμον καὶ τὸν Χριστὸν ἀγαπήσας ἀπὸ καρδίας, ἔγεινε μοναχός· τόσον δὲ ἠγάπησε τὴν ἀκτημοσύνην ὁ τρισμακάριος, ὥστε ἀντὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κλίνην του στρώματα ἁπαλὰ, εἶχε πέτρας, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἀνεπαύετο. Ἀπὸ τὴν πολλὴν δὲ αὐτοῦ ἐγκράτειαν καὶ χαμευνίαν ἐφωτίσθη ἡ ψυχή του καὶ ἔγεινε δοχεῖον τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅθεν προεγίνωσκε τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ἂν ἤρχετό τις εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγεν ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ἤλεγχεν αὐτὸν ὁ ἅγιος καὶ ἐφανέρονε τοὺς κρυφοὺς λογισμοὺς τῆς ψυχῆς του. Ὕστερον δὲ ἐσχημαστίσθη ὅτι εἶναι σαλὸς, καὶ οὕτω διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ πολλοὺς σώσας μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, πολλὰς ἰατρείας καὶ μετὰ θάνατον χαριζόμενος εἰς τοὺς προσερχομένους τῷ τάφῳ αὐτοῦ μετὰ πίστεως.

—

Μνήμη ἑτέρου ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ *ὁσίου τοῦ ἀπὸ Ἐπάρχων.*

» Ἐπαρχίαν γῆς, οὐρανῶν ἐπαρχίας,
» Ὁ Θεόδουλος ἀντέδωκεν ἐμφρόνως.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τοθ' (379), Πατρίκιος καὶ Ἔπαρχος πραιτωρίων κατὰ τὸ ἀξίωμα. Αὐτὸς λοιπὸν συνεζευγμένος ὢν μετὰ γυναικὸς νομίμου, ἔζη ζωὴν ἀκατηγόρητον, βλέπων δὲ τὰς ἁρπαγὰς καὶ πλεονεξίας ὅσας ἔκαμνον οἱ εὑρισκόμενοι πλησίον τοῦ βασιλέως, ἀπεστράφη τὸ ἀξίωμα ὅπερ εἶχε· καὶ ἐπειδὴ ἡ γυνή του ἀπέθανε, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλην τὴν περιουσίαν του, ἥτις ἦτον πολλὴ ἕως πεντακοσίων πεντήκοντα λιτρῶν χρυσίου. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν (ἥτις κοινῶς τώρα ὀνομάζεται Οὐρφὰ, ἢ Ὀρροὰ, πρότερον δὲ ἐκαλεῖτο Ἀντιόχεια καὶ Καλιρρόη καὶ Ἰουστινούπολις, τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου). Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχὸς, ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὸν τριάκοντα ὁλοκλήρους χρόνους. Ὅθεν ἐκ τούτου ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος νὰ λάβῃ χαρίσματα ἐκ Θεοῦ, διότι δὲν ἔτρωγε πλέον φαγητὸν σωματικὸν, ἀλλὰ μόνον ἀνὰ πᾶσαν Κυριακὴν μετελάμβανε τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔτρωγε δὲ καὶ ἀπὸ τὸ καλούμενον ἀντίδωρον, καὶ ὄχι ἄλλο τι.

Μετὰ ταῦτα ἠνωχλήθη ἀπὸ λογισμοὺς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῷ δείξῃ μὲ ποῖον εἶναι ἴσος καὶ ὅμοιος κατὰ τὴν ἀρετήν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν θείαν λέγουσαν, ὅτι εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν Κορνήλιον τὸν μῖμον, ὁ ὁποῖος ἐκατοίκει εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ ὠνομάζετο Πανδοῦρος. Αὕτη ἡ παρομοίασις ἔβαλε τὸν ὅσιον ὄχι εἰς ὀλίγην ταραχὴν, κατὰ προσβολὴν βέβαια τοῦ διαβόλου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ψυχῶν μας. Ἐσηκώθη λοιπὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ εὑρὼν τὸν ῥηθέντα Κορνήλιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν νὰ μάθῃ τὴν πολιτείαν του. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς, καὶ δὲν ἔχει κἀμμίαν ἀρετήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων ἐπεφορτίζετο αὐτὸν παρακαλῶν, ἠναγκάσθη ὁ Κορνήλιος καὶ εἶπεν· ἐγὼ πάτερ, ἐκ νεαρᾶς μου ἡλικίας συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς μίμους καὶ χορευτὰς, ἐποριζόμην τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἀπὸ τὴν κατηγορημένην αὐτὴν τέχνην. Μόλις δὲ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐλθὼν εἰς ἔννοιαν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, καὶ συλλογισθεὶς τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς μελλούσης κρίσεως, ἀφέθην ἀπὸ τὰ συνειθισμένα μου κακὰ καὶ ἐπεμελούμην κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν καθαρὰν ζωὴν καὶ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην, καὶ τοῦτο μόνον ἠξεύρω εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων ἐπέμενε πάλιν παρακαλῶν καὶ ὁρκίζων αὐτὸν νὰ τοῦ εἰπῇ καὶ τὰς λοιπάς του ἀρετάς, διὰ τοῦτο ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· πρὸ ὀλίγου καιροῦ, πάτερ ἅγιε, μία γυνὴ περιφανὴς, λάμπουσα ἀπὸ δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ σωφροσύνην, συνεζεύχθη διὰ γάμου μὲ ἕνα ἄνδρα, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ καὶ ἦτον ἀκρατὴς καὶ ἄσωτος, ὄχι μόνον ἐξώδευε τὴν περιουσίαν τῆς γυναικὸς καὶ τὴν ἰδικήν του, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ χρήματα ἐδανείσθη καὶ τὰ κατέφαγε.

Digitized by Google

διὸ ριφθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν ἐπροξένησεν εἰς τὴν γυναῖκα λύπην ἀπαρηγόρητον, ἡ ὁποία βλέπουσα τὸν ἐλεεινὸν ἐκεῖνον ἄνδρα της κινδυνεύοντα νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ, ἤρχισε νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐκρέμετο ὡς ἐπάνω εἰς ζυγαρίαν, καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ καὶ εἰς μοιχείαν, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ ὡραία.

Ταύτην λοιπὸν ἐγὼ ἀπαντήσας καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν περιπλανᾶται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐλυπήθην κατάκαρδα, καὶ δακρύσας, εἶπον εἰς αὐτήν· πόσον, ὦ γύναι, χρέος ἔχετε; ἡ δὲ ἀπεκρίθη, τετρακόσια νομίσματα, αὐθέντα μου· ἐγὼ δὲ λογαριάσας τὰ πράγματά μου, εὑρέθην ὅτι εἶχον νομίσματα διακόσια τριάκοντα. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ πληρωθῇ ὅλον τὸ χρέος της, ἐπώλησα στολίδια τινὰ τὰ ὁποῖα εἶχον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰ κἄλλιστα ἐνδύματά μου, καὶ οὕτω συνάξας τὴν ποσότητα τῶν τετρακοσίων νομισμάτων, ἔδωκα αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τῆς γυναικός, εἰπὼν εἰς αὐτήν· Λάβε ταῦτα, γύναι, καὶ ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ διὰ νὰ ἐλευθερώσῃς τὸν ἄνδρα σου ἀπὸ τὴν φυλακὴν, παρακάλει δὲ τὸν φιλάνθρωπον Κύριον ἐξ ὅλης καρδίας, διὰ νὰ ἐλεήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεόδουλος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ γυρίσας πάλιν ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν στύλον. Ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ὀλίγον καιρὸν, μὲ καλὰς ἐλπίδας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ *Ἐπίσκοπος Κολωνίας ὁ ἡσυχαστὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται·*

» Οὐχ ἡσυχάζω· καὶ θανόντα γὰρ στέφω
» Τὸν ἡσυχαστὴν Ἰωάννην τοῖς λόγοις.

Κατὰ τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐν ἔτει υνε' (455), ἐγεννήθη ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης οὗτος, ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας. Μαθὼν δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ ἡσύχαξεν εἰς αὐτὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους δέκα μοναχούς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔγεινε περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Κολωνίας. [1] Ἀφ' οὗ δὲ εἰς ἐννέα χρόνους ἐσύστησε τὰ πράγματα τῆς ἐπαρχίας του καὶ ἐτελείωσεν, ὅσα ἦσαν κατὰ τὸν σκοπόν του, διαπερᾷ τὸ πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα μακρὸν πέλαγος, καὶ φθάσας εἰς τοὺς ἁγίους τόπους καὶ προσκυνήσας αὐτοὺς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα.

Ὅθεν ἐδέχθη αὐτὸν ὁ ἅγιος Σάββας, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ποῖος εἶναι, (διότι ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν) θέλων δὲ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπακοὴν καὶ ὑπομονήν του, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, (ἤτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον ἀρχονταρίκιον)· ἔπειτα ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὰ δύω ταῦτα διακονήματα ἐφάνη εὐδόκιμος, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς ἀναχωρητικὸν κελλίον κατὰ τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ τις καὶ χωρὶς νὰ τρώγῃ ἢ νὰ πίνῃ κἀνὲν φαγητὸν ἢ ποτὸν τὴν δὲν Κυριακὴν καὶ τὸ Σάββατον, ἐδιώρισεν αὐτὸν νὰ ἔρχεται εἰς τὰς κοινὰς ἀκολουθίας, διὰ νὰ συμψάλλῃ καὶ νὰ συντρώγῃ μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν.

Βλέπων λοιπὸν τοῦτον ὁ μέγας Σάββας προκόπτοντα κατὰ Θεὸν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων, Ἠλίαν ὀνόματι, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τιμήσῃ τὸν Ἰωάννην μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὁ δὲ Ἰωάννης, ἄφες ὀλίγον, εἶπε πρὸς τὸν πατριάρχην, ὦ δέσποτα, διότι πρέπει πρῶτον νὰ γνωρίσῃς τὰς πράξεις μου, καὶ τότε ἂν εἶμαι ἄξιος τῆς ἱερωσύνης, ποίησον ὅ,τι σοὶ φαίνεται καλόν. Ὅτε λοιπὸν ἔμειναν μόνοι κατ' ἰδίαν, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁ ὅσιος εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατριάρχου, ὁρκίζων αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ ὅ,τι μέλλει νὰ τῷ εἴπῃ· ὁ δὲ πατριάρχης συγκατένευσεν εἰς τοῦτο, νομίζων ὅτι θὰ ἀκούσῃ κἀνὲν ἄτοπον ἔργον. Ὅτε δὲ ἤκουσεν, ὅτι αὐτὸς ἔγεινε Κολωνίας ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ πρὸς τὸν μακάριον εἶπε Σάββαν· μὴ ἐνοχλήσῃς πλέον αὐτὸν περὶ ἱερωσύνης, διότι ὁ Ἰωάννης πρεσβύτερος δὲν γίνεται.

Οὗτος ὁ ὅσιος περιπατῶν ποτὲ καθ' ὁδὸν καὶ κοπιάσας, ἐλειποθύμησε· προσευχηθεὶς δὲ ἡρπάγη εἰς τὸν ἀέρα μετέωρος καὶ εὑρέθη εἰς τὸ κελλίον του, τὸ ὁποῖον ἀπεῖχεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον μίλια πέντε. Εἰς ἕνα δὲ καιρὸν ἦλθον Πέρσαι καὶ ἐκρήμνησαν τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, ὑπῆγαν δὲ καὶ εἰς τὸ κελλίσν τοῦ ὁσίου τούτου διὰ νὰ κάμωσι τὸ ἴδιον· ἐφάνη ὅμως ἐ-

[1] Ἡ Κολωνία αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον ἡ ἐν τῇ Ἑλλησπόντῳ εὑρισκομένη (ἤτοι ἐν τῇ τοῦ Μαρμαρᾶ θαλάσσῃ) ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ὁ ἅγιος μάρτυς Μάντιγος ὁ Κναφεύς ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἑορταζόμενος· Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι ἐπισκοπαὶ ἐν τῇ Καστορίᾳ καὶ Γερμανίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ εὑρισκόμεναι, Κολωνίαι λεγόμεναι.

Digitized by Google

κεῖ αἰφνιδίως εἰς λέων, ὁ ὁποῖος ἐδίωξε μὲν τοὺς βαρβάρους, τὸ δὲ κελλίον τοῦ ὁσίου ἀβλαβὲς διεφύλαξεν. Χριστιανός τις ὀρθόδοξος ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἅγιον, συμπαραλαβὼν καὶ ἕνα ἑτερόδοξον Μονοφυσίτην, ζητῶν νὰ δώσῃ καὶ εἰς τοὺς δύω τὴν εὐλογίαν του· ὁ δὲ ὅσιος, εἰς σὲ μὲν, εἶπεν, ὡς εἰς εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον δίδω τὴν εὐλογίαν μου, εἰς τοῦτον δὲ εὐλογίαν δὲν δίδω, ἕως οὗ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὀρθόδοξος ἐκεῖνος ἐξεπλάγη διὰ τὸ διορατικὸν καὶ προορατικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, ὁ δὲ ἑτερόδοξος Μονοφυσίτης ἔγεινεν ὡς ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου· ὅτε δὲ τέλος πάντων συνῆλθεν εἰς ἑαυτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου παρακαλῶν νὰ τὸν διδάξῃ, τί νὰ πράξῃ. Ὁ δὲ ἅγιος σηκώσας αὐτὸν ἐπάνω, καὶ διδάξας τὰ πρέποντα, τὸν κατέπεισε νὰ ἀναθεματίσῃ μὲν πᾶσαν αἵρεσιν καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρατεῖτο, νὰ προσέλθῃ δὲ εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔμπροσθεν πάντων νὰ ποιήσῃ τὸν ἀναθεματισμὸν αὐτὸν τῶν αἱρέσεων, καὶ οὕτω νὰ διαμένῃ ἀχώριστος εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπεν, εὐλόγησε καὶ τοὺς δύω καὶ τοὺς ἠσπάσθη μὲ φίλημα ἅγιον, καὶ προσευχηθεὶς δι' αὐτοὺς ἀπέστειλε καὶ τοὺς δύω εἰς τοὺς οἴκους των χαίροντας.

Τούτου τοῦ ἁγίου μία συγγενὴς μαθοῦσα τὰ περὶ αὐτοῦ, ἐβουλεύθη νὰ μετασχηματίσῃ τὸν ἑαυτόν της εἰς εἶδος ἄλλης τινος γυναικὸς, ἵνα μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἀγνώριστος θεωρήσῃ τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος γνωρίσας μὲ τὸ διορατικὸν χάρισμα τὸν λογισμὸν τὸν ὁποῖον ἐμελέτησεν ἡ γυνὴ, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν λέγων οὕτω. Ἂν δὲν ἔλθῃς ἐδῶ, ἐγὼ θέλω φανερωθῆ εἰς σὲ, καὶ θέλεις μάθῃ ὅσα μοὶ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν της καὶ τὴν ἐσυμβούλευσε τὰ πρέποντα· ἐκεῖνα δηλαδὴ τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὴ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ. Ἐρωτήσασα δὲ αὐτὸν καὶ δι' ἄλλα τινα, καὶ διδαχθεῖσα ταῦτα καλῶς παρ' αὐτοῦ, αὐτὴ μὲν εὐχαρίστει τὸν ἅγιον διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην, ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμούς της.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ποτὲ σῦκον ξηρὸν, τὸ ἔβαλε πλησίον εἰς μίαν ἄνικμον πέτραν, καὶ λέγει εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἀδελφούς· ἂν τὸ ξηρὸν τοῦτο σῦκον βλαστήσῃ, νὰ ἠξεύρετε, ἀδελφοὶ, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει δώσει εἰς ἐμὲ τόπον ἀναπαύσεως ἐκεῖ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! τὸ ξηρὸν ἐκεῖνο σῦκον εὐθὺς ἐφυτεύθη, εὐθὺς ἐρριζώθη, εὐθὺς ἔγεινε συκῆ καὶ εὐθὺς ἐβλάστησε, καὶ ἐποίησε καρπὸν τρία σῦκα, τὰ ὁποῖα καταφιλήσας ὁ ὅσιος, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, τὰ ἔφαγεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς. Οὗτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος ὅτε ἦτον εἰκοσιοκτὼ χρόνων, καὶ ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ ἔλαμψε χρόνους δέκα· εἰς δὲ τὴν ἔρημον τοῦ Ῥουβᾶν ἔκαμε χρόνους ἓξ, καὶ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα χρόνους τεσσαρακονταοκτώ· ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐκοιμήθη ὁ τρισόλβιος.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΓΑΠΙΟΣ, ΣΕΛΕΥΚΟΣ, *καὶ* ΜΑΜΑΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Τρεῖς ἄνδρες Ἀγάπιος Σέλευκος Μάμας,
» Πόθῳ Πλάσαντος ἠγάπησαν καὶ ξίφος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΓΑΒΡΙΗΛ *τοῦ Γάρου μὲν ὄντος πρότερον ἐπισκόπου, ὕστερον δὲ ἐν Προύσῃ μαρτυρήσαντος κατὰ τὰ ᾳχιθ' (1659). ἔτος.*

† » Εἵληφε διπλοῦν Γαβριὴλ νέος στέφος,
» Ὡς ἱεράρχης καὶ ἀθλητὴς Κυρίου. [1]

Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΓΓΕΛΗ *τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει ᾳωιγ' (1813).* [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΒΑΡΒΑΡΑΣ.

» Εἶφει πατὴρ θύσας σε μάρτυς Βαρβάρα,
» Ὑπῆρξεν ἄλλος Ἀβραὰμ διαβόλου.

† »Κουριδίην κατέπεφνε πατὴρ τάλας ἀμφὶ τετάρτην

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), θυγάτηρ ἑνὸς Ἕλληνος· καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, φυλαττομένη δὲ μέσα εἰς ἕνα πῦργον ὑψηλὸν, διὰ τὴν ἀνθοῦσαν τοῦ σώματος αὐτῆς ὡραιότητα. Αὕτη λοιπὸν ἡ σεμνοτάτη παρθένος παρὰ Θεοῦ ἐδιδάχθη τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν τὸν Χριστὸν σεβομένη κρυφίως, δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ πατέρα της, διότι ἐκεῖνος ἐγνώρισε τὰ περὶ αὐτῆς, ὅτε αὐτὸς μὲν εἶπε νὰ γέ-

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ τέλος Μαρτυρολογίου.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου.

Digitized by Google

νους δύω παράθυρα εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν λαυτρὸν, ἡ δὲ ἁγία ἐπρόσταξε νὰ γένωσι τρία παράθυρα, τὰ ὁποῖα καὶ ἔγειναν· ἐρωτήσας δὲ, διὰ ποίαν αἰτίαν τρία παράθυρα κατεσκεύασεν; ἔμαθεν ἀπὸ αὐτὴν, ὅτι τὰ ἐποίησεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· Ὅθεν ὁ βάρβαρος τοῦτο ἀκούσας, ὥρμησε νὰ τὴν θανατώσῃ μὲ τὴν σπάθην του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἔφυγε, καὶ φεύγουσα ἐμβῆκεν ἐντὸς μιᾶς πέτρας, ἡ ὁποία παραδόξως ἐσχίσθη καὶ τὴν ἐδέχθη, διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐκυνήγει· εὑρὼν δὲ αὐτὴν διά τινος μηνυτοῦ, τὴν ἥρπασεν ἀσπλάγχνως ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, καὶ φέρων, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ὁμολογήσασα ἡ ἁγία τὸν Χριστὸν, καὶ τὰ εἴδωλα ὑβρίσασα, δέρεται δυνατὰ καὶ καταξεσχίζεται εἰς τὰς σάρκας καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς. Ἔπειτα κτυπᾶται εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ σφαίρας, καὶ γυμνωθεῖσα, περιτριγυρίζει τὴν πόλιν καὶ δέρεται ἐνταυτῷ· τελευταῖον δὲ διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὠμοτάτου πατρός της, ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι ἀφ' οὗ κατέσφαξε τὴν ἁγίαν, καταβαίνων ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἐκτυπήθη ἄνωθεν ἀπὸ κεραυνὸν καὶ οὕτως ἀπέρριψε τὴν μιαρὰν του ψυχήν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ.*

» Πλήσας μελῶν γῆν ἡδέων Ἰωάννης,
» Εἰς Οὐρανοὺς ἄνεισι συνθήσων μέλη.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψιϛ' (716), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, τοῦ ἐν ἔτει ψμά (741) βασιλεύσαντος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ στολισμένου μὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν· Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔχῃ φιλάρετον καὶ φιλόκαλον πατέρα, ἐγυμνάσθη ὁμοῦ μὲ τὸν συνανατροφόν του θεῖον Κοσμᾶν πᾶσαν σοφίαν, καὶ τὴν ἔξωθεν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν ἔσωθεν καὶ ἰδικήν μας παρά τινος διδασκάλου ὀνομαζομένου καὶ ἐκείνου Κοσμᾶ, ἀνδρὸς εὐλαβεστάτου καὶ σοφωτάτου, ὅστις ἐπωνομάζετο μὲν Ἀσηκρῆτις, ἐξηγοράσθη δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ θείου Ἰωάννου ὁμοῦ μὲ ἄλλους αἰχμαλώτους. Ὅθεν ἐπειδὴ ἔτυχον τοιοῦτον σοφὸν διδάσκαλον, ἔφθασαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ ἄκρον τῆς σοφίας· ἔπειτα γενόμενοι καὶ οἱ δύω μοναχοὶ, ἐσχόλαζον εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ Ἰωάννης παραδοθεὶς ἰδίως ἀπὸ τὸν προεστῶτα τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς ἕνα γέροντα μεγάλον καὶ σοφὸν κατὰ τὰ θεῖα, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν μακαρίαν ὑπακοὴν, ὅθεν ἐπροστάχθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ ψάλῃ ποτὲ οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ψαλτικὸν κατὰ τὴν τέχνην τῆς μουσικῆς τὴν ὁποίαν ἤξευρε· διὸ καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφύλαξεν ἀδιακρίτως τὴν προσταγὴν τοῦ γέροντος εἰς χρόνους πολλούς. [1] Λέγεται δὲ ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν γέροντά του καὶ εἶπεν αὐτῷ νὰ παρακινήσῃ τὸν ὑποτακτικόν του Ἰωάννην νὰ συγγράψῃ ὕμνους εἰς δόξαν τοῦ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντος ἀσπόρως Χριστοῦ, καὶ εἰς καύχημα καὶ χαρὰν τῶν Χριστιανῶν, οἵτινες χρεωστοῦν νὰ δοξολογῶσι τὴν Θεοτόκον, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἰωάννης χρεωστεῖ νὰ δοξολογῇ αὐτὴν, ἐπειδὴ ἀπήλαυσε πολλὴν βοήθειαν παρ' αὐτῆς, διότι τὴν ἀδίκως κοπεῖσαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα χεῖρά του ὑγιᾶ καὶ ὁλόκληρον ἡ Θεοτόκος ἀποκατέστησε μὲ τὴν μεγάλην της δύναμιν.

Ὅθεν λαβὼν ὁ θεῖος Ἰωάννης τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ γέροντός του συνέγραψεν ὕμνους καὶ ἄσματα μελίρρυτα, ὑπόθεσιν προστησάμενος τῆς ἀσματικῆς του μελῳδίας καὶ τῆς ἄλλης λογογραφίας του αὐτὴν τὴν Μητέρα τοῦ φωτὸς καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον. Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος τῆς Ἐκκλησίας φωστὴρ συνέγραψε συγγράμματα πάμπολλα, διὰ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἡ λύσις πάσης ἀπορίας γραφικῆς καὶ παντὸς ζητήματος ἡ ἐξήγησις. Μὲ τὴν δύναμιν δὲ τῶν λόγων του καὶ μὲ τὰς ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν ἀποδείξεις του ἐστηλίτευσε τὴν δυσσεβῆ αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Ὅθεν μέχρι τέλους μὴ συγκαταβὰς τελείως ἀπὸ τὴν ἄσκησιν, τελειόνει τὴν ἁγίαν ζωήν του εἰς γῆρας βαθὺ, ζήσας χρόνους ἑκατὸν τέσσαρας·

---

[1] Σημείωσαι ὅτι εὑρίσκεται ἀσματικὴ ἀκολουθία τελεία καὶ πλήρης, ὁμοίως καὶ εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι χαιρετίσιμοι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Βαρβάραν, ἅπερ εἰσὶ τετυπωμένα εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα. Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις), ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ οὐ μόνον τὸ ῥηθὲν αὐτῆς μαρτύριον σώζεται, ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις.»

[1] Ἡ παράδοσις αὕτη περὶ τῆς ἐκτὸς τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης δὲν περιέχεται ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.

Digitized by Google

(τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ. ὅρα εἰς τὸ Ἐπλόγιον.) [1] Περὶ δὲ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, εἴπομεν χωριστὰ εἰς τὰς δεκατέσσαρας τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ Πολυβότης ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐπισκοπὴν γῆς ἐκλιπὼν Ἰωάννης,
» Ἐπισκοποῦντος πάντα τέρπεται θέᾳ. [2]

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐμίσει τὰς τρυφὰς καὶ ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἐστόλιζε δὲ μᾶλλον τὴν ζωήν του μὲ νηστείας καὶ σωφροσύνην· διὸ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς Πολυβότου, ἀφ' οὗ πρότερον ἀνέβη εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς βαθμοὺς καὶ ἔγεινεν Ἀναγνώστης, Ὑποδιάκονος, Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος. Ἐμπιστευθεὶς λοιπὸν προστασίαν λαοῦ, ἐπρόσθεσεν ἀγῶνας εἰς τοὺς προτέρους ἀγῶνας ὁ τρισμακάριος, καὶ πόνους εἰς τοὺς πόνους. Ἐπειδὴ δὲ Λέων ὁ Ἴσαυρος ὅτε ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ψις' (716), ἐπεχείρησε νὰ βλασφημῇ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ ἀθετῇ τὴν αὐτῶν προσκύνησιν, ὁ ἱερὸς οὗτος Ἰωάννης ἤλεγξε μὲν σφόδρα τὴν ἀσέβειαν ἐκείνου, ἐδίδαξε δὲ καὶ ἐξηκριβώσατο εἰς τὸ ποίμνιόν του τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἐμμένει εἰς τὴν πίστιν ταύτην καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον.

Τοσαύτην δὲ θαυμάτων δύναμιν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἐτιμώρησε μὲ μίαν θεϊκὴν τιμωρίαν τοὺς Ἀγαρηνοὺς οἵτινες ἐκατοίκουν τριγύρω εἰς τὸ Ἀμόριον τῆς Φρυγίας, καὶ οὕτω τοὺς κατέπεισε νὰ χαρίσωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς χριστιανοὺς ὅσους εἶχον αἰχμαλώτους. Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ζήσας ὁ θεῖος πατὴρ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον διετηρήθη μετὰ θάνατον ἄφθαρτον καὶ ὁλόκληρον ἕως τῆς σήμερον. Τὸ ὁποῖον οἱ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι χριστιανοὶ σηκόνουσιν αὐτὸ ὄρθιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ ἐνδύοντες αὐτὸ τὴν Ἀρχιερατικὴν στολὴν, τὸ ἀκουμβοῦσιν ὄρθιον εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Ἔπειτα ἀναβιβάζουσιν αὐτὸ ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν σύνθρονον, καὶ εἰς ὅλην τὴν θείαν λειτουργίαν ὑποστηρίζουσιν αὐτὸ δύω ἱερεῖς. Ὅσα δὲ θαύματα ὁ ἅγιος αὐτὸς καθ' ἑκάστην ἐνεργεῖ μετὰ θάνατον, δαιμονισμένους ἐλευθερόνων ἀπὸ τὰ δαιμόνια, καὶ ἀσθενείας διαφόρους ἰατρεύων ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς ἡμᾶς νὰ διηγώμεθα.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΗ ξίφει τελειοῦται.

» Ἰουλιανὴν ὡς περιστερὰν δέχου,
» Εἰ μὴ τάχει τέμνοιτο τρίζουσαν Λόγε.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΗ ἡ παρθένος ξίφει τελειοῦνται.

» Συνωνυμῶν σοι παρθένε Χριστοδούλη,
» Ὁ Χριστόδουλος καὶ συναθλεῖ σοι ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΣΕΡΑΦΕΙΜ ὁ Φαναρίου ἐπίσκοπος, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχά (1601), σούβλῃ διαπαρεὶς τελειοῦται.*

* » Ὁ γῆς Σεραφεὶμ Θετταλῶν φὺς ὡς κλάδος,
» Θεῷ Λόγῳ πρόσεισι ῥείθροις αἱμάτων. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΒΒΑ [2] τοῦ ἡγιασμένου.

---

[1] Οἱ στίχοι δὲ διὰ τῶν ὁποίων παρεκάλει ὁ θεῖος Ἰωάννης τὴν Θεοτόκον νὰ ἰατρεύσῃ τὴν κοπεῖσαν χεῖρά του, εἶναι οὗτοι.

» Δέσποινα πάναγνε Μῆτερ, ἡ τὸν Θεόν μου τεκοῦσα.
Διὰ τὰς θείας εἰκόνας ἡ δεξιά μου ἐκόπη.
Οὐκ ἀγνοεῖς τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐμάνη ὁ Λέων.
Πρόφθασον τοίνυν ὡς τάχος καὶ ἴασαί μου τὴν χεῖρα,
Ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ἡ ἀπὸ σοῦ σαρκωθεῖσα,
Πολλὰς ποιεῖ τὰς δυνάμεις διὰ τῆς σῆς μεσιτείας.
Τὴν δεξιάν μου καὶ ταύτην νῦν ἰασάτω λιταῖς σου.
Ὡς ἂν σοὺς ὕμνους οὓς δοίης καὶ τοῦ ἐκ σοῦ σαρκωθέντος,
Ἐν ῥυθμικαῖς ἁρμονίαις συγγράψηται Θεοτόκε,
Καὶ συνεργὸς χρηματίσῃ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας,
Δύνασαι γὰρ ὅσα θέλεις, ὡς τοῦ Θεοῦ Μῆτερ οὖσα.»

Ταῦτα λέγων ὁ Ἰωάννης, ἀπεκοιμήθη, καὶ θεωρεῖ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον λέγουσαν αὐτῷ μὲ ἱλαρὸν ὄμμα· «Ἰδοὺ ἰατρεύθη ἡ χείρ σου.»

Τὸν βίον τοὔτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἤτοι τέρπεται μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπισκοποῦντος Θεοῦ.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον. Ὁ δὲ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης συνέθετο εἰς αὐτὸν ὀκτωήχους Κανόνας, προσόμοιά τε καὶ ἰδιόμελα, ἅτινα καὶ ἐτυπώθησαν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀκολουθίαν του·

[2] Λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ὅτι Σάββας εἶναι ὄνομα Συριακὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν θὰ εἰπῇ πρεσβύτης, ἤτοι γέρων.

Digitized by Google

» Ψυχὴν ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ κολλῶν πάλαι,
» Ἔμπροσθεν αὐτοῦ νῦν παρίσταται Σάββας.
» Θεσπεσίοιο πόλου πέμπτῃ Σάββας ἐντὸς ἐσήχθης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φκζ' (527), καγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ καλουμένου Μουταλάσκη, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν Ἰωάννου καὶ Σοφίας. Εὐθὺς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἔτρεξεν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν πολιτείαν καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν μοναστήριον Φλαβιαναῖς ὀνομαζόμενον· τόσον δὲ ἐγκρατὴς ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὴν νεαράν του ἡλικίαν, ὥστε βλέπων ποτὲ ἓν μῆλον εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἐπιθυμήσας νὰ τὸ φάγῃ, ἐπῆρε μόνον αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἶπεν. « Ὡραῖος ἦτον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸς εἰς βρῶσιν ὁ ἐμὲ θανατώσας καρπός »· ἔπειτα ἔρριψε τὸ μῆλον κατὰ γῆς καὶ κατεπάτησεν αὐτὸ μὲ τοὺς πόδας του· καὶ ἀπὸ τότε ἔβαλεν ὅρον καὶ ἀπόφασιν εἰς ἑαυτὸν νὰ μὴ φάγῃ ποτὲ μῆλον εἰς ὅλην του τὴν ζωήν. Καὶ εἰς φοῦρνον δὲ ἀνημμένον ἐμβὰς ποτὲ ὁ ἅγιος, ἐκβῆκεν ἀβλαβὴς, χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ τελείως τὸ πῦρ οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ φορέματά του. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐπέμφθη εἰς τὸ Κοινόβιον τοῦ ἁγίου Θεοκτίστου [1] διότι ἦτον ἀγένειος· ἐκεῖ λοιπὸν διατρίβων ὁ θεῖος Σάββας ἐλάμβανε πολλὴν ὠφέλειαν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, ἐπειδὴ ἐμιμεῖτο ἑκάστου τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν θεοφιλῆ πολιτείαν· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνόμαζεν αὐτὸν ὁ μέγας Εὐθύμιος παιδαριογέροντα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι ἱκανοὶ ἐλάμβανεν αὐτὸν ὁ Εὐθύμιος μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὴν ἡσυχίαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς· ὅσον δὲ ηὔξανεν ἡ ἡλικία του, τόσον ηὔξανε καὶ ἡ ἀρετή του. Ὅθεν καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, καὶ πολλὰ θαυμάσια ἐτέλεσεν ὁ τρισόλβιος, διότι εἰς ἀνύδρους τόπους νερὸν ἐξήγαγε διὰ προσευχῆς του. Ἔγεινε δὲ καὶ πολλῶν μοναχῶν καθηγητὴς καὶ ἡγούμενος, καὶ δὶς ἐστάλη πρέσβυς εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τοὺς τότε βασιλεῖς, δηλαδὴ τὸν Ἀναστάσιον τὸν ἐν ἔτει υγά (491), βασιλεύσαντα, καὶ τὸν Ἰουστινιανὸν, παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν πατριάρχας τῶν Ἱεροσολύμων δι' ὑποθέσεις ἀναγκαίας. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς κατὰ Χριστὸν ἡλικίας, καὶ γενόμενος χρόνων ἐννενήκοντα τεσσάρων, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. [1]

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

* » Ἀναστάσιε πῦρ λαβὼν Θεοῦ Λόγου,
» Προὔδωκας ἐχθροῖς σαυτὸν εὐθὺς τεθνάναι.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἰδὼν ποτὲ τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ τιμωρουμένους ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ κατακοπτομένους καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, διὰ τὴν πίστιν καὶ ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, ἔλαβε ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν του. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον χριστιανὸς καὶ ἐστοχάζετο τὰ ἄρρητα ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἅτινα εἶναι ἡτοιμασμένα διὰ τοὺς μάρτυρας, ἐπεθύμησε νὰ ἀγωνισθῇ καὶ αὐτὸς τὸν ἴσον δρόμον τοῦ μαρτυρίου, ἵνα καὶ τῶν ἴσων στεφάνων ἀξιωθῇ. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἐθερμάνθη ἔσωθεν ἡ καρδία του ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ μαρτυρίου, καὶ σημειώσας ὅλον τὸ σῶμά του μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ὑπῆγεν αὐτόκλητος εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ κριτηρίου, μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἡσαΐου. « Ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν· εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν (Ἡσ. ξέ.)· ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐθεώρησαν εἰς αὐτὸν, ὁ μάρτυς εἶπεν· Ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ ὑπηρέται τοῦ διαβόλου· ἐγὼ εἶμαι χριστιανὸς καὶ πιστεύω εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὰ δὲ εἴδωλά σας καὶ τοὺς αὐτὰ προσκυνοῦντας ἀναθεματίζω καὶ ἀποστρέφομαι. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες τὴν παρρησίαν ταύτην ἐξεπλάγησαν καὶ εὐθὺς ἐκδύσαντες αὐτὸν, τὸν ἔδειραν δυνατὰ, λέγοντες· αὐτὴν μὲν τὴν τιμωρίαν ἐποιήσαμεν εἰς σὲ, διὰ τὴν ἀναίδειαν καὶ αὐθάδειάν σου· διότι δὲ πιστεύεις εἰς τὸν Χριστὸν, θέλει κοπῇ ἡ κεφαλή σου, καὶ θέλει ῥιφθῇ τὸ σῶμά σου εἰς τὰ ὀψάρια καὶ ἑρπετὰ διὰ νὰ τὸ φάγωσι. Ὅθεν εὐθὺς λαβόντες οἱ θηριώδεις τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ ἐλθόντες διὰ πλοιαρίου ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν, ἔρριψαν τὸ σῶμά του εἰς τὴν θάλασσαν.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐδὲν οὕτω κινῆσαι ψυχήν » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐι τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

* Ὁ ὅσιος ΓΡΑΤΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ζῶν Ἄγγελος πεφυκέναι ἠλπίζετο,
» Ἀλλ' ἐκθανὼν ἄνθρωπος ἠλέγχθη Γράτος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΓΕΝΗΣ λιθοβοληθείς, τελειοῦται.

» Χαίρων ὑπ' ἀνδρῶν ἐνδιδύσκεται πλάνων,
» Χιτῶνα μάρτυς λαΐνον Διογένης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΕΡΚΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἔπαθλον Ἀβερκίῳ τῆς τομῆς μέγα,
» Οὐ γὰρ κότινος, οὐρανὸς δὲ τὸ στέφος.

Ὁ ὅσιος ΝΟΝΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Φυγόντα Νόννον ἀντικειμένου πέδην,
» Πεδοῦσι νεκρὸν κείμενον ταῖς κειρίαις,

* Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, τοῦ ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ Ἰάγαρι, κειμένῳ κατὰ τὰς Καρέας τοῦ Ἄθῳ, ἀσκήσαντος ἐν ἔτει ἀνό (1470).

† » Πικρίαν πιὼν ὁ Νεκτάριος βίου,
» Νέκταρ πίνει νῦν ἀμβροσίας τῆς ἄνω. [1]

* Ὁ ὅσιος ΦΙΛΟΘΕΟΣ ὁ Καρεώτης. ὁ χρηματίσας πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἀνωτέρω Νεκταρίου, ὁ καὶ προορατικοῦ χαρίσματος ἠξιωμένος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Φιλῶν Φιλόθεε σὺ Θεὸν τρισμάκαρ,
» Θεοῦ προσώπῳ νῦν παρίστασαι ἄνω.

* Οἱ ἅγιοι ὁσιομάρτυρες οἱ ἐν τοῖς κελλίοις τοῦ Ἄθω κατοικοῦντες, οἱ τοὺς λατινόφρονας ἐλέγξαντες, τὸν βασιλέα φημὶ Μιχαὴλ καὶ τὸν πατριάρχην Βέκκον. Ὁ μὲν πρῶτος ἀπηγχονίσθη, οἱ δὲ λοιποὶ ξίφει ἐτελειώθησαν. [2]

† » Τῇ τῶν δαίων πληθύϊ γνώμη μία,
» Ὑπὲρ πατρώων δογμάτων τεθνηκέναι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. [3]

» Ὁ Νικόλαος πρέσβυς ὢν ἐν τῇ μάνδρᾳ,
» Καὶ γῆς ἀποστὰς εἰς τὸ πρεσβεύειν ζέει.
» Ἕκτῃ Νικολάῳ γε φάνη βιότοιο τελευτή.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν τυράννων ἐν ἔτει τ' (300), καὶ πρότερον μὲν ἔλαμψεν ἐν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του ἔγεινε καὶ ἀρχιερεύς. Ἐπειδὴ δὲ μὲ ἐλευθέραν φωνὴν ἐκήρυττεν ὁ ἅγιος τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως Λυκίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ δαρμοὺς καὶ στρεβλώσεις· ἔπειτα, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔγεινε βασιλεὺς τῶν χριστιανῶν μὲ ψῆφον Θεοῦ, τότε ἠλευθερώθησαν ὅλοι οἱ χριστιανοί, ὅσοι ἦσαν δεδεμένοι εἰς τὰς φυλακάς, ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς ἠλευθερώθη καὶ ὁ μέγας οὗτος Νικόλαος. Δὲν παρῆλθε δὲ καιρὸς πολὺς καὶ συνηθροίσθη εἰς τὴν Νίκαιαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἐν ἔτει τκέ (325), τῆς ὁποίας μέρος ἦτο καὶ ὁ θεῖος Νικόλαος.

Οὗτος ὁ τῆς νίκης ἐπώνυμος πολλὰ μὲν ἐποίησε θαύματα, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ ἱστορεῖ, ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τρεῖς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν θάνατον ἀδίκως συκοφαντηθέντας μὲ ταιαῦτον τρόπον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν κλεισμένοι εἰς τὴν φυλακὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἔμαθον τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου των, ὅτι αὔριον θὰ ἀποκεφαλισθῶσιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθησαν τὸν ἅγιον εἰς βοήθειάν των, ἐνθυμήσαντες αὐτὸν ὅτι καὶ εἰς τὴν Λυκίαν ἐλύτρωσε τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον ἀδίκως νὰ θανατωθῶσι. Διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Νικόλαος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, φαίνεται εἰς τὸ ὄνειρον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἐπάρχου Ἀβλαβίου· καὶ τὸν μὲν ἔπαρχον ἤλεγξε, διότι ἀδίκως διέβαλε τοὺς τρεῖς ἀθώους ἐκείνους πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ βασιλέα ἐδίδαξεν, ὅτι ἦτον ἀνεύθυνοι οἱ παρ' αὐτοῦ καταδικασθέντες καὶ διὰ φθόνον μόνον διεβλήθησαν, ὡς ἀποστάται καὶ θανάτου ἄξιοι· ὅθεν διὰ τῆς ὀπτασίας ταύτης ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ ἅγιος ἀπὸ τοῦ θανάτου τὴν καταδίκην.

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Περὶ τῶν ὁσιομαρτύρων τούτων ὅρα εἰς τὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων πατέρων.

[3] Σημείωσαι, ὅτι τὸ τροπάριον ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸ λέγον «Ὤρθης Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ» παράμελον καὶ μὴ ὀρθὸν ὄν, οὕτω διορθοῦται παρὰ τοῖς χειρογράφοις Μηναίοις «Ὤρθης Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ σὺν τῷ Ἀβλαβίῳ κατ' ὄναρ, καὶ τούτους φόβῳ βαλών, οὕτως αὐτοῖς εἶπηκας. Λύσατε δὴ ἐν σπουδῇ, ἐν εἰρκτῇ οὓς κατέχετε, δεσμίους ἀδίκως. Ἀθῷοι γὰρ πέλουσι, τῆς παρανόμου σφαγῆς. Ὅμως, ἐὰν παρακούσῃς ἐντεύξιν ποιήσομαι, Ἄναξ, κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον δεόμενος.»

Digitized by Google

θαύματα ἐτέλεσεν· ὁ θαυμαστὸς Νικόλαος· ὅθεν καὶ ἱερῶς καὶ ὁσίως τὸ ὀρθόδοξον αὐτοῦ παμμάνας ποίμνιον, καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γῆρας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἐλησμόνησε τὸ ποίμνιόν του ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν καὶ ὥραν χαρίζει εἰς τοὺς δεομένους εὐεργεσίας καὶ χάριτας, καὶ ἐλευθερόνει ἀπὸ πάντα κίνδυνον καὶ περίστασιν τοὺς αὐτὸν ἐπικαλουμένους ἐκ πίστεως· ἐπειδὴ δὲ αἱ εὐεργεσίαι καὶ χάριτες του μεγάλου τούτου πατρὸς εἶναι πολλαὶ καὶ ἀναρίθμητοι, ἐγὼ ἀφήνων ὅλας τὰς ἄλλας, μίαν μόνην θέλω ἐνθυμηθῆ. Ἂς μὴ ἀπιστήσῃ δέ τις ἀκούων τὸ θαῦμα, ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὰς ἡμέρας μας, νομίζων, ὅτι εἶναι τοῦτο ἀδύνατον, διότι κἀνὲν πρᾶγμα δὲν ἀδυνατεῖ εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτο χριστιανός τις εὐλαβὴς καὶ πιστὸς, μὲ ὑπερβολὴν ἀγαπῶν τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον, καὶ ἀμοιβαίως παρὰ τοῦ πατρὸς Νικολάου ἀγαπώμενος· οὗτος λοιπὸν θέλων ποτὲ νὰ ταξειδεύσῃ εἰς ἄλλον τόπον διά τινα ἀναγκαίαν ὑπόθεσίν του, ὑπῆγε πρῶτον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ προσηυχήθη ἀπὸ βάθους καρδίας· ἔπειτα ἀποχαιρετίσας τοὺς συγγενεῖς του καὶ φίλους, ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον. Κατὰ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἐσηκώθησαν οἱ ναῦται νὰ γυρίσωσι τὰ πανία τοῦ πλοίου, ἐπειδὴ καὶ ἐγύρισεν ἄλλος ἄνεμος· ἐσηκώθη δὲ καὶ ὁ εὐλαβέστατος ἐκεῖνος ἄνθρωπος διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς χρείαν ὕδατος, καὶ ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ναῦται κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ γυρίσωσι τὰ πανία, περιπλεχθεὶς ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος καὶ συμποδισθεὶς, (καθὼς τοῦτο συνειθίζει νὰ ἀκολουθῇ εἰς τοιαύτας περιστάσεις), ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ναῦται δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι κἀμμίαν μέθοδον διὰ νὰ σώσωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ἄνθρωπον, διότι καὶ σκότος ἦτο, καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεε δυνατώτερα, καὶ ἐβίαζε τὸ πλοῖον διὰ νὰ προχωρῇ, ὅθεν καθήμενοι ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον διὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς πικρὸν θάνατον.

Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἦτον ἐνδεδυμένος ὅλα του τὰ ἱμάτια, καταποντιζόμενος εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πελάγους, ἐνθυμήθη καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του· ἅγιε Νικόλαε βοήθει μοι. Φωνάζων δὲ νοερῶς τὴν φωνὴν ταύτην, ὢ τοῦ θαύματος! πολλὰ καὶ ἀκατανόητα εἶναι τὰ θαυμάσιά σου Κύριε! εὑρέθη εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας του· μὴ αἰσθανθεὶς δὲ τοῦτο ἐνόμιζεν ὅτι εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ ἐφώναζεν ὄχι πλέον νοερῶς, ἀλλ' αἰσθητῶς, ἅγιε Νικόλαε βοήθει μοι· οἱ δὲ γείτονες ἀκούοντες τὰς φωνάς του ἐσηκώθησαν, ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας του σηκωθέντες, ἤναψαν φῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔξωθεν ἀκούσαντες, ἔτρεξαν καὶ ἐκεῖνοι, καὶ βλέπουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας του ἑστῶτα καὶ κράζοντα. Βλέπουσι δὲ καὶ ὅτι τρέχει νερὸν πολὺ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του· ὅθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν των καὶ τὴν ἔκστασιν ἔμειναν ἄφωνοι καὶ σιωπηλοὶ, μὴ ἠξεύροντες τί νὰ εἴπωσι. Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐφώναζεν. Ἀδελφοὶ, τί βλέπω; ἐγὼ ἠξεύρω καλώτατα, ὅτι χθὲς κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀπεχαιρέτισα ὅλους σᾶς, καὶ ἐμβῆκα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐπειδὴ ἐφύσησεν ἄνεμος ἐπιτήδειος, διήλθομεν ἀρκετὸν διάστημα τόπου· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἢ καὶ τρίτην φυλακὴν (ἤτοι κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς) ὑπῆγον διὰ χρείαν ὕδατος, καὶ συμποδισθεὶς ἀπὸ τοὺς ναύτας, ἐρρίφθην εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἐπεκαλούμην τὸν ἅγιον Νικόλαον εἰς βοήθειαν· ποῦ δὲ τώρα εἶμαι, δὲν ἠξεύρω· ὅθεν σεῖς εἴπατέ μοι, διότι ἐγὼ εἶμαι ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγεινα.

Οἱ δὲ συναθροισθέντες χριστιανοὶ ταῦτα ἀκούσαντες, βλέποντες δὲ καὶ τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης ὅπερ ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του, ἐξεπλάγησαν, ὡς εἴπομεν, στοχαζόμενοι τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. Ὅθεν ἔχαιρον ὁμοῦ μὲ τὸν διασωθέντα ἀδελφὸν καὶ ἐδάκρυον ἐνταυτῷ, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἔκραζον· ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκδυθεὶς τὰ βεβρεγμένα ἐνδύματα καὶ ἐνδυθεὶς ἄλλα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ ἐκεῖ διῆλθε τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς νυκτὸς, προσπίπτων μετὰ δακρύων εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ παρακαλῶν, καὶ τὰς εὐχαριστίας ἀποδιδοὺς μὲ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ ὄρθρου καὶ συνηθροίσθη ὁ λαὸς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου κατὰ τὸ σύνηθες, τότε ἔγεινεν εἰς ὅλους φανερὸν τοῦ ἁγίου τὸ θαῦμα. Ὅθεν μυρισθέντες τὰ ἡδύπνοα καὶ εὐωδέστατα ἐκεῖνα ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὁ διασωθεὶς ἐκεῖνος χριστιανὸς εἰς τὸν ἅγιον, βλέποντες δὲ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου ὁλόφωτον, ἠρώτων ὁ εἷς τὸν ἄλλον τίς ἡ αἰτία τοῦ πράγματος. Μαθόντες δὲ αὐτὴν, ἐξέστησαν ἅπαντες, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν μέγαν Νικόλαον.

Τοῦτο τὸ ἐξαίσιον καὶ ὑπερφυὲς ἀληθῶς θαῦμα καὶ μεγαλεῖον τοῦ ἁγίου διερμηνίσθη εἰς

Digitized by Google

ὅλην τὴν μεγαλόπολιν τοῦ Κωνσταντίνου, ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ τότε βασιλέως καὶ τοῦ Πατριάρχου· ὅθεν αὐτοὶ ἐκάλεσαν τὸν διασωθέντα ἐκεῖνον χριστιανὸν ἐπὶ Συνόδου, ὅσις παρασταθεὶς ἔμπροσθεν πάντων, διηγήθη παρρησίᾳ, πῶς καὶ τίνι τρόπῳ καὶ πότε ἠκολούθησεν εἰς αὐτὸν τὸ τοιοῦτον φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον τερατούργημα, τὸ ὁποῖον ἀκούσαντες ὅλοι, ἐδόξασαν. «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου!» Ὅθεν διαλαλήσαντες πανταχοῦ, συνήχθησαν οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἐποίησαν λετανείαν καὶ ἀγρυπνίαν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ἀπονέμοντες δὲ καὶ τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν τούτου πιστὸν θεράποντα Νικόλαον. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ ΣΕΙΣΜΟΥ.*

* » Ὑψώθεν κἂν βλέμμα θεῖον θυμοῦ γέμον,
» Ποιῇ τρέμειν γῆν, εὐμενὲς ταχὺ βλέπει.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ Καραμάνου τοῦ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσαντος τὸ ᾳχιζ' (1657) ἔτος.*

† » Ἐμαρτύρησας ὥσπερ ἠρνήσω πάλαι.
» Ὅθεν στέφανον Νικόλαε λαμβάνεις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ ἐπισκόπου Μεδιολάνων.

» Τὸ φθαρτὸν Ἀμβρόσιος ἐκδὺς σαρκίον,
» Θείας μετέσχεν ἀμβροσίας ἀξίως.

» Ἑβδόμῃ Ἀμβρόσιος ποτὶ ἄμβροτον ἦλυθεν οὖδας.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην, καὶ ἦτον εἷς τῆς Βασιλικῆς Συγκλήτου ἐν ἔτει τοδ' (374). φυλάττων μὲν πάντοτε καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ ἔργα τὴν ἀλήθειαν, γνωριζόμενος δὲ ζυγὸς καὶ στάθμη τῆς δικαιοσύνης, χωρὶς νὰ κάμνῃ τὰς κρίσεις καὶ ἀποφάσεις κλινούσας εἰς ἓν ἢ ἄλλο μέρος κατὰ φιλοπροσωπίαν, ἢ πρόσκλισιν· ἀλλ' ὀρθὰς καὶ ἀπροσωπολήπτους. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας, ἐνεπιστεύθη καὶ τὴν ἡγεμονίαν ὅλης τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς Βασιλεῖς Κωνσταντῖνον καὶ Κώνσταντα τοὺς υἱοὺς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Μὴ ὢν δὲ ἔτι τελειωμένος μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀλλ' ἀκόμη κατηχούμενος, οὐχ ἧττον ὅμως κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς δὲν ἦτο κατώτερος ἀπὸ τοὺς τελείους χριστιανοὺς, τοὺς βεβαπτισμένους καὶ κοινωνήσαντας τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν Μεδιολάνων· διὰ τοῦτο μὲ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως Οὐαλεντιανοῦ χειροτονεῖται ὁ μέγας οὗτος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος τῆς τῶν Μεδιολάνων Ἐκκλησίας βαπτισθεὶς τὴν μίαν ἡμέραν καὶ τὴν ἄλλην γενόμενος Ἀναγνώστης, καὶ οὕτω κατὰ σειρὰν διελθὼν ὅλους τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς βαθμοὺς, καὶ φθάσας εἰς τὸν μεγαλήτερον καὶ τέλειον τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Καλῶς λοιπὸν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ποιμάνας, συμβοηθὸς καὶ συναγωνιστὴς ἔγεινε τῶν ἄλλων πατέρων, ὅσοι ἠγωνίσθησαν ἐναντίον τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Σαβελλίου καὶ Εὐνομίου, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως διάφορα βιβλία συνέγραψεν. Ἀλλὰ καὶ τὸν βασιλέα Θεοδόσιον ἐλθόντα ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην εἰς Μεδιόλανα, ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν εἴσοδον τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθυμίζων αὐτῷ τοὺς φόνους οὓς ἐτόλμησεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ διδάξας αὐτὸν, πόση διαφορὰ εἶναι μεταξὺ ἱερωμένου καὶ λαϊκοῦ, κἂν καὶ βασιλεὺς εἶναι, καὶ ὅτι δὲν πρέπει οὕτω προπετῶς καὶ αὐθαδῶς νὰ τολμᾷ εἰς τὰ θεῖα. Καλῶς λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἀοίδιμος οὗτος τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πατὴρ, μὲ γῆρας καλὸν ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. [1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου, ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χείρ.» Ἁπλοϊκῶς δὲ μετέφρασεν αὐτὸν Δαμασκηνὸς ὁ μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος εἰς τὸν Θησαυρόν τοῦ, ὅστις καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον ἐγεινέ τῆς Ῥενδίνης. Ἔχει δὲ καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὸν μέγαν Νικόλαον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Σταυρονικήτα, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) καὶ Βασίλειος ὁ Λακεδαιμονίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡ τῶν ἀρετῶν τῇ μεγαλειότητι.» (σώζεται ἐν τῷ ἕκτῳ Πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου) καὶ ὁ Μακάριος εἰς τὴν Σάλπιγγα. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν τὸ ῥηθὲν ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Ὅρα καὶ εἰς τὸ βιβλίον Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων, εἰς τὸν Ποιμενικὸν Αὐλὸν, εἰς τὴν Σαγήνην, καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κωφόν.

[2] Ὅρα τὸ μαρτύριον τούτου εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἅγιον

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ.

» Χαίρων Ἀθηνόδωρος εἰ τμηθῇ ξίφει,
» Ἀφηρέθη τὸ πνεῦμα καὶ πρὸ τοῦ ξίφους.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας γενόμενος Μοναχός. Διαβληθεὶς δὲ ὡς Χριστιανὸς εἰς τὸν ἄρχοντα Ἐλεύσιον, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, τεντόνεται ἀναμέσον δύω στύλων, καὶ κατακαίεται μὲ ἡναμμένας λαμπάδας εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του· ἔπειτα μὲ βώλους σιδηροῦς πεπυρωμένους κατακαίεται εἰς τὰς μασχάλας, καὶ μὲ ἀγκύδας σιδηρᾶς ἀγκιστρόνεται ἀπὸ τὴν μύτην, καὶ ἁπλόνεται εἰς ἕνα τάπητα χάλκινον πεπυρωμένον, τὸν ὁποῖον παραδόξως μετέβαλεν ὁ ἅγιος ἀπὸ καυστικὸν εἰς ψυχρόν. ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἕνα χάλκινον ταῦρον πεπυρακτωμένον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ὁμοίως ἐφυλάχθη ἀνώτερος καὶ ἀπὸ ἄλλα βάσανα. Ὅθεν καὶ προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πεντήκοντα ἄνδρας Ἕλληνας· μετὰ ταῦτα δὲ εἵλκυσε πάλιν ἄλλους τριάκοντα. Τελευταῖον ἔλαβεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκεφαλισθῇ· ἐπειδὴ δὲ παρελύθη ἐκεῖνος ὅστις ἔμελε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, καὶ ἔπεσε κάτω ὡς νεκρὸς μετὰ τῆς σπάθης του καὶ ἐπειδὴ ἄλλος νὰ πλησιάσῃ δὲν ἐτόλμα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος προσευχηθεὶς παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΟΦΥΤΟΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ βληθείς, τελειοῦται.

» Θανὼν ὁ Νεόφυτος ὑδάτων μέσον,
» Παρ' ὑδάτων ζῇ μυστικῶν διεξόδους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Δὸς Δομέτιε Χριστομάρτυς καὶ λάβε.
» Δὸς τὴν κεφαλήν, καὶ λάβε στέφος μέγα.

Ἀμβρόσιον τοῦτον ἐπιστολὴ λέγει «Ἐπειδὴ οὐ παρ' ἀνθρώπων παρέλαβες, ἢ ἐδιδάχθης τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτός σε ὁ Κύριος, ἀπὸ τῶν Κριτῶν τῆς γῆς, ἐπὶ τὴν προεδρίαν τῶν Ἀποστόλων μετέθηκεν.» Τὸν βίον δὲ τοῦ Ἀμβροσίου τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐαλεντινιανὸς μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰοβιανοῦ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΙΔΩΡΟΣ, ΑΚΕΨΙΜΑΣ * *καὶ ΛΕΩΝ πυρὶ τελειοῦνται.*

» Διττοῖς συνάθλοις Ἰσίδωρε συμφλέγου,
» Ἴσων γὰρ αὐτοῖς δωρεῶν Θεοῦ τύχοις.

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΟΥΝ ὁ τῆς Νιτρίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἀμμοῦν πατρὸς κατοικίδε Νιτρίας τρία,
» Κόσμου φυγὴν, ἄσκησιν, ἔξοδον βίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΑΙΟΣ καὶ ΓΑΙΑΝΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Ἂν καὶ καμίνου Γάϊε βληθῇς μέσον,
» Σοῦ Γαΐανὸς οὐκ ἀφέξομαι λέγει.

Οἱ ἅγιοι τριακόσιοι μάρτυρες οἱ ἐν Ἀφρικῇ, ξίφει τελειοῦνται.

» Δόξης ὑπὲρ σῆς ὦ Τριὰς τετμημένην,
» Διπλοτριπλῆν δέχου με ἑξηκοντάδα.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοδ΄ (474), ἄρχων δὲ καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς Ἀφρικῆς ἦτον ὁ Ἀρειανὸς Ὀνώριχος, ὁ γενόμενος διάδοχος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γιζερίχου. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Ὀνώριχον ἔπεισαν οἱ δύω Ἀρειανοὶ ἐπίσκοποι ὁ Κύριλλος καὶ Βιλινάρδης [2] νὰ κινήσῃ διωγμὸν μέγαν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν· καὶ δὴ ἐκίνησεν αὐτὸν, ἀλλὰ τόσον φοβερὸν καὶ μεγάλον, ὥστε ὑπερέβη καὶ αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς τοὺς κινηθέντας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Διότι ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης ἐκεῖνος τύραννος νὰ διωχθῶσιν ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεκαπέντε πόλεων, ἀφ' οὗ πρότερον ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ὅλα τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ κειμήλια. Ἔπειτα καταλαβόντες οἱ ὀρθόδοξοι μίαν μόνην Ἐκκλησίαν, συνήγοντο ἐκεῖ καὶ ἐτέλουν τὴν θείαν μυσταγωγίαν, ἀλλὰ μαθόντες τοῦτο οἱ βάρβαροι Ἀρειανοὶ, περιεκύκλωσαν αὐτὴν καὶ ἀνάψαντες ξύλα καὶ ἄλλην ὕλην ξηρὰν, κατέκαυσαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῇ προσευχομένους χριστιανούς. Ὁ δὲ Ὀνώριχος ἐπαινέσας τὸ τόλμημα τῶν βαρβάρων, ἔδωκε προσταγὴν, ὥστε ὅσοι χριστιανοὶ δὲν ἀναβαπτίζονται εἰς τὸ κακόδοξον βάπτισμα τῶν Ἀρειανῶν, παρευθὺς νὰ θανατόνωνται. Ὅθεν ὅσοι μὲν ὀρθό-

---

[1] Οὗτος ὁ Ἀμμοῦν φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἑορτάζομενος κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ἔχει ἐκεῖ.

[2] Κατ' ἄλλους Βιλιμάνδης. Σ. Ε.

Digitized by Google

δοξοι δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσι τὰ φοβερι-
ζόμενα βασανιστήρια, ἔφευγον καὶ ἔσωζον τὴν
ζωήν των, ἀφίνοντες τὰς πατρίδας καὶ τὰς
οἰκίας των, ὅσοι δὲ ἦσαν στερεοὶ εἰς τὴν ὀρ-
θόδοξον πίστιν, προθύμως παρεδίδοντο εἰς τὸ
μαρτύριον. Ὅθεν τριακόσιοι ὀρθόδοξοι εἰς τὴν
Καρχηδόνα, ἐπειδὴ διεβλήθησαν ὅτι δὲν θέλουν
νὰ συμφωνήσωσι μὲ τοὺς Ἀρειανούς, ἔλαβον
κεφαλικὴν τιμωρίαν.

Εἰς δὲ τοὺς ἱερεῖς περισσοτέρας τιμωρίας
ἐποίουν οἱ δυσσεβεῖς· ὅθεν δύω μὲν ἀπὸ αὐτοὺς
ἐπριόνισαν, ἑξήκοντα δὲ ἱερέων, τῶν λογιωτέ-
ρων, ἔκοψαν τὰς γλώσσας ἀπὸ αὐτὰς τὰς ῥί-
ζας. Οὗτοι δὲ διαμοιρασθέντες εἰς ὅλην τὴν
γῆν τῶν Ῥωμαίων, ἐκήρυττον χωρὶς γλῶσσαν
τὴν μεγαλωτάτην θαυματουργίαν, ἣν ἐνήργει
ὁ Θεὸς εἰς αὐτούς, διότι ἀνοίγοντες τὸ στόμα
καὶ φαινόμενοι χωρὶς γλῶσσαν, ἀπταίστως
καὶ καθαρῶς ἐπρόφερον τὰ λόγια· ὥστε ἐξε-
πλήττοντο ὅσοι τοὺς ἔβλεπον καὶ τοὺς ἤκουον.
Εἷς δὲ ἀπὸ αὐτούς, πεσὼν εἰς σαρκικὴν ἁμαρ-
τίαν, ἐστερήθη τὴν θείαν χάριν καὶ πλέον δὲν
ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ ἐνάρθρως ὡς καὶ τὸ πρό-
τερον, καθὼς τὴν ἱστορίαν ταύτην πολλοὶ ἀνα-
φέρουσι συγγραφεῖς. [1] Καὶ ταῦτα μὲν ἐτολ-
μήθησαν εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπὸ τῶν Βανδήλων
(ἢ Οὐανδάλων) κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἅσοι ὡμο-
λόγουν ὁμοούσιον μὲ τὸν Πατέρα τὸν Υἱὸν καὶ
Λόγον αὐτοῦ.

Εἰς δὲ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τὸν αὐτὸν
καιρὸν πολλὰ κακὰ ἐγίνοντο ἐναντίον τῶν ὀρ-
θοδόξων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἰδίων Ἀρειαγιςῶν, διότι
καὶ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης Ὀδοάκρου,
Σουνίλδη ὀνομαζομένη, καὶ Ἀρειανὴ οὖσα τὴν
πίστιν, ἠνάγκαζε μίαν ῥωμαίαν γυναῖκα ὀρθό-
δοξον νὰ βαπτισθῇ ἐκ δευτέρου εἰς τὸ κακόδο-
ξον βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν
ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπείσῃ, ἐπρόσταξε νὰ βα-
πτισθῇ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον
τῶν Μεδιολάνων, Ἀρειανὸν καὶ αὐτὸν ὄντα· ἡ
δὲ ὀρθόδοξος γυνὴ ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν κολυμ-
βήθραν, ἐζήτησε δύω ὀβολοὺς ἀπὸ τὴν δούλην
της καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον λέ-
γουσα· Λάβε τὴν πληρωμὴν διὰ τὸ κοινὸν λου-
τρὸν ὅπου μὲ ἔλουσες, ἐξευτελίζουσα δηλαδὴ
μὲ τὸν λόγον τοῦτον τὸ Ἀρειανικὸν βάπτισμα.
Τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ Σουνίλδη, παρευθὺς ἐπρό-
σταξε καὶ κατέκαυσαν τὴν μακαρίαν· ὅθεν ὁ
ἀνὴρ αὐτῆς φοβηθεὶς τὴν βάσανον τοῦ πυ-
ρὸς, ὑπῆγεν αὐτόκλητος καὶ ἐβαπτίσθη ἐκ δευ-
τέρου εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ὕστερον
δὲ ἐνῷ ἀπήρχετο ἔφιππος εἰς ἕνα εὐκτήριον
οἶκον, εὑρισκόμενον ἔμπροσθεν τῆς πόλεως,
κατεκάη ὁ ἅθλιος ὑπὸ κεραυνοῦ, πεσόντος ἐξ
οὐρανοῦ. Καὶ οὕτως ἐκ πείρας ἔμαθεν ὅτι ἡ
τοῦ Θεοῦ ὀργὴ καὶ καταδίκη ἔγειναν εἰς αὐτὸν
δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ πρόσκαιρον, μὲ τὸ
ὁποῖον ἡ γυνή του ἐκάη.

---

[1] Διότι λέγει ὁ Βίκτωρ ὅτι διὰ μείζονα πίστωσιν εὑρίσκετο
εἷς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ὑποδιάκο-
νος, Ῥεπαράτος ὀνόματι, ὅστις ἐλάλει καθαρώτατα χωρὶς τοῦ
τρυλίζειν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἢ δυσκόλως καὶ κακῶς λαλεῖν.
Ὄντως τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ ἄβυσσος πολλή, οὐ γὰρ ἔδει τὴν
γλῶσσαν ἐκείνην τὴν θεολογοῦσαν τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον Υἱὸν ἀ-
ληθινὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, σχεθῆναι καὶ σβεσθῆναι, ἀλλ'
ὑπὲρ τὴν μεγιστόφωνον σάλπιγγα κηρύττειν τὸ ὁμοούσιον.
Τοῦτο βεβαιοῖ καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Διάλογος βιβλ. β΄. κεφ.
λδ΄. τῶν Διαλόγων, ὅστις ἐπιδημήσας εἰς τὸ Βυζάντιον ἤκου-
σε γέροντος ἐπισκόπου λέγοντος, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἤνοιγον τὰ
στόματα, καὶ πάντων ὁρώντων μὴ ἔχοντας γλῶσσας ἐλάλουν.
Εἷς δὲ ἐξ ἐκείνων εἰς πορνείαν ἐξοκείλας ἐστερήθη τοῦ χαρί-
σματος, ὁ γὰρ τὸ σῶμα μὴ φυλάξας καθαρὸν, πῶς ἐδύνατο ἔχειν
τὴν χάριν; Καὶ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς βεβαιοῖ, ὅτι εἴδομεν
εὐλαβητικοὺς ἄνδρας χωρὶς γλώσσης λαλοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ὁ
Γαζαῖος Αἰνείας ὁ Πλατωνικὸς εἰς τὸν Διάλογόν του τὸν ἐπι-
γραφόμενον Θεόφραστος, ἤκουσας, λέγει, θαρρῶ, ὅτι διὰ τὸ
μὴ ἐθέλειν τινας ἱερεῖς ἀρνήσασθαι τὰ καλὰ αὐτῶν δόγματα,
φεῦ τῆς ἀσεβείας! ἀπετμήθησαν τὴν περιλημένην αὐτῶν γλῶσ-
σαν ὑπὸ τοῦ τυράννου τοῦ τὸν μυθικὸν Τηρέα μιμησαμένου τὸν
Θρᾷκα. «Καὶ τοῦτο ἐγὼ εἶχον ὡς σύσκολον, πῶς δηλαδὴ δυ-
νατόν ἐστι τὸν κιθαρῳδὸν χωρὶς κιθάρας κιθαρίζειν, καὶ χωρὶς
αὐλοῦ τὸν αὐλητὴν ἀγραυλίζειν. Πλὴν ὅπου Θεὸς βούλεται νι-
κᾶται φύσεως τάξις, ὃς γέγραπται. Καὶ εἰ μὴ εἶδον αὐτὸς
ἐγὼ τούτους τοῖς ὄμμασί μου, οὐκ ἂν ποτε ἐπίστευσα τῷ ῥή-
ματι τούτῳ.» (παρὰ τῇ Δωδεκαβίβλῳ τοῦ Δοσιθέου σελ. 447).

* *Οἱ ἐν τῷ ναῷ ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν ὀρθόδοξοι πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Ὄντως ναὸς πέφηνε τοῦ νεκροῦ μέσον,
» Καυθὲν τὸ πλῆθος τοῦτο δι ὀρθὸν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι δύω ἱερεῖς πρισθέντες τελειοῦνται.*

* » Καὶ ἱερεῖς πρισθῆναι σπουδαίως δύω,
» Εἵλοντο μᾶλλον ἢ λιπεῖν τὸ σῶν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι ἑξήκοντα ἱερεῖς, οἳ τὰς γλώσσας τμηθέντες, πάλιν ἐλάλουν.*

* » Δεκὰς ἄγλωττος ἐξαπλῆ λαλεῖ πάλιν,
» Τρανοῦσα πᾶσι τὴν ἀλήθειαν ξένως.

* *Ἡ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀρθόδοξος γυνὴ πυρὶ τελειοῦται.*

* » Μισοῦσα γυνὴ δόγμα τῶν κακοφρόνων,
» Ξένην ὑπέστη καῦσιν. Ὢ τῆς ἀνδρίας!

Digitized by Google

Ὁ ὅσιος ΙΓΝΑΤΙΟΣ ὁ πλησίον τῶν Βλαχερνῶν κείμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πλήρης ἀπῆλθες πράξεων χρηστῶν πάτερ,
» Ἐκ τοῦ ματαίου καὶ κακῶν πλήρους βίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ *μοναχοῦ τοῦ ὑποταϰτιϰοῦ.*

» Σπεύδων ὁ Παῦλος τοὺς ἅπαντας λανθάνειν,
» Ἔλαμψε μᾶλλον ἢ τὸ φῶς παντεχόσε.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παῦλος δὲν ἦτο οὔτε ἔνδοξος καὶ πλούσιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, οὔτε πάλιν πτωχός· ἀλλ' οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔζων μὲ αὐτάρκειαν τῶν τῆς παρούσης ζωῆς ἀγαθῶν· ὅθεν καὶ ἐπαίδευσαν αὐτὸν τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἐφάνη, ὅτι εἶναι συμφέρον εἰς αὐτὸν νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν μοναστήριον τῆς πατρίδος του. Ἐνδυθεὶς λοιπὸν τὸ θεῖον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἠγωνίζετο νὰ κατορθώσῃ ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ μοναχούς, ὁσχεῖον γενόμενος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὥστε ἔκαμεν ἓν παράδοξον, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐφάνη εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ἔχει κεκρυμμένην εἰς τὴν ψυχήν του μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἐργασίαν. Ἔτυχε δηλαδὴ μίαν φορὰν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς νὰ διαλύσῃ πίσσαν ἐντὸς χαλκίνου ἀγγείου, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν νὰ φουσκώσῃ ὅτε ἔβραζε, καὶ νὰ χύνεται ἔξω, δὲν ἔτυχε δὲ ἐκεῖ οὔτε ξύλον, οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπιτήδειον, διὰ νὰ ἀνακατώσῃ τὴν πίσσαν καὶ νὰ τὴν καταπαύσῃ, τότε μὴ ὑποφέρων ὁ μέγας τὸν ἀφανισμὸν τῆς πίσσης, ἐξεγύμνωσε τὴν χεῖρά του καὶ ἔβαλεν αὐτὴν μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ διαταράξας τὴν πίσσαν βράζουσαν, κατέπαυσε μὲν αὐτὴν, ἐξήγαγε δὲ πάλιν τὴν χεῖρά του σῶαν καὶ ἀβλαβῆ, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ ἢ νὰ μαυρίσῃ ἀπὸ τὴν πίσσαν οὔτε αὐτὴ ἡ ἔξωθεν τῆς χειρὸς ἐπιφάνεια. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ σὺν αὐτῷ ὄντες ἀδελφοὶ, ἐξέστησαν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλογίζοντο αὐτὸν ὡς ἕνα πατέρα ἀπὸ τοὺς Θεοφόρους, ἄλλοι δὲ παντελῶς δὲν ἐπίστευον, ὅτι αὐτὸς εἶναι τοιοῦτος. Ἐκεῖνος ὅμως ὁ τρισμακάριος ὠνόμαζε τὸν ἑαυτόν του γῆν καὶ σποδὸν, καὶ σαλὸν βρωμισμένον.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἀπεστάλη ὁ ὅσιος εἰς μίαν διακονίαν, ἐνῷ δὲ ἔλειπε καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν της, ὁ προεστὼς συνάξας τοὺς εὐλαβεστέρους ἀδελφοὺς, προσηύχετο μετ' αὐτῶν μὲ σκληραγωγίαν πολλὴν εἰς τόσας διωρισμένας ἡμέρας. Οὗτοι λοιπὸν πρὸς τὸν Θεὸν ἔλεγον, Κύριε, ἂν καὶ εἴμεθα ἀνάξιοι, πλὴν δεῖξον εἰς ἡμᾶς ἂς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδωμεν, εἰς ποῖα μέτρα ἔφθασεν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Παῦλος! καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν ἀρετῆς κατετάγη! Ὁ δὲ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος, οἰκονόμησεν εἰς μίαν νύκτα νὰ κοιμηθῶσι, καὶ ἁρπαγέντες νὰ μεταφερθῶσιν εἰς ἓν περιβόλιον πολυειδὲς καὶ πανευφρόσυνον· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενοι ἐγέμισαν ἀπὸ τόσην εὐωδίαν καὶ εὐφροσύνην, ὅσην δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ διηγηθῇ. Ἐνῷ δὲ ἐθαύμαζον διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα, τοῖς ἐφάνη ὅτι εἶδον τὸν μοναχὸν Παῦλον, ὅστις προσπεσὼν ἐχαιρέτισεν αὐτούς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι θέλοντες νὰ μάθωσιν, ἠρώτων αὐτὸν, τί εἶναι τὸ περιβόλιον ὅπερ ἔβλεπον! ἤκουσαν αὐτοῦ λέγοντος μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως· τὸ μὲν περιβόλιον τοῦτο εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοὶ, καὶ δι' ἡμᾶς αὐτὸ ἔγεινεν. Ἐπειδὴ δὲ δι' ἐμὲ ἠθελήσατε νὰ ἔλθετε ἕως ἐδῶ διὰ μέσου τῆς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, ἰδοὺ ὅτι ἦλθον καὶ ἐγώ.

Πλὴν λάβετε ἀπὸ τὸ περιβόλιον τοῦτο ὅ,τι πρᾶγμα φαίνεται εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς καλλίτερον καὶ ὑπερέχον ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, νὰ στείλετε δὲ ἄλλον ἀδελφὸν εἰς τὴν διακονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστείλετε ἐμὲ, ἐπειδὴ ἄλλην φορὰν δὲν θέλετε μὲ ἰδῇ. Ὅθεν ἀποχαιρετίσαντες τὸν Παῦλον, ἔλαβον ἄλλος μὲν ἄνθος, ἄλλος δὲ κλάδον, ἄλλος φύλλα εὐωδέστατα, καὶ ἄλλος βότανα χαριέστατα, καὶ οὕτως ἐξῆλθον τοῦ κήπου. Ἐξυπνίσαντες δὲ ὅλοι ὁμοῦ καὶ εἰς ἓν συναχθέντες, διηγοῦντο ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον ὅσα εἶδον εἰς τὸν κῆπον. Καὶ ὁ μὲν εἷς ἐδείκνυε τὸ ἄνθος, ὅπερ ἔλαβεν ἐκεῖθεν, ὁ δὲ ἄλλος τὸν κλάδον, ὁ δὲ ἄλλος ἔλεγεν ἅτι ἐπῆρέ τι ἀπὸ τὸ περιβόλιον, δὲν εἶχεν ὅμως νὰ τὸ δείξῃ· ἕτερος δὲ ἐβεβαίονεν, ὅτι εἰς ἀρκετὸν διάστημα καιροῦ εἶχεν εἰς τὴν ὄσφρησίν του τὴν εὐωδίαν τοῦ ἄνθους ἐκείνου, ὅπερ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν κῆπον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας. Καὶ οἱ μὲν ἀδελφοὶ εὐφραίνοντο καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, διὰ τὴν χάριν ἣν ἐχάρισεν εἰς τὸν δοῦλόν του Παῦλον. Ὁ δὲ Παῦλος ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν διακονίαν ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν ἀπεστάλη, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ περιτριγυρίσας ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους, καὶ προσκυνήσας αὐτοὺς, ἦλθεν εἰς Κύπρον· καὶ ἐκεῖ διήνυσεν ἐπὶ ἐνὸς βουνοῦ ὑψηλοῦ χρόνους τινας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ συνέτρεχον πολλοὶ πρὸς αὐτὸν, διότι διεδόθη παντοχοῦ ἡ φήμη του, ἀναχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ πλησιόχωρα

Digitized by Google

μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μείνας δὲ ἐκεῖ καὶ εὐαρεστήσας τῷ Θεῷ, ἤκουσεν ἄνωθεν μίαν φωνὴν, ὡς ὁ θεόπτης Μωϋσῆς, ἥτις ἔλεγεν αὐτῷ· Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος καὶ τελεύτα· ὅθεν ἀναβὰς εἰς ἓν βουνὸν ὑψηλὸν, ἐντοπίως ὀνομαζόμενον Παρηγορίαν, προσεκύνησε τῷ Θεῷ, καὶ ζήσας εἰς αὐτὸ ὀλίγον καιρὸν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΠΡΙΣΚΟΣ λιμῷ τελειοῦται.*

» Λιμῷ θανόντα Πρίσκον ἄρτου γηίνου,
» Ὁ Χριστὸς ἄρτον ψωμιεῖ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΜΑΡΤΙΝΟΣ πέλυξι κατακοπεὶς τελειοῦται.*

» Πέλυξι συγκόπτουσι Μαρτίνου κρέα,
» Κρεῶν μακέλλαι δυσσεβεῖς ἀνθρωπίνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΝΙΚΟΛΑΟΣ πυρὶ τελειοῦται.*

» Ἐξῆλθε δόγμα δαίμοσι πλάνης θύειν,
» Οἷς Νικόλαε μὴ θύων εἰς πῦρ θύῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράταρος.

* Ὁ ὅσιος καὶ ἡσυχαστὴς *ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ* ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ Νικολάου ὡράθης,
» Ὅθεν κατοικεῖς ἐν μοναῖς ταῖς τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΤΑΠΙΟΥ.

» Φθαρτὸν λελοιπὼς Πατάπιε γῆς πάτον,
» Πατεῖς ὅπου πατοῦσι πραεῖων πόδες.
» Ὀγδοάτῃ Πατάπιε χλόης πίδον ἀμφεπάτησας.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου· προτιμήσας δὲ τὴν μοναχικὴν ζωὴν, πολλοὺς χρόνους ἤσκησεν εἰς τὴν ἔρημον· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τυφλοὺς ὠμμάτωσε, ὑδρωπικοὺς ἰάτρευσε μὲ χρίσιν ἐλαίου, δαίμονας ἐδίωξε, πάθος καρκίνου ἐθεράπευσε, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα θαύματα ἐργασάμενος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Κύριον. (τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ πολλοὺς Αἴγυπτος τίκτει, ἐπὰν δὲ τέκῃ, μέγα τίκτει» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΣΩΣΘΕΝΟΥΣ, ΑΠΟΛΛΩ, ΚΗΦΑ, ΚΑΙΣΑΡΟΣ καὶ ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΥ.

Εἰς τὸν Σωσθένη.

* » Ὁ Σωσθένης φέρων σε Χριστέ μου σθένος,
» Ἔσωσε πολλοὺς ἐνδύσας αὐτοὺς σθένος.

Εἰς τὸν Ἀπολλώ.

* » Ἔχων Ἀπολλὼς σὺν χάριτι καὶ λόγον,
» Ἔπεισε πολλοὺς τὸν Θεὸν σέβειν Λόγον.

Εἰς τὸν Κηφᾶν.

* » Ἔσπευδε Κηφᾶς ἐκμιμεῖσθαι τὸν Πέτρον,
» Ὡς ἂν φανῇ τὴν κλῆσιν ἔργοις εἰσφέρων.

Εἰς τὸν Τυχικόν.

* » Μὴ τυχόντα Τυχικὸν τοῦτον νόει.
» Οὗτος γὰρ εἷς πέφυκε τῶν Ἀποστόλων.

Εἰς τὸν Ἐπαφρόδιτον.

* » Ἐπαφρόδιτος δεξιῶν ἔργων φύλαξ,
» Ἐκ δεξιῶν σου τοῦ Πατρὸς βλέπει Δόγε.

Εἰς τὸν Καίσαρα.

* » Ὄντως ἐβασίλευσε Καῖσαρ ἐμφρόνως,
» Χριστῷ Βασιλεῖ τὰς ψυχὰς συνεισφέρων.

† Ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν Σωσθένης, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολὴν λέγων «Παῦλος Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς» (κεφ. α'. 1) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος, ἡ ὁποία εἶναι πόλις παραθαλασσία ἐν τῇ Ἰωνίᾳ, τιμημένη ποτὲ μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἔφεσον, τώρα δὲ ὀνομάζεται τουρκιστὶ Σιγατζίκ.[1] Ὁ δὲ Ἀπολλὼς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ Κρίσπος, περὶ οὗ γράφουσιν αἱ Πράξεις «Κρίσπος δὲ ὁ Ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (Πράξ. ιή. 8) καὶ ὁ Παῦλος «Οὐδένα ἄλλον ἐβάπτισα, εἰμὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον (α'. Κορ. α'. 14) ὁ Κρίσπος φημι οὗτος, λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι ὠνομάζετο καὶ Σωσθένης. «Οἶμαι δὲ τοῦτον (τὸν Κρίσπον δηλ.) καὶ Σωσθένη λέγεσθαι. Ὡς τοσοῦτον ἀνὴρ πιστὸς ἦν, ὥστε καὶ τύπτεσθαι, καὶ παρεῖναι ἀεὶ τῷ Παύλῳ» (ὁμιλ. λθ'. εἰς τὰς Πράξ.)

Digitized by Google

τη ἐπιστολῇ, λέγων «Τίς οὖν ἐστι Παῦλος; τίς δὲ Ἀπολλώς, ἀλλ' ἢ διάκονοι;» (κεφ. γ'. 5) ἔγεινε Καισαρείας ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ Ἐπαφρόδιτος, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων· «Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ Ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου πέμψαι πρὸς ὑμᾶς» (Φιλιπ. β'. 25) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ὕστερον ἀπὸ τὸν Σωσθένη.[1] Ὁ δὲ Καῖσαρ, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων «Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας» (Φιλιπ. δ'. 22)[2] ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κορώνης τῆς ἐν Πελοποννήσῳ εὑρισκομένης. Οὗτοι λοιπὸν ὅλοι καλῶς πολιτευσάμενοι ὁσίως ἐποίμαναν τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον καὶ ἐκυβέρνησαν τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτοὺς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ πειρασμοὺς πολλοὺς ὑπέμειναν οἱ μακάριοι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν, παραδόντες τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.[3]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ *Ἐπισκόπου Κύπρου.*

† » Ὁ Σωφρόνιος ὄμματα κλείσας κάτω,
» Ἤνοιξεν ἄνω εἰς Θεοῦ θεωρίαν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγάλην νῆσον τῆς Κύπρου, υἱὸς χριστιανῶν καὶ εὐλαβῶν γονέων· ἦτο δὲ πολυμαθὴς διὰ τὴν εὐφυΐαν του, διότι ἀνεγίνωσκε καὶ ἐμελέτα νύκτα καὶ ἡμέραν τὰς θείας Γραφὰς, καὶ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Ὅθεν τόσον ἔγεινεν ἐνάρετος καὶ εὐλαβὴς, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ μεγάλα χαρίσματα καὶ νὰ κάμνῃ καὶ θαύματα· διὸ μετὰ τὸν θάνατον Δαμιανοῦ ταῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κύπρου ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, συμφωνοῦντος καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ ἁγιωτάτης ἐκκλησίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχειροτονήθη, ἔγεινε τῶν πενήτων πλουτιστὴς, τῶν πεινώντων τροφεὺς, ὀρφανῶν βοηθὸς, χηρῶν προστάτης, καταπονουμένων λυτρωτὴς, γυμνῶν σκέπη. Ὅθεν μὲ τοιαύτας ἀρετὰς πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστήσας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας ΑΝΝΗΣ *μητρὸς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου.*

» Οὐχ ὥσπερ Εὔα καὶ σὺ τίκτεις ἐν λύπαις,
» Χαρὰν γὰρ ἔνδον Ἄννα κυιλίας φέρεις.
» Τῇ δ' ἐνάτῃ Μαρίην Θεομήτορα σύλλαβεν Ἄνναν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς θέλων νὰ ἑτοιμάσῃ δι' ἑαυτὸν ναὸν ζωντανὸν καὶ οἶκον ἅγιον διὰ νὰ κατοικήσῃ, ἀπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ (ὅστις λέγουσιν ὅτι ἦτον ὁ Γαβριὴλ) πρὸς τοὺς δικαίους Ἰωακεὶμ καὶ Ἄνναν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ηὐδόκησε νὰ γεννηθῇ ἡ κατὰ σάρκα μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ τοῦτον ἀποστεῖλας, προεμήνυσεν, ὅτι θέλει συλλάβει ἡ στεῖρα καὶ γραῖα Ἄννα, ἵνα μὲ τὴν σύλληψιν τῆς στείρας βεβαιώσῃ τὴν ἐκ τῆς Παρθένου ἄσπορον αὐτοῦ σύλληψιν καὶ ἄφθορον γέννησιν. Καὶ λοιπὸν συνελήφθη ἡ ἁγία Θεοτόκος καὶ Παρθένος Μαρία ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Ἄννης ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακεὶμ, καὶ ἐγεννήθη ὄχι καθὼς λέγουσί τινες, ἑπτὰ μηνῶν, ἢ χωρὶς ἀνδρὸς, ἄπαγε! Ἀλλ' ἐννέα τελείων μηνῶν καὶ ἐκ συναφείας ἀνδρὸς, πλὴν ἐξ ἐπαγγελίας καὶ Ἀγγέλου προρρήσεως, καὶ ὑπὲρ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, διὰ τὸ ἄγονον τῆς Ἄννης καὶ διὰ τὸ γηραλέον αὐτῆς.

Μόνος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συνελήφθη καὶ ἐγεννήθη χωρὶς συνάφειαν ἀνδρὸς καὶ χωρὶς σπορὰν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου Μαρίας ἀπορρήτως καὶ ἀνερμηνεύτως, καθὼς ἠξεύρει μόνος αὐτός. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο τέλειος Θεὸς, διὰ τοῦτο καὶ ὅλα τὰ τῆς κατὰ σάρκα αὐτοῦ οἰκονομίας προσέλαβε τέλεια, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν τελείαν αὐτὸς ἐδημιούργησε καὶ ἔπλασε κατ' ἀρχάς. Ταύτην λαι-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Ἐπαφρόδιτος οὗτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος ἐν Κύπρῳ τῇ οὕτω καλουμένῃ Ἀδριακῇ, καὶ πολλοὺς ἐκεῖ διὰ τῆς διδασκαλίας του οἰκείωσε μὲ τὸν Χριστόν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς πρὸς Φιλιππησίους, Καίσαρος οἰκίαν ἐννοεῖ τὸ παλάτιον τοῦ Καίσαρος Νέρωνος, καὶ ὄχι ἑνός τινος ἀποστόλου, διότι πολλοὶ ἐκ τοῦ παλατίου τοῦ Νέρωνος ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, οἵτινες καὶ ἀσπάζονται τοὺς Φιλιππησίους.

[3] Περὶ δὲ τοῦ Κηφᾶ οὐδὲν ἀναφέρει οὔτε ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς, οὔτε ὁ τετυπωμένος· ποῦ δηλονότι ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ὁποίου τέλους ἠξιώθη. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα ὅτι τὸ Κὴφ, ἢ Κηφὰ εἶναι φωνὴ Χαλδαϊκὴ, καὶ δηλοῖ πέτραν, κατὰ τὸν νεώτερον Καλμέτην ἐν ὑπομνήματι εἰς τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων λέγει, ὅτι τὸ Κηφᾶς δὲν εἶναι Ἑβραϊκὸν ὄνομα, ἀλλὰ τῆς Σύρων φωνῆς, καὶ σημαίνει τὸ στερεὸν καὶ ἀντίτυπον (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

Digitized by Google

πρὸς τὴν ἡμέραν πανηγυρίζομεν σήμερον, εἰς ἐνθύμησιν τῶν θείων χρησμῶν καὶ χαροποιῶν μηνυμάτων τῶν δοθέντων ὑπὸ Ἀγγέλου εἰς τοὺς δικαίους Θεοπροπάτορας, περὶ τῆς συλλήψεως τῆς ἁγνῆς Θεομήτορος· διότι τούτους τοὺς διὰ λόγου χρησμοὺς τοῦ Ἀγγέλου ἔργα καὶ πράγματα ποιῶν ὁ ἐκ τοῦ μηδενὸς ὑποστήσας τὰ πάντα Θεὸς, ἐκίνησε τὴν στειρεύουσαν καὶ γηραλέαν μήτραν τῆς Ἄννης εἰς καρποφορίαν, καὶ τὴν διανύσασαν τὴν ζωήν της μὲ ἀπαιδίαν, παραδόξως παιδοτόκον μητέρα ἐργάζεται σήμερον, καὶ χαρίζει εἰς τοὺς δικαίους ἄξιον καρπὸν τῆς αὐτῶν αἰτήσεως. Διότι ηὐδόκησεν ὥστε οἱ σώφρονες γονεῖς νὰ γεννήσωσι θυγατέρα τὴν πρὸ τῶν αἰώνων προορισθεῖσαν καὶ ἐκλεχθεῖσαν ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔμελλε νὰ γεννηθῇ. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῆς Θεοτόκου, τῷ κειμένῳ ἐν τοῖς Εὐορανοις πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας προφήτιδος Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

* » Τί σου ἐπαινέσειεν Ἄννα τις πλέον;
» Τὸ καρτερόφρον; ἢ τὸ τῆς εὐτεκνίας;

† Ἡ μακαρία Ἄννα ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀρμαθαὶμ, ἐκ τοῦ ὄρους Ἐφραίμ· λαβοῦσα δὲ ἄνδρα ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, ὀνομαζόμενον Ἐλκανᾶν δὲν ἐγέννα παιδίον, οὖσα στεῖρα. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἔλαβεν ἄλλην γυναῖκα Φενάνναν ὀνομαζομένην, ἥτις ἦτον ἀντίζηλος τῆς Ἄννης καὶ ἐτεκνογόνει μὲ αὐτὴν καὶ εὐφραίνετο· ἡ δὲ Ἄννα πάντοτε ὠνειδίζετο, (ὡς νὰ μὴ ἦτον ἀρκετὴ ἡ θλῖψις, ἣν ἐδοκίμαζεν ἡ μακαρία διὰ τὴν ἀτεκνίαν της,) καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ ἀπὸ τὴν Φενάνναν τὴν ἀντίζηλόν της, καὶ ἀπὸ ὅλους ἀκόμη τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους. Τούτου χάριν, παρεκάλει πολλὰ τὸν Θεὸν ἡ ἀοίδιμος νὰ λυθῇ ἡ στείρωσίς της καὶ νὰ γεννήσῃ παιδίον· ἀλλ' ὅμως μὲ τὰς παρακλήσεις της ταύτας ποτὲ δὲν ἐκατώρθωνε μ' ὅλον ὅτι ἔπραττεν ἀόκνως τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου διοριζομένας· διότι οἱ ἅγιοι οὕτω μόλις καὶ μετὰ βίας παρὰ τοῦ Κυρίου λαμβάνουσι τὰ αἰτήματά των.

Ἐλθοῦσα δέ ποτε μετὰ τοῦ ἀνδρός της εἰς τὴν Σηλὼμ, ὅπου ἦτον ἡ Κιβωτὸς καὶ ἡ Σκηνὴ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ χειρὸς τοῦ ἱερέως Ἠλεί, ἔλαβε μίαν μόνην μερίδα ἀπὸ τὰς θυσίας, διότι δὲν εἶχε παιδίον, ἡ δὲ Φενννάνα ἔλαβε δύω μερίδας, ἐπειδὴ εἶχε τέκνα. Ὅθεν διὰ τοῦτο ἐλυπήθη μὲν, δὲν ἀπεγνώσθη ὅμως, οὐδὲ ἐσκέπασεν ἡ ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν της· ἀλλὰ μᾶλλον καλὰς ἐλπίδας ἔχουσα, τί κάμνει; ἀφῆκε μὲν τὸν ἄνδρα της νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν, αὐτὴ δὲ μόνη ἔμεινεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ πεσοῦσα εἰς τὸ ἔδαφος καὶ κλαίουσα, οὕτω προσηυχήθη « Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μοῦ ἐνθυμηθῇς καὶ μοὶ δώσῃς καρπὸν κοιλίας, θέλω δώσει αὐτὸν εἰς σὲ, διὰ νὰ σὲ δουλεύῃ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. »

Τί ἔκαμε λοιπὸν ὁ Θεός; παρήκουσε τῆς δεήσεώς της; μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι δὲν ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν σκηνήν του, ἀλλὰ προσηύχετο πάντοτε καὶ ἔκλαιε μὲ θερμὰ δάκρυα, ὄχι μόνον ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν καρπὸν κοιλίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα προεῖπε τοῦ μέλλοντος γεννηθῆναι υἱοῦ της. Διότι εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἠλεὶ ὁ ἱερεὺς « Πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δώῃ σοι πᾶν αἴτημά σου, ὃ ἠτήσω παρ' αὐτοῦ (ά. Βασιλ. ά. 17)· οὗτος δὲ ὁ λόγος δὲν δηλοῖ ἄλλο, παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Σαμουὴλ, διότι Σαμουὴλ Θεαίτητος ἑρμηνεύεται· δηλαδὴ παρὰ Θεοῦ αἰτηθείς. [1] Ὅθεν λαβοῦσα ἡ ἀοίδιμος Ἄννα τὴν πληροφορίαν παρὰ Θεοῦ, κατέβαινεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Θεοῦ εὐφραινομένη καὶ χορεύουσα. Συλλαβοῦσα δὲ ἐγέννησε Σαμουὴλ τὸν προφήτην, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη, ἔλαβεν αὐτὸν ἡ φιλόθεος μήτηρ καὶ ἀνέβη εἰς τὴν Σηλὼμ, καὶ προσπεσοῦσα εἰς τὸν Θεὸν, ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας. Ὁ δὲ ἱερεὺς Ἠλεὶ εὐλόγησεν αὐτὴν καὶ τὸν ἄνδρα της λέγων· εἴθε νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Κύριος ἕτερον καρπὸν κοιλίας, ἀντὶ Σαμουὴλ τοῦ υἱοῦ σου » Ἀποτίσαι σοι Κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους, οὗ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ (ά. Βασιλ. β'. 20).

Ὅθεν λαβοῦσα τὸν Σαμουὴλ ἐπειδὴ ἦτο

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης ἐγκώμιον ἁπλοῦν ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης. Ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον ἑλληνικὸν εἰς αὐτὴν Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐρανῶν ἡ γῆ ταῖς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἐμελούργησα δὲ καὶ ἐγὼ τροπάρια εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης ὡς ἐλλείποντα, τὰ ὁποῖα ἐπρόσθεσα ἐν τῷ τέλει τοῦ Δεκεμβρίου τούτου, ἵνα συντυπωθῶσι.

[1] Σαμουὴλ ἑβρ. εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς, ὅθεν Θεόδοτος ἢ Θεοδώρητος. Σ. Ε.

Digitized by Google

πολλὰ νήπιον παιδίον εἰς τὸν οἶκόν της· ὃ δὲ ἔγεννε μειράκιον [1] τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως. Ἔκαμε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ Ἐφοὺδ καὶ μικρὰν διπλοΐδα [2] καὶ βλέπουσα αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ ὑπηρετοῦντα εἰς τὸν Θεὸν ἔμπροσθεν Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως, ἔχαιρεν ὑπερβολικά. Ἐγέννησε δὲ ἀκόμη τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας [3] καὶ ἐλθοῦσα εἰς τὸ ἱερὸν ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Κύριον εὐχαριστοῦσα· σηκωθεῖσα δὲ ἐπάνω, εἶπε τὴν ᾠδὴν ταύτην « Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου, ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου, ηὐφράνθην ἐν σωτηρίῳ σου ». Καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ᾠδῆς ὅλης ἐκελάδησε λόγια· καθὸ δὲ προφήτης καὶ μήτηρ προφήτου, ἔλεγε προφητεύουσα. « Ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν ». Αὕτη μὲν δηλαδὴ ἔχαιρε διὰ τὰ ἑπτὰ τέκνα της, ἡ δὲ Φεννὰνα ἡ ἀντίζηλός της πάντα τὰ τέκνα ἔχουσα, ἢ καὶ ὀλιγώτερα, ἀποστατωθεῖσα πλέον δὲν ἐγέννα. Ἡ ἀοίδιμος λοιπὸν Ἄννα μείνασα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν χρόνους ἀρκετοὺς, καὶ εὐχαριστοῦσα πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ προφητεύουσα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ νεολαμποῦς, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἄντιπᾳ κειμένου.

» Ἐξήγαγες γῆς τὸν Στέφανον καὶ βίου,
» Στέφει δὲ δόξης ἐστεφάνωσας, Λόγε.

Οὗτος ὁ νεοφανὴς ἀστὴρ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωκθ' (829), γέννημα καὶ θρέμμα ὑπάρχων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ δὲ γονεῖς του ὠνομάζοντο Ζαχαρίας καὶ Θεοφανὼ, ἐστολισμένοι μὲ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ σύνεσιν καὶ κατοικοῦντες εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει καλουμένου Ζεύγματος, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ θείου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου. Τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτε τὸν ἐγκυμόνει ἡ μήτηρ του, ἀπείχετο καὶ δὲν ἔτρωγε παχέα φαγητὰ (ὁποῖον μάλιστα εἶναι τὸ κρέας), ἀλλ' ἠρκεῖτο εἰς μόνον ἄρτον, ὕδωρ καὶ λάχανα, ἕως οὗ ἐγέννησεν. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφάνη εἰς τὰ στήθη του σταυρὸς φωτοειδὴς καὶ ὑπέρκαλος· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον μεγαλώτατον τῆς σταυρώσεως καὶ ἀπροσπαθείας, ἣν ἔμελλε νὰ ἔχῃ ὁ ἅγιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα. Ἀφοῦ δὲ ἐτειλίχθη εἰς τὰ βρεφικὰ σπάργανα ἦτον ἀνάγκη καὶ νὰ βυζάνῃ κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως· ὁ ἅγιος ὅμως οὗτος, ἀνώτερος ἐφάνη τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἐπειδὴ ὅτε ἡ μήτηρ του ἔτρωγε φαγητὸν περισσότερον καὶ ἐχόρταινεν, αὐτὸς οὐδὲ νὰ ἐγγίσῃ ἤθελεν εἰς τοὺς μαστούς της· πολλάκις μάλιστα δὲ ἔμενεν ἀθήλαστος ἕως δύω ἢ καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἂν ἠκολούθει χορτασμὸς εἰς τὴν μητέρα του. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐγκρατεύηται ἡ μήτηρ, διὰ νὰ θρέψῃ τὸν τοιοῦτον χαριτωμένον υἱόν της· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἔκπληξις ὁμοῦ καὶ θλῖψις ἐκυρίευε τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς τοῦ παιδίου.

Ἔκτα βαπτίζεται ὁ ἅγιος, λύεται ἀπὸ τὰ βρεφικὰ σπάργανα, ἀποκόπτει τὸ γάλα, καὶ κατ' ὀλίγον αὐξάνει καὶ πέμπεται εἰς παιδαγωγὸν διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε μεγάλην προθυμίαν καὶ ἦτον εἰς τοὺς γονεῖς του ὑποτασσόμενος. Ὅτε δὲ ὁ θεομισὴς Θεόφιλος ἀπέθανε, παρευθὺς ἀνεβιβάσθη μὲ θείαν ψῆφον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς

---

[1] Τοῦτο δὲν ἀναφέρει ἡ ἁγία Γραφὴ εἰς τὸ ά. καὶ β'. κεφάλαιόν τῆς πρώτης τῶν βασιλειῶν, ἀλλὰ μόνον λέγει, ὅτι ὅτε ἀπεγαλακτίσθη τὸ παιδάριον, τότε προσεφέρθη ὑπὸ τῆς μητρός του, καὶ ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως (τοῦ μειρακίου ἡ ἡλικία ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 14 ἔτους καὶ φθάνει μέχρι τοῦ 21. Σ. Ε.)

[2] Ὁ δὲ Σύμμαχος ἔχει « Ἐφοὺδ βὰρ καὶ ἐφεστρίδα μικράν ». Ὁ δὲ Θεοδοτίων « Ἐφὼδ βὰρ καὶ ἐπιδύτην μικρόν ». Τί δὲ εἶναι τὸ Ἐφὼδ ἀποκρίνεται ὁ Θεοδώρητος, ὅτι διὰ τοῦ ἐνδύματος τούτου πολλὰ πράγματα μέλλοντα καὶ ἀγνοούμενα ἐπρομήνυσεν ὁ Δεσπότης Θεός. Ἀπορεῖ δὲ, διὰ τί ὁ Σαμουὴλ ἐφόρει τὸ Ἐφοὺδ Λευίτης ὤν, ἐνῷ αὐτὸ ἦτο διωρισμένον νὰ τὸ φορῇ μόνος ὁ ἀρχιερεύς; Λύων λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει ὅτι θὰ ἐχάρισε τὴν χάριν ταύτην εἰς τὸν Σαμουὴλ ὁ Ἠλεὶ, βλέπων εἰς αὐτὸν ἐπανθοῦσαν τὴν θείαν χάριν, διότι ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεὸν πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῇ, διότι παραδόξως ἐγεννήθη καὶ εἰς τὴν σκηνὴν ἀνετράφη, καὶ διότι ἦτον ἅγιος καὶ θεαίτητος καὶ Ναζηραῖος.

[3] Ἡ θεία Γραφὴ λέγει, ὅτι τρεῖς υἱοὺς καὶ θυγατέρας δύω ἐγέννησε, καὶ οὐχὶ τρεῖς, ὥστε ὅλα τὰ τέκνα τῆς Ἄννης ὁμοῦ μὲ τὸν Σαμουὴλ εἶναι ἓξ καὶ ὄχι ἑπτά. Ἴσως δὲ τοῦτο εἶπεν ὁ Συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ, διότι εἶπεν ἡ Ἄννα, ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά· τοῦ ἑπτὰ ἀντὶ πολλῶν νοουμένου, καθὼς συνειθίζεται νὰ νοῆται οὕτω παρὰ τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ. Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν Ἄνναν ταύτην πέντε λόγους ἔγραψεν ὁ Χρυσοστομικὸς κάλαμος περιεχομένους ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἄρχεται οὕτως « Ἐπειδὰν ξένον τινα καταχθέντα πρὸς ἡμᾶς », Ὁ δὲ δεύτερος « Οὐδὲν ἄρα ἴσον εὐχῆς, ἀγαπητοί », ὁ τρίτος « Εἰ μὴ δοκῶ προσκορής τισιν εἶναι καὶ φορτικός », ὁ τέταρτος « Οὐκ οἶδα ποίοις χρήσωμαι λόγοις σήμερον », ὁ δὲ πέμπτος « Οἱ θησαυρὸν ἀνορύττοντες ἐν τῷ κόσμῳ, ἀγαπητοί ».

Digitized by Google

Κωνσταντινουπόλεος ὁ ἅγιος Μεθόδιος· τότε λοιπὸν καὶ ὁ τίμιος Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ συνηριθμήθη εἰς τὸν κλῆρον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν καὶ ὁ υἱός του οὗτος θεῖος Στέφανος ἐκουρεύθη τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς τῆς Ἐκκλησίας κληρικός· ἤτοι Ἀναγνώστης, καὶ ὅσον συνεχῶς ὁ πατήρ του ἤρχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τόσον συνεχῶς τὸν ἠκολούθει καὶ ὁ θεῖος Στέφανος. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τοῦ ἁγίου ἀποθνήσκει ὁ πατήρ του Ζαχαρίας· ὅθεν ἀδείας τυχὼν ὁ σεπτὸς Στέφανος, ἐκλείσθη εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἁγίου κορυφαίου Πέτρου, καὶ ἐκεῖ μένων πάντοτε προσηύχετο ἀρκούμενος εἰς μόνην τὴν τροφὴν τῶν λαχάνων.

Ἐνῶ λοιπὸν οὕτως ἐπολιτεύετο ὁ ὅσιος, φαίνεται μίαν νύκτα εἰς αὐτὸν Πέτρος ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ τῷ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· καλὴ εἶναι αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς προθυμίας σου, ὁ Κύριος νὰ σὲ ἐνδυναμώσῃ.» Ἔπειτα μετὰ τρεῖς χρόνους φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ ὁ θεῖος ἱερομάρτυς Ἀντίπας καὶ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· ψάλλε μοι, καὶ δὲν θέλω σὲ ἐγκαταλείψει.» [1] Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεδόθη εἰς περισσοτέραν προσευχὴν καὶ νηστείαν ὁ ἅγιος, τρώγων ἅπαξ ἢ δὶς τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τὸ συνειθισμένον του φαγητόν, τὸ ὁποῖον ἦτο χραμβολάχανον χωρὶς ἅλας. Μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον καθαρίσας ἑαυτὸν ὁ ἀοίδιμος, ἠξιώθη τῆς χειροτονίας τοῦ Πρεσβυτέρου, καὶ πολλὰ ἐνήργει θαύματα.

Κατὰ δὲ τὸν δωδέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, τεσσαρακοστὸν δὲ τῆς τοῦ ἁγίου ἡλικίας, ἤτοι ἐν ἔτει ωοθ' (879), ἔγεινε σεισμὸς μέγας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσχίσθη πανταχόθεν ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀντίπα. Ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκείθεν ὁ ὅσιος καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἕνα λάκκον παρόμοιον μὲ τάφον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε δώδεκα χρόνους, σανίδα ἔχων ὑποκάτω του ἐστρωμένην μὲ σάκκον τρίχινον, καὶ ἐπάνω εἰς ταύτην κοιμώμενος. Ἀπὸ τὴν πολλὴν δὲ ὑγρασίαν τοῦ τόπου, ἐφθάρησαν καὶ ἔπεσον αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, καὶ τὰ ὀδόντιά του ἐχαυνώθησαν, καὶ σχεδὸν ὅλον τὸ σῶμά του ἔγεινε παράλυτον· ἀναγκασθεὶς λοιπὸν ἐβδῆκεν ἀπὸ τὸν λάκκον ὅλος νενεκρωμένος. Ἔπειτα ἐνδυθεὶς τὸ θεῖον καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἔδειξε μεγαλιτέραν καὶ ὑπεράνθρωπον ἄσκησιν, διότι ὅτε ἐλειτούργει εἰς τὰς Δεσποτικὰς ἑορτὰς, ἐλάμβανε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας μόνον ἓν ξηρὸν σῦκον, καὶ τὸ στόμα του ἔπλυνε μὲ ὀλίγον νερὸν καὶ μὲ αὐτὰ μόνα ἠρκεῖτο ὁ τρισμακάριστος. Μὲ τοιούτους ἐπιπόνους καὶ τραχεῖς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως διανύσας ὁ οὐρανοπολίτης οὗτος πατὴρ ἡμῶν Στέφανος χρόνους ὁλοκλήρους πεντήκοντα πέντε κατὰ τὸν ἑβδομηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς ζωῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τῆς νεκρώσεώς του, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΩΣΙΘΕΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Σωσίθεον σωθεῖσιν ἐγγράφει Λόγος,
» Ὑπὲρ Θεοῦ σώζοντος ἐκτετμημένον,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΑΡΣΗΣ *ὁ Πέτρος ξίφει τελειοῦται.*

» Πέρσης κάραν σοι Ναρσῆς, Χριστὲ, προσφέρει,
» Κρεῖττόν γε δῶρον σμυρνοχρυσολιβάνου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΣΑΑΚ *ξίφει τελειοῦται.*

» Πάθους τὸ λεῖπον Ἰσαὰκ Σάρρας τέκνου,
» Σφαγεὶς ἀνεπλήρωσεν Ἰσαὰκ νέος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΗΝΑ *τοῦ καλλικελάδου,* ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ, *καὶ* ΕΥΓΡΑΦΟΥ.

Εἰς τὸν Μηνᾶν.

» Τιμηθεὶς ὁ Μηνᾶς, κἂν κελαδεῖν οὐκ ἔχῃ,
» Φιμοῖ κελαδοῦν δυσσεβείας τὸ στόμα.

Εἰς τὸν Ἑρμογένη.

» Τὴν δυσσέβειαν ἐκπτύσας Ἑρμογένης,
» Ὑπῆρξε μάρτυς εὐσεβείας ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Εὔγραφον.

» Τὰς ἐκ μαχαίρας, Εὔγραφε, τρώσεις φέρων.
» Ὀξὺς Θεοῦ κάλαμος ὤφθης, εὖ γράφων.
» Εὐκέλαδος δεκάτῃ Μηνᾶς ξίφει αὐχένα δῶκεν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Μηνᾶς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμίνου ἐν ἔτει σλέ (235), Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ταραχὴ εἰς τοὺς Α-

[1] Ἐκ τούτου τοῦ λόγου φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ τοῦ ἁγίου Ἀντίπα ἠγωνίζετο τότε ὁ ἅγιος ὡς τοῦτο καὶ κατωτέρω θηλοῦται, καὶ ὄχι ἐν τῷ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

Digitized by Google

λεξάνδρινοὺς διὰ πράγματα καινὰ, καὶ διότι ἐν στερεόνετο πάλιν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ ἅγιος Μηνᾶς οὗτος, ἵνα δυαλύσῃ τὰς μάχας καὶ ταραχὰς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ φιλιώσῃ ἐκείνους ὅσοι ἐχθρεύθησαν μεταξύ των· πρὸς τούτοις δὲ διὰ νὰ διώξῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν τέχνην τῶν λόγων του, ἐπειδὴ ἦτο πεπαιδευμένος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ γυμνασμένος εἰς τὴν ῥητορικὴν τέχνην, Ἀθηναῖος ὢν καὶ ἐν Ἀθήναις διατρίψας· ὅθεν καὶ ἦτον ἔμπειρος ἀπὸ τὴν εὐγλωττίαν τῶν Ἀθηναίων. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὰς μὲν ταραχὰς τῶν πολιτῶν διέλυσε καὶ ἐχάρισεν εἰς τὴν πόλιν τὴν κατὰ πάντα εἰρήνην, τὸ δὲ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον δὲν ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτὴν, ἀλλὰ μάλιστα κατέπεισε τοὺς χριστιανοὺς ὅσοι τὸ ἐδέχθησαν, νὰ τὸ κρατῶσι βεβαιότερον· καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μὲ τὰ σημεῖα καὶ θαύματά του ἔκαμεν ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀποστέλλει ἐκεῖ Ἑρμογένην τὸν Ἔπαρχον, ἵνα καταπείσῃ τὸν Μηνᾶν νὰ ἀποβάλῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἂν δὲν πεισθῇ νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ διάφορα βάσανα. Βλέπων λοιπὸν ὁ Ἑρμογένης τὸν ἅγιον Μηνᾶν ὅτι ἀντέλεγεν εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν ἐκδέρει τὸ δέρμα τὸ ὑποκάτω τῶν ποδῶν του, ἔπειτα δὲ ἐξορύττει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ τρίτον κόπτει τὴν γλῶσσάν του.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν, ὅτι καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ γλῶσσά του ἰατρεύθησαν παραδόξως ὑπὸ Θεοῦ, εἶδε δὲ καὶ δύω Ἀγγέλους, οἵτινες ἐσκέπαζον τὴν κεφαλήν του, διὰ τοῦτο μεταβληθεὶς οὗτος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ λαμβάνει τὸ βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἅγιον Μηνᾶν· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβάνει ἀπὸ τοὺς συναχθέντας ἐπισκόπους. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε· καὶ τοῦ μὲν ἁγίου Ἑρμογένους ἐπρόσταξε νὰ λογχεύσωσι τὴν κοιλίαν καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ νὰ βάλλωσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμά του ἐπρόσταξε νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὸν ποταμόν. Τὸν δὲ ἅγιον Μηνᾶν ἐπρόσταξε νὰ χρεμάσωσι εἰς ἕνα σκοτεινὸν τόπον, καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του νὰ χρεμάσωσι πέτραν βαρυτάτην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθησαν ταῦτα κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως, οἱ ἅγιοι ἐφυλάχθησαν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς ὑπὸ θείων ἀγγέλων· ὅθεν πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ πάλιν ὡς ἀσεβῆ αὐτὸν ἤλεγξαν.

Τότε ὁ ἅγιος Εὔγραφος, γραμματεὺς ὢν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, καὶ πολλὰ λόγια εἶπε κατὰ τοῦ βασιλέως φανερῶς αὐτὸν ὑβρίζων, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον καὶ τὸ νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου, ἐγέμισεν ἀπὸ θυμόν. Ὅθεν γυμνώσας τὴν μάχαιραν, ἐκέντησε τὸν ἅγιον καὶ τὸν ἐθανάτωσεν· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Εὔγραφον ἐφονεύθησαν μὲ μαχαίρας καὶ οἱ ἅγιοι Μηνᾶς καὶ Ἑρμογένης ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ βασιλέως. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐκομίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ θείαν προσταγὴν, καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκονται, καὶ ἐνεργοῦσιν ἄπειρα θαύματα. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἐζήτησε ταύτην τὴν αἴτησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν, τὸ νὰ κομισθῶσι δηλαδὴ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ἐνταφιασθῶσιν ὁμοῦ τὰ ἱερὰ αὐτῶν λείψανα· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΜΕΛΛΟΥ τοῦ πολυάθλου.

» Ὑπὲρ Θεοῦ Γέμελλος ἐσταυρωμένου,
» Τὴν ἐν ξύλῳ σταύρωσιν ἀσμένως φέρει.

✝ Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361) καταγόμενος ἐκ τῆς Ἀγκύρας, ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τὴν καλουμένην Κλιμαξίνην. Διαβαίνοντος δὲ ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ διὰ μέσου τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἐστάθη ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, καὶ κατεπλήγονεν αὐτὸν μὲ λόγια ἔνθεα ὡς μὲ βέλη· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνάψας ἀπὸ θυμόν, προστάζει καὶ ζώνεται ὁ ἅγιος ζώνην σιδηρᾶν πεπυρωμένην, καὶ μὲ αὐτὴν τόσον δυνατὰ κατακαίεται, ὥστε, τὸ ὑγρὸν ὅπερ ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ καύσιμον τῆς σαρκός του ἐγέμισεν ὅλην τὴν ἐκεῖ γῆν· εἶτα προστάζεται νὰ ἀκολουθῇ τὸν ἀσεβῆ εἰς τὴν ὁδόν. Ὅτε δὲ ὁ ἀποστάτης ἐφθασεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Ἐ-

---

[1] Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος (σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις)· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ τῶν Ἰβήρων σῴζεται καὶ λόγος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πρὸς τοὺς αὐτοὺς μάρτυρας, οὗ ἡ ἀρχὴ » Τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος αὐξανομένης·

Digitized by Google

δάσους, ὁ ἅγιος ἐξηπλώθη ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ ἐπληγώθη μὲ ξύλα κοπτερά· ἔπειτα κατετρυπήθη εἰς τὸ σῶμα μὲ σίδηρα πυρωμένα, καὶ κρεμασθεὶς κατεξεσχίσθη.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς κατεφρόνει τὰ βάσανα· καὶ ὕβριζε τὸν ἀσεβῆ βασιλέα, βάλλεται ἐντὸς πυρωμένου τηγανίου γεμάτου ἀπὸ ἔλαιον καὶ ῥητίνην καὶ ὀξύγγιον, καὶ ἐπάνωθεν δέρεται μὲ ῥαβδία σιδηρᾶ, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀγκίδας. Ἀπὸ θείαν ὅμως δύναμιν ἔπεσεν ἀνωθεν ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἔσβυσε τὴν φωτίαν, ὥστε ὁ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής· ταῦτα δὲ βλέπων ὁ μιαρὸς βασιλεὺς ἐξεπλάγη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος, ἕως οὗ νὰ φθάσωσι μέσα εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ἔπειτα ῥίπτεται ὁ ἅγιος ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ μετὰ ταῦτα κρεμᾶται καὶ ἐκδέρεται ὡς πρόβατον μὲ μαχαίρια ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τοὺς ὤμους· ὅθεν ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς ἐφαίνετο θέαμα ξένον καὶ φοβερόν, ἐπειδὴ μὲ τοιαῦτα ἀφόρητα βάσανα ἐδύνατο καὶ ἐλάλει μὲ τοὺς παρεστῶτας. Κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἀπαντήσας ὁ ἅγιος ἕνα ἱερέα, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτὸν, διότι ἀκόμη ἦτον ἀβάπτιστος· ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν ὅλος ὑγιὴς, χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰς τὸ σῶμα κἀμμίαν πληγὴν ἢ σημεῖον πληγῆς. Τότε ἤκουσεν οὐρανόθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν εἰς αὐτόν· «Μακάριος εἶσαι Γέμελλε, διότι πολλὰ ἐκοπίασας.» Ταῦτα μαθὼν ὁ παραβάτης, ἐκρέμασε τὸν ἅγιον εἰς ἕνα σταυρὸν καὶ ἐκάρφωσε μὲ καρφία τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ὅθεν οὕτω κρεμάμενος, προσηυχήθη ὁ τρισόλβιος καὶ παρέδωκεν εἰς χεῖρας Κυρίου τὸ πνεῦμά του. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα χριστιανοί τινες κρυφίως καταβιβάσαντες ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ ἐνεταφίασαν εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΩΜΑ *τοῦ Δεφουρκιροῦ.*

* » Θωμᾶς Θεὸν θεὶς ἀρραγεστάτην βάσιν,
« Κρειττων πέφηνε μηχανῆς τῶν δαιμόνων.

† Οὗτος ὁ ἱερὸς Θωμᾶς πατρίδα μὲν εἶχε τὴν γῆν τὴν εὑρισκομήνην εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κυμιναίου, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἰδιῶται καὶ ἐν αὐταρκίᾳ ζῶντες· ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλα τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ ζηλώσας τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν ἐπροκοπτεν εἰς ἀγῶνας, χωρὶς νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, διότι μικρὸν νήπιον ἔτρεφε τὸν πόθον τοῦτον εἰς τὴν καρδίαν του ὁ ἀοίδιμος, ἐπειδὴ καὶ ἐσυνείθιζε νὰ ἔρχηται μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὰ μοναστήρια, ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον· ὅθεν βλέπων ἔκτοτε τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἠγάπα αὐτὴν καὶ ἀπεδέχετο. Διὸ καὶ παρεδόθη εἰς ἕνα διδάσκαλον τῶν μοναστηρίων ἐκείνων, διὰ νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἅτινα καὶ ἔμαθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν, τὸ ψαλτήριον, λέγω, τὸν Ἀπόστολον, καὶ ὅλην τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπὸν, ὡς εἴπομεν, ἀπολαμβάνων τὸν πνευματικὸν πόθον, ὃν ἐκ νεότητος ἔτρεφε, καὶ γενναίως τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος, ἐμόρφωσεν εἰς τὴν ψυχήν του τὸ νοητὸν κάλλος μὲ τὰ χρώματα τῶν ἀρετῶν, ὥστε ἐφαίνετο θεϊκὸν εἰκόνισμα, τὸ ὁποῖον παρεκίνει νὰ τὸ μιμῶνται ὅσοι τὸ βλέπουσι. Τότε καὶ ἔνδοξός τις ἀπὸ τοὺς μεγιστάνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Γαλοχείκτης[1] ὀνομαζόμενος, ἔκτισε μοναστήριον πλησίον εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν· ὅθεν συμβουλευθεὶς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἐπίσκοπον, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς προκρίτους μοναχοὺς τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ μοναστηρίων, καὶ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἡγούμενον εἰς τὸ νεόκτιστον μοναστήριόν του. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος τὸν λόγον ὑποδεξάμενος, ἐσυμβούλευσε τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὁ μακάριος Θωμᾶς εἶναι ἄξιος νὰ γένῃ ἡγούμενος τοῦ νέου μοναστηρίου, ὡς περιβόητος ἀνὴρ καὶ ὡς κανὼν ἀκριβὴς τῆς ἀσκήσεως.

Κατασταθεὶς λοιπὸν ἡγούμενος ὁ θεῖος Θωμᾶς, σοφῶς ἐδιοίκησε τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εἰς ἀρκετοὺς χρόνους. Ἀλλ' ὅσον αὐτὸς ἐκρύπτετο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν ταπείνωσίν του, τόσον ἐφημίζετο εἰς ὅλους, ὅτι εἶναι πάσης ἀρετῆς καταγώγιον· ἐπειδὴ δὲ ἐλυπεῖτο ὅτι ἔτρεχον πολλοὶ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του, τί ἐμηχανεύθη; εὑρὼν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου τὸν πλέσν ἐνάρετον, καὶ καταστήσας ἡγούμενον, αὐτὸς ἐπῆρεν ὅλων τῶν ἀδελφῶν τὰς εὐχὰς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ· εἰς μέρος ἁρμόδιον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ ἐκατοίκησεν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν ποιμένα ἐζήτουν τὰ πρόβατα, δὲν ἔπαυον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τοῦ νὰ ἐρευνῶσι τὰ ὄρη καὶ τὰς ὑπωρείας, ἕως οὗ εὗρον αὐτὸν πλησίον εἰς τοὺς πρόπο-

[1] Κατ' ἄλλους Γαλολείκτης. Σ. Ε.

Digitized by Google

δεσε τοῦ βασιλέως, ἐφορέσθη ποίησιν, χωρὶς σπάσματα, καὶ χωρὶς ἁμάξιαν ἄλλην παρηγορίαν. Ὅθεν στρώνομαι τὴν δρυμύτητα τῶν χιόνων καὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τὸ κρύος τοῦ θέρους, τὰ ὁποῖα θεσπίζει ὁ ἀοίδιμος, παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· διὰ τί, πάτερ τίμιε, ταλαιπωρεῖς μὲ τόσας πολλὰς πληραγωγίας τὸν ἑαυτόν σου; ἢ δὲν στοχάζεσαι τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ χῶμα πλασμένον καὶ ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ φθείρεται ταχέως ἀπὸ τὰς τῶν καιρῶν δυσκρασίας;

Μόλις λοιπὸν καὶ μετὰ βίας ἐπείσθη ὁ ὅσιος εἰς τὴν συμβουλὴν τῶν ἀδελφῶν. Ὅθεν παραγγέλλει εἰς αὐτοὺς νὰ κατασκευάσωσι δι' αὐτὸν μικρὰν κελλίον, τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἐτελειώθη, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος μέσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ μοναστηρίου, καὶ κλίνας τὰ γόνατά του εἰς τὸ ἔδαφος, ἀξίωσον, ὦ Κύριε, ἔλεγε, προσευχόμενος, ἀξίωσον νὰ ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους ἐκεῖνοι οἱ ἀδελφοί, οἵτινες εἶναι πρόθυμοι νὰ εὐαρεστήσωσιν εἰς τὴν μεγαλειότητά σου. Δοιπὸν τότε ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον δύω εὐλαβέστατοι κοσμικοί, ὡς παρὰ Θεοῦ ἀποσταλέντες· οἵτινες παρεκάλουν νὰ κουρευθῶσι μοναχοί, καὶ νὰ κάμνωσιν ὑπακοὴν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς. Τούτους δὲ ὑποδεξάμενος ὁ ὅσιος, ὡς ἀπεσταλμένους παρὰ Θεοῦ, ἐνέδυσεν αὐτοὺς τὰ ἱερὰ τοῦ σχήματος ἄμφια· καὶ ἐπιθέτει εἰς αὐτοὺς τὰ ὀνόματα τῶν προκρίτων μαθητῶν τοῦ Κυρίου· καὶ τὸν μὲν ἕνα μετωνόμασε Πέτρον, τὸν δὲ ἄλλον Ἰωάννην, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς θερμοτέρας ἔκαμνε τὰς εἰς τὸν Θεὸν προσευχάς του.

Ἀλλ' ὁ πατὴρ τῆς κακίας διάβολος δὲν ὑπέφερεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ βλέπῃ τὰς πονηρίας καὶ μηχανάς του νικωμένους ἀπὸ τὸν ἅγιον· ἀλλὰ πρῶτον μὲν φέρει εἰς τὸν ἅγιον τόσον πλῆθος κωνώπων, ὥστε δὲν ἐδύνατο οὔτε ὀλίγον νὰ ἀναπνεύσῃ ἐξ αἰτίας αὐτῶν, διότι καὶ ὅτε ἔπιπτεν ὁ γέρων νὰ κοιμηθῇ, ἐγίνοντο εἰς αὐτὸν ὡς σκώληκες, καὶ ὅτε ἐσηκώνετο εἰς προσευχήν, ἔμβαινόν ἀπὸ τὸ στόμα του μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του. Ἂν δὲ ἤθελε νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως μὲ ὀλίγον καὶ εὐτελὲς φαγητόν, ἐγέμιζε καὶ ἐκεῖνο ἀπὸ κώνωπας. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν δοκιμάζων ὁ ὅσιος εἰς τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους, δὲν ἀνεστέναζε μικροψύχως· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστῶν, ἐζήτει παρὰ τοῦ Κυρίου τὴν λύσιν τοῦ κακοῦ· ὅτε δὲ οἱ κώνωπες ἔφυγον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἤρχοντο μυῖαι τινὲς μεγαλώτεραι καὶ ὠγκλουν τὸν ὅσιον, κατεσπλαγχνοῦσαι ὡς βέλη τὸ δέρμα του, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας ἦτο κατέξηρον· ὅταν δὲ πάλιν αἱ μυῖαι ἔφευγον, ἤρχοντο μύρμηκες καὶ κατεπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τὸν τῆς ἀσκήσεως ἀθλητήν, ἀφόβως ἐμβαίνοντες καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἰς τὴν μύτην του.

Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ ἔβλεπεν ὁ δαίμων τὸν ἅγιον νὰ μένῃ ὡς δρῦς στερεὸς καὶ ἀμετάκλητος, ὥστε οἱ ἐννέα χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ὑπέφερε τὰς ἀνωτέρω πληγάς, ἐνομίσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς μία μόνη ἡμέρα, διὰ τοῦτο μὲ θυμὸν μεγαλήτερον ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸν ὅσιον· καὶ ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι δὲν πολεμεῖ γυναῖκα ἀσθενῆ, καθὼς πάλαι ἐπολέμησε τὴν ἐκ πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ πλασθεῖσαν Εὔαν, ἀλλὰ πολεμεῖ ἄνδρα ἀνδρεῖον, τὸν κεφαλὴν ὄντα τῆς γυναικός, δὲν μεταχειρίζεται κατ' αὐτοῦ ὄργανον ἕνα μόνον ὄφιν, καθὼς ὅτε ἐπολέμησε τὸν προμήτορα· ἀλλὰ συναθροίσας ἓν ἀναρίθμητον πλῆθος ὀφιδίων διὰ μέσου αὐτῶν πολεμεῖ τὸν ἅγιον. Βιάζεται δὲ ὁ λόγος νὰ εἰπῇ διήγημα παράδοξον ἀληθῶς καὶ ἐξαίσιον. Διότι δὲν ἦτο τόπος οὔτε ἔσωθεν οὔτε ἔξωθεν τοῦ κελλίου τοῦ ἁγίου, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐφαίνετο ὀφίδιον· εἰς ὁποῖον δηλαδὴ μέρος ἵστατο ἐκεῖ καὶ ὀφίδιον εὑρίσκετο περιπλεκόμενον εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ἂν ἀγγειόν τι χρήσιμον ἐλάμβανεν, εὕρισκεν ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ὀφίδιον· ὁσάκις δὲ ἤθελε νὰ πλαγιάσῃ εἰς κλίνην διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους, συνεπλαγίαζον μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ ὀφίδια, ἂν καὶ ἐφυλάττετο ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν τῆς θείας Προνοίας δύναμιν. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν ὑπέμενεν ὁ ἀοίδιμος ὄχι ἅπαξ ἢ τρὶς τοῦ ἡμερονυκτίου· ἀλλὰ πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν ὥραν, καὶ ὄχι μόνον εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύω· ἀλλ' εἰς ἕνδεκα ὁλοκλήρους χρόνους ἐπειράζετο ἀπὸ τὰ ὀφίδια. Καὶ τὸ παράδοξον ἦτον ὅτι ὁ ὅσιος δὲν ἀπέχαμε, δὲν ἐγόγγυσε, δὲν ἐλιπήθη τὸ ἐλάχιστον· ἀλλ' ἔμενεν εὐχαριστῶν πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ προθύμως ἀντιπολεμῶν τὸν πολεμοῦντα αὐτὸν διάβολον.

Μίαν φορὰν ἐνῷ ὁ ὅσιος ἐτέλει τὴν θείαν ἱερουργίαν καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, ἐκβῆκεν ἀπὸ ἓν μέρος φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος ἔζωσεν ὅλην τὴν κόγχην τῆς Ἐκκλησίας· ἐπειδὴ δὲ ὁ συλλειτουργῶν αὐτῷ ἀδελφὸς, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ φέρῃ τὸ συνήθως διδόμεναν ζέον ὕδωρ, τότε πεσὼν ὁ δράκων κάτω ἀπὸ τὴν κόγχην, ὑπῆγε καὶ ἐστάθη εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας,

Digitized by Google

φοβερὸν θέαμα ὡς βοὸς φαινόμενος, καὶ δὲν ἄφινε τελείως τὸν ἀδελφὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ἅγιος τὴν εὐχὴν καὶ εἶπε τὴν ἐκφώνησιν, ἠσθάνθη δὲ ὅτι ὁ συλλειτουργὸς ἀδελφός ἠργοπόρησεν, ἠναγκάσθη καὶ ἐγύρισε πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ τὸν λαλήσῃ· τότε βλέπει τὸν μὲν δράκοντα κοιτόμενον ἐπάνω εἰς τὸ κατώφλιον, τὸν δὲ συλλειτουργὸν ἱστάμενον ἔξω πεφοβισμένον καὶ τρομασμένον. Ὅθεν πλήρης γενόμενος πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως καὶ μὴ διακριθείς,[1] ἔμβα, ἐφώναξε πρὸς τὸν συλλειτουργόν του, καὶ τοῦτο εἰπὼν αὐτὸς πάλιν ἀταράχως γυρίσας, τὴν προσκομιδὴν τῶν μυστηρίων ἐτέλει. Ὁ δὲ συλλειτουργὸς ἐνδυναμωθεὶς ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ πνευματικοῦ του πατρός, ἐπέρασεν ἐπάνω τοῦ δράκοντος ὡς νὰ εἶχε πτερὰ, καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν καλέσαντα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ὁ ὅσιος χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ τὴν ἱερατικὴν στολὴν, ἐκβῆκεν ἔξω, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν δράκοντα, εἶπεν αὐτῷ· « ἀν, ὦ θηρίον, τώρα θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος καὶ ἡ ἀπώλειά σου διὰ τῆς θείας προνοίας, ἀκολούθει μοι. » Καὶ εὐθὺς ὁ δράκων δαγκάσας μὲ τοὺς ὀδόντας τὴν ἄκραν τοῦ φαιλονίου τοῦ ἁγίου, εἵλκετο ἀπ' αὐτὸ συρόμενος· ἐλθὼν δὲ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἕως τόξου βολὴν, καὶ φθάσας εἰς μίαν φάραγγα, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ ἄλλο δύω μικροὺς λόφους, ἐστάθη ἐκεῖ εἰς προσευχήν· καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶπε καὶ τοῦτο τὸ ὑστερινὸν λόγιον. « Κύριε ὁ Θεὸς, ὁ εἰπὼν εἰς τοὺς σὲ πιστεύοντας νὰ πατῶσιν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, αὐτὸς εὐδόκησον ὥστε καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ πατήσω ἐπάνω τοῦ δράκοντος τούτου εἰς τὸν τόπον τῆς φάραγγος ταύτης. » Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος, εὐθὺς ἐσηκώθη ὁ δράκων ὑψηλὰ καὶ κατεκρημνίσθη μέσα εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο τῆς φάραγγος· ἐπάνω δὲ αὐτοῦ ἔπεσον τὰ δύω λοφίδια ἐκεῖνα, καὶ μὲ αὐτὰ ἐγέμισε τὸ χάσμα τῆς φάραγγος, τόσον ὥστε ἔγεινεν ὁ τόπος ἴσωμα καὶ πεδιὰς, ὁ δὲ γέρων εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ τότε γίνεται τεράστιον θαῦμα· ὀφίδια, δηλαδὴ, ἅτινα εἶχον τὰς φωλεάς των ὑποκάτω εἰς τὴν κέλλαν τοῦ ὁσίου, καὶ ἠνώχλουν αὐτὸν ἐπὶ τόσους πολλοὺς χρόνους, βλέποντα δεδοξασμένον ὑπὸ θείου φωτὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερον· ἀλλὰ, ὡς ἂν ἐβιώκοντο ἀπὸ φλόγα πυρὸς, εὐθὺς ὅλα ὁμοῦ ἔφυγον, καὶ ἐλθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦ καταχωσθέντος δράκοντος, ἐκεῖ καὶ αὐτὰ ὅλα, ἀφανισθέντος πλήθος ἄπειρον ὄντα, ἔπειτα ἦλθον ἀπὸ ἓν μέρος τολλὰ κτηνὰ ὡς ἂν ἦσαν ἀπεσταλμένα παρά τινος, καὶ κατέφαγον ὅλα ὁμοῦ τὰ ὀφίδια.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς ὁ θεῖος πατὴρ, ἔλαβε παρὰ Θεοῦ χάριν τῶν ἰαμάτων, καὶ τοῦ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπεδίδετο εἰς σκληροτέραν ἄσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν ὅτι πολλοὶ προστρέχοντες εἰς αὐτὸν ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ἐρημικώτερα ὄρη καὶ δὴ καὶ ὑπῆγε. Καὶ τὸν μὲν μαθητήν του Ἰωάννην ἀφῆκεν ἡγούμενον εἰς τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου, εἰς δὲ τὸν μαθητήν του Πέτρον ἔδωκεν ὁ ὅσιος τὸ χάρισμα τοῦ προορατικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ δὲν ἐψεύσθη ἡ τούτου πρόρρησις. Ἐπειδὴ δὲ ἐνεθυμήθημεν τὸ τοιοῦτον προορατικὸν καὶ προφητικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, θέλομεν διηγηθῆ ἐδῶ ἓν μόνον ἀποτέλεσμα τούτου καὶ θαῦμα· καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἓν θέλομεν δείξει ὅλον τὸ προορατικόν του, καθὼς ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ φορέματος φαίνεται ὁποῖον εἶναι ὅλον τὸ ὕφασμα τοῦ ἐνδύματος, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν.

Λέων ὁ σοφὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων εὐσεβέστατος βασιλεὺς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ωπς' (886), ἔγραψεν εἰς χάρτην ἕνα λογισμὸν τῆς καρδίας του, καὶ σφραγίσας τὸ γράμμα, ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς τὸν ὅσιον ζητῶν ἀπὸ αὐτὸν νὰ διαλύσῃ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνον· ὁ δὲ ἅγιος προγνωρίσας τοῦτο, ἀντέγραψεν εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ βασιλέως ἀπόκρισιν, καὶ ἅμα ἠσθάνθη, ὅτι ἦλθεν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τοῦ κελλίου ὁ διακομιστὴς τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, ἐκβῆκε καὶ ὁ ὅσιος, καὶ προϋπαντήσας τὸν γραμματοκομιστὴν, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, εἰπὼν καὶ τοῦτο· « Λάβε τὸ ἐσφραγισμένον τοῦτο γράμμα, ἀδελφὲ, καὶ ἐπίστρεψον εἰς ἐκεῖνον ὅστις σὲ ἔστειλε. » Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄνθρωπος, ἐξεπλάγη, καὶ « τί πάτερ, εἶπε, τί νὰ εἴπω εἰς τὸν ἀποστείλαντά με διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός του, ἀφοῦ οὐ δὲν ἔλαβες ἀκόμη τὸ γράμμα τὸ ὁποῖον σοὶ ἔστειλεν; » Ὁ πατὴρ ἀπεκρίθη· « Ἀρκεῖ τοῦτο εἰς σὲ, τέκνον, ἀρκεῖ, εἰς δὲ τὸν Θεὸν εἶναι ἡ περὶ τούτου φροντὶς καὶ πρόνοια. » Τότε τὸ γράμμα τοῦ ὁσίου λαβὼν ὁ διακομιστὴς, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ φανερώσας εἰς αὐτὸν ὅσα ἠκολούθησαν, τὸν ἔκαμε καὶ ἐξεπλάγη. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνέγνωσε τὴν ἀπόκρισιν καὶ εἶδε καὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ἀποκρί-

[1] Διστάσας, ὡς ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε. » Ματθ. κα'. 21 Μαρκ. ια'. 23 Ῥωμ. δ'. 20.

Digitized by Google

σεως, μετεχειρίσθη πᾶσαν μηχανὴν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ θεωρήσῃ τὸν ὅσιον· ἀλλ' ὁ ἀνυπερήφανος καὶ ὄντως ταπεινόφρων Θωμᾶς μετεχειρίσθη ἕνα τρόπον ἐπιτήδειον καὶ δὲν ἄφησε τὸν βασιλέα νὰ τὸν ἴδῃ.

Οὗτος λοιπὸν ὁ κεχαριτωμένος Θωμᾶς, ἐπειδὴ ἠγάπα τὴν ἡσυχίαν, ἀφ' οὗ διέταξε καλῶς τὰ τοῦ μοναστηρίου του πράγματα, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς δύσβατον καὶ ἀπεριπάτητον τόπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτὸν μονώτατος, ὡς πτηνόν, καὶ διήνυσεν ἐκεῖ ἔγκλειστος ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν, καὶ οὕτως ἔζη ἡσύχως. Ἂν δὲ ἤθελεν ἀκολουθήσῃ εἰς κἀνένα ἀδελφὸν συμβεβηκός τι τὸ ὁποῖον ἐπροξένει κίνδυνον ψυχῆς, τότε ὁ ὅσιος ἤρχετο εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπεσκέπτετο τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον καὶ τοὺς λοιπούς· εἶτα πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς τὸν δύσβατον ἐκεῖνον τόπον, ὡς εἰς παρηγορίαν καὶ ἀναψυχήν. Ζήσας λοιπὸν χρόνους πολλοὺς ὁ ἀοίδιμος, καὶ φθάσας εἰς γῆρας παχὺ καὶ πολυχρόνιον, ἠσθένησεν ὀλίγον καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

* Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

* » Ὁ Θεότεκνος οἷα τοῦ Θεοῦ τέκνον,
» Θνήσκει προθύμως τοῦ Πατρὸς χάριν ξίφει.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΙΑΝΟΣ λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.

* » Ὁ Μαριανὸς συντριβεὶς κάραν λίθῳ,
» Θείῳ νοητῶς σφίγγεται ταύτην στέφει.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΓΕΝΙΟΣ ξύλοις τυπτόμενος τελειοῦται.

* » Ὥσπερ συνεστὼς Εὐγένιος ἐκ ξύλου,
» Πάσχων ξύλοις ὑπῆρχε πρὸς ξύλα ξύλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΑΝΙΗΛ τοῦ Στυλίτου.

» Καὶ γῆϊνον πᾶν, ἀλλὰ καὶ γῆν ἐκκλίνων,
» Οἰκεῖ Δανιὴλ πρὶν στύλον καὶ νῦν πόλον.
» Ἐνδεκάτῃ Δανιὴλ στυλοβάμων εὗρατο τέρμα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλουμένου Μακέλλη ἐν ἔτει υξζ΄ (467), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας ἐκ τῆς ἐνορίας Σαμοσάτων, ἀπὸ χωρίον καλούμενον Μαρουθᾶ, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἠλία, μητρὸς δὲ Μάρθας. Οὗτος λοιπὸν ἐγεννήθη διά τινος θαυμαστῆς ὀπτασίας, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς τὴν μητέρα του, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ συλληφθῇ εἰς τὴν κοιλίαν της. Ὅτε δὲ ἔγεινε πέντε ἐτῶν προσεφέρθη ὑπὸ τῶν γονέων του εἰς ἓν μοναστήριον, ἵνα ὁ ἱερὸς παῖς καὶ εἰς ἱερὸν τόπον δεχθῇ τὸ ὄνομα, διότι ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐκείνῳ ἐπωνομάσθη Δανιὴλ [ἑβρ. κριτὴς παρὰ Θεοῦ.] ὑπὸ τοῦ προεστῶτος, διὰ μέσου τινὸς σημείου. Καὶ βεβαίως ἀπὸ τότε ἤθελεν ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεόν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν γονέων του, καθὼς νηπιόθεν ἀφιερώθη καὶ ὁ προφήτης Σαμουὴλ, ἂν ὁ προεστὼς τοῦ μοναστηρίου ἤθελε στέρξῃ νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τοιαύτην πολλὰ νηπιώδη ἡλικίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἔστερξεν, ὁ Δανιὴλ δὲν ἀφιερώθη τότε εἰς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν δωδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὑπῆγεν εἰς ἓν κοινόβιον, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, ἔμεινεν ἐκεῖ προκόπτων καὶ κραταιούμενος, κατὰ τὴν σωματικὴν ἡλικίαν, καὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀρετῆς. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην καὶ εὐλογήθη ἀπὸ αὐτόν· ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, εὗρεν ἀποθανόντα τὸν ἐκείνου ἡγούμενον· ὅθεν ἐβιάζετο ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου νὰ γένῃ εἰς αὐτοὺς ἡγούμενος· αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπείσθη εἰς τοῦτο τελείως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε παλαιὸν σκοπὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν Ἱεροσολύμων, ἐξελθὼν κρυφίως ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ περιπατῶν, ἐστοχάσθη ὡς εὔλογον, τὸ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν προρρηθέντα ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην. Ἀνταμώσας λοιπὸν αὐτὸν, ἐμποδίσθη παρ' αὐτοῦ νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐλθὼν πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν καλούμενον Ἀνάπλον, ἐκεῖ ἐκλείσθη μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ἔπαθεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Ἔπειτα ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον, καὶ ἐκεῖ δεικνύει γενναιότητα καὶ ἄσκησιν ὑπερβάλλουσαν ὁ ἀοίδιμος, διότι ἀσκητὴς καὶ ἄστεγος ὤν, ἐταλαιπωρεῖτο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ ἀπὸ τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος. Ὅθεν ἔλαβε χάρισμα παρὰ Κυρίου νὰ ποιῇ πολλὰ θαύματα, ὥστε ἐφημίσθη ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα καὶ εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα, καὶ εἰς τὸν διάδοχόν του Ζήνωνα, [1] τὸν ἐν ἔτει υοδ΄ (474) βα-

[1] Διάδοχος τοῦ Λέοντος Α΄ τοῦ Μακέλλη ἐγένετο ὁ ἐγγονὸς αὐτοῦ Λέων ὁ Β΄. ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο μόλις τετραετὴς, διω-

συλεύσαντα καὶ τὸν μετ' αὐτὸν τύραννον Βασιλίσκον, οἱ ὁποῖοι ὑπῆγον οἱ ἴδιοι καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτὸν καὶ ἤκουσαν ἀπὸ τὸ στόμα του ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτούς. Οὗτος ὁ ἅγιος ἐβοήθησε καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία τότε ἐπολεμεῖτο ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς· ὅθεν ὁσίως καὶ ἀμέμπτως τὴν ζωήν του διανύσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ Ἀνάπλῳ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΟΥΚΑ τοῦ νέου στυλίτου.

» Πρὸς ὕψος ἀνήνεγκε τὸν Δουκᾶν στύλος,
» Δουκᾶς δὲ τὸν νοῦν πρὸς Θεόν, πρὸς ὃν τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους μὲν τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ Γέροντος, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου καὶ γαμβροῦ αὐτοῦ, υἱρῦ δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, κατὰ τὴν πατριαρχείαν δὲ τοῦ Θεοφυλάκτου υἱοῦ γνησίου τοῦ αὐτοῦ Ῥωμανοῦ ἐν ἔτει 919, καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ υἱὸς ὢν Χριστοφόρου καὶ Καλῆς. Ὅτε λοιπὸν ἐκινήθη κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμος, τότε ἡ προσταγὴ τῶν βασιλέων ἐβίασε καὶ τὸν ὅσιον τοῦτον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πόλεμον. Ἐνῶ δὲ ἐσυγχροτήθη ὁ πόλεμος καὶ ἔπεσον πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων, οὗτος ἐλυτρώθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας, διὸ καὶ ἔγεινεν ὕστερον μοναχός· καὶ ἐπειδὴ ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ἄσκησιν, ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος, καὶ ἐφόρεσε σίδηρα βαρέα διὰ νὰ καταδαμάζῃ τὸ σῶμά του. Ἐνήστευε δὲ τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον τὴν προσφορὰν ἣν τῷ ἔφερον καὶ λάχανα ὠμά· ἔπειτα ἀνέβη εἰς ἕνα στύλον, καὶ εἰς αὐτὸν διέτριψε χρόνους τρεῖς. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσε θείαν φωνὴν ἥτις τὸν ἐκάλει, πειθόμενος εἰς τὸν καλοῦντα Θεόν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ βάλλει εἰς τὸ στόμα του μίαν πέτραν, ὡς ἂν χαλινόν, διὰ νὰ ἐμποδίζεται ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμιλῇ. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ γυρίζει πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖθεν ἔρχεται εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἀναβαίνει πάλιν ἐπάνω εἰς ἕνα ἄλλον στύλον καὶ μυρία θαύματα ἐνεργεῖ. Οὕτω λοιπὸν διανύσας εἰς τὸν στύλον χρόνους τεσσαρακονταπέντε, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΕΙΘΑΛΑΣ καὶ ΑΚΕΨΕΗΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀκεψὴν βλέπων με πάσχοντα ξίφει,
» Ἀειθαλᾶ ζήλωσον· ἐζήλωσά σε.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Περσίαν ἐκ πόλεως καλουμένης Ἀρβήλ· καὶ ὁ μὲν Ἀειθαλᾶς ἦτον ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων, ἐγνώρισε δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ἤγουν μόνον διότι ἐνεθυμήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν· ἀμέσως ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἣν ἔπασχεν, ἤτις ἦτο ῥύσις αἵματος. Μαθὼν λοιπὸν καὶ κατηχηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν του, διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος· ἐπειδὴ δὲ διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τῆς πόλεως Ἄρχοντα καὶ τὸν Χριστὸν ὡμολόγησεν, ἔκοψαν τὸ ὠτίον του, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἀκεψὴς ἦτον Διάκονος, καὶ πασθεὶς, ὡμολόγησε, τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν δέρεται ἀνελεημόνως καὶ στέλλεται ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀειθαλᾶν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως· (ἦτο δὲ ὁ ἀρχιμάγειρος ἀξίωμα μέγα εἰς τοὺς Πέρσας) οὗτος δὲ παρρησιάζει αὐτοὺς εἰς τὸν βασιλέα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου κηρύξαντες τὸν Χριστὸν, καὶ οἱ δύω ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΙΡΑΚΟΣ. καὶ διήγησις πάνυ ὠφέλιμος.

† » Ἀρνησιχρίστων δόξαν ἅπας τις βλέπων,
» Μηδὲν κατ' αὐτῶν φλυαρείτω ἀφρόνως.

Οὗτος ὁ μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μείραξ ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, γεννηθεὶς ἀπὸ χριστιανοὺς γονεῖς εἰς τὸ κάστρον τὸ ὀνομαζόμενον Τενεσῆ· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη, ἀνετρέφετο καὶ ἐπαιδεύετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του μὲ τὴν ἀμώμητον καὶ καθαρὰν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ἐλαφρότητα τοῦ νοὸς

ρίσθη ἐπίτροπός του ὁ πατήρ του Ζήνων ὅστις, ἀποθανόντος τοῦ υἱοῦ, κατέλαβε μόνος τὴν βασιλικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον μετὰ ἓν περίπου ἔτος ἐξεθρόνισεν ὁ Βασιλίσκος. Τῷ δὲ 479 ὁ Ζήνων ἐκδιόκει τὸν Βασιλίσκον καὶ ἀναλαμβάνει αὖθις τὴν ἀρχήν. Σ. Ε.

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀριστέων (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

καὶ κουφότητα γνώμης, ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἐκεῖ ὄντα Ἀμηρᾶν ἠρνήθη, φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν ζώνην του κόψας καὶ τὸν σταυρὸν πατήσας, ἐπῆρε τὴν μάχαιραν εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἠλάλαζε τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην φωνὴν, τὸ, Ἀγαρηνὸς εἰμι καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον πλέον δὲν εἶμαι χριστιανός. Ὅθεν ἦτον τιμημένος καὶ δοξασμένος ἀπό τινα χρόνον ἀπὸ τὸν Ἀμηρᾶν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φροντίσῃ τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του· οἱ δὲ γονεῖς του μαθόντες τοῦτο, δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ παρακαλῶσι τὸν Θεὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην του.

Ὅθεν βλέπων ὁ Θεὸς τὴν τούτων προαίρεσιν καὶ ἐπίμονον παράκλησιν, μετέβαλε τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν εἰς μετάνοιαν· διὸ αὐτὸς ὁ ἴδιος Μείραξ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του, λέγει· Ἰδοὺ, κύριοι καὶ γλυκύτατοι γονεῖς μου, ὅτι ἦλθον. Ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος σκοτισθεὶς τὸν νοῦν, ἔπραξα ὅ,τι ἔπραξα· ἀλλὰ τώρα παρακαλῶ νὰ γίνω πάλιν χριστιανὸς καὶ νὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν· οἱ δὲ γονεῖς του ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς, τέκνον, ὅτε τὸ κακὸν τοῦτό ἐποίησας, πολλὰ ἐχύσαμεν δάκρυα, καὶ ποτὲ δὲν ἐπαύσαμεν παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν, διὰ νὰ σὲ φωτίσῃ νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν πρὸς Χριστὸν τὸν σωτῆρά σου. Διὰ τοῦτο τώρα εὐχαριστοῦμεν τὴν ἀγαθότητά του, ὅτι δὲν παρέβλεψε τὴν ταπεινὴν ἡμῶν δέησιν· πλὴν, τέκνον, καθὼς καὶ σὺ τὸ ἠξεύρεις, ἡμεῖς φοβούμεθα τὸν Ἀμηρᾶν νὰ σὲ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν μήπως διὰ τοῦτο κινδυνεύσωμεν, ἐπειδὴ δίδομεν ὑποψίαν, ὅτι ἡμεῖς σὲ μετεβάλαμεν. Ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ σηκωθῇς ἀπὸ τὸ μέγα πτῶμα τῆς ἀρνήσεως καὶ νὰ εὕρῃς τὸν Θεὸν ἵλεων, πρὸς τούτοις δὲ νὰ κάμῃς καὶ ἡμᾶς ἀκατηγορήτους, καὶ νὰ γένῃς τόσον οἰκεῖος καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ κατασταθῇς καὶ πρεσβευτὴς εἰς αὐτὸν διὰ ὅλον τὸ γένος σου, τοῦτο ποίησον. Ὕπαγε εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, καὶ καθὼς παρρησίᾳ ἠρνήθης τὸν Χριστὸν, οὕτω παρρησίᾳ ὁμολόγησον πάλιν αὐτὸν, ὡς νὰ μὴ ἠξεύραμεν οὐδὲν περὶ τούτου ἡμεῖς· καὶ βεβαίως ὁ Θεὸς, τέκνον, θέλει εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου ταύτην, καθὼς βούλεται.

Ὁ δὲ Μείραξ λαβὼν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του τὴν συμβουλὴν ταύτην ὁμοῦ μὲ τὴν εὐλογίαν των, λαβὼν δὲ καὶ εἰς τὴν χεῖρά του μίαν ζώνην, ὑπῆγεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἀγαρινῶν. Ζωσθεὶς λοιπὸν μὲ τὴν ζώνην ἣν ἐκράτει ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ἐτύπωσε τὸν τίμιον σταυρὸν εἰς ἕνα ξύλον, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ μὲ ὅσην δύναμιν εἶχε, τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ δὲ Ἀμηρᾶς πιάσας αὐτὸν, λέγει, τί ἔπαθες; ὁ δὲ Μείραξ ἀπεκρίθη, μόλις τώρα ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτόν μου ἀπὸ τὴν εἰς ἐμὲ συμβᾶσαν διαβολικὴν σκότωσιν καὶ προσέπεσον εἰς τὸν Χριστόν μου καὶ πάλιν ἔγεινα χριστιανὸς, καθὼς καὶ ἤμην· ὅθεν ἦλθον νὰ τὸ φανερώσω εἰς σὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν συναγωγήν σου, καὶ νὰ ὁμολογήσω μὲν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τὸν Χριστὸν, νὰ ἀναθεματίσω δὲ τὴν θρησκείαν σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀμηρᾶς, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ μείνῃ ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ τοῦ δώσωσι νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ. Μετὰ ταῦτα τὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν ἔκρινε πάλιν· καὶ ἐπειδὴ τὸν εὗρεν ὅτι ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν μέτρια, καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακήν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ἄλλας τρεῖς ἡμέρας πάλιν ἀνέκρινεν αὐτὸν, καὶ εὑρὼν ἐπιμένοντα καὶ ὁμολογοῦντα τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν μὲ βούνευρα καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακήν· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας πάλιν παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι στερεῶς καὶ ἀμεταθέτως ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν ἀνελεημόνως ἐπάνω εἰς τὰς πρώτας πληγὰς τοῦ σώματος, καὶ ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν.

Ὅθεν λαβόντες αὐτὸν οἱ ὑπηρέται, ἐμβῆκαν εἰς πλοῖον, καθὼς ἐπροστάχθησαν, καὶ προχωρήσαντες εἰς τὴν θάλασσαν ἕως στάδια τέσσαρα, τὸν ἀφῆκαν καὶ προσευχήθη· εἶτα ἀποκόψαντες τὴν κεφαλήν του, ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ, ἂν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἢ ὄχι τοῦτο δὲν ἐφανερώθη· ἡ δὲ τιμία τούτου κεφαλὴ βεβαίως ἐκβῆκεν ἐκ τῆς θαλάσσης, τὴν ὁποίαν γνωρίσαντες τινὲς Χριστιανοὶ, ἔλαβον ὡς πολύτιμον δῶρον. Διαβληθέντες δὲ εἰς τὸν Ἀμηρᾶν διὰ τοῦτο, ἔδωσαν εἰς αὐτὸν ἑκατὸν φλωρία, καὶ οὕτως ἀφέθησαν εἰς τὸ νὰ ἔχωσι τὸ ποθούμενον ἀκωλύτως. Τότε λοιπὸν ποιήσαντες ἀργυρᾶν θήκην, ἔβαλαν τὴν μαρτυρικὴν κεφαλὴν μέσα εἰς αὐτὴν, μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν· καὶ ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἀναβλύζει πάντοτε μῦρον εὐῶδες καὶ ἐπιτελεῖ πολλὰς καὶ διαφόρους ἰατρείας, εἰς δόξαν μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πληροφορίαν δὲ τῶν σκανδαλιζομένων καὶ δισταζόντων περὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ.[1]

[1] Ὅθεν καὶ ὁ μέγας Βασίλειος ἑρμηνεύων τὸ ψαλμικὸν

Digitized by Google

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΣΑΒΑΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Θύσας, Βαρσαβᾶ, ζῆθι, λυτρωθεὶς ξίφους,
» Ἄνω ποθῶ ζῆν· θᾶττον ἡκέτω ξίφος. [1]

Οὗτος ἐν Περσίᾳ παρρησίᾳ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Περσίας, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ, ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ, ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ *καὶ* ΒΕΒΑΙΑ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Τμηθέντες ἐμφαίνουσι τρεῖς τε καὶ μίαν,
» Θεοῦ τρία πρόσωπα καὶ φύσιν μίαν.

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΙΟΥ *τοῦ ἐν τῇ Λχαΐᾳ.* [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ *τοῦ θαυματουργοῦ.*

» Ὁ θαυματουργὸς κἂν τέθνηκε Σπυρίδων,
» Τοῦ θαυματουργεῖν οὐκ ἔληξεν εἰσέτι,
» Ἀμφὶ δυωδεκάτην Σπυρίδων βίοτον λίπε τόνδε.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἤκμασεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν ἔτει τμγ' (343), ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην ἁπλοῦς καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ταπεινός. Οὗτος λοιπὸν ἐκ νεότητός του ἔγεινε βοσκὸς προβάτων· ἔπειτα ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἔγεινεν ἐπίσκοπος· τόση δὲ πολλὴ χάρις θαυμάτων καὶ ἰαμάτων ἐδόθη εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον, διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ καθαριότητά του, ὥστε ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων ὅσα ἐποίει, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται θαυματουργός· διότι ἐν καιρῷ ἀβροχίας κατεβίβασε βροχὴν διὰ προσευχῆς του, καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἡ βροχὴ αὕτη ἔγεινε πολλή, ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν της· καὶ τὴν πεῖναν ἣν ἐμελέτων νὰ κάμωσιν οἱ πωληταὶ τοῦ σίτου, διέλυσεν ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς του ἔπεσαν αἱ ἀποθῆκαι ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχον τὸν σῖτον. Αὐτὸς μετέβαλεν εἰς χρυσίον ἓν ὀφίδιον, καὶ ἀφ' οὗ μὲ τὸ χρυσίον ἔπαυσε τὴν συμφορὰν ἑνὸς πτωχοῦ, πάλιν τὸ χρυσίον εἰς ὀφίδιον ἀποκατέστησεν. Αὐτὸς καὶ ποταμῶν τὰ ῥεύματα ἔστησεν· αὐτὸς φανερώσας τὰς ἁμαρτίας μιᾶς πόρνης, ἥτις ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὸν, τὴν ἔπεισε μὲ τοῦτο νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐξομολογηθῇ· αὐτὸς παρὼν εὑρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον τὴν ἐν ἔτει τκέ (325) συναθροισθεῖσαν, ἀπεστόμωσε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοὺς αἱρετικοὺς Ἀρειανοὺς, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο εἰς τὴν ἔξω σοφίαν καὶ εὐγλωττίαν των· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν θυγατέρα του, διὰ νὰ φανερώσῃ ποῦ ἔχει κεκρυμμένην τὴν παρακαταθήκην μιᾶς γυναικός. Αὐτὸς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπασχεν· αὐτὸς ἀνέστησε νεκρὸν παιδίον μιᾶς γυναικός· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν μητέρα τοῦ παιδίου, ἥτις ἀπέθανε διὰ τὴν αἰφνιδίον χαρὰν, ἣν ἔλαβεν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ της. Οὗτος λύχνον σβυνόμενον διὰ στέρησιν ἐλαίου ἔκαμε νὰ ἀναβλύσῃ ἔλαιον· οὗτος ἰάτρευσε καὶ τὴν ἀφωνίαν τοῦ διακόνου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτιμώρησεν αὐτὸν ὁ ἅγιος, διότι προσταχθεὶς νὰ εἰπῇ μίαν μικρὰν εὐχὴν εἰς ἕνα ὑπερβολικὸν καῦμα, αὐτὸς διὰ κενοδοξίαν ἐμάκρυνεν αὐτήν.

Ὁ ἅγιος οὗτος ἐθανάτωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἡ ὁποία μοιχευθεῖσα ἠρνεῖτο τὴν ἁμαρτίαν της καὶ δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἀκόμη ἐγέννα τὸ μοιχίδιον παιδίσν, ἔλεγεν ὅτι ἀπὸ τὸν ἄνδρα της συνέλαβε, ἂν καὶ ὁ ἀνήρ της πρὸ εἴκοσι μηνῶν ἔλειψεν ἀπελθὼν εἰς ταξείδιον. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ὅτε ἐλειτούργει παρίσταντο ἅγιοι Ἄγγελοι, οἵτινες συλλειτουργοῦντες μετ' αὐτοῦ, ὅτε οὗτος ἔλεγεν· « Εἰρήνη πᾶσι », ἐκεῖνοι ἔξωθεν ἀπεκρίνοντο μετὰ μέλους, « Καὶ τῷ πνεύματί σου », ὁμοίως ἀπεκρίνοντο καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη. Τούτου τοῦ ἁγίου ἡ κεφαλὴ ἐφαίνετο γεμάτη ἀπὸ

ἐκεῖνο, « Φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν· ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται» δικαιοτάτους ὀνομάζει πάντων τοὺς θείους μάρτυρας. Οὕτω γάρ φησιν « Ἤδη τινῶν μαρτύρων, καὶ σκέλη κατέαξαν οἱ διώκοντες, καὶ χεῖρας καὶ κεφαλὰς διέπειραν τοῖς ἥλοις πολλάκις· καίτοι γε τίς ἀντερεῖ, μὴ οὐχὶ πάντων εἶναι δικαιοτάτους τοὺς ἐν τῷ μαρτυρίῳ τετελειωμένους ; » Καὶ οἱ μετὰ τὴν ἄρνησιν λοιπὸν μαρτυρήσαντες, δικαιώτατοι πάντων εἰσιν. Ὅθεν καὶ πρέπει νὰ δοξάζωνται.

[1] Κατ' ἐρωταπόκρισιν συνετέθη τὸ δίστιχον τοῦτο. Λέγουσι γὰρ οἱ δήμιοι πρὸς αὐτόν. Θυσίασον ᾧ Βαρσαβᾶ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ λυτρωθεὶς ἀπὸ τὸ ξίφος καὶ θάνατον, ζῆθι καὶ ἔχε τὴν ζωήν. Ὁ δὲ Βαρσαβᾶς ἀποκρίνεται εἰς αὐτούς. Ἐγὼ ποθῶ νὰ ζήσω ἄνω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ὄχι ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο δὲ ἔλθῃ εἰς ἐμὲ τὸ ξίφος ὀγλίγωρα, καὶ ἂς μὲ θανατώσῃ. Ἐσφαλμένον δὲ εὑρίσκεται τὸ δίστιχον τοῦτο εἰς τὰ τετυπωμένα Μηναῖα. (εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐδιωρθώθη. Σ.Ε.)

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ἔφα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

δρόσον ἐν καιρῷ θέρους, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ πᾶν κατέφλεγε· καὶ τρίχες ξανθαὶ καὶ μαῦραι καὶ λευκαὶ ἐνταυτῷ ἤνθουν εἰς αὐτήν· ἐφανέρονε δὲ μὲ τοῦτο ὁ Θεὸς τὴν εἰς αὐτὸν γενησομένην τιμήν. Πόσον δὲ ἦτο συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ ἐφανέρωσε τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς ἐκείνους τοὺς κλέπτας, οἵτινες ὑπῆγον νὰ πατήσωσι τὴν μάνδραν του, διότι ὄχι μόνον ἐχάρισε τὴν ὅρασιν εἰς αὐτοὺς παταχθέντας μὲ ἀορασίαν· ἀλλὰ καὶ ἕνα κριὸν τοῖς ἔδωκε χάρισμα εἰπὼν, ὅτι τοῦτο ἐποίησε διὰ νὰ μὴ φαίνωνται ὅτι ματαίως καὶ χωρὶς πληρωμὴν ὅλην τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν. Οὗτος καὶ τὸν ἐπίσκοπον Τριφύλλιον ἔπεισε μὲ τὰς νουθεσίας του νὰ μὴ ἦναι ἔκδοτος εἰς τὰ τοῦ κόσμου τερπνὰ, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ποθῇ τὰ οὐράνια· αὐτὸς διὰ τὴν ἀνεξικακίαν του ἔκαμε νὰ πέσωσιν εἰς τοὺς πόδας του καὶ νὰ ζητήσωσι συγχώρησιν καὶ ὁ πραγματευτὴς, ὅστις ἐκράτησε κρυφίως τὰ χρήματα, νομίζων ὅτι θὰ λανθάσῃ τὸν ἅγιον καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπῆρε πλεονεκτικῶς μίαν αἶγα ἄνω τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν ἔδωκε.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα ἐποίησεν ὁ μακάριος, γεμάτα ἀπὸ θαυμασμὸν καὶ ἔκστασιν· οὗτος λοιπὸν καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν λογικὸν ποίμνιον καλῶς οἰκονομήσας, μετέστη εἰς τὴν τῶν Ἀγγέλων κατάστασιν καὶ πολιτείαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, τῷ πλησιάζοντι εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, ὃν συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν ». Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΥΝΕΤΟΥ.

» Τὸν Συνετὸν κτείνουσιν ἄφρονες ξίφει,
» Τὴν εὐσεβῆ τιμῶντα πίστιν ἐμφρόνως.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο' (270), ἀναγνώστης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πάπα Ξύστου προβεβλημένος. [1] Βλέπων δὲ τὸν Αὐρηλιανὸν προσφέροντα εἰς τὰ εἴδωλα θυσίας, διελέχθη μὲ αὐτὸν, καὶ περιπαίζων ὑπεσχέθη νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτός· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ, ἀλλ' ἐφανερώθη ὅτι πρὸς ἐμπαιγμὸν μόνον εἶπε τὸν λόγον, δέρεται μὲ βούνευρα τόσον πολλὰ, ὥστε ἐκοκνίνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα ὅλη ἡ ἐκεῖσε γῆ· ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν σιδηρᾶν πεπυρακτωμένην· τότε δὲ ἤκουσεν ἄνωθεν θεϊκὴν φωνὴν, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον· μετὰ δὲ τῆς φωνῆς ἔγεινε καὶ ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἐσβέσθη μὲν ἡ φωτία, ἐφυλάχθη δὲ ὁ ἅγιος ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἐσκάφη λάκκος βαθὺς ἕως δέκα πήχεις, εἰς δὲ τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἐτέθησαν ὄρθια ξύλα ὀξέα καὶ κοπτερά· ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἐρρίφθη ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατεκόπησαν ὅλα σχεδὸν τὰ τίμια μέλη τοῦ σώματός του. Ἀλλὰ πάλιν θεία Προνοίᾳ ἀποκαθίσταται ὑγιής· διὸ ἐκλείσθη εἰς τὸ λεγόμενον Πάνθεον [2] καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐξελθὼν, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων τοῦ ἱερομάρτυρος.

* » Πῶς οὐκ ἔμελλεν εἶναι καὶ τὰ θηρία
» Ἀλεξάνδρῳ τιθασσὰ τῷ Χριστοῦ θύτῃ;

Ὅτε ὁ Δέκιος ἐβασίλευεν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σν' (250), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, [3] διότι ἔστειλεν ὁ τύραννος ἐκεῖνος προσταγὰς βασιλικὰς εἰς πᾶσαν χώραν, νὰ ἀναγκάζωνται οἱ χριστιανοὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ ὅσοι εἰς τοῦ-

---

[1] Ἐγκώμια εἰς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα ἔχουσιν, ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης, καὶ Μακάριος ὁ Κωφός.—(Πρὸς τούτους δὲ ὁ Διονύσιος Κόνταρης, ἐκδοθὲν τῷ 1747 καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Τριβόλης Πιέρης ὁ Κερκυραῖος, δημοσιευθὲν τῷ 1786. Ἡ ἀπολουθία δὲ τοῦ ἁγίου συντεθεῖσα ὑπὸ Νικολάου τοῦ Βουλγάρεως πολλάκις ἀνετυπώθη ἀπὸ τοῦ 1670. Σ. Ε.)

[1] Ὁ ἅγιος οὗτος Πάπας Ξύστος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Αὐγούστου.

[2] Τὸ Πάνθεον ἦτο ναὸς ἐν τῇ Ῥώμῃ εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκοντο τὰ εἴδωλα πάντων τῶν ψευδωνύμων Θεῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὠνομάζετο.

[3] Ὁ δὲ Εὐσέβιος εἰς τὸ Χρονικόν του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 222 καὶ μὴ κινήσαντος διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 193 καὶ διωγμὸν κινήσαντος. Ὅρα καὶ σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου· καὶ ὁ Μελέτιος τὸ αὐτὸ λέγει.

Digitized by Google

τρ. ἂν πείθονται, νὰ τιμωρῶνται πρῶτον μὲ δεινὰς τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ ἀπέρχωνται ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην μὲ ὀδυνηρὸν θάνατον. Τότε λοιπὸν ὁ ἁγιώτατος οὗτος Ἀλέξανδρος ὁ τῶν ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος, διεβλήθη εἰς τὸν ἄρχοντα Καισαρείας (Ἴσως τῆς ἐν Παλαιστίνῃ) καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ σιδηροδέσμιος διελέχθη πολλὰ μὲ αὐτὸν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ἀνεκήρυξε μεγαλοφώνως ἐνώπιον πάντων, Θεὸν καὶ βασιλέα καὶ δημιουργὸν ὅλου τοῦ κόσμου, τὰ δὲ εἴδωλα ἐκήρυξεν, ὅτι εἶναι δαίμονες καὶ φανερὰ πλάνη· ἀνεθεμάτισε δὲ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τιμῶντας αὐτὰ, μὲ λαμπρὰν καὶ πεπαρρησιασμένην φωνήν. Ταῦτα τὰ λόγια τοῦ ἁγίου ἐτάραξαν τὸν ἄρχοντα καὶ ἤναψαν αὐτοῦ τὸν θυμόν· ὅθεν κατὰ προσταγήν του βασανίζεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης μὲ διάφορα βάσανα· εἰς ὀλίγον ὅμως καιρόν· ἔπειτα καταδικάζεται νὰ φαγωθῇ ζωντανὸς ἀπὸ τὰ θηρία. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκδυσαν τὸν ἅγιον καὶ ἔδεσὰν αὐτὸν γυμνὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ὡς κριὸν ἐπίσημον, ἐπέλυσαν κατ' αὐτοῦ διάφορα θηρία. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ θεράπων προσευχηθεὶς καὶ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῆς προσευχῆς του ἐπρόσθεσε· Κύριε, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ τελειωθῶ τώρα, ἂς γένῃ καθὼς ἠθέλησας. Τότε τὰ θηρία, ὢ τοῦ θαύματος! ἄλλα μὲν προσεκύνουν τὸν ἅγιον, καὶ κλίνοντα κάτω τὰς κεφαλάς των, ἀνεχώρουν εἰς τὰς μάνδρας των, ἄλλα δὲ χυλιόμενα κατὰ γῆς, ἐφίλουν τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, καὶ ἄλλα πάλιν ἔλειχον μὲ τὰς γλώσσας των τὰς πληγωμένας του σάρκας. Ὁ δὲ μέγας ἀρχιερεὺς, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ὑπὲρ τούτου παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀφίνων ἀβλαβὲς τὸ σῶμά του εἰς τὴν γῆν, τὸ ὁποῖον εὐλαβεῖς τινες χριστιανοὶ μυρίσαντες μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ τειλίξαντες μὲ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὸ ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ. [1]

Ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν ΑΜΜΑΝΑΘΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μισῶ τὰ τῆς γῆς· ἄγγελοι δέξασθέ με, »
» Ἀμωναθᾶς ὁ θεῖος ἐκλείπων λέγει.

Ὁ ἅγιος ΑΝΘΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸ τοῦ προφήτου προσφόρως Δαβὶδ λέγων,
» Ὡς ἄνθος ἀγροῦ θεῖος Ἄνθος ἐρρύη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ, ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ, ΕΥΓΕΝΙΟΥ, ΜΑΡΔΑΡΙΟΥ *καὶ* ΟΡΕΣΤΟΥ.

» Τὸν Εὐστράτιον καὶ συνάθλους δὶς δύω,
» Ἅπαξ δύω κτείνουσι πῦρ τε καὶ ξίφος.
» Τοὺς γε σὺν Εὐστρατίῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανεν ἄορ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων, καὶ Λυσίου Δουκὸς, ἐπιτροπεύοντος τῆς ἐπαρχίας Λιμιτανέων, [1] καὶ Ἀγρικολάου διοικοῦντος ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σγς' (296). Ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τοὺς προγόνους των ἐσέβοντο μὲν τὸν Χριστὸν, ἐκρύπτοντο δὲ ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ διωκτῶν. Ἀπὸ τούτους λοιπὸν, ὁ μὲν ἅγιος Εὐστράτιος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀραβράκων, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν ἦτο Σαρινιάριος τῆς Δουκικῆς τάξεως καὶ εἰς αὐτὴν εἶχε τὰ πρωτεῖα. [2] Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐπεθύμει νὰ ὁμολογήσῃ παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐφοβεῖτο δὲ τὸ ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως διὰ τοῦτο, τί κάμνει; δίδει τὴν ζώνην του εἰς

---

[1] Σημειώσαι ὅτι ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος οὗτος ἦτο συμβοηθὸς τοῦ Ἱεροσολύμων Ναρκίσσου, ὅτε ἐκεῖνος τὸ δεύτερον ἔγεινεν Ἱεροσολύμων, γέρων ὢν ἑκατὸν δεκαὲξ χρόνων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἔδωκε τέλος μαρτυρικὸν, τότε ἔμενε μόνος εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος καὶ ὅρα σελ. 227 τοῦ α'. τόμ. τοῦ Μελετίου. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἑδδόμην τοῦ Αὐγούστου. Περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου λέγει καὶ ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἦτον μαθητὴς Κλήμεντος τοῦ Στρωματέως, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσεν ὁ Κλήμης τὸ βιβλίον του, συμμαθητὴς δὲ ταῦ Ὠριγένους. Οὗτος κατὰ τὸν Νικηφόρον συνήγαγεν πανταχόθεν τὰ συγγράμματα τοῦ Γαΐου, τοῦ Ἱππολύτου, τοῦ Βηρύλλου καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν, καὶ δι' αὐτῶν κατεσκεύασε βιβλιοθήκην ἀξιόλογον εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐσέβιος. Ἀρχιεράτευσε δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χρόνους τριάκοντα ἐννέα, ὡς λέγουσί τινες (ὅρα σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ τὸν Νικηφόρον γράφοντα εἰς τὸ πέμπτον βιβλ. περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀλεξάνδρου.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται λιμιτανέων τάξεως καὶ ἄρχε ἐπαρχίας, ἡ δὲ λέξις λιμιτάνεος ἐκ τοῦ λατινικοῦ limitaneus δηλοῦντος τοὺς ἐν τοῖς μεθορίοις τοῦ κράτους φυλάττοντας στρατιώτας. Σ. Ε.

[3] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τούτου τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου εἶναι πάνυμα ἡ κατανυκτικὴ εὐχὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία παρέλαβε νὰ λέγῃ ἐν τῷ μεσονυκτικῷ κατὰ πᾶν Σάββατον, ἧς ἡ ἀρχὴ «Μεγαλύνων μεγαλύνω σε Κύριε· καθὼς καὶ τοῦ ἁγίου Μαρδαρίου εἶναι πάνυμα ἡ εὐχὴ ἐκείνη, ἧς ἡ ἀρχὴ «Δέσποτα Θεὲ Πάτερ Παντοκράτορ.»

Digitized by Google

ἕνα ὑπηρέτην, καὶ τὸν προστάζει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀραβράχων καὶ νὰ τὴν ἀποθέσῃ ἐκεῖ, τοῦτο συλλογισθεὶς ὅτι, εἰ μὲν ὁ Πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔμβῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ λάβῃ τὴν ζώνην εἰς χεῖράς του, βέβαια εἶναι σημεῖον, ὅτι κατὰ τὰ θέλημα τοῦ Θεοῦ θέλει γείνῃ ἡ ὁμολογία του· ὅθεν καὶ πρέπει νὰ μὴ φοβηθῇ κἀνέν βάσανον· ἀλλὰ μὲ θάρρος νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ μὲ παρρησίαν νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν χριστιανόν. Ἂν δὲ ἄλλος τις ἱερεὺς, ἢ ἐκκλησιαστικὸς λάβῃ τὴν ῥηθεῖσαν ζώνην του, εἶναι σημεῖον, ὅτι πρέπει ἀκόμη νὰ ἔχῃ εἰς τὸ κρυπτὸν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ παρρησιασθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔλαβε τὴν ζώνην, ὑπέλαβεν ὁ ἅγιος ὅτι καλῶς θὰ ἀποβῇ εἰς αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως. [1]

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ μάρτυς εἶχεν ἀξίωμα πρῶτος αὐτὸς νὰ παρισταῇ εἰς τὸ κριτήριον τοὺς ἁγίους μάρτυρας, διὰ τοῦτο ὁμοῦ μὲ ἐκείνους παρέστη καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ Λυσίου καὶ πρῶτον τὸν ἑαυτόν του ὀνομάζει χριστιανόν· ὅθεν παρὰ τοῦ τυράννου στερεῖται τὴν ζώνην, ἥτις ἦτο τοῦ ἀξιώματός του σημεῖον, καὶ γυμνωθεὶς, ἐξαπλόνεται κατὰ γῆς καὶ δέρεται. Ἔπειτα δεθεὶς μὲ σχοινία κρεμᾶται ὑψηλὰ καὶ κατακαίεται ἀπὸ τὸ πῦρ ὅπερ ἦτον ὑποκάτω αὐτοῦ ἐστρωμένον· ἔπειτα βαίνουσιν ἐπάνω εἰς τὰ φλεχθέντα μέλη του ὄξος ὁμοῦ μὲ ἅλας, καὶ μὲ τὰ τοῦβλα κατατρίβουσι τὰς πλευράς του. Ἐπειδὴ δὲ διὰ θαυματουργίας ἔγεινεν ὅλος ὑγιὴς, τούτου χάριν εἴλκυσέν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἅγιον Εὐγένιον· ὅθεν καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν, λέγων ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ προσφέρει λατρείαν καὶ σέβας εἰς τὸν παρὰ τοῦ Εὐστρατίου σεβόμενον Θεόν. Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ Λυσίας προστάζει νὰ καρφώσωσι τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα καὶ νὰ βιάζωσιν αὐτὸν νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας, ἕως εἰς τὴν Νικόπολιν (ἴσως τῆς Ἀρμενίας.)

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἰδὼν ὁ Μαρδάριος τὸν ἅγιον Εὐστράτιον οὕτως ἀτίμως βασανιζόμενον, τὸν πρώην ὄντα περιφανῆ καὶ ἔνδοξον, ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ μεγαλοψυχίαν του, ὅτι, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἀγάπην, ἀπὸ τὴν προτέραν περίβλεπτον ἀξίαν, ἣν εἶχεν, ἦλθεν εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι ἐνῶ ἦτο ἔνδοξος καὶ λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος ἐπροτίμησε νὰ πάσχῃ διὰ τὸν Χριστὸν τὰ τῶν κακούργων βάσανα. Ὅθεν ὁ ἀοίδιμος σύμβουλον λαβὼν εἰς τοῦτο τὴν γυναῖκά του, ἡ ὁποία παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, ἀφιέρωσε πρῶτον αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα του εἰς τὸν Θεὸν· ἔπειτα τρέχει καὶ φθάνει εἰς τὸν δρόμον τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν δένεται ὡς κατάδικος. Ὅτε δὲ ὁ Λυσίας ἐκάθισε διὰ νὰ κρίνῃ τοὺς ἁγίους, τότε πρῶτος ὁ ἅγιος Αὐξέντιος ἀπεκεφαλίσθη, ἐπειδὴ ὠνόμασεν ἑαυτὸν χριστιανόν· δεύτερος ὁ ἅγιος Μαρδάριος, τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα καὶ μὲ σούβλας ὀξείας καὶ πεπυρωμένας κατακαίεται εἰς τὰ ὄπισθεν μέρη τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐν μέσῳ ταύτης τῆς βασάνου παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τρίτος ὁ ἅγιος Εὐγένιος ἀποκόπτεται τὴν γλῶσσαν, καὶ συντρίβεται εἰς τὰ σκέλη μὲ ῥαβδία χονδρὰ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν βασάνων τούτων παραδίδει καὶ αὐτὸς τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ ἅγιος Θρέστης, ἐπειδὴ ἐνῷ ἔρριπτε τὸ βέλος εἰς τὸ σκόπευμα, ἐφάνη ὁ χρυσοῦς σταυρὸς, τὸν ὁποῖον εἶχε κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμόν του ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του, καὶ ἐκ τούτου

[1] Σημειοῦμεν ἐντεῦθα, ὅτι τὸ νὰ ζητῇ τις νὰ γνωρίσῃ τὸ μέλλον διὰ τοιούτων σημείων δὲν εἶναι οὔτε συμφέρον, οὔτε συγκεχωρημένον εἰς τὸν καθ' ἕνα, διότι εἶναι σπανιώτατα ταῦτα, καὶ μόλις ἁγίοις ὀλίγοις ἐνεργηθέντα· διὸ οὐδὲ νόμος γίνονται κοινὸς, ὥστε νὰ μιμῶνται αὐτὸν οἱ πολλοὶ, ἐπειδὴ εἶναι σφαλερὸν τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπικίνδυνον. Καθότι πολλοὶ παρόμοιον ποτήσαντες, ἠπατήθησαν, καὶ πιστεύσαντες τῷ μέλλοντι, ὡς ὑπὸ Θεοῦ διά τινων σημείων ἀποκαλυφθέντι, ἐβλάβησαν καὶ καταγέλαστοι ὤφθησαν. Οὐ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀπὸ Θεοῦ· πολλὰ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης ἀκολουθοῦσιν. Ἡμεῖς λοιπὸν εἰς ὅλα μας τὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήματα πρέπει νὰ ζητῶμεν τοῦτο μόνον, τὸ νὰ τελειωθῇ εἰς ἡμᾶς τὸ τοῦ Θεοῦ εὐάρεστον θέλημα, εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα σημεῖα νὰ μὴ προσέχωμεν, ἵνα μὴ πλάνῃ τινὶ περιπέσωμεν, καὶ φανῶμεν πειράζοντες τὸν Θεόν. Ὅρα καὶ εἰς τὸ ΚΔ'. κεφάλ. τῆς Γενέσεως στίχ. 14 ὅπου ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραὰμ ηὐχήθη εἰς τὸν Θεὸν νὰ τῷ δείξῃ μέ τινα σημεῖα καὶ σύμβολα τὴν Ῥεβέκκαν, ἣν ἔμελλε λαβεῖν γυναῖκα ὁ Ἰσαάκ. Ὁ Θεοδώρητος ὅμως λέγει, ὅτι οὐ συμβολικῶς τὴν εὐχὴν ἐκείνην προσενήνοχεν ὁ δοῦλος, ὡς τινες τῶν ἀγαν ἠλιθίων ὑπέλαβον, καὶ ὅτι δὲν ἦσαν αὐτὰ συμβολικὰ, ἀλλὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας δηλωτικά· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Προκόπιος καὶ ὁ Ἀδηλος ἑρμηνεύουσιν, ὅτι δὲν ἦτο συμβολικὸς ὁ οἰκέτης· ἀλλὰ τῷ Θεῷ πιστεύσας, ὡς πιστὸς νύξατο. Μὲ τὴν ἑρμηνείαν δὲ αὐτὴν φανερόνουσιν οὗτοι, ὅτι συμβολικῶς δὲν πρέπει νὰ εὐχώμεθα, ἀλλ' ἁπλῶς· ἐπειδὴ ἄλλο εἶναι ἁπλῶς εὐχὴ, καὶ ἄλλο συμβολικὴ εὐχὴ, διότι ἡ μὲν τόδε τι ὡς ἀγαθὸν ἐξαιτεῖ, ἡ δὲ, ὡς ἔσχεν, ἢ ἔχει, ἢ ἕξει, εὔχεται διὰ συμβόλου μαθεῖν.

Digitized by Google

ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός, [1] διὰ τοῦτο ἠρώτήθη ἀπὸ τὸν Λυσίαν τί εἶναι. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι δοῦλός Χριστοῦ· ὅθεν ἐδέθη ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ἐπέμφθησαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸν Ἀγρικόλαον, διότι ἐνόμισε συμφέρον ὁ Λυσίας εἰς ἑαυτὸν τὸ νὰ πεμφθῇ ἐκεῖ ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, καὶ διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐν λόγοις σοφίαν τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου καὶ δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐστηλίτευσε καὶ ἐνέπαιξε καὶ αὐτὸν τὸν Λυσίαν καὶ τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους φανερὰν τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἵνα μὴ πάλιν θαυματουργήσῃ καὶ ἑλκύσῃ πολλοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν Ἀγρικόλαον ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, ὄχι μόνον ἐστηλίτευσε καὶ ἐπόμπευσεν ὅλην τὴν ἀπάτην τῆς ἑλληνικῆς πλάνης ἀπὸ τοὺς ἰδίους σοφοὺς τῶν ἑλλήνων, διότι ἦτον ἄκρος εἰς τὴν μάθησιν τούτων· ἀλλὰ καὶ διηγήθη ὅλην τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ διὰ τούτων ἐξέπληξε τὸν τύραννον. Ὅθεν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Σεβαστείας ἅγιον Βλάσιον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐνεχείρησεν ὁ μάρτυς τὴν διαθήκην ἣν ἔκαμε, διατάσσων πῶς νὰ οἰκονομηθῶσι τὰ πράγματά του μετὰ τὸ αὐτοῦ μαρτύριον. [2] Τέταρτος δὲ ὁ ἅγιος Ὀρέστης ἁπλωθεὶς ἐπάνω εἰν ἕνα κράββατον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Κυρίῳ. Πέμπτος δὲ καὶ τελευταῖος ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, βληθεὶς εἰς ἠναμμένην κάμινον, παρέδωκε καὶ αὐτὸς τὴν μακαρίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ πέντε τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαραντίνους στεφάνους. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ» Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ. Σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)[t]

---

[1] Ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐσυνείθιζον νὰ βαστάζωσιν ἐπάνω των τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, κατεσκευασμένον ἐκ ξύλου, ἢ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἢ ἄλλου τινος μετάλλου, πρὸς διαφύλαξίν των καὶ σωτηρίαν. Ὅθεν καὶ ὁ ἅγιος Παγκράτιος ὁ Ταυρομενίας Ἐπίσκοπος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου, ἀφ' οὗ ἐβάπτιζε τοὺς χριστιανούς, ἔβλεπεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀνὰ ἕνα σταυρὸν ἀπὸ κέδρον ἵνα τὸν βαστάζωσιν ἐπάνω των. Καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος σταυρὸν ἐβάσταζε πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου, ὅθεν καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν διάβολον ἡρωελεγείως,

« Φεῦγ' ἀπ' ἐμῆς κραδίης δολομήχανε φεῦγε τάχιστα.
Φεῦγ' ἀπ' ἐμῶν μελέων, φεῦγ' ἀπ' ἐμοῦ βιότου.
. . . . . .
Μή σε βάλω σταυρῷ, τῷ πᾶν ὑποτρομέει.
Σταυρὸν ἐμοὶς μελέεσσι φέρω, σταυρὸν δὲ πορείῃ.
Σταυρὸν δὲ κραδίῃ, Σταυρὸς ἐμοὶ τὸ κλέος.»

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι δαίμονες ὡμολόγησαν βιαζόμενοι εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βοστρινὸν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, ὅτι φοβοῦνται τρία πράγματα τῶν χριστιανῶν, τὸ βάπτισμα, τὸν σταυρὸν ὃν φέρουσιν εἰς τὸν τράχηλον, καὶ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι οἱ τωρινοὶ χριστιανοὶ πρέπει νὰ μιμῶνται τοὺς παλαιοὺς χριστιανούς, καὶ νὰ φέρωσι καὶ αὐτοὶ σταυρὸν, πρὸς ἔνδειξιν ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ.

[2] Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Βλασίου κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.

[t] Δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω τὸ χαριέστατον θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησαν οἱ ἅγιοι οὗτοι πέντε μάρτυρες εἰς ἓν μετόχιον τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς, τιμώμενον εἰς ὄνομα τῶν πέντε τούτων ἁγίων μαρτύρων, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ὁ εὐλαβὴς ἐκεῖνος Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς ὁ πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου. Ὅθεν συντόμως ἀναφέρω τοῦτο εἰς χάριν τῶν φιλοχρίστων. Τὸ μετόχιον αὐτὸ προμηθεῖται καὶ κυβερνᾶται εἰς ὅλα τὰ χρειώδη καὶ αὐτῆς τῆς ἐτησίου μνήμης τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸ διαληφθὲν μοναστήριον τῆς ἁγίας μονῆς· συνέβη δέ ποτε νὰ γείνῃ σφοδρότατος χειμὼν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων, ὥστε ἀπὸ τῆς πολλῆς χιόνος ὄχι μόνον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταβῶσιν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου καὶ νὰ φέρωσι τὰ χρειώδη εἰς τὴν ἑορτὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἄνθρωποι τῆς χώρας ἠμπόρεσαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἦλθον τινές, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον μόνος ὁ ἐφημέριος ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνάψας τὰς κανδήλας ἔκρουσε τὸ σήμαντρον, καὶ ἔκαμεν εὐλογητὸν διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀκολουθίαν.

Τότε παρευθὺς ἰδοὺ βλέπει πέντε ἀνθρώπους εὐπρεπεῖς καὶ εὐτάκτους ἐμβάντας εὐλαβῶς εἰς τὸν ναὸν, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μὲν τὸ ἦθος καὶ τὸ σχῆμα ἐφαίνοντο ὅτι εἶναι ξένοι ἄνθρωποι, ἀπὸ δὲ τὸ πρόσωπον ἐφαίνοντο κατὰ πάντα ὅμοιοι μὲ τοὺς πέντε ἐνδόξους τούτους μάρτυρας, Εὐστράτιον, λέγω, Αὐξέντιον, Εὐγένιον, Μαρδάριον, καὶ Ὀρέστην, καθὼς φαίνονται ἐζωγραφισμένοι εἰς τὰς εἰκόνας των. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἱ μὲν δύω ἐστάθησαν εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν, οἱ δὲ ἄλλοι δύω ἐστάθησαν εἰς τὸν ἀριστερὸν, καὶ ὁ πέμπτος, ὁ ὁποῖος ὡμοίαζε μὲ τὸν ἅγιον Ὀρέστην ἐστάθη εἰς τὰ ἀναλογεῖον· καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, ἐκανονάρχει καὶ ἐνεγίνωσκε μὲ λαμπρὰν καὶ καθαρὰν φωνήν. Οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες οἱ ἱστάμενοι ἀπὸ τὸν δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν χορὸν, ὡς εἴπομεν, ἔψαλλον μὲ φωνὴν γλυκυτάτην καὶ λιγυρὰν τὰ ἱερὰ ᾄσματα.

Ταῦτα δὲ βλέπων καὶ ἀκούων ὁ ἱερεὺς ἔχαιρε μὲν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, ὅστις ἔστειλεν αὐτοὺς βοηθοὺς τῆς ἀκολουθίας, ἐνῷ δὲν ἦτο κανεὶς ἄλλος βοηθός· ἐξίστατο δὲ καὶ ἐθαύμαζεν, καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν πρὸς τὴν εἰκόνα τῶν ἁγίων, καὶ διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ ὀρθότητα καὶ χάριν τῆς ἀναγνώσεώς των, καὶ διὰ τὴν γλυκυτάτην μελῳδίαν τῆς φωνῆς

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΛΟΥΚΙΑΣ τῆς παρθένου,

» Ὡς παρθένος μὲν ἦν στέφος ἡ Λουκία,
» Ὡς δὲ ἐκ ξίφους καὶ μάρτυς, ἄλλο λαμβάνει.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὰς Συρακούσας πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ἐν ἔτει σν΄ (250), ἠρραβωνισμένη μὲ ἄνδρα· διὰ δὲ τὴν ἀσθένειαν τῆς αἱμορροΐας, τὴν συμβᾶσαν εἰς τὴν μητέρα της, ὑπῆγε μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Κατάνην, ἵνα προσχυνήσῃ τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον λείψανον τῆς ἁγίας Ἀγάθης, καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὴν νὰ ἰατρεύσῃ τὴν μητέρα της. Ἐλθοῦσα δ' ἐκεῖ, βλέπει εἰς τὸ ὅραμά της τὴν ἁγίαν Ἀγάθην, ἥτις εἰς μὲν τὴν μητέρα της ἔδιδε τὴν ἰατρείαν, εἰς αὐτὴν δὲ ἐπρόλεγε, ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν. [1] Ὅτε δὲ ἡ μήτηρ της ἔγεινεν ὑγιὴς, διαμοιράσασα ἡ ἁγία ὅλα της τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἦτον ἑτοίμη καὶ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν. Διαβληθεῖσα λοιπὸν εἰς τὸν ἄρχοντα Πασχάσιον ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀρραβωνιστικόν της, παρεστάθη εἰς αὐτὸν μὲ ἀνδρίαν καὶ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ὁ δὲ Ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ δώσωσιν αὐτὴν εἰς παρνοστάσιον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσωσιν· ἀλλ' ὅμως αὐτὴ μὲ τὴν θείαν δύναμιν ἐφυλάχθη καθαρὰ καὶ δὲν ἐμολύνθη, διότι πολλοὶ στρατιῶται ἐλθόντες δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μεταχαλεύσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὸν τόπον της· ἀλλ' οὐδὲ ἐδυνήθησαν νὰ καύσωσιν αὐτὴν μὲ τὸ πῦρ, ὅπερ ἤναψαν ἐκεῖ, ὅπου ἵστατο ἡ ἁγία. Ὅθεν ἀποκαμόντες καὶ ἀπελπισθέντες, ὅτι δὲν δύνανται νὰ τὴν μετακινήσωσι, διότι ἐφυλάττετο ὑπὸ Θεοῦ, τέλος πάντων ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὴν τιμίαν αὐτῆς κεφαλήν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

---

* *Ὁ ὅσιος ΑΡΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Ἄρης ὁ θεῖος οὐκ Ἄρης ἦν ὀργίλος,
» Πρᾶος δὲ μᾶλλον, καὶ πατεῖ γῆν πραέων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ.

† » Τὸν Ἀρσένιον ἐκμιμούμενος, Πάτερ,
» Καὶ Ἀρσενίῳ συγχορεύτης ἐν Πόλῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἀρσένιος ἦτον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν, πλουσίων, καὶ πρώτων κατὰ τὸ γένος. Ἐνῷ δὲ ἦτον οὕτω περιφανὴς κατὰ τὸ γένος, ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα καὶ ἄλλο ἀξίωμα, τὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ Πατρικίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Κιβυρραιωτῶν. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ποτὲ ἐστάλη στόλος βασιλικὸς, ὁ ὅσιος οὗτος ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα μεγάλης τρικυμίας ἀνέβρασεν ἡ θάλασσα ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ πυθμένος, τὰ μὲν πλοῖα κατεποντίσθησαν, μόνος δὲ αὐτὸς ἐλύτρωσε τὴν ζωήν του καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν στερεάν.

Τότε λοιπὸν εὑρὼν ἄδειαν, ἔλαβεν ἐκεῖνο ὅπερ ἐπέθει πρὸ πολλοῦ καιροῦ· ἤτοι ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ὅθεν ἐταλαιπώρει τὸ σῶμα καὶ ὑπέτασσεν αὐτὸ εἰς τὴν ψυχὴν μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χαμευνίας, καὶ μὲ ἄλλας κακοπαθείας· πρὸς τούτοις δὲ ἐστενοχώρει καὶ τὴν σάρκα του μὲ βαρέα σίδηρα ὁ τῇ ἀληθείᾳ σιδήρου καὶ ἀδάμαντος δυνατώτερος καὶ στερρότερος. Τὰ δὲ ῥείθρα τῶν δακρύων του, καὶ τὰς ὁλονυκτίους στάσεις, καὶ τοὺς πολέμους τῶν πονηρῶν πνευμά-

---

των. Ὅθεν εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, ποῖοι τάχα ἦσαν, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεως τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων, ἦλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀνέγνωσεν ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν Ὁρίστην, μὲ πολλὴν παρρησίαν καὶ λαμπρὰν φωνὴν, οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες, μὲ πολλὴν ἡδονὴν καὶ προσοχὴν μεγάλην ἤκουον τὰ ἀναγινωσκόμενα. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ἀναγινώσκων εἰς τὸ μέρος ὅπου λέγει, ὅτι ἐπρόσταξεν ὁ Ἀγρικόλαος νὰ φερθῇ μία κλίνη, σιδηρᾶ πεπυρωμένη, καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἁπλωθῇ ὁ ἅγιος Ὁρίστης, καὶ ὅτι οὗτος φερόμενος εἰς τὴν κλίνην ἐδειλίασε, δὲν εἶπε καθὼς ἦτον γεγραμμένον, ὅτι ἐδειλίασεν· ἀλλ' ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, καὶ ἀντὶ νὰ εἴπῃ ἐδειλίασεν, εἶπεν, ἐμειδίασεν.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον, ἐστήκωσε τὰ ὄμματά του καὶ βλέπων μὲ πολλὴν παρατήρησιν τὸν ὅμοιον τοῦ Ὁρίστου, λέγει αὐτῷ. Διὰ τί ἀλλάζεις τὸ ῥῆμα καὶ δὲν τὸ λέγεις καθὼς εἶναι γεγραμμένον. Ἀνάγνωσον πάλιν αὐτὸ καὶ ἐκ δευτέρου καθὼς εἶναι. Ὁ δὲ ἀναγνώσας καὶ δεύτερον, πάλιν ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, ἐντρεπόμενος τρόπον τινὰ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐδειλίασε. Τότε ὁ ἅγιος Εὐστράτιος λέγει μὲ μεγαλητέραν φωνὴν, Ἀνάγνωσον τὸ γεγραμμένον καθὼς τὸ ἔπαθες, διότι δὲν ἐμειδίασες, βλέπων τὴν κλίνην· ἀλλ' ἐδειλίασες. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον εὐθὺς καὶ οἱ πέντε ἔγειναν ἄφαντοι. Ὁ δὲ ἱερεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ἔμεινεν ἄφωνος ἐπὶ ὥραν πολλήν. Ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐτελείωσε τὴν ἀκολουθίαν ὡς ἐδυνήθη, καὶ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν διηγήθη εἰς τοὺς παρευρεθέντας χριστιανοὺς τὴν φανερὰν ὀπτασίαν ταύτην, καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν θαυμαστοὺς ποιοῦντα τοὺς ἁγίους αὐτοῦ.

[1] Ἡ ἁγία Ἀγάθη ἑορτάζεται κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου.

[1] Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου Ἄρεως ὅρα Εὐεργετινὸν (σελ. 203).

Digitized by Google

των, καὶ μὲ πόσην καρτερίαν ὑπέμενε τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος καὶ τὰ καύματα τοῦ θέρους· ταῦτα λέγω, πάντα τίς δύναται νὰ ἀριθμήσῃ; Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος ὁ μακάριος, πέμπεται ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς τόπον κείμενον ἀντικρὺ τοῦ καλουμένου Ἱεροῦ. Ἐκεῖ δὲ ἀπελθὼν μὲ τὴν παντοτεινὴν ροὴν τῶν δακρύων του ἀπέδειξεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τόπον ἐκεῖνον κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος· τὰ δὲ ἐνδύματά του ἦσαν τρίχινα, ὥστε ὅσα μέρη τοῦ σώματος δὲν ἐταλαιπώρουν τὰ σίδηρα, ταῦτα ἐταλαιπώρουν τὰ τρίχινα φορέματα· ἡ δὲ τροφή του, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ ἀτροφία του, συνίστατο εἰς βοτάνας ἀγρίας, καὶ ταύτας ἔτρωγεν ὄχι μὲ χορτασμόν, ὀλλ' ὅσον μόνον τὰς ἐγεύετο· τὴν δὲ δίψαν αὐτοῦ ἐπαρηγόρει μὲ νερὸν μόνον πολλὰ ὀλίγον, καὶ αὐτὸ διὰ δύω ἢ τριῶν ἡμερῶν λαμβανόμενον.

Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς τὸ θαυμάσιον ὄρος τοῦ Λάτρου τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εὑρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διατρίβων θαυμαστῶς ὁ πανθαύμαστος ἐθανάτωσε μὲ τὴν προσευχήν του καὶ μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ μίαν ἀσπίδα,[1] ἡ ὁποία ἐφώλευεν ἐκεῖ, καὶ τὰ νερὰ ἐφαρμάκευεν. Ἀναχωρήσας δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὑπῆγε κατὰ θεϊκὴν προσταγὴν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Κελλιβάρων, καὶ γενόμενος ἡγούμενος αὐτοῦ εἰς ὀλίγον καιρὸν, πολλοὺς παρεκίνησεν εἰς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς· ἔπειτα ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐπιστέφει πάλιν εἰς τὴν ποθεινὴν ἡσυχίαν του, ὑστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος, καὶ ἔγκλειστος μένων εἰς μίαν τρύπαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν φωλεαὶ καὶ κατοικίαι πολλῶν θηρίων. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμενεν ἡσυχάζων, ἄλλος προφήτης Δανιὴλ ἀναφανείς, διότι ὥσπερ ἐκεῖνος ἔμεινεν ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ἀβλαβὴς, οὕτω καὶ ὁ μεγαλόψυχος οὗτος Ἀρσένιος ἔμενεν εἰς τὴν ὀπὴν ἐκείνην τὴν κατοικίαν τῶν θηρίων ἀβλαβὴς καὶ ἀπείρακτος· μᾶλλον δὲ ὁ ὅσιος οὗτος διὰ τῆς προσευχῆς του, ἀπεδίωξε μὲν τὰ ἐκεῖσε κατοικοῦντα θηρία, σχολεῖον δὲ τῶν ψυχῶν τὴν ὀπὴν ἐκείνην ἐποίησεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐλθόντες τὸν παρεκάλουν νὰ ἔλθῃ μαζί των, ἐπιστρέφει πάλιν ὁ ὅσιος εἰς τὸ μοναστήριον, πλὴν καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος δὲν ἔζη πλέον κοινῶς ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς· ἀλλὰ κλείσας ἑαυτὸν ἐντὸς στενωτάτου κελλίου, μόνος μόνῳ ἐλάτρευε τῷ Θεῷ. Καὶ εἰς μὲν τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος οὔτε ὡμίλει μὲ κανένα, οὔτε φαγητὸν ἔτρωγεν, εἰς μόνην δὲ τὴν Κυριακὴν συνείθιζεν ὁ ἅγιος καὶ νὰ λαλῇ καὶ νὰ τρώγῃ. Τί νὰ περιττολογῶμεν; εἰς τόσην ἀπάθειαν ὁ ὅσιος ἔφθασεν, ὥστε οὐδὲ σωματικὴν πλέον τροφὴν ὁ ἀείμνηστος ἔτρωγεν, διότι ἐτρέφετο ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν θαυμάτων ὑπὸ Κυρίου ἔλαβε, διότι γερὰ πικρὰ ταράξας μὲ τὴν ῥάβδον του εἰς γλυκύτητα ταῦτα μετέβαλεν. Οὕτω δὲ πολιτευόμενος ὁ ὅσιος μὲ φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν καὶ μὲ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην, ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του καὶ ἐπειδὴ προσεκαλεῖτο εἰς τὰς ἄνω μονὰς, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐκεῖ τριγύρω μοναχοὺς, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ ἀποταγῆς κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ ὑπομονῆς, καὶ φιλαδελφίας, καὶ περὶ ταπεινώσεως, καὶ προσευχῆς. Ἔπειτα γονατίσας καὶ ἀπὸ δάκρυα γεμίσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, πολλὰ καὶ μετὰ θάνατον θαύματα ἐργασάμενος. Διότι ἕνα δαιμονισμένον ἰάτρευσεν ὁ ἅγιος διὰ παρακλήσεως τῶν ἀδελφῶν, ὅστις ἐπεχείρησε μὲν νὰ τρυπήσῃ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ἔγεινε δὲ παράλυτος διὰ τὴν τόλμην· ὕστερον δὲ ἦλθεν εἰς αἴσθησιν καὶ μετενόησεν. Ἀλλὰ καὶ μοναχός τις ὑδρωπικὸς, προσελθὼν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ παρακαλέσας αὐτὸν νὰ τὸν ἰατρεύσῃ, εὐθὺς, ὢ τοῦ θαύματος! ἔλαβε τὴν ὑγείαν του, εὐχαριστῶν ἅμα καὶ δοξάζων τὸν τοὺς ἁγίους αὐτοῦ δοξάζοντα Χριστὸν, τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΓΑΒΡΙΗΛ, ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, τοῦ ἐν Προύσῃ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ ᾳχῃθ' (1659).

† » Ὑψοῦ κρεμασθεὶς τὸν κρεμασθέντα ξύλῳ
» Μιμῇ Γαβριὴλ, καὶ στέφῃ διπλῷ στέφει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Προπατόρων.

† » Δίξασθε χαρὰν οἱ πάλαι Προπάτορες,
» Βλέποντες ἐγγίζοντα Χριστὸν Μεσσίαν.
† » Γήθεο Ἀβραὰμ, ὅτι πρόπαππος Χριστοῦ ἐδείχθης.

Αἱ τοῦ μακαρίου Ἀβραὰμ ὑποθέσεις εἶναι

[1] Εἶδος ὄφεως ἐκ τῶν ἰοβόλων. Σ. Ε.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

γνωσταὶ καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας χριστιανοὺς, καθότι ἡ βίβλος τῆς Γενέσεως, τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ἡ τούτας περιέχουσα, ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὰς νηστευσίμους ἡμέρας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Ὅθεν ἀπὸ τὴν βίβλον ἐκείνην μανθάνουσιν ὅλοι, ὅτι ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀβραὰμ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων, καὶ ἦτον ἐθνικὸς, διότι οἱ Χαλδαῖοι ἦτον ἔθνος πρὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι εἶχε πατέρα εἰδωλολάτρην τὸν Θάρραν. Πλὴν ἂν καὶ ἀπὸ τοιοῦτον εἰδωλολάτρην κατήγετο, δὲν ἐμποδισθη ὅμως ἐκ τούτου παντελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν· ἀλλὰ μάλιστα ἂν πρέπῃ νὰ εἴπωμεν καὶ ἕνα λόγον παράδοξον, ἀπὸ αὐτὴν τὴν εἰδωλολατρείαν ὡδηγήθη εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν.

Κατανοήσας δηλαδὴ ὁ ἀοίδιμος, ὅτι κἀνὲν κτίσμα δὲν εἶναι Θεὸς, καὶ ἑπομένως ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκυνῆται ὡς Θεός· ἀναλογισθεὶς δὲ τὴν εὐταξίαν τῶν ὄντων, ἐκ τῶν ὁρωμένων τούτων ποιημάτων ἐγνώρισε τὸν ἀόρατον αὐτῶν Ποιητὴν, καὶ γνωρίσας αὐτὸν τὸν προσεκύνησεν ὡς Θεὸν, καὶ ὡς κρατοῦντα καὶ κυβερνῶντα ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ ὡς διορίσαντα εἰς αὐτὰ τὴν φαινομένην ταύτην εὐαρμοστίαν καὶ τάξιν. Οὗτος λοιπὸν προσαχθεὶς παρὰ Θεοῦ νὰ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα καὶ συγγένειάν του καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς γῆν Χαναὰν, (ἥτις εἶναι ἡ Παλαιστίνη καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα), παρευθὺς ὑπήκουσεν ἀδιστάκτως, διὰ τὴν πολλὴν πίστιν ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεόν. Διὸ καὶ μισθὸν τῆς πίστεώς του λαμβάνει τὸ νὰ γεννήσῃ εἰς τὸ βαθὺ γῆράς του τὸν Ἰσαὰκ, καὶ νὰ γίνῃ πατὴρ πολλῶν Ἐθνῶν. Διότι ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ ἐγεννήθη ὁ Ἰσαὰκ, καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ ὁ Ἰακὼβ, καὶ ἀπὸ τὸν Ἰακὼβ ὁ Ἰούδας, (ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς) καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πατριάρχαι.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν οἱ Θεοφόροι πατέρες ἡμῶν καὶ διδάσκαλοι μνήμην ποιοῦσι σήμερον τοῦ θείου Ἀβραὰμ, ὡς γεγονότος προπάτορος τοῦ Χριστοῦ· καὶ ταύτην παρέδωκαν νὰ ποιῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὄχι μακρὰν καὶ εἰς πολλῶν ἡμερῶν διάστημα, ἀλλὰ πλησίον εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο ποιήσαντες ὄχι ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ κατὰ Θείαν ἔμπνευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ ὑπεράγαθος καὶ φιλάνθρωπος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατεδέχθη νὰ κάμῃ τὸν πατριάρχην Ἀβραὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους ἐκείνου, προπάτοράς του, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τούτου χάριν οἱ Θειότατοι πατέρες ἔκριναν δίκαιον νὰ ἑορτάζωμεν τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς προπατόρων, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου γέννησιν.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, καὶ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

Εἰς τὸν Θύρσον.

» Οὐ δενδρίνην σε Θύρσε θύραν ὁ πρίων,
» Πρὸ τῆς τελευτῆς εὗρεν ὡς ῥᾷστα πρίσαι.

» Εἰς τὸν Λεύκιον.

» Ὁ πνεῦμα λευκὸς Λεύκιος τμηθεὶς ξίφει,
» Τὸ σῶμα βάπτει φοινικοῦν ἐξ αἱμάτων.

Εἰς τὸν Καλλίνικον.

» Ὁ Καλλίνικος ἐκκοπεὶς τὸν αὐχένα,
» Ὑπῆρξε Καλλίνικος ἐκ τῶν πραγμάτων.
» Πρίσιν ἀλύξας Θύρσε θάνες δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυαες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἡγεμόνος Κουμβρικίου ἐν ἔτει σν΄ (250). Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ μέρη Νικομηδείας, Νικαίας, καὶ Καισαρείας, ὁ ἅγιος Λεύκιος αὐτόκλητος ἦλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἤλεγξε δὲ καὶ ὕβρισε τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Κατὰ προσταγὴν λοιπὸν τοῦ ἡγεμόνος κρεμᾶται καὶ καταξεσχίζεται τὰς σάρκας δυνατά· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν εὐσεβῆ πίστιν τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐνῷ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπορεύετο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον,[2] ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ πο-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Χρυσόστομος λόγον ἔχει εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ τῶν Προπατόρων. Ὁμοίως καὶ ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος λόγον ἔχει περὶ Θεότητος Υἱοῦ καὶ Πνεύματος, καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λόγον συνέγραψεν εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ » (σώζεται ἐν τῷ Προτάτῳ, καὶ ἐν ἄλλοις μοναστηρίοις.)

[2] Ἑλλήσποντος εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος, ὅστις ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἕως 45 μίλια, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Προποντίδα, ἤτοι τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἕως εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Digitized by Google

λύαθλος μάρτυς Θύρσος, καὶ παρρησίᾳ μὲν ἐκήρυξεν ἔμπροσθέν του τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθινὸν, αὐτὸν δὲ ἤλεγξε διότι ἀνοήτως πιστεύει καὶ λατρεύει τοὺς μὴ ὄντας Θεούς· ὅθεν διὰ τὴν παρρησίαν ταύτην κτυποῦσι τὸν ἅγιον μὲ γρονθισμοὺς τῶν χειρῶν, καὶ δένουσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ἔπειτα συντρίβουσι τοὺς ἀστραγάλους του, καὶ βάλλουσι περόνας εἰς τὰ βλέφαρά του· ὕστερον κεντῶσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ συντρίβουσι τοὺς πόδας του μὲ σφαίρας χαλκίνας, καὶ χύνουσι μόλιβδον βρασμένον ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην του· ἀλλ' ὁ μόλιβδος χυνόμενος περισσότερον ἔβλαψε τοὺς ὑπηρέτας παρὰ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνωτέρω βάσανα διεφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, δένεται ἀπὸ τὴν μέσην μὲ σίδηρα. Διὰ προσχευχῆς του δὲ κατακρημνίζει ὅλα τὰ εἴδωλα· ἔπειτα βάλλεται κατακέφαλα μέσα εἰς ἓν ἀγγεῖον γεμάτον ὕδατος τὸ ὁποῖον ἐρράγισε παρευθύς. Εἶτα στρώνουσι τὸ ἔδαφος τῆς γῆς μὲ καρφία ὀξέα καὶ μὲ σίδηρα κοπτερὰ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ ῥίπτουσι τὸν ἅγιον ἀπὸ ἓν ὑψηλὸν τεῖχος. Ἐφυλάχθη ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἡγεμὼν Κουμβρίκιος καὶ ὁ Σιλβανὸς ἀπέρριψαν κακῶς τὰς μιαρὰς των ψυχὰς, ἔγεινεν ἡγεμὼν ὁ Βάββος, ὅστις βλέπων τὸν ἅγιον Θύρσον, ὅτι ἦτον στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς ἕνα σάκκον, τὸν δὲ σάκκον ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ σχισθέντος τοῦ σάκκου ὑπὸ Ἀγγέλων, ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν στερεάν. Ἔπειτα δέρεται καὶ πάλιν διὰ προσευχῆς του κρημνίζει τὰ εἴδωλα· εἶτα δίδεται διὰ νὰ κατασπαραχθῇ ὑπὸ τῶν θηρίων· διαμένει ὅμως ἀβλαβὴς ὑπὸ θείας χάριτος, πάλιν δέρεται τόσον πολλὰ, ὥστε ἐκόπησαν αἱ σάρκες του καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς. Τότε ἑλκύει εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Καλλίνικον ὄντα ἱερέα τῶν εἰδώλων, διότι οὗτος ἐσυλλογίσθη ὡς φρόνιμος, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἀπὸ ὅλους μεγαλήτερος Θεὸς, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπίκλησιν χρημνίζονται τὰ εἴδωλα, καθότι ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ὁ ἅγιος Θύρσος, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν δια προσευχῆς του τὰ τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἀγάλματα. Τοῦτο δὲ τὸ ἴδιον ἐθαυματούργησε καὶ αὐτὸς ὁ Καλλίνικος καὶ κατακρημνίσας τὸ εἴδωλον, ὅπερ οἱ ἐκεῖσε ἐσέβοντο, ἀπεκόπη διὰ τοῦτο τὴν κεφαλήν. Ὁ δὲ ἅγιος Θύρσος, κλεισθεὶς μέσα εἰς κιβώτιον ἵνα μετὰ τοῦ κιβωτίου πριονισθῇ καὶ αὐτὸς, ἔμεινεν ἀβλαβὴς θείᾳ χάριτι, διότι οἱ ὑπηρέται ἐκρατήθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μετακινήσωσι τὸ πριόνιον. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀκούσας καὶ φωνὴν οὐρανόθεν, ἡ ὁποία ἐφανέρονεν εἰς αὐτὸν τὰ ἡτοιμασμένα τοῖς δικαίοις ἀνεκλάλητα ἀγαθά. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸ Μαρτύριον ἤτοι εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον εἰς τὰ Ἐλευιανά, (τὸν κατὰ πλάτος βίου τῶν ἁγίων τούτων ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ *καὶ* ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

» Ἔτερπεν αὐλοῖς πρὶν Φιλήμων τοὺς φίλους,
» Τανῦν δὲ τμηθεὶς τέρπεται τέρψιν ξένην.

Εἰς τὸν Ἀπολλώνιον.

» Ἀπολλώνιον υἱὸν ὑψίστου θέσει,
» Κτείνουσιν υἱοὶ τῆς ἀπωλείας ξίφει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Ἀρριανοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαΐδος, ἥτις ἦτο μητρόπολις τῶν Ἀντινόων ἐν ἔτει σϙ' (290). ὁ δὲ τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν τρόπος ἔγεινε τοιοῦτος. Τριάκονταεπτὰ Χριστιανοὶ συλληφθέντες ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα· εἷς δὲ αὐτῶν, Ἀπολλώνιος ὀνόματι, Ἀναγνώστης ὢν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, δειλιάσας τὰ πικρὰ βάσανα τοῦ μαρτυρίου, ἔδωκε τέσσαρα φλωρία ὁμοῦ δὲ καὶ τὰ ἱμάτιά του εἰς τὸν Φιλήμονα τὸν παίζοντα τὸ συραύλιον, ἵνα αὐτὸς ἐνδυθεὶς τὰ ἱμάτια τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδός του θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα ἀντ' ἐκείνου. Ὁ δὲ Φιλήμων λαβὼν αὐτὰ καὶ ἐνδυθεὶς, ταυτοχρόνως συνενδύεται νοητῶς καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν ἐμβὰς εἰς τὸ στάδιον μὲ τὸ σχῆμα τοῦ Ἀπολλωνίου, προσετάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐκεῖνος δὲ ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ὁ Φιλήμων διὰ νὰ παίξῃ τὸ συραύλιόν του, ἵνα διὰ μέσου τῆς γλυκύτητος τῆς μελῳδίας ἐκείνου παρακινηθῇ ὁ τὸν Χριστὸν ὁμολογῶν ἐν σχή-

---

[1] Τὸν ἑλληνικὸν τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία σαρκὸς» (σώζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων Μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

ματι Ἀπολλωνίου νὰ πρατιμήση μὲν τὰ τοῦ κόσμου καλὰ καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, νὰ θυσιάση δὲ εἰς τὰ εἴδωλα· τοῦτο, λέγω, ἀκούσας ὁ Φιλήμων, ἐφανέρωσεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Φιλήμων, ὁ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδος τοῦ Ἀπολλωνίου· οἱ δὲ Ἕλληνες παρεκίνουν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὁ γενναῖος Φιλήμων δὲν ἐπείσθη. Ὅθεν ὁ ἡγεμὼν ὠνείδισεν αὐτὸν λέγων ὅτι ματαίως κοπιάζει ὀνομάζων ἑαυτὸν χριστιανὸν ἂν πρότερον δὲν βαπτισθῇ, διότι ἐμποδισμένον, τοῦ ἔλεγεν, εἶναι νὰ συναριθμῆται μὲ τοὺς Χριστιανοὺς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν λάβῃ τὸ βάπτισμα. Ἐπειδὴ, λέγω, ὠνειδίσθη οὕτω ὁ Φιλήμων, προσευχήθη, καὶ ἔπεσε βροχὴ ἐπάνω εἰς μόνον αὐτὸν, ὥστε ὅλοι μὲν οἱ παρεστῶτες ἐξεπλάγησαν, ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ βροχὴ ἐκείνη ἔγεινε βάπτισμα εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ οὐδεὶς χριστιανὸς ἐτόλμα νὰ τὸν βαπτίση διὰ τὸν φόβον τοῦ ἡγεμόνος. Εἶτα προσευχήθη ὁ ἅγιος καὶ διὰ νὰ ἀφανισθῶσι τὰ συραύλιά του, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀπολλώνιον, ὅτε ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ τὰ φλωρία, ὡς ἀνωτέρω εἴπωμεν· ὅθεν πῦρ ἐλθὼν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, κατέκαυσεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπολλωνίου. [1]

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος Ἀπολλώνιος ἔγεινεν αἰτία νὰ πιστεύση ὁ Φιλήμων εἰς τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἀνεκήρυξε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν κόπτουσι τὰ νεῦρα τῶν ποδῶν του, καὶ σύρουσιν αὐτὸν εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Φιλήμων κρεμασθεὶς εἰς μίαν ἐλαίαν ἐτοξεύθη, τὰ δὲ βέλη εἰς αὐτὸν μὲν δὲν ἤγγισαν, ἓν δὲ ἐλθὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐκέντησε τὸν ὀφθαλμόν του καὶ τὸν ἐτύφλωσε, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος Φιλήμων πάλιν ἐποίησεν ὑγιῆ, προειπὼν εἰς αὐτὸν, μετὰ τὸ μαρτύριόν μου ἂν λάβῃς χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου καὶ ἐπιθέσῃς εἰς τὸν ὀφθαλμόν σου, θὰ τὸν θεραπεύσῃς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω ὅτε ὅ ἅγιος Φιλήμων καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὑπῆγεν ὁ ἡγεμὼν Ἀρριανὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος Φιλήμονος, καὶ λαβὼν χῶμα ἀπὸ ἐκεῖ ἔγεινεν ὑγιὴς, κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου πρόρρησιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τέσσαρες Προτικτόροι, [1] καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες· τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ Διοκλητιανὸς, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἡγεμόνα Ἀρριανὸν, καὶ δεσμεύσας αὐτὸν μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ, καὶ κρεμάσας πέτραν εἰς τὸν λαιμόν του, κατεβίβασεν αὐτὸν μέσα εἰς ἓν χάσμα, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν μὲ τὸ χῶμα κατέχωσε καὶ ἐσκέπασεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δυσσεβὴς τοῦτο ἐποίησεν, ἔστησε τὸν θρόνον του ἐπὶ τοῦ χάσματος ἐκείνου καὶ ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ παίζωσι λέγων, ἂς ἴδωμεν, ἂν ἔλθῃ ὁ Θεὸς τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ ἐκβάλῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸ χάσμα. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὑπῆγεν εἰς τὴν κλίνην του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει τὰ σίδηρα καὶ τὴν πέτραν, ἅτινα ἔφερεν ὁ ἅγιος Ἀρριανὸς κρεμασμένα ἐπὶ τῆς κλίνης του, καὶ αὐτὸν τὸν ἅγιον πλαγιασμένον ἐπ' αὐτῆς. Ὅθεν ἐφοβήθη ὑπολαβὼν ὅτι εἶναι μάγος καὶ ὅτι τυραννικὴν ἀποστασίαν ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ· ἀκούσας δὲ τοῦ ἁγίου λαλοῦντος μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ λέγοντος, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀρριανὸς, τὸν ὁποῖον σὺ ἔβαλες εἰς τὸ χάσμα λέγων ὁμοῦ καὶ βλάσφημα λόγια κατὰ τοῦ Χριστοῦ· ταῦτα λέγω ἀκούσας ὁ Διοκλητιανὸς, ἐξεπλάγη καὶ ἔμεινεν ἄφωνος εἰς ὥραν πολλήν· εἶτα μόλις ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν καὶ μαγείαν ὁ ἀνόητος τὴν θαυματουργίαν νομίσας, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ τοὺς πιστεύσαντες τέσσαρας Προτικτόρους, τοὺς ὁποίους ὅλους ἔβαλεν ἐντὸς πέντε σάκκων ὁμοῦ μὲ ἄμμον. Παρευθὺς δὲ εἷς δελφὶν μεγαλώτατος ἀνασύρας καὶ τοὺς πέντε σάκκους καὶ λαβὼν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του τοὺς ἐξέβαλεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ δὲ δοῦλοι τοῦ ἁγίου Ἀρριανοῦ προσμένοντες κατὰ τὴν προσταγὴν ἐκείνου εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἰδόντες τὰ λείψανα τῶν ἁγίων φερόμενα ἐπὶ τοῦ δελφῖνος, ἐθαύμασαν, ὡς ἦτον εὔλογον νὰ θαυμάσωσιν· εἶτα λαβόντες αὐτὰ εὐλαβῶς, καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον διὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἐπλησίασαν εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀντινοϊτῶν. Διὰ θείας δὲ φωνῆς ἄνωθεν ἐλθούσης μαθόντες τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνταφιασθῶσι τὰ ἅγια λείψανα, ἐμήνυσαν εἰς τὴν πάλιν τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν ἔτρεξαν ἅ-

[1] Ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦτο δύω πράγματα ἂς μάθωσιν οἱ χριστιανοὶ οἱ παίζοντες αὐλοὺς, τύμπανα, λύρας, καὶ ἄλλα διάφορα παιγνίδια, καὶ διαβολικὰ ὄργανα, πρῶτον, ὅτι πρέπει νὰ μισήσωσιν αὐτὰ ἀπὸ καρδίας, καθὼς τὰ ἐμίσησε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Φιλήμων, καὶ νὰ μὴ θέλωσιν οὐδὲ νὰ τὰ λάβωσιν εἰς χεῖρας. Καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ Θεία τόσον ἀποστρέφεται τὰ τοιαῦτα ὄργανα, καὶ πόσον δι' αὐτὰ ὀργίζεται, ὥστε βάπτει πῦρ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰ κατακαίει.

[1] Στρατιωτικὸς βαθμὸς ἐκ τοῦ protector = σωματοφύλαξ. Σ. Ε.

Digitized by Google

λοι πανδημεὶ μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους, καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὰ λαμπρῶς καὶ ἐντίμως εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΡΡΙΑΝΟΥ, καὶ τῶν τεσσάρων Προτικτόρων τῶν συναθλησάντων αὐτῷ.

Εἰς τὸν Ἀρριανόν.

» Τὸν Ἀρριανὸν ἐργάται πονηρίας,
» Ἔργον θαλάσσης δεικνύουσιν ἀφρόνως,

Εἰς τοὺς Προτίκτορας.

» Βάπτισμα πόντος τοῖς Προτίκτορσι ξένον,
» Φοροῦσι σάκκους ὡς στολὰς ἐμφωτίους.

Μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπεκτεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ Σεισμοῦ, ἧς παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ὁ φιλάνθρωπος Κύριος.

» Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν, Λόγε·
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ.

» Εὐλευθέριος ὡς ἀδουλόνους φύσει,
» Σπάθας θεωρῶν οὐκ ἐδουλοῦτο πλάνῃ.
» Δῖον Ἐλευθέριον δεκάτῃ πέφνε φάσγανα πέμπτῃ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ῥώμης ἐν ἔτει ριζ' (117), πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὀρφανὸς ἀπὸ πατέρα, μητέρα δὲ μόνην ἔχων ὀνομαζομένην Ἀνθίαν, ἥτις ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον προσεφέρθη ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Ἀνίκητον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ συνηριθμήθη μὲ τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε ἐτῶν ἐχειροτονήθη διάκονος, κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐχειροτονήθη ἱερεύς, καὶ εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τοῦ Ἰλλυρικοῦ, πολλὰ πρότερον ἐργασάμενος θαύματα διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του. [1] Ἐπειδὴ δὲ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς ἕλληνας διὰ τῆς διδασκαλίας του, ἦλθε ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ, καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἀνακηρύξας, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως βάλλεται ἐπὶ χαλκίνου καὶ πεπυρωμένου κραββάτου, ὑποκάτω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο πῦρ ἐστρωμένον· ἔπειτα ἐξαπλόνεται ἐπὶ μιᾶς ἐσχάρας πολλὰ ἠναμμένης, καὶ μετὰ ταῦτα βάλλεται εἰς πυρωμένον τηγάνιον ἀπὸ ἔλαιον καὶ ὀξύγγιον καὶ πίσσαν. Ὑπὸ τῆς θείας ὅμως χάριτος διεφυλάχθη ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἀβλαβής.

Ὕστερον δὲ κατασκευάζεται μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἐπάρχου Κορέμμονος φοῦρνος ἔχων σούβλας ὀξείας ἀπὸ τὰ δύω μέρη, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον πρῶτος ὁ Κορέμμων ἐμβῆκε Πνεύματος ἁγίου πλησθεὶς καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν εἶναι ὁμολογήσας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκβῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ ἀβλαβής, ἀποκεφαλίζεται καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ὁ δὲ ἅγιος Ἐλευθέριος ἐτέθη εἰς τηγάνιον· ἀλλὰ παρευθὺς ἐσβέσθη μὲν τὸ πῦρ, αὐτὸς δὲ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν σῶος καὶ ἀβλαβής. Ἔπειτα ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν, δεθεὶς δὲ εἰς ἅμαξαν σύρεται ἀπὸ ἀγρίους ἵππους· λυθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν ἅμαξαν ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἀνέβη ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἐκεῖ συνανεστρέφετο μὲ τὰ ἄγρια ζῶα, τὰ ὁποῖα ἡμέρωναν, ὅτε ὁ ἅγιος ἐμελέτα τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάλησαν στρατιῶται διὰ νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν, ὁ ἅγιος νουθετήσας αὐτοὺς τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς ἐβάπτισεν· οὐ μόνον δὲ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἕλληνας ἕως πεντακοσίους ἐβάπτισε, πιστεύσαντας εἰς τὸν Χριστόν. Ἀναχθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ δοθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι καὶ διεφυλαχθεὶς σῶος καὶ ἀβλαβής, τελευταῖον θανατόνεται ἀπὸ δύω στρατιώτας κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως. Ἡ δὲ μήτηρ του Ἀνθία ἐναγκαλισθεῖσα τὸ νεκρὸν λείψανον τοῦ υἱοῦ της, καὶ κατασπαζομένη αὐτὸ, μὲ τὸ ξίφος καὶ αὐτὴ θανατόνεται· καὶ οὕτω μετὰ τοῦ υἱοῦ της λαμβάνει τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τὸν ὄντα πλησίον τοῦ

---

[1] Ἂς μὴ θαυμάζῃ τις ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἐχειροτονήθη παρ' ἡλικίαν ἐναντίον τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τῆς Οἰκουμενικῆς Ἕκτης, ὅσον καὶ τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ τοπικῆς Συνόδου, οἵτινες διορίζουσιν ὅτι ὁ μὲν διάκονος νὰ χειροτονῆται χρόνων εἰκοσιπέντε, ὁ δὲ πρεσβύτερος χρόνων τριάκοντα, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα. Διότι ὁ ἅγιος Ἐλευθέριος ἦκμασεν πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ διορισθῶσιν οἱ ἀνωτέρω κανόνες, διότι αὐτοὶ ἐδιορίσθησαν ὕστερον.

Digitized by Google

Ἠπιολόφου, (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία ΑΝΘΙΑ *ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου περιχυθεῖσα τῷ τοῦ υἱοῦ νεκρῷ, ξίφει τελειοῦται.*

» Δίδωσι μήτηρ νεκρικὸν κόσμον τέκνῳ,
» Αὐτὴ ἑαυτὴν συγκεκομμένην σπάθαις.

Ὁ ἅγιος ΚΟΡΕΜΜΩΝ *ὁ ἔπαρχος πιστεύσας τῷ Χριστῷ καὶ βαπτισθείς, ξίφει τελειοῦται.*

» Ἀθλήσεως οὐκ εἶχε Κορέμμων κόρον,
» Ἕως ἐτμήθη τῷ ξίφει τὸν αὐχένα.

Οἱ δύω δήμιοι πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Θεόν σε γνόντας δημίους Σῶτερ δύω,
» Ἄλλοι κατακτείνουσι δήμιοι ξίφει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ *τοῦ Κουβικουλαρίου.* [2]

» Ἐλευθέριον οὐχ ὑπέτηξε ξίφος,
» Ἐλεύθερον γὰρ εἶχε νοῦν παντὸς φόβου.

Οὗτος ὁ ἅγιος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, μὲ τὴν ὀρθοδοξίαν μὲν διαλάμπων, μὲ πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν ὑπερβάλλων ὅλους τοὺς κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐνδόξους καὶ ἄρχοντας· διότι, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἀνετράφη εἰς τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων, ἔλαβεν ἐκεῖθεν καὶ τὰς πρώτας τιμάς. Τρωθεὶς ὅμως ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν, ὅλα τὰ γήϊνα εἰς οὐδὲν ἐλογίσατο ὁ μακάριος· ἀλλ' ἐπροτίμησε νὰ παραρρίπτεται, νὰ ἔχῃ ὁηλαδὴ τὸν κατώτερον τόπον εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, παρὰ νὰ ἔχῃ τὸν πρῶτον εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ θεῖος Δαβίδ. Ὅθεν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχων προσηλωμένον τὸ νοερὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς του, κατεγίνετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς ὕμνους καὶ δοξολογίας Θεοῦ, καὶ πᾶν εἶδος μετεχειρίζετο ἀρετῆς. Ἀλλ' ὁ φθορεὺς τῶν ψυχῶν μας διάβολος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὰ καλὰ ταῦτα· ὅθεν μεταχειρισθεὶς ὄργανον τὸν δοῦλον τοῦ ἁγίου τούτου (διότι κατὰ τὴν γνώμην ἑνὸς σοφοῦ «Τὸ δοῦλον ἐχθρὸν τοῖς δεσπόταις· ἦγουν οἱ δοῦλοι εἶναι πάντοτε ἐχθροὶ εἰς τοὺς αὐθέντας των») προσέρχεται εἰς τὸν τότε ἀσεβῆ βασιλέα [1] διὰ τοῦ δούλου, καὶ διαβάλλει τὸν ἅγιον λέγων, ὅτι, ὁ αὐθέντης μου Ἐλευθέριος ἐβαπτίσθη μὲ τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν καὶ ἔκτισε ναὸν καὶ λατρεύει μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, μισεῖ δὲ καὶ ἀποστρέφεται τὰς βασιλικὰς προσταγάς· καὶ ἔχων οἶκον κρυπτὸν ὑπὸ τὴν γῆν, [2] προσφέρει εἰς τὸν Χριστὸν ἀγρυπνίας ὁλονυκτίους καὶ ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμά του μὲ νηστείας καὶ ὀάκρυα καὶ κλαυθμούς.

Ταῦτα τοῦ δούλου διηγηθέντος, ἤναψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ θυμόν· στέλλει δὲ καὶ φέρει τὸν ἅγιον, καὶ ἀφ' οὗ παρέστη ἔμπροσθέν του, ἐρωτᾷ αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ κολακευτικῶς, λέγων. Πῶς μᾶς ἀφῆκες, ὦ Ἐλευθέριε, τόσον καιρὸν καὶ κατεφρόνησες τὴν πρὸς σὲ μεγαλωτάτην μου ἀγάπην καὶ τὰς βασιλικάς μου αὐλάς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ ἔχω, ὦ βασιλεῦ, τὸ σῶμα τεταλαιπωρημένον ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀσθενείας, ἠθέλησα νὰ διατρίψω εἰς εὔκρατον ἀέρα καὶ τόπον, πρὸς ἀνάληψιν τῆς ὑγείας μου. Καὶ διατί μόνος σου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἀπολαμβάνεις τὰ ἀγαθὰ τοῦ εὐκράτου ἀέρος; δὲν θὰ συναπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἀνταμωθέντες μετὰ σοῦ; ὁ δὲ ἅγιος εἰς ταῦτα τελείως δὲν ἀπεκρίθη. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ ἑσπέρας περάσας τὸν ποταμὸν Σάγαριν, ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου, διότι ἐκεῖ ἐκατοίκει, καὶ ἰδὼν κρυπτήν τινα θύραν, δι' ἐκείνης εὑρίσκει χάσμα κατεσκευασμένον εἰς εἶδος πηγαδίου καὶ διὰ μέσου ἐκείνου καταβὰς εὑρίσκει ναὸν ἐστολισμένον· ἂν δὲ καὶ βδελυχθεὶς ὁ ἀσεβὴς αὐτὸν » Βδέλυγμα γὰρ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια» (Σειρ. ά. 22)· δὲν ἐφοβέρισεν ὅμως τὸν ἅγιον· ἀλλ' ἀφίνων τὰς ἀπειλὰς, ἤρχισε νὰ τὸν κολακεύῃ μὲ λόγια θωπευτικὰ, θέλων νὰ μαλακώσῃ τὴν στερεὰν γνώμην τοῦ μάρτυρος· ἀλλ' ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ὅλων ἐφαίνετο ὅτι δέρει τὸν ἀέρα, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐπιχειρῶν νὰ καταπείσῃ τὸν ἀκατάπειστον, προστάζει νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τῇ τοῦ ἁγίου τούτου Ἐλευθερίου ἀσματικῇ ἀκολουθίᾳ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἰμὴ ἀδυναμία. Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Αἰλίου Ἀδριανοῦ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ cubicularius=θαλαμηπόλος, ζωστὶς καὶ παρακοιμώμενος παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἐκαλεῖτο. Σ. Ε.

[1] Οὗτος φαίνεται νὰ ἦτον ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει τξά. (361).

[2] Οἱ χριστιανοὶ ἕνεκα τῶν διωγμῶν εἶχον πολλὰς τοιαύτας ὑπογείους κρύπτας, εἰς τὰς ὁποίας συναγόμενοι ἐτέλουν τὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μυστήρια ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ. Σ. Ε.

Digitized by Google

καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ σῶμα νὰ ῥίψωσιν εἰς τοὺς σκύλους καὶ τὰ ὄρνεα διὰ νὰ τὸ φάγωσιν. Ὅθεν ἀποκεφαλισθεὶς ὁ μακάριος Ἐλευθέριος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα, ἡμελημένον εὑρισκόμενον, εὐλαβής τις καὶ θεοφιλὴς χριστιανὸς ἐστολισμένος μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, τὸ ἐπῆρεν καὶ μὲ μῦρα εὐωδιάσας ἐνεταφίασεν εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΣΩΣΑΝΝΗΣ, *τῆς εἰς ἄνδρα μετασχηματισθείσης καὶ μετονομασθείσης* Ἰωάννης.

† » Σωσάννα, ὦ πῶς ἡ πάλαι καὶ ἡ νέα,
» Τοὺς συκοφαντῶν οὐ διέδρασαν λόχους!

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγομένη ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ Ἑβραίας. Τούτων δὲ καὶ τῶν δύω φυγοῦσα τὴν ἀσέβειαν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Σιλβανόν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς της ἀπέθανον, ἐμοίρασεν ἡ μακαρία ὅλα της τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους καὶ δούλας της, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ ἐνδύματα καὶ κουρεύσασα τὴν κεφαλήν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀνδρῶν εὑρισκόμενον ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ μετωνομάσθη Ἰωάννης· ἀπὸ δὲ τὰς πολλὰς ἀρετάς της ἔγεινε καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ μοναστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ εἴκοσιν ὁλοκλήρους χρόνους, πίπτει εἰς μίαν δεινὴν συκοφαντίαν, διότι μία ἀσκήτρια εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νομίσασα ὅτι εἶναι ἀνὴρ, παρεκίνει αὐτὴν εἰς ἁμαρτίαν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁσία δὲν ἔστερξε, διαβάλλεται ἀπὸ ἐκείνην ὅτι δῆθεν ἐπεχείρησε νὰ τὴν βιάσῃ.

Ἡ δὲ ἁγία δέχεται εὐχαρίστως τὴν συκοφαντίαν ταύτην καὶ ζητεῖ μετάνοιαν διὰ τὸ ἔγκλημα διὰ τὸ ὁποῖον ἐκατηγορήθη. Μαθὼν δὲ περὶ τούτου ὁ ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως, ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπέπληξε τὸν ἡγούμενον, διότι ἀφίνει νὰ γίνωνται εἰς τὸ μοναστήριον τοιαῦται ἀταξίαι. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐβουλήθη νὰ καθαιρέσῃ τὸν κατηγορηθέντα Ἰωάννην. Τότε εἰς ἀνάγκην ἐλθοῦσα ἡ μακαρία Σωσάννα, ἐζήτησε δύω παρθένους καὶ δύω διακόνους γυναῖκας, καὶ φέρουσα αὐτὰς κατὰ μόνας τὰς ἐπληροφόρησε διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἶναι γυνή· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὴν διάκονον, καὶ ἔκτοτε πολλὰ ἡ μακαρία ἐποίησε θαύματα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Ἐπειδὴ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ ἡγεμὼν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν καὶ ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία αὕτη ἐπορεύθη αὐτόκλητος πρὸς αὐτὸν, καὶ μὲ μόνην τὴν προσευχήν της ἐκρήμνισε τὰ εἴδωλα· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἔκοψαν τοὺς μαστούς της, καὶ ἐπειδὴ ἔγειναν πάλιν σῶοι καὶ ὑγιεῖς διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, τούτου χάριν βλέποντες τὸ θαῦμα οἱ κόψαντες αὐτοὺς δήμιοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Εἰς δὲ τὸ στόμα τῆς μακαρίας Σωσάννας, ἔχυσαν διὰ χωνίου μόλιβδον ἀναλελυμένον, ὁ ὁποῖος ἔφθασεν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά της. Ἐφυλάχθη ὅμως ἡ ἁγία ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἀβλαβής· ὅθεν δέρεται καὶ εἰς πῦρ βληθεῖσα, ἐκεῖ τῷ Θεῷ τὴν ψυχήν της παρέδωκε, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει νυμφίον Κύριον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΚΧΟΣ *ὁ νέος ξίφει τελειοῦται.*

» Μὴ δεύτερόν τις μηδὲ Βάκχον τὸν νέον,
» Ἐν τοῖς ἀθληταῖς ταττέτω διὰ ξίφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βάκχος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ὢν εἰς τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ' (780), οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Ὁ πατὴρ λοιπὸν τοῦ ἁγίου τούτου εἶχε γυναῖκα χριστιανικωτάτην· ἀλλ' ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὴν ματαίαν δόξαν τοῦ κόσμου, ἠρνήθη φεῦ! τὴν ἀληθῆ καὶ πατροπαράδοτον πίστιν τῶν χριστιανῶν καὶ ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν μιαρὰν θρησκείαν τῶν Ἀγαρηνῶν· ὅθεν ὕστερον ἐγέννησεν ἑπτὰ παιδία, τὰ ὁποῖα ἀνέτρεφε κατὰ τὴν ἀσεβῆ πλάνην τῶν ὀθωμανῶν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀσεβείᾳ, ἔμειναν οἱ υἱοί του ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα των· ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τοὺς υἱούς του, Δαχὰκ ὀνομαζόμενος (τὸ ὁποῖον θὰ εἴπῃ Γελάσιος) ἐφυλάχθη καὶ δὲν ὑπανδρεύθη· ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀρνησίχριστος πατήρ του, αὐτὸς ἐμελέτα νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανε τότε τὸ μελετώμενον ἐτελείωσεν.

Φανερώσας δὲ εἰς τὴν μητέρα του τὸν σκοπόν του, εὗρεν αὐτὴν σύμφωνον καὶ παρακινοῦσαν εἰς τοῦτο μάλιστα, διότι ἦτο πιστή. Ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆ-

Digitized by Google

γεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ ὁδηγηθεὶς ἀπὸ ἕνα μοναχὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ὅπου λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ ἀντὶ Δαχὰχ, ὀνομάζεται Βάκχος· εἶτα παρακαλέσας τοὺς μοναχοὺς, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ζήσας λοιπὸν ἐν τῷ σχήματι τούτῳ μὲ νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ στομώσας ἑαυτὸν μὲ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγουμένου ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ μοναστήριον, διότι ἐφοβεῖτο ὁ ἡγούμενος μήπως φανερωθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐκυρίευον τότε τὰ Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τύχην δὲ ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἐλθὼν ὁ Βάκχος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εὑρίσκει τὴν μητέρα του καὶ φανερόνει εἰς αὐτὴν τὰ περὶ ἑαυτοῦ ἅπαντα· προσθεὶς καὶ τοῦτο, ὅτι πολλὰ λυπεῖται διὰ τοὺς ἄλλους του ἀδελφοὺς, ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀπιστίαν.

Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀκούσαντες ἀπὸ τὴν μητέρα των οἱ ἄλλοι αὐτοῦ ἀδελφοὶ, προσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται χριστιανοί· εἷς δὲ καὶ μόνος ἔμεινεν εἰς τὴν ἀπιστίαν, ὁ ὁποῖος ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Βάκχον, ὅτι ἔγεινε χριστιανός· οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ μαθόντες τοῦτο, ἠρεύνησαν καὶ εὑρόντες αὐτὸν, τὸν συλλαμβάνουσι καὶ τὸν φέρουσιν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν τῆς Ἁγίας πόλεως, οὗτος δὲ στέλλει αὐτὸν εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς ὀνομαζόμενον στρατηγὸν καὶ εἰς τοὺς κριτάς. Ἔμπροσθεν λοιπὸν τούτων ὁ ἅγιος Βάκχος ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, τὴν δὲ τῶν ἀγαρηνῶν πίστιν κατηγορήσας ὡς ματαίαν καὶ ψευδῆ καὶ ἐμπαίξας αὐτὴν, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ τοῦ νέου, ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λάτρου.

» Εἰ καὶ νεωστὶ ὤφθη Παῦλος τῷ βίῳ,
» Ἀλλ' οὖν ἴσος πέφηνε τοῖς πρὶν πατράσιν.

Οὗτος ὁ θεσπέσιος πατὴρ ἡμῶν Παῦλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει 912, γεννηθεὶς εἰς μίαν πόλιν ὀνομαζομένην Ἐλαίαν καὶ εὑρισκομένην πλησίον εἰς τὴν Πέργαμον, υἱὸς εὐσεβῶν καὶ φιλοθέων γονέων Ἀντιόχου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, ἔμεινεν ὀρφανὸς ἀπὸ γονεῖς, διὸ καὶ ἐστερεῖτο τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς· ὅθεν ἔγεινε βοσκὸς τῶν χοίρων τοῦ τόπου του, καὶ ἀπὸ τὴν τέχνην αὐτὴν ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Ὁ δὲ μεγαλήτερος ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου, Βασίλειος ὀναμαζόμενος, ἦτο μοναχὸς καὶ ἠγωνίζετο ἐν τῇ ἀσκήσει πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου· οὗτος λοιπὸν ἔπεμψεν ἕνα ἀδελφὸν, διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν νέον, ἐπειδὴ τοῦτο ἐπροστάχθη νὰ κάμῃ παρὰ Θεοῦ διὰ θείας ἀποκαλύψεως.

Ζητήσας δὲ ὁ ἀπεσταλμένος καὶ εὑρὼν τὸν νέον, τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσιν εἰς τὸν δρόμον· μαθόντες ὅμως τοῦτο οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες, ἐμπόδισαν τὸν νέον καὶ δὲν τὸν ἀφῆκαν νὰ ὑπάγῃ, ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος ἐπέστρεψεν ἄπρακτος πρὸς τὸν ἀποστείλαντα. Ὁ δὲ ἀδελφός του ἔπεμψεν ἐκ δευτέρου τὸν ἴδιον διὰ νὰ φέρῃ τὸν νέον· ἀλλ' οὐδὲ τότε ἀφῆκαν αὐτὸν οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες· ζητηθεὶς δὲ καὶ ἐκ τρίτου ὁ νέος, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἀφέθη καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ποθοῦντα αὐτὸν ἀδελφόν του. Τότε δεχθεὶς τὸν νέον ὁ ἀδελφός του Βασίλειος, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς ἕνα γέροντα ἀσκητικώτατον, Πέτρον ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ μανθάνῃ ἀπὸ ἐκεῖνον τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως· ἦτον δὲ ὁ θεῖος οὗτος Πέτρος γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν ἁγιωσύνην, καὶ ἄκρως πεπαιδευμένος τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ὁ Παῦλος ὑπηρέτει ἀόκνως τὸν γέροντα, μεταχειριζόμενος πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ δεικνύων φρόνημα ταπεινόν τε καὶ μέτριον. Ἐπειδὴ δέ ποτε ὁ Παῦλος ἐνύσταξεν ἀπὸ ἀμέλειαν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας, ἐρράπισεν αὐτὸν ὁ γέρων εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν εἰς τὸ ἑξῆς ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἀγρυπνῇ καὶ νὰ προσέχῃ πάντοτε, διότι ἔκτοτε δὲν ἐφάνη πλέον ὁ Παῦλος νὰ ἀμελήσῃ πώποτε. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων ἐτελεύτησεν, ἐβίαζον τὸν Παῦλον οἱ ἄλλοι μοναχοὶ καὶ συμμαθηταί του νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν των καὶ νὰ γίνῃ ἡγούμενος· ἐκεῖνος ὅμως ὁ μακάριος δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὑπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὰ βαθύτερα καὶ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ὄρους Λάτρου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὑρισκομένου ἀντικρὺ τῆς νήσου Πάτμου, τρώγων μὲν βαλάνια ὠμὰ, ὅταν ἐπείνα, καταγινόμενος δὲ εἰς παντοτεινὰς προσευχὰς καὶ εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς νηστείας, καὶ δοκιμάζων πολλοὺς πειρασμοὺς ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας, τοὺς ὁποίους μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐποίει ἀπράκτους, καὶ ὡς οὐδὲν ἐλογίαζεν.

Ἔπειτα καταβαίνει εἰς τὰ κάτω μέρη τοῦ Λάτρου, καὶ κτίζει ναὸν ὡραῖον εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀφ' οὗ πρότερον κατέστησε

Digitized by Google

ἑαυτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πνεύματος, διότι ἐνθυμούμενος πάντοτε τὴν κόλασιν, τὴν ὁποίαν ἐχουσιν οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ τὴν τῶν δικαίων χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν, ἔβρεχεν ἀενάως τὸ πρόσωπόν του μὲ δάκρυα. Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τούτους ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ εἰς ἄνυδρον μὲν τόπον διὰ προσευχῆς του ἐξήγαγεν ὕδωρ, πῦρ δὲ ἐρχόμενον οὐρανόθεν ἐδέχετο καὶ ὅλος ὑπ' αὐτοῦ ἐλαμπρύνετο· οἱ δάκτυλοί του, ὅτε ἐπροσηύχετο, ἤναπτον καὶ ὡς λαμπάδες πυρὸς ἐγίνοντο καὶ ἐφαίνοντο, ὅτι πέμπουσι τὴν φλόγα εἰς τὸν οὐρανόν· ἄγγελον εἶχε συγκάτοικόν του, ὅστις φυλάττων τὸν ὅσιον πάντοτε, φανερῶς ὡμίλει μὲ αὐτὸν διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ καθαρότητα, καὶ ἐτελείονε προθύμως πᾶν αὐτοῦ θέλημα. Ἐπιθυμήσαντος δηλαδὴ ποτὲ τοῦ ἁγίου τυρίον νωπόν, ὁ Ἄγγελος ὑπηρέτησεν εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἔφερεν· ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπιθυμήσαντος τρία μαρούλια, ἔφερεν αὐτὰ εἰς αὐτόν, καὶ μίαν φορὰν, ἐπειδὴ ἐχάθη ἡ βακτηρία τοῦ ἁγίου, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἐστηρίζετο, ἄγγελος παραστὰς ἄλλην ἀντ' ἐκείνης ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

Καὶ τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος; μὲ τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἁγίου ἀπεδιώκετο μακρὰν ὅλη ἡ τῶν δαιμόνων παράταξις· αἱ ἀσθένειαι ἔφευγον ἀπὸ τοὺς ἀσθενοῦντας· αἱ τυφλώσεις τῶν ὀμμάτων ἰατρεύοντο· ὅ,τι δήποτε πάθος τῶν σωμάτων ἐθεραπεύετο, καὶ πρὸ τῶν σωματικῶν παθῶν ἐθεραπεύοντο τὰ πάθη τῆς ψυχῆς μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ὅθεν αἱ ψυχαὶ ὅσαι ἔπασχον ἄγνοιαν Θεοῦ καὶ ἦσαν ἀκάθαρτοι, αὐταὶ ὑγιεῖς καὶ καθαραὶ διὰ τοῦ ἁγίου ἀπεδεικνύοντο. Ἦτο δὲ ὁ θεσπέσιος οὗτος πατὴρ γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν θεϊκὴν χάριν· γλυκὺς καὶ ἱλαρὸς, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας πολλὰ εὐκατάδεκτος καὶ εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἐγγυᾶτο τὴν σωτηρίαν. Ἦτον μικρὸς κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος· εἶχε φαλακρὰν τὴν κεφαλὴν, τὸ δὲ γένειον ὄχι εἰς μάκρος πολὺ ἐκτεινόμενον, ἀλλὰ πλατύ· κίτρινος μὲν φαινόμενος εἰς τὸ πρόσωπον· ἀλλ' ὅμως ἔχων θαυμαστὴν χάριν λάμπουσαν ὁμοῦ μὲ τὴν κιτρινάδα. Οὗτος λοιπὸν καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἐδείχθη ὑποφήτης καὶ θεωρὸς πολλῶν προφητειῶν καὶ μεγαλωτάτων ὁράσεων· ὅτε δὲ ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν σωματικῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων καὶ τῶν τοῦ πνεύματος, ἀνέδραμεν εἰς τὴν εἰς οὐρανοὺς μακαριότητα ὁ ἀειμακάριστος. Ἐδοξάσθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατον μὲ τὰ μεγαλώτατα θαύματα ὅσα ἐνήργει καὶ μὲ τὰ μῦρα ἄπερ ἀνέβλυζεν ἐκ τοῦ τάφου του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ταύτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτε καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν ἤρχισε νὰ ἑορτάζηται παρ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ τότε εἶχον ἔλθη τινες ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Δύσεως καὶ ἀπήγγειλαν κατὰ τίνα καιρὸν ἠκολούθησεν ἡ ἑορὴ αὕτη. Διὰ τοῦτο καὶ λόγος ἀπολογητικὸς ἐξεφωνήθη παρ' αὐτοῦ κάλλιστος καὶ ὠφελιμώτατος. [1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ λόγος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀναφέρει περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστοῦ Γεννῶν δὲν ἐξεφωνήθη παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὡς λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ἐστιν αὕτη «Ἃ πάλαι Πατριάρχαι μὲν ὠδίνον, προφῆται δὲ προὐλέγον, δίκαιοι δὲ ἰδεῖν ἐπεθύμουν, ταῦτα ἐξέβη καὶ τέλος ἔλαβε σήμερον.» Εὑρίσκεται δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως· λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ταῦτα «Καί τοιγε οὔπω δέκατον ἐστιν ἔτος, ἐξ οὗ δήλη καὶ γνώριμος ἡμῖν αὕτη ἡ ἡμέρα γεγένηται· ἀλλ' ὅμως, ὡς ἄνωθεν καὶ πρὸ πολλῶν ἡμῖν παραδοθεῖσα ἐτῶν, οὕτως ἠνθισε διὰ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς.» καὶ πάλιν «Οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντες, ἄνωθεν καὶ ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως αὐτὴν ἐπιτελοῦντες (κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην δηλαδὴ τοῦ Δεκεμβρίου,) αὐτοὶ νῦν αὐτῆς ἡμῖν τὴν γνῶσιν διεπέμψαντο.» καὶ πάλιν «Παρὰ τῶν ἀκριβῶς ταῦτα εἰδότων, καὶ τὴν πολιν ἐκείνην οἰκούντων (τὴν Ῥώμην δηλαδὴ) παρειλήφαμεν τὴν ἡμέραν.

Φαίνεται δὲ ὅτι μερικῶς μόνον, καὶ ἴσως κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκεῖ δὲν ἑορτάζετο ἡ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ἡμέρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθολικῶς εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν. Καὶ βεβαιοῖ τὸν λόγον μου τοῦτον ὁ πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος Ἱεροσολύμων γράφων ἐν σελ. 1221 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νικαίας Ἰωάννης, γράφων πρός τινα καθολικὸν Ἀρμενίας, λέγει, ὅτι ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος ἀπελθὼν εἰς Βηθλεὲμ, οὐκ ἐμέμψατο τοῦτο· ὅτι ἐγίνετο δηλαδὴ ἡ ἑορτὴ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὅτι ἐπειδή τινες ἐτέλουν τὰς δύω ἑορτὰς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, τὴν Γέννησιν δηλαδὴ καὶ τὴν Βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος ἔγραψε πρὸς Ἰούλιον Ῥώμης περὶ τούτου. Ὁ δὲ Ἰούλιος ἐρευνήσας τὰ βασιλικὰ ὑπομνήματα, εὗρε τὸν Ἰώσηπον λέγοντα, ὅτι τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Σκηνοπηγίας τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἱλασμοῦ (ἤτις ἦτον ἡ δεκάτη Σεπτεμβρίου) οὕτω γὰρ ὁ νόμος προστάζει «Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἤτοι νηστεύσετε) ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν» (Λευϊ. ις΄, 29.) τότε λέγω εἶδεν ὁ Ζαχαρίας τὸν Ἄγγελον καὶ ἐκαρφώθη, (τῇ δὲ εἰκοστῇ

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΓΓΑΙΟΥ.

» Ἀγγαῖος ἄγγος, πλῆρες ὤφθη χαρίτων·
» Ὢς ὑλικὸν δὲ, τῷ χρόνῳ συνετρίβη.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ Ἀγγαῖαν γαῖα συνέσχεν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅτε ἦσαν ἠχμαλωτισμένοι οἱ Ἑβραῖοι. Νέος δὲ ἀκόμη ὢν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἄλλων Ἰουδαίων, καὶ ἐπροφήτευσεν ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν, χρόνους τριακονταέξ. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ ἔτη τετρακόσια ἑβδομήκοντα καὶ φανερῶς ἐπροφήτευσε περὶ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ· καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη ἐνδόξως πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν ἱερέων, καθότι καὶ αὐτὸς, ὡς εἴπομεν, ἦτον ἀπὸ γένος ἱερατικόν. Οὗτος κατὰ τὸ σωματικὸν χαρακτῆρα ἦτο μαλλιαρὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, γέρων πολλὰ, στρογγυλὸν ἔχων τὸ γένειον· κατὰ τὴν ἡλικίαν ἔντιμος, κατὰ τὴν ἀρετὴν περιφανὴς, ἀγαπώμενος ὑπὸ πάντων, καὶ τιμώμενος ὡς ἔνδοξος καὶ μέγας προφήτης. Ἀγγαῖος δὲ ἑρμηνεύεται ἑορτὴ, ἢ ἑορτάζων, ἢ ἑορταζόμενος. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΡΙΝΟΥ.

» Κάραν Μαρῖνος εὐτρεπίζει τῷ ξίφει,
» Ἧς ὁ στέφανος εὐτρεπὴς ἐκ Κυρίου.

Οὗτος ἦτον ἐπὶ Καρίνου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπγ' (283), Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετέχων ἀπὸ τὴν βουλὴν καὶ τιμὴν τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου· διαβληθεὶς δὲ ὡς χριστιανὸς, παρέστη εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, κρεμᾶται καὶ δέρεται μὲ ξυλίνας σπάθας. Ἔπειτα ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην· εἶτα βάλλεται ἐντὸς τηγανίου ἠναμμένου, καὶ ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ νερὸν βρασμένον· ἐφυλάχθη ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀβλαβὴς, ἐπειδὴ παραδόξως τὸ πῦρ μετεβλήθη εἰς δρόσον· ὕστερον ῥιφθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν, ἔμεινεν ἀπείρακτος ἀπὸ αὐτὰ διὰ τῆς θείας χάριτος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπατήσας τὸν βασιλέα, ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ νὰ προσφέρῃ δῆθεν θυσίαν, αὐτὸς εἰσελθὼν διὰ προσευχῆς του κρημνίζει τὰ εἴδωλα· ὅθεν

τρίτη συνελήφθη ὁ Ἰωάννης), καὶ μετὰ μῆνας ἓξ εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος τὸν Κύριον, ἤτοι Μαρτίου εἰκοστῇ πέμπτῃ, καὶ ἑπομένως ἐγέννησεν αὐτὸν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. ὅθεν καὶ ἡρμήνευσε τοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὸ πρᾶγμα, καὶ διὰ τοῦτο Βασίλειος ὁ μέγας ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέταξε τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος τοιοῦτον λόγον ἐξεφώνησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ὀνώριος ὁ βασιλεὺς Ῥώμης ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἀρκάδιον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι πολυτελῶς ἑορτάζουσι τὴν Χριστοῦ Γέννησιν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. Καὶ ἐπὶ Ἀναστασίου Ῥώμης, Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων οὕτως ἑόρταζον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος βιβλ. Δ'. περὶ Τριάδος κεφ. Ε'. βεβαιοῖ, ὅτι τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος, καὶ ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι.

Λέγει δὲ προσέτι ὁ ἀνωτέρω Νικαίας, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἔγραψε πρὸς τὸν ἅγιον Ἰσαὰκ τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, (ὅτι δηλαδὴ τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορτάζεται, καθὼς ἐν τῷ ἀνωτέρω λόγῳ διαλαμβάνει) ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰσαὰκ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ παρ' αὐτοῦ ἐζωρίσθη (διά τινα διαβολὴν) τούτου χάριν οὐκ ἀπεκρίθη τῷ Χρυσοστόμῳ. Προσθέτει δὲ ὁ Δοσίθεος ἐκεῖ ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἱερεὺς ὢν, ἐποίησε τὸν ἀνωτέρω πανηγυρικὸν λόγον εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔχεις φανερὸν, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Χρυσοστόμου ἑορτάζετο ἡ Χριστοῦ Γέννησις κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐν τῇ Δύσει, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

[1] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ ταῦτα γράφει περὶ τοῦ Ἀγγαίου· δηλαδὴ ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ Βαραχίου ἦσαν προφῆται συνομήλικοι καὶ τὸν βίον δμότροποι· ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου τοῦ νόθου, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ τὰς προφητείας του εἰς τὸν Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν, προαγορεύων διὰ τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, καὶ παρακινῶν τοὺς Ἑβραίους εἰς αὐτήν. Εἰς δύω δὲ κεφάλαια διαιρεῖται ἡ προφητεία του· ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ δευτέρου προλέγει περὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, εἰκόνα καὶ τύπον αὐτοῦ μεταχειριζόμενος τὸν Ζοροβάβελ. Λέγει δὲ ἐν αὐτῷ ὅτι ἡ δευτέρα δόξα τοῦ ναοῦ ἔσται ὑπὲρ τὴν πρώτην, καθότι ἠξιώθη αὐτὸς νὰ λάβῃ κηρύττοντα ἐν αὐτῷ καὶ διδάσκοντα, τὸν ἐπιθυμητὸν Μεσσίαν Χριστόν. Λέγει δὲ ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος ὅτι εὑρετὴς τοῦ ἀλληλούϊα εἶναι ὁ προφήτης Ἀγγαῖος· πλὴν τὸ ἀλληλούϊα προλαβὼν ἔγραψεν ὁ προφήτης Δαβὶδ, διότι τὸ, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅπερ γράφεται εἰς πολλοὺς ψαλμοὺς, Ἑβραϊστὶ λέγεται ἀλληλούϊα, ἐπειδὴ τὸ ἀλληλούϊα ἑρμηνεύεται Ἑλληνιστὶ, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ἢ τὸν ὄντα.

Digitized by Google

διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Παρέπεμπον δὲ καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ ἕως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του μακαρίζοντες αὐτὸν, διότι ἠξιώθη νὰ λάβῃ τέλος μακάριον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΡΟΜΟΣ [1] *καὶ ΙΛΑΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

» Χλόη τις ἡ φλόξ ἐστιν, εἰπόντος Πρόμου,
» Ἱλάριος, Ναί, φησι, φίλτατε Πρόμε.

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΜΕΜΝΩΝ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μέμνων ὁ θεῖος τοῦ Θεοῦ μεμνημένος,
» Καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν τοῦτο ποιεῖν ἠξίου.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.* [2]

* » Ὁ Νικόλαος μᾶλλον ὤφθη τῷ θρόνῳ,
» Κόσμον παρασχὼν, ἢ παρ' αὐτοῦ λαμβάνων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ πλησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου.

Μνήμη τῆς ἀοιδίμου βασιλίσσης καὶ θαυματουργοῦ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, συζύγου γενομένης Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως.

» Ἐγγὺς βασιλὶς Θεοφανὼ Κυρίου,
» Ταῖς ἀρεταῖς ἕστηκεν ἐστιλβωμένη.

Αὕτη ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καταγομένη ἀπὸ αἷμα βασιλικὸν, ἐκ τῶν περιφανῶν Μαρτινακίων, θυγάτηρ Κωνσταντίνου Ἰλλουστρίου [3] καὶ μητρὸς Ἄννης, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Οὗτοι μὴ ἔχοντες παιδίον, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλυποῦντο καὶ παρεκάλουν ὑπὲρ τούτου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, πάντοτε μὲν διατρίβοντες εἰς τὸν αὐτῆς πανσεβάσμιον ναὸν τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Βάσσου,[4] θερμοτάτας δὲ τὰς αὐτῶν δεήσεις προσφέροντες. «Λυθήτω Δέσποινα, λέγοντες, ἡ τοῦ κόσμου κυρία, λυθήτω ἡ ἀπαιδία ἡ λυποῦσα καὶ καταξηραίνουσα ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.» Ὅθεν ἐπειδὴ μὲ πίστιν ἐζήτουν, ἔλαβον θηλυκὸν παιδίον, τὴν βασίλισσαν ταύτην Θεοφανώ. Αὕτη λοιπὸν ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἔγεινεν ἓξ ἐτῶν, ἐπαιδεύθη μὲ ἱερὰ γράμματα καὶ ἐστολίσθη μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῶν καλῶν καὶ ἀρετῶν· βλέποντες δὲ αὐτὴν οἱ γονεῖς της τόσον ἐνάρετον ἔχαιρον καὶ ἐσκίρτων, ἐλπίζοντες ὅτι θέλουσιν ἀπολαύσι ἐντὸς ὀλίγου τὸν καρπὸν τῆς τοιαύτης καλλιτεχνίας των. Ἐνῷ λοιπὸν οὕτως ἡ πολυχαρίτωτος αὕτη γυνὴ μετὰ τῆς ἡλικίας ἐπρόκοπτεν εἰς μεγαλητέρας ἀρετὰς καὶ ηὔξανεν εἰς ἀνώτερα καλὰ, ἐζητήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Βασίλειον τὸν Μακεδόνα μία κόρη ὡραία καὶ ἐνάρετος· ὅθεν εἰς τὴν Θεοφανὼ ταύτην εὑρὼν ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς συνηθροισμένα ὅλα ὁμοῦ τὰ καλὰ, συνῆψεν αὐτὴν διὰ γάμου νομίμου μὲ τὸν υἱόν του Λέοντα τὸν σοφὸν καὶ βασιλέα. Καὶ λοιπὸν ἦτο γεμάτη ὅλη ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην διὰ τὸν τοιοῦτον βασιλικὸν καὶ τίμιον γάμον.

Δὲν παρῆλθε δὲ καιρὸς πολὺς ἀναμεταξὺ, καὶ ὁ διάβολος ἔσπειρε, διὰ μέσου τῆς γλώσσης τοῦ Σανταβαρινοῦ ἀββᾶ, ζιζάνιον καὶ πονηρὸν λόγον, ὃν ἀκούσας ὁ πατήρ του Βασίλειος, κλείει εἰς φυλακὴν τρεῖς χρόνους καὶ τὸν υἱόν του Λέοντα καὶ τὴν γυναῖκά του ταύτην Θεοφανώ. Ἀλλ' ὅμως ὅτε ἔφθασαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ, πάλιν ἐφιλιώθη ὁ πατὴρ μὲ τὸν υἱὸν καὶ μετ' αὐτοῦ ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἔκαμε τὴν συνήθη προπομπήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν, ἐκήρυξεν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα τὸν αὐτὸν υἱόν του Λέοντα. Ἔκτοτε λοιπὸν ἡ τιμία αὕτη βασίλισσα, διατρίβουσα εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια, ἐπεμελεῖτο τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς της, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας ὡς οὐδὲν λογιζομένη καὶ ὅλα τὰ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης νομίζουσα ὡς ἀράχνης ὑφάσματα.

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Πρόβος γράφεται.

[2] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος ὁ μυστικὸς καὶ Χρυσοβέργης ἐπικαλούμεοος, ὁ ἀφορίσας τὸν βασιλέα Λέοντα διὰ τὸν μετὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς τέταρτον γάμον αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Νικόλαος, ὁ Γραμματικὸς ἐπονομαζόμενος, ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ὢν ἐν ἔτει ᾳπζ' (1087), ὅστις ἦτο πρότερον ἄνθρωπος ἀσκητικὸς καὶ μοναχὸς ἐν τῷ Λοφαδίῳ, ὕστερον δὲ ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιεπτὰ καὶ μῆνας τρεῖς. Ἦτον δὲ οὗτος ὄχι ἀμέθεκτος ἀπὸ τὴν ἐν λόγοις μάθησιν· φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἀρρωστήσας ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἐπὶ τούτου ἐγένοντο καὶ αἱ ἕνδεκα ἐρωτήσεις παρά τινων μοναχῶν, ὄντων ἔξω τῆς πόλεως καὶ αἱ ἰσάριθμοι εἰς αὐτὰς ἀποκρίσεις, ἃς ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ.

[3] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ illustris=ἐκλαμπρότατος. Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς γερουσιαστάς. Σ. Ε.

[4] Παρὰ δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ἐν τοῖς Φωρακίου. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.)

Digitized by Google

Ὅθεν δὲν ἔπαυσεν ἡ ἀειμνήστος ἡμέραν καὶ νύκτα δουλεύουσα τῷ Θεῷ μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους, μὲ ἐλεημοσύνας, καὶ μὲ πᾶσαν ἐγκράτειαν· ἐξωτερικῶς μὲν ἐφόρει βασιλικὴν ἀλουργίδα, ἐν τῷ κρυπτῷ δὲ μὲ ῥάκη καὶ φορέματα τρίχινα ἐταλαιπώρει τὸ σῶμά της. Καὶ τὰς μὲν πολυτελεῖς κατεφρόνει τραπέζας, τροφὴν δὲ εἶχεν ἡ μακαρία εὐτελῆ καὶ αὐτοσχέδιον, ἄρτον δηλαδὴ καὶ λάχανα καὶ μὲ αὐτὰ εὐχαριστεῖτο, ὡς ἂν ἦσαν τρυφὴ καὶ διασκέδασις. Ἐμοίραζε δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅσα χρήματα ἤρχοντο εἰς χεῖράς της, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ φολίδια καὶ πολύτιμα ἱμάτιά της πωλοῦσα ἡ μακαρία, τὰ ἐσκόρπιζεν εἰς τοὺς πένητας· ἔδιδεν εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τὰ πρὸς τὴν χρείαν αὐτῶν καὶ αὐτάρκειαν· ἐπλούτιζε τὰ μοναστήρια καὶ καταγώγια τῶν ἀσκητῶν μὲ χρήματα καὶ κτήματα· ἐπεμελεῖτο τοὺς δούλους της, ὡς ἂν ἦσαν ἀδελφοί της καὶ ποτὲ δὲν ὠνόμαζέ τινα ἄνθρωπον μὲ μόνον τὰ ψιλὸν ὄνομά του, ἀλλ' ἐπρόσθετε πάντοτε καὶ τὸ κύριε. Δὲν ἐλάλησέ ποτε ὅρκον μὲ τὴν γλῶσσάν της· δὲν ὡμίλησε ψεῦδος μὲ τὰ χείλη της ἢ κατηγορίαν κατά τινος· δὲν ἔπαυσέ ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ πενθῇ κρυπτῶς ἐν τῇ καρδίᾳ της καὶ νὰ βρέχῃ τὴν στρωμνήν της μὲ δάκρυα. Ἂν δὲ καὶ καὶ ἡ κλίνη της ἦτον ἐστρωμένη μὲ χρυσοϋφάντους τάπητας καὶ βασιλικὰ στρώματα, αὕτη ὅμως, ἅμα ἤρχετο ἡ νὺξ, ἄφινε τὴν κλίνην καὶ ἀνεπαύετο ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐστρωμένον μὲ μόνην ψάθαν, ἢ μὲ τρίχινα ὑφάσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐσηκόνετο συχνάκις καὶ τῷ Θεῷ τὰς προσευχάς της ἀνέπεμπεν. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἡ ἀσθένεια τοῦ σώματος· ἀλλ' ὅμως αὕτη ἀφορμὴν ἐγκρατείας τὴν ἀσθένειαν μεταχειριζομένη, ὅσα φαγητὰ ἡτοίμαζαν διὰ τὴν ἀσθένειάν της, τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πεινασμένους. Τὸ στόμα τῆς τρισολβίας ταύτης, ἐπειδὴ ἦτον συνειθισμένον εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων λογίων, δὲν ἔπαυέ ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ προφέρῃ τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ· οὐδὲ παρεβλέπετο ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας αἴνεσις τοῦ Κυρίου· οὐδὲ ἐκοιμήθη χωρὶς δάκρυα ἡ ἀοίδιμος, καὶ διότι ἐσυλλυπεῖτο εἰς τὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων, καὶ διότι μὲ τὰ δάκρυα ἐδυσώπει τὸν Κύριον καὶ ἔκαμνεν αὐτὸν ἵλεων καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ὅθεν ὡς τοιαύτη συμπαθητικὴ καὶ εὔσπλαγχνος, κατέπαυε τὰς συμφορὰς τῶν καταπονουμένων, ἐβοήθει τοὺς ἀβοηθήτους, ἐπαρηγόρει τοὺς πάσχοντας ἀπὸ θλίψεις καὶ ἀθυμίας, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ χαροποιὰ ἀπαρνηθεῖσα ἡ βασιλὶς αὕτη διὰ τὸν Κύριον, καὶ σηκώσασα εἰς τοὺς ὤμους της τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἐλαφρὸν ζυγόν του, τούτῳ ἠκολούθει. Καὶ δὲν ἀπέτυχε τῶν ἐλπιζομένων αἰωνίων ἀγαθῶν. Διὰ τοῦτο ἐλθοῦσα εἰς τὸ τέλος προεγνώρισε τὴν ὥραν τοῦ θανάτου της, καὶ ἐκάλεσεν ὅλους νὰ τὴν ἀσπασθῶσι, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτὴ ἀμοιβαίως ἀσπασθεῖσα τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, οὕτω παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὸ μακάριον πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΟΔΕΣΤΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.*

» Φέρει Μόδεστε παμμάκαρ καὶ σὸν τάφον,
» Ἡ τὸν τάφον φέρουσα γῆ τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ὀρθοδόξους γονεῖς, Εὐσέβιον καὶ Θεοδούλην ὀνομαζομένους, ἐν τῇ πόλει Σεβαστείᾳ ἐν ἔτει σῠή (298), ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ του ἦτον στεῖρα διὰ προσευχῆς τῶν γονέων του ἐδόθη εἰς αὐτοὺς υἱὸς ὁ μέγας οὗτος πατὴρ τεσσαράκοντα ἔτη μετὰ τὸν γάμον των. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐγεννήθη διεβλήθη ὁ πατήρ του εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὡς χριστιανός, καὶ δεθεὶς ἐκλείσθη εἰς φυλακήν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ γυνή του Θεοδούλη, ὑπῆγε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της τοῦτον, ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενοι παρεκάλεσαν καὶ οἱ δύω τὸν Θεὸν, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας ἁγίων ἀγγέλων, γενόμενοι μάρτυρες κατὰ γνώμην καὶ προαίρεσιν· Οἱ δὲ δεσμοφύλακες εὑρόντες αὐτοὺς ἀποθαμένους, τὸ δὲ παιδίον ζωντανὸν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, τὸ ἔλαβον καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν Μαξιμιανόν· ἦτο δὲ τότε πέντε μηνῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ παιδίον νόστιμον καὶ χαριέστατον, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς ἕνα Συγκλητικὸν διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ἐπιμελῶς, ἵνα μὲ τὸν καιρὸν γείνῃ ἄξιον νὰ ὑπηρετῇ τὸν ψευδώνυμον θεὸν Δία. Τρεφόμενος λοιπὸν παρὰ τῷ συγκλητικῷ ὁ μακάριος Μόδεστος, ἔμαθε πῶς οἱ γονεῖς του μακαρίως ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν ὅτε ἔφθασεν εἰς τοὺς δεκατρεῖς χρόνους τῆς ἡλικίας του, εὑρὼν ἕνα χριστιανόν, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὅλος αὐτῆς οἰκεῖος καὶ ἔκδοτος γενόμενος,

---

[1] Τὸ ἄγιον αὐτῆς λείψανον εὑρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀδιάφθορον.

Digitized by Google

ἐλυπεῖτο διότι συνανεστρέφετο μὲ τοὺς Ἕλληνας.

Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐκήρυξέ ποτε, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τοὺς Θεούς, τότε ὁ ἅγιος εὑρὼν ἀδειαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον τῶν γονέων του καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἀξιωθῇ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ὅθεν εὑρὼν αὐτὸν χρυσοχόος τις καταγόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, παρέλαβε καὶ τὸν ἔφερεν εἰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ἔκαμε καθ' ὁδὸν διάφορα θαύματα. Φθάσας δ' ἐκεῖ παρέστησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ διδαχθῇ τὴν πίστιν τελειώτερον καὶ νὰ βαπτισθῇ. Ὅτε δὲ ἐβαπτίζετο ὁ ἅγιος συνέβη θαῦμα παράδοξον, ἐφάνη δηλαδὴ στύλος πυρὸς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καταβαίνων, ὁ ὁποῖος ἐπεστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βαπτιζομένου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἰάτρευσε μὲ μόνην τὴν προσευχὴν καὶ τὸ ψαύσιμον τῆς χειρός του τὸν ἀδελφὸν τοῦ χρυσοχόου, ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ θανατηφόρον ἀσθένειαν· ὁμοίως ἐθεράπευσε καὶ ἕνα δαιμονισμένον. Εἶτα ἐπειδὴ ὁ χρυσοχόος καὶ ἡ γυνή του ἀπέθανον, ἐγράφη ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς των καὶ ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τὰς διαθήκας των κληρονόμος τῆς περιουσίας των· ἀλλ' αὐτὸς χαρίσας τὸ μερίδιον τῆς κληρονομίας του εἰς τοὺς υἱοὺς ἐκείνων, ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, καὶ ἐκεῖ διήνυε τὴν ζωήν του ἀσκητικῶς. Οἱ δὲ τοῦ χρυσοχόου υἱοὶ μὴ ὑποφέροντες ἀπὸ φθόνον νὰ βλέπωσι τὸν ἅγιον τιμώμενον ἀπὸ ὅλους, τί κάμνουσιν; Ἐπειδὴ ἔμελλον νὰ ὑπάγωσιν εἰς Αἴγυπτον χάριν ἐμπορίου, κατέπεισαν καὶ τὸν μακάριον Μόδεστον νὰ ὑπάγῃ μεθ' ἑαυτῶν· Ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες ἐπώλησαν ὡς δοῦλον τὸν ἅγιον εἰς ἕνα ἄπιστον ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε πολλὰ δεινὰ ὁ τρισόλβιος εἰς διάστημα ἑπτὰ ὁλοκλήρων χρόνων· ἀλλ' ὁ ἅγιος διὰ θερμῆς καὶ ἐπιμόνου προσευχῆς ἠλευθέρωσε τὸν αὐθέντην του ἐκεῖνον ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς ἀπιστίας· καὶ ἐκατάπεισεν αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ βαπτισθῇ· ἀλλὰ καὶ πάσχοντα ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν, ὑγιῆ τὸν ἀποκατέστησε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χάριν προσκυνήσεως τοῦ ζωοδόχου Τάφου· ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἦλθεν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ ἐκεῖ ἡσυχάζων καὶ εἰς μόνον προσέχων τὸν Θεὸν, πολλὰ ἐποίησε θαύματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων, διὰ τοῦτο ἐκ θείας ἀποκαλύψεως χειροτονεῖται πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ ἅγιος Μόδεστος, ὢν τότε χρόνων πεντήκοντα ἐννέα. Θαυματουργεῖ δὲ καὶ τότε ὁ ἅγιος πολλὰ θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς ῥηθησόμενον· ἑνὸς ἀνθρώπου Ἱεροσολυμίτου ἀπέθνησκον τὰ ζῶα, ἐπειδὴ ἡ πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔπινον ἐφαρμακεύθη ἀπὸ ἓν ὀφίδιον κατὰ συνεργίαν τοῦ δαίμονος. Εἰς τὴν πηγὴν λοιπὸν ταύτην ὑπῆγεν ὁ ἅγιος, καὶ τὰ μὲν νεκρωθέντα ζῶα ἀνέστησε, τὸ δὲ ὀφίδιον ἐθανάτωσε καὶ τὸν δαίμονα ἔκαμε νὰ φανῇ ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ὁ ὁποῖος ὤμνυε τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ πλησιάσῃ ποτὲ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὸ τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὄνομα. Αὐτὸς ὁ ἅγιος ἦτο παντελῶς ἀμνησίκακος, καθὼς ἀπέδειξε τοῦτο ἡ κάτωθεν περίστασις. Οἱ υἱοὶ δηλαδὴ τοῦ Χρυσοχόου, οἱ πωλήσαντες τὸν ἅγιον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἦλθόν ποτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ ἠξεύρωσιν ὅτι ὁ παρ' αὐτῶν πωληθεὶς εἶναι ἐκεῖ πατριάρχης, ὁ δὲ ἀμνησίκακος Μόδεστος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐτιμώρησεν εἰς ἐκδίκησιν τοῦ κακοῦ ὅπερ εἰς αὐτὸν ἔπραξαν, ἀλλὰ καὶ ἐδέχθη αὐτοὺς ἀσπασίως καὶ ἐφιλοξένησε φιλοφρόνως καὶ εὐηργέτησε μεγαλοπρεπῶς. Οὕτω λοιπὸν ὁσίως πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ ζήσας μὲν ἐν ὅλῳ χρόνους ἐννενηκονταεπτὰ, πατριαρχεύσας δὲ χρόνους τριανταοκτὼ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Μόδετος οὗτος ἀπὸ τὸν Μόδεστον τὸν κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐξελέχθη ἐπιτροπικῶς εἰς τὸ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, ὅτε ἀπῆχθη εἰς Περσίαν αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Χοσρόου Ζαχαρίας ὁ Ἱεροσολύμων. Ὁ δὲ Μόδεστος ἐκεῖνος ἦτον ἀρχιμανδρίτης τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου κατὰ τὸν Θεοφάνη, λίαν καλὸς καὶ ἐνάρετος καὶ δεύτερος Ζοροβάβελ φανεὶς εἰς τὴν ἀνακαίνισιν τῶν κατακαυθέντων μοναστηρίων. Δὲν ἔγεινε δὲ Πατριάρχης τότε ὁ Μόδεστος, διότι ἔζη ὁ νόμιμος Πατριάρχης Ζαχαρίας· ἀλλὰ μόνον προσεκλήθη προεστὼς καὶ πρόεδρος τῶν Ἱεροσολύμων ὁ ἔργῳ καὶ λόγῳ Μόδεστος. Μόδεστος δὲ λατινιστὶ ἑρμηνεύεται κόσμιος καὶ εὔτακτος, κοσμῶν καὶ καλλωπίζων τὰ ἐκεῖσε σεμνεῖα, καὶ οὔτε τοὺς Ἰουδαίους φοβούμενος, οὔτε τοὺς Πέρσας (ὅρα σελ. 536 τῆς Δωδεκαβίβλ.) Ὁ Μόδεστος δὲ οὗτος ὁ δεύτερος ἀναφέρεται κατὰ τὴν ιγ'. Ἰανουαρίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου τοῦ ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσε μίαν εὐχὴν ἐκ προσώπου τοῦ ἁγίου Μοδέστου, λεγομένην εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν τῶν ζώων, καθ' αἵτησιν τινῶν πατέρων, τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος τούτου, εὑρίσκεται ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν Ἰσήρων καὶ ἐν Πάτμῳ ᾧ ἡ ἀρχὴ «Ὁ θαυμαστὸς Μόδεστος.»

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παίδων ΑΝΑΝΙΟΥ, ΑΖΑΡΙΟΥ, ΜΙΣΑΗΛ, καὶ ΔΑΝΙΗΛ τοῦ προφήτου. [1]

Εἰς τὸν Δανιήλ.

» Ὕπαρ, Θεὲ, βλέπεις σε νῦν ἐπὶ θρόνου,
» Τιμηθεὶς Δανιὴλ, οὐκ ὄναρ, καθὼς πάλαι.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας.

» Εἰ μὴ θανεῖν τρεῖς παῖδες ἦσαν ἐκτόπως,
» Ὡς τοῦ πυρὸς πρὶν, ἦρχ' ἂν καὶ τοῦ ξίφους.

» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Δανιὴλ τάμον, ὃς βλέπει μέλλον.

† Οὗτος ὁ μακάριος Δανιὴλ ὁ προφήτης ἦτον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, καταγόμενος ἀπὸ γένος εὑρισκόμενον εἰς τὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βηθαρᾶν τὴν ἀνωτέραν. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ἦτο νήπιον ἀπήχθη αἰχμάλωτος ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσε χρόνους ἑβδομήκοντα· προέλαβε δὲ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τετρακοσίους ἑξήκοντα. Ἦτο δὲ ἀνὴρ τόσῳ σώφρων, ὥστε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνόμιζον ὅτι εἶναι εὐνοῦχος· πολλὰ δὲ ἐπένθησε διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ὁμοφύλων του Ἑβραίων, καὶ ἐνήστευσεν ἀπὸ πᾶν φαγητὸν ἐπιθυμητόν· καὶ ἦτο ξηρὸς μὲν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ σώματος, ἐφαίνετο ὅμως πολλὰ ὡραῖος μὲ τὴν χάριν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Οἱ δὲ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἦσαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, υἱοὶ πατρὸς μὲν Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως, μητρὸς δὲ Καλλινίκης. [2] Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν Ἐζεκίας ἀσθενήσας καὶ εἰπὼν πρὸς Θεὸν μετὰ δακρύων, ὅτι ἐφύλαξε τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἔλαβε διὰ τοῦτο προσθήκην τῆς ζωῆς δεκαπέντε χρόνους· ὅτε δὲ ἡ πόλις τῶν Ἱερσολύμων ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα βασιλέα τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων, ὑπῆγον καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι παῖδες αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Δανιήλ· ἐκεῖ δὲ κατεστάθησαν ἐπιστάται τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ φρόνησίν των· καὶ μάλιστα διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Δανιήλ. [1] Ἐπειδὴ δὲ κατεφρόνησαν τὴν χρυσῆν εἰκόνα τοῦ βασιλέως τὴν ὁποίαν στήσας εἰς τὴν πεδιάδα Δειρᾶ, ἐπρόσταξε νὰ προσκυνῶσιν ὅλοι οἱ λαοὶ, διὰ τοῦτο ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον, τὴν ἐπτάπλασίως καιομένην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν δροσιζόμενοι ἀπὸ τὴν κατάβασιν τοῦ θείου Ἀγγέλου, ἔψαλλον τὸν παγκόσμιον ὕμνον, συγκαλοῦντες ὅλα τὰ κτίσματα εἰς δοξολογίαν Θεοῦ. Τότε βλέπων ὁ βασιλεὺς τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι μέγας Θεὸς ὁ ὑπ' αὐτῶν προσκυνούμενος.

Ὁ δὲ θεῖος Δανιὴλ ἂν καὶ συνέζησε καὶ συνανετράφη μὲ τοὺς ἀνωτέρω τρεῖς παῖδας, καὶ ἔγεινεν αἴτιος νὰ τιμηθῶσι διὰ τῆς μεσιτείας του, ὡς εἴπομεν, δὲν ἐρρίφθη ὅμως μετ' αὐτῶν εἰς τὴν κάμινον, διότι δὲν ἀναφέρει τοῦτο ἡ θεία Γραφή. Ἡ ἀφορμὴ δὲ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐβλήθη εἰς τὴν κάμινον εἶναι αὐτὴ, καθὼς φαίνεται εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπωνόμασε τὸν Δανιὴλ Βαλτάσαρ, ὡς γέγραπται, «Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ» (Δαν. ε. 12) τὸ δὲ ὄνομα αὐτὸ ἦτον γνώρισμα τιμῆς ὑπερεχούσης καὶ ὄνομα Θεοῦ, καθὼς γέγραπται «Ἕως οὗ ἦλθε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου.» (Δαν. δ'. 3.) Ἐπειδὴ λέγω τὸ ὄνομα τοῦ Δανιὴλ ἦτον Θεοῦ ὄνομα, διὰ νὰ μὴ φανῇ εἰς τοὺς Πέρσας τοὺς Θεὸν νομίζοντας τὸ πῦρ, ὅτι ἔσβυσε τὴν φλόγα τῆς καμίνου ὁ τῶν Βαβυλωνίων Θεὸς, ὁ καλούμενος Βαλτάσαρ, διὰ τοῦτο οἰκονομήθη παρὰ τῆς θείας Προνοίας νὰ μὴ βληθῇ εἰς τὴν κάμινον ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς παῖδας ὁ προφήτης Δανιὴλ, ὁ ἔχων τὸ ὄνομα τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν περὶ τῆς καμίνου διηγουμένην ἀναφέρεται ὅλως ὁ Δανιήλ.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους καὶ εἰς τὴν Βαβυλωνίαν κάμινον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσοστομικὸς τοῦ Ἰωάννου κάλαμος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καινὸν, ὡς ἀληθῶς καὶ μέγιστον εὐσεβείας θέατρον ἡ τῶν τριῶν παίδων συνεστήσατο χορεία. (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως) Ὁμοίως καὶ ἄλλον λόγον οὗτος συνέγραψεν εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ σήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις καὶ λαμπροτέρα τοῦ συνήθους.» (σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ) Ἀλλὰ καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος λόγον ἔχει εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φέρε δὴ διασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προφήτην Δανιήλ.» (τόμ. β'. τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

[2] Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ τρεῖς παῖδες οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ γένος βασιλικὸν. (σελ. σγ'.)

[1] Οὕτω γὰρ γέγραπται «Καὶ Δανιὴλ ᾐτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σαδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.» (Δαν. β'. 49).

Digitized by Google

Οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς παῖδες, ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν παραδόξως καὶ ὑπερφυσικῶς ἀπὸ τὴν κάμινον τοῦ πυρός, πάλιν ἀποκατεστάθησαν εἰς τὴν προτέραν των δόξαν· καὶ διανύσαντες τὴν ζωήν των ἐντίμως, ἐτελεύτησαν ἐν εἰρήνῃ ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Δανιήλ.

Λέγουσι δέ τινες,[1] ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορ καὶ τῶν λοιπῶν βασιλέων, οἱ ὁποῖοι ἐτίμων τοὺς τρεῖς παῖδας, ἔγεινεν ἄλλος βασιλεὺς Ἀττικὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐξετάσας τοὺς τρεῖς ἁγίους τούτους, καὶ ἐλεγχθεὶς ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἀσέβειάν του, ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Μισαὴλ, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ ἅγιος Ἀζαρίας ἁπλώσας τὸ φιβλατόριόν του, ἤγουν τὸ ἐπανωφόριόν του (φίβλα Λατινικὰ λέγεται ἡ πόρπη καὶ τὸ ἐπανωφόριον.)[2] Ὁμοίως ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Ἀζαρίου, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ θεῖος Ἀνανίας· ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνανίας ἀπεκεφαλίσθη. Λέγουσι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀφ' οὗ ἐκόπησαν αἱ τίμιαι κεφαλαὶ τῶν τριῶν, πάλιν ἐκόλλησαν μὲ τὰ σώματά των· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπῆρε τὰ λείψανά των καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὸ ὄρος Γεβὰλ, καὶ ἐκεῖ τὰ ἔβαλεν ὑποκάτω εἰς μίαν πέτραν· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν τετρακόσια ἔτη, ἀνέστησαν καὶ αὐτοί, ὅτε ὁ Κύριος ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους προπάτορας· ὕστερον δὲ πάλιν ἀπέθανον.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τούτων τῶν τεσσάρων τὴν μνήμην παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς Θεοφόρους πατέρας νὰ ἑορτάζωμεν ἑπτὰ ἡμέρας πρὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ ὡς νομίζω, ἦσαν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον.[3] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας. Τὸ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑπόμνημα τοῦ Μεταφραστοῦ οὕτως ἄρχεται «Ἄρτι Ναβουχονοδόσορ.» Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΥΘΙΟΥ, ΚΟΠΡΙ, *καὶ* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Εἰς τὸν Πατερμούθιον καὶ Κόπριν.

* » Κοινωνὸς ὤφθην καὶ βίου σοι καὶ ξίφους,
» Πάτερ Πατερμούθιε, κραυγάζει Κόπρις.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

* » Ἀγῶνος Ἀλέξανδρε διπλοῦ λαμβάνεις,
» Ἀσκήσεως τομῆς τε διπλᾶ καὶ στέφη.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα΄ (361), πρότερον διανύσαντες τὴν ζωήν των ἐν ἡσυχίᾳ εἰς τὴν ἔρημον τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὴν Αἴγυπτον· ἐλθὼν δὲ ὁ παραβάτης διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας καὶ μαθὼν περὶ τῶν

---

[1] Ἐξ Ἀποκρύφων πάντως βιβλίων, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, ἥτις οὐδὲν περὶ τῆς ἐξῆς προσθήκης τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρει· ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ὑμνωδὸς ἐν τῷ κανόνι αὐτῶν. (Ὅρα ἐν τοῖς Μηναίοις, ἐκδ. Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ. Σ.Ε.)

[2] Παρὰ δὲ τῷ Βαρίνῳ φαίνεται ὅτι ἡ φίβλα Λατινικῶς, καὶ ἡ πόρπη Ἑλληνικῶς, εἶναι εἶδος ὅπλου, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀσπίδα.

[3] Περὶ τοῦ Δανιὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι αὐτὸς ἐτελεύτησε κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλέως Κύρου, πλὴν ἔφθασε καὶ ἕως εἰς τὸν τρίτον χρόνον αὐτοῦ ὡς γέγραπται «Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν, λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιὴλ» (Δαν. ι΄. 1) καὶ ὅτι ἐτάφη εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Οὕτω γὰρ εἶπεν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτόν, «Καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου, ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν» (Δαν. ιβ΄. 13.) Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἡ ἁγία Ἑλένη ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἐγύρισεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα (καὶ ὅρα σελ. 102 τῆς Δωδεκαβίβλου). Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι μόνος ὁ προφήτης οὗτος Δανιὴλ προεῖπεν εἰς πόσους χρόνους ὡρισμένως θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστὸς, δηλαδὴ μετὰ τετρακοσίους ἐννενήκοντα. Καὶ σαφέστερον ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας αὐτὸς προεκήρυξε τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, διότι οὕτω γράφεται εἰς τὸ νῦν σωζόμενον Ἑβραϊκὸν «Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξηκονταδύω, ἐκκοπήσεται ὁ Μεσσίας (ἤγουν ὁ Χριστός)· ἀλλ' οὐχ ἑαυτῷ. (Τοῦτέστιν οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων Δαν. ϑ΄. 169.) Ὁ δὲ Ἱερώνυμος λέγει ὅτι τὸν Δανιὴλ ἀναγινώσκει ἡ Ἐκκλησία ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ Θεοδοτίωνος, διότι εὗρε συγκεχυμένην τὴν τῶν ἑβδομήκοντα, ἡ ὁποία μήτε σώζεται. Καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλοι πολλοὶ λέγουσιν, ὁ δὲ σοφὸς Κύριος Νικηφόρος Θεοτόκης ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τῆς ἀνασκευῆς τῆς τελευταίου διερμηνευθείσης Διαθήκης, διὰ πολλῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ταῖς κοιναῖς Ἑλληνικαῖς ἐκδόσεσι τῆς θείας Γραφῆς συνεκδεδομένη τῷ Δανιὴλ βίβλος, αὐτή ἐστιν ἡ τῶν ἑβδομήκοντα μετάφρασις, καὶ οὐχὶ δηλονότι ἡ τοῦ Μαρκιωνιστοῦ Θεοδοτίωνος, οὐδὲ ἡ νεωστὶ ἀναφανεῖσα ἐκ τοῦ Κισιανοῦ Κώδικος. Πρόσθες καὶ τοῦτο, ὅτι τὰς προφητείας τοῦ Δανιὴλ τὰς περὶ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, ἐπρόσφερεν ὁ Ἀρχιερεὺς Ἰαδδοὺς καὶ οἱ ἱερεῖς τῷ Βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, ὅτε ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἰώσηπος.

Digitized by Google

ὁσίων τούτων τοὺς ὄρους ἐμπροσθέν του. Ἠρώτησε λοιπὸν πρῶτον τὸν Πατερμούθιον πόσων ἐτῶν εἶναι, ἐκείνου δὲ ἀποκριθέντος ὅτι τεσσαρακονταπέντε, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἔξω· εἶτα λαμβάνει τὸν ὅσιον Κόπριν, καὶ διαφόρους μηχανὰς καὶ κολακείας μεταχειρισθεὶς ὁ πανουργότατος, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ, φεῦ! τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὕστερον ὁ Πατερμούθιος ἐνθυμίσας αὐτὸν τὰς νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἀγῶνας, ὅσους ἐδοκίμασεν εἰς τὴν ἄσκησιν, τὸν ἐπανέφερε πάλιν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ παραβάτης, ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ ἁγίου Κόπρι καὶ νὰ βάλωσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην· φερόμενος δὲ εἰς τὴν ἐσχάραν καὶ βλέπων αὐτὴν σπιθοβολοῦσαν ἐδειλίασεν· ὅθεν ἐνδυναμωθεὶς πάλιν ἀπὸ τὸν ἅγιον Πατερμούθιον, ἐβλήθη ὁμοῦ μὲ αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν, ἀλλ' ὑπὸ θείας χάριτος ἔμειναν καὶ οἱ δύω ἀβλαβεῖς. Ἔπειτα ἐρρίφθησαν καὶ οἱ δύω εἰς κάμινον ἠναμμένην· ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς δύω αὐτοὺς ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον καὶ ὁ μοναχὸς Ἀλέξανδρος, καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν κάμινον ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ἀειμνήστου Δουναλὲ τοῦ ὁμολογητοῦ, τοῦ μετονομασθέντος ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

» Στολαῖς Στέφανος ἀρετῶν ἐστεμμένος,
» Λαμπρός τις ἧκει πρὸς στεφάνους τοὺς ἄνω.

Οὗτος ἦτο ἄρχων τῆς ἰδίας αὐτοῦ χώρας, ἡ ὁποία εἶναι νησίον ἀπὸ ἄλλους μὲν ὀνομαζόμενον Νιβερτὶς, ἀπὸ ἄλλους δὲ Βερρόη, βρεχόμενον μὲν ἀπὸ τὸν Ὠκεανόν, εὑρισκόμενον δὲ πλησίον εἰς τὰ Γάδειρα τὰ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ κείμενα. Οὗτος λοιπὸν εἶχε πλοῦτον πολὺν, καὶ ἀνετράφη μὲ εὐσεβῆ πίστιν καὶ χριστιανικώτατα δόγματα, ζῶν μᾶλλον εἰς τὸν Θεὸν, παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα σκύβαλα λογισάμενος ὁ ἀοίδιμος, ἀφῆκε τὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς υἱούς του, καὶ ἐλθὼν εἰς Ῥώμην ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα τὸ τοῦ σταυροφόρου δηλαδή. Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὴν περίφημον Κωνσταντινούπολιν, καὶ συνομιλεῖ μὲ τὸν Κωνσταντῖνον καὶ Ῥωμανὸν τοὺς Πορφυρογεννήτους βασιλεῖς, ἐν ἔτει 919 ἀπὸ τοὺς ὁποίους στέλλεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, (ἐπειδὴ τοῦτο τὸ νὰ σταλῇ δηλαδὴ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς,) Ἐλθὼν δ' ἐκεῖ λαμβάνει τὸ μέγα καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Χριστόδουλον καλούμενον, καὶ ἀπὸ Δουναλὲ μετονομάζεται Στέφανος. [1]

Πολλὰς δὲ ὕβρεις καὶ δαρμοὺς λαμβάνει ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς ὁ μακάριος, διότι εἶχε τριγύρω περικομμένον τὸ γένειόν του· ἀπὸ δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔρχεται εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐκεῖ κρατηθεὶς ἐφυλακίσθη ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω ἱερεῖς οἵτινες τὸν ἠκολούθουν· καὶ ἀφ' οὗ ἔμεινεν ἐκεῖ ἓξ μῆνας ταλαιπωρούμενος μὲ πεῖναν καὶ δίψαν καὶ μὲ τὰς ἄλλας κακοπαθείας τῆς φυλακῆς, στέλλεται εἰς τὸν Ἀμηρᾶν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δεθεὶς μὲ βαρύτατα δεσμὰ, ἠναγκάζετο ὁ ἀοίδιμος ν' ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτο ἀντέλεγε σφοδρῶς καὶ δὲν ἐνικᾶτο· ἀλλ' ὡμολόγει παρρησίᾳ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη μὲ περισσοτέρας ἀπὸ τὸ πρῶτον πληγὰς καὶ βασανιστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κακοπαθήσας, ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν ὁ τρισόλβιος. Διὰ μέσου δὲ τῆς ἀσθενείας ἀφῆκε τὴν παροῦσαν πρόσκαιρον ζωὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄνω κατὰ τὴν αἰώνιον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ἡ κοίμησίς του.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΑΚΧΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἴακχε κρατύνθητι· καὶ τιμηθεὶς κάραν,
» Τιμηθεῖσιν ἐγγράφηθι, καὶ στέφου κάραν.

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ νέος ὁ ἐκ Ζακύνθου μὲν ὁρμώμενος, ἀρχιεπίσκοπος δὲ Αἰγίνης γενόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Λιπὼν τὰ τῆς γῆς νῦν κατοικεῖ ἐν πόλῳ,
» Κλεὸς Ζακύνθου Διονύσιος νέος.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Διονύσιος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Ζακύνθου, υἱὸς

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν καὶ ὁ Δουναλὲ οὗτος καὶ Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ Λουκᾶς ὁ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει καὶ ἄλλοι ἔλαβον πρῶτον τὸ μικρὸν σχῆμα, ἔπειτα τὸ μέγα, κατὰ διαφόρους καιροὺς· ἀλλ' ὅμως τὰ σπάνια νόμος τῆς Ἐκκλησίας οὐ γίνονται, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν εἶναι ἓν, ὥσπερ καὶ τὸ βάπτισμα, καθὼς ἀποφαίνεται ὁ Σχουδίτης Θεόδωρος, ὁ ἐν τοῖς τοιούτοις γνώμων καὶ κανών, διὰ τοῦτο καὶ μίαν φορὰν πρέπει νὰ τελῆται, καὶ οὐχὶ δύω· ἤτοι ἅπαξ πρέπει νὰ γίνεταί τι μεγαλόσχημος. Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν θ'. ὑπόθεσιν περὶ τοῦ σχήματος τῶν μοναχῶν, μετὰ τοὺς Κανόνας τοῦ Νηστευτοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ νέῳ ἐξομολογηταρίῳ.

Digitized by Google

ὢν γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν, Μωκίου τοῦ ἐπικαλουμένου Σηκούρου καὶ Παυλίνας τῆς ἐκ τοῦ γένους τῶν Βαλβίων καταγομένης· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν ἱκανῶς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐφωτίσθη εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος Κόσμου, καταφρονήσας ἡδονὰς, πλοῦτον, δόξαν, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν τῆς παρούσης ζωῆς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Στροφάδων, ἥτις εὑρίσκεται ἀντικρὺ τῆς Ζακύνθου, καὶ ἀπέχει μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μίλια. Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχὸς, ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς μοναδικῆς πολιτείας ὁ τρισμακάριστος, νηστεύων, ἀγρυπνῶν, προσευχόμενος, καὶ πάσας τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος, εἰς τρόπον ὥστε ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς πατέρας τῆς μονῆς καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον ἐναρετωτέρους καὶ γέροντας. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἠγωνίζετο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ταπεινοφροσύνην· διὰ τοῦτο ἂν καὶ ἦτον ἀπὸ γένος λαμπρὸν, ἐταχάζετο ὅμως τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ ὅλους εὐτελέστερον καὶ ἀναξιώτερον· ὅθεν ἐκ τῶν τοιούτων ἀρετῶν του ἀνεβιβάσθη καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, χειροτονηθεὶς βαθμηδὸν, ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους, λαβὼν ἄδειαν ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα, ἐπέρασεν εἰς τὰ Δουκάνησα,[1] ἵνα ἐκεῖθεν ἀπέλθῃ εὐκολώτερον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Περιερχόμενος λοιπὸν τὰς νήσους ὑπῆγε καὶ ἕως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρακληθεὶς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀθηνῶν, ἔγεινεν ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης, ἥτις τότε ἦτο χηρεύουσα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φήμη πανταχοῦ ἐκήρυττεν αὐτὸν καὶ πάντες ἔτρεχον διὰ νὰ ἀκούωσι τὰς μελιρρύτους διδασκαλίας του, τούτου χάριν φοβούμενος ὁ ἀοίδιμος, μήπως ὁ τῶν ἀνθρώπων ἔπαινος τὸν κρημνίσῃ εἰς κενοδοξίαν, ἀφῆκεν ἄλλον διάδοχον εἰς τὸν θρόνον τοῦ, καὶ αὐτὸς ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον ἐν ἔτει αφπθ΄ (1589)· ταύτης δὲ τὴν προστασίαν ἐδέχθη προσκαίρως, διότι ἐστερεῖτο ἐπισκόπου. Εἶτα εὑρὼν τὸ μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, τὸ καλούμενον τῆς Ἀναφωνητρίας, ἐπιτήδειον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ κατοίκησε καὶ τὸ μέλι τῆς ἡσυχίας εἰργάζετο. Εἰς τόσην δὲ ὑπερβολὴν ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ὄχι μόνον ἤλεει τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τοῦ μοναστηρίου του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τριοῦτον κατόρθωμα ἐκατόρθωσε, τὸ ὁποῖον δυσκόλως εὑρίσκεται εἰς ἄλλον ἅγιον. Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἁγίου τούτου ἐφόνευσε μιαρός τις ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος διωκόμενος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος, ἐπεριπάτει εἰς τόπους ἐρήμους· ὅθεν, δὲν ἠξεύρω πῶς, κατέφυγε καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ ὅσιος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος. Βλέπων δὲ αὐτὸν ὅλον φοβισμένον ὁ ἅγιος, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου φόβου, ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἐθανάτωσε Κωνσταντῖνον τὸν Σηκοῦρον· τότε ὁ ὅσιος, ἀνεστέναξε μὲν καὶ ἐδάκρυσε διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, μιμούμενος ὅμως τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἐθάρρυνε τὸν φονέα μὲ παρηγορητικὰ λόγια, καὶ φιλεύων αὐτὸν μὲ πᾶσαν φιλοφροσύνην, τὸν ἔκρυψεν εἰς ἀπόκρυφον τόπον. Μετ' ὀλίγον δὲ, ἐλθόντων τῶν συγγενῶν τοῦ ἁγίου καὶ διηγουμένων τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ζητούντων τὸν φονέα, ὑπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι δὲν εἶχεν εἴδησιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν, τότε ἐσυντρόφευσε τὸν φονέα ἕως εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ δίδων αὐτῷ ζωοτροφίαν, τὸν ἔπεμψεν εἰς ἄλλην χώραν διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετὰς καὶ κατορθώματά του ἠξιώθη ὁ ἅγιος νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα τέρατα. Μέλλων δηλαδὴ ποτὲ νὰ περάσῃ ποταμὸν καὶ εὑρὼν αὐτὸν πλημμυρισμένον, ὢ τοῦ θαύματος! ἔσησε τὸ ρεῦμά του, καὶ οὕτω διεπέρασεν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ἀκολουθοῦντα τούτῳ διάκονον· καὶ σῶμα νεκρὸν γυναικὸς ὑπὸ ἀφορισμοῦ δεδεμένον, διὰ συγχωρητικῆς εὐχῆς διέλυσε, τὸ ὁποῖον ὡς ἂν ἦτο ζωντανὸν, ἔκλινε τὴν κεφαλήν του πρότερον εἰς τὸν ἅγιον, εἶτα πεσὸν εἰς τὴν γῆν, διελύθη. Αὐτὸς διὰ τοῦ λόγου του ἔκαμε νὰ πιάσωσιν ὀψάρια πολλὰ ἐκεῖνοι οἱ ἁλιεῖς, οἵτινες πρότερον δὲν ἐψάρευσαν πώποτε. Οὐ μόνον δὲ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων εἶχεν ὁ ὅσιος, ἀλλὰ καὶ τὸ χάρισμα τῆς διοράσεως καὶ προοράσεως· ὅθεν καὶ τὰ μακρὰν γινόμενα ἔβλεπε. Μὲ ταῦτα λοιπὸν τὰ χαρίσματα διαλάμψας ἐν τῇ ζωῇ του καὶ οὕτω πολιτευσάμενος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ἐν ἔτει αχκδ΄ (1624), κατὰ τὴν παροῦσαν ιζ΄. τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ἐντίμως εἰς τὴν προρρηθεῖσαν μονὴν τῶν Στροφάδων. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθεν ὀλί-

[1] Τὰς κυκλάδας νήσους. Σ. Ε.

Digitized by Google

γος καιρὸς κατ' ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου ἀνεκομίσθη αὐτὸ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρέθη σῶον καὶ ὁλόκληρον καὶ πνέον εὐωδίαν οὐράνιον, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ θαύματα πάμπολλα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας. Τώρα δὲ εὑρίσκεται εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον, εὐλαβῶς προσκυνούμενον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον καὶ τὴν ἁματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.) [1]

---

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος* ΝΙΚΗΤΑ. [2]

† » Εἷ καὶ ἀθλητὴς ἔστιν ἐν χρόνοις νέος,
» Ἴσος παλαιοῖς ἔστι Νικήτας ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.*

» Σεβαστιανὸς τῶν πλάνης σεβασμάτων,
» Καταφρονήσας τύπτεται τὸ σαρκίον.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ Σεβαστιανὸς ῥοπαλίσθη.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΖΩΗ *καπνῷ δυσώδει τελειοῦται.*

» Ζωὴ πρὸς ὕψος ἐκ κεφαλῆς ἠρμένη,
» Καπνῷ δυσώδει λαμβάνει ζωῆς τέλος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΡΑΓΚΥΛΙΝΟΣ *λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.*

» Ναὶ, βάλλετε σφοδρῶς με συχναῖς τοῖς λίθοις »,
» Ἐκ καρδίας ἔκραζεν ὁ Τραγκυλῖνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΑΥΔΙΟΣ *ἐν τῷ βυθῷ τελειοῦται.*

» Καὶ τοὺς περὶ Κλαύδιον ὧδε τακτέον,
» Οὓς, κἂν βυθὸς συνέσχεν, οὐρανὸς φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Τιβουρτίου τέμνουσι τὴν θείαν κάραν,
» Σύ μου Θεὸς κράζοντος, ὦ Θεοῦ Λόγε,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΑΣΤΟΥΛΟΣ *ἐν βόθρῳ βληθεὶς, τελειοῦται.*

» Κάστουλον εἷλκον εἰς ἀπωλείας βόθρον,
» Ὡς δ' οὐχ ὑπεῖξε, γῆς ἐνεβλήθη βόθρῳ.

Οἱ ἅγιοι ΜΑΡΚΟΣ *καὶ* ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ *λόγχαις βληθέντες, τελειοῦνται.*

» Ἐχθρῶν παγέντες οἷα λόγχαι καρδίαις,
» Νύττεσθε λόγχαις, Μάρκε καὶ Μαρκελλῖνε.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους ὁ μὲν μάρτυς Σεβαστιανὸς ἦτον εἷς τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϙβ' (292), καταγόμενος ἀπὸ τὰ Μεδιόλανα τῆς Ἰταλίας, (τὸ νῦν Μιλάνον), καὶ πολλοὺς Ἕλληνας παρακινῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ δὲ Μαρκελλῖνος καὶ Μάρκος ἦσαν περιφανέστατοι ἀπὸ ὅλους καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον, υἱοὶ πατρὸς Τραγκυλίνου, μητρὸς δὲ Μαρκίας, ἀδελφοὶ δὲ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οἱ δύω ἔμειναν χρόνους πολλοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα, ὕστερον δὲ ἔμελλον νὰ ἀποκεφαλισθῶσι, περικυκλώσαντες αὐτοὺς οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς των, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πείσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς θρήνους καὶ τὰς παρακλήσεις των νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εὐσέβειαν, ἂν ὁ ἀοίδιμος Σεβαστιανὸς δὲν ἤθελεν ἐμποδίση αὐτούς.

Αὐτὸς δηλαδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς παρρησίᾳ πρότερον ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, (ἐπειδὴ ἕως τότε κρυφίως ἐπίστευε τὸν Χριστὸν ὄχι διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἠμπορῇ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ παρακινῇ κρυφίως πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν) καὶ μὲ παράδοξα θαύματα βεβαιώσας τὴν εὐσέβειαν, ὄχι μόνον τοὺς ἀνωτέρω αὐταδέλφους ἐστερέωσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα των Τραγκυλῖνον καὶ ἄλλους πολλοὺς διὰ μέσου τοῦ Τραγκυλίνου ἔφερεν εἰς τὴν θεογνωσίαν. Διότε ὁ Τραγκυλῖνος ἀφ' οὗ ἐπίστευσεν ἐκατήχησε τὸν Ἔπαρχον Χρωμάτιον, ὁ δὲ Χρωμάτιος προσκαλέσας τὸν μακάριον Σεβαστιανὸν καὶ τὸν πρεσβύτερον Πολύκαρπον τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἣν ἔπασχεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἠλευθερώθη, ἐπειδὴ ἐπίστευσεν ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ συνέτριψε μὲν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του εὑρισκόμενα εἴδωλα, ἐβαπτίσθη δὲ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος.

Τότε καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γάϊος τὸν μὲν Μαρ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Διονύσιον ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ ἄλλο δὲ ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτὸν ὁ ἀοίδιμος Ἰωάννης ὁ Μυρέων· εὑρίσκονται δὲ ἐν τῇ σκήτει τοῦ Προδρόμου, καὶ ἐν τῇ τῆς ἁγίας Ἄννης.

[2] Εἰς τοῦτον τὸν νέον μάρτυρα Νικήταν λόγον ἔχει ὁ μέγας Λογοθέτης καὶ Πρωτοδεστιάριος Θεόδωρος ὁ Μουζάλων. Σώζεται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

Digitized by Google

κελλῖνον καὶ Μάρκον τοὺς ἀδελφοὺς ἐχειροτόνησε Διακόνους, τὸν δὲ πατέρα των Τραγχυλῖνον ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον· τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν κατέστησε τῆς Ἐκκλησίας Ἐκδικον. Ὅτε δὲ ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι ἤτοι ὁ Νικόστρατος, ὁ ἀνὴρ τῆς μακαρίας Ζωῆς, ὁ ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Πριμμικηρίου, καὶ ὁ Κομενταρήσιος Κλαύδιος, καὶ ὁ Κάστουλος ὁ Διαιτάριος) παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔμενον οἱ ἅγιοι, ἀφ' οὗ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ὁ ἔπαρχος Χρωμάτιος) καὶ ὁ Τιβούρτιος ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Χρωματίου, καὶ ὁ Κάστωρ καὶ ἡ Ζωὴ, ὅλοι αὐτοὶ, λέγω, συνελήφθησαν ἕκαστος χωριστὰ, καὶ διάφορα βάσανα λαβόντες, ἐτελείωσαν τὴν ζωήν των. Ὁ δὲ ἅγιος Σεβαστιανὸς μετακληθεὶς ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν κατεδικάσθη νὰ δεθῇ εἰς ἕνα πάλον, καὶ ἐκεῖ δεμένος ὢν νὰ κτυπηθῇ ὡς σκόπευμα μὲ πυκνὰ βέλη, ἔγεινε λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ ἁγιοῦ ὡς ἐχῖνός, πεπυκνωμένον ἀπὸ τὰ βέλη. Ἔπειτα κατασυντρίβονται τὰ μέλη του μὲ χονδρὰ ῥαβδία. Καὶ κατακοπεὶς εἰς διάφορα κομμάτια παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΒΙΟΤΟΥ.

» Ἤθλησεν Εὐβίοτος ἄχρις αἱμάτων,
» Βίου δὲ τέρμα χωρὶς εὗρεν αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εὐβίοτος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), καταγόμενος ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Πτωχετὸν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν καλουμένην τοῦ Ὀψικίου· ἐκεῖ οὗτος ἐγεννήθη, ἐκεῖ ἀνετράφη καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος διῆγε ζωὴν θεάρεστον, καὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς εἰργάζετο, τούτου χάριν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐδοκίμασε, περιφερόμενος ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο, καὶ δενόμενος καὶ δερόμενος. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ταῦτα ἔπασχε, διότι ἐτέλει πολλὰ θαύματα, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεφεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· μίαν δὲ φορὰν ἀφ' οὗ συνετρίφθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μὲ ξύλα καὶ μὲ πέτρας, ἐβλήθη μέσα εἰς τὸ πῦρ, ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, πολλοὶ βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο καὶ θαυμάσαντες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγκαινίασαν ὁ Παῦλος καὶ Σίλας οἱ Ἀπόστολοι.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν τῆς Κυζίκου Λεόντιος, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον δέσμιον ἔμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς προστάζει καὶ δέρουσιν αὐτὸν μὲ πέτρας εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὰς σιαγόνας καὶ εἰς τὰς παρειὰς· ἔπειτα κρεμῶσιν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά του μὲ τὰς μάστιγας καὶ μετὰ ταῦτα δίδουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ὅθεν πολλοὶ Ἕλληνες βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, προσέτρεξαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε τοὺς μονομάχους νὰ σφάξωσι τὸν ἅγιον· ἐκεῖνοι δὲ, ἐπειδὴ ἔπεσεν εἰς αὐτοὺς σκότωσις, κατέσφαζον ὁ εἷς τὸν ἄλλον· ὁ δὲ μάρτυς μείνας ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτοὺς, ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον εἰκοσιδύω ἡμέραι, ἠκούσθη θεόπεμπτον καὶ χαροποιὸν μήνυμα, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀναβαίνει ἀπὸ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ἀνατολικὰ, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν τύραννον Μαξιμιανόν· ὅθεν ὁ Μαξιμιανὸς φοβηθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ δεσμὰ οἱ χριστιανοί. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ πολύαθλος οὗτος Εὐβίοτος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ ζήσας ἀκόμη πέντε ἔτη καὶ πολλὰ θαύματα ἐκτελέσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του τῷ Κυρίῳ παρέθετο. [2]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΦΛΩΡΟΥ *Ἐπισκόπου Ἀμισσοῦ.*

» Εἶχων ὁ Φλῶρος τῇ πάλαι κατακρίσει,
» Εἰς γῆν ἀπῆλθε· γῆ γὰρ ἦν, καὶ τί ξένον;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου καὶ Μαυρικίου, ἤτοι

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὴν ῥσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου τούτου Σεβαστιανοῦ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, προσθέσασα καὶ Κανόνα δεύτερον· τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλῶν κατὰ διαφόρους καιρούς» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Εὐβιότου ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ παρόντος Μηνὸς ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου.

Digitized by Google

ἐν ἔτει φπδ' (584),[1] υἱὸς πατρὸς μὲν, Φλώρου καὶ ἐκείνου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Εὐφημίας· ἔγεινε δὲ οὗτος ἔμπειρος εἰς πᾶσαν παιδείαν, καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῶν ἱερῶν καὶ θείων Γραφῶν. Καὶ πρῶτον μὲν γίνεται γραμματεὺς βασιλικός· ἔπειτα ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πατρικίου· λαβὼν δὲ γυναῖκα ἔγεινε καὶ παίδων πατήρ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ τέκνα καὶ ἡ γυνή του ἀπέθανον ἀπὸ λοιμικὴν ἀσθένειαν, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἡσυχάζει εἰς ἓν κτῆμα ὅπερ εἶχεν ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ· ἔπειτα διὰ τὴν ἀρετήν του χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀμινσοῦ, ἥτις εἶναι πόλις τῆς Καππαδοκίας, Σαμσὸν καὶ Ἐμὴδ ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένη. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καλῶς οἰκονόμησε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον, καὶ θαυματουργίας ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΦΩΚΑΣ καὶ ΕΡΜΥΛΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἔγωγε τιμῶ πρῶτον, Ἕρμυλος λέγει·
« Οὔ, φησι Φωκᾶς· ἀλλ' ὁ Φωκᾶς, Ἕρμυλε,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΖΑΚΧΑΙΟΥ Διακόνου, καὶ ΑΛΦΕΙΟΥ Ἀναγνώστου, ἀθλησάντων ἐν Καισαρείᾳ.

* » Ζακχαῖος Ἀλφειὸς πόθῳ Θεοῦ Λόγου,
» Εἵλοντο τὸν θάνατον εὐσεβοφρόνως.

Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ ΣΟΦΙΑΣ.

* » Θεοῦ σοφίαν ἠγάπησε Σοφία.
» Ὅθεν χάριν δέδεκτο καὶ τῶν θαυμάτων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν ταῖς Χαλκοπρατείοις.

* » Σκηνὴν ἁγιάζουσι νῦν Ἐγκαινίοις,
» Τῆς τῶν βροτῶν τὴν φύσιν ἐγκαινισάσης.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΙΧΑΗΛ ὁ Σύγκελλος καὶ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οὐκ, εἰ τελευτᾷς Μιχαὴλ, τοῦτο ξένον·
» Ἀλλ' εἰ θανὼν ζῇς, ὥσπερ οὖν ζῇς ἀξίως.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς εὐσεβῶν γονέων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπαιδεύθη καὶ ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον καὶ τὴν ἔξω σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἔσω καὶ ἐδικήν μας, ἔγεινε μοναχός· ἀλλὰ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ τῶν θυγατέρων της ἐκουρεύθη μοναχὴ εἰς ἕνα γυναικεῖον μοναστήριον, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του. Ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ θεοφιλῶς ὁ θεῖος οὗτος Μιχαὴλ ἐπολιτεύετο, ὑποβαλλόμενος εἰς πᾶσαν σκληραγωγίαν, χειροτονεῖται πρεσβύτερος, ἔπειτα εὑρὼν ἐν ἡσυχον σπήλαιον, ἐμβαίνει εἰς αὐτὸ, ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης οἱ ὁμολογηταὶ καὶ γραπτοὶ ἔγειναν ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ὅσιον τοῦτον[1] Μιχαὴλ, ὅστις Σύγκελλος παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων καθίσταται. Ὅθεν μίαν φορὰν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων διὰ μίαν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν· πρὸς τούτοις δὲ ἀπεστάλησαν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ δείξωσι κατὰ πάροδον τινὰς ἀναφορὰς εἰς τὸν τότε βασιλέα Λέοντα τὸν Ἀρμένιον καὶ εἰκονομάχον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωιγ' (813), καὶ εἰς τὸν τότε Θεόδοτον τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οὗτοι λοιπὸν οἱ τρεῖς ὅσιοι, ὁ Μιχαὴλ, ὁ Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ὑπακούοντες εἰς τὸν ἀποστείλαντα Ἱεροσολύμων, ἐπέδωκαν τὰς ἀναφορὰς, προτείναντες καὶ αὐτοὶ πολλὰ δογματικὰ ῥήματα εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ἐξορίζονται ἀπὸ τὸν τύραννον Ἀρμένιον[2], ὁ δὲ μακάριος Μιχαὴλ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωὴβ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ πραιτώριον.[3] Ἔπειτα δεχθεὶς ἀλύσους βαρείας εἰς τὸν λαιμὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ τὸν Τραυλὸν ἐν ἔτει ωκ' (820), ἐξορίζεται μετὰ τοῦ μαθητοῦ του εἰς ἓν μοναστήριον τῆς Πλουσιάδος. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν ἔλαβον ἐπίχυσιν οἱ ὀφθαλμοί του καὶ τὸ σῶμά του ἐκυρτώθη· μόλον τοῦτο αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος διέμενεν ὡς ἀδάμας γενναῖος καὶ ἀκίνητος.

---

[1] Ἰουστῖνος ὁ Β', ἐβασίλευσε διαδεχθεὶς τὸν θεῖόν του Ἰουστινιανὸν τὸν Α'. ἀπὸ τοῦ 565—578, ὁ Τιβέριος ὁ Θρᾷξ ἀπὸ τοῦ 578—582 καὶ ὁ Μαυρίκιος ἀπὸ τοῦ 582—602. Σ. Ε.

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι οἱ γραπτοὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ μὲν τοῦ Ἰωνᾶ Σαββαΐτου, μαθηταὶ δὲ τοῦ Μιχαὴλ τούτου τοῦ Συγκέλλου (σελ. 694 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ Μιχαὴλ οὗτος ἔχει ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην καὶ εἰς τὸν ὁμώνυμόν του Μιχαὴλ τὸν Ἀρχάγγελον.

[2] Ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου, ὁ δὲ ἅγιος Θεοφάνης κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[3] Πραιτώριον ἐκαλεῖτο τὸ δικαστήριον ἐκ τοῦ **praetorium**. φαίνεται δ' ὅτι ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου ὑπῆρχον καὶ εἱρκταί. Σ. Ε.

Digitized by Google

Ὅτε δὲ ἔλαβον τὴν βασιλείαν ἡ Θεόδωρα καὶ Μιχαὴλ ὁ υἱός της ἐν ἔτει ωμβ΄ (842), καὶ πᾶς τις ἐτίμα καὶ προσεκύνει παρρησίᾳ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὰς ἐξορίας ἀνεκαλοῦντο καὶ ἠξιόνοντο μεγάλης τιμῆς, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος καὶ ὁμολογητὴς Μιχαὴλ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὴν βασίλισσαν Θεοδώραν νὰ λάβῃ τὸ ἀξίωμα τῆς πατριαρχείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος δὲν ἐπείσθη, πατριάρχης μὲν προεχειρίσθη ὁ θεῖος Μεθόδιος, ὁ δὲ Μιχαὴλ πάλιν προβάλλεται Σύγκελλος, καὶ λαμβάνει τὸ ἐκεῖ μεγαλώτατον μοναστήριον εἰς ἐξουσίαν του καὶ ἀνάπαυσιν. Ὅθεν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του διανύσας καὶ φθάσας ἕως εἰς ὀγδοήκοντα πέντε χρόνους, ἐν εἰρήνῃ μετέστη πρὸς Κύριον, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΥ.

» Ζητῶν Βονιφάτιος ὁστᾶ μαρτύρων,
» Ἑαυτὸν εὗρε μάρτυρα τιμηθεὶς ξίφει.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ Βονιφάτιος αὐχένα κάρθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ δοῦλος γυναικὸς Συγκλητικῆς, ὀνόματι Ἀγλαΐδος, θυγατρὸς Ἀκακίου τοῦ Ἀνθυπάτου Ῥώμης. Οὗτος λοιπὸν καθὸ ἄνθρωπος, ἐκάτο μὲν ἀπὸ τὸ κρασίον καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς κυρίας του, ἦτον ὅμως ἐλεήμων καὶ φιλόξενος· προθύμως μὲν βοηθῶν τοὺς δεομένους, σπλαγχνιζόμενος δὲ καὶ συμπονῶν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ παρακλήσεις τῶν καταπονουμένων· ὁμοίως καὶ ἡ κυρία του ἦτον ἐλεήμων καὶ τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας ἀγαπῶσα. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν λέγει αὕτη εἰς τὸν Βονιφάτιον, Ὕπαγε εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅπου μαρτυροῦσιν οἱ ἅγιοι καὶ φέρε λείψανα ἁγίων, διὰ νὰ ἔχωμεν αὐτὰ εἰς βοήθειαν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν μας· ὁ δὲ Βονιφάτιος χαμογελῶν ἀπεκρίθη· ἂν δὲ φέρω τὸ ἰδικόν μου λείψανον, δέχεσαι τοῦτο; ἡ δὲ Ἀγλαὶς, δὲν εἶναι καιρός, τοῦ εἶπε, νὰ παίζῃς. Ὅθεν ἀρχετὰ τοῦτον ἐπιτιμήσασα, ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον· εἶτα εὐξαμένη νὰ ἐπιστρέψῃ εὐτυχῶς ἀπέστειλεν αὐτὸν ὅπου ἐβασανίζοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Βονιφάτιος εἰς Κιλικίαν μὲ δούλους δώδεκα καὶ μὲ χρυσίον πολὺ, εὗρεν ἄνδρας ἁγίους μαρτυροῦντας, καὶ κατεφίλει τὰ δέσμα καὶ τὰς πληγάς των· ὅθεν παραστὰς, ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ὁμολογήσας ἑαυτὸν χριστιανὸν, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὸ σῶμα ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα· εἶτα ἐνέπηξαν εἰς τὰ ὀνύχιά του καλάμια κοπτερά, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν μόλιβδον βρασμένον. Μετὰ ταῦτα ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἕνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν βρασμένην, καὶ ὁ μὲν ἅγιος ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, διεφθάρησαν δὲ δήμιοι πεντήκοντα· τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν κεφαλήν του, καὶ ἀπὸ τὸ κόψιμον ἐκβῆκε παραδόξως γάλα ἀνακατωμένον μὲ αἷμα· ὅθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντήκοντα. Οἱ δὲ σύνδουλοί του νομίσαντες ὅσι εὑρίσκεται εἰς καπηλεῖα καὶ μέθας κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἐτριγύριζον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ζητοῦντες αὐτόν· μόλις δὲ ἔμαθον ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τὰ γενόμενα· ὅθεν εὑρόντες τὸ λείψανόν του ἔπεσον ἐπάνω εἰς αὐτὸ καὶ ἔκλαυσαν, καταφιλοῦντες καὶ ζητοῦντες συγχώρησιν, δι' ὅσα πρότερον τὸν ἐκατηγόρουν· εἶτα ἀγοράσαντες αὐτὸ μὲ πεντακόσια φλωρία, τὸ ἐπῆραν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὴν κυρίαν των, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρομηνύθη ὁ ἐρχομὸς τοῦ λειψάνου του μὲ ἀποκάλυψιν ἁγίου Ἀγγέλου.

Ἡ δὲ Ἀγλαὶς μετὰ χαρᾶς προϋπαντήσασα τὸ ἅγιον λείψανον καὶ πολυτελῶς τοῦτο τιμήσασα, ἐνεταφίασεν αὐτὸ τέσσαρα μίλια σχεδὸν ἔξω τῆς πόλεως Ῥώμης· ὕστερον δὲ ᾠκοδόμησε καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως κατὰ τὸ κάλλος καὶ κατὰ τὴν ὕλην λαμπρότατον, ὅπου καθ' ἑκάστην πηγὰς ἰαμάτων προχέει. Ἔκτοτε δὲ ὁσίως καὶ θεαρέστως καὶ ἐκείνη διήνυσε τὴν ζωήν της, μεταχειριζομένη τόσην τραχυτάτην ἄσκησιν, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ χάριν θαυμάτων, καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα αὐτῆς τῷ Κυρίῳ παρέδωκε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ Χριστοῦ. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΗΛΙΑ, ΠΡΟΒΟΥ [1] *καὶ* ΑΡΕΩΣ.

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ Πράμου γράφεται.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Ἠλίαν καὶ Πρόβον.

» Ἀθλήσεως τιμηθέντα τῷ ξίφει κάρεν,
» Ζηλοῖ ταχὺ Πρόβος σε μάρτυς Ἠλία.

Εἰς τὸν Ἄρην.

» Ἄρης ὑπῆρξας πρὸς τὸ πῦρ ὄντως Ἄρες,
» Ἄρης νοητὸς, ὅπλα πίστεως φέρων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον· ἦσαν δὲ χριστιανοὶ, καὶ ἐπορεύοντο εἰς τὴν Κιλικίαν, διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ ἐπισκεφθῶσι τοὺς ἐκεῖ μαρτυροῦντας χριστιανούς. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀσκάλωνα, ἐπιάσθησαν καὶ ἐφέρθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐκεῖ κριτοῦ Φιρμιλιανοῦ ὀνόματι· ὁμολογήσαντες δὲ ἑαυτοὺς χριστιανούς, ἐδοκίμασαν διάφορα φάσανα· καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἄρης ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον μὲ πῦρ, ὁ δὲ Πρόβος καὶ Ἠλίας ἀπεκεφαλίσθησαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλήμονος ἐν τόπῳ καλουμένῳ Στρατηγίῳ.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΤΙΜΟΘΕΟΣ καὶ Πολύευκτος πυρὶ τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Τιμόθεον.

» Τιμόθεον δὲ τὸν πεπυρπολημένον,
» Ποῦ θήσομεν λαχόντα παντίμου τέλους;

Εἰς τὸν Πολύευκτον.

» Σοῦ Πολύευκτε Καισαρεῦ ποῖον τέλος;
» Τὸ πῦρ ὑπελθὼν εὗρον εὐκταῖον τέλος.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Τιμόθεος, κρατηθεὶς καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, μετὰ πολλὰ βάσανα, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του μὲ πῦρ ἐν τῇ ἐν Ἀφρικῇ Μαυρητανίᾳ. Ὁ δὲ Πολύευκτος μὲ διαφόρους τιμωρίας πρότερον βασανισθεὶς ἐν Καισαρείᾳ τελευταῖον βληθεὶς εἰς τὸ πῦρ ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΥΧΙΟΥ καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδρῶν διακοσίων καὶ γυναικῶν ἑβδομήκοντα.

Εἰς τὸν Εὐτύχιον καὶ Θεσσαλονίκην.

» Σὺν Εὐτυχίῳ καὶ σὺ Θεσσαλονίκη,
» Νίκην ἐφεῦρες εὐτυχῶς ἐκ τοῦ ξίφους.

Εἰς τοὺς διακοσίους ἄνδρας καὶ ἑβδομήκοντα γυναῖκας.

» Ἀνεῖλεν ἀνδρῶν εἰκάδας δέκα ξίφος.
» Ἀνεῖλε καὶ γυναῖκας ἑπτάκις δέκα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΕΝΤΙΟΥ ἐπισκόπου Αἰθιοπίας.

» Σαρκὸς λιπὼν σύνδεσμον ὁ Γρηγέντιος,
» Ἐκεῖ μετῆρεν ἔνθα σαρξὶν οὐ τόπος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ Μεδιόλανα, υἱὸς γονέων Ἀγαπίου καὶ Θεοδότης, ἐν ἔτει φιή (518), οὗτος λοιπὸν ὡς καλὴ γῆ δεξαμένη ἀγαθὰ σπέρματα, ἐφαίνετο εἰς ὅλους ὅτι μέλλει νὰ βλαστήσῃ καρποὺς καλλίστους τῆς ἀρετῆς· ὅθεν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἔγεινεν ἀκροατὴς καὶ ἐργάτης τῶν θείων ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ θείαν νεῦσιν ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ Διακόνου. Ἔκτοτε δὲ ὑποβαλὼν ὁ ἀοίδιμος ἑαυτὸν εἰς περισσοτέρας νηστείας καὶ σκληραγωγίας ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ τελῇ σημεῖα καὶ θαύματα. Ὕστερον δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μεδιόλανα, καὶ εὑρὼν ἕνα γέροντα προορατικὸν καὶ σημειοφόρον ἡσυχάζοντα εἰς τόπον ἀναχωρητιτικὸν, ἔμαθεν ἀπὸ ἐκεῖνον ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας ἀπόστολος Πέτρος ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἔξυπνον καὶ τῷ προεῖπε τὰ ἴδια, προσθέσας ἀκόμη καὶ τὰ ἐλλείποντα, ὅσα δὲν τῷ ἐπροεῖπεν ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ γράψῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας εἰς τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας, Προτέριον ὀνόματι, ζητῶν νὰ τῷ στείλῃ ἕνα Ἐπίσκοπον τέλειον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου ἐν ἔτει φιή (518), τούτου χάριν ἐλυπεῖτο ὁ Πατριάρχης μὴ εὑρίσκων τοιοῦτον Ἐπίσκοπον ἄξιον διὰ νὰ στείλῃ.

Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας διὰ θείας ἀποκαλύψεως ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ποῖος εἶναι ἄξιος νὰ σταλῇ ἐκεῖ Ἐπίσκοπος· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἅγιος Γρηγέντιος, ὅστις τότε νεωστὶ ἐλθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐκ θείας Προνοίας, ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἕνα χριστιανόν. Παραλαβὼν αὐτὸν ὁ Πατριάρχης μὲ πολλὴν χαρὰν ἐχειροτόνησεν Ἐπίσκοπον, φανερωθέντα ἐκ Θεοῦ μὲ σημεῖα, καὶ εὐθὺς τὸν ἔπεμψεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, συστήσας αὐτὸν μὲ γράμματα καὶ μὲ τὰ λοιπὰ, ὅσα εἶναι πρέποντα εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς. Τοῦτον λοιπὸν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅλον σεβασμιώτατον καὶ πανευλαβέστατον, καὶ ἐκ τῶν συστατικῶν γραμμάτων βεβαιωθεὶς, γλυκερῶς αὐτὸν ὑπεδέχθη καὶ πρασεκύνησε καὶ ὡς Ἀπόστολον καὶ σημειοφόρον εὐλαβῶς ἀπήλαυσεν· ἀφ' οὗ δὲ ὑπὲρ τούτου εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἅγιον ὅλον τὸν ὑπεξούσιον λαὸν του-

Digitized by Google

Ὁ δὲ ἅγιος ἐχειροτόνησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους, καὶ ἐγκαινίασεν ὅλας τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας τότε νεωστὶ ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, καὶ πολλοὺς Ἑβραίους ἐβάπτισεν. Ἔπειτα καταπείσας τοὺς πρώτους διδασκάλους τῶν Ἑβραίων καὶ διὰ συλλογισμῶν, καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν· μάλιστα δὲ καταπλήξας αὐτοὺς καὶ μὲ θαύματα, τοὺς ἐπρόσφερεν ὅλους εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διότι πρότερον ἐκεῖνο τὸ Ἔθνος ἦτον ὅλον σχεδὸν Ἰουδαῖοι· ἀλλὰ καὶ νόμους ἐδιώρισεν ὁ ἅγιος εἰς αὐτοὺς καὶ πᾶν θεάρεστον ἔργον τοὺς ἐδίδαξεν. οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ ὁσίως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του ὁ τρισμακάριστος, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας εἰς δόξαν Θεοῦ ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθύτατον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΡΥΦΩΝ *εἰς φυτὸν ἀτέας κρεμασθεὶς, τελειοῦται.*

» Τρύφων ἀνῆλθε σώματι πρὸς ἰτέαν,
» Καὶ πνεύματι πρὸς ὕψος οὐρανοῦ μέγα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως μνήμην ἄγειν ἐτάχθημεν παρὰ τῶν ἁγίων καὶ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων, ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρι καὶ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου κατὰ γενεαλογίαν, καθὼς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἱστορικῶς ἠριθμήσατο· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων. [1]

Μνήμη τῶν πρωτοπλάστων Ἀδὰμ καὶ Εὔας.

» Ὑμνῶ θανόντας ζῶν γένους ἀρχηγέτας,
» Τοῦ ζῆν με καὶ θνήσκειν με τοὺς παραιτίους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἄβελ υἱοῦ Ἀδάμ.

» Βοᾷ Θεῷ σὸν αἷμα καὶ ψυχῆς δίχα.
» Ὦ πρῶτε νεκρῶν καὶ πρῶτε σεσωσμένων.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴθ υἱοῦ Ἀδάμ.

» Σὴθ σπέρμα καινὸν τοῖς γονεῦσιν ἀντ' Ἄβελ,
» Ἄνθρωπος ὢν δίκαιος οἷος ἦν Ἄβελ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνὼς υἱοῦ Σήθ.

» Πολλοῖς ἐνῆκε ζῆλον εἰς τὴν ἐλπίδα,
» Ὀφθεὶς Ἐνὼς μέγιστος ἐκ τῆς ἐλπίδος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἐνώς.

» Βίβλῳ Καϊνᾶν Μωσέως γεγραμμένον,
» Κἀν τῷ παρόντι χρὴ γραφῆναι βιβλίῳ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαλελεὴλ υἱοῦ Καϊνᾶν.

» Ἐξῆς προσκείσθω Μαλελεὴλ τῷ λόγῳ,
» Υἱὸς Καϊνᾶν, οὗ προεμνήσθη λόγος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάρεδ υἱοῦ Μαλελεήλ.

» Δίκαιον ὄντως ἐν δικαίων πληθύτ,
» Καὶ τοῦ δικαίου μνημονεύειν Ἰάρεδ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνὼχ υἱοῦ Ἰάρεδ.

» Θεῷ προδήλως εὐαρεστήσας Λόγῳ,
» Ἐνὼχ ἀδήλοις ἐγκατῳκίσθη τόποις.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαθουσάλα υἱοῦ Ἐνώχ.

» Ἐνὼχ σε τέκνον ἐκμαθὼν Μαθουσάλα,
» Ἔγραψα πρὸς μάθησιν ἄλλων ἐνθάδε.

Μνήμη τοῦ δικαίου Λάμεχ υἱοῦ Μαθουσάλα.

» Λάμεχ δύω γνοὺς δεῖν ἔγνων τιμᾶν ἕνα,
» Οὐ τὸν φονευτὴν, ἀλλ' ὁμωνύμως Λάμεχ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Νῶε [1] *υἱοῦ Λάμεχ.*

» Ἀδὰμ βροτοῖς ὄλεθρον ἐκ ξύλου φέρει,
» Διὰ ξύλου δὲ Νῶε πᾶν σώζει γένος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴμ υἱοῦ Νῶε.

» Σὴμ πατρικὴν γύμνωσιν ἐμφρόνως σκέπων,
» Τὰς πατρικὰς ἐφεῦρεν εὐχὰς εἰς σκέπην.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάφεθ υἱοῦ Σήμ.

» Μὴ θεὶς Ἰάφεθ πατρὸς αἰσχύνῃ πλάτος,
» Βίου πλατυσμὸν εὐχαῖς πατρὸς λαμβάνει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἀρφαξὰδ υἱοῦ Ἰάφεθ.

» Ζῇ Κύριος ζῶν οὐ τὸν Ἀρφαξὰδ λίπω,
» Καὶ γὰρ χρεὼν καὶ τοῦτον ἐνταῦθα γράφειν.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην λόγους ἔχουσιν ὁ Μηνιάτης δύω καὶ ὁ Θετόκης ἕνα· ἔχει δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ λόγος εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἐν ταύτῃ λέγεται καὶ ὁ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου λόγος εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τίς ἡ τυραννὶς, ἣν ἐξ ἀγάπης ἀεὶ τυραννούμεθα;» Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Παλαμᾶς λόγον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγενεαλόγητον εἶναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν» (ἐν τῷ Πρωτάτῳ καὶ ἐν ἄλλαις.) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ λόγος εὑρίσκεται προεόρτιος Ἡλιοῦ μοναχοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, ἐπίλαμψόν μοι τῷ πολυπαίστῳ.»

[1] Ποῦ ἐτέθη ὁ πέλεκυς, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Νῶε κατεσκεύαζε τὴν Κιβωτὸν, ὅρα εἰς τὰς ὑποσημειώσεις τῆς δεκάτης τετάρτης τοῦ Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξάδ.

» Καϊνᾶν ἡμῖν ἐξεγήγερται νέος,
» Τῷ πρὶν Καϊνᾶν ἐμφερὴς ἐκ τοῦ τρόπου.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σάλα υἱοῦ Καϊνᾶν.

» Συμπατριωτῶν ὁρμαθῶ καὶ συμφόλων,
» Ἡ συγγένεια συνδέει καὶ τὸν Σάλα.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἕβερ υἱοῦ Σάλα, ἀφ' οὗ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι Ἑβραῖοι ἐκλήθησαν.[1]

» Μέγας τις ὄντως τοῖς Ἰουδαίοις Ἕβερ,
» Δοὺς ἐξ ἑαυτοῦ κλῆσιν Ἑβραίων γένει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Φάλεκ υἱοῦ Ἕβερ.

» Πανηγυρίζω καὶ τὸν ἐξ Ἕβερ τόκον,
» Ὡς Μωϋσῆς γάρ φησι τίκτει τὸν Φάλεκ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ῥαγὰβ υἱοῦ Φάλεκ.

» Πάλιν κύησις καὶ πάλιν νέος τόκος,
» Υἱὸν Ῥαγὰβ τεκόντος ἡμῖν τὸν Φάλεκ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σεροὺχ υἱοῦ Ῥαγάβ.

» Γράφων παλαιῶν τοὺς ὑπ' ἀλλήλων τόκους,
» Ἂν ἐκλάθωμαι τοῦ Σεροὺχ, ἁμαρτάνω.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ναχὼρ υἱοῦ Σερούχ.

» Γένους ὑπάρχειν τῶν ἄνω λελεγμένων,
» Καὶ τὸν Ναχὼρ γνοὺς οὐ διϊστῶ τοῦ γένους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Θάρρα υἱοῦ Ναχώρ.

» Υἱὸς προελθὼν ἐκ Ναχὼρ κλῆσιν Θάρρας,
» Πατὴρ ὑπῆρξε πατρὸς ἐθνῶν μυρίων.

Μνήμη τοῦ δικαίου καὶ Πατριάρχου Ἀβραὰμ υἱοῦ Θάρρα.

» Τὸν Ἀβραὰμ πῶς δεξιώσομαι λόγοις,
» Ὃς ἠξιώθη δεξιοῦσθαι καὶ νόας;

Μνήμη τοῦ Πατριάρχου Ἰσαὰκ υἱοῦ Ἀβραάμ.

» Ἀχθεὶς Ἰσαὰκ εἰς σφαγὴν τύπος γείνῃ,
» Ἐπὶ σφαγὴν ἥξοντος ὑψίστου Λόγου.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ υἱοῦ Ἰσαάκ.

» Διὰ κλίμακος Ἰακὼβ τῆς Παρθένου,
» Πρὸς γῆν Θεὸν χωροῦντα, πρὶν τόκου βλέπει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ῥουβὶμ τοῦ πρώτου υἱοῦ Ἰακώβ.

» Τῆς υἱότητος Ἰακὼβ τοῦ τιμίου,
» Ῥουβὶμ ἔγνων τὸν θεῖον ἀρχὴν τιμίαν.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Συμεὼν, δευτέρου υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ.

» Κλέος παρ' ἡμῖν οὐ τὸ δεύτερον φέρεις,
» Κἂν δευτερεύῃ Συμεὼν ἐκ τοῦ τόκου.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Λευὶ υἱοῦ τρίτου Ἰακὼβ, ἐξ οὗ ἡ Λευϊτικὴ φυλή.

» Θεοῦ μεγίστου θεῖος ὢν ὑπηρέτης,
» Τί, Λευὶ, μεῖζον τῆσδε τῆς δόξης θέλεις;

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ ἐκ τῆς φυλῆς ὁ Χριστός.

» Ἰούδαν αἰνέσαισαν οἱ σεσωσμένοι,
» Ἐξ Ἰούδα γὰρ Χριστὸς ἡ σωτηρίκ.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ζαβουλὼν, υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ παράλιος.

» Ἀκτὰς κατοικεῖν ὁ Ζαβουλὼν ἐκρίθη,
» Γῆς καὶ θαλάσσης εἰς ἓν ἄκρα συνδέων.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰσάχαρ, υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ γηπόνος.

» Στήσας σεαυτὸν εἰς τὸ πονεῖν Ἰσάχαρ,
» Ζωὴν συνιστᾷ γῆθεν ἄρτον ἐκφέρων.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Δὰν, υἱοῦ τοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ κριταί.

» Λαοῦ κριτὴς Δὰν, γλῶττα τῆς ἐξουσίας,
» Ζυγοῖς δικαίοις πᾶσαν ἐξάγων κρίσιν.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Γὰδ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ λῃστευομένη ἢ λῃστεύουσα.

» Γὰδ πειρατευθεὶς πειρατεύσων ἐκτρέχει,
» Νίκαις δὲ πάντων πειρατῶν κατισχύει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἀσὴρ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ πλουσία ἐπὶ χώραις σιτοφόροις.

» Ἀσὴρ δέ φησι πίονα πλουτεῖ στάχυν,
» Τρέφει δὲ τοὺς ἄρχοντας ἄρτῳ πλουσίῳ.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Νεφθαλεὶμ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ πολὺ πλῆθος.

» Ὡς ἔρνος ὄντως Νεφθαλεὶμ ἀνειμένον,
» Εἰς πλῆθος αὐτῷ τῆς φυλῆς ἡπλωμένης.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ περίδοξος καὶ περιφανής.

» Ηὐξημένον σε, σὸς πατὴρ εἶναι λέγων,
» Δόξαν φυλῆς σῆς Ἰωσὴφ διαγράφει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Βενιαμὶν υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ ἀπὸ ἀγρίας πρᾳεῖα.

» Φαγὼν τὸ πρωὶ Βενιαμὶν ὡς λύκος,
» Πρᾷος φανεὶς δίδωσι βρῶσιν ἑσπέρας.

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι Ἑβραῖοι ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος Ἑβρῆς ὀνομάζεται ἐν τῇ Γενέσει «Παραγενόμενος γάρ φησι τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν Ἀβραὰμ τῷ περάτῃ (Γέν. ιδ'. 13) ἀντὶ δὲ τοῦ περάτῃ, ἄλλος ἔχει, Ἑβρεῖ, διότι Ἑβρῆς περάτης ἑρμηνεύεται· καθότι ὁ Ἀβραὰμ περάσας τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Καὶ ἡ ἐναντία ὅμως γνώμη ὑποστηρίζεται ὑπὸ πολλῶν· Ὅρα καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Σίμωνος λεξικὸν τῶν ἁγ. Γραφῶν ἐν λέξει Heber. Σ. Ε.

Digitized by Google

Μτήμη Φαρὲς καὶ Ζαρὰ τῶν διδύμων υἱῶν Ἰούδα τοῦ πατριάρχου.

» Κοινῶς ἐπαινῶ σπέρμα κοινὸν Ἰούδα,
» Φαρὲς Ζαρά τε τοὺς διδύμους συγγόνους.

Μτήμη Ἐσρὼμ υἱοῦ Φαρές.

« Ἐκ Φαρὲς Ἐσρὼμ ὥσπερ ἐκ ῥίζης κλάδος,
» Ἄμφω δὲ ῥίζης Ἀβραὰμ θεῖοι κλάδοι.

Μτήμη Ἀρὰμ υἱοῦ Ἐσρώμ.

» Γέγηθεν Ἐσρὼμ, οὐ νοσῶν ἀτεκνίαν,
Ἀρὰμ γὰρ αὐτῷ τέκνον ἠγαπημένον.

Μτήμη Ἀμιναδὰβ υἱοῦ Ἀράμ.

» Τὸν Ἀμιναδὰβ ἐξ Ἀρὰμ φῦναι λόγος·
» Τούτου γὰρ υἱὸν ἡ γραφὴ τοῦτον λέγει.

Μτήμη Ναασσὼν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

» Εἷς καὶ Ναασσὼν τῆς Ἰούδα φατρίας,
» Ἐξ Ἀμιναδὰβ τῆς φυλῆς ἐξ Ἰούδα.

Μτήμη Σαλμὼν υἱοῦ Ναασσών.

» Πύξησε σειρὰν Ἀβραμιαίου γένους,
» Σαλμὼν προελθὼν τῆς Ναασσὼν ὀσφύος.

Μτήμη Βοὸζ υἱοῦ Σαλμών.

» Εὐαγγελιστὰ, τοῦδε Σαλμὼν υἱέα;
» Τίνα γράφεις σύ; τὸν Βοόζ, φησὶ, γράφω·

Μτήμη Ὠβὴδ υἱοῦ Βοὸζ τοῦ ἐκ τῆς Ῥούθ.

» Ἐκ Ῥοὺθ μὲν Ὠβὴδ τὴν φυλὴν Μωαβίτης,
» Ἐκ τοῦ Βοὸζ δὲ δῆλος Ἰσραηλίτης.

Μτήμη Ἰεσσαὶ υἱοῦ Ὠβήδ.

» Ἰεσσαὶ, τίκτε, τικτέτω καὶ σὸν γένος,
» Ἕως ἀπ' αὐτοῦ Παῖς Θεὸς τεχθῇ μέγας.

Μτήμη Δαβὶδ βασιλέως υἱοῦ Ἰεσσαί.

» Ἐγὼ τί φήσω μαρτυροῦντος Κυρίου,
» Τὸν Δαβὶδ εὗρον ὡς ἐμαυτοῦ καρδίαν;

Μτήμη Σολομῶντος βασιλέως υἱοῦ Δαβίδ.

» Σοφὸς Σολομὼν πρῶτος ἐν σοφοῖς βίου,
» Ἔχων τὸ πρῶτον τῶν καλῶν τῶν τοῦ βίου.

Μτήμη Ῥοβοὰμ βασιλέως υἱοῦ Σολομῶντος.

» Ἐγκώμιόν σοι Ῥοβοὰμ πλέκω μέγα.
» Σὸν πάππον εἶναι τὸν μέγαν Δαβὶδ λέγων.

Μτήμη Ἀβιὰ βασιλέως υἱοῦ Ῥοβοάμ.

» Βοᾷ Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν Ἀβιὰ λέγων·
» Ἐγὼ πατὴρ σὸς, καὶ σύ μου τὸ τεκνίον.

Μτήμη Ἀσὰ βασιλέως υἱοῦ Ἀβιά.

» Εὐθὴ τὸν Ἀσὰ μηνύει βασιλέα,
» Ἡ τετράτιτλος τῶν Βασιλειῶν βίβλος.

Μτήμη Ἰωσαφὰτ βασιλέως υἱοῦ Ἀσά.

» Ἰωσαφὰτ τὰ πάντα χρηστὸς ἐν βίῳ,
» Εὑρὼν ἀφορμὰς πατρόθεν χρηστοῦ βίου.

Μτήμη Ἰωρὰμ βασιλέως υἱοῦ Ἰωσαφάτ.

» Ἰωρὰμ ἡμῖν ἐξ Ἰωσαφὰτ ἔφυ,
» Υἱὸς βασιλεὺς ἐκ πατρὸς βασιλέως.

Μτήμη Ὀζίου βασιλέως υἱοῦ Ἰωράμ.

» Ἄνηκε καρπὸν εὐγενῆ τὸν Ὀζίαν,
» Ἄναξ Ἰωρὰμ Ἰωσαφὰτ ὁ κλάδος.

Μτήμη Ἰωάθαμ βασιλέως υἱοῦ Ὀζίου.

» Τὸν Ἰωάθαμ ὡς νεοττὸν Ὀζίου,
» Τῆς βασιλείας ἡ καλιὰ λαμβάνει.

Μτήμη Ἄχαζ βασιλέως υἱοῦ Ἰωάθαμ.

» Τὸ τῆς κεφαλῆς στέμμα τῆς Ἰωάθαμ,
» Στέφει κεφαλὴν εὐπρεπῶς καὶ τὴν Ἄχαζ.

Μτήμη Ἐζεκίου βασιλέως υἱοῦ Ἄχαζ.

» Σοβεῖ τελευτὴν δακρύσας Ἐζεκίας,
» Τοσοῦτον ἰσχύουσι ῥείθρα δακρύων.

Μτήμη Μανασσῆ βασιλέως υἱοῦ Ἐζεκίου.

» Σωτηριῶδες πρὸς μετάγνωσιν βάθρον,
» Μανασσῆς ἡμῖν τὴν προσευχὴν πηγνύει.[1]

Μτήμη Ἀμμὼν βασιλέως υἱοῦ Μανασσῆ.

» Ἀμμὼν κυηθεὶς τῆς ἁλουργίδος μέσον,
» Ἦν καὶ βασιλεὺς καὶ βασιλείας τέκνον.

Μτήμη Ἰωσίου βασιλέως υἱοῦ Ἀμμών.

» Ἰωσίας ἔναντι τοῦ Θεοῦ μέγας,
» Ὃν γνοὺς ἐπαινεῖν δειλιῶ μὴ σμικρύνω.

Μτήμη Ἰεχονίου βασιλέως υἱοῦ Ἰωσίου.

» Ἐν Βαβυλῶνος τῇ μετοικίᾳ λόγος,
» Ἰεχονίαν ἐμπαροικῆσαι βίῳ.

Μτήμη Σαλαθιὴλ υἱοῦ Ἰεχονίου.

» Πρῶτον μετ' αὐτὴν τὴν μετοικίαν, τέκνον,
» Τὸν Σαλαθιὴλ Ἰούδα φυλὴ φύει.

Μτήμη Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ τὸν ναὸν Ἱεροσολύμων καυθέντα ἀνεγείραντος.

» Ναβουζαρδὰν ἔκαυσεν οἶκον Κυρίου,
» Οὗ καῦσιν ἦρε κτίσματι Ζοροβάβελ.

Μτήμη Ἀβιοὺδ υἱοῦ Ζοροβάβελ.

» Ἀβιοὺδ ὄρπηξ οὗ φυὴ Ζοροβάβελ,
» Ὡς τὴν φυὴν οὖν καὶ τὸν ὄρπηκα γράφω.

Μτήμη Ἐλιακεὶμ υἱοῦ Ἀβιούδ.

» Τὸν Ἐλιακεὶμ Ἀβιοὺδ γράφει γόνον,
» Ματθαῖος ἡμῖν ἀκριβὴς γονογράφος.

---

[1] Τὴν κατανυκτικὴν προσευχὴν τοῦ Μανασσῆ ἀναφέρει ἡ θεία Γραφὴ λέγουσα «Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεόν.» (Β'. παρ. λγ'. 18) καὶ πάλιν. «Ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ» (ὁ Θεὸς δηλ.) (αὐτόθι.) Ἀναφέρει δὲ αὐτὴν καὶ ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος.

Digitized by Google

Μνήμη Ἀζὼρ υἱοῦ Ἐλιακείμ.

» Ὁ θεῖος Ἀζὼρ ἐξ Ἐλιακείμ ἔφυ,
» Θεία Γραφὴ λέγουσα τοῦτο πεισάτω.

Μνήμη Σαδὼκ υἱοῦ Ἀζὼρ.

» Ἀζὼρ κυΐσκων τὸν Σαδὼκ οὐ λανθάνει,
» Ὁ Συγγραφεὺς γνοὺς, ἐκκαλύπτει τὸν τόκον.

Μνήμη Ἀχείμ υἱοῦ Σαδώκ.

» Τοῖς τοῦ Σαδὼκ ζητοῦσιν υἱὸν, Ματθαῖος
» Δείξει τὸν Ἀχείμ, ἐκβαλὼν τὸ βιβλίον.

Μνήμη Ἐλιοὺδ υἱοῦ Ἀχείμ.

» Τεχθεὶς ἀπ' Ἀχείμ, Ἐλιοὺδ ὤφθη τέκνον,
» Ὀφθήσεται δὲ καὶ πατὴρ τεκνοτρόφος.

Μνήμη Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἐλιούδ.

» Ἰδοὺ τεκόντα καὶ τὸν Ἐλιοὺδ ἔγνων,
» Ἐλεάζαρον τέκνον· εἰ βούλει, μάθε.

Μνήμη Ματθὰρ υἱοῦ Ἐλεάζαρ.

» Ἐλεάζαρ δὲ τὸν Ματθὰν γεννᾷν λέγει,
» Μαιευτρίας ἄκουε Ματθαίου βίβλου.

Μνήμη Ἰακὼβ υἱοῦ Ματθάρ.

» Καὶ Ματθὰν εἰσήνεγκεν υἱὸν εἰς βίον·
» Τὸν Ἰακὼβ γὰρ εἰσενεγκὼν εὑρέθη.

Μνήμη Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος υἱοῦ Ἰακώβ.

» Μνηστὴρ Ἰωσὴφ· ᾧ τὸ Πνεῦμα πρὸ γάμου,
» Μνηστὴν ἐκείνου συλλαβοῦσαν δεικνύει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μελχισεδέκ.

» Ἔχει Γραφὴ πατρός σε καὶ μητρὸς δίχα,
» Χριστοῦ τυποῦντα Μελχισεδὲκ τοὺς τόκους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰώβ.

» Ὕψιστον εὑρὼν ἀξίως ἐπαινέτην,
» Ἰὼβ, ἐπαίνων οὐ δέῃ τῶν γηΐνων.

Μνήμη τῶν προφητῶν Μωσέως, καὶ Ὢρ καὶ Ἀαρὼν τῶν ἱερέων.

» Σὺν Ὢρ Ἀαρὼν προγράφει Χριστοῦ πάθος,
» Ὑψοῦντες ἄμφω σταυρικῶς τὸν Μωσέα.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

» Ὑμνεῖν Ἰησοῦν ποῖος ἀρκέσει λόγος,
» Ὃ συλλαλῶν ὑπῆρχε καὶ Θεὸς Λόγος,

Μνήμη τοῦ προφήτου Σαμουήλ.

» Ὀφθαλμὸν ἡμῖν εὐμενῆ Θεοῦ τίθει,
» Ὀφθαλμὲ θεῖε, καὶ τὰ μέλλοντα βλέπων.

Μνήμη τοῦ προφήτου Νάθαν.

» Ἁμαρτιῶν ἔλεγχος ὀξὺς ὢν Νάθαν,
» Ἡμάρτομεν, λέγουσι, συγνώμην νέμοις.

Μνήμη τοῦ προφήτου Δανιήλ.

» Καὶ θηρία φρίττουσιν ἀρετῆς φίλον.
» Ἔργοις Δανιὴλ τοῦτο πιστοῦται μέγας.

Μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παίδων.

» Καὶ πῦρ, τὸ πῦρ ἦν τῆς καμίνου, καὶ δρόσος.
» Πρὸς δυσσεβεῖς πῦρ, πρὸς δὲ τοὺς παῖδας δρόσος.

Μνήμη τῆς δικαίας Σάρρας γυναικὸς Ἀβραάμ.

» Νεύσει Θεοῦ καὶ στεῖρα νικᾶται φύσις.
» Καὶ μάρτυς ὠδίνουσα Σάρρα παιδίον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥεβέκκας γυναικὸς Ἰσαάκ.

» Καὶ τὴν ἀρίστην τῶν γυναικῶν Ρεβέκκαν,
» Ἄριστος ἀνδρῶν εὗρε κοινωνὸν λέχους.

Μνήμη τῆς δικαίας Λείας πρώτης γυναικὸς Ἰακώβ.

» Λείᾳ προσώπῳ Κύριος μὴ δοὺς χάριν,
» Κυήσεως δίδωσι τῇ μήτρᾳ χάριν.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥαχὴλ δευτέρας γυναικὸς Ἰακώβ.

» Θεοὺς πατρώους ἡ Ραχὴλ κλέπτει πόθῳ,
» Ἐν ἐσχάτῳ δὲ τὸν Θεὸν ποθεῖ Λόγον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἀσιρὲθ γυναικὸς Ἰωσὴφ τοῦ παγκάλου.

» Κάλλει παρῆλθεν Ἥλιος μὲν ἀστέρας,
» Ἡ δ' Ἀσινέθ μοι τὰς ὑφ' ἥλιον κόρας.

Μνήμη τῆς δικαίας Μαρίας ἀδελφῆς Μωϋσέως.

» Ἄσωμεν, εἰπὲ καὶ πάλιν, τῷ Κυρίῳ,
» Ψυχῆς κροτοῦσα τύμπανον νῦν, Μαρία,

Μνήμη τῆς δικαίας Δεβόρρας τῆς κριτάσης τὸν Ἰσραήλ.

» Ὑπὲρ γυναῖκας ἡ Δεβόρρα τὴν φρένα,
» Βέθει φρενὸς κρίνουσα λαὸν Κυρίου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥούθ.

» Ἔθνος λιποῦσα Ρουθ ἑαυτῆς καὶ σέβας,
» Ἔθνει προσῆλθε καὶ Θεῷ τοῦ Μωσέως.

Μνήμη τῆς δικαίας Σαραφθίας, πρὸς ἣν ὁ Ἠλίας ἐστάλη.

» Ἄσπαρτον εἶχε τὴν τροφὴν Σαραφθία,
» Καινὸν λαχοῦσα λήϊον τὸν Ἠλίαν.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωμανίτιδος, τῆς ξενοδοχησάσης τὸν Ἐλισσαῖον.

» Ἐλισσαῖός σοι κλεῖθρα νηδύος λύει,
» Ὦ κλεῖθρα Σωμανῖτις ἤνοιξας δρόμου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἰουδὶθ τῆς ἀνελούσης τὸν Ὀλοφέρνην.

» Ὃν πᾶς ἀνὴρ ἔφριττε δεινὸν ὁπλίτην,
» Γυνὴ καθεῖλεν, Ἰουδὶθ, Ὀλοφέρνην.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἐσθὴρ τῆς λυτρωσαμένης τὸν Ἰσραὴλ ἐκ θανάτου.

» Ἔσωσεν Ἐσθὴρ ἄνδρας Ἰσραηλίτας,
» Ἅδου κυνῆν μέλλοντας ἐνδῦναι πάλαι.

Digitized by Google

Μνήμη τῆς δικαίας Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουήλ.

» Εὐχῆς τέκνον τεκοῦσα Σαμουὴλ μέγαν,
» Νικᾷ Φεννάναν Ἄννα πολλὴν ἐν τέκνοις.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωσσάνης. [1]

» Κανὼν πρόκειται σωφρονούσαις ἐν βίῳ.
» Ὁ τῆς Σωσάννης σωφρονέστατος βίος.

Εἶτα λέγονται καὶ τὰ Συναξάρια τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΓΝΑΤΙΟΥ *τοῦ Θεοφόρου.*

» Δέουσιν, Ἰγνάτιε, δεῖπνον προὐτέθης,
» Κοινωνὲ δείπνου μυστικοῦ, θάρσους λέον.
» Εἰκάδι Ἰγνάτιος θάνε γαμφηλῆτι λεόντων.

Οὗτος ἦτο διάδοχος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Πατριάρχης μὲν κατασταθεὶς τῆς Ἀντιοχέων Ἐκκλησίας δεύτερος μετὰ τὸν Πατριάρχην Εὔοδον, μαθητὴς δὲ χρηματίσας Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Πολύκαρπον τὸν Ἐπίσκοπον Σμύρνης ἐν ἔτει ρθ΄ (109), [2] ὅτε δὲ ὁ Βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Πάρθους, τότε προσεφέρθη εἰς αὐτὸν ὁ μέγας οὗτος Ἰγνάτιος· καὶ ἐπειδὴ διελέχθη πολλὰ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐγνώρισεν ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ. Ὅθεν παρευθὺς δέρεται ὁ ἅγιος μὲ μολιβδίνας σφαίρας· ἔπειτα ἁπλώσας τὰς χεῖράς του, δέχεται φωτίαν εἰς αὐτάς· μετὰ ταῦτα καίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ θυμιατὰ γέμοντα ἀνθράκων καὶ ἀλειμμένα μὲ ἔλαιον· εἶτα ὅσαται ἐπάνω εἰς ἠναμμένους ἄνθρακας καὶ ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια.

Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἐφυλάχθη ἄβλαβὴς διὰ θείας χάριτος ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς δεδεμένον εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὰ θηρία νὰ τὸν φάγωσι. Διερχόμενος δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ Ἐκκλησίας ἐστήριζε τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς μὲ τὰς διδασκαλίας του. Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς Ῥώμην παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ χριστιανοὺς νὰ μὴ ἐμποδίσωσι τὰ θηρία, ἀλλὰ ν' ἀφήσωσιν αὐτὰ νὰ τὸν φάγωσι καὶ νὰ τὸν ἀλέσωσιν ὡς σῖτον μὲ τοὺς ὀδόντας των, ἵνα γίνῃ ἄρτος γλυκὺς καὶ καθαρὸς εἰς τὸν Θεόν. Ἐβλήθη λοιπὸν ὁ μακάριος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος εἰς τὸ μέσον τοῦ καλουμένου Ἀμφιθεάτρου, καὶ κατεξεσχίσθη ἀπὸ τοὺς κατ' αὐτοῦ ὁρμήσαντας λέοντας, οἵτινες ἔφαγον μὲν ὅλας του τὰς σάρκας, ἄφησαν δὲ μόνον τὰ παχύτερα κόκκαλα, τὰ ὁποῖα συναθροίσαντες οἱ χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. [1]

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰγνάτιος ἦτον ἐκεῖνο τὸ νήπιον, ὅπερ ἐζήτησεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἔτι ζῶν, καὶ πιάσας αὐτὸ καὶ ἐναγκαλισάμενος εἶπε ταῦτα τὰ λόγια «Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται» (Ματθ. ιή. 4.) Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὠνομάσθη ὁ ἅγιος οὗτος κατ' ἐξαίρετον τρόπον Θεοφόρος. [2] Τοῦτον καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι τῶν ἑστιατόρων.» Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν σώφρονα Σωσάνναν λόγον ἔπλεξεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἤκομεν ὑμῖν εὐγνώμονες ὀφειλέται τοῦ λόγου. (σώζεται ἐν τῷ Ε΄. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)

[2] Ὁ μὲν Θεοδώρητος ἐν Διαλόγῳ ά· γράφει, ὅτι ὁ θεῖος Ἰγνάτιος ἐχειροτονήθη εἰς τὸν θρόνον Ἀντιοχείας ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος εἰς τὸ πρὸς τὸν Ἰγνάτιον τοῦτον ἐγκώμιον λέγει, ὅτι ἐγεινεν ὁ Θεοφόρος οὗτος ἀνὴρ, συνήθης καὶ ἀκουστὴς τῶν Ἀποστόλων, συνδιατρίβων αὐτοῖς καὶ ῥητῶν κοινωνήσας καὶ ἀπορρήτων. Ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀντιοχέων χρόνους ὡσεὶ τεσσαράκοντα (ὅρα εἰς τὴν Ἑκατοντατετηρίδα.)

[1] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῶν Ῥώσσων τῷ ἐκ τῶν χειρογράφων Κωδίκων τοῦ ἐν Ῥώμῃ Βατικανοῦ (ἤτοι τῆς βιβλιοθήκης) συναθροισθέντι γράφεται ὅτι οἱ λέοντες δὲν ἔφαγον ἀκόμη οὔτε τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου· Βλέποντες δὲ αὐτὴν ἀκεραίαν οἱ στρατιῶται, τὴν ἔσχισαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον γεγραμμένον εἰς αὐτὴν μὲ χρυσᾶ γράμματα τὸ ὄνομα Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[2] Τοῦτο βεβαιοῖ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς καὶ Νικηφόρος Κάλλιστος βιβλ. β΄. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. κεφ. λέ. καὶ ὁ νεώτερος Δουπῖνος ἐν τῷ Χρονολογικῷ πίνακι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ὁ ὁποῖος καὶ γράφει ὅτι ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ἦτο ἑπτὰ ἐτῶν ὅτε ἐβαστάχθη ὑπὸ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἔπρεπε δὲ νὰ ὀνομάζεται παθητικῶς Θεόφορος καὶ οὐχὶ ἐνεργητικῶς Θεοφόρος, ὡς βασταχθείς, ἀλλ' οὐχὶ βαστάσας τὸν Θεὸν, ὡς ψυχρῶς καὶ μικροπρεπῶς λέγουσί τινες. Πλὴν καὶ Θεοφόρος ἄλλως ἦν, ὡς τὸν Θεὸν ἔνοικον φέρων ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ὡς τὸ ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἐγγεγραμμένον ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

Digitized by Google

ναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, τὸν δ' ἑλληνικὸν του βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι Τραϊανοῦ τὰ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας σκῆπτρα» σώζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν ἄλλαις).[1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΓΟΝΙΟΥ *γενομένου ἀπὸ δικολόγου πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας.*

» Φιλογόνιος ἐντολὴς λείπει βίον,
» Δραμὼν ἀρίστην ἐντολῶν Θεοῦ τρίβον.

Οὗτος ὁ μακάριος Φιλογόνιος ἐδόθη νηπιόθεν εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἐγεινεν ἐξ ἀρχῆς ἀφιέρωμα εἰς τὸν Θεόν. Διότι διελθὼν ὅλας τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἔχων ἐπιμέλειαν σύμφωνον πρὸς τὴν ἀγχίνοιαν καὶ εὐφυίαν του, μὲ τόσην ἀκρίβειαν ἔμαθεν ὅλας τὰς ἐπιστήμας, ὡς ἂν εἶχε μάθει μίαν μόνην. Ὅθεν καὶ λαμπρὰν ζωὴν κατώρθωσε ἂν καὶ εἶχε γυναῖκα καὶ τέκνα, ἀναστρεφόμενος εἰς τὰ κριτήρια, ὑπερασπιζόμενος τοὺς ἀδικουμένους καὶ δίδων χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς καταδυναστευομένους· τούτου χάριν ἔλαμψεν ὁ μακάριος ὑπὲρ τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν καθαρότητα τῆς πολιτείας, ὥστε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἣν εἶχεν, ἔγεινεν ἄξιος καὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα τὸ ἐξωτερικὸν τῶν κριτῶν καὶ δικολόγων ἀνέβη εἰς τὸ ἔσωθεν ἱερὸν βῆμα τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπισκόπων.

Καὶ πρῶτον μὲν ὅτε ἦτο δικολόγος καὶ κριτὴς ἐξωτερικὸς ὑπερασπίζετο, ὡς εἴπομεν, τοὺς ἀπροστατεύτους, καὶ ἔκαμνε δυνατωτέρους τῶν ἀδικούντων διὰ τῆς βοηθείας του· ὕστερον δὲ πάλιν ὅτε ἐνεχειρίσθη ποίμνιον Χριστοῦ καὶ ἔγεινε κριτὴς ἐσωτερικὸς, πολλὴ μὲν ἦτον ἡ δυσκολία τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ καὶ τότε νεωστὶ εἶχε παύσει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς τῶν τυράννων, καὶ ἀκόμη ἔμενον τὰ λείψανα τῆς δεινῆς ἐκείνης καὶ παγκασμίου τριχυμίας· πολλὴ δὲ ἦτον καὶ ἡ ἐπανάστασις τῶν αἱρετικῶν, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν ἀρχήν της εἰς τοὺς καιρούς του. Ἀλλ' ὅμως αὐτὰ ὅλα ἐμποδίσθησαν καὶ κατέπαυσαν διὰ τῆς τοῦ ἁγίου τούτου σοφίας καὶ διοικήσεως. Καθὼς καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλατύτερον ταῦτα διηγεῖ-

---

[1] Δὲν ἠμπορῶ ἐδῶ νὰ σιωπήσω τὰ λόγια τοῦ Θεοφόρου τούτου πατρὸς Ἰγνατίου, μὲ τὰ ὁποῖα δεικνύει πόσον ἔρωτα εἶχεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁ μακάριος! καὶ πόσον ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ, διὰ τὴν ἀγάπην του! οὕτω γράφει ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ὠδεκάτῃ καὶ τελευταίᾳ αὐτοῦ Ἐπιστολῇ. «Ἀπὸ Συρίας μέχρι Ῥώμης θηριομαχῶ διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐνδεδεμένος δέκα λεοπάρδοις (ὅ ἐστι στρατιωτικὸν τάγμα) οἳ καὶ εὐεργετούμενοι, χείρους γίνονται· ἐν δὲ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο δεδικαίωμαι. Ὀναίμην τῶν θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοιμασμένων! ἃ καὶ εὔχομαι σύντομά μοι εὑρεθῆναι, ἃ καὶ κολακεύσω συντόμως με καταφαγεῖν, οὐχ ὥσπερ τινῶν δειλαινόμενα οὐχ ἥψαντο. Κἂν αὐτὰ δὲ ἑκόντα μὴ θέλῃ, ἐγὼ προσβιάσομαι.

« Πῦρ καὶ σταυροὶ, θηρίων τε συστάσεις, ἀνατομαὶ, διαιρέσεις, σκορπισμοὶ ὀστέων, συγκοπαὶ μελῶν, ἁλεσμὸς ὅλου τοῦ σώματος καὶ κόλασις τοῦ διαβόλου, ἐπ' ἐμὲ ἐρχέσθω, μόνον ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω. Καλὸν ἐμοὶ ἀποθανεῖν διὰ Ἰησοῦν Χριστόν· ἐκεῖνον ζητῶ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποθανόντα καὶ ἀναστάντα· μὴ ἐμποδίσητέ με εἰς ζωὴν φθάσαι. Ἰησοῦς γὰρ ἐστὶν ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν. Μὴ θελήσατέ με ἀποθανεῖν, θάνατος γάρ ἐστιν ἡ ἄνευ Χριστοῦ ζωή· ζῶν γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ διὰ Χριστὸν ἀποθανεῖν. Ὁ ἐμὸς ἔρως ἐσταύρωται. Οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλοῦντι· ὕδωρ δὲ ζῶν, ἀλλόμενον ἐν ἐμοὶ ἔσωθέν μοι λέγει, Δεῦρο πρὸς τὸν Πατέρα. Οὐχ ἥδομαι τροφῇ φθορᾶς, οὐδὲ ἡδοναῖς τοῦ βίου τούτου· ἄρτον τοῦ Θεοῦ θέλω, ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὅ ἐστι σὰρξ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ πόμα θέλω τὸ πόμα αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἀγάπη ἄφθαρτος, καὶ ἀέναος ζωή· πιστεύσατέ μοι ὅτι τὸν Ἰησοῦν φιλῶ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ παραδοθέντα. »

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς γράφει ἐν τῇ πρὸς Τραλλησίους ἐπιστολῇ, ἥτις ἐστὶ δευτέρα τῶν ἐπιστολῶν του δεικνύων, πόσος μέγας ἦτον! καὶ πάλιν πόσον ταπεινός. «Μὴ γὰρ οὐκ ἠβουλόμην ὑμῖν μυστικώτερα γράψαι; ἀλλὰ φοβοῦμαι, μὴ νηπίοις οὖσιν ὑμῖν βλάβην παραθῶμαι· καὶ γὰρ ἐγὼ, οὐ καθότι δέδεμαι καὶ δύναμαι νοεῖν τὰ ἐπουράνια καὶ τὰς ἀγγελικὰς τάξεις καὶ τὰς τῶν Ἀγγέλων καὶ στρατιῶν ἀλλαγὰς, συναμεών τε καὶ κυριοτήτων διαφορὰς, θρόνων τε καὶ ἐξουσιῶν παραλλαγάς. Αἰώνων μεγαλότητας, τῶν τε Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ τὰς ὑπεροχὰς, τοῦ τε Πνεύματος τὴν ὑψηλότητα, καὶ τοῦ Κυρίου τὴν Βασιλείαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ ἀπαράθετον· ταῦτα γινώσκων ἐγὼ, οὐ πάντως ἤδη τετελείωμαι· ἡ μαθητής εἰμι, εἷος Πέτρος καὶ Παῦλος. Πολλὰ γάρ μοι λείπει, ἵνα Θεοῦ μὴ ἀπολειφθῶ. »

Πρὸς τούτοις λέγει ὁ αὐτὸς περὶ τοῦ Κυρίου « Τῇ οὖν παρασκευῇ τρίτῃ ὥρᾳ ἀπόφασιν ἐδέξατο παρὰ τοῦ Πιλάτου, συγχωρήσαντος τοῦ Πατρός· ἕκτῃ ὥρᾳ ἐσταυρώθη· ἐνάτῃ ἀπέπνευσε· πρὸ ἡλίου δύσεως ἐτάφη· τὸ Σάββατον ὑπὸ γῆν μένει ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ἀπέθετο αὐτὸν Ἰωσὴφ ὁ Ἀριμαθείας. Ἐπιφωσκούσης Κυριακῆς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον ὑπ' αὐτοῦ, ὥσπερ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Περιέχει οὖν, ἡ μὲν Παρασκευὴ τὸ πάθος, τὸ Σάββατον τὴν ταφὴν, ἡ Κυριακὴ τὴν Ἀνάστασιν. »

Σημείωσαι, ὅτι τὰς ἐπιστολὰς τοῦ θείου Ἰγνατίου ἐσύναξεν ὁ Σμύρνης Πολύκαρπος, ἀπὸ τὰς ὁποίας δώδεκα μόνον σώζονται. (οἱ καὶ ὁ Μελίτιος δεκατρεῖς λέγει αὐτάς.)

Digitized by Google

ται εἰς τὸ ἐγκώμιον, ὅπερ πλέκει πρὸς τὸν μακάριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐγὼ μὲν καὶ σήμερον παρεσκευαζόμην. » [1] Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον καὶ ἀγγελικῶς ἐπὶ τῆς γῆς πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς νήσου Θάσου καὶ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ᾳχρβ' (1652) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Σεμνύνεται νῦν Θάσος ἡ πατρὶς φίλη,
» Σὲ μάρτυρα πλουτοῦσα· ὦ πλούτου ξένου! [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ,

» Ἰουλιανὴς ἀγλάϊσμα τὸ ξίφος,
» Ὡς προξενῆσαν ἀγλαὸν ταύτῃ στέφος.
» Ἔκταμον εἰκάδι πρώτῃ Ἰουλιανὴν ἐρατεινήν.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σῳθ' (299), καταγομένη ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν, θυγάτηρ πλουσίων γονέων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρραβωνίσθη μὲ ἕνα συγκλητικὸν, Ἐλεύσιον ὀνομαζόμενον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἐλεύσιος ἤθελε νὰ κάμῃ τὸν γάμον, ἡ ἁγία δὲν κατεδέχθη, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτόν. « Ὅταν κατασταθῇς ἔπαρχος, τότε ἂς γένῃ ὁ γάμος. » Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἔπαρχος, τότε πάλιν εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία, « Ἂν δὲν ἀφήσῃς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων καὶ δὲν ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, ἤξευρε ὅτι δὲν καταδέχομαι τὴν διὰ γάμου μετὰ σοῦ κοινωνίαν. » Ὁ δὲ Ἐλεύσιος εἶπεν ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια τῆς παρθένου εἰς τὸν πατέρα της. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδυνήθη ὁ πατήρ της νὰ τὴν κάμῃ νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο παρεδόθη ἡ ἁγία εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀρραβωνιστικόν της καὶ ἔπαρχον, διὰ νὰ τὴν καταδικάσῃ ἐκεῖνος ὡς ἤθελεν. Παραλαβὼν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἔπαρχος τὴν ἐξεγύμνωσε καὶ ἐπρόσταξε δεκαὲξ στρατιώτας νὰ καταξεσχίζωσι τὸ σῶμά της μὲ ὠμὰ βούνευρα· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίχας, ὥστε ἐξεκόλλησεν ἀπὸ τὰ κόκκαλα τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της· μετὰ ταῦτα κατακαίει τὰς πλευράς της μὲ πυρωμένα σίδηρα, καὶ ῥίπτει αὐτὴν ἐντὸς τοῦ πυρός. Ὕστερον διεπέρασε πυρωμένον σίδηρον διὰ μέσου τῶν μηρίων της, καὶ δέσας τὰς χεῖράς της εἰς τὰς πλευράς της, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν.

Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκομένης τῆς ἁγίας καὶ προσευχομένης, ἐφάνη εἰς αὐτὴν ἐν σχήματι Ἀγγέλου ὁ πάντων ἐχθρὸς καὶ πολέμιος διάβολος, ὅστις ἐπαρακίνει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ βάσανα· ἡ δὲ ἁγία ἀπέβαλεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμε καὶ μὴ θέλοντα νὰ ὁμολογήσῃ ὁ ἴδιος, ὅτι εἶναι ὁ διάβολος. Μετὰ ταῦτα ἐφέρθη πάλιν ἡ μακαρία εἰς τὸν ἔπαρχον, καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀμετάθετος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, βάλλεται εἰς κάμινον ἠναμμένην· φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος, διότι ἐσβέσθη ἡ κάμινος, ἔκαμε νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντακόσιοι, οἱ ὁποῖοι παρευθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ γυναῖκας ἑκατὸν τριάκοντα.

Ὕστερον ἐβλήθη ἡ μακαρία εἰς πεπυρωμένον λέβητα, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν εἰς αὐτὴν μὲν λουτρὸν, εἰς δὲ τοὺς ἀπίστους φθοροποιὸν, διότι ἐλύθη τὸ χάλκωμα τοῦ λέβητος ὡς διὰ μηχανῆς, καὶ ἐφθειρε τοὺς ἐκεῖ τριγύρω παρεστῶτας Ἕλληνας. Τελευταῖον, ἐπειδὴ ἡ ἁγία ἔμεινεν ἀνωτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὅτε μὲν ἠρραβωνίσθη μὲ τὸν Ἐλεύσιον χρόνων δεκαὲξ, ὅτε δὲ ἐνυμφεύθη τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ μαρτυρίου χρόνων δεκαοκτώ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν της ναὸν πλησίον τῆς ἁγίας Εὐφημίας εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Πετρίον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). [1]

---

[1] Ὅστις καὶ τοῦτο προσθέτει περὶ αὐτοῦ « Ὅταν ὁ Θεὸς χειροτονῇ καὶ ψηφίζηται, καὶ ἡ χεὶρ ἐκείνη τῆς ἁγίας ἅπτηται κεφαλῆς, ἀδέκαστος ἡ ψῆφος, ἀνύποπτος ἡ κρίσις, ἀναμφισβήτητος τοῦ χειροτονουμένου γένοιτ' ἂν ἀπόδειξις, τὸ τοῦ χειροτονοῦντος ἀξίωμα. Ὅτι δὲ ἐκεῖνον (τὸν Φιλογόνιον δηλαδὴ) ὁ Θεὸς ἐχειροτόνησε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶν τρόπου δῆλον. Ἐκ μέσης γὰρ τῆς ἀγορᾶς ἁρπασθείς, ἐπὶ τὸν θρόνον ἦγετο τοῦτον. Οὕτω σεμνὸν καὶ λαμπρὸν τὸν πρότερον ἐπεδείξατο βίον. » Ὅτι δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ταύτην τοῦ Δεκεμβρίου; προεόρταζον τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, ὁ ἴδιος Χρυσόστομος τοῦτο μαρτυρεῖ ἐν τῷ αὐτῷ πρὸς Φιλογόνιον λόγῳ.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Τὸν ἑλληνικὸν δὲ αὐτῆς βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων· (σώζεται ἐν τῇ μείσῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι πεντακόσιοι μάρτυρες, οἱ διὰ τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Πεντακοσίους εἶδεν ἐκτετμημένους,
» Ἡ Νικομήδους μάρτυρας νικηφόρους.

Αἱ ἅγιαι ἑκατὸν τριάκοντα γυναῖκες αἱ διὰ τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσασαι τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν πεντακλῆ προὔτεινεν εἰκάδι ξίφει,
» Τριπλῆ γυναικῶν μαρτύρων δεκὰς κάρας.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ.

» Τὰς ἐκ σιδηρῶν ὀξέων ἥλων ξέσεις,
» Ὡς τις σιδηροῦς καρτερεῖς Θεμιστόκλεις.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, ποιμὴν δὲ ὑπάρχων προβάτων· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐκεῖ ἄρχων Ἀσκληπιὸς ὀνόματι, ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐζητεῖτο παρ' αὐτοῦ ὁ ἅγιος μάρτυς Διοσκορίδης, τούτου χάριν ὁ μὲν θεῖος Διοσκορίδης ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκρύβη, οἱ δὲ ζητοῦντες ἐκεῖνον, εὑρόντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεμιστοκλέα βόσκοντα τὰ πρόβατά του, ἠρώτησαν αὐτόν. Οὗτος δὲ ὁ ἀοίδιμος, τὸν μὲν Διοσκορίδην ἔκρυψε, λέγων ὅτι δὲν ἠξεύρει ποῦ εἶναι, τὸν δὲ ἑαυτόν του παρέδωκεν εἰς αὐτούς, ὁμολογήσας ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ ἄρχοντος καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ κηρύξας, ἐδάρη εἰς τὴν κοιλίαν τόσον πολλά, ὥστε ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· ἔπειτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐσύρθη ἐπάνω εἰς σιδηρὰ τριβόλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταξαρφωθεὶς εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Φαρμακολυτρίας.

» Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα,
» Πᾶν φάρμακον λύουσα καὶ κεκαυμένη.
» Καύθη Ἀναστασίη πυρὶ δευτέρᾳ εἰκάδι λαύρῳ.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ ἀνδρειοτάτη μάρτυς Ἀναστασία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καταγομένη ἐκ τῆς πόλεως Ῥώμης, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἕλληνος τινος Πρεπεξάστου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Φαύστης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προσεφέρθη εἰς ἄνδρα θεοσεβῆ Χρυσογόνον καλούμενον, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὰ ἱερὰ γράμματα· τὴν δὲ εἰς Χριστὸν πίστιν ἐδιδάχθη καὶ ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα της. Συζευχθεῖσα δὲ διὰ γάμου μὲ ἄνδρα Πούπλιον ὀνόματι, ἀπεστρέφετο τὴν μετ' ἐκείνου κοινωνίαν διὰ τὴν ἀπιστίαν του, προφασιζομένη πάντοτε ὅτι εἶναι ἀσθενὴς, καὶ μὴ καταδεχομένη τὴν τούτου συνάφειαν· ὕστερον δὲ ἐνδυθεῖσα ἱμάτια πενιχρὰ, καὶ ὑπὸ μιᾶς μόνης ὑπηρετρίας παρακολουθουμένη συνανεστρέφετο πάντοτε μὲ γυναῖκας πτωχάς. Κρυφίως δὲ ἰάτρευε καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς διὰ τὸν Χριστὸν μαρτυροῦντας, ἐμβαίνουσα εἰς τὰς φυλακὰς, λύουσα ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δεσμὰ, ἀλείφουσα αὐτοὺς μὲ ἔλαιον, σφογγίζουσα τὰ αἵματα ἀπὸ τὰς πληγάς των, καὶ φαγητὰ ἐπιτήδεια εἰς αὐτοὺς προσφέρουσα. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἀνὴρ της Πούπλιος, τὴν συνέλαβε καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν, παραγγείλας εἰς πολλοὺς φύλακας νὰ φυλάττωσιν αὐτὴν μὲ ἀσφάλειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τρικυμίαν, τούτου χάριν λαβοῦσα ἄδειαν ἡ ἁγία, διεμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ πλέον χωρὶς φόβον ἐπεσκέπτετο τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτε ἐτελείωναν τοὺς ἐλάμβανε καὶ ὁσίως τοὺς ἐνεταφίαζε· πολλοὺς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς παρεκίνησε καὶ εἰς τὸ μαρτύριον. Αὕτη ἐβασανίσθη ἀπὸ διαφόρους ἡγεμόνας καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ ἄλλας γυναῖκας· τελευταῖον δὲ ἐδέθη εἰς πάλους, καὶ τριγύρω περικυκλωθεῖσα ὑπὸ πυρὸς, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν της ναὸν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ Δομνίνου. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. [1]

---

[1] Σημείωσαι ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Ἀναστασίαν ἐφιλοπόνησεν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐγκώμιον καὶ παρακλητικὸν κανόνα ὁ πρώην μὲν μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος Δαμασκηνὸς ὁ Θεσσαλονικεὺς, ὕστερον δὲ γενόμενος ἐπίσκοπος Ῥενδίνης, τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἐβελτιώσαμεν ὅση δύναμις, καὶ ἀντεγράψαμεν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἀναφέρεται περὶ τῆς ἁγίας ταύτης Ἀναστασίας. Τὸ δὲ ἑλληνικὸν μαρτύριον τῆς ἁγίας συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη.» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν ξῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ.

» Δίδωσι Χρυσόγονος αὐχένα ξίφει,
» Ὁ πνεῦμα χρυσοῦς, χάλκεος δὲ τὸ σθένος.

Χρυσόγονος ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), ἦτον δὲ ἄνθρωπος θεοσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, καὶ ἔγεινε διδάσκαλος τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὡς εἴπομεν, καὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανόν, ἐπάσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακήν· τότε δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἡ μαθήτριά του ἁγία Ἀναστασία, ἵνα εὔχηται ὑπὲρ αὐτῆς, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως νὰ εὔχηται, ὥστε ἂν μὲν ὁ ἀνδρας της Πούπλιος γίνῃ χριστιανὸς, νὰ ζήσῃ καὶ νὰ σωθῇ, εἰδὲ καὶ δὲν γίνῃ, ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ μὴ ζήσῃ νὰ κατεξοδεύσῃ τὸν πλοῦτόν της μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, ἀλλὰ νὰ τὸν δαπανήσῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ εἰς ἀντίληψιν τῶν πτωχῶν, τὸ ὁποῖον τοῦτο καὶ ἔγεινεν ἐπειδὴ ὁ μὲν ἀνήρ της ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, αὐτὴ δὲ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ ἐξώδευε τὰ χρήματά της εἰς τὴν αὐτῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἐπιμέλειαν.

Ὁ δὲ Διοκλητιανὸς εὑρισκόμενος εἰς τὴν Νίκαιαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην εὑρίσκεται πολὺ πλῆθος χριστιανῶν εἰς τὰς φυλακὰς, οἱ ὁποῖοι ἂν καὶ παρεδόθησαν εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως ἀκόμη νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἔχουσι παρακινητὴν εἰς τὸ μαρτύριον τὸν θεῖον τοῦτον Χρυσόγονον καὶ κρεμῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν γλῶσσάν του. Τοῦτο, λέγω, μαθὼν ὁ Διοκλητιανὸς, ἐπρόσταξε παρευθὺς οἱ μὲν ἄλλοι χριστιανοὶ νὰ θανατωθῶσιν ἐὰν δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ὁ δὲ Χρυσόγονος νὰ πεμφθῇ πρὸς αὐτὸν δέσμιος. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου ὁ ἅγιος, μήτε μὲ κολακείας ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, μήτε μὲ φοβερισμοὺς ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως γενναίαν του ἔνστασιν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαρρησιάσθη χωρὶς κἀνένα φόβον, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ἐκήρυξεν ὅτι εἶναι μόνος Θεὸς, τοὺς δὲ θεοὺς ὠνόμασε πλάνην ἀνθρώπων καὶ φθορὰν ψυχῶν καὶ ἀπώλειαν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Καὶ οὕτω ὁ μακάριος Χρυσόγονος ἔλαβε πρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου Στέφανον. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΗΣ καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς.

» Ἡ Θεοδότη πῦρ φέρει σὺν φιλτάτοις,
» Φίλτρῳ Θεοῦ ζέουσα καὶ πυρὸς πλέον.

Αὕτη ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Θεοδότη ἦτον ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, χριστιανὴ δὲ οὖσα κατεγίνετο εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου· ὅθεν καὶ τὰ τρία τέκνα της ἐπαίδευε μὲ θεογνωσίαν καὶ παιδείαν Κυρίου. Ἀκούσασα δὲ τὰς ἀγαθοεργίας τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὑπῆγε καὶ συνέζη μετ' ἐκείνης, αὐτή τε καὶ τὰ τέκνα της. Πρότερον δὲ ἐζητεῖτο ἡ ἁγία αὕτη εἰς γάμου κοινωνίαν ἀπό τινα ἄρχοντα Λευκάδιον ὀνομαζόμενον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς, νομίζων ὅτι διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ συναναστροφὴν ἐκείνου θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· πλὴν αὕτη ἡ μακαρία δὲν κατεπείσθη νὰ ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν μὲ τὸν Λευκάδιον ἂν καὶ ἐκεῖνος ἔκαμε πᾶντα τρόπον διὰ νὰ τὴν καταπείσῃ εἰς τοῦτο. Θέλουσα ὅμως ἡ ἁγία νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸν ἐμήνυσε νὰ τὴν ἀγαμένῃ ὀλίγον, καὶ τότε θὰ ποιήσῃ τὴν γνώμην του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων τῷ τότε καιρῷ ἐξῆλθεν ἔξω μετὰ τοῦ βασιλέως φυλάττων τὰ περὶ τῆς Θεοδότης εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν, ἡ ἁγία λαβοῦσα ἄδειαν, ἐπορεύετο μετὰ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς φυλακισμένους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγίνετο εἰς αὐτοὺς παράκλησις δυνατωτάτη καὶ παρηγορία εἰς τὸ νὰ ὑπομένωσι τὰ διὰ τὸν Χριστὸν βάσανα.

Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας πάλιν ὁ Λευκάδιος ἐλάλησεν εἰς τὴν Θεοδότην λόγια παρακινητικὰ, ὅμοια μὲ τὰ πρότερα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώρισε διὰ τῆς πείρας, ὅτι ἀδύνατα πράγματα ἐπιχειρεῖ, ἔπεμψε τὴν ἁγίαν δεδεμένην ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς της εἰς τὸν Ὑπατικὸν Νικήτιον, τὸν ἄρχοντα τῆς Βιθυνίας, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἠλέγ-

---

1. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἀναφέρεται διὰ τὸν ἅγιον Χρυσόγονον ἐν τῷ Συναξαρίῳ Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας, ὅτι ἀπεκεφαλίσθη πλησίον εἰς μίαν λίμνην, ὅπου ἔμειναν αἱ ῥηθεῖσαι μάρτυρες μετὰ Ζωΐλου τινὸς θεοῦλου τοῦ Θεοῦ.

Digitized by Google

χθη ἀπὸ τὸν πρῶτον υἱὸν τῆς Θεοδότης, ὀνόματι Εὔρδον, ἐθυμώθη, καὶ ἀνάψας μεγάλην κάμινον ἐπρόσταξε νὰ ῥιφθῇ μέσα εἰς αὐτὴν ἡ ἁγία μὲ τοὺς υἱούς της. Ὅθεν μὲ τοιοῦτον μαρτυρικὸν τέλος τελειωθέντες οἱ μακάριοι, τώρα παρίστανται εἰς τὸν Χριστὸν φοροῦντες ἀμαράντινα στέφανα, τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Κάμπον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΖΩΙΛΟΥ.

» Ζωὴν ῥέουσαν ἐκλιπὼν ὁ Ζωΐλος,
» Ζωὴν μένουσαν εὗρεν ἐν ζώντων τόπῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ θυραναίξια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

» Αἴρουσιν ἄνδρες ἱεροὶ Χριστοῦ πύλας,
» Τοὺς Δαβὶδ ἡμῖν ἐκτυποῦμενοι νόας.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ φωτοδρόμιον τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

» Τρέχοντα φῶτα σήμερον ναοῦ κύκλῳ,
» Δηλοῦσι φωτὸς εἰς τὸ πᾶν θείου δρόμον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', *μνήμη τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ μαρτυρησάντων.*

» Τοῦ Ποιμενάρχου θρέμματα Χριστοῦ δέκα,
» Εἰσηλάθη τιμηθέντα μάνδρα μαρτύρων.
» Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ δέκα ἐν Κρήτῃ τάμον ἄνδρας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενοι ἐκ τῆς νήσου Κρήτης, ὄχι ἀπὸ μίαν πόλιν ἀλλ' ἀπὸ διαφόρους πόλεις καὶ χωρία αὐτῆς, διότι ἀπὸ μὲν τὴν μητρόπολιν Γορτύνην ἦσαν πέντε, ὁ Θεόδουλος, ὁ Σατορνῖνος, ὁ Εὔπορος, ὁ Γελάσιος καὶ ὁ Εὐνικιανός· ἀπὸ δὲ τὴν Κνωσὸν ἦτον ὁ Ζωτικός· ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Ηανόρμου ἦτον ὁ Ἀγαθόπους· ἀπὸ τὰς Κυδωνίας ἦτον ὁ Βασιλείδης· καὶ ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον ἦτον ὁ Εὐάρεστος καὶ ὁ Πόμπιος. Οὗτοι λοιπὸν παρεδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Κρήτης· ὁ δὲ ἄρχων ἐπρόσταξε τὸν δήμιον νὰ τριγυρίζῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἂν δὲν θέλωσι νὰ θυσιάσωσιν εἰς αὐτὰ, νὰ τιμωρῇ αὐτοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριάκοντα ὁλοκλήρων ἡμερῶν ἐδιώκοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους ἕλληνας καὶ ἐμπαίζοντο καὶ ἐδέροντο καὶ ἐλιθοβολοῦντο, καὶ ἐκολαφίζοντο, (ἤγουν μὲ βαθουλὴν τὴν παλάμην ἐκτυπῶντο ὄπισθεν εἰς τὸν λαιμὸν, ὥστε ἐκ τοῦ κτυπήματος ἐγίνετο κρότος πρὰς ἐμπαιγμὸν), καὶ ἐμπτύοντο εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐσύροντο κατὰ γῆς ἐπάνω εἰς τὰς κοπρίας. Ὕστερον δὲ καθίσας ὁ ἄρχων ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, παρέστησεν αὐτοὺς ἔμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι εἶχον τὸ φρόνημα στερεὸν καὶ ἐνέμενον ἀσφαλῶς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε καὶ ἐστρεβλώθησαν τὰ μέλη τῶν ἁγίων· καὶ ἀφ' οὗ μὲ πολλὰς βασάνους ἐβασανίσθησαν τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου πλησίον εἰς τὸν τόπον, τὸν καλούμενον τῶν Πλακιδίων· (ἄρα τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν μαρτύριον εἰς τὸν Ἐφραίμ.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Νεοκαισαρείας, ἑνὸς τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων.*

* » Ὄντως ὁ Παῦλος κατὰ Παῦλον ἦν φέρων
» Τὰ τοῦ Χριστοῦ στίγματα τῇ σαρκὶ ξένως.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παῦλος ἔγεινε τόσον περιβόητος κατὰ τὰς ἀρετὰς, ὥστε ἔφθασε τὸ περίφημον ὄνομά του καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς Λικινίου τοῦ ἐν Νικομηδείᾳ βασιλεύοντος ἐν ἔτει τέ (305), ὅθεν ἀποστείλας ἀνθρώπους παρέστησε τὸν ἅγιον ἐνώπιόν του. Καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμαζεν ὁ τύραννος νὰ τὸν φοβίσῃ μὲ φοβερισμούς· ὅτε δὲ ἤρχισε καὶ νὰ τὸν δέρῃ, τότε ἐξεπλάγη αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ παρεστῶτες διὰ τὴν ἀσύγκριτον αὐτοῦ ἀνδρίαν καὶ ὑπομονήν· ἔπειτα κατὰ προσταγήν του πυρώσας ὁ χαλκεὺς ἕνα τεμάχιον σιδήρου τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν μίαν παλάμην τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ τοῦ σιδήρου ἔβαλε καὶ τὴν ἄλλην παλάμην του· ἔπειτα ἔσφιγξεν αὐτὰς εἰς τόσον πολὺ διάστημα, ἕως οὗ ἐψυχράνθη τὸ πυρωμένον σίδηρον· ἐκ δὲ τῆς βασάνου ταύτης ἔμειναν νεκρὰ καὶ ἀκίνητα τὰ κινητικὰ νεῦρα τῶν δύω χειρῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὸ

[1] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄλλος μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλλουμένης (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

φρούριον ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ.

Ὅτε δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὸ Βυζάντιον, τότε ἐλευθερόνοντο ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς φυλακὰς καὶ ἐξορίας, καὶ ἕκαστος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπῆγεν εἰς τὸν θρόνον του τὴν Νεοκαισάρειαν, διαλάμπων μὲ τὰς ἀρετὰς ὡς καὶ πρότερον. Ὅτε δὲ συνήχθη ἡ ἐν Νικαίᾳ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος, ἐν ἔτει τκέ (325)· ἦτο καὶ οὗτος εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόρους πατέρας, οἵτινες ὅλοι ἔφερον εἰς τὸ σῶμά των τὰ στίγματα καὶ τὰς πληγὰς τοῦ Χριστοῦ, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, καὶ εἰς αὐτὰ ἐκαλλωπίζοντο, καὶ τὰ ἐδείκνυον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον· ἄλλος μὲν δεικνύων τὴν χεῖρά του, κομμένην ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἄλλος δὲ τὰ ὦτά του, ἄλλος τὴν μύτην του, ἕτερος τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἄλλος ἄλλο μέλος τοῦ σώματός του βεβλαμμένον καὶ κολοβωμένον ἀπὸ τοὺς προλαβόντας τυράννους ὑπὲρ τῆς πίστεως· ἄλλοι ἐδείκνυον τὰ πρίσματα τὰ ἐκ τῶν βουνεύρων προξενηθέντα καὶ τῶν ῥοπάλων, καὶ τὰ καυσίματα τὰ ἐκ τῶν πεπυρωμένων σιδήρων, τὰ ὁποῖα ὅλα ὑπέμειναν οἱ τρισμακάριοι βασανιζόμενοι διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ τὰ ἐδείκνυον εἰς ὅλους, ὡς σημεῖα λαμπρὰ τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης των. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Παῦλος ἐδείκνυε τὰ ἐκ τῶν ῥοπάλων συνθλάσματα ὅσα εἶχεν εἰς τὸ σῶμά του, καὶ τὰς ἁγίας χεῖράς του τὰς σιδηροκαύστους οὔσας καὶ ἀνενεργήτους.

Ἀφ' οὗ δὲ ὅλοι οἱ τριακόσιοι δεκαοκτὼ πατέρες συνήχθησαν εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἐκάθησαν καὶ ἀνεθεμάτισαν τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον, ὑπῆγον ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ Βυζάντιον. Ὁ δὲ ἀοίδιμος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας κρατῶν τὰς χεῖρας τοῦ μακαρίου τούτου Παύλου καὶ καταφιλῶν αὐτὰς, καὶ ἐπιθέτων αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ μελῶν, ἐπεφώνει τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα λόγια, «Δὲν χορταίνω νὰ καταφιλῶ τὰς χεῖρας ταύτας, αἵτινες διὰ τὸν Χριστόν μου ἔγειναν νεκραὶ καὶ ἀνενέργητοι». Ἀπελθὼν δὲ ὕστερον εἰς τὸν θρόνον του ὁ ἀοίδιμος οὗτος Παῦλος καὶ ζήσας χρόνους τινας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΝΑΟΥΜ *τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ φωτιστοῦ καὶ ἱεροκήρυκος Βουλγαρίας.*

† » Τὴν Βουλγαρίας γῆν ἅπασαν, παμμάκαρ
» Ναοὺμ, λόγοις σοῖς λαμπρύνεις καὶ θαύμασιν.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ναοὺμ ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωμβ' (842), ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος καὶ Μεθόδιος καὶ Κλήμης διέτριβον εἰς τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, ἀγωνιζόμενοι εἰς τὸ νὰ φωτίσωσι μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀρθοδοξίαν τὸ πεπλανημένον ἔθνος τῶν Βουλγάρων, διότι τούτους τοὺς πρώτους φωτιστὰς τῆς Βουλγαρίας κατὰ πάντα ἀκολουθῶν ὁ θεῖος οὗτος Ναοὺμ, ἐπεριπάτει μετ' αὐτῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Βουλγαρίας, κηρύττων τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, τυπτόμενος, λοιδορούμενος, θλιβόμενος καὶ διωγμοὺς καὶ μάστιγας ὑπομένων ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀνωτέρω πατέρες, ὁ θεῖος Κύριλλος δηλαδὴ καὶ ὁ Μεθόδιος καὶ Κλήμης οἱ ἰσαπόστολοι ἠθέλησαν νὰ μεταγλωττίσωσι τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γραφὴν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν μὲ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς λέξεις τὰς ὁποίας ἔφεῦρον εἰς κατάληψιν τῶν Βουλγάρων, ἔκριναν εὔλογον νὰ ἀναφέρωσι τὸ ἔργον αὐτὸ εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανὸν, διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ κῦρος καὶ τὴν βεβαίωσιν.

Ὅθεν μετ' αὐτῶν ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην καὶ ὁ θεσπέσιος οὗτος Ναούμ· ἐδέχθη δὲ αὐτοὺς μὲ μεγάλην τιμὴν καὶ φιλοφροσύνην ὁ ῥηθεὶς Πάπας. Ἔδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἀνωτέρω δούλων του πολλὰ θαύματα ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θαύματα καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀποκαλύψεις ἐγνώρισεν ὁ Πάπας ὅτι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησαν τῆς μεταγλωττίσεως ἦτο ἐκ Θεοῦ. Μάλιστα δὲ παραβάλλων τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῶν Γραφῶν μὲ τὸ Βουλγαρικὸν, εὗρεν αὐτὰ σύμφωνα κατὰ πάντα· ὅθεν ἐβεβαίωσε καὶ ἐκύρωσε τὴν μεταγλώττισιν ταύτην καὶ ἐψήφισε νὰ δοθῇ αὕτη εἰς μάθησιν τῶν βουλγάρων, πρὸς κατάληψιν περισσοτέραν τῆς εὐσεβείας. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ναοὺμ, ὡς νεώτερος τῶν ἀνωτέρω ἁγίων καὶ ὡς θερμότερος κατὰ τὸν ζῆλον, ἠγωνίζετο περισσότερον, ὑπηρετῶν προθύμως εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν προσταττόμενα. Ὅτε δὲ ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἐποίησε δι' αὐτῶν ὁ Θεὸς πολλὰ θαύματα, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς ἐπρόστρεξαν εἰς αὐτοὺς ἐθεραπεύθησαν μὲ ἕνα τρόπον θαυμά-

Digitized by Google

σιον· ἅμα δηλαδὴ ἔβλεπον τοὺς ἁγίους εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐλευθερόνοντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. Τόσον ἦσαν χαριτωμένοι οἱ ἅγιοι, ὥστε καὶ δύναμις ἰαματικὴ ἐπήγαζεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των. Καὶ ὁ μὲν θεῖος Κύριλλος ὁ ἀρχηγὸς τῆς μεταγλωττίσεως τῶν Γραφῶν ἔμεινεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ φθάσας εἰς ἑξηκοστὸν γῆρας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὁ δὲ ἱερὸς Μεθόδιος παραλαβὼν τοὺς μαθητάς του, εἷς ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ θεῖος οὗτος Ναοὺμ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς Βουλγαρίαν· ἐπιστρέφων δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν γῆν τῶν Ἀλαμάνων (ἤτοι τῶν Γερμανῶν), οἵτινες εἶχον πολλὰς αἱρέσεις καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν τοῦ Ἀπολιναρίου, καὶ ἐβλασφήμουν κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. [1] Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος Μεθόδιος σὺν τῷ Ναοὺμ τούτῳ ἠγωνίζοντο νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι ἐτιμώρησαν τοὺς ἁγίους μὲ δαρμοὺς καὶ ξεσχισμοὺς καὶ μὲ ἄλλα βάσανα, καὶ ὕστερον τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακήν.

Ἐνῷ λοιπὸν οἱ ἅγιοι προσηύχοντο ἐν τῇ φυλακῇ, ὢ τοῦ θαύματος! ἔγεινε σεισμὸς μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ μὲν τόπος ὅλος ἐσαλεύθη καὶ ἐκρημνίσθησαν πολλαὶ οἰκίαι τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων, ἐλύθησαν δὲ τὰ δεσμὰ, καὶ αἱ θύραι τῆς φυλακῆς ἠνοίχθησαν. Ὅθεν ἐξελθόντες οἱ ἅγιοι, ἐπορεύοντο χαίροντες εἰς τὴν ὁδὸν, ὡς ποτὲ οἱ θεῖοι ἀπόστολοι, διότι ἠξιώθησαν νὰ ἀτιμασθῶσι διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὑπεδέχθησαν ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν βουλγάρων Μιχαὴλ, ὅστις διεμοίρασεν αὐτοὺς εἰς τὰς πέριξ χώρας διὰ νὰ κηρύττωσι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν βουλγαρικὴν ἐξήγησιν τῶν θείων Γραφῶν. Τότε ὁ θεῖος Κλήμης λαβὼν τὸν ἅγιον τοῦτον Ναοὺμ, ἐπεριπάτει εἰς διαφόρους τόπους τῆς Βουλγαρίας, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Δτάβυαν καὶ Μοισίαν καὶ Πανονίαν (Οὐγγαρίαν), κηρύττων τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας· καὶ ἀπὸ τὴν σύντροφίαν αὐτοῦ δὲν ἐχωρίσθη ὁ θεῖος Ναοὺμ ἕως ἐσχάτης του ἀναπνοῆς, συμβοηθῶν αὐτῷ, ὡς ὁ Ἀαρὼν ἐβοήθει τῷ Μωϋσῇ. Διατρίβων λοιπὸν ὁ ἅγιος Ναοὺμ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Δτάβυαν, καὶ ἐκεῖ ζήσας καιρόν τινα ὁσίως καὶ θεαρέστως, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἀφίσας τὸ ἱερὸν τοῦ λείψανον θησαυρὸν θαυμάτων ἀκένωτον τοῖς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχουσιν· (ὅρα καὶ τὸν πλατύτερον βίον τούτου ἐν τῇ ἐκδεδομένῃ αὐτοῦ φυλλάδι, τῇ περιεχούσῃ τὴν ἀσματικήν του ἀκολουθίαν· ἐξ ἧς φυλλάδος μετεφράσθη ἐν συντόμῳ τὸ παρὸν Συναξάριον ὑπ' ἐμοῦ. (Ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τοῦ βουλγαροκήρυκος καὶ διδασκάλου του, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἑορτάζομεν τὰ ἐγκαίνια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας· ἤτοι τῆς ἁγίας ΣΟΦΙΑΣ.

» Ἐγκαινίοις καλοῖς σε τοῖς ἐγκωμίοις,
» Τιμῶ καλῶν κάλλιστε γῆς ναῶν ὅλον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΧΙΝΩΝ ξίφει τελειοῦται.*

* » Οὐ κἂν λαθοίμην οὐδὲ σοῦ μάρτυς Σχίνων,
» Τοῦ μὴ λαθόντος, ὡς ἀπετμήθης κάραν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος ΕΥΓΕΝΙΑΣ.

» Στεφθεῖσα πρῶτον τοῖς πόνοις Εὐγενία, [1]
» Βαφὴν ἐβάψω δευσοποιὸν ἐκ ξίφους.
» Τέτλαθι Εὐγενίη ξίφος εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτῃ.

Αὕτη ἡ ἁγία Εὐγενία ἐγεννήθη ἀπὸ γένος εὐγενικὸν ὡς εὐγενὴς κλάδος καὶ τοῦ γένους της δόξα, καταγομένη ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κομμόδου ἐν ἔτει σο' (270), [2] οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ὠνομάζοντο Φίλιππος καὶ Εὐγενία, οἵτινες ἔλαβον ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα ὡς τιμὴν καὶ ἀξίωμα, τὸ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ κατοικήσωσιν εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέραν των ταύτην Εὐγενίαν. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς της, καὶ λαβοῦσα δύω

---

[1] Βλασφημίαν ἐδῶ ὀνομάζει κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ λατινικὸν φρόνημα τὸ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἤτοι ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, ὅπερ οὐκ ἐδέχετο ὁ θεῖος Ναοὺμ οὗτος μετὰ τοῦ ἁγίου Μεθοδίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστοῦ γεννῶν λόγος λέγεται τοῦ Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέλλοντος ἀγαπητοὶ τοῦ κοινοῦ Σωτῆρος » καὶ ὁ τοῦ Ἀθανασίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « ὅσπερ οἱ τὴν χρυσῖτιν γῆν μεταλλεύειν (φώζονται καὶ οἱ δῶμ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

[2] Κόμμοδος ὁ διάδοχος Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ καὶ φιλοσόφου ἐπιπληθέντος ἐβασίλευσεν ἐπὸ τοῦ 180 μέχρι τοῦ 192 Σ. Ε.

Digitized by Google

ὑπηρέτας ἐξῆλθε τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῶν γονέων της, καὶ ἐλθοῦσα εἰς ἕνα ἐπίσκοπον μὲ ἀνδρὸς ἔνδυμα ἔλαβε παρ' ἐκείνου τὸ ἅγιον βάπτισμα. Εἶτα κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ὀνομασθεῖσα Εὐγένιος, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον κατὰ τὸν βαθὺν ὄρθρον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία πᾶσαν ἀρετὴν μὲ πόνους καὶ μόχθους, μὲ ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, καὶ μὲ στάσεις καὶ ἀγρυπνίας ὁλονυκτίους. Τί νὰ πολυλογῶ; τόσον πολλὰ ἔλαμψε κατὰ τὰς ἀρετὰς ἡ ἁγία αὕτη, ὡς ἄλλος μέγας φωστὴρ ἥλιος, ὥστε διὰ παρακλήσεως ὅλων τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου ἐδέχθη τὴν προστασίαν αὐτῶν καὶ ἡγουμενίαν, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πρότερος ἡγούμενος. Ἂν δὲ καὶ δὲν ἤθελε τοῦτο κατ' ἀρχάς, βιασθεῖσα ὅμως καὶ δυσωπηθεῖσα ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τῶν ἀδελφῶν, συγκατένευσε καὶ μὴ θέλουσα.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον ἔδειξεν εἰς ὅλους τὸν Εὐγένιον τοῦτον μέγαν καὶ λαμπρὸν ὄχι λόγος ἁπλοῦς καὶ φήμη ξηρά, ἀλλὰ πράξεις καὶ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά· ὅθεν καὶ μόνη ἡ θεωρία του εἵλκυε παραδόξως τοὺς βλέποντας, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον, εἰς τὸ νὰ ἀπολαύσωσι τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀρετάς του. Ἀλλ' ὅμως μία μοναχὴ Μελανθία ὀνομαζομένη, μέλαινα καὶ μαύρη οὖσα κατὰ τὴν ψυχήν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομά της, βλέπουσα τὸν Εὐγένιον τοῦτον ὅτι ἦτον ὡραῖος φυσικὰ ἐκυριεύθη ἀπὸ δεινὸν καὶ σατανικὸν ἔρωτα ἐκ τῆς θεωρίας του. Ὅθεν εὑροῦσα πρόφασιν ὅτι εἶχε μακρὰν ἀσθένειαν, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ τὴν φανερώσῃ εἰς αὐτὸν κρυφίως καὶ κατὰ μόνας, διότι ἔλεγεν ἡ μιαρὰ ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν.

Ὁ δὲ Εὐγένιος συντριβόμενος καὶ λυπούμενος ἀπὸ καρδίας, ἐπείσθη ἀπὸ ἁπλότητα εἰς τὰ δολερὰ λόγια τῆς Μελανθίας καὶ συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὴν μὴ ἠξεύρων τὸν κεκρυμμένον δόλον· ὁ δὲ διαβολικὸς ἔρως τῆς Μελανθίας ἤναψε φλόγα εἰς τὴν καρδίαν της πρὸς τὸν Εὐγένιον καὶ καθὼς αὐτὸς εἶναι τυφλός, ὡς τὸν ὀνομάζουσιν οἱ σοφοί, οὕτως ἐτύφλωσε καὶ τὰ ψυχικὰ ὀμμάτια τῆς Μελανθίας καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν καῦσιν αἰσχροῦ πάθους. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπέτυχε τοῦ διαβολικοῦ σκοποῦ της· ἀλλ' ἀπεστράφη παρὰ τοῦ Εὐγενίου, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ κακόν της συνέραψε τὴν συκοφαντίαν ταύτην, λέγουσα δηλαδή, ὅτι ὁ ἡγούμενος τοῦ δεῖνος μοναστηρίου Εὐγένιος ἀπατῶν μὲ τὰ λόγιά του τὰς σώφρονας καὶ καθαρὰς γυναῖκας, ἐζήτησε νὰ ἀπατήσῃ καὶ ἐμὲ ὁ ἀσελγὴς καὶ τολμητίας, ἀλλ' ὅμως δὲν τὸ ἐπέτυχε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ τῆς Εὐγενίας καὶ Ἔπαρχος εὐθὺς ἐθυμώθη· ὅθεν πέμψας εἰς τὸ μοναστήριον, ἔφερεν ἀμέσως τὸν ἡγούμενον Εὐγένιον καὶ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου δεδεμένους ὡς ψευδολάτρας καὶ κακοποιούς, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κριτήριον διὰ νὰ ἀπολογηθῶσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὅτε λοιπὸν παρεστάθησαν καὶ τὰ δύω μέρη ἤρχισεν ἡ συκοφάντρια Μελανθία νὰ λέγῃ κατὰ τοῦ Εὐγενίου, ὑβρίζουσα, περιγελῶσα, λοιδοροῦσα, μὲ θρασύτητα φωνάζουσα, καὶ μὲ τὸν δάκτυλον δεικνύουσα αὐτὸν εἰς τοὺς παρεστῶτας, ὡς ἐργάτην τῆς ἁμαρτίας· ὁμοίως καὶ τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ μοναχοὺς ὀνομάζουσα φθορεῖς. Ἔλεγε δὲ καὶ ταῦτα ἡ πάντολμος εἰς ἐπήκοον πάντων· «ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ παρεστῶτες τὰ λόγιά μου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀληθινὰ καὶ βέβαια». Ὢ τῆς ἀνοχῆς σου, δέσποτα Κύριε, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπέμεινες τὴν συκοφάντριαν, καὶ δὲν ἔσχισες τὴν γῆν διὰ νὰ τὴν καταπίῃ!

Ταῦτα ἡ Εὐγενία ἀκούσασα, εὐθὺς ἔσχισε τὸ φόρεμά της καὶ ἔδειξεν εἰς τοὺς παρόντας θέαμα φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον, καὶ ἀκολούθως λέγει παρρησίᾳ εἰς τοὺς περιεστῶτας, «ἔπρεπεν ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ νὰ ὑποφέρωμεν ὕβρεις καὶ ἐμπαιγμοὺς καὶ δαρμοὺς τοῦ σώματος καὶ δι' αὐτὰ ὅλα νὰ εὐχαριστῶμεν· διὰ νὰ μὴ ἐμπαίζεται ὅμως τὸ σεμνὸν καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἀκούσατε. Ἐγὼ κατὰ τὴν φύσιν εἶμαι γυνή, θυγάτηρ τοῦ φιλτάτου πατρός μου τούτου καὶ κριτοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου κρίνομαι σήμερον· μήτηρ μου δὲ εἶναι ἡ τούτου σύζυγος· οὗτοι δὲ οἱ παριστάμενοι ἀδελφοὶ εἶναι δοῦλοι μου». Ταῦτα τὰ λόγια τῆς καλῆς Εὐγενίας ἀκούσαντες ἐξέςησαν ἅπαντες· μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἐτιμώρησεν ἡ θεία δίκη τὴν Μελανθίαν βεβαίως θὰ θαυμάσῃ ὅποιος ἤθελε τὸν ἀκούσῃ. [1] Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν ταύτης παρακινηθεὶς ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Εὐγενίας, ἀφῆκε παρευθὺς τὴν δόξαν τοῦ κόσμου ὁμοῦ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ ὅλην τὴν τοῦ βίου φαντασίαν, καὶ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ὁ πρώην

[1] Ὁ Παντοδύναμος καὶ δικαιοκρίτης Θεὸς, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ἔρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσε τὴν Μελανθίαν καὶ ὅλον τὸν οἶκόν της ἐκ θεμελίων· ὅθεν πολλοὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, βλέποντες τοιοῦτον θαυμάσιον (ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτῆς).

Digitized by Google

λόκος γίνεται πεμπτην τῶν ἐν τῇ πόλει χριστιανῶν. Ὅθεν διανύσας καλῶς τὴν ζωήν του, τελευταῖον ἐτελείωσε μὲ μαρτύριον, διότι καταπληγωθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπίστους διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χαίρων ἀνέβη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς ὁσίας ἀφίνουσα τὴν γῆν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα της Ῥώμην ὁμοῦ μὲ τὰς θυγατέρας της, καὶ ἐκεῖ πάλιν κατοικεῖ κατὰ τὸν πόθον της· ἐπειδὴ δὲ τότε ἐξῆλθε βασιλικὸς ὁρισμός, ἢ νὰ θυσιάζωσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὰ εἴδωλα, ἢ νὰ θανατόνωνται κακῶς, τούτου χάριν ἡ ἁγία αὕτη Εὐγενία, ἀφ' οὗ ἔλαμψεν εἰς ὅλους μὲ τὰς ἀρετάς της, τέλος πάντων καταφλεγομένη ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ, ἐπαρρησιάσθη καὶ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν δεθεῖσα εἰς λίθον βαρύτατον, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἐπειδὴ ὅμως ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτω χαίρουσα ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς ὃν ἐπόθει νυμφίον Χριστόν, ἵνα μετ' αὐτοῦ συμβασιλεύῃ αἰωνίως. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΒΑΣΙΛΛΑ, *ἡ συμμαρτυρήσασα τῇ ἁγίᾳ Εὐγενίᾳ, ξίφει τελειοῦται.*

» Τίς ἂν παραδράμῃ σε τιμηθεῖσαν ξίφει,
» Μάρτυς Βασίλλα πίστεως θείας βάσις;

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ *ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Εὐγενίας μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

» Μάχαιραν ὄντως δίστομον κατὰ πλάνης,
» Κτείνει Φίλιππον τῆς μαχαίρας τὸ στόμα.

Οἱ ἅγιοι ΠΡΩΤΑΣ *καὶ* ΥΑΚΙΝΘΟΣ *οἱ εὐνοῦχοι καὶ συνασκηταὶ τῆς ἁγίας Εὐγενίας, ξίφει τελειοῦνται.*

» Τιμηθέντες, Ὑάκινθε καὶ Πρωτᾶ, ξίφει,
» Κληροῦσθε πρῶτα μαρτύρων Θεοῦ γέρα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ *τοῦ ἀπὸ στρατιωτῶν, καὶ διηγησις ὠφέλιμος.*

» Κανὼν πρόκειται σωφρονοῦσιν ἐν βίῳ,
» Ὁ Νικολάου σωφρονέστατος βίος.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Νικόλαος ἐγεινε στρατιώτης κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ Πατρικίου καὶ Σταυρακίου ἐπικαλουμένου ἐν ἔτει ωβ' (802). [1] καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἐσυναξε στρατεύματα διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Βουλγάρους, τότε καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε μετὰ τοῦ στρατεύματος καὶ διερχόμενος ἔκ τινος τόπου, ἐπειδὴ ἦτον ἑσπέρα ἔμεινεν εἰς ἓν πανδοχεῖον· καὶ ἀφ' οὗ ἐδείπνησε μετὰ τοῦ πανδοχέως ἔκαμε τὴν προσευχήν του καὶ ἐπλαγίασε διὰ νὰ κοιμηθῇ. Κατὰ δὲ τὰς ἓξ ἢ καὶ ἑπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς ἡ θυγάτηρ τοῦ πανδοχέως, τρωθεῖσα ἀπὸ σατανικὸν ἔρωτα, ὑπῆγεν ἐκεῖ ὅπου ἐκοιμᾶτο ὁ ὅσιος καὶ τὸν ἐκέντησε, παρακινοῦσα αὐτὸν εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν, ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτήν· παῦσαι, ὦ γύναι, ἀπὸ τὸν σατανικὸν καὶ ἄθεσμον ἔρωτα, καὶ μὴ θελήσῃς καὶ σὺ νὰ μολύνῃς τὴν παρθενίαν σου, καὶ ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον νὰ καταβιβάσῃς εἰς τοῦ ᾅδου τὸ πέταυρον. Ἐκείνη δὲ ἀνεχώρησε μὲν πρὸς ὀλίγον· ἀλλὰ πάλιν μετ' ὀλίγην ὥραν ὑπῆγε καὶ ἠνώχλει τὸν δίκαιον· ὁ δὲ ὅσιος ἀπέβαλεν αὐτὴν καὶ τὸ δεύτερον, ἐλέγξας καὶ ἐπιτιμήσας αὐτὴν δυνατά, ἐκείνη δὲ πάλιν ἀνεχώρησε καὶ πάλιν ἐγύρισε, μεθυσμένη οὖσα ἀπὸ τὸν ἔρωτα.

Τότε ὁ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτήν· ταλαίπωρε καὶ πάσης ἀναισχυντίας πεπληρωμένη δὲν βλέπεις ὅτι οἱ δαίμονες σὲ ταράττουσιν ἵνα καὶ τὴν παρθενίαν σου φθείρωσι καὶ τὴν ψυχήν σου κολάσωσι; καὶ σὲ καταστήσωσιν ὄλων τῶν ἀνθρώπων γέλωτα καὶ ὄνειδος; δὲν βλέπεις ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ὑπάγω εἰς ἔθνη βάρβαρα καὶ εἰς πόλεμον καὶ αἱματοχυσίαν, μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν; πῶς λοιπὸν νὰ μολύνω τὴν σάρκα μου ἐνῶ ἀπέρχομαι εἰς πόλεμον; Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἐπιπληκτικὰ λόγια εἰπὼν ὁ δίκαιος πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἀποβαλὼν αὐτὴν, ἐσηκώθη ἐπάνω· καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν προσευχήν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν προκειμένην ὑπηρεσίαν του. Τὴν δὲν ἐρχομένην νύκτα, καθὼς ἐκοιμήθη, βλέπει ὅτι ἵστατο εἰς ἕνα ὑψηλὸν καὶ περίοπτον τόπον, πλησίον του δὲ ἐκάθητο κριτὴς, ὅστις εἶχε τὸν δεξιόν του πόδα στηριγμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν· Βλέπεις τὰ στρατεύματα τοῦ ἑνὸς μέρους τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Βουλγά-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τῆς ὁσίας ταύτης Εὐγενίας συνεγράφη διὰ στίχων Ἰαμβικῶν ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Γράφει δὲ καὶ ὁ Μεταφραστὴς τὸν βίον αὐτῆς, οὗ ἀρχὴ «Κομμόδου μετὰ Μάρκου. (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὁ Πατρίκιος Νικηφόρος ἀνηγορεύθη τῷ 802 καὶ ἐφονεύθη τῷ 811 μαχόμενος κατὰ τῶν Βουλγάρων. Τοῦτον δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σταυράκιος· ἀλλ' ὀλιγόμηνος ὑπῆρξεν ἡ βασιλεία του. Σ. Ε.

Digitized by Google

φων; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίνατο, ναὶ Κύριε, βλέπω, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι συγκόπτουσι καὶ νικῶσι τοὺς Βουλγάρους. Τότε ὁ φαινόμενος λέγει πρὸς τὸν δίκαιον, Βλέπε εἰς ἐμέ· ὁ δὲ, ἐπιστρέψας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς αὐτὸν εἶδεν ὅτι τὸν μὲν δεξιόν του πόδα εἶχεν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν δὲ ἀριστερὸν εἶχεν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ· ἔπειτα γυρίσας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὰ στρατεύματα βλέπει ὅτι οἱ ἐχθροὶ Βούλγαροι κατέκοπτον τοὺς Ῥωμαίους.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαυσεν ἡ συγκοπὴ καὶ ὁ πόλεμος λέγει ὁ φαινόμενος κριτὴς πρὸς τὸν δίκαιον. Στοχάσου καλὰ τοὺς τόπους τῶν φονευθέντων σωμάτων, καὶ λέγε μοι τί βλέπεις· ὁ δὲ Νικόλαος στοχασθεὶς καλῶς, εἶδεν ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην γεμάτην ἀπὸ νεκρὰ σώματα τῶν φονευθέντων Ῥωμαίων· ἀναμεταξὺ δὲ αὐτῶν βλέπει καὶ ἕνα τόπον πράσινον καὶ ὡραῖον διάστημα ἔχοντα ἕως μιᾶς κλίνης ἑνὸς ἀνθρώπου. Τότε ὁ φαινόμενος φοβερὸς εἶπεν εἰς τὸν στρατιώτην Νικόλαον καὶ τίνος νομίζεις ὅτι εἶναι ἡ κλίνη ἐκείνη; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίθη. Ἰδιώτης καὶ ἀμαθὴς εἶμαι, αὐθέντα μου, καὶ δὲν ἠξεύρω. Λέγει πρὸς αὐτὸν πάλιν ἐκεῖνος ὁ φοβερός· ἡ μία κλίνη τὴν ὁποίαν βλέπεις εἶναι ἐδική σου, καὶ εἰς αὐτὴν ἔμελλες νὰ πέσῃς καὶ σὺ, μετὰ τῶν ἄλλων φονευθέντων συστρατιωτῶν σου, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀπετίναξας ἐπιτηδείως, καὶ ἐνίκησας τὸν τρίπλοκον ὄφιν, ἤγουν τὴν γυναῖκα, ἥτις σὲ ἐπολέμησε τρεῖς φορὰς, παρακινοῦσά σε εἰς αἰσχρότητα, διὰ τοῦτο σὺ ὁ ἴδιος ἐλύτρωσας ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν συγκοπὴν ταύτην καὶ τὸν θάνατον, καὶ ἔσωσας τὴν ψυχήν καὶ τὸ σῶμά σου. Λοιπὸν οὐδὲ φυσικὸς θάνατος θέλει σὲ κυριεύσει, ἂν μὲ δουλεύσῃς γνησίως.

Ταῦτα θεασάμενος ὁ δίκαιος καὶ γενόμενος ἔμφοβος, ἐξύπνισε, καὶ σηκωθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην του, προσηυχήθη· γυρίσας δὲ ὀπίσω μιᾶς ἡμέρας τόπον, ἀνέβη εἰς ἓν βουνὸν, καὶ ἐκεῖ προσήυχετο μεθ' ἡσυχίας πρὸς τὸν Θεὸν, διὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν στράτευμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς ὑπῆγεν εἰς τὰς κλεισούρας τῆς Βουλγαρίας, ἀνέβησαν οἱ Βούλγαροι εἰς τὸ βουνὸν, ἀφήσαντες εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου δεκαπέντε χιλιάδας στράτευμα, ἢ καὶ περισσότερόν τι, ἢ καὶ ὀλιγωτερον, τοὺς ὁποίους οἱ Ῥωμαῖοι κατέσφαξαν. Ὅθεν ὑπερηφανευθέντες διὰ τὴν νίκην αὐτὴν, ἠμέλησαν· ἐνῷ λοιπὸν ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι ἀμερίμνως καὶ ἀφυλάκτως ἐκοιμῶντο, ἦλθον τὴν νύκτα κατ' αὐτῶν οἱ Βούλγαροι καὶ ὅλους σχεδὸν, ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα Νικηφόρον, τοὺς ἐπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας. Τότε ὁ δίκαιος Νικόλαος ἐνθυμηθεὶς τὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ καὶ ἐπέστρεψεν ὀπίσω κλαίων καὶ ὀδυρόμενος· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς ἓν μοναστήριον ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Καὶ δουλεύσας γνησίως εἰς τὸν Θεὸν χρόνους ἀρκετοὺς ἔγεινε διακριτικώτατος καὶ μέγας πατήρ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΧΑΙΚΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Πᾶν Ἀχαϊκὸς ἐκβαλὼν ψυχῆς ἄχος,
» Ὅλῃ χαρᾷ δέδωκε τὴν κάραν ξίφει.

Ὁ ὅσιος ΑΝΤΙΟΧΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

» Ἀντιόχῳ βδέλυγμα τύρβαι τοῦ βίου,
» Καὶ βίος ἅπας, ὃν παρῆλθεν ἡδέως.

* *Ὁ ὅσιος* ΒΙΤΙΜΙΩΝ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

---

[1] Ὁ Ἀντίοχος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ χρηματίσας ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει χι' (610), ὅστις ἦτον ἐκ Παλαιστίνης μοναχὸς, καὶ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, διαβεβοημένος ἐν ἀρετῇ καὶ ἁγιότητι, ὅστις ἐθρήνησεν ὡς ἄλλος Ἱερεμίας, διὰ τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ὑπὸ Περσῶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ διὰ τὸν ἐμπρησμὸν αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν τοῦ ἁγίου σταυροῦ μετάστασιν εἰς Περσίαν, ὡς αὐτὸς γράφει λόγῳ ρζ'. Οὗτος ἔγραψε πρὸς Εὐστάθιον ἡγούμενον μονῆς Ἀτταλίνης πόλεως Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας, ἐπιστολὴν περὶ τῶν ἐκεῖσε ἁγίων πατέρων κεφάλ. ρλ'. καὶ προσευχὴν ἐξομολογήσεως παντὸς ἐπαίνου κρείττονας, ἅπερ ἐτυπώθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Πατέρων (ὅρα σελ. 168 τοῦ 6'. τόμ. τοῦ Μελετίου) οὗτος ἐλέγετο Πάνδεκτος. Καὶ ἔγραψε πολλὰς εὐχὰς εἰς τὸν Κύριον, μία ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ ἐπικοίτιος εὐχὴ τὸ «Καὶ δος ἡμῖν Δέσποτα πρὸς ὕπνον ἀποῦσιν.» Σχεδὸν τὰ αὐτὰ γράφει καὶ ὁ Δοσίθεος περὶ τοῦ Ἀντιόχου τούτου, προσθεὶς ὅτι εἶχεν αὐτὸς καὶ τὴν ἐπιστασίαν τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ ὅτι ἡ βίβλος αὐτοῦ ὀνομάζεται Πανδέκτη (ἀφ' ἧς ὡς φαίνεται ὠνομάσθη καὶ Πάνδεκτος) ἔχουσα κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα (τὰ κεφάλαια ταῦτα εὑρίσκονται ἐν τῷ χειρογράφῳ Κουβαρᾶ τῆς τοῦ Διονυσίου). Οὗτος θρηνεῖ καὶ ὀδύρεται διὰ τοὺς ὁσίους πατέρας τοὺς φονευθέντας ὑπὸ τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα, τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου. (σελίδι 535 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Οὗτος εἶπε καὶ τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα «Ὑπερήφανος μοναχὸς, δένδρον ἄκαρπον καὶ ἄρριζον, καὶ οὐ μὴ ἐνέγκῃ προσβολὴν ἀνέμου. Καὶ ὥσπερ πομφόλυξ βραχεῖσα, ἐφανίζεται, οὕτω μνήμη ὑπερηφάνου μετὰ θάνατον ὀλλυται. Καὶ ὥσπερ ἡ τοῦ ταπεινοῦ προσευχὴ κάμπτει Θεὸν, οὕτως ἡ τοῦ ὑπερηφάνου δέησις παροργίζει τὸν Ὕψιστον (σελ. 715 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

[2] Ὁ ὅσιος οὗτος φαίνεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ὀνομάζεται Βιτίμιος. Εἰς τοῦτον ἔδωκαν μίαν φορὰν μῆλα διὰ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἐν τῇ Σκήτει γέροντας· ἀπελθὼν δὲ καὶ κτυπήσας τὴν θύραν τοῦ κελλίου τοῦ ἁββᾶ Ἀχιλλᾶ, ἠ-

Digitized by Google

* » Τὸν φθαρτὸν ἐκδὺς θύλακον Βιτιμίων,
» Ἄφθαρτον αὐτὸν εἰς ἀνάστασιν λάβοι.

* *Ὁ ὅσιος ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ψυχὴν Ἀφροδίσιος ὡραῖος σφόδρα,
» Ὡς ἐκθανὼν ἄγευστος ἀφροδισίων.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΧΜΕΔ ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἀφπβ' (1582) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Πάντων μεγίστη πίστις Ἰησοῦ πέλει,
» Ἄχμεδ βοήσας, πάμμεγα στέφος δέχῃ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

« Θεὸς τὸ τεχθὲν, ἡ δὲ μήτηρ Παρθένος,
» Τί μεῖζον ἄλλο καινὸν εἶδεν ἡ κτίσις;
» Παρθενικὴ Μαρίῃ Θεὸν εἰκάδι γείνατο πέμπτῃ

Βλέπων ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ὅτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐτυραννεῖτο ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἐσπλαγχνίσθη καὶ ἀποστείλας τὸν ἄγγελον αὐτοῦ Γαβριὴλ, ἐμήνυσε δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Θεοτόκον τὸ «Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.» καὶ εἰπούσης αὐτῆς τὸ «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου», εὐθὺς συνελήφθη ἐν τῇ ἀχράντῳ καὶ παρθενικῇ μήτρᾳ αὐτῆς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὅτε δὲ ἤγγιζε νὰ τελειώσωσιν ἐννέα μῆνες ἀπὸ τὴν σύλληψιν, ἐξῆλθεν ὁρισμὸς ἀπὸ τὸν Καίσαρα Αὔγουστον, διὰ νὰ ἀπογραφθῇ ὅλη ἡ οἰκουμένη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ταύτην δὲ τὴν ἀπογραφὴν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπεστάλη ὁ ἡγεμὼν Κυρήνιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· τότε λοιπὸν ἀνέβη καὶ Ἰωσὴφ ὁ φύλαξ τῆς Θεοτόκου ὁμοῦ μὲ τὴν Θεοτόκον εἰς τὴν Βηθλεὲμ, διὰ νὰ ἀπογραφθῶσιν ἐκεῖ. [2] Καὶ ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ ἡ Παρθένος καὶ δὲν εὗρε κατοικίαν νὰ κατοικήσῃ, διὰ τὸν πολὺν λαὸν ὅστις συναχθεὶς ἐκεῖ ἐπρόλαβε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς ὅλας τὰς τῆς Βηθλεὲμ οἰκίας, ἐμβῆκεν εἰς ἓν πτωχικὸν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ ἐγέννησεν ἀφθόρως τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἐσπαργάνωσεν ὡς βρέφος τὸν Κτίστην τῶν ἁπάντων· καὶ ἔβαλεν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων ζώων, διότι ἔμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἀλογίαν. [1] (Ὅ-

---

θέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ μῆλα. Ὁ δὲ Ἀχιλλὰς ἀπεκρίθη αὐτῷ, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν ἤθελα, ἀδελφὲ, νὰ κτυπήσῃς εἰς τὴν θύραν μου, κἂν καὶ ἤθελες νά μοι δώσῃς μάννα οὐράνιον· ὅθεν οὐδὲ εἰς ἄλλου κελλίον μὴ ὑπάγῃς. Ὁ Βιτίμιος λοιπὸν ὑπῆγε μὲν τὰ μῆλα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ κελλίον του.

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι δύο ἀπογραφαὶ ἔγειναν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου. Πρώτη καὶ δευτέρα· καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἔγεινε μία μόνη ψιλὴ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπηκόων, χωρὶς κἀμμίαν δασμοφορίαν. Ταύτην δὲ τὴν πρώτην ἀπογραφὴν ἀναφέρει μὲν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, λέγων «Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου (Λουκ. β'. 2) δὲν ἀναφέρει δὲ ὁ Ἰώσηπος ταύτην καὶ διότι δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν Ἡρώδην, καὶ διότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ φίλου Αὐγούστου καὶ τοῦ Ἡρώδου.

Ἐπειδὴ δέ τινες ἀποροῦντες λέγουσιν, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπογραφῇ δὲν ἡγεμόνευε τῆς Συρίας ὁ Κυρήνιος, ὡς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἀλλ' ὁ Σέντιος Σατορνῖνος, ἢ ὁ Κυϊντίλιος Οὔαρος ὁ μετὰ τὸν Σέντιον ἡγεμονεύσας (διότι ὁ Κυρήνιος ἡγεμόνευεν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπογραφῇ) διὰ τοῦτο ἄλλοι ἀποκρίνονται εἰς τοῦτο, ἢ ὅτι ὁ Κυρήνιος ἀπεστάλη διὰ νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν πρώτην ἀπογραφὴν, ὡς ἐπίτροπος μόνον τοῦ Αὐγούστου, ἢ ὅτι τὸ, αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, τὸ, πρώτη, λέγω, τοῦτο, πρέπει νὰ νοηθῇ ἀντὶ τοῦ προτήτερα, ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡγεμονίας τοῦ Κυρηνίου. Σαφέστερον εἰπεῖν, αὕτη ἡ ἀπογραφὴ ἐγένετο πρὸ τοῦ νὰ ἡγεμονεύσῃ ὁ Κυρήνιος τῆς Συρίας. Καθὼς νοεῖται καὶ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ματθαίου «τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων (ἤτοι τῇ πρὸ τῶν ἀζύμων ἡμέρᾳ, τουτέστι τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ) προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα;» (Ματθ. κϛ'. 17.)

Ἡ δευτέρα δὲ ἀπογραφὴ ἔγεινε μετὰ δέκα χρόνους τῆς πρώτης ἀπογραφῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεγράφοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ νὰ πληρόνωσιν εἰς τὸν Καίσαρα τὰ βασιλικὰ δοσίματα καὶ τὰς δεκατίας τῶν ὑποστατικῶν των. Διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ ἡ ἀποστασία τοῦ Γαλιλαίου Ἰούδα, ὡς ἀναφέρει ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσι. Δὲν ἀναφέρουσι δὲ οἱ ἐξωτερικοὶ ἱστορικοὶ διὰ τὰς δύω ταύτας ἀπογραφὰς, ἐπειδὴ καὶ ἐσώζοντο οἱ δημόσιοι Πίνακες ἢ Κώδικες περὶ τῶν ἀπογραφῶν τούτων διαλαμβάνοντες· ὅθεν ἦτον τὸ πρᾶγμα πασίδηλον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἰουστῖνος ἐν τῇ β'. ἀπολογίᾳ, καὶ ὁ Τερτυλλιανὸς κατὰ Μαρκίωνος, ἀποστέλλουσι τοὺς Ἐθνικοὺς εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασιλικοὺς Κώδικας διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν ἐξ αὐτῶν (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατονταετηρίδα σελ. 12.)

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Κύριος ἐγεννήθη ἡμέρα τετράδι τῆς ἑβδομάδος καὶ ὅρα εἰς τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον σελ. 128· τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος τόμῳ πρώτῳ· κατὰ τὴν ἡμέραν δηλαδὴ, καθ' ἣν ἐκτίσθη ὁ αἰσθητὸς ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, ἐν ἔτει μβ' (42) τῆς Αὐγούστου μοναρχίας, καὶ ἐν ἔτει λγ' (33) τῆς Ἡρώδου βασιλείας· καὶ ὁ μὲν Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ εἶπεν, ὅτι ἐγεννήθη

Digitized by Google

ρα εἰς τὸν ἁπλοῦν Δαμασκηνὸν, εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Χρύσανθον, εἰς τὸν Αὐλὸν τὸν ποιμενικὸν, εἰς τὰ Γυμνάσματα τὰ πνευματικὰ καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν κωφὸν, τοὺς περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης ἁπλοϊκοὺς λόγους.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ προσκύνησις τῶν ΜΑΓΩΝ.

» Σὲ προσκυνοῦσα τάξις ἐθνικὴ, Λόγε,
» Τὸ πρὸς σὲ δηλοῖ τῶν ἐθνῶν μέλλον σέβας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ προφήτου Μωϋσέως ὑπῆρξε μάντις ὀνομαζόμενος Βαλαὰμ, κατοικῶν εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν καὶ ἐνῷ ἐμαντεύετο καὶ προέλεγε καὶ ἄλλα πολλὰ, εἶπε καὶ τοῦτο. «Θέλει ἀνατείλει ἓν ἄστρον ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰακὼβ, καὶ θέλει συντρίψει τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ Μωάβ» (Ἀριθ. κδ'. 17.) τὴν προφητείαν λοιπὸν ταύτην ἐνθυμούμενοι κατὰ διαδοχὴν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον οἱ μάντεις καὶ μάγοι τῆς Περσίας, ἐδίδασκον αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Περσῶν. Ὅθεν παρετήρουν πότε θὰ ἴδωσι τοιοῦτον ἀστέρα. Ἰδόντες λοιπὸν αὐτὸν ὡς ἀστρονόμοι, ὅτι δὲν ἔκαμνε τὴν κίνησίν του ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καθὼς τὴν κάμνουσιν οἱ ἄλλοι ἀστέρες· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄρκτον πρὸς τὴν μεσηβρίαν· ἤγουν ἀπὸ τὸν Βορρᾶν εἰς τὸν, Νότον (καθότι ἡ μὲν Περσία εὑρίσκεται πρὸς Βορρᾶν, ἡ δὲ Ἱερουσαλὴμ πρὸς Νότον) τοῦτο λέγω περιεργασθέντες, ἐγνώρισαν ὅτι αὐτὸς δηλοῖ γέννησιν ἑνὸς μεγάλου βασιλέως. Λοιπὸν ἀκολουθήσαντες τὸν ἀστέρα, ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα λέγοντες, «Ποῦ εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ὅστις ἐγεννήθη; ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ συνάξας ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτᾶ νὰ μάθῃ, ποῦ λέγει ἡ Γραφὴ ὅτι γεννᾶται ὁ Χριστός; ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπον, ὅτι εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἔπειτα καλέσας κρυφίως τοὺς μάγους, εἶπεν εἰς αὐτούς, «Ὑπάγετε καὶ ἐξετάσατε καλῶς διὰ τὸ παιδίον, καὶ ὅταν τὸ εὕρητε, φανερώσατε καὶ εἰς ἐμὲ διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ τὸ προσκυνήσω.» Τοῦτο δὲ τὸ ἔλεγε δολίως διὰ νὰ μάθῃ ποῦ εὑρίσκεται καὶ ἀκολούθως διὰ νὰ ἀποστείλῃ καὶ φονεύσῃ αὐτό.

Οἱ δὲ μάγοι εὑρόντες τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ ἀστέρος, ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν αὐτὸν, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυρούς των, ἐπρόσφεραν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ οὕτω μετὰ τὴν προσκύνησιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των, χωρὶς νὰ γυρίσωσιν εἰς τὸν Ἡρώδην καὶ νὰ τῷ δώσωσιν εἴδησιν, καθὼς Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον τοὺς παρήγγειλε τοῦτο νὰ κάμωσι.[1] Ὁ δὲ Ἡρώδης,

---

ὁ Κύριος ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὁ δὲ νεώτερος Καλμέτος ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῶν Εὐαγγελίων, θέλει ὅτι ἐγεννήθη ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος· (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ ἑκατονταετηρίδι τοῦ κυροῦ Εὐγενίου.) Ὅτι δὲ ἐγεννήθη κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἐχειροτονήθη ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λόγους πανηγυρικοὺς ἔχουσι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχή « Χριστὸς γεννᾶται· ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχή » Χριστοῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρώτη· ὁ Χρυσόστομος τέσσαρας, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Εἰς τρεῖς διεῖλε μερίδας τὰς γενεάς· τοῦ δὲ ἑτέρου » Τί τοῦτο; σημεῖον ἀντιλεγόμενον· τοῦ δὲ τρίτου « Πολλῆς ἡμῖν ὁ τῆς ἀγρυπνίας, τοῦ δὲ τετάρτου » Ἃ πάλαι πατριάρχαι μὲν ὤδινον· Γρηγόριος ὁ Νύσσης· οὗ ἡ ἀρχή « Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι· ὁ Δαμασκηνὸς, οὗ ἡ ἀρχή » Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ· (σώζονται πάντες ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡράκλος ἐγκώμιον ἔχει εἰς αὐτήν· ὁ δὲ θεῖος Ἐπιφάνιος (λόγῳ εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου) λέγει, ὅτι πρώτη ἑορτή ἐστιν ἡ φρικτὴ καὶ θαυμαστὴ κατὰ σάρκα γέννησις αὕτη· δευτέρα ἡ τῶν Θεοφανείων· τρίτη ἡ τοῦ Σωτηριώδους πάθους· τετάρτη ἡ Ἀνάστασις· πέμπτη ἡ Ἀνάληψις· ἕκτη ἡ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ δὲ Χρυσόστομος μητρόπολιν πασῶν τῶν ἑορτῶν τὴν Χριστοῦ γέννησιν ὀνομάζει (λόγῳ πρὸς Φιλογόνιον.) Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἐγκώμιον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχή « Τῆς παρθενικῆς λοχείας τὰ σήμαντρα (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου) Ἀλλὰ καὶ πέμπτον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, σωζόμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, οὗ ἡ ἀρχή » Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον βλέπω. Ἀπὸ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐρανίσθη καὶ ὁ Κοσμᾶς τὸν εἱρμὸν τῆς ἐννάτης ᾠδῆς τοῦ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν κανόνος, ἤτοι τό « Μυστήριον ξένον ὁρῶ καὶ παράδοξον. Ὁ δὲ ἅγιος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος δεκατρεῖς λόγους ἔχει εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, σωζομένους Συριστὶ καὶ Λατινιστὶ, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐγδόην τοῦ Ἰαννουαρίου.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι δύω γνῶμαι φέρονται περὶ τῶν μάγων τούτων. Τινὲς θέλουσιν (ἤτοι ὁ Χρυσόστομος, ὁ Θεοφύλακτος, ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος, ὅστις καὶ φέρει εἰς τοῦτο συμφώνους τὸν Ἰουστῖνον καὶ Ἀθανάσιον καὶ Δαμασκηνὸν Ἰωάννην καὶ ἄλλους), ὅτι οἱ μάγοι εὗρον καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν νεογέννητον ἐν σπαργάνοις καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ· ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. Ἄλλοι δὲ θέλουσιν (ἤτοι ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος αἱρέσει νά, καὶ νβ'· ὁ Ἱερώνυμος ἐν τοῖς κατ' Εὐσέβιον τὸν Παμφίλου χρονικοῖς· Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι· Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος βιβλίῳ α. κεφαλ. ιγ'· Νικήτας ὁ Σερ-

Digitized by Google

βλέπων ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐστειλε τὰ στρατεύματά του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδία, ἅτινα εὑρίσκοντο εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅσα ἦσαν κατώτερα ἀπὸ δύω χρόνους. Διὰ τοῦτο ἀπεστάλη Ἄγγελος ἐκ Θεοῦ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ. Σηκώσου καὶ πάρε τὸ παιδίον καὶ τὴν Μητέρα του, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ποιήσας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀγγέλου, κατέβη εἰς Αἴγυπτον. Καθὼς ταῦτα πάντα ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐν κεφαλαίῳ δευτέρῳ.

---

* *Μνήμη τῶν θεασαμένων τὸν Κύριον ΠΟΙΜΕΝΩΝ.*

* Ποίμνην ἀφέντες τὴν ἑαυτῶν Ποιμένες,
* Ἴδεν καλὸν σπεύδουσι Χριστὸν Ποιμένα.

Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κϛ', ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.[1]

ρῶν ἐν τῇ Σειρᾷ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· καὶ ἄλλοι νεώτεροι), ὅτι οἱ Μάγοι ἔφθασαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, καθότι ὁ ἀστὴρ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Δικαιολογοῦσι δὲ οἱ δεύτεροι τὴν γνώμην αὐτῶν διὰ τὰ ἀκόλουθα.

Α'. διότι ἂν οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ πρὸ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῆς ὑπεραγίου Μαρίας, πῶς ἀκινδύνως προσεφέρθη τὸ παιδίον εἰς τὸν ναὸν μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων, ἐνῷ ὁ Ἡρώδης ἐταράττετο μὲ ὅλα τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐζήτουν ἐπιμελῶς νὰ εὕρωσι καὶ νὰ φονεύσωσι τὸ βρέφος; Β', ἂν οἱ μάγοι εὗρον τὸν Χριστὸν εἰς τὸ σπήλαιον, πῶς ὁ Ματθαῖος λέγει, ὅτι εὗρον τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν; Γ', ἂν ὁ ἀστὴρ ἐφάνη πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς οἱ πρῶτοι λέγουσι, καὶ οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἔπρεπεν ὁ Ἡρώδης νὰ θανατώσῃ οὐχὶ τὰ πρὸ δύω σχεδὸν χρόνων γεννηθέντα βρέφη, ἀλλὰ τὰ νεογέννητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἡρώδης ἐθανάτωσε τὰ ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω βρέφη κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, διὰ τοῦτο ἔπεται ὅτι ὁ μὲν ἀστὴρ ἐφάνη εἰς τοὺς μάγους κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Κύριος· οἱ δὲ μάγοι μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον.

Εἰ δὲ καὶ οἱ πρῶτοι δικαιολογοῦντες τὴν γνώμην των λέγουσιν, ὅτι ἂν οἱ μάγοι ἦλθον μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους εἰς Ἱεροσόλυμα, πῶς τὸν ἐπροσκύνησαν εἰς τὴν Βηθλεέμ; διότι ὁ Κύριος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ναζαρὲτ καὶ ὄχι εἰς τὴν Βηθλεέμ. Τὴν ἀπορίαν ταύτην λύοντες οἱ δεύτεροι λέγουσιν, ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου σὺν αὐτῷ τῷ Κυρίῳ, μετέβησαν ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἐπειδὴ, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, συνήθειαν εἶχον νὰ ἀναβαίνωσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν Μάρτιον, ἢ Ἀπρίλιον μῆνα. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον λοιπὸν κατέλυσαν μὲν οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου εἰς τὴν πατρίδα των Βηθλεέμ, οἱ δὲ μάγοι εὑρόντες αὐτὸν ἐκεῖ προσεκύνησαν, καὶ μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων εὐθὺς καὶ ὁ Κύριος μετὰ τῶν γονέων του κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Αὕτη εἶναι ἡ μᾶλλον δεκτὴ καὶ πιθανωτέρα γνώμη ἡ τῶν δευτέρων δηλαδὴ, ὡς σύμφωνος κατὰ πάντα, καὶ ὡς συμβιβαζομένη τοῖς θείοις χρησμοῖς τῶν Εὐαγγελιστῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κύριος Εὐγένιος εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἐπετονταετηρίδα του, καὶ ὁ κύριος Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Κυριακῆς, ταύτην ἐγκρίνουσιν. Εἰ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς κύριος Νικηφόρος λέγει, ὅτι πιθανὰ εἰσὶ ταῦτα, ὅσα γράφει ὁ Συναξαριστὴς ἐδῶ, ὅσοις κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἔταξε τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, τὴν δὲ φυγὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔταξε κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὁμοίως καὶ τὴν βρεφοκτονίαν, κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν· ἀλλ' ὅμως παρακάτω ὁ αὐτὸς Θεοτόκης ἀναιρῶν τὴν πιθανότητα τῶν ἀνωτέρω λέγει· Ὅτι, τοῦτο μόνον φαίνεται δύσκολον. Πῶς δηλονότι ὁ Ἰωσὴφ σὺν τῷ παιδίῳ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῶν ἐσσαράκοντα ἡμερῶν, διὰ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν παράστασιν. Ὅθεν θαυμάζω, πῶς σοφὸς ὢν, δὲν ἔλυσε τὴν δυσκολίαν αὐτὴν μὲ τὸν ἀνωτέρω συμβιβασμὸν, ὃν εἶπεμεν· ἀλλὰ ἄφῆκε τοὺς ἀναγνώστας του εἰς ἀπορίαν καὶ δεσμόν.

Τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῶν δευτέρων ὄχι ὀλιγώτερον βεβαιοῖ καὶ ὁ ἱστορικὸς λόγος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Κυρίου περὶ τῶν ἐν Περσίᾳ γενομένων, τὸν ὁποῖον λόγον ἐπιβεβαιοῖ ὡς γνήσιον ὁ διαληφθεὶς κύριος Νικηφόρος ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς σειρᾶς τῆς ὀκτατεύχου, ἐν οἷς ἀναφέρει τὰ ἀνέκδοτα συγγράμματα τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ταῦτα τὰ ἐν Περσίᾳ γενόμενα ἀναφέρει καὶ ὁ Σιναΐτης Ἀναστάσιος, παρὼν κατὰ τὴν ἐν Περσίᾳ γενομένην Σύνοδον τῶν ἑκατὸν, καὶ ἔτι πρὸς, ἐπισκόπων, καὶ πολλῶν ἀρχιμανδριτῶν, ὅτε ἐγένετο φιλονεικία μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ χριστιανῶν καὶ Ἑβραίων, καὶ ὁ φιλόσοφος Ἀφροδιτιανὸς ἐδιηγήθη ταῦτα ὑπὸ τῆς Συνόδου. Φέρουσι δὲ ταῦτα ἐπιγραφὴν τοιαύτην «Ἀναστασίου πατριάρχου Θεουπόλεως ἐξήγησις περὶ τῶν ἐν Περσίδι πραχθέντων.»

Ἐκ τούτου λοιπὸν γίνεται φανερὸν, ὅτι ὁ Συναξαριστὴς Μικρίκιος διατάσσων ἐδῶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, καὶ τὴν φυγὴν τῆς Θεοτόκου εἰς Αἴγυπτον, καὶ τὴν βρεφοκτονίαν τοῦ Ἡρώδου, τὴν μνήμην μόνον αὐτῶν ἀναφέρει, καὶ οὐχὶ ὅτι ἔγειναν αὐτὰ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. Καθὼς καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, τὴν μνήμην μόνην τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου, ἀναφέρει καὶ ἑορτάζει, καὶ οὐχὶ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αὐτὴ ἔγεν νετο. Ἐπειδὴ αὐτὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν πραγματικῶς ἐτέθη, ὡς βεβαιοῖ ὁ Ἰωάννης ἐν κεφαλ. ια'. ὅς τις θέλει νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ λόγος μας οὗτος εἶναι ἀληθινὸς, ἂς ἀναγνώσῃ τὸ ῥηθὲν αὐτὸ τοῦ Ἰωάννου κεφάλαιον ὅλον.

[1] Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν Σύναξιν ταύτην τῆς Θεοτόκου ὁ

» Ἐκεῖθεν ἄρωμον ἀνδρὸς μὴ γνοῦσαν λέχος,
» Δῶρόις ἀμώμοις δεξιοῦμαι τοὺς λόγους.
» Πολλὴν ἀγνοτάτην λεχοῦ εἰκάδι ἔκτῃ ἀείδω.

Ἡ ἐν Αἰγύπτῳ φυγὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

» Ἥκοντα πρὸς σὲ, τὸν πάλαι πλήξαντά σε,
» Αἴγυπτε, φρίττε καὶ Θεὸν τοῦτον φρόνει.

Ὅτειδὶ Ἡρῴδης ἔδωκεν ὁρισμὸν διὰ νὰ θανατωθῶσιν ὅλα τὰ παιδία ὅσα ἦσαν εἰς τὴν Βηθλεέμ, Ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσὴφ λέγων Σηκώσου καὶ ἔπαρε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον. Φεύγει λοιπὸν εἰς Αἴγυπτον ἡ Θεοτόκος ὁμοῦ μὲ τὸ βρέφος διὰ δύω αἴτια, καὶ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ὡσηὲ λέγοντος «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου». (Ὡσ. ιά. 2.) καὶ διὰ νὰ ἐμφραγῇ πᾶν στόμα τῶν αἱρετικῶν. Διότι ἂν δὲν ἔφευγεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ συνελαμβάνετο ἀπὸ τὸν Ἡρῴδην, εἰ μὲν καὶ ἐφονεύετο ἀπὸ ἐκεῖνον, βέβαια ἤθελεν ἐμποδισθῇ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, εἰ δὲ καὶ δὲν ἐφονεύετο διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν οἰκονομίαν, βεβαίως ἤθελε φανῇ εἰς τοὺς πολλοὺς, ὅτι δὲν ἐφόρεσε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν πραγματικῶς καὶ κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόκησιν καὶ φαντασίαν· ἐπειδὴ ἂν ἐφόρεσε σάρκα ἀληθῆ βεβαίως ἤθελε κοπῇ ἀπὸ τὴν σπάθην. Ἂν λοιπὸν οἱ ἄθλιοι αἱρετικοὶ ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσι τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ κατὰ φαντασίαν ὁ Κύριος ἐγεννήθη, ὡς ὁ θεομάχος Μάνης, καὶ οἱ τούτου ὀπαδοὶ Μανιχαῖοι, ἂν καὶ δὲν ἔλαβον εἰς τοῦτο κἀμμίαν αἰτίαν καὶ ἀφορμήν· πόσῳ μᾶλλον ἤθελον εἰπεῖ τοῦτο ἐὰν εὕρισκον καὶ αἰτίαν; Διὰ τοῦτο λοιπὸν φεύγει ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὰς ῥηθείσας δύω αἰτίας. Καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα συντρίψῃ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκόμενα εἴδωλα. [1]

χουσι λόγους ὁ Ἀθανάσιος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας (παρὰ τῇ ἱερᾷ τελετουργίᾳ.) Βασίλειος ὁ Σελευκείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεγάλας τῶν ἐγκωμίων (σώζεται ὁ τελευταῖος ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

1. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα τὰ χαριέστατα καὶ ἀξιοσημείωτα τοῦτα. Δηλαδὴ ὅτι ὁ Κύριος φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὄχι μόνον τὰ εἴδωλα ἐκείνης συνέτριψεν, ἀλλὰ καὶ τὰ φυτὰ ἔκαμε νὰ τὸν προσκυνήσωσι· διότι, γράφει ὁ Σωζόμενος εἰς τὸ πέμπτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐν κεφαλαίῳ εἰκοστῷ, ὅτι ὁ Χριστὸς φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρῴδου, ὅτε ἔμβασεν εἰς τὰς πύλας Ἑρμουπόλεως τῆς Θηβαΐδος, μία Περσικὴ μηλέα, ἤτοι ροδακινέα, ἔκλινεν ἕως κάτω τὴν κορυφήν της καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ φυτὸν αὐτὸ διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ κάλλος του ἐπροσκυνεῖτο καὶ ἐλατρεύετο ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, διὰ τοῦτο ὁ εἰς τὸ φυτὸν αὐτὸ κατοικῶν δαίμων, αἰσθανόμενος τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἐφοβήθη καὶ ἔφυγε. Φυγόντος δὲ τοῦ δαίμονος, ἔμεινε τὸ φυτὸν αὐτὸ ἰατρείας πολλὰς ἐργαζόμενον, ἐὰν μόνον ἔγγιζεν εἰς τοὺ ἀσθενεῖ., φύλλον, ἢ ῥοιὸς, ἢ τεμάχιον ἀπὸ αὐτό. Καὶ τούτου μάρτυρες εἶναι καὶ Παλαιστινοὶ καὶ Αἰγύπτιοι.

Γράφει δὲ ὁ Βουρχάριος ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἀναμέσον τῆς Ἡλιουπόλεως καὶ τῆς Βαβυλῶνος, τῆς αἰγυπτιακῆς δηλαδὴ, εὑρίσκεται κῆπος τοῦ βαλσάμου ὡραιότατος, ὅστις ποτίζεται ἀπὸ μίαν βύσιν μικρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ἄδεται λόγος, ὅτι ἡ Θεοτόκος ἔπλυνε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ὅταν ἔφευγε διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρῴδου· πλησίον δὲ εἰς τὴν βύσιν ταύτην εἶναι καὶ μία πέτρα, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἤπλωσε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ἡ Θεομήτωρ διὰ νὰ ξηρανθοῦν. Τὸν δὲ τόπον ἐκεῖνον ἔχουσιν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ Σαρακηνοί. Προσθέτει δὲ καὶ Ἀντώνιος ὁ μάρτυς ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολύμων περιόδῳ, ὅτε διέβαινεν ὁ Κύριος εἰς τὸν κάμπον τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Τάνεως, ἐκλείσθη μόνη της ἡ θύρα ἑνὸς μεγάλου εἰδωλικοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία ὕστερον μὲ δύναμιν ἀνθρώπων δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνοιχθῇ (ὅρα σελ. 28 τῆς νεοτυπώτου Ἑκατονταετηρίδος.)

Περιττὸν δὲ τῇ ἀληθείᾳ καὶ πέρα τοῦ δέοντος κριτικοὶ πρέπει νὰ ὀνομάζωνται οἱ τοῖς θαύμασι καὶ τοῖς σημείοις τούτοις ἀντιλέγοντες, προβαλλόμενοι τάχα, ὅτι ἂν αὐτὰ ἦσαν ἀληθῆ, ἐν θὰ ἐλέγετο πρῶτον σημεῖον τοῦ Κυρίου, τὸ ἐν Κανᾷ γενόμενον. Ἀλλ', ὦ οὗτοι, ἤθελεν εἰπῇ τις πρὸς αὐτοὺς, πρῶτον σημεῖον λέγεται τοῦτο τοῦ Κυρίου, μετὰ τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀνάδειξιν, καὶ οὐχὶ πρὸ τῆς ἀναδείξεως. Καθότι πρὸ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κυρίου πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα τῇ δυνάμει τούτου ἐγένοντο. Καὶ παραλείπων τὴν ἀσπόρως καὶ ἐκ Πνεύματος ἁγίου γενομένην τοῦ Κυρίου σύλληψιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, καὶ τὸ ἀκόπως αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ φέρειν ἣν μητέρα, καὶ τὸ ἀφθόρως γεννῆσαι, θαῦμα τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου ἦσαν οἱ ἐν τῇ γεννήσει αὐτοῦ, δόξα ἐν ὑψίστοις, κραυγάζοντες Ἄγγελοι καὶ τοῖς ποιμέσιν Εὐαγγελιζόμενοι. Θαῦμα ἦτο τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ παράδοξον σκίρτημα, ὅπερ ἐπροξένησεν ὁ Κύριος κυοφορούμενος εἰς τὸν ἐν κοιλίᾳ φερόμενον Ἰωάννην. Θαῦμα ὁ ὑπερφυσικὸς ἀστὴρ ὁ τοὺς μάγους ὁδηγήσας. Θαῦμα τὸ νὰ μὴ ἰδῇ θάνατον ὁ Συμεὼν ἕως οὗ νὰ βαστάσῃ αὐτόν. Θαῦμα αἱ προφητεῖαι τοῦ αὐτοῦ Συμεὼν, καὶ αἱ ἀνθομολογήσεις τῆς Θεοπνεύστου Ἄννης, μαρτυρούσης Σωτῆρα τὸν Χριστὸν, κατὰ τὸν Ἀμβρόσιον.

Τὸ φυτὸν δὲ τοῦ ἀνωτέρω βαλσάμου (διὰ νὰ εἴπωμεν ἔξω κατὰ παρέκβασιν) πρῶτον ἔφερεν ἡ βασίλισσα Σαββὰ εἰς τὸν Σολομῶντα ὡς δῶρον βασιλικὸν, καὶ αὐτὸς τὸ ἐφύτευσεν εἰς τὴν Ἱεριχὼ, καὶ εὑρίσκετο μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ Τίτου, ὁ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ *Ἐπισκόπου Σαρδέων τοῦ ὁμολογητοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τοῦ ἱερομάρτυρος.*

» Θεῷ παραστὰς, Εὐθύμιε τρισμάκαρ,
» Πλήρης ἀλήκτου τυγχάνεις εὐθυμίας.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κων-

Digitized by Google

σταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780) καὶ πρότερον μὲν ἔλαμψεν ὡς ἀστὴρ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, ὕστερον δὲ γενόμενος Ἀρχιερεὺς, ἀνέτρεψε κατὰ κράτος τοὺς αἱρετικοὺς εἰκονομάχους εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ δευτέραν Σύνοδον, ἤτοι εἰς τὴν Ἑβδόμην. Ὅθεν οὕτως ἔχοντα βλέποντες οἱ βασιλεῖς, ἔστειλαν αὐτὸν πρέσβυν εἰς διαφόρους δημοσίας πρεσβείας. Ἐπειδὴ δὲ Νικηφόρος ὁ Σταυράκιος [1] ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωβ' (802), καὶ παρανόμως διῆγε τὴν ζωήν του, διὰ τοῦτο ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος οὗτος· ὅθεν ἐξωρίσθη εἰς Παταλαρέαν τῆς δύσεως ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὀρθοδόξους Ἐπισκόπους· ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς ὁμολογίας του, εἰς διάστημα δηλαδὴ εἰκοσιεννέα χρόνων, δὲν ἐδυνήθη ὁ τρισόλβιος νὰ λάβῃ πλέον τὴν Μητρόπολίν του καὶ νὰ καθίσῃ εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ κρατήσαντες ἐκεῖνοι βασιλεῖς ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Λέων ὁ θηριώνυμος, ὁ Ἀρμένιος δηλαδὴ, ἐν ἔτει ωιγ' (813), τότε φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ ἐρωτᾶται ἀπὸ αὐτὸν ἂν προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος μετεχειρίσθη τὴν συνειθισμένην του παρρησίαν, καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν βασιλέα ἔμπροσθέν του, τούτου χάριν ὁ τύραννος θυμωθεὶς, ἐξώρισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν Ἄσσον, ἥτις καὶ Ἀπολλωνία ὀνομάζεται, εὑρισκομένη πλησίον εἰς τὸ Ἀδραμύττιον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐφονεύθη ὑπὸ μαχαίρας ὁ κάκιστος Λέων, πάλιν ὁ ἀοίδιμος οὗτος Εὐθύμιος, φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ ἐν ἔτει ωκ' (820). [1] καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ὁ δὲ ἅγιος καταπλήξας τὸν τύραννον μὲ τὰ λόγιά του ὡς μὲ βροντὴν, μεγαλοφώνως ἐβόησεν «Εἴτις οὐ προσκυνεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν εἰκόνει περιγραπτὸν, ἤτω ἀνάθεμα.» Ὅθεν διὰ τοῦτο δέρεται ὁ μακάριος καὶ ἐξορίζεται πάλιν εἰς τὸν Ἀκρίταν, (ἀκρωτήριον ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ εὑρισκόμενον καὶ κοινῶς Κάβο Ἀκρίτα καλούμενον)· ἐκεῖ δὲ κλείεται εἰς φυλακὴν σκοτεινοτάτην· ἔπειτα τεντωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καταξεσχίζεται εἰς πολλὴν ὥραν μὲ ὠμὰ βούνευρα. Ὅθεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνυποφόρων ἐκείνων πληγῶν, ἐφούσκωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἀσκὸς, καὶ ἔζησε μετὰ ταῦτα μόνον ὀκτὼ ἡμέρας. Καὶ οὕτω καρτερήσας γενναιότατα, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, λάμψας εἰς τὸν θάνατόν του παραδόξως ὑπὲρ τὸν ἥλιον. [2]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ἐξ Ἰουδαίων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὡς ἐξ ἀκανθῶν τῶν Ἰουδαίων ῥόδον,
Ὁ θεῖος ἀνθεῖ, καὶ θανὼν Κωνσταντῖνος,

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὰ Σύναδα (πόλις ἔνδοξος τῆς μεγάλης Φρυγίας, τιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ἡ ὁποῖα εἶχεν εἴκοσιν Ἐ-

---

ὁποῖος ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ δένδρα τοῦ βαλσάμου καὶ ἐστέφθη μὲ αὐτὰ κατὰ μίμησιν Πομπηΐου τοῦ μεγάλου, ὅτε ἐκυρίευσε πρῶτον τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σελῖνος εἰς τὸ ἱστορικόν του. Ἔστι δὲ ὁ καρπὸς τοῦ βαλσάμου κοκκινωπὸς, καὶ τὰ φύλλα του παρόμοια μὲ τὰ φύλλα τῆς μαστίχης. Ἱστορεῖ δὲ ὁ Ἰώσηπος ὅτι ἀκούσασα ἡ Κλεοπάτρα ἡ βασίλισσα, ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἀντωνίνου, τὴν φήμην τοῦ τόσον θαυμαστοῦ δένδρου, ἐπεθύμησε νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ τὸ τοιοῦτον εὐωδέστατον φυτόν· ὅθεν ὁ Ἡρώδης, ἵνα πληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς βασιλίσσης, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν τινὰ φυτὰ, ὁμοῦ καὶ σπόρον αὐτοῦ. Λέγει δὲ καὶ ὅτι, Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς διαβαίνων ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔλαβε πολὺν ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ βαλσάμου τούτου. Κοπτόμενον δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο μὲ κοπτερὸν κέρατον, καὶ μὲ πετρίνην μάχαιραν, καὶ ὄχι μὲ σιδηροῦν μαχαίριον, δακρύει καὶ οὕτω ποιεῖ τὸ καλούμενον ὀποβάλσαμον· ἤτοι τὸ πηκτὸν ὑγρὸν τοῦ βαλσάμου.

Εἰ δὲ καὶ ζητεῖ τις νὰ μάθῃ πόσους χρόνους διέτριψεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀποκρινόμεθα, ὅτι περὶ τούτου εἶναι γνῶμαι διάφοροι. Ὁ μὲν Παμφίλου Εὐσέβιος ὑπέθετο ἐν τοῖς χρονικοῖς, ὅτι πέντε χρόνους ἐν Αἰγύπτῳ ὁ Κύριος διέτριψεν ἢ τέσσαρας ἢ τοὐλάχιστον τρεῖς, ὁ δὲ θεῖος Ἐπιφάνιος (αἱρέσ. νά.)· ἀποφασίζει, ὅτι δύω χρόνους, διότι τῷ λγ', ἔτει (λέγει) γεννᾶται ὁ Κύριος, τῷ λέ, ἦλθον οἱ μάγοι, καὶ τῷ λζ', τελευτᾷ ὁ Ἡρώδης. Ὁ δὲ Θηβαῖος Ἱππόλυτος ἐν τῷ Συντάγματι τῷ χρονικῷ οὕτω χρονολογεῖ «Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς τῶν μάγων παρουσίας ἔτη δύω· καὶ ἐκ τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς τελευτῆς Ἡρώδου υἱοῦ Ἀντιπάτρου, ἔτη τρία ἡμέρας πέντε· παρώκησαν δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἡλιουπόλει τῇ κατὰ Μέμφιν, ὅτε Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία σὺν τῷ Ἰησοῦ ἔτη τρία, καὶ ἡμέρας εἴκοσιν· (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ ἑκατονταετηρίδι.)

[1] Ἐν προηγουμένῃ σημειώσει ἐδιορθώσαμεν τὴν ἐνυπάρχουσαν μεταξὺ τῶν δύω τούτων ὀνομάτων σύγχυσιν. Σ. Ε.

[1] Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ὁ υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, δέρων τὸν ἅγιον τοῦτον Εὐθύμιον, ἐτελείωσεν αὐτὸν μὲ μαρτυρικὸν θάνατον· (σελ. 262 τοῦ β', τόμ.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ θείου τούτου Εὐθυμίου, εὑρίσκεται σῶον εἰς τὴν Ἀγχίαλον, τὴν κοινῶς λεγομένην Χιλὴν, ἢ Ἀχιλοῦν, τὴν εὑρισκομένην κασὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργοῦν τοῖς μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρέχουσιν. Ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου χειρόγραφος. Καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω αὐτὸν ἐκεῖθεν.

Digitized by Google

πακόπους,) καταγόμενος ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων· ὅτε δὲ ἦτα πολλὰ νέος, ἠκολούθει τὴν μητέρα του, καὶ ἰδὼν ἕνα χριστιανόν, ὁ ὁποῖος χασμώμενος ἐσχημάτισεν εἰς τὸ στόμα του τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀπὸ τότε καὶ αὐτὸς ἔκαμνε τὸ ἴδιον, μιμούμενος τὸν χριστιανόν· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα τῶν χριστιανῶν ἔργα ἐποίει καὶ αὐτὸς μὲ πίστιν θερμήν. Διὰ τοῦτο λαμπρύνεται τὸ πρόσωπόν του μὲ θείαν ἔλλαμψιν, καὶ διδάσκεται παρὰ Θεοῦ τὰ τῶν χριστιανῶν δόγματα, διανύσας νηστικὸς εἰς διάστημα τινῶν ἡμερῶν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπήδησέ ποτε μία κόρη Ἑβραία μὲ τρόπον ἄσεμνον, ὁ δὲ ἅγιος ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀπέδειξε ταύτην νεκράν, καὶ πάλιν αὐτὴν ἀνέστησεν. Οὗτος ὁδηγούμενος ὑπὸ θείας νεφέλης ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, λεγόμενον Φουβούτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο ἀνδρες μεγαλώτατοι, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενοι, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ ἔλαμπεν. Ἐπειδὴ δὲ διηγήθη τὰ κατ' αὐτὸν εἰς τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου, ἐπρόσταξεν ἐκεῖνος νὰ φέρωσι σταυρὸν καὶ προστάζει αὐτὸν νὰ τὸν προσκυνήσῃ καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῇ· ὅτε δὲ ὁ μακάριος οὗτος ἠσπάζετο τὸ κάτω μέρος τοῦ σταυροῦ μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας, ὢ τοῦ θαύματος! ἔκλινεν ὅλος ὁ σταυρὸς ἐπάνω εἰς τὴν ὁσίαν κεφαλήν του, καὶ ἐχάραξεν εἰς αὐτὴν τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὅστις καὶ ἔμεινεν ἀδιάλειπτος εἰς τὴν κεφαλήν του ἕως τοῦ θανάτου του.

Ἔπειτα ὅτε ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα ὠνομάσθη Κωνσταντῖνος καὶ τότε ἠκολούθησε τοιοῦτόν τι θαυμάσιον. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, δηλαδὴ εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστάθη ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν, ἐτυπώθησαν παραδόξως τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐμβῆκεν εἰς τόσους ἀγῶνας πνευματικούς, ὥστε ἐφιλονείκει ὁ ἀοίδιμος νὰ ὑπερβάλῃ ὅλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἐδούλευε δὲ τὴν τέχνην τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἤγουν ἔρραπτε δέρματα καὶ ἔκαμνε σκηνάς· ὅτε δὲ ἐπροσηύχετο, ἐγέμιζεν ἀπὸ εὐωδίαν ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἵστατο· ὅτε ἤρχετο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῷ ἠνοίγοντο ἀφ' ἑαυτῶν αἱ θύραι τοῦ ναοῦ. Ἀπὸ δὲ τὴν πολλὴν καθαρότητα ἣν εἶχεν, ἔβλεπε νοερῶς τοὺς κρυπτοὺς λογισμοὺς τῶν ἀδελφῶν.

Ἔπειτα ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας· ἐκεῖθεν δὲ ἔρχεται εἰς τὴν Κύπρον, καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρον μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀττάλειαν, καὶ ἐκεῖ διαπερᾷ μὲ τοὺς πόδας του ἕνα ποταμὸν τόσον βαθὺν καὶ μεγάλον, ὥστε ἐχρειάζετο νὰ τὸν διέρχεταί τις μὲ πλοῖον. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ἄλλους πολλοὺς τόπους, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ ἐκεῖ ἐπέρασε τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὄχι μόνον νηστικός, ἀλλὰ καὶ χωσμένος ἕως εἰς τὴν ζώνην μέσα εἰς ἕνα λάκκον. Μετὰ ταῦτα χωρὶς νὰ θέλῃ, ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ πρεσβυτέρου· ἔπειτα μεταβαίνει εἰς Ἀτρώαν,[1] κρατῶν πάντοτε τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Πρὸ ὀκτὼ δὲ χρόνων προεγνώρισε τὴν κοίμησίν του, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ αὐτοὶ ἐτελειώθησαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, προφανερώσας σαφέστατα ὅλα τὰ πράγματά του.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΕΥΑΡΕΣΤΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἔσπευδεν Εὐάρεστος ἔργῳ καὶ λόγῳ,
» Ἕως τελευτῆς εὐαρεστεῖν σοι, Λόγε.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωιέ (815), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς γονέων ὀνομαστῶν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ῥηθεὶς Λέων ἐθανατώθη διὰ ξίφους,[2] διεδέχθη τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ ὁ καλούμενος Τραυλός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἦτον αἰσχρότατος καὶ ὁμότροπος μὲ τὸν προλαβόντα Λέοντα, διὰ τοῦτο ἔλαβε τὴν πρέπουσαν ἐκδίκησιν· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν γραμμάτων ἐδιδάσκετο, τούτου χάριν πρὸς ὅλους προσεφέρετο κάλλιστα· ἐγίνετο δηλαδὴ εἰς τοὺς γονεῖς του εὐπειθής, εἰς τοὺς φίλους καὶ γείτονας χαριέστατος, εἰς τοὺς ξένους καὶ αὐτόχθονας καταδεκτικός, καὶ ἐν συντομίᾳ, ἐδείκνυε διὰ τῶν ἔργων ἀληθεύουσαν τὴν ὀνομασίαν του, εὐάρεστος εἰς ὅλους γενόμενος.

---

[1] Ἀτρώα ἴσως εἶναι ἡ Ἀτρία ἡ ἐν Ἰταλίᾳ εὑρισκομένη, ἥτις καὶ Ἀδρία καὶ Ἄντρι κοινῶς λέγεται, πόλις ἐν λόφῳ κειμένη καὶ μὲ θρόνον ἐπισκόπου τετιμημένη, πατρὶς Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως.

[2] Οὗτος ὁ Ἀρμένιος Λέων ἐθανατώθη ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γεννῶν. Ὅταν δηλαδὴ αὐτὸς ἐν αὐτῇ ἔψαλλε τὸν εἱρμὸν τῆς ἑβδόμης ᾠδῆς· ἦτοι τό « Τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ », ἦλθον οἱ ἐχθροί του διὰ νὰ τὸν θανατώσουσιν, αὐτὸς δὲ κυτέφυγεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Ὅθεν ἐκεῖ μᾶλλον τὸν ἐφόνευσαν, κατὰ τὸν Μιλίτιον καὶ τὸν Δοσίθεον.

Digitized by Google

Ἐπειδὴ δὲ ἐτρώθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς τῶν μοναχῶν πολιτείας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του, καὶ ἐξενοδοχήθησαν ἀπὸ ἕνα Κωνσταντινουπολίτην, Βρυέννιον ὀνομαζόμενον, ὅστις ἦτο συγγενής του καὶ ὕστερον ἐτιμήθη μὲ τὸ τοῦ Πατρικίου ἀξίωμα· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ὀλίγαι τινες ἡμέραι, συνέβη μεγάλη ἀνάγκη, ἐπὶ τὴν ὁποίαν ἐστάλη ὁ ῥηθεὶς Πατρίκιος ἀπὸ τὴν βασίλισσαν Θεοδώραν τὴν σύζυγον Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου πρέσβυς εἰς τοὺς Βουλγάρους· ἀπερχόμενος δὲ συμπαρέλαβε καὶ τὸν συγγενῆ του τοῦτον Εὐάρεστον. Ὅτε λοιπὸν ἔφθασαν καὶ οἱ δύω εἰς τόπον λεγόμενον Σκόπελον, καὶ ἀνεπαύθησαν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας, τότε ὁ μακάριος Εὐάρεστος κατά τινα θεϊκὴν οἰκονομίαν, ἀπαντᾷ ἕνα γέροντα, ὅστις μετήρχετο τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ἀπολαμβάνει τὸν πρώην παρ' αὐτοῦ ποθούμενον σκοπόν, καὶ λοιπὸν κουρεύσας τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, προθύμως ὑπέκυψε τὸν τράχηλόν του ὑπὸ τὸν σωτήριον ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔγεινε δηλαδὴ μοναχός· εὑρὼν δὲ καὶ ἓν βιβλίον τοῦ ὁσίου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου τὸ ἀνέγνωσε καὶ κατενύχθη· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ γένῃ πληρωτὴς διὰ τῶν ἔργων τῶν διδασκαλιῶν τοῦ βιβλίου ἐκείνου.

Ὁ δὲ γέρων ἰδὼν τὴν ζέουσαν προθυμίαν, ἣν εἶχεν ὁ νέος εἰς τὴν ἀρετὴν, ἐφωδίασεν αὐτὸν μὲ εὐχὰς καὶ συστατικὰ γράμματα καὶ οὕτω τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Δεχθεὶς δὲ ὁ ὅσιος ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἐμβῆκεν εἰς πνευματικοὺς ἀγῶνας, ἐκλέξας ἕνα ἀδελφὸν ὑπερέχοντα τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, τὸν ὁποῖον εἶχε γέροντα καὶ συγκοινωνὸν ὅλων τῶν ὑπαθέσεων τῆς ζωῆς του. Τόσην δὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν μετεχειρίζετο ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα ὀλίγον ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἦτο κατεσκευασμένον ἀπὸ κρίθινον ἄλευρον καὶ ἀπὸ πίτυρα καὶ ἀπὸ ζωμίον τῶν λαχάνων. Τὴν δὲ μέσην καὶ τὸν λαιμόν του εἶχε δεδεμένα μὲ δύω κρίκους σιδηροῦς καὶ βαρυτάτους, τοὺς ὁποίους ἐσύσφιγγαν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον δύω ἄλλαι ἁλυσίδες περασμέναι διὰ μέσου τῶν ὤμων καὶ τοῦ στήθους του. Τί νὰ περιττολογῶμεν; ἀδύνατον εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπαριθμίσωμεν ὅλους τοὺς ἀγῶνας, ὅσους μετεχειρίζετο ὁ τρισμακάριος οὗτος Εὐάρεστος. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα κατορθώματα διανύσας τὸν βίον του, καὶ ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα ἐννέα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Κοκκοροβίου.

---

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος* ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ *τοῦ Ῥώσσου, ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αψμγ' (1743) ἔτος.*

† » Βάλλεις τὸν ἐχθρὸν, ὅς σε βέβληκε πάλαι,
» Κωνστάντιε σὺ καὶ λαμβάνεις βραβεῖον. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κυριακῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ΙΩΣΗΦ *τοῦ μνηστόρος,* ΙΑΚΩΒΟΥ *τοῦ ἀδελφοθέου, καὶ* ΔΑΒΙΔ *τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως.* [2]

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

» Τιμῶ Ἰωσὴφ μνήστορα τῆς Παρθένου.
» Ὡς ἐκλεγέντα φύλακα ταύτης μόνον.

Εἰς τὸν Ἰάκωβον,

» Σὺ τέκτονος παῖς, ἀλλ' ἀδελφὸς Κυρίου,
» Τοῦ πάντα τεκτήναντος ἐν λόγῳ, μάκαρ.

Εἰς τὸν Δαβίδ.

» Ἐγὼ τί φήσω; μαρτυροῦντος Κυρίου,
» Τὸν Δαβὶδ εὗρον, ὡς ἐμαυτοῦ καρδίαν.

Δαβὶδ ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰεσσαὶ, ἐδιδάχθη δὲ τὸν νόμον Κυρίου ἀπὸ τὸν προφήτην Νάθαν, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους τεσσαράκοντα, ὧν πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους 999· εὑρίσκετο δὲ ἐν Γαβαᾷ. Ὁ δὲ Νάθαν προεγνώρισεν ὅτι ὁ Δαβὶδ θέλει παραβῆ τὸν νόμον Κυρίου, ἀσελγήσας μετὰ τῆς Βηρσαβεέ· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τὴν μέλλουσαν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ αὐτήν· ἀλλ' ὁ φθονερὸς διάβολος ἐμπόδισε τὸν Νάθαν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἀπαντήσας δηλαδὴ ὁ Νάθαν καθ' ὁδὸν ἕνα νεκρὸν ἐσφαγμένον καὶ γυμνὸν, ἐστάθη καὶ τὸν ἐνεταφίασεν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐκείνῳ ἥμαρτεν ὁ Δαβίδ· ὅθεν τοῦτο γνωρίσας ὁ Νάθαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του κλαίων

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημειώσαι, ὅτι ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους καὶ μάλιστα ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου λόγος ἀναγινώσκεται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τοὺς πολυανθεῖς (σῦζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.)

Digitized by Google

καὶ ὀδυρόμενος. [1] Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Δαβὶδ ἐθανάτωσε τὸν Οὐρίαν τὸν ἄνδρα τῆς Βηρσαβεὲ [2], ἔπεμψεν ὁ Κύριος τὸν προφήτην Νάθαν καὶ ἤλεγξεν αὐτόν. Πολλὰ δὲ μετανοήσας καὶ κλαύσας ὁ Δαβὶδ διὰ τὰς δύω ἁμαρτίας του καὶ πολλὰ γηράσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Τὰ δὲ περὶ τοῦ Μνήστορος Ἰωσὴφ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, ὅλοι τὰ ἠξεύρουσι, μανθάνοντες ταῦτα ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς. [3] Γίνεται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀποστολικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

» Λόγων στεφάνοις, εἶτα τιμίοις λίθοις,
» Στέφω Στέφανον, ὃν προέστεψαν λίθοι.
» Εἰκάδι λατνεος στέφανον μόρος ἑβδόμῃ εἵλεν.

Οὗτος ὁ μακάριος πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος Στέφανος, ὅτε ἔγεινε μίαν φορὰν ζήτησις μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων καὶ ἑλληνιστῶν [4] περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι εἶναι προφήτης, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι πλάνος, καὶ ἄλλοι ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, ὁ ἀοίδιμος Στέφανος σταθεὶς εἰς ἕνα τόπον ὑψηλὸν ἐκήρυξεν εἰς ὅλους τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, διατί τόσον ἐπληθύνθησαν αἱ καχίαι σας, καὶ εἶναι τεταραγμένη ὅλη ἡ Ἱερουσαλήμ; μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του δισταγμὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι αὐτὸς εἶναι, ὅστις ἔκλινε τοὺς οὐρανούς, καὶ κατέβη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Παρθένον τὴν ἁγίαν καὶ καθαρὰν καὶ ἐκλελεγμένην πρὸ καταβολῆς κόσμου. Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν· αὐτὸς ἔκαμε νὰ ἀναβλέψωσιν οἱ τυφλοί· αὐτὸς ἐκαθάρισε τοὺς λεπρούς, καὶ ἐδίωξε τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονισμένους.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσι εἰς τὴν σοφίαν καὶ δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐλάλει ὁ Θεῖος Στέφανος. Ἔπειτα παρέστησαν ψευδομάρτυρας, οἵτινες ταῦτα κατὰ τοῦ ἀποστόλου ἐμαρτύρησαν λέγοντες· ἡμεῖς ἠκούσαμεν, ὅτι οὗτος ἐλάλει λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ τόπου τούτου τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐναντίον τοῦ Θεϊκοῦ νόμου. « Εἶπον δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα ὅσα διηγοῦνται αἱ ἱεραὶ πράξεις τῶν ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ ἑβδόμῳ. Τότε ἔστρεψαν τοὺς ὀφθαλμούς των εἰς τὸν Στέφανον ὅλοι οἱ καθεζόμενοι εἰς τὸ κριτήριον καὶ εἶδον τὸ πρόσωπόν του τόσον λαμπρόν, ὡς ἂν ἦτο πρόσωπον ἀγγέλου· ὅθεν μὴ ὑποφέροντες τὴν ἐντροπὴν, ἐλιθοβόλισαν αὐτὸν εὐχόμενον δι' αὐτοὺς καὶ λέγοντα, « Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, » καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πρωτομάρτυς μὲ τὴν νομιζομένην πτῶσίν του ἐκρήμνισε κάτω τὸν ἀντίπαλον διάβολον, καὶ ἔδειξεν αὐτὸν πτῶμα μέγιστον καὶ ἐξαίσιον, καὶ ἀφοῦ ἐκοιμήθη μὲ τὸν γλυκὺν ὕπνον τοῦ μαρτυρίου, ἐπῆραν τὸ ἱερὸν

---

[1] Τὰ περὶ τοῦ νεκροῦ κτλ. δὲν ἀναφέρονται ἐν τῇ Ἁγ. Γραφῇ· ἴσως δὲ παρελήφθησαν ἐξ ἀποκρύφων βιβλίων ἢ ἔκτινος ἄλλης παραδόσεως. (Ὅρα καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ Βαρθ. Κουτλ. Μηναίοις). Σ. Ε.

[2] Δέκα μῆνες καὶ ἐπέκεινα παρῆλθον ἀφ' οὗ ἥμαρτεν ὁ Δαβὶδ, καὶ τότε ἀπεστάλη ὁ Νάθαν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν Εὐσέβιον, καὶ καθὼς συνάγεται τοῦτο ἐκ τῆς θείας Γραφῆς. Περὶ τούτου εἴπομεν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πεντηκοστοῦ ψαλμοῦ ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ ψαλτηρίου.

[3] Περὶ μὲν τοῦ Μνήστορος Ἰωσὴφ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου ἐν τῇ ἀρχῇ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Συναξάριον Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Περὶ δὲ τοῦ Ἀδελφοθέου, ὅρα εἰς τὸ αὐτὸ Συναξάριόν του.

[4] Ἑλληνισταὶ ἦσαν οἱ ἀπὸ Ἑλλήνων πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἢ κατ' ἄλλους οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐδέχοντο τὴν ἁγίαν Γραφὴν τὴν ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα Ἑλληνιστὶ μεταφρασμένην. Σημείωσον ὅτι ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον ἔχει ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία. » Ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ Ε'. τόμῳ δύω, ὧν τὸ πρῶτον ἄρχεται « Στέψωμεν ἄνθεσιν ἐγκωμίων τὸν Στέφανον· » τὸ δὲ δεύτερον « Πάντες μὲν οἱ τῶν μαρτύρων ἀγῶνες ἐπίδοξοι. » Ἔχει καὶ ὁ Πρόκλος ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἀνατέλλων » Ὅρα καὶ εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραὶμ τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Στεφάνου εἰς γλῶσσαν πεζήν. Ὁ ἀνωτέρω Χρυσόστομος ἔχει προσέτι τρεῖς λόγους ἐν τῷ Ζ'. τόμῳ, ὧν ὁ πρῶτος ἄρχεται « Σεμνύει μὲν τοὺς εὐδοκίμους ἀθλητὰς. Ὁ δεύτερος δὲ « Οἷς μὲν ἔξωθεν Στεφάνους πλέκειν ἀνδράσι βουλόμενοι, ὁ δὲ τρίτος « Πολλὰ καὶ θαυμαστὰ τοῦ μαρτυρίου Στεφάνου τὰ τρόπαια. »

Digitized by Google

αὐτοῦ σῶμα ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἔβαλον αὐτὸ εἰς θήκην κατεσκευασμένην ἀπὸ ξύλον περσέας, (ἤτοι ῥοδακινέας), καὶ σφραγίσαντες τὴν ἀπέθεσαν εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ναοῦ. Τότε καὶ ὁ νομοδιδάσκαλος Γαμαλιὴλ, καὶ ὁ τούτου υἱὸς Ἀβελβοῦς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους.[1] Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ἁγίου Στεφάνου σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν του ναὸν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κωνσταντιανά. Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Στέφανος ἐλιθοβολήθη μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τρεῖς, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους χρονολόγους.[2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Γραπτοῦ, ἀδελφοῦ Θεοφάνους τοῦ ποιητοῦ καὶ Γραπτοῦ.

» Αὐχεῖν ἔχει τι καὶ Θεόδωρος μέγα,
» Ἐκ γῆς ἀπαίρων, ὡς μέγα στίξις θέας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοφάνους (τοῦ ἑορταζομένου ἰδίως κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου) ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωλ' (830), καὶ μεγάλως ἠγωνίσθησαν καὶ οἱ δύω διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν ἐδάρησαν ἀσπλάγχνως καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοφίλου ἐγράφησαν εἰς τὸ μέτωπόν των μὲ σίδηρον πεπυρωμένον, οἱ ἰαμβικοὶ οὗτοι στίχοι.

» Πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν
» Ὅπου πάναγνοι τοῦ Θεοῦ Λόγου πόδες
» Ἔστησαν, εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης,
» Ὤφθησαν οὗτοι τῷ Σεβασμίῳ τόπῳ,
» Σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης.
» Ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας,
» Πράξαντες δεινὰ αἰσχρὰ δυσσεβοφρόνως,
» Ἐκεῖθεν ἠλάθησαν, ὡς ἀποστάται.
» Πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες,
» Οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας.
» Ὅθεν γραφέντες, ὡς κακοῦργοι, τὴν θέαν,
» Κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐγράφησαν μὲ τοὺς στίχους τούτους, ἐπέμφθησαν εἰς τὴν ἐξορίαν, ὅπου ὁ μέγας ἀριστεὺς καὶ νικητὴς οὗτος Θεόδωρος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Λέγεται δὲ ὅτι, ὅταν ὁ ἅγιος οὗτος ἐκοιμήθη, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μέγας τις γέρων καὶ ἤκουεν ἁγίους ἀγγέλους, οἵτινες ἔψαλλον ᾄσματα πνευματικὰ, μὲ τοὺς ὁποίους συνέψαλε καὶ αὐτός· ἔδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν τοιούτων ᾀσμάτων πόσον ἐτίμα τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα Θεόδωρον.[1]

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ποιμὴν ἄριστος Θεόδωρος ὡράθη,
» Ὡς ὢν μιμητὴς τοῦ μεγάλου Ποιμένος.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει χξή (668), διὰ δὲ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ ἀρετὴν ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἔπειτα ἔγεινε σύγκελλος καὶ σκευοφύλαξ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε πατριάρχης Κωνσταντῖνος ἀπέθανεν, ἐβιάσθη ὁ ἀοίδιμος οὗτος Θεόδωρος ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ ὅλην τὴν σύγκλητον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν σύνοδον τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ οὕτως ἐχειροτονήθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Θεαρέστως δὲ κυβερνήσας τὴν Ἐκκλησίαν εἰς χρόνους δύω καὶ μῆνας τρεῖς,

---

[1] Ὅρα περὶ τούτων εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου τούτου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου. Σημείωσαι ὅτι δύω μαρτύρια τοῦ ἁγίου Στεφάνου σώζονται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ὧν τοῦ μὲν ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη «Ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον», τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη «Διὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ εὐσπλαγχνίαν, ἠναγκάσθην ἀποχαράξαι τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ».

[2] Λόγος πανηγυρικὸς εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Στέφανον συντεθεὶς ὑπὸ Στεφάνου Μπραγκοβάνου ἐτυπώθη τῷ 1704 ἐν Βουκουριστίῳ. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τῶν ἁγίων τούτων αὐταδέλφων Θεοδώρου καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν συνέγραψεν ἡ Θεοδώρα Ῥαουλαίνη καὶ Κατακουζηνὴ ἡ Παλαιολογίνα (καὶ ὅρα σελ. 678 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι τοὺς δώδεκα τούτους ἰαμβικοὺς στίχους ἐσύνθεσεν ὁ Ἀριστέαλος. Ἐξερχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι κατεστιγμένοι, ἔλεγον ὅτι «τὰ Χερουβὶμ θεωροῦντα ὑπαναχωρήσει ἐκ τῆς Ἐδὲμ, καὶ ἡ φλογίνη ῥομφαία δώσει τὰ νῶτα, αἰδουμένη ἡμῶν τὰς ὄψεις.» Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος τοὺς λόγους τούτους παρὰ τοῦ Ἐπάρχου, εἶπεν, ἂν ἤξευρα, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, βέβαια ἤθελα κάμη τοῦτο εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους μου (σελ. 69[illegible] τῆς Δωδεκαβίβλ.) ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην Ἰουνίου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθοδίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι οἱ δύω οὗτοι αὐτάδελφοι καὶ Γραπτοὶ ἐχρημάτισαν μαθηταὶ Μιχαὴλ Συγκέλλου τῶν Ἱεροσολύμων κατὰ τὸν Δοσίθεον, καὶ υἱοὶ Ἰωνᾶ τοῦ Σαββαΐτου (σελ. 694 τῆς Δωδεκαβίβλ.) ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου, κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ τὴν ἄθλησιν ἑλομένων.»

Digitized by Google

ἐξώσθη τοῦ θρόνου του, ἐν ἔτει χοή (678), εἶτα καλῶς διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὴν δὲ μνήμην αὐτοῦ ἑορτάζει ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

—

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΛΟΥΚΑΣ ὁ Τριγλινὸς (ἤτοι ὁ ἐκ Μουντανίων) ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Τῆς γῆς ὁ Λουκᾶς ὑπεραρθεὶς ἐμφρόνως,
» Τρανῶς τρυφᾷ νῦν τὴν Θεοῦ θεωρίαν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑβδομήκοντα μαρτύρων.

Εἰς τὸν Μαυρίκιον.

* » Ὁ Μαυρίκιος γυμνὸς ἐγχρισθεὶς μέλι,
» Κρίνει μελισσῶν ἤδὺ τὰς τρώσεις μέλι.

Εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα.

* » Ἔχων συνάθλους ἄνδρας ἑπτάκις δέκα,
» Καὶ συγχορευτὰς Μαυρίκιος λαμβάνει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (297), καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, στρατιῶται δὲ ὑπάρχοντες βασιλικοὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα. Ὅτε λοιπὸν διέβαινεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν πόλιν ὁ βασιλεὺς, διεβλήθησαν εἰς αὐτὸν οἱ ἅγιοι οὗτοι ὡς χριστιανοί· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ ὅτι εἶναι χριστιανοί, ὑστερήθησαν τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρουν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς φυλακήν. Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας φέρονται ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου καὶ ἐρωτῶνται. Ἐπειδὴ δὲ ἔμενον στερεοὶ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, δέρονται δυνατά· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὸ πῦρ· μετὰ ταῦτα κρεμῶνται ἀπὸ ξύλον καὶ καταξεσχίζονται εἰς τὰς πλευράς. Θέλων δὲ ὁ Μαξιμιανὸς νὰ λυπήσῃ περισσότερον τὸν ἅγιον Μαυρίκιον, ὅστις ἦτον ὁ τῶν ἄλλων πρόκριτος, ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν υἱόν του, Φωτεινὸν ὀνόματι.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἁγίους φυλάττοντας στερεῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ μὴ πειθομένους εἰς αὐτὸν, ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς ἕνα τόπον βαλτώδη, ὅστις εὑρίσκετο ἀναμέσον δύω ποταμῶν καὶ μιᾶς λίμνης, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο γεμάτος ἀπὸ σφῆκας, ἀπὸ μυίας, ἀπὸ κώνωπας καὶ ἀπὸ σκνίπας· ὅθεν ἐκεῖ ἐξεγύμνωσαν τοὺς ἁγίους οἱ στρατιῶται, καὶ δέσαντες αὐτοὺς εἰς πάλους, διὰ νὰ μὴ σαλεύωσι καὶ διώκωσι τὰ ζωύφια, τοὺς ἤλειψαν μὲ μέλι· ἔτυχε δὲ καὶ ὁ καιρὸς νὰ ἦναι ἐπιτήδειος εἰς τὴν τοιαύτην παιδείαν, ἐπειδὴ ἦτο καύσων. Ἔπειτα ἔρριψαν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Φωτεινοῦ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός του Μαυρικίου, διὰ νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ λυπῆται περισσότερον· ταῦτα δὲ πάντα οἱ δήμιοι ποιήσαντες, ἀνεχώρησαν. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ὑπέμειναν γενναίως τὴν τοιαύτην ἀνυπόφορον βάσανον δέκα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια· εἶτα τῷ Θεῷ προσευχηθέντες, παρέδωκαν οἱ τρισμακάριοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων ΔΙΣΜΥΡΙΩΝ· (ἤτοι εἴκοσι χιλιάδων μαρτύρων), τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων.

» Ὡς προσφοραί σοι, Σῶτερ, ἐξωπτημέναι,
» Οἱ δισμύριοι τοῦ νεὼ κεῖνται μέσον.
» Ἀνέρας ὀγδοάτῃ κτάνεν εἰκάδι δισμυρίους πῦρ.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἐπέστρεψε νικητὴς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Αἰθιόπων πόλεμον, ἐν ἔτει τδ' (304)· ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα διὰ τὴν νίκην αὐτήν· ἐπέμφθησαν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν γράμματα πανταχοῦ παρακινητικὰ διὰ νὰ ἔλθωσιν ὅλοι εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ νὰ προσκυνήσωσι τοὺς θεούς του· τότε ὁ ἅγιος Ἄνθιμος, ἐπίσκοπος ὢν τῆς Νικομηδείας, συνήθροισεν ὅλον τὸν λαὸν τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, (διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἡ ἑορτὴ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως) καὶ μετ' αὐτῶν συνεώρταζε καὶ αὐτὸς καὶ ἐδίδασκε τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μαξιμιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ σωρευθῶσι φρύγανα καὶ ξύλα γύρω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἀναφθῶσιν, ἵνα κατακαῶσιν οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χριστιανοί, ὅπερ ἐννοήσας ὁ ῥηθεὶς ἐπίσκοπος ἅγιος Ἄνθιμος ἐσπούδασε μίαν ὥραν πρότερον καὶ ἐβάπτισεν ὅλους, ὅσοι ἦσαν ἀκόμη κατηχούμενοι, καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπιτελέσας, ἐκοινώνησεν ὅλους τὰ θεῖα καὶ ἄχραντα μυστήρια· καὶ οὕτως ἠνάφθησαν τὰ φρύγανα καὶ κατέκαυσαν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς τοὺς εὑρεθέντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἵτινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δὲ ῥηθεὶς ἅγιος Ἄνθιμος δὲν ἐκάη, ἀλλὰ διεφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἵνα καὶ ἄλλους ὠφελήσῃ διὰ τῆς διδασκαλίας του, καὶ ἵνα βαπτίσας αὐτοὺς, προσφέρῃ σεσωσμένους εἰς τὸν

Digitized by Google

Χριστὸν, καὶ πρὸς τούτοις ἵνα μετὰ ταῦτα λαβὼν περισσότερα βάσανα, διὰ μέσου αὐτῶν, μεταβῇ πρὸς τὸν Χριστὸν, μὲ παρρησίαν μεγαλητέραν καὶ δόξαν, καὶ οὕτως ἀπολαύσῃ τὴν βασιλείαν του. Διότι κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἑορτάζεται. (Τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τοῦτο δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρτι Μαξιμιανοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου ἁγίων μαρτύρων, τῶν ἔξω τῆς πυρᾶς ἀπολειφθέντων, καὶ διαφόρως βασανισθέντων καὶ τελειωθέντων.

Ὁ ἅγιος ΙΝΔΗΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Ἰνδὴν ἀκούω τοῦ βίου λαβεῖν πέρας,
» Ἄκρον καταντήσαντα πρὸς βυθοῦ πέρας.

Οἱ ἅγιοι ΓΟΡΓΟΝΙΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦνται.

» Πάντος καλύπτει Γοργόνιον καὶ Πέτρον,
» Μνήμη δὲ τούτων οὐ καλύπτεται χρόνῳ.

Ὁ ἅγιος ΖΗΝΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Ζήνων κεφαλὴν τέμνεται διὰ ξίφους,
» Μὴ προσκυνεῖν ἄγαλμα τοῦ Ζηνὸς [1] θέλων·

Ὁ ἅγιος ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Καὶ Μαρδόνιον μαρτύρων ἔγνων ἕνα,
» Στέργοντα Χριστὸν, καὶ στέγοντα πῦρ φλέγον.

Ὁ ἅγιος ΔΩΡΟΘΕΟΣ ὁ Πρεπόσιτος ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Δωρόθεος, τὴν κεφαλήν μου, λέγει,
» Δῶρον κομίζω τῷ Θεῷ τετιμημένην.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΦΙΛΟΣ ὁ διάκονος, λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Ἀπόγραφε βληθέντα συχνοῖς τοῖς λίθοις,
» Καὶ Θεόφιλον συλλάγῳ Θεοῦ φίλων.

Ὁ ἅγιος ΜΥΓΔΟΝΙΟΣ, βόθρῳ ἐγχωσθεὶς τελειοῦται.

» Κἂν χωννύηται Μυγδόνιος ἐν βόθρῳ,
» Ἐγνωσμένος τοῖς πᾶσι μάρτυς συγχάνει.

Ὁ ἅγιος ΓΛΥΚΕΡΙΟΣ ὁ πρεσβύτερος πυρὶ τελειοῦται.

» Ὁ Γλυκέριος εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος,
» Ἔφη, γλυκύς μοι τῆς τελευτῆς ὁ τρόπος.

Ἀφ' οὗ ὁ μιαρὸς Μαξιμιανὸς ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ κατακαῶσιν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αἱ εἴκοσι χιλιάδες χριστιανοί, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης νὰ φονευθῶσι καὶ ὅσοι χριστιανοὶ εὑρέθησαν ἔξω τῆς πυρᾶς καὶ δὲν ἐκάησαν. Ὅθεν ὁ μὲν ἅγιος Ἰνδὴς καὶ Γοργόνιος καὶ Πέτρος δεθέντες μὲ πέτρας, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ στρατηγὸς Ζήνων, συντριβεὶς μὲ πέτρας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τοὺς ὀδόντας, ἀπεκεφαλίσθη ὁμοῦ μὲ τὸν Πρεπόσιτον Δωρόθεον, ὁ δὲ Μαρδόνιος τελειοῦται διὰ πυρὸς, ὁ δὲ Μυγδόνιος βάλλεται εἰς λάκκον καὶ ἐκεῖ τελειοῦται· Γλυκέριος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρός· ὁ δὲ Θεόφιλος ὁ διάκονος, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐκόπη ἡ γλῶσσά του, ἐλιθοβολήθη εἰς τὸν κάμπον. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

Ἡ ἁγία ΔΟΜΝΑ ξίφει τιμηθεῖσα, τῷ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἔκτην συνάπτω ταῖς φρονίμοις παρθένοις,
» Τὴν ψευδόμωρον Δόμναν ἐκτετιμημένην.

† Ἡ ἁγία μάρτυς Δόμνα ἦτο καὶ αὐτὴ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, καταγομένη ἐκ τῆς Νικομηδείας, ἱέρισσα ὑπάρχουσα τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ ναοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ εἶχε δώδεκα θεῶν εἴδωλα, ὠνομάζετο Δωδεκάθεον. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὕρῃ τὰς Πράξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ ἁγίου Παύλου, ἐφωτίσθη ἀπὸ αὐτὰ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ μαθοῦσα τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Κύριλλον ὁμοῦ μὲ τὸν εὐνοῦχον Ἰνδὴν, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Ἔκτοτε δὲ ὅσον μισθὸν ἐλάμβανεν ἡ μακαρία ἀπὸ τὸ παλάτιον τὸν ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχούς· ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὸν ἀρχιευνοῦχον ὅτι εἶναι χριστιανὴ, καὶ ἔμελλε νὰ τιμωρηθῇ, ἐπροσποιήθη ὅτι δῆθεν εἶναι παράφρων καὶ τρελή. Ὅθεν ἀπεστάλθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ ἰατρευθῇ παρ' ἐκείνου ἀπὸ τὴν παραφροσύνην.

Εὑρίσκετο λοιπὸν ἡ ἁγία μετὰ τῶν χριστιανῶν, εἶτα δὲ ἐμβάσα εἰς ἓν ἀστητήριον παρθένων, ἔμεινεν ἐκεῖ ἡσυχάζουσα. Ὁ δὲ Μαξιμιανὸς ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸ κατὰ τῶν Περσῶν ταξείδιον, ζητεῖ τὴν Δόμναν· μαθὼν

[1] Ζηνὸς ἀντὶ Διός. Σ. Ε.

Digitized by Google

δὲ ὅτι ἐτρελλάθη, πολλὰ ἐλυπήθη· ἔπειτα ἀπὸ τὴν μανίαν του ἐλησμόνησε τὴν παραφροσύνην τῆς Δόμνας καὶ πάλιν τὴν ἐζήτει. Διὰ τοῦτο ἡ ἁγία φοβηθεῖσα μὴ τὴν εὕρῃ, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ φορέματα ἀπὸ τὴν ἡγουμένην τοῦ ἀσκητηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμενε, καὶ συντροφευθεῖσα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ δάκρυα τῶν παρθένων, ἐξῆλθε κρυφίως ἀπὸ τὸ ἀσκητήριον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀλιτήριος Μαξιμιανὸς ἐζήτησε τὴν Δόμναν καὶ δὲν τὴν εὗρεν, ἐλύσσα καθ' ὅλων τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ἀσκητηρίων, καὶ κατεκρήμνιζεν αὐτὰ καὶ ἠφάνιζε· κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ παρθένοι τῶν ἀσκητηρίων παρεδίδοντο αἰσχρῶς εἰς τὸ νὰ ἀτιμασθῶσι παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Πλὴν ὁ ἐκ παρθένου γεννηθεὶς Χριστὸς δὲν ὑπέφερε νὰ ἀτιμασθῶσι τὰ σώματα τῶν αὐτῷ ἀφιερωμένων· ἀλλ' ἐλύτρωσεν αὐτὰς διὰ θαύματος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος καὶ ἔκαυσαν τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἴκοσι χιλιάδας χριστιανῶν, τοὺς δὲ μὴ καέντας ἐπρόσταξε νὰ βασανισθῶσι μὲ διάφορα βάσανα, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία Δόμνα μαθοῦσα ταῦτα, ἐχάρη, καὶ παρεκινήθη νὰ μιμηθῇ καὶ αὐτὴ ἐκείνους τοὺς ἁγίους μάρτυρας. Ὅθεν καταβαίνει ἀπὸ τὸ ὄρος εἰς τὴν θάλασσαν μὲ σχῆμα ἀνδρικόν· καὶ ἰδοῦσα, ὅτι ἁλιεῖς τινες ἐξέβαλον ἔξω τὰ λείψανα τῶν ἁγίων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ῥιφθέντων, ἤτοι τοῦ Ἴνδου καὶ Γοργονίου καὶ Πέτρου, τὰ ἔλαβεν ἡ ἁγία ὁμοῦ μὲ τοὺς κληρικοὺς, καὶ τὰ ἔκρυψεν ἐντὸς τοῦ τείχους τῆς πόλεως Νικομηδείας. Φανερωθεῖσα δὲ, διεβλήθη εἰς τὸν Μαξιμιανὸν καὶ κατὰ προσταγὴν ἐκείνου πρῶτον μὲν ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, ἔπειτα δὲ κατεκάη τὸ σῶμά της διὰ τοῦ πυρός. (ὅρα περὶ τούτων εἰς τὸ Ἐκλόγιον)

---

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ ξίφει τελειοῦται.

* » Γίνου, Σεκοῦνδε, καὶ σὺ μάρτυς ἐκ ξίφους,
» Καὶ μαρτύρων κάλλιστα λάμβανε γέρα.

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΒΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἅπαν Βαβύλας ὑλικὸν ῥίψας βάρος,
» Ἄϋλος εἰς ἄϋλον ἦκει χωρίον.

* Ὁ ὅσιος ΣΙΜΩΝ ὁ μυρσβλύτης, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς Σιμωνόπετρας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος ἐνίκησε τὸν διάβολον, φανέντα αὐτῷ ἐν εἴδει δράκοντος· καὶ φωτισμοῦ θείου ἐξωθεὶς, ἤκουσε φωνὴν ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γέννων, προστάζουσαν αὐτὸν νὰ κτίσῃ τὸ μοναστήριον ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν ὅπου καὶ ἀστέρα εἶδεν ἱστάμενον, κατελθόντα ἄνωθεν. Οὗτος τὸν κεραστὴν καὶ μαθητήν του πεσόντα κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο, ἀβλαβῆ ἐφύλαξεν· οὗτος τῶν κατ' αὐτοῦ ὁρμησάντων Ἀράβων, ἄλλου μὲν τὴν χεῖρα ἐξήρανεν, ἄλλου δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτύφλωσε, καὶ πάλιν αὐτοὺς ἰατρεύσας, ἐβάπτισε καὶ μοναχοὺς ἐποίησε. Καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Ἰωάννου Οὔγγλεσι δαιμονισμένην οὖσαν ἰάτρευσε, καὶ μετὰ θάνατον μῦρον εὐῶδες ἐκ τῶν λειψάνων του ἐνέβλυσε, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ τοῦ ἀνωτέρω βασιλέως Χρυσόβουλλον. Τούτου ἡ σωματικὴ ἀκολουθία εὑρίσκεται εἰς τὸ μοναστήριόν του τῆς Σιμωνόπετρας. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία οἴκους εἰκοσιτέσσαρας, καὶ ἐγκώμιον γλαφυρόν.

* » Πρὸς Πέτρον ἔσχε κοινὰ κλῆσιν καὶ πέτρας,
» Ὑπερτερεῖ μύρῳ δ' ὁ τῆς πέτρας Σίμων.

Ταῖς τῶν τῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων, χιλιάδων ὄντων δεκατεσσάρων.

» Διὰ ξίφους ἄωρα μητέρων βρέφη,
» Ἀνεῖλεν ἐχθρὸς τοῦ βρεφοπλάστου βρέφους.
» Νήπια ἀμφ' ἑνάτην τάμον εἰκάδα παππάζοντα.

Ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ τῷ ἀναγγείλωσι τὰ περὶ τοῦ γεννηθέντος βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἐμήνυεν ὁ ἀστὴρ ὃν ἠκολούθουν, ἵνα καὶ αὐτὸς ὑπάγῃ νὰ τὸν προσκυνήσῃ, τότε ἐπειδὴ οἱ μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Ἡρώδην, καθὼς ἐπρόσταξεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλης ὁδοῦ ἀπῆλθον εἰς τὴν χώραν των, βλέπων ὁ Ἡρώδης ὅτι ἐνεπαίχθη ἀπὸ τοὺς μάγους, ἐθυμώθη καὶ ἐπικράνθη πολλά. Ὅθεν ἔχων εἰς τὴν ἐνθύμησίν του ἐκεῖνο, ὅπερ εἶπον οἱ μάγοι, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη ὀλιγώτερον ἀπὸ δύω χρόνους, τούτου χάριν ἔστειλε τοὺς στρατιώτας του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδία τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅσα εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δύω ἐτῶν, νομίζων ὁ μάταιος, ὅτι ἂν θανατώσῃ ὅλα τὰ βρέφη, βεβαίως μετὰ τῶν ἄλλων θὰ θανατωθῇ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν θέλει τὸν ἐπιβουλεύσῃ. Εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίασεν ὁ ἀνόητος, μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν εἰς μὲν τὰ νήπια ἐπροξένησε βασιλείαν οὐρανῶν, εἰς δὲ τὸν ἑαυτόν

Digitized by Google

του ἐπροξένησεν ὁ ἄθλιος τὴν αἰώνιον κόλασιν. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη πάντων τῶν χριστιανῶν τῶν ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ καὶ μαχαίρᾳ καὶ κρύει τελειωθέντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς χαλκοπρατείοις, ἔνθα κεῖται ἡ ἁγία Σορός.

* » Σωθῆναι πάντας τοὺς βροτούς, Σῶτερ, θέλων,
» Εἰς τοῦτο κρίσεις μηχανᾶσαι πανσόφως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀϋπνίᾳ δοὺς πᾶντα τὸν ζωῆς χρόνον,
» Μάρκελλε, κοιμήθητι μικρὸν ἐν τάφῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μάρκελλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ καλουμένου Μακέλλη, Πατριαρχεύοντος Γενναδίου, ἐν ἔτει υνθ' (459), πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν δευτέραν Συρίαν καὶ καταγόμενος ἀπὸ ἔνδοξον καὶ ἐπιφανὲς γένος. Ὅθεν ἐπειδὴ εἶχε τὸν τρόπον, ἐξεπαιδεύθη εἰς ὅλην τὴν ἐν λόγοις παιδείαν· ἔπειτα ἀφήσας καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς οἰκείους του ἔρχεται εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ξενοδοχεῖται ἀπό τινας εὐλαβεῖς χριστιανοὺς καὶ εἰσελθὼν εἰς ἕν τῶν ἐκεῖ μοναστηρίων, ἠγωνίζετο καλῶς. Εἶτα ὑπῆγε πρὸς τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον τὸν ἐνασκούμενον εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀκοιμήτων, μαθὼν περὶ τῆς ἐνθέου καὶ ὑψηλῆς αὐτοῦ πολιτείας. Ἐκεῖ λοιπὸν τὴν κατοικίαν ποιησάμενος, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, μὲ τὰς καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἀρετὴν προκοπὰς καὶ αὐξήσεις· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ τούτου ἡγουμενεύων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ διάδοχος ἐκείνου Ἰάκωβος, γίνεται ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ὁ θεῖος οὗτος Μάρκελλος, ὅστις ἔλαβε παρὰ Θεοῦ δύναμιν καὶ χάριν· καὶ πολλὰ ποιήσας θαύματα εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν Μονήν του ἐκοιμήθη καὶ ἀνεπαύσατο [1].

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΑΛΔΑΙΟΥ

* » Εἰ καὶ γένει βάρβαρος ἦν ὁ Θαδδαῖος,
» Ἀλλ' ἀσεβεῖς ἤλεγχε σὺν παρρησίᾳ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θαδδαῖος ἔγεινε μὲν πρῶτον δοῦλος τοῦ ὁσιωτάτου Θεοδώρου, [2] τοῦ λαβόντος διὰ βασιλικῆς ἐξουσίας τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου, καὶ ποιήσαντος αὐτὸ Κοινόβιον, ὕστερον δὲ ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν δουλείαν, καὶ κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Στουδίου, ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο πολιτείαν θεάρεστον, ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλους. Αὐτὸς ἐσχόλαζεν εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας πολλάς· εἶχεν ἐγκράτειαν τῆς γλώσσης του· εἶχε προσοχὴν εἰς τὰ θεῖα λόγια· μετεχειρίζετο χαμευνίαν, ὑπακοὴν ὑπερβάλλουσαν, καὶ ἀκτημοσύνην μεγάλην, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ὁ τρισμακάριος, εἰμὴ μόνον ὅσα ἐνδύματα ἐφόρει. Ἐπειδὴ δὲ τότε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσαν δυσσεβεῖς καὶ εἰκονομάχοι βασιλεῖς, Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ' (820), καὶ ὁ τούτου υἱὸς Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ' (829), διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Ἐπίσκοποι καὶ ἡγούμενοι τῶν μοναστηρίων, ἄλλοι μὲν ἐβάλλοντο

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὴν βρεφοκτονίαν ταύτην ἀναφέρει ἕως καὶ αὐτὸς ὁ ἐξωτερικὸς Μακρόβιος (βιβλ. ϛ'. κεφ. ὀ'. τῶν χρονικῶν) ὅστις ἔζη ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου· ἦτοι ἐν ἔτει τμη' (348), λέγων ὅτι ὁ Ἡρώδης μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων ἐφόνευσε καὶ τὸν υἱόν του Ἀντίπατρον· ὅθεν εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ἀστεῖον «Κρεῖσσον Ἡρώδου ὗα εἶναι, ἢ υἱὸς ἦτοι κάλλιον νὰ ἦναι τις χοῖρος τοῦ Ἡρώδου, παρὰ υἱός του, διότι αὐτὸς τὸν μὲν υἱόν του ἐθανάτωσε, τὸν δὲ χοῖρον δὲν ἤθελε θανατώσῃ διὰ νὰ τὸν φάγῃ, ὡς φύλαξ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τοῦ ἐμποδίζοντος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τὰ χοίρεια κρέατα. Δὲν ἀναφέρει δὲ τὴν βρεφοκτονίαν ὁ Ἰώσηπος, ἢ διότι ἐλάνθανε τοῦτον αὐτὴ, στασιασμός τις οὖσα τῶν στρατιωτῶν, κρυφίως πηδώντων ἀπὸ οἶκον εἰς οἶκον καὶ θανατούντων τὰ βρέφη, ὅθεν καὶ αὐτὴ δὲν ἀπεδόθη τῷ Ἡρώδῃ, ὡς μὴ οὖσα ἔργον αὐτοῦ ἐξ ἐπιτάγματος ὡς λέγουσί τινες· ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσι, διότι δὲν εὗρε αὐτὴν ἱστορουμένην εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅστις φίλος ὢν τοῦ Ἡρώδου, ἐσκέπαζε τὰς φονώσας καὶ αἰσχρὰς αὐτοῦ πράξεις μὲ τὴν σιωπήν. (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι, καὶ τὸν Κλήμεντα ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίου διερμηνευθείσης διαθήκης) Σημείωσαι, ὅτι τὰ λείψανα (ἴσως μερικὰ) τῶν ἁγίων τούτων νηπίων, εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρεν Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς· καὶ ὅρα σελ. 1152, τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὰ ἅγια ταῦτα νήπια, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὥσπερ οἱ τοὺς ἡδίστους καρπούς. » (σώζεται ἐν τῷ κοιτοβίῳ τοῦ Διονυσίου· καὶ ἕτερον σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἤθελον μὲν ἀεὶ καὶ πάντοτε· ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχή » σαλτίσατε ἐν νεομηνίᾳ· « Βασίλειος ὁ ἐπίσκοπος Ἰσαυρίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ὁ γέρων ἐγώ.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Βατοπαιδίῳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸν βίον τοῦτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐννοιά μοι πολλάκις γέγονεν (φώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης.

Digitized by Google

εἰς τὰς φυλακὰς, ἄλλοι δὲ ἐξωρίζοντο· εἷς δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ μέγας ἀγωνιστὴς Θεόδωρος ὁ τούτου τοῦ ὁσίου Θαδδαίου αὐθέντης καὶ ἡγούμενος. Μίαν δὲ φορὰν ὑπῆγε μετὰ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου καὶ ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ ἐπειδὴ ἤναψεν ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον, ἤλεγξε τὸν δυσσεβῆ βασιλέα ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τῆς Συγκλήτου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν ὅτι, ἡ μὲν ἁγία τοῦ Σωτῆρος εἰκὼν νὰ φερθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ βληθῇ κατὰ γῆς, οὗτος δὲ ὁ ὅσιος νὰ κρατηθῇ πρῶτον δυνατὰ ἀπὸ ἄνδρας ἀνδρείους, καὶ οὕτω νὰ στηθῇ ἐπάνω τῆς ἁγίας εἰκόνος, καὶ ἱστάμενος ἐκεῖ ἀμετακίνητος, νὰ τὴν πατῇ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ.

Τούτου δὲ γενομένου, βλέπε, εἶπεν ὁ τύραννος πρὸς τὸν ὅσιον, βλέπε, πῶς κατεπάτησας τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ σου, συγκατάνευσον λοιπὸν εἰς τὰ λόγιά μας. Τότε ὁ ἐν ἀληθείᾳ πεφωτισμένος τὴν ψυχὴν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· «Ἐγὼ, δυσσεβέστατε τύραννε καὶ γεμάτε ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν δὲν ἔκαμα τοῦτο ἐξ ἰδίας μου γνώμης, μὴ γένοιτο! ἀλλὰ τοῦτο ὑπῆρξεν ἐφεύρημα τῆς πανουργίας σου καὶ τῆς ἀδίκου σου κρίσεως· προσκυνῶ δὲ μᾶλλον τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, καὶ κατασπάζομαι αὐτὴν, καὶ δι' αὐτὴν πρότιμῶ νὰ ἀποθάνω προθύμως.» Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἐντράπη πολλὰ ὁ ἀλιτήριος τύραννος, καὶ μάλιστα διότι ὑβρίσθη ἀπὸ ἕνα ἀγροικον καὶ Σκύθην κατὰ τὸ γένος· ὅθεν προστάζει νὰ ῥιφθῇ ὁ ὅσιος κατὰ γῆς ἔμπροσθέν του καὶ νὰ δέρεται ἀσπλαγχνα, τόσον δὲ πολλὰ ἔδειραν τὸν ἀοίδιμον μὲ χονδρὰ ῥαβδία, ὥστε ὅλοι ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανε, διὸ καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἔξω. Ἔπειτα δέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πόδας, τὸν ἔσυραν ὡσὰν ψοφίμιον καὶ ἀκάθαρτον διὰ μέσου ὅλης τῆς ἀγορᾶς καὶ ῥίψαντες αὐτὸν πλησίον εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως κατὰ τὸ μέρος ὅπου ἦτον ἡ βρύσις τοῦ νεροῦ, ἐγύρισαν καὶ ἐπλύθησαν, ὡς ἀκάθαρτον πιάσαντες. Ὁ δὲ μακάριος Θαδδαῖος πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀνδρείως καὶ εὐχαρίστως ὑπομείνας, ἔζησε τρεῖς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων, πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου.*

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ***ΒΕΝΙΑΜΙΝ*** *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τοῖς ἐν καλῷ λιποῦσι γήρᾳ τὸν βίον,
» Καὶ Βενιαμὶν τὸν καλὸν συναπτέον. [1]

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ***ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ*** *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἀθηνοδώρῳ δῶρον ἐξ ἐμοῦ λόγος,
» Θείῳ γὰρ ἀνδρὶ καὶ νεκρῷ πρέπει λόγος.

* *Ὁ ὅσιος* ***ΓΕΩΡΓΙΟΣ*** *ὁ ἐπίσκοπος Νικομηδείας ὁ ποιητὴς τινῶν ᾀσματικῶν κανόνων καὶ τροπαρίων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Πανηγυριστὴς τῶν ὑπὲρ νοῦν πραγμάτων,
» Ὁ Γεώργιος νῦν κροτεῖ σὺν ἀγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ***ΑΝΥΣΙΑΣ*** *τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.*

» Εἰς δεξιὰν νύττουσι πλευρὰν καιρίως,
» Πλευρᾶς Ἀδὰμ κύημα τὴν Ἀνυσίαν.
» Πλευρὰν Ἀνυσίης τριακοστῇ ἔγχος ἔνυξεν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ πολλὰ πλουσίων, οἱ ὁποῖοι ἀφ' οὗ ἀπέθανον, ἔζη ἡ ἁγία κατ' ἰδίαν ἡσυχάζουσα καὶ εὐαρεστοῦσα εἰς τὸν Θεὸν διὰ πράξεως καὶ ἐργασίας τῶν θείων ἐντολῶν. Ταύτην τὴν ἁγίαν μίαν φορὰν ἀπερχομένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σύνηθες, συνήντησε στρατιώτης τις εἰδωλολάτρης καὶ Ἕλλην, καὶ πιάσας αὐτὴν τὴν ἔσυρεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ τὴν παρεκίνει νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ὡμολόγησε Θεὸν τὸν Χριστὸν καὶ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μιαροῦ ἐκείνου στρατιώτου,

---

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἐν τῷ Λαυσαϊκῷ ἱστορούμενος ὁ ὑδρωπηκιάσας, καὶ τόσον πολλὰ ἐξογκωθείς, ὥστε ὅτε ἀπέθανεν ἐχάλασαν τὰς παραστάδας τῆς θύρας τοῦ κελλίου του, διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸ λείψανόν του. Ἔλεγε δὲ ὁ μακάριος οὗτος τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα » Τὴν βασιλικὴν ὁδὸν πορεύεσθε καὶ τὰ μίλια μετρεῖτε, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖτε (σελ. 622 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

[1] Οὗτος ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν σοφὸν Φώτιον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπιστέλλει καὶ ἐπιστολάς. Ἐμελούργησε δὲ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, καὶ δύω ἐγκώμια συνέθεσεν εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, ὁμοίως ἐμελούργησε καὶ τὸν προεόρτιον Κανόνα εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, καὶ ἄλλους κανόνας ἔχει εἰς τὴν Θεοτόκον· οὗτος δὲ συνέγραψε καὶ λόγους τινὰς πανηγυρικοὺς, οἷον εἰς τὰ Εἰσόδια, εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης· εἰς τό » Εἱστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ », οἵτινες σώζονται ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ Ὄρους Πανηγυρικοῖς.

Digitized by Google

τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἀλιτήριος καὶ διαπερᾷ τὴν πλευρὰν αὐτῆς μὲ τὴν σπάθην του. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἀπὸ Καισαρείας.

» Ἄπῆρε δεσμοῦ σαρκὸς ἡ Θεοδώρα,
» Οὗπερ λυθῆναι ζῶσα καὶ πρὶν ἠγάπα.

Αὕτη ἡ ὁσία Θεοδώρα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, ἐν ἔτει ψις' (716), καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περιφανὲς, θυγάτηρ ὑπάρχουσα πατρὸς μὲν Θεοφίλου Πατρικίου κατὰ τὴν ἀξίαν, μητρὸς Θεοδώρας. Ἡ μήτηρ της δὲ αὕτη εἰς πολλοὺς χρόνους στεῖρα οὖσα καὶ λυπουμένη διὰ τὴν στείρωσιν, παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον νὰ τῇ χαρίσῃ τέκνον· ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τὴν προσευχήν της, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἣν ἐζήτει χάριν διὰ μέσου τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐγέννησε λοιπὸν τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν, ἡ ὁποία ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, προσεφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ ἀφιερώθη εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῆς, τὸ λεγόμενον Ῥιγίδιον, ὡς θεϊκὸν ἀφιέρωμα. Ὅθεν θεοσεβῶς καὶ εὐτάκτως ὡδηγεῖτο ἀπὸ τὴν Ἡγουμένην καὶ ἐδιδάσκετο τὰ ἱερὰ γράμματα· ἀλλ' ἐνῷ οὕτω καλῶς ἡ ὁσία ἐπολιτεύετο, δὲν ὑπέφερεν ὁ πονηρὸς διάβολος βλέπων ὅτι καταπατεῖ αὐτὸν μία ἁπαλὴ νεᾶνις, ἀλλ' ἐσήκωσε τὸν θεομάχον Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὅστις ἐζήτει νὰ εὕρῃ γυναῖκα διὰ τὸν υἱόν του Χριστοφόρον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀναγορεύσει Καίσαρα· ὅθεν ἀποχωρίσας τὴν τοῦ Κυρίου ἀμνάδα ταύτην ἀπὸ τὸ μοναστήριόν της μὲ βίαν καὶ δυναστείαν, ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ αὕτη ὑπῆγεν ἐκεῖ, ἡτοιμάσθησαν ἅπαντα τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐπιτήδεια καὶ ὁ θάλαμος ηὐτρεπίσθη. Καὶ ὁ μὲν σκοπὸς τοῦ βασιλέως τοιοῦτος ἦτον, ὁ Θεὸς ὅμως, ὅστις πάλαι μὲν ἐφοβέρισε τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτε ἐζήτει νὰ λάβῃ τὴν Σάρραν, ὕστερον δὲ διὰ μέσου τῆς παρθένου Ῥιψιμίας ἐνίκησε τὸν Τηριδάτην· αὐτὸς καὶ τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν ἐφύλαξε τότε ἀμόλυντον καὶ καθαρὰν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ συνάφειαν τοῦ αἰσθητοῦ νυμφίου.

Διότι ἐνῷ ἡτοιμάζετο ὁ γάμος, αἰφνιδίως καὶ παρ' ἐλπίδα ἦλθον οἱ Σκύθαι μὲ στρατεύματα εἰς τὴν Εὐρώπην· ὅθεν ἀμέσως ἀπεστάλη ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἐλπιζόμενος νυμφίος, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς βαρβάρους, καὶ εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν τοῦ πολέμου, κτυπᾶται ἀπὸ τοὺς Σκύθας καὶ θανατόνεται. Τότε λοιπὸν πληροφορίαν λαβοῦσα ἡ ἄφθαρτος ἀμνὰς Θεοδώρα τῆς εἰς αὐτὴν τοῦ Θεοῦ προνοίας καὶ λαβοῦσα χρυσίον καὶ ἄργυρον καὶ μαργαρίτας, καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, φεύγει κρυφίως ἀπὸ τὸ παλάτιον καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοῖον ἐπιστρέφει εἰς τὸ μοναστήριόν της, χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα τῷ τῶν ὅλων Θεῷ. Ὅτε δὲ ἐφανερώθη ἡ φυγὴ τῆς ὁσίας, ὑπῆγεν ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Λέοντος εἰς τὸ μοναστήριον πρὸς ἀναζήτησίν της· εὑρὼν ὅμως αὐτὴν κουρευμένην καλογραίαν καὶ ἐνδυμένην παλαιὰ καὶ ξεσχισμένα ἱμάτια, ἀφῆκεν αὐτὴν, (συνεργούσης βέβαια τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας), καὶ δὲν τὴν ἠνώχλησεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε λαβοῦσα ἡ ἁγία τελείαν ἐλευθερίαν, τόσον πολλὰ κατεμάρανε τὸ σῶμά της, ὥστε ἔξωθεν ἐβλέποντο οἱ ἁρμοὶ τῶν κοκκάλων της, ἐπειδὴ ἡ τροφή της ὅλη ἦτο μία οὐγκία ψωμίου, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἔτρωγε μίαν φορὰν ἀνὰ δύω, ἢ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ὄχι τίποτε ἄλλο. Τὸ ἔνδυμά της ἦτο ἓν καὶ μόνον καὶ αὐτὸ τρίχινον, ἡ κλίνη της ἦτο ἀνωθεν μὲν σκεπασμένη μὲ τρίχινον ὕφασμα, ὑποκάτω δὲ αὐτῆς ἦσαν πέτραι ἐστρωμέναι, καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἐκοιμᾶτο ὀλιγώτατον καὶ πικρότατον ὕπνον· πολλάκις δὲ ἔμενεν ἄγρυπνος καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Δὲν ἠρκέσθη δὲ εἰς ταύτας τὰς κακοπαθείας ἡ μακαρία· ἀλλὰ πρὸς τούτοις εἶχε καὶ σίδηρα φορεμένα, μὲ τῶν ὁποίων τὸ βάρος κατεπλήγωσε τὰ μέλη της καὶ τὰ κατεδαπάνησε τόσον, ὥστε ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτὰ δυσωδία. Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζομένη εἰς χρόνους πολλοὺς, ἔλαμψεν εἰς πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς τὴν ἀγήρω καὶ μακαρίαν ζωὴν ἡ ἀοίδιμος.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΥ.

» Φιλεταῖρος πέποιθεν ἀθλητῶν νόμῳ,
» Κἂν οὐκ ἀπῆλθεν, ὡς ἀθλητὴς, ἐκ βίου.

Ὅτε ποτὲ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἰς τὴν Νικομήδειαν (νῦν λεγομένην Σμίτι), ἐν

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην ὁσιομάρτυρα Ἀνυσίαν, ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεος, οὗ ἡ ἀρχή· « Οὐδὲν ἀρετῆς τιμιώτερον, οὐδέν τι λυσιτελέστερον » (εὑρίσκεται ἐν τῷ Κοντακίῳ τοῦ Διονυσίου.)

Digitized by Google

ἔτει σπς' (286), ἐφανέρωσαν τινὲς Ἕλληνες εἰς αὐτὸν περὶ ἑνὸς χριστιανοῦ ὀνομαζομένου Φιλεταίρου, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὸν παρέστησεν ἔμπροσθεν εἰς τὸ βασιλικόν του κριτήριον, καὶ βλέπων αὐτὸν, ἐξεπλάγη ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του, διότι ἦτον ὁ ἅγιος μεγαλόσωμος καὶ ὡραῖος, αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του ἦσαν λαμπραὶ καὶ στίλβουσαι σχεδὸν περισσότερον ἀπὸ χρυσίον. Ὅθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν του, θεὸν αὐτὸν ὠνόμασεν ὁ Διοκλητιανὸς, καὶ ὄχι ἄνθρωπον· εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· «λέγε εἰς ἡμᾶς πόθεν εἶσαι; καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἐπιτήδευμά σου;» ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη ταῦτα «τῆς πόλεως Νικομηδείας εἶμαι γέννημα καὶ θρέμμα, υἱὸς Ἐπάρχου καὶ χριστιανὸς κατὰ τὴν πίστιν, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Φιλεταῖρος. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ἅγιον μὲ τὸ ὄνομά του, ἐκολάκευεν αὐτὸν ζητῶν νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἤρχισε δὲ καὶ νὰ λαλῇ λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ταῦτα ἀκούσας, εὐθὺς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν, «καὶ ἂς ἐμφραγῇ, εἶπεν, ἂς ἐμφραγῇ τὸ στόμα ἐκεῖνο, ὅπερ λαλεῖ βλάσφημα κατὰ τοῦ Χριστοῦ μου»· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μὲ τὸν λόγον του ἔγεινε μία τόσον φοβερὰ βροντὴ καὶ σεισμὸς, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἐτρόμαξε μὲ ὅλους τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου ἀνάπτεται δυνατὰ μία κάμινος καὶ εἰς αὐτὴν βάλλεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ἐκεῖ δὲ προσευχηθεὶς, διεσκόρπισε τὴν φωτίαν τῆς καμίνου καὶ παντελῶς αὐτὴν ἔσβεσεν· ὅθεν ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβής. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ βασιλεὺς, ηὐλαβήθη τὸν ἅγιον καὶ διὰ τὸ κάλλος του καὶ διὰ τὸ λαμπρὸν γένος του, περισσότερον δὲ διὰ τὰ ἀνωτέρω θαύματα, ὅθεν ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ ζῇ ὅπου θέλει καὶ βούλεται.

Ὅτε δὲ μετὰ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐβασίλευσεν ὁ φίλος αὐτοῦ ὁ Παννόνιος Μαξιμιανὸς διεβλήθη ὁ ἅγιος πρὸς αὐτὸν, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθέν του, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐδάρη μὲ ῥαβδία τόσον πολλὰ, ὥστε οἱ δέροντες αὐτὸν στρατιῶται ἠτόνησαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς, ὁ δὲ μάρτυς τῆς ἀληθείας ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ δυναμούμενος, τόσον ἀνδρεῖος ἵστατο, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ξένον σῶμα πάσχει καὶ ὄχι τὸ ἰδικόν του· ἔπειτα κρεμασθεὶς καταξεσχίζεται τόσον πολλὰ, ὥστε οἱ καταξεσχίζοντες αὐτὸν δήμιοι ἀπέκαμαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ μετὰ ταῦτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι· τὰ δὲ θηρία, ὢ τοῦ θαύματος! ἐκυλίοντο εἰς τοὺς πόδας του ὡς πρόβατα ἥμερα. Εἶτα φέρεται εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα· αὐτὸς δὲ διὰ προσευχῆς του ταῦτα ἐσύντριψε· τελευταῖον ἀπεφάσισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κόψωσι τὴν κεφαλήν του, ἀλλ' εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ δημίου ἥτις ἔμελλε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ· λαβὼν δὲ ἄλλος δήμιος τὴν σπάθην καὶ αἰκώσας αὐτὴν διὰ νὰ κτυπήσῃ, τὰ ὅμοια ἔπαθε καὶ ἐκεῖνος. Ὅθεν ὁ ἅγιος ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἀπὸ ἐκεῖ προσῆλθεν εἰς ἐξέτασιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔδειξε φανερὰ ὅτι μὲ τὴν δοκιμὴν τῶν βασάνων ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐδέθη μὲ σίδηρα, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Προικόνησον (τὸν νῦν λεγόμενον Μαρμαρᾶν). Περιφερόμενος δὲ μὲ τὰ δεσμὰ, ἔκαμνεν εἰς τὸν δρόμον ὄχι ὀλίγα θαύματα, δαίμονας διώκων, λεπροὺς καθαρίζων, πᾶσαν ἀσθένειαν ἰατρεύων, τὰ εἴδωλα μὲ μόνον τὸν λόγον κατακρημνίζων καὶ εἰς χῶμα καὶ ὕδωρ αὐτὰ μεταβάλλων. Φερόμενος δὲ εἰς τὴν Νίκαιαν δέσμιος, εὐθὺς ἅμα μόνον ἤγγισεν εἰς ἕνα περιβόητον ναὸν τῶν εἰδώλων, ἔπεσαν ὅλα τὰ εἴδωλα κατὰ γῆς, καὶ ἐσυντρίφθησαν· ὅθεν διὰ τῶν τοιούτων θαυμάτων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Κόμης τῆς πόλεως καὶ οἱ ἐξ στρατιῶταί του.

Ἀφοῦ δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ μέρη της Σιγριανῆς, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Μηδίαν, πολλὰ καὶ ἐκεῖ ἐποίησε θαύματα. Οἱ δὲ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι ἐμήνυσαν εἰς τὸν ἅγιον, ὅτι «ἐδῶ πλησίον μας εὑρίσκεται ἄνθρωπός τις χριστιανὸς, Εὐβιότος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ὑπέφερε μὲν διάφορα βάσανα καὶ τιμωρίας ἀπὸ τὸν ἄρχοντα διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐφυλάχθη ὅμως ἀβλαβὴς καὶ ἀνίκητος ὡς ἀδάμας καὶ ἐποίησεν ἐξαίσια θαύματα.» Ταῦτα δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ ἅγιος Φιλεταῖρος, ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὸν Εὐβιότον· ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ὑπῆγεν εἰς τὸν Εὐβιότον καὶ λέγει αὐτῷ, ἔκβα ὀλίγον ἔξω τοῦ κελλίου σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν δεῖνα τόπον διὰ νὰ ἀπαντήσῃς τὸν ἅγιον Φιλεταῖρον τὸν συμμάρτυρά σου. Καὶ ὁ μὲν Εὐβιότος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον του καὶ κατέβαινεν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, ὁ δὲ ἅγιος Φιλεταῖρος ὁδηγηθεὶς ἀπὸ ἕνα ἐγχώριον εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐβιότου, ἀνέβαινεν εἰς τὸ αὐτὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, μετὰ τοῦ πιστεύσαντος πόμητος καὶ τῶν ἐξ στρατιωτῶν του.

Digitized by Google

Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέβησαν ὀλίγον, βλέπουσι τὸν μακάριον Εὐβίοτον καταβαίνοντα πρὸς αὐτούς· ὅθεν χαιρετήσαντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον καὶ χαρᾶς πολλῆς πλησθέντες, ἀνέβησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐβιότου· ἐκεῖ δὲ διατριψάντων ἡμέρας ἑπτά, ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Φιλεταῖρος· τὸν γλυκὺν ὕπνον δν ἐπόθει, καὶ πρὸς τὸν ποθούμενον μετέστη Χριστόν, παραθεὶς τὴν ψυχήν του εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ὅθεν ἐνεταφίασεν αὐτὸν ὁ ἅγιος Εὐβίοτος εἰς τὸ κελλίον του. Ὁμοίως καὶ ὁ Κόμης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐξ στρατιῶται ἐκοιμήθησαν καὶ αὐτοὶ μετὰ ἔνδεκα ἡμέρας, ἀφ' οὗ ὑπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ἐνεταφιάσθησαν καὶ αὐτοὶ πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου. Τὰ δὲ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐβιότου προεγράφησαν εἰς τὰς δεκαοκτὼ τοῦ παρόντος μηνός.

—

* *Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ὅτε Κόμης καὶ οἱ ἐξ στρατιῶται, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Εἰς καλὸν ἀπήντησεν ἡ ὁδὸς πέρας,
» Τοῖς ἑπτὰ τούτοις οὐρανοὺς ἑφθακόσιν.

Ὁ ὅσιος ΛΕΩΝ ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ῥευστοῦ μεταστὰς, Χριστὲ, Λέων ἐκ βίου,
» Σκύμνον λέοντος ἐξ Ἰούδα σὲ βλέπει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ', μνήμη τῆς ὁσίας ΜΕΛΑΝΗΣ τῆς Ῥωμαίας.

» Οὐχ' ὑλική σε χεὶρ, Μελάνη καὶ μέλαν,
» Χριστὸς δὲ, κἂν τέθνηκας, ἐν ζῶσι γράφει.
» Πρώτη ἐν τριακοστῇ ἀπῆρε βίοιο Μελάνη.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ὀνορίου τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υ' (400), καταγομένη ἀπὸ γένος πλούσιον καὶ λαμπρὸν καὶ περίδοξον. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ὅλης ψυχῆς ἠγάπησε τὸν Κύριον, ἐπροτίμησε νὰ παρθενεύῃ· οἱ γονεῖς της ὅμως συνῆψαν αὐτὴν καὶ μὴ θέλουσαν διὰ γάμου μετ' ἀνδρός. Καὶ ἔγεινε μήτηρ δύω παιδίων· ἔπειτα ἀποθνήσκουσιν οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα της. Διὰ ταῦτα ἀφήσασα ἡ μακαρία τὴν πόλιν Ῥώμην, διέτριβεν ἔξω εἰς τὸ ἀγροκήπιόν της, πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν μεταχειριζομένη, τοὺς ἀσθενεῖς ἐπιμελουμένη, ταῖς ἐρχομένους ξένους ὑποδεχομένη, καὶ τοὺς ἐν φυλακαῖς καὶ ἐξορίαις ἐπισκεπτομένη. Ὕστερον δὲ πωλήσασα ὅλα τὰ ὑποστατικὰ καὶ τὴν περιουσίαν της, πολλὴν οὖσαν, ἐσύναξεν ἐκ τῆς πωλήσεως δώδεκα μυριάδας χρυσίου, (ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας φλωρίων) τὰ ὁποῖα ἐμοίραζεν εἰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια.

Καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ἔτρωγεν εἰς δύω ἡμέρας μίαν φορὰν, μετὰ ταῦτα δὲ ἐνήστευε τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἔτρωγε δὲ μόνον τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακήν· ἐσυνείθισε δὲ καὶ ἐγυμνάσθη ἡ ἀοίδιμος εἰς πᾶσαν ἄσκησιν μὲ γνῶσιν πολλὴν καὶ διάκρισιν, καὶ ἐκαλλίγραφε πολλὰ ὡραῖα καὶ ἔντεχνα. Ὕστερον δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐκεῖ διανύσασα χρόνους ἑπτὰ καὶ μοιράσασα τὸν περισσότερον πλοῦτόν της, ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐγκλείει τὸν ἑαυτόν της ἡ μακαρία εἰς ἓν κελλίον, καὶ μὲ τὸ παράδειγμά της ἑλκύει εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον τῆς ἀσκήσεως ἐννενήκοντα παρθένους καὶ καλογραίας, εἰς τὰς ὁποίας ἔδιδεν ἀδιακόπως τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν πόνον τοῦ πλευροῦ, ἠσθένησε πολλὰ καὶ καὶ προσκαλέσασα τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ τὴν θείαν κοινωνίαν· εἶτα ἀποχαιρετήσασα ὅλας τὰς ἀδελφὰς, ἀφῆκε τὴν τοῦ Ἰὼβ τελευταίαν ταύτην φωνὴν « Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο. » Καὶ οὕτως εὐθὺς παρέδωκεν ἡ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΩΤΙΚΟΥ τοῦ ὀρφανοτρόφου.

» Πώλων συρόντων, Ζωτικὸς σκιρτῶν τρέχει,
» Ὢ βαλβὶς ἡ γῆ, τέρμα δὲ δρόμου πόλος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλ' (330), καταγόμενος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γένος ἔντιμον καὶ λαμπρὸν, καὶ παιδευθεὶς μὲ πᾶσαν σοφίαν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας·

---

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή » Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης τῶν πάλαι. (Βαρθολομαῖος ὁ Κουτλ. ἐν τοῖς Μηναίοις ὑποσημειοῖ ὅτι ὄχι μία, ἀλλὰ δύο γυναῖκες ἦσαν, μάμμη καὶ ἐγγόνη, ἀμφότεραι τὸ αὐτὸ ἔχουσαι ὄνομα, Μελάνη. Σ. Ε.)

Digitized by Google

ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγχίνους καὶ φρόνιμος, καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα μετοικεῖ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τιμᾶται παρ' ἐκείνου μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Μαγιστριανοῦ. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον Ζωτικὸν ἀνέβησαν καὶ ἄλλοι τινες ἄρχοντες ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· δηλαδὴ ὁ λεγόμενος Μαγιστριανὸς τῶν ἁρμάτων, καὶ Παυλῖνος, ὁ τούτου ἀνεψιός· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ Ὀλύμβριος καὶ Βῆρος καὶ Σεβῆρος καὶ Μαριανὸς καὶ Ἄνθιμος, Οὐρβίκιος, Ἰσίδωρος, Καλλίστρατος, Φλωρέντιος, Εὔβουλος, Σαμψὼν, καὶ Στούδιος, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐπονομάζονται ἕως τῆς σήμερον εἰς τοὺς εὐαγεῖς οἴκους, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔκτισαν.

Λέγεται λοιπὸν ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἠκολούθησεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ λεγομένη ἱερὰ νόσος, ἤτοι ἡ λώβα [1], ἡ ὁποία ἐπειδὴ εἶναι κολλητικὴ, ἔκαμε νόμον ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὅστις πάθῃ τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν, πρέπει νὰ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ ταύτην μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτον δὲ τὸν νόμον δὲν ὑπέφερεν ὄχι νὰ φυλάξῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἀκούσῃ, ὁ συμπαθὴς καὶ φιλάδελφος Ζωτικός· ὅθεν ἀπὸ τὸν θεῖον καὶ ἀδελφικὸν ζῆλον πυρποληθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν· ἂς δώσῃ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν του χρυσίον πολὺ, ἵνα μὲ αὐτὸ ἀγοράσω μαργαριτάρια, καὶ πολυτίμους λίθους, εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω πολλὴν ἐμπειρίαν εἰς τὰ τοιαῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ τῷ δοθῇ ὅσον χρυσίον ἤθελε. Λαβὼν λοιπὸν τὸ χρυσίον ὁ θεοφιλὴς καὶ φιλάδελφος καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν ἐργάτης δοκιμώτατος Ζωτικὸς, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ παλάτιον μὲ χαρὰν τῆς καρδίας του, καὶ τί μεταχειρίζεται; εὑρίσκων τοὺς δημίους, οἵτινες ἐλάμβανον τοὺς λωβοὺς μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἀρκετὸν χρυσίον, καὶ οὕτω λυτρώσας τοὺς λωβοὺς ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης, τοὺς παρέλαβε καὶ τοὺς μετέφερε πέραν τοῦ Βυζαντίου εἰς ἓν ὄρος ὀνομαζόμενον τῷ τότε καιρῷ, Ἐλαιῶν· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας σκηνὰς καὶ καλύβας, μέσας εἰς αὐτὰς ἀνέπαυε καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς λωβούς.

Αὕτη ἡ θεοπρεπὴς πραγματεία ἦν μετεχειρίζετο ὁ ἅγιος δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, καθότι ἐπειδὴ ἦσαν οἱ λωβοὶ πολλοὶ καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως διδόμενα ἔξοδα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἦσαν πολλότατα. Ὅθεν ἐκ τῶν πολλῶν ἐξόδων τούτων ἐνόμιζον οἱ πολλοὶ, ὅτε μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ πεῖνα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ μετέστη πρὸς τὸν Θεὸν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῆς Ἀνατολῆς ὁ υἱός του Κωνστάντιος ἐν ἔτει τλζ΄ (337), ὄχι εὐσεβῶς καὶ ὀρθοδόξως, διότι εἶχε τὴν τοῦ Ἀρείου αἵρεσιν· ὅθεν καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους ἐτιμώρησεν, ἐπειδὴ δὲν ἐδέχοντο τὴν τοιαύτην κακοδοξίαν. Οὗτος λοιπὸν ἀπεστρέφετο καὶ τὸν μακάριον τοῦτον Ζωτικὸν, ὡς ὀρθόδοξον ὄντα, ἂν καὶ τὸν εὐλαβεῖτο διὰ τὴν ἀγάπην, ἣν ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ του ἅγιος Κωνσταντῖνος. Μίαν φορὰν δὲ λαβὼν εὔλογον ἀφορμὴν, ἐφύλαττεν ὀργὴν καὶ ἔχθραν κατ' αὐτοῦ, νομίζων τάχα, ὅτι διὰ τοῦ Ζωτικοῦ θὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἡ τῆς λώβας ἀσθένεια. Συνέβη δὲ καὶ ἐλωβίασεν ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρός της εἰς τὸν τῆς πόλεως Ἔπαρχον διὰ νὰ ῥίψῃ αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ ἅγιος Ζωτικὸς, δοὺς τὴν συνειθεισμένην πληρωμὴν εἰς τοὺς δημίους, ἐξηγόρασε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως καὶ συνηρίθμησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς λωβούς.

Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ νὰ γίνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ προσδοκωμένη πεῖνα, καὶ ἡ πόλις ὑστερήθη τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίας τροφὰς, ὁ βασιλεὺς ἐδοκίμαζε νὰ μάθῃ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν ἠκολούθησεν ἡ τοιαύτη πεῖνα· οἱ δὲ συκοφάνται καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, λαβόντες ἄδειαν, διέβαλον εἰς τὸν βασιλέα τὸν μακάριον Ζωτικὸν, καὶ ἐβεβαίουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς πείνας, ἐπειδὴ διαμοιράζει εἰς τοὺς λωβοὺς, οἵτινες εἶναι ἀναρίθμητοι τὸ πλῆθος, πλουσίας καὶ ἀφθονοπαρόχους τὰς σωματικὰς χρείας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐφυλάχθη μὲν πρὸς ὀλίγον καὶ δὲν ἐθυμώθη, διότι εὐλαβεῖτο ὀλίγον τὸν ὅσιον καὶ ὑπεστέλλετο, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀπολαύσῃ τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τοὺς ὁποίους ἔχειν ὑ-

[1] Ἱερὰ νόσος λέγεται ἡ λώβα, ἀπὸ τὸ ἱερὸν κόκκαλον τοῦ ἀνθρώπου· ἤτοι τὸ μέγα, τὸ ὄπισθεν τῆς ῥάχεως ὀν, καὶ συγκρατοῦν ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τῶν κοκκάλων, τὸ ὁποῖον καὶ ἄκανθα ὀνομάζεται. Ἐπειδὴ ἡ λώβα ἄρχεται ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ κόκκαλον, καὶ τούτου καταφθείρει τοὺς μυελοὺς, ὡς λέγουσιν οἱ ἰατροὶ, καὶ οὕτως ἐκεῖθεν προχωρεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα. (Ἱερὰ νόσος παρὰ τοῖς λεξικογράφοις καλεῖται ἡ ἐπιληψία· ἀλλ' ἡ ἐπιληψία δὲν εἶναι ἐπιδημικὴ, οὐδὲ τὰ σημειούμενα ἐνταῦθα χαρακτηριστικὰ ἔχει. Σ. Ε.)

Digitized by Google

ποσχεθῇ ν' ἀγοράσῃ. Πεισθεὶς ὅμως ἀπὸ κακοπροαιρέτους ἀνθρώπους, ἐπρόσταξε νὰ πιάσωσι τὸν ἅγιον Ζωτικόν· ὁ δὲ ὅσιος τοῦτο μαθὼν, ὑπῆγε κρυφίως μὲ προθυμίαν εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ εἰσελθὼν παρρησιάζεται εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει εἰρωνικῶς πρὸς αὐτόν, «Ἦλθεν, ὦ Μαγιστριανέ, τὸ πλοῖον ὅπερ ἔφερε τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· «Ναὶ, βασιλεῦ, ἦλθεν· ὅθεν, ἂν ἦναι ὁρισμός σου, ἐλθὲ μετὰ τοῦ δούλου σου διὰ νὰ ἰδῇς αὐτά». Εὐθὺς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἤρχισε τὴν ὁδόν. Ὁ δὲ μακάριος Ζωτικὸς ὑπῆγεν ἔμπροσθεν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς λωβοὺς ἀδελφούς, νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι ἀπὸ τὰς καλύβας των ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, βαστῶντες λαμπάδας ἀνημμένας εἰς τὰς χεῖράς των, διὰ νὰ προϋπαντήσωσι τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς φθάσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ Ἐλαιῶνος, καὶ βλέπων τοὺς λωβοὺς λαμπαδοφοροῦντας, ἐθαύμασε διὰ τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν, καὶ ποῖοι, εἶπεν, εἶναι οὗτοι; ὁ δὲ Ζωτικὸς δεικνύων μὲ τὸν δάκτυλόν του, «οὗτοι, ἀπεκρίθη, ὦ βασιλεῦ, εἶναι οἱ ὑπέρτιμοι λίθοι καὶ τὰ λαμπρὰ μαργαρετάρια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ μὲ πολὺν κόπον ἠγόρασα.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι ἔκαμε τὸ πρᾶγμα τοῦτο διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξῃ, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ δέσωσιν ἀνελεημόνως τὸν ὅσιον ἀπὸ ἀγρίους ἡμιόνους, καὶ ἔπειτα νὰ διώκωσιν αὐτὰς εἰς τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας τέτρας, ἵνα συρόμενα τὰ μέλη τοῦ σώματός του κατακοπῶσι, καὶ οὕτω βιαίως χωρισθῇ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν. Αἱ ἡμίονοι λοιπὸν δερόμεναι καὶ μὲ κέντρα κεντούμεναι, βλέποντος καὶ τοῦ βασιλέως, μὲ τὸν βίαιον καὶ ὁρμητικὸν δρόμον των κατεκρήμνισαν φεῦ! τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸ βουνὸν εἰς τὸν κατήφορον· ὅθεν τὰ μέλη τοῦ ἀοιδίμου Ζωτικοῦ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσκορπίσθησαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του διεφθάρησαν. Εἰς τὸν τόπον ὅμως ὅπου ἐγίνοντο ταῦτα, ἐκεῖ ἀνέβλυσε μία βρύσις καθαροῦ νεροῦ καὶ ποτιμωτάτου, ἡ ὁποία ἰατρεύει πᾶσαν νόσον, (ἤτοι πολυχρόνιον) καὶ πᾶσαν μαλακίαν, (ἤτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον), εἰς δόξαν τοῦ φιλοικτίρμονος Θεοῦ, καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ θεράποντος αὐτοῦ Ζωτικοῦ. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος συρόμενος παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, τότε εὐθὺς καὶ αἱ ἡμίονοι ἐστάθησαν καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι, ἂν καὶ ἐδέροντο δυνατὰ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! καὶ μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐφώναξαν αἱ ἡμίονοι εἰς ἐπήκοον πάντων, θριαμβεύουσαι μὲν τὴν ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀλογίαν τοῦ βασιλέως, καὶ ὀνομάζουσαι αὐτὸν τυφλὸν καὶ ἀναίσθητον, φανερόνουσαι δὲ ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν ἴδιον τόπον πρέπει νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. Ταῦτα βλέπων καὶ ἀκούων ὁ βασιλεὺς, ἐγέμισεν ἀπὸ θάμβος καὶ ἔκστασιν· ὅθεν μὲ στεναγμοὺς καὶ συντετριμμένην καρδίαν καὶ μὲ πικρὰ δάκρυα παρεκάλεσε τὸν Κύριον, ἵνα γίνῃ ἵλεως εἰς αὐτὸν, φωνάζων ὅτι ἐξ ἀγνοίας ἔγειναν τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα. Καὶ παρευθὺς προσάζει νὰ ἐνταφιασθῇ μὲν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ μὲ τιμὴν ὑπερβάλλουσαν, νὰ κτισθῇ δὲ μὲ σπουδὴν προθυμοτάτην δι' ἐξόδων βασιλικῶν οἰκία καὶ νοσοκομεῖον μεγαλώτατον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῶν λωβῶν, καὶ νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς αὐτὸ πολλὰ κτήματα καὶ σιτηρέσια. Τὸ τίμιον λοιπὸν λείψανον τοῦ ἁγίου Ζωτικοῦ ἀπὸ τότε καὶ ἕως τοῦ παρόντος δὲν παύει νὰ θαυματουργῇ ἄπειρα θαύματα μὲ τὴν χάριν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις εἰς τὸν ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Παύλου, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον.

Ὁ ὅσιος ΓΕΛΑΣΙΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ τὸ κατόρθωμα, ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἀββᾶς οὗτος Γελάσιος, δηλωτικὸν ὂν τῆς ἄκρας ἀπροσπαθείας του, τὸ ὁποῖον σημειοῖ ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 520 ἔστι δὲ τοῦτο. Ὅ ὅσιος οὗτος εἶχεν ἐν βιβλίον περιέχον τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν Γραφὴν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὸ ἀναγινώσκωσιν οἱ ἀδελφοὶ, εἶχε δὲ τιμὴν δεκαοκτὼ νομίσματα. Ἐλθὼν δὲ ἀδελφός τις ξένος, ἔκλεψεν αὐτὸ, ὁ δὲ ὅσιος Γελάσιος, ἂν καὶ ἐννόησεν ὅτι αὐτὸς τὸ ἔκλεψε, δὲν τὸν ἐκυνήγησεν ὅμως κατόπιν. Ὁ δὲ κλέψας ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐζήτει νὰ τὸ πωλήσῃ νομίσματα δεκαέξ· ἐκεῖνος δὲ ὅστις ἤθελε νὰ τὸ ἀγοράσῃ, ἐπῆρεν αὐτὸ καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν ἴδιον Ἀββᾶν Γελάσιον. Ὁ δὲ Γελάσιος βλέπων αὐτὸ, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤξευρε τίποτε, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον· Καλὸν εἶναι, καὶ ἀγόρασον αὐτὸ εἰς τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ζητεῖ. Ἐπιστρέψας δὲ ἐκεῖνος πρὸς τὸν κλέψαντα εἶπεν· ἔδειξα τὸ βιβλίον εἰς τὸν Ἀββᾶν Γελάσιον, καὶ εἶπέ μοι ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον τόσης τιμῆς, ὅσην ζητεῖς· ὁ δὲ κλέψας εἶπε· Δέν σοι εἶπεν ἄλλο τίποτε ὁ γέρων; ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος. Ὄχι. Ὅθεν ὁ κλέψας κατανυχθεὶς εἰς τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ γέροντος, εἶπε. Πλέον δὲν θέλω νὰ πωλήσω τὸ βιβλίον. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὑπῆγε πρὸς τὸν ὅσιον Γελάσιον, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὸ δεχθῇ, ὁ δὲ ὅσιος δὲν ἤθελεν· ὁ δὲ κλέψας εἶπεν· ἐὰν δὲν τὸ πάρῃς, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάπαυσιν. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ὅσιος, ἐὰν δὲν ἀναπαύσαι, ἰδοὺ τὸ λαμβάνω. Ὅθεν ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ γέροντος ὠφελήθη ὁ κλέψας αὐτὸ ἀδελφὸς ἕως τέλους ζωῆς του.

Digitized by Google

» Ὁ Γελάσιος ἄχρι καὶ τέλους βίου,
» Τὸν ἄξιον γέλωτος ἦν γελῶν βίον.

Ὁ ὅσιος ΓΑΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πολλοὺς ἀνέτλη Γάϊος θεῖος πόνους,
» Καὶ νῦν τὰ λαμπρὰ τῶν πόνων ἔχει γέρα.

Αἱ ἅγιαι ὁ σ ί α παρθένοι αἱ ἐν Νικομηδείᾳ τοὺς ὀφθαλμοὺς διατρηθεῖσαι, καὶ τὰς πλευρὰς ξεσθεῖσαι, τελειοῦνται.

» Διπλοῦν τὸν ἆθλον, τρῆσιν εἶτα καὶ ξέσιν,
» Χοροῦ γινώσκω διπλοπενταπαρθένου.

Ἡ ἁγία μάρτυς Ὀλυμπιοδώρα πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀγῶνι πρὸς πῦρ τῆς Ὀλυμπιοδώρας,
» Ὕμνος τὸ δῶρον, οὐκ ὀλυμπίων πίτυς. [1]

[1] Ἤτοι εἰς τὸν πρὸς τὸ πῦρ ἀγῶνα τῆς Ὀλυμπιοδώρας, δῶρον ἐδόθη ὕμνος καὶ εὐφημία, καὶ οὐχὶ πίτυς· ἤτοι κλάδος κουκουναρίας ἢ πιτζακίου, ὁ ὁποῖος ἐδίδετο εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐνίκων κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν Ὀλυμπίων.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΝΕΜΗ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀνὴρ ξιφήρης οὐ δεδίττεται Νέμην,
» Κἂν τὸ ξίφος θήξειεν εἰσέτι πλέον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΟΥΣΙΡΙΣ κερκίσιν ὑπὸ γυναικῶν κεντηθεὶς, τελειοῦται.*

* » Βουσίριδος σὰρξ, ἱστὸς ἔνθα κερκίσιν, [1]
» Ὕφασμα καινὸν ἐξυφάνθη Κυρίῳ.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΑΥΔΕΝΤΙΟΥ.

* » Ἀθλητικῆς ἄπειρος οὐ πάντη πάλης,
» Κἂν οὐκ ἐπ' αὐτῇ Γαυδέντιος ἐκπνεῖ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Κερκὶς εἶναι ἡ λεγομένη σαΐτα, μὲ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες ὑφαίνουσι τὰ πανία.

Σημείωσις ἐκδότου. Τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει ἐντέλει τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου ὑπάρχοντα τροπάρια τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Αἰτῇ τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, καθὼς καὶ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὅρα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, μετὰ τὸν Φεβρουάριον.

» Δεκέμβριος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α' ἑορτάζομεν τὴν κατὰ σάρκα Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Χριστοῦ περιτμηθέντος, ἐτμήθη νόμος,
» Καὶ τοῦ νόμου τμηθέντος, εἰσήχθη Χάρις.

ΤΗΝ κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν κατεδέχθη νὰ λάβῃ φιλανθρώπως κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου, [2] ἵνα, ἀντὶ τῆς χειροποιήτου καὶ σαρκικῆς περιτομῆς, ἀντεισάξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀχειροποίητον καὶ πνευματικὴν περιτομήν· ἤτοι τὸ ἅγιον βάπτισμα, ταύτην, λέγω, τὴν τοῦ Κυρίου περιτομὴν παρελάβομεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων νὰ πανηγυρίζωμεν κατ' ἔτος, καθὼς καὶ τὴν πανηγυρίζομεν, λογιζόμενοι ταύτην ὡς μίαν ἀπὸ τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς διὰ τὸν ἡμᾶς τιμήσαντα Κύριον διὰ μέσου αὐτῆς. Διότι καθὼς ὁ Κύριος κατεδέχθη δι' ἡμᾶς τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ γέννησιν, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἰδιώματα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἔλαβεν, ὅσα ἦσαν παντελῶς ἀδιάβλητα καὶ ἀκατηγόρητα, τοιουτοτρόπως δὲν ἐπησχύνθη ὁ πανάγαθος νὰ λάβῃ καὶ τὴν περιτομήν, διὰ δύω αἰτία. Πρῶτον μὲν διότι ἠθέλησε νὰ ἐμφράξῃ τὰ στόματα τῶν αἱρετικῶν, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν ἀνέλαβεν ὁ Κύριος σάρκα ἀληθινὴν, ἀλλὰ κατὰ φαντα-

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ι', καὶ ἡ νὺξ, ὥρας ιδ'.) Ἰανουάριος ὁ μὲν οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ Ἰανοῦ τινος, ὅστις ἦτον ἄγαλμα τετράμορφον διὰ τὰς τέσσαρας τροπὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ ἄλλοι μὲν ἔγλυφον αὐτὸ, κρατοῦν εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα κλειδίον τὸ ὁποῖον ἐδήλου τὴν ἀνοίξιν καὶ ἀρχὴν τοῦ χρόνου, καθόσον καὶ ἀπὸ Ἰανουαρίου ὁ χρόνος ἄρχεται, ἄλλοι δὲ, εἰς μὲν τὴν δεξιὰν χεῖρα κρατοῦν τὸ στοιχεῖον τ, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν τὸ ξ· ἤτοι τὰς τριακοσίας ἑξηκοντατέσσαρας ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ὁ δὲ Λογγῖνος ὁ Γραμματικὸς, αἰωνοάριον αὐτὸν ἑρμηνεῦσαι βιάζεται, οἱονεὶ αἰῶνος πατέρα.

(Ἰανουάριον τὸν μῆνα τοῦτον ὠνόμασεν ὁ Ῥωμαῖος βασιλεὺς Νουμᾶς πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Ἰανοῦ περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ καὶ ἀντίθετα μυθολογοῦνται· παριστᾶται δὲ συνηθέστερον δύο πρόσωπα ἔχων ἐξ ὧν τὸ μὲν γηραλέον σημαίνει τὸ λῆξαν παλαιὸν ἔτος, τὸ δὲ νεάζον τὸν ἤδη ἀρχόμενον ἐνιαυτόν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι τῶν δύο προσώπων τὸ μὲν παριστᾷ τὸν Ἰανὸν τὸ δὲ τὸν Κρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰανὸς παρέλαβε συμβασιλέα.) Σ. Ε.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος παρὰ τῷ Μελετίῳ Ἀθηνῶν (Τόμῳ Α'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας) λέγῃ, ὅτι ὁ Κύριος περιετμήθη ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ, τὸν νομιζόμενον αὐτοῦ πατέρα, καὶ ὅτι περιετμήθη ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὡς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος παρὰ τῷ αὐτῷ Μελετίῳ, οἱ θεῖοι ὅμως Εὐαγγελισταὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἔγραψαν· ἀλλ' οὔτε ἦτο χρεία καὶ ἀνάγκη νὰ γράψωσι, καθότι οὐδὲ ὄφελος εἶναι εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τὸ νὰ ἠξεύρωμεν τὰ τοιαῦτα. Τινὲς δὲ ἀποροῦσι, τί ἆρά γε ἔγεινε μετὰ ταῦτα τὸ περιτμηθὲν ἐκεῖνο μέρος τῆς Θεανθρωπίνης σαρκὸς τοῦ Κυρίου, ἤτοι ἡ ἀκροβυστία;

Καὶ ὁ μὲν Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης καὶ ἄλλοι Ἀνατολικοὶ ἐδόξαζον, ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐφύλαξεν ἡ Παρθένος μετὰ τὴν περιτομὴν, ὡς ἱερὸν κειμήλιον, διαφθορᾶς ἁπάσης ὂν ἀνώτερον, ἕως οὗ ὁ Κύριος ἀναστὰς, προσέλαβε πάλιν αὐτό· καὶ ὁ Θεοφύλακτος δὲ Βουλγαρίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι τὸ τμῆμα ἐκεῖνο προσέλαβεν ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀναστάσει.

Τινὲς δὲ Δυτικοὶ ἐδόξαζον ματαίως, ὅτι ἡ ἀκροβυστία τοῦ Κυρίου ἐσώζετο εἰς τὴν Καβίλλινον πόλιν τῆς κάτω Βουργουνδίας ἐν μιᾷ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ ταύτης ἐπίσκοπος Γυάστος ὀνόματι ἀνοίξας ἐν ἔτει 1707, Ἀπριλίου 19 τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ἐνομίζετο ὅτι περιέχεται ἡ θεία ἀκροβυστία, δὲν εὗρεν ἄλλο εἰς αὐτὸ, εἰμὴ ὀλίγην ἄμμον λεπτὴν καὶ ἐν μικρὸν χαλίκιον· ὅθεν ἔπαυσε τὴν δεισιδαιμονίαν, ἥτις ἐκυρίευε τὴν πόλιν ἐκείνην πρὸ χρόνων ἤδη τετρακοσίων (ὅρα τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.) Ἐκ τούτου λοιπὸν συνάγομεν, ὅτι εἶναι ψευδὲς καὶ ἀπίστευτον καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ὅπερ λέγουσιν οἱ αὐτοὶ Δυτικοὶ, ἤγουν ὅτι ἡ τοῦ Κυρίου ἀκροβυστία σώζεται μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατερανοῦ, ὡς σημειοῖ ὁ Καλμέτης ἐν τῷ ὑπομνήματι εἰς τὸν Λουκᾶν κεφάλ. 6'.

Digitized by Google

σίαν, ὁποῖοι ἦσαν ὁ θεομάχος Μάνης καὶ οἱ τούτου ὀπαδοὶ Μανιχαῖοι· διότι πῶς ἤθελε περιτμηθῇ, ἂν δὲν ἐλάμβανε σάρκα ἀληθινήν; Καὶ δεύτερον, διὰ νὰ ἐπιστομίσῃ τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες κατηγόρουν τὸν Κύριον, ὅτι δὲν φυλάττει τὸ Σάββατον, καὶ ὅτι παραβαίνει τὸν νόμον, ψευδῶς συκοφαντοῦντες αὐτόν, διότι αὐτὸς ἐφύλαττε τὸν νόμον ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιτομήν. [1]

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκ Παρθένου γέννησίν του ηὐδόκησεν ὁ Κύριος νὰ φερθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο συνήθεια νὰ περιτέμνωνται τὰ βρέφη, καὶ ἐκεῖ περιετμήθη καὶ ἔλαβε τὸ γλυκύτατον ὄνομα Ἰησοῦς, τὸ ὁποῖον ἐκάλεσεν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, ὅτε εὐηγγέλισε τὴν Θεοτόκον, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ ὁ Κύριος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Παρθένου, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. [2] Μετὰ δὲ τὴν περιτομὴν ἦτο μετὰ τῶν γονέων του ὁ Κύριος καὶ ἔζη ἀνθρωπίνως, προκόπτων καὶ αὐξάνων, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν σοφίαν καὶ χάριν εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. « Ἰησοῦς γάρ φησι, προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. (Λουκ. β', 53) (ὅρα περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου. [1]

» Ζῇ Βασίλειος καὶ θανὼν ἐν Κυρίῳ·
» Ζῇ καὶ παρ' ἡμῖν ὡς λαλῶν ἐκ τῶν βίβλων.
» Ἰαννουαρίοιο θάνες, Βασίλειε, πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος ἐν ἔτει τξδ' (364)· πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαρρησιάσθη διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἤλεγξεν αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κακοδοξίαν τῶν Ἀρειανῶν, καὶ μὲ ἄγριον καὶ θηριώδη τρόπον ἐκακοποίει καὶ ἐπολέμει τὰς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων. Οὗτος λοιπὸν ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα ἦτο Μαυροθαλασσίτης, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἦτον Καππαδόκης (ἤτοι ἀπὸ τὴν λεγομένην Καραμανίαν)· κατὰ δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν παιδείαν ὑπερέβαλεν ὄχι μόνον τοὺς ἐλλογίμους τοῦ καιροῦ του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς παλαιοὺς φιλοσόφους· διότι διελθὼν πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἑκάστην αὐτῶν τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη καὶ εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ μακάριος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι μὲ τὴν σταθερότητα καὶ γενναιότητα τοῦ φρονήματός του κατέπληξε τὸν ἔπαρχον Μόδεστον· μὲ τοὺς ὀρθοδόξους δὲ λόγους οὓς συνέγραψε, τῶν κακοδόξων τὰ φρονήματα κατεβρόντησε, καὶ πρὸς τούτοις τὴν τῶν ἠθῶν κατάστασιν ἐρρύθμισε· τὴν ἀσκητικὴν φιλοσοφίαν ἐδίδαξε, τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν ἐσαφήνισε, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως, ὁδηγήσας ὁ ἅγιος οὗτος εἰς σωτηρίαν τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην διὰ μέσου πάσης ἀρετῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ ὁ μέγας Βασίλειος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος, πολλὰ ὑψηλός· ξηρὸς καὶ ὀλιγόσαρκος· μελανὸς εἰς τὸ πρόσωπον κατὰ τὸ χρῶμα, πλὴν εἶχεν αὐτὸ σύμμι-

---

[1] Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς προσθέτει καὶ τρίτον αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον περιετμήθη ὁ Κύριος· ἤγουν ὅτι ἂν δὲν περιετέμνετο, οὐκ ἂν ὅλως παρεδέχθη διδάσκων, ἀλλ' ἀπεπέμφθη ἂν ὡς ἀλλόφυλος. Οὐδ' ἂν ἐπίστευσέ τις, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ προσδοκώμενος Χριστὸς ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ. Οἱ γὰρ ἐξ Ἀβραὰμ ἅπαντες σφραγῖδι καὶ σημείῳ τὴν περιτομὴν εἶχον, διαστέλλουσαν αὐσοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν (ἑρμηνεία εἰς τὸ δ'. κεφάλ. τοῦ κατὰ Λουκᾶν). Ἔπαυσε δὲ ὁ Κύριος τὴν περιτομὴν, καὶ πάνυ εὐλόγως, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον, διότι ἡ περιτομὴ τῶν Ἑβραίων ἐτύπου καὶ προεσήμαινε τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν. Ὡς περ γὰρ ἐκείνη τοὺς ἐξ Ἀβραὰμ ἐσφράγιζε, καὶ διέστελλεν ἀπὸ παντὸς ἔθνους· οὕτω καὶ τοῦτο (τὸ Βάπτισμα δηλ.) τοὺς χριστιανούς. Καὶ καθάπερ ἐκείνη περιττὸν ἀποτέμνει τοῦ σώματος μέρος, οὕτω καὶ τὸ βάπτισμα τὴν ἁμαρτίαν ἀποτέμνει περιττὴν ὑπάρχουσαν. Ἔδει δὲ παυθῆναι τὸν τύπον, ἐλθόντος τοῦ πρωτοτύπου, καὶ σιγῆσαι τὸ μηνύον, ἐπιστάντος τοῦ μηνυομένου. Τὸ γὰρ ἑαυτοῦ πεπλήρωκε, καὶ περιττόν ἐστι τοῦ λοιποῦ (αὐτόθι). Σημείωσαι, ὅτι λόγος εὑρίσκεται ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τὴν περιτομήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σκιὰν μὲν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.» Ὁ αὐτὸς εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.

[2] Τί δηλοῖ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, ὅρα εἰς τὰ πνευματικὰ Γυμνάσματα, τὴν μελέτην εἰς τὴν περιτομὴν τοῦ Κυρίου.

[1] Εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐγκώμια ἐκλείξαν Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐμελλεν ἆρα.» Ὁ αὐτάδελφος τοῦ Γρηγόριος ὁ Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καλὴν ἐπίθηκεν.» Ἐφραὶμ ὁ Σύρος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς ἀδελφοὶ» (σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις) καὶ ὁ Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγαπητοί, οὐκ ἦν ἀπεικὸς» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) ὅρα καὶ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐποίησεν οὗτος, ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ ναοῦ, κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ παρόντος.

Digitized by Google

κτὰν καὶ μὲ ὠχρότητα· ἦτο μακρομύττης· εἶχε τὰ ὀφρύδια σπρογγυλά, τὸ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδίων τὸ εἶχε συμμαζωμένον· ὡμοίαζε πρὸς ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτόν του· εἶχε τὸ πρόσωπον ζαρωμένον μὲ ὀλίγας χαραγάς. Τὰς παρειὰς εἶχε μακράς, τοὺς μήνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας κυκλοειδῶς. Ἐφάνετο κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας εἶχε μεμιγμένας· ἦτοι μαύρας ὁμοῦ μὲ λευκάς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Θεόδοτος, οὐκ ἀνέξομαι λέγει,
» Εἰ μὴ κεφαλὴν τοῦ Θεοῦ τιμηθῶ χάριν.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Ναζιαντζοῦ καὶ πατὴρ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐγκωμιαστὴν οἰκοθεν πλουτεῖς πάτερ,
» Τῆς σῆς τελευτῆς, σοῦ τὸν ἐκ μηροῦ γόνον. [1]

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ἡγούμενος Τριγλίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὀφθεὶς Θεοδόσιος ἀρεταῖς μέγας
» Ἄρχειν ἐκρίθη καὶ μονῆς σεβασμίας.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ Πελοποννήσιος ὁ ἐκ Τριπολιτζᾶς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψοϛ΄ (1776) κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς χώραν καλουμένην Ὀτεμίσι, ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Πέτρα ἱδρυνθεὶς πίστεως Πέτρε μάκαρ,
» Ἐκ γῆς ἀνῆλθες εἰς πόλον δι᾽ ἀγχόνης. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ Πάπα Ρώμης.

» Ζωοὶ νεκρὸν βοῦν, αἰσχύνων Ζαμβρῆν μάγον,
» Ὁ καὶ νεκρὸς ζῶν, Σίλβεστρος Ῥώμης Πάπας.
» Θυμὸν ἀποπνείει Σίλβεστρος δευτέρῃ ἠοΐ.

Οὗτος ὁ ἅγιος διὰ τὴν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς ἀνάβασιν ἐχειροτονήθη τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐπίσκοπος, ἀφ᾽ οὗ ἐκοιμήθη ὁ προκάτοχος τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος Μιλτιάδης. Πολλὰ δὲ θαύματα ποιήσας, τὸν μέγαν ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνον πρὸς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὡδήγησε, καὶ διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος, τὰ τῆς ψυχῆς ὁμοῦ καὶ τοῦ σώματος πάθη αὐτοῦ ἐκαθάρισε, [1] καὶ ἀπέδειξε τὸν Χριστὸν, ὅτι

---

[1] Ὅρα εἰς τὸν ἐπιτάφιον λόγον, ὃν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος πλέκει εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τοῦτον Γρηγόριον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἵνα μάθῃς ἐκεῖθεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὗτος Γρηγόριος πρότερον μὲν ἦτο ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τὴν λεγομένην τῶν Ὑψισταρίων· μᾶλλον δὲ ταπεινῶν, (αὕτη δὲ ἦτο σύμμικτος ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην, καὶ ἀπὸ τὴν νομικὴν λατρείαν, διότι οἱ ἐκ τῆς αἱρέσεως ταύτης ὄντες ἀπεστρέφοντο μὲν τὰ εἴδωλα καὶ τὰς θυσίας, ἐτίμων δὲ τὸ πῦρ καὶ τοὺς λύχνους, τὸ ὁποῖον ἦτον τῆς ἑλληνικῆς πλάνης ἴδιον. Ὁμοίως ἀτίμαζον μὲν αὐτοὶ τὴν περιτομὴν, ἐτίμων δὲ τὸ Σάββατον τὸ ὁποῖον ἦτο ἴδιον τῆς νομικῆς λατρείας), ὕστερον ὅμως ὁ ἐκ τοιαύτης ῥίζης καταγόμενος ἔγεινε μέγας καὶ πολὺς τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχος, καθὼς εἰς πλάτος διηγεῖται ἐκεῖ ὁ Θεολόγος.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου εἶναι ἀνέκδοτον ἔτι.

[1] Διαφωνίαν εὑρίσκω μεγάλην περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, διότι ὁ μὲν Μελέτιος Ἀθηνῶν σελ. 309 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Σίλβεστρος, κεκρυμμένος ὢν διὰ τὸν ἐπικείμενον διωγμὸν, ἐκατήχησε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν, ὅστις ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἔγεινεν ὑγιὴς, ἐπειδὴ ἔπεσον ἀπὸ τὸ σῶμά του ὡς λεπίδες τὰ ἐξανθήματα ἅτινα εἶχε καὶ ὅτι, τοῦτο ἰδὼν ὁ λαὸς, ἐβαπτίσθησαν πολλοί· καὶ ὅτι, ὅσοι λέγουσιν ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Νικομήδειαν, ὢν ἐγγὺς τοῦ θανάτου, ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν Εὐσέβιον τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας, οὗτοι ψεύδονται, ὡς λέγουσιν οἱ πλείονες, καὶ μάλιστα ὁ Θεοφάνης καὶ Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς.

Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος σελ. 30 τῆς Δωδεκαβίβλου τὴν ἐναντίαν δόξαν ὑπερασπίζεται, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐβαπτίσθη ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὸν ἅγιον Σίλβεστρον ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἀλλ᾽ ἐβαπτίσθη ἔν τινι προαστείῳ τῆς Νικομηδείας ἀπὸ τὴν κρινότητα τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Φέρει δὲ μάρτυρας τὸν Εὐσέβιον Νικομηδείας, βεβαιοῦντα τοῦτο εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς ζωῆς Κωνσταντίνου· δηλαδὴ ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, κοινῶς διελέχθη αὐτοῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος. Καὶ ὅτι οὐκ ἐβαπτίσθη πρότερον, διότι ἐβούλετο ἀπελθεῖν καὶ βαπτισθῆναι ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ. Οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει « Ἐπὶ πρυάστειον τῆς Νικομηδέων ἀφικνεῖται πόλεως. Κἀν ταῦθα συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, ὥδαπη αὐτοῖς διελέξατο. «Οὗτος ἦν αὐτὸς ὁ πάλαι μοι διψῶντι καὶ εὐχομένῳ τῆς ἐν Θεῷ τυχεῖν σωτηρίας καιρὸς ἐλπιζόμενος. Ὥρα καὶ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι τῆς ἀθανατοποιοῦ σφραγῖδος, ὥρα τοῦ σωτηρίου σφραγίσματος μετασχεῖν· ἐπὶ ῥείθρων Ἰορδάνου ποταμοῦ ἐνενόουν ποτὲ, ἐφ᾽ ὧν καὶ ὁ Σωτὴρ εἰς ἡμέτερον τύπον, τῷ λουτρῷ μετασχεῖν μνημονεύεται. Θεὸς δ᾽ ἄρα τὸ συμφέρον εἰδὼς, ἐντεῦθεν ἤδη τούτων ἡμᾶς ἀξιοῖ» (Κεφαλ. ξά.)

Digitized by Google

ἐπροκηρύχθη παρὰ τοῦ νόμου. Αὐτὸς καὶ τὸν Ταῦρον ἀνέστησε, τὸν ὁποῖον ὁ ἑβραῖος Ζαμβρῆς ἐθανάτωσε μὲν, δὲν ἐδυνήθη ὅμως νὰ ἀναστήσῃ· εἰς πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους αἴτιος σωτηρίας γεγονὼς ὁ μακάριος οὗτος πατὴρ, εἰς γῆρας βαθὺ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται εἷς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον Σίλβεστρον, οὗ ἡ ἀρχὴ » Οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται ἀπόστολοι· ἔστι δὲ ποίημα Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν ἐκκλησιαστικήν ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ.[1]

» Θεάγενες, βλήθητι τοῦ πόντου μέσον,
» Ὃ κἂν βυθισθῇς, ἔνδον ἐκνήξῃ πόλου.

Οὗτος ἦτο Ἐπίσκοπος ἐν τῇ πόλει τῇ λεγομένῃ Παρίον (ἥτις ἀποικία οὖσα τῶν Παρίων κεῖται μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Λαμψάκου). Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν τριβοῦνον [2] Ζηλικίνθιον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν δέρεται μὲ ξύλα· ἔπειτα δένεται, καὶ μετὰ ταῦτα ῥίπτεται εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τὸν Θεόπεμπτον σαρκικῆς λῦσαι πέδης,
» Ἦλθον, Θεοῦ πέμψαντος, ἔμπυροι νόες.

Ἡ ἁγία ΘΕΟΔΟΤΗ *ἡ μήτηρ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[3]

» Νόσῳ παρῆλθε τὸν βίον Θεοδότη,
» Νόσων λυτῆρας ἡ τεκοῦσα τῷ βίῳ.

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΚΟΣ *ὁ κωφὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ὁ Μάρκος οὐκ ἤκουε γηΐνων λόγων,
» Καὶ πρὶν λιπεῖν γῆν, ὥτα γῆθεν ἐξέγων·

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *τοῦ ἐξ Ἀγκύρας.*

» Βρύχημα, χάσμα, δῆγμα θηρῶν ἀγρίων,
» Βασιλείου τὸ πρᾶον οὐ κατεπτόει.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βασίλειος ἦτο κατὰ

Ὁμοίως φέρει μάρτυρα καὶ τὸν Θεοδώρητον λέγοντα αὐτολεξεὶ εἰς τὸ λ'. Κεφ. Ι. τοῦ ά. βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. « Ἐν Νικομηδείᾳ δὲ τῆς Βιθυνίας διάγων, ἠρρώστησεν (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.)· τὸ δὲ τῆς ἀνθρωπίνης βιότητος ἄδηλον ἐπιστάμενος, τοῦ θείου βαπτίσματος τὸ ζῶρον ἐδέξατο. Ἀνεβάλλετο δὲ μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, ἐν Ἰορδάνῃ τῷ ποταμῷ τούτου τυχεῖν ἱμειρόμενος» Φέρει δὲ καὶ τὸν Σωζόμενον λέγοντα ἐν Κεφ. λϐ'. τοῦ β'. βιβλίου « Χαλεπώτερον δὲ διατεθεὶς, (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) διεκομίσθη εἰς Νικομήδειαν· ἔνθα δὴ ἐν προαστείῳ διάγων, ἐμυήθη τὴν ἱερὰν βάπτισιν.» Ὁμοίως φέρει καὶ τὸν Σωκράτην τοῦτο μαρτυροῦντα.

Οὐ λέγει ὅμως ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἐβάπτισε τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον ὁ Ἀρειανὸς Εὐσέβιος· ὄχι, καθότι οὐδὲ αὐτὸς ὁ Εὐσέβιος ἀναφέρει τοῦτο, διότι ἐὰν αὐτὸς ἐβάπτιζε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, βεβαίως ἤθελεν εἰπῇ τοῦτο εἰς καύχημά του· ἀλλ' οὐδὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἐβαπτίσθη, ἀλλ' ἐν προαστείῳ τῆς Νικομηδείας, ὑπὸ τῆς κοινότητος τῶν ἐπισκόπων, ἥτις οὐκ ἦν αἱρετική, ἀλλ' ὀρθόδοξος καὶ ὁμόπιστος αὐτῷ. Καὶ μάλιστα οἱ ἔγκριτοι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντων ἐπισκόπων ἦσαν οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ. Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς Δοσίθεος, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶναι, ὅτι πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἐφόνευσεν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν γυναῖκά του Φαῦσταν, τὴν θυγατέρα Μαξιμιανοῦ, καὶ τὸν υἱόν του Κρίσπον. Ὅθεν καὶ εἰς τὸν ἀργυροῦν Ἀνδριάντα ἐπέγραψε « Τῷ ἠδικημένῳ υἱῷ μου, » τὸν μὲν γὰρ Κρίσπον ἐθανάτωσεν ἀδίκως, διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν τῆς Φαύστας, τὴν δὲ Φαῦσταν δικαίως ἐφόνευσαν, ὡς συκοφαντήσασαν τὸν Κρίσπον, καὶ γενομένην αἰτίαν τοῦ ἐκείνου θανάτου.

Ἐὰν οὖν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐβαπτίσθη ὕστερον, διότι ἐπρόσμενε νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν Ἰορδάνην, τοῦτο οὐδὲν παραβλάπτει τὴν αὐτοῦ ἁγιότητα, καθότι καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἅγιοι ἐπρόσμεναν νὰ γένωσι τριάκοντα χρόνων, καὶ οὕτω νὰ βαπτισθῶσι κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου του ἐβαπτίσθη· ὅθεν καὶ ἠξιώθη νὰ ψάλλουν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, ἀφ' οὗ τὴν ψυχήν του παρέδωκεν, ὡς λέγει τοῦτο ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Οὗτος ἐκεῖνος φησιν « Ἐπειδὴ τὸν Ταῦρον (ἤτοι τὸ ὄρος τοῦ Ταύρου τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ κείμενον) ὑπερβάλλει τὸ σῶμα, πρὸς τὴν πατρῴαν αὐτῷ (τῷ Κωνσταντίνῳ δηλ.) πόλιν διασωζόμενον . . . Φωνή τις ἐκ τῶν ἄκρων, ἔστιν, οἷς ἐξηκούετο, οἷον ψαλλόντων καὶ παραπεμπόντων, Ἀγγελικῶν, οἶμαι, Δυνάμεων, γέρας τῆς εὐσεβείας ἐκείνῳ, καὶ ἀντίδοσις ἐπιτάφιος. Καὶ γὰρ εἰς τὴν ὀρθὴν δόξαν παρακινεῖν ἔδοξεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῆς τῶν ὑποδυναστευόντων σκαιότητος καὶ κακοδοξίας τὸ ἔγκλημα. Οἱ ἁπλῆν καὶ ἀπαγῆ εἰς εὐσέβειαν παραλαβόντες ψυχὴν, οὐ προορωμένην τὰ βάθρα, ἀπήγαγον, ᾗ περ ἐβούλαντο » · (λόγῳ β'. κατὰ Ἰουλιανοῦ.)

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Θεογένους.
[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ tribunus = ἀρχων Σ. Ε.
[3] Ὅρα περὶ τῶν τριῶν συζυγιῶν τῶν Ἀναργύρων ἐν τῇ 17 Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐν ἔτει τξά (361), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀγκύρας· ἐπειδὴ δὲ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν, συνελήφθη καὶ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα Σατορνῖλον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ μὲ πολλὴν παρρησίαν. Ὅθεν χρεμασθεὶς καταξεσχίζεται ἀνελεημόνως· ἔπειτα φέρεται ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ πάλιν καταξεσχίζεται, καὶ τόσον πολλὰ τεντόνεται ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἐξηρθρώθησαν οἱ ἁρμοὶ καὶ αἱ κλειδώσεις τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὤμων του. Ἔπειτα κόπτουσι λωρία καὶ ἐκβάζουσι ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ μὲ σίδηρα πυρωμένα κατακεντοῦσι τὰς σάρκας του· ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἀνυπόφορα βάσανα ἀνδρείως ὑπέφερεν ὁ καρτερόψυχος. Ὅθεν καὶ παρὰ Θεοῦ τὰς ἀντιλήψεις καὶ βοηθείας ἐδέξατο, διότι ριφθεὶς εἰς κάμινον πυρὸς, παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς, διὰ προσευχῆς του.

Μετὰ ταῦτα ἀπαχθεὶς δέσμιος εἰς τὴν Καισάρειαν καταδικάζεται ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ θηρία. Προσευχηθεὶς λοιπὸν καὶ κτυπηθεὶς ἀπὸ μίαν λέαιναν, ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον· τὰ δὲ ἱερὰ αὐτοῦ λείψανα συνάξαντες ἐπιμελῶς συγγενεῖς τενες καὶ τειλίξαντες μὲ μῦρα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τόπον ἐπίσημον· ὕστερον δὲ ἔκτισαν ἐκεῖ καὶ Ἐκκλησίαν ἱερὰν εἰς τούτου τὸ ἅγιον ὄνομα.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΡΓΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Οὕτω τις εἶπεν εἰσιδὼν εἰς τὸν πέλας, [1]
» Ὅση χαρᾷ Σέργιος ἐτμήθη κάραν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΠΙΣΤΟΣ λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Κτείνει σε, Θεόπιστε πιστὲ, τοῖς λίθοις,
» Ἡ τῶν ἀπίστων πληθὺς ἐκ δυσβουλίας.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΟΣΜΑ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τῆς Χώρας. [2]

» Διπλῆν ἔχων ἄνωθεν, Κοσμᾶ, τὴν χάριν,
» Κόσμος μέγας πέφηνας ὑψηλοῦ θρόνου.

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται οὕτω ὁ σίχος οὗτος· « Οὐχ οἷον εἰπεῖν, οὐδὲ πρὸς γνῶσιν φέρειν ».

[2] Ὁ Πατριάρχης οὗτος Κοσμᾶς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μοναχὸς ὢν πρότερον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Δούκα, ἐν ἔτει ϛος' (1076.) διάδοχος γενόμενος τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Πατριάρχου Ξιφιλίνου. Ὁ Κοσμᾶς δὲ οὗτος ἦτο μὲν ἐστολισμένος μὲ ἀρετὰς πολλὰς, δὲν ἦτο δὲ καὶ μὲ λόγου ἐξησκημένος· ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν βασιλέα. Οὗτος ὁ Πατριάρχης ἔστεψε βασιλέα Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην, ὅστις ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ϛοη' (1078), (ἴδε τὸν Μελέτιον τόμ. 6'. σελ. 413.)

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΖΩΡΖΗΣ ὁ Γεωργζῆς ἐμαρτύρησεν ἐν Μιτυλήνῃ, τελειωθεὶς διὰ ἀγχόνης ἐν ἔτει ᾳψό (1770), [1]

† »Σὴν χεῖρα θλίβε, ἀγχόνης μάρτυς Ζώρζη,
» Θλίψεις γὰρ οὕτω δυσμενὴ θλίψαντά σε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΜΑΛΑΧΙΟΥ.

« Ὁ κλῆσιν αὐχῶν ἀγγέλου Μαλαχίας,
» Αὐχεῖ μάλιστα, τὴν μετ' ἀγγέλων στάσιν.
» Ἐκ ῥεθέων Μαλαχίου ἀπέπτατο ἐν τρίτῃ ἥτορ.

Οὗτος ὁ θεῖος Προφήτης ἐγεννήθη ἐκ φυλῆς Λευΐ, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Σοφερῷ, καθ' οὓς χρόνους ἐπέστρεψαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος· νέος δὲ ἔτι ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀπέκτησε πολιτείαν ἐνάρετον καὶ ἀρίστην. Ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα νὰ λέγεται Μαλαχίας (τὸ ὁποῖον ἑλληνιστὶ ἑρμηνεύεται ἄγγελος) διὰ δύω αἰτία· διότι ἦτο ὡραῖος καὶ εὐπρεπής, καὶ διότι ὅσα ὁ προφήτης οὗτος ἐπροφήτευεν, εὐθὺς ἐλάμβανον τὴν βεβαίωσιν διὰ θείου ἀγγέλου, ὅστις ἔλεγε ταῦτα εἰς αὐτόν· καὶ τὸν μὲν ἄγγελον δὲν ἔβλεπον οἱ ἀνάξιοι, ἀλλὰ μόνον οἱ ἄξιοι, τὴν δὲ φωνὴν αὐτοῦ ὅλοι ἤκουον καὶ οἱ ἄξιοι καὶ οἱ ἀνάξιοι. Ἦκμασε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Ἔσδρα [2]

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[Τὸ δίστιχον τοῦτο συγκεχυμένον ὂν ἐρρυθμίσαμεν. Σ. Ε.]

[2] Οὐ καλῶς δὲ γράφεται εἰς τοὺς Συναξαριστὰς, καὶ εἰς τὸν τετυπωμένον, καὶ τὸν χειρόγραφον, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας, ἥτις ἠκολούθησεν ἐν τῷ καιρῷ τῶν Κριτῶν, διότι ψευδέστατον τοῦτό ἐστιν, ἐκτὸς μόνον ἂν θέλῃ τις νὰ ἐννοήσῃ ἀναρχίαν τὴν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίαν, ὅτε οἱ Ἑβραῖοι ἀρχὴν καὶ βασιλείαν δὲν εἶχον. Ὅτι δὲ ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἔσδρα μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ (σελ. σπδ'.) Ὅθεν καὶ ὁ Ἱερώνυμος ὑπέλαβεν, ὅτι ὁ Μαλαχίας οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος Ἔσδρας, ὡς ἕνα τοὺς δύω λογιζόμενος, καὶ ὅτι ὠνομάσθη Μαλαχίας, ἤτοι ἄγγελος, διὰ τὸ προφητικὸν χάρισμα, καὶ διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ ἀκήρατον τοῦ βίου. Ἐν τέσσαρσι δὲ κεφαλαίοις ἡ προφητεία αὐτοῦ διαιρεῖται, καὶ πολλὰ κατηγορεῖ ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀθεμίτους γάμους·

Digitized by Google

τετρακοσίους χρόνους πρὸ Χριστοῦ. Ἦτο δὲ ὡς εἴπομεν, ἐν τῇ νεότητι τῆς ἡλικίας του, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν· εἶχε τὸ πρόσωπον ὄχι στρογγυλόν, ἀλλὰ μακρόν, καὶ τὰς τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς, ὡς κουρευμένας, τὴν δὲ κεφαλὴν εἶχε πλατεῖαν καὶ μεγάλην.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΡΔΙΟΥ.[1]

» Καὶ τίς παρέλθοι Γόρδιον τὸν ὁπλίτην,
» Πρὸς φρικτὸν ὅπλον στερρὸν ἄνδρα τὸ ξίφος;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιδ' (314), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, στρατηγὸς καὶ πρῶτος ἐπὶ ἑκατὸν στρατιωτῶν. Οὗτος λοιπὸν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν παρρησίαν τῶν ἀσεβῶν ἑλλήνων καὶ νὰ ἀκούῃ τὰς βλασφημίας, ὅσας ἔλεγον κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐμακρύνθη ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὰ βουνὰ, εὑρίσκετο μὲ τὰ θηρία καὶ ἄλογα ζῶα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡσυχάζων, ἤναψεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἔρωτα, καὶ ἐνδυναμωθεὶς ὑπὸ Θεοῦ καὶ θάρρος λαβὼν κατὰ τῆς πλάνης τῶν ἑλλήνων, ὥρμησεν ἀπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν πόλιν, ὡς δυνατὸς λέων. Ἐμβὰς δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ θέατρον, ἐκήρυξε τὸν Χριστόν· ὅθεν μὲ τὴν θεωρίαν του ἐγύρισεν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν παρεστώτων πρὸς τὸν ἑαυτόν του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως προκαθήμενον ἐκεῖ, τὸν κατέπληξε μὲ τὴν παρρησίαν του. Ὅθεν ἐκεῖνος εἰς ἄκρον θυμὸν κινηθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ σημειοφόρου, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ζαχαρίᾳ τῆς Ἀτρῴας κειμένου.[1]

* » Ἄλλος Πέτρος πρόκριτος ὡράθη Πέτρος,
» Σημεῖα ποιῶν ὡς ἐκεῖνος μυρία.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες μήτηρ καὶ δύω τέκνα πυρὶ τελειοῦνται.

» Μητρὸς φλεγείσης, καὶ τὰ τέκνα πρὸς φλόγα,
» Τετριγότα τρέχουσιν ὡς στρουθοῦ τέκνα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', ἡ σύναξις τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων.

* » Τοὺς ἑβδομήκοντα σοφοὺς ἀποστόλους,
» Καὶ συνάμα τοὺς πάντας τιμᾶσθαι θέμις.[2]
» Ἀμφὶ τετάρτην ἄνδρας ἀγακλείας κυδαίνω.

ὁμοίως καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκείνους τοὺς ἀμελοῦντας εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ διακονίας καὶ λειτουργίας. Προφητεύει δὲ καὶ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἔλευσιν τοῦ Θεσβίτου Ἠλιοῦ.

Σημείωσαι δὲ ὅτι οἱ τρεῖς προφῆται ὁ Ἀγγαῖος, ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Μαλαχίας οὗτος λέγονται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ἐπειδὴ ἤκμασαν ὅτε ἔκτισεν ὁ Ζοροβάβελ τὸν δεύτερον ναὸν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος· ἐπροφήτευσε δὲ ὁ Μαλαχίας ὀλίγους χρόνους μετὰ τὸν Ἀγγαῖον καὶ Ζαχαρίαν, τοὺς διὰ τῆς προτροπῆς αὐτῶν πείσαντας τοὺς Ἰουδαίους ἀνακαινίσαι τὸν ναόν.

[1] Τοῦτον τὸν μάρτυρα Γόρδιον ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Νόμος ἐστι φύσεως» (σώζεται ἐν τοῖς ἑπτὰ ἑβδομένοις.)

[1] Ὁ Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Ἄργους ὁ ἀδελφὸς Παύλου τοῦ Κορίνθου τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Μαρτίου ἑορτάζομένου· τῶν δύω τὸ Συναξάριον ὅρα εἰς τὴν τρίτην Μαΐου.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι διὰ τοῦ διστίχου τούτου, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τοὺς χειρογράφους Συναξαριστὰς, διότι ἐν τοῖς τετυπωμένοις οὔτε δίστιχον εὑρίσκεται ἰαμβικὸν, οὔτε στίχος ἡρωϊκὸς, δηλοῦται ὅτι σήμερον ἑορτάζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ Ἑβδομήκοντα Ἀπόστολοι, ὁ καθεὶς ἀπὸ τοὺς ὁποίους χωριστὰ ἑορτάζεται εἰς διαφόρους ἡμέρας τῶν μηνῶν. Διὰ τοῦτο οὐδὲ Συναξάριον τούτων κοινὸν ἐδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν, καθότι τὰ ἴδια Συναξάρια ἑνὸς ἑκάστου, ἐγράφησαν εἰς τὴν ξεχωριστὴν ἡμέραν αὐτοῦ, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς ζητήσῃ ταῦτα.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διατί, ἐξαιρουμένων μόνων τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, ὅλοι οἱ μετ' αὐτοὺς Ἀπόστολοι ὀνομάζονται ἑβδομήκοντα, καὶ οὐχὶ περισσότεροι, ἐπειδὴ ὅτι εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, φανερόν ἐστι, καθότι μόνοι ἐκεῖνοι ὅσοι ἀριθμοῦνται ἐν ὅλαις ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ μετὰ τῶν ἑβδομήκοντα καταλεγόμενοι, ὑπερβαίνουσι τοὺς πεντήκοντα, οἵτινες δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἐξέλεξεν ὡς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς· ἀλλ' ἄλλοι τινες, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἢ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων τῶν ἐκ τῶν δώδεκα. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ἰουλίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος, καὶ Παρμενᾶ.

Εἰς λύσιν λοιπὸν τῆς ἀπορίας λέγομεν, ὅτι πάντες οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπόστολοι, μὲ ἓν κοινὸν ὄνομα ἑβδομήκοντα ὀνομάζονται, ἴσως διότι τὸ ἑβδομήκοντα ἀόριστός ἐστιν ἀριθμὸς, καὶ δηλοῖ πλῆθος. Κατ' ἐκεῖνο ὅπερ εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον ὁ Κύριος «Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις ἀφιέναι τῷ ἀδελφῷ σου τὰ ἁμαρτήματα; ἀλλ' ἕως ἑβδομήκοντα ἑπτά.» Ἀντὶ τοῦ πολλάκις καὶ μυριάκις, ὡς ἑρμηνεύει ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος. Ἡ λέ-

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος* ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ, *ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν τῷ Κουκούμᾳ (ἢ Κουρουμίῳ) τῆς Σικελλίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἐν γῇ χλοαυγεῖ τῆς Ἐδὲμ Θεοκτίστῳ,
» Μοῖραν δίδως ἔκτιστε τοῦ Θεοῦ λόγε.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΖΩΣΙΜΟΥ *μοναχοῦ, καὶ* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *Κομενταρησίου.*

» Ἀθανάσιος συνθανὼν τῷ Ζωσίμῳ,
» Ἔνδον πέτρας ἥδιστα καὶ συζῆν ἔχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ζώσιμος ἦτο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἐκατοίκει δὲ εἰς τὴν ἔρημον ὁμοῦ μὲ τὰ θηρία. Συλληφθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Δομετιανόν, καὶ ὁμολογήσας, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός, κατακαίεται εἰς τὰ ὦτα μὲ πυρωμένα σίδηρα, καὶ βάλλεται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βόρβορον βράζοντα· ἔπειτα κρεμᾶται κατακέφαλα, καὶ μὲ παράδοξον τρόπον ἀπὸ ὅλα φυλάττεται ἀβλαβής, καθότι ἐφάνη εἷς λέων ἐντὸς τοῦ θεάτρου, ὅστις μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐλάλησε περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν ἐκ τούτου εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Κομενταρήσιον Ἀθανάσιον· λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν τύραννον, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὰ ὄρη, ὅπου πρότερον διέτριβε, καὶ κατηχεῖ καὶ βαπτίζει τὸν ῥηθέντα Ἀθανάσιον. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκομένων αὐτῶν, ἐσχίσθη μία πέτρα παραδόξως, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάντες καὶ οἱ δύω, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τῆς ὁσίας ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΑΣ *τῆς Συγκλητικῆς.*

» Αἴρουσιν ἐκ γῆς τὴν Ἀπολλιναρίαν,
» Καὶ γὰρ κατοικεῖν οὐρανοὺς ἦν ἀξία.

Αὕτη ἡ ἀοίδιμος Ἀπολλιναρία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, θυγάτηρ Ἀνθεμίου, ὅστις διωρίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως διοικητὴς τῆς Ῥώμης, κατὰ δὲ τὸ κάλλος καὶ τὴν φρόνησιν αὕτη ὑπερέβαινε τὰς πολλὰς γυναῖκας τοῦ τότε καιροῦ. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἐπόθησε τὴν παρθενίαν, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου· ἤτοι νὰ μείνῃ παρθένος ἕως θανάτου. Διὸ παρεκάλεσε καὶ τοὺς γονεῖς της νὰ τὴν συγχωρήσωσι νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι τῆς ἔδωσαν τὴν ἄδειαν, λαβοῦσα ἡ μακαρία δούλους καὶ ὑπηρετρίας ὁμοίως καὶ χρυσίον καὶ ἄργυρον καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐκεῖ τὰ ἐμοίρασεν ὅλα εἰς τοὺς πτωχούς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους καὶ ὑπηρετρίας της, ἐκράτησε μεθ' ἑαυτῆς μόνον ἕνα γέροντα καὶ ἕνα εὐνοῦχον, τοὺς ὁποίους παραλαβοῦσα ἐπορεύθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Φθάσασα δὲ εἰς ἕνα τόπον ὁμαλὸν καὶ ἴσον, ἀπεφάσισε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας.

Ὅτε δὲ οἱ ἄνθρωποί της ἐκοιμήθησαν, τότε ἡ τρισολβία πάντα καταφρονήσασα, φεύγει κρυφίως καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸν ἐκεῖσε εὑρισκόμενον λόγγον· ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινε χρόνους πολλούς, ὥστε ἔγεινε τὸ δέρμα τοῦ σώματός της σκληρὸν ὡς δέρμα χελώνης, ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῶν ἐν τῷ λόγγῳ ἐκείνῳ εὑρισκομένων κωνώπων· ἔπειτα ἔρχεται εἰς μίαν Σκήτην, ὅπου ἦσαν πολλοὶ ἅγιοι πατέρες, καὶ ἐκεῖ ὑποκρινομένη ὅτι εἶναι εὐνοῦχος, ὠνόμασεν ἑαυτὴν Δωρόθεον. Ὁ δὲ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ὅσιος Μακάριος ἐδέχθη αὐτὴν καὶ τῆς ἔδωκε κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλεισθεῖσα ἡ τρισολβία, προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν· ὁ δὲ πατήρ της Ἀνθέμιος εἶχε καὶ ἄλλην θυγατέρα, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ ἀκάθαρτον δαιμόνιον· ὅ-

---

γονται Ἑβδομήκοντα οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπόστολοι, καὶ οὐχὶ περισσότεροι, ἴσως διὰ νὰ φυλαχθῇ τὸ σέβας καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκλεγέντας ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους, διότι οὕτω καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἂν καὶ ὁ Ἰούδας εἶχεν ἐκβῆ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, αὐτὸς ὅμως μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶπε περὶ τοῦ Θωμᾶ «Θωμᾶς δὲ εἷς οὐχὶ ἐκ τῶν ἕνδεκα, ἀλλὰ ἐκ τῶν δώδεκα,» ἵνα φυλάξῃ τὸ σέβας καὶ τὴν τιμὴν τοῦ δωδεκάτου ἀριθμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Εἰ δέ τις διαβατικώτερος, ἄλλον λόγον ψηλότερον τούτου οἶδε, παρελθέτω εἰς τὸ μέσον καὶ εἰπάτω, καὶ ἡμεῖς χάριτας αὐτῷ τῆς εἰδήσεως ταύτης εἰσόμεθα.

Σημείωσαι ὅτι ὁ θεσπέσιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας γλαφυρῶς ἀλληγορεῖ εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα τούτους Ἀποστόλους τὰ ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα στελέχη τῶν φοινίκων ἅπερ ἦσαν εἰς τὴν Αἰλείμ. Ὅπερ δηλοῖ ἀνάβασις, ἡ αὔξησις, οὕτω γάρ φησιν «Ἀναβαίνοντες εἰς τελειοτέραν σύνεσιν, καὶ εἰς αὔξησιν ἀνατρέχοντες τὴν πνευματικήν . . . Τὰ ἑβδομήκοντα τῶν φοινίκων στελέχη εὑρήσομεν, τοὺς ἀναδειχθέντας δηλονότι παρὰ Χριστοῦ μαθητὰς καὶ εὖγε δὴ σφόδρα. Φοίνιξι γὰρ παρεικάζονται οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα. Θαυμάζομεν δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα καὶ οἱονεὶ φοίνικας αὐτοὺς εἶναί φαμεν, εὐκάρδιον γὰρ τὸ φυτὸν, εὐριζόνητε καὶ εὔκαρπον καὶ ἀεὶ τοῖς ὕδασιν ἐντεθηλός. Τοιούτους δὲ καὶ τοὺς ἁγίους εἶναί φαμεν. Καθαρὸς μὲν γὰρ ὁ νοῦς αὐτοῖς, βεβηκώς τε καὶ εὔκαρπος, καὶ τοῖς νοητοῖς ὕδασιν ἐντρυφᾷν εἰωθώς.»

Digitized by Google

θεν ἔστειλεν αὐτὴν εἰς τοὺς πατέρας τῆς Στήτης διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσωσι. Περὶ δὲ τῆς θυγατρός του ταύτης Ἀπολλιναρίας ἀπέκαμε, καὶ πλέον δὲν ἠρεύνα δι' αὐτήν. Οἱ δὲ πατέρες ἔστειλαν τὴν δαιμονισμένην πρὸς τὴν ἀδελφήν της, ἥτις ὑπεκρίνετο ὅτι ὀνομάζεται Δωρόθεος, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. Καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν δαίμονα τὸ κοράσιον καὶ ἀποστέλλεται ἀπὸ τοὺς πατέρας ὑγιὲς εἰς τὸν πατέρα της. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἤρχισεν ἡ κόρη νὰ φαίνεται ὅτι ἦτο ἔγκυος, ὁ δὲ πατὴρ, νομίσας ὅτι ἐγκυμονεῖ ἀπὸ τὸν ἀββᾶν Δωρόθεον, πέμπει παρευθὺς ταχυδρόμους καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἔμπροσθέν του.

Ἡ δὲ ὁσία δείξασα μέ τινα σημεῖα, ὅτι ἦτο γέννημα καὶ θυγάτηρ τοῦ Ἀνθεμίου, ἔκαμεν ὅλους νὰ θαυμάσωσι καὶ νὰ φοβηθῶσι, καὶ μάλιστα διὰ τὸ θαῦμα ὅπερ ἔκαμεν εἰς τὴν ἰδίαν ἀδελφήν της. Μετὰ ταῦτα μείνασα ὀλίγας ἡμέρας μὲ τοὺς γονεῖς της, πάλιν ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τὸ κελλίον της, χωρὶς νὰ μάθῃ κἀνεὶς τί ἐποίησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησε, τότε ἐγνωρίσθη εἰς τοὺς μοναχοὺς ὅτι εἶναι γυνή· ὅθεν ὅλοι ἐξέστησαν διὰ τοῦτο, καὶ παρεκινήθησαν νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν Θεόν.

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ψυχαὶ διαυγεῖς ἓξ ἀποπτᾶσαι βίου,
» Ἑξαπτέρυξι συμπαρίστανται νόοις. [1]

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ τοῦ νέου, τοῦ κειμένου πλησίον τοῦ ἁγίου Μωκίου.*

* » Εὔθυμος Εὐθύμιος ἀσκήσας πόνοις,
» Εὔθυμος ἦκε πρὸς μονὰς εὐθυμίας.

* *Ὁ ὅσιος ΕΥΘΥΜΙΟΣ ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, ὁ ἐλέγξας τὸν λατινόφρονα βασιλέα Μιχαὴλ, καὶ Βέκκον τὸν πατριάρχην, ἐν τῷ βυθῷ τελειοῦται.*

† » Ἔπνιξεν ὕδωρ Εὐθύμιον τὸν πάνυ,
» Καταισχύναντα λατινοφρόνων πλάνην.

* *Οἱ μετὰ τοῦ Εὐθυμίου δώδεκα μοναχοὶ βατοπαιδινοὶ, οἱ τοὺς ἀνωτέρω λατινόφρονας ἐλέγξαντες, ἀγχόνῃ τελειοῦνται.* [2]

† » Εἷλεν μοναστῶν δωδεκὰς λαμπρὰ στέφη,
» Ἥλεγξε καὶ γὰρ λατινοφρόνων πλάνην.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ καὶ Εὐφημίας τῆς πλησίον τοῦ ἁγίου Ἀχαικίου.*

Εἰς τὸν Χρύσανθον.

* » Χρύσανθος ἀνθεῖ καρπὸν ἥδιστον πάνυ,
» Τὸν καὶ πολὺ φανέντα κρείττω χρυσίου.

Εἰς τὴν Εὐφημίαν.

* » Εὐφημίας λόγος σε τὴν Εὐφημίαν
» Τρανῶς κατηξίωσε τῆς ἀθανάτου.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς Ὀνούφριος ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ᾳωιή (1818), ἔτος.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Θεοπέμπτου καὶ ΘΕΩΝΑ. [1]

Εἰς τὸν Θεόπεμπτον.

» Ὅπως τελευτᾷ Θεόπεμπτος, εἰπάτω·
» Ἀθλῶν τελευτῶ, τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Θεωνᾶν.

» Λάκκῳ, Θεωνᾶς μάρτυς, ἐν κατωτάτῳ
» Ἔθεντο μ', ἐκραύγαζε, τὸ ψαλτηρίου.

† » Πέμπτῃ ἐκ ξίφεος λίπε τόνδε βίον Θεόπεμπτος.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόπεμπτος ἦτο ἐπίσκοπος κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (290), καὶ ὅτε ὁ ῥηθεὶς τύραννος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πρῶτος ὁ ἅγιος οὗτος ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· διότι πιασθεὶς καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἤλεγξε τὴν πλάνην αὐτοῦ· ὅθεν καὶ βάλλεται εἰς φοῦρνον ἀνημμένον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐκβαίνει σῶος καὶ ἀβλαβής· ἔπειτα ἐξορύττουσι τὸν ἕνα του ὀφθαλμὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔπιε θανατηφόρα φάρμακα. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, εἴλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν τὰ φάρμακα κατασκευάσαντα μάγον, Θεωνᾶν ὀνομαζόμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαθε καὶ ἄλλα ὅμοια βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἐ-

---

[1] Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον καὶ εἰς τοὺς ἓξ πατέρας τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν ιέ τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου.

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἀγνώστων πατέρων.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἥτις ἐστὶ παραμονὴ τῶν Φώτων, συνειθίζεται νὰ ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἡ τοῦ μεγάλου Βασιλείου προτρεπτικὴ ὁμιλία εἰς τὸ βάπτισμα, ἧς ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν σοφὸς Σολομών. »

Digitized by Google

λαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Θεωνᾶς ἐβλήθη μέσα εἰς ἕνα λάκκον ἐπίτηδες κατασκευασθέντα, καὶ ριφθέντος ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του χώματος πολλοῦ, ἐχώθη ὅλος, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΗΣ.

» Συγκλητικὴ λιποῦσα δουλείαν βίου,
» Κλητοῖς Θεοῦ σύνεστι δούλοις ἐν πόλῳ.

Αὕτη ἡ ἁγία Συγκλητικὴ ἦτο ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ τμ' (340), καταγομένη ἀπὸ γένος ἔνδοξον καὶ περιβόητον, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐσέβειαν· ἐπειδὴ δὲ ἦτον ὡραία καὶ πλουσία, πολλοὶ ἐζήτουν νὰ λάβωσιν αὐτὴν εἰς γυναῖκα· Αὐτὴ ὅμως ἡ μακαρία ἔκλινε περισσότερον εἰς τὸν πόθον καὶ τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ· ὅθεν ἀφήσασα τελείως τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου, ἔστρεψεν ὅλην τὴν σπουδήν της εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν καὶ ἐπίδοσιν. Νικήσασα δὲ τὸν ἐχθρὸν διάβολον, πρὸ τοῦ ἀκόμη ν' ἀποθάνῃ, ἐξεδήμησεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς τοῦ νοὸς θεωρίας. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ζωῆς της ἐζήτησεν αὐτὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ πειράζων διάβολος, διὰ νὰ τὴν πληγώσῃ μὲ σωματικὴν ἀσθένειαν, καθὼς ποτε ἐζήτησε καὶ τὸν δίκαιον Ἰώβ. Ὅθεν καθὼς ἐκεῖνον ἐπλήγωσεν, οὕτω καὶ τὴν μακαρίαν ταύτην ἐπλήγωσε μὲ δεινὰς ἀρρωστίας, καὶ μὲ τόσας πληγὰς ἀνιάτους, ὥστε ἐσάπησεν ὅλον τὸ σῶμά της. Πλὴν δὲν συγκατέβη τελείως ἡ ἀρρενόφρων ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως ἂν καὶ ἦτο ὀγδοηκοντούτης γραῖα. Ὅθεν ἐν μέσῳ τοιούτων μαρτυρικῶν πόνων καὶ ἀγώνων εὑρισκομένη, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *τοῦ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ.*

» Ὁ Γρηγόριος ἀρεταῖς λάμψας μέγα,
» Λαμπρῶς μεταστὰς καὶ μέγα πλουτεῖ κλέος.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν περιβόητον νῆσον τῆς Κρήτης, υἱὸς γονέων εὐσεβεστάτων, καλουμένων Θεοφάνους καὶ Ἰουλιανῆς· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψε καιρὸν ἀρκετὸν εἰς τὰ μαθήματα, ἐπροστάχθη ὕστερον ὑπὸ τῶν γονέων του νὰ βόσκῃ πρόβατα. Ἀνάψας δὲ μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ζῆλον καὶ ἔρωτα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν· ἐκεῖ δὲ διατρίψας ὄχι ὀλίγον καιρὸν, ἔζη ὁ ἀοίδιμος μὲ ψωμίον μόνον ὀλιγώτατον καὶ νερόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, τότε ὁ εἰκονομάχος Λέων ὁ Ἀρμένιος ἀπέρριψε τὴν ζωήν του καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἐπαρρησιάσθη· τότε λοιπὸν καὶ ὁ ὅσιος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀγαπῶν νὰ προσκυνήσῃ πάντα τόπον ἅγιον. Ὅσα δὲ ἐκεῖ ὑπέμεινε δεινὰ ἀπὸ τοὺς Ἀγαρινοὺς καὶ Ἑβραίους εἰς διάστημα δώδεκα ὁλοκλήρων χρόνων, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις θέλων νὰ φυλάξῃ τὴν συντομίαν.

Ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ λαβὼν τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐδάμαζε τὸ σῶμά του μὲ τὴν ἐγκράτειαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Σταυράκιος, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ Ῥαγκαβὲ, ἐν ἔτει ωιά (811), πατριάρχης δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἔγεινεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος, τότε ἐστάλη εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν ἁγιώτατον Πάπαν Μιχαὴλ Συνάδων ὁ ὁμρλογητὴς, ὁ ὁποῖος εὑρὼν ἐκεῖ τὸν ὅσιον Γρηγόριον τοῦτον, ἐπῆρεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἐγύριζεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον ἐν τῷτόπῳ Ἀκρίτα, (πλησίον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, ὅστις τώρα ὀνομάζεται κάβο Ἀκρίτα) καὶ συνηρίθμησεν αὐτὸν μὲ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους μοναχούς. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὅσιος εὑρισκόμενος ἔζη ἀνυπόδητος καὶ μὲ ἕνα μόνον ὑποκάμισον, κοιμώμενος ἐπάνω εἰς ἓν ψαθίον καὶ τρώγων καὶ πίνων εἰς δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας ὀλιγώτατον ψωμίον καὶ νερόν· εἶτα ἐγκλείσας ἑαυτὸν εἰς λάκκον βαθύτατον, ἐκεῖ μέσα ἐθρήνησε πολλοὺς χρόνους τὴν γενομένην ταραχὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἀθέτησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων.

Ὕστερον δὲ ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐγκλείεται εἰς ἓν κελλίον στενώτατον, σκεπάμενος ἀπὸ ἓν δερμάτινον ὑποκάμισον· γεμίζων δὲ ἀπὸ νερὸν ἓν πιθάριον μεγάλον εὑρισκόμενον εἰς τὸν κῆπον καὶ ἀποδυόμενος τὴν νύκτα τὸ ὑποκάμισόν του, ἔμβαινε μέσα εἰς τὸ πιθάριον, καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἀνεγίνωσκεν ὅλον τὸ Ψαλτήριον· ὅτε δὲ ἐτελείωνε τότε ἐξήρχετο ἔξω· καὶ οὕτως ἔκαμνεν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς

[1] Τῆς ἁγίας Συγκλητικῆς ταύτης τὸν κατὰ πλάτος βίον συνέγραψε μὲν ὁ μέγας Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας, μετέφρασε δὲ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ παρθένος ἐκείνη ἥτις εἶχε περιμμένον τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ἐπὶ ἓξ χρόνους μέσα εἰς ἓν πηγάδιον.

Digitized by Google

ζωῆς του. Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας καλῶς ἀγωνισάμενος ὁ μακάριος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΩΣΤΗΡΙΟΥ.

* » Φωστὴρ ὁ Φωστήριος ὄντως ὡράθη,
» Τῷ φωτὶ τοῦ βίου τε καὶ τῶν θαυμάτων.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Φωστήριος, λάμψας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ὡς ἥλιος, ὑπῆγεν εἰς τὰ ἑσπέρια μέρη τῆς Δύσεως· ἀναβὰς δὲ εἰς ἓν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ἥσυχον, ἄὐλως εἰς τὸν ἄὐλον Θεὸν προσηύχετο, ταλαιπωρῶν καὶ δουλαγωγῶν τὸ σῶμά του μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χαμευνίας, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην σκληραγωγίαν. Ὅθεν ἐκ τούτων ἔγεινεν ἀληθῶς φωστὴρ συμφώνως μὲ τὸ ὄνομά του, λάμπων τὴν οἰκουμένην, διότι φυλάξας τὸ σῶμα ἁγνόν, καὶ τὴν ψυχὴν καθαρὰν, καὶ τηρήσας τὸ κατ' εἰκόνα ἀμόλυντον, ὅσον ἦτο δυνατὸν, ἔγεινε καταγώγιον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἀοίδιμος τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, καὶ ἰάτρευε πᾶσαν πολυχρόνιον καὶ ὀλιγοχρόνιον ἀσθένειαν τῶν προσερχομένων εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄρτον ἐδέχετο ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ μακάριος, καθὼς καὶ ὁ προφήτης Ἠλίας· πλὴν ὁ μὲν Ἠλίας ἐλάμβανε τὸν ἄρτον διὰ μέσου τοῦ κόρακος, ὁ δὲ μέγας οὗτος Φωστήριος τὸν ἐλάμβανε διὰ μέσου θείου Ἀγγέλου, ἂν καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε διὰ θείαν τινὰ οἰκονομίαν, διότι καθ' ἑκάστην ἡμέραν φέρων τὸν ἄρτον ὁ Ἄγγελος, ἔβαλλεν αὐτὸν εἰς ἓν χωριστὸν τόπον χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς τὸν ἅγιον, ἂν δὲ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν δύω καὶ τρεῖς ἢ περισσότεροι ἀδελφοὶ ξένοι, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀδελφῶν, τόσοι καὶ οἱ ἄρτοι εὑρίσκοντο εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Ποῖος ποτὲ εἶδε τοιοῦτον θαῦμα ἐξαίσιον; ἢ ἤκουσε τοιοῦτον παράδοξον; διότι σπανίως καὶ εἰς πολλὰ ὀλίγους ἁγίους συνέβη τοῦτο. Πλὴν δὲν ἠξιώθη ὁ μακάριος Φωστήριος τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ἕως τέλους τῆς ζωῆς του, καθὼς ἐφάνη εὔλογον εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν. Ὅτε μὲν δηλαδὴ ἦτο μόνος, ἡσυχάζων καὶ σχολάζων εἰς μόνον τὸν Θεὸν, τότε ἔφερεν αὐτῷ τὸν ἄρτον ὁ Ἄγγελος, ἀλλ' ὅτε ἐσύστησε μοναστήριον μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ συνήθροισε πολλοὺς μοναχοὺς, τότε δὲν ἐδέχετο πλέον τὸν ἄρτον ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του ἐπαρίζετο, ὄχι μόνον τὰ ἐδικά του πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς ἔδιδε τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Καὶ τοῦτο ἐγίνετο, ὄχι διότι ὁ Θεὸς ἀδυνάτησεν. Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! διότι πῶς ἤθελεν ἀδυνατήση νὰ δίδῃ εἰς ἕνα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐκεῖνος, ὅστις ἔθρεψεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τόσας χιλιάδας τῶν ἀχαρίστων Ἑβραίων; ἀλλ' οὐδὲ ἐγίνετο, διότι ὁ Θεὸς δὴθεν ἀπεγράφη τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου του, μὴ γένοιτο! ἐπειδὴ ὁ ὅσιος δὲν προσηυχήθη ποτὲ διὰ νὰ τῷ δώσῃ ὁ Θεὸς φαγητὰ ἀπολλύμενα, ἐπειδὴ ἤκουε τοῦ Κυρίου λέγοντος «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». (Ματθ. ς'. 33.)

Ἀλλὰ τοῦτο ἐγίνετο, ἐπειδὴ πρότερον μὲν ἐπρόσεχεν ὁ ὅσιος ὅλως διόλου εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τελείως δὲν ἐφρόντιζεν οὔτε δι' αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν, καὶ πρὸς τούτοις δὲν εἶχε κἀνένα ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ φροντίζῃ περὶ τοῦ ἄρτου του· ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἐχρειάζετο εἰς τοῦτο τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ συνεργίαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπειδὴ ἐστοχάσθη νὰ ὁδηγήσῃ καὶ ἄλλους εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν καὶ ἄσκησιν, διὰ τοῦτο ἐργοχείρει καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς παράδειγμα τοῦ νὰ ἐργάζωνται καὶ αὐτοί. Λοιπὸν δὲν ἐχρειάζετο πλέον τὴν ἄνωθεν ἐρχομένην τροφὴν, διότι τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς θέλει καὶ ἀποδέχεται πρὸ παντὸς ἄλλου· ἤτοι τὸ νὰ μὴ εἴμεθα παντάπασιν ἀργοὶ καὶ νὰ μὴ τρώγωμεν δωρεὰν τὸν ἄρτον μας· ἀλλὰ νὰ ἐργαζώμεθα, καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ἔργου καὶ κόπου μας νὰ δίδωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν πρότερον μὲν ὁ ἅγιος οὗτος ἐλάμβανε δι' Ἀγγέλου τροφὴν, ὕστερον δὲ ὑστερήθη ταύτην· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπροστάχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀπὸ κἀνένα ἄνθρωπον τὰ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρείαν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του νὰ πορίζεται πάντα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ διδάσκῃ τοὺς μαθητάς του, ὄχι μόνον μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔργον, καὶ νὰ δεικνύῃ εἰς αὐτοὺς τὸ νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν προσευχήν.

Οὗτος ὁ μακάριος, ἐπειδὴ τῷ τότε καιρῷ ἐφύτρωσεν αἵρεσις εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πολλοὶ πατέρες συνήχθησαν διὰ νὰ συγχροτήσωσι Σύνοδον περὶ αὐτῆς, τότε, λέγω, καὶ ὁ Φωστήριος οὗτος προσκληθεὶς εἰς τὴν Σύνοδον, δὲν παρητήθη· ἀλλὰ παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν, καὶ ποιήσας ἀνδραγαθίαν, ἐθαυμάστωσε τὸ ὄνομά του. Διότι πολλοὶ μὲν αἱρετικοὶ ἀπὸ τοὺς λόγους του παρακινηθέντες, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰς αἱρέσεις των εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ δὲ περισσότεροι πειθόμενοι εἰς τὰς ἀ-

Digitized by Google

δασκαλίας του, ἔγειναν μοναχοί· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, παλλαὶ θαυματουργίαι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἔγειναν, ὄχι μόνον ὅτε ἔζη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του, ἥτις ἠκολούθησε κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς πέμπτης ταύτης ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΙΣ ἐν θαλάσσῃ βληθεὶς τελειοῦται.

» Ἦλθον θαλάσσης εἰς βάθη, λέγει Σάϊς,
» Φυγὼν τὰ ποντίζοντα τῆς πλάνης βάθη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΕΙΔΟΣ ὑπὸ δημίων κατα-πατούμενος, τελειοῦται.

» Πόδες πατοῦντες σαρκίον Θεοείδου,
» Ψυχὴν ἀποθλίβουσι λῃνῷ τοῦ πόλου.

Ἡ ὁσία ΔΟΜΝΙΝΑ [1] ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χαρίζεταί σοι τὴν ἄνω κληρουχίαν,
» Δομνίνα, σαρκὸς ἡ κάτω κακουχία.

Ἡ ὁσία ΤΑΤΙΑΝΗ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τατιανὴ ταχεῖσα νηστείαις πάλαι,
» Νῦν Ἀγγέλοις σύνεστι νηστείας φίλοις.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ ὁ ἀπὸ Καρπησίου, ἐν Βυζαντίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ᾳχϟδ' (1694), ἔτος, ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἤθλησεν ὄντως Ῥωμανὸς ῥωμαλέως,
» Ῥώμην ἄμαχον ἐκ Θεοῦ δεδεγμένος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', τὰ ἅγια ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Τοὺς οὐρανοὺς βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ σχίσαν,
« Τοὺς αὐτὸ μὴ χραίνοντας ἔνδον εἰσάγει.
»Βάπτισεν ἐν ποταμῷ Χριστὸν Πρόδρομος κατὰ ἔκτην.

† Τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζομεν σήμερον ἐν πάσαις ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, τὴν ἀγρυπνίαν τελοῦντες ἀπὸ τὸ ἑσπέρας, ἐπειδὴ μετὰ τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ φανερωθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἶναι Θεὸς ἐν σώματι, διότι ὅτε ὁ Κύριος ἐβαπτίζετο ἀπὸ τὸν Ἰωάννην ἐμαρτυρήθη ἄνωθεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ πατέρα μὲ τὴν φωνὴν καὶ μὲ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι εἶναι υἱὸς γνήσιος καὶ ὁμοούσιος αὐτοῦ· ἔκτοτε λοιπὸν ἐγνωρίσθη εἰς ὅλους διὰ μέσου τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ὑψηλῆς του διδασκαλίας, ὅτι αὐτὸς εἶναι βέβαια ὁ Θεός, ὁ διὰ τῶν προφητῶν φανερῶς κηρυττόμενος. [1]

Ἦλθε δὲ εἰς τὸ βάπτισμα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ὅτε ὁ Κύριος ἔγεινεν ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν νόμον εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἐβάπτιζεν εἰς τὸν Ἰορδάνην, κατὰ τὸ γενόμενον εἰς αὐτὸν ῥῆμα Θεοῦ· ἤτοι κατὰ τὸ πρόσταγμα καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς (Λουκ. γ'. 2.), διὰ τοῦτο ὁ Κύριος θέλων νὰ πληρώσῃ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὡς θεῖον νόμον μετὰ τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὡς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἂν καὶ δὲν εἶχε χρείαν βαπτίσματος, ὡς ἀναμάρτητος ὤν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εὐλαβούμενος τὸν Κύριον καὶ τὴν ἰδικήν του ἀναξιότητα λογιζόμενος, ἔλεγεν « Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με»; Ἀλλ' ὁ Κύριος θαρσοποιεῖ καὶ παρακινεῖ τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ νὰ τὸν βαπτίσῃ, δεικνύων εἰς αὐτὸν, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ νομίζει ὅτι εἶναι ἀπρεπὲς, αὐτὸ μάλιστα εἶναι πρέπον· δηλαδὴ τὸ νὰ βαπτισθῇ ὁ δεσπότης ἀπὸ τὸν δοῦλον. Διὰ τοῦτο καὶ λέγει εἰς αὐτόν, « Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἡμῖν ἐστὶ, πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην ». Δικαιοσύνην δὲ ἐδῶ ὀνομάζει ὁ Κύριος τὴν τελείωσιν ὅλων τῶν ἐντολῶν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον (λόγῳ εἰς τὸ βάπτισμα)· ὡς ἂν νὰ λέγῃ· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐτελείωσα ὅλας τὰς ἄλλας ἐντολὰς τοῦ θείου νόμου, αὕτη δὲ μόνη ἔμεινε, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τελειώσω καὶ αὐτήν.

Τότε λοιπὸν ἀφῆκε τὴν ἀντίστασιν ὁ Ἰωάννης. Ὅθεν βαπτισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Κύριος, εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· [2] καὶ ἰδοὺ ἠνοίχθη-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Δόμνα ὀνομάζεται αὕτη.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Εὐσέβιον, ὅτε ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἦτο τρίτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, αἱ δὲ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων Διαταγαὶ λέγουσιν, ὅτι ἐβαπτίσθη ὥρᾳ δεκάτῃ τῆς νυκτός.

[2] Ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀπορεῖ, διατί λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, καὶ Μάρκος, ὅτι ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος; λύων λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι

Digitized by Google

σαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδεν ὁ Ἰωάννης τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἀλλὰ καὶ φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἦλθε λέγουσα « Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα » Ἐκ τούτου λοιπὸν ἔγεινε φανερὸν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι δὲν ἦτον ὁ Ἰωάννης μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν Χριστὸν, κατὰ τὴν ἐσφαλμένην ὑπόληψιν, ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ οἱ πολλοί· ἀλλ' ἦτον ἀσυγκρίτως κατώτερος αὐτοῦ, καὶ δοῦλος καὶ ὑποχείριος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα κατελθὸν, ἀπηύθυνε τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδειξε φανερῶς ὡς ἂν διὰ τοῦ δακτύλου, ὅτι τὸ « Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός », δὲν ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, ἂν καὶ αὐτὸς εἶχεν εἰς ὅλους πολλὴν τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀξίωμα· ἀλλ' ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιζόμενον Ἰησοῦν. Τελειώσας λοιπὸν ὁ Κύριος καὶ τοῦτο τὸ νομικὸν πρόσταγμα τοῦ βαπτίσματος, ἔλυσε τὴν κατάραν, ἥτις ἐδόθη εἰς τὸν Ἀδὰμ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Θείου νόμου, καὶ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ τὴν καταδίκην, ἔπαυσεν οὕτω εἰς τὸ ἑξῆς πάντα νόμον τελετουργικὸν, ἀναβιβάσας αὐτὸν εἰς τὸ πνευματικώτερον καὶ τελειότερον. Ἀκολούθως δὲ ἔπαυσε καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν βάπτισμα καὶ παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, νὰ βαπτιζώμεθα τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτον ὑστερημένον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Διότι βαπτισθεὶς ὁ Κύριος εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν, ἐπλήρωσε μὲν τὸ σκιῶδες καὶ ἀτελὲς βάπτισμα, ἤνοιξε δὲ τὰς θύρας τοῦ πνευματικοῦ καὶ θείου τῆς Ἐκκλησίας βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθημεν χρεωστοῦμεν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ φυλάττωμεν τὴν αὐτοῦ καθαρότητα ἄσπιλον καὶ ἀμόλυντον ἀπὸ ἁμαρτίας διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ζωοποιῶν ἐντολῶν, ἵνα καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιτύχωμεν· (ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνὸν καὶ εἰς τὸν Προκόπιον καὶ εἰς τὸν Χρύσανθον καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωφὸν, τοὺς περὶ τῆς ἑορτῆς ἁπλοϊκοὺς λόγους).

ἄνθρωποι βαπτιζόμενοι, ἐπειδὴ ἦσαν ἁμαρτωλοὶ, ἔμενον ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἕως οὗ ἤθελον ἐμολογήσει ὅλας τὰς ἁμαρτίας των, καὶ τότε ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ ὕδωρ. Ὅθεν ἐπέρνα ἀναμεταξὺ διάστημα καιροῦ, ὁ δὲ Κύριος, ἐπειδὴ ἦτο ἀναμάρτητος, καὶ ἁμαρτίας δὲν εἶχε νὰ ἐξομολογηθῇ, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα ἐβάπτισθη εἰς τὸ νερὸν, εὐθὺς καὶ ἐκβῆκεν ἔξω (παρὰ τῇ σειρᾷ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου).

Ὅτι δὲ ὁ Χριστὸς βαπτισθεὶς, ὄχι μόνον ἡγίασε τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων, μαρτυρεῖ σαφῶς καὶ καθαρῶς ὁ αὐτὸς θεῖος Χρυσορρήμων, οὕτως αὐτολεξεὶ λέγων ἐν τῷ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ Σωτῆρος λόγῳ αὐτοῦ. « Αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσατο, καὶ τὴν τῶν ὑδάτων ἡγίασε φύσιν. Διά τοι τοῦτο καὶ ἐν μεσονυκτίῳ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἅπαντες ὑδρεύονται, καὶ οἱ κάδοι τὰ νάματα ἀποτίθενται, καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον φυλάττουσιν, ἅτε δὴ σήμερον ἁγιασθέντων τῶν ὑδάτων. Καὶ τὸ σημεῖον γίνεται ἐναργὲς, οὐ διαφθειρομένης τῆς τῶν ὑδάτων ἐκείνων φύσεως τῷ μήκει τοῦ χρόνου· ἀλλ' εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον, καὶ δύω καὶ τρία πολλάκις ἔτη τοῦ σήμερον ἀντληθέντος ὕδατος ἀκεραίου καὶ νεαροῦ μένοντος, καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον τοῖς ἄρτι τῶν πηγῶν ἐξαρπασθεῖσιν ὕδασιν ἀμιλλωμένου. (Τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως.») Σημείωσαι, ὅτι τὸ Βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου μίαν κατάδυσιν καὶ μίαν ἀνάδυσιν εἶχε· καὶ ἦτον τοῦ μὲν Ἰουδαϊκοῦ βαπτίσματος ὑψηλότερον, τοῦ δὲ ἡμετέρου, ταπεινότερον, καθάπερ γέφυρά τις ὂν ἑκατέρων τῶν βαπτισμάτων ἀπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτο χειραγωγοῦν. Διότι δὲν ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης· πλύνον τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λοῦσον τὸ σῶμα καὶ ἔσω καθαρός· ἀλλὰ τί ; ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας. Οὐδὲ Πνεύματος ἁγίου χορηγίαν εἶχεν, οὔτε ἁμαρτημάτων ἄφεσιν. Ὁ δὲ Κύριος, οὔτε τὸ Ἰουδαϊκὸν, οὔτε τὸ ἡμέτερον βάπτισμα ἐβαπτίσθη (τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον) καὶ τοῦτο, διὰ δύω αἰτίας· καὶ, διὰ νὰ φανῇ ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, μαρτυρούμενος ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ νὰ πληρώσῃ πᾶσαν δικαιοσύνην, καθὼς ταῦτα πάντα βεβαιοῖ ὁ ἴδιος Χρυσόστομος εἰς τὸν αὐτὸν λόγον. Σημείωσαι ὅτι εἰς τὰ Θεοφάνεια ἔχουσι λόγους Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός. » Ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος (λόγ. εἰς τὴν Ἀνάληψιν) πρώτην μὲν ἑορτὴν ἀριθμεῖ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, δευτέραν δὲ, τὴν τῶν Θεοφανείων ταύτην, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τὴν εἰς τὸ Σωναξάριον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ὁ δὲ Νύσσης Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸ, οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν φιλόστοργος οὗτος πατήρ. » Ἕτερον ὁ αὐτὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγέλην· ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάντες ἡμεῖς ἐν εὐθυμίᾳ. » Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ, « Ἄνδρες φιλόχριστοι καὶ φιλόξενοι. » Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάλιν φῶς προερχόμενον. » Γρηγόριος ὁ Ἀκλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μετάνοια καὶ ἀρχή ἐστε καὶ μεσότης· » ὁ αὐτὸς ἕτερον εἰς τὴν αὐτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Χθὲς συνεκκλησιάζων καὶ συνεορτάζων » (σώζονται πάντες ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων, καὶ ἐν τῷ κωδικίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἀλλὰ καὶ ὁ Πρόκλος καὶ ὁ Ἱππόλυτος ἐγκώμια ἔχουσιν εἰς αὐτὴν (ἐν τῇ ἱερᾷ τελετουργίᾳ.)

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐμαρτύρησεν ἐν Βυζαντίῳ διὰ τὸν Χριστὸν ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς* **ΡΩΜΑΝΟΣ**

Digitized by Google

ιερομόναχος ὁ Λακεδαίμων, ἐκ κώμης Δημιτίτζης, κατὰ τὸ αχγέ (1695), ἔτος. [1]

† » Ἐκ γῆς ἀπάρας Ῥωμανὸς διὰ ξίφους,
» Ἐκεῖ κατοικεῖ ἔνθα δῆμοι μαρτύρων.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', ἡ σύναξις τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ. Συνέβραμε δὲ καὶ ἡ τῆς παντίμου τούτου χειρὸς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰσέλευσις.

» Ἐμή σε γλῶσσα, Κήρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ,
» Ὃν γλῶσσα Χριστοῦ γηγενῶν μείζω λέγει;
» Μνήμην ἑβδομάτῃ Προδρόμου λάχεν αἰδοίοιο.

Μίαν ἡμέραν μετὰ τὰ Ἅγια Θεοφάνεια, ἤτοι κατὰ τὴν σήμερον, παρελάβομεν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς νὰ ἑορτάζωμεν τὴν Σύναξιν καὶ ἑορτὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην συναριθμεῖται καὶ ἡ ἑορτὴ αὕτη μὲ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς τοῦ Προδρόμου, ἵνα μηδὲν σιωπήσωμεν ἀπὸ τὰ ἐκείνου θαυμάσια καὶ ὑπερφυσικὰ χαρίσματα. Ἠκολούθησε δὲ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐσπέραν τῶν Θεοφανείων ἡ τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ αὐτοῦ Προδρόμου μετακομιδή, ἥτις τοιουτοτρόπως ἐγένετο. Εἰς τὴν πόλιν Σεβαστὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν λέγουσιν ὅτι ἐτάφη τὸ ἱερὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου σῶμα, ὑπῆγεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, καὶ λαβὼν τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ προφητικοῦ ἐκείνου σώματος, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα του, ὅπου καὶ ἐτέλει αὕτη πάμπολλα θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τὸ ἀκόλουθον. Εἰς τὰ ὅρια τῆς πόλεως Ἀντιοχείας ἐφώλευεν εἷς δράκων τὸν ὁποῖον ἐθεοποίουν οἱ Ἕλληνες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐτίμων αὐτὸν καθ' ἕκαστον χρόνον μὲ μίαν θυσίαν· καὶ τὸ χειρότερον εἶναι, ὅτι ἡ προσφερομένη θυσία ἦτον ἄνθρωπος. Προχωροῦντος δὲ τοῦ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ λαχνὸς εἰς ἕνα χριστιανὸν διὰ νὰ δώσῃ τὸ θυγάτριόν του εἰς τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν φωλεάν του καὶ φαινόμενος φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα, ἤνοιγε τὸ στόμα του καὶ ἐδέχετο μέσα τὸν προσφερόμενον ἄνθρωπον, καὶ οὕτω τὸν ἐσπάραττε μὲ τοὺς ὀδόντας του.

Διὰ ταῦτο ὁ πατὴρ τῆς κόρης παρεκάλει μὲ θερμοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ δάκρυα τὸν Θεὸν καὶ τὸν τίμιον Πρόδρομον, νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοιοῦτον πικρὸν φθορέα· παρακαλῶν δὲ ἐσοφίσθη νὰ κάμῃ καὶ ἓν τοιοῦτον ἐπιχείρημα, καθόσον εὐκόλως εὑρίσκει μηχανὰς καὶ τέχνας πᾶς ἄνθρωπος εἰς ἀνάγκην εὑρισκόμενος. Αὐτὸς ἐζήτησε νὰ προσκυνήσῃ τὴν ἁγίαν χεῖρα τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὴν, κόπτει κρυφίως μὲ τὰ ὀδόντιά του τὸν ἀντίχειρα, ἤτοι τὸν μεγάλον δάκτυλον, καὶ τυχῶν τοῦ ποθουμένου, ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ· ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς θυσίας τῆς θυγατρός του, καὶ ἦτο παρὸν ὅλον τὸ θέατρον τοῦ λαοῦ, ἦλθε πλησίον εἰς τὸν δράκοντα καὶ ὁ πατὴρ, βαστῶν ὁμοῦ καὶ τὴν θυγατέρα του. Καὶ καθὼς εἶδε τὸν δράκοντα, ὅτι ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ καταπίῃ τὴν θυγατέρα του, ῥίπτει μέσα εἰς τὸν φάρυγγά του τὸν ἱερὸν δάκτυλον τοῦ Προδρόμου, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐθανατώθη ὁ δράκων. Τούτου δὲ γενομένου, ὁ μὲν πατὴρ ἐπῆρε τὴν θυγατέρα του ζωντανὴν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὸν οἰκόν του χαίρων, καὶ τὸ παράδοξον διηγούμενος, τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγησαν· ὅθεν καὶ εὐχαρίστουν μεγάλως τῷ Θεῷ, καὶ τῷ τιμίῳ Προδρόμῳ, καὶ μέγιστον ναὸν ἔκτισαν εἰς τὸ ὄνομά του.

Λέγεται δὲ καὶ τοῦτο ἀκόμη περὶ τῆς ἁγίας ταύτης χειρός. Ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἤτοι κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὑψόνετο καὶ ἡ τιμία αὕτη χεὶρ τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐξήπλονε τοὺς δακτύλους της, ἄλλοτε δὲ τοὺς ἐσυμμάζωνε, καὶ μὲ τὴν ἔκτασιν μὲν ἐφανέρονεν ὅτι μέλλει νὰ γίνῃ εὐθηνία καρπῶν, μὲ τὴν συμμάζωξιν δὲ ἐφανέρονε τὴν μέλλουσαν ἀκαρπίαν καὶ δυστυχίαν. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ βασιλεῖς εἶχον ἀγάπην καὶ πόθον πολὺν νὰ ἀποκτήσωσι τὸν ἱερὸν αὐτὸν θησαυρὸν, ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανὸς οἱ Πορφυρογέννητοι, ὧν ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 912, ὁ δὲ Ῥωμανὸς ἐν ἔτει 959. Ὅτε λοιπὸν αὐτοὶ ἐβασίλευον, διὰ μέσου τινος διακόνου τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, Ἰὼβ καλουμένου, ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ τιμία αὕτη χεὶρ, κατ' αὐτὴν τὴν ἑσπέραν τῶν Θεοφανείων, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι παράδοσις νὰ γίνεται ὁ ἁγιασμὸς εἰς τοὺς χριστιανούς· ἤτοι κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων. Ὅθεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) μετὰ πόθου πολ-

[1] Τὸ αὐτοῦ μαρτύριον ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

λοῦ ταύτην κατηξιώσατο, καὶ εἰς τὰ βασίλεια μέσα ἀπεθησαύρισε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τοῖς Φωραχίου. [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, *τοῦ ἐξ Ἀτταλείας μὲν ὄντος, ἐν Σμύρνῃ δὲ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ αψ' 4700 ἔτος.*

† » Οὐχὶ παλαιὸς Ἀθανάσιος πέλει,
» Οὗτος· νέος δὲ μάρτυς ἐστὶ Κυρίου. [2]

Μνήμη τοῦ ὑπὸ τοῦ τιμίου Προδρόμου γεγονότος θαύματος ἐν Χίῳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν. [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΔΟΜΝΙΚΗΣ.

» Λιποῦσα τὴν γῆν οὐρανόφρων Δομνίκα,
» Εἰς οὐρανοὺς ἀνῆλθεν, ὥσπερ, ἠγάπα.
» Δομνίκαν ἐγδοάτῃ πότμου λάβε νὺξ ἐρεβεννή.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τπδ' (384), καταγομένη ἀπὸ τὴν ἐν Ἀφρικῇ Καρθαγένην, (τὸ νῦν λεγόμενον Τούνεζι) διὰ οἰκονομίαν δὲ καὶ ὑπόθεσίν τινα ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ ἄλλας τεσσαράκοντα παρθένους. Ὁ τότε δὲ πατριαρχεύων Νεκτάριος τὰς ἐδέχθη ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἠξίωσεν αὐτὰς τοῦ θείου βαπτίσματος· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἡ ἁγία αὕτη ἔγεινε μοναχὴ, καὶ ἀγωνισθεῖσα μὲ πόνους ἀνδρικοὺς, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα. Ἐν τούτοις λοιπὸν διελάμψασα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΓΕΩΡΓΙΟΥ *τοῦ Χοζεβίτου.*

* » Σὺν δάκρυσι σπείραντι τῷ Γεωργίῳ,
» Καιρὸς θερίζειν ἐστὶ σὺν εὐθυμίᾳ.

* Οὗτος ὁ ἀοίδιμος πατὴρ ἡμῶν Γεώργιος, ἀφήσας πατρίδα καὶ γένος καὶ ὅλην τὴν τοῦ κόσμου προσπάθειαν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν ζωοδόχον τάφον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησεν ὅλους τοὺς πέριξ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἱεροὺς καὶ ἁγίους, καὶ πολλοῦ θαύματος γέμοντας τόπους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε τὴν τούτων ἁγιότητα καὶ χάριν, ὕστερον φέρων ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ μοναστήριον τὸ οὕτως ὀνομαζόμενον τοῦ Χοζεβᾶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη καὶ Χοζεβίτης, καὶ γενόμενος μοναχὸς, συνηριθμήθη μὲ τοὺς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφούς. Τόσον δὲ ἀνδρεῖος καὶ πρόθυμος ἐφάνη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὁ ἀοίδιμος εἰς πάντα πόνον καὶ σκληραγωγίαν ἀσκητικὴν, ὥστε ἐμιμεῖτο τὸν δι' ἡμᾶς κατὰ σάρκα νεκρωθέντα Χριστὸν τὸν Θεὸν, καὶ ἐσπούδαζε νὰ συννεκρωθῇ μὲ αὐτὸν καὶ νὰ συσταυρωθῇ διὰ τῆς ἀπαθείας, ὡς ἂν ἦτο ἄσαρκος· ὅθεν ἐξέπληττεν ὅλους καὶ παρεκίνει αὐτοὺς πρὸς ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ὑπερφυσικῆς αὐτοῦ ἀνδρίας καὶ γενναιότητος. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ἐφάνη γεμάτος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος· ὅθεν ἔβαλε τὸν ἑαυτόν του ὡς στήλην ἔμψυχον καὶ εἰκόνα πάσης ἀρετῆς ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου του καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ μέχρι τέλους δὲν συγκατέβη ὁ τρισόλβιος ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀσκήσεως· Διὰ τοῦτο καὶ εὗρεν ἀνάπαυσιν ἀπὸ τοὺς πολλούς του ἀγῶνας καὶ κόπους, ἐκδημήσας πρὸς τὸν ποθούμενον Θεόν, διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ καθαρώτερον καὶ ἐναργέστερον σὺν τοῖς ἀγγέλοις τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐκπεμπομένην ἔλλαμψιν καὶ μακαριότητα.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, *καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς* ΚΕΛΣΙΟΥ *καὶ* ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Βασίλισσαν.

» Ἰουλιανῷ πολλὰ καὶ Βασιλίσσῃ,
» Ἔπαθλα κεῖνται κειμένοις ἐκ τοῦ ξίφους.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τώρα ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ τιμίου Προδρόμου εὑρίσκεται εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ τιμίου Προδρόμου. Καὶ τοῦτο σημείωσαι, ὅτι Θεόδωρος ὁ Δαφνοπάτης καὶ Ἀσηκρήτης ὑπόμνημα ἔχει εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς ἁγίας χειρὸς τοῦ τιμίου Προδρόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τοῦ Χριστοῦ ἐπέστη Πρόδρομος.» (σώζεται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Καὶ τοῦτο δὲ πρὸς τούτοις σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν μεθέορτον ταύτην ἡμέραν τῶν Φώτων, ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου ὁ εἰς τὸ βάπτισμα λόγος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χθὲς τῆ λαμπρᾷ τῶν Φώτων ἡμέρᾳ.» τὸ τοῦ Δαφνοπάτου ὑπόμνημα σώζεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων καὶ Λαύρᾳ.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Ὅρα τοῦτο εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Κέλσιον καὶ Ἀντώνιον.

» Τέμνει κεφαλὴν τὸ ξίφος τὴν Κελσίου,
» Σὺν τῇ κεφαλῇ τῇδε τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Μαρκιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀντινοούπολιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένην. Οὗτος λοιπὸν ἔπεισε τὴν νόμιμόν του γυναῖκα, Βασίλισσαν ὀνόματι, νὰ μένῃ ἐν σωφροσύνῃ καὶ παρθενίᾳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐκούρευσεν αὐτὴν καλογραίαν εἰς ἓν μοναστήριον, ἐκαλογηρεύθη καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλο, καὶ ἦτο ἡγούμενος ἐπὶ δώδεκα χιλιάδων μοναχῶν. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα καὶ μὴ ἀρνηθεὶς τὸν Χριστόν, ἀλλ' ἐμπαίξας τὰ εἴδωλα, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς ὀργὴν καὶ θυμόν· ὅθεν ὁ μιαρὸς παρευθὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἔκαυσαν τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου ὁμοῦ μὲ τοὺς μοναχούς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεκάησαν καὶ ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς χώρας κληρικοί, ὅσοι κατέφυγον ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη αὐτῶν τὸ μαρτύριον.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουλιανὸς ἁπλωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς ἐδάρη ἔπειτα σφίγξαντες αὐτὸν μὲ σιδηρᾶς ἁλυσίδας συνέτριψαν τὰ κόκκαλά του· ὅτε καὶ εἷς τῶν δημίων τυφλὸς ὢν ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἰατρεύθη ὑπὸ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν καὶ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κέλσιος δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος ὁμοῦ μὲ εἴκοσι στρατιώτας ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ἰδόντες ὅτι ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν ἕνα νεκρόν. Διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος πρῶτον μὲν βάλλεται εἰς φυλακὴν ὁ υἱός του Κέλσιος· ἔπειτα δὲ ῥίπτεται ἐντὸς λεβήτων πυρωμένων καὶ γεμάτων ἀναβράζοντος ὕδατος, ὁμοῦ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἑπτὰ υἱοὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος, ὡς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ ἱερεὺς Ἀντώνιος καὶ ὁ ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστὰς Ἀναστάσιος. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, χάριτι Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἕλληνες, ὁμοῦ δὲ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Κελσίου ἡ γυνὴ δηλαδὴ τοῦ ἡγεμόνος. Παρασταθέντες δὲ ὅλοι οἱ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, προσηυχήθησαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἔπεσον τὰ ἐν τῷ ναῷ εἴδωλα καὶ συνετρίβησαν καὶ ὁ ναὸς ἐβυθίσθη ἐντὸς τῆς γῆς· ὅθεν οἱ Ἕλληνες συνάξαντες δεμάτια παπύρου, καὶ βρέξαντες μὲ ἔλαιον ἔδεσαν μὲ αὐτὰ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τῶν ἁγίων καὶ τὰ ἔκαψαν, ἀλλ' ἡ θεία χάρις ἐφύλαξε τοὺς ἁγίους ἀβλαβεῖς καὶ δὲν ἐκάησαν. Διὰ τοῦτο, τοῦ μὲν ἁγίου Ἰουλιανοῦ καὶ Κελσίου ἔσυραν καὶ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, τοῦ δὲ ἱερέως Ἀντωνίου ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ σιδηρᾶς ἀγκύδας, τὴν δὲ μητέρα τοῦ Κελσίου ἐκρέμασαν· εἶτα παρέδωκαν αὐτὴν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς καὶ ἀπὸ τὰ ῥηθέντα βάσανα, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτῶν ναόν, ὅστις εἶναι πλησίον τοῦ Φόρου.

---

* *Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἄνδρες ξίφει τελειοῦνται*

* » Χρισσοῦ συνέντες ἄνδρες ἀληθὲς σέβας,
» Προὔδωκαν εἰς θάνατον αὐτοὺς ἐμφρόνως.

* *Ἡ διὰ τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσασα γυνὴ τοῦ ἡγεμόνος, ξίφει τελειοῦται.*

* » Χριστοῦ πόθῳ τρωθεῖσα μήτηρ Κελσίου,
» Ἀνδρὸς κατεφρόνησε, καὶ τῶν βασάνων.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΡΤΕΡΙΟΥ.

» Πάλαι, Καρτέριε, πρὸς πῦρ καὶ δόρυ,
» Τὸ καρτερόν σου πρὸς πάλας δείκνυς δύω.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Οὐρβανοῦ, ἐν ἔτει συή (298), ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Οὗτος λοιπὸν κτίσας οἶκον εὐκτήριον· (ἤγουν μικρὰν ἐκκλησίαν) συνήθροιζεν ἐκεῖ τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτὰ νὰ σέβωνται τὸν Χριστὸν μόνον, ὡς ὄντα Θεὸν ἀληθινόν, καὶ ἄλλον Θεὸν νὰ μὴ γνωρίζωσι πλὴν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκρύφθη, ὁ δὲ Κύριος φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ τῷ λέγει « ὕπαγε, ὦ Καρτέριε, καὶ φανέρωσον σεαυτὸν εἰς ἐκείνους οἵτινες σὲ ζητοῦσιν, ἐγὼ δὲ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ, διότι πρέπει νὰ πάθῃς πολλὰ διὰ τὸ ὄνομά μου· ὅτι πολλοὶ διὰ σοῦ θὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ σωθῶσι. » Τότε ὁ ἅγιος γεμίσας ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐχαριστήσας εἰς τὸν Θεόν, ἐπαρρησίασε τὸν ἑαυτόν του. Καὶ πρῶτον μὲν κλείεται εἰς φυλακήν· ἔπειτα δὲ παραστάθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ψευδόθεον Σάραπιν, ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του τοῦτον κατεχρήμνισεν, ἤτοι τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· ὅθεν

Digitized by Google

ἐδάρη ὑπὸ δεκαὲξ στρατιωτῶν μὲ βάκλα. Εἶτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ μὲ ξυράφια μὲν ἀφαιροῦσι τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, μὲ σιδηρᾶ δὲ ὀνύχια κατεξέσχισαν ὅλον τὸ σῶμά του· αὐτὸς ὅμως διὰ μέσου θείου ἀγγέλου ἔγεινεν ἀνώτερος ἀπὸ τὰ βάσανα ταῦτα καὶ ἀποκατέστη ὑγιής. Ἀλλὰ πάλιν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ἐτρύπησαν μὲ σίδηρον τοὺς ἀστραγάλους τοῦ μάρτυρος· καὶ ὑννίον πεπυρωμένον ἔβαλον εἰς τὸ στῆθός του· μετὰ ταῦτα προστάζουσιν αὐτὸν καὶ κάθεται ἐπάνω εἰς ἓν σκαμνίον σιδηροῦν πυρωμένον, καὶ κατόπιν ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν.

Ὅτε δὲ ἐνύκτωσε, φαίνεται πάλιν ὁ Κύριος εἰς αὐτὸν καὶ τὸν λύει ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ὑγιῆ καταστήσας, τὸν ἐξήγαγεν ἔξω ἀπὸ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς· ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους βλέποντες αὐτὸν ὑγιῆ, προσέτρεχον καὶ ἐβαπτίζοντο παρ' αὐτοῦ καὶ ἠλευθερόνοντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. Διὸ πάλιν ὁ ἅγιος τιμωρίας λαμβάνει καὶ πάλιν ἐκρέμασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ πόδας του πέτρας μεγαλωτάτας, καὶ μὲ βάκλα ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ μὲ λαμπάδας ἀνημμένας κατέκαυσαν αὐτὸν, ῥαίνοντες ἐπ' αὐτοῦ θεῖον καὶ πίσσαν· εἶτα ἔρριψαν μέσα εἰς τὸ στόμα του μόλιβδον βρασμένον. Τελευταῖον δὲ ἔβαλον αὐτὸν ἐντὸς πυρᾶς, ἀλλ' ἀβλαβὴς διαμείνας, ὕμνους καὶ εὐχαριστίας ἀνέπεμπεν εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν ἑβραῖός τις ἐκεῖ παριστάμενος ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ λαβὼν ὁ ἀλιτήριος ἓν ἀκόντιον, ἐκτύπησε μὲ αὐτὸ καὶ διεπέρασε τὴν πλευρὰν τοῦ ἁγίου· καὶ πρῶτον μὲν ἐξῆλθεν ὕδωρ ἀπὸ τὴν πλευράν του τόσον πολὺ, ὥστε ἔσβεσε τὸ πῦρ τῆς καμίνου· ὕστερον δὲ ἐξῆλθε καὶ αἷμα, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΦΙΛΟΥ διακόνου, καὶ ΕΛΛΑΔΙΟΥ λαϊκοῦ.

* » Πῦρ ζεῦγος ἀνδρῶν ἐν μεταφρένοις φέρει,
» Ἐπισκιωθὲν τοῦ Θεοῦ μεταφρένοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Λιβύην, κρατηθέντες δὲ διότι ὡμολόγουν τὸν Χριστὸν ἦχθησαν εἰς τὸν Ἀνθύπατον τὸν καὶ ἄρχοντα τῆς Λιβύης· καὶ ἐπειδὴ ἐπέμειναν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατεξεσχίσθησαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐδέθησαν χεῖρας καὶ πόδας, ἐδέχθησαν φωτίαν ἐπάνω εἰς τὰ μετάφρενα, καὶ κατεκεντήθησαν μὲ τοῦβλα σουβλερὰ καὶ ὀξέα· ἐπειδὴ δὲ ἡ βάσανος αὕτη παρετάθη εἰς πολλὰς ὥρας, διὰ τοῦτο παρέδωκαν οἱ ἅγιοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ.* [1]

» Ὁ σὴν μελίζων σάρκα Χριστέ μου Κῦρος,
» Σαρκὸς διαστὰς, σῷ παρίσταται θρόνῳ.

Ὁ ἅγιος ΑΤΤΙΚΟΣ *πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

» Ὅλην ὑπερβὰς τὴν ὕλην τοῦ σαρκίου,
» Ἧκεις ὅλος νοῦς, Ἀττικὲ, πρὸς τοὺς νόας.

Ὁ ἅγιος προφήτης ΣΑΜΕΑΣ *ὁ Ἐλαμίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐν γῇ τὸ μέλλον οὐκ ἔτι χρᾷ Σαμέας.
» Ἄνω γὰρ οὗτος ὁ προφητικὸς τρίπους. [3]

Ὁ ὅσιος ΑΓΑΘΩΝ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [4]

---

[1] Ὁ Κῦρος οὗτος ἦτον ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου καὶ εἰκονομάχου, τῶ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ψμα' (741)· ἐπατριάρχευσε δὲ χρόνους ἓξ, κατὰ τὸν Μελέτιον.

[2] Ὁ Ἀττικὸς οὗτος ἔγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τγε' (395) μετὰ τὸν Ἀρσάκιον, κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Σεβάστειαν τῆς Ἀρμενίας, ἄνθρωπος εὐλαβὴς, καὶ τὸν βίον ἀσκητικὸς καὶ μετρίως πεπαιδευμένος· ἐκυβέρνησε δὲ αὐτὸς τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους εἴκοσι. Ὅρα τὸν β'. τόμ. Μελετίου σελ. 5, ὅστις καὶ λέγει, ὅτι ἐτελεύτησε τῇ δεκάτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου, παρὰ δὲ τοῖς Συναξαρισταῖς σήμερον ἑορτάζεται. Σημείωσαι, ὅτι Κελεστῖνος ὁ Πάπας ἐν τῇ πρὸς τοὺς Κωνσταντινουπολίτας ἐπιστολῇ τὸν Ἀττικὸν τοῦτον ὀνομάζει διδάσκακον τῆς Καθολικῆς πίστεως.

[3] Οὗτος ὁ προφήτης Σαμέας εἶχε καὶ βιβλίον προφητικόν· ἀλλὰ τώρα οὐχ εὑρίσκεται, καὶ μαρτυρεῖ τοῦτο ἡ θεία Γραφὴ λέγουσα περὶ τοῦ βασιλέως Ῥοβοὰμ, «Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμέου τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὼ τοῦ ὁρῶντος καὶ πράξεις αὐτοῦ;» (β'. Παραλειπόμ. κδ'. 15.)

Οὗτος ὁ προφήτης ἐμπόδισε τὸν Ῥοβοὰμ υἱὸν Σολομῶντος ὅτε ἡτοιμάζετο νὰ συγχροτήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι ἀπεστάτησαν μὲν ἀπὸ αὐτὸν, ὑπῆγον δὲ μὲ τὸν Ἱεροβοὰμ τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος εἰς τὴν Σαμάρειαν· ὅθεν καὶ κατέπαυσε τὸν κατ' ἐκείνων πόλεμον, καθὼς εἶναι γεγραμμένον εἰς τὴν τρίτην τῶν Βασιλειῶν, ἐν κεφαλαίῳ δωδεκάτῳ.

[4] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀγάθωνος γράφεται ἐν τῷ Γερον-

Digitized by Google

» Ὡς ἠγαθύνθην Ἀγάθων τὴν καρδίαν,
» Εἰρηνικοῦ σοῦ καὶ μόνου μνησθεὶς τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ.

» Ὁ Πολύευκτος, οὗ πάθος τομὴ, Νόγε,
» Πολλῆς δι' εὐχῆς εἶχε σοῦ παθεῖν χάριν.
» Ἀμφ' ἐνάτην Πολύευκτε τομὴ πολὺ δῶκέ σοι εὖχος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σνέ (255), [1] στρατιωτικὴν τέχνην ἔχων εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Μελιτινὴν, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐξεδόθη νόμος ἀσεβὴς, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταζε νὰ ἀρνῶνται οἱ χριστιανοὶ τὸν Χριστὸν, ὅσοι δὲ δὲν πείθονται νὰ λαμβάνωσι ζημίαν τὸν θάνατον, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Πολύευκτος, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ τελείως, ἐκήρυξε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, καὶ μὲ τὸ πολὺ θάρρος καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν του συνέτριψε τὰ εἴδωλα τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων σεβόμενα. Ἂν δὲ καὶ ὁ πενθερός του τὸν ἐσυμβούλευε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, καὶ ἡ γυνή του ἐθρήνει καὶ ὠλοφύρετο δι' αὐτὸν, αὐτὸς ὅμως ὁ καρτερόψυχος οὔτε εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ πενθεροῦ του ἐπείσθη, οὔτε εἰς τοὺς θρήνους τῆς γυναικός του ἐσυμπόνεσεν. Ἐφύλαττε δὲ βεβαίας τὰς συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς τὸν μάρτυρα Νέαρχον τὸν φίλον του, ὅστις ἐφοβεῖτο καὶ ὑπώπτευε μὴ ἐκκλίνῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μείνας στερεὸς καὶ ἀμετασάλευτος ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ὁ μακάριος ἀνῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν καὶ ἁγιώτατον αὐτοῦ ναόν. (Τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Πολυεύκτου εὑρίσκεται ἑλληνικὸν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή « Εἴπερ τις ἄλλη καλλίστη τῶν διηγήσεων» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τούτου μεταφρασμένον εἰς τὸ ἁπλοῦν ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Κυρίλλου Πελοποννησίου τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς μεγίστης Λαύρας προηγουμένου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Κἂν Εὐστρατίου πνεῦμα λαμβάνῃ πόλος,
» Τὸ σῶμα τῇ γῇ θαυμάτων βλύζει χάριν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τὴν ὀνομαζομένην Ταρσίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Ὀπτημάτων, κόμης ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν [1] τῆς καλουμένης Βιτζιανῆς [2], καὶ υἱὸς ὑπάρχων γονέων εὐσεβῶν, Γεωργίου καὶ Μεγεθοῦς, οἵτινες ἔζων μὲ αὐτάρκη ἀγαθὰ, ἐν ἔτει ωή (808). Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν γονέων του, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν θεῖκὸν ἔρωτα· ὅθεν ἀφήσας τοὺς γονεῖς του, ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος

τικῷ, ὅτι ἀκούοντες τινὲς, ὅτι ἔχει μεγάλην διάκρισιν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δοκιμάσωσιν ἐὰν ὀργίζεται· ὅθεν εἶπον αὐτῷ, «Σὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων; ἀκούομεν ὅτι εἶσαι πόρνος καὶ ὑπερήφανος. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπε, «Ναὶ οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια· πάλιν εἶπον, »Σὺ εἶσαι Ἀγάθων ὁ φλύαρος καὶ κατάλαλος; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη, «Ναὶ ἐγὼ εἶμαι· οἱ δὲ πάλιν εἶπον, «Σὺ εἶ Ἀγάθων ὁ αἱρετικός; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη, «Οὐκ εἰμὶ αἱρετικός. Ἐκεῖνοι δὲ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες, διατί τὰς μὲν ἄλλας ὕβρεις ἐδέχθης, ταύτην δὲ οὐκ ἐβάστασας; ἀπεκρίθη ὁ γέρων, « Ἐκείνα; μὲν ἐδέχθην, διότι εἶναι ὄφελος εἰς τὴν ψυχήν μου, τὸ δὲ αἱρετικὸς χωρισμός ἐστιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὸ ἐδέχθην. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν τὴν διάκρισίν του. (σελ. 326 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

Οὗτος ὁ ὅσιος ἔφθασεν εἰς τὴν τελείαν ἀγάπην, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε τὸ ἀξιοπαρατήρητον τοῦτο λόγιον « Ἤθελον νὰ εὕρω ἕνα λωβὸν, καὶ ἐγὼ μὲν νὰ λάβω τὸ λωβὸν σῶμά του, εἰς αὐτὸν δὲ νὰ δώσω τὸ ἰδικόν μου ὑγιεινόν. (σελ. 434 τοῦ ἀββᾶ Ἰσαάκ). Ὁ ὅσιος οὗτος εὗρεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἕνα ξένον ἐρριμμένον ἀσθενῆ καὶ ἀνεπιμέλητον. Ὅθεν ἐνοικίασεν οἰκίαν καὶ ἐπεσκέφθη τὸν ἀσθενῆ ἓξ μῆνας, ἕως οὗ ἔγεινεν ὑγιής· (αὐτόθι σελ. 531.) ἐρωτηθεὶς ὁ ὅσιος οὗτος Ἀγάθων παρά τινος θέλοντος οἰκῆσαι μετὰ ἀδελφῶν, ἀπεκρίθη. « Ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ εἰσῆλθες κατοικῆσαι μετ' αὐτῶν, οὕτω φύλαξον τὴν ξενιτείαν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μὴ παρρησιάσῃ μετ' αὐτῶν. Ἡ γὰρ παρρησία ἔοικε καύσωνι μεγάλῳ, ὃς ὅταν γένηται, πάντες φεύγουσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τῶν δένδρων τὸν καρπὸν διαφθείρει.» Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀββᾶς Μακάριος, «τόσον κακὴ εἶναι ἡ παρρησία;» ἀπεκρίθη ὁ Ἀγάθων «Οὐκ ἔστιν ἕτερον πάθος χαλεπώτερον τῆς παρρησίας, γεννήτρια γάρ ἐστι πάντων τῶν παθῶν.»

[1] Ὁ Δέκιος ἐφονεύθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐν ἔτει 251. Σ.Ε.

[1] Τί ἀξίωμα ἦτον ὁ Κόμης ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου, ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρτέμονος, Πρεσβυτέρου Λαοδικείας.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται, κ ώ μ η ς (κωμοπόλεως) δηλαδὴ καὶ ὄχι Κόμης· ἐπομένως κατ' ἐκείνην τὴν γραφὴν ἐξηγεῖται ὅτι, ὁ ἅγιος Εὐστράτιος πατρίδα εἶχε τὴν κωμόπολιν τὴν καλουμένην Βιτζιανῆν. Σ. Ε.

Digitized by Google

τοῦ Ὀλύμπου καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τῶν Ἀγαύρων, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαμψαν κατὰ τὴν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν οἱ ἀπὸ τὴν μητέρα του θεῖοι, ὁ Βασίλειος, λέγω, καὶ ὁ Γρηγόριος. Δεχθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς θείους του ὁ Εὐστράτιος, ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχός· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ὑπηρέτει εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ καρδίαν πρόθυμον καὶ μὲ ταπεινὸν φρόνημα, χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰς τὸν νοῦν του κἀνὲν πρᾶγμα τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ χωρὶς νὰ ἀποκτᾷ ἄλλο, εἰμὶ ἓν ὕφασμα τρίχινον καὶ ἓν ὑφασμένον ἀπὸ μαλλίον προβάτου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεπαύετο. Εἰς ὅποιον δὲ τόπον εὑρίσκετο, ἐκεῖ ἐλάμβανεν ὀλίγην ἄνεσιν, διότι δὲν εἶχε τόπον διωρισμένον εἰς τὸ νὰ κοιμᾶται. Λέγουσι δὲ ὅτι, ἀφ' οὗ ἔγεινε μοναχὸς, δὲν ἐκοιμήθη ποτὲ ἀνάσκελα, μήτε εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σώματος, καθ' ὅλους τοὺς ἑβδομηνταπέντε χρόνους τῆς ἀσκήσεώς του. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ προτερινοὶ ἡγούμενοι τοῦ μοναστηρίου ἐτελεύτησαν, τότε ὁ μέγας οὗτος Εὐστράτιος ἐνεπιστεύθη τὴν ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν, πεισθεὶς εἰς τὴν ἐκείνων παράκλησιν.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Λέων ὁ θηριώνυμος, ἤτοι Λέων ὁ καλούμενος Ἀρμένιος, ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμον, ἐσηκώθη κατὰ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ (τοῦ Κουροπαλάτου δηλαδὴ καὶ Ῥαγχαβὲ, τοῦ ἐν ἔτει ωιά (811), βασιλεύσαντος) καὶ ὑστερήσας τὸν Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ θέσας καὶ κόψας τὰ μαλλία του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὑρισκομένην νῆσον τῆς Πρώτης.[1] Αὐτὸς, λέγω, ὁ ἀλιτήριος Λέων ἐσπούδαζε νὰ ἀνακαινίσῃ πάλιν τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, τὴν πρὸ πολλῶν χρόνων σβεσθεῖσαν. Τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἄφιναν τὰς οἰκίας των καὶ ἔφευγον, ἑπομένως καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Εὐστράτιος, παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου, τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ δηλαδὴ, ἀφῆκε τὸ μοναστήριόν του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δὲ πάλιν ἡ Ἐκκλησία ἀνέλαβε τὸν πρέποντα στολισμόν της, διὰ τῆς ἀναστηλώσεως καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων, τῆς γενομένης ἐπὶ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ἐν ἔτει ωιβ' (812), τότε καὶ οἱ ὅσιοι καὶ σημειοφόροι πατέρες ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των· ἀκολούθως δὲ καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Εὐστράτιος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριόν του.

Ὅθεν ὅλην μὲν τὴν ἡμέραν συνεκοπίαζεν ἀόκνως μὲ τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ σωματικὰ ἔργα, τὴν δὲ νύκτα διήρχετο μὲ στάσεις ὁλονυκτίους καὶ γονυκλισίας· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐτελεῖτο ἡ κανονικὴ ἀκολουθία καὶ ψαλμῳδία τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος ἐμβαίνων μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἵστατο ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκολουθίας ἕως τέλους, λέγων ἐκτενῶς καθ' ἑαυτὸν τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὅσα δὲ θαύματα ἔγειναν παρ' αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ γράψῃ τις, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ Θεοῦ, ὡς σημεῖον ἀληθέστατον τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν εὐαρεστήσεώς του· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν μοναχοὺς καὶ λέγει, «Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μου ἔλαβε τέλος· λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ, φυλάξατε τὴν παρακαταθήκην τοῦ ἁγίου σχήματος, ἣν παρελάβετε, ἐξεύροντες, ὅτι τὰ μὲν παρόντα πράγματα εἶναι πρόσκαιρα καὶ μάταια, τὰ δὲ μέλλοντα εἶναι αἰώνια καὶ παντοτεινά. Ὅθεν σπουδάσατε, τέκνα μου, ἵνα ἀξιωθῆτε τῆς μερίδος τῶν σωζομένων». Ταῦτα εἰπὼν καὶ προσευχηθεὶς, ἐσφράγισεν αὐτοὺς (μὲ τὸ σημεῖον δηλαδὴ τοῦ Σταυροῦ), εἶτα σηκώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶπε, «Εἰς χεῖράς σου, Κύριε, παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου», καὶ εὐθὺς ὕπνωσε τὸν τῆς ἀναπαύσεως ὕπνον, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ἐννενηκονταπέντε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *Νύσσης.*

» Ἡ Μοῦσα Γρηγόριος, οὐ Νύσσα θρόνος,
» Οὐ Πιερίαν, ἀλλ' Ἐδὲμ σκηνὴν ἔχει.
» Γρηγόριον δεκάτῃ θανάτου νέφας ἀμφεκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος, ὁ Νύσσης ἐπίσκοπος (ἥτις κοινῶς Νύσι ὀνομάζεται, πόλις μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Καισαρείας, ἀπέχουσα ταύτης ἑξήκοντα μίλια) ἦτο ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἀκμάσας ἐν

---

[1] Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πρώτην εὑρισκόμενος ὁ Μιχαὴλ ἔγεινε μοναχὸς καὶ διήνυσε τὴν ζωήν του, τὸν δὲ υἱόν του Θεοφύλακτον εὐνοῦχισεν ὁ Λέων, καὶ τὴν μητέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του ἐξώρισεν. Ὅρα σελ. 238 τοῦ β'. τόμ. τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

Digitized by Google

ἔτει τοδ' (374)· λαμπρὸς ὢν ἐν τοῖς λόγοις καὶ τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως ζηλωτής· διὸ καὶ προστάτης ἐχρημάτισε τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διότι παρὼν ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ τρισόλβιος μετὰ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι συνήχθησαν εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην οἰκουμενικὴν δευτέραν σύνοδον κατὰ τῶν πνευματομάχων, ἐν ἔτει τπά (381), καὶ ὑπῆρξεν ὑπέρμαχος μὲν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ἀντίμαχος δὲ τῆς δυσσεβοῦς αἱρέσεως τῶν πνευματομάχων, κατατροπώσας αὐτοὺς μὲ γραφικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, διότι μετελθὼν πᾶν εἶδος λόγου καὶ εὐδοκιμήσας κατὰ τὴν ἀρετήν, ἔλαβε καὶ τὴν νίκην. Οὗτος λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του καλῶς καὶ ὁσίως, ἐν γήρᾳ καλῷ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὅμοιος κατὰ πάντα μὲ τὸν ἀδελφόν του Βασίλειον, διέφερε δὲ μόνον κατὰ τὸ λευκὸν τῶν μαλλίων, καὶ ὅτι ἦτο ὀλίγον τι χαριέστερος ἐκείνου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΟΜΕΤΙΑΝΟΥ *Ἐπισκόπου Μελιτινῆς.*

» Δομετιανὸς τῆς φθορᾶς ἀπηλλάγη.

» Εἴπερ φθορὰν χρὴ τὸν βίον τοῦτον λέγειν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μικροῦ, τοῦ ῥινοτμήτου καλουμένου, ἐν ἔτει χυά (691), υἱὸς Θεοδώρου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες ἦσαν πλούσιοι ἀπὸ χρήματα. Οὗτος λοιπὸν σπουδάσας ἀρκετὰ τὴν ἔξω παιδείαν καὶ τὴν ἔσω τῶν θείων Γραφῶν, συνεζεύχθη μὲ γυναῖκα διὰ γάμου ὀλίγον καιρόν· ἀφ' οὗ δὲ ἡ γυνή του ἐτελεύτησεν, ἐπειδὴ ὅλην τὴν σπουδήν του εἶχεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν φιλοσοφίαν, κατέστη Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Μελιτινῇ ἁγίας Ἐκκλησίας, ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα χρόνων. Συγκεράσας λοιπὸν τὴν πολιτικὴν φρόνησιν μὲ τὴν ἀσκητικὴν ἀγωγήν, ὄχι μόνον ἔγεινεν αἴτιος σωτηρίας εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον ἁπλῶς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων, διότι παρακληθεὶς πολλάκις ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Μαυρίκιον ἐν ἔτει ωπδ' (884). [1] ἀπεστάλη εἰς τὴν Περσίαν· καὶ ὅταν ὁ Βαρὰμ ἐσηκώθη κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόου καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον, τότε ὁ ἅγιος οὗτος ἐστάθη ἀρκετὸς καὶ πάλιν ἀποκατέστησε τὸν Χοσρόην εἰς τὴν βασιλείαν του. Ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον κατόρθωμα ὑπέταξε τὸν Χοσρόην εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πληρώνῃ δόσιμον εἰς αὐτούς· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, ἦτο ὁ ἅγιος οὗτος φίλος μὲ τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν αὐτοῦ σύζυγον· ἐκ τῆς φιλίας δὲ ταύτης ἔγεινε κύριος πολλῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἐξώδευσεν εἰς οἰκοδομὴν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ πτωχοτροφείων. Ἐλθὼν δὲ ἐκ δευτέρου εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἐτιμήθη δὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ ὅλα τὰ τάγματα καὶ τὰ βασιλικὰ καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά, διότι τεθὲν εἰς θήκην, καὶ δορυφορούμενον μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους, μετεκομίσθη εἰς τὴν πατρίδα του. Πολλὰς δὲ ἐνεργείας θαυμάτων ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ζῶν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ *Πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.*

[1] Ἄλλοι δὲ ἀκριβέστερον καὶ συντομώτερον γράφουσι ταῦτα περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. « Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος ὁ τῆς ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ Νύσσης Ἐπίσκοπος, Ἀναγνώστης ὢν πρότερον, ὕστερον ἀφήσας τὴν τάξιν, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ῥητορικῆς τέχνης. Ἀνεκλήθη δὲ πάλιν εἰς τὴν τάξιν του διὰ τῶν ἐπιπληκτικῶν παρακινήσεων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Πρὸ τοῦ δὲ νὰ γείνῃ ἐπίσκοπος ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Θεοσεβίαν, τῆς ὁποίας τὸν θάνατον ἀνδρείως ὑπέμεινε. Κατὰ τὸ 372 ἔτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος, καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν, ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Οὐάλεντα καὶ περιεπάτει εἰς διαφόρους τόπους, ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς· ἐν ἔτει δὲ 378 τελευτήσαντος τοῦ Οὐάλεντος, ἀνεκλήθη εἰς τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Γρατιανόν. Παρεστάθη δὲ ἐν τῇ κατὰ Ἀντιόχειαν Συνόδῳ, καὶ ἐπέμφθη παρ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἀραβίαν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἐπισκόπους, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἐκεῖ ἐκκλησίας. Ἐλθὼν δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους τόπους, ἀηδίασε διὰ τὰς ἐκεῖ τότε γινομένας κακίας. Παρὼν δὲ εἰς τὴν β'. Σύνοδον ἐν ἔτει 381 ἀνεπλήρωσε τὸ σύμβολον τῆς ἐν Νικαίᾳ, προσθεὶς τὴν Θεολογίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὰ τέσσαρα ἄλλα ἄρθρα μέχρι τέλους. Εὑρέθη δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην τοπικὴν Σύνοδον, περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου ἐν ἔτει 394.» Σημείωσαι, ὅτι ἡ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἐν τῇ ἕκτῃ πράξει αὐτῆς, πατέρα πατέρων ὀνομάζει τὸν θεῖον τοῦτον Νύσσης Γρηγόριον. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸν Γρηγόριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ »Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀνάλλαγμα» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.)

[1] Ἐνταῦθα ὑπάρχει σύγχυσις ἐν ταῖς χρονολογίαις, διότι ὁ Μαυρίκιος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 582—602· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐσφαλμένως ἐγράφη ἐνταῦθα Ἰουστινιανὸς ὁ ῥινότμητος ἀντὶ Ἰουστίνου τοῦ Β'. τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 565—578. Σ.Ε.

Digitized by Google

» Ἀπῆρεν ἔνθεν πρὸς πόλου μέγα κλέος,
» Ὁ Μαρκιανὸς, οὐ κλέος κἀν γῇ μέγα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, ἐν ἔτει υνγ' (453), οἱ δὲ πρόγονοι τούτου ἦσαν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οὗτος λοιπὸν ἔκτισε ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἤνωσε μὲ αὐτὸν τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου· ὁμοίως ἔκτισε ναὸν καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τοὺς ἐμβόλους τοῦ Δομνίνου, τὸν ὁποῖον καὶ διέσωσεν ἀπὸ τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν, τὴν συμβᾶσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἐνῶ ἡ πυρκαϊὰ κατέκαυσε τὰ ἄνω μέρη τοῦ ναοῦ, αὐτὸς ἱστάμενος ἐπὶ τῆς στέγης, καὶ ἔχων τὰς χεῖράς του σηκωμένας, προσηύχετο. Τὴν δὲ ἐνέργειαν τῶν θαυμάτων ἣν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν ἐνδυμάτων, καὶ τὴν πτωχικὴν δίαιταν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀσκήσεως ἣν εἶχεν, ἂν καὶ ἦτο πλούσιος, ταῦτα πλατύτερον διηγεῖται ὁ βίος αὐτοῦ.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ προφήτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον εἰς τὴν Κιστέρναν τὴν Μωκησίαν ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῇ καλουμένῃ τοῦ Δανιήλ. Τελεῖται κατὰ τὴν ἰδίαν ταύτην ἡμέραν καὶ ἡ σύναξις διὰ τὸν σεισμὸν, ὁ ὁποῖος ἔγεινε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Βασιλείου, ὅτε ἔπεσεν ὁ ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁ ἐν τῷ Σίγματι, καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ οἶκοι κοινοὶ καὶ ἰδιωτικοί. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ τὴν βασιλίδα».)

—

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι δύω ὅσιοι Ἀμμώνιοι ἀναφέρονται εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, ὁ εἷς ἦτο μαθητὴς τοῦ ἁβδᾶ Παμβὼ, καὶ εἶχε τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ δύω ἀδελφὰς, ὁμοίους εἰς τὰς ἀρετὰς, ὥστις ἔκοψε τὸ ὠτίον του μόνον διὰ νὰ μὴ γείνῃ Ἀρχιερεὺς, τοῦ ὁποίου ἀπαθέστερος ἄλλος δὲν ἦτον εἰς τὴν ἔρημον, ὡς ἔλεγεν ὁ Εὐάγριος. Ὁ δὲ ἄλλος Ἀμμώνιος εἶχε συνήθειαν, καὶ ὅτε ἤρχετο νέος διὰ νὰ μονάσῃ εἰς κελλίον, ἐσύναζε τὴν Σκήτην καὶ ἐκατασκεύαζον κελλίον διὰ τὸν ἀδελφόν. Φαίνεται δὲ καὶ τρίτος Ἀμμώνιος εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Μίλου τοῦ ἱερομάρτυρος, ὅστις Ἀμμώνιος ἦτο μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου. Ποῖος δὲ ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος; ἄδηλόν ἐστιν.

» Τῆς ἀρετῆς ὁ θεῖος ἐσβέσθη λύχνος,
» Λύχνων μυσάντων σαρκικῶν Ἀμμωνίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ Κοινοβιάρχου.

» Κοινοῦ Θεοδόσιος ἡγεμὼν βίου,
» Κοινὴ μοναστὰς ἐκβιώσας ζημία.
» Ἐνδεκάτῃ ὁλοὸν βίοτον λίπε Κοινοβιάρχης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλους ἐν ἔτει υν' (450), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου τοῦ ἐν ἔτει υγά (591) βασιλεύσαντος· κατήγετο δὲ ἀπὸ χωρίον τῆς Καππαδοκίας ὀνομαζόμενον Μωγαρισοῦ· υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, πατρὸς μὲν Προαιρεσίου καλουμένου, μητρὸς δὲ Εὐλογίας. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγεινε μοναχὸς, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐντάμωσε τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε καὶ τὴν αὔξησιν, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ πολλῶν λογικῶν προβάτων ποιμήν· ἔπειτα ἡσύχασε πλησίον εἰς ἕνα ἄνδρα ἡσυχαστὴν, Λογγῖνον ὀνομαζόμενον, καὶ μετεχειρίσθη τὴν ἐγκράτειαν μὲ τόσην ἀκρότητα, ὥστε ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἔτρωγε μίαν μόνην φορὰν ὁ ἀοίδιμος, καὶ εἰς τὸ διάστημα τριάκοντα ὁλοκλήρων χρόνων δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον.

Ἀσκήσας λοιπὸν πᾶν εἶδος ἀρετῆς, εἰς τόσον ὕψος ἀναβάσεως ἔφθασεν ὁ τρισόλβιος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐκτελῇ παράδοξα θαύματα, διότι αὐτὸς μόνος ἔβλεπεν ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄλλον ἀδελφὸν τὸν μαθητήν του Βασίλειον, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος ἔκτισε δι' ἑαυτὸν πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ θανάτου ἵστατο μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνέψαλλεν· ἦτο δὲ εἰς ὅλους ἀόρατος· αὐτὸς ἤναψε καὶ τοὺς ἐσβεσμένους ἄνθρακας χωρὶς φωτίαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔμελλε νὰ θεμελιώσῃ τὸ μοναστήριον· αὐτὸς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος μίαν γυναῖκα, ἥτις προσῆλθεν εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως· αὐτὸς ἀπὸ ἕνα κόκκον (σπιρίον) σίτου τὸν ὁποῖον εὐλόγησεν, ἔκαμε νὰ ὑπερεκχειλίσωσιν αἱ τοῦ σίτου ἀποθῆκαι.

Αὐτὸς ἀοράτως ἐπιφανείς, ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν

Digitized by Google

βυθὸν τοῦ πηγαδίου τὸ παιδίον, ὅπερ ἐκεῖ μέσα ἔπεσεν· αὐτὸς καὶ τὸν θάνατον ἔπαυσε τῶν παιδίων μιᾶς γυναικός, τὰ ὁποῖα πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ γεννηθῶσιν εἰς τὴν ζωὴν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἡρπάζοντο· ὅθεν καὶ τὴν τούτων μητέρα, ἥτις δὲν ἦτο καλλιτέρα ἀπὸ μίαν παντελῶς στεῖραν, διὰ τὴν τῶν τέκνων στέρησιν, ὁ ἅγιος πολύτεκνον διὰ προσευχῆς του ἐποίησεν. Ἀλλὰ καὶ νέφος ἀκρίδων ἐδίωξεν ὁ ὅσιος μὲ μόνην ἐπιτίμησιν· αὐτὸς καὶ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατολῆς Κήρυκον ἐφύλαξεν εἰς τὸν πόλεμον ἄτρωτον, διότι ἐκεῖνος ἐφόρει ὡς φυλακτικὸν θώρακα τὸ τρίχινον τοῦ ἁγίου ἱμάτιον. Ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἀδικουμένην ἀπὸ ξηρασίαν καὶ μὴ βλαστάνουσαν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ἀνυδρίαν, καταβιβάσας βροχὴν διὰ προσευχῆς του.

Προεῖπε δὲ ὁ ὅσιος καὶ τὸν χρημνισμόν, ὃν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ πόλις Ἀντιόχεια ἀπὸ τὸν σεισμόν· πολλοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν τῆς θαλάσσης τρικυμίαν φανεὶς εἰς αὐτοὺς κινδυνεύοντας. Ἐστάθη δὲ καὶ διδάσκαλος εἰς τὴν ἀρετὴν πολλῶν μαθητῶν, καὶ πολλοτάτους παρεκίνησεν εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἰδικῆς του ἀρετῆς διὰ μέσου τῶν λόγων καὶ ἔργων του, καὶ ἀκολούθως ἐξοικείωσεν αὐτοὺς μὲ τὸν Κύριον. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος καὶ δοξασθεὶς ἐν τῇ γῇ, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμά του παραθέμενος· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν Ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ κορυφαίου Πέτρου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίου τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

---

[*] *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, καὶ Ἐπίσκοπος Τραπεζοῦντος χρηματίσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Θεοδοσίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος,
» Ὡς ἱεράρχῃ καὶ ὁσίῳ Κυρίου. [2]

Ἡ σύναξις τῶν μυρίων Ἀγγέλων τελεῖται ἔνδον τοῦ Μαρτυρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐν τοῖς Δομνίνου.

[*] » Τοὺς ἐξυμνοῦντας τὸν τρισάγιον ὕμνον,
» Ὕμνοις γεραίρειν εἰκὸς ἐστιν Ἀγγέλους.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ ἐν Ἠλακατάνοις, καὶ τοῦ ἁγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου

† » Οἱ τρεῖς Τριάδος νῦν παρίστανται θρόνῳ,
» Τὴν γῆν λιπάντες καὶ κατοικοῦντες πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΙΡΟΣ αἰκιζόμενος τελειοῦται.

» Μάϊρος ἐκραύγαζεν, ὢν ἐν αἰκίαις,
» Μὴ δειλιᾷς, Μάϊρε, πλήττου καὶ στέφου.

Ὁ ὅσιος ΒΙΤΑΛΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [†]

» Καὶ πνεῦμα δόντα Βιτάλιε Κυρίῳ,
» Τὰ πνεύματα φρίττει σε τῆς πονηρίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΤΑΤΙΑΝΗΣ.

» Τῆς πάντα λαμπρᾶς Τατιανῆς τῇ κάρᾳ,
» Λαμπρὸν προεξένησε τὸ ξίφος στέφος.
» Τῇ δυοκαιδεκάτῃ Τατιανῆς αὐχένα κέρσαν.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἐν ἔτει σιή' (218), [2] θυγάτηρ μὲν πατρὸς πλουσίου καὶ περιφανοῦς, ὁ ὁποῖος τρεῖς φορὰς ἔγεινεν Ὕπατος, Διάκονος δὲ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν προσήχθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν διὰ προσευχῆς της τὰ εἴδωλα· ὅθεν δέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ μὲ σιδηρᾶ ἀγκύδια σχίζουσι τὰ βλέφαρά της. Ἔπειτα χρεμῶσιν αὐτὴν καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά της, εἶτα ξυρίζουσι τὴν κεφαλήν της πρὸς καταισχύνην· μετὰ ταῦτα ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ, καὶ δίδουσιν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τούτου χάρτι ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ ἀείαιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

---

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦν τις μὲν ἀνήρ.» (σώζεται ἐν τῇ Ἀκύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλοις.)

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀπολυθεῖσαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων

[2] Ἀλέξανδρος ὁ Σευῆρος ἐστέφθη αὐτοκράτωρ τῷ 222 Σ. Ε.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΕΤΡΟΥ τοῦ Ἀβεσαλαμίτου.

» Ἀπανθρακωθεὶς καρδίαν θείῳ πόθῳ,
» Ἐπ' ἀνθράκων ἥδιστα Πέτρος ἐκπνέει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐπειδὴ ἦτο ἀνδρεῖος καὶ δυνατὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὴν πίστιν, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν νεότητα τῆς ἡλικίας του. Ὅθεν ὁ τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἄρχων, μὴ δυνηθεὶς οὔτε μὲ κολακείας νὰ μαλακώσῃ τὴν γνώμην του, οὔτε μὲ τοὺς φοβερισμοὺς νὰ τὸν φοβίσῃ, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν πυρὰν, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΡΤΙΟΥ.

» Θεὸν ποθῶν ὕψιστον ἰσχυρὸν μόνον,
» Μαστίζεται Μέρτιος ἰσχυρῶς ἄγαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὢν στρατιώτης εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Μαύρων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), διεβλήθη εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶναι χριστιανός· ὅθεν προσαχθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ἠναγκάσθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, ἐκβάζουσιν ἀπὸ αὐτὸν τὴν ζώνην, ἥτις ἦτο σημεῖον τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας του· ἔπειτα δέρουσιν αὐτὸν, καὶ μὲ ξυλίας καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ ἅγιος μὲ τόσην γενναιοκαρδίαν ὑπέμεινε τὴν σκληρὰν βάσανον ταύτην, ὥστε οὐδὲ μικρὰν φωνὴν ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὅθεν ἐξεπλάγη ὁ τύραννος, καὶ ἐκθαμβος ἔγεινεν· ἐπειδὴ δὲ ὁ δαρμὸς παρετάθη πολλὴν ὥραν, ὥστε δὲν ἔμεινεν εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος οὐδὲ ὀλιγώτατος τόπος ἢ μέρος ἀπλήγωτον, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ τὸν ἀφήσωσι καὶ νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέραι, ἔτρεξεν ὕλη πολλὴ ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ἁγίου, ὥστε ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτὰς ὑπερβολικὴ δυσωδία· ὅθεν ἀποκαμὼν ἀπὸ τοὺς πόνους ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ μάρτυρες οἱ ἀπὸ Νικαίας ξίφει τελειοῦνται.

» Θνήσκει χορὸς τις ὀκταριθμος ἐκ ξίφους,
» Αἰῶνος εὑρεῖν ὀγδόου ζωὴν θέλων.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΕΥΘΑΣΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Αὐτῆς κεφαλὴν ἐκ ξίφους Εὐθασία,
» Αὐτῷ Θεῷ Σωτῆρι κόσμου προσφέρει.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΗΛΙΟΥ.[1]

* » Ἄλλος δέδεικται θαυματουργὸς Ἠλίας.
» Ὁ θαυματουργὸς οὗτος ὄντως Ἠλίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΥΛΟΥ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ.

» Ἡ σαργάνη ναῦς Ἑρμύλῳ Στρατονίκῳ,
» Κοινὸν κατάπλουν εἰς βυθὸν ποιουμένοις.
» Ἕρμυλον ἠδ' ἑτάρον δεκάτῃ πνίξε τρίτῃ Ἴστρος.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει τιδ' (314), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἕρμυλος ἦτο διάκονος κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὁ δὲ Στρατόνικος ἦτο φίλος τοῦ ἁγίου Ἑρμύλου. Παραστὰς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἕρμυλος ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ ὁμολογήσας τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρῶτον μὲν δέρεται μέ τινας βούλλας χαλκίνας[2] ἔπειτα καταξεσχίζεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ῥαβδία ἀκανθωτά. Διὰ μέσου δὲ τῶν βασάνων τούτων, προσκαλεῖ τὸν φίλον τοῦ Στρατόνικον νὰ παρρησιασθῇ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν. Διότι βλέπων ὁ Στρατόνικος τὸν ἅγιον Ἕρμυλον, πῶς ἐδέρετο τόσον ἀσπλάγχνως, καὶ πῶς ἡ κοιλία καὶ τὸ στῆθός του ἐσχίσθησαν ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμὸν, καὶ ἀπὸ τὰ ἀκανθωτὰ ῥαβδία, ἐσυμπόνεσεν· ὅθεν ἐπαρρησίασε παρευθὺς τὸν ἑαυτόν του, ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει τὴν αὐτὴν πίστιν τοῦ Ἑρμύλου. Ἐρωτηθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανός· διὰ τοῦτο δέρεται, καὶ ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν Ἴστρον (ἤτοι Δούναβιν), μετὰ τοῦ ἁγίου Ἑρμύλου καὶ ἐκεῖ ἔλαβον καὶ

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἠλίου γράφεται ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τοῦτο τὸ ἀξιομνημόνευτον ἀποφθεγμα· Ἐγὼ τρία πράγματα φοβοῦμαι· ὅταν μέλλῃ ἡ ψυχή μου ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅταν μέλλω τῷ Θεῷ ἀπαντῆσαι, καὶ ὅταν μέλλῃ ἡ ἀπόφασις ἐξελθεῖν κατ' ἐμοῦ.

[2] Τὸ ἐν ταῖς Μηναίοις ἑλλ. κείμενον ἔχει τύποι, ὅπερ μεταφράζει ἐνταῦθα μὲ βούλλας· σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ τύπος σημαίνει καὶ ῥόπαλον· ἡ δὲ σημασία αὕτη φαίνεται ἡμῖν προσφυεστέρα πρὸς τὴν ὅλην ἔννοιαν. Σ. Ε.

Digitized by Google

οἱ δύω τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Ὀξείαν, καὶ εἰς τὴν Φυρμούπολιν, καὶ εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Σπουδαίου, πλησίον τοῦ ὀρφανοτροφείου (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον, τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀπὸ Νισίβεως.

» Τὸν Ἰάκωβον θνητὸν ὄντα τῇ φύσει.

» Θνητοῖς ὁμοίως μὴ θανεῖν οὐκ ἦν πρέπον.

† Οὗτος ὁ ὅσιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τιή (318), γέννημα καὶ θρέμμα ὑπάρχων τῆς μεγαλοπόλεως Νισίβεως, ἥτις πρότερον μὲν ἐλέγετο Ἀντιόχεια τῆς Μυγδονίας, τώρα δὲ ὀνομάζεται Νισβὶν, εὑρισκομένη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ. Οὗτος λοιπὸν ἀγαπήσας τὴν ἐρημικὴν καὶ ἥσυχον ζωὴν, ἀνέβη εἰς τὰς ἐκεῖ ὑψηλοτάτας κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ ὑπέμενεν ὁ ἀοίδιμος ἀνδρείως τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως· καταφλεγόμενος μὲν ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, ταλαιπωρούμενος δὲ ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τοῦ χειμῶνος. Φαγητὸν δὲ εἶχε τὰς ἀγρίας βοτάνας, ποτὸν δὲ νερὸν μέτριον, καὶ ἔνδυμα εὐτελές· καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, ὁ ὅσιος οὗτος τὸ μὲν σῶμά του κατεξήρανε μὲ τὴν τραχυτάτην ἄσκησιν, τὴν δὲ ψυχήν του ἔτρεφε πάντοτε καὶ ἐζωογόνει μὲ τὴν πνευματικὴν τροφήν· ἤτοι μὲ τὴν θείαν προσευχὴν, καὶ μὲ τὴν τῶν ἁγίων Γραφῶν ἀνάγνωσιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν θεοειδῶν ἀρετῶν ἀπέκτησεν ὁ μακάριος τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην καὶ παρρησίαν, καὶ ἔλαβε δύναμιν ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος νὰ θαυματουργῇ καὶ νὰ προβλέπῃ τὰ μέλλοντα· ὅθεν διερχόμενος ποτὲ ἀπὸ ἕνα τόπον, καὶ βλέπων εἰς μίαν βρύσιν νέας τινας γυναῖκας, αἵτινες ἔκαμναν ἀναίσχυντα σχήματα, παρευθὺς τὴν μὲν βρύσιν κατηράσθη καὶ ἐξηράνθη, καταρασθεὶς δὲ καὶ τὰς γυναῖκας, ἔκαμε νὰ ἀσπρίσωσι τὰ μαῦρα μαλλία τῆς κεφαλῆς των· καὶ τὸ μὲν νερὸν τῆς βρύσεως πάλιν τὸ ἀνέβλυσε, παρακληθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς, τὰς δὲ τρίχας τῶν γυναικῶν ἐκείνων δὲν τὰς ἐμαύρισεν· [1] οὗτος ὁ ὅσιος βλέπων ἕνα κριτὴν Πέρσην, ὅτι ἔκαμε κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ἄδικον, κατηράσθη τὴν πέτραν τὴν πλησίον αὐτοῦ εὑρισκομένην, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἡ πέτρα ἐσχίσθη εἰς μυρία κομμάτια. [2]

Μίαν φορὰν ὁ ὅσιος ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν χωρίον, καὶ ἰδοὺ ἔρχονται πτωχοί τινες οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ λάβωσιν ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν ἅγιον· εἷς δὲ τούτων ὑπεκρίθη ὅτι ἦτο ἀποθαμένος, οἱ δὲ ἄλλοι παρεκάλουν ἐμπαικτικῶς τὸν ὅσιον, νὰ δώσῃ τὰ ἔξοδα εἰς τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ· ὁ δὲ ὅσιος παρεκάλεσε μὲν νὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι τοῦ ὑποκριθέντος τὸν θάνατον, τὴν δὲ ψυχήν του ἔκαμε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ ἀποθάνῃ τῇ ἀληθείᾳ· ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ἀνέστησεν αὐτὸν παρακληθεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του. Οὗτος ὁ θεῖος ὁ Ἰάκωβος διὰ τὰς πολλὰς ἀρετάς του ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Νισίβεως, καὶ ἦτο παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ συναχθεῖσαν πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον, ὅπου τὸν δυσσεβέστατον Ἄρειον παρέδωκεν εἰς τὸ ἀνάθεμα· καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος ἐσπούδαζε νὰ δεχθῇ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ συλλειτουργήσῃ δολερῶς, ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκωβος μετὰ τῶν λοιπῶν πατέρων ἐθανάτωσεν αὐτὸν διὰ τῆς προσευχῆς του, καθότι μέσα εἰς τὸ ἀναγκαῖον ὅλα τὰ σπλάγχνα ἐκείνου ἐχύθησαν.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Σαβώριος ὑπῆγε νὰ πολιορκήσῃ μὲ στρατεύματα τὴν Νίσιβιν, καὶ ἔκαμε πολλὰς μηχανὰς διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, τότε ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκωβος φανεὶς μόνος ἔτρεψε τοὺς Πέρσας εἰς φυγὴν, διότι παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ ἔστειλε

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ πρώτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ ὅσιος ἐζήτησε τὰς γυναῖκας ἐκείνας, διὰ νὰ τὰς ἰατρεύσῃ καὶ νὰ κάμῃ πάλιν τὰ μαλλία των μαῦρα· ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖναι δὲν ἦλθον νὰ ζητήσωσι τὴν ἰατρείαν, διὰ τοῦτο δὲν τὰς ἰάτρευσεν· ἀλλ' ἀφῆκε τὰς τρίχας των λευκὰς πρὸς σωφρονισμὸν καὶ διόρθωσιν, διότι αὐταὶ πλύνουσαι ἱμάτια μὲ τὰ ποδάρια, εἶχον τὰ ῥοῦχά των ἀνεσκομβωμένα ἐπάνω καὶ τὴν κεφαλὴν ἀσκέπαστον, καὶ χωρὶς ἐντροπὴν ἔβλεπον τὸν ἅγιον.

[2] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ κριτὴς βλέπων τὸ παράδοξον θαῦμα, ἐθεώρησε πάλιν τὴν κρίσιν, καὶ ἀντὶ τῆς προτέρας ἀδίκου, δικαίαν ἐποίησεν ὕστερον. Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ λόγον κατηράσθη ὁ ὅσιος τὴν ἄψυχον καὶ ἀναίσθητον πέτραν, ἵνα διὰ τοῦ πάθους τοῦ ἀναισθήτου κτίσματος, σωφρονίσῃ καὶ διορθώσῃ τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

Digitized by Google

κατ' αὐτῶν σύννεφὸν ἀπὸ σκνίπας καὶ κώνωπας, τὰ ὁποῖα ὥρμησαν κατὰ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἐλεφάντων τῶν Περσῶν, καὶ δαγκάνοντα αὐτοὺς τοὺς ἔκαμον νὰ σπάσωσι τὰ δεσμὰ καὶ νὰ φεύγωσιν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ παράδοξον τοῦτο, καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐγύρισεν ἄπρακτος εἰς τὴν Περσίαν. Μὲ τὰ τοιαῦτα μεγαλώτατα θαύματα διαλάμψας ὁ θεῖος Ἰάκωβος καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, μακαρίως ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ῥαβδιζόμενος, τελειοῦται.

» Ῥάβδοις, Ἀθανάσιε, σαυτὸν ἐκδίδως,
» Σπεύδων θανεῖν μὲν, ζῆν δὲ πολλῷ κρειττόνως.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΑΧΩΜΙΟΣ καὶ ΠΑΠΥΡΙΝΟΣ ἐν ποταμῷ ῥιφθέντες τελειοῦνται.

» Τοιοῦτον εὗρε καὶ Παπυρῖνος τέλος,
» Οἷον σὺ, Παχώμιε, βληθεὶς εἰς ὕδωρ.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἠλίου τῆς καλουμένης τοῦ βαθέως ῥύακος. [1]

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ Καυσοκαλύβης, ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθῳ ἀσκήσας κατὰ τὸ ᾳτκ' (1320), ἔτος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

* » Παρῆλθε πάντας ἀρεταῖς ὁ Μάξιμος,
» Κἂν τοῖς χρόνοις ἤσκησε νῦν τοῖς ἐσχάτοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τῶν ἁγίων τριακοντατριῶν καὶ ἄλλων Λιβάδων, τῶν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει ἀναιρεθέντων.

» Σπάθαι τὸ πρᾶξαν ὧδε τοὺς πολλοὺς φόνους,
» Τὸ δ' αὖ πεπονθὸς, ἄνδρες ἀρετῆς φίλοι.
» Λιβάδας ἀμφὶ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ κτάνε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ὅσιοι ἀγαπήσαντες τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἀφῆκαν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὴν ἔρημον· μετὰ τούτων δὲ ἦτο καὶ ὁ ὅσιος Νεῖλος, ὁ πρώην ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, [3] ὅστις μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος συνέγραψε κάλλιστα καὶ ὠφελιμώτατα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα παρακινοῦσι μὲν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἄσκησιν, διηγοῦνται δὲ ἄριστα τὴν ζωὴν ὁμοῦ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὸν φόνον τῶν ἁγίων πατέρων τούτων, διότι ἐλθόντες εἰς τὸ Σίναιον ὄρος οἱ βάρβαροι, οἱ καλούμενοι Βλέμμυοι, (οἱ ὁποῖοι ζῶσιν ὡς ἄγρια ζῶα εἰς τὴν ἔρημον, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν), ἐφόνευσαν ἀσπλάγχνως τοὺς ὁσίους τούτους.

Πρὸ χρόνων δὲ πολλῶν, ἤτοι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), καὶ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Πέτρου Ἀλεξανδρείας, ἐφονεύθησαν καὶ ἄλλοι ὅσιοι, οἵτινες ἡσύχαζον εἰς τὸ Σίναιον ὄρος [1], διότι ἐξελθόντες οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες Σαρακηνοί, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ φύλαρχος καὶ πρῶτος αὐτῶν, ἐφόνευσαν πολλοὺς ἀσκητὰς, οἱ δὲ ἐπίλοιποι κατέφυγον εἰς ἓν ὀχύρωμα καὶ πύργον, ἐκεῖ εὑρισκόμενον, διὰ νὰ φυλαχθῶσι. Κατὰ θείαν δὲ πρόνοιαν ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς μία φλόγα πυρὸς, ἡ ὁποία κατέκαιεν ὅλον τὸ Σίναιον ὄρος, ἡ δὲ φλόγα ἀνέβαινεν ἕως τοῦ Οὐρανοῦ· ὅθεν βλέποντες αὐτὴν οἱ βάρβαροι, ἐφοβήθησαν, καὶ ῥίψαντες τὰ ὅπλα, ἔφυγον. Οἱ φονευθέντες δὲ μοναχοὶ ἦσαν τριακονταοκτὼ, οἱ ὁποῖοι εἶχον διαφόρους πληγὰς εἰς τὰ σώματά των· καὶ ἄλλων μὲν αἱ κεφαλαὶ ἦσαν τελείως κομμέναι, ἄλλων δὲ ἐκράτει ἀκόμη τὸ δέρμα ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἄλλοι ἦσαν εἰς τὸ μέσον κομμένοι· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ εὑρέθησαν δύω ὅσιοι ζωντανοὶ, Σάββας καὶ Ἡσαΐας ὀνομαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἔθαψαν τοὺς φονευθέντας, καὶ διηγήθησαν τὴν περὶ αὐτῶν ὑπόθεσιν· (ὅρα τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν αὐτῶν εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ περὶ τούτων ἑλληνικὸς λόγος τοῦ Ἀββᾶ Νείλου σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ » Ἀλώμενος (ἤτοι πλανώμενος) ἐγὼ μετὰ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων. Ἔχει δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ λόγον ἕτερον

---

[1] Ἡ μονὴ αὕτη εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Τριγλίαν· ἤτοι εἰς τὰ Μουνταμία.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ἅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[3] Οὗτος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

[1] Ὅρα, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ διωγμοῦ, ἦσαν ἀσκηταὶ καὶ ἡσυχασταὶ, ἂν καὶ γράφεται εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ ἔγειναν ἀρχηγοὶ τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ προστίθεται καὶ τοῦτο, ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι ἐπροχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἐρήμου. καὶ ὄχι ὅτι ἦσαν αὐτοὶ μόνοι ἀσκηταὶ, καὶ ὅτι μὲ πολλὰ ὀλίγους ἄλλους ἦσαν ἐκεῖνοι ἀρχηγοί. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ οἱ ἀσκηταὶ οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἦτο καὶ ὁ Ἀντώνιος.

Digitized by Google

Ἀμμώνιος ὁ μοναχὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένῳ ἐν τῷ ταπεινῷ μου κελλίῳ » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων τριακοντατριῶν Ἀββάδων πατέρων· ἤτοι τῶν ἐν Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων.

» Ὢ πρὶν Ῥαχὴλ τὰ τέκνα, νῦν τοὺς Ἀββάδας,
» Κλαίει Ῥαϊθῷ, συγκεκομμένους σπάθαις.

Οὗτοι οἱ μακάριοι πατέρες ἐκατοίκουν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων καὶ τὰ ἑβδομήκοντα δένδρα τῶν φοινίκων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ θεία Γραφὴ εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἐξόδου. Τριακόσιοι δὲ Βλέμμυοι ἐμβάντες εἰς ξύλα καὶ εἰς σχεδίας μεγάλας, ἐπέρασαν τὸ πέλαγος τῆς Αἰθιοπίας, καὶ ἐλθόντες εἰς ἕνα τόπον, εὗρον ἐκεῖ πλοιάριον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέρασαν εἰς τὴν χώραν τῶν Φαρανιτῶν [2]. Βλέποντες δὲ αὐτοὺς οἱ Φαρανῖται, ἐστάθησαν εἰς πόλεμον· ἀλλὰ νικηθέντες, ἐφονεύθησαν ἀπὸ αὐτοὺς ἄνθρωποι τεσσαρακονταεπτά. Οἱ δὲ Βλέμμυοι λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία τῶν Φαρανιτῶν, ὑπῆγαν εἰς τὸ φρούριον ὅπου εἶχον τὴν ἐκκλησίαν οἱ ὅσιοι πατέρες, οἱ ὁποῖοι κλείσαντες τὴν θύραν, ἀνέμενον τὸν θάνατον. Ἐλθόντες λοιπὸν οἱ βάρβαροι καὶ ψηλαφήσαντες, καὶ μὴ εὑρόντες χρήματα ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς πατέρας· εἶτα λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία καὶ ὅσους ἄλλους εἶχον αἰχμαλωτήσει ὑπῆγον διὰ νὰ περάσωσι τὴν θάλασσαν. Μὴ εὑρόντες δὲ πλοῖον (διότι ἐβύθισαν αὐτὸ οἱ παρὰ τῶν Βλεμμύων ἀγγαρευθέντες καὶ ἔφυγον) ἐθύμωσαν καὶ κατέσφαξαν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους ὅσους εἶχον μεθ' ἑαυτῶν· ὕστερον δὲ ἐσφάγησαν καὶ αὐτοὶ ἀνταμεταξύ των. (Ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ υἱοῦ τοῦ ἁγίου Νείλου.

» Ὁ Θεόδουλος ἀρεταῖς ὤφθη μέγας,
» Μιμούμενος μάλιστα πατρὸς τὸν βίον.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ σοφοῦ Νείλου, ὁ ὁποῖος ἔγεινε μὲν πρότερον ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὕστερον δὲ ἀφήσας τὴν δόξαν τοῦ κόσμου, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἔγεινε μοναχὸς ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν του Θεόδουλον. Ἐνῷ λοιπὸν αὐτοὶ ἡσύχαζον ἐκεῖ, αἰφνιδίως ὥρμησαν κατ' αὐτῶν βάρβαροι καὶ ἤρχισαν νὰ σφάζωσι τοὺς ἁγίους πατέρας· καὶ ὁ μὲν πατὴρ Νεῖλος ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Θεόδουλος, συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄλλον νέον, οἵτινες δεθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐσύροντο ἀπὸ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὰς σκηνάς των οἱ βάρβαροι, ἐβουλήθησαν νὰ κατασφάξωσι τοὺς νέους καὶ νὰ θυσιάσωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἄστρον τῆς Ἀφροδίτης, τὸ καλούμενον αὐγερινὸν, τὸ ὁποῖον ἀνατέλλει πρὸ τοῦ ἡλίου. Τότε ὁ ἀδελφὸς ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς δύω ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ Θεόδουλος ἔμεινε μόνος.

Οἱ βάρβαροι λοιπὸν κυριευθέντες ἀπὸ τὴν καρηβαρίαν τῆς μέθης, ἐκοιμήθησαν πολὺ καὶ δὲν ἐξύπνισαν ἕως τὸ πρωΐ, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος· ἐξυπνίσαντες δὲ καὶ μὴ ἰδόντες τὸν αὐγερινὸν, δὲν ἔσφαξαν τὸν Θεόδουλον, ἀλλ' ἐβουλήθησαν νὰ τὸν πωλήσωσι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγοράζοντες ἔδιδον μόνον δύω φλωρία διὰ τὴν ἐξαγοράν του, διὰ τοῦτο εἷς ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ξεγυμνώσας τὴν σπάθην ἠθέλησε νὰ τὸν κατασφάξῃ· ὅθεν ὁ ἐπίσκοπος βλέπων τοῦτο ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔπειτα τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ· τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τούτων τῶν δύω πατέρων, τοῦ Θεοδούλου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Νείλου, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον. (Ὅρα καὶ εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τοῦ Χηνολάκκου. [1]

» Τῷ Χηνολάκκου τὴν μονὴν δειμαμένῳ,
» Θείῳ Στεφάνῳ, λάκκος ὠρύχθη τάφου.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς εὐγενὴς κατὰ τὸ γένος, καθὼς ἦτον καὶ ὁ δίκαιος Ἰὼβ· ἐξ ἀρχῆς δὲ ἠγάπησε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ μοναστήρια καὶ

---

[1] Ἡ ἀκολουθία τῶν ἀββάδων τούτων ὡς καὶ τῶν ἐν Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων ἐτυπώθη μετὰ τῆς περιγραφῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1778. Σ. Ε.

[2] Οἱ Φαρανῖται ὀνομάζονται ἀπὸ τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην Φαράν, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν παρὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον.

[1] Τὸ μοναστήριον τοῦ Χηνολάκκου εὑρίσκεται εἰς τὰ Μοσχονήσια.

Digitized by Google

ἀσκητήρια τῶν ὁσίων πατέρων, τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καὶ τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ Θεοδοσίου· καὶ ἀφ' οὗ ἔμαθεν ἑκάστου μοναστηρίου τὴν πολιτείαν, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψιϛ' (716). Ἐφιλοξένησε δὲ αὐτὸν ὁ τότε ἁγιώτατος Πατριάρχης Γερμανὸς, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔμεινεν ὁ ὅσιος καιρόν τινα· πολλὰ δὲ ὠφεληθεὶς ἀπὸ αὐτὸν καὶ λαβὼν συμβουλὴν παρ' αὐτοῦ, τί ἀγαθὸν νὰ κάμῃ, διήνυσε τὴν ζωήν του εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τώρα εὑρίσκεται τὸ παρ' αὐτοῦ συστηθὲν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον συναθροίσας πλῆθος μοναχῶν, καὶ διοικήσας αὐτοὺς ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, τοὺς ἀνεβίβασεν εἰς τελειότητα καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Καλῶς λοιπὸν πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ τῆς μελλούσης δόξης καὶ μακαριότητος ἀπὸ ἐδῶ ἀκόμη τοὺς ἀρραβῶνας λαβὼν, ἐπέταξεν ἀπὸ τὰς κάτω οἰκείας εἰς τὰ ἄνω καὶ οὐρανίας μονὰς, τὴν δὲ ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἄξιοί τινες ἐθεώρησαν, ὅτι ἀνέβαινε μετὰ δόξης καὶ προπομπῆς εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς πάλιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ διηγήθησαν.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΓΝΗ *ἐν σκοτεινῇ φρουρᾷ βληθεῖσα, τελειοῦται.*

» Ἀγνὴν ἄναγνοι θέντες εἰς οἶκον σκότους,
» Πάμφωτον αὐτῇ προὐξένησαν οἰκίαν. [1]

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΣΑΒΒΑ *τοῦ πρώτου Ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Χιλανταρίου.*

† » Φωστὴρ ἐδείχθης, φωτίσας τὴν Σερβίαν
» Ἔργοις λόγοις τε, Σάββα τῶν Σέρβων κλέος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΠΑΥΛΟΥ *τοῦ Θηβαίου.*

» Εἰ θαῦμα Θήβαις ταῖς παρ' Αἴγυπτον πύλαι,
» Πόσον γε Παῦλος, κἂν βίου λίπῃ πύλας;
» Βλαστὸς Θηβαΐδος πέμπτῃ δεκάτῃ θάνε Παῦλος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τῆς Θηβαΐδος· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ὁ τῆς ἀδελφῆς του ἀνὴρ ἔμελλε νὰ προδώσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς τυράννους ὡς χριστιανὸν, μὲ σκοπὸν νὰ κληρονομήσῃ ἐκεῖνος τὸ μερίδιον τῆς γονικῆς κληρονομίας τοῦ ἁγίου, τούτου χάριν ἐμάκρυνε φυγαδεύων, κατὰ τὸν Δαβὶδ, εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὰ βουνὰ, φοβούμενος τὰ βάσανα, ὅσα οἱ τύραννοι ἐποίουν εἰς τοὺς χριστιανούς. Παρερχομένου δὲ τοῦ καιροῦ, ὠλιγόστευσεν ὁ τῶν βασάνων φόβος, καὶ ἔγεινε μᾶλλον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου φόβος Θεοῦ, καὶ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τοῦτο μεταβὰς εἰς αὐτὴν τὴν βαθυτάτην ἔρημον, πλησιάζει εἰς ἓν σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διανύσας ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του μὲ εἰρήνην καὶ ἀταραξίαν τῶν παθῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοῦτον τὸν ὅσιον λέγουσιν ὅτι εὗρεν ὁ μέγας Ἀντώνιος, καὶ ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὸν ἥσυχον καὶ ἐρημικὸν τόπον, ὅπου ἐκατοίκει, διὰ τὴν πολυκαιρίαν τὴν ὁποίαν ἐπέρασεν ἐν τοιούτῳ τόπῳ, καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀναχώρησιν καὶ φυγήν του· διότι πρῶτος οὗτος ἀπὸ τοὺς ὁσίους ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ βαθύτερα μέρη τῆς ἐρήμου καὶ σχεδὸν πρῶτος αὐτὸς εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἐξέτεινε τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως, διότι ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἔζησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ χρόνους ἑκατὸν δεκατρεῖς. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ Καλυβίτου.*

» Ἀρνησίκοσμος παῖς λιπὼν γῆς καλύβην,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔπηξε καινὴν καλύβην.

Οὗτος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, υἱὸς ὢν πατρὸς μὲν Εὐτροπίου Συγκλητικοῦ, μητρὸς δὲ Θεοδώρας, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υξ' (460). Οὗτος

---

[1] Ἄλλη φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἁγία αὕτη Ἁγνὴ ἀπὸ τὴν Ἁγνὴν ἐκείνην, τῆς ὁποίας τὸ Συναξάριον εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, καθότι αὕτη μὲν ἐτελειώθη ἐν τῇ φυλακῇ, ἐκείνη δὲ ἐν τῷ πυρί· καὶ καθότι ἄλλο μὲν αὕτη δίστιχον ἔχει, ἄλλο δὲ ἐκείνη παρὰ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ· εἰ καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς δύω οὐκ ὀρθῶς.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ ζωγράφους τῶν ἀρχαίων ἐκείνα πρὸς μίμησιν». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Digitized by Google

λοιπὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡλικίας του, καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀκόμη τὸ σχολεῖον τῶν γραμμάτων, ἀνεχώρησε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους του, καὶ ἑνωθεὶς μὲ ἕνα μοναχὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ἀκοιμήτων καὶ ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐσυνείθισε νὰ γυμνάζῃ τὸν ἑαυτόν του ὁ τρισμακάριος εἰς μίαν δίαιταν πολλὰ σκληράν· ἐπειδὴ δὲ ὁ διάβολος ἠνώχλει τὸν νέον μὲ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς του ἀγάπην, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος πολεμεῖ καὶ νικᾷ τὸν ἐχθρόν· πῶς καὶ μὲ τίνα τρόπον; Ἀφ' οὗ ὁ ὅσιος ἐφανέρωσε τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγούμενον τῆς μονῆς, ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπὸ αὐτὸν νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τοὺς γονεῖς του· λαβὼν λοιπὸν εὐχὴν ἀπὸ ὅλην τὴν ἀδελφότητα, ἔρχεται ἀγνώριστος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του μὲ σχῆμα πτωχικὸν καὶ μὲ εὐτελέστατα ἐνδύματα. Ὅθεν ὡς ἐπαίτης λαβὼν ἀπὸ τὸν πατέρα του ὀλιγώτατον τόπον, ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ οἴκου των, ἔκτισεν ἐκεῖ μίαν καλύβην, καὶ διήρχετο τὴν ζωήν του φυλάττων ἑαυτὸν ἀγνώριστον. Καὶ μάλιστα ὅτε ἔβλεπε τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, διαβαίνοντας ἔμπροσθέν του μὲ κοσμικὴν φαντασίαν, οὐ μόνον ἐστενωχωρεῖτο ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην καλύβην, ἀλλὰ καὶ τὸ χειρότερον, ἐνεπαίζετο καὶ ἀπεδιώκετο ἀπὸ τοὺς δούλους του.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν διήνυσεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους μὲ πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ στενότητα, ἐπρογνώρισε τὴν πρὸς Θεὸν ἐκδημίαν καὶ κοίμησίν του· ὅθεν ἐκάλεσε τὴν μητέρα του καὶ ἐγνωρίσθη εἰς αὐτὴν διὰ μέσου τοῦ χρυσοκατασκευάστου Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον οἱ γονεῖς του κατεσκεύασαν δι' αὐτὸν, ὅτε ἦτο ἀκόμη παιδίον εἰς τὸ σχολεῖον· καὶ μετὰ τὴν γνωριμίαν, εὐθὺς ἐκοιμήθη ὁ μακάριος καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Τὸν κατὰ πλάτος αὐτοῦ βίον ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων,» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βίον θαύμαστον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίου.»)

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΝΣΟΦΙΟΥ·

» Καὶ Πανσόφιον πλήξατε, πλάνοι, πλέον,
» Οὕτω γὰρ αὐτῷ πλέξετε πλείω στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250), υἱὸς πατρὸς ὀνομαζομένου Νείλου, ὁ ὁποῖος ἦτο τιμημένος μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀνθυπάτου. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὸν πολὺν πλοῦτον, καὶ τὴν δεξιὰν φύσιν ἣν εἶχε, καὶ διὰ τὴν τοῦ πατρός του φιλοκαλίαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς μαθήσεως καὶ παιδείας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἐμοίρασε τὸν πλοῦτόν του εἰς βοήθειαν τῶν πτωχῶν, καὶ ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὰς ἐρήμους, ζητῶν νὰ εὕρῃ τὸν Κύριον διὰ τῆς ἀποστροφῆς τῶν γηΐνων πραγμάτων. Διατρίψας δὲ εἰς τὴν ἔρημον χρόνους ὁλοκλήρους εἰκοσιεπτὰ, ἐσχόλασε καταμόνας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἡσυχίας καὶ προσευχῆς, καὶ ἀφ' οὗ ὕψωσε τὸν νοῦν του εἰς οὐρανούς, τότε διεβλήθη εἰς τὸν Αὔγουστάλιον· ἤτοι εἰς τὸν μικρὸν Αὔγουστον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἡγεμόνα, ὅστις ἀνεδέχθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δέκιον τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρυφθῇ ἡ τόση μεγάλη ἀρετὴ τοῦ ἁγίου. Παραστὰς λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος, ἤλεγξε τὴν τῶν Ἑλλήνων πλάνην ἀπὸ τοὺς ἰδίους μύθους τοὺς ὁποίους εἶχον, καὶ ἐντροπιάσας τὸ φρόνημα τοῦ τυράννου, δέρεται δυνατὰ, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Οἱ ἅγιοι ἐξ πατέρες οἱ ἐν τῇ πανερήμῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ψυχαὶ διαυγεῖς ἐξ ἀποπτᾶσαι βίου,
» Ἐξαπτέρυξι συμπαρίστανται νόοις. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', τελεῖται ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἁλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου Ἀποστόλου Πέτρου·

» Σὴν προσκυνοῦντα Πέτρε σειρὰν τιμίαν,
» Σειρᾶς μακρᾶς λῦσόν με τῶν ἐγκλημάτων.
» Σειρὴν προσκυνέω Πέτρου δεκάτῃ ἑνὶ ἕκτῃ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προσκυνεῖται ἡ τιμία ἅλυσις, τὴν ὁποίαν ὁ κορυφαῖος Πέτρος ἐδέχθη διὰ τὸν Χριστὸν διὰ προσταγῆς τοῦ τετράρχου Ἡρώδου, καθὼς ὁ Ἀπόστολος Λου-

---

[1] Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον καὶ εἰς τοὺς ἐξ μάρτυρας τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

κᾶς ἱστορεῖ ἐν κεφαλαίῳ δωδεκάτῳ τῶν Πράξεων, διότι ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ ἐκείνου καὶ πανιέρου σώματος ἔλαβε τὴν ἁγιαστικὴν καὶ θαυματουργὸν χάριν ἡ ἅλυσις αὕτη νὰ ἁγιάζῃ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὴν μετὰ πίστεως, καὶ νὰ λύῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ παντὸς κακοῦ ἀσθενείας. Ὅτε δὲ ἔπεσεν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἡ ἅλυσις αὕτη, διὰ μέσου τῆς ἐπιφανείας τοῦ θείου ἀγγέλου, «Εὐθέως γάρ φησιν, ἐξέπεσον αἱ ἅλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν», τότε τινὲς χριστιανοὶ εὑρόντες αὐτὴν, τὴν ἐφύλαξαν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχήν. Ὕστερον δὲ παρὰ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐφέρθη αὕτη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπου τελεῖται καὶ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτή. (Ὅρα ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ τὸν εἰς τὴν τιμίαν ἅλυσιν ταύτην θαυμάσιον λόγον τοῦ σοφοῦ Θεοδώρου τοῦ καλουμένου πτωχοῦ Προδρόμου, ὃν ἔγραψε κατ' ἀποκάλυψιν τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, τίνι τρόπῳ ἡ ἅλυσις αὕτη ἀνεκομίσθη ἀπὸ Ῥώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΠΕΥΣΙΠΠΟΥ, ΕΛΑΣΙΠΠΟΥ καὶ ΜΕΣΙΠΠΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ τῆς μάμμης αὐτῶν.

Εἰς τὸν Πεύσιππον Ἐλάσιππον καὶ Μέσιππον.

» Κἂν ὦσιν ἱππεῖς, κλήσεων σημασίᾳ,
» Πεζοὶ τρέχουσιν τρίδυμοι τρεῖς πρὸς φλόγα.

Εἰς τὴν Νεονίλλαν.

» Νεονίλλα γραῦς· ἀλλὰ πῦρ ἀνημμένον,
» Ὥσπερ τις ἀκμάζουσα καρτερεῖ νέα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν μονόκοιλοι ὄντες καὶ οἱ τρεῖς, πολλὰ δὲ ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ ἱππεύωσι καὶ νὰ ἡμερόνωσι τοὺς νέους καὶ ἀγρίους ἵππους, καὶ εἰς τὸ νὰ τρέχωσι μὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πεδιάδα. [2] Ἐν ᾧ καιρῷ δὲ εἶχον μίαν ἑορτὴν εἰς τὴν πατρίδα των, καλουμένην τοῦ Νεμεσίου Διός, ἐκάλεσαν καὶ τὴν μάμμην των Νεονίλλαν διὰ νὰ τὴν φιλεύσωσιν, ἡ δὲ γερόντισα διδαγμένη οὖσα τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διηγήθη εἰς τοὺς τρεῖς ἐγγόνους της τὴν περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ λόγου οἰκονομίαν, καὶ ἐνέπαιζε τὰ εἴδωλα. Ἡ διήγησις δὲ αὕτη ἔγεινεν εἰς τοὺς νέους ἀφορμὴ πίστεως καὶ σωτηρίας, διότι, ταῦτα διηγουμένης τῆς μάμμης αὐτῶν, ἐνθυμήθη ὁ καθ' εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ὅ,τι εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του· ταῦτα δὲ ὡδήγουν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύσωσι τῷ Χριστῷ. Εὐθὺς λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἅγιοι ἐκρήμνισαν τὰ εἴδωλα, καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἐβλήθησαν ἀπὸ τοὺς αὐθέντας αὐτῶν Ἕλληνας εἰς τὴν πυρὰν, καὶ ἐκεῖ τελειωθέντες οἱ μακάριοι, ἐκομίσαντο τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΑΝΑΚΤΟΣ ἀναγνώστου.

» Ἀφηρέθης τὸ δέλτα σὺν κάρᾳ Δάναξ,
» Τιμηθεὶς γὰρ ὤφθης οὐρανοκράτορ ἄναξ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὸ Ἰλλυρικὸν, (τὴν νῦν Σλαβονίαν) ἀπὸ τόπον κολούμενον Αὐλῶνα, κληρικὸς ὢν τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. Λαβὼν δὲ τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τῶν ἀπίστων, ἐπιάσθη παρ' αὐτῶν εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὴ πεισθεὶς, ἐθανατώθη ἀπὸ τὰς τούτων μαχαίρας. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* *Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ὁ μαρτυρήσας εἰς τὸ χωρίον τῆς ἐπαρχίας Τορνόβου, Γάμπροβον ὀνομαζόμενον, κατὰ τὸ ᾳψοα' (1771), ἔτος δι' ἀγχόνης τελειοῦται.* [1]

÷ » Χαρίζεταί σοι διὰ συκοφαντίαν,
» Τὸ μαρτύριον, ὦ ἀθλητὰ Κυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἅλυσιν τοῦ Πέτρου ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὡς ἡδεῖα τῆς ἡμέρας ἡ χάρις» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἔκτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται λόγος τοῦ Μεταφραστοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἅλυσιν τοῦ Πέτρου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅσοι τῷ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων ἔρωτι.» Καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ δὲ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ὁ αὐτὸς καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

[2] Ἴσως δὲ ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν τέχνην τῶν ἵππων, ἔλαβον καὶ τὰ ὀνόματά των οἱ ἅγιοι οὗτοι. Κατὰ τὸ Συναξάριον δὲ καὶ κατὰ τὸ δίσηχον αὐτῶν, ὅπερ ἐπίσης γράφεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, καὶ εἰς τὰ Μηναῖα, κατὰ ταῦτα λέγω, τρίδυμοι ἦσαν, ἤτοι μονόκοιλοι καὶ οἱ τρεῖς διότι γεννῶσιν αἱ γυναῖκες καὶ τρίδυμα.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοῦ μεγάλου.

» Ἔχει τι μεῖζον οὐρανὸς καὶ τῶν νόων,
» Ἔξαρχον Ἀντώνιον ἀσκητῶν ἔχων.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀντώνιον ἔνθεν ἄειραν.

Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διδαγμένος τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του· ἠκμαζε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, καὶ ἔφθασεν ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τιή (318). Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ἐξέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε ἀσκητὰς καὶ ὁσίους, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους παράδειγμα καὶ τύπος τῆς ἀσκήσεως. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι καὶ πρῶτος αὐτὸς ἡ ὁμοῦ μὲ πολλὰ ὀλίγους ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ταύτης ἀσκητικῆς καὶ ἀγγελικῆς πολιτείας, [1] καὶ μόνος σχεδὸν ἔφθασεν εἰς τὸν ἀκρότατον ὅρον τῆς πολιτείας ταύτης, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος τούτου βίος διηγεῖται. Ἡμεῖς δὲ τὴν συντομίαν μεταχειριζόμενοι, δὲν ἔχομεν εὐκαιρίαν νὰ διηγώμεθα ἐκεῖνα, ὅσα εἶναι φημισμένα εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τὸν μέγαν τοῦτον Ἀντώνιον· τόσῳ δὲ μόνον εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ μέγας οὗτος πατὴρ ἀκόμη τὸ θνητὸν σῶμα φέρων, ἡρπάζετο ἔξω τοῦ σώματος καὶ ἔβλεπε τὰς ἀναβάσεις τῶν ψυχῶν, ὅτε ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὅτι ἄλλων μὲν ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ ἀνέβαινον ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἐζήτουν νὰ πιάσωσιν αὐτὰς, [2] ἄλλων δὲ ἐπιάνοντο ἀπὸ αὐτοὺς φεῦ! καὶ κατεβιβάζοντο εἰς χάσμα βαθύτατον, τὸ ὁποῖον εἶναι βεβαίως ἴδιον μόνης τῆς νοερᾶς καὶ ἀσωμάτου φύσεως. Ζήσας δὲ χρόνους ἑκατὸν πέντε, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἔτει τξς' (366), τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ συνεγράφη καὶ ἐστάλη πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχοὺς ἀπὸ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον τὸν Ἀλεξανδρείας ἑλληνιστὶ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀγαθὴν ἄμιλλαν ἐνεστήσασθε. » Ἀπὸ δὲ τὸ ἑλληνικὸν μετεφράσθη εἰς τὸ ἁπλοῦν καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον ὅρα καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σάλπιγγα). [1]

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντων.

[2] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἀμμοῦν τοῦ Αἰγυπτίου κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΣ ὁ νέος καὶ θαυματουργὸς, ὁ*

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ ἕνα θαυμαστὸν ἔπαινον διὰ τὸν μέγαν τοῦτον Ἀντώνιον, ὅστις γράφεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ βιβλ. δ'. ὑποθέσει δ'. δηλαδὴ, ὅτι γέρων τις διακριτικὸς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς κοιμηθέντας ὁσίους πατέρας· καὶ εἶδεν αὐτοὺς, ἐκτὸς μόνου τοῦ ἁβᾶ Ἀντωνίου. Ὅθεν εἶπεν εἰς τὸν ἄγγελον, ὅστις ἐδείκνυεν αὐτῷ τοὺς πατέρας· ποῦ εἶναι ὁ ἁβᾶς Ἀντώνιος; ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ Ἀντώνιος εὑρίσκεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι ὁ Θεός· διατὶ δὲ ὁ Ἀντώνιος ἠξιώθη τοσαύτην δόξαν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πατέρας; ἐπειδὴ ἠγάπησε τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνους. Παρέβαλε δὲ ὁ ὅσιος Ἀμμοῦν ὁ Νητριώτης εἰς τὸν ἁβᾶν τοῦτον Ἀντώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐνῷ ἐγὼ περισσότερον κόπον κάμνω εἰς τὴν ἄσκησιν ἀπὸ σὲ πῶς τὸ ἰδικόν σου ὄνομα ἐμεγαλύνθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους περισσότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου; ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος. Ἐπειδὴ ἐγὼ ἠγάπησα τὸν Θεὸν περισσότερον ἀπὸ σέ· ὅθεν καὶ ἐσυνείθιζεν ὁ ἀοίδιμος νὰ λέγῃ « Ἐγὼ οὐκέτι φοβοῦμαι τὸν Θεὸν, ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτόν· ἡ γὰρ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον. » Ἀλλὰ καὶ ὁ ἁβᾶς Σισώης ὁ κατοικῶν εἰς τὸ ὄρος τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀπεκρίθη πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδελφόν· Δὲν ἔφθασας πάτερ εἰς τὰ μέτρα τοῦ Ἀντωνίου; πρὸς ταῦτα, λέγω, ἀπεκρίθη ὁ Σισώης· « Ἂν εἶχον ἐνὰ ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τοῦ Ἀντωνίου, ἤθελον γένει ὅλος ὡς πῦρ. (σελ. 283 τοῦ Εὐεργετινοῦ) Τοσοῦτον ὑπερέβη τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οἱ παλαιοὶ ὅσιοι πατέρες οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εὑρισκόμενοι, εὐθὺς ἅμα ἐτελείωναν τὴν ἑορτὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰ μοναστήριά των καὶ ἐξήρχοντο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ὄρη καὶ σπήλαια· καὶ ἐκεῖ ἔμενον ἕως εἰς τὴν ἑβδομάδα τῶν Βαΐων, κατὰ μίμησιν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, μᾶλλον δὲ, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, ὅστις μετὰ τὸ βάπτισμα τὸ ἐν Ἰανουαρίῳ γεγονὸς, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὴν ἑβδομάδα τῶν Βαΐων συνηθροίζοντο πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των, καὶ τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων ἔπρεπε νὰ εὑρεθῶσιν ὅλοι συνηθροισμένοι. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς ἑβδομάδος ταύτης τῶν Βαΐων, συχνάκις ἀναφέρονται τὰ λόγια ταῦτα, προσκαλοῦντα τοὺς ὁσίους οὕτω.

« Οἱ ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις, ἤκατε, ἀθροίσθητε σὺν ἡμῖν βαϊοφόροι, ὑπαντῆσαι τῷ βασιλεῖ καὶ Δεσπότῃ. » (τῇ παρασκευῇ) Ὁμοίως καὶ τὸ πρῶτον τροπάριον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ταύτην τὴν σύναξιν τῶν πατέρων ἀναφέρει λέγον· « Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε· καὶ πάντες αἴροντες τὸν σταυρόν σου λέγομεν· » διότι ἐσήκονον οἱ τρισόλβιοι πατέρες οὗτοι τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς ὤμους των διὰ τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ τῶν ὀλίψεων τῆς μοναδικῆς πολιτείας· μόνος δὲ ὁ ἅγιος Σάββας ἐπρόσμενεν ἕως οὗ ἐτελείωνε τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός του ἁγίου Εὐθυμίου, καὶ τότε ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἔρημον.

Digitized by Google

ἐν τῇ σκήτει τῆς Βερροίας ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ἀντώνιον δὲ τὸν νέον ποῦ τακτέον,
» Εἰ μὴ παρ' αὐτῷ τῷ πάλαι Ἀντωνίῳ;

† Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ὁ νέος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τῆς Μακεδονίας· γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γονεῖς ἐναρέτους καὶ εὐτυχεῖς, ἀνετράφη ἐλευθερίως καὶ ὡδηγήθη ἀπὸ αὐτοὺς εἰς ἀρετήν· πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη νὰ περάσῃ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἐτρώθη ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα. Ὅθεν ἀφήσας πᾶσαν τρυφὴν καὶ ματαιότητα τῆς ζωῆς ταύτης, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τόπον Περαίαν καλούμενον τοῦ ἐκεῖσε τρέχοντος ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον μοναστήριον κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκμαζεν ἀπὸ πλῆθος μοναχῶν καὶ ἀπὸ ἐργασίαν ἀρετῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀποταξάμενος ὅλα τὰ τοῦ βίου πράγματα, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐποίει ἀόκνως πᾶσαν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἐπροστάζετο, γενόμενος εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς κανὼν καὶ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησεν ὁ ὅσιος ν' ἀποκτήσῃ ὑψηλοτέραν ζωὴν, παρεκάλεσε τὸν ἡγούμενον καὶ ἄφησεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐκεῖ πλησιάζον βουνὸν διὰ νὰ ζήσῃ ἡσύχως καὶ ἀναχωρητικῶς.

Ὅθεν ἐρευνήσας ὅλον τὸν τόπον τοῦ ὄρους, εὗρε κρημνῶδές τι καὶ ἄβατον σπήλαιον πλησίον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐκατοίκησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστής. Οὐδεὶς δὲ ἄνθρωπος ἤξευρεν αὐτὸν, εἰμὴ μόνον εἷς ἱερεὺς, ὅστις εἰς διωρισμένον καιρὸν ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον ἀπὸ ἕνα ἄδηλον καὶ στενὸν δρόμον τὰ ἅγια μυστήρια καὶ τὸν μετελάμβανεν. Ἐκεῖ λοιπὸν διέτριψεν ὁ ἅγιος χρόνους ὁλοκλήρους πεντήκοντα, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρωγεν εἰμὴ μόνα τὰ χόρτα, ὅσα ἐφύτρωναν τριγύρω εἰς τὸ σπήλαιον· οὐδὲ ἄλλο τι ἔπινεν, εἰμὴ μόνον τὸ τοῦ ποταμοῦ νερόν. Πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους πειρασμοὺς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας ὁ μακάριος, καθὼς διηγήθη αὐτοὺς ὁ τοῦτον μεταλαμβάνων ἱερεὺς, διότι ποτὲ μὲν οἱ δαίμονες ἐρχόμενοι πρὸς τὸν ὅσιον ὡς λησταὶ, ἔδερον αὐτὸν ἕως θανάτου, ποτὲ δὲ ἐφαίνοντο εἰς αὐτὸν ὡς φοβερὰ καὶ ἀλλόκοτα θηρία· καὶ ἄλλοτε κατὰ φαντασίαν ἐφούσκονον τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι θὰ καταποντίσῃ τὸ σπήλαιον καὶ τὸν ἅγιον. Οἱ μὲν λοιπὸν δαίμονες μὴ δυνηθέντες νὰ μετακινήσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν τόπον του, ἔφυγον κατῃσχυμένοι, ὁ δὲ ὅσιος ζήσας περισσότερον ἀπὸ ἐννενήκοντα χρόνους, ἐτελεύτησεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον. Ὅτε καὶ ἔγεινε τοιοῦτόν τι θαυμάσιον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου ἦλθον κυνηγοὶ τινὲς ἀντικρὺ εἰς τὸ ῥηθὲν σπήλαιον ὅπου εὑρίσκετο τὸ λείψανον αὐτοῦ· οἱ δὲ σκύλοι τῶν κυνηγῶν ὑλάκτουν κάμνοντες ταραχήν. Οἱ κυνηγοὶ λοιπὸν ἀκούσαντες τὰς τῶν σκύλων φωνὰς, ἐτάνυσαν τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἰδοὺ βλέπουσιν ἑνὸς ἀνθρώπου χεῖρα, ἡ ὁποία ἔκαμνε νεῦμα καὶ ἐκάλει τοὺς κυνηγούς· οἱ δὲ κυνηγοὶ, νομίσαντες ὅτι κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους των εὗρε καλόν τι κυνήγιον, ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν μὲ σπουδὴν, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τῶν σκύλων, ὑπῆγαν εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ ἄνθρωπον μὲν ζωντανὸν δὲν εὗρον οὐδένα· τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου βλέπουσιν ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος μὲ εὐταξίαν κείμενον· ὁμοίως βλέπουσι καὶ ἕνα λύχνον ἀνημμένον ἐπάνω τοῦ λειψάνου. Ὅθεν ἐκ τούτων γνωρίσαντες, ὅτι ἦτο λείψανον ἁγίου ἀνθρώπου, ἐπροσκύνουν αὐτὸ, καὶ μετ' εὐλαβείας κατεφίλουν τὰ ἴχνη του· ἔπειτα ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πόλιν, ἐφανέρωσαν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀρχιερέα.

Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λαβὼν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ ἅγιον λείψανον μὲ λαμπάδας, μὲ μῦρα, καὶ μὲ ὑμνῳδίας καὶ ᾄσματα. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε φιλονεικία μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὴν Περαίαν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς Βέρροιαν, ποῖοι νὰ ἐπάρωσι τὸ ἅγιον λείψανον, οἱ χωρικοὶ, ἢ οἱ πολῖται· διὰ τοῦτο, λέγω, ἐφάνη εὔλογον εἰς αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι τὴν περὶ τούτου κρίσιν εἰς τὸν ἅγιον. Ὅθεν βαλόντες τὸ λείψανον ἐπάνω εἰς ἓν ἁμάξιον, εἶτα δέσαντες τὸ ἁμάξιον εἰς δύω βόδια ἄζευκτα, ἀφῆκαν αὐτὰ νὰ ὑπάγωσιν ὅπου θελήσει ὁ ἅγιος. Τὰ βόδια λοιπὸν μὲ ταχὺν δρόμον διαπεράσαντα τὸν ποταμὸν, ὑπῆγον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Βέρροιαν χωρὶς νὰ παραδρομήσωσιν ὁλοτελῶς· ἐμβάντα δὲ εἰς τὴν πόλιν, ἔφεραν τὸ λείψανον εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον τοῦ ἰδίου ἁγίου, ὅπου πρότερον μὲν ἦτο ναὸς τῆς Θεοτόκου, τώρα δὲ εἶναι ναὸς τοῦ ἁγίου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐστάθησαν τὰ βόδια, ὡς ἂν ἔλεγον, ὅτι ἐδῶ θέλει ὁ ἅγιος νὰ τεθῇ τὸ λείψανόν του. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἕως τώρα ἐκεῖ εὑρισκόμενον τὸ λείψανόν του, καὶ μάλιστα ἡ ἁγία του κάρα, δαιμονῶντας ἐλευθερόνει, καὶ θαύματα διάφορα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως

Digitized by Google

προστρέχοντας. Τὸ δὲ ὄρος ἐκεῖνο, ὅπου ἦτο τὸ τοῦ ἁγίου σπήλαιον, ἔγεινε κατοικητήριον μοναχῶν, καὶ τόσα πολλὰ ἀσκητήρια ἐκεῖ ἐκτίσθησαν, ὥστε ὠνομάσθησαν Σκήτη τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ νέου· (ἡ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τούτου δὶς ἐξεδόθη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι).

—

* *Μνήμη τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως* ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ *τοῦ μεγάλου.*

† » Ἡ βασιλεία ἐμποδὼν οὐχ ὡράθη,
» Σοὶ ὦ Θεοδόσιε πρὸς σωτηρίαν.

† Ὁ εὐσεβέστατος καὶ ἀοίδιμος οὗτος βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἱσπανίαν, περιφανὴς ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ὀνομαστάτατος κατὰ τὴν ἀνδρίαν. Ἀναδειχθεὶς δὲ στρατηγὸς ἀπὸ τὸν βασιλέα Γρατιανὸν τὸν υἱὸν τοῦ Οὐαλεντιανοῦ, ὕστερον ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον βασιλέα εἰς τὸ Σύρμιον, τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τοθ΄ (379), ἄριστος δὲ αὐτοκράτωρ ἐχρημάτισεν, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος, καὶ πολὺ διέφερεν εἰς τὴν καλωσύνην ἀπὸ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς, ἂν καὶ ἦτο ὀλίγον θυμώδης, καὶ τούτου φανερὸν σημεῖον ὑπῆρξαν οἱ πολλοὶ καὶ ἄπταιστοι φόνοι, τοὺς ὁποίους διέπραξεν ἐν Θεσσαλονίκῃ διὰ τὴν αἰτίαν τοῦ θανατωθέντος τότε Βερίχου [1]. Ὀλίγον δὲ ἔλειψε νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ τὴν φθορὰν τῶν ἀνδριάντων τῆς βασιλίσσης Πλακίλλης τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἀλλ΄ ὅμως ἀπὸ μὲν τὸ πρῶτον διωρθώθη διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ὅστις ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ, καὶ ἱκανοποίησιν ἔδωκεν αὐτῷ, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἐδέχθη ὑπὸ τῆς μετανοίας ἀναγκαζόμενος, ἀλλὰ καὶ νόμον ἐθέσπισεν, ἵνα ἡ ψῆφος ἡ κατὰ τῶν ὑποκειμένων εἰς φόνον νὰ μὴ λαμβάνῃ τέλος εὐθὺς, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας. Ἀπὸ δὲ τὸ δεύτερον ἐμπόδισεν αὐτὸν ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Φλαβιανὸς διὰ τῆς πρεσβείας του, συνεργησάντων μεγάλως καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἀσκητῶν, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Χρυσόστομος εἰς τοὺς λόγους τῶν ἀνδριάντων, καὶ ὁ Νικηφόρος Κάλλιστος λαμπρότατα ἐκτίθησι. Τόσην δὲ ἄκραν μετάνοιαν ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα, διότι ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνὸς, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος θέλων νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐνεδύθη σχῆμα ἰδιωτικὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν· ἀνοίξαντος δὲ ἑνὸς ὑπηρέτου, ἐμβῆκε, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐνῷ ἦσαν ὅλαι αἱ κανδύλαι ἐσβεσμέναι, εὐθὺς ἤναψαν ὅλαι, ὡς ἂν ἦτο πανήγυρις, ὁ δὲ ὑπηρέτης ἐκπλαγεὶς διὰ τὸ ποιοῦτον θαυμάσιον, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν πατριάρχην· ὁ δὲ πατριάρχης διὰ προσευχῆς ἐγνώρισε, ποῖος ἦτο, καὶ τὸν ἐμακάρισεν. Εὐτύχησε δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ ἀκόλουθα· πρῶτον διότι εἰς τοὺς καιροὺς του συναχθεῖσα ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ δευτέρα σύναδος, ἐν ἔτει τπά (381), ἐκήρυξε Θεὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἀκολούθως ἑρμηνεύθη τελείως ἡ περὶ τῆς ὁμοουσίου τριάδος Θεολογία. Δεύτερον διότι εἰς τοὺς καιροὺς του ἦσαν ἄνδρες σοφώτατοι καὶ ἁγιώτατοι, καὶ εἰς Ἀνατολὴν καὶ εἰς Δύσιν. Τρίτον διότι ἐφάνη καθαιρέτης ἰσχυρὸς τῶν αἱρετικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν. Τέταρτον διότι ἔγεινε καλλίτεκνος, καὶ πέμπτον, διότι καὶ ἅγιος ἐγένετο. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν ἰδίαις χερσὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ καθ΄ ἑκάστην ἀνεγίνωσκεν αὐτό. Βασιλεύσας δὲ χρόνους δεκαεπτὰ (ἢ δεκαεξ κατ΄ ἄλλους), καὶ γενόμενος χρόνων ἑξήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον εἰς τὰ Μεδιόλανα τῇ δεκάτῃ ἑβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τγέ (395). Ἀφήσας τὸν μὲν υἱόν του Ἀρκάδιον βασιλέα τῆς Ἀνατολῆς, τὸν δὲ Ὀνώριον, βασιλέα τῆς Δύσεως. Τὸ δὲ λείψανόν του τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ ἐνεταφίασαν. Λέγει δὲ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος συχνάκις ἔλεγεν, ὅτι ἐχαίρετο περισσότερον, ὅτι εἶναι μέλος τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, παρὰ ὅτι ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς· (ὅρα περὶ τούτου τὸν β΄. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 403 καὶ τὴν Δωδεκάβιβλον τοῦ Δοσιθέου σελ. 246). [1]

—

Ὁ ὅσιος ΑΧΙΛΛΑΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

---

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ, διότι αὐτὸ προεγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, καθ΄ ἣν καὶ ἑορτάζεται. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου, ὅτε καὶ ἐτελεύτησεν.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀχιλλᾶ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς (σελ. 398) ὅτι ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἡσαΐαν, καὶ εὗρεν αὐτὸν τρώγοντα καὶ ἔχοντα εἰς τὸ ἀγγεῖον ἅλας μόνον καὶ νερόν. Ὁ δὲ Ἡσαΐας ἰδὼν τὸν Ἀχιλλᾶν, ἔκρυψε τὸ ἀγγεῖον ὁ-

Digitized by Google

» Ὅπλοις Ἀχιλλεὺς τὰς κάτω πορθεῖ πόλεις;
» Πόνοις Ἀχιλλᾶς τὴν ἄνω πλουτεῖ πόλιν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ΄, μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ καὶ ΚΥΡΙΛΛΟΥ, ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας.

Εἰς τὸν Ἀθανάσιον.

» Ἀθανάσιον καὶ θανόντα ζῆν λέγω,
» Οἱ γὰρ δίκαιοι ζῶσι καὶ τεθνηκότες.

Εἰς τὴν φυγὴν Κυρίλλου.

» Φυγὴς Κυρίλλου σήμερον μνήμην ἄγει,
» Ἀλλ᾽ οὐ τελευτῆς τῆς ἀειμνήστου, κτίσις·[1]
» Τάρχυσαν ὀγδράτῃ δεκάτῃ νέκυν Ἀθανασίου.

πίσω τοῦ κόφινίου τὸ ὁποῖον ἔπλεκε, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσῃ αὐτόν· ὁ δὲ Ἀχιλλᾶς βλέπων αὐτὸν τρώγοντα, καὶ μὴ ἔχοντα ἔμπροσθέν του κἀνὲν φαγητὸν, ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἔτρωγεν. Ὁ δὲ Ἡσαΐας ἀπεκρίθη· Συγχώρησόν με, ἀββᾶ, ὅτι ἔκοπτον θαλλία φοινίκων εἰς τὸ καῦμα, ὅθεν ἔβαλον εἰς τὸ στόμα μου ψωμίον ξηρὸν, καὶ δὲν κατέβαινε, ἐπειδὴ ἐξηράνθη ἀπὸ τὸ καῦμα ὁ φάρυγγάς μου, διὰ τοῦτο ἠναγκάσθην νὰ βάλω νερὸν καὶ ἅλας, ἵνα βρέξω εἰς αὐτὰ τὸ ψωμίον μου καὶ δυνηθῶ νὰ τὸ φάγω. Τότε λέγει ὁ ἀββᾶς Ἀχιλλᾶς· Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε, ὦ πατέρες τῆς σκήτεως, τὸν Ἡσαΐαν ὅστις τρώγει ζωμὸν, εὑρισκόμενος εἰς σκῆτιν. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτὸν, ἐὰν θέλῃς νὰ τρώγῃς ζωμίον ὕπαγε εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἰδοὺ ποίαν ἐγκράτειαν εἶχον τότε εἰς τὰς Σκήτας.

Εἰς τοῦτον τὸν ἀββᾶν Ἀχιλλᾶν ὑπῆγε ποτὲ γέρων τις καὶ βλέπει αὐτὸν ὅτι ἔρριψεν ἀπὸ τὸ στόμα του αἷμα. Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν, τί εἶναι τοῦτο; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Αὐτὸ τὸ αἷμα εἶναι λόγος σκληρὸς ἑνὸς ἀδελφοῦ, ὅστις μὲ ἐλύπησε, καὶ ἐγὼ ἠγωνίσθην νὰ μὴ φανερώσω εἰς κἀνένα τὸν λόγον αὐτὸν, παρακαλέσας τὸν Θεὸν νὰ σκεπασθῇ ἡ ἐνθύμησίς του ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ὅθεν ὁ λόγος ἐκεῖνος ἔγεινεν αἷμα εἰς τὸ στόμα μου, καὶ τώρα πτύσας αὐτὸν, ἀνεπαύθην, λησμονήσας τὴν λύπην. (αὐτόθι σελ. 469.)

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ἡ κυρία μνήμη τῆς τελευτῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου δὲν εἶναι σήμερον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουνίου μηνός· σήμερον δὲ εἶναι μόνον ἡ μνήμη τῆς φυγῆς τοῦ ἁγίου, ὡς δηλοῖ τὸ δίστιχον τοῦτο· δηλαδὴ τῆς ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Ἔφεσον ἴσως ἀναβάσεως αὐτοῦ, διότι ἀξία ἑορτῆς ἐκρίθη ἡ τοιαύτη τοῦ ἁγίου φυγὴ, ἐπειδὴ ἐστάθη αἰτία πολλῶν ἀγαθῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Καθότι δι᾽ αὐτῆς, ἡ μὲν ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ τρίτη Σύνοδος συνεκροτήθη, ἡ τοῦ Νεστορίου βλάσφημος αἵρεσις ἐξωστρακίσθη, καὶ ἡ Ὀρθοδοξία τῆς πίστεως εἰς τὴν οἰκουμένην ἐκηρύχθη. Τὸ δὲ σιγῆς ὁποῦ εὑρίσκεται ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις ἀντὶ τοῦ, φυγῆς, τυπογραφικὸν σφάλμα ἐστίν.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους πατέρας ἡμῶν ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τιή (318), καὶ εὑρέθη παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ γενομένην πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐν ἔτει τκέ (325), διάκονος ὢν καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ τότε Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου· ὅπου καὶ κατήσχυνε τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον μὲ λόγους σοφίας καὶ μὲ ἀποδείξεις τῶν θείων Γραφῶν. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Ἀλέξανδρος, ἔγεινε τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἦτο Ἀρειανὸς, διὰ τοῦτο εἰς διαφόρους τόπους ἐξώρισε τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον. Καρτερήσας δὲ ὁ μακάριος τοὺς ἀωγμοὺς τεσσαράκοντα χρόνους, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιέ (415), ἀνεψιὸς ὢν Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ γενόμενος διάδοχος· οὗτος ὑπῆρξεν ἔξαρχος καὶ προστάτης τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τρίτης συνόδου, τῆς ἐν ἔτει υλά (431) συγκροτηθείσης, καὶ τὸν δυσσεβῆ καθεῖλε Νεστόριον, ὁ ὁποῖος βλάσφημα πολλὰ κατὰ τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ὁ κακόδοξος ἐδογμάτισε. Μὲ πολλὰ δὲ κατορθώματα καὶ ἀρετὰς ὁ ἅγιος οὗτος Κύριλλος διαλάμψας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἡλικίαν, ὀλίγαν πλατὺς, σκυπτὸς, χαρίεις εἰς τὸ πρόσωπον, εὔμορφον χρῶμα ἔχων, φαλακρὸς τὴν κεφαλὴν, τὴν μύτην ἔχων γυρτὴν (ἤτοι κυρτὴν ὡς τοῦ ἱέρακος). Δὲν εἶχε τὸ πρόσωπον μακρουλὸν, εἶχε πλατεῖας τὰς σιαγόνας, τὸ γένειον μέτριον, καὶ τὸ στόμα μικρόν. Δὲν ἦτο πολλὰ λευκὸς, ἀλλ᾽ ἐλαμπρύνετο μὲ ἓν χρῶμα ὑπόξανθον· ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος εἶχεν ὀλίγον τι πλέον εὔμορφον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου, εἶχε τὰ ὀφρύδια ὁασέα καὶ μεγάλα καὶ στρογγυλὰ μὲ εὐαρμοσίαν. Ἦτο μακρομύττης, εἶχε τὰς παρειὰς μακρὰς, καὶ τὰ χείλη παχέα, ἦτο φαλακρὸς, εἶχε

---

[2] Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐγκώμιον γλαυρὸν πλέκει εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον· οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ δύω βίοι σώζονται τοῦ μεγάλου τούτου Ἀθανασίου. Ὧν ὁ εἷς μὲν, ἄρχεται οὕτως «Ἄλλοι μὲν ἄλλα.» Ὁ δὲ ἕτερος, οὕτω «Πολλοὶ μὲν τῶν ἐγκωμίων.»

Digitized by Google

τὸ μέτωπον μικρὸν, καὶ τὸ γένειον ὁσὺ καὶ μακρὸν, εἶχε τὰ μαλλία συνεστραμμένα, ἦτο ὀλίγον ξανθὸς, εἶχε τὰς τρίχας μεμιγμένας (ἤτοι ἄσπρας μὲ μαύρας). Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις αὐτῶν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. (Ὅρα τὸν βίον μὲν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σαγήνην· τὸν βίον δὲ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον). [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΥΛΗΣ.

» Σύνδουλον οὐκ ἔφριττε πῦρ Θεοδούλη,
» Θεῷ τιθεῖσα δουλικῶς τὰς ἐλπίδας.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (298), ἐστάλη εἰς τὴν Ἀνάζαρβον πόλιν τῆς Κιλικίας ἡγεμών τις ὀνόματι Πελάγιος, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανούς. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδούλη ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως Ἀναζάρβου καταγομένη, (ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Διοκαισάρεια καὶ Καισαραυγοῦστα, τώρα δὲ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀχ Ἰσὰρ, ἤ, Ἀχ Σεράϊ), ἐκρατήθη ὡς χριστιανὴ, καὶ παρέστη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Πελαγίου. Ὅθεν ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἐνώπιον πάντων, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς ἐπάνω χυπαρίσσου· ἔπειτα ἐπλήγωσαν τοὺς μαστούς της μὲ σούβλας πυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία εἶπε πρὸς τὸν ἡγεμόνα, «ποῦ εἶναι οἱ Θεοί σου; δεῖξον αὐτοὺς εἰς ἐμὲ διὰ νὰ τοὺς τιμήσω καθόσον δύναμαι,» διὰ τοῦτο εὐθὺς καταβιβάζουσιν αὐτὴν καὶ τὴν στέλλουσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ εἰδώλου Ἀδριανοῦ, τὸν ἀποῖον εἶχον ἐκεῖ περίφημον καὶ περιβόητον.

Ἐμβᾶσα λοιπὸν ἡ ἁγία εἰς τὸν ναὸν προσηυχήθη εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ μὲ μόνον τὸ ἐμφύσημά της ἔπεσεν εὐθὺς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἐμοιράσθη εἰς τρία κομμάτια· ἔπειτα ἐξελθοῦσα λέγει πρὸς τὸν ἡγεμόνα· Ἔμβα μέσα καὶ βοήθησον τὸν θεόν σου Ἀδριανόν, διότι αὐτὸς ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ συνετρίβη. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τρέχων ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν, καὶ βλέπων κατὰ γῆς τὸν Ἀδριανὸν μοιρασμένον εἰς τρία κομμάτια, ἐθρήνησεν ὁμοῦ μὲ θυμόν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, εὐθὺς ἐστάλη ὁ πρῶτος ἄρχων ὁ ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ τῷ εἰς τὴν πόλιν Ἀνάζαρβον εὑρισκομένῳ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ, καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθινὸν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, νὰ ῥίψωσι τὸν Πελάγιον εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πελάγιος, προσέπεσεν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδούλην, παρακαλῶν αὐτὴν μετὰ δακρύων νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ γίνῃ πάλιν τέλειον τὸ συντριβὲν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ των, καὶ νὰ κατασταθῇ πάλιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἵστατο πρῶτον, ὑποσχόμενος, ὅτι ἂν τοῦτο γίνῃ, νὰ πιστεύσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γίνῃ χριστιανός.

Τότε ἡ ἁγία προσηυχήθη, καὶ εὐθὺς τὸ συντριβὲν εἴδωλον ἔγεινεν ὁλόκληρον, καὶ ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὸν πρότερον τόπον του, τὸ ὁποῖον εὑρὼν σῶον ὁ ἀπεσταλμένος ἄρχων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπέστρεψε καὶ ἔδωκε τὴν εἴδησιν ταύτην εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς προστάζει τὸν Πελάγιον διὰ γραμμάτων, νὰ τιμωρήσῃ κατὰ πρῶτον τὴν ἁγίαν μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς πικρὸν θάνατον. Ὁ Πελάγιος λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσωσι τὰς σάρκας τῆς ἁγίας μὲ σούβλας πυρωμένας, καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν μάρτυρα, ὅτι δὲν φροντίζει διὰ τὰ βάσανα τελείως, ὠργίζετο ὁ ταλαίπωρος καὶ τρισάθλιος, καὶ τί νὰ χάμῃ δὲν ἤξευρε· τότε Ἑλλάδιος ὁ Κομενταρήσιος παριστάμενος ἐκεῖ λέγει πρὸς τὸν Πελάγιον· Δὸς εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἂν ἐγὼ δὲν καταπείσω αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀποκεφάλισόν με. Εὐθὺς λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν νὰ χάμῃ ὅ,τι διελογίζετο.

Ὅθεν ποιήσας πέντε καρφία, τὰ μὲν δύω ἐνέπηξεν εἰς τὰ ὦτα τῆς ἁγίας, τὸ δὲ ἓν εἰς τὸ μέτωπόν της, καὶ τὰ ἄλλα δύω, εἰς τοὺς μαστούς της. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ ἐκάρφωσεν ὅλα, ἐσήκωσεν ἡ ἁγία τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ δοθῇ ὑπομονὴ εἰς αὐτὴν νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀνυπόφορον ἐκείνην βάσανον· ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐδόθη εἰς τὴν ἁγίαν ἡ ὑπομονὴ ἣν ἐζήτησε. Βλέπων δὲ ὁ Κομενταρήσιος τὴν τόσην μεγάλην ὑπομονὴν καὶ γενναιοκαρδίαν τῆς ἁγίας, καὶ ὅτι τὴν πικρὰν ἐκείνην βάσανον ἐνόμιζεν ὡς οὐδέν· πρὸς τούτοις δὲ στοχασθεὶς, καὶ ὅτι, ἂν δὲν πεισθῇ ἡ ἁγία νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, θὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωή του, καθὼς ὑπεσχέθη, ἐπροσκάλεσε τὴν ἁγίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἡ δὲ ἁγία βλέπουσα πό-

---

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ, διότι τοῦτο προεγράφη εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, καθ' ἣν καὶ ἑορτάζεται.

Digitized by Google

σον φόβον εἶχεν, ἔκαμε προσευχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἶτα διδάξασα αὐτὸν μὲ τὰ θεῖα αὐτῆς λόγια τὸν κατέπεισε νὰ γίνῃ χριστιανός.

Ὅτε λοιπὸν ἐξημέρωσε παρεστάθη εἰς τὸν Πελάγιον ὁ Κομενταρήσιος μετὰ τῆς ἁγίας, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Δὲν ἐδυνήθην νὰ πείσω τὴν δούλην τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς τὸ νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν ἴσην καὶ καλὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν περιπατεῖ· αὐτὴ δὲ μᾶλλον μετέβαλεν ἐμὲ καὶ μὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἕως τώρα εὑρισκόμην, διότι φωτίσασα τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου μὲ τὰ θεῖά της λόγια, ἐπρόσφερέ με εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πελάγιος, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλή του καὶ τὸ σῶμά του νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτω ὁ μακάριος Ἑλλάδιος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνός· τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς κάμινον ἀνημμένην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διαφυλαχθεῖσα ἀβλαβὴς, προσηύχετο ἐν αὐτῇ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὅθεν ἀπορῶν ὁ ἡγεμὼν, ἐφώναζε μεγάλως, «δὲν ἠξεύρω τί νὰ κάμω μὲ αὐτὴν τὴν βιαιοθάνατον»! Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, Βοηθὸς ὀνομαζόμενος, «παράδος αὐτὴν εἰς ἐμὲ, εἶπεν, ὦ ἡγεμών, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄφρων καὶ ἄγνωστος, καθὼς ἦτο ὁ Κομενταρήσιος, ἵνα πεισθῶ εἰς αὐτήν.» Ὁ δὲ ἄρχων ταρέδωκε τὴν ἁγίαν εἰς αὐτόν. Λαβὼν λοιπὸν ὁ Βοηθὸς τὴν μάρτυρα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐδέχθη καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας της καὶ ἠλλοιώθη τὴν θείαν ἀλλοίωσιν, ὡς καὶ ὁ Κομενταρήσιος. Καὶ λοιπὸν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Πελάγιον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, «Τὰ κατ' ἐμὲ πράγματα, ὦ ἡγεμών, ἔρχομαι νὰ σοὶ φανερώσω· Ἤξευρε ὅτι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, καὶ ὅτι αἱ ἐλπίδες τῶν ὑποσχέσεών μου ἐφάνησαν μάταιαι καὶ κεναί, διότι κάλλιον εἶναι νὰ φανῶ ψεύστης καὶ νὰ γίνω συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ, παρὰ νὰ ἀληθεύσω καὶ νὰ κερδήσω τὴν γέενναν τοῦ πυρός· ἀλλὰ καὶ σὺ, ὦ ἡγεμών, ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ὅστις σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ πιστεύσῃς εἰς αὐτὸν, καθὼς ὑπεσχέθης. Σὺ ὅμως ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἔκαμες, ἀλλὰ καὶ ἐφάνης ἀχάριστος, καὶ τὴν εὐεργέτιδά σου Θεοδούλην παρέδωκας εἰς ἀνυπόφορα βάσανα.» Ταῦτα ὡς εἶπεν ὁ Βοηθὸς, προσέταξεν ὁ Πελάγιος καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ ἁπλωθῇ ἐπὶ πυρωμένης ἐσχάρας, ἄνωθεν δὲ τῆς, ἐσχάρας νὰ ῥαντίζεται πίσσα, ἔλαιον καὶ κηρίον ἵνα μὲ αὐτὰ ἀνάπτῃ ἡ ἐσχάρα περισσότερον. Καὶ ὁ μὲν Βοηθὸς, τελειώσας τὸ μαρτύριόν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ Θεοδούλη προσευξαμένη, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν· καὶ ἅμα ἡ ἐσχάρα ἐδέχθη αὐτὴν, ἐσκορπίσθη, καὶ ἐσφενδόνισεν ὄχι ὀλίγους ἀνθρακας εἰς τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας καὶ κατέκαυσε τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν ἔβαλαν τὴν ἁγίαν εἰς τὴν φυλακήν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀνήφθη μεγάλη κάμινος, καὶ ἐβλήθη εἰς αὐτὴν ἡ ἁγία ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐάγριον καὶ Μακάριον καὶ ἄλλους πολλοὺς ἁγίους· καὶ ἐκεῖ ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους παρὰ Κυρίου.

—

Οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ὅτε ΕΛΛΑΔΙΟΣ *ὁ Κομενταρήσιος καὶ ὁ* ΒΟΗΘΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Θεῖον Βοηθὸν σὺν Κομενταρησίῳ,
» Δόξης κατηξίωσε Χριστοῦ τὸ ξίφος.

Ὁ ἅγιος ΕΥΑΓΡΙΟΣ *καὶ* ΜΑΚΑΡΙΟΣ *οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες, πυρὶ τελειοῦνται.*

† » Βληθέντες εἰς πῦρ ὁσφράδια Κυρίῳ,
» Ἔφθητε, Μακάριε Εὐάγριέ τε.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΞΕΝΗ *πυρὶ τελειοῦται.*

» Ὁ Χριστὸς ἦλθε πῦρ βαλεῖν εἰς γῆν πάλαι.
» Τοῦτο Ξένη τρέχουσα καρτερεῖ ξένως.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ *τοῦ ἀπὸ Κύπρου.*

* » Καὶ Μαρκιανὸς ἆθλον ἤθλησε ξένον,
» Οὐχὶ πρὸς αἷμα, πρὸς δὲ ἀρχὰς τοῦ σκότους.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ιϑ', *μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν καὶ συνωμάτων* Μακαρίων, *τοῦ τε ἀναχωρητοῦ καὶ Αἰγυπτίου, καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ Ἀλεξανδρέως.*

» Θανοῦσα θείων ἡ δυὰς Μακαρίων,
» Ζωῆς μετέσχε τῆς μακαριωτάτης.
» Γῆν μακάρων λάχον ἐννεακαιδεκάτῃ Μακάριοι.

† Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ὁσίους Μακαρίους,

Digitized by Google

ὁ μὲν εἷς ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὅθεν καὶ Αἰγύπτιος ἐπονομάζεται, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅθεν καὶ Ἀλεξανδρεὺς ἐπικαλεῖται· καὶ ὁ μὲν Αἰγύπτιος Μακάριος, ὅστις ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ' (373), μέγας ἐπωνομάζετο, καθόσον ἦτο πρῶτος καὶ μεγαλίτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τοὺς χρόνους. Αὐτὸς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἠγάπησε τὴν ἀρετὴν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐφάνη ἄμεμπτος καὶ ἀκατηγόρητος εἰς τὴν ζωὴν, ἕως εἰς τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του· μετὰ δὲ τοὺς τριάκοντα χρόνους ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Τόσην δὲ ὑπομονὴν ἔδειξεν εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως ὁ ἀοίδιμος, ὥστε εἰς ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως, καὶ τὴν κατὰ δαιμόνων ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τὸ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, καὶ τὸ νὰ ποιῇ θαύματα. Μὲ πολλὰς δὲ παρακλήσεις τοῦ ἀρχιερέως ἔλαβε καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπειδὴ δὲν ὑπέφερε νὰ κρύπτεται ὁ λύχνος ὑποκάτω εἰς τὸν μόδιον· Οὗτος προεῖπεν εἰς ἕνα μαθητήν του, ὅστις ἔκλεπτε τὰ εἰς τοὺς πένητας διδόμενα ἀργύρια, ὅτι θέλει λάβῃ παρὰ Κυρίου ὀργὴν καὶ παιδείαν, ἂν δὲν διορθωθῇ· ἐπραγματοποιήθη δὲ ὄντως ἡ πρόρρησίς του, διότι ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ δὲν ἐδιωρθώθη, ἔγεινε λεπρός. Ἐκ τῶν χαρισμάτων δὲ τούτων τοῦ ἁγίου πολλοὶ παρακινούμενοι, ἔτρεχον εἰς αὐτὸν καὶ ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του· ὁ δὲ ὅσιος κατεσκεύασεν ἕνα λάκκον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν μὲ γυρίσματα, ὡς κοχλίαν εἰς τὸ εἶδος, μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον του ἕως ἥμισυ στάδιον, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λάκκου ἔσκαψε μὲ τὰς χεῖράς του ἓν σπήλαιον· καὶ ὅτε ἤρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ τὸν ἠνώχλουν, διέβαινε κρυφίως ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ ἐκρύπτετο μέσα εἰς τὸ σπήλαιον, ὅθεν κανεὶς δὲν τὸν εὕρισκε. Περιττὸν δὲ εἶναι νὰ εἴπωμεν πόσον ὀλίγον φαγητὸν καὶ ποτὸν ἔτρωγε καὶ ἔπινεν ὁ ἀοίδιμος, διότι καὶ αὐτὴ μόνη ἡ θεωρία τοῦ σώματός του ἐμαρτύρει τὴν ἄκραν ἐγκράτειαν, ἣν μετεχειρίζετο.

Ἦλθε ποτὲ αἱρετικός τις εἰς τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἐφιλονείκει, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις νεκρῶν· ὅθεν ὁ μέγας Μακάριος ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν, [1] διὰ νὰ πείσῃ καὶ πληροφορήσῃ αὐτόν. Ἔλεγε δὲ ὁ ὅσιος, ὅτι εἶναι δύω τάγματα τῶν δαιμόνων· καὶ τὸ μὲν ἓν τάγμα πολεμεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς διάφορα πάθη, θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας, τὸ δὲ ἄλλο τάγμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἀρχικὸν, πολεμεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ῥίπτει εἰς διαφόρους αἱρέσεις καὶ βλασφημίας καὶ πλάνας· τοῦτο δὲ τὸ ἀρχικὸν τάγμα τῶν δαιμόνων ἀποστέλλει ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Σατανᾶς εἰς τοὺς μάγους, καὶ εἰς τοὺς αἱρεσιάρχας. Οὗτος ὁ ὅσιος ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἔτρωγε τριῶν μοδίων ψωμία, [1] κατ' ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, καὶ ἔπινεν ἓν μέτρον κρασίου, τὸν ἔκαμε, λέγω, νὰ τρώγῃ τρεῖς λίτρας μόνον ψωμίου (ἤτοι διακόσια ὀγδοηνταοκτὼ δράμια). [2] Μίαν φορὰν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τὸν διάβολον ὅτι εἶχε τὰς μηχανὰς καὶ ἐργαλεῖά του μέσα εἰς μίαν λήκυθον (ἤτοι εἰς ἓν ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου)· ὅθεν καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν, ἔμαθε καὶ ἐδιώρθωσε τὸν μοναχὸν Θεόπεμπτον, τὸν ἀπατώμενον ἀπὸ τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου. Οὗτος περιπατῶν εἰς τὴν ἔρημον, εὗρεν ἓν κρανίον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων· ἐρωτήσας δὲ αὐτὸ, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅτι, ὅταν προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν τὰς προσευχάς του, ἐλαφρόνονται ὀλίγον ἀπὸ τὴν βάσανον οἱ ἐν τῇ κολάσει εὑρισκόμενοι. [3] Οὗτος ἀνέστησε καὶ ἄλλον νεκρὸν, διὰ νὰ εἰπῇ ποῦ ἔκρυψε τὴν παρακαταθήκην ἐκείνων οἵτινες τὴν ἐζήτουν, καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν αὐτὸν καὶ ἐκοιμήθη· προεῖπε δὲ καὶ ὅτι θὰ ἐρημωθῇ ἡ Σκήτη. Διηγεῖται ὁ ὅσιος Παλλάδιος διὰ τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον Μακάριον, ὅτι ἀκόλαστός τις, ζητῶν νὰ ἑλκύσῃ εἰς σατανικὸν ἔρωτα μίαν σώφρονα γυναῖκα, καὶ μὴ δυνηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὴν μὲ διαβολικὰς μαγείας νὰ φαίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὡς φοράς· ὅθεν ὁ ὅσιος οὗτος ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν, ἀποκατέστησεν αὐτὴν νὰ φαίνεται πάλιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους γυνὴ, καθὼς ἦτο ἐκ φύσεως. [4]

---

[1] Οὗτος ὁ νεκρὸς ἦτο Ἕλλην· ἀναστηθεὶς δὲ, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη· εἶτα ἐγένετο καὶ μοναχὸς Μίλης ὀνομασθείς· Περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ εἰς τὸ Σάββατον τῆς τορινῆς ᾀσματικὸς κανὼν, ὁ τὰ ὀνόματα τῶν ὁσίων πατέρων δηλῶν κατ' ἀλφάβητον, Μίλην νεκρέγερτον αὐτὸν ὀνομάζων.

[1] Τὸ μόδιον εἶναι μέτρον διὰ τὰ ὑγρᾶ καὶ τὰ γεννήματα. Τὸ ἀρχαῖον δὲ μόδιον περιεῖχε πέντε περίπου ὀκκάδας Σ. Ε.

[2] Ἡ λίτρα περιέχει οὐγκίας δώδεκα· ἡ δὲ οὐγκία περιέχει δράμια ὀκτώ.

[3] Βάσανος καὶ κόλασις ἐννοεῖται ἐδῶ, ὄχι ἡ καθολικὴ, διότι αὕτη ἀκόμη δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς· ἀλλ' ἡ μερικὴ, ἥτις εἶναι λύπη καὶ θλίψις καὶ σκότος, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν οἱ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ᾅδου εὑρισκόμενοι ἁμαρτωλοὶ, ἕως τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας.

[4] Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Παλλάδιος, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος ἰάτρευσε τὴν ἀνωτέρω γυναῖκα, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τοιαύτην συμβουλὴν λέγων «Γύναι μὴ λίπῃς ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν μυ-

Digitized by Google

Λέγεται δὲ περὶ τοῦ οὐρανίου τούτου ἀνδρὸς, ὅτι τὸν περισσότερον χρόνον τῆς ζωῆς του ἐσχόλαζε μᾶλλον εἰς τὴν μετὰ Θεοῦ νοεράν ἕνωσιν, παρὰ εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν πράγματα τοῦ κόσμου. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα καὶ θαύματα ὑπερφυσικὰ διαλάμψας ὁ φερωνύμως Μακάριος ὁ μέγας, καὶ χρόνων ἐννενήκοντα γενόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

† Ὁ δὲ ἅγιος Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ καὶ πολιτικὸς ὀνομαζόμενος (διότι περισσότερον ἀπὸ τὸν Αἰγύπτιον διέτριβεν εἰς τὰς πόλεις, καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους συνανεστρέφετο, διὰ τὴν τῶν πολλῶν διόρθωσιν) ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῶν λεγομένων κελλίων, μεταχειριζόμενος ἄκραν ἐγκράτειαν καὶ ὑπομονήν· ὅθεν καὶ ἔλαβε τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ. Τούτου τὰς ἀρετὰς θαυμάσας ὁ μέγας Ἀντώνιος, εἶπε πρὸς αὐτόν· « ἰδοὺ ἐπανεπαύθη τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ σὲ καὶ θέλεις γείνει κληρονόμος τῶν ἀρετῶν μου. » Οὗτος ὁ ὅσιος, ὅτε ἦκουε κἀνένα μοναχὸν, ὅτι ἔκαμνεν ἔργον καὶ κατόρθωμα ἀσκητικὸν, ἐλάμβανε ζῆλον ἀγαθὸν εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ κατὰ μίμησιν ἐκείνου, ἔκαμνε καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον κατόρθωμα. Ὅθεν ἀκούσας ὅτι οἱ μοναχοὶ, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὰ Τάβεννα, καὶ διὰ τοῦτο Ταβεννησιῶται ὀνομαζόμενοι, ὅλην τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν δὲν ἔτρωγον φαγητὸν, γινόμενον διὰ τοῦ πυρὸς, τοὺς ἐμιμήθη καὶ αὐτὸς, καὶ ἑπτὰ χρόνους δὲν ἔφαγε φαγητὸν μαγειρευμένον, ἐκτὸς λαχάνων ὠμῶν καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν. Ἄλλην φορὰν ἤκουσεν, ὅτι ἄλλος τις ὅσιος ἔτρωγε μόνον μίαν λίτραν ψωμίον· ὅθεν ἐβίασε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του καὶ ἔτρωγεν εἰς τρεῖς χρόνους τέσσαρας, ἢ πέντε οὐγγίας ψωμίον (ἦτο τριάκοντα δύω, ἢ τεσσαράκοντα δράμια). Ὁμοίως ἔπινε καὶ τόσον ὀλίγον νερὸν, ὅσον ἦτο ἀνάλογον καὶ ἀρκετὸν εἰς τόσον ὀλίγον ψωμίον, ὅπερ ἔτρωγε.

Ἐλθὼν δὲ μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταβεννησιωτῶν, διὰ νὰ μάθῃ ἑνὸς ἑκάστου τὴν πολιτείαν, καὶ ἐλθούσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, εἶδεν ὅτι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἔτρωγον τὸ ἑσπέρας ἑκάστης ἡμέρας, ἄλλοι δὲ, εἰς δύω ἡμέρας, ἄλλοι, εἰς τρεῖς, καὶ ἄλλοι, εἰς πέντε· ἄλλοι δὲ, ὅλην τὴν νύκτα ἱστάμενοι εἰς τὴν προσευχὴν, ἐδούλευον τὴν ἡμέραν. Ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ ὅσιος, ἐστάθη ὄρθιος ὁ μεγαλόψυχος εἰς μίαν γωνίαν μιᾶς κέλλας, καὶ βρέξας φοινίκια, ἐδούλευεν, ἕως οὗ ἐτελειώθη ὅλη ἡ τεσσαρακοστὴ καὶ ἔφθασε τὸ Πάσχα· εἰς τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας δὲν ἔκλινε γόνυ, δὲν ἐκάθισε, δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον, οὔτε ἔπιε νερὸν, ἐκτὸς ἀπὸ φύλλα κραμβολαχάνου· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἔτρωγεν εἰς μόνην τὴν Κυριακὴν, ὅσον μόνον διὰ νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἄλλους ὅτι τρώγει.

Ἄλλοτε πάλιν δὲν ἐμβῆκεν ὁ ὅσιος ὑποκάτω εἰς στέγην κελλίου εἴκοσιν ὁλόκληρα ἡμερονύκτια, μόνον διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον· ὅθεν δὲν ἐκοιμήθη τελείως κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκαίετο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, τὴν δὲ νύκτα ἐπάγονεν ἀπὸ τὴν ψυχρότητα. Οὗτος ἐφιλονείκησε καὶ ἠγωνίσθη ποτὲ νὰ μὴ χωρίσῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς πέντε ἡμέρας· καὶ τοσοῦτον ἐθύμωσε τὸν διάβολον, ὥστε ἐκεῖνος ἔβαλε φωτίαν καὶ ἔκαυσε τὸ ψαθίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵστατο ὁ ὅσιος· ὁμοίως ἔκαυσε καὶ ὅσα ἄλλα εἶχεν εἰς τὸ κελλίον του. Μίαν φορὰν ἠνώχλησεν ὁ λογισμὸς τὸν ὅσιον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ἵνα ὠφεληθῇ ἐκ τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ὁσίων· αὐτὸς δὲ πεσὼν κατὰ γῆς, ἐξήπλωσε τοὺς πόδας του, καὶ ἔλεγε· « Σύρατέ με σεῖς δαίμονες, διότι ἐγὼ θεληματικῶς μὲ τοὺς πόδας μου εἰς ἄλλο μέρος δὲν ὑπάγω. » Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἠνωχλεῖτο ἀπὸ τὸν λογισμὸν, ἐφορτόνετο εἰς τὴν πλάτην του κοφίνιον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον καὶ μετέβαινεν εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος· καὶ οὕτω μὲ τοιούτους τρόπους ἐνίκησε τὸν ἐνοχλοῦντα λογισμὸν, χάριτι τοῦ Χριστοῦ.

Μίαν φορὰν ἠνωχλήθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς πορνείας· ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν πανέρημον, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἕνα βαλτώδη τόπον, καὶ ἐκεῖ ἔρεινε μῆνας ἕξ· καὶ τόσον πολλὰ κατεπλήγωσαν τὸ σῶμά του οἱ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι μεγαλώτατοι κώνωπες, ὡς σφῆκες, ὥστε ἐγέμισαν ἀπὸ πρίσματα καὶ ἐξογκώματα ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του. Ὅθεν ὅτε μετὰ ἓξ μῆνας ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του, ἀπὸ ἄλλο τι δὲν ἐγνωρίζετο ὅτι εἶναι ὁ Μακάριος, εἰμὴ ἀπὸ μόνην τὴν φωνὴν, διότι ἠλλοιώθη ὅλον

στηρίων τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ νὰ μεταλαμβάνῃς συχνὰ, διότι αὕτη ἡ διαβολικὴ ἐνέργεια σοὶ ἠκολούθησεν, ἐπειδὴ δὲν μετέλαβες πέντε ἑβδομάδας, καὶ ἀπὸ τοῦτο εὗρε χώραν ὁ διάβολος καὶ σὲ ἐπείραξε. Μέγας δὲ τῇ ἀληθείᾳ λόγος γράφεται περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Μακαρίου παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 392, δηλαδὴ, ὅτι αὐτὸς ἔγεινε Θεὸς ἐπίγειος, καθὼς ἐστι γεγραμμένον. Ὥσπερ γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς, σκέπων τὸν κόσμον, οὕτω καὶ ὁ ἁγὸς Μακάριος σκέπων ἦν τὰ ἐλαττώματα, ἃ ἔβλεπεν, ὡς μὴ βλέπων, καὶ ἃ ἤκουεν, ὡς μὴ ἀκούων.

Digitized by Google

του τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἐπαρομοίαζε μὲ τοὺς λεπρωμένους. Οὔτας ἔκαμπε ποτὲ ἓν πηγάδιον, καὶ ἐκεῖ ἔτυχε νὰ εὑρεθῇ μία ἀσπίς, ἡ ὁποία ἐδάγκασε τὸν ὅσιον εἰς τὰς χεῖρας. Θανατηφόρον δὲ εἶναι τὸ δάγκαμα τῆς ἀσπίδος. Ὁ δὲ ὅσιος συλλαβὼν αὐτὴν μὲ τὰς δύω του χεῖρας ἀπὸ τὰ χείλη καὶ τὰς σιαγόνας ἔσχισεν αὐτὴν, λέγων· «Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δέν σε ἔστειλε, πῶς οὐ ἐτόλμησας νὰ μὲ δαγκάσῃς;» Μίαν φορὰν ἐκάθητο ὁ ὅσιος εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἐλάλει εἰς τοὺς παρεστῶτας ἀδελφοὺς τὰ πρὸς ὠφέλειαν· τότε ἔρχεται ἐκεῖ μία ὄαινα [1] (ἀγριογουροῦνα), ἡ ὁποία φέρουσα μαζί της τὸ μικρόν της, τὸ ὁποῖον ἦτο τυφλὸν, τὸ ἔρριψεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὁ δὲ ὅσιος πτύσας εἰς τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ζώου, ἔκαμεν αὐτὸ νὰ ἀναβλέψῃ. Ἡ δὲ ὄαινα λαβοῦσα τὸ γέννημά της, ἀνεχώρησε, καὶ τὸ πρωὶ μετὰ σπουδῆς ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον μεγάλον δέρμα ἑνὸς προβάτου· ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἐγὼ τὰ ἐξ ἀδικίας πράγματα δὲν δέχομαι. Τότε ἡ ὄαινα κλίνασα τὴν κεφαλὴν, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς αὐλῆς.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων θαυμάτων ἐποίησε καὶ ταῦτα ὁ ὅσιος. Ἰάτρευσεν ἕνα ἀνάξιον ἱερέα, τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ ἐφαγώθη ὅλη ἕως εἰς τὸ κόκκαλον, ἀφ' οὗ πρότερον ὑπεσχέθη νὰ μὴ ἱερουργῇ εἰς τὸ ἑξῆς ἀναξίως, τὸ ὁποῖον ἦτο αἴτιον τοῦ τοιούτου πάθους καὶ τῆς ἀσθενείας του καθὼς καὶ ὁ ἅγιος τὸ προεῖπεν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ μίαν εὐγενῆ παρθένον καὶ παράλυτον, ἥτις ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ Θεσσαλονίκης ὑγιῆ ἐποίησεν ὁ ἅγιος· καὶ ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο πρισμένον καὶ ἐξέβαλλε νερὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ αἰσθητήρια, ἐθεράπευσεν ὁ ὅσιος καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα του ὑγιές. Τόσον δὲ πλῆθος δαιμονισμένων ἰάτρευσεν ὁ ὅσιος οὗτος, ὥστε σχεδὸν δὲν ἔχει ἀριθμόν. Καὶ οὗτος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος εἶδε τὸν διάβολον (καθὼς τὸν εἶδε δηλαδὴ καὶ ὁ προρρηθεὶς Αἰγύπτιος) καὶ ἐβάσταζε τὰ εἴδη καὶ ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλανοῦσε τοὺς μοναχούς. Ἐφανέρωνε δὲ ταῦτα ὁ μιαρὸς αἰνιγματωδῶς μὲ ἓν τρυπημένον φόρεμα ὅπερ ἐφόρει, καὶ μέ τινα κολοκύνθια τὰ ὁποῖα ἐσήκονεν. Οὗτος ὁ ὅσιος περιπατήσας ἕνα καιρὸν μακρινὴν ὁδὸν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ κηποταφεῖον τοῦ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ, τῶν ἐπὶ τοῦ Φαραὼ μάγων, καὶ πάλιν ἐπέστρεψε χωρὶς νὰ πάθῃ κανὲν κακὸν ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος σῶμα μικρὸν καὶ κολοβόν· εἶχεν ὀλίγας τρίχας εἰς τὰ χείλη καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πώγωνος, ἐπειδὴ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀσχητικῶν κόπων, οὐδὲ τρίχες ἐφύτρωσαν εἰς αὐτόν. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν καὶ θαύματα διαλάμψας καὶ οὗτος ὁ θεῖος Μακάριος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ.

Μὲ τούτους τοὺς δύω Μακαρίους συνταξιδεύοντες ἄρχοντές τινες τοῦ βασιλέως ἐνδοξότατοι, ἐθαύμαζον τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν πτωχείαν των· ὀπίσω εἰς ἀπὸ αὐτοὺς εἶπε. Μακάριοι εἶσθε σεῖς, οἵτινες ἐμπαίζετε τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν. Ἡμεῖς μὲν ἐνεπαίξαμεν τὸν κόσμον, ὁ δὲ κόσμος ἐμπαίζει σᾶς· πλὴν ἤξευρε καλὰ, ὅτι καὶ ἡμεῖς Μακάριοι ὀνομαζόμεθα, καθὼς σὺ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς μᾶς ὠνόμασες. Ταῦτα δὲ εἰπόντος τοῦ ἁγίου, κατενύχθη ὁ ἄρχων καὶ καταφρονήσας τὰ λαμπρὰ τοῦ βίου πράγματα, ἀπετάξατο τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσι, καὶ ἔγεινε μοναχός. (Περὶ τοῦ Ἀλεξανδρέως Μακαρίου ὅρα καὶ εἰς τὸ Λαυσαϊκόν.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ.

» Ψεύδει σοφῷ φυγοῦσα σαρκὸς τὴν ὕβριν,
» Ἀθλεῖς ἀληθῶς ἐκ ξίφους, Εὐφρασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σϞ΄ (290), καταγομένη ἀπὸ γένος ὀνομαστὸν, καὶ ἔχουσα γνώμην σώφρονα καὶ εὐσεβῆ. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὡς χριαστιανὴ, καὶ μὴ πεισθεῖσα νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας, δέρεται δυνατά· καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, παρεδόθη εἰς ἕνα βάρβαρον ἄνθρωπον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ. Ἠπατήθη ὅμως αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἁγίαν, μὲ τοιοῦτον σαφὲς τρόπον. Ὑπεσχέθη ἡ ἁγία εἰς τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον, ὅτι ἂν δὲν τὴν πειράξῃ, θὰ τῷ δώσῃ ἓν ἰατρικὸν, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διαφυλάττεται ἀπλήγωτος ἀπὸ τὰς μαχαίρας καὶ ἀπὸ τὰ ἀκόντια τῶν ἐχθρῶν του· ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο, ὅτι, ἐὰν θέλῃς νὰ πληροφορηθῇς ὅτι τοῦτο τὸ ὁποῖον σοὶ λέγω εἶναι ἀληθινὸν, δοκίμασον εἰς τὸν λαιμόν μου, καὶ εὐθὺς ἐξέτεινε τὸν λαιμόν της. Ὁ δὲ βάρβαρος νομίσας ὅτι λέγει λόγια ἀληθινὰ, ἐκτύπησε δυνατώτερα εἰς τὸν λαιμόν της μὲ τὴν σπάθην καὶ

[1] Τὸ ὄαινα φαίνεται μετέφρασεν ὁ Νικόδημος διὰ τοῦ ἀγριογουροῦνα. Σ. Ε.

Digitized by Google

ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτῆς κεφαλήν· καὶ οὕτω, μείνασα ἀμόλυντος, ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονεν ἡ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου.

» Ἔχει νεκρὸν σὸν ἡ καλὴ μετοικία,
» Καλῶ γὰρ, ὡς σὺ, τοὺς Ἀποστόλους, πάτερ.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Νικαίᾳ γενομένου μεγίστου θαύματος, ὅτε ὁ μέγας Βασίλειος διὰ προσευχῆς ἠνέῳξε τὰς πύλας τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρέθετο αὐτὴν τοῖς ὀρθοδόξοις.

* » Πῶς οὐκ ἂν ἦρε Βασίλειε τὰς πύλας,
» Μέγας ναός σοι τῷ ναῷ τῷ ἐμψύχῳ;

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ τοῦ Γαλλησιώτου καὶ ὁμολογητοῦ, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐν ἔτει ᾳσϙ' (1250).*

† » Κτείνει Δαβὶδ μὲν ἀλλόφυλον σφενδόνῃ,
» Κτείνει δὲ Μελέτιος Αὐσόνων πλάνην.[2]

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΟΥ Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, τοῦ τῆς ὀρθοδοξίας τῶν Ἀνατολικῶν Γραικῶν μονομάχου καὶ ὑπερμάχου καὶ φύλακος.*

† » Κρατεῖ μὲν Ἄτλας μυθικῶς ὤμοις πόλον,
» Κρατεῖ δ' ἀληθῶς Μάρκος ὀρθοδοξίαν.[3]

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ τοῦ μεγάλου.

» Τί κοινὸν, Εὐθύμιε, σοὶ καὶ τῷ βίῳ;
» Πρὸς Ἀγγέλους ἄπαιρε τοὺς ξένους βίου.
» Ἔλαμψε βίου Εὐθύμιος εἰκὰς ἠὐγένειος.

Οὗτος ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ μέγας Εὐθύμιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Γρατιανοῦ ἐν ἔτει τοζ' (377).[1] καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μελιτινὴν, τὴν ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὑρισκομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, Παύλου καὶ Διονυσίας ὀνομαζομένων. Καθὼς δὲ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν μητέρα οὕτω καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Εὐθύμιος ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν, καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Εὐθύμιος ἀπὸ τὸν Θεὸν, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ γονεῖς του παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ τέκνον, διὰ τοῦτο ἔγειναν εἰς αὐτοὺς φωνὴ δι' Ἀγγέλου, ἥτις ἔλεγεν ὅτι νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν, ἢ μᾶλλον νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν ὅλοι, καὶ ὄχι μόνον οἱ γονεῖς του, καθότι ὁμοῦ μὲ τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου θὰ καταλυθῇ πᾶσα αἵρεσις, καὶ καθολικὴ εἰρήνη θὰ χαρισθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνομάσθη ὁ ὅσιος οὗτος Εὐθύμιος· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου προσεφέρθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν Εὐτρώϊον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Μελιτινῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνηριθμήθη εἰς τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάθη ἐπιτήδειος εἰς τὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων παιδείαν, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐναρέτους κατὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς, ἠναγκάσθη νὰ χειροτονηθῇ Πρεσβύτερος καὶ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἱερῶν ἀσκητηρίων καὶ μοναστηρίων. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς εἰκοσιεννέα χρόνους τῆς ἡλικίας του, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐσυγκατοίκισε μετὰ τοῦ ὁσίου Θεοκτίστου εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ

---

[1] Οὕτω ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ συντακτηρίῳ λόγῳ τῷ εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα Ἐπισκόπους τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας Συνόδου λέγει περὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «Χαίρετε Ἀπόστολοι, ἡ καλὴ μετοικία.» Σημείωσαι ὅτι λόγος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων διαλαμβάνων περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν λειψάνων τοῦ θείου τούτου Γρηγορίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πανήγυριν ἱερὰν καὶ ὑπέρλαμπρον.»

[2] Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης, καὶ ὅρα τοῦτον εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ καὶ ἀκολουθίαν εἰς αὐτόν.

[3] Εἰς τὸν ἅγιον Μάρκον τὸν Ἐφέσου ἀκολουθίαν γλαφυρὰν συνέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, διὰ προτροπῆς τοῦ ἱερολογιωτάτου διδασκάλου κυροῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου τοῦ σχολαρχοῦντος ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ. Καὶ εἴθε νὰ ἐκδοθῇ καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς τυπογραφίας διὰ τῆς συνεργίας τινὸς φιλομάρκου. Τὸν δὲ κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Ἀντίπαπαν, τὸν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἀθανασίου συγγραφέντα ῥητορικῶς.

[1] Ἐν δὲ τῷ ὡρολογίῳ γράφεται ὅτι ἦτο ὁ ὅσιος Εὐθύμιος κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου ἐν ἔτει υ' (400), καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει υξε' (465), ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου. Οὗτος ὁ ὅσιος διώρθωσε Εὐδοκίαν τὴν βασίλισσαν, πεσοῦσαν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοφυσιτῶν, καὶ ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Αὐγούστου. Ὁμοίως ἐδιώρθωσε καὶ τὸν ὅσιον Γερασιμον, τὸν Ἰορδανίτην, τὸν κατ' ἀπάτην πεσόντα εἰς τὴν αὐτὴν αἵρεσιν, καὶ ὅρα εἰς τὴν τετάρτην Μαρτίου.

Digitized by Google

ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὸ βουνόν· ἐκεῖ δὲ καταικῶν ὁ ὅσιος, πολλοὺς ἀνθρώπους ἠλευθέρωσεν ἀπὸ δεινὰ πάθη καὶ ἀσθενείας.

Λέγεται δὲ ὅτι καὶ ὁ ὅσιος οὗτος ἀπὸ πολλὰ ὀλίγα ψωμία ἔθρεψε τετρακοσίους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον. Ὄχι μόνον δὲ αὐτὸς ἔλυσε τὴν στείρωσιν τῆς μητρός του καὶ ἐγεννήθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλας στείρας καὶ ἀτέκνους γυναῖκας ἀπέδειξε γονίμους καὶ πολυτέκνους διὰ προσευχῆς του· αὐτὸς ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς καὶ ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ ἔφερε βροχήν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευσε τὴν γῆν, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ ἀκαρπίαν. Ἐφανέρωσε δὲ τὴν ἐσωτερικὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς τοῦ θείου Εὐθυμίου ὁ στύλος τοῦ πυρός, τὸν ὁποῖον εἶδαν οἱ παρεστῶτες, ὅτι κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὅτε ἐλειτούργει ὁ ἅγιος τὴν ἀναίμακτον θυσίαν, καὶ ἔλαμπε τὸν ὅσιον ἕως οὗ ἐτελείωσεν ὁ καιρὸς τῆς ἱερουργίας. Σημεῖον δὲ καὶ ἀπόδειξις τῆς τελείας καθαρότητος καὶ ἁγνείας τοῦ ὁσίου τούτου ἐστάθη, τὸ νὰ βλέπῃ νοερῶς μὲ τὸ διορατικὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς τὰς διαθέσεις καὶ καταστάσεις τῶν ψυχῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐπλησίαζον διὰ νὰ μεταλάβωσι τὰ ἄχραντα μυστήρια· ἤγουν, ποῖος μὲν μεταλαμβάνει μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ποῖος δὲ, μὲ μεμολυσμένην. Φθάσας δὲ εἰς τὸν ἐννενηκοστὸν ἕβδομον χρόνον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ μὲν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου χαρίεις, κατὰ δὲ τὸν τρόπον τῆς ψυχῆς ἦτο εὐκολοπλησίαστος καὶ ἁπλοῦς, κατὰ τὸ χρῶμα ἦτο λευκός. Καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος ἦτο εὐπρεπὴς καὶ σεμνός· εἶχε τὰς τρίχας λευκὰς καὶ τὸ γένειον μακρὸν ἕως εἰς τοὺς μηρούς του.

Λέγουσι δὲ διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον, ὅτι ὅτε ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ μοναχός τις ὁ ὁποῖος ἐνομίζετο μὲν κατὰ τὰ ἔξω καὶ τὰ φαινόμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὅτι ἦτο σώφρων καὶ ἐγκρατὴς καὶ ἅγιος, κατὰ δὲ τὰ ἔσω καὶ τὴν καρδίαν ἦτο ἀκόλαστος καὶ ἀκρατὴς, ἐπειδὴ ἐσυγκατατίθετο καὶ ἐγλυκαίνετο εἰς τοὺς αἰσχροὺς λογισμούς· ὅτε, λέγω, ὁ μοναχὸς οὗτος ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἔβλεπεν ὁ μακάριος Εὐθύμιος ἕνα Ἄγγελον, ὅστις ἐβάσταζεν ἀκόντιον μὲ τρία ὀδόντια, καὶ μὲ αὐτὸ ἀνέσπα καὶ ἐξέβαλε βιαίως τὴν ψυχὴν τοῦ ἀθλίου μοναχοῦ ἐκείνου, καὶ εὐθὺς ἤκουσε καὶ φωνὴν, ἡ ὁποία ἐφανέρονε τὰ κρυπτὰ καὶ αἰσχρὰ τοῦ ἀποθανόντος διανοήματα. [1] Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ὁσίου σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΣΟΣ τὰς χεῖρας τμηθείς, τελειοῦται.

» Χεῖρας Βάσσου τέμνουσι χεῖρες δημίων,
» Χεῖρες βέβηλοι, χεῖρας ἡγιασμένας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ πέλυξι τμηθείς, τελειοῦται.

» Τμηθεὶς πέλυξιν Εὐσέβιος πᾶν μέλος,
» Τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἄτμητος μένει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ εἰς τρία διαιρεθείς, τελειοῦται.

» Εὐτύχιον εἰς μέρη διεῖλον τρία,
» Θείως Θεοῦ πρόσωπα τιμῶντα τρία.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΙΛΙΔΗΣ τὴν γαστέρα ῥαγείς, τελειοῦται.

» Ἀπορραγῆναι μὴ θέλων Βασιλίδης,
» Μοίρας ἀθλητῶν, ἐρράγη τὴν γαστέρα.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω τέσσαρες μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), πλοῦτον ἔχοντες πολὺν, καὶ μετέχοντες ἀπὸ τὴν σύγκλητον τοῦ βασιλέως βουλήν. Προσῆλθον δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἅγιον ἔλαβον βάπτισμα, ἐπειδὴ εἶδον τὸν Ἐπίσκοπον Θεόπεμπτον, πῶς ὑπέμενεν ἀνδρείως τὰς παρὰ τῶν ἀπίστων βασάνους, καὶ ἔκαμνε θαύματα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διαβληθέντες εἰς τὸν βασιλέα καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρουν, ὡς σημεῖον τῆς ἀξίας των, ἔπειτα λαμβάνει ἕκαστος διάφορα τέλη τῆς ζωῆς, διότι ὁ μὲν ἅγιος Βάσσος βληθεὶς εἰς ἕνα λάκκον ἕως εἰς τοὺς μηροὺς, καὶ κοπεὶς τὰς χεῖρας καὶ ὅλον τὸ σῶμα, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Εὐσέβιος χρε-

---

[1] Ἡ θεία φωνὴ ἣν ἤκουσεν ὁ ἅγιος ἔλεγε ταῦτα, ὡς ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ τούτου ὁρᾶται. «Καθὼς ἡ ψυχὴ αὕτη δὲν μὲ ἀνέπαυσεν οὔτε μίαν ἡμέραν οὕτω καὶ σὺ μὴ παύσῃς σπαράττων αὐτὴν, καὶ δεινῶς τιμωρῶν.» Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Εὐθύμιον ὀκτωήχους Κανόνας ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Πρωτορομίτης, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω τούτους.

[2] Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος» ζωώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

Digitized by Google

μαθθεὶς κατακέφαλα καὶ κοπεὶς μερικῶς μὲ τοὺς πελέκεις, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Εὐτύχιος τανυσθεὶς βιαίως εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ εἰς τρία μέρη μοιρασθεὶς, ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος· ὁ δὲ ἅγιος Βασιλίδης σχισθεὶς τὴν κοιλίαν μὲ μάχαιραν, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ τέσσαρες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΝΝΑ, ΠΙΝΝΑ, καὶ ΡΙΜΜΑ.

» Θάλψις δεχέσθω τοὺς ἀθλητὰς Κυρίου,
» Ἰννᾶν, Πιννᾶν, Ῥιμμᾶν τε τοὺς κρυσταλλίνους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν, κειμένην κατὰ τὸ βόρειον μέρος· κρατηθέντες δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας βαρβάρους, παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος βλέπων τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας τὸν Χριστὸν, κατεδίκασεν αὐτοὺς νὰ τελειώσωσι τὴν ζωήν των μὲ τὸ κρύον. Δένονται λοιπὸν πρῶτον οἱ ἅγιοι ἀπὸ ξύλα ὄρθια, τὰ ὁποῖα ἐμπήχθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ χειμῶνος, ὅτε καὶ αὐτὸ τὸ φύσει εὐκίνητον καὶ ὀλισθηρὸν νερὸν δὲν διέφερεν ἀπὸ τὰ ἀκίνητα καὶ βαρέα σώματα, ἐπειδὴ ἦτο ὅλον παγωμένον ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ὅθεν μὲ τὴν τοιαύτην βάσανον παρέδωκαν οἱ μακάριοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ μακαρίου ΠΕΤΡΟΥ τοῦ Τελώνου.

« Καλεῖ σε, Πέτρε, Χριστὸς ἐκ τελωνίου
» Πρὸς ἀρετὴν πρὶν, νῦν δὲ πρὸς τρυφὴν πόλου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φλ΄ (530), Πατρίκιος ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τῆς Ἀφρικῆς ὅλης τὴν διοίκησιν ἔχων· ἐπειδὴ δὲ ἦτο πολλὰ ἄσπλαγχνος καὶ ἀνελεήμων, ἔλαβεν ἐπωνυμίαν καὶ ὠνομάζετο παρὰ πάντων φειδωλὸς ἤτοι ἀκριβός. Μίαν δὲ φορὰν πτωχός τις ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, χάριν δοκιμῆς, καὶ ἐζήτει φορτικῶς ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ Πέτρος θυμωθεὶς, ἥρπασεν ἓν ἀπὸ τὰ ζεστὰ ψωμία τὰ ὁποῖα τότε ἔτυχε νὰ φέρῃ ὁ δοῦλός του ἀπὸ τὸν φοῦρνον, καὶ ἔρριψεν αὐτὸ ὡς πέτραν κατ' ἐπάνω τοῦ πτωχοῦ· ὁ δὲ πτωχὸς ἁρπάσας τὸ ψωμίον, ἔφυγε. Δὲν ἐπέρασαν δύω ἡμέραι, καὶ ὁ Πέτρος πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν, καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ βλέπει τὸν ἑαυτόν του ὅτι ἐζητεῖτο νὰ δώσῃ ἀπολογίαν διὰ τὰ ὅσα ἔπραξεν. Ἔπειτα τοῦ ἐφαίνετο, ὅτι ἐκεῖ ἦτο καὶ μία ζυγαριά, εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ὁποίας ἔβλεπεν ὅτι ἐβάνιζοντο μαῦροί τινες, καὶ ἔβαλλον τὰς κακάς του πράξεις, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἔβλεπεν ἄνδρας τινας λευκοφόρους καὶ θαυμαστοὺς κατὰ τὸ πρόσωπον, οἱ ὁποῖοι δὲν εὕρισκον ἄλλο τι καλὸν νὰ βάλωσι, διὰ νὰ γίνῃ ἰσοβαρὲς μὲ τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνο τὸ ψωμίσν τὸ ὁποῖον κατὰ τοῦ πένητος ἔρριψε. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Πέτρος, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ εὐθὺς ἅμα ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὄχι μόνον ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ἐνδύματα ὅσα ἐφόρει ἔδωκεν εἰς ἕνα πτωχόν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν Χριστὸν ὅτι ἐφόρει τὰ ἐνδύματα ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο ὁ ἀφίδιμος ἐπώλησε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, καὶ τὴν τιμὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς πένητας.

Ἐπωλήθη δὲ εἰς ἕνα αὐθέντην χρυσοχόον κατὰ τὴν τέχνην· ἐπειδὴ δὲ ὕστερον ἔβλεπεν ὁ μακάριος, ὅτι ἔμελλε νὰ γνωρισθῇ ποῖος εἶναι, διὰ τοῦτο θέλων νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ αὐθέντου του, εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν κωφὸν ὄντα καὶ βωβόν· « Ἐν ὀνόματι Χριστοῦ ἄκουσόν μου, καὶ ἄνοιξον τὴν θύραν. » Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ πρὶν κωφὸς καὶ βωβὸς ἐλάλει καὶ ἤκουεν· ὅθεν ἐξελθὼν ἔξω ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν καλουμένην τοῦ Βοὸς ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ καὶ ΑΓΝΗΣ, ὅτι ἡ σύναξις τελεῖται πλησίον Ἐλευιαρῶν.*

* » Θύρσος σὺν Ἀγνῇ Χριστὸν ἠγαπηκότες,
» Θάνατον ἠγάπησαν ἀσμένως πάνυ.

* *Μνήμη τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ΛΕΟΝΤΟΣ τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακέλλη καὶ Θρακὸς, τοῦ βασιλεύσαντος ἔτη ἑπτὰ ἔτει νοζ΄ (457).* [1]

[1] Ὁ βασιλεὺς οὗτος Λέων ἔγεινε μετὰ τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Μαρκιανόν. Ἐφύλαττε δὲ ὁ Λέων οὗτος πολλὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι ἐβεβαίωσεν ἅπαντα τὰ κηρυχθέντα ἀπὸ τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς κατὰ τῶν αἱρετικῶν διατάγματα· καὶ πρὸ πάντων τὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τετάρτης συνόδου θεσπίσματα. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν καιρόν του ἦτο εἰς καλὴν κατάστασιν. Ζήσας δὲ χρόνους δεκαοκτὼ εἰς τὴν βασιλείαν, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μὲ μίαν ὑπερβολικὴν δυσεντερίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔγεινε τὸ λείψανόν του ὡς φανός· (ὅρα σελ. 39 τοῦ β΄. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

Digitized by Google

* » Ἄνακτα πιστὸν τὸν Λέοντα τὸν μέγαν
« Ἔστεψε Χριστὸς οὐρανοχράτωρ ἄναξ.

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΝΗΣ.*

† » Ἄννα ποθοῦσα τὸν νοητὸν νυμφίον,
» Αὐτῷ προσῆλθε διὰ τοῦ μαρτυρίου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ ,αψπβ' (1782) ἔτος, τὰ σκέλη σχισθεὶς τελειοῦται.*

† » Σκελῶν πλατυσμῷ ἐν πλάτει οἰκεῖς πόλου,
» Ὦ Ζαχαρία, καὶ βραβεῖον λαμβάνεις. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἄχειρ, ἄγλωττος, χεῖρα καὶ γλῶτταν φύεις,
» Καὶ χερσὶ Θεοῦ, Μάξιμε, ψυχὴν δίδως.
» Εἰκάδι πρώτῃ πότμος Μαξίμου ὅσσ' ἐκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κώνσταντος, τοῦ πατρὸς μὲν Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἐγγόνου δὲ ὄντος Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χογ' (673). [2] Ἐπειδὴ δὲ ἐτιμήθη ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς μὲ μεγάλας τιμὰς καὶ ἐφάνη ἱκανὸς εἰς τὰς πολιτικὰς διοικήσεις, διὰ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, καὶ διὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγαθήν του προαίρεσιν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν σύνεσιν, ἣν εἶχεν ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἰς τὸ νὰ συμβουλεύῃ καλῶς τὰ πρακτέα. Διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοασηκρήτου, καὶ ἔγεινε συγκοινωνὸς εἰς τὰς βουλὰς τῶν βασιλέων. Ἐπειδὴ δὲ ἀνοήτως καὶ δυσσεβῶς τῷ τότε καιρῷ ἐπεκράτει ἡ πονηρὰ καὶ αἱρετικὴ δόξα τῶν μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ φρονούντων, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς αἱρέσεως ταύτης ἀνῄρουν τὰς δύω φύσεις τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπροτίθεντο εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας διατάγματα καὶ ὁρισμοὶ βασιλικοὶ ὑπερασπίζοντες καὶ στερεόνοντες τὴν αἵρεσιν ταύτην. Τότε λοιπὸν ὁ φερωνύμως μέγιστος οὗτος Μάξιμος (Μάξιμος λατινιστὶ σημαίνει μέγιστος) δὲν ὑπέφερε νὰ συγκοινωνῇ μὲ τὴν δυσσέβειαν τῶν δυσσεβῶν· ὅθεν ἀφήσας τὰς βασιλικὰς τιμὰς καὶ τὰς κοσμικὰς ἐξουσίας, ἐπροτίμησε καλλίτερον νὰ ἦναι παρερριμμένος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ κατοικῇ εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ Δαβίδ· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν Χρυσόπολιν (τὸ νῦν Σκούταρι), ἐκούρευσε τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχός· ὕστερον δὲ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος τοῦ ἰδίου μοναστηρίου.

Ἔπειτα πυρποληθεὶς ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ζῆλον, μεταβαίνει εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, καὶ πείθει τὸν μακαριώτατον Πάπαν Μαρτῖνον νὰ ἀθροίσῃ τοπικὴν σύνοδον καὶ νὰ ἀναθεματίσῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Μονοθελητῶν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ γενναῖον ἔργον ἐποίησεν ὁ τρισόλβιος, ἀλλὰ καὶ λόγους καὶ ἐπιστολὰς συνέγραψεν, ἐλέγχων τοὺς οὕτω φρονοῦντας αἱρετικοὺς, καὶ βεβαιόνων μὲ συλλογιστικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ γραφικὰς μαρτυρίας τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν εἰς διάφορα μέρη καὶ Ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης.

Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Κωνσταντινούπολιν κατακρίνεται ὡς ὑπεύθυνος ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω μαθητάς του Ἀναστασίους καλουμένους ἀπὸ τὴν βασιλικὴν σύγκλητον τῶν ἀρχόντων, ἡ ὁποία ἐσυμφώνει εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων, ὅτι ὅλοι ἐπείθοντο εἰς τὸ φρόνημα τοῦ βασιλέως, ὄχι μόνον αὐτὸς ἀντεστάθη εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὑπεκίνησε νὰ ἐναντιωθῶσι πείθων αὐτοὺς νὰ φρονῶσι τὰ ἐναντία τῶν Μονοθελητῶν, διὰ μέσου τῶν σοφῶν του ἐπιστολῶν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν πέμπεται ἐξόριστος εἰς μίαν φυλακὴν κατὰ τὸ μέρος τῆς Θράκης· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως, τούτου χάριν ἔκοψαν τὴν χεῖρα καὶ τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔπεμψαν ἐξόριστον εἰς τὴν τῶν Λαζῶν χώραν· καὶ ἐκεῖ μένων τρεῖς χρόνους, καὶ μόνος του ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἰδίας του χρείας, ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν. Ὀλίγον δὲ ἀσθενήσας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου, ἐνεργῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλὰ θαυμάσια.

Λέγουσι δὲ, ὅτι καὶ ἀφ' οὗ ἔκοψαν τὴν ἱερὰν γλῶσσάν του, ἀποκατέστη πάλιν αὐτὴ παρὰ Θεοῦ ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον, ὅθεν καὶ ἐλάλει τρανῶς καὶ καθαρῶς μὲ αὐτὴν, ἑνόσῳ ἦτο εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἀπὸ τοὺς δύω δὲ μαθη-

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ἡ χρονολογία εἶναι ἐσφαλμένη, καθόσον ὁ Κώνστας ἀνηγορεύθη τῷ 641 καὶ ἐδολοφονήθη ἐν Συρακούσαις τῷ 668. Οὗτος ὁ ὅσιος Μάξιμος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ εἷς τῶν συντακτῶν τῆς Μελίσσης τῆς ἐν Τεγυρίῳ τὸ πρῶτον δημοσιευθείσης ἐν ἔτει 1546. Σ. Ε.

Digitized by Google

τάς του, τοὺς ὀνομαζομένους Ἀνασασίους, τοῦ μὲν μεγαλητέρου κατὰ τὴν ἡλικίαν Ἀνασασίου ἔκοψαν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν χεῖρα παρομοίως, ὡς καὶ τοῦ διδασκάλου του, καὶ ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς μακρινὸν τόπον· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος ἐπέμφθη καὶ αὐτὸς ἐξόριστος εἰς ἓν φρούριον τῆς Θράκης, καὶ ἐκεῖ τελειώσας τὴν ζωὴν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

» Τὸν Νεόφυτον ἐκριζοῖ γῆθεν δόρυ,
» Νέου φυτοῦ κάλλιστον οἷά περ θάλος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν Θεοδώρου καὶ Φλωρεντίας, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου [2] καὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ (290). Εὐθὺς δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἦτο γεμάτος ἀπὸ χάριν Θεοῦ, διότι ὅτε ἦτο ἀκόμη ἐννέα ἐτῶν, καὶ εὑρίσκετο εἰς τὴν μάθησιν τῶν γραμμάτων ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα παιδία, τότε, λέγω, προσηύχετο, καὶ τὰ παιδία παραδόξως διέτρεφε, καὶ μία περιστερὰ ἐλθοῦσα εἰς τὴν κλίνην του, ἐφύλαττεν αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περιστερὰ ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου φοβηθεῖσα, ἀπέθανεν· ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του πάλιν τὴν ἀνέστησεν. Ὕστερον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ὁδηγοῦσα τοῦτον περιστερὰ τῷ ἔδειξε νὰ ἐμβῇ· διώξας δὲ τὸ θηρίον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκαμεν ἐκεῖ τὴν κατοικίαν του, τρεφόμενος ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν ἐνδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν, καὶ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ χαιρετίσας αὐτοὺς, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου. Κατὰ δὲ τὸν ὀκτακοσιοστὸν πέμπτον χρόνον τῆς ἡλικίας του, παρέστη εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον, ὁδηγηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ὅθεν διὰ τὴν πολλὴν παρρησίαν τοῦ ἁγίου, πρῶτον ἔδειραν αὐτὸν, ἔπειτα τὸν ἔβαλαν εἰς ἀνημμένον φοῦρνον. Μείνας δὲ ἐκ τούτων ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἔμεινε καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς, ἐθανατώθη ἀπὸ ἕνα βάρβαρον, ὅστις ὥρμησε μὲ τὴν σπάθην κατ' αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΩΣΙΜΟΣ ἐπίσκοπος Συρακούσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μετάστασιν Ζώσιμος εὗρεν ἐκ βίου,
» Ὦ καὶ πρὸ ταύτης πᾶς μετάστασις βίος.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Σικελίαν, υἱὸς γονέων εὐλαβῶν καὶ πιστῶν, οἵτινες διήνυον τὴν ζωὴν των μὲ αὐτάρκειαν τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν καὶ εἶχον ἓν κτῆμα πλησίον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας τῆς παρθένου· [2] Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος οὗτος καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα τῆς μητρός του, ἐδόθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του δῶρον εἰς τὴν ἁγίαν Λουκίαν καὶ τὸ κτῆμα ἐκεῖνο, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ υἱός των οὗτος Ζώσιμος. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἀνετράφη ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον, καθότι ἦτον ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεὸν πρὸ συλλήψεως· ὅθεν καὶ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἐπαίδευεν αὐτὸν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, διδάσκων αὐτὸν ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐπιμελὴς, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς, διότι ἀπέκτησε πᾶσαν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς ὅλα τὰ ἔργα. Εἶχε ταπείνωσιν καὶ πραότητα, ἐπλούτισεν ὑπακοὴν καὶ καθαρότητα· καὶ ἐπειδὴ ἐκατόρθωσε ταῦτα, ἐδόθη εἰς αὐτὸν καὶ

---

[1] Ἡ μετάθεσις δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Μαξίμου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Αὐγούστου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ὁ ἅγιος οὗτος Μάξιμος ἑορτάζεται μετὰ τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, καὶ μετὰ τῶν μαθητῶν του δύω Ἀναστασίων, καὶ Θεοδώρου, καὶ Εὐπρεπίου. Σημείωσαι, ὅτι ἑλληνικὸς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον Μάξιμον σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ». Ὁμοίως καὶ ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἡρακλείου τῶν σκηπτρων τῆς ῥωμαϊκῆς ».

[2] Ὁ Δέκιος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐσημειώσαμεν, ἐβασίλευσε τῷ 251. Σ. Ε.

[1] Τούτου τοῦ ἁγίου Νεοφύτου εὑρίσκεται ἀσματικὴ Ἀκολουθία τελεία ἐν χειρογράφοις σωζομένη· εὑρίσκεται δὲ καὶ τετυπωμένη μετὰ ἀναπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων τῇ ἐν τοῖς Μηναίοις. Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Αἱ περιφανεῖς τῶν πόλεων (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐ πολλὰ μόνον, ἀλλά ».

[2] Ταύτης τὸ Συναξάριον ὅρα κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Ἰουλίου.

Digitized by Google

ἡ ἐπιμέλεια τοῦ λειψάνου τῆς ῥηθείσης ἁγίας Λουκίας· ἔγεινε δηλαδὴ προσμονάριος καὶ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου λειψάνου.

Μίαν φορὰν ἐπεθύμησεν ὁ ὅσιος, νέος ὢν, νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του· καὶ δὴ ἐνισχύθη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπῆγε καὶ τοὺς εἶδεν· οἱ δὲ γονεῖς του εὐθὺς ἔπεμψαν αὐτὸν ὀπίσω λέγοντες, « ἐκεῖ, τέκναν, χρεωστεῖς νὰ μένῃς, ὅπου ἀφιερώθης. » Ἀφ' οὗ ὅμως ἐγύρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ ἁγία Λουκία, ἡ ὁποία ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν θήκην, ἐφοβέριζεν αὐτὸν καὶ ἔμελλε νὰ τὸν δείρῃ δυνατά· τότε μία ἄλλη γυνὴ ἐνδοξοτάτη καὶ ἐνδεδυμένη πορφύραν βασιλικὴν, ὑπερασπίσθη αὐτὸν (ἦτις ἴσως ἦτο ἡ Κυρία Θεοτόκος.) Ταύτην δὲ ἐντραπεῖσα ἡ ἁγία, τὸν ἔδειρεν ὀλίγον· ἐπαρήγγειλε δὲ εἰς αὐτὸν, ὅτι ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐξέλθῃ τοῦ μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ὑποσχέθη νὰ φυλάξῃ καὶ δὴ καὶ τὸ ἐφύλαξεν. Διηγεῖτο δὲ οὗτος ὁ μακάριος Ζώστιμος διὰ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία κατήγετο ἀπὸ γένος λαμπρὸν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην αἰσχρὰ καὶ ἀκάθαρτος, διότι αὕτη ἐπειδὴ ἐδάρη ἀπὸ τὸν ἄνδρα της δυνατὰ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας, καὶ διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν θλῖψιν ἣν ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸν ὀργιζόμενον ἄνδρα της, καὶ διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπὸ τὸν δαρμὸν τὸν ὁποῖον ἔλαβεν. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν ἐφώναξεν ἡ ἁγία μίαν φωνὴν, ἡ ὁποία διαπεράσασα εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ζωσίμου ὅστις ἐκοιμᾶτο, ἔλεγεν, « Ἀπόρριψον τὴν βρωμερὰν ταύτην ἔξω τοῦ μοναστηρίου, » δείξασα ταύτην καὶ μὲ τὴν χεῖρα· ὁ δὲ Ζώσιμος μὲ φόβον πολὺν ἐσηκώθη καὶ εἶπεν εἰς τὰς ὑπηρετρίας ἐκείνης. « Σηκώσατε ἀμέσως ἀπ' ἐδῶ τὴν κυρὰν σας, καὶ ἐκβάλετε αὐτὴν ἔξω ὁμοῦ μὲ τὴν κλίνην της. Αἱ δὲ ὑπηρέτριαι πλησιάσασαι εἰς τὴν κλίνην, εὗρον τὴν κυρίαν των νεκράν.

Ὅτε δὲ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἀπέθανε, τότε ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ἀφήσαντες μόνον τὸν Ζώσιμον φύλακα εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπῆγον εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Ἰωάννην, μὲ σκοπὸν νὰ προχειρισθῇ παρ' αὐτοῦ ἄλλος ἄξιος ἡγούμενος. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἠρώτησεν· εἶναι καὶ ἄλλος ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναστήριον; ἐκεῖνοι εἶπον· δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ εἷς μόνος ὅστις ἔμεινε διὰ νὰ φυλλάττῃ τὸ μοναστήριον. Ὁ ἐπίσκοπος ἀπεκρίθη, ἐγὼ γνωρίζω ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἄξιος διὰ νὰ γείνῃ ἡγούμενος· ὅθεν τοῦτον προσκαλέσας, ἐσφράγισεν εὐθὺς αὐτὸν καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων· ἰδοὺ, ἀδελφοὶ, ὁ ἐκ Θεοῦ σφραγισθεὶς ἐπιστάτης σας καὶ ἡγούμενος. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐχειροτόνησεν αὐτὸν καὶ ἱερέα. Καὶ λοιπὸν ἐποίμανε τὸ ποίμνιόν του χρόνους τεσσαράκοντα μὲ πᾶσαν πραότητα καὶ ἀνεξικακίαν, μὲ ἀγάπην καθαρὰν καὶ μὲ συμπάθειαν ὑπερβολικήν.

Ὅτε δὲ ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σικελίᾳ Συρακούσης, μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ μὲ τὰς παρακλήσεις ὅλων τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν, ἐγείνεν ὁ ἅγιος τῆς Σικελίας ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης Θεόδωρον, καὶ ταύτην ἐκυβέρνησεν ὁσίως καὶ θεαρέστως εἰς χρόνους δεκατρεῖς. Θαύματα λοιπὸν πολλὰ ποιήσας καὶ ἀσκητικῶς πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, καὶ πρὸ τῆς ταφῆς καὶ μετὰ τὴν ταφήν του. Δαιμονισμένοι ἠλευθερώθησαν, τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, καί τις χριστιανὸς ἔχων τὴν γυναῖκά του αἱμορροοῦσαν, λαβὼν ἓν τεμάχιον ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ ἁγίου, καὶ δοὺς αὐτὸ εἰς τὴν γυναῖκα, ἔγεινε πρόξενος τῆς ἰατρείας τοῦ πάθους της, διότι ἐστάθη παρευθὺς ἡ ῥύσις τοῦ αἵματός της.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΣ, ΚΑΝΔΙΔΟΣ [1] *καὶ* ΑΚΥΛΑΣ *οἱ ἐκ Τραπεζοῦντος ξίφει τελειοῦνται.*

» Τὸν Εὐγένιον καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Δι' εὐγένειαν ψυχικὴν κτείνει ξίφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Λυσίου δουκὸς, ἐν ἔτει συβ' (292), διότι κρυπτόμενοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Τραπεζοῦντος, συνελήφθησαν οἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ὡς χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν Λυσίαν, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, ἐξορίζονται εἰς ἓν στενόχωρον φρούριον τῆς χώρας τῶν Λαζῶν, ὀνομαζόμενον Πιτυούς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ φέρονται εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ παρασταθέντες εἰς τὸν Δοῦκα Λυσίαν, καταξεσχίζονται τὰς σάρκας μὲ βούνευρα· ἔπειτα κρεμασθέντες, ξεσχίζονται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια καὶ κατακαίονται μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τιμωροῦντες τοὺς ἁγίους δήμιοι ἔπεσον πρηνεῖς εἰς τὴν γῆν, ἐταράχθη ὁ Λυσίας, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φυλακωθῶσιν οἱ ἅγιοι· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας εὑρέθη καὶ ὁ ἅγιος Εὐγένιος, καὶ κρατηθεὶς, καὶ ὁμολογήσας τὸν

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ χειρογράφοις Συναξαρισταῖς γράφεται οὗτος, Κανίδιος.

Digitized by Google

Χριστὸν, ἐδάρη ἀσπλάγχνως, Εἶτα ὑπῆγε μετὰ τοῦ Λυσίου εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ προσευχηθεὶς, ἔκαμε νὰ πέσωσιν ὅλα τὰ εἴδωλα καὶ νὰ συντριβῶσιν ὡσὰν κονιορτός· ὅθεν ἐξαπλωθεὶς μὲ σχοινία, ἐδάρθη μὲ ῥαβδία χονδρά· ἔπειτα ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη δυνατὰ εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, καὶ ἐφλογίσθη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας· ὕστερον δὲ ἔτριψαν τὰς πληγάς του μὲ ἅλας καὶ ὀξείδιον δριμύτατον καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλον ὁμοῦ καὶ τοὺς τέσσαρας ἁγίους μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ σύναξις τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ, τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΓΝΗΣ.

* » Ὑπὲρ νέον σοι μόσχον, ὡς Δαβὶδ λέγει,
» Ἤρεσκεν Ἀγνὴ πυρπολουμένη, Λόγε.

† Ἡ ἁγία μάρτυς Ἀγνὴ ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην, καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρόν· ἐπειδὴ δὲ εἶχε τὴν ζωὴν ἁγνὴν καὶ καθαρὰν, σύμφωνον δηλαδὴ μὲ τὸ ὄνομά της, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε τὰς γυναῖκας, ὅσαι ἤρχοντο πρὸς αὐτὴν, τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· ὁμοίως δὲ τὰς ἐδίδασκε καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ καθαρότητος καὶ τὰς ἐσυμβούλευε νὰ γνωρίσωσι τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ αὐτὸν μόνον νὰ λατρεύωσι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆς Ῥώμης ἄρχων, ἐπρόσταξε καὶ ἥρπασαν τὴν ἁγίαν εὐθύς· παρασταθεῖσα δὲ αὕτη ἔμπροσθέν του, ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· εἰ δὲ καὶ δὲν θέλει, εἶπεν ὅτι θὰ τὴν βάλῃ εἰς πορνοστάσιον. Ἡ δὲ ἁγία, οὔτε εἰς τοὺς θεούς σου θυσιάζω, ἀπεκρίθη, οὔτε διὰ τὸ πορνοστάσιον διὰ τοῦ ὁποίου μὲ φοβερίζεις φροντίζω, διότι ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι θέλω λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸ καθαρὰ μὲ τὴν βοήθειαν ἐκείνου.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος ἄρχων, ἐκάλεσε τὸν ἔχοντα τὰς πόρνας γυναῖκας καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἁγίαν, προστάξας, πρῶτον νὰ πομπεύσῃ τὴν μάρτυρα εἰς τὴν πόλιν, φορεσᾶσαν ἓν μόνον φόρεμα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος τοῦτο ἐπαίσησεν, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ σατανᾶ (ἤτοι τὸ πορνοστάσιον) καὶ λοιπὸν πᾶς τις ἐπλησίαζεν ἐλευθέρως πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ· ὅλοι ὅμως εὐθὺς ἅμα ἐπλησίαζον, ἀπενάρκουν καὶ αἱμωδίαζον, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν ἐψυχραίνετο τόσον, ὥστε ἐγίνοντο ὡς ἂν νεκροί. Τότε ὑπερήφανός τις μεγάλως κομπάζων καὶ καυχώμενος, ὠνείδιζε τοὺς ἄλλους, καὶ μὲ πολλὴν θρασύτητα ἐμβῆκεν ὡς ἵππος θηλυμανὴς, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν παρθένον, ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐνεκρώθη καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὥρα πολλὴ, εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων, « Μεγάλη εἶναι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. » Ἐμβάντες δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ βλέποντες τὸ παράδοξον ἐκεῖνο θέαμα τοῦ νεκροῦ, ὅλοι ὁμοῦ μὲ μίαν φωνὴν ἀνεβόησαν· « Μεγάλη εἶναι ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις ». Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἄρχων, παρέστησε τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ, λέγε μοι, εἶπε πρὸς αὐτὴν, λέγε μοι, ὦ πονηρὸν γύναιον, μὲ ποῖον τρόπον ἐθανάτωσες τὸν νεανίσκον; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη. Ὅτε σὺ ἐπρόσταξες νὰ μὲ ἀτιμάσωσι τότε, ἐνῷ ἐφερόμην εἰς τὸ πορνοστάσιον, μὲ ἠκολούθησε λευκοφόρος τις νέος, ὅστις ἐμβὰς μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου, παρίστατο πλησίον μου, καὶ αὐτὸς ἐνέκρωνε τὴν ἐπιθυμίαν τῶν νέων, ὅσοι μὲ ἐπλησίαζον· αὐτὸς ἦτον ὁ θανατώσας καὶ τοῦτον τὸν νεκρὸν ὃν βλέπεις, διότι ὕστερον αὐτὸς μὲ ἐπλησίασε μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν καὶ θρασύτητα· καὶ πρὸ τοῦ νὰ μὲ πιάσῃ, ἢ νὰ εἰπῇ κἀνένα λόγον αἰσχρὸν, τὸν ἔκαμε τοιοῦτον ὁ λευκοφόρος ἐκεῖνος, καθὼς τώρα τὸν βλέπεις.

Πάλιν ὁ ἄρχων τῇ λέγει, Καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἐβοήθησεν; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ὁ Κύριος καὶ Θεός μου ἔστειλε τὸν Ἄγγελόν του καὶ μὲ ἐφύλαξεν ἀνωτέραν ἀπὸ πᾶσαν ἀτιμίαν· ὁ ἄρχων λέγει· καὶ λοιπὸν ἂν θέλῃς νὰ μᾶς πληροφορήσῃς, ὅτι λέγεις ἀλήθειαν, παρακάλεσον τὸν Θεόν σου καὶ ἀνάστησον τὸν νεκρὸν αὐτόν. Τότε ἡ ἁγία σηκώσασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, προσηυχήθη, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέστησε τὸν νεκρόν. Τότε βλέποντες τὸ παράδοξον θαῦμα, ἐξεπλάγησαν ἅπαντες· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἄρχων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐφώναξαν· μεγάλη εἶναι ἡ δύναμις τῶν χριστιανῶν, καὶ μέγας βεβαίως εἶναι ὁ τῆς εὐγενε-

---

[1] Ἴσως πρέπει νὰ γράφεται, τῆς οὔσης πρὸς τὴν θάλασσαν· τῆς ἁγίας Εἰρήνης δηλαδὴ, καθότι ὁ ἅγιος Μαρκιανὸς ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἔκτισε ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ὅρα ἐν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ παρόντος. Καὶ καθότι καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρεται ἡ πρὸς τὴν θάλασσαν αὕτη ἁγία Εἰρήνη.

Digitized by Google

στάτης ταύτης γυναικὸς Θεός. Τινὲς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀκαθάρτους ἐφώναξαν εἰς τὸν ἄρχοντα· σήκωσον ταύτην ἀπὸ τὸ μέσον, διότι ὅσα θαυμάσια φαίνεται ὅτι κάμνει, ὅλα τὰ ἐνεργεῖ διὰ μαγικῆς τέχνης. Τότε ὁ ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ καύσωσι μὲ τὸ πῦρ τὴν ἁγίαν.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀνήφθη ἡ πυρκαϊά, ἐσφράγισε πρῶτον ἡ ἁγία τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ ἔπειτα ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαΐας μὲ μεγάλον θάρρος. Ὅθεν ἔχουσα τὴν προσευχὴν εἰς τὸ στόμα της, ἀνέδραμεν ἡ μακαρία εἰς τὰ οὐράνια, πρὸς ὃν ἐπόθησε νυμφίον Χριστὸν, ἀφήσασα τὸ παρθενικὸν σῶμά της ἐντὸς τοῦ πυρός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνο ἔσβυσε, τότε τινὲς χριστιανοὶ ἐσήκωσαν κρυφίως τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον, καὶ τὸ ἐνεταφίασαν ἐντίμως, δοξάζοντες τὸν Θεόν.

Οἱ ἐν Τύρῳ ἅγιοι τέσσαρες μάρτυρες, ξίφει τελειοῦνται.

» Στερρῶν ἀθλητῶν τεσσάρων φωνὴ μία »
» Ἡμῖν τὸ θνήσκειν ἐκ ξίφους εὐθυμία.

* *Ὁ ὅσιος ΝΕΟΦΥΤΟΣ, ὁ προσμοναρίου τῆς τοῦ Βατοπαιδίου μονῆς, ὁ καὶ τῆς φωνῆς τῆς Θεοτόκου ἀκούσας, προελθούσης ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἁγίας αὐτῆς εἰκόνος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ὁ Νεόφυτος παρθένου πέλων φίλος,
» Φωνὴν ἀκούει τῆσδε· Ὢ θαῦμα ξένον!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

» Ἔρωτι θείων Τιμόθεος στεμμάτων,
» Τυφθεὶς βάκλοις, ἔβαψε γῆν ἐξ αἱμάτων.
» Εἰκάδι δευτερίῃ πνεῦμ' ἤρθη Τιμοθέοιο.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Λύστραν τὴν ἐν Λυκαονίᾳ ἢ Ἰσαυρίᾳ εὑρισκομένην, καὶ ὑποκειμένην εἰς τὸν Ἰκονίου· υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ Εὐνίκης. Μαθητευθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἔγεινεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν συνεργὸς καὶ κήρυξ τοῦ θείου Εὐαγγελίου. εἶτα καὶ μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν τοῦ Κυρίου ἀνταμόνεται, καὶ λαμβάνει ἀπὸ αὐτὸν πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος· ὕστερον δὲ ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Ἐπίσκοπος Ἐφέσου. Ὅτε δὲ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἐξωρίσθη εἰς τὴν Πάτμον ἀπὸ τὸν Δομετιανόν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Τιμόθεος ἐπεσκόπευεν εἰς τὴν Ἔφεσον· Μίαν δὲ φορὰν βλέπων τοὺς Ἕλληνας, ὅτι εἰς μίαν πάτριον ἑορτὴν Κ α τ α γ ώ γ ι ο ν ὀνομαζομένην, ἔκαμνον ἀταξίας, εἰδώλα βαστάζοντες εἰς τὰς χεῖρας, προσωπίδας βάλλοντες εἰς τὰ πρόσωπα, τραγῳδοῦντες, ὁρμῶντες ληστρικῶς ἐπάνω εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ φονεύοντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ταῦτα, λέγω, βλέπων ἐθερμάνθη ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ θείκοῦ ζήλου, καὶ δὲν ὑπέφερε τὰ τοιαῦτα ἄτοπα· ἀλλ' ἐδίδασκεν αὐτοὺς καὶ παρεκίνει νὰ παύσωσι τὰς ἀταξίας ταύτας. Οἱ δὲ ἀπάνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ θηριώδεις, κινηθέντες ἀπὸ μανίαν καὶ θυμὸν μεγάλον, ἐφόνευσαν τὸν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον μὲ τὰ ξύλα τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των· καὶ οὕτω ὁ μακάριος τελειωθεὶς, ἐνεταφιάσθη ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ὕστερον καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθησαυρίσθη μὲ τὰ λείψανα Λουκᾶ καὶ Ἀνδρέου εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ αὐτοῦ τελεῖται. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Ἀναστάσιος ἐν τραχήλῳ τὸν βρόχον,
» Ὡς λαμπρὸν ὅρμον ὡραΐζεται φέρων.

† Ὁ ἔνδοξος οὗτος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Περσίαν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν τῆς Περσίας Χοσρόου, τοῦ βασιλέως δὲ τῶν Ῥωμαίων Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χιθ' (619), ἀπὸ πατρίδα Ῥαζηχ καλουμένην, χώραν δὲ Νουνῆ. Ὠνομάζετο

---

[1] Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τροπάρια τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ ἁγίου Τιμοθέου ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἅπερ ἐτυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, καὶ εἴτε φιλοτιμόθεος, ψαλλέτω ταῦτα. Ἔπλεξε δὲ ἐγκώμιον εἰς τὴν Ἀποστολικὴν αὐτοῦ κεφαλὴν Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τί δαὶ ὁ Τιμόθεος;» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τιμόθεον τὸν μέγαν (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.) (Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τροπάρια ζήτει ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου. Σ. Ε.)

Digitized by Google

δὲ πρότερον Μαγουνδὰτ υἱὸς μάγου τινὸς [1] ὀνομαζομένου Βαβ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε τὴν μαγικὴν τέχνην, ἅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε συναριθμηθῇ εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τῶν καλουμένων Τηρώνων. Τῷ τότε δὲ καιρῷ ὥρμησαν οἱ Πέρσαι ἐναντίον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπῆραν πολλοὺς αἰχμαλώτους, ἥρπασαν δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος ἡμῶν τὸ δι' ἡμᾶς πάθος ὑπέμεινε, καὶ τὸ ἔφερσεν εἰς τὴν Περσίαν. Διὰ δὲ τὰ θαύματα ὅσα ἐτέλει ἐκεῖ, ἐφημίζετο, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἦλθεν ἐδῶ. [2]

Ὁ δὲ Μαγουνδὰτ κινούμενος ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν, ἐζήτει θερμότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ μάθῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν μαθὼν ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν ὅλην τὴν κατὰ τὸν σταυρὸν οἰκονομίαν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἔπειτα ἐλθὼν ὁμοῦ μὲ τὸ Περσικὸν στράτευμα εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ μαθὼν τὴν καταστροφὴν τῶν Περσῶν νικηθέντων ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱεράπολιν καὶ εὑρὼν ἕνα χρυσοχόον, ἐργάζεται μετ' ἐκείνου τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας, ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Μόδεστον, [3] καὶ Ἀναστάσιος ὀνομάζεται. Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου [4] γίνεται μοναχός.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐνασκούμενος ὁ τρισόλβιος, ἔμαθε πᾶσαν ὁδὸν φέρουσαν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἀποστηθίσας τὸ Ψαλτήριον, ἤναψεν εἰς τὴν καρδίαν του περισσότερον τὸν πόθον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπεθύμει καὶ ἤυχετο νὰ τελειώσῃ τὴν ζωήν του διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος. Διότι βλέπων εἰς τοὺς τοίχους τῶν ἐκκλησιῶν ἱστορημένα τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων, καὶ εἰς τὰ βιβλία καὶ συγγράμματα τῶν ἁγίων ἀναφερομένους τοὺς μάρτυρας, ὡς ἂν ἦσαν ζωντανοὶ καὶ ἐμαρτύρουν αὐτὴν τὴν ὥραν, τούτου χάριν σφοδρῶς ἐφλέγετο κατὰ τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ τοὺς μιμηθῇ καὶ αὐτός. Διὸ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του, ὅτι ἔβλεπε χρυσοῦν ποτήριον γεμάτον χρασίον διὰ νὰ πίῃ. Τοῦτο δὲ νομίσας, ὅτι εἶναι σημεῖον τῆς ἐγκαιροῦ ἐπιθυμίας ἣν εἶχε διὰ τὸ μαρτύριον, μετέλαβε τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἐκεῖ βλέπων μάγους τινὰς Πέρσας, ἐνέπαιξε τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα, καὶ χριστιανὸν ὀνομάσας ἑαυτὸν, ἐπιάσθη ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἐφέρθη πρὸς Μαρζαβανᾶν τὸν ἄρχοντα αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ φέρῃ πέτρας· ἔπειτα ἔβαλον ἁλύσεις εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἔδεσαν μὲ σίδηρον τὸν πόδα τοῦ ἁγίου, ὁμοῦ καὶ τὸν πόδα ἑνὸς καταδίκου. Τότε λοιπὸν ἐρχόμενοι ἐκεῖ πολλοὶ Πέρσαι συγγενεῖς καὶ ὁμογενεῖς τοῦ ἁγίου, δὲν ἄφινον κἀμμίαν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προφέρωσιν εἰς αὐτὸν, πηδῶντες ἐπ' αὐτοῦ, δέροντες ὠμῶς, τραβῶντες αὐτὸν ἀπὸ τὰ γένεια, καὶ σχίζοντες τὰ ἱμάτιά του, διότι ἐνόμιζον οἱ ἄφρονες ὕβριν ἰδικήν των τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἣν εἶχεν ὁ συγγενὴς αὐτῶν ἅγιος. Ἐφέρθη δὲ καὶ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Χοσρόην, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ἔμπροσθέν του, καὶ δὲν ἐδέχθη τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν, ἔδειραν αὐτὸν ἄσπλαγχνα μὲ ῥαβδία· ἔπειτα στενοχωροῦσι καὶ σφίγγουσι τὰς κνήμας του μὲ δύω μεγάλα ξύλα, ἕως οὗ τὸ σφίξιμον ἔφθασεν εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, διότι ἵσταντο ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν ξύλων δύω ἀνδρεῖοι ἄνθρωποι, διὰ νὰ σφίγγωσι τὸν ἅγιον περισσότερον. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, ἀπὸ δὲ τὴν ἄλλην ἐκρέμασαν μίαν βαρεῖαν πέτραν, διὰ νὰ βαρύνῃ κάτω καὶ νὰ πονῇ τὸ σῶμά του περισσότερον. Τέλος πάντων ἀφ' οὗ ἔπαθε πολλὰ βάσανα ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς, ἐπνίγη μὲ σχοινίον, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς αἰχμαλώτους χριστιανούς. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ὁ μάρτυς ἀνέπνεεν, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν ἐπρόσφεραν εἰς τὸν βασιλέα, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ θανάτου του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου Φιλήμονος, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Στρατηγίῳ· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). [1]

---

[1] Ὁ Θεοδώρητος λέγει ὅτι οἱ Πέρσαι ὠνόμαζον μάγους, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας. (βιβλ. ε΄. κεφ. λη΄. τῆς Ἐκκλησι. Ἱστορ.)

[2] Ὅρα τὴν περὶ τοῦ Σταυροῦ ὑποσημείωσιν κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου.

[3] Περὶ τοῦ Μοδέστου τούτου ὅρα κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Μοδέστου τοῦ πρώτου.

[4] Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται, ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα.

[1] Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου μάρτυρος τούτου ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημείωσαι, ὅτι ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τούτου συ-

Digitized by Google

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ, ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει, Μανουὴλ, εἰς μέρη τέμνῃ δύω,
» Τιμῶν ἀτμήτους οὐσίας Χριστοῦ δύω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΩΡΓΙΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Γεώργιον καὶ Πέτρον, οἷς κοινὸν σέβας,
» Τέμνουσι κοινῇ, Δεσπότου κοινοῦ χάριν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΛΕΩΝ ξίφει τὴν γαστέρα διαρραγεὶς τελειοῦται.

» Ἄρρηκτον εἶχε τὴν προθυμίαν Λέων,
» Ῥήσσοντος αὐτοῦ τοῦ ξίφους τὴν γαστέρα.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΣΙΩΝΙΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Δεῖς, ξίφους ταθέντος ἐγγὺς αὐχένων,
» Μακρὰν Γαβριὴλ καὶ μακρὰν Σιωνίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΛΕΩΝ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ὄντως στρατηγοί, μὴ πτοούμενοι ξίφος,
» Ἰωάννης τε καὶ Λέων οἱ γεννάδαι.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΑΡΟΔΟΣ λίθοις βληθεὶς, τελειοῦται.

» Βληθεὶς Πάροδος χειροπληθῶν ἐκ λίθων,
» Ὁδὸν παρῆλθεν ἡδέως τὴν τοῦ βίου.

Οἱ σὺν τοῖς ἀνωτέρω Μάρτυσιν ἀναιρεθέντες τριακόσιοι ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, τελειοῦνται.

» Τρεῖς πενταρίθμους εἰκάδας κτεῖναν ξίφος.
» Συνῆψεν αὐταῖς ἑνδεκαπλῆν ἑπτάδα. [1]

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι κατήγοντο μὲν ἀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας καὶ τόπους, κατῴκουν δὲ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Οἱ δὲ ἀχάριστοι καὶ ἀγνώμονες Βούλγαροι ἦλθον τότε ὁπὲρ νὰ πολεμήσωσι τοὺς Ῥωμαίους· ὅθεν αἰχμαλωτίσαντες τοὺς ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ χριστιανοὺς, ἠθέλησαν νὰ πολεμήσωσι καὶ τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἦλθον ἕως εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ προσμείναντες τρεῖς ἡμέρας ἐκυρίευσαν αὐτήν. Ταῦτα δὲ ἐγίνοντο ὅτε ἐβασίλευε Λέων Ἀρμένιος ὁ εἰκονομάχος καὶ ὅτε ὁ Κροῦμος ἐξουσίαζε τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, δηλαδὴ ἐν ἔτει ωιέ (815), ἐμβὰς λοιπὸν ὁ Κροῦμος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ κυριεύσας αὐτὴν, ἐξέβαλεν ἔξω τεσσαράκοντα χιλιάδας χριστιανοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὸν ὁποῖον κατὰ γῆς ῥίψας, ἐπάτησεν ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Κροῦμος ἀπέθανεν, ἔγεινε διάδοχος τῆς ἐξουσίας τῶν Βουλγάρων ὁ Δούκουμος. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Δούκουμος ἐτελεύτησεν, ἔγεινεν ἄρχων τῶν Βουλγάρων ὁ Δίτζεγγος ἄνθρωπος ὠμὸς καὶ θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἀρχιερέα τῆς Ἀδριανουπόλεως, Μανουὴλ ὀνόματι, ἔσχισεν εἰς τὸ μέσον, καὶ κόψας τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς ὤμους του, τὰ ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Ὅθεν διὰ τὴν θηριωδίαν του πληγωθεὶς θεόθεν μὲ ἀόρασίαν κατύφλωσιν τῶν ὀφθαλμῶν, ἐθανατώθη ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του.

Διεδέχθη δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἡγεμονίαν τῶν Βουλγάρων ὁ Μουρτάγων, ὁ ὁποῖος ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς, ὅσοι δὲν ἐπείθοντο νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἄλλους μὲν δένων καὶ εἰς βάσανα καὶ στρέβλας ὑποβάλλων, ἄλλους δὲ τιμωρῶν μὲ ἀπανθρώπους τιμωρίας, τοὺς ἐξέβαλλεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν. Αὐτὸς καὶ τὸν ἐν ἁγίοις ἀρχιερέα Δελβέλτου Γεώργιον, καὶ Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον κατεξέσχισε πρῶτον ἀπανθρώπως μὲ ῥαβδία, καὶ ἔπειτα ἀπέκοψε τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς· ὁμοίως καὶ ἄλλους τριακοσίους ἑβδομηκοντάεπτὰ μὲ ξίφος ἐθανάτωσεν. Αὐτὸς καὶ τὸν Λέοντα καὶ Ἰωάννην τοὺς στρατηγοὺς τῶν χριστιανῶν ἀπεκεφάλισε. Λέοντος δὲ τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου Νικαίας, τῇ θέσει φαινομένου εὐνοῦχου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν μὲ τὸ ξίφος, καὶ τὸν Γαβριὴλ καὶ Σιώντσν ἀπεκεφάλισε· Πάροδον δὲ τὸν ἱερώτατον πρεσβύτερον κατεδίκασε νὰ λιθοβοληθῇ καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς χριστιανοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας βασανίσας, ἐθανάτωσεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ὄχι μόνον δὲ ὁ δυσσεβὴς οὗτος Μουρτάγων ταῦτα ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Βουλγάρων, οἱ κατὰ διαδοχὴν τὴν ἀρχὴν ἐκείνων δεξάμενοι καὶ αὐτοὶ, λέγω,

---

νεγράφη ἑλληνιστὶ ἀπὸ τὸν Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολύμων » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.) Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξοριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βικεντίου τοῦ διακόνου, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, διότι εἷς εἶναι ὁ Βικέντιος ἐκεῖνος καὶ οὗτος ὁ ἀναφερόμενος αὐτόθι.

[1] Τρεῖς πενταρίθμους εἰκάδας, συμποσοῦνται τριακόσιοι, διότι πεντάκις οἱ εἴκοσι γίνονται ἑκατὸν· τρὶς δὲ τὰ ἑκατὸν γίνονται τριακόσια· ἑνδεκαπλῆ δὲ ἑπτὰς εἶναι ἑβδομηκονταεπτά.

Digitized by Google

ὅλοι οἱ ἀλιτήριοι πολλοὺς χριστιανοὺς ἐθανάτωσαν μὲ διάφορα βάσανα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ *ἐπισκόπου Ἀγκύρας, καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ.

» Ἀγαθαγγέλου καὶ Κλήμεντος αἱμάτων
» Τὸ τοῦ ξίφους δίψακιμον [1] ἐπλήσθη στόμα.
» Εἰκάδι δ' ἐτμήθητε τρίτῃ, Ἀγαθάγγελε, Κλήμη.

† Ὁ μακάριος οὗτος καὶ θεσπέσιος Κλήμης ὅλην σχεδὸν τὴν ζωήν του διήνυσεν εἰς τὸ μαρτύριον, διότι εἰς εἰκοσιοκτὼ χρόνους παρετάθη ὁ ὑπὲρ Χριστοῦ πρὸς τοὺς τυράννους αὐτοῦ πόλεμος καὶ ἀγών, χωρὶς νὰ διακοπῇ μὲ κἀμμίαν ἐν τῷ μεταξὺ ἄνεσιν, χωρὶς νὰ λάβῃ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ παραγγελίαν, ὅτι εἰς τόσας, θετέον, διωρισμένας ἡμέρας πάλιν θὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος, καθὼς εἶναι νόμος νὰ γίνεται εἰς τοὺς πολέμους ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῶν πολεμίων, ἵνα ἀναπαυθέντες ἐν τῷ ἀναμεταξὺ καιρῷ, πάλιν ἀρχίσωσι τὸν πόλεμον νεαροὶ καὶ ἀκμάζοντες. Ἀλλ' ὁ πόλεμος καὶ ὁ ἀγὼν τοῦ πολυάθλου τούτου μάρτυρος ἦτο συνεχὴς, δυνατὸς, ταχὺς καὶ ἀδιάκοπος· ὥστε δὲν ἠξεύρει τις ποῖον νὰ θαυμάσῃ περισσότερον, τὸ ἀδιάκοπον τοῦ καιροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαρτέρει ὁ μεγαλόψυχος ὡς ἂν ἔπασχεν ἄλλος καὶ ὄχι αὐτὸς, ἢ τὸ πλῆθος καὶ τὴν δριμύτητα τῶν βασάνων καὶ τῶν τιμωριῶν, ὅσας ὑπέφερε. Μᾶλλον δὲ πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις ἐπίσης καὶ τὰ δύω, διότι ὁ ἀδαμάντινος οὗτος, διελθὼν ὅλα τὰ εἴδη τῶν βασάνων καὶ τιμωριῶν εἰς χρόνους μακροὺς (ἤτοι εἰς χρόνους εἰκοσιοκτὼ), κατέπληξε καὶ κατήσχυνε τοὺς τότε βασιλεῖς καὶ τυράννους, θέατρον γενόμενος εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀγγέλους ἔκαμε νὰ θαυμάσωσι τὴν ὑπομονήν [1] καὶ τὴν καρτερίαν του, καὶ οὕτω ὁ ἀοίδιμος ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῆς δόξης τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ εὐσεβοῦς καὶ πιστῆς, ὀνομαζομένης Σοφίας· ὅτε δὲ ἔγεινε δώδεκα ἐτῶν ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ὅτε ἔγεινε χρόνων εἴκοσι ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιερωσύνης. [1] Διῆλθε δὲ μαρτυρῶν ὑπὲρ Χριστοῦ βασιλεῖς μὲν δύω, Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανόν, ἄρχοντας δὲ καὶ ἡγεμόνας ἐννέα, Δομετιανόν, Ἀγρίππαν, Κουμβρίκιον, Δομέτιον, Σακερδῶτα, Μάξιμον, Ἀφροδίσιον, Λούκιον καὶ Ἀλέξανδρον.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀγαθάγγελος ἦτο Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ πρῶτος ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὴν φυλακὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ· διότι οἱ μὲν ἄλλοι ἐκεῖνοι οἱ τῷ Χριστῷ πιστεύσαντες τότε, συλληφθέντες ἐθανατώθησαν κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, μόνος δὲ ὁ Ἀγαθάγγελος οὗτος ἔφυγε καὶ ἐσώθη ἐμβὰς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἐμβῇ καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, ὄχι διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ μαρτύριον, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Νικομήδειαν καὶ νὰ παλαίσῃ μὲ μεγαλίτερα καὶ περισσότερα βάσανα, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ μεγαλίτερον στέφανον. Ὅτε δὲ καὶ ὁ θεῖος Κλήμης εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, εἶδε τὸν Ἀγαθάγγελον, ὅστις ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ γνωρίσας αὐτὸν (διότι αὐτὸν πρῶτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστεύσαντας ἐβάπτισεν) ἐχάρη, καὶ τὸν κατησπάζετο ἐναγκαλιζόμενος, καὶ παρουσίαν ἀγαθοῦ Ἀγγέλου ἐνόμισε φερωνύμως τὴν παρουσίαν του· ὅθεν καὶ μὲ θερμοτέραν προθυμίαν ἀπήρχετο εἰς τὴν Νικομήδειαν, διὰ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν Μαξιμιανόν. Ἔκτοτε δὲ συνηγωνίζετο εἰς τὸ μαρτύριον ὁ θεῖος Ἀγαθάγγελος μετὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς Ἄγκυραν καὶ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Λούκιον, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν καὶ τοὺς δύω, ὁμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ παιδία, ὅσοι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τὰ δὲ εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ὑπέμεινε χωριστὰ μόνος ὁ μακάριος Κλήμης εἶναι ταῦτα· Ἐκρέμασαν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ ἐξέσχισαν, τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ πρόσωπον μὲ πέτρας, τὸν ἔ-

---

[1] Ἤτοι τὸ στόμα τοῦ ξίφους, ὅπερ ἐδίψα αἷμα, κατὰ προσωποποιΐας σχῆμα, τὸ καὶ τοῖς ἀψύχοις καὶ ἀναισθήτοις ψυχὴν καὶ αἴσθησιν περιτιθὲν, διότι ἔμψυχων ἴδιον εἶναι τὸ διψᾶν.

[1] Παρ' ἡλικίαν ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς ὁ ἅγιος οὗτος, καθότι τότε δὲν εἶχον γίνει ἀκόμη αἱ ἱεραὶ Σύνοδοι καὶ οἱ θεῖοι Κανόνες, οἱ ἐμποδίζοντες τὸ νὰ μὴ γίνεταί τις παρ' ἡλικίαν διάκονος, καὶ ἱερεὺς, καὶ Ἀρχιερεύς.

Digitized by Google

βαλαν εἰς φυλακὴν, τὸν ἔδεσαν εἰς τροχὸν, τὸν ἔδειραν μὲ βάκλα, τὸν κατέκοψαν μὲ μαχαίρας, τὸν ἔδειραν εἰς τὸ στόμα μὲ σιδηροῦς στύλους, καὶ συνέτριψαν τὰς σιαγόνας του. Ἐξέβαλαν τὰ ὀδόντιά του, τὸν ἔδεσαν μὲ σίδηρα καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἔρριψαν· ἔβαλον εἰς τὰ ὦτά του περόνια σιδηρᾶ ἀνημμένα, ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ λαμπάδας, τὸν ἔδεσαν μὲ πέτραν μεγάλην, ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ κάθε ἡμέραν ἔδιδαν εἰς αὐτὸν ῥαβδισμοὺς πεντήκοντα. Τὰ δὲ εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ὑπέμεινεν ὁ ἅγιος Κλήμης ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀγαθάγγελον, εἶναι ταῦτα· ἔδειραν καὶ τοὺς δύω μὲ βούνευρα ξηρὰ, τοὺς ἐκρέμασαν εἰς ξύλον, τοὺς ἔκαυσαν εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας, τοὺς ἔδωκαν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσιν, ἔβαλον αὐτοὺς μέσα εἰς ἄσβεστον καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν δύω ἡμέρας· ἐξέβαλαν ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ σώματός των λωρία, τοὺς ἔδειραν μὲ ῥαβδία· τοὺς ἔβαλαν ἐπάνω εἰς χρεββάτια σιδηρᾶ καὶ ἀνημμένα· τοὺς ἔρριψαν εἰς κάμινον ἀνημμένην, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν ἕν ἡμερονύκτιον· τοὺς ἐξέσχισαν δυνατὰ εἰς τοὺς νεφροὺς· τοὺς ἔρριψαν ἐπάνω εἰς σουβλία ὀξέα, τὰ ὁποῖα ἦσαν μὲν ἐμπηγμένα κάτω εἰς τὴν γῆν, εἶχον δὲ τὰ ὀξέα μέρη των ἐστραμμένα ἐπάνω· τὰ σουβλία δὲ ταῦτα κατεκέντησαν πολλὰ τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπλήγωσαν. Ἔδεσαν ἀπὸ τοὺς λαιμούς των μυλόπετρας· ἔσυραν αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησαν. Μόνος δὲ ὁ ἅγιος Ἀγαθάγγελος ἐδέχθη εἰς τὴν κεφαλήν του μόλιβδον βρασμένον. Τελευταῖον δὲ ἀποκεφαλίζονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πέραν εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον τοῦ Εὐδοξίου, ἄνω ἀπὸ τὸν Ἀνάπλον, καὶ εἰς τὴν ἁγιωτάτην ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς παλαιᾶς καὶ νέας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον τὸν ὁποῖον ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος·» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΕΒΙΟΥ.

» Δεῦρο πρὸς ἡμᾶς εἰς τὰ τερπνὰ τοῦ τόλου, »
» Εὐσεβίῳ λέγουσιν οἱ τερπνοὶ νόες.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κεκλεισμένος ἐντὸς κελλίου πολλὰ μικροῦ καὶ σκοτεινοῦ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κἂνὲν παράθυρον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν· ὕστερον δὲ πολλὰ παρακινηθεὶς ἀπὸ ἕνα ἀδελφὸν, Ἀμμιανὸν ὀνόματι, ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον, διὰ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν. [1] Ὅθεν ἐπολιτεύετο μὲ πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνην καὶ μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν τοῦ σώματος, διότι ἀνὰ τρεῖς ἡμέρας ἢ τέσσαρας ἔτρωγεν ὁ ἀοίδιμος· εἶχε δὲ καὶ ζώνην σιδηρᾶν εἰς τὴν μέσην του, καὶ ἄλυσιν βαρυτάτην εἰς τὸν λαιμόν του. Βλέπων δέ τις αὐτὸν ὅτι ἔκυπτε κάτω, βαρυνόμενος ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁλύσου τὸν κατηγόρησεν· [2] ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν εἰς αὐτὸν, «Ἐγὼ κάμνω τοῦτο, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσω τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου, ὅστις μὲ πολεμεῖ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐκεῖνος πολεμεῖ διὰ νὰ μὲ στερήσῃ ἀπὸ μεγάλα πράγματα καὶ ἀρετὰς, σωφροσύνην, λέγω, καὶ δικαιοσύνην, καὶ νὰ μὲ ῥίψῃ εἰς μεγάλα κακὰ, τούτου χάριν καὶ ἐγὼ εἰς τὰ μικρὰ ταῦτα κακοπαθήματα ἔστησα τὸν πόλεμον, εἰς τὰ ὁποῖα, ἐὰν μὲν μὲ νικήσῃ ὁ διάβολος, δὲν θὰ ὑπερηφανευθῇ πολὺ, ἐὰν ὅμως νικηθῇ ὑπ' ἐμοῦ, θὰ εἶναι ἄξιος γέλωτος, ἐπειδὴ οὐδὲ εἰς τὰ μικρὰ ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν θεάρεστον ζήσας, ὁ ἀοίδιμος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΥΣΙΜΑΣ *ὁ Σύρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Γλώσσαις λαλῶν πρὶν Μαϋσιμᾶς τῶν Σύρων,
» Γλώσσαις λαλεῖ νῦν Ἀγγέλων πρὸς ἀγγέλους.

Εἰς τὴν Κύρον τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὑρισκομέ-

---

[1] Ὁ βίος τοῦ Εὐσεβίου τούτου συνεγράφη ἀπὸ τὸν Κύρου Θεοδώρητον ἐν ἀριθμῷ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας· προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ Ἀμμιανὸς ἔκτισε μὲν τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο καὶ ἐσύναξε πολλοὺς ἀδελφοὺς, διὰ ταπεινοφροσύνην του ὅμως δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ ἡγούμενος εἰς αὐτοὺς, ἂν καὶ ἦτο ἄξιος καὶ δὶς τόσους νὰ διοικῇ· ὅθεν παρεκάλεσε τὸν ὅσιον Εὐσέβιον, καὶ ἡγουμένευσεν εἰς αὐτούς. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὅσιος διώρισε τοὺς ὑπ' αὐτὸν μοναχοὺς νὰ τρώγωσι μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ προσεύχωνται νοερῶς καὶ παντοτεινῶς εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ποτὲ νὰ μὴ μένωσι ἄνευ τῆς τοιαύτης πνευματικῆς ἐργασίας.

[2] Ὁ Θεοδώρητος δὲν λέγει, ὅτι τὸν ἐκατηγόρησεν, ἀλλ' ὅτε τὸν ἠρώτησε ποίαν ὠφέλειαν λαμβάνει, καὶ διατί δὲν θέλει νὰ βλέπῃ τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ θεωρῇ τὴν πεδιάδα ἐκείνην, ἥτις ἦτο ὑποκάτω τῆς κέλλης του, οὔτε νὰ περιπατῇ εἰς ἄλλον πλατύτερον δρόμον, παρὰ εἰς ἐκεῖνον τὸν στενόν· ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη τὰ ἀνωτέρω.

Digitized by Google

νην ἐχρημάτησεν ὅσιός τις, Μαϋσιμᾶς μὲν ὀνομαζόμενος, Συριακὴν δὲ γλῶσσαν λαλῶν, ὁ ὁποῖος ἀγροίκως μὲν καὶ χωρικῶς ἀνετράφη κατὰ τὴν ζωὴν, διέλαμψεν ὅμως κατὰ τὰς ἀρετάς· Εἶχε δὲ ἓν μόνον ἔνδυμα, καὶ ὅταν αὐτὸ ἐπαλαίωνε δὲν τὸ ἔρριπτεν, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὰ σχισμένα μέρη τοῦ παλαιοῦ συνέρραπτεν ἄλλα ἐμβαλώματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐσκέπαζε τὴν γύμνωσιν τοῦ σώματός του. Τόσον δὲ πολλὰ ἐπεμελεῖτο καὶ ἐφιλοξένει ὁ ἀοίδιμος τοὺς ξένους καὶ πτωχοὺς, ὥστε ἤνοιγεν εἰς ὅλους τὰς θύρας τοῦ κελλίου του· λέγουσι δὲ ὅτι εἶχε δύω πιθάρια, τὸ μὲν ἓν γεμάτον σίτου, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔδιδε μὲν εἰς ὅλους τοὺς χρειαζομένους, ἀνέβλυζον δὲ αὐτὰ πάντοτε, καὶ ποτὲ δὲν εὐκέρονον. « Διότι ὁ Θεὸς ἐκεῖνος, ὁ πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Παύλου, (Ρωμ. 1. 12.) αὐτὸς, καθὼς ἐπρόσταξε τὴν ὑδρίαν καὶ ἀποθήκην, καὶ τὸ ἐλαιοδοχεῖον τῆς Σαραφθίας χήρας, νὰ ἀναβλύζωσιν ἄλευρον καὶ ἔλαιον, δίδων εἰς αὐτὴν πλούσιον καρπὸν τῶν σπερμάτων τῆς πρὸς τὸν Ἠλίαν φιλοξενίας της, οὕτω λέγω, ὁ αὐτὸς Θεὸς ἐχάρισε καὶ εἰς τὸν θαυμάσιον τοῦτον καὶ φιλόξενον Μαϋσιμᾶν ποσότητα ἀγαθῶν ἰσόμετρον μὲ τὴν προθυμίαν του. Καλῶς λοιπὸν οὗτος καὶ ὁσίως διανύσας τὸν τῆς ζωῆς του καιρὸν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΛΑΜΑΝΟΥ *τοῦ Ἡσυχαστοῦ.*

[1] Καὶ τούτου τοῦ Μαϋσιμᾶ τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὴν χάριν τῶν θαυμάτων· ὅθεν καὶ ἕνα υἱὸν πολλὰ νέον μιᾶς γυναικὸς, ἀσθενήσαντα, διὰ προσευχῆς του ἰάτρευσεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ χωρίου ἐκείνου αὐθέντης Λητώϊος, ἐπειδὴ τυραννικῶς καὶ χρεωστικῶς ἐζήτει ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς τοὺς καρποὺς, διὰ τοῦτο ἐδίδασκεν αὐτὸν ὁ ὅσιος νὰ ἦναι φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων εἰς τοὺς ἀδελφούς· ἐκεῖνος δὲ ἔστεκε σκληρὸς καὶ ἀμετάθετος· ὅθεν μὲ τὴν δοκιμὴν, ἐγνώρισε τῆς ἀπειθείας καὶ σκληρότητός του τὴν βλάβην. Ὅτε δηλαδὴ αὐτὸς ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐστάθησαν ἀκίνητοι οἱ τροχοὶ τῆς ἁμάξης του, καὶ αἱ ἡμίονοι δὲν ἐκατώρθωναν νὰ τὴν σύρωσι. Τότε εἷς ἀπὸ τοὺς φίλους του εἶπεν αὐτῷ, ὅτι τοῦτο ἠκολούθησεν εἰς αὐτὸν, διότι τὸν καταρᾶται ὁ ὅσιος. Ὅθεν πηδήσας ἀπὸ τὴν ἅμαξαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του καὶ καταφιλῶν τὰ ῥυπαρὰ ἱμάτιά του, παρεκάλει αὐτὸν νὰ καταπραΰνῃ τὸν θυμόν. Ὁ δὲ ὅσιος τὴν παράκλησιν δεχθεὶς, ἔλυσε τοὺς ἀοράτους δεσμοὺς τῶν τροχῶν τῆς ἁμάξης, καὶ οὕτως αὕτη πάλιν ἤρχισε τὸν δρόμον της.

» Οἴχη χαμερποῦς καὶ χαμαιζήλου βίου,
» Ὑψηλὰ πράξει καὶ λόγῳ, Σαλαμάνη.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πρὸς ὀυσμὰς ὑπάρχει χωρίον ὀνομαζόμενον Καπερσανᾶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατήγετο ὁ μακάριος οὗτος Σαλαμάνης· ἀγαπήσας δὲ τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, καὶ εὑρὼν εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ χωρίον μικρόν τι κελλίον, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸ οὔτε θύραν, διὰ νὰ μὴ ἐμπορῇ νὰ ἐξέρχεται, οὔτε παραθύριον, διὰ νὰ μὴ ἐμβαίνῃ φῶς. Μίαν δὲ φορὰν τὸν χρόνον ἔσκαπτεν ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐξήρχετο ἔξω, καὶ δοκιμάζων ὀλίγον περισπασμὸν, ἐσύναζε τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν δι' ὅλον τὸν χρόνον· καὶ οὕτω διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος πολλοὺς χρόνους. Μανθάνων δὲ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ χωρίου τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, θέλων νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἱερωσύνην. Καὶ σκάψας ὀλίγον τι μέρος τοῦ κελλίου του, εἰσῆλθε, καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου, ἐτέλεσε τὴν εὐχὴν τῆς χειροτονίας· καὶ εἶπε μὲν πολλὰ εἰς αὐτὸν, καὶ ἀνήγγειλε τὴν χάριν τῆς ἱερωσύνης, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδωκε, κἀνένα δὲ λόγον δὲν ἤκουσε νὰ τὸν λαλήσῃ ὁ ὅσιος. Ὅθεν ἀνεχώρησε, προστάξας νὰ κτίσωσι πάλιν τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κελλίου, τὸ ὁποῖον ἐχάλασεν.

Ἄλλην φορὰν πάλιν ἐπέρασαν διὰ νυκτὸς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην οἱ συνεγχώριοί του χριστιανοὶ, καὶ ἐχάλασαν τὸ κελλίον του· εἶτα λαβόντες τὸν ὅσιον σηκωτὸν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον, χωρὶς ἐκεῖνος οὔτε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς αὐτοὺς, οὔτε πάλιν νὰ τοὺς προστάζῃ οὕτω νὰ κάμωσι. Ἔχοντες δὲ εἰς τὸ χωρίον αὐτῶν ἄλλο κελλίον κτισμένον ἕτοιμον, τὸν ἐκλεισαν ἐντὸς αὐτοῦ· ὁ δὲ ὅσιος παρομοίως ἡσύχαζε καὶ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ὁμιλῇ μὲ κἀνένα. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας οἱ χριστιανοὶ, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ ἄλλο χωρίον, ἐλθόντες τὴν νύκτα ἐχάλασαν πάλιν τὸ κελλίον ἐκεῖνο, καὶ λαβόντες παρομοίως τὸν ὅσιον σηκωτὸν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον των, ὅστις οὐδὲ ἀντέλεγεν εἰς αὐτοὺς ἢ τοὺς ἐβίαζε νὰ τὸν ἀφήσωσιν, οὐδὲ πάλιν μετὰ προθυμίας ἐπορεύετο.

Οὕτω κατέστησε τὸν ἑαυτόν του τελείως νεκρὸν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν· ὅθεν καὶ τὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου φωνὴν ἀληθεύων ἔλεγεν ὁ τρισόλβιος. « Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ· ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός. Ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπή-

Digitized by Google

σαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.» (Γαλ. β'. 10.) Μὲ τοιοῦτον τρόπον νεκρώσας τὸν ἑαυτόν του ὁ μακάριος Σαλαμάνης, ὡς ἄλλος οὐδεὶς πώποτε, διήνυσε τὴν ζωήν του, ἕως οὗ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἵνα χορεύῃ αἰώνια. [1]

Οἱ ἅγιοι δύο μάρτυρες οἱ ἐν τῷ Παρίῳ [2] βληθέντες ἐν λάκκῳ, τελειοῦνται.

» Ἔνδον βόθρου χωροῦσι μάρτυρες δύω,
» Θείου πόθου βάλλοντος ἔξω τὸν φόβον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΞΕΝΗΣ, καὶ τῶν δύω αὐτῆς θεραπαινίδων.

Εἰς τὴν Ξένην.

» Ἀποξενοῦται τοὐδε τοῦ βίου Ξένη,
» Οὗ ζῶσα καὶ πρὶν, ὡς ἀληθῶς, ἦν ξένη.

Εἰς τὰς δύω θεραπαινίδας.

» Θνήσκουσιν ἄμφω τῆς Ξένης αἱ δουλίδες,
» Οὐ τῶν ἐκείνης ἀρετῶν οὖσαι ξέναι.
» Οὐρανοῦ εἰς ξενίην Ξένη εἰκάδι ἦλθε τετάρτῃ.

Ἡ μακαρία αὕτη καὶ ἀοίδιμος Ξένη ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην καταγομένη ἀπὸ γένος τίμιον καὶ ἐπαινετόν. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς τῆς ἁγίας ἠθέλησαν νὰ ὑπανδρεύσωσιν αὐτὴν, καὶ ἤδη ὅλα τὰ τοῦ γάμου ἡτοιμάσθησαν, τότε ἡ ἁγία λαβοῦσα δύω ὑπηρετρίας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν νυφικὸν θάλαμον, καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοῖον, ἀνεχώρησε, καὶ ἀλλάξασα διαφόρους τόπους, ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν (ἡ ὁποία εἶναι φρούριον ἰσχυρὸν Μεσσὶ κοινῶς ὀνομαζόμενον, καὶ εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Καρίαν, μὲ θρόνον Ἐπισκόπου τετιμημένη ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως). Μᾶλλον δὲ εἰς τὴν πόλιν ταύτην κατεστάθη ἡ ὁσία παρὰ τοῦ θεσπεσίου Παύλου τοῦ μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν νῆσον Κῶ, [3] φανεὶς θεόθεν εἰς αὐτὴν, τὴν ὡδήγησεν εἰς τὰ κρείττω καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν.

Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν, κατασκευάσασα ἡ μακαρία μικρὸν ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος, πολλὴν ἄσκησιν μετεχειρίζετο, ὁμοῦ μὲ τὰς δύω ὑπηρετρίας της καὶ μὲ ἄλλας τινας ὀλίγας παρθένους αἵτινες συνήχθησαν ἐκεῖ· ὅθεν διὰ μέσου τῆς ἀποχῆς ὅλων τῶν ἡδονῶν τῶν αἰσθήσεων, ἀνεβίβασε τὸν ἑαυτόν της ἡ τρισολβία εἰς μίαν οὐράνιον πολιτείαν. Καλῶς λοιπὸν διανύσασα τὴν ζωήν της, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁσίως καὶ μακαρίως, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τοιαύτην μαρτυρίαν. Διότι κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, τοῦ ἡλίου καθαρῶς λάμποντος, ἐφάνη σταυρὸς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ μέσου ἀστέρων σχηματιζόμενος· τὸν φαινόμενον δὲ ἐκεῖνον ἀστεροειδῆ σταυρὸν ἔκλειεν εἰς τὸ μέσον ἄλλος χορὸς ἑπτὰ ἀστέρων οἵτινες ἦσαν τριγύρω. Ἐβλέπετο δὲ ὁ σταυρὸς καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων, ὅτι συνώδευον τὸν νεκροκράββατον τῆς ὁσίας, διότι ὅτε ἐκεῖνος ἐφέρετο, τότε συνεφέροντο καὶ αὐτὰ, καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἵστατο, τότε ἵσταντο καὶ αὐτά· ὥστε ἐφαίνετο, ὅτι αὐτὰ ἦσαν στέφανος τῆς μακαρίας Ξένης, ὅστις ἐδόθη εἰς αὐτὴν παρὰ Θεοῦ, διὰ τὴν πολυχρόνιον νηστείαν, χαμευνίαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ παρθενίαν της. Καὶ τοῦτο εἶναι φανερὸν, διότι ὅτε τὸ ἅγιον λείψανον ἐκρύφθη εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐφαίνετο, τότε καὶ ὁ σταυρὸς ἐκεῖνος καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων ἔγεινεν ἀφανὴς καὶ ἀόρατος. Ἐφανερώθησαν δὲ τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν πράγματα ἀπὸ μίαν ὑπηρέτριάν της, ἡ ὁποία ὅτε ἐτελεύτα ἡ ὁσία διηγήθη ποία ἦτο, καὶ ποίαν πατρίδα εἶχε, καὶ ἐκ ποίου ἐπισήμου γένους κατήγετο· καὶ πῶς πρότερον μὲν ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν γονέων της Εὐσεβία, ὕστερον δὲ αὐτὴ ὠνομάσθη Ξένη, θέλουσα νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ ταπείνωσιν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [4]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΠΑΥΣΙΡΙΟΥ, καὶ ΘΕΟΔΟΤΙΩΝΟΣ τῶν αὐταδέλφων.

Εἰς τὸν Παῦλον καὶ Παυσίριον.

» Παυσίριον καὶ Παῦλον ἄμφω συγγόνους,
» Ποτάμιος ξοῦς καὶ συνάθλους δεικνύει.

---

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ ἐννάτῳ τῆς φιλοθέου Ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐρανίσθη.

[2] Παρίον ἦτο πόλις παραθαλασσία μὲ λιμένα, μεταξὺ Κυζίκου καὶ Λαμψάκου εὑρισκομένη, ἥτις ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Πάρου, κατὰ τὸν Μελίτιον· ὅθεν ἐξ αὐτῶν καὶ Παρίου ὠνομάζετο.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς μηναίοις γράφεται, ὅτι ἐφάνη ὁ μοναχὸς Παῦλος τῇ ὁσίᾳ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

[4] Ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμαστῆς Ξένης βίος.»

Digitized by Google

Εἰς τὸν Θεοδοτίωνα.

» Ἰδοὺ τράχηλος, ἐλθέτω δὴ τὸ ξίφος,
» Θεὸν ποθῶν ἔκραζε Θεοδοτίων.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, Ἀρειανοῦ ἡγεμονεύοντος ἐν Κλεοπατρίδι, τῇ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένῃ, (τῇ νῦν Σουὲζ), ἐν ἔτει σϙ' (290), ἦσαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· καὶ ὁ μὲν Παῦλος καὶ Παυσίριος ἔγειναν μοναχοὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ὁ δὲ Θεοδοτίων ἦτο εἰς τὰ ὄρη ὁμοῦ μὲ τοὺς κλέπτας· συλληφθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ὁ μὲν Παῦλος, ὅταν ἦτο χρόνων τριάκοντα ἑπτὰ, ὁ δὲ Παυσίριος, χρόνων εἰκοσιπέντε, ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν Θεοδοτίων, μαθὼν ὅτι ἐκρατήθησαν, ἄφησε τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κλέπτας, καὶ ὑπῆγε διὰ νὰ τοὺς ἰδῇ καὶ νὰ τοὺς ἀποχαιρετίσῃ· βλέπων δὲ αὐτοὺς κρινομένους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, νὰ πλησιάσῃ μὲν πλησίον δὲν ἐτόλμησεν, ἐλθὼν δ' εἰς ἕνα παράμερον τόπον, ἐσυλλογίζετο ποίαν ἄρά γε κληρονομίαν καὶ δόξαν θὰ ἀπολαύσωσιν οἱ ἀδελφοί του. Ὅθεν θερμανθεὶς τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐπέστρεψε καὶ παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν, καὶ πηδήσας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἐκρήμνισεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον του. Εὐθὺς λοιπὸν διαπερῶσι καρφία πυρωμένα εἰς τὰς πλευράς του καὶ εἰς τὴν κοιλίαν του, καὶ ἔπειτα ἀποκεφαλίζουσιν αὐτόν· καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Παυσίριος ῥιφθέντες εἰς ποταμὸν, ἔλαβον τέλος τοῦ μαρτυρίου των.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΒΥΛΑ τοῦ ἐν Σικελίᾳ, καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ, καὶ ΤΙΜΟΘΕΟΥ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Πρὶν Βαβύλας ἤθλησε κατὰ δαιμόνων,
» Ἤθλησε λοιπὸν καὶ διὰ τῶν αἱμάτων.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον.

» Τὸν Ἀγάπιον συνάμα Τιμοθέῳ.
» Σαφῶς μιμητὰς οἶδα τοῦ διδασκάλου.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βαβύλας κατήγετο μὲν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ φιλοθέους γονεῖς, εἰς τὴν ἐπίσημον Θεούπολιν. [1] Οὗτος λοιπὸν ἐπαιδεύθη ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸν ἄνθρωπον ταχύτερον εἰς τὸν Θεόν· ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐμίσησε τὸν κόσμον. Ὅθεν ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεμοίρασε τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἰς πτωχοὺς καὶ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ, καὶ οὕτως ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ πᾶσαν ταραχὴν καὶ φροντίδα βιωτικὴν, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἡσύχαζεν, ἔχων μαζί του καὶ δύω μαθητὰς Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον. Ἐγεινε δὲ καὶ ἱερεὺς, καὶ ἐτίμησεν ἀξίως τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὕστερον δὲ ἀναχωρήσας, ἦλθεν εἰς Ῥώμην.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐκεῖ αἱμοβόροι Ἕλληνες ἐσπούδαζον νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας, τούτου χάριν ἀφήσας τὴν Ῥώμην ὁ ἅγιος, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Σικελίαν μετὰ τῶν δύω μαθητῶν του, καὶ ἐκεῖ διατρίψας καιρὸν ἀρκετὸν, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν μὲ τὴν ἐν αὐτῷ οἰκοῦσαν χάριν τοῦ Πνεύματος· ἐπειδὴ ὅμως δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁ μακάριος οὗτος ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σικελίας. Ὅθεν συλλαβὼν αὐτὸν ὁ ἄρχων καὶ τοὺς δύω μαθητὰς, εὐθὺς ἅμα εἶδεν ὅτι μὲ παρρησίαν ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, πρῶτον μὲν τοὺς ἔδειρε, τόσον πολλὰ, ὥστε κατεκοκκίνισαν τὰ σώματά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας, νὰ τοὺς περιτριγυρίσωσιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ τοὺς τιμωρῶσιν ἐνταυτῷ ἀπανθρώπως μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ διὰ νὰ φοβίσῃ τὰς πόλεις τῆς Σικελίας διὰ τῆς τιμωρίας αὐτῶν, καὶ ἵνα πληρώσῃ τὸ πάθος καὶ τὸν θυμὸν, τὸν κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἐνεδυναμοῦντο εἰς τὰ βασανιστήρια ἐλπίζοντες ὅλως διόλου καὶ ἀποβλέποντες εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθά. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, κατέσφαξε τοὺς ἁγίους μὲ μαχαίρας, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ· δὲν ἐβλάβησαν ὅμως ὑπὸ τοῦ πυρὸς παντελῶς ἀλλὰ σῶα καὶ ἀβλαβῆ διεφυλάχθησαν, καὶ λαβόντες ταῦτα τινὲς χριστια-

[1] Θεούπολιν φαίνεται ὅτι ὀνομάζει ἐδῶ ὁ τὰ Συναξάρια συνάξας τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, διότι αὕτη Θεούπολις κατ' ἐξαίρετον ὠνομάσθη, διότι, σεισμῶν ποτὲ γενομένων ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν τῷ τρίτῳ χρόνῳ Τιβερίου τοῦ Θρᾳκὸς τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 578, ἐφοβοῦντο οἱ πολῖται καὶ ἐπέγραφεν ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον «Χριστὸς μεθ' ἡμῶν στήτω.» Καὶ οὕτως ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν καταπτωσιν τοῦ σεισμοῦ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικηφόρος.

Digitized by Google

νοὶ, ἐνετάφιασαν τιμίως εἰς τὴν αὐτὴν νῆσον τῆς Σικελίας.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Μονῶν ἀπείρων πατριὲς σὰς οἰκίας,
» Μακεδόνιος, Χριστὲ, λαμβάνει μίαν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μακεδόνιος παλαίστραν καὶ ἀγωνιστήριον μετεχειρίζετο τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, διότι ἐκεῖ εἶχε τὴν ἄσκησιν καὶ τὴν κατοικίαν του, τώρα μὲν ἡσυχάζων εἰς ἕνα τόπον, τώρα δὲ εἰς ἄλλον, καὶ ἄλλοτε μεταβαίνων εἰς ἄλλον· εἰς Φοινίκην δηλαδὴ, καὶ εἰς Συρίαν, καὶ εἰς Κιλικίαν· ἔκαμνε δὲ τὰς μεταβάσεις ταύτας, διὰ νὰ φεύγῃ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν συντρεχόντων πρὸς αὐτόν. Διῆλθε λοιπὸν ὁ μακάριος τεσσαράκοντα πέντε χρόνους, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του σκηνὴν, ἢ καλύβην, ἢ ἄλλην κάμμίαν σκέπην, ἀλλ' ἵστατο μέσα εἰς ἕνα λάκκον βαθύν. [1] Ὅτε δὲ ἔγεινε γέρων ἐπείσθη εἰς τοὺς παρακαλοῦντας αὐτὸν, καὶ κατεσκεύασε μίαν καλύβην· ὕστερον δὲ μετεχειρίζετο εἰς κατοικίαν κελλία τινα ὄχι ἰδικά του, ἀλλὰ ξένα. Ὅθεν διῆγυσεν ἀκόμη ἄλλους εἰκοσιπέντε χρόνους, ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ἐτρέφετο μὲ μόνον κριθάριον καὶ νερὸν εἰς τεσσαράκοντα χρόνων διάστημα, διὰ τοῦτο ἔπεσεν ὁ ἀοίδιμος ὕστερον εἰς ἀσθένειαν, καὶ ἔζη μὲ μικρὸν τεμάχιον ψωμίου, καὶ μὲ ποτὸν ἁπλοῦ νεροῦ. Μὲ τοιαύτην θαυμασίαν ἄσκησιν ζῶν, ἠξιώθη παρὰ Κυρίου νὰ κάμνῃ θαύματα· νὰ διώκῃ δηλαδὴ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἰατρεύῃ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας, καὶ νὰ ἐκτελῇ ἄλλα πολλὰ παράδοξα.

Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἔφερον ποτὲ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἀπὸ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔτρωγε πολὺ φαγητὸν καθ' ὑπερβολὴν, διότι ἔτρωγε τριάκοντα ὄρνιθας κατοικησίμους τὴν ἡμέραν, καὶ πάλιν δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλ' ἀκόμη ἐπείνα. Παρεκάλουν λοιπὸν τὸν ὅσιον οἱ συγγενεῖς τῆς γυναικὸς, ἵνα σπλαγχνισθῇ καὶ ἰατρεύσῃ αὐτὴν, ἤτις εἶχεν ἐξοδεύσει τὴν περιουσίαν της ὅλην εἰς τὸ νὰ τρώγῃ· ὅθεν σπλαγχνισθεὶς ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν. Εἶτα βαλὼν τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς νερὸν, καὶ σφραγίσας αὐτὸ μὲ τὴν σωτήριον σφραγῖδα τοῦ σταυροῦ, ἐπρόσταξε νὰ πίῃ αὐτὸ ἡ πάσχουσα γυνὴ, καὶ οὕτως ἔκαμεν αὐτὴν νὰ τρώγῃ κατὰ φύσιν καὶ νὰ ἀρκῆται μόνον εἰς ἡμίσειαν ὄρνιθα. Γνησίως λοιπὸν δουλεύσας τῷ Θεῷ ὁ ἀοίδιμος εἰς χρόνους ἑβδομήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονεν ἡ ἀγακομιδὴ τῶν λει-

---

[1] Ὅθεν, λέγει ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἐκ τοῦ λάκκου ἐκείνου ὠνόμαζον τὸν ὅσιον Γουδᾶν, διότι γούδα κατὰ τὴν Συριακὴν γλῶσσαν θὰ εἰπῇ λάκκος. Ὁ Θεοδώρητος γράφει καὶ τοῦτο τοῦ ὁσίου τὸν βίον ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τρίτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ὅστις καὶ τοῦτο λέγει, ὅτι αὐτὸς ὠνομάζετο κριθοφάγος, ὅτι ἐπειδὴ τροφὴν του εἶχε τὸ κριθάρι, ὄχι κατεσκευασμένον ψωμίον, ὄχι βρεγμένον, ἀλλὰ μόνον κοπανισμένον καὶ βρεγμένον μὲ νερόν.

[1] Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος· ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγεν εἰς στρατηγὸς εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκατοίκει ὁ ὅσιος διὰ νὰ κυνηγήσῃ. Βλέπων δὲ ἀπὸ μακρὰν τὸν ὅσιον, καὶ μαθὼν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ὑπῆγε κοντὰ καὶ τὸν ἐχαιρέτισεν· εἶτα τὸν ἠρώτησε τί κάμνει ἐκεῖ εἰς τὸ βουνόν· ὁ δὲ ὅσιος τὸν ἀντηρώτησε· καὶ σὺ τί ἀνέβης ἐδῶ νὰ κάμῃς; ὁ στρατηγὸς ἀπεκρίθη, ἦλθον διὰ νὰ κυνηγήσω. Καὶ ἐγὼ, ἀνταπεκρίθη ὁ γέρων, καὶ ἐγὼ κυνηγῶ τὸν ἰδικόν μου Θεὸν, καὶ ἀγαπῶ νὰ τὸν λάβω, καὶ πόθῳ νὰ τὸν ἰδῶ, καὶ δὲν θέλω ἀφήσῃ τὸ καλὸν τοῦτο κυνήγιον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ στρατηγὸς ἐθαύμασε, καὶ ὠφεληθεὶς, ἀνεχώρησεν. Οὗτος ὁ ὅσιος ἤλεγξε τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες ἐκρήμνισαν ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς ἀνδριάντας τῆς γυναικός του. Καταβὰς δηλαδὴ οὗτος ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἐπίασε τοὺς ἀποσταλέντας δύω στρατηγοὺς, μέσα εἰς τὴν ἀγοράν. Οἱ δὲ μαθόντες ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησαν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατά του. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἄνθρωπος ὤν, δὲν πρέπει νὰ ὀργίζεται ἐμέτρως κατὰ τῶν ὁμοίων του ἀνθρώπων, καὶ ἀντὶ τῶν ἰδικῶν του ἀψύχων εἰκόνων, νὰ παραδίδῃ εἰς θάνατον τὰς τοῦ Θεοῦ εἰκόνας· ἤτοι τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ εἰς ἡμᾶς μὲν εἶναι εὔκολον πάλιν νὰ ἀναπλάσωμεν τὰς χαλκᾶς εἰκόνας, εἰς δὲ τὸν βασιλέα, ὃν ἦναι δυνατὸν νὰ φέρῃ τὰ σφαγέντα σώματα εἰς τὴν ζωήν. Καὶ τί λέγω σώματα; οὐδεμίαν τρίχα δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ.

Ταῦτα εἶπε μὲ Συριακὴν γλῶσσαν· οἱ δὲ στρατηγοὶ μεταγλωττίσαντες ταῦτα ἑλληνιστὶ, τὰ ἀνέφερον εἰς τὸν βασιλέα. Οὗτος ὁ ὅσιος Μακεδόνιος διὰ προσευχῆς του ἔκαμε τὴν μητέρα τοῦ ἰδίου Θεοδωρήτου νὰ γεννήσῃ υἱὸν, αὐτὸν λέγω τὸν Θεοδώρητον, τὸν ταῦτα γράφοντα, διότι στεῖρα ἦτο πρότερον καὶ δὲν ἐγέννα. Ὅθεν καὶ Θεοδώρητος ὠνομάσθη ὁ υἱὸς τῆς οὕτως, ὡς παρὰ τοῦ Θεοῦ δεδωρημένος. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του ἐπεθύμησε νὰ ἀποβάλῃ ὅτε ἦτο ἔγκυος τὸν Θεοδώρητον· τοῦτον χάριν ὁ ὅσιος ἔδωκε νερὸν εὐλογημένον παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν ἡ μήτηρ του, καὶ οὕτως ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ ἐβλήθη τὸ λείψανόν του μὲ τὰ λείψανα τοῦ ὁσίου Ἀφραάτου, καὶ Θεοδώρου.

Digitized by Google

ψάλων τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Στεφθεὶς, Ἀναστάσιε, τῶν ἄθλων χάριν,
» Παρέσχες ἡμῖν λειψάνων σῶν τὴν χάριν.

† Ἀφ' οὗ ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, ὁ καὶ γέρων τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου, ἔμαθεν ὅτι ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἀναστάσιος ἐπεθύμησε νὰ πάθῃ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν, παρεκάλεσεν ὅλην τὴν ἀδελφότητα νὰ δεηθῶσιν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τελειώσῃ καλῶς τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου· ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Ἀναστάσιον γράμματα μὲ δύω ἀδελφοὺς, ἐνδυναμάνων μὲ αὐτὰ τὴν προθυμίαν του περισσότερον. Ὁ εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ὑπῆγε καὶ μετὰ τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης εἰς τὴν Περσίαν, καθὼς εἶχε παραγγείλει αὐτῷ ὁ ἡγούμενος, ἵνα ὑπηρετῇ τὸν μάρτυρα εἰς τὰ χρειώδη, καὶ νὰ παρηγορῇ τὴν ψυχήν του, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ τόσην κακοπάθειαν, καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα εὑρισκόμενος μετὰ τοῦ μάρτυρος καὶ βλέπων αὐτοῦ ὀφθαλμοφανῶς τὰ μαρτύρια, δύναται ὕστερον νὰ τὰ διηγηθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ εἰς τὴν ἀδελφότητα. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ἐτελείωσε τὸν μέγαν καὶ πολὺν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, ὑπῆγεν ὁ ἀπεσταλμένος ἀδελφὸς ἐκεῖνος ὁμοῦ μὲ ἄλλους φιλοθέους χριστιανοὺς διὰ νὰ συστείλωσιν ἱερῶς καὶ ὁσίως τὸ μαρτυρικὸν ἐκείνου σῶμα, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὗρε τοὺς σκύλους, τρώγοντας μὲν τῶν ἄλλων τὰ σώματα, εἰς τούτου δὲ μόνου τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου τὸ λείψανον τελείως μὴ ἐγγίζοντας, ἀλλὰ καθημένους καὶ φυλάττοντας αὐτὸ εὐλαβῶς. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ ἀδελφὸς καὶ τιμήσας, ὅσον ἐσυγχώρει ὁ καιρὸς, τὸ ἐνεταφίασεν εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σεργίου, κατὰ τὸν δέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας Ἡρακλείου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δὲ δευτέραν τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου. Ἔμεινε δὲ ὁ ἀπεσταλμένος μοναχὸς εἰς τὴν Περσίαν, διατρίβων καιρόν τινὰ, καὶ στοχαζόμενος, πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν ἡγούμενον χωρὶς κίνδυνον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δέκα ἡμέραι, ἐφανεύθη ὁ δυσσεβὴς Χοσρόης. Φθάνει λοιπὸν εἰς Περσίαν ἄλλος βασιλεὺς, συντροφευμένος μὲ στράτευμα Ῥωμαϊκὸν, πολλὰ πρᾶος καὶ ἥμερος, καὶ κατὰ πάντα ἐναντίος μὲ τὸν Χοσρόην. [1] Ὅθεν βλέπων ὁ μοναχὸς τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα εἰς τὴν ξένην γῆν τῆς Περσίας, ὡς λαμπάδας ἀνημμένας ἐντὸς τοῦ σκότους, ἐχάρη πολλὰ, ἐπειδὴ καὶ ἠλευθερώθη ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ὅσους ἐστοχάζετο ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ καθ' ὁδόν. Ὅθεν γνωρισθεὶς εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα ὅτι εἶναι χριστιανὸς καὶ μοναχὸς, διηγήθη χαίρων εἰς χαίροντας τὰ περὶ τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου. Διὰ τοῦτο ἔγεινε συγκοινωνὸς τῆς τραπέζης αὐτῶν καὶ συγκατοικίας, καὶ μετ' αὐτῶν διῆλθε τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἔφθασεν εἰς τὸ μοναστήριόν του φέρων μαζί του καὶ τὸ μοναχικὸν τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου κολόβιον, (ἤτοι μανδύαν), τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἕως τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου του.

Διηγήθη λοιπὸν ὁ μοναχὸς εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα τοὺς γενναίους ἀγῶνας τοῦ μάρτυρος· ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι δαιμονισμένος τις, εὐθὺς ἅμα ἐνεδύθη τὸν ἄνωθεν μανδύαν τοῦ μάρτυρος, εὐθὺς ἐγδύθη καὶ τὸ δαιμόνιον καὶ ἠλευθερώθη, Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς βασιλείας του ἔφερεν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ τίμια ξύλα τοῦ Σταυροῦ, τὰ ὁποῖα ἠχμαλώτισεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Χοσρόης, τότε ἀπεστάλη καὶ εἷς ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ῥωμαϊκῶν μερῶν [1] εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀναστασίου, καὶ ἔδωκε μὲν ἐκεῖ μικρὰν μερίδα ἀπὸ αὐτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐκράτησεν. Ἡ δὲ τιμία κεφαλὴ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἁγία του εἰκὼν προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ῥώμῃ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ καὶ ΜΑΜΑΝΤΟΣ, [2]

* » Ἑρμογένης Μάμας τε τοῦ Χριστοῦ φίλοι,
» Θανεῖν δι' αὐτὸν οὐδόλως ἐδειλίων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΦΥΛΩΝ ἐπίσκοπος Καλλιπασίου, ἐν εἰρήνῃ τετελείωται. [3]

---

[1] Τὸν Χοσρόην ἐφόνευσε ὁ ὑπ' αὐτοῦ φυλαχθεὶς πρεσβύτερος υἱός του Σιρόης, ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ εἰρήνην συνῆψε πάραυτα μετὰ τοῦ Ἡρακλείου. Ἡ ἱστορία ὅμως δὲν ἀναφέρει ὅτι ὁ Σιρόης συνοδεύετο ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ. Σ. Ε.

[1] Ἤτοι τὴν τῆς παλαιᾶς Ῥώμης Πέρσην.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Μηνᾶς. Σ. Ε.

[3] Ὁ Φύλων οὗτος ἦ Φῶν, ἐκ τοίας πατρίδος κατήγετο καὶ ποίων γονέων ἦτο υἱὸς, ἄδηλόν ἐστι· γράφεται δὲ εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο διάκονος. Ἡ δὲ

Digitized by Google

» Φῶλον βροτῶν πραπίδι τῷ Χριστῷ Φύλων,
» Ἅτε πρὸς αὐτοῦ προσλαβὼν θείαν χάριν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ [1] πρεσβύτερος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Καθὼς περ ἵπποις ταῖς πόνοις κεχρημένος,
» Χαίρων ἀνέπτη Φιλιππικὸς πρὸς πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΣΙΜΟΣ σὺν τοῖς ὁσίοις ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ξίφει τελειοῦται.

» Τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς θεῖος εἰς ευσχὼν πόθος,
» Θεῖον ποθεῖν ἔπεισεν ἐκ ξίφους τέλος. [2]

Ὁ ὅσιος ΖΩΣΙΜΑΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [3]

» Τίς τοὺς μακρούς σου, Ζωσιμᾶ, φράσει πόνους;
» Καὶ τίς, θανόντος, τῶν πόνων σου τὰ στέφη;

ἀδελφὴ τοῦ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν βασιλέων εὑρισκομένη εἰς Ῥώμην, ἠσθένησε καὶ μαθοῦσα ὅτι ὁ Θεὸς θεραπεύει τοὺς ἀσθενεῖς διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἔστειλεν εἰς τὴν Κύπρον τὸν Φίλωνα τοῦτον, διὰ νὰ φέρῃ τὸν Ἐπιφάνιον εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκεῖ λοιπὸν μεταβάντος τοῦ Φίλωνος, κινηθεὶς ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ἐχειροτόνησε τὸν Φίλωνα Ἐπίσκοπον τοῦ ἐν Κύπρῳ Καρπασίου, ἢ Καλπασίου ἐν ἔτει 401 (κατὰ τὸν Κάβε), ὅθεν ἀφήσας εἰς αὐτὸν τὴν μέριμναν τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ ἐκκλησίας, ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην (ὅρα εἰς τὰ προλεγόμενα περὶ τῶν ὑπομνηματιστῶν ἐν τῷ πρώτῳ τόμ. τῆς Ὀκτατεύχου). Σημείωσαι ὅτι τοῦ Φίλωνος τούτου φέρονται τινὰ ὑπομνήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ ἆσμα τῶν ἀσμάτων, κατὰ τὸν Σουΐδαν.

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Φλιππος. Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη Ἑλλαδίου τοῦ Κομενταρησίου τοῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Θεοδούλης ἐλκυσθέντος, διότι αὕτη ἐγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην Ἰανουαρίου.

[3] Ὁ Ζωσιμᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ζωσιμᾶν, τὸν εὑρόντα τὴν ὁσίαν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν, καὶ ἐνταφιάσαντα αὐτὴν, ὡς ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς ὁρᾶται, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἀπριλίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ζωσιμᾶς ἀξιολόγια λόγια ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς περὶ τοῦ θυμοῦ, ἐν σελ. 499 τοῦ Εὐεργετινοῦ, εἰπὼν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ νικήσῃ τις τὸν θυμὸν εἶναι, τὸ νὰ ταράττηται μὲν νὰ μὴ λαλῇ δέ· ἐκ δὲ τοῦ μὴ λαλεῖν ἔρχεται καὶ εἰς τὸ νὰ μὴ ταράττηται ὅλως. Καθὼς καὶ ὁ ἀββᾶς Μωϋσῆς, ὅτε μὲν τὸ πρῶτον ἐξουδενώθη ἀπὸ τοὺς πατέρας, εἰπόντας· «Τί καὶ ὁ αἰθίοψ οὗτος ἔρχεται ἐν μέσῳ ἡμῶν;» τότε ἐταράχθη μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐλάλησεν, ὡς μόνος ἔλεγεν· ὅτε δὲ δεύτερον ὑβρίσθη ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ ἱερατεῖον, τότε ὄχι μόνον δὲν ἐταράχθη, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτόν του ἐπέπληξεν, εἰπὼν «Σποδοδέρμα, μελανέ, καλῶς σοὶ ἐποίησαν· μὴ ὢν γὰρ ἄνθρωπος, τί ἔρχῃ ἐν μέσῳ ἀνθρώπων;» ὅθεν δὲ παύσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ λέγωμέν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον τὸ νὰ μὴ ταράττηταί τις ὅλως ὑπὸ τὸν θυμόν. Καὶ ἐὰν ἀκούσωμεν τὸν Δαβὶδ ὅστις λέγει· Ἠτιμάσθην (γράφεται καὶ οὕτω) καὶ ἐταράχθην·

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον τοῦ Ταύρου.

* » Ἐμὲ σε γλῶσσα, κήρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ.
» Ὃν γλῶσσα Χριστοῦ γηγενῶν μείζω λέγει;

* Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Ἐν σαρκὶ ὡς ἄσαρκος ἔζησας, πάτερ,
» Καὶ τοῖς ἀσάρκοις νῦν συνευφραίνῃ νόοις.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.

» Θεοῦ γινώσκειν ὀρθοδόξως Οὐσίαν,
» Χριστιανοῖς λεγάτον [2] ἐκ Γρηγορίου.
» Εἰκάδι Γρηγόριος θεορρήμων ἔχθανε πέμπτῃ.

Ὁ μέγας οὗτος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἦτα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τνδ' (354) [3] καταγόμενος ἀπὸ τὴν δευτέραν Καππαδοκίαν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν εὐγενεῖς καὶ δίκαιοι, Γρηγόριος καὶ Νόννα ὀνόματι, σεβόμενοι πρότερον τὰ εἴδωλα δι' ἄγνοιαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐγέννησαν τὸν μέγαν τοῦτον Γρηγόριον, τότε ἀνεγεννήθησαν καὶ αὐτοὶ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος, ἤτοι ἐβαπτίσθησαν, καὶ ὁ πατήρ του ἔγεινε γνήσιος ἀρχιερεὺς τῆς Ναζιανζοῦ, (ἡ ὁποία τώρα ὀνομάζεται τουρκιστὶ Σινασός.) Φθάσας δὲ εἰς μέτρον ἡλικίας ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ διελθὼν ὅλην τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ὅ-

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τούτου ἡ ἁσματικὴ Ἀκολουθία εὑρίσκεται τετυπωμένη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς τὴν ζητήσῃ.

[2] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸ μδ'. βιβλ. τῶν Βασιλικῶν τίτλῳ α'. λεγάτον εἶναι ὡρεὰ ἐν διαθήκῃ καταλοιφθεῖσα. Λέγει λοιπὸν τὸ ἀνωτέρω ἰαμβικὸν δίστιχον, ὅτι τὸ νὰ γνώσκωσι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι μίαν οὐσίαν Θεοῦ (τρεῖς δὲ ὑποστάσεις) τοῦτο ἐδόθη εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐκ τοῦ Γρηγορίου ὡς λεγάτον· ἤτοι μία ὡρεὰ καὶ ἐνδιάθηκος κληρονομία. Ὅθεν καὶ ὁ Θεολόγος οὗτος, πρὸς διαφορὰν ὀνομάζεται Τριαδικὸς Θεολόγος, καθότι εἰς κάθε σχεδὸν λόγον του ἀναφέρει περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ περὶ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῆς οὐσίας ἐκ φύσεως. Φαίνεται δέ, ὅτι ἡ λέξις αὕτη παρελήφθη ἐκ τῆς λατινίδος γλώσσης.

[3] Ὁ Οὐάλης ἀναγορεύθη περὶ τὸ 364. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐγεννήθη μεταξὺ τοῦ 329 ἢ 331. ἔζησε καὶ ἐκοιμήθη τῷ 389. Σ. Ε.

Digitized by Google

λην τὴν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν φιλοσοφίαν, ὡς ἄλλος οὐδείς· αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔγεινεν ἐξηγητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς ζωῆς του, διότι ταύτην ἀναφέρει εἰς τοὺς ἐγκωμιαστικοὺς καὶ ἐπιταφίους λόγους ὅσους συνέγραψεν εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ εἰς τὸν Γρηγόριον τὸν πατέρα του, εἰς τὸν ἀδελφόν του Καισάρειον καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν του Γοργονίαν. Ὅθεν ὅσοι συνέγραψάν τι περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅλοι δὲν ἔλαβον ἀπὸ ἄλλον τὰς ἀφορμὰς, παρὰ ἀπὸ τοὺς ἰδίους του λόγους.

Τόσον δὲ μόνον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν ἐδῶ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου πατρὸς, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γείνῃ εἷς στύλος ἔμψυχος καὶ ζωντανὸς, συνθεμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ὁ στύλος οὗτος ἦτο ὁ μέγας Γρηγόριος· διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοκιμοῦντας κατὰ τὴν πρᾶξιν, εἰς τόσην ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα· ὅθεν κατ' ἐξαίρεσιν ἐπωνομάζετο Θεολόγος. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος μέτριος μὲν κατὰ τὸ μέγεθος, ὀλίγον δὲ ὠχρὸς, ὁμοῦ καὶ χαρίεις· εἶχε κολοβὴν καὶ πλατεῖαν τὴν μύττην· τὰ ὀφρύδιά του ἦσαν ἴσια· ἔβλεπεν ἥμερα καὶ καταδεκτικά· εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερόν· ἐφαίνετο δὲ καὶ ἓν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του·[1] εἶχε τὸ γένειον δασὺ μὲν ἀρκετὰ, ὄχι δὲ καὶ μακρόν· ἦτο φαλακρὸς καὶ λευκὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του, ὡς ἂν καπνισμένα.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Δομνίνου, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων μεγάλων Ἀποστόλων, ὅπου τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεθησαύρισεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 912, ἀφ' οὗ ἔφερεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ναζιαζόν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε Γρηγόριός τις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος». Σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις, καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΥΠΛΙΟΥ.

» Ζωὴν ἔνυλον Πούπλιος καταστρέφει,
» Καὶ τὴν ἄϋλον καὶ νοητὴν λαμβάνει.

† Οὗτος ὁ ὅσιος κατήγετο ἀπὸ τάγμα βουλευτικὸν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ζεῦγμα, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω, διότι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁ βασιλεὺς Ξέρξης[1] πλῆθος πλοίων συνάξας, ἐγεφύρωσε τὸν ποταμὸν, καὶ ἔζευξεν αὐτὸν μὲ τὴν στερεὰν, ὡς λέγει ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν τῷ πέμπτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Οὗτος λοιπὸν ἀνέβη εἰς ἓν ὑψηλὸν ὄρος, ἀπέχον ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν τριάκοντα στάδια· (ἤτοι τέσσαρα μίλια παρ' ὀλίγον) καὶ ἐκεῖ ἔκτισε μικρὸν κελλίον· ὅσα δὲ πράγματα καὶ κτήματα ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ὅλα τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἔζη μὲ πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετήν. Ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ φήμη του διελαλεῖτο πανταχοῦ ἔτρεχον πολλοὶ ἀδελφοὶ πρὸς αὐτὸν, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ἀσκητικούς του ἀγῶνας,

---

[1] Τοῦτο τὸ σημεῖον ἔγεινεν εἰς τὸν ἅγιον ἀπὸ τοιαύτην αἰτίαν. Ὅτε ὁ θεῖος πατὴρ ἦτο παιδίον μικρὸν, ἔκοψεν ἕνα κλώνον ἀπὸ φυτὸν λυγαρίας· ἔπειτα βιαίως ἐγύρισεν αὐτὴν καὶ τὴν ἔκαμε κύκλον· ἀπολυθεὶς δὲ ὁ κλῶνος, ἐκτύπησε δυνατὰ εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ του καὶ τὸ ἐπλήγωσεν. Ὅθεν τὸ σημεῖον τῆς πληγῆς ἐφαίνετο εἰς τὸν ὀφθαλμόν του, ἕως οὗ ἐτελεύτησε· παρετήρησαν δέ τινες, ὅτι τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἁγίαν κάραν τοῦ θείου πατρὸς, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου. Τοῦτο τὸ διηγεῖται μόνος του ὁ ἅγιος διὰ στίχων ἡρωϊκῶν εἰς τὰ καθ' ἑαυτὸν ἔπη. Χαρίεν δὲ εἶναι τὸ θαῦμα ὅπερ ἐποίησεν ὁ Θεολόγος οὗτος Γρηγόριος, τὸ ὁποῖον γράφει ὁ Δοσίθεος σελ. 679 τῆς Δωδεκαβίβλου. Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς, ὅτε ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωκ' (820), εὐνούχισεν ἓν παιδίον τοῦ προκατόχου βασιλέως Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, τὸ νεώτερον· τὸ ὁποῖον ἔζησε μὲν, ἀφ' οὗ εὐνουχίσθη, ἐκρατήθη ὅμως ἡ φωνή του. Ὅθεν ἔκλαιεν ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου, παρακαλοῦν τὸν ἅγιον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τὴν προτέραν φωνήν· τὴν νύκτα δὲ εἶδε, κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, ἐν ὁράματι τὸν μέγαν Γρηγόριον λέγοντα αὐτῷ· «Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ τὸ ζήτημά σου ἀπέλαβες.» Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξύπνησε, καὶ λαβὸν τὸ βιβλίον τοῦ Θεολόγου, ἐξεφώνησε «Πάλιν ὁ Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον (τὸν εἰς τὰ Φῶτα δηλαδὴ λόγον τοῦ θείου πατρὸς) καὶ παραχρῆμα ἔδωκε δόξαν τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ τὸ παιδίον. Ἡ ἀνακομιδὴ δὲ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ παρόντος.

[1] Ξέρξης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν (480 πρὸ Χριστοῦ) Σ. Ε.

τοὺς ὀπίσω ἐπρόσταξε καὶ ἔκτισαν κελλία μικρὰ καὶ ἡσύχαζον εἰς αὐτά· συνεχῶς δὲ ὁ ὅσιος ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐστοχάζετο, μήπως εὑρίσκεται εἰς τὸ κελλίον τινὸς ἀδελφοῦ κἀνὲν πρᾶγμα περιττὸν καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ψωμίον ὅπερ ἔτρωγον οἱ ἀδελφοὶ τὸ ἐρτάθμιζε μὲ ζυγαρίαν, καὶ ἂν εὑρισκεν εἰς κελλίον τινος περισσότερον ἀπὸ τὸ διωρισμένον μέτρον ὠνόμαζε τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον γαστρίμαργον καὶ φιλόσαρκον· ἂν δὲ ἔβλεπέ τινα ἀδελφὸν, ὅτι ἐξέβαλλε τὰ πίτυρα ἀπὸ τὸ ἄλευρον ἔλεγεν εἰς αὐτὸν, ὅτι ἀπολαμβάνει τὴν τρυφὴν τῶν Συβαριτῶν, οἵτινες κατηγοροῦνται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς, ὡς τρυφηλοί. Ἤρχετο δὲ καὶ τὴν νύκτα εἰς τὴν θύραν ἑκάστου ἀδελφοῦ, καὶ εἰμὲν εὕρισκεν αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα καὶ προσευχόμενον, ἀνεχώρει μὲ σιωπὴν, εἰδὲ ἠσθάνετο αὐτὸν ὅτι κοιμᾶται, μὲ τὴν χεῖρα μὲν ἐκτύπα τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, μὲ τὴν γλῶσσαν δὲ ἐκτύπα καὶ ἐκατηγόρει τὸν κοιμώμενον ἀδελφόν. Ὅθεν διὰ τῆς τοιαύτης συχνῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπισκέψεως τοῦ ὁσίου πολλοὶ ἀδελφοὶ, ὡς σφοῦγγάριον ἀπέμαξαν ὅλας του τὰς ἀρετὰς· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν καὶ ὁ Θεότεκνος καὶ Ἀφθόνιος, οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁσίου ἐδέχθησαν τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν.[1] Οὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισάμενος ὁ ἀοίδιμος Ποῦπλιος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἀναφέρει, ὅτι ἐν τῷ κοινοβίῳ ἐκείνῳ τοῦ ὁσίου Ποῦπλίου ἐχρημάτισε καὶ ἄλλος τις ἀδελφὸς Θεόδοτος, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ τὸν Θεότεκνον ἔλαβε τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ μὲ τόσας ἀρετὰς ἦτο ἐστολισμένος, ὥστε ἀπέκρυψε τοὺς προτέρους μὲ τὴν φήμην του. Τοσοῦτος γὰρ αὐτὸν καὶ τοιοῦτος ὁ θεῖος πόθος κατέτρωσε βέλεσιν, ὥστε νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπήγαζον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ τῆς κατανύξεως ὄμβρια.

Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς, ὅτι ὁ ἀνωτέρω Ἀφθόνιος ἔγεινε καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον ἐν τῇ ἀρχιερωσύνῃ ὅμως δὲν ἤλλαξε τὸ χοντρὸν ἐκεῖνο καὶ παχὺ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει ἐν τῇ ἀσκήσει. Οὔτε ἐξεβύθη τὸ ἀσκητικὸν ὑποκάμισον ὅπερ εἶχε, τὸ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας αἰγός· ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀσκητικὰ φαγητὰ ἤλλαξεν, ἀλλ' ἔτρωγε τὰ ἴδια ἐκεῖνα, ὅσα μετεχειρίζετο καὶ πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης. Ἤρχετο δὲ καὶ ἀρχιερεὺς ὢν εἰς τὸ κοινόβιον, καὶ ἐκάθητο ἡμέρας πολλὰς, παρηγορῶν τοὺς ἀδελφοὺς, διαλύων τὰς φιλονεικίας, ὅσαι ἐτύγχανον ἀναμεταξύ· καὶ συμβουλεύων αὐτοὺς τὰ πρὸς σωτηρίαν. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἔρραπτε τὰ σχισμένα φορέματα τῶν ἀδελφῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκαθάριζε τὴν φακὴν, ἢ ἐποίει ἄλλο τι ἔργον εὐτελές.

Ἀναφέρει δὲ καὶ ἄλλόν τινα ἀδελφὸν τοῦ αὐτοῦ κοινοβίου ὁ Θεοδώρητος, Γρηγόριον ὀνόματι, ὅστις ὅλην του τὴν ζωὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βαθύτατον γῆρας του, καρπὸν τῆς ἐμπείρου τελείως ἐν ἀσκήσεσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἐξύδιον ἢ σταφίδας ἔφαγεν, οὔτε γάλα, οὔτε τυρόν.

---

† Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΗΣ ἐν εἰρήνῃ τετέλειωται.

» Πάσης ἀποστὰς ἀγάπης κόσμου Μάρης,
» Εἰς θεῖον ὕψος ἦκε θείας ἀγάπης.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μάρης, ἀκόμη νέος ὢν καὶ εἰς τὸν κόσμον εὑρισκόμενος ἦτο ὡραῖος καὶ καλόφωνος· ὅθεν ἐστόλιζε τὰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων μὲ τὰ γλυκύτατα αὐτοῦ μέλη καὶ ᾄσματα. Ἠγάπα δὲ πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ προθύμως ἐτελείονεν· ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα μὲν αὐτοῦ ἐφύλαττε καθαρὸν ὁ ἀοίδιμος, τὴν δὲ ψυχήν του ἐτήρει ἄμωμον καὶ ἄσπιλον, ἂν καὶ εὑρίσκετο ἀναμέσον εἰς τὰς παγίδας τῶν ἡδονῶν καὶ συνανεστρέφετο μὲ κοσμικοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε δὲ ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον, ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ὁμήρου, καὶ ἐκεῖ κτίσας ἓν κελλίον μικρὸν, ἐκλείσθη εἰς αὐτὸ, καὶ διῆνυσε χρόνους τριακονταεπτά. Μολονότι δὲ τὸ κελλίον του ἐδέχετο πολλὴν νοτίδα ἀπὸ τὸ πλησίον βουνὸν, ἥτις ἔβλαπτε πολλὰ τὴν ὑγίειάν του, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ὁ ἀοίδιμος νὰ ἀλλάξῃ τὸ κελλίον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ τὸν δρόμον ἐτελείωσε τῆς ζωῆς του. Οὗτος ἠγάπα μὲν τὴν ἁπλότητα, ἐβδελύσσετο δὲ παντελῶς τὰ ποικίλα ἤθη καὶ τὰς πανουργίας, καὶ ὠρέγετο τὴν πτωχείαν περισσότερον ἀπὸ τὸν πολὺν πλοῦτον· ὅθεν ἐφόρει ἱμάτια ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγὸς, καὶ ἠρκεῖτο εἰς ψωμίον ὀλιγώτατον καὶ ἅλας καὶ νερόν.

Ἐπειδὴ δὲ εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ χρόνων πολλῶν δὲν εἶδε τελουμένην τὴν πνευματικὴν θυσίαν, ἤτοι τὴν θείαν λειτουργίαν, διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ γίνῃ λειτουργία ἐκεῖ εἰς τὸ κελλίον του. Ὅθεν παρὼν ἐκεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος (ὁ καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου συγγράψας ἐν τῷ εἰκοστῷ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο) ἀσμένως ἐδέχθη τὴν αἴτησιν τοῦ ὁσίου καὶ παρευθὺς ἔστειλεν εἰς τὸ πλησίον χωρίον καὶ ἔφερεν ἱερὰ σκεύη, καὶ μεταχειρισθεὶς τὰς χεῖρας τῶν διακόνων ἀντὶ ἁγίας Τραπέζης, ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἐπροσέφερε τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐμπροσθεν τοῦ ὁσίου. Ὁ δὲ ὅσιος ἀπὸ τόσην πολλὴν ἡδονὴν ἐπληρώθη, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει αὐτὸν τὸν ἴδιον οὐρανὸν καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἄλλοτε δὲν ἀπῆλαυσε τοιαύτην πνευματι-

Digitized by Google

κὴν εὐφροσύνην.[1] Οὕτω λοιπὸν καλῶς διελθὼν τὴν ζωήν του, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνελθὼν, χορεύει μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους εἰς τὰς αὐλὰς τῶν πρωτοτόκων.

—

Ὁ ὅσιος ΑΠΟΛΛΩΣ ἐκ εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χρηστὸν βιώσας μέχρι καὶ τέλους βίον,
» Θραύει πονηροῦ πᾶν Ἀπολλὼς τὸ θράσος.[2]

Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΕΔΟΥΛΗ μετὰ τῆς συνοδίας αὐτῆς, πυρὶ τελειοῦται.

» Σεπτὴ Μεδούλη, τοῦ Θεοῦ δούλη λόγου,
» Δούλοις Θεοῦ σύναθλος εἰς πῦρ ὡράθη.

* *Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΣΤΙΝΟΥ ἐπισκόπου Βυζαντίου·*

* » Τὸν πάντα χρηστὸν καὶ δίκαιον Καστῖνον,
» Ἔδειξε Χριστὸς ἐξ ἀπίστου καὶ θύτην.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Καστῖνος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, ἦτο δὲ πρότερον Ἕλλην κατὰ τὴν θρησκείαν, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα, ἄρχων τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, καὶ πολλὰ πλούσιος. Ἐπειδὴ δὲ γέγραπται παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ, ὅτι « Οὓς προέγνω ὁ Θεὸς, τούτους καὶ προώρισε » (Ῥωμ: ή,) διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοῦ ἁγίου τούτου ᾠκονόμησε φιλανθρώπως καὶ σωτηρίως. Ὅλα δὲ ὅσα ὁ Θεὸς συγχωρεῖ νὰ ἔρχωνται εἰς ἡμᾶς, ταῦτα ἂν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον εἶναι ἐναντία εἰς τὴν γνώμην μας, ἀποβλέπουν ὅμως πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς μας, καθὼς καὶ ὁ ἐν Κορίνθῳ ἁμαρτήσας κηδεμονικῶς παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς τὸν Σατανᾶν, ἵνα, λέγει, ἡ ψυχή του σωθῇ. Τοιουτοτρόπως καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἐπαιδεύετο ἀπὸ τὸν δαίμονα χρόνους πολλοὺς, μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἀποστραφῇ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐκίνησε πᾶσαν μηχανὴν καὶ πάντα τρόπον ἔκαμε διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον καὶ τίποτε δὲν κατώρθωσε, διὰ τοῦτο εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ ἀπόγνωσιν τῆς ἰατρείας του.

Τότε λοιπὸν Κυριλλιανὸς ὁ τῆς Ἀργυρουπόλεως ἐπίσκοπος ἐθαυματούργει εἰς τοὺς πλησιοχώρους τόπους τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅθεν ἐμηνύθη εἰς τὸν Καστῖνον ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὅτι εὑρίσκεται τοιοῦτος θαυματουργὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Εὐθὺς λοιπὸν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀνέδραμεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Βυζαντίου καὶ ἀντάμωσε τὸν ἅγιον Κυριλλιανόν· ὅθεν προσπεσὼν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρακαλέσας αὐτὸν περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἰατρεύθη, μετὰ δὲ τὴν ἰατρείαν παρευθὺς ἐβαπτίσθη. Τότε ἀποστείλας εἰς τὴν Ῥώμην, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, αὐτὸς δὲ ἔμεινε μετὰ τοῦ θαυματουργοῦ Κυριλλιανοῦ, ὑπηρετῶν αὐτὸν ὥς τις δοῦλος καὶ εὐτελής.

Ὁ δὲ μακάριος Κυριλλιανὸς ἔχων προγνωστικὸν χάρισμα προεῖδεν ὅτι καὶ ὁ ἀοίδιμος Καστῖνος θὰ γίνῃ ἱκανὸς διὰ νὰ ποιμάνῃ λαόν· ὅθεν τὸν ἐδίδαξεν ὅλην τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτε αὐτὸς ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἐχειροτόνησε τὸν Καστῖνον ἀρχιερέα τῆς Ἀργυρουπόλεως καὶ τοῦ Βυζαντίου, παραγγείλας εἰς αὐτὸν ταῦτα « Ἰδοὺ, τέκνον, ἔγεινες ἐπίσκοπος μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν διὰ τῆς ἐμῆς χειρός· ὅθεν ἀγωνίσου νὰ μεταθέσῃς τὴν ἐν τῇ Ἀργυρουπόλει Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀντίπεραν γῆν τοῦ Βυζαντίου· ἐπειδὴ τοῦτο ἐφανερώθη ὑπὸ Θεοῦ εἰς ἐμὲ πρὸ χρόνου πολλοῦ. » Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησεν ὁ Κυριλλιανὸς, ἠγωνίσθη ὁ μακάριος Καστῖνος πρὸ παντὸς ἄλλου καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ Βυζαντίου εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἥτις τότε νεωστὶ εἶχε μαρτυρήσῃ εἰς τὴν Χαλκηδόνα. Καὶ λοιπὸν μετέθεσε τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον τῆς Ἀργυρουπόλεως· ὥστε ὁ Καστῖνος οὗτος εἶναι μὲν δέκατος ὄγδοος ἐπίσκοπος τῆς Ἀργυρουπόλεως, πρῶτος δὲ, (μετὰ τὸν Ἀπόστολον Στάχυν δηλαδὴ) ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου. Ἀποστολικῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον εἰς χρόνους ἑπτὰ, καὶ διάδοχόν του χειροτονήσας ἐν τῷ Βυζαντίῳ Τίτον τινα εὐλαβέστατον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.[1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι τοῦτο ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος, τὸ ἐποίησε κατ' ἀνάγκην, καθὼς καὶ ὁ ἱερομάρτυς Δουκιανὸς ὁ τῆς Ἀντιοχείας πρεσβύτερος ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος, καὶ ἐπάνω τοῦ στήθους του ἱερούργησεν. Ἐπειδὴ τὰ στήθη καὶ αἱ χεῖρες τοῦ ἱερέως καὶ διακόνου εἶναι τιμιώτεραι ἀπὸ τὴν πετρίνην ἁγίαν Τράπεζαν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ὅθεν τὸ τοιοῦτον ὡς σπάνιον καὶ ὡς ἐξ ἀνάγκης γενόμενον δὲν πρέπει νὰ μιμῆται παρ' ἄλλου. Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ λα', Κανόνος τῆς ς'. ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς Μάρη, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Τούτου ὁ βίος συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἱερωνύμου, εὑρίσκεται δὲ μεταφρασμένος εἰς τὸ Ἐκκλόγιον.

[1] Συμπεραίνεται ἐκ τούτου, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἁγία Εὐφημία ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει 288· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅ-

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σκευοφύλακος.

* » Τῶν γηΐνων οὐκ ἦν τι τῷ Δημητρίῳ,
» Ἤδη βλέποντι πρὸς μόνην ἀϋλίαν.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει ᾳψκ'* (1720), *ξίφει τελειοῦται.*

† » Αὐξεντίῳ στέφανος πυξίθη μέγας,
» Εἰς οὐράνια διὰ τοῦ μαρτυρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κϛ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ καὶ τῆς συμβίας αὐτοῦ ΜΑΡΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ΑΡΚΑΔΙΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ.

» Καὶ γῆν λιπόντας τοὺς περὶ Ξενοφῶντα,
» Ἀβρᾷ ξενίζω τοῦ λόγου πανδικίᾳ.
» Παισὶν ἅμ' ἠδ' ἀλόχῳ Ξενοφῶν θάνεν εἰκάδι ἕκτῃ.

Ὁ ὅσιος οὗτος Ξενοφῶν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φκ' (520), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἦτο πλούσιος καὶ κατὰ τὸν ἐξωτερικὸν πλοῦτον, καὶ κατὰ τὸν ἐσωτερικὸν τῆς εὐσεβείας καὶ κατὰ Θεὸν πολιτείας· οὗτος λοιπὸν ἀπέστειλε τοὺς δύω υἱούς του Ἀρκάδιον καὶ Ἰωάννην εἰς τὴν πόλιν Βηρυτὸν διὰ νὰ μάθωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ μελετήσωσι τοὺς νόμους· ἀλλ' ἐνῷ μετέβαινον ἐναυάγησεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἅγιος Ξενοφῶν ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του Μαρίαν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπῆλθον εἰς ἀναζήτησιν τῶν υἱῶν των· εὑρόντες δὲ αὐτοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐνδεδυμένους τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἔγειναν καὶ αὐτοὶ μοναχοί, καὶ τόσον ἐπροκόψαν εἰς τὴν ἀρετὴν οἱ ἀοίδιμοι, καὶ οἱ γονεῖς καὶ τὰ παιδία, ὥστε ἠξιώθησαν παρὰ Θεοῦ νὰ κάμωσι καὶ θαύματα. Εὐαρεστήσαντες λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν μέχρι τέλους, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησαν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου σεισμοῦ.

* » Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν, Λόγε,
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Εἰς τοὺς ὑστερινοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ δευτέρᾳ τῆς ἡμέρας ἔγεινε σεισμὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τόσον μεγάλος, ὥστε ἐκρημνίσθησαν τὰ τείχη αὐτῆς καὶ μέρη πολλὰ καὶ οἰκίαι τῆς πόλεως· ἐξαιρέτως ὅμως ἀπὸ τὸ ἔμβασμα τὸ καλούμενον Τρωαδίσιον, ἕως τὰ χάλκινον τετράπυλον, καὶ ἐκράτησεν ὁ τοιοῦτος σεισμὸς τρεῖς μῆνας. Τότε ὁ βασιλεὺς ποιῶν λιτανείαν μὲ ὅλον τὸν λαὸν, ἔλεγε μετὰ δακρύων πρὸς τὸν Θεόν· «Ῥῦσαι ἡμᾶς Κύριε, ἀπὸ τὴν δικαίαν σου ὀργὴν, καὶ δὸς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἐπειδὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας ἐσάλευσας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτὴν ἵνα σε δοξάζωμεν τὸν μόνον ἀγαθὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ φιλάνθρωπον.»

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ, τοῦ ἐπιλεγομένου παλαιοῦ.

» Τὸν χοῦν, παλαιὲ Συμεών, ἀπεξήσω,
» Ἐχθροῦ παλαιοῦ λεπτύνας εἰς χοῦν κάρα.

Οὗτος ὁ ὅσιος παιδιόθεν ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν ζωήν· ὅθεν κατοικήσας εἰς ἓν σπήλαιον κατὰ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἀμανὸν, δὲν ἀπήλαυσε κἄμμίαν ἀνθρωπίνην τροφήν· οὔτε ψωμίον δηλαδὴ οὔτε ἄλλό τι· ἀλλὰ τροφήν του εἶχε μόνα τὰ χόρτα ὅσα τρώγονται. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Σίνιον ὄρος ὁ-

---

γιος Καστῖνος οὗτος ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τῶν τυράννων πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, πλησίον εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς ἐμαρτύρησεν ἡ ἁγία Εὐφημία. Καὶ ὅτι ἡ Ἀργυρούπολις εὑρίσκετο ἀντίπεραν τοῦ Βυζαντίου καθὼς ἦτο καὶ ἡ Χρυσούπολις· (τὸ νῦν Σκούταρι). Ὁ δὲ Μελέτιος σελ. 348. τοῦ πρώτου τομ. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ Καστῖνος οὗτος ἦ Κηστῖνος, ἦτο ἐν ἔτει 241 ἐπὶ Γορδιανοῦ Βασιλέως καὶ Φιλίππου τοῦ Ἄραβος, καὶ ἐπεσκόπησε χρόνους ἑπτά· καὶ ἔκτισε ναὸν ἐν τῷ Πετρίῳ ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἥτις τότε ἐμαρτύρησεν. Ἀριθμεῖ δὲ αὐτὸν οὐχὶ δεύτερον ἐπίσκοπον Βυζαντίου, ὡς ἀριθμεῖται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ δέκατον ἕβδομον, ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὁ δὲ Κυριλλιανὸς παρὰ τῷ Μελετίῳ ὀνομάζεται Κυριακὸς, ὅστις ἐπεσκόπησε τοῦ Βυζαντίου πρὸ τοῦ Καστίνου, ἐν ἔτει 225 καὶ ἐστάθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν χρόνους ις', ἀριθμούμενος δέκατος ἕκτος ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ὁ Κυριλλιανὸς οὗτος ἡ Κυριακὸς ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ αὐξεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος.» Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται καὶ ἄλλος βίος αὐτῶν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διηγήσατό τις μέτας χέρας.»

Digitized by Google

πῆγεν εἰς αὐτὸ καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς πὸ ὁποῖον ἐκρύφθη ὁ Μωϋσῆς, ὅτε ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸν Θεὸν, καθὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἰδῇ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, ἔπεσε πρηνὴς, καὶ διῆλθε νηστικὸς ἑπτὰ ἡμέρας, προσκαρτερῶν μὲ δάκρυα καὶ προσευχὰς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν ἐσηκώθη ἕως οὗ ἤκουσε θεϊκὴν φωνὴν, ἥτις τὸν ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ φάγῃ τὰ τρία μῆλα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔμπροσθέν του. Ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἔκτισε δύω Μοναστήρια, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ἐπιπόνου ταύτης ζωῆς, ποιήσας πρότερον πολλὰ παράδοξα θαύματα εἰς δόξαν Θεοῦ [1].

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συγγράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν τῷ ς΄. ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ἀδικίαν δὲ ἐνόμισα τὸ νὰ σιωπήσω τρία τινα ἀξιόλογα ἄτινα προσθέτει περὶ τοῦ ὁσίου τούτου. Ἰουδαῖοι δηλαδή τινες περιπατοῦντες, ἐπλανήθησαν εἰς τὸν ὄρομον, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ βροχὴν ῥαγδαίαν καὶ ἀνεμοστρόβιλον, δὲν ἔβλεπον ποῦ ὑπάγουσι, τρέχοντες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἔμθασαν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου, καὶ βλέποντες αὐτὸν, τὸν ἠρώτησαν νὰ δείξῃ τὸν ὄρομον εἰς αὐτούς. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν, ὅτι εὐθὺς θὰ τοὺς δώσῃ δύω ὁδηγούς. Ἐνῷ λοιπὸν ἐκάθηντο, ἰδοὺ καὶ φθάνουν δύω λέοντες, οἱ ὁποῖοι ἔλειχον τὸν ὅσιον ὡς αὐθέντην των. Τούτους δὲ ἐπρόσταξε μὲ τὸ νεῦμά του ὁ ὅσιος νὰ συνοδεύσωσι τοὺς Ἑβραίους ἕως εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔχασαν τὸν ὄρομον.

Θέρος ἦτο ὁ καιρὸς καὶ ἀδικός τις γεωργὸς θερίζων τὸ χωράφιόν του, ἔκλεψε τινα δεμάτια ἀπὸ τὸ πλησίον χωράφιον καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὸ ἁλώνιόν του. Εὐθὺς δὲ ἡ θεία δίκη ἔκαμε τὴν παιδείαν, διότι κεραυνὸς πεσὼν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔκαιε τὸ ἁλώνιον· ὅθεν βλέπων ὁ γεωργὸς, ἔτρεξεν εἰς τὸν ὅσιον (διότι ἦτο ὁ τόπος πλησίον) τὴν συμφορὰν του ὀδυρόμενος· ἔκρυψεν ὅμως τὴν κλοπὴν ἣν ἔκαμε. Προσταχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ὅσιον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, ὡμολόγησε. Τότε ὁ ἅγιος τῷ εἶπεν, ὅτι ἐὰν σὺ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν ἀδικηθέντα τὰ κλαπέντα θέλει σβεσθῇ τὸ πῦρ. Ὅθεν, ἐκεῖνος μὲν ἔτρεχε διὰ νὰ δώσῃ τὸ κλοπιμαῖον, τὸ δὲ πῦρ, ἐσβέσθη χωρὶς νερόν.

Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὅτε ὁ ὅσιος Συμεὼν ἀπήρχετο εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, φθάσας εἰς τὴν ἔρημον τὴν κατὰ τὰ Σόδομα, βλέπει ἀπὸ μακρόθεν χεῖρας ἑνὸς ἀνθρώπου, ἐξερχομένας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γῆς. Πλησιάζει λοιπὸν, καὶ βλέπει ἕνα λάκκον ὡς φωλεὰν ἀλώπεκος· ὁ δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ὢν, ἀκούσας τὸν κτύπον τῶν ποδῶν, ἐκρύφθη μέσα. Σκύψας δὲ ὁ γέρων παρεκάλει πολλὰ τὸν κρυφθέντα, νὰ φανερωθῇ εἰς αὐτὸν, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις ἐφάνη. Ἦτο δὲ ἄγριος εἰς τὴν θεωρίαν· εἶχε τὰ μαλλία του λαιρὰ καὶ ἀντέναστα· τὸ πρόσωπον ζαρωμένον· τὰ μέλη τοῦ σώματος κατεξηραμένα· ἐφόρει δὲ καὶ ἐμβαλλωμένα ἱμάτια μὲ βαῖα ἐρραμμένα. Ἐρωτηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ ὁσίου, πῶς ἐκατοίκησεν εἰς τοιοῦτον τόπον, ἐπεκρίθη, ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχων προθυμίαν νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καθὼς καὶ σὺ, εὗρον ἕνα συνοδίτην ἀδελφὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐβάδιζα μὲ θρκον, νὰ μὴ χωρισθῶμεν ἕως θανάτου. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπέθανεν εἰς τὸν ὄρομον κατὰ τὸν τόπον τοῦτον, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ, τὸν ὅρκον φυλάττων, ἀφ' οὗ τὸν ἐνεταφίασα, ἔσκαψα τὸν λάκκον τοῦτον καὶ κάθημαι ἐδῶ, προσμένων τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου· τροφὴν δὲ ἔχω τοὺς φοίνικας, τοὺς ὁποίους ἐδιωρίσθη παρὰ Θεοῦ νὰ μοὶ φέρῃ εἷς ἀδελφός. Καὶ ταῦτα λέγοντος, ἰδοὺ ἦλθεν εἷς λέων, ὅστις ἐβάσταζεν ἓν σταφύλιον τοῦ φοίνικος. Οἱ δὲ σὺν τῷ ὁσίῳ ὄντες, βλέποντες τὸν λέοντα, ἐφοβήθησαν· ὁ δὲ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἔνευσεν εἰς τὸν λέοντα, καὶ παρεμέρισεν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν τόπον· ἔπειτα πάλιν προσταχθεὶς, ἐπείσθη, καὶ ἔφερε τοὺς φοίνικας, καὶ πάλιν προσταχθεὶς, ὑπῆγε μακρὰν καὶ ἐκοιμήθη, ὡς ἂν ἦτο λογικὸς ἄνθρωπος. Οὕτως ἠξιώθη ἡ ἀρετὴ νὰ ὑποτάσσῃ εἰς τοὺς ταύτην ἔχοντας καὶ αὐτὰ τὰ θηρία τὰ ἄγρια.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΑΝΙΟΥ *πρεσβυτέρου,* ΠΕΤΡΟΥ *δεσμοφύλακος, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἑπτὰ στρατιωτῶν.*

» Πέτρος σὺν ἑπτὰ τὴν θάλασσαν εἰσέδυ,
» Οἷς Ἀνανίας ἡδέως συνεισέδυ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξίμου ἡγεμόνος τῆς Φοινίκης, ἐν ἔτει σγέ (295). Συλληφθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἀνανίας ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν, ἐνέπαιξε δὲ τὰ εἴδωλα, δέρεται μὲ ῥαβδία, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σουβλία πυρωμένα· ἔπειτα πασσίζουσι τὰ κεκαυμένα μέλη του μὲ ὀξύδιον καὶ ἅλας. Μετὰ ταῦτα διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος ἔσεισε μὲν τὸν ναὸν, κατεκρήμνισε δὲ τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν· ὅθεν τούτου χάριν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τροφὴν ἀπὸ τὸν Θεόν· διὰ δὲ τοῦ θαύματος τούτου, ἑλκύει τὸν δεσμοφύλακα Πέτρον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ ῥέπτεται εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ὁμοῦ καὶ ἑπτὰ ἄλλοι στρατιῶται, τοὺς ὁποίους ἔφερεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπειδὴ παραδόξως ἐφυλάχθη ἄβλαβὴς ἀπὸ τὰς βασάνους ὅσας ὑπέμεινε, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι ἔλαβον παρὰ Χριστοῦ ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΩΝΑΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

» Ζωῆς Ἀμμωνᾶς νῆμα πληρώσας ἅπαν,
» Ζωὴν ἐφεῦρεν, οὔποτε πληρμένην.

[1] Τινὲς μὲν λέγουν, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος ὅσιος Ἀμμωνᾶς ἦτο ὁ ἐπίσκοπος, περὶ τοῦ ὁποίου προφητεύων ὁ μέγας Ἀντώνιος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θὰ προκόψῃ εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Δείξας δηλαδὴ αὐτῷ πέτραν, εἶπεν, ὕδρισον καὶ τύψον αὐτήν· ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἀντώνιος, οὕτω καὶ σὺ θὰ φθάσῃς εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, καθὼς καὶ ἔγεινεν. Ἐπειδὴ εἰς τόσην ἀνεξικακίαν καὶ ἀγαθότητα ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος Ἀμ-

Digitized by Google

Ὁ ὅσιος ΓΑΒΡΙΗΛ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σὺν τῷ Γαβριὴλ τῷ νέων πρωτοστάτῃ,
» Καὶ Γαβριὴλ ἵστησι Χριστὸς τὸν νέον.

Οἱ ἅγιοι δ ὁ ω μάρτυρες οἱ ἐν Φρυγίᾳ βάκλοις τυπτόμενοι, τελειοῦνται.

» Βάκλοις ἀθληταὶ τραυματισθέντες δύω,
» Στεφθέντες εὗρον τὴν συνούλωσιν τάχει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

» Νεκρὸς καθέζῃ, ὦ Ἰωάννη, θρόνῳ,
» Ἀλλ' ἐν θεῷ ζῶν, πᾶσιν εἰρήνην, λέγεις.
» Ἄπνουν ἑβδομάτῃ κόμισαν δέμας εἰκάδι χρυσοῦν.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐπειδὴ δὲν παρέβλεπε τὸ δίκαιον κατὰ φιλοπρασωπίαν, ἀλλ' ἤλεγχε τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν διὰ τὰς παρανομίας καὶ ἀδικίας ὅσας ἔκαμνε, καὶ μάλιστα διότι τυραννικῷ τρόπῳ ἐπῆρε τὸν ἀγρὸν μιᾶς χήρας, [1] Καλλιτρόπης καλουμένης, τούτου χάριν ἐξωρίσθη μὲν δὶς καὶ πάλιν ἀνεκλήθη ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον ἐπέμφθη εἰς Κουκούσὸν (ἡ ὁποία κατ' ἄλλους μὲν εἶναι χωρίον πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην, καὶ λέγεται τώρα τουρκιστὶ Κὲκζ, κατ' ἄλλους δὲ εἶναι ἡ λεγομένη Κόκουσις καὶ Κόκουσα, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ σύνορον τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀρμενίας, τιμωμένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου). Ἀπὸ δὲ τὴν Κουκουσὸν ἐξωρίσθη εἰς Ἀραβισσόν, ἥτις τώρα ὀνομάζεται Ἀραπισσός, ὡς λέγουσί τινες· ἀπὸ δὲ τὸν Ἀραπισσὸν ἐξωρίσθη εἰς Πιτυοῦντα, (ἡ ὁποία καὶ τώρα οὕτως ὀνομάζεται, ἥτις καὶ αὐτὴ εἶναι πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην καὶ λέγεται κατ' ἄλλους Μπίζερε). Αὐτοὶ δὲ οἱ τρεῖς τόποι ἦσαν ὄχι μόνον ἔρημοι καὶ στερημένοι ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους Ἰσαύρους.

Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος ἐξόριστος ὁ μέγας οὗτος πατὴρ καὶ ἔνσαρκος ἄγγελος, ἐκαλέσθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ἁπάντων, διὰ μέσου Πέτρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ οὕτω μεταβαίνει ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὰς οὐρανίους καὶ αἰωνίους σκηνάς. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀποθησαυρίζεται εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ὁμοῦ μὲ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βασιλίσκου καὶ Λουκιανοῦ, καθὼς παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν μὲ ὀπτασίαν νυκτερινήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος καὶ ἡ γυνή του Εὐδοξία, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ὁ τούτων υἱὸς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ἐν ἔτει υή (408)· τότε ὁ ἅγιος Πρόκλος, ὁ μαθητὴς καὶ διάκονος χρηματίσας τοῦ θείου Χρυσοστόμου, μὲ κοινὴν ψῆφον ἐγεινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὸν τέταρ-

---

μωνᾶς, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τελείως τὴν κακίαν· ὅθεν ὅτε ἔγεινεν ἐπίσκοπος ἔφεραν εἰς αὐτὸν μίαν παρθένον, ἥτις ἐφθάρη ὑπό τινος καὶ ἔμεινεν ἔγκυος, ὁμοίως ἔφεραν καὶ τὸν φθείραντα αὐτὴν, καὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς ἐπιτιμήσῃ. Ὁ δὲ ὅσιος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐπετίμησεν, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως τοὺς κατέκρινε· μᾶλλον δὲ, ἀντὶ νὰ ἐπιτιμήσῃ τὴν γυναῖκα ἐσφράγισε τὴν κοιλίαν της, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἓξ ζευγάρια σινδόνια, λέγων, μήπως εἰς τὸν καιρὸν τῆς γέννας ἀποθάνῃ αὐτὴ, ἢ τὸ παιδίον της, καὶ σαβανώσωσιν αὐτὴν μὲ τὰ σινδόνια.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν ὑπῆγεν ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ φάγῃ ψωμίον καὶ ἐκεῖ ἦτο ἀδελφός τις, ὅστις ἐφημίζετο ὅτι πορνεύει μίαν γυναῖκα, ἥτις ἔτυχε τότε νὰ ἦναι μέσα εἰς τὸ κελλίον τοῦ μοναχοῦ. Μαθόντες δὲ οἱ ἐντόπιοι, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ὅσιος, ὑπῆγαν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλίον, ἵνα ἐνώπιόν του θεατρισθῇ ὁ μοναχὸς καὶ οὕτω διώξωσιν αὐτόν. Ὁ δὲ μοναχὸς ἐπρόφθασε καὶ ἔκρυψε τὴν γυναῖκα εἰς ἓν πιθάριον· ὁ δὲ ὅσιος ἐγνώρισε τοῦτο. Ὅθεν ἐμβὰς εἰς τὸ κελλίον του, ὑπῆγε καὶ ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ πιθαρίου, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἐρευνήσωσι τὸ κελλίον διὰ νὰ εὕρωσι τὴν γυναῖκα, ψηλαφήσαντες δὲ, οὐχ εὗρον αὐτήν. Ὅθεν εἶπε τοῖς κατηγοροῦσιν αὐτὸν· ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συγχωρήσῃ, διὰ τὴν κατηγορίαν ἣν ἐποιήσατε κατὰ τοῦ μοναχοῦ, καὶ προσευχηθεὶς ἔκαμεν ὅλους νὰ ἀναχωρήσωσι. Εἶτα πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ μοναχοῦ, εἶπεν αὐτῷ· πρόσεχε σεαυτῷ ἀδελφὲ, καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἀνεχώρησε. (σελ. 591 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Ἔλεγε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος, ὅτι ἐν τῇ σκήτει εὑρισκόμενος δεκατέσσαρας χρόνους παρεκάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν, διὰ νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ νικήσῃ τὴν ὀργήν, (σελ. 601 αὐτόθι.)

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀνοφερόμενος Ἀμμωνᾶς εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ βίος γράφεται εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, ὅστις ἦτον ἱερεὺς, καὶ μίαν φορὰν εἶδεν ἄγγελον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ βήματος, ὅστις ἔγραφεν εἰς βιβλίον τὰ ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν, ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν μὴ ἐρχομένων ἐξήλειφεν ἀπὸ τὸ βιβλίον, οἵτινες μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελεύτησαν. Ἐγὼ ὅμως τοῖς προτέροις συντίθεμαι, νομίζων μᾶλλον, ὅτι ὁ Ἀμμωνᾶς οὗτος εἶναι ὁ Ἐτίσκοπος.

---

[1] Ὅρα τὴν περὶ τούτου ὑποτυπείωσιν ἡμῶν ἐν ιγ' ἢ τοῦ Νοεμβρίου κατὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγ. Χρυσοστόμου. Σ. Ε.

Digitized by Google

τον λοιπὸν χρόνον τῆς πατριαρχείας του, ἤτοι ἐν ἔτει υλέ (435), ἔπεισε τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεμψε διὰ νὰ φέρωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ θείου πατρός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκίνητος (τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμε, διότι μὲ αὐθεντίαν καὶ ὑπερηφάνειαν ἤθελε νὰ ἐπάρῃ τὸ λείψανόν του ὁ βασιλεὺς, τὸν ὁποῖον ἐβούλετο νὰ διδάξῃ ὁ ἅγιος ταπεινοφροσύνην καὶ μετριότητα)· τούτου χάριν παρακαλεῖ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς διὰ μέσου τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς, ἥτις περιεῖχε ταῦτα.

Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου.

« Εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ διδάσκαλον καὶ πνευματικὸν πατέρα Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, τὴν προσκύνησιν προσφέρω ἐγὼ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος. Ἡμεῖς, πάτερ τίμιε, νομίζοντες, ὅτι εἶναι τὸ σῶμά σου νεκρόν, καθὼς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα σώματα τῶν ἀποθανόντων, ἠθελήσαμεν νὰ μεταφέρωμεν αὐτὸ ἁπλῶς εἰς ἡμᾶς, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ποθουμένου δικαίως ἐστερήθημεν· ἀλλὰ σὺ, πάτερ τιμιώτατε, συγχώρησον εἰς ἡμᾶς, ὅτι μετανοοῦμεν, διότι σὺ ἐδίδαξες εἰς ὅλους τὴν μετάνοιαν, καὶ δὸς τὸν ἑαυτόν σου, ὡς πατὴρ φιλόπαις, εἰς ἡμᾶς τοὺς φιλοπάτορας υἱούς σου, καὶ τοὺς σὲ ποθοῦντας εὔφρανον διὰ τῆς παρουσίας σου ».

Ὅτε λοιπὸν ἐπέμφθη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἁγίου, τότε ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του ὁ θεῖος πατὴρ, καὶ ἡ θήκη ἥτις περιεῖχε τὸ ἅγιον λείψανον, εὐκόλως καὶ χωρὶς κόπον ἐφέρετο. Ὅτε δὲ ἔφθασε τὸ ἅγιον λείψανον ἀντίπερα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξῆλθε μὲν ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ σύγκλητος διὰ νὰ προϋπαντήσωσιν· ἡ δὲ θήκη ἡ περιέχουσα τὸ ἅγιον λείψανον ἐβλήθη εἰς πλοῖον βασιλικόν. Γενομένης δὲ τριχυμίας τὰ μὲν ἄλλα πλοῖα διεσκορπίσθησαν εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, τὸ δὲ πλοῖον τὸ περιέχον τὸ ἅγιον λείψανον, ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς Καλλιτρόπης χήρας, τὴν ὁποίαν ἡ Εὐδοξία ἠδίκησεν, ὡς προείπομεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπεδόθη ὁ ἀγρὸς εἰς τὴν χήραν, τότε ἔγεινε καὶ εἰς τὴν θάλασσαν γαλήνη. Πρῶτον λοιπὸν ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ, τὸν ὀνομαζόμενον τοῦ Ἀμαντίου, ὅπου καὶ ὁ βασιλεὺς ἦτον παρὼν, καὶ ἐσκέπαζε μὲ τὴν βασιλικήν του χλαμύδα τὴν θείαν σορὸν τοῦ λειψάνου, καὶ ὁμοῦ παρεκάλει τὸν ἅγιον διὰ νὰ στήσῃ τὸν κλονισμὸν τοῦ τάφου τῆς μητρός του, ὁ ὁποῖος ἐκλονεῖτο καὶ ἔτρεμεν ἤδη εἰκοσιπέντε χρόνους, καὶ δὴ καὶ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, διότι ἐστάθη παραδόξως ὁ κινούμενος τάφος ἐκείνης.

Ἔπειτα ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης· ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, καὶ ἐβόησαν ἅπαντες. « Ἀπόλαβε τὸν θρόνον σου ἅγιε ». Μετὰ ταῦτα ἀπέθεσαν τὴν θήκην τοῦ λειψάνου ἐπὶ βασιλικῆς ἁμάξης, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὴν ἱερὰν καθέδραν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐπεφώνησεν εἰς τὸν λαὸν τὸ, « Εἰρήνη πᾶσι ». Καὶ ὕστερον ἐτέθη ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκεται. Ὅτε δὲ ἡ ἱερὰ λειτουργία ἐτελεῖτο, θαύματα μεγάλα ἐγίνοντο, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τοῦτο· ἄνθρωπός τις πάσχων ἀπὸ ἀσθένειαν ὀνομαζομένην ἀρθρίτιδα, (αὕτη προξενεῖ πόνους καὶ ὀδύνας εἰς τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἁρμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματος) καὶ παράλυτος ὢν, καὶ σχεδὸν ἀκίνητος, ἐπίασε τὴν ἱερὰν θήκην τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἠλευθερώθη τελείως ἀπὸ τὸ πάθος. Οὕτως ἠξεύρει νὰ δοξάζῃ ὁ Θεὸς τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν διὰ τῆς πολιτείας των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σῶμα εὑρίσκεται ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου. [1] Περὶ δὲ τῆς ἐξορίας τοῦ ἁγίου, καὶ πῶς μὲ πολλὴν γενναιότητα ὑπέφερεν ὁ Χρυσορρήμων τὰ λυπηρὰ, θέλομεν μεταχειρισθῆ τὰ ἴδιά του λόγια, τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ἐν εἴδει ἐπιστολῆς εἰς τὸν ἐπίσκοπον Κυριακόν, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐξόριστον· ἔχουσι δὲ οὕτως.

Ἐπιστολὴ τοῦ Χρυσοστόμου

« Φέρε, ὦ ἀδελφὲ Κυριακὲ, νὰ εὐχερώσω τὴν πληγὴν τῆς λύπης σου καὶ νὰ διασκεδάσω τοῦ λογισμοῦ σου τὸ νέφος. Τί πρᾶγμα σὲ κάμνει ἀδελφὲ, νὰ λυπῆσαι καὶ νὰ ἀδημονῇς; ὅτι ὁ χειμὼν εἶναι μεγάλος, καὶ ἡ τρικυμία ἦ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι Κοσμᾶς ὁ Βεστίτωρ ἐγκώμια δύω ἔχει εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ θείου Χρυσοστόμου, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Ἦκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἀλλὰ πῶς ἄν τις αἰτίας καὶ μώμων » (σώζονται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων). Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται προσέτι καὶ ἄλλοι δύω λόγοι εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἤκουσται πάντως ὑμῖν, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις ».

Digitized by Google

τις ἐπλάκωσε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἶναι πικρὰ καὶ βαρεῖα; ναὶ καὶ ἐγὼ τὸ ἠξεύρω, καὶ κἀνεὶς εἰς τοῦτο δὲν ἀντιλέγει. Ἀλλ', ἐὰν ἀγαπᾷς, ἐγὼ θὰ φέρω εἰς σὲ μίαν παρομοίωσιν τῶν ζωϊκῶν ταραχῶν. Πολλάκις βλέπομεν τὴν θάλασσαν, ὅτι ταράττεται ὅλη κάτωθεν ἀπὸ τὴν ἀβυσσον· βλέπομεν δὲ καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες μὴ ἔχοντες τί νὰ κάμωσιν ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρικυμίας δένουσι τὰς χεῖρας εἰς τὰ γόνατά των, καὶ κάθηνται ἀπορροῦντες, καὶ δὲν βλέπουσιν οὔτε οὐρανόν, οὔτε πέλαγος, οὔτε γῆν, ἀλλὰ κεῖτονται ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου, καὶ ἐκεῖ κλαίουσι καὶ ὀδύρονται. Καθὼς λοιπὸν τοιαύτη τρικυμία γίνεται εἰς τὴν ὁρατὴν θάλασσαν· οὕτω καὶ τώρα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ συμβαίνει χειροτέρα τρικυμία καὶ περισσότερα κύματα.

»Ὅθεν παρακάλει, ἀδελφέ, τὸν Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος δὲν καταπραύνει τὴν τρικυμίαν ταύτην μὲ τέχνην καὶ δυσκολίαν, ἀλλὰ μὲ μόνον τὸ νεῦμα καὶ τὴν θέλησίν του διαλύει τὴν ταραχήν. Καὶ ἂν πολλάκις παρεκάλεσες τὸν Κύριον καὶ δὲν εἰσηκούσθης, μὴ ἀμελήσῃς, διότι τοιαύτη συνήθεια εἶναι εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεόν, νὰ μὴ εἰσακούῃ παρευθὺς, προνοούμενος διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Διότι μήπως δὲν ἐδύνατο νὰ λυτρώσῃ τοὺς τρεῖς ἁγίους παῖδας ἐκείνους, διὰ νὰ μὴ βληθῶσιν εἰς τὴν κάμινον; ναὶ, ἐδύνατο· ἀλλ' ὅμως πρότερον δὲν τοὺς ἐλύτρωσεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἔγειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν χώραν τῶν βαρβάρων, καὶ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὴν πατρικήν των κληρονομίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπελπίσθησαν ἀπὸ ὅλους, ὥστε κἀμμία βοήθεια δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτοὺς, τότε δὴ τότε ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, αἰφνιδίως τὴν θαυματουργίαν ἐποίησε, καὶ διεσκόρπισε τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. Καὶ λοιπὸν ἡ κάμινος ἔγεινεν Ἐκκλησία εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους παῖδας· ὅθεν καὶ ἐκάλουν ὅλα τὰ κτίσματα ἀγγέλους, δυνάμεις, στοιχεῖα, καὶ οὕτως ὅλα συναθροίζοντες ἔλεγον· «Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.» Βλέπεις, ἀδελφέ, πῶς ἡ ὑπομονὴ τῶν δικαίων μετέβαλε τὴν πυρὰν εἰς δρόσον; καὶ πῶς αὐτὴ ἔπεισε τὸν τύραννον Ναβουχοδονόσορ νὰ στέλλῃ γράμματα εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν του καὶ νὰ λέγῃ, «Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ;» καὶ βλέπε πόσον ἀπὸ τόμον καὶ φοβερὸν ὁρισμὸν ἔκαμεν. «Ὅποιος, λέγει, θέλει εἰπῇ λόγον ἐναντίαν εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, τούτου ἡ οἰκία νὰ διαρπάζεται, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του νὰ γίνωνται αὐθεντικά.

»Λοιπὸν μὴ λυπῆσαι, ἀδελφὲ Κυριακὲ, διότι καὶ ἐγὼ, ὅτε ἐξωρίσθην ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἐφράντιζον διὰ κἀνὲν πρᾶγμα, ἀλλ' ἔλεγον ταῦτα εἰς τὸν ἑαυτόν μου· ἂν θέλῃ ἡ βασίλισσα νὰ μὲ ἐξορίσῃ, «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς» (Ψαλ. κγ'. 1.) ἂν θέλῃ νὰ μὲ πριονίσῃ, ἂς με πριονίσῃ· ἔχω εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· ἂν θέλῃ νὰ μὲ ῥίψῃ εἰς τὸ πέλαγος, ἐνθυμοῦμαι τὸν προφήτην Ἰωνᾶν, ὁ ὁποῖος ἔπαθε τοῦτο· ἂν θέλῃ νὰ μὲ βάλῃ εἰς λάκκον, ἔχω παράδειγμα τὸν προφήτην Δανιὴλ, ἅστις ἐβλήθη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· ἐὰν θέλῃ νὰ μὲ λιθοβολήσῃ, ἔχω τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, ὅστις τοῦτο ἐδοκίμασεν· ἐὰν θέλῃ νὰ μὲ ἀποκεφαλίσῃ, ἔχω ὑπόδειγμα τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην· ἂν θέλῃ νὰ λάβῃ τὰ ὑπάρχοντά μου, ἐὰν ἔχω· ἂς τὰ λάβῃ «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι» (Ἰὼβ, ά. 21.)

»Εἰς ἐμὲ παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγων «Πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.» (Γαλ. β'. 6.) καὶ, «εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.» (αὐτόθι 10.) μὲ ὁπλίζει δὲ καὶ ὁ Δαβὶδ λέγων. «Ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.» (Ψαλ. ριή.) Πολλὰ κατεσκεύασαν ἐναντίον μου οἱ μισοῦντές με, ἀλλ' ὅλα τὰ ἔχαμαν ἀπὸ τὸν φθόνον καὶ τὴν κακίαν των. Ἠξεύρω βέβαια ὅτι λυπεῖσαι, ἀδελφὲ, διότι ἐκεῖνοι οἵτινες μὲ ἐξώρισαν παρρησίᾳ περιπατοῦσιν εἰς τὰς ἀγορὰς, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς αὐτοὺς πλῆθος δορυφόρων καὶ δούλων· ἀλλ' ὅμως ἐνθυμήσου πάλιν τὸν πλούσιον καὶ τὸν Λάζαρον, ποῖος μὲν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐθλίβη, ποῖος δὲ ἀπήλαυσε. Τί ἔβλαψε τὸν Λάζαρον ἡ ἐδῶ πτωχεία; δὲν ἐφέρθη ἐκεῖνος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ μὲ δόξαν ὡς ἀθλητὴς καὶ τροπαιοῦχος; τί δὲ ὠφέλησε τὸν πλούσιον ὁ πλοῦτος, τὸν ἐνδεδυμένον μὲ πορφύραν καὶ βύσσον[1]; βέβαια οὐδέν· ποῦ ἦσαν οἱ ῥαβδοῦχοί του; ποῦ οἱ δορυφόροι του; ποῦ τὰ χρυσοχάλινα ἅλογά του; ποῦ οἱ κόλακες, καὶ ἡ βασιλική του τράπεζα; δὲν ἐφέρθη εἰς τὸν τάφον ὁ ἄθλιος δεμένος ὡς λῃστὴς, φέρων τὴν ψυχήν του γυμνὴν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ φωνάζων μὲ

[1] Βύσσος εἶναι λινάριον λευκότατον καὶ λεπτότατον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὑφαίνονται τὰ λεπτότατα καὶ λευκότερα ἱμάτια ἐκεῖνα τῶν πλουσίων ἐν τῇ καινῇ τοῦ Κυρίου.

ματαίαν καὶ ἀνωφελῆ φωνὴν «Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ νερὸν, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, ἡ ὁποία τηγανίζεται πικρῶς εἰς τὴν φλόγα ταύτην;» (Λουκ. ις'. 24.)

»Ἄθλιε πλούσιε, τί ὀνομάζεις πατέρα τὸν Ἀβραὰμ, τὴν ζωὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἐμιμήθης; ὁ Ἀβραὰμ πάντα ἄνθρωπον ἐξενοδόχει εἰς τὸν οἶκόν του· σὺ δὲ οὐδὲ ἕνα πτωχὸν ἐπρονόησες νὰ θρέψῃς. Δὲν πρέπει νὰ πενθήσῃ τις καὶ νὰ κλαύσῃ, ὅτι ὁ δυστυχὴς πλούσιος, ὅστις εἶχε τόσον πλοῦτον, ἔγεινεν ἐνδεὴς καὶ δὲν ἔχει οὔτε μίαν μόνην ρανίδα νεροῦ; καὶ διατί τοῦτο; ἐπειδὴ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς παρούσης ζωῆς δὲν ἔσπειρε, διὰ τοῦτο ἦλθε τὸ θέρος τῆς ἄλλης ζωῆς καὶ δὲν ἐθέρισε. Καὶ τοῦτο γίνεται κατ' οἰκονομίαν τοῦ Δεσπότου τῶν ὅλων Θεοῦ· δηλαδὴ τὸ νὰ ἦναι ἡ κόλασις τῶν ἀσεβῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν εὐσεβῶν καὶ δικαίων, ἀντικρὺ ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην. Διὰ τί; διὰ νὰ βλέπωσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον οἱ ἀσεβεῖς καὶ εὐσεβεῖς, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οἱ δίκαιοι· καὶ οὕτω νὰ γνωρίζωνται μεταξύ των. Διότι τότε ἕκαστος μάρτυς θέλει γνωρίσει τὸν τύραννον, ὅστις τὸν ἐβασάνισε, καὶ ἀντιστρόφως ἕκαστος τύραννος θέλει γνωρίσει τὸν μάρτυρα τὸν ὁποῖον ἐτιμώρησε.

»Καὶ ὅτι αὐτὰ ὅσα λέγω δὲν εἶναι ἰδικά μου λόγια, ἄκουσον τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, λέγοντος «Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτόν.» (Σοφ. ε. 1.) Καθὼς ὁ ὁδοιπόρος, ὅστις περιπατεῖ εἰς τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐὰν τύχῃ δὲ νὰ εὕρῃ κἀμμίαν βρύσιν καθαροῦ νεροῦ κατακαίεται μὲν ἀπὸ τὴν δίψαν, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ τὸ νὰ μὴ πίῃ νερόν. Ἢ καθὼς ἐκεῖνος ὅστις πεινᾷ πολλὰ, καὶ κάθηται μὲν πλησίον εἰς τράπεζαν, ἥτις ἔχει διάφορα φαγητὰ, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ ἄλλον τινὰ δυνατώτερον νὰ μὴ φάγῃ· καθὼς, λέγω, οἱ τοιοῦτοι, καὶ ὁ διψασμένος δηλαδὴ καὶ ὁ πεινασμένος, πολὺν πόνον καὶ τιμωρίαν δοκιμάζουσι, διότι καὶ ὁ διψασμένος δὲν ἠμπορεῖ νὰ σβύσῃ τὴν δίψαν του μὲ νερόν, καὶ ὁ πεινασμένος δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρηγορήσῃ τὴν πεῖνάν του μὲ τὸ φαγητόν· τοιουτοτρόπως θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, διότι, θὰ βλέπωσι μὲν τοὺς ἁγίους εὐφραινομένους οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ, δὲν θέλουσι δὲ δυνηθῇ νὰ ἀπολαύσωσι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν τῶν δικαίων.

»Ὅθεν καὶ ὁ Θεὸς θέλων νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀδὰμ, τὸν ἔκαμε νὰ κάθηται ἀντικρὺ τοῦ Παραδείσου καὶ νὰ ἐργάζηται τὴν γῆν, ἵνα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, βλέπων μὲν τὸν ποθεινὸν ἐκεῖνον τόπον τοῦ παραδείσου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξῆλθε, μὴ ἠμπορῶν δὲ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ, ἔχῃ πάντοτε πόνον καὶ θλῖψιν εἰς τὴν ψυχήν του ἀφόρητον. Ἂν δὲ, ἀδελφὲ Κυριακὲ, δὲν ἀνταμώσωμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ εἰς τὴν ἄλλην κἀνεὶς δὲν θέλει μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνταμωθῶμεν, καὶ νὰ συζῶμεν ὁμοῦ. Τότε δὲ θέλομεν ἰδῆ καὶ ἐκείνους οἵτινες μᾶς ἐξώρισαν, καθὼς καὶ ὁ Λάζαρος εἶδε τὸν πλούσιον, καὶ οἱ μάρτυρες βλέπουσι τοὺς τυράννους, οἵτινες τοὺς ἐμαρτύρησαν.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν μὴ λυπῆσαι, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν λέγοντα «Μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε· ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔριον βρωθήσεται ὑπὸ σητὸς, οὕτω βρωθήσονται.» (Ἡσ. νά, 7.) στοχάσου δὲ καὶ τὸν Δεσπότην ἡμῶν Χριστὸν, πῶς μέσα ἀπὸ τὰ σπάργανα ἐδιώκετο καὶ εἰς τὴν βάρβαρον γῆν τῶν Αἰγυπτίων ἁπερρίπτετο, ποῖος; ἐκεῖνος ὅστις κρατεῖ τὸν κόσμον εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ διὰ τί; διὰ νὰ γίνῃ τύπος εἰς ἡμᾶς καὶ παράδειγμα, τοῦ νὰ μὴ παραπονώμεθα καὶ νὰ γογγύζωμεν εἰς τοὺς πειρασμούς. Ἐνθυμήσου δὲ πρὸς χάριν μου καὶ τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος, καὶ πόσας ὕβρεις ὁ Δεσπότης τῶν ἁπάντων ὑπέμεινε δι' ἡμᾶς, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ὠνόμαζον αὐτὸν Σαμαρείτην καὶ οἰνοπότην, ἄλλοι δὲ, δαιμονισμένον καὶ ψευδοπροφήτην· ἔλεγον γὰρ, ὅτι «ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης.» (Λουκ. ζ', 34.) καὶ «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.» (Ματ. θ', 34.)

»Τί δὲ νά σοι λέγω, πῶς ἔπῃραν αὐτὸν, ὦ τοῦ θαύματος! διὰ νὰ τὸν κατακρημνίσωσι; καὶ πῶς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸν ἔπτυον; καὶ ῥαπίσματα τῷ ἔδιδαν; τί νά σοι λέγω, πῶς ἐποτίζον αὐτὸν χολὴν, καὶ μὲ τὸν κάλαμον ἐκτύπων τὴν παναγίαν του κεφαλὴν; καὶ ἐνέδυνον αὐτὸν μὲ ἐμπαικτικὴν χλαμύδα; τί νά σοι λέγω, πῶς μὲ ἀκάνθας ἐστεφάνωναν αὐτὸν, καὶ ἐγονάτιζον ἔμπροσθέν του, ἐμπαίζοντες καὶ πᾶν εἶδος χλευασμοῦ εἰς αὐτὸν προσφέροντες; τί νά σοι λέγω, πῶς ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ πάθος καὶ εἰς τὸν σταυρὸν, γυμνὸν καὶ κατάκριτον, οἱ αἱμοβόροι ἐκεῖνοι σκύλοι; καὶ πῶς ὅλοι οἱ μαθηταί του τὸν ἐγκατέλιπον; διότι ὁ μὲν Πέτρος

Digitized by Google

τὸν ἠρνήθη, ὁ δὲ Ἰούδας τὸν ἐπρόδωκεν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἔφυγον, καὶ μόνος λοιπὸν ἵστατο γυμνὸς εἰς τὸ μέσον τῶν ὄχλων ἐκείνων, (διότι ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἦτο τότε, ἡ ὁποία συνήθροιζεν ὅλους τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἑορτάσωσιν)· ἢ τί νά σοι λέγω πῶς ἐσταύρωσαν αὐτὸν ὡς πονηρὸν ἀναμέσον εἰς δύω κλέπτας; τί δὲ νά σοι διηγοῦμαι, πῶς ὁ Κύριος ἔμενεν ἄταφος, ὅτε τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸν σταυρόν, ἕως οὗ ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ Ἀριμαθαῖος καὶ ἐζήτησεν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν θάψῃ; [1] καὶ πῶς τὸν ἐσυκοφάντησαν ὅτι δὲν ἀνεστήθη, ἀλλ' οἱ μαθηταί του τὸν ἔκλεψαν;

»Ἐνθυμήσου δὲ πάλιν τοὺς ἀποστόλους τοῦ Κυρίου, πῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἐδιώκοντο ἀπὸ πάντα τόπον, καὶ πῶς ἐκρύπτοντο εἰς τὰς πόλεις· καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἦτο κεκρυμμένος εἰς τὴν πορφυροπώλιδα γυναῖκα, ὁ δὲ Πέτρος εἰς τὸν Σίμωνα τὸν βυρσοδέψην, καὶ πῶς δὲν εἶχον παρρησίαν εἰς τοὺς πλουσίους· ὕστερον ὅμως ὅλα ἔγειναν εὔκολα εἰς αὐτούς. Οὕτω καὶ σύ, ἀδελφέ, μὴ λυπῆσαι, ἂν τώρα ἀκολουθῶσι τὰ λυπηρά, διότι ὕστερον θὰ ἀκολουθήσωσι τὰ χαροποιά. Ἤκουσα δὲ καὶ διὰ τὸν φλύαρον ἐκεῖνον Ἀρσάκιον, τὸν ὁποῖον ἐκάθισεν ἡ βασίλισσα πατριάρχην εἰς τὸν θρόνον μου, ὅτι πολλὰ ἔβλιψε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς παρθένους, οἵτινες μὲ ὑπερασπίζοντο καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ συγκοινωνήσωσι μὲ αὐτόν· [1] ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ καὶ ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην. Ἐκεῖνος, λέγω, ὁ προβατόσχημος λύκος, ὁ ὁποῖος ἔχει μὲν σχῆμα ἐπισκόπου, μοιχὸς δὲ εἶναι κατ' ἀλήθειαν, διότι καθὼς ἡ γυνὴ ὀνομάζεται μοιχαλὶς ὅταν, ζῶντος τοῦ ἀνδρός της, λάβῃ ἄλλον ἄνδρα, οὕτω καὶ αὐτὸς εἶναι μοιχὸς οὐχὶ κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, ἐπειδὴ ζῶντος ἐμοῦ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, αὐτὸς ἥρπασε τὸν θρόνον μου.

»Ταῦτά σοι, ἀδελφὲ Κυριακέ, γράφομεν ἀπὸ τὴν Κουκουσόν, ὅπου ἡ βασίλισσα ἐπρόσταξε καὶ ἐξωρίσθημεν· πολλαὶ δὲ θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μὲ συνήντησαν καθ' ὁδὸν, ἀλλ' ὅμως δι' αὐτὰς δὲν ἐφρόντισα. Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν καὶ εἰς τὴν Ταυροκιλικίαν, χοροὶ ἁγίων πατέρων μᾶς προϋπήντων· ἀλλὰ καὶ πλῆθος μοναχῶν καὶ παρθένων, οἵτινες ἔχυναν βρύσεις δακρύων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἔκλαιον ἀπαρηγορήτως βλέποντες ἡμᾶς ἀπερχομένους εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἔλεγον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον. «συμφέρον ἦτο εἰς τὸν κόσμον νὰ σβύσῃ ὁ ἥλιος, παρὰ νὰ σιωπήσῃ τὸ στόμα τοῦ Ἰωάννου.» Αὐτὰ τὰ λόγια μὲ ἐτάραξαν καὶ μὲ ἐλύπησαν, ἀδελφὲ, περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ δεινὰ ὅσα ἔπαθον, ἐπειδὴ καὶ ἔβλεπον ὅλους κλαίοντας· διὰ δὲ τὰ ἄλλα, ὅσα μοὶ συνέβησαν, κἀμμίαν φροντίδα δὲν ἐποίησα. Πολλὰ δὲ μᾶς ἐδεξιώθη καὶ ὁ ἐπίσκοπος ταύτης τῆς πόλεως, καὶ πολλὴν ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς, ὥστε ἂν ἦτο δυνατὸν, καὶ ἂν δὲν ἐφυλάττομεν τοὺς ὅρους καὶ κανόνας τοὺς μὴ συγχωροῦντας νὰ γίνωνται μεταθέσεις ἐπισκόπων, καὶ νὰ μὴ ἦναι δύω ἐπίσκοποι ἐν ταυτῷ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπισκοπὴν, βεβαίως ἤθελε δώσῃ καὶ τὸν θρόνον του εἰς ἡμᾶς. Δέομαι λοιπὸν καὶ ἀντιβολῶ, ἀπόρριψον, ἀδελφὲ, τὴν λύπην καὶ ἀθυμίαν ἀπὸ τὴν ψυχήν σου, καὶ ἐνθυμοῦ καὶ ἡμᾶς εἰς τὰς πρὸς Θεὸν ἱκε-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ μὲν Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐφανέρωσε διὰ τίνα σκοπὸν ἐζήτησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ συντρίβωσι τὰ σκέλη τοῦ Κυρίου καὶ τῶν λῃστῶν· ἤγουν ἵνα ἀποθάνωσι ταχύτερον, καὶ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ σηκωθῶσιν ἀπὸ τὸ μέσον διὰ τῆς ἐνταφιάσεως, διὰ νὰ μὴ μένωσιν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν ἐν τοιαύτῃ μεγάλῃ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, διότι τί λέγει; «Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ Σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Σαββάτου,) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ.» (δῆλον δὲ ὅτι καὶ κατεβίβασαν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ ἐνεταφίασαν. (Ἰω. ιθ'. 311). Ὁ τοίνυν θεῖος Χρυσόστομος ἀκολουθῶν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον τῶν Ἰουδαίων, ὑπέλαβεν ὅτι καθὼς οἱ στρατιῶται κατεβίβασαν τῶν λῃστῶν τὰ σώματα ἀπὸ τοὺς σταυροὺς, οὕτω κατεβίβασαν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν σταυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει ἰδοῦ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ κατήνεγκαν τὸν Κύριον ἀπὸ τὸν σταυρόν. Ἐπειδὴ ὅμως ῥητῶς τοῦτο ὁ Εὐαγγελιστὴς οὐκ ἐδήλωσε, μάλιστα δὲ λέγει παρακάτω, ὅτι «Μετὰ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας ἵνα . . . ἄρῃ (δ δηλοῖ ἵνα σηκώσῃ ἐκ τοῦ μέσου καθὼς ἀνωτέρω ἡρμηνεύθη καὶ τὸ, ἀρθῶσι) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος» (κεφ. ιθ'. 38.) καὶ ἴσως ἕως οὗ ὁ στρατιώτης νὰ νύξῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ νὰ ῥεύσῃ ἐξ αὐτῆς τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ παρῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸς, μεθ' ὃν ὑπῆγεν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἐζήτησε νὰ καταβιβάσῃ ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ τεθανατωμένου Σωτῆρος. Μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο συμφώνως καὶ οἱ δύω Εὐαγγελισταὶ, ὅτε Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς· ὁ μὲν Μάρκος λέγων περὶ τοῦ Ἰωσὴφ «Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι» (Μάρ. ις'. 46) ὁ δὲ Λουκᾶς «Καὶ καθελὼν αὐτὸ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι.» (Λουκ. κγ'. 53.

[1] Ὅρα περὶ τοῦ Ἀρσακίου τούτου εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

ρίας σου. » (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία ΜΑΡΚΙΑΝΗ *ἡ βασίλισσα, ἡ καταθεθεῖσα ἐν τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» τὴν βασίλισσαν Μαρκιανὴν ἐκ βίου,
» Χριστὸς Βασιλεὺς ἐξάγει βασιλέων.

Ὁ ὅσιος ΚΛΑΥΔΙΝΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ψυχῆς ἰδὼν σῆς κάλλος ἐξηρτημένον,
» Ὁ ψυχεραστὴς λαμβάνει σε, Κλαυδῖνε.

Ὁ ὅσιος ΠΕΤΡΟΣ *ὁ Αἰγύπτιος εἰς βαθὺ γῆρας ἐλθών, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

---

[1] Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ θείου τούτου Χρυσοστόμου ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· ἀλλὰ καὶ παρακλητικὸν Κανόνα ἐσύνθεσα εἰς αὐτόν· καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα.

[2] Ὁ ὅσιος Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἀναφερόμενος, ὁ τοῦ Ἀββᾶ Λὼτ μαθητής. Τοῦτον τὸν Πέτρον ἠρώτησεν εἷς ἀδελφὸς λέγων, ὅταν ἦμαι εἰς τὸ κελλίον μου, ἐν εἰρήνῃ εὑρίσκεται ἡ ψυχή μου· ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς ἐμὲ κἀγεὶς ἀδελφὸς, καὶ εἰπῇ εἰς ἐμὲ λόγια τῶν ἔξωθεν ἀνθρώπων, τότε ἡ ψυχή μου ταράσσεται. Ἀπεκρίθη δὲ εἰς αὐτὸν ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὅτι ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Λὼτ ὁ ἐκείνου γέρων, Τὸ κλειδίον σου ἀνοίγει τὴν θύραν. Λέγει δὲ ὁ ἀδελφὸς, τί θὰ εἰπῇ ὁ λόγος αὐτὸς ἀββᾶ ; ὁ Πέτρος εἶπεν. Ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς σὲ, ἐρωτᾷς σὺ αὐτὸν, πῶς ἔχεις ; πόθεν ἦλθες ; πῶς ἔχουσιν οἱ ἀδελφοί, σὲ ἐδέχθησαν μὲ περιποίησιν, ἢ ὄχι ; Καὶ οὕτω μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἀνοίγεις σὺ πρῶτος τὴν θύραν διὰ νὰ λαλήσῃ ὁ παραβαλών σοι ἀδελφὸς, καὶ οὕτω ἀκούεις ἐκεῖνα, ὅσα ἐὰν θέλεις καὶ ταράττεται ἡ ψυχή σου. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀδελφὸν, οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν τύχῃ νὰ ἔλθῃ ὁ ἀδελφὸς εἰς αὐτόν ; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος. Ὅταν ἔχῃ τις τὸ πένθος, τότε αὐτὸ γίνεται διδαχὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ διδάσκει αὐτὸν τί πρέπει νὰ κάμῃ· ὅταν δέ τις πένθος δὲν ἔχῃ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φυλαχθῇ. Ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός· ὅταν εὑρίσκωμαι εἰς τὸ κελλίον μου, τότε εὑρίσκεται καὶ τὸ πένθος μαζί μου, ὅταν δὲ ἐξέλθω τοῦ κελλίου μου, τότε καὶ τὸ πένθος ἀναχωρεῖ ἀπ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ γέρων εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὅτι καθὼς ὁ γνήσιος υἱὸς δὲν ἀφίνει τὸν πατέρα του τοιουτοτρόπως καὶ τὸ πένθος, ὅταν γίνῃ ἕξις εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κατασταθῇ ὡς ἂν υἱός του γνήσιος, δὲν ἀναχωρεῖ πλέον ἀπὸ αὐτὸν, ἀλλ' ὁποίαν ὥραν ζητήσῃ αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὑρίσκει. Οὗτος ἠρωτήθη μίαν φορὰν τίς εἶναι δοῦλος Θεοῦ· καὶ ἀπεκρίθη· ἐν ὅσῳ δουλεύει τις εἰς οἱονδήποτε πάθος, δὲν λογίζεται δοῦλος Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι δοῦλος ἐκείνου τοῦ πάθους, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κυριεύεται· ἐν ὅσῳ δὲ αὐτὸς κυριεύεται, δὲν ἠμπορεῖ νὰ διδάξῃ τοὺς ἄλλους οἵτινες κυριεύονται ἀπὸ τὰ ἴδια πάθη, ἐπειδὴ ἐντροπὴ εἶναι εἰς αὐτὸν τὸ νὰ διδάξῃ, πρὸ τοῦ αὐτὸς νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ πάθος ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον διδάσκει.

» ἓς ὥριμάς τις σῖτος ἐκ γήρως, Πέτρε,
» Οἷον ταμείῳ συγκομίζῃ τῷ τάφῳ.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ *ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ αψπδ'* (1784) *ἔτος, ξίφει τελειοῦται.*

† » Φῶς οὐράνιον σῷ ἐπέστη λειψάνῳ,
» Χριστοῦ ὑπερτιμηθέντι θείας ἀγάπης. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ΄, *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΕΦΡΑΙΜ *τοῦ Σύρου.*

» Ἤκουσε γλῶτταν ψαλμικῶς, ἣν οὐκ ἔγνω,
» Ἐφραὶμ, ἄνω καλοῦσαν, ὁ γλῶτταν Σύρος.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ νόες Ἐφραὶμ θυμὸν ἀπηύρων.

Οὗτος κατήγετο ἐξ Ἀνατολῆς ἀπὸ τὸ γένος τῶν Σύρων, διδαχθεὶς τὴν εὐσέβειαν παρὰ τῶν προγόνων του, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ΄ (373), ἐκ νεαρᾶς του δὲ ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ μακάριος τὴν μοναχικὴν ζωήν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον λέγεται, ὅτι ἐξεχύθη χάρις ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας συνέθεσε πάμπολλα συγγράμματα, γεμάτα ἀπὸ πᾶσαν κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν, καὶ μὲ αὐτὰ πολλοὺς ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀρετήν· οὗτος ἔγεινεν εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ὁσίους τύπος καὶ παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀκυλίνης, ἐν τῷ Φιλοξένῳ πλησίον τοῦ Φόρου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. [2]

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τούτου τοῦ ἁγίου τὰ συγγράμματα εἶναι ἐκδεδομένα εἰς ἓξ τόμους, τρεῖς μὲν ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ, τρεῖς δὲ Συριστὶ καὶ λατινιστί. Ὅθεν ἂς λάβωσι πρόνοιαν νὰ ἐξηγήσωσι καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς τόμους εἰς τὸ ἑλληνικὸν, ἢ εἰς τὸ ἁπλοῦν, ὅσοι ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς ἔχουν εἴδησιν τῆς λατινίδας φωνῆς· καὶ ἂς μὴ ἀμελῶσι καὶ ἀφίνωσι νὰ ὑστερῶνται οἱ ὁμογενεῖς τῶν Γραικοὶ τοιαῦτα ἀξιόλογα συγγράμματα τοῦ ὁσίου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξηγητικὰ τῆς Πεντατεύχου, τοῦ Ἰησοῦ, τῶν Κριτῶν, τῶν τεσσάρων Βασιλειῶν, τοῦ Ἰὼβ, Ἡσαΐου, Ἱερεμίου, Θρήνων, Ἰεζεκιὴλ, Δανιὴλ, Ὡσηὲ, Ἰωὴλ, Ἀμὼς, Ἀβδιοῦ, Μιχαίου, Ζαχαρίου, καὶ Μαλαχίου. Ἐν τούτοις δὲ περιέχονται καὶ ἑνδεκα λόγοι ἐξηγητικοὶ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τόπους τῆς Γραφῆς· καὶ δεκατρεῖς λόγοι εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ λόγοι δώδεκα περὶ τοῦ ἐν Ἐδὲμ Παραδείσου, καὶ ἄλλα ἐξαίρετα καὶ ὠφελιμώτατα. Ἐὰν δὲ ἀμελήσωσι, θὰ κατακριθῶσιν ὡς ὁ πονηρὸς δοῦλος, ὁ κρύψας τὸ τάλαντον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ.

» Κρείττων ὑπάρξας σαρκικῶν σκιρτημάτων,
» Σκιρτᾷ παρ' αὐτῷ Παλλάδιος τῷ πόλῳ

† Οὗτος ὁ μακάριος Παλλάδιος ἔκτισεν ἓν μικρὸν κελλίον εἰς ἓν βουνόν, τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ἴμμαι (καθὼς λέγει ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν ἀριθμῷ ἑβδόμῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο). Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ κελλίον κλεισθεὶς ὁ ὅσιος καὶ ἀποκτήσας ἀγρυπνίαν, νηστείαν, καὶ παντοτεινὴν προσευχὴν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν τῶν θαυμάτων τὴν χάριν· διότι ἔμπορός τις ἔχων μαζί του χρήματα πολλὰ ἐπεριπάτει τὴν νύκτα εἰς τὸν δρόμον· ἄλλος δὲ μιαρὸς ἄνθρωπος στοχασθεὶς, ὅτι ἐβάσταζε χρήματα παρεμόνευσε καὶ τὸν ἐφόνευσε, καὶ λαβὼν αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θύραν τῆς κέλλης τοῦ ὁσίου. Ὅτε δὲ ἔγειρεν ἡμέρα καὶ ἐφανερώθη ὁ φονευθεὶς, τότε ὅλοι τρέξαντες συνέτριψαν τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, καὶ κατεδίκαζον ὡς φονέα τὸν ὅσιον. Ὅθεν ἐνῷ ὅλοι περιεκύκλωσαν αὐτὸν, προσηυχήθη ὁ ὅσιος, καὶ ἀνέστησε τὸν νεκρόν· ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς, ἐφανέρωσε ποῖος τὸν ἐφόνευσε, καὶ ὅτι ὁ ὅσιος εἶναι τοῦ φόνου ἀμέτοχος. [1] Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ θαῦμα ὁ ὅσιος ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλότατα· περισσότερον ὅμως ἐθαυμαστώθη ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς τού. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ ἀξιομνημόνευτα συγγράμματα ἀφήσας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον μεταβέβηκεν. [1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ Ἀσκητὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀπῆλθε σαρκὸς, ὥσπερ ἐκ τινος πάγης,
» Ὁ σαρκὸς Ἰάκωβος οὐχ' ἁλοὺς πάγας.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀφήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ἐκατοίκησεν εἰς ἓν σπήλαιον δεκαπέντε χρόνους πλησίον εἰς μίαν κωμόπολιν, ὀνομαζομένην Πορφυριώνην, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν ἄσκησιν. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἦλθέ ποτε γυνὴ πόρνη παρακινηθεῖσα ἀπό τινας ἀκολάστους, ἡ ὁποία πηδήσασα ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἀναισχύντως, τὸν παρεκίνει εἰς ἀσέλγειαν· ὁ δὲ ὅσιος ἐνθυμήσας αὐτὴν τὴν μέλλουσαν κόλασιν τοῦ αἰωνίου πυρὸς, ἔκαμεν αὐτὴν νὰ μετανοήσῃ, καὶ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως κἀνεὶς ἄνθρωπος ψιλὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὰς μηχανὰς καὶ παγίδας τοῦ πονηροῦ διαβόλου, διὰ τοῦτο συνέβη νὰ πέσῃ καὶ οὗτος ὡς ἄνθρωπος, εἰς πτώματα καὶ ἁμαρτίας μεγάλας, ἵνα ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου προσέχωσιν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἐνάρετοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι νομίζουσιν ὅτι εἶναι σταθεροὶ, καὶ νὰ πέσωσι δὲν δύνανται· καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀφ' οὗ πέσωσιν οὗτοι εἰς ἁμαρτίας μεγάλας, πάλιν σηκωθῶσι διὰ τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἀπελπισθῶσιν. Εἷς δηλαδὴ ἄρχων ἔνδοξος, ἔχων θυγατέρα δαιμονιζομένην, ἐπρόσφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς,

---

ἐν τῇ γῇ. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ συνέγραψε Συριακὰ τρία ἑκατομμύρια στίχους. Καὶ ὁ Ἱερώνυμος μαρτυρεῖ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ὅτι τὰ βιβλία του ἔφθασαν εἰς τόσην δόξαν καὶ προτίμησιν, ὥστε εἰς πολλὰς ἐκκλησίας μετὰ τὰς ἁγίας Γραφὰς ἀνεγινώσκοντο. (Ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. α΄. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορ. σελ. 398.) Διὰ νὰ μάθῃς δὲ πόσην κατάνυξιν προξενοῦσι τὰ βιβλία τοῦ πατρὸς τούτου Ἐφραὶμ, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Εὐαρίστου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου. Σημείωσαι ὅτι Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραὶμ ἐγκωμίῳ του λέγει περὶ αὐτοῦ «Ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος Ἐφραίμ.» Τούτου τὸν βίον ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐφραὶμ ὁ θαυμάσιος» (σώζεται ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἀναστηθεὶς ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του, ποῖος τὸν ἐφόνευσε, συνέλαβον αὐτόν. Καὶ ἐκδύσαντες τὰ φορέματα, εὗρον τὴν μάχαιραν ἐπάνω του, ἡ ὁποία ἦτο ἀκόμη αἱματωμένη· ὁμοίως εὗρον καὶ τὰ χρήματα τοῦ φονευθέντος, τὰ ὁποῖα ἔγειναν αἰτία καὶ τὸν ἐφόνευσεν.

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Παλλάδιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, καὶ ἤκμασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐν ἔτει τπ΄ (380). Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ Παλλάδιος οὗτος, αὐτὸς λέγεται καὶ Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος Καππαδοκίας, καὶ συνέγραψε τοὺς βίους τῶν ὁσίων οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Λαυσαϊκόν. Συμπεραίνουσι δὲ τοῦτο, διότι καὶ ὁ Παλλάδιος ἔγραψε πρὸς Λαῦσον τὸν Πραιπόσιτον, πρὸς ὃν ἔγραψε καὶ ὁ Ἡρακλείδης· κατ' ἄλλους ὅμως ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδην. Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη προσημειοῦμεν, ὅτι Παλλάδιος ὁ Ἑλενουπόλεως ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Παλλάδιον τοῦτον, καθότι ὁ συγγράψας τὸν βίον αὐτοῦ Θεοδώρητος δὲν γράφει ὅτι ἔγεινεν ἐπίσκοπος. Φέρεται δὲ καὶ εἷς Παλλάδιος ὅσιος ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἔχων διάφορα ἀποφθέγματα.

Digitized by Google

παρευθὺς ἠλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς κόρης φοβηθείς, μήπως πάλιν ὁ δαίμων ἐνοχλήσῃ αὐτὴν, ἀφῆκε τὴν κόρην ὁμοῦ μὲ τὸν νέον ἀδελφόν της εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου.

Ὁ δὲ ὅσιος νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, φεῦ τοῦ πτώματος! διαφθείρει τὴν κόρην· ἔπειτα τί γίνεται; φοβηθεὶς νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ βδελυρὰ αὐτῆ πρᾶξίς του, φονεύει μὲν τὴν γυναῖκα, φονεύει δὲ ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν της καὶ τὰ νεκρὰ σώματά των ῥίπτει εἰς τὸν ποταμὸν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχεν. Ἐκ τούτου δὲ ἀπελπισθεὶς τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του, ὥρμησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κόσμον· ἀλλ' ἐνῷ ἀπήρχετο, ἀπαντᾷ αὐτὸν εὐλαβής τις μοναχὸς, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλὰς ὑπακούσας ὁ ὅσιος, ἐκλείσθη ἐντὸς ἑνὸς τάφου, καὶ ἐκεῖ ὑπέμεινε πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν. [1] Μετὰ ταῦτα, γενομένης ποτὲ ξηρασίας καὶ ἀβροχίας εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, προστάζει ὁ Θεὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὅτι ἂν ὁ Ἰάκωβος, ὅστις εἶναι κλεισμένος εἰς τὸν τάφον δὲν προσευχηθῇ, δὲν θέλει λυθῇ ἡ ἀβροχία. Τότε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον ὁ ἐπίσκοπος μὲ ὅλον τὸν λαὸν καὶ πολλὰ παρακαλέσας αὐτὸν, τὸν ἔπεισε διὰ νὰ προσευχηθῇ· ὅθεν εὐθὺς ἅμα προσηυχήθη, ἔγεινε βροχὴ πολλή. Ἐκ τούτου λοιπὸν λαβὼν ὁ ὅσιος καλὰς ἐλπίδας περὶ τῆς σωτηρίας του ἐπρόσθεσε σκληραγωγίαν ἐπάνω εἰς τὴν σκληραγωγίαν, καὶ δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα, καὶ οὕτω μὲ πολιτείαν θεάρεστον τελειώσας τὴν ζωήν του, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ προσευχὴ τὴν ὁποίαν ἔλεγε γονατιστὸς δέκα χρόνους ὁ ὅσιος οὗτος Ἰάκωβος ἐν τῷ τάφῳ εὑρισκόμενος, ἦτο αὕτη, « Πῶς ἀτενίσω πρὸς σὲ ὁ Θεός; ποίαν δὲ ἀρχὴν τῆς ἐξομολογήσεως εὕρωμαι; ποίᾳ καρδίᾳ ἢ ποίῳ θαρρήσας συνειδότι γλῶσσαν ἀσεβῆ, καὶ χείλη μολυσμοῦ γέμοντα κινῆσαι πειράσωμαι; ποίας δὲ ἁμαρτίας πρῶτον ἄφεσιν αἰτῆσαι κατατολμήσω; φεῖσαι φιλάνθρωπε Κύριε! ἵλεως γενοῦ τῷ ἀναξίῳ, Δέσποτα ἀγαθὲ, καὶ μὴ συναπολέσῃς με ταῖς αἰσχραῖς μου πράξεσιν. Οὐ γὰρ μικρά μου τὰ δυσσεβήματα· πορνείαν ἐτέλεσα, φόνον εἰργασάμην, αἷμα ἀθῷον ἐξέχεα· καὶ πρὸς τούτοις, τοῖς ὕδασι καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς δέδωκα εἰς βοράν. Καὶ νῦν Κύριε, εἰδότι σοι τὰ πάντα ἐξομολογοῦμαι, ἀγαθὲ, τὴν τούτων ἐξαιτούμενος ἄφεσιν. Μὴ παρίδῃς με Δέσποτα· ἀλλὰ κατὰ τὴν σοὶ πρέπουσαν εὐσπλαγχνίαν, οἰκτείρησόν με τὸν ἀσεβῆ, καὶ κατάπεμψόν εἰς ἐμὲ τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος, ἐλθόντα ἐπὶ τὰ τῆς ἁμαρτίας βάραθρα. Κατεπόντισέ με γὰρ, ἡ τοῦ λυμεῶνος ἐχθροῦ καταιγὶς· μὴ δὴ καταπίῃ με ὁ ὁρᾶκων ὁ βύθιος », καὶ τὰ λοιπά.

Αἱ ἅγιαι δύω μάρτυρες μ ή τ η ρ καὶ θ υ γ ά τ η ρ ξίφει τελειοῦνται.

» Τῇ παιδὶ συγκλίνασα μήτηρ τὴν κάραν,
» Ξίφει συνεξέπνευσε τῷ θυγατρίῳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΑΡΙΣ τοὺς πόδας ἐκκοπεῖσα, τελειοῦται.

» Πόδας Χάρις τμηθεῖσα, πρὸς Θεὸν τρέχει·
» Τοὺς ψυχικοὺς γὰρ οὐ συνετμήθη πόδας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΓΝΑΤΙΟΥ τοῦ θεοφόρου.

» Χάρις λέουσιν, Ἰγνάτιε, παρβόροις,
» Σοῦ σώματος λιποῦσι καὶ πιστοῖς μέρος.
» Τῇ δ' ἐνάτῃ ἐπάνουδος Ἰγνατίῳ εἰκάδι τύχθη.

Οὗτος ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔγεινε διάδοχος τῶν Ἀποστόλων, δεύτερος ἐπίσκοπος χρηματίσας Ἀντιοχείας μετὰ τὸν Εὔοδον· ἐμαθήτευσε δὲ ὁμοῦ μὲ τὸν Σμύρνης Πολύκαρπον πλησίον εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Οὗτος λοιπὸν ἐν ἔτει ρι' (110), ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινεν ἅλας τὰς δοκιμὰς τῶν βασάνων, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτὰ τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ θηρία. Γενομένου δὲ τούτου, διεσπαράχθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τοὺς λέοντας, καθὼς ἐπεθύμει καὶ ἤυχετο· τὰ δὲ τίμια αὐτοῦ λείψανα συνάξαντες τινὲς χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ δῶρον ποθούμενον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀδελφοὺς ταῦτα χαρίζονται, οἱ ὁποῖοι μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἀπεθησαύρισαν αὐτὰ, ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν τούτου χάριν ἑορτὴν χαρμόσυνον ἑορτάζει σήμερον ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, τὴν σεπτὴν ταύτην ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων του· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑ π τ ὰ μαρ-

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ὅσα εἴπομεν περὶ τῆς καρδίας τοῦ ἁγίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει, ὅτι δὲν ἔφαγον αὐτὴν τὰ λεοντάρια. Σημείωσαι ὅτι ὁ Χρυσόστομος λόγον ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι » (σώζεται ἐν τῷ ϛ. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)

Digitized by Google

τύρων τῶν ἐν Σαμοσάτοις τελειωθέντων, ΦΙΛΟΘΕΟΥ, ΥΠΕΡΕΧΙΟΥ, ΑΒΙΒΟΥ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΡΩΜΑΝΟΥ, ΙΑΚΩΒΟΥ, καὶ ΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ.

» Ὑπὲρ προσηλωθέντος ἐν σταυρῷ Λόγου,
» Ἑπτὰ προσηλώθησαν ἀθλητῶν κάραι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι, στρατιῶται γενόμενοι τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως Χριστοῦ, ἐστηλίτευσαν καὶ ἤλεγξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὅθεν συλλαβόντες αὐτοὺς οἱ εἰδωλολάτραι, συνέτριψαν μὲ χονδρὰ ῥαβδία τοὺς βραχίονας καὶ τὰ μηρία των· ἔπειτα ἐξέσχισαν αὐτοὺς ἀνελεημόνως καὶ δέσαντες εἰς τὸν λαιμόν των βαρείας ἁλύσεις, ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἐξέσχισαν τὸ δεύτερον· εἶτα κρεμῶσιν αὐτοὺς, καὶ καρφώσαντες τὰς κεφαλάς των μὲ καρφία, τοὺς ἔκαμαν νὰ παραδώσωσι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ [2] *ἐπίσκοπος,* ΛΟΥΚΑΣ *διάκονος, καὶ* ΜΩΚΙΟΣ *ὁ ἀναγνώστης θηριομαχήσαντες, τελειοῦνται.*

» Σιλουανὸς Λουκᾶς τε σὺν τῷ Μωκίῳ,
» Ἤμβλυναν ὁρμὰς καὶ λεόντων ἀγρίων.

Ὅτε ὁ Νουμεριανὸς ἐβασίλευεν ἐν ἔτει σπδ΄ (284), διωγμὸς ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν· τότε ὁ ἅγιος οὗτος Σιλουανός, ἐπίσκοπος ὢν τῆς Ἐμεσηνῶν πόλεως, (ἥτις τουρκιστὶ Ἔμς ὀνομάζεται, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην, καὶ ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένη) διαβληθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, εὐθὺς ἐπάσθη, ὁμοῦ καὶ ὁ διάκονος Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μώκιος, καὶ παρεστάθησαν καὶ οἱ τρεῖς ἔμπροσθέν του δεδεμένοι. Ἐξετάσας δὲ αὐτοὺς ὁ ἄρχων ἐπιμελῶς, ἐπειδὴ εἶδεν ἅτι ὡμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀνεθεμάτισαν δὲ ἐκείνους, ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἐκινήθη εἰς μεγάλον θυμόν· ὅθεν μὴ δυνηθεὶς νὰ καταπείσῃ αὐτοὺς μὲ κολακείας νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, τοὺς ἔδειρε δυνατὰ, καὶ βαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, τοὺς ἔφηκε νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ἔπειτα μεθ' ἡμέρας ἱκανὰς τοὺς ἐξέτασε πάλιν, καὶ δείρας αὐτοὺς, ἔκλεισε τὸ δεύτερον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς κατεξήρανεν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία, διὰ νὰ παλεμήσωσι μὲ ἐκεῖνα. Ἐστάθησαν λοιπὸν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ στάδιον, καὶ ὅτε ἀφέθησαν διάφορα θηρία κατ' ἐπάνω των, προσηυχήθησαν οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες νὰ τελειωθῶσι μὲ τὸν ταοῦτον ἀγῶνα· ὅθεν ὁ Θεὸς ὁ εἰσακούων τῶν δούλων του, παρέλαβε τὰς ψυχάς των, καθὼς ἐζήτησαν. Τότε τὰ ἄγρια θηρία εὐλαβήθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσωσι τελείως εἰς αὐτὰ, ἀνεχώρησαν· ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ὑπῆγόν τινες χριστιανοὶ καὶ ἔκλεψαν αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἐνταφιάσαντες ἐντίμως, ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΑΡΒΗΛΟΥ *καὶ* ΒΕΒΑΙΑΣ *τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, τῶν ἐν Ἐδέσσῃ μαρτυρησάντων.*

» Λοιπὸν Σάρβηλος τὰς μυσαρὰς θυσίας,
» Χριστῷ προσήχθη σὺν ἀδελφῇ θυσίᾳ.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ρί (110), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔδεσσαν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος Σάρβηλος ἱερεὺς τῶν εἰδώλων καὶ ὑπηρέτης τῶν μυσαρῶν θυσιῶν τῶν δαιμόνων, πολλὰ δὲ ὡραῖος καὶ ἔνδοξος, καὶ ἐφόρει πολυτελῆ καὶ λαμπρὰ ἐνδύματα, εἶχε δὲ καὶ κίδαριν (ἤτοι μίτραν) χρυσῆν εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ ἐνομίζετο παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, ὡς ἄλλος μικρὸς βασιλεὺς, καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἄλλος Θεός· διότι αὐτὸς ἐπρόσταζε νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Οὗτος λοιπὸν πολλάκις ἠλέγχθη καὶ κατηχήθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἐδέσσης, ἀλλὰ δὲν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν πλάνην· μίαν δὲ φορὰν ὅτε ἐγίνετο ἑορτὴ εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ ὁ Σάρβηλος ἦτο ἐπιστάτης εἰς τὰς δαιμονικὰς θυσίας, τότε βλέπων αὐτὸν ὁ ἅγιος Βαρσιμαῖος, ἤλεγξε πάλιν αὐτὸν καὶ κατηγόρησεν, ὅτι γίνεται εἰς πολλοὺς αἴτιος ἀπωλείας. Ἀκούσας δὲ ὁ Σάρβηλος, κατενύχθη ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, καὶ πεισθεὶς εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν· ὅθεν ἐβαπτίσθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὸν ἴδιον Ἐπίσκοπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκατηχήθη καὶ δεύτερον ὁ Σάρβηλος, καὶ πωλήσας ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, ἐμοίρασεν αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ πτωχὸς γενόμενος, ὑπῆγε καὶ ἐκάθητο μὲ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον.

Τοῦτο δὲ μαθὼν Αὐσέας ὁ ἡγεμών, φέρει

[2] Ἐν δὲ τῷ κατὰ μέρος Συναξαριστῇ Σλαβονικῷ γράφεται:

Digitized by Google

ἔμπροσθέν του τὸν Σάρβηλον, καὶ ἐξετάσας αὐτὸν καὶ εὑρὼν ὁμολογοῦντα τὸν Χριστὸν, προστάζει καὶ τὸν δέρουσι μὲ ῥαβδία· ἐπειδὴ δὲ ὁ μάρτυς πολλὰ ἐκατηγόρει αὐτὸν καὶ τὰ εἴδωλά του, ὁμοῦ καὶ τὸν βασιλέα ὅστις ἔκαμεν αὐτὸν ἄρχοντα, διὰ τοῦτο κυριευθεὶς ὁ ἄρχων ἀπὸ θυμὸν ὑπερβολικὸν, ἐπρόσταξε καὶ ἔδειραν τὸν ἅγιον μὲ νεῦρα βοῶν, ὄχι μίαν φορὰν, ἀλλ' ἑπτὰ φορὰς, καὶ μὲ χειράγρας σιδηρᾶς τὸν ἐξέσχισαν, καὶ μὲ λαμπάδας τὸν ἔκαυσαν. Ὁ δὲ μάρτυς ταῦτα πάσχων, ἀπέβλεπεν εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ προσηύχετο, διὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐλάφρυνε τοὺς πόνους του. Βλέπων δὲ ὁ Λυσίας τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξε καὶ ἔμπηξαν καρφία εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς ἓν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ τὸν ἐπριόνισαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο ἐξέπληξεν ἅπαντας.

Ταῦτα βλέπουσα ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου, Βεβαία ὀνόματι, μόνη ἀφ' ἑαυτῆς ὑπῆγε καὶ ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὀνομάζουσα τὸν ἑαυτόν της χριστιανήν· Ὁ δὲ ἡγεμὼν, ἀφ' οὗ ἔδειρεν αὐτὴν ἀρκετὰ, τὴν ἔβαλεν εἰς φυλακήν· τὸν δὲ ἀδελφόν της Σάρβηλον ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ξυλίνας σπάθας· εἶτα ἐξέσχισαν τὸ πρόσωπόν του καὶ μετὰ ταῦτα ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, καὶ τὸν ἔδειραν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα καὶ μὲ τὸ πῦρ ἔκαυσαν διάφορα μέρη τοῦ σώματός του· ὕστερον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν, ὅτι ἀκόμη ἀναπνέει, ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν καὶ τῶν δύω ἀδελφῶν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἔλαβαν κρυφίως τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὰ ἐντίμως, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΑΡΣΙΜΑΙΟΣ, Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης ὁ ὁμολογητὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Δοὺς τὴν βαρεῖαν σάρκα γῇ Βαρσιμαῖος,
» Σύνεστι βαστάσασιν ἡμέρας βάρος.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἔγεινεν αἴτιος τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἁγίου Σαρβήλου, ἐπιστρέψας καὶ βαπτίσας αὐτὸν καὶ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν· ὅθεν ἕνεκεν τούτου διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἐδέσσης Λυσίαν, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἐδάρη καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακήν. Ἔπειτα ἦλθον γράμματα βασιλικὰ, διορίζοντα νὰ παύσῃ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Βαρσιμαῖος, ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν μητρόπολίν του, διῆλθεν εὐαρέστως τὴν ζωήν του, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΦΡΑΑΤΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ σάρκα καὶ ζῶν νεκρὸς ὢν Ἀφραάτης,
» Αἰωνίως ζῇ, καὶ νεκρὸς φανεὶς ἄπνους.

* Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Οὐάλεντος, ἐν ἔτει το' (370)· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἀνετράφη καὶ τὰ τῶν Περσῶν νόμιμα ἐδιδάχθη. Ἐπειδὴ δὲ ἐβδελύχθη καὶ ἐμίσησε τὴν ἐκείνων ἀσέβειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκεῖ βαπτισθεὶς καὶ γενόμενος χριστιανὸς, ἐκλείσθη εἰς ἓν κελλίον, ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως. Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μείνας εἰς ἓν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἔμπροσθεν τῆς Ἀντιοχείας, ἐπιμελεῖτο ἐκεῖ μόνος τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του· συγκάτοικον δὲ ἄλλον ἀδελφὸν δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ, ἀλλ' οὔτε ψωμίον ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τελείως, οὔτε προσφάγιον, οὔτε ἔνδυμα ἀπὸ κἀνένα ἄλλον, εἰμὴ ἀπὸ ἕνα μόνον γνώριμόν του.

Μίαν δὲ φορὰν ὁ ὕπατος Ἀνθέμιος ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον ἓν φόρεμα Περσικὸν, ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν τὸ ἐδέχθη, τύψας καὶ ἐλέγξας αὐτὸν μὲ τὰ λόγιά του. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν βασιλέα Οὐάλεντα συνομιλήσας, ὅστις ἐτάραττε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἠνάγκαζε τοὺς ὀρθοδόξους νὰ φρονῶσι τοῦ Ἀρείου τὴν κακοδοξίαν, τὸν ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῇ μὲ τοὺς σοφωτάτους λόγους του, καὶ μὲ τὰ προσφυᾶ παραδείγματά του. [1] Ὅθεν εὐνοῦχος τις τοῦ βασιλέως ἐφο-

---

[1] Ἀναφέρει δὲ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὅστις καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν ἐν ἀριθμῷ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὅσιος Ἀφραάτης, βλέπων πῶς ἐξωρίσθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ποιμένες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν βασιλέα Οὐάλεντα, καὶ ἔμειναν τὰ ποίμνια τοῦ Χριστοῦ ἔρημα προστασίας πνευματικῆς, ἐσπλαγχνίσθη τὴν τούτων ἐρημίαν καὶ ἀφήσας τὴν ἡσυχίαν του, κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν διδάσκων τοὺς χριστιανοὺς, καὶ στηρίζων αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν. Τότε λοιπὸν εὑρὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἐπεριπά-

Digitized by Google

βέρισε νὰ τὸν θανατώσῃ· ἀλλ' ὅμως μετ' ὀλίγον ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν τῆς κατὰ τοῦ ὁσίου θρασύτητος, διότι εὑρισκόμενος εἰς ἓν λουτρὸν, ἔπεσε μέσα εἰς τὴν λεκάνην, ἥτις εἶχε τὸ θερμὸν νερὸν, καὶ ἐκεῖ κακῶς τὴν ψυχήν του ἀπέρριψε· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐφοβήθη· ὅθεν οὔτε ἐξώρισεν, οὔτε ὅλως ἐπαίδευσε τὸν ὅσιον. Οὗτος ὁ ὅσιος ἰάτρευσεν ἕνα ἵππον τοῦ Οὐάλεντος ὅστις ἠσθένησε, τὸν ὁποῖον ἠγάπα πολλὰ ὁ βασιλεύς. Αὐτὸς ἔκαμε καὶ μίαν γυναῖκα νὰ ἐλκύσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνδρός της, ὅστις τὴν ἐμίσει, δώσας εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἔλαιον παρ' αὐτοῦ εὐλογηθέν· καὶ μόνος δὲ ὁ ῥαντισμὸς τοῦ νεροῦ ἐκείνου, ὅπερ εὐλογεῖτο παρὰ τοῦ ὁσίου, ἐφύλαξε τὰ χωράφια ἑνὸς γεωργοῦ ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν φθορὰν τῶν ἀκρίδων. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν ἄσκησιν, καὶ μὲ τοιαῦτα ὑπερφυσικὰ ἔργα διαλάμψας ὁ ἀοίδιμος Ἀφραάτης παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΑΚΕΨΙΜΑ.

* » Ἀκεψιμᾶς τὴν σάρκα χαίρων ἐξέδυ,
» Ἡ νεκρικῶς σταλεῖσα τὴν γῆν εἰσέδυ.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ *τοῦ Χίου, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1802.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *τοῦ μεγάλου,* ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *τοῦ Θεολόγου, καὶ* ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ Χρυσοστόμου.*

» Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν ἑωσφόρους,
» Φῶς τρισσολαμπὲς πηγάσαντας ἐν βίῳ.
» Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας θέμις,
» Τοῖς ἐκχέασι πᾶσι κοινὴν τὴν χάριν.
» Ἔαρ χελιδὼν οὐ καθίστησι μία,
» Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ, τῶν ψυχῶν ἔαρ.
» Τὴν μὲν νοητὴν ἡ Τριὰς λάμπει κτίσιν,
» Τριάς γε μὴν αὕτη δὲ, τὴν ὁρωμένην.
» Ἀπώλεσαν μὲν οἱ πάλαι Θεοῦ σέβας,
» Ἐξ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἀφρόνως·
» Κάλλος γὰρ αὐτῶν θαυμάσαντες καὶ τάχος,
» Ὥσπερ θεοῖς προσῆγον οὐκ ὀρθῶς σέβας.
» Ἐκ τῶν τριῶν τούτων δὲ φωστήρων πάλιν,
» Ἡμεῖς ἀνηνέχθημεν εἰς Θεοῦ σέβας.
» Κάλλει βίου γὰρ, τῇτε πειθοῖ τῶν λόγων,
» Πείθουσι πάντας τὸν μόνον Κτίστην σέβειν.
» Κτίστιν συνιστᾷ τήνδε τὴν ὁρωμένην,
» Τὸ πῦρ, ἀὴρ, ὕδωρ τε καὶ γῆς ἡ φύσις·
» Οἱ δ' αὖ συνιστῶντές τε κόσμον τὸν μέγαν,
» Τὴν πρὸς Θεόν τε πίστιν, ὡς ἄλλην κτίσιν.
» Στοιχειακῇ; φέρουσι Τριάδος τύπον.
» Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδενὸς τῶν γηΐνων·
» Καὶ γήϊνον νοῦν ἔσχον οὐδὲν ἐν λόγοις.
» Ὁ Γρήγορος γὰρ πῦρ πνέει νοῦς τὸν λόγον,
» Πρὸς ὕψος αὖ πείθοντα πάντας ἐκτρέχειν,
» Τοῖς λειποθυμήσασι δ' ἐκ παθῶν πάλιν,
» Ἀναπνοή τις οἱ Βασιλείου λόγοι.
» Μιμούμενος δὲ τὴν ῥοὴν τῶν ὑδάτων,
» Ὁ καρδίαν τε καὶ στόμα χρυσοῦς μόνος,
» Τοὺς ἐκτακέντας ἐκ παθῶν ἀναψύχει.
» Οὕτω πρὸς ὕψος τὴν βροτῶν πᾶσαν φύσιν,
» Ἐκ τῆς χθονὸς φέρουσι τοῖς τούτων λόγοις.
» Λάμψεν ἑνὶ τριακοστῇ χρυσοτρισήλιος αἴγλη.

Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἔγειναν ἡ ἑορτὴ αὕτη τῶν τριῶν ἱεραρχῶν ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὅστις ἔγεινε βασιλεὺς μετὰ τὸν Βοτανειάτην περὶ τοὺς ᾳρ' (1100) χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, [1] ἔγειναν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαφοραὶ καὶ φιλονεικία ἀναμεταξὺ τῶν ἐλλογίμων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἔλεγον ἀνώτερον τὸν μέγαν Βασίλειον, ἐπειδὴ μὲ τοὺς λόγους του μὲν ἠρεύνησε τὴν φύσιν τῶν ὄντων, μὲ τὰς ἀρετάς του δὲ ὡμοίαξε καὶ συνερίζετο μὲ τοὺς ἀγγέλους, καθότι δὲν ἐσυγχώρει προσχείρως τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλ' ἦτο σοβαρὸς κατὰ τὸ ἦθος, καὶ δὲν εἶχεν εἰς ἑαυτὸν κἀνὲν γήϊνον· κατώτερον δὲ τοῦ Βα-

---

τει εἰς τὴν ἀγορὰν, τὸν ἠρώτησε· διὰ τί ἀφῆκε τὴν ἡσυχίαν καὶ περιπατεῖ εἰς τὴν πόλιν; ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη· εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ, ἂν ἐγὼ ἤμην παρθένος κεκαυμμένη μέσα εἰς ἓν δωμάτιον καὶ ἔβλεπον τινὰ νὰ βάλῃ φωτίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός μου, τί ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νὰ κάμω; βεβαίως ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νὰ τρέξω καὶ νὰ σβύσω τὴν φλόγα. Τοῦτο λοιπὸν συμβούλευσόν με καὶ τώρα, διότι βλέπω ὅτι καίεται ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τρέχω καὶ ἀγωνίζομαι πῶς νὰ σβύσω τὴν φλόγα· εἰδὲ κατηγορεῖς ἐμὲ, ὅτι ἄφησα τὴν ἡσυχίαν μου, κατηγόρει περισσότερον τὸν ἑαυτόν σου, ὅτις ἔβγαλες τὴν φωτίαν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ οἶκον, καὶ μὴ κατηγόρει ἐμὲ, ὅστις ἀγωνίζομαι νὰ τὴν σβύσω.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[1] Ἡ ἱστορία ὅμως λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1081 ἔτος ἔλαβε τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξιος. Σ. Ε.

Digitized by Google

σιλείου ἔλεγον τὸν θεῖον Χρυσόστομον, ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἦθελεν εἶχε τρόπον ἐναντίαν εἰς τὸν τοῦ Βασιλείου, καὶ εὐκόλως ἐσυγχώρει τοὺς ἁμαρτάνοντας, καὶ τὸ ἦθός του ἦτο ἐλκυστικὸν εἰς μετάνοιαν.

Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὕψωναν τὸν θεῖον Χρυσόστομον καὶ ἔλεγον αὐτὸν τοῦ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου ἀνώτερον, καθότι μεταχειρίζεται διδασκαλίας συγκαταβατικωτέρας καὶ ὁδηγεῖ ὅλους μὲ τὸ σαφὲς καὶ εὔκολον τῆς φράσεώς του, καὶ ἑλκύει τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ καθότι ὑπερβαίνει τοὺς ἀνωτέρω δύω πατέρας μὲ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν μελιρρύτων του συγγραμμάτων, καὶ μὲ τὸ ὕψος καὶ πλάτος τῶν νοημάτων. Ἄλλοι δὲ προσπάθειαν ἔχοντες εἰς τὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου συγγράμματα, ἔλεγον αὐτὸν ἀνώτερον Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου, καθότι αὐτὸς μὲ τὸ κομψὸν καὶ πεποικιλμένον τῆς φράσεώς του καὶ μὲ τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσνόητον τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸ ἀνθηρὸν τῶν λέξεων, ὑπερέβη ὅλους τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς παλαιοὺς καὶ περιβοήτους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ Ἑλληνικὴν σοφίαν, καὶ τοὺς νεωτέρους καὶ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικούς. Ὅθεν ἐκ τῆς τοιαύτης διαφορᾶς καὶ φιλονεικίας ἐσχίσθησαν εἰς τρία μέρη τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλέγοντο Ἰωαννῖται, ἄλλοι δὲ Βασιλεῖται, καὶ ἄλλοι Γρηγορῖται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦσαν οὕτω σχισμένοι οἱ χριστιανοὶ καὶ οὕτω διεφέροντο οἱ ἐλλόγιμοι ἄνδρες, ἐφάνησαν κατὰ τὸ ὄνειρον οἱ τρεῖς οὗτοι ἱεράρχαι καὶ διδάσκαλοι, πρῶτον μὲν ἕκαστος χωριστὰ χωριστὰ, ἔπειτα δὲ, καὶ οἱ τρεῖς ἡνωμένοι ὁμοῦ εἰς τὸν τότε Ἰωάννην τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Εὐχαίτων, (ἥτις καὶ Εὐτικατία λέγεται καὶ κοινῶς Ἐφλεὲμ, ἐν τῇ Γαλατίᾳ εὑρισκομένη καὶ ὑποκειμένη ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Γαγγρῶν.) Ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἀνὴρ ἑλλόγιμος καὶ ἔμπειρος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, καθὼς μαρτυροῦσι τὰ παρ' αὐτοῦ πονηθέντα συγγράμματα, καὶ πρὸς τούτοις εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Εἰς τοῦτον, λέγω, φανέντες, μὲ ἓν στόμα τῷ λέγουσι καὶ οἱ τρεῖς. «Ἡμεῖς ἓν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς βλέπεις, καὶ κἀμμίαν ἐναντιότητα οὐδὲ μάχην ἔχομεν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διαφόρους καιροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ἐτύχομεν, οὕτω καὶ ὁ καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ θείου κινούμενος Πνεύματος διαφόρους καὶ τὰς διδασκαλίας συνέγραψε· καὶ ὅσα ἐδιδάχθημεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ταῦτα καὶ ἐξεδώκαμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πρῶτος μεταξὺ ἡμῶν δὲν ὑπάρχει οὔτε δεύτερος, ἀλλὰ ἐὰν τὸν ἕνα εἴπῃς, εὐθὺς καὶ οἱ ἄλλοι δύω ἀκολουθοῦσι. Διὰ τοῦτο πρόσταξον τοὺς φιλονεικοῦντας νὰ μὴ χωρίζωνται ἐξ αἰτίας ἡμῶν, διότι εἰς ἡμᾶς ἦτο καὶ εἶναι σπουδὴ καὶ προθυμία, καὶ ὅτε εἴμεθα ζωντανοὶ, καὶ ἀφ' οὗ μετέστημεν, τὸ νὰ εἰρηνεύωμεν καὶ νὰ φέρωμεν τὸν κόσμον εἰς ἕνωσιν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ ὄχι νὰ τὸν χωρίζωμεν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμέραν μίαν ἕνωσον καὶ τοὺς τρεῖς ἡμᾶς, καὶ σύνθεσον τὰ τῆς ἑορτῆς μας τροπάρια καὶ ἄσματα, καθὼς εἶναι πρέπον εἰς τὴν σύνεσίν σου, καὶ ἀκολούθως παράδος εἰς τοὺς χριστιανοὺς, ὅτι ἓν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεόν. Βεβαίως δὲ καὶ ἡμεῖς θέλομεν συμβοηθήσει εἰς τὴν σωτηρίαν ἐκείνων, ὅσοι τελοῦσι τὴν κοινὴν μνήμην μας, ἐπειδὴ ἡμεῖς φαινόμεθα, ὅτι ἔχομεν τινὰ παρρησίαν καὶ δύναμιν εἰς τὸν Θεόν. Ταῦτα εἰπόντες οἱ ἅγιοι ἐφάνησαν ὅτι ἀνέβησαν πάλιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καταλαμπόμενοι ἀπὸ φῶς ἄπειρον, καὶ ὁ εἷς τὸν ἄλλον καλοῦντες κατ' ὄνομα.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνον ὁ ἱερὸς Ἰωάννης, ἔκαμε καθὼς τὸν διώρισαν οἱ θεῖοι Ἱεράρχαι. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ λαοῦ κατεσίγασε, τοὺς δὲ φιλονεικοῦντας εἰρήνευσεν (διότι ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ, ὅθεν καὶ ὁ λόγος του εἶχε δύναμιν καὶ πειθώ.) καὶ τὴν ἑορτὴν ταύτην παρέδωκε νὰ ἑορτάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ βλέπε, ὦ ἀναγνῶστα, τὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν τοῦ θείου τούτου ἀνδρός· Ἐπειδὴ δηλαδὴ εὗρε τὸν Ἰανουάριον τοῦτον μῆνα, ὅτι εἶχε καὶ τοὺς τρεῖς τούτους ἱεράρχας ἑορταζομένους, τὸν μὲν μέγαν Βασίλειον κατὰ τὴν πρώτην, τὸν δὲ θεολόγον Γρηγόριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην, καὶ τὸν θεῖον Χρυσόστομον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην· τούτου χάριν πάλιν ἤνωσεν αὐτοὺς κατὰ τὴν τριακοστὴν ταύτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ τόσον ἐστόλισε τὴν ἀκολουθίαν τούτων μὲ κανόνας καὶ τροπάρια καὶ μὲ λόγον ἐγκωμιαστικὸν, καθὼς ἔπρεπεν εἰς τοιούτους μεγάλους πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης, ὥστε φαίνονται ὅτι κατὰ νεῦσιν καὶ φωτισμὸν, ὡς νομίζω, τῶν τριῶν ἁγίων ἱεραρχῶν συνετέθησαν τὰ ἄσματα τῆς ἀκολουθίας ταύτης, διότι τελείως δὲν ἔχουσι κἀμμίαν ἔλλειψιν ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκεῖνα ὅσα ἀποβλέπουσιν εἰς ἔπαινον τῶν ἁγίων. Ὅθεν τὰ τροπάρια αὐτὰ εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ ὅσα ἄλλα τροπάρια ἔγειναν ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἀπὸ ὅσα εἰς τὸ μέλλον θὰ γίνωσιν.

Digitized by Google

Ἦσαν δὲ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ σώματος καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου τοιοῦτοι, οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, ἂν καὶ εἴπαμεν περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν χωριστὴν ἑορτὴν ἑνὸς ἑκάστου. Ὁ μὲν θεῖος Χρυσόστομος ἦτον μικρὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, εἶχε μεγάλην κεφαλήν, ἦτο ξηρὸς καὶ πολλὰ λεπτόσαρκος, μακρομύτης, καὶ πλατεῖς ἔχων τοὺς ῥώθωνας, ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ λευκός, εἶχε βαθουλωτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μεγάλους τοὺς βολβούς· ὅθεν ἐκ τούτων ἠκολούθει νὰ λάμπῃ μὲ χαριέστερα ὄμματα, ἂν καὶ κατὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος ἐφαίνετο ὅτι ἦτο λυπτρός. Εἶχε μεγάλον τὸ μέτωπον καὶ χωρὶς τρίχας, χαραγμένον μὲ πολλὰς χαραγάς· εἶχεν ὦτα μεγάλα, καὶ τὸ γένειον μικρὸν καὶ ὡραιότατον, ἀνθισμένον μὲ ὀλίγας λευκὰς τρίχας· ἀπὸ δὲ τὴν νηστείαν εἶχε τὰς σιαγόνας εἰς ἄκρον βαθουλωμένας.

Τόσον δὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτι μὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν ῥητορικήν του εὐφράδειαν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ ῥήτορας τῶν Ἑλλήνων· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ τὸ πλάτος τῶν νοημάτων, καὶ μὲ τὸ σαφὲς καὶ ἀνθηρὸν τῆς φράσεως. Τόσον δὲ πολλὰ ἐσαφήνισε καὶ ἐξήγησε τὴν θείαν Γραφήν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, καὶ μὲ τὰς τοιαύτας διδασκαλίας του τόσον πολλὰ ἐβοήθησε καὶ ηὔξησε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὥστε ἂν ὁ ἅγιος οὗτος δὲν ὑπῆρχεν, (ἂν καὶ ἦναι τολμηρὸν νὰ τὸ εἴπῃ τις) ἔπρεπε πάλιν νὰ γίνῃ μία δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν γῆν. Τόσῳ δὲ μέγας ἔγεινεν ὁ χρυσορρήμων οὗτος κατὰ τὴν πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν φιλοσοφίαν, ὥστε ὅλους ὁμοῦ ὑπερέβαλε τοὺς ἐναρέτους, πηγὴ χρηματίσας τῆς ἀγάπης καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ὅλος ὢν αὐτόχρημα φιλαδελφία τε καὶ διδασκαλία. Οὗτος λοιπὸν ζήσας χρόνους ἑξηκοντατρεῖς, καὶ ποιμάνας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος ἦτο κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος παλλὰ μακρὺς, ξηρὸς καὶ ὀλιγόσαρκος, μαῦρος ὁμοῦ καὶ ὠχρὸς κατὰ τὸ χρῶμα, μακραμμύτης, εἶχε τὰ ὀφρύδια στρογγυλὰ, τὰ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδίων, συμμαζωμένον, ἐφαίνετο ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτόν του. Εἶχε τὸ πρόσωπον ζαρωμένον μὲ ὀλίγας χαραγὰς, εἶχε τὰς παρειὰς μακρὰς καὶ τοὺς μήνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς. Ἐφαίνετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας μαύρας ὁμοῦ μὲ λευκάς. Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπερέβαλε κατὰ τὴν παιδείαν τῶν λόγων ὄχι μόνον τοὺς σοφοὺς καὶ ἐλλογίμους ὅσοι ἦσαν εἰς τὸν καιρόν του, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς παλαιοὺς, διότι φθάσας εἰς πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἑκάστην ἀπὸ αὐτὰς τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης· γενόμενος δὲ χρόνων τεσσαράκοντα, καὶ εἰς πέντε χρόνους ποιμάνας τὴν ἐκκλησίαν,[1] πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἦτο μέτριος μὲν κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, ὀλίγον δὲ ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ χαρίεις· εἶχε σιμὴν τὴν μύτην, καὶ τὰ ὀφρύδια ἴσα· ἔβλεπεν ἥμερα καὶ καταδεκτικὰ, εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν, καὶ ἐφαίνετο ἓν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του· εἶχε τὸ γένειον δασὺ μὲν ἀρκετὰ, ὄχι δὲ καὶ μακρόν· ἦτον φαλακρὸς καὶ λευκὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνοντο τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του ὡς ἂν καπνισμένα. Εἶναι δὲ ἄξιον νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ στύλος ἔμψυχος καὶ ζωντανὸς, συντεθειμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ὁ στύλος οὗτος ἦτον ὁ μέγας Γρηγόριος, διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοκιμοῦντας κατὰ τὴν πρᾶξιν, εἰς τόσην ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν του, καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα. Ὅθεν ἀπέκτησε κατ' ἐξαίρετον τρόπον καὶ τὸ νὰ ἐπονομάζεται Θεολόγος. Ἐποίμανε δὲ καὶ τὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίαν δώδεκα χρόνους, ζήσας ἐπὶ γῆς χρόνους ὅλους ὀγδοήκοντα·[2] (ὅρα περὶ τούτων καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα, καὶ εἰς τὸν Χρύσανθον.)[3]

---

[1] Κατὰ δὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον ὀκτὼ χρόνους καὶ ὀχὶ πέντε ἐποίμανε τὴν Ἐκκλησίαν. « Ὀκταετῆ λαοῦ θεόφρονος ἡνία τείνας· » ὥστε ἅπαντα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ θείου Βασιλείου εἶναι 49· καὶ ὀχὶ 40 ἢ 45. Καὶ ἀφίνω νὰ λέγω, ὅτι κατὰ μὲν τὸν νεώτερον Γαρνέρον, ἔζησεν ἔτη 60, κατὰ δὲ τὸν Οὐσσῖνον ἔτη 50.

[2] Ἄλλοι δμως, ὡς προεσημειώσαμεν, διατείνονται ὅτι ἔζησε μόλις 60 ἔτη. Σ. Ε.

[3] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς τούτους ἱεράρχας ἐγκώμια δύω γλαφυρὰ συνέταξεν ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Εὐχαΐτων, ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτῶν ἄριστα συγγράψας, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ Πάπα Ρώμης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Τόλμῃ θάλασσαν Ἱππόλυτος εἰσδύνει,
» Οἷα κροκαίνων ἵππος ἐν λείῳ πέδῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΕΝΣΟΥΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τεύχων τράχηλον τῷ ξίφει Κενσουρῖνος,
» Ἦν οἷον ξυρῷ τοὺς σινάθλοις ἀκόνη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΑΙΝΟΣ λαμπάσι πυρὸς τελειοῦται.

» Σπλάγχνα φλέγουσι Σαβαίνου λαμπάσι,
» Τὰ παμπόνηρα τέκνα τῆς ἀσπλαγχνίας.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΡΥΣΗ εἰς βυθὸν βληθεῖσα, τελειοῦται.

» Χρυσῆ βυθῷ βληθεῖσα παστῷ τοῦ πόλου,
» Νύμφη πρόσεισι προσφάτως λελουμένη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κλαυδίου, ἡγεμόνος δὲ Βικαρίου τοῦ καὶ Οὐλπίου Ῥωμύλου καλουμένου, ἐν ἔτει σξθ' (269), ἀπὸ τούτους δὲ ὁ ἅγιος Κενσουρῖνος ἦτο πρῶτος τῆς Συγκλήτου βουλῆς, μάγιστρος κατὰ τὸ ἀξίωμα. Οὗτος λοιπὸν διαβληθεὶς ὡς χριστιανὸς καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπειδὴ δὲ ἔγειναν πολλὰ θαύματα ἀπὸ αὐτὸν, καὶ νεκρὸς ἀνέστη, διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ παρευρεθέντες στρατιῶται ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν, τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἴκοσιν. Ἡ δὲ μακαρία Χρυσὴ διέλαμπε καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν εὐσέβειαν, οὖσα χριστιανή· ὅθεν κρεμᾶται ἀπὸ τόπον ὑψηλὸν, καὶ μὲ τὰ βούνευρα ξεσχίζεται εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα ἐξαπλωθεῖσα κατὰ γῆς ἀνάσκελα, δέρεται μὲ χονδρὰ ῥαβδία, καὶ κατσκαίεται εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας καὶ οὕτω ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Ὕστερον ἐκβάλλουσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ συντρίβουσι μὲ πέτρας τὰς σιαγόνας της, καὶ μὲ σφαίρας μολιβδίνους συντρίβουσι τὴν ῥάχιν της· μετὰ ταῦτα κρεμῶσιν ἀπὸ τὸν τράχηλόν της μίαν πέτραν, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ δὲ ἅγιος Σαβαῖνος καὶ αὐτὸς ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, δέρεται εἰς τὸν λαιμὸν μὲ σφαίρας βαρείας· ἔπειτα κρεμᾶται ἀπὸ ξύλον καὶ δέρεται μὲ βούνευρα, καὶ μὲ λαμπάδας καίεται εἰς τὰ σπλάγχνα. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν βασάνων αὐτῶν εὑρισκόμενος, καὶ εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ τὰ μαρτύρια μαθὼν ὁ ἅγιος Ἱππόλυτος ὁ Πάπας Ῥώμης, ἐκινήθη ἀπὸ ζῆλον θεῖον, καὶ πορευθεὶς ἤλεγξε τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἔδωκαν ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ βάσανα ἐδοκίμασεν ὁ μακάριος, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους. Τελευταῖον ἔδεσαν αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς ἀμαραντίνους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ νέου.

» Ὁ Θεόφιλος τὴν φίλην τμᾶται κάραν,
» Θεοὺς φιλῆσαι μὴ θελήσας βαρβάρων.

Οὗτος γέγονεν ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν ὀρθοδόξων βασιλέων ἐν ἔτει ψπέ (785), γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· προχειρισθεὶς δὲ στρατηγὸς εἰς τὸν τόπον τῶν καλουμένων Κιβυρραιωτῶν, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ στόλου τῶν Ῥωμαίων, ἐναντίον τῶν τότε Σαρακηνῶν (ταυτὸν εἰπεῖν τῶν Ἀγαρηνῶν)· εἶχε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ δύω ἄλλους στρατηγοὺς εἰς βοήθειάν του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐφθόνουν. Ὅτε λοιπὸν οἱ Σαρακηνοὶ ἐπλησίασαν, τότε αὐτὸς ἐξῆλθε μὲ τὸν στόλον εἰς τὸ νὰ τοὺς πολεμήσῃ ὁμοῦ καὶ οἱ δύω στρατηγοί· καὶ πρῶτος ὁρμήσας εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέσον τοῦ στόλου τῶν Σαρακηνῶν, καὶ μὲ μηχανὰς καὶ τέχνας κατέβαλεν αὐτοὺς, καὶ ἔκαμεν ἀνδραγαθίαν. Οἱ δὲ φθονοῦντες αὐτὸν δύω στρατηγοὶ τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγον.

Ὅθεν ἐπειδὴ τὰ πλοῖα τῶν Σαρακηνῶν ἦσαν περισσότερα ἀπὸ τὰ ἰδικά του, περιεχύκλωσαν αὐτὸν καὶ τὸν συνέλαβον ζωντανόν· μετακομίσαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὸν τόπον των, τὸν ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τέσσαρας χρόνους. Ὕστερον δὲ ἐξήγαγον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐνῷ ἔκαμνον θυσίας, παρεκίνουν καὶ τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χρι-

---

ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Τρεῖς με πρὸς τριώνυμον παροτρύνουσι κίνησιν, » τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη « Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς. » Ὁμοίως καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἔδει μὲν ἔδει ὦ Ἰωάννη· (σώζονται καὶ τὰ τρία ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ δὲ τοῦ Βατοπαιδίου τὰ δύω τοῦ Εὐχαΐτων ὁμοίως καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Digitized by Google

στὸν, πότε μὲ κολαχείας, καὶ πότε μὲ φοβερισμούς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς δὲν ἐπείσθη οὔτε εἰς τὰς κολακείας, οὔτε εἰς τοὺς φοβερισμούς των, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Μιτυληναῖος, καὶ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψπδ' (1784), ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Ὁ Θεόδωρος μαρτυρήσας προφρόνως,
» Καὶ προφρόνως δέδεκται ἄφθαρτον στέφος.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΑΑ', μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων ΚΥΡΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ.

» Κύρῳ συναθλῶν Ἰωάννης πρὸς ξίφος,
» Συνθαυματουργεῖ καὶ μετὰ ξίφος Κύρῳ.
» Κῦρον Ἰωάννην τε τάμον πρώτῃ τριακοστῇ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Κῦρος καὶ Ἰωάννης ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει συβ' (292), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κῦρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν τὴν διάσημον πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, (ἡ ὁποία τώρα κοινῶς ὀνομάζεται Οὐρφά). Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐπεκράτει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Κῦρος ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εὑρισκόμενον εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, καὶ γενόμενος μοναχὸς ἐκατοίκησεν εἰς αὐτό· καὶ εἰς τόσον ὕψος ἀρετῆς ἔφθασεν, ὥστε ἐποίει καὶ θαύματα καὶ ἰάτρευε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀκούσας τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει ὁ ἅγιος Κῦρος, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο ὁ ἅγιος Κῦρος, καὶ οὕτως εὑρίσκετο μετ' αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ πιασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μία γυνὴ Ἀθανασία ὀνομαζομένη, ὁμοῦ μὲ τὰς τρεῖς θυγατέρας της Θεοδότην, Θεοκτίστην, καὶ Εὐδοξίαν, καὶ ἔμελλον νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸν κριτὴν καὶ νὰ βασανισθῶσι διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἀκούσαντες ταῦτα ὁ Κῦρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφοβήθησαν, μὴ ὡς γυναῖκες δειλιάσωσιν εἰς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ὑπῆγον καὶ τὰς ἐνεδυνάμωσαν μὲ τὰ λόγιά των, καὶ παρεκίνησαν αὐτὰς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης συνελήφθησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐβασανίσθησαν μὲ πολλὰς τιμωρίας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰς ῥηθείσας ἁγίας τέσσαρας γυναῖκας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον Φωρακίου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἁγίας μάρτυρος ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ, καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς ΘΕΟΔΟΤΗΣ, ΘΕΟΚΤΙΣΤΗΣ, καὶ ΕΥΔΟΞΙΑΣ.

» Μήτηρ ἀρίστη καὶ τριὰς θυγατέρων,
» Πόθῳ Πατρὸς ὑπέσκουσι τοῦ πάντων ξίφει.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΟΥΙΚΤΩΡΙΝΟΣ, ΟΥΙΚΤΩΡ, καὶ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ἐν ὅλμῳ συντριβέντες, τελειοῦνται.

» Ὅλμῳ μέλη τρεῖς συντριβέντες γεννάδαι,
» Ὤφθησαν οἱ τρεῖς σώματος Χριστοῦ μέλη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΑΥΔΙΟΣ χεῖρας καὶ πόδας ἐκκοπεὶς, τελειοῦται.

» Καλὴν ἀπαρχὴν Κλαύδιος τῷ Κυρίῳ,
» Ἐκ σώματος δίδωσι χεῖρας καὶ πόδας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΔΩΡΟΣ ἐν καμίνῳ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Ἐν τῇ καμίνῳ καὶ τὸ τοῦ πόνου στέφος,
» Εἴσελθε, Διόδωρε μάρτυς, καὶ στέφου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΡΑΠΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ θαύματα τῶν ἁγίων τούτων Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου συνέγραψεν ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, διότι ἰάτρευσαν τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ ὅρα εἰς τὴν Ἐνδεκάτην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Σωφρονίου. Ὅθεν καὶ ἐγκώμιον ἔπλεξιν εἰς αὐτούς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄλλοι μὲν ἄλλως τοὺς ἁγίους τιμάτωσαν » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων) ἀλλὰ καὶ τὸ μαρτύριον αὐτῶν ἐν αὐταῖς σώζεται, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κῦρος ὁ περιφανὴς τῶν μαρτύρων ». Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ Λαύρᾳ καὶ ἄλλος λόγος εὑρίσκεται διαλαμβάνων περὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, καὶ περὶ τῶν ἁγίων παρθένων Θεοδότης, Θεοκτίστης καὶ Εὐδοξίας, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἀθανασίας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν σωτήριος λόγος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ».

Digitized by Google

» Εἶτα ξίφους στέρξω σε τῷ φόβῳ, βίε;
» Καὶ πῶς Θεὸς στέρξει με τὸν Σαραπῖνον;

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΠΠΙΑΣ ἐν θαλάσσῃ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Λοῦσαι θαλάσσης πικρὰ λουτρὰ, Παππία,
» Ἵνα γλυκασμοῦ τῆς ἄνω τρυφῆς τύχῃς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο μὲν ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ἦσαν δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνά (251), διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν πιασθέντες, ἐφέρθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Τέρτιον τὸν Ἀνθύπατον, ὅστις εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μωρέως; Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθησαν μὲ πολλὰς βασάνους, ἔλαβεν ὁ καθεὶς αὐτῶν διαφορετικὸν τέλος τοῦ μαρτυρίου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Οὐϊκτωρῖνος καὶ Οὐίκτωρ καὶ Νικηφόρος οἱ τρεῖς ὁμοῦ, ἐβλήθησαν ἐντὸς ἰγδίου μεγάλου, καὶ συντριβέντες ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κλαύδιος, χεῖρας καὶ πόδας κοπεὶς, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Διόδωρος βληθεὶς εἰς κάμινον πυρὸς, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου· ὁ δὲ ἅγιος Σαραπῖνος μὲ ξίφος ἀπεκεφαλίσθη· καὶ τελευταῖον ὁ ἅγιος Παππίας ῥιφθεὶς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, τελειοῦται. Καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΤΡΥΦΑΙΝΗΣ.

» Ταῦρος, Τρύφαινα, σοῦ τρυφᾷ τὸ σαρκίον,
» Καὶ πρὸς τρυφὰς πέμπει σε τὰς ἀκηράτους.

Αὕτη ἡ ἁγία κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύζικον τὴν εὑρισκομένην εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, θυγάτηρ Ἀναστασίου τινὸς Συγκλητικοῦ, καὶ μητρὸς Σωκρατίας χριστιανῆς. Ἐμαρτύρησε δὲ, ὄχι φερθεῖσα ἀπὸ ἄλλους εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰδωλολάτρας, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἰδία μόνη της ὑπῆγεν εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐνέπαιζε τὰ εἴδωλά των, καὶ ἐκατηγόρει τὰς αἰσχρὰς πράξεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐνόμιζαν οἱ ἄφρονες, ὅτι τιμῶσι τοὺς ψευδωνύμους θεούς των. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι μὲν τὴν θρησκείαν τῶν ματαίων εἰδώλων, νὰ ἐπιστραφῶσι δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν Καισαρίου τοῦ ἡγεμόνος, ἔβαλον αὐτὴν εἰς μίαν ἀνημμένην κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτὴν ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀφεθεῖσα, ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὰ καρφία, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐμπηγμένα ὑποκάτω καὶ ἐκαρφώθη. Ἔπειτα ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα θηρία δὲν τὴν ἤγγισαν, εἷς δὲ ταῦρος ἄγριος ὁρμήσας κατεπάνω της, ἔσχισε τὴν ἁγίαν μὲ τὰ κέρατά του, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐχύθη τὸ ἅγιον αἷμα τῆς μάρτυρος, ἀνεφάνη μία πηγὴ ὕδατος καθαροῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πίνουσιν αἱ γυναῖκες, ὅσαι δὲν ἔχουσι γάλα ἀφ' οὗ γεννήσωσι, καὶ εὐθὺς κάμνουσι γάλα καὶ προχέουσι τοῦτο εἰς τὰ νεογέννητα τέκνα των. Οὐ μόνον δὲ αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ τὰ θηλυκὰ ἄλογα ζῶα, ὅσα δὲν ἔχουσι γάλα, καὶ αὐτὰ, λέγω, πίνοντα ἀπὸ τὸ νερὸν ἐκεῖνο, τὴν ἰδίαν χάριν λαμβάνουσι καὶ κατεβάζουσι γάλα.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΗΛΙΑΣ ὁ Ἀϊδονίτης, ὁ ἐν Καλάμαις τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχπς' (1686), πυρὶ τελειοῦται.*

† » Οὐ πῦρ φλέγει σε, Ἠλία στεφηφόρε·
» Ἔνδον γὰρ εἶχες πῦρ Θεοῦ τῆς ἀγάπης. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

» Εἴληφε τέρμα μὴν Ἰανουαρίου,
» Θεῷ δὲ δόξαν τέρματος χωρὶς φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ[1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΡΥΦΩΝΟΣ.

» Σὺ δὲ Τρύφων τί; τὸ ξίφος θνήσκω φθάσας.
» Καιρὸς δὲ τίς σου τοῦ τέλους; νουμηνία.
» Ἐν Φεβρουαρίοιο Τρύφων πρὸ τομῆς θάνε πρώτῃ.

ΟΥΤΟΣ ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ χωρίον τῆς Φρυγίας, Λάμψακον ὀνομαζόμενον, κατὰ τοὺς χρόνους Γορδιανοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου χρόνους διακοσίους ἐννενήκοντα πέντε, ἤτοι ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ σλθ' (239).[2] οὗτος λοιπὸν ὁ ἅγιος ὅτε ἦτο πολλὰ νέος, μετεχειρίζετο καὶ μίαν τέχνην ἁρμοδίαν εἰς τὴν ἡλικίαν του, διότι ἔβοσκε χῆνας, καὶ ἐν τῇ εὐτελεῖ ὅμως τέχνῃ ταύτῃ εὑρισκόμενος, ἐνεπλήσθη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὅθεν δι' αὐτῆς ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ δαίμονας ἐδίωκεν· αὐτὸς ἰάτρευσε καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Γοργιανοῦ, βασανιζομένην ἀπὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον ἐπρόσταξε καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς παρεστῶτας ὡς μαῦρος σκύλος, καὶ ἐφανέρωσε τὰ πονηρὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κάμνουσι. Μὲ τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ὅστις διεδέχθη τὸν βασιλέα Φίλιππον τὸν Ἄραβα, ἐν ἔτει 249 διεβλήθη ὁ θεῖος οὗτος Τρύφων εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς Ἀνατολῆς Ἀκυλῖνον, ὅτι εἶναι χριστιανὸς, καὶ ὅτι δὲν προσκυνεῖ τὰ εἴδωλα. Ὅθεν ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος ἐν τῇ Νικαίᾳ εὑρισκόμενον, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν δέρεται μὲ ξυλίνας σπάθας, ἔπειτα δένεται εἰς ἄλσγα, τὰ ὁποῖα διωκόμενα, ἔτρεξαν ἐν καιρῷ χειμῶνος εἰς τόπους δυσβάτους καὶ κρημνώδεις, σύροντα τὸν ἅγιον. Μετὰ ταῦτα σύρουσιν αὐτὸν γυμνὸν ἐπάνω εἰς σιδηρᾶ καρφία· ἔπειτα δέρουσιν αὐτὸν, καὶ μὲ λαμπάδας πυρὸς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ καίουσι. Καὶ τελευταῖον ἀπεφασίσθη, ὁ ἅγιος νὰ ἀποκεφαλισθῇ μὲ τὸ ξίφος· πρὸ τοῦ ὅμως νὰ ἀποκεφαλισθῇ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν του ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην ἐκκλησίαν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΚΗ', εἰδὲ ἐστι βίσεκτος, ἔχων ἡμέρας ΚΘ'.) Σημείωσαι, ὅτι Φεβρουάριος ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη ἐκ τοῦ λατινικοῦ Februa, τὸ ὁποῖον δηλοῖ κάθαρσιν, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐκαθάριζον τὴν πόλιν καὶ τὰ χωρίφιά των οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι, λιτανεύοντες εἰς διάστημα δώδεκα ἡμερῶν, καὶ θυσιάζοντες.

[2] Ὁ Καῖσαρ Ὀκτάβιος Αὔγουστος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῷ 25 π. Χ. καὶ διετήρησε τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ 14 ἔτους μ. Χριστὸν, ὥστε ἡ χρονολογία φαίνεται ἐσφαλμένη. Σ. Ξ.

[1] Σημειοῦμεν, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου Τρύφωνος ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἀνεπλήρωσε τὴν ἀκολουθίαν, τελείαν ταύτην ποιήσασα μετὰ νέου κανόνος, καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν ἐφιλοπόνησα, καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν ἁγίαν κάραν αὐτοῦ, καὶ εὐχὴν ἱκετήριον. Ἅτινα πάντα εὑρίσκονται εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ Ξενοφῶντος. Τὴν ἱκετήριον εὐχὴν πρὸς τὸν ἅγιον, ἥτις λέγεται, ὅταν συμβῇ βλάβη εἰς τὰ χωράφια καὶ τοὺς κήπους ὑπὸ ἀκρίδων καὶ ἑρπετῶν, ἐτυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου, καὶ ὅρα αὐτήν. Τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ βίος τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος.

Digitized by Google

* » Ἤσχει τελευτῆς Πέτρος ἄχρι Γαλάτης,
» Λόγοις ἀλειφθεὶς Παύλου τοῖς πρὸς Γαλάτας.[1]

Οὗτος ὁ μακάριος Πέτρος κατῆγετο ἀπὸ τὴν Γαλατίαν, (τὴν λεγομένην Γαλλογραικίαν, τουρκιστὶ δὲ καλουμένην Γελάς.) ἑπτὰ δὲ μόνους χρόνους ἀνατραφεὶς πλησίον εἰς τοὺς γονεῖς του, τὸ ἐπίλοιπον ὅλον διάστημα τῆς ζωῆς του διῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ ἀσκήσεως. Καὶ πρῶτον μὲν ἠσκήτευσεν ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῇ πατρίδι του, ἔπειτα δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ ἀπήλαυσεν ὅσα ἐπόθει, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· βλέπων δὲ τὴν φιλόθεον καὶ φιλόχριστον γνώμην τῶν Ἀντιοχέων, ἐπρόκρινε κάλλιον νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν ξενιτείαν, παρὰ εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅθεν εὑρὼν ἕνα τάφον, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ διήνυσεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, τρώγων μὲν ψωμίον μόνον, καὶ τοῦτο ὄχι καθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἀνὰ δύω ἡμέρας, πίνων δὲ νερὸν ἁπλοῦν.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἷς δαιμονισμένος εἰς αὐτὸν, Δανιὴλ ὀνομαζόμενος· ὁ δὲ ὅσιος προσευχηθεὶς, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δαίμονος. Ἐλευθερωθεὶς δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἔμεινεν εἰς τὸ ἑξῆς μὲ τὸν ὅσιον, καὶ ὑπηρέτει αὐτὸν, προσφέρων τὴν ὑπηρεσίαν ὡς μισθὸν τῆς ἰατρείας ἣν ἔλαβεν. Οὗτος ὁ ὅσιος ἰάτρευσε καὶ τὴν εὐλαβεστάτην μητέρα τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου Ἐπισκόπου Κύρου. (ὁ ὁποῖος καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν ἐν τῷ ἐννάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον). Αὕτη εἶχε πάθος τι εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, τὸ ὁποῖον ἐνίκησεν ὅλην τὴν ἐπιστήμην τῶν ἰατρῶν, καὶ κανεὶς δὲν ἐδύνατο νὰ τὸ ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ὅσιος οὗτος τὸ ἰάτρευσε μὲ μόνην τὴν προσευχήν του, ἐπιθέσας τὴν χεῖρά του ἐπάνω εἰς τὸν ὀφθαλμόν της, καὶ τὸν τύπον ποιήσας τοῦ τιμίου σταυροῦ.[2] Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἰάτρευσε τὸν δοῦλον τῆς αὐτῆς μητρὸς τοῦ Θεοδωρήτου, ὁ ὁποῖος ἠνωχλεῖτο ἀπὸ δαιμόνιον, προστάξας πρῶτον τὸν δαίμονα νὰ εἰπῇ, διὰ ποίαν αἰτίαν ἔλαβεν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· τὸ ὁποῖον καὶ ἐποίησεν ὁ δαίμων, ἀναγκασθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁμοίως καὶ ἄλλον δαιμονισμένον ἰάτρευσε, καὶ τὸν στρατηγὸν τῆς πόλεως, ὅστις ἐβουλήθη νὰ βιάσῃ μίαν παρθένον μονάζουσαν ἐμπόδισεν ὁ ὅσιος ἀπὸ τοῦτο, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμούς του· ἀλλὰ καὶ τὴν προρρηθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδωρήτου, ἥτις ἠσθένησεν ὅτε ἐγέννησε τὸν Θεοδώρητον, καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ, ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ ἄλλα δὲ μυρία τοιαῦτα θαύματα ἐποίησεν ὁ μακάριος. Τούτου τοῦ ὁσίου καὶ μόνη ἡ ἁφὴ καὶ ἡ προσέγγυσις τῶν φορεμάτων ἐνήργει θαύματα καθὼς τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· καὶ τοῦτο γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον θαῦμα. Διότι μοιράσας τὴν ζώνην ἣν ἐφόρει εἰς δύω κομμάτια, (ἐπειδὴ ἦτο πλατεῖα καὶ μακρὰ ἀπὸ παχὺ καὶ χονδρὸν λινάριον πλεγμένη) μὲ τὸ ἥμισυ μέρος ἐσκέπαζε τὴν ζώνην του, μὲ τὸ ἄλλο δὲ ἥμισυ ἔζωσε τὴν διαληφθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδωρήτου. Ἡ μήτηρ δὲ πάλιν τοῦ Θεοδωρήτου βαλοῦσα ταύτην ἐπάνω εἰς τὸν υἱόν της Θεοδώρητον καὶ εἰς τὸν πατέρα του, ἀσθενοῦντας, ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἀσθένειαν· ἀλλὰ καὶ ὅτε κατὰ τύχην ἠσθένησεν ἄλλος τις, μετεχειρίζετο ἡ αὐτὴ ὡς ἰατρικὸν τὴν ζώνην ταύτην τοῦ ὁσίου καὶ τοὺς ἰάτρευεν· ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γνωρίμους καὶ φίλους της τοῦτο μαθόντες, συχνάκις ἐλάμβανον πὴν ζώνην ἐκείνην εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενούντων. Μὲ τοιαῦτα ἔργα λάμψας ὁ θαυμάσιος Πέτρος, καὶ μὲ τὰς ἀκτῖνας τῶν θαυμάτων του φωτίσας τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ ἀναμένει ἐν οὐρανοῖς τὸν τέλειον στέφανον, τὸν φυλαττόμενον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τοὺς νικη-

---

[1] Τὰ λόγια τοῦ Παύλου, ἃ γράφει πρὸς τοὺς Γαλάτας, μὲ τὰ ὁποῖα παρεκινήθη ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὴν ἄσκησιν ἴσως εἶναι ταῦτα «Ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός·» καὶ ἄλλα ὅμοια.

[2] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα ὁ ὅσιος ἐθεράπευσε τὴν μητέρα του, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, διότι ἐκείνη καθὼς νέα ἦτο καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ καὶ μεταξωτὰ ἱμάτια, καὶ μὲ περιδέραια· ὁ δὲ ὅσιος ἦν παράδειγμα εἰς πάντων πρὸς ἀφτὴν, τὴν ἔκτισε νὰ ἀποῤῥίψῃ ὅλα ἐκεῖνα. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν, ὅτι, καθὼς ὁ ζωγράφος ὁ ἅριστος ὅστις κατασκευάσῃ μίαν τεχνικὴν εἰκόνα, ἐὰν ἴδῃ ἄλλον ἄτεχνον ζωγράφον νὰ βάλῃ ἄλλα χρώματα εἰς τὴν εἰκόνα ὀργίζεται, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως Πλάστης καὶ ζωγράφος Θεὸς ὀργίζεται, ὅταν αἱ γυναῖκες βάλλωσιν ἄλλα χρώματα εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ στολίζωσι τὸ σῶμά των μὲ τὰ μάταια· καὶ βδελυρὰ στολίδια, διότι κατηγοροῦσι μὲ τοῦτο τὸν Θεὸν, ὅτι εἶναι ἀμαθὴς καὶ ἄτεχνος, καὶ δὲν ἠξεύρει νὰ τὰς δημιουργήσῃ εὐμόρφους καὶ ὡραίας. Καὶ διὰ στοχάζονται τὰ ἀνόητα γύναια, ὅτι ὁ Θεὸς πάντα ὅσα θέλει καὶ παιδεύει, γνωρίζων ὅμως τὸ συμφέρον, δὲν δίδει εἰς ὅλους καὶ εἰς ὅλας ὅτι ἠμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὰς ψυχάς των, καθὼς τοιοῦτον εἶναι καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ σώματος.

Digitized by Google

φόρους μάρτυρας, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ἐννενηκονταεννέα.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΕΝΔΙΜΙΑΝΟΥ.

» Βενδιμιανὸς, δένδρον ἀρετῆς μέγα,
» Φυτευθὲν εἰς γῆν καὶ μεταχθὲν εἰς πόλιν.

Οὗτος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐξέντιος ἐκοιμήθη, εὑρὼν οὗτος μίαν πέτραν ἐσχισμένην, καὶ κτίσας ἐντὸς αὐτῆς μικρὸν κελλίον, ὑπέμεινεν ἐκεῖ χρόνους τεσσαράκοντα δύω, ποιήσας μεγάλους ἀγῶνας καὶ νίκας κατὰ δαιμόνων. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐγονάτισεν εἰς τὴν γῆν καὶ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, ὁρμιωμένου ἐκ τῆς Ἀθηνῶν πόλεως.*

* » Ὀρθῶς λαὸν σὸν, Βασίλειε, ποιμάνας,
» Ὄντως ἐβασίλευσας ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὁ ἅγιος ΤΙΜΟΘΕΟΣ *ὁ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τιμόθεος μετέσχε τιμῆς τῆς ἄνω,
» Μὴ τι προκρίνας τῆς Θεοῦ τιμῆς κάτω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΙΩΝ, *μετὰ δύω παίδων ξίφει τελειοῦνται.*

» Θνήσκουσι παισὶν, εὐπροθύμως ἐκ ξίφους,
» Ὅλη Θείων εἵπετο προθυμίᾳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΑΡΙΩΝ, *τὴν γλῶτταν ἐκτμηθεὶς, τελειοῦται.*

» Φωνὴς στερήσει γλωττότμητος Καρίων,
» Γλωσσῶν πλάνων ἔπαυσεν ὑθλοφωνίαν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΠΕΡΠΕΤΟΥΑΣ, *καὶ τῶν σὺν αὐτῇ* ΣΑΤΥΡΟΥ, ΡΕΥΚΑΤΟΥ, ΣΑΤΟΡΝΙΛΟΥ, ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ *καὶ* ΦΙΛΙΚΗΤΑΤΗΣ.

» Τὴν τῶν σφαγέντων Περπετούαν πεντάδα,
» Ἤμειψε συσφαγεῖσα πρὸς τὴν ἑξάδα.

Ἡ ἁγία μάρτυς Περπετούα ἦτο ἀπό τινα πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, Θουβρίτανα [2] ὀνομαζομένην, συνελήφθη δὲ ὡς χριστιανὴ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν χιλίαρχον μὲ τοὺς εἰρημένους νεανίσκους, τὸν Σάτυρον, λέγω, τὸν Ρευκάτον, τὸν Σατορνῖλον, τὸν Σεκοῦνδον, καὶ τὴν Φιλικητάτην, οἵτινες ἦσαν κατηχούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ὅλοι ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν ἁγίαν Περπετούαν καὶ Φιλικητάτην ἄφησαν μίαν ἀγρίαν δάμαλιν, ἡ ὁποία ὁρμήσασα κατ' ἐπάνω των, κατεξέσχισεν αὐτάς· οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες μάρτυρες ἐθανατώθησαν μὲ μαχαίρας ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν ἀπίστων, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ *ὁ Ναυπλιώτης, ὁ ἐν Ναυπλίῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχιέ (1655), εἰς λεπτὰ τμηθεὶς, τελειοῦται.* [1]

† » Ἀναστάσιος συγκοπεὶς σαρκὸς μέλη,
» Ἄρτιος ἔσται ἐσχάτῃ ἀναστάσει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτε ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ὁ δίκαιος Συμεών. [2]

» Κόλπους Πατρὸς τυποῦσι τοῦ σοῦ, Χριστέ μου,
» τοῦ Συμεὼν αἱ χεῖρες, αἵ φέρουσαί σε,
» Δέξατο δευτερίῃ Χριστὸν Συμεὼν παρὰ νηῷ.

Ἀφ' οὗ παρῆλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τὴν σωτήριον ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου χωρὶς ἀνδρὸς αὐτοῦ γέννησιν, προσεφέρθη ὁ Κύριος εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Παναγίαν

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη τῆς Ὑπαπαντῆς, κατὰ μὲν τὸν Κεδρηνὸν, ἐτυπώθη νὰ ἑορτάζηται εἰς τὸν καιρὸν Ἰουστίνου τοῦ Θρᾳκὸς, τοῦ ἐν ἔτει 518 βασιλεύσαντος, ἥτις ἕως τότε δὲν ἑωρτάζετο. Κατὰ δὲ τὸν Θεοφάνη ἐν τῷ χρονικῷ, ἤρχισεν αὕτη νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ῥηθέντος Ἰουστίνου, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 527· ἤτοι ἡ Ὑπαπαντὴ ἤρχισε νὰ ἑορτάζηται ἐν ἔτει 541 κατὰ τὴν β' τοῦ Φεβρουαρίου, ἥτις πρότερον ἑωρτάζετο κατὰ τὴν ιδ' τοῦ Φεβρουαρίου, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Ἁμαρτωλός· ἴσως δὲ, ὁ μὲν Ἰουστῖνος διώρισε νὰ ἑορτάζηται αὕτη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ Φεβρουαρίου, ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀκριβέστερον διώρισε νὰ ἑορτάζηται τῇ 6' τοῦ Φεβρουαρίου (ὅρα σελ. 66 καὶ 88 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου.)

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸ ἔαρ φιλοῦσιν.»

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Λουβριτανῶν, ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Βουθρυσανῶν. Σ. Ε.

Digitized by Google

μητέρα του καὶ τὸν δίκαιον Ἰωσὴφ τὸν μνήστορα τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ σκιώδους καὶ παλαιοῦ νόμου. Τότε δὲ καὶ ὁ γέρων Συμεών, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο κεχρηματισμένον νὰ μὴ ἴδῃ θάνατον πρὸ τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, ἐδέχθη τὸν Κύριον εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεόν, ἐβόησε, «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα[1] κατὰ τὸ ῥῆμά σου, [2] ἐν εἰρήνῃ». [3] Μετὰ χαρᾶς λοιπὸν ἐλύθη ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ ἀντὶ τῶν προσκαίρων τούτων καὶ ἐπιγείων, ἔλαβε τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια. Ἡ δὲ τῆς ἑορτῆς ταύτης Σύναξις τελεῖται εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὰς Βλαχέρνας. (λόγον τῆς Ὑπαπαντῆς ὅρα εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωφόν.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ.

---

[1] Ἤτοι, νῦν ἀπολύεις με τοῦ βίου πάντως, ὡς ὁ Ζυγαδηνὸς Εὐθύμιος ἑρμηνεύει, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, τῇ νεοτυπώτῳ.

[2] Ἤτοι, καθὼς εἰρηκάς μοι πάλαι διαπορουῦντι περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον (αὐτόθι).

[3] Ἤτοι, ἐν εἰρήνῃ λογισμῶν· νῦν γὰρ οἱ ταράττοντές με λογισμοὶ περὶ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως εἰρήνευσαν. Ἢ ἐν εἰρήνῃ ἀφοβίας, μηκέτι φοβούμενον τὸν θάνατον, διὰ τὸ βαθύ μου γῆρας. Ἢ ἐν εἰρήνῃ χαρᾶς, μηκέτι λυπούμενον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἰσραήλ· εἶδον γὰρ ἤδη τὸν ἐλευθερωτήν, ὡς ὁ αὐτὸς Εὐθύμιος ἑρμηνεύει αὐτόθι. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν λόγους συνέγραψαν, ὁ Χρυσόστομος δύω, ὧν τοῦ ἑνὸς μὲν ἡ ἀρχὴ ἐστιν αὕτη «Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα,» τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη «Φαιδρὸν ἡμῖν σήμερον τὸ θέατρον.» Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς ὁ καὶ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τῶν ἁγίων καὶ θεοπνεύστων Γραφῶν.» Ἀμφιλόχιος ὁ Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοὶ τῶν μεγάλων.» Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών.» Μεθόδιος ὁ Πατάρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλαι ἱκανῶς.» Γεώριος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ τῆς παρούσης ἱερᾶς πανηγύρεως (σώζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν ἡ τῶν Γενεθλίων.» Καὶ Λέων ὁ σοφὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χριστοῦ ἑορτὴν τιμῶμεν (σώζονται ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος.) Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζονται μὲν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγοι τινες, σώζεται δὲ καὶ λόγος τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν τοῖς εὐσεβέσι πανήγυρις, καὶ πάλιν μυστήριον ἕτερον.» Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λόγον ἔχει εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, σωζόμενον ἐν τῷ Πρωτάτῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν μὲν προγονικὴν ἐκείνην φράν τε καὶ καταξίκην.»

» Ἀγαθοδώρῳ δῶρον ἐξ ἡμῶν λόγων,
» Δωρῶ, δοθέντι τῷ Θεῷ δι' αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος, ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐφέρθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ πόλεως τῶν Τυάνων, (ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν Τούρκων τώρα ὀνομάζεται Νίδρα ἢ Νίγδελ·) καὶ πρῶτον μὲν ἐξέσχισαν αὐτὸν, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρωμένην· μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του καὶ μὲ ὀδοντάγραν ἐξερίζωσαν τὰ ὀδόντιά του, καὶ μὲ ξυράφιον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του· εἶτα συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ μὲ ἀκόντιον ἐτρύπησαν τὰ πλευρά του· ὕστερον δὲ ἐπέρασαν εἰς τοὺς μηνιγκάς του πυρωμένα σουβλία. Ὅθεν μὲ τὰ πολυειδῆ βάσανα ταῦτα ἐτελείωσε τὴν ζωὴν ὁ ἀοίδιμος καὶ ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

—

* *Ὁ ἅγιος Νεομάρτυς* ΙΟΡΔΑΝΗΣ *ὁ Τραπεζούντιος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει αχϛ' (1650), ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἰορδάνην δὲ μὴ ποταμὸν ἐννόει,
» Χριστοῦ δ' ἀθλητὴν, ἐσχάτοις ἐν τοῖς χρόνοις. [1]

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς* ΓΑΒΡΙΗΛ, *ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν ἔτει αχοϛ' (1676) ξίφει τελειοῦται.*

† » Τιμηθεὶς, Γαβριὴλ, δι' ἀγάπην Κυρίου,
» Σὺν τῷ Γαβριὴλ χορεύεις ἐν τῷ πόλῳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ δικαίου ΣΥΜΕΩΝ *τοῦ Θεοδόχου, καὶ* ΑΝΝΗΣ *τῆς προφήτιδος· ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ Ἀποστολείῳ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τῷ ὄντι ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.*

Εἰς τὸν Συμεών.

» Ἤγγελλε νεκροῖς πρέσβυς, ὡς Θεὸς Λόγος,
» Ἄνθρωπος ὀφθείς, μέχρι καὶ τούτων φθάσει.

Εἰς τὴν Ἄνναν,

* » Οὐ γῆς ἀπῆρεν ἡ Φανουὴλ θυγάτηρ,
» Ἕως ἐπ' αὐτῆς, τὸν Θεὸν εἶδε βρέφος.
» Τῇ τριτάτῃ δεσμοῖο βίοιο λύθη Συμεώνης.

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Ὁ μὲν ἅγιος Συμεὼν ὁ Θεοδόχος ἔλαβε μακρὰν καὶ πολυχρόνιον ζωὴν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι δὲν θὰ ἰδῇ θάνατον, πρὸ τοῦ νὰ θεωρήσῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του τὸν Δεσπότην Χριστόν· ὅθεν ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ναὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον, τότε ἐδέχθη αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ πληροφορηθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὰ περὶ αὐτοῦ μέλλοντα, ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρηματισμὸν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.[1] Ἡ δὲ προφήτισσα Ἄννα ἦτο θυγάτηρ Φανουὴλ, καταγομένη ἀπὸ τὴν Φυλὴν τοῦ Ἀσήρ, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δώδεκα Πατριάρχας τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ· ἀφ' οὗ δὲ ἐσυγκατοίκησε μὲ ἄνδρα χρόνους ἑπτὰ, καὶ τοῦτον ἐστερήθη διὰ τοῦ θανάτου, ἀπὸ τότε παρέμενεν εἰς τὸν ναὸν καὶ κατεγίνετο ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ της εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀδιακόπως εὑρίσκετο εἰς θεάρεστα ἔργα, ἠξιώθη ἡ μακαρία νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅτε ἐπροσφέρθη τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ τὴν Παναγίαν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν δίκαιον Ἰωσήφ. Ἀνθωμολογεῖτο δὲ αὖτη· ἤτοι εὐχαρίστει καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν, καὶ ἐπροφήτευε φανερὰ τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλους ἐκείνους ὅσοι εὑρέθησαν τότε εἰς τὸν ναὸν, λέγουσα ταῦτα « τοῦτο τὸ βρέφος, εἶναι ἐκεῖνος ὁ Κύριος ὅστις ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· τοῦτο τὸ βρέφος εἶναι ὁ Χριστὸς, περὶ τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ προφῆται προεκήρυξαν. » Ἡμεῖς λοιπὸν τὴν μνήμην τούτων τῶν δύω σήμερον ἑορτάζοντες, κηρύττομεν διὰ μέσου αὐτῶν τὴν φρικτὴν καὶ ἀπόρρητον τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασιν· (ὅρα περὶ αὐτῶν εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς.)

[1] Σημείωσαι, ὅτι περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου διαφόροι διαφόρως λέγουσιν. Ὁ μὲν ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος ἐν τῷ δευτέρῳ τροπαρίῳ τοῦ πρὸς α τὸν ἀτματικοῦ κανόνος αὐτοῦ, θέλει ὅτι ἦτο ἱερεὺς, οὕτω λέγων, « Ἐν νόμῳ γενόμενος, ἱερουργὸς, ἱερώτατε. Ὁ δὲ κριτικὸς Φώτιος ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα ἀποκρίνεται, ὅτι δὲν ἦτο ἱερεὺς, ἦτον ὅμως τοῦ ἱερέως ἀνώτερος. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι οὗτος ἦτον εἷς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου, καὶ ὅτι ἑρμηνεύων τὸ « Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, » καὶ ἀπιστήσας εἰς αὐτὸ, ἔλαβε χρηματισμὸν, ὅτι μέλλει νὰ ζήσῃ ἕως οὗ νὰ λάβῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν προφητευθέντα Παρθενικὸν τόκον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς ἐν τῇ Συνόψει, καὶ ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος (ὁμοίως καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζαγαδηνὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ δ'. κεφαλαίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου τόμῳ τρίτῳ) καὶ ἄλλοι. Ὅθεν ἂν τοῦτο ἦναι ἀληθὲς, ὁ Συμεὼν ὅτε ἐδέχθη τὸν Χριστὸν ἦτο χρόνων διακοσίων ἑβδομήκοντα καὶ ἐπέκεινα. Ἄλλοι γενεαλογοῦσι τὸν Συμεὼν τοῦτον, ὅτι ἦτο υἱὸς μὲν τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἑβραίων Χιλὲλ, πατὴρ δὲ τοῦ περιφήμου Γαμαλιὴλ τοῦ ἀναφερομένου ἐν ταῖς Πράξεσι, καὶ ἄλλοι λέγουσι ὅτι ἦτο πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑβραίων. Οἱ δὲ ἀσφαλέστεροι καὶ μόνῃ τῇ Εὐαγγελικῇ ἱστορίᾳ ἑπόμενοι, ὡς ἄνδρα ἁπλῶς πνευματοκίνητον τὸν Θεοδόχον γεραίρουσιν. (ὅρα τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίνα) τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Συμεὼν, εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τὸν ὁποῖον ναὸν ἀνήγειρεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος (σελ. 1132 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται ἐγκώμιον Συμεὼν ταπεινοῦ μοναχοῦ, εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Συμεὼν τὸν Θεοδόχον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὴν πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ὁμοφύλων τιμήν. »

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΔΡΙΑΝΟΥ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀδριανόν.

» Ἀδριανὸν, χαίροντα τμηθῆναι ξίφει,
» Χεὶρ, ἣ φόνοις χαίρουσα, τέμνει δημίου.

Εἰς τὸν Εὔβουλον.

» Ξίφει θανὼν, Εὔβουλε, Κυρίου χάριν,
» Βουλὴν ἐπέγνως, ὡς ἀρεστὴν Κυρίῳ.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν Βανέαν, ἔχοντες δὲ πόθον εἰς τοὺς ὁμολογητὰς καὶ μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, ἦλθον εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἐμαρτύρουν πολλοὶ μάρτυρες. Φανερωθέντες δὲ ἐκεῖ, ὅτι ἦσαν χριστιανοὶ, ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Φιρμιλιανὸν, καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, δέρονται παρευθὺς εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εἰς τὰ πλευρὰ, ὁμοίως λαμβάνουσι καὶ ἄλλα μεγαλίτερα βάσανα. Ἐπειδὴ δὲ ἴσταντο στερεοὶ καὶ ἀμετάθετοι εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἄρχων πολλὰ καὶ δίδει αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ μακάριος Ἀδριανὸς, δοθεὶς εἰς ἕνα λέοντα, ἠγωνίσθη μὲ ἐκεῖνον ἀγῶνα ἀνδρικώτατον, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀπεκεφαλίσθη· ἔπειτα ὁ ἅγιος Εὔβουλος κολακευθεὶς πρότερον ἀπὸ τὸν ἄρχοντα καὶ πολλὰ παρακληθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἀλλ' εἰς οὐδὲν νομίσας τὰς κολακείας καὶ παρακινήσεις του, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἴδιον λέοντα, καὶ ἐπειδὴ ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς καὶ αὐτὸς ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω

Digitized by Google

λαμβάνουσι καὶ οἱ δύω τοὺς ἀκηράτους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ τοῦ Βουκόλου.

» Βοῶν ἐπαύλεις Βλάσιον εἶχον πάλαι·
» Αὐλαὶ δὲ νῦν ἔχουσιν αὐτὸν Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, υἱὸς γονέων πλουσιωτάτων, ηὔξανε δὲ τὸν πλοῦτον αὐτῶν τὸ πλῆθος τῶν ζώων τὰ ὁποῖα εἶχον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πλοῦτον ἔδιδον ἀφθονοπαρόχως καὶ εἰς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην. Ὅτε δὲ ἔγεινε διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐζητεῖτο καὶ ὁ μακάριος οὗτος Βλάσιος καὶ δὲν εὑρίσκετο· τούτου χάριν ἐρημίαι καὶ λαγκάδια ἠρευνῶντο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ὅθεν τοῦτο μαθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀνδρεῖος ἀγωνιστὴς, μόνος του παραδίδεται εἰς τοὺς διώκοντας, μὲ τόσην χαρὰν, ὡς ἂν ἦτο καλεσμένος εἰς δεῖπνον βασιλικόν, καὶ ὡς εὐεργέτας καὶ καλοθελητάς του ξενοδοχεῖ καὶ φιλεύει τοὺς διώκτας καὶ φονευτάς του. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἐφανέρωσε καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν πίστιν του καὶ τὴν τέχνην του· ὅθεν παρευθὺς ἐξαπλόνεται ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ δέρεται μὲ ὠμὰ νεῦρα. Ὁ δὲ Θεὸς ἐλαφρύνει τοὺς πόνους του, καὶ ἰατρεύει τὰς πληγάς του· βλέπων δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ ἡγεμὼν, ὠνόμαζεν αὐτὸ μαγείαν. Εἶτα βάλλει τὸν ἅγιον ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον νερὸν, προστάξας νὰ μείνῃ ἐκεῖ μέσα ἡμέρας πέντε· ἄγγελοι δὲ Θεοῦ καταβάντες, παρεκίνουν τὸν μάρτυρα νὰ μὴ φοβῆται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ θάρρος, καὶ ἐνταυτῷ διεσκόρπιζον τὴν φωτίαν, καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς βλάβην. Ὅθεν μετὰ τὰς πέντε ἡμέρας ἐλθόντες οἱ στρατιῶται διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν λέβητα, βλέπουσιν αὐτὸν ὅτι ἦτο ζωντανὸς, καὶ ἔψαλλεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀγγέλους· διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, ἔστειλεν ἄλλους στρατιώτας διὰ νὰ τὸν ἐκβάλωσιν· ἐλθόντες δὲ καὶ ἐκεῖνοι, ὠνόμασαν ἑαυτοὺς χριστιανούς· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἡγεμὼν, καὶ βλέπων τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὸ βράσιμον τοῦ λέβητος, ἐνόμισεν ὅτι ἐκρύωσε τὸ νερὸν, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἀπὸ ἐκεῖνο διὰ νὰ νίψῃ τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, εὐθὺς ἐτυφλώθη ὁ ἄθλιος, καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν τύφλωσιν, ἀπέρριψε καὶ τὴν μιαρὰν του ψυχήν. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς μὲ ἐκεῖνο τὸ νερὸν ἐβάπτισεν ὅλους τοὺς πιστεύσαντας στρατιώτας εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος· ἔπειτα ἐλθὼν πλησίον εἰς τὴν μάνδραν τῶν ζώων του, παρήγγειλεν εἰς τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς του ὅσα ἔπρεπε διὰ τὴν σωτηρίαν των, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅσοι δὲ ἔτυχον εἰς τὴν μακαρίαν του τελείωσιν, εἶδον τὴν ἁγίαν του ψυχὴν ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ σῶμα, ὡς λευκὴ καὶ φωτεινὴ περιστερὰ, καὶ ἐπέτηξεν εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ δὲ ἱερὸν σῶμά του ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον τόπον. Τὸ δὲ ῥαβδίον του ἐβλάστησε πλησίον εἰς τὸ ἐκεῖ θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον γενόμενον δένδρον μεγάλον, ἔκαμε σκιὰν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ θυσιαστήριον.

—

Ὁ προφήτης ΑΖΑΡΙΑΣ, ὁ υἱὸς Ἀδδὼ, [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Χρησμοὺς διδόντος πρὶν θανεῖν Ἀζαρίου,
» Σιγᾷ προφητεύουσα λοξὰ Πυθία.

Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἀδδὼ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν Συμβαθᾶ, καὶ ἐγύρισεν ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα· ἀποθανὼν δὲ ἐτάφη εἰς τὸν ἀγρόν του. [2]

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΙΜΩΝ ξίφει τελειοῦνται.

» Καὶ Παῦλον ᾄδε, καὶ Σίμωνα γραπτέον,
» Μὴ καὶ λάθωσιν, ἐκκοπέντες τὰς κάρας.

Ὁ ὅσιος ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔχαιρεν εὑρὼν Κλαύδιος βίου τέλος,
» Ὡς εἴ τις εὕροι, ψαλμικῶς, πολλὰ σκῦλα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὁ Ἀδδὼ οὗτος γράφεται κατ' ἄλλους μὲν Ὠδηδ, κατ' ἄλλους δὲ Ἀδάδ. Σ. Ε.

[2] Περὶ τοῦ προφήτου Ἀζαρίου τούτου, ταῦτα γράφει τὸ Β'. τῶν Παραλειπομένων ἐν κεφαλαίῳ ιε'. 1. «Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὠδηδ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν Ἀσὰ καὶ παντὶ Ἰούδᾳ καὶ Βενιαμὶν, καὶ εἶπεν. «Ἀκούσατέ μου Ἀσὰ, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὑρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.» Καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖ, μὲ τὰ ὁποῖα ἔγεινε μὲν εἰς τὸν βασιλέα Ἀσὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν κήρυξ τῆς εὐσεβείας, στηλιτευτὴς δὲ τῆς δυσσεβείας.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΣΙΔΩΡΟΥ τοῦ Πηλουσιώτου.

» Πηλουσιῶτα, χαῖρε, χαῖρε πολλά μοι.
» Τὸν πηλὸν ἐκδὺς, καὶ χαρᾶς τυχὼν ξένης.
» Ἐν δ' Ἰσίδωρον ἔθεντο τετάρτῃ σώματι λυγρῷ.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰσίδωρος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, υἱὸς γονέων εὐγενῶν ὁμοῦ καὶ θεοφιλῶν, καὶ συγγενὴς Θεσφίλου καὶ Κυρίλλου τῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπων, ἀκμάσας περὶ τὸ υιθ' (412) ἔτος. Οὗτος λοιπὸν γυμνασμένος ὢν εἰς ἄκρον καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ θείαν φιλοσοφίαν, καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν, πάμπολλα συγγράμματα ἀφῆκεν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς λόγου καὶ ἐνθυμήσεως ἄξια. Αὐτὸς δὲ παραιτήσας πλοῦτον καὶ γένος λαμπρὸν, καὶ εὐδαιμονίαν ζωῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸ Πηλούσιον ὄρος, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδυθεὶς, ἐσχόλαζεν ἐκεῖ προσευχόμενος καὶ συνομιλῶν νοερῶς τῷ Θεῷ.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐδίδασκε καὶ ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ ἐφώτιζεν αὐτὴν μὲ τοὺς θείους λόγους του, τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς μετάνοιαν ἐπιστρέφων, τοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπιστηρίζων, τοὺς ἀπειθεῖς παρακινῶν εἰς εὐπείθειαν, καὶ μὲ τὸ αὐστηρὸν τῶν ἐλέγχων του καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους βασιλεῖς ἐνθυμίζων καὶ νουθετῶν, εἰς τὸ συμφέρον τῆς οἰκουμένης. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν καθολικῶς, εἰς ὅλους ὅσους ἠρώτων αὐτὸν ἀπορίας ἐκ τῶν Ἁγίων Γραφῶν, σοφωτάτας ἔδιδε τὰς λύσεις καὶ ἑρμηνείας. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ θείου τούτου πατρὸς εἶναι ἕως δέκα χιλιάδες.[1] Οὕτω λοιπὸν κάλλιστα διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ κατὰ Θεὸν πολιτευσάμενος, μὲ γῆρας βαθὺ τελειόνει τὸν βίον του περὶ τὸ υν' (450) ἔτος τῆς σωτηρίας.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ ὁμολογητοῦ τῶν Στουδίτου.

» Ἔδοξε τῷ στήσαντι μέτρα τῷ βίῳ,
» Καὶ Νικόλαον ἐκμετρῆσαι τὸν βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, θέλων δὲ νὰ ἴδῃ τὸν συγγενῆ του Θεοφάνην, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κρήτην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· εὑρὼν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου συνηριθμημένον μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, ἐνδύεται καὶ αὐτὸς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀφ' οὗ δὲ διῆλθεν ὅλην τὴν πνευματικὴν παιδείαν, καὶ ἐδιδάχθη ἀκριβέστατα, ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα καὶ ἰδιώματα τῆς μοναχικῆς πολιτείας, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, ἐχειροτονήθη ἱερεύς· τί δὲ μετὰ ταῦτα ἠκολούθησεν; ἐξορίζεται ὁ ἀοίδιμος οὗτος Νικόλαος ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Θεόδωρον, τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδιτῶν.[1] Ὕστερον δὲ ἀνεκλήθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὴν ἐξορίαν·[2] ἔπειτα δέρονται μὲ βούνευρα, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου, ἐνέτει ωις' (816), διότι προσεκύνουν τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ οὕτω βάλλονται εἰς τὴν φυλακήν. Πάλιν δὲ ἐρωτηθέντες καὶ βεβαιοῦντες τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, δέρονται καὶ οὕτω δεθέντες, ῥίπτονται πάλιν εἰς τὴν φυλακήν· μείναντες δὲ ἐκεῖ χρόνους τρεῖς καὶ ταλαιπωρηθέντες μὲ πεῖναν καὶ δίψαν καὶ γύμνωσιν, στέλλονται ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Σμύρνην. Δαρέντες δὲ καὶ ἐκεῖ, ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀσφαλίζονται εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον εἴκοσι μῆνες, ἀπέθανεν ὁ Ἀρμένιος Λέων, καὶ τότε οἱ μακάριοι οὗτοι ὅσιοι καὶ ὁμολογηταὶ, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἦλθον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσαντες τὸν τρισόλβιον Νικηφόρον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, εὑρίσκοντο μετ' αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ὅτε μετὰ τὸν Ἀρμένιον ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς καὶ εἰκονομάχος, ἐν ἔτει ωκ' (820), τότε ἐξορίζονται εἰς τὴν Προῦσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ αὐτοῦ Μιχαήλ· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐξορίζονται εἰς τὸν Ἀκρίταν. Ἐκεῖ δὲ διατρίβων ὁ ἅγιος Θεόδωρος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανε Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς, καὶ ἐδέχθη τὴν βασιλείαν Θεόφιλος ὁ υἱός του ἐν ἔτει ωκθ' (829), πάλιν ἐκινήθη πάλεμος κατὰ τῶν εὐσεβῶν ὅσοι ἐπροσκύνουν τὰς ἁγίας εἰκόνας· ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Θεόφιλος κατέστρεψε τὴν ζωὴν, καὶ

[1] Τοῦτο τὸ λέγει Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος ἐν βιβλ. ιδ'. κεφ. νγ'. Ὁ δὲ Σωΐδας εἰς τὴν λέξιν Ἰσίδωρος, λέγει ὅτι ἔγραψε τρεῖς χιλιάδας ἐπιστολὰς, γεμάτας ἀπὸ θείαν καὶ ἀνθρωπίνην χάριν.

[1] Ἡ ἐξορία αὕτη τῶν ὁσίων τούτων φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικῶν ἐν ἔτει ωι' (810).

[2] Ἡ ἀνάκλησις αὐτῶν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ καλουμένου Κουροπαλάτου καὶ Ῥαγχαβὲ, ἐν ἔτει ωιά' (811)· καὶ ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. β'. σελ. 261 τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Digitized by Google

ἡ εὐσεβεστάτη βασίλισσα Θεοδώρα ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Μιχαὴλ ἔγειναν διάδοχοι τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωμβ' (842)· τότε ἔγεινεν εἰρήνη σταθερὰ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ὅτε δὲ ὁ Μακεδὼν Βασίλειος ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωξζ' (867)· τότε μὲ πολλὰς παρακινήσεις του κατέπεισε τὸν ὅσιον τοῦτον καὶ πολύαθλον Νικόλαον, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Μὲ τοιούτους λοιπὸν καὶ τοσούτους ἀγῶνας διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἱερὸς οὗτος πατὴρ, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς κακοπαθείας ταλαιπωρηθεὶς, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα πέντε.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΒΡΑΜΙΟΥ ἐπισκόπου Ἀρβὴλ τῆς Περσίδος.

» Πῶς τοῦτο φρικτὸν τοῖς ἀθληταῖς Κυρίου ;
» Ἔφασκε δεικνὺς Ἀβράμιος τὸ ξίφος.

Κατὰ τὸν πέμπτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, συνελήφθη ὁ ἅγιος οὗτος Ἀβράμιος, ἐπίσκοπος ὢν μιᾶς πόλεως τῆς Περσίας, ὀνομαζομένης Ἀρβὴλ, ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ μὲν τὸν Χριστὸν, νὰ προσκυνήσῃ δὲ τὸν ἥλιον. Ὁ δὲ μακάριος Ἀβράμιος ἔλεγεν εἰς αὐτὸν, « ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, πῶς δὲν φοβεῖσαι παρακινῶν με νὰ κάμω ὅσα δὲν πρέπουσι ; καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσω τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου καὶ ὅλων τῶν κτισμάτων, καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν ἥλιον, τὸ τοῦ Θεοῦ κτίσμα καὶ ποίημα ; Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ἐπισκόπου δὲν ἐτάραξαν ὀλίγον τὸν ἀρχιμάγον· ὅθεν παρευθὺς προστάζει νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ τὸν δείρωσι μὲ ἄγρια ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ εἶδε τὸν μάρτυρα ὅτι ὑπέφερε μὲ γενναιοκαρδίαν τὴν τιμωρίαν ταύτην, καὶ ὅτι ἐπροσηύχετο διὰ τοὺς τιμωροῦντας αὐτὸν καὶ ἔλεγε « Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, διότι δὲν ἠξεύρουσι τί κάμνουσι »· τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ μακάριος Ἀβράμιος εἰς χωρίον καλούμενον Θελμὰν, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ, ὁ ἐν Εἰρηνουπόλει,[1] εἷς ὢν τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ Θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Καὶ Ἰωάννης, ὀρθοδοξίας χάριν,
» Τοὺς δυσσεβεῖς ἤλεγχε σὺν παρρησίᾳ.

Ὁ ὅσιος ΙΑΣΙΜΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀλλ' Ἰασίμου καὶ μόνη κωφὴ κόνις,
» Νέμει νοσοῦσι τὴν ἰάσιμον χάριν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Θείοις σκεπασθεὶς πίστεως θείας ὅπλοις,
» Γυμνοῖ τράχηλον Θεόκτιστος τῷ ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΣΗΦ Χαλεπλῆς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχπ' (1686) ξίφει τελειοῦται.*

† » Τέμνου, Ἰωσὴφ, ἀνδρικῶς διὰ ξίφους,
» Καὶ ἐκ Θεοῦ στέφανον ἄφθαρτον δέχου.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΓΑΘΗΣ.

» Χαίρει, σκότει δοθεῖσα φρουρᾶς Ἀγάθη,
» Μισοῦσα καὶ φῶς, εἰ πλάνων ὄψεις βλέπω.
» Πέμπτῃ ἐν φυλακῇ Ἀγάθη θάνεν εἶδος ἄριστε.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ὀνομαζομένην Πάνορμον, διαλάμπουσα μὲν μὲ ὡραιότητα καὶ ἀφθορίαν σώματος, καὶ μὲ κάλλος ψυχῆς, γεμάτη δὲ οὖσα ἀπὸ πλοῦτον καὶ σωματικὰ ἀγαθὰ, κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251). Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ ἦτο χριστιανὴ, προσεφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Κουτιανὸν, καὶ πρῶτον μὲν παραδίδοται εἰς μίαν ἄλλην γυναῖκα ἄπιστον, Ἀφροδισίαν ὀνόματι, μὲ σκοπὸν, ἵνα ἐκείνη μὲ τὰς παρακινήσεις της, μεταθέσῃ τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐκράτει δυνατῶς τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐπεθύμει μᾶλλον νὰ ἀποθάνῃ μὲ μαρτυρικὸν θάνατον, διὰ τοῦτο δέρουσιν αὐτὴν ὑπερβολικῶς καὶ κόπτουσι τὸν μαστόν της, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὑγιῆ ὁ ἀπόστολος Πέτρος φανεὶς εἰς αὐτὴν ἐν τῇ φυλακῇ. Ἔπειτα σύρουσιν αὐτὴν ἐπάνω εἰς τοὺβλα, καὶ μὲ φωτίαν αὐτὴν καταχαίουσιν·

---

[1] Ἡ Εἰρηνούπολις εἶναι πόλις ἐν τῇ Κιλικίᾳ εὑρισκομένη πλησίον εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου, τιμημένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου, ὑπὸ τὸν Ἀναζάρβου Μητροπολίτην, ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Νερωνιάς.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

εἶτα βάλλουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν, ἐκεῖ δὲ εὑρισκομένη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· [1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Βασιλεύοντος Δεκίου ». (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Σκοπέλῳ (ἤτοι τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας.)

» Στενὴν ὁδεύσας Θεοδόσιος τρίβον,
» Τὴν εὐρύχωρον τῆς Ἐδὲμ πατεῖ τρίβον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θεοδόσιος ὁ ἀσκητὴς, ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κοινοβιάρχην, διότι οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, υἱὸς ὢν γονέων ὀνομαστῶν. Μίαν δὲ φορὰν ἀκούσας προσεκτικῶς τὴν δεσποτικὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ἀφῆκεν οἰκίαν καὶ πλοῦτον καὶ εὐγένειαν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τοῦ κόσμου χαροποιὰ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπους δασεῖς καὶ δενδρώδεις, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀποκλίνοντας [2], καὶ ἐκεῖ κτίσας ἓν κελλίον μικρότατον, μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν, ἐνδεδυμένος μὲν φορέματα τρίχινα, βαρέα δὲ σίδηρα φορῶν ἔσωθεν, ἓν εἰς τὸν λαιμὸν, ἄλλο εἰς τὴν μέσην, καὶ δύω εἰς τὰς δύω του χεῖρας. Καταγινόμενος δὲ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὸ ἐργόχειρον, ἐκοίμιζε μὲ αὐτὰ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς, ἐπιθυμίαν δηλαδὴ καὶ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ λοιπά· ἐδούλευε δὲ ποτὲ μὲν σπυρίδας, ποτὲ δὲ, ὀλίγα χωράφια, τὰ ὁποῖα σπείρων καὶ τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀπὸ ἐκεῖ ποριζόμενος, ἐτρέφετο αὐτὸς, καὶ ὅσοι ξένοι ἤρχοντο εἰς αὐτόν.

Οὗτος εἶχεν ἀκτένιστα καὶ ἄλουστα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, τὰ ὁποῖα ἔφθανον ἕως εἰς τοὺς πόδας του, ἐπειδὴ δὲ ὅσον ὁ καιρὸς ηὔξανε, τόσον ηὔξανε πανταχοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη του, καὶ ἐκ τούτου παρεκινοῦντο πολλοὶ καὶ ἐπρόστρεχον εἰς αὐτὸν, ἀγαπῶντες νὰ μιμῶνται τὴν ζωήν του, διὰ τοῦτο δεχόμενος αὐτοὺς ὁ ὅσιος, ἔκαμε τὴν ἔρημον ἐκείνην ἄλλην σχεδὸν πόλιν οὐράνιον. Μίαν φορὰν ἦλθον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη Ἀγαρηνοί· [1] δὲν ἐπροξένησαν ὅμως κἀνὲν κακὸν, διότι εὐλαβηθέντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεοδόσιον, ἀνεχώρησαν μὲ εἰρήνην. Πλὴν διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιδρομὰς, ἀφῆκε τὴν ἔρημον ὁ ὅσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ κτίσας μικρὰν καλύβην, ὁμοῦ μὲ ἄλλους τινὰς ἀδελφοὺς, εἰργάζετο τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἔλεγε δὲ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας. Ἀδελφοὶ ἂν καὶ μᾶς εὐλαβήθησαν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ δὲν μᾶς ἐπείραξαν, ὅμως εἶναι γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι πρέπει νὰ δίδωμεν τόπον εἰς τὴν ὀργὴν, διότι καὶ ὁ Κύριος φεύγων τὸν Ἡρώδην, μὲ τοῦτο μᾶς ἐδίδαξε νὰ φεύγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐδιδάχθημεν νὰ μὴ ῥίπτωμεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς πειρασμούς· διότι, τί μας ἐμποδίζει ἡ πατρὶς ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἐὰν ἡμεῖς προσέχωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας; βεβαίως οὐδέν. Οὕτω λοιπὸν πολιτευόμενος ὁ μακάριος, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας εἰς τὴν πατρίδα του πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [2]

—

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ ὁ

---

[1] Περὶ τῆς ἁγίας ταύτης παρθένου Ἀγάθης λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος ἐν τῷ β' βιβλίῳ τοῦ Κεκραγαρίου, ἤτοι ἐν κεφαλαίῳ κβ' τῶν Μονολογίων, ὅπου ἀναφέρει, ὅτι ἡ θεία γλυκύτης, ἅπασαν τὴν παροῦσαν τοῦ κόσμου πικρίαν ἀνταναιρεῖ· τί δὲ λέγει περὶ αὐτῆς; « Ταύτης σου τῆς ὑπεραφράστου γλυκύτητος, Κύριε, κἀκείνη ἀπεγεύσατο ἡ παρθένος (ἡ Ἁγάθη αὕτη ὁηλαδὴ) ἣν ἀναγωνώσκομεν χαίρουσάν τε καὶ μεγαλοφρονοῦσαν ἀπελθεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὡςφὴ κεκλημένην πρὸς ἑορτάσιν. »

[2] Ἤτοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Ῥώσου, ἥτις εἶναι πόλις τῆς Κιλικίας κατὰ τὸν Θεοδώρητον, διότι οὗτος γράφει πλατύτερον τὸν βίον τοῦ ὁσίου σούτου ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας του, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη.

[1] Ὁ Θεοδώρητος δὲν ὀνομάζει αὐτοὺς Ἀγαρηνοὺς, ἀλλὰ λέγει ὅτι αὐτοὶ παλαιὰ μὲν ὠνομάζοντο Σάλυμοι, τώρα δὲ ὀνομάζονται Ἴσαυροι.

[2] Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου τούτου ἦσαν μακρύτερα καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του· ὅθεν καὶ ἔδενεν αὐτὰ εἰς τὴν μέσην του. Καὶ ὅτι, ὄχι μόνον αὐτὸς ἐδούλευεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀδελφοὺς ἐδίδασκε νὰ ἑνώνωσι μὲ τοὺς πόνους τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς ἱδρῶτας τοῦ σώματος· ἐπειδὴ ἄτοπον πρᾶγμα εἶναι, οἱ μὲν κοσμικοὶ νὰ κοπιάζωσι καὶ νὰ δουλεύωσι διὰ νὰ θρέψωσι παιδία καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ πληρώνωσι δοσίματα, καὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Θεὸν ἀπαρχὰς, καὶ πρὸς τούτοις νὰ ἐλεῶσι τοὺς πτωχοὺς, οἱ δὲ μοναχοὶ, νὰ μὴ πορίζωνται τὰ χρειώδη τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν κόπον των, καὶ μάλιστα ἐνῷ μεταχειρίζονται φαγητὰ καὶ φορέματα εὐτελῆ· ἀλλὰ νὰ κάθηνται ἄργοι, καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς χρείας των ἀπὸ τὰς ξένας χεῖρας. Διηγεῖται δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐκτύπησε μὲ τὴν ῥάβδον του μίαν πέτραν σκληρὰν ἥτις, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνέβλυσεν ὕδωρ, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου ὑδραγωγίου ἔφερεν εἰς τὸ μοναστήριόν του· καὶ ὅτι τὸ λείψανον τούτου ἐβλήθη μετὰ θάνατον εἰς μίαν θήκην, ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου Ἀφραάτου, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

νέος Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Εὐκτοῦ τέλους ἔτυχες, ποιμὴν Κυρίου,
» Φερωνυμήσας πράγμασιν θεηγόρε.

* Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ἀθηναίου, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος διὰ ξίφους, κατὰ τὸ ἔτος ᾨψοδ' (1774).

† » Σφαγεὶς ὁ Ἀντώνιος ὥσπερ ἡ ὄις,
» Χριστῷ παρέστη ἀκολουθῶν, ὡς ὄις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΟΥΚΟΛΟΥ Ἐπισκόπου Σμύρνης.

» Σμύρνης ὁ ποιμὴν Βουκόλος θυηπόλος,
» Ἄγρυπνός ἐστι, καὶ θανὼν, ποίμνης φύλαξ,
* » Ἀγλαὸν φελίοιο φάος λίπε Βουκόλος ἔκτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καθαρίσας τὸν ἑαυτόν του, ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ζθεν εὑρὼν αὐτὸν δόκιμον καὶ ἄξιον ὁ πανεύφημος καὶ ἠγαπημένος τῷ Χριστῷ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ ποιμένα τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησίας. Καὶ λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος ἱεράρχης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος φωτιζόμενος, ἐφώτιζε καὶ αὐτὸς τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνωσίας εὑρισκομένους Ἕλληνας, καὶ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐποίει αὐτοὺς υἱοὺς φωτὸς καὶ ἡμέρας, ἐλευθερόνων αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἀνήμερα θηρία· ἤτοι ἀπὸ τοὺς ἀγρίους καὶ σκοτεινοὺς δαίμονας. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον, ἐχειροτόνησε τὸν ἅγιον Πολύκαρπον διάδοχον εἰς τὴν αὐτὴν μεγαλόπολιν Σμύρνην, καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον αὐτὸν κατέστησε τῶν λογικῶν προβάτων, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ ἀπὸ τὸν τάφον του ἓν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἐχάριζε καὶ χαρίζει ἕως τὴν σήμερον διαφόρους ἰατρείας εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Ἐμέσῃ.

» Χρηστὸς τέτρηται χεῖρας ἅλοις καὶ πόδας,
» Ἰουλιανὸς προστίθησι καὶ κάραν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἔμεσαν πόλιν τῆς Κοίλης Συρίας, εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεὸν, νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ὅτε δὲ συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐμέσης Ἰουλιανὸς καὶ ὁ διάκονος Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μώκιος[1], κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284), καὶ κατεδικάσθησαν καὶ οἱ τρεῖς νὰ κατασπαραχθῶσιν ὑπὸ τῶν θηρίων, τότε ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς βλέπων αὐτοὺς ὅτι ἐφέροντο εἰς τὰ θηρία ἐπόνεσε κατὰ τὴν καρδίαν· ὅθεν ἔτρεξε καὶ τοὺς ἔφθασε, καὶ φθάσας τοὺς ἠσπάσθη. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκρατήθη καὶ αὐτὸς, ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἐθανατώθησαν· ὅθεν ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλήν του καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· οὕτω δὲ καρφωμένος ὢν ὁ τρισόλβιος, ἐπλαγίασεν εἰς ἓν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΑΥΣΤΗΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ΕΥΛΑΣΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

» Τρεῖς μάρτυρες πάσχουσιν ἰχθύων πάθος,
» Κοινῇ τυχόντες ὀργάνου τοῦ τηγάνου.

Αὕτη ἡ ἁγία Φαύστα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγθ' (299), καταγομένη ἀπὸ τὴν Κύζικον, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν, καὶ πλουσίων, μετὰ τὸν θάνατον τῶν ὁποίων ἔμεινε κυρία πλούτου πολλοῦ καὶ περιουσίας. Πλὴν οὔτε ἡ νεότης τῆς

---

[1] Ὁ Πολύευκτος οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Ῥωμανοῦ ἐν ἔτει 959 ὅστις ἦτο εὐνοῦχος, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διέπρεπε μὲ λόγον καὶ ἀρετήν. Μοναχὸς δὲ ὢν πρότερον, ἐχειροτονήθη ὕστερον Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Καισαρείας Βασίλειον, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἡρακλείας Νικηφόρος, ἁμαρτήσας κατὰ τοῦ βασιλέως, ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ προνόμιον, τὸ νὰ χειροτονῇ δηλαδὴ τὸν Πατριάρχην· ὅθεν καὶ κατηγορία ὄχι ὀλίγη προσήφθη, οὐ μόνον εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐπρόσταξε τοῦτο· εἰς τὸν βασιλέα δηλαδὴ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Καισαρείας ὅστις τὸν ἐχειροτόνησεν. (ὅρα περὶ τούτου σελ. 352 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου) Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ προστίθεται, ὅτι ὁ Πολύευκτος οὗτος εἶναι ὁ νέος, διὰ τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἴσως οὗτος εἶναι Πολύευκτος ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις μετὰ τὴν ἀναίρρησιν τοῦ Τζιμισκῆ ἔζησε μόνον τριακονταπέντε ἡμέρας καὶ ὅρα σελ. 367 τοῦ 6'. τόμ. τοῦ Μελετίου.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

ἡλικίας της, οὔτε ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου ἐδυνήθησαν νὰ τὴν χωρίσωσιν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔργα· ἀλλ' ἐσχόλαζεν ἡ μακαρία, καὶ ἔδωκε τὸν ἑαυτόν της εἰς τὴν ἀφθορίαν καὶ παρθενίαν, εἰς τὴν νηστείαν καὶ εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη αὐτῆς ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα, ἐστάλη πρὸς αὐτὴν περιφανής τις ἄνθρωπος τῆς Συγκλήτου, Εὐϊλάσιος ὀνόματι, παραγγελθείς, ἢ νὰ τὴν πείσῃ νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς, ἢ ἂν δὲν πεισθῇ, νὰ τὴν πνίξῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Εὐϊλάσιος, ἐδοκίμασε τὴν ἁγίαν μὲ πᾶσαν δοκιμὴν βασάνων, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκαμε διάφορα θαύματα, τούτου χάριν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν ἀποστέλλεται ἄλλος ἄρχων παρὰ τοῦ βασιλέως, Μάξιμος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος μὲ πικρὰ βάσανα ἐτιμώρησε καὶ τὴν ἁγίαν καὶ τὸν Εὐϊλάσιον. Βλέπων δὲ τὰς θαυματουργίας, ὅσας ἐποίησεν ἡ ἁγία διὰ τῆς προσευχῆς της, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστόν· καὶ εἰς τὸ τηγάνιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἡτοίμασε διὰ νὰ βάλῃ καὶ τοὺς δύω ἁγίους, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐμβῆκε καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ ἐκείνους, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως· καὶ οὕτως ὁμοῦ καὶ οἱ τρεῖς ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς τοῦ μαρτυρίου στεφάνους· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

---

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΑΥΣΤΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, καὶ ΣΙΛΟΥΑΝΟΥ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Δαρείου.*

* » Τριῶν συνάθλων ἓν διὰ ξίφους τέλος,
» Οἳ τὸν Θεὸν φρονοῦσιν ἕν τε καὶ τρία.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΩΤΙΟΥ, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ προφητείῳ (ἤτοι ἐν τῷ ναῷ) τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῷ ὄντι ἐν τοῖς Ἡρεμίας.*[2]

---

* » Θνήσκων Φώτιος, οὐ ταράττομαι, λέγει,
» Πρὸς τὴν τελευτὴν ὢν προητοιμασμένος.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ.*

* » Ἐκ γῆς συνέστη σῶμα Βαρσανουφίου,
» Καὶ γῆν ὑπῆλθε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐπικαλουμένου Προφήτου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.*

† » Δίκαιόν ἐστιν, ὦ Ἰωάννη, ἅμα,
» Τάττειν σε ᾠδὲ τῷ φίλῳ διδασκάλῳ.[1]

* *Ὁ ὅσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἐν Λυκῷ τῇ πόλει ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[2]

† » Τὸν ἐν Λυκῷ δὲ ποῦ Ἰωάννην θέμις,
» Τάττειν, ὅτι μὴ ὧδ' Ἰωάννῃ ἅμα;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Τὸ Ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν.»

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἱερὸς οὗτος Φώτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει 829, τὸ ὁποῖον ἔγεινε πρωτοσπαθάριος καὶ πρωτοασηκρῆτις, καὶ ἔφερε τὰ πρωτεῖα τῆς συγκλήτου, καὶ βασιλικὸς βασιλεύς, καὶ ὁ τοῦ διακόνου Ἰωάννην τὸν συγγράψαντα τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τοῦ ὁμολογητοῦ. Τόσην δὲ δύναμιν εἶχεν εἰς τὴν γραμματικὴν, ποιητικὴν, ῥητορικήν τε καὶ φιλοσοφίαν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἰατρικὴν, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην ἐξωτερικὴν, ὥστε, ὄχι μόνον ἄλλος τοιοῦτος δὲν εὑρίσκετο ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς παλαιοὺς συνηριθμεῖτο, καθὼς Νικήτας ὁ Παφλαγονίας μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἂν καὶ ἦτο ἐχθρός του. Ψηφισθεὶς λοιπὸν οὗτος ἀπὸ ὅλον τὸν κλῆρον (πλὴν πέντε μόνον) ἔγεινε μοναχὸς ὑπὸ Γρηγορίου ἐπισκόπου Συρακούσης τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, τῇ δευτέρᾳ ἔγεινεν ἀναγνώστης, τῇ τρίτῃ ὑποδιάκονος, τῇ τετάρτῃ διάκονος, τῇ πέμπτῃ πρεσβύτερος, καὶ τῇ ἕκτῃ, ἥτις ἦτον ἡ κε', τοῦ Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἑορτάζομεν τὰ γενέθλια τοῦ Κυρίου, ἔγεινεν ἐπίσκοπος, ἐν ἔτει 838 καὶ οὕτως ἐκβληθέντος τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἔγεινεν οὗτος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἂν καὶ ἀκουσίως. Ψεύδεται ἄρα ὁ Νεοκαισαρείας Στυλιανὸς, γράφων πρὸς Στέφανον, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔγεινε καὶ πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος. Ὁμοίως καὶ ὁ Σμύρνης Μητροφάνης, καὶ ὁ Παφλαγονίας Νικήτας, καὶ ὁ Θεόγνωστος, οἱ πολλὰ κατὰ τοῦ ἁγιωτάτου Φωκίου τούτου γράψαντες. Ὁμοίως καὶ ὁ Βαρώνιος ὁ λέγων, ὅτι ὁ Φώτιος ἦτο ἐνοῦχος, συνάγων τοῦτο ἀπατηλῶς ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν Ἰωάννου Σακελλαρίου. Οὐ γὰρ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἔγραψε πρὸς τὸν Φώτιον, ἀλλ' ὁ Φώτιος πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅρα σελ. 274 τοῦ Ϛ'. τόμ. τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ συστάσης Συνόδου ἐπὶ τοῦ ἁγιωτάτου Φωτίου, ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[1] Σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Βαρσανούφιος οὗτος, σὺν Ἰωάννῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ προφήτῃ καὶ μαθητῇ αὐτοῦ, ἔχουσι βίβλον ἀξιόλογον, πόλλας ἐρωτήσεις περιέχουσαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας, τινὲς μὲν λύονται ἀπὸ τὸν ἕνα, τινὲς δὲ, ἀπὸ τὸν ἄλλον· αὕτη δὲ ἡ βίβλος ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ εἰς τοὺς 1816.

[2] Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸ Ἐγκόλπιον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Λαμψάκου.

» Ἀφῆκε τὸν χοῦν Παρθένιος Λαμψάκῳ,
» Λαμπτῆρα πυρσεύοντα φῶς αὐτῇ μέγα.
» Παρθένιος κατέδαρθε λαχὼν μακρὸν ἑῶδόμῃ ὕπνον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τιή' (318), υἱὸς Χριστοφόρου διακόνου τῆς ἐν Μελιτοπόλει ἐκκλησίας· καὶ ἀπὸ μὲν γράμματα ἦτο ἄπειρος, ἐσπούδαζεν ὅμως νὰ μεταχειρίζεται ὅλην τὴν πρακτικὴν ἀρετήν. Τῆς ἀρετῆς δὲ ταύτης ὡς προκάλυμμα καὶ σκέπασμα εἶχε τὴν ἁλιευτικὴν τέχνην τῶν ὀψαρίων, τὰ ὁποῖα ἐμοίραζεν εἰς ἐκείνους ὅσοι τὰ ἐζήτουν· τόση δὲ πολλὴ ἦτον ἡ κρυπτομένη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μακαρίου τούτου εὐσέβεια καὶ ἀρετὴ, ὥστε χάριν ἔλαβε παρὰ Θεοῦ νὰ διώκῃ δαιμόνια, καὶ νὰ ἰατρεύῃ πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεμελήθη καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ἀπὸ Φίλιππον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Μελιτοπόλεως· ἔπειτα ἐχειροτονήθη καὶ ἐπίσκοπος τῆς Λαμψάκου ἀπὸ τὸν Ἀχίλλιον τὸν Μητροπολίτην Κυζίκου. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἐτέλει θαύματα πάμπολλα, διότι αὐτὸς ἰάτρευσε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἐτυφλώθη ἀπὸ ἕνα ταῦρον· αὐτὸς ἠλευθέρωσε μὲ μόνον τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὸ πάθος τὸ λεγόμενον καρκίνον· αὐτὸς ἐνέκρωσε μὲ μόνον τὸ φύσημά του τὸν σκύλον ἐκεῖνον, ὅστις ἐλύσσαξε καὶ ἐδάγκασεν αὐτόν· αὐτὸς ἀνέστησε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις κατεπατήθη ἀπὸ ἓν ἁμάξιον καὶ ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· αὐτὸς ἐδίωξε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἀπὸ τὴν γυναῖκα τοῦ ἐπιτρόπου· αὐτὸς ἔκαμε τοὺς βαφεῖς νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς βαφικῆς τέχνης των, ἀποδιώξας τὸν ἐκεῖ ἐμφωλεύοντα δαίμονα. Καὶ ἵνα εἰπῶ συντόμως, ὁ ἅγιος οὗτος πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ποιήσας, καὶ προειπὼν διὰ τὰ μέλλοντα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΟΥΚΑ τοῦ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει τῆς Ἑλλάδος.

» Ἔπλησε Λουκᾶς θαυμάτων τὴν Ἑλλάδα,
» Ὃς οὐδὲ νεκρὸς παύεται τῶν θαυμάτων.

Οὗτος ὁ ὅσιος Λουκᾶς ἦτο γέννημα καὶ ἐντρύφημα τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ τούτου πρόγονοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν νῆσον Αἴγιναν· τὰς δὲ συνεχεῖς καταδρομὰς τῶν Ἀγαρηνῶν μὴ ὑποφέροντες, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, καὶ μετῴκησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὰ μέρη τῆς Φωκίδος (τοῦ νῦν λεγομένου Σάλωνος), εἰς ἓν χωρίον Καστόριον καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ὁ μακάριος Λουκᾶς ἐν ἔτει 920. Οὗτος λοιπὸν παιδιόθεν ἀποχὴν ἔκαμεν ὄχι μόνον κρέατος, ἀλλὰ καὶ αὐγοῦ καὶ τυρίου· φαγητὸν δὲ καὶ ποτὸν ἦτο εἰς αὐτὸν ψωμίον κρίθινον, καὶ ὄσπριον, καὶ νερόν. Πλὴν ἂν καὶ ὁ ἀοίδιμος κατεξήραινε τὸ σῶμά του μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐνόμιζεν ὅμως τρυφὴν καὶ χορτασμόν του τὸ νὰ τρέφῃ τοὺς πεινῶντας καὶ νὰ ἐνδύῃ τοὺς γυμνούς. Ὅθεν πολλάκις ἔδιδε καὶ τὸ ἴδιόν του φόρεμα εἰς τοὺς πτωχοὺς, αὐτὸς δὲ ἐπέστρεφε γυμνὸς εἰς τὸν οἶκόν του· καὶ ὅτε προσηύχετο πρὸς τὸν Θεὸν ἐσηκόνοντο οἱ πόδες του ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἵσταντο εἰς τὸν ἀέρα μετέωροι.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε μοναχὸς, δὲν δύναταί τις νὰ διηγηθῇ πόσην ἐγκράτειαν καὶ πόσην κακοπάθειαν μετεχειρίζετο ὁ τρισόλβιος· διατρέξας δὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς παραθαλασσίους τόπους, ἔγεινεν εἰς πολλοὺς αἴτιος σωτηρίας διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐνεργηθέντων θαυμάτων. Ὕστερον δὲ ἀφήσας τὰς μεταβάσεις τῶν τόπων, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Στείριον, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ἑπτὰ χρόνους, προεῖπεν εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς του, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, παραδοὺς ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Κύριον. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων χιλίων τριῶν μαρτύρων, τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάντων.

» Πλῆθος βροτῶν πρὸς τρισὶν ὄντων χιλίων,
» Ἔφθει θανεῖν εἵλοντο τοῦ Χριστοῦ χάριν.

---

[1] Τοῦ ἁγίου τούτου Παρθενίου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, προσθέσασα καὶ νέον κανόνα. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος σώζεται ἐν τῷ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ κατὰ τὸν μέγαν Παρθένιον.»

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, ὃν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν, τὸν ὁποῖον κάλλιστα καὶ γλαφυρώτατα συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ χρόνος ἦν ἐληθῶς.» Τούτου τοῦ ὁσίου Λουκᾶ ἡ ἀσματικὴ ἀκολουθία εἶναι ἀνεκπεπληρωμένη. Ἔχει δὲ οὗτος καὶ ὀκτωήχους κανόνας, τὰ ὁποῖα ὅλα εὑρίσκονται εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ μοναστήριον, οὗ τινος ἡ ἐκκλησία φημίζεται παρὰ πάντων διὰ τὴν ὡραιότητά της καὶ μάλιστα διὰ τὰ θαυμασιὰ καὶ πορφυρᾶ μάρμαρα, καὶ τὰς πολλὰς στήλας μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ὡκοδομημένη.

Digitized by Google

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν ὑπηρέται τῶν τεσσάρων προτεκτόρων ἐκείνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνελήφθη ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας, καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ βασιλικῆς προσταγῆς· [1] ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Πέτρος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ τέσσαρες ἐκεῖνοι προτεκτόροι μὲν ὅλον αὐτῶν τὸν οἶκον καὶ ἐμαρτύρησαν. Τότε καὶ οἱ τούτων ὑπηρέται ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως, ὑπῆγον αὐτόκλητοι εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν, εὑρισκόμενον ἐν Νικομηδείᾳ, ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδία καὶ αὐτὰ τὰ μικρά των βρέφη, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὅλοι χίλιοι τρεῖς καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, κατεκόπησαν μὲ τὰ ξίφη ἀπὸ τὸ βασιλικὸν στράτευμα, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες οἱ ἐκ Φρυγίας καταγόμενοι πυρὶ τελειοῦνται.

» Μὴ τὴν πυρὸς φρίξαντες ἰσχὺν ἓξ Φρύγες,
» Τῇ τῶν Φρυγῶν γῇ πύργος εἰσὶν ἰσχύος.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΠΡΙΩΝΟΣ ἐπισκόπου Κύπρου.

» Χριστὸς καλεῖ σε, σπεῦσον Ἀπρίων, ἴθι
» Πρὸς τὰ βραβεῖα τῆς ἄνω κληρουχίας.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν Μοροβάτοις ἀγωνισαμένου.

» Ἀγῶνα τὸν μέγιστον ἀνύσας Πέτρος,
» Ἐν οὐρανοῖς εἴληφε πάντιμον στέφος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Μάρτυρος ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ.

† » Καλῶς ἀθλήσας Θεόπεμπτος γεννάδας,
» Σὺν τοῖς ἑαυτοῦ τὰ βραβεῖα λαμβάνει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Στρατηλάτου.

» Ἦν Θεόδωρος ἀξίαν στρατηλάτης,
» Ὑπῆρξε τιμηθεὶς καὶ Θεοῦ στρατηλάτης.
» Ὄμβριμον ὀγδοάτῃ Θεοδώρου αὐχένα κόψαν,

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου, ἐν ἔτει τκ' (320), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Εὐχαΐτα (τὰ ὁποῖα κοινῶς λέγονται Ἐφλεὲμ, εὑρισκόμενα ἐν τῇ Γαλατίᾳ), κατοικῶν δὲ εἰς τὴν Ἡράκλειαν, τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὴν μαύρην θάλασσαν. Οὗτος λοιπὸν ὑπερέβαλε τοὺς πολλοὺς, καὶ κατὰ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς καὶ τὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τῶν λόγων, διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι ἐφιλοτιμοῦντο νὰ ἀποκτήσωσι τὴν φιλίαν του. Ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς Λικίνιος πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἶχε νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἂν καὶ ἤκουσεν, ὅτι ἦτο χριστιανὸς, καὶ ὅτι βδελύσσεται καὶ μισεῖ τοὺς λεγομένους παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου θεούς. Διὸ ἀπέστειλεν ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ἐπίτηδες τινὰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν του, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ φέρωσι τὸν ἅγιον μὲ τιμὴν πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐμήνυσε μὲ τοὺς ἰδίους ἀπεσταλμένους εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πρέπει μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἡράκλειαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μεγαλητέρους του θεοὺς, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, καὶ χάριν τινῶν ὑποθέσεων δημοσίων, εὐθὺς ὁ βασιλεὺς λαβὼν μαζί του τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς θεούς του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἡράκλειαν. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος ἐπροθυμοποιήθη καὶ ἐνεδυναμώθη εἰς τὸ μαρτύριον μὲ ὀπτασίας νυκτερινὰς, αἱ ὁποῖαι ἐπέμφθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅθεν εὐθὺς ἅμα ἤκουσεν, ὅτι ὁ Λικίνιος ἐπλησίασεν εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἵππευσε, καὶ προϋπήντησεν αὐτὸν μετὰ τιμῆς, ὡς ἔπρεπε.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμβὰς εἰς τὴν πόλιν, παρεκάλει τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεούς· ὁ δὲ μάρτυς ἐζήτησε νὰ λάβῃ αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς λατρεύσῃ πρῶτον εἰς τὸν οἶκόν του. Λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος τοὺς Θεοὺς, κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς συνέτριψεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχούς· ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν, εἶπε Μαξέντιος ὁ κομενταρήσιος πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶδε τὴν κεφαλὴν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, ὅτι τὴν ἐβάσταζε πτωχός τις καὶ τὴν περιέφερεν εἰς τοὺς δρόμους. Τότε ἥρπασαν παρευθὺς οἱ δορυφόροι τοῦ βασιλέως τὸν ἅγιον Θεόδωρον, καὶ πρῶτον μὲν ἐκδύουσιν αὐτὸν καὶ τανύουσιν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος· ἔπειτα δίδουσι μὲ νεῦρα βοῶν εἰς μὲν τὴν ῥάχιν τοῦ ἀθλητοῦ πληγὰς ἑπτακοσίας, εἰς δὲ τὴν κοιλίαν του, πεντήκοντα· τὸν δὲ λαιμὸν τοῦ ἁγίου κτυπῶσι μὲ μολιβδίνας σφαίρας. Εἶτα ξέουσιν αὐτὸν καὶ μὲ λαμπάδας καίουσιν·

[1] Ὅρα τὸν βίον τούτου τοῦ ἁγίου Πέτρου τὸν κατὰ πλάτος εἰς τὸ Ἐκλόγιον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται.

Digitized by Google

ὕστερον δὲ τρίβουσι τὰς πληγωμένας καὶ κεκαυμένας σάρκας του μὲ τοῦβλα καὶ κεραμίδια, καὶ οὕτω τὸν ῥίπτουσιν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, ἀφίνοντες αὐτὸν ἐκεῖ νηστικὸν ἑπτὰ ἡμέρας.

Μετὰ ταῦτα ἐξέβαλον αὐτὸν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐκάρφωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του εἰς ἕνα σταυρόν· ἔπειτα (ὢ τῆς θηριώδους ἀπανθρωπίας!) ἐπέρασαν εἰς τὸ παιδογόνον καὶ κρύφιον μέλος τοῦ μάρτυρος μίαν περόνην ἡ ὁποία ἔφθασεν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά του. Ἵσταντο δὲ πριγύρω καὶ παιδία, τὰ ὁποῖα ἐτόξευον τὸν ἅγιον εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν ἀπὸ τὰ βέλη ἐχύθησαν αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του· ἄλλοι δὲ κόπτοντες πλαγίως τὰ κεχρυμμένα του μόρια, ἐξέκοψαν μαζὶ καὶ τὰ σπερμογόνα του μέλη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν σταυρὸν, διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὁ Λικίνιος, ὅτι ἤδη ἀπέθανεν· ἠπατᾶτο ὅμως ὁ μάταιος, διότι ὁ ἅγιος ἐλύθη ἐκ τῶν δεσμῶν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ὅλος ἔγεινεν ὑγιὴς, ψάλλων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν ἔστειλεν ὁ Λικίνιος ἀνθρώπους διὰ νὰ σηκώσωσι τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι βλέποντες τὸν ἅγιον ζωντανὸν καὶ ὑγιῆ, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἄνθρωποι ὀγδοήκοντα πέντε, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι τριακόσιοι, τῶν ὁποίων ἦτο πρῶτος ὁ ἀνθύπατος Κέστης, διότι οὗτοι ἀποσταλέντες διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς πιστεύσαντας ὀγδοήκοντα πέντε, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοί.

Βλέπων δὲ ὁ Λικίνιος, ὅτι ἦτο ἡ πόλις τεταραγμένη, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον· χριστιανοὶ δὲ πολλοὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι, ἐμπόδιζον τοὺς στρατιώτας· ἀλλ' ὁ ἅγιος μόλις καταπαύσας τοὺς χριστιανοὺς, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν εἰς τὰ Εὐχάϊτα, καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον, καθὼς ὁ μάρτυς ἐπρόσταξε περὶ τούτου τὸν ταχυγράφον του Ἄὔγαρον, ὁ ὁποῖος παρὼν εἰς τὸ μαρτύριόν του, ἔγραψε τὰς κατὰ μέρος ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ διάφορα εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ἔλαβε, καὶ τὰς παρὰ Θεοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεις, ὅσας ἠξιώθη· [1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ, ὅρα εἰς τὸν πεζογράφον Δαμασκηνόν).

[1] Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του ἑορτάζεται κατὰ τὴν

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

» Ἵππους ἑώρας τοὺς νόας Ζαχαρία,
» Δι' ὧν πρὸς ὕψος οὐρανῶν ἀφιππάσω.

Οὗτος ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἑρμηνεύεται, μνήμη Θεοῦ· ἦτο δὲ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ φυλῆς Λευΐ, καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Γαλαάδ· ἐπέστρεψε δὲ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν τῶν Ἑβραίων, γέρων ἤδη κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα εὑρισκόμενος, πολλὰς προφητείας ἔκαμεν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλὰ τέρατα καὶ σημεῖα ἔδωκεν, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν προφητειῶν του. Οὗτος εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἰωσεδὲκ, ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱὸν, καὶ ὅτι θὰ ἱερατεύσῃ εἰς τὸν Κύριον ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· οὗτος εὐλόγησε καὶ τὸν Σαλαθιὴλ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θέλει γεννήσει υἱὸν, καὶ θέλει καλέσει τὸ ὄνομά του Ζοροβάβελ, ἤγουν σπέρμα Βαβυλῶνος· (ζορὸ, ἑρμηνεύεται σπέρμα, βαβὲλ δὲ, Βαβυλών). Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν ἔδωκεν ἓν σημεῖον παράδοξον διὰ τὸν Κροῖσαν τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, καὶ διὰ τὴν ἐκπόρθησιν καὶ τὸν ἀφανισμὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰσραὴλ· ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν Ἐθνῶν, καὶ διὰ τὴν μέχρι τέλους καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ναοῦ· καὶ ὅτι θὰ ἐκλείψωσιν οἱ προφῆται ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ θὰ ἀργήσωσιν οἱ ἱερεῖς καὶ τὰ Σάββατα. Αὐτὸς ἐπροφήτευσε καὶ διὰ τὴν διπλῆν κρίσιν, ἥτις μέλλει νὰ γίνῃ, [1] καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ προφητεύσας, ἐκοιμήθη εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὸν τάφον Ἀγγαίου τοῦ προφήτου. [2]

ὀγδόην τοῦ Ἰουνίου. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεόδωρον ἐγκώμιον ἔπλεξεν Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὸν τοῦ Θεοῦ δώρων ἐπώνυμον μάρτυρα », ὅπερ μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Καρεαῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἀλλαχοῦ· οὗ ἡ ἀρχή. « Λικινίῳ τῷ Βασιλεῖ ».

[1] Ἴσως διπλῆ κρίσις ἐννοεῖται ἐδῶ ἡ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διότι καὶ τὰ δύω ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει κριθήσονται. Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ζαχαρίου εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρεν Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς (σελ. 1132 τῆς Δωδεκαβίβλου).

[2] Ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτο υἱὸς Βαραχίου, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ, κατὰ τὸν δεύτερον χρόνον τοῦ βασιλέως

Digitized by Google

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΜΑΡΘΑ καὶ ΜΑΡΙΑ αἱ ἀδελφαὶ, σὺν τῷ ὁσίῳ ΛΥΚΑΡΙΩΝΙ, ξίφει τελειοῦνται.

Εἰς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν.

» Ἅς περ παρῆξεν εἰς τὸ φῶς γαστὴρ μία,
» Μάρθαν Μαρίαν, ἓν στερεῖ φωτὸς ξίφος.

Εἰς τὸν Λυκαρίωνα.

† » Διπλοῦν ἐδέξω Λυκαρίων τὸ στέφος,
» Ὅσιος οἷα καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν ἀδελφαὶ κατὰ σάρκα καὶ ἔζων κατ' ἰδίαν, μεταχειριζόμεναι παρθενίαν· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ διέλθῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοίκουν, ἔκυψαν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶπον ὅτι εἶναι χριστιαναί. Ὁ δὲ ἡγεμὼν λυπούμενος, ἐλεεινολόγει τὸν θάνατον τὸν ὁποῖον θὰ λάβωσιν εἰς τὴν νεότητά των· ἀλλ' αἱ ἅγιαι ἀνταπεκρίθησαν ὅτι, ὁ διὰ τὸν Χριστὸν θάνατος δὲν εἶναι θάνατος, ἀλλὰ ζωὴ, ἡ ὁποία τέλος δὲν ἔχει. Τοῦτο τὸ ἴδιον ὡμολόγησε καὶ ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Λυκαρίων, ὁ ὁποῖος ἦτο παῖς μοναχὸς καὶ σύντροφος τῶν ἁγίων. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ οἱ τρεῖς ἐκαρφώθησαν εἰς τρεῖς σταυρούς· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν μὲ ξίφος ἀπὸ τοὺς ὁημίους, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. [1]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ξεσθέντες τελειοῦνται.

» Ξεσθεῖσι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
» Νικηφόρου στέφανος ἐπλάκη τέλος.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ.*

* » Ὑπῆρξεν ὄντως ἡ τελευτὴ τοῦ βίου,
» Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλη.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Πάφου.*

* » Πάφου πρόεδρος ἔνδον ἐκρύβη τάφου,
» Καὶ τ' ἄλλα Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΠΕΡΓΕΤΟΥ.

† » Πῶς ἂν παρέλθω ἀγέραστον Περγέτην,
» Σὺν τιτὶ ἁγίοις ὄντα κατειλεγμένον;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ.

» Τὸν ἐκ παλαιοῦ κλητικὸν Νικηφόρον,
» Τιμηθέντα γνῶθι πρακτικὸν Νικηφόρον,
» Φασγάνῳ ἀμφ' ἐνάτῃ, Νικηφόρε, δειροτομήθης.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Νικηφόρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλεριανοῦ καὶ Γαλλιήνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σξ' (260), ἰδιώτης κατὰ τὴν τύχην. Οὗτος λοιπὸν εἶχε φιλίαν ὑπερβολικὴν μέ τινα Σαπρίκιον ἱερέα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἐξ αἰτίας τινὸς, μᾶλλον δὲ ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, ἐμίσησε τὸν ἅγιον καὶ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἔγεινεν ἀφιλίωτος. Ὅθεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος πολλάκις μετεχειρίσθη μεσίτας, καὶ ἔβαλε διαλλακτὰς εἰς αὐτὸν, ζητῶν συγχώρησιν· καὶ τὴν παλαιὰν φιλίαν ἀνακαλούμενος· ὁ Σαπρίκιος ὅμως τελείως δὲν ἤθελε νὰ συγχωρήσῃ τὸν φίλον του, ἀλλ' ἐφύλαττε τὴν ἔχθραν καὶ τὴν μνησικακίαν εἰς τὴν καρδίαν του. Μίαν φορὰν δὲ ἐκρατήθη ὁ Σαπρίκιος ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ὡς χριστιανὸς καὶ ὡς ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐφέρετο εἰς τὸ νὰ βασανισθῇ· τότε ὁ θεῖος Νικηφόρος στοχασθεὶς, ὅτι ἦτο καιρὸς ἁρμόδιος διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Σαπρίκιον ἀπὸ τὴν ἔχθραν, ἔτρεξε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, παρακαλῶν νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ἂν καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος δὲν ἦτο αἴτιος τῆς τοιαύτης ἔχθρας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούετο, παλλάκις τὸν ἐπρόφθα-

---

Δαρείου, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ τῆς αὐτοῦ προφητείας, ἡ ὁποία διαμοιράζεται εἰς δεκατέσσαρα κεφάλαια. Ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους συνομήλικος μὲ τὸν προφήτην Ἀγγαῖον, καὶ κατὰ τὸν βίον ὁμότροπος· τὰς δὲ προφητείας του προεῖρηκεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ πρὸ τοῦ Ἀγγαίου, καὶ μετὰ τὸν Ἀγγαῖον. Θαυμασίως δὲ ὁ προφήτης οὗτος, εἴπερ καὶ ἄλλος, τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ διεσάφησεν, ὡς μαρτυρεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς σελ. 283 τῶν Ἰουδαϊκῶν. Ὁ γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ στέφανος, ὃν ἀναφέρει ἐν τῷ ς' κεφαλ. τῇ μοναρχίᾳ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ ἁρμόζει, τῇ συνεστώσῃ ἐξ Ἰουδαίων καὶ Ἐθνῶν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος μαρτυρικοῦ τέλους ἠξιώθη. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος καὶ ὁ Ἀγγαῖος καὶ ὁ Μαλαχίας καλοῦνται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ὡς ἀκμάσαντες ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ὁ Ζοροβάβελ αὐτὸν ἔκτισεν, ὡς λέγει ὁ Κανόνικος Κλήμης ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίου διαμηνευθείσης Διαθήκης.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἐνταῦθα παρὰ τῷ Μηναίῳ κείμενον δίστιχον τοῦ ἁγίου Λαικαρίωνος, εὑρίσκεται κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουνίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος μάρτυς Λυκαρίων καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται· ἐκείνῳ γὰρ μᾶλλόν ἐστιν ἁρμόδιον, ἢ τούτῳ.

Digitized by Google

νεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ ἔπιπτεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν συγχώρησιν· ὁ δὲ σαπρὸς Σαπρίκιος ἀδυσώπητος ἔμενε καὶ νὰ καμφθῇ δὲν ἤθελε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰ βάσανα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, τέλος πάντων κατεδικάσθη νὰ ἀποκεφαλισθῇ· ἐφέρετο λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Σαπρίκιος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Τότε ὁ καλὸς Νικηφόρος, φοβηθεὶς μήπως τὸ μαρτύριον τοῦ Σαπρικίου γίνῃ ἀπρόσεκτον εἰς τὸν Θεὸν, διὰ τὸ πάθος τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μνησικακίας ἣν εἶχε, πάντα τρόπον ἔκαμνε διὰ νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν, ἵνα γίνῃ τὸ μαρτύριόν του ἀκατηγόρητον· ἀλλ' ὁ Σαπρίκιος οὐδὲ τότε ἄφησε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μνησικακίαν. Ὅθεν γυμνωθεὶς ὁ ἄθλιος ἀπὸ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ σκοτισθεὶς κατὰ τὸν νοῦν, ἠρνήθη φεῦ! τὸν Χριστόν· καὶ μετὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον ἔχασε καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. [1] Τοῦτο δὲ θεωρήσας ὁ μακάριος Νικηφόρος ἀμέτρως ἐλυπήθη, καὶ πολλὰ δάκρυα ἔχυσε, καὶ πολλὰ παρεκάλεσε τὸν Σαπρίκιον, νὰ μὴ ἐκπέσῃ τελείως ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γίνῃ παίγνιον εἰς τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς, τυράννους ὁμοῦ καὶ δαίμονας.

Ἐπειδὴ δὲ ἔλεγε τὰ λόγιά του εἰς κωφὸν, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἀρνηθέντος Σαπρικίου, ἐμβῆκεν ὁ τρισόλβιος Νικηφόρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀοίδιμος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (ὅρα τὸ μαρτύριον τοῦτο πλατύτερον εἰς τὸ Ἐκλόγιον· τὸ δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν ἔοικεν ἀγάπης εἶναι μακαριώτερον.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦν τις πρεσβύτερος ὀνόματι Σαπρίκιος.»

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΡΩΜΑΝΟΥ*** *τοῦ Κιλικος καὶ θαυματουργοῦ.*

» Λήθην βαθεῖαν εἶχε καὶ ζῶν τοῦ βίου.
» Ῥωμανὸς οὗτος, ὃς μετέστη τοῦ βίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ῥωμανὸς ἦτο ἀπὸ πόλιν τῆς Κιλικίας Ῥῶσον ὀνομαζομένην· εἰς τὴν Ἀντιόχειαν δὲ ἠγωνίσατο τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας καὶ ἄθλους, διότι ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀντιοχείας κτίσας μικρὸν κελλίον, παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐντὸς αὐτοῦ ἀσκητικῶς ἠγωνίζετο ὁ ἀοίδιμος, χωρὶς νὰ ἀνάπτῃ πῦρ, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ φῶς λύχνου. Ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον καὶ ἅλας τὸ δὲ ποτόν του, τὸ νερὸν τῆς βρύσεως· φόρεμα δὲ εἶχε τραχὺ, τρίχινον, καὶ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του ἔφθανον ἕως εἰς τοὺς πόδας του· ἐφόρει δὲ ἔσωθεν καὶ βαρέα σίδηρα, εἰς τὸν λαιμὸν, εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὴν μέσην. Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τούτους ἐδόθη εἰς αὐτὸν πολλὴ χάρις παρὰ Θεοῦ, διότι ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε πολλάκις χαλεπὰς ἀσθενείας, καὶ εἰς πολλὰς στείρας γυναῖκας ἐχάρισε τέκνα διὰ

---

[1] Εὔκαιρον εἶναι ἐνταῦθα νὰ εἴπωμεν τὰ τοῦ θείου Χρυσορρήμονος λόγια «Ἀγάπης οὐδὲν, οὔτε μεῖζον, οὔτε ἴσόν ἐστιν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ μαρτύριον, ὃ πάντων ἐστὶ κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν καὶ πῶς; ἄκουσον. Ἀγάπη μὲν, καὶ χωρὶς μαρτυρίου ποιεῖ μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, μαρτύριον δὲ χωρὶς ἀγάπης, οὐκ ἂν ἰσχύσειε τοῦτο ἐργάσασθαι.» (λόγ. εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Ῥωμανόν.) καὶ πάλιν ἑρμηνεύων τὸ «Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος, λέγει, ὃ δὲ θέλει εἰπεῖν, τοῦτό ἐστιν· ὅτι πάντα ἐκεῖνα αὕτη συσφίγγει· ὅπερ ἂν εἴπῃς ἀγαθὸν, ταύτης ἀπούσης, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ διαρρεῖ. Οἷα γὰρ ἐάν τις ἔχῃ κατορθώματα, πάντα φροῦδα, ἀγάπης μὴ οὔσης.» (λόγ. η'. εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς) Καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς, ὅτι οὐδὲ τοὺς ἀπίστους πρέπει νὰ μισῶμεν, ἀλλὰ τὰ πονηρὰ αὐτῶν δόγματα. «Τί οὖν φησιν, ἂν ἐχθροί ὦσι καὶ Ἕλληνες, σὺ δεῖ μισεῖν; μισεῖν μὲν, οὐκ ἐκείνους δὲ, ἀλλὰ τὸ δόγμα μισεῖν; οὐ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὴν πονηρὰν πρᾶξιν, τὴν διεφθαρμένην γνώμην· ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, ἔργον Θεοῦ· ἡ δὲ πλάνη, ἔργον τοῦ διαβόλου· μὴ τοίνυν ἀναμίξῃς τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τοῦ διαβόλου (λόγ. λγ'. εἰς τὴν α'. πρὸς Κορινθ.) Ἁρμόδιον εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 541 ἤγουν ὅτι δύω ἀδελφοὶ ἐπιάσθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, καὶ βασανισθέντες, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε μεταξὺ αὐτῶν παροξυσμός τις καὶ λογοτριβὴ, ὁ μὲν εἷς μετανοήσας διὰ τοῦτο, ἔβαλε μετάνοιαν ὀλίγωρα εἰς τὸν ἀδελφὸν, λέγων· ἀκολουθεῖ εἰς ἡμᾶς αὔριον νὰ τελειωθῶμεν μὲ τὸ μαρτύριον, ὅθεν ἂς διαλύσωμεν τὴν ἔχθραν καὶ ἂς κάμωμεν ἀγάπην· ὁ δὲ ἄλλος, δὲν ἐπείθετο. Εἰς δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐμέρισαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ κριτήριον καὶ ἐδοκιμάσθησαν· καὶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἤθελησε νὰ λύσῃ τὴν ἔχθραν, εὗρε μὲ τὴν πρώτην δοκιμὴν τῶν βασάνων ἐνικήθη καὶ ἠρνήθη τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἄρχων, διατί χθὲς τόσα βάσανα δοκιμάσας δὲν ἠρνήθης, τώρα δὲ τόσῳ ταχέως ἐνικήθης; ὁ δὲ ἀπεκρίθη. Διότι χθὲς μὲν εἶχον ἀγάπην μὲ τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μὲ ἐνεδυνάμωνε καὶ ὑπέμεινα τὰ βάσανα· τώρα δὲ, ἐπειδὴ ἐμνησικάκησα εἰς τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο ἐγυμνώθην ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγορίαν καὶ δύναμιν.

Digitized by Google

πῶν προσευχῶν τοὺς Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θαύματα διαλάμψας ὁ μακάριος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων, ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ Ἐπισκόπου Σικελίας, ΦΙΛΑΓΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Κύπρου, καὶ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ Ἐπισκόπου Ταυρομενίου.

» Λυθέντες ἄνδρες σαρκικῶν τρεῖς ἀμμάτων,[2]
» Τῶν τῆς Ἐδὲμ μετέσχον ἐντρυφημάτων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἔγειναν μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Μάρκελλος, ὁ κατὰ σάρκα πατὴρ τοῦ ἁγίου Παγκρατίου, ἐνῶ ἀκόμη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔζη σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐθαυματούργει, ἀκούσας δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὰς θαυματουργίας του ἔλαβε τὸν υἱόν του Παγκράτιον καὶ ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ ἴδωσι τὸν Κύριον. Ὁ Παγκράτιος λοιπὸν ἀπὸ τότε ἔγεινε γνώριμος εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀνελήφθη ὁ Κύριος, ἠκολούθει ὀπίσω τοῦ Ἀποστόλου· ὅθεν καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ αὐτὸν Ἐπίσκοπος Ταυρομενίου, (ἥτις ἦτο πόλις τῆς Σικελίας, τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου καὶ μὲ λιμένα, κοινῶς καλουμένη Ταορμίνα,) ὅθεν ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐφονεύθη κρυφίως ἀπὸ τοὺς Μοντανιστάς.[3] Ὁ δὲ Μάρκελλος, ὁ τούτου πατὴρ κατὰ σάρκα, ἐχειροτονήθη τῆς Σικελίας Ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φιλάγριος γενόμενος τῆς Κύπρου Ἐπίσκοπος, ἐδίδασκε καὶ αὐτὸς καὶ ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου· ὅθεν πολλοὺς ὑπομείνας πειρασμοὺς διὰ τὴν ἀληθῆ πίστιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ Δαμασκηνὸς ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ ἐξελέγξας τοὺς παραπλήγας Πέτρος,
» Θνήσκει μοναπλῆξ, τῷ διὰ ξίφους τέλει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Κατηξιώθης, Χαράλαμπες, ἐκ ξίφους
» Καὶ λαμπρότητος καὶ χαρᾶς τῶν μαρτύρων,
» Τῇ δεκάτῃ, Χαράλαμπες, ἐν τιμήθης ἀπὸ λαιμόν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Χαραλάμπης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Σεβήρου, καὶ Λουκιανοῦ ἡγεμόνος ἐν ἔτει ρϙ' (198), ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν ἐν Μαγνησίᾳ τῇ πόλει. Οὗτος λοιπὸν διδάσκων τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ κηρύττων τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν ἀνωθεν τυράννων, καὶ ἐξεδύθη τὴν ἱερατικὴν στολήν· ἔπειτα ἐξέδαραν τὸ δέρμα ὅλον τοῦ σώματός του. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν Λουκιανός, πῶς ὑπομένει γενναίως τὰ βάσανα, ἐθυμώθη, καὶ ἐπεχείρει νὰ ξεσχίσῃ τὸν ἅγιον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, καὶ παρευθὺς ἐκόπησαν αἱ χεῖρές του καὶ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὸν ὑγιῆ. Τοῦτο

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν βιβλίῳ ἑνδεκάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρανίσθη τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐπλεονέκτει ἤθους ἁπλότητι, καὶ πραότητι τρόπων, καὶ φρονήματος μετριότητι· καὶ τούτου ἕνεκα τῆς θείας χαρίτος ἠρίζει τὴν αἴγλην· « Ἐπὶ τίνα γὰρ φησὶν ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν πρᾶον καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους; ὅθεν καὶ τοσαύτην παρὰ τοῦ θείου Πνεύματος δεξάμενος δύναμιν, πασχόν ἐκετεύσατο καὶ προσαίτης ὠνήματα. Διὸ καὶ πάντας τοὺς παρ' αὐτῷ φοιτῶντας, καὶ φαινόμενος, καὶ φθεγγόμενος, ὠφελείας πληρῶν, τὸν ἅπαντα διετέλεσε βίον ».

[2] Δισμῶν ὕλαδόν.

[3] Ὁ ἅγιος οὗτος Παγκράσιος ἐορτάζεται μόνος κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου.

[1] Ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Πέτρος, τινὲς μὲν λέγουσι πιθανώτερον, ὅτι εἶναι ὁ τῆς Δαμασκοῦ ἐπίσκοπος, ὁ ἐπὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἰωάννου ζῶν καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψοε' (775) ὁ καὶ μαρτυρικοῦ τέλους ἀξιωθείς. Τὴν γὰρ τῶν Ἀράβων καὶ Μανιχαίων διελέγχων κακόδοξον αἵρεσιν, ὑπὸ Οὐαλὶδ, υἱοῦ τοῦ τῶν Ἀράβων ἀρχηγοῦ Ἰσὴμ, ἐκόπη τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καθαρῶς λαλῶν καὶ ἱερουργῶν, ἐτελεύτησεν. Ἄλλοι δέ λέγουσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Δαμασκηνὸς Πέτρος ὁ τὴν νηπτικὴν βίβλον συγγράψας τὴν ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ περιεχομένην. Ἀντιλέγωσιν ὅμως εἰς τοῦτο τινες, δικαιολογούμενοι, ὅτι ὁ τὴν Νηπτικὴν βίβλον συγγράψας ἄλλος ἐστιν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω, καθότι ἀναφέρει Συμεῶνα τὸν Μεταφραστὴν, τὸν ὑστερήσαντα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνου. Πλὴν δι' ἀναφερόμενος ἐδῶ παρὰ τοῦ Συναξαριστοῦ ἴσως οὗτος ὁ τὴν Νηπτικὴν βίβλον συγγράψας, ὃν μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτο ἱερεὺς καὶ ὅτι ξίφει ἐτελειώθη τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Πέτρου ἑκατονταετῆ ξίφει τελειωθέντος.

Digitized by Google

τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ δήμιοι Πορφύριος καὶ Βάπτος ὀνομαζόμενοι ἠρνήθησαν τὰ εἴδωλα καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὁμοίως ἐπίστευσαν καὶ τρεῖς γυναῖκες, αἵτινες παρίσταντο ἐκεῖ καὶ ἔβλεπον, τοὺς ὁποίους ὅλους πιάσας ὁ ἡγεμών, καὶ βασανίσας μὲ διάφορα παιδευτήρια, ἀσπλάγχνως αὐτοὺς ἀπεκεφάλισε, διότι ἂν καὶ ἰατρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν ψυχὴν ἔμεινεν ὁ ἄθλιος ἀνιάτρευτος. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ὅρα καὶ εἰς τὸν Μακάριον Χριστιανόπουλον)· τὸ δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.») [1]

Οἱ τιμωροῦντες δήμιοι τὸν ἅγιον Χαραλάμπη, ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΒΑΠΤΟΣ, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Πορφύριος καὶ Βάπτος ἐκ κοινοῦ ξίφους,
» Ἀθλήσεως βάπτουσι κοινὴν πορφύραν.

Αἱ διὰ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους πιστεύσασαι ἅγιαι τρεῖς γυναῖκες, ξίφει τελειοῦνται.

» Τὰς τρεῖς γυναῖκας ἀρρενωπὸς μηνύει,
» Ἄρρην ἀριθμὸς, ὁ τρία, πρὸς τὸ ξίφος. [2]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ παρθένων ΕΝΝΑΘΑ καὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΗΣ.

» Εἰς ἀρραβῶνα παρθένοις κόραις δύω,
» Ὁ νυμφίος δίδωσι θάρσος πρὸς φλόγα.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΥΛΟΥ.

» Ἐκεῖνος οὗτος Παῦλος ὁ Χριστοῦ φίλος.
» Χριστοῦ πόθῳ τράχηλον ἐκτετμημένος.

Ἀπὸ τὰς δύω ἀνωτέρω παρθένους, ἡ μὲν Ἐνναθᾶ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν Γάζαν τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εὑρισκομένην ἤτις καὶ Κωνστάντεια ὠνομάζετο, ἡ δὲ Οὐαλεντίνη κατήγετο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν Φιρμιλιανὸς ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἐνναθᾶ ἡ γενναιοτάτη παρθένος, καὶ ἐρωτηθεῖσα, ἂν ἀρνῆται τὸν Χριστόν, καὶ μὴ πεισθεῖσα, κρεμᾶται εἰς ξύλον, καὶ καταξεσχίζεται τὰ πλευρὰ μὲ ῥαβδισμοὺς ὄχι μίαν φορὰν ἢ δύω, ἀλλὰ πολλάκις. Ἡ δὲ τιμία Οὐαλεντίνη, καὶ αὐτὴ παρθένος οὖσα, καὶ μὴ ὑποφέρουσα νὰ βλέπῃ τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ θηριότητα τοῦ ἡγεμόνος, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε κατὰ τῆς παρθένου Ἐνναθᾶ, ἐπαρρησιάσθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ παρευθὺς ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ, διότι ἡτοιμάσθη ἐκεῖ πλησίον εἰς τὸ δικαστήριον εἷς βωμός. Ὅτε δὲ ἐφέρθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς τὸν βωμὸν, ἐλάκτισεν αὐτὸν μὲ τοὺς πόδας της καὶ τὸν κατεκρήμνισεν ὁμοῦ μὲ τὸ πῦρ ὅπερ εἶχεν ἐπάνω· ὁ δὲ τύραννος θυμωθεὶς, τόσα βάσανα ἔδωκεν εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἁγίας, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ φανερώσῃ τίς. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰς δύω παρθένους, ἀπεφάσισε νὰ τὰς θανατώσωσι μὲ πυρὰν, καὶ οὕτως αἱ μακάριαι κόραι ἀπέλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ ταῦτα ἐμβῆκεν ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοκίμασε διαφόρους βασάνους, καὶ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλας μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ διὰ ξίφους· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, καὶ προσευχηθεὶς διὰ τοὺς ὁμοπίστους, ἐδέχθη τὴν ἀποτομὴν τῆς τιμίας του κεφαλῆς, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. [4]

» Ἀναστάσιος, τὸν δρόμον τεἰνων πρόσω,
» Γῆς ἐξαναστὰς, πρὸς τὸν Ὕψιστον τρέχει.

* *Μνήμη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν ΘΕΟΤΟΚΟΥ ἐν τοῖς Ἀρεοβίνδου.*

* » Ἀεὶ γεραίρειν, τὴν μόνην χρὴ Παρθένον,
» Ἅπασι τιμῆς τῆς ἄνω τὴν αἰτίαν,

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΖΗΝΩΝΟΣ.

» Ζήνων τὰ τερπνὰ τῆς Ἐδὲμ ζητῶν μόνα,
» Εἰς τέρψιν εἶχε τὴν λύσιν τοῦ σαρκίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ζήνων ἦτο ἀπὸ

---

[1] Εἰς τὸν ἅγιον Χαραλάμπην ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης δύω Κανόνας παρακλητικούς, τὸν ἕνα, περὶ μόνης τῆς παννύχου διαλαμβάνοντα, ὃν ὡς γλαφυρὸν ἔκρινα εὔλογον νὰ τυπώσω, καὶ ὅρα τοῦτον ἐν τῷ τέλει τοῦ Φεβρουαρίου· καὶ τὸν ἄλλον, περὶ ὅλων τῶν θαυμάτων καὶ μαρτυρίων του.

[2] Οἱ Πυθαγορικοὶ ὁμοῦ καὶ Πλατωνικοὶ καὶ Ἀριστοτελικοὶ φιλόσοφοι τὸν μὲν δύω ἀριθμὸν ἔλεγον θηλυκὸν, διότι εἶναι ζυγαῖος, τὸν δὲ τρία ἔλεγον ἀρσενικὸν, διότι εἶναι μοναδικὸς, καὶ δι' ἄλλους ἀκόμη λόγους. Παρομοιάζει λοιπὸν τὸ δίστιχον τοῦτον τὰς τρεῖς ταύτας γυναῖκας, μὲ τὸν τρία ἀρσενικὸν ἀριθμὸν, καὶ λέγει, ὅτι καὶ αὐταὶ τρεῖς οὖσαι, ἐφάνησαν ἄρρενωπαὶ καὶ ἀνδρεῖαι, μὴ φοβηθεῖσαι τὸ ξίφος.

[4] Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἦτον ἐπὶ Λέοντος τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει 775, ὅστις ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιτέσσαρας.

Digitized by Google

τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, [1] υἱὸς πλουσίων καὶ περιφανῶν γονέων, συνηριθμεῖτο δὲ μὲ τοὺς διακομιστὰς τῶν γραμμάτων τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος, ἤτοι ἦτο γραμματοφόρος, ἐν ἔτει τξέ (365), ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Οὐάλης, εὐθὺς ἀπέρριψε τὴν στρατιωτικὴν ζώνην, καὶ εὑρὼν ἕνα τάφον μεγάλον (πολλοὺς δὲ τάφους μεγάλους ἔχει τὸ βουνὸν τῆς Ἀντιοχείας) ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐκαθάριζε τὴν ψυχήν του διὰ πόνων ἀσκήσεως. Ὅθεν τούτου χάριν, δὲν εἶχε λύχνον, οὐδὲ κιβώτιον, οὐδὲ τράπεζαν, οὔτε βιβλίον, οὔτε στρῶμα. Τὸ στρῶμά του δὲ ἦτο μία στιβὰς ἀπὸ χόρτα καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐστρωμένα ἐπὶ πετρῶν· φόρεμα δὲ εἶχεν ἓν παλαιὸν ῥάσον· ἡ τροφή του ἦτο ἓν ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἐδίδετο αὐτῷ ἀνὰ δύω ἡμέρας ἀπὸ ἕνα του φίλον· τὸ δὲ νερὸν τὸ ἔφερεν ἀπὸ μακρινὸν τόπον.

Ἀπὸ τοὺς ἀσκητικοὺς λοιπὸν τούτους πόνους ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος πολλὴν χάριν παρὰ Θεοῦ· ὅθεν, ἂν καὶ ἡ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη γενομένη καταδρομὴ τῶν Ἰσαύρων, πολλοὺς ἀσκητὰς καὶ καλογραίας ἔβλαψε καὶ κατέσφαξε, τοῦτον ὅμως τὸν ὅσιον τελείως δὲν ἐδυνήθη νὰ βλάψῃ. Μᾶλλον δὲ οὗτος ἐκείνους ἔβλαψε, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμούς των μὲ τὴν προσευχήν του· [2] ὥστε δὲν ἔβλεπον τὴν εἴσοδον τοῦ κελλίου του· δὲν ἔζησε δὲ μετὰ ταῦτα πολὺν καιρὸν, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς κάτω ἀσκήσεως ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἄνω ἀναπαύσεως.

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος ὁ καὶ τούτου τοῦ ὁσίου συγγράψας τὸν βίον ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη, λέγει, ὅτι ὁ Ζήνων οὗτος ἦτο ἀπὸ τὸν Πόντον (ἤτοι ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν)· προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὅσιος αὐτὸς ἀπήλαυσε τὰ νάματα τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ φέρῃ ἄλλος εἰς αὐτὸν νερόν. Ὅθεν μίαν φορὰν βλέπων αὐτὸν εἷς χριστιανὸς φορτωμένον μὲ δύω σταμνία νερὸν, παρεκάλεσεν αὐτὸν, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κόπον· ὁ δὲ ὅσιος πρῶτον μὲν ἀνεπάτεινεν, ὕστερον δὲ ἐπείσθη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὰ δύω σταμνία· ὅτε δὲ τὰ ἔφερεν, ἔχυσε τὸ νερὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς καλύβης του, καὶ ἔπειτα πάλιν ὑπῆγε μόνος καὶ τὰ ἐγέμισεν ἀπὸ τὴν βρύσιν. Εἶχε δὲ συνήθειαν πᾶσαν Κυριακὴν νὰ ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ μεταλαμβάνῃ τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Ἐλάμβανε δὲ ἀπὸ τοὺς φίλους ἓν βιβλίον καὶ τὸ ἀνεγίνωσκεν ὅλον, καὶ οὕτως ἐδίδεν ἐκεῖνο καὶ ἄλλο ἐλάμβανε.

[2] Προσθέτει δὲ κατὰ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἔβλεπεν ὁ ὅσιος τρεῖς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐβύθιζον τὸ πλῆθος τῶν Ἰσαύρων, δεικνύοντες τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν καὶ πρόνοιαν, ἣν εἶχε διὰ τὸν δοῦλόν του.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ ἐπισκόπου Σεβαστείας.

» Δαιμὸν Βλάσιε; ἐκκοπεὶς διὰ ξίφους,
» Ἀλγοῦσι λαιμοὶ; ῥεύματων εἴργει βλάβος·
» Ἐνδεκάτῃ Βλασίου τάμεν αὐχένα χαλκὸς ἀτειρής.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιέ (315), ἐπίσκοπος τῆς Σεβαστείας· ἐκατοίκει δὲ εἰς σπήλαιον ἑνὸς βουνοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐρχόμενα τὰ ἄγρια ζῶα, ἡμερόνοντο διὰ μέσου τῆς εὐλογίας του, καὶ χειροήθη ἐγίνοντο. Ὢν δὲ ὁ ἅγιος τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔμπειρος, ἔλαβε πρὸς τούτοις παρὰ Θεοῦ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν, ὅθεν διὰ τῆς θείας χάριτος πολλὰς ἰατρείας ἔκαμνε. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, καὶ ὁμολογήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐδάρη μὲ ῥαβδία· ἔπειτα κρεσμασθεὶς, κατεξεσχίσθη, καὶ οὕτω ἐβλήθη εἰς φυλακήν. Ὅτε δὲ τὸν ἔφερον εἰς τὴν φυλακὴν, ἠκολούθησαν αὐτὸν ἑπτὰ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ὁμολογήσασαι τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν.

Ὁ δὲ ἅγιος Βλάσιος ἐρρίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἐκεῖ εὑρισκομένης λίμνης· ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ θείων ἀγγέλων ἐξῆλθεν εἰς τὴν στερεὰν ἀβλαβὴς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθη, ὁμοῦ μὲ τὰ δύω βρέφη, τὰ ὁποῖα ἦσαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τὰ ὁποῖα ἐδιδάχθησαν παρὰ τοῦ ἁγίου τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐδιδάχθησαν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἄνωθεν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Λέγουσι δὲ ὅτι οὗτος ὁ ἅγιος Βλασιος ἦτο, ὅστις ἔγεινεν ἐπίτροπος εἰς τὴν ἔγγραφον διαθήκην τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐστρατίου, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐμαρτύρησεν, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον τῶν πέντε μαρτύρων, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου. Ὅθεν καὶ εἰς ἓν παλαιὸν πανίον εὑρέθη εἰκονισμένος οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος, ἱστάμενος ἀναμέσον εἰς τοὺς πέντε μάρτυρας, πλησίον εἰς τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ δεχόμενος ἀπὸ τὰς χεῖράς του τὸ χαρτίον τῆς διαθήκης. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Φίλιππον, εἰς τόπον λεγόμε-

Digitized by Google

νον τοῦ Μιλτιάδου, (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι δύω παῖδες οἱ συναθλήσαντες τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ ξίφει τελειοῦνται.

» Βαβαὶ τοσαύτης παιδίων εὐθαρσίας!
» Σπεύδουσιν ἄμφω, ποῖον ἐκτμηθῇ φθάσαν.[3]

Αἱ ἅγιαι ἑπτὰ γυναῖκες αἱ ἀκολουθήσασαι τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ, ξίφει τελειοῦνται.

» Κτείνει γυναῖκας ἑπτὰ σεπτὰς τὸ ξίφος,
» Οὐ τῇ γυναικῶν συσχεθείσας δειλίᾳ.

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ, τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

» Φανεὶς ὁ νεκρὸς γῆθεν ὁ Ζαχαρίου,
» Τοῖς ζῶσι πιστοῖς ἄφθονον βλύζει χάριν.[2]

Μνήμη ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς βασιλίσσης, τῆς ἀνακαλεσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

* » Θεοδώραν Ἄνασσαν εὐσεβεστάτην,
» Χριστὸς βασιλεὺς ἀξιοῖ θείου στέφους.

Αὕτη ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ὀρθόδοξος δὲ καὶ εὐσεβὴς καὶ ὄχι κακόδοξος, καθὼς ἦτο ὁ ἀνήρ της· διότι ἐκεῖνος τὸν μὲν ἅγιον Μεθόδιον τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἐξώρισεν, ἀντὶ δὲ ἐκείνου ἔκαμε πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Μάγον καὶ λεκανομάντιν, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατέκαυσεν. Ἡ δὲ εὐσεβεστάτη αὕτη βασίλισσα φανερὰ μὲν δὲν ἐτόλμα νὰ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας, κρυφίως δὲ εἶχεν αὐτὰς εἰς τὸν κοιτῶνά της, καὶ τὴν νύκτα ἵστατο ἔπροσθεν αὐτῶν, προσευχομένη καὶ παρακαλοῦσα τὸν Θεὸν, ἵνα κάμῃ ἔλεος εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ἐγέννησε δὲ υἱὸν ὀνόματι Μιχαὴλ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ὀρθοδοξίαν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της Θεοφίλου, εὐθὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸν ἅγιον Μεθόδιον, ἐσύναξε δὲ καὶ ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἀναθεμάτισε τοὺς εἰκονομάχους, καὶ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Εἶτα παρέδωκε τὸ πνεῦμά της τῷ Θεῷ, ἀφήσασα τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱόν της Μιχαὴλ.

---

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Σέρβος, ὁ ἐν τῇ πόλει Σοφίᾳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳφιέ (1515), διὰ πυρὸς τελειοῦται.*

† » Γεώργιος δὲ μὴ τὸ πῦρ δειλιάσας,
» Ἀπυρπόλητος ἐν πυρὶ διαμένει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης.

» Τὰς χεῖρας αἴρων Μελέτιος Κυρίῳ,
» Ταῖς χαιρσί σου τίθημι τὴν ψυχὴν, λέγει.
» Δωδεκάτῃ Μελέτιος ἔδυ χθόνα πουλυβότειραν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐν ἔτει τλδ' (334), καὶ ἔξησεν ἕως τῆς β' Συνόδου ἐν ἔτει τπβ' (382), ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Διὰ τὴν ὑπερβολικὴν δὲ ἀρετήν του καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν καθαρὰν ἀγάπην του, ἔγεινεν εἰς τοὺς πολλοὺς τόσον ζηλωτὸς καὶ ἐπαινετὸς, ὥστε ὅτε κατ' ἀρχὰς ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἦτο ἡ κυρία ἡμέρα τῆς χειροτονίας του, ἕκαστος χριστιανὸς φερόμενος ἀπὸ τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον τὸν ἐκάλει εἰς τὴν οἰκίαν του, νομίζων ὅτι μέλλει νὰ ἁγιασθῇ ἀπὸ μόνην τὴν εἴσοδον τοῦ ἁγίου. Τριάκοντα δὲ μόνον ἡμέρας ποιήσας εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ οὐδὲ αὐτὰς ὁλοκλήρους, ἐδιώχθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας Ἀρειανοὺς, ἐπειδὴ ἐπείσθη εἰς τὴν κακοδοξίαν των ὁ τότε βασιλεὺς Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συγχωροῦντος ταῦτα τοῦ Θεοῦ, οἷς οἶδε κρίμασιν.[2]

---

[1] Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή « Βλάσιος ὁ μάρτυς »· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή « Ἡνίκα ὁ καιρὸς τῶν εἰδώλων ».

[2] Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου προφήτου Ζαχαρίου εὑρέθη ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ νέου Θεοδοσίου, ἐν ἔτει υθ' (409), εἰς τὸ χωρίον Κοφὰρ τῆς Ἐλευθερουπόλεως τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, ὑπό τινος ἀνθρώπου, Καλημέρου ὀνομαζομένου, καὶ ἐφόρει λευκὸν ἔνδυμα, μίτραν χρυσῆν εἰς τὴν κεφαλὴν, σανδάλια χρυσᾶ εἰς τοὺς πόδας, καθὼς εὑρίσκετο εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὅτε ἐλειτούργει τῷ Θεῷ (Δοσίθ. σελ. 267 τῆς Δωδεκαβίβλου) τώρα δὲ εὑρίσκεται τὸ λείψανόν του εἰς τὴν Ἰταλίαν, καθὼς λέγει ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος σελ. 492 τῆς περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα ἀντιρρήσεως.

[1] Τούτου τὸ μαρτύριον ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος εἰς τὸ τριακοστὸν πρῶτον κεφάλαιον τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Ἀντιόχεια δὲν εἶχε ποιμένα, ἀφ' οὗ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον ἐκείνης ὁ Ἀρειανὸς

Digitized by Google

Ἀφ' οὗ δὲ ἐδιώχθη παρανόμως ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὴν περισσότερον ἀπὸ δύω χρόνους. Καὶ πάλιν ἐκάλεσαν αὐτὸν τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως διὰ νὰ ὑπάγῃ, ὄχι ἐκεῖ πλησίον, ἀλλ' εἰς τὴν Θράκην· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίσκοποι ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης συνήχθησαν, καλεσθέντες καὶ αὐτοὶ μὲ βασιλικὰ γράμματα, διότι ἔμελλον τότε νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὸν πολυχρόνιον χειμῶνα τῶν αἱρέσεων αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ λάβωσι τελείαν γαλήνην.

Τότε λοιπὸν ἐθαυμάσθη ὁ μέγας οὗτος πατὴρ Μελέτιος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας ἐπισκόπους καὶ διὰ τὴν ἀρετήν του, καὶ διὰ τὴν σύνεσιν τῶν λόγων του. Καὶ ἐκεῖ ὀλίγον ἀσθενήσας, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀφήσας τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν εἰς τὴν ξενιτείαν. Τοῦτον τὸν ἅγιον Μελέτιον ἀξίως ἐτίμησαν μὲ ἐπιτάφια καὶ θρηνητικὰ ἐγκώμια, ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πανταχοῦ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀγέλης », καὶ ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος οὗ ἡ ἀρχὴ « Ηὔξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων », τὰ ὁποῖα σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις. [1]

Εὐδόξιος, οἱ Ἀρειανοὶ νομίσαντες, ὅτι ὁ θεῖος Μελέτιος ἦτο ὁμόφρων μὲ αὐτοὺς, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Κωνστάντιον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἱκανὸν ὄντα εἰς τὸ λέγειν καὶ πείθειν. Ψηφισθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος ὑπὸ πάντων τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔλαβε τὸν θρόνον αὐτῆς, διότι πρότερον ἦτο ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀρμενίᾳ Σεβαστείας, ἀπὸ δὲ τὴν Σεβάστειαν μετήχθη εἰς Βέρροιαν τῆς Συρίας, καὶ ἀπὸ τὴν Βέρροιαν ἐκλήθη εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ τὸν Μελέτιον Ἀθηνῶν· ὅτε δὲ ἔγεινεν ἐπίσκοπος, παρεκλήθη ἀπὸ τὸ πλῆθος νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς μίαν διδασκαλίαν σύντομον περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ δὲ ἅγιος ἔδειξε μὲν πρῶτον εἰς τὸ πλῆθος τοὺς τρεῖς δακτύλους τῆς χειρός του· ὕστερον δὲ συμμαζώξας τοὺς δύω δακτύλους, ἄφησε μόνον τὸν ἕνα, καὶ τὴν ἀξιέπαινον ταύτην εἶπε φωνὴν Τρία τὰ νοούμενα, ὡς ἑνὶ δὲ διαλεγόμεθα ». Ὅθεν οἱ Ἀρειανοὶ ὀργισθέντες εἰς τοῦτο, διέβαλον τὸν ἅγιον εἰς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον, ὅτι φρονεῖ τὰ τοῦ Σαβελλίου, καὶ οὕτως ἔπεισαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν πατρίδα του.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσε καὶ τελείαν ἐποίησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν αὐτὸν, ζητησάτω ταύτην. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Νύσσης Γρηγόριος ἐν τῷ πρὸς τὸν ἅγιον Μελέτιον τοῦτον ἐγκωμίῳ λέγει. « Ηὔξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων ὁ νέος ἀπόστολος, ὁ συγκαταψηφισθεὶς μετὰ τῶν ἀποστόλων », καὶ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ εἰς Πλακιδίαν τὴν βασίλισσαν λέγει περὶ αὐτοῦ « Τῶν ἀγαθῶν ἡ ἁρμονία, ὁ τῆς πίστεως ζῆλος, ὁ τῆς Ἐκκλησίας στύλος, ὁ τῶν θυσιαστηρίων κόσμος ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς μετονομασθείσης ΜΑΡΙΝΟΣ.

» Στολὴ Μαρῖνον μαρτυρεῖ τὴν Μαρίαν.
» Ταφὴ Μαρίαν δεικνύει τὸν Μαρῖνον.

Αὕτη ἡ ὁσία ἀλλάξασα τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα ἐφόρεσεν ἀνδρικὰ, καὶ ἀντὶ Μαρίας μετωνομάσθη Μαρῖνος, ἐμβᾶσα δὲ εἰς μοναστήριον, ὁμοῦ μὲ τὸν κατὰ σάρκα πατέρα της, ἐκουρεύθη μοναχὸς καὶ ὑπηρέτει μετὰ τῶν νεωτέρων μοναχῶν, χωρὶς νὰ γνωρισθῇ τελείως ὅτι ἦτο γυνή. Μίαν δὲ φοραν καταλύσασα εἰς ἓν ξενοδοχεῖον ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς, διεβλήθη ὅτι ἔφθειρε τὴν θυγατέρα τοῦ πανδοχέως, καὶ δέχεται εὐχαρίστως τὴν συκοφαντίαν αὐτὴν καὶ τὸ ὄνειδος, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι ἔπραξε τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνην, ἐνῷ δὲν τὴν ἔπραξεν. Ὅθεν ἐδιώχθη ἔξω τοῦ μοναστηρίου, καὶ εἰς τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους ἐταλαιπωρήθη ἡ ἀοίδιμος τρέφουσα τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἐγέννησεν. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔγεινε δεκτὴ εἰς τὸ μοναστήριον, εἶχε μαζί της καὶ τὸ ἐκ πορνείας ἀρσενικὸν παιδίον· ἐφανερώθησαν ὅμως τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν ἀφ' οὗ ἐτελεύτησεν· ὅτε δηλαδὴ ἐνεταφιάζετο ἐγνωρίσθη, ὅτι ἦτο γυνή. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ πανδοχέως ἡ συκοφαντήσασα τὴν ὁσίαν ἐκυριεύθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον, ὅθεν ὡμολόγησε φανερὰ καὶ εἶπεν, ὅτι διεφθάρη ἀπὸ ἕνα στρατιώτην, καὶ λοιπὸν ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ μοναχοὶ, οἵτινες πρότερον ὠνόμαζον ἀθλίαν τὴν ὁσίαν, τότε ὠνόμαζον αὐτὴν μακαρίαν, καὶ πολλῶν τιμῶν ταύτην ἠξίωσαν.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Οὐδέν τι προσχὼν Ἀντώνιος τοῖς κάτω,
» Καλῶν δικαίως ἠξιώθη τῶν ἄνω.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην· (ἤτοι τὴν Ῥούμελιν), ὡς τρίτην δὲ πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ ὁποία ἐνηγκαλίσατο καὶ ἔθρεψεν αὐτὸν, καὶ ἐκδύσασα ἀπὸ τὰ μητρικὰ σπάργανα, τὸν ἔφερον εἰς μέτρον ἡλικίας· μαθητεύσασα δὲ αὐτὸν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ὕστερον ἀπέκτησεν αὐτὸν καὶ ποιμένα της. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ὅσα μέλλουσι νὰ ἀκολουθήσωσιν ὕστερον, ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις εἴς τινας ἀνθρώπους φθάνει καὶ τὰ τυπόνει πρότερον, διὰ τοῦτο ὅτε ὁ ἅγιος οὗτος ἦτο παιδίον πολλὰ μικρὸν, ᾠκονόμησε θαυμαστῶς, νὰ τελῇ τὴν θείαν λειτουργίαν, κα-

Digitized by Google

θὼς ἔβλεπε τοὺς ἱερεῖς τελοῦντας αὐτὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ προσκομίζῃ ἄρτον καὶ νὰ βαστάζῃ θυμιατήριον νὰ θυμιάζῃ. Ἐφανέρονε δὲ ἡ χάρις μὲ αὐτὰ πρὸ πολλῶν χρόνων, τὴν ἁγιότητα, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον ὁ μακάριος οὗτος.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἔγεινε μοναχὸς, καὶ μετεχειρίζετο ἀνδρικώτατα τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν καὶ ἐσωτερικὴν φιλοσοφίαν· ἔπειτα ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου του, τῶν Στουδιτῶν δηλαδή. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἠγαπήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ἀγρυπνία, ἡ νηστεία, τὸ τῆς προσευχῆς ἀκούραστον· τότε δὲ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὅθεν καιρὸν καὶ ἀφορμὴν λαβὼν ὁ θεῖος οὗτος Ἀντώνιος, ἔκαμνε τὴν ἐλεημοσύνην μὲ τὰς δύω του χεῖρας, ὡς λέγει ἡ κοινὴ παροιμία. Μίαν δὲ φορὰν διήρχετο ὁ ἅγιος ἀπὸ ἕνα στενὸν τόπον καὶ ἐμοίραζεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐκεῖ φαίνεταί τις, ὁ ὁποῖος ἐβάστα εἰς τὰς χεῖρας κόμβον μεγάλον γεμάτον φλωρία, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀντώνιον· λάβε τοῦτο διὰ νὰ ἐξοδεύῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἡ μὲν χεὶρ τοῦ φανέντος ἐκείνου ἐβάσταζε τὰ φλωρία, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ἐφανερώθη ποῖος ἦτο. Μὲ τοιαῦτα καλὰ καὶ ἀρετὰς ἦτο πεπλουτισμένος ὁ θαυμαστὸς οὗτος πατήρ.

Ὅθεν διὰ ταῦτα ὅτε ἦλθε καιρὸς καὶ ἐζητεῖτο Πατριάρχης ἄξιος, τότε μὲ ψῆφον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ λοιπὸν ἔτρεχεν ὁ μακάριος, ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως τόσῳ ταχέως, ὡς ἂν εἶχε πτερὰ, (ἂν καὶ ἦτο γέρων) καὶ μὲ λιτανείας ἐδυσώπει τὸν πανάγαθον Θεόν. Αὐτὸς ἐβοήθει μὲν τὰς Ἐκκλησίας ἐκείνας, ὅσαι ἦσαν σεσαθρωμέναι ἀπὸ τὸν χρόνον, ἔδιδε δὲ ἀφθονοπαρόχως τὰ πρὸς τὴν χρείαν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς κληρικοὺς καὶ ἀναγνώστας, καὶ ἐπαρηγόρει τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν πτωχῶν μὲ σιτηρέσια καὶ τὰς ἐλεημοσύνας. Εἰς πολλοὺς λοιπὸν πολλῶν καλῶν γενόμενος πρόξενος, καὶ μεγαλώτατα θαύματα ποιήσας, εἰς γῆρας βαθὺ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριόν του. [1]

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ Ἀντώνιος ὁ Κανλέας, ὁ Πατριάρχης χρηματίσας Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἐν ἔτει 893, καὶ Ἀρχιερατεύσας χρόνους ἑπτά· ἀλλ' Ἀντώνιος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις καὶ ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδίου, καὶ ὅρα σελ. 367. τοῦ β' τόμ. τοῦ Μελετίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΛΩΤΙΝΟΥ καὶ ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΥ.

» Τὰ θνησιμαῖα ταῦτα τῶν τετμημένων,
» Σατορνίνου πέφυκε καὶ τοῦ Πλωτίνου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΧΡΗΣΤΟΣ *ὁ κηπουρὸς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ἀψμη' (1748), ξίφει τελειοῦται.*

† » Τιμηθεὶς ὁ Χρῆστος δι' ἀγάπην Κυρίου,
» Κηπουρὸς ὤφθη τῆς Ἐδὲμ τοῦ χωρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ.

» Μαρτινιανὸς σαρκικὴν σβέσας φλόγα,
» Φεύγει τελευτῶν μὴ τελευτῶσαν φλόγα.
» Ἐν τριτάτῃ δεκάτῃ δέμας ἐξέδυ Μαρτινιανός.

Οὗτος ὁ ὅσιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υτέ (415), ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς δεκαοκτὼ χρόνους τῆς ἡλικίας του ἤρχισε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν καὶ εὑρίσκετο εἰς τὰς ἐρημίας καὶ εἰς τὰ βουνά· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἡσυχίαν εἰκοσιπέντε χρόνους, τότε μετὰ τὴν δοκιμὴν πολλῶν ἄλλων πειρασμῶν, ἐδοκίμασε καὶ τοῦτον ἀπὸ τὸν πονηρὸν διάβολον. Μία δηλαδὴ πόρνη κινηθεῖσα ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ἐφόρεσε πτωχικὰ ἐνδύματα καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκατοίκει οὗτος ὁ ὅσιος. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ὠδύρετο ἡ μιαρὰ, ὅτι τάχα ἔχασε τὸν δρόμον, καὶ θὰ τὴν φάγωσι τὰ θηρία, ἐὰν μείνῃ ἔξω· ὅθεν παρεκάλει τὸν ὅσιον νὰ τὴν δεχθῇ εἰς τὸ κελλίον του, καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ αὐτὴν διὰ νὰ γίνῃ τροφὴ τῶν θηρίων. Ὁ δὲ ὅσιος δὲν ἐδυνήθη νὰ παραβλέψῃ αὐτὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, ἀλλὰ τὴν ἐδέχθη εἰς τὸ ἔξω μέρος τοῦ κελλίου του, αὐτὸς δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος.

Τῷ πρωὶ δὲ βλέπων ὁ ὅσιος τὴν μεταβολὴν τοῦ σχήματος τῆς γυναικὸς (διότι εἶχεν ἡ πο-

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

νηρὰ μαζί της ἄλλα φορέματα λαμπρὰ, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστολίσθη τὴν νύκτα), τὴν ἠρώτησε ποία εἶναι, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν. Ἡ δὲ πόρνη μὲ ἀναισχυντίαν ἀποκριθεῖσα, διὰ σὲ, εἶπεν, ἦλθον ἐδῶ· ἔπειτα ἤρχισε νὰ κατηγορῇ μὲν τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν καὶ παρθένων, νὰ ἐπαινῇ δὲ τὸν γάμον, καὶ εἰς πληροφορίαν τοῦ λόγου της ἔφερε καὶ μάρτυρας τοὺς πρὸ τοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ Νόμῳ δικαίους, οἵτινες εἶχον γυναῖκας, καὶ μὲ τὰ τοιαῦτα λόγια παρεκίνει τὸν ὅσιον ἡ ἀναίσχυντος εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν.

Ὁ δὲ ὅσιος συγκατετέθη ὀλίγον μὲ τὸν λογισμὸν, καὶ ἤδη ἐμαλακώθη ἡ γνώμη του ἀπὸ τὰ λόγια τῆς γυναικὸς, ἐξελθὼν δὲ τοῦ κελλίου του, ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ κρυφθῇ, πράττων τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐ συλλογίζετο, ἐθεωρήθη μᾶλλον αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅθεν πρὸ τοῦ νὰ πέσῃ, κατενόησε μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν τὸ ἁμάρτημα καὶ ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτὸ μὲ τοιοῦτον τρόπον. Εὐθὺς δηλαδὴ συνάξας πλῆθος φρυγάνων, τὰ ἤναψεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν πυρὰν, λέγων εἰς τὸν ἑαυτόν του· ἀν, Μαρτινιανὲ, δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὸ πῦρ τῆς γεέννης, πείσθητι καὶ εἰς τὰ λόγια τῆς γυναικὸς, καὶ ὀρέξου τὴν αἰσχρὰν ἡδονήν. Καταξαύσας λοιπὸν τὸν ἑαυτόν του ἀρκετὰ, ὥστε ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀκίνητος σχεδὸν, μὲ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς σαρκός του ἐταπείνωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐσωφρόνισε τόσον, ὥστε τὴν ἔπεισε νὰ ἀρνηθῇ τὰ ταῦ κόσμου. Ὅθεν ἔστειλεν αὐτὴν εἰς μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε καλογραία.

Ὁ δὲ ὅσιος ἀφ' οὗ ἰατρεύθη ἀπὸ τὰς πληγὰς τῆς πυρᾶς, εὗρεν ἕνα ναύκληρον, ὁ ὁποῖος ὡδήγησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερεν εἰς μίαν πέτραν μεγάλην, εὑρισκομένην εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν ἡμέραν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους δέκα, τρεφόμενος ἀπὸ τὸν ναύκληρον ἀλλὰ πάλιν καὶ ἐκεῖ ὁ μισόκαλος ἐχθρὸς δὲν τὸν ἄφησεν ἀπείρακτον, διότι μία κόρη ἔτυχε νὰ ναυαγήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ μέσου ἑνὸς σανιδίου ὑπῆγε πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην καὶ παρεκάλει καὶ ἐφώναζε νὰ τὴν ἐκβάλῃ τις ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν στερεάν. Ὁ δὲ ὅσιος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενος, τὴν ἐτράβιξεν ἔξω· εἶτα εἰπὼν εἰς αὐτὴν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ τὸ χόρτον μὲ τὴν φωτίαν, προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὐθὺς (ὢ τῆς θαυμαστῆς σου προνοίας, τὴν ὁποίαν ἔχεις διὰ τοὺς δούλους σου, Κύριε!) εὐθὺς, λέγω, ἦλθον δελφῖνες, καὶ λαβόντες τὸν ὅσιον ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, τὸν ἔφερον πλησίον εἰς τὴν στερεάν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεριπάτει ὁ ὅσιος εἰς διαφόρους πόλεις καὶ χώρας λέγων εἰς τὸν ἑαυτόν του, φεῦγε Μαρτινιανὲ, μήπως πάλιν σὲ εὕρῃ πειρασμὸς, καὶ οὕτως ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, περιπατῶν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. Ὅθεν ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ διατρίψας ὀλίγον καιρὸν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· ἐνεταφιάσθη δὲ ἐνδόξως ἀπὸ τὸν ἐκεῖ Ἐπίσκοπον, καὶ ἀπὸ ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καθὼς ἦτο πρέπον. Λέγουσι δὲ ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου εἰς μοναστήριον, διήνυσεν ὁσίως καὶ ἐναρέτως τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς της, καὶ ἠξιώθη ὥστε καὶ νὰ τελῇ θαύματα, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁμοίως καὶ ἡ ἄλλη γυνὴ ἥτις ἔμεινεν εἰς τὴν θαλασσίαν πέτραν, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς αὐτὴν ὁ ναύκληρος, ὁ τρέφων τὸν ὅσιον Μαρτινιανὸν, καὶ ἔμεινε τρεφομένη ἀπὸ τὸν ἴδιον ναύκληρον· ὅθεν καλῶς καὶ θεοφιλῶς τὴν ζωήν της διανύσασα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις τοῦ ὁσίου Μαρτινιανοῦ εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται κολλημένος μὲ τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν. (Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαι, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὃν τρόπον αἱ τῶν.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, ΑΚΥΛΑ, καὶ ΠΡΙΣΚΙΛΛΗΣ.

» Τμηθὲν γύναιον, Ἀκύλας φησὶ βλέπων,
» Οὐκ ἀνδριοῦμαι πρὸς τομὴν ἀνὴρ κάρᾳ;

† Ὁ ἅγιος οὗτος ἀπόστολος Ἀκύλας κατήγετο ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν τέχνην σκηνοποιὸς, ἤτοι κατεσκεύαζεν ἀπὸ δέρματα σκηνὰς, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κλαυδίου, ἤτοι ἐν ἔτει σξή (268), [1] ἀ-

---

[1] Οὕτω χρονολογοῦνται οἱ χρόνοι καθ' οὓς ἐβασίλευσεν ὁ Κλαύδιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου. Πολλὰ δὲ ἐκτείνονται οἱ χρόνοι αὐτοὶ, καθ' ὡς δίδεται ὅτι ἔζη ὁ Παῦλος ἐπὶ Κλαυδίου, κατὰ τὰς Πράξεις, διότι ἀπίστευτον εἶναι ὅτι ἔζη ὁ Παῦλος εἰς τὰ σξη' (268) ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ἂν δοθῇ ὅτι ἔζησεν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸ χρόνους· ἐπειδὴ ἐπίστευσεν ἀπὸ τὴν Ἀνάληψιν ὕστερον δύω ἢ τρεῖς χρόνους

Digitized by Google

κούσας δὲ διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ὑπῆγεν εἰς αὐτὰν, ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὴν Κόρινθον, μᾶλλον δὲ ὁ θεῖος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀκύλαν, εὑρισκόμενον ἐν Κορίνθῳ, διάτι οὕτω γράφεται ἐν ταῖς Πράξεσι « Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον· καὶ εὑρὼν τινὰ Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ (διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης) προσῆλθεν αὐτοῖς. Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο, ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. » (Πράξ. ιή. 1.) Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθη μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτὸν αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του Πρίσκιλλα, καὶ λοιπὸν εἰς τὸ ἑξῆς ὑπηρέτουν τὸν Παῦλον καὶ ἠκολούθουν, συγκινδυνεύοντες ὁμοῦ μὲ αὐτὸν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμούς, ὅσοι τῷ ἠκολούθουν.

Τόσον δὲ πολλὰ ἠγάπησε τοὺς δύω τούτους ὁ Ἀπόστολος καὶ διὰ τὴν ἀρετήν των καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ὥστε ἀναφέρει δι' αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἐπιστολάς του, διότι καὶ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ γράφει « Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν. » (Ῥωμ. ις'. 3.) ὁμοίως καὶ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κορινθίους. (ις', 19.) καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς Τιμόθεον· (δ' 19.) Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν εὐηρέστησαν οἱ μακάριοι οὗτοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν μακάριον Παῦλον, καὶ ἐποίησαν πολλὰ θαύματα· ὕστερον δὲ συλληφθέντες ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτω διέβησαν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ἀκύλας ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν ἕκτην τετάρτην τοῦ Ἰουλίου.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΛΟΓΙΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.*

» Ψυχὴν δίδωσιν Εὐλόγιος Κυρίῳ,
» Βοᾷ πρὸς αὐτὴν [1] Κύριαν σὸν εὐλόγει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χι' (610), [2] ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, πρὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος· ἐποίησε δὲ θαύματα πολλὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τοῦτο. Ὅτε ὁ ἁγιώτατος Λέων ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος ἔγραψεν εἰς τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον τὴν πολυθρύλλητον ἐκείνην ἐπιστολὴν τῆς ὀρθοδοξίας, ἀνέγνωσεν αὐτὴν ὁ ὅσιος οὗτος Εὐλόγιος, καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐπῄνεσε καὶ ἀπεδέξατο, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους αὐτὴν ἐκήρυξεν. Ὁ Θεὸς λοιπὸν θέλων νὰ χαροποιήσῃ καὶ τοὺς δύω αὐτοῦ θεράποντας, τὸν ἅγιον Λέοντα, λέγω, καὶ τὸν Εὐλόγιον, ἔπεμψεν Ἄγγελον εἰς τὸν Εὐλόγιον ἐν σχήματι τοῦ ἀρχιδιακόνου τοῦ Λέοντος, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστει τὸν ἅγιον Εὐλόγιον, ἐπειδὴ ἀπεδέχθη τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ Λέοντος· ὁ δὲ Εὐλόγιος συνωμίλει μὲ τὸν Ἄγγελον, ὡς ἂν ὡμίλει μὲ τὸν ἀρχιδιάκονον τοῦ Πάπα Λέοντος. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφυγεν ὁ Ἄγγελος ἀφαντος ἀπὸ αὐτὸν, τότε ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτο ἄγγελος Θεοῦ· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ. [3]

κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους, ἤτοι κατὰ τοὺς τριακονταὲξ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Παῦλος ὅτε ἐπίστευσεν ἦτο τριακονταπέντε χρόνων, (νεανίαν γὰρ αὐτὸν αἱ Πράξεις γράφουσι) λοιπὸν ἕως εἰς τοὺς διακοσίους ἐξηκονταοκτὼ ἀπὸ Χριστοῦ, πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ ζήσῃ ; ἂς τὸ συμβιβάσωσιν οἱ χριτικοί. Παρὰ τῷ Ὡρολογίῳ ὅμως γράφεται, ὅτι ὁ Ἀκύλας ἦτο ἐν ἔτει ξς' (65). Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐσθήμος Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας Κλαυδίου, ἦτο ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ τεσσαρακοστὸν δεύτερον· ἐν δὲ τῷ ἑνάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας του ἐδίωξε τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἤτοι ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ (σελ. 1118 τῆς Δωδεκαβίβλου) ὥστε καλῶς ἠπόρησα ἐγὼ ἀνωτέρω. Καὶ λοιπὸν ἐσφαλμένοι εἶναι οἱ χρόνοι τοῦ Κλαυδίου παρὰ τῷ Μελετίῳ, προσθήκην ἔχοντες διακοσίους χρόνους καὶ ἐπέκεινα. (Δὲν εἶμαι ἐσφαλμένος· ἀλλ' ἄλλος ὁ Κλαύδιος ἐκεῖνος καὶ ἄλλος οὗτος. Ὁ πρῶτος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 42 μέχρι τοῦ 54 ἔτους μ. Χ. ὁ δὲ δεύτερος ἀπὸ τοῦ 268 μέχρι τοῦ 270. Σ. Ε.)

[1] Πρὸς αὐτὴν, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δηλαδὴ, κατὰ τὸ ψαλμικὸν « Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον ».

[2] Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος οὗτος ἦτο ἐπὶ Μαυρικίου (σελ. 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) πρωτήτερα δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος ἦτο ἐν ἔτει ϛοζ' (577).

[3] Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος ἄλλως γράφει περὶ τούτου. Φησὶ γὰρ, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Θεόδωρος (οὗ ἡ ἐπισκοπὴ ἦτο εἰς τὴν Λιβύην) ὢν κουβικουλάριος τοῦ Πατριάρχου Εὐλογίου τούτου, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνθρωπον ὑψηλὸν, πολλῆς τιμῆς ἄξιον καὶ εὐλαβείας, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μήνυσε εἰς τὸν πάπαν Εὐλόγιον, ὅτι ἦλθεν ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Λέων διὰ νὰ τὸν ἀνταμώσῃ. Ἐβραμεν ὁ Θεόδωρος παράυθα· εἶδεν ὅμως πλησίον τῆς καὶ ἔπεσαν αὐτῷ τὰ ῥηθέντα. Καὶ κατὸν ἀνταμωθέντες οἱ δύω πάπαι, ὁ τῆς Ῥώμης καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐκαθίσθησαν ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, καὶ μετ' ὀλίγον εἶπεν ὁ Λέων πρὸς τὸν Εὐλόγιον· Ἠξεύρεις διατί ἦλθα ; ἦλθον διὰ νὰ σοῦ εὐχαριστήσω, ὅτι πολλὰ καλὰ ἐχύησες τὴν ἐπιστολήν μου καὶ τὴν ὑπερασπίσθης· ἤξευρε λοιπὸν, ὅτι μεγάλην χάριν ἔχαμες εἰς

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πατὴρ καὶ υἱὸς σταυρωθέντες, τελειοῦνται.

» Πατὴρ σὺν υἱῷ σταυρικὸν πάσχει πάθος,
» Ὑπὲρ Πατρὸς, τοῦ δόντος Υἱὸν εἰς πάθος.

* *Ὁ ὅσιος ΣΥΜΕΩΝ, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ τοῦ Χιλανταρίου μονῆς, ὁ ἀκμάσας ἐν ἔτει ἀρϛ΄ (1190), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Τίς οὐκ ἐπαινέσειε, Συμεὼν πάτερ,
» Σὲ τὸν βλύσαντα μῦρον ἐκ τοῦ σοῦ τάφου;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Βουνῷ.

» Ὁ βουνὸς, ὡς Κάρμηλος, ἦν Αὐξεντίῳ,
» Φανέντι τ' ἄλλα, πλὴν τελευτῆς, Ἠλίᾳ·
» Λεῖψε βίον δεκάτῃ Αὐξέντιος ἠδὲ τετάρτῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει υμ΄ (440), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, Σχολάριος δὲ ὢν κατὰ τὸ ἀξίωμα. Γενόμενος δὲ μοναχὸς, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν τὸ εὑρισκόμενον ἀντικρὺ εἰς τὴν Ὀξεῖαν, ἥτις εἶναι μία νῆσος μικρὰ, πλησίον τῆς Χάλκης καὶ τῶν ἄλλων νήσων, τῶν κειμένην πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἦτο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος κατὰ τὴν ἄσκησιν καρτερικώτατος, καὶ κατὰ τὴν πίστιν ὀρθοδοξότατος, διότι αὐτὸς πολλὰ μὲν ἤλεγξε τὴν κακοδοξίαν τοῦ Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς, ἀπεδέχθη δὲ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην Σύνοδον. Ἠξιώθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας καὶ χάριτος ὁ ἀοίδιμος· ἦτο δὲ καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ προσώπου κατηγλαϊσμένος καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ ὑπὸ τῆς χάριτος. Ὅθεν δι' ὅλα ταῦτα τὰ προτερήματά του, ἦτο καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς αἰδέσιμος, καὶ πολλῆς τιμῆς ἠξιωμένος. Ἀναπαυθεὶς λοιπὸν ἐν εἰρήνῃ, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ κτισθέντα εὐκτήριον οἶκον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Καλλιστράτου. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΩΝΟΣ.

» Φύσει μαρανθεὶς σαρκίου, θάλλει Μάρων,
» Μετεμφυτευθεὶς τῆς Ἐδὲμ τῷ χωρίῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀγαπήσας νὰ ζήσῃ ζωὴν χωρὶς στέγην καὶ ὀροφὴν, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυφὴν ἑνὸς βουνοῦ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Κύρου, ἡ ὁποία ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας· ὅθεν καὶ τὸν ναὸν τῶν δαιμόνων, ὅστις ἦτο ἐκεῖ κτισμένος ἀπὸ ἐκείνους, καθιερώσας εἰς τὸν Θεὸν, ἐν αὐτῷ ἐκατοίκησε, κατασκευάσας μίαν σκηνὴν πολλὰ μικρὰν, ὑποκάτω τῆς ὁποίας σπανίως ἔμβαινεν. Ἂν δὲ καὶ ἔζη ὁ ἀοίδιμος μὲ πόνους ὄχι μικροὺς, αὐτὸς ὅμως δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς ἐκείνους, ἀλλ' ἐπενόει καὶ ἄλλους μεγαλητέρους· ὁ δὲ ἀγωνοθέτης Θεὸς κατὰ τὸ μέτρον τῶν πόνων, οὕτως ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸ μέτρον τῆς ἰδικῆς του χάριτος, διότι ἦτο νὰ ἰδῇ τις, πῶς διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ ὁσίου τούτου οἱ πυρετοὶ καὶ αἱ θέρμαι ἔσβυνον, τὸ ῥίγος ἔπαυεν, οἱ δαίμονες ἔφευγον, καὶ αἱ διάφοροι ἀσθένειαι ἰατρεύοντο.

Οὗτος ὁ ὅσιος πολλὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια ἔκτισε καὶ παλλοὺς ἐπρόσφερε σεσωσμένους καὶ ἡγιασμένους εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν διὰ τῆς ἀσκήσεως τοιαύτην πνευματικὴν γεωργίαν μεταχειριζόμενος ὁ ἀοίδιμος, πολλὰ φυτὰ φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς ἀπέδειξεν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Κύρου, διότι οὐ μόνον τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἐθεράπευεν. [2] Ἀρρωστήσας δὲ ὀλίγον, ἐκβῆκεν ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν,

---

μόνον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος. Τὸ πρωῒ ἐδιηγήθη τοῦτο ὁ Θεόδωρος εἰς τὸν Εὐλόγιον, ὁ δὲ Εὐλόγιος κλαίων ὑπὸ τῆς χαρᾶς, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, τῷ ποιήσαντι αὐτὸν κήρυκα τῆς ἀληθείας. (Δοσίθεος 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) Ὅρα περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ ἐν τοῖς προλεγομένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐπλόγιον.

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Θεοδόσιος ὁ μέγας τῶν βασιλικῶν σκήπτρων.» Ἀλλὰ δὴ καὶ Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς συνέγραψε βίον ἢ ἐγκώμιον γλαφυρώτατον σωζόμενον ἐν μεμβράναις, μετεφράσθη δὲ ὑπὸ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κὺρ Χριστοφόρου.

[2] Λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τούτου συγγράψας, ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ ἕκτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἠρανίσθη τὸ παρὸν Συναξάριον, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἄλλου μὲν ἰάτρευε τὴν πλεονεξίαν, ἄλλου δὲ τὸν θυμόν· καὶ εἰς ἕνα μὲν ἐπρόσφερε τὴν περὶ σωφροσύνης διδασκαλίαν, εἰς ἕτερον δὲ τὴν περὶ δικαιοσύνης· καὶ ἄλλου μὲν ἐχαλίνονε τὴν ἀκολασίαν, ἄλλου δὲ ἐξύπνει τὴν ἀμέλειαν. Καὶ οἱ μὲν ἰατροὶ εἰς ἕκαστον πάθος προσφέρουσι διαφορετικὸν ἰατρικὸν, ὁ δὲ ὅσιος οὗτος ἓν ἰατρικὸν ἔδιδεν εἰς ὅλα τὰ πάθη, τὴν εἰς Θεὸν προσευχήν.

Digitized by Google

καὶ ὑπῆγεν εἰς οὐρανοὺς διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τοὺς καρποὺς τῶν ἱδρώτων του.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΒΡΑΑΜΟΥ.

» Πράξει τὸ ταυτὸν εὗρε κλήσεως πλέον,
» Πρὸς τὸν σύνοικον Ἀβραὰμ Ἀβραάμης.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υ΄ (400).[1] ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον εἰς τὴν ὁπαίαν ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη, καὶ ἐσύναξε τὸν πλοῦτον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς. Μὲ τόσην δὲ ἀγρυπνίαν καὶ ἀλονύκτιαν στάσιν καὶ νηστείαν κατεδαπάνησε τὸ σῶμά του ὁ μακάριος, ὥστε ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς πολλοὺς χρόνους, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ περιπατῇ. Μαθὼν δὲ, ὅτι ἦτο ἐν χωρίον πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, γεμάτον ἀπὸ εἰδωλα, ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ ἐνοικιάσας μίαν οἰκίαν ἐκάθησεν ἡσυχάζων τρεῖς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὴν τετάρτην ἐνῷ ἐξήρχετο ἥσυχος, πρῶτον μὲν πασθεὶς, ἐχώσθη μὲ χῶμα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εἰδωλολάτρας. Ἔπειτα δὲ ἐπροστάζετο ἀπὸ αὐτοὺς ἀναγκαστικῶς νὰ φύγῃ μακρὰν αὐτῶν· ἐλθόντες ὅμως τότε ἐκεῖ οἱ τοὺς φόρους συνάζοντες, ἔδερον ἀσπλάγχνως τοὺς ἐγκατοίκους, ζητοῦντες ἀπὸ αὐτοὺς τὰ βασιλικὰ δοσίματα. Ὁ δὲ ὅσιος Ἀβραάμης σπλαγχνισθεὶς, ἔδωκεν εἰς τοὺς φορολόγους τὰ δοσίματα ἐκείνων, καὶ οὕτως ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοὺς δαρμοὺς τοὺς τιμωρητάς του.

Ἐκεῖνοι δὲ βλέποντες τοῦτο ὑπερεθαύμασαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ὁσίου· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης γενόμενοι χριστιανοὶ, εὐθὺς ἔκτισαν καὶ Ἐκκλησίαν, καὶ ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ γίνῃ εἰς αὐτοὺς ἱερεύς. Ὁ δὲ ὅσιος ἱερωθεὶς, τρεῖς χρόνους ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ καλῶς αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐσέβειαν ὁδηγήσας καὶ στερεώσας, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ ἀσκητικόν του κελλίον, ἀφήσας εἰς ἐκείνους ἄλλον ἱερέα ἀντὶ ἑαυτοῦ. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα διαλάμψας ὁ ὅσιος, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῶν Καρῶν, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τῆς Παλαιστίνης γεμάτη ἀπὸ εἴδωλα· ἀπελθὼν δὲ ἐκεῖ, μὲ μυρίους πόνους, καὶ μὲ θεοπνεύστους διδασκαλίας ἐπανέφερε τοὺς ἐγκατοίκους εἰς τὴν εὐσέβειαν ἐν ὀλίγῳ καιρῷ καὶ τοὺς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Κύριον, διὰ τῶν ἔργων πρῶτον αὐτοὺς διδάσκων· καθόσον εἰς ὅλον τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἦτο ἀρχιερεὺς, οὔτε ψωμίον ἔτρωγεν, οὔτε ὄσπρια, οὔτε χόρτα μαγειρευμένα ἀπὸ φωτίαν, ἀλλὰ μόνον ἔτρωγε μαρούλια καὶ πικρίδας καὶ μακεδονήσια, καὶ ἄλλα ὅμοια χόρτα ὠμὰ, ἔπινε δὲ καὶ ὀλίγον νερόν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἀκούσας τὰ περὶ αὐτοῦ, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὅσιος ἀπελθὼν, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ σῶμά του ἔπεμψεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καρῶν μετὰ μεγάλης τιμῆς ὁ ἀνωτέρω εὐσεβέστατος βασιλεὺς Θεοδόσιος.[1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ *ἐπισκόπου Γάζης.*

* » Ἐγὼ Φιλήμων, καμίνου παρὼν μέσον,
» Καὶ μαρτυρῶν, ἔγραψα τὴν κλῆσιν πόλῳ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΓΕΩΡΓΙΟΣ *ῥάπτης Μι-*

---

[1] Ὁ Θεοδόσιος, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει 395 ἐν Μεδιολάνοις. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν τῷ δεκάτῳ ἑβδόμῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον ἠρανίσθη. Προσθέτει δ' ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς κατεξήρανε τὸ σῶμά του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν, εἰς τοὺς ξένους ὅμως ἐδείκνυεν ἀχόρταστον ἐπιμέλειαν, διότι εἰς αὐτοὺς ἡτοίμαζε στρώματα εὐπρεπῆ, καὶ ἄρτους λαμπροὺς, οἶνον εὐώδη, καὶ ὀψάρια καὶ λάχανα. Ἐκάθητο δὲ καὶ αὐτὸς μαζὶ εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἐμοίραζεν εἰς ἕκαστον ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, καὶ τὰ ποτήρια ἔβιδε, μιμούμενος τὸν ὁμώνυμόν του Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος ἐξετακόνει μὲν εἰς τοὺς ξένους, δὲν ἔτρωγε δέ. Ἄριστα δὲ εἶναι καὶ τὰ λόγια ἅτινα προσθέτει ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου, ὅθεν αὐτὰ ἀντιγράφω ἐδῶ αὐτολεξεί. «Τούτου καὶ τὴν θέαν ἐπόθησε βασιλεὺς, ὑπέπτερος γὰρ ἡ φήμη, πάντα ῥᾳδίως καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ χείρω μηνύουσα· καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀριθμουμένου ἠσπάζετο, καὶ τὴν ἀγροικικὴν ἐκείνην θυσίραν (ἤτοι τὴν χονδρὴν κάπαν) τῆς οἰκείας ἁλουργίδος τιμιωτέραν ἡγεῖτο· καὶ ὁ τῶν βασιλίδων δὲ χορὸς, καὶ χειρῶν ἥπτοντο καὶ γονάτων, καὶ ἱκέτευον ἄνδρα, οὐδὲ ἐπαΐειν τῆς Ἑλλάδος ἐπιστάμενον γλώσσης· οὕτω καὶ βασιλεῦσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις αἰδοῦς ἄξιόν ἐστι χρῆμα φιλοσοφία, καὶ τελευτήσαντες δὲ οἱ ταύτης ἐρασταὶ καὶ φροντισταὶ μείζονος εὐκλείας τυγχάνουσιν· ἐπειδὴ γὰρ οὗτος ἐτελεύτησε καὶ τοῦτο ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς, ἠβουλήθη μὲν ἐν τινι τῶν ἱερῶν αὐτὸν καταθέσθαι σηκῶν, μαθὼν δὲ ὡς ὅσιον εἴη τοῖς ποιμνίοις ἀποδοθῆναι τοῦ ποιμένος τὸ σῶμα, καὶ αὐτὸς προὔπεμπεν ἡγούμενος, καὶ ὁ τῶν βασιλείων χορὸς ἑφεπόμενος, καὶ ἄρχοντες ἅπαντες, καὶ ἀρχόμενοι, καὶ στρατιῶται, καὶ ἰδιῶται. Μετὰ ταύτης αὐτὸν τῆς σπουδῆς καὶ ἡ Ἀντιόχου ὑπεδέξατο πόλις, καὶ αἱ μετὰ ταύτην, ἕως τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἀφίκοντο ποταμὸν (τὸν Εὐφράτην δηλαδή·) ἐγὼ δὲ (λέγει) θαυμάσας, ὅτι τὴν πολιτείαν ἠμείψατο, τὸν βίον οὐ συμμετέβαλεν, οὐδὲ ἀνειμένην ἐν τῇ προεδρίᾳ ἠγάπησε δίαιταν, ἀλλὰ τοὺς ἀσκητικοὺς ἐπηύξησε πόνους, ἐν τῇ τῶν μοναχῶν αὐτὸν ἱστορίᾳ κατέλεξα.

Digitized by Google

τυλακαῖος, ὁ καλούμενος Παϊζάκος, ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ εὐσεβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος ᾳχγ' (1693).

† » Γεώργιος τίς οὗτος ὑπάρχει πάλιν;
» Μάρτυς νέος πέφυκεν· ὦ τῆς ἀνδρίας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΟΝΗΣΙΜΟΥ.

» Ἥπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη,
» Παύλου σκελῶν, δραμόντα γενναίους δρόμους.
» Πέμπτῃ Ὀνησίμου σκέλεα θραῦσαν δεκάτῃ τε.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ὀνήσιμος ἦτο ὑπηρέτης τοῦ ἀποστόλου Φιλήμονος, ὅστις, κατὰ τὸν Κύρου Θεοδώρητον, κατήγετο ἀπὸ τὰς Κολασσὰς, [1] πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει χωριστὴν ἐπιστολὴν ὁ μακάριος Παῦλος. Κλέψας δὲ ὁ Ὀνήσιμος οὗτος χρήματα ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Φιλήμονος, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ Παύλου πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσας τὸν ἀπόστολον Παῦλον εἰς τὰ δεσμὰ εὑρισκόμενον, κατηχήθη ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ βαπτισθεὶς, ἔγεινε καὶ αὐτὸς θαυμάσιος εἰς τὴν ἀρετήν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἔκρινε δίκαιον νὰ λυπῆται ὁ Φιλήμων διὰ τὴν κλοπὴν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ δούλου του τούτου Ὀνησίμου ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν αὐθέντην του Φιλήμονα, ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς αὐτὸν συστατικὴν καὶ παραθετικὴν ἐπιστολήν.

Ὁ δὲ Φιλήμων δεξάμενος τὸν Ὀνήσιμον σὺν τῇ ἐπιστολῇ, ἐχάρη, καὶ πάλιν ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν Παῦλον καὶ ὑπηρέτει. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Παῦλος ἐτελείωσε διὰ τοῦ μαρτυρίου, συνελήφθη ὁ θεῖος οὗτος Ὀνήσιμος καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Τέρτυλον τὸν τῆς Ῥώμης ἔπαρχον· ὁ δὲ ἔπαρχος ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς Ποτιόλους ὡς κατάδικον. Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν καὶ ὁ Τέρτυλος, καὶ βλέπων τὸν ἀπόστολον ἐπιμένοντα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν δυνατὰ μὲ ῥαβδία, ἔπειτα δὲ συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ οὕτως ἀφῆκεν ὁ μακάριος τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. [2]

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὰς εἰκοσιδύω τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ὀνήσιμος μετὰ τοῦ ἁγίου Φιλήμονος.

[2] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς καὶ πλατύτερος αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαίρει καὶ γένος.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΕΒΙΟΥ.

» Ἀνθρώπινον παρῆλθεν ἀσμένως βίον,
» Εὐσέβιος, τὸ θαῦμα καὶ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ ποῖον τόπον κατήγετο, καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἐγεννήθη, δὲν ἐφανέρωσεν ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία· ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἠξεύρομεν περὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνο καὶ λέγομεν, ὅτι διὰ μέσου τῶν ἀσκητικῶν του πόνων ἀπέκτησε πατρίδα τὸν οὐρανόν. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός· ἔπειτα δὲ ἀνέβη εἰς τὴν ῥάχιν ἑνὸς βουνοῦ, εἰς χωρίον Ἀσιχᾶ καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ἓν μικρὸν περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦλθε ταλαιπωρημένος ὁ ἀοίδιμος, χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· καὶ φόρεμα μὲν εἶχε δερμάτινον, τροφὴν δὲ, ῥεβίνθια καὶ κουκία βρεγμένα· ἐνίοτε δὲ ἔτρωγε καὶ ξηρὰ σῦκα, διὰ νὰ δυναμώνῃ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος. Τόσον δὲ πολλὰ ἐκράτει ἀδιακόπως τὴν ἄσκησιν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τέλους, ὥστε, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἔχασε τὰ περισσότερα ὀδόντιά του, καὶ τότε, λέγω, ἀκόμη δὲν ἤλλαξεν οὔτε τὸ φαγητόν του, οὔτε τὴν κατοικίαν του. Ἀλλ' ὑπέφερεν ὁ τρισόλβιος ἀνδρείως τὰς ἐναντίας τοῦ ἀέρος ποιότητας, καταζαρωμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, καὶ κατεξηραμένα τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς τρόπον ὥστε, οὔτε αὐτὴ ἡ ζώνη ἐδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὴν μέσην του, ἀλλ' ἔπιπτε κάτω, ἐπειδὴ κατεφαγώθησαν αἱ σάρκες αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν μέσην, καθὼς καὶ τὰ κόκκαλα, τὰ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλλο τῆς μέσης, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα στέκονται τὰ μηρία. [1]

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν, καὶ ἐτάραττον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο μισῶν τὰς ταραχὰς, ὑπῆγεν εἰς ἓν ἀσκητήριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον, καὶ ποιήσας ἓν περιτείχισμα εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τοίχου, ἐκεῖ ἠγωνίζετο μὲ τοὺς συνειθισμένους ἀγῶνας. Λέ-

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸ διήγημα γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν ἠρανίσθη Συναξάριον. Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ζώνη δὲν ἐδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὴν μέσην του, ἔρραψεν αὐτὴν ὁ ὅσιος μαζὶ μὲ τὸ φόρεμά του, καὶ οὕτως ἐστάθη. Καὶ ὅτι ἂν καὶ τοὺς ἄλλους δὲν ἐδέχετο εἰς ὁμιλίαν, τὸν Θεοδώρητον ὅμως ἐδέχετο, καὶ ἠξίωσεν αὐτὸν τῆς γλυκείας ἐκείνης καὶ Θεῷ φίλης φωνῆς του· καὶ ἀπιέναι βουλόμενον, ἐπὶ πλεῖστον κατεῖχε περὶ τῶν οὐρανίων πραγμάτων διαλεγόμενος.

Digitized by Google

γουσι δὲ, ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἔτρωγε μόνον δεκαπέντε σῦκα ξηρὰ, ἂν καὶ ἦτο ἀποκαμωμένος ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν ἀνεκδιήγητον. Μὲ τοιούτους λοιπὸν κόπους καὶ ἱδρῶτας περιρρεόμενος ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ἔζησε χρόνους ἐννενήκοντα καὶ περισσοτέρους, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΙΩΡΟΣ.

» Μάστιξι πλησθεὶς τὰς ψόας ἐμπαιγμάτων,
» Δαβὶδ τὸ ῥητὸν φάσκε, μάρτυς Ματωρ.

Οὗτος ἦτο ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, στρατιώτης ὢν εἰς τὸ τάγμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαύρων· ὅτε δὲ εὑρίσκετο εἰς τὴν πόλιν τῆς Γάζας, διεβλήθη εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, ὅτι ἦτο χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, καὶ χριστιανὸν ὁμολογήσας ἑαυτὸν, δέρεται ἀδιακόπως εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μὲ τόσην πολλὴν σφοδρότητα ὥστε τριακονταὲξ στρατιῶται μετηλλάχθησαν δέροντες αὐτόν· τὸ δὲ αἷμα ἔτρεχε ποταμηδὸν ἀπὸ τὸ σῶμά του, ὥστε ἐκοκκίνισεν ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν. Ἀνδρείως λοιπὸν ὑπομείνας τὴν τόσην μεγάλην τιμωρίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐπορεύθη Δαβιτικῶς εἰς δύναμιν στρατιᾶς οὐρανίου, παραδοὺς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαβὼν τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν τοῖς Διακονίσσης.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΜΦΙΛΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Ὑπὲρ τὸ πᾶν σε Πάμφιλος φιλῶν, Λόγε,
» Καὶ τὴν τομὴν ἠγεῖτο τῆς κάρας φίλην,

Οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ΟΥΑΛΗΣ, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΕΛΕΥΚΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Παῦλον Σέλευκος, καὶ Σέλευκον Οὐάλης,
» Βλέπων τομῇ χαίροντα, τὴν τομὴν φέρει.

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, πυρὶ τελειοῦνται.

» Ἤλαντο πρὸς πῦρ μάρτυρες θεῖοι δύω,
» Θείου πόθου πῦρ ἐν τρόφοντες οἱ δύω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ, σταυρωθεὶς τελειοῦται.

» Σταυροῦσι δοῦλοι τῆς πλάνης ἐπὶ ξύλου,
» Καὶ Θεόδουλον, δοῦλον ἐσταυρωμένου.

Οἱ ἅγιοι πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ΗΛΙΑΣ, ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΗΣΑΙΑΣ, ΣΑΜΟΥΗΛ, καὶ ΔΑΝΙΗΛ, ξίφει τελειοῦνται.

» Κλήσεις προφητῶν καὶ τελευτὰς μαρτύρων,
» Αὐχοῦσι πέντε μάρτυρες τετμημένοι.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ ξίφους τάμε Πάμφιλον ἀκμή.

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἔνδοξοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Διοκλητιανὸς ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ συ (290), ἐφέρθησαν δὲ εἰς τὸ μαρτύριον ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ τέχνας καὶ ἀξιώματα, καὶ ἡνώθησαν ὁμοῦ εἰς ἓν σῶμα διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὁ δὲ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς συνέλαβον, ὑπῆρξε τοιοῦτος. Ὅτε αὐτοὶ ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως Καισαρείας, ἠρώτησαν αὐτοὺς οἱ φύλακες ποῖοι εἶναι, καὶ πόθεν κατήγοντο· οἱ δὲ μάρτυρες ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, καὶ ὅτι ἔχουσι πατρίδα τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ· ὅθεν συνέλαβον αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Φιρμιλιανὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Καισαρείας. Καὶ οἱ μὲν πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ὁ Ἠλίας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἡσαίας, ὁ Σαμουὴλ, καὶ ὁ Δανιὴλ, μετὰ πολλὰς βασάνους τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἀπεκεφαλίσθη δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Πάμφιλος καὶ Σέλευκος καὶ ὁ Οὐάλης καὶ Παῦλος· ὁ δὲ Πορφύριος, δοῦλος ὢν τοῦ ἁγίου Παμφίλου, ζητήσας νὰ λάβῃ τὸ λείψανον τοῦ αὐθέντου του, ἐκρατήθη καὶ παραδοθεὶς εἰς τὴν πυρὰν ἐτελειώθη. Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς, ἐπειδὴ κατησπάζετο τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πυρκαϊὰν καὶ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Θεόδουλος κρεμασθεὶς ἐπάνω εἰς ἓν ξύλον σταυροειδῶς, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχή. «Καιρὸς δὲ καλεῖ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Μαρτυρουπόλει [1] μαρτυρησάντων.

[1] Ἡ Μαρτυρούπολις τώρα ὀνομάζεται Μιεφαρκὶν, εὑρίσκε-

Digitized by Google

» Ἡ κλῆσις ἔργον μαρτυρωνύμῳ πόλει,
» Πολλῶν ἐν αὐτῇ μαρτυρησάντων ξίφει,

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΟΥΘΑΣ *ὁ ἀνεγείρας τὴν ἀνωτέρω πόλιν ἐπ' ὀνόματι τῶν ῥηθέντων μαρτύρων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Στέρξας Μαρουθᾶς τὸν Θεὸν σφόδρα σφόδρα,
» Θεῷ παραστὰς τέρπεται σφόδρα σφόδρα.

Ὁ ἅγιος οὗτος Μαρουθᾶς ἐγεινεν Ἐπίσκοπος· ἀπεστάλη δὲ ἀπὸ τὸν μέγαν Θεοδόσιον τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἐν ἔτει τπ' (380) πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν· Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Περσίαν ἔλαβε μεγάλην τιμὴν ἀπὸ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν ἀρετήν του καὶ ἁγιότητα· μάλιστα δὲ διότι ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον τὴν δαιμονιζομένην θυγατέρα τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εὗρε παρρησίαν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Περσίᾳ μαρτυρησάντων, καὶ κτίσας πόλιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἀπεθησαύρισε τὰ λείψανα μέσα εἰς αὐτήν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ἐκοιμήθη κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγκαινίασε τὴν παρ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν Μαρτυρούπολιν· διὸ καὶ ἡ τούτου μνήμη ὁμοῦ μὲ τὴν μνήμην τῶν μαρτύρων συμπανηγυρίζεται.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ *Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

* » Σκώλοις νοητοῖς οὐχὶ προσκόψας πόδας,
» Ὁ Φλαβιανὸς μέχρι σοῦ, Θεέ, τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιβ' (412), πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, ἐχειροτονήθη καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν ψῆφον τῆς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Συγκλήτου. Διαμείνας δὲ εἰς τὸν θρόνον ἕνα χρόνον καὶ μῆνας ἓξ, κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν θρόνον του παρὰ τοῦ Μονοφυσίτου Διοσκόρου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ, καὶ ἐπέμφθη εἰς ἐξορίαν, ὅπου πολλὰς θλίψεις ὑπομείνας διὰ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀσθενήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ.

» Ζωῆς ματαίας ἐκπεραιώσας χρόνον,
» Ζῇ Φλαβιανὸς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Φλαβιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν κορυφὴν βουνοῦ τινος, καὶ κτίσας ἓν μικρὸν κελλίον ἐκλείσθη εἰς αὐτό, καὶ ἐκεῖ διῆλθε χρόνους ἑξήκοντα, χωρὶς νὰ λαλῇ εἰς κανένα καὶ χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπὸ κανένα, ἀλλὰ νεύων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐφαντάζετο τὸν Θεόν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐλάμβανε πᾶσαν παρηγορίαν, κατὰ τὴν προφητείαν τὴν λέγουσαν, «Κατατρύφησον τοῦ Κυρίου, καὶ δώῃ σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.» (Ψαλμὸς λς'. 4.) εἶχε δὲ ἕνα τόπον ἐσκαμμένον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἁπλόνων τὰς χεῖράς του, ἐδέχετο τὴν τροφὴν τὴν ὁποίαν τοῦ ἔφερον. Πλὴν διὰ νὰ μὴ φαίνεται εἰς τοὺς ἔξωθεν ἐρχομένους εἶχε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐσκαμμένον λοξῶς καὶ μὲ σχῆμα κυκλοειδές· ἡ δὲ τροφή του ἦτον ὄσπρια βρεγμένα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα.

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἔζησεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους ὁλοκλήρους ἑξήκοντα, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ τελείως οὔτε τὴν τροφήν του, οὔτε τὴν ὑψηλὴν ταύτην πολιτείαν του· ὅθεν ἐκ τούτων ἐπλουτίσθη παρὰ Θεοῦ μὲ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, διότι δράκοντα μεγαλώτατον ἐθανάτωσε διὰ προσευχῆς του, καὶ μίαν ἀσπίδα ἐφόνευσε, καὶ πλῆθος ἀκρίδων ἐδίωξεν ἀπὸ ἕνα ἀγρόν, τὸν ὁποῖον ἔμελλον νὰ καταφάγωσι. Αὐτὸς ἕνα νέον δαιμονισμένον ἀπὸ τὸ δαιμόνιον ἠλευθέρωσε, καὶ τὸν μαστὸν μιᾶς γυναικὸς, βλαφθέντα ἀπὸ πάθος καρκίνου, ἰάτρευσε, καὶ ἕνα ὅστις ἐκτυπήθη ἀπὸ ταῦρον καὶ ἀπέθανε, τὸν ἀνέστησεν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισόλβιος, ἤλλαξε τὴν παροῦσαν πολύμοχθον καὶ πρόσκαιρον ζωὴν, μὲ τὴν αἰώνιον ἐκείνην καὶ μακαρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τώρα εὐφραίνεται.

---

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς* ΡΩΜΑΝΟΣ *ὁ ἐκ*

ται δὲ εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν πρὸς τὸν Νυμφαῖον ποταμὸν, τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου, ὑποκειμένου εἰς τὸν Ἀμίδας Μητροπολίτην, κατὰ τὸν Μελέτιον.

[2] Παρὰ δὲ τῷ Μελετίῳ Ἀθηνῶν Τόμῳ δευτέρῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας σελ. 22. γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Φλαβιανὸς ὀκτὼ μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ ληστρικὴν Σύνοδον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀνατόλιος ἐπροχειρίσθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ Φλαβιανοῦ τούτου ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ κατετέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου Ἀνατολίου, ὡς γράφεται εἰς τὸ ἐκείνου Συναξάριον κατὰ τὴν τρίτην Ἰουλίου.

Digitized by Google

Σοβολὰκ τοῦ Καρπεννησίου καταγόμενος, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχγδ' (1694), ξίφει τελειοῦται.

† » Ὡς εἰς γάμους ἔδραμες εἰς τὰς βασάνους,
» Ῥωμανὲ μάρτυς· εὖγε τῆς σῆς ἀνδρίας ![1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Τύρωνος.

» Τύρων ὁ δηλῶν ἀρτίλεκτον ὁπλίτην,
» Θεῷ πρόσεισιν ἀρτίκαυστος ὁπλίτης.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ πυρὶ Τύρωνα φλεγέθουσιν.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξιμίνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σγζ' (297), καταγόμενος ἐκ τῆς μητροπόλεως Ἀμασείας, (ἥτις εἶναι πόλις διάσημος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Καππαδοκείας, ἀπὸ χωρίον λεγόμενον Χουμιαλῶν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος συνηριθμήθη μὲ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Τυρώνων (τύρων δὲ θὰ εἰπῇ στρατιώτης νεοσύλλεκτος), καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ τάγμα τοῦ Πραιποσίτου[2] Βρίγκα, τότε, λέγω, ὡμολόγησεν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ ὅτι τὰ εἴδωλα τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἄψυχα ξόανα, καὶ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ῥηθέντος Πραιποσίτου, ἐκεῖνος δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καιρὸν καὶ διορίαν νὰ συλλογισθῇ· τότε ὁ ἅγιος ἔκαμεν ἓν μέγα κατόρθωμα, ἐπειδὴ λαβὼν τὸ εἴδωλον τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Ῥέας, ὡς φλυαροῦσιν οἱ Ἕλληνες, ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν φωτίαν καὶ τὸ κατέκαυσεν.

Ὅθεν ἐκρατήθη, καὶ ὁμολογήσας, ὅτι αὐτὸς κατέκαυσε τὸ εἴδωλον, πρῶτον μὲν κρεμασθεὶς ξέεται, ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τελειωθεὶς, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τόπον λεγόμενον Φωρακίου, κατὰ τὸ Σάββατον τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν· ὅτε ἔγεινεν ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸ θαῦμα τὸ περὶ τῶν κολύβων, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἠλευθέρωσε τὸν ὀρθόδοξον λαὸν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὰ μεμολυσμένα φαγητὰ τῶν εἰδωλοθύτων· (τὰ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν· τὰ δὲ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μαξιμιανῷ καὶ Μαξιμίνῳ. (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΜΑΡΙΑΜΝΗΣ ἀδελφῆς τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.

» Ἀφεῖσα τὴν γῆν Μαριάμνη παρθένος,
» Τὸν ἐκ Μαρίας Παρθένου Χριστὸν βλέπει.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆγεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φίλιππος ὁμοῦ μὲ τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον καὶ Μαριάμνην τὴν ἀδελφήν του, εἰς τὴν ἐν Φρυγίᾳ εὑρισκομένην Ἱεράπολιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀπόστολος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! κατεχώθη εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἀνθύπατος καὶ ἄρχων, καὶ ὁ ὑποτεταγμένος εἰς αὐτὸν λαός· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες, παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Βαρθολομαῖον καὶ τὴν ἁγίαν ταύτην Μαριάμνην, οἵτινες ἦσαν καὶ αὐτοὶ κρεμάμενοι, ἵνα μὴ καὶ ἐκεῖνοι καταχωθῶσιν. Ὁ δὲ Βαρθολομαῖος πάλιν καὶ ἡ Μαριάμνη παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Φίλιππον, καὶ ὄχι μόνον δὲν τοὺς κατέχωσεν ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς καταχωθέντας ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν γῆν, ἐκτὸς τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τῆς γυναικός του ὀνόματι Ἐχίδνης. Τότε ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη, καὶ ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ἐκεῖ σταυρωθεὶς ἐτελειώθη· ἡ δὲ Μαριάμνη ἐλθοῦσα εἰς τὴν Λυκαονίαν, ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς βαπτίσασα, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη· (ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Φιλίππου κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου).

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ praepositus=ἀρχηγός. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἁγίου τούτου Θεοδώρου ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἡμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ λαὸς, ἡ ἁγία ποίμνη· (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς Ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου) τοῦτο τὸ ἐγκώμιον μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Καρεαῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ λόγος Νεκταρίου Κωνσταντινουπόλεως μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦν, διαλαμβάνων, διὰ τίνα ἀφορμὴν ἑορτάζεται κατὰ τὸ πρῶτον Σάββατον τῶν νηστειῶν ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὁ Τύρων.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΥΞΙΒΙΟΥ * *ἐπισκόπου Σόλωνος τῆς Κύπρου.*

» Τὸν Αὐξίβιον οὐ παρόψεται λόγος,
» Φαίνεται ληξίβιον ἐξ ἐναντίου.

Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, Ἕλλην ὢν κατὰ τὴν θρησκείαν· ἀκολουθήσας δὲ τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ὅθεν βαπτισθεὶς, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σόλωνος τῆς ἐν Κύπρῳ, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπιστρέψας εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ διαφόρων θαυμάτων αὐτουργὸς γεγονὼς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΥ.

» Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν πήξας βάσιν,
» Ὄντως θεοστήρικτος ἔργοις ὡράθη. [2]

Ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΗΝΑ τοῦ Καλλικελάδου.

» Τὴν γῆν ὀρύξας, ὡς δικέλλῃ, τῷ λόγῳ,
» Μηνᾶν ἐκεῖθεν ἐκφέρω κεκρυμμένον.

Κατὰ τοὺς χρόνους Μαρκιανοῦ, [3] τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως ἐν ἔτει υν' (450), ὁ μακάριος μάρτυς οὗτος Μηνᾶς ὁ Καλλικέλαδος ἐφάνη ἐν μιᾷ νυκτὶ εἰς ἕνα ἄνθρωπον Φιλομμάτην καλούμενον, ὁ ὁποῖος συνηριθμεῖτο εἰς τὴν σχολὴν τὴν ἐπονομαζομένην τῶν Ἱκανάτων, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς εἶναι Μηνᾶς ὁ Καλλικέλαδος, καὶ ὅτι κρύπτεται ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸ μέρος τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅπου εἶναι ἡ ἀκρόπολις· δεικνύει δὲ εἰς αὐτὸν καὶ τὸν τόπον μὲ τὸν ἴδιον αὐτοῦ δάκτυλον. Τότε ὁ φιλόθεος Φιλομμάτης ἐσηκώθη νυκτότερα, καὶ φανερόνει καταλεπτῶς εἰς τὸν φίλον του Μαρκιανὸν τὸν Νουμέριον τὴν ὀπτασίαν· ἐκεῖνος δὲ πάλιν φανερόνει ταύτην εἰς τὸν βασιλέα, καὶ παρευθὺς στέλλονται στρατιῶται εἰς τὸν δηλωθέντα τόπον, οἱ ὁποῖοι σκάψαντες μὲ ταχύτητα, εὗρον μίαν σιδηρᾶν θήκην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος, ἀλλὰ καὶ γράμματα εὗρον ἐν αὐτῇ κεχαραγμένα ἐπάνω εἰς πλάκα, τὰ ὁποῖα ἐφανέροναν τοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐβλήθη ἐκεῖ μέσα τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ ποῦ εἰς τὸ ἑξῆς πρέπει νὰ τεθῇ. Ἀριθμήσαντες δὲ τοὺς χρόνους, εὗρον ὅτι εἶχον παρέλθει χρόνοι τετρακόσιοι· ὅθεν εὐχαρίστησεν ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν. [1]

Μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει γενομένων βασιλέων ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ καὶ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [2]

† » Τὸν Μαρκιανὸν Πουλχερίαν συνάμα,
» Ἄζυγας εἰπεῖν οὐκ ἔχω ἢ συζύγους.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Βυζάντιος ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψγέ (1795) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Ὕμνος νεάζων Θεοδώρῳ τῷ νέῳ,
» Χριστοῦ ἀθλητῇ, ἐνδίκως ἁρμοστέος. [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΟΣ Πάπα Ῥώμης.

» Ψυχὴν ὁ θεῖος ἐξερεύγεται Λέων,
» Καὶ δαιμόνων φάλαγξιν ἐμβάλλει φόβον·
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ τε Λέων ἠρεύξατο θυμόν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Λέων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ ἐν ἔτει υν' (450), διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν αὐτοῦ σωφροσύνην καὶ καθαρότητα, καὶ διὰ τὸ

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἰαμβικὸν δίστιχον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Βασιλείου. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηνείοις. Σ. Ε.)

[1] Περιττῶς γράφεται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Σαλαμάνου. Τοῦτο γὰρ προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[2] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ἡ ἁγία Πουλχερία, καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται. Τόσον δὲ μόνον ἐδῶ λέγομεν περὶ τοῦ Μαρκιανοῦ ὅτι ἐκοιμήθη ἐν ἔτει 457· ζήσας εἰς τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς. Ἄνθρωπος οὐ μόνον εὐσεβέστατος, ἀλλὰ καὶ εὐλαβέστατος, καθόσον πεζὸς ἐλιτάνευεν ἐν τῷ πεδίῳ· ὅθεν ἠναγκάζετο καὶ Ἀνατόλιος ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, οὐκ ἐν φορείῳ, ἀλλὰ πεζὸς λιτανεύειν, κατὰ τὸν Θεοφάνη. (ὅρα σελ. 400. τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

εἰλικρινὴς καὶ ἀκατηγόρητον τῆς ζωῆς του ἐχειροτονήθη ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπίσκοπος τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Ὅσίως λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, τὰς τῶν αἱρετικῶν βλασφημίας ἠφάνισε μὲ τελειότητα, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα πατέρων, τῆς ἐν Χαλκηδόνι συγκροτηθείσης ἐν ἔτει υνά (451), ἡ ὁποία πολλὰ μὲν ἐξέθετο καὶ ἐδογμάτισε περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, κατὰ κράτος δὲ ἀνέτρεψε τὰ δόγματα τῶν αἱρετικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐφλυάρουν μίαν φύσιν καὶ μίαν ἐνέργειαν καὶ θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ θεοστυγεῖς ἐκεῖνοι ἐμάχοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσπούδαζον νὰ ἀνασκευάσωσι τὰ τῶν θείων πατέρων θεόπνευστα δόγματα, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος καμφθεὶς εἰς τὴν παράκλησιν, τὴν ὁποίαν ἀπέτειναν εἰς αὐτὸν ὅλη ἡ Σύνοδος, μετεχειρίσθη εἰς πολλὰς ἡμέρας νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ προσευχήν. Ὅθεν ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸ ζωοποιὸν Πνεῦμα, ἐγγράφως ἐξέθετο καὶ ἐδιώρισε διὰ τὰ τότε ζητούμενα καὶ ἀνεκήρυξε καθαρῶς δύω φύσεις καὶ δύω ἐνεργείας καὶ θελήσεις ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ταῦτα ἔστειλε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω τετάρτην καὶ οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Τὴν ὁποίαν δεξάμενον τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖ συνηθροισμένων ὁσίων πατέρων, ἐστοχάσθη ταύτην στήλην ὀρθοδοξίας, καὶ ἐπίστευσεν, ὅτι αὐτὴ ἐκβῆκεν ὡς ἀπὸ στόματος τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἀναπαυσαμένη ἡ ἁγία ἐκείνη Σύνοδος, μὲ θάρρος περισσότερον ἀντέστη κατὰ τοῦ πλήθους τῶν Μονοφυσιτῶν καὶ τῶν Μονοθελητῶν, καὶ τούτων τὰς πολυπλόπους μηχανὰς διέλυσε· καὶ ἡ μὲν ἁγία ἐκείνη Σύνοδος ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ διελύθη, ὁ δὲ θεσπέσιος Λέων μείνας ἀκόμη εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ ὡς φωστὴρ μὲ τὰς ἀρετὰς διαλάμψας, εἰς γῆρας βαθὺ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [2] Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βούλομαι διηγήσασθαι· » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

[2] Περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Λέοντος ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην Φεβρουαρίου, ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ Εὐλογίου. Ἀλεξανδρείας. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον ἐν τοῖς προλεγομένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΛΕΟΝΤΟΣ *καὶ* ΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ, *ἀθλησάντων ἐν Πατάροις τῆς Λυκίας.*

Εἰς τὸν Παρηγόριον.

» Παρηγόριος σάρκα δοὺς εἰς αἰκίας,
» Ἔχει παρηγόρημα τὰ στέφη μέγα.

Εἰς τὸν Λέοντα.

» Ἔλκων ἄνωθεν ἰσχὺν ἐκ Θεοῦ Λέων,
» Ἔλξεις βιαίας ὡς λέων ἐκαρτέρει.

Ἀπὸ τούτους τοὺς δύω μάρτυρας, ὁ μὲν μακάριος Παρηγόριος μὲ πολλὰ εἴδη βασάνων τιμωρηθεὶς, ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον τελειωθεὶς ἐν Χριστῷ· ὁ δὲ ἀοίδιμος Λέων μείνας μοναχὸς, δὲν ὑπέφερε τὸν χωρισμὸν τοῦ μάρτυρος Παρηγορίου, καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς δὲν ἐπέτυχε τὸν αὐτὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, πικρῶς ἀνεστέναζε καὶ ἐθρήνει. Ὅθεν ἐξελθὼν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο ἐνταφιασμένον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Παρηγορίου, ἐδάκρυε, καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ μαρτυρίου ἤναπτεν ἡ καρδία του. Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγίνετο πανήγυρις τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἰδὼν ἐκεῖ λύχνους καὶ κηρία, τὰ ὁποῖα ἔδιδον πολὺ φῶς ἔλαβεν αὐτὰ μὲ τὰς χεῖράς του καὶ τὰ ἐσύντριψε, καὶ ῥίψας κατὰ γῆς τὰ κατεπάτησε. Κρατηθεὶς λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀνεκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· ὅθεν ἐδάρη σφοδρῶς μὲ βούνευρα, ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ὑπέφερε ταῦτα μὲ τόσην χαρὰν, ὡς ἂν ἔπασχε ἄλλος καὶ ὄχι αὐτός. Ἔπειτα δερόμενος ἐσύρθη βιαίως εἰς ἓν ξηροπόταμον χρημνώδη καὶ δύσβατον, λαβὼν δὲ ἄδειαν, προσηυχήθη, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τοῦ Μαρτυρίου τὸν ποθούμενον στέφανον. Οἱ δὲ δήμιοι ῥίψαντες τὸ λείψανόν του εἰς τὴν φάραγγα, ἀνεχώρησαν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΓΑΠΗΤΟΥ *ἐπισκόπου Συκάου, τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ θαυματουργοῦ.*

» Ὃν ἠγάπησας, Ἀγαπητὲ, δεσπότην,
» Οὗτος καλεῖ σε πρὸς τόπους, οὓς ἠγάπας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀγαπητὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, (τὴν νῦν Καραμανίαν), χριστιανῶν γονέων υἱός. Ὅτε δὲ ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀπὸ τὰ ὁποῖ

Digitized by Google

εὑρισκόμενα, εἰς τὸ ὀπίσω εὑρίσκοντο ἕως χίλιαι μοναχοί· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ συναθροίσας διαφόρους ἀρετὰς, ὡς ἡ μέλισσα συναθροίζει τὰ διάφορα ἄνθη, ἔγεινε ὀφθιμος ἐργάτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, καὶ κατέφθειρε τὸ σῶμά του μὲ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ μὲ τὴν τῶν ἄλλων ἐγκράτειαν. Διότι εἰς διάστημα ὀγδοήκοντα ὁλοκλήρων ἡμερῶν ἔτρωγε μόνον φλοιοὺς τῶν λουπιναρίων, καὶ στάχτην ἀντὶ ψωμίου· ἀλλὰ καὶ τὸν ὕπνον ἐνίκησε, καθόσον εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο εὔχρηστος καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὅλους τοὺς μοναχοὺς ὠνόμαζεν αὐθέντας του, καὶ ὡς δεσπότας αὐτοὺς ἐνόμιζεν· ὅθεν καὶ ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Διὰ μόνης δηλαδὴ τῆς προσευχῆς του ἐθανάτωσεν ἕνα δράκοντα, καὶ ἰάτρευσε μίαν παρθένον ὑπὸ ἀσθενείας φθειρομένην· ὅθεν ἐκ τούτων ἠγαπᾶτο ἀπὸ ὅλους καὶ ἐθαυμάζετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς Αικίνιος μαθὼν περὶ τούτου τοῦ ἁγίου, ὅτι εἶναι ἀνδρεῖος εἰς τὸ σῶμα, ἔλαβεν αὐτὸν καὶ μὴ θέλοντα, καὶ τὸν συνηρίθμησε μὲ τοὺς στρατιώτας του. Ὁ δὲ ἅγιος καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος, δὲν ἠμέλει τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας ἐποίει ἀνελλιπῶς, καὶ τοὺς συνηθεισμένους κόπους τῆς ἀσκήσεως ἠκολούθει· οὐ μόνον δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀνιάτους καὶ θανατηφόρους ἀσθενείας ἰάτρευεν ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀλόγων καὶ βοῶν, καὶ παντὸς ἄλλου ζώου, μὲ μόνην τὴν ἐπιφάνειάν του καὶ παρουσίαν. Ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τιμωρουμένους σκληρῶς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς τοῦ Χριστοῦ καλλινίκους μάρτυρας Βικτωρῖνον καὶ Δωρόθεον καὶ Θεόδουλον καὶ Ἀγρίππαν, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ γίνῃ κοινωνὸς τοῦ μαρτυρίου των. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἀποκεφαλισθέντες ἐτελειώθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως, τότε καὶ οὗτος ὁ μακάριος Ἀγαπητὸς ἐκτυπήθη μὲν μὲ τὸ ἀκόντιον, διεφυλάχθη ὅμως ἀβλαβὴς διὰ σωτηρίαν πολλῶν. Ὅτε δὲ ὁ Αικίνιος ἐκβλήκεν ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῶν Ρωμαίων, τότε συνέβη ἡ ἀκόλουθος ὑπόθεσις.

Δοῦλός τις τοῦ βασιλέως χρήσιμος εἰς ὑπηρεσίας ἐδαιμονίσθη ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐφώναζε δὲ καὶ ἐκάλει κατ' ὄνομα τὸν ἅγιον τοῦτον Ἀγαπητόν· ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἔφερεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ αὐθὶς ἅμα προσευχήθη, ἐθεράπευσε τὸν δαίμονα καὶ ἔλαβεν ὁ δοῦλος τὴν ἰδίαν ὑγείαν. Ὁ δὲ ἅγιος ἄλλην χάριν δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, καὶ εὐθὺς ὁ βασιλεὺς ἐπένευσεν εἰς τοῦτο· ἀφ' οὗ δὲ ἐγύριαεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἡσυχίαν του, ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Σινάου, (ἥτις κοινῶς Σιναοῦ ὀνομάζεται, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν μεσόγειος, κατὰ τὸ τέλος τῆς Βιθυνίας, τεσσαράκοντα μίλια ἀπέχουσα τῆς Νικαίας καὶ τιμημένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεραπόλεως Μητροπολίτην) ἔλαβε τὸν ἅγιον τοῦτον, καὶ μὴ θέλοντα ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα· καὶ ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, ὁ μέγας οὗτος ἐχειροτονήθη Σιναοῦ ἐπίσκοπος μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ τῶν ἱερέων καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἔγεινεν Ἀρχιερεὺς, ἔκαμνε μεγαλήτερα θαύματα καὶ τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λεγομένων καθαρὰν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ τινὰς προφητείας καὶ θαυματουργίας, τὰς ὁποίας ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Μία γυνὴ ἀκούσασα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ ἀγαπῶσα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, ὑπῆγεν εἰς αὐτόν· βλέπων δὲ αὐτὴν ὁ ἅγιος, τῇ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔπραξεν ἀπὸ παιδιόθεν, καὶ νουθετήσας αὐτὴν καὶ ὠφελήσας, τὴν ἀπέστειλε. Καὶ ἕνα διάκονον εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης, καὶ ἐλθόντα πρὸς αὐτὸν εὐλογίας χάριν, τὸν ἤλεγξεν ὁ ἅγιος, ὅτι ἔφθειρε μίαν παρθένον. Δαμιανοῦ δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Σιλανδέων, (ἔστι δὲ ἡ Σίλανδος πόλις εὑρισκομένη ἐν Λυδίᾳ) τὰ χωράφια, ὁ παραρρέων ποταμὸς, ὅστις ἔτρεχε τὸν χειμῶνα, τὰ ἠφάνιζεν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀγαπητὸς διὰ προσευχῆς του ἐγύρισε τὸν ποταμὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον, καὶ οὕτως ἔμειναν ἀβλαβῆ τὰ τοῦ ἐπισκόπου χωράφια. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἐποίησεν ὁ ἅγιος θαύματα, τὰ ὁποῖα περιέχει ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία, περισσότερα ὄντα ἀπὸ ἑκατόν. Οὗτος καὶ μὲ μόνον τὸ πιάσιμον τῆς χειρός του, καὶ μὲ μόνην τὴν σκιὰν τοῦ σώματός του, καὶ μὲ μόνον τὸν λόγον του, πάθη ἰάτρευσεν ἀνίατα. Καλῶς οὖν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

---

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΙΟΥΛΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Πὰν, Πιούλιος εἶπεν, ἤλπιζον πάθος.
» Μόνον δὲ τιμηθεὶς, οὐ πέπονθα ζημίαν.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΑΡΧΙΠΠΟΥ.

» Ποθῶν τὸν ἀκρόγωνον Ἄρχιππος λίθον,
» Κατηλοήθη τῷ πόθῳ τούτου λίθοις.
» Ἄρχιππος δεκάτῃ ἑνάτῃ θάνε χερμαδίοισιν.

Οὗτος ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπαινεῖται καὶ συστρατιώτης αὐτοῦ ὀνομάζεται ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῇ· καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῇ γράφει περὶ αὐτοῦ, « Εἴπατε Ἀρχίππῳ, βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληρῇς » (Κολ. δ', 17.) οὗτος λοιπὸν εὑρισκόμενος εἰς τὰς Κολασσὰς, (αἱ ὁποῖαι εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας) ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Φιλήμονα· ὅθεν οἱ ἐκεῖσε εἰδωλολάτραι ὥρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες τὸν ἀπόστολον τοῦτον, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀδροκλῆν. Μὴ πεισθεὶς δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τὸ καλούμενον Μηνᾶν, ἐβλήθη εἰς λάκκον καὶ ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσην· ἔπειτα ἐκεντήθη μὲ βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον λιθοβοληθεὶς, ἐτελειώθη, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ καὶ ΗΣΥΧΙΟΥ.

» Ἀνδρῶν τριὰς σύναθλος εὐσθενεστάτη,
» Ἀνδρίζεταί σοι καὶ τομῆς, Τριὰς, μέχρι.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.

» Ἔστεψε Χριστὸς τὴν Ἀσκληπιοδότην,
» Ἧς ἐξέκοψε τὴν κεφαλὴν τὸ ξίφος,

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, πολλὰς τιμωρίας ἔπαθον· καὶ πρῶτον μὲν κρεμασθέντες εἰς ξύλον, ἐξέσθησαν μὲ ὀνύχια σιδηρᾶ, ἔπειτα μεταφέρονται καὶ σύρονται ἀπὸ μίαν πόλιν εἰς ἄλλην· μετὰ ταῦτα παραδίδονται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς. Ὁμοίως καὶ ἡ ἁγία Ἀσκληπιοδότη ῥιφθεῖσα κατὰ γῆς, ἐτανύσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἔπειτα ἐδέθη εἰς ἕνα ταῦρον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὅλοι ὁμοῦ λιθοβολοῦνται, καὶ σύρονται εἰς τόπους ἄλσώδεις καὶ βυσβάτους, καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλίζονται· καὶ οὕτως οἱ μακάριοι λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΡΑΒΟΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Βουλὰς Ῥαβουλᾶς θεὶς ἀπράκτους δαιμόνων,
» Ἀπῆρε, βουλῇ τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐνθάδε

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ῥαβουλᾶς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υος' (476), ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Σαμόσατα (ἡ ὁποία τώρα καινῶς ὀνομάζεται Σεμψὰτ, εὑρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐδέσσης Μητροπολίτην)· παιδευθεὶς δὲ ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ἐνδοξότατον, Βαρυφαβᾶν ὀνομαζόμενον, ἔμαθε τὴν Συριακὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας μετεχειρίζετο πᾶσαν ἀρετὴν, ἔγεινε μοναχός· ὅθεν μακρύνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐκατοίκει εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια μόνος, καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ὀλίγους ὑπῆγεν εἰς Φαινίκην ὁμοῦ μὲ ἄλλους τινάς· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖ ἔλαμψε περισσότερον μὲ τὰς ἀρετὰς, ἔγεινε διὰ τοῦτο φανερὸς εἰς ἄλλους καὶ μὴ θέλων.

Ὅθεν μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ βασιλέως Ζήνωνος καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Βηρυτοῦ, ἐποίησε μοναστήριον εἰς τὸ μέσον τοῦ βουνοῦ. Τότε λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος Ῥαβουλᾶς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, καθὼς ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ἢ καὶ ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης· ὅθεν ποτὲ μὲν ἤλεγχεν ἐκείνους, ποτὲ δὲ τοὺς ἐνουθέτουν. Διὰ τοῦτο ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Ἕλληνας μετέβαλον εἰς θεογνωσίαν· τοῦτο δ' ὑπῆρξε τὸ πρῶτον καὶ ἐξαίρετον ἔργον, ὅπερ κατώρθωσεν ὁ μακάριος Ῥαβουλᾶς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ζήνων, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας Ἀναστάσιος ὁ Δίκορος ἐν ἔτει υγά (491), μὲ τοῦ ὁποίου τὴν συνεργίαν, ἔκτισεν ἄλλο μοναστήριον ὁ ὅσιος Ῥαβουλᾶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἐκ τοῦ ὀνόματός του Ῥαβουλᾶ· ὁμοίως ἐκτισε καὶ ἄλλα πολλὰ μοναστήρια εἰς διαφόρους τόπους. Ἦτο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ὅλον προσευχὰς διὰ νη-

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου ἑορτάζεται ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἄρχιππος μετὰ τοῦ Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας.

Digitized by Google

φίλιος, διδακτικός, ἀόργητος, συμπαθής, φιλάδελφος, καὶ εἰς ὅλους εὔσπλαγχνος. Ὅτε δὲ ἠνώχλει αὐτὸν ὁ πονηρὸς διάβολος μὲ κάνεν πάθος, τότε αὐτὸς ἀντέλεγεν εἰς τὸ πάθος ἐκεῖνο μὲ ἓν ῥητὸν τῆς Ἁγίας γραφῆς, καὶ οὕτω τὸ ἐδίωκεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦτο γεμάτος ἀπὸ ῥηρὰ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς. Ἔζησε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ οἰκοδομήσαντος τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ ἐν ἔτει φκζ΄ (527), βασιλεύσαντος. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων καὶ ὀλίγον περισσότερον, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἔλεγε «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.» Ὅθεν ὕστερον ἀσθενήσας ὀλίγον, ἀπῆλθε πρὸς κύριον.

Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν καὶ ὁμολογηταὶ ΕΥΓΕΝΙΟΣ *καὶ* ΜΑΚΑΡΙΟΣ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

» Πρὸ τοῦ θανεῖν πάσχουσι δεινὰ μυρία,
» Εὐγένιός τε καὶ Μακάριος ἅμα.

Ὅτε ὁ Παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐν ἔτει τξά (361), οἱ χριστιανοὶ ὅλοι ἔφευγον καὶ ἐκρύπτοντο, διὰ νὰ μὴ βλέπωσι τὰς μιαρὰς θυσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν ὁ ἀλιτήριος εἰς τὰ εἴδωλα. Οἱ δὲ ὁμόφρονές του Ἕλληνες, ὄχι μόνον αὐτοὶ ἔκαμνον ἀσελγείας μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω κατεσκεύαζον ἑαυτοὺς ὕλην καὶ προσάναμμα τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως· ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς χριστιανοὺς ἠνάγκαζον νὰ κάμνωσι τὰς αὐτὰς ἀσελγείας, καὶ χωρὶς νὰ θέλωσι. Τότε λοιπὸν ὁ Μακάριος οὗτος καὶ ὁ Εὐγένιος, οἱ δοῦλοι καὶ θεράποντες τοῦ Χριστοῦ, συνελήφθησαν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ὡμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ Παραβάτου Θεὸν ἀληθινὸν καὶ κριτὴν ζώντων καὶ νεκρῶν, αὐτὸν δὲ τὸν δυσσεβῆ καὶ ἀλάστορα τύραννον ἤλεγξαν, διότι παρέβη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔγεινεν εἰδωλολάτρης. Ὅθεν ὁ μιαρὸς θυμωθείς, ἐπρόσταξε νὰ δεθῶσιν οἱ ἅγιοι μὲ λεπτὰ λωρία, καὶ οὕτω νὰ κρεμασθῶσι κατακέφαλα, καὶ εἰς πολλὰς ὥρας νὰ καπνίζωνται ὑποκάτω μὲ κόπρον· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ πυρωθῇ μία ἐσχάρα, καὶ ἐπὶ αὐτῆς νὰ ἁπλωθῶσι γυμνοὶ οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες τὰ ὄμματά των εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀπὸ θείας χάριτος δυναμούμενοι, ἤλεγχον τὴν πονηρίαν καὶ ἀσέβειαν τοῦ Παραβάτου. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἔβαλον σίδηρα εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, καὶ οὕτω τοὺς ἐξώρισεν εἰς τὴν Μαυριτανίαν (ὁ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἀφρικὴν). Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἔχαιρον διότι ἐξωρίζοντο ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν καὶ ἀγαλλιώμενοι ἐψαλλον «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.» Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Μαυρετανίαν, ἀνέβησαν εἰς τόπον ὑψηλὸν καὶ ἐκεῖ ἔζων μόνοι.

Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔλεγον εἰς αὐτοὺς, ἐξέλθετε, ἀδελφοὶ, ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον, διότι εἰς αὐτὸν κατοικεῖ φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος εἶναι φθοροποιὸς πρὸς ὅσους πλησιάζουσιν εἰς αὐτόν. Οἱ δὲ ἅγιοι, δεῖξατε, εἶπον, εἰς ἡμᾶς τὸ σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ δράκων εὑρίσκεται. ἐκεῖνοι δὲ ἔδειξαν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ μακρόθεν τὸ σπήλαιον. Τότε οἱ ἀοίδιμοι μάρτυρες κλίναντες τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθησαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἦλθε κεραυνὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσε τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐπήδησε διὰ νὰ φύγῃ, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη· κατεκαύθη λοιπὸν καὶ αὐτὸ τὸ χῶμα τῆς γῆς ὁμοῦ μὲ τὸν δράκοντα, καὶ ὁ ἀὴρ ὅλος ἐγέμισεν ἀπὸ δηλητήριον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐγχώριοι Ἕλληνες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Τότε ἐμβάντες οἱ ἅγιοι εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ δράκοντος προσηύχοντο εἰς ἡμέρας ὁλοκλήρους τριάκοντα, χωρὶς νὰ ἔχωσι τί νὰ φάγωσι, ἢ τί νὰ πίωσιν· ἀλλ' ὅμως μετὰ ταῦτα ἦλθε φωνὴ εἰς αὐτοὺς λέγουσα, δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπάγετε εἰς τὴν πέτραν, ἥτις εἶναι πλησίον σας. Οἱ δὲ ἅγιοι προσέξαντες, εἶδον φῶς εἰς μίαν πέτραν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσχίσθη ἡ πέτρα εἰς δύω μέρη, καὶ ἐξῆλθε νερὸν πολὺ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λαβόντες οἱ ἅγιοι ἔπιον καὶ ἐχόρτασαν· ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνου ἠλαφρύνθησαν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν τὴν ὁποίαν εἶχαν τὸ πρότερον. Κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν ὀγδόην ἡμέραν παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν, νὰ ἀφήσωσι τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ νὰ ὑπάγωσι εἰς τὴν ἄλλην· ὁ δὲ Κύριος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, παρέλαβε τὰς ψυχὰς καὶ τῶν δύω, δοξαζόντων καὶ εὐλογούντων αὐτόν.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΝΩΝΟΣ·

† » Κόνων Ὅσιε εἰ πάλιν οἶδας φέρειν,
» Καὶ μισθὸν εἶχες παρὰ Κυρίου μέγαν.

Κατήγετο οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἔγεινε δὲ μοναχὸς πολλὰ νέος ὢν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Πενθουκλᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τὸν Ἰορδάνην· ἔγεινε

Digitized by Google

δὲ καὶ Πρεσβύτερος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως. Ὁ τότε δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων Πέτρος ὀνόματι μαθὼν τὴν θαυμαστὴν ἄσκησιν τοῦ ὁσίου, διώρισεν αὐτὸν νὰ βαπτίζῃ ὅλους ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὸν Ἰορδάνην. ὅθεν ἔχρισεν αὐτοὺς μὲ τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ ἐβάπτιζεν. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ χρίσῃ κἀμμίαν γυναῖκα ἐσκανδαλίζετο ὡς ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐβούλετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Κοινόβιον· ὁσάκις δὲ τῷ ἤρχετο λογισμὸς νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ Πρόδρομος τοῦ Κυρίου, λέγων ὑπόμεινον γέρων, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον.

Μίαν δὲ ἡμέραν ἦλθε κόρη τις ἀπὸ τὴν Περσίαν διὰ νὰ βαπτισθῇ, ἦτο δὲ τόσον πολλὰ ὡραία, ὥστε δὲν ἐδυνήθη ὁ ἅγιος νὰ τὴν χρίσῃ γυμνήν· ὅθεν ἔκαμε δύω ἡμέρας ἐκεῖ ἡ κόρη ἄχριστος καὶ ἀβάπτιστος. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦτο, ἐξεπλάγη διὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ γέροντος, καὶ ἠθέλησε νὰ διορίσῃ γυναῖκα ἐπίτηδες διὰ νὰ χρίῃ καὶ νὰ βαπτίζῃ τὰς γυναῖκας· ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτο τοῦτο δυνατὸν, διότι ὁ τόπος ἔρημος ὢν, ἢ καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις, δὲν ἐσυγχώρει νὰ γίνῃ τὸ τοιοῦτον. Ὁ δὲ γέρων λαβὼν τὸ μηλωτάριόν του, (ταργατζίκα) ἀνεχώρισεν, εἰπὼν, εἰς τὸ ἑξῆς δὲν μένω εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Τότε ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ τίμιος Πρόδρομος ἔξωθεν τοῦ Κοινοβίου, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόνσου, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Ἀββᾶς Κόνων λέγει αὐτῷ μὲ θυμὸν, πίστευσον ὅτι δὲν ἐπιστρέφω, ἐπειδὴ πολλάκις ὑπεσχέθης νὰ μὲ ἐλαφρώσῃς, καὶ τίποτε δὲν ἔκαμες.

Τότε ἐκράτησεν αὐτὸν ὁ θεῖος Πρόδρομος, καὶ γυρίσας τὰ ἐνδύματά του, ἐσφράγισε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ τὰ ὑποκάτω μέρη τοῦ ὀμφαλοῦ του, καὶ εἶπε· πίστευσόν μοι, Ἀββᾶ Κόνων, ἐγὼ ἤθελον νὰ ἔχῃς μισθὸν διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν, [1] πλὴν τώρα ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόν σου καὶ πλέον μὴ ἀμφιβάλῃς περὶ τούτου. Ὅθεν ὁ γέρων ἐγύρισεν εἰς τὸ Κοινόβιον, καὶ τὴν ἐπαύριον ἔχρισε καὶ ἐβάπτισε τὴν Περσίδα κόρην, χωρὶς νὰ στοχασθῇ ὅλως ὅτι ἦτο γυνή. Ἔζησε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ ὅσιος ἄλλους εἴκοσι χρόνους, καὶ φθάσας εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ὥστε ἐνομίζετο ὅτι ἐγεινεν ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΗΣ *τῆς ἐξ Ἀθηνῶν.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΛΕΟΝΤΟΣ *ἐπισκόπου Κατάνης.*

» Ὁ μὲν νεκρὸς, Λέοντος· εἰ δ' οἵου πύθῃ,
» Πάντως ἐροῦμεν· τοῦ προέδρου Κατάνης.
» Εἰκάδι ἀμφὶ Λέοντα χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευσαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ωπς' (886), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Ῥάβεναν πόλιν τῆς Ἰταλίας, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ὁμοῦ καὶ εὐγενῶν. Διὰ δὲ τὴν τῆς ζωῆς του καθαρότητα διῆλθεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, γενόμενος ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος· τελευταῖον δὲ μὲ θεϊκὴν ψῆφον ἔγεινε καὶ ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Κατάνης, ἡ ὁποία εὑρίσκεται κατὰ τὴν περίφημον νῆσον τῆς Σικελίας, ἅπου καὶ τὸ ὄρος τῆς Αἴτνης, τὸ ὁποῖον ἀναδίδει φλόγας πυρὸς ἕως καὶ τὴν σήμερον. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος, ὡς Λέων πεποιθὼς κατὰ τὸ ὄνομά του, καὶ ζῆλον ἔχων εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἔλαμψεν ὡς φωστὴρ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Διὰ τοῦτο τῶν ψυχῶν ἐπεμελεῖτο, τῶν χηρῶν ἦτο προστάτης, τοὺς πτωχοὺς ἐπαρηγόρει, τὸ σκότος τῆς πλάνης ἐδίωκε, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν ἓν εἰδωλικὸν ἄγαλμα.

Οὗτος ἔκτισε καὶ ναὸν μεγαλώτατον εἰς τὸ ὄνομα τῆς καλλινίκου μάρτυρος Λουκίας τῆς ἐκ Σικελίας, μὲ ἰδικά του φιλοτεχνήματα, [2] καὶ κατέκαυσε τὸν μάγον καὶ τερατοποιὸν Ἡλιόδωρον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνοχλῇ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, τέρατα ποιῶν ψευδῆ καὶ κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ ὅς ἐπεχείρησεν ὕστερον νὰ φερθῇ καὶ ἐναντίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος Λέων, ἐπίασε τὸν τερατοποιὸν ἐκεῖνον μὲ πᾶ-

---

[1] Διὰ τοῦτο ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ γεροντικὸν, ὅτι εἶπε γέρων, ὅτι ὅστις ὑποφέρει τὸν πόλεμον τῆς σαρκὸς, καὶ δὲν συγκατατίθεται εἰς τοὺς πορνικοὺς λογισμοὺς, αὐτὸς στέφανον μαρτυρίου θὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ.

[1] Ὅρα αὐτῆς τὸν βίον εἰς τὸ νέον Ἀνθρωνάριον.

[2] Αὕτη ἡ ἁγία Λουκία ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

Digitized by Google

σαν σπουδὴν καὶ μηχανὴν, καὶ δέσας αὐτὸν μὲ τὸ ἱερόν ἐπιτραχήλιόν του, ἐπρόσταξε καὶ ἔγεινε μεγάλη πυρκαϊὰ εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως· καὶ ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος ἐδημοσίευσε καὶ ἐθεάτρισε πᾶσαν μαγείαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἐκεῖνος ὁ παράφρων, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ καθαρῶς εἰς ὅλους τὴν ἐδικήν του μὲν εὐσέβειαν καὶ ἀλήθειαν, ἐκείνου δὲ τοῦ ἀλιτηρίου τὴν δαιμονιώδη κακοτεχνίαν. Ὅθεν ἐμβῆκεν ὁμοῦ μὲ τὸν Ἡλιόδωρον ἐντὸς τῆς πυρᾶς, καὶ δὲν ἐξῆλθεν εἰμὴ ἀφ' οὗ κατεκαύθη τελείως ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος καὶ δεῖλαιος.

Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῶσιν ἅπαντες, διότι ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἄφλεκτος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰ ἱερά του ἄμφια ἤγγισεν ὅλως ἡ φλόξ. Ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ τοιούτου θαύματος ἔφθασεν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο καὶ οἱ αὐτοκράτορες Λέων ὁ σοφὸς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱός του ἀκούσαντες, ἔστειλαν καὶ ἔφερον τὸν ἅγιον εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ πιάνοντες τοὺς ἱεροὺς πόδας του, τὸν παρεκάλουν νὰ δέεται τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτῶν. Οὗτος ὁ ἅγιος ὄχι μόνον ζωντανὸς ἦτο μέγιστος εἰς τὰ θαύματα, ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη ἐνήργει περισσότερα θαυμάσια· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΑΔΩΚ *ἐπισκόπου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τελειωθέντων ἁγίων, τὸν ἀριθμὸν ὄντων ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.*

» Φέρει σὺν ὀκτὼ καὶ Σαδὼκ ἐπισκόπῳ,
» Ἡ δωδεκαπλῆ μαρτύρων δεκὰς ξίφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Σαβωρίου ἐν ἔτει τλ' (330), ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἀποκεφαλισθέντες. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι ὁ ἅγιος Σαδὼκ, πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ καὶ πρὸ τοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν πρὸ αὐτοῦ ἱερομάρτυρα ἅγιον Συμεών, [1] ὁ ὁποῖος ἵστατο ἐπάνω εἰς κλίμακα ὑψηλὴν, καὶ παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἀναβῇ· ἐφανέρωνε δὲ μὲ τοῦτο, ὡς φαίνεται, τὴν διὰ τοῦ μαρτυρίου τούτου ἀνάβασιν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ.

» Πολλῶν ἱδρώτων καὶ πόνων Βησσαρίων,
» Πολλὰς, θανὼν, εὗρηκεν ἀντιμισθίας.

† Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀφ' οὗ δὲ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, φῶς ἅγιον ἔλαμψεν εἰς τὴν καρδίαν του· ὅθεν ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε πολλὰ τὸν Θεὸν, παντελῶς δὲν ἐμόλυνε μὲ κἀνὲν ἁμάρτημα τὸ δοθὲν εἰς αὐτὸν νηπιόθεν ἅγιον βάπτισμα. Ἀναβὰς δὲ εἰς ἕνα τόπον ἔρημον, ὡς πετεινὸν καὶ ὡς ἄσαρκος ἠγωνίζετο ἐκεῖ, διότι δὲν εἶχε φροντίδα οἴκου, οὐδὲ τόπους ἐπεθύμησεν, οὐδὲ κόρον τροφῆς, οὐδὲ κτήσεις ὑποστατικῶν, οὐδὲ βίβλων περιφορᾶς· καὶ τεσσαράκοντα χρόνους ποιήσας, δὲν ἐκοιμήθη ἐπάνω εἰς τὸ πλευρὸν, ἀλλ' ἢ καθήμενος, ἢ ὄρθιος ἐκοιμᾶτο. Ὅθεν ὅλως διόλου καταφρονήσας τὸ σῶμα, ὡς φθειρόμενον, ὑπέταξεν αὐτὸ εἰς τὸ κρεῖττον· ἤτοι εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ εὗρε τὸν Θεὸν βοηθὸν, τὸν ὁποῖον ἐπόθησε· διότι τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐστάθη εἰς προσευχὴν ἐν μέσῳ μιᾶς ῥάμνου, ὡς στύλος ἀκίνητος, σηκωμένας ἔχων τὰς χεῖράς του καὶ τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν ψυχὴν ἡνωμένην ἔχων μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀχώριστον.

Διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη ὁ τρισμακάριος νὰ λάβῃ χάριν παρὰ Θεοῦ, καὶ νὰ ἐκτελῇ οὐ τὰ τυχόντα θαυμάσια, διότι αὐτὸς, ὡς ὁ προφήτης Μωϋσῆς, χαράξας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὸν ἀέρα, μετέβαλε τὸ ἁλμυρὸν νερὸν τῆς θαλάσσης εἰς γλυκὺ, καὶ μὲ αὐτὸ ἐπαρηγόρησε καὶ ἐζωοποίησε τὸν μαθητήν του, ὅστις λειποθυμημένος ὢν ὑπὸ τῆς δίψης, ἔπιεν ἀπὸ τὸ γλυκὺ νερὸν ἐκεῖνο καὶ ἐχόρτασεν· ὁμοίως καὶ ἄλλοι ἐξ αὐτοῦ πιόντες, τὸν Θεὸν εὐχαρίστησαν. Αὐτὸς ὡς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, εὑρεθεὶς εἰς ἕνα τόπον, καὶ συνομιλῶν μὲ πολλοὺς ἀδελφοὺς τὰ πρὸς ὠφέλειαν, ἔκαμε νὰ σταθῇ διὰ προσευχῆς του ὁ ἥλιος, ἕως οὗ ἐτελείωσε τὴν διδασκαλίαν του· ἐπειδὴ βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, δὲν ἐπρόφθανε νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου ἤθελεν. Αὐτὸς, ὡς ὁ Ἠλίας, ἐν καιρῷ ἀβροχίας νερὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατεβίβασεν· ὄχι ὅμως μίαν φορὰν ὡς ὁ Ἠλίας, ἀλλὰ ὁσάκις καὶ πολλάκις, ἐπειδὴ ἐζήτησαν ἄλλοι ἀδελφοὶ τοῦτο ἀπὸ αὐτόν. Καθὼς ὁ Ἐλισαῖος διεπέρασε τὸν Ἰορδάνην μὲ τὴν μηλωτὴν τοῦ Ἡλιοὺ, οὕτω καὶ αὐτὸς διεπέρασε τὸν ποταμὸν Νεῖλον πεζὸς μὲ τοῦ σταυροῦ τὴν δύναμιν· ὥστε μόνον οἱ πό-

[1] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος ἐπίσκοπος, τὸν ὁποῖον διέβαλον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν Σαβώριον (ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. ά. σελ. 343) ἑορτάζεται δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἱσταμένην τοῦ Ἀπριλίου.

δες του ἕως εἰς τοὺς ἀστραγάλους ἐβράχησαν. Οὗτος καὶ ἄλλα σημεῖα διάφορα ἐποίησε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Τὸν Θεὸν λοιπὸν μέχρι τέλους θεραπεύσας, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν ἐξεδήμησε. [1]

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΓΑΘΩΝΟΣ *Πάπα Ῥώμης.*

» Ῥώμης Ἀγάθων οἴακας διευθύνας,
» Πρύμναν ἔκρουσε πρὸς νοητοὺς λιμένας.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἀγάθων κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν τε καὶ εὐλαβῶν, ἐν ἔτει χν' (650), οἱ δὲ γονεῖς του κοπιάσαντες ἐδίδαξαν αὐτὸν ὅλην τὴν ἁγίαν καὶ θεόπνευστον Γραφὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τόσον ὠφελήθη καὶ κατενύχθη ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐσύναξεν ὅλον τὸν πλοῦτον αὐτῶν, καὶ τὸν διεμοίρασε τοῖς πτωχοῖς εἰς μίαν ἡμέραν· μετὰ ταῦτα δὲ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ὅθεν ἐδούλευεν εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου προσηύχετο· εἰς τόσην δὲ ἀρετὴν ἔφθασεν, ὥστε καὶ χάριν τῶν ἰαμάτων παρὰ Κυρίου ἔλαβεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ, διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ Πάπας τῆς Ῥώμης. Καλῶς λοιπὸν διαλάμψας εἰς τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΚΙΝΔΕΟΥ *ἐπισκόπου Πισσιδείας.*

* » Ἐκ γῆς ἐλήφθης καὶ πρὸς αὐτὴν ἐστράφης,
» Γῆς δημιουργοῦ τῇ κελεύσει, Κινδέα.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΠΛΩΤΙΝΟΥ.

* » Τοῦ Κυρίου φήσαντος, « ἡχῶ Πλωτῖνος, »
» Ἄγοντες ἦκον ἄγγελοι τὸν Πλωτῖνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΤΙΜΟΘΕΟΥ *τοῦ ἐν Συμβόλοις.*

» Καὶ ζῶντα, Τιμόθεε, καὶ τεθνηκότα·
» Τιμᾷ Θεὸς ζώντων σε καὶ τεθνηκότων.
» Εἰκάδι Τιμόθεον πρώτῃ κατὰ σῆμα κάλυψε.

Οὗτος ὁ μακάριος Τιμόθεος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ μὲ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ σύντονον προσευχὴν ἐνέκρωσε τὰ σκιρτήματα τῶν παθῶν· ὥθεν γενόμενος ἀπαθὴς, ἔμεινεν ἕως τέλους τῆς ζωῆς του παρθένος, κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Διὰ τοῦτο καὶ κατέστη δοχεῖον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ χάρισμα ἔλαβεν ἰαμάτων, διότι πᾶσαν ἀσθένειαν ἰάτρευε, καὶ δαίμονας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκεν. Οὕτω λοιπὸν καλῶς πολιτευσάμενος, μὲ γῆρας ἀγαθὸν πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης.*

* » Ἦν Εὐστάθιος μέχρις ἦν ζῶν καὶ πνέων,
» Θεοῦ κατ' ἐχθρῶν εὐσταθὲς μάλα πνέων.

† Οὗτος ὁ θεῖος ὁμολογητὴς Εὐστάθιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου ἐν ταῖς βασιλεῦσι τῶν χριστιανῶν Κωνσταντίνου τοῦ μα-

---

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Βησσαρίωνος ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐεργετινὸς, σελ. 400 ὅπερ εἴπομεν ἀνωτέρω· ἤγουν ὅτι τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια ἐστάθη μέσα εἰς ἀκανθώδεις ῥάμνους χωρὶς νὰ κοιμᾶται, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον. Ὁ αὐτὸς λέγει, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος διῆλθεν ὅλην τὴν ζωήν του ἀταράχως καὶ ἀμερίμνως ὡς πουλίον, χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ κἀνὲν πρᾶγμα γήϊνον, οὔτε βιβλίον, οὔτε φόρεμα, ἐκτὸς ἓν καὶ μόνον, καὶ αὐτὸ ἐσχισμένον. Ἀλλ' οὐδὲ ἔμβαινεν ὑποκάτω εἰς σκέπην, ἀλλὰ περιπατῶν εἰς τόπους ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους, ἔμενε πάντοτε χωρὶς στέγην, μαχόμενος μὲ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος καὶ μὲ τὴν καῦσιν τοῦ θέρους, καὶ ἀνώτερος γενόμενος τῶν ἀναγκῶν τοῦ σώματος. Ἂν δὲ καμμίαν φορὰν ἐτύγχανε νὰ ὑπάγῃ εἰς κατοικούμενον τόπον καὶ εἰς μοναστήριον, ἐκάθητο ἔξω τῆς θύρας καὶ ἔκλαιεν, ὡς ἂν ἤθελε ναυαγήσει. Ἐρωτώμενος δὲ, διὰ τί κλαίει; ἀπεκρίνετο, ὅτι κλαίει διὰ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον ἔχασε, καὶ διὰ τὴν ὀδύνην καὶ εὐγένειαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξέπεσεν. Οἱ δὲ μοναχοὶ, ἐπειδὴ δὲν κατέπειθον αὐτὸν νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νὰ φάγῃ· ἔδιδον ψωμίον εἰς αὐτὸν λέγοντες· Λάβε τοῦτο, καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔχασες δυνατὸς εἶναι ὁ Θεὸς νά σοι τὰ χαρίσῃ πάλιν. Ἐκεῖνος δὲ λαμβάνων τὸ ψωμίον, ἀνεστέναζε λέγων, Ὅσον ἤξιζούρω ἂν εὕρω πάλιν τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἔχασα, ἔμως δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ζητῶ, ὅσον δύναμαι. Ἐννόει δὲ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ὑστερήθημεν διὰ τὴν παράβασιν. Ὁ δὲ βίος αὐτοῦ πλατύτερον μετέχθη ἤδη ὑπὸ Ὀνουφρίου μοναχοῦ Ἰσυρίτου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Πάπα Ἀγάθωνος συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἕκτη Σύνοδος κατὰ Μονοθελητῶν, ἐν ἔτει 680· ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀγάθωνος ἦσαν ἔξαρχοι ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ Θεόδωρος καὶ Σέργιος οἱ πρεσβύτεροι, σὺν Ἰωάννῃ διακόνῳ.

Digitized by Google

γάλου ἐν ἔτει τκδ' (324), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Σίδην τὴν ἐν Παμφυλίᾳ, καθὼς λέγει ὁ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων· ὁ δὲ Νικήτας λέγει, ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τῆς Φιλίππου. Διδάσκαλος δὲ ὢν ὁ ἅγιος οὗτος, ἔπεμπε μὲ τὸν λόγον τῆς σοφίας του τὰς ἀκτῖνας τῆς ὀρθοδοξίας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Οὗτος ἦτο παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν Σύνοδον, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκέ (325), κρατύνων μὲν τὸ δόγμα τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας, ἐλέγχων δὲ καὶ ἀνατρέπων τοὺς Ἀρειανούς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τῆς μιᾶς φύσεως τῆς ἁγίας Τριάδος τομὴν καὶ διαίρεσιν εἰσήγαγον οἱ ἄφρονες, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ κτίσμα λέγοντες, καὶ χωρίζοντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν οὐσίαν καὶ τιμὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ὁμοουσίου Πατρός του.

Ὅθεν διὰ τὴν ἔνθεον αὐτοῦ παρρησίαν, καὶ διὰ τὸν ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐφθόνησαν αὐτὸν Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, καὶ Θεόγνις ὁ Νικαίας, καὶ Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν κοινωνοὶ τῆς Ἀρειανικῆς βλασφημίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀθείας. Ὅθεν σχηματισθέντες, ὅτι τάχα θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἦλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ συνέδριον συγκροτήσαντες, καθήρεσαν τὸν ἅγιον· ἵνα δὲ φανῶσιν ὅτι μὲ εὔλογον αἰτίαν ἐψήφισαν τὴν καθαίρεσιν, τί ἐκατασκεύασαν οἱ πολυμήχανοι; ἔδωκαν δῶρα μεγάλα εἰς μίαν πόρνην, ἔχουσαν παιδίον νεογέννητον, καὶ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ εἰπῇ ψευδῶς, ὅτι μὲ τὸν ἅγιον τὸ ἐγέννησεν. Ὅθεν ἐλθοῦσα ἡ πόρνη ὁμοῦ μὲ τὸ παιδίον της εἰς τὸ ἐκείνων συνέδριον, ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον ὅτι ἀπὸ αὐτὸν συνέλαβε καὶ ἐγέννησε τὸ παιδίον· οἱ δὲ δόλιοι ἐκεῖνοι ἀρχιερεῖς δὲν ἐζήτησαν ἄλλας μαρτυρίας, ἀλλὰ μόνον ἐπέβαλον ὅρκον εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἀρχεσθέντες εἰς τοῦτο, εὐθὺς ἐποίησαν τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἁγίου· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ πείθουσι καὶ τὸν βασιλέα (τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δηλαδὴ) νὰ ἐξορίσῃ τὸν ἅγιον. [1] Ὅθεν ἐπέρασθη ὁ μακάριος Εὐστάθιος εἰς τοὺς Φιλίππους διὰ μέσου τῆς Θράκης, καὶ ἐκεῖ ἐτελείωσε τὴν ζωήν του.

Μετὰ ἑκατὸν δὲ χρόνους, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοζ' (477), ἀνεκομίσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· τότε ὅλον τὸ πλῆθος ἐχύθη ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἕως δεκαοκτὼ μίλια, καὶ ὑπεδέχθη αὐτὸ εὐλαβῶς μὲ ὕμνους καὶ φῶτα καὶ θυμιάματα. Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Λέγουσι δέ, ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἐσυκοφάντησε τὸν μέγαν τοῦτον Εὐστάθιον, ἔπεσεν εἰς χαλεπὴν ἀσθένειαν· ὅθεν ὡμολόγησε μὲν ὅτι ἀδίκως διέβαλε καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον, ἐφανέρωσε δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀρειανῶν Ἀρχιερέων, οἱ ὁποῖοι τὴν κατέπεισαν διὰ χρημάτων νὰ εἰπῇ κατὰ τοῦ ἁγίου τὴν συκοφαντίαν ταύτην, καὶ νὰ κάμῃ τὸν ὅρκον μὲ παραλογισμόν. Εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι τὸ νεογέννητον ἐκεῖνο παιδίον, τὸ συνέλαβεν ἀπὸ ἕνα χαλκέα, ὀνομαζόμενον Εὐστάθιον. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ *Ἐπισκόπου Ἀμάστριδος.*

» Ὁ Γεώργιος καὶ λειπὼν τὸ σαρκίον,
» Πολλοῖς γεωργεῖ ψυχικὴν σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο υἱὸς εὐσεβῶν γονέων, Θεοδοσίου καὶ Μεγεθοῦς ὀνομαζομένων, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Κρώμνην (πόλιν περὶ τὴν Ἀμάστριδα εὑρισκομένην κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν). Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς τοῦ ἁγίου τούτου διῆλθον ἄτεκνοι τὴν ζωήν των, διὰ τοῦτο παρεκάλουν τὸν Θεὸν μὲ προσευχὴν καὶ νη-

---

[1] Ὅρα ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, κατὰ τὴν δευτέραν Μαΐου, τὴν ἀπολογίαν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ Θεοδώρητος, διὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δηλαδή, ὅτι ἀπατηθείς, ἐξώρισε τοῦτον τὸν ἅγιον, καὶ ἄλλους.

[1] Παρ' ἄλλοις συντομώτερα γράφεται τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Εὐσταθίου· ἤγουν ὅτι αὐτὸς ἦτον πρῶτον Βεροίας τῆς ἐν Συρίᾳ ἐπίσκοπος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὑπὸ τῆς οἰκουμενικῆς πρώτης Συνόδου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικήτας, εἰς τὴν ὁποίαν παρὼν, τὸν πανηγυρικὸν λόγον ἐξεφώνησεν εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον· καὶ ὅτι οἱ ἀνωτέρω Ἀρειανοὶ τρεῖς ἐπίσκοποι δεινὰς συκοφαντίας συνέγραψαν κατ' αὐτοῦ, ἤτοι, ὅτι ἦτο προστάτης τοῦ Σαβελλίου, ὅτι ἐπάσθη πάρεσις, καὶ ὅτι κατεφρόνησε τὴν βασιλίδα, ἤτοι τὴν μακαρίαν Ἑλένην, τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ τότε διατρίβουσαν, καὶ οὕτω καθήρεσαν αὐτόν. Εἰς τούτους δὲ πεισθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐξώρισεν αὐτὸν διὰ τῆς Θράκης εἰς τὴν Τραϊανούπολιν, κατὰ τὸν Θεοδώρητον καὶ Ἱερώνυμον, (ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, Γράνι κοινῶς ὀνομαζομένη) περὶ τὸ 327 ἢ 330· ἐκεῖ δὲ διανύσας ὁ ἅγιος χρόνους τριάκοντα, μετέβη πρὸς Κύριον, περὶ τὸ 360 ἔτος. Σημείωσαι, ὅτι Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος, τὸν ἅγιον Εὐστάθιον τοῦτον ὀνομάζει κορυφαῖον τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων, ὁ δὲ Χρυσόστομος ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς αὐτόν· οὗ ἡ ἀρχή « Σοφός τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφεῖν εἰδώς » (ᾄδεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Στόᾳ ἐκδόσεως).

Digitized by Google

στείαν νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε, διότι μὲ θεϊκὴν φωνὴν ἔμαθον καὶ τὴν σύλληψιν καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ ἐξ αὐτῶν μέλλων γεννηθῆναι υἱὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ γήρατός των, ὁ Γεώργιος οὗτος δηλαδή. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη τὸ παιδίον καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα, τὰ μὲν ἡδονικὰ καὶ πρόσκαιρα τῆς νεότητος πράγματα τελείως ἀπέβαλε, τὰ δὲ μέλλοντα ἀγαθὰ ὁλοκαρδίως ἐπόθησε· δὲν ἠμέλει δὲ καὶ τὰ μαθήματα, τά τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα. Ὅθεν οἱ γονεῖς βλέποντες τὰς τοιαύτας ἀρετὰς τοῦ παιδίου των, ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀρκετὰ ἐπαιδεύθη ὁ ἅγιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Συριχῆς, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν τίμιον τινα γέροντα, λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων του ἀπέθανεν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Βόνιτζαν, (τὴν ἐν Ἀκαρνανίᾳ, εὑρισκομένην πλησίον εἰς τὸ Ξερόμερον,) καὶ ἐκεῖ ἐταλαιπωρεῖτο ὁ ἀοίδιμος μὲ πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἀμάστριος ἐτελεύτησε, διὰ τοῦτο ἀνεβιβάσθη καὶ μὴ θέλων ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὸν θρόνον ἐκείνης, ὡς λύχνος ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν, μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν συμφωνίαν τῶν ἱερέων.

Χειροτονηθεὶς δὲ Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του Ἀμάστριδα. Ὅθεν ὅλα ὁμοῦ ἀπὸ αὐτὸν ἐπεμελοῦντο καὶ ἐσπουδάζοντο, διατάξεις τῶν ἱερῶν, στολισμοὶ τοῦ ἁγίου Βήματος, καταστάσεις τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος, προστασίαι τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, πτωχοτροφίαι, χρεῶν ἐκκοπαὶ καὶ ἐλευθερίαι, καὶ πρὸ πάντων, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβεια καὶ ὀρθοδοξία· ἐκ τοὺς δὲ τούτων, ἦτο νὰ βλέπῃ τις εἰς Ἀμάστριδα νὰ τελῶνται παρὰ τοῦ ἁγίου τούτου θαύματα διάφορα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, παραδοὺς εἰς αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά του.

Ὁ ἅγιος ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Χριστοῦ τέθνηκας ὁ Σχολαστικὸς θύτης,
» Καὶ τῶν μακρῶν σου νῦν σχολὴν ἄγεις πόνων.[1]

Ὁ ἅγιος ΖΑΧΑΡΙΑΣ *ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Μακάριος εἶ καὶ θανών, Ζαχαρία,
» Ζαχαρία πρόεδρε γῆς μακαρίας.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', *μνήμη τῶν ἐν τοῖς Εὐαγγελίου εὑρεθέντων ἁγίων μαρτύρων καὶ Ἀποστόλων ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρκαδίου.*

» Φανέντες ἐκ γῆς μάρτυρες κεκρυμένοι,
» Αἴρουσι πᾶσαν ἐκ προσώπου γῆς βλάβην,
» Εἰκάδα δευτερίην ἀνὰ σεπτὰ φάνη χθονὸς ἐξᾶ.

Ὅτε ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης Θωμᾶς ἦτο εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει τγέ (395),[3] εὑρέθησαν τὰ τίμια λείψανα

---

[1] Ὁ Ἰωάννης οὗτος ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν ἐχρημάτισε μὲν πρότερον πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, ὕστερον δὲ εὑρισκόμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποκρισιάριος τοῦ Ἀναστασίου Ἀντιοχείας, κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, ἔγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μετὰ τὸ ἐξορισθῆναι τὸν Πατριάρχην Εὐτύχιον. Οὗτος ὁ Ἰωάννης, κατὰ μὲν τὸν Δοσίθεον (σελ. 514 τῆς Δωδεκαβίβλου) ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Ἀντιοχίᾳ Ἰωάννην, κατ' ἄλλους δὲ ὁ αὐτός ἐστιν. Οὗτος ἔχει καὶ βιβλίον Νομοκάνονος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁρᾳ τὸν Δοσίθεον σελ. 514 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι οὗτος διῄρεσε τοὺς κανόνας εἰς τίτλους πεντήκοντα· τὸ δὲ Νομοκάνονον αὐτοῦ σώζεται εἰς τὴν Βατικανὴν (ἤτοι τὴν ἐν Ῥώμῃ) βιβλιοθήκην, ὡς μαρτυρεῖ Νικόλαος ὁ Ἀλαμάνος ἐν τοῖς σημειώμασι τῆς ἀπορρήτου ἱστορίας τοῦ Προκοπίου. Ὁ Ἰωάννης δὲ οὗτος ἐπατριάρχευσε χρόνους ἑνδεκα καὶ μῆνας τινάς, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει φοζ' (577). Μετ' αὐτὸν δὲ ἔγεινεν ὁ Εὐτύχιος Πατριάρχης ὃς, ἀνακληθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ ὁρᾳ εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου.

[2] Ὁ Ζαχαρίας οὗτος κατὰ μὲν τὸν Ζωναρᾶν ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιπέντε μετὰ τὸν Ἰσαάκιον, κατὰ δὲ τὸν ἅγιον Νικηφόρον, χρόνους εἰκοσιδύω, καὶ ἔγεινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ Μόδεστος· ὁρᾳ σελ. 517 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ἐπατριάρχευσε δὲ οὗτος ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλέως ἐν ἔτει 610· κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἀπὸ τὸν Χοσρόην, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τοῦ νικητοῦ τῶν Περσῶν Ἡρακλείου, ὅτε καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀνεκαινίσθη, καὶ ὁ αἰχμαλωτισθεὶς τίμιος σταυρὸς μετακομισθείς, ὑψώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ αὐτοῦ Ζαχαρίου.

[3] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μαυρικίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑβδομήκοντα μαρτύρων ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου.

[4] Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρκαδίου, οὕτω χρονολογεῖ τὴν εὕρεσιν τῶν λειψάνων τούτων ὁ προσθέσας τὰς χρονολογίας ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ὁ δὲ Μελέτιος ἐκτείνει τοὺς χρόνους, διότι ἀνα-

Digitized by Google

τινῶν ἁγίων μαρτύρων κεκρυμμένα ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, τὰ ὁποῖα παρευθὺς ἀνεκομίσθησαν ἀπὸ αὐτὸν εὐλαβῶς καὶ σεβασμίως, μὲ συνδρομὴν πολλὴν τοῦ λαοῦ· τότε δὲ καὶ διάφοροι ἀσθένειαι ἐθεραπεύθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον πολλοὶ χρόνοι, ἀπεκαλύφθη ἐκ Θεοῦ εἰς ἕνα ἄνθρωπον κληρικὸν καὶ καλλιγράφον, ὅτι εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον τὸν καλούμενον Εὐγενίου εὑρίσκονται κεκρυμμένα καὶ τὰ ἅγια λείψανα Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων «Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ». (Ῥωμ. ις΄. 7). [1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ.

» Ἀθανάσιος θρέμμα Παυλοπετρίου,
» Ἀποστόλοις σύνεστι Παύλῳ καὶ Πέτρῳ.

† Οὗτος ὁ ὅσιος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ εὐλαβεῖς γονεῖς καὶ πολλὰ πλουσίους· ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἔγεινεν εὐλαβής, ἠγάπησε νὰ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ περάσματος (πορθμοῦ) τῆς Νικομηδείας, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε μοναχὸς εἰς ἓν μοναστήριον· τόσον δὲ ὑψώθη ὁ ἀοίδιμος μὲ τὰς ἀρετάς, καὶ τόσον διεδόθη ἡ φήμη του, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς γνώριμος. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου [2] διαβληθεὶς ὅτι σέβεται τὰς ἀχράντους εἰκόνας, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ ἐδοκίμασε πικροτάτας ἐξορίας καὶ θλίψεις. Ὅθεν μένων στερεὸς, καὶ ἕως τέλους διατηρῶν τὴν ὀρθοδοξίαν, ἀπῆλθε χαίρων πρὸς Κύριον.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΟΥΣΑ καὶ οἱ δώδεκα αὐτῆς οἰκέται ξίφει τελειοῦνται.

» Εὔνους ἐφεῦρες, Ἀνθοῦσα, τοὺς οἰκέτας,
» Ξίφει θανούσῃ, συνθανόντας σοι ξίφει.

Ὁ ἁγιος μάρτυς ΣΥΝΕΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ψάλλει Συνετὸς, καὶ περ ἐκθνήσκων ξίφει,
» Βλέπων ἀσυνετοῦντας ἐξεστηκόμην.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ καὶ ΛΙΜΝΑΙΟΥ.

» Λιμὴν Λιμναῖον καὶ Θαλάσσιαν φέρει,
» Ὥσπερ θάλασσαν ἐκφυγόντας τὸν βίον.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Θαλάσσιος ἔκτισεν ἓν ἀσκητήριον ἐπάνω εἰς ἓν μικρὸν βουνὸν χωρίου τινος τῆς Κύρου, Τιλλέμας ὀνομαζομένου, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε ὁσίους κατὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ ἤθους, καὶ κατὰ τὸ ταπεινὸν φρόνημα· ὁ δὲ Λιμναῖος, καὶ αὐτὸς ὑπεραγαπῶν τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀνωτέρω μέγαν Θαλάσσιον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν. Διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ αὐτὸν τὰ τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας μαθήματα, ὑπῆγεν ὕστερον πρὸς τὸν ἀοίδιμον ὅσιον Μάρωνα, ὁ ὁποῖος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου. Τούτου λοιπὸν τοῦ Μάρωνος μιμηθεὶς τὴν ζωὴν ὁ θεῖος Λιμναῖος, ἠγάπησε νὰ διέλθῃ τὴν ζωήν του χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· ὅθεν ἀναβὰς εἰς κορυφὴν βουνοῦ τινος, εὑρισκομένην εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Τάργαλα, ἔζη ἐκεῖ ἀσκητικῶς, χωρὶς νὰ κτίσῃ καλύβην, ἀλλὰ μόνον περιέφραξεν ἑαυτὸν μὲ περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, τὸ ὁποῖον εἶχε στέγην τὸν οὐρανόν.

Ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν ἀγώνων ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ ὁ μακάριος νὰ διώκῃ δαιμόνια καὶ νὰ ἰατρεύῃ ἀσθενείας· περιπατῶν δὲ μίαν φορὰν, ἐδαγκάσθη ἀπὸ ἓν ὀφίδιον, ἀλλ' ὅμως διὰ μόνης τῆς προσευχῆς του ἔμεινεν ἀβλαβὴς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον. [1] Ἄλλην δὲ φορὰν πεσὼν εἰς πάθος τῆς κοιλίας πολλὰ δεινὸν καὶ δυσκολοϊάτρευτον, ἤτοι εἰς τὸν λεγό-

---

φέρων τὸν Κωνσταντινουπόλεως Θωμᾶν τὸν πρῶτον, λέγει, ὅτι ἦτο Πατριάρχης ἐν ἔτει 607 ἀναφέρων δὲ καὶ τὸν δεύτερον Θωμᾶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως, λέγει, ὅτι ἦτο ἐν ἔτει 636.

[1] Ὁ Ἀνδρόνικος καὶ Ἰουνία ἑορτάζονται εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Μαΐου· ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἑορτάζεται καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουλίου μετ' ἄλλων ἀποστόλων.

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 813.

[1] Τούτων τῶν δύω ὁσίων τοὺς βίους συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνεραγίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὸ ὀφίδιον ἐκεῖνο ὅπερ ἐδάγκασε τὸν ὅσιον τοῦτον, ἦτο ἔχιδνα, ἡ ὁποία τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὸν πόδα περισσότερον ἀπὸ δέκα φοράς. Πικροὺς δὲ πόνους ὁ ὅσιος δοκιμάζων ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῆς ἐχίδνης, δὲν ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τέχνην ἰατρικήν· ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν σφραγίδα τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ μὲ τὴν προσευχὴν, καὶ μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θείου ὀνόματος ἰατρεύθη· προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα. «Ὅτι ὁ τῶν ὅλων Θεὸς εἶχε κατὰ τοῦ ἱεροῦ σώματος τὸ θηρίον ἐκεῖνο λυττῆσαι ἵνα γυμνὴν ἅπασι τῆς θείας ἐκείνης ψυχῆς ἐπιδείξηται τὴν καρτερίαν.»

Digitized by Google

μενον κόλικα, ἔλαβε τὴν ὑγείαν του μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θείου ὀνόματος. Οὗτος ὁ ὅσιος συνήθροισεν ὅλους τοὺς τυφλοὺς ὅσοι ἠναγκάζοντο νὰ ζητῶσιν ἐλεημοσύνην, καὶ κτίσας τόσα κελλία, ὅσοι ἦσαν καὶ οἱ τυφλοί, τοὺς ἔβαλε νὰ κάθηνται μέσα εἰς τὰ κελλία· αὐτὸς δὲ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν, τὴν ὁποίαν οἰκονόμει ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς ἐρχομένους εἰς αὐτὸν χάριν εὐλογίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριακονταοκτὼ χρόνων, ἀσκεπὴς διανύσας ὁ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΑΔΑΤΟΥ.

» Ἐν γῇ νεκρώσας, ὡς λέγει Παῦλος, μέλη,
» Ζωῆς μετέσχεν ἐν πόλῳ Βαραδάτος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ δὲ ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν καὶ φιλόσοφον ζωὴν, πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς ἓν μικρὸν κελλίον· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς μίαν ῥάχιν ὑψηλοτέραν, καὶ κατασκευάσας ἀπὸ ξύλα ἓν κιβώτιον τόσῳ μικρὸν, ὅσον δὲν ἐχώρει οὐδὲ αὐτὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάζετο ὁ ἀοίδιμος νὰ σκύπτῃ πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κιβώτιον δὲν εἶχεν ὕψος σύμμετρον μὲ τὸ μέγεθος τοῦ σώματός του, οὐδὲ ἦτο συνηρμοσμένον καλῶς μὲ σανίδας, ἀλλ' ἦτο καὶ χαμηλὸν καὶ παρόμοιον μὲ ἀνοικτὰς κιγκλίδας, οὔτε ἀπὸ τὴν βλάβην τῆς βροχῆς ἔμενεν ἐλεύθερος, οὔτε ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ δύω παρομοίως ἐβλάπτετο. Ἀφ' οὗ δὲ διῆλθε τοιαύτην τεταλαιπωρημένην ζωὴν εἰς πολλοὺς χρόνους, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, πεισθεὶς εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ τότε μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυρίου Θεοδότου· πλὴν ἂν καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, ὅμως πάλιν ἵστατο ἀδιακόπως ἐξαπλόνων τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ δοξολογῶν μὲν τὸν τῶν ὅλων Θεὸν, σκεπασμένον δὲ ἔχων ὅλον τὸ σῶμά του μὲ χιτῶνα δερμάτινον, εἰς μόνην δὲ τὴν μύτην καὶ εἰς τὸ στόμα ἄφησε μικρὰν τρύπαν, διὰ νὰ ἀναπνέῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν κοινὸν τοῦτον ἀέρα. Ταύτας δὲ ὅλας τὰς κακουχίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, ἂν καὶ δὲν εἶχε σῶμα ὑγιεινὸν, ἀλλ' ἀσθενὲς καὶ ἄρρωστον, διότι ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, καὶ ἀπὸ προθυμίαν ζέουσαν πυρπολούμενος, ἐβίαζε τὸ σῶμά του νὰ κοπιάζῃ εἰς ὅσα δὲν ἐδύνατο νὰ κοπιάζῃ. Μολονότι δὲ εὑρίσκετο εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, εἶχεν ὅμως φρόνημα ταπεινὸν, διότι ἤξευρεν ὡς φρόνιμος, πόσην βλάβην προξενεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ὑπερήφανον φρόνημα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον διανύσας τὴν ζωὴν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΕΛΕΣΦΟΡΟΥ. [2]

» Ἤνεγκε καρπὸν τῇ τομῇ Τελεσφόρος,
» Τελεσφορήσας εὐγενὴς οἷα σπόρος.

* Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΛΑΣΙΟΣ Πάπας Ῥώμης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἀρχιερεὺς Βλάσιος ὡράθη μέγας,
» Κόσμος πεφηνὼς μᾶλλον αὐτὸς τῷ θρόνῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ἐπισκόπου Σμύρνης.

» Σοὶ Πολύκαρπος ὡλοκαυτώθη, Λόγε,
» Καρπὸν πολὺν δοὺς ἐκ πυρὸς ξενοτρόπως.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ κατὰ φλὸξ Πολύκαρπον ἔκαυσεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαθητεύθη εἰς τὸν Θεολόγον καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὁμοῦ μὲ τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον· ἔγεινε δὲ Σμύρνης ἐπίσκοπος μετὰ τὸν ἅγιον Βουκόλον, ὁ ὁποῖος ἐπροφήτευσε διὰ τὴν ἀρχιερωσύνην ἣν ἔμελλεν οὗτος νὰ λάβῃ. Ὅτε δὲ ἐκίνησε διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν ὁ ἀσεβὴς Δέκιος [3] ἐν ἔτει ρμγ'

---

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ἑβδόμῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνερανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος συνέσει κεκοσμημένος, ἄριστα καὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο, καὶ ἐσυλλογίζετο ἐνίοτε τῶν τοὺς Ἀριστοτελικοὺς λαβυρίνθους ἀνεγνωκότων, ἄμεινόν τε καὶ δυνατώτερον.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Τελεσφόρος οὗτος ἦτο Πάπας Ῥώμης. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μελίτιος τοῦτο τὸ ἴδιον λέγει (σελ. 199 τοῦ α'. τόμ. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ.) ἐπεστάτησε δὲ οὗτος ὁ Τελεσφόρος χρόνους ἕνδεκα ἐν τῇ Ῥωμαίων Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Πίου, τουτέστι τοῦ Εὐσεβοῦς· ἦτοι ἐν ἔτει 139.

[3] Οὐχὶ ὁ Δέκιος, ἀλλ' ὁ Ἀντωνῖνος οὗτός ἐστιν, ὅστις καὶ Πῖος ἦτοι εὐσεβὴς ὠνομάζετο, καθὼς καὶ ἐν τῷ Ὡρολογίῳ Ἀντωνῖνος γράφεται καὶ οὐχὶ Δέκιος, διότι ὁ μὲν Ἀντωνῖνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 139 ὁ δὲ Δέκιος ἐν ἔτει 250· ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίνου ὄντος Ἀνικήτου Πάπα Ῥώμης, ὑπῆγεν ὁ Πολύκαρπος οὗτος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διελέχθη περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εἰρηναῖος (βιβλ. γ'. κεφ. γ'. κατὰ αἱρέσεων) μὴ συμφωνήσας δὲ

Digitized by Google

(143)· τότε ἐπιάσθη καὶ ὁ θεῖος οὗτος Πολύκαρπος, καὶ προσεφέρθη εἰς τὸν ἀνθύπατον, (ἤτοι τὸν δεύτερον ὄντα τοῦ Ὑπάτου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ νῦν τουρκιστὶ λεγόμενος Καϊμακάμης) καὶ ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον διὰ πυρὸς, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἔλαβε καὶ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Κυρίου· ὅθεν πρὸ τοῦ μὲν νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς, διὰ προσευχῆς του ἐγέμισεν ἀπὸ σῖτον τὰς ἀποθήκας τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις τὸν ἀνέθρεψε τὰς ὁποίας εἶχεν εὐκερώσῃ πρότερον εἰς τὰς χρείας τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν· ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς ἐκράτησε τὴν ὁρμὴν μιᾶς πυρκαϊᾶς, καὶ διὰ προσευχῆς του ἔφερε βροχὴν εἰς τὴν γῆν ἐν καιρῷ ἀβροχίας, καὶ πάλιν ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν καὶ ὑπερβολὴν τῆς βροχῆς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, [1] τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφαστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ » Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἱβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ***ΙΩΑΝΝΟΥ, ΜΩΥΣΕΩΣ, ΑΝΤΙΟΧΟΥ, καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.***

» Σύνταγμα τετράριθμον ἀνδρῶν τιμίων,
» Συντάσσεταί σοι καὶ μεθίσταται βίου.

† Ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Ἰωάννης ἔγεινε μαθητὴς καὶ γνώριμος τοῦ ὁσίου Λιμναίου, ὁ ὁποῖος ἠσκήτευσεν εἰς τὸ ὄρος τὸ πλησιάζον εἰς τὸ χωρίον Τάργαλα, καθὼς προείπομεν εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος μηνός. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς μίαν ῥάχην πολλὰ ψυχρὰν, (εὑρίσκετο δὲ εἰς τὸ βόρειον μέρος) διῆλθεν ἐκεῖ εἰκοσιπέντε χρόνους ἀσκητὴς καὶ χωρὶς στέγην· ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον καὶ ἅλας· ἐφόρει ἔνδυμα τρίχινον· εἶχε τὸ σῶμά του δεμένον μὲ βαρύτατα σίδηρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταβαρυνόμενος, καὶ ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενος, δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ λάβῃ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς κἀμμίαν ἄνεσιν καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς κακοπαθείας αὐτάς. Ὅθεν καὶ τὴν ἀμυγδαλέαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐφύτευσεν εἷς γνώριμός του πλησίον εἰς τὴν κλίνην του, ἡ ὁποία μὲ τὸν καιρὸν ἔγεινε δένδρον καὶ ἔκαμνε σκιὰν, καὶ αὐτὴν, λέγω, ἐπρόσταξε καὶ τὴν ἔκοψαν, διὰ νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ ἀπὸ τὴν σκιάν της κἀμμίαν παρηγορίαν. Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ ὅσιος οὗτος Ἰωάννης ἀγωνιζόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μακάριος Μωϋσῆς, μιμηθεὶς τὴν ζωὴν τοῦ ῥηθέντος ὁσίου Ἰωάννου, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυφὴν, ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὸ χωρίον τὸ ὀνομαζόμενον Ῥαμᾶ, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο μὲ

τῷ Ῥώμης διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὡς λέγει ὁ Βαρώνιος καὶ ἄλλοι ἱστορικοί. (ὅρα σελ. 499 τοῦ ά. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

[1] Ὁ ἀποστολικὸς οὗτος ἀνὴρ Πολύκαρπος δεινοπαθῶν καὶ λυπούμενος διὰ τοὺς ἐπὶ τοῦ καιροῦ του ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτρας, ἔλεγε τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο λόγιον « Ὦ Θεέ μου, εἰς τίνα με καιρὸν διετήρησας ! » περὶ τούτου τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου ἐδόων τὰ πλήθη τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνῶν. « Οὗτός ἐστιν ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος· ὁ πατὴρ τῶν χριστιανῶν. » Τοῦτον ὁ Εὐσέβιος καλεῖ ἀποστολικὸν καὶ προφητικὸν ἄνδρα, καὶ χαρακτῆρα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας. (βιβλίῳ δ'. κεφ. ιδ'. ιε'.) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον νέον Ἄνθος χαρίτων, καὶ ταῦτα τὰ ἀξιόλογα γράφονται περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ ἁγίου τούτου Πολυκάρπου· ἤγουν ὅτι οὗτος παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου, ὅστις ἂν καὶ ἐζήτει νὰ τὸν θανατώσῃ ὡς πταίστην, βλέπων ὅμως τὴν γηραλέαν καὶ σεβασμίαν ἡλικίαν καὶ πολιάν του, καὶ ἀκούων τὴν καλὴν φήμην τῆς ἐναρέτου πολιτείας του, τόσον πολλὰ τὸν ἠγάπησεν, ὥστε ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ τοῦ φυλάξῃ τὴν ζωήν· ὅθεν εἰς ὅλον τὸ ὕστερον εἶπεν εἰς αὐτὸν, νὰ βλασφημήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μίαν μόνην φοράν, ὄχι μὲ τὴν καρδίαν, ἀλλὰ κἂν μόνον μὲ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἂν τοῦτο κάμῃ, εὐθὺς θὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, ὄχι μόνον ἐλεύθερον ἀπὸ πᾶσαν ὕβριν, ἀλλὰ καὶ χαρίσματα ἀπὸ πολλὰ χαρίσματα. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν διαβολικὸν λόγον ἐφοβήθη καὶ ἐτρόμαξεν ὁ σεβάσμιος γέρων· Ἔπειτα σηκόνων τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶναι, ἀπεκρίθη ὀγδοηκονταέξ χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐγὼ δουλεύω τοῦτον τὸν καλὸν αὐθέντην μου τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος δὲν μοῦ ἐπροξένησε καμμίαν λύπην εἰς τὸ τόσον διάστημα τῆς ζωῆς μου, μάλιστα δέ μοι ἐχάρισε μυρίας εὐεργεσίας. Καὶ λοιπὸν, πῶς σὺ θέλεις τώρα νὰ ὑβρίσω ἐγὼ τοιοῦτον ἀγαθὸν καὶ εὐεργετικώτατόν μου αὐθέντην ; μή μοι γένοιτο τοῦτο πώποτε ! οὐ μόνον δὲ τὰ λόγιά του ἐστάθησαν τοιαῦτα σταθερὰ καὶ γενναῖα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα του ὑπῆρξαν σύμφωνα μὲ τὰ λόγια· διότι ὅτε ἠνάφθη ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἀπεφασίσθη νὰ βληθῇ εἰς αὐτὴν, τότε ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, ὅλως χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, μόνος ἔλυσε τὰ ὑποδήματά του, μόνος ἐκδύθη τὸ ἐπανωφόριόν του, καὶ μόνος ἀναβαίνων ἐπάνω εἰς τὴν πυρκαϊὰν, ἐξηπλώθη ἥσυχα, ὄχι ὡς πταίστης διὰ νὰ ἀφήσῃ τὴν ζωὴν, ἀλλ' ὡς ὁ θρυλλούμενος φαιντὲξ, διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ πτερὰ, καὶ νὰ πετάξῃ εἰς τὰ οὐράνια. Τὰ αὐτὰ γράφονται καὶ εἰς τὸν ῥηθέντα βίον του μὲ ὀλίγην παραλλαγήν.

Digitized by Google

ἀγῶνας ἀσκητικοῦς. Ὁ δὲ ἀοίδιμος Ἀντίοχος, ἂν καὶ ἦτο γέρων εἰς τὴν ἡλικίαν, μεγάλην ὅμως ἄσκησιν μετεχειρίζετο· ἀλλὰ καὶ ὁ τρισόλβιος Ἀντωνῖνος, γέρων ὢν, ἔκτισεν ἓν περιτείχισμα εἰς τόπον ἐρημότατον, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο παρομοίως μὲ τοὺς νέους, διότι τὴν αὐτὴν προφὴν τῶν νέων, δηλαδὴ τὸ ψωμίον καὶ τὸ ἅλας, ἔτρωγον καὶ οἱ δύω αὐτοί· καὶ τὸ αὐτὸ ποτὸν τῶν νέων ἔπινον, δηλαδὴ τὸ νερὸν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκείνων πρίχινον φόρεμα ἐφόρουν καὶ αὐταὶ, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκείνων ἀγρυπνίας καὶ προσευχὰς ἐποίουν καὶ οἱ δύω. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, πάντοτε οἱ τέσσαρες οὗτοι ὅσιοι εὑρίσκοντο εἰς πόνους καὶ κόπους ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ οὔτε ἡ πολυκαιρία τῆς ἀσκήσεως, οὔτε τὸ γηρατεῖον, οὔτε ἡ ἀσθένεια τῆς φύσεως ὠλιγόστευσε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἀνδρίαν των. Διότι εἶχον ἐν τῇ καρδίᾳ των ἔνθεον ἔρωτα καὶ προθυμίαν, εἰς τὸ νὰ κοπιάζωσι διὰ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀγωνίζωνται. Ὅθεν μὲ τοιούτους ἀγῶνας διανύσαντες τὴν ζωήν των, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΕΒΙΝΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Θεῖος Ζεβινᾶς λῆξιν εἰς θείαν φθάνει,
» Δήξαντος αὐτῷ τοῦ παρ' ἀνθρώποις βίου.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ, ΜΩΣΕΩΣ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, τῶν μαθητῶν τοῦ ΖΕΒΙΝΑ.

» Πολυχρόνιος καὶ συνασκηταὶ δύω,
» Οἱ τρεῖς ὁμοῦ πληροῦσι τῆς ζωῆς χρόνους.

Ἀπὸ τούτους τοὺς τέσσαρας ὁσίους, ὁ μὲν θεῖος Ζεβινᾶς ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν κατασκευάσας κελλίον ἀσκητικὸν, μετεχειρίζετο εἰς αὐτὸ ἀγῶνας ἀσκητικοὺς ἕως εἰς τὸ γηρατεῖόν του· ὑπερέβαλε δὲ ὅλους τοὺς ὁσίους τοῦ καιροῦ του κατὰ τὴν ὑπομονὴν ἣν εἶχεν ἐν τῇ ἁγίᾳ προσευχῇ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἀπὸ τὸ γηρατεῖον δὲν ἐδύνατο νὰ ἵσταται ὄρθιος εἰς τὴν προσευχὴν, διὰ τοῦτο στηριζόμενος εἰς τὸ ῥαβδίον του, προσηύχετο καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν ὁ ἀοίδιμος· ὅθεν ζήσας μὲ θαυμασίαν καὶ θεάρεστον ζωὴν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν παρόντα βίον, καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ θεῖος Πολυχρόνιος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ὁσίου Ζεβινᾶ, καὶ τόσον πολλὰ ἐμιμήθη τὰς ἀρετὰς τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐτύπωσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνου, ὅσον δὲν τυπόνεται τόσον καθαρὰ εἰς τὸ κηρίον οὐδὲ τοῦ δακτυλιδίου ὁ τύπος, διότι τὸ ἴδιον στάσιμον καὶ ἀδιάλειπτον τῆς ἐκείνου προσευχῆς μετεχειρίζετο καὶ οὗτος· σίδηρα ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ φορέσῃ, φοβούμενος μήπως ἡ ψυχή του ὑπερηφανευθῇ διὰ τοῦτο. Ἀντὶ ὅμως τῶν σιδήρων, ἐπρόσταξε καὶ τῷ ἔφεραν μίαν ῥίζαν δένδρου βαρυτάτην, τὴν ὁποίαν ἐσήκονε τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ οὕτω φορτωμένος ὢν, προσηύχετο· ὅτε δὲ ἤρχετο κανεὶς καὶ ἐκτύπα εἰς τὸ κελλίον του, ἔκρυπτε τὴν ῥίζαν εἰς ἀπόκρυφον τόπον, διὰ νὰ φύγῃ τὴν δόξαν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. [1] Ἀπὸ τοὺς τοιούτους δὲ ἀγῶνας ἔλαβε χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ ὁ τρισόλβιος, διότι διὰ προσευχῆς του ἔλυσέ ποτε ξηρασίαν καὶ κατέβασε βροχὴν, καὶ ἓν ἐλαιοδοχεῖον ἄδειον ὄν, ἐγέμισεν αὐτὸ ἀπὸ ἔλαιον. Ταῦτα καὶ ἄλλα θαυμάσια ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Οἱ δὲ ἄλλοι ἀνωτέρω δύω ὅσιοι, ὁ Μωϋσῆς λέγω καὶ ὁ Δαμιανὸς, ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ μαθηταὶ τοῦ αὐτοῦ θείου Ζεβινᾶ· ἀλλ' ὁ μὲν Μωϋσῆς ἔμεινε μέχρι τέλους μὲ τὸν Ζεβινᾶν, προσφέρων εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς πατέρα καὶ αὐθέντην του, πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ ὑπηρεσίαν, καὶ μορφόνων εἰς τὸν ἑαυτόν του ὡς εἰς καθρέπτην, τὴν ἀρετὴν, ἥτις ἤστραπτεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν ψυχὴν τοῦ μακαρίου ἐκείνου γέροντος. Ὁ δὲ Δαμιανὸς διδάσκαλον τῆς μοναδικῆς πολιτείας μεταχειρισθεὶς πρότερον τὸν ὅσιον Πολυχρόνιον, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον, ἐκεῖ πλησίον, Νιαρὰ καλούμενον, καὶ εὑρὼν ἔξω τοῦ χωρίου μικρὸν κελλίον, καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὸ, μετεχειρίζετο τὴν ἰδίαν πολιτείαν τοῦ διδασκάλου του Πολυχρονίου· ὥστε ὅποιος ἤξευρε καλὰ καὶ τοὺς δύω, ἔπειτα ἔβλεπε μόνον τὸν Δαμιανὸν, τοῦ ἐφαίνετο ὅτι βλέπει ἐν ταυτῷ καὶ

[1] Καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων γράφει τοὺς βίους ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον.

[1] Ὁμοίως καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων τοὺς βίους γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι αὐτὸς γνώριμος ὢν τοῦ ὁσίου Πολυχρονίου τούτου, ἠθέλησε νὰ ἐπάρῃ τὴν ῥίζαν ἐκείνην ἀπὸ τὸ κελλίον του διὰ νὰ τὸν ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον, ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν τὸν ἄφησεν. Ἦτο δὲ ἡ ῥίζα τόσον βαρεῖα, ὥστε μόλις ἐσηκώνετο ἀπὸ τὴν γῆν μὲ τὰς δύω χεῖρας.

Digitized by Google

τὸν Πολυχρόνιον, καὶ θεωρεῖ τὴν τοῦ Πολυχρονίου ψυχὴν, ἡνωμένην μὲ τὸ σῶμα τοῦ Δαμιανοῦ. Ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς δύω ἔλαμπεν ἡ αὐτὴ ἁπλότης, ἡ αὐτὴ πραότης, ἡ αὐτὴ μετριότης, ἡ αὐτὴ γλυκύτης τῆς ὁμιλίας, ἡ αὐτὴ νῆψις καὶ προσοχὴ τῆς ψυχῆς, ἡ αὐτὴ κατανόησις τοῦ Θεοῦ, ὁ αὐτὸς κόπος καὶ ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ τροφὴ καὶ ἡ ἀκτημοσύνη, διότι τὸ κελλίον του ἄλλο δὲν εἶχεν εἰμὴ φακὴν βρεκτήν. Τόσην ὠφέλειαν ἀπέκτησεν ὁ ὅσιος Δαμιανὸς, ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τοῦ θείου Πολυχρονίου. [1]

Ἡ ἁγία ΓΟΡΓΟΝΙΑ ἡ ἀδελφὴ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τιμῶ τελευτὴν σὴν σιγῇ Γοργονία,
» Γρηγορίου μέλψαντος αὐτὴν ἐκ λόγων. [2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΗΜΗΣ ξίφει τελειοῦται.

» Κλήμης τὸ κλῆμα τῆς νοητῆς ἀμπέλου,
» Καινόν τι γλεῦκος αἷμα τμηθεὶς ἐκχέει.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΗ ξίφει τελειοῦται.

» Θεὴν ἀποσκώπτουσαν εἰς Θεοὺς πλάνους,
» Οἱ της πλάνης κτείνουσι προστάται ξίφει.

* *Ὁ ὅσιος νέος ὁσιομάρτυς ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου πρότερον ἀσκήσας, εἶτα μαρτυρήσας εἰς Λάρισσαν ἐν ἔτει ἀφξῇ (1568) ἀγχόνῃ τελειοῦται.* [3]

† » Εὐαγγελίου καρπὸν εἰλῆφας μάκαρ,
» Ὦ Δαμιανὲ, ἀγχόνῃ λαβεῖν τέλος.

* *Ὁ ὅσιος ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς κατὰ τὸν Ἄθω ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται κατὰ τὸ ασπ' (1280) ἔτος.* [4]

† » Δαμιανοῦ ὁ τάφος ἦν τῶν χαρίτων,
» Λειμὼν γλυκύπνους, ὦ ξένης εὐωδίας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ' γέγονεν ἡ πρώτη καὶ δευτέρα εὕρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Ἐκ γῆς προφαίνει Πρόδρομος σεπτὴν κάραν,
» Καρποὺς παραινῶν ἀξίους ποιεῖν πάλιν.
» Ὁ βαπτίσας πρὶν ὑδάτων πηγαῖς ὄχλους,
» Γῆθεν φανεὶς βάπτιζε πηγαῖς θαυμάτων.
» Εἰκοστὴν Προδρόμοιο φάνη κάρη ἀμφὶ τετάρτην.

Ἡ τιμία αὕτη καὶ ἀγγέλοις αἰδέσιμος τοῦ Προδρόμου κεφαλὴ πρῶτον μὲν εὑρέθη ἀπὸ δύω μοναχοὺς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἡρώδου διὰ τῆς ἐπιφανείας καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου Προδρόμου· οἱ ὁποῖοι μοναχοὶ μετέβαινον εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωοδόχου Τάφου τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς δὲ ἐκείνους ἔλαβεν αὐτὴν εἷς κεραμεὺς, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν Ἔμεσαν· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀγγειοπλάστης ἐκεῖνος ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ μέσου τῆς ἁγίας κάρας ἔλαβεν εὐτυχίαν, ἐτίμα αὐτὴν μὲ ὑπερβολὴν καὶ ὅτε ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, ἀφῆκε τὴν ἁγίαν κάραν εἰς τὴν ἀδελφήν του, παραγγείλας αὐτῇ νὰ μὴ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ τὸν τόπον της, μήτε νὰ τὴν δείξῃ εἰς ἄλλον, ἀλλὰ νὰ τὴν τιμᾷ καὶ νὰ τὴν προσκυνῇ.

Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐκείνου ἀπέθανεν, ἔλαβον τὴν ἁγίαν κάραν πολλοὶ, ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχήν· τελευταῖον δὲ κατήντησεν ὁ πολύτιμος αὐτὸς θησαυρὸς εἰς ἕνα ἱερο-

---

[1] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ Πολυχρονίου καὶ τοῦτο, ὅτι ἦτο τόσῳ πολὺ ταπεινὸς, ὥστε ἐκείνων οἵτινες ἤρχοντο εἰς αὐτὸν ἐπίανε καὶ ἠγκαλίζετο τοὺς δύω πόδας, καὶ τὸ μέτωπόν του βάλλων κατὰ γῆς, ἐζήτει ἀπὸ αὐτοὺς νὰ εὔχωνται ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε στρατιῶται ἦσαν εἴτε χειροτέχναι, εἴτε ἄγροικοι. Ὅθεν ὑπῆγε μίαν φορὰν εἰς αὐτὸν καὶ εἷς ἡγεμὼν, τῆς δικαιοσύνης προστάτης καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐραστής· ὁ δὲ ὅσιος μαθὼν, ὅτι εἶναι τοιοῦτος, ἐπίασε μὲ τὰς χεῖράς του τοὺς δύω πόδας ἐκείνου, λέγων, ὅτι ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ἓν αἴτημα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ ὅ,τι ἤθελε, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶχε νὰ τὸν παρακαλέσῃ διὰ κἀνένα ὑπήκοόν του. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν αὐτῷ· ἐπειδὴ καί μοι ὑπεσχέθης βεβαίως, σὲ παρακαλῶ νὰ προσφέρῃς εἰς τὸν Θεὸν εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ δὲ ἡγεμὼν κτυπήσας τὸ μέτωπόν του δεινοπαθῶς ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν, οὔτε διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ὅθεν δικαίως προσθέτει ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ ὁσίου τούτου τὰ ἀξιόλογα ταῦτα. «Τὸν ἐν τοσούτῳ τοίνυν φιλοσοφίας ὕψει, τοσαύτην ἔχοντα τοῦ φρονήματος μετριότητα, ποῖος ἂν λόγος εὐφημῆσαι πρὸς ἀξίαν ἀρκέσειε;»

[2] Τὸ ἐπιτάφιον ἐγκώμιον τῆς ἁγίας Γοργονίας ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, μεταφρασμένον.

[3] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων.

[4] Οὗτος ὁ ὅσιος εἶχεν ἐντολὴν νὰ μὴ κοιμᾶται ποτε ἔξω τοῦ κελλίου του· ὅθεν εὑρεθεὶς μίαν φορὰν ἔξω τῆς καλύβης του, καὶ μὴ γνώσκων ποῦ ἀπέρχεται διὰ τὸν δυσχλοῦν καιρὸν, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ἁρπάσας αὐτὸν, ἔστησεν ἔμπροσθεν τῆς καλύβης του. Τόση δὲ πολλὴ εὐωδία μύρου ἔπνεεν ἐκ τοῦ τάφου του μετὰ θάνατον, ὥστε ἠσθάνοντο αὐτὴν οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἐσφιγμένου πατέρες, οἱ μακρὰν ὄντες ἓν μίλιον καὶ ἐπέκεινα.

Digitized by Google

μόναχον Ἀρειανόν, Εὐστάθιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἐδιώχθη παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει, διότι ἐπέγραφεν εἰς τὴν κακοδοξίαν καὶ αἱρεσίν του τὰς ἱατρείας, ὅσας ἐνήργει ἡ ἁγία κάρα· ἤγουν ἔλεγεν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐνεργεῖ ἐκείνη τὰς ἱατρείας, διότι αὐτὸς ὅστις τὴν ἔχει, εἶναι Ἀρειανός. Ἀφ' οὗ λέγω ἐκεῖνος ὁ κακόδοξος ἐδιώχθη ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον τὴν τιμίαν κεφαλὴν κατὰ θείαν οἰκονομίαν, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκετο αὐτὴ κεκρυμμένη, ἕως εἰς τοὺς χρόνους Μαρκέλλου τοῦ ἀρχιμανδρίτου, καὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἐμέσης Οὐρανίου λεγομένου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ νέου Οὐαλεντιανοῦ ἐν ἔτει υλα' (431). Τότε λοιπὸν πολλοὶ ἔλαβον θείας ἀποκαλύψεις διὰ τὴν Προδρομικὴν ταύτην κεφαλήν· ὅθεν εὑρέθη αὖτη τὸ δεύτερον ἐντὸς μιᾶς στάμνου, ἥτις φερθεῖσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα Οὐράνιον, τὸν ἐπίσκοπον Ἐμέσης, ἐνήργει διαφόρους ἰατρείας καὶ παράδοξα θαύματα. Τελεῖται δὲ ἡ τῆς εὑρέσεως αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ προφητικὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Φωρακίου. [1]

Ταῖς τοῦ σοῦ Προδρόμου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΤΑΡΑΣΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Ἄκλυστος ὅρμος Ταράσιον λαμβάνει,
» Κόσμου ταραχῆς καὶ ζάλης σεσωσμένον.
» Εἰκάδι ἐκ ταράχοιο Ταράσιος ἕπτατο πέμπτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ταράσιος ἐδογμάτισε τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀθετηθῇ παντελῶς καὶ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι διὰ συνεργείας αὐτοῦ συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἐν ἔτει ψπγ' (783) ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Διὰ μέσου δὲ πάλιν τῆς Συνόδου ταύτης ἐπανῆλθον οἱ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖς εἰς τὰς σεπτὰς παραδόσεις τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων καὶ τῶν προτέρων ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἡνώθη μὲ τὰ Πατριαρχεῖα. Ζήσας λοιπὸν οὗτος εὐσεβῶς, ἔγεινε τίμιος καὶ σεβάσμιος εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασιλεῖς· ἔκτισε δὲ καὶ ἱερὸν μοναστήριον εἰς τὸ πέραν μέρος τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνήθροισεν εἰς αὐτὸ πλῆθος μοναχῶν. Ἠλέησε δὲ καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ καλῶς ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἰκοσιδύω χρόνους, ἢ κατ' ἄλλους εἰκοσιένα καὶ μῆνας δύω· καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ ἀνωτέρω μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔκτισε. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτο ὅμοιος μὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, ἐκτὸς μόνον τῶν λευκῶν μαλλίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ Θεολόγος, καὶ τὸ σημεῖον ὅπερ εἶχεν εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1] (Τὸν ἑλληνι-

---

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ ἐφυλάχθη σώα. Ὅθεν Γεώργιος ὁ Κωδινὸς ἱστορεῖ, ὅτι τινὲς ἀπὸ τῆς Μακεδονίου αἱρέσεως (καίπερ ὁ Μεταφραστὴς δὲν λέγει ὅτι ἦσαν αἱρετικοὶ) εὑρόντες αὐτὴν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ἔφερον εἰς Κιλικίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς Οὐάλης ἐμήνυσε τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ Μιρδονίῳ ὄντι εἰς Κιλικίαν, νὰ ἀποστείλῃ τὴν κάραν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐλθοῦσα δὲ αὕτη εἰς τὸ Παντείχιον, ἐστάθη· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο νὰ φέρωσιν αὐτὴν παρέμπροσθεν, τὴν ἀφῆκαν εἰς χωρίον Κολαίου λεγόμενον· ὅθεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ἐλθὼν ἐκεῖ, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν βασιλικὴν ἁλουργίδα του, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τόπον καλούμενον Ἕβδομον, ὅπου καὶ ναὸν ἐγείρας περιβόητον τοῦ Βαπτιστοῦ, ἔβαλεν αὐτὴν ἐκεῖ. Ταύτης τῆς τιμίας κάρας μέρος μὲν ἦν εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω· ἀλλ' αἰχμαλωτισθὲν, ἠφανίσθη, καὶ ποῦ ἤδη εὑρίσκεται ἐστὶν ἄδηλον. Μέρος δὲ ἦτο εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, εἰς μοναστήριον ἐπιλεγόμενον Καλούτι, ὅπερ ἔγεινεν ἀφιέρωμα τοῦ ἁγίου Τάφου· διὰ δὲ τὰς ἐκεῖ περιστάσεις ἔλαβε τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅθεν εὑρίσκετο ἔνδον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Τάφου. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ μετετέθη ἐκ τοῦ σπηλαίου εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἔμεσαν, ἴσως ἦτο ἡ ἡμίσεια. (σελ. 267 τῆς Διωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ εἰς τὰς εἰκοσιεννέα τοῦ Αὐγούστου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν πρώτην ταύτην καὶ δευτέραν εὕρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ Βαπτιστοῦ λόγος ἑλληνικὸς σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ἐφίστηκε Πρόδρομος.» Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου λόγος διηγηματικὸς σώζεται περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μοναχοὶ δύω ἐκ τῆς Ἑώας ὁρμώμενοι·» ὁ αὐτὸς δὲ σώζεται καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος λόγος, περὶ αὐτῆς διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ ἀγαθότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ καὶ τῇ ἀῤῥήτῳ αὐτοῦ σοφίᾳ.»

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Ταράσιος ἦτο θεῖος τοῦ κριτικωτάτου καὶ ἁγιωτάτου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος. Συνέγραψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν Πάπαν Ῥώμης Ἀδριανὸν κατὰ Σιμωνιακῶν, τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον.

Digitized by Google

χὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέλλων ἀπείρων μεγέθει » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· τὸν δὲ ἁπλοῦν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Δριζιπάρῳ τῆς Θρᾴκης.

» Τὸν Ἀλέξανδρον δίσκος εἶδεν ἡλίου,
» Ὑπὲρ Θεοῦ τμηθέντα, δόξης Ἡλίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Τιβεριανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Καρθαγένην. Συλληφθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα, καὶ παρακινηθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ὄχι μόνον δὲν ἐπείσθη, ἀλλὰ καὶ ὕβρισε πολλὰ τὸν ἡγεμόνα· ὅθεν κρεμᾶται ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ κάτωθεν ἀπὸ τοὺς πόδας του κρεμᾶται μία πέτρα βαρεῖα· ἔπειτα πάλιν κρεμασθεὶς, ξεσχίζεται καὶ δέρεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Μαρκιανούπολιν, καίεται ἐκεῖ εἰς τὸ πρόσωπον μὲ λαμπάδα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ ἐκεῖ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΡΗΓΙΝΟΣ ἐπίσκοπος Σκοπέλων ξίφει τελειοῦται.

» Ἄσειστος εἶ Ῥηγῖνε, τὴν προθυμίαν,
» Κἂν δεινὸν ἐνσείσωσι πυκνά σοι ξίφη.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, (ἤτοι τὴν Λειβαδίαν) υἱὸς ὑπάρχων γονέων χριστιανῶν· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σκοπέλου (τῆς νήσου δηλαδὴ)· καλεσθεὶς δὲ καὶ εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ (ἤτοι τῇ νῦν λεγομένῃ Τριαδίτζᾳ) γενομένην Σύνοδον, ἐν ἔτει τμζ' (347), ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ Κώνσταντος τῶν αὐταδέλφων καὶ βασιλέων, ἠφάνισε διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς παρρησίας του τοὺς Ἀρειανοὺς, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ὁμοουσίου Εὐσεβιανούς.[1] Ἀφ' οὗ δὲ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐπισκοπήν του, ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· ὅθεν κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν τότε ἄρχοντα τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε πολλὰς τιμωρίας ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.[2]

[1] Περὶ τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον.

[2] Εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ῥηγῖνον ἐγκώμιον ἔχει διὰ στίχων πολιτικῶν ὁ μακαρίτης Καισάριος Δαπόντες ὁ Σκοπελίτης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΤΩΝΙΟΣ ἐν ἐσχάρᾳ πυρὸς ἁπλωθείς, τελειοῦται.

» Ἐνθέντες Ἀντώνιον εἰς πῦρ οἱ πλάνοι,
» Ἔψουσιν ὄψον νόστιμον τῷ Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐκὼν ἀμείψας, ὡς ὁ Δαβὶδ, τὰς φρένας,
» Βίον διέδρας, οὐ τὸν Ἀγχοὺς παμμάκαρ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Κύπρου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σπένδεις Θεῷ, Μάρκελλε, θερμῷ τῷ πόθῳ,
» Θερμῶν σταλαγμοὺς αἱμάτων ἐξ αὐχένος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Γάζης.

» Ὦ, τίς παρέλθοι; τίς δὲ καὶ παραδράμοι;
» Τὸν Πορφύριον, κἂν παρῆλθεν ἐκ βίου;
» Πορφυρίοιο νέκυν κρύψε χθὼν εἰκάδι ἕκτῃ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην, υἱὸς γονέων εὐγενῶν καὶ πλουσίων κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τυς' (396)· ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆγεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς μίαν σκῆτιν καὶ ἔγεινε μοναχός. Μετὰ δὲ πέντε χρόνους ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους φωτίζει μὲ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας του· διὸ καὶ ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Πραύλιον. Ὕστερον δὲ ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Γάζης ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Ἰωάννην. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινεν Ἐπίσκοπος πολλὰ θαυμάσια ἐποίησε, καὶ πολλοὺς ἀπίστους εἰς θεογνωσίαν ἔφερεν· ἔπειτα βλέπων τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανοὺς, ὅτι ἠδικοῦντο ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαστὰς τῆς Γάζης, εἰδωλολάτρας ὄντας καὶ αἱρετικοὺς, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων. Ἀνταμώσας δὲ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον τὸν τότε Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰς ἀδικίας τῶν τῆς Γάζης ἐξουσιαστῶν, διὰ τὰς ὁποίας καὶ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐσυστήθη ὁ ἅγιος ὑπὸ τοῦ θείου Χρυσοστόμου πρὸς τὸν Κουβικουλάριον τοῦ βασιλέως, Ἀμάντιον ὀνόματι.

Ἀπὸ δὲ τὸν Κουβικουλάριον μαθοῦσα ἡ βα-

Digitized by Google

σίλισσα Εὐδοξία τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἁγίου, ἐδέχθη μὲν αὐτὸν εὐμενῶς, ἀνέφερε δὲ τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου περὶ τοῦ ἀρσενικοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ γεννήσωσιν· ἤγουν τὸν μικρὸν Θεοδόσιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν τοῦτο, ἐχάρη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Ἔπειτα γεννᾷ ἡ βασίλισσα τὸν νέον Θεοδόσιον, καὶ προσκαλεσαμένη τὸν ἅγιον Πορφύριον, εὐλογήθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὑπεσχέθη νὰ τελειώσῃ ὅλα τὰ αἰτήματά του, διὰ τὰ ὁποῖα παρεκάλεσε καὶ τὸν βασιλέα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδυσκολεύετο μὲν εἰς τὰς ἀρχὰς, λέγων ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διωχθῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ αἱρετικοὶ, διὰ τὴν πολλὴν χρησιμότητα αὐτῶν καὶ βοήθειαν. Ἡ δὲ Βασίλισσα ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, ὅτι βαρεῖα μὲν εἶναι ἡ αἴτησις αὕτη, ὦ Δέσποτα, βαρυτέρα ὅμως εἶναι καὶ ἡ ταύτης παραίτησις. Διὰ τοῦτο συγκατένευσε καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ λάβωσι τέλος τὰ ὑπὸ τοῦ ἁγίου ζητούμενα· ὅθεν παρευθὺς ἐπέμφθησαν προσταγαὶ βασιλικαὶ, νὰ διωχθῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ αἱρετικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, οἵτινες ἐξουσίαζον.

Τότε ὁ μακάριος Πορφύριος, λαβὼν ἀπὸ τὴν βασίλισσαν δύω κεντηνάρια χρυσίον, διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίας, καὶ διακόσια νομίσματα δι' ἔξοδα, ἐπίστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ναοὺς τῶν εἰδώλων κατεκρήμνισε, τοὺς δὲ αἱρετικοὺς ἐδίωξε· τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὀνομαζομένου Μαρνᾶ,[1] κατέκαυσε, καὶ ἔκτισεν αὐτὸν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον διώρισεν ἡ βασίλισσα Εὐδοξία. Διαλάμψας λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ, καὶ ποιήσας θαύματα πάμπολλα εἰς εἰκοσιτέσσαρας χρόνους καὶ μῆνας ἕνδεκα καὶ ἡμέρας ὀκτὼ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς εἰς πλάτος, οὗ ἡ ἀρχή «Τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τοὺς ἄθλους»· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΩΤΕΙΝΗΣ *τῆς Σαμαρειτίδος, ἣ ὡμίλησεν ὁ Χριστὸς ἐν τῷ φρέατι, καὶ τῶν σὺν αὐτῇ, ἤτοι τῶν πέντε αὐτῆς ἀδελφῶν, καὶ τῶν δύω αὐτῆς υἱῶν, καὶ Σεβαστιανοῦ τοῦ Δουκός.*

» Ῥίπτουσι τὴν σὴν Σαμαρῖτιν εἰς φρέαρ,
» Τὴν εἰς φρέαρ σοι συλλαλήσασαν, Λόγε.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει ξϛ' (66), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Νέρωνος οἱ δύω κορυφαῖοι Ἀπόστολοι ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, ἔκτοτε ἐζήτευν ἐπιμελῶς οἱ τύραννοι νὰ θανατώσωσι τοὺς μαθητὰς τῶν Ἀποστόλων. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Φωτεινὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ της Ἰωσῆ εὑρισκομένη εἰς τὴν Καρθαγένην, πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, (τὸ νὺν Τούνεζι), ἐκήρυττε μὲ παρρησίαν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Βίκτωρ δὲ ὁ μεγαλήτερος υἱὸς τῆς ἁγίας ἔκαμεν ἀνθραγαθίαν καὶ νίκην εἰς τὸν τότε γενόμενον πόλεμον κατὰ τῶν Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ διὰ τοῦτο ἔγεινεν ἀρχιστράτηγος, ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ Βίκτωρ ἦτο χριστιανὸς, ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ τιμωρῇ τοὺς ἐκεῖσε εὑρισκομένους χριστιανούς.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ δοὺξ Σεβαστιανὸς, λέγει πρὸς τὸν Βίκτορα, ἐγὼ ἠξεύρω καλῶς, ὦ στρατηλάτα, ὅτι εἶσαι χριστιανὸς, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ σου ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἰωσῆν εἶναι καὶ αὐτοὶ χριστιανοί, ἐπειδὴ ἠκολούθησαν εἰς τὸν πρότερον Μαρτυρήσαντα Ἀπόστολον Πέτρον· ὅθεν κάμε ἐξάπαντος ὅ,τι σὲ ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ἡ ζωή σου. Ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη, ἐγὼ θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανίου καὶ ἀθανάτου βασιλέως Χριστοῦ, τοῦ δὲ ἐπιγείου βασιλέως Νέρωνος τὴν προσταγὴν, ἡ ὁποία ἐδόθη διὰ νὰ τιμωρῶ τοὺς χριστιανοὺς, οὐδὲ νὰ ἀκούσω καταδέχομαι. Ὁ δὲ δοὺξ, ἐγὼ, ἀδελφὲ, τοῦ εἶπε, σὲ συμβουλεύω ὡς γνήσιον φίλον μου ὅσα σοὶ συμφέρουσι, διότι ἂν σὺ καθίσῃς εἰς τὸ κριτήριον, καὶ θελήσῃς νὰ κρίνῃς καὶ νὰ βασανίζῃς τοὺς χριστιανοὺς, ἤξευρε ὅτι καὶ εἰς τὸν βασιλέα θέλεις εὐαρεστήσει, καὶ τὰ χρήματα τῶν χριστιανῶν θέλεις κερδήσει· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μητέρα σου καὶ τὸν ἀδελφόν σου γράψον, νὰ μὴ διδάσκωσι παρρησίᾳ τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀρνῶνται τὴν πάτριον θρησκείαν, ἵνα μὴ καὶ σὺ κινδυνεύσῃς δι' αὐτοὺς, κρυφίως δὲ ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς θέλετε. Τότε ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη· μή μοι γένοιτο νὰ κάμω ὅσα λέγεις, ἤτοι τὸ νὰ τιμωρήσω ἐγὼ τοὺς χριστιανοὺς διὰ νὰ κερδήσω τι ἀπὸ αὐτοὺς, ἢ νὰ συμβουλεύσω τὴν μητέρα καὶ ἀδελφόν μου νὰ μὴ κηρύττωσιν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός· ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐγὼ κήρυξ εἶμαι, καὶ θὰ εἶμαι, τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι· Ὁ δὲ δοὺξ εἶπεν· ἐγὼ μὲν σὲ ἐσυμβούλευσα ὅσα σοὶ συμφέρουσι σὺ δὲ στοχάσου τί θὰ κάμῃς.

[1] Οὕτω ἐκαλεῖτο παρὰ Γαζαίοις ὁ Ζεύς. Σ. Ε.

Digitized by Google

Ταῦτα εἰπὼν ὁ δοὺξ, εὐθὺς ἐτυφλώθη, καὶ πέσας εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τοὺς ὑπερβολικοὺς πόνους τῶν ὀμμάτων του, ἔμεινεν ἄφωνος· ὅθεν ἐσήκωσαν αὐτὸν οἱ παρεστῶτες, καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς κλίνην, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ λαλήσῃ τελείως. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφώναζε μὲ μεγάλην φωνὴν, λέγων, εἷς εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν. Ἐλθὼν δὲ ὁ Βίκτωρ εἰς αὐτὸν, τί τόσῳ ταχέως, εἶπε, μετεβλήθης; ὁ δὲ δοὺξ ἀπεκρίθη, ὁ Χριστός μὲ προσκαλεῖ, γλυκύτατε Βίκτωρ. Ὅθεν εὐθὺς κατηχηθεὶς ἀπὸ τὸν Βίκτορα, ἐβαπτίσθη, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν, παρευθὺς ἔλαβε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντα δὲ τὰ πλήθη τῶν Ἑλλήνων τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἐφοβήθησαν, μήπως καὶ αὐτοὶ πάθωσι τὰ ὅμοια, καὶ διὰ τοῦτο προσέτρεξαν εἰς τὸν Βίκτορα καὶ ἐβαπτίσθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ Νέρωνος ἡ φήμη, ὅτι ὁ στρατηλάτης τῆς Ἰταλίας Βίκτωρ καὶ ὁ δοὺξ τῆς αὐτῆς Σεβαστιανὸς κηρύττουσι τὸ κήρυγμα Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ὅλους τοὺς Ἕλληνας προσφέρουσιν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ στρατηλάτου Φωτεινὴ ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Ἰωσῆν, πορευθεῖσα εἰς Καρθαγένην, κάμνει καὶ ἐκείνη τὰ ἴδια, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ παρευθὺς στέλλει στρατιώτας εἰς τὴν Ἰταλίαν, διὰ νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἐφάνη δὲ προλαβόντως εἰς ἐκείνους ὁ Κύριος λέγων· « Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν καὶ ὁ Νέρων θέλει νικηθῇ ὁμοῦ μὲ τοὺς συντρόφους του». Ἐφάνη δὲ καὶ χωριστὰ εἰς τὸν Βίκτορα καὶ τῷ εἶπεν, ἀπὸ σήμερον, θὰ ἦναι τὸ ὄνομά σου Φωτεινὸς, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐφωτίσθησαν διὰ σοῦ, καὶ προσεφέρθησαν εἰς ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως· τὸν δὲ Σεβαστιανὸν δυνάμωσον εἰς τὸ μαρτύριον μὲ τοὺς λόγους σου, καὶ μακάριος εἶναι ὅστις ἕως τέλους ἀγωνισθῇ.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κύριος, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· ἀπεκαλύφθησαν δὲ ἐκ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτήν. Ὅθεν ἀναχωρήσασα ἀπὸ τὴν Καρθαγένην ὁμοῦ μὲ πλῆθος χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· ἐσείσθη δὲ ὅλη ἡ πόλις λέγουσα, ποία εἶναι αὐτὴ, ἥτις ἦλθεν ἐδῶ μὲ τόσον πλῆθος; ποία εἶναι ἥτις κηρύττει τὸν Χριστὸν μὲ τόσην παρρησίαν; τότε ἐφέρθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὁ Φωτεινὸς ὁ υἱὸς τῆς ἁγίας, ὁμοίως καὶ ὁ δοὺξ Σεβαστιανός. Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ ἐπρόλαβε καὶ ὑπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ Νέρωνος ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Ἰωσῆν καὶ τοὺς χριστιανούς. Βλέπων δὲ αὐτοὺς ὁ Νέρων, τοὺς ἠρώτησε, διὰ ποῖον αἴτιον ἤλθετε εἰς ἡμᾶς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, διὰ νὰ σὲ διδάξωμεν νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστόν.

Οἱ δὲ παρεστῶτες ἄρχοντες εἶπον εἰς τὸν βασιλέα, ὁ δοὺξ Σεβαστιανὸς καὶ ὁ στρατηλάτης Βίκτωρ, οἱ ὁποῖοι δὲν πείθονται εἰς τοὺς θεούς, ἦλθον ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ἂς ἔλθωσι· καὶ ὅτε ἐκεῖνοι παρεστάθησαν ἔμπροσθέν του, τοὺς λέγει, τί εἶναι αὐτὰ ὅσα ἤκουσα περὶ ὑμῶν; οἱ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ὅσα ἤκουσας δι' ἡμᾶς, ὦ βασιλεῦ, ἀληθινὰ εἶναι. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τοὺς ἁγίους μὲ ἄγριον ὄμμα, ἀρνεῖσθε, εἶπε, σεῖς τὸν Χριστὸν ἢ προτιμᾶτε νὰ ἀποθάνετε μὲ κακὸν θάνατον; οἱ δὲ ἅγιοι σηκόνοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν, μὴ γένοιτο! ἀπεκρίθησαν, μὴ γένοιτο εἰς ἡμᾶς, Χριστὲ βασιλεῦ, νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην σου! ἔπειτα πάλιν ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἁγίους· πῶς ὀνομάζεσθε σεῖς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐγὼ μὲν ἡ πρώτη ἀδελφὴ ὠνομάσθην ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεόν μου, Φωτεινὴ, ἡ δὲ δευτέρα μου ἀδελφὴ ὀνομάζεται Ἀνατολὴ, ἡ τρίτη ὀνομάζεται Φωτὼ, ἡ τετάρτη Φωτὶς, ἡ πέμπτη Παρασκευὴ, καὶ ἡ ἕκτη Κυριακή· ἀπὸ δὲ τοὺς υἱούς μου, ὁ μὲν πρῶτος ὀνομάζεται Βίκτωρ, ἀπὸ δὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν μετωνομάσθη Φωτεινός· ὁ δὲ δεύτερος, ὅστις εἶναι μαζί μου, ὀνομάζεται Ἰωσῆς. Τότε ὁ Νέρων λέγει, ὅλοι σεῖς ἐσυμφωνήσατε νὰ τιμωρηθῆτε καὶ νὰ ἀποθάνετε διὰ τὸν Ναζωραῖον: ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ναὶ ὅλοι ἡμεῖς διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι ἀποθνήσκομεν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ συντριβῶσι μὲ σφαῖρας σιδηρᾶς οἱ ἁρμοὶ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν των· καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἅμα ἐφέρθη ἐκεῖ εἷς ἄχμων, ἔβαλον οἱ ἅγιοι τὰς χεῖράς των ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυπῶσιν οἱ ὑπηρέται ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως εἰς τὴν ἕκτην· καὶ αὐτοὶ μὲν ἠλλάχθησαν τρεῖς φοράς, κτυπῶντες τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· οἱ δὲ ἅγιοι δὲν ἠσθάνοντο τελείως τὴν βάσανον, οὔτε αἱ χεῖρές των συνετρίφθησαν.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· παρευθὺς δὲ οἱ ὑπηρέται ἔδεσαν τὰς χεῖράς των,

Digitized by Google

καὶ τὰς ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα καὶ κατεβάσαντες ἑπτάκις τὰς μαχαίρας τίποτε δὲν κατώρθωσαν· ἀλλὰ παρελύθησαν καὶ ἔπεσον κάτω ὡς νεκροί. Ἡ δὲ ἁγία ἀβλαβὴς διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἔλεγε χαίρουσα τὰ τοῦ Δαβὶδ λόγια, «Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος». Ἤρχισε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς νὰ ἀπορῇ καὶ νὰ διαλογίζεται, μὲ ποίους τρόπους καὶ τέχνας νὰ νικήσῃ τοὺς ἁγίους· καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς μίαν σκοτεινοτάτην φυλακὴν, τὴν δὲ ἁγίαν καὶ τὰς ἀδελφάς της νὰ τὰς φέρωσιν εἰς τὸ χρυσὸν αὐτοῦ κουβούκλιον, καὶ ἐκεῖ νὰ στρώσωσιν ἑπτὰ κλίνας χρυσᾶς καὶ ἑπτὰ χρυσοῦς θρόνους καὶ τράπεζαν, καὶ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθέν των χρήματα πολλὰ, καὶ σολίδια χρυσᾶ, καὶ φορέματα καὶ ζώνας χρυσᾶς· ἔπειτα ἐπρόσταξε καὶ τὴν θυγατέρα του Δομνίναν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ μὲ τὰς ὑπηρετρίας της, καὶ νὰ συνομιλῇ μὲ τὰς ἁγίας. Βλέπουσα δὲ ἡ ἁγία Φωτεινὴ τὴν Δομνίναν, εἶπεν εἰς αὐτὴν, χαῖρε ἡ τοῦ Χριστοῦ νύμφη· ἡ Δομνίνα ἀπεκρίθη, χαίροις καὶ σὺ, κυρία μου Φωτεινὴ, ἡ λαμπὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἀκούσασα δὲ ἡ ἁγία Φωτεινὴ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εὐχαρίστησεν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἀγκαλισαμένη τὴν Δομνίναν ἐφίλησεν αὐτήν· ἔπειτα κατήχησεν ὁμοῦ μὲ τὰς ἑκατὸν ὑπηρετρίας της, καὶ τὰς ἐβάπτισεν ὅλας· καὶ τὴν μὲν Δομνίναν μετωνόμασεν Ἀνθοῦσαν, τὴν δὲ μεγαλητέραν ὑπηρέτριάν της ὠνόμασε Στεφανίδα. Παρευθὺς δὲ ἐπρόσταξεν ἡ ἁγία Ἀνθοῦσα, καὶ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα τὰ χρήματα καὶ στολίδια, ὅσα ἦσαν μέσα εἰς τὸ κουβούκλιον.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ προστάζει νὰ καύσωσιν ἑπτὰ ἡμέρας μίαν κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν νὰ βάλωσι τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν καὶ ὅλους τοὺς συντρόφους της ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινεν, ἔμειναν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου ἡμέρας τρεῖς. Ὁ δὲ τύραννος νομίζων, ὅτι κατεκαύθησαν ἀπὸ τὸ πῦρ, ἐπρόσταξε νὰ ἀνοιχθῇ ἡ κάμινος, καὶ τὰ κόκκαλα τῶν ἁγίων νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν ποταμόν. Ἀνοίξαντες δὲ εὗρον, ὢ τοῦ θαύματος! ὅλους τοὺς ἁγίους σώους καὶ ἀβλαβεῖς, δοξάζοντας καὶ εὐλογοῦντας τὸν Θεόν· ὅθεν ἐξέστησαν ἅπαντες, ἐπειδὴ τελείως δὲν ἤγγισεν εἰς αὐτοὺς ἡ φωτία. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ὡς εἶδον καὶ ἤκουσαν οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ εὑρισκόμενοι, ἐξεπλάγησαν καὶ ἐδόξαζον καὶ αὐτοὶ τὸν Θεόν· ὁ δὲ βασιλεὺς τελείως ἀσύνετος ὤν, ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας θανατηφόραν φάρμακον· προσεκλήθη δὲ ὁ μάγος, Λαμπάδιος ὀνομαζόμενος, διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸ φαρμάκιον τὸ ὁποῖον ἔλαβε πρῶτον ἡ ἁγία Φωτεινὴ, λέγουσα πρὸς τὸν μάγον· δὲν ἔπρεπεν ὁλοτελῶς νὰ πιάσωμεν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου τὸ φαρμάκιον καὶ νὰ τὸ πίωμεν, ἐπειδὴ εἶσαι ἀκάθαρτος, διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅμως σὺ, ὦ βασιλεῦ, καὶ ὁ κατασκευάσας τὸ φαρμάκιον μάγος τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, ἰδοὺ ἐγὼ πίνω αὐτὸ πρότερον ἀπὸ ὅλους ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ μου· ἔπειτα θὰ πίωσιν αὐτὸ καὶ ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου.

Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔπιον ὅλοι καὶ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, βλέπων ὁ μάγος, ἐξεπλάγη· εἶτα θεωρήσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν, ἔχω, εἶπε, καὶ ἄλλο φαρμάκιον πολλὰ δυνατώτερον, καὶ ἂν σεῖς πίετε τοῦτο καὶ δὲν βλαφθῆτε, καὶ ἐγὼ θὰ πιστεύσω εἰς τὸν Χριστόν σας. Ἐπειδὴ δὲ ἔπιον ὅλοι καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο καὶ δὲν ἔπαθον κἀνὲν κακὸν, τούτου χάριν ἐπῆρεν ὁ μάγος τὰ μαγικά του βιβλία καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβαπτίσθη καὶ μετωνομάσθη Θεόκλητος. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ ἁρπάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ὑπάγωσι νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ οὕτω πρὸ τῶν ἄλλων ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον ὁ ἀοίδιμος Θεόκλητος, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἄφθαρτον στέφανον. Τῶν δὲ ἄλλων ἁγίων ὁμοῦ καὶ τῆς μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὰ νεῦρα· τούτου δὲ γενομένου, οἱ ἅγιοι ἐνέπαιζον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς θεούς του. Τότε ὁ ἀλιτήριος προστάζει νὰ ποτίσωσι μὲν τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν μόλιβδον βρασμένον ὁμοῦ μὲ θεῖον, νὰ χύσουν δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ὠτία τῶν ἄλλων ἁγίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔλεγον, ὅτι διὰ μέσου τοῦ μολύβδου ἐδρόσισας τὰς καρδίας μας, αἱ ὁποῖαι ἐδιψοῦσαν, ὡς ἀπὸ μεγάλην καῦσιν. Τότε ὁ Νέρων θαυμάζων καὶ ἐκπληττόμενος, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι, καὶ οὕτω νὰ ξεσχίζωνται ὀυνατὰ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ νὰ κατακαίωνται μὲ λαμπάδας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἅγιοι, προσευχηθέντες, ἐδυναμώθησαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, θυμωθεὶς ὁ Νέρων, ἐπρόσταξε νὰ ἐνωθῇ στάκτη ὁμοῦ μὲ ὀξύδιον καὶ οὕτω νὰ χυθῇ μέσα εἰς τὰς μύττας τῶν ἁγίων. Ταύτην δὲ τὴν βάσανον λαβόντες οἱ ἅγιοι, τὸ ὀξύδιον

Digitized by Google

σου, εἶπον, ὦ βασιλεῦ, γλυκύτερον φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὸ μέλι καὶ τὸ κηρίον.

Ἐκ τούτου λοιπὸν θυμωθεὶς ὁ τύραννος περισσότερον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ῥίψωσιν αὐτοὺς εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ φαρμακερὰ ὀφίδια καὶ ἄλλα ζωύφια, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τὰ μὲν φαρμακερὰ ἐκεῖνα ζωύφια ἐνεκρώθησαν, ἡ δὲ βρῶμα ἦτις ἐξήρχετο ἐκεῖθεν μετεβλήθη εἰς εὐωδίαν, καὶ τὸ σκότος τῆς φυλακῆς ἔγεινε φῶς ὑπέρλαμπρον. Τότε δὲ ὁ Χριστὸς ἐφάνη ἀναμέσον εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς, «εἰρήνη ὑμῖν»· καὶ ποιάσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐσήκωσεν αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἐγὼ εἶμαι μὲ σᾶς πάντοτε· ὅθεν μὴ φοβεῖσθε, ἀλλὰ μᾶλλον πάντοτε χαίρετε. Καὶ συγχρόνως μὲ τὸν λόγον τοῦ εὐθὺς ἔπεσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των ὡς ἂν λέπια, καὶ οὕτω οἱ ἅγιοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ εἶδον τὸν Κύριον καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Κύριος εὐλογῶν αὐτοὺς, εἶπεν· ἀνδρειόνεσθε καὶ δυναμόνεσθε· καὶ οὕτως ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς Νέρων ἄφησε τοὺς ἁγίους εἰς τὴν φυλακὴν χρόνους τρεῖς, ἵνα ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν τελειώσωσι τὴν ζωήν των μὲ πικρὸν θάνατον· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον οἱ τρεῖς χρόνοι, εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἕνα δοῦλον κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἐκβάλωσι. Οἱ δὲ ἀποσταλέντες διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν δοῦλον, ἅμα εἶδον τοὺς ἁγίους μάρτυρας ὑγιεῖς, καὶ δυνατοὺς, ἐφανέρωσαν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι οἱ τυφλωθέντες Γαλιλαῖοι βλέπουσι καὶ εἶναι ὑγιεῖς, καὶ ὅτι ἡ φυλακὴ λάμπουσα ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ μῦρα εὐωδιάζουσα, μετεβλήθη εἰς οἶκον Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν συντρέχοντες οἱ Ἕλληνες, βαπτίζονται ἀπὸ αὐτοὺς, πιστεύοντες εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν κηρυττόμενον Χριστόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐξεπλάγη· καὶ ἀποστείλας ὑπηρέτας, ἔφερε τοὺς ἁγίους ἔμπροσθέν του καὶ λέγει· δὲν σας ἐδιωρίσαμεν μὲ προσταγὴν βασιλικὴν νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῶν Ῥωμαίων, πῶς λοιπὸν σεῖς εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενοι, κηρύττετε τὸν Χριστόν; Μάθετε, ὅτι διὰ τοῦτο θέλω σᾶς βασανίση μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας τιμωρίας. Οἱ δὲ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν ὅ,τι θέλεις ποίησον, διότι ἡμεῖς δὲν θέλομεν παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ κηρύττωμεν τὸν Χριστὸν, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ποιητὴς τοῦ παντός. Τότε ὁ Νέρων θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ σταυρώσωσι τοὺς ἁγίους κατακέφαλα εἰς τρεῖς ἡμέρας, καὶ νὰ ξεσχίζωσι τὰς σάρκας των μὲ βαΰνεμα, ἕως οὗ νὰ διαλυθῶσιν οἱ ἁρμοὶ αὐτῶν· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινεν, ἐπρόσταξε νὰ μείνωσι κρεμασμένοι ἀκόμη τέσσαρας ἡμέρας, τὴν δὲ πέμπτην ἡμέραν ἐλθόντες οἱ δήμιοι νὰ ἰδωσιν ἂν ζῶσι οἱ ἅγιοι, καθὼς εἶδον αὐτοὺς κρεμασμένους, αὐτοὶ μὲν οἱ δήμιοι ἐτυφλώθησαν, ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβὰς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ἔλυσε τοὺς ἁγίους· εἶτα χαιρετίσας αὐτοὺς, τοὺς ἀφῆκεν ὑγιεῖς.

Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ σπλαγχνισθεῖσα τὴν τύφλωσιν τῶν δημίων, προσευχήθη καὶ εὐθὺς ἐκεῖνοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των· ὅθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Νέρων, ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐκδάρωσι τὸ δέρμα τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, τούτου δὲ γενομένου, ἡ ἁγία ἔψαλλε λέγουσα, «Κύριε ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με.» Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβαλον τὸ δέρμα της, τὸ ἔρριψαν εἰς ξηροπήγαδον· τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν καὶ Φωτεινὸν καὶ Ἰωσῆν πιάσαντες, ἔκοψαν τὰ κρύφια μέλη καὶ τὰ ἔρριψάν, αὐτοὺς δὲ ἠσφάλισαν μέσα εἰς ἓν παλαιὸν λουτρόν. Τὰς δὲ πέντε ἀδελφὰς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς παρέστησεν ἔμπροσθέν του ὁ Νέρων· καὶ πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς μαστούς των· ἔπειτα νὰ ἐκβάλωσι τὸ δέρμα των. Ὅτε λοιπὸν ἦλθαν οἱ δήμιοι διὰ νὰ ἐκδάρωσι τὴν ἁγίαν Φωτίδα, τὴν τετάρτην ἀδελφὴν, δὲν κατεδέχθη ἐκείνη νὰ πιασθῇ ἀπό τινα, καθὼς αἱ λοιπαὶ ἀδελφαί της, ἀλλὰ μόνη ἐστάθη ἀνδρείως, καὶ ἐξέδαρον τὸ δέρμα της. Ὥστε ἐθαύμασεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν της.

Διὰ τοῦτο θυμωθεὶς δυνατὰ, ὕστερον ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην ἐπενόησεν ὁ θηριώδης καὶ ἄλλην κατὰ τῆς ἁγίας Φωτίδος, πολλὰ δεινὴν καὶ ὀλεθρίαν· ἐπρόσταξε δηλαδὴ νὰ κλίνωσι μὲ βίαν τὰς κορυφὰς δύω δένδρων, ἅτινα ἦσαν εἰς τὸν κῆπόν του, καὶ εἰς αὐτὰς νὰ δέσωσι τὴν ἁγίαν. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἀφήσωσι πάλιν τὰς κορυφὰς νὰ γυρίσωσιν εἰς τὸ πρότερον σχῆμάτων· ὅθεν ὑπὸ τούτων σχισθεῖσα ἡ ἁγία εἰς δύω μέρη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν ταῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Τότε ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι μὲν ὅλους τοὺς ἁγίους, μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν νὰ ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὸ ξηροπήγαδον, καὶ νὰ τὴν βάλωσιν εἰς τὴν φυλακήν. Ὅθεν αὕτη ἐλυπεῖτο, διότι ἔμεινε μόνη καὶ δὲν ἐστεφανώθη ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπάς της ἀδελφάς· διὰ τοῦτο ἐδέετο τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου, ὁ ὁποῖος ἐμφανισθεὶς καὶ σφραγίσας αὐ-

Digitized by Google

τὴν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ τρεῖς φορὰς, καὶ γεμίσας αὐτὴν ἀπὸ χαρὰν, τὴν κατέστησεν ὑγιῆ. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, ὑμνοῦσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεὸν, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας αὐτοῦ. [1]

Ἡ ἁγία ΑΝΑΤΟΛΗ *ἡ δευτέρα ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.*

» Ἀνατολὴν εὗρηκε τὴν νοουμένην.
» Ἀνατολὴ τιμηθεῖσα γενναιοφρόνως.

Ἡ ἁγία ΦΩΤΩ *ἡ τρίτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.*

» Φερνὴν ταλάντων μυρίων ἀνταξίαν.
» Φωτὼ φέρει σοι τὴν κάραν, φώτων πάτερ.

Ἡ ἁγία ΦΩΤΙΣ *ἡ τετάρτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, εἰς δύω προσδεθεῖσα δένδρα καὶ διαμερισθεῖσα, τελειοῦται.*

» Δώσεις ἔπαθλον δενδροάθλῳ Φωτίδι,
» Δενδρῶνα σεπτὸν τῆς Ἐδὲμ, Θεοῦ Λόγε.

Ἡ ἁγία ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ *ἡ πέμπτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.*

» Ἡ Παρασκευὴ πρὸς ξίφος τὸν αὐχένα,
» Ἕτοιμον εἶχε καὶ παρεσκευασμένον.

Ἡ ἁγία ΚΥΡΙΑΚΗ *ἡ ἕκτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ξίφει τελειοῦται.*

» Ἐκ Κυριακῆς οὐδὲ τοῦ ξίφους φόβος,
» Ταῦ Κυρίου τὸν θεῖον ἐκβάλλει φόβον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΩΤΕΙΝΟΣ, *ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.*

» Τίς οὗτος ἀτμὸς ἐκ ζεόντων αἱμάτων;
» Φωτεινὸς ἄρτι μάρτυς ἐτμήθη κάραν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΩΣΗΣ, *ὁ δεύτερος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.*

» Τομεὺς τραχήλων ἐξεγύμνου τὸ ξίφος,
» Ἰωσὴ δὲ τράχηλος οὐ φοίττει ξίφος.

Ὁ ἅγιος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ *ὁ δοὺξ, ξίφει τελειοῦται.*

» Σεβαστιανῷ τοῦτον εἶπω τὸν λόγον,
» Σεβάζομαί σε τὴν κάραν τετμημένον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΒΙΚΤΩΡ, *ξίφει τελειοῦται,*

* » Βίκτωρ ἐπ' ὤμοις τὴν κεφαλὴν οὐκ ἔχων,
» Κεῖται πρὸ τῆς γῆς ἐκταθεὶς μέγας μέγα.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, *ξίφει τελειοῦται.*

* » Κλῆσις διδάσκει τίς σὺ, καὶ δοῦλος τίνος,
» Σπάθη δὲ, Χριστόδουλε, ποιόν σοι τέλος.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *Κάλφας, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳφοέ (1575), ξίφει τελειοῦται.*

† » Πληγὰς ἀριθμεῖν μὴ Ἰωάννῃ θέλε,
» Σκηνὰς δὲ μᾶλλον, ἃς ἔχει ἔνδον πόλος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', *μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ* ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ *τοῦ Δεκαπολίτου.*

» Οὐδὲν, Δεκαπολῖτα, γῆς πᾶσαι πόλεις,
» Πρὸς τὴν νοητὴν, ἔνθα περτάττῃ, πόλιν.
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Προκοπίῳ τέρμα φαάνθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψμ' (740), καὶ πρότερον μὲν ἔγεινε μοναχὸς, καὶ διελθὼν πᾶσαν ἄσκησιν μὲ ἀκρίβειαν ἐκαθάρισε τελείως τὸν ἑαυτόν του· ὕστερον δὲ ἀνδρείως ἤλεγξε τοὺς αἱρετικοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἠθέτουν τὴν σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς μὴ προσκυνοῦντες τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔνσωμον εἰκόνα, καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθοδοξίας, ὄχι μόνον μὲ λόγους, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς θλίψεις καὶ κακοπαθείας. Ὅθεν ἐκ τούτου ἐφάνη μέγας ὁμολογητὴς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΛΑΣΙΟΥ *τοῦ ἀπὸ Μίμων, ὃς τὸ ἅγιον βάπτισμα κελευσθεὶς διαπαῖξαι, βαπτίζεται ἀληθῶς καὶ ξίφει τελειοῦται.*

» Φώτισμα μέλλων ἐκγελᾷν γελᾷς πλάνην,
» Πλυθεὶς δὲ Γελάσιε τέμνῃ τὴν κάραν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ὁ Θαλλέλαιος φαιδρὸς ἥκει πρὸς πόλον,
» Θαλλοῖς ἐλαιῶν, ἀρεταῖς ἐστεμμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἀγαπήσας δὲ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ὑπῆγεν εἰς τὴν

---

[1] Τοῦτο τὸ ἴδιον Συναξάριον τῆς ἁγίας Φωτεινῆς εὑρίσκεται μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

πόλιν τῶν Γαβάλων, (ἡ νῦν Γιβὲλ, εὑρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ ἀπέχουσα τῆς Λαοδικείας μίλια δεκαοκτὼ πρὸς νότον) καὶ μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν ἕως εἴκοσι στάδια, [1] εὑρὼν ἕνα τόπον ὑψηλὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ τιμώμενος μὲ πολλὰς θυσίας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἔκτισεν ἐκεῖ μικρὰν καλύβην. Βλέποντες δὲ οἱ δαίμονες, ὅτι ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Θαλλέλαιος, ἐπεχειρίζοντο μὲν νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν, δὲν ἐδύναντο δὲ καὶ διότι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀδιάστακτος πίστις τοῦ ὁσίου ἐφύλαττεν αὐτὸν, καὶ διότι ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις τὸν ἐβοήθει. Μὴ δυνάμενοι λοιπὸν οἱ δαίμονες νὰ βλάψωσι τὸν ὅσιον, ἐγέμισαν ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐκινήθησαν ἐναντίον τῶν ἐκεῖ πεφυτευμένων δένδρων, τόσον, ὥστε αἰφνιδίως ἐξερρίζωσαν περισσότερα ἀπὸ πεντακόσια δένδρα.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ μὲ αὐτὸ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ φοβίσωσι τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστὴν, ἐφεῦρον οἱ ἀλιτήριοι ἄλλας μηχανὰς, διότι συναχθέντες τὴν νύκτα, μετεχειρίζοντο θρήνους καὶ ὁλολυγμούς· ἔπειτα δεικνύοντες λαμπάδας ἀνημμένας, ἐσπούδαζον νὰ βάλλωσι φόβον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου. Ἐπειδὴ δὲ ὅλας τὰς μηχανάς των ὁ ὅσιος κατεφρόνησε, τούτου χάριν ἀφήσαντες αὐτὸν οἱ δαίμονες, ἀνεχώρησαν· ὁ δὲ ὅσιος κατασκευάσας δύω τροχοὺς, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἦτο μεγάλος δύω πήχεις, συνήρμοσε καὶ τοὺς δύω μὲ σανίδια, ὄχι πυκνὰ, ἀλλ' ἀραιὰ καὶ καθίσας εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν, ἐκάρφωσε μὲ καρφία τὰ ἀραιὰ ἐκεῖνα σανίδια καὶ ἐκρέμασε τὸν διπλὸν ἐκεῖνον τροχὸν εἰς τόπον ἀσκέπαστον, καὶ οὕτω καθήμενος μέσα εἰς αὐτὸν, μᾶλλον δὲ κρεμμάμενος, διῆλθε χρόνους δέκα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε σῶμα μεγάλον, ὅτε ἐκάθητο δὲν ἐδύνατο νὰ σηκώσῃ ἐπάνω τὸν λαιμόν του, ἀλλὰ σκυπτὸς ἐκάθητο πάντοτε καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον ἀκουμβισμένον εἰς τὰ γόνατά του.

Πρὸς τοῦτον τὸν ὅσιον ὑπῆγε ποτὲ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὁ ὁποῖος γράφει καὶ τὸν βίον του ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν, διὰ ποίαν αἰτίαν μετεχειρίζετο τὸν νεοφανῆ ἐκεῖνον τρόπον τῆς ἀσκήσεως; ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἐπειδὴ εἶμαι ὑποκείμενος εἰς πολλὰς ἁμαρτίας καὶ πιστεύω, ὅτι εἶναι ἀληθιναὶ αἱ τιμωρίαι ὅσας φαβερίζει ὁ Θεὸς κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἐφεῦρον τὸν νεοφανῆ τοῦτον τρόπον τῆς ζωῆς, μηχανευόμενος εἰς τὸ σῶμά μου μερίας τινὰς τιμωρίας εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἵνα ἐλαφρώσω τὸ βάρος τῶν ἐλπιζομένων ἐκείνων τιμωριῶν τῆς μελλούσης κολάσεως. Χειρότεραι δὲ εἶναι αἱ τιμωρίαι ἐκεῖναι, ὄχι μόνον κατὰ τὴν ποσότητα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, διότι εἶναι στανικαὶ καὶ ἀκούσιαι. Πᾶν δὲ πρᾶγμα στανικὸν καὶ χωρὶς τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου γινόμενον εἶναι καὶ πολλὰ λυπηρόν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὅ,τι εἶναι θελητικὸν καὶ ἑκούσιον, καὶ κοπιαστικὸν καὶ λυπηρὸν ἐὰν φαίνεται, εἶναι ὅμως πάντοτε κακὸν μικρότερον, διότι ὁ κόπος ἐκείνου εἶναι θελητικὸς καὶ ὄχι βίαιος καὶ δυναστικός. Ἂν λοιπὸν μὲ τὰς μικρὰς ταύτας θλίψεις ὀλιγοστεύσω τὰς μεγάλας τιμωρίας, βεβαίως ἀποκτῶ μέγα κέρδος.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεοδώρητος, ἐθαύμασε πολλὰ διὰ τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ ὁσίου, διότι ὄχι μόνον ἠγωνίζετο περισσότερον ἀπὸ τοὺς διωρισμένους καὶ συνήθεις ἀγῶνας εἰς τοὺς ἀσκητὰς, καὶ ἐφεύρισκε μόνος του ἄλλους ἀγῶνας μεγαλιτέρους· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἤξευρε καὶ τὰς αἰτίας τούτων καὶ ταύτας εἰς τοὺς ἄλλους ἐδίδασκεν. Ἔλεγον δὲ οἱ κατοικοῦντες τριγύρω, ὅτι πολλὰ θαύματα ἐποίησεν ὁ ὅσιος οὗτος διὰ τῆς προσευχῆς του ὄχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς ζῶα, καθότι καὶ ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἔλαβον διὰ μέσου αὐτοῦ τὴν ἰατρείαν εἰς πολλὰ πάθη. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ ὁσίου παρακινούμενοι οἱ τὸν τόπον ἐκεῖνον κατοικοῦντες Ἕλληνες, ἀφῆκαν τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν καὶ τὸ σκότος ὅπερ εἶχον, καὶ ἔλαβον τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας καὶ πίστεως· τούτους δὲ μεταχειριζόμενος ὁ ὅσιος ὑπουργοὺς καὶ συνεργοὺς, ἐκρήμνισε τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ναὸν τῶν δαιμόνων, καὶ ἔκτισεν αὐτὸν ναὸν ἱερὸν εἰς ὄνομα τῶν καλλινίκων μαρτύρων. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἀγωνισθεὶς ὁ μακάριος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀσκήσεως.

[1] Ἴσως ἕως δύω ἥμισυ μιλία.

Ὁ ἅγιος ΣΤΕΦΑΝΟΣ ὁ συστησάμενος τὸ γεροκομεῖον τοῦ Ἀρμυτίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Γήρει Στέφανος πρύτανις ζωῆς πόρου·
» Ὅνπερ θανόντα Πρύτανις στέφους στέφει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΣΙΟΣ βουνεύροις τυπτόμενος τελειοῦται.

» Νεύροις βοείοις Νῆσιος πάσχων φέρει·
» Νευρούμενος γὰρ τῶν πόνων λήθην ἔχει.

* *Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ καὶ Ἰάκωβος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

Digitized by Google

* » Πᾶσαν δικαίως γῆν κρίνοντι δεσπότῃ,
» Ἄνδρες δίκαιοι συμπαρέστησαν δύω. [1]

* *Ὁ ὅσιος ΤΙΜΟΘΕΟΣ ὁ ἐν Καισαρείᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὸν Τιμόθεον ὡς Θεοῦ τιμῶ φίλον,
» Οὗ καὶ τελευτὴ σφόδρα μοι τιμητέα,

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, συναθλητοῦ τοῦ ἁγίου Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου.

» Ὁ Βασίλειος Χριστὸν ἐν ψυχῇ φέρων,
» Ψυχὴν σκιᾷ τίθησι τῆς αὐτοῦ χάριν.
» Κρύψαν ὑπὸ χθόνα εἰκάδι ὀγδοάτῃ Βασίλειον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψμ' (740) νέος δὲ ὢν, ἔγεινε μοναχὸς, μετεχειρίζετο ἄκραν ἄσκησιν· καὶ πρῶτον καλῶς ἀγωνισάμενος, ὕστερον ἀντέστη ἀνδρείως εἰς τοὺς εἰκονομάχους διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Διὰ τοῦτο συνελήφθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ πολλὰ ἐτιμωρήθη ὁ ἀοίδιμος· δὲν ἐσυγκατέβη ὅμως ἀπὸ τὴν καλὴν ταύτην ἀντίστασιν, ἀλλ' ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθοδοξίας μέχρι θανάτου, συναγωνιστὴν ἔχων καὶ τὸν θεῖον Προκόπιον τὸν Δεκαπολίτην, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος. Τούτου χάριν καὶ ξεσμοὺς ἔλαβεν εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ εἰς τὸν τράχηλον παρὰ τῶν εἰκονομάχων, καὶ εἰς φυλακὴν ἐβλήθη· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἴσαυρος ἀπέθανεν, ἠλευθερώθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἠκολούθει τὴν προτέραν ἀσκητικὴν πολιτείαν, πολλοὺς μὲν ἁμαρτωλοὺς παρακινῶν εἰς τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματός του, πολλοὺς δὲ κακοδόξους ἐπιστρέφων εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον πολιτευσάμενος ὁ μακάριος χαίρων καὶ εὐχαριστῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὃν ἐκ βρέφους ἠγάπησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΡΟΤΕΡΙΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καλάμοις ὀξέσι σφαγέντος.

» Ὁ Προτέριος σφάττεται τοῖς καλάμοις.
» Ὀξυγράφου κάλαμος ὢν κατὰ πλάνης.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίας ἐν ἔτει υν' (450), κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας· ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ τετάρτη Σύνοδος ἐν ἔτει υνα' (451), ἀνέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους Ἀλεξανδρινοὺς ἐπισκόπους του καὶ πρεσβυτέρους, καὶ πολλὰ ἠγωνίσθη ὁ ἀοίδιμος κατὰ τῆς αἱρέσεως τῶν Μονοφυσιτῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀπολινάριος (ὅστις ἔγεινε μετὰ τὸν Μονοφυσίτην Διόσκορον τὸν ἐν τῇ τετάρτῃ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ καθαιρεθέντα) ἐδέχθη τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ θεῖος οὗτος Προτέριος, προβληθεὶς ὑπὸ τῆς Συνόδου πάσης. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Μονοφυσίται καὶ ἀκόλουθοι τοῦ Εὐτυχοῦς ἔκαμνον ταραχὰς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐφοβέριζον, ὅτι θὰ ἐμποδίσωσι τὸν σῖτον, ὅστις κατέβαινεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, διὰ τοῦτο ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐπρόσταξεν, ὥστε τὸν σῖτον νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὸ Ηηλούσιον ὅρος διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ Νείλου, καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ὅθεν οἱ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντες, ἐπειδὴ καὶ ἐστενοχωρήθησαν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἔβαλον μεσίτην εἰς τὸν βασιλέα τὸν θεῖον τοῦτον Προτέριον· ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς εἰς τὴν μεσιτείαν καὶ παράκλησιν τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξε νὰ καταβαίνῃ πάλιν τὸ σιτάριον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς, Τιμόθεος ὁ ἐπονομαζόμενος Αἴλουρος, παρατηρήσας μίαν νύκτα σκοτεινὴν καὶ χωρὶς σελήνην, ὑπῆγε παράωρα εἰς τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, φορῶν σχῆμα μαῦρον, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι εἶναι ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς παραγγέλλει νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ἕνωσιν τοῦ Προτερίου. Οἱ δὲ μοναχοὶ ἁπλοϊκοὶ ὄντες, ἠπατήθησαν καὶ ἐσήκωσαν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ἀρχιερέως των· ὁ δὲ Προτέριος φοβηθεὶς, ἔφυγε· φεύγων δὲ βλέπει τὸν προφήτην Ἡσαΐαν λέγοντα εἰς αὐτὸν, ἐπίστρε-

---

[1] Τούτων τῶν δύω ὁσίων τοὺς βίους συντόμως ἀναφέρει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας λέγων ὅτι ὁ μὲν Ἀσκληπιὸς ζήσας πρότερον μὲ πολλοὺς καὶ μηδὲν βλαβεὶς ἐκ τῆς ἐπιμιξίας, ὕστερον μετεχειρίσθη τὴν ἀσκητικὴν καὶ ἐρημικὴν πολιτείαν· ὅθεν καὶ διπλῶν ἠξιώθη τῶν στεφάνων. Ὁ δὲ θεῖος Ἰάκωβος κεκλεισμένος ὢν εἰς μικρὸν κελλίον, πλησίον εἰς ἓν χωρίον Νιμουζὰν καλούμενον, δὲν ἤναπτε φωτίαν, δὲν εἶχε φῶς λύχνου, δὲν ἐβλέπετο ἀπὸ ἀνθρώπους· ἀλλ' ἀπεκρίνετο διὰ μέσου ἑνὸς τόπου πλαγίως ἐσκαμμένου. Καὶ μολονότι ἦτο περισσότερον τῶν ἐνενήκοντα χρόνων γέρων, δὲν ἐξῆλθεν ὅμως ἀπὸ τὸ κελλίον ἐκεῖνο· ἦσαν δὲ οὗτοι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοδωρήτου.

Digitized by Google

ψαν ὀπίσω, καὶ ἐγὼ προσμένω νὰ σὲ δεχθῶ. Οὗτος δὲ ὁ λόγος ἐφανέρωνε τὸν θάνατον τοῦ Προτερίου.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὀπίσω ὁ θεῖος πατὴρ, ἐμβῆκεν (ἴσως διὰ νὰ κρυφθῇ) μέσα εἰς τὴν μεγάλην κολυμβήθραν, τὴν εὑρισκομένην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ ἀνωτέρω πλανηθέντες μοναχοὶ καὶ οἱ λειποὶ μονοφυσῖται, ἔτρεξαν καὶ ἐκεῖ μέσα κατέσφαξαν μὲ κοπτερὰ καλάμια τὸν τοῦ Θεοῦ ἀρχιερέα· ἔπειτα ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτόνησαν ἀρχιερέα τὸν ἀπατήσαντα αὐτοὺς κακόφρονα Τιμόθεον, καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τοῦτον ἀνεβίβασαν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ μετὰ τὸν Μαρκιανὸν βασιλεύσας Λέων ὁ μέγας, ὁ καὶ Μακέλλης ἐπονομαζόμενος, τὸν μὲν Τιμόθεον ἔβαλεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀρχιερέων, διὰ νὰ κριθῇ κανονικῶς ἀπὸ αὐτοὺς, οἵτινες καθαιρέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀρχιερωσύνην τὸν ἐξώρισαν εἰς τὴν Γάγγραν. Τοὺς δὲ λαϊκοὺς, οἵτινες συνεκρινώνησαν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἁγίου Προτερίου, ἐπαίδευσεν ὁ βασιλεὺς μὲ δαρμοὺς καὶ μὲ δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν· ἐπρόσταξε δὲ καὶ ἐχειροτονήθη ἄλλος ἀρχιερεὺς ὀρθόδοξος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Τιμόθεος Σαλοφακιόλιος ὀνομαζόμενος, καὶ οὕτως ἔλαβε τέλος καὶ κατέπαυσεν ἡ ταραχὴ αὕτη καὶ ἐπανάστασις. [1]

—

Ὁ ὅσιος ΒΑΡΣΟΣ ἐπίσκοπος Λαμασκοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πανήγυριν βέοντος ἐκλιπὼν βίου,
» Σύνεστι Βάρσος Ἀγγέλων πανηγύρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΡΙΚΙΟΣ [2] *ξίφει τελειοῦται.*

» Χριστοῦ λατρευτὴς αὐχένα τμηθεὶς ξίφει,
» Θεῶν λατρευτὰς Ἀβίκιος αἰσχύνει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΣΤΩΡ σταυρωθεὶς τελειοῦται.

» Οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος ἐν ξύλῳ,
» Νέστωρ ἁπλωθείς, τὸ προφητικὸν φᾶναι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, καὶ τοῦ ἡγεμόνος Πουπλίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· ἐπειδὴ δὲ ἐσέβετο τὸν Χριστὸν, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Εἰρήναρχον, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὁμολογήσας λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐσταυρώθη· ὅθεν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ μὲ πολλὰς εὐχαριστίας, καὶ τοὺς χριστιανοὺς στηρίζων εἰς τὴν πίστιν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων γυναικῶν ΜΑΡΑΝΑΣ τε καὶ ΚΥΡΑΣ.

» Καταξιοῦνται Μαράνα τε καὶ Κύρα,
» Σκηνὸς μαρασμῷ, κυριεύειν τοῦ πόλου.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, γένος δὲ εἶχον λαμπρὸν καὶ ἐπίσημον, ἀκολούθως δὲ καὶ ἡ ἀνατροφὴ τούτων ἦτο παρομοία κατὰ τὸ γένος λαμπρὰ καὶ εὐγενική. Ἀλλ' ὅμως αἱ ἀοίδιμοι αὗται καταφρονήσασαι τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους καὶ ὅλα τὰ τερπνὰ καὶ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης, ἔκτισαν ἔξω τῆς πόλεως μικρὸν περιτείχισμα, καὶ ἐμβᾶσαι εἰς αὐτὸ, ἔφραξαν τὴν θύραν μὲ πέτρας καὶ πηλόν. Βλέπουσαι δὲ αὐτὰς αἱ τούτων ὑπηρέτριαι ἠθέλησαν καὶ αὐταὶ νὰ ζήσωσι παρομοίαν ζωήν· ὅθεν ἐπρόσταξαν αὐτὰς αἱ τούτων δέσποιναι, νὰ κτίσωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ ἐδικόν των περιτείχισμα ἓν μικρὸν κελλίον καὶ ἐκεῖ νὰ ἀγωνίζωνται· ἔβλεπον δὲ ἀπὸ ἓν μικρὸν παράθυρον τὰ ὑπὸ τῶν ὑπηρετριῶν των γινόμενα, καὶ συχνότερα τὰς παρεκίνουν νὰ προσεύχωνται, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ περισσότερον τὰς ἐθέρμαινον· Αὗται αἱ μακάριαι ἡ Μαράνα λέγω, καὶ ἡ Κύρα δὲν εἶχον οἶκον, οὔτε καλύβην, ἀλλ' ἦσαν χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα, καὶ δεχόμεναι τὰς βροχὰς καὶ τὰ χιόνια κατὰ τὸν χειμῶνα, καὶ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ θέρος, ἐνόμιζον, ὅτι ἀπολαμβάνουσι πολλὴν εὐφροσύνην. Τὴν τροφὴν δὲ ἐλάμβανον ἀπὸ μίαν μικρὰν θυρίδα, ἀπὸ ἐκεῖ δὲ συνωμίλουν καὶ μὲ

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ πρὸς τὴν πέμπτην Σύνοδον ἐπιστολῇ λέγει περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Προτερίου, «ὁ μέγας ἱερεύς·» ἀλλὰ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 400 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Μακέλλη κατέφυγεν εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ βαπτίσματος ὁ θεῖος Προτέριος ἵνα διασωθῇ ἐκεῖ, ὁ δὲ Αἴλουρος κατεσκεύασε καὶ ἔσφαξαν αὐτὸν οἱ Μονοφυσῖται. Οἵτινες ἐμπήξαντες τὸ ξίφος εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ ἁγίου, ἔφαγον ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ σπλάγχνα του ὡς θηρία· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Προτέριον ἔσφαξαν ἐκεῖ καὶ ἄλλους ἕξ· ἔπειτα σύραντες αὐτοὺς μὲ σχοινία εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸ μὲν ἓν μέρος τοῦ σώματος τοῦ Προτερίου ἔρριψαν εἰς τοὺς σκύλους, τὸ δὲ ἄλλο κατακαύσαντες κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, ἔρριψαν τὴν σκόνιν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα. Γράφει δὲ ὁ Θεοφάνης ὅτι ὁ Αἴλουρος ἐχειροτόνει χωρὶς νὰ ἦναι ἐπίσκοπος, καὶ ἐβάπτιζε χωρὶς νὰ ἦναι πρεσβύτερος, ὅθεν καὶ πρόδρομον αὐτὸν τοῦ ἀντιχρίστου καλεῖ.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀβίρκιος.

Digitized by Google

τὰς γυναῖκας ὅσαι ἤρχοντο εἰς αὐτὰς κατὰ μόνον τὸν καιρὸν τῆς Πεντηκοστῆς· τὸν δὲ ἄλλον καιρὸν ἡσύχαζον καὶ δὲν ὡμίλουν· μόνη δὲ ἡ Μαράνα ὡμίλει, τὴν δὲ Κύραν κανεὶς ποτὲ δὲν ἤκουσε νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐφόρουν δὲ καὶ σίδηρα πολλὰ καὶ βαρέα εἰς τὸ σῶμά των, ὥστε ἡ Κύρα, ἐπειδὴ εἶχε σῶμα ἀσθενέστερον, ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος τῶν σιδήρων ἔσκυπτεν εἰς τὴν γῆν, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ὀρθώσῃ τὸ σῶμά της· τὰ δὲ φορέματά των τὰ εἶχον μεγαλώτατα, ὥστε ἐσκέπαζον καλὰ ὄχι μόνον ὅλον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πόδας των. [1]

Μὲ τοιαύτην ζωὴν πολιτευόμεναι αἱ μακάριαι, διήνυσαν χρόνους τεσσαράκοντα δύω, καὶ τρεῖς φορὰς εἰς τὴν ζωήν των ἐνήστευσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα, κατὰ τὸν Μωσῆν καὶ τὸν Ἠλίαν· ὁμοίως καὶ τρεῖς φορὰς ἐνήστευσαν τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, καθὼς ἐνήστευσεν ὁ προφήτης Δανιήλ. Ἐπειδὴ δὲ ποτὲ ἠγάπησαν νὰ ἴδωσι τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν σωτηρίων παθημάτων καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὑπῆγον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰς τὸν δρόμον δὲν ἔφαγον κἀμμίαν τροφήν· ἀφ' οὗ δὲ προσεκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, ἔφαγον τροφὴν, καὶ πάλιν ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ φάγωσι τελείως εἰς τὸν δρόμον. Τὸ δὲ διάστημα τοῦ δρόμου ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τῆς Ἀντιοχείας ἕως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ εἴκοσιν ἡμέρας. Ἐπειδὴ ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσι τὸν ναὸν τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης τὸν ἐν Ἰσαυρίᾳ εὑρισκόμενον, ἵνα μὲ τὴν θεωρίαν ἐκείνου ἀνάψωσιν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὸ πῦρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης, ἐπορεύθησαν καὶ ἐκεῖ, καὶ πάλιν ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ γευθῶσι κανὲν φαγητόν. Τόσον πολλὰ κατέφλεξε τὰς μακαρίας ὁ ἔρως τοῦ νοητοῦ νυμφίου Χριστοῦ! μὲ τοιαύτην λοιπὸν ἐνάρετον πολιτείαν στολίσασαι αἱ τρισόλβιαι τὸ γένος τῶν γυναικῶν, καὶ γενόμεναι εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας παραδείγματα ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως, πρὸς ὃν ἠγάπησαν νυμφίον Χριστόν ἐξεδήμησαν.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες οἱ ἐξ Αἰγύπτου, ξίφει τελειοῦνται.

» Ξίφει θανεῖν ἔγραψαν ἓξ Αἰγυπτίους,
» Οἱ τοὺς χρόνου γράψαντες ἄθλους καὶ βίους.

Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ΝΥΜΦΑΣ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

« Χριστοῦ φυτεία Χριστοαπόστολοι δύω,
» Χριστῷ σύνεισιν Εὔβουλος Νυμφᾶς ἅμα. [1]

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΚΥΡΑΝΝΑ ἡ σωφρονεστάτη, κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην ἐν ταῖς βασάνοις τελειοῦται ἐν ἔτει αψνά, (1751).*

† » Κυράννα παθῶν, καὶ βασάνων κυρία,
» Φανεῖσ' ἀπῆλθε πρὸς Κύριον Κυρίων. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ τοῦ Ῥωμαίου.

» Θείους μεταστὰς Κασσιανὸς πρὸς νόας,
» Θείας νοητῶς κασσίας ἀποπνέει.
* »Εἰκάδα ἀμφ' ἑνάτην θάνε Κασσιανὸς μεγαθύμων. [3]

Οὗτος ὁ ὁσιώτατος πατὴρ ἡμῶν Κασσιανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐνδόξων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους περεδόθη εἰς διδάσκαλον, καὶ ἐπαιδεύθη εἰς τὸ ἄκρον τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν, διότι ὄχι μόνον εὐφυΐαν ὀξυτάτην εἶχεν, ἀλλὰ καὶ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι καὶ τὸ Συναξάριον τῶν δύω τούτων γυναικῶν συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ἐννάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ὅστις προσθέτει, ὅτι βλέπων ὁ ἴδιος Θεοδώρητος τὸ τόσον πολὺ βάρος τῶν σιδήρων, ὅσα εἶχον εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τὴν ζώνην καὶ εἰς χεῖρας καὶ πόδας, τὰς παρεκάλεσε νὰ ἐκβάλωσι τὰ σίδηρα, αὗται δὲ πεισθεῖσαι τὰ ἀφῆρεσαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Θεοδώρητος, πάλιν τὰ ἐφόρεσαν. Ὅθεν ἀκολούθως λέγει αὐτὸς τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα. « Τοσοῦτον ἀγωνισάμεναι χρόνον, ὡς ἄρτι τῶν ἀγώνων ἀψάμεναι, τῶν ἱδρώτων ἐρῶσι. Τὸ γὰρ τῶ νυμφίου φαντάζόμεναι κάλλος, εὐκετῶς μάλα καὶ ῥᾳδίως φέρουσι τοῦ δρόμου τὸν πόνον, καὶ καταλαβεῖν ἐπείγονται τῶν ἀγώνων τὸ τέλος, ἐν ἐκείνῳ τὸν ἐρώμενον ἑστῶτα βλέπουσαι, καὶ τῆς νίκης ὑποδεικνῦντα τὸν στέφανον . . . . . Τοσοῦτον αὐτὰς τὸ θεῖον ἐξεδάκχευσε φίλτρον, οὕτως αὐτὰς ὁ θεῖος ἔρως περὶ τὸν Νυμφίον ἐξέμηνεν ».

[1] Περὶ τῶν δύω τούτων ἀποστόλων ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὰς Ἐπιστολάς του. Περὶ μὲν τοῦ Νυμφᾶ, ταῦτα. « Ἀσπάσασθε Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ». (Κολ. δ'. 15)· περὶ δὲ τοῦ Εὐβούλου ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον. « Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος ». (β'. Τιμ. δ'. 21.)

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, τὴν δὲ ἁσματικὴν ἀκολουθίαν συνέθετο ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης.

[3] Σημείωσαι, ὅτι καὶ ὅταν δὲν εἶναι Βίσεκτος· ἤγουν καὶ ὅταν ὁ Φεβρουάριος ἔχῃ μόνον ἡμέρας εἰκοσιοκτὼ, καὶ τότε, λέγω, ἀναγινώσκεται τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ.

Digitized by Google

σπουδὴν θερμοτάτην καὶ ἐπιμέλειαν. Ἔπειτα ἐπεδόθη εἰς τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα μαθήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς· ὅθεν ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς θείας γνώσεως, καὶ ἐστόλισε τὴν ζωήν του μὲ ἁγνείαν καὶ καθαρότητα. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ἀφήσας γένος καὶ στρατείαν (διότι ἦτο πρότερον συγκατηριθμημένος εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους) καὶ πᾶσαν περιφάνειαν τῆς ζωῆς ταύτης, ἐσήκωσε τὸν σταυρὸν εἰς τοὺς ὤμους του καὶ ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ· ἐμβὰς δηλαδὴ εἰς ἓν μοναστήριον, ἔγεινε μοναχός, καὶ ἐδόθη εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, καὶ ἐπρόσεχε πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς. Ὅθεν ἐκ τῆς ἄκρας ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως, ἔφθασε καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς διακρίσεως, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν ἡσυχίαν.

Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἀνταμόνει ἁγίους καὶ γνωστικωτάτους ὁσίους, καὶ τὰς ἀρετὰς ὅλων συναθροίζει εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὡς ἄλλη φιλόπονος μέλισσα· ὥστε καὶ αὐτὸς ἔγεινεν εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα παντὸς εἴδους ἀρετῆς, καὶ μὲ τὸν λόγον καὶ μετὰ τὰ ἔργα του παρεκίνει ἐκείνους εἰς τὸν ἰδικόν του ζῆλον καὶ μίμησιν. Πάντα δὲ τὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια περιῆλθεν ὁ ἀοίδιμος, ὅσα εὑρίσκοντο εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ Θηβαΐδα, καὶ Νητρίαν, καὶ Ἀσίαν, καὶ Πόντον καὶ Καππαδοκίαν. Ὅθεν ἀνώτερος τῶν παθῶν γενόμενος, καὶ τὸν νοῦν καθαρίσας, ἐγνώρισεν ἀκριβῶς καὶ διὰ τῆς πείρας καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὴν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκρίβειαν, καὶ τὴν τελείαν κατὰ τῶν παθῶν νίκην· διὰ τοῦτο σοφῶς ἄγαν καὶ ὑψηλῶς συνέγραψε περὶ τῶν ὀκτὼ λογισμῶν [1] καὶ περὶ τῆς τάξεως τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀσίᾳ Κοινοβίων. Διὰ μέσου τῶν ὁποίων συγγραμμάτων μεγάλην ὠφέλειαν προξενεῖ καὶ εἰς τοὺς ἡσυχαστὰς, καὶ εἰς τοὺς κοινοβιάτας.

Ἦτο δὲ ὁ μακάριος οὗτος καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του πολλῆς ὠφελείας καὶ πνευματικῆς ἡδονῆς πρόξενος, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, αὐτὸς καὶ σιωπῶν καὶ λαλῶν, ἦτο διδασκαλία καὶ συμβουλή· αὐτὸς ἦτο ἐνταυτῷ καὶ ἁπλούστατος καὶ διακριτικώτατος, ὥστε καὶ ὁ πανόσιος ἐκεῖνος καὶ τρισμακάριος Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος ἐπαινεῖ τὸν ὅσιον τοῦτον εἰς τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον του. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ὁσίως ζήσας, καὶ εἰς ἄκρον ἀπαθείας φθάσας, καὶ μὲ προφητικὸν διαλάμψας χάρισμα, καὶ μέγας ἀναφανεὶς πανταχοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἀναβρύει πλουσίως διαφόρους ἰατρείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας. [2]

Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὅρα περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου εἰς τὴν Φιλοκαλίαν σελ. 59.

[2] Ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐνετίησιν ἐν ἔτει 1787. Σ. Ε.

» Φεβρουάριος μὴν ἔληξεν ἐνθάδε,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀλήκτῳ προσφέρει.

Digitized by Google

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

Εἰς τὸν ἅγιον Ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ.

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγομεν τὸ, Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου· εἶτα τὸ, Θεὸς Κύριος· καὶ οὕτω λέγομεν τὸ τροπάριον πρὸς τὸ, Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς.

Τοῦ Χαραλάμπους τῷ Ναῷ νῦν προσδράμωμεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ αὐτοῦ προσκυνήσωμεν, ἐκ κατωδύνου κράζοντες καρδίας αὐτῷ· πρόφθασον καὶ λύτρωσαι, τῆς παρούσης ἀνάγκης· τάχυνον καὶ κόπασον, τοῦ πανώλους τὴν θραῦσιν, ταῖς πρὸς Χριστὸν εὐχαῖς σου ἀθλητά· ἵνα σε πάντες ἀεὶ μακαρίζωμεν.

Δόξα, τὸ αὐτό· καὶ νῦν. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμ. Ὁ Ν. Εἶτα ὁ Καθ. Ὠδὴ ά, ἦχος π.ι. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε.

Πᾶσαν νικῶντα θεραπείαν βλέποντες, καὶ μηχανὴν ἰατρῶν, τὸν νῦν ἐπελθόντα, λοιμὸν τοῖς οἰκέταις σου, πίστει θερμῇ προστρέχομεν, τῇ ἁγίᾳ σου σκέπῃ, Ἱερομάρτυς Χαράλαμπες, πρόφθασον ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Καθάπερ ἄλλος Ἀαρὼν Χαράλαμπες, ἐν μέσῳ στὰς τῶν νεκρῶν, καὶ τῶν τεθνεώτων, τὴν φορὰν τὴν ἄσχετον, τοῦ νῦν θανάτου κόπασον· προσευχῶν σου δὲ πάτερ, προσενεγκὼν τὸ θυμίαμα, τὴν ὀργὴν Κυρίου κατάπαυσον.

Πανωλεθρίαν τὴν δεινὴν θεώμενος, τοῦ βροτοκτόνου λοιμοῦ, ἱερεῦ Κυρίου, ἔνδοξε Χαράλαμπες, σπλαγχνίσθητι καὶ τάχυνον, εὐμενίσαι τὰ σπλάγχνα, Θεοῦ τοῦ φύσει οἰκτίρμονος, ἅπερ καθ' ἡμῶν παρωργίσαμεν. Θεοτοκίον.

Καιρὸς κακῶν, καιρὸς ὀργῆς κατέλαβε, τοὺς ταλαιπώρους ἡμᾶς· ὁ λοιμὸς γὰρ πάντας, χλόην ὥσπερ ἔκειρε. Μαρία Μητροπάρθενε, δράμε πρόφθασον τάχος, καὶ τὸν Υἱόν σου ἱλέωσαι, ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἄμετρα πταίσασιν.

Ὠδὴ γ', Οὐρανίας ἀψίδος.

Ζωηφόροις ἐν αὔραις, σῶν πρεσβειῶν ἅγιε, τὸν διεφθαρμένον ἀέρα λοιμοῦ ἀπέλασον, ὃν ἀναπνέοντες, τὴν γῆν οἱ ταύτην οἰκοῦντες, θάνατον ἐπώδυνον τάχος λαμβάνουσιν.

Ὡς τοὺς στάχυς θερίζει, τὸ τμητικὸν δρέπανον, οὕτως ὁ λοιμὸς ἐκθερίζει ἀνθρώπους ἅπαντας. Μάρτυς Χαράλαμπες, σύγκοψον τούτου τὴν θραῦσιν, καὶ θανάτου λύτρωσαι τοὺς προσφυγόντας σοι.

Ἐχωρίσθημεν οἴμοι! ἀναστροφῆς ἅγιε, καὶ ἐπιμιξίας ἁπάσης ἀλλήλων εἴρχθημεν, πανώλους δείματι. σὺ οὖν ἐκ μέσου ποιήσας, τοῦτον ἡμᾶς ἕνωσον αὖθις πρεσβείαις σου. Θεοτοκίον.

Ἴδε Δέσποινα κόσμου, ἴδε λαοῦ κάκωσιν, τοῦ ἀγορασθέντος τιμίῳ Υἱοῦ σου αἵματι, καὶ οἰκτειρήσασα, τοῦτον ὡς εὔσπλαγχνος Μήτηρ, τοῦ λοιμοῦ ἀπάλλαξον τοῦ πανδαμάτορος.

Διάσωσον ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πανωλεθρίου Ἱερομάρτυς Χριστοῦ, ἡμᾶς τοὺς προστρέχοντας τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἁγίᾳ.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Καὶ ποιεῖ κάθησιν ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ ὧν βούλεται ὀνομάτων. Εἶτα λέγομεν τὸ παρὸν, πρὸς τὸ,

Πρεσβεία θερμή.

Πολλοῖς ἐν κακοῖς κυκλούμεθα οἱ τάλανες, ἐντεῦθεν λοιμοῦ, τῷ φόβῳ συνεχόμενοι· ἐκεῖθεν δὲ κατεχόμενοι, συγκλεισμῷ καὶ στερούμενοι, τῶν ἀναγκαίων σὲ αἰτοῦμεν ἀθλητά, κατοικτειρῆσαι ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Ὠδὴ δ'. Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.

Ὅπου ἡ σὴ, ἐπισκιάζει Χαράλαμπες, θεία χάρις, καὶ σεπτόν σου ὄνομα ἐπικαλεῖται πίστει θερμῇ, ἐκεῖθεν ἡ νόσος, ἡ τοῦ λοιμοῦ ἐκδιώκεται· διὸ ἐκδιωξάτω, καὶ νῦν τοῦτον σὴ χάρις, ἀφ' ἡμῶν τῶν καλούντων σὸν ὄνομα.

Βλέψον ἡμᾶς, κακὰ παθόντας τὰ ἔσχατα, ἀθλοφόρε, καὶ ἵλεως φάνηθι· ἰδοὺ γὰρ πάντας ὁ νῦν λοιμὸς, ἀοίκους πλανήτας, ἀνέδειξε καὶ

Digitized by Google

ἀπόλιδας. θάνατος γὰρ ἐν οἴκοις, θάνατος ἐν πλατείαις, καὶ ἐν πόλει καὶ κώμῃ νῦν θάνατος.

Ηρὶν μὲν Δαβὶδ, βλέπων τὸν Ἄγγελον κτείνοντα, μυριάδας, τοῦ λαοῦ ἱλέωσε, τοῦτον θυσίᾳ ἐν αἰσθητῇ. σὺ δὲ Ἀθλοφόρε, ὁρῶν λοιμὸν τὸν συγκόπτοντα, τὰ πλήθη Χριστωνύμων, πρεσβειῶν σου θυσίᾳ, νοερᾷ Θεὸν ἵλεων ἔργασαι.

Θεοτοκίον.

Μῆτερ Θεοῦ, τῶν κοπετῶν νῦν ἐπάκουσον, καὶ τῶν θρήνων, οὕσπερ οἱ οἰκέται σου, ἐπὶ νεκροῖς ποιοῦσιν αὐτῶν. πτώματα γὰρ τούτων, πολλάκις μένουσιν ἄταφα, ὀρνέοις καὶ θηρίοις οἶμοι κείμενα βρῶσις· συμφορὰν τοίνυν τούτων οἰκτείρησον.

Ὠδὴ έ. Ἵνα τί με ἀπώσω;

Ὁ φλογίζων πανώλης, καὶ τὴν φλογερὰν προσλαβόμενος ἔξωθεν, ὥραν τὴν τοῦ θέρους, Βαβυλῶνος ὡς κάμινος γέγονεν, ἐμπιπρῶν αὐτίκα, τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένους· ἀλλὰ σὺ τοῦτον Μάρτυς κατάσβεσον.

Ἡ πληγὴ ἡ δεκάτη, νῦν τοῦ Φαραὼ ἡμᾶς πάντας κατέλαβε. νῦν ὁ ὀλοθρεύων, ἐν οἰκίαις ἡμῶν πάντας ἔκτεινεν. Ἱερεῦ Κυρίου, αἷμά σου δεῖξον τῷ Δεσπότῃ, καὶ εὐθὺς ἐκδιώξει τὸν ὄλεθρον.

Τὴν Χριστοῦ θείαν ποίμνην, ἔθυσεν ἐσπάραξε κατεθοινήσατο, ὁ λοιμὸς ὡς πάνθηρ· ἀλλὰ σὺ πρεσβειῶν σου Χαράλαμπες, σιδηρᾷ ἐν ῥάβδῳ, πάταξον τοῦτον διὰ τάχους, καὶ τῆς λύμης αὐτοῦ ἡμᾶς λύτρωσαι.

Θεοτοκίον.

Εὐκατάπρηστος ὕλη, ἡ ἡμῶν κακία Παρθένε γεγένηται· ἐξ ἧς συνετράφη, ὁ λοιμὸς καὶ τοὺς πάντας κατέφλεξε· σὺ οὖν ὡς ἀύλου, πυρὸς δοχεῖον φλέξον ὕλην, καὶ ὁ φλέγων λοιμὸς συμφλεχθήσεται.

Ὠδὴ ς'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Τὴν ἄμπελον, τοῦ Θεοῦ τὴν εὔκαρπον ἐξ Αἰγύπτου ὁ Χριστὸς ἣν μετῆρε, τῆς σκοτεινῆς, ἀθείας καὶ πλάνης, ὡς μονιὸς ὁ λοιμὸς ἐνεμήσατο. Χαράλαμπες μάρτυς Χριστοῦ, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ταχὺ σύντριψον.

Σοὶ δέδοται, χάρις αὕτη ἅγιε, ἐξαιρέτως παρὰ πάντας ἁγίους, παύειν λοιμοῦ, πανωλέθρου τὴν νόσον. ἀλλὰ καὶ νῦν ταύτην ἔμπρακτον ποίησον, διώξας τάχος τὸν λοιμὸν, ἐξ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει τιμώντων σε.

Ὡς δράκοντα, Δανιὴλ διέρρηξε, Βαβυλώνιον τεχνάσματι θείῳ· οὕτω καὶ σὺ, ὦ Χαράλαμπες μάρτυς, τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ λυμαινόμενον, διάρρηξον σῶν πρεσβειῶν, τῷ φαρμάκῳ λοιμὸν τὸν Αἰγύπτιον.

Θεοτοκίον.

Προσπέσωμεν, ἀδελφοὶ καὶ κλαύσωμεν, καὶ Χριστῷ μετανοήσωμεν πάντες, ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας βοῶντες· φεῖσαι λαοῦ σου φιλάνθρωπε Κύριε· καὶ παῦσον ῥᾳδίως τοῦ λοιμοῦ, δραστικαῖς Μητρός σου δεήσεσιν.

Διάσωσον, ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πανωλεθρίου, Ἱερομάρτυς Χριστοῦ ἡμᾶς τοὺς προστρέχοντας, τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἁγίᾳ. Ἄχραντε ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον.

Εἶτα τὸ Κοντάκιον, πρὸς τὸ,

Προστασία τῶν Χριστιανῶν.

Ἱερεῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θῦτα ἐννομώτατε· ἀθλητῶν καλλονὴ, καὶ μάρτυς γενναιότατε. Ἱερὲ Χαράλαμπες μεσίτευσον Χριστῷ, ὅπως ἐξάρῃ τοῦ λοιμοῦ, τὴν βαρυτάτην συμφορὰν, τὴν ἡμᾶς κατατρύχουσαν· ἔχεις τὰ δυσωποῦντα, τοῦτον τίμια πάθη, καὶ τὸ μαρτύριον τὸ σὸν, ὃ δι' αὐτὸν χαίρων ἤνυσας.

Προκείμενον. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ. Στίχος. Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου· Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγώ εἰμὶ ὁ Χριστὸς, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων. Ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε, δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος, Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. Καὶ ἔσονται λοιμοὶ, καὶ λιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Εἶτα, Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ἦχος πλ. β'. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Θύτην ἐννομώτατον, καὶ ἀθλοφόρον Κυρίου. πολιὰν σεβάσμιον, γηραλέον φρόνημα, καὶ πᾶν τίμιον. Κεφαλὴν θείαν τε, αὐτουργὸν θαυμάτων· ἐλατῆρα πανδαμάτορος, λοιμοῦ γινώσκοντες, σὲ Ἱερομάρτυς Χαράλαμπες, ἡμεῖς πάντες οἱ δοῦλοί σου, τῇ σῇ ἀντιλήψει προστρέχομεν· ἴδε οὖν παμμάκαρ, τὴν θλῖψιν καὶ τὴν κάκωσιν ἡμῶν, καὶ λύσον τάχος τὸν κίνδυνον, τοῦ πανώλους ἅγιε.

Ὠδὴ ζ'. Παῖδες Ἑβραίων.

Ἵνα σε πάντες εὐφημῶμεν, ἵνα μέλπωμεν, ἀεὶ τὸ ὄνομά σου, ἐξελοῦ πειρασμοῦ, λοιμοῦ

Digitized by Google

πανολεθρίου, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου, ὦ Χαράλαμπες τρισμάκαρ.

Νέφος θανάτου ὀξυτάτου, κατεκάλυψεν ἡμᾶς τοὺς σοὺς οἰκέτας· πρεσβειῶν σου πνοαῖς, σκέδασον τοῦτο μάκαρ, καὶ τῆς ζωῆς ἀνάτειλον, καθαρὰν ἡμῖν αἰθρίαν.

Λαίλαψ καθάπερ ἐμπεσοῦσα, διετάραξε τὸν βίον ἡμῶν πάντων, ὁ πανώλης λοιμός· ἀλλὰ σὺ ἀθλοφόρε, εἰς σταθερὰν μετάβαλε, τὴν ζωὴν ἡμῶν γαλήνην. Θεοτοκίον.

Λύτειρα λύπης Θεοτόκε, καὶ εὐρύχωρον δοχεῖον χαρᾶς κόσμου, λῦσον λύπης πικρᾶς, λοιμοῦ τοῦ βροτοκτόνου, ἡμᾶς τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε, καὶ χαρὰν ἡμῖν παράσχου.

Ὠδὴ ἡ. Τὸν ἐν ὄρει.

Σωφρονίζων ὡς δούλους ἀτακτοῦντας, ὁ Δεσπότης, ἡμᾶς λοιμῷ μαστίζει· ἐὰν λοιπὸν σωφρονισθῶμεν ἅπαντες, λύσει τὴν παιδείαν, ὡς Θεὸς ἐλέους, πρεσβείαις Χαραλάμπους.

Φεῖσαι φεῖσαι λαοῦ τοῦ Χριστωνύμου, ἀθλοφόρε, καὶ μάχαιραν Κυρίου, τὴν ἡβηδὸν τοὺς πάντας ἀποσφάττουσαν, ἤδη ἀοράτως, στρέψον εἰς τὴν θήκην, σαῖς δραστικαῖς πρεσβείαις.

Ἠρημώθη, ἡ πόλις ἡμῶν πᾶσα, καὶ αἱ κῶμαι, ἐγένοντο νῦν πόλεις καὶ ἐρημίαι, κατοικίαι ὤφθησαν, τοῦ λοιμοῦ τῷ φόβῳ· ὃν ἀποδιώξαις ταῖς σαῖς πρεσβείαις μάκαρ. Θεοτοκίον.

Χριστοῦ Μήτηρ, καὶ Μήτηρ Χριστωνύμων, σὺ ὑπάρχεις, Παρθένε διὸ τάχος, τὰ κατὰ χάριν τέκνα σου ἐλέησον, ἡμᾶς κακωθέντας, καὶ σωφρονισθέντας τῇ τοῦ λοιμοῦ παιδείᾳ.

Ὠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Παυσώμεθα τοῦ εἶναι ἄνδρες λοιμοί, ἐν καθέδρᾳ λοιμῶν καθεζόμενοι, καὶ τῶν κακῶν, ἀλλήλοις γενόμενοι ἀρχηγοί, μεταδιδόντες ἅπασι, τῆς διαφθειρούσης λύμης ψυχάς· καὶ παύσεται αὐτίκα, λοιμὸς ὁ τῶν σωμάτων, ὁ πάντας φθείρων τοὺς ἐγγίζοντας.

Παρέβημεν Κυρίου τὰς ἐντολὰς, τὰς ζωὴν προξενούσας τοῖς πράττουσι, πάντες ἡμεῖς· διὰ τοῦτο πρόστιμον καὶ ποινὴν, τὸν θάνατον νῦν εὕρομεν, καὶ τὴν τοῦ πανώλους διαφθοράν· θάνατος γὰρ ὑπάρχει, καθὼς βοᾷ ὁ Παῦλος, τῆς ἁμαρτίας τὰ ὀψώνια.

Οὐκ ἔχομέν τι δῶρον προσενεγκεῖν, ἱκανὸν δυσωπῆσαι Χαράλαμπες· οὐκ ἀρετὰς, οὐ κατορθωμάτων ἴχνος βραχύ· θερμὰ μικρά σοι δάκρυα, ταῦτα προσενέγκομεν ἐκ ψυχῆς, καὶ σε ναγμοὺς ὀλίγους· οὓς πρόσφερε Κυρίῳ, καὶ λοιμοῦ σῶσον πανδαμάτορος. Θεοτοκίον.

Παράλαβε Παρθένε πάντας χοροὺς, τῶν ἀύλων Ἀγγέλων Ἁγίων τε, καὶ ἐκτενῆ, ποίησον πρεσβείαν τῷ σῷ Υἱῷ· δεῖξον μαστοὺς καὶ χεῖράς σου· δεῖξον σπόγγον λόγχην καὶ τὸν σταυρὸν, τὰ σὰ καὶ τὰ ἐκείνου, καὶ οὕτω παῦσον Κόρη, λοιμοῦ τὴν νόσον τὴν πανώλεθρον.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

Εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ.

Τὸν ἐν ἱερεῦσι θαυματουργὸν, καὶ ἐν ἀθλοφόροις, ἀπροσμάχητον βοηθὸν, τὸν τοῦ βροτοκτόνου, πανώλους ἐλατῆρα, τὸν μέγαν Χαραλάμπη ὕμνοις τιμήσωμεν..

Ἔχοντες Ναόν σου τὸν Ἱερὸν, τοῦτον ἀθλοφόρε, ὡς προπύργιον ὀχυρὸν, προσφεύγομεν τούτῳ, καιρῷ τῷ τοῦ πανώλους, καὶ ἐπηρείας πάσης αὐτοῦ λυτρούμεθα.

Σκέπε φρούρει φύλαττε ἀθλητὰ, τοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην, καταφεύγοντας νῦν τὴν σὴν, καὶ ῥῦσαι ἐκ βλάβης, λοιμοῦ τοῦ πανωλέθρου, ταῖς θείαις σου πρεσβείαις μάρτυς Χαράλαμπες.

Μέγα σου τὸ ὄνομα ὁ Χριστὸς, καὶ τὴν δόξαν πᾶσιν, ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἐποίησε μάρτυς, Χαράλαμπες γενναῖε, λοιμοῦ σε ἀναδείξας ῥύστην ὀξύτατον.

Νῦν καιρὸς ἀνάγκης ἦλθεν ἡμῖν· νῦν πάρεστι χρεία, βοηθείας μάρτυς Χριστοῦ· λύτρωσαι οὖν πάσης, ἀνάγκης τοῦ πανώλους, καὶ χεῖρα βοηθείας τάχιστα ὄρεξον.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί.

Τὸ Τρισάγιον.

Ἐν δὲ τῇ προσκυνήσει τῆς τοῦ ἁγίου εἰκόνος ψάλλεται τὸ παρὸν, πρὸς τὸ,

Πάντων προστατεύεις.

Πάντας τοὺς τὴν θείαν καὶ σεπτὴν, σοῦ ἀσπαζομένους εἰκόνα, μάρτυς Χαράλαμπες, πάσης ἀπολύτρωσαι, ὀργῆς καὶ θλίψεως· κατ' ἐξαίρετον τρόπον δὲ, τῆς νῦν κατεχούσης, ἀνάγκης ἀπάλλαξον, τοῦ πανωλέθρου λοιμοῦ· ὅπως ταῖς πρεσβείαις σου πάντες, πάντοτε σωζόμενοι πόθῳ, τὸ σεπτόν σου ὄνομα γεραίρωμεν.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλ.

Καὶ γίνεται ἀπόλυσις· (ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.)

Digitized by Google

Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ *τὰ ἐκ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ἐλλειποντα τροπάρια, ψαλλόμενα τοῖς βουλομένοις.*

Εἰς τὴν λιτὴν Ἦχος α'.

Ἀκτῖσι καταυγασθεὶς, τοῦ λαμπροῦ τῆς οἰκουμένης ἡλίου, Παύλου τοῦ τῶν ἐθνῶν διδασκάλου καὶ χριστοκήρυκος, ἄλλος ἐκείνου παρήλιος γέγονας, Τιμόθεε Ἀπόστολε· ὅθεν τὴν μὲν διάνοιαν τῶν ἀπίστων, ὡς ἐκεῖνος, φωτὶ τῆς σῆς διδασκαλίας ἐφώτισας· τὴν δὲ καρδίαν αὐτῶν, εἰς πόθον τῆς θεογνωσίας ἐθέρμανας· καὶ νῦν πρεσβεύεις ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β'.

Ὦ τῆς μεγίστης ἀξίας καὶ χάριτος, ἧς ἔτυχες Τιμόθεε Ἀπόστολε! τοῦ γὰρ εἰς τρίτον οὐρανὸν ἁρπαγέντος, καὶ ἄρρητα ἀκούσαντος ῥήματα, τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, τοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦντος Παύλου· τοῦ τῶν Ἀποστόλων κορυφαίου, τῆς ἐξαιρέτου καὶ διαφερούσης, καὶ ἰδιαιτέρας ἀγάπης, παρὰ τοὺς ἄλλους πάντας ἠξίωσαι· τέκνον γάρ σε ἀγαπητὸν καὶ γνήσιον ὡς πατὴρ φιλοστοργότατος, γλυκερώτατα ὀνομάζει, μνείαν σου ποιούμενος, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν ταῖς δεήσεσι, καὶ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, ἵνα χαρᾶς πληρωθῇ, μεμνημένος σου τῶν δακρύων· καὶ νῦν σὺν αὐτῷ ἐν οὐρανοῖς, αὐλιζόμενος, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου τελούντων, τὴν ἱεράν σου πανήγυριν.

Ἦχος γ'.

Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Πρὸς σὲ ἐπιστέλλων, ὁ μέγας Παῦλος ἔγραφε, Τιμόθεε ἀπόστολε· ἧς καὶ ἡμᾶς ἐξελοῦ ταῖς πρεσβείαις σου, τοὺς ἐν ἀκτημοσύνῃ βιοῦν ὑπεσχημένους Θεῷ παναοίδιμε· καὶ πάντα τὰ ἄλλα φυλάττειν, τὰ πρὸς σὲ παρ' ἐκείνου γεγραμμένα ἀξίωσον, καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα Ἦχος α'. *τὸ ἐν τῷ Μηναίῳ. Τὸν φωστῆρα τῶν πιστῶν καὶ Ἀπόστολον, καὶ τὰ ἑξῆς. Εἰς τὸν Στίχον* Ἦχος δ'. *Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.*

Δεῦτε πρόθυμα ἀθροίσθητε, οἱ φιλέορτοι ἅπαντες, καὶ τὴν πανσεβάσμιον ἐκτελέσατε, μνήμην ἐνθέοις ἐν ἄσμασι, Τιμοθέου σήμερον Ἀποστόλου τοῦ σεπτοῦ, τὸν Χριστὸν μεγαλύνοντες καὶ δοξάζοντες, τὸν αὐτὸν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὡς φωστῆρα τῶν ἐν σκότει, διαπρυσίως ἀοξάσαντα.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Ἀποστόλων ὁμότροπον· ἀληθείας τὸν κήρυκα· εὐσεβείας πρόβολον ἀδιάσειστον. Παύλου υἱὸν ἐπιστήθιον. Μαθητήν τε γνήσιον, καὶ συνέκδημον ὁμοῦ, τὸν Τιμόθεον ἅπαντες μακαρίσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες μὴ ἐλλίπῃς, ἀεννάως ἱκετεύειν, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται.

Διδαχῇ ἠκολούθησας, τῇ τοῦ Παύλου Τιμόθεε, ἀγωγῇ προθέσει τε πίστει ἔνδοξε, μακροθυμίᾳ ἀγάπῃ τε, διωγμοῖς παθήμασιν, ὡς υἱὸς ἀληθινὸς, μαθητὴς ὥσπερ γνήσιος· ὅθεν ἄγιε, σὺν τῷ Παύλῳ τῷ θείῳ νῦν ἀγάλλῃ, εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἐν οὐρανίοις σκηνώμασιν.

Δόξα Ἦχος δ'.

Ὡς βέλος τοῦ δυνατοῦ, ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως ἐπάγης, ἀπόστολε Τιμόθεε, καθὰ ὁ ψαλμογράφος Δαβὶδ προεφώνησεν· ὡς βέλος ὅμως ἠκονημένον· ἵνα τῇ μὲν ὀξύτητι, εἰς τὸ βάθος παραδυόμενος, τέμνῃς προθέλυμνον τῆς ἀσεβείας τὴν ἄκανθαν· τῇ δὲ λαμπρότητι, τὴν διάνοιαν φωτίζῃς πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν· καὶ τοῖς δυσὶν ὁμοῦ, τοὺς πρώην ἐχθροὺς, φίλους ποιῇς ὑποσπόνδους, Χριστῷ τῷ βασιλεῖ τῶν δυνάμεων· ᾧ παριστάμενος σὺν παρρησίᾳ, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ἐκ παντοίων κινδύνων.

Εἰς τὸν Ὄρθρον μετὰ τὴν ά, Στιχολογ. Κάθισμ. Ἦχος ά.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἡ μνήμη ἡ φαιδρὰ, Τιμοθέου ἐπέστη, καὶ πάντων δαδουχεῖ τῶν πιστῶν τὰς καρδίας· αὐτὴν οὖν ἑορτάσωμεν, καὶ ἡμεῖς μετὰ πίστεως· ἵνα λάβωμεν, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος, χάριν ἔλεος, καὶ ὀφλημάτων τὴν λύσιν, τοῦ τοῦτον δοξάσαντος.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Παρθένος ἀληθῶς, πρὸ τοῦ τόκου Παρθένε. Παρθένος ἀληθῶς, ἐν τῷ τόκῳ Παρθένε. Παρθένος ἀειπάρθενος, μετὰ τόκον διέμεινας· ὅθεν δέομαι, ὡς ἠγεμὼν τῶν παρθένων, παρθενεύειν με, νοὶ ψυχῇ σώματί τε, Παρθένε ἐνίσχυσον.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογ. Κάθ. Ἦχος γ'.

Digitized by Google

Τὴν ὡραιότητα.

Πυκναῖς ἐπάλαισας, νόσοις τοῦ σώματος· κακοπαθείας τε, πολλὰς ὑπέμεινας, Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, χάριν μάκαρ Τιμόθεε· καὶ θάνατον ἔλαβες, δι' αὐτὸν καρτερώτατε· ὅθεν ἐν ὑψίστοις σε, ὁ Χριστὸς ἐστεφάνωσε, στεφάνοις ἀκηράτοις τοῖς τῆς δόξης, Ἀπόστολον αὐτοῦ ὡς θεῖον.

Δόξα τὸ αὐτό· Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ἐν τῇ κοιμήσει σου Παρθένε ἄχραντε, καὶ ὁ Τιμόθεος συνεισελήλυθε, μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, εἰς θέαν τοῦ ἱεροῦ σου, καὶ πανσέπτου σώματος· καὶ ὑμνούντων ἀκήκοεν, ἐνθεαστικώτατα, ἀποστόλων τὸν τόκον σου· καὶ ὕμνους τοὺς ἐκείνων ἐκ στήθους, ἔλεγε πᾶσι μετὰ ταῦτα.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον Κάθ. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἑορτάζει σήμερον, ἡ Ἐκκλησία, τὴν λαμπρὰν καὶ εὔσημον, σοῦ ὦ Τιμόθεε σοφὲ, μνήμην Χριστὸν μεγαλύνουσα, τὸν σὲ ἐν πόλῳ καὶ γῇ μεγαλύναντα.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ἐπληγώθην πάθεσιν, ἰάτρευσόν με· ἐκακώθην πταίσμασι, σῶσόν με Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, ἡ τὸν Σωτῆρα κυήσασα, καὶ ἰατῆρα τῶν νόσων Πανάχραντε.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ἀ. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχος Προκείμενον. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Στίχος. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται. Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον ζήτει εἰς Ἀπόστολον.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλεῆμον ἐλέησόν με Ἦχος πλ. β'.

Τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλωσύνης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀμέσως παριστάμενος Ἀπόστολε Τιμόθεε. Καὶ μετὰ Παύλου τοῦ σοῦ Διδασκάλου, καὶ κατὰ πνεῦμα Πατρὸς φιλοστόργου, παρρησίαν πρὸς αὐτὸν κεκτημένος, μνημόνευε ἡμῶν, τῶν μνημονευόντων σου ἱερώτατε· καὶ πρέσβευε ἀπαύστως σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν Στιχ. δ'. καὶ Ψάλλομεν Στιχηρ. Προσόμ. Ἦχος ά.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Τὴν ἱεράν σου εἰκόνα, κατασπαζόμεθα, νῦν αἰσθητῶς παμμάκαρ, νοερῶς δὲ τὸ θεῖον, λείψανόν σου πάντες ἀπὸ ψυχῆς, προσκυνοῦμεν Τιμόθεε, ἐκδυσωποῦντές σε βλάβης παντοδαπῆς, καὶ κινδύνου ἡμᾶς ῥύεσθαι.

Τὸν εὐκλεῆ ἱεράρχην μέγαν Τιμόθεον· τὸν πρόεδρον Ἐφέσου. Ἀποστόλων τῶν θείων, ἐφάμιλλον καὶ Παύλου τὸν μαθητήν, καὶ υἱὸν γνησιώτατον· καὶ πρεσβευτὴν παντὸς κόσμου χαρμονικῶς, οἱ πιστοὶ ἀνευφημήσωμεν.

Τῆς ὑπερθέου Τριάδος καταστραπτόμενος, φωτουργικαῖς ἀκτῖσιν, ὦ Τιμόθεε μάκαρ, πρέσβευε ἀπαύστως ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πιστῶς γεραιρόντων σε· τῶν συνωνύμων σοι μάλιστα τῶν τὴν σὴν, ἐκτελούντων μνήμην ἔνδοξε.

Ὦ τῆς μεγάλης ἰσχύος τῆς τῶν δακρύων σου! Τιμόθεε τρισμάκαρ, ὧν ὁ Μέγας ἐκεῖνος, Παῦλος μεμνημένος, σὲ κατιδεῖν, ἐπεπόθει ἀοίδιμε· ὧν περ τὴν χάριν πανεύφημε καὶ ἡμῖν, τοῖς οἰκέταις σου κατάπεμψον.

Δόξα Ἦχος πλ. ά.

Ὦ τέκνον ἀγαπητὸν τοῦ Παύλου Τιμόθεε· ὦ παίδων Διονυσίου ἱερῶν ἱερώτατε· ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἀποστόλων ὁμότροπε· πολλὰς γάρ σοι τὰς κλήσεις ἡ ἀρετὴ πεποίηκε· ποῖός σε λόγος κατ' ἀξίαν εὐφημῆσαι δυνήσεται; σὺ θησαυροφυλάκιον μυστικὸν, τῆς οὐρανίου σοφίας καὶ γνώσεως γέγονας· ἃ γὰρ ὁ Παῦλος, εἰς τρίτον οὐρανὸν ἁρπαγείς, ἤκουσεν ἄρρητα καὶ ξένα μυστήρια, καὶ τῷ θείῳ Διονυσίῳ ὡς χωρητικωτέρῳ μυστικῶς παραδέδωκε· ταῦτά σοι πάλιν ὁ ἱερὸς Διονύσιος ἐνεπίστευσεν, ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα, σοὶ μόνῳ ὡς ἱερομύστῃ, ἱερῶς ἀναθέμενος· ἀλλὰ μετάδος καὶ ἡμῖν τῶν σῶν χαρισμάτων Ἀπόστολε· καὶ πρέσβευε πρὸς Κύριον, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Μακαρίζομέν σε. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ

ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΤΗ Θ'. ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἐν τῇ Λιτῇ τῆς Συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης.

Ἦχος Α'.

Εὐφραίνου ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, τοῦ γένους ἡμῶν οἱ Προπάτορες· ἀγαλλιᾶσθε τῷ πνεύματι, οἱ χειρὶ Θεοῦ δημιουργηθέντες Γενάρχαι. Ἰδοὺ γὰρ ἡ θυγάτηρ ὑμῶν, καὶ Μήτηρ γενέσθαι προορισθεῖσα Θεοῦ, σήμερον τὸ εἶναι λαμβάνει διὰ συλλήψεως ἵνα ὑμᾶς ῥεύσαντας εἰς τὸ φεῦ εἶναι διὰ τὴν παράβασιν, εἰς τὸ εὖ εἶναι ἐπαναγάγῃ, καὶ πρὸς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ συλλαμβάνεται ἐν μήτρᾳ, οὐ ψιλοῖς τῆς φύσεως νόμοις οὐ δὲ πάλιν γυμνοῖς ὅροις τῆς ὑπὲρ φύσιν χάριτος. Ἀλλὰ τῷ κατὰ φύσιν, καὶ τὸ ὑπὲρ φύσιν ἐγκαταμέμικται· τὸ μὲν,

Digitized by Google

ὅτι ἐκ φυσικῆς γονῆς, λαμβάνει τὴν ὕπαρξιν· τὸ δὲ, ὅτι ἐκ στειρωτικῶν ἅμα, καὶ γηραλέων λαγόνων, ὑπὲρ φύσιν βρεφουργεῖται· ἵνα ὑμᾶς τοὺς εἰς τὸ παρὰ φύσιν, ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν τραπέντας, εἰς τὸ ὑπὲρ φύσιν ἀναβιβάσῃ, διὰ τοῦ ὑπερφυοῦς τόκου αὐτῆς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ παρέχοντος πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος Β'.

Τίς μὴ σκιρτήσει; ἢ τίς μὴ πνευματικῶς κροτήσει, ἐπὶ τῇ νῦν πανηγύρει τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεομήτορος; σήμερον γὰρ ἐξ Ἰωακεὶμ καὶ τῆς Ἄννης, ὡς ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης, ἡ τὸν Ποιητὴν τῶν φωστήρων ἀποτεκοῦσα συλλαμβάνεται. Σήμερον ἐκ πρεσβυτικῆς ὀσφύος βρεφουργεῖται, ἡ τῶν χαρίτων θάλασσα ἧτις τὴν ἀέννaον πηγὴν παντὸς ἀγαθοῦ, τῷ κόσμῳ πηγάσει. Σήμερον ἐκ μικροῦ κόκκου, ῥιζοῦται ῥάβδος οὐρανομήκης, ἐξ ἧς τὸ ἀμάραντον ἄνθος βλαστήσει, Χριστὸς ὁ Θεός. Ὁ τὰς ὑποθέσεις τῶν μεγάλων πραγμάτων, πόρρωθεν καὶ ἐξ ὀλίγων ἀρχῶν καταβάλλων, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος Γ'.

Θεοτόκε Παρθένε ἡ σήμερον ἐν γῇ συλλαμβανομένη, καὶ ἐν οὐρανῷ ὡς βασίλισσα δοξαζομένη, ποῖος λόγος τὰ μεγαλεῖά σου διηγήσεται; Πάντα γὰρ τὰ σὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπάρχει. Πάντα ἐξαίρετα. Καὶ πάντα σοὶ μόνῃ ὡς Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, ἰδιαίτερον πρέποντα. Σοῦ καὶ ἡ Γέννησις γέγονε θαυμασία καὶ ἡ εἰς τὰ Ἅγια εἴσοδος θαυμασιωτέρα. Σοῦ καὶ ἡ Κοίμησις, ἀπρόσιτος ἔμεινε τῇ φθορᾷ. Ἀλλὰ καὶ ἡ σύλληψίς σου, ἡ νῦν προκειμένη εἰς ἔπαινον, οὐ δίχα θαύματος ἐκτετέλεσται. Πάντων γὰρ τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ ἡγιασμένων ἐκ μήτρας, ἀνδρῶν ὑσπαρχόντων, Σὺ μόνη ἐν ταῖς γυναιξὶν, ἡγιασμένη ἐκ κοιλίας Μητρός σου ἐφάνης, Ἀρχαγγέλου τῇ φωνῇ συλληφθεῖσα, δι' ἐπαγγελίας ἁγίας. Ἔδει γὰρ Σὲ καὶ ἐν τούτῳ, ὡς Μητέρα Θεοῦ τὸ ἐξαίρετον ἔχειν ἵνα καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς, ὑπερφυὴς ἧς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρωπικοῖς, ὑπὲρ ἄνθρωπον. Ἀλλὰ δεόμεθα, πρέσβευε Θεόνυμφε, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει εὐφημούντων, τὴν σεβασμίαν σου Σύλληψιν.

Ἦχος Δ'.

Εὐφροσύνης μυστικῆς, καὶ χαρᾶς ἀνεκφράστου ὑπόθεσις, τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, σήμερον ἀνατέταλκε. Πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς Παρθένου ἑορταὶ, χαρὰν πνευματικὴν, τοῖς πιστοῖς προμνηστεύουσιν· οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἡ νῦν τελουμένη ταύτης πανήγυρις. Ὥσπερ γὰρ τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ Χριστοῦ, κέντρον καὶ κεφάλαιον ὑπάρχει, ἡ τούτου ἄσπορος Σύλληψις· οὕτω καὶ τῶν Θεομητορικῶν ἁπασῶν ἑορτῶν, κέντρον ὑπάρχει καὶ καταρχὴ, ἡ τῆς Παρθένου ἐκ σπέρματος, παράδοξος Σύλληψις. Ἣν περ νῦν χαρμονικῶς ἑορτάζοντες, αἰτήσωμεν διὰ τῆς Παρθένου λαβεῖν, ἱλασμὸν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος π.λ. δ'.

Δεῦτε φιλοπάρθενοι πάντες, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Παρθένῳ προσδράμωμεν. Ἰδοὺ γὰρ αὕτη συλλαμβάνεται, ἐξ Ἰωακεὶμ καὶ τῆς Ἄννης, διὰ θείας ἐπαγγελίας. Ὁ ὑπερφερὴς Οὐρανός· ἡ θεογεώργητος γῆ· ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἐν Χριστῷ θεωθέντος Ἀδαμιαίου φυράματος· τὸ παρόμοιον τῆς ἀρχικῆς ὡραιότητος ἴνδαλμα· ὁ μέγας ἐν μικρῷ Κόσμος, τοῦ τὸν Κόσμον ὅλον δημιουργήσαντος· τὸ ἐπίγειον τοῦ οὐρανίου Βασιλέως παλάτιον· ἡ φανέρωσις τῶν ἀποκρύφων τῆς θείας ἀκαταληψίας βυθῶν· τῶν τοῦ Θεοῦ ἐπαγγελιῶν ἡ σφραγίς. Συλλαμβάνεται τοίνυν, καὶ ὁ Κόσμος τῆς πρὸς τὴν φθορὰν, ἀναστέλλεται ῥεύσεως. Φυτουργεῖται ἐν μήτρᾳ, καὶ τὸν φυτουργὸν τῆς ζωῆς μηνύει, μικρὸν ὅσον εἰς τὴν Κτίσιν ἐρχόμενον. Ὁ θεόγλυπτος ἀνδριάς· ἡ χρυσοειδὴς διπλοΐς· ἡ ἀνεξάντλητος τῶν θείων ἀπαυγασμάτων πηγή. Ἣν προσκυνοῦντες μετὰ πόθου, μακαρίσωμεν ἐκ ψυχῆς, τὴν αὐτῆς πανεύφημον Σύλληψιν.

ΕΥΧΗ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΟΔΕΣΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

Λεγομένη εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΕΗΘΩΜΕΝ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁ ἐλεήμων καὶ Πανάγαθος. Ὁ πᾶσαν τὴν νοητὴν καὶ αἰσθητὴν Κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας. Ὁ τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐχέων ἐπὶ πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ δημιουργηθέντα. Ὁ διὰ τῆς παναγάθου Προνοίας σου πάντων προνοῶν καὶ πάντων κηδόμενος τῶν κτισμάτων σου, ἀύλων, ὑλικῶν, λογικῶν, ἀλόγων, ἐμψύχων, ἀψύχων, ἀπὸ τῶν πρώτων ἕως τῶν ἐσχάτων. Οὐδὲν γὰρ ἀπρο-

Digitized by Google

νόητον, οὐδὲ ἠμελημένον παρὰ σοὶ τῷ Ποιητῇ καὶ Προνοητῇ τοῦ παντός. Σὺ γὰρ, εἷ ὁ ἀνοίγων τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐμπιπλῶν πᾶν ζῶον εὐδοκίας. Σὺ εἷ, ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τῆς κτήνεσι καὶ χλόην, ἕνεκα τῆς δουλείας τῶν ἀνθρώπων. Σὺ εἷ, ὁ πάλαι τὰς τῶν ζώων ἀγέλας τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνωτέρας διαφυλάξας τῆς θανατηφόρου πληγῆς τῶν πρωτοτόκων ζώων τῶν Αἰγυπτίων. Σὺ εἷ, ὁ διὰ τῆς ἐνσάρκου σου οἰκονομίας, καταργήσας τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν Διάβολον, καὶ τῷ θανάτῳ σου θανατώσας τὸν θάνατον.

Σὺ εἷ, ὁ καὶ δι' ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου, τὸν μὲν ὄφιν θανατώσας, τὸν τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος τῷ ἑαυτοῦ ἰῷ διαφθείραντα. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς πιόντα ζῶα καὶ νεκρωθέντα, τῇ ζωοποιῷ δυνάμει σου ἀναστήσας. Τὸν δὲ εἰς τοῦτο συνεργήσαντα Δαίμονα, ἐμφανῆ γενέσθαι παρασκευάσας, ὀμνύοντα μηδέποτε προσεγγίσαι τολμῆσαι, ὅπου ἂν ἐπικληθείη τὸ ταπεινὸν ἐμοῦ ὄνομα. Σοῦ τοίνυν δέομαι, Δέσποτα Πανάγαθε καὶ Ποιητὰ τοῦ Παντὸς, καὶ σὲ ἱκετεύω τὸν τῆς ζωῆς πάσης αἴτιον, ἐπάκουσον ταύτης μου τῆς δεήσεως, καὶ ἀπέλασον πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην ἀπὸ τῶν βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ζώων τῶν εἰς χρείαν ὄντων τῆς ζωῆς τῶν δούλων σου, τῶν ἐπικαλουμένων σὲ τὸν δοτῆρα πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἐμὸν ὄνομα. Καὶ δὸς Κύριε, πᾶσι τοῖς τὴν ἐμὴν μνήμην ἐπιτελοῦσι, καὶ μετὰ πίστεως προστρέχουσι τοῖς Λειψάνοις μου, εἰρήνην σταθερὰν, πληθυσμὸν ζώων, ἀφθονίαν σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, σωμάτων ὑγείαν καὶ τὴν τῶν ψυχῶν αἰώνιον σωτηρίαν.

Ναὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, τοῖς ἰδίοις σπλάγχνοις ἐπικαμπτόμενος, οἰκτειρον τὰ πάσχοντα ζῶα, τῇ δρεπάνῃ τοῦ θανάτου ἀγεληδὸν θεριζόμενα. Καὶ ὡς λόγον μὴ ἔχοντα, μόνοις τοῖς μυκηθμοῖς, καὶ ταῖς γοεραῖς καὶ ἀνάρθροις φωναῖς, τὸ πάθος καὶ τὴν ὀδύνην αὐτῶν ἐλεεινῶς ἐξαγγέλλοντα, ὥστε καὶ τοὺς λογικοὺς εἰς συμπάθειαν τούτων ἕλκεσθαι. «Εἰ γάρ δίκαιος οἰκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ», κατὰ τὸ γεγραμμένον, πῶς οὐκ οἰκτειρήσεις ταῦτα σὺ, ὁ τούτων Ποιητὴς καὶ Προνοητής; Σὺ γὰρ εὔσπλαγχνε, καὶ τῶν ἐν τῇ Κιβωτῷ ζώων ἐμνήσθης, ὑπὸ τῆς οἰκείας χρηστότητος καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου νικώμενος. Ἵνα διὰ τῆς εὐεξίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν βοῶν, καὶ τῶν λοιπῶν τετραπόδων ζώων, καλλιεργῆται μὲν ἡ γῆ, αὐξάνωσι δὲ οἱ καρποὶ, καὶ ἀφθόνως οἱ δοῦλοί σου οἱ ἐπικεκλημένοι τὸ ὄνομά μου, ἀπολαύωσι τῶν ἰδίων γεωργιῶν. Ἐκ τούτων δὲ, πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Καὶ δοξάζωσι μὲν, σὲ τὸν χορηγὸν παντὸς ἀγαθοῦ. Τιμῶσι δὲ κἀμὲ τὸν σὸν δοῦλον καὶ ἱκέτην θερμότατον τῆς Παντοκρατορικῆς βασιλείας σου· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν. [1]

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Μόδεστος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α'. ΤΟΜΟΥ.

Digitized by Google

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤΑ ΑΑΦΑΒΗΤΟΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΤΟΥΤΩ ΤΟΜΩ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ.

A

Σελ.

Ἀββακοὺμ, τί δηλοῖ τὸ ὄνομα.—Οὐχ εἷς ἀλλὰ πολλοὶ Ἄγγελοι ἥρπασαν· ὑποσημ. 267

Ἀβδιοὺ τί σημαίνει, πότε ἤκμασε κτλ. 231—232

Ἀβδηβοὺλ υἱὸς Γαμαλιὴλ πότε ἐπίστευσε. 345

Ἀβίρκιος ὁ Ἱεραπόλεως βιβλίον συνέγραψεν ἄριστα. 152

Ἀβιμέλεχ πόσον ἐκοιμήθη, καὶ ποῦ. 191

Ἀβραὰμ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἐγνώρισε τὸν ἀόρατον αὐτῶν Ποιητήν. 304

Ὑπήκουσεν ἀδιατάκτως. Προπάτωρ ἐστὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, αὐτόθι.

Ἀβραὰμ πῶς ὠνομάζετο· εἰς τὴν ὑποσημ. 323

Ἀγαθὰ οὐράνια οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχουσι μὲ τὰ ἐπίγεια, σχηματίζονται ὅμως μὲ αὐτὰ κατὰ συγκατάβασιν, πρὸς παρηγορίαν τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὴν ὑποσημ. 33 καὶ 605

Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς φυσικῆς συγγενείας. Ἀγάπη τοῦ πλησίον προτιμοτέρα ἐστὶ τῆς νηστείας· εἰς τὴν ὑποσημ. 183

Ἀγάπης (περὶ) διήγησις πάνυ ὠφέλιμος. 25

Ἄγγαιος τί σημαίνει. 309

Ἄγγελοι πανταχοῦ ὁρῶσι. Εἰς τὴν ὑποσ. 147

Ἄγγελος τίνας ἁγίους ἔλυσε καὶ ἐποίησεν ὑγιεῖς. 483

Πολλοὺς ἥρπασαν καὶ ἔφερον εἰς ἄλλον τόπον. 157 καὶ 267

Ἰατρεύουσι τοὺς μάρτυρας. 166

Ποῖος συνωμίλει καθ' ἑκάστην μὲ τοὺς Ἀγγέλους. 238

Προϋπαντῶσι τὰς ψυχὰς τῶν μαρτύρων. 238

Τίνες ὑπὸ Ἀγγέλου μετελάμβανον. 268

Ἄγγελος ποῖον ἔτρεφε. 300

Ποῖος εἶχεν Ἄγγελον συγκάτοικον. 308

Ἅγιοι μετὰ βίαν λαμβάνουσι τὰ φιτίσματά των 284

Ἅγιος ποῖος νεκρὸς ὢν, ἐξήπλωσε τὰς χεῖράς του καὶ ἐπίασε τοὺς ὤμους τῶν ἱερέων καὶ σηκωθεὶς, περιεπάτησε τρία βήματα. 45

Ἅγιος τίς δὲν ἐβλέπετο ἐμέσως, ἀλλὰ μὲ παραπέτασμα. 132

Ἁγίου ὁ ἔχων πίστιν οὐ ταράττεται εἰς τὰς συμφοράς. 140

Ἅγιοι προφθάνουσιν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Ψυχαὶ ἁγίων παντταχοῦ ὁρῶσιν· εἰς τὴν ὑποσημ. 147

Ἁγίοις λέοντες καὶ θηρία ὑπετάσσοντο. 456

Ἅγιοι καὶ μετὰ θάνατον τῆς τελειότητος ἐπεμελοῦντο· εἰς τὴν ὑποσημ. 486

Αἱ πρὸς τοὺς ἁγίους εὐεργεσίαι πόσα καλὰ προξενοῦσιν εἰς τοὺς εὐεργέτας. 490

Ποῖος εὐθὺς ἅμα ἐγεννήθη ἐστάθη κατ' ἀνατολὰς καὶ ἐπροσκύνησε. 499

Ποῖον ἡ Θεοτόκος ἐσκέπαζεν ἄνωθεν. 290

Ποῖος νεκρὸς ὢν, ἐσηκώθη καὶ ἔγραψε. 201

Ἅγιοι δὲν ἐνταφιάζονται μετὰ τῶν ἀμετανοήτων. 253

Οὔτε κάντα εἰς αὐτούς. 434

Ἀγρυπνία Χερουβικὸν ναῶν ἀποκτᾷ. 327

Καθαίρει τὸν ναὸν· εἰς τὴν ὑποσημ. 229

Αἷμα Χριστοῦ ὅπερ εἶχόν τινες, πόθεν ἦτο· 30

Ἰάσεις ἐποίει πολλὰς· εἰς τὴν ὑποσημ. 31

Αἴνους τοῦ ἁγίου Δημητρίου τίς ἐποίησεν· ἐν ὑποσημειώσει. 421

Ἀκόλαστος οὐκ ἐπὶ πορνείας μόνον λέγεται· εἰς τὴν ὑποσημ. 252

Ἀλληλούϊα, ποῖος εἶναι ὁ εὑρετής· ὑποσημ. 309

Καὶ ὁ Δαβὶδ αὐτὸ γράφει· αὐτόθι.

Ἀκρίδες τὰ ζωΰφια, καθαρά ἐστι, καὶ τρώγονται παρὰ τῶν βουλομένων· εἰς τὴν ὑποσ. 79

Ἀλύσεις ἔχων εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τοὺς πόδας, ποῖος ἅγιος παρήγγειλε νὰ ἐνταφιασθῇ. 43

Ἁμαρτία μὲ τί ὁμοιάζει. 497

Ἄκρυα χρειάζεται διὰ νὰ ἀποπλυνθῇ. 497

Ἁμαρτωλοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζωνται· εἰς τὴν ὑποσημ. 413

Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων οὐ παρ' ἀνθρώπων ἐδιδάχθη τὸ Εὐαγγέλιον· εἰς τὴν ὑποσημ. 279

Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι. 137

Πρέπει οἱ ζωγράφοι νὰ τοὺς ἱστορῶσι διαφορετικοὺς, καὶ νὰ ἐπιγράφωσι ποία συζυγία εἶναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 138

Ἀνδρόγυνα ποῖα ἔγειναν μοναχοί. 101 καὶ 115

Ἀνδρόγυνον ποῖον ἔζη ἐν παρθενίᾳ. 228 καὶ 238

Ἀνθύπατος ποῖος λέγεται· εἰς τὴν ὑποσημ. 72

Ἄννα ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου θεία ἦτο τῆς Ἐλισάβετ. 25

Τίνος τὴν στείρωσιν ἔλυσε καὶ θυγατέρα ἐχάρισε. 351

Ἄννα ἡ τοῦ Ἐλκανὰ πόσα παιδία ἐγέννησε. 285

Ἀντώνιος πόθεν εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀμμοῦν

Digitized by Google

σελ.

ἀναφερομένην εἰς οὐρανόν· εἰς τὴν ὑποσημ. 101
Ἀντωνίου θαυμαστὸς ἔπαινος ποῖος εἶναι—Διατί ἐμεγαλύνθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ—Δὲν ἐφοβεῖτο τὸν Θεὸν, ἀλλ' ἠγάπα αὐτὸν—Ἀπὸ τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ ἀνεχώρουν οἱ πατέρες εἰς τὴν ἔρημον. ἐν ὑποσημ. 385
Ἀπελλῆς ὁ Ἀπόστολος, ἄλλος ἦτον ἀπὸ τὸν γεγονότα Ἐπίσκοπον Θράκης. 31
Ἀπογραφαὶ ἐπὶ Αὐγούστου δύω ἔγειναν—ὁποῖαι εἶναι.—Διατί οἱ ἐξωτερικοὶ δὲν ἀναφέρουσι περὶ αὐτῶν· ἐν ὑποσημ. 337
Ἀποκάλυψις Ἰωάννου εἶναι τὸ δυσκολώτερον βιβλίον τοῦ κόσμου καὶ σκοτεινότατον.—Ποῦ καὶ πότε ἐγράφη, εἰς τὴν ὑποσημ. 73
Ἀπόστολοι δώδεκα δρύες εἶσι. 126
Ἀσπιδοχελώνη τί εἶναι. εἰς τὴν ὑποσ. 57
Ἄσφαλτος εἰ εἶναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 49
Ἀστέριος Κύρου τί ἦτο. εἰς τὴν ὑποσημ. 141
Αὐτόκλητοι ποῖοι ὑπῆγαν εἰς τὸ μαρτύριον. 146 καὶ 215
Ἀρετὴν δὲν πρέπει νὰ δεικνύωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. εἰς τὴν ὑποσημ. 183
Ἀρνησιχρίστων μαρτύρων (διὰ τὴν δόξαν τῶν) οὐδεὶς πρέπει νὰ διστάζῃ. 293
Ἀρίσταρχος ἀπόστολος, ἄλλος δεύτερος Ἰωάννης ἦν κατὰ τὴν τροφήν. 79
Ἀρμένιοι διατί ὠνομάσθησαν Καθολικοί. εἰς τὴν ὑποσημ. 88
Ἀπὸ ποῖον ἐχειροτονεῖτο ὁ Ἀρμενίας Ἐπίσκοπος· αὐτόθι.
Ἀρχιερωσύνης χάρισμα πότε πρέπει νὰ λαμβάνῃ τίς. 166
Ἀσθενὴς καὶ εὐχαριστῶν, πρῶτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ· εἰς τὴν ὑποσημ. 153
Ἀγαθῶν τῶν οὐρανίων τὴν στέρησιν ποῖος ἔκλαιε πάντοτε. ἐν ὑποσημ. 470
Τίς ἔλεγεν ὑποκριτικῶς ὅτι εἶναι ἄγγελος Θεοῦ. 486
Ἀδριανὸς τί ἦτο. 389
Αἰλεμ τί σημαίνει· ἐν ὑποσ. 363
Αἱρετικοὶ πρέπει διὰ βασιλικῆς διαταγῆς νὰ διώκωνται ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐχουσιν ἐξουσίαν. 480
Ἀπόστολοι οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα διατί λέγονται ἄντες ἑβδομήκοντα.—Καὶ περισσότεροι τῶν ἑβδομήκοντα εἶναι· ἐν ὑποσημ. 362
Ἄρτους τίς ἐλάμβανε παρὰ θείου Ἀγγέλου ὅτε ἠσύχαζε καὶ ἦτο μόνος. 366
Ἄρτον τίς οὐκ ἔφαγεν εἰς τριάκοντα χρόνους. 376
Ἀσκηταὶ καὶ ἄλλοι ἦσαν σύγχρονοι τοῦ Ἀντωνίου καὶ Παύλου τοῦ Θηβαίου ἐν τῷ Σινᾷ. εἰς τὴν ὑποσημ. 380

B

Βαβὼν τί φωνὴ εἶναι, καὶ τί σημαίνει· εἰς τὴν ὑποσημ. 116
Βαλσάμου φυτὸν τί εἶναι καὶ τί ἰδιώματα ἔχει εἰς τὴν ὑποσημ. 340
Βαλτάσαρ τί σημαίνει. 313
Βάπτισμα ποῖος θέλων νὰ ἐμπαίξῃ, ἐβαπτίσθη καὶ ἐμαρτύρησε. 45 καὶ 484
Βάπτισμα, διὰ θαύματος ὁ Κύριος οἰκονόμει εἰς τοὺς μάρτυρας, ἵνα μὴ ἀπέλθωσιν ἀβάπτιστοι. 86
Τὸ τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν εἶναι ἄδεκτον· εἰς τὴν ὑποσημ. 167
Τὸ τοῦ Ἀρείου ἄδεκτόν ἐστι. 280
Βαπτισθεὶς ὁ Χριστὸς διατί ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος.—Ὅλην τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων ἡγίασεν.—Διατί τὸ τοῦ Ἰωάννου ἔλαβε βάπτισμα.—Εἰς μίαν κατάδυσιν τοῦτο ἐγίνετο καὶ γέφυρα ἦτο μεταξὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ καὶ τοῦ ἡμετέρου. εἰς τὴν ὑποσημ. 367—368
Βάπτισμα τὸ ἡμέτερον χρεωστοῦμεν νὰ φυλάττωμεν καθαρόν. 368
Βαρθολομαῖος ποῖον Εὐαγγέλιον ἰδιοχείρως ἔγραψε· εἰς τὴν ὑποσημ. 225
Βαροὺχ προφήτης ἦτο. 81
Τὸ βιβλίον αὐτοῦ οὐ χωρίζεται ἀπὸ τὸ τοῦ Ἱερεμίου· εἰς τὴν ὑποσημ. 80 καὶ 81
Τί εἶχεν αὐτὸν ὁ Ἱερεμίας· αὐτόθι.
Δὲν ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλ' ἐκατέβη εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα· εἰς τὴν ὑποσημ. 81 καὶ 491
Βασανιστήρια πολλοὶ μάρτυρες δὲν ἠσθάνοντο 16
Βασιλικὴν ὁδὸν πρέπει τίς νὰ πορεύεται. εἰς τὴν ὑποσημ. 350
Βασιλικὸς διατί παραλαμβάνεται εἰς τὸν διὰ τοῦ Σταυροῦ γινόμενον μικρὸν καὶ μέγαν Ἁγιασμόν. εἰς τὴν ὑποσημ. 41
Βασιλεὺς ὁ παραβαίνων τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας πρέπει νὰ διώκεται ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. 43
Τί πρέπει νὰ συλλογίζεται διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Κύριον. 42
Ποῖος βασιλεὺς ἐφθόνει νὰ μὴ μαρτυρῶσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν ὑποσημ. 124
Βασιλεὺς ποῖος, καὶ βασίλισσα ὑπῆγον μένοι εἰς τὴν δούλην αὐτῶν. 165
Βασιλεὺς τίς τίνος ἐσκέπαζε τὸ λείψανον διὰ τῆς χλαμύδος. 418
Βήματος ἐντὸς ποῖος βασιλεὺς ἐθανατώθη. εἰς τὴν ὑποσημ. 342
Βίᾳ τίς τι πράττων καὶ παρὰ γνώμην, οὐχ ἁμαρτάνει. 350
Βιαζαὶ τῶν γυναικῶν, πῶς θρέφθεν παιδεύονται. 214
Βιβλιοθήκην ἀξιόλογον τίς κατεσκεύασε· εἰς τὴν ὑποσημ. 296
Βιβλίον διαφέρει ἀπὸ τὸ βυβλίον. Διάφορόν ἐστιν· εἰς τὴν ὑποσημ. 79
Βιβλίον Γραφῆς ποῖαν ἦτο· εἰς τρεῖς στύλους μοιρασμένον. 132

Digitized by Google

σελ.

Βιβλίον συνέγραψεν ὁ Ἰώσηπος. 175
Βιβλίον πολλὰ ὠφέλιμον Ἰακώβου συνέγραψεν ὁ Μυγδονίας. 178
Βιβλίον τὸ ὀνομαζόμενον Ποιμὴν, καὶ Ἐκκλησία, καὶ δέκα παραβολαὶ, τί ἦτο καὶ τίνος εἰς τὴν ὑποσημ. 194
Βιβλίον Εὔρου Ἐφραὶμ, ποῖος ἀναγνοὺς κατενύχθη. 343
Βιβλίον ποῖος προφήτης εἶχε, τὸ ὁποῖον τῶρα δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν γ'. ὑποσημ. 372
Βουλγαρίας πρῶτοι φωτισταὶ ποῖοι εἶναι 332
Οἱ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν γλῶσσαν μεταγλωττίσαντες τὴν θείαν Γραφὴν, ποῖοι εἶναι. Ποία λέγεται Βουλγαρία. 242 καὶ 332
Βούλγαροι πόθεν ὠνοράσθησαν. Βουλγάρων βασιλεὺς πρῶτος χριστιανὸς, τίς ἦτο αὐτόθι.
Βούλγαροι πολλοὺς χριστιανοὺς καὶ ἀρχιερεῖς ἐθανάτωσαν. 403
Βρεφοκτονίαν τοῦ Ἡρώδου ποῖος ἐξωτερικὸς ἀναφέρει. Διατὶ δὲν ἀναφέρει αὐτὴν ὁ Ἰώσηπος εἰς τὴν ὑποσημ. 349
Βύσσος; τί εἶναι. εἰς τὴν ὑποσημ. 419

Γ

Γαβριὴλ ὁ Ἀρχάγγελος διατί ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἡ. τοῦ Νοεμβρίου. 203
Πότε ἐφάνη εἰς τὸν Ζαχαρίαν. ὑποσημ. 18
Γάλα ἀπὸ ποίους μάρτυρας ἐξῆλθεν ἀντὶ αἵματος. 159. 240 καὶ 320
Γαλιλαίους διατί ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ὠνόμαζε τοὺς χριστιανούς. 258—259
Γαμαλιὴλ πότε ἐπίστευσε. 345
Γέννησις Χριστοῦ εἰς τινας μόνον τόπους δὲν ἑωρτάζετο κατὰ τὴν κε'. τοῦ Δεκεμβρίου. Ἀπὸ δὲ τοῦ Χρυσοστόμου ἤρχισε νὰ ἑορτάζεται ἐν Ἀντιοχείᾳ. ὑποσημ. 308
Γέρων ζῶν ὁ δήσας, αὐτὸς πρέπει καὶ νὰ λύῃ καὶ οὐκ ἄλλος. Ἐὰν δὲ αὐτὸς ἀποθάνῃ, δύναται καὶ Ἀρχιερεὺς νὰ λύῃ τὸν δεσμευθέντα. 134
Γεώργιος ὁ μεγαλομάρτυς ποῦ ἐμαρτύρησε. εἰς τὴν ὑποσημ. 184
Γλώσσης ὁ κρατῶν πανταχοῦ ξένος εἶναι εἰς τὴν ὑποσημ. 229
Μετὰ τὴν ἐκκοπὴν τῆς γλώσσης, ποῖοι ἐλάλουν. εἰς τὴν ὑποσημ. 231 καὶ 280
Γοργοϋπήκοος ποία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ὀνομάζεται, καὶ ποῖα θαύματα ποιεῖ εἰς τὴν ὑποσημ. 209
Γραμμάτων Σλαβονικῶν τίς εὗρε χαρακτῆρας καθαρωτέρους. 244
Γραπτοὶ τί εἶδον ὅτε ἐχαράχθησαν εἰς τὰ μέτωπα. Τίνος ἄγγ. μαθηταὶ εἰς τὰ ὑποσ. 345
Γρηγόριος Ἀρμενίας πόσους ἐβάπτισε εἰς τὴν ὑποσημ. 88
Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ποῖον μυστήριον τῆς Θεολογίας ἐδιδάχθη εἰς τὴν ὑποσημ. 226
Δεύτερος Μωσῆς ἐλέγετο. Ἀσκητὴς ἐπροσεύχετο εἰς τὴν ὑποσημ. 227
Γυναῖκες μάρτυρες εἰς πορνοστάσιον δοθεῖσαι, ἐφυλάχθησαν ἀμόλυντοι. 103
Γυναῖκες οὐδὲ ἀναστεναγμὸν ψιλὸν ἐξέβαλαν. 30
Διὰ καταισχύνην ξυρίζονται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Καὶ πάλιν μαλλία ἐκβάλλουσιν. 102
Γυναῖκες ποῖαι ἐφόρεσαν ἀνδρίκεια. 32, 65, 112
115, 170, 205, 306, καὶ 334
Γυναῖκες αἱ πλύνουσαι μὲ ἀναίσχυντα σχήματα πῶς τιμωροῦνται. 376
Γυνὴ ἀκάθαρτος πόσον φαίνεται βρωμερὰ εἰς τὰς ἁγίας. 399
Γυναῖκες ὅσιαι ποῖαι ἐφόρουν βαρέα σίδηρα. —Μεγαλώτατα ἐνδύματα πρέπει νὰ ἔχωσιν, ὥστε νὰ σκεπάζωσι καὶ τοὺς πόδας των. 488
Γυνὴ ποῖα γυμνωθεῖσα διὰ τὸν Χριστὸν, τὴν ἀτιμίαν ταύτην ὡς τιμὴν ἐνόμιζε. 171—172
Γένειον τίς δὲν εἶχε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀσκητικῶν κόπων. 393
Γέροντες; ποῖοι ὄντες μετεχειρίζοντο τοὺς τῶν νέων ἀγῶνας. 476
Γεωργοὺς ὁ τυραννικῶς ζημιῶν καὶ ἁφαιρῶν τοὺς καρποὺς αὐτῶν πῶς τιμωρεῖται. εἰς ὑποσ. 406

Δ

Δαβὶδ πότε ἤλεγξεν ὁ Νάθαν. 344
Δαίμων ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων. εἰς τὴν ὑποσημ. 12
Πόθεν λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ φονεύῃ. 58
Βιαζόμενος, λέγει τὴν ἀλήθειαν. 70
Δαιμόνων νίκη, ἐπιστροφὴ γίνεται ἄλλων εἰς πίστιν. 93
Δαίμονες δὲν ἔχουν ὅλοι ἐπίσης τὴν μελανίαν. —Τὰ δεξιὰ αὐτῶν εἶναι τελείως κατάψυχρα. 104
Δαίμων ἀναγκαζόμενος, ὁμολογεῖ φανερὰ τὴν κακίαν του.-Σηκόνει πέτραν μεγαλωτάτην. 152
Δαίμων ποῖον ἠπάτησε, φανεὶς ὡς γυνή. 156
Τίνος ὁσίου ἔχυνε τὸ νερὸν, καὶ δὲν τὸ ἄφινε νὰ πίῃ. 254
Πόσας μηχανὰς μετεχειρίσθη διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἕνα ἀπὸ τὴν καλύβην του· εἰς ὑποσημ. 256
Ὅπου ὁ ἄνθρωπος ὑπάγει, ὁ δαίμων προλαμβάνει καὶ ὑπάγει ἔμπροσθέν του· εἰς τὴν ὑποσημ. 33
Δαίμονες μὲ ποίαν ἀρετὴν ἐξέρχονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Νικητὴς τούτων ποία ἀρετὴ εἶναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 33
Δαίμων ἐμπόδισε τὸν Νάθαν διὰ νὰ μὴ ἐμποδίσῃ τὸν Δαβὶδ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 343
Δαιμόνων τάγματα δύο εἶναι, καὶ ποῖα. 391
Δαίμων πότε εὑρίσκει χώραν καὶ ἐνεργεῖ ὑποσημ. αὐτόθι.
Δαίμονες ποῖον πειράζοντες ἐξερρίζωσαν 500

Digitized by Google

σελ.

Ἄνδρα. 485
Διάβολος εἰς τὰ μικρὰ νικῶν ἢ νικώμενος, τί γίνεται. 405
Δανιὴλ διατί δὲν ἐβλήθη εἰς τὴν κάμινον ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς Παῖδας. 313
Μόνος αὐτὸς προεῖπεν εἰς πόσους χρόνους ὡρισμένως θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστός.—Ἡ εἰς τὸν Δανιὴλ νῦν σωζομένη μεταγλώττισις οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοδοτίωνος, ἀλλ' αὐτὴ ἐστιν ἡ τῶν ἑβδομήκοντα· εἰς τὴν ὑποσημ. 314
Δημητρίου ἁγίου Λίνους τίς ἐποίησε· εἰς ὑποσ. 121
Εἰκὼν αὐτοῦ μετετέθη ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν. 162
Δελφῖνες τίνων ἁγίων λείψανα ἐξέβαλον εἰς τὴν παραθαλασσίαν. 132 καὶ 303
Διάκονος γυνὴ θαυμασία. 177
Διηγέλλιον τίνος ἐποίει θαύματα. 112
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐπιστέλλων τῷ Θεολόγῳ, προφητεύει τὴν ἀπὸ τῆς Πάτμου λύτρωσίν του. 72
Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ γνήσια εἰσὶ, καὶ ἀκρίτως διαβάλλονται ὡς ὑστερόπλαστα· εἰς τὴν ὑποσημ. 95
Ποιμὴν ποιμένων καὶ Παύλῳ παραπλήσιος ὀνομάζεται. 95
Ποῦ καὶ πῶς ἐτελείωσεν. Διηγεῖται πόσην φιλανθρωπίαν δεικνύει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς. 96
Λείψανον αὐτοῦ ποῦ εὑρίσκετο. Καὶ ἡ κάρα αὐτοῦ. εἰς τὴν ὑποσημ. 97
Διονύσιος ὁ ἐν Κορίνθῳ ἀκτὼ ἐπιστολὰς ἔπεμψε. εἰς τὴν ὑποσημ. 261
Δόξαν ἀνθρωπίνην οἱ φεύγοντες, φεύγουσι καὶ ἀπὸ τὴν οἰκίαν αὐτῶν. 229
Δοῦλαι δὲν πρέπει διὰ τὴν δουλείαν νὰ κλίνωσιν εἰς τὴν ἀσέβειαν. 50
Δοῦλοι ἐχθροὶ εἶναι εἰς τοὺς αὐθέντας των. 305
Δεκέμβριος τί ὄνομα εἶναι. εἰς τὴν ὑποσημ. 265
Δοφσικὸν μοναστήριον τίς ἔκτισε. 46
Δράκων τίνα ἐπολέμησε. 289
Δρέκοντας ποῖοι ἐθανάτωσαν. 465 καὶ 467
Διδάσκειν πότε χρή. εἰς τὴν ὑποσημ. 422
Δικαιοσύνη ποῖα ὀνομάζεται 367
Δοῦλος Θεοῦ τίς εἶναι. εἰς τὴν ὑποσημ. 422

Ε

Ἑβραῖοι πόθεν ὠνομάσθησαν. Ἑβρῆς ποῖος ἐλέγετο, καὶ τί θὰ εἴπῃ. 323
Ἐγκώμια εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Βενιαμίν. ὑποσ.
Εἰς τὸν ὅσιον Ἀβράμιον. εἰς τὴν ὑποσ.
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον εἰς τὴν ὑποσ.
Εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους. εἰς τὴν ὑποσ.
Εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον. εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον· εἰς τὴν ὑποσημ.

σελ.

Εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης· ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν ἐκ Ζακύνθου· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Προφήτην Ζαχαρίαν τὸν πατέρα τοῦ Προδρόμου· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου· ὑπ.
Εἰς τὸν Ἰωακεὶμ καὶ τὴν Ἄνναν· ὑποσημ.
Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ· εἰς τὴν ὑποσ.
Εἰς τὴν Σύλληψιν τοῦ Προδρόμου· ὑποσημ.
Εἰς τὸν Θεολόγον Ἰωάννην· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Κυπριανόν· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀρεοπαγίτην· ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἱερόθεον· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Θωμᾶν· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν Πελαγίαν· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Λουκᾶν· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Ματρώναν· ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀδελφόθεον Ἰάκωβον· ὑποσημ.
Εἰς τὸν Δημήτριον· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τοὺς Ἀναργύρους· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν Ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Γεωργίου· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τοὺς Ἀρχαγγέλους· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀπόστολον Φίλιππον· ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ματθαῖον· εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν ὑποσημ.
Εἰς τὴν Σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης· ὑποσημ.
Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ γεννῶν εἰς ὑποσ.
Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου. ὑποσ.
Εἰς τὴν σύναξιν τῆς Θεοτόκου. ὑποσ.
Εἰς τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν. ὑπ.
Εἰς τὰ Νήπια. εἰς τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὴν ὁσιομάρτυρα Ἀνυσίαν. ὑποσ.
Εἰς τὸν Σίμωνα τὸν μυροβλύτην. ὑποσ.
Εἰς τὴν Δομνίναν καὶ Βερίνην καὶ Προσδόκην. ὑπ.
Εἰς τὴν μάρτυρα Πελαγίαν. ὑποσ.
Εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Ῥωμανόν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἰγνάτιον.
Εἰς τὸν Φιλογόνιον.
Εἰς Ἰουβεντῖνον καὶ Μάξιμον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Λουκιανόν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν μεγ. Βασίλειον τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Γόρδιον. ὑποσημ.
Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων. ὑποσημ.
Εἰς τὰ Θεοφάνεια. ὑποσημ.
Εἰς τὰ μεθέορτα τῶν Φώτων. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Νύσσης Γρηγόριον, ὑποσημ.
Εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ Πέτρου. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀθανάσιον. ὑποσημ.
Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψ. Χρυσοστόμου. ὑποσ.
Εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας. ὑποσημ.
Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τὴν ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀντιοχείας Μελέτιον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Λουκᾶν τὸν ἐν τῷ Στειρίῳ. ὑποσημ.
Ἔθνη ποῖα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων., ὑποσημ. 166

Digitized by Google

σελ.

Εἰκόνες Χριστοῦ ποῖαι κεντηθεῖσαι εἰς τὴν πλευρὰν, ἔρρευσαν αἷμα. ὑποσημ. 30
Εἰρήνη θεία πῶς ὀνομάζεται. ὑποσημ. 475
Ἐργόχειρον τίς προσετάχθη νὰ ἐργάζηται καὶ παρ' ἄλλων νὰ μὴ λαμβάνῃ τὰ πρὸς τὴν χρείαν. 366
Ἐρήμου εἰς τὰ βαθύτερα τίς πρῶτος ἐπροχώρησε. 382
Εὐχὰς παρὰ πάντων τῶν προσερχομένων ποῖος ὅσιος ἐζήτει νὰ λαμβάνῃ. εἰς τὴν 6'. ὑποσ. 477
Ἑκατονταπυλιανὴ, ναὸς τῆς Θεοτόκου ἐν Πάρῳ περιώνυμος. ὑποσ. 206
Ἐκδίκησιν ποῖος εἰς τὸν κακοποιήσαντα δὲν ἔκαμεν. 312 καὶ 316
Ἐκκλησίᾳ τῇ καθολικῇ οἱ μὴ κοινωνοῦντες τί παθαίνουσι. 98
Ἐκκλησία Μεγάλη διατί λέγεται τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὑποσ. 25
Ἐκκλησία βιβλίον, τί εἶναι ὑποσ. 194
Ἐλεημοσύνη κτίζει παλάτια ἐν οὐρανοῖς. 109
Αὕτη κάμνη νικητὰς ἐν πολέμῳ. 218
Δι' αὐτὴν τὶς μετέβαλε περιστερὰν εἰς χρυσόν. Τὶς δι' αὐτὴν ἔκοπτε τὸ φόρεμά του καὶ τὸ ἔδιδεν εἰς τοὺς πτωχούς. 219
Ἐλεήμων κἂν πτωχεύσῃ, πάλιν πλουτίζει 266
Ἔλευσις ἡ τιμωρία λέγεται. ὑποσημ. 76
Ἑλληνισταὶ ποῖοι ἐλέγοντο. ὑποσ. 344
Ἐλισάβετ πρωτεξαδέλφη ἦτο τῆς Θεοτόκου. 25
Ἐξομολογήτεως προσευχὴν, κρείττονα παντὸς ἐπαίνου, τίς ἔγραψεν. ὑποσημ. 336
Ἑορταὶ πόσαι καὶ τίνες. ὑποσ. 338
Ἑπτὰ πῶς ἐννοεῖται. ὑποσ. 285
Εὐαγγέλιον Ἰωάννου τὸ ἰδιόχειρον, ποῦ ἐφυλάττετο. ὑποσημ. 73
Εὐαγγέλιον ποῖα ἁγία ἐβάσταζεν ἐπάνω της ὑπ. 238
Τὸ κατὰ Ματθαῖον πότε συνεγράφη. ὑποσ. 225
Εὐεργέτας δὲν πρέπει νὰ προδίδῃ τις, καὶ ἂν κινδυνεύῃ νὰ ἀποθάνῃ. 69
Εὐθυμίου βίον τίς συνέγραψεν. 82
Εὐνοῦχος, ὃν ἐβάπτισε Φίλιππος, ποῦ ἐκήρυξε καὶ τί ἐχρημάτισε· ὑποσημ. 120
Εὔχεσθαι οὐ χρὴ συμβολικῶς, καὶ διὰ σημείων τὸ μέλλον μαθεῖν· ὑποσημ. 297
Εὐωδίαν μύρου τίνος αἱ σάρκες ἀνέδωσαν. 159
Ἀπὸ τίνος ἁγίου τόπον, ἐν ᾧ ἵστατο, εὐωδία ἐξήρχετο. 342
Ἐφοὺδ τί εἶναι· ὑποσημ. 285
Ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ; πῶς ἑρμηνεύεται. 75

Ζ

Ζαχαρίας διατί ἐφονεύθη.—Διατί ὀνομάζεται ἱερεύς.—Πότε εἶδε τὸν Γαβριήλ. — Θῦμα παρθενίας φημίζεται. — Ἀρχιερεὺς ἦν. 18
Τίνι τρόπῳ ἔπεισε τὸν λαὸν καὶ ἐστερέωσαν νὰ ἔμβῃ ἡ Θεοτόκος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων· ὑποσημ. 237
Ζηνᾶς ὁ νομικὸς τίνος βίον ἔγραψεν. ὑποσ. 79
Ζώνας στρατιωτικὰς ποῖοι μάρτυρες εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος ἔρριψαν. 21
Ζώων ἀλόγων ἀσθενείας τίς ἅγιος ἰάτρευε. 465

Η

Ἤλοι Χριστοῦ ποῦ ἐτέθησαν, καὶ πόσοι ἦσαν ὑπ. 40
Ἡσυχάζων μόνος ἐν τῇ ἐρήμῳ, τρίτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ, ὑποσ. 153
Ἡσυχία τί εἶναι καὶ ποία εἶναι ἡ ὠφέλειά της αὐτόθι.
Φέρει τὸ πένθος, 229
Ἥλιον ποῖος ἔστησε. 469
Ἡμίονοι ποῦ ἐφώναξαν μὲ ἀνθρωπίνην φωνήν, 355

Θ

Θαυμάτων χάριν πότε λαμβάνει τις. 166
Θαῦμα πρῶτον διατί λέγεται τὸ ἐν Κανᾷ γεγονός. ὑποσ. 340
Θαύματα πρὸ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κυρίου τίνα. αὐτόθι.
Θεόδωρος ὁ Στουδίτης τί ἀξιομνημόνευτον ἔργον ἐποίησε. Τί λόγιον τοῦ Δαβὶδ εἶχεν εἰς τὸ στόμα του ὅταν ἐψυχορράγει. Ποῖα τροπάρια συνέγραψεν. ὑποσ. 217
Θεὸς πῶς καθ' ἑκάστην φθέγγεται καὶ διδάσκει ἡμᾶς· ὑποσημ. 183
Θεὸς ἐπίγειος σκέπων τὰ ἐλαττώματα ἅπερ ἔβλεπε, ποῖος ἔγεινε. ὑποσ. 392
Ἐὰν αὐτὸς δὲν ἀνοίξῃ πύλας πόλεως οἱ ἐχθροὶ δὲν ἐμβαίνουσιν εἰς αὐτήν. 190
Εἷς ἐστι. 239
Θεοσέβεια βδέλυγμα εἶναι εἰς τὸν ἁμαρτωλόν. 305
Θεοτόκου εἰκὼν ἐν τοῖς Κύρου, ποῦ ἦτο κεκρυμμένη· ὑποσημ. 91
Θεοτόκου παράκλησις λυτρόνει ἀπὸ κίνδυνον. 247
Θεοτόκος φανεῖσα, προστάζει τὸν γέροντα τοῦ Δαμασκηνοῦ, διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ συγγράφῃ. 273
Συνελήφθη ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακεὶμ, καὶ ἐγεννήθη τελείων ἐννέα μηνῶν. 283
Θεοτόκου φυγὴς εἰς Αἴγυπτον μνήμη μόνον γίνεται ἐν τῷ Συναξαριστῇ, καὶ οὐχὶ καὶ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔφυγε· ὑποσημ. 339
Καὶ μετὰ τόκον ἐβλήθη ἐν τῇ χώρᾳ τῶν παρθένων· ὑποσημ. 18
Θηρία τίνα ἐπροσκύνουν. 296
Μετὰ τῶν θηρίων τίς ἐκατοίκει ἀβλαβής. 300
Εἰς τίνος τοὺς πόδας ἐκυλίοντο ὡς πρόβατα. 352
Θησαυρὸν ποία εὑροῦσα, παρεκάλεσεν ἵνα ἀφανισθῇ. 449
Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ποῦ εὑρίσκετο ὑπ. 19
Θεοδόσιος ὁ μέγας θαῦμα ἐνέφηνε.—Διὰ ποῖα πράγματα εὐτύχησε.—Ἔγραψεν ἰδιοχείρως τὰ ἅγια Εὐαγγέλια.—Τί λόγον συχνάκις ἔλεγε. 387
Θλίψεις μακραὶ ἐλαττοῦσι τὰς μεγάλας. 485

Digitized by Google

σελ.

Ι

Ἰάκωβος διατί λέγεται ἀδελφόθεος. Ἐλέγετο Ὀβλίας. 154
Διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἠκολούθησαν αἱ δυστυχίαι εἰς τοὺς Ἰουδαίους. ὑποσ. αὐτόθι.
Ἰαμβικοὺς στίχους τῶν Γραπτῶν ποῖος ἐσύνθεσε, καὶ ὁποῖοι εἶναι. ὑποσ. 345
Ἴβηρες, ἤτοι Γιουρτζίδες, πῶς ἦλθον εἰς θεογνωσίαν. 164
Ἰγνατίου καρδία δὲν ἐφαγώθη ἀπὸ τοὺς λέοντας.--Θεοφόρος διατί λέγεται.—Λόγια τούτου ἐρωτικὰ πρὸς Θεόν.—Μέγας ἦτο καὶ πάλιν ταπεινός. — Ἐπιστολαὶ πόσαι. ὑποσ. 326—7
Ἱερὰ οἱ σφετερίζοντες, τί παθαίνουσι. 213—4
Ἱερεῖς ἑξήκοντα λαλοῦσι χωρὶς γλώσσης. 280
Ἱερεμίας ποῦ ἔγραψε τοὺς θρήνους· ὑποσημ. 190
Ἱεροσύνης δῶρον ποῖον εἶναι. 284
Ἰνδοὶ διά τίνος ἐπίστευσαν· αὐτόθι.
Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου τῆς σφαγῆς πέρι, ποῖος προεῖπε· ὑποσημ. 140
Ἰουστῖνος ἑραστὴς ἦτο ὁ Κυπριανὸς, καὶ οὐχὶ ἄλλος· ὑποσημ. 93
Ἰοῦστος ὁ καὶ Ἰησοῦς ἡ Ἰωσὴφ βιβλίον εἶχε· ὑποσημ. 175
Ἰωάννης ὁ Θεολόγος τί προφητικῶς εἶπε περὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. 20
Ἀνεψιὸς ἦτο τοῦ Κυρίου. — Διατί ἐσυγχωρήθη νὰ πέσῃ εἰς πειρασμόν. 67
Πότε ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον· ὑποσημ. 69
Τίνων δεήσει συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον. Πότε ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον, τὴν Ἀποκάλυψιν, καὶ τὰς ἐπιστολὰς, καὶ ποῦ. Τὰ ἐν τῇ καθολικῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ λόγιά του, τὰ διαλαμβάνοντα περὶ τῶν τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, νόθα εἰσιν. Γνήσιά εἰσι, καὶ εὑρίσκονται εἰς πολλὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα. αὐτόθι ὑποσ. 73
Οὐ μετέστη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη ἐν ῥιπῇ ἀφθαρτισθείς. Πότε ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀπέθανε αὐτόθι. ὑποσ. 76
Τὸ πέταλον, ὃ ἐφόρει, τί ἦτον. 74
Ἰωάννης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν εἰς πόσους τίτλους διῄρεσε τοὺς Κανόνας. Τὸ νομοκάνονον αὐτοῦ ποῦ σώζεται. ὑποσ. 472
Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τὴν χεῖρα τίς ἔλαβε. —Τὸ διὰ τοῦ δακτύλου αὐτῆς θαῦμα.—Πότε ὑψοῦται.—Πότε μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν.—Πότε ἐδήλου εὐτυχίαν καὶ πότε ἀφορίαν. 369
Ποῦ τώρα εὑρίσκεται. ὑποσ. 370
Ἰωνᾶς υἱὸς ἦτο τῆς χήρας τῆς ξενοδοχησάσης τὸν Ἠλίαν, ἤτοι Σιδώνιος.—Ἰουδαῖος ἦτο— Πῶς αὐτὸν ἐξέβρασε τὸ κῆτος.—Τὸ κῆτος τὸ καταπιὸν αὐτὸν πῶς λέγεται.—Τί προετύπωσεν.—Μὲ ποίαν γλῶσσαν ἐκήρυξεν εἰς τοὺς Νινευΐτας. ὑποσ. 57
Καὶ ἄλλας προφητείας ἐποίησε. ὑποσ 58
Ἰωὴλ δύω εἶναι· ὑποσημ. 142
Ἰωσὴφ ὁ Μνήστωρ πόσους υἱοὺς καὶ θυγατέρας εἶχε. 67
Εἶχε καὶ ἄλλην γυναῖκα. 154
Ἐν παρθενίᾳ ἐπέρασε τὴν ζωήν του· αὐτόθι.
Ἀφ' οὗ ἐμνηστεύθη τὴν Θεοτόκον, πόσος καιρὸς ἐπέρασε, καὶ εὐηγγέλισεν αὐτὴν ὁ Γαβριήλ· ὑποσημ. 237
Διατί παρέλαβε τὴν Θεοτόκον. 237
Ἰωσὴφ τὸν Πάγκαλον, ποία ἀρετὴ ἐπώλησε· ὑπ. 209
Ἰωσὴφ Καλοθέτης, τίς ἦν· ὑποσημ. 168
Ἰησοῦς ὄνομα πότε ἔλαβεν ὁ Κύριος καὶ παρὰ τίνος. 358
Ἱμάτιον τίνος ἐφύλαξεν ἄτρωτον ἐν πολέμῳ τὸν φέροντα. 377

Κ

Κάλλιστος διατί λέγεται ὁ Καταφυγιώτης. — Τὰ τῷ Καλλίστῳ ἐπιγραφόμενα κεφάλαια τίνος εἰσιν· ὑποσημ. 241
Κάρπος ὁ Ἀπόστολος τί ὀπτασίαν εἶδεν. 96
Καταφυγὴ Μονὴ τῆς Θεοτόκου ποῦ ἦτον· ὑπ. 241
Κατήχησις ἐν τῷ Εὐχολογίῳ ἡ ὑπὸ τοῦ ἱερέως λεγομένη πρὸς τὸν νεόκουρον μοναχὸν, τίνος ἐστὶ πόνημα· ὑποσημ. 256
Κατηχήσεις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου πόσαι εἶναι, καὶ ποῦ εὑρίσκονται· ὑποσημ. 217
Κακὸν στανικὸν εἶναι πολὺ λυπηρὸν, τὸ δὲ θελληματικὸν εἶναι κατώτερον. 485
Κλειδίον σου ἀνοίγει τὴν θύρκν, τί σημαίνει· ὑποσημ. 422
Κλέπτων τις τὰ τῶν πενήτων ἀργύρια ποίαν ὀργὴν λαμβάνει. 390
Κλήμης ὁ Ἀγκύρας εἰς πόσους βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἐμαρτύρησεν, καὶ εἰς πόσους χρόνους, καὶ πόσα ἤδη βασάνων ὑπέμεινεν 404—5
Κοινωνίας μυστηρίων μακροχρόνιος ἀποχὴ κακὸν προξενεῖ· ὑποσημ. 392
Κοινωνίαν τῶν μυστηρίων τίς μόνην τρώγων, ἔζη. 270
Κόλασις διττὴ ἐστί. — Οἱ ἐν τῇ κολάσει πότε ἐλαφρύνονται. 392
Κοσμικοὶ ἐμπαίζονται ἀπὸ τὸν κόσμον. 393
Κρήτη ποίους ἁγίους ἐβλάστησε. 331, 365 καὶ 439
Κριτὴς ἄδικος σωφρονίζεται· ὑποσημ. 379
Κριτὴς ὁ δίκαιος καὶ κατ' ὄναρ φαινόμενος, φόβον μέγαν προξενεῖ. 247
Κριτικὰ πέρα τοῦ δέοντος, ποῖοι εἶναι· ὑποσ. 340
Κύριε ἐλέησον, τίς ἔλεγεν εἰς ὅλην τὴν ἀκολουθίαν ἱστάμενος. 374
Κωνσταντῖνος ὁ μέγας πότε ἐβαπτίσθη.—Οὐ διάπτει τὴν αὐτοῦ ἀγωγὴν τὰ ἐν τῷ τέλει βαπτισθῆναι.—Πρὸ τούτου ἐφόνευσε τὴν Φαύστην καὶ τὸν Κρίσπον.—Μετὰ θάνατον,

Digitized by Google

σελ.

αὐτοῦ ἄγγελοι ἔψαλλον. ὑποσ. 359—60
Κωνσταντῖνος ὁ μέγας κατὰ τίνων πολεμῶν, εἶδε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ.—Ἐφελήθη εἰς τὸ πιστεῦσαι, ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Σιβυλλῶν.—Ἤξευρεν ἑλληνικὰ γράμματα.—Τὸν Χριστὸν εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά του. 39
Ἔστειλεν εἰς τοὺς Ἴβηρας ἀρχιερέα. 165
Τίνος χεῖρας ἐφίλει, καὶ ἀκούμβιζέν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. 332
Κηρία, ὅσῳ περισσότερον καίονται, τόσῳ περισσότερον ἐξιλεόνετο ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ταῦτα προσφέροντας.—Διὰ ποῖα αἴτια ἀνάπτονται. ὑποσ. 163
Κλέψαντες κρυφίως. τίνες ἐσπλαγχνίσθησαν τοὺς πάσχοντας ἀδίκως διὰ τὴν κλοπήν των καὶ ὡμολόγησαν ὅτι αὐτοὶ τὴν ἔκαμαν. 23-268
Κλήμεντες ἀπόστολοι δύω ἦσαν. 32
Κλῆροι οὓς ἐποίησαν οἱ Ἀπόστολοι, τί ἦσάν.—Καὶ πότε ποιοῦμεν αὐτοὺς καλῶς.—Διὰ τούτων ἡ τοῦ Θεοῦ βουλὴ δηλοῦται ὑπ. 37
Κλίνη τίνος ἁγίου ἐθαυματούργει. 133
Εἰς κλίνην τίς τοτὲ δὲν ἐπλαγίασε. 241
Εἰς τὴν κλίνην του ποῖος εἶχε πέτρας. 270
Κοιμώμενοι ἀμερίμνως, θανατόνονται. 336
Κολάσεως φόβος κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας. ὑποσ. 228
Κολαφίζομαι τί θέλει νὰ εἴπῃ. 331
Κολλύριον τί εἶναι· ὑποσημ. 139
Κόντος καὶ Κοντάκιον τί θὰ εἴπῃ.—Κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια ἦσαν. — Διατί λέγονται ἐν τῇ ἕκτῃ ᾠδῇ ὑποσημ. 92
Κόρινθος; ποίους ἐβλάστησεν ἁγίους. 82 καὶ 249
Κορνήλιος οὔτε Ἕλλην ἦτο τελείως, οὔτε Ἰουδαῖος τελείως. 37
Κοσμικοὶ ἄνθρωποι ἤνοιγον διὰ προσευχῆς των τὰς θύρας τῶν Ἐκκλησιῶν. 228
Κόσμου ἄκραν οὐδεὶς εὑρεῖν δύναται. 155
Κουβικουλάριος τί σημαίνει εἰς ὑποσημ. 305
Κύνωψ ποία; συμφωνία; εἶχε μὲ τοὺς δαίμονας.—Κατεποντίσθη εἰς τὴν θάλασσαν. 70—71
Κυπριανὸς πόσας Συνόδους συνήθροισεν· ὑποσ. 93
Πῶς ἐφανερώθη τὸ λείψανόν του· ὑποσημ. 94
Κυριακὴ τὴν Ἀνάστασιν περιέχει· ὑποσημ. 327
Κυριακὴ τῶν Προπατόρων. 300
Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. 322
Κυριακὴ τῶν πατέρων τῆς ἑβδόμης Συνόδου. 122
Κωνώπων μὲ πλῆθος, τίς ἐπειράθη. 289
Κώνωπες ποίους ἐχθροὺς δάκνοντες τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγήν. 380

Λ

Λαζάρου ἐγέρσεως, μνήμην μόνον ποιεῖται ἡ Ἐκκλησία ἐν -ῳ Σαββάτῳ καὶ οὐχὶ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἠγέρθη. ὑποσημ, 339
Λαύρα τί σημαίνει. 80

σελ.

Λειψάνων ἁγίων ἐνταφιασμὸς, ἐλευθερία γίνεται τῶν δαιμονιζομένων. 137
Λείψανον Λαζάρου, ποῖος ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν αὐτόθι.
Λείψανον Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, ποῦ εὑρίσκεται· εἰς τὴν ὑποσημ. 206
Λείψανον Γρηγορίου τοῦ ἐν τῇ χρυσῇ Πέτρᾳ εὑρέθη· ὑποσημ. 249
Λειψάνων μαρτύρων μετάθεσις ἤτταν ἐνομίζετο τοῦ ἐν Δάφνῃ Ἀπόλλωνος· αὐτόθι.
Λείψανον τίνος ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, καὶ ὑποστηρίζεται ἐκεῖ εἰς ὅλην τὴν λειτουργίαν. 274
Λείψανον τίνος δὲν εὑρέθη εἰς τὸν τάφον Τὸ τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, ποῦ εὑρίσκετο· ὑποσημ. 253-154
Λείψανον βασιλέως Ἰωάννου Βατάτζη, θαυμαστὸν καὶ χαριέστατον. 193
Λειψάνων εἰς τίνων μαρτύρων εὕρεσιν, διῆλθον ἄγρυπνοι ὅλην τὴν νύκτα οἱ χριστιανοί· ὑπ. 128
Λείψανα Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας ποῦ εὑρίσκονται. 473
Λείψανον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου ποῦ εὑρίσκετο ὑποσ. 446
Λείψανον τοῦ Θεοδόχου Συμεὼν ποῦ εὑρίσκετο. ὑποσ. 137
Λέων ὡμίλησε παραδόξως.—Εἰς ποίαν ἵσταντο ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά. 159
Λευκὰ ἐνδύματα ποῖοι ἐφόρουν ὅταν ἐνεταφίαζον τοὺς νεκρούς. 116
Λευκοπόταμος ποῖος εἶναι. 46
Λίθοι τίμιοι δώδεκα, πῶς ὀνομάζονται. ὑποσ. 105
Λουκᾶς Ἀπόστολος, ἦτον καὶ ἄλλος ἔξω ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστήν. 31
Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς αὐτόπτης ἦτο τοῦ Κυρίου.—Δὲν ἦτο.—Ὁ μετὰ τοῦ Κλεόπα ὢν ποῖος ἦτο Ἐκ τούτου διεδόθη εἰς τὸν κόσμον ἡ τῶν ἁγίων εἰκόνων ζωγραφία.—Λείψανον αὐτοῦ τίς μετεκόμισεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. 139
Λύπη ὑπερβολικὴ κάμνει νὰ ἀποθνήσῃ τις. 68
Λωβοὶ πρέπει νὰ ἐπισκέπτωνται καὶ νὰ ἀναπαύωνται.—Πολύτιμα πετράδια καὶ μαργαρίταρια εἶναι.—Λωβῶν νοσοκομεῖα πρέπει νὰ κτίζωνται μεγαλώτατα, καὶ σιτηρέσια εἰς αὐτὰ νὰ ἀφιεροῦνται. 354—5
Λέοντος Πάπα ἐπιστολὴν πῶς ἐδέχθη ἡ τετάρτη Σύνοδος. 464
Λίτρα πόσον εἶναι. ὑποσ. 391
Λόγια ὅσα δὲν θέλει τις, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ ἀκούει. ὑποσ. 422

Μ

Μάγοι πάποι ἐλέγοντο. ὑποσ. 34
Πότε ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστόν. ὑποσ. 338

Digitized by Google

σελ.

Δύω γνῶμαι περὶ αὐτῶν εἰσιν.—Τῆς προσκυνήσεως αὐτῶν μνήμην μόνον φέρει ὁ Συναξαριστὴς, καὶ οὐχὶ τῆς ἡμέρας. ὑποσ. 339

Μακαρίου περὶ τοῦ Ρωμαίου τινὰ λεγόμενα, μυθώδη εἶαι· ὑποσημ. 455

Μανασσῆ προσευχὴν τίς ἀναφέρει· ὑποσημ. 324

Μαρτύριον διότι δὲν ἐτελείωσε, ποῖος ἐλυπήθη. 120 καὶ 250

Ποῖος ἐφθόνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ὑποσημ. 124

Αὐτόκλητοι πολλοὶ ὑπῆγον εἰς τὸ μαρτύριον. 146 καὶ 275

Μαρτύρων θάνατον δὲν πρέπει νὰ κλαίωσιν οὐδὲ αὐταὶ αἱ γυναῖκές των.—Τί παρήγγελλον εἰς τὰς γυναῖκάς των. 21

Μαρτύρων λείψανα ἀνιστῶσι τοὺς νεκροὺς εἰς αὐτῶν προϋπάντησιν. 28

Διὰ τὴν ἀγάπην τῶν μαρτύρων, τίς ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους των. 39

Μάρτυρας τοὺς ἐξ Αἰγύπτου, πῶς ἐπαινεῖ ὁ Χρυσόστομος· ὑποσημ. 51

Μάρτυρας ἀποθνήσκοντας, τιμᾷ τῇ ἐαυτοῦ παρουσίᾳ ὁ Χριστός· εἰς τὴν ὑποσημ. 113

Μάρτυς ποῖος ἰδὼν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἐχαμογέλασε. 124

Μάρτυς τίς δὲν ἐσυγχωρεῖτο νὰ μένῃ ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι. 133

Μάρτυς ποῖος παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. 135

Μάρτυρες ἔχαιρον διὰ τῶν παιδευτηρίων βλέποντες τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. 205

Μαρτύρων θάνατος, εἰς αὐτοὺς μέν ἐστι δόξα, εἰς δὲ τοὺς τυράννους, καταισχύνη. 249

Μάρτυρες, εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν αἰσθάνονται ὀλίγον πόνον, μετὰ ταῦτα δὲ θαρροῦσι καὶ παρηγοροῦνται. 250

Μάρτυρες πάντων εἶναι δικαιότατοι. ὑποσ. 294

Μαρτύρων πληγαὶ, σημεῖα εἶναι τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης. 332

Μάρτυρα γυναῖκα ποίαν ἐφύλαξεν ὁ Θεὸς ἀμόλυντον ἀπὸ τοὺς ζητοῦντας αὐτὴν μολῦναι. 400

Ποία δὲν κατεδέχθη νὰ τὴν κρατήσωσιν οἱ στρατιῶται καὶ νὰ τὴν ἐκδάρωσιν, ἀλλ' ἐστάθη μόνη. 483

Μαρτυρίου πάθος ἀνάπτει τὴν καρδίαν. 464

Θάνατος αὐτῶν, νίκη ἐστι. ὑποσ. 113

Ματθαῖος τί σημαίνει.—Τί ἔτρωγε. —Θῦμα ἦτο τῆς παρθενίας. — Εὐαγγέλιον πότε, καὶ εἰς ποίαν γλῶσσαν ἔγραψεν.—Ποῖος μετέφρασεν αὐτό. ὑποσ. 225

Μέλλον δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τις ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ σημείων ἐξωτερικῶν. ὑποσ. 297

Μῆλα τὰ ἐκ τοῦ Παραδείσου πολλοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσαν. 34

Μητέρες πρέπει νὰ εὐχαριστῶσι τὸν Θεὸν διὰ τὰ τέκνα των ὑπὲρ Χριστοῦ ἀποθανόντα. 49

σελ.

Μήτηρ ἐμπόδιζε τὸ παιδίον τῆς μαρτυροῦν, νὰ μὴ πίῃ νερόν. 230

Μήτηρ ποία ὅταν ἐχόρταινεν ἀπὸ φαγητὰ, παῖον παιδίον δὲν ἐβύζανεν ἀπὸ αὐτήν· ποία ἀπεῖχεν ἀπὸ φαγητὰ παχέα καὶ κρέας, ὅτε ἦτο ἔγκυος. 285

Ποία μήτηρ ἐναγκαλισθεῖσα τὸν νεκρὸν υἱόν της, ἐθανατώθη. 304

Μητέρες χριστιανῶν, τί πρέπει νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα των· ὑποσημ. 158

Μίλιον πόσον εἶναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 29

Μιτυλήνη ποίαν ἁγίαν ἐβλάστησε. 205

Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχαγγέλου πέρι, τί προφητικῶς εἶπεν ὁ Θεολόγος Ἰωάννης.—Ἁγίασμα αὐτοῦ κάθε πάθος ἰάτρευεν. 20

Ἡ ἑορτὴ τούτου διατί ὀνομάζεται Σύναξις. 203

Μνησικακίας πάθος πῶς ἰατρεύθη μετὰ θάνατον. 25

Μοδέστου Ἱεροσολύμων Εὐχὴ λεγομένη εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν ζώων· ὑποσημ. 312 καὶ 495

Μοιχείαν πῶς πρέπει τίς νὰ κλαίῃ καὶ νὰ βδελύσσεται. 32

Ὁ ἐλευθερώσας γυναῖκα ἀπὸ αὐτὴν, πόσον μισθὸν ἔχει. 271

Μαλαχίας τί δηλοῖ καὶ διατί οὕτω ὠνομάσθη. Πότε ἤκμασε.—Διατί λέγεται προφήτης τοῦ δευτέρου Ναοῦ.—Ὁ Ἔσδρας εἶναι. 361

Μανιχαῖοι ἔλεγον ὅτι δὲν ἔλαβεν ὁ Κύριος σάρκα ἀληθινήν. 357

Μάξιμος τί σημαίνει. 397

Μόδιον τί εἶναι. ὑποσ. 391

Μοναχοὶ μακάριοι εἶναι, ὡς ἐμπαίζοντες τὸν κόσμον. 393

Μοναχὸς ὑποκριτὴς ποίαν τιμωρίαν ἔλαβεν ἐν τῷ θανάτῳ. 395

Μοναχὸς ἅπαξ μόνον τῆς ἡμέρας πρέπει νὰ τρώγῃ καὶ νὰ προσεύχηται πάντοτε νοερῶς. ὑπ. 405

Μετὰ μικρὰ κακοπαθήματα πρέπει νά πολεμῇ τὸν διάβολον. 405

Ποῖος ὠνόμαζεν αὐθέντας τοὺς ἄλλους μοναχούς. 465

Μοναχοὶ ποῖοι ἁπλοῖκοὶ ὄντες ἠπατήθησαν. 486

Μύλασσα ποία εἶναι. 407

Μοναστήριον Παντοκράτορος τί ἦτο, καὶ ἀπὸ ποίους ἐκτίσθη. ὑποσ. 163

Μοναχὸς δὲν πρέπει νὰ βλέπῃ γυμνὸν τὸν ἑαυτόν του. ὑποσ. 102

Μοναχοὶ δὲν πρέπει νὰ κτίζωσιν οἴκους μεγάλους. ὑποσ. 140

Ἡ πρὸς τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς συγκατάθεσις αὐτῶν, ὡς ἡ πόρνεια τῶν κοσμικῶν λογίζεται. ὑποσ. 156

Μοναχοῦ νεκροῦ ἡ ἐν τῇ Εὐχολογίῳ κάθησις, τίνος ποιητοῦ εἶναι. ὑποσ. 256

Ὅπου μοναχὸς ὑπάγει, προπορεύεται ὁ διάβολος. ὑποσ. 33

Digitized by Google

σελ.

Μοναχῶν σχῆμα μίαν φορὰν πρέπει νὰ τελεῖται. ὑποσ. 315
Πολλὰ πρέπει νὰ ὑπομένωσιν οἱ μοναχοί. 334
Μοναχὸς ὑπερίφανος μὲ τί ὁμοιάζει. ὑποσ. 336
Μοναχὴ δὲν πρέπει νὰ γυμνόνεται, κἂν μόνη ἦναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 102
Μονὴ βαθέως βράκος ποῦ εὑρίσκεται· ὑποσ. 24 καὶ 78
Μωσῆς διατί παρώξυνε τὸν Θεόν. — Ἡ ῥάβδος αὐτοῦ πότε ἐφέρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν. — Ἡ πρώτη ᾠδὴ αὐτοῦ καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸ ἁπλοῦν ἑρμηνεύθησαν· ὑποσημ. 15

N

Νεόνυμφοι ἐφύλαξαν παρθενίαν. 108
Νήπια ποῖος ἅγιος βοηθεῖ. 252
Νηπίων ἁγίων λείψανα, ποῦ εὑρίσκοντο. ὑποσ. 349
Νηστεία πρέπει νὰ παραβλέπεται διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον· ὑποσημ. 183
—Ταπεινοῖ τὸ σῶμα· ὑποσημ. 229
Νινευὶ κατεποντίσθη ὕστερον ἀπὸ τὸν Ἰωνᾶν. — Νινευῖται πάλιν ἔπεσον εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας· ὑποσημ. 57
Νοέμβριος τί ὄνομα εἶναι· εἰς τὴν ὑποσημ. 180
Νόμον τελετουργικὸν εἰς τὸ πνευματικώτερον ὁ Κύριος ἀνεβίβασε. 368
Νῶε πέλεκυς ποῦ ἐβλήθη· εἰς τὴν ὑποσημ. 40

Ξ

Ξενιτεῦσαι πῶς δύναταί τις· ὑποσημ. 229
Ξένους ὁ δεχόμενος καὶ ὑπηρετῶν αὐτοὺς, δεύτερον τάγμα εἶναι ἐν τῷ Οὐρανῷ. ὑποσ. 153

O

Οἱ τὰ Χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, πότε ἐδιωρίσθη νὰ ψάλλεται· ὑποσημ. 223
Ὀκτώβριος τί σημαίνει· ὑποσημ. 94
Ὀνόματα πάντων ποία ἔλεγε μετὰ τοῦ κύριε. 311
Ὀποβάλσαμον τί εἶναι· ὑποσημ. 340
Ὀπτασία φοβερὰ καὶ ὠφέλιμος. 103
Ὅρκων παράβασις, τί ἐπιτίμιον ἔχει. 12
Ὀφιδίων μὲ πλῆθος τίς ἐπειράσθη. 289

Π

Παιγνίδια πρέπει νὰ μισῶσιν οἱ χριστιανοί· ὑπ. 303
Πόσον ταῦτα ὁ Θεὸς ὀργίζεται αὐτόθι.
Παιδία ποῖα κατὰ τὴν ἡλικίαν ὄντα, ἦσαν κατὰ τὴν γνῶσιν γέροντες. 13
Παιδίον ποῦ ἥρπαγη. 69
Παιδία ἀνήλικα ἀποθανόντα χρεωστικῶς ζητοῦσιν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὰ μέλλοντα ἀγαθά. 114
Μετὰ παιδίου ὁ λαλῶν χορτασμένος μοναχὸς πορνεύει τῷ λογισμῷ· ὑποσημ. 209
Παιδίον ἐρωτηθὲν εἶπεν, ὅτι πιστεύει τὸν Χριστόν. 230
Τοῦτο διψῆσαν, δὲν ἔπιε νερόν· αὐτόθι.
Παιδίον ἐτρέφετο καὶ ἐφυλάττετο μέσα εἰς τὴν θάλασσαν. 248
Παιδίου θεοφωτίστου χαριέστατον καὶ κατακτικώτατον διήγημα· ὑποσημ. 453
Παλλίον ποῖον λέγεται. 46
Πανδέκτη ποία βίβλος ὀνομάζεται· ὑποσημ. 236
Πάνδεκτος ποῖος ὀνομάζεται· αὐτόθι.
Πάνθεον τί ἦτο. 233
Παντοκράτορος μοναστήριον τὸ ἐν τῷ Ἄθῳ, τῶν Ξανθοπούλων ἦτο· ὑποσημ. 241
Παρακαταθήκην πρέπει τίς νὰ φυλάττῃ, καὶ ἂν ὁ παραθέσας ἦναι ἀλλόφυλος. 244
Παρασκευῆς νέας λείψανον πῶς ἐφέρθη εἰς Ἰάσιον. 131
Παρασκευὴ τὸ Πάθος τοῦ Χριστοῦ περιέχει. 327
Παρθενίας χάριν ποία μήτηρ ἔπνιξε τὰς θυγατέρας της· ὑποσημ. 100
Παρθενία πόσα καλὰ προξενεῖ· ὑποσημ. 101
Διὰ τὴν παρθενίαν ποία ἐκρήμνισε τὸν ἑαυτόν της· εἰς τὴν ὑποσημ. 113
Παρθένοι ποῖαι ἔψαλλον ὅτε διέβαινεν ὁ παραβάτης Ἰουλιανός· ὑποσημ. 117
Παρθένους ποίας ἐφύλαξεν ὁ Χριστὸς, καὶ δὲν ἐμολύνθησαν. 348
Πατὴρ ὁ Ἄναρχος ἀποστρέφεται τοὺς βλασφημοῦντας εἰς τὸν Υἱόν του. 245
Πατρὸς πνευματικοῦ εὐχὴ, πόσον δύναται· ὑπ. 102
Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ὑποσημ. 62
Παύλου λόγια ἔκαμαν τὴν Θέκλαν νὰ λησμονῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. 63
Εἰς ποίαν εἶπε νὰ χαίρῃ. 159
Πάθη ποῖος ἀντεπολέμει μὲ τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς. 467
Παρίου ποῖον ἦτο· ὑποσημ. 407
Παρθενίας στέφανος ποῖος καὶ εἰς τίνα ἐδόθη παρὰ Θεοῦ. 407
Πέντε μαρτύρων θαῦμα χαριέστατον· ὑποσημ. 298
Πεντηκοστάριον ποῖοι ἐφιλοπόνησαν· ὑποσημ. 217
Πέταλον τί ἦτο. 74
Πέτραν τίς ἔβαλεν εἰς τὸ στόμα διὰ νὰ μὴ δμιλῇ. 292
Πένθος πῶς εὑρίσκῃ ὁ ἄνθρωπος ὅταν τὸ θέλει ὑπ. 422
Περιτομὴν ὁ Κύριος παρὰ τίνος καὶ ποῦ ταύτην ἐδέξατο. — Τὸ περιτμηθὲν ἐκεῖνο μέλος τί ἔγεινε. — Ποῦ ἐνομίζετο ὅτι εὑρίσκετο.—Προσέλαβεν αὐτὸ ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀναστάσει· ὑποσημ. 357
Περιτομὴν διὰ ποῖα αἴτια ἔλαβεν· ὑποσημ. 358
Περιστερὰ εἰς ποῖον ὡμίλησε· 398
Πίστιν ὁποιος ἔχει εἰς τοὺς ἁγίους, δὲν ταράττεται εἰς τὰς συμφοράς. 140
Πλακίλλα ἡ βασίλισσα, ποῖα ἀξιομνημόνευτα λόγια ἔλεγεν. 42
Ὠφέλησε τὸν ἄνδρα της μέγαν Θεοδόσιον, εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὸν θυμόν. 43
Πνεῦμα ἅγιον ἐκ Θεοῦ (ἤτοι τοῦ Πατρὸς) τὴν ὕπαρξιν ἔχει, καὶ δι' Υἱοῦ πέφηνε τοῖς ἀνθρώποις. — Οὐκ ἐνέλιπέ ποτε τῷ Υἱῷ· ὑπ. 226
(Πνεῦμα διὰ τὸ ἅγιον) ποῖοι τιμωρηθέντες, ἔχαιρον. 333
Πνεῦμα ἅγιον διατί ἦλθεν ὡς περιστερὰ εἰς τὸν Ἰησοῦν βαπτιζόμενον. 368

Digitized by Google

σελ.

Πνεύματος θεολογίαν τίς προσέθηκεν ἐν τῷ συμβόλῳ· ὑποσημ. 375
Πολεμίων νίκη ἡ ἥττα, μὲ τὴν νεῦσιν τοῦ Θεοῦ γίνονται. 336
Πόλις οὐράνιος, πῶς σχηματίζεται· ὑποσημ. 105
Πολυκάρπου ἔπαινοι τίνες.— Τί λόγιον ἔλεγε. 475
Πορνεία γίνεται αἰτία νὰ ἀναχωρήσῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. 280
Πορνείας ὁ ἀπεχόμενος, καὶ τὸ σῶμα λυτρόνει ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν ψυχήν του. — Καὶ ἐν τῷ πολέμῳ οὐ θανατοῦται. 336
Πραιπόσιτος τί σημαίνει· ὑποσημ. 462
Προδιδόναι οὐ χρὴ τινὰς, τοῖς ἐπὶ κακῷ ζητοῦσι. 36
Πρόδρομος, δεύτερος ἐξάδελφος ἦτο τοῦ Χριστοῦ· ὑποσημ. 25
Σύλληψις αὐτοῦ ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἐγένετο· ὑπ. 60
Ποίας ἀκρίδας ἔτρωγε· ὑποσημ. 79
Προδρόμου ἡ κάρα ποῦ πρῶτον καὶ δεύτερον εὑρέθη. 477
Πρόνοια Θεοῦ συγχωρεῖ νὰ θανατωθῇ εἷς, διὰ νὰ μεταβληθῇ εἰς εὐσέβειαν ὅλον τὸ Ἔθνος. 181
Προορατικὸν χάρισμα τίνος, ἐστὶ θαυμάσιον. 290
Προσκυνηταὶ τῶν Ἱεροσολύμων ἐλάμβανον μέρος τιμίου Ξύλου· ὑποσημ. 41
Προσευχῆς ἐν τῷ καιρῷ, ὡς φωτία πρέπει νὰ γίνεταί τις· ὑποσημ. 153
Προσευχὴν Μανασσῆ ποῖος ἀναφέρει· ὑποσημ. 324
Προδρόμου ἡ κάρα ποῦ πρῶτον καὶ δεύτερον εὑρέθη. 477
Πῶς ἐφέρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν.— Ποῦ εὑρίσκοντο μέρη αὐτῆς· ὑποσημ. 478
Προσευχόμενος τίς ἦτο φορτωμένος μὲ ῥίζαν δένδρου βαρυτάτου. 476
Πτωχῶν χάριν τίς ἐπωλήθη. — Τίς τὰ ἐνδύματά του ἔδωκεν εἰς αὐτούς. 396

Ρ

Ῥάβδος, ἣν ἔδωκε Χριστὸς τῷ Ματθαίῳ, τί ἐνήργησε. 225
Ῥαφαὴλ Ἄγγελος, τίνα ὠδήγησε. 156
Ῥοδακινέα πότε ἐπροσκύνησε τὸν Χριστόν. — Ἰάτρευεν αὕτη πολλὰς ἀσθενείας. ὑποσημ. 340
Ῥώμης ἐπίσκοποι οἱ μετὰ Πέτρον, τίνες εἰσὶν· ὑπ. 194
Ῥῶσσοι πότε ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὑπ. 166

Σ

Σάββα βίον ποῖος συνέγραψεν. 82
Σάββας ὄνομα, καρκίνος ἐστὶ· εἰς τὴν ὑποσημ. 169
Σάββατον τὴν ταφὴν τοῦ Χριστοῦ περιέχει· ὑπ. 327
Σάββατον τιμᾷν τίνος αἱρέσεως ἦτο· ὑποσημ. 359
Σαμουὴλ, διατί ἐφόρει Ἐφοὺδ, Λευίτης ὢν καὶ οὐχὶ ἀρχιερεύς. — Πῶς ἑρμηνεύεται· ὑποσ. 285
Σαρκὸς πόλεμον ὁ ὑποφέρων ἔχει καὶ μισθόν. — Καὶ στέφανον μαρτυρίων λαμβάνει. 468
Σκηρέτος τί δηλοῖ· ἐν τῇ ὑποσ. 75

σελ.

Σημεῖα τὰ κατὰ φαντασίαν, ταχέως διαλύονται. 71
Σκιὰ μόνη τοῦ σώματος τίνος ἐθεράπευε τὰς ἀσθενείας. 79
Σμύρνης Ἐπίσκοπος ποῖος Ἀπόστολος ἐστάθη. 31
Σοφίας ἁγίας ναὸς, Μεγάλη Ἐκκλησία καὶ μήτηρ βασιλείας ἐλέγετο· ὑποσημ. 25
Ἐγκαίνια αὐτῆς. 333
Σοφονίας τίς καὶ πότε ἦτο.—Ὑψηλὰ λαλεῖ καὶ μεγαλοπρεπῆ. — Τί θὰ εἰπῇ· ὑποσημ. 269
Σπέρμα θεῖον ποῖος ὠνόμαζε. 114
Σταυροὶ τῶν λῃστῶν, ποῦ ἐφέρθησαν· ἐν ὑποσ. 41
Σταυροῦ τύπος ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ γενόμενος, τί ἐνήργησε. 21
Σταυρὸς ὁ φανεὶς τῷ Κωνσταντίνῳ, ποῖα γράμματα εἶχε. 40
Πῶς καὶ διατί ἔγεινεν ἡ ὕψωσις αὐτοῦ. — Ποῖα θαύματα ἐποίησε.— Εἰς πόσα διηρέθη τὸ Ξύλον τοῦ Σταυροῦ.— Τὸ τίμιον Ξύλον αὐτοῦ ἐπληθύνετο.— Μέγεθος τοῦ Σταυροῦ πόσον ἦτον· αὐτόθι. — Τὰ μετὰ τοῦ Σταυροῦ εὑρέθη φυτὰ, τί ἔγειναν. — Τί σχῆμα εἶχεν ὁ Σταυρός. 41
Καὶ τριμερὴς ἦτον καὶ τετραμερής· αὐτόθι. — Εἶχε καὶ ὑποπόδιον. — Τίτλος αὐτοῦ ἐν σανίδι ἐχαράχθη, καὶ οὐχὶ ἐν χάρτῃ· ὑπ. 42
Σταυρὸς σημεῖον ἐστὶ τοῦ Κυρίου· ὑποσημ. 78
Σταυρὸν προσκυνῆσαι, ποῖοι δὲν εἶναι ἄξιοι. 98
Σταυρὸν τυποῦν, Ἄγγελοι τίνα ἐδίδαξαν. 188
Σταυρὸς εἰς τίνος στήθη ἐφάνη, ὅτε ἐγεννήθη. 285
Σταυρὸν οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ φορῶσι. ὑποσ. 298
Ἀπὸ τί ἐγνωρίσθη, ὅτι ἦτον ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. 41
Σκυρὸν ποῖος ἀσπαζόμενος, ἐτύπωσεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν του. 342
Στάχυος ἀποστόλου λείψανον ποῦ εὑρίσκετο. ὑποσημ. 176
Στέφανον πλέξαντες οἱ Ἕλληνες ἀπὸ ἀκάνθας, ποῖον ἄλλον ἐστεφάνωσαν ὡς τὸν Κύριον. 270
Στέφανος ὁ Πρωτομάρτυς πότε ἐλιθοβολήθη. 345
Στιχολογία λέγεται εἰς ὅλην τὴν Πεντηκοστήν. ὑποσημ. 15
Κατὰ τρεῖς τρόπους ψάλλεται μία οὖτα. 15
Στρατιῶται οἱ νικήσαντες, μὲ τὰ ὅπλα των ἐθάπτοντο. ὑποσ. 13
Συγγενῶν θρῆνοι πείθουσι νὰ ἀρνηθῇ τις τὴν εὐσέβειαν. 317
Συγκατάθεσις λογισμῶν αἰσχρῶν, ὡς ἁμαρτία μεγάλη λογίζεται.—Καὶ τὰ θηρία ἀποστρέφονται τὸν ταύτην ποιήσαντα. — Πόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἱκανοποίησίς της. 156—7
Συγχώρησις Πατριάρχου καὶ Ἀρχιερέων οὐκ ἐξαρκεῖ εἰς τὸ νὰ κάμῃ τις τὸν Θεὸν ἵλεων, ἐφ' οἷς ἔπραξε. ὑποσ. 173
Σῦκον εἰς ἓν μόνον, ποῖος ἠρκεῖτο. 286
Συκοφαντίας πρέπει νὰ δέχηταί τις, δι' ἀγά-

Digitized by Google

σελ.

την Θεοῦ καὶ διὰ κανόνα τῶν ἁμαρτιῶν του. 32
Ποῖαι ταύτας ἐδέχθησαν. 306
Σύνοδος ἕκτη τί ἐδογμάτισε. 43
Συραύλια καὶ τὰ ἄλλα ὄργανα τῶν κιθαρῳδῶν ὑπὸ Θεοῦ κατακαίονται. 303
Συκοφάντριαν πῶς τιμωρεῖ ὁ Θεός. ὑποσ. 471
Σύμβολον πίστεως τίς ἀνεπλήρωσε ὑποσ. 375
Σχῆμα μοναχῶν δὲν πρέπει νὰ ἐμπαίζηται. 304
Σχισματικοὶ ὅλοι πρέπει νὰ βαπτίζωνται ὑπ. 167

Τ

Ταπεινοφροσύνη ἀνωτέρα ἐστὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν. ὑποσ. 208 καὶ 229
Ποῖος μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην ἐκρέμασε τὴν Σκῆτιν ἐν τῷ δακτύλῳ του. ὑποσ. 209
Ποῖος ἀνεχώρησε διότι δὲν ἐγυμνάζετο εἰς τὰ ἔργα τῆς ταπεινοφροσύνης. ὑποσ. 256
Ταπεινοφροσύνη καὶ κόπος συγχωροῦσιν ἁμαρτίας. ὑποσ. 266
Αὕτη σώζει τὸν ἄνθρωπον καὶ οὐκ ἄλλη ἀρετή. ὑποσ. 33
Ταπεινόφρων, νεκρός ἐστι καὶ οὐ κρίνει τινὰ ὑπ. 229
Ταπεινόφρονος προσευχὴ κάμπτει τὸν Θεόν. ὑπ. 336
Τάφοι ἁμαρτωλῶν δὲν πρέπει νὰ γίνωνται κοντὰ εἰς τοὺς τάφους τῶν ἁγίων. 134
Ταρασίου πατριάρχου ὁ σωματικὸς χαρακτὴρ τίνι ἦτο ὅμοιος. 478
Τέλειοι ἄνδρες κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἀκρίβειαν πρέπει νὰ φυλάττωσι καὶ εἰς τὰ παραμικρότατα. 67
Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, πότε ἐδιωρίσθη νὰ ψάλλεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑποσ. 223
Τριὰς ἡ ἁγία, τελεία ἐστὶ καὶ οὐκ νὐξήνθη, ἀλλ' ἄτρεπτός ἐστι. ὑποσ. 226
Τριάδος εἰς τύπον ποία ἔκτισε τρία παράθυρα. 273
Τρισάγιον πῶς ψάλλουσιν οἱ Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ. —Ποῖος τοῦτο ἐπρόσταξε νὰ ψάλλεται. 66
Τριῴδιον ποῖοι ἐφιλοπόνησαν. ὑποσ. 217
Τρία πράγματα πρέπει τίς νὰ φοβῆται. ὑποσ. 378
Τροπάρια νέα εἰς τὸν ἀπόστολον Ἀνανίαν ὑποσ.
Τροπάρια νέα εἰς τὸν Κυπριανόν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἱερόθεον. ὑποσημ.
Εἰς Σέργιον καὶ Βάκχον. ὑποσημ.
Τροπάρια τὰ εἰς τὴν ζ'. Σύνοδον ἁρμοδιώτερον εἶναι νὰ λέγωνται εἰς τὰς ἕξ Συνόδους ὑποσ.
Εἰς τὸν Βενιαμίν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Ἀρτέμιον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ὅσιον Ἀβράμιον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον. ὑποσ.
Τροπάρια παλαιὰ εἰς τὸν Λάζαρον τὸν Γαλλησιώτην. ὑποσ.
Εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους τροπάρια νέα. ὑπ.

σελ.

Εἰς τὸν ἅγιον Φιλάρετον ὑποσ.
Τροπάρια Λιτῆς εἰς τὴν Σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης. ὑποσημ.
Τὰ ἐλλείποντα εἰς τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον. ὑπ.
Εἰς τὸν ἅγιον Σεβαστιανόν. ὑποσημ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Ἀναστασίαν τὴν Φαρμακολυτρίαν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ναούμ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βατάτζην. ὑπ.
Εἰς τοὺς ἐν Στρουμμίτζῃ δεκαεξ μάρτυρας ὑπ.
Εἰς τὸν Σίμωνα τὸν Μυροβλύτην ὑποσημ
Εἰς τὴν ἁγίαν Παρασκευήν.
Τροπάρια νέα εἰς τὸν ὁμολογητὴν Μελέτιον.
» καὶ εἰς τὸν Μάρκον τὸν Ἐφέσου. αὐτόθι.
Εἰς τὸν ἀπόστολον Τιμόθεον. ὑποσμ.
Εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν ὑμνογράφον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ἀντίπαν. ὑποσ.
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον. ὑποσημ.
Εἰς τὸν Τρύφωνα. ὑποσ.
Εἰς τὸν Χαραλάμπη. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἀθανάσιον κτίτορα Μετεώρου ὑποσ.
Τίτου Ἀποστόλου βίον, ποῖος συνέγραψε. ὑποσ. 79
Τύρων τί δηλοῖ. 462
Τυρίον καὶ μαρούλιον ποῖος ἐπεθύμησε. 308

Υ

Ὕδωρ τὸ ὑδρευόμενον κατὰ τὴν νύκτα τῶν Θεοφανείων ἄφθορον διαμένει εἰς δύο καὶ τρεῖς χρόνους. ὑποσημ. 368
Ὑπακοὴ ἀδιάκριτος τὰ ξηρὰ ξύλα βλαστάνει. ὑπ. 208
Ὑπακοῆς ἐργάτης οὐκ ἀποθνήσκει. 252
Ὁ πωλήσας ἑαυτὸν ὑπακοῇ, τυφλὸς ὢν, ἀνέβλεψε. ὑποσημ. 265
Ὑπερηφάνεια μεγαλειτέρα εἶναι ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας. ὑποσ. 229
Ὑπερηφάνου δέησις παροργίζει τὸν Ὕψιστον. ὑπ. 336
Ὑποτακτικός τις μάρτυς διὰ τὸ ἐκπεσεῖν τῆς ὑπακοῆς, τῆς τελείας δόξης τῆς διὰ το μαρτυρίου οὐκ ἠξιοῦτο. 133
Ὑποτακτικὸς τέταρτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ.—Μεγαλειτέραν δόξαν ἔχει ἀπὸ τὸν ἡσυχάζοντα καὶ ξενοδοχοῦντα. ὑποσημ. 153
Ὑπνῶν, τίς δὲν ἐκοιμήθη ἀνάσκελα, ἢ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος. 374
Ὑψισταρίων αἵρεσις τί ἦτο. ὑποσ. 359

Φ

Φάλαινα κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν. 57
Φαλαίνας καθ' ἑκάστην ἁλιεύουσιν. ὑπ. αὐτόθι.
Φαντασίαν δαιμόνων οἱ καθαροὶ καὶ ἅγιοι δὲν βλέπουσι. 391
Φιλήμων ὁ ἀπόστολος τί ἄνθρωπος ἦτο. ὑποσ. 238
Ἕως πότε ἐστέκετο ἡ οἰκία του. αὐτόθι.
Φιλοξενία πόσον καλὸν εἶναι.—Καὶ τοὺς ἐχθροὺς φίλους ποιεῖ. 60
Φιλοξενία πλουσίαν δόσιν ἀγαθῶν προξενεῖ. 406

Digitized by Google

σελ.

Φιλανθρωπία καὶ τοὺς ἀπίστους ποιεῖ χριστιανούς. 458
Φιλοσοφία, ἡ κατὰ Θεὸν, πᾶσιν ἐστὶν αἰδοῦς ἀξία. ὑποσ. 458
Φορέματά της λαμπρὰ ποία ἐκδύθη καὶ ἐφόρεσε τὸν πτωχὸν, ἐνεδύθη διὰ τὰ εὐτελῆ τοῦ πτωχοῦ. 130
Φρόνησις πολιτικὴ ἡνωμένη μὲ ἀσκητικὴν ἀγωγὴν πολλοῖς αἴτιος σωτηρίας γίνεται. 375
Φύσεως ἀνάγκην ποῖος ἀπέβαλε. 253
Φῶς θεϊκὸν ποῖον ἐφώτιζε καὶ ἀνεγίνωσκε. 183

X

Χάριν θαυμάτων πότε τις λαμβάνει. 166
Χήρα ἡ ἐπὶ Χρυσοστόμου, πῶς ὠνομάζετο. 221
Χίος ποίους ἁγίους ἐβλάστησε. 149 καὶ 268
Χρήματα τὰ κακῶς συνηγμένα πρέπει νὰ ἐξοδεύωνται καλῶς. 80
Χριστοῦ χάριν καὶ τὰ δοκοῦντα ἐπονείδιστα, σεμνά ἐστι καὶ λαμπρά. ὑποσημ. 13
Χριστὸς παρίσταται εἰς τοὺς δι' αὐτὸν μαρτυροῦντας. ὑποσημ. 113
Χριστὸς ἐν σχήματι ἀνθρώπων φαινόμενος. ἐνεδυνάμονε τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχοντας. 16
Χριστὸς δεύτερος ἐξάδελφος ἦτο τοῦ Προδρόμου. δ'. ὑποσ. 25
Χριστοῦ αἷμα, ὅπερ εἶχόν τινες, πόθεν ἔρρευσε. ὑποσημ. 30
Ὁ ἄνωθεν ὑφαντὸς αὐτοῦ καὶ τὰ ἱμάτια, ποῦ εὑρίσκοντο. ὑποσ. 31
Χριστὸς ἐφάνη εἰς τὸ ὅραμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. δ'. ὑποσ. 40
Ἕτοιμος εἶναι νὰ πάθῃ πάλιν. 97

σελ.

Χριστοῦ τὸ σχίσιμον τοῦ ὑποκαμίσου του τί ἐφανέρωνε. 248
Χριστοῦ σῶμα τίς κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρόν. ὑποσ. 421
Χριστοῦ γέννησις ἄνωθεν ἑορτάζετο κατὰ τὰς κε' Δεκεμβρίου. ὑποσ. 309
Πότε ἀπόφασιν ἔλαβε νὰ σταυρωθῇ, πότε ἐσταυρώθη, πότε ἐτάφη, καὶ πότε ἀνέστη ὑπ. 327
Εἰς ποίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἐγεννήθη ὑπ. 337
Διατί κατέβη εἰς Αἴγυπτον. 340
Πόσους χρόνους διέτριψεν ἐν Αἰγύπτῳ ὑποσ. 341
Χρυσόστομος, διὰ ποίαν αἰτίαν συνέγραψε τοὺς λόγους περὶ Ἀνδριάντων. ὑποσ. 43
Ἡ ἑορτή του διατί μετετέθη. ὑποσ. 49 καὶ 220
Πῶς ὀνομάζεται παρὰ πολλῶν. ὑποσ. 221
Χειροτονία αὐτοῦ πότε ἔγεινε. 308

Ψ

Ψαλτήριον ποῖος ἀνεγίνωσκεν ὅλον, ἔπειτα ἐξήρχετο ἔξω τῆς κέλλης του. 197
Ψαλτικόν τι ποῖος δὲν ἔψαλλε, φυλάττων ὑπακοήν. 273
Ψεῦδος σοφὸν ποία ἁγία μετεχειρίσθη διὰ τὴν σωφροσύνην. 393
Ψυχὴν Ἀμμοῦν ποῖος, καὶ πόθεν εἶδεν ἀναβαίνουσαν εἰς τὸν οὐρανόν. δ'. ὑποσημ. 101
Ψυχαὶ ἁγίων πανταχοῦ ὁρῶσι, καὶ πῶς. ὑποσ. 147

Ω

Ὡραῖος τίς ἦτο τόσον, ὥστε ὠνομάσθη Θεὸς, καὶ ὄχι ἄνθρωπος. 352
Ὡσηὲ τί σημεῖον παράδοξον ἔδωκε. 136
Σύντομος εἶναι κατὰ τὴν φράσιν καὶ περιεσταλμένος. ὑποσημ. 136

Digitized by Google

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

Πάλαι μὲν Ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς

ΥΠΟ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ, ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

Εἶτα δὲ μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθείς, διορθωθείς, πλατυνθείς, ἀναπληρωθείς, σαφηνισθείς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθείς,

Ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ.

Νῦν δὲ τρίτον ἐπεξεργασθείς, ἐκδίδοται ὑπὸ

Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΑΣ

Μάρτιον, Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

Τοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τῇ γενομένῃ ἐν Παρισίοις τῷ 1867 βραβευθέντος.

(Παρὰ τῇ Πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 4.)

1868.

Digitized by Google

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
243160
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.

Digitized by Google

Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἑνὸς Θεοῦ.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

ΜΗΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ [1]

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ο ΜΗΝ οὗτος, ἀδελφοὶ, ὀνομάζεται ἀρχὴ καὶ πρῶτος τῶν μηνῶν ἀπὸ τὸν προφήτην καὶ θεσπέσιον Μωϋσῆν, καὶ οὕτω γράφεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Ἐξόδου «ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν, ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ.» (Ἐξ. ιϐ'. 1) καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Γενέσεως μανθάνομεν, ὅτι, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν ἱερῶν ἑρμηνευτῶν, εἰς τὸν μῆνα τοῦτον ἐποίησεν ὁ Θεὸς ὅλα τὰ αἰσθητὰ κτίσματα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι. Καὶ τοῦτο γίνεται φανερὸν, διότι κατ' ἔτος εἰς τὸν Μάρτιον μῆνα ἡ γῆ βλαστάνει τὰς βοτάνας καὶ τὰ χόρτα, καθὼς καὶ τότε ἐβλάστησε ταῦτα εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, ὅτε ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε καὶ εἶπε· «Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου.» (Γέν. ά. 11) καὶ διότι εἰς τὸν Μάρτιον γίνεται ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξις, καὶ ἡ θάλασσα γαληνιᾷ, καὶ ὁ οὐρανὸς φαίνεται διαυγέστερος καὶ λαμπρότερος, ἐλευθερούμενος ἀπὸ τὴν συνεφίαν τοῦ προλαβόντος χειμῶνος. Καθὼς ταῦτα ἔγειναν καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην δημιουργίαν τοῦ κόσμου.

Ὅθεν ἀκολούθως εἰς τὸν Μάρτιον τοῦτον μῆνα ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον [1], εἰς τοῦτον τὸν μῆνα ἠλευθερώθη ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Φαραὼ, καὶ τὸ Πά-

[1] (Ἔχων ἡμέρας λα'. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιϐ' καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιϐ'.)

[1] Ποίᾳ ἑστάσθη ἡ πρώτη ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; ὁ μὲν Ματθαῖος ὁ πεζὸς χρονογράφος, καὶ ὁ Ξηνθόπουλος, καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου εἶπον ὅτι ἦτο ἡ εἰκοστὴ πέμπτη τοῦ Μαρτίου. Ὁ δὲ Πατριάρχης Ἀναστάσιος εἶπεν ὅτι ἦτο ἡ εἰκοστὴ τοῦ Μαρτίου, ἡ δὲ εἰκοστὴ πέμπτη ἐγένετο ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὴν ὑποίαν ἔγειναν ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ Ἀνάστασις. Ἀληθέστερον ὅμως εἶπεν ὁ πεζογράφος Δαμασκηνὸς, ὅτι πρώτη ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἐγένετο ἡ δωδεκάτη Μαρτίου· κατὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου παρέβη ὁ Ἀδὰμ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἀληθέστερον δὲ οὗτος λέγει, καὶ ὅτι ἡ τετάρτη ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐγένοντο οἱ φωστῆρες, ἦτο ἡ δεκάτη πέμπτη τοῦ Μαρτίου· ἐπειδὴ ἡ σελήνη εὑρέθη τότε δεκατεσσάρων ἡμισυ ἡμερῶν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἔγεινε δεκατεσσάρων ἡμερῶν καὶ δεκαοκτὼ ὡρῶν καὶ εἰκοσιδύω πρώτων λεπτῶν, διότι εἰς τόσον διάστημα γίνεται ἡ σελήνη τελείκ καὶ πλησιφαὴς καὶ ὁλόφωτος, καθὼς διδάσκουσιν ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, ὁ νομικὸς Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις, καὶ ὁ κὶρ Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς, καὶ πάντες οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι. Ἐκ τούτου λοιπὸν συνάγεται, ὅτι ἡ ἕκτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος, ἦτο δεκάτη ἑβδόμη τοῦ Μαρτίου. Πλὴν αἱ ἕνδεκα πρῶται ἡμέραι τοῦ Μαρτίου ἦσαν ἀνυπόστατοι καὶ κ π κ ει. πειδὴ ἐννοοῦνται γεγενημέναι πρὸ τῆς γενέσεως τοῦ κόσμου καὶ ὧν φωστήρων, διότι εὐρέθη τότε ἡ σελήνη τελεία, ὡς εἴπομεν· καὶ ὑπὲρ τοῦ-

Digitized by Google

σχα ἐποίησε, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐπέρασε, κατὰ τὸ ῥητὸν τῆς Ἐξόδου, τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Εἰς τοῦτον τὸν μῆνα εἰσῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἤτοι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς τοῦτο συνάγεται ἀπὸ τὸ βιβλίον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅπου γράφεται, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἔκαμον τὸ Πάσχα εἰς τὴν Ἰεριχὼ, κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ μηνὸς, δηλαδὴ τοῦ Μαρτίου. «Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάσχα τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀφ' ἑσπέρας, ἐπὶ δυσμῶν Ἰεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.» (Ἰησ. ε'. 10).

Εἰς τοῦτον τὸν μῆνα κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ συνελήφθη εἰς τὴν μακαρίαν κοιλίαν τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας, σάρκα ἐξ αὐτῆς δανεισάμενος· ἤτοι κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου τούτου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἑορτάζεται ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς κυρίας Θεοτόκου καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἄσπορος σύλληψις. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, ἤτοι κατὰ τὰς εἰκοσιτρεῖς τοῦ Μαρτίου, κατεδέχθη νὰ λάβῃ ὁ Κύριος τὸν διὰ σταυροῦ θάνατον· καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ ἰδίου τούτου Μαρτίου ἀνέστη ὁ Κύριος ἐκ τοῦ μνήματος, ὅτε καὶ κύριον Πάσχα λέγεται, καὶ διὰ τῆς ἀναστάσεώς του ἐχάρισε καὶ εἰς ἡμᾶς θεοπρεπῶς τὴν ἀνάστασιν. Εἰς τὸν μῆνα τοῦτον πιστεύομεθα, ὅτι θὰ γίνῃ καὶ ἡ κοινὴ καὶ παγκόσμιος ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασις· ὁμοίως καὶ ἡ παντελὴς καὶ ἀκατάλυτος πάντων τῶν κτισμάτων ἀποκατάστασις. Ὅθεν ὅστις ὀνομάσει τὸν Μάρτιον τοῦτον μῆνα ἄρτιον, φερωνύμως καὶ προσφυῶς θέλει τὸν ὀνομάσει, ἐπειδὴ εἰς τὸν μῆνα τοῦτον εὑρίσκει περιεχόμενα τὰ μυστήρια ὅλα τῆς πλάσεως καὶ ἀναπλάσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλης τῆς κτίσεως, ὅσα ἔγειναν, καὶ γίνονται, καὶ θὰ γένωσι.

Οὗτος ὁ μὴν ὑπὸ μὲν τῶν Ἑβραίων ὀνομάζεται Νισὰν, ὑπὸ δὲ τῶν Λατίνων πρῶτον μὲν ὠνομάζετο Πρίμος· ἤτοι πρῶτος, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Ῥέμον τὸν οἰκοδομήσαντα τὴν πόλιν Ῥώμην, καὶ δόντα εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομά του, Μάρτιος, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ὁ Ῥέμος οὗτος ἔκτισεν ἱερὸν τοῦ ψευδωνύμου θεοῦ Ἄρεως, κατὰ τὸν Πρίμον τοῦτον μῆνα. Ὅτε δὲ ἐτελείωσε καὶ ἐγκαινίασε, τότε μετωνόμασε Μάρτιον καὶ τὸν μῆνα τοῦτον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ἑλληνιστὶ μὴν τοῦ Ἄρεως· ἐποίησε δὲ τοῦτο, ἵνα μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ τιμήσῃ τὸν ἰδικόν του Θεόν. [1] Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν λόγον μας, ὀλίγον τι ἔξω τῆς ὑποθέσεως, ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη Μάρτιος, ἤτοι μὴν ἄρτιος καὶ τέλειος, ἐπειδὴ ὁ πρότερος μὴν τοῦ Φεβρουαρίου εἶναι ἀτελὴς καὶ κολοβός· καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀτελοῦς Φεβρουαρίου δηλοῦνται αἱ πρὸ τῆς κρίσεως καὶ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως ἡμέραι, περὶ τῶν ὁποίων νομίζω, ὅτι εἶπεν ὁ Κύριος αἰνιγματωδῶς ἐν Εὐαγγελίοις «Ὅτι εἰμὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ» (Ματθ. κδ'. 22) διὰ δὲ τοῦ τελείου καὶ ἀρτίου τούτου μηνὸς δηλοῦται ἡ τελειότης καὶ ἀρτιότης, τὴν ὁποίαν θὰ λάβωσι τότε οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως, καὶ πᾶσα ἡ κτίσις διὰ τῆς ἀφθαρσίας καὶ ἀποκαταστάσεως. Καὶ ταῦτα μὲν εἴπομεν περὶ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τώρα δὲ πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν σὺν Θεῷ, κατὰ τάξιν, καὶ τὰ τοῦ Μαρτίου Συναξάρια.

Εἰς τὴν Α'. τοῦ Μαρτίου μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΕΥΔΟΚΙΑΣ *τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν.*

» Ἡ Σαμαρεῖτις οὐχ ὕδωρ Εὐδοκία,
» Ἀλλ' αἷμα, Σῶτερ, ἐκ τραχήλου σοι φέρει.
» Μαρτίου ἀμφὶ πρώτῃ ἡ Εὐδοκίη ξίφος ἔτλη.

Αὕτη ἡ ἁγία κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἡλιούπολιν, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λιβανησίας τῆς Φοινίκης, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ ἐν ἔτει ρξ' (160)· [2] ἦτο δὲ ἄπιστος καὶ εἰδωλολάτρις. Καὶ πρότερον μὲν διῆλθε τὴν ζωήν της εἰς πορνείας καὶ ἀκολασίας, καὶ ἐπειδὴ εἵλκυσε πολλοὺς ἐραστὰς μὲ

του τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον ἐν τῇ 6', ἐρωτήσει. Καὶ ὁ μὲν Μάρτιος εἶναι ἀρχὴ φυσικὴ τῆς γεννήσεως ὅλων τῶν καρπῶν τῆς γῆς, ὁ δὲ Σεπτέμβριος εἶναι φυσικὴ ἀρχὴ τῆς συλλήψεως καὶ ἐγκυμοσύνης ὅλων σχεδὸν τῶν αὐτῶν καρπῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ κύκλοι τοῦ Ἡλίου καὶ οἱ κύκλοι τῆς σελήνης καὶ τὰ θεμέλια καὶ αἱ ἐπακταὶ ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα ἄρχονται. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός.

[1] Ἄλλοι δὲ προσθέτουσι καὶ ἄλλην αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὀνομάζεται Μάρτιος ὁ μὲν οὗτος· ἤγουν μὲν τοῦ Ἄρεως, καθότι ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ, ὡς ἐπιτοπλεῖστον συνειθίζουσι νὰ συγκροτῶσιν οἱ βασιλεῖς τοὺς πολέμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦτο ἔφορος ὁ πολεμοποιὸς Ἄρης, κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων δόξαν.

[2] Ὁ Τραϊανὸς ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 98 μέχρι τοῦ 117· ἑπομένως οὕτω διορθωτέον τὴν ἐσφαλμένην ταύτην χρονολογίαν. Σ. Ε.

Digitized by Google

τὴν ὡραιότητά της συνήθρισε διὰ τοῦτο καὶ πλοῦτον πολύν· ὕστερον δὲ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου ἑνὸς μοναχοῦ, Γερμανοῦ ὀνομαζομένου, τὸν ὁποῖον ἤκουσεν ἀναγινώσκοντα λόγους ψυχωφελεῖς περὶ εὐσεβείας καὶ μετανοίας. Ἐβαπτίσθη δὲ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Θεόδοτον, πεισθεῖσα εἰς τὰς θεϊκὰς ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ἠξιώθη νὰ ἴδῃ· διότι αὐτὴ ὑπὸ θείου ἀγγέλου ὁδηγουμένη, ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ τῇ ἐφάνη ὅτι ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὅτι εἶδε μὲν τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι συνέχαιρον διὰ τὴν ἐπιστροφήν της, εἶδε δὲ καὶ ἕνα μαῦρον καὶ ἀσχημότατον εἰς τὸ πρόσωπον, ὁ ὁποῖος ἔτρυζε τοὺς ὀδόντας καὶ ἐφώναζεν, ὅτι ἀδικεῖται ἂν τὴν πάρῃ τις ἀπὸ τὰς χεῖράς του. Ὅθεν συνελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸν κακῶς συναχθέντα πλοῦτόν της, καὶ πορευθεῖσα εἰς ἓν μοναστήριον ἔγεινε μοναχή· ἀφ' οὗ δὲ καλῶς διήνυσε τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως, ἐφέρθη εἰς τὸν Αὐρηλιανόν, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν Γραϊανὸν ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει σο΄ (270), [1] διαβληθεῖσα ὡς χριστιανὴ ἀπὸ τοὺς προτέρους αὐτῆς ἐραστάς. Ἐπειδὴ δὲ ἐθαυματούργησε καὶ ἀνέστησε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ἐλκύει τὸν βασιλέα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ὕστερον δὲ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἡλιουπόλεως Διογένη, καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἐθαυματούργησε, πάλιν ἀφέθη ἐλευθέρα ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα. Μετὰ ταῦτα, ὅτε ὁ Βικέντιος ἔγεινεν ἡγεμών, τότε καὶ ἡ μακαρία αὕτη παρ' ἐκείνου ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα μνήμη τῆς ὁσίας ΔΟΜΝΙΝΗΣ *τῆς νέας.*

» Τῶν ἀρετῶν φέρουσα φόρτους Δομνίνα,
» Θεῷ προσῆλθεν ἔμπορος πανολβία.

† Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων· ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀγαπήσασα τὸν Θεὸν, ἐμιμήθη τὴν ζωὴν τοῦ ὁσίου Μάρωνος (ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν ιᾱ΄, τοῦ Φεβρουαρίου) ὅθεν ἔκτισε μικρὰν καλύβην εἰς τὸν κῆπον τοῦ μητρικοῦ της οἴκου, καὶ ἐκεῖ ἡσυχάζουσα καὶ πενθοῦσα, ἔβρεχε μὲ παντοτεινὰ δάκρυα τὰς παρειάς της, καὶ τὰ τρίχινα φορέματά της. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο πλησίον μία ἐκκλησία, ἐσηκόνετο ἡ μακαρία κατὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ ὑπήγαινεν εἰς αὐτὴν καὶ ἐκεῖ προσέφερε τὰς προσευχὰς καὶ ὑμνῳδίας της εἰς τὸν Θεόν· τοῦτο δὲ τὸ ἴδιον ἔκαμνε καὶ ὅτε ἤρχιζεν ἡ ἡμέρα, καὶ ὅτε ἐτελείονε, προκρίνουσα ἀπὸ πάντα ἄλλον τόπον, τὸ νὰ προσεύχεται εἰς τὸν ἀφιερωμένον τόπον τῷ Θεῷ, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην πολλὰ ἐπεμελήθη καὶ ἐστόλισε, πείσασα τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς της νὰ ἐξοδεύσωσι τὰ ὑπάρχοντά των εἰς καλλωπισμὸν τοῦ ναοῦ ἐκείνου. Αὕτη ἡ μακαρία τροφήν της εἶχε τὴν βρεγμένην φακήν, καὶ τὸν πόνον τῆς νηστείας ταύτης ὑπέμεινε, ἂν καὶ εἶχε σῶμα μισαποθαμένον καὶ ἀσθενέστατον· ἐδείκνυετο δὲ εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, ὅσοι τὴν ἔβλεπον, χωρὶς αὐτὴ νὰ βλέπῃ πρόσωπόν τινος, καὶ χωρὶς νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὸ πρόσωπόν της, ἐπειδὴ ἦτο καλὰ σκεπασμένη μὲ τὸ τρίχινον φόρεμα, καὶ ἔσκυπτεν ἕως εἰς τὰ γόνατα· ὡμίλει δὲ λεπτὰ μὲν καὶ ἄναρθρα καὶ πάντοτε μετὰ δακρύων.

Διότι αὐτὴ ἡ ἀοίδιμος πολλάκις πτάνουσα τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου τοῦ ἐπισκόπου Κύρου διὰ νὰ τὴν ἀσπασθῇ [1], καὶ βάλλουσα αὐτὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της πρὸς ἁγιασμὸν, μὲ τόσα πολλὰ δάκρυα τὴν ἔβρεχεν, ὥστε ἔσταζον ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Θεοδωρήτου τὰ δάκρυά της. Ἐγέννα δὲ τὸ δάκρυον ἐκεῖνο ὁ θερμὸς πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς ἔρως, ὁ ὁποῖος ἥναπτε μὲν τὸν νοῦν τῆς ὁσίας εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ θεωρίαν, ἐκέντα δὲ τὴν καρδίαν της μὲ τὰ βέλη του, καὶ ἔκαμνε τὴν ψυχήν της νὰ σπουδάζῃ εἰς τὸ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἄλλην. Μὲ τούτους τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας διήρχετο ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα ἡ τρισολβία, καὶ πρὸς τούτοις ὑπηρέτει καὶ ἀνέπαυε μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις τοὺς τότε ὁσίους καὶ ἀσκητάς· ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι ἤρχοντο πρὸς αὐτὴν, τοὺς ἔστελλε μὲν νὰ καταλύσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως, (τοῦ Θεοδωρήτου δηλαδὴ) τὰ δὲ χρειαζόμενα ὅλα αὐτὴ τὰ ἔπεμπεν εἰς αὐτούς, διότι ἐσυγχωρεῖτο νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν της καὶ νὰ τὰ ἐξοδεύῃ εἰς ἐλεημοσύνην, ἵνα ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης εὐλογηθῶσι καὶ αὐξηθῶσι περισσότε-

[1] Ὁ Αὐρηλιανὸς διεδέξατο τὸν Κλαύδιον. Σ. Ε.

[1] Οὗτος ὁ Θεοδώρητος ἔγραψε καὶ τὸν βίον της ἐν τῷ τριακοστῷ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο.

Digitized by Google

ρον. Οὕτω λοιπὸν ἡ ὁσία Δομνίνα ζήσασα θεαρέστως, μετέβη εἰς τὰς οὐρανίας παστάδας διὰ νὰ χαίρῃ αἰωνίως.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΝΗΣ.

» Θάλαμος ἡ θάλασσα νυμφικὴς γείνῃ.
» Ἀντωνίναν κρύπτουσα νύμφην Κυρίου.

* Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Νίκαιαν (νῦν καλουμένην τουρκιστὶ Ἰσνὶκ), κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σνέ (295). Παρασταθεῖσα λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ ῥηθέντος βασιλέως, καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσασα, πρῶτον μὲν λαμβάνει διαφορα βάσανα καὶ βάλλεται εἰς φυλακὴν, ἔπειτα δὲ ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδωλα, κρεμᾶται καὶ ξεσχίζεται εἰς τὰς πλευράς. Ταῦτα δὲ πάσχουσα ἡ μακαρία ἐνέπαιζε τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πλάνην τοῦ βασιλέως· διὸ παρεδόθη εἰς τοὺς δημίους, διὰ νὰ ἐκδύσωσι καὶ νὰ δείρωσιν αὐτὴν δυνατὰ, ἀλλ' ὅτε οἱ δήμιοι ἐπλησίασαν διὰ νὰ τὴν γυμνώσωσιν, εὐθὺς ἦλθον ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἄγγελοι, καὶ τοὺς μὲν δημίους κτυπήσαντες δυνατὰ, τοὺς ἔσπρωξαν, τὴν δὲ ἁγίαν διεφύλαξαν ἀβλαβῆ. Μετὰ ταῦτα ἥπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς ἀνημμένην ἐσχάραν, ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀπὸ τὴν βάσανον αὐτὴν ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο βάλλεται ἐντὸς σάκκου, καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν λίμνην τῆς Νικαίας, καὶ οὕτως ἡ ἀοίδιμος λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Χώνη τις ἡ κάμινος ἀθλητὰς δύω,
» Οἳ χρυσίου λάμπουσιν ἐν ταύτῃ πλέον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΣ καὶ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Οὐ καρτερῶν Σίλβεστρος θρησκεύειν πλάνην,
» Σὺν Σωφρονίῳ τὴν τομὴν ἐκαρτέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΣΤΟΡΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Εἰς τοὐπίσω τράχηλον ἐξειλκυσμένος,
» Νεστοριανὸς τὴν τομὴν πρόσω φέρει.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΑΡΙΣΙΟΥ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ, καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ.*

† » Τριὰς τριάδι νῦν παρίστατ' ἐν πόλῳ,
» Ἡ τῶν ἀθλητῶν τῇ τὰ πάντα κτισάσῃ.

* *Ὁ ὅσιος ΑΓΑΠΙΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς τοῦ Βατοπαιδίου μονῆς ἀσκήσας, ὁ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν αἰχμαλωτισθεὶς, καὶ αὐτοὺς μεταβαλὼν καὶ βαπτίσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Εἰ καὶ τὸ σῶμα αἰχμάλωτος, παμμάκαρ,
» Ἀλλ' οὐχὶ γνώμην, Ἀγάπιε, ὡράθης.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΗΣΥΧΙΟΥ τοῦ Συγκλητικοῦ.[2]

* » Ποταμὸν Ἡσύχιος ὑδάτων ἕδυ,
» Ὅπως ποταμὸν τοῦ πυρὸς διεκφύγῃ.

† » Δευτερίῃ προσέβη Ἡσύχιος ἐν πόλου ὁρμοις.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἡσύχιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τϐ' (302), πρῶτος ὑπάρχων τοῦ βασιλικοῦ παλατίου καὶ τῆς Συγκλήτου βουλῆς, διότι ἦτο μαγιστριανὸς κατὰ τὸ ἀξίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐπρόσταξεν, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ὅσοι ἦσαν στρατιῶται βασιλικοὶ, ἐὰν δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, νὰ στερηθῶσι τὰς ζώνας των (αἱ ὁποῖαι ἦσαν σημεῖον τῆς βασιλικῆς αὐτῶν ἀξίας) καὶ νὰ ζῶσιν ὡς ἰδιῶται καὶ ἄτιμοι, ἕνεκα τοιαύτης παρανόμου προσταγῆς πολλοὶ χριστιανοὶ ἐπροτίμησαν νὰ ζῶσι κάλλιον χωρὶς καμμίαν ἐξωτερικὴν τιμὴν, παρὰ νὰ ἔχωσι μὲν τιμὴν, νὰ ἀπολλύωσι δὲ τὰς ψυχάς των· ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς ἀνωτέρω χριστιανοὺς συνηριθμήθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ἡσύχιος. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ ἐκδυθῇ τὰ πολύτιμα φορέματα, ἅτινα ἐφόρει ὁ ἅγιος, καὶ νὰ ἐνδυθῇ μανδύαν πενιχρὸν, χωρὶς μανίκια, ὑφασμένον ἀπὸ μαλλία, καὶ νὰ συναναστρέφηται μὲ τὰς γυναῖκας, πρὸς ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν.

Τούτου δὲ γενομένου ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἠρώτα, δὲν ἐντρέπεσαι, ὦ Ἡσύχιε, ὅτι ἔχασες μὲν τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀξίω-

---

[1] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθείαν τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ Μαρτίου, ἐν μὲν τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ ψάλλονται τροπάρια καὶ κανὼν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἡσυχίου παρὰ τοῖς Μηναίοις· ἐν δὲ τοῖς Συναξαρίοις τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐδὲ γρὺ ἀναφέρεται περὶ τοῦ Ἡσυχίου τούτου, ἀτάκτως πάνυ καὶ ἀηδῶς. Ὅθεν ἡμεῖς εὑρόντες τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Ἡσυχίου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου κείμενον, μετεγράψαμεν αὐτὸ εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν, ἵνα μὴ, ἄλλοθι μὲν εὑρίσκηται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ, ἄλλοθι δὲ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ.

Digitized by Google

μα τοῦ μαγιστριανοῦ, κατεβιβάσθης δὲ εἰς τὴν ἄτιμον ταύτην ζωήν; ἢ δὲν ἠξεύρεις ὅτι οἱ χριστιανοὶ, τῶν ὁποίων ἐπροτίμησες τὴν ζωὴν, δὲν ἔχουσι δύναμιν νὰ σὲ καταστήσωσι πάλιν εἰς τὰς προτέρας μεγάλας τιμὰς, καὶ εἰς τὸ ἀξίωμά σου; ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη εἰς ταῦτα, ἡ μὲν τιμή σου αὕτη, ὦ βασιλεῦ, εἶναι προσωρινὴ, ἡ δὲ τιμὴ καὶ δόξα, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Χριστὸς εἶναι αἰωνία καὶ ἀτελεύτητος. Ὅθεν διὰ τὰ λόγια ταῦτα ὁ βασιλεὺς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ δέσωσι μίαν μεγάλην μυλόπετραν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου, καὶ νὰ ῥ ψωσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, τοῦ καλουμένου Ὀρόντου, τοῦ ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένου, (ὅστις κοινῶς ὀνομάζεται Ὀρόντζ), καὶ οὕτω ὁ μακάριος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΟΥ ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου.

» Ἀθλῶν πέπλησαι, Θεόδοτε, στιγμάτων,
» Εἰ καὶ μετ' εἰρήνης σε Χριστὸς λαμβάνει.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως καὶ Σαβίνου ἡγεμόνος Κύπρου, ἐν ἔτει τκ' (320), διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν παρεστάθη εἰς τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα, καὶ πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνευρα, ἔπειτα δὲ τὸν ἐκρέμασαν, καὶ ἐξέσχισαν τὰς σάρκας του· εἶτα ἤπλωναν αὐτὸν ἐπὶ σιδηροῦ καὶ ἀνημμένου κραββάτου. Φυλαχθέντος δὲ ἀβλαβοῦς ἐκ τοῦ πυρὸς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας του μὲ καρφία, καὶ οὕτω τὸν ἠνάγκασαν νὰ περιπατῇ, ὕστερον δὲ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λικινίου ἔπαυσεν ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ ὁ ἅγιος κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν δύω χρόνοι πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ Μαρτίου μηνός. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τὴν εὑρισκομένην εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἁρματίου. [1]

—

Ὁ ἅγιος ὁμολογητὴς ΚΟΙΝΤΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ἐπωνυμίαν ἔσχες ἐκ τῶν πραγμάτων,
» Τὰ θαυμάσια, ὦ Κόϊντε παμμάκαρ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη κατὰ τὴν Φρυγίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμαθε καὶ τὴν εὐσέβειαν κατὰ τοὺς χρόνους Αὐρηλιανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σοβ' (272), ἐλθὼν δὲ εἰς χωρίον καλούμενον Αἰολίδα, [1] ἐμοίραζεν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν Ῥοῦφος πιάσας τὸν ἅγιον, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδαιμονίσθη ὅμως· ὅθεν ὁ ἅγιος παρακαλέσας τὸν Θεὸν, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον· διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἀφέθη ἐλεύθερος, ἀλλὰ καὶ δῶρα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα εἰς ἀντιμισθίαν τῆς χάριτος. Ἐπειδὴ δὲ διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου ἔγεινε σεισμὸς, καὶ ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἐκρημνίσθη ὁ ναὸς καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἴδωλα ἔπεσον, διὰ τοῦτο φυγόντες οἱ Ἕλληνες, ἀφῆκαν τὸν ἅγιον ἐλεύθερον. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τοῦ σεισμοῦ συνέλαβε τὸν ἅγιον ὁ ἄρχων Κλέαρχος, πολλὰ δεισιδαίμων καὶ ζηλωτὴς ὢν τῆς θρησκείας τῶν εἰδώλων καὶ προστάξας συνέτριψαν τὰ σκέλη τοῦ ἁγίου, τὰ ὁποῖα παρευθὺς ἔγειναν σῶα καὶ ὑγιῆ μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν. Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ ἅγιος εἰς διαφόρους τόπους ἐν διαστήματι δέκα ὁλοκλήρων χρόνων, ἰατρεύων πᾶσαν νόσον, καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐλεῶν· καὶ οὕτω μὲ τὰ τοιαῦτα θαύματα καὶ θεάρεστα ἔργα πολιτευόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΕΣΤΟΡΟΣ καὶ ΤΡΙΒΙΜΙΟΥ.

» Ὁ τὸν τράχηλον Νέστορος πλήξας ξίφει,
» Πληγὴν ὁμοίαν ἐντρίβει Τριβιμίῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Κυβερραιωτῶν [2], ἀπὸ τὴν Πέργην δὲ τῆς Παμφυλίας, (ἡ ὁποία τώρα Πίργι ὀνομάζεται, καὶ πρότερον μὲν ἦτο τιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου δεκαπέντε ἐπισκόπους ἔχουσα, τώρα δὲ εἶναι ἔρημος καὶ μετετέθη εἰς τὴν Ἀττάλειαν, ἥτις πρότερον ἦτο ἐπισκοπὴ τῆς Πέργης.) κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σνα' (251) ἐπροδόθησαν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ ἐδάρησαν μὲ ξηρὰ βούνευρα· ἔπειτα κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν ἕως μέσα

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον Θεόδοτον ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐγκωμιαζομένου δικαίου· (σώζεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Διονυσίου.)

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Νεολίδα.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Κυρεωτῶν.

Digitized by Google

εἰς τὰ σπλάγχνα. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάθησαν ἀμετάθετοι εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Τρωαδίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων ἐπὶ ΑΛΑΚΙΟΥ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σγ' (253). [1]

» Μὴ μέλλε, Τρωάδιε, θνήσκειν ἐκ ξίφους,
» Μὴ μέλλε· καὶ μέλλησιν οὐχ ἕξει στέφος·

Ἡ ἁγία μάρτυς καὶ παρθένος ΕΥΘΑΛΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Υἱὸν φιλοῦσα μητροπαρθένου κόρης,
» Τομὴν ὑπέστη καλλιπάρθενος κόρη.

† Αὕτη ἡ ἁγία μάρτυς Εὐθαλία ἦτο εἰς τὴν Σικελίαν, μητέρα ἔχουσα αἱμορροοῦσαν, Εὐθαλίαν καὶ αὐτὴν καλουμένην, ἡ ὁποία ἰατρεύθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους μάρτυρας Ἀλφειὸν, Φιλάδελφον, καὶ Κυπρῖνον. [2] ἐφάνησαν δηλαδὴ οἱ τρεῖς οὗτοι μάρτυρες εἰς τὸν ὕπνον τῆς Εὐθαλίας καὶ εἶπον αὐτῇ, ἐὰν πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ βαπτισθῇς, βεβαίως θὰ ἰατρευθῇς καὶ σωθῇς, ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσῃς, φεῦγε μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς· ἡ δὲ Εὐθαλία ἐξυπνίσασα, ἐπείσθη εἰς τὰ λόγια τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ πιστεύσασα εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβαπτίσθη ὁμοῦ μὲ τὴν συνώνυμον Εὐθαλίαν τὴν θυγατέρα της. Εἶχε δὲ αὕτη υἱὸν, ὀνομαζόμενον Σερμιλιανὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πιασθεῖσα ἡ μακαρία ἐκινδύνευε νὰ πνιγῇ ἀπὸ αὐτὸν διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ δὲ ἁγία λυτρωθεῖσα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ της, μὲ τὴν βοήθειαν μιᾶς της ὑπηρετρίας, ἔφυγεν· ἡ δὲ θυγάτηρ της Εὐθαλία ἤλεγξε πολλὰ τὸν ἀδελφόν της, διότι ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ τὴν μητέρα των Ἐκεῖνος δὲ πρὸς αὐτὴν ἀπεκρίθη, μήπως καὶ σὺ εἶσαι χριστιανή; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ναὶ, χριστιανὴ εἶμαι, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν εἶμαι ἑτοίμη προθύμως νὰ ἀποθάνω. Τότε ὁ μιαρὸς καὶ ἀλιτήριος ἀδελφός της τὴν ἐγύμνωσε, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔδειρε δυνατὰ, τὴν παρέδωκεν εἰς ἕνα του δοῦλον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ· ἀλλ' ἡ ἁγία προσευξαμένη, ἐτύφλωσε τὸν δοῦλον. Ὁ δὲ ἀδελφός της βλέπων τοῦτο, ἐσηκώθη ὡς ἄλλος δεύτερος Κάϊν καὶ ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν κεφαλὴν τῆς ἀδελφῆς του, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ καὶ ΑΘΑΝΑΣΙΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀθανασίᾳ συνθανόντα τῇ πάνυ,
» Πεπείσμεθα ζῆν Ἀνδρόνικον τὸν πάνυ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΡΟΠΙΟΥ, ΚΛΕΟΝΙΚΟΥ, καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΥ.

Εἰς τὸν Εὐτρόπιον.

» Ὁ χρηστὸς ἡμῖν Εὐτρόπιος τοὺς τρόπους,
» Ἔφευρε Χριστὸν καὶ τέλος διὰ ξίφους.

Εἰς τὸν Κλεόνικον.

» Καὶ Κλεόνικος εὐκλεᾶ νίκην ἔχει,
» Σταυρῷ κρεμασθείς, ὡς ὁ Χριστός μου πάλαι.

Εἰς τὸν Βασιλίσκον.

» Εἱρκτὴν τὸ σῶμα καὶ πρὸ τῆς εἱρκτῆς ἔχων,
» Εἱρκτῶν λυτροῦται Βασιλίσκος ἐκ δύω.
» Ἐν ξύλῳ Εὐτρόπιος σταυροῖο τρίτῃ ἀεθλεύει.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (296), καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, πόλιν διάσημον τῆς ἐν Πόντῳ Καππαδοκίας, συγγενεῖς δὲ ὄντες καὶ συστρατιῶται μὲ τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Τύρωνα. Οὗτοι λοιπὸν διαβληθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀσκληπιοδότην, δέρονται δυνατά· ὁ δὲ ἅγιος Εὐτρόπιος δέχεται καὶ εἰς τὸ στόμα πληγὰς, ἐπειδὴ ὕβρισε τὸν ἡγεμόνα· καὶ οἱ μὲν δέροντες αὐτοὺς στρατιῶται, παρελύθησαν καὶ ἀπέκαμον, οἱ δὲ δερόμενοι ἅγιοι ἔγειναν ὑγιεῖς, ἐπειδὴ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος καὶ ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ὁ Τύρων. Τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον θαῦμα βλέποντες πολλοὶ ἄπιστοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὅθεν καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ταῦτα ἰδὼν καὶ ὁ ἡγεμὼν, μετεβλήθη, καὶ ἐδοκίμαζε μὲ κολακείας νὰ μεταβάλῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἅγιον Κλεόνικον· καὶ ἄλλα μὲν δῶρα ἔδιδεν εἰς αὐτὸν, ἄλλα δὲ ὑπέσχετο νὰ τῷ δώσῃ, ἀλλ' ὁ ἅγιος, ὄχι μόνον ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐμαλακώθη κατὰ τὴν γνώμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις παροργισθεὶς, ἐνέπαιξε καὶ τὴν ἀγνωσίαν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν εἰδώλων.

[1] Ἐπειδὴ Ἀχάϊκος βασιλεὺς δὲν ὑπῆρξεν ἴσως κατὰ λάθος ἐτέθη ἀντὶ τοῦ Δεκίου (249—251 μ. Χ.) Σ. Ε.

[2] Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου.

Digitized by Google

Ὅθεν ἐνῷ ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες προσέφερον θυσίας εἰς τοὺς θεούς των, ὁ ἅγιος Κλεόνικος προσευχηθεὶς, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὸ εἴδωλον τῆς Ἀρτέμιδος. Ταῦτα δὲ βλέποντες οἱ εἰδωλολάτραι, ἥναψαν ἀπὸ θυμὸν καὶ βράσαντες εἰς τρεῖς λέβητας πίσσαν καὶ ἄσφαλτον ἔχυσαν ταῦτα ἐπάνω εἰς τὰς πλάτας τῶν τριῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων· καὶ οἱ μὲν ἅγιοι ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, οἱ δὲ χύνοντες ταῦτα ὑπηρέται κατεκάησαν. Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἅγιος Εὐτρόπιος καὶ Κλεόνικος σταυρωθέντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ πρὸς τὴν αἰώνιον ἀπῆλθον ζωὴν, ὁ δὲ ἅγιος Βασιλίσκος ῥιφθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐν αὐτῇ διατρίψας χρόνον ἀρκετὸν, τελειοῦται· (ὅρα τὸ κατὰ πλάτος τούτων μαρτύριον εἰς τὸν Ἐφραίμ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ *πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας.*

» Χωρεῖν ἔχει που τῆς Ἐδὲμ τὸ χωρίον,
» Καὶ τὸν Θεοδώρητον ἔνδον τὸν μέγαν.

* Ὅτε ὁ δυσσεβὴς καὶ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει τξά (361), τότε καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ καὶ συνώνυμος Ἰουλιανὸς, χριστιανὸς ὢν καὶ πιστὸς θεράπων τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναγνώστης τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐπείσθη ὁ ἄθλιος εἰς τὸν ἀνεψιόν του δυσσεβῆ καὶ παραβάτην βασιλέα. Ὅθεν ὄχι μόνον ἠρνήθη, φεῦ! τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐπροσκύνησεν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἐπρόδωκεν ὁ ἀσεβὴς εἰς τὸν τύραννον ὅλον τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἱερὰ κειμήλια, ὅσα ἀφιέρωσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας, καὶ οὕτω κατεστάθη ὁ πρώην εὐσεβὴς θεῖος ὑπὸ τοῦ ἀσεβεστάτου ἀνεψιοῦ του διώκτης καὶ τύραννος κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν οἱ μὲν ἄλλοι κληρικοὶ καὶ ἱερεῖς τῆς Ἀντιοχείας διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη, μόνος δὲ οὗτος ὁ ἅγιος Θεοδώρητος, πρεσβύτερος ὢν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας, ἔμεινεν ἐκεῖ μετ' ἄλλων τινῶν χριστιανῶν, κηρύττων παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὁμολογίαν· ὅθεν πιάσας αὐτὸν ὁ ῥηθεὶς Ἰουλιανὸς ὁ τοῦ παραβάτου θεῖος, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπειτα παραστήσας αὐτὸν ἔμπροσθέν του, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον εἰς τοὺς πόδας, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν κεφαλήν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξέδυσαν αὐτὸν, καὶ κρεμάσαντες ἐπάνω εἰς ξύλον, τὸν ἐξέσχισαν δυνατά. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἅγιος ἐξεσχίζετο εἰς διάστημα τριῶν ὡρῶν, διὰ τοῦτο τὸ μὲν αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ σῶμά του ὡς βρύσις, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφαίνετο ὡραιότερον καὶ λαμπρότερον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἤκουε τὸν μαρὸν Ἰουλιανὸν λέγοντα, θυσίασον ἄθλιε εἰς τοὺς Θεοὺς, καὶ ἂν χρεωστῇς εἰς τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, ἢ εἰς ἄλλον τινα, ὁ ἀνεψιός μου βασιλεὺς θὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ χρέος, ἵνα μὴ οὕτω κακῶς ἀπορρίψῃς τὴν ψυχήν σου. Ταῦτα ἐκείνου λέγοντος, ὁ ἅγιος, σὺ εἶσαι, ταλαίπωρε, ἄθλιος, ἀπεκρίθη, σὺ καὶ ὁ βασιλεύς σου, διότι ἀφήσατε τὸν Χριστὸν καὶ προσεκολλήθητε μὲ τὸν Ἀντίχριστον· ἄθεν καὶ θέλετε γείνῃ καὶ οἱ δύω προσάναμμα τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως. Ἐγὼ δὲ εἰς κἀνένα δὲν χρεωστῶ, παρὰ εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν, διότι χρεωστῶ νὰ φυλάξω εἰς αὐτὸν ἀληθινὴν πίστιν ἕως ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀκάθαρτος καὶ θεομίσητος τύραννος, ἐπρόσταξε νὰ κατακαίωσι τὰς πλευρὰς τοῦ ἁγίου μὲ ἀνημμένας λαμπάδας· ὁ δὲ μάρτυς σηκώσας τὰ ὄμματά του εἰς οὐρανὸν, προσηύχετο κρυφομιλῶν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔπεσον ὡς νεκροὶ εἰς τὴν γῆν οἱ τὰς λαμπάδας κρατοῦντες, οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. Τότε ὁ Ἰουλιανὸς καὶ οἱ συντρόφοι του θυμωθέντες ἐσήκωσαν ἐπάνω τοὺς δημίους, καὶ, τρισκατάρατοι, ἔλεγον, διὰ τί ἀφήσατε τὰς λαμπάδας καὶ δὲν κατεκαύσατε τοῦτον τὸν δυσσεβῆ καὶ πανάθλιον, ἀλλ' ἐκυριεύθητε ἀπὸ νυσταγμὸν καὶ ἀμέλειαν; ταῦτα μὲν εἶπον ἐκεῖνοι. Ὁ δὲ ἅγιος, σὺ εἶσαι, ἀπεκρίθη, δυσσεβὴς καὶ τρισκατάρατος καὶ τετυφλωμένος κατὰ τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμούς, διότι δὲν βλέπεις, ἄθλιε, τοὺς ἀγγέλους οἵτινες φυλάττουσιν ἐμὲ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν σᾶς ἀφίνουν νὰ μὲ ἐγγίσητε· μὴ μωρολογῇς λοιπὸν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶναι μέγας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος καὶ ἐντροπιασθεὶς πολλὰ, προσέταξε νὰ ῥιφθῶσιν οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι εἰς τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης· βλέπων δὲ αὐτοὺς ὁ ἅγιος Θεοδώρητος φερομένους εἰς τὴν θάλασσαν, πορεύεσθε, εἶπεν, ὦ τεκνία μου, ἐν εἰρήνῃ, πορεύεσθε τὴν μακαρίαν ταύτην ὁδὸν, διότι καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγον θὰ σᾶς ἀκολουθήσω, διὰ νὰ συγχαίρω μὲ σᾶς εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσεβὴς θεῖος τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐβίαζε τὸν ἅγιον Θεοδώρητον νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος, σὺ μὲν, τῷ ἀπεκρίθη, σὺ δυσσεβέστατε καὶ ἀθλιώτατε ἄλλων τῶν ἀνθρώπων, μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ μισσή-

Digitized by Google

σης ὅλα σου τὰ ἐντόσθια, καὶ ἐκ τούτου θὰ ἀπορρίψῃς βιαίως τὴν μιαράν σου ψυχὴν εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς κολάσεως· ὁ δὲ πλέον ἀσεβέστερος σοῦ τύραννος Ἰουλιανὸς ὁ ἀνεψιός σου, αὐτὸς, λέγω, εἰς τὴν γῆν τῆς Περσίας θὰ κεντηθῇ μὲ οὐράνιον λόγχην, καὶ θὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς, καὶ πλέον δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ οὕτως οἱ δύω ὁμοῦ μέλλετε νὰ λάβετε τὰ ἐπίχειρα καὶ τὴν ἐκδίκησιν τῆς κακίας σας· ἐγὼ δὲ θὰ θυσιάσω εἰς τὸν Θεόν μου θυσίαν αἰνέσεως· Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ ἀσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε παρευθὺς νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι· πορευόμενος δὲ ὁ μάρτυς εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης προσηύχετο μὲ χαρὰν τῆς ψυχῆς του, καὶ ἀποκεφαλισθεὶς, ἀνέβη εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον λαβόντες χριστιανοί τινες, ἐντίμως αὐτὸ ἐνεταφίασαν καὶ ἐσημείωσαν τὰ ἀνωτέρω λόγια, ὅσα ἐπροφήτευσεν ὁ ἅγιος, τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβον διὰ τῶν πραγμάτων τὴν ἔκβασιν. Διότι, καθὼς προεῖπεν ὁ ἅγιος, καὶ οἱ δύω Ἰουλιανοὶ, ὁ κακὸς θεῖος καὶ ὁ κάκιστος ἀνεψιὸς, κακῶς οἱ κακοὶ ἐξέψυξαν, καὶ παρεδόθησαν αἱ ψυχαί των εἰς τὰς τιμωρίας τοῦ ἅδου. [1]

—

Οἱ ἅγιοι ΖΗΝΩΝ καὶ ΖΩΙΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ζωῆς λύσις Ζήνωνι καὶ τῷ Ζωΐλῳ,
» Ζωῆς ὑπῆρξε κρείττονος παραιτία.

Ἡ ὁσία ΠΙΑΜΟΥΝ ἡ παρθένος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Κροσσωτὰ χρυσᾶ Πιαμοῦν μελαμφόρος,
» Τὰς ἀρετὰς ἄπεισιν ἠμφιεσμένη. [2]

[1] Λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ γ'. βιβλίῳ κεφ. ιβ'. τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας, ὅτι ὁ θεῖος τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἰουλιανὸς πεσὼν εἰς βαρυτάτην ἀσθένειαν, διεφθάρη ἀπὸ σῆψιν εἰς τὰ ἐντόσθια, καὶ τὴν κόπρον του ἐξέβαλλεν ἀπὸ τὸ στόμα του, ἡ δὲ γυνή του πιστὴ καὶ εὐσεβὴς οὖσα, ἔλεγεν αὐτῷ, Πρέπει, ὦ ἄνδρα μου, νὰ ὑμνῇς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ὅστις διὰ τῆς παιδείας ταύτης ἔδειξεν εἰς σὲ τὴν δύναμίν του· ἐπειδὴ ἂν αὐτὸς μετεχειρίζετο τὴν συνήθη του μακροθυμίαν, σὺ δὲν ἤθελες γνωρίσει, ποῖος εἶναι ὁ παρὰ σοῦ πολεμούμενος.

[2] Τὸν βίον τῆς Πιαμοῦν ὅρα εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, καὶ ἐκεῖ θέλεις ἰδεῖ, ὅτι διὰ προσευχῆς της ἐστάθησαν ἀκίνητοι οἱ ἄνθρωποι μιᾶς χώρας, οἵτινες ἀκινήθησαν μὲ ὁρμὴν φονικὴν, διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς ἄνθρωπους μιᾶς ἄλλης χώρας μικροτέρας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ τοῦ Ἰορδανίτου.

» Ὑπηρέτης θὴρ τῷ Γερασίμῳ γέρας,
» Θῆρας παθῶν κτείναντι πρὶν λῆξαι βίου.
» Τῇ δὲ τετάρτῃ Γεράσιμος βιότοιο ἀπέπτη.

† Οὗτος ὁ ὅσιος Γεράσιμος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, τοῦ καλουμένου Πωγωνάτου ἐν ἔτει χό (670) ὡς λέγει Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων, ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου γράψας· [1] παιδιόθεν δὲ στοιχειωθεὶς μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐνδυθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον τῆς Θηβαΐδος. Εἰς τόσον δὲ ὕψος ἀρετῶν ἔφθασε, καὶ τόσην οἰκειότητα ἔλαβε πρὸς τὸν Θεὸν, διότι ἐφύλαξε τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν καθαρὸν, ὥστε εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια θηρία. Διότι τὸν ὑπηρέτει εἷς λέων, ὁ ὁποῖος πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶχε καὶ τὸ διακόνημα αὐτὸ, τὸ νὰ βόσκῃ τὸν ὄνον ὅστις ἔφερε τὸ νερὸν εἰς τὸν ὅσιον. Μίαν δὲ φορὰν ἐπέρασαν ἐκεῖθεν πραγματευταί τινες, καὶ βλέποντες τὸν ὄνον μόνον, ἔκλεψαν αὐτόν· ὁ δὲ λέων ἐκοιμᾶτο καὶ δὲν ἠσθάνθη. Ὅθεν τὸ ἑσπέρας ἐγύρισεν εἰς τὸν ὅσιον χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί του τὸν ὄνον κατὰ τὴν συνήθειαν.

Βλέπων δὲ τὸν λέοντα μοναχὸν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ὁσίου, ἔλεγεν εἰς τὸν γέροντα, ὅτι αὐτὸς ἔφαγε τὸν ὄνον· ὅθεν κατεδικάσθη ὁ ταλαίπωρος λέων, νὰ φορτόνηται εἰς τοὺς ὤμους του τὰς στάμνας, καὶ νὰ φέρῃ τὸ νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἀντὶ τοῦ ὄνου, εἰς τόσον διάστημα χρόνου, εἰς ὅσον ἐκρατεῖτο ὁ ὄνος ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω πραγματευτάς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἴδιοι πραγματευταὶ ἔτυχε νὰ διέλθωσι πάλιν ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον δρόμον, ἔχοντες μαζί των καὶ τὸν ὄνον, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα εἶδεν ὁ λέων τὸν ὄνον, ἐγνώρισεν αὐτὸν καὶ ὥρμησεν αἰφνιδίως ἐναντίον τῶν πραγματευτῶν μὲ μεγάλον βρύχημα, οἵτινες φοβηθέντες ἔφυγον. Ἔπειτα ἐπίασε μὲ τὰ ὀδόντιά του τὸν κημὸν τοῦ ὄνου καὶ τὸν ἔσυρεν, ὁμοῦ δὲ μετ' αὐτοῦ, ἐτράβιξε καὶ ὅλας τὰς καμήλους, αἱ ὁποῖαι ἦσαν δεδεμέναι

[1] Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ χρονολογεῖται οὗτος, ὅτι ἦτο ἐπὶ τοῦ βασιλέως Παρκιανοῦ τοῦ ἐν ἔτει υν' (450) βασιλεύσαντος.

Digitized by Google

εἰς τὸν ὄνον, καὶ οὕτω τὰς ἔφερεν ὅλας εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Γερασίμου· κτυπῶν δὲ μὲ τὴν οὐράν του τὴν θύραν τοῦ κελλίου τοῦ γέροντος ἔκαμνεν ὡς ἐπίδειξιν, ὅτι ἐπρόσφερεν αὐτὰς κυνήγιον εἰς τὸν γέροντα.

Βλέπων δὲ ὁ γέρων τὸ πρᾶγμα, ἐχαμογέλασεν ὀλίγον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν μαθητήν του, ἀδίκως ἐκατηγορεῖτο ἀπὸ ἡμᾶς ὁ ἀθῶος λέων, ὅτι ἔφαγε τὸν ὄνον· λοιπὸν τώρα πρέπει νὰ τὸν ἐλευθερώσωμεν ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἂς ὑπάγῃ νὰ βόσκῃ εἰς τοὺς συνειθισμένους του τόπους. Τότε κλίνας τὴν κεφαλήν του ὁ λέων, ὡς ἂν εἶχε λογικὸν, καὶ τρόπον τινα ἀποχαιρετήσας τὸν γέροντα, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐρημίαν· καθ' ἑκάστην δὲ ἑβδομάδα ἤρχετο μίαν φορὰν καὶ προσεκύνει τὸν γέροντα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων ἀπέθανεν, ἦλθε πάλιν ὁ λέων κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ ἐζήτει νὰ προσκυνήσῃ τὸν γέροντα, καὶ μὴ εὑρίσκων αὐτὸν, ἐφαίνετο ὅτι λυπεῖται καὶ ἀγανακτεῖ· ἐπειδὴ δὲ ὁ μαθητὴς τοῦ ὁσίου μὲ πολλὰ σχήματα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ αἰσθανθῇ, ὅτι ἀπέθανεν ὁ γέρων, διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ἐθρήνει μὲ λεπτὸν βρύχημα τὸν θάνατον τοῦ γέροντος, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐζήτει τὸν τάφον του. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μαθητὴς τοῦ ὁσίου ἔφερε τὸν λέοντα εἰς τὸν τάφον τοῦ γέροντος, τότε ὁ λέων ἔπεσεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ μεγάλως βρυχήσας, ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον τῆς τοῦ γέροντος ἀγάπης, ἐξέπνευσε. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας καὶ κάμνει νὰ ὑποτάστωνται τὰ θηρία εἰς ἐκείνους, ὅσοι φυλάττουν καθαρὸν τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΔΟΥ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ.

» Ὁ κείμενος μὲν Παῦλος, ἡ δὲ κειμένη
» Ἰουλιανὴ, σύγγονοι τετμημένοι.

Οὗτοι οἱ δύω αὐτάδελφοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σοβ' (272), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Πτολεμαΐδα, υἱοὶ γονέων εὐσεβῶν· καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἦτο ἀναγνώστης· ἤτοι ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸν λαὸν τὰς ἱερὰς βίβλους, τὰς ὁποίας μελετήσας φιλοπόνως, κατέλαβε τὸ νόημα αὐτῶν· ὅθεν ἂν καὶ ἦτο νέος, ἀπεστόμιζεν ὅμως τοὺς ἐναντίους προχειρότατα, καὶ ἦτο κήρυξ ἔνθεος τῆς περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Αὐρήλιος εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, ἔδιδε θάρρος εἰς τὴν ἀδελφήν του Ἰουλιανὴν καὶ ἐνεδυνάμωνεν αὐτὴν νὰ σταθῇ προθύμως, ἐπειδὴ μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ μέγας πειρασμὸς καὶ αὐτὸς δὲ ὡπλίσθη μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, ὅτι ἔκαμε τὸν σταυρόν του, τὸν διέβαλον ὡς χριστιανὸν εἰς τὸν βασιλέα· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐλέγξας τὴν ματαιότητα τῶν εἰδώλων, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη.

Ἡ δὲ Ἰουλιανὴ βλέπουσα τὸν ἀδελφόν της ξεσχισμένον, ἐφώναζε, κατηγοροῦσα τὸν τύραννον, ὅτι ἀδίκως ξεσχίζει τὸν ἀδελφόν της· ὅθεν ἐπιάσθη καὶ αὐτὴ καὶ κρεμασθεῖσα ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ῥίπτονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν φυλακήν· ὕστερον βάλλονται ἀμφότεροι εἰς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν βρασμένην· μετὰ ταῦτα ἁπλόνονται ἐπὶ κλίνης πυρωμένης, καὶ δέρονται εἰς τὴν ῥάχην. Τότε ὁ Κοδράτος καὶ Ἀκά-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Γεράσιμος, ὡς ἁπλοῦς καὶ ἄκακος ἠπατήθη ἀπὸ τὸν μονοφυσίτην Θεοδόσιον· (καθὼς ἠπατήθησαν καὶ ὁ Πέτρος, καὶ Μάρκος, ὁ Ἰούλλων, καὶ Σιλβανὸς οἱ ἀναχωρηταὶ) καὶ ἐδόξαζε συνουσίωσιν καὶ φυρμὸν ἐπὶ τῶν ἀσυγχύτων τοῦ Χριστοῦ δύω οὐσιῶν τε καὶ φύσεων, ἂν καὶ ἔκαμνε θαύματα. Ὕστερον δὲ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον, ἡσυχάζοντα τότε εἰς τὸν Ῥουβᾶν, ὡμίλησε μὲ αὐτὸν περὶ πίστεως, καὶ εὑρέθη ἠπατημένος· ὅθεν ἐδιωρθώθη ὑπὸ τῶν θεορρήτων λόγων τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καθὼς καὶ οἱ ἀνατέρω ἀναχωρηταὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Εὐθυμίου ἐδιωρθώθησαν. (ὅρα σελ. 399 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῆς μνήμης Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου, καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Ἰουλίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν δέκα χιλιάδων ὁσίων. Ὅρα δὲ καὶ τὸν θεῖον Χρυσόστομον ἐν τῷ πρὸς τὸν Ἰὼβ τετάρτῳ λόγῳ αὐτοῦ, ὅπου φέρων τὰ ἀπὸ ἀκακίας λεχθέντα λόγια πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὸ τοῦ Ἰὼβ τολμηρῶς, οἷον τὸ «Τίς δώσει κριτὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ἵνα γνῷ πόσαι εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι μου, ὅτι οὕτω με ἔκρινας;» καὶ τὸ «Λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, καὶ ἐρῶ πρὸς Κύριον· μή με ἀσεβεῖν δίδασκε, καὶ διατί με οὕτως ἔκρινας;» (1 ι'.) Ταῦτα, λέγω, τὰ τολμηρὰ λόγια, καὶ ἄλλα ὅμοια αὐτοῖς φέρων εἰς τὸ μέσον, λέγει, «Φοβερὸν τὸ ῥῆμα, ἀλλ' ἀπ' ἀκακίας . . . . οὕτω καὶ ὁ Θεὸς εἰδὼς ὅτι οὐκ ἐκ κακίας, ἀλλ' ἐξ ἀκακίας φθέγγεται,» (μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ λέγων «Ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας») δέχεται τὰ παρὰ τοῦ Ἰὼβ, εἰς κρίσιν καλούμενος παρ' αὐτοῦ. Ὅθεν ἐπιφέρει ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ τὰ λόγια ταῦτα ὁ Χρυσορρήμων «Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀκακίαν ἐξῆλθες τῶν μέτρων τῆς φύσεως, συνέγνων σου τῇ ἀκεραιότητι. Κἂν γάρ τις ἀπὸ ἀκακίας ἁμάρτῃ, ὁ Θεὸς διορθοῦται τὰ ἀπὸ ἀκακίας γινόμενα.» Διὰ τί δὲ ἀνέφερα ἐδῶ τὰ εἰρημένα; διὰ νὰ προσαρμόσωμεν ταῦτα καὶ εἰς τὸν ὅσιον Γεράσιμον τοῦτον καὶ τοὺς ἄλλους ἀναχωρητὰς, καὶ εἰς τὰς δέκα χιλιάδας τῶν ὁσίων, οἵτινες κατὰ ἀκακίαν καὶ ἄγνοιαν, ἔπεσαν εἴς τινα ἀπάδοντα τῆς κοινῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας.

Digitized by Google

χιος οἱ δήμιοι, συμπονέσαντες τοὺς ἁγίους, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἔπειτα δεθέντες οἱ ἅγιοι μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐλύθησαν ὅμως δι' ἐπιφανείας θείου Ἀγγέλου, καὶ χορτάσαντες ἀπὸ φαγητὸν, εὐχαρίστησαν τὸν Χριστόν· καὶ πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος παρακινῶν τοὺς ἁγίους νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, οὐδὲν κατώρθωσε· διὸ πάλιν χρεμασθέντες οἱ μάρτυρες ἐδάρησαν δυνατά.

Τότε καὶ ὁ δήμιος Στρατόνικος, συμπονέσας τὴν ἁγίαν Ἰουλιανὴν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὁ δὲ τύραννος μαθὼν τοῦτο ἐθυμώθη, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι μὲν τὴν κεφαλὴν ἐκείνου, τοὺς δὲ ἁγίους νὰ κλείσωσιν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου εἶχε θηρία καὶ ὀφίδια καὶ ἄλλα ἑρπετὰ θανατηφόρα. Ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐφυλάχθησαν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο τὸν μὲν ἅγιον Παῦλον, ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν εἰς ἕνα πάλον, καὶ νὰ κτυπῶσι τὰς σιαγόνας του μὲ μολίβδους, τὸ δὲ ἄλλο σῶμά του νὰ δέρωσι μὲ ῥαβδία σιδηρᾶ πεπυρωμένα· τὴν δὲ ἀδελφήν του ἁγίαν Ἰουλιανὴν, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν εἰς ἓν πορνοστάσιον, καὶ ἐκεῖ νὰ τὴν διαφθείρωσιν ἀσελγεῖς τινες καὶ ἀκόλαστοι ἄνθρωποι. Ἄγγελος δὲ Κυρίου παραστὰς μὲ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν του ἐτύφλονε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀκολάστων ἐκείνων· σπλαγχνισθεῖσα ὅμως ἡ ἁγία αὐτοὺς ἔχυσεν εἰς αὐτοὺς νερὸν καὶ τοὺς ἔκαμεν ὑγιεῖς.

Διαμείνασα λοιπὸν ἄφθορος, βάλλεται μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ φωτίαν, καὶ ἐπειδὴ ὁ τύραννος ἐπρόσταζε νὰ λιθοβοληθῶσιν οἱ ἅγιοι μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφάνη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς νέφος γεμάτον φλογὰς, τὸ ὁποῖον πλησιάσαν εἰς τὸν βασιλέα, ἀντὶ νὰ βρέξῃ βροχὴν νεροῦ, ἔβρεξεν ἐπάνω αὐτοῦ βροχὴν πυρός. Ὁ δὲ βασιλεὺς φοβηθείς, ἐξέβαλε μὲν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὸν λάκκον, δὲν ἐδιωρθώθη ὅμως, ἀλλὰ πάλιν ἐπρόσταξε νὰ κατακαύσωσι τὰ πρόσωπα καὶ ὅλον τὸ σῶμα τῶν ἁγίων, μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Καὶ τελευταῖον, διὰ προσταγῆς του ἀπεκεφάλισαν αὐτοὺς, καὶ οὕτως οἱ τοῦ Χριστοῦ καλλίνικοι μάρτυρες τοὺς στεφάνους ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως.

---

* *Οἱ ἁγιομάρτυρες οἱ ἀνωτέρω, ΚΟΔΡΑΤΟΣ, ΔΑΚΙΟΣ, καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ οἱ ἀπὸ δημίων, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τρεῖς ἐκχέαντες αἷμα πολλῶν ὡς ὕδωρ,
» Σφῶν αἷμα, Χριστὲ, σοὶ χέουσιν ἐκ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ *ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἔλαφος ὥσπερ ἐκ βρόχου ῥυσθεὶς βίου,
» Ἄνεισι Γρηγόριος, ἔνθα ζῶν ὕδωρ.

* *Ὁ ἅγιος* ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ *ὁ ἐπίσκοπος Ἄσσου τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὁ ζήσας ἐν ἔτει ᾳρ΄ (1150), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ἐκ τοῦ τάφου σου, Γρηγόριε, ἐκρέει,
» Ὕδωρ γλύκιστον δόξαν εἰς Θεοῦ, μάκαρ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΚΟΝΩΝΟΣ *τοῦ ἐν Ἰσαυρίᾳ.*

» Ἥκεις πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν, Θεὸς θέσει,
» Εἰς γῆν ἀφεὶς σου τὴν κόνιν, Κόνων πάτερ.
† » Πέμπτῃ καρτερόφρων ψυχὴν ὁ Κόνων ἀφῆκεν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καταγόμενος μὲν ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Βυδανὴ, τὸ ὁποῖον ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἰσαυρίαν δεκαοκτὼ στάδια, (δύω μίλια καὶ ὀλίγον περισσότερον), υἱὸς δὲ ὑπάρχων γονέων, Νέστορος καὶ Νάδας· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἔλαβε διὰ γάμου γυναῖκα ὀνόματι Ἄνναν, διὰ παρακινήσεως τῶν γονέων του. Ὁ δὲ ἅγιος ἔπεισε τὴν γυναῖκά του νὰ προτιμήσῃ τὴν παρθενίαν ἀπὸ τὸν γάμον· καὶ λοιπὸν συνέζη μὲ ἐκείνην, ὄχι ὡς μὲ σύζυγον ἀλλ' ὡς μὲ ἀδελφὴν καὶ κοινωνὸν τῆς παρθενίας καὶ καθαρότητος, ὁδηγηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν ἀρχάγγελον καὶ ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι ἐφάνη εἰς αὐτὸν μὲ λαμπρὸν φόρεμα, καὶ τὸν ἐδίδαξε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ βαπτίσας αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος, τὸν ἐκοινώνησε τὰ ἄχραντα μυστήρια. Ὅστις καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ συμπαρίσταται μὲ αὐτὸν ἀοράτως, καὶ νὰ τῷ χαρίζῃ τὴν ἐνέργειαν τῶν παραδόξων θαυμάτων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἅγιος καὶ τὴν γυναῖκά του Ἄνναν ἔπεισε νὰ παρθενεύῃ, καὶ τοὺς γονεῖς του ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβάπτισε.

Λέγεται δὲ ὅτι Νέστωρ ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

Digitized by Google

τούτου ἐκρατήθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, διότι ὡμολόγει Θεὸν τὸν Χριστὸν, καὶ ἠξιώθη τέλους μαρτυρικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ζήτησις καὶ φιλονεικία μεταξὺ τοῦ ἁγίου Κόνωνος καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, ποῖος ἄραγε Θεὸς εἶναι μεγαλίτερος, ὁ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πιστευόμενος, ἢ οἱ τῶν εἰδωλολατρῶν· διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ εἰδωλολάτραι ἔμελλον νὰ ὑπάγωσι μακρὰν εἰς ἓν σπήλαιον σκοτεινὸν, καὶ ἐκεῖ νὰ κάμωσιν ἑορτὴν εἰς τὸν ψευδώνυμον αὐτῶν θεὸν, ἀπεφασίσθη ἐκ συμφώνου, ὅτι, ὅποιος ἀπὸ τὰ δύω μέρη φθάσῃ πρῶτος εἰς τὸ σπήλαιον, τούτου ὁ Θεὸς εἶναι μεγαλήτερος. Καὶ οἱ μὲν εἰδωλολάτραι ἀναβάντες εἰς ἄλογα, ἔτρεχον διὰ νὰ φθάσωσι πρότερον, ὁ δὲ ἅγιος ἂν καὶ ἦτο πεζὸς, ἔφθασεν ὅμως πρῶτος ἐκεῖ, καὶ τόσον τοὺς ὑπερέβαλεν εἰς τὸν δρόμον, ὥστε ὅτε αὐτὸς ἐγύριζεν ὀπίσω ἀπὸ τὸ σπήλαιον, τότε συναπήντησεν ἐκείνους, τρέχοντας μὲ πολὺν ἱδρῶτα καὶ ἀσθμαίνοντας. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐθαύμασαν μὲν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, σκληροὶ δὲ πάλιν μένοντες, ἐζήτησαν νὰ μάθωσι καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιον εἴδωλον τοῦ δαίμονος, ποῖος εἶναι Θεὸς μεγαλήτερος. Τότε ὁ ἅγιος ἐπρόσταξε τὸ εἴδωλον νὰ καταβῇ κάτω σὺν τῷ τοῦ εἰδώλου δαιμονίῳ· κατέβη λοιπὸν τὸ δαιμόνιον καὶ πλησιάσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ἐφώναξεν, « εἷς Θεὸς εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ ὑπὸ σοῦ κηρυττόμενος. » Τότε οἱ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐφώναξαν καὶ αὐτοὶ, εἷς εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ Κόνωνος, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Κόνωνος ἐνίκησεν. Ὅθεν αἱ τοιαῦται φωναὶ κηρύττονται μεγαλοφώνως ἀπὸ τοὺς Ἰσαύρους μέχρι τῆς σήμερον, ὅτε τελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου Κόνωνος. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ θεῖος Κόνων οὗτος τόσην πολλὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἔλαβεν ὑπὸ Θεοῦ κατὰ τῶν δαιμόνων, ὥστε ἄλλους μὲν δαίμονας ἔστελλε νὰ γεωργῶσιν, ἄλλους δὲ νὰ φυλάττωσι τοὺς καρποὺς· ἄλλους δὲ ἔκλεισεν εἰς ἀγγεῖα πήλινα, καὶ ἔβαλε βούλλας ἐπάνω εἰς αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἔκρυψε καὶ κατέχωσε μέσα εἰς τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου του.

Ὁ δὲ τρόπος τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἔγεινεν οὕτως, ὅτε ὁ ἡγεμὼν Μάγνος ἔχων βασιλικὰς προσταγὰς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰσαυρίαν, τότε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Κόνων ἐπιάσθη καὶ ἐφέρθη εἰς αὐτόν. Ὅθεν ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ θελήσας νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη δυνατὰ καὶ ἐδέθη· τοῦτο δὲ μαθὸν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἔτρεξε διὰ νὰ λυτρώσῃ μὲν αὐτὸν, νὰ θανατώσῃ δὲ τὸν ἡγεμόνα, ἐπειδὴ ὅλοι ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ ἔλαβον τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, πιστεύσαντες εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μαθὼν τοῦτο, ἔφυγε· λύσαντες δὲ τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἀποσφογγίσαντες τὸ σῶμά του ἀπὸ τὰ αἵματα, τὸν ἔφερον εἰς τὸν οἶκόν του, ἐκεῖ δὲ ὁ ἅγιος διανύσας χρόνους δύω, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Λέγουσι δὲ ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος ἐτελεύτησεν, ἠθέλησαν οἱ χριστιανοὶ νὰ κάμωσιν ἐκκλησίαν τὸν οἶκόν του, καὶ σκάπτοντες, εὗρον τὰ πήλινα ἀγγεῖα ἐκεῖνα, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν κλεισμένα τὰ πονηρὰ πνεύματα· καὶ ἐπειδὴ ἠνοίχθη ἓν ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα ἐκεῖνα, (ἐνόμιζον οἱ κατασκευάζοντες τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι περιεῖχε χρυσίον, ἕνεκα τοῦ βάρους του) εὐθὺς, λέγω, ἅμα ἠνοίχθη ἓν ἀγγεῖον, ἐξῆλθον τὰ δαιμόνια εἰς εἶδος πυρὸς, καὶ οἱ μὲν κτίζοντες τὴν ἐκκλησίαν ἔπεσον κατὰ γῆς, τὸ δὲ κτίριον τῆς ἐκκλησίας ἐκρημνίσθη, καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ σχοινία ἐκάησαν, καὶ δὲν ἐδύνατό τις νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Πλὴν μετ' ὀλίγον καιρὸν ἠλευθερώθη ὁ τόπος ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν τῶν δαιμόνων, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Κόνωνος, καὶ διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΝΩΝΟΣ τοῦ κηπουροῦ.

» Ἦλων τύπους φέροντι Κυρίῳ Κόνων,
» Ἦλων τύπους πρόσεισιν εἰς πόδας φέρων.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ναζαρέτ. Φεύγων δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Μάνδρων, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παμφυλίας, καὶ ἔμενεν εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κάρμηλα, ἢ Κάρμενα, καλλιεργῶν ἕνα κῆπον, τὸν ὁποῖον ποτίζων καὶ φυτεύων μὲ διάφορα λάχανα, ἐξ ἐκείνου ἐπορίζετο τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς. Ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην τόσον ἀκέραιος καὶ ἁπλοῦς, ὥστε ὅτε ἀπήντησεν ἐκείνους οἵτινες ἦλθον νὰ τὸν συλλάβωσι, καὶ ἔβλεπεν ὅτι ἐκεῖνοι τὸν ἐχαιρέτων, τοὺς ἀντιχαιρέτα καὶ αὐτὸς ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας. Καὶ ἀφ' οὗ τῷ ἐφανέρωσαν ὅτι ὁ ἡγεμὼν Ποῦπλιος τὸν καλεῖ διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν, ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος μὲ ἁπλότητα· ποίαν χρείαν ἔχει ἐμοῦ ὁ ἡγεμὼν, ἐνῶ μάλιστα εἶμαι χριστιανός; ἂς καλῇ τοὺς ὁμόφρονάς του καὶ τοὺς κοινωνοὺς τῆς θρησκείας του. Δεσμευθεὶς λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος, ἐφέρθη εἰς τὸν

Digitized by Google

ἡγεμόνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον παρεκινεῖτο νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἅγιος ἀναστενάξας ἀπὸ βαθέων καρδίας, ὕβρισε μὲν τὸν τύραννον, ἐβεβαίωσε δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν μὲ τὴν ὁμολογίαν του, εἰπὼν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ῥαλευθῇ ἀπὸ αὐτὴν, κἂν μυρίας λάβῃ βασάνους. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκαρφώθη εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τρέχῃ ἔμπροσθεν τῆς ἁμάξης τοῦ ἡγεμόνος· λειποθυμήσας δὲ εἰς τὸν δρόμον, καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα, προσηυχήθη, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΚΟΣ ὁ ἀσκητὴς καὶ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* « Σιγᾷς ὁ Μάρκος τῶ τεθνηκότων νόμῳ,
» Ἀλλ' οὐ σιγῇ δώσω σε καὶ τεθνηκότα.

Οὗτος ὁ ὅσιος Μάρκος ἤκμαζε κατὰ τὸ υλ΄ (430) ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ γενόμενος εἰς ὅλα φιλόπονος, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς. Σημεῖον δὲ καὶ ἀπόδειξις τῶν δύω τούτων εἶναι, καὶ οἱ συγγραφέντες παρ αὐτοῦ λόγοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ πᾶσαν παιδείαν καὶ ὠφέλειαν, καὶ ἡ δοθεῖσα εἰς αὐτὸν ἐνέργεια τῶν θαυμάτων. Ἀπὸ τὰ θαύματα δὲ ταῦτα εἶναι ἀναγκαῖον ἐδῶ νὰ διηγηθῶμεν. Ὅτε ὁ ἅγιος ἡσύχαζεν εἰς τὸ κελλίον του καὶ ἐπρόσεχεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἦλθεν εἰς αὐτὸν μία ὕαινα, φέρουσα ἕνα σκύμνον της τυφλὸν, καὶ μὲ τὸ ταπεινὸν σχῆμά της ἐδείκνυεν, ὅτι παρακαλεῖ τὸν ἅγιον νὰ σπλαγχνισθῇ τὸ γέννημά της καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὰ ὄμματά της. Ὁ δὲ ἅγιος πτύσας εἰς τὰ τυφλά του ὀμμάτια, καὶ προσευχηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὰ ὑγιῆ.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἡμέραι τινες, ἔφερεν εἰς τὸν ἅγιον ἡ ὕαινα ἓν δέρμα μεγάλου κριοῦ, ὡς μισθὸν καὶ εὐχαριστίαν τῆς ἰατρείας τοῦ τέκνου της· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἔλαβεν αὐτό, ἕως οὗ ἡ ὕαινα ἔδειξε μέ τινα σχήματα, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θέλει βλάψει τὰ πρόβατα τῶν πενήτων. [1] Συμπεραίνομεν δὲ ἐκ τούτου, ὅτι ἂν ὁ ἅγιος αὐτὸς ἦτο τόσον εὐσπλαγχνος καὶ συμπαθὴς εἰς τὴν ἄλογον φύσιν τῶν θηρίων, πόσον ἀράγε ἦτο εὐσπλαγχνος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἡ τῆς φύσεως κοινωνία ἀπαιτεῖ νὰ σπλαγχνίζηται πᾶς τις ὡς ὁμογενεῖς τε καὶ ὁμοφύλους; Τόσην δὲ καθαρότητα εἶχεν ὁ ὅσιος οὗτος, ὥστε ὁ πρεσβύτερος τῆς Σκήτεως ὤμνυε καὶ ἔλεγεν, ὅτι κἀμμίαν φορὰν δὲν ἐκοινώνησε τὸν ἅγιον τοῦτον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, ἀλλ' ὅτε προσήρχετο διὰ νὰ μεταλάβῃ, ἄγγελος Κυρίου τὸν μετελάμβανε, τοῦ ὁποίου τὴν χεῖρα ἔβλεπεν ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα βαστάζουσαν τὴν λαβίδα, καὶ μεταλαμβάνουσαν τὸν ὅσιον. Ἀπετάξατο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ ὅτε ἦτο χρόνων τεσσαράκοντα· διανύσας δὲ εἰς τὴν ἄσκησιν χρόνους ἑξήκοντα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος κοντὸς, σπανὸς εἰς τὰ γένεια, καὶ φαλακρὸς εἰς τὴν κεφαλήν· εἶχεν ὅμως λάμπουσαν ἀπὸ τὰ ἔσω εἰς τὰ ἔξω τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΛΟΓΙΟΣ ὁ ἐν Παλαιστίνῃ ξίφει τελειοῦται.

» Τὸν Εὐλόγιον εὐλογεῖ πᾶσα κτίσις,
» Κτίστου χάριν σαῦ τὴν κάραν τετμημένον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ ὁ ἐν Παλαιστίνῃ ξίφει τελειοῦται.

» Τράχηλον Εὐλάμπιος ἐκτμηθεὶς ξίφει,
» Τραχηλιῶσαν δυσσέβειαν αἰσχύνει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΧΕΛΑΟΣ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἑκατὸν πεντήκοντα δύω μάρτυρες, ξίφει τελειοῦνται.

» Θεὶς πρῶτος Ἀρχέλαος αὐχένα ξίφει,
» Ἄρχει τομῆς σοι λαὲ θεῖε Κυρίου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Βούλγαρις, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψπδ΄ (1784) ξίφει τελειοῦται.*

† » Σταυρὸν τί τυποῖς, ὦ Ἰωάννη μάκαρ;
» Ὅτι μαθητὴς εἰμί φησι, Κυρίου. [2]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τοιούτῳ θεῖῳ ἀναγινώσκομεν, ὅτι ἔκαμε καὶ ὁ ὅσιος Μηνᾶς ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ ὅρα εἰς τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Ἰανουαρίου καὶ εἰς τὸ Λαυσαϊκόν.

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος ἐγεινε μαθητὴς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, κατὰ τὸν Νικηφόρον Κάλλιστον τόμ. β΄. βιβλ. ιδ΄. κεφ. νγ΄. καὶ πόλλους συνέγραψε λόγους, ἐξ ὧν τριάκοντα μνημονεύονται παρὰ τοῦ αὐτοῦ Νικηφόρου. Τώρα δὲ σώζονται μόνον λόγοι ὀκτὼ, τῶν εἰρημένων ἕτεροι, ὧν καὶ αὐτὸς ὁ Νικηφόρος καὶ ὁ Φώτιος μνημονεύει ἀναγνώσει σ΄. τρεῖς δὲ μόνοι ἀναφέρονται ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ σελ. 91. Τόσον πολυωφελεῖς εἶναι οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου τούτου, ὥστε, ἐπεκράτησε παροιμία παλαιὰ ἡ λέγουσα· Πάντα πώλησον καὶ Μάρκῳ ἀγόρασον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ϛ', μνήμη τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων τεσσαράκοντα δύω, τῶν ἐν τῷ Ἀμορίῳ μαρτυρησάντων, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΚΑΛΛΙΣΤΟΥ, ΘΕΟΦΙΛΟΥ, ΒΑΣΣΩΗ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

» Ἐπταπλαρίθμως συντεθειμένον φέρει,
» Τὸν ἓξ ἀριθμὸν ἡ τετμημένη φάλαγξ.
» Τεσσαράκοντα κάρηνα δυοῖν ἅμα ἕκτῃ ἐκάρθη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὸ Ἀμόριον, τὸ ὁποῖον εἶναι πόλις τῆς ἄνω Φρυγίας, κυριευθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ βασιλέως τοῦ εἰκονομάχου, τοῦ καὶ αὐτοῦ καταγομένου διὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, ἀπὸ τὸ αὐτὸ Ἀμόριον, ἐν ἔτει ,αμθ' (1049)· οὗτοι λοιπὸν στρατηγοὶ καὶ ταξιάρχαι ὄντες καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον γένος τῶν Ῥωμαίων, ἠχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς, καὶ οὔτε ἀπὸ δειλίαν ἐνικήθησαν οἱ μακάριοι, οὔτε ἀπὸ φιλοψυχίαν, οὔτε ἀπὸ ἀσθένειαν τῆς φύσεως, ἀλλ' ἀνδρείως ὁμολογήσαντες τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἠναντιώθησαν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς ὀθωμανοὺς μὲ φρόνημα γενναῖον, καὶ μὲ ἀνδρίαν ψυχῆς. Διότι δὲν ἐμαλάχθησαν ἀπὸ τὴν πολυκαιρινὴν κακοπάθειαν τοῦ σώματος, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασαν ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ἀλλ' ἀντισταθέντες εἰς τὴν ἀσέβειαν μὲ ἀνδρικὴν γενναιότητα, καὶ μὴ καταδεχθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, μετὰ χαρᾶς ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

» Ὁσφὺν νοητὴν ἀρεταῖς ἐζωσμένος,
» Εὔζωνος, Ἀρκάδιε, πρὸς πόλον τρέχεις.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΗΣΥΧΙΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Δοὺς, Ἡσύχιε, σαυτὸν ἡσύχῳ βίῳ,
» Τέλους φθάσαντος, ἡσυχάζεις ἐκ βίου.

* Οὗτος ὁ περιβόητος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Ἡσύχιος ἀνετράφη εὐλαβῶς, ἀπὸ αὐτὰ τὰ βρεφικὰ σχεδὸν σπάργανα· διὸ καὶ τὰς ὑλικὰς προσπαθείας μισήσας, ἐχρημάτισε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι ἐπόθει τῆς ἄνω Σιὼν τὴν ἀπόλαυσιν· διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του Ἀνδραπα ὀνομαζομένην, καὶ εὑρισκομένην εἰς τὴν Γαλατίαν, (ἡ ὁποία πρότερον ὠνομάζετο νέα Κλαυδιούπολις, νομίζουσι δέ τινες ὅτι εἶναι ἡ κοινῶς λεγομένη Καστάμπολις), ὑπῆγεν εἰς τὰς ἐρήμους κατὰ τὴν θάλασσαν τῆς Ἀρδανίας, καθὼς ἐπρόσταξε τὸ πνεῦμά του ὁ τοῦτον ὁδηγῶν Θεός· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὸ βουνὸν τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Μαίωνος. Βλέποντες δὲ τὸν ἅγιον οἱ εἰς τὸ βουνὸν κατοικοῦντες δαίμονες, ἔκαμνον πάντα τρόπον καὶ μηχανὴν διὰ νὰ τὸν διώξωσιν ἐκεῖθεν καὶ μεταχειρισθέντες ὄργανα κάποιον Ἰωάννην καὶ Ἱλαρίωνα, διὰ μέσου αὐτῶν ἡρώτων τὸν ἅγιον ποῦ ἔχει σκοπὸν νὰ κατοικήσῃ. Εἰπόντος δὲ τοῦ ἁγίου, ὅτι μέλλει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ἀντέλεγον οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι οὕτως· Ἄνθρωπε, δὲν ἠξεύρεις τὴν δυσκολίαν τοῦ τόπου καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖς νὰ κατοικήσῃς μέσα εἰς τὸν θάνατον, διότι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι κατοικία τῶν θηρίων καὶ τῶν κλεπτῶν, καὶ ὅσοι κατοικήσωσιν εἰς αὐτὸν μίαν ἡμέραν δὲν ζῶσι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ θεῖος πατὴρ ἐστάθη συλλογισμένος, καὶ ἐστοχάσθη τὰ πρόσωπα τῶν ταῦτα λεγόντων· γνωρίσας δὲ μὲ τὴν διορατικὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι ὑπὸ δαιμόνων λαλοῦσι καὶ ἐνεργοῦνται ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ διώξας ἀπὸ τὰ σώματα αὐτῶν τοὺς ἀσωμάτους δαίμονας, ὑπῆγεν εἰς μίαν ῥάχιν τοῦ βουνοῦ ἐκείνου καὶ ἐκατοίκησεν, ἀκολουθῶν τὸν ὁδηγοῦντα τοῦτον Θεόν.

Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικήσας ὁ ὅσιος, ἐδούλευσε τὴν γῆν ὅσον ἐδύνατο, καὶ ἐξ ἐκείνης ἐπαιρηγόρει τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον πουλία καὶ ἔτρωγον τὰ γεννήματά του, ὅτε ἦσαν εἰς τὴν βλάστησιν, διὰ τοῦτο ταχέως ἔλαβον τὴν ἐκδίκησιν, διότι εὐθὺς ἅμα ἔτρωγόν τὰ βλαστάρια, ἔπαπτον νεκρὰ εἰς τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἦλθον ἄλλα πουλία καὶ ἔβλαπτον τοὺς καρποὺς, ὁ ὅσιος σηκώσας τὰ ὄμματα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τρόπον τινὰ ἐμ-

[1] Σημειώσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τούτων συνεγράφη ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαρτύρων ἄθλοις, Θεὸς μὲν εὐφραίνεται καὶ δοξάζεται.» σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, ἔνθα σώζεται καὶ ἄλλος λόγος εἰς τοὺς αὐτοὺς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐμοὶ δοκοῦσιν οἱ μάρτυρες» ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τούτων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὸν μὲν τῆς πανηγύρεως.» Τὸν δὲ ἁπλοῦν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

βριμησάμενος, ἐπετίμησε τὰ πουλία· φύγετε, λέγων, ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, καὶ μὴ βλάπτετε τοὺς κόπους αὐτῶν. Ὅθεν τὰ πουλία, ὡς ἂν ἦσαν λογικὰ, ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ ὁσίου καὶ ἀνεχώρησαν, καὶ πλέον δὲν ἐφάνησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὕστερον δὲ ὁ ὅσιος κατέβη εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ βουνοῦ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν νερὸν, ἔκτισεν ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου, καὶ εἰς αὐτὴν ἡσύχαζε προσευχόμενος τῷ Κυρίῳ. Μίαν φορὰν ἔφερόν τινες χριστιανοὶ εἰς τὸν ὅσιον τὴν θυγατέρα των, ἐνοχλουμένην ἀπὸ δαιμόνιον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἰάτρευσεν αὐτὴν μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ πρωτοκλήτου ἀποστόλου καὶ ἀπέδωκε τὴν κόρην εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς ὑγιαίνουσαν· ἀποδοὺς δὲ αὐτὴν, εἶπε καὶ τὰ προφητικὰ ταῦτα λόγια εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὴν θυγατέρα των· « Τάδε μοι προλέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου θέλει κατασταθῇ ὁ τόπος οὗτος σεμνῶν γυναικῶν καὶ παρθένων ἀσκητήριον, καὶ μὲ τὰς ἀπαύστους ἐκείνων προσευχὰς, θὰ διωχθῇ ἀπ' ἐδῶ ὅλη ἡ τῶν δαιμόνων παράταξις· » ἐπληρώθησαν δὲ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου εἰς ὀλίγον καιρόν.

Ἄλλην φορὰν ἐξερχόμενος ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸ κελλίον του, ὡς ἐκ θείας προνοίας, βλέπει ἕνα ἄνθρωπον ἄγροικον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔμπροσθέν του βόδια, τὰ ὁποῖα ἔσυρον ἁμάξιον φορτωμένον, συνέβη δὲ νὰ συμποδισθῇ τὸ ἓν ἀπὸ τὰ βόδια καὶ νὰ πέσῃ πρηνὲς εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ βοηλάτης ἔτρεξε διὰ νὰ τὸ σηκώσῃ, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίαζεν, ἐπειδὴ τὸ βόδιον μετεβλήθη σχεδὸν εἰς λίθον ἀναίσθητον, καὶ νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὸν τόπον του δὲν ἐδύνατο· ὅθεν ἀπορήσας καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐκάθητο θρηνῶν καὶ βρέχων τὸν ἑαυτόν του μὲ δάκρυα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ συμπαθὴς Ἡσύχιος καὶ συμπονέσας τὴν συμφοράν του, ἔρχεται εἰς τὸ πεσμένον βόδιον, καὶ τρίψας μὲ τὴν χεῖρά του τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου, « σήκω ἐπάνω, εἶπεν, ὦ ὀκνηρόν, καὶ τελείωσον τὸν ἐπίλοιπον δρόμον, μήπως ὁ ἐχθρὸς σὲ σφάξῃ μὲ τὴν μάχαιραν. » Ταῦτα εἰπὼν ὁ ὅσιος καὶ σημειώσας ἐπάνω εἰς τὸ βόδιον τὸν τίμιον σταυρὸν, ἔκαμε νὰ ἀναστηθῇ τὸ ζῶον, καὶ νὰ σύρῃ τὸ ἁμάξιον μὲ ἐλευθερίαν. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ βοηλάτης, ἐξεπλάγη, καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, εὐχαρίστει τὸν ἅγιον, ὅτι τὸν ἐσυμπόνεσε καὶ τὸ ζῶόν του ἀνέστησε καὶ εἰς τὴν ὁδὸν τὸν εὐώδωσεν.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἡσύχιος, ἐπειδὴ εἰς τὰ ἔμπροσθεν τῆς ἀρετῆς ἐπεκτείνετο καὶ ἐσπούδαζε νὰ ὑποτάξῃ τὸ χεῖρον εἰς τὸ κρεῖττον· ἤτοι τὸ σῶμα εἰς τὴν ψυχὴν, ἠξιώθη νὰ ὁμιλῇ μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐλθὼν εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι μετὰ τριάκοντα ἡμέρας θὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον. Ὅθεν ὁ ὅσιος εὐφρανθεὶς διὰ τὸ χαροποιὸν μήνυμα, προσεκάλεσε τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἀδελφοὺς, καὶ τὰ ἐξόδια καὶ ὁλοϋστερινὰ ἐφθέγξατο λόγια, φέρων εἰς τὸ μέσον τὸν φόβον τῆς μελλούσης κολάσεως, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὅλους νὰ φρίξωσι. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῷ ἀκόμη ἐνουθέτει τοὺς ἀδελφοὺς ὁ ἅγιος, ἔλαμψεν εἰς αὐτὸν φῶς οὐράνιον· ὅθεν εἰπὼν « Κύριε, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου, » ἀπεδήμησεν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁ ἀοίδιμος. Τότε οἱ παρατυχόντες ἀδελφοὶ, κηδεύσαντες εὐλαβῶς τὸ καὶ ἀγγέλοις σεβάσμιον σῶμά του, ἔβαλον αὐτὸ εἰς πετρίνην θήκην πλησίον εἰς τὴν βασιλικὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας· ὅτε δὲ ἐβασίλευσεν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ του Εἰρήνη ἐν ἔτει ψπα΄ (781), ὁ τῆς Ἀμασείας ἐπίσκοπος Θεοφύλακτος ἀνεκόμισε τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ ἁγίου, καὶ μετέθεσεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ἀποθέσας αὐτὸ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ἁγίου Βήματος, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται καὶ ἕως τῆς σήμερον, παρὰ πάντων τιμώμενον.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ***ΜΑΞΙΜΟΣ*** *λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.*

» Ὅλῳ βλέπων νῷ Μάξιμος πρὸς τὰ στέφη,
» Πρὸς τὰς βολὰς ὑπῆρχε τῶν λίθων λίθος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ***ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΣ****, ὕδωρ καχλάζον ποτισθεὶς, τελειοῦται.*

» Ζέον πεπωκὼς φιάλῃ κοίλῃ πόμα,
» Ὁ μάρτυς Εὐφρόσυνος εὐφράνθη μάλα.

Ἡ εὕρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ὅτε εὑρέθη παρὰ τῆς μακαρίας Ἑλένης.

---

[1] Περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ περὶ τῶν Ἥλων, ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Σημειοῦμεν δὲ ἐδῶ, ὅτι Παΐσιος ὁ Γάζης φέρει μάρτυρα τὸν ἐκ Τουρώνης Γρηγόριον λέγοντα, ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη ζητοῦσα τὸ τίμιον ξύλον τοῦ σταυροῦ, εὗρε τοὺς τρεῖς σταυροὺς, τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς δύω τῶν λῃστῶν, ὁμοῦ μὲ τὰ καρφία των· καὶ τὰ μὲν καρφία τῶν λῃστῶν, ἦσαν μαῦρα καὶ σκωριασμένα, τὰ δὲ καρφία τοῦ Κυρίου ἤστραπταν καὶ ἔλαμπον. Ὅθεν οὐκ ἐσφαλῶς λέγουσί τινες, ὅτι οἱ λῃσταὶ δὲν ἐκαρφώθησαν εἰς τοὺς σταυροὺς μὲ καρφία, ἀλλὰ μὲ σχοινία περιτοδεθέντες κατὰ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἐσταυρώθησαν.

Digitized by Google

» Δίδωσιν ἡμῖν Ἑλένη ταύτην χάριν,
» Βλέπειν τὸ σῶσαν ἐκ φθορᾶς ἡμᾶς ξύλον.

Ἡ εὕρεσις τῶν τιμίων Ξύλων, οἱ μετὰ τὸ εὑρεθῆναι, οἱ μὲν τῷ κράνει τῆς κεφαλῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἐνεμίγησαν, οἱ δὲ τῷ χαλινῷ τοῦ ἵππου αὐτοῦ, προστάξει τῆς ἁγίας Ἑλένης τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

» Φανέντες ἦλοι βασιλεῖ, τοῦ μὲν κράνους,
» Ἄγαλμα κεῖνται, τοῦ χαλινοῦ δὲ κράτος.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Δεῦρο, ξίφει θάνωμεν, Εὐβούλῳ λέγει
» Ἰουλιανὸς, εἰσφέρων εὐβουλίαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ΄, μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ ἱερομαρτύρων τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπησάντων, ΕΦΡΑΙΜ, ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΕΥΓΕΝΙΟΥ, ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ, ΕΛΠΙΔΙΟΥ, ΚΑΠΙΤΩΝΟΣ, καὶ ΑΙΘΕΡΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἐφραίμ.

» Μὴ τὴν κεφαλὴν τοῖς ἀγάλμασι κλίνων,
» Ἐφραὶμ, ἀγάλλῃ τῇ τομῇ ταύτην κλίνων.

Εἰς τὸν Βασιλέα.

» Σὺρεὶς Βασιλεὺς χερσὶ δεισιδαιμόνων,
» Χεῖρας διασπᾷ δεισιδαίμονος πλάνης.

Εἰς τὸν Εὐγένιον, Ἀγαθόδωρον, καὶ Ἐλπίδιον.

» Τριὰς σύναθλος τοῦ προφήτου τὸν λόγον,
« Εἰς μάστιγας δέδωκα τὸν νῶτον,» λέγει.

Εἰς τὸν Καπίτωνα.

» Ἐπῆρε χεῖρας εἰς προσευχὴν Καπίτων,
» Καὶ πρὸς Θεὸν μετῆρεν ἐξάρας πόδας.

Εἰς τὸν Αἰθέριον.

» Ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὸς Θεὸν χωρεῖς, πάτερ,
» Τὸν ἐν ποταμῷ σαρκικῶς λελουμένον.

† » Ἑβδομάτῃ πατέρας μόρος ἥρπασεν ἑπτὰ ἀριθμῷ

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν τῷ δεκάτῳ ἕκτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ· ἤτοι ἀπὸ Χριστοῦ ἐν ἔτει συϛ΄ (296), Ἕρμων ὁ μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων ἔστειλεν εἰς διάφορα Ἔθνη ἐπισκόπους διὰ νὰ κηρύττωσιν ἀποστολικῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ καταγγέλλωσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Τότε λοιπὸν ἀπεστάλησαν καὶ οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἑπτὰ πατέρες ἡμῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ταυροσκυθῶν· καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἐφραὶμ ἐστάλη εἰς τὴν Σκυθίαν, ὁ δὲ ἅγιος Βασιλεὺς ἐστάλη εἰς τὴν Χερσῶνα, τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν, καὶ φθάσας ἐκεῖ ἐκήρυττεν εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ μεταβληθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν καὶ κακίαν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ νομίσαντες τὸν ἅγιον, ὅτι εἶναι νέας πολιτείας κήρυξ, καὶ φθορεὺς τῆς θρησκείας τῶν πατρίων αὐτῶν συνηθειῶν, τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν πόλιν των. Ὅθεν ὁ ἅγιος φεύγων ἐκατοίκησεν εἰς ἓν σπήλαιον ὀνομαζόμενον Ἁρθενῶνα, καὶ ἔχαιρε μὲν καὶ εὐφραίνετο, ἐπειδὴ ἠτιμάσθη διὰ τὸν Χριστὸν, ἐλυπεῖτο δὲ, διὰ τὴν τύφλωσιν καὶ πλάνην τῶν ἀπίστων.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν διάθεσιν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐκείνων διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἔτυχε δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχοντος καὶ πρώτου τῆς πόλεως ἐκείνης, τὸν ὁποῖον ἐνεταφίασαν οἱ γονεῖς του. Οὗτος λοιπὸν ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον τῶν συγγενῶν του καὶ λέγει εἰς αὐτούς· ἂν θέλετε νὰ ζήσω πάλιν, καλέσατε τὸν ξένον, τὸν ὁποῖον ἐδείρετε καὶ ἐδιώξατε, καὶ ἀφ' οὗ πιστεύσητε εἰς τὴν διδαχήν του, παρακαλέσατε αὐτὸν νὰ προσευχηθῇ ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὅθεν τοῦτο ἐκεῖνοι ποιήσαντες, εἶδον νὰ ἀναστηθῇ ὁ υἱός των μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ ὁσίου καὶ μὲ τὴν ἐπίχυσιν τοῦ νεροῦ, τὸ ὁποῖον ἡγιάσθη τῷ τύπῳ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· διὸ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ οἰκείους των καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες· ὅσοι δὲ ἔμειναν εἰς τὴν ἀπιστίαν, οὗτοι διὰ παρακινήσεως τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων Ἰουδαίων ἐθυμώθησαν κατὰ τοῦ ἁγίου, καὶ δέσαντες αὐτὸν μὲ σχοινία, ἔσυρον εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ἀγοράς. Ὁ δὲ ἅγιος συρόμενος εἰς πολὺ διάστημα τόπου καὶ ἀποκαμὼν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ δὲ μακάριος Ἐφραὶμ ἐκήρυττε καὶ αὐτὸς τὸν Χριστὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκετο, καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνέβη στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια. Ὁ δὲ Εὐγένιος καὶ Ἀγαθόδωρος καὶ Ἐλπίδιος ὑπῆγαν εἰς τὴν Χερσῶνα, ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Βασιλεὺς, καὶ ἐκήρυττον τὸν Χριστόν. Οἱ δὲ ἐκεῖ Ἕλληνες σηκωθέντες κατ' αὐτῶν, ἔδεσαν αὐτοὺς, καὶ σύροντες εἰς

Digitized by Google

τὸν δρόμον, τοὺς ἐθανάτωσαν κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος Μαρτίου, μετὰ ἕνα ὁλόκληρον ἔτος ἀφ' οὗ ἐθανάτωσαν τὸν ἅγιον Βασιλέα. Ὕστερον δὲ μετὰ χρόνους ἐστάλη ἐπίσκοπος εἰς τὴν Χερσῶνα ἀπὸ τὸν Ἱερασολύμων Πατριάρχην ὁ ἅγιος Αἰθέριος, ὁ ὁποῖος βλέπων τὴν ἀγριότητα καὶ ἀπείθειαν τῶν ἐκεῖσε λαῶν, ἐγύρισεν εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸν βασιλέα νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἀτάκτους ἐκείνους. Ἦτο δὲ τότε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἐν ἔτει τλ' (330)· ἐπειδὴ δὲ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, καὶ μὲ τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως ἐδιώχθησαν μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Χερσῶνος οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἄπιστοι, ἐκατοίκησαν δὲ εἰς αὐτὴν ἄνδρες εὐσεβεῖς, τούτου χάριν ἐπανῆλθε πάλιν ὁ ἅγιος Αἰθέριος εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ὑπὲρ τῆς εὐεργεσίας ταύτης. Ἐπιστρέφων δὲ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, ἐρρίφθη ἀπὸ τοὺς ἀπίστους εἰς τὸν ποταμὸν Δούναβιν κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος Μαρτίου.

Ὅθεν οἱ ἐν Χερσῶνι χριστιανοὶ στερηθέντες τοῦ ποιμένος των, ἔστειλαν πρέσβεις εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, παρακαλοῦντες νὰ σταλῇ εἰς αὐτοὺς ἄλλος ἀρχιερεύς, διὸ ἐστάλη ἐπίσκοπος εἰς αὐτοὺς ὁ μακάριος Καπίτων. Οἱ μὲν λοιπὸν εὐσεβεῖς ἔχαιρον διὰ τοῦτο καὶ εὐφραίνοντο, οἱ δὲ ἀσεβεῖς καὶ ἄπιστοι ἐλυποῦντο· ὅθεν ἐζήτησαν νὰ ἴδωσι σημεῖον καὶ θαῦμα, διὰ νὰ γνωρίσωσι μὲ αὐτό, ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς πίστις, καὶ ἀπεφάσισαν, ὅτι ὅποιος ἤθελεν ἔμβῃ εἰς μίαν κάμινον ἀνημμένην καὶ διαφυλαχθῇ ἀβλαβὴς, τούτου ἡ πίστις εἶναι ἀληθινή. Διὰ τοῦτο ὁ ἱερὸς Καπίτων ἐνδεδυμένος ὢν τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, καὶ τὸ ὠμοφόριον περιθεὶς, καὶ σημειώσας ἑαυτὸν μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον, καὶ σταθεὶς μέσα εἰς αὐτὴν ὥραν ἀρκετὴν, ἐκβῆκεν ἀβλαβὴς καὶ ἄφλεκτος, ἔχων τὸ φαινόλιόν του γεμάτον ἄνθρακας ἀνημμένους. Μὲ τοῦτο λοιπὸν τὸ θαῦμα ἐξέπληξε τοὺς ἀπίστους ὁ ἅγιος καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἐν τῇ Χερσῶνι ἐπίστευσαν, τότε καὶ ὁ θεῖος Καπίτων ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. Ὅθεν καὶ οἱ ἑπτὰ οὗτοι ἱερομάρτυρες ἔλαβον παρὰ Κυρίου τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἐπίσκοποι Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου ΑΡΚΑΔΙΟΣ[1] *καὶ* ΝΕΣΤΩΡ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

[1] Ἴσως οὗτος εἶναι ὅστις ἔχει ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου.

» Τῆς Τριμυθοῦντος ποιμένες καλοὶ δύω,
» Ἐν τῇ καλῇ σκιρτῶσι τῆς Ἐδὲμ πόᾳ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ *τοῦ ἁπλοῦ.*

» Γῆθεν μεταστὰς πρὸς Θεὸν Παῦλος λόγον,
» Τῆς ἁπλότητος πολλαπλᾶ στέφη λάβεν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Παῦλος ὁ ὀνομασθεὶς ἁπλοῦς ἦτο μὲν γεωργὸς καὶ ἄγροικος καθ' ὑπερβολὴν, ἄκακος δὲ καὶ ἄπλαστος κατὰ τὴν γνώμην, ὡς ἄλλος οὐδείς· εἶχε δὲ καὶ γυναῖκα κακότροπον καὶ μοιχαλίδα, ἡ ὁποία μοιχευομένη εἰς πολὺν καιρὸν, ἐκρύπτετο ἀπὸ τὸν ὅσιον. Εἰς μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν ἔτυχε νὰ ἔλθῃ ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸ χωράφιον ἔξω ἀπὸ τὸν διατεταγμένον καιρὸν, καὶ εὑρίσκει τὴν γυναῖκά του μοιχευομένην εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ γελάσας σεμνῶς, εἶπε πρὸς τὴν μοιχαλίδα· καλὸν, δέν με μέλει τίποτε μὰ τὸν Ἰησοῦν· ἐγὼ ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς οὐδὲ θέλω νὰ σὲ ἰδῶ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Πρὸς δὲ τὸν μοιχὸν εἶπεν, ἔχε τὴν γυναῖκά μου ταύτην ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς, καὶ ἐγὼ ὑπάγω νὰ γείνω καλόγηρος. Ὅθεν εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον, καὶ κτυπήσαντος αὐτοῦ τὴν θύραν, ἐκβῆκεν ὁ Ἀντώνιος καὶ λέγει αὐτῷ, ποῖος εἶσαι σὺ ἀδελφὲ, καὶ τί ζητεῖς ἐδῶ; ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη· ξένος εἶμαι, καὶ ἦλθον εἰς σὲ διὰ νὰ νὰ γείνω μοναχός· ὁ Ἀντώνιος εἶπεν, ἑξήκοντα χρόνων γέρων δὲν ἠμπορεῖ νὰ γείνῃ μοναχὸς, οὐδὲ δύναται νὰ ὑπομένῃ τὰς θλίψεις καὶ τὴν στενότητα τῆς ἐρήμου, ἀλλ' ἐὰν θέλῃς, ὕπαγε εἰς Κοινόβιον, ἵνα καὶ τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ πλούσια ἐκεῖ εὕρῃς, καὶ διανύσῃς ἀκόπως μὲ τοὺς κοινοβιάτας μοναχοὺς τὴν ζωήν σου, διότι οἱ ἀδελφοὶ θέλουν βοηθήσει τὴν ἀδυναμίαν σου· ἐγὼ κάθημαι μόνος, καὶ ἀνὰ πέντε ἡμέρας τρώγω ψωμίον, καὶ αὐτὸ λιμασμένον. Ὁ δὲ Παῦλος δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τοῦ γέροντος, ἀλλ' ἐσπούδαζε νὰ καθίσῃ μὲ αὐτόν· μὴ δυνηθεὶς λοιπὸν ὁ Ἀντώνιος νὰ διώξῃ αὐτὸν, ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ ἄφησεν αὐτὸν ἔξω τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ νὰ τὸν ἰδῇ, ὁ δὲ Παῦλος ἔμεινε νηστικὸς, καὶ δὲν ἔφυγε. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν ἔχων χρείαν ὁ Ἀντώνιος, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ εὑρίσκων ἔξω τὸν Παῦλον, λέγει εἰς αὐτὸν, ὕπαγε γέρων ἀπ' ἐδῶ, καὶ μή με ἀναγκάζῃς, διότι δὲν δύνασαι νὰ

Digitized by Google

μείνῃς μετ' ἐμοῦ· ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάγω εἰς ἄλλο μέρος. Τότε βλέπων αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι δὲν εἶχε, μήτε δισάκκιον, μήτε ψωμίον, μήτε ἄλλο τι, λέγει πρὸς αὐτόν· ἐὰν ἔχῃς ὑπακοὴν καὶ κάμνῃς ἀόκνως καὶ ἀγογγύστως ἐκεῖνο, ὅ,τι ἀκούσῃς ἀπὸ ἐμὲ, ἤξευρε ὅτι καὶ ἐδῶ ἠμπορεῖς νὰ σωθῇς, εἰδὲ καὶ δὲν κάμνεις ὅ,τι σοι λέγω, τί ματαίως κοπιάζεις, καὶ δὲν ἐπιστρέφεις ἀπ' ἐκεῖ ὅθεν ἦλθες; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος λέγει, ὅσα μοι εἰπῇς, ὅλα θὰ τὰ κάμω προθύμως· τότε ὁ Ἀντώνιος λέγει, στάσου καὶ προσεύχου, ἕως νὰ ἔμβω εἰς τὸ σπήλαιον καὶ νά σοι φέρω ἐργόχειρον. Ἐμβὰς δὲ ὁ Ἀντώνιος εἰς τὸ σπήλαιον, ἔβλεπεν ἔξω ἀπὸ μίαν μικρὰν θυρίδα, ὁ δὲ Παῦλος ἔστεκεν ἀκίνητος καὶ προσηύχετο.

Ὕστερον δὲ ἀπὸ μίαν ἑβδομάδα, ἀφ' οὗ κατεξηράνθη ὁ Παῦλος ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐξῆλθεν ὁ Ἀντώνιος ἀπὸ τὸ σπήλαιον, καὶ βρέξας θαλλία τῶν φοινίκων, λέγει εἰς τὸν Παῦλον, λάβε ταῦτα καὶ πλέξαι σειρὰν, καθὼς βλέπεις με πλέκοντα. Ἔπλεξε λοιπὸν ὁ Παῦλος ἕως τὴν ἐννάτην ὥραν δεκαπέντε ὀργυιὰς μὲ πολὺν κόπον. Τότε λέγει ὁ Ἀντώνιος, καλὰ ἔπλεξες τὴν σειρὰν, χάλασον λοιπὸν αὐτὴν, καὶ πλέξαι την πάλιν ἐξ ἀρχῆς· ἦτο δὲ ὁ Παῦλος νηστικὸς ἡμέρας ἑπτά. Ταῦτα δὲ ἔκαμνεν ὁ Ἀντώνιος, ἵνα στενοχωρηθῇ ὁ Παῦλος καὶ ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ Παῦλος μὲ μακροθυμίαν ὁμοῦ καὶ σπουδὴν ἐχάλασε τὴν σειρὰν, καὶ ἔπλεξε πάλιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀγογγύστως μετὰ μεγάλης προθυμίας. Τοῦτο βλέπων ὁ Ἀντώνιος, ἐξεπλάγη καὶ συμπονέσας αὐτὸν, ὅτε ἐβασίλευεν ὁ ἥλιος, λέγει εἰς τὸν Παῦλον, θέλεις νὰ φάγωμεν ὀλίγον ψωμίον; ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, καθώς σοι φαίνεται, ποίησον· οὗτος δὲ ὁ λόγος περισσότερον ἐμάλαξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀντωνίου.

Ἑτοιμάσας λοιπὸν τράπεζαν ἔβαλεν εἰς αὐτὴν τέσσαρα κομμάτια ψωμία, ἀπὸ τεσσαράκοντα ὀκτὼ δράμια ἕκαστον· καὶ τὸ μὲν ἓν κομμάτιον ἔβρεξε δι' ἑαυτὸν, τὰ δὲ τρία διὰ τὸν Παῦλον καὶ οὕτως ἤρχισεν ὁ Ἀντώνιος νὰ εἴπῃ ἕνα ψαλμόν· διὰ νὰ δοκιμάσῃ δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸν Παῦλον, ἔψαλε δύω φορὰς τὸν αὐτὸν ψαλμὸν, ὁ δὲ Παῦλος προσηύχετο προθυμότερον ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον. Τότε ὁ Ἀντώνιος λέγει πρὸς τὸν Παῦλον, κάθισον εἰς τὴν τράπεζαν καὶ μὴ τρώγῃς, ἀλλὰ βλέπε μόνον καὶ πρόσεχε εἰς τὰ παρατεθειμένα· ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος μὲ προθυμίαν ἐποίησε τὸ προσταχθὲν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος, σηκώθητι ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ προσεύχου, καὶ ἔπειτα κοιμήθητι. Ὁ δὲ Παῦλος χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς ψωμίον ἔκαμεν ὡς πρασετάχθη, καὶ ὕπνωσε· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐσηκώθη ὁ Ἀντώνιος εἰς προσευχὴν, ἐσήκωσε δὲ καὶ τὸν Παῦλον, καὶ παρέτεινε τὴν προσευχὴν ἕως εἰς τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας.

Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα βαθεῖα καὶ ἐνύκτωσεν, ἔβαλεν ὁ Ἀντώνιος τράπεζαν, καὶ ἤρχισε νὰ ψάλῃ· ἀφ' οὗ δὲ προσηυχήθησαν, ἐκάθησαν νὰ φάγωσι, καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἔφαγε τὸ ἓν κομμάτι τὸ ψωμίον, καὶ ἄλλο πλέον δὲν ἐπίασεν, ὁ δὲ Παῦλος ἐπειδὴ ἔτρωγεν ἀργότερα, εἶχεν ἀκόμη ἀπὸ τὸ ἰδικόν του κομμάτιον, καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἔφαγεν ὅλον, λέγει αὐτῷ ὁ Ἀντώνιος· φάγε, παππία, καὶ ἄλλο κομμάτιον· ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, ἐὰν φάγῃς καὶ σὺ, τρώγω καὶ ἐγώ. Ὁ δὲ Ἀντώνιος εἶπεν, εἰς ἐμένα εἶναι ἀρκετὸν τὸ ἓν κομμάτιον διότι εἶμαι μοναχός· ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἐγὼ μέλλω νὰ γίνω μοναχὸς, ἀρκετὸν εἶναι καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἓν κομμάτιον. Ὅθεν σηκωθέντες καὶ οἱ δύω ἔψαλλον, καὶ ὀλίγον κοιμηθέντες, πάλιν ἐσηκώθησαν καὶ ἔψαλλον, ἕως οὗ ἐξημέρωσεν. Ἔπειτα ἔπεμψε τὸν Παῦλον ὁ ἅγιος νὰ περιπατῇ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας πάλιν νὰ ἔλθῃ· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέστρεψεν, ἦλθον τινὲς ἀδελφοὶ εἰς τὸν Ἀντώνιον· ὅθεν ἐπρόσεχεν ὁ Παῦλος, τί ἔμελλε νὰ προσταχθῇ παρὰ τοῦ Ἀντωνίου, ὁ δὲ Ἀντώνιος λέγει αὐτῷ, ὑπηρέτησον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς μὲ σιωπὴν, καὶ μὴ γευθῇς τίποτε, ἕως οὗ νὰ ἀναχωρήσωσιν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι ὁλόκληροι, καὶ ὁ Παῦλος δὲν ἐγεύθη τὸ οὐδὲν, ἠρώτων αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ λέγοντες, διὰ τί σιωπᾷς; ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἀπεκρίνετο, λέγει ὁ Ἀντώνιος πρὸς αὐτὸν, λάλησον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἤρχισε νὰ λαλῇ εἰς αὐτούς.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔφερεν εἷς ἀδελφὸς εἰς τὸν Ἀντώνιον σταμνίον μέλιτος, ὁ δὲ Ἀντώνιος ἔχυσεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔπειτα λέγει εἰς τὸν Παῦλον, σύναξον μὲ ὀστρύδιον τὸ μέλι τόσον καλὰ, ὥστε νὰ μὴ χαθῇ κἀνὲν μέρος αὐτοῦ· τούτου δὲ ῥηθέντος, δὲν ἐταράχθη τελείως ὁ Παῦλος, οὐδὲ ἠλλοιώθη. Ἄλλην φορὰν ἐπρόσταξεν αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος νὰ ἀντλῇ νερὸν ἀπὸ τὸ πηγάδιον, καὶ νὰ τὸ χύνῃ ἀνωφελῶς εἰς τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν· (τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς παράλογον), ἄλλοτε πάλιν παρέλυσε τὸ φόρεμα τοῦ Παύλου, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ τὸ ῥάπτῃ. Ὅτε δὲ εἶδεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ἀγογγύστως, καὶ ἀδιατάκτως κάμνει ὁ Παῦ-

Digitized by Google

λες ὅ,τι πρᾶγμα τὸν ἐπρόσταζε, λέγει εἰς αὐτόν, Ἰδὲ, ἀδελφὲ, καὶ ἐὰν ἠμπορῇς νὰ κάμνῃς καθ' ἡμέραν σῦτω, μένε μετ' ἐμοῦ, ἂν δὲ δὲν ἠμπορῇς, ὕπαγε ἀπ' ἐκεῖ ὅθεν ἦλθες· ὁ δὲ Παῦλος ἀπεκρίθη πρὸς τὸν Ἀντώνιον, Ἂν ἔχῃς νὰ μὲ προστάξῃς τίποτε περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι μὲ ἐπρόσταξες ἕως τώρα, δὲν ἠξεύρω· εἰ δὲ μή, ὅσα μὲ ἐπρόσταξες ἕως τώρα, ὅλα εὐκόλως τὰ κάμνω. Τόσην δὲ ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν ἀπέκτησεν ὁ μακάριος σῦτος Παῦλος, ὥστε διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ δύναμιν τοῦ νὰ διώκῃ δαιμόνια· ὅθεν πληροφορηθεὶς πιρὰ Θεοῦ ὁ μέγας Ἀντώνιος, εἶχεν αὐτὸν μαζί του ἕως εἰς ἕνα καιρόν· ἔπειτα κατεσκεύασε κελλίον χωριστὸν, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσταξε τὸν Παῦλον νὰ καθίσῃ, ἵνα μὲ τὴν κατ' ἰδίαν ἀναχώρησιν μάθῃ καὶ τὰς πανουργίας καὶ τέχνας τῶν δαιμόνων, καὶ ἀντιπολεμῇ αὐτούς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκάθισε χωριστὰ ἕνα χρόνον, ἔγεινε καὶ θαυματουργὸς, καὶ ἀξίως τὸν Θεὸν θεραπεύσας ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (ὅρα περὶ τοῦ ἁπλοῦ τούτου Παύλου καὶ εἰς τὸ Λαυσαϊκόν.)

—

* *Ὁ ἅγιος* ΕΦΡΑΙΜ *ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἐφραὶμ ὁ ποιμὴν νῦν σύνεστι ποιμένι,
» Μικρὸς μεγάλῳ· ὦ μεγάλης ἀξίας!

* Οὗτος ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ἦτο Ἀμιδηνὸς, ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ κόμητος, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ Θρᾳκὸς ἐν ἔτει φιη' (518), ἐλθὼν δὲ διὰ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν Ἀντιόχειαν, ἡ ὁποία εἶχε κρημνισθῇ τὸ δεύτερον ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς, ἐπροχειρίσθη κατὰ νεῦσιν βασιλικὴν ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ἐν ἔτει φκζ' (527), ὡς γράφει ὁ Μελέτιος (τόμ. β'. σελ. 115) καθὼς ποτε οὕτως ἐπροχειρίσθη καὶ ὁ Μεδιολάνων Ἀμβρόσιος, καὶ Νεκτάριος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Ἦτο δὲ ὁ Ἐφραὶμ οὗτος μέγας ἐχθρὸς τῶν Μονοφυσιτῶν· ὅθεν καὶ ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἰσχυρῶς, ὡς λέγει ὁ Φώτιος. Οὗτος ἤκουσεν, ὅτι εἰς τὴν Ἱεράπολιν ἦτο μοναχός τις στυλίτης, ἀκόλουθος τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου· θείῳ λοιπὸν ζήλῳ κινούμενος, ὑπῆγεν εἰς ἐκεῖνον καὶ ἤρχισε νὰ τὸν διδάσκῃ τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδ' ὅλως ἐπείθετο εἰς τὰ λόγιά του, μόνον εἶπεν· Ἂς ἔμβωμεν εἰς τὴν πυρὰν καὶ οἱ δύω, καὶ ὅποιος δὲν βλαφθῇ ἀπὸ τὴν φλόγα, ἐκεῖνος εἶναι ὀρθόδοξος, καὶ ἔχει τὰ νικητήρια. Ταῦτα δὲ ἔλεγε μὲ σκοπὸν, διὰ νὰ φοβηθῇ ὁ Πατριάρχης· ἀλλ' ὁ Ἐφραὶμ, φέρετε, εἶπεν, ἐδῶ ξύλα καὶ πῦρ, καὶ ἐγὼ ἐμβαίνω εἰς αὐτὸ, βάλλων ὅλον τὸ θάρρος μου εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν· ὅθεν ἐλθὲ καὶ σὺ κάτω ἀπὸ τὸν στύλον. Ἀλλ' ἐκεῖνος νὰ καταβῇ δὲν ἤθελε. Τότε ὁ Πατριάρχης ἐκδυθεὶς τὸ ἐπανωφόριόν του καὶ προσευχηθεὶς, ἔρριψε καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του εἰς τὴν πυρὰν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς τὰ μὲν ξύλα ἐσβέσθησαν, αὐτὸς δὲ καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του ἔμειναν ἀβλαβῆ καὶ ἄκαυστα. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ στυλίτης, κατέβη ἀπὸ τὸν στύλον καὶ ἀνεθεμάτισε τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου, καὶ οὕτως ἡνώθη μὲ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ταῦτα διηγεῖται ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος. Ἐπειδὴ δὲ ἐκρημνίσθη τὸ δεύτερον ἡ Ἀντιόχεια ἀπὸ σεισμοὺς, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, διὰ τοῦτο ἡ ἀνάγκη τοῦ σεισμοῦ ἔκαμε πάντα χριστιανὸν νὰ γράφῃ εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του ταῦτα τὰ λόγια «Χριστὸς μεθ' ἡμῶν ϛήτω.» ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης Θεούπολις ὠνομάσθη ἡ Ἀντιόχεια, ὡς ἱστορεῖ ὁ Νικηφόρος ἐν βιβλ. ιζ'. τῆς ἱστορίας του. Πολλοὺς δὲ θρήνους ἐποίησε διὰ τὸν κρημνισμὸν ταύτης ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς Ἰουστῖνος. Ὁ δὲ ἅγιος Ἐφραὶμ καλῶς καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του εἰς χρόνους δεκαοκτὼ κατὰ τὸν Μελέτιον, (τόμ. β'. σελ. 115) ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (ὅρα σελ. 442 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ *Ἐπισκόπου Νικομηδείας.*

» Καὶ σαρκὸς ἐξόριστος, ὡς καὶ πατρίδος,
» Θεῖος Θεοφύλακτος, οὗ Θεὸς φύλαξ.
» Ἦλυθεν ὀγδοάτῃ Θεοφύλακτος Θεοῦ ἄγχι.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος κατήγετο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει ψοθ' (779), ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐφιλιώθη μὲ τὸν Ταράσιον τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ἀκόμη ἦτο πρωτασηκρῆτις, (δηλαδὴ πρῶτος ἀναμέσον εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ταῖς βασιλικαῖς Σάκραις καὶ γράμμασιν, οἱ ὁποῖοι λατινιστὶ ὀνομάζονται ἀσηκρῆται) καὶ ἀπὸ αὐτὸν καλῶς ἐπαιδεύθη τὰ θεῖα. Ὅτε δὲ θεία ψήφῳ ἀνέβη ὁ Ταράσιος εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφ' οὗ ἐκδήκε θελημα-

Digitized by Google

τικῶς ἀπὸ τὸν θρόνον ὁ πρὸ αὐτοῦ Παῦλος ὁ Κύπριος, ὁ ὁποῖος διότι ἔλαβε τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ὠνόμαζε μόνος τὸν ἑαυτόν του ἀνάξιον, τότε Μιχαὴλ ὁ Συνάδων καὶ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος οὗτος, γίνονται μοναχοί, καὶ πέμπονται ἀπὸ τὸν θεῖον Ταράσιον εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Μαύρης θαλάσσης. Ὅθεν μίαν φορὰν ὅτε ἦτο καῦμα μεγάλον κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, καὶ ἐδίψων ὑπερβολικά, τότε οἱ μακάριοι διὰ γυμνάσιον τῆς δίψης καὶ ἐγκρατείας των, ἤνοιξαν τὴν χαλκῆν κάνουλαν τῆς βρύσεως, καὶ ἀφῆκαν καὶ ἐχύνετο τὸ νερὸν, χωρὶς αὐτοὶ νὰ πίωσιν ὁλοτελῶς. Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν παρόντες καὶ εἰς τὴν ἁγίαν καὶ Οἰκουμενικὴν ἑβδόμην Σύνοδον, καὶ ταύτην μὲ ἔργα καὶ λόγια ἐστόλισαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ τῶν ἀνωτέρω δύω πατέρων ἐμεγαλύνθη καὶ ἤστραψεν ὡς ἀστὴρ φαεινότατος, τούτου χάριν ἐκρίθησαν ἀπὸ τὸν μέγαν Ταράσιον, ὅτι ἦσαν ἄξιοι ἀρχιερωσύνης· καὶ εὐθὺς ὁ μὲν Μιχαὴλ προεχειρίσθη ἐπίσκοπος εἰς τὰ Σύναδα [1] (ἡ ὁποία ἦτο πόλις ἔνδοξος τῆς μεγάλης Φρυγίας, ἀκουστὴ διὰ τὰ θαυμαστὰ μάρμαρά της, ἐπισκόπους εἶχοσι ἔχουσα, τώρα δὲ εἶναι χρημνισμένη) ὁ δὲ ἱερὸς Θεοφύλακτος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος εἰς τὴν Νικομήδειαν· ὅσα δὲ κατορθώματα ἐκατώρθωσεν ἐκεῖ ὁ μακάριος Θεοφύλακτος, αὐτὰ τὰ πράγματα μαρτυροῦσι, διότι ἐκκλησίας ἔκτισε καὶ νοσοκομεῖα, ἐπροστάτευε τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, ἐλεημόνει τόσον ὑπερβολικῶς ὥστε ἐγέμιζε μίαν φιάλην ἀπὸ ζεστὸν νερὸν, καὶ μὲ αὐτὸ ἔπλυνε καὶ ἐκαθάριζε μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας ὁ συμπαθέστατος τοὺς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ἀσθενεῖς, τοὺς ἔχοντας τὰ μέλη των βεβλαμμένα.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Ταράσιος πατριαρχεύσας χρόνους δεκαεννέα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἀφ' οὗ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ πάνσοφος Νικηφόρος, τότε ἠκολούθησε μεγάλη ταραχὴ καὶ συμφορὰ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι ἐβασίλευσε Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐν ἔτει ωιγ' (813) ὅστις ἐλύσσαξε κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος ἔστειλε καὶ ἔφερε τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ ἐλλογίμους Ἀρχιερεῖς, ἤτοι τὸν Κυζίκου Αἰμιλιανὸν, τὸν Σάρδεων Εὐθύμιον, τὸν Θεσσαλονίκης Ἰωσὴφ, τὸν Ἀμορίου Εὐδόξιον, τὸν Συνάδων Μιχαὴλ, καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν μακάριον τοῦτον Θεοφύλακτον· παραλαβὼν δὲ αὐτοὺς ὅλους, ὑπῆγεν εἰς τὸν δυσσεβῆ καὶ ἀποστάτην βασιλέα. Ὅθεν προτείναντες πολλὰς μαρτυρίας ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς αἱ ὁποῖαι παριστῶσιν ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταπείσωσι τὸν ἄφρονα, ἀλλ' ἔμεινεν ἀδιόρθωτος. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Ἀρχιερεῖς ἐσιώπησαν, ὁ δὲ μακάριος οὗτος Θεοφύλακτος εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· ἠξεύρω, ὅτι καταφρονεῖς τὴν μακροθυμίαν καὶ ὑπομονὴν τοῦ Θεοῦ, γίνωσκε ὅμως ὅτι θὰ ἔλθῃ εἰς σὲ αἰφνιδίως μέγας ὄλεθρος καὶ ἀφανισμὸς, καὶ ἡ καταστροφή σου θὰ γίνῃ παροιμία μὲ τὸν ἀνεμοστρόβιλον, ὥστε νὰ μὴ εὕρῃς τινὰ νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ταῦτα τὰ λόγια ἀκούσας ὁ θηριώνυμος βασιλεὺς, ἐγέμισεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ παρευθὺς προστάζει νὰ ἐξορισθῶσιν οἱ ἀνωτέρω ἀρχιερεῖς· ὅθεν ὁ μὲν ἅγιος Νικηφόρος ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Θάσον, ὁ δὲ ἀοίδιμος Μιχαὴλ Συνάδων ἐξωρίσθη εἰς τὴν Εὐδοκιάδα, (ἡ ὁποία λέγουσί τινες, ὅτι εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Τοκὰτ, πόλις ἐξαίρετος τῆς Καππαδοκίας, ἐμπόριον ἔχουσα περίφημον πρὸς τὸν ποταμὸν Σάρον). Ὁμοίως καὶ ἄλλος ἀρχιερεὺς ἐξωρίσθη εἰς ἄλλο μέρος· ὁ δὲ μακάριος οὗτος Θεοφύλακτος ἐξωρίσθη εἰς Στρόβηλον, τὸ ὁποῖον ἦτο φρούριον παραθαλάσσιον εἰς τὴν τοποθεσίαν τῶν Κυβερραιωτῶν εὑρισκόμενον. Ἐκεῖ λοιπὸν διατρίψας ὁ ἀοίδιμος χρόνους τριάκοντα, καὶ ὑπομείνας γενναίως τὴν κακοπάθειαν τῆς ἐξορίας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφονεύθη Λέων ὁ Ἀρμένιος κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστοῦ γεννῶν, ψάλλων τὸν εἱρμὸν «Τῷ Παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ,» καὶ ἀφ' οὗ ἡ ὀρθοδοξία ἔλαμψεν ἐπὶ Θεοδώρας τῆς εὐσεβεστάσης βασιλίδος ἐν ἔτει ωμβ' (842), τότε ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης Μεθόδιος ἔφερεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸ τίμιον λείψανον τοῦ μακαρίου τούτου Θεοφυλάκτου καὶ ἀπέθετο αὐτὸ εἰς τὴν Νικομήδειαν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναῷ. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Πλουσιάδος τοῦ ὁμολογητοῦ.

---

[1] Τὰ Σύναδα γράφονται διὰ τοῦ δύω νν, καὶ ὠνομάζοντο πρότερον Συνναΐα, διότι ἐκατοικήθησαν ἀπὸ μίαν συναξιν λαῶν, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν εὑρισκομένων Μακεδόνων, κατὰ τὸν Γεωγράφον Μελέτιον.

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄλλοις μὲν ἄλλαι βίων αἱρέσεις.

Digitized by Google

» Σάλπιγξ σιωπᾷ Παῦλος ὁ Πλουσιάδος,
» Σάλπιγγος ἠχὴν τὴν τελευταίαν μένων.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων· ὅθεν βλέπων αὐτοὺς νὰ φέρωνται μὲ μεγάλην μανίαν καὶ θυμὸν κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, νὰ ἀνατρέπωσι πᾶσαν νόμων ἀκρίβειαν, νὰ ἀφανίζωσι τὰς μορφὰς τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ καταστρέφωσι τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὸν στολισμὸν τῶν ἱερῶν ναῶν· κατετόξευσεν αὐτοὺς μὲ τὰ λόγια, ὡς ἂν μὲ βέλη. Ὅθεν ὑπέμεινε παρ' αὐτῶν ἐξορίας, διωγμοὺς καὶ ἄλλας πολλὰς σκληραγωγίας διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας εἰκόνος. Ἀνδρείως λοιπὸν καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΕΡΜΗΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

» Ἑρμῇ θανόντι τῷ μαθητῇ Κυρίου,
» Ἑρμῶον ἔμπνουν ἐκ λόγων διαγλύφω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΩΝ *μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

» Κἂν δεξιὰ σφάττῃ σε δεινὴ τοῦ πλάνου,
» Ἡ δεξιὰ στέφει σε τοῦ Πλάστου, Δίων.

Ὁ ὅσιος ΔΟΜΕΤΙΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ὁ Δομέτιος τῆς τελευτῆς τὸ χρέος,
» Δι' ἐκβιβαστῶν ἐξέτισεν Ἀγγέλων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τῶν ἁγίων μεγάλων τεσσαράκοντα μαρτύρων, τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει μαρτυρησάντων.

» Πληροῦμεν ὑστέρημα σοῦ, Σῶτερ, πάθους,
» Τεσσαράκοντα, συντριβέντες τὰ σκέλη.
Ἀμφ' ἑνάτῃ ἐάγη σκέλη ἀνδρῶν τεσσαράκοντα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες κατήγοντο μὲν ἀπὸ διαφόρους πατρίδας, ὅλοι δὲ ἦσαν στρατιῶται, ὑπὸ ἕνα ἀρχιστράτηγον, κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου βασιλέως ἐν ἔτει τκ' (320), πασθέντες δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐξετασθέντες, πρῶτον μὲν φορτόνονται ἁλυσίδας καὶ δεσμὰ καὶ παραδίδονται εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα δὲ κτυπῶνται μὲ πέτρας εἰς τὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὰ στόματα· αἱ δὲ πέτραι ριπτόμεναι, δὲν ἐκτύπων τοὺς μάρτυρας ἀλλὰ γυρίζουσαι ὀπίσω, ἐκτύπων ἐκείνους, οἵτινες τὰς ἔρριπτον. Ἔπειτα ἐνῷ ἦτο ψῦχος καὶ πάγος πολὺ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν χώραν τῆς Σεβαστείας, ὅπου τὸ ψῦχος εἶναι ὑπερβολικὸν κατεδικάσθησαν οἱ μακάριοι οὗτοι μάρτυρες νὰ βληθῶσι γυμνοὶ εἰς τὴν λίμνην τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ εἷς ἀπὸ τοὺς τεσσαράκοντα μικροψυχήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ λουτρὸν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον ἀνημμένον, καὶ ἅμα τὸν προσέβαλεν ἡ θέρμη τοῦ λουτροῦ διελύθη, διὰ τοῦτο ὁ φύλαξ, ὅστις ἐφύλαττεν ἔξω, βλέπων τοῦτο, ἐμβῆκε μόνος του εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀντ' ἐκείνου τοῦ λειποτάκτου, κατέστησε τὸν ἑαυτόν του μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων. Παρεκινήθη δὲ εἰς τοῦτο ἐξ αἰτίας τοιαύτης· πρὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν λυτρὸν ὁ ὀλιγόψυχος ἐκεῖνος, εἶδεν ὁ φύλαξ ἐν οὐράνιον φῶς περικυκλόνων τοὺς ἁγίους μάρτυρας, καὶ στεφάνους λαμπροὺς ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς ἑνὸς ἑκάστου· εἰς δὲ μόνον ἀπὸ αὐτοὺς ἔμεινεν ἀστεφάνωτος. [1]

Ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν, ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἦσαν μὲν λειποθυμισμένοι, ἀκόμη δὲ ἦσαν ζωντανοὶ, συνετρίβησαν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ οὕτω πα-

---

[1] Τούτου τοῦ ἀποστόλου Ἑρμοῦ μέμνηται ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, οὕτω γράφων· «Ἀσπάσασθε Ἑρμῆν (Ῥωμ. ις'. 14.) οὗτος ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου μετὰ Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου, καὶ Φιλολόγου τῶν Ἀποστόλων.

[1] Ὅρα καὶ τὸν μέγαν Βασίλειον ἐν τῷ εἰς τοὺς Τεσσαράκοντα τούτους μάρτυρας ἐγκωμίῳ λέγοντα, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ ἐκβῇ ὁ ὀλιγόψυχος ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν λίμνην, εἶδεν ὁ φύλαξ τὰ ἀνωτέρω· οὕτω γάρ φησιν «Ὡς δὲ οἱ μὲν ἠγωνίζοντο ὁ δὲ ἐπετήρει τὸ ἐκβησόμενον, εἶδε θέαμα ξένον, δυνάμεις τινας ἐξ οὐρανοῦ κατιούσας, καὶ οἷον παρὰ βασιλέως δωρεὰς μεγάλας διανεμούσας τοῖς στρατιώταις, αἳ, τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσι διῄρουν τὰ δῶρα, ἕνα δὲ μόνον ἀφῆκαν ἀγέραστον, ἀνάξιον κρίνασαι τῶν οὐρανίων τιμῶν. Ὅς εὐθὺς πρὸς τοὺς πόνους ἀπαγορεύσας, πρὸς τοὺς ἐναντίους ἀπηυτομόλησε.» Σημείωσαι ὅτι ἐκ τοῦ ἐγκωμίου τούτου τοῦ πρὸς τοὺς τεσσαράκοντα τοῦ μεγάλου Βασιλείου αὐτολεξεὶ εἶναι ἠραγισμένα καὶ τὰ τροπάρια τοῦ ἑσπερινοῦ τῶν ἁγίων· ἤγουν τὸ «Φέροντες τὰ παρόντα γενναίως καὶ τὰ λοιπά.» Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ ὁξαστιχῷ τῶν ἀποστίχων, τῷ περιέχοντι τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, ἀριθμοῦνται ὀνόματα τριακονταεννέα, καὶ οὐχὶ τεσσαράκοντα. Λείπει δὲ τὸ ὄνομα τοῦ δεσμοφύλακος, ὅστις ἀντὶ τοῦ λειποταχτήσαντος εἰσῆλθεν εἰς τὴν λίμνην καὶ ἤθλησεν· ὠνομάζετο δὲ Ἀγλαΐος, ὡς ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ τῶν ἁγίων ἀναφέρεται. Ὅθεν πρέπει καὶ αὐτὸ νὰ προστίθεται ἐκεῖ ἀπαραιτήτως, ἵνα μὴ κολοβὸς εἴη ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα.

Digitized by Google

ρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Πολλὰ δὲ ἐπιθυμητὸς ἦτο εἰς τοὺς τότε χριστιανοὺς ὁ ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατος, καὶ δῆλον ἐκ τούτου. Εἷς δηλαδὴ μάρτυς ἀπὸ τοὺς τεσσαράκοντα, νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν Μελίτων κατὰ τὸ ὄνομα, δὲν εἶχεν ἀποθάνει· ὅθεν ὁ τύραννος ἐπρόσταξε νὰ μὴ συντρίψωσι τὰ σκέλη του, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἀπείρακτον, νομίζων ὅτι ἐπειδὴ ἦτο νέος καὶ δυνατὸς εἰς τὸ σῶμα θὰ ζήσῃ, ἴσως δὲ καὶ θὰ μεταστραφῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν βλέπουσα αὐτὸν ἡ μήτηρ του ἀκόμη ζωντανόν, καὶ φοβουμένη, μήπως διὰ τὸ νεαρὸν καὶ φιλόζωον δειλιάσῃ καὶ εὑρεθῇ ἀνάξιος τῆς τιμῆς καὶ τάξεως τῶν συστρατιωτῶν του, ἵστατο πλησίον τοῦ υἱοῦ της καὶ ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας εἰς αὐτόν, μὲ σχῆμα καὶ μὲ βλέμμα καὶ μὲ πάντα τρόπον ἐσπούδαζε νὰ ἐμβάσῃ θάρρος καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν καρδίαν του, « τέκνον ἐμοὶ γλυκύτατον, λέγουσα, τέκνον ἤδη τοῦ οὐρανίου Πατρός, ὀλίγον ἀκόμη ὑπόμεινον, διὰ νὰ γείνῃς τέλειος μάρτυς Χριστοῦ, μὴ φοβηθῇς τὰς βασάνους· ἰδοὺ ἀοράτως παρίσταται ὁ Χριστὸς βοηθός· ἀκόμη ὀλίγον, τέκνον μου, καὶ πλέον δὲν θέλεις λάβῃ κἀνὲν λυπηρόν, οὔτε κἀνὲν ἐπίπονον. Ὅλα τὰ βάσανα ἐπέρασαν, ὅλα τὰ δεινὰ ἐνίκησας μὲ τὴν ἀνδρίαν σου· χαρὰ θέλει σε δεχθῇ μετὰ ταῦτα, ἡδονή, ἄνεσις, εὐφρονύνη, ἄλλα ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπολαύσῃς, συμβασιλεύων μὲ τὸν Χριστὸν, καὶ πρεσβευτὴς γενόμενος εἰς αὐτὸν δι' ἐμὲ τὴν μητέρα σου. »

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν ἡ φιλόθεος μήτηρ, ὅτι οἱ στρατιῶται ἔβαλαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐπάνω εἰς τὰς ἁμάξας, τὸν δὲ υἱόν της ἀφῆκαν, μὲ ἐλπίδα ἴσως καὶ ζήσῃ, τούτου χάριν ἡ καλὴ καὶ ἀνδρεία μήτηρ, νομίσασα τὴν ζωὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ της, ὅτι εἶναι περισσότερον θάνατος, παρὰ ζωὴ, κατεφρόνησε μὲν τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικὸς, ἐλησμόνησε δὲ καὶ τὰ σπλάγχνα τὰ μητρικὰ, καὶ σηκώσασα τὸν υἱόν της ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους της, ἠκολούθει ὀπίσω εἰς τὰς ἁμάξας μεγαλοψύχως· διότι ἐπληροφορεῖτο ἡ μακαρία, ὅτι τότε θέλει ἰδῇ ζωντανὸν τὸ υἱόν της, ὅταν τὸν ἰδῇ διὰ τὸν Χριστὸν ἀποθαμένον. Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι παρέδωκε τὴν ψυχήν του, φερόμενος ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους της, τότε ἐλευθερωθεῖσα ἀπὸ πᾶσαν φροντίδα, ἐχόρευε καὶ ἐσκίρτα διὰ τὸ τοιοῦτον χαροποιὸν τέλος τοῦ υἱοῦ της· ὅθεν φέρουσα τὸ λείψανόν του ἕως εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦσαν τὰ ἄλλα λείψανα τῶν ἁγίων, ἐκεῖ ἀπέθεσε τὸ φίλτατον τέκνον της, καὶ μὲ ἄλλους συστρατιώτας τοῦτο συνηρίθμησεν, ἵνα μηδὲ τὸ σῶμά του χωρισθῇ ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἁγίων, μὲ τὰς ψυχὰς τῶν ὁποίων ἐσπούδαζε νὰ συναριθμήσῃ καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ της.

Ἀνάψαντες δὲ οἱ στρατιῶται μεγάλην πυρκαϊὰν, κατέκαυσαν τὰ σώματα τῶν ἁγίων· ἔπειτα εἶτι ἔμεινε, τὸ ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμὸν, φθονοῦντες νὰ μὴ λάβωσιν αὐτὰ οἱ χριστιανοί. Ἀλλ' ὅμως κατὰ θείαν οἰκονομίαν συνήχθησαν τὰ ἅγια λείψανα εἰς ἕνα χρημνὸν τοῦ ποταμοῦ, τὰ ὁποῖα λαβόντες τινες χριστιανοὶ τὰ ἐχάρισαν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους πλοῦτον ἀσύλητον. Τελεῖται δὲ τῶν τεσσαράκοντα τούτων ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικώτατον αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὸ Χάλκινον τετράπυλον· (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν εἰς τὸν νέον Θησαυρόν) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥΡΠΑΣΙΑΝΟΥ.

* » Οὐρπασιανὸς ῥίπτει μὲν τὴν χλαμύδα,
» Καταισχύνει δὲ ἀσεβῶν βασιλείαν.

Ὅτε ὁ ἀσεβέστατος Μαξιμιανὸς ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει σοή (278) [2] ἐτυράννει ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Νικομηδείας, διάπυρος ὑπερασπιστὴς τῶν εἰδώλων γενόμενος· τούτου λοιπὸν τὸν θυμὸν ἤναψαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὡς μίαν μεγάλην πυρκαϊὰν, οἱ τούτου ὁμόφρονες καὶ συντράπεζοι Ἕλληνες. Ὅθεν συνάξας μίαν φορὰν ὅλους τοὺς συγκλητικοὺς

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔχει εἰς τοὺς τεσσαράκοντα καὶ ὁ Νύσσης Γρηγόριος, καὶ ὁ Ἀστέριος Ἐπίσκοπος Ἀμασείας, εἶναι δὲ ἑλληνικά. Τὸ δὲ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου Βασιλείου μετεφράσθη μὲν παρ' ἄλλου εἰς τὸ ἁπλοῦν, ἐδιωρθώθη δὲ παρ' ἐμοῦ· εὑρίσκονται δὲ πάντα εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ἔν τινι χειρογράφῳ βιβλίῳ τοῦ Τυπικαρείου τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς εὑρίσκεται εἷς κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τοὺς τεσσαράκοντα. Ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ τὸ ἑλληνικὸν τῶν τεσσαράκοντα μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα Λικίνιος.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται ἔτι διήγησις περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή· «Κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου τοῦ βασιλέως ἦν διωγμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν·» ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βούλομαι» (τόμ. 6'. τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

[2] Ὁ Μαξιμιανὸς παρελήφθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ συνάρχων ἐν ἔτει 286. Σ. Ε.

Digitized by Google

καὶ ἄρχοντας τῆς βασιλείας του, ἐφώναξεν εἰς αὐτοὺς, « ὁστις ἀπὸ σᾶς ἔπεσεν εἰς τὴν κακίστην θρησκείαν τῶν χριστιανῶν, καὶ δὲν θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τοὺς εὐμενεῖς ἡμῶν θεούς, καὶ νὰ τοὺς ἐξιλεώσῃ μὲ τὴν μετάνοιαν, οὗτος ἂς ἐκβάλῃ τὴν ἀξιωματικὴν ζώνην ἣν φέρει, καὶ ἂς φύγῃ ἀπὸ τὸ βασιλικὸν παλάτιον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην, ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη θεοὺς μεγάλους λατρεύει ἀπὸ τοὺς προγόνους της, καὶ ὄχι Θεὸν ἕνα ἐσταυρωμένον.

Τότε λοιπὸν τότε φόβος καὶ τρόμος ἔπεσεν εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Χριστόν· καὶ τότε ἦτο νὰ ἰδῇ τις ἀληθῶς, πῶς ἐγυμνάζετο καὶ ἐδοκιμάζετο ὡς ὁ χρυσὸς εἰς τὸ πῦρ, ἡ εἰς τὸν Χριστὸν πίστις καὶ εὐσέβεια. Διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ἔφευγον καὶ ἐκρύπτοντο, ἄλλοι δὲ παρεδίδοντο εἰς τὰ βάσανα· ἄσοι δὲ εἶχον ἀγάπην καθαρὰν καὶ γνησίαν εἰς τὸν Θεὸν, αὐτοὶ καταφρονοῦντες τὰ σώματά των καὶ τὸν τύραννον περιγελῶντες, ἔρριπτον τὰς ζώνας ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μεγαλόφρων οὗτος καὶ ἀδαμάντινος κατὰ τὴν ψυχὴν Οὐρπασιανὸς, παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὅλης τῆς συγκλήτου, ἔρριψε τὴν χλαμύδα καὶ τὴν ζώνην του εἰπών· ἐπειδὴ, βασιλεῦ, ἐγὼ σήμερον στρατεύομαι τῷ ἐπουρανίῳ καὶ ἀθανάτῳ βασιλεῖ τῷ Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, λάβε τὴν ζώνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν, διότι αὕτη εἶναι προσωρινὴ καὶ εἰς οὐδὲν χρησιμεύει.

Ταῦτα αἰφνιδίως εἰπόντος τοῦ Οὐρπασιανοῦ, ἀκούσας ὁ Μαξιμιανὸς, ἠλλοιώθη κατὰ τὸν νοῦν, καὶ εἰς πολλὴν ὥραν ἔμεινεν ἄφωνος· ἔπειτα τρίψας τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ βλέπων μὲ λοξὸν βλέμμα τὸν μάρτυρα, ἐφώναξεν ἀγρίως ὡς ἀνήμερον θηρίον καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρεστῶτας, κρεμάσατε τοῦτον τὸν ἀλιτήριον, καὶ τὰς σάρκας αὐτοῦ καταξεσχίσατε μὲ τὰ βούνευρα. Τούτου δὲ γενομένου παρευθὺς, κατεξεσχίζετο εἰς πολλὰς ὥρας μὲ τὰ βούνευρα ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ὁ ὁποῖος τοὺς ὀφθαλμούς του ἔχων προσηλωμένους εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηύχετο, χωρὶς νὰ λυπῆται ὁλοτελῶς. Ὕστερον δὲ κατεβίβασαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν μηχανικὸν μάγγανον· τότε λέγει πρὸς τοὺς ὑπηρέτας ὁ τύραννος, ῥίψατε τοῦτον εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ καταξηράνατέ τον ἕως οὗ νὰ στοχασθῶ μὲ ποῖον θάνατον νὰ τὸν ἀφανίσω. Ὁ δὲ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενος, ἔχαιρε καὶ εὐφραίνετο, καὶ τὰς προσευχάς του τῷ Κυρίῳ ἀπέδιδεν.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς βασιλεὺς κατεσκεύασεν ἓν ὄργανον τιμωρητικὸν, τοῦτο δὲ ἦτο κλωβίον σιδηροῦν· καὶ ἐκβαλὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν βάλωσιν εἰς τὸ κλωβίον, καὶ νὰ κρεμάσωσιν αὐτὸ ὑψηλά· τούτου λοιπὸν γενομένου, ἐκρέμετο ὁ ἅγιος ἀπὸ τὰς δύω χεῖρας, καὶ ἐφόρει τὸ σιδηροῦν κλωβίον εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Εἶτα ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ ἀνάψωσι λαμπάδας καὶ μὲ αὐτὰς νὰ καταχαίωσι τὸ ἅγιον ἀσπλάγχνως· τόσον δὲ κατεκαύθη ἀπὸ τὰς λαμπάδας ὁ ἀθλητὴς, ὥστε αἱ σάρκες του ἀνέλυσαν καὶ ἔτρεχον εἰς τὴν γῆν, ὡς ἂν ἦτο κηρίον, καὶ ἐζυμώθησαν μὲ τὸ χῶμα τῆς γῆς, ὡς λεπτὸς κονιορτός. Οὕτω ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς προσευχόμενος καὶ ἀναλυόμενος, ἐγέμισε τὸν ἀέρα ἀπὸ μυρεψικὴν εὐωδίαν, καὶ ἀνέβη ὡς ἀστὴρ φαεινὸς πρὸς τὸν Κύριον, διὰ νὰ λάβῃ τῆς νίκης τὸν στέφανον, καθὼς τινὲς χριστιανοὶ ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν, ὅτι ἀνέβαινεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ τοιαύτην λαμπρότητα. Ὁ δὲ ἀσεβὴς καὶ ἄθλιος Μαξιμιανὸς, μένων ἀκόμη εἰς τὴν μανίαν του ἐπρόσταξε νὰ συναχθῇ ἐπιμελῶς ἡ γῆ ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσον αἱ σάρκες τοῦ ἁγίου, ὁμοίως καὶ τὰ κόκκαλά του, καὶ νὰ σκορπισθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

—

Ὁ ἅγιος ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ ὁ ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Γρηγορίου πρὸς νεκρὸν Καισαρίου,
» Γλῶττης χαλινοῖ τῆς ἐμῆς λόγους Λόγος. [1]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΑΠΠΟΣ καὶ ΜΑΜΜΗ, πατὴρ καὶ μήτηρ καὶ δύω τέκνα ξίφει τελειοῦνται.

» Διὰ ξίφους ἤθλησε συγγενὲς γένος,
» Ἡ παππόμαμμος πατρομητροτεκνία.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΔΡΑΤΟΥ τοῦ ἐν Κορίνθῳ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ΑΝΕΚΤΟΥ, ΠΑΥΛΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ, καὶ ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὄχι μόνον ὁ Θεολόγος Γρηγόριος λόγον ἐπιτάφιον ἔπλεξεν εἰς τὴν κρυψὴν τοῦ Καισαρίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Καισάριος ἐρωτοαποκρίσεις τινας συνέγραψεν, ἐξ ὧν μερικαὶ φέρονται τετυπωμέναι ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, τῆς καλουμένης Ὁδηγοῦ. Αἱ δὲ ἄλλαι ἐτυπώθησαν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν πατέρων.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Κοδράτον.

» Τῶν δυσσεβῶν τὴν πίστιν ὕβρεσι πλύνας,
» Τιμηθεὶς, Κοδράτε, σῶν ἀφ' αἱμάτων πλύνῃ.

Εἰς τὸν Ἄνεκτον Παῦλον καὶ Διονύσιον.

» Γνωστοῖς Ἄνεκτον σὺν δυσὶ κτείνει ξίφος,
» Οἷς οὐκ ἀνεκτὸν μὴ θανεῖν θεοῦ χάριν.

Εἰς τὸν Κρήσκεντα καὶ Κυπριανόν.

» Ὁρῶν καταθνήσκοντα Κρήσκεντα ξίφει,
» Σπεύδει σὺν αὐτῷ Κυπριανὸς τεθνάναι.

» Ἄμφηκες δεκάτῃ Κοδράτον ξίφος ἐγκατέπεφνεν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ Οὐαλλεριανοῦ, καὶ Ἰάσονος ἡγεμόνος Ἑλλάδος ἐν ἔτει σνϐ' (252), ὁ δὲ ἅγιος Κοδράτος ἐπειδὴ ἔμεινε πολλὰ νήπιον, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, ἐτρέφετο διὰ θαύματος· τριγύρω δηλαδὴ αὐτοῦ ἐφαίνετο νέφος τὸ ὁποῖον ἔβλεπεν εἰς αὐτὸν φαγητόν. Ὅτε δὲ ἔγεινε νέος εἰκοσιοκτὼ χρόνων, ἐφιλιώθησαν μὲ αὐτὸν οἱ ἄνω εἰρημένοι ἅγιοι μετὰ τῶν ὁποίων πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, ἐδάρη δυνατὰ μετ' αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθησαν ὅλοι, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Πατρικίας.

† » Ἡ Πατρικία πάντα λιποῦσα τάδε,
» Πάντων κατέστη κυρία ἐν τῷ πόλῳ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει φλ' (530), ὑπῆρξε μία γυνὴ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εὐλαβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Θεὸν, Ἀναστασία ὀνόματι, καταγομένη ἀπὸ γονεῖς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς. Αὕτη δὲ ἦτο πρώτη πατρικία τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία ἔχουσα τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν της, ἐφύλαττε τὰς ἐντολάς του· εἶχε δὲ φυσικὴν ἀνδρίαν καὶ πολλὴν πραότητα, ὥστε ὅλοι οἱ φιλόθεοι χριστιανοὶ ἔχαιρον εἰς τὰς ἀρετάς της, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς Ἰουστινιανός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τῶν ζιζανίων σπορεὺς διάβολος συνειθίζει νὰ φθονῇ πάντοτε καὶ νὰ κατηγορῇ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ δὲν ἀφίνει νὰ ἔχωσιν ἀνάπαυσιν καὶ εἰρήνην οἱ τὴν ἀρετὴν μεταχειριζόμενοι, διὰ τοῦτο καὶ ἡ μακαρία αὕτη πατρικία ἐφθονήθη ἀπὸ τὴν βασίλισσαν διὰ τὰς ἀρετάς της. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ ὄντως φρονίμη κατὰ Θεόν· Ἀναστασία, ἐπειδὴ τώρα εὗρες εὔλογον καὶ ἀληθινὴν ἀφορμὴν, σώζουσα σῶζε τὴν ψυχήν σου, καὶ οὕτω τὴν μὲν βασίλισσαν θέλεις ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν ἄλογον φθόνον, εἰς δὲ τὸν ἑαυτόν σου θέλεις προξενήσει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυλλογίσθη ταῦτα ἡ μακαρία, ἐναύλωσε πλοῖον, καὶ λαβοῦσα μέρος τι ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὑπάρχοντά της, τὰ δὲ λοιπὰ ἀφήσασα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ κτίσασα μοναστήριον εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Πέμπτον, ἡσύχαζεν εἰς αὐτὸ, ὑφαίνουσα ἱερὰ πανία καὶ σπουδάζουσα, πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν· εἰς τὸν τόπον δὲ ἐκεῖνον ἕως τοῦ νῦν εὑρίσκεται τὸ μοναστήριον αὐτῆς, ἐπονομαζόμενον τῆς Πατρικίας. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τινὲς χρόνοι ἀπέθανεν ἡ βασίλισσα· τότε δὲ ἐνεθυμήθη ὁ βασιλεὺς τὴν καλὴν Πατρικίαν, καὶ ἔστειλε πανταχοῦ ἀνθρώπους, διὰ νὰ ζητήσωσιν ἐπιμελῶς καὶ νὰ τὴν εὕρωσι. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ ἀληθῶς ἀμνὰς τοῦ Θεοῦ, ἀφῆκε τὸ μοναστήριόν της, καὶ διὰ νυκτὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Σκῆτιν πρὸς τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ, καὶ ἐξωμολογήθη εἰς αὐτὸν ἅπασαν τὴν ἑαυτῆς ὑπόθεσιν· ὁ δὲ ὅσιος ἐνδύσας αὐτὴν ἀνδρικὰ φορέματα, μετωνόμασεν Ἀναστάσιον· εἶτα ἐμβάσας αὐτὴν εἰς σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν Σκῆτιν, τὴν ἔκλεισεν ἐκεῖ, δοὺς κανόνα καὶ ἐντολὴν εἰς αὐτὴν, μήτε αὐτὴ νὰ ἐκβῇ ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιον, μήτε ἄλλον νὰ ἀφήσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὸ μὲ τελειότητα. Ἐδιώρισε δὲ καὶ ἕνα ἀδελφὸν νὰ τῆς φέρῃ ἓν σταμνίον νεροῦ, τὸ ὁποῖον νὰ βάλλῃ ἔξω τοῦ σπηλαίου, καὶ λαμβάνων εὐχὴν νὰ ἀναχωρῇ.

Ἔμεινε λοιπὸν ἐκεῖ κεκλεισμένη ἡ ὄντως ἀδαμαντίνη καὶ ἀνδρεία ψυχὴ, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ χρόνους ὁλοκλήρους εἰκοσιοκτὼ, φυλάττουσα ἀπαρασαλεύτως τὸν κανόνα τοῦ γέροντος. Ὅθεν ποῖος νοῦς δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ἢ ποία γλῶσσα ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τὰς ἀρετὰς, ὅσας κατώρθωσεν ἡ ἀοίδιμος εἰς τὸ διάστημα ἐκεῖνο τῶν εἰκοσιοκτὼ χρόνων; ἢ ποία χεὶρ δύναται νὰ περιγράψῃ τὰ δάκρυα, ὅσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπρόσφερεν ἡ τρισολβία, ὡς θυσίαν εἰς τὸν Κύριον; ἢ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἐκείνης καὶ ὀδυρμούς; ἢ τὰς ἀγρυπνίας καὶ ψαλμῳδίας; ἢ τὰς προσευχὰς καὶ ἀναγνώσεις; ἢ τὸ στάσιμον καὶ τὰς γονυκλισίας; ἢ τὰς χαμευνίας καὶ τὰς νηστείας, καὶ πρὸ αὐτῶν τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τοὺς πολέμους τῶν δαιμόνων καὶ τὰς ἐπαναστάσεις, ὅσας ἐκεῖ ἐδοκίμασεν ἡ μακαρία; ἢ τὰς πονηρὰς ἐνθυμήσεις τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια; τὸ δὲ νὰ ἦναι ἔγκλειστος καὶ παντάπασι νὰ μὴ ἐξέλθῃ

Digitized by Google

εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν εἰκοσιοκτὼ χρόνων μία γυνὴ Συγκλητικὴ, ἀνατεθραμμένη εἰς τὰ βασίλεια, καὶ συνειθισμένη νὰ συναναστρέφηται πάντοτε μὲ πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τοῦτο ἀληθῶς, τοῦτο ἐκπλήττει πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν. Μὲ τούτους λοιπὸν καὶ τοὺς τοιούτους ἀγῶνας ἀγωνισαμένη, ἔγεινε σκεῦος καὶ κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· προγνωρίσασα δὲ τὸν θάνατον καὶ τὴν πρὸς Κύριον αὐτῆς ἐκδημίαν, ἔγραψεν ἐπάνω εἰς χεραμίδιον πρὸς τὸν γέροντα Δανιὴλ, λέγουσα· λάβε μετὰ σοῦ τὸν ἀδελφόν, ὅστις μοι ἔφερε τὸ νερὸν, καὶ τὰ ἐργαλεῖα, ὅσα εἶναι ἐπιτήδεια διὰ νὰ κατασκευασθῇ τάφος, καὶ ἐλθὲ ταχέως διὰ νὰ ἐνταφιάσῃς τὸ τέκνον σου, Ἀναστάσιον τὸν εὐνοῦχον. Ταῦτα γράψασα, ἔβαλεν ἔξω τῆς θύρας τοῦ σπηλαίου. Ὁ δὲ ὅσιος Δανιὴλ ἀπεκαλύφθη ταῦτα ὑπὸ Θεοῦ διὰ νυκτερινῆς ὀπτασίας, καὶ λέγει πρὸς τὸν μαθητήν του· σπούδασον, ἀδελφὲ, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου κατοικεῖ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἀναστάσιος ὁ εὐνοῦχος, καὶ προσέχων ἔξω τοῦ σπηλαίου του, θέλεις εὑρῇ χεραμίδιον γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον λάβε καὶ μὲ πολλὴν σπουδὴν καὶ ταχύτητα ἐπάνελθε πρὸς ἡμᾶς. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀδελφὸς ἔφερε τὸ χεραμίδιον ἀνέγνωσε τὰ γράμματα ὁ γέρων καὶ ἐδάκρυσε· εἶτα παραλαβὼν τὸν ἀδελφὸν καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐργαλεῖα, ὑπῆγεν ἀμέσως, καὶ ἀνοίξαντες τὸ σπήλαιον, εὗρον τὸν μακάριον Ἀναστάσιον, θερμαινόμενον, προσπεσὼν δὲ εἰς αὐτὸν ὁ γέρων, ἔκλαυσε λέγων· μακάριος εἶσαι, ἀδελφὲ Ἀναστάσιε, διότι φροντίζων καὶ ἐνθυμούμενος τὴν ὥραν ταύτην τοῦ θανάτου, κατεφρόνησας βασιλείαν ἐπίγειον.

Εὔξαι λοιπὸν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον· ὁ δὲ Ἀναστάσιος, ἐγὼ, πάτερ, εἶπεν, ἐγὼ περισσότερον ἔχω χρείαν πολλῶν εὐχῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ· ὁ γέρων ἀπεκρίθη, ἂν ἐγὼ ἤθελον ἀποθάνει πρότερον, βεβαίως ἔμελλον νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν διὰ σέ. Ἀναστᾶσα δὲ καὶ καθίσασα ἐπάνω εἰς τὸ ψιάθιον, κατεφίλησε τὴν κεφαλὴν τοῦ γέροντος, προσευξαμένη· [1] ὁ δὲ γέρων λαβὼν τὸν μαθητήν του, ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς λέγων, εὐλόγησον τὸ τέκνον σου τὸν μαθητήν μου· ἡ δὲ ἁγία καταφιλήσασα αὐτὸν εἶπε, Θεὸ τῶν πατέρων μου, ὅστις παρίστασαι εἰς ἐμὲ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ διὰ νὰ μὲ χωρίσῃς ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦτο· σὺ Κύριε, ὅστις ἠξεύρεις ὅλα τὰ διαβήματα καὶ τοὺς δρόμους, ὅσα ἔκαμεν ὁ ἀδελφὸς οὗτος, ὑπάγων καὶ ἐρχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειάν μου καὶ ταλαιπωρίαν, σὺ ἀνάπαυσον τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων πατέρων εἰς αὐτὸν, καθὼς ἀνέπαυσας καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἠλιοὺ εἰς τὸν Ἐλισσαῖον. Ἔπειτα γυρίσας πρὸς τὸν γέροντα λέγει, διὰ τὸν Κύριον, πάτερ, μὴ ἐκβάλετε τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα εἶμαι ἐνδεδυμένος, μηδὲ ἄλλος τις ἂς μὴ ἠξεύρῃ τὰ κατ' ἐμέ. Κοινωνήσασα δὲ τῶν θείων μυστηρίων, λέγει, δότε μοι τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην, καὶ εὔξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ· ἀναβλέψασα δὲ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, λέγει, καλῶς ἤλθετε· (ἔλεγε δὲ τοῦτο εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους) καὶ ἰδοὺ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς πῦρ· εἶτα ποιήσασα τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὸ στόμα της, εἶπε « Κύριε εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου, » καὶ τοῦτο εἰποῦσα, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἔκλαυσε δὲ ὁ γέρων καὶ ὁ μαθητής του, καὶ ἔσκαψαν τάφον ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαίου, εἶτα ἐκδυθεὶς ὁ γέρων τὸ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει, λέγει εἰς τὸν μαθητήν του, ἔνδυσον τέκνον τὸν ἀδελφὸν τὸ φόρεμα τοῦτο ἐπάνω ἀπὸ τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα φορεῖ, (ἦσαν δὲ ταῦτα χονδρὰ καὶ εὐτελέστατα) ὅτε δὲ ἐνέδυεν ὁ ἀδελφὸς τὴν μακαρίαν, ἐφάνησαν εἰς αὐτὸν οἱ μαστοί της, ὡς φύλλα κατεξηραμμένα, πλὴν δὲν εἶπε περὶ τούτου τίποτε εἰς τὸν γέροντα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐνεταφίασαν αὐτὴν [1] καὶ ἐπέστρεφον εἰς τὴν Σκῆτιν, λέγει ὁ μαθητὴς εἰς τὸν γέροντα· ἠξεύρεις, πάτερ, ὅτι ὁ εὐνοῦχος Ἀναστάσιος ἦτο γυνή; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίνατο· τὸ ἠξεύρω καὶ ἐγὼ, τέκνον, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ τὸ πρᾶγμα πανταχοῦ, τούτου χάριν ἔνδυσα αὐτὴν μὲ ἀνδρικὴν στολὴν καὶ Ἀναστάσιον αὐτὴν ὠνόμασα, διὰ τὸ ἀνύποπτον, διότι πολλὴ ζήτησις ἔγεινε δι' αὐτὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἰουστινια-

[1] Εἰς δὲ τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφονται καὶ τὰ λόγια ταῦτα, ἅπερ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ ὁσία « Ὁ Θεὸς ὁ ὁδηγήσας με ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, αὐτὸς πληρώσαι μετὰ τοῦ γήρως σου ὡς μετὰ Ἀβραάμ. Μακάριος εἶ, σὺ νέε Ἀβραὰμ καὶ ξενοδόχε Χριστοῦ, ὅτι πολλοὺς καρποὺς δέχεται ὁ Κύριος διὰ τῶν χειρῶν σου.

[1] Εἰς δὲ τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφονται καὶ ταῦτα, ἤγουν ὅτι ἀφ' οὗ ἐνεταφίασαν αὐτὴν, εἶπεν ὁ γέρων εἰς τὸν μαθητήν του, ἂς καταλύσωμεν σήμερον τὴν νηστείαν, καὶ ἂς ποιήσωμεν ἀγάπην ἐπάνω τοῦ γέροντος, καὶ κοινωνήσαντες, εὗρον αὐτὸν ἔχοντα ὀλίγα παξιμάδια, καὶ ὀλίγα βρεκτὰ ὄσπρια καὶ ἔφαγον, καὶ λαβόντες τὴν σειρὰν καὶ τὸ καλάθιον ὅπερ εἰργάζετο, ἀνεχώρησαν, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ.

Digitized by Google

νὸν εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἐφυλάχθη ἀπὸ ἡμᾶς ἀφανὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τότε ἤρχισεν ὁ γέρων καὶ ἐδιηγήθη λεπτομερῶς ὅλον τὸν βίον της.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ ξύλοις θλασθεὶς τελειοῦται.

» Ἐθαύμασαν βροτοί σε θλασθέντα ξύλοις,
» Ἀμὴν λέγω σοι, Μαρκιανὲ, καὶ νόες.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΙΧΑΗΛ ὁ Μαυρουδὴς, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳφμδ΄ (1544) πυρὶ τελειοῦται.*

† » Οὐ μάρτυς ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ θείων λόγων
» Ῥήτωρ ἐδείχθης, ὦ Μιχαὴλ παμμάκαρ.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

» Ἔσπευδε τηρεῖν καὶ κεραίαν τοῦ νόμου,
» Ὁ Σωφρόνιος, οὗ παρ' οὐρανοῖς κέρας.
» Ἐνδεκάτῃ σαόφρων ἔδυ Σωφρόνιος παρὰ τύμβον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μὲν τῆς Δαμασκοῦ τῆς κοινῶς καλουμένης Σιὰμ, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ δὲ Φοινίκης τῆς καλουμένης Λιβανοστεφάνου, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ σώφρονας, πατέρα μὲν Πλινθᾶν, μητέρα δὲ Μυροῦν ἐν ἔτει χ΄ (600), διὰ δὲ τὴν εὐφυΐαν καὶ σπουδὴν ἀπέκτησε τὸ κράτος καὶ τὴν δύναμιν ὅλων τῶν ἐπιστημῶν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις αὐτὸς κατοικῶν εἰς τὴν πόλιν, μετεχειρίζετο τὴν ἀρετὴν καὶ ἄσκησιν τὴν πραττομένην εἰς τὰς ἐρήμους ὑπὸ τῶν ἀσκητῶν· ἔπειτα ὑπάγει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκτήσῃ περισσοτέραν μάθησιν τῆς σοφίας. Εἰς ταύτην λοιπὸν εὑρίσκει ἕνα ἄνδρα ὀνόματι Ἰωάννην, γεμάτον ἀπὸ πᾶσαν σοφίαν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικήν· ὅθεν ἐπιτυχὼν τοῦ ποθουμένου, συγκατώκησε μετ' αὐτοῦ, λαμβάνων μὲν παρ' ἐκείνου ὅσα μαθήματα ἤξευρε περισσότερα ἀπὸ αὐτὸν, δίδων δὲ ἀντιστρόφως καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνον τὰ ἰδικά του. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος, ἔπαθεν ἐπίχυσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἰατρεύεται ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους Κύρον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι μισθὸν ἐζήτησαν ἀπὸ αὐτὸν τὸ νὰ συγγράψῃ τὰ θαύματα, ὅσα ἐτέλουν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὰ ὁποῖα καὶ συνέγραψε κατὰ τὴν αἴτησιν τῶν ἁγίων, καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἔπειτα διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων· ὅτε δὲ ἠλώθησαν τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πρὸς τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν ἐλεήμονα, ὅστις τότε ἦτο τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος καὶ ὅτε ὁ θεῖος Ἰωάννης ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τότε ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος οὗτος ἐσύνθεσεν εἰς αὐτὸν λόγον ἐπιτάφιον ἐγκωμιαστικὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφανέρωσε τὸν ἄμετρον θησαυρὸν τῆς ἐλεημοσύνης καὶ εὐσπλαγχνίας, τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν ψυχήν του ὁ τρισμακάριστος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, καὶ πολλὰ ἐθρήνησε τὴν τούτου στέρησιν. Ἀφ' οὗ δὲ ὕστερον ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τίς δύναται νὰ διηγηθῇ μὲ πόσην φροντίδα, καὶ μὲ ποίους κόπους ἐποίμαινε τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ποίμνην· διότι δὲν εἶχε μόνον πάλην νοητὴν κατὰ τῶν δαιμόνων, ἀλλ' εἶχε καὶ λογικὸν πόλεμον κατὰ τῶν αἱρετικῶν Μονοθελητῶν, τοὺς ὁποίους, ποτὲ μὲν ἀνέτρεπε μὲ τὰς θείας Γραφὰς καὶ μὲ τὰς παραδόσεις τὰς Ἀποστολικάς τε καὶ Πατρικὰς, ποτὲ δὲ τοὺς ἐνίκα καὶ μὲ τὰς ἰδικάς του διδασκαλίας.

Πολλὰ δὲ συγγράμματα λόγου καὶ μνήμης ἄξια ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀοίδιμος οὗτος πατὴρ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ ὁ ὑπερθαύμαστος βίος τῆς Ἰσαγγέλου Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ἡ ὁποία ἠγωνίσθη τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀγῶνας ὑπὲρ τὰ μέτρα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος ὁ μακάριος, καὶ ἄλλους διδάξας, καὶ στόμα Θεοῦ χρηματίσας κατὰ τὸν Ἱερεμίαν, καὶ εἰς τρεῖς χρόνους ποιμάνας τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1]

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ὁ θεῖος οὗτος Σωφρόνιος ἔγινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Μόδεστον, ἐτελεύτησε δὲ ἐν ἔτει χλη΄ (638), τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι ἡ ἐπιλύχνιος εὐχαριστία, ἤτοι τὸ, Φῶς ἱλαρὸν, εἶναι πόνημα τοῦ Ἱεροῦ Σωφρονίου τούτου, οὐκ ἔστι δέ. Καθότι τοῦτο ἐλέγετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ πρὸ τοῦ ἀκόμη· ἄδηλος δὲ εἶναι ὁ τούτου ποιητὴς, ἂν καὶ τινὲς λέγουσιν ὅτι εἶπε τὸν ὕμνον αὐτὸν ὁ μάρτυς Ἀθηνογένης, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην Ἰουλίου· οὕτω γὰρ αὐτολεξεὶ φησι περὶ τούτου ὁ μέγας Βασίλειος «Ἐ-

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΙΟΝΙΟΥ τοῦ πρεσβυτέρου.

» Ὡς ἐγκρυφίας ἄρτος ἐξωπτημένος,
» Καυθεὶς προήχθη Πιόνιος Κυρίῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν Σμύρνῃ ἁγίας ἐκκλησίας, κατὰ τοὺς καιροὺς Δεκίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει σνά (251), πιασθεὶς δὲ ὁμοῦ μὲ ἄλλους διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐφέρθη εἰς τὸν νεωκόρον τῶν εἰδώλων Πολέμωνα, τὸν ὁποῖον ἤλεγξε μὲ γραφικὰς ἀποδείξεις καὶ ἱστορικὰς, ὅτι εἶναι πεπλανημένος κατὰ τὴν θρησκείαν· ἀκολούθως ἐβεβαίωσε τὰ πρότερον γενόμενα θαυμάσια ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰ ὑστερινὰ καὶ ἐνεστῶτα, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς, ἐπειδὴ μέλλει νὰ δοκιμάσῃ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ μέσου τοῦ πυρὸς, ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ κόσμου, τούτου χάριν ἐπρόλαβε καὶ ἐβεβαίωσε τοῦτο μὲ τὴν πυρίνην βροχὴν, μὲ τὴν ὁποίαν κατέκαυσε τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων, καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὸ φυσικὸν πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ἐκ τῆς γῆς εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἔπειτα ἐφέρθη ὁ ἅγιος μετὰ τῶν συντρόφων του εἰς τὸν ἄρχοντα Λέπιδον [1], ὁ ὁποῖος ἦτο συγκάθεδρος μὲ τὸν ἀνωτέρω νεωκόρον. Ὕστερον δὲ παρεστάθη εἰς τὸν ἀνθύπατον Κυντιλιανὸν, καὶ παρ' ἐκείνου κατεδικάσθη νὰ τελειωθῇ διὰ πυρὸς, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ νεοφανὴς καὶ θαυματουργὸς ὁ ἐν τῷ Διϊππείῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἐκ γειτόνων εἶ Γεώργιε κἀνθάδε,
» Κἀκεῖθεν, οἶμαι, Χριστομύστῃ Παρθένῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφήσας τὴν γυναῖκα, τὰ τέκνα καὶ συγγενεῖς του, ἐπροτίμησε νὰ περιπατῇ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, καὶ σηκώσας τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου, ἐπεριπάτει εἰς πόλεις καὶ χώρας καὶ εἰς τὰς ἐρήμους, ὑστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ὁ θάνατός του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον καλούμενον Διΐππειον, διελθὼν ἑπτὰ ἡμέρας, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν Κυρίῳ ὁ ἀοίδιμος. Ἐλθόντες δὲ διὰ νὰ ἐνταφιάσωσιν αὐτὸν χριστιανοὶ τινες, καὶ βλέποντες τὰ βαρύτατα σίδηρα, ἅτινα ἐφόρει, καὶ πῶς τὸ σῶμά του ὅλον ἦτο καρφωμένον μὲ τὰ σίδηρα, ὅλοι συμφώνως ἔκραζον τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὅθεν ποιήσαντες μίαν θήκην ἀπὸ μάρμαρα, ἔβαλον μέσα εἰς αὐτὴν τὸ λείψανον τοῦ μακαρίου, καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ῥηθέντος ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον ἀνέβλυζεν ἰατρείας διαφόρων ἀσθενειῶν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας εἰς αὐτὸ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τινὲς ζῶσιν ἕως τῆς σήμερον, καὶ μαρτυροῦσι διὰ ζώσης φωνῆς τὰ εἰς αὐτοὺς γενόμενα τοῦ ὁσίου θαύματα.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ Σιναΐτου.*

† » Πῶς ἂν διῆλθες πλέθρα γῆς τάχος τόσα,
» Εἰμὴ ἄσαρκος, ὡς τις ἦς, πάτερ, βίῳ ;

* Ὁ ὅσιος οὗτος Γεώργιος ἦτο ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἱεροσολύμων μὲν Πέτρου, τοῦ πατριαρχεύσαντος χρόνους εἴκοσι, τοῦ βασιλέως δὲ Ἰουστινιανοῦ, ἐν ἔτει φλέ (535), οὗτος λοιπὸν, ὡς γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, ἐκατοίκει εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, νηστευτὴς ὢν καὶ πολλὰ ἐνάρετος. Μίαν φορὰν δὲ ἐπεθύμησε νὰ μεταλάβῃ ἐντὸς τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ τῆς

δοξε τοῖς Πατράσιν ἡμῶν, μὴ σιωπῇ τὴν χάριν τοῦ ἑσπερινοῦ φωτὸς δέχεσθαι, ἀλλ' εὐθὺς φανέντος, εὐχαριστεῖν· καὶ ὅστις μὲν ὁ πατὴρ τῶν ῥημάτων ἐκείνων τῆς ἐπιλυχνίου εὐχαριτίας, εἰπεῖν οὐκ ἔχομεν. Ὁ μέντοι λαὸς ἀρχαίαν ἀρίησι τὴν φωνὴν, καὶ οὐδενὶ πώποτε ἀσεβεῖν ἐνομίσθησαν οἱ λέγοντες «Αἰνοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα Θεοῦ (ἢ μᾶλλον, Θεὸν) εἰ δέ τις καὶ τὸν ὕμνον Ἀθηνογένους ἔγνω, ὥσπερ τι ἄλλο ἐξιτήριον συνοῦσιν αὐτῷ καταλέλοιπεν, ὁρμῶν ἤδη πρὸς τὴν δεᾳ πυρὸς τελείωσιν, οἷδε καὶ τὴν τῶν μαρτύρων γνώμην, ὅπως εἶχον περὶ τοῦ Πνεύματος.» (Κεφ. κθ'. περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.) Τινὲς δὲ φρονοῦσιν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Σωφρόνιος ἐκαλλώπισεν αὐτὸ καὶ ἔφερεν εἰς τὴν τελειότητα, εἰς ἣν ἤδη ὁρᾶται, διὰ τοῦτο ἐκείνῳ ἐπιγράφεται· ὅτι δὲ ὁ ὕμνος οὗτος τὸ «Φῶς ἱλαρὸν,» ἀρχαιότερός ἐστι τοῦ Σωφρονίου τοῦ κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα ἀκμάσαντος, καὶ τοῦ Βασιλείου, δείκνυται καὶ ἐκ τούτου, διότι ὁ ὕμνος αὐτὸς εὑρίσκεται γεγραμμένος καὶ ἐν τῷ παλαιῷ χειρογράφῳ Ἀλεξανδρινῷ Κώδικι τῶν Ἑβδομήκοντα Ἑρμηνευτῶν τῆς Γραφῆς. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Μάρκος ὁ Ἐφέσου (ἐν τῷ τέλει τοῦ Συγγράμματος Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης) γράφει, ὅτι ποιητὴς τοῦ Φῶς ἱλαρὸν, εἶναι ὁ μάρτυς Ἀθηνογένης· ὅρα καὶ σελ. 40 τῆς ἱερᾶς Τελετουργίας. Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, σώζεται ὑπόμνημα τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου Ζωναρᾶ εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Σωφρόνιον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τοῖς θείοις καὶ μακαρίοις πατράσι·» τὸ αὐτὸ σώζεται καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.

1. Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις Ἐλπίδιος οὗτος γράφεται.

Digitized by Google

τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, [1] καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς εὑρέθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Σινᾶ ἕως τῶν Ἱεροσολύμων ὁδὸν ἡμερῶν διάστημα, διεπέρασεν ἐν τῷ ἅμα. Ὅθεν παρὼν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν τελουμένην ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα Μυστήρια ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος Ἱεροσολύμων Πέτρου. Μετὰ δὲ τὴν κοινωνίαν λέγει ὁ Πέτρος εἰς τὸν συγκάθεδρόν του Μηνᾶν, πότε ἦλθεν ὁ ἀββᾶς οὗτος ὁ Σιναΐτης; [2] ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, καὶ ἐγὼ, δέσποτα, τώρα εἶδον αὐτόν· ὁ Πατριάρχης τῷ λέγει· εἰπὲ εἰς αὐτὸν, ἵνα μείνῃ νὰ φάγῃ σήμερον μὲ ἡμᾶς παξαμὰν, ἤτοι ψωμίον εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐπροσκάλεσε λοιπὸν ὁ Μηνᾶς τὸν ὅσιον Γεώργιον εἰς τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ Γεώργιος ἀπεκρίθη, ἂς γένῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· εἶτα προσευχηθεὶς καὶ προσκυνήσας, ἐν τῷ ἅμα εὑρέθη πάλιν εἰς τὴν κέλλαν του τὴν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τραπέζης, ἐζήτει ὁ Πατριάρχης τὸν ἀββᾶν Γεώργιον, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο εἰς κἀνὲν μέρος, ὅθεν κατηγόρησεν αὐτὸν ὡς ἀπειθῆ. Μετὰ ταῦτα ἔστειλεν ὁ Πατριάρχης τὸν ἀββᾶν Φωτεινὸν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Φαρᾶν, γράφων καὶ εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Σιναίου ὄρους, διὰ νὰ στείλωσιν εἰς αὐτὸν τὸν ὅσιον Γεώργιον, ἐπειδὴ δὲν ἐστάθη νὰ φάγῃ εἰς τὴν τράπεζάν του. Οἱ δὲ πατέρες βλέποντες τὰ γράμματα τοῦ Πατριάρχου, ἐθαύμασαν. Ὅθεν ὡμολόγησαν ἐν καθαρῷ συνειδότι, ὅτι ὁ ἀββᾶς Γεώργιος δὲν ἐξῆλθέ ποτε ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἀλλ' ἐκεῖ εὑρίσκετο πάντοτε. Πρὸς ἀθώωσιν δὲ καὶ ἀπολογίαν περισσοτέραν, ἔστειλαν εἰς τὸν Πατοιάρχην τρεῖς ἱερομονάχους, τὸν ἀββᾶν Στέφανον, τὸν Καππαδόκη, τὸν ἀββᾶν Ζώσιμον, καὶ τὸν ἀββᾶν Δουλίτιον· ἔγραψε δὲ πρὸς τὸν Πατριάρχην καὶ ὁ ὅσιος Γεώργιος, λέγων, συγχώρησόν μοι σεβασμιώτατε πάτερ· ἑβδομήκοντα χρόνοι εἰσὶν ἀφ' οὗ δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ Σινᾶ ὄρος, οὔτε εἰς τὴν Παλαιστίνην εἰσῆλθον· [3] εἰδὲ καὶ ἦλθον, δὲν ἤθελον ἀτιμάσει τὸν ἄγγελόν σου. Πλὴν ἂς ἠξεύρῃ ἡ μακαριότης σου, ὅτι μετὰ ἓξ μῆνας ἔχομεν καὶ οἱ δύω νὰ ἀπέλθωμεν εἰς συνάντησιν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκεῖ μέλλομεν νὰ ἤμεθα ἀχώριστοι πάντοτε. Ἐπληρώθη δὲ ἐμπράκτως ἡ προφητεία τοῦ ὁσίου, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἐπέρασαν ἓξ μῆνες, ἐκοιμήθησαν καὶ οἱ δύω. (ὅρα τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐν σελ. 472 τῆς Δωδεκαβίβλου τοῦ κυροῦ Δοσιθέου). [4]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΟΦΙΜΟΥ *καὶ* ΘΑΛΛΟΥ *τῶν ἐν Λαοδικείᾳ μαρτυρησάντων.*

† » Θάλλουσαν εὗρον ἐν Πόλῳ τροφὴν ξέννη,
» Θαλλός τε καὶ Τρόφιμος ἀθληταὶ δύω.

Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ ἡγεμονεύοντος Ἀσκληπιοῦ ἐν Λαοδικείᾳ, ἐν ἔτει σγή' (298), διωγμὸς ἐγένετο κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε ἦσαν καὶ οἱ ἅγιοι οὗτοι Τρόφιμος καὶ Θαλλὸς, καταγόμενοι ἀπὸ μίαν πόλιν Στρατονίκην ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία τώρα ὀνομάζεται Στρατονίκεια, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Καρίας τῆς τουρκιστὶ καλουμένης Ἀϊδανελλί. Οὗτοι λοιπὸν πιασθέντες διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, ἐλιθοβολήθησαν εἰς ὥρας ἀρκετὰς, ὑπὸ δὲ τῆς θείας χάριτος ἔμειναν ἀβλαβεῖς. Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐντράπησαν, καὶ ἄφησαν κατὰ τὸ παρὸν τοὺς μάρτυρας νὰ ζῶσιν ἀτιμώρητοι. Ὕστερον δὲ πάλιν διαβληθέντες, παρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθῆ ὡμολόγησαν ἐνώπιον πάντων, τὰ δὲ εἴδωλα ἐπερίπαιξαν, καὶ τὸν τύραννον ἤλεγξαν,

---

[1] Μερικοὶ λέγουν, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως ἐπεθύμησε τοῦτο ὁ ὅσιος.

[2] Φαίνεται, ὅτι οἱ Σιναΐται εἶχον κάποιον σημάδι, φαινόμενον εἰς τὰ ἔξω, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐγνώρισε καὶ τὸν Σιναΐτην τοῦτον ὁ Πατριάρχης.

[3] Οὐ ψεύδεται ἐνταῦθα ὁ ὅσιος; λέγων, ὅτι δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ Σινᾶ, καὶ δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Καθότι σχὶ μὲ φυσικὴν δύναμιν καὶ ἰδίαν κίνησιν τῶν ποδῶν του ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς Παλαιστίνην· ἀλλὰ μὲ ξένην καὶ ὑπερφυσικὴν, καὶ ἄρρητον τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

[4] Ἐκ τοῦ Συναξαρίου τούτου συμπεραίνομεν, ὅτι οἱ ἅγιοι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὄντες, ἂν καὶ φοροῦσι τὸ παχὺ καὶ βαρὺ τοῦτο σῶμα, ὑπὸ τῆς παντοδυνάμου ὅμως καὶ ζωοποιοῦ χάριτος καὶ δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνδυναμούμενοι, χωνευόμενοι, καὶ μεταχαλκευόμενοι, ἀποβάλλουσι μὲν τὴν παχύτητα καὶ βαρύτητα τοῦ σώματος, γίνονται δὲ κοῦφοι ὡς ἀετοὶ, κατὰ τὸ προφητικόν. Ὅθεν ἁρπαζόμενοι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐν στιγμῇ διαβαίνουσι διαστήματα πάμπολλα, καὶ ποταμοὺς ναυσιπόρους κούφως ὑπερβαίνουσιν, ὡς ἡ Αἰγυπτία Μαρία, καὶ ἄλλοι ὅσιοι, καὶ πετοῦσιν ἐν τῷ ἀέρι, ὡς ὁ Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης πετόμενος κατέβαινεν ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος· διότι ἐκεῖνο τὸ ἐξίωμα ὅπερ μέλλουσι νὰ λάβωσι μετὰ τὴν ἀνάστασιν τὰ ἄφθαρτα σώματα τῶν δικαίων, τὸ νὰ ἁρπάζωνται ὁλαδὴ ἐν νεφέλαις τοῦτο τινὲς τῶν ἁγίων ἔφθασαν νὰ λάβωσιν ἀπὸ ἐδῶ εἰς ἁρπαζῶνα καὶ πληροφορίαν ἐκείνου.

Digitized by Google

ὅθεν ἐκίνησαν αὐτὸν εἰς ὀργήν· διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν τοὺς ἁγίους γυμνοὺς ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἐξέσχισαν ὀυνατά. Οἱ δὲ ἅγιοι προσευχόμενοι, ἐπερίπαιζον τοὺς ἕλληνας· ὅθεν ἤναψαν περισσότερον τὸν θυμὸν τοῦ τυράννου, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε νὰ τελειωθῶσι μὲ θάνατον τοῦ σταυροῦ.

Ὅταν λοιπὸν οἱ μάρτυρες ὑπήγαινον εἰς τὸν τόπον τῆς τιμωρίας, ἠκολούθουν εἰς αὐτοὺς πολὺ πλῆθος λαοῦ. Σταυρωθέντες δὲ προσηύχοντο, καὶ ἐλάλουν εἰς τὸν λαὸν τὰ συμφέροντα διὰ τὰς ψυχάς των. Οἱ δὲ λαοὶ ἐσπούδαζον νὰ ἐγγίξουν εἰς τὰ ἱερὰ τῶν ἁγίων σώματα, καὶ ἄλλοι μὲν, ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ λάβωσι σταλαγματίας ἀπὸ τὰ αἵματά των. Ἄλλοι δὲ, νὰ πάρωσι τὰ μανδήλιά των, ἄλλοι, τὰ δακτυλίδια, καὶ ἄλλοι ἄλλα τινα εἴδη, χάριν εὐλογίας καὶ ἁγιασμοῦ, εἰς ἀποτροπὴν καὶ ἐμπόδιον παντὸς πάθους. Τελευταῖον δὲ εὐλογήσαντες οἱ ἅγιοι ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρόντας χριστιανοὺς, τοὺς ἔστειλαν εἰς τοὺς οἴκους των, αὐτοὶ δὲ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς ἀμαραντίνους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τινὲς δὲ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ πέρνοντες τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα, ἐτείλιξαν αὐτὰ μὲ σινδόνια, καὶ τὰ ἐνεταφίασαν εἰς ἱερὸν τόπον. Τότε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἄρχοντος Ἀσκληπιοῦ, ὑπῆγε καὶ ἐμύρισε μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα τὴν θήκην τῶν ἁγίων λειψάνων, καὶ ἤπλωσεν ἐπάνω αὐτῶν ἓν σινδόνιον πολλῆς τιμῆς ἄξιον. Ὕστερον δὲ ὁ Ζώσιμος καὶ ὁ Ἀρτέμιος οἱ εὐλαβεῖς καὶ πιστοὶ χριστιανοὶ, συμπατριῶται ὄντες μὲ τοὺς ἁγίους, ἐπῆραν τὴν θήκην τῶν ἁγίων λειψάνων, καὶ ἔφερον αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν Στρατονίκην, καὶ ἀπεθησαύρισαν αὐτὴν ἓν μίλιον πρὸ τῆς πόλεως, εἰς τόπον λεγόμενον Λατομία.

Ἡ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἐπιμάχου.[1]

» Κομίζεταί σοι ὅλβος ὀλβία πόλις,
» Ἐπιμάχου τὸ σῶμα τοῦ πανολβίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ τῆς Σιγριανῆς, τοῦ κειμένου ἐν τῷ μεγάλῳ ἀγρῷ.

» Θεόφανες φάνηθι πιστοῖς προστάτης,
» Τιμῶσι πιστῶς σὸν μετ' εἰρήνης πέλας.
» Δωδεκάτῃ φθινούθοντος ἀπῆρε βίου Θεοφάνης.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Θεοφάνης ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψλέ (735) υἱὸς Ἰσαὰκ καὶ Θεοδότης. Ἀφοῦ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἔλαβε γυναῖκα διὰ γάμου χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀναγκασθεὶς ἀπὸ τὴν μητέρα του, συνέζησε δὲ μετ' αὐτῆς χρόνους ὀκτώ. Ἐπειδὴ δὲ ἠγάπα τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, ὄχι μόνον αὐτὸς διήνυε τὴν ζωήν του μὲ παρθενίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν σύζυγόν του ἔπεισε νὰ παρθενεύῃ καὶ ἐκείνη, ἂν καὶ ὁ πενθερός του τὸν ἠνάγκαζε νὰ πράττῃ τὰ τοῦ γάμου ἴδια. Ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ δυσσεβὴς καὶ εἰκονομάχος βασιλεὺς, συμφωνήσας μὲ τὸν πενθερόν του, ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς παρθενίας· ὅθεν ἔστειλεν αὐτὸν ἔξω εἰς ἓν κάστρον τῆς Κυζίκου, τὸ ὁποῖον τότε ἐκτίζετο, διὰ νὰ συμβοηθήσῃ καὶ αὐτὸς, καὶ ἐλθὼν ἐκεῖ, ἐτελείωσε τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως μὲ ἔξοδά του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν εἰκοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἡλικίας του, τότε καὶ ὁ θηριώνυμος βασιλεὺς, ὁμοῦ καὶ ὁ πενθερός του ἀπέθανον, καὶ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ νέος ἐλεύθερος· ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκουμένη ἔγεινεν ἐλευθέρα, ἐπειδὴ ἐβασίλευσεν ἡ βασιλὶς Εἰρήνη μετὰ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ της ἐν ἔτει ψπ΄ (760)· ὅθεν ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἠκολούθησαν καθὼς ὁ ὅσιος ἤθελεν, ἐμοίρασεν εἰς πτωχοὺς καὶ πένητας τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ τοὺς δούλους του ἠλευθέρωσεν. Εἰς δὲ τὴν τιμίαν αὐτοῦ σύζυγον δοὺς χρήματα πολλὰ, ἐκούρευσεν αὐτὴν καλογραΐαν εἰς ἓν μοναστήριον τῆς νήσου τοῦ Πρίγκηπος, μετονομάσας αὐτὴν Εἰρήνην, ἀντὶ Μεγαλοῦς.

Ἀπαλλαγεὶς λοιπὸν πάσης φροντίδος καὶ ταραχῆς, ἀφιέρωσεν ὅλως διόλου τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Κύριον, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Σιγριανῆς[1] ἔγεινεν ἐκεῖ μοναχὸς εἰς ἓν μονα-

---

[1] Ἡ καθ' αὐτὰ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἐπιμάχου ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[1] Σιγριανὴ, ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ ἐν τῇ Μηδείᾳ εὑρισκομένη, ἄλλοι δὲ πιθανώτερον καὶ ὁμοιαληθέστερον λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ ἐν τῇ Μιτυλήνῃ εὑρισκομένη. Ἐν τῇ Μιτυλήνῃ εὑρίσκεται κάβος καὶ ἀκρωτήριον, Σίγρι ὀνομαζόμενον (ὅπερ καὶ Σιγειὰς ὀνομάζεται)· ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ δὲ τούτῳ εὑρίσκεται ὄρος, ἐν δὲ τῷ ὄρει μοναστήριον Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγεινε μοναχὸς ὁ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης. Πιθανωτέρα δὲ εἶναι ἡ τοιαύτη γνώμη, καθότι ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὁσίου καὶ μεγάλου Ἰωαννικίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ γράφεται, ὅτι αὐτὸς ὑπῆγεν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον εἰς τὴν Σιγριανὴν, καὶ

Digitized by Google

στήριον Πολίχινον (ἢ Πολυχρόνιον) ὀνομαζόνον, καὶ κλεισθεὶς εἰς κελλίον, κατεγίνετο εἰς τὸ ἐργόχειρον τῆς καλλιγραφίας καὶ μὲ τὸν κόπον τῶν ἰδίων χειρῶν του ὄχι μόνον αὐτὸς ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους μετέδιδε τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Μετὰ δὲ ἐξ χρόνους ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, ὑπῆγεν εἰς τὸ νησίον τὸ ὀνομαζόμενον Καλώνυμος, τὸ ὁποῖον κοινῶς λέγεται Καλόλιμνος, καὶ ὑπόκειται εἰς τὸν Νικομηδείας· εἰς ταύτην δὲ κτίσας μέγα μοναστήριον, πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Σιγριανῆς. Ἔπειτα κατὰ τὸν πεντηκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀσθενήσας εἰς τοὺς νεφροὺς, καὶ εἰς τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον, ἀσθένειαν ὀνομαζομένην λιθίασιν, κατέκειτο ἐκ τούτου ὁ ἀοίδιμος πάντοτε κλινήρης· μετὰ ταῦτα ἐβασίλευσε Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ εἰκονομάχος, ἐν ἔτει ωιγ' (813), ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε νὰ γυρίσῃ τὸν ἅγιον τοῦτον εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰκονομαχίας. Τότε λοιπὸν οὗτος δὲν ἐφάνη μικρόψυχος καὶ δειλὸς, ἂν καὶ ἦτο ὑπὸ τῆς σωματικῆς ἀσθενείας ἀκίνητος, ἀλλ' ἐδυναμώθη ἀπὸ τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ὀρθοδοξίας. Ὅτε δὲ ὁ τύραννος ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν, ἐλθὲ, λέγων, ἵνα εὐχηθῇς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐπειδὴ θὰ ὑπάγω εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Τότε ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ ἦτο ἀκίνητος, ὡς εἴπομεν, μετέβη ἀπὸ τὴν ἅμαξαν εἰς πλοῖον, καὶ οὕτως ὑπῆγε μὲν εἰς τὴν βασιλεύουσαν, τὸ δὲ ἄσχημον πρόσωπον τοῦ βασιλέως δὲν εἶδεν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν, λέγων, ἂν συγκατανεύσῃς εἰς τὴν παράκλησίν μου, καὶ πεισθῇς εἰς τὰ λόγιά μου, ἤξευρε, ὅτι θέλω προξενήσει πολλὰ ἀγαθὰ καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ μοναστήριόν σου· εἰδὲ μὴ, γίνωσκε ὅτι θὰ σὲ κρεμάσω εἰς ξύλον, καὶ μὲ τὸ παράδειγμά σου θὰ φέρω εἰς φόβον καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅσοι δὲν μοι πείθονται. Τότε ὁ ἅγιος ζήλου πλησθεὶς, τὰς ὠρεάς σου, τῷ ἐμήνυσε, καὶ τοὺς θησαυρούς σου μὴ δώσῃς εἰς ἐμὲ, τὸ δὲ ξύλον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μὲ κρεμάσῃς, ἢ καὶ τὸ πῦρ, ἑτοίμασον σήμερον, διότι ταῦτα ἐπιθυμῶ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ἀγάπην. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς, παρέδωκε τὸν ἅγιον εἰς τὸν πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Μάντιν, ὅστις ἐκαυχᾶτο εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν σοφίαν, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰκονομάχων, νομίσας ὁ ἀνόητος τύραννος, ὅτι ἐκεῖνος θὰ διαστρέψῃ τὸν ἅγιον μὲ τοὺς λόγους του. Φερθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον Σεργίου καὶ Βάκχου, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, καὶ ἐλθὼν εἰς φιλονεικίαν μὲ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ κατεβρόντησε μὲ τὴν δύναμιν τῆς σοφίας του. Δείξας δὲ καὶ ὅτι εἶναι ἀμετάθετος ἀπὸ τὸ ὀρθὸν τῆς πίστεως φρόνημα, ἀπέστειλεν ἐντροπιασμένον εἰς τὸν τύραννον, τὸν ψευδοπατριάρχην, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ ἀποκτήσῃ δόξαν καὶ ὑπόληψιν ῥήτορος καὶ σοφοῦ, ἀπέκτησε μᾶλλον ὑπόληψιν βαρβάρου καὶ ἀγραμμάτου, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἶπεν· εὐκολώτερον, βασιλεῦ, ἠμπορεῖ τις νὰ ἁπαλύνῃ τὸν σίδηρον, παρὰ νὰ μεταβάλῃ τὸν ἄνδρα τοῦτον.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος, φέρει τὸν ἅγιον εἰς τὰ παλάτια, τὰ ὀνομαζόμενα τοῦ Ἐλευθερίου, καὶ κλείει αὐτὸν εἰς ἓν οἴκημα σκοτεινότατον· ἔπειτα κατέστησε φύλακας, διὰ νὰ μὴ ἀφήσωσι τινὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ. Εἰς τὸν τοιοῦτον λοιπὸν ἐγκλεισμὸν διανύσας ὁ ἅγιος δύω χρόνους, καὶ ὑπομείνας γενναίως πᾶσαν θλῖψιν καὶ στενοχωρίαν, κατήσχυνε καὶ εἰς τοῦτο τὸν τύραννον· ἐπειδὴ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἠναγκάζετο μὲν ὁ ἅγιος νὰ πεισθῇ εἰς τὴν κακοδοξίαν τοῦ τυράννου, δὲν ἐπείθετο δὲ, διὰ τοῦτο ἐξορίζεται εἰς τὸ νησίον τῆς Σαμοθράκης, τὸ ὁποῖον πλησιάζει εἰς τὴν νῆσον Θάσον. Ἡ ἐξορία δὲ αὕτη ταχύτερον ἐπροξένησε τὸν θάνατον εἰς τὸν ἅγιον, διότι εἰκοσιτρεῖς μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐποίησεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν νῆσον ταύτην, καὶ οὕτω παραδοὺς τὴν ψυχήν του ὁσίως καὶ εἰρηνικῶς εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον. Ἀφίνω δὲ νὰ λέγω ἀπὸ πόσας εὐλογίας ἐγέμισε τὴν Σαμοθράκην ὁ ἅγιος μετὰ θάνατον, καὶ πόσας ἰατρείας ἔλαβον οἱ ἐν τῇ Σαμοθράκῃ ἀσθενεῖς ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῷ ὑπ' αὐτοῦ συσταθέντι κατὰ τὴν Σιγριανήν. [1]

ἐπροσκύνησε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Θεοφάνους, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι μετεκομίσθη ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην, ὅπου ἐτελεύτησεν, εἰς τὸ ἐν τῇ Σιγριανῇ μοναστήριον, καὶ ὅτι ἐπιστρέφων εἰς τὸν Ὄλυμπον ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν νῆσον Θάσον, καὶ διὰ προσευχῆς του ἐδίωξε τὰ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντα ὀρίδια. Ὅθεν πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἡ Σιγριανὴ εὑρίσκετο εἰς τὴν Μιτυλήνην παρὰ εἰς τὴν Μηδείαν. Ἄλλος δὲ εἶναι ὁ Θεοφάνης οὗτος ἀπὸ τὸν Θεοφάνη τὸν Γραπτὸν, τὸν κατὰ τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον. Ποῖος δὲ εἶναι ὁ μέγας ἄγγελος, οὐκ οἴδαμεν, καίτοι πολλὰ περὶ τούτου ἐξετάσαντες.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου Θεο-

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *Πάπα Ῥώμης τοῦ Διαλόγου.*

» Ὁ Γρηγόριος ἐκ μέσου μὲν τοῦ βίου,
» Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ χοροῦ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει φλέ (535), ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Σιλβία, καὶ εὑρίσκετο πλησίον τῆς θύρας τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου, εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κέλλα Νόβα· γενόμενος δὲ πρῶτον μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, τὸ ὁποῖον ἐπωνομάζετο Κλειοσκάβρη, ἀνέβη ἔπειτα εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, ὄχι κατὰ τύχην τινὰ ἄλογον, ἀλλὰ κατὰ θείαν ψῆφον τὴν ἀρχιερωσύνην λαβών, καθὼς ὁ λόγος θέλει τὸ φανερώσει ἔμπροσθεν. Ἐνῷ δηλαδὴ ὁ ἅγιος εὑρίσκετο εἰς τὸ ἀνωτέρω μοναστήριον, καὶ ἡσύχαζεν εἰς τὸ κελλίον, καλλιγραφῶν ἱερὰ βιβλία, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν πτωχός τις, διασωθεὶς ἀπὸ θαλάσσης ναυάγιον, καὶ διηγούμενος τὴν συμφοράν του, παρεκάλει τὸν ἅγιον νὰ τὸν ἐλεήσῃ. Ἦτο δὲ ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον πτωχὸς ὄχι ἄνθρωπος ἁπλῶς, ἀλλ' ἄγγελος Θεοῦ, εἰς σχῆμα πτωχοῦ καὶ δεομένου φαινόμενος, διὰ νὰ φανερώσῃ εἰς ὅλους τὴν σπλαγχνικὴν καὶ συμπαθητικὴν γνώμην τοῦ ἁγίου. Ὁ φαινόμενος λοιπὸν πτωχὸς ἔλαβε πρῶτον ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν ἅγιον ἓξ νομίσματα· ἔπειτα ἐγύρισε πάλιν καὶ ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἔλαβε καὶ δεύτερον ἄλλα ἓξ νομίσματα· ἐγύρισε καὶ τρίτον, καὶ δὲν ἐπέμφθη ἄδειος. Διότι μὴ ἔχων ὁ ἅγιος νὰ τῷ δώσῃ ἄλλα νομίσματα, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν προθύμως τὸ ἀργυροῦν τρυβλίον τοῦ μοναστηρίου· τόσον ἦτο ὁ τρισμακάριος συμπαθὴς πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀνεξίκακος, διότι ἐνῷ ἔπρεπε νὰ κατηγορήσῃ τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον, καὶ νὰ τὸν στείλῃ μὲ κενὰς χεῖρας, καὶ διότι ἐπῆρε πρῶτον ἐλεημοσύνην δύω φορὰς, καὶ ἔπειτα ἐφαίνετο φορτικὸς, καὶ διότι δὲν εἶχε τὶ νὰ τῷ δώσῃ. Ἀλλ' ὅμως τοῦτο δὲν ἔκαμεν, ἀλλ' ἐπροτίμησε κάλλιον νὰ δώσῃ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τῆς μονῆς, τῆς ὁποίας τὰ πράγματα εἶναι ἀναφαίρετα κατὰ τοὺς κανόνας καὶ νόμους, παρὰ νὰ παραβλέψῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ στείλῃ αὐτὸν κενόν. Τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἅγιος πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐγείνεν ἀρχιερεὺς καὶ Πάπας τῆς Ῥώμης πάλιν μετεχειρίζετο συνήθως τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην. Ὅθεν μίαν φορὰν ἐπρόσταξε τὸν Σακελλάριον νὰ καλέσῃ δώδεκα πτωχοὺς διὰ νὰ συμφάγωσι μὲ τὸν ἅγιον εἰς τὴν τράπεζαν. Καθημένων δὲ αὐτῶν, ἐφαίνετο εἰς μόνον τὸν ἅγιον εἷς ἄνθρωπος περιπλέον, δέκατος τρίτος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν μορφὴν τοῦ προσώπου του καὶ ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ κινήματα τῆς ψυχῆς του ἐφαίνετο ὅτι ἦτο διαφορετικὸς καὶ ἀνόμοιος ἀπὸ τοὺς ἄλλους δώδεκα. [1] Ὁ-

---

φάνους συνέγραψε Μιχαὴλ ὁ πατριάρχης, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἔμπρακτον κάλλος (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων) ἐν αὐτῇ δὲ σώζεται καὶ ἕτερος λόγος εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή· « Ὥσπερ λειμὼν εὐανθής· »

[1] Σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ Καισαρίῳ Δαπόντε τῷ μεταφράσαντι εἰς τὸ ἁπλοῦν τὰ τέσσαρα βιβλία τοῦ ἁγίου τούτου Γρηγορίου, τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων, καὶ ταῦτα προστίθενται· δηλαδὴ, ὅτι ὁ ἅγιος βλέπων τὸν δέκατον τρίτον ἐκεῖνον, ἐκάλεσε τὸν Σακελλάριον καὶ τοῦ λέγει. Δέν σοι εἶπα νὰ προσκαλέσῃς δώδεκα; καὶ πῶς σὺ παρὰ γνώμην μου ἐπροσκάλεσες δεκατρεῖς; ὁ δὲ Σακελλάριος, ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπε τὸν δέκατος τρίτον, πίστευσον, ἔλεγε, σεβάσμιε δέσποτα, πίστευσον, ὅτι δώδεκα μόνον εἶναι. Γνωρίσας λοιπὸν ὁ Πατριάρχης, ὅτι εἶναι θεία ὀπτασία, ἐστρέφετο καὶ ἔβλεπε συχνὰ τὸν δέκατον τρίτον, ὅστις ἐκάθητο παρακάτω ἀπὸ ὅλους, ἤλλαζε δὲ τὸ πρόσωπόν του, καὶ ποτὲ μὲν ἐφαίνετο γέρων λευκογένειος, ποτὲ δὲ νέος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἐσηκώθησαν, εἰς μὲν τοὺς ἄλλους δώδεκα εἶπεν ὁ Πατριάρχης καὶ ἀνεχώρησαν, τὸν δὲ δέκατον τρίτον κρατήσας ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ κελλίον του καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τῆς μεγάλης δυνάμεως τοῦ Θεοῦ νά μοι φανερώσῃς ποῖος εἶσαι, καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου, ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Διατί ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτὸ εἶναι θαυμαστόν.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἦλθον ὅτε ἡσύχαζες εἰς τὸ κελλίον σου, καὶ μοὶ ἔδωκες τὰ δώδεκα νομίσματα καὶ τὸ ἀργυροῦν τρυβλίον τὸ ὁποῖόν σοι ἔστειλε Σιλβία ἡ μήτηρ σου μὲ τὰ βρεκτὰ ὄσπρια. Ἤξευρε λοιπὸν, ὅτι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔλαβον ταῦτα ἀπὸ σὲ μὲ μακροθυμίαν καὶ ἁπλότητα τῆς καρδίας σου, ὥρισεν ὁ Κύριος νὰ γίνῃς Ἀρχιερεὺς τῆς ἁγίας του Ἐκκλησίας, καὶ νὰ ἦσαι διάδοχος τοῦ κορυφαίου Πέτρου, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν ἀρετὴν ἐμιμήθης· διότι καὶ ἐκεῖνος ἐμοίραζεν ἐν ἁπλότητι καρδίας τὰ πράγματα ὅσα τῷ ἐπρόσφερον, ὅ,τι ἂν ἕκαστος ἐχρειάζετο. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Γρηγόριος, καὶ πόθεν ἠξεύρεις ὅτι ὥρισεν ὁ Κύριος νὰ γίνω Πατριάρχης; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Ἐγὼ εἶμαι Ἄγγελος Κυρίου Παντοκράτορος, καὶ διὰ τοῦτο ἠξεύρω, διότι καὶ τότε ὁ Κύριος μὲ ἀπέστειλε νὰ ὁσιομάσω τὴν γνώμην σου, ἂν φιλανθρώπως καὶ ἱλαρῶς, καὶ ὄχι ἐπιδεικτικῶς κάμνῃς τὴν ἐλεημοσύνην. Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ἅγιος, ἐφοβήθη, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἰδῇ ἄγγελον· εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, μὴ φοβηθῇς, ἰδοὺ γὰρ ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με νὰ ἦμαι μαζί σου ἕως οὗ ζῇς, καὶ ὅ,τι θέλεις νὰ ζητήσῃς παρὰ Θεοῦ, στεῖλαι μὲ τὸ μέσον μου τὸ ζήτημά σου εἰς τὸν Θεόν. Τότε ὁ μακάριος ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Κύριον καὶ εἶπεν· ἐὰν διὰ τὴν ὀλίγην ἐκείνην

Digitized by Google

θεν πιάσας αὐτὸν ὁ ἅγιος, ἠρώτα πῶς ὀνομάζεται καὶ ποῖος εἶναι, καὶ πῶς ὑπῆγεν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ φαινόμενος, τὸ μὲν ὄνομά μου, ἀπεκρίθη, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκούσῃ τίς, ἐπειδὴ καὶ εἶναι θαυμαστόν· ὅτι δὲ εἶμαι Ἄγγελος Θεοῦ, τοῦτο φανερόνω σοι, καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ὅστις καὶ πρότερον ἐπέμφθην παρὰ Θεοῦ εἰς σὲ διὰ νὰ ζητήσω ἐλεημοσύνην, καὶ προσετάχθην ἀπὸ τότε νὰ εἶμαι πάντοτε μαζί σου διὰ νὰ σὲ φυλάττω.

Ἐστάθη δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Γρηγόριος γεμάτος ἀπὸ ὅλην τὴν σοφίαν τῶν ἁγίων Γραφῶν· ὅθεν καὶ πολλὰ συγγράμματα ἀφῆκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν Λατινικήν, ἐκ τῶν ὁποίων μετεγλωττίσθησαν ἑλληνιστὶ τὰ τέσσαρα βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διαπρεψάντων ὁσίων πατέρων, τινὰ δὲ ἐξ αὐτῶν μετεγλώττισε καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ Πέτρος, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι τὰ συγγράμματα τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἦσαν μόνον συνθεμένα μὲ ἀνθρωπίνους συλλογισμούς, καὶ μὲ λόγους σοφίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Διότι ἐβεβαίονεν οὗτος, ὅτι ὅτε ὁ ἅγιος ἔγραφεν, ἔβλεπε μίαν λευκὴν περιστερὰν, ἡ ὁποία ἐπλησίαζεν εἰς τὸ στόμα του, καὶ τρόπον τινα ἐξήγει καὶ ὡδήγει αὐτὸν εἰς τὰ γραφόμενα. Περιπατῶν δὲ ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τοὺς ἐν τῇ δύσει τόπους, ἐδίδασκε καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸ γένος τῶν Σάξων. Οὕτω λοιπὸν θεοφιλῶς διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἦτο τεθησαυρισμένον εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐρχόμενοι κατ' ἔτος οἱ Σάξοι, ἐτίμων τὸν ἅγιον μὲ τιμὰς καὶ ἱεροὺς ὕμνους. Λέγουσι δὲ, ὅτι οὗτος εἶναι ὅστις ἐνομοθέτησε τὸ νὰ ἐπιτελῆται ἡ προηγιασμένη λειτουργία ἐν ταῖς νηστίμοις ἡμέραις τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται καὶ μέχρι τῆς σήμερον. [1]

* *Οἱ ἅγιοι ἑρμηνεῖς πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Πρὸς τὴν κάμινον θαρσύνει τοὺς ἐννέα,
» Θείου πόθου κάμινος ἐκκεκαυμένη.

Ὁ δίκαιος ΦΙΝΕΕΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔστη Φινεὲς, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ πέλας,
» Ἡμῖν ἱλασμῷ ψυχικὴν θραῦσιν λύων.

* *Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ ὁ νέος θεολόγος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Πρώην μὲν εἶχες γλῶτταν ἀντὶ τῆς βίβλου,
» Γλῶττης δὲ ἀντὶ, σὴν ἔχεις ἤδη βίβλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

δόσιν, τόσον πλῆθος ἐλέους ἔδειξεν ὁ Κύριος εἰς ἐμὲ, πόσης ἆρά γε δόξης θέλουσιν ἀξιωθῆ οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐργαζόμενοι δικαιοσύνην πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν; Λέγεται δὲ Διάλογος ὁ ἅγιος οὗτος, διότι τοὺς περισσοτέρους λόγους τοὺς ὁποίους συνέγραψε, τοὺς ἔχει ἐν σχήματι διαλόγου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

[1] Περὶ δὲ τῆς προηγιασμένης λειτουργίας ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ νδ'. κανόνος τῆς ς'. ὅπου εὑρήσεις ὅτι αὕτη καὶ πρὸ τοῦ Διαλόγου ἦτο, καὶ ὅτι ἐκαλλωπίσθη μόνον παρ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ συνετέθη. Καθότι εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ οὐχ εὑρίσκεται, καὶ καθότι ὁ ἅγιος ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν ἤξευρε κατὰ τὴν κθ'. ἐπιστολὴν τοῦ ς'. βιβλίου αὐτοῦ· ὅρα καὶ τὸν Δοσίθεον ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ σελ. 526, προσθέτει δὲ ὁ Μελέτιος σελ. 141 τοῦ 6'. τόμου, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Γρηγόριος ἐπωνομάσθη μέγας, διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς του, καὶ ὅτι μετὰ τὸν Πελάγιον ἔγεινε Πάπας Ῥώμης ἐν ἔτει φχ' (590) καὶ ἐδιοίκησε τὴν Ῥώμην χρόνους δεκατέσσαρας. Ἔγραψε δὲ κατὰ τὸν Βελλαρμῖνον βιβλία ἠθικὰ, εἰς τὸν Ἰὼβ τριακονταοκτὼ, περὶ Ποιμαντικῆς φροντίδος μέρη τρία βιβλία τέσσαρα, εἰς τὸ ᾆσμα βιβλία δύω, εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ ὁμιλίας εἰκοσιδύω, εἰς τὰ Εὐαγγέλια ὁμιλίας τεσσαράκοντα, Ἔκθεσιν εἰς τοὺς Ψαλμοὺς, εἰς τὴν πρώτην τῶν Βασιλειῶν βιβλία ἓξ, Ἐπιστολῶν βιβλία δώδεκα καὶ ἄλλα· τὰ τέσσαρα δὲ βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων μετέφρασεν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὁ Πάπας Ζαχαρίας, μετὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα χρόνους τῆς τοῦ ἁγίου κοιμήσεως, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ νέου Κωνσταντίνου, καὶ ὅρα σελ. 527 τῆς Δωδεκαβίβλου. Λέγει δὲ ὁ Πλάτινας εἰς τὸν βίον τούτου, ὅτι ἐπέρασε τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἁγιότητα καὶ ἀρετὴν καὶ διδασκαλίαν, ὥστε οὐδεὶς τῶν διαδόχων του ἔγεινεν ὅμοιος μὲ αὐτόν. Τόσην δὲ ταπείνωσιν εἶχεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε πρῶτος αὐτὸς ἔγραψε τὸν ἑαυτόν του «Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ.» Ἐναντιούμενος εἰς τὸν τίτλον Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, τοῦ ἐπιγράψαντος ἑαυτὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, περὶ οὗ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου κανόνος τῆς δ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[1] Τούτου ἡ μνήμη μετετέθη εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου, διὰ τὸ συμπίπτειν αὐτὴν τῇ νηστείᾳ τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον Συμεὼν ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἀκολουθίαν τελείαν ὁμοῦ καὶ ἐγκώμιον, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὴν αὐτοῦ θειότητα, ζητησάτω ταῦτα. Τὸν δὲ βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς νεοτυπώτου καὶ ἱερᾶς αὐτοῦ βίβλου.

Digitized by Google

» Νίκης ἑορτὴν ἡ πόλις, Νικηφόρε,
» Δοχὴν ἄγει σου λειψάνου νικηφόρου.
» Χοὺς τρισκαιδεκάτῃ Νικηφόρου ἄστυ ἐσήχθη.

Ἀφ' οὗ καθηρέθη ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ ψευδοπατριάρχης μᾶλλον δὲ Μαντιάρχης Ἰωάννης ὁ παράνομος, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης Μεθόδιος ἐν ἔτει ωμγ' (843), ὁ ὁποῖος πρὸς τὰ ἄλλα αὐτοῦ κατορθώματα, κατώρθωσε καὶ τοῦτο, καὶ εἶπε τὰ λόγια ταῦτα εἰς τοὺς βασιλεῖς Μιχαὴλ καὶ Θεοδώραν τὴν μητέρα του, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ φερθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ τίμιον καὶ ἱερὸν λείψανον τοῦ αἰδεσίμου καὶ πανοσίου ἐν Πατριάρχαις Νικηφόρου, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἀμώμητον πίστιν ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἐξορίαν. Εἰς ταῦτα λοιπὸν τὰ λόγια πεισθέντες οἱ ἀνωτέρω βασιλεῖς, εὐθὺς ἀπέστειλαν ἀνθρώπους διὰ νὰ φέρωσι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου· μετ' αὐτῶν δὲ ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Πατριάρχης Μεθόδιος, ὃν ἠκολούθησαν καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοί. Εὑρόντες δὲ τὸ τίμιον τοῦ ἁγίου λείψανον ὅλως διόλου ἄφθαρτον καὶ ὁλόκληρον διαφυλαχθὲν εἰς διάστημα χρόνων δεκαεννέα, ἔβαλον αὐτὸ εἰς τὸ βασιλικὸν πλοῖον καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους πνευματικούς. Ὅτε δὲ τὸ πλοῖον ἐπέρα τὸ πέραμα τῆς ἀκροπόλεως, τότε ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ Σύγκλητος βαστῶντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας, προϋπήντων τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τὸ ἠσπάζοντο· εἶτα σηκώσαντες αὐτὸ ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, ἀπέθεντο εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. Ἐκεῖ δὲ ποιήσαντες ἀγρυπνίαν, τῷ πρωὶ ἐπῆραν πάλιν αὐτὸ εἰς τοὺς ὤμους των, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, κατὰ τὴν τρισκαιδεκάτην ταύτην τοῦ παρόντος μηνός, κατὰ τὴν ὁποίαν ταύτην ἡμέραν ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἁγίοις Ἀποστόλοις τοῖς μεγάλοις. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΠΟΥΠΛΙΟΥ *ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.*

† » Στολὴν ἔβαψας αἱμάτων ῥείθροις, μάκαρ,
» Καὶ λαμπρὸς ὤφθης νῦν Κυρίῳ ἡ πλέον. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΠΟΥΠΛΙΟΥ, *καὶ* ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, *ὧν ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ.*

» Συμμάρτυρας τρεῖς, ὧν διὰ ξίφους τέλος,
» Ἴσα στεφάνοις τοῖς ἰάμβοις χρὴ στέφειν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΙΒΟΣ *ὁ ἐξ Ἑρμουπόλεως, λίθῳ προσδεθεὶς, καὶ ἐν ποταμῷ ῥιφθεὶς, τελειοῦται.*

» Βληθεὶς Ἄβιβος εἰς ποταμὸν σὺν λίθῳ,
» Ἔκπλει ποταμὸν συρφετώδη τοῦ βίου.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΡΙΣΤΙΝΑ *ἡ ἐν Περσίᾳ, μαστιζομένη, τελειοῦται.*

» Μάστιξ τὸ τύπτον, σὰρξ τὸ πάσχον Χριστίνης·
» Χριστοῦ χάριν χέουσα κρουνοὺς αἱμάτων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ.

» Ἄγξας λογισμοῖς ὡς χαλινοῖς πᾶν πάθος,
» Ζωῆς χαλινοὺς Βενέδικτος ἐκτύει.
† » Οὔλυμπον Βενέδικτος ἔδη δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

† Οὗτος ὁ ὅσιος Βενέδικτος (τὸ ὁποῖον ὄνομα εἶναι λατινικὸν, καὶ ἑρμηνεύεται ἑλληνιστὶ, εὐλογημένος,) ἦτο ἀπὸ τὴν Νουρσίαν πόλιν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων. Ἀφήσας δὲ τὴν πατρίδα του καὶ τοὺς γονεῖς του, ὅτε ἦτο εἰς πολλὰ μικρὰν ἡλικίαν, ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἔρημον τόπον ὁμοῦ μὲ τὸν ἀνατροφόν του. Ἐκεῖ λοιπὸν φιλιώσας ἑαυτὸν μὲ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τῆς ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως, ἐπλουτίσθη παρ' αὐτοῦ μὲ δύναμιν θαυμάτων καὶ ἰαμάτων· καὶ τὰ μὲν ἄλλα θαυμάσια, ὅσα ἐποίησε, κατὰ πλάτος διηγεῖται ὁ βίος καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ, [2] νεκροὺς

---

[1] Ἡ δὲ κυρία μνήμη τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰουνίου. Τούτου εὑρίσκεται ἀκολουθία καὶ ἐγκώμιον ἁπλοῦν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου.

[1] Οὗτος χρηματίσας Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος, τὸν διὰ μαρτυρίου ὑπέστη θάνατον κατὰ τὸν δεύτερον ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα, καθὼς γράφει περὶ αὐτοῦ Διονύσιος ὁ Κορίνθου ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἀθηναίους, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος ἐν βιβλ. ὁ'. κεφ. κγ'. τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Ἐχρημάτισε δὲ οὗτος διάδοχος τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου, ἢ τότε, ἢ μετ' ὀλίγους χρόνους ἐπισκοπήσας.

[2] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον ἐκ τῶν τεσσάρων τοῦ Διαλόγου, τὰ ὁποῖα μετεφράσθησαν εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Καισαρίου Δαπόντε τοῦ Σκοπελίτου.

Digitized by Google

ἀνιστῶν, καὶ τὰ μέλλοντα προλέγων, καὶ διαλεγόμενος διὰ τὰ μακρὰν ὄντα πράγματα ὡς ἂν ἦσαν παρόντα. Ἐκεῖνο δὲ μόνον πρέπει νὰ εἴπωμεν ἐδῶ ὡς ἀναγκαῖον, ὅτι ὅτε ὁ ὅσιος οὗτος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον, ἐπρόλαβε καὶ ἐμήνυσε καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς εὑρισκομένους ἐκεῖ πλησίον του, καὶ εἰς τοὺς μακρὰν καθημένους, ὅτι θὰ τελευτήσῃ, καὶ ὅτι θὰ γείνῃ σημεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωρίσει ὅλοι, ὅτι χωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα.

Πρὸ ἓξ λοιπὸν ἡμερῶν τῆς ὁσίας αὐτοῦ κοιμήσεως ἐπρόσταξε νὰ ἀνοιχθῇ ὁ τάφος του καὶ νὰ ἦναι ἕτοιμος, καὶ εὐθὺς ἐκρατήθη ἀπὸ μίαν λαύραν θέρμην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατεξηράνθη τὸ σῶμά του εἰς ἡμέρας ἓξ· κατὰ δὲ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐπρόσταξε τοὺς μαθητάς του νὰ σηκώσωσιν αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν ἣν εἶχον. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, ἐκοινώνησε τὰ ἄχραντα μυστήρια, ἱστάμενος ἀναμέσον τῶν μαθητῶν του. Ὑπὸ τούτων λοιπὸν βασταζόμενος καὶ στηριζόμενος, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὕτως ἄνω βλέπων καὶ προσευχόμενος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν ἐφάνη μία τοιαύτη ὅρασις εἰς δύω ἀδελφοὺς, εἰς τὸν ἕνα μὲν ἡσυχάζοντα ἐν τῷ κελλίῳ του, εἰς τὸν ἄλλον δὲ κατοικοῦντα μακρόθεν· ἤτοι εἶδον αὐτοὶ οἱ δύω, καὶ ἰδοὺ ἐφαίνετο μία ὁδὸς θαυμαστὴ ἀπὸ τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Βενεδίκτου ἕως τοῦ οὐρανοῦ κατ' ἀνατολὰς, ἐστρωμένη ὅλη ἀπὸ λαμπρὰ καὶ τίμια καὶ μεταξωτὰ ἱμάτια. Εἰς τὴν ὁδὸν δὲ ἐκείνην ἵσταντο ἄνδρες τινες θαυμαστοὶ εἰς τὸ εἶδος καὶ ἐξαίσιοι, κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖράς των, οἵτινες βαστάζοντες τὸν ὅσιον, κατὰ τάξιν ἀνέβαινον εἰς τὸν οὐρανόν· εἷς δὲ ἄλλος λευκοφόρος καὶ φωτοφόρος, παρεστὼς πλησίον εἰς τὸν ὅσιον, ἠρώτα τοὺς βλέποντας τὴν ὀπτασίαν ταύτην ὁσίους, ἂν γνωρίζωσι τίνος εἶναι ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη ὁδὸς, τὴν ὁποίαν βλέπουσι καὶ θαυμάζουσιν, οἱ δὲ ὅσιοι εἶπον, ὅτι δὲν ἠξεύρουσι. Τότε ὁ φανεὶς ἐκεῖνος εἶπεν εἰς αὐτοὺς, αὕτη εἶναι ἡ ὁδὸς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Θεοῦ Βενέδικτος ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐλθόντες λοιπὸν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ὅσιοι, ἐνόησαν, ὅτι ἀπῆλθεν ὁ ἅγιος, καθὼς εἶδον αὐτὸν τελειούμενον· ἐφανέρωνε δὲ ἡ ὀπτασία αὕτη τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν δορυφορίαν, τῆς ὁποίας ἠξιώθη ὁ ἅγιος, ὅτε ἔμελλε νὰ ἐκδημήσῃ πρὸς Κύριον. [1]

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Βενεδίκτου γράφει ὁ Μελέτιος ἐν τῷ 6'. τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, ὅτι οὗτος ἐν ἔτει φκθ' (529), ἀνέβη εἰς τὸ Κάσσιον ὄρος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας, καὶ ἐκεῖ κτίσας κοινόβιον, διέταξε τάγμα μοναχῶν τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τῶν Βενεδικτινῶν. Πρῶτος δὲ οὗτος ἐν τῇ Δύσει τὴν μοναχικὴν ζωὴν ἔδειξεν· ὅθεν πρεπόντως ἀπὸ τὸν Τριθέμιον ἐν τῷ περὶ Ἐκκλ. συγγραφέων καὶ ἀπὸ ἄλλους ὀνομάζεται καθηγητὴς καὶ πρῶτος τῶν ἐν τῇ Δύσει μοναχῶν. Ἐξέδωκε δὲ καὶ κανόνα, ἢ τύπον διηρημένον εἰς κεφάλαια ογ'. τὸν ὁποῖον ἐπιγράφει ὁ Ῥουδόλφος, περὶ ἀρχῆς τοῦ μοναδικοῦ βίου. Τὸ τάγμα δὲ τοῦτο τῶν Βενεδικτινῶν ἔμεινεν ἐν διαστήματι χρόνων τετρακοσίων εἰς τὰ αὐτὰ ἤθη, καὶ εἰς ἕνα τύπον· ὅθεν καὶ ἦτο εἰς τιμήν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐμοιράσθη εἰς πολλὰ τάγματα, τὰ ὁποῖα ὅλα, εἰ καὶ διάφορά εἰσι κατὰ τὰ φορέματα ἀλλ' ὅμως δοξάζονται, ὅτι ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν ἅγιον Βενέδικτον. Ἐτελεύτησε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἐν ἔτει φμβ' ἢ φμγ' (542 ἢ 43) ὑπάρχων ἐτῶν ἑξήκοντα δύω.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Πίδνῃ.

» Μὴ τοὺς στεφάνους ζημιωθῆναι φέρων,
» Φέρει κεφαλῆς Ἀλέξανδρος ζημίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος εὑρισκόμενος εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης, ἔλαμψεν ὡς ἀστὴρ πολύφωτος, ἐλέγξας τὴν πλάνην τῶν δυσσεβῶν εἰδωλολατρῶν, τὸν δὲ νοητὸν διάβολον, τὸν καυχώμενον εἰς τὴν πλάνην, καταπληγώσας μὲ τὰ λόγιά του ὡς ἂν μὲ βέλη· ὅθεν οἱ πεπλανημένοι Ἕλληνες μὴ ὑποφέροντες τὴν παρρησίαν καὶ ἀνδρίαν τοῦ ἁγίου, ἐδοκίμαζον νὰ νικήσωσι τὴν μεγαλοψυχίαν του μὲ διαφόρους τρόπους καὶ κολακείας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλήν· ὁ δὲ Θεὸς ἀντήμειψεν αὐτὸν μὲ τὰ χαρίσματα τῶν ἰαμάτων, διότι τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἰατρεύει ὅλας τὰς ἀσθενείας τῶν μετὰ πίστεως εἰς αὐτὸν προστρεχόντων.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΕΥΣΧΗΜΟΥ [1] ἐπισκόπου Λαμψάκων.

» Πρὸ τοῦ θανεῖν Εὔσχημος, εἶπεν ἂν Πκῦλος,
» Εὐσχημόνως ὧδευεν ὡς ἐν ἡμέρᾳ.

* Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν εἰκονομάχων· ἀπὸ βρέφους δὲ καλῶς αὐξηθεὶς καὶ φθάσας εἰς ἄνδρα τέλειον, ἐχρημάτισε ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· γενόμενος δὲ μοναχὸς, ἀνέβη καὶ εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ὅθεν καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ χάριν Θεοῦ. Τρωθεὶς δὲ ἀπὸ ζῆλον θεϊκὸν, κατήσχυνε τοὺς ἱε-

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Εὐσχήμονος.

Digitized by Google

ρεῖς τῶν αἱρετικῶν εἰκονομάχων, θαυμάσια παράδοξα ἐνεργῶν, διότι νεκρὸν βρέφος ὑπὸ τῆς μητρός του βασταζόμενον διὰ προσευχῆς του ἀνέστησε, καὶ πρὸς τὴν ζωὴν ἐπανέφερε. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ θηρία φοβερὸς οὗτος ἔγεινε, διότι μὲ μόνην τὴν προσταγήν του ἐδίωκεν αὐτὰ, τὰ ὁποῖα κατέτρωγον τὰ χλοηφόρα λάχανα. [1] Κλεισθεὶς δὲ εἰς φυλακὴν ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ὡς προσκυνητὴς τῶν σεπτῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων, μὲ τὴν διδασκαλίαν του κατέπεισε τοὺς αὐτὸν φυλάσσοντας νὰ προσκυνῶσι τὰς ἁγίας εἰκόνας. Τὸ δὲ θαυμαστὸν ἦτο τοῦτο, ὅτι ἂν καὶ φυλακωμένος καὶ ἐξόριστος, ἐφρόντιζεν ὅμως διὰ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἠλέει αὐτοὺς κατὰ δύναμιν· ὅθεν ἐν εἰρήνῃ τελειώσας τὴν ζωήν του, δὲν ἔλιπε καὶ μετὰ θάνατον νὰ εὐεργετῇ μὲ τὰ ἄπειρα θαύματα τοὺς πιστῶς αὐτῷ πλησιάζοντας, ῥῶσιν παντοίων νόσων αὐτοῖς χαριζόμενος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΠΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων, ΠΛΗΣΙΟΥ, ΡΩΜΥΛΟΥ, ΤΙΜΟΛΑΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΝ δύω, καὶ δύω ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον.

» Ἔσπευδεν Ἀγάπιος εἰς μαρτυρίαν·
» Θεοῦ γὰρ αὐτὸν ὑπέθαλπεν ἀγάπη.

Εἰς τὸν Πλήσιον, Ῥωμύλον καὶ Τιμόλαον.

» Σὺν τοῖς δυσὶ Πλήσιος ἐκτμηθεὶς ξίφει,
» Θεοῦ σὺν αὐτοῖς ἵσταται νῦν πλησίον.

Εἰς τοὺς δύω Ἀλεξάνδρους καὶ Διονυσίους.

* » Ὡς Ἀλεξάνδροις κλῆσις, ἐκτομὴ, στέφος,
» Καὶ Διονυσίοις τε κοινὰ ἦν τάδε,
» Πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ τιμήθη Ἀγάπιος, ἑταῖροι.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (297), καὶ ὁ μὲν Ἀγάπιος ἦτο ἀπὸ τὴν Γάζαν, πόλιν τῆς Παλαιστίνης, ὁ δὲ Τιμόλαος ἦτο ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, οἱ δὲ δύω Διονύσιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Τρίπολιν, τὴν ἐν Φοινίκῃ εὑρισκομένην, ὁ δὲ Ῥωμύλος ἦτο ὑποδιάκονος τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Διοσπόλεως, (ἥτις πρότερον ἐκαλεῖτο Λύδδα, καὶ κοινῶς καλεῖται ἅγιος Γεώργιος·) ὁ δὲ Πλήσιος καὶ οἱ δύω Ἀλέξανδροι ἦσαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Οὗτοι λοιπὸν δέσαντες πρῶτον τὰς ψυχάς των μὲ τὸν πόθον τοῦ Χριστοῦ, ἔπειτα βαλόντες ἁλύσεις σιδηρᾶς εἰς τὰς χεῖράς των, ὑπῆγον εἰς τὸν Οὐρβανὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Καισαρείας, καὶ ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μὴ δυνηθεὶς νὰ μαλάξῃ τὴν γνώμην των καὶ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς οὔτε μὲ κολακείας, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ, Ἐπισκόπου Βρεταννίας, ἀδελφοῦ Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου.

† » Ἔπου Ἀριστόβουλε Παύλῳ ἐνθάδε,
» Ὡς ἂν χορεύσῃς ἅμα Παύλῳ ἐν πόλῳ,

Οὗτος ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, ἠκολούθησε δὲ εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, διακονῶν αὐτῷ καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς διαφόρους τόπους, ὑφ' οὗ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος εἰς τὴν νῆσον τῶν Βρετανῶν (Ἀγγλίαν), τὴν ὁποίαν ἐκατοίκουν τότε θηριώδεις καὶ ὠμότατοι ἄνθρωποι. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους ποτὲ μὲν ἐδέρετο, ποτὲ δὲ ἐσύρετο εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ διὰ τῶν τοιούτων θλίψεων καὶ βασάνων πολλοὺς κατέπεισε νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐκκλησίας οἰκοδομήσας, καὶ διακόνους καὶ πρεσβυτέρους χειροτονήσας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο ὁ μακάριος. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ, τὴν δορὰν ἀφαιρεθεὶς τελειοῦται.

» Νίκανδρον ἐκδέρουσιν, ὥσπερ ἀρνίον,
» Χεῖρας βαλόντες οἱ μάγειροι τῆς πλάνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (293), ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀνατεθραμμένος εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ προσκολλημένος εἰς τὴν ἀγάπην τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, διὰ τοῦτο εἶχεν ἔργον νὰ

---

[1] Ὅθεν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Εὐσχήμου τούτου πρέπει νὰ ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ὅταν αὐτὸς ἀναγινώσκῃ ἐν τοῖς κήποις τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου Τρύφωνος.

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅπου ἑορτάζεται οὗτος μετὰ Στάχυος, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, καὶ Ναρκίσσου.

Digitized by Google

λαμβάνῃ κρυφίως τὰ ἅγια λείψανα τῶν μαρτύρων ἐκείνων, ὅσοι ἀπέθνησκον διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ ἐνταφιάζῃ αὐτὰ ἐντίμως καὶ σεβασμίως. Μίαν φορὰν δὲ βλέπων τὰ τίμια λείψανα τινῶν ἁγίων μαρτύρων ἐρριμμένα καὶ ἀνεπιμέλητα, ὑπῆγε τὴν νύκτα καὶ λαβὼν αὐτὰ, τὰ ἐνεταφίασεν εἰς ἕνα τόπον εὐλαβῶς καὶ κοσμίως. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὸν εἷς εἰδωλολάτρης, τὸν διέβαλεν εἰς τὸν ἄρχοντα. Ὅθεν πιασθεὶς ὁ ἅγιος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· διὸ ἐξέδαρον αὐτὸν ὡς πρόβατον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. [1]

—

* Ὁ ἅγιος Νεομάρτυς *ΜΑΝΟΥΗΛ* ὁ Κρὴς, ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψγβ' (1792) ξίφει σφαγιασθεὶς τελειοῦται.

† » Πρόβατον ὥσπερ, σφαγιασθεὶς, παμμάκαρ,
» Μάνδρᾳ προσήχθης, ὦ Μανουὴλ, τῇ ἄνω. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΑΒΙΝΟΥ τοῦ Αἰγυπτίου.

» Ῥεῖθρον Σκαμάνδρου τῆς ἐλέγξεως ὕδωρ,
» Εὐανδρίας ἔλεγχος ἦν τῆς Σαβίνου.

† » Τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἐντεῦθεν ἀπῆρε Σαβῖνος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἑρμούπολιν, τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει συθ' (299), κρυπτόμενος δὲ μετ' ἄλλων χριστιανῶν ἔξω τῆς πόλεως, εἰς μικρὸν οἴκημα, ἐζητεῖτο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, διότι εἶχον αὐτὸν οἱ χριστιανοὶ εἰς μεγάλην τιμὴν καὶ ὑπόληψιν, καὶ διότι αὐτὸς ἦτο ἀπὸ τὸ πρῶτον γένος, καὶ τρίτον διότι ὑπερεῖχε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως. Φερθεὶς λοιπὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς πόλεως Ἀρριανὸν, καὶ ὁμολογήσας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐκρεμάσθη, καὶ τόσον πολλὰ ἐξεσχίσθη ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἔρρευσαν εἰς τὴν γῆν ὅλαι αἱ σάρκες του· ἔπειτα ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Ὕστερον δὲ δέσαντες αὐτὸν μὲ πέτραν, ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Σκάμανδρον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐν Ῥουσιαραῖς ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντος.

» Τιμῶμεν, Ἰωάννη, σὴν ἐκδημίαν,
» Ἐνδημίαν δὲ πρὸς Θεὸν μᾶλλον φᾶναι.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΡΩΜΑΝΟΣ* ὁ ἐν τῷ Παρίῳ, ξίφει τελειοῦται.

» Τὸ πρὸς σὲ φίλτρον εἰς ἀγῶνας δεικνύει,
» Ὁ Ῥωμανός σου, Σῶτερ, ὁρμῶν πρὸς ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΠΑΠΑΣ* ἐν δένδρῳ κρεμασθεὶς τελειοῦται.

» Δεσμῇ πέδαις εἰς δένδρον, ᾧ προσβὰς Πάπα,
» Ζακχαῖος οἷα Χριστὸν ἐκπνεύσας βλέπεις.

Οὗτος ὁ ἅγιος Πάπας βλέπων τὴν οἰκουμένην κλυδωνιζομένην ὅλην ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ κατεντροπιάσας αὐτὸν μὲ τὴν πολλὴν παρρησίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, ἐρρίφθη κατὰ γῆς καὶ ἐδάρη μὲ ῥαβδία εἰς ὅλον τὸ σῶμα· εἶτα ἐδάρη καὶ εἰς τὸ πρόσωπον. Μετὰ ταῦτα ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ὕστερον ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ μὲ αὐτὰ τὸν ἐβίασαν νὰ περιπατήσῃ δρόμον πολύν. Τελευταῖον δὲ, ἔδεσαν αὐτὸν εἰς ἓν ἄκαρπον δένδρον, τὸ ὁποῖον εὐθὺς ἐβλάστησε φύλλα καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἡ Λυκαονία ἔχουσα χαίρει καὶ ἀγάλλεται.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Κιλικίᾳ.

† » Ἰουλιανὸς εἰς ἅλὸς δύσας βάθος,
» Εὗρατο Χριστὸν τίμιον μαργαρίτην.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀναζαρβέων, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν δευτέραν τῶν Κιλίκων ἐπαρχίαν, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος βουλευτοῦ, μητρὸς δὲ χριστιανῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔμαθε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας του, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Μαρκιανὸν, καὶ ἐπειδὴ δὲν κατεδέχθη νὰ θυσιάσῃ

---

[1] Πριτσῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μενίγνου τοῦ Κναφέως, διότι οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἴδε εἰς τὰ νέα Μαρτυρολόγια.

Digitized by Google

εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν. Συμβουλευθεὶς δὲ παρὰ τῆς μητρός του, ἐνεδυναμώθη ἀπὸ αὐτὴν εἰς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ἐρωτηθεὶς τὸ δεύτερον, ἀπεκρίθη ὅτι ἐπιμένει εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου. Διὰ τοῦτο ἐβλήθη μέσα εἰς σάκκον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον καὶ θανατηφόρα ζωύφια, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι δέκα ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐν Φοινίκῃ ξίφει τελειοῦνται.

» Χορὸν δέκανδρον μαρτύρων διὰ ξίφους,
» Ἀνδροκτόνοι κτείνουσι μαρτυροκτόνοι.

Ὁ ἅγιος ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΩΝ Πάπας Ῥώμης ξίφει [1] *τελειοῦται.*

» Ῥώμης παλαιᾶς Ἀλεξανδρίων Πάπας,
» Ἐδὲμ κατοικεῖ τὴν παλαιὰν πατρίδα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΙΝΑ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Σορῷ καλυφθεὶς θαυματουργὸς Ἀνίνας,
» Οὐ συγκαλύπτει τὴν χάριν τῶν θαυμάτων.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν μάθησιν, ἀγαπήσας τὴν πραότητα καὶ τὴν ἡσυχίαν, ἡσύχαζε κατ' ἰδίαν. Ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε χρόνων, ἔμεινεν ὀρφανὸς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του· ὅθεν ἀφήσας πάντα τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ εὑρὼν ἕνα μοναχὸν Μαϊουμᾶν ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπερβολικὴν ἀκτημοσύνην, ἔμενε πλησίον αὐτοῦ, ἀγρυπνῶν καὶ προσευχόμενος. Τόσην δὲ πολλὴν πτωχείαν εἶχον οἱ ἀοίδιμοι, ὥστε διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων ἔτρωγον μίαν φορὰν εἰς τέσσαρας ἡμέρας, ἂν καὶ ἦτον εἰς τόσην στενότητα, ὅμως τόσον ἐγλυκαίνοντο εἰς αὐτὴν, ὡς ἂν εὑρίσκοντο εἰς βασιλικὴν τράπεζαν. Μετὰ ταῦτα ἠθέλησεν ὁ τούτου πνευματικὸς διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη· οὗτος δὲ ὁ μακάριος Ἀνίνας εἶπεν εἰς αὐτὸν, συγχώρησόν μοι πάτερ τίμιε, ἐγὼ ἐπειδὴ καὶ ὡδηγήθην παρὰ Θεοῦ νὰ ἔλθω εἰς σὲ, διὰ τοῦτο δὲν ἀγαπῶ νὰ ἀναχωρήσω ἀπ' ἐδῶ· ὅθεν ὁ ὅσιος οὗτος ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ δὲν ἀνεχώρησεν. Ἐξήρχετο δὲ πολλάκις εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ ἐπορεύετο μακρὰν εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἡμερῶν διάστημα, καὶ πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Οὗτος λοιπὸν, ἐπειδὴ ὑπέταξε τὰ πάθη τοῦ σώματος εἰς τὸν νοῦν, ἔλαβεν ἀντιμισθίαν καὶ χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸν, τὸ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτὸν τὰ θηρία τὰ ἄγρια. Ὅθεν καὶ δύω λέοντες ἠκολούθουν αὐτὸν, ὅπου καὶ ἂν ἐπορεύετο. Ἐπειδὴ δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν πόδα ἑνὸς λέοντος τραχεῖα ἄκανθα, τοῦτο ἐκβαλὼν ὁ ὅσιος καὶ δέσας τὸν πόδα του, ὑγιῆ αὐτὸν ἐποίησεν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν διαδοθείσης τῆς φήμης τοῦ ὁσίου πανταχοῦ, προσέτρεχον εἰς αὐτὸν πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἵτινες εἶχον μαζί των καὶ ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους ὁ ὅσιος ἰάτρευε μὲ μόνην τὴν προσευχήν του. Διὰ τοῦτο ἔπαυσε πλέον νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἔμενεν εἰς μόνον τὸ κελλίον του· τὸ δὲ νερὸν τὸ ὁποῖον ἔπινεν ὁ ὅσιος, δὲν ἦτον πλησίον ἀλλ' ἔφερεν αὐτὸ ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, ἤτοι μακρὰν τέσσαρα, ἢ καὶ πέντε μίλια. Καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἔπινεν αὐτὸ μόνος ὁ ὅσιος, σπανίως αὐτὸ ἔφερεν, ὅτε δὲ ἤρχισε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ νὰ ἔρχηται εἰς αὐτὸν, τότε ἦτο ἀναγκαία ἡ τοῦ νεροῦ μεταχείρισις· ὅθεν κατεσκεύασε μικρὸν λάκκον, διὰ νὰ συνάγηται ἐκεῖ τὸ τῆς βροχῆς νερὸν, πλὴν καὶ ὁ τοιοῦτος λάκκος ἐξηντλεῖτο καὶ εὐκέρονεν ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο μίαν φορὰν προσετάχθη ὁ διακονητὴς νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν λάκκον νερόν, ἐπειδὴ δὲ εἶπεν, ὅτι οὐδὲ ἓν ποτήριον ἠμπορεῖ νὰ γεμίσῃ ἀπὸ ἐκεῖ, ὁ ὅσιος σηκώσας τὰ ὀμμάτιά του εἰς οὐρανὸν, καὶ στενάξας ἐκ βαθέων καρδίας, λέγει εἰς τὸν διακονητήν του μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον, ὕπαγε, τέκνον, ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἀντλήσας ἀπὸ τὸν λάκκον, φέρε νερὸν εἰς τοὺς ἀδελφούς. Ὅθεν πεισθεὶς ὁ διακονητὴς, ὑπῆγεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρίσκει αὐτὸν γεμάτον ἀπὸ νερὸν, διὰ τοῦτο καὶ ἀνεβόα, ἐλᾶτε ὅλοι νὰ ἰδῆτε πρᾶγμα ἐξαίσιον· πηδήσαντες λοιπὸν ὅλοι, καὶ πιόντες ἀπὸ τὸ ψυχρὸν καὶ καθαρώτατον ἐκεῖνο ὕδωρ, ἐξέστησαν, καὶ ἔδιδον εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν, τὸν δοξάζοντα τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. Τούτου τοῦ θαύματος τὴν φήμην καὶ τὸν κρότον θέλων νὰ συσκιάσῃ ὁ ὅσιος, ἐστοχάσθη νὰ φέρῃ πάλιν μόνος του τὸ νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καθὼς τὸ ἔφερνε καὶ πρότερον· ὅθεν εἶχεν ἔργον ἀπαραίτητον νὰ φέρῃ καθ' ἑκάστην νύκτα τὸ νερὸν εἰς τὸ κελλίον του. Ἄλλην φορὰν πάλιν ἦλθε τόσω πολὺς λαὸς εἰς τὸν ὅσιον, ὥστε ἐξηντλήθη ὅλον τὸ νερὸν τοῦ λάκκου· ὅθεν λαβὼν ὁ ὅσιος ἐν ἀγγεῖον, ὑπῆγαινεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλὰ πρὸ

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις ἀναγινώσκεται ἐν εἰρήνῃ. Σ. Ε.

Digitized by Google

τοῦ νὰ μακρύνῃ ὀλίγον διάστημα ἐγύρισε· νομίσαντες δὲ οἱ ἐκεῖσε παρευρεθέντες, ὅτι δι' ἀσθένειαν ἐπέστρεψεν, ἔτρεξαν διὰ νὰ τὸν ὑπαντήσωσιν, λαβὼν δὲ εἷς τὸ σταμνίον ἀπὸ τὰς χεῖράς του, εἶδεν ὅτι ἦτο γεμάτον ἀπὸ νερόν. Ὅθεν ἀνεβόησε μὲ μεγάλην φωνὴν, δότε δόξαν τῷ Θεῷ, ὅτι αἱ χεῖρες τοῦ γέροντος ἀναβλύζουσι νερὸν ζωντανόν· ἔτρεξαν δὲ ὅλοι εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ βλέποντες αὐτὸ γεμάτον ἀπὸ νερὸν ψυχρὸν, ἐξεπλάγησαν. Ὅθεν ἤρχισαν νὰ κυλίωνται εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ πλέον ἀπὸ τὸ τοιοῦτον ἔργον, καὶ νὰ μὴ λαμβάνῃ δι' αὐτοὺς τόσον πολὺν κόπον, διότι ἔλεγον, ἂν δὲν ἐγίνετο τὸ τοιοῦτον θαῦμα, βεβαίως ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸ νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Ὁ δὲ ὅσιος πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ὠνόμαζεν ἑαυτὸν σκώληκα καὶ ἐξουθένημα λαοῦ, λέγων δὲ τὰ τοιαῦτα λόγια, μόλις καὶ μετὰ βίας κατέπεισε τὸ πλῆθος.

Τότε ἀκούσας ὁ Καισαρείας ἐπίσκοπος, ὀνόματι Πατρίκιος, ὅτι ὁ ἅγιος μόνος φέρει τὸ νερὸν, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ἕνα ὄνον, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον. Μίαν δὲ φορὰν πτωχός τις χρεωστῶν χρήματα, καὶ ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὸν δανειστὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον, καὶ διηγήθη τὴν συμφοράν του· ὁ δὲ ὅσιος, καὶ διότι δὲν εἶχε νὰ δώσῃ τι εἰς αὐτὸν, καὶ διότι δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὸν πτωχὸν εὔκερον, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν ὄνον, εἰπὼν, πώλησον, τέκνον, τὸ ζῶον, καὶ δοὺς τὸ χρέος σου, ἐλευθερώσου. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω ἐπίσκοπος, ἔδωκεν ἄλλο ζῶον εἰς αὐτὸν εἰπὼν, τοῦτο δέν σοι τὸ δίδω δωρεὰν, ἀλλὰ διὰ νὰ φέρῃς τὸ νερὸν, καὶ ὅταν τὸ χρειασθῶ, πάλιν τὸ λαμβάνω ὀπίσω. Μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἄλλος πτωχὸς, καὶ μὴ ἔχων ὁ ὅσιος νὰ τῷ δώσῃ τίποτε, τῷ ἔδωκε καὶ τὸν ἄλλον γαίδαρον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω ἐπίσκοπος, κατεσκεύασεν ἓν δοχεῖον ἢ πιθάριον μεγάλον, τὸ ὁποῖον σώζεται ἕως τῆς σήμερον· τοῦτο λοιπὸν ἀπέστελλεν ἀνθρώπους καὶ τὸ ἐγέμιζαν μὲ ἀχθοφόρα ζῶα, τὰ ὁποῖα πάλιν ἔφερον ὀπίσω. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦτο εἷς συλίτης εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ ἐχθρεύθη εἷς ἀδελφὸς ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, ἔρριψε πέτραν καὶ τὸν ἐπλήγωσεν· ὁ δὲ στυλίτης θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τόλμην τοῦ ἀτάκτου ἐκείνου, κατέβη ἀπὸ τὸν στύλον. Ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Ἀνίνας προγνωρίσας διὰ Πνεύματος ἁγίου, ἔγραψεν εἰς τὸν συλίτην ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν εἰς αὐτὸν δι' ἑνὸς λέοντος, βλέπων δὲ ὁ συλίτης τὸν λέοντα, ἐξεπλάγη ἀπὸ τὸν φόβον του. Ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ στυλίτου λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν γέροντά του, ὁ ὁποῖος διαβάσας αὐτὴν, κατενύγη, καὶ ἀφήσας εἰς τὸν Θεὸν τὴν κατὰ τοῦ τολμητίου ἐκδίκησιν, ἀντέγραψεν εἰς τὸν ὅσιον μὲ τὸν αὐτὸν λέοντα, εὐχαριστῶν πολλὰ τῷ Θεῷ, καὶ αὐτῷ, ὡς τοῦ Θεοῦ θεράποντι.

Μία γυνὴ εἶχε πάθος χαλεπὸν, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον· ἀπαντήσας δὲ αὐτὴν εἷς βάρβαρος, ὥρμησε διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ, τῆς δὲ γυναικὸς ἐπικαλεσαμένης τὸ ὄνομα τοῦ ὁσίου καὶ τὴν αὐτοῦ βοήθειαν, εὐθὺς ὁ ἀνήμερος βάρβαρος ἡμερώθη, καὶ ἁπλώσας τὴν χεῖρά του διὰ νὰ πάρῃ τὸ ὅπλον του, τὸ ὁποῖον ἔμπηξεν εἰς τὴν γῆν πρὸ τοῦ νὰ ἀρχίσῃ τὴν κατὰ τῆς γυναικὸς βίαν, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρεν αὐτὸ ριζωμένον εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν θαυμάσας διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, ἔδραμε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἅγιον, καὶ κατηχηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν, ἐβαπτίσθη· εἶτα γενόμενος μοναχὸς πλησίον εἰς τὸν ὅσιον, ἐχρημάτισεν εἰς τὴν ἀρετὴν δοκιμώτατος· ἡ δὲ γυνὴ λαβοῦσα τὴν ἰατρείαν τοῦ πάθους της, χαίρουσα ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν της. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὑπερφυῆ θαύματα ἐποίησεν ὁ ἅγιος οὗτος, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν καὶ χωρὶς νὰ θέλωμεν, διὰ νὰ μὴ φαινώμεθα προσκορεῖς εἰς τοὺς ἀναγνώστας. Οὗτος λοιπὸν ὁ τρισόλβιος διήνυσεν εἰς τὸ ἀσκητήριόν του χρόνους ἐννενηκονταπέντε, χωρὶς νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλον τόπον· ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι, τοὺς ὁποίους ἔζησε συμποσοῦνται εἰς ἑκατὸν δέκα. [1] Οὗτος προεῖπε πολλὰς προρρήσεις περὶ μελλόντων, αἱ ὁποῖαι καὶ ἔλαβον ἔκβασιν· οὗτος ἐσύναξε καὶ ἱκανὴν ἀδελφότητα, τὴν ὁποίαν προσκαλέσας, ἐξέλεξεν ἀπὸ αὐτὴν ἕνα ἀδελφὸν τὸν πλέον ἐνάρετον καὶ διακριτικώτερον, καὶ εἶπε, τοῦτον, ἀδελφοὶ, ὁ Θεὸς ἐχειροτόνησεν ἀντ' ἐμοῦ ποιμένα σας· καὶ δείξας τὸν ἀδελφὸν μὲ τὴν χεῖρά του, κατησπάσατο καὶ εὐλόγησεν ὅλους. Ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἑπτὰ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ *τοῦ θαυματουργοῦ.* [2]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Παρὰ τῷ Συναξαριστῇ ἐσφαλμένως φέρεται ἑκατὸν, παρὰ δὲ τοῖς Μηναίοις ὀρθῶς ἑκατὸν δέκα. Σ. Ε.

[2] Τὸν βίον τούτου βρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΙΟΥ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

» Ἄνθρωπος ἐν γῇ τοῦ Θεοῦ κληθεὶς μόνος,
» Ἔξεις τι καινὸν κἀν πόλῳ, Πάτερ, μόνος.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ, Ἀλέξιε, δέξαο κῆρα.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, υἱὸς μονογενὴς γονέων εὐγενῶν καὶ πλουσίων, πατρὸς μὲν Εὐφημιανοῦ Πατρικίου, μητρὸς δὲ Ἀγλαΐδος, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐν ἔτει τπ' (380), γενομένου δὲ τοῦ γάμου αὐτοῦ καὶ τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου ἑτοιμασθέντος, ὅτε ἔπρεπεν ὁ νυμφίος νὰ κοιμηθῇ μὲ τὴν νύμφην, ὁ ἅγιος ἔδωκεν ἕνα δακτυλίδιον εἰς τὴν νύμφην, καὶ εὐχηθεὶς αὐτὴν, ἀνεχώρησε κρυφίως ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν. Ἐκεῖ δὲ ἐπρόσμενεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν δεκαοκτὼ χρόνους, ἐνδυμένος μὲ πενιχρὰ καὶ ἐμβαλωμένα φορέματα, καὶ τρεφόμενος μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τὸ ἔλεος τῶν χριστιανῶν.

Ἀναχωρῶν δὲ ἐκεῖθεν (ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρύπτηται πάντοτε ἡ ἀρετή του, ἐπειδὴ συνέτρεχον συχνάκις πολλοὶ εἰς αὐτὸν, καὶ ἐνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του) ἐπόθει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας διὰ νὰ προσμείνῃ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· δὲν ἐπέτυχεν ὅμως τοῦ ποθουμένου, ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἦτο ἐναντίος, καὶ παρεσύρθη τὸ πλοῖον εἰς ἄλλο μέρος. Ὅθεν ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του ἀγνώριστος, ἐκάθισεν εἰς τὴν θύραν, καὶ ἐκεῖ διήνυσε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, περιγελώμενος ἀπὸ τοὺς δούλους του, ἐμπαιζόμενος καὶ τόσα πάσχων, ὅσα εἶναι ἀκόλουθον νὰ πάσχῃ ἄνθρωπος ξένος, μὴ ἔχων καμμίαν παῤῥησίαν, ἀπὸ ἀνθρώπους τρυφηλοὺς καὶ ἀτάκτους.

Ὅτε δὲ ἔφθασε τὸ τέλος του ἐζήτησε χαρτίον καὶ ἔγραψεν εἰς αὐτὸ ποῖος εἶναι, καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἐγεννήθη· τοῦτο δὲ ἐβάσταζεν ἐπάνω του καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ὁ ἅγιος, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς Ὀνώριος θεόθεν ἀποκαλυφθεὶς τὰ περὶ αὐτοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ πολλὰ παρακαλέσας τὸν ἅγιον καὶ ἀποθανόντα, ἔλαβε τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον ἀναγνωσθὲν εἰς ἐπήκοον πάντων, ἔκαμεν ὅλους τοὺς ἀκούσαντας νὰ ἐκπλαγῶσι. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ἐντίμως καὶ μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, ἀναβλύζον πάντοτε μῦρα εὐώδη καὶ ἰατρείας διαφόρων ἀσθενειῶν εἰς τοὺς πλησιάζοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως· τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Μνήμη δικαίων·» σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται δύω βίοι αὐτοῦ, ὧν τοῦ ἑνὸς μὲν ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Ἔδει μέν, ὦ ἱερώτατε·» τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη «Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν τῇ Ῥώμῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως.

Ὁ ὅσιος ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΣ ὁ ὁμολογητὴς εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Στήριγμα πιστοῖς καὶ μεταστὰς ἐκ βίου,
» Τὰς σὰς, Θεοστήρικτε, πρεσβείας δίδου.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΠΑΥΛΟΣ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων πυρὶ τελειοῦται.

» Ζῆλος διεξέκαυσε Παῦλον εἰκόνων,
» Ὦ φλὸξ δι' αὐτὰς ἐξεκαύθη καμίνου.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Τμηθεὶς Μαρῖνος ἐκτέμνει κάραν πλάνης,
» Καὶ σὺν κεφαλῇ τῶν ὅλων Χριστῷ μένει.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐκ προγόνων χριστιανὸς, βλέπων δὲ τοὺς εἰδωλολάτρας προσφέροντας θυσίας ὄχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἑρπετὰ καὶ βδελυρὰ ζωύφια, ἥναψεν ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον, καὶ ἐνῷ οἱ Ἕλληνες ἐτέλουν ἑορτὴν εἰς τὰ ἄψυχα εἴδωλα, ὥρμησε καὶ κατεκρήμνισε τὸν βωμὸν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ θυσίας κατεπάτησε, τὸν δὲ ἑαυτόν του ὠνόμασε χριστιανόν. Παρευθὺς λοιπὸν ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, οἵτινες πρῶτον μὲν ἔδειραν τὸν ἅγιον μὲ χονδρὰ ῥαβδία, καὶ ἐσύντριψαν μὲ πέτρας τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας του, καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ἔπειτα δέσαντες αὐτὸν, παρέδωκαν εἰς τὸν ἄρχοντα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλὰ βασανισθεὶς, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ' τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΛΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

» Εἰσῆλθε, κέρδος ἐκ ταλάντων προσφέρων,
» Εἰς τὴν χαρὰν, Κύριλλε, τοῦ σοῦ Κυρίου.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ θάνατος μέλας εἶλε Κύριλλον.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Κύριλλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τμ' (340), καὶ ἐπειδὴ ἦτο υἱὸς εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων γονέων, ἐπαιδεύθη παρ' αὐτῶν καὶ ἀνετράφη μὲ εὐσεβῆ καὶ ὀρθὰ δόγματα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ τότε Ἱεροσολύμων ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ὁ μακάριος οὗτος Κύριλλος ἀνέβη εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων, ὑπερμαχῶν διὰ τὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων δόγματα. Τότε ἦτο καὶ ὁ Ἀρειανὸς Ἀκάκιος, ὁ τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας ἔχων θρόνον, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἀπεκηρύχθη καὶ καθῃρέθη ἀπὸ τὴν ἐν Σαρδικῇ γενομένην τοπικὴν Σύνοδον, διότι δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον μὲ τὸν Πατέρα, δὲν ἔστερξεν ὅμως τὴν συνοδικὴν ταύτην καθαίρεσιν, ἀλλὰ τυραννικῶς ἐκράτει τὸν θρόνον τῆς Καισαρείας, γνώριμος ὢν καὶ φίλος τοῦ βασιλέως Κωνσταντίου, τοῦ φρονοῦντος ἀπὸ κουφότητα γνώμης τὰ τοῦ Ἀρείου. Ὅθεν αὐτὸς λαβὼν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα, κατέβασεν ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν μακάριον τοῦτον Κύριλλον, καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ δὲ θεσπέσιος Κύριλλος ἐλθὼν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, συνανεστρέφετο μὲ τὸν ἐκεῖ ὄντα θαυμαστὸν Σιλβανόν. Ἐπειδὴ δὲ συνεκροτήθη σύνοδος εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ μέλος αὐτῆς ἦτο ὁ ἅγιος οὗτος Κύριλλος, διὰ τοῦτο ὁ ῥηθεὶς κακόδοξος Ἀκάκιος ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ τὴν Σύνοδον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου διαβάλλων τὸν θεῖον Κύριλλον, ἤναψε τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ ἁγίου, ὅθεν καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς ἐξορίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Κωνστάντιος, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, ἐν ἔτει τξά (361), ὁ ὁποῖος θέλων νὰ ἑλκύσῃ εἰς εὔνοιαν καὶ ἀγάπην τοὺς Ἐπισκόπους ὅσους εἶχεν ἐξορίσει ὁ Κωνστάντιος, ἐπρόσταξε νὰ ἐπανέλθωσιν ὅλοι οἱ ἐξόριστοι εἰς τὰς ἐπαρχίας των· ὅθεν μετὰ τῶν ἄλλων ἀπέλαβε τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων καὶ οὗτος ὁ ἅγιος. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεοφιλῶς ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, καὶ καταλιπὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μνημόσυνον τῆς αὐτοῦ σοφίας, τὰς φερομένας Κατηχήσεις του, ὁμοῦ μὲ ἄλλους λόγους, καὶ ζήσας ὀλίγους χρόνους μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ μὲ τέλος μακάριον. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν τύπον τοῦ σώματος μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος, ὠχρὸς, ἔχων μαλλία πολλὰ εἰς τὴν κεφαλὴν, ὀλίγον κοντομύττης, εἶχε τὸ πρόσωπον τετράγωνον, τὰ δὲ ὀφρύδια εὐθέα καὶ ἴσα, καὶ τὸ γένειον λευκὸν, δασὺ καὶ εἰς δύο χωρισμένον, τὸ δὲ ἦθός του ὡμοίαζε μὲ ἦθος ἀγροίκου ἀνθρώπου καὶ χωρικοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΕΥΚΑΡΠΙΩΝΟΣ τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτύρων.

† » Τροφὴν ἄληκτον καρπὸν εὗρον καμίνου,
» Εὐκαρπίων, Τρόφιμος, οἱ ἀθληφόροι.

Ὅτε ἤναπτεν εἰς τὴν Νικομήδειαν ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγη' (298), οἱ χριστιανοὶ συνελαμβάνοντο καὶ ἐβάλλοντο εἰς τὰς φυλακάς· ἔπειτα ἀνακρινόμενοι μὲ πολλὰς ἐξετάσεις καὶ τιμωρίας, ὅσοι ἔμενον μέχρι τέλους εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἐθανατόνοντο. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν ἦσαν καὶ οὗτοι οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Εὐκαρπίων, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ ἦσαν πρότερον δυνατοὶ καὶ τολμηροὶ καὶ συνηριθμημένοι μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα, διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ διῶκται καὶ ἄκροι ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν χριστιανῶν, συλλαμβάνοντες καὶ φυλακίζοντες αὐτοὺς, καθὸ λαβόντες ἀπὸ τοὺς τυράννους πᾶσαν ἐξουσίαν κατ' αὐτῶν· καὶ ὅσους μὲν ἤθελον αὐτοὶ ἐτιμώρουν, ὅσους δὲ πάλιν ἤθελον, τοὺς ἐπεριποιοῦντο. Οὗτοι λοιπὸν ἀπερχόμενοι μίαν φορὰν διὰ νὰ πιάσωσι τινὰς χριστιανοὺς, εἶδον ἓν πύρινον νέφος τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς μία μεγάλη πυρκαϊὰ, ἡ ὁποία κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατ' ἐπάνω των· ἤκουσαν δὲ καὶ μίαν φωνὴν, λέγουσαν· «Διὰ τί σπουδάζετε νὰ φοβερίζετε τοὺς δούλους μου; μὴ πλανᾶσθε, διότι κανεὶς δὲν δύναται νὰ κυριεύσῃ ἐκείνους, ὅσοι πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· μᾶλλον δὲ σεῖς προσκολληθῆτε μὲ τοὺς δούλους μου, καὶ θέλετε κερδίσει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.» Ταύτην τὴν φωνὴν καθὼς ἤκουσαν οὗτοι, οἱ πρότερον ὄντες θρασεῖς καὶ ὠμοὶ, καὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν ὑπερηφανευόμενοι, εὐθὺς ἔπεσον χαμαὶ, μὴ δυνάμενοι οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς των νὰ σηκώσωσιν, οὔτε νὰ ὑποφέρωσι τὴν βροντῶσαν ἐκείνην καὶ οὐράνιον φωνήν· κειτόμενοι δὲ κατὰ γῆς τοῦτο καὶ μόνον ἔλεγον, ἀληθῶς μέγας εἶναι ὁ Θεὸς ὁ φανεὶς εἰς ἡμᾶς σήμερον, καὶ μακάριοι θέλομεν γίνει καὶ ἡμεῖς, ἂν κατασταθῶμεν δοῦλοί του.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἔλεγον μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐσχίσθη εἰς δύω τὸ πύρινον ἐκεῖνο νέφος, καὶ ἐστάθη ἀπὸ τὸ ἓν μέρος αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο· καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ νέφος

Digitized by Google

μία ἄλλη φωνὴ λέγουσα, «Σηκωθῆτε ἐπάνω, καὶ ἐπειδὴ μετανοεῖτε ἀπὸ τὴν πλάνην σας, ἰδοὺ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σας.» Σηκωθέντες δὲ εἶδον ἕνα λευκοφόρον καὶ ὡραῖον ἄνδρα, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου παρίστατο πλῆθος πολύ. Ὅθεν καταπλαγέντες διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, δέξαι, Κύριε, καὶ ἡμᾶς, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀνεβόησαν, διότι τὰ σφάλματά μας εἶναι πολλὰ καὶ ἀμέτρητα, ἐπειδὴ κατεφρονήσαμεν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ τοὺς εἰς σὲ πιστεύοντας χριστιατοὺς ἠτιμάσαμεν. Ταῦτα τῶν στρατιωτῶν εἰπόντων, εὐθὺς πάλιν τὸ νέφος ἠνώθη, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτοι δὲ πολλὰ κλαύσαντες διὰ τὴν προτέραν πλάνην των καὶ ἀσπλαγχνίαν, καὶ τὸν Θεὸν παρακαλέσαντες ἐπέστρεψαν ὀπίσω, καὶ ὅσους χριστιανοὺς εὗρισκον φυλακωμένους, ἀπορρίψαντες ἀπὸ τὴν καρδίαν των τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν, ἠσπάζονοο αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπροσκύνουν ὡς ἀδελφοὺς, καὶ λύοντες αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ, τοὺς ἔλεγον νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἄρχων, καὶ μεγάλως ὀργισθεὶς κατ' αὐτῶν, ἐπρόσταξε νὰ παραστα-θῶσιν ἔμπροσθέν του.

Ὅτε δὲ παρεστάθησαν, ἠρώτησεν αὐτοὺς, ζητῶν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς μεταβολῆς των, ἀφοῦ δὲ ἐκεῖνοι διηγήθησαν λεπτομερῶς ὅλην τὴν ὀπτασίαν τὴν ὁποίαν εἶδον, ὁ ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσιν αὐτοὺς εἰς ξύλον, καὶ νὰ ξεσχίζωσι μὲ χειράγρας τὰ σώματά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ τρίβωσι τὰς πληγάς των μὲ τρίχινα ὑφάσματα. Οἱ δὲ ἅγιοι ἀνδρείως τὰ βάσανα ταῦτα ὑπομένοντες, προσηύχοντο, χαίροντες καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ· ὁ δὲ ἄρχων βλέπων αὐτοὺς χαίροντας, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ προστάζει νὰ ἀναφθῇ κάμινος εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Νικομηδείας, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ ῥιφθῶσιν οἱ ἅγιοι. Ὅθεν τούτου γενομένου, παρέδωκαν τὰς ψυχάς πων οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντους στεφάνους.

—

Οἱ ἅγιοι μύριοι μάρτυρες (ἤτοι δέκα χιλιάδες) ξίφει τελειοῦνται.

» Τμηθέντες ἄνδρες μύριοι τοὺς αὐχένας,
» Ἀπῆλθον ἔνθα μυριόμματοι νόες.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ συζύγων ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ καὶ ΔΑΡΕΙΑΣ.

» Κἂν ἐκπνέωσι, ζῶντες εἰσδύντες βόθρῳ,
» Ζῶσι Χρύσανθος ἐν πόλῳ καὶ Δαρεία.
» Ἓν ὦσαν συζυγίην δεκάτῃ ἑνάτῃ ὁμόλεκτρον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284), καὶ ὁ μὲν Χρύσανθος ἦτα υἱὸς ἑνὸς Συγκλητικοῦ ἄρχοντος τῆς Ἀλεξανδρείας, ὀνόματι Πολέμωνος, ἡ δὲ Δαρεία κατήγετο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἐπειδὴ ὁ Χρύσανθος ἐκατηχήθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ ἕνα ἐπίσκοπον, ὅστις ἦτο κεκρυμμένος ἐντὸς σπηλαίου, καὶ βαπτισθεὶς ἀπὸ αὐτὸν ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν, ὁ πατήρ του ἔκλεισεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, καὶ τὸν ἐτιμώρει μὲ πολυήμερον πεῖναν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀσάλευτος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, τούτου χάριν ὁ πατήρ του ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας κόρην ὡραίαν, Δαρείαν ὀνόματι, ἥτις ἦτο φιλόσοφος, καὶ ἀναγκάζει τὸν υἱόν του Χρύσανθον νὰ λάβῃ αὐτὴν γυναῖκα, μὲ σκοπὸν, ἵνα διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων αὐτὴν, τὴν μετεχειρίσθη ὡς ἀδελφὴν καὶ ὄχι ὡς γυναῖκα, διότι ἐσυμφώνησαν καὶ οἱ δύω νὰ μένωσι παρθένοι ἕως θανάτου· ὅθεν ἀντὶ νὰ πείσῃ ἡ Δαρεία τὸν Χρύσανθον, ἔπεισεν ὁ Χρύσανθος τὴν Δαρείαν μὲ τὰς διδασκαλίας του, καὶ ἀρνηθεῖσα αὐτὴ τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐδέχθη τὸ ἅγιον βάπτισμα.

Ἐδίδασκον λοιπὸν καὶ οἱ δύω τὸν λαὸν, νὰ ἔχωσι σωφροσύνην καὶ καθαρότητα· οἱ δὲ Ἕλληνες μαθόντες, ὅτι οἱ ἅγιοι πείθουσι τὰς γυναῖκας νὰ ἀφίνωσι τοὺς ἄνδρας των, καὶ νὰ νυμφεύωνται μὲ τὸν Χριστὸν, ἐθυμώθησαν καὶ διέβαλον τοὺς ἁγίους εἰς τὸν ἔπαρχον Κελλερῖνον. Ὁ δὲ ἔπαρχος παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν τριβοῦνον Κλαύδιον, ὅστις ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως, τοὺς ἐτιμώρησε μὲ διάφορα βάσανα. Βλέπων δὲ ὅτι οἱ ἅγιοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του. Ὅθεν τούτους βασανίσας ὁ Κελλερῖνος ὡς πιστεύσαντας, ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, καθὼς ῥηθήσεται κατωτέρω· τὸν δὲ ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς ἕνα λάκκον βορβορώδη, εἰς τὸν ὁποῖον χωσθέντες καὶ καταπατηθέντες, ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΛΑΥΔΙΟΥ τοῦ Τριβούνου, τοῦ τιμωρήσαντος τὸν ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν.

» Φυγὼν θάλασσαν Κλαύδιος τὴν τῆς πλάνης,
» Ἔνδον θαλάσσης βάλλεται παρὰ πλάνων.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΛΑΡΙΑ, ἡ σύζυγος Κλαυδίου τοῦ Τριβούνου, ξίφει τελειοῦται.

» Ἱλαρία τιμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Θεοῦ πρόσωπον ἱλαρώτατον βλέπει.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΥΡΟΣ καὶ ΙΑΣΩΝ οἱ υἱοὶ Κλαυδίου καὶ Ἱλαρίας ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν αὐταδέλφῳ τέμνεται Μαύρῳ κάραν,
» Ἀδελφὰ τούτῳ συμφρονήσας Ἰάσων.

Ὁ ἅγιος οὗτος Κλαύδιος ἦτο τριβοῦνος [1] κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Κελλερῖνον τὸν ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν, διὰ νὰ τιμωρήσῃ αὐτούς. Βλέπων δὲ τοὺς ἁγίους, ὅτι ἔμενον ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ οὐδὲ σημεῖον πληγῶν ἐφαίνετο εἰς τὰ σώματά των, καὶ ὅτι ὁ ἅγιος Χρύσανθος ἂν καὶ ἐδέρετο μὲ ῥαβδία ἀκανθώδη, καὶ οἱ δήμιοι ἀδυνάτησαν δέροντες, αὐτὸς ὅμως μὲ τόσην χαρὰν ἔχαιρεν, ὡς ἂν ἔπασχεν ἄλλος, ἐγνώρισεν ὡς φρόνιμος, ὅτι ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν τοῦτο ἔγεινεν. Ὅθεν προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου καὶ παρευθὺς ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του Ἱλαρία, καὶ οἱ δύω υἱοί του Μαῦρος καὶ Ἰάσων, καὶ ὅλοι οἱ δοῦλοι καὶ φίλοι του καὶ οἱ ὑποτασσόμενοι αὐτῷ στρατιῶται μὲ ὅλους τοὺς φίλους των. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς Νουμεριανός, ἐπρόσταξε νὰ δεθῇ μία πέτρα εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου Κλαυδίου καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· ὅλοι δὲ οἱ στρατιῶται νὰ βασανισθῶσι, καὶ ὅσοι δὲν πεισθῶσι νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, νὰ ἀποκεφαλίζωνται εἰς τὸ θέατρον· καὶ οὕτως ἔλαβε καὶ ὁ ἅγιος Κλαύδιος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ στρατιῶται τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Οἱ δὲ υἱοί του χωρὶς νὰ καλεσθῶσιν, ὑπῆγαν μόνοι εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τοῦ τυράννου, ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· πλησίον δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐθανατώθησαν οἱ ἅγιοι, ἦτο σπήλαιον, τὸ ὁποῖον καθαρίσαντες οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες χριστιανοί, ἐνεταφίασαν εἰς αὐτὸ τῶν ἁγίων τὰ λείψανα. Ἡ δὲ ἁγία Ἱλαρία λαβοῦσα τὰ λείψανα τῶν υἱῶν της, ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς τόπον χωριστὸν, καὶ συχνάκις ἤρχετο εἰς τοὺς τάφους αὐτῶν· ὅθεν πιασθεῖσα καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ συρομένη βιαίως ὡς χριστιανὴ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ τὴν ἀφήσωσιν ὀλίγον. Ἀφεθεῖσα λοιπόν, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηυχήθη, προσευχομένη δὲ παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ δήμιοι, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἔφυγον ἀπὸ ἐκεῖ· δύω δὲ ὑπηρέτριαι τῆς ἁγίας, μαθοῦσαι τὸν θάνατον τῆς κυρίας των, ὑπῆγαν καὶ ἔλαβον τὸ λείψανόν της, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν δύω της υἱῶν.

[1] Τριβοῦνος ἐκ τοῦ tribunus=δικαστής, ἄρχων. Σ. Ε.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΓΧΑΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Παγχάριος πᾶσαν ἦν πλουτῶν χάριν,
» Ὃν πρὸς τομὴν ἤλειψεν ἡ Θεοῦ χάρις.

† Ὅτε ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ἐβασίλευον, ἀπὸ τοὺς διακοσίους ὀγδοήκοντα ἓξ χρόνους ἕως εἰς τοὺς τριακοσίους πέντε, ὅλη ἡ οἰκουμένη ἦτον γεμάτη ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ πᾶς χριστιανὸς ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον ἐστερεῖτο τὴν περιουσίαν καὶ τὰ ὑπάρχοντά του, ἀλλ' ἔχανε καὶ τὴν ἰδίαν ζωήν του, ἀφ' οὗ πρότερον ἐδοκίμαζε πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν ἔζη καὶ ὁ τοῦ Χριστοῦ οὗτος μάρτυς Παγχάριος, ὁ ὁποῖος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Οὐσάνων, ἐκ τῆς πόλεως τῆς καλουμένης Βιλλαπάτης· [1] ἦτο δὲ υἱὸς γονέων χριστιανῶν, ἄνθρωπος ὑψηλὸς εἰς τὸ μέγεθος καὶ ὡραῖος. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ἐφιλιώθη μὲ τὸν Διοκλητιανὸν, ὅθεν ἔγεινε καὶ πρῶτος τῶν ἀρχόντων τῆς Συγκλήτου, καὶ ὑπερβολικῶς ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν βασιλέα· διὰ τὴν ὑπερβολικὴν δὲ ταύτην ἀγάπην, ἠρνήθη φεῦ! τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔγεινεν ὁμόφρων μὲ τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς διώρισε νὰ λαμβάνῃ ὁ Παγχάριος κατ' ἔτος διάφορα σιτηρέσια ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἄλλα μὲν μὲ ἔγγραφον διατύπωσιν, ἄλλα δὲ, καὶ μὲ βασιλικὴν προσταγὴν, ἵνα διὰ τούτων ἔχῃ πᾶσαν ἀπόλαυσιν καὶ ἀνάπαυσιν. Ταύτην λοι-

[1] Ἡ Βιλλαπάτη, ἴσως εἶναι ἡ Βίλλα, ἐν Γερμανίᾳ εὑρισκομένη· ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Βιθλαπάτη.

Digitized by Google

πὸν τὴν πικρὰν εἴδησιν μαθοῦσα ἡ μακαρία μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Παγχαρίου, ἔγραψαν εἰς αὐτὸν ἐπιστολὴν, καὶ ἐν πρώτοις μὲν συνεβούλευον αὐτὸν νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ· ἔπειτα νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν φοβερὰν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν, ὅστις ἐγνώρισε τὸν Χριστὸν, καὶ παρρησίᾳ τὸν ὡμολόγησεν ἔμπροσθεν εἰς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας, αὐτὸς ἔχει ἀντιστρόφως νὰ ὁμολογηθῇ παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἐπαγγελίαν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, καθὼς αὐτὸς ἠξεύρει ταῦτα πολλὰ καλά. Καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅσοι ἠθέτησαν καὶ ἠρνήθησαν τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, αὐτοὶ πολλὴν καταδίκην θὰ λάβωσιν ἐν τῇ φοβερᾷ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, καθὼς καὶ τοῦτο πολλὰ καλὰ τὸ ἠξεύρει. « Ὅστις, γάρ φησιν, ὁμμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. » (Ματ. ί. 33.) Πρὸς τούτοις ἔγραφον εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἄλλο ῥητὸν τοῦ Κυρίου τὸ λέγον, « Τί ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; » (Μάρ. ή. 39.)

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν λαβὼν ὁ Παγχάριος καὶ διαβάσας, ἦλθεν εἰς αἴσθησιν τοῦ κακοῦ ὅπερ ἔπαθε, καὶ ἤρχισε νὰ θρηνῇ καὶ νὰ ὀδύρεται· καὶ ῥίπτων ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν, ἐλέησόν με, Κύριε Παντοκράτωρ, ἔλεγεν, ἐλέησόν με καὶ μή με ἐντροπιάσῃς τὸν δοῦλόν σου ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ σπλαγχνίσου με διὰ τὸ ἔλεός σου. Βλέποντες δὲ αὐτὸν τινὲς ἄνθρωποι τοῦ παλατίου, οὕτω πικρῶς κλαίοντα, καὶ τοιαῦτα λόγια λέγοντα, τὸ ἐφανέρωσαν εἰς τὸν βασιλέα. Ὅθεν παραστάντος εἰς αὐτὸν τοῦ Παγχαρίου, λέγε μοι, προφιλέστατε Παγχάριε, τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, λέγε μοι, μήπως εἶσαι Ναζωραῖος; Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ναὶ, Ναζωραῖος εἶμαι, βασιλεῦ, καὶ χριστιανός. Ὁ βασιλεὺς λέγει, ἀρνήσου, Παγχάριε, τὸ ὄνομα αὐτὸ διὰ τὴν ἀγάπην μου, διότι ἂς ἦναι γνωστόν σοι, ὅτι δὲν θὰ ἀποφασίσω νὰ λάβῃς σύντομον καὶ ὀγλίγωρον θάνατον, ἀλλὰ θὰ σὲ ἀναλύσω πρότερον μὲ πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ, καὶ διὰ τοῦτο μόνον ὅτι ἔζεινα ἕως τώρα ὁπόφρων πρὸς σὲ φοβοῦμαι καὶ φρίττω, ἵνα μὴ πέσῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ κατακαύσῃ. Ἀπὸ τώρα δὲ καὶ ὕστερον μὴ γένοιτό ποτε νὰ ἀρνηθῶ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν, κἂν σήμερον, κἂν εἰς πολλοὺς χρόνους μὲ πολλὰς τιμωρίας ἀναλώσῃς, ὡς λέγεις, τὸ σῶμά μου.

Τότε προστάζει ὁ τύραννος νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ τὸν δέρωσι μὲ βούνευρα, καλέσας δὲ τὴν Σύγκλητον ὅλην τῶν ἀρχόντων, λέγει πρὸς αὐτούς, Ἐμάθετε ὅτι ὁ Παγχάριος, ὁ Σακελλάριος καὶ Σκρινιάριος τῆς βασιλείας ἔπεσεν εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Γαλιλαίων; εἴπατέ μοι λοιπὸν, τί νὰ κάμω εἰς αὐτόν; οἱ ἄρχοντες ἀπεκρίθησαν, Πρόσταξον, ὦ βασιλεῦ, νὰ γυμνωθῇ ὁ Παγχάριος εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, καὶ ἐκεῖ νὰ δέρηται· ἔπειτα ἀπόστειλον αὐτὸν εἰς τὴν Νικομήδειαν πρὸς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, διὰ νὰ τιμωρήσῃ ἐκεῖνος αὐτὸν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς γένωμεν κοινωνοὶ τοῦ αἵματός του, ἀφοῦ ἦτο τόσῳ πολὺ ἀγαπητός σου. Ἤρεσεν ἡ βουλὴ αὐτὴ εἰς τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ ἠγάπα αὐτὸν μὲ ὑπερβολὴν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ· ὅθεν παραστήσαντες τὸν ἅγιον εἰς τὸ θέατρον, ἔδειραν αὐτὸν δυνατά. Τότε ὁ βασιλεὺς παραδώσας τὸν μάρτυρα εἰς τοὺς στρατιώτας, ἔσειλεν ἔγγραφον ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Νικομηδείας, μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ἐπρόσταζε νὰ δώσῃ πολυειδῆ θάνατον εἰς τὸν ἅγιον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα, ἠναγκάζετο παρ' ἐκείνου νὰ ἀποκριθῇ, ὅθεν ἀπεκρίθη ταῦτα, Ἰδοὺ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν προσταγὴν ἐγνώρισες, ὅτι ἐγὼ εἶμαι χριστιανὸς, κάμε λοιπὸν ἐπιμελῶς καὶ χωρὶς ἐντροπὴν ὅ,τι σοὶ φαίνεται. Ὁ ἄρχων εἶπε, πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; καὶ ὁ μάρτυς, Παγχάριος μὲν εἶναι τὸ ὄνομά μου, χριστιανὸς δὲ εἶμαι ἀπὸ τοὺς προγόνους μου, καὶ ἐπειδὴ ἐνικήθην ἀπὸ τὴν ἀπάτην τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγεινα ὁμόφρων αὐτοῦ, κακῶς καὶ ἀνοήτως τοῦτο ποιήσας, διὰ τοῦτο τώρα σὺν Θεῷ ἐδιορθώθην ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν μου, καὶ ἐπρόστρεξα εἰς τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν μου· ὅθεν σπουδάζω νὰ ἀποθάνω διὰ τὸ ὄνομά του, ἵνα μὲ τὴν καλὴν ὁμολογίαν ταύτην καὶ τὸν θάνατόν μου, ἐξαλείψω τὴν ἄρνησιν, τὴν ὁποίαν κακῶς ἐποίησα.

Ὁ ἄρχων εἶπεν, ἄφες αὐτὰ καὶ κάμε τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ἀπολέσῃς τὸ μνημόσυνόν σου ἀπὸ τὴν γῆν, σὺ ὅστις εἶσαι τοιοῦτος εὔμορφος καὶ ὡραιότατος ἄνθρωπος. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἡ ἀπώλεια τὴν ὁποίαν λέγεις, εἶναι μὲν προσωρινὴ, προξενεῖ

Digitized by Google

ὅμως ζωὴν αἰώνιον εἰς ἡσυχὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ τὴν ὑπομένουσι. Τέλος πάντων, βλέπων ὁ ἄρχων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης τοῦ μάρτυρος, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν. Ὅθεν προσευχηθεὶς ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἀπεκεφαλίσθη ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ πρεσβύτερος, καὶ ΜΑΡΙΑΝΟΣ ὁ διάκονος σπηλαίῳ ἐγκλεισθέντες τελειοῦνται.

» Ὡς βῆμα τὸ σπήλαιον ἔνδον γὰρ φέρει
» Θύτην τε Χριστοῦ, καὶ σὺν αὐσῷ λευΐτην.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Τορναρᾶς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳφξδ' (1564), ξίφει τελειοῦται.

† » Δημήτριος δοὺς τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει
» Στέφη ἄπειρα χειρὸς ἐκ τοῦ Κυρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τῶν ὁσίων ΑΒΒΑΔΩΝ· ἤτοι πατέρων, τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τῶν λεγομένων Μαύρων.

† » Διπλοῦς στεφάνους χειρὸς ἐκ τοῦ Κυρίου,
» Πόνων χάριν δέχεσθε καὶ τῶν αἱμάτων.
» Εἰκάδι Ἀββάδες ἐκ χθονὸς οὐρανὸν ἤλυθον εὐρύν.

† Οὗτοι οἱ ὅσιοι Ἀββάδες συναθροισθέντες ἀπὸ διαφόρους τόπους, ἡσύχαζον μέσα εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα, δουλεύοντες τὸν Θεὸν μὲ ἐνάρετον παλιτείαν καὶ μὲ πολλὴν κακουχίαν καὶ ἄσκησιν. Ἀλλ' ὁ φθονερὸς καὶ μισόκαλος διάβολος, ὁ πάντοτε φθονῶν τοὺς ἐναρέτους, ἐκίνησε κατὰ τῶν ὁσίων τούτων τοὺς ἀθέους Αἰθίοπας, τοὺς καλουμένους Μαύρους ἢ Μώρους, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζοντες, ὅτι θέλουσιν εὕρει χρήματα καὶ πλοῦτον, ὑπῆγον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα. Ἐρευνήσαντες δὲ καὶ μὴ εὑρόντες χρήματα, ὡς ἤλπιζον, ἔχυσαν οἱ αἱμοβόροι τὸν θυμόν των κατὰ τῶν ἐκεῖ ἁγίων πατέρων, καὶ ἄλλους μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεκεφάλισαν, ἄλλους δὲ κατέκοψαν εἰς λεπτὰ, ἄλλους ἔσχισαν εἰς τὸ μέσον καὶ ἄλλους κεντήσαντες μὲ τὸ ξίφος, ἔχυσαν τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ ὅσιοι εὐχαριστοῦντες, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀπέλαβον τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπέμειναν καὶ τοὺς προτέρους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, καὶ τὰ ὑστερινὰ βάσανα τῆς ἀθλήσεως. [1]

—

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Περὶ τῶν Ἀββάδων τούτων τῶν φονευθέντων γράφει ὁ Δοσίθεος ἐν σελ. 535 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ἦσαν τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτοι ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἀφέθησαν τὰ σώματά των ἄταφα, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐρριμμένα, τὰ ὁποῖα βλέπων ὁ Ἀββᾶς Νικομήδης, ἐνεθρμήσατο καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, καὶ εἶπε τὸ τοῦ Ἡσαΐου ἐκεῖνο· «Ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ· ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος· ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ· ἦρται ἐκ μέσου. (Ἡσ· ν'.) καὶ πάλιν ἐβόησε τὰ τοῦ Σολομῶντος· «Οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ· καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης, καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ.» (Σοφ. γ'. 3.) ἦλθε δὲ καὶ ὁ τότε Ἱεροσολύμων Μόδεστος καὶ αὐτὸς ἁγιώτατος ὢν Ἀββᾶς, καὶ ὡς εἶδεν ἔρημα τὰ κελλία ὅλα, δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα. Ἔδραμε δὲ καὶ κατησπάζετο τὰ ἱερώτατα λείψανα τῶν ὁσίων πατέρων.

Γράφει δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ὁ ὅσιος Ἀντίοχος ὁ Παλαιστινὸς πρὸς τὸν Εὐστάθιον ἡγούμενον μονῆς τῆς Ἀτταλικῆς, ἡ δὲ βίβλος αὐτοῦ οὕτως ἐπιγράφεται, Πανδέκτη βίβλος, ἔχουσα κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα, τοῦ μοναχοῦ Ἀντιόχου τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα· ταύτης γὰρ εἶχε τότε αὐτὸς τὴν ἐπιστασίαν. (Λαύρας δὲ ὀνομάζουσιν οἱ ἡμέτεροι τὰ μεγάλα καὶ πολυάνθρωπα μοναστήρια μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς Λαύρας, ἤτοι τῆς ἐνδομύχου καύσεως, ἢ ἀπὸ τοῦ λίαν αὔρας ἔχειν· ἤτοι παλλὰς πνοὰς, διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Βαρῖνος τὴν Λαύραν ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τοῦ λαὸν ῥέειν δι' αὐτῆς·) οὗτος, λέγω, γράφει περὶ τῶν πατέρων τούτων, ὅτι πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τῆς ἁλώσεως τῶν Ἱεροσολύμων ἔπαθον τὰ δεινὰ μαρτύρια ἀπὸ τοὺς βαρβάρους κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει 610· δὲν ἠξεύρει δὲ, πῶς νὰ ὀνομάσῃ τοὺς φονευθέντας ὁ Ἀντίοχος, λέγων «Ἀπορῶ πότερον χρὴ αὐτοὺς ὀνομάσαι, ἀγγέλους ἢ ἀνθρώπους; ἐξ ἀπαλῶν γὰρ ὀνύχων ἔλαβον τὸν γλυκὺν ζυγὸν τοῦ Κυρίου· καὶ οἱ πλείονες ἦσαν πλήρεις ἡμερῶν, ταπεινοὶ, πρᾷοι, τίμιοι, ἀμεμπτοι, εὐλαβεῖς, ἀλλότριοι πάσης κακουργίας καὶ μέμψεως. Πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένοι, καὶ θεϊκῶν χαρισμάτων πεπληρωμένοι. Τινὲς δὲ ἦσαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. Δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν Λαύραν, οὔτε εἰς τὸ κάστρον (τῶν Ἱεροσολύμων) ἀπήρχοντο· Ὄντως οὐράνιοι ἄνθρωποι καὶ ἐπίγειοι ἄγγελοι. Ἰσαηλῖται δὲ ἦσαν οἱ αὐτοὺς φονεύσαντες. Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Λαύραν τινὲς μὲν μοναχοὶ ἔφυγον, τινὲς δὲ ἔμειναν· ὅσοι δηλαδὴ ἦσαν δυνατώτεροι καὶ νεώτεροι.» Ἄλλοι δὲ φαίνονται τὰ ἦναι οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Μαΐου, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Ἀμισῷ ἁγίων ἑπτὰ γυναικῶν μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΣ, ΚΑΛΛΙΑΣ, ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ, ΜΑΤΡΩΝΗΣ, ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ, ΕΥΦΗΜΙΑΣ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ. [1]

» Δηλοῖ γυναικῶν τῶν πεπυρπολημένων,
» Ἀριθμὸς ἑπτὰ παρθένος τῶν παρθένων. [2]

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγ' (290), ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκινήθη διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν χριστιανῶν· ὅθεν πᾶσα ἡλικία τῶν ὁμολογούντων τὸν Χριστόν, καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐθανατόνετο μὲ διάφορα βασανιστήρια. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοιοῦτος πολυώδυνος διωγμὸς ἐγίνετο καὶ εἰς τὴν πόλιν τῆς Καππαδοκίας Ἀμινσὸν, (ἡ ὁποία καὶ Ἐμὴδ ὑπὸ τῶν Τούρκων ὀνομάζεται) καὶ ὁ ἄρχων αὐτῆς ἐθανάτονεν ἀπανθρώπως τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς, αὗται αἱ ἑπτὰ ἅγιαι παρθένοι παρεστάθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος μὲ παῤῥησίαν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ὡμολόγησαν Θεὸν ἀληθινὸν, τὸν δὲ ἄρχοντα ὠνόμασαν ἀπάνθρωπον καὶ θηριώδη καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐξέδυσαν αὐτὰς καὶ ἔδειραν μὲ ῥαβδία, ἔπειτα δὲ ἀπέκοψαν τοὺς μαστούς των μὲ μαχαίρας· μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὰς καὶ τὰς ἐξέσχισαν τόσον πολλὰ, ἕως οὗ ἐφάνησαν τὰ ἐντόσθιά των. Τελευταῖον δὲ βληθεῖσαι εἰς κάμινον ἀνημμένην, παρέδωκαν αἱ μακάριαι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβον καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΝΙΚΗΤΑΣ ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὑπὲρ τύπου σοῦ δεινὰ Νικήτας φέρων,
» Νῦν σὸν πρόσωπον, Χριστὲ, ἐν πόλῳ βλέπει.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς Νικήτας ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν εἰκονομάχων καὶ ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος (πόλεως τῆς Βιθυνίας, ἡ ὁποία καὶ Ἀπολλωνία καὶ κοινῶς Ἀπολλωνιάδα ὀνομάζεται, ὑποκειμένη ποτὲ εἰς τὸν μητροπολίτην Νικομηδείας) καὶ ὄχι μόνον ὑπῆρξε πιστὸς καὶ εὐλαβὴς καὶ ὀρθοδοξότατος, ἀλλὰ ἦτο πρὸς τούτοις ἐλεήμων καὶ συμπαθὴς, καὶ πολὺς μὲν εἰς τὴν γνῶσιν καὶ μάθησιν τῶν Γραφῶν, περισσότερος δὲ εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν εὐγλωττίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους νὰ μὴ προσκυνῇ τὴν πάνσεπτον εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς καὶ τῶν ἱερῶν καὶ θείων ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἐπείσθη, ἐξωρίσθη καὶ πειρασμοὺς ἀνυποφόρους ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους χαλεπῶς ἀσθενήσας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ὁμολογίας ἀκήρατον στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΡΟΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Ῥοδιανὸς, ὡς ἐρυθρόν σοι ῥόδον,
» Χριστὲ, προσήχθη τῇ τομῇ βεβαμμένος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΚΥΛΑΣ ὁ ἔπαρχος ξίφει τελειοῦται.

» Ἄμωμον ἱερεῖον ὤφθης, Ἀκύλα,
» Τμηθεὶς ἀμώμῳ Δεσπότῃ διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΛΟΛΛΙΩΝ πυγμαῖς βαλλόμενος τελειοῦται.

» Ὁ Λολλίων ἔστηκε τὰς πυγμὰς φέρων,
» Καὶ μὴ στεναγμὸν, μὴ δὲ μυγμὸν ἐκφέρων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει χεθήτω, κἂν κοτύλη φησί μοι,
» Ἐμμανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΥΡΩΝ ὁ Κρὴς, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ ᾳψγ' (1793) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Μῦρον νοητὸν ὡράθης ἐξ ἀγχόνης,
» Μύρων ἀθλητὰ, δόξα Κρήτης καὶ κλέος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ Ἐπισκόπου τοῦ ὁμολογητοῦ.

* » Λύπας ἐνεγκὼν σῆς χάριν σκιᾶς, Λόγε,
» Βίου σκιώδους Ἰάκωβος ἠρπάγη.

† » Κρύψαν ὑπὸ χθόνα εἰκάδ' Ἰάκωβον κατὰ πρώτην.

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις γράφεται Θεοδοσίας.

[2] Ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς καλεῖται παρθένος ἀπὸ τοὺς ἀριθμητικοὺς, καθότι αὐτὸς μόνος ἐντὸς τῆς δεκάδος οὔτε γεννᾷ ἄλλον ἀριθμὸν, οὔτε γεννᾶται παρ' ἄλλου. Λέγει οὖν τὸ δίστιχον τοῦτο, ὅτι ὁ ἑπτὰ παρθένος ἀριθμὸς, δηλοῖ τὸν ἑπτὰ ἀριθμὸν τῶν ἑπτὰ παρθένων γυναικῶν τούτων τῶν πεπυρπολημένων.

[1] Τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μεταχειρισθεὶς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἐκαθάρισε τὸν ἑαυτόν του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν λοιπὴν κακοπάθειαν, ὅθεν καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἐπισκοπῆς. Πολλοὺς δὲ διωγμοὺς καὶ ἐξορίας ὑπέμεινεν ὁ μακάριος διὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ διότι ἤλεγχε καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς εἰκονομάχους. Ὅθεν τοὺς τοιούτους πειρασμοὺς δοκιμάζων ἀνδρείως, καὶ παλαίων μὲ πεῖναν καὶ δίψαν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας ἄφθαρτον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΘΩΜΑ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

» Ζωὴν ὁ Θωμᾶς ἐκλιπὼν μετρουμένην,
» Ζωὴν πρεπόντως εὗρεν οὐ μετρουμένην.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θωμᾶς, διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετήν του καὶ διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ σύνεσιν καὶ εὐλάβειαν, ἐχειροτονήθη διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Σακελλάριος ἀπὸ τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν καὶ ἐν θαύμασι μέγιστον Ἰωάννην τὸν νηστευτὴν, τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Μαυρικίου, ἐν ἔτει φπε' (585), ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ῥηθεὶς θεῖος Ἰωάννης, καὶ ὁ τοῦ Ἰωάννου διάδοχος Κυριακὸς, τότε ἐπροχειρίσθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἅγιος οὗτος Θωμᾶς. Διοικήσας λοιπὸν τὸν θρόνον χρόνους τρεῖς καὶ μῆνας δύο, πολλὰ ἠγωνίσθη κατὰ τῶν αἱρέσεων ὁ ἀοίδιμος, καὶ τὰ ὀρθόδοξα ἐστερέωσε δόγματα. Ὅθεν καλῶς ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ποίμνιον, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη. [1]

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΦΙΛΗΜΩΝ καὶ ΔΟΜΝΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Τιμηθεὶς, Φιλήμων, Δομνῖνον τὸν σὸν φίλον,
» Φιλεῖν κεφαλῆς ἐκτομὴν ἀπειργάσω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην· κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ, περιεπάτουν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν, καὶ πολλοὺς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐβάπτιζον αὐτούς. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ προσεφέρθησαν εἰς τὸν τῆς Ἰταλίας ἄρχοντα καὶ ἐπειδὴ οὔτε μὲ κολακείας ἐμαλακώθησαν, οὔτε μὲ ὑποσχέσεις δωρεῶν ἐπείσθησαν, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ἐπικαλούμενοι, Θεὸν αὐτὸν ἀνεκήρυττον, τούτου χάριν οἱ εἰδωλολάτραι ἐτέντωσαν αὐτοὺς κατὰ γῆς γυμνοὺς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καὶ τοὺς ἔδειραν ἀνελεημόνως· ἔπειτα τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΗΡΥΛΛΟΣ ἐπίσκοπος Κατάνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Διπλᾶ θανὼν Βήρυλλος εὕρατο στέφη,
» Ὡς κυριεύσας καὶ παθῶν καὶ Δαιμόνων.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, μαθητὴς ὢν Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Δύσιν μετὰ τοῦ Κορυφαίου ἐχειροτονήθη παρ' αὐτοῦ ἐπίσκοπος Κατάνης τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σικελίᾳ εὑρισκομένη. Καλῶς δὲ καὶ θεοφιλῶς ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, πολλὰ ἐποίησε θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξιον ἐδῶ νὰ διηγηθῶμεν ἕν. Βρύσις ἦτο εἰς ἕνα τόπον τῆς Κατάνης, ἡ ὁποία ἀνέβλυζε νερὸν πικρότατον, τούτου δὲ τὴν πικρίαν μετέβαλεν ὁ ἅγιος εἰς γλυκύτητα διὰ προσευχῆς του. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων εἷς Ἕλλην, ἄκρος λατρευτὴς τῶν εἰδώλων, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ὁμοῦ δὲ μὲ ἐκεῖνον ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι πολλοί. Μὲ τὰ τοιαῦτα λοιπὸν θαυμάσια διαλάμψας ὁ ἅγιος καὶ φθάσας εἰς γῆρας βαθὺ, ἐκοιμήθη τὸν εἰς τοὺς δικαίους πρέποντα ὕπνον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Κατάνης μεγαλοπρεπῶς, τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει διαφόρους ἰατρείας μέχρι τῆς σήμερον εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.

—

Ὁ ἅγιος ΣΕΡΑΠΙΩΝ ὁ ἀπὸ Σιδῶνος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Δοὺς πάντα χερσὶν ἐνδεῶν Σεραπίων,
» Τέλος δίδωσι καὶ τὸ πνεῦμα Κυρίῳ. [1]

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι Θωμᾶς ὁ πρῶτος Κωνσταντινουπόλεως ὁ διάκονος, καὶ οὐχὶ ὁ δεύτερος ὁ πατριαρχεύσας ἐν ἔτει 656 ἐπὶ Κώνσταντος. Θέλει δὲ ὁ Μελίτιον ὅτι ὁ πρῶτος Θωμᾶς ἦτο ἐπὶ Ἡρακλείου καὶ ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει 607.

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφεται καὶ τοῦτο παράνω, ἤ-

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ πρεσβυτέρου τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Ἐκκλησίας.

» Σῶαν προφήτης εἶπεν ἀλγεῖν κοιλίαν,
» Τετρημένην δὲ μάρτυς ἀλγεῖν οὐκ ἔφη.
» Εἰκάδι δευτερίῃ Βασίλειος ἐτρήθη σούβλαις.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου καὶ Σατορνίνου ἡγεμόνος Ἀγκύρας, ἐν ἔτει τξβ΄ (362), πρεσβύτερος ὑπάρχων τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ ἁγίας Ἐκκλησίας. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα, παρεστάθη εἰς αὐτὸν, καὶ ἐρωτηθεὶς ἐὰν ἀρνῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς, κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ τὰς πλευρὰς ξεσχίζεται, καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ἀπορρίπτεται. Ἔπειτα ἀποφυλακίζεται καὶ πάλιν ξεσχίζεται δυνατὰ, καὶ δεθεὶς μὲ σιδηρᾶς ἁλύσεις, πάλιν ρίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας, ὅτε ὁ Ἰουλιανὸς διήρχετο ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν, προσεφέρθη εἰς αὐτὸν δεδεμένος ὁ ἅγιος, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, παρεδόθη εἰς τὸν κόμητα Φλαβέντιον διὰ νὰ ἐκβάλῃ λωρία ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ὁποῖον παρευθὺς ἐξετελέσθη. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐξέβαλον πολλὰ λωρία, καὶ ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν μέρη τοῦ σώματος τοῦ ἁγίου καὶ ἀπὸ τὰ ὄπισθεν, τὰ ὁποῖα ἐκρέμοντο εἰς τοὺς ὤμους, τότε ὁ γενναῖος ἀδάμας ἁρπάσας ἓν λωρίον, καὶ σπάσας αὐτὸ ἀπὸ τὸ σῶμά του, τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπρόσταξε νὰ πυρώσωσι σούβλας καὶ μὲ αὐτὰς νὰ καταξαύσωσι τὸν μάρτυρα καὶ νὰ τρυπήσωσι τὴν κοιλίαν καὶ ῥάχιν καὶ ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του. Τούτου δὲ γενομένου, παρέδωκεν ὁ γενναῖος ἀθλητὴς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Καλλινίκην τέμνουσι σὺν Βασιλίσσῃ,
» Τὰς καλλινίκους καὶ πόλου βασιλίδας.

Μνήμη τῆς ἁγίας ΔΡΟΣΙΔΟΣ θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῇ πέντε Κανονικῶν.

Εἰς τὴν Δροσίδα.

* » Δροσὶς λιποῦσα πατρικὴν πᾶσαν σχέσιν,
» Ἐφεῦρε Χριστὸν τὸν ποθεινὸν νυμφίον.

Εἰς τὰς Κανονικάς.

* » Εἰ καὶ ἐχωνεύθητε, λαμπραὶ παρθένοι,
» Ἀλλ' οὐρανοὺς οἰκεῖτε νῦν σὺν ἀγγέλοις.

Ὅτε ἐβασίλευεν ὁ Τραϊανὸς ἐν ἔτει γθ΄ (99), ὄχι μόνον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐθανάτονε τοὺς τὸν Χριστὸν ὁμολογοῦντας χριστιανοὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ τούτων τίμια λείψανα ἔῤῥιπτεν ὁ μιαρὸς εἰς ἀτίμους καὶ ἀκαθάρτους τόπους. Τότε λοιπὸν ἦσαν πέντε γυναῖκες Κανονικαὶ, ἤτοι καλογραῖαι, αἱ ὁποῖαι ἀσκούμεναι εἰς ἓν ἀσκητήριον καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ φυλάττουσαι, πρὸς τὰς ἄλλας τῶν ἀρετὰς, εἶχον καὶ τοῦτο ἔργον ἀπαραίτητον, τὸ νὰ λαμβάνωσι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ νὰ μυρίζωσιν αὐτὰ μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, καὶ οὕτω νὰ τὰ ἐνταφιάζωσιν εἰς τὸ ἀσκητήριον αὐτῶν. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα Δροσὶς ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὰς ἀνωτέρω καλογραίας, ἔχουσα μαζύ της καὶ φορέματα πολύτιμα, (οἱ φυλάττοντες τὸ παλάτιον Κουβικουλάριοι, κρατηθέντες ἀπὸ ὕπνον βαθὺν, δὲν ἠσθάνθησαν ὅτε ἐκβῆγεν ἡ Δροσὶς ἀπὸ τὸ παλάτιον) παρεκάλει λοιπὸν αὕτη τὰς καλογραίας νὰ ὑπάγωσι μαζὺ νὰ λάβωσι κἀνὲν λείψανον μάρτυρος.

Ὁ δὲ Ἀδριανὸς ὁ ἀῤῥαβωνιστικὸς τῆς Δροσίδος, καὶ σύμβουλος ὢν τοῦ πατρός της βασιλέως, αὐτοκράτωρ δέσποτα, εἶπε, πρόσταξον νὰ σταθῶσι στρατιῶται διὰ νὰ φυλάττωσι τὰ σώματα τῶν κακοθανάτων χριστιανῶν, διὰ νὰ μάθωμεν ποῖοι κλέπτουσι τὰ σώματά των· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ γείνῃ τοῦτο. Ἀγρυπνήσαντες λοιπὸν οἱ φύλακες, συνέλαβον τὰς πέντε καλογραίας ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Δροσίδα, καὶ τὸ πρωὶ παρέστησαν αὐτὰς εἰς τὸν βασιλέα· βλέπων δὲ αὐτὸς τὴν θυγατέρα του, ἐξεπλάγη καὶ ἐπρόσταξε νὰ φυ-

---

γων ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Σεραπίων, ἦτον ὡς πετεινὸν χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ κἀνὲν πρᾶγμα τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ μόνον ἐφόρει ἓν σινδόνιον καὶ εἶχεν ἓν μικρὸν Εὐαγγέλιον, καὶ οὕτως ἐγύριζεν ἐδῶ ἐκεῖ, ὡς ἀσώματος. Πολλάκις δὲ εὕρισκον αὐτὸν τινες εἰς τὸν ὀρόμον καθήμενον καὶ κλαίοντα, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, διὰ τί οὕτω κλαίεις γέρων ; ὁ δὲ ἀπεκρίνετο. Ὁ αὐθέντης μου ἐπιστεύθη εἰς ἐμὲ τὸν πλοῦτόν του, καὶ ἐγὼ τὸν ἔχασα, καὶ θέλει νὰ μὲ παιδεύσῃ. Ταῦτα δὲ ἀκούοντες, ἐνόμιζον, ὅτι λέγει διὰ χρυσίον καὶ πλοῦτον αἰσθητόν· ὅθεν ῥίπτοντες εἰς αὐτὸν ὀλίγον ψωμίον, ἔλεγον, λάβε, γέρον, τὸ ψωμίον αὐτὸ καὶ φάγε.

Digitized by Google

λάττεται αὕτη μὲ ἀσφάλειαν, ἴσως καὶ μετανοήση. Διὰ δὲ τὰς πέντε καλογραίας ἐπρόσταξε νὰ κατασκευασθῇ χωνευτήριον μεγάλον καὶ μέσα εἰς αὐτὸ νὰ βληθῶσιν αἱ καλογραῖαι ἐκεῖναι· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὰς ἐπρόσταξε νὰ βληθῇ καὶ χάλκωμα ἀρκετὸν, ἵνα ἀναλύσῃ καὶ σμιχθῇ μὲ τὰ ἀναλυθέντα σώματα τῶν καλογραιῶν καὶ γίνωσι καὶ τὰ δύω ἓν μίγμα, καὶ οὕτω διὰ τοῦ τοιούτου χαλκώματος κατασκευασθῶσιν αἱ βάσεις καὶ τὰ πατώματα τῶν χαλκίνων ἀγγείων τοῦ δημοσίου λουτροῦ, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη καινουργὲς παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔμελλε νὰ ἀναφθῇ εἰς τὴν ἑορτὴν τὴν λεγομένην τῶν Ἀπολλωνίων, καὶ νὰ ἐγκαινιασθῇ εἰς θεραπείαν τῶν ὁμοφρόνων τοῦ βασιλέως εἰδωλολατρῶν.

Ταῦτα λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγειναν, καὶ ἀφ' οὗ αἱ τοῦ Χριστοῦ καλογραῖαι ἐγωνεύθησαν, τότε κατεσκευάσθησαν τὰ χάλκινα ἀγγεῖα τοῦ λουτροῦ καὶ ἀνάψαντες οἱ στρατιῶται τὸ λουτρὸν, ἐκήρυττον πανταχοῦ λέγοντες· ὅσοι εἶσθε φίλοι τῶν εὐμενῶν θεῶν, ἔλθετε εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ δημοσίου λουτροῦ, καὶ εὐθὺς συνέτρεχον ἅπαντες. Ὁ πρῶτος λοιπὸν ἐλθὼν ἅμα ἐπλησίασεν εἰς τὴν πρώτην θύραν τοῦ λουτροῦ, ἔπεσε χαμαὶ καὶ ἐξεψύχησεν· ὁμοίως ἔπαθον καὶ ὅσοι ἄλλοι ὕστερον ἀπὸ ἐκεῖνον ἐπλησίασαν, καὶ κἀνεὶς ἀπὸ ὅλους ἐκείνους δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμβῇ. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσε τοὺς λατρευτὰς τῶν θεῶν του, καὶ, εἰπατέ μοι, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, εἰπατέ μοι, μήπως ἔγεινε κἀμμία μαγεία ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐμβῇ τις εἰς τὸ λουτρόν; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, οὐχὶ βασιλεῦ, ἀλλὰ τὰ χάλκινα ἀγγεῖα, ἅτινα ἔγειναν ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν καλογραιῶν, ταῦτα ἐποίησαν τὸ θαυμάσιον τοῦτο· ὅθεν πρόσταξον νὰ γίνωσιν ἄλλα ἀγγεῖα, καὶ οὕτω θέλει παύσει ὁ γινόμενος θάνατος. Τούτου δὲ γενομένου, εἶπεν ὁ ἀρραβωνιστικὸς τῆς Δροσίδος Ἀδριανὸς πρὸς τὸν βασιλέα, πρόσταξον, ὦ βασιλεῦ, νὰ χωνευθῶσι πάλιν τὰ πρότερον πατώματα τῶν χαλκῶν ἀγγείων, καὶ ἀπὸ αὐτὰ νὰ γίνωσιν ἀνδριάντες γυμνοὶ, ἔχοντες τὸ εἶδος τῶν καλογραιῶν ἐκείνων, πρὸς ὄνειδος καὶ ἀτιμίαν αὐτῶν· οἱ δὲ ἀνδριάντες αὐτοὶ νὰ στηθῶσιν εἰς τὸ δημόσιον λουτρὸν τῆς βασιλείας σου. Καὶ εὐθὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔγειναν, καὶ ἀφ' οὗ ἐστήθησαν οἱ ἀνδριάντες τῶν καλογραιῶν εἰς τὸ λουτρὸν, βλέπει ὁ βασιλεὺς καθ' ὕπνον πέντε ἀμνάδας καθαρὰς, αἵτινες ἔβοσκον εἰς ἓν περιβόλιον· βλέπει δὲ καὶ ἕνα βοσκὸν φοβερὸν, ὅστις ἔβοσκεν αὐτὰς, καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν βασιλέα· ἀσεβέστατε βασιλεῦ, τὰς καλογραίας τὰς ὁποίας σὺ ἐνόμισας νὰ στήσῃς γυμνὰς εἰς τὸ λουτρόν σου δι' ἀτιμίαν, ταύτας ὁ καλὸς βοσκὸς Χριστὸς, χωρίσας ἀπὸ σοῦ, τὰς ἔβαλεν εἰς τοῦτον τὸν ὡραῖον τόπον τοῦ παραδείσου, εἰς τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ θυγάτηρ σου Δροσὶς, ἡ καθαρὰ τοῦ Θεοῦ ἀμνάς.

Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη, ὅτι καὶ μετὰ θάνατον αἱ ἅγιαι γυναῖκες κατεντροπίασαν τὰς βουλάς του· ὅθεν εἰς πεῖσμα καὶ ἐκδίκησιν αὐτῶν, προστάζει νὰ ἀναφθῶσι δύω μεγάλοι φοῦρνοι, ἢ καμίνια, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς πόλεως καὶ νὰ καίωνται καθ' ἡμέραν. Ἐπρόσθεσε δὲ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εἰς ἕκαστον φοῦρνον καὶ κάμινον, ἔχουσαν προσταγὴν βασιλικὴν καὶ περιέχουσαν ταῦτα. « Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, οἱ προσκυνοῦντες τὸν ἐσταυρωμένον, λυτρώσατε ἑαυτοὺς μὲν ἀπὸ τὰ βάσανα, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ κόπους, καὶ ἕκαστος ἀπὸ σᾶς ἂς ῥίψῃ μόνος τὸν ἑαυτόν του εἰς ὁποιον φοῦρνον, ἢ κάμινον θελήσῃ ἀκωλύτως. » Ταύτην λοιπὸν τὴν προσταγὴν ἀκούσασα ἡ τοῦ Θεοῦ δούλη Δροσὶς, ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀπανθρώπου βασιλέως, καὶ ὅτι ἕκαστος τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ φλεγόμενος, ἐρρίπτετο αὐτοθελήτως εἰς τοὺς φούρνους καὶ καμίνους, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε, Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἂν ἦναι θέλημά σου ἅγιον νὰ σωθῶ, καὶ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὴν μανιώδη θρησκείαν Τραϊανοῦ τοῦ πατρός μου, σὺ συνέργησον νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὸν νυμφῶνα καὶ ἀρραβωνισμὸν τοῦ δυσσεβοῦς Ἀδριανοῦ, καὶ νὰ ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπου εὑρίσκονται καὶ αἱ πέντε καλογραῖαι, αἵτινες μὲ ὡδήγησαν εἰς τὸν φόβον σου. Κοίμισον δὲ μὲ βαθὺν ὕπνον ἐκείνους, οἵτινες μὲ φυλλάττουσι, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ φύγω χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσι.

Ταῦτα εἰποῦσα, ἐξεδύθη τὰ βασιλικὰ φορέματά της, καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ παλάτιον ἡσύχως χωρίς τις νὰ τὸ αἰσθανθῇ. Ἀπερχομένη δὲ δεὰ νὰ ῥιφθῇ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ καμίνους ἐστοχάσθη καὶ εἶπε, Πῶς ὑπάγω εἰς τὸν Θεὸν, χωρὶς νὰ ἔχω ἔνδυμα γάμου; ἤτοι χωρὶς νὰ λάβω τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἄνευ τοῦ ὁποίου εἶμαι ἀκάθαρτος; ἀλλ' ὦ βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ἰδοὺ ἄφησα τὴν βασιλείαν μου διὰ τὴν ἀγάπην σου, ἵνα καταστήσῃς με θυρωρὸν τῆς σῆς βασιλείας. Σὺ λοιπὸν, ὁ δι' ἡμᾶς βαπτισθεὶς, βάπτισόν καὶ ἐμὲ μὲ Πνεῦμα ἅγιον. Εὐθὺς δὲ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα,

Digitized by Google

ἐξέβαλε τὸ μῦρον ὅπερ ἐβάσταζεν ἀπὸ τὸν κοιτῶνά της, καὶ ἤλειψεν ἑαυτήν· ἔπειτα ἐβαπτίσθη εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους καμαροειδεῖς λάκκους, καὶ εἶπε, Βαπτίζεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Δροσὶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· καὶ φυλάξασα τὸν ἑαυτόν της ἑπτὰ ἡμέρας, ἔτρωγε τροφήν, τὴν ὁποίαν τῆς ἔφερεν ἄγγελος Κυρίου. Τινὲς δὲ φιλόχριστοι χριστιανοὶ εὑρόντες αὐτήν, ἔμαθον τὰ περὶ αὐτῆς πάντα, καθὼς ἐκείνη ἡ μακαρία τὰ ἐδιηγήθη εἰς αὐτούς. Κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην ἡμέραν, παρακαλοῦσα τὸν Θεὸν καὶ προσευχομένη, διὰ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος* ΕΥΘΥΜΙΟΥ, *τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀθλήσαντος ἐν ἔτει ᾳωιδ' (1814) διὰ στόματος ῥομφαίας.*

» Βαῖα κρατῶν, ἠδὲ σταυρὸν παμμάκαρ,
» Εὔθυμος, Εὐθύμιε, χωρεῖς πρὸς ξίφος.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΝΙΚΩΝΟΣ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων μαθητῶν αὐτοῦ ἑκατὸν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα ἑπτά.*

Εἰς τὸν Νίκωνα.

» Νίκης στεφάνους εὐτρεπίζει σοι, Νίκων,
» Βραβεὺς στεφάνων· θνῆσκε λοιπὸν τῷ ξίφει.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ Νίκων ξίφει κράτα δῶκεν.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν ἑννενήκοντα ἑννέα.

» Ἑνὸς δέοντος τέσσαρας συμμαρτύρων
» Διὰ ξίφους κτείνουσι πεντηκοντάδας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Νίκων ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ ἡγεμόνος Κυντιανοῦ· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Νεαπόλεως, ὡραῖος εἰς τὸ σωματικὸν κάλλος, λαμπρὸς εἰς τὴν ὄψιν, καὶ φοβερὸς εἰς τοὺς πολέμους, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ χριστιανῆς. Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ τῷ τότε καιρῷ ἐσυγχροτήθη μέγας πόλεμος, καὶ ἠκολούθησεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀγὼν δυνατός, ἐνεθυμήθη ὁ μακάριος τὰς διδασκαλίας καὶ συμβουλὰς τῆς μητρός του· ὅθεν στενάξας ἀπὸ βάθους καρδίας, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εἶπε, βοήθει μοι, καὶ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ ὁπλισθεὶς, ὥρμησεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλους μὲν ἐκτύπα μὲ τὴν μάχαιραν, ἄλλους δὲ ἐπλήγονε μὲ τὸ ἀκόντιον, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτούς, ἕως οὗ τοὺς ἐνίκησεν ὅλους, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ φύγωσι κατησχυμένοι. Ἐξεπλάγησαν δὲ ὅλοι διὰ τὴν μεγάλην ἀνδραγαθίαν ταύτην· ὅθεν ἐπειδὴ ἠκολούθησαν τὰ πράγματα, καθὼς οἱ Νεαπολῖται οἱ συμπατριῶταί του τὰ ἤθελον, ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὰς οἰκίας των, μὲ τοὺς ὁποίους ἐγύρισε καὶ ὁ Νίκων εἰς τὸν οἶκόν του.

Εἶτα φανερώσας εἰς τὴν μητέρα του ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ βαπτισθῇ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Νεάπολιν, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· φθάσας δὲ εἰς τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Χίον, ἀνέβη εἰς τὸ ἐκεῖ βουνόν, καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὸ ἑπτὰ ἡμέρας, καταγινόμενος εἰς νηστείας, ἀγρυπνίας, καὶ προσευχάς. Ὅθεν λαμβάνει καλὰ εὐαγγέλια ἀπὸ θεῖον ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἓν ῥαβδίον καὶ τῷ εἶπε νὰ καταβῇ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁμοῦ μὲ ταύτην τὴν ῥάβδον. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁ ἅγιος, εὗρε πλοῖον, καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὸ, διὰ δύω ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Γάνου· καὶ ἐκεῖ κατὰ συγκυρίαν ὑπήντησεν αὐτὸν ἐπίσκοπός τις εἰς σχῆμα μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸν ἔφερεν εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει, καὶ κατηχήσας αὐτὸν, τὸν ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἐκοινώνησεν αὐτὸν ἐκ τῶν θείων μυστηρίων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν τρεῖς χρόνοι, τὸν ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον, ἔπειτα τὸν ἐχειροτόνησε καὶ ἐπίσκοπον.

Ἐπειδὴ δὲ συνήχθησαν ἐκεῖ πολλοὶ ἀδελφοὶ, ἤτοι ἑκατὸν ἐννενήκοντα, ἔλαβε τὴν προστασίαν τούτων καὶ ἡγουμενίαν ὁ ἱερὸς Νίκων. Ἔπειτα παραλαβὼν αὐτοὺς ὅλους, ὑπῆγεν εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· καὶ ἀφ' οὗ εἶδε τὴν μητέρα του καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὴν ἀποθανοῦσαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Σικελίαν, καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον βουνὸν τοῦ Ταυρομενίου, ἀποκτῶν ἀκόμη καὶ ἄλλους ἐννέα μαθητάς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τῆς Σικελίας μαθὼν τὰ περὶ τοῦ ἁγίου, παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἐννέα μαθητάς του· ἀφ' οὗ δὲ ἠρώτησεν αὐτοὺς ἐὰν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν ἐπείσθησαν, προστάζει νὰ τανυσθῶσι κατὰ γῆς καὶ μὲ πληγὰς νὰ κατακοπῶσι, καὶ τελευταῖον ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισαν. Τὸν δὲ ἅγιον Νίκωνα ἐξήπλωσαν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος,

Digitized by Google

καὶ μὲ ἀνημμένας λαμπάδας ἔκαυσαν αὐτόν· ἔπειτα τὸν ἔδεσαν εἰς ὑποζύγια ζῶα, τὰ ὁποῖα ἔσυραν τὸν ἅγιον κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἔρριψαν κάτω εἰς ἕνα κρημνόν. Μετὰ ταῦτα, ἐκτύπησαν τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος μὲ τὰς πέτρας, καὶ ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του, καὶ τελευταῖον τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὀργῇ κατοῖσαι τὴν σπάθην Δομετίου,
» Ὁ δεινὸν οὗτος εἰσορῶν σπαθηφόρος.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΛΟΥΚΑΣ ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳωβ' (1802), ἀγχόνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Λουκᾶς ὅσιος ἐκ δὲ τοῦ ξίφους πέλει,
» Συνθιασώτης τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ, Ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισσιδείας. [3]

» Τὴν σάρκα ῥίψας ὡς ἔλυτρον, Ἀρτέμων,
» Οὐ γῆς ἔχων τι στέλλεται τὴν πρὸς πόλον.
» Εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτῃ ἐδέξατο Ἀρτέμον' Ἐδέμ.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμων κατήγετο ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν τῆς Πισσιδείας, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Ὅτε δὲ ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος περιεπάτει εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, εὑρὼν καὶ τοῦτον τὸν ἅγιον κατέστησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐπειδὴ δὲν ἔπρεπεν ὁ λύχνος νὰ κρύπτεται ὑποκάτω εἰς τὸ μόδιον. Καλῶς λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, καὶ γενόμενος εἰς ὅλους τοὺς χρείαν ἔχοντας λιμὴν σωτήριος, τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν προνοητὴς, τῶν πτωχῶν βοηθὸς, τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἰατρὸς, καὶ μὲ ταῦτα τὰ θεάρεστα ἔργα διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισόλβιος εἰς γῆρας βαθὺ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ Πρεσβυτέρου Λαοδικείας.

» Κόσμου μεταστὰς καὶ Θεῷ προσεγγίσας,
» Σός εἰμι καὶ σῶσόν με φησὶν Ἀρτέμων.

† Ὅτε ὁ Διοκλητιανὸς ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐστάλησαν προστάγματα βασιλικὰ διὰ μέσου ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, διορίζοντα νὰ προσφέρωσι θυσίας καὶ σπονδὰς εἰς τὰ εἴδωλα. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐστάλη εἰς τὰ μέρη τῆς Λαοδικείας εἷς Κόμης [1] ὀνόματι Πατρίκιος, ὅστις ἐβίαζεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς, νὰ θυσιάζωσιν εἰς τοὺς ψευδωνύμους Θεοὺς, καθὼς προσετάχθη. Τοῦτο δὲ μαθὼν Σισίνιος ὁ τῆς Λαοδικείας Ἐπίσκοπος ὁμοῦ μὲ τὸν Πρεσβύτερον τοῦτον Ἀρτέμονα, ἔλαβον τινὰς χριστιανοὺς, καὶ ὑπῆγαν τὴν νύκτα εἰς τὸν ναὸν τῆς ψευδοθεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ συντρίψαντες τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα εἴδωλα, τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος λέγω καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατέκαυσαν αὐτὰ, καὶ τὰ ἔκαμαν στάκτην. Ἠφάνισαν δὲ καὶ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους δράκοντας, οἱ ὁποῖοι, καθὼς ἔλεγον, κατὰ μὲν τὸ μῆκος ἦσαν πήχεις ὀγδοήκοντα, κατὰ δὲ τὸ πλάτος, εἴκοσιν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω Κόμης ἐγέμισεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ παραλαβὼν πλῆθος λαοῦ, ἐξῆλθεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως, καθήμενος εἰς βασιλικὸν ἵππον καὶ ἐπορεύετο κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ σφάξωσιν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς, καὶ διὰ νὰ κατακόψωσι μεληδὸν τὸν Σισίνιον καὶ τὸν Ἀρτέμονα. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἦλθε φόβος καὶ τρόμος εἰς αὐτὸν, καὶ ἐκυριεύθη ἀπὸ θέρμην τόσῳ δυνατὴν, ὥστε ἔβαλον αὐτὸν εἰς

---

[1] Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς καὶ θαυματουργοῦ, διότι τοῦτο ἐγράφη κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Μαρτίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[3] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν προεόρτιον ταύτην ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ λόγος σώζεται ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοὺς θείους ἱεροκήρυκας, οὐ πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀκροάσεως δεῖ ἀποβλέπειν.»

[1] Κόμης εἶναι λέξις λατινικὴ, καὶ ἑρμηνεύεται κυρίως, ὁ ἀκόλουθος καὶ συνοδοιπόρος καὶ ὁπαδός· σημαίνει δὲ καὶ τὸν ἔπαρχον καὶ ἡγεμόνα, καὶ ἐνίοτε σημαίνει τὸν τουρκιστὶ λεγόμενον Μπεϊλέρμπεϊν, ἤ καὶ τὸν στρατηγόν· ἤτοι τὸν στρατηλάτην, καὶ ἴσως τοιοῦτον σημαινόμενον ἔχει καὶ ὁ Κόμης ἐνταῦθα, τουτέστι τὸ τοῦ στρατηλάτου.

Digitized by Google

κλίνην, καὶ τὸν ἐγύρισαν σηκωτὸν εἰς τὸν οἶκόν του. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς ἄκραν ταλαιπωρίαν καὶ ἀδυναμίαν σώματος, ἐμήνυσεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Σισίνιον ταῦτα· Παρακάλεσον τὸν Θεὸν νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, καὶ θὰ σοὶ κάμω χρυσοῦν ἀνδριάντα, τὸν ὁποῖον θὰ στήσω εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος ἀντέγραψεν αὐτῷ, τὸ χρυσίον σου ἂς ἦναι ἰδικόν σου, ἂν δὲ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν μου, ἤξευρε, ὅτι εὐθὺς θέλει σὲ ἰατρεύσει. Ὁ δὲ Κόμης ἔγραψεν εἰς αὐτὸν, πιστεύω εἰς τὸν Θεὸν, μόνον ἀνίσως καὶ μὲ ἰατρεύσῃ, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἰατρεύθη καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν κλίνην.

Περιπατῶν λοιπὸν οὗτος καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Καισάρειαν, ἕως τρία μίλια μακρὰν ἀπὸ τὴν Λαοδίκειαν, ὑπήντησε τὸν πρεσβύτερον ἅγιον Ἀρτέμονα, τὸν ὁποῖον ἠκολούθουν δύω ἐλάφια, καὶ ἓξ ὄνοι, καὶ λέγει αὐτῷ, πῶς ἐπίασες τὰ ζῶα αὐτά; ὁ δὲ Ἀρτέμων ἀπεκρίθη· μὲ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ μου τὰ ἐπίασα· καὶ ὁ Κόμης λέγει, λοιπὸν χριστιανὸς εἶσαι; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἀπὸ τὴν νεαράν μου ἡλικίαν εἶμαι χριστιανός. Τότε ἐπίασεν αὐτὸν ὁ Κόμης, καὶ δέσας μὲ δύω ἁλυσίδας, τὸν παρέδωκεν εἰς δύω στρατιώτας, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθῇ ὀπίσω ἕως οὗ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν Καισάρειαν. Ὁ δὲ ἅγιος καταβαρυνθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὰς ἁλυσίδας, ἐγύρισεν εἰς τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα τὸν ἠκολούθουν, καὶ λέγει εἰς αὐτὰ, ὑπάγετε εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Σισίνιον· καὶ εὐθὺς ὡς λογικὰ, ὑπήκουσαν καὶ ὑπῆγαν. Βλέπων δὲ ταῦτα ὁ Ἐπίσκοπος, ἠρώτησε τὸν θυρωρὸν λέγων, ἀπὸ ποῦ ἦλθον ἐδῶ τὰ ζῶα ταῦτα; τότε κατὰ προσταγὴν Θεοῦ ἔλαβεν ἀνθρωπίνην φωνὴν μία ἔλαφος καὶ εἶπεν· ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀρτέμων ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ Κόμητα, καὶ φέρεται δεδεμένος εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅθεν ἐπρόσταξεν ἡμᾶς τὰ ζῶα, νὰ ἔλθωμεν ἐδῶ διὰ νὰ σοὶ δώσωμεν εἴδησιν. Ἀκούσας δὲ ὁ ἐπίσκοπος νὰ λαλῇ τὸ ζῶον, ἔγεινεν ἔκθαμβος· ὅθεν καλέσας Φιλέαν τὸν Διάκονον, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Καισάρειαν λέγων, ὕπαγε καὶ μάθε, ἂν ἦναι ἀληθῆ ὅσα ἠκούσαμεν ἀπὸ τὴν ἔλαφον. Ἐλθὼν δὲ εὗρε τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ ἐχαιρετήθησαν ἀναμεταξύ των, ἐπρόσταξαν αὐτοὺς οἱ φύλακες νὰ μακρυνθῶσιν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ Κόμης εἰς τὸ κριτήριον, καὶ φέρει ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, τίμησον τὸ γηρατεῖόν σου, ἄνθρωπε, καὶ θυσίασον εἰς τοὺς θεούς. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· δεκαὲξ χρόνους διῆλθον ἀναγνώσης, ἀναγινώσκων τὰς ἱερὰς βίβλους ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἐπήκοον πάντων, εἰκοσιοκτὼ δὲ χρόνους ἐποίησα διάκονος Χριστοῦ, ἀναγινώσκων εἰς τὸν λαὸν τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, καὶ τριαντατρεῖς τώρα χρόνους εἶμαι πρεσβύτερος καὶ ἱερεὺς, διδάσκων καὶ κηρύττων τὴν τοῦ Χριστοῦ μου δύναμιν καὶ θεότητα, καὶ τώρα μοὶ λέγεις νὰ θυσιάσω εἰς τὸν ὅμοιόν σου ἀναίσθητον δαίμονα; μὴ γένοιτό μοι τοῦτο εἰς τὸν αἰῶνα!

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Κόμης ἐταράχθη ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ πυρώσας δυνατὰ μίαν ἐσχάραν, ἤπλωσε τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα ἐπ' αὐτῆς· πονῶν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ καύσιμον τοῦ πυρὸς, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶπε, μὴ ἀφήσῃς τοῦτον τὸν μιαρὸν Κόμητα νὰ γελάσῃ εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου· ἀλλὰ σὺ ἠξεύρων, ὅτι ταῦτα πάσχω διὰ τὴν ἀγάπην σου, δός μοι ὑπομονὴν, ἵνα τελείως κάμω αὐτὸν νὰ ἐντραπῇ. Ταῦτα καὶ ἄλλα λέγοντος τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ ἔφθασε καὶ ἡ ἔλαφος, ἥτις ἐστάλη εἰς τὸν ἐπίσκοπον Σισίνιον καὶ ἐλάλησε, καὶ ἐλθοῦσα ἔλειχε μὲ τὴν γλῶσσάν του τὰς πληγὰς τῶν ἁγίων, καὶ κατὰ προσταγὴν Θεοῦ λέγει εἰς ἔλεγχον τῶν ἀσεβῶν· (διότι οὐδὲν ἀδύνατον εἶναι εἰς τὸν Θεόν·) τί δὲ εἶπεν ἡ ἔλαφος; «Ἤξευρε, ὦ ἀσεβέστατε Κόμη, ὅτι » ὁ μὲν δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀρτέμων ταχέως θέ- » λει βοηθηθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν, σὺ δὲ δι' αὐτὸν » ἔχεις νὰ καταδικασθῇς ἀπὸ τὸν ἴδιον Θεόν· » ἐπειδὴ δύω ὄρνεα θὰ σὲ ἁρπάσωσι, καὶ θὰ σὲ » βάλωσι μέσα εἰς τὸν βράζοντα λέβητα, καὶ » αἱ σάρκες σου θέλουν ἀναλύσει καὶ γίνωσιν ὡς » χυλὸς, διότι ἐφάνης ἀχάριστος, ἐπειδὴ καὶ » τὸν Θεὸν, τὸν ὁποῖον ὡμολόγησας καὶ ἐπί- » στευσας ὡς ἰατρεύσαντά σε, ἠρνήθης, καὶ τὸν » δίκαιον ἄνθρωπον Ἀρτέμονα ἀπανθρώπως ἐ- » βασάνισας.» Ταῦτα δὲ ὁ Κόμης ἀκούσας ἀπὸ τὴν ἔλαφον ἐθυμώθη πολλὰ, διότι ἐλέγχθη ἀπὸ ἓν ἄγριον ζῶον· ὅθεν προστάζει τοὺς στρατιώτας του νὰ τὸ τοξεύσωσιν, ἡ δὲ ἔλαφος ἐπήδησε πλησίον εἰς τὸν ἄρχοντα, τὸν συγκάθεδρον μὲ τὸν Κόμητα, καὶ οὕτως ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰ βέλη καὶ ἔφυγεν ἔξω. Ὁ δὲ συγκάθεδρος τοῦ Κόμητος δεχθεὶς τὸ βέλος καὶ θανατηφόρως ἀπὸ αὐτὸ πληγεὶς, ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχήν· ὁ δὲ Κόμης τοῦτον ἰδὼν, ἐλυπήθη καὶ ἀνεχώρησεν, ἔβαλεν ὅμως πάλιν τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα εἰς τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐπρόσταξεν ὁ Κόμης νὰ βληθῇ πίσσα μέσα εἰς λέβητα καὶ νὰ βράσῃ δυνατὰ, ἔπειτα

Digitized by Google

νὰ βληθῇ εἰς αὐτὴν ὁ ἅγιος κατακέφαλα. Τούτου δὲ γενομένου, ὑπῆγον οἱ στρατιῶται εἰς τὸν Κόμητα λέγοντες, ὅτι ἡ πίσσα ἔβρασε δυνατὰ, ἀλλ' ὁ Κόμης δὲν ἐπίστευσεν, ἀλλ' ἔλεγεν, ὅτι θὰ ὑπάγῃ μόνος νὰ ἰδῇ μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς, καὶ τότε νὰ βεβαιωθῇ τὴν ἀλήθειαν. Ἱππεύσας λοιπὸν ἔτρεξεν ἴσα εἰς τὸν λέβητα καὶ ὅτε ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ, ὢ τοῦ θαύματος! αἰφνιδίως ἦλθον δύω ἄγγελοι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς σχῆμα ἀετῶν, καὶ ἁρπάσαντες τὸν Κόμητα ἀπὸ τὸν ἵππον, ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λέβητα καὶ τόσον ἀνέλυσε καὶ ἐχωνεύθη ὅλον τὸ σῶμά του, ὥστε οὐδὲ κόκκαλον ἔμεινεν.

Τοῦτο τὸ θαυμάσιον βλέποντες οἱ στρατιῶται καὶ ὅλος ὁ λαὸς, ἐξέστησαν, καὶ ἀπὸ τὸν φόβον των ἔφυγον· ἔμεινε δὲ μόνος ὁ ἅγιος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἵστατο, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν, καὶ προσευχηθεὶς, ἐξέβαλεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον πλῆθος νεροῦ. Τοῦτο βλέποντες Βιτάλιος ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων καὶ ἄλλοι πολλοὶ, κατηχήθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ ἐβαπτίσθησαν. Τὴν νύκτα δὲ ἐκείνην ἦλθε φωνὴ εἰς τὸν ἅγιον λέγουσα· ἔξελθε ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐκεῖ θέλεις καθαρίσει πολλοὺς ἀπὸ δαιμόνια καὶ ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, καὶ πολλοὶ διὰ σοῦ θὰ φωτισθῶσι καὶ θὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν. Ὅθεν ὁ ἅγιος κατηχήσας ἐκεῖ πολλοὺς, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτοὺς ἀνέβη εἰς ἕνα ἄγριον ὄνον, καὶ ἀπήρχετο ἐκεῖ, ὅπου ἡ θεία φωνὴ τὸν ἐδίδαξεν· ἁρπαγεὶς δὲ ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, ὑπῆγε παρευθὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἀπεκαλύφθη. Πολλὰ δὲ σημεῖα καὶ θαύματα ἐποίησεν ἐκεῖ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλοὺς ἐφώτισε καὶ ὡδήγησε πρὸς Θεόν· ὕστερον δὲ κρατηθεὶς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Θεῷ πρὸς ἰσχὺν ἐξομοιωθεὶς, πάτερ,
» Τίῷ Θεοῦ, σύγκληρος, ἐκστὰς γῆς γίνῃ.

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Ζαχαρίας φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ χαριτωμένος ἐκεῖνος υἱὸς τοῦ ἁββᾶ Καρίωνος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅστις παιδίον ὢν, ὑπῆγε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν σκῆτιν καὶ ἔγεινε μοναχὸς· καὶ εἰς τόσην ἀκρότητα ταπεινώσεως καὶ ἀρετῆς ἔφθασεν, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ψυχήν του ἐγκάτοικον τὴν χάριν τοῦ

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ μάρτυρες οἱ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης [1] *ξίφει τελειοῦνται.*

» Σωτῆρος ὀκτάριθμος ἐτμήθη φάλαγξ,
» Τοῦ πρὶν περιτμηθέντος ὀκτημέρου. [2]

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΤΙΝΟΣ ὁ Θηβαῖος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Καλῷ τραφεὶς κάλλιστα γήρᾳ, Μαρτῖνε,
» Θανὼν θανοῦσι προστέθεισαι πατράσι.

παναγίου Πνεύματος, καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα ἐφλέγετο ὑπ' αὐτῆς ἡ καρδία του, ὡς γράφεται ἐν τῷ Γεροντικῷ.

Ὅθεν πολλοὶ μεγάλοι πατέρες καὶ γέροντες, ἠρώτων αὐτὸν νὰ μάθωσι, γνωρίζοντες, ὅτι ἀνεπαύετο εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Διὰ τοῦτο ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Εὐεργετινὸν, ὅτι ὁ ἁββᾶς μακάριος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, Εἰπέ μοι ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ μοναχοῦ; ὁ δὲ Ζαχαρίας ἀπεκρίθη, ἐμὲ ἐρωτᾷς, πάτερ; λέγει ὁ ἁββᾶς Μακάριος, πληροφοροῦμαι εἰς σὲ τέκνον Ζαχαρία, διότι κάποιος μὲ παρακινεῖ ἔσωθεν νὰ σὲ ἐρωτήσω· ἔφη δὲ ὁ Ζαχαρίας. Τὸ κατ' ἐμὲ, πάτερ, τὸ ἑαυτὸν βιάζεσθαι εἰς πάντα, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἔργον τοῦ μοναχοῦ. (σελ. 228).

Ὁμοίως καὶ ἐν σελ. 278 τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ ἁββᾶ Μωϋσῆς ἠρώτησε τὸν Ζαχαρίαν τοῦτον. Εἰπέ μοι, τί ποιήσω; ἀκούσας δὲ ὁ Ζαχαρίας ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁββᾶ Μωϋσέως λέγων, Σύ με ἐρωτᾷς πάτερ; λέγει αὐτῷ ὁ γέρων, Πίστευσόν μοι τέκνον Ζαχαρία, εἶδον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατελθὸν ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκ τούτου ἀναγκάζομαι ἐρωτῆσαί σε. Λαβὼν δὲ ὁ Ζαχαρίας τὸ κουκούλιον αὐτοῦ, ἔθηκεν ὑπὸ τοὺς πόδας, καὶ καταπατήσας αὐτὸ εἶπεν· Ἐὰν μὴ συντριβῇ οὕτω ὁ ἄνθρωπος, οὐ δύναται εἶναι μοναχός. Ἔλεγε δὲ περὶ αὐτοῦ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Καρίων· Ἐγὼ πολλοὺς κόπους ἐποίησα πλέον τοῦ υἱοῦ μου Ζαχαρίου, καὶ οὐκ ἔφθασα εἰς τὰ μέτρα αὐτοῦ διὰ τὴν ταπείνωσιν καὶ σιωπὴν αὐτοῦ (αὐτόθι·) ἐλθόντος δέ ποτε εἰς θεωρίαν τοῦ Ζαχαρίου, ἐκαίοντο ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς χάριτος τὰ ἐντόσθιά του. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Καρίων νομίζων, ὅτι ἀπὸ δαιμόνων ἦτον ἡ θεωρία, ἔδειρεν αὐτὸν, ἀπελθὼν δὲ ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἁββᾶν Ποιμένα, καὶ ἀναγγείλας, παρὰ τοῦ Ποιμένος δὲ πάλιν πεμφθεὶς εἰς ἄλλον γέροντα, ἐπληροφορήθη παρ' ἐκείνου, ὅτι θεία ἦτο ἡ θεωρία· ἤκουσεν ὅμως, ὅτι πρέπει νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν πατέρα του.

Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ ὁ ὅσιος οὗτος Ζαχαρίας, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ῥηθεὶς ἁββᾶ Μωϋσῆς, τί βλέπεις; ὁ δὲ Ζαχαρίας ἀπεκρίθη, Δὲν εἶναι καλλίτερον, ὦ πάτερ, νὰ σιωπᾷ τις; καὶ ὁ γέρων εἶπε, ναὶ, τέκνον, σιώπα. Ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καθεζόμενος ἐκεῖ ὁ ἁββᾶς Ἰσίδωρος, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· Εὐφράινου τέκνον μου Ζαχαρία, ὅτι ἠνεῴχθησάν σοι αἱ πύλαι τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας (αὐτόθι).

[1] Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις γράφεται, οἱ ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.

[2] Περιττῶς γράφεται ἐλῶ παρὰ τῷ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον καὶ τὸ δίστιχον Νικάνδρου τοῦ Αἰγυπτίου. Ταῦτα γὰρ προεγράφησαν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Μαρτίου, ὅτε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται.

Digitized by Google

* *Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχιζ' (1657) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Τῷ Παρθενίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος,
» Ὡς ἱερεῖ τε καὶ ἀθλητῇ Κυρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ὁ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. [2]

» Ἤγγειλεν Υἱὸν Ἄγγελος τῇ Παρθένῳ,
» Πατρὸς μεγίστης Ἄγγελος βουλῆς μέγαν.
» Γήθεο τῇ Μαρίῃ ἔφατ' Ἄγγελος εἰκάδι πέμπτῃ.

Ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ πάντοτε φροντίζων διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ὡς πατὴρ φιλόστοργος, θεωρῶν τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν αὐτοῦ κατατυραννούμενον ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ κατασυρόμενον εἰς τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας, καὶ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ὑποκείμενον, ἠθέλησε ν' ἀποστείλῃ τὸν Υἱόν του τὸν μονογενῆ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ λυτρώσῃ αὐτὸ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε νὰ μὴ ἠξεύρῃ τὸ μυστήριον τοῦτο, ὄχι μόνον ὁ Σατανᾶς, ἀλλ' οὐδ' αὐταὶ αἱ οὐράνιαι Δυνάμεις, [1] διὰ τοῦτο τὸ ἐνεπιστεύθη εἰς ἕνα ἀρχάγγελον· ἤτοι εἰς τὸν ἐνδοξότατον Γαβριήλ. Προοικονόμησε δὲ νὰ γεννηθῇ καὶ ἡ ἁγία Παρθένος Μαρία καὶ νὰ φυλαχθῇ καθαρὰ, ὡς ἀξία τοῦ τοιούτου μεγάλου μυστηρίου καὶ παγκοσμίου καλοῦ· ὅθεν ἐλθὼν ὁ Ἄγγελος εἰς πόλιν Ναζαρὲτ, εἶπεν αὐτῇ « Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. » Ἡ δὲ Παρθένος ὕστερον ἀπὸ ἄλλα λόγια, εἶπε τελευταῖον πρὸς τὸν Ἄγγελον « Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. » Καὶ εὐθὺς μὲ τὸν λόγον τοῦτον συνέλαβεν ὑπερφυῶς ἐν τῇ ἀχράντῳ κοιλίᾳ της τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐνυπόστατον σοφίαν καὶ δύναμιν αὐτοῦ, μὲ τὴν ἐπισκίασιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐτελέσθησαν οἰκονομικῶς ἅπαντα τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσιν. [2] (ὅρα εἰς τὸν Θη-

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν ἐγκώμια ἔπλεξαν ὁ Χρυσόστομος δύω, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Βασιλικῶν μυστηρίων ἑορτὴν ἑορτάζομεν σήμερον,» τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη, «Πάλιν χαρᾶς Εὐαγγέλια.» Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρά.» Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική.» Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἑορτὰς μὲν ἁπάσας καὶ ὑμνῳδίας.» Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῆς παρούσης τιμίας καὶ βασιλικῆς.» Θεόδωρος ὁ Μονερημήτης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὅταν ἡ χειμέριος τῆς εἰδωλολατρείας.» (Σώζονται πάντες ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.) Ἔχει ἐγκώμιον εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν καὶ ὁ Πρόκλος, καὶ Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος, καὶ ὁ Νύσσης δὲ θεῖος Γρηγόριος λόγον σύντομον ὁμοῦ καὶ γλαφυρὸν συνέθετο εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, ὅστις σώζεται μὲν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Σταυρονικήτα χειρόγραφος, οὐ σώζεται δὲ ἐν τοῖς τετυπωμένοις τρισὶ τόμοις τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῇ προτέρᾳ Κυριακῇ τὴν ὀρθόδοξον ταύτην Ἐκκλησίαν οὐράνιον χορείαν ἐκάλεσεν ὁ μέγας Βασίλειος·» Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ πάνσοφος καὶ γεωμέτρης, λόγον προσφωνητικὸν καὶ χαριστήριον συνέθετο εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαίρετε· τοῦτό μοι τὸ βραχὺ καὶ μέγα τοῦ λόγου προοίμιον, χαίρετε.»

Καὶ ὁ ὕπατος τῶν φιλοσόφων Ψελλὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Ἀρχὴ μὲν τῶν ὄντων Θεός.» (Σώζονται καὶ οἱ δύω ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος.) Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν ψαλμῳδὸς Προφήτης.» Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως λόγον δεύτερον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἀναβῆθι ὁ εὐαγγελιζόμενος.» (Σώζονται ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου·) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ ἕτερος λόγος Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σήμερον ἀγγελικῇ παρατάξει.» Ἐν τῷ περιωνύμῳ δὲ ναῷ τοῦ Πρωτάτου σώζεται καὶ εἰς λόγος Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐαγγέλια ἀδελφοὶ εὐαγγέλια, καὶ πάλιν ἐρῶ εὐαγγέλια.» Ἀλλὰ καὶ ὁ Φώτιος λόγον συνέθετο εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ τῆς παρούσης ἡμέρας καθέστηκεν ἡ πανήγυρις, καὶ λαμπρὰν τὴν χαρὰν τοῖς πέρασιν ἀποφέρεται.» Ὁμοίως καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς, ὁ Ταυρομενίας Ἐπίσκοπος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σήμερον ἡ Ἐκκλησία δαδουχεῖται μυστικῶς καὶ πυρσεύεται·» (σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ.)

[1] Ὁ δὲ Θεοφάνης Μάξιμος ἐν τῇ μβ'. ἐρωτήσει οὕτως ἐπὶ λέξεως λέγει « Ἐπειδή τινες ἀποροῦσιν, ὅτι πῶς λαθεῖν λέγεται τὰς οὐρανίους Δυνάμεις ἡ τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησις, ὁπόταν εὑρίσκωμεν, ὅτι καὶ αἱ προφητεῖαι αἱ πρὸ τοῦ Κυρίου δι' Ἀγγέλων γεγόνασι, καὶ τὴν σύλληψιν τῆς Παρθένου ὁ Γαβριὴλ εὐαγγελίζεται, καὶ τοὺς ποιμένας Ἀγγέλοι μυσταγωγοῦσιν; ἀπόκρισις. Ὅτι μὲν ᾔδεισαν οἱ Ἄγγελοι τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησιν, οὐ δεῖ ἀμφιβάλλειν. Ἐκεῖνο δὲ ἔλαθεν αὐτοὺς ἡ ἀκατάληπτος τοῦ Κυρίου σύλληψις, καὶ ὁ τρόπος. Πῶς ὅλος ἐν τῷ Πατρὶ ὤν, καὶ ὅλος ὢν ἐν πᾶσι, καὶ πάντα πληρῶν, ὅλος ἦν ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἐὰν τύχῃ ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγ-

Digitized by Google

σαυρὸν τοῦ πεζογράφου Δαμασκηνοῦ, καὶ εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα, καὶ εἰς τὴν Σαγήνην, καὶ εἰς τὸν Κωφὸν, καὶ εἰς τὴν Κατήχησιν τοῦ Στουδίτου.)

γελισμοῦ κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, εἰς οἶνον μόνον καὶ ἔλαιον γίνεται κατάλυσις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ὀψάριον διὰ τὸ αἰδέσιμον τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, καθὼς πάντα τὰ Τυπικὰ συμφώνως διορίζουσι, κἂν καὶ ὁ θεῖος Νικηφόρος ἐν τῷ πέμπτῳ αὐτοῦ κανόνι λέγῃ, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ, ἢ τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ, δὲν ἁμαρτάνομεν ἂν καταλύσωμεν οἶνον καὶ ὀψάρια. Ἀληθῶς μέγας πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ θεῖος Νικηφόρος· ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ Τυπικὰ οὕτως ἀποφασίζουσι, καὶ ἅγιοι καὶ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ οἱ γράψαντες τὰ Τυπικὰ, καὶ ἀρχαιότεροι ἀκόμη καὶ τοῦ θείου Νικηφόρου, ὡς εἶναι ὁ Σάββας, ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, ὁ Χαρίτων, ὁ Εὐθύμιος, ὁ Κυριακὸς, καὶ ἄλλοι ὅμοιοι, διὰ τοῦτο προτιμῶμεν τὴν κοινὴν τῶν Πατέρων ὁμοφωνίαν. Καὶ μάλιστα διότι ὑποπτεύομεν, μὴ ἦναι κἀνενὸς κοιλιοδούλου προσθήκη τὰ ὀψάρια· ἐπειδὴ δύσκολα πιστεύομεν, τοιοῦτος ἅγιος νὰ εἰπῇ ἐναντία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως. Ὅρα δὲ καὶ πῶς ὁ ἅγιος δὲν λέγει ἀποφαντικῶς εἰς τὸν ἀνωτέρω κανόνα, ὅτι νὰ ἐσθίεται ὀψάριον, ἀλλ' ὑποθετικῶς, ὅτι ἐὰν φάγῃ τις ὀψάριον ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ τυχούσῃ τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ, δὲν ἁμαρτάνει, καὶ δὲν εἶπεν ὅτι καλῶς ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι δὲν ἁμαρτάνει· πολὺ δὲ διαφέρει τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ δεύτερον. Ἐγὼ εἶχον ὑποσημείωσιν εἰς τὸν ἀνωτέρω πέμπτον κανόνα τοῦ ἁγίου Νικηφόρου, τὸν περιεχόμενον ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ μετὰ τῶν λοιπῶν τριάκοντα ἑπτὰ κανόνων τοῦ αὐτοῦ ἁγίου· ἀλλ' ὁ νοθεύσας τὸ ἱερὸν Πηδάλιον, καὶ πολλὰς ἀτόπους προσθήκας καὶ ἀφαιρέσεις ἐν αὐτῷ ποιησάμενος, αὐτὸς κακῶς ἀφῄρεσε καὶ τὴν ὑποσημείωσιν ἐκείνην, διὰ νὰ δώσῃ ἄδειαν νὰ καταλύσωσιν οἱ χριστιανοὶ ὀψάρια ἐν τῇ αὐτῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τυχούσῃ κατὰ τὴν μεγάλην Ἑβδομάδα. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὸ τριακοστὸν ὄγδοον κεφάλαιον τοῦ Καθολικοῦ καὶ τετυπωμένου Τυπικοῦ, ὅπου αὐτολεξεὶ γράφονται ταῦτα· «Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ἑορτὴ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰ τύχει τῇ μεγάλῃ ἑβδομάδι, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπιστῇ, γίνεται παράκλησις τοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ μεταλήψει οἴνου καὶ ἐλαίου, ἰχθὺς δὲ οὔ.

Καὶ τοῦτο δὲ προσσημειοῦμεν, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ οὐδέποτε μετατίθεται εἰς ἄλλην ἡμέραν· ἀλλὰ εἰς ὁποίαν ἡμέραν τύχῃ, εἰς ἐκείνην καὶ ἑορτάζεται. Καθὼς ἅπαντα τὰ Τυπικὰ συμφώνως διορίζουσι· καὶ ὁ ἀνωτέρω δὲ κανὼν τοῦ ἁγίου Νικηφόρου, καὶ οἱ λόγοι τῶν διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων οἱ εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην πεπονημένοι, καὶ μάλιστα τοῦ Βρυεννίου Ἰωσὴφ τοῦτο βεβαιοῦσι. Ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἶναι ἀρχὴ καὶ κεφαλὴ ὅλων τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ἐὰν αὕτη μετατεθῇ, εἶναι ἀνάγκη νὰ συμμετατεθῶσι καὶ αἱ ἄλλαι δεσποτικαὶ ἑορταὶ, καὶ ἡ τῶν Χριστοῦ γεννῶν δηλαδὴ, καὶ ἡ τῶν Θεοφανείων, καὶ ἡ τῆς Ὑπαπαντῆς, καὶ καθεξῆς ὅλαι αἱ ἄλλαι. Καὶ οὕτω νὰ γίνῃ μία μεγάλη σύγχυσις εἰς ὅλον τὸν κύκλον τῶν ἑορτῶν· ὅθεν οἱ ταύτην μετατιθέντες, κακῶς ποιοῦσιν. Εὐηγγελίσθη δὲ ἡ Θεοτόκος ἐν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κυριακῇ.

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρα ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΕΝΝΟΥΦΙΟΣ ὁ Σημειοφόρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὸ σῶμα κρύπτει σῶμα τοῦ Σεννουφίου,
» Σημεῖα τοῦ δείξαντος ἐν βίῳ ξένα.

* *Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΠΕΛΑΓΙΑ καὶ ΘΕΟΔΟΣΙΑ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Θεοδοσία καὶ Πελαγία ξίφει,
» Πέλαγος εὗρον δωρεῶν Θεοῦ Δόγου.

* *Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνοὺς, καὶ ἐν ζοφώδει φρουρᾷ βληθεὶς τελειοῦται.*

* » Εἱρκτὴν σκοτεινὴν δήμιος κατεκρίθη,
» Γνοὺς Χριστὸν ἐξάγοντα φῶς ἀπὸ σκότους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', τὴν σύναξιν ἐπιτελοῦμεν τοῦ Ἀρχαγγέλου ΓΑΒΡΙΗΛ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένην, ὡς τῷ θείῳ καὶ ὑπερφυεῖ καὶ ἀπορρήτῳ μυστηρίῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας καθυπουργήσαντος. [1]

» Τὸν σὴν ἀπαγγείλαντα σάρκωσιν Νόα,
» Τιμῇ πρεπούσῃ πᾶσα σὰρξ τιμᾷ, Δόγε.
» Εἰκάδι ἀμφ' ὕμνος Γαβριὴλ κτίσιν ἔκτῃ ἐγείρει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων εἰκοσιὲξ μαρτύρων τῶν ἐν Γοτθίᾳ μαρτυρησάντων, ἐξ ὧν εἰσι πρεσβύτεροι δύω, Βαθούσις καὶ Οὐΐρκας μετὰ δύω υἱῶν αὐτοῦ καὶ τριῶν θυγατέρων, καὶ Ἀρπύλλας μοράζων· λαϊκοὶ δὲ, Ἀβήπας, Ἀγγὰς, Ῥύαξ, Ἠγάθραξ, Ἡσκόος, Σύλας, Σίγητζας, Σουηριλλας, Σεμβλας, Θέρμας, Φίλγας· καὶ ἐκ τῶν γυναικῶν Ἄννα, Ἀλλὰς, Βάρις, Μωϊκὼ, Μαμύκα, Οὐΐρκὼ, καὶ Ἀριμάϊς

» Τόσην πυρὶ φλέγουσι πληθὺν μαρτύρων,
» Ὅσας ἄγει μὴν σήμερον τὰς ἡμέρας.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι Γαβριὴλ θὰ εἰπῇ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, (α) κατὰ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλον. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐξαιρέτως ὑπηρέτησεν εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεανθρώπου Λόγου. Λέγει δὲ καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς ὁ Ταυρομενίας ἐπίσκοπος, ὅτι τὰ ἑπτὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ ὄνομα τοῦ Γαβριὴλ, σημαίνουσιν, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ εὐαγγελισθεὶς τεχθῆναι Χριστὸς ἦκει ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου παντὸς, τοῦ μετρουμένου ὑπὸ τῆς ἑβδομάδος καὶ περατουμένου ἐν αἰῶσιν ἑπτά. (λόγῳ εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.)

(α) Ἑβρ. ἄνθρωπος Θεοῦ. Σ. Ε.

Digitized by Google

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουγγουρίχου βασιλέως τῶν Γότθων, καὶ Γρατιανοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει τος' (376), διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν ἔλαβον διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Ἰουγγουρίχου, διότι οὗτος ὁ ἀσεβέστατος κατέκαυσε τὴν ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν, εἰς τὴν ὁποίαν κατεκάησαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες εἰκοσιεξ μάρτυρες. Τότε δὲ συνέβη καὶ ἓν τοιοῦτον, ἤγουν χριστιανός τις ἔφερεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν προσφοράν, ὁ ὁποῖος πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἀντὶ τῆς ἀψύχου προσφορᾶς, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔγεινε προσφορὰ εἰς τὸν Θεόν, ὁλοκαυτωθεὶς διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ λαβὼν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΟΔΡΑΤΟΥ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ, ΜΑΝΟΥΗΛ, καὶ ἑτέρων τεσσαράκοντα τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Εἰς τὸν Κοδράτον.

» Κοδράτε, θαυμάζω σε τῆς εὐανδρίας,
» Πῶς ὑπτιάζων ἀνδρικῶς σφάττῃ, μάκαρ.

Εἰς τὸν Θεοδόσιον.

» Θεοδόσιος, τῷ Θεῷ ζῶν καὶ μόνῳ,
» Ζωὴν δι' αὐτὸν ἐκ ξίφους καταστρέφει.

Εἰς τὸν Μανουήλ.

» Ξίφει χεθήτω, κἂν κοτύλη φησί μοι,
» Ὁ Μανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

Εἰς τοὺς τεσσαράκοντα.

† » Τεσσαράκοντα μάρτυρες διὰ ξίφους,
» Θεῷ προσηνέχθησαν· ὢ τῆς ἀνδρίας!

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς· βλέποντες δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν νὰ θανατόνωνται οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἐσυμφώνησαν ἀναμεταξύ των νὰ ὁμολογήσωσι παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ νὰ νὰ γείνωσι κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Καὶ λοιπὸν ὑπῆγον αὐτόκλητοι καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος ἐξέταζε τότε καὶ ἐτιμώρει πολλοὺς χριστιανούς· καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὡμολόγησαν ὅτι εἶναι χριστιανοί. Ὅθεν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, μετά τινας δὲ ἡμέρας τοὺς ἐξήγαγον τῆς φυλακῆς, καὶ κρεμάσαντες αὐτοὺς γυμνοὺς ἐπάνω εἰς ξύλον, κατεξέσχισαν τὰς πλευράς των. Εἶτα τοὺς ἔσυραν ἐπάνω εἰς τριβόλους, καὶ τελευταῖον τοὺς ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΣΤΕΦΑΝΟΣ ἡγούμενος Τριγλίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Θείου Στέφανος ἀμπελῶνος ἐργάτης,
» Θεῷ παραστὰς καμάτου μισθὸν λάβῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἐν ἔτει ωιέ (815), ἠγάπησε δὲ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, μὲ πολλὴν παράκλησιν τῶν μοναχῶν, ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ καλουμένου Τριγλία. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε χρόνους πολλοὺς εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ ἡγουμενίαν, ὕστερον προσεκλήθη ἀπὸ τὸν ῥηθέντα δυσσεβῆ Λέοντα τὸν εἰκονομάχον, ὁ ὁποῖος ἐκίνησε διωγμὸν μεγάλον κατὰ τῶν προσκυνούντων τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας. Ἀναγκασθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν τύραννον νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ νὰ ὑπογράψῃ κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ μὴ πεισθεὶς, ἀλλὰ μᾶλλον ὀνομάσας δυσσεβεῖς τοὺς ἀναγκάζοντας αὐτὸν εἰς τοῦτο εἰκονομάχους, ἐτιμωρήθη πολλὰ καὶ εἰς φυλακὰς ἐβλήθη, καὶ εἰς ἐξορίαν ἐπέμφθη. Μὲ τὰ ὁποῖα ταῦτα δεινὰ ταλαιπωρηθεὶς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ὁποίου, τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ κακοπαθείας ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος.

—

* *Διήγησις ὠφέλιμος ΜΑΛΧΟΥ μοναχοῦ αἰχμαλωτισθέντος.* [1]

† » Βλέψον μοναχὲ τίσιν οἶκον λαμβάνει,
» Παρήκοος πᾶς, καὶ διόρθωσιν λάβε.

Μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας ἕως τριάκοντα μίλια, εἶναι χωρίον ὀνομαζόμενον Μαρώνεια, εἰς τὸ χωρίον δὲ ἐκεῖνο ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ὁ Μάλχος οὗτος, καὶ ἐσέβετο τὸν Θεόν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς αὐτοῦ ἐσπούδαζον νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν γυναῖκα, αὐτὸς δὲ ἐμελέτα νὰ φύγῃ καὶ νὰ γείνῃ μοναχός· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἰβηρίαν, ἔγεινε μοναχὸς πλησίον εἰς πνευματικοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ. Ἀγω-

[1] Τοῦτο τὸ διήγημα ἠρανίσθη ἀπὸ τὸ Γεροντικὸν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται, Παράδεισος τῶν Πατέρων ἐν χειρογράφοις συλλεγόμενος, ὑπὸ τοῦ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἑλενουπόλεως συναχθεὶς, καὶ εἰς ὑποθέσεις τεσσαρεσκαίδεκα διαιρεθείς.

Digitized by Google

νισθείς λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος, ὑπηρέστησεν εἰς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ ἔμαθεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἐστοχάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν χήραν μητέρα του, μὲ σκοπὸν ἵνα μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνης γείνῃ κληρονόμος ὅλων τῶν ὑπαρχόντων της· καὶ ἄλλα μὲν ἀπὸ αὐτὰ νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς, ἄλλα δὲ νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς οἰκοδομὴν μοναστηρίου ἰδικοῦ του. Τοῦτον δὲ τὸν σκοπὸν καὶ λογισμόν του ἐφανέρωσεν εἰς τὸν πνευματικόν του πατέρα καὶ γέροντα, ὁ ὁποῖος ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν λογισμὸν τοῦτον, ὡς ἀνωφελῆ καὶ ἀσύμφορον, μάλιστα δὲ καὶ ἐβεβαίονεν αὐτὸν, ὅτι οἱ λογισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἐκ τῶν δαιμόνων. Ὁ δὲ Μάγχος δὲν ἠθέλησε νὰ πεισθῇ εἰς τὰ λόγια τοῦ γέροντός του, ἀλλ' ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ ἀπαντήσῃ Σαρακηνοὺς εἰς τὸν δρόμον, ἐπρόσμενεν ἐκεῖ, ἕως νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλους συνοδοιπόρους· ἀφ' οὗ δὲ συνήχθησαν ἑβδομήκοντα ὁδοιπόροι, ἐπεριπάτει πλέον χωρὶς φόβον. Παρ' ἐλπίδα ὅμως ἐφάνη εἰς τὸν δρόμον πλῆθος Σαρακηνῶν, οἱ ὁποῖοι αἰφνιδίως ὁρμήσαντες κατὰ τῶν ὁδοιπόρων, τοὺς ἐπίασαν ὅλους ζωντανοὺς καὶ τοὺς ἠχμαλώτισαν.

Τότε καὶ ὁ Μάλχος οὗτος ἔπεσεν εἰς τὸν λαχνὸν ἑνὸς μαύρου Αἰθίοπος, ὁ ὁποῖος ἔλαβεν αὐτὸν αἰχμάλωτον, ὁμοῦ καὶ μίαν γυναῖκα. Τούτους λοιπὸν καὶ τοὺς δύω ἐπρόσταξεν ὁ Αἰθίοψ νὰ ἱππεύσωσιν ὁμοῦ ἐπάνω εἰς μίαν γοργοκάμηλον· ἐπειδὴ δὲ ἡ κάμηλος ἔτρεχε πολὺ, ὁ Μάλχος κινδυνεύων νὰ χρημνισθῇ ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα, ἐνηγκαλίσθη καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκα καὶ ἡ γυνὴ τὸν Μάλχον, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἐναγκαλίσεως ἴσταντο στερεοὶ ἐπάνω εἰς τὴν κάμηλον. Ὄχι μόνον δὲ τοῦτο τὸ ἄτοπον συνέβη εἰς τὸν Μάλχον διὰ τὴν παρακοήν του, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἔφαγε χωρὶς νὰ θέλῃ κρέας καμήλου. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ αὐθέντης του Αἰθίοψ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὁ Μάλχος προσῆλθεν εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ αὐθέντου του, καὶ ὑπετάσσετο ὡς δοῦλος εἰς αὐτὴν, φέρων νερὸν, καὶ ῥίπτων ἔξω τὰ σκούπιδα. Τελευταῖον δὲ ἐπεφόρτισεν αὐτὸν ὁ αὐθέντης του τὸ νὰ βόσκῃ τὰ πρόβατά του, καὶ μὲ τὴν ἐπιστασίαν ταύτην τῶν προβάτων ἐλαφρώθη ὀλίγον ἀπὸ τὰ βαρέα προστάγματα καὶ τὰς πρότερον ὑπηρεσίας. Ἐπαρηγορεῖτο δὲ μὲ αὐτὴν συλλογιζόμενος τὰ παραδείγματα τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου προφήτου καὶ ἀοιδίμου βασιλέως Δαβὶδ, ὁ ὁποῖος διότι ἐπρίμαινε τὰ ἄλογα πρόβατα, εὗρε τὴν βασιλείαν καὶ πριμαντικὴν τῶν λογικῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ εὐηρέστησεν ὁ Μάλχος εἰς τὸν αὐθέντην του διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν προβάτων καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ τυρίου, καὶ διὰ τὴν φυλακὴν ὅλων τῶν σκευῶν καὶ εἰδισμάτων τοῦ οἴκου του, τὰ ὁποῖα παρέδιδε σῶα καὶ ὁλόκληρα μὲ συνείδησιν καθαρὰν καὶ μὲ πίστιν καὶ ἀξιολότητα, διὰ ταῦτα λέγω τὰ καλὰ τοῦ Μάλχου, ἐσυλλογίζετο ὁ αὐθέντης του Αἰθίοψ νὰ κάμῃ εἰς αὐτὸν κάμμίαν φολοτιμίαν καὶ ἀνταπόδοσιν· ἡ ἀνταπόδοσις δὲ αὕτη ἦτο τὸ νὰ δώσῃ τῷ Μάλχῳ γυναῖκα ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἠχμαλώτισεν ὁμοῦ μὲ αὐτόν. Ὁ δὲ Μάλχος καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν αὐθέντην του καὶ ἀκούσας τοῦτο, κατ' ἀρχὰς μὲν μετεχειρίσθη ἀργοπορίαν καὶ ἀναβολὴν τοῦ καιροῦ, λέγων ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο διότι εἶναι μοναχὸς, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι ἐλευθέρα, ἀλλ' εἶναι συνεζευγμένη μὲ ἄνδρα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χωρισθῇ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπὸ τὸν νόμιμον ἄνδρα της.

Ὁ δὲ Αἰθίοψ τοῦτο ἀκούσας, ἐξεγύμνωσε τὴν σπάθην του καὶ ἐφοβέρισε νὰ τὸν θανατώσῃ. Τότε ὁ Μάλχος ἐμάνθανε διὰ τῆς δοκιμῆς τὰ θανατηφόρα βλαστήματα ὅσα ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν ἡ παρακοὴ τοῦ πνευματικοῦ του πατρός· ὅθεν φοβηθεὶς, ἐπῆρε τὴν γυναῖκα καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ· ἀπεφάσισεν ὅμως εἰς τὸν λογισμόν του κάλλιον νὰ θανατώσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, παρὰ νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ ἐκείνη, θαυμασία οὖσα καὶ φρονίμη καὶ σώφρων, ἔβλεπε τὴν ἀνυπόφορον λύπην καὶ ἀδημονίαν τοῦ Μάλχου, ἐφοβήθη μήπως ἀπὸ τὴν πολλὴν λύπην θανατωθῇ. Ὅθεν τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ ἦναι μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀχώριστοι καὶ οἱ δύω, διὰ τὸν φόβον τοῦ Αἰθίοπος καὶ διὰ τὸ ἀνύποπτον· νὰ φυλάττωσι δὲ κατὰ τὸ κρυπτόμενον καθαρὸν καὶ παρθένον τὸν ἑαυτόν των. Μὲ τοιοῦτον τρόπον, ἔλεγεν ἡ τιμία γυνὴ, θέλει λάβῃ πληροφορίαν ὁ αὐθέντης μας, ὅτι δὲν θὰ μεταχειρισθῶμεν δολιότητα. Ἤρεσεν ἡ βουλὴ αὕτη εἰς τὸν Μάλχον, πλὴν αὐτὸς ἐνθυμούμενος τὴν καθαρὰν καὶ ἁγίαν ζωὴν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὸ μοναστήριον, ἐμελέτα νὰ φύγῃ. Τοῦτο δὲ νοήσασα ἡ γυνὴ, παρεκάλει νὰ τὸν συναχολουθήσῃ καὶ αὐτὴ διὰ νὰ γίνῃ καλογραῖα, εἰς κάνένα παρθενῶνα καὶ μοναστήριον· ὁ δὲ Μάλχος ὑπεσχέθη τοῦτο εἰς αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ πλησίον ἦτο ποταμός τις μεγαλώτατος, ὁ ὁποῖος

Digitized by Google

δὲν ἄφινεν αὐτοὺς νὰ φύγωσιν ἐλευθέρως διὰ τὸ δύσκολον αὐτοῦ πέρασμα, τούτου χάριν κατεσκεύασαν δύω ἀσκία ἀπὸ δερμάτια, καὶ δέσαντες αὐτὰ μὲ ἀσφάλειαν, ἐπῆρεν ὁ Μάλχος τὸ ἓν ἀσκίον καὶ ἡ γυνὴ τὸ ἄλλο, καὶ ἐμβαίνοντες διὰ νυκτὸς εἰς τὸν ποταμὸν, μετεχειρίσθησαν τὰ μὲν ἀσκία ὡς πλοῖον, τοὺς δὲ πόδας των, ὡς πηδάλια, καὶ οὕτως ἐξῆλθον εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ. Ὅθεν εὐχαριστήσαντες εἰς τὸν Θεὸν, ὄχι μόνον περιεπάτουν τὴν νύκτα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενοι, συχνάκις ὅμως ἔβλεπον καὶ ὀπίσω των. Καὶ λοιπὸν ἰδοὺ βλέπουσι τὸν αὐθέντην των τὸν Αἰθίοπα ὁμοῦ μὲ ἕνα δοῦλον, οἱ ὁποῖοι ἀναβάντες εἰς δύω γοργοκαμήλους, ἐβάσταζον εἰς τὰς χεῖράς των σπαθία ξεγυμνωμένα καὶ ἔτρεχον κατόπιν των.

Ὅτε δὲ ἐκεῖνοι ἐπλησίασαν διὰ νὰ τοὺς πιάσωσιν, οὗτοι ἀπὸ τὸν φόβον ἔγειναν ὡς λίθοι καὶ ἀναίσθητοι νεκροί· κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἐφάνη ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ἓν βαθύτατον σπήλαιον, ὅθεν ἐμβῆκαν εἰς αὐτό. Ἐμβάντες δὲ εὗρον ἐν αὐτῷ μίαν ἀσπίδα καὶ ὀφίδια καὶ ἄλλα θανατηφόρα ἑρπετὰ καὶ θηρία πολλὰ, λέοντας καὶ λεαίνας, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν πολλὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου προσέφυγον εἰς αὐτὰ, ἵνα λάβωσιν ἀναψυχήν. Λοιπὸν ἂν καὶ ἐφοβήθησαν οὗτοι τὰ ῥηθέντα θηρία, ἐπειδὴ ὅμως ἦτο μεγαλείτερος ὁ φόβος τοῦ Αἰθίοπος, ἐσφραγίσθησαν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐστάθησαν εἰς ἓν μέρος τοῦ σπηλαίου, προσμένοντες νὰ γίνωσι φαγητὸν τῶν θηρίων. Καταβάντες δὲ ἀπὸ τὰς καμήλους ὁ Αἰθίοψ καὶ ὁ δοῦλός του ἔδεσαν αὐτὰς πλησίον εἰς τὸ σπήλαιον· καὶ ὁ μὲν δοῦλος ἐμβῆκε πρῶτος εἰς τὸ σπήλαιον διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἔξω τὸν Μάλχον καὶ τὴν γυναῖκα, ὁ δὲ Αἰθίοψ λαβὼν τὸ σπαθίον ἵστατο εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, ἵνα, ὅταν ἐκεῖνοι ἔλθωσι διὰ νὰ περάσωσι, θανατώσῃ αὐτούς. Ἅμα λοιπὸν ἐμβῆκεν ὁ δοῦλος ἐπήδησεν ἐπάνω του μία λέαινα, ἡ ὁποία ἁρπάσασα αὐτὸν ἀπὸ τὸν λαιμὸν, τὸν ἔπνιξεν· ἔπειτα δαγκάνουσα αὐτὸν, ἔσυρεν εἰς τὴν φωλεάν της. Καὶ ὁ μὲν Μάλχος καὶ ἡ γυνὴ βλέποντες τοῦτο, ἐδόξασαν τὸν Θεόν· ὁ δὲ Αἰθίοψ νομίσας, ὅτι οἱ φυγόντες ἀντιστέκονται εἰς τὸν δοῦλον καὶ δὲν πείθονται νὰ ἐκβῶσιν ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ἐμβῆκε καὶ αὐτὸς μέσα, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὴν μάχαιραν. Ἁρευθὺς δὲ ἐπήδησε πάλιν κατ' ἐπάνω του ἡ ἰδία λέαινα καὶ ἐθανάτωσε καὶ αὐτόν. Τότε ὁ Μάλχος καὶ ἡ γυνὴ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ὅπερ ἐποίησε δι' αὐτοὺς, ἐπρόσμενον ἐκεῖ, ἐλπίζοντες, ὅτι καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγον θὰ φαγωθῶσιν ἀπὸ τὴν λέαιναν. Ἀλλ' ἡ λέαινα λαβοῦσα τὸ λεονταράπουλόν της, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· τότε ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ, εὗρον τὰς καμήλους δεδεμένας καὶ φορτωμένας μὲ φαγητὰ καὶ ποτά. Ὅθεν φαγόντες καὶ εὐφρανθέντες, εὐχαρίστησαν τῷ Θεῷ.

Ἔπειτα ἀναβάντες εἰς τὰς καμήλους, ἐπέρασαν τὴν ἔρημον εἰς δέκα ἡμέρας καὶ ὑπῆγαν εἰς κάστρον· ἐκεῖθεν δὲ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ὁ ἄρχων τοῦ κάστρου πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Μεσοποταμίας· ἐκεῖνος δὲ ἐξαγοράσας τὰς καμήλους, καὶ φιλοφρόνως αὐτοὺς δεξιωθεὶς, τοὺς ἀπέστειλε χαίροντας εἰς τὸν οἶκόν των. Τότε ὁ μοναχὸς Μάλχος δοὺς ἱκανὰ χρήματα εἰς ἕνα παρθενῶνα καὶ ἀσκητήριον γυναικῶν, ἔβαλεν εἰς αὐτὸ τὴν γυναῖκα· αὐτὸς δὲ γυρίσας εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔφυγε, τὸν μὲν πνευματικὸν αὐτοῦ πατέρα καὶ γέροντα εὗρεν ἀποθαμένον, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς διηγήθη ὅσα συνέβησαν εἰς αὐτόν. Ὅθεν μαθὼν γνῶσιν ἀπὸ ὅσα ἔπαθε, παρέμενεν εἰς τὸ ἑξῆς ἐν τῷ μοναστηρίῳ, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τόσους μεγάλους κινδύνους. Διανύσας λοιπὸν χρόνους ἀρκετοὺς, καὶ τῷ Θεῷ εὐαρέστως δουλεύσας, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ΄, μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΑΤΡΩΝΗΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

» Οὐκ ἄξιον λαθεῖν σε, μάρτυς Ματρῶνα,
» Κἂν ἔνδον εἱρκτῆς ἐκπνέῃς κεκρυμμένη.
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ θάνε Ματρώνη ἐνὶ εἱρκτῇ.

Αὕτη ἦτο ὑπηρέτρια γυναικὸς Ἑβραίας, Παντίλλης [1] ὀνομαζομένης, ἡ ὁποία ἦτο σύζυγος ἑνὸς ἀρχιστρατήγου ἐν τῇ πόλει τῆς Θεσσαλονίκης. Ὅτε δὲ ἡ κυρία της ὑπῆγαινεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἑβραίων, ἠκολούθει μὲν αὐτὴν καὶ ἡ Ματρῶνα, μέσα ὅμως εἰς τὴν συναγωγὴν δὲν ἐμβαινεν, ἀλλ' ἐγύριζε καὶ ὑπῆγαινεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθη εἰς τὴν κυρίαν της τοῦτο, ἐδάρη ἡ μακαρία ἀνελεημόνως καὶ ἐκλείσθη εἰς φυλακήν· εἶτα ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ πάλιν δέρεται, καὶ πάλιν κλείεται εἰς τὴν

[1] Παρὰ τοῖς Μηναίοις Παυτίλλα γράφεται. Σ' Ε.

Digitized by Google

φυλακήν. Ἐκεῖ δὲ διελθοῦσα ἡμέρας πολλὰς, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Λέγουσι δὲ, ὅτι τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐνεταφιάσθη ἐντίμως· ἡ δὲ κυρία της Παντίλλα, ὠλίσθησεν ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ ἔπεσε κάτω εἰς ἕν ὑπολήνιον, ὅπου χύνεται τὸ γλεῦκος (μοῦστος), καὶ ἐκεῖ κατέστρεψε τὴν ζωὴν, καὶ ἔλαβε κατὰ τὸ παρὸν τὴν ἀξίαν καταδίκην παρὰ Θεοῦ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΚΗΡΥΚΟΣ *ὁ ἐν τῷ Ἄπρῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐγὼ, πάτερ Κήρυκε, καὶ τεθνηκότα,
» Κἂν καρδίᾳ φέρειν σε, κἂν γλώττῃ θέλω.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΤΟΥ *τοῦ συγκλητικοῦ, καὶ* ΛΥΔΙΑΣ *τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, καὶ τῶν δύω τέκνων αὐτοῦ,* ΘΕΟΠΡΕΠΙΟΥ, ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ, ΑΦΜΙΛΟΧΙΟΥ *τοῦ δουκὸς, καὶ* ΚΡΟΝΙΔΟΥ *τοῦ Κομενταρησίου.*[1]

Εἰς τὸν Φιλητὸν καὶ Λυδίαν.

» Ὥσπερ Φιλητοῦ καὶ Λυδίας σὰρξ μία,
» Οὕτως ἓν αὐτῶν καὶ μετ' εἰρήνης τέλος.

Εἰς τὸν Θεοπρέπιον καὶ Μακεδόνα.

» Θνήσκει Θεοπρέπιος σὺν Μακεδόνι,
» Θεοπρεπῶς ᾄδοντες ὕμνους Κυρίῳ.

Εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον καὶ Κρονίδην.

» Δοὺξ συντελευτᾷ τῷ Κομενταρησίῳ,
» Ἐξουσιάζων ἐξυπηρετουμένῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ρκε' (125), χριστιανοὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λατρεύοντες τῷ Θεῷ. Πιασθεὶς δὲ ὁ μακάριος Φιλητὸς ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του Λυδίαν, καὶ μὲ τὰ δύω παιδία του, τὸν Θεοπρέπιον καὶ Μακεδόνα, παρεστάθη εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν σοφίαν τοῦ ἁγίου, ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον, ὅστις ἦτο δοὺξ εἰς τὴν Σλαβονίαν. Εὐθὺς λοιπὸν ἐκεῖνος ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κτυπῶσι τὰ σώματά των μὲ σπάθας ξυλίνας. Τότε ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν Κρονίδης ὁ Κομενταρήσιος, ὅστις μετὰ τῶν λοιπῶν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐνῷ οἱ ἅγιοι ἐψάλλον καὶ προσηύχοντο, ἐφάνησαν οὐράνιοι ἄγγελοι παραθαρρύνοντες καὶ ἐνδυναμόνοντες αὐτοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Τῷ πρωὶ δὲ παρεστάθησαν εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτοὺς, πολλὰ βάσανα καὶ τιμωρίαι εἶναι ἡτοιμασμέναι διὰ σᾶς. Ὅθεν ἔβαλε τοὺς ἁγίους μέσα εἰς ἕνα λέβητα γεμάτον ἐλαίου καὶ ριτίνης βρασμένης, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐψυχράνθη ὁ λέβης. Τότε θαυμάσας ὁ δοὺξ Ἀμφιλόχιος διὰ τὸ γεγονὸς θαῦμα, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· λέγων δὲ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, βοήθει μοι, ἐμβῆκε καὶ αὐτὸς μέσα εἰς τὸν λέβητα· φωνὴ δὲ θεϊκὴ ἔγεινεν εἰς αὐτὸν λέγουσα, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἀνάβαινε ἐδῶ εἰς ἐμέ. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σλαβονίαν, γέμων ἀπειλῶν καὶ θυμοῦ. Φθάσας λοιπὸν ἐκεῖ, προστάζει νὰ καῇ εἰς ἑπτὰ ἡμέρας λέβης γεμάτος ἐλαίου, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ βληθῶσιν ὅλοι οἱ ἓξ ἅγιοι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐντροπιασθεὶς διὰ τὸ θαυμάσιον τοῦτο, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην. Οἱ δὲ ἅγιοι προσευχηθέντες καὶ εὐχαριστήσαντες τῷ Θεῷ, παρέδωκαν εἰς αὐτὸν τὰς ψυχάς των, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΩΑΝΝΗΣ *καὶ* ΒΑΡΟΥΧΙΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Οὐ θάρσος ἧττον Ἰωάννου πρὸς ξίφος
» Ὁ Βαρούχιος εἶχεν, εἰμὴ καὶ πλέον.

Ὁ προφήτης ΑΝΑΝΙ[1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τριὰς τρίπους σὸς, Ἀνανὶ θεοπρόπε,
» Δι' ἧς τὸ μέλλον προῦλεγες πρὸ τοῦ τέλους,

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ *ἐπι-*

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην ταύτην τοῦ Μαρτίου ἐτελειώθησαν διὰ τοῦ μαρτυρίου οἱ ἐννέα μάρτυρες, οἱ ἐν τῷ Συναξαρίῳ Ἰωσὴ καὶ Βαραχησίου περιεχόμενοι, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος.

[1] Περὶ τοῦ Ἀνανὶ τοῦ προφήτου τούτου ταῦτα γράφει ἡ ἁγία Γραφὴ «Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν; εἰς θάρσος; εἰς ἵππεῖς; εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατισχύσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν· καὶ νῦν ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακήν.» (Β'. Παραλ. ις'. 7—10.)

Digitized by Google

σκόπου Κορίνθου, ἀδελφοῦ γεγονότος Πέτρου ἐπισκόπου Ἄργους τοῦ σημειοφόρου. [1]

† » Φύσει ἀδελφὸς ὢν ὁ Παῦλος τοῦ Πέτρου,
» Πόλει σὺν αὐτῷ ἐγκατοικεῖ τῇ ἄνω.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΤΥΧΙΟΥ.

» Εὐτυχὲς Εὐτύχιος ἦλθεν εἰς πέρας,
» Γῆθεν μεταστὰς καὶ κατοικήσας πόλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ *τοῦ νέου, ἡγουμένου γεγονότος μονῆς τῆς Πελεκητῆς.* [2]

» Δοὺς Ἱλαρίων γῇ τὸ γῆθεν σαρκίον,
» Γῆν μακάρων ᾤκησε τὴν μακαρίαν.
» Ὀγδόῃ Ἱλαρίωνα κιχήσατο εἰκάδι πότμος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΗΡΩΔΙΩΝΟΣ *ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστόλων.*

* » Ῥόδον νοητὸν ὢν σαφῶς Ἡρωδίων,
» Ξίφει τρυγηθεὶς πάλιν ἀνθεῖ ἐν πόλῳ.

Οὗτος ἦν εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς τοῦ Κυρίου, ἀκολουθῶν τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, καὶ μάλιστα τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ γενόμενος συνεργὸς τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔπειτα χειροτονηθεὶς ἐπίσκοπος τῶν νέων Πατρῶν, ἐδίδασκε καὶ ἐπέστρεφε πολλοὺς πρὸς τὸν Κύριον· ὅθεν πιασθεὶς [3] ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἐδάρη δυνατά, διότι ἄλλοι μὲν ἔδερον αὐτὸν, ἄλλοι δὲ συνέτριβον τὸ στόμα του μὲ πέτρας καὶ ἄλλοι ἐκτύπων αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. Τελευταῖον δὲ ἀπέσφαξαν αὐτὸν οἱ θηριόγνωμοι, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, παραδοὺς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ τρισόλβιος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΡΚΟΥ *ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων,* [1] ΚΥΡΙΛΛΟΥ *διακόνου, καὶ τῶν ἐν Ἀσκάλωνι καὶ Γάζῃ παρθένων γυναικῶν, καὶ ἱερωμένων ἀνδρῶν.*

Εἰς τὸν Μάρκον.

» Ἐπαγρυπνήσας πρῶτα πολλαῖς αἰκίαις,
» Ὕπνωσε Μάρκος θεῖον εἰρήνης ὕπνον.

Εἰς τὸν Κύριλλον.

» Γαστὴρ Κυρίλλου λευΐτου διὰ ξίφους,
» Ὡσεὶ πάχος γῆς, εἶπε Δαβίδ, ἐρράγη.

Εἰς τὰς Παρθένους.

» Κεῖνται γυναῖκες βρώσεως χοίροις σκάφαι,
» Γαστρὸς παθοῦσαι ῥῆξιν ἐκ χοιροφρόνων.
† » Εἰκάδι ἡδ' ἐνάτῃ ἀθληταὶ εἰς πόλον ἵκον.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Μάρκος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου [2] τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τκη' (328), ζήλῳ δὲ θείῳ κινηθεὶς, ἐκρήμνισεν ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἐκκλησίαν. Ὅτε δὲ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευσε μετὰ ταῦτα ἐν ἔτει τξα' (361), καὶ ἔδωκε πολλὴν τιμὴν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ παρρησίαν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, τότε ὄχι μόνον εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον Μάρκον πολλὰ κακὰ ἔδειξεν ὁ ἀποστάτης διότι ἐκρήμνισε τὸν ναὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς, διότι καὶ ἐκεῖνοι ἐκρήμνισαν τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων. Ὁ δὲ ἅγιος Μάρκος κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκρύφθη καὶ συνεστάλη εἰς ἓν μέρος, κατὰ τὴν τοῦτο προστάζουσαν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου· ἐπειδὴ ὅμως ἀντ' αὐτοῦ ἐπιάσθησαν ἄλ-

---

[1] Ὁ Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅστις καὶ θαυματουργὸς ὀνομάζεται. Τούτων τῶν δύω ἀδελφῶν τὸ Συναξάριον γράφεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Μαΐου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς εὑρίσκεται κατὰ τὴν Προῦσαν, τὸ ὁποῖον σώζεται καὶ κατοικεῖται ἕως τῆς σήμερον.

[3] Κατὰ δὲ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, ὅπου ἑορτάζεται ὁ ἀπόστολος οὗτος μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ἐράστου, Σωσιπάτρου, καὶ Κουάρτου, γράφεται ὅτι ὁ Ἡρωδίων οὗτος ἀπεκεφαλίσθη ἀπὸ τὸν Νέρωνα ὁμοῦ μὲ τὸν Ὀλυμπᾶν.

Περιττῶς δὲ γράφεται καὶ ἐῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Φιλητοῦ τοῦ Συγκλητικοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, διότι τούτου ἡ μνήμη προεορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος Μαρτίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ κατὰ τὴν τάξιν συνηρμόσθη.

[1] Ἀρέθουσα εἶναι πόλις ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, κειμένη κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Στρύμωνος· ἤτοι τοῦ Χάνδακος ποταμοῦ, ἡ ὁποία ὕστερον ὠνομάσθη Ῥενδίνα, μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Θεσσαλονίκης Μητροπολίτην.

[2] Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἀναφέρων τὸ διήγημα τοῦτο ἐν τρίτῳ βιβλίῳ κεφ. ἕκτῳ τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας, ἐξ οὗ καὶ ἐρανίσθη, λέγει, ὅτι ὁ Μάρκος οὗτος ἦτο ἐπὶ Κωνσταντίου, τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου.

Digitized by Google

λοι καὶ ἐτιμῶροῦντο, ἐξῆλθεν εἰς τὸ φανερόν, καὶ παρεδόθη μόνος του εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας. Οἱ δὲ στρατιῶται πιάσαντες αὐτὸν τὸν ἐγύμνωσαν, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ σῶμά του πολλοὺς ῥαβδισμοὺς καὶ ἔπειτα τὸν ἔρριψαν εἰς χανδάκια βρωμερά.

Μετὰ ταῦτα ἐξαγαγόντες τοῦτον ἐκεῖθεν τὸν παρέδωκαν εἰς παιδία νὰ τὸν κατακεντῶσι μὲ βελόνας· εἶτα ποιήσαντες γάρον, ἤτοι ἅλμην, ἔβρεξαν ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἀπὸ αὐτήν. Ὕστερον χρίσαντες αὐτὸν μὲ μέλι τὸν ἐκρέμασαν μὲ σχοινία ἔξω κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεσημβρίας, διὰ νὰ δέχηται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ νὰ καταφλέγηται ἀπὸ αὐτὰς, καὶ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ ἦναι τροφὴ εἰς τὰς μελίσσας καὶ σφῆκας. Τούτων δὲ οὕτω γενομένων, ὑπέμεινεν ἀνδρείως τὰ βάσανα ὁ μακάριος Μάρκος, ὄχι μόνον διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ δώσῃ οὐδὲ ὀβολὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀνάκτισιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ χρημνισθέντος ναοῦ τῶν εἰδώλων. Ἐζήτουν δηλαδὴ οἱ Ἕλληνες ἀπὸ αὐτὸν ὀλίγην τινα βοήθειαν, διὰ νὰ τὸν ἀνακτίσωσι πάλιν πρὸς σύστασιν τῆς ἀσεβείας των· ἀλλ' ὁ ἅγιος οὐδὲ ὀλίγον τι ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, ἐπειδὴ ἐὰν ἔδιδεν, ἐφαίνετο ὅτι προδίδει τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν μὲ τὴν ἔνστασιν νικήσας τοὺς Ἕλληνας, καὶ μὲ τὴν πρᾶξιν αὐτοὺς ἐνίκησε, διότι βλέποντες οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ θαυμαστοῦ τούτου γέροντος Μάρκου, κατέβασαν μὲν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ, ὅπου τὸν εἶχον κρεμασμένον· αὐτοὶ δὲ μεταβληθέντες, μετεχειρίσθησαν αὐτὸν διδάσκαλον, καὶ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστόν.

Καλὸν δὲ εἶναι νὰ διηγηθῶμεν ἐδῶ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐτόλμησαν οἱ Ἕλληνες νὰ κάμωσιν εἰς τὴν πόλιν Φοινίκην ἐναντίον Κυρίλλου τοῦ διακόνου ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Παραβάτου. Ἐπειδὴ δηλαδὴ καὶ αὐτὸς πολλὰ εἴδωλα τῶν δαιμόνων ἐκρήμνισεν, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτοὺς δεινὸν καὶ βίαιον θάνατον, διότι ἔσχισαν τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκβῆκαν ἔξω τὰ σπλάγχνα του, ὥστε ἔγεινεν ἐλεεινὸν θέαμα. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ τὰ σπλάγχνα του ἔφαγον οἱ Ἕλληνες, διὰ τοῦτο καὶ ἔλαβον παρὰ Θεοῦ τὴν ἀξίαν ἐκδίκησιν, διότι ἐνῶ ἔτρωγον τὰ σπλάγχνα του ἔπεσον τὰ ὀδόντιά των, καὶ ἡ γλῶσσά των ἐκόπη, καὶ ἡ ὀπτικὴ δύναμις τῶν ὀφθαλμῶν των ἐβλάβη. [1]

[1] Καὶ τοῦτο τὸ διήγημα τοῦ Κυρίλλου διηγεῖται ὁ Κύρου Θεοδώρητος αὐτόθι.

Ποῖος δὲ νὰ τραγωδήσῃ τὰ βάσανα ὅσα ἔκαμαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Γάζαν τῆς Παλαιστίνης, καὶ εἰς τὴν Ἀσκάλωνα, κατά τινων γυναικῶν παρθένων καὶ ἀνδρῶν ἱερωμένων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοῦ Παραβάτου; ἔσχισαν οἱ θηριώδεις καὶ ἀπάνθρωποι τὰς κοιλίας τῶν ἀνωτέρω γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ βαλόντες εἰς τὰς κοιλίας των κριθάριον τὰς ἔβαλον ἔμπροσθεν εἰς τοὺς χοίρους διὰ νὰ τὰς φάγωσι. Ταῦτα ἐστάθησαν τὰ δράματα καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἀσεβοῦς βασιλείας τοῦ Παραβάτου Ἰουλιανοῦ, καὶ τῶν ὑποτασσομένων εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς μὲν τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ ἀντὶ τῶν ἐδῶ προσκαίρων βασάνων ἐπροξενήθη ἡ αἰώνιος μακαριότης, εἰς δὲ τὸν αἴτιον τούτων ἀσεβέστατον Ἰουλιανὸν ἐπροξενήθη ἡ γέεννα τοῦ πυρὸς, καὶ ἡ αἰώνιος καταισχύνη. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΩΝΑ, ΒΡΑΧΗΣΙΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.*

Εἰς τὸν Ἰωνᾶν

» Ἔχεις Ἰωνᾶν καὶ σὺ, γῆ, πάντως μέγαν,
» Κατ' οὐδὲν ἐνδέοντα τοῦ θαλαττίου.

Εἰς τὸν Βαραχήσιον.

» Διψῶν Βαραχήσιος ἀθλητῶν τέλους,
» Χανδὸν ζεούσης ἐκπίνει πίσσης σκύφον.

» Εἰς τοὺς ἐννέα.

† » Χριστοῦ ὑπερτιμηθέντες ἄνδρες ἐννέα,
» Ἤδη σύνεισιν τάξεσιν ταῖς ἐννέα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Περσίαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει τλ' (330), μοναχοὶ δὲ ὄντες ἄφησαν τὸ μοναστήριόν των, καὶ ὑπῆγαν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Μαρμιαβώχ· εὗρον δὲ εἰς αὐτὸ ἐννέα ἁγίους μάρτυρας κλεισμένους εἰς φυλακὴν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι αὐτὰ, Ζανιθᾶς, Λάζαρος, Μαρουθᾶς, Ναρσῆς, Ἠλίας, Μάρης, Ἄβιβος, Συμεήθης, καὶ Σάββας. Παρεθάρρυνον δὲ αὐτοὺς διὰ νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁμολογίαν, καὶ εἰς αὐ-

[1] Καὶ τοῦτο τὸ διήγημα ἀναφέρει ὁ αὐτὸς Θεοδώρητος ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ καὶ κεφαλαίῳ· προσθέτει καὶ τοῦτο αὐτόθι, ὅτι ἐν τῇ Σεβαστῇ πόλει ἤνοιξαν οἱ Ἕλληνες τὴν θήκην ἥτις περιεῖχε τὰ κόκκαλα τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ, τὴν δὲ σκόνιν διεσκόρπισαν εἰς τὸν ἀέρα.

Digitized by Google

τὴν νὰ σταθῶσιν ἕως τέλους, οἵτινες καὶ ἐπιμείναντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πιασθέντες, ἐφέρθησαν εἰς τοὺς τρεῖς ἄρχοντας Μασδρὰθ, Σιρὼ, καὶ Μαρμισὴν, οἱ ὁποῖοι ἐσυμβούλευσαν ὁμοῦ καὶ ἐφοβέρισαν τοὺς ἁγίους, διὰ νὰ ἀρνηθῶσι μὲν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ προσκυνήσωσι δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὸ ὕδωρ· οἱ δὲ ἅγιοι οὐδόλως ἐπείσθησαν.

Ὅθεν πρῶτον ὁ Ἰωνᾶς δένεται μὲ νόμον Περσικὸν, ὁ νόμος δὲ αὐτὸς εἶναι, ὅτι ὅταν οἱ Πέρσαι θέλωσι νὰ δείρωσιν ἄνθρωπον, τὸν καθίζουν πρῶτον εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπειτα δένουσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του εἰς ἓν ξύλον· ὁ δὲ δεθεὶς μένων ἀκίνητος ὡς ἂν πέτρα, δέχεται τοὺς ῥαβδισμούς· ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ πολὺ καὶ σφιγκτὸν ὄσιμον δὲν δύναται ὁ δερόμενος νὰ μεταβῇ, ἢ νὰ κινηθῇ εἰς ἓν, ἢ εἰς ἄλλο μέρος· ἀφ' οὗ λοιπὸν τοιουτοτρόπως ἔδειραν ἀρκετὰ τὸν ἅγιον μὲ ῥαβδία τραχέα, ἔδεσαν τοὺς πόδας του μὲ σχοινία, καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἔξω εἰς τόπον ἀστέγαστον, διὰ νὰ ταλαιπωρῆται καὶ νὰ πήζῃ ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ ψύχος καὶ τὸν παγετόν.

Ἔπειτα ἐπίασαν καὶ τὸν ἅγιον Βαραχήσιον, καὶ βώλους χαλκοῦς πυρώσαντες, ἔβαλον αὐτοὺς ὑποκάτω εἰς τὰς μασχάλας του· μετὰ ταῦτα ἔβρασαν μόλιβδον καὶ τὸν ἔχυσαν μέσα εἰς τὰ βλέφαρα, καὶ εἰς τὴν μύτην, καὶ εἰς τὸν λάρυγγα καὶ τῶν δύω ἁγίων. Εἶτα τὸν μὲν Βαραχήσιον ἔδεσαν ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ ἐκρέμασαν κατακέφαλα, τοῦ δὲ Ἰωνᾶ ἔκοψαν τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, καὶ ἔκδαραν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του· τὴν δὲ γλῶσσάν του ἔκοψαν, ἔπειτα ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς χάλκωμα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς χάριτι Χριστοῦ. Μετὰ ταῦτα ἔσφιγξαν αὐτὸν εἰς γαλεάγραν, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς ἕνα λάκκον βαθύτατον, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελείωσε καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Βαραχήσιος ἐφέρθη πάλιν εἰς ἐξέτασιν, καὶ γυμνὸς σύρεται ἐπάνω εἰς ἀκάνθας· εἶτα ἐνέπηξαν καλάμια ὀξέα εἰς τὸ σῶμά του, καὶ βαλόντες αὐτὸν εἰς γαλεάγραν, συνέτριψαν ὅλον τὸ σῶμά του. Μετὰ ταῦτα ἔβρασαν πίσσαν, καὶ ἔγυσαν μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν λείψανα συνενεταφιάσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἐννέα μαρτύρων ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ὀνομαζόμενον Αὐδιησώτην, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐξηγοράσθησαν μὲ πεντακόσια μιλιαρίσια, (νομίσματα Περσικά). Καὶ οἱ μὲν ἀνωτέρω ἐννέα μάρτυρες ἐτελειώθησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος Μαρτίου, ὁ δὲ ἅγιος Ἰωνᾶς καὶ Βαραχήσιος ἐτελειώθησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην ταύτην τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου. [1]

Ὁ *ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς* ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ *Ἐπίσκοπος Κίου τῆς Βιθυνίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τὸν πηλὸν ἐκδὺς, Εὐστάθιε παμμάκαρ,
» Χριστῷ παρίστης τῷ δι' ἡμᾶς πηλίνῳ.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς Εὐστάθιος ἀποτινάξας ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ὡς φορτίον βαρὺ, ἔγεινε μοναχὸς, καὶ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ φέρων ἐπ' ὤμων, ἀόκνως ἐποίει τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπεμελεῖτο τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Ὕστερον δὲ ἔγεινε καὶ ἱερεὺς, πεισθεὶς εἰς τὰς πολλὰς πρὸς αὐτὸν παρακλήσεις τοῦ λαοῦ· εὐχαρίστει δὲ πάντοτε τὸν Θεὸν, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε πίστιν ἀδίστακτον· εἶχεν ἀγάπην εἰς ὅλους ἀνυπόκριτον· ἦτον διδακτικὸς, ταπεινὸς, συμπαθὴς, ἐλεήμων, ζηλωτὴς καλῶν ἔργων. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἔγεινε καὶ ἀρχιερεὺς τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Κίου, (ἡ ὁποία κοινῶς λέγεται Κιὸ, καὶ τουρκιστὶ καλεῖται Τζομπλὲχ, παλαιὰ δὲ ὠνομάζετο Κίερος, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη Προυσιὰς, ἥτις πρότερον εἶχε θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Νικαίας Μητροπολίτην). Ταύτην λοιπὸν τὴν Ἐπισκοπὴν παραλαβὼν ὁ ἅγιος, ἐκυβέρνησεν εἰς χρόνους ἱκανοὺς, κατὰ τοὺς κανόνας καὶ παραδόσεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐσηκώθη εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἡ αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, ὁ μακάριος οὗτος ὁπλισθεὶς μὲ τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, μὲ αὐτὴν, ὡς μὲ σφεδόνην, ἐκτύπα τοὺς εἰκονομάχους, οἱ ὁποῖοι ἐκαυχῶντο ἐναντίον τῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. Ὅθεν τινὲς ἀπὸ αὐτοὺς διέβαλον τὸν ἅγιον εἰς τὸν τότε εἰκονομάχον βασιλέα· καὶ λοιπὸν πρῶτον μὲν ἐδέχθη ὁ ἅγιος ἀπειλὰς, ἔπειτα δὲ ἔλαβεν ἐμπτύσματα εἰς τὸ πρόσωπον, δαρμοὺς, φυλα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Λαζάρου τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐννέα μαρτύρων, ἀπεθησαυρίσθησαν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουλίου.

Digitized by Google

κὰς, κακοπαθείας, ἀνακρίσεις καὶ ῥαβδισμούς. Τελευταῖον δὲ δείραντες αὐτὸν οἱ εἰκονομάχοι μὲ χονδρὰ ῥαβδία, τὸν ἐξώρισαν ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπήν του, διὰ τὴν προσκύνησιν καὶ τιμὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὴν ἐξορίαν διῆλθε χρόνους τινὰς θλιβόμενος, κακουχούμενος, ὑστερούμενος, πεινῶν, διψῶν καὶ γυμνητεύων. Ὅθεν μὲ ταύτας τὰς κακοπαθείας ταλαιπωρηθεὶς ὁ ἀοίδιμος καὶ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος.

» Ἐπὶ κλίμαξι κλίμακας πυκνῶς, πάτερ,
» Τὰς ἀρετὰς θεὶς, ἔφθασας πόλου μέχρι.
» Χαῖρεν Ἰωάννης τριακοστῇ ἑξαναλώσων.

† Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ νεωτέρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φό (570), ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαὲξ χρόνων λαβὼν ἐμπειρίαν εἰς τὴν ἐγκύκλιον καὶ ἐξωτερικὴν σοφίαν, προσέφερεν ἔκτοτε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Θεὸν θυσίαν ἱερωτάτην. Ὅθεν ἀναβὰς εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, ἔζη ὑποκάτω εἰς ὑποταγὴν γέροντος· φθάσας δὲ εἰς τὸν ἐννεακαιδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἡσυχίας, μακρὰν ἀπὸ τὸ Κυριακὸν τῆς ἐν τῷ Σιναίῳ Σκήτεως, ἕως πέντε σημεῖα· ὠνομάζετο δὲ ὁ τόπος ἐκεῖνος Θωλᾶς. Ἐκεῖ λοιπὸν διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους ὁλοκλήρους τεσσαράκοντα, καταφλεγόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ τὸν διακαῆ ἔρωτα, καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης. Οὗτος ἔτρωγε μὲν ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητὰ, τὰ ὁποῖα εἶναι συγχωρημένον νὰ τρώγωσιν οἱ μοναχοὶ, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλίγον. Ἐποίει δὲ τοῦτο διὰ νὰ συντρίβῃ, καθὸ διακριτικὸς, πανσόφως τὸ κέρατον τῆς ὑπερηφανίας, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ τὸν ἐνοχλῇ ἐὰν δὲν ἔτρωγεν, ὡς διαφέροντα ἀπὸ τοὺς ἄλλους μοναχούς.

Τίς δὲ δύναται νὰ διηγηθῇ τὴν πηγὴν τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μακαρίου τούτου; ὕπνον δὲ τόσον ὀλίγον ἐκοιμᾶτο, ὅσον νὰ μὴ βλάψῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ἀγρυπνίαν· ὅλος δὲ ὁ δρόμος τῆς ζωῆς του ἦτο προσευχὴ παντοτεινὴ καὶ ἀένναος, καὶ ἔρως πρὸς τὸν Θεὸν ἀσύγκριτος. Οὗτος λοιπὸν ἀποκτήσας πᾶσαν ἀρετὴν καὶ καλῶς πολιτευσάμενος, ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ μεγάλας θεωρίας, καὶ προορατικὸν χάρισμα. Ὅθεν ὅτε ὁ μαθητής του ἐκοιμᾶτο ὑπὸ μίαν πέτραν, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ πέσῃ ἐπάνω του καὶ νὰ τὸν συντρίψῃ, προγνωρίσας τοῦτο ὁ ὅσιος διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐν τῷ κελλίῳ καθήμενος, ἐφάνη καθ' ὕπνους εἰς τὸν μαθητήν του, καὶ σηκώσας αὐτὸν ἀπὸ τὸν ὕπνον, τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, καὶ κατέστη ἡγούμενος τοῦ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει μοναστηρίου, ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. Πρὸ τοῦ θανάτου του δὲ συνέγραψε τὴν πάνσοφον βίβλον τῶν τριάκοντα θείων καὶ πνευματικῶν ἀναβάσεων· ἤτοι σκαλοπατίων, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο καὶ Κλίμαξ ἐπονομάζεται. [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΩΑΔ ἢ ΙΩΗΛ.

† » Λέων πατάσσει σὲ, προφῆτα Κυρίου,
» Ὡς παραβάντα τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν· [2] ἐκτύπησε δὲ αὐτὸν ὁ λέων, ὅτε ἀπεστάλη καὶ ἤλεγξε τὸν βασιλέα Ἱεροβοὰμ, διότι ἐποίησε χρυσᾶς δαμάλεις καὶ ἐπροσκύνει αὐτὰς, διότι ὁ μὲν Θεὸς ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὸν βασιλέα, νὰ μὴ φάγῃ δὲ ψωμίον, μηδὲ νὰ πίῃ νερὸν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀλλὰ νὰ ἐπανέλθῃ ταχέως. Αὐτὸς δὲ εὑρὼν τὸν Ἱεροβοὰμ θυσιάζοντα, ἐκάλεσεν ἐν λόγῳ Κυρίου καὶ εἶπε· «Θυσιαστήριον, τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ γεννᾶται υἱὸς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰούδα, Ἰωσίας ὀνόματι, ὁ ὁποῖος θέλει θυσιάσει εἰς σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τόπων τῶν εἰδώλων.» Ὁ δὲ Ἱεροβοὰμ, ἐπειδὴ ἐξήπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ πιάσῃ τὸν προφήτην τοῦτον, ἐξηράνθη ἡ χεὶρ του· ἐπειδὴ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἱεροβοὰμ παρεκάλεσε τὸν προφήτην νὰ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον Ἰωάννην ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν τιμιώτερον ἀρετῆς,» καὶ Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάρις.» (Σώζονται καὶ τὰ δύω ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἡ ἱστορία τοῦ προφήτου τούτου γράφεται ἐν κεφ. ιγ'. τῆς τρίτης τῶν Βασιλειῶν στίχ. 4, ὅπου καὶ λέγεται, ὅτι οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν· «Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξ Ἰούδα παρεγένετο ἐν λόγῳ Κυρίου εἰς Βαιθήλ.»

Digitized by Google

τὸν ἰατρεύσῃ, τούτου χάριν ἐδεήθη ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ ἰατρεύθη ἡ χεὶρ τοῦ βασιλέως, ὡς ἦτο καὶ πρότερον.

Ἐπιστρέφων δὲ ὁ προφήτης εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, κατεπείσθη ἀπὸ ἕνα ψευδοπροφήτην, Ἐμβὲ ὀνομαζόμενον, καὶ ἔφαγε μὲ αὐτὸν ἄρτον παρακούσας τὴν πρόσταγὴν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν διὰ τὴν παρακοήν του ἐσυγχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ θανατωθῇ μὲν ἀπὸ λέοντα ἀλλὰ νὰ μὴ φαγωθῇ ἀπὸ αὐτόν. Ἐνεταφιάσθη δὲ εἰς τὴν Βαιθὴλ, πλησίον τοῦ ἀπατήσαντος αὐτὸν ψευδοπροφήτου. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ ἐν τῷ φρέατι.*

† » Ὁ ἐν φρέατι ζῶν Ἰωάννης κάτω,
» Ἄνω πίνει νῦν ζῶντος ὕδατος φρέαρ.

Κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἦτο μία γυνὴ πλουσία πολλὰ, καὶ φοβουμένη τὸν Θεὸν, Ἰουλιανὴ ὀνομαζομένη, ἡ ὁποία νέα οὖσα, ἔμεινε χήρα μὲ δύω ὀρφανὰ νήπια, Ἰωάννην καὶ Θεμιστίαν ὀνομαζόμενα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τότε Ἕλληνες βασιλεῖς ἐξέδωκαν δόγμα καὶ προσταγὴν νὰ τιμωρῶνται οἱ τὸν Χριστὸν σέβοντες χριστιανοὶ, φοβηθεῖσα ἡ χήρα, ἔλαβε τὰ δύω της παιδία καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα οἶκον, ὅπου κρυπτομένη, ἀνέτρεφε τὰ τέκνα της ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Ὁ δὲ υἱός της Ἰωάννης, ὅτε ἤρχετο ὁ καιρὸς τῆς προσευχῆς, ἄφινε τὴν μητέρα του καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ προσηύχετο κρυπτῶς, ἐπέστρεφε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του, διότι τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἐκρύπτοντο διὰ τὸν φόβον τῶν εἰδωλολατρῶν. Μίαν δὲ φορὰν ἐνῷ ἀπήρχετο ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ, κατὰ τὴν συνήθειάν του, εὗρεν αὐτὸν φιλόθεός τις χριστιανὸς, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ ὑπάγῃ κάλλιον εἰς τὸ βουνὸν νὰ προσεύχηται, παρὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκ τούτου νὰ κινδυνεύῃ νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας τὴν συμβουλὴν ταύτην, εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του, κυρία μου μήτηρ, εἷς φιλόθεος χριστιανὸς εἶπέ μοι νὰ ὑπάγω εἰς αὐτὸν, ἐγὼ δὲ ἔκρινα, ὅτι εἶναι πρέπον νὰ ζητήσω τὴν εὐχήν σου, καὶ τότε νὰ ὑπάγω· ἡ δὲ μήτηρ του ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ, νομίζουσα ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀποχαιρετίσας τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον πρὸς ἕνα Αἰγύπτιον μοναχὸν, Φαρμουθὲ ὀνομαζόμενον, καὶ λαβὼν τὰς εὐχάς του, ὑπῆγεν εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον· εὑρὼν δὲ ἓν ξηροπήγαδον γεμάτον ἀπὸ σκορπίους καὶ ὀφίδια καὶ ἄλλα διάφορα ἑρπετὰ, προσηυχήθη, καὶ ἔπειτα ἔρριψε τὸν ἑαυτόν του μέσα εἰς τὸ ξηροπήγαδον. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐδέχθη αὐτὸν, ὅτε κατέβαινε κάτω, καὶ οὕτως ἐφύλαξεν αὐτὸν ἀβλαβῆ, διότι εἴκοσι πήχεις ἦτο βαθὺ τὸ πηγάδιον.

Ἀφ' οὗ δὲ κατέβη ἐκεῖ, ἤπλωσε τὰς χεῖράς του σταυροειδῶς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἐστάθη προσευχόμενος εἰς διάστημα ἡμερῶν τεσσαράκοντα, χωρὶς νὰ φάγῃ, χωρὶς νὰ πίῃ, χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, καὶ χωρὶς νὰ κατεβάσῃ κάτω τὰς χεῖράς του· καὶ τὰ μὲν θηρία καὶ ἑρπετὰ εὐθὺς ἔφυγον, Ἄγγελος δὲ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἔφερε καθ' ἡμέραν φαγητὸν εἰς τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα Φαρμουθὲ, αὐτὸς ἔφερε καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην ψωμίον· πλὴν ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, δὲν ἔφερεν ὁ ἄγγελος τὸ ψωμίον εἰς αὐτὸν, ἵνα μὴ ὑπερηφανευθῇ, ἀλλὰ τὸ ἔδιδεν εἰς τὸν Φαρμουθὲ, λέγων αὐτῷ· ἰδοὺ Κύριος ἔστειλέ σοι τὸ ψωμίον αὐτὸ, διὰ νὰ τὸ ὑπάγῃς εἰς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην τὸν εἰς τὸ ξηροπήγαδον εὑρισκόμενον. Ὁ δὲ Ἰωάννης δεχθεὶς τὸ ψωμίον ἀπὸ τὸν Φαρμουθὲ, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν καὶ ἔφαγε· καὶ λοιπὸν ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐλάμβανε τροφὴν ἀπὸ τὸν γέροντα, ἕως εἰς τινας χρόνους· ἀλλ' ὁ διάβολος μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν προφήτην τοῦτον οὐχὶ Ἰωὰδ, ἀλλὰ Ἰωὴλ ὀνομάζει ἡ θεία Γραφή. Λέγει γὰρ «Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλομών. Ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.» (δ'. Παραλειπομ. θ'. 29.) Ὅθεν λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ δ'. τῶν Παραλειπομένων «Μανθάνομεν ἐντεῦθεν, ὡς Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης, καὶ Ἰωὴλ ὁ κατὰ τοῦ Ἱεροβοὰμ τὴν ψῆφον ἐξενεγκών, βίβλους εἶχον συγγεγραμμένας. Καὶ πάλιν λέγει «Μεμαθήκαμεν ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ τὸ ἐν Βαιθὴλ θυσιαστήριον ῥαγῆναι κελεύσας, ὃν ὁ λέων συνέτριψεν, ὁ τοῦ Θεοῦ παραβεβηκὼς τὴν ἐντολὴν, Ἰωὴλ προσηγορεύετο. Ἐπειδὴ ὁ προφήτης Ἰωὴλ ὁ τοῦ Βαιθουὴλ, οὗ τινος τὸ βιβλίον σώζεται, οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ Σολομῶντος. Ὅτι δὲ ψευδοπροφήτης δὲν ἦτον, ὡς γράφεται ἐδῶ ἐν τῷ Συναξαριστῇ, ὁ πείσας τὸν προφήτην τοῦτον Ἰωὴλ νὰ φάγῃ τροφὴν, μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος Θεοδώρητος λέγων «Ὅτι δὲ οὐ ψευδοπροφήτης ἦν ὁ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ παραπείσας τροφῆς μεταλαβεῖν παρ' αὐτῷ, καὶ ἐντεῦθεν καταμαθεῖν εὐπετὲς «Διεσώθη γάρ φησι τὰ ὀστᾶ τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ προφήτου τοῦ κατοικοῦντος ἐν Βαιθὴλ, μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἥκοντος ἐξ Ἰούδα, καὶ λελαληκότος πάντα τὰ ἔργα, ἃ ἐποίησεν Ἰωσίας.» (ἐρωτήσει νς'. εἰς τὴν δ'. τῶν Βασιλειῶν.»)

Digitized by Google

τοῦ Ἰωάννου, μετεσχηματίσθη εἰς ἕνα δοῦλον τοῦ ὁσίου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν γέροντα Φαρμουθὲ, ἠπάτησεν αὐτὸν μὲ τὰ λόγιά του. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸν τὸν ἔφερεν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ ξηροπηγαδίου, καὶ ἤρχισε νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ἰωάννην ὅσα δὲν ἔπρεπεν· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐνόησε τὴν μηχανὴν τοῦ διαβόλου, καὶ ἐδιώρθωσε καὶ τὸν γέροντα, καὶ τὸν διάβολον κατήσχυνε, καὶ οὕτως ἀπέστειλε καὶ τοὺς δύω, χωρὶς αὐτὸς νὰ λάβῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του κἀμμίαν βλάβην.

Μετὰ ταῦτα ἐσύναξεν ὁ διάβολος πλήθη δαιμόνων, καὶ μετεσχημάτισεν αὐτοὺς εἰς τὰ πρόσωπα τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἀδελφῆς, καὶ φίλων καὶ συγγενῶν καὶ δούλων καὶ ὑπηρετριῶν καὶ ἄλλων γνωστῶν του· οἱ ὁποῖοι ὅλοι ὑπῆγον εἰς τὸ στόμιον τοῦ πηγαδίου καὶ ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον, παρακαλοῦντες αὐτὸν κἂν νὰ ἐκβῇ νὰ τὸν ἴδωσιν, ἢ τὸ ἐλάχιστον νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος προσηύχετο κάτωθεν, καὶ τελείως μὲ αὐτοὺς δὲν ὡμίλησεν, ὅθεν οἱ δαίμονες ἔγειναν ἄφαντοι· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅσιος διῆλθεν εἰς τὸ ξηροπήγαδον δέκα χρόνους, καὶ κατώρθωσε πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν, καὶ εὑρέστησε γνησίως εἰς τὸν Θεὸν, τότε μοναχός τις Χρύσιος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰς τὴν ἔρημον τριάκοντα χρόνους, ὁδηγηθεὶς ἀπὸ θεϊκὸν ἄγγελον, ὑπῆγε διὰ νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν Ἰωάννην. Σταθεὶς δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπάνω τοῦ πηγαδίου, ὥρκιζε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ κρύψῃ ἀπὸ αὐτὸν κἀμμίαν του ἀρετὴν, ἀλλὰ νὰ τὰς φανερώσῃ, καθὼς ἐφάνη ἀρεστὸν εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν ἔγεινεν ἐν θαῦμα, ὅπερ ἐκπλήττει πᾶσαν ἀκοὴν, δηλαδὴ ἡ γῆ τοῦ πηγαδίου ἐσηκώθη κάτω ἀπὸ τὸν πυθμένα τῶν εἴκοσι πηχῶν, καὶ ἀνέβη ἐπάνω, καὶ οὕτως ἠνταμώθησαν καὶ οἱ δύω ὅσιοι καὶ ἐχαιρετίσθησαν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἔπρεπε νὰ ἀθετηθῇ ὁ ὁρκισμὸς τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Χρύσιος εἰς τὸν Ἰωάννην, διὰ τοῦτο ἐδιηγήθη ὁ Ἰωάννης εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ζωὴν καὶ τὰ κατορθώματά του· ἔπειτα ἀσπασάμενος τὸν Χρύσιον ἐν φιλήματι ἁγίῳ, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτὸν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τότε ὁ Χρύσιος ποιήσας τάφον ἔβαλε τὸ ἐπανωφόριόν του εἰς τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου, καὶ τὴν πλάκα τοῦ στόματος τοῦ πηγαδίου ἔβαλεν ἐπάνω τοῦ τάφου του· εἶτα ἀναγνώσας τοὺς συνήθεις ψαλμοὺς, ἐφύτευσεν ἕνα φοίνικα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐρριζώθη, εὐθὺς ηὔξησεν, εὐθὺς κατετάθη τέλειον δένδρον, εὐθὺς ἤνθησε, καὶ εὐθὺς ἐγέμισεν ἀπὸ καρπούς. Τοῦτο τὸ παράδοξον βλέπων ὁ Χρύσιος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, λέγων, δόξα σοι Κύριε, ὅτι τοὺς ἀγαπῶντας καὶ δοξάζοντάς σε ηὗρες νὰ δοξάζῃς, καὶ νὰ κάμνῃς κληρονόμους τῆς βασιλείας σου. Ἐνῷ δὲ ὁ Χρύσιος ταῦτα διελογίζετο προσευχόμενος, ἥρπασεν αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἡσύχαζεν. Ὅθεν προσκαλεσάμενος ἕνα εὐλαβῆ καὶ ἔμπειρον ἄνθρωπον, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ γράψῃ ταῦτα, καθὼς τὰ εἶδε καὶ τὰ ἤκουσεν.

—

* Ὁ ἅγιος ΙΩΑΝΝΗΣ, *Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ὁ τῆς Σιὼν πρόεδρος αἰσθητοῦ θρόνου,
» Πρὸς τὴν Σιὼν ἁπῆρε τὴν νοουμένην.

Ἡ ἁγία ΕΥΒΟΥΛΗ ἡ *μήτηρ τοῦ ἁγίου Παρτελεήμονος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐν οὐρανοῖς σύνεστιν ἀθλητὴ τέκνῳ,
» Ἀθλητομήτωρ καλλίτεκνος Εὐβούλη.

* Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ, *ὁ μαρτυρήσας ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ ἔτος ᾳχπδ' (1684), ξίφει τελειοῦται.*

† » Δέχου στεφάνους ἐκ Θεοῦ, Ζαχαρία,
» Ὡς Ἱεράρχης καὶ ἀθλητὴς Κυρίου. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΥΠΑΤΙΟΥ *ἐπισκόπου Γαγγρῶν.*

» Κτείνει γυνὴ βαλοῦσα καιρίαν λίθῳ,
» Τὸν Ὑπάτιον· φεῦ γυναικὶ ἀθλίᾳ!
» Πρώτῃ Ὑπατίῳ βιότου πέρας ἐν τριακοστῇ.

† Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ὑπάτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τιῇ (318), γενόμενος εἷς ἀπὸ τοὺς τριακοσίους καὶ δεκαοκτὼ θεοφόρους Πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ

---

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Εὐσταθίου Κίου Βιθυνίας, διότι αὕτη προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπολλὼ, Κηφᾶ, Καίσαρος, καὶ Ἐπαφροδίτου, διότι αὕτη ἐγράφη κατὰ τὴν ἀγδόην τοῦ Δεκεμβρίου.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ἴδε εἰς τὸν νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

τὸ πρῶτον συνελθόντας, ἐν ἔτει τκέ (325), οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ καὶ ἔνθεον πολιτείαν, μεγάλα ἐτέλεσε θαύματα, καὶ πολλὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ οἶκον κατασκευάσας, ὑπεδέχετο τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ προστρέχοντας εἰς αὐτόν. Οὗτος ἠφάνισε μὲ τὸν λόγον του ἐκείνους, οἵτινες περιεκύκλονον τὴν χώραν τὴν καλουμένην Ἀσπλαγχάς· καὶ ὅτε ἐπεριπάτει τὴν νύκτα, ἐφωτίζετο ἀπὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν φῶς· καὶ νερὸν δὲ ἁλμυρὸν εἰς γλυκὺ μετέβαλεν. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ Κωνσταντίου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μέγας τις δράκων ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, καὶ τόσον φόβον, ὡς λέγουσιν, ἐπροξένει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ τις εἰς τὸν θησαυρόν· ὅποιος δὲ ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ, αὐτὸς εὐθὺς ἐθανατόνετο ἀπὸ τὸν δράκοντα. Ὅθεν ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, καὶ τί νὰ κάμῃ δὲν ἤξευρεν.

Ἀκούσας δὲ τὴν φήμην τοῦ ἁγίου τούτου Ὑπατίου, ἔστειλεν εἰς αὐτὸν πρέσβεις καὶ μεσίτας, παρακαλῶν νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτόν· ὁ δὲ ἅγιος ἐλθὼν καὶ βλέπων, ὅτι προϋπήντησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μὲ πᾶσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν, καὶ ὅτι ἐκυλίετο εἰς τοὺς πόδας του, ἐσήκωσεν αὐτὸν ἐπάνω καὶ λέγει· ἔχε θάρρος καὶ μὴ λυπῆσαι, ὦ βασιλεῦ, ὅτι τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν Θεόν, πίστευε λοιπὸν καὶ θάρρει εἰς τὸν Θεόν, καὶ θὰ ἰδῇς μετ' ὀλίγον τὴν τοῦ Θεοῦ ἀκαταμάχητον δύναμιν. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ βασιλεὺς δείξας ἀπὸ μακρὰν τὸ θηρίον, μὴ ἀπροσέκτως, εἶπεν, ὦ πάτερ, πλησιάσῃς εἰς τὸν δράκοντα, διὰ νὰ μὴ πάθῃς ὅ,τι καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἔπαθον· ἤγουν νὰ μὴ θανατωθῇς ἀπὸ αὐτὸν, ἐξ ἐμῶν ἁμαρτιῶν· Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἡ προσευχή μας, ὦ βασιλεῦ, δὲν ἔχει κἀμμίαν δύναμιν εἰς τὰ τοιαῦτα μεγάλα θαυμάσια· ἡ δὲ ἰδική σου πίστις, καὶ ἡ τοῦ Κυρίου μεγάλη καὶ ἀνίκητος δύναμις, αὐτὰ δύνανται νὰ κάμωσιν ὅλον τὸ πᾶν.

Τότε πεσὼν ὁ ἅγιος εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθη ὥραν ἱκανήν· ἔπειτα σηκωθεὶς λέγει εἰς τὸν βασιλέα, πρόσταξον νὰ γίνῃ μία μεγάλη πυρὰ εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς, ἐκεῖ, ὅπου ἵσταται ἡ κολόνα τοῦ πατρός σου Κωνσταντίνου, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ ἀνάψωσι τὴν φωτίαν, ἂς προσμένωσιν, ἕως οὗ νὰ ὑπάγω ἐκεῖ καὶ ἐγώ. Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος, ἐπλησίασε μόνος εἰς τὸν θησαυρὸν, καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν, κρατῶν καὶ ῥάβδον εἰς τὰς χεῖράς του, ἔχουσαν ἐπάνω τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κτυπῶν δὲ μὲ τὴν ῥάβδον τὸν δράκοντα, τίποτε δὲν κατώρθονεν· ὅθεν τινὲς βλέποντες ἀπὸ μακρόθεν, ἦσαν πεφοβισμένοι καὶ ἔντρομοι, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἐθανατώθη ὁ ἅγιος ὑπὸ τοῦ δράκοντος. Ἀλλ' ὁ ἅγιος σηκώσας τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸν Θεὸν ἐπικαλεσάμενος, ἔβαλε τὸ ῥαβδίον του εἰς τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ εἶπεν, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκολούθει μοι, ὦ θηρίον· ὁ δὲ δράκων δαγκάσας τὴν ῥάβδον τοῦ ἁγίου, ἠκολούθει αὐτὸν, ὡς ἂν ἐδιώκετο ἀπό τινα. Ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, διῆλθεν ὅλην τὴν ἀγορὰν τραβῶν καὶ τὸν δράκοντα ὄπισθεν, ὅθεν ἐξέπληξεν ἅπαντας. Ἐπειδὴ ὁ δράκων ἐκεῖνος ἦτο φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα, διότι ἦτον, ὡς ἔλεγον, ἑξήκοντα πήχεις εἰς τὸ μέγεθος.

Πλησιάσας δὲ εἰς τὴν πυρὰν, εἶπε πρὸς τὸν δράκοντα, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττω ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος, σὲ προστάζω νὰ ἔμβῃς εἰς τὸ μέσον τῆς πυρᾶς· ὁ δὲ φοβερὸς ἐκεῖνος δράκων ἔκαμεν ὡς καμάραν τὸν ἑαυτόν του, καὶ κυρτωθεὶς καὶ ἐξαπλωθεὶς ἐρρίφθη εἰς τὸ μέσον τῆς πυρᾶς ἔμπροσθεν πάντων, καὶ κατεκάη. Ὅθεν ὅλοι οἱ θεωροῦντες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, ἐπειδὴ καὶ ἔδειξεν εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῶν τοιοῦτον φωστῆρα καὶ θαυματουργὸν ἅγιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς διὰ τὸ παράδοξον, ἐτίμησεν ὑπερβολικῶς τὸν ἅγιον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἱστορήσωσι τὴν εἰκόνα του εἰς σανίδα, τὴν ὁποίαν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὴν θύραν τοῦ βασιλικοῦ θησαυροῦ εἰς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου πράγματος, τὸν δὲ ἅγιον κατασπασάμενος, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Ἀναχωρῶν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπήρχετο εἰς τὸν θρόνον του δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφθονεῖτο ἀπὸ τοὺς δυσσεβεῖς Ναυατιανοὺς [1], οἵτινες καθ' ἑκάστην αὐτὸν κατέτρεχον, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἀπίστους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Λαζικὴν καὶ Τραπεζοῦντα, διὰ τοῦτο οἱ μιαροὶ ἐκεῖνοι καρτερή-

[1] Σημείωσαι, ὅτι Ναυατιανοὶ ἐλέγοντο οἱ ἀκόλουθοι Ναυάτου τοῦ πρεσβυτέρου τῆς Ῥώμης, ὅστις δὲν ἐδέχετο ἐκείνους, οἵτινες ἠρνήθησαν μὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, μετενόουν δὲ, ἀλλ' οὔτε ἐσυγκοινώνει μὲ τοὺς διγάμους. Ἔλεγε δὲ καὶ ὅτι μετὰ τὸ βάπτισμα δὲν δύναται πλέον νὰ ἁλισθῇ ὁ ἁμαρτήσας, κατὰ τὸν Ἐπιφάνειον αἱρέσ. νθ'. καὶ τὸν Αὐγουστῖνον αἱρέσ. λη'. (ὅρα καὶ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ὀγδόου κανόνος τῆς ἁ. Συνόδου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.)

Digitized by Google

σαντες εἰς ἕνα τόπον κρημνώδη, ὅτε ὁ ἅγιος ἐπέρασεν ἀπὸ ἐκεῖ, ὥρμησαν αἱφνιδίως ἄνδρες ὄμοῦ καὶ γυναῖκες κατ' αὐτοῦ, ὡς θηρία, καὶ ἐκτύπων αὐτὸν, ἄλλος μὲ ξύλον, ἄλλος μὲ πέτρας, καὶ ἄλλος μὲ μάχαιραν· εἶτα ἔρριψαν αὐτὸν ἀπὸ ἓν μεγάλον ὕψος κάτω εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ δὲ ἅγιος ἡμιθανὴς γενόμενος, ἤπλωσεν ὀλίγον τὰς ἁγίας του χεῖρας, καὶ σηκώσας τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν, Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, ὡς ὁ πρωτομάρτυς, ἔλεγε, Στέφανος. Ἐνῶ δὲ ἀκόμη ὁ ἅγιος ἀνέπνεε, μία γυνὴ μιαρὰ καὶ ἀκάθαρτος, ἡ ὁποία ἔπιεν ὅλον τὸ ποτήριον τῆς αἱρέσεως, λαβοῦσα μίαν μεγάλην πέτραν, ἐκτύπησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν μηνιγγα, καὶ οὕτως ἡ δυστυχὴς καὶ ἀθλία ὑςτέρησεν ἀπὸ αὐτὸν τὴν ὀλίγην ἐκείνην ζωὴν, ἥτις τῷ ἔμεινε. Καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου ψυχὴ παρεδόθη εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἡ δὲ ταλαίπωρος ἐκείνη γυνὴ, κυριευθεῖσα ἀπὸ δαιμόνιον, ἐκτύπα τὸ στῆθός της μὲ τὴν ἰδίαν ἐκείνην πέτραν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐθανάτωσε τὸν ἅγιον· ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι, ὅσοι ἐσυγκοινώνησαν εἰς τὸν φόνον του ἐτιμωρήθησαν ἀπὸ δαιμόνια ἀκάθαρτα. Τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου κρύψαντες μέσα εἰς ἀχυρῶνα, ἀνεχώρησαν· ἀλλ' ὁ γεωργὸς ὁ ἐξουσιάζων τὸν ἀχυρῶνα, ἐλθὼν διὰ νὰ δώσῃ ἄχυρα εἰς τὰ ζῶά του, ἤκουσε μίαν οὐράνιον δοξολογίαν καὶ Ἀγγελικὴν ψαλμωδίαν εἰς τὸν ἀχυρῶνα· ὅθεν εὗρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ παρευθὺς ἐφανέρωσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ χριστιανοὶ, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰς Γάγγρας, συνήχθησαν εἰς τὸν ἀχυρῶνα, καὶ ἀφ' οὗ ἐθρήνησαν κοινῶς διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου ποιμένος, ἔφερον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὰς Γάγγρας, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. Ἡ δὲ γυνὴ ἡ φονεύτρια τοῦ ἁγίου ἠκολούθει ὀπίσω εἰς τὸ ἅγιον λείψανον, κλαίουσα καὶ κτυποῦσα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὴν πέτραν μὲ τὴν ὁποίαν ἐφόνευσε τὸν ἅγιον· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον λείψανον, ἰατρεύθη ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ὁμοίως ἰατρεύθησαν καὶ ὅλοι ὅσοι ἐφόνευσαν τὸν ἅγιον· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ἔγειναν καὶ ἐν τῷ ἐνταφιασμῷ τοῦ λειψάνου, καὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν διὰ τὸ πλῆθος καὶ διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς αὐτῶν διηγήσεως.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΚΑΚΙΟΥ *ἐπισκόπου Μελιτινῆς τοῦ ὁμολογητοῦ.*

» Ἀκακίῳ θνήσκοντι τῷ γῆς Ἀγγέλῳ,
» Χώραν ἑτοιμάζουσιν Ἄγγελοι πόλου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνά (251), ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐκρατήθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Ὕπατον Μαρκιανόν. Ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ αὐτὸν διὰ τὸ κήρυγμα τὸ ὁποῖον κηρύττει, διηγήθη μὲν ὅλην τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίαν, καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ, ἤλεγξε δὲ καὶ ἐνέπαιξε τὴν φλύαρον πλάνην τῶν Ἑλλήνων· ὅθεν δέχεται διάφορα βάσανα, καὶ εἰς φυλακὴν κλείεται. Ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἔστειλε γράμματα εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἐφανέρωσε τὰ περὶ τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν φυλακὴν χωρὶς ὕβριν καὶ τιμωρίαν. Καὶ λοιπὸν περιεπάτει εἰς τὸ ἑξῆς ἐλεύθερος ὁ τρισόλβιος οὗτος πατὴρ, φέρων εἰς τὸ σῶμά του τὰ στίγματα καὶ τὰς πληγὰς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν πολλοὺς διδάξας τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ διαλάμψας καλῶς μὲ διδασκαλίας καὶ θαύματα, ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον. [1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων τῶν ἐν Περσίᾳ μαρτυρησάντων ΑΥΔΑ *ἐπισκόπου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑνὸς μαρτύρων καὶ ἄλλων πολλῶν ἁγίων, τῶν εἰς φυλακὴν βληθέντων, καὶ ὑπὸ μυῶν καὶ γαλῶν τῶν συγκλεισθέντων αὐτοῖς βιβρωσκομένων.*

Εἰς τὸν Αὐδᾶν.

» Αὐδᾶς, ἐνισχύοντος ὑψίστου Λόγου,
» Καθεῖλεν ἰσχὺν δυσσεβῶν τιμηθεὶς κάρᾳ.

Εἰς τοὺς ἐννέα μάρτυρας.

» Ἐν τρισὶ νυξὶ καλάμους δεδεγμένοι,
» Σφᾶς μάρτυρας γράφουσιν ἄνδρες ἐννέα.

Εἰς τοὺς ἄλλους πολλοὺς ἁγίους.

» Ζώων ταμεῖα μαρτύρων τὰ σαρκία,
» Μῦς ἐτρέφοντο καὶ γαλαῖ ἐν τῷ βόθρῳ.

† Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιδ' (412). Ἰσδιγέρδης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐκίνησε διωγμὸν χαλεπώτατον κατὰ τῶν χριστιανῶν, λαβὼν ταύτην τὴν ἀφορμήν. Εἷς τῶν ἐπισκόπων τῆς Περσίας Αὐδᾶς ὀνομαζόμενος, καὶ ἐστολισμένος μὲ πολλὰ εἴδη ἀρετῶν, ἀπὸ ζῆλον θεῖον κινηθεὶς, ἐκρήμνισε τὸν ναὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον οἱ Πέρσαι τὸ πῦρ. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς μάγους (οἵτι-

[1] Ἡ δὲ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου Ἀκακίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

νες ἐθεοποίουν τὰ στοιχεῖα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον τὸν γράφοντα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐν κεφαλαίῳ λή, τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ Μαυρίκιος ὁ Διάκονος ἠρανίσθη τοῦτο·) τοῦτο, λέγω, μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον Αὐδᾶν ἔμπροσθέν του, καὶ πρῶτον μὲν ἐκατηγόρησε μὲ ἡμερότητα τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔκαμε, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κτίσῃ πάλιν τὸν κρημνισθέντα ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἠναντιοῦτο καὶ ἔλεγεν, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πράξῃ, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἠπείλησε νὰ κρημνίσῃ ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν, καὶ τὴν ἀπειλὴν ἐξετέλεσε, προστάξας πρῶτον νὰ θανατωθῇ ὁ θεῖος Αὐδᾶς. Μαθὼν δὲ τὴν προσταγὴν καὶ ἀπόφασιν ταύτην τοῦ βασιλέως ὁ ἅγιος, ἐχάρη πολλὰ καὶ οὕτω χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τριάκοντα χρόνοι, πάλιν ἡ ζάλη τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ ἔμενεν εἰς τὴν Περσίαν, κινουμένη καὶ ῥιπιζομένη ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς μάγους, καθὼς κινεῖται καὶ ἡ ζάλη τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὸν ἀνεμοστρόβιλον· καὶ οἱ μάγοι ἦσαν οἱ προξενοῦντες εἰς τοὺς χριστιανοὺς τὰ βασανιστήρια· διότι ἄλλους μὲν ἐθανάτονον μὲ διοφόρους παιδείας, ἄλλους δὲ ἐξώριζον, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θέλω ἀναφέρει ἐδῶ δύω ἢ τρεῖς, ἵνα διὰ μέσου τούτων δείξω καὶ τὴν ἀνδρίαν τῶν ἄλλων. Χριστιανός τις Ὁρμίσδης ὀνομαζόμενος, ἦτο ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀχαιμενιδῶν, τοῦ ἐνδόξου καὶ περιφανοῦς παρὰ Πέρσαις, [1] ὁ ὁποῖος εἶχε πατέρα ἔπαρχον. Τοῦτον δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἦτο χριστιανὸς, ἔστειλε καὶ τὸν ἔφερεν ἔμπροσθέν του, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν ποιητήν του Θεόν. Ὁ δὲ Ὁρμίσδης εἶπε, μή μοι γένοιτο ποτὲ νὰ ἀρνηθῶ τὸν ποιητήν μου Θεὸν καὶ νὰ καταφρονήσω αὐτὸν, κἂν λάβω μυρίας παιδείας! [2] ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν τοῦ ἀγίου παρρησίαν, ἐγύμνωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὑπάρχοντά του. Τὰ δὲ λοιπὰ περὶ τούτου τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου γράφεται τὸ Συναξάριον αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸν διάκονον Βενιαμὶν τὸν μεγαλομάρτυρα, πιάσας ὁ βασιλεὺς, ἔβαλεν εἰς φυλακὴν καὶ μὲ διάφορα βάσανα τὸν ἐθανάτωσε· καὶ ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅπου γράφεται τὸ Συναξάριον αὐτοῦ. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ βάσανα ἐπροξένησαν εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱ μιαροὶ βασιλεῖς τῶν Περσῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρξαν κατώτερα τῶν βασάνων, ὅσα ἐποίησεν ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός. Καὶ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις (προσθέτει ὁ Θεοδώρητος εἰς τὸ αὐτὸ ἀνωτέρω κεφάλαιον) ἂν ὁ Θεὸς ὑποφέρῃ τὰς τόσας δυσσεβείας καὶ παραχωρῇ νὰ γίνωνται τὰ τοιαῦτα δεινὰ εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἐπειδὴ καὶ τοὺς πολέμους τούτους καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνίκητον προεῖπεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ πράγματα μᾶς διδάσκουσιν ὅτι ὁ πόλεμος περισσοτέραν ὠφέλειαν χαρίζει εἰς ἡμᾶς, παρὰ ἡ εἰρήνη. [1] Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι διὰ μέσου τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀθλήσεως, ἐδέχθησαν παρὰ Κυρίου τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς μακαριότητος.

---

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ *κατὰ πετρῶν γυμνὸς συρόμενος τελειοῦται.*

---

[1] Παλαιὰ καὶ ἐπίσημος φυλὴ τῶν Περσῶν ἦσαν οἱ Ἀχαιμενίδαι, καταγόμενοι ἀπὸ τοῦ Ἀχαιμένους παλαιοῦ τῆς Περσίας βασιλέως καὶ πάππου Καμβύσου, τοῦ πατρὸς Κύρου τοῦ Μεγάλου. (Ὅρα Μηναῖον ἔκδ. Βαρθ. Κουτλ· αὐτόθι.) Σ. Ε.

[2] Παρὰ δὲ τῷ Θεοδωρήτῳ γράφεται οὕτως «Ὁ δὲ (ἤτοι ὁ Ὁρμίσδης) ἔφη μήτε δίκαια, μήτε συμφέροντα προστεταχέναι τὸν Βασιλέα. Ὁ γάρ τοι παιδευόμενος ῥᾳδίως τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων καταφρονεῖν καὶ τοῦτον ἀρνεῖσθαι, ῥᾷον ἂν καὶ βασιλέως καταφρονήσει. Ἄνθρωπος γὰρ δὴ οὗτος θνητὴν τὴν φύσιν κεκληρωμένος. Εἰ δὲ τιμωρίας ἐσχάτης ἄξιος, ὁ τὰ σὰ, ὦ βασιλεῦ, ἀρνούμενος σκῆπτρα, πολλαπλασίων κολάσεων ἀξιώτερος ὁ τὸν τοῦ παντὸς ἀρνούμενος Ποιητήν· ὁ δὲ βασιλεὺς, δέον τὴν τῶν εἰρημένων θαυμάσαι σοφίαν, ἐγύμνωσε μὲν καὶ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀξιωμάτων τὸν γενναῖον ἀθλητήν· γυμνὸν δὲ ἔλκειν τῆς στρατιᾶς τὰς καμήλους ἐκέλευσε,» καὶ τὰ λοιπὰ, ἅπερ ὅρα εἰς τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου.

[1] Τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ Θεοδωρήτου εἰσὶ ταῦτα «Οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν, ὅτι τῆς ἐκείνων θηριωδίας καὶ δυσσεβείας ἀνέχεται ὁ τῶν ὅλων Πρύτανις. Καὶ γὰρ πρὸ τῆς Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλείας, ὅσοι Ῥωμαῖοι ἐγένοντο βασιλεῖς, κατὰ τῶν θεοσωτῶν τῆς ἀληθείας ἐλύττησαν. Διοκλητιανὸς δὲ, ἐν τῇ τοῦ σωτηρίου πάθους ἡμέρᾳ (ἤτοι ἐν τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ) τὰς ἐν ἁπάσῃ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ κατέλυσεν Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐννέα διελήλυθότων ἐτῶν, αὗται μὲν ἤνθησαν, καὶ πολλαπλάσιον ἐδέξαντο μέγεθός τε καὶ κάλλος. Ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς δυσσεβείας ἀπεσβέσθη. Καὶ τοὺς πολέμους δὲ τούτους προείρηκεν ὁ Δεσπότης, καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀήττητον, καὶ αὐτὰ δὲ ἡμᾶς διδάσκει τὰ πράγματα, ὡς πλείονα ἡμῖν τῆς εἰρήνης ὁ πόλεμος πορίζει τὴν ὠφέλειαν. Ἡ μὲν γὰρ, ἁβροὺς ἡμᾶς καὶ ἀνημέρους καὶ ἀειλοὺς ἀπεργάζεται. Ὁ δὲ πόλεμος, τά τε φρονήματα παραθήγει, καὶ τῶν παρόντων ὡς ῥεόντων παρασκευάζει καταφρονεῖν.»

Digitized by Google

* » Γυμνὸν συρέντα τὸν Μένανδρον ἐν πέτραις,
» Στολὴν ὁ Χριστὸς ἐνδύει σωτηρίας.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΣΙΟΣ ὁ ἐκ πόλεως Ἀμορίου γεννηθεὶς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Καρποὺς, Βλάσιε, ἀρετῶν ἐκβλαστάνεις,
» Οὓς περ τρυγᾷς νῦν ἐν πόλῳ μετ' ἀγγέλων.

* *Οἱ ἅγιοι τριακοντα οκτὼ μάρτυρες, συγγενεῖς ὄντες, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Φυλὴ πεσοῦσα συγγενὴς διὰ ξίφους,
» Φῦλα τροποῦται τῶν πεσόντων ἐκ πόλου.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Τὸν δὲ Στέφανον ἀστεφῆ πῶς ἐλλίπω,
» Τὸν θαυματουργὸν, ὃν στέφει Θεοῦ χάρις;

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

» Ὁ Μάρτιος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΡΙΑΣ τῆς Αἰγυπτίας.

» Ἀπῆρε πνεῦμα, σὰρξ ἀπερρύη πάλαι,
» Τὸν ὄστινον γῆ κρύπτε νεκρὸν Μαρίας.
» Πρώτη Ἀπριλίου Μαρίη θάνεν εὔχος ἐρήμου.

ΑΥΤΗ ἡ ὁσία ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐν ἔτει φκ' (520), ζήσασα δὲ πρότερον μὲ ἀκολασίαν, καὶ προσκαλοῦσα εἰς ὅλεθρον ψυχικὸν πολλοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς αἰσχρᾶς ἡδονῆς, διότι παιδιόθεν ἐκρημνίσθη εἰς τὰς πονηρὰς πράξεις τῆς σαρκὸς καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτάς· οὕτω λέγω ζήσασα πρότερον χρόνους δεκαεπτὰ, ὕστερον ἔδωκε τὸν ἑαυτόν της ἡ μακαρία εἰς ἄσκησιν καὶ ἀρετήν. Καὶ τόσον πολλὰ ὑψώθη διὰ μέσου τῆς ἀπαθείας, ὥστε περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ νερὰ καὶ τοὺς ποταμοὺς, χωρὶς νὰ καταβυθίζεται, καὶ ὅτε προσηύχετο, ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν γῆν ὑψηλὰ, καὶ ἵστατο εἰς τὸν ἀέρα μετέωρος· ἡ δὲ αἰτία τῆς μεταβολῆς αὐτῆς καὶ μετανοίας ἐστάθη τοιαύτη. Κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ὅτε ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐγίνετο ἡ ὕψωσις τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, πολλοὶ χριστιανοὶ συνέτρεχον πανταχόθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἴδωσι τὸ τίμιον ξύλον τοῦ σταυροῦ· τότε καὶ ἡ ὁσία αὕτη ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ ἀκολάστους καὶ ἀσελγεῖς νέους. Ἐλθοῦσα δὲ ἐκεῖ καὶ ζητοῦσα νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν, ἐμποδίζετο ἀοράτως καὶ δὲν ἐδύνατο μήτε νὰ ἐμβῇ, μήτε νὰ ἴδῃ. Ὅθεν ἔβαλε τὴν κυρίαν Θεοτόκον ἐγγυήτριαν, ὅτι ἐὰν ἀφεθῇ νὰ ἐμβῇ καὶ νὰ ἴδῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ ἄλλην φορὰν νὰ μὴ μολύνῃ τὸ σῶμά της μὲ ἐπιθυμίας καὶ ἡδονάς. Ὅθεν ἐπιτυχοῦσα τοῦ ποθουμένου, δὲν ἐψεύσθη εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν, ἀλλὰ περάσασα τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἔζησεν ἡ τρισολβία χρόνους τεσσαρακονταεπτὰ, χωρὶς νὰ ἴδῃ ἄνθρωπον, μόνον δὲ τὸν Θεὸν εἶχε θεατήν της. Καὶ τόσον ἠγωνίσθη, ὥστε ἀνέβη ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ ἀπέκτησε μίαν ζωὴν ἐπὶ γῆς ἀγγελικήν τε καὶ ὑπεράνθρωπον, καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττειν, ἔνδοξον·» μετέφρασε δὲ εἰς τὰ ἁπλοῦν ὁ πεζογράφος Δαμασκηνός.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ἡγουμένου μονῆς τῆς καλουμένης Πελεκητῆς.

» Ὁ Μακάριος μακαριστὸς ἐν βίῳ,
» Μακαρίως νῦν γῇ ἐνοικεῖ μακάρων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μακάριος ἦτο ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει ψπε' (785), ὅτε δὲ ἦτο νήπιον, ἔμεινεν ὀρφανὸς καὶ διὰ τοῦτο ἀνετράφη ἀπὸ τὸν γνήσιον θεῖόν του, καὶ ἐδόθη εἰς παιδείαν ἱερῶν γραμμάτων· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε δεξιᾶς φύσεως, καὶ ἔδειξε μεγάλην ἐπιμέλειαν, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθε τὴν γνῶσιν τῆς ἁγίας Γραφῆς, καὶ ἐγνώρισε, καὶ τῶν γηΐνων πραγμάτων τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν ταχεῖαν φθορὰν, καὶ τῶν οὐρανίων τὴν ἀφθαρσίαν

[1] (Ἔχων ἡμέρας Α', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΓ'. καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΑ'.) Ἀπρίλιος δὲν εἶναι ὄνομα Ἑλληνικὸν, ἀλλὰ Λατινικὸν ἢ Ἰταλικὸν, καὶ θὰ εἰπῇ ἀνοικτὸς ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τὸ ἀπερίρε Λατινικὸν, ὅ δηλοῖ ἀνοίγω. Καθότι ἐν τῷ Ἀπριλίῳ μηνὶ ἀνοίγουσιν ὅλα τὰ δένδρα, καὶ κάμνουσιν ἄνθη, καὶ εἰς αὐτὸν γίνεται ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξις.

Digitized by Google

καὶ ἀϊδιότητα. Διὰ τοῦτο ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήσιον ὀνομαζόμενον Πελεκητὴ, [1] καὶ συναριθμήσας ἑαυτὸν μὲ τοὺς ἐκεῖ μοναχοὺς, ἀπὸ Χριστοφόρος μετωνομάσθη ὕστερον Μακάριος, διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ὅθεν ἀφ' οὗ ὑπηρέτησεν εἰς ὅλας τὰς διακονίας τοῦ μοναστηρίου, καὶ κατώρθωσε τὰς ἀρετὰς, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἀφ' οὗ ἀπέκτησε πολλὴν ταπείνωσιν, ἔγεινεν ἡγούμενος τῶν ἀδελφῶν, καὶ θαυματουργὸς ἐξαίσιος, διότι δι' αὐτοῦ ἰάτρευεν ὁ Θεὸς πάθη ἀνίατα, καὶ διὰ προσευχῆς του ἐν καιρῷ ἀβροχίας βροχὴν ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκεν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἔγεινε μέγας καὶ ἐξάκουστος, διὰ τοῦτο ἔτρεχεν εἰς αὐτὸν πολὺ πλῆθος χριστιανῶν· ἄλλοι μὲν διὰ νὰ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὰ ψυχικὰ πάθη μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ἄλλοι δὲ διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν ἰατρείαν τῶν σωματικῶν των ἀσθενειῶν, καὶ ἄλλοι διὰ νὰ λάβωσι τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς ὁμοῦ καὶ τοῦ σώματος, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ὑγιεῖς εἰς τὸν οἶκόν των. Ταύτην λοιπὸν τὴν φήμην τοῦ ἁγίου ἀκούσας καὶ ὁ τότε ἁγιώτατος Πατριάρχης Ταράσιος, ἔστειλε καὶ τὸν ἐκάλεσε διὰ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν Παῦλον Πατρίκιον, ὁ ὁποῖος ἐκρατήθη ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν θανατηφόρον, ἥτις δὲν εἶχεν ἐλπίδα ἰατρείας, ὅθεν ἐθεραπεύθη ἀπὸ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου. Ὕστερον δὲ καὶ ἡ σύζυγός του κρατηθεῖσα ἀπὸ ὁμοίαν ἀσθένειαν, καὶ ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, ἰατρεύθη καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὁσίου. Τοῦτον λοιπὸν ὁ Πατριάρχης Ταράσιος ἐχειροτόνησε τότε ἱερέα, διότι ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατριάρχου. Ἐπειδὴ ἐμίσει μὲν τὴν παρακοὴν, ἠγάπα δὲ τὴν ὑπακοὴν, ἡ ὁποία φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ζωήν· ἐπανελθὼν δὲ ὁ ὅσιος εἰς τὸ μοναστήριόν του ἱερεὺς, περισσοτέραν ταπείνωσιν μετεχειρίζετο ἀφ' ὅτι πρότερον.

Μετὰ ταῦτα ἐσήκωσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σκανδαλοποιὸς διάβολος βασιλέα τύραννον ἐν ἔτει ωιγ' (813), ὅστις κατέκαιε τὰς ἁγίας εἰκόνας, οὗτος δὲ ἦτο Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὁ ὁποῖος ἐξώρισε τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Νικηφόρον· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, καὶ Ἀρχιμανδρίτας, ἄλλους μὲν ἀσπλάγχνως ἔδερεν, ἄλλους δὲ ἐξώριζε, καὶ ἄλλους ἔβαλεν εἰς φυλακάς. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ θαυμάσιος οὗτος Μακάριος ἐβασανίσθη ἀπὸ τὸν τύραννον μὲ διαφόρους τιμωρίας καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἕως οὗ ἐφονεύθη ὁ ἀλιτήριος Λέων. Ἀφ' οὗ δὲ μετὰ τὸν Λέοντα ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ' (820), τότε ἐξέβαλε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν· ἐπειδὴ ὅμως ἦτο καὶ αὐτὸς εἰκονομάχος, πρῶτον μὲν ἐκολάκευσε τὸν ἅγιον, παραινῶν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ μὲ ἄλλων μεσιτείας· ὕστερον δὲ καὶ ἠπείλησεν αὐτόν. Βλέπων δὲ ὅτι δὲν κατώρθονε τίποτε, ἐξώρισε τὸν ὅσιον εἰς τὴν μικρὰν νῆσον τὴν καλουμένην Ἀφουσίαν, (ἡ ὁποία, εἶναι μὲν πλησίον εἰς τὴν Ἅλωνα, τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Πασᾶ λιμάνι, ὑπόκειται δὲ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Προικονήσου) καὶ ἐκεῖ ἐφύλαττεν αὐτὸν ἀσφαλῶς. Ὁ δὲ ἅγιος ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὅλας τὰς κακοπαθείας τῆς ἐξορίας, καὶ εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεόν· διανύσας λοιπὸν εἰς τὴν ἐξορίαν πολὺν καιρὸν, καὶ πολλὰ ἀγωνισάμενος, καὶ θαύματα πολλὰ ποιήσας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

[1] Τὸ μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς ὡρίσκετο πλησίον τῆς Προύσης κατοικημένον ἀπὸ τινας ἀδελφούς.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΔΗΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν Βασιλείδῃ Γερόντιος ἐκ ξίφους,
» Γερῶν μετέσχε παμβασιλέως λόγου.

Ὁ δίκαιος ΑΧΑΖ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἄχαζ Θεοῦ πέφυκεν ἐστὼς πλησίον,
» Ἄχαζ, ὃς εἶπεν· οὐ Θεόν μου πειράσω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΤΙΤΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Τί τοῦτο, Τίτε; καὶ σὺ λείπεις ἐκ βίου;
» Λείπω μετάστας, δόξαν οὕτω Κυρίῳ.
» Δευτερίῃ Τίτοιο ἀπὸ ψυχὴν Νόες ἦραν.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Τίτος ἀγαπήσας τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ὑπῆγεν εἰς ἓν κοινόβιον καὶ ἔγεινε μοναχὸς, καὶ τόσον ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν, ὥστε ὑπερέβη ὄχι μόνους τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ κοινοβίου ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους μοναχοὺς ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Ἔγεινε δὲ καὶ ἡγούμενος καὶ ποιμὴν τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγάπην καὶ πραότητα καὶ συμπάθειαν εἶχεν ὁ τριοσόλβιος

Digitized by Google

εἰς τὸ ποίμνιόν του, ὅσην οὐδεὶς ἄλλος ὅμοιος αὐτοῦ. Ἐφυλάχθη δὲ καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ὡς ἄγγελος Θεοῦ, διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ γίνῃ καὶ θαυματουργός. Οὕτω λοιπὸν ζήσας, καὶ ἀφήσας τοὺς μαθητὰς καὶ συνασκητάς του, εἰκόνα ἔμψυχον τῆς ἀρετῆς του καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΜΦΙΑΝΟΥ καὶ ΑΙΔΕΣΙΟΥ.

* » Σῷ συμβυθισθεὶς, Ἀμφιανὲ, συγγόνῳ,
» Ὕδωρ θαλάσσης ἀμφιέννυμαι, λέγε.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγέ (295), ἀδελφοὶ μὲν ὄντες κατὰ σάρκα ἐκ μητρὸς, καταγόμενοι δὲ ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Λυδίας. Οὗτοι λοιπὸν ἐλθόντες εἰς τὴν Βηρυττὸν ὡδηγήθησαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν ἅγιον μάρτυρα Πάμφιλον. Ὅθεν καὶ ὡς χριστιανοὶ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐρβανόν· καὶ ὁ μὲν Ἀμφιανὸς πρῶτος ἐκήρυξε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν ἔμπροσθέν του, διὸ καὶ ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐλάκτισαν οἱ στρατιῶται μὲ τοὺς πόδας των· ἔπειτα ἀλείψαντες μὲ ἔλαιον τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ἔκαυσαν αὐτοὺς μὲ τὸ πῦρ, καὶ ὕστερον ἐκρέμασαν αὐτόν. Κρεμάμενος δὲ ἐφαίνετο ὁ ἀοίδιμος ὅλος πρισμένος, σχισμένα μὲν ἔχων τὰ πλευρὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ λακτίσματα, κατακεκαυμένας δὲ φέρων τὰς σάρκας τῶν ποδῶν του. Ἐπιμένων λοιπὸν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, ἐρρίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Ὁ δὲ ἀδελφός του Αἰδέσιμος κατεδικάσθη να ταλαιπωρῆται εἰς τὰ μέταλλα τοῦ χαλκώματος, τὰ εἰς τὴν Αἴγυπτον εὑρισκόμενα· βλέπων δὲ τὸν ἄρχοντα Ἱεροκλέα νὰ τιμωρῇ τοὺς χριστιανοὺς, κατεφρόνησε τὴν ζωήν του, καὶ ἐκτύπησεν αὐτὸν μὲ τὴν ἰδίαν του χεῖρα, ὅθεν ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα· ὕστερον δὲ ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΑΣ. [1]

» Σεμνὴ, καλή τε ἡ Θεοδώρα οὖσα,
» Δῶρον προσήχθη εὐάρεστον Κυρίῳ.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Τύρον, ὅτε δὲ ἦτο δεκαεπτὰ χρόνων κατὰ τὴν ἡλικίαν, παρεστάθη εἰς τὸν Οὐρβανὸν, τὸν ἄρχοντα τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐρωτηθεῖσα ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὁμολογήσασα τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐδάρη ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐπάνω εἰς τὰ πλευρὰ καὶ εἰς τοὺς μαστούς. Ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὡς κλῆμα τμηθεὶς Πολύκαρπος Κυρίου,
» Τὸν καρπὸν οὕτω πλείονα Χριστῷ φέρει.

* *Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας ἀσκήσας, ἐν ἔτει ᾳσμ' (1240) ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ἔφιππος ἅλα, Γρηγόριε, καθάπερ
» Χέρσον διῆλθες, ὦ τεραστίου ξένου !

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΝΙΚΗΤΑ ἡγουμένου μονῆς τοῦ Μηδικίου. [2]

» Ῥυσθεὶς βίου Νικήτας, ὡς στρουθὸς πάγης,
» Πτεροῖς νοητοῖς ἵπταται πρὸς τὸν πόλον.
« Νικήταν καλέουσι τρίτῃ ἐπὶ δῶμα Θεοῖο.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀγαπήσας ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας τὴν ἐγκράτειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἀπελθὼν ἐκάθισεν εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὴν ἡσυχίαν, ὅπου εἰργάζετο πᾶσαν ἀρετήν· ἐκ τούτων δὲ ὑψώθη καὶ ἔγεινε μέγας καὶ περι-

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς γράφεται Θεοδοσίας, καὶ εἰ τρῦτο ἀληθές ἐστι, φαίνεται ὅτι ἡ Θεοδοσία αὕτη εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Θεοδοσίαν τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Μαΐου. Καθότι καὶ ἐκείνη καὶ αὕτη Τυρία ἦτο, καὶ δεκαοκτὼ χρόνων οὖσα ἐκείνη καὶ αὕτη, παρέστη Οὐρβανῷ τῷ ἄρχοντι.

[1] Ὅρα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ, τὸν ὁποῖον συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ὅσιος Ἰωσὴφ ὁ Καλοθέτης, μετέφρασε δὲ ἡ ἐμὴ ἀναξιότης.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Μηδικίου εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὰ Μουντανία, ὅπου εὑρίσκεται καὶ ἡ μονὴ τοῦ Χηνολάκκου, καὶ ἡ τοῦ Βαθέως Ῥύακος, καὶ ἡ τῆς Πελεκητῆς, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ ταύτης ἱστορήσαντες.

Digitized by Google

βότητας. Καὶ ἐπειδὴ ἐκυβερνᾶτο μὲ τὴν τοῦ λόγου διάκρισιν, ἔγεινε καὶ οἰκονόμος ψυχῶν καὶ πιστὸς ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ· διωχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸ ποίμνιόν του παρὰ τῶν εἰκονομάχων, ὡς προσκυνητὴς τῶν θείων καὶ ἁγίων εἰκόνων, κατεδικάσθη εἰς πικρὰς ἐξορίας. Εὐχαριστῶν δὲ εἰς ὅλας τὰς κακοπαθείας, ὅσας ἐδοκίμασε διὰ τὰς θείας εἰκόνας, ἐδείχθη δάκτυλος ἀγωνιστὴς, καὶ ἤλεγξε μὲν τὴν ψυχοβλαβῆ αἵρεσιν τῶν θεομάχων, μὲ τὰς διδασκαλίας του δὲ καὶ τὰς παρακινήσεις του ἔκαμε πολλοὺς νὰ μαρτυρήσωσι διὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν καὶ διπλᾶς τὰς λαμπάδας ἀνάψας, τῆς ὁμολογίας δηλαδὴ καὶ τῆς ἀσκήσεως, διπλοῦς καὶ τοὺς στεφάνους ἐκ χειρὸς Κυρίου ἐδέχθη, πρὸς τὸν ὁποῖον μεταστὰς, ἀνεπαύθη.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΣΗΦ *τοῦ ὑμνογράφου.*

» Ζῶντος Θεοῦ σὺ θεῖος ὑμνητὴς, πάτερ,
» Ἐγὼ δὲ, σοῦ θανόντος, ὑμνητὴς νέος.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἰωσὴφ ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωλϛ' (832), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, υἱὸς ὑπάρχων γονέων Πλωτίνου καὶ Ἀγάθης ὀνομαζομένων. Ἦτο δὲ εὐσεβὴς καὶ πρᾷος κατὰ τὴν γνώμην, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅτε δὲ ἐκυριεύθη ἡ Σικελία ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῆς μητρὸς καὶ ἀδελφῆς του, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅπου καὶ ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Καὶ κλίνην μὲν εἶχε τὴν γῆν ἐστρωμένην μὲ ἕν δέρμα, τὰ δὲ φορέματά του ἦσαν εὐτελῆ, ἡ τροφή του ἦτο ὀλίγον ψωμίον καὶ τὸ ποτόν του ἦτο τὸ ἁπλοῦν νερόν· μετεχειρίζετο ἀγρυπνίαν καὶ στάσιμον ὁλονύκτιον· ἔκλινε συνεχῶς τὰ γόνατά του εἰς προσευχήν· εἶχεν εἰς τὸ στόμα του ὕμνους συχνοὺς εἰς Θεὸν, ἐποίει ἐργόχειρον τὴν καλλιγραφίαν, καὶ ἔκαμνεν ἀνάγνωσιν εἰς τὰς θείας Γραφάς. Ἐκ τούτων δὲ καὶ τῶν τοιούτων κόπων ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος πρᾷος, σεμνὸς, μέτριος, ἁπλοῦς, ἄκακος, καὶ εἶχεν ὅλας τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ὅσαι εἶναι εἰς τὰς ἄνω εἰρημένας ἀκόλουθοι. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἐχειροτονήθη ἱερεύς· δὲν ἐπέρασε δὲ πολὺς καιρὸς, καὶ εὑρὼν τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην, ἄνδρα ἅγιον καὶ ἐλλόγιμον, ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνον ἐκλείσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα, ἀγωνιζόμενος μὲ σκληραγωγίας καὶ ἄλλας κακουχίας τοῦ σώματος. Ἐπειδὴ δὲ ἐβλάστησεν ἡ χριστομάχος αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ μακάριος οὗτος, παρακινηθεὶς ἀπό τινας εὐσεβεῖς. Εἰς τὸν δρόμον δὲ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὑπὸ πειρατικῶν πλοίων Κρητικῶν, ἀπήχθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Κρήτην, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν.

Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἐδίδασκε πάντοτε τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας καὶ ἀρετῆς καὶ μὲ τὰ ψυχωφελῆ λόγιά του πολλοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. Ἐκεῖ δὲ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἱεροπρεπής τις καὶ σεβάσμιος ἀνὴρ, ὅστις ἦτο ὁ μέγας Νικόλαος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, καὶ ἦλθον πρὸς σὲ, ὅθεν λάβε τὴν κεφαλίδα, ἦται τὸ χαρτίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον σοὶ δίδω. Ὁ δὲ ἅγιος λαβὼν αὐτὴν, ἐν τῷ ἅμα ἐδιάβαζε τὸ χαρτίον, καὶ ἔψαλλεν ἐνταυτῷ λέγων «τάχυνον ὁ οἰκτίρμων καὶ σπεῦσον ὡς ἐλεήμων εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, ὅτι δύνασαι βουλόμενος.» Τὸ δὲ νόημα τοῦ ᾄσματος τούτου, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τῷ πρωῒ ἔργον ἐγένετο, διότι ἀφ' οὗ ὁ τῆς εἰκονομαχίας ἀρχηγὸς Θεόφιλος ἀπέθανεν, ἔλαβε πάλιν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τὸν στολισμὸν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν σεπτῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν τότε καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Ἰωσὴφ ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν ἐν Κρήτῃ φυλακὴν, ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔλαβεν ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν μέρος τι ἀπὸ τὸ τίμιον λείψανον τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Βαρθολομαίου, καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀποστόλου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην· διὰ τοῦτο εὑρίσκετο εἰς φροντίδα καὶ ἔννοιαν περισσοτέραν, διὰ νὰ τιμήσῃ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀποστόλου μὲ ἱερὰ ᾄσματα καὶ τροπάρια. Ὅθεν παρεκάλει μὲ δάκρυα καὶ ἀναστεναγμοὺς τὸν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον νὰ τῷ χαρίσῃ τὸ χάρισμα τῆς τούτων συνθέσεως, διὸ καὶ τοῦ ποθουμένου ἐπέτυχεν, ἰδὼν κατ' ὄπτασίαν ἕνα φοβερὸν ἄνδρα μὲ σχῆμα ἀποστολικὸν, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀπὸ τὴν ἱερὰν τράπεζαν, καὶ ἔβαλεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ὁσίου, καὶ ἔπειτα τὸν εὐλόγησε. Τοῦτο δὲ ἦτο ἀρχὴ τοῦ θείου χαρίσματος, ὅπερ ἐπεθύμει, διότι ἔκτοτε τόσον εὐκόλως καὶ χωρὶς κόπον ἐσύνθετε τὰς ἱερὰς μελῳδίας καὶ τοὺς ἁσματικοὺς Κανόνας καὶ τὰ τροπάρια, καὶ ἔδιδεν αὐτὰ εἰς ὅσους τὰ ἐζήτουν, ὥστε τινὲς ἐνόμιζον ὅτι δὲν τὰ ἐσύνθετεν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ

Digitized by Google

τὰ ἐπερνεν ἀπὸ ἄλλους, καὶ ἐκεῖθεν μανθάνων αὐτὰ καὶ ἀποστηθίζων, τὰ ἀντέγραφε καὶ τὰ ἔδιδεν εἰς τοὺς ζητοῦντας. Δὲν εἶχεν ὅμως οὕτως ἡ ὑπόθεσις, καθὼς ἐκεῖνοι ἐνόμιζον ἀπατώμενοι· ἀλλὰ τὰ ἀσματα ταῦτα ἐπρόφερεν ὁ ὅσιος ἐκ θείου χαρίσματος, διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων ἐφημίζετο καὶ εἰς ὅλους ἦτο ποθεινὸς καὶ ἐπέραστος, ὄχι μόνον εἰς ἰδιώτας καὶ ἄρχοντας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς τότε βασιλεῖς. Ἂν καὶ ἐξωρίσθη ἀπὸ Βάρδαν τὸν Καίσαρα, τὸν θεῖον τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ ἐν ἔτει ωξζ' (867), ἐπειδὴ ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος· [1] ἀλλ' εὐθὺς πάλιν ἀνεκλήθη ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἔγεινε σκευοφύλαξ τῶν ἱερῶν σκευῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ θείου Ἰγνατίου. [2] Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ἀπέθανεν, ἠγάπα τὸν ὅσιον τοῦτον καὶ ἐπῄνει ὁ σοφὸς Φώτιος, ὁ ὁποῖος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Ἰγνάτιον. [3] Ἐπειδὴ δὲ ἠγωνίζετο ὁ ἀοίδιμος διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Χερσῶνα, τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Βάρδα, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ ἀνεψιός του Μιχαὴλ, ἠλευθερώθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν παρὰ τῆς βασιλίσσης Θεοδώρας, ἡ ὁποία ἐποίησε τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. [4]

Ὅθεν ζήσας μετὰ ταῦτα καὶ πολλοὺς ἁγίους ἐγκωμιάσας μὲ διαφόρους κανόνας καὶ τροπάρια, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἐνεταφιάσθη τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκεται. Ὁ δὲ Θεὸς, θέλων νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁπόσην τιμὴν ὁ ἅγιος οὗτος Ἰωσὴφ ἔλαβε μετὰ θάνατον, τοιοῦτόν τι ᾠκονόμησε· καθ' ὃν καιρὸν ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος, ἄνθρωπός τις ἔχων δοῦλον χρήσιμον ἔχασεν αὐτόν. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος τοῦ ἐπονομαζομένου Φανερωτοῦ, καὶ παρεκάλει τὸν μάρτυρα νὰ τῷ φανερώσῃ, ποῦ εἶναι ὁ δοῦλός του. Προσμείνας δὲ εἰς τὸν ναὸν τρία ἡμερονύκτια, καὶ μηδὲν μαθὼν διὰ τὸν δοῦλόν του, ἐλυπεῖτο καὶ ἐμελέτα νὰ ἀναχωρήσῃ· ἐνῷ δὲ ἐψάλλετο ὁ ὄρθρος καὶ ἀνεγινώσκετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν λόγος τις ψυχωφελὴς, ἐκοιμήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἰδοὺ βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν μάρτυρα, ὁ ὁποῖος τῷ ἔλεγε, Διὰ τί λυπῆσαι, ὦ ἄνθρωπε; ἤξευρε, ὅτι ὁ ποιητὴς Ἰωσὴφ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἔγεινεν ὀψίκειον· ἤτοι προϋπάντησις καὶ προπομπὴ εἰς αὐτὸν ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς τοὺς ἁγίους, διότι ἐτίμησεν ἡμᾶς μὲ κανόνας καὶ τροπάρια ἐγκωμιαστικὰ ἡ ἁγία ἐκείνου ψυχή. Ὅθεν δὲν ἤμην ἐδῶ, ἀλλὰ τώρα ἦλθον, ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸν δεῖνα τόπον, καὶ θὰ εὕρῃς τὸν δοῦλον τὸν ὁποῖον ζητεῖς. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφους ἀληθὴς μάρτυς Ἐλπιδηφόρος,
» Θεὸν φέρει ἄψευστον εὐελπιστίαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣ κεράμῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς τελειοῦται.

» Βαλὼν κεράμῳ δυσσεβὴς Δίου κάραν,
» Ὡς σκεῦος αὐτὴν συντρίβει κεραμέως.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΥΘΩΝΙΟΣ ἐν θαλάσσῃ ῥιφθεὶς τελειοῦται.

---

[1] Ἴσως ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος, διότι ὁ Βάρδας ἄφησε τὴν γυναῖκά του, καὶ συνεφθείρετο μὲ τὴν νύμφην του, καθὼς διὰ τοῦτο ἤλεγχεν αὐτὸν καὶ ὁ πατριάρχης Ἰγνάτιος. Ὅθεν καὶ κατέβασεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον.

[2] Ὁ θεῖος Ἰγνάτιος ἑορτάζεται, ὡς ἅγιος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[3] Ὁμοίως καὶ ὁ Φώτιος, ὡς ἅγιος ἑορτάζεται, κατὰ τὴν ἕκτην Φεβρουαρίου.

[4] Ἐνταῦθα ὑπάρχει φανερὸς ἀναχρονισμὸς, διότι ἡ ὑπὸ τῆς Θεοδώρας ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων ἐγένετο ἐν ἔτει 842. Σ. Ε.

[1] Ἄριστος καὶ πολυγραφώτατος μελῳδὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐστάθη ὁ θεῖος οὗτος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος· διότι ἐκτὸς ὀλίγων ἁσματικῶν Κανόνων, τοὺς ὁποίους ἐσύνθεσαν οἱ ἄλλοι ποιηταὶ, οἵτινες ἐν τοῖς Μηναίοις περιέχονται, ὅλους τοὺς ἄλλους ἐσύνθεσεν ὁ μελῳδὸς τοῦ ἁγίου τούτου κάλαμος, οἵτινες τετυπωμένοι εἰσὶν ἐν τοῖς Μηναίοις, τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ἐν τῇ ἐννάτῃ ᾠδῇ ἐπιφέροντες κατὰ τὴν ἀκροστιχίδα. Δὲν ἠρκέσθη δὲ ὁ ἱερὸς οὗτος γραμματεὺς μέχρι τούτου· ἀλλὰ καὶ ὀκτωήχους Κανόνας ἐσύνθεσεν εἰς τὴν Θεοτόκον, εἰς τὸν μέγαν Νικόλαον, εἰς τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ, εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον τὸν πρωτομάρτυρα, εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον, εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα, καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλου. ἁγίους, οἵτινες καὶ σώζονται ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει χειρόγραφοι καὶ ἀνέκδοτοι· Ἀλλὰ καὶ ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ψαλλομένη ὀκτώηχος κατανυκτικὴ, ἥτις κοινῶς ὀνομάζεται Παρακλητικὴ, ἢ διότι παρηγορεῖ τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγινωσκόντων, ἢ διότι παρακινεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, αὐτὴ λέγω, τούτου τοῦ θείου ἀνδρός ἐστι πόνημα, πλὴν μόνον τῶν κατὰ πᾶν Σάββανον ἐν τοῖς ἀποστίχοις κειμένων τροπαρίων τῶν περὶ κεκοιμημένων διαλαμβανόντων, τὰ ὁποῖα εἶναι πόνημα τοῦ ἁγίου Θεοφάνους τοῦ Μελῳδοῦ καὶ Γραπτοῦ. Τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τὴν Ἀκολουθίαν, τύποις οὖσαν ἐκδεδομένην ἐλλιπῶς, ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία. Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου Ἰωσὴφ συνέγραψεν ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωάννης, καὶ ὅρα σελ. 274 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μηναίου.

Digitized by Google

» Ὁ Βοθόνιος εἰς βυθὸν βεβλημένος,
» Τὴν κλῆσιν εὗρεν εἰς προφητείαν τέλους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΑΛΥΚΟΣ ὑπὸ θηρίων δηχθεὶς τελειοῦται.

» Δηχθεὶς ὀδοῦσι Γάλυκος τῶν θηρίων,
» Θηρὸς νοητοῦ τοὺς ὀδόντας συντρίβει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΛΛΥΡΙΟΣ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐκ Μυρσινῶνος, Ἰλλυριὲ, πρὸς πόλον,
» Οὐχ ὡς ὁ Χριστὸς ἐξ ἐλαιῶνος, φέρῃ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΑΥΛΟΣ Ῥῶσσος ὁ ἀπελεύθερος, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας, ἐν ἔτει αχπ' (1683), ξίφει τελειοῦται.*

† » Πρὸς Παῦλον ἔσχε κοινὰ κλῆσιν καὶ ξίφος,
» Παῦλος νέαθλος οὗτος, ὃς Ῥῶσσος πέλει [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ ὄρει Μαλαιῷ. [2]

» Ψυχὴν ὁ Γεώργιος ἀσμένως δίδως,
» Ψυχῶν γεωργῷ καὶ φυτουργῷ σαρκίων.

† » Τῇ δὲ τετάρτῃ ἁπῆρε Γεώργιος εἰς πόλον εὐρύν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ καὶ ΑΓΑΘΟΠΟΔΟΣ.

» Πρῶτος θάλασσαν εἰσιὼν Ἀγαθόπους,
» Ἔργοις ὑπῆρχε χρηστόπους Θεοδούλῳ.

Ἀπὸ τούτους τοὺς δύω μάρτυρας ὁ μὲν Θεόδουλος ἦτο νεώτερος, ὁ δὲ Ἀγαθόπους γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀμφότεροι δὲ κατήγοντο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην. Διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Φαυστῖνον, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ φυλάττοντες τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν ἀσάλευτον, ἐρρίφθησαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Πρὸ δὲ τῆς τελειώσεώς των ἐδηλώθη εἰς αὐτοὺς δι' ἀποκαλύψεως ὅ,τι ἔμελλον νὰ πάθωσι, διότι ἐφάνη εἰς αὐτοὺς καθ' ὕπνον, ὅτι ἐμβῆκαν εἰς πλοῖον καὶ ἔπλεον· ἔπειτα γενομένης τρικυμίας ἐσχίσθη τὸ πλοῖον εἰς δύω, καὶ ὅλοι μὲν οἱ πλέοντες ἐπνίγησαν, αὐτοὶ δὲ μόνοι σωθέντες ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, ἀνέβησαν εἰς ἓν βουνὸν, τοῦ ὁποίου τὸ μῆκος ἔφθανεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Ἐδήλωνε δὲ τὸ ὅραμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπαθον ὕστερον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν ἄνοδον αὐτῶν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τοὺς οὐρανούς. Τοῦτο τὸ ἴδιον ἐφανερώθη αἰνιγματωδῶς εἰς τὸν ἅγιον Θεόδουλον πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ εἰς τὸ μαρτύριον, διὰ μέσου ἑνὸς δακτυλιδίου· ἐφάνη δηλαδὴ εἰς αὐτὸν, ὅτι ἔβαλέ τις εἰς τὴν χεῖρά του ἓν δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε τὸν ἀραβῶνα τοῦ μαρτυρίου, ὅπερ ἔμελλε νὰ τελειώσῃ. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΕΡΦΟΥΘΗΣ, [2] *καὶ τῆς αὐταδέλφης αὐτῆς, καὶ τῆς ταύτης παιδίσκης.*

Εἰς τὴν Φερφούθαν.

» Ἁπλῆν με πλάττεις, Χριστὲ διπλὲ τὴν φύσιν,
» Ἔχεις δὲ πρισθεῖσάν με διπλῆν Φερφούθαν.

Εἰς τὴν αὐταδέλφην καὶ τὴν παιδίσκην αὐτῆς.

» Δούλας ἀληθεῖς Δεσπότου Θεοῦ δύω,
» Δούλην τε καὶ δέσποιναν ἔπρισε πρίων.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου μὲν βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει τλ' (330), ἀδελφαὶ οὖσαι τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Περσίᾳ ὁμοῦ μὲ ἄλλους χιλίους ἑκατὸν πεντήκοντα χριστιανούς. [3] Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ βασιλέως γυνὴ ἔπασχεν ἀπό τινα συμβᾶσαν ἀσθένειαν, διὰ τοῦτο διέβαλον τινὲς τὰς ἁγίας ταύτας, ὅτι εἶναι μάγισσαι, καὶ κατασκευάζουσι θανατηφόρα φαρμάκια. Ὅθεν ἐπιάσθησαν καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἀρχιμάγον, Πάπαν ὀνομαζόμενον· αἱ δὲ ἅγιαι ἀπελογήθησαν, ὅτι εἶναι ἀθῶαι τῆς διαβολῆς αὐτῆς καὶ συκοφαντίας, καὶ ὅτι εἶναι χριστιαναί, εἰς δὲ τοὺς χριστιανοὺς δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πράττωσι τοιαῦτα μαγικὰ καὶ παράνομα ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ διπλῆ ἔγεινε κατ' αὐ-

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τινὲς λέγουσιν ὅτι τὸ Μαλαιὸν εἶναι βουνὸν, εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ Μάνην, ὅπερ ὀνομάζεται τὴν σήμερον Κάβο Μαλέας, ἐπιθάνως ὅμως, καθότι τὸ Μαλαιὸν ἦτο ὄρος, ὁ δὲ Μαλέας εἶναι ἀκρωτήριον.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτων τὸ ἑλληνικὸν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀεὶ μὲν ἐπανθοῦσαν τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν.»

[2] Παρὰ τοῖς Μηναίοις Φερβούθη γράφεται. Σ. Ε.

[3] Τούτου ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον εὑρίσκεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ παρόντος μηνός.

Digitized by Google

τῶν ἡ κατηγορία, καὶ ὅτι εἶναι μάγισσαι, καὶ ὅτι εἶναι χριστιαναί, διὰ τοῦτο κατεδικάσθησαν νὰ θανατωθῶσι. Λοιπὸν ἐξηπλώθησαν κατὰ γῆς, καὶ ἐδέθησαν αἱ μακάριαι ἀπὸ πάλους· ἔπειτα ἐπριονίσθησαν εἰς τὴν μέσην ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἕως εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἀφ' οὗ ἐμοιράσθησαν εἰς δύω τὰ σώματά των, ἐκαρφώθησαν ἐπάνω εἰς ξύλα τὰ τούτων κομμάτια. Διαπεράσασα δὲ διὰ μέσου αὐτῶν ἡ βασίλισσα, ἰατρεύθη ἀπὸ τὸ πάθος της· διότι οὕτως ἐπληροφόρησαν αὐτὴν οἱ τὰς ἁγίας διαβάλλοντες, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ ἰατρευθῇ παρὰ ἂν διέλθῃ ἀναμέσον τῶν νεκρῶν σωμάτων τῶν ἁγίων.

—

Ὁ ἅγιος ΠΟΠΛΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐν οὐρανοῖς, Πόπλιε, μισθός σοι μέγας,
» Πρὸς οὓς ἀπαίρων χαῖρε καὶ κρότει μέγα.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΑΤΩΝ, ὁ ἡγούμενος μονῆς τῶν Στουδίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πλάτων ἀρίστην εὖ μετεπλάσθη πλάσιν,
» Χριστῷ πλάσαντι, συγκραθεὶς κράσιν ξένην.

Οἱ ὅσιοι ΘΕΩΝΑΣ, ΣΥΜΕΩΝ, καὶ ΦΕΡΒΙΝΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ψυχὰς δέχου τρεῖς οὐ κεκηλιδωμένας,
» Ψυχῶν ἀκηλίδωτε τῶν θείων τόπε.

Ὁ ὅσιος ΘΕΩΝΑΣ, ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ἀσκήσας, ὕστερον δὲ ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης γενόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Λιπὼν Θεωνᾶς τὴν κάτω προεδρίαν,
» Παρίσταται νῦν τῷ Προέδρῳ τῶν ὅλων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΖΩΣΙΜΑ τοῦ κηδεύσαντος τὴν ὁσίαν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν.

» Ζῶσαν προπέμψας Ζωσιμᾶς τὴν Μαρίαν,
» Θανοῦσαν εὗρεν· ἀλλὰ νῦν ζῶσιν ἅμα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ [2] *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΔΙΟΔΩΡΟΥ, ΟΥΙΚΤΟΡΟΣ, ΟΥΙΚΤΩΡΙΝΟΥ, ΠΑΠΠΙΟΥ, ΣΕΡΑΠΙΩΝΟΣ, καὶ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ.*

» Σπεύδεις ὀκλάζων Κλαυδιανὲ πρὸς γόνυ,
» Τομῇ κεφαλῆς πρὸς Θεοῦ δραμεῖν γόνυ.
» Πέμπτῃ Κλαυδιανοῦ κεφαλὴν τάμε χεὶρ φονόεσσα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

† » Θεσσαλονίκη σχοῦσα καλὰ μορίᾳ,
» Καὶ Θεοδώραν πλοῦτον ἄσυλον φέρεις.

Αὕτη ἡ ὁσία Θεοδώρα, ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο ἠρνήθη τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ πορευθεῖσα εἰς κοινόβιον ἔγεινε μοναχή. Ὅθεν ἀγωνισθεῖσα, κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς. Τόσην δὲ ὑπερβολικὴν ὑπακοὴν καὶ τιμὴν προσέφερεν ἡ μακαρία εἰς ὅλας τὰς ἀδελφὰς, καὶ μάλιστα εἰς τὴν προεστῶσαν καὶ ἡγουμένην, ὥστε καὶ μετὰ θάνατον ἐδείχθη αὕτη ὡς ἂν ἦτο ζωντανή. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐφύλαξε τὴν ζωήν της καθαρὰν καὶ ἀκηλίδωτον, διὰ τοῦτο ἀφῆκεν ἑαυτὴν εἰς τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς τοῦ μοναστηρίου στήλην ζωντανὴν, καὶ παράδειγμα ἔμψυχον τῆς ἀρετῆς. Μετὰ ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ἡ Θεοδώρα, ἀπέθανε καὶ ἡ ἡγουμένη, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔζησε μὲ καθαρὰν καὶ πνευματικὴν ζωήν. Διὰ τοῦτο ἔγεινε πολλὴ συρροὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν ἐνταφιασμόν της, καὶ ἀρχόντων ὀνομαστῶν. Ὅτε λοιπὸν συνῆλθε πλῆθος μοναχῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, ἠνοίχθη ὁ τάφος, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο τὸ λείψανον τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας πρὸ χρόνων πολλῶν, διὰ νὰ τεθῇ εἰς αὐτὸν καὶ τὸ λείψανον τῆς ἡγουμένης. Τότε λοιπὸν ἔγεινεν ἓν θαῦμα ἐξαίσιον, τὸ ὁποῖον φέρει μὲν ἔκπληξιν εἰς τοὺς βλέποντας, φέρει δὲ καὶ κατάνυξιν εἰς τοὺς ἀκούοντας. Ὁ τόπος ἐν ᾧ εὑρίσκετο ὁ τάφος τῆς ὁσίας ἦτο ὑψηλὸς καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ βλέπωσι μέσα ὅλοι αἱ παρεστῶτες εἰς αὐτόν. Ὅθεν καθ' ὃν καιρὸν ἔβαλον τὸ λείψανον τῆς ἡγουμένης μέσα εἰς τὸν τάφον, τότε ὢ τοῦ θαύματος! εἶδον ὅλοι οἱ παρεστῶτες, ὅτι ἡ πρὸ πολλοῦ νεκρὰ Θεοδώρα, ὡς νὰ ἦτα ζωντανὴ, ἐσφιγξε καὶ περιέστειλεν ἑαυτὴν εἰς ἓν μέρος τοῦ τάφου, καὶ ἔδωκε τόπον διὰ νὰ ἐνταφιασθῇ ἡ πνευματικὴ της μήτηρ. Τοῦτο τὸ ἐξαίσιον θαῦμα βλέποντες ὅλοι οἱ παρευρεθέντες, ἐφώναζον ὁμοφώνως, τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ἕως τῆς σήμερον, πολλὰ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας· δαιμο-

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεωνᾶν ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἀσματικὴν ἀκολουθίαν, ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῇ εἰς τὴν Γαλάτισταν κειμένῃ, ὅπου καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ κατάκειται λείψανον. Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

[2] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις γράφεται Κλαυδίου.

Digitized by Google

νισμένους ἠλευθέρωσε, τυφλοὺς ὠμμάτωσε, καὶ ἀσθενεῖς ἀναριθμήτους ὑγιεῖς ἐποίησεν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΩΡΑΣ *καὶ* ΔΙΔΥΜΟΥ.

» Σὺν τῇ συνάθλῳ, Δίδυμε, τιμηθεὶς φλίγῃ,
» Φέρων σὺν αὐτῇ δίδυμαν τιμωρίαν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγ΄ (295), καὶ ἡγεμόνος τῆς Ἀλεξανδρίας Εὐστρατίου διωγμὸς ἐκινεῖτο κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε πασθεῖσα ἡ παρθένος αὕτη Θεοδώρα καὶ ὁμολογήσασα Θεὸν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον πάντων, δέρεται καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τινὲς ἡμέραι, πάλιν ἐξέβαλαν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ ἀφοῦ τὴν ἔκριναν, τὴν ἔκλεισαν εἰς πορνοστάσιον. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔστειλε νέους ἀκολάστους διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσωσι, καὶ οὗτοι μὲν ὥρμων ὡς ἄλογα θηλυμανῆ κατὰ τῆς ἁγίας, ἐκείνη δὲ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάξῃ. Ὅθεν ᾠκονόμησεν ἡ θεία του Πρόνοια καὶ εὑρέθη ἐκεῖ ἐνδοξότατός τις ἄρχων, ὀνόματι Δίδυμος, ὁ ὁποῖος ἐνδυθεὶς ἐνδύματα στρατιωτικὰ, καὶ ἐκδυθεὶς τὰ ἐδικά του τὰ ἔδωκεν εἰς τὴν παρθένον καὶ τὰ ἐφόρεσεν, ὁμοῦ καὶ τὰ ὅπλα του. Ταῦτα λοιπὸν ἐνδυθεῖσα ἡ παρθένος, καθὼς ὁ Δίδυμος τὴν ἐσυμβούλευσεν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον, καὶ οὕτως ἐφυλάχθη ἄμωμος καὶ καθαρὰ, εὐχαριστοῦσα τὸν Θεόν. Εἷς δὲ τῶν ἀσελγῶν ἐκείνων ἐμβὰς εἰς τὸ πορνοστάσιον διὰ τὴν παρθένον, καὶ εὑρὼν τὸν Δίδυμον καθεζόμενον ἀντ' ἐκείνης, ἔμεινεν ἐξεστηκὼς, καὶ ἐσυλλογίζετο καθ' ἑαυτὸν λέγων· ἆρά γε ὁ Χριστὸς δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς παρθένους γυναῖκας εἰς ἄνδρας; ἡμεῖς εἴδομεν, ὅτι ὁ εἰσελθὼν Δίδυμος, ὅστις ἦτο ἐνδεδυμένος τὰ στρατιατικὰ, ἐκβῆκεν ἔξω· ἡ δὲ παρθένος, ἤτις ἦτο ἐδῶ, ποῦ εἶναι τώρα; ἐγὼ μὲν ὅτε ἤκουον, ὅτι ὁ Χριστὸς μετέβαλε τὸ νερὸν εἰς οἶνον, ἐνόμιζον τοῦτο μῦθον καὶ ψεῦδος, ἀλλὰ τώρα βλέπω μεγαλήτερον θαῦμα. Βλέπων δὲ ὁ Δίδυμος αὐτὸν ταῦτα συλλογιζόμενον καὶ ἀποροῦντα, τῷ ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὅτι αὐτὸς ἔπραξε τοῦτο τὸ δρᾶμα· καὶ ὅτι ἐὰν θέλῃ, ἂς εἰπῇ τοῦτο εἰς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἂς προσθέσῃ ἀπόμη, ὅτι ὁ τὴν παρθένον μετασχηματίσας καὶ λυτρώσας Δίδυμος, αὐτὸς προσμένει ἐκεῖ εἰς τὸ πορνοστάσιον.

Ταῦτα δὲ εὐθὺς ἅμα ἀνήγγειλεν ὁ ἀκόλαστος ἐκεῖνος εἰς τὸν ἄρχοντα, εὐθὺς παρέστησαν τὸν Δίδυμον εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἄρχοντος, ὅστις ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, πῶς ἐτόλμησες νὰ κάμῃς τοιοῦτον πρᾶγμα; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ εἶμαι χριστιανὸς καὶ ἠξεύρω νὰ πραγματεύωμαι καλῶς, διὰ τοῦτο μὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐπροξένησα εἰς τὸν ἑαυτόν μου δύω στεφάνους, διότι καὶ τὴν παρθένον ἐλύτρωσα ἀπὸ τὰς ἀθέους χεῖράς σας, καὶ καθαρὰν αὐτὴν διεφύλαξα, καὶ διότι καὶ ἐγὼ ἐφανέρωσα εἰς σᾶς τὸν ἑαυτόν μου, ὅτι εἶμαι χριστιανός. Ὁ ἄρχων εἶπε· διὰ μὲν τὴν τόλμην σου ταύτην, προστάζω νὰ κοπῇ ἡ κεφαλή σου, διὰ δὲ τὸ ὅτι πιστεύεις εἰς τὸν Χριστὸν καὶ δὲν θέλεις νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς Θεούς, προστάζω νὰ κατακαῇ τὸ σῶμά σου διὰ τοῦ πυρός.

Ὁ δὲ ἅγιος μετὰ χαρᾶς ἀνεβόησεν, εὐλογητὸς ὁ Θεός μου, ὁ μὴ παραβλέψας τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὴν μηχανὴν, τὴν ὁποίαν ἐφεύρον. Ὅθεν ἀπελθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη· καὶ ἡ μὲν ἁγία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς τινὲς χριστιανοὶ εἶδον αὐτὴν καὶ τὸ ἐμαρτύρησαν, τὸ δὲ σῶμά του ἐρρίφθη εἰς τὴν πυράν. Τότε φιλόχριστοι τινὲς συνάξαντες τὰ τίμια λείψανα, ὅσα ἔμειναν ἀπὸ τὴν πυράν, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἔνδοξον τόπον. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ παρθένος Θεοδώρα, πάλιν πασθεῖσα, ἐκάη καὶ αὐτὴ διὰ πυρὸς, καὶ οὕτω τελειώσασα τὸν τοῦ μαρτυρίου δρόμον ἔλαβε παρὰ Κυρίου στέφανον ἄφθαρτον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς Θέρμης πυρὶ τελειοῦται.

» Θέρμην ἔρωτος ἐνθέου Θέρμος φέρων,
» Θέρμην πυρὸς φλέγοντος ὡς ψύξιν κρίνει.

Αἱ ἅγιαι δύω μάρτυρες κυρία καὶ δούλη ξίφει τελειοῦνται.

» Ἐχρῆν ἕπεσθαι κυρίᾳ καὶ δουλίδα,
» Ἐκ γῆς ἰοῦσῃ πρὸς Θεὸν διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΜΠΗΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Ὡς ζῶν πρόβατον, Πομπήϊε, Κυρίου,
» Χέεις, ἁμιλχθεὶς αὐχένα ξίφει, γάλα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΗΝΩΝ *πίσσαι χρισθεὶς, καὶ εἰς πῦρ βληθεὶς, καὶ δόρατι ἔνδον τῆς πυρᾶς τρωθεὶς, τελειοῦται.*

» Ἆθλος τριπλοῦς Ζήνωνι, πίσσα, πῦρ, δόρυ,
» Οἶμαι, δι' ἣν ἔπασχε ταῦτα Τριάδα.

Digitized by Google

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΞΙΜΟΣ *καὶ* ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Ἴσου μετέσχον καὶ στέφους ὡς καὶ τέλους,
» Τερέντιος, Μάξιμος, οἷς τομὴ τέλος.

Αἱ ἅγιαι πέντε κόραι αἱ ἀπὸ Λέσβου ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀθληφόρους τίθησι Λεσβίας κόρας,
» Μίαν δύω τρεῖς τέσσαρας πέντε, ξίφος.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *ὁ ἀθλήσας ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ κατὰ τὸ ἔτος αωά (1801), ξίφει τελειοῦται.* [1]

† » Τομὴν ὑποίσας, ὦ Γεώργιε, ξίφους,
» Χαρᾷ ἀπέπτης εἰς χαρᾶς τὸ χωρίον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΤΥΧΙΟΥ *Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

» Εὐτύχιον θανόντα τιμῶν τοῖς λόγοις,
» Ἐμαυτὸν αὐτὸς εὐτυχέστατον κρίνω.
» Ψυχὴ Εὐτυχίοιο πύλη πόλου οἴγεται ἕκτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Εὐτύχιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει φλ' (530), καταγόμενος μὲν ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας, ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον θεία Κώμη· ἀνατραφεὶς δὲ πλησίον εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἡσύχιον, (ὁ ὁποῖος ἦτο μὲν πάππος τοῦ ἁγίου, διὰ δὲ τὴν θεοφιλίαν του ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ νὰ κάμνῃ θαύματα) ἐβαπτίσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Αὐγουστουπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέλει τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ ῥηθεὶς πάππος του καὶ ἦτο σκευοφύλαξ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἐμελέτησε τὰ ἱερὰ λόγια, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ βάθος τῆς γνώσεως τῶν Γραφῶν, τούτου χάριν ἐκαλέσθη ἀπὸ τὸν τότε ἐπίσκοπον τῆς Ἀμάσειας, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς κυρίας Θεοτόκου τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον λεγόμενον τοῦ Οὐρβικίου. Ἔπειτο χειροτονηθεὶς Πρεσβύτερος, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ ἐν Ἀμασείᾳ συστηθὲν μοναστήριον ἀπὸ τὸν Μελέτιον καὶ Σέλευκον τοὺς ἀρχιερεῖς, γίνεται εἷς αὐτὸ μοναχός, εἶτα καὶ Ἀρχιμανδρίτης καθίσταται.

Ὅτε δὲ ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πέμπτη Σύνοδος συνεκροτεῖτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φνγ' (553), καὶ ἐκαλοῦντο εἰς αὐτὴν ὅλοι οἱ ἀπανταχοῦ εὑρισκόμενοι Ἀρχιερεῖς· τότε, ἐπειδὴ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀμασείας δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Σύνοδον διά τινα ἀσθένειαν συμβᾶσαν εἰς αὐτὸν, ἐστάλη ὁ μακάριος οὗτος Εὐτύχιος, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν τόπον τοῦ Ἀμασείας εἰς τὴν Σύνοδον. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ θεῖος Εὐτύχιος, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐκεῖ νὰ καταλάβωσι μὲ τὴν δοκιμὴν τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του, καὶ ἐφάνη λαμπρὸς μὲ τὰς σοφὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἀποκρίσεις ὅσας ἔκαμε κατὰ τῶν αἱρετικῶν, δείξας ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς, ὅτι οἱ τότε αἱρετικοὶ, (ὁποῖοι ἦσαν Ἀνθιμος ὁ Τραπεζούντιος ὁ φρονῶν τὰ τοῦ Εὐτυχοῦς δυσσεβῆ φρονήματα, καὶ Σεβῆρος, καὶ Πέτρος ὁ Ἀπαμείας, καὶ Ζωόρας, καὶ ἀρίνω τὸν Ὠριγένην καὶ Δίδυμον καὶ Εὐάγριον τοὺς παλαιοὺς αἱρετικοὺς, τοὺς ὁποίους ἀνεθεμάτισεν ἡ αὐτὴ Σύνοδος, ὁμοῦ μὲ τὰ συγγράμματα αὐτῶν) ἀπέδειξε, λέγω, ὅτι οἱ ῥηθέντες αἱρετικοὶ πρέπει νὰ ἀναθεματισθῶσι. Ὅθεν ἐκ τούτου ἐκίνησεν ὁ ἅγιος τοὺς Κωνσταντινουπολίτας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀγαπήσωσι τόσον, ὥστε καὶ ὁ τότε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μηνᾶς εἶπεν ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὁ ἀδοχός του. Διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Μηνᾶς, ἐκάλεσε τὸν ἅγιον τοῦτον Εὐτύχιον ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καὶ μὲ τὴν ψῆφον τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅλης τῆς πόλεως, ἀνέδειξεν αὐτὸν Πατριάρχην τῆς λαμπρᾶς Κωνσταντινουπόλεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ τῶν ζιζανίων σπορεὺς διάβολος, μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν εὐστάθειαν καὶ εἰρήνην τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἠθέλησε νὰ τὴν συγχύσῃ μὲ σαθρὰ δόγματα. Ὅθεν ἔπεισε τινὰς νὰ λέγωσιν ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου προσληφθεῖσα σὰρξ παρὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἦτο πρὸ τοῦ πάθους ἄφθαρτος. Εἰς τοῦτο δὲ τὸ κακόδοξον φρόνημα ἔπεσε καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἤλεγξε, διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀμάσειαν, (ἀφ' οὗ ἐπατριάρχευσε δώδεκα χρόνους, μῆνας τέσσαρας, καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς)

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ βλέπε εἰς τὸν νέον Ἐλληνομάρτυρα, καὶ εἰς τὸν νέον Λειμωναρίτην.

Digitized by Google

καὶ ἔγεινεν ἀντ' αὐτοῦ πατριάρχης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν Ἰωάννης. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὸ ἐν Ἀμασείᾳ παλαιόν του μοναστήριον, ἠκολούθει πάλιν τὴν προτέραν του ἄσκησιν, καὶ πολλὰς ἐκεῖ θαυματουργίας ἐποίησεν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δώδεκα χρόνοι εἰς τὴν ἐξορίαν, πάλιν ἀνεκλήθη ὁ ὅσιος καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔτει φος΄ (576), δηλαδὴ ἀφ' οὗ ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέθανε, [1] καὶ ἀφ' οὗ ἔγειναν βασιλεῖς ὁ Ἰουστῖνος ἐν ἔτει φξέ (565), καὶ ὁ Τιβέριος ἐν ἔτει φος΄ (576), ἀξιωθεὶς δὲ ὁ ἅγιος λαμπρᾶς ὑποδοχῆς καὶ δεξιώσεως ἀπὸ ὅλους τοὺς πρώτους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ἐπανεγύρισε, καὶ καταπαύσας διὰ προσευχῆς του τὴν λοιμικὴν ἀσθένειαν, ἥτις τότε ἐμάστιζε τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐθανάτονεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ κυβερνήσας ἐπὶ τοῦ θρόνου χρόνους εἰκοσι τέσσαρας καὶ μῆνας ἓξ μετὰ τὴν ἐπάνοδον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Οὗτος ὁ ἅγιος προεῖπε μὲν εἰς τὸν Τιβέριον, ὅτι θὰ γίνῃ βασιλεύς· ἐλθὼν δὲ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, προεῖπεν εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι μέλλει νὰ τελευτήσῃ· τὰ ὁποῖα καὶ τὰ δύω ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων, ἐπειδὴ μετὰ τέσσαρας μῆνας τῆς κοιμήσεως τοῦ ἁγίου ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος. Κατετέθη δὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Εὐτυχίου ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου εὑρίσκοντο καὶ τὰ ἅγια λείψανα Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων· [2] τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑκατὸν εἴκοσι μαρτύρων τῶν ἐν Περσίδι πυρὶ τελειωθέντων.

» Ἂν ἐξαριθμῇς οὓς τὸ πῦρ Πέρσας φλέγει,
» Εὕροις ἔχοντας τετράκις τὸ τρὶς δέκα.

Ἡ ὁσία ΠΛΑΤΩΝΙΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πόλου πλάτη φέρουσι τὴν Πλατωνίδα,
» Τὴν ἀρεταῖς λάμψασαν εἰς τὰ γῆς πλάτη.

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐν Ἀσκάλωνι, ἐν τῇ γῇ ἄχρι τῆς ὀσφύος χωσθέντες, τελειοῦνται.

» Ἀνηράτως σοι γῆ φύει καρπὸν, Λόγε,
» Ὁ καρπὸς ἄνδρες ἄχρις ὀσφύος, δύω.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Σιναΐτης, ὁ ἀσκήσας ἐν ἔτει ᾳτί΄ (1310), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Κανὼν ἀκριβὴς, Γρηγόριε, ὡράθης,
» Θείας προσευχῆς, πᾶντας, εἰς ἣν ὀτρύνεις.

* *Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἀσκήσας ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω ἐν ἔτει ατη΄ (1308), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Τὸν Γρηγόριον νήψεως τὸν ἐργάτην,
» Λόγοις γεραίρω· καὶ γὰρ οὕτως ἦν θέμις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΛΛΙΟΠΙΟΥ.

» Καλλιόπιος ἔμπαλιν παγεὶς ξύλῳ,
» Τὸν ὀρθίως καγέντα δοξάζει Λόγον.
» Ζωὴν Καλλιόπιος ἀγήρω ἑβδόμῃ εὗρεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Καλλιόπιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μιξιμιανοῦ ἐν ἔτει συδ΄ (294), υἱὸς μὲν Θεοχλείας, ἡ ὁποία ἦτο διδαγμένη τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καταγόμενος δὲ ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἀνατραφεὶς λοιπὸν εὐσεβῶς παρὰ τῆς μητρός του ἐμελέτησε τὰς θείας Γραφάς· ὅτε δὲ ἐκινήθη ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς ὑπὸ τοῦ Μαξιμιανοῦ, τότε καὶ οὗτος ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δυναμώσας τὸν ἑαυτόν του, καὶ πρὸς τούτοις λαβὼν συμβουλὰς ἀπὸ τὴν μητέρα του νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Χριστὸν μὲ μαρτύριον, οὕτω αὐτόκλητος ὑπῆγε πρὸς τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, ὁ ὁποῖος διέτριβε κατὰ τὴν ἐν τῇ Γαλατίᾳ εὑρισκομένην Ποπτηϊούπολιν (ἡ ὁποία ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ τὸν μέγαν Πομπήϊον, τὸν νικήσαντα τὸν Μιθριδάτην τριγύρω εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, ἥτις παλαιὰ ὠνομάζετο Εὐπατορία) καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀνακηρύξας, δένε-

---

[1] Ὁ Μελέτιος λέγει, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέθανε μὲ τὴν αἵρεσιν, σελ. 86 τοῦ β΄. τόμ. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας, ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν δευτέραν Αὐγούστου ἐν τῇ περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑποσημειώσει.

[2] Πῶς νοεῖται τὸ ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἀποτίθεσθαι τὰ ἅγια λείψανα ταῦτα; ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Νοεμβρίου.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ ἁγιώτατος Κάλλιστος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, εὑρίσκεται δὲ μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ.

[2] Οὗτος ἐκ Βυζαντίου ὁρμώμενος, ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ θείου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἐν τῇ νηπτικῇ φιλοσοφίᾳ καὶ δ' Ἀγγέλου τροφὴν ἐλάμβανεν. Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

Digitized by Google

ται ὀπίσω τὰς χεῖρας, καὶ δέρεται μὲ μόλυβδον· ἔπειτα τανύεται ἐπάνω εἰς τροχὸν καὶ ὑποκάτωθεν καίεται μὲ φωτίαν. Ἐλθὼν ὅμως Ἄγγελος Κυρίου, ἐσταμάτησε τὸν τροχὸν καὶ τὴν πυρὰν ἐψύχρανεν· ἐπειδὴ δὲ ἐσπαράχθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐκ τούτου ἐφαίνετο ἄσχημος εἰς τοὺς βλέποντας, διὰ τοῦτο ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθοῦσα ἡ μήτηρ του, ἐσφόγγιζε τὰ αἵματα, ὅσα ἔτρεχον ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ παμφιλτάτου υἱοῦ της. Ὅθεν διαμοιράσασα εἰς τοὺς πτωχοὺς τὴν περιουσίαν της καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους καὶ τὰς ὑπηρετρίας της, οἵτινες ὅλοι ἦσαν πεντακόσιοι πεντήκοντα, ἐσυντρόφευε τὸν υἱόν της εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ συνέψαλλε τῷ Θεῷ μετ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ φῶς οὐράνιον ἔλαμψεν εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ φωνὴ ἦλθεν ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἐμακάριζε καὶ ἐπήνει τὴν παρρησίαν καὶ ὁμολογίαν τοῦ μάρτυρος, ἐκ τούτου περισσότερον ἐνεδυναμώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου.

Τέλος πάντων, ἐπειδὴ ὁ μάρτυς ἔμενεν ἀμετάθετος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, κατεδικάσθη νὰ σταυρωθῇ. Ἐσυγκοινώνει δὲ ὁ μακάριος μὲ τὰ δεσποτικὰ πάθη καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ὄχι μόνον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου, (διότι καθὼς ὁ Κύριος ὑπέμεινε πάθη καὶ σταυρὸν, οὕτως ὑπέμεινεν αὐτὰ καὶ ὁ ἀοίδιμος Καλλιόπιος), ἀλλ' ἀκόμη καὶ κατὰ τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ σταυρωθῇ, διότι ὅτε ἔγεινεν ἡ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀπόφασις ἦτο μεγάλη Πέμπτη, ὅτε καὶ ἑορτάζομεν τὰ φρικτὰ τοῦ Κυρίου παθήματα· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ παρεκάλεσε τοὺς διώκτας νὰ μὴ θανατώσωσι μὲ ἄλλον θάνατον τὸν υἱόν της, παρὰ μὲ σταυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πέντε χρυσᾶ νομίσματα. Ἐσταυρώθη λοιπὸν ὁ ἅγιος κατακέφαλα, καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ τρίτη ὥρα τῆς μεγάλης Παρασκευῆς, τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ποθεινότατος μάρτυς παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ἀφ' οὗ δὲ κατέβασαν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὸν σταυρὸν, ἐχύθη ἡ φιλόπαις μήτηρ καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν ἀγαπητόν της υἱόν, ἔχουσα δὲ αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐλειποθύμησε, καὶ παρέδωκε καὶ αὐτὴ τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ οὕτως ἐνεταφιάσθη ἡ φιλτάτη μήτηρ μετὰ τοῦ φιλτάτου υἱοῦ ἀπὸ ἄνδρας εὐσεβεῖς καὶ πιστούς.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ *ἐπισκόπου Μιτυλήνης.*

» Ἔχει Μιτυλήνη σε καὶ τεθνηκότα,
» Ὡς ζῶντα, Γεώργιε, προστάτην μέγαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ποθήσας ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν Χριστὸν ἐνεδύθη καὶ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ ἡσχησε μὲν καὶ κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς ὁ ἀοίδιμος, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως κατώρθωσε καὶ ἀπέκτησε τὴν ταπεινοφροσύνην· ἔγεινε δὲ καὶ πολλὰ ἐλεήμων. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετάς του ἐχειροτονήθη ἀρχιερεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς νήσου Μιτυλήνης, εἰς τὸν ὁποῖον καλῶς διαλάμψας, ἤλεγξε τοὺς τότε εἰκονομάχους μὲ τὸν πλοῦτον τῆς σοφίας του, τόσον ὥστε ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ γνωρίσωσι τὴν πλάνην καὶ τὴν κακοδοξίαν των. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, οὗτος ἐν τῷ σώματι ὑπάρχων, συνερίζετο μὲ τοὺς ἀσωμάτους ἀγγέλους διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἐγκρατείας· ὅθεν μὲ τὰ τοιαῦτα κατορθώματα ὁ μακάριος διαπρέψας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἐμηνύθη δὲ τὸ τέλος αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου θείου ἀστέρος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, καὶ εἰς ὅλην τὸ ποίμνιόν του· οὐ μόνον δὲ ζῶν ἦτο εἰς ὅλους ποθητὸς ὁ ἅγιος οὗτος, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον εἰς ὅλους εἶναι ἀξιέραστος, διὰ τὰ θαύματα, ὅσα ἐκ τοῦ θείου αὐτοῦ λειψάνου ἀναβλύζουσιν.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΡΟΥΦΙΝΟΣ *ὁ διάκονος μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

» Σφαγῆς λογισθεὶς ὡς πρόβατον Ρουφῖνος,
» Σφάττει παλαιὸν τὸν διάβολον λύκον.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΚΥΛΙΝΗ *τὰς χεῖρας ὀπίσω δεσμευθεῖσα, καὶ τὴν κοιλίαν φλεχθεῖσα, τελειοῦται.*

» Ὀπισθόχειρα σχοινίοις στρεβλουμένην,
» Ἐμπροσθίως φλέγουσι τὴν Ἀκυλίναν.

Οἱ ἅγιοι διακόσιοι μάρτυρες οἱ ἐν Σινώπῃ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀνεῖλεν ἀνδρῶν εἰκάδας δέκα ξίφος,
» Οἷς ἀνδρικὸς νοῦς, ἀνδρικὴ καὶ καρδία.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΑΓΑΒΟΥ, ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ, ΡΟΥΦΟΥ, *καὶ* ΑΣΥΚΡΙΤΟΥ.[1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς ἐδῶ γράφεται παρὰ τοῖς Μη-

Digitized by Google

Εἰς τὸν Ἄγαβον.

» Ψυχὴν Ἀγάβου τοῦ προφηταποστόλου,
» Ὁ ψυχοσώστης προσκαλεῖται Δεσπότης.

Εἰς τὸν Φλέγοντα.

» Σβέσας πλάνης φλέγουσαν ὁ Φλέγων φλόγα,
» Οὓς Δαβὶδ εἶπε, πῦρ φλέγον, βλέπει νόας.

Εἰς τὸν Ῥοῦφον.

☩ » Παῦλος καλεῖ σε, Ῥοῦφ', ἀπόστολος μέγας
» Ἐκλεκτὸν ὄντως· ὢ ἐπαίνου ἀξίου!

Εἰς τὸν Ἀσύγκριτον.

☩ » Ἀσύγκριτον δὲ πᾶς ἐπαινέσει μάλα,
» Τοῦτον γὰρ ᾐσπάσατο Παύλου τὸ στόμα.
☩ » Ὀγδοάτῃ μετέβησαν ἀπόστολαι ἀγγελίες τε.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους ὁ μὲν Ἄγαβος ἦτον ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων, ὁ ὁποῖος λαβὼν τὴν ζώνην τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἔδεσεν αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ προεφήτευσε περὶ αὐτοῦ ταῦτα, «Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας Ἐθνῶν.» (Πράξ. κα'. 11.) αὕτη δὲ ἡ προφητεία του ἐπληρώθη ἐπὶ τῶν ἔργων, διότι ὄχι μόνον ἔδεσαν τὸν Παῦλον οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ ἐπεχείρησαν νὰ τὸν θανατώσωσιν.[1] Οὗτος λοιπὸν κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνα τῆς οἰκουμένης, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκληρώθη, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ Ῥοῦφος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων, «Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.» (Ῥωμ. ις'. 13.) οὗτος, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Θηβῶν, τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φλέγων καὶ ὁ Ἀσύγκριτος, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, ἐπέστρεψαν πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν· μὲ διαφόρους δὲ τιμωρίας βασανισθέντες ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, ἐτελειώθησαν εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ Κυρίου τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τῆς ἀϊδίου μακαριότητος.

[1] Οὗτος ὁ Ἄγαβος ἐπροφήτευσε, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, καθὼς γράφουν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. «Ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος, λιμὸν μέγαν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος.» (Πράξ. ια'. 28.) Σημείωσαι, ὅτι ἡ πεῖνα αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐπροφήτευσεν ὁ Ἄγαβος, ἔγεινεν εἰς τὸν τεσσαρακοστὸν τέταρτον χρόνον ἀπὸ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ χριστιανοὶ ἐπροθυμήθησαν καὶ ἐσύναξαν ἐλεημοσύνας, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς εἰς τοὺς ἐν Ἱερουσαλύμοις χριστιανοὺς διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου, ὡς ἀναφέρουν αἱ Πράξεις ἐν κεφ. ια'. 30. Ταύτην τὴν πεῖναν τὴν ἐπὶ Κλαυδίου ἀναφέρουν καὶ οἱ ἔξω ἱστορικοί, δηλαδὴ ὁ Σουετόνιος εἰς τὸν Κλαύδιον κεφ. ιή. καὶ ὁ Ἰώσηπος ἀρχαιολόγος· βιβλίῳ κ'. κεφ. ϛ'. διηγοῦνται δὲ αὐτοί, ὅτι τόση ταραχὴ τοῦ λαοῦ ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξ αἰτίας τῆς πείνας, καὶ τόσα βλάσφημα λόγια ἤκουσεν ἀπὸ τὸν λαὸν ὁ αὐτοκράτωρ, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὸ παλάτιον, καὶ νὰ φρουτίσῃ διὰ τὴν ἀσφάλειάν του. (ὅρα τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

ναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Ἡρωδίωνος καὶ τοῦ ἀποστόλου Ἑρμοῦ, διότι ὁ μὲν Ἡρωδίων ἑορτάζεται μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ἐράστου, Σωσιπάτρου καὶ Κουάρτου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως καὶ ὁ ἀπόστολος Ἑρμῆς ἑορτάζεται μετὰ Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου, καὶ Φιλολόγου τῶν ἀποστόλων, κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου· ἰδίως δὲ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΕΛΕΣΤΙΝΟΥ πάπα Ῥώμης.

» Τὸ χάσμα καὶ σὲ, παμμάκαρ Κελεστῖνε,
» Χοροῦ διϊστᾷ μὴ μεμακαρισμένου.

Οὗτος ὁ μακάριος Κελεστῖνος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱέ (415), καλῶς ἀνατεθραμμένος διὰ βίου καὶ λόγου· ἤτοι διὰ πράξεως καὶ θεωρίας· διὰ τὰς ἀρετάς του δὲ ταύτας ἠξιώθη ν' ἀναβῇ εἰς τὸν θρόνον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, ἀφ' οὗ ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης Ζώσιμος ἐτελεύτησεν, ὁ ὁποῖος διεδέχθη μὲν τὸν Βονιφάτιον, ὁ δὲ Βονιφάτιος πάλιν διεδέχθη τὸν μέγαν Ἰννοκέντιον. Οὗτος λοιπὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς τρίτης Συνόδου τῆς συγκροτηθείσης ἐν ἔτει υλά (431), ἠγωνίσθη ὁ τρισόλβιος διὰ τὰς ἀποστολικὰς καὶ πατρικὰς παραδόσεις, καὶ διὰ τῆς ἐπιστολῆς του καθήρεσε τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον καὶ τὰς θεομισεῖς αὐτοῦ βλασφημίας ἤλεγξε καὶ ἀπεκήρυξε, συνεργὸς γενόμενος εἰς τὴν καθαίρεσίν του μετὰ τοῦ θεσπεσίου Κυρίλλου τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν τόπον τοῦ θείου τούτου Κελεστίνου, καὶ ἀντὶ τούτου ἐπροκάθητο εἰς τὴν Σύνοδον. Πολλὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα κατορθώματα λόγου καὶ μνήμης ἄξια ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ ἀ-

Digitized by Google

φῆκε τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ πρὸς τὴν ἀτελεύτητον καὶ μακαρίαν ζωὴν ἐξεδήμησεν.

---

* *Ὁ ἅγιος* ΠΑΥΣΙΛΥΠΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὁ Παυσίλυπος γῆς λιπὼν παροικίαν,
» Εἰς παυσίλυπον ἔρχεται κατοικίαν.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ ναύκληρος, ὁ ἐν τῇ Κῷ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχξθ'* (1669), *πυρὶ τελειοῦται.* [1]

† » Πλεύσας θάλασσαν ἐν πυρὶ τὴν τοῦ βίου,
» Ναύκληρ ἔφθασας εἰς γαληνοὺς λιμένας,

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΨΥΧΙΟΥ *τοῦ ἐν Καισαρείᾳ.*

» Ἐκεῖ μετῆλθεν Εὐψύχιον τὸ ξίφος.
» Οὗ Χριστὸς ἦλθε, Καισαρείας εἰς μέρη.
» Φάσγανον ἀμφ' ἐνάτην Εὐψυχίου ἔκταμε λαιμόν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν [2] κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξβ' (362), ζῶν δὲ ζωὴν ἀκατηγόρητον ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον. Ἀνάψας δὲ ὑπὸ θείκοῦ ζήλου καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς παραλαβὼν ὑπῆγε καὶ ἐκρήμνισεν ἐκ θεμελίων τὸν Ἑλληνικὸν ναὸν, ὅστις ἐπωνομάζετο τῆς Τύχης, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε προσπάθειαν καὶ ἀγάπην ὁ ἐπάρατος Ἰουλιανὸς, προσφέρων εἰς αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν θυσίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφανερώθη ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξεν ὁ παραβάτης, οἱ μὲν ἄλλοι χριστιανοὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς ἐξορίας καὶ διάφορα βάσανα· ὁ δὲ ἅγιος Εὐψύχιος νὰ ἀποκεφαλισθῇ, ἐπειδὴ ἔγεινεν αἴτιος τοῦ τοιούτου πράγματος. Ὅθεν ἀποκεφαλισθεὶς, ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΒΑΔΙΜΟΥ *τοῦ Ἀρχιμανδρίτου καὶ τῶν ἑπτὰ μαθητῶν αὐτοῦ.*

* » Ἑπτὰς μαθητῶν συντέρπεται Βαδίμῳ,
» Εἰς οὐρανοὺς δ' ἔφθασεν, οὗ Θεοῦ θρόνος.

* Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου μὲν βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει τλ' (330), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθλαπάτην, ἀπὸ γένος ἔνδοξον καὶ λαμπρόν· καταφρονήσας δὲ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους του καὶ τὸν πολὺν πλοῦτόν του ἔγεινε μοναχὸς καὶ Ἀρχιμανδρίτης ἑνὸς μοναστηρίου. Διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, ἐπροδόθη ἀπὸ τοὺς ἐν Περσίᾳ πυρσολάτρας, μετὰ ἑπτὰ μαθητῶν του, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν τέσσαρας μῆνας· εἶτα ἐξαγαγόντες τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἔδωκαν αὐτὸν εἰς ἕνα δήμιον, Νιρσᾶν ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, ὁ ὁποῖος δήμιος ἦτο μὲν πρῶτον χριστιανὸς, διὰ δὲ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἠρνήθη τὸν Χριστόν. Τοῦτον βλέπων ὁ ἅγιος Βάδιμος, ἐταλάνισε καὶ ἐλεεινολόγησε διὰ τὴν ἄρνησιν· τέσσαρας δὲ φορὰς ἐκτύπησε τὴν σπάθην ὁ ἀρνησίχριστος δήμιος κατὰ τοῦ ἁγίου μὲ ἔντρομον χεῖρα, καὶ οὕτω μὲ πολὺν πόνον καὶ βάσανον ἔκαμε τὸν ἅγιον νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεόν. Ὕστερον καὶ αὐτὸς ὁ δήμιος διὰ ξίφους ἐθανατώθη, ἀφ' οὗ πρότερον ἐπαιδεύθη μὲ πολλὰ κακὰ παρὰ Θεοῦ, διότι ἕως τέλους ἔμεινεν εἰς τὴν ἄρνησιν· ἀπεκεφαλίσθησαν δὲ ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Βάδιμον καὶ οἱ ῥηθέντες ἑπτὰ μαθηταί του, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἀναιρεθέντων ἐν Περσίᾳ.

» Εἰς πυρσολατρῶν γῆν ἐναθλεῖ Περσίδα,
» Ἡ Χριστολατρῶν αὐχενότμητος φάλαγξ.

Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Σαβώριος κατὰ τὸν πεντηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας του ἦλθε πολεμῶν τοὺς τόπους τῶν Ῥωμαίων· κυριεύσας δὲ τὴν χώραν τὴν ὀνομαζομένην Βιζάτην [1], τοὺς μὲν ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους στρατιώτας, καὶ ὅσους ἐδύναντο νὰ φέρωσιν ὅπλα καὶ νὰ πολεμῶσιν ἐθανάτωσε· τὸν δὲ λαὸν, ὅσος δὲν ἠδύνατο νὰ πολεμήσῃ, ἤγουν τὰς γυναῖκας, τοὺς γέροντας καὶ τὰ παιδία, τὸν ἐπίσκοπον Ἡλιόδωρον καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Δησὰν καὶ Μαριὰβ καὶ ὅλους τοὺς κληρικοὺς δὲν ἐθανάτωσεν, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτοὺς

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ἴσως εἶναι σφάλμα ἀντιγραφικὸν, καὶ ἀντὶ νὰ γράψῃ Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ὅπου ἐπῆγεν ὁ Κύριος κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ διστίχου Ἰάμβου, ἔγραψε Καππαδοκῶν, ὅπου ὁ Κύριος οὐκ ἀπῆλθεν, διότι ἄλλως ἐναντιολογία ἀκολουθεῖ. (Ἀλλ' ἂν δώσωμεν τὴν πιθανὴν ἔννοιαν, ἤτοι ἐκλάβωμεν τὸ Χριστὸς ἀντὶ τοῦ ὀνόματος Χριστοῦ, ἢ τοῦ Χριστιανισμοῦ, εὐοδοῦται τὸ χωρίον. Σ. Ε.)

[1] Βιζάθην κατ' ἄλλους. Σ. Ε.

Digitized by Google

ζωντανούς. Ὅτε δὲ ὁ Ἐπίσκοπος Ἡλιόδωρος ἔμελλε ν' ἀπόθάνῃ ἐχειροτόνησεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον Δησάν· ἐνῷ λοιπὸν ἀνεφέρετο εἰς τὸν Θεὸν ἡ δοξολογία, ἡ συνηθιζομένη νὰ γίνεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τότε ὁ ἀρχιμάγος Ἀδιαβὰρ ἀνέφερεν εἰς τὸν βασιλέα Σαβώριον, ὅτι οἱ παρ' αὐτοῦ ἀφεθέντες Χριστιανοὶ ἐκλέξαντες ἐπίσκοπον τὸν Δησὰν, βλασφημοῦσιν ἐναντίαν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς θρησκείας του, ἄνδρες χριστιανοὶ τὸν ἀριθμὸν τετρακόσιοι, οἱ ὁποῖοι ὅλοι πιασθέντες, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ προσκυνήσωσι τὸν ἥλιον καὶ τὸ πῦρ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ἤντε δὲ ἀπὸ αὐτοὺς μικροψυχήσαντες καὶ φοβηθέντες, προσέδραμον εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐδέχθησαν τὴν μιαρὰν θρησκείαν του, ἀπολέσαντες οἱ ἄθλιοι τὰς ψυχάς των διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀποκεφαλισθέντας, Αὐδιησοῦς ὀνομαζόμενος, δὲν ἔλαβε κτύπημα ξίφους θανατηφόρον, διὸ καὶ δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζήσας ἐκήρυττεν ἀνδρείως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἀσεβής τις ὁρμήσας κατ' αὐτοῦ μὲ μάχαιραν ἐθανάτωσεν αὐτόν· οὗτος δὲ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν σφαγὴν, ὡς ἀξιωθεὶς νὰ συναριθμηθῇ μὲ τοὺς λοιποὺς, τοὺς ἀποκεφαλισθέντας πρότερον, διότι ἐλυπεῖτο καὶ ἀνεστέναζεν ὁ ἀοίδιμος, ὅτι ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν χορὸν τῶν συμμαρτύρων του.

Ὁ ῥηθεὶς ἅγιος ΑΥΔΙΗΣΟΥΣ *μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

» Ἦν αἰχμάλωτος Αὐδιησοῦς τὴν τύχην,
» Ἠλευθέρωται, τὴν σφαγὴν δοὺς ὡς λύτρον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ *καὶ ἑτέρων τριακονταέξ· ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν περὶ τὸν μακάριον* ΖΗΝΩΝΑ *καὶ* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ *καὶ* ΘΕΟΔΩΡΟΝ.

Εἰς τὸν Τερέντιον.

» Ἔπαθλα ποῖα τῆς τομῆς Τερεντίῳ ;
» Ἃ μὴ συνέσχεν ὄψις, οὖς, ἡ καρδία.

Εἰς τοὺς λοιποὺς.

» Ἴδωμεν οὓς τέμνουσιν ἀθλητὰς, ὅσοι.
» Δεκὰς τετραπλῆ, πρὸς δὲ καὶ ἄλλοι μάλα!
» Ἀσφάραγον δεκάτῃ γε Τερέντιος ἐξοπεκάρθη.

Οὗτοι οἱ μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου, καὶ ἡγεμόνος Φουρτουνιανοῦ, ἐν ἔτει σνά' (251), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξεδόθη πρόσταγὴ βασιλικὴ, νὰ ἀρνῶνται οἱ χριστιανοὶ τὸν Χριστὸν, ὅσοι δὲ κρατοῦσι τὴν πίστιν των καὶ δὲν πείθονται εἰς τὸν βασιλέα, νὰ τιμωρῶνται μὲ διάφορα βάσανα, τούτου χάριν βλέποντες οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες ὅτι πολλοὶ χριστιανοὶ ἠπατῶντο καὶ ἔπιπτον αὐτόκλητοι εἰς τὴν πλάνην τῶν εἰδωλολατρῶν, ἐσυμφώνησαν μεταξύ των νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν ἀνδρίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός των διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ἐνεθύμιζον δὲ ὁ εἷς τὸν ἄλλον τὰ λόγια τοῦ Κυρίου, τὰ ὁποῖα παρακινοῦσι τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸ μαρτύριον· ἤγουν τὸ «μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινάντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι.» (Ματθ. 1. 28.) Ἐφέρθησαν λοιπὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα Φουρτουνιανὸν οἱ γενναῖοι ἀγωνισταὶ, καὶ ἐκήρυξαν μὲν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ἐθεάτρισαν δὲ τὴν ἀσθένειαν τῶν εἰδώλων· ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, ἐπρόσταξε νὰ βάλωσι τοὺς ἁγίους εἰς τὴν φυλακὴν, ὕστερον δὲ ἔστειλε καὶ ἔφερε τοὺς συντρόφους τοῦ μακαρίου Ζήνωνος καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Θεοδώρου, τοὺς ὁποίους πρότερον ἔκρινε καὶ ἐπαίδευσεν. Ὅθεν ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰ εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀντέστησαν εἰς τοῦτο καὶ ἔδειξαν, ὅτι εἶναι ἀμετάθετοι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ λόγια ὅσα εἶπον, καὶ ἀπὸ τὰ βάσανα ὅσα ἔπαθον· τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ ἀσεβὴς νὰ δείρωσι τοὺς ἁγίους μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ καὶ τραχέα καὶ μὲ νεῦρα βοῶν, ἠλλάχθησαν δὲ οἱ δέροντες αὐτοὺς στρατιῶται. Τόσον δὲ ἠφανίσθησαν αἱ σάρκες τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμὸν, ὥστε ἐφαίνοντο ἔξωθεν τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα των.

Ἔπειτα ἐκάρφωσαν αὐτοὺς εἰς τὴν ῥάχιν μὲ σουβλία πυρωμένα, καὶ ἐπάνω εἰς τὰς πληγὰς ἔβαλον ὄξος μὲ ἅλας, καὶ ἔτριβον αὐτὰς μὲ τρίχινα ὑφάσματα· ἐπειδὴ δὲ οἱ ἅγιοι διὰ προσευχῆς των ἐκρήμνισαν τὰ εἴδωλα, ὁ ἡγεμὼν λυπηθεὶς εἰς τὸ ἄκρον καὶ ἀπελπισθεὶς ὅτι οἱ ἅγιοι θὰ μεταβληθῶσιν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσωσι, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὕστερον δὲ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ οἱ σύντροφοι τοῦ ἁγίου Τερεντίνου, οἱ ὁποῖοι παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, πάλιν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔβαλον εἰς τὸν

Digitized by Google

λαιμὸν αὐτῶν δεσμὰ, καὶ ἀφ' οὗ ὑποκάτω αὐτῶν ἔστρωσαν σιδηρᾶ τριβόλια, καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των μὲ ἁλύσεις. Οἱ δὲ ἅγιοι διῆλθον εἰς τὴν δεινὴν αὐτὴν τιμωρίαν πολλὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσιν, διότι ἐμπόδισεν ὁ θηριώδης ἡγεμὼν τοὺς δεσμοφύλακας νὰ ἐμβάσωσιν εἰς τὴν φυλακὴν φαγητόν τι ἢ ποτόν· ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς ἠξίωσε τοὺς μάρτυράς του τῆς θείας αὐτοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, διότι ἄγγελοι ἅγιοι ἐπιστάντες εἰς τὴν φυλακὴν, ἔλυσαν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἔφερον εἰς αὐτοὺς τροφὴν οὐράνιον, μὲ τὴν ὁποίαν δυναμωθέντες, πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὅθεν ἐξέσχισαν αὐτοὺς, καὶ εἰς τὰ θηρία τοὺς παρέδωκαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅμως κἀνὲν δὲν ἤγγιξεν εἰς αὐτούς· διὸ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία προφῆτις Ὀ λ δ ὰ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἄφηκεν Ὀλδὰ πνεῦμα μέλλοντα βλέπον,
» Ἡ πνεύματος γέμουσα θείου πυθία. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΑΚΩΒΟΥ πρεσβυτέρου καὶ ΑΖΑ διακόνου.

Εἰς τὸν Ἰάκωβον.

» Τὸν Ἰάκωβον καὶ τετμημένον γράφω,
» Καὶ τῆς τομῆς φέροντα μισθὸν τὸ στέφος.

Εἰς τὸν Ἄζᾶν.

» Τμηθεὶς ὁ Χριστοῦ λευΐτης Ἄζᾶς κάραν,
» Χριστοῦ τὸν ἐχθρὸν Λευΐαθὰν αἰσχύνει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν, καὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει τλβ' (332), καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἰάκωβος ἦτο ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Φαρναθὰ, ὁ δὲ διάκονος Ἄζᾶς ἀπὸ χωρίον καλούμενον Βιθνηρά. Οὗτοι λοιπὸν πιασθέντες παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀρχιμάγον Ἀχοσχαργὰν, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ἔχυσαν εἰς τὴν μύτην αὐτοῦ ὀξύδιον μὲ σινάπιον μεμιγμένον· εἶτα ἔδειραν αὐτοὺς καὶ ἐκρέμασαν γυμνοὺς εἰς τόπον ἀνοικτὸν καὶ ἀστέγαστον, ὅπου ἔπηξαν οἱ ἀοίδιμοι ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τῆς νυκτός. Ἔπειτα κατεβιβάσθησαν, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τὸ πῦρ κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι στεφανηφόροι ἀνῆλθον εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΟΣ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ατξγ' (1363) ξίφει τελειοῦται.*

† » Δήμοις ἀθλητῶν, μὴ φοβηθεὶς δημίους,
» Δῆμος συνηρίθμηται, ἀθλητὴς νέος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΝΤΙΠΑ ἐπισκόπου Περγάμου.

» Ταύρῳ παλαίεις, καλλίμαρτυς Ἀντίπα,
» Ὅς σε φλογίζειν, οὐ κερατίζειν ἔχει.
» Χάλκεον ἐνδεκάτῃ βληθεὶς φλέγῃ, Ἀντίπα, εἰς βοῦν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δομετιανοῦ ἐν ἔτει πγ' (83), [2] σύγχρονος γενόμενος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· ὅτε δηλαδὴ καὶ ὁ Θεολόγος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἦτο εἰς τὴν Πάτμον ἐξόριστος, καθὼς περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, μάρτυρα πιστὸν ὀνομάζων αὐτόν. Οὕτως γάρ φησιν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Χριστοῦ λέγοντος πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας «Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατανᾶς.» (Ἀποκάλ. β'. 13) οὗτος λοιπὸν ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἐπίσκοπος τῆς Περγάγου.

---

[1] Περὶ τῆς προφήτιδος ταύτης γράφει ἡ θεία Γραφὴ, ὅτι ἦτο εἰς τὸν καιρὸν Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, ὅστις εὑρὼν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου (ἰδιόγραφον ἴσως ὂν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως) καὶ ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του, καὶ ἔπειτα ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ὀλδὰν ταύτην, ἡ ὁποία ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους ταῦτα «Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με· Τάδε λέγει Κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, οὓς ἀνέγνω ὁ βασιλεὺς, ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐθυμίων Θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται, καὶ τὰ λοιπά.» (δ'. Βασιλει. κδ'. 15') ἐκατοίκει δὲ ἡ Ὀλδὰ αὕτη εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Μασενᾷ. Ὀλδα δὲ αὕτη παραξυτόνως λέγεται παρὰ τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Εἰς τὴν τοῦ Νικοδήμου ἔκδοσιν ἐσφαλμένως καὶ ὡς ἐκ παραδρομῆς, φαίνεται, ὑπάρχει Διοκλητιανοῦ ἀντὶ Δομετιανοῦ. Σ. Ε.

Digitized by Google

Ὢν δὲ εἰς ἡλικίαν πολλὰ γεροντικὴν, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς ἐν Περγάμῳ εἰδωλολάτρας, διότι ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς οἱ δαίμονες, τοὺς ὁποίους ἐλάτρευον, καὶ εἶπον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ κατοικῶσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, οὔτε νὰ δέχωνται τὰς θυσίας των, ἐπειδὴ καὶ τοὺς διώκει ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Ἀντίπας. Ἐφέρθη λοιπὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα ὁ ἅγιος· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπούδαζε νὰ πείσῃ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, λέγων εἰς αὐτὸν, ὅτι τὰ παλαιότερα, αὐτὰ εἶναι καὶ τιμιώτερα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ μὲν τῶν Ἑλλήνων θρησκεία ὡς παλαιὰ καὶ αὐξηθεῖσα μὲ πολλοὺς χρόνους, εἶναι τιμιωτέρα, ἡ δὲ τῶν χριστιανῶν πίστις, ἐπειδὴ ἤρχισεν εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους, καὶ ἐδέχθη ἀπὸ ὀλίγους ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀτιμωτέρα. Εἰς τοῦτον τὸν λόγον ἀνταπεκρίθη ὁ ἅγιος προσφυέστατα, φέρων εἰς ἀπόδειξιν τὴν ἱστορίαν τοῦ Κάϊν· διότι καθὼς ὁ ἀδελφοκτόνος Κάϊν μισεῖται καὶ ἀποστρέφεται ἀπὸ ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα ἀνθρώπους, ἂν καὶ αὐτὸς εἶναι παλαιότερος εἰς τοὺς χρόνους, οὕτω καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἀσέβεια εἶναι μισητὴ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χριστιανοὺς, ἂν καὶ εἶναι κατὰ τοὺς χρόνους παλαιοτέρα.

Ταῦτον τὸν λόγον ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ Ἕλληνες ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς χάλκινον βοῦν, ὁ ὁποῖος ἦτο πεπυρακτωμένος· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος, πολλὰ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν, καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐδοξολόγησε δύναμιν, εὐχαριστήσας, διότι ἠξιώθη νὰ πάθῃ διὰ τὴν ἀγάπην του. Ἐπρόσθεσε δὲ ἀκόμη καὶ ταύτην τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν Θεόν· ὅτι ὅστις ἐνθυμεῖται τὸ ὄνομά του, αὐτὸς νὰ φυλάττεται ἀνώτερος καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἀσθενείας καὶ τὰ πάθη, μάλιστα δὲ ἀπὸ τὸν ἀνυπόφορον πόνον τῶν ὀδόντων. Εὐχήθη δὲ νὰ λάβωσι συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν των, καὶ νὰ εὕρωσι ἐξιλασμὸν παρὰ Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ὅσοι ἑορτάζουσι τὴν μνήμην του. Ἐπιτυχὼν λοιπὸν τῆς αἰτήσεως ταύτης παρὰ Κυρίου, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Περγάμου, ὅπου καὶ ἀναβλύζει μύρα, καὶ ἰατρείας πάντοτε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν. [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι τούτου τοῦ ἁγίου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεκλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὸν ἅγιον διὰ τὴν ἄφορητον ὀδύνην τῶν ὀδόντων, καὶ ἄρα αὐτὴν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἀπριλίου τετυπωμένην. (Μετετέθη ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου. Σ. Ε.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΤΡΥΦΑΙΝΗΣ *τῆς ἐν Κυζίκῳ.*

» Χωρίζεται Τρύφαινα σαρκὸς πηλίνης,
» Ἡ πηλὸν αὐτῆς τὰς τρυφὰς ἡγουμένη.

Ὁ ὅσιος ΦΑΡΜΟΥΘΙΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐξῆλθε Φαρμούθιος ἐκ τῶν ἐνθάδε,
» Φαρμοῦθι μηνὶ, δεῦρο ὡς Ἀπριλίῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *ἐπισκόπου Παρίου.* [1]

» Χαίρων τελεύτα, Βασίλειε τρισμάκαρ,
» Ἐκεῖ γὰρ ἦξεις, οὗ χαρᾶς πλῆθος ὅσης.
» Δωδεκάτῃ Βασίλειε ταφήῖα δύσσαο νεκρός.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βασίλειος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δυσσεβῶν εἰκονομάχων, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἔνθεον ζωήν του, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Παρίου. Μὴ θελήσας δὲ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, καὶ νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν ἀθέτησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος ὅλην τὴν ζωήν του μὲ θλίψεις, μὲ διωγμοὺς, καὶ μὲ στενοχωρίας, μεταβαίνων πάντοτε καὶ φεύγων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον ὑπερμαχῶν μὲν διὰ τὰ δόγματα τῶν θείων πατέρων, ἐναντιούμενος δὲ καὶ μισῶν τὰς συναγωγὰς τῶν κακοδόξων. Ὅθεν τὸν Θεὸν θεραπεύσας, καὶ εὐάρεστος αὐτῷ εἰς ὅλα φανείς, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑξακισχιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ πεντηκοστῷ μετεκομίσθη ἡ τιμία Ζώνη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ζήλας (ἥτις ἦν πόλις τῆς Καππαδοκίας, κοινῶς Ζήλια καλουμένη, ταυτὸν δέ ἐστι καταδαφισμένη) εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων [2] *ἐν ἔτει 949* [3] *μετὰ ταῦτα δὲ*

[1] Ἐν τοῖς μηναίοις γράφεται Παρείου. Σ. Ε.

[2] Ὁ Ῥωμανὸς ὅστις ἦν υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου ἐβασίλευσε περὶ τὰ 959. Σ. Ε.

[3] Ὁ δὲ ἐν τοῖς Ὡρολογίοις προσθεὶς τὰς χρονολογίας, καὶ

Digitized by Google

ἀπετέθη ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ τῶν Χαλκοπρατείων, κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου μηνὸς, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΑΝΘΟΥΣΗΣ θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου.

» Ρίζης δυσώδους καρπὸς εὐώδης μάλα,
» Ἀνθοῦσα σεμνὴ, γῆς ἀπανθεῖ καὶ βίου.

Αὕτη ἡ ἁγία ἠναγκάσθη πολλάκις ἀπὸ τὸν πατέρα της Κοπρώνυμον, τὸν ἐν ἔτει ψμά (741), βασιλεύσαντα, νὰ ὑπανδρευθῇ, ἀλλὰ δὲν ἐπείσθη· ἀφ' οὗ δὲ ὁ πατήρ της ἐτελεύτησεν, ἔλαβεν ἄδειαν καὶ ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά της εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς ἐκκλησίας καὶ εὐαγεῖς οἴκους καὶ μοναστήρια. Ὅθεν ἔγεινεν ἡ ἀοίδιμος πολλῶν ὀρφανῶν μήτηρ, καὶ χηρῶν ὑπερασπίτρια· πολλάκις δὲ βιαζομένη ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις τῆς ὀρθοδόξου βασιλίσσης Εἰρήνης, τῆς ἐν ἔτει ψπ' (780) βασιλευσάσης, διὰ νὰ ἦναι μαζί της, καὶ νὰ βασιλεύῃ μὲ αὐτὴν, δὲν ἔστερξεν. Ὅσον δὲ καιρὸν διέτριβεν εἰς τὸ παλάτιον, ἔξωθεν μὲν ἐφόρει βασιλικὰ φορέματα, ἔσωθεν δὲ τρίχινα· ἡ τροφή της ἦτο ἀσκητικὴ, τὸ ποτόν της καθαρὸν νερόν· τὰ δάκρυα εὑρίσκοντο πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της· ὁ ὕμνος καὶ ἡ ψαλμῳδία δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ στόμα της. Διὰ τοῦτο ὕστερον ἔγεινε καὶ μοναχὴ, κουρευθεῖσα διὰ χειρὸς τοῦ ἐν ἁγίοις Πατριάρχου Ταρασίου εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τῆς Ὁμονοίας· ἀπὸ τότε δὲ οὔτε αὐτὴ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, οὔτε ἄλλη ἀπὸ τὰς καλογραίας. Αὕτη δὲν ἔλειψέ ποτε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, δὲν ἠτόνησεν, οὐδὲ ἠμέλησεν εἰς τὴν προσευχήν· καὶ ἐπάνω εἰς ὅλα, ἡ ταπείνωσις αὐτῆς ἦτον ἀμέτρητος· ὑπηρέτει ὅλας τὰς ἀδελφὰς, ἐστόλιζε τὴν ἐκκλησίαν, μετεκόμιζε νερὸν, ἵστατο εἰς τὴν τράπαζαν καὶ διηκόνει. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα διανύσασα τὴν ζωήν της ἡ μακαρία, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον μὲ τὰ φορτία τῶν ἀρετῶν, οὖσα χρόνων πεντήκοντα δύω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΗΜΗΣ καὶ ΠΡΩΤΙΩΝ ξίφει τελειοῦνται.

» Πρῶτος κεφαλὴν Πρωτίων ἀφῃρέθη,
» Μεθ' ὃν κάραν προὔτεινε Δήμης δημίῳ.

δὴ καὶ τὸ Συναξάριον τὸ κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου κείμενον, λέγουσι συμφώνως, ὅτι μετεκομίσθη ἡ ἁγία Ζώνη τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φλ' (530).

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΡΤΕΜΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Εὗρε στεφάνους ἀρτίτμητος Ἀρτέμων,
» Πρέποντας αὐτοῦ τῇ τετμημένῃ κάρᾳ. [1]

Οἱ ἅγιοι τρεῖς ἀββάδες καὶ ὁσιομάρτυρες ΜΗΝΑΣ, [2] *ΔΑΒΙΔ καὶ ΙΩΑΝΝΗΣ τοξευόμενοι τελειοῦνται.*

» Δούλους Θεοῦ τρεῖς ἀββάδας παθοκτόνους,
» Τοξεύμασι κτείνουσιν ἀνθρωποκτόνοι.

* *Ὁ ὅσιος ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ νέος, ὁ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον Ὄρος σκήτει τοῦ Καυσοκαλυβίου ἀσκήσας ἐν ἔτει αψλ' (1730), ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.*

† » Εἰ καὶ νέος σὺ, Ἀκάκιε, τοῖς χρόνοις,
» Ἀλλ' οὖν παλαιοὺς ὑπερῆρας τοῖς πόνοις. [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΥ Πάπα Ῥώμης.

» Ὁ σὴν γεγηθὼς σάρκα, Σῶτερ, ἐσθίων,
» Ἀπεκδύσει γέγηθε σαρκὸς Μαρτῖνος.
» Ἀμφὶ τρίτῃ δεκάτῃ θάνε Μαρτῖνος περίπυστος.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κώνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου ἐν ἔτει χμδ' (644), ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη εἰς τὰς ἐν Σικελίᾳ Συρακούσας, ἐν τῷ λουτρῷ τῷ λεγομένῳ Δάφνῃ, λαβὼν πληγὴν εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ ἕνα κάδδον, ἀπὸ τὸν Ἀνδρέαν Τρωίλου. Οὗτος λοιπὸν ὁ θεσπέσιος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐφέρθη βιαίως ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ ἄλλους δυτικοὺς ἐπισκόπους κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως·

---

[1] Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται εἰς τὰς δεκατρεῖς τοῦ παρόντος ἡ μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρτέμονος τούτου.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Μηνᾶ γράφεται ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν Πατέρων, ὅτι ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν ἀδελφός τις, ὁ δὲ Μηνᾶς λαβὼν αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀββᾶν Μακάριον. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἐκεῖ εἶπεν ὁ ἀδελφὸς τῷ ἀββᾷ Μακαρίῳ· πάτερ, πρὸ τριάκοντα χρόνων δὲν ἔφαγον κρέας. Ὁ δὲ Μακάριος ἀπεκρίθη αὐτῷ, τοῦτο πληροφόρησόν με τέκνον, πρὸ πόσων ἡμερῶν δὲν κατελάλησας τὸν ἀδελφόν σου, οὐδὲ ἐκβῆκε λόγος ἀργὸς ἀπὸ τὸ στόμα συυ. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ταῦτα ἀκούσας, ἔβαλε μετάνοιαν, εἰπών· εὖξαι πάτερ ἵνα βάλω ἀρχήν.

[3] Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ τέλος τοῦ νέου Μαρτυρολογίου.

Digitized by Google

πολλὰς δὲ θλίψεις καὶ κακοπαθείας ὑπέμεινεν ὁ μακάριος ὁμοῦ μὲ ἐκείνους εἰς τὸν δρόμον, ἕως νὰ ἔλθωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπροστάτευε τὴν δυσσεβῆ αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν, ὁ δὲ ἅγιος Μαρτῖνος ἀπεκήρυξε καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν Σέργιον καὶ Πύρρον καὶ Θεόδωρον τοὺς Μονοθελητὰς καὶ ὅρον ἐξέδωκε μετὰ τῆς ἐν Ῥώμῃ συναχθείσης Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀνέτρεπε τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν, [1] διὰ ταῦτα, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον εἰς τὴν Κωτσταντινούπολιν, ὡς εἴπομεν, καὶ δέσας αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους, ὡς κακούργους καὶ λῃστὰς, μὲ ἁλύσεις καὶ δεσμὰ, ἐφυλάκισεν αὐτοὺς εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφηκε φυλακισμένους τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους· ἔπειτα ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐξορίστους εἰς τὴν πόλιν τῆς Χερσῶνος τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν πολλὰ δεινὰ ὑπομείνας ὁ ἀοίδιμος καὶ μαρτυρικῶς τὴν ζωὴν του διανύσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ἔξω τῆς πόλεως τῆς Χερσῶνος, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀνωτέρω ἁγίων ὁμολογητῶν Ἐπισκόπων Δυτικῶν, τῶν σὺν τῷ ἁγίῳ Μαρτίνῳ.

* » Ὀρθὰ φρονοῦντες ἄνδρες ἱερωμένοι,
» Φυγὴν κατεκρίθησαν εὐθύμως μάλα.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΝΤΙΛΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, καὶ ΔΑΔΑ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τοῖς Βιγλεντίου.

* » Τίνες κεφαλῶν οἵδε κείμενοι δίχα ;
» Κυντιλλιανὸς, Μάξιμός τε καὶ Δάδας.

Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων ἐν ἔτει σγ' (296), συνελήφθησαν οἱ ἅγιοι οὗτοι εἰς τὴν χώραν Ὀζοβίαν, καὶ παρεδόθησαν εἰς τοὺς ὑπάτους, τὸν Ταρκύνιον καὶ Γάϊον. Κριθέντες λοιπὸν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, ἐβλήθησαν εἰς φυλακὴν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθησαν, ἐφάνη ὁ διάβολος καὶ τοὺς συνεβούλευε νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ὅθεν ἐσηκώθησαν καὶ προσηύχοντο, στηρίζοντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐλθὼν, ἔδωκε θάρρος καὶ δύναμιν εἰς αὐτούς· ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν ἀναγκαρθέντες πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δυσσεβεῖς διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον δὲν τὸν ἠρνήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκήρυξαν αὐτὸν μεγαλοφώνως καὶ θαρσαλέως Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός· διὸ ἐβάρησαν δυνατὰ, καὶ πάλιν ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν. Ἔπειτα ἐξετασθέντες ὁμοῦ καὶ μὲ ἄλλους, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἀνέβησαν οἱ μακάριοι στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ὁ Πέρσης ξίφει τελειοῦται.

» Ἐλευθέριος οὐκ ἐδουλώθη πλάνῃ,
» Ἐλεύθερος δὲ πρὸς ξίφους ἔστη στόμα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Θεοῖς προσοίσειν μηδαμῶς πεισθεὶς δόσιν,
» Ἦχθη Θεοδόσιος τὴν ἐπὶ ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΩΙΛΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ἐν ξύλῳ κρεμασθεὶς, τελειοῦται.

» Τόξου βέλει, Ζώϊλε, πληγεὶς ἐν ξύλῳ,
» Πλήττεις τὸν εἰσάξαντα τὴν φθορὰν ξύλῳ.

* *Τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ τοῦ Πελοποννησίου ἀθλήσαντος ἐν ἔτει (1805).* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, [2] *ΠΟΥΔΗ καὶ ΤΡΟΦΙΜΟΥ.*

Εἰς τὸν Ἀρίσταρχον.

» Τιμῶ τὸν Ἀρίσταρχον ὡς ἀριστέα,
» Καλῶς ἀριστεύσαντα μέχρι καὶ ξίφους.

Εἰς τὸν Πούδην.

» Ποῦ δὴ μετέστης, ὡς ἀπετμήθης, Πούδη;
» Ποῦ δὲ μετέστην, ἢ πρὸς ἄφθαρτον κλέος ;

Εἰς τὸν Τρόφιμον.

» Τροφὴν Τρόφιμος οὐρανοῦ ποθῶν ἄκρως
» Τροφὴ προσῆκται τῷ τεθνηκότι ξίφει. [3]

† » Τῇ δεκάτῃ δὲ μαθηταὶ ἀπῆραν καί γε τετάρτῃ.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Μαρτῖνος ἀρχιεράτευσεν ἐν Ῥώμῃ χρόνους πέντε καὶ μῆνας τέσσαρας.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Ἀρίσταρχος ἑορτάζεται μετὰ Μάρκου καὶ Ζήνωνος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ τὸν βίον αὐτοῦ πλατύτερον γραφόμενον.

[3] Ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα ὑπάρχοντος παλαιοῦ διστίχου, ὅπερ ὅλως ἄμετρον ἦν, προετιμήσαμεν τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ Λιμεναίου ἐπανορθωθέν. Σ. Ε.

Digitized by Google

Οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους, ἠκολούθησαν δὲ τὸν μέγαν Ἀπόστολον Παῦλον, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ συγκακοπαθοῦντες μὲ τὸν διδάσκαλον αὐτῶν Παῦλον εἰς ὅλους τοὺς διωγμοῦς του καὶ πειρασμούς, μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου καὶ αὐτοὶ ἀπεκεφαλίσθησαν ὑπὸ τοῦ Νέρωνος. Ταῦτα διηγεῖται ὁ μακάριος καὶ πανόλβιος Δωρόθεος (ὁ Τύρου δηλαδὴ ἐπίσκοπος, οὗτινος ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐννάτην Ὀκτωβρίου)· διότι αὗτος ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, τὰ ἔμαθε καὶ μὲ Λατινικὴν γλῶσσαν τὰ ἔγραψε, καὶ τὰ ἀφῆκεν εἰς ὑπομνήματα· δὲν ἔγραψε δὲ μόνον διὰ τούτους, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλους τοὺς ἁγίους· πρὸς τούτοις δὲ καὶ διὰ τοὺς ἱεροὺς προφήτας, διότι ἔγειναν ὁ ἅγιος διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ ἀγχίνοιάν του φιλομαθὴς καὶ πολυμαθὴς καὶ πολυίστωρ ὡς ἄλλος οὐδείς. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΔΑΛΙΩΝ *ὁ μῖμος πυρὶ τελειοῦται.*

» Νῦν μῖμος ὄντως Ἀρδαλίων, ἡ πάλαι·
» Μιμούμενος γὰρ μάρτυρας, τὸ πῦρ στέγει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), καταγινόμενος εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τὰς κωμῳδίας, μιμούμενος τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον, καὶ ὑποκρινόμενος τὰ τῶν ἄλλων πάθη καὶ δράματα. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν τῷ ἐφάνη νὰ μιμηθῇ καθ' ὑπόκρισιν τὴν ἀντίστασιν τῶν χριστιανῶν πρὸς τοὺς τυράννους, ὅτε ἐμαρτύρουν, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίζετο, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς Θεούς. Ὅτε λοιπὸν ὁ λαὸς βλέπων ταῦτα, ἐκρότει τὰς χεῖρας καὶ ἐπήνει τὴν ἐπιτηδείαν αὐτοῦ μίμησιν καὶ γενναιοκαρδίαν, τότε ὁ Ἀρδαλίων ἔκραξε μεγαλοφώνως καὶ εἶπεν εἰς τὸν λαὸν νὰ σιωπήσῃ, καὶ οὕτως ἐκήρυξεν ὅτι εἶναι τῇ ἀληθείᾳ χριστιανός. Ὅθεν ὁ ἄρχων πάλιν ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν νὰ μεταθέσῃ τὴν γνώμην του, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀρδαλίων δὲν ἤθελησε νὰ πεισθῇ, ἀλλ' ἐπέμενεν εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐβλήθη ἐν τῷ μέσῳ πυρᾶς, ἀναφθείσης ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ μακάριος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΩΜΑΙΔΟΣ.

» Αἰῶνος ἦρας τοῦδε τὴν Θωμαΐδα;
» Τὸ τῆς Γραφῆς, μέλλοντος αἰῶνος, Πάτερ.

Ἡ ἁγία αὕτη Θωμαὶς ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀνετράφη δὲ καλῶς καὶ ἐπαιδεύθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς της· ἔπειτα συνεζεύχθη μὲ ἄνδρα, καὶ ἦτο εἰς τὸν οἶκόν της ἠγαπημένη μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ διανύουσα τὴν ζωήν της μὲ κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην. Ἐπειδὴ δὲ ἐκατοίκει εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν καὶ ὁ πενθερός της, ὁ κατὰ σάρκα δηλαδὴ πατὴρ τοῦ ἀνδρός της, μίαν ἡμέραν ἔτυχε νὰ μὴ εὑρεθῇ ὁ ἄνδρας της ἐκεῖ. Ὅθεν ὁ τῶν ψυχῶν φθορεὺς διάβολος ἔβαλεν αἰσχροὺς λογισμοὺς εἰς τὸν γέροντα κατὰ τῆς νύμφης του Θωμαΐδος, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ αἰσχρουργήσῃ μὲ αὐτὴν, σπουδάζων καὶ μηχανευόμενος πάντα τρόπον, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν κακόν του σκοπόν. Ἡ δὲ μακαρία Θωμαὶς ἐσυμβούλευε τὸν γέροντα, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴν καρδίαν του τοιοῦτον διαβολικὸν λογισμόν, εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίαζεν· ὅθεν ὁ κακογέρων τυφλωθεὶς ἀπὸ τὸν διάβολον, ἔλαβε τὴν σπάθην τοῦ υἱοῦ του, καὶ κτυπήσας τὴν νύμφην του εἰς θανατηφόρον μέρος, ἔσχισεν αὐτὴν καὶ ἐθανάτωσε. Καὶ ἡ μὲν μακαρία Θωμαὶς παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔγεινε μάρτυς διὰ τὴν σωφροσύνην, ὁ δὲ γέρων παρευθὺς τυφλωθεὶς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐτριγύριζεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Τότε ἔτυχε νὰ ὑπάγωσι τινὲς χριστιανοὶ διὰ νὰ ζητήσωσι τὸν υἱόν του, καὶ εὗρον νεκρὰν τὴν ἁγίαν Θωμαΐδα, ἐρριμμένην κάτω, καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς γεμάτον ἀπὸ αἵματα. Ὡς δὲ εἶδον ταῦτα καὶ τὸν γέροντα περιτριγυρίζοντα καὶ περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἠρώτων αὐτὸν, ποῖος ἐθανάτωσε τὴν νύμφην του· ὁ δὲ γέρων ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἶπεν ὅτι αὐτὸς μὲ τὰς χεῖράς του τὴν ἐφόνευσεν. Ἐπροθυμοποιεῖτο δὲ καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ ἐξουσιαστήν, διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν, ἥτις τῷ πρέπει κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· πεισθέντες λοιπὸν ἐκεῖνοι, τὸν παρέστησαν εἰς τὸν ἐξουσιαστήν, καὶ φανερωθείσης τῆς ἀληθείας, ἐπρόσταξεν ἐκεῖνος καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν γέροντα. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ ὁ πρῶτος τῆς Σκήτεως, κατέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ λαβὼν τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Θωμαΐδος, ἀνέβασεν

[1] Περὶ τοῦ Ἀποστόλου Πούδη οὕτω γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον ὁ Παῦλος· «Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης Τιμ. δ'. 21.) περὶ δὲ τοῦ Τροφίμου, αἱ μὲν Πράξεις τῶν Ἀποστόλων γράφουν, ὅτι ἦτον Ἀσιανὸς καὶ Ἐφέσιος· «Ἦσαν γάρ φησι προεωρακότες Τρόφιμον καὶ Ἐφέσιον. (Πράξ· κά. 39.) ὁ δὲ Παῦλος γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον «Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα· (δ'. Τιμοθ. γ'. 20.)

Digitized by Google

αὐτὸ εἰς τὴν Σκῆτιν, καὶ ἔβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν πατέρων, ἐπειδὴ καὶ ἔλαβε μαρτυρικὸν τέλος διὰ τὴν σωφροσύνην. Εἷς δὲ ἀδελφὸς ἀπὸ τὴν Σκῆτιν, ἐνοχληθεὶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πορνείας, ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν τάφον τῆς μακαρίας, καὶ χριαθεὶς μὲ τὸ ἔλαιον τῆς κανδήλας τῆς ἁγίας, ἔλαβεν εἰς τὸν ὕπνον του εὐλογίαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς αὐτὸν, καὶ ἐξυπνήσας ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ πάθος. Ἔκτοτε λοιπὸν καὶ ἕως τοῦ νῦν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ τῆς Σκήτεως ἔχουσι μεγάλην βοηθὸν εἰς τοὺς πολέμους τῆς σαρκὸς τὴν μακαρίαν ταύτην Θωμαΐδα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ.

» Θάμβος βλέπειν Κρήσκεντα τοῦ πυρὸς μέσον,
» Ἡγούμενον λειμῶνα τερπνὸν τὴν φλόγα.
» Κάτθανε καὶ Κρήσκης πέμπτῃ δεκάτῃ πυρὶ λαύρῳ.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ περιφανοῦς, γέρων καὶ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν· βλέπων δὲ ὅτι ἤκμαζεν ἡ ἀσέβεια καὶ ὑψοῦτο ἡ θρησκεία τῶν εἰδώλων, καὶ ὅτι ἦσαν πολλοὶ δεδουλωμένοι εἰς τὴν πλάνην καὶ ἐπρόσφερον θυσίας εἰς τὰ ἄψυχα ξόανα, ζήλῳ κινούμενος ὁ μακάριος, ὑπῆγεν εἰς τὸ μέσον τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἐνουθέτει αὐτοὺς νὰ ἀπέχωσι μὲν ἀπὸ τὴν πλάνην αὐτὴν, νὰ ἐπιστρέψωσι δὲ πρὸς τὸν Θεὸν, ὁ ὁποῖος πιστεύεται ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς καὶ εἶναι δημιουργὸς πάσης πνοῆς, καὶ χορηγὸς πάσης ζωῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ὠνόμασε τὸν ἅγιον κακοδαίμονα καὶ δυστυχῆ, διότι θεληματικῶς ἠθέλησε νὰ ἔμβῃ εἰς τὰ βάσανα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος ἀνταπεκρίθη εἰς αὐτὸν, ὅτι τὸ νὰ πάσχῃ τις διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι πρόξενον εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας· ἐρωτώμενος δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα νὰ εἴπῃ, ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά του καὶ ἡ πατρίς του, ὁ ἅγιος μίαν ἀπόκρισιν ἔδιδεν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα, ὅτι δηλαδὴ εἶναι χριστιανός. Ὅθεν δὲν κατεδέχθη οὐδὲ μὲ ψιλὸν σχῆμα νὰ φανῇ, ὅτι προσφέρει σέβας εἰς τὰ εἴδωλα, ὡς ὁ ἡγεμὼν τὸν ἐσυμβούλευεν, ἀλλ' ὡμολόγησε τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ σῶμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἄλλο τι παρὰ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θέλει ἡ ψυχὴ, ὡς παρὰ τῆς ψυχῆς κινούμενον καὶ κυβερνώμενον. Τούτων λοιπὸν ἕνεκα, πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη ὁ ἅγιος καὶ ἐξεσχίσθη, ἔπειτα δὲ ἠνάφθη πυρκαϊὰ, καὶ ἐρρίφθη εἰς αὐτὴν· τὸ δὲ πῦρ οὔτε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς του διέφθειρεν. Ὅθεν εὐχαριστῶν, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ *καὶ* ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ.

» Ἀμνοῦ Θεοῦ σφάττουσιν ἀμνάδας δύω,
» Ἀναστασίαν καὶ Βασίλισσαν ἅμα.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Νέρωνος, ἐν ἔτει νς' (56), καταγόμεναι ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην, εὐγενεῖς καὶ πλουσίαι, καὶ μαθήτριαι χρηματίσασαι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῶν ὑπὸ Νέρωνος θανατωθέντων. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν, λαβοῦσαι τὰ τίμια καὶ Ἀποστολικὰ λείψανά των τὴν νύκτα, ἐνεταφίασαν αὐτά· ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν εἰς τὸν δυσσεβῆ Νέρωνα, ἐφέρθησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ πρῶτον μὲν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ὕστερον δὲ ἐρωτηθεῖσαι ἐὰν ἀρνῶνται τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ ἀποκριθεῖσαι, ὅτι ἐμμένουσιν εἰς αὐτὴν, τὰς ἐκρέμασαν· ἔπειτα δὲ ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς γλώσσας των, καὶ τελευταῖον ἔκοψαν τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτως ἀνέβησαν αἱ μακάριαι στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΕΩΝΙΔΑΣ *ὁ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Σκότος συνέσχε τὰς Ἀθήνας ἀθρόον,
» Δύναντος αὐταῖς ἡλίου Λεωνίδου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΘΕΟΔΩΡΟΣ *πρεσβύτερος καὶ* ΠΑΥΣΟΛΥΠΙΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Παυσολυπίῳ καὶ Θεοδώρῳ θύτῃ,
» Δῶρόν τι παυσίλυπον ὄντως τὸ ξίφος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων παρθένων καὶ αὐταδέλφων ΑΓΑΠΗΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ *καὶ* ΧΙΟΝΙΑΣ.

Εἰς τὴν Ἀγάπην καὶ Χιονίαν.

» Χιὼν τὸ πῦρ ἦν τῇ Χιονίᾳ τάχα,
» Οὗ συμμετασχεῖν ἠγάπησεν Ἀγάπη.

Digitized by Google

Εἰς τὴν Εἰρήνην.

» Βέλος σε πέμπει πρὸς τὸν εἰρήνης τόπον,
» Ἀφ' αἱμάτων σῶν ἐκμεθυσθὲν, Εἰρήνη.
» Χιονίην τ' Ἀγάπην ἑκκαιδεκάτῃ κατέκαυσαν.

Καθ' ὃν καιρὸν ὁ ἅγιος μάρτυς Χρυσογόνος [1] ἀπεκεφαλίσθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγέ (295), διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν πλησίον εἰς τὴν λίμνην ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενον αἱ τρεῖς αὗται ἀδελφαὶ ἡ Ἀγάπη, ἡ Εἰρήνη καὶ ἡ Χιονία, ὁμοῦ μὲ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Φώϊλον, τότε, λέγω, ἐφάνη ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Χρυσόγονος εἰς τὸν Ζωΐλον, λέγων αὐτῷ ἐν τῷ ὕπνῳ· ὅτι ἡ ἁγία Ἀναστασία ἡ Φαρμακολυτρία (ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου) μέλλει νὰ συναγωνισθῇ ὁμοῦ μὲ τὰς ἁγίας τρεῖς ἀδελφὰς ταύτας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ταῦτα δὲ μαθοῦσα ἡ Ἀναστασία ὑπῆγεν εἰς τὰς ἁγίας ταύτας, καὶ τὰς ἐχαιρέτησε, καὶ ὑπηρέτει αὐτάς. Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ Διοκλητιανὸς, ἐπίασεν αὐτὰς καὶ τὰς παρέδωκεν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐβασανίσθησαν· ἔπειτα δὲ παρεδόθησαν εἰς ἄλλον ἄρχοντα Σισίνιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος τὴν μὲν ἁγίαν Ἀγάπην καὶ Χιονίαν ἔβαλεν εἰς τὸ πῦρ, τὴν δὲ ἁγίαν Εἰρήνην ἐτόξευσεν εἷς στρατιώτης, τανύσας τὸ τόξον του καὶ ῥίψας τὸ βέλος κατ' αὐτῆς, καὶ οὕτως αἱ μακάριαι τρεῖς ἀδελφαὶ ἀπῆλθον στεφανηφοροῦσαι εἰς τὰ οὐράνια.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΚΟΣ ἐπισκόπου, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ πρεσβυτέρου, ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΤΟΥ καὶ ΣΕΠΤΕΜΙΝΟΥ.

» Τετρὰς ἀθλητῶν συγκεκομμένων ξίφει,
» Νῦν συγχορεύει μυριάσιν Ἀγγέλων.

Κατὰ τὸν ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σοδ' (294), ἐκβῆκε δόγμα καὶ προσταγὴ νὰ καίωνται εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας ὅλα τὰ βιβλία τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν ἀπεστάλη εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην τοῦ Βιουκᾶν παμμίαρός τις ἡγεμὼν, Μαριανὸς ὀνόματι, ὁ ὁποῖος παραστήσας ἔμπροσθέν του Φήλικα τὸν ἐπίσκοπον, καὶ Ἰανουάριον τὸν πρεσβύτερον, καὶ Φουρτουνάτον καὶ Σεπτεμῖνον, ἀνέγνωσεν εἰς αὐτοὺς τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐζήτει νὰ τῷ δώσωσιν ὅσα βιβλία ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἁγιώτατος Φῆλιξ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· εἶναι γεγραμμένον, ὦ ἡγεμών, « μὴ δῶτε τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ ῥίψητε τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων. (Ματθ. ζ'. 6.) ματαίως λοιπὸν κοπιάζεις εἰς τὸ νὰ ζητῇς τὰ βιβλία ἀπὸ ἡμᾶς, ἂν καὶ ἔχῃς βασιλικὰ προστάγματα. Ὁ ἄρχων εἶπεν, ἄφες τὰς μωρολογίας ταύτας καὶ κάμε τὸ θέλημα τῶν βασιλέων, ἐπειδὴ θὰ σὲ στείλω δεδεμένον εἰς τὸν Ἀνθύπατον. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ὁποῖος εἶμαι τώρα εἰς σὲ, τοιοῦτος θέλω εὑρεθῇ καὶ εἰς ὅλους, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα σου· ἤτοι ἀμετάβλητος εἶμαι ἀπὸ τὴν γνώμην ταύτην. Τότε ὁ ἡγεμὼν ἔκλεισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφήσας αὐτὸν ἀνεπιμέλητον εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἔπειτα τὸν ἀπεφυλάκισε, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐκρινεν ἐκ δευτέρου καὶ τὸν εὗρεν ἀμετάθετον, τὸν ἔδεσεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ῥηθέντας τρεῖς, καὶ οὕτως ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Ἀνθύπατον. Ὁ δὲ Ἀνθύπατος ἐξετάσας αὐτοὺς, τοὺς ἐφυλάκισεν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἑνδεκα ἡμέραι, ἐξέβαλε τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἔδεσεν, ἔπειτα τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν ἔπαρχον τῶν Πραιτωρίων, ὁ ὁποῖος δεξάμενος αὐτοὺς καὶ πολλὰ φοβερίσας, ὡς εἶδεν αὐτοὺς ἀμεταβλήτους, τοὺς ἔρριψεν εἰς μίαν δεινοτάτην φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐφύλαττε μὲ μεγάλην ἀσφάλειαν.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δεκατέσσαρες ἡμέραι ἐξήγαγε τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἔκρινεν ἐκ δευτέρου· ἔπειτα ἐμβάσας αὐτοὺς εἰς πλοῖον ὁμοῦ μὲ ἵππους, ἔδεσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων. Ἐκυλίοντο λοιπὸν οἱ σεβασμιώτατοι ἄνδρες εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀλόγων τέσσαρας ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσιν, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς λιμένα μιᾶς πόλεως, ἐξεξιώθησαν κρυφίως ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν Ταυρομενὴν, καὶ ἐκεῖθεν πλεύσαντες ἐν τῇ Λυκαονίᾳ, ἦλθον εἰς πόλιν καλουμένην Αἴλουρι. Τότε ὁ ἀσεβὴς ἔπαρχος σπλαγχνισθεὶς, ἔλυσε τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ μὲ πραεῖαν φωνὴν τοὺς ἠρώτα, παρακινῶν νὰ δώσωσι τὰ βιβλία καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα· ἀλλ' οἱ ἅγιοι ἀνθίσταντο λέγοντες, ὅτι μήτε βιβλία δίδουσι, μήτε εἰς τὰ εἴδωλα θυσιάζουσιν. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσιν αὐτοὺς, οἱ δὲ ἅγιοι προσευχηθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἀνῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΛΕΩΝΙΔΟΥ,

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου.

Digitized by Google

ΧΑΡΙΣΣΗΣ, ΝΙΚΗΣ, ΓΑΛΗΝΗΣ, ΚΑΛΛΙΔΟΣ, ΝΟΥΝΕΧΙΑΣ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ.

Εἰς τὸν Λεωνίδην.

» Κόλποις θαλάσσης ἐκδοθεὶς Λεωνίδης,
» Φθάνει κολυμβῶν Ἀβραὰμ κόλπων ἄχρι.

Εἰς τὴν Χάρισσαν.

» Θάλασσαν ἡ Χάρισσα φρίττειν οὐκ ἔχω,
» Ἥτις θάλασσαν προξενεῖ μοι χαρίτων.

Εἰς τὴν Γαλήνην καὶ Νίκην.

» Βυθῷ Γαλήνη καὶ Νίκη βεβλημέναι,
» Νίκην ἐφεῦρον καὶ γαλήνην ἐκ σάλου.

Εἰς τὴν Καλλίδα.

» Βυθὸς θαλάσσης λαμβάνει τὴν Καλλίδα,
» Κάλλους ἐρῶσαν ψυχεραστοῦ νυμφίου.

Εἰς τὴν Νουνεχίαν.

» Εὑροῦσα κέρδος ἐκ βυθοῦ σωτηρίαν,
» Τὸ νουνεχές σου δεικνύει, Νουνεχία.

Εἰς τὴν Βασίλισσαν καὶ Θεοδώραν.

» Γαστὴρ θαλάσσης λαμβάνει Κόρας δύω,
» Λίχνην φυγοῦσας δυσσεβείας γαστέρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Λεωνίδης μετὰ τῶν εἰρημένων ἁγίων γυναικῶν ἦτο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα· ἤτοι ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον (διότι λέγεται Ἑλλὰς ἓν μέρος τῆς Πελοποννήσου) καὶ ὁ μὲν θεῖος Λεωνίδης ἐπιάσθη εἰς τὴν Τροιζηνίαν. (ἡ ὁποία εἶναι ἐν τῇ Πελοποννήσῳ εἰς τὸν Σαρωνικὸν αἰγιαλὸν ἀντικρὺ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἥτις κοινῶς τώρα λέγεται Φανάρι, ἢ κατ' ἄλλους Πεδιάδα, ἐπισκοπὴ οὖσα τοῦ Κορίνθου). Οὗτος, λέγω, ἔξαρχος ὢν πνευματικοῦ χοροῦ, ἐπιάσθη κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως· πασθεῖσαι δὲ καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αὗται, ἐφέρθησαν εἰς τὴν Κόρινθον πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς, Βενοῦστον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος βλέπων τὸν ἅγιον Λεωνίδην, ὅτι ἦτο ἀσάλευτος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσιν αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ξεσχίζωσιν· ἔπειτα διέταξε νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, αὐτὸς καὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἅγιαι γυναῖκες. Ἐκεῖ δὲ ῥιπτομένων τῶν ἁγίων λέγουσιν, ὅτι ἡ μακαρία Χάρισσα ἔψαλλε, καθὼς ποτε καὶ ἡ προφῆτις Μαριὰμ διὰ τὸν καταποντισμὸν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ταῦτα ἔλεγεν, «Ἓν μίλιον ἔδραμον, Κύριε, στράτευμα μὲ ἔδίωξε, Κύριε, καὶ οὐκ ἠρνησάμην σε, σῶσόν μου τὸ πνεῦμα», αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες συνεβοήθουν αὐτῇ καὶ συνέψαλλον, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐμβᾶσαι δὲ εἰς πλοῖον, ἔψαλλον τὴν αὐτὴν ᾠδὴν, ἕως οὗ ἔφθασαν τέσσαρα μίλια καὶ ὀλίγον παρακάτω· εἶτα ἔδεσαν αὐτὰς μὲ πέτρας, καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης πρὸ μιᾶς ἡμέρας τοῦ Πάσχα· ἤτοι κατὰ τὸ μέγα Σάββατον, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΙΡΗΝΗΣ.

» Εἰρηνικῶς ζήσασα, μάρτυς Εἰρήνη,
» Οὐκ εἰρηνικῶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ ξίφους θνήσκεις.

Αὕτη ἦτο κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Πάσχα ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Λεωνίδης ἐμαρτύρησε, καὶ αἱ σὺν αὐτῷ ἅγιαι γυναῖκες, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν. Αὕτη λοιπὸν δοξολογοῦσα τὸν Θεὸν μετὰ τῶν τότε χριστιανῶν εἰς χωριστὴν Ἐκκλησίαν, ἐφανερώθη εἰς τὸν ἄρχοντα, καὶ πιασθεῖσα, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα ἐξέβαλον αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, καὶ ἐξερρίζωσαν τὰ ὀδόντιά της. Τελευταῖον δὲ τὴν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἀνέβη ἡ μακαρία στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ***ΜΙΧΑΗΛ*** *ὁ Βουρλιώτης, ὁ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψοβ΄ (1772), ξίφει τελειοῦται.*

† » Βαφεὶς, Μιχαὴλ, τῷ λύθρῳ σῶν αἱμάτων,
» Λευκὸς δέδειξαι ὡς χιὼν, ἀθληφόρε. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ***ΣΥΜΕΩΝ*** *Ἐπισκόπου Περσίας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ,* ***ΑΥΔΕΛΛΑ*** *Πρεσβυτέρου,* ***ΓΟΘΑΖΑΤ,*** ***ΦΟΥΣΙΚ,*** *καὶ ἑτέρων χιλίων ἑκατὸν πεντήκοντα.*

Εἰς τὸν Συμεών.

» Ἐπίσκοπόν σε, Συμεὼν, ἐγὼ μέγαν,
» Ἐκ δὲ ξίφους μέγιστον ἀθλητὴν ἔγνων.

Εἰς τὸν Αὐδελλᾶν.

» Ἄρκτου τὸ δεινὸν Αὐδελλᾶς ἔδυ στόμα,
» Βδέλλης ἀπλήστου, τοῦ Σατᾶν φυγὼν στόμα.

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Γοθαζάτ.

» Ἐπιτραπέντος τοῦ θύειν, ἢ τεθνάναι,
» Θανεῖν Γοθαζὰτ εἵλετο τιμηθεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Φουσίκ.

» Τὸ δέρμα Φουσὶκ ἐκδιδάρθω μοι λέγει,
» Χιτὼν ὑφανθεὶς τοῦ Σατανᾶ τῇ κρόκῃ.[1]

Εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα.

» Τέμνουσιν ἀνδρῶν τριπλοπεντηκοντάδα,
» Τὴν τριπρόσωπον προσκυνοῦσαν οὐσίαν.

Εἰς τοὺς χιλίους.

» Πίπτουσι Περσῶν ἀμφὶ χιλίους ξίφει,
» Ἰδὼν ἔφης ἄν, Παῦλε· μαρτύρων νέφος·
» Ἑβδομάτῃ Συμεὼν δεκάτῃ αὐχίνα κάρθη.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλεύοντος τῶν Ῥωμαίων, ἐν ἔτει τλ' (330), ἡγεμόνων δὲ ὄντων εἰς τὰς πόλεις τῆς Περσίας Κτησιφῶντος καὶ Σαλὴκ, ἔγραψαν τινες Πέρσαι εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν χριστιανῶν Συμεὼν καὶ ἄλλοι πολλοὶ δὲν καταδέχονται νὰ ἦναι ὑποκείμενοι εἰς αὐτόν· ἀλλὰ προτιμῶσι μᾶλλον νὰ ἀποθάνωσι μὲ δόξαν διὰ τὸν Χριστὸν, παρὰ νὰ δουλεύωσιν εἰς παράνομον βασιλέα καὶ ἡγεμόνας ἀτίμως καὶ χωρὶς δόξαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Συμεὼν δεδεμένον μὲ δύω ἁλύσεις· ἔπειτα προστάζει νὰ ῥίψωσι τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμενος, ἐπέστρεψε μὲ τὴν διδασκαλίαν του εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν πραιπόσιτον Γοθαζὰτ, ὅστις πρότερον μὲν ἦτο χριστιανὸς, διὰ δὲ τὴν παράκλησιν καὶ ἀξίωσιν τοῦ βασιλέως, καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἐπροσκύνησε τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀρνησίχριστος Γοθαζὰτ πιασθεὶς, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοιοῦτον μισθὸν ἀπὸ τὸν ἀχάριστον βασιλέα, ἀντὶ τῶν κόπων, ὅσους ἔλαβεν εἰς τὸ νὰ ἀναθρέψῃ αὐτὸν ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη, διότι αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος ἀνέθρεψε τὸν βασιλέα.

Ταύτην δὲ μόνην τὴν χάριν ἐζήτησεν ὁ ἅγιος νὰ τῷ κάμῃ ὁ βασιλεὺς, νὰ φανερώσῃ εἰς ὅλους ὅτι ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὄχι διὰ αὐθάδειαν καὶ ἀκρασίαν τῆς γλώσσης του, ὄχι δι' ἄλλην ἄτοπον πρᾶξίν του, ἀλλὰ διὰ μόνην τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρότερον ἐξέπεσε διὰ δειλίαν καὶ μικροψυχίαν του· ταύτην τὴν χάριν ὑπεσχέθη ὁ βασιλεὺς νὰ κάμῃ εἰς αὐτόν. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἅγιος Συμεὼν ἀκούσας εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπήνεσε καὶ ἐχάρη, καὶ προσηυχήθη ὁμοῦ μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ εὑρισκομένους ἐν τῇ φυλακῇ νὰ λάβωσι τὸ συντομώτερον τὸ ἴδιον τέλος καὶ αὐτοὶ, δηλαδὴ νὰ ἀποκεφαλισθῶσι διὰ τὸν Χριστὸν, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε. Διότι ἀφ' οὗ ἐξέβαλον ἔξω τοὺς φυλακωμένους τοὺς ἀπεκεφάλισαν· ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα, πρῶτος δὲ ὅλων ἦτο ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Ἐπίσκοπος, ὅστις παρεκίνησε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μαρτυρήσωσι. Λέγουσι δὲ ὅτι εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ἐφοβήθη τὸν θάνατον, ὁ δὲ Κουροπαλάτης τοῦ βασιλέως, Φουσὶκ ὀνομαζόμενος, ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ τελείως, ἀλλὰ νὰ κλείσῃ τὰ ὄμματα, καὶ οὕτως ἔχων αὐτὰ κεκλεισμένα νὰ δεχθῇ τὸ κόψιμον τοῦ σπαθίου, τὸ ὁποῖον περᾷ ταχέως, ὅπερ καὶ ἐποίησεν. Ὅθεν διαβληθεὶς εἰς τὸν βασιλέα ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Φουσὶκ, ὅτι ἔκαμε τοῦτο, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· τούτου λοιπὸν ἕνεκεν ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τοῦ σώματός του, ὅθεν ἐπάνω εἰς τὴν βάσανον ταύτην παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ μακάριος, καὶ ἔλαβε μετὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΔΡΙΑΝΟΥ *τοῦ νέου.*

» Ἂν οὐκ ἔγνως τίς ἐστιν ὁ φλογὸς μέσον,
» Γνώσῃ λαλοῦντος Ἀδριανὲ κρατέρει.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀδριανὸς ἦτο εἷς τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐκρατήθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐβλήθησαν εἰς φυλακάς. Ὅθεν καθ' ὃν καιρὸν οἱ Ἕλληνες ἐπρόσφερον θυσίας εἰς τοὺς ψευδωνύμους θεούς των, ἐξέβαλον καὶ τοῦτον τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ πλησιάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν βωμὸν, καὶ νὰ προσφέρῃ λιβανωτὸν ὡς θυμίαμα εἰς τοὺς δαίμονας. Ὁ δὲ γενναῖος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἔτρεξε καὶ ἐκρήμνισε τὸν βωμὸν, καὶ τὰς θυσίας ὅσαι ἦσαν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἔχυσε, καὶ τὴν φωτίαν διεσκόρπισεν. Ὅθεν ἐκίνησε τὸν ἄρχοντα εἰς ὀργὴν, καὶ τὰς

[1] Χιτῶνα ἴσως ὀνομάζει ἐδῶ ὁ στιχουργὸς, τὸ ἀνθρώπινον δέρμα, τὸ ὁποῖον ὑφάνθη ἀπὸ τὴν κρόκην τοῦ Σατανᾶ· τουτέστιν ἀπὸ τὴν φθορὰν, τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, φθόνῳ καὶ συμβουλῇ τοῦ διαβόλου.

Digitized by Google

καρδίας τῶν παρευρεθέντων εἰδωλολατρῶν ἤναψεν εἰς θυμόν, οἱ ὁποῖοι πάσαντες αὐτόν, ἔδειραν ἀνελεημόνως, καὶ ἄλλος μὲν ἐκτύπα αὐτὸν μὲ ῥαβδία, ἄλλος δὲ μὲ πέτρας ἐσύντριβε τὸ στόμα του, καὶ ἄλλος ἔκρουεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. Τελευταῖον δὲ ἀνάψαντες κάμινον μεγάλην, ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς αὐτὴν καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ μακάριος τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου του, καὶ ἀπῆλθε στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΑΓΑΠΗΤΟΣ ὁ Πάπας Ῥώμης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Θνήσκων τί κράζεις; Σῶτερ ἠγάπησά σε,
» Ἀλλ' ἠγαπήθης, Ἀγαπητέ, καὶ πλέον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἀγαπητὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει φμ' (540), ἀνατραφεὶς δὲ μὲ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ ἄσκησιν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἔγεινε Πάπας Ῥώμης. Ἔπειτα ἀναβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βασιλέα Ἰουστινιανόν, καθ' ὁδὸν ἔδωκεν ἀπόδειξιν τῆς ἀρετῆς της καὶ τῆς παρρησίας ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεόν. Ἐρχόμενος δηλαδὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εὗρεν ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ δύω πάθη ἀνίατα, διότι οὔτε νὰ λαλήσῃ ἐδύνατο, οὔτε νὰ περιπατήσῃ, ἀλλ' ἀπο γεννήσεώς του ἦτο καὶ ἄλαλος, καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἐσύρετο εἰς τὴν γῆν ὡς ἑρπετόν. Ὅθεν πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα ὁ ἅγιος, ἐποίησεν αὐτὸν ἄρτιον καὶ ὑγιῆ εἰς τοὺς πόδας, βαλὼν δὲ καὶ εἰς τὸ στόμα του μίαν μερίδα τοῦ δεσποτικοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, εὔλαλον αὐτὸν ἀπέδειξεν.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ἅγιος, ἄλλο θαῦμα ἐποίησε, διότι ἐλθὼν εἰς τὴν θύραν τῆς πόλεως, τὴν ὀνομαζομένην Χρυσῆν, εὗρεν ἕνα τυφλόν, καὶ βαλὼν τὴν χεῖρά του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν ὀπτικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν. Ὅθεν ἀξίως διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας καὶ τὰ χαρίσματα ἐδέχθη μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ ἀπὸ ὅλον τὸν λαόν. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐξώρισεν Ἄνθιμον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Τραπεζοῦντος, ὅστις κακῶς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διότι ἐφρόνει ὁ κακόδοξος τὴν τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Σεβήρου τῶν Μονοφυσιτῶν αἵρεσιν, καὶ τοῦτον παρέδωκεν εἰς ἀνάθεμα· ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀνθίμου ἐχειροτόνησε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἁγιώτατον Μηνᾶν καὶ εἰς τὸν θρόνον αὐτὸν ἐκάθισεν, ὅστις ἦτο Πρεσβύτερος· ζήσας δὲ ὕστερον καιρόν τινα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου.

» Ἰωάννη, σκίρτησον ὡς Ἰωάννης,
» Οὐ γαστρὸς ἐντός· ἀλλὰ τῆς Ἐδὲμ μέσον.
† » Ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἰωάννης νέκυς ὤφθη.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας μισήσας τὸν κόσμον καὶ ἀγαπήσας τὸν Χριστόν, ὑπῆγε πρὸς τὸν μέγαν Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην, καὶ γενόμενος ἀπὸ ἐκεῖνον μοναχός, εἰς τὸ ἑξῆς εὑρίσκετο μετ' αὐτοῦ, ἀγωνιζόμενος εἰς ὅλα καὶ τὸν Θεὸν δουλεύων. Τόσον δὲ περιβόητος ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ὑποταγήν, καὶ τόσον εὐπειθὴς καὶ ὑπηρέτης προθυμότατος, ὥστε ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ πνευματικός του πατὴρ ἔχαιρε δι' αὐτὸν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ὑπῆγεν ὁ θεῖος οὗτος Ἰωάννης εἰς ἄλλην χώραν ξένην καὶ ἀγνώριστον, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ξενιτεύσαντος καὶ εἰς ξενιτείαν γεννηθέντος Χριστοῦ, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο τρισόλβιος· ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους. Μετὰ ταῦτα δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ὁσίου Χαρίτωνος, καὶ ἐκεῖ δοὺς ἑαυτὸν εἰς περισσοτέρους ἀγῶνας ἀρετῆς, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΑΒΒΑ τοῦ Στρατηλάτου καὶ Γότθου.

» Ἔπελθε, Σάββα, φθαρτὸν ἡδέως ὕδωρ,
» Ὡς ἂν πίνῃς ἄφθαρτον ἡδονῆς ὕδωρ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ Οὐάλεντος ἐν ἔτει τξς' (366), διέτριβε δὲ εἰς τὴν Γοτθίαν, τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὸ Κρίμι πλησίον τοῦ Καφᾶ.[1] Ὢν δὲ ἀκόμη παιδίον μικρόν, ἐπροτί-

[1] Ἡ Γοτθία κεῖται, καθόσον ἠξεύρομεν, οὐχὶ ἐν τῇ Τουρκικῇ Χερσονήσῳ· ἀλλ' ὅλως ἀντιπέρα, κατὰ τὰ ἀρκτῷα τῆς Γερμανίας, μεταξὺ Σουηδίας καὶ Νορβεγίας. Σ. Ε.

Digitized by Google

μησε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνέπαιζε τοὺς λατρευτὰς τῶν εἰδώλων, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐδέχετο νὰ φάγῃ τὰς θυσίας τὰς προσφερομένας εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐμπόδιζε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκων αὐτοὺς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν καὶ ἔγεινεν εἰς πολλοὺς πρόξενος σωτηρίας. Διὰ τοῦτο ἐσηκώθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ τῶν εἰδώλων λατρευταὶ Ἕλληνες, καὶ ἐδίωξαν ἔξω τῆς πόλεώς των. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθε καιρὸς καὶ ἠρεύνων οἱ εἰδωλολάτραι διὰ νὰ εὕρωσι χριστιανοὺς, ὁ ἅγιος οὗτος Σάββας ὑπῆγεν αὐτόκλητος πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐφανέρωσεν ὅτι εἶναι χριστιανός. Οἱ δὲ εἰδωλολάτραι ἐμπαίξαντες πρῶτον αὐτὸν, τὸν ἀφῆκαν ἀπείρακτον· ὕστερον δὲ, ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γότθων Ἀθανάριχος, ἐπίασαν τὸν ἅγιον, καὶ ἀφ' οὗ ἔδειραν αὐτὸν μὲ φραγγέλιον, (ἤτοι μὲ σχοινίον πλεκτὸν) τὸν ἐξήπλωσαν ἐπάνω εἰς ἄξονα· ἔπειτα δ' ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν δοκὸν τῆς οἰκίας, καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ γευθῇ τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων, ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἠθέλησε, τὸν ἔφερον εἰς τὸν ποταμὸν Μουσαῖον, καὶ ἐκεῖ βαλόντες ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ του βαρὺ ξύλον, ἔπνιξαν αὐτὸν, ὄντα κατὰ τὴν ἡλικίαν τριακονταοκτὼ χρόνων, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΚΟΣΜΑ *ἐπισκόπου Χαλκηδόνος.*

» Θραύσας βέλη σὰ, καὶ μεταστὰς σου, βίε,
» Ἔξω βελῶν ὑπῆρξε Κοσμᾶς, ὡς λόγος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνατραφεὶς μὲ τὸ γάλα τῆς ἀσκήσεως, καὶ καθαρίσας τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὅθεν καὶ ἐτιμήθη μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ὕστερον δὲ κατεστάθη καὶ ποιμὴν θεοπρόβλητος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἁγίας ἐκκλησίας. Ὁπλισθεὶς λοιπὸν μὲ τὰ ὅπλα τῆς πίστεως, κατέβαλε μὲν τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ δύναμιν τῶν ἀθετούντων καὶ μὴ προσκυνούτων τὴν σεπτὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἐδίδαξε δὲ αὐτοὺς νὰ τιμῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ προσκυνῶσιν, αὐτὸς πρῶτος ταύτην τιμῶν καὶ προσκυνῶν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὸν στέφανον τῆς ὁμολογίας ἔλαβεν. Οὗτος ἐφύλαξεν ἕως τέλους τὴν εὐλάβειαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὰ θεῖα παιδιόθεν, χωρὶς νὰ κρατηθῇ ἀπὸ ὕπνον ἀμελείας· ἀλλ' ἐπιμελῶς διανύσας τὴν ζωήν του, ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀπαθείας ὁμοῦ μὲ τὸν σοφὸν Αὐξέντιον, μετὰ τοῦ ὁποίου συνετέλεσε τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, καὶ ἐσαββάτισε καλῶς· ἤτοι κατέπαυσεν εἰς τὴν οὐράνιον κατάπαυσιν, παραδοὺς τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον κατετέθη εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

—

Ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΑ *ἡ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἀθανασίας τῇ κορυφῇ προσφέρω,
» Στέφανον ἀθάνατον διὰ τῶν λόγων.

Αὕτη ἡ ἁγία Ἀθανασία, ἡ τῆς ἀθανασίας οὖσα ἐπώνυμος, ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς τε καὶ εὐγενεῖς· μαθοῦσα δὲ τὸ ψαλτήριον καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν, ἐσπούδαζεν ἡ ἀοίδιμος νὰ ἀφιερώσῃ τὸν ἑαυτόν της εἰς τὸν Θεόν. Οἱ δὲ γονεῖς της συνῆψαν αὐτὴν διὰ γάμου μὲ ἄνδρα χωρὶς νὰ θέλῃ· μετὰ δεκαὲξ δὲ ἡμέρας ἀπὸ τοῦ γάμου, ἦλθον βάρβαροι εἰς τὴν Αἴγιναν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀνήρ της ἐκβῆκεν ἔξω διὰ ὑπηρεσίαν του, ἐσφάγη ὑπὸ τῶν βαρβάρων. Τότε λοιπὸν ἀνεκαίνισεν ἡ ὁσία τὸν πρῶτον σκοπὸν καὶ λογισμόν της διὰ νὰ γίνῃ καλογραία· ἐροβεῖτο ὅμως καὶ ἐσυλλογίζετο, πῶς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, χωρὶς νὰ τὴν καταλάβωσι. Εἰς τοῦτον λοιπὸν τὸν λογισμὸν εὑρισκομένη, ἰδοὺ ἔφθασε βασιλικὴ προσταγὴ, ἡ ὁποία ἐδιώριζεν, ὅλαι αἱ παρθένοι καὶ χῆραι, ὅσαι εὑρίσκοντο εἰς τὴν Αἴγιναν, νὰ λάβωσιν ἄνδρας ἐθνικούς. Ὅθεν πάλιν καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἔλαβεν ἡ ὁσία δεύτερον ἄνδρα· ἐπειδὴ δὲ πάντοτε ἐφρόντιζε καὶ ἐμελέτα διὰ τὴν σωτηρίαν της, κατεγίνετο εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, καὶ ἐμοίραζε τὸν πλοῦτόν της ἀφθονοπαρόχως εἰς πτωχοὺς καὶ δεομένους. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθε καιρὸς, ἔπεισε καὶ τὸν σύζυγόν της καὶ ἔγεινε μοναχὸς, ἂν καὶ ἦτο βάρβαρος, ὁ ὁποῖος προκόψας ὁσίως εἰς τὰς ἀρετὰς, μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον, ἐλευθερίαν λαβοῦσα ἡ μακαρία Ἀθανασία, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸν πλοῦτόν της, καὶ λαβοῦσα μαζί της καὶ ἄλλας γυναῖκας, ὑπῆγεν εἰς ἀσκητήριον καὶ παρθενῶνα, καὶ ἐκεῖ γενομένη μοναχὴ, ἠγωνίζετο πολλὰ ὁμοῦ μὲ αὐτάς. Τυρίον ἢ ὀψάριον ποτὲ δὲν ἔτρωγε, παρὰ μόνον τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ δωδεκαημέρου, ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτας τὰς ἡμέρας ἐγεύετο μόνον ἀπὸ αὐτὰ, οὐχὶ δὲ καὶ

Digitized by Google

ἐχόρταινε· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας ψωμίον μόνον ἔτρωγε, καὶ νερὸν μόνον ἔπινε μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, καὶ ταῦτα μὲ ἐγκράτειαν, καὶ ὄχι μὲ χορτασμόν. Εἰς δὲ τὰς ἁγίας τεσσαρακοστὰς τοῦ χρόνου οὔτε ψωμίον ἔτρωγεν, οὔτε νερὸν ἔπινεν, ἀλλὰ μόνον ἔτρωγε λεπτὰ λάχανα, καὶ αὐτὰ τὰ ἔτρωγεν ἀνὰ δύω ἡμέρας. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τέσσαρες χρόνοι ἔγεινεν ἡγουμένη τοῦ ἀσκητηρίου ἐκείνου, καὶ ἔκτοτε ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρίζεται τὴν πλέον εὐτελεστέραν καὶ ταπεινοτέραν ζωὴν ἀπὸ ὅλας τὰς μοναχὰς, ὥστε ἐκ τῆς ταπεινώσεώς της ταύτης δὲν ἐγνωρίζετο ὅτι εἶναι ἡγουμένη καὶ προεστῶσα. Ὅτε δὲ ἐκοιμᾶτο ἡ ὁσία δὲν εἶχε προσκεφάλαιον, ἀλλ' ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν ἔκλινε τὴν κεφαλήν της, ἡ ὁποία πέτρα ἦτο ἐπίτηδες εὐτρεπισμένη διὰ τοῦτο καὶ μόνον, καὶ οὕτως ἐλάμβανεν ὀλίγον ὕπνον. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι τέσσαρες ἐτρώθη ἡ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς ἡσυχίας, ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἀσκητήριον. Ὅθεν εἰς τοῦτο μεταχειρισθεῖσα συνεργὸν ἕνα ἱερο-πρεπῆ ἄνδρα, Ματθαῖον καλούμενον, ἀνῆλθεν εἰς τόπον ἡσυχαστικὸν, ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς καὶ ἐκεῖ ἐτρύγησεν ἀρκετῶς τοὺς καρποὺς τῆς ἡσυχίας. Ὁ δὲ προρρηθεὶς Ματθαῖος ἔφερεν εἰς τὰς ὁσίας τὰς χρείας τοῦ σώματος, διὰ μέσου τοῦ ἐργοχείρου τὸ ὁποῖον ἐδούλευον.

Μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἠκολούθησεν ἀνάγκη καὶ βία, ὑπῆγεν ἡ ὁσία εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔχουσα συνεργόν της ἕνα πρεσβύτερον εὐνοῦχον ἐκ φύσεως, Ἰγνάτιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐστολισμένος μὲ πᾶσαν ἀρετὴν, διότι ὁ προρρηθεὶς μοναχὸς Ματθαῖος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἀφ' οὗ πρότερον διέλαμψε μὲ σημεῖα καὶ θαύματα, εἰς τόπον ἡσυχον καὶ παράμερον. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ ὁσία εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔμεινεν εἰς ἓν ἀσκητήριον χρόνους ἑπτὰ, θλιβομένη πάντοτε καὶ φροντίζουσα διὰ τὸ ἀσκητήριόν της, τὸ ὁποῖον ἄφησεν. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινεν εἰς αὐτὴν μία θεϊκὴ ὀπτασία, φανερόνουσα, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀσκητήριόν της, εὐθὺς ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ χαιρετήσασα ὅλας τὰς ἀδελφὰς ὁμοῦ μὲ τὸν ῥηθέντα πρεσβύτερον Ἰγνάτιον, συνέχαιρε μὲ αὐτὰς, νουθετοῦσα καὶ διδάσκουσα, πῶς νὰ ἀποκτήσωσι τὰς θεουργοὺς ἀρετὰς, καὶ πῶς νὰ τελειώσωσιν ὅλας τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Προγνωρίσασα δὲ ἡ ἁγία τὴν πρὸς Θεὸν αὐτῆς ἐκδημίαν πρὸ δώδεκα ἡμερῶν τῆς κοιμήσεώς της, ἀνέφερε τοῦτο καὶ εἰς τὰς ἀδελφάς· ὅθεν εὐχαριστήσε μὲν τὸν Κύριον, συνάξασα δὲ ὅλας τὰς μοναχὰς, ἐπροχείρησε τὴν μέλλουσαν νὰ ἡγουμενεύῃ εἰς αὐτάς. Εἰς δὲ τὴν ὑστερινὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐπρόσεχεν ἡ μακαρία εἰς τὴν ψαλμῳδίαν τοῦ ψαλτηρίου, ὁμοῦ μὲ τὰς ἀδελφάς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ ὅλον τὸ ψαλτήριον, ἀφῆκε νὰ ψάλωσιν αἱ ἀδελφαὶ τὸ ἀπολειφθὲν αὐτοῦ μέρος, αὐτὴ δὲ προσευχηθεῖσα πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ ἐνταφιασμοῦ της πολλοὶ δαιμονισμένοι καὶ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν της πολλοὶ τυφλοὶ ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν. Προεῖπε δὲ ἡ ἁγία εἰς τὰς ἀδελφὰς, ὅτι ἐκείνην τὴν κληρονομίαν καὶ δόξαν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβω παρὰ Θεοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, αὐτὴν θὰ τὴν λάβω μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀποδιώσεώς μου. Ὅθεν μετὰ τὰς ἡμέρας ταύτας δύω καλογραῖαι εἶδον ἕνα φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα· ἤτοι εἶδον δύω ἄνδρας ἀστραποβόλους, οἱ ὁποῖοι ἵσταντο ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς ἁγίας, ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν τοῦ ἱεροῦ βήματος· ἐκράτουν δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἔνδυμα πορφυροῦν καὶ βασιλικὸν, ὑφασμένον ἀπὸ χρυσίον καὶ μαργαρίτας καὶ λίθους τιμίους, καὶ μὲ αὐτὸ ἐνέδυον τὴν ἁγίαν. Ὅθεν τοῦτο βλέπουσαι, ἐνεθυμήθησαν τὴν πρόρρησιν, τὴν ὁποίαν εἶπεν εἰς αὐτὰς ἡ ἁγία, καὶ τὴν ταύτης ἔκβασιν· διὸ καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Θεὸν, ὁ ὁποῖος δοξάζει τοὺς ἀγαπῶντας καὶ δοξάζοντας αὐτόν.

---

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αφκς' (1526) πυρὶ καὶ ξίφει τελειοῦται.*

† » Βληθεὶς καμίνου ἐν μέσῳ, Ἰωάννη,
» Χριστῷ προσῆδες ὕμνον εὐχαριστίας. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ Κουλικᾶς ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αφξδ' (1564), ὀγγίνοις τελειοῦται.*

† » Τὸν Κουλικᾶν δὲ πῶς σιωπῇ παρίδω,
» Ὃς ὀγγίνοις τέθνηκεν ὑπὲρ Κυρίου; [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΥ τοῦ Ἱεροσολυμίτου. [1]

» Τὸν Παφνούτιον γῆς τάφῳ κεκρυμμένον,
» Ἄπεικός ἐστι καὶ σιγῆς κρύψαι τάφῳ.

† » Τῇ δ' ἐννάτῃ δεκάτῃ Παφνούτιον ἔνθεν ἄειραν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας.

» Κοινωνὸς ὤφθης, Θεόδωρε, τοῦ πάθους,
» Τῷ καὶ ποθητῷ, καὶ παθῶν ὑπερτέρῳ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίνου, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐν Πέργῃ Παμφυλίας, Θεοδώρου καλουμένου, ἐν ἔτει ρμ' (140), ἔγεινε σύναξις νέων εὐμόρφων καὶ ὡραίων Τυρώνων, [2] (ἤτοι στρατιωτῶν νεωστὶ συλλεγμένων.) Τότε λοιπὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἱκανοὺς, καὶ ὁ μακάριος οὗτος Θεόδωρος ἐφέρθη εἰς τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐβούλλωσαν τοὺς ἄλλους νέους ὅσους ἐσύναξαν, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἔσχισε τὴν βοῦλλαν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔβαλον, οὕτως εἰπών· ἐγὼ εἶμαι ἐσφραγισμένος ἐκ κοιλίας μητρός μου (ἤτοι ἀφ' οὗ ἐγεννήθην ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός μου) ἀπὸ τὸν βασιλέα μου Χριστόν, καὶ εἰς ἄλλον βασιλέα στρατιώτης δὲν γίνομαι. Ὁ ἡγεμὼν τὸν ἠρώτησε, καὶ εἰς ποῖον βασιλέα ἔγεινες στρατιώτης; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁ ἡγεμὼν εἶπεν, οὐδὲ εἰς τοὺς θεοὺς ἡμῶν; καὶ ὁ ἅγιος πρὸς αὐτὸν, ἐγὼ εἰς δαίμονας ἀκαθάρτους δὲν ἐθυσίασα πώποτε.

Τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ δείρωσιν αὐτὸν, ἀφ' οὗ δὲ τὸν ἔδειραν δυνατὰ, παρεστάθη εἰς ἐρώτησιν, καὶ λέγει ὁ ἡγεμὼν πρὸς αὐτὸν, κἂν τώρα ἐσωφρονίσθης Θεόδωρε, διὰ νὰ ἀποκρίνεσαι φρονίμως; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, εἴθε καὶ σὺ, ἡγεμὼν, νὰ ἐγνώριζες ἐκεῖνον, ὅστις σὲ ἔπλασε, καὶ νὰ ἐπροσκύνεις αὐτόν. Τότε ἐξαπλόνουσι τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ἐσχάραν, ἡ ὁποία ἐκάη ὑπερβολικὰ, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἔρραινον πίσσαν καὶ θεῖον καὶ κηρίον· καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ταῦτα ἔκαμνον, ὁ δὲ Θεὸς ἐνήργησε μέγα καὶ ἐξαίσιον θαῦμα, διότι ἔγεινε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν μεγάλη βοὴ, καὶ μετὰ τὴν βοὴν ἐσχίσθη εἰς δύω μέρη ἡ γῆ ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ἡ ἐσχάρα, καὶ μετὰ τὸ σχίσιμον, ὢ τοῦ θαύματος! ἐξῆλθε νερὸν, τὸ ὁποῖον καὶ τὴν φωτίαν ἔσβυσε καὶ τὴν ἐσχάραν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐσηκώθη ἐπάνω ὅλως ὑγιὴς, καὶ λέγει τῷ ἡγεμόνι· τοῦτο τὸ θαῦμα ὅπερ εἶδες, ἀνθύπατε, δὲν εἶναι ἔργον τῆς δυνάμεώς μου, ἀλλὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, τὸν ὁποῖον ἐγὼ λατρεύω. Ἂν λοιπὸν θέλῃς καὶ σὺ νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμιν τῶν θεῶν σου, ἄναψον ἄλλην πυρκαϊὰν καὶ ἂς ἁπλωθῇ εἰς στρατιώτης ἰδικός σου ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν διὰ τὸ ὄνομα τῶν θεῶν σου, καὶ τότε θὰ γνωρίσῃς τὴν ἀνίκητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου. Ταῦτο εἶπε, καὶ παρευθὺς οἱ στρατιῶται κόψαντες τὸν λόγον, εἶπον εἰς τὸν ἡγεμόνα, μὴ οὕτω κάμῃς, αὐθέντα, ἀλλὰ μᾶλλον βάλε εἰς τὴν ἐσχάραν ἕνα ἱερέα τῶν θεῶν, διότι ἴσως εἰσακούσωσιν αὐτὸν οἱ θεοὶ, ὡς ἱερέα των, καὶ δὲν τὸν ἀφήσωσι νὰ βληθῇ. Ὁ δὲ ἄρχων ἀκούσας τοῦτο, ἂς φερθῇ, εἶπεν, ἐδῶ ἱερεὺς, καὶ εὐθὺς ἐστάθη ἔμπροσθέν του εἷς ἱερεὺς, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ ἡγεμών· εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, Διόσκορε, ποίαν μαγείαν μεταχειρίζονται οἱ χριστιανοὶ κατὰ τοῦ πυρὸς, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Θεόδωρος οὗτος μεταχειρισθεὶς ἔμεινεν ἀβλαβής; ὁ Διόσκορος ἔφη, οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι μάγοι, μὴ γένοιτο! ἀλλ' εἰς ὁποῖον τόπον ἐκφωνηθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ,

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸν ὅσιον Παφνούτιον τὸν Ἱεροσολυμίτην, ὃν γράφει ὁ τυπωμένος Συναξαριστὴς εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ παρόντος Ἀπριλίου, τοῦτον ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς γράφει κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἐννάτην αὐτοῦ, καὶ ἐπιγράφει αὐτὸν, ὄχι ὅσιον ἁπλῶς, ἀλλὰ ὁσιομάρτυρα, καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος οὗτος, ὅστις γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις, ἱερομάρτυς. Ὅθεν ἠκολουθήσαμεν εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν· ἴσως δὲ ὁ ὁσιομάρτυς οὗτος Παφνούτιος εἶναι ὁ παρὰ τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ἀναφερόμενος, ὅστις ἦτο καὶ ὅσιος καὶ ἱερεύς· ἀλλ' ἐμπόδισεν ἡμᾶς ἀπὸ τὸν τοιοῦτον στοχασμὸν ἡ ἡμέρα, καθότι ἐκεῖνος μὲν ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Σεπτεμβρίου, οὗτος δὲ κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἀπριλίου. Ταῦτα δὲ τὰ ἀμφίβολα ἀκολουθοῦσιν, ἐπειδὴ ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος, ὅστις ἔβαλεν ἐδῶ τὸν Κανόνα καὶ τὰ τροπάρια τοῦ ἱερομάρτυρος τούτου Παφνουτίου δὲν ἔγραψεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Συναξαρίου κατὰ τὸ σύνηθες, οὔτε δίστιχον ἰαμβικὸν, οὔτε στίχον ἡρωϊκὸν, οὔτε συναξάριον ὅλως. Ὁ ὁσιομάρτυς οὗτος καὶ ἱερομάρτυς Παφνούτιος ἴσως εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος Ἀββᾶς Παφνούτιος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 395, ὅτι περιπατῶν ἐπλανήθη εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἔφθασε πλησίον εἰς ἓν χωρίον. Ἐκεῖ δὲ ἔτυχε νὰ ἴδῃ ἄνδρα πορνεύοντα γυναῖκα, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς κατακρίνῃ, εὐθὺς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας του· καὶ ἰδοὺ ἐστάθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου, κρατῶν μάχαιραν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Παφνούτιε, ὅλοι ἐκεῖνοι ὅσοι κατακρίνουσι τοὺς ἀδελφούς των θὰ θανατωθῶσι μὲ τὴν μάχαιραν ταύτην· σὺ ὅμως, ἐπειδὴ δὲν κατέκρινες, ἀλλ' ἐταπείνωσες τὸν ἑαυτόν σου ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεὸν, ὡς ἂν ἤθελες κάμῃ σὺ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τοῦτο ἐγράφη τὸ ὄνομά σου εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς.

[2] Λέξις λατινικὴ tiro σημαίνουσα τὸν νεοσύλλεκτον στρατιώτην. Σ. Ε.

Digitized by Google

πᾶσα μὲν μαγεία ἀπὸ ἐκεῖ διώκεται καὶ διαλύεται, οἱ δὲ δαίμονες φοβοῦνται καὶ φεύγουσιν. Ὁ ἡγεμὼν εἶπε, λοιπὸν δυνατώτερος εἶναι ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν Δία; ὁ Διόσκορος ἀπεκρίθη, ὁ Ζεὺς εἶναι εἴδωλον κωφὸν καὶ ἀναίσθητον. Παρακαλῶ σε λοιπὸν μή με ἀναγκάσῃς νὰ ἁπλωθῶ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμιν τοῦ Διός, αὐτὸς μᾶλλον ἀς βληθῇ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. Ὁ ἡγεμὼν εἶπε, καὶ ποῖος τολμᾷ νὰ κάμῃ τοιοῦτον πρᾶγμα; ὁ Διόσκορος ἀπεκρίθη, ἐγὼ μὲ τὴν προσταγήν σου κάμνω τοῦτο· καὶ ἐάν με παιδεύσῃ, πιστεύω εἰς αὐτόν, ὅτι ἔχει δύναμιν. Ὁ ἡγεμὼν λέγει, ἕως τώρα δὲν ἦσο ἱερεύς; καὶ διατί τοιαῦτα λαλεῖς; ὁ Διόσκορος ἀπεκρίθη, διὰ ἔλλειψιν γνώσεως ἤμην ἱερεύς· βλέπων δὲ τὸν μακάριον Θεόδωρον, ὅτι δὲν ἐχυριεύθη ἀπὸ τὸ πῦρ, ἀλλ' ἔμεινεν ἀβλαβὴς, ἐστερεώθην, καὶ τώρα θέλω νὰ γίνω συστρατιώτης αὐτοῦ. Τότε ὁ ἡγεμὼν λέγει, ἐπειδὴ οὕτω λέγεις, ἀνάβα ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. Τότε ὁ Διόσκορος προσέπεσεν εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον καὶ εἶπεν, εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δοῦλε τοῦ Θεοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ προσηυχήθη ὁ ἅγιος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἠπλώθη ὁ Διόσκορος εἰς τὴν ἐσχάραν, καὶ φωνάξας μεγάλως, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ Θεὸς τοῦ Θεοδώρου, δέξαι τὸ πνεῦμά μου ἐν εἰρήνῃ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εὐθὺς λοιπὸν πιασθεὶς ὁ Θεόδωρος, ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐδέθη ἀπὸ τοὺς πόδας εἰς μίαν ἅμαξαν καὶ οἱ μὲν ἵπποι ἀτάκτως καὶ ἀγρίως σύροντες τὴν ἅμαξαν ἔπεσον κάτω εἰς χρημνὸν καὶ συνετρίφθησαν. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος λυθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ μὲ ἀόρατον καὶ θεϊκὴν δύναμιν, ἔμεινεν ἀβλαβὴς, ὅθεν ἐξέπληξεν ἅπαντας· ἀπὸ τούτους δὲ δύω στρατιῶται, Σωκράτης καὶ Διονύσιος ὀνομαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἔδεσαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν ἅμαξαν, ἐβεβαίονον, ὅτι εἶδον θαῦμα ἐξαίσιον καὶ παράδοξον. Διότι ὅτε τὰ ἄγρια ἅλογα ἐδιώκοντο ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς θέαμα φοβερὸν, τὸ ὁποῖον κατέπληττε πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν· κατέβη δηλαδὴ ὡς μία ἅμαξα οὐρανία καὶ πύρινος, ἡ ὁποία ἔλυσε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἐπιγείου ἁμάξης, ὕστερον δὲ σηκωθεῖσα ἐκείνη ὑψηλὰ, ἔφερε τὸν ἅγιον ἀβλαβῆ εἰς τὸ Πραιτόριον, ἤγουν εἰς τὸ παλάτιον· εἴδομεν δὲ τὰ ἅλογα, ἅτινα ἐδιώκοντο καὶ ἐσπρώχνοντο ἴσα εἰς τὸν χρημνὸν διὰ νὰ κατακρημνισθῶσι. Ὅθεν ἀφ' οὗ ταῦτα εἶδαν καὶ ἐμαρτύρησαν οἱ στρατιῶται μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησαν «Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν, καὶ εὐθὺς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔβαλεν αὐτοὺς ὁμοῦ καὶ τὸν ἅγιον Θεόδωρον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ προστάζει νὰ ἀναφθῇ μία κάμινος τρεῖς ἡμέρας. Τούτου γενομένου, ἐμβῆκεν ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τοὺς στρατιώτας ἐντὸς αὐτῆς· ἐπειδὴ δὲ κατέβη δρόσος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν κάμινον, διὰ τοῦτο τόσον ἀνενόχλητοι ἔμειναν οἱ ἅγιοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὥστε ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσιν ὡς ἂν ἦσαν εἰς νυμφικὸν θάλαμον· ἡ δὲ ὁμιλία των ἦτο περὶ τῆς Φιλίππης, τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἡ ὁποία πρὸ τριῶν χρόνων ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐφέρθη εἰς ξένον τόπον ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς χριστιανούς. Ἐδιηγεῖτο λοιπὸν ὁ ἅγιος Θεόδωρος εἰς τοὺς συμμάρτυράς του πῶς ἠχμαλωτίσθη ἡ μήτηρ του, καὶ πῶς ἠγάπα νὰ τὴν ἴδῃ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· καὶ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς ἀνεβόησε, δεῖξόν μοι τὴν μητέρα μου μὲ τοὺς τρόπους τοὺς ὁποίους σὺ ἠξεύρεις, διότι οὐδὲν εἶναι εἰς σὲ ἀδύνατον, ἵνα γνωρίσωσιν ὅλοι τὰ μεγαλεῖά σου· αὕτη μὲν ἦτο ἡ ὁμιλία, ἣν ἐποίουν ἐν τῇ καμίνῳ οἱ ἅγιοι. Ἐπειδὴ ἡ δὲ φλὸξ τῆς καμίνου ἐμαράνθη τελείως, ἀπεκοιμήθησαν, Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιστὰς εἰς τὸν ἅγιον λέγει αὐτῷ, μὴ λυπῆσαι, Θεόδωρε, ἰδοὺ ἦλθεν ἡ μήτηρ σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἐξυπνήσας, ἐδιηγεῖτο εἰς τοὺς συναθλητάς του τὸ ὄνειρόν του· καὶ ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσῃ ἡ διήγησις τοῦ ὁράματος, καὶ ἰδοὺ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Φιλίππα ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου, καὶ βλέπουσα τὸν ποθητόν της υἱόν, ἠγαλλιάσατο καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μάρτυρας. Μαθὼν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν μητέρα του, μὲ ποῖον τρόπον, καὶ πόθεν ἦλθεν, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀνέπεμπεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν.

Τὴν ὁ ἐπαύριον σηκωθεὶς ὁ ἡγεμὼν, εἰς ἐμὲ φαίνεται, εἶπεν, ὅτι μηδὲ κόκκαλον δὲν ἔμεινεν ἀπὸ τὸν Θεόδωρον καὶ τοὺς συντρόφους του, οἵτινες ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον· καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦ ἡγεμόνος, ἰδοὺ ἦλθεν εἷς στρατιώτης ἀπὸ τὴν κάμινον, καὶ λέγει ταῦτα εἰς τὸν ἡγεμόνα, Ἐπειδὴ ὁ Θεόδωρος ἐπεκαλέσθη τὸν Ἰησοῦν, ἐμαράνθη μὲν ἡ φλὸξ τῆς καμίνου, ἡ δὲ μήτηρ του ἐλθοῦσα αἰφνιδίως ἀπὸ ξένον τόπον, ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον, ὅθεν καθήμενοι συνομιλοῦσι περὶ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν μὲ τόσην ἀνενοχλησίαν, ὡς ἂς ἦσαν εἰς

Digitized by Google

κανένα νυμφικὸν θάλαμον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, ἔγεινεν ἐκστατικὸς, καὶ ἐλθὼν ὁ ἴδιος εἰς τὴν κάμινον, ἐκάλεσε τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν, σὺ εἶσαι ἡ μήτηρ τοῦ Θεοδώρου; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ἐγὼ εἶμαι. Ὁ ἡγεμὼν λέγει, κάμε τὸν υἱόν σου νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς Θεοὺς, διὰ νὰ μὴ ἀφανισθῇ κακεγκάκως, καὶ σὺ μείνῃς ἄτεκνος· ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ὁ υἱός μου ὅταν σταυρωθῇ ὑπὸ σοῦ, τότε θέλει θυσιάσει εἰς τὸν Θεόν του θυσίαν αἰνέσεως. Ὁ ἡγεμὼν εἶπεν, ἐπειδὴ σὺ εὗρες τὸν τρόπον τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ σου, οὗτος ὁ τρόπος ἂς γίνῃ καὶ διὰ τοῦ ἔργου· εὐθὺς λοιπὸν ἐπρόσταξεν, ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος νὰ σταυρωθῇ, οἱ δὲ ἄλλοι μάρτυρες νὰ λογχευθῶσι μέσα εἰς τὴν κάμινον, ἡ δὲ ἁγία Φιλίππα, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου, νὰ ἀποκεφαλισθῇ. Καὶ οὕτως ἡ μὲν ἁγία Φιλίππα ἀπεκεφαλίσθη, οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἐλογχεύθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος καρφωθεὶς εἰς τὸν σταυρὸν, ἦτο κρεμασμένος εἰς αὐτὸν τρεῖς ἡμέρας ζωντανὸς, [1] καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τότε τινὲς χριστιανοὶ τειλίξαντες τὰ λείψανα τῶν μαρτύρων μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἐπίσημον τόπον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ, ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν Ἐργῃ τῆς Παμφυλίας.) [2]

Ἡ ἁγία μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΑ, *ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ξίφει τελειοῦται.*

» Φιλῶ Φιλίππαν, ὡς ἀθλητοῦ μητέρα,
» Φιλῶ Φιλίππαν, ὡς ἀθλοῦσαν ἐκ ξίφους.

Οἱ πιστεύσαντες ἅγιοι δύω στρατιῶται ΣΩΚΡΑΤΗΣ *καὶ* ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, *λόγχῃ τελειοῦνται.*

» Ἔθυξε λόγχη νεκρὸν ὑψίστου πάλαι,
» Νύττει δὲ καὶ νῦν μάρτυρας ζῶντας δύω.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ *ἐπισκόπου Πισσιδείας τοῦ ὁμολογητοῦ.*

» Ὁ Γεώργιος, ὡς γεώργιον μέγα,
» Ἔχων ἀπῆλθεν εἶδος ἀρετῆς ἅπαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων, ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεὸν παιδιόθεν· διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετήν του ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Πισσιδείας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ συνεργείας τοῦ διαβόλου ἐκινήθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ἡ αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, καὶ ἐπέμποντο πανταχοῦ γράμματα, διὰ νὰ συναχθῶσι ταχέως ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπείσθη νὰ συμφωνήσῃ μὲ τοὺς αἱρετικοὺς, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τούτου χάριν κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν καὶ κακοπάθειαν· εἰς τὴν ὁποίαν διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἵνα παρ' ἐκείνου λάβῃ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΤΡΥΦΩΝΟΣ *ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.* [1]

» Θεὸν ποθήσας ὁ τρυφὴν μισῶν Τρύφων,
» Θεοῦ παρέστη τῷ κτιστοικτηρίῳ.

* *Ὁ ὅσιος* ΣΥΜΕΩΝ *ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, ὁ μονοχίτων καὶ ἀνυπόδητος, ὁ καὶ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Φλαμουρίου μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

---

[1] Λυπηρόν μοι ἐφάνη νὰ σιωπήσω τὰ λόγια ὅσα εἶπεν ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος, ὅτε εἶδε τὸν Σταυρὸν καρφωμένον εἰς τὴν γῆν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμέλλε νὰ σταυρωθῇ, εἶσι δὲ ταῦτα, «Χαίροις Σταυρὲ καύχημα τῶν χριστιανῶν. Χαίροις λυτρωτὰ » ἁμαρτιῶν, στερέωμα δικαίων, κλίμαξ οὐράνιε· προφητῶν » κήρυγμα, φωστὴρ ἐσκοτισμένων, κήρυξ ἀληθινὲ τῶν τοῦ Χρι» στοῦ παθῶν, τῶν πιστῶν ἡ ἀνάστασις, τῶν νεκρῶν ἡ ἄφθο» ρος πηγή. Διὰ σοῦ οἱ προσερχόμενοι ζωὴν αἰώνιον κληρονο» μοῦσι. Πρόσδεξαί με ἐν ἱλαρότητι, ὅπως τὸν ἐν σοὶ κρεμα» σθέντα σαρκὶ Θεὸν ἄφθαρτον δοξάσω εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

[2] Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ σεβάσμιος κάρα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου εὑρίσκεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, πολλὴν πνέουσα τὴν εὐωδίαν καὶ μένουσα ἕως τοῦδε ἀδιάφθορος.

[1] Ὁ Τρύφων οὗτος ἦτο ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ νέου τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐν ἔτει 959. Μοναχὸς δὲ ὢν πρότερον, ἔγεινε Πατριάρχης μὲ συμφωνίαν τοιαύτην, ὕστερον ὀηλαδὴ ἀπὸ διωρισμένον καιρὸν νὰ παραιτήσῃ διὰ νὰ γίνῃ Πατριάρχης Θεοφύλακτος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀντέστη καὶ δὲν ἤθελε νὰ παραιτηθῇ, μὲ δολιότητα καὶ ἀπάτην τοῦ Θεοφάνους Καισαρείας ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, Πατριαρχεύσας χρόνους δύω καὶ μῆνας τινας, κατὰ τὸν Μελέτιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Συμεὼν ἀναχωρήσας ὕστερον ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ζαγορᾶς καὶ Εὐρίπου καὶ Ἀθηνῶν καὶ Λαρίσσης κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς σεσωσμένους προσήγαγε τῷ Χριστῷ. Ποιήσας δὲ χρόνους τρεῖς ὑπὸ μίαν μηλέαν κατὰ τὸ βουνὸν τὸ

Digitized by Google

» Ἀμπόδητος, Συμεών, βαΐνων, μάκαρ,
» Τὸν πτερηφάντα τοὺς βροτοὺς πατεῖς ὄφιν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ Τριχινᾶ.

» Θνήσκεις ὁ πλήξας τριχίνῃ στολῇ, Πάτερ,
» Τὸν ἐνδύσαντα τοὺς γενάρχας φυλλίνην·
» Εἰκάδι σὸς, Θεόδωρε, λίπ' ὁστέα θυμὸς ἀγήνωρ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ὑποβληθεὶς εἰς πᾶσαν κακουχίαν καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἀπολιθούμενος ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὸ κρύος, τὸ δὲ θέρος φλογιζόμενος ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν καῦμα, ἐσκέπαζε τὸ σῶμά του μὲ φορέματα τρίχινα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Τριχινᾶς. Ὅθεν ἐκ τῶν πόνων τούτων ὄχι μόνον ἐνίκησε τὰς μηχανὰς καὶ ἀπάτας τῶν δαιμόνων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἔλαβε παρὰ Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος ἀκόμη ζωντανὸς ὤν· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἀναβρύει μῦρον εὐῶδες ὁ τάφος του εἰς ὅλους ὅσοι μετὰ πόθου καὶ εὐλαβείας προστρέχουσιν εἰς αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦ μύρου ἐκείνου λαμβάνουσι τὴν ἰατρείαν παντὸς πάθους ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΒΙΚΤΩΡΟΣ, ΖΩΤΙΚΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ, ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ, ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΘΕΩΝΑ, καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀκίνδυνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τέσσαρας.

» Σὺν Ἀκινδύνῳ τέσσαρας κτείνει ξίφος,
» Τὸν ἐκ πλάνης κίνδυνον ἐκπεφευγότας.

Εἰς τὸν Χριστοφόρον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τρεῖς.

» Καμινιαίας αἰθάλης πεπλησμένοι,
» Χριστῷ προσῆλθον οἱ περὶ Χριστοφόρον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγς΄ (296), ὅτε καὶ ὁ τροπαιοφόρος καὶ πολύαθλος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος ἐπιάσθη καὶ ἐβασανίζετο, καὶ βασανιζόμενος ἐτέλει τὰ παράδοξα ἐκεῖνα θαυμάσια. Καὶ ὁ μὲν Βίκτωρ καὶ Ἀκίνδυνος καὶ Ζωτικὸς καὶ Ζήνων καὶ Σεβηριανὸς βλέποντες τὸν ῥηθέντα μέγαν Γεώργιον, ὅτι βληθεὶς εἰς τὸν τροχὸν δὲν ἐβλάβη τελείως ἀπὸ αὐτὸν, μὲ μίαν φωνὴν καὶ οἱ πέντε ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανοὺς, καὶ παρευθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Χριστοφόρος, Θεωνᾶς, Καισάριος καὶ Ἀντωνῖνος, ἦσαν δορυφόροι τοῦ βασιλέως, καὶ παρίσταντο εἰς αὐτὸν ὅτε ἐτιμώρει ἀνελεημόνως τὸν αὐτὸν ἅγιον Γεώργιον, καὶ ἐζήτει ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἀναστήσῃ τὸν πρὸ πολλοῦ ἀποθανόντα νεκρὸν Ἕλληνα διὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπικλήσεως. Ὅθεν βλέποντες, ὅτι ὁ μέγας Γεώργιος διὰ προσευχῆς του ἀμέσως ἀνέστησε τὸν ζητούμενον νεκρὸν, παρευθὺς ἔρριψαν τὰς ἀξιωματικὰς ζώνας καὶ τὰ ὅπλα των ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὅλου τοῦ θεάτρου, καὶ ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· διὸ κρατηθέντες, ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν. Μετά τινας δὲ ἡμέρας παρεστάθησαν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, καὶ κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν, καὶ μὲ ἀνημμένας λαμπάδας κατεκάησαν, καὶ τελευταῖον βληθέντες εἰς τὸ πῦρ, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ Παλαιολαυρίτου.

» Νέον τι κέρδος, τὸν Παλαιολαυρίτην
» Ἰωάννην, χαίρουσιν εὑρόντες νόες,

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τρωθεὶς ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ Θεοῦ, προσεκολλήθη εἰς αὐτὸν, καὶ ἀφήσας τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφάνειαν τῆς παρούσης ζωῆς, ἀπεξενώθη ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ σηκώσας τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ὑπῆγεν εἰς ξένην χώραν καὶ ἀγνώριστον, διὰ τὸν ξενιτεύσαντα Κύριον καὶ γεννηθέντα εἰς ξένον τόπον. Φθάσας δὲ εἰς τὰ Ἱερσόλυμα καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους τόπους, ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ὁσίου Χαρίτωνος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας. Ὅθεν καλῶς τελέσας πᾶσαν ἰδέαν ἀρετῆς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

καλούμενον Φλαμούριον τὸ ἐν τῇ Ζαγορᾷ, ἐσύναζεν ἐκεῖ πολλοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἔκτισε μοναστήριον εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖ ἐκοιμήθη. Μετὰ δὲ τὴν κοίμησίν του εὑρέθη τὸ λείψανον αὐτοῦ εὐωδίας πλῆρες, θαύματα ἐνεργοῦν· ὅθεν ἡ ἁγία του κάρα, ἡ νῦν εὑρισκομένη εἰς τὸ ἄνω μοναστήριον, βρύει διαφόρους ἰατρείας τοῖς μετὰ πίστεως αὐτῇ προστρέχουσι. Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον καὶ τὴν ἀκολουθίαν του ἐν τῇ τετυπωμένῃ αὐτοῦ φυλλάδι.

Digitized by Google

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ξίφει τελειοῦται. [1]

» Ἀναστάσιε, σοῦ δὲ τί γράψω χάριν,
» Χριστοῦ χάριν σπεύσοντος ἐκθανεῖν ξίφει ;

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΖΑΚΧΑΙΟΥ.

† » Οὐχὶ κατάβα, ἀλλ' ἀνάβα, σοί λέγει,
» Ζακχαῖε, Χριστὸς προσκαλῶν σε εἰς πόλον.

* Ὁ ὅσιος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ κτίσας τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ἀθανάσιε, τὸν λίθον Μετεώρου,
» Πρὸς λίθον ἀκρόγωνον τρίβον εἰργάσω.

* Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰς νέας Πάτρας, (τὸ κοινῶς λεγόμενον Πατρατζίκι) ἐν ἔτει ατί (1310), υἱὸς γονέων πλουσίων καὶ ἐπιφανῶν· ὁ δὲ πατήρ του ἀποθανὼν ἀφῆκε τὸν υἱόν του τοῦτον παιδίον μικρὸν εἰς τὴν προστασίαν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἤτοι τοῦ θείου του, ὁ ὁποῖος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων. Ἀφ' οὗ δὲ αἱ νέαι Πάτραι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τοὺς Φράγκους, ἠχμαλωτίσθη καὶ οὗτος· ὕστερον δὲ ἐλευθερωθείς, ὑπῆγε καὶ εὗρε τὸν φυγόντα θεῖόν του, καὶ μετ' αὐτοῦ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ὅσιος, ἔμαθεν ἀρκετὰ μαθήματα τῆς ἔξω φιλοσοφίας· εἶτα ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσας τὸν θεῖον Γρηγόριον τὸν Σιναΐτην, καὶ Δανιὴλ τὸν ἡσυχαστήν, καὶ τὸν ἱερὸν Ἰσίδωρον, τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως γενόμενον ὕστερον, καὶ ἄλλους πατέρας ἐναρέτους ἐσύναξεν ἀπὸ αὐτούς, ὡς ἡ μέλισσα, τὰ ἄνθη τῶν ἀρετῶν. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, καὶ ἐκεῖ ἡσυχάσας ὀλίγον καιρὸν εἰς τόπον ἐρημικὸν, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος. Μαθὼν δὲ ἀπὸ τὸν ἅγιον Κάλλιστον, τὸν μαθητὴν Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, τὸν κατοικοῦντα εἰς τὴν ἐπάνω τῶν Ἰβήρων εὑρισκομένην Σκῆτιν τοῦ Μαγουλᾶ, ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦ ὄρους τὸν καλούμενον Μηλαία ἡσύχαζον δύω ἀσκηταί, Γρηγόριος ἱερομόναχος καὶ Μωσῆς ὀνομαζόμενοι, ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἔγεινε μοναχός. Ὅθεν ὑπηρέτει αὐτοὺς προθύμως εἰς ὅλα τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα, καταπηγνύμενος ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν ψῦχος τοῦ χειμῶνος, πολλάκις δὲ καὶ σκεπαζόμενος ὅλος ἀπὸ τὰς χιόνας.

Ὕστερον δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν ὁ μὲν Μωσῆς ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων, ὁ δὲ ἱερὸς Γρηγόριος λαβὼν τὸν Ἀθανάσιον τοῦτον τὸν παρ' αὐτοῦ καλογηρευθέντα, ὑπῆγαν εἰς Βέρροιαν, καὶ ἐκεῖθεν ἦλθον καὶ οἱ δύω εἰς τοὺς Σταγοὺς, τοὺς εὑρισκομένους κατὰ τὰ μέρη τῆς Λαρίσσης, ὅπου εὑρίσκονται πέτραι ὑψηλαὶ καὶ μεγάλαι. Ὅθεν ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν ἀπὸ ἐκείνας, ὀνομαζομένην Στύλον καὶ εὑρισκομένην πλησίον εἰς τὴν πόλιν, ἐκάθησαν καιρόν τινα. Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς ἓν σπήλαιον ἡσυχάζοντος τοῦ Ἀθανασίου, εἶδεν ὁ γέρων του ὅτι οἱ δαίμονες ἐπερικύκλωσαν τὸ σπήλαιον καὶ ἐσπούδαζον νὰ τὸ κρημνίσωσι, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κάθηται εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ στύλου. Μετὰ ταῦτα ἀνέβη ὁ ὅσιος ἐπάνω εἰς τὴν ἐκεῖ ὑψηλοτέραν πέτραν, καὶ εὐφρανθεὶς διὰ τὴν καλήν της τοποθεσίαν, ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν γέροντά του, καὶ ἐκατοίκησεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ δύω ἀδελφούς. Ἔκτισε δὲ μέσα εἰς τὸ ἐκεῖ σπήλαιον ναὸν εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐπωνόμασε τὴν ὑψηγὴν ἐκείνην πέτραν, Μετέωρον, καθὼς ὀνομάζεται καὶ ἕως τῆς σήμερον. Ἐπειδὴ δὲ συνήχθησαν τινὲς ἀδελφοὶ, κατέστησεν ἐκεῖ κοινόβιον, κτίσας καὶ ναὸν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἀοίδιμος Ἀθανάσιος, καὶ προορατικοῦ χαρίσματος ἀξιωθεὶς, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο ἑβδομήκοντα χρόνων γέρων, πολλὰ θαύματα καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον ἐργασάμενος. [1]

---

* Ὁ ὅσιος ΙΩΑΣΑΦ ὁ συνασκητὴς τοῦ ἀνωτέρω ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Μετεώρῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ἀθανασίῳ ἐν πόλῳ, Ἰωάσαφ,
» Νῦν συγχορεύεις συμμεριστὴς ὡς πόνων.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ἐπισκόπου, ΠΡΟΚΟΥΛΟΥ, ΣΩΣΣΟΥ καὶ ΦΑΙΣΤΟΥ τῶν διακόνων,

---

[1] Ὅρα ἔμπροσθεν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Ἀπριλίου τὸ συναξάριον Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου καὶ τὴν εἰς ἐκεῖνο ὑποσημείωσιν.

[1] Τὸν πλατύτερον Βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὴν ξεχωριστὴν φυλλάδα αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ τὴν ὑμνητικὴν αὐτοῦ Ἀκολουθίαν, ἥτις συνεγράφη ὑπὸ Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδίωνος.

Digitized by Google

ΔΙΣΙΔΕΡΙΟΥ *dναγνώστου*, *ΑΚΟΥΤΙΟΥ* [1] *καὶ ΕΥΤΥΧΙΟΥ*.

Εἰς τὸν Ἰανουάριον.

» Τὸν Ἰανουάριον ἄνδρα γενναῖον,
» Ἀπρίλιος μὴν εἶδεν ἐκτετμημένον.

Εἰς τὸν Προκούλον Σῶσσον καὶ Φαῖστον.

» Σὺν τῷ Προκούλῳ, Σῶσσον ἀλλὰ καὶ Φαῖσον,
» Πρὸ κουλεοῦ κύψαντας ἔκτεινε ξίφος.

Εἰς τὸν Δισιδέριον.

» Δισιδέριος τὴν δέριν δοὺς τῷ ξίφει,
» Τομὴν ὑπέστη, καὶ παρέστη Κυρίῳ.

Εἰς τὸν Ἀκούτιον καὶ Εὐτύχιον.

» Φωνῆς ἀκουτίσθητι τῆς Ἀκουτίου,
» Λέγοντος, Εὐτύχιε, συντμήθητί μοι.
» Ἰανουαρίοιο κάρην τάμον εἰκάδι πρώτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Τιμοθέου ἄρχοντος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας ἐν ἔτει σγή (298), οἱ ὁποῖοι εἰς πικρὰς καὶ διαφόρους τιμωρίας καταδικασθέντες, ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς Ἰανουάριος ἐβλήθη εἰς κάμινον, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβὴς χάριτι Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἔκοψαν τὰ νεῦρά του, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι, γυνή τις ὀνόματι Μαξιμίνα, χήρα οὖσα καὶ μονογενῆ υἱὸν ἔχουσα, ὑστερήθη αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ ὁ θάνατος τῆς τὸν ἥρπασεν· ὅθεν ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα τὴν στέρησίν του, ἐλθοῦσα δὲ ὀλίγον εἰς τὸν ἑαυτόν της, βλέπει ἄνωθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ πανίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ἐζωγραφημένη ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου. Ὅθεν ἐνθυμηθεῖσα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάλαι ποτὲ ἔκαμεν ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος, ἀναστήσας τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος, αὐτὸ τοῦτο ἐποίησε καὶ αὐτὴ θεόθεν, κινηθεῖσα διότι σχηματίσασα τὸν υἱόν της ἐπιτηδείως, ἐσχημάτισε παρομοίως καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου, καὶ εἰς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ υἱοῦ της ἔβαλε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς εἰκόνος, εἰς δὲ τὸ στόμα ἐκείνου ἔβαλε τὸ στόμα τῆς εἰκόνος, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέλη τοῦ υἱοῦ συνήρμοσεν ἐπιτηδείως τὰ μέλη τῆς εἰκόνος. Ἔπειτα μὲ θρήνους καὶ δάκρυα παρεκάλει τὸν ἅγιον λέγουσα· δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με, καὶ παρηγόρησον τὴν θλῖψιν μου, καὶ ἀνάστησον τὸν υἱόν μου, ὅτι αὐτὸν μόνον ἔχω μονάκριβον. Ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας τὴν συμφοράν της, παρέστησε ζωντανὸν τὸν υἱόν της. Τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον βλέποντες ὅλοι οἱ συναχθέντες διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι τὸν νέον, ἔμειναν ἐκστατικοὶ, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον.

[1] Ἐν δὲ ταῖς Μηναίοις γράφεται Φαύστου, Ἀκουτίωνος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας *ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΣ* *ἡ Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτῆς,* *ΑΠΟΛΛΩ, ΙΣΑΑΚΙΟΥ καὶ ΚΟΔΡΑΤΟΥ*.

Εἰς τὴν Ἀλεξάνδραν.

» Ἤδει μενούσης προῦξενον λαμπηδόνος,
» Τὴν ἐν ζόφῳ κάθειρξιν Ἀλεξανδρία.

Εἰς τὸν Ἀπολλὼ καὶ Ἰσαάκιον.

» Διμαγχόνην οἴσαντες ἀθληταὶ δύω,
« Ψυχοκτόνον φεύγουσι δαιμοναγχόνην.

Εἰς τὸν Κοδράτον.

» Ζωμοὺς χύτρας σῆς τοὺς ἱδρῶτας, Κοδράτε,
» Ἅλατι, τμηθείς, αἱμάτων παραρτύεις. [1]

Ἀλεξανδρία ἡ Ἀλεξάνδρα ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἦτο σύζυγος τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ· βλέπουσα δὲ τὸν ἅγιον Γεώργιον, ὅτι ἐτιμωρεῖτο, καὶ ὅτι ἐκτυπήθη εἰς τὴν κοιλίαν μὲ ἀκόντιον καὶ δὲν ἐβλάβη, καὶ ὅτι ἐδέθη μὲν εἰς τὸν τροχὸν ἐκεῖνον, ὅστις εἶχε γύρω ἐμπηγμένα σίδηρα κοπτερὰ, καὶ ἐμοιράσθη τὸ σῶμά του εἰς πολλὰ κομμάτια, ὕστερον δὲ πάλιν ἔγεινεν ὑγιὴς καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα· καὶ ὅτι διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα ἔκαμε πολλοὺς νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ἄλλοι μὲν ἀπεκεφαλίσθησαν, ἄλλοι δὲ ἐκλείσθησαν εἰς φυλακάς· ταῦτα, λέγω, τὰ παράδοξα καὶ ὑπερφυσικὰ θαύματα βλέπουσα ἡ μακαρία Ἀλεξάνδρα, ἀφῆκε τὴν δόξαν τῆς βασιλείας, καὶ πιστεύσασα εἰς τὸν Χριστὸν, ὡμολόγησεν ἑαυτὴν Χριστιανὴν ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδρός της Διοκλητιανοῦ, ὅθεν παρεδόθη εἰς τὴν φυλακήν. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἀπόφασις πα-

[1] Τοῦτο τὸ ἴδιον δίστιχον εὑρίσκεται καὶ κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Μαΐου εἰς τὸν ἅγιον συνώνυμον τούτου Κοδράτον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Θέλει δὲ νὰ εἰπῇ, ὅτι τοὺς ζωμοὺς τῆς ἱδικῆς σου χύτρας, ἤτοι τοὺς ἱδρῶτας τῆς σαρκός σου, τοὺς ἤρτυσες μὲ τὸ ἅλας τῶν αἱμάτων σου, καὶ οὕτω προσεφέρθης εἰς τὸν Θεόν.

Digitized by Google

ρὰ τοῦ ἀνδρός της, ἵνα ἀποκεφαλισθῇ ὁ μέγας Γεώργιος ὁμοῦ καὶ αὐτή, ἔμαθε τοῦτο ἡ βασίλισσα εἰς τὴν φυλακήν, καὶ προσευξαμένη, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Βλέποντες δὲ οἱ τρεῖς ὑπηρέται τῆς βασιλίσσης, Ἀπολλὼς, Ἰσαάκιος καὶ Κοδράτος, ὅτι κατεφρόνησεν ἡ ἁγία πρόσκαιρον βασιλείαν καὶ θνητὸν βασιλέα, καὶ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, ἀποθανοῦσα διὰ τὴν ἀγάπην του, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστόν. Ὅθεν παρρησιασθέντες, ἤλεγξαν τὸν βασιλέα, καὶ παράνομον αὐτὸν ὠνόμασαν καὶ θηριώδη, ἐπειδὴ οὐδὲ τὴν ἰδίαν γυναῖκά του ἐσπλαγχνίσθη, μὲ τὴν ὁποίαν ἐγέννησε τέκνα· ὀργισθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε καὶ ἔβαλον αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν· καὶ τούτου γενομένου, ἐσυλλογίζετο ὁ ἄνομος ὅλην τὴν νύκτα, ποῖον εἶδος θανάτου νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μάρτυρας. Τῷ δὲ πρωὶ ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τὸν μὲν Κοδράτον ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι, τὸν δὲ Ἀπολλὼ καὶ Ἰσαάκιον νὰ βάλωσιν εἰς φυλακὴν, οἱ ὁποῖοι μὴ φαγόντες, μηδὲ πιόντες εἰς διάστημα ἡμερῶν ἱκανῶν, ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν τῆς πείνης παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥ [1] *πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

» Μαξιμιανὸς, οὐχ ὁ παμφάγος λύκος,
» Ἀλλ' ὁ τροφεὺς τέθηπκε τῆς Ἐκκλησίας.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱέ (415) καταγόμενος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, υἱὸς γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν. Διὰ χρείαν δέ τινα ἀναχωρήσας ἀπὸ Ῥώμης, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ διαλάμψας μὲ τὴν ἐνάρετον κατάστασιν καὶ ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς του, καὶ γνωρισθεὶς ὅτι ἦτο εὐφυὴς καὶ πολυμαθὴς, ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν ἀοίδιμον Σισίνιον τὸν τότε πατριαρχεύοντα· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως τοῦ Νεστορίου τοῦ αἱρετικοῦ, τοῦ μετὰ τὸν Σισίνιον πατριαρχεύσαντος. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Νεστόριος ἐξωρίσθη, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἁγιώτατος οὗτος Μαξιμιανὸς μὲ τὴν ψῆφον τοῦ βασιλέως καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· εἰς τούτου δὲ τοῦ πατριάρχου τὸν καιρὸν εἶχεν εἰρήνην ἡ Ἐκκλησία. Καλῶς λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του εἰς δύω χρόνους καὶ μῆνας πέντε, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν φυλάξας ἀνενόχλητον ἀπὸ πᾶν σκάνδαλον καὶ ταραχὴν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ *τοῦ Σιναΐτου.*

» Ἀναστάσιος ἐν Σινᾷ Μωσῆς νέος,
» Καὶ πρὶν τελευτῆς τὸν Θεὸν βλέπειν ἔχει.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἀναστάσιος παραιτήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἀναλαβὼν, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, ἐκουρεύθη καὶ ἔγεινε μοναχὸς, καὶ προθύμως ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινεν ἐραστὴς τῶν μεγαλλιτέρων ἀγώνων τῆς ἀρετῆς, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους, ἦλθεν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος. Ἐκεῖ δὲ εὑρὼν μοναχοὺς μεταχειριζομένους τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν, ἔμεινε μαζὶ μὲ ἐκείνους, ὑποτασσόμενος εἰς αὐτοὺς καὶ ὑπηρετῶν. Ὅθεν ἐπειδὴ ἔγεινε πολλὰ ταπεινόφρων, ἔλαβε παρὰ Θεοῦ χαρίσματα γνώσεως καὶ σοφίας πολλῆς, διὰ τῆς ὁποίας συνέγραψε βίους ἁγίων πατέρων, καὶ ἐσύνθεσε λόγους ψυχωφελεῖς· φθάσας δὲ εἰς βαθύτατον γῆρας πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [4]

---

[1] Ἀλλὰ καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τόμ. β'. σελ. 22 τῆς ἐκκλ. ἱστορίας, συμφώνως μὲ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, Μαξιμιανὸν αὐτὸν ὀνομάζει, καὶ οὐχὶ Μάξιμον, ὡς ὀνομάζει αὐτὸν ὁ τετυπωμένος Συναξαριστής. Ἔγεινε δὲ οὗτος πατριάρχης, ἀφ' οὗ ἐξωρίσθη ὁ Νεστόριος ἐν ἔτει υλά (431). Τούτου τὸν πρόεδρον ἀναφέρει καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ τρίτη Σύνοδος εἰς τὸ τρίτον μέρος τῶν Πρακτικῶν της. Μετὰ τοῦτον δὲ ἔγεινε πατριάρχης Πρόκλος, ὁ μαθητὴς τοῦ θείου Χρυσοστόμου·

[4] Σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ ά τόμῳ Ἀδὰμ τοῦ Ζορνικαβίου σελ. 111, φέρεται ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Κυρίου Εὐγενίου, ὅτι δύω ἐγένοντο Ἀναστάσιοι, Σιναΐται καὶ οἱ δύω, καὶ Πατριάρχαι χρηματίσαντες Ἀντιοχείας καὶ οἱ δύω, καὶ ἀθλητικὸν τέλος ὑποστάντες καὶ οἱ δύω. Καὶ ὁ μὲν εἷς ἐτελαφθε κατὰ τὸ ἔτος 561 καὶ ὑπὲρ εὐσεβείας ἀθλήσας ἐν ἔτει 599 πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· ὁ δ' ἕτερος, διαδεξάμενος ἀμέσως τὸν συνώνυμόν του ἐν ἔτει 599 καὶ διῶθύνας τὸν θρόνον ἔτη δέκα, ὑπὸ Ἰουδαίων ἔλαβε τὸν διὰ πυρὸς θάνατον. Τὴν δὲ περὶ πίστεως δογμάτων Συγγραφὴν, οἱ μὲν τῷ πρώτῳ Ἀναστασίῳ ἀποδίδουσιν, ὡς ἐκείνου πόνημα· ὁ δὲ Καβέος λέγει, ὅτι αὐτὴ εἶναι πόνος τοῦ θείου Μαξίμου· (σελ. 550 περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων.) Ἡ δὲ βίβλος ἡ καλουμένη Ὁδηγὸς, ἡ ἐκδοθεῖσα ἐν Βενετίᾳ, τοῦ νεωτέρου Ἀναστασίου ἐστὶ πόνημα τοῦ ἱερομάρτυρος, καὶ οὐχὶ τοῦ παλαιοτέρου. Ὅρα δὲ καὶ τὸν Εὐάγριον βιβλ. ς'. κεφ. κδ'. λέγοντα, ὅτι ὁ παλαιὸς Ἀναστάσιος ἦτο κατὰ μὲν τὰ θεῖα λόγια πολλὰ, ἀκριβὴς δὲ κατὰ

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Συκεώτου ἐπισκόπου Ἀναστασιουπόλεως.

» Καὶ Θεοδώρῳ καὶ νεκρῷ Θεοδώρου,
» Τὸ θαυματουργεῖν δῶρον ἐκ Θεοῦ μέγα.
» Εἰκάδι δευτερίᾳ Συκεώτην τύμβος ἔκρυψεν.

Οὗτος κατήγετο ἐκ τῆς χώρας τῶν Γαλατῶν ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Συκεόν· φαίνεται δὲ, ὅτι δὲν ἐγεννήθη ὁ ἅγιος οὗτος μὲ τρόπον τίμιον καὶ ἐπαινετὸν, διότι ἦτο νόθος καὶ σκότιος. Ἡ μήτηρ του δηλαδὴ Μαρία, ὡραία οὖσα, εἵλκυσεν εἰς τὸν ἔρωτά της ἕνα ταχυδρόμον βασιλικὸν, Κοσμᾶν ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνελήφθη οὗτος ὁ ὅσιος· ἡ ἀρετὴ ὅμως τοῦ γεννηθέντος ἐσκέπασεν, εἶτι ἠκολούθησε πρὸ τῆς γεννήσεώς του κατηγορημένον καὶ ἄτιμον, διότι ἡ τοῦτον γεννήσασα εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκοιμήθη μὲ τὸν ἄνδρα, ὅτι κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς ἀστὴρ καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κοιλίαν της· ἐδήλονε δὲ τὸ ὄνειρον τὴν λαμπρότητα, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον τὸ παιδίον.

Ταύτην δὲ τὴν λαμπρότητα ἔκαμεν ὁ ἅγιος ὄχι νὰ τὴν νομίζουν οἱ πολλοὶ μὲ ἀμφιβόλους λογισμοὺς, ἀλλὰ νὰ πιστεύωσιν αὐτὴν βεβαίως καὶ ἀναμφιβόλως· ἐπειδὴ εὐθὺς ἀπὸ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν ἔδειξεν ὁ ὅσιος τὸν ἑαυτόν του ἀγαπητὸν καὶ ἐράσμιον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, ὥστε ὁ μέγας Γεώργιος ἐφαίνετο, ἅτι πάντοτε εὑρίσκεται μαζί του, ὅτι τὸν ἐδίδασκεν ὡς παιδαγωγὸς, ὅτι τὸν ἀνεβίβαζεν εἰς ἀνωτέρας ἐπιθυμίας μεγαλιτέρων ἀρετῶν, καὶ ὅτι ἠγάπα αὐτὸν μὲ θείαν ἀγάπην, καὶ μὲ πνευματικὸν καὶ θαυμαστὸν ἔρωτα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐπρόκοπτεν ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ πρῶτον μὲν συνηριθμήθη μὲ τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν καὶ ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἀρχιμανδρίτης· ἔπειτα δὲ, διῆλθε τοὺς βαθμοὺς τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀπόδειξιν ἔδωκεν, ὅτι ἔλαβε τὴν τοῦ Θεοῦ φιλίαν καὶ οἰκείωσιν· ἦτοι ἀπέκτησε παρὰ Θεοῦ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν· καὶ οὕτως ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ μέγα τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἐνεπιστεύθη τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀναστασιουπόλεως. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, πολλοὺς ἀπίστους πρὸς τὴν πίστιν καὶ θεογνωσίαν ὡδήγησεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς ὅσα πρέπει νὰ πράττωσι διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν σωτηρίαν των. [1]

Οὗτος διὰ μέσου τῶν θαυμάτων ὠφέλησε τοὺς πανταχοῦ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, καὶ διὰ μέσου τῶν μεγάλων σημείων ὅσα ἐποίησε, (τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εὔκολον νὰ γράφῃ τις) ὅλους ἐξέπληξεν, εἰς τρόπον ὥστε ἐφάνη ποθητὸς καὶ θαυμαστὸς, καὶ εἰς βασιλεῖς, καὶ εἰς ἀρχιερεῖς. Οὗτος τελευταῖον εἰς πολλοὺς προφητεύσας περὶ τῶν μελλόντων, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του, ὑποδεξάμενος τοὺς Ἀγγέλους καὶ ἁγίους, οἵτινες ἦλθον νὰ λάβωσι τὴν ψυχήν του, μὲ σεμνὸν καὶ χαριέστατον μειδίαμα, τὸ ὁποῖον ἐφανέρονε τὴν ἐσωτερικὴν ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας του. Λέγουσι δὲ, ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ, ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, καὶ ἔδω-

---

τοὺς τρόπους καὶ τὴν δίαιταν· ὥστε καὶ εἰς τὰ πολλὰ ψιλὰ καὶ μικρὰ ἐστοχάζετο νὰ μὴ σφάλῃ. Πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰς τὰ καίρια καὶ ἀναγκαῖα, καὶ εἰς ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸν Θεόν. Τόσον δὲ ἦτο καταστημένος εἰς τὰ ἤθη, ὥστε μήτε εἰς τὸ εὐκολοτίμητον καὶ εὐκολοαντάμωτον νὰ κλίνῃ εὔκολα, μήτε πάλιν μὲ τὸ αὐστηρὸν καὶ δυσκολοπλησίαστον, νὰ ἦτο εἰς τὰ πρέποντα ἀμελής. Λέγει δὲ ὁ Μελέτιος (τόμ. β'. σελ· 110.) ὅτι ὁ πρῶτος Ἀναστάσιος ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἰουστῖνον τὸν διάδοχον τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ὕστερον δὲ ἀπὸ εἰκοσιτρεῖς χρόνους ἀνακληθεὶς ἀπὸ τὸν Μαυρίκιον τὸν βασιλέα, ἐβλήθη εἰς τὸν θρόνον του. Ἔγραψε δὲ αὐτὸς καὶ Συντακτήριον λόγον πρὸς Ἀντιοχεῖς, καὶ περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνάξεως, καὶ περὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν, καὶ εἰς τοὺς κοιμηθέντας ἀδελφοὺς, καὶ τὸ βιβλίον τὸ, Ὁδηγὸς ἐπιγραφόμενον, καὶ ἄλλα· (ὅπερ ἐναντίον εἶναι εἰς τὸ ἀνωτέρω.) Περὶ δὲ τοῦ νεωτέρου Ἀναστασίου ταῦτα γράφεται παρὰ τῷ Μελετίῳ, τόμ. β'· σελ. 148, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι κόψαντες τὰ αἰδοῖά του πρότερον, τὰ ἔβαλον εἰς τὸ στόμα του διὰ περισσοτέραν καταισχύνην· ὕστερον δὲ κατέκαυσαν τὸ σῶμά του εἰς τὴν ἀγοράν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς Φωκᾶς, ἀπέστειλε Βώνοσον τὸν Κόμητα τῆς Ἀνατολῆς καὶ Κοπανᾶν τὸν στρατηλάτην, οἱ ὁποῖοι ἐλθόντες εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἄλλους μὲν Ἑβραίους ἐφόνευσαν, ἄλλων δὲ ἐξήρθρωσαν τὸ σῶμα, καὶ ἄλλους ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν. Ὥστε καὶ ὁ Ἀναστάσιος οὗτος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ἐδῶ ὁ Συναξαριστὴς, καὶ ἐπίσκοπος ἦτο Ἀντιοχείας καὶ ἱερομάρτυς, καθὼς καὶ ὁ ἐν τῇ εἰκοστῇ τοῦ παρόντος ἀναφερόμενος.

[1] Περὶ τούτου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου λέγει καὶ ὁ Μελέτιος, ὅτι ἀρχιμανδρίτης ὢν, προεχειρίσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐν Γαλατίᾳ Ἀναστασιουπόλεως ἀκουσίως, καὶ ὅτι μὲ τὴν ἁγιότητα καὶ διδασκαλίαν του ἐφώτισε πολλοὺς, καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου. (Τόμ. 6'. σελ. 140.)

Digitized by Google

κεν εἰς αὐτὸν ῥαβδίον διὰ νὰ ἀκουμβῇ· ἔπειτα ἐφάνη καὶ δεύτερον εἰς αὐτὸν ἔφιππος, ἔσυρε δὲ μαζί του καὶ ἄλλο ἄλογον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπρόσταξε τὸν ὅσιον νὰ ἱππεύσῃ. Ἐφανέρωναν δὲ αἰνιγματωδῶς τὸ ῥαβδὶ καὶ ὁ ἵππος τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ κάμῃ ὁ ὅσιος εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Δεύτερον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΑΡΧΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τοῦ πρὸς σὲ, Σῶτερ, ἐμπύρου θείου πόθου,
» Νέαρχος εἶπεν, οὐδὲ πῦρ με χωρίσει.

Μνήμη τῆς πρὸς Χριστὸν γνωρίσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ὅς ἐστι Σίμων ὁ Ζηλωτής.

» Τὸν Ναζαρηνὸν γνοὺς Ναθαναὴλ μέγαν,
» Τὴν Ναζαρὲτ σίγησον ἄχρηστον λέγειν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ Κανᾶν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκαλέσθη εἰς τὸν γάμον μετὰ τῆς παναχράντου Μητρός του, καὶ ἐποίησε τὸ πρῶτόν του θαῦμα, μεταβαλὼν τὸ νερὸν εἰς κρασίον. Ἐπρόσμενε δὲ καὶ αὐτὸς τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, καθὸ νομομαθὴς, καὶ ἐμάνθανεν ἐκ τῶν προφητῶν, ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσίας, ἤτοι ὁ Χριστός. Τοῦτον λοιπὸν εὑρὼν ὁ Φίλιππος, καὶ γνωρίζων ὅτι προσμένει τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, εἶπεν αὐτῷ μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως «Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρὲτ» (Ἰω. ά. 46.) Ἐλθὼν λοιπὸν μόνος καὶ ἰδὼν τὸν Κύριον, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν ἠκολούθει· ὅθεν μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν ἐκήρυττεν αὐτὸν ὡς Θεὸν εἰς τὰ ἔθνη, καὶ οὕτως ἐν τῷ κηρύγματι ἐτελειώθη. (ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου, ὅτε ἐστὶν ἡ κυρία ἑορτὴ τοῦ ἀποστόλου τούτου, ἐπειδὴ αὕτη δὲν εἶναι κυρία του ἑορτή.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ τροπαιοφόρου. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ διὰ τοὺς φιλογεωργίους τὰ ἀκόλουθα ταῦτα. Δηλαδὴ, ὅτι εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦτον Γεώργιον δύω ἐγκώμια ἔπλεξεν ὁ θεσπέσιος Κρήτης Ἀνδρέας, ὧν τὸ μὲν ἓν

» Ἐχθροὺς ὁ τέμνων Γεώργιος ἐν μάχαις,
» Ἐκὼν παρ' ἐχθροῦ τέμνεται διὰ ξίφους.
» Ἦρε Γεωργίου τρίτῃ εἰκάδι αὐχένα χαλκός.

Οὗτος ὁ ἔνδοξος καὶ θαυμαστὸς καὶ μέγας μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος ἦτο κατὰ τοὺς

μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀεὶ μὲν λαμπρὰ καὶ πανεύφημα τὰ τῶν μαρτύρων μνημόσυνα.» Τὸ δὲ ἕτερον εὑρίσκεται ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Ξενοφῶντος μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου Μυρέων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἥλιος μὲν ἀνίσχων ἑκάστης ἡμέρας.» Ὁμοίως καὶ Γρηγόριος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύπριος ἐγκώμιον ἔχει εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔθος τοῦτο τῶν λόγοις ἀγωνιζομένων.» (σώζεται ἐν τῷ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Ἐκτὸς δὲ τῶν κανόνων τοῦ ἁγίου τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς Μηναίοις, ἔχει καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς κανόνα εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν εἰς ἦχον δ'· εἱρμὸν ἔχοντα «Χοροὶ Ἰσραὴλ.» Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Κρήτης ἄλλον ἔχει κανόνα εἰς τὴν τοῦ Γεωργίου μεγαλειότητα, ὀκτωτρόπαρον σχεδὸν ὄντα ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ, εἰς ἦχον δ'. εἱρμὸν ἔχοντα «Τῷ ὁδηγήσαντι Θεῷ.» Ὡσαύτως καὶ ὁ ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος ὀκτώηχον τελείαν κανόνων ἔχει εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Γεώργιον. Δύω δὲ κανόνας ἔχει κατὰ τὸν πλ. δ'. ἦχον πρὸς τὸ «Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας ὁ Ἰσραὴλ, καὶ πρὸς τὸ Κύματι θαλάσσης.» Ἅπαντες δὲ οἱ ῥηθέντες κανόνες εὑρίσκονται κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἱερὸν κοινόβιον τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ἐκεῖθεν. Εὑρίσκεται καὶ εἷς κανὼν πανηγυρικώτατος, ἐγκεντρισμένος εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς Λαμπρᾶς, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκείνου ἔχων ἀρχὰς ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῷ ἐπάνω τῶν Καρεῶν κειμένῳ, τοῦ μακαρίτου παπᾶ Παρθενίου Ζωγράφου, οὗ καὶ τὰ ὀστᾶ μετὰ θάνατον εὐωδίᾳ πνευματικῇ ὁ Κύριος ἐτίμησεν ὡς καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων. Σημείωσαι ὅτι ὁ κανὼν αὐτὸς ἐμελουργήθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῆς παρούσης βίβλου ἄριστα, ὡσαύτως καὶ κδ'. Οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον, ἄξιοι ἀναγνώσεως, καὶ παρακλητικὸς κανὼν εὑρισκόμενος ἐν τῷ αὐτῷ κελλίῳ.

Ὁ δὲ Δαβὶδ ὁ Ἀττικὸς, ἤτοι ὁ ἐξ Ἀθηνῶν καταγόμενος, ὅστις ἐφιλοπόνησεν ἄριστα καὶ ἐλλογιμώτατα τὸν εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου δεύτερον κανόνα, εἱρμὸν ἔχοντα τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα· ὁ Δαβὶδ λέγω οὗτος, φαίνεται ὅτι ἦτο ἁγιορείτης. Ὅθεν καὶ τὸ ἐν τῇ ἐννάτῃ ᾠδῇ τροπάριον ἐκεῖνο τὸ λέγον «Γλυκύτατον δρόσον, ὄρη σταλάξατε καὶ σὺ, κατ' ἐξαίρετον σκίρτα, τὸ Ὄρος τὸ ἅγιον, χόρευε νῦν, καὶ ἀγάλλου φαιδρῶς εὔρες καὶ γὰρ, κράτιστον τὸν μέγαν Γεώργιον ὀροφύλακα.» Τὸ τροπάριόν φημι τοῦτο ἐννοεῖ τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω, τοῦ ὁποίου ὀροφύλαξ ὑπάρχει ὁ μέγας Γεώργιος καθότι τρία μοναστήρια ἐν τῷ ἀριωνύμῳ Ὄρει εἰσιν, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τιμώμενα· τὸ τοῦ Ξενοφῶντος, τὸ τοῦ Ζωγράφου, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Παύλου. Ὅρα καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον τὸ ἀξιόλογον θαῦμα τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ εἷς λόγος εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τῶν Θεοῦ δωρεῶν ἀξιωθῆναι ποθοῦντες.»

Digitized by Google

χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σνς' (296), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ ἐπιφανοῦς καὶ πρότερον λάμψας εἰς τὴς τάξιν τῶν Τριβούνων καὶ ὕστερον, ὅτε ἔμελλε νὰ μαρτυρήσῃ, κόμης ὢν κατὰ τὸ ἀξίωμα (ἤτοι ἔπαρχος, ἢ ἡγεμὼν, ἢ καὶ στρατηλάτης). Ὅτε δὲ ὁ ἀσεβὴς Διοκλητιανὸς ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ προσταγὴν βασιλικὴν ἐξέδωκεν, ὅσοι μὲν χριστιανοὶ ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν, αὐτοὶ γὰ ἀξιόνωνται τιμῶν βασιλικῶν, ὅσοι δὲ δὲν πείθονται νὰ τὸν ἀρνηθῶσιν, αὐτοὶ νὰ λαμβάνωσι ζημίαν τὸν θάνατον, τότε ὁ μέγας Γεώργιος παρὼν εὑρεθεὶς, ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν χριστιανὸν, καὶ τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην καὶ ἀσθένειαν ἤλεγξεν, ἐμπαίζων τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτά. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε εἰς τὰς κολακείας καὶ τὰς πολλὰς ὑποσχέσεις τοῦ τυράννου ἐπείσθη ὁ ἅγιος, οὔτε εἰς τοὺς φοβερισμοὺς καὶ τὰς ἀπειλάς του, ἀλλ' ὅλα τὰ κατεφρόνησε, τούτου χάριν πρῶτον μὲν ἐκτύπησαν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλίαν μὲ τὸ ἀκόντιον, τὸ ὁποῖον ἐκτύπησε μὲν εἰς τὴν σάρκα τοῦ ἁγίου τόσον, ὥστε ἔτρεξεν ἐκεῖθεν αἷμα πολὺ, ἡ δὲ αἰχμὴ τοῦ ἀκοντίου ἐγύρισεν ὀπίσω, ὅθεν καὶ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβής· ἔπειτα δὲ ἔδεσαν αὐτὸν εἰς ἕνα τροχὸν, ὁ ὁποῖος εἶχε τριγύρω ἐμπηγμένα σίδηρα κοπτερὰ, ἔπειτα ἄφησαν τὸν τροχὸν νὰ κυλίσῃ εἰς κατηφορικὸν τόπον· τούτου χάριν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος κατεκόπη μὲν εἰς πολλὰ κομμάτια, κατεστάθη ὅμως πάλιν ὑγιὲς μὲ ἐπιστασίαν θείου ἀγγέλου.

Ὅθεν παρεστάθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν Διοκλητιανὸν καὶ συγκάθεδρόν του Μαγνέντιον, οἱ ὁποῖοι ἔτυχε τότε νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη σῶος καὶ ἀβλαβὴς ἀπὸ τοιαύτην φοβερὰν βάσανον, διὰ τοῦτο πολλοὺς Ἕλληνας προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως εὐθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν. Τότε καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα προσῆλθεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδρός της Διοκλητιανοῦ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. [1] Ἐπίστευσαν δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, εἰδόντες τὸν ἅγιον νὰ βληθῇ μὲν εἰς τὸν λάκκον τοῦ ἀσβέστου, νὰ μείνῃ δὲ ἀπὸ αὐτὸν ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου ὑποδήματα σιδηρᾶ, καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ τρέχῃ· εἶτα ἔδειραν αὐτὸν ἀσπλαγχνα μὲ ξηρὰ νεῦρα βοδίων. Ὁ δὲ Μαγνέντιος ἐζήτησε νὰ κάμῃ σημεῖον ὁ ἅγιος, καὶ νὰ ἀναστήσῃ ἕνα νεκρὸν, πρὸ πολλῶν χρόνων ἀποθανόντα καὶ ἐνταφιασθέντα εἰς ἕνα τάφον, εὑρισκόμενον ἐκεῖ ἔμπροσθέν του. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἅγιος ἐπροσευχήθη ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ τάφου του, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέστη ὁ νεκρὸς, ὅστις προσκυνήσας τὸν ἅγιον, ἐδόξασε τὴν θεότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ποῖος εἶναι, καὶ πότε ἀπέθανεν· ὁ δὲ νεκρὸς ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἔζων πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς, ἤτοι πρὸ τριακοσίων χρόνων καὶ ἐπέκεινα, καὶ ὅτι διὰ πὴν πλάνην ἣν εἶχεν εἰς τὰ εἴδωλα, κατεκαίετο εἰς τὸ πῦρ τόσους χρόνους.

Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ μιᾷ φωνῇ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Μετ' αὐτῶν δὲ ἦτο καὶ ὁ γεωργὸς Γλυκέριος, τοῦ ὁποίου τὸ νεκρὸν βόδι ἀνέστησεν ὁ ἅγιος, ὅστις στερεωθεὶς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸ τοιοῦτον θαῦμα, κατεκόπη μὲ τὰ σπαθία ὑπὸ τῶν ἀπίστων, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὅτε εἶδον, ὅτι ὁ ἅγιος ἐμβὰς εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, προσέταξεν ἓν εἴδωλον νὰ εἴπῃ, ἐὰν ὁ Χριστὸς ἦναι Θεὸς, καὶ ἐὰν πρέπῃ νὰ προσκυνῶμεν αὐτόν. Τότε ὁ δαίμων, ὁ κατοικῶν ἐντὸς τοῦ εἰδώλου, θρηνῶν καὶ βιαζόμενος ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι μόνος Θεός. Ὅθεν διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐταράχθησαν ὅλα τὰ εἴδωλα, καὶ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσυντρίφθησαν. Οἱ δὲ λατρευταὶ τῶν δαιμόνων, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ὑποφέρωσιν, ἐπίασαν τὸν ἅγιον καὶ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὰν βασιλέα, ζητοῦντες ταχέως νὰ ἐκδώσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλισθῇ ὁ ἅγιος, ὁμοῦ καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα· καὶ ὁ μὲν ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη, ἡ δὲ ἁγία Ἀλεξάνδρα προσευχηθεῖσα εἰς τὴν φυλακὴν, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ἁγίου σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον ναὸν αὐτοῦ, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Δεύτερον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν πεζογράφον Δαμασκηνόν.) Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ βίαν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων Αὐτοκράτωρ» (εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ με-

[1] Ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος, ὅτε ἑορτάζεται ἡ ἁγία αὕτη Ἀλεξάνδρα, καὶ οἱ τρεῖς αὐτῆς ὑπηρέται Ἀπολλὼ, Ἰσαάκιος, καὶ Κυβρίστος.

Digitized by Google

γίστη Λαύρα εὑρίσκεται καὶ ἄλλο τούτου Μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχή· Ἡ μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προαιώνιος βασιλεία.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΑΤΟΛΙΟΣ ὁ στρατηλάτης ξίφει τελειοῦται.

» Δύσας Ἀνατόλιος ἐκτομὴ κάρας,
» Ἑῴον εἶδε φῶς νοητὸν Κυρίου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΩΤΟΛΕΩΝ ὁ στρατηλάτης ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Χριστομάρτυς τέμνεσαι Πρωτολέων,
» Χριστῷ πεποιθὼς ὥσπερ ἀλκαίᾳ λέων. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ ἀπὸ μάγων ξίφει τελειοῦται.

» Ἀθανάσιος φαρμακὸς τομὴν κάρας,
» Ψυχῆς νοσούσης εὗρε φάρμακον ξένον.

Ὁ ἅγιος ΓΛΥΚΕΡΙΟΣ ὁ γεωργὸς ξίφει τελειοῦται.

» Λαιμὸν σὸν ὡς γῆν, ὡς ὕννιν δὲ τὴν σπάθην,
» Γεωργὲ Γλυκέριε, προσφόρως κρίνω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΛΕΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Θείαν κεφαλὴν ἦρεν Οὐαλερίου,
» Κακὴ κεφαλὴ δήμιος διὰ ξίφους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΟΝΑΤΟΣ καὶ ΘΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ξίφει, Θερινέ, συνθερισθεὶς Δονάτῳ,
» Ἄμφω Θεοῦ γίνεσθε δράγματα ξένα.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν πόλει Πτολεμαΐδος, ἐν ἔτει ᾳψνβ' (1752), μαχαίραις κατακοπεὶς τελειοῦται.*

† » Γεώργιος νῦν τῷ Γεωργίῳ ἅμα,
» Νέος παλαιῷ συνετάχθη ἐνθάδε [2]

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΛΑΖΑΡΟΥ τοῦ Βουλγάρεως, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1802,* [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἤτοι καθὼς πέποιθε καὶ θαρρεῖ ὁ Λέων εἰς τὴν ἀλκαίαν, δηλαδὴ εἰς τὴν οὐράν του. Ἀλκαία γὰρ κυρίως λέγεται ἡ τοῦ Λέοντος οὐρὰ, διότι ἀλκεῖ, ἤγουν βοηθεῖ αὐτὸν, ἢ διότι ἔχει τὴν ἀλκὴν καὶ δύναμιν εἰς τὴν οὐράν του, ἤτις διὰ τοῦτο καὶ οὐρὰ καλεῖται, διατὶ οὐρεῖ καὶ φυλάττει τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα τὴν ἔχουν. Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῆς Μονῆς τοῦ Διονυσίου γράφεται οὕτως « Ὥσπερ ἀλκίμων Λέων, κατ' ἐκεῖνο τὸ Προφητικόν.» Δίκαιος ὡς Λέων πέποιθεν.

[2] Τὸ Μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Τὸ Μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς θαυματουργοῦ.

» Ἐλισάβετ λιποῦσα γῆν Θεοῦ λάγε,
» Καλὴ καλὸν βλέπει σε νύμφη νυμφίον.
† » Εἰκάδι καίγε τετάρτῃ ἀπῆρε πόλον Ἐλισαβέτεια.

Αὕτη ἡ ὁσία Ἐλισάβετ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰσῆλθεν εἰς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, ὅθεν καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων, καὶ ἰάτρευε διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας. Ταύτης τῆς ὁσίας ἡ γέννησις ἐδηλώθη ἄνωθεν διὰ θείας ἀποκαλύψεως καὶ ἐπρομηνύθη παρὰ Θεοῦ, ὅτι θέλει γένει σκεῦος ἐκλογῆς. Ἐφόρει δὲ ἡ μακαρία ἕνα μόνον χιτῶνα, διὰ τοῦτο ἐταλαιπωρεῖτο ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὸν παγετὸν τοῦ χειμῶνος. Δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμά της μὲ νερόν· διεπέρασε νηστικὴ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τρεῖς χρόνους εἶχεν ὅλως διόλου προσηλωμένον τὸν νοῦν της εἰς τὸν Θεὸν, καὶ μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς της δὲν εἶδε τελείως τὸ κάλλος καὶ μέγεθος τοῦ οὐρανοῦ. Ἐθανάτωσε διὰ προσευχῆς της ἕνα ὄφιν φαρμακερὸν καὶ μεγαλώτατον. Δὲν ἐγεύθη ἔλαιον εἰς διάστημα πολλῶν χρόνων, καὶ δὲν ἐφόρεσεν εἰς τοὺς πόδας της ὑποδήματα. Μὲ ταῦτα λοιπὸν καὶ τὰ τοιαῦτα κατορθώματα καὶ ἀρετὰς θεαρέστως διαλάμπουσα ἡ τρισολβία, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ἡ ὁποία καὶ ἕως τῆς σήμερον χαρίζει εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας αὐτῇ χάριν πολλῶν θαυμάτων καὶ ἰαμάτων, διότι χῶμα μόνον ἐκ τοῦ τάφου αὐτῆς, μετ' εὐλαβείας λαμβανόμενον, ἰατρεύει πᾶσαν ἀσθένειαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΑΒΒΑ τοῦ στρατηλάτου καὶ Γότθου. [1]

» Ἔπνιξε δεινὰ πνεύματα πλάνης Σάββας,
» Ποταμόπνικτος μάρτυς ὀφθεὶς Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Σάββας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σοβ' (272), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Γοτθίαν, ἔχων δὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηλάτου εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο πιστὸς χριστιανὸς, διὰ τοῦτο ἐπεμελεῖτο τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ

---

[1] Ἄλλος εἶναι ὁ Σάββας οὗτος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ παρόντος Ἀπριλίου. Ἂν καὶ οἱ δύω ἔτυχε νὰ ἦναι καὶ στρατηλάται καὶ Γότθοι, καὶ ἐν τέλος ἔλαβον τὸ νὰ πνιγῶσιν εἰς ποταμούς. Καθότι οὗτος μὲν ἦτο ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ Οὐαλεντινιανοῦ· καὶ οὗτος μὲν ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησεν, ἐκεῖνος δὲ ἐν Γοτθίᾳ ἐπὶ Ἀθαναρίχου.

Digitized by Google

Χριστοῦ τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς φυλακάς. Διὰ δὲ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς του, καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀρετῶν, ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ, καὶ ἐδίωκε τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶναι χριστιανός, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ῥίψας τὴν ζώνην, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἐκρέμασαν αὐτὸν, καὶ ἔκαυσαν μὲ τὰς λαμπάδας, εἶτα ἔβαλον αὐτὸν ἐντὸς λέβητος, γεμάτου ἀπὸ πίσσαν βρασμένην. Καὶ ἐπειδὴ παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἑβδομήκοντα Ἕλληνας, οἵτινες ἀποκεφαλισθέντες διὰ τὸν Χριστὸν, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Μετὰ ταῦτα φέρεται ὁ ἅγιος ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως εἰς δευτέραν ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀνδρείως ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος ἐφάνη πρότερον εἰς αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ τὸν ἐνεδυνάμωσε· τούτου χάριν ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εἰς τὴν ἀκμὴν δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ἁγίου τούτου ἔλαμπε καὶ μία λευκότης εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἕνα ἐρύθημα εἰς τὰς παρειάς του. Αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, ἦσαν ὡσὰν χρυσαῖ καὶ διαλάμπουσαι. Αἱ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν του κόραι ἔβλεπον μὲ ἓν βλοσυρὸν καὶ ἄφοβον βλέμμα, τὸ ὁποῖον φανερόνει τὴν φυσιογνωμίαν ἑνὸς ἀνδρείου καὶ μεγαλοψύχου στρατιώτου.

—

Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Σάββα πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἑβδομήκοντα στρατιῶται, ξίφει τελειοῦνται.

» Κάρας ἀριθμῶν τῷ ξίφει τετμημένας,
» Εὗροις πεσόντας ἄνδρας ἑπτάκις δέκα.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ καὶ ΒΑΛΕΝΤΙΩΝΟΣ.

» Ὁ Πασικράτης ἦρατο τιμηθεὶς κράτος,
» Βαλεντίωνος ἐκβαλὼν φόβον ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὸ Δορόστολον τῆς ἐν τῇ Εὐρώπῃ εὑρισκομένης Μοισίας, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται καὶ Δουρόστορον καὶ εἶναι τώρα Κώμη, ἦγουν χωρίον. Εὑρίσκοντο δὲ αὐτοὶ στρατιῶται εἰς ἕνα λεγεῶνα, ἦγουν τάγμα στρατιωτικὸν, τὸ ὁποῖον ἦτον συνθεμένον ἀπὸ χιλιάδας ἓξ, κατὰ τὸν καιρὸν ὅτε ἦτον ἔπαρχος εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὁ καλούμενος Αὐλοζάνης. Βλέποντες δὲ οἱ ἅγιοι οὗτοι τοὺς τότε Ἕλληνας ὅτι ἦσαν ἔκδοτοι εἰς τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ ὅλοι πεφοβισμένοι ἐπίθοντο εἰς τὰς προσταγὰς τῶν εἰδωλολατρῶν βασιλέων, τούτου χάριν ἐπαρρησιάσθησαν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Ὅθεν ἐπίασαν αὐτοὺς οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἠνάγκαζεν αὐτοὺς διὰ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' οἱ ἅγιοι οὐδόλως αὐτὸ κατεδέχθησαν Μάλιστα δὲ ὁ ἅγιος Πασικράτης, ὅτε ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὸ εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὑπῆγε πλησίον αὐτοῦ καὶ τὸ ἔπτυσεν, εἰπὼν, ὅτι αὕτη ἡ τιμὴ πρέπει εἰς αὐτόν. Εὐθὺς λοιπὸν ἔδεσαν αὐτοὺς μὲ ἁλύσεις, καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἔδειχνε δὲ ὁ ἅγιος Πασικράτης ὅτι ἔχαιρε διότι τὸν ἔδεσαν, ὅθεν ἐβάσταζε τὴν ἁλυσίδα διὰ τὸν Χριστὸν, ὡς ἓν χρυσοῦν ἐνώτιον, ἢ ἕνα περιλαίμιον στολισμόν. Ἐπειδὴ ἡ ἅλυσις ἐκείνη ἦτον ὄργανον τοῦ νὰ κοινωνήσῃ μὲ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἤλπιζε νὰ σωθῇ. Ἔπειτα ἔκβαλαν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ τοὺς παρέστησαν πάλιν εἰς τὸν Ἡγεμόνα. Τότε ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Πασικράτους, Παπιανὸς ὀνόματι, ἦλθεν ἐκεῖ, κλαίων ὁμοῦ καὶ συμβουλεύων τὸν ἀδελφόν του, ἵνα βάλῃ μόνον θυμίαμα ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν, καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς τιμωρίας, ἀκολουθῶν εἰς τὸ ἰδικόν του παράδειγμα. Διότι καὶ αὐτὸς ὁ Παπιανὸς καταφρονῶν τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ, καὶ ποθῶν τὰ πρόσκαιρα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν φόβον τῶν βασάνων, ἠρνήθη φεῦ! προτήτερα τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ δὲ ἅγιος Πασικράτης ἀπέβαλεν αὐτὸν, λέγων, ὅτι εἶναι ἀνάξιος τῆς συγγενείας καὶ ἀδελφότητός του, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ συμβουλεύσῃ ἄλλον, αὐτὸς ὅτις ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν πλησιάσας εἰς τὸν βωμὸν ὁ ἅγιος, θεληματικῶς ἐξήπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ τὴν καύσωσι. Ἔλεγε δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἡ μὲν σὰρξ αὕτη, ἐπειδὴ εἶναι θνητὴ, διὰ τοῦτο καὶ νικᾶται ἀπὸ τὴν φωτίαν, καθὼς βλέπεις, καὶ ἀκολαύθως φθείρεται καὶ ἀναλύεται· ἡ δὲ ψυχὴ οὖσα ἄυλος καὶ ἀθάνατος, καὶ μὴ ἔχουσα φύσιν νὰ φθείρεται ἀπὸ τὰ ὁρώμενα στοιχεῖα καὶ πάθη, διὰ τοῦτο δὲν νικᾶται, ἀλλὰ στέκει ἀκλινὴς καὶ ἀκίνητος· διότι φυλάττεται αὐτὴ διὰ νὰ ζῇ εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ὕστερον ἠρωτήθη καὶ ὁ ἅγιος Βαλεντίων, ἐὰν συμφωνῇ μὲ τὸν Πασικράτη, καὶ ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι συμφωνεῖ, διὰ τοῦτο ἔλαβον καὶ οἱ δύω τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκεφαλισθῶσι. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἀπερχομένων τῶν ἁγίων εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἠκολούθει εἰς τὸν ἅγιον Πασικράτην ἡ μήτηρ του,

Digitized by Google

καὶ προπέμπουσα αὐτὸν, τὸν ἐπαραθάρρυνε νὰ κλίνῃ τὸν λαιμόν του εἰς τὴν σπάθην, καὶ νὰ θανατωθῇ προθύμως διὰ τὸν Χριστόν. Ἦτον δὲ ὅτε ἀπεκεφαλίσθησαν, ὁ μὲν ἅγιος Πασικράτης, εἰκοσιδύω χρόνων· ὁ δὲ ἅγιος Βαλεντίων, χρόνων τριάκοντα.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ὀκτὼ μαρτύρων ΕΥΣΕΒΙΟΥ, ΝΕΩΝΟΣ, ΑΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΟΓΓΙΝΟΥ καὶ ἑτέρων τεσσάρων, τῶν διὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου πιστευσάντων τῷ Χριστῷ καὶ μαρτυρησάντων.

» Ἀριθμὸν ἰσάμιλλον ὀκτὼ μαρτύρων,
» Τὸν ἰσάκις τέμνουσιν ἴσον ἰσάκις. [1]

Αφ' οὗ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Γεώργιος, ἐπρόσταξεν ὁ ἀσεβὴς Διοκλητιανὸς, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ μάλιστα ὅσοι εἶναι φυλακωμένοι ἐξ αἰτίας τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου Γεωργίου, νὰ θυσιάζωσιν εἰς τοὺς ψευδωνύμους Θεοὺς καὶ οὕτω νὰ ἀφίνωνται ἐλεύθεροι διὰ νὰ ζῶσιν· ἢ ἐὰν τοῦτο δὲν κάμωσι, νὰ βασανίζωνται ἀσπλάγνως καὶ τελευταῖον νὰ θανατόνωνται. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οὗτοι οἱ ὀκτὼ ἅγιοι, βλέποντες τὰ παρὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου γενόμενα θαύματα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβλήθησαν εἰς φυλακὴν, τούτου χάριν ἐκβαίνοντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν, παρεστάθησαν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, καὶ ἠναγκάσθησαν παρ' ἐκείνου νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπείσθησαν, πρῶτον μὲν ἐγυμνώθησαν καὶ ἐδέθησαν, ἔπειτα δὲ ἐδάρθησαν, μετὰ ταῦτα χρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν τόσον πολλὰ, ὥστε αἱ σάρκες των ἀναλύσασαι, ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα των ἐφαίνοντο ἀπὸ ἔξωθεν. Τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στρεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν ἀναβλύζουσιν ἰατρείας πρὸς δόξαν Θεοῦ, εἰς ὅλους τοὺς προστρέχοντας αὐτοῖς μετὰ πίστεως.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΟΥΚΑΣ ῥάπτης ὁ Μυτιληναῖος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει ᾳφξδ' (1564)· ζῶν ἀποδερματισθείς, τελειοῦται.*

» Δούκας ὁ ῥάπτης ἐκδαρεὶς δορὰν ὅλην,
» Ἔρραψεν αὐτῷ ἱμάτιον φωσφόρον. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ ἐν Μαγνησίᾳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψος' (1776), σφοδρῶς τυφθεὶς τελειοῦται.*

† » Ζητῶν ὁ Νικόλαος εὑρέσθαι γάμον,
» Ἄφθαρτον εὗρε διὰ πληγῶν ἐν πόλῳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΜΑΡΚΟΥ.

» Σύροντες εἰς γῆν Μάρκον οἱ μιαιφόνοι,
» Πρὸς οὐρανοὺς πέμποντες αὐτὸν ἠγνόουν.
» Εἰκάδι πέμπτῃ Μάρκον ἐνὶ χθονὶ ἄφρονες εἶλκον.

Οὗτος ὁ πανεύφημος Ἀπόστολος Μάρκος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ Βαρβαρίαν καὶ Πεντάπολιν, κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου [3] τοῦ

---

[1] Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διὰ τί ὁ ὀκτὼ ἀριθμὸς ὀνομάζεται ἰσάκις ἴσος ἰσάκις; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ἴσως καθὼς ὁ δύω ἅπαξ ἑαυτὸν πολλαπλασιάζων, ἴσος ἑαυτῷ ἐστι, οὕτω καὶ ὁ ἐκ τούτου παραγόμενος τέσσαρα ἰσάκις ἴσός ἐστι, διότι δὶς δύω ἀποτελοῦσι τὸν τέσσαρα. Ἐὰν δὲ ὁ αὐτὸς ἴσος δύω πολλαπλασιάσῃ τὸν τέσσαρα, ἤτοι τὸν ἰσάκις ἴσον, ὁ ἐξ αὐτῶν παραγόμενος, ἤτοι ὁ ὀκτὼ, ἰσάκις ἴσος ἰσάκις ἐστι. Καθότι ὁ αὐτὸς ἴσος ἀριθμὸς, ἤτοι ὁ δύω, πολλαπλασιάζει δεύτερον. Λέγεται δὲ καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον ὁ ὀκτὼ ἰσάκις ἴσος ἰσάκις, καθότι εἶναι κύβος πρῶτος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ὁ βασιμώτατος καὶ στερεώτατος, παραχθεὶς ἐκ τοῦ πρώτου τετραγώνου τοῦ τέσσαρα, διότι δὶς τὰ τέσσαρα ποιοῦσι τὸν ὀκτώ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ κύβου τούτου, ἤτοι τοῦ ὀκτὼ, αἱ τρεῖς διαστάσεις εἰσὶ, τὸ μῆκος δηλαδὴ καὶ πλάτος καὶ βάθος αὐτοῦ, κατὰ τοὺς μαθηματικοὺς, διὰ τοῦτο δικαίως ἂν οὗτος καλοῖτο ἰσάκις ἴσος ἰσάκις. Εἰμὴ γὰρ οὗτος τὴν ἰσότητα εἶχε κατὰ τὰ τρία ταῦτα, οὐκ ἂν ἐλέγετο κύβος, ἀλλὰ ἢ πλινθὶς, ἢ δοκὶς, ὡς οἱ μαθηματικῶν παῖδές φασιν. Ἔχει δὲ ὁ κύβος ὀκτὼ μὲν γωνίας, ἓξ δὲ ἐπιφανείας, καὶ δώδεκα πλευράς· καὶ ἐὰν θέλῃς νὰ τὸ καταλάβῃς, βάλε ἔμπροσθέν σου ἓν κιβώτιον, καὶ μέτρησον τὰς τούτου γωνίας τε καὶ πλευράς, καὶ θέλεις εὑρῇ τὸν λόγον μας ἀληθῆ. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ἕνα ἰσόπλευρον τετράγωνον, ὅταν σηκωθῇ ἐπάνω καὶ παχυνθῇ, αὐτὸ γίνεται κύβος.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον. Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἐν τῷ Μαρτυρολογίῳ, ὅτι ὠνομάζετο οὗτος Γεώργιος διότι ὄχι Γεώργιος, ἀλλὰ Νικόλαος ὠνομάζετο, ὁ τοῦ χατζῆ Κανέλου δηλαδὴ υἱός.

[3] Παρὰ δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται Νέρωνος· ἔφθασεν ὅμως καὶ ἕως τοῦ Νέρωνος, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὁποίου ἦλθεν ἐν ἔτει ξδ' (64), συμφώνως λέγει καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ ά, τόμῳ τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας, ὅστις καὶ ταῦτα γράφει περὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τούτου Μάρκου· ὅτι ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Αἴγυπτον, κατὰ τὸ δέκατον τρίτον ἔτος μετὰ τὴν τοῦ Χρι-

Digitized by Google

βασιλέως ἐν ἔτει ξδ' (64), [1] συνέγραψε δὲ τὸ ἅγιόν του Εὐαγγέλιον, ἐξηγουμένου τοῦτο εἰς αὐτὸν Πέτρου τοῦ Κορυφαίου Ἀποστόλου. Ἐλθὼν δὲ εἰς Κυρήνην τῆς Πενταπόλεως, πολλὰ ἐκεῖ ἐποίησε θαύματα· ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς Αλεξάνδρειαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Πεντάπολιν, πανταχοῦ δὲ ἐνήργει θαύματα· ἐστόλιζε τὰς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐχειροτόνει Ἐπισκόπους καὶ κληρικούς, ὕστερον δὲ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖ δὲ εὑρὼν τινὰς ἀδελφοὺς εἰς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, τῆς καλουμένης τοῦ Βουκόλου, συνανεστρέφετο μὲ αὐτούς, εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν οἱ προσκυνηταὶ τῶν εἰδώλων, μὴ φέροντες νὰ βλέπωσι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν αὐξανομένην καὶ προκόπτουσαν, ἔδεσαν τὸν Ἀπόστολον μὲ σχοινία, καὶ ἔσυρον αὐτὸν ἐπάνω εἰς πέτρας· αἱ δὲ σάρκες του κτυπούμεναι εἰς τὰς πέτρας, κατεξεσχίζοντο, καὶ τὸ αἷμά του τὴν γῆν ἐκοκκίνιζεν. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφάνη ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν μέλλουσαν δόξαν ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ εἰς τοὺς οὐρανούς· μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν ἔδεσαν πάλιν αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἔσυρον μέσα εἰς τὰς ἀγοράς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπειδὴ ἐσπαράττοντο αἱ σάρκες του καὶ κατεκόπτοντο ἀπὸ τὰς πέτρας, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Κυρίῳ ὁ μακαριστὸς τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος τοιοῦτος ἦτο ὁ θεῖος οὗτος Εὐαγγελιστής. Δὲν ἦτο οὔτε πολλὰ ὑψηλὸς καὶ μακρὺς, οὔτε πάλιν πολλὰ χαμηλὸς καὶ κοντὸς, ἀλλὰ ὁμοῦ μὲ τὸ μέτριον μέγεθος ἐστόλιζεν αὐτὸν καὶ ἡ ἐπανθοῦσα λευκότης τῶν μαλλίων του. Ἡ μύτη του ἦτο μακρὰ καὶ ἴση καὶ ὄχι κοντὴ καὶ πλατεῖα, ὥστε νὰ δεικνύῃ τὸ πρόσωπόν του ὡς κολοβόν. Τὰ ὀφρύδιά του ἔνευον εἰς τὰ ἔσω, τὸ γενειόν του ἦτο δασὺ καὶ μακρὸν, ἡ κεφαλή του φαλακρὰ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του ἄριστα συγκεκραμένον· εἶχε δὲ ὁ Ἀπόστολος συμπάθειαν πολλὴν εἰς τοὺς δεομένους, καὶ τὸ εὐκολομίλητον πρὸς τοὺς αὐτὸν συναντῶντας, ὥστε αἱ ἀρεταὶ τῆς ψυχῆς του ἀντέλαμπον μὲ τὰς φυσικὰς χάριτας τοῦ σώματός του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν πάνσεπτον αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν λεγόμενον τοῦ Ταύρου. [1]

στοῦ ἀνάστασιν, καὶ πρῶτος ἔκτισεν ἐκκλησίας εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὅτι ὁ Μάρκος οὗτος ἦτο μαθητὴς καὶ υἱὸς θετὸς τοῦ Πέτρου, ἀνεψιὸς δὲ Βαρνάβα, καὶ υἱὸς Μαρίας, ἥτις ἐδέχθη τοὺς Ἀποστόλους, καθὼς εἰς τὰς Πράξεις γράφεται «Συνιδὼν δὲ (ὁ Πέτρος) ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου» (Πράξ. ιϛ'. 12.) καὶ πρὸς Κολασ. δ'. 10.) καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πέτρος γράφει «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ υἱός μου» (α'. Πέτ. ε'. 13.) γράφει δὲ πρὸς τούτοις ὁ Μελέτιος, ὅτι ὅτε ὁ Πέτρος ὑπῆγε τὸ πρῶτον εἰς Ῥώμην κηρύττων τὸ σωτήριον κήρυγμα, δὲν εὐχαριστήθησαν μόνον οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν ἄγραφον διδασκαλίαν τοῦ κηρύγματός του, ἀλλὰ παρεκάλεσαν τὸν ἀπόστολον τοῦτον Μάρκον, ὡς μαθητὴν τοῦ Πέτρου, νὰ τοὺς ἀφήσῃ ὑπόμνημα ἔγγραφον τῆς διδασκαλίας τοῦ Πέττρου, καὶ οὕτως ἔγειναν αἴτιοι τῆς συγγραφῆς τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος (Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. β'. κεφ. ιέ.) καὶ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς ἐν τῷ ϛ'. τῶν ὑποτυπώσεων, καὶ Παπίας ὁ Ἱεραπολίτης. Ὁ Θεοφύλακτος ὅμως καὶ Οἰκουμένιος καὶ ὁ Μητροφάνης Σμύρνης ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν συμφώνως λέγουσιν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐπέτρεψε τὸν Μάρκον νὰ ὑπάγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ νὰ γράψῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ θεῖος Αὐγουστῖνος περὶ συμφωνίας Εὐαγγελιστῶν (Βιβλ. ά. κεφ. β'.) λέγει. ὅτι ὁ Μάρκος φαίνεται ἀκολουθεῖ τὸν Ματθαῖον, καὶ εἶναι ὡς ἂν ἐπιτομεὺς τῶν τοῦ Ματθαίου Εὐαγγελικῶν διηγήσεων. (Ὅρα εἰς τὴν ἑκατονταετηρίδα σελ. 173.) Ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου Μάρκου τούτου καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰουνίου, ὅπου εὑρήσεις, ὅτι οὗτος ἐσύναξε τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Βαρνάβα, καὶ τὰ ἀπέθεσε μέσα εἰς ἓν σπήλαιον. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ὄνομα Μάρκος κατά τινας μὲν εἶναι Ἑβραϊκὸν, ὅθεν ὁ Ησυχιώτης Ἰσίδωρος εἶπεν, ὅτι αὐτὸ ἑρμηνεύεται καθαρὸς ἢ ὑψηλός· κατά τινας δὲ εἶναι Ἑλληνικὸν, διότι πολλοὶ Ἕλληνες μὲ τὸ ὄνομα Μάρκος ὠνομάζοντο. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν καθολικῶς, πολλοὶ Ἑβραῖοι συναναστρεφόμενοι μὲ τοὺς Ἕλληνας εἶχον καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων· οὕτω Φίλιππος ὁ ἀπόστολος, Ἑβραῖος ὤν, εἶχε τὸ ὄνομα τοῦ Ἕλληνος βασιλέως Φιλίππου, τοῦ πρὸ Χριστοῦ διακοσίων χρόνων ὄντος. Οὕτω ὁ Νικόδημος, ὁ εἷς τῆς Συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων, ὄνομα εἶχεν Ἑλληνικόν· οὕτω ὁ Τρύφων, Ἑβραῖος ὤν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐποίησε τὸν Διάλογον ὁ θεῖος Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς, μὲ ὄνομα Ἑλληνικὸν ὠνομάζετο, καὶ ἄλλοι ὁμοίως. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ οὐχ ὁμοίαι τῶν σωμάτων πάντων.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[1] Ὁ Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 14—15 μ. Χ. ὥστε κατὰ τὴν σημειουμένην ἐποχὴν εἶχε τὴν ἀρχὴν ὁ Νέρων βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 54 μέχρι τοῦ 68 μ. Χ. Σ. Ε.

[1] Ἀξιόλογον εἶναι τὸ θαῦμα τὸ ἱστορούμενον ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ ἁγίου Μάρκου τούτου, τῇ παρὰ Βολλάνδῳ ἀναφερομένῃ· ἤγουν ὅτι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἦτο ὑποδηματοποιός τις ἄπιστος, ὁ ὁποῖος ῥάπτων μίαν φορὰν τὸ ὑπόδημα τὸ ἐχυσμένον καὶ παλαιὸν τοῦ ἁγίου Μάρκου, ἐτρύπησε τὴν χεῖρά του μὲ τὴν βελόνην· πονέσας δὲ πολλὰ, ὦ Θεέ μου! ἐφώναξεν. Ὅθεν ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ εὐθὺς τὸν ἐθεράπευσε μὲ τὸ πτύσμα του· εἶτα βαπτίσας αὐτὸν, ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον τοῦ ἰδίου θρόνου.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ Ἀποστολείου (ἤτοι τοῦ ναοῦ) τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, τοῦ Συγκειμένου, ἤτοι τοῦ ὄντος πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν.

Ὁ ἅγιος ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἔκστὰς, Μακεδόνιε, τοῦ φθαρτοῦ θρόνου,
» Ὑμνεῖς τὸ θεῖον σὺν Σεραφὶμ καὶ θρόνοις.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΝΙΚΗ ξίφει τελειοῦται.

» Νίκης βραβεῖα τῇ τετιμημένῃ Νίκῃ.
» Νίκης βραβεὺς δίδωσιν, ὡς νικηφόρῳ.

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ ὁσιομάρτυρες καὶ ἀναχωρηταὶ ξίφει τελειοῦνται.

» Ὀκτὼ συνεκκόπτουσιν ἀνδρῶν αὐχένας,
Ὑπὸ ζυγὸν σὸν τοὺς δαμασθέντας, Λόγε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Λέγουσι δὲ, καὶ ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς οὗτος παρὼν εὑρεθεὶς εἰς Ῥώμην, ὅτε ἐμαρτύρησαν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος, εἶτα γυρίσας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐν αὐτῇ ἔλαβε τὸν διὰ μαρτυρίου θάνατον ἐν ἔτει ξη' (68), κατὰ τὸν Εὐτύχιον Ἀλεξανδρείας, ἐν τῷ χρονικῷ. (Ὅρα εἰς τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ κῦρ Εὐγενίου.)

[1] Ὁ Μακεδόνιος οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ κακοδόξου Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως, τοῦ καλουμένου Δικόρου ἐν ἔτει 493· ὁ δὲ βασιλεὺς ἔδωκε πρῶτον ἰδιόχειρον γράμμα, νὰ φυλάξῃ ἀπαρασαλεύτως τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως δόγματα. Ὕστερον δὲ γενόμενος ὑπερασπιστὴς τῆς κακοδοξίας τοῦ Εὐτυχοῦς, ἐζήτει τὸ γράμμα ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Εὐφήμιον, ἐκεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. Διὰ τοῦτο ἐξώρισε μὲν ἐκεῖνον, ἔκαμε δὲ Πατριάρχην τὸν Μακεδόνιον τοῦτον, πρεσβύτερον ὄντα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρόμοιον κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ὁσιότητα μὲ τὸν Εὐφήμιον. Τὸ γράμμα δὲ τοῦ βασιλέως τὸ ἔδωκεν ὁ Εὐφήμιος εἰς τὸν Μακεδόνιον τοῦτον, τὸν ἐμπεπιστευμένον τότε τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν κειμηλίων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεινε Πατριάρχης ὁ Μακεδόνιος, καὶ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἔχει τὸ γράμμα τὸ ἐζήτει ἀπὸ αὐτόν· ὁ Μακεδόνιος ἐναντιεῖτο σφοδρῶς καὶ δὲν ἔδιδε τὸ γράμμα. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἐκάθηρε πρῶτον τὸν ἅγιον, καὶ ἔπειτα τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ὕστερον εἰς τὰ Εὐχαΐτα ἐν ἔτει 511· τόσην δὲ πολλὴν σύγχυσιν ἐπροξένησεν ἡ καθαίρεσις καὶ ἐξορία τοῦ ἁγίου τούτου Μακεδονίου, ὥστε ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν μοναχῶν ἐφώναζον εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, Καιρὸς χριστιανοὶ διὰ μαρτύριον· ἂς μὴ ἀφήσωμεν τὸν πατέρα μας, τὸν Πατριάρχην μας· ὅθεν ὁρίζον δὲ καὶ τὸν βασιλέα, Μανιχαῖον αὐτὸν ὀνομάζοντες καὶ τῆς βασιλείας ἀνάξιον. (Τόμ. 6'. σελ. 58 τοῦ Μελετίου.)

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κς', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΣΙΛΕΩΣ Ἐπισκόπου Ἀμασείας.

» Τιμηθεὶς, Βασιλεῦ, βασιλεὺς πόλου γίνῃ,
» Ἐξ αἱμάτων σῶν βάμμα κόκκινον φέρων.
» Εἰκάδι ἀμφ' ἕκτην Βασιλεὺς ξίφει αὐχένα κάρθη.

Οὗτος ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Βασιλεὺς ἦτο Ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Ἀμασείας τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ εὑρισκομένης, [1] κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ σύζυγον ἔχοντος Κωνσταντίναν, ἢ Κωνσταντίαν, τὴν ἀδελφὴν Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιζ' (317), διότι οὗτος ὁ Λικίνιος ἐπέμφθη μὲν διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν Μαξιμῖνον, ὁ ὁποῖος ἐσηκώθη ἐναντίον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐκράτησεν ὅμως τυραννικῶς μέρη τινὰ τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαξιμῖνος φονευθεὶς, ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ πολεμῇ τὸν Λικίνιον, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν τῆς ζωῆς του κίνδυνον, διὰ τοῦτο ὁ Λικίνιος ἐλθὼν εἰς Νικομήδειαν, ἐπρόσφερε διὰ τὴν νίκην ταύτην θυσίας εἰς τὰ εἴδωλα. Τότε λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του καὶ τὸν ἅγιον τοῦτον Βασιλέα, ὁμοῦ καὶ μίαν κόρην ὀνομαζομένην Γλαφυρὴν, ἢ Γλαφύραν, τῆς ὁποίας ἡ ὑπόθεσις ἦτον αὐτη. Ἡ Γλαφυρὴ ἦτον ὑπηρέτρια Κωνσταντίνης τῆς συζύγου τοῦ Λικινίου, ἐπειδὴ δὲ ἐκατάλαβεν, ὅτι ὁ Λικίνιος ελύσσα ἀπὸ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα, ἐφανέρωσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κυρίαν της, ἡ ὁποία ἔδωκε χρήματα εἰς τὴν Γλαφυρὴν καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Αὕτη λοιπὸν περιπατοῦσα ἀπὸ τόπον εἰς τόπον κατήντησεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ὅπου ἦτο Ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος οὗτος Βασιλεύς. Τοῦτο λοιπὸν μαθὼν ὁ Λικίνιος, καὶ ὅτι ὅσα χρήματα εἶχε μαζί της ἡ Γλαφυρὴ, τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἅγιον Βασιλέα διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίαν, ἐπρόσταξε νὰ πιάσωσι καὶ τοὺς δύω, καὶ νὰ τοὺς φέρωσιν ἔμπροσθέν του. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Γλαφυρὴ εἶχεν ἀποθάνῃ προτοῦ, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη μόνος ὁ ἅγιος Βασιλεὺς, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Νικομήδειαν ἔμπροσθεν τοῦ Λικινίου.

Ἤλεγξε δὲ ὁ ἅγιος ἀρκετὰ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ψευδωνύμων Θεῶν, καὶ ἔπτυσε μὲ καταφρόνησιν τὴν πλάνην τούτων καὶ ματαιότητα.

---

[1] Ἡ Ἀμάσεια εἶναι πόλις περιφανὴς Καππαδοκίας τῆς κατὰ τὸν Πόντον, κατὰ τὸν Στέφανον (ἐν τῷ περὶ πόλεων), ἀρχιεπισκοπὴ δὲ οὖσα, καὶ μεταξὺ Βυζαντίου καὶ Τραπεζοῦντος κειμένη, καλεῖται ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν Ἀμνασὰ, ὡς λέγει ὁ Βαουδράντης ἐν τῷ λεξικῷ.

Digitized by Google

Ὅθεν ἔδωκε κατ' αὐτοῦ ὁ Λικίνιος τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν· καὶ λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος Βασιλεὺς, καὶ ἐβλήθη εἰς πλοῖον, καὶ ἡ μὲν ἁγία του κεφαλὴ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τοῦ πλοίου, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμά του, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ πλοίου. Ταῦτα δὲ τὰ δύω, ὢ τοῦ θαύματος! ἡνώθησαν πάλιν ὁμοῦ, ἡ κεφαλὴ δηλαδὴ μὲ τὸ σῶμα καὶ συνηρμόσθησαν κατὰ τὴν φυσικὴν ἁρμονίαν καὶ οὕτως εὑρέθη σῶος ὁ ἅγιος εἰς τὸν κόλπον τῆς Σινόπης ἀπό τινας ἁλιεῖς. Οὗτοι δηλαδὴ βαλόντες τὸν γρίπον καὶ ἑλκύσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ξηρὰν, ἔσυρον ὁμοῦ καὶ τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ἁγίου· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐφάνη εἰς ἕνα χριστιανὸν, Ἐλπιδηφόρον καλούμενον, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη πρῶτος τὸν ἅγιον εἰς τὸν οἰκόν του, ὅτε ἐφέρθη εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ ἐφανέρωσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ἁγίου λειψάνου. Ὁ δὲ Ἐλπιδηφόρος λαβὼν μαζί του τοὺς δύω Διακόνους, Θεότιμον καὶ Παρθένιον, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τῷ ἁγίῳ ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, ἦλθον καὶ ἐπῆραν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ τιμήσαντες αὐτὸ μὲ μύρα καὶ ἀρώματα, καὶ μὲ ψαλμῳδίας καὶ ἄσματα, τὸ ἔφερον εἰς τὴν Ἀμάσειαν. [1] Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΓΛΑΦΥΡΗΣ *(ἢ Γλαφύρας) ἐν εἰρήνῃ τελειοθείσης.*

» Θεὸν Γλαφυρὴ ψυχικῶν δι' ὀμμάτων,
» Οὐ γλαφυρῶς νὺν, ἀλλὰ τηλαυγῶς βλέπει.

Ἡ ὁσία ΙΟΥΣΤΑ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τρόπον σελήνης πλησιφαοῦς, Ἰοῦσταν,
» Λάμψασαν ἔργοις, μνήματος κρύπτει νέφος

Ὁ ὅσιος ΝΕΣΤΩΡ *τοὺς γονεῖς καταλιπὼν καὶ μονάσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τοὺς οὐρανοὺς ἱδρῶσι, Νέστωρ, ἐπρίω,
» Δι' οὓς φύσιν τύραννον ἠρνήσω θέσει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΥΜΕΩΝ *συγγενοῦς, ἤτοι ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.*

» Ἀδελφὰ πάσχεις, Συμεὼν, τῷ Κυρίῳ,
» Ξύλῳ κρεμασθεὶς, ὡς ἀδελφὸς Κυρίου.
» Ἐν ξύλῳ ἑβδομάτῃ Συμεὼν πάγη εἰκάδι μακρῷ.

† Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος, εἷς ἀπὸ τοὺς τέσσαρας υἱοὺς, τοὺς ὁποίους ἐγέννησε μὲ τὴν προτέραν αὐτοῦ γυναῖκα· Ἰάκωβον δηλαδὴ καὶ Ἰωσῆν καὶ Ἰούδαν καὶ Σίμωνα, τουτέστι τοῦτον τὸν Συμεών. Ἐπειδὴ τὸ Σίμων εἶναι ὑποκοριστικὸν ὄνομα τοῦ Συμεὼν, διότι οὕτω καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ Σίμων λέγεται καὶ Συμεὼν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς καθολικῆς δευτέρας του ἐπιστολῆς. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Συμεὼν ἢ Σίμωνα εἰκειοποιήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεὸς, καὶ κατεδέχθη νὰ ὀνομάζεται ἀδελφὸς αὐτοῦ κατὰ σάρκα, καθότι ὁ Ἰωσὴφ ἐνομίζετο μόνον πατήρ του. Αὐτὸς ἔχρισε τοῦτον καὶ ἱερέα διὰ νὰ κηρύττῃ τὴν ἐπὶ γῆς αὐτοῦ παρουσίαν, καὶ μετὰ τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον ἔγεινεν οὗτος δεύτερος πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων· ὅθεν ἐπάλαισεν ὁ ἀοίδιμος μὲ πολλοὺς πόνους καὶ ἱδρῶτας ὡς ποιμὴν ἀληθινὸς, καὶ ἐποίμανε τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων ὡς γνήσιος μαθητὴς Χριστοῦ καὶ ὄχι ὡς μισθωτός. Ἀφ' οὗ δὲ κατεσκεύασε τὸν ἑαυτόν του ναὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατεχρήμνισε τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ τοὺς πεπλανημένους Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας ὡδήγησε. Καὶ πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα ὑπομείνας διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, τελευταῖον ἐσταυρώθη, ὢν χρόνων ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ οὕτως ἀπὸ τὸν σταυρὸν ἀνέβη πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ πεθούμενον Χριστὸν, ἵνα λάβῃ τὸν τῆς δόξης ἀμάραντον στέφανον, ἐπὶ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ ἐν ἔτει γή (98). [1]

---

[1] Ἡ εὕρεσις δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Βασιλέως ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ παρόντος Ἀπριλίου. Εἰς τοῦτον λόγος εὑρίσκεται ἑλληνιστὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κωνοβίῳ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τὸ ἐπίγειον πράτος λαχόντες.»

[1] Κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου γράφεται, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος ὀνομάζεται καὶ Κλεόπας, καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἦτο συγγενὴς τοῦ Κυρίου, κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομετιανὸν ἐν ἔτει πδ' (82), νὰ πίῃ φαρμάκιον, τὸ ὁποῖον ἐξέβαλον ἀπὸ σκορπίους, ὀφίδια, φαλάγγια, καὶ ἄλλα φαρμακερὰ θηρία· δὲν ἔπαθεν ὅμως κἀνὲν κακόν. Ἄλλος δὲ εἶναι οὗτος ἀπὸ τὸν Σίμωνα τὸν Ἀπόστολον, τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην Μαΐου· διότι οὗτος μὲν λέγεται υἱὸς τοῦ Κλεόπα καὶ τῆς Μαρίας τῆς πρώτης ἐξαδέλφης τῆς Παναγίας, κατὰ τὸν Δοσίθεον, καὶ εἶναι Ναζαρινὸς, ἐκεῖνος δὲ εἶναι Κανανεῖος. Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὴν ὑπὸ Τίτου γενομένην, πάλιν ἐπανελθόντες οἱ πιστοὶ εἰς τὴν ἁγίαν Σιὼν, κατέστησαν δεύτερον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων τὸν Συμεῶνα τοῦτον· Ἀνεχώρησε δὲ καὶ οὗτος μετὰ τῶν χριστιανῶν

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ ἡγουμένου μονῆς τῶν Καθαρῶν.

† » Παθῶν καθαρθείς, ὦ Ἰωάννη μάκαρ,
» Μονῆς προέστης τῶν Καθαρῶν εἰκότως.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωάννης ἦτο ἀπὸ τὴν Εἰρηνούπολιν, μίαν ἀπὸ τὰς δέκα πόλεις τῆς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένης Δεκαπόλεως, ἐξ ὧν ἦτο καὶ ἡ Καισάρεια ἡ Φιλίππου, καὶ ἡ Καπερναοὺμ, καὶ ἡ Τιβεριὰς, αἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς Εὐαγγελίοις ἀναφερόμεναι. Ἐχρημάτισε δὲ υἱὸς γονέων χριστιανῶν καὶ θεοφιλῶν, Θεοδώρου καὶ Γρηγορίας ὀνομαζομένων, ἀκμάζων κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει ψπ' (780), ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων ἐννέα ἀνάψας ἀπὸ τὸν πρὸς Θεὸν πόθον, ὑπῆγεν εἰς Κοινόβιον καὶ ἐκουρεύθη μοναχός. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο πρόθυμος εἰς τὰς διακονίας καὶ ταπεινὸς καὶ ὑπήκοος, ἠγαπήθη ἀπὸ τὸν διδάσκαλον καὶ γέροντά του, ὁμοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ὑπῆγεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ Οἰκουμενικὴν ἑβδόμην Σύνοδον τὴν συγκροτηθεῖσαν τὸ δεύτερον ἐν Νικαίᾳ, κατὰ τὸ ἔτος ψπγ' (783), καὶ ἀπὸ τὴν Νίκαιαν ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ὁ μὲν γέρων του ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ μοναστηρίου τοῦ Δαλμάτου, ὁ δὲ ὅσιος οὗτος Ἰωάννης ἔγεινε μεγαλόσχημος καὶ ἱερεὺς, καὶ ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα Νικηφόρον τὸν Πατρίκιον τὸν μετὰ τὴν Εἰρήνην βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωβ' (802), ἡγούμενος εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Καθαρῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἐποίμανε τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην θεαρέστως καὶ Ἀποστολικῶς χρόνους δέκα καὶ ὀλίγον πλέον διὰ τοῦτο ἠγαπήθη ἀπὸ πάντα ἄνθρωπον.

Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ πειρασμὸς παγκόσμιος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, τότε ἀπεκαλύφθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὸν μακάριον τοῦτον ὁ ῥηθεὶς πειρασμός. Ὅθεν συνάξας ὅλην τὴν ἀδελφότητα τοῦ μοναστηρίου, ἐνουθέτησε καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰ πρέποντα· ἔπειτα λέγει πρὸς αὐτοὺς, γρηγορεῖτε καὶ προσέχετε, πατέρες καὶ ἀδελφοὶ, διὰ νὰ μὴ παρασυρθῆτε ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ ἀρνηθῆτε τὸ νὰ προσκυνῆτε τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας, διότι ἐμὲ δὲν θέλετε μὲ ἰδῇ πλέον εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἔλεγεν, ἦλθον ἀπεσταλμένοι τινὲς ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωιγ' (813), οἵτινες διεσκόρπισαν ὅλους τοὺς μοναχοὺς, καὶ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ μοναστηρίου ἐμοίρασαν· λαβόντες δὲ τὸν ἅγιον σιδηροδέσμιον, τὸν ἔφερον εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀφήσαντες νὰ διαρπαγῶσι τὰ ἐπίλοιπα πράγματα τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Παρασταθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλέα, ὠνόμασεν αὐτὸν χωρὶς ἐντροπὴν ἀλιτήριον καὶ ἄθεον καὶ ἄλλα πολλὰ ὀνόματα δύσφημα, καθὼς αὐτῷ ἔπρεπε, καὶ καταβροντήσας εἰς τὸ παλάτιον, ἤναψε τὸν θυμὸν τοῦ τυράννου, ὅστις ἔδειρε δυνατὰ τὸν ἅγιον μὲ τὰ βούνευρα. Ὁ δὲ ἅγιος ἔχαιρεν, ὅτι ἐδέρετο διὰ τὸν Χριστόν· ἔπειτα ἐφυλακίσθη εἰς ἓν μετόχιον τοῦ μοναστηρίου του τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας, καὶ ἐκεῖθεν ἐξωρίσθη εἰς ἓν κάστρον, ὀνομαζόμενον Πενταδάκτυλον, εὑρισκόμενον εἰς τὴν χώραν τῆς Λάμπης. [1] Ἐκεῖ λοιπὸν ἔδεσαν τοὺς πόδας του μὲ ἁλύσεις σιδηρᾶς, καὶ ἔβαλον αὐτὸν εἰς φυλακὴν μῆνας δεκαοκτώ· εἶτα ἔφερον αὐτὸν πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παρέστησαν γυμνὸν ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἐλάλησε πολλὰ καὶ ἐφιλονείκησε μὲ τὸν τύραννον περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, παρεδόθη εἰς τὸν τότε ἀναξίως πατριαρχεύσαντα Ἰωάννην τὸν Μάντιν, [2] ὁ ὁποῖος ἔδειξε πολλὰ δεινὰ κατὰ

εἰς τὴν Πέλλαν, ἐπειδὴ ὅσοι ἔμειναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐφονεύθησαν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Κέστιον Φλῶρον. Λέγουσι δὲ ὅτι ὅτε ἐσταυρώθη αὐτὸς ἀπὸ τὸν ὑπατικὸν Ἀττικὸν ἐπὶ Τραϊανοῦ, ἦτο ἑκατὸν εἰκοσιν ἐτῶν. Ὅθεν πολλοὶ συμπεραίνουσιν, ὅτι οὗτος ἦτο γεγεννημένος πρὸ τοῦ Χριστοῦ χρόνους δέκα· (ὅρα σελ. 5 τῆς Δωδεκαβίβλου·) ἐπατριάρχευσε δὲ χρόνους εἰκοσιεξ, ἢ κατ' ἄλλους εἰκοσιτρεῖς. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος εἰς τὸ τρίτον τῆς ἱστορίας του λέγει, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ ἢ Κλεόπα, καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ τὸν Κλωπᾶν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωσὴφ ὁ Ἡγήσιππος ἱστορεῖ, ἐπειδὴ κατά τινας ἡ γενεαλογία αὐτῶν οὕτως ἔχει. Κλεόπας (ὅστις καὶ Ἀλφαῖος ἐκαλεῖτο) καὶ Ἰωσὴφ ὁ Μνήστωρ ἀδελφοί· ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, ἡ γυνὴ τοῦ ῥηθέντος Κλεόπα ἦ Ἀλφαίου ἦσαν ἀδελφαὶ, ἢ πρωτεξάδελφαι. Ἀπὸ τὸν Κλεόπαν λοιπὸν καὶ τὴν σύζυγόν του Μαρίαν ἐγεννήθη ὁ ἐλάσσων Ἰάκωβος· ἦτοι ὁ ἀδελφόθεος, καὶ ὁ Συμεὼν καὶ Ἰούδας, ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· ὥστε αὐτοὶ ἦσαν ἀνεψιοὶ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ δὲ Χριστοῦ πρωτεξάδελφοι· καὶ ὅρα τὴν ἑκατονταετηρίδα σελ. 233, καὶ τὸν Δοσίθεον ἀνωτέρω. Ἄλλοι ὅμως γενεαλογοῦσιν αὐτὸν ἄλλως, ὡς εἶπεν ἀνωτέρω ὁ Συναξαριστής.

[1] Λάμπη ἴσως εἶναι ἡ Λαμπηδία ἡ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ εὑρισκομένη.

[2] Ἴσως σφάλμα ἐστὶν ἐδῶ, καὶ ἀντὶ Ἰωάννου, πρέπει νὰ γράφεται Θεόδοτος ὁ Μελισσηνὸς ὁ καὶ Κασσιτερᾶς ὀνομαζό-

Digitized by Google

τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ εἰς πολὺν καιρὸν ἄφησεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ σχεδὸν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν. Ἔπειτα παρέσησεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν ἅγιον εἰς τὸ κάστρον τὸ ὀνομαζόμενον Κριόταυρον τῶν Βουκελλαρίων, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφυλάκισαν εἰς στενὴν καὶ σκοτεινὴν φυλακὴν δύω ὁλοκλήρους χρόνους. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν κατεξηράνθη μὲν ὁ ἀοίδιμος, ὅλα ὅμως τὰ ὑπέμεινεν εὐχαρίστως· ἀφ' οὗ δὲ ἐσφάγη Λέων ὁ Ἀρμένιος, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ὁ καὶ αὐτὸς εἰκονομάχος ὢν, ἐν ἔτει ωκ' (820), ὁ τοῦ βασιλέως Θεοφίλου πατὴρ, τότε κατ' ἀρχὰς τῆς βασιλείας του ἀνεκάλεσε τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ἐξορίαν· ὅθεν ἠλευθερώθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἦλθεν ἕως εἰς τὴν Χαλκηδόνα, μὴ συγχωρηθεὶς νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ ἐβασίλευσε Θεόφιλος ὁ υἱός του ἐν ἔτει ωκθ' (829), ἠθέλησε νὰ καθίσῃ ὁ ἅγιος οὗτος πλησίον εἰς ἄλλους πατέρας ἐν μιᾷ Ἐκκλησίᾳ· ὅθεν πιασθεὶς ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην Ἰωάννην ἑβδομον, τὸν συναιρεσιώτην τοῦ Θεοφίλου, τὸν ὁποῖον καὶ Ἰαννῆν οἱ τότε ὠνόμαζον, καὶ πολλὰ παρ' αὐτοῦ δοκιμάσας, τελευταῖον ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Ἀφουσίαν, (ἥτις εἶναι ὑποκειμένη εἰς τὸν Προκόνησον, καὶ εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Ἅλωνα, τὸ τουρκιστὶ λεγόμενον Πασᾶ λιμάνι,) καὶ διατρίψας ἐκεῖ ἔτη δύο καὶ ἥμισυ, εἶδε μίαν ὀπτασίαν. Ὅθεν προειπὼν εἰς τοὺς εὑρισκομένους μαζί του, ὅτι θὰ τελευτήσῃ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΠΛΙΩΝ μαχαίρᾳ τελειοῦται.

» Σφαγεὶς, Ποπλίων, αἵμα σὸν Χριστῷ χέεις,
» Ὃς ἠγοράσθης αἵματι Χριστοῦ πάλαι.

Ὁ ἅγιος ΕΥΛΟΓΙΟΣ ὁ ξενοδόχος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν Εὐλόγιον, τὸν ξενιστὴν τῶν ξένων,
» Θεοῦ ξενιστὴς Ἀβραὰμ ξενίζετω. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΟΛΛΙΩΝ ὁ νέος κατὰ γῆς συρόμενος τελειοῦται.

» Κονίεσαι τὸ σῶμα μάρτυς Λολλίων,
» Κόνει φύρεσθαι τὴν ἀπ' αὐτῆς δοὺς κόνιν. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων ἐννέα μαρτύρων τῶν ἐν Κυζίκῳ μαρτυρησάντων, ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ, ΡΟΥΦΟΥ, ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ, ΘΕΟΣΤΙΧΟΥ, ΑΡΤΕΜΑ, ΜΑΓΝΟΥ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ, [2] ΘΑΥΜΑΣΙΟΥ καὶ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ.

» Εἰκὼν αὐλῶν ταγμάτων τῶν ἐννέα,
» Οἱ τὰς κάρας τμηθέντες ἄνδρες ἐννέα.
† » Εἰκάδι ὀγδοάτῃ βιότου λυγροῦ ἐννέ' ἀπῆραν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες συνήχθησαν μὲν ἀπὸ διαφόρους τόπους, ἐκρατήθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας εἰς τὴν Κύζικον, καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, ἐντροπίασαν τὸν ἄρχοντα τῆς Κυζίκου μὲ τὴν γενναιότητα τῆς γνώμης των, καὶ ἐνέπαιξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Ὅθεν τιμωρηθέντες μὲ διάφορα βάσανα, δὲν ἐθυσίασαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπρόσφερον ἑαυτοὺς θυσίαν ζωντανὴν εἰς τὸν ζῶντα Θεὸν, διὰ ξίφους ἀποκεφαλισθέντες. Ὅθεν καὶ μετὰ θάνατον ἔγειναν ἰατρεῖον ἄμισθον διαφόρων παθῶν, εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτοῖς πλησιάζοντας.

—

Διήγησις περὶ τοῦ γενομένου θαύματος κατὰ τὴν Ἀφρικὴν ἐν τῇ πόλει Καρθαγένῃ.

† » Ἔκστηθι, λίγνε, ὧδε μοιχείας βλέπων
» Τὴν ἐκδίκησιν, καὶ μακρὰν ταύτης γίνου.

Κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ Νικήτα Πατρικίου ἐν ἔτει χκέ (625), ἔγεινεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν τοιοῦτον θαυμάσιον. Εἰς τὴν Καρθαγένην (ἥτις νῦν ὀνομάζεται Τούνεζι) ἦτο στρατιώτης τις βασιλικός· ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησεν εἰς τὴν πόλιν θανατικὸν, (ἤτοι πανώλης) ἐπῆρεν ὁ στρατιώτης τὴν γυναῖκά του καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν προάστειον, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὁ διάβολος παρακινήσας αὐτὸν εἰς σαρκικὴν ἁμαρτίαν, τὸν ἔκαμε νὰ μοιχεύσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ γεωργοῦ του· ἔ-

---

μενος· διότι τοῦτον ἀντὶ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ἀνεβίβασεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὡς δμόῤῥονά του· καὶ ὅρα εἰς τὸν γ'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 259.

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι Εὐλόγιος ὁ Λατόμος, οὗ ὁ βίος εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἐκλόγιον, διότι κἀκεῖνος ξενοδόχος ἦτο.

[1] Ἤτοι κονίεται κατὰ τὸ σῶμα ὁ μάρτυς Λολλίων, ὅστις ἔδωκε νὰ φύρεται εἰς τὸν κονιορτὸν τῆς γῆς, τὴν κόνιν, ἤτοι τὸ σῶμά του, τὸ ἀπὸ τῆς κόνεως τῆς γῆς πλασμένον.

[2] Παρὰ τοῖς Μηναίοις Θεόδοτος οὗτος γράφεται. Σ. Ε.

Digitized by Google

πειτα κτυπηθεὶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πανώλους εἰς τὸν βουβῶνα, ἀπέθανε· καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸν τάφον καὶ νὰ λέγῃ, ἐλεήσατέ με. Ὅθεν ἀνοίξαντες οἱ ἐκεῖσε τὸν τάφον, εὗρον μὲν αὐτὸν ζωντανὸν, μὴ δυνάμενον δὲ νὰ λαλήσῃ. Θαλάσσιος δὲ ὁ τότε Ἁπας τῆς Ἀφρικῆς, ἐπαρηγόρησεν αὐτόν· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐδιηγήθη ταῦτα. Ὅτε ἡ ψυχή μου ἔμελλε νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ σῶμά μου, ἔβλεπον τινὰς Αἰθίοπας μαύρους καὶ φοβεροὺς εἰς τὸ εἶδος, οἱ ὁποῖοι ἐσηκώθησαν κατ' ἐπάνω μου καὶ μὲ ἐπολέμουν. Μετὰ ταῦτα εἶδον δύω νεανίσκους ὡραίους, οἵτινες ἦλθον ἐκεῖ, διὰ τοὺς ὁποίους ἐχαροποιήθη ἡ ψυχή μου· [1] αὐτοὶ λοιπὸν λαβόντες με, μὲ ἀνεβίβαζον εἰς τὸν οὐρανὸν, τὰ δὲ τελώνια τῶν ἐν τῷ ἀέρι μαύρων δαιμόνων ἐξέταζον πᾶσαν ἁμαρτίαν μου, καὶ ἄλλο μὲν τελώνιον ἐξέταζε τὸ ψεῦδος, ἄλλο δὲ τὸν φθόνον, ἄλλο τὴν πλεονεξίαν Εἰς ταύτας δὲ τὰς ἁμαρτίας ἀνταπεκρίνοντο καὶ οἱ νέοι ἐκεῖνοι, φέροντες τὰς ἀρετὰς ὅσας ἔπραξα· ὅτε δὲ ἀνέβημεν εἰς τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ, ὑπήντησεν εἰς ἡμᾶς τὸ τελώνιον τῆς μοιχείας, καὶ ἐπρόβαλε τὴν πρὸ ὀλίγου πραχθεῖσαν ἁμαρτίαν μου. Ὅθεν νικήσαντες, μὲ κατεβίβασαν εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς, ὅπου εὑρίσκονται αἱ τῶν ἁμαρτωλῶν ψυχαὶ, αἱ ὁποῖαι πόσην ὀδύνην ἐκεῖ δοκιμάζουσιν ἀδυνατεῖ γλῶσσα ἀνθρώπου νὰ εἰπῇ.

Ἐγὼ δὲ ἐκεῖ καταβιβασθεὶς, ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον· ὅθεν ἐφάνησαν πάλιν εἰς ἐμὲ οἱ δύω ἐκεῖνοι νέοι, εἰς τοὺς ὁποίους κλαίων ἔλεγον· ἐλεήσατέ με, καὶ δότε μοι καιρὸν νὰ μετανοήσω. Τότε οἱ νέοι εἶπον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον· συμφωνεῖς μὲ αὐτὸν, ὅτι θὰ μετανοήσῃ, καθὼς λέγει; ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ναὶ, συμφωνῶ. Τότε λοιπὸν ἀνέβασαν τὴν ψυχήν μου, καὶ τὴν ἔμβασαν εἰς τὸν τάφον· ἐκεῖ δὲ βλέπων ἐγὼ τὸ σῶμά μου ὡς βόρβορον καὶ λάσπην, δὲν ἤθελον νὰ ἔμβω εἰς αὐτό. Οἱ δὲ νέοι εἶπόν μοι, ἀδύνατον εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον νὰ μετανοήσῃς, ἂν δὲν ἔμβῃς εἰς τὸ σῶμά σου, καὶ ἂν μὲ αὐτὸ δὲν κοπιάσῃς νὰ μετανοήσῃς, καθὼς καὶ μὲ αὐτὸ ἔκαμες τὴν ἁμαρτίαν· τότε λοιπὸν ἐμβῆκα εἰς τὸ σῶμά μου, καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸ ἐνεψυχώθη καὶ ἐζωντάνευσε, τότε ἤρχισα νὰ φωνάζω. Ταῦτα εἰπὼν, ἔζησε τεσσαράκοντα ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ· ὅθεν κλαίων καὶ ὀδυρόμενος, πάλιν ἐκοιμήθη. [1]

[1] Οὗτοι ἴσως ἦσαν οἱ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ Γαβριὴλ, καθότι καὶ εἰς ἄλλους ἐφάνησαν οἱ αὐτοὶ μὲ τοιοῦτον εἶδος, ὡς ἐν τοῖς θαύμασιν αὐτῶν ἱστορεῖται·

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΕΜΝΟΝΟΣ *τοῦ θαυματουργοῦ.*

» Ὑπνοῖ τι μικρὸν, ἁρπαγὴν τὴν ἰσχάτην,
» Τὴν εἰς ἁπαντὴν τοῦ Θεοῦ Μέμνων μένων,

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μέμνων, ἀποταξάμενος εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δικαίως καὶ εὐαρέστως διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ ὑπακοὴν καὶ ὑποταγήν· διὸ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος μοναχῶν. Ἀποκτήσας δὲ πραότητα καὶ ἀγάπην, ἔγεινε καὶ θαυματουργός· ὅθεν μίαν φορὰν ἔπεσον ἀκρίδες εἰς τὰ χωράφια τοῦ μοναστηρίου, ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν τοῦ μοναστηρίου καὶ ποιήσας εὐχὴν, τὰς ἐδίωξεν ὅλας, ὡς ἂν ἦτο πῦρ, καὶ τὰς ἔπνιξεν εἰς τὸν ποταμόν. Οὗτος ἀνέβλυσε καὶ νερὸν διὰ προσευχῆς του εἰς τόπον ἄνυδρον, τὸ ὁποῖον ἕως τῆς σήμερον ἀναβρύει εἰς δόξαν Χριστοῦ· οὗτος ἐφάνη μίαν φορὰν εἰς τινας ναύτας, ἐν καιρῷ τρικυμίας ἐπικαλεσθέντας τὴν βοήθειάν του. Φανεὶς δὲ εἰς αὐτοὺς, ἐκυβέρνα τὸ πλοῖον, καὶ ἐπροθυμοποίει τοὺς ναύτας, ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἀβλαβεῖς αὐτοὺς εἰς τὸν

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Κουβαρᾷ τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, κατὰ τὴν 87 ἐρωταπόκρισιν Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου τὴν ἐκεῖσε γραφομένην, ἀναφέρεται καὶ ἡ ῥηθεῖσα αὕτη διήγησις, ἧς ἐν τῷ τέλει καὶ ταῦτα προστίθενται, ὅτι πάντες, ἀκούσαντες αὐτοῦ νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸν τάφον, ἐλεήσατέ με, ὠφελήθησαν· καὶ φοβηθέντες διὰ τὴν φοβερὰν ταύτην διήγησιν, ἐθρήνει ὁ καθεὶς τὰς ἰδικάς του ἁμαρτίας. Βλέποντες δὲ τὸν ἄνθρωπον ἀποκαμωμένον καὶ γεμάτον ἀπὸ δάκρυα, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φάγῃ, ἐκεῖνος δὲ δὲν ὑπήκουσε τελείως· ἀλλ' ἀφήσας αὐτοὺς ἐπεριπάτει εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ ῥίπτων ἑαυτὸν κάτω εἰς τὴν γῆν, ἐφώναζε μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα· ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἁμαρτάνουν καὶ δὲν μετανοοῦν. Ὢ ποία φοβερὰ κόλασις καὶ κρίσις ἀκριβὴς αὐτοὺς περιμένει! οὕτω λοιπὸν διανύσας τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύων καὶ ἀγρυπνῶν καὶ κηρύττων, καὶ πολλοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐπιστρέφων εἰς μετάνοιαν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, προγνωρίσας τὸν θάνατόν του πρὸ ἡμερῶν δώδεκα. Δίδω δὲ εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας, ὅτι αἱ ἐρωταποκρίσεις Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, αἱ ἐν τῷ ἀνωτέρω Κουβαρᾷ τοῦ Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου περιεχόμεναι, εἶναι πολὺ πλουσιώτεραι ἀπὸ τὰς ἐκδιδομένας, καὶ εἴ τις ποτὲ εὑρεθείη νὰ τὰς μετατυπώσῃ, ἂς κάμῃ τρόπον νὰ βάλῃ ἐκείνας εἰς χεῖράς του. Εἰσὶ δὲ αὗται πόνημα οὐχὶ τοῦ παλαιοτέρου Ἀναστασίου, ἀλλὰ τοῦ νεωτέρου, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, κατὰ τὴν κά Ἀπριλίου.

Digitized by Google

λιμένα διέσωσε. Μὲ τοιαῦτα θαυμάσια διανύσας ὁ ἀοίδιμος τὴν ζωήν του, ἐχάριζε σωτηρίαν εἰς ὅσους τὸν ἐπεκαλοῦντο. Εὐαρεστήσας λοιπὸν τῷ Θεῷ μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, φέρων τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἐφόδια.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΥΞΙΒΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὄντως χορῷ δίδωσι τῶν σεσωσμένων,
» Αὔξησιν Αὐξίβιος ἐκστὰς τοῦ βίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΙΑΣΩΝΟΣ καὶ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ. [1]

Εἰς τὸν Ἰάσωνα.

» Ζωῆς Ἰάτων λαμβάνει φθαρτῆς πέρας,
» Ἀλλ' εὗρεν ἄλλην μὴ πέρας κεκτημένην.

Εἰς τὸν Σωσίπατρον.

» Θανόντι δόξαν σοῦ προσώπου δείκνυες,
» Σῷ Σωσιπάτρῳ, τοῦ Θεοῦ Λόγου, Πάτερ.
» Εἰκάδι ἀμφ' ἑνάτῃ Ἰάσων ἀπεβήσατο γαίης.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ἀποστόλους ὁ μὲν Ἰάσων κατήγετο ἐκ τῆς ἐν Κιλικίᾳ Ταρσοῦ, [2] ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐπιάσθη κυνήγιον πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ὁ δὲ Σωσίπατρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐδέχθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὕστερον ἀπὸ τὸν Ἰάσωνα. Ἐχρημάτισαν δὲ καὶ οἱ δύω μαθηταὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, περὶ τῶν ὁποίων αὐτὸς γράφει ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ « Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου » (Ῥωμ. ις', 21.) καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του, Ταρσοῦ· [3] ὁ δὲ Σωσίπατρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἰκονίου. Οὗτοι λοιπὸν ποιμάναντες τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν, ὑπῆγον εἰς τὴν Δύσιν, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν χώραν τῶν Κυρηναίων [1] ἔκτισαν ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ ἐκεῖ λειτουργοῦντες εἰς τὸν Θεὸν, πολλοὺς ἀπίστους εἵλκυσαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Διαβληθέντες δὲ εἰς τὸν βασιλέα Κερκυλλῖνον, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο κλεισμένοι ἑπτὰ ἀρχηγοὶ τῶν κλεπτῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα· Σατορνῖνος, Ἰακίσχολος, Φαυστιανὸς, Ἰανουάριος, Μαρσάλιος, Εὐφράσιος, καὶ Μαμμῖνος. Τούτους λοιπὸν διδάξαντες οἱ ἀπόστολοι μὲ τὰ λόγιά των, καὶ πληροφορήσαντες μὲ τὰ θαυμάσια ὅσα ἐποίησαν, τοὺς ἔφερον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ πρόβατα αὐτοὺς ἀντὶ λύκων ἐποίησαν, οἱ ὁποῖοι μετὰ ταῦτα ἐβλήθησαν ἐντὸς λεβήτων πυρωμένων, καὶ γεμάτων ἀπὸ πίσσαν καὶ ἔλαιον καὶ κηρίον καὶ θεῖον, καὶ ἐκεῖ τελειωθέντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ὁμοίως δὲ ἐπειδὴ καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, ἔκοψαν τὴν ἀριστεράν του χεῖρα καὶ τοὺς δύω του πόδας· ἔπειτα ἔκοψαν καὶ τὴν κεφαλὴν, ἐπικαλουμένου τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα.

Ἐκβαλὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοὺς ἁγίους Ἰάσωνα καὶ Σωσίπατρον, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἔπαρχον Καρπιανὸν διὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ, ὅστις ἐρωτήσας τοὺς ἀποστόλους ἐὰν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν, καὶ εἰδὼν αὐτοὺς ἀμεταθέτους, τοὺς ἔδεσε καὶ τοὺς ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακήν. Βλέπουσα δὲ αὐτοὺς οὕτω δεδεμένους ὡς καταδίκους, Κερκύρα ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ, καὶ μαθοῦσα ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν ταῦτα πάσχουσιν, ἐκήρυξεν ἑαυτὴν χριστιανήν. Ὅθεν ἐκδυθεῖσα τὰ στολίδια ὅσα ἐφόρει, τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ πατήρ της, παρεκίνησεν αὐτὴν νὰ μεταβληθῇ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθη, τὴν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν, εἶτα παρέδωκεν αὐτὴν εἰς ἕνα αἰθίοπα διὰ νὰ τὴν φθείρῃ, ἀλλ' ὁ αἰθίοψ ἅμα μόνον ἤγγισεν εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς, διεσπαράχθη ἀπὸ ἓν θηρίον· ἡ δὲ ἁγία Κερκύρα τοῦτο μαθοῦσα, ἰάτρευσεν αὐτόν· εἶ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος Σωσίπατρος ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ῥοδίωνος, Ἐράστου, καὶ Κουάρτου.

[2] Κατὰ τὸ παλαιὸν ὅμως χειρόγραφον φαίνεται ὁ ἅγιος Ἰάσων Θεσσαλονικεὺς καὶ ὄχι Ταρσεύς. Ὅρα τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων τούτων τὸ δεύτερον ἐν Κερκύρᾳ τῷ ϛ' ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ Α. Μαυρομμάτου. Σ. Ε.

[3] Λέγουσι τινὲς, ὅτι ὁ Ἰάσων οὗτος τὸν ὁποῖον ὀνομάζει ὁ Παῦλος συγγενῆ, εἶναι ὁ ἴδιος, ὑποδεχθεὶς τὸν Παῦλον ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ, ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐτάραξαν τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας, οἵτινες λαβόντες ἱκανὰ χρήματα παρὰ τοῦ Ἰάσωνος, ἀπέλυσαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ὡς ἀναφέρουσι τοῦτο αἱ Πράξεις, κεφ. ις'.

[1] Ὁ μὲν χειρόγραφος Συναξαριστὴς οὕτω γράφει, ὁ δὲ τετυπωμένος γράφει Κερκυραίων. Ἔστι δὲ ἡ Κυρήνη κατὰ τὴν Μπάρκαν τὴν ἐν τῇ Βαρβαρίᾳ εὑρισκομένην, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὸν Μελέτιον. (Κερκυραίων γράφουσιν ὀρθῶς καὶ τὰ Μηναῖα. Σ. Ε.)

Digitized by Google

τα μὲ τὰς διδασκαλίας της τὸν ἔκαμε στρατιώτην τοῦ Χριστοῦ καὶ χριστιανόν. Ὅθεν μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησεν ὁ Αἰθίοψ· « Μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν. » Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, δεινῶς αὐτὸν ἐβασάνισε, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ δὲ στρατιῶται ἔφερον ξύλα πολλὰ εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἤναψαν πυρὰν διὰ νὰ κατακαύσωσι τὴν ἁγίαν Κερκύραν· τούτου δὲ γενομένου, ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἡ ἁγία. Ὅθεν ἔφερε πολλοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Διὸ ἐκρέμασαν αὐτὴν εἰς ξύλον, καὶ ὑποκάτω ἐκάπνισαν αὐτὴν μὲ καπνὸν πνιγηρόν· ἔπειτα τὴν ἐτόξευσαν, καὶ τόσον τὴν κατεπλήγωσαν, ὥστε ἐκ τῶν πονων παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς Κερκυλλῖνος, καὶ ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ κατέφυγον εἰς ἓν μικρὸν νησίον πλησιόχωρον, ἐμβῆκεν εἰς πλοῖον ὁ ἰδιος βασιλεὺς διὰ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλλάσσης, ὡς ὁ πάλαι Φαραὼ· καὶ ὁ μὲν τοῦ Κυρίου λαὸς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Θεὸν ὕμνους καὶ εὐχαριστίας, ὁ δὲ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐδίδασκον ἀνεμποδίστως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινε βασιλεὺς ἄλλος καὶ ἔμαθε τὰ περὶ τῶν ἁγίων, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν εἰς αὐτὸν μίαν βούτην σιδηρᾶν, καὶ ἐντὸς αὐτῆς νὰ βάλωσι πίσσαν καὶ ῥιτίνην καὶ κηρίον, καὶ νὰ τὰ βράσωσι δυνατά· ἔπειτα ἔβαλον μέσα εἰς αὐτὴν τοὺς ἁγίους. Ἀλλ' οἱ μὲν ἅγιοι ἄφλεκτοι διεφυλάχθησαν, οἱ δὲ ἄπιστοι ἄλλοι μὲν ἐκάησαν, ἄλλοι δὲ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. Ὁ δὲ βασιλεὺς δέσας μίαν πέτραν ἀπὸ τὸν λαιμόν του μετενόει καὶ θρηνῶν ἔλεγεν, ὁ Θεὸς Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου βοήθει μοι καὶ ἐλέησόν με. Τότε ὁ μακάριος Ἰάσων συνάξας ὅλους ὅσοι ἐπίστευσαν, τοὺς ἐδίδαξε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, παρόντος καὶ τοῦ βασιλέως, καὶ κατηχήσας αὐτοὺς, τοὺς ἐβάπτισεν ὅλους ὁμοῦ καὶ τὸν βασιλέα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐπωνόμασε δὲ τὸν βασιλέα Σεβαστιανόν· μετὰ ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀσθενήσας ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ἀπέθανεν, ὁ δὲ ἀπόστολος Ἰάσων προσευχηθεὶς, ἀνέστησεν αὐτόν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα θαύματα ἔκαμεν ὁ ἅγιος, λόγου καὶ μνήμης ἄξια· κτίσας δὲ καὶ ἐκκλησίας ὡραίας ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα, καὶ πάντα καλῶς καὶ ὁσίως τελέσας, καὶ αὐξήσας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ μετέβη ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς τὰ οὐράνια.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἑπτὰ μάρτυρες οἱ πρώην λῃσταὶ, οἱ διὰ τοῦ ἁγίου ΙΑΣΩΝΟΣ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐν λέβητι πίσσης καχλαζούσης βληθέντες τελειοῦνται.

» Λῃσταὶ μαθόντες τὴν Ἐδὲμ λῃστοῦ λάχος,
» Πίσσῃ λαχεῖν ἔσπευσαν αὐτὴν ἐμφλόγῳ.

Ἡ ἁγία ΚΕΡΚΥΡΑ ἡ θυγάτηρ Κερκυλλίνου τοῦ βασιλέως βέλεσι κατατρωθεῖσα τελειοῦται.

» Βελῶν βασιλὶς ταῖς ῥολαῖς ἐστιγμένη,
» Ἐκ στιγμάτων ἔλαμψεν, ὡς ἐκ μαργάρων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ πυρὶ τελειοῦται.[1]

» Ἐκ σοῦ τὸ πῦρ ὁποῖον ἐκσμήξει ῥύπον
» Ὄβρυζον, Εὐσέβιε, Χριστοῦ χρυσίον;

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΗΝΩΝ καὶ ΒΙΤΑΛΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Μὴ δειλιάσῃς, Βιτάλιε, πρὸς φλόγα,
» Ἡγήσομαι γὰρ καὶ προεισέλθω Ζήνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΩΝ πυρὶ τελειοῦται.

» Θεοῖς λατρεύειν μὴ θέλων Ἑλληνίοις,
» Καθεῖλε καυθεὶς πίστιν Ἑλλήνων Νέων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου ΙΑΚΩΒΟΥ ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.[2]

» Ὢ; ἀμνὸς Ἰάκωβος ἀχθεὶς ἐσφάγη,
» Τῆς εὐσεβείας μηρυκίζων τοὺς λόγους.
» Κτεῖνε μάχαιρα φόνοιο Ἰάκωβον τριακοστῇ.

Οὗτος ἦτο υἱὸς μὲν Ζεβεδαίου, ἀδελφὸς δὲ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὅστις μετὰ τὴν πρόσκλησιν Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, προσεκλήθη ἀπὸ

---

[1] Ὅρα καὶ ἕτερον βίον τῶν ἁγίων Εὐσεβίου, Ζήνωνος, Βιταλίου καὶ Νέωνος ἐν τῇ ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1850 τυπωθείσῃ ἀκολουθίᾳ τῶν ἁγ. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου. Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον Ἰάκωβον, ἐγκώμιον πλέκει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πρώτην μὲν ἡ ζῶσα τῆς ἀληθινῆς Θεολογίας πηγὴ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Digitized by Google

αὐτὸν τὸν Κύριον εἰς μαθητείαν, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου. Ὅθεν οὗτοι εὐθὺς ἀφήσαντες τὸν πατέρα καὶ τὸ πλοῖόν των, καὶ ἁπλῶς ὅλα ὅσα εἶχον, ἠκολούθησαν τῷ Χριστῷ. Τόσον δὲ πολλὰ ἠγάπησεν αὐτοὺς ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ὥστε εἰς μὲν τὸν ἕνα ἀδελφὸν τὸν Ἰωάννην ἔδωκε τὸ στηθός του, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ἐπάνω εἰς αὐτὸ, εἰς δὲ τὸν ἄλλον ἀδελφὸν, τοῦτον δηλαδὴ τὸν θεῖον Ἰάκωβον, ἔδωκε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πίῃ τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔπιεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀντιστρόφως τόσον πολλὰ ἠγάπησαν τὸν Κύριον, καὶ τόσον ζῆλον ἔδειξαν δι' αὐτὸν οἱ μακάριοι, ὥστε ἠθέλησαν νὰ καταβιβάσωσι πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ κατακαύσωσι τοὺς Σαμαρείτας, διότι δὲν ἐπίστευσαν, οὐδὲ ἐδέχθησαν αὐτόν. (Λουκ. θ'. 54) καὶ ἴσως τοῦτο ἤθελον κάμει, ἂν ὁ Χριστὸς ἡ αὐτοαγαθότης, δὲν ἐμπόδιζεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦτο. Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ αἴτια ὁ Κύριος παρελάμβανε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ κατ' ἐξαίρεσιν καὶ εἰς τὰς προσευχὰς, καὶ εἰς τὰς ἄλλας οἰκονομίας του τούτους τοὺς δύω ἀποστόλους, ὁμοῦ καὶ τὸν κορυφαῖον Πέτρον, μυσταγωγῶν καὶ ἀποκαλύπτων εἰς αὐτοὺς τὰ ὑψηλότερα καὶ μυστικώτερα δόγματα. Τοῦτον τὸν μακάριον Ἰάκωβον μὴ ὑποφέρων ὁ Ἡρώδης (ὁ Ἀγρίππας δηλαδὴ ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου υἱὸς, τοῦ ὁποίου θεῖος ἦτον ὁ Ἡρώδης, ὁ θανατώσας τὸν Πρόδρομον) νὰ βλέπῃ παρρησιαζόμενον καὶ διδάσκοντα τὸ Εὐαγγέλιον, μετὰ τὸ πάθος καὶ τὸ σωτήριον κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλε χεῖρα καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν μὲ μάχαιραν (ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ μδ' 44.) καὶ οὕτω μετὰ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον ἔστειλε τοῦτον εἰς τὸν Χριστὸν δεύτερον μάρτυρα, καθὼς περὶ τούτου γράφει τὸ δωδέκατον κεφάλαιον τῶν Πράξεων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ΚΛΗΜΗΣ *ὁ ποιητὴς τῶν Κανόνων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τέρψας ὁ Κλήμης γηγενεῖς ᾠδαῖς κάτω,
» Ἀπῆλθε τέρψων, ὥσπερ οἶμαι καὶ νόας. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ *ξίφει κατὰ γαστέρα μέσην πληγεὶς τελειοῦται.*

» Μάξιμος εὑρὼν τὴν ξι συλλαβὴν μέσην,
» Τὸ γαστρὸς ἡμῖν μηνύει μέσον ξίφος. [2]

[1] Τούτου τοῦ Κλήμεντος εὑρίσκονται κανόνες τινες εἰς τὴν Θεοτόκον, καὶ εἰς τινας ἁγίους.

[2] Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διστίχου τούτου κῦρ Χριστοφόρος ὁ Πατρίκιος παίζει ἐδῶ καὶ λέγει, ὅτι καθὼς εἰς τὸ ὄνομα Μάξιμος ἡ ξι συλλαβὴ εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον· δηλαδὴ ἀναμέσον τῶν δύω συλλαβῶν τῆς μά καὶ τῆς μος, οὕτω καὶ ἡ συλλαβὴ αὐτὴ ἐφανέρωνεν αἰνιγματωδῶς τὸ ξίφος, ὅπερ ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας του, καθότι καὶ τὸ ξίφος ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ξι συλλαβήν.

Ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας. [1]

» Χρὴ μηδὲ νεκρὸν λανθάνειν Βασιλέα,
» Βασιλέως θνήξαντα τοῦ ζῶντος χάριν.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΔΟΝΑΤΟΥ *ἐπισκόπου Εὐροίας.*

† » Τίς μὴ Δονάτον δοξάσει ἐν τοῖς λόγοις,
» Ὧν περ τὰ ἔργα πανταχοῦ ἐδόξασεν;

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Δονάτος ἦτο Ἐπίσκοπος εἰς πόλιν καλουμένην Εὔροιαν, (κειμένην κατὰ τὴν παλαιὰν Ἤπειρον, τῆς ὁποίας μητρόπολις εἶναι τὰ Ἰωάννινα,) κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τπέ (385), ἔχει δὲ χωρίον ἡ πόλις τῆς Εὐροίας, ὀνομαζόμενον Σωρεία [2], εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο μία βρύσις νεροῦ, καὶ ὅσοι ἔπινον ἀπὸ αὐτὴν ἀπέθνησκον μὲ πικρὸν θάνατον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἁγιώτατος οὗτος Δονάτος, ὑπῆγεν εἰς τὴν βρύσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ κληρικούς του, καὶ εὐθὺς ἅμα ἔφθασεν ἐκεῖ ἔγειπε βροντὴ, καὶ μετὰ τὴν βροντὴν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πηγὴν θανατηφόρος τις δράκων, ὁ ὁποῖος πλησιάσας εἰς τὸν ἅγιον, ἐδοκίμαζε νὰ περιπλέξῃ μὲ τὴν οὐρὰν του τοὺς πόδας τοῦ ὄνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο ὁ μακάριος. Ὁ δὲ ἅγιος γυρίσας καὶ ἰδὼν τὸν δράκοντα, ἔλαβε τὸ σχοινίον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκτύπα τὸν ὄνον, καὶ τὸ ἔβαλεν [3] ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ δράκοντος, καὶ μὲ τοῦτο μόνον ἔκαμε τὸν δράκοντα νὰ λάβῃ πληγὴν θανατηφόρον. Ὅθεν ἐκεῖνος παρευθὺς πεσὼν ἐνεκρώθη· ὢ τῆς τοῦ Θεοῦ μεγαλειότητος καὶ ἀφάτου φιλανθρωπίας! ὅτι εἰς τοὺς εὐαρεστοῦντας αὐτῷ ἁγίους συνεργεῖ νὰ κάμνωσι τοιαῦτα ἔργα θαυμαστὰ καὶ

[1] Ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Βασιλέως γράφεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ παρόντος μηνός.

[2] Λέγουσί τινες, ὅτι ἡ Σωρεία εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Σοῦλι τὸ πολυθρύλλητον γενόμενον διὰ τοὺς ἀνδρειωμένους πολέμους καὶ νίκας, ὅσας ἔκαμαν κατὰ διαφόρους καιροὺς οἱ οἰκισταί του, εἰ καὶ ὕστερον ἐλεεινῶς ἀπωλέσθησαν. Λέγουσι δὲ ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται κεκρυμμένον καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Δονάτου.

[3] Παρὰ τοῖς Μηναίοις γράφεται, ἐκτύπησε. Σ. Ε.

Digitized by Google

παράδοξα! Τότε λοιπὸν συνάξαντες ξύλα οἱ τοῦ θαύματος τούτου θεαταὶ χριστιανοί, ἤναψαν φωτίαν, καὶ κατέκαυσαν τὸ θηρίον· κἀνεὶς ὅμως δὲν ἐτόλμα ὑπὸ τοῦ φόβου νὰ πίῃ ἀπὸ τὴν βρύσιν ἐκείνην νερόν. Ὅθεν ὁ ἅγιος ποιήσας εὐχὴν, εὐλόγησε τὴν πηγὴν, καὶ πρῶτος αὐτὸς πιὼν ἀπὸ τὸ νερὸν, εἶπε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους καὶ ἔπιον χωρὶς φόβον· πιόντες δὲ καὶ χορτάσαντες, ἐπέστρεψαν ἀβλαβεῖς εἰς τὰ ἴδια. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη εὑρισκομένους Ἐπισκόπους, καὶ ἀφ' οὗ συνήχθησαν, ἠρώτα, ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος Δονάτος, ὁ διὰ τοῦ σχοινίου θανατώσας τὸν δράκοντα, ὅστις διὰ προσευχῆς του ἐξέβαλε νερὸν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν βροχὴν κατέβασεν. Οἱ δὲ Ἐπίσκοποι ἔδειξαν τὸν ἅγιον λέγοντες, οὗτος εἶναι, ὦ βασιλεῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐχαιρέτισεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν βασίλισσαν· πεσόντες δὲ καὶ οἱ δύω, ἐπίασαν τοὺς πόδας του, παρακαλοῦντες αὐτὸν καὶ λέγοντες, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, παρακινήσου καὶ κάμε εἰς ἡμᾶς ἔλεος, ἐπειδὴ ἔχομεν θυγατέρα μονογενῆ, ἡ ὁποία ἐνοχλεῖται ἀπὸ δαιμόνιον, διὰ τὸ ὁποῖον μεγάλως λυπούμεθα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν συντριβόμεθα. Ἂν λοιπὸν ἰατρεύσῃς αὐτὴν, λάβε τὸ ἥμισυ τῆς προικός της. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἂς φανερωθῇ ἡ κόρη διὰ νὰ τὴν ἴδω. Οἱ δὲ ἔμβασαν τὸν ἅγιον εἰς αὐτήν· ὅθεν ἐπιτιμηθεὶς ὁ δαίμων ὑπὸ τοῦ μακαρίου, εὐθὺς ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν κόρην. Τότε ὁ βασιλεὺς ἡτοίμαζε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὅσα ὑπεσχέθη· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐδέχθη αὐτὰ, ἀλλὰ βλέπων τὴν γνώμην αὐτῶν ἀγαθὴν, ἐζήτησε νὰ τῷ δοθῇ τόπος πλησίον εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπειτήδειος διὰ νὰ κτισθῇ εἰς αὐτὸν Ἐκκλησία, Ὀμφάλιος καλούμενος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐχάρισε τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰς τὸν ἅγιον μὲ ἔγγραφον πρόσταγμα.

Οὗτος ὁ ἅγιος Δονάτος ἀνέστησε καὶ νεκρὸν, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζετο ἀπὸ ἕνα δανειστὴν εἰς τὸ νὰ ἐνταφιασθῇ, ἂν δὲν πληρώσῃ τὰ δάνεια χρήματα ὅσα τῷ ἐχρεώστει. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ νεκρὸς συνωμίλησε μὲ τὸν δανειστὴν διὰ τὸ ζητούμενον χρέος, καὶ ἀφ' οὗ ἐσχίσθη ἡ ὁμολογία τοῦ χρέους, πάλιν τὸν ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος νὰ κοιμηθῇ, ἕως οὗ νὰ γίνῃ ἡ κοινὴ ἀνάστασις ὅλων τῶν νεκρῶν. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔγειναν ἀνομβρία, καὶ ὁ Οὐρανὸς ἐφαίνετο καθαρὸς καὶ ἀνέφελος· ὅθεν παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον λέγων· τίμιε πάτερ, ἡ πόλις ὅλη βαρέως μὲ ἐνοχλεῖ, φωνάζουσα μεγάλως καὶ βεβαιοῦσα, ὅτι ἔλαβες χάριν καὶ δύναμιν παρὰ Θεοῦ νὰ καταβιβάζῃς βροχὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· πλήρωσον λοιπὸν, παρακαλῶ σε, καὶ ταύτην τὴν αἴτησίν μου. Ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν τῆς πόλεως, προσηυχήθη, καὶ τόση πολλὴ βροχὴ ἔγειναν ἔσω καὶ ἔξω τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰ τριγύρω χωρία, ὥστε σχεδὸν δὲν διέφερεν ἀπὸ τὴν βροχὴν τοῦ κατακλυσμοῦ. Ἐφρόνει δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ ἅγιος ἔξω εὑρισκόμενος ἀκόλουθον ἦτον νὰ ἐβράχῃ ἀπὸ τὴν πολλὴν βροχὴν, καὶ μάλιστα διότι εἶχεν ἓν καὶ μόνον ἔνδυμα. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ βασίλεια, ὢ τοῦ θαύματος! εὑρέθη ὁ θαυμάσιος χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπάνω του οὐδὲ παραμικρὰν νοτίδα νεροῦ· ὅθεν ἐθαυμάζετο παρὰ πάντων διὰ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔχαιρε καὶ εὐφραίνετο εἰς τὰ λόγια τοῦ ἁγίου· εἶτα δοὺς εἰς αὐτὸν χρυσίον ἀρκετὸν διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα τινὰ κειμήλια, ἁρμόδια διὰ καλλωπισμὸν τῆς οἰκοδομηθησομένης Ἐκκλησίας, τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἴδια. Ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ κτίσας τὸν ναὸν, ἡτοίμασε καὶ τὸν τάφον του, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθὺ, ἐκοιμήθη ὁ ἀοίδιμος καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς* ΑΡΓΥΡΗ *ἡ κατὰ τὸ ἔτος ᾳψκέ (1725) ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸν Χριστὸν ὁμολογήσασα καὶ βασανισθεῖσα, ἐν τῇ φυλακῇ τελειοῦται.* [1]

† » Ἡ Ἀργυρὴ δὴ τοῖς φυλακῆς βασάνοις,
» Ὑπὲρ τὸ ἀργύριον ἡμᾶς φαιδρύνει.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

» Ἀπρίλιος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων ἄγει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

» Ψυχαὶ λιθώδεις καὶ ξέναι θείου φόβου,
» Λίθοις ἀνεῖλον θεῖον Ἱερεμίαν.
» Πρώτῃ ἐν Ματοιο λίθοις κτάνον Ἱερεμίαν.

ΟΥΤΟΣ ὁ θαυμάσιος τοῦ Κυρίου προφήτης ἦτο ἡγιασμένος ἐκ κοιλίας μητρός του, διότι οὕτω λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Θεὸς, «Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, Προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε.» (Ἱερεμ. ά. 5.) κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Ἀναθὼθ, καὶ ἦτο πρὸ Χριστοῦ χκ' (620) ἔτη. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐκυριεύθη ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, κατέβη εἰς τὰς Τάφνας τῆς Αἰγύπτου, αἵτινες Ἑλληνιστὶ ὀνομάζονται Δάφναι, καὶ ἐκεῖ προφητεύων, ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, τὸν καταφυγόντα εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀποθανὼν ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν τόπον τῆς οἰκήσεως τοῦ βασιλέως Φαραώ· ὅτε οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξασαν αὐτὸν καὶ ἐτίμησαν, καθὸ εὐεργετηθέντες ὑπ' αὐτοῦ· διότι διὰ προσευχῆς του ἐνεχρώθησαν αἱ ἀσπίδες, αἱ ὁποῖαι ἐξωλόθρευον τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ τὰ θηρία, ὅσα εὑρίσκονται εἰς τὰ νερὰ τῆς Αἰγύπτου, τὰ ὁποῖα οἱ μὲν Αἰγύπτιοι ὀνομάζουσιν Ἐφὼθ, οἱ δὲ Ἕλληνες Κροκοδείλους.

Ὅθεν ὅσοι χριστιανοὶ εὑρίσκονται ἕως τὴν σήμερον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, προσευχόμενοι λαμβάνουσι χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον τοῦ προφήτου, καὶ ἰατρεύουσι τὰ δαγκάματα τῶν ἀσπίδων. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἱερεμίου, καὶ μαθὼν τὰ περὶ αὐτοῦ, μετέφερε τὰ λείψανά του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, τὰ ὁποῖα κατέσπειρε τριγύρω καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως. Ὅθεν διὰ τούτων ἐδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ τὰς ἀσπίδας, ἔβαλε δὲ ἀντ' ἐκείνων τὰ ὀφίδια, τὰ ὀνομαζόμενα Ἀργαλοί, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ἀπὸ τὸ Ἄργος, ὅθεν ἐκ τοῦ Ἄργους ἔλαβον καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην. [1] Εἶπε δὲ ὁ Ἱερεμίας εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου, ὅτι θὰ γίνῃ ἓν σημεῖον· ἤτοι ὅτι μέλλουν νὰ σεισθῶσι τὰ εἴδωλα τῆς Αἰγύπτου, καὶ νὰ πέσωσι κατὰ γῆς ὑπὸ ἑνὸς Σωτῆρος παιδίου, τὸ ὁποῖον θὰ γεννηθῇ ἀπὸ παρθένον ἐντὸς φάτνης. Ὅθεν ἐκ τούτου οἱ Αἰγύπτιοι θεοποιοῦσιν ἕως τοῦ νῦν παρθένον λεχὼ, καὶ βάλλοντες ἓν βρέφος μέσα εἰς φάτνην, προσκυνοῦσιν αὐτό· διὰ τοῦτο, καὶ ὅταν ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἠρώτησεν αὐτοὺς, διὰ τί κάμνουσι τοῦτο, ἀπεκρίθησαν, ὅτι τὸ μυστήριον αὐτὸ εἶναι πατροπαράδοτον εἰς αὐτοὺς, καθότι

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΔ'. καὶ ἡ νὺξ, ὥρας Ι'.) Σημείωσαι ὅτι τὸ ὄνομα Μάϊος εἶναι Λατινικὸν, καὶ ὄχι Ἑλληνικὸν, καὶ θὰ εἴπῃ μέγας, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ μάγιους Λατινικοῦ, ὅ ὅηλοῖ μέγας. Λέγεται δὲ μέγας ὁ Μάϊος μὴν καθότι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἶναι μεγαλήτεραι ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῶν ἄλλων μηνῶν, ἢ διὰ τὰς ἐν τῷ Μαΐῳ εὑρισκομένας πολλὰς καὶ μεγάλας τοῦ ἔαρος χάριτας. Ἢ κατ' ἄλλους λέγεται μέγας ἐκ τῶν προβεβηκότων καὶ μειζόνων, καθότι ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ, ὡς ᾄδεται φήμη, οἱ μεγάλοι ἄρχοντες ἐποίουν τοὺς γάμους των· (ἢ πρὸς τιμὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος Μαίας. Σ. Ε.)

[1] Ὁ δὲ Βαρῖνος τὰ ὀφίδια αὐτὰ ὀνομάζει Ἀργόλας, καὶ λέγει καὶ αὐτὸς, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἔφερεν αὐτὰ ἀπὸ τὸ Ἄργος τὸ Πελασγικὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν ποταμὸν πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ἀσπίδων, ὅτε μετέθηκε τὰ ὀστᾶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, οὓς ὄφεις αὐτὸς ὁ προφήτης ἀπέκτεινε. (ἐν τῇ λέξει Ἀργόλαι) Πελασγικὸν δὲ Ἄργος ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὴν Θετταλίαν, ὡς λέγει ὁ ἴδιος Βαρῖνος ἐν τῇ λέξει. «Ἀργείαν ἔχοντα·» καὶ λοιπὸν ἐκ τῆς Θετταλίας μετεκόμισεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειάν του τὰ ἀνωτέρω ὀφίδια.

Digitized by Google

παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τοὺς πατέρας των εἷς προφήτης ὅσιος, ὅθεν ἐπρόσθετον, ὅτι προσμένομεν νὰ λάβῃ ἐκβασιν διὰ τῶν ἔργων τὸ τοιοῦτον μυστήριον.

Λέγεται δὲ διὰ τὸν Προφήτην τοῦτον, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ καῇ ὁ Ναὸς τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τὸν Ναβουζαρδᾶν τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Ναβουχοδονόσορ, ἔλαβε τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ ἅγια, καὶ ἔκαμεν αὐτὰ νὰ τεθῶσιν ὑποκάτω εἰς πέτραν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς παρεστῶτας, ὁ Κύριος ἀπεδήμησεν ἀπὸ τοῦ Σινᾶ εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ πάλιν θέλει ἔλθῃ εἰς τὸ Σινᾶ μὲ δύναμιν καὶ θέγει γίνῃ εἰς σᾶς τοιοῦτον σημεῖον τῆς παρουσίας του· ὅταν δηλαδὴ ὅλα τὰ ἔθνη προσκυνήσωσι ξύλον. Εἶπε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὴν κιβωτὸν ταύτην καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πλάκας, κἀνεὶς δὲν θέλει ἐκβάλει ἀπὸ τὴν γῆν, εἰμὴ μόνος ὁ Ἀαρὼν, οὐδὲ θέλει ἀνοίξει αὐτὴν ἄλλος, οὔτε ἱερεὺς οὔτε προφήτης, εἰμὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ. Εἰς δὲ τὴν κοινὴν Ἀνάστασιν πρώτη θέλει ἀναστηθῇ ἡ Κιβωτὸς, καὶ φανερωθεῖσα ἐκ τῆς γῆς, θὰ τεθῇ εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι θέλουν συναχθῇ εἰς αὐτὴν, ὅσοι προσμένουσι νὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος, καὶ ὅσι φεύγουσι τὸν ἐχθρὸν (διάβολον) ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ θανατώσῃ αὐτούς. Ἐπάνω δὲ τῆς πέτρας ἐκείνης, ἥτις ἐδέχθη τὴν κιβωτὸν, ἔγραψεν ὁ Ἱερεμίας μὲ τὸν δάκτυλόν του τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ· ἤτοι τὸ, Ἰεχωβά· καὶ ἔγειναν τὰ γράμματα ἐκεῖνα ὡς ἂν ἐγλύφθησαν μὲ σμύλην καὶ σίδηρον, καὶ εὐθὺς νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασε τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, καὶ κἀνεὶς δὲν θέλει νοήσει τὸν τόπον ἐκεῖνον, οὐδὲ θέλει δυνηθῇ νὰ διαβάσῃ τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα ἕως τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ἡ πέτρα δὲ αὕτη εἶναι εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην, ὅπου πρῶτον ἡ κιβωτὸς ἔγειναν ἀπὸ τὸν Βεσελεὴλ, μεταξὺ τῶν δύω βουνῶν εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται τὰ λείψανα τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρών. Ὅθεν καὶ τὴν νύκτα φαίνεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὡς μία νεφέλη, κατὰ τὸν ἀρχαῖον τύπον· ἤγουν καθὼς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐφαίνετο νεφέλη τὴν νύκτα, καὶ ἐφώτιζεν αὐτούς. Ἦτο δὲ ὁ προφήτης Ἱερεμίας γηραλέος κατὰ τοὺς χρόνους, μικρὸς κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, τὸ γένειον εἶχεν ἄνω πλατὺ, καὶ κάτω στενόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν.[1]

[1] Παρὰ δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ ἐν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς καὶ ταῦτα γράφεται περὶ Ἱερεμίου· ἤγουν ὅτι αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν Φυλὴν τοῦ Λευΐ· ὅτι ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰωσίου, Ἰωακείμ καὶ Σεδεκίου τῶν βασιλέων· ὅτι, εἰς μὲν τοὺς αἰχμαλωτισθέντας εἰς Βαβυλωνίαν, ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ ἐλευθερωθῶσιν, εἰς δὲ τοὺς καταβάντα εἰς Αἴγυπτον ἐπρόλεγεν, ὅτι θὰ παθωσι διαφθορὰν καὶ διασποράν. Πολλὰς δὲ, λέγει, ὕβρεις καὶ ταλαιπωρίας καὶ φυλακὰς ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τοὺς τότε ψευδοπροφήτας διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν ἀλήθειαν των ὑπ' αὐτοῦ προφητευομένων, ἀλλὰ καὶ ἀλύσεις ἐφόρεσε, καὶ διὰ τὴν παρρησίαν ἣν ἐδείκνυε προφητεύων ἐπὶ Σεδεκίου ἐβλήθη εἰς βαθύτατον καὶ βορβορώδη λάκκον, ἀπο τὸν ὁποῖον τὸν ἐξεβαλεν Ἀβιμελὲχ ὁ Αἰθίοψ· ἀλλὰ πάλιν δεθεὶς μὲ ἁλύσεις, ἐφυλάττετο εἰς τὴν φυλακὴν τῆς βασιλικῆς αὐλῆς. Γράφεται δὲ καὶ εἰς τὸ β'. κεφάλαιον τοῦ βιβλίου τῶν Μακκαβαίων, ὅτι τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος ἔκρυψεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ναβαῦ, ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἐτελεύτησεν· οὕτω γὰρ γέγραπται «Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὅτι τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης (Ἱερεμίας) χρηματισθεὶς γενηθέντος, αὐτῷ συνακολουθεῖν. Ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐ Μωϋσῆς ἀνέβας ἐθεάσατο τὴν τοῦ Θεοῦ κληρονομίαν, καὶ ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας, εὗρεν οἶκον ἀντρώδη, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσήνεγκε· ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε· καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων, ὥστε ἐπισημήνασθαι τὴν ὁδὸν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὑρεῖν. Ὡς δὲ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν, ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ Θεὸς ἐπὶ συναγωγὴν τοῦ λαοῦ, καὶ ἵλεως γένηται. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δοξα τοῦ Κυρίου, καὶ ἡ νεφέλη ὡς ἐπὶ Μωϋσῆ ἐδηλοῦτο. Ὡς καὶ ὁ Σολομὼν ἠξίωσεν, ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.» (β'. Μακκαβ. β'. 4.) Λέγουσι δὲ τινὲς ὅτι μετὰ ταῦτα εὗρεν αὐτὰ ὁ Νεεμίας, συμπεραίνοντες τοῦτο ἀφ' ὅ,τι γράφεται ἀκολούθως «Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν, τὰ αὐτὰ» (αὐτόθι 13.) καὶ ὅτι ἡ τῶν Μακκαβαίων βίβλος ὡς ἐν ἐπιστολῇ τύπῳ ταῦτα ἐκθέτουσα, ἔστειλεν εἰς τὴν περὶ αὐτῶν ἱστορίαν τοὺς ὀρεγομένους τῆς ἀκριβοῦς τούτων εἰδήσεως· (φανερὸν δὲ εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι καὶ ἄλλα βιβλία καὶ ἐπιστολὰς εἶχεν ὁ Ἱερεμίας, τὰ ὁποῖα τώρα ὡς εὑρίσκονται.) Καταβὰς λοιπὸν ὁ Ἱερεμίας εἰς τὰς Τάφνας τῆς Αἰγύπτου, ἐδίδασκε τοὺς Ἑβραίους νὰ μὴ θαρρῶσιν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων, ἀλλ' εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν ἐλιθοβολήθη ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ ἐστεφανώθη μὲ προφητικὸν στέφανον· (στελ. σλή. τῶν Ἰουδαίων.) Ὅτι δὲ ὁ Ἱερε-

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΤΑ τοῦ Πέρσου.

* » Καὶ τῷ Βατᾶ, τιμηθέντι τὴν κάραν ξίφει,
» Βατὰ πρεπόντως οὐρανοῦ τὰ χωρία.

* Οὗτος ὁ ἅγιος Βατᾶς ἦτο ἀπὸ τὴν Περσίαν, ἐκ προγόνων μαθὼν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν τριάκοντα χρόνων, ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου λέγοντος ἐν Εὐαγγελίοις «εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν

Digitized by Google

πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής.» (Λουκ. ιδ'. 24.) ταῦτα, λέγω, ἀκούσας, ἐγέμισεν ἀπὸ πνεῦμα ἅγιον, καὶ ὅλος ἔγεινεν οἰκεῖος τοῦ θεϊκοῦ πόθου. Ὅθεν ἀφήσας ὅλα τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός· καὶ προτιμήσας τὴν σκληρὰν καὶ κοπιαστικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ὑπερέβαλεν ὅλους κατὰ τὴν νηστείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν, χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ κἀμμίαν θύραν τῶν αἰσθήσεών του, καὶ νὰ ἔμβῃ δι' αὐτῆς ὁ τῆς ψυχῆς θάνατος· ἀλλὰ μὲ πᾶσαν φυλακὴν καὶ προσοχὴν ἐφύλαττε τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν καρδίαν του· ἐπιθυμίαν δὲ εἶχε, τὸ νὰ τελειωθῇ διὰ τοῦ μαρτυρίου. Ὅθεν ὅτε ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ὑπὸ τῶν Περσῶν, τότε οἱ μὲν εὑρισκόμενοι μετὰ τοῦ ἁγίου ἀδελφοὶ ἀνεχώρησαν καὶ ἔδωκαν τόπον τῇ ὀργῇ, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου τὴν λέγουσαν «Ὅταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐκ μιᾶς πόλεως, φεύγετε εἰς ἄλλην.» (Ματθ ι'. 23.) ὁ δὲ ἅγιος μόνος ἐστάθη καὶ δὲν ἔφυγε, ποθῶν τὸ μαρτύριον μὲ ὑπερβάλλουσαν ἐπιθυμίαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκαμεν εἰς τὴν ἄσκησιν τριάκοντα χρόνους, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς πυρσολάτρας καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Ἰασδὴχ, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βαρζαναβᾶ, ὅστις Ἰασδὴχ ἦτον ἄρχων καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Βίτζιος. Προσταχθεὶς δὲ νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ μὴ πεισθεὶς ἀλλὰ κηρύξας τὸν ἑαυτόν του χριστιανὸν, ἐτεντώθη ὑπὸ δέκα στρατιωτῶν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην τόσον πολὺ, ὥστε ἐκβῆκαν οἱ ὦμοί του ἀπὸ τὸν τόπον των. Ἔπειτα ἔδειραν αὐτὸν μὲ χονδρὰ ραβδία, εἶτα δέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὰ σπερμογόνα μόρια, τὸν ἔσυραν κατὰ γῆς εἴκοσι στρατιῶται· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν του πολλὰς καὶ βαρείας πέτρας. Μετὰ ταῦτα ἔκοψαν μὲ μαχαίρας τὰς πλάτας του, καὶ τὰ ὑποκάτω τῶν μαστῶν του μέρη, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ* ξίφει τελειοῦται.

† » Φιλόσοφος, κλήσει τε καὶ ἔργῳ μάκαρ,
» Ὄφθης ἀληθῶς, ὦ σοφίας σὺ φίλε.

Οὗτος ὁ μέγας μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Φιλόσοφος ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Ἀλεξανδρείας, καθὼς ἐδιηγήθη δι' αὐτὸν ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς Ἀντώνιος· μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον. Κῆπος ὡραιότατος ἦτο εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, γεμάτος ἡδονὴν καὶ αἰσθητὴν χάριν· εἰς αὐτὸν λοιπὸν ἐπρόσταξεν ὁ τότε τύραννος νὰ βληθῇ μία κλίνη καλλωπισμένη· ἐπάνω δὲ αὐτῆς ἔβαλον τὸν ἅγιον τοῦτον Φιλόσοφον ἀνάσκελα, καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς πόδας του. Τότε ἔφερον μίαν πόρνην γυναῖκα, ἡ ὁποία ὑπῆγεν ἐπάνω τοῦ ἁγίου, καὶ ὄχι μόνον μὲ λόγια ἄσεμνα παρεκίνει τὸν ἅγιον εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐνηγκαλίζετο αὐτὸν μὲ τὰς μιαρὰς της χεῖρας καὶ κατεφίλει καὶ ἀναιδῶς τὸν ἐπίανεν. Ἀλλ' ὁ γενναιότατος τοῦ Κυρίου ἀγωνιστὴς, ἂν καὶ ἦτο δεδεμένος, εὑρῆκεν ὅμως τρόπον καὶ μηχανὴν διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ βρόχια τῆς πόρνης, διότι πρῶτον μὲν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του, διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπῃ· ἔπειτα ἐμάσσησε τὴν γλῶσσάν του μὲ τὰ ὀδόντιά του καὶ μὲ τοὺς ἀνυποφόρους πόνους, τοὺς ὁποίους ἐδοκίμαζεν ἀπὸ τὸ δάγκαμα τῆς γλώσσης ἔκαμε τὰς ἄλλας αἰσθήσεις τοῦ σώματός του νὰ μένωσιν ἀναίσθητοι εἰς τὴν ἡδονήν. Εἶτα γεμίσας ἀπὸ αἷμα τὸ στόμα του, μὲ αὐτὸ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὰ φορέματα τῆς ἀκαθάρτου καὶ μιαρᾶς πόρνης, ἥτις βλέπουσα τὸ αἷμα τρέχον ποταμηδὸν, ἐφοβήθη καὶ συνεστάλη. Μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἀγωνισθεὶς ὁ μεγαλόψυχος καὶ μὴ νικηθεὶς, ἀλλὰ νικήσας, ἀπαθὴς διεφυλάχθη χάριτι Χριστοῦ· ὅθεν ἀποκεφαλισθεὶς ὕστερον, ἀπῆλθε στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια, καὶ χαίρει χαρὰν αἰώνιον καὶ ἀνεκλάλητον. [1]

μίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου δῆλον ἐστίν· ὅρα καὶ κατὰ τὴν δ'. τοῦ Νοεμβρίου. Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, πῶς ἀνωτέρω ἐν τῷ συναξαρίῳ γράφεται, ὅτι κἀνεὶς δὲν θέλει ἐκβάλει τὴν κιβωτὸν ἀπὸ τὴν γῆν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι εὗρεν αὐτὴν ὁ Νεεμίας, ἀλλ' ἴσως οἱ τοῦτο λέγοντες συμπερασματικῶς τὸ λέγουσιν, οὐχὶ βεβαίως καὶ ἀναμφιβόλως. Πότε δὲ τὴν κιβωτὸν ἐκβαλεῖ ὁ Ἀαρὼν μόνος, καὶ ὁ Μωϋσῆς μόνος ἀνοίξει αὐτήν; ἴσως κατὰ τὸν καιρὸν τῆς συντελείας καὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν προφήτην Ἱερεμίαν εὑρίσκεται ὑπόμνημα ἑλληνικὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Νόμος ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων·» σώζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται τὰ καταλειφθέντα περὶ τοῦ προφήτου τούτου, ὧν ἡ ἀρχὴ «Ἐγένετο ἡνίκα.»

[1] Τὸ διήγημα τοῦτο εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Παράδεισον τῶν πατέρων. Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Διονυσίου τοῦ νέου Κοινοβίου ὀνομάζεται ὁ Φιλόσο-

Digitized by Google

* *Ἡ ὁσία* ΙΣΙΔΩΡΑ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἐκ γῆς ἀπέπτη πρὸς μελισσῶνος πόλου,
» Μέλισσα χοηστῶν πράξεων Ἰσιδώρα.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΣΑΒΒΑΣ *ἐν συκῇ κρεμασθεὶς τελειοῦται.*

* » Ἤνεγκε καρπὸν πρώϊμον συκῆς κλάδος,
» Τὸν χειροδέσμοις ἐκκρεμάμενον Σάββαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας ἐκκλησίας, καὶ συνεισέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῷ παλατίῳ. κἀκεῖθεν ἀπέρχεται μετὰ λιτῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ. [1]

* *Μνήμη τῶν ἁγίων ἐνδόξων τριῶν νέων ὁσιομαρτύρων* ΕΥΘΥΜΙΟΥ *τοῦ ἐκ Δημιτζάνης τῆς Πελοποννήσου καταγομένου καὶ ἐν Κωνσταντίνου πόλει τῷ* 1814 *Μαρτίου* 22, *Κυριακῇ τῆς Βαϊοφόρου, διὰ ξίφους ἀθλήσαντος· καὶ* ΙΓΝΑΤΙΟΥ *τοῦ ἀπὸ ἐσκὴ Ζαγορᾶν καταγομένου καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ αὐτῷ ἔτει Ὀκτωβρίου* 8 *δι' ἀγχόνης τελειωθέντος· καὶ* ΑΚΑΚΙΟΥ *τοῦ ἀπὸ Νιβόρη Θεσσαλονίκης καταγομένου καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡσαύτως τῷ* 1813 *Μαΐου ᾱ διὰ ξίφους ἀθλήσαντος. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν μνήμη ἐν τῷ κατὰ τὴν σκῆτιν τοῦ τιμίου Προδρόμου σεπτῷ αὐτῶν μαρτυρείῳ.* [1]

Εἰς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον.

» Εὐθύμιέ μοι, χαῖρε, χαῖρε πολλάκις,
» Σφαγεὶς γὰρ εὗρες, τὴν ἄνω χαρὰν πρόφθως.

Εἰς τὸν ἅγιον Ἰγνάτιον.

» Τὸν Ἰγνάτιον ἄλλον ὡς ἄστρον βλέπω,
» Ἐκ γῆς φαεινὸν εἰς πόλον δι' ἀγχόνης.

Εἰς τὸν ἅγιον Ἀκάκιον.

» Ἀρνὸς δίκην σφάττουσι, φεῦ! διὰ ξίφους·
» Τὸν κλεινὸν Ἀκάκιον, ἄνδρες αἱμάτων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΘΗΝΑΣΙΟΥ *τοῦ μεγάλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.*

» Ἀθανάσιε, ποῦ κομίζῃ; μὴ πάλιν
» Καὶ νεκρὸν ἐξόριστον ἐκπέμπουσί σε;
» Δευτερίη νίκυς Ἀθανασίου ἐξέδυ τύμβου.

† Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος ἀγγελικὴν ζωὴν διῆλθεν εἰς τὴν γῆν. Τοὺς δὲ ἀγῶνας, ὅσους ἐδοκίμασεν ὁ ἀξιομακάριστος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ τοὺς πολέμους καὶ ἀντιστάσεις αὐτοῦ κατὰ τῶν αἱρετικῶν, καὶ τὰς συχνὰς καὶ ἀδίκους ἐξορίας, ὅσας ὑπέμεινε, καὶ τὰς συκοφαντίας καὶ ματαίας κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἔλαβε παρὰ τῶν κακοδόξων· ταῦτα, λέγω, πάντα διηγοῦνται μὲν καὶ ἄλλαι ἱστορίαι, πλατύτερον ὅμως ἀναφέρει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Ὅθεν ἡμεῖς, ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα νὰ διηγηθῶμεν ἐδῶ ὅλα, ὅσα οἱ ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι περὶ αὐτοῦ, ὡς ἐν συντόμῳ θέλομεν εἰπεῖ ὀλίγα τινὰ πρὸς ἐνθύμησιν. Ὁ μέγας οὗτος τῆς ἀθανασίας ἐπώνυμος Ἀθανάσιος πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Αἴγυπτον, γονεῖς δὲ πλουσίους καὶ ἐναρέτους, παρὰ τῶν ὁποίων ἐτρέφετο. Ὅτε δὲ ἦτο μικρὸν παιδίον, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα παιδία παίζοντα εἰς τὴν ἄκραν

φος οὗτος Ἰουστῖνος. Ἁρμόζουσι δὲ εἰς τὸν Φιλόσοφον τοῦτον τὰ λόγια τοῦ Χρυσορρήμονος, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπαινεῖ τὸν ὄντως φιλόσοφον «Τί γάρ ἐστι, φησί, φιλοσόφου ἴδιον·; οὐχὶ καὶ χρημάτων καὶ δόξης καταφρονεῖν, καὶ φθόνου καὶ παντὸς πάθους ἀνώτερον εἶναι; . . . τοιοῦτος ὁ φιλόσοφός ἐστι, τοιοῦτος ὁ πλοῦτος ἐκείνου· οὐδὲν ἔχει καὶ πάντα ἔχει· πάντα ἔχει καὶ οὐδὲν ἔχει.» (λόγ. κά. εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους·) ἔφη δὲ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος «Ἔστι τι μύθῳ φυτὸν, ὃ θάλλει τεμνόμενον καὶ πρὸς τὸν σίδηρον ἀγωνίζεται· καὶ εἰ δεῖ παραδόξως εἰπεῖν περὶ παραδόξου πράγματος, θανάτῳ ζῇ, καὶ τομῇ φύεται, καὶ αὔξεται ἀκπανώμενον. Ταῦτα μὲν ὁ μῦθος καὶ ἡ αὐτονομία τοῦ πλάσματος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σαφῶς τοιοῦτον εἶναί τι ὁ φιλόσοφος, ἐνευδοκιμεῖ τοῖς πάθεσι, καὶ ὕλην ἀρετῆς ποιεῖται τὰ λυπηρὰ, καὶ τοῖς ἐναντίοις ἐγκαλλωπίζεται, μήτε τοῖς δεξιοῖς ὅπλοις τῆς δικαιοσύνης αἱρόμενος, μήτε τοῖς ἀριστεροῖς καμπτόμενος, ἀλλ' ὁ αὐτὸς οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ διαμένων· ἢ καὶ δοκιμώτερος, ὥσπερ καμίνῳ χρυσὸς, εὑρισκόμενος.» (λόγ. εἰς ἑαυτὸν ἐξ ἀγροῦ ἐπανήκων) Ἕνα παρόμοιον ἐποίησε καὶ ὁ ἐπὶ Δεκίου μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας, διότι καὶ αὐτὸς ἐπάνω μιᾶς κλίνης τεθεὶς καὶ δεθεὶς, παρεκινεῖτο εἰς σαρκικὴν ἐπιθυμίαν ἀπὸ μίαν πόρνην· ὅθεν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἡδονὴν ἐθέρισε μὲ τοὺς ὀδόντας τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἔπτυσεν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον τῆς πόρνης, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Νικηφόρος· καὶ οὕτως ἐνίκησεν ὁ ὄντως φρωνύμως Νικήτας. Ὅρα καὶ εἰς τὸ ἡ. κεφάλαιον τοῦ Πολιτικοῦ Θεάτρου.

[1] Τοῦτο ἐν τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς οὐχ εὑρίσκεται, ἴσως ὡς περιττόν.

[1] Ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν καὶ ἡ ἀσματικὴ ἀκολουθία, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, συνεγράφη εἰς τὸ ἁπλοῦν καὶ συνετέθη ὑπὸ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου Ὀνουφρίου Ἰβηρίτου. Τὸ δὲ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου συνεγράφη ἑλληνιστὶ μὲ ῥητορικώτατον κάλαμον παρὰ τοῦ πανιερολογιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου γέροντος ἁγίου Καισαρείας κυρίου Μελετίου.

Digitized by Google

τῆς θαλάσσης, καὶ ἔκαμνον τοιοῦτον παιγνίδιον· ἀπὸ τὰ παιδία ἐκεῖνα ἄλλα μὲν ἔγειναν ἱερεῖς, ἄλλα δὲ διάκονοι, τὸν δὲ ἅγιον Ἀθανάσιον ἐχειροτόνησαν ἀρχιερέα. Ὅθεν προσεφέρθησαν εἰς αὐτὸν παιδία τινὰ τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀκόμη ἀβάπτιστα καὶ ὁ Ἀθανάσιος ἐβάπτισεν αὐτὰ μὲ τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης· τοῦτο δὲ ἰδὼν κατὰ τύχην Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος, ἐθαύμασε μὲν τὸ πρᾶγμα πολλὰ, προγνωρίσας δὲ διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅτι ἡ χειροτονία αὕτη τοῦ Ἀθανασίου ἦτο προμήνυμα τῶν πραγμάτων καὶ τῆς χειροτονίας, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον, τὰ μὲν παιδία δὲν ἐβάπτισεν ἐκ δευτέρου [1], ἔχρισε δὲ μόνον αὐτὰ μὲ τὸ ἅγιον μῦρον καὶ τὰ ἐτελείωσε· τὸν δὲ Ἀθανάσιον παρέδωκεν εἰς ἕνα διδάσκαλον παιδαγωγὸν, διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ὁ ἅγιος, τότε ἐχειροτόνησεν αὐτὸν διάκονον ὁ Ἀλέξανδρος· καὶ ὅτε ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἐν Νικαίᾳ συνεκροτήθη, ἐν ἔτει τκέ (325), ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἔλαβεν αὐτὸν μαζί του εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Ἀλέξανδρος ὡς συνεργὸν καὶ βοηθόν του, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπεκήρυξε τοὺς φρονοῦντας τὰ τοῦ Ἀρείου δυσσεβῆ καὶ βλάσφημα φρονήματα. Δὲν ἐπέρασε δὲ πολὺς καιρὸς, καὶ ἀπέθανεν ὁ Ἀλέξανδρος· ὅθεν γίνεται ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὁ μέγας οὗτος Ἀθανάσιος, ἕνα χρόνον μετὰ τὴν ἁ σύνοδον· ἤτοι ἐν ἔτει τκς' (326). Ἀλλ' οἱ σύντροφοι τοῦ Ἀρειανοῦ Εὐσεβίου δὲν ὑπέφερον μὲ πρᾳότητα τὸν προβιβασμὸν τοῦ θείου Ἀθανασίου· ὅθεν μὲ τοὺς δολεροὺς λόγους των ἔπεισαν τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον νὰ διώξῃ ἀπὸ τὸν θρόνον του τὸν Ἀθανάσιον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐτελεύτησεν· [2] ὅθεν ὁ Ἀθανάσιος ἐλθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, συνωμίλησε μὲ τὸν Κωνσταντῖνον, τὸν πρῶτον υἱὸν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, [1] καὶ λαβὼν γράμματα ἀπὸ αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του Ἀλεξάνδρειαν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Εὐσέβιος καὶ οἱ ὁμόφρονές του, δὲν ἐδύναντο νὰ ἡσυχάσωσι· διὸ πλάσαντες καὶ συρράψαντες πᾶν εἶδος συκοφαντίας, πείθουσι τὸν Κωνστάντιον τὸν δεύτερον υἱὸν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, νὰ συναθροίσῃ σύνοδον εἰς τὴν Τύρον, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ κριθῇ ὁ Ἀθανάσιος· πολλὰ δὲ ἦσαν τὰ ἐγκλήματα, ὅσα ἐπρόβαλον κατ' αὐτοῦ οἱ Ἀρειανοὶ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν μόνον θὰ ἀναφέρω ἐδῶ.

Ἔπῆραν οἱ Ἀρειανοὶ χεῖρα νεκροῦ τινος, καὶ ξηράναντες αὐτὴν, τὴν ἔβαλαν εἰς μίαν θήκην· ἔπειτα παρέστησαν αὐτὴν εἰς τὴν σύνοδον λέγοντες, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτὴ εἶναι Ἀρσενίου τινὸς, τὸν ὁποῖον ἔλεγον ὅτι ἐθανάτωσεν ὁ Ἀθανάσιος μὲ τρόπον μαγικόν. Κατὰ δὲ θείαν πρόνοιαν ἦλθεν εἰς τὴν Τύρον κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Ἀρσένιος, διότι ἐκρύπτετο αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς, φοβουμένους μήπως ἡ κατὰ τοῦ Ἀθανανίου συκοφαντία των φανερωθῇ. Μαθὼν δὲ ὁ μέγας Ἀθανάσιος, ὅτι εἶναι ἐκεῖ ὁ παρὰ τῶν ἀρειανῶν θρυλλούμενος νεκρὸς Ἀρσένιος, ἐντάμωσεν αὐτόν· καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ἡμέρα διὰ νὰ παρασταθῇ καὶ νὰ κριθῇ εἰς τὴν σύνοδον,

---

[1] Τοῦτο ἂν καὶ οὕτως ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς σπανιώτατον ὂν καὶ μᾶλλον δὲ ὡς ἄπαξ γενόμενον, ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ μιμώμεθα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον «Οὐ νόμος Ἐκκλησίας τὸ σπάνιον γίνεται, οὐδὲ τὸ παρὰ κανόνας ἕλκεται εἰς ὑπόδειγμα κατὰ τοὺς νομικούς.» Ἡ γὰρ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πάντας τοὺς ὑπὸ λαϊκῶν φθάσαντας βαπτισθῆναι πάλιν βαπτίζει ὑπὸ ἱερωμένων· καὶ ὅρα τὰς ὑποσημειώσεις τῶν μζ'. Ἀποστολικοῦ Κανόνος, καὶ τοῦ κδ'. Νηστευτοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[2] Δίκαιον ἐκρίναμεν νὰ σημειώσωμεν ἐδῶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ Κυρίου Θεοδωρήτου ὑπὲρ τοῦ μεγάλου καὶ ἁγίου βασιλέως Κωνσταντίνου, ἵνα μὴ σκανδαλίζωνταί τινες κατ' αὐτοῦ, ἀκούοντες ὅτι ἐξώρισε τὸν μέγαν Ἀθανάσιον τοῦτον, καὶ τὸν Ἀντιοχείας Εὐστάθιον, ἄνδρας ἁγίους καὶ θαυμαστούς. Ἔχει δὲ ἡ ἀπολογία τοῦ Θεοδωρήτου ἐπὶ λέξεως ταῦτα· «Θαυμαζέτω δὲ μηδεὶς, εἰ τηλικούτους ἄνδρας ἐξαπατηθεὶς ἐξωστράκισεν (ὁ μέγας Κωνστσαντῖνος δηλαδή·) Ἀρχιερεῦσι γὰρ, κρύπτουσι μὲν τὴν ἀλήθειαν, τὴν δὲ ἄλλην ἔχουσι περιφάνειαν, ἐξαπατῶσιν ἐπίστευσεν. Ἴσασι δὲ οἱ τὰ θεῖα πεπαιδευμένοι, ὡς ἀληθῶς ἐξηπατήθη Δαβὶδ ὁ προφήτης, ἐξηπάτησε δὲ αὐτὸν οὐκ Ἀρχιερεὺς, ἀλλ' οἰκέτης οἰκότριψ καὶ μαστιγίας· τὸν Σιβᾶ λέγω, τὸν κατὰ τοῦ Μεμφιβοσθὲ τὰ ψευδῆ τὸν Βασιλέα διδάξαντα, καὶ τὸ ἐκείνου χωρίον σφετερισάμενον· καὶ ταῦτα λέγω, οὐ τοῦ προφήτου κατηγορῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦδε τοῦ Βασιλέως τὴν ἀπολογίαν προσφέρων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐπιδεικνὺς τὴν ἀσθένειαν καὶ διδάσκων, ὡς οὐ χρὴ μόνοις τοῖς κατηγοροῦσι πιστεύειν, κἂν ἄγαν ὦσιν ἐξιόχρεοι· ἀλλὰ θατέραν τῶν ἀκοῶν τῷ κατηγορουμένῳ φυλάττειν.» (Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. ά. κεφ. λγ'.)

[1] Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλζ' (337), διεμοίρασαν τὴν βασιλείαν του οἱ τρεῖς του υἱοί· καὶ ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος υἱὸς ἔλαβε τὴν Ἱσπανίαν, Γαλλίαν, καὶ Βρετανίαν, ὁ δὲ Κωνστάντιος ὁ δεύτερος υἱὸς ἔλαβε τὴν Ἀνατολὴν, ὁ δὲ Κώνστας ὁ τρίτος υἱὸς ἔλαβε τὴν τούτων μέσην, τὴν Ἰταλίαν δηλαδὴ, τὴν Ἀφρικὴν, τὰς νήσους, καὶ τὴν Σλαβονίαν. Τὰ δὲ γράμματα, ἅτινα ἔστειλεν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς τοὺς Ἀλεξανδρεῖς ὑπὲρ τοῦ Ἀθανασίου, εὑρίσκονται εἰς τὸν Σωκράτην, καὶ Θεοδώρητον, καὶ Σωζόμενον.

Digitized by Google

παρέλαβε καὶ τὸν Ἀρσένιον, σχεπασμένον μὲ ἄλλα ἐνδύματα. Κρινόμενος λοιπὸν ὁ Ἀθανάσιος καὶ κατηγορούμενος, ὅτι ἐφόνευσε τὸν Ἀρσένιον, ἠρώτησε τοὺς παρόντας εἰς τὴν σύνοδον, ἐὰν ἠξεύρῃ τις ἀπὸ αὐτοὺς τὸν Ἀρσένιον· ὅτε δὲ εἶπον πολλοί, ὅτι τὸν ἠξεύρουσι· τότε ἀνεκάλυψεν αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς συνόδου, καὶ ἠρώτα ἂν αὐτὸς ἦναι ὁ Ἀρσένιος· οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ναὶ αὐτὸς εἶναι. Εἶτα ἔδειξε τὴν δεξιάν του χεῖρα καὶ τὴν ἀριστερὰν, λέγων· ἰδοὺ ἡ δεξιὰ ἰδοὺ καὶ ἡ ἀριστερὰ, τὰς ὁποίας ἐλάβομεν παρὰ τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἐκ τοῦ Ἀδὰμ γεννηθέντες ἄνθρωποι· ὅθεν ἂς μὴ ζητῇ τις τρίτην χεῖρα τοῦ Ἀρσενίου. Οἱ δὲ Ἀρειανοὶ εἰς τοῦτο ἐντροπιασθέντες πολλὰ ἐκβήκαν ἀπὸ τὴν Σύνοδον, καὶ παροξύνουσι τὸν λαὸν νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ Ἀθανασίου· διὸ ὁ μακάριος Ἀθανάσιος κρυφίως ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Τύρου, καὶ καταβαίνει εἰς ἓν ξηροπήγαδον σκοτεινὸν καὶ ἄνυδρον, καὶ ἐκεῖ ἐκρύφθη ἓξ χρόνους ὁλοκλήρους.

Ἔπειτα ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ ξηροπήγαδον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Δύσιν, τῆς ὁποίας τὴν ἐξουσίαν εἶχεν ὁ Κώνστας, ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἀνταμώσας τὸν βασιλέα, καὶ τὸν τότε πάπαν Ἰούλιον τὸν πρῶτον [1] ἐδιηγεῖτο δεινοπαθῶς τὰ καθ' ἑαυτόν· ἐκεῖνοι δὲ συστήσαντες τὸν ἅγιον μὲ γράμματα, ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ τῆς Ἀνατολῆς βασιλεὺς Κωνστάντιος, ὅστις ἀπατηθείς, ἐφρόνει τὰ τῶν Ἀρειανῶν, προστάζει ἕνα ἄρχοντα, Συριανὸν ὀνόματι, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ θανατώσῃ μὲν τὸν ἅγιον, νὰ ἀναβιβάσῃ δὲ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας, κἄποιον Γρηγόριον. Ὁ δὲ Ἀθανάσιος σωθεὶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Συριανοῦ, πάλιν ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην πρὸς τὸν Κώνσταντα, ὅστις τότε γράφει ἀπειλητικῶς πρὸς τὸν ἀδελφόν του Κωνστάντιον, νὰ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸν θρόνον του τὸν Ἀθανάσιον, καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν ποιήσῃ, νὰ ἠξεύρῃ ὅτι αὐτὸς θὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸν θρόνον του μὲ βασιλικὰ ὅπλα. Ταῦτα τὰ γράμματα λαβὼν ὁ Κωνστάντιος, καὶ φοβηθεὶς ἀποκατέστησε καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ τὸν Ἀθανάσιον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν ὁ Κώνστας, καὶ ὁ Κωνστάντιος ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ, ἀπέστειλεν ἀνθρώπους νὰ πιάσωσι τὸν Ἀθανάσιον, τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ ἅγιος ἐγκαίρως ἐξῆλθε κρυφίως ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ κατέφυγεν εἰς μίαν γυναῖκα στολισμένην μὲ παρθενίαν καὶ μὲ ἄλλας ἀρετὰς, [1] ἡ ὁποία μαθοῦσα τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς του, ἐδέχθη αὐτὸν μὲ χαρὰν καὶ τὸν ὑπηρέτει, καὶ πᾶσαν ἄλλην περιποίησιν ἐδείκνυεν εἰς τὸν ἅγιον εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων ἓξ. Ὅτε δὲ ὁ Κωνστάντιος ἐτελεύτησε καὶ ἔγεινε βασιλεὺς ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, τότε ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῆς παρθένου κατὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ εὑρέθη εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας. Πόσον δὲ ἐχάρησαν ὅλοι οἱ Ἀλεξανδρεῖς ὅτε εἶδον τὸν ἅγιον, καὶ πόσον ἔτρεχον καὶ εὐχαρίστουν τὸν Θεὸν, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ τὸ εἴπω.

Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς Αὐτοκράτωρ γενόμενος ἐν ἔτει τξά (361), ὅλα μὲν τὰ ἄλλα ἐνόμισε δεύτερα, τοῦτο δὲ μόνον ἐστοχάσθη προηγούμενον κατόρθωμα, τὸ νὰ ἐκβάλῃ τὸν ἅγιον ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν θρόνον του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην· καὶ λοιπὸν ἔστειλεν ἀνθρώπους διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν. Ὁ δὲ ἅγιος φυγών, ἔμεινεν ἀπίαστος διότι τὴν νύκτα ἐλθὼν εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον, εὗρε πλοῖον καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὸ, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θηβαΐδα. Ἐπειδὴ δὲ ἔφθασαν πλησίον οἱ κυνηγοῦντες αὐτὸν, αὐτὸς ἀπατήσας αὐτοὺς, γυρίζει ὀπίω, καὶ καταβαίνει εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ ἐκρύπτετο ἕως οὗ ἔζη ὁ Ἰουλιανός· Ἀφ' οὗ δὲ καὶ αὐτὸς, κακῶς ὁ κακὸς σφαγεὶς, ἐτελεύτησεν, ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Ἰοβιανὸς ἐν ἔτει τξγ' (363)· ἀλλ' ἀφοῦ καὶ οὗτος ταχέως ἐτελεύτησε (βασιλεύσας μόνον μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας εἴκοσι δύω) ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Οὐαλεντινιανὸς, ὁ ὁποῖος ἔκαμε συγκοινωνὸν τῆς βασιλείας καὶ τὸν ἀδελφόν του Οὐάλεντα, ἐν ἔτει τξδ' (364), καὶ ὁ μὲν Οὐαλεντινιανὸς ἐβασίλευεν εἰς τὴν δύσιν, ὁ δὲ Οὐάλης, εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ὁ ὁποῖος Οὐάλης, ἐπειδὴ ἔπιε χορταστικὰ ἀπὸ τὰ θολερὰ νάματα τοῦ Ἀρείου, ὅλους μὲν τοὺς ὑπερασπιστὰς τῶν ὀρθῶν δογμάτων μὲ διαφόρους τιμωρίας ἐπαίδευε, τὸν δὲ Ἀθανάσιον μάλιστα ἔβαλε θερμὴν σπουδὴν καὶ προθυμίαν διὰ νὰ τὸν πιάσῃ. Μέλλων λοιπὸν νὰ πασθῇ ὁ ἅγιος, ἐμβῆκεν εἰς τάφον πατρικόν του, καὶ οὕτως ἐσώθη ἀπὸ τὰς

[1] Ἐσφαλμένως δὲ οὗτος γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις Ἰουλιανός.

[1] Τινὲς λέγουσιν, ὅτι ἡ παρθένος αὕτη ἦτο ἡ ἁγία Συγκλητικὴ, τῆς ὁποίας τὸν βίον συνέγραψεν ὁ ἴδιος μέγας Ἀθανάσιος, καὶ ὅρα τοῦτον εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. ἑορτάζεται δὲ αὕτη κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

χεῖρας τῶν φονέων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Οὐάλης ἤκουσεν, ὅτι ὁ λαὸς τῶν Ἀλεξανδρέων ὠργίζετο κατ' αὐτοῦ ἐξ αἰτίας τοῦ Ἀθανασίου, διὰ τοῦτο καὶ μὴ θέλων ἀφῆκε τὸν Ἀθανάσιον νὰ ἔχῃ τὴν προστασίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, οὕτω λοιπὸν ὁ μακάριος Ἀθανάσιος μετὰ πολλὰ ἄθλα καὶ ἐξορίας, καὶ πολλοὺς διωγμοὺς, τοὺς ὁποίους ὑπέμεινε τεσσαράκοντα δύω ὁλοκλήρους χρόνους, εἰς γῆρας καλὸν ἐτελείωσε τὴν ζωήν του καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΣΠΕΡΟΥ *καὶ* ΖΩΗΣ, *καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν,* ΚΥΡΙΑΚΟΥ *καὶ* ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ.

Εἰς τὸν Ἔσπερον καὶ Ζωήν.

* » Ζωῆς στερεῖ πῦρ Ἔσπερον Ζωὴν ἅμα
» Ζωὴν ποθοῦντας τὴν ἀνέσπερον μόνην.

Εἰς τὸν Κυριακὸν καὶ Θεόδουλον.

* » Ζέοντας ἄρτους συγγόνους δέχου δύω,
» Ἄρτι κλιβάνου, Σῶτερ, ἐκβεβλημένους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἔσπερος καὶ Ζωὴ ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει ρκέ (125), καὶ τοι δὲ δοῦλοι ὄντες κατὰ τὰ σώματα Κατάλλου τινὸς καὶ Τετραδίας τῆς γυναικός του, οἱ ὁποῖοι μετῳκισμένοι ὄντες ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἠγόρασαν αὐτοὺς δούλους ἀπὸ τὴν Παμφυλίαν, κατὰ τὰς ψυχὰς ὅμως ἦσαν ἐλεύθεροι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπέφερον νὰ ἦναι δοῦλοι πολὺν καιρὸν εἰς αὐθέντας ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτρας, καὶ ἀντὶ νὰ προσκυνῶσι τὸν Ποιητὴν καὶ πάντων Δημιουργὸν, νὰ προσκυνῶσιν ἄψυχα εἴδωλα. Ὅθεν μίαν φορὰν ὁ Κυριακὸς καὶ ὁ Θεόδουλος οἱ δύω υἱοὶ τῶν ἁγίων τούτων, ἐνθύμισαν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσαν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγκατοικῶσιν εἰς τὸ ἑξῆς μὲ τοὺς ἀσεβεῖς, ἀλλὰ νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ αὐτοὺς, ἵνα μὴ μετ' αὐτῶν συναπολεσθῶσι. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν εἶπε, τί νὰ κάμωμεν ἀφοῦ εἶναι αὐθένται μας; Οἱ υἱοὶ τῇ ἀπεκρίθησαν, ἡμεῖς, ὦ γονεῖς, ἠλευθερώθημεν μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δοῦλοι ἀνθρώπων δὲν εἴμεθα. Τότε καὶ ἡ μήτηρ ἐσυμφώνησεν εἰς τὰ λόγια τῶν τέκνων της.

Ὅθεν δυναμωθέντες ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὑπῆγον εἰς τὸν αὐθέντην αὐτῶν Κάταλλον, καὶ τὸν μὲν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ὡμολόγησαν, ὅτι εἶναι αὐθέντης τῶν ψυχῶν των, τὸν δὲ Κάταλλον ὡμολόγησαν, ὅτι κατὰ τύχην τινὰ ἔχει μόνην τὴν ἐξουσίαν τοῦ σώματός των· προτιμοτέρα δὲ εἶναι ἡ ἐξουσία τῶν ψυχῶν τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Δεσπότης Χριστὸς, παρὰ ἡ τῶν σωμάτων τὴν ὁποίαν ἔχει αὐτός· ἐπειδὴ «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις,» ὡς εἶπον οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι. (Πράξ. ἐ. 29.) ὁ Κάταλλος λοιπὸν ἐξεπλάγη ἀκούων ταῦτα· καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἐστάλησαν οἱ υἱοὶ μετὰ τῆς μητρὸς πρὸς τὸν πατέρα των Ἔσπερον, εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Τριτώνιον. Ὕστερον δὲ κάμνων ὁ Κάταλλος ἑορτὴν διὰ τὰ γενέθλια ἑνὸς υἱοῦ, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν, ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς οἶνον καὶ κρέατα ἀπὸ ὅσα εἶχεν ἡτοιμασμένα διὰ τὰ ἀνόσια γενέθλια τοῦ υἱοῦ του· μὲ σκοπὸν νὰ δοκιμάσῃ, ἐὰν φάγωσιν ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα. Ὁ δὲ Κυριακὸς καὶ Θεόδουλος συμβουλευθέντες μὲ τὴν μητέρα των, ἀντὶ νὰ φάγωσιν αὐτὰ, τὰ ἔρριψαν εἰς τοὺς σκύλους καὶ τὰ ἔφαγον.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Κάταλλος, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσι τὰ παιδία καὶ νὰ ξεσχίζωνται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· παρεθάρρυνον δὲ τὰ τέκνα των οἱ γονεῖς νὰ μὴ ὀλιγοψυχήσωσιν ἀλλὰ νὰ ὑπομένωσιν ἀνδρείως μέχρι τέλους, ἀποβλέποντες εἰς τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξεν ὁ αὐτὸς Κάταλλος νὰ καταβιβάσωσιν αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς δέρωσι δυνατὰ ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα των, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ καυθῇ εἷς φοῦρνος, καὶ μέσα εἰς αὐτὸν νὰ τεθῶσι τὰ τέκνα ὁμοῦ καὶ ὁ πατὴρ των. Ὅθεν τούτου γενομένου, παρέδωκαν οἱ ἅγιοι τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Κύριον, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τῷ πρωὶ δὲ ἠκούοντο φωναὶ, ὡς ἂν ἔψαλλον τινές· ἀνοίξαντες δὲ τὸν φοῦρνον, δὲν εὗρον κανένα ἄλλον, παρὰ μόνους τοὺς ἁγίους σῶους καὶ ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὴν φωτιάν, οἵτινες ἦσαν ἐσχηματισμένοι ὡς ἂν ἐκοιμῶντο, καὶ γυρισμένοι κατ' ἀνατολάς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν ναῷ,

---

[1] Τὴν μὲν ζωήν του ἐτελείωσεν ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ἐν ἔτει 371 ἢ 373, εἰς δὲ τὴν ἐπισκοπὴν ἐποίησε χρόνους τεσσαράκονταἓξ, οὐχὶ τεσσαρακονταδύω, κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ κατὰ τὸν Σωκράτη (Βιβλ. δ'. κεφ. 2.) Γλαφυρὸν δὲ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν ἱεραρχικὴν αὐτοῦ κορυφὴν ὁ ῥητορικὸς κάλαμος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· ἀνεπλήρωσε δὲ καὶ ἡ ἐμὴ ἀναξιότης τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἀναπομπῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ τὸν τοῦ Ἰωάννου Εὐχαΐτων κανόνα, ὃν πρὸς τὸν θεῖον Χρυσόστομον ἐφιλοπόνησεν, ἐγὼ μετεκένησα εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον.

Digitized by Google

τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον καλούμενον Δεύτερον.

---

* *Ὁ ὅσιος* ΙΟΡΔΑΝΗΣ *ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Κἀν εἰς μυχὸν γῆς ἐρύσῃς, Ἰορδάνη,
» Ἐκεῖσε ἐκεῖθεν θαυμάτων Ἰορδάνην.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΙΜΟΘΕΟΥ *καὶ* ΜΑΥΡΑΣ.

» Ἥπλωσε Χριστὸς χεῖρας ἐν Σταυρῷ πάλαι,
» Ἥπλωσε καὶ νῦν Μαῦρα σὺν Τιμοθέῳ.
» Σταυρῷ Τιμόθεος τριτάτῃ τανύθη ἅμα Μαύρᾳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος Τιμόθεος ἦτο ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον τῶν Πεναπέων, εὑρισκόμενος δὲ εἰς τὸ σχῆμα τῶν κληρικῶν (ἤτοι ἀναγνώστης ὢν), ἀνεγίνωσκεν ἐπ' ἐκκλησίας τὰ ἱερὰ λόγια. Λαβὼν δὲ διὰ γάμου τὴν ἁγίαν Μαύραν, πρὸ τοῦ ἀκόμη παρέλθωσιν εἴκοσιν ἡμέρσι μετὰ τὸν γάμον, διεβλήθη καὶ φέρεται πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Θηβαΐδος, Ἀρριανὸν ὀνομαζόμενον. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ τῷ φέρῃ τὰ ἱερὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς χριστιανούς· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐστερξεν, ἀπελογήθη δὲ καὶ εἶπεν, ὅτι τὰ βιβλία τῶν χριστιανῶν νομίζει τέκνα ἰδικά του, καὶ ἀπὸ αὐτὰ στηρίζεται, καὶ δι' αὐτῶν ἀπὸ ἀγγέλους φυλάττεται, ἐπειδὴ ἡ δύναμις τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις ἐκείνοις γεγραμμένων θείων νοημάτων καὶ λόγων προσκαλεῖ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους εἰς βοήθειάν του. Ὅθεν καθὼς οὐδεὶς πατὴρ δὲν παραδίδει ποτὲ θεληματικῶς τὰ τέκνα του εἰς θάνατον, οὕτως οὐδ' αὐτὸς παραδίδει τὰ ἱερὰ βιβλία εἰς καύσιμον. Ἐκ τούτων δὲ τῶν λόγων θυμωθεὶς ὁ ἡγεμών, ἔβαλεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ μάρτυρος δύω σίδηρα πεπυρωμένα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνέλυσαν αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἐχύθησαν κατὰ γῆς· ἔπειτα ἔδεσαν τοὺς ἀστραγάλους του ἐπάνω εἰς τροχὸν, καὶ ἔβαλαν εἰς τὸ στόμα του χαλινὸν, καὶ δέσαντες εἰς τὸν λαιμόν του μίαν πέτραν, ἐκρέμασαν αὐτὸν κατακέφαλα. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰ βάσανα αὐτὰ δὲν ἐμαλακώθη, οὐδὲ ὠλιγιψύχησεν ὁ ἀοίδιμος, διὰ τοῦτο ὁ ἡγεμὼν ἔφερεν ἔμπροσθέν του τὴν γυναῖκά του Μαύραν, ἐλπίζων, ὅτι θέλει ἀπατήσει αὐτὸν ἐκείνη· ὅθεν ἐκολάκευεν αὐτὴν καὶ παρεκίνει νὰ στολισθῇ, καὶ ἔπειτα νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα. Εἶπε δὲ εἰς αὐτὴν· ἤκουσα, ὅτι εἴκοσιν ἡμέραι παρῆλθον μόνον, ἀφ' οὗ συνεζεύχθης μὲ τὸν ἄνδρα σου Τιμόθεον τὸν δυστυχῆ, ὕπαγε λοιπὸν καὶ κατάπεισον αὐτὸν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰ λόγιά μου, ἵνα μὴ χάσῃς τὸν ἄνδρα σου. Ἡ δὲ ἁγία ἐλθοῦσα καὶ καταπεισθεῖσα μᾶλλον αὐτὴ εἰς τὰς διδασκαλίας τοῦ ἀνδρός της, ἐγύρισε καὶ ὡμολόγησεν ἑαυτὴν χριστιανὴν ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, ὅστις θυμωθεὶς, ἐξύρισε διὰ ἀτιμίαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, καὶ κόψας τὰ δάκτυλά της, ἐβύθισεν αὐτὴν εἰς νερὸν βραστόν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἔμεινεν ἀβλαβὴς καὶ ἄκαυστος, διὰ τοῦτο ἐγύρισε καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, Ὁ λέβης σου, ὦ ἡγεμὼν, πολλὰ ψυχρὸς εἶναι· καὶ ἐὰν δὲν ἔχῃς ξύλα διὰ νὰ τὸν πυρώσῃς, ἀπόστειλον εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ θέλεις λάβῃ ὅσα θέλεις. Ὁ δὲ ἡγεμὼν θαυμάσας, ὑπῆγε πρὸς αὐτὴν, καὶ πλησιάσας, ἥπλωσε τὰς χεῖράς του, καὶ εἶπεν εἰς τὴν ἁγίαν, ἄντλησον ἀπὸ τὸν λέβητα καὶ χύσον εἰς τὰς χεῖράς μου. Ἡ δὲ ἁγία ἔχυσεν εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος, καὶ εὐθὺς ἐκβλήκε τὸ δέρμα τῶν χειρῶν καὶ τοῦ προσώπου του. Ὅθεν ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ κατακαίωσι μὲν τὴν ἁγίαν μὲ ἠναμμένας λαμπάδας, τὰς δὲ λαμπάδας νὰ ῥαντίζωσι μὲ πίσσαν καὶ μὲ θεῖον. Ἡ δὲ ἁγία ἔλεγε, σὲ θαυμάζω μεγάλως, ὦ ἡγεμὼν, διότι σὺ, μὴ δυνηθεὶς νὰ μὲ νικήσῃς μὲ τὸν βράζοντα λέβητα, νομίζεις τώρα νὰ μὲ κατακαύσῃς μὲ μίαν, ἢ καὶ δύω λαμπάδας. Τότε ἀπορήσας ὁ δυσσεβὴς Ἀρριανὸς, προστάζει νὰ σταυρωθῶσι καὶ οἱ δύω ἅγιοι ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Μείναντες λοιπὸν οἱ γενναῖοι ἀθληταὶ ἐννέα ἡμέρας ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, παρεθάρρυνον ἀλλήλους, διὰ νὰ ὑπομένωσι τὰ βάσανα καὶ νὰ μὴ ὀλιγοψυχήσωσι· καὶ οὕτως οἱ ἀοίδιμοι κατὰ τὴν δεκάτην ἡμέραν παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὰς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Ἐνῶ δὲ οἱ ἅγιοι ἦσαν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἦλθεν ὁ διάβολος, καὶ κατὰ φαντασίαν ἔδιδεν εἰς τὴν ἁγίαν Μαύραν ἓν ποτήριον γεμάτον μέλι καὶ γάλα. Ἡ δὲ ἁγία διὰ προσευχῆς της τὸν ἀπέβαλεν. Ὁμοίως ἔδειξε κατὰ φαντασίαν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἕνα ποταμὸν, ῥέοντα μέλι καὶ γάλα, καὶ παρεκίνει αὐτὴν διὰ νὰ πίῃ. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς τὸν διάβολον· ἐγὼ δὲν θέλω νὰ πίω ἀπὸ αὐτὰ τὰ φθαρτὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἡτοίμασεν ὁ Χριστὸς τῆς ζωῆς καὶ

Digitized by Google

τῆς ἀθανασίας. Ὅθεν ὁ Διάβολος νικηθεὶς ἀπὸ αὐτὴν, ἀνεχώρησεν· ἦλθε δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ ἄγγελος Κυρίου, καὶ πιάσας τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐφάνη ὅτι ἀνέβασεν αὐτὴν εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ τῆς ἔδειξεν ἕνα θρόνον λαμπρὸν, καὶ μίαν στολὴν λευκὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἕνα στέφανον, καὶ εἶπεν αὐτῇ, διὰ σὲ ἡτοιμάσθησαν ταῦτα. Ἔπειτα ἀνεβίβασεν αὐτὴν εἰς ὑψηλότερον τόπον, καὶ πάλιν ἔδειξεν εἰς αὐτὴν ἕνα θρόνον ἄλλον, καὶ μίαν ἄλλην πανευπρεπεστάτην στολὴν, καὶ ἕνα ἄλλον στέφανον, καὶ εἶπεν αὐτῇ, ταῦτα ἡτοιμάσθησαν διὰ τὸν ἄνδρα σου. Ἡ δὲ διαφορὰ τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ χαμηλοτέρου θρόνου δηλοῖ, ὅτι ὁ ἄνδρας σου ἔγεινε τῆς ἰδικῆς σου σωτηρίας πρόξενος, καὶ ὄχι σὺ τῆς ἐκείνου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν ναῷ τῷ εὑρισκομένῳ πέραν εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἰουστινιαναί.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΔΙΟΔΩΡΟΥ καὶ ΡΟΔΟΠΙΑΝΟΥ διακόνου.

* » Ῥοδοπιανῷ καὶ Διοδώρῳ ῥόδα,
» Ἡ δῶρα μᾶλλον ἦσαν οἱ πλεκταὶ λίθοι.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει τβ' (302)· διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὑπέμειναν οἱ ἀείδιμοι πολλὰς ὕβρεις καὶ μάστιγας ἀπὸ τοὺς ἰδικούς των συμπατριώτας, εἰς τὴν ἐν Καρίᾳ εὑρισκομένην πόλιν Ἀφροδισίαν. Τελευταῖον δὲ ἐλιθοβολήθησαν ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ· παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

—

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ.*

* » Ῥίψας τὸν ἐχθρὸν ἐν θεάτρῳ τῷ βίῳ,
» Ζωστῆρα νίκης ζωννύῃ θανὼν, Πετρε.

* Οὗτος πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ γονεῖς θεοφιλεῖς, οἵτινες ὁμοῦ μὲ ὅλην των τὴν οἰκογένειαν, ἐπρόκριναν νὰ ζήσωσι τὴν μοναχικὴν ζωήν. Ὅθεν ἐπειδὴ οἱ μεγαλήτεροι ἀδελφοί του, ὁ Παῦλος, λέγω, καὶ ὁ Διονύσιος, ἔγειναν προτήτερα μοναχοὶ, διὰ τοῦτο καὶ οὗτος ὁμοῦ μὲ τὸν μικρότερον ἀδελφόν του Πλάτωνα, ἔγειναν καλόγηροι, κατὰ μίμησιν καὶ ζῆλον ἐκείνων. Καὶ τόσον ἐφιλονείκησεν ὁ μακάριος οὗτος Πέτρος νὰ ὑπερβῇ ὅλους τοὺς συνομηλίκους του κατὰ τῶν ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, ὥστε ὄχι μόνον οἱ ἀδελφοί του, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι μοναχοὶ μετεχειρίσθησαν αὐτὸν πρότυπον καὶ παράδειγμα εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅσα καλὰ εὑρίσκοντο εἰς αὐτὸν, ἐσπούδαζον νὰ τὸ μεταγράφωσι καὶ νὰ τὸ μορφόνωσι καὶ ἐκεῖνοι εἰς τὴν ἰδικήν των ζωήν. Ὅθεν καὶ ὁ τότε Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Ἰταλὸς, θαυμάζων καὶ ἐπαινῶν αὐτὸν διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ λογιότητά του ἐσπούδαζε νὰ τὸν τιμήσῃ μὲ ἀρχιερωσύνην. Ὁ δὲ Πέτρος μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὰ τότε γινόμενα, δὲν ἔστεργε τοῦτο. Ὅθεν ὁ Πατριάρχης κατέπεισε τὸν τοῦτου ἀδελφὸν Παῦλον μὲ παραινέσεις, καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἀρχιερέα τῆς Κορίνθου. [1] Ὁ δὲ Πέτρος οὗτος φεύγων τὴν βίαν τοῦ Πατριάρχου, κατέβη μὲ τὸν ἀρχιερέα ἀδελφόν του Παῦλον εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐκεῖ διεπέρασεν ἐν ἡσυχίᾳ καιρὸν πολύν· ἀλλ' ὅμως δὲν ἐκέρδησε τὸν σκοπὸν του ἕως τέλους. Ἐπειδὴ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ Ἄργους ἐτελεύτησε, διὰ τοῦτο ὑπῆγαν εἰς τὸν ἅγιον Κορίνθου οἱ Ναυπλιεῖς καὶ Ἀργεῖοι χριστιανοὶ, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν μετὰ πολλῶν δεήσεων, διὰ νὰ χειροτονήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀρχιερέα τὸν ἀδελφόν του τοῦτον Πέτρον. Ὅθεν ὁ Πέτρος ἀναγκαζόμενος καὶ μὴ συγκατανεύων εἰς τοῦτο, ἔφυγε καὶ ἔλειπε διὰ πολὺν καιρόν.

Ὅτε δὲ ἐπανῆλθε, πάλιν ἠνώχλουν αὐτὸν περισσότερον, ὅθεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον συγκατανεύσας εἰς τὰ δάκρυά των, ἔλαβε τὴν προεδρίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς, πρῶτον μὲν ἐπεμελήθη διὰ τὴν εὐταξίαν τῶν ἱερέων καὶ τῆς ἐκκλησίας. Δεύτερον δὲ, ἐπεμελήθη καὶ διὰ νὰ ἔχῃ ἕκαστος ἱερεὺς τὴν ἀνήκουσαν εἰς αὐτὸν ἐφορίαν καὶ προστασίαν τῶν ψυχῶν. Τόσον δὲ πολλὰ ἤπλωνε τὴν χεῖρά του εἰς ἐλεημοσύνην ὁ τρισμακάριος, ὥστε πολλάκις δὲν ἐφείδετο οὐδὲ αὐτὸ τὸ ὑποκάμισόν του, ἀλλὰ ἔδιδεν αὐτὸ εἰς τοὺς πένητας. Ὅθεν ἔτρεφε τοὺς ὀρφανοὺς, ἐβοήθει εἰς τὰς χήρας, καὶ εἰς ὅλους τοὺς χρειαζομένους ἱλαρῶς ἐδαψίλευε τὸν ἔλεον. Ὅθεν εἰς ἕνα καιρὸν, καθ' ὃν συνέβη πεῖνα ἐν Πελοποννήσῳ, ὁ ἅγιος οὗτος ἔθρεψε πολλὰς μυριάδας λαοῦ· καὶ ἐπειδὴ, δίδοντος τοῦ ἁγίου, ἐκενώθη ὁ πίθος, καὶ ἔμεινεν ὀλίγον ἀλεύριον ἐν αὐτῷ· ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! πάλιν ὁ πίθος εὑρέθη γεμάτος, καὶ ἔφθασεν εἰς

[1] Ὁ Παῦλος οὗτος φαίνεται νὰ ἦναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Μαρτίου.

Digitized by Google

καιρὸν ἀρκετόν, ὄχι μόνον διὰ τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πτωχοὺς, ἀλλὰ καὶ διὰ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἰδικούς του ἀνθρώπους.

Ἔργον καὶ κατόρθωμα τοῦ ἁγίου τούτου ἐστάθησαν αἱ ἀπολυτρώσεις τῶν αἰχμαλώτων, ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δυναστῶν καὶ στερεωτέρων. Οὗτος ἰάτρευε καὶ μίαν παρθένον δαιμονισμένην· προεῖπεν αἰνιγμανωδῶς ἓν πάθος, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ὅλην τὴν Πελοπόννησον. Αὐτὸς ἐπρογνώρισε καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἔγεινε χρόνων ἑβδομήκοντα, καὶ ἀφ' οὗ ἔχυσε μυρίους ἱδρῶτας διὰ τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, ἀφῆκε τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον φανερὰν παρίστανει εἰς τὸ ἅγιόν του λείψανον τὴν ἐνέργειαν τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι προχέει ἐκ τούτου μῦρα εὐωδέστατα, καὶ δαίμονας διώκει, καὶ ἀσθενείας διαφόρους ἰατρεύει, καὶ μὲ αὐτὰ ὅλα καθαρῶς φανερώνει τὴν μακαριότητα καὶ δόξαν ἣν ἔλαβεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὁ ἀοίδιμος. [1]

---

* *Οἱ ἅγιοι εἰκοσιεπτὰ μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.*

» Βληθεῖσιν εἰς πῦρ ἀνδράσι τρὶς ἐννέα,
» Ἴαμα, Σῶτερ, σὴ τὸ τῆς Γραφῆς δρόσος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΠΕΛΑΓΙΑΣ *τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ.*

» Βοὸς τὸ χαλκούργημα πῦρ φανὲν φλέγον,
» Βληθεῖσαν ἔνδον τὴν Πελαγίαν φλέγει.
» Ἀμφὶ τετάρτῃ Πελλαγίᾳ καύθη βοὶ χαλκῷ.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπή (288) καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, κατοικοῦσα δὲ ἐν Ῥώμῃ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος Λῖνος [2] ἐβάπτιζε πολλοὺς Ἕλληνας, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία αὕτη βλέπει εἰς τὸ ὄνειρον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥηθέντος Ἐπισκόπου, παρακαλοῦντος αὐτὴν διὰ νὰ τὴν βαπτίσῃ. Ἐξυπνήσασα δὲ ἐκατάλαβε τὸ ὅραμα, ὅθεν ζητήσασα ἀπὸ τὴν μητέρα της ἄδειαν, διὰ νὰ ὑπάγῃ δηθεν εἰς τὴν ἀνατροφὸν καὶ παραμάναν της, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον καὶ ἐβαπτίσθη. Εἶτα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πολύτιμον αὐτῆς ἐνδυμασίαν, διὰ νὰ τὴν μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχούς. Αὐτὴ δὲ πορευθεῖσα εἰς τὴν ἀνατροφόν της μὲ τὰ ταπεινὰ φορέματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρεσεν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, δὲν ἔγεινε δεκτὴ ἀπὸ αὐτὴν, πορευθεῖσα δὲ καὶ εἰς τὴν μητέρα της μὲ τὴν αὐτὴν ταπεινὴν ἐνδυμασίαν, ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν ἀνυπόφορον λύπην. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ της παρεκίνει μὲν αὐτὴν νὰ ἀλλάξῃ τὰ φορέματα ἐκεῖνα, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, δὲν ἐδυνήθη δὲ νὰ τὴν καταπείσῃ διὰ τοῦτο ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὅστις εἶχε τὴν ἀρραβωνισθῇ. Ἐκεῖνος δὲ λυπηθεὶς ὑπερβολικῶς, διὰ τί ἡ Πελαγία ἠθέτησε τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα, αὐτοχειριάσθη. Ὅθεν τοῦτο μαθὼν ὁ πατήρ του Διοκλητιανὸς, καὶ ὀργισθεὶς, ἐπίασε τὴν Πελαγίαν, καὶ ἔβαλεν αὐτὴν μέσα εἰς ἓν χάλκινον βόδι πεπυρακτωμένον, καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀκήρατον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΟΥ [1] *τοῦ θαυματουργοῦ.*

* » Ἔγνων τὸν Ἰλάριον ἱλαρὸν φύσει,
» Ὃς θαυματουργεῖ κἀν τάφῳ τεθειμένος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου σηκώσας εἰς τοὺς ὤμους του, ἠκολούθησε τῷ σταυρωθέντι, καὶ ἐπειδὴ ὑπέταξε τὰ πάθη τῆς σαρκὸς εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν, διὰ τοῦτο ἐπλούτησε παρὰ Θεοῦ τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων. Ὅθεν ἰατρεύε πολλὰ καὶ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας, καὶ ἐδίωκε δαίμονας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ ταῦτα ἐκλείσθη ἐντὸς στενωτάτου καλυβίου, καὶ ἔζη μακρὰν πάσης ταραχῆς καὶ θορύβου· ὅθεν λαμπρυνθεὶς μὲ τὴν ἀπάθειαν, ἐδέχθη τὸ θεῖον τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα. Οὗτος ὁ ἅγιος πληγὴν χαλάζης κατέπαυσε· τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα ἔβλαπτον τὰ σπέρματα καὶ γεννήματα, ἐδίωξε· τὴν γῆν ξηρὰν οὖσαν ἀπὸ ἀνομβρίαν, μὲ βροχὴν ἐπότισε· ῥεύματα ποταμοῦ, ὡς ὁ Ἐλισσαῖος καὶ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Πέτρος οὗτος, φαίνεται νὰ ἦναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅστις καὶ σημειοφόρος ἐκεῖ καλεῖται.

[2] Ὁ Λῖνος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου, χρηματίσας πρῶτος τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπος, καὶ ὧδε ἐκεῖ.

[1] Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις, Ἰλαρίωνος γράφεται οὐκ ὀρθῶς.

Digitized by Google

Ἠλίας, διέσχισε καὶ ἐπέρασε, ἀπεξηραμμένην χεῖρα ἑνὸς χριστιανοῦ ἰάτρευσε, καὶ χωλῶν καὶ παραλύτων τοὺς πόδας καὶ τὰ μέλη ἠνώρθωσε καὶ ἐστερέωσε, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ποιήσας θαύματα, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ *ὁ ἡγούμενος μονῆς τοῦ Μηδικίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τῆς ἀρετῆς τὸ θεῖον ἥρατο στέφος,
» Ὁ θεῖος ἀρθεὶς ἐκ βίου Νικηφόρος.

Οὗτος ὁ ὅσιος Νικηφόρος ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν εἰκονομάχων. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ βρέφους ἠγάπησε τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο βλέπων τὴν ῥηθεῖσαν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων αὐξανομένην, ἀφῆκε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ καὶ ἔγεινε μοναχός. Ὅθεν ἀνεχώρησεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἡσύχαζε, καταγινόμενος εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, καὶ προσευχόμενος τῷ Θεῷ διὰ τὴν εἰρηνικὴν κατάστασιν ὅλης τῆς οἰκουμένης. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγαληνίασεν ὀλίγον ἡ αἵρεσις τῆς εἰκονομαχίας, διὰ πολλῶν παρακλήσεων τῶν μοναχῶν ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μηδικίου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὰ Μουντανία. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἡ αἵρεσις ἀνεκαινίσθη καὶ ἠύξησε διὰ μέσου τοῦ δυσσεβοῦς Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου ἐν ἔτει ωιδ' (814), διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ μοναστήριόν του, ὡς προσκυνητὴς τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ ὡς ἀκολουθῶν εἰς τὰς παραδόσεις καὶ διατάξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν θείων πατέρων· καὶ ἀφ' οὗ κατεδικάσθη μὲ πικρὰς ἐξορίας, ἀπεκλείσθη ἐντὸς σκοτεινοτάτης φυλακῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν καταβαλὼν τὴν ψυχόλεθρον αἵρεσιν ὡς στερρὸς ἀγωνιστής, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον ἐπόθησεν ὁ ἀοίδιμος. [1]

—

* *Ὁ ὅσιος* ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ *ὁ ἡσυχάσας ἐν τοῖς ἐρημικωτέροις χωρίοις τοῦ Ἄρω, ὁ συγγράψας τὴν σοφὴν μέθοδον περὶ νοερᾶς προσευχῆς, κείμενον ἐν σελ. 869 τῆς Φιλοκαλίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Σοὶ χάριν ἴσμεν, πάτερ Νικηφόρε,
» Τέχνης προσευχῆς, ἣν ἀφῆκας τῷ βίῳ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *ἐπισκόπου Κορίνθου, ὃς κεκοίμηται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς βασιλείας Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου, ἐν ἔτει 937.*

† » Ἀθανασίῳ προσφέρειν αἶνον πρέπον.
» Ἀξίαν αἴνου ἀρετὴν γὰρ εἵλετο.

Μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΥ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ, ΜΕΛΟΥΣ, [1] ΟΥΑΛΛΕΡΙΑΝΟΥ *καὶ* ΜΑΚΡΟΒΙΟΥ, *καὶ τοῦ πλήθους τῶν σὺν αὐτοῖς ἐν Σκυθοπόλει μαρτυρησάντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Ἰακώβου ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, τῷ ὄντι ἔνδον τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.*

Εἰς τὸν Ἀφροδίσιον.

* » Τίς οὗτος ὁ τράχηλον ἐκτείνων ξίφει;
» Ἀφροδίσιος, Ἀφροδίσιος λέγει.

Εἰς τὸν Λεόντιον, Ἀντωνῖνον καὶ Μέλη.

* » Ὁ Λεόντιος καὶ συναθληταὶ δύω,
» Λέοντες οἷον ἔδραμον πρὸς τὸ ξίφος.

Εἰς τὸν Οὐαλλεριανὸν καὶ Μακρόβιον.

* » Ὑπὲρ κεφαλὰς μαρτύρων ἀρθὲν δύω,
» Ἀθλητικὴν ἔπηξε πῦρ αὐτοῖς στέγην.

* *Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου* ΛΑΖΑΡΟΥ *τοῦ φίλου τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς μυροφόρου Μαρίας τῆς* ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ, *γενομένης ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοσόφου καὶ φιλοχρίστου ἐν ἔτει ωϟ' (890). Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ εὐαγεστάτῃ μονῇ τῇ παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Λαζάρου συστάσῃ. Συνεορτάζονται δὲ καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐν τῇ μονῇ ἁγίας ἐκκλησίας.* [2]

Εἰς τὴν Μαγδαληνήν.

* » Σὺ καὶ νεκρὰ ζῇς· εἰ σιγᾷς δὲ τῇ πόλει,
» Ἔχει τις ὡς πρὶν ἔκστασίς σε, Μαρία.

---

[1] Περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ συναξάριον, τόσον τοῦ Νικήτα πρεσβυτέρου, ἡγουμένου μονῆς τοῦ Μηδικίου, ὅσον καὶ Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ Παλαιολαυρίτου, παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις. Τοῦ μὲν γὰρ Νικήτα ἡ μνήμη καὶ τὸ συνάξάριον, ἐγράφη κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, τοῦ δὲ Ἰωάννου ἐγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ αὐτοῦ Ἀπριλίου καὶ ἡ μνήμη καὶ τὸ συναξάριον.

[1] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, Μελδᾶ γράφεται.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ. Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ σελ. 1103 λέγει, ὅτι Λέων ὁ σοφὸς ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ λείψανον Μαρίας τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου.

Digitized by Google

Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατάθεσιν τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας μυροφόρου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.

* » Φάσκει, ῥαβουνί, Μαρία Χριστῷ πάλιν
» Δέγει, τί; Χριστὸς, θάψαν ἄστυ με σκέπε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε΄, μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΕΙΡΗΝΗΣ.

» Ξίφει θανοῦσα καὶ βιώσασα ξένως,
» Εἰρηνικῶς τέθνηκας αὖθις, Εἰρήνη.
» Εἰρήνη τμηθεῖσα ἀνέγρετο καὶ θάνε πέμπτη.

† Αὕτη ἦτο θυγάτηρ μονογενὴς Λικινίου βασιλίσκου καὶ Λικινίας μητρὸς, καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν Μαγεδὼν.[1] ἐν ἔτει τιέ (315), ὠνομάσθη δὲ πρότερον ἀπὸ τοὺς γονεῖς της Ηηνελόπη. Ἐπειδὴ ἦτο ὡραία καὶ ὑπερέβαινε κατὰ τὸ κάλλος ὅλας τὰς κόρας τοῦ καιροῦ της, διὰ τοῦτο διέτριβεν ἐπάνω εἰς ἕνα ὑψηλὸν πύργον, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ πατήρ της, ὁμοῦ μὲ δεκατρεῖς ὑπηρετρίας ὡραίας, ἔχουσα πολὺν πλοῦτον καὶ θρόνον καὶ τράπεζαν καὶ λυχνίαν, τὰ ὁποῖα ἦσαν χρυσᾶ. Ὅτε δὲ διωρίσθη ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ μένῃ ἐντὸς τοῦ πύργου, ἦτο χρόνων ἓξ καὶ ἐπαιδαγωγεῖτο καὶ ἐδιδάσκετο ἀπὸ ἕνα γέροντα Ἀπελλιανὸν ὀνομαζόμενον, τὸν ὁποῖον διώρισεν ἐπ' αὐτὴν ὁ πατήρ της Λικίνιος. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν βλέπει ἡ ἁγία ἓν περιστέριον, τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν εἰς τὸν πύργον, καὶ ἐβάστα ἓν κλαδίον ἐλαίας εἰς τὸ στόμα του, τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ἐπὶ τῆς χρυσῆς τραπέζης· ὁμοίως εἶδε καὶ ἕνα ἀετὸν, ὅστις ἐβάσταζεν ἕνα στέφανον πλεγμένον ἀπὸ ἄνθη, τὸν ὁποῖον ἔβαλε καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης. Ἔπειτα εἶδεν ἕνα κόρακα, ὅστις εἰσῆλθεν ἀπὸ τὸ ἄλλο παράθυρον καὶ ἐβάσταζεν ἕνα ὄφιν, τὸν ὁποῖον ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης. Βλέπουσα δὲ ταῦτα ἡ κόρη ἠπόρει καὶ ἐσυλλογίζετο, τί ἆρά γε νὰ δηλῶσιν!

Ὁ δὲ γέρων Ἀπελλιανὸς ὁ διδάσκαλός της, ἐξήγησε ταῦτα εἰς τὴν κόρην λέγων, ὅτι τὸ μὲν περιστέριον δηλοῖ τὴν παιδείαν τῆς γνώμης, ὁ δὲ κλάδος τῆς ἐλαίας δηλοῖ σφραγῖδα πραγμάτων καὶ ἄνοιγμα, καὶ τύπον βαπτίσματος. Ὁ δὲ ἀετὸς ὢν βασιλεὺς τῶν πτηνῶν, προεικονίζει διὰ μέσου τοῦ στεφάνου τὴν νίκην, τὴν ὁποίαν μέλλεις νὰ κάμῃς διὰ ἐκλεκτὰ καὶ ἀγαθὰ πράγματα. Ὁ δὲ κόραξ διὰ τοῦ ὀφιδίου, δηλοῖ, ὅτι μέλλεις νὰ δοκιμάσῃς θλῖψιν καὶ ταλαιπωρίαν, καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν ἐν συντομίᾳ, μὲ τὴν ἐξήγησιν ἣν ἔκαμεν ὁ Ἀπελλιανὸς τῶν ὁραθέντων πραγμάτων, ἐφανέρωνε τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, τὸν ὁποῖον ἔμελλεν ἡ ἁγία νὰ τελειώσῃ διὰ τὸν Θεόν. Τὰ δὲ ἑξῆς ῥηθησόμενα, εἶναι παράδοξα καὶ ὑπερφυρικὰ, τὰ ὁποῖα λέγονται περὶ τῆς ἁγίας ταύτης. Διότι λέγουσιν ὅτι ἄγγελος Κυρίου ἔβαλεν εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα, καὶ ἀντὶ Ηηνελόπης, μετωνόμασεν αὐτὴν Εἰρήνην, καὶ ἀκολούθως, ὅτι ἄγγελος Κυρίου ἐδίδαξεν αὐτὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ τῇ προεῖπεν, ὅτι πολλαὶ μυριάδες ψυχῶν μέλλουσι νὰ σωθῶσι διὰ μέσου αὐτῆς· καὶ ὅτι θέλει ἔλθῃ εἰς αὐτὴν παραδόξως ὁ τοῦ Παύλου μαθητὴς Ἀπόστολος Τιμόθεος, καὶ θέλει τὴν βαπτίσει. Ταῦτα δὲ ὅλα, ἀφοῦ διὰ τῶν ἔργων ἐτελειώθησαν, τότε ἡ μακαρία Εἰρήνη ἐκρήμνισε κάτω τὰ εἴδωλα τοῦ πατρός της, καὶ τὰ ἐσύντριψε.

Καὶ λοιπὸν πρῶτον ἐξετάσθη ἀπὸ τὸν ἴδιόν της πατέρα, ὁ ὁποῖος εὑρὼν αὐτὴν μένουσαν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε νὰ τὴν δέσωσι, καὶ οὕτω δεμένην νὰ καταπατήσωσιν αὐτὴν οἱ ἵπποι. Εἷς δὲ ἵππος, ἀντὶ νὰ κάμῃ εἰς τὴν ἁγίαν κἀνὲν κακὸν, ἠγριώθη κατὰ τοῦ πατρός της, καὶ τοῦτον κατὰ γῆς ῥίψας, ἐσύντριψε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ αὐτὸν μὲν ἐθανάτωσε, τὴν δὲ ἁγίαν ἐμακάρισε μὲ ἀνθρωπίνην φωνήν. Λυθεῖσα δὲ ἡ μάρτυς ἀπὸ τὰ δεσμὰ, παρεκαλέσθη ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, καὶ διὰ προσευχῆς της ἀνέστησε τὸν πατέρα της, ὁ ὁποῖος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του, καὶ μὲ ἄλλας τρεῖς χιλιάδας ἀνθρώπων, οἵτινες ὅλοι ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Ὁ δὲ πατήρ της, ἀφήσας μετὰ ταῦτα τὴν βασιλείαν, ἐκατοίκησεν εἰς τὸν πύργον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἔκτισε διὰ τὴν θυγατέρα του, καὶ ἐκεῖ ἐν μετανοίᾳ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ πατρός της, ἔγεινεν ἄλλος βασιλεὺς, Σεδεκίας ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασε τὴν ἁγίαν διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, διὰ τοῦτο ἐρρίφθη κατακέφαλα ἡ μακαρία εἰς ἕνα λάκκον βαθύτατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν διάφορα ἑρπετὰ καὶ ὀφίδια φαρμακερά.

[1] Ἡ πόλις αὕτη φαίνεται νὰ ἦτο εἰς τὴν Περσίαν, ἐπειδὴ καὶ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Σαβώριος, ἀκούσας περὶ τῆς ἁγίας ταύτης, ἐπρόσταξε νὰ τὴν θανατώσωσι, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε κάμῃ, ἐὰν δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐπικράτειάν του.

Digitized by Google

Ποιήσασα δὲ ἐκεῖ δεκατέσσαρας ἡμέρας, ἐκβῆκεν ἀβλαβὴς, ὅθεν ἐπριόνισαν αὐτῆς τὰ ποδάρια, διὰ ἐπιστασίας ὅμως θείου ἀγγέλου κατεστάθη πάλιν ὑγιής.

Μετέπειτα ἔδεσαν αὐτὴν εἰς τροχὸν, τὸ δὲ ὕδωρ ὅπερ ἐκίνει τὸν τροχὸν, κάτω φερόμενον, ἐστάθη παρευθὺς, καὶ λοιπὸν ἡ ἁγία ἔμεινεν ἀβλαβής· διὰ δὲ τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ψυχαὶ ἀνθρώπων χιλιάδες ὀκτώ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν, καὶ ὁ υἱός του Σαβὼρ ἐπολέμει ἐκείνους, οἵτινες ἔξωσαν τὸν πατέρα του ἀπὸ τὴν βασιλείαν, τότε ἡ ἁγία Εἰρήνη ἀπήντησεν ἔξω τῆς πόλεως Μαγεδὼν τὸν Σαβὼρ καὶ τὸ στράτευμα, τὸ ὁποῖον εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ. Προσευξαμένη λοιπὸν ἐπάταξεν αὐτοὺς ὅλους μὲ τύφλωσιν καὶ ἀορασίαν, ὅθεν ποῦ νὰ ὑπάγωσι δὲν ἔβλεπον, καὶ πάλιν προσευξαμένη, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων των. Διὰ τοῦτο ἐκάρφωσαν οἱ ἀχάριστοι τὰς πτέρνας τῆς ἁγίας, καὶ ἐφόρτωσαν αὐτὴν μὲ ἕνα σάκκον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον, καὶ οὕτω φορτωμένην ἐδίωξαν αὐτὴν μὲ βίαν τρία μίλια τόπον.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ γῆ ἐσχίσθη εἰς δύω καὶ ἐδέχθη μέσα δέκα χιλιάδας ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, τούτου χάριν προσῆλθον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἕως τριάντα χιλιάδες ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς πάλιν ἔμεινεν εἰς τὴν ἀπιστίαν· ὅθεν ἐλθὼν ἄγγελος Κυρίου, ἐκτύπησεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐθανάτωσε. [1] Τότε ἡ ἁγία λαβοῦσα ἄδειαν καὶ ἐλευθερίαν, περιεπάτει ἐντὸς τῆς πόλεως, καὶ ἐποίει πολλὰ θαυμάσια. Πηγαίνουσα δὲ καὶ εἰς τὸν πύργον, ὅπου ἦτο ὁ πατήρ της ὁμοῦ μὲ τὸν ἱερέα Τιμόθεον, κάμνει μὲ τὴν διδασκαλίαν της νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πέντε χιλιάδες Ἑλλήνων· μετ' αὐτῶν δ' ἐπίστευσαν καὶ ἄνδρες τριακοντατρεῖς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν διωρισμένοι νὰ φυλάττωσι τὸν πύργον, αὐτοὶ δὲ ὅλοι ἔλαβον καὶ τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Ἐλθοῦσα δὲ εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Καλλίνικον, ὅπου ἦτον ὁ βασιλεὺς Νουμεριανὸς ὁ συγγενὴς ὢν τῶν πρώην βασιλέων, ἐπαραστάθη εἰς αὐτὸν, καὶ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν βάλλουσιν αὐτὴν εἰς τρία χάλκινα βόδια πεπυρωμένα, μεταθέτοντές την ἀπὸ τὸ πρῶτον εἰς τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερον εἰς τὸ τρίτον. Τὸ δὲ τρίτον βόδι ἄψυχον ὄν, παραδόξως ἐπεριπάτησεν, ἔπειτα ἐσχίσθη, καὶ ἐκβῆκεν ἡ ἁγία ἀπὸ αὐτὸ ἄφλεκτος καὶ ἀβλαβής. Πολλοὶ δὲ ἄπιστοι ἰδόντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἕως δέκα μυριάδες ἄνθρωποι· ἤτοι ἑκατὸν χιλιάδες. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, παρήγγειλεν εἰς τὸν ἔπαρχον νὰ τιμωρήσῃ μὲ διάφορα βάσανα τὴν ἁγίαν. Ὁ δὲ Ἔπαρχος δέσας τὴν μάρτυρα μὲ ἁλυσίδας, ἤναψεν ὑποκάτω αὐτῆς πυρκαϊάν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου κατελθὼν, καὶ τὴν φωτίαν ἔσβεσε, καὶ τὴν ἁγίαν ἀβλαβῆ διεφύλαξεν. Ὅθεν ὁ Ἔπαρχος βλέπων τοῦτο, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ τοὺς ἀνθρώπους του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη τῆς ἁγίας διεδόθη, διὰ τοῦτο ἤκουσε ταύτην καὶ Σαβώριος ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, (ὅστις ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλ' (330.) ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὴν μάρτυρα. Ἀποκεφαλισθεῖσα λοιπὸν ἡ τοῦ Χριστοῦ καλλίνικος Εἰρήνη, ἐβάλθη εἰς τάφον, ἀλλὰ πάλιν ὑπὸ θείου ἀγγέλου ἀνασταίνεται, ὁ ὁποῖος καὶ ἐμακάρισεν αὐτὴν, ὅτι ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ. Ἐμακάρισε δὲ καὶ ἐκείνους, ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου αὐτῆς. Ἐμακάρισε καὶ τρίτον ἐκείνους ὅσοι θέλουν μνημονεύει τὸ ὄνομά της, ἑορτάζοντες τὴν ἡμέραν τοῦ μαρτυρίου της. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέστη, λέγεται ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Μεσημβρίαν, κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖράς της ἕνα κλάδον ἐλαίας, καὶ οὕτω παρεστάθη εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν αὐτὴν, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν πρεσβύτερον Τιμόθεον, ὁμοῦ μὲ ἓν πλῆθος ἀνθρώπων μυριάδων πολλῶν. Ἔπειτα ὑπῆγεν ἡ ἁγία εἰς τὴν ἰδικήν της πόλιν Μαγεδὼν πρὸς τοὺς γονεῖς της, καὶ τὸν μὲν πατέρα της ἐπένθησεν, ὡς προαποθανόντα, τὴν δὲ μητέρα της ἰδοῦσα καὶ ἀποχαιρετήσασα, ἀνελήφθη ἀπὸ μίαν νεφέλην, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖ διέτριψε καιρὸν, ἐπιτελοῦσα πάμπολλα θαύματα καὶ τιμωμένη ἐξίσου μὲ ἕνα ἀπόστολον, μετὰ δὲ ταῦτα συνήντησε τὸν διδάσκαλόν της Ἀπελλιανόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἁγία ἐδίδαξε τοὺς ἐν Ἐφέσῳ εὑρισκομένους, παρέλαβε μεθ' ἑαυτῆς μόνους ἓξ καὶ τὸν Ἀπελλιανὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως τῆς Ἐφέσου, καὶ ἐκεῖ εὑροῦσα ἕνα καινούριον τάφον, εἰς τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν εἶχε ταφῇ, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν, ἐπάνω δὲ τοῦ τάφου ἔβαλεν ὁ Ἀπελλιανὸς μίαν πέτραν. Ἐπρόσταξε δὲ ἡ ἁγία ἔτι ζῶσα, ὅτι ἕως τέσσαρας ἡμέρας νὰ μὴ κινήσῃ τις τὴν πέτραν ἣν ἔμελλε

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ὅτι ὁ ἄγγελος ἐθανάτωσε καὶ πέντε χιλιάδας ἀνθρώπων.

Digitized by Google

νὰ βάλῃ ἐπάνω εἰς τὸν τάφον ὁ διδάσκαλός της. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν δύω ἡμέραι, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον ὁ Ἀπελλιανὸς, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρε σηκωμένην τὴν πέτραν ἀπὸ ἐκεῖ, ὁμοίως εὗρε παρμένον καὶ τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος. Ταῦτα, κατὰ μὲν τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀσθενεῖς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἄπιστα ἴσως θέλουν φανῇ καὶ ἀπίθανα, εἰς δὲ τὸν Θεὸν εἶναι ὅλα δυνατὰ τὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀδύνατα. Παρεστάθη δὲ ἡ ἁγία εἰς κρίσιν, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὸν πατέρα της Λικίνιον, δεύτερον δὲ, ἀπὸ τὸν Σεδεκίαν, καὶ Σαβὼρ, καὶ Νουμεριανὸν υἱὸν Σεβαστιανοῦ, καὶ ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Βαύδωνα, καὶ Σαβώριον Περσῶν βασιλέα· αἱ δὲ πόλεις εἰς τὰς ὁποίας ἐμαρτύρησεν εἶναι αὗται, Μαγεδὼν ἡ πατρίς της, Καλλίνικος, Κωνσταντίνα, καὶ Μεσημβρία. Τὰ δὲ τοῦ μαρτυρίου αὐτῆς ὑπομνήματα συνέγραψεν Ἀπελλιανὸς ὁ ταύτης διδάσκαλος, ὧν ἡ ἀρχὴ ἐστιν αὕτη «Κατὰ τοὺς προλαβόντας χρόνους γέγονέ τις βασιλεύς.» (σώζονται δὲ ἑλληνιστὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῷ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον αὐτῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν.»

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΝΕΟΦΥΤΟΥ, ΓΑΙΟΥ, *καὶ* ΓΑΙΑΝΟΥ. *Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, τῷ ὄντι ἐν τοῖς Δαρείου.*

† » Τρεῖς μάρτυρες θάνατον ἀνδρικωτάτως,
» Ὑπὲρ Τριάδος λαμβάνουσιν ἁγίας.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κύρου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ϛ', μνήμη τοῦ ἁγίου δικαίου πολυάθλου καὶ προφήτου ΙΩΒ.

» Εἰ καὶ θανὼν, ἄλητος ἀνδρίας πέτρα,
» Καὶ πῶς Ἰὼβ κρύψω σε τῇ λήθης πέτρᾳ;
» Ἕκτῃ Ἰὼβ πολύτλαν θανάτου νέφος ἀμφεκάλυψε.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τὴν καλουμένην Αὐσίτιδα, ἐκ τῶν συνόρων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀραβίας, ἀπόγονος τῶν υἱῶν τοῦ Ἡσαῦ, τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Ἰσαὰκ, ὥστε αὐτὸς εἶναι πέμπτος ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Καὶ ὁ μὲν πατήρ του ὠνομάζετο Ζαρὲθ, ἡ δὲ μήτηρ του, Βοσόρρα· ὠνομάζετο δὲ πρότερον Ἰωβὰβ, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους τεσσαράκοντα πέντε· ἦτο δὲ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους χιλίους ἐννεακοσίους εἰκοσιπέντε. [1] Τοῦτον τὸν δίκαιον ἐζήτησεν ὁ διάβολος ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ τὸν παιδεύσῃ, καὶ ἐκ τῆς παιδείας νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἀδημονήσῃ καὶ νὰ βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἤκουσε νὰ μαρτυρῇ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς, ὅτι εἶναι δίκαιος καὶ ἀκατηγόρητος καὶ ὑπερέχει ὅλους τοὺς τότε δικαίους. Ὅθεν ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε νὰ δοθῇ ὁ δίκαιος εἰς τὰς χεῖράς του· ὁ δὲ διάβολος λαβὼν τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν ἄδειαν ταύτην, ἐγύμνωσε τὸν δίκαιον ἀπὸ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα· καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐταλαιπώρησε μὲ λέπραν καὶ μὲ ἄλλας πληγὰς καὶ πάθη ἀπαρηγόρητα, ἀνεχώρησεν ἐντροπιασμένος. Ἐπειδὴ μὲ τὰς προσβολὰς τῶν τόσων πειρασμῶν κατὰ τοῦ δικαίου δὲν κατώρθωσε τὸν σκοπόν του δηλαδὴ τὸ νὰ τὸν κάμῃ νὰ βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξ ἐναντίας ὁ δίκαιος Ἰὼβ μείνας στερεὸς καὶ ἀκλινὴς εἰς τοὺς πειρασμοὺς, ἀντὶ νὰ βλασφημήσῃ, εὐχαρίστει τὸν Θεόν. Ὅθεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ τέλος τῶν ἀγώνων του, ἀνεκήρυξεν αὐτὸν λέγων· «Μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα, οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι, ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος,» (Ἰὼβ μ'. 8) ἤτοι «μὴ ἀποστραφῇς τὴν παιδείαν τὴν ὁποίαν σοὶ ἔδωκα, διότι μὴ νομίζῃς, ὅτι διὰ ἄλλο τέλος σὲ ἀφῆκα νὰ παιδευθῇς, εἰμὴ διὰ νὰ φανῇς ὅτι εἶσαι δίκαιος.» Διὰ τοῦτο καὶ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ τέκνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα, ὅσα ἐσυγχώρησε νὰ ὑστερηθῇ. Τὰ δὲ περὶ τοῦ Ἰὼβ κατὰ πλάτος καὶ μερικῶς ἀναφέρονται ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ εἰς τὸ ἰδιαίτερον καὶ καθ' αὐτὸ βιβλίον του. Ἔζησε δὲ μετὰ τὴν παιδείαν χρόνους ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του οἱ πρὸ τῆς πληγῆς καὶ οἱ μετὰ τὴν πληγὴν, συμποσοῦνται 248. [2]

---

[1] Διατί ὀνομάζεται οὕτω ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου, ὅρα εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ.

[1] Ἢ κατ' ἄλλους χρόνους χιλίους τετρακοσίους.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἑπτὰ χρόνους διῆλθεν ὁ Ἰὼβ ἐν τῇ πληγῇ τῆς λέπρας, τοὺς ὁποίους δὲν συναριθμεῖ ἡ Γραφὴ μὲ τοὺς ἐπιλοίπους χρόνους τῆς ζωῆς του, διὰ τὴν τοῦ πάθους νέκρωσιν κατὰ τὸν Ὀλυμπιόδωρον. Διότι καθὼς ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ἔλαβε διπλᾶ μετὰ τὴν πληγὴν, οὕτως ἔλαβε καὶ τοὺς χρόνους. «Ἔζησε δὲ φησὶ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, ὧν

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ὅσιοι* ***ΜΑΜΑΣ, ΠΑΧΩΜΙΟΣ,*** *καὶ* ***ΙΛΑΡΙΩΝ*** *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Ἱλαρίωνι καὶ Παχωμίῳ Μάμας,
» Συνεξεδήμει τὴν καλὴν ἐκδημίαν.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ***ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ*** *τοξευόμενος τελειοῦται.*

* » Βίλη τὰ τιτρώσκοντα σάρκα καιρίως,
» Δημητρίων ἤγειτο βέλη νηπίων.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ***ΔΑΝΑΞ, ΜΕΣΙΡΟΣ,*** *καὶ* ***ΘΕΡΙΝΟΣ*** *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἀμφοῖν ἀθλητῶν ἐκ κεκομμένων κάρας,
» Κεῖται Μέσιρος ἐν μέσῳ κάρας δίχα.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ***ΔΟΝΑΤΟΣ*** *τοξευόμενος τελειοῦται.*

* » Ἄλλος ξένος τις ἥλιός μοι Δονάτος,
» Σαρκὸς προΐσχων ἀκτίνων δίκην βέλη.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ***ΒΑΡΒΑΡΟΣ*** *ξίφει τελειοῦται.*

* » Τὴν κλῆσιν ἡμῖν Βάρβαρος σὺ γεννάδα,
» Ὁ δ' αὖ τεμών σε, βάρβαρος τὴν καρδίαν.

Τελεῖται δὲ τῶν εἰρημένων ἁγίων ἡ σύναξις ἐν τῷ Μαρτυρείῳ αὐτῶν τῷ ὄντι ἐν τῷ Δευτέρῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', τὴν ἀνάμνησιν ἑορτάζομεν τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου σταυροῦ ἐπὶ Κωνσταντίου βασιλέως, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ Κυριλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐν ἔτει τμϛ' (346).

τὸ ἥμισυ ὀγδοήκοντα πέντε, τὸ δὲ πᾶν, διακόσια πεντήκοντα πέντε· ἐξ ὧν ἑπτὰ ὑπεξαιρείσθω, ἵνα μυστικῶς τὸν ἐν τῇ πληγῇ χρόνον νοήσωμεν.» Λέγει δὲ ὁ Χρυσορρήμων, ὅτι ἕως εἰς τὸν καιρόν του ὑπῆρχεν ἡ κοπρία, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθητο ὁ Ἰώβ· ὅθεν πολλοὶ μετέβαινον εἰς τὴν Ἀραβίαν διὰ νὰ ἱστορήσωσι τὴν κοπρίαν ἐκείνην. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Μελέτιος γράφει, ὅτι εἰς τὴν Καπιτωλίαν· ἤτοι τὸ νῦν λεγόμενον Σουβέτε, ὅ ἐστι πόλις τῆς Δαμασκοῦ, δεικνύεται ὁ τάφος τοῦ δικαίου τούτου Ἰώβ. Εἰς τοῦτον τέσσαρα ἐγκώμια ἔπλεξεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρχεται οὕτως «Ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος σήμερον ὁ τῆς οἰκουμένης ἀθλητής,» τὸ δὲ δεύτερον «Τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων μεγάλων δεῖται διηγημάτων,» τὸ δὲ τρίτον «Φέρε καὶ ἡμεῖς ἁψώμεθα τῆς ὑποθέσεως,» τὸ δὲ τέταρτον «Πανταχοῦ μὲν καὶ ἐπὶ πάντων, ὡς εἰπεῖν, τῶν θείων διηγημάτων (σώζονται ἐν τῷ ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως.)

† » Ἑβδομάτῃ σταυροῖο τύπος πόλῳ ἀμφετανύθη.
» Σταυροῦ παγέντος, ἠγιάσθη γῆ πάλαι,
» Καὶ νῦν φανέντος, ἠγιάσθη καὶ πόλος.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Μαΐου μηνός, εἰς τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας, ἐφάνη ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρὸς ὅλος συνιστάμενος ἀπὸ θεῖον φῶς, τὸ ὁποῖον ἔβλεπεν ὅλος ὁ λαός· ἐφαίνετο δὲ ἐξηπλωμένος ἐπάνω εἰς τὸν ἅγιον Γολγοθᾶν ἕως εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Τόσον δὲ λαμπρὸς ἦτο ὥστε μὲ τὰς μαρμαρυγὰς καὶ φωτοβολάς του ἐσκέπασε τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας. Ὅθεν πᾶσα ἡλικία νέων τε καὶ γερόντων ὁμοῦ μὲ τὰ νήπια καὶ θηλάζοντα ἔτρεξαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μὲ ἄμετρον χαρὰν καὶ θερμὴν κατάνυξιν ἀνέπεμψαν κοινῶς εἰς τὸν Θεὸν εὐχαριστίαν καὶ δόξαν, διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ***ΑΚΑΚΙΟΥ.***

» Εἴπέρ τις ἄλλος ἐν χορῷ τῶν μαρτύρων,
» Κάλλιστος Ἀκάκιος ἐκτμηθεὶς ξίφει.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν (τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Καραμανίαν, ἐκ τῆς τάξεως τῶν Μαρτησίων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), παρασταθεὶς δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος τῆς Καππαδοκίας Φίρμου, ὡμολόγησε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασανισθεὶς ἀπὸ αὐτὸν μὲ πολλὰς βασάνους, ἐπέμφθη εἰς ἄλλον ἄρχοντα Βιβιανὸν ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸν ἅγιον εἰς τὸ Βυζάντιον ὁμοῦ μὲ ἄλλους δεδεμένους χριστιανούς· καὶ ἀφ' οὗ τὸν κατεσύντριψε μὲ δεινὰς μάστιγας καὶ στρέβλας, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, ἐκεῖ δὲ ἐπιστάντες ἄγγελοι Θεοῦ, ἀποκατέστησαν αὐτὸν ὑγιῆ. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπέμφθη εἰς ἄλλον ἄρχοντα Φαλκιανὸν ὀνόματι, [2] ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν ἅγιον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ Ναὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τὰ Ἑπτάσκαλον, [3] τελοῦνται δὲ ταυτοχρόνως καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ναοῦ.

---

[1] Ὅθεν περὶ τοῦ θαύματος τούτου ἐμελῴδησεν ὁ θεσπέσιος Κοσμᾶς εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ σταυροῦ τὸ τροπάριον ἐκεῖνο τὸ λέγον «Θαυμαστὸς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν ὁ σταυρὸς, καὶ διηγήσαντο οὐρανοὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.»

[2] Παρὰ δὲ τοῖς μηναίοις γράφεται Φυλακιανόν.

[3] Ἐν τοῖς μηναίοις γράφεται ἐν τῷ Πασχάλῳ.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΔΡΑΤΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.*

† » Ὑπὲρ Θεοῦ Κοδράτος ἦκων πρὸς ξίφος,
» Δοῦναι κοδράντην καὶ τὸν ἔσχατον θέλει.

† Οὗτος ἦτο εἰς τὴν πόλιν Νικομήδειαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σνγ' (253), [1] διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, μετ' ἄλλων πολλῶν χριστιανῶν, παρεδόθη εἰς Περίνιον τὸν Ἀνθύπατον, τὸν ἄρχοντα τῆς Νικομηδείας. Ἠρωτήθησαν λοιπὸν οἱ ἅγιοι νὰ εἴπωσι τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὰ ὀνόματά των, διὰ ὅλα δὲ αὐτὰ ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος Κοδράτος καὶ εἶπεν, ὅτι χριστιανοί λεγόμεθα· τοῦτο εἶναι τὸ θαυμαστὸν ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἔχομεν, ἂν δὲ θέλῃς νὰ μάθῃς καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἀξίωμά μας, ἄκουσον· ἡμεῖς εἴμεθα δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ πόλιν ἔχομεν τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων ἔβλεπε τὸν ἀθλητήν, ὅτι δὲν μαλακόνεται οὔτε μὲ ἀπειλὰς, οὔτε μὲ ὑποσχέσεις δωρεῶν, ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του ἐπάλαιεν αὐτὸν, καὶ τὰ εἴδωλα ἤλεγχε, διὰ τοῦτο ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ ἁπλωθῇ ὁ ἅγιος κατὰ γῆς, καὶ νὰ δαρῇ μὲ ξηρὰ βούνευρα εἰς ὥραν ἀρκετήν. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγέμωσε τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἀπὸ τὰ αἵματα, παρεδόθη εἰς τὴν φυλακήν.

Παραλαβὼν δὲ αὐτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του ὁ Ἀνθύπατος, ὑπῆγεν εἰς τὴν Νίκαιαν, καὶ ἐκεῖ πάλιν ἐξήτασεν αὐτούς· ὁ δὲ ἅγιος Κοδράτος, πάλιν ἀπεκρίνατο μὲν δι' ὅλους, βλέπων δὲ τινὰς χριστιανοὺς, οἱ ὁποῖοι διὰ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἔμελλον νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἐνεθύμισεν αὐτοὺς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως, καὶ μὲ τοῦτο ἐστήριξεν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν. Ὅθεν ὁ Ἀνθύπατος βλέπων αὐτοὺς ἀμεταθέτους, τοὺς παρέδωκεν εἰς πῦρ. Τότε ὁ ἅγιος Κοδράτος ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ κατεσύντριψεν ὅλα τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα εἴδωλα· διὰ δὲ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ κατεξέσχισαν. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἀνθύπατος εἰς τὴν Ἀπάμειαν τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ, παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἅγιον Κοδράτον, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσταξε καὶ ἔβαλον αὐτὸν εἰς ἕνα σάκκον, ἐπάνω δὲ τοῦ σάκκου ἔβερον δυνατὰ τὸν μάρτυρα μὲ τὰ βούνευρα· πορευθεὶς δὲ καὶ εἰς τὴν Καισάρειαν, ἔσυρε μαζί του καὶ τὸν ἅγιον, καὶ ἐκεῖ πάλιν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνευρα. Τότε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ Σατορνῖνος καὶ ὁ Ῥουφῖνος, οἱ ὁποῖοι κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Μεταβὰς δὲ ὁ ἀνθύπατος εἰς τὴν Ἀπολλωνίδα [1] εἶχε πάλιν μαζί του τὸν ἅγιον Κοδράτον, καὶ ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνος δὲν ἐπείσθη, συγκεράσας ὁ θηριώδης ἅλας μὲ ὀξύδιον, ἔχυσεν ἐπάνω εἰς τὰς πληγὰς τοῦ ἁγίου, τὰς ὁποίας εἶχε λάβῃ ἀπὸ τὸν δαρμὸν τὸν πρότερον τῶν βουνεύρων, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ τρίβωσι τὰς πληγάς του μὲ πανία τρίχινα. Μετὰ ταῦτα πυρώσας σίδηρα, ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ μάρτυρος. Ὕστερον δὲ ὑπῆγεν ὁ ἀνθύπατος εἰς Ῥουνδακὸν καὶ εἰς Ἑρμούπολιν, καὶ πάλιν ἔσυρε μαζί του τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος μὴ δυνάμενος νὰ περιπατήσῃ πλέον, ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ἅμαξαν. Ἐκεῖ δὲ πάλιν ἐρωτηθεὶς, ἐὰν ἀρνῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς, ἀλλὰ Θεὸν ὁμολογήσας αὐτὸν, ἠπλώθη εἰς ἐσχάραν πυρωμένην, ἐπάνω δὲ τῆς ἐσχάρας ἔχυνον ἔλαιον καὶ πίσσαν οἱ ὑπηρέται. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μάρτυς ἔλεγεν, ὅτι νομίζει τρυφὴν καὶ ἀνάπαυσιν τὴν τοιαύτην βάσανον, ὁ ἀνθύπατος βλέπων, ὅτι τὸ πῦρ δὲν τὸν ἤγγιζεν, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν. Ὅθεν ὁ ἅγιος ἀποκεφαλισθεὶς, ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

---

* *Οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι μάρτυρες* ΡΟΥΦΙΝΟΣ *καὶ* ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

† » Δυοῖν συνάθλων πρὸς τομὴν τόλμη ξίφος.
» Πίστει γὰρ ἐστομοῦντο τῇ τοῦ Κυρίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ Ψυχαϊτου.*

† » Ψυχῆς μόνης σὺ τὴν σχέσιν φέρων, πάτερ,
Ψυχαϊτης κέκλησαι ἐνδίκως, μάκαρ.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωάννης ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας μιμούμενος τὴν πολιτείαν τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ, διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ σκληραγωγίαν καὶ ἀσ-

---

[1] Ὁ Δέκιος ἀπέθανε τῷ 251 ὡς πολλάκις ἐσημειώσαμεν ὁ δὲ Οὐαλλεριανὸς διεδέξατο τὸν Γάλλον τῷ 253. Σ. Ε.

[1] Ἡ Ἀπολλωνὶς αὕτη ἴσως εἶναι ἡ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ Ἀπολλωνία, ἥτις καὶ Ἀπολλωνιὰς λέγεται, μεταξὺ Δαγούτων καὶ Τραϊανουπόλεως, τῶν πόλεων τῆς μεγάλης Φρυγίας, εὑρισκομένη, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Digitized by Google

κησιν, καὶ τοὺς πολέμους τῶν δαιμόνων νικήσας ἀνδρικώτατα, καὶ καθαρισθεὶς κατὰ τὴν ψυχὴν μὲ τὰ ῥεύματα τῶν δακρύων, ἐξιλέωσε τὸν Θεὸν μὲ τὰς ὁλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας. Διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ποταμοὺς τῆς αἱρέσεως τῶν εἰκονομάχων κατεξήρανε μὲ τὰ δάκρυά του, διότι τὴν μὲν εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐπροσκύνει καὶ ἐτίμα ὡς σεβασμίας, τῶν δὲ εἰκονομάχων τὰ φρονήματα ἀπεστρέφετο καὶ ἐξευτέλιζε. Διὸ ἐξορίας πικρὰς καὶ φυλακὰς ἀνδρείως ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, διότι ὑπερασπιζόμενος τὰς τῶν πατέρων παραδόσεις, τοὺς τῶν βασιλέων νόμους κατεφρόνησεν. Ὅθεν ἀθλήσας γενναίως καὶ ἀγωνισθεὶς τὸν ἴσον μὲ τοὺς ἁγίους ἀγῶνα, ἴσον μὲ ἐκείνους ἔλαβε καὶ τὸν στέφανον, ἐπειδὴ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων καὶ ἰαμάτων παρὰ Κυρίου δεξάμενος, τῶν ἀσθενῶν τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς ἐθεράπευεν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ *λίθοις βληθεὶς τελειοῦται.*

† » Λίθοις ἐπιβὰς Μάξιμος μεγαλόνους,
» Ἀνῆλθε χαίρων οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Οὗτος ὁ μακάριος ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ὁδηγήσας εἰς τὴν εὐσέβειαν, πολλὰς τιμωρίας ὑπέμεινε πρότερον, τελευταῖον δὲ λιθοβοληθεὶς καὶ τρόπον τινὰ τριγύρω στεφανωθεὶς ἀπὸ τὰς πέτρας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ θεολόγου· ἤτοι ἡ σύναξις τῆς ἁγίας κόρεως τῆς ἐκπορευομένης ἐκ τοῦ τάφου αὐτοῦ· ἦγουν ἐκ τοῦ μάννα.* [1]

» Οὐ βρῶσιν ἀλλὰ βῶσιν ἀνθρώποις νέμει,
» Τὸ τοῦ τάφου μάννα, μῦστα Κυρίου.
» Ὀγδοάτῃ τελέουσι ῥοδισμὸν βροντογόνοι.

† Ὁ πανάγαθος καὶ φιλάνθρωπος Κύριος ἡμῶν ἐδόξασεν ὄχι μόνον τοὺς ἁγίους τοὺς διὰ τὴν ἀγάπην του ἀγωνισθέντας προθύμως, καὶ τοὺς ἱεροὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους καὶ προφήτας καὶ μάρτυρας καὶ ὅλους τοὺς αὐτῷ εὐαρεστήσαντας, καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους διέτριψαν ἢ ἐτάφησαν, καὶ αὐτοὺς, λέγω, ἀποδεικνύει γεμάτους θείας χάριτας, καὶ λαμπρύνει αὐτοὺς μὲ πολλὰ θαύματα. Ἑπομένως καὶ τὸν τάφον τοῦ σήμερον ἑορταζομένου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐχαρίτωσε, καὶ μὲ πολλὰ ἐστόλισε θαύματα, διότι ὁ τάφος οὗτος τοῦ μεγάλου τούτου εὐαγγελιστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτάφη, ἀφ' οὗ ἔζητε χρόνους ρκ' (120) ἐπὶ τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, ὅτε ἔμελλε νὰ μετατεθῇ, ὁ τάφος, λέγω, οὗτος καθ' ἕκαστον χρόνον ἀναβρύει αἰφνιδίως κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν μὲ τρόπον θεϊκὸν καὶ παράδοξον, μίαν σκόνιν, τὴν ὁποίαν οἱ ἐγχώριοι ὀνομάζουσι μάννα, καὶ ταύτην οἱ λαμβάνοντες μεταχειρίζονται εἰς ἀπολύτρωσιν παντὸς πάθους, εἰς ἰατρείαν ψυχῶν καὶ εἰς ὑγιείαν σωμάτων, δοξάζοντες τὸν Θεὸν καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα Ἰωάννην.

Μανθάνομεν δὲ ἀπὸ τὸ ἐγκώμιον ὅπερ ἔχει ὁ πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος εἰς τὸν θεολόγον τοῦτον Ἰωάννην, ὅτι πατὴρ μὲν τούτου ἦτο ὁ Ζεβεδαῖος, μήτηρ δὲ ἡ Σαλώμη, ἡ ὁποία ἦτο θυγάτηρ Ἰωσὴφ τοῦ μνηστευσαμένου τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διότι ὁ Ἰωσὴφ εἶχε τέσσαρας υἱοὺς, Ἰάκωβον, Συμεὼν, Ἰούδαν καὶ Ἰωσῆν, καὶ θυγατέρας τρεῖς, τὴν Ἐσθὴρ, τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Σαλώμην, ἡ ὁποία ἐχρημάτισε γυνὴ τοῦ Ζεβεδαίου, μήτηρ δὲ τοῦ Ἰωάννου. Ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἦτο θεῖος τοῦ Ἰωάννου, ὡς ἀδελφὸς λογιζόμενος Σαλώμης τῆς θυγατρὸς Ἰωσὴφ, τοῦ νομιζομένου πατρὸς τοῦ Κυρίου. [1] Πρέπει δὲ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν τοῦτον Ἰωάννην Πρόκλος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ μὲν ἄλλοι Εὐαγγελισταί·» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) καὶ Νικήτας ὁ Ῥήτωρ ἐγκώμιον ἔχει εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ τὸν μέγαν τῆς βροντῆς γόνον·» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ εἰς τὸ ἕβδομον Πανηγυρικὸν τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου·) ὁμοίως καὶ Γρηγόριος ὁ Ἁγιαλαβᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἑορτὴν ἄγομεν σήμερον·» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Πανηγυρικῷ τοῦ Βατοπαιδίου) καὶ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ἡμῖν ἐξ οὐρανοῦ ἐπεδήμησεν ὁ μέγας·» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος·) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ἐγκώμιον εἰς τοῦτον τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον Κυριλλου Ἀλεξανδρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῆς μὲν τῶν ἁγίων εὐκλείας τε καὶ δόξης.»

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐδῶ ἀφῆκα ἐκεῖνα, ὅσα λέγει μεταξὺ ὁ θεῖος Σωφρόνιος, ἤγουν ὅτι ὁ Κύριος ἐβάπτισεν ἰδίαις χερσὶ

Digitized by Google

νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι ὅτε παρεδόθη ὁ Κύριος ἡμῶν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἐσταυρώθη, ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἔφυγον ἀπὸ φόβον, μόνος δὲ οὗτος ὁ Ἰωάννης ἦτο παρὼν, ὡς ἀγαπητὸς (καὶ ὡς ἀγαπῶν τὸν Κύριον μὲ τελείαν ἀγάπην, ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν πάλιν τὸν ἴδιον ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον·) μόνος, λέγω, οὗτος πρῶτος μὲ τὸν Πέτρον ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον· μόνος οὗτος ἔλαβε τὴν Θεοτόκον εἰς τὰ ἴδια, μόνος οὗτος εἰς τὴν γῆν ἀπέκτησε τρεῖς μητέρας, πρώτην τὴν Σαλώμην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν σαρκικῶς ἐγεννήθη, δεύτερον τὴν Βροντὴν, ἐπειδὴ υἱὸς βροντῆς ἐχρημάτισεν. (Ὁ γὰρ Κύριος ὠνόμασεν αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον Βοανεργὲς, ὃ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς. Μαρ. γ'. 17·) τρίτην μητέρα κατὰ χάριν καὶ θέσιν ἀπέκτησε τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, κατὰ τὸ πρὸς αὐτὸν ῥηθὲν λόγιον τοῦ Κυρίου τὸ «Ἰδοὺ ἡ Μήτηρ σου.» (Ἰω. ιθ'. 27·) ὁ θεολόγος οὗτος ἦτο μετὰ τῆς Θεοτόκου ἕως τῆς ἁγίας αὐτῆς κοιμήσεως, μετὰ δὲ τὴν κοίμησιν αὐτῆς, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον, κηρύττων τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, κατέστρεψε μὲν διὰ προσευχῆς του τὸν περίφημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἠλευθέρωσε δὲ ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἔφερεν εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας τεσσαράκοντα μυριάδας· ἤτοι τετρακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων, οἵτινες ἐλάτρευον τὴν ψευδοθεὰν Ἄρτεμιν. Ἠλίβατον δὲ ὀνομάζεται τὸ βουνὸν, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι κτισμένος ὁ ναὸς Ἰωάννου τοῦ θεολόγου, κατὰ τὴν παλαιὰν Ἔφεσον· πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ βουνοῦ ἦτο ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Τιμοθέου. Ὁ δὲ τάφος Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τὸ σπήλαιον τῶν ἑπτὰ παίδων εὑρίσκονται εἰς τὸ ἐκεῖ πλησιάζον βουνὸν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Χειλετῶν ἢ Χειλέων, ὁ δὲ τάφος τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, ἡ ὁποία ἦτο μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας θυγατέρας, τὰς προφήτιδας, Φιλίππου, ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων,[1] εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐκεῖ πλησιάζον βουνόν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἅγια λείψανα Αὐδάκτου μάρτυρος καὶ τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς Καλλισθένης[2] καὶ ἄλλων μαρτύρων καὶ ἐπισκόπων, Ἀριστωνος, λέγω, Τυράννου, Ἀριστοβούλου καὶ Παύλου τοῦ ἐρημοπολίτου, ὅλα ταῦτα τὰ λείψανα εἰς ἐκεῖνο τὸ βουνὸν εὑρίσκονται.

Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ Ἰωάννου σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ σεπτῷ καὶ ἀποστολικῷ ναῷ αὐτοῦ, τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον καλούμενον Ἕβδομον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ *τοῦ μεγάλου.*

» Λαθεῖν βιώσας Ἀρσένιος ἠγάπα,
» Ὃς οὐδὲ πάντως ἐκδιώσας λανθάνει.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς μεγαλοπόλεως παλαιᾶς Ῥώμης, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας φυλάξας ἑαυτὸν καθαρὸν ἐνδιαίτημα τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἦτο γεμάτος ἀπὸ ἀρετὴν καὶ

μόνον τὸν Πέτρον, ὁ δὲ Πέτρος ἐβάπτισε τὸν Ἀνδρέαν, ὁ Ἀνδρέας τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ὁ δὲ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, διότι ἀπαράδεκτα ταῦτα νομίζονται παρὰ τοῖς κριτικοῖς, καθ' ὅτι εἶναι ἐναντία τῷ Εὐαγγελίῳ· ἃ διότι ὁ Ἰωάννης οὗτος λέγει φανερὰ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐβάπτιζε. «Καίτοι γε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. (Ἰω. δ'. 2.) β'. διότι οἱ Ἀπόστολοι ἐβαπτίσθησαν μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ μὲ τὴν πυροειδῆ χάριν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καθὼς ἐπηγγείλατο αὐτοῖς ὁ Κύριος, εἰπών· «Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.» (Πράξ. α'. ὅ.) καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πρόδρομος ἐκήρυττε λέγων περὶ τοῦ Κυρίου· «Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.» (Λουκ. γ'. 16.) ὅθεν καὶ ὁ Θεσσαλονίκης θεῖος Γρηγόριος λέγει, ὅτι τὸ ὑπερῷον εἰς τὸ ὁποῖον κατῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔγεινεν ὡς κολυμβήθρα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβαπτίσθησαν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι· Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Εὐαγγελίου δὲν θέλει, ὅτι ἐβαπτίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι ἄλλο βάπτισμα ἀπὸ τὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ λέγει παρακάτω ὁ θεῖος Σωφρόνιος, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐβάπτισαν τὴν Θεοτόκον, τοῦτο εἶναι πάντῃ ἀπίθανον. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ιθ'. Ἀποστόλων, ὅπου γράφονται ταῦτα· «Δεῖ εἰδέναι, ὅτι οἱ πανεύφημοι Ἀπόστολοι καὶ οἱ δώδεκα, καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς ἑβδομήκοντα, οὓς ὁ Κύριος Ἀποστόλους ἀνέδειξε, σὴν ταῖς πίστεσιν γυναιξὶν, οὐκ ἐτελέσθησαν τῷ θείῳ βαπτίσματι, διὰ τὸ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὑποσχέσθαι αὐτοῖς οὕτω μετὰ τὴν θείαν Ἀνάστασιν, καὶ εἰπεῖν «ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ·» καὶ πάλιν «Χρὴ οὖν γινώσκειν ὅτι μετὰ τὸ ὑποστρέψαι τοὺς Ἀποστόλους εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, καὶ καθίσαι ἐν τῷ ὑπερῴῳ σὺν πᾶσι τοῖς πιστοῖς ἀδελφοῖς τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παναχράντῳ αὐτοῦ Μητρὶ, ὡς εἶναι πάντας ρκ'· κατῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐμπλησθέντες ὑπ' αὐτοῦ, καθὼς καὶ Ἰωὴλ ὁ προφήτης φησὶν, οὐκ ἐδεήθησαν ἑτέρου βαπτίσματος.

[1] Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Ὁ ἅγιος οὗτος Αὔδακτος καὶ Καλλισθένη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἑορτάζονται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

σοφίαν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ θείαν, καὶ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἀνθρωπίνην, διὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ διακόνου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τοθ' (379). Τῷ τότε δὲ καιρῷ ἐζήτει μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς Θεοδόσιος ἄνδρα πνευματικὸν καὶ σοφὸν διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς υἱούς του Ὀνώριον καὶ Ἀρκάδιον, τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας καὶ μάλιστα ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς θεραπεύεται. Ὅθεν γράφει προτοῦ μὲν εἰς τὸν Γρατιανὸν τὸν βασιλεύοντα ἐν ἔτει τος' (376), [1] ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὸν τότε Πάπαν Ἰννοκέντιον περὶ τοῦ Ἀρσενίου, καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδυνήθη νὰ τύχῃ τοῦ ποθουμένου. Ἀναχωρήσας λοιπὸν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὁ θεῖος Ἀρσένιος, ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Θεοδοσίου· βλέπων δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, σεμνὸν μὲν τὸ πρόσωπον καὶ τὸ χρῶμα, εὔτακτον δὲ τὸ βλέμμα, ταπεινὸν δὲ τὸ φρόνημα, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐστολισμένον μὲ πᾶσαν ἀρετὴν, ἐγέμισεν ἀπὸ πολλὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην. Ὅθεν ἔκτοτε ἐτίμα αὐτὸν ὡς πατέρα, καὶ ἐσέβετο ὡς διδάσκαλον, οἱ δὲ τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου ἄρχοντες, ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς μέγαν θησαυρὸν καὶ κειμήλιον. Ὁ δὲ Ἀρσένιος ἐμίσει μὲν τὴν δόξαν καὶ ἐλογίζετο αὐτὴν ὡς σκύβαλα, ἠγάπα δὲ τὸν Θεὸν, καὶ ἐπόθει τὴν μοναχικὴν πολιτείαν· διὸ παρεκάλει καθ' ἑκάστην τὸν Κύριον νὰ τελειώσῃ τὴν αἴτησίν του, καὶ παρευθὺς ἀκούει ἄνωθεν φωνὴν λέγουσαν «Ἀρσένιε, φεῦγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ σώζου.»

Ὅθεν ὁ ὅσιος χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἤλλαξε τὰ φορέματά του καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ κουρεύσας τὰ μαλλία του ἔγεινε μοναχὸς εἰς τὴν Σκῆτιν, ὑποβάλλων ἑαυτὸν εἰς πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος πάλιν ἤκουσε θείαν φωνὴν λέγουσαν «Ἀρσένιε, φεῦγε, σιώπα, ἡσύχαζε καὶ σώζου.» Πρὸς τοῦτον τὸν μέγαν Ἀρσένιον ὑπῆγε ποτὲ Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας ὁμοῦ μὲ ἄλλους, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· εἰπέ μας, πάτερ, λόγον ὠφελείας· ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη, ἐὰν σᾶς εἰπῶ, φυλάττετε τὸν λόγον μου; οἱ δὲ εἶπον, ναὶ, ἐξάπαντος τὸν φυλάττομεν. Τότε λέγει ὁ ὅσιος, ὅπου ἀκούετε, ὅτι εὑρίσκεται ὁ Ἀρσένιος, μὴ πλησιάσητε εἰς αὐτόν. Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου λέγουσιν, ὅτι εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς του κατασκευάζων κοφίνια εἶχε καὶ ἓν παλαιὸν μανδήλιον εἰς τὸν κόλπον του, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυα τῶν ὀμμάτων του. Ἦτο δὲ νόστιμος καὶ χαρίεις κατὰ τὸ σῶμα, ὅλος λευκὸς κατὰ τὰ μαλλία, ξηρὸς κατὰ τὸ σῶμα, καὶ μακρὺς εἰς τὸ μέγεθος, ἂν καὶ ἀπὸ τὸ πολὺ γηρατεῖον ἐκυρτοῦτο ὀλίγον· εἶχε τὰ γένεια μακρὰ ἕως τὴν κοιλίαν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου του ἦτο ἀγγελικὸν καὶ σεβάσμιον, ὡς τὸ τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ, διὰ τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ φαίνεται εἰς κἀνένα κατὰ τὸ πρόσωπον. Ἠγρύπνει συχνάκις καὶ ἵστατο ὀρθιος εἰς τὴν προσευχὴν, χωρὶς τελείως νὰ κλίνῃ τὰ γόνατα ἀπὸ τὸ ἑσπέρας ἕως οὗ ἀνέτελλεν ὁ ἥλιος, καὶ οὕτως ἔπαυεν ἀπὸ τὸ στάσιμον. Ὅθεν διὰ τῶν τοιούτων ἀγώνων ἔφθασεν ὁ μακάριος εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, καὶ μὲ τὰ ἀέρρυτα δάκρυά του ἔσβεσε τελείως τὴν ψυχόλεθρον πύρωσιν τῆς σαρκός· ἔφθασε δὲ εἰς βαθὺ γηρατεῖον, καὶ ἐπλησίασε τοὺς ἑκατὸν χρόνους. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί του, εἰς ποῖον τόπον καὶ πῶς νὰ τὸν ἐνταφιάσωσιν· ὁ δὲ ὅσιος εἰς αὐτοὺς ἀπεκρίθη, δὲν ἠξεύρετε, ὦ τέκνα μου, νὰ δέσετε σχοινίον εἰς τοὺς πόδας μου καὶ νὰ μὲ σύρετε εἰς τὸ βουνόν; ἔπειτα λέγει πάλιν εἰς αὐτούς· βλέπετε, τέκνα μου, πόσος φόβος εὑρίσκεται εἰς ἐμὲ ἐν τῇ φοβερᾷ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ θανάτου; οἱ δὲ μαθηταί του εἶπον, ναὶ, βλέπομεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη, πιστεύσατέ μοι, ὅτι ὁ φόβος οὗτος δὲν ἐχωρίσθη τελείως ἐκ τῆς καρδίας μου, ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἔγεινα μοναχός· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. [1]

[1] Ὁ Γρατιανὸς ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 383. Σ. Ε.

[1] Ἄξια σημειώσεως εἶναι τὰ τρία ἐκεῖνα ψυχωφελέστατα ἀποφθέγματα, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ μέγας οὗτος πατὴρ· πρῶτον «Ἀρσένιε, δι' ὃ ἐξῆλθες·» τὸ ὁποῖον ἐσυνήθιζε νὰ λέγῃ πᾶσαν ἡμέραν ὁ ἀοίδιμος, ἀνακαινίζων τὸν πρῶτον ἐκεῖνον σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον· δεύτερον τὸ «ὁ Θεός μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ὅτι οὐδὲν ἐποίησα ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ δός μοι διὰ τὴν ἀγαθότητά σου βαλεῖν ἀρχήν·» (ὅπερ ὅρα ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ εἰς τὸ τελευταῖον κεφ. Θεοδώρου Ἐδέσσης, καὶ ἐν ἄλλοις·) τρίτον δὲ ἀπόφθεγμα συμβουλευτικὸν ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ βίῳ του γεγραμμένον, τὸ λέγον, «Πᾶσάν σου τὴν σπουδὴν ποίησον, ἵνα ἡ ἔνδον σου ἐργασία κατὰ Θεὸν ᾖ, καὶ νικήσῃς τὰ ἔξω πάθη.» Τὸ ὁποῖον ἀναφέρει πολλάκις εἰς τοὺς λόγους του ὁ Θεσσαλονίκης θεῖος Γρηγόριος, ὡς ἀναγκαῖον εἰς πάντα ἄνθρωπον θέλοντα νὰ σωθῇ. Διδασκόμενος δὲ δι' αὐτοῦ, ὅτι ὅλην τὴν σπουδὴν μας πρέπει νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ νὰ γίνεται ἡ ἐσωτερικὴ ἐργασία τῆς ἱερᾶς προσευχῆς καὶ νήψεως καθαρὰ καὶ διὰ μόνον τὸν Θεὸν, διότι ἐὰν αὕτη ἐνεργῆται καθαρὰ εὐκόλως θέλομεν νικήσει τὰ ἐξωτερικὰ πάθη τοῦ σώματος.

Digitized by Google

* Ὁ ὅσιος *ΜΗΛΗΣ* ὁ ὑμνῳδὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἐκστάντα Μήλην ὑμνοποιὸν ἐκ βίου,
» Ὑμνεῖν λόγοις δίκαιον, ὡς ἐμὸς λόγος.

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁλόκληρος σπεῖρα στρατιωτῶν ξίφει τελειοῦται.*

* » Χριστοφρονοῦσα σπεῖρα τέμνεται κάρας,
» Χριστοκτονοῦσαν σπεῖραν οὐ μιμουμένη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου ΗΣΑΙΟΥ. [1]

» Ὃς ἄσπορον προεῖδεν υἱομητρίαν,
» Πρισθεὶς ἄναρχον εἶδεν υἱοπατρίαν.
» Ἡσαΐας δ' ὁρόων μέλλοντ' ἐνάτῃ χερὶ πρίσθη.

† Ὁ ἅγιος οὗτος προφήτης Ἡσαΐας ὁ μεγαλοφωνότατος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανασσῆ υἱοῦ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐπριονίσθη, καὶ μὲ τέλος μαρτυρικὸν ἐτελείωσε τὴν ζωήν του. Ἐνεταφιάσθη δὲ ὑποκάτω εἰς τόπον λεγόμενον Ἀρωὴλ ἢ Ῥογήλ, πλησίον τῆς διαβάσεως τοῦ νεροῦ, τὸ ὁποῖον ὁ μὲν βασιλεὺς Ἐζεκίας κατέχωσε καὶ ἠφάνισεν, ὁ δὲ Θεὸς εἰς σημεῖον ἀνέβλυσε πάλιν αὐτὸ εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Σιλωὰμ διὰ τὸν προφήτην τοῦτον Ἡσαΐαν. Διότι ὅτε ἔφθασε πλησίον τοῦ θανάτου ἀπέκαμεν ἀπὸ τὴν δίψαν, καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τῷ στείλῃ νερὸν διὰ νὰ πίῃ, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔστειλεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς νερὸν ζωντανὸν ἀπὸ τὴν βρύσιν τοῦ Σιλωάμ· διὰ τοῦτο καὶ ἡ βρύσις αὐτὴ ὠνομάσθη Σιλωὰμ, τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος. Οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ κάμῃ ὁ Ἐζεκίας τοὺς λάκκους καὶ τὰ πηγάδια καὶ τὰς κολυμβήθρας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, παρεκάλεσεν ὁ Ἡσαΐας τὸν Θεὸν καὶ ἐκβῆκεν ὀλίγον νερὸν εἰς τὴν βρύσιν αὐτὴν, ἵνα μὴ διαφθαρῇ ἡ πόλις ἀπὸ τὴν δίψαν, ἐπειδὴ καὶ ἡ πόλις Ἱερουσαλὴμ ἦτο περικυκλωμένη ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους. Ὅθεν ἠρώτων οἱ ἀλλόφυλοι, πόθεν πίνουσι νερὸν οἱ Ἰουδαῖοι· μαθόντες δὲ ὅτι ἔπινον ἀπὸ τὴν βρύσιν τοῦ Σιλωὰμ, παρεκάθισαν εἰς αὐτὴν, καὶ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο νερὸν τὸ ἔπινον αὐτοί· ὅτε λοιπὸν ἤρχοντο εἰς τὴν βρύσιν αὐτὴν οἱ Ἰουδαῖοι ὁμοῦ μὲ τὸν Ἡσαΐαν, τότε αἰφνιδίως ἤρχετο νερὸν πολύ. Διὰ τοῦτο καὶ ἕως τῆς σήμερον αἰφνιδίως καὶ μίαν φορὰν ἐκβαίνει τὸ νερὸν τοῦ Σιλωὰμ, διὰ νὰ ἦναι ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἀνάβλυσις ἐνθύμησις τοῦ παλαιοῦ θαύματος. Ὅθεν ἐπειδὴ ἡ βρύσις αὕτη ἔγεινε διὰ προσευχῆς τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἔθαψεν ἐπιμελῶς καὶ ἐνδόξως τὸ λείψανον αὐτοῦ πλησίον εἰς τὴν ῥηθεῖσαν βρύσιν, ἵνα διὰ τῶν πρεσβειῶν αὐτοῦ ἔχωσι καὶ μετὰ θάνατον ἐκείνου τὴν τοῦ ὕδατος ἀπόλαυσιν. Εὑρίσκεται δὲ ὁ τάφος τοῦ προφήτου τούτου πλησίον τῶν τάφων τῶν βασιλέων, ὄπισθεν ἀπὸ τὰ μνήματα τῶν ἱερέων κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ. Σολομὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἔκτισε τὸν τάφον Δαβὶδ τοῦ πατρός του κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Σιὼν, ἡ ὁποία ἔχει θύραν καὶ εἴσοδον διὰ νὰ ἐμβαίνῃ τις εἰς αὐτὴν, ὅτε ἔρχεται ἀπὸ τὴν Γαβαὼν, μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ στάδια εἴκοσιν· ἤτοι δύω μίλια καὶ ἥμισυ. Ἔκαμε δὲ τὴν θύραν ταύτην στραβὴν μὲ γυρίσματα, ὡς σχῆμα κοχλίου, διὰ νὰ μὴ τὴν εὑρίσκῃ πᾶς τις· ὅθεν καὶ ἕως τῆς σήμερον δὲν ἠξεύρουσιν αὐτὴν οἱ περισσότεροι ἱερεῖς, οὔτε καὶ ὁ λαός.

Ἐκεῖ δὲ εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἀποθησαυρισμένον τὸ χρυσίον, ὅπερ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὰ πολύτιμα ἀρώματα· καὶ ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας ἔδειξε τὸν ἀπόκρυφον αὐτὸν θησαυρὸν τοῦ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος εἰς τοὺς Βαβυλωνίους, οἱ ὁποῖοι βλέποντες τὸ θαῦμα, γενόμενον εἰς τὴν ἀσθένειάν του, ἤγουν τὸ νὰ στρέφῃ ὁ ἥλιος ὀπίσω δέκα ὥρας, καὶ θαυμάσαντες διὰ τοῦτο, ὑπῆγαν νὰ τὸν ἴδωσιν, ἐπειδὴ λέγω τοῦτο ὁ Ἐζεκίας ἐποίησε, ἐμίαναν οἱ Βαβυλώνιοι

Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος εἶχε καὶ κεφάλαια, ἢ λόγους νηπτικούς, καθὼς ἀναφέρει τούτους ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς βίβλου του ὁ ὅσιος Πέτρος ὁ Δαμασκηνὸς, τὰ ὁποῖα ἐζητήσαμεν πολλάκις εἰς τὰς βιβλιοθήκας, ἀλλὰ δὲν τὰ εὕρομεν· ὅθεν λυπηρὸν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἡ στέρησις τῶν τοιούτων. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου σώζεται διεξοδικώτατος ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἔν τε τῷ ἑβδόμῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀλλὰ τῶν σπουδαίων ἆρα καὶ φιλαρέτων ἀνδρῶν.» Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται λόγος πρὸς τοῦτον, συγγραφεὶς παρὰ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀστὴρ ἐπιφανὴς ἡμῖν.» Σημείωσαι δὲ ὅτι τὰ ἀνωτέρω τοῦ πατρὸς συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ὁ συγγραφεὺς τῆς παρούσης βίβλου ἀναφέρει ὅτι ἐξεδόθησαν ποτὲ, μνημονεύονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην Ἀνθίμου Γαζῆ, τόμ. β'. σελ. 124.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὸν προφήτην τοῦτον Ἡσαΐαν Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου·» (σώζεται ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.)

Digitized by Google

τὰ κόκκαλα τῶν τάφων τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων. Τούτου χάριν ὠργίσθη ὁ Θεὸς, καὶ παρεχώρησε νὰ αἰχμαλωτισθῇ τὸ σπέρμα του εἰς τοὺς Βαβυλωνίους. Ἦτο δὲ ὁ προφήτης Ἡσαΐας τοιοῦτος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος· εἶχε τὸ γένειον μακρὸν καὶ ὀξὺ, καὶ ἐπλησίαζε νὰ φθάσῃ εἰς γεροντικὴν ἡλικίαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Λαυρεντίου, ὅπου κατετέθη ὕστερον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, ἀφ' οὗ πρότερον ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΧΡΙΣΤΟΦΟΥΡΟΥ.

» Τὸν Χριστοφόρον οἶδά σε Χριστοφόρος, [1]
» Χριστῷ τυθέντα τῷ Θεῷ διὰ ξίφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), λέγονται δὲ περὶ τούτου τινὰ τερατώδη καὶ παράδοξα, ἤγουν, ὅτι ἦτο κυνοπρόσωπος, [2] καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων οἵτινες τρώγουσι τοὺς ἀνθρώπους. Πιασθεὶς δὲ εἰς πόλεμον ἀπὸ ἕνα κόμητα, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, προσηυχήθη καὶ ἐπέμφθη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου λέγων· Ῥέπρεβε, ἀνδρίζου (οὕτως ὠνομάζετο πρότερον)· πιάσας δὲ τὰ χείλη του ὁ ἄγγελος, τὸν ἔκαμε νὰ λαλῇ ἐλευθέρως. Ἔπειτα ὑπῆγεν ἐντὸς τῆς πόλεως ὁ ἅγιος, καὶ ἤλεγχε τοὺς Ἕλληνας, τοὺς διώκοντας τοὺς χριστιανούς· τούτου χάριν ἐδάρη ἀπὸ ἕνα ἄρχοντα Βάκχιον ὀνομαζόμενον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι ταπεινούμενος θελληματικῶς ἀπὸ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, ἐ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος Ἡσαΐας ἐπροφήτευσε περὶ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς βασιλείας Ὀζίου καὶ διήρκεσεν εἰς πέντε βασιλεῖς, ἕως εἰς τὸν βασιλέα Ἀμεσίαν. Τοῦτον ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος ὀνομάζει Εὐαγγελιστὴν καὶ Ἀπόστολον μᾶλλον ἢ προφήτην, ἐπειδὴ τὰς περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου προφητείας, καὶ τὰς περὶ τῆς κλήσεως τῶν ἐθνῶν τόσον φανερὰ ἐκτίθησιν, ὡς ἂν ἦτο αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος ἀπόστολος τοῦ Κυρίου. Λέγει δὲ ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος, ὅτι ὅτε αὐτὸν ἐπριόνιζον, ἐδίψησεν· ἄγγελος δὲ φανεὶς ἐξ οὐρανοῦ, ἰάτρευσε τὴν δίψαν του μὲ νερὸν τὸ ὁποῖον ἦτο ἀρραβὼν τῆς αἰωνίου ζωῆς, ὅτε καὶ ἀθρόον ἀνέβλυσεν ἡ πηγὴ τοῦ Σιλωάμ. Κατήγετο δὲ οὗτος ἀπὸ γένος βασιλικὸν, διὸ καὶ τὸ λείψανόν του ἐτέθη ὄπισθεν τῶν βασιλικῶν θηκῶν.

Ὁ δὲ Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος λέγει εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ δι' αὐτόν. «Τῷ κατὰ τὰς προρρήσεις πλεονεκτήματι οὗτος διέλαμψε, καὶ εἴτις ἄλλος προφήτης ὑπέρπολλα αὐτὸς ἀπεφθέγξατο· καὶ εἰπεῖν ἂν τολμήσαιμι, ὅτι τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλήθει τῶν μηνυμάτων οὐδ' ὁ πᾶς χορὸς τῶν θεηγόρων αὐτῷ δύναιτ' ἂν ἐξισωθῆναι, ὡς ἡ ἱερὰ βίβλος αὐτοῦ διαμαρτύρεται, ἣν ἑξηκονταεξ ἐπιμερίζεται κεφάλαια.» (σελ. σκη'.) περὶ τοῦ προφήτου τούτου λέγει ὁ Σειράχ· «Ἡσαΐας, ὁ προφήτης ὁ μέγας, πιστὸς ἐν �ράσει αὐτοῦ· ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος καὶ προσέθηκε ζωὴν βασιλεῖ. Πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα, καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών· ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα, πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.» (Σειρ. μη'. 22) Σημείωσοι, ὅτι τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τοῦ Ἡσαΐου ἀναφέρει σχεδὸν αὐτολεξεὶ ὁ προφήτης Μιχαίας ἐν τῷ τετάρτῳ κεφαλαίῳ αὐτοῦ. Περὶ τῶν προφητειῶν αὐτοῦ ἀναφέρουσι τὸ β'. τῶν Παραλειπομένων κεφ. λ'. καὶ ἡ τετάρτη τῶν Βασιλειῶν κεφ. κ'.

Σιλωὰμ δὲ ὠνομάσθη ἡ ἀνωτέρω βρύσις, ὁ δηλοῖ ἀπεσταλμένος, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Δοσίθεον, ὁ Ἡσαΐας παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ ὕδωρ καὶ νὰ ἀναβρύσῃ, καὶ εὐθὺς ἦλθε τὸ ἐπιθυμητὸν ὕδωρ· γράφει δὲ ὁ Εἰρηναῖος, ὅτι ἡ βρύσις αὕτη ἀνέβρυε περισσότερον νερὸν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου. Ὅθεν ὁ Κύριος ἔστειλε τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου διὰ νὰ νιφθῇ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διὰ νὰ φωτισθῇ· καθ' ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος εἶναι φώτισμα. Πλησίον δὲ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ ἐνεταφιάσθη ὁ Ἡσαΐας οὗτος, ὡς αἴτιος τοῦ ὕδατος· καὶ εἰς τὴν κολυμβήθραν ταύτην ἐχρίσθη ὁ Βασιλεὺς Σολομὼν, ὡς ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν γ'. τῶν Βασιλειῶν. Γειτνιάζει δὲ ἡ βρύσις τοῦ Σιλωὰμ τῷ Σαββατίῳ ποταμῷ, ὁ ὁποῖος τώρα εἶναι κατάξηρος, κείμενος μεταξὺ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῆς ταφῆς τῶν ξένων. Λέγει δὲ ὁ Μάγιστρος, ὅτι ἀφ' οὗ ἔστειλεν ὁ Κύριος εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν, ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ἰαματικὴν δύναμιν· διὰ τοῦτο αὕτη παλλὰ ὠφελεῖ τὴν ὄψιν τῶν ὀμμάτων. Σιλωὰμ δὲ πνευματικὸς ἦτο ὁ Χριστὸς, καθὸ ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ Πατρὸς Μεσσίας, ὡς συμπεραίνει ὁ ἅγιος Κύριλλος. (ὅρα σελ. 47 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Ἤτοι, ἐγὼ, λέγει, ὁ συνώνυμός σου Χριστοφόρος ὁ Πατρίκιος, (ὁ τοὺς περισσοτέρους δηλαδὴ Ἰαμβικοὺς στίχους ποιήσας τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχομένους, καὶ τούτους τοὺς παρόντας) ἐγὼ σὲ ἠξεύρω Χριστοφόρον συνώνυμόν μου, διότι σὺ ἐθυσιάσθης διὰ τοῦ ξίφους ὑπὲρ τῆς ἀγάπης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

[2] Κυνοπρόσωπος ἐδῶ πρέπει νὰ νοηθῇ, ὅτι ὁ ἅγιος ἦτο ναὶ ἄσχημος καὶ ἄμορφος εἰς τὸ πρόσωπον, ὄχι ὅμως ὅτι εἶχεν ἐντελῶς σκύλου μορφὴν καθὼς ὄχι καλῶς ἱστοροῦσιν αὐτὸν τινὲς ἀμαθεῖς ζωγράφοι. Διότι ἀνθρώπινον πρόσωπον εἶχε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄσχημον ὅμως καὶ φοβερὸν καὶ ἠγριωμένον· ἐπειδὴ ἓν εἶδος καὶ μίαν φύσιν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἂν καί τινες ὀλίγον παραλλάττουσιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, κατά τινα ἀνομοιότητα. Ὅτι δὲ πολλὰ ἔθνη ἦσαν καὶ εἶναι ἀνθρωποφάγα, μαρτυροῦσιν αἱ παλαιαὶ ἱστορίαι· καὶ οἱ νῦν δὲ ὀνομαζόμενοι Καλμοῦκοι οἱ ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ῥωσσίας εὑρισκόμενοι, ἀνθρωποφάγοι εἰσιν. (Οἱ ἀναγινώσκοντες ταῦτα ἂς μὴ λησμονῶσιν ὅτι αἱ σημειώσεις τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ ἐγράφησαν πρὸ ἑξηκονταετίας. Ἔκτοτε πολλὰ πράγματα παρήλλαξαν, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον ἐξηκριβώθησαν, καὶ πρόοδος οὐ σμικρὰ πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸν ἐγένετο Σ. Ε.)

Digitized by Google

στάθην καὶ μὲ ἐπίασαν, ἐπειδὴ ἐὰν ἐγὼ θελήσω νὰ κινήσω τὸν θυμόν μου καὶ τὴν ἀνδρείαν μου, οὔτε σὲ θὰ συσταλῶ, οὔτε τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία, ὡς πρὸς τὴν ἰδικήν μου δύναμιν, εἶναι ἀσθενὴς καὶ οὐδέν.

Ὅθεν ὁ βασιλεὺς φοβούμενος αὐτὸν, καὶ διὰ τὴν δύναμίν του, καὶ διὰ τὴν ἀσχημίαν τοῦ προσώπου του, ἔστειλε διακοσίους στρατιώτας διὰ νὰ τὸν πιάσωσιν· ὁ ὁποῖος δὲν ἐβάσταζεν εἰς τὰς χεῖράς του ὅπλα, παρὰ ἓν ῥαβδίον τὸ ὁποῖον ξηρὸν ὄν, ἐβλάστησεν. Ἐπειδὴ δὲ καθ' ὁδὸν ἐσώθη τὸ ψωμίον τῶν στρατιωτῶν, καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φάγωσι, προσηυχήθη ὁ ἅγιος, καὶ ἐπλήθυναν οἱ ὀλίγοι ἄρτοι ὅσοι ἔμειναν· ὅθεν ἐκπλαγέντες οἱ στρατιῶται διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ὅτε ὑπῆγον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐβαπτίσθησαν ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν ἱερομάρτυρα Βαβύλαν τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀντιοχείας, καὶ τότε ὁ ἅγιος ἀντὶ τοῦ Ῥεπρέβου, μετωνομάσθη Χριστοφόρος. Ὅταν δὲ παρεστάθη εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον, βλέπων αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκπλαγείς, ἀπὸ τὸν φόβον του ἔπεσεν ὀπίσω ὕπτιος· ἐλθὼν δὲ ὕστερον εἰς ἑαυτὸν, ἐστοχάσθη νὰ μεταχειρισθῇ τὸν ἅγιον μὲ δολιότητα καὶ νὰ μαλάξῃ τὴν γνώμην του μὲ κολακείας, ἴσως μὲ αὐτὰς δυνηθῇ νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν παρακινήσῃ εἰς τοῦτο μὲ φοβερισμούς. Ὅθεν τί ἔκαμεν; ἐπροσκάλεσε δύω γυναῖκας, Καλλινίκην καὶ Ἀκυλίναν ὀνομαζομένας, ὡραίας μὲν εἰς τὴν ὄψιν, πόρνας δὲ καὶ ἀκολάστους εἰς τὴν γνώμην, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πολλὰ ἐπιτήδειαι εἰς τὸ νὰ θερμάνωσι καὶ νὰ παρακινήσωσι τοὺς ἄνδρας εἰς ἐπιθυμίαν σαρκός. Ταύτας λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι πᾶσαν μηχανὴν εἰς τὸ νὰ τὸν ἐλκύσωσι πρὸς τὴν ἀγάπην αὐτῶν, στοχαζόμενος ὁ μιαρὸς ὅτι μὲ τοῦτον τὸν τρόπον θὰ χωρίσῃ τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὸν Χριστὸν, καὶ θὰ τὸν κάμῃ νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἔγεινεν ὅμως τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅ,τι ἐστοχάζετο, διότι ὁ ἅγιος κατηχήσας τὰς ἀνωτέρω πόρνας, ἐχώρισεν αὐτὰς ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων· ὅθεν αὗται παρασταθεῖσαι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὁμολογήσασαι ὅτι εἶναι χριστιαναὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τιμωρίας καὶ βάσανα (ἤγουν ἐσούβλισεν αὐτὰς ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τοὺς ὤμους·) ἀνδρείως δὲ ὑπομείνασαι τὴν δεινὴν ταύτην βάσανον, ἔλαβον αἱ μακάριαι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἀνάψας ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν θυμὸν, ὕβρισε τὸν ἅγιον Χριστοφόρον διὰ τὸ ἄσχημον καὶ ἀλλόκοτον τοῦ προσώπου του. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶναι δεκτὸς τῆς ἐνεργείας τοῦ διαβόλου διότι τοῦτο δηλοῖ τὸ ὄνομά του, τὸ Δέκιος δηλαδή. Ὅθεν παρευθὺς ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος ἀπεφάσισε νὰ θανατωθῶσιν οἱ ἀνωτέρω διακόσιοι στρατιῶται, οἱ ἀποσταλέντες πρὸς σύλληψιν τοῦ ἁγίου, καὶ πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστὸν, οἵτινες ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τὸν δὲ ἅγιον Χριστοφόρον ἐπρόσταξε νὰ καρφώσωσιν ἐπάνω μηχανικοῦ ὀργάνου χαλκοῦ ὑποκάτω τοῦ ὁποίου ἤναπτε φωτία. Ὁ δὲ ἅγιος ὄχι μόνον ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ τὴν βάσανον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν ἦτο εἰς ἄνεσιν καὶ ἀνάπαυσιν, ἐδιηγεῖτο παράδοξά τινα πράγματα, τὰ ὁποῖα εἰς μὲν τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπίστους ἀνθρώπους ἐφαίνοντο ἄπιστα καὶ ἀπίθανα, εἰς δὲ τοὺς πιστοὺς καὶ διακριτικοὺς, πολλὰ πιστὰ καὶ εὐκολοπαράδεκτα. Ἔλεγε δηλαδὴ ὁ μακάριος, ὅτι ἔβλεπεν ἕνα ἄνδρα ὑψηλὸν μὲν κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ὡραῖον δὲ κατὰ τὸ πρόσωπον, ὁ ὁποῖος ἐφόρει λευκὰ, καὶ μὲ τὰς ἀκτῖνας, αἱ ὁποῖαι ἤγραπτον ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του, ἐνίκα καὶ ἐσκέπαζε τὸν λαμπρότατον ἥλιον· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς του ὑπῆρχε λαμπρὸς στέφανος, καὶ τριγύρω του ἵσταντο στρατιῶται πυρίμορφοι, πρὸς τοὺς ὁποίους πολεμήσαντες τινὲς ἄλλοι μαῦροι καὶ ἄσχημοι, ἐφάνησαν ὅτι ἐνικήθησαν. Ὕστερον δὲ, στραφεὶς ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ἄρχων μὲ θυμὸν, ἐτάραξε καὶ κατεπάτησεν ὅλους ἐκείνους τοὺς πολεμίους, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ κατ' αὐτῶν κράτος καὶ τὴν ἰσχύν.

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ λαοὶ νὰ διηγῆται ὁ ἅγιος, καὶ πρὸς τούτοις βλέποντες αὐτὸν φυλαχθέντα ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν βάσανον τοῦ χαλκοῦ ὀργάνου, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν ὑπῆγαν καὶ ἐλύτρωσαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φωτίαν, πλὴν ὅλοι κατεκόπησαν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ βασιλέως. Ἀπὸ δὲ τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου δέσαντες πέτραν, ἔρριψαν αὐτὸν μέσα εἰς πηγάδιον· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἀνέσυρε τὸν ἅγιον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ἠλευθέρωσεν. Ἀλλὰ πάλιν ὁ ἀσεβέστατος τύραννος δὲν ἔπαυσε τὸν θυμόν του, ἀλλ' ἐπρόσταξε καὶ ἐνέδυσαν τὸν ἅγιον φόρεμα χαλκοῦν πεπυρωμένον, καὶ τελευταῖον ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος

Digitized by Google

εἶναι πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πολυεύκτου, καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ εὑρισκομένου εἰς τόπον καλούμενον Κυπαρίσσιον. [1]

—

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ καὶ ΑΚΥΛΙΝΑ, αἱ διὰ τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου τῷ Χριστῷ πιστεύσασαι, σούβλαις ἀπὸ ποδῶν ἕως ὤμων διαπαρεῖσαι τελειοῦνται.

† » Ἔχει τράπεζαν Σατανᾶς πάλιν νέαν·
» Γύναια σουβλίζουσιν οἱ πλάνοι δύω.

* *Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ νέος ὁ ἐν Βουνένῃ ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὦ Νικόλαε, διττὸν εἴληφας στέφος,
» Ὅσιος οἷα καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Νικόλαος κατήγετο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ θεοσεβεῖς. Εὐθὺς λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐδείκνυεν ὁ ἀξιέπαινος Νικόλαος οὗτος ὁποῖος θὰ κατασταθῇ εἰς τὸ ὕστερον, ἐπειδὴ ἀπεστρέφετο μὲν τὰς συνομιλίας τῶν ὁμηλίκων του νέων, ἠγάπα δὲ τὰς συναναστροφὰς τῶν γερόντων καὶ φρονίμων ἀνθρώπων. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν, συνηριθμήθη μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ ἀνδρεῖος κατὰ τὸ σῶμα· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν τόσας ἀνδραγαθίας ἔκαμεν εἰς τοὺς πολέμους, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους ὀνομαστὸς καὶ περίφημος. Διὸ καὶ ὁ τοῦ τότε καιροῦ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων, ἀκούσας τὴν φήμην τοῦ ὁσίου, ἐμήνυσεν αὐτῷ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ παλάτιον· βλέπων δὲ αὐτὸν λόγιον, καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ πράξεις πολλὰ ἐπιτήδειον, τὸν ἔκαμε Δοῦκα μιᾶς ἐπαρχίας, παραδοὺς εἰς αὐτὸν στρατιώτας διὰ νὰ τῷ ὑποτάσσωνται. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἀπεστάτησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς Θετταλίας ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ δὲν ἤθελον νὰ πληρώνωσι τὰ βασιλικὰ δοσίματα, ὁ βασιλεὺς ἔστειλε τοὺς τοπάρχας τῆς Ἀνατολῆς ὁμοῦ καὶ τὸν θαυμαστὸν τοῦτον Νικόλαον διὰ νὰ πολεμήσωσι τοὺς ἀποστάτας. Ὅθεν ἐλθὼν ὁ Νικόλαος μετὰ τῶν στρατιωτῶν του εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, τὴν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Θετταλίας, ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν τοὺς Θεσσαλονικεῖς, καὶ ἔκαμαν αὐτοὺς νὰ δίδωσι πάλιν εἰς τὸν βασιλέα τὰ πρότερον δοσίματα· ἐλθόντες δὲ καὶ εἰς τὴν Λάρισσαν, ἐπολέμησαν αὐτὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ἐνικήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὁ Νικόλαος βλέπων ὅτι ἐκινδύνευεν ἡ ζωή του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ καταφρονήσας κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Βουνένης καὶ ἐκεῖ εὑρὼν τινὰς μοναχοὺς ἡσυχάζοντας, ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχὸς, καὶ ἔμεινεν ὁμοῦ μὲ ἐκείνους ἀγωνιζόμενος μὲ νηστείαν, μὲ προσευχὴν, μὲ ἀγρυπνίαν, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν.

Ἀλλ' ὁ μισόκαλος διάβολος, μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν κατὰ θεὸν πολιτείαν τῶν μοναχῶν ἐκείνων, ἐσήκωσε τὸ ἔθνος τῶν ἀθέων Ἀβάρων ἐναντίον τῆς Δύσεως· Ὅθεν αὐτοὶ περιπατοῦντες καὶ λεηλατοῦντες πολλὰ κάστρα καὶ χώρας, ἔφθασαν καὶ ἕως εἰς τὴν Λάρισσαν, καὶ εἰς τὰ ἐκεῖσε περίχωρα, τὰ Φέρσαλα, λέγω καὶ τὴν Ἐλασσῶνα, καὶ Βόλον, καὶ Ζαγορᾶν, καὶ τόσον πολλὰ ἐταπείνωσαν τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, ὥστε καὶ τοὺς ἐβίαζον νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ νὰ προσκυνήσωσι τὰ εἴδωλα. Τούτων οὕτω γινομένων, ἐνῶ ὁ ὅσιος προσηύχετο μετὰ τῶν ἄλλων συνασκητῶν του (οἵτινες ἦσαν δώδεκα τὸν ἀριθμὸν), ἦλθε τὴν νύκτα ἄγγελος Κυρίου, καὶ τοὺς εἶπε νὰ ἑτοιμασθῶσι, διότι μετ' ὀλίγον θὰ μαρτυρήσωσι διὰ τὸν Χριστὸν καὶ θὰ λάβωσι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Μετ' ὀλίγας λοιπὸν ἡμέρας ὑπῆγαν οἱ Ἄβαροι εἰς τὴν σκῆτιν, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὁσίους ἀφ' οὗ ἐτιμώρησαν μὲ διάφορα βάσανα, τελευταῖον τοὺς ἀπεκεφάλισαν, τὸν δὲ ὅσιον τοῦτον Νικόλαον, βλέποντες ὅτι ἦτο ὡραῖος κατὰ τὸ σῶμα καὶ φρόνιμος κατὰ τὴν ψυχὴν, ἤρχισαν νὰ τὸν παρακινῶσι μὲ κολακείας νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὰ ἀναίσθητα εἴδωλα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμενε σταθερὸς εἰς τὴν εὐσέβειαν, οἱ βάρβαροι ἔδειραν αὐτὸν πρῶτον τόσον πολλὰ, ὥστε ἤλλαξαν δύω καὶ τρεῖς φορὰς οἱ δέροντες αὐτὸν δήμιοι· ἔπειτα δέσαντες αὐτὸν εἰς ἓν δένδρον, τὸν ἐτόξευον· εἶτα λαβόντες τὸ ἀκόντιόν του τὸν ἐλόγχευον, καὶ τελευταῖον, βλέποντες ὅτι ὁ ἅγιος ἦτο ἀδύνατον νὰ μετασαλεύσῃ ἀπὸ τὴν

[1] Τὸ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔτους τῆς βασιλείας Δεκίου.» τὴν δὲ ἀσματικὴν αὐτοῦ Ἀκολουθίαν ἄριστα ἀνεπλήρωσε καὶ ηὔξησεν ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης.

Digitized by Google

τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἀπεκεφάλισαν αὐτόν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἔμεινεν ἄταφον εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, φυλαττόμενον ἀπὸ θείους ἀγγέλους ἀβλαβὲς καὶ ἀδιάφθορον· ὕστερον δὲ ἐφανερώθη διὰ θαύματος τοῦ ἁγίου, τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον λωβοὺς ἰατρεύει, χωλοὺς ἀνορθοῖ, καὶ ἄλλας διαφόρους ἀσθενείας θεραπεύει ἐκείνων, ὅσοι μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχουσι. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου καὶ τὴν ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν ὅρα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἐκδεδομένῃ αὐτοῦ φυλλάδι.)

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ νέος ξίφει τελειοῦται.

* » Ἀνεῖλεν Ἐπίμαχον ἀθλητὴν ξίφος,
» Θεῖον μαχητὴν, εὐσθενῆ κατὰ πλάνης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

* » Οὐ δὲ προσεῖχε Γορδιανὸς τῷ ξίφει,
» Ψυχὴν ἑαυτοῦ θαρσοποιῶν τῷ στέφει.

* Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι ὁ Ἐπίμαχος καὶ ὁ Γορδιανὸς κατήγοντο ἀπὸ τὴν Ῥώμην· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγουν παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ἐπιάσθησαν, καὶ ἀναγκασθέντες ἀπὸ τὸν ἄρχοντα νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ μὴ πεισθέντες, ἐβασανίσθησαν μὲ διαφόρους βασάνους καὶ ὕστερον ἀποκεφαλισθέντες ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στρατονίκου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΣΙΜΩΝΟΣ τοῦ Ζηλωτοῦ.

» Ἔοικε, Χριστὲ, τοῦτό σοι Σίμων λέγειν·
» Ζηλῶν πάθος σὸν, καρτερῶ σταυροῦ πάθος.
» Ἐν ξύλῳ ἀμφετάθη Σίμων δεκάτῃ μεγάθυμος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπόστολος Σίμων ὁ ὀνομαζόμενος καὶ Ναθαναὴλ, κατήγετο ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦτο καὶ νυμφίος εἰς τὸν ἐν Κανᾷ γάμον, εἰς τὸν ὁποῖον προσκληθεὶς ὁ Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν του, μετέβαλε τὸ νερὸν εἰς κρασίον. Ὅθεν βλέπων ὁ Σίμων τὸ θαῦμα τοῦτο, ἀφῆκε νύμφην καὶ γάμον καὶ οἰκίαν καὶ ἠκολούθησε τὸν Χριστὸν, τὸν φίλον καὶ θαυματουργὸν καὶ νυμφαγωγὸν καὶ νυμφίον τῶν καθαρῶν ψυχῶν. Ὑπάρχων δὲ καὶ οὗτος εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, εὑρίσκετο ὁμοῦ μὲ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους εἰς τὸ ὑπερῷον· ὅθεν ἐγέμισεν ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτε αὐτὸ ἐπεδήμησεν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν. Περιπατήσας λοιπὸν ὡς ἀπόστολος εἰς πάμπολλα μέρη τῆς οἰκουμένης, κατέκαυσεν ὅλην τὴν πλάνην τῆς πολυθείας, διότι διῆλθεν ὅλην τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς, κηρύττων τὸν Χριστόν. Ὕστερον δὲ καταντήσας εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ πολλοὺς ἀπίστους φωτίσας μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐσταυρώθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ τελειωθεὶς, ἐνεταφιάσθη ἐκεῖ. Ζηλωτὴς δὲ ὠνομάσθη, διότι εἶχε ζῆλον πολὺν, ἀγάπην δηλαδὴ θερμὴν καὶ ὑπερβάλλουσαν πρὸς τὸν Θεὸν Παντοκράτορα. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΛΦΕΙΟΥ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ καὶ ΚΥΠΡΙΝΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀλφειόν.

» Ἀλφειὸς εἰ καὶ γλῶσσαν ἐξαφῃρέθη,
» Τῇ ψυχικῇ γλώττῃ σε δοξάζει, Λόγε.

Εἰς τὸν Φιλάδελφον.

* » Ὁ Φιλάδελφος ἦ φιλόχριστος φᾶναι,
» Χριστοῦ φιλῶν ἤθλησεν εἰς πῦρ ἐσχάρας.

Εἰς τὸν Κυπρῖνον.

* » Ὀπτοῦ φαγὼν πρὶν, Σῶτερ, ἰχθύος μέρος,
» Ἐκ τηγάνου Κυπρῖνον ἡδέως δέχου.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν χώραν τὴν καλουμένην τῶν Βασκάνων, ἐκ πόλεως Πρεφακτῶν, εὐγενεῖς κατὰ τὸ γένος καὶ πλούσιοι, υἱοὶ ὄντες Βιταλίου ἄρχοντος τῆς αὐτῆς πόλεως, ἀνατραφέντες μὲ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν, διὰ τῆς διδασκαλίας Διονυσίου τινος ἁγιωτάτου ἀνδρὸς, ὁ ὁποῖος ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Οὗτοι λοιπὸν ἐρωτηθέντες ἀπὸ τὸν Ἀνηγγελίωνα, [2] ὁ ὁποῖος ἐστάλη

---

[1] Ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου γίνεται ἡ μνήμη τῆς πρὸς Χριστὸν γνωρίσεως τοῦ ἀποστόλου τούτου. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τί φαιδρὰ σήμερον ἡ ἡμέρα;» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.)

[2] Ἐν ἄλλῳ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, τῷ τῆς τοῦ Διονυσίου δηλαδὴ, Ἀγγελίων γράφεται οὗτος, ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις, Λιγγελίων.

Digitized by Google

ἀπὸ τὴν Ῥώμην μὲ γράμματα βασιλικὰ, παρ' ἐκείνου ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν Λικίνιον· ὁ δὲ Λικίνιος πάλιν ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Βαλεριανὸν διὰ νὰ τοὺς ἐξετάσῃ· ὁ Βαλεριανὸς δὲ τοὺς ἔστειλε πρὸς τὸν ἡγεμόνα Διομήδη, καὶ ὁ Διομήδης πρὸς τὸν Τέρτυλλον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐξουσιαστὴς τῆς Σικελίας. Ἀπὸ ἕνα ἕκαστον λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἡγεμόνων ἐδοκίμασαν οἱ ἅγιοι διάφορα εἴδη βασάνων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν μόνον ἐὰν ἐδοκίμαζεν ἄλλος, βεβαίως ἤθελεν ἀποκάμῃ ἢ καὶ ἀποθάνῃ· τόσον ἀνυπόφορα καὶ δυνατὰ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ βάσανα. Τελευταῖον δὲ ἀπὸ τὸν Τέρτυλλον ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου· καὶ ὁ μὲν Ἀλφειὸς ἀπεκεφαλίσθη, ὁ δὲ Φιλάδελφος ἡπλώθη ἐπὶ πεπυρωμένης ἐσχάρας καὶ ὁ Κυπρῖνος ἐβλήθη εἰς πεπυρωμένον τηγάνιον καὶ οὕτως ἀνῆλθον καὶ οἱ τρεῖς νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΗΣΥΧΙΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Τὸν βίον Ἡσύχιος ἅγων ἡσύχως,
» Ἐν ἡσυχίᾳ πρὸς Θεὸν διαβκίνει.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἡσύχιος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Ἀδραπηνά· ἦτο δὲ ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ πρᾶος, καὶ καθὼς ἦτο τὸ ὄνομά του Ἡσύχιος, οὕτω φερωνύμως εἶχεν ἡσυχον καὶ τὴν πολιτείαν του. Οὗτος λοιπὸν παρακαλέσας τὸν Κύριον νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν τόπον νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ Θεῷ, προσετάχθη διὰ θεϊκῆς ἀποκαλύψεως νὰ καταβῇ εἰς τὰ μέρη τῆς θαλάσσης, καὶ κατοικήσῃ εἰς ἓν βουνὸν ὀνομαζόμενον Μαίωνος. Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν διῆλθε χρόνους πολλούς· ἔπειτα ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ νερὸν, ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον καὶ κτίσας μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, διῆλθε καλῶς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του μὲ ὑπομονὴν καὶ ἄσκησιν, καὶ ποιήσας πολλὰ θαύματα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Συναλλαγή τις πρὸς Θεὸν Λαυρεντίῳ.
» Πόνοις Ἐδὲμ λαβόντι τὴν πόρρω πόνων. «

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΩΚΙΟΥ.

» Μωκώμενόν σε δεισιδαίμονα πλάνην,
» Οἱ δυσσεβεῖς κτείνουσι, Μώκιε, ξίφει.
» Μώκιος ἐνδεκάτῃ κεφαλὴν τμήθη ἀγανόφρων

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπή (288), οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ὠνομάζοντο Εὐφράτιος καὶ Εὐσταθία, εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι, καταγόμενοι ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην. Οὗτος λοιπὸν ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῆς ἐν Ἀμφιπόλει Ἐκκλησίας, (ἡ Ἀμφίπολις εὑρίσκεται ἀναμεταξὺ εἰς τὸ Ὀρφάνι καὶ Πράβι, καὶ ὠνομάζετο πρότερον μὲν Ἐννέα ὁδοὶ καὶ Μυρίκη καὶ ἄλλα ὀνόματα, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη Χριστούπολις μὲ θρόνον Μητροπόλεως· τώρα ὅμως εἶναι ἔρημος,) καὶ καθὸ τοιοῦτος προσεῖχε πάντοτε εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ, κηρύττων τὸν Χριστὸν καὶ παραγγέλλων εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Ὅτε δὲ ὁ Ἀνθύπατος Λαοδίκιος ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὸν ψευδόθεον Διόσκορον, καὶ οἱ ἄλλοι εἰδωλολάτραι ἦσαν συνηγμένοι, τότε ὁ ἅγιος Μώκιος ὑπῆγε καὶ ἐκρήμνισε τὸν βωμόν. Ὅθεν πιασθεὶς, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· καὶ πρῶτον μὲν ἐκρέμασαν αὐτὸν, ἔπειτα δὲ ἐξέσχισαν τοὺς μήνιγγας τῆς κεφαλῆς του, καὶ τὰς σιαγόνας καὶ τὰς πλευράς του· μετὰ ταῦτα ἤναψαν κάμινον ἀπὸ πίσσαν καὶ στυπίον καὶ κλήματα, ἀλλὰ τόσον πολλὰ τὴν ἤναψαν, ὥστε ἡ φλὸξ ἀνέβη ὑψηλὰ ἕως ἑπτὰ πήχεις· ἐκεῖ λοιπὸν μέσα ἔβαλον τὸν ἅγιον. Ἡ δὲ φλὸξ δεχθεῖσα τὸν μάρτυρα σῶον αὐτὸν διεφύλαξε, διότι ἔβλεπον οἱ ἔξω τῆς καμίνου ἑστῶτες, ὅτι ἐπεριπάτει ὁ ἅγιος εἰς τὸ μέσον τοῦ καμινίου ὁμοῦ μὲ τρεῖς ἄλλους ἄνδρας ἐνδόξους· τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς τρεῖς, ἤστραπτε περισσότερον ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῆς καμίνου· καὶ λοιπὸν ἡ φλὸξ τῆς καμίνου, τὸν μὲν ἅγιον δὲν ἤγγισεν ὁλοτελῶς οὔτε εἰς αὐτὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του· χυθεῖσα δὲ ἔξω τῆς καμίνου, κατέκαυσε τὸν Ἀνθύπατον καὶ ἐννέα ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους εἶχε μαζί του. Ἀλλὰ τόσον πολλὰ τοὺς κατέκαυσεν, ὥστε δὲν ἔμεινεν ἀπὸ τὰ σώματά των οὐδὲ παραμικρὸν μέρος.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκβῆκεν ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ἀπὸ τὴν κάμινον, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν ἀπὸ τὸν Πρίγκιπα Θαλάσσιον. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν ἐκεῖ ἄλλος ἀνθύπατος, τότε ἔφερε τὸν μάρτυρα εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ μᾶλλον λαμπρῶς τὸν

Digitized by Google

ἐκήρυξεν, ἔδεσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς δύω τροχούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσυμπατήθη καὶ κατεκόπη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ὕστερον δὲ λυτρωθεὶς παραδόξως ἀπὸ τοὺς τροχούς, ἐρρίφθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν καταφάγωσιν, ἐφυλάχθη ὅμως καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· ὅθεν ὅλος ὁ λαὸς ἐφώναζε νὰ ἀφήσωσι πλέον τὸν ἅγιον καὶ νὰ μὴ τὸν τυραννῶσι. Τούτου χάριν ἔστειλεν αὐτὸν ὁ ἀνθύπατος πρὸς τὸν ἄρχοντα Φιλιππήσιον, ὅστις εὑρίσκετο εἰς τὴν Πειρινθούπολιν τῆς Θράκης, ἡ ὁποία τώρα ὀνομάζεται Ἡράκλεια, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλαν αὐτὸν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐκεῖ δὲ ἔλαβεν ὁ μακάριος τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν. Ὅθεν ἀποκεφαλισθεὶς ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ἔλαβε παρὰ Θεοῦ διπλοῦς τοὺς στεφάνους, καὶ ὡς ἱερεὺς, καὶ ὡς μάρτυς Κυρίου. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον τότε μὲν ἐνεταφιάσθη ἓν μίλιον ἔξω τῆς πόλεως, ὕστερον δὲ ὅτε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσεν, ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου πολύτιμον καὶ περιφανῆ καὶ κατὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ κατὰ τὸ κάλλος, καὶ ἐκεῖ ἀπέθεσε τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, ὅπου καὶ ἡ σύναξις καὶ ἑορτή του τελεῖται.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπιτελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῶν γενεθλίων, ἤτοι ἐγκαινίων τῆς Θεοφυλάκτου καὶ Θεομεγαλύντου Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ἐξαιρέτως ἀνακειμένης τῇ προστασίᾳ τῆς Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ὑπ' αὐτῆς διασωζομένης.

» Γενεθλίων σῶν δεῖ με τιμᾶν ἡμέραν,
» Ἐν σοὶ, πόλις, τυχόντα τῶν γενεθλίων. [1]

* Ὅτε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος τῶν χριστιανῶν βασιλεὺς ἐπῆρε τὴν πόλιν τοῦ Βύζαντος, ἔκτισεν αὐτὴν πολλὰ μεγαλιτέραν ἀφ' ὅτι ἦτο πρότερον καὶ ἀλλάξας τὸ πρότερον ὄνομά της, μετωνόμασεν εἰς τὸ ἰδικόν του ὄνομα, καλέσας αὐτὴν ἀντὶ Βυζαντίου, Κωνσταντινούπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὅλον τὸ τειχόκαστρον καὶ τὰς σκηνὰς καὶ τὰς ἱερὰς ἐκκλησίας, ἀφιέρωσεν αὐτὴν κατ' ἐξαίρετον τρόπον εἰς τὴν ὑπερένδοξον ἡμῶν Δέσποιναν καὶ ἀειπάρθενον Θεοτόκον. [2] Ὅθεν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ διὰ τὸ τοιοῦτον μεγαλοπρεπὲς ἔργον, ὅπερ κατώρθωσεν, ἔκαμε λιτανείαν μὲ τὸν τότε Πατριάρχην καὶ μὲ ὅλον τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν φόρον, ὅπου οἱ πολῖται ἀνεστήλωσαν τὸν ἀνδριάντα του, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα εἰς τὴν κεφαλὴν τοὺς ἁγίους ἥλους μὲ τοὺς ὁποίους ἐκαρφώθη ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν. Κάτωθεν δὲ τοῦ ἀνδριάντος εὑρίσκοντο τὰ δώδεκα κοφίνια, τὰ ὁποῖα ἐδέχθησαν τὰ περισσεύματα ἀπὸ τοὺς πέντε ἄρτους, τοὺς ὁποίους εὐλόγησεν ὁ Χριστὸς καὶ ἐπλήθυναν. Ἀπὸ τότε λοιπὸν παρέλαβεν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία νὰ ἑορτάζῃ κατ' ἔτος τὴν τοιαύτην ἑορτὴν εἰς ἐνθύμησιν.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ [3] ὁ νέος ξίφει τελειοῦται.

* » Παρ' ἡμέραν ζῇν μῦθος ἦν, Διοσκόρους,
» Διόσκορος δὲ ζῇν ἀεὶ, τιμηθεὶς, ἔχει.

---

[1] Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ὁ Χριστοφόρος Πατρίκιος ὁ Μιτυληναῖος, τῶν περισσοτέρων στίχων τοῦ Συναξαριστοῦ ποιητὴς, καὶ δὴ καὶ τοῦ παρόντος διστίχου· οὗτος λέγω ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγεννήθη, τῶν γονέων αὐτοῦ ἐκ Μιτυλήνης ὄντων.

[2] Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Κυρία Θεοτόκος κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τρόπους διεφύλαξεν ἐκ πολλῶν κινδύνων τὴν εἰς αὐτὴν ἀφιερωθεῖσαν πόλιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, τοῦ ἐν ἔτει 716 βασιλεύσαντος, ἐμβῆκαν οἱ Σαρακηνοὶ ἔνδον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ περιεκύκλωσαν αὐτὴν χρόνους τρεῖς· ἀλλ' ὅμως ἔφυγον ἄπρακτοι· καὶ πολεμοῦντες δὲ τοῖς Βουλγάροις οἱ αὐτοὶ Σαρακηνοὶ ἐνικήθησαν ὑπ' ἐκείνων, ὡς ἱστορεῖ τοῦτο ἐκ τῶν Λατίνων ὁ Βέδας, καὶ ἐκ τῶν Γραικῶν ὁ Κεδρηνὸς καὶ ὁ Θεοφάνης, ὅστις λέγει ὅτι ὁ στόλος τῶν Σαρακηνῶν ἠφανίσθη ἀπὸ τὰ πυρφόρα πλοῖα τοῦ βασιλέως· πλὴν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ χάρις τῆς Θεοτόκου διεφύλαξε τὴν πόλιν ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

Διότι ἂν τὸ κάστρον ἡ Βετυλούα ἐφυλάχθη ἀπὸ τὴν Ἰουδίθ, πόσῳ μᾶλλον ἐφυλάχθη ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ τὴν τριπάρθενον καὶ δαβίτιδα κόρην Μαρίαν, ὡς λέγει ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἅγιον Γερμανὸν ἐπιστολῇ; ᾄδεται δὲ λόγος, ὅτι ἡ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἐπεφέρετο ἐπάνω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως μετ' ἄκρας εὐλαβείας. Ὅθεν καὶ αὐτὴ ὑπερησπίζετο τὴν πόλιν της, ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ Θεοτόκος λέγει ὡς ἐκ προσώπου της εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων· «Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί μου ὡς πύργος» (Ἆσμ. η'. 10) ἐξ ἐκείνου δὲ ἤρχισε νὰ ψάλληται εἰς κάθε ἐκκλησίαν ὁ ἀκάθιστος Ὕμνος. Τόσον δὲ θανατικὸν ἠκολούθησε τότε εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς, ὥστε ἀπέθανον διακόσιαι χιλιάδες ἀνθρώπων· ὅθεν ἐκ τούτου καὶ ἐκ τῆς πείνης ἠναγκάσθησαν καὶ ἔφυγαν ἄπρακτοι. (ὅρα σελ. 623 τῆς Δωδεκαβίβλου) ὅρα καὶ τὸν Συναξαριστὴν εἰς τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

[3] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Διοσκορίδης γράφεται· ἴσως ὡς ὑποκοριστικὸν, καθ' ὃ οὗτος μικρότερος καὶ νεώτερος Διόσκορος, ὡς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, πρὸς διαφορὰν τοῦ παλαιοτέρου μάρτυρος Διοσκόρου, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Σμύρνην, καὶ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐφέρθη ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Σμύρνης καὶ κηρύξας ἑαυτὸν χριστιανόν, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν. Εἶτα ἠρωτήθη καὶ δεύτερον, καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν, ἐπρόσταξεν ὁ ἄρχων καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΑΡΓΥΡΟΥ *τοῦ Θεσσαλονικέως, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει* 1806. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', *μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν* ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ *ἐπισκόπου Κύπρου.*

» Φανεὶς Ἐπιφάνιος ἐν Κύπρῳ μέγας,
» Κλέος παρ' αὐτῇ καὶ θανὼν ἔχει μέγα.
» Τῇ δυοκαιδεκάτῃ Ἐπιφάνιον μόρος εἷλεν.

Οὗτος ὁ μέγας καὶ θαυματουργὸς Ἐπιφάνιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει υβ' (402), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Φοινίκης, ἐκ τῶν πλησιογώρων μερῶν τῆς ἐκεῖ Ἐλευθεροπόλεως, υἱὸς γονέων ἐργαζομένων μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας, καὶ τὴν γεωργικὴν μετερχομένων. Ἀνατραφεὶς δὲ εἰς μικρὰν οἰκίαν ὁποία ἦτο τῶν πενήτων καὶ γεωργῶν γονέων του, αὐτὸς μὲ τοὺς ἰδίους του κόπους ἐξέλαμψεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ μὲ τὴν κατὰ Θεὸν ἀρετήν του ἀνέβη ὁ ἀοίδιμος εἰς τὸ ἀκρότατον ὕψος τῆς εὐσεβοῦς καὶ θεαρέστου πολιτείας, διότι οἱ μὲν γονεῖς του, Ἑβραῖοι ὄντες, ἀπέμειναν εἰς τὴν σκιὰν καὶ εἰς λατρείαν τοῦ νόμου, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἴδωσι τὸ φῶς τῆς χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου· οὗτος δὲ ὁ μακάριος ἔδραμεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀλήθειαν ἀπὸ μικρὰν ἀφορμὴν τὴν ἀκόλουθον· Ἐνάρετός τις Κλεόβιος ὀνομαζόμενος, ἰάτρευσε τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει ὁ ἅγιος εἰς τὸν μηρὸν, ἐπειδὴ τὸν ἐκρήμνισεν ὁ ὄνος του, ὅστις ἀτακτήσας εἰς τὸν δρόμον καὶ πεσὼν ἐθανατώθη. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του ἀμφιβόλους τινὰς λογισμοὺς περὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου· ὅθεν δὲν ἐπρόσεχε τόσον πολλὰ εἰς τὴν λατρείαν καὶ φύλαξιν αὐτοῦ. Ὕστερον δὲ, ἀνταμώσας μοναχόν τινα, Λουκιανὸν ὀνόματι, καὶ βλέπων ὅτι αὐτὸς ἔδωκε μὲν τὸ φόρεμά του εἰς ἕνα πτωχὸν, ὅστις τὸν ἐζήτει ἐλεημοσύνην, ἐνεδύθη δὲ ἐκ Θεοῦ ἄνωθεν ἄλλο λευκὰν ἔνδυμα· τοῦτο, λέγω, τὸ θαυμάσιον βλέπων, εὐθὺς ἐδέχθη τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν καὶ ἐβαπτίσθη. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἐβαπτίσθη ὅσα θαύματα ἐνήργησεν, εἶναι δυσκολώτατον πρᾶγμα νὰ τὰ περιλάβῃ τις μὲ συντομίαν, διότι τὸ νὰ διηγῆται τις τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῶν θαυμασίων τῆς ἱστορίας του, εἶναι τὸ ἴδιον, ὡς ἂν νὰ ἐδοκίμαζε νὰ ἀντλήσῃ τὴν θάλασσαν μὲ μικρὸν ἀγγεῖον. Ὅθεν τόσα μόνον, τὰ ἑξῆς, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ ἁγίου τούτου.

Ὅτε μὲν ἦτο μοναχὸς μετεχειρίζετο, ὡς εἴπομεν, ἀσκητικὴν ζωὴν, καὶ ἐνήργει πλῆθος θαυμάτων καὶ ἰατρείας, καὶ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων· τὰ αὐτὰ δὲ ἐνήργει καὶ ὅτε ἔγεινεν ἀρχιερεύς· πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐδίδασκε καὶ τὸ ποίμνιόν του διδασκαλίαν ὀρθοδοξον, καὶ συνέγραφε πλῆθος συγγραμμάτων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων πᾶσα μὲν βλάσφημος γλῶσσα ἀπεστομίζετο, πᾶσα δὲ ἐκκλησία τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐδιδάσκετο. Ὅθεν διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἔνθεον παρρησίαν του, πειρασμοὺς πολλοὺς ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τοὺς τότε αἱρετικοὺς καὶ κακοδόξους. Ζήσας λοιπὸν χρόνους ἑκατὸν δεκαπέντε, καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπε τοῦτο εἰς τὸν βασιλέα Ἀρκάδιον, ὅταν τὸν ἠρώτησε, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Κύριον, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς Κύπρον τὴν ἐπαρχίαν του, καθὼς ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔγραψεν εἰς αὐτόν· ὅτι δηλαδὴ δὲν θέλει φθάσει νὰ ἴδῃ τὸν θρόνον του· ἐπειδὴ ἀπὸ ἁπλότητα ἐσυμφώνησε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος μὲ τοὺς ἐξορίσαντας τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ἀντέγραψε δὲ καὶ ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος εἰς τὸν μέγαν Χρυσόστομον, ὅτι μηδὲ αὐτὸς θέλει φθάσει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τὸν ἐξώρισαν· ὅθεν καὶ τῶν δύω ἐπληρώθη ἡ πρόρρησις. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτοῦ ναῷ, τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τὸν ἅγιον Φιλήμονα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡ-

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν ἅγιον τοῦτον Ἐπιφάνιον ὀνομάζει πατέρα τῶν ἐπισκόπων ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ἐν τῇ πρὸς Παμμάχιον ἐπιστολῇ· Ἡ δὲ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἐν τῇ ἕκτῃ πράξει αὐτῆς, πατέρα καὶ διδάσκαλον τῆς καθόλου ἐκκλησίας τοῦτον καλεῖ.

Digitized by Google

μῶν ΓΕΡΜΑΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Χαίρειν ἀφεὶς γῆν Γερμανὸς καὶ γῆς θρόνον,
» Γῆς Δημιουργοῦ τὸν θρόνον χαίρει βλέπων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γερμανὸς ἦτο μὲν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀναστασίου τοῦ δευτέρου, διήρκεσε δὲ καὶ μέχρι Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψκ' (720), υἱὸς Πατρικίου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀνθρώπου περιφανοῦς καὶ περιβοήτου κατὰ τὴν ἀρετήν, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἐδιοίκησε πολλὰς ἐξουσίας δημοσίας. Ὅθεν καὶ ἐθαύμασαν μὲν αὐτὸν διὰ τὴν εὐσέβειάν του καὶ ἀρετὴν ὅλοι οἱ τοῦ βασιλέως ἄρχοντες, ὁ δὲ τοῦ Ἡρακλείου ἔγγονος, Κωνσταντῖνος ὁ Πωγωνάτος, φθονήσας αὐτὸν, τὸν ἐθανάτωσε, λέγων ὅτι ἐβουλεύθη νὰ ἐπαναστατήσῃ κατὰ τῆς βασιλείας του. Τὸν δὲ υἱόν του τοῦτον ἅγιον Γερμανὸν εὐνούχισε καὶ συνηρίθμησε μὲ τὸν κλῆρον τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας. Ὁ δὲ ἅγιος μεταχειρισθεὶς τὸν παρὰ γνώμην του τοῦτον γενόμενον εὐνουχισμὸν, ὡς εὕρημα κερδαλέον, ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν μελέτην καὶ θεωρίαν τῶν θείων Γραφῶν. Ὅθεν ἀνέβη ὁ ἀοίδιμος εἰς πολὺ ὕψος Θεϊκῆς γνώσεως μὲ τὴν ὀξύτητα τῆς φύσεως ἣν εἶχε, καὶ μὲ τοὺς συχνοὺς κόπους καὶ τὴν ἐπιμέλειάν του· καὶ ἀφ' οὗ ἐρρύθμισε καλῶς τὴν ζωήν του, πρῶτον μὲν ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Κυζίκου ἐν ἔτει ψιδ' (714), ὄχι γενόμενος τὴν μίαν ἡμέραν διάκονος, καὶ τὴν ἄλλην ἱερεὺς, καὶ τὴν ἄλλην ἀρχιερεύς· ἀλλὰ μὲ ἀκολουθίαν καὶ μὲ χρόνον ἀρκετὸν δοκιμάζων εἰς ἕκαστον βαθμόν.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι ἐχρειάζοντο τότε ἐπιστασίαν καὶ διοίκησιν φρονίμου τινὸς καὶ γνωστικοῦ ἀνδρὸς, στολισμένου μὲ λόγον καὶ πρᾶξιν, ὁποῖος ἦτο ὁ ἅγιος, διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ Κυζίκου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τότε λοιπὸν μὲ τὰς πολλάς του διδασκαλίας κατήρτισεν ὁ μακάριος τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐξήγησε τὰ βαθύτερα καὶ ἀσαφῆ τῆς Γραφῆς νοήματα· καὶ ἐστόλισε μὲν τὰς ἐκκλησίας τῶν πιστῶν μὲ λόγους πανηγυρικοὺς καὶ ἐγκωμιαστικούς· ἐγλύκανε δὲ μὲ μελῳδίας καὶ ᾄσματα καὶ τροπάρια [1] τὸ σκληρὸν καὶ βαρὺ τῶν ἐν ταῖς ἑορταῖς γινομένων ἀγρυπνιῶν. Λέων δὲ ὁ Ἴσαυρος (διότι ἔφθασε μέχρις αὐτοῦ ὁ ἅγιος, ὡς εἴπομεν) ἀντὶ νὰ ἦναι βασιλεὺς καὶ μονάρχης ἔγεινε τύραννος σκληρὸς, καὶ ἤρχισε νὰ ὁρμᾷ κατὰ τοῦ Θεοῦ· ἐπεχείρησε δηλαδὴ ὁ ἀλητήριος νὰ ἀθετῇ τὰς ἱερὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι παριστῶσι τὸν μὲ σάρκα πολιτευσάμενον Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὔτε μὲ νουθεσίας, οὔτε μὲ ἀποδείξεις τῶν Γραφῶν ἐπείθετο, ὅτι πρέπει νὰ τιμῶνται καὶ νὰ προσκυνῶνται αἱ ῥηθεῖσαι ἅγιαι εἰκόνες. Ὄχι μόνον δὲ τοῦτο ἐποίει, ἀλλ' ἀκόμη κατέκαυσεν ὁ δυσσεβὴς καὶ τὰ βιβλία, ὅσα συνέγραψεν ὁ ἅγιος οὗτος Γερμανὸς, διὰ μέσου τῶν ὁποίων παριστᾶτο μὲν ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος τῆς ὀρθοδοξίας, ἠλέγχετο δὲ ἡ κακοδοξία τῶν δυσσεβῶν αἱρετικῶν καὶ εἰκονομάχων. Ὅτε λοιπὸν ταῦτα ἠκολούθησαν, ὁ ἅγιος Γερμανὸς ἐστοχάσθη, ὅτι διδάσκων αὐτὸν δὲν κάμνει ἄλλο, παρὰ νὰ λαλῇ εἰς κωφὸν καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, μεθυσμένον ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν, καὶ μὴ θέλοντα νὰ ἀνανήψῃ καὶ νὰ διορθωθῇ.

Ὅθεν βαλὼν τὸ ὠμοφόριόν του ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν γονικόν του οἶκον, τὸν λεγόμενον τοῦ Πλατανίου, ἐκεῖ ἡσύχαζε. Φθάσας λοιπὸν εἰς χρόνους ἐννενήκοντα, εἰς γῆρας καλὸν καὶ βαθὺ, ἐτελείωσεν ὁ μακάριος τὴν ζωήν του καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ὄχι μόνον ὅτε ἐφέρετο διὰ νὰ ἐνταφιασθῇ ἠλευθέρωσε πολλοὺς ἀπὸ ἀσθενείας διαφόρους, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν του ἀναβρύει καθ' ἑκάστην ἰατρείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας· ἐνεταφιάσθη δὲ αὐτὸ εἰς τὸ εὐαγὲς μοναστήριον τῆς χώρας. Ἡ δὲ σύναξις καὶ ἑορτή του τελεῖται ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1]

---

[1] Καθὼς τὰ Τροπάρια ταῦτα φέρονται ἐπιγεγραμμένα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου Γερμανοῦ.

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ καὶ ταῦτα προστίθενται παρὰ Μελετίῳ. Ἤγουν ὅτι ὅτε εὐνουχίσθη εἶχεν ἤδη παρέλθη ἡ ἡλικία ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι συνήθεια νὰ γίνεται ὁ εὐνουχισμός· ὅτι ἔγεινε Πατριάρχης ὄχι ἀπὸ τὸν Πάπαν Γρηγόριον τὸν Β'. ὡς ψευδῶς λέγουσιν οἱ τοῦ Πάπα κόλακες, ἀλλ' ἀπὸ τὴν συναθροισθεῖσαν Σύνοδον ἐπὶ Ἀρτεμίου τοῦ καὶ Ἀναστασίου· ὅτι ἐπατριάρχευσε χρόνους δεκατέσσαρας καὶ μῆνας πέντε, καὶ ἡμέρας ἑπτά· καὶ ὅτι ἔγραψε λόγον διηγηματικὸν πρὸς Ἄνθιμον τὸν διάκονον περὶ τῶν γενομένων Συνόδων μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ, καὶ ἄλλα τινά. Σημειοῖ δὲ ὁ Δοσίθεος σελ. 626 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ὁ ἅγιος Γερμανὸς ἐξοριζόμενος, ἔλαβε τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἥτις ἦτο ἱστορημένη διὰ ψηφίδων ἐπάνω εἰς σανίδας καὶ ἔγραψε μὲ τὴν ἰδίαν του χεῖρα εἰς χαρτίον τὰ γράμματα ταῦτα «Διδάσκαλε, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς·» ἐκόλλησε δὲ τὸν χάρτην εἰς τὴν εἰκόνα, ἔπειτα ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ δὲ εἰκὼν, ὡ

Digitized by Google

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *Βλάχος ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχξϐ' (1682), ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Σώφρων ὑπάρχων, ὦ Ἰωάννη Βλάχε,
» Ἀθλεῖς ἄριστα δι' ἀγάπην Κυρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ.

» Θηρὸς τὸ πικρὸν δῆγμα τῇ Γλυκερίᾳ,
» Ὑπεργλυκάζον ὡς ἀληθῶς ἦν μέλι.
» Ἐν τριτάτῃ δεκάτῃ δάκε καὶ κτάνε θὴρ Γλυκερίαν.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου τοῦ βασιλέως καὶ Σαβίνου ἡγεμόνος, ἐν ἔτει ρμά (141), εὑρισκομένη κατὰ τὴν Τραϊανούπολιν, (ἥτις κεῖται εἰς τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, Τράνι κοινῶς λεγομένη). Ὅταν λοιπὸν ἐθυσίαζεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὰ εἴδωλα, ἡ ἁγία αὕτη ἔγραψεν ἐπάνω εἰς τὸ μέτωπόν της τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, κηρύττουσα καὶ ὀνομάζουσα ἑαυτὴν χριστιανὴν καὶ δούλην Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἡ ἁγία ἐμβᾶσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ προσευχηθεῖσα εἰς τὸν Χριστόν, ἐκρήμνισε τὸ εἴδωλον τοῦ Διός, καὶ κατεσύντριψεν αὐτό. Οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ εὑρεθέντες ἐκεῖ, ἔρριπτον μὲν πέτρας κατὰ τῆς μάρτυρος, πλὴν δὲν ἐκτύπων αὐτήν· διὸ κρεμάσαντες τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὰς τρίχας, ἐξέσχισαν αὐτήν. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν τῇ ἔδωκαν οὔτε φαγητὸν, οὔτε ποτὸν εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν· ἀλλ' ἄγγελος Κυρίου ἔφερε τροφὴν εἰς αὐτὴν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔπαθε κἀνὲν κακὸν, ἀπὸ ὅσα ὁ ἡγεμὼν ἐστοχάζετο, ὅτι θὰ πάθῃ διὰ τὴν πεῖναν. Μάλιστα δὲ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν μεγάλην ἔλαβεν αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του, ὅτε εὗρον εἰς τὴν φυλακὴν ἀγγεῖον καὶ ψωμία καὶ γάλα καὶ νερὸν, ἐνῷ ἡ φυλακὴ ἦτο κλεισμένη ἀσφαλῶς, καὶ κανεὶς δὲν ἐμβῆκεν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ τὰ φέρῃ.

Μετὰ ταῦτα ἔβαλον τὴν ἁγίαν εἰς κάμινον πυρός· πεσοῦσα δὲ δρόσος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ἔσβυσε τὴν φωτίαν, ὅθεν ἡ ἁγία ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβής. Ὕστερον ἐξέβαλον τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της ἕως εἰς τὸ μέτωπον· εἶτα δέσαντες τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας της, ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν, ὑποκάτω της δὲ ἔστρωσαν πέτρας· ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβὰς, ἔλυσεν αὐτὴν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἰάτρευσε τὴν κεφαλήν της. Ὅθεν τὸ θαυμάσιον τοῦτο βλέπων ὁ δεσμοφύλαξ Λαοδίκιος ἐξεπλάγη, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἡ δὲ ἁγία πάλιν ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ παρεδόθη διὰ νὰ τὴν φάγωσι τὰ θηρία. Ἓν δὲ ἀπὸ αὐτὰ ἐδάγκασεν αὐτὴν ὀλίγον τι, καὶ ἐκ τοῦ ὀλίγου ἐκείνου παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν Ἡράκλειαν. [1]

τοῦ θαύματος! ἐστάθη ὀρθία, καὶ διὰ τεσσάρων ἡμερῶν ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ ἐγνώσθη τῷ Πάπᾳ δι' ἀποκαλύψεως. Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο. ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἔρριψαν πανταχοῦ ὅλας τὰς εἰκόνας τοῦ βασιλέως Κόνωνος, καὶ μὲ πολλὴν καταφρόνησιν κατεκρήμνιζον αὐτὰς καὶ κατεπάτουν, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνος ἐξέβαλε τὰς εἰκόνας. Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη σημειόνει ὁ ῥηθεὶς Δοσίθεος σελ. 622 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ὁ ἅγιος Γερμανὸς ἦτο ἄνθρωπος ἐνάρετος καὶ προορατικώτατος, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Μεταφραστὴν, ὅτε ὁ ἅγιος Γερμανὸς μετέβαινεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπήντησεν αὐτὸν ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ νέου, καὶ ἐβόησεν αὐτῷ λέγουσα, Εὐλόγησον Δέσποτά μου τὸν καρπὸν, τὸν ὁποῖον βαστάζω εἰς τὴν κοιλίαν μου. Ὁ δὲ ἅγιος προβλέπων τὸ μέλλον, ἀπεκρίθη αὐτῇ, «Εὐλογησάτω αὐτὸν ὁ Κύριος διὰ πρεσβειῶν τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου·» καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐφάνη αὐτῇ ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ πατριάρχου μία ἀναμμένη λαμπάς. Ὅθεν ὅτε ἐγεννήθη τὸ παιδίον, ὠνομάσθη Στέφανος κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἁγίου, ἡ ὁποία ἐπρομήνυεν ἀκόμη καὶ τὸ μαρτύριον, ὅπερ ἔμελλε νὰ πάθῃ ὁ ἅγιος. Ὅρα καὶ εἰς τὸν νέον Ἐκλόγιον τὴν φρικτὴν διήγησιν τὴν ὁποίαν γράφει ὁ θεῖος οὗτος Γερμανὸς ἐν τῷ περὶ μετανοίας λόγῳ αὐτοῦ· ἤτοι περὶ τοῦ πολλάκις ἁμαρτάνοντος καὶ μετανοοῦντος, εἶτα πάλιν ἁμαρτάνοντος. Ἂν καὶ ἡ διήγησις αὕτη παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ ἀναφέρεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀμφιλοχίου.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Περὶ τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Γλυκερίας ταύτης γράφει ὁ Δοσίθεος ἐν σελ. 619 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι εἰς τὴν Ἡράκλειαν εὑρίσκετο μία χαλκίνη λεκάνη, ἡ ὁποία ἐδέχετο τὰ θεόρρυτα μύρα, ἅπερ ἀνέβρυον ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς ἁγίας ταύτης Γλυκερίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐγίνοντο πολλὰ θαύματα, ὡς ἱστορεῖ ὁ Θεοφύλακτος. Ἐχρησίμευε δὲ ἡ χαλκίνη λεκάνη ἐκείνη διὰ νὰ γίνεται ἐν αὐτῇ ὁ ἁγιασμὸς ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μάρτυρος. Ὁ δὲ τότε Ἡρακλείας, εὑρὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν μίαν λεκάνην χρυσῆν καὶ θυμιαστὴν, ἠγόρασεν αὐτὴν καὶ ἔβαλε νὰ γίνεται ἐν αὐτῇ ὁ ἁγιασμὸς ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μάρτυρος, διατὶ ἡ χαλκίνη· ὅθεν πλέον δὲν ἐγίνοντο θαύματα. Διὰ δὲ τὰ δάκρυα καὶ τὰς προσευχὰς τοῦ Ἡρακλείας, ἀπεκαλύφθη

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος* ΛΑΟΔΙΚΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Λαοδίκιος ἐν μέσῳ λαῶν, Λόγε,
» Θεὸν καλῶν σε, πρὸς δίκην ἦχθη ξίφους.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΕΡΓΙΟΥ *τοῦ ὁμολογητοῦ.*

* » Ὁ Σέργιός μοι πῶς τελευτᾷς τὸν βίον ;
» Κοινῷ τέλει τέθνηκα, καὶ ζῶν εἰμί σοι. [1]

Οὗτος ὁ ἅγιος, ἀπὸ γένος ὢν ἔνδοξον καὶ μεγάλον, ἦτο καὶ μέγας κατὰ τὴν ψυχήν, ζῶν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωλέ (835). Ἡρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ῥηθέντα διώκτην καὶ εἰκονομάχον Θεόφιλον, ἐπειδὴ ἐπροσκύνει τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἐδέθη ἀπὸ λαιμὸν μὲ σχοινίον, καὶ πομπευθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς, ἔλαβεν ὕβρεις καὶ καταφρονήσεις πολλάς. Στερηθεὶς δὲ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα ὁ ἀοίδιμος, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἔπειτα ἐξωρίσθη ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του Εἰρήνην καὶ μὲ τὰ τέκνα του, καὶ ὑπέμεινεν ἀνδρείως τὰς διαφόρους θλίψεις τῆς ἐξορίας. Καλεσθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ θανάτου, ἵνα λάβῃ τῆς ὁμολογίας τὸν ἄφθαρτον στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΣΙΚΑΚΟΥ *ἐπισκόπου Συνάδων.*

* » Ὁ Παυσικάκου προστρέχων τῷ λειψάνῳ,
» Παθῶν κακούντων παῦσιν εὑρίσκει ξένην.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει φπέ (585), καὶ πατρίδα μὲν εἶχε τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ εὑρισκομένην Ἀπάμειαν, οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ὀνομαστοὶ καὶ τρόφιμοι τῆς ἀληθοῦς πίστεως τῶν χριστιανῶν. Ὢν δὲ ἀκόμη νέος, κατεδάμαζε τὸν ἑαυτόν του μὲ ὑπερβολικὴν νηστείαν καὶ προσευχὴν, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν, ὅθεν ἔγεινεν ὕστερον μοναχός· ἔκτοτε δὲ ἐτρέφετο μὲ ὀλίγον ψωμίον καὶ νερὸν, μετεχειρίζετο δὲ καὶ τὴν τέχνην τῆς ἰατρικῆς, καὶ ἰάτρευε ταυτοχρόνως τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς, διώκων τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, θεραπεύων τὰ παιδία ὅσα ἐγεννῶντο κολοβὰ καὶ παράσημα, ἀνώρθωνε τοὺς ἔχοντας κύρτωμα (καμπούραν) εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐποίει θαυμάσια.

Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλήν του φήμην ἐγνωρίσθη εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως· οὗτος δὲ ἦτο ὁ ἐπὶ Μαυρικίου θαυμάσιος Κυριακὸς, [1] ὁ ὁποῖος ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τῶν Συνάδων. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Σύνναδα, τὴν ἐπαρχίαν του, ἐδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς νοητοὺς λύκους· ἤτοι τοὺς αἱρετικοὺς, μὲ τὴν σφενδόνην τῶν λόγων του, καὶ μὲ τὴν κοπτερὰν μάχαιραν τῆς διδασκαλίας του ἀπέκοψεν αὐτοὺς ἀπὸ τὸ ὑγιὲς σῶμα τῶν χριστιανῶν, ὡς σαπημένα μέλη, καὶ ἔρριψεν αὐτοὺς ἔξω τῆς ἐκκλησίας, διὰ νὰ μὴ προξενήσωσι βλάβην καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ὑγιαίνοντα μέλη. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐχάρισεν εἰς τὸ ποίμνιόν του τὴν ἀσφάλειαν ὁμοῦ καὶ σωτηρίαν. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἰάτρευσε τὸν βασιλέα Μαυρίκιον ἀπὸ ἓν πάθος τὸ ὁποῖον εἶχεν· ὅθεν ὁ βασιλεὺς μὲ χρυσόβουλλον ἐδιώρισε νὰ δίδῃ εἰς τὰ Σύνναδα ἐτησίως μίαν λίτραν χρυσίου· ἐπιστρέφων δὲ εἰς τὰ Σύνναδα καὶ φθάσας εἰς τόπον καλούμενον Σόλωνα, ἐπειδὴ οἱ συνοδοιπόροι του ἐκινδύνευαν ἀπὸ τὴν δίψαν, διὰ προσευχῆς του ἀνέβλυσεν ἐκεῖ νερὸν καὶ ἐπαρηγόρησε τὴν δίψαν των. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν κατορθώματα διήνυσε τὴν ζωήν του ὁ ἅγιος, καὶ γενόμενος εἰς πολλοὺς αἴτιος σωτηρίας, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν μέλλουσαν.

—

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ *ἐπίσκοπος Τιβεριάδων ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀνδρὸς κεφαλὴν ἱεροῦ τέμνει ξίφος,
» Αἵματα συζεύξαντος ἱερωσύνῃ.

αὐτῷ ὅτι ἡ χρυσῆ ἐκείνη λεκάνη ἦτο ἀκάθαρτος· διὸ ἔφερεν αὖ τὴν εἰς τὸν τότε πατριάρχην ἅγιον Ἰωάννην τὸν Νηστευτὴν, καὶ ἐξετάσας ἐκεῖνος εὗρεν, ὅτι ἄρχων τις σοφὸς καὶ μάγος, Παυλῖνος ὀνόματι, ἔχυσεν αἵματα μέσα εἰς τὴν λεκάνην ἐκείνην τρόπῳ θυσίας, καὶ ἐγοήτευε μὲ τὴν ἐπίκλησιν τῶν δαιμόνων ὡς εἰδωλολάτρης. Ὅθεν ἀναφέρεται τῷ βασιλεῖ Μαυρικίῳ τὸ δρᾶμα, καὶ ὁ μὲν Νηστευτὴς διϊσχυρίζετο ἀπὸ Γραφικὰ ῥητὰ, ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ αὐτῷ παιδεία νομικὴ καὶ κατὰ κανόνα, ὁ δὲ Μαυρίκιος ἐπαλούκωσεν αὐτὸν, τοὺς δὲ υἱούς του ἀπεκεφάλισεν, ὡς συγκοινωνοὺς ὄντας τῆς μαγείας τοῦ πατρός των· (ὅρα, ὦ ἀναγνῶστα, πόσην πικρὰν τιμωρίαν λαμβάνουσιν οἱ μάγοι καὶ γόητες.)

[1] Τοῦτο τὸ δίστιχον εἶναι κατ' ἐρωταπόκρισιν καὶ φαίνεται ὅτι ἐρωτᾷ ὁ Χριστὸς, ἀποκρίνεται δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ὅσιος.

[1] Ὁ Κυριακὸς οὗτος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Νηστευτὴν Ἰωάννην, πατριαρχεύσας ἔτη ἑνδεκα.

Digitized by Google

* Ὁ ὅσιος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ὁ πρεσβύτερος τῆς μονῆς τῆς Ἐφάψεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τρέψας φάλαγγας δαιμόνων Νικηφόρος,
» Ἀπῆλθεν ἔργῳ πρὸς Θεὸν νικηφόρος.

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῆς ἁγίας Γλυκερίας σεβασμίου καὶ θείου ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης.

* Ὁ ὅσιος ΕΥΘΥΜΙΟΣ ὁ νέος ὁ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μονῆς τῶν Ἰβήρων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Θύων ὁ Εὐθύμιος ἀγνὴν θυσίαν,
» Ἥλιος ὥπτερ ἐξέλαμψε κατ' Ἄθω. [1]

* Ὁ ὅσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Ἴβηρ, ὁ πατὴρ τοῦ ῥηθέντος Εὐθυμίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† Λιπὼν τὰ τερπνά, ὦ Ἰωάννη, βίου,
» Νῦν τοῖς ἀγαθοῖς ἐντρυφᾷς τοῦ Κυρίου.

* Ὁ ὅσιος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Ἴβηρ, ὁ συγγενὴς τοῦ ῥηθέντος Εὐθυμίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

† » Ἐκεῖ κατοικεῖς ἔνθα συγγενὲς γένος,
» Καύχημ' ὁσίων, ὦ Γεώργι' εὐθύφρον.

* Ὁ ὅσιος ΓΑΒΡΙΗΛ ὁ Ἴβηρ. ὁ θείας φωνῆς ἀκηκοὼς καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς θαλάσσης τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Πορταϊτίσσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Μορφὴν Ἀγνῆς σὺ Γαβριὴλ κρατεῖς ξένως·
» Ὢ τῆς χάριτος, ἧς ἔτυχες τρισμάκαρ!

* Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρες Ἰβηρῖται, οἱ τοὺς λατινόφρονας ἐλέγξαντες, τὸν βασιλέα, φημὶ, Μιχαὴλ, καὶ τὸν Πατριάρχην Βέκκον, ἐν τῇ θαλάσσῃ βληθέντες τελειοῦνται. [3]

† » Ὑπὲρ πατρώων ἐπνίγητε δογμάτων,
» Καὶ πρὸς γαληνοὺς ὡρμίσασθε λιμένας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΣΙΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν τῇ Χίῳ.

» Ἔσαινεν Ἰσίδωρον ἐλπὶς τοῦ στέφους,
» Καὶ πρὸς τομὴν ἐπεῖγεν, ἐξ ἧς τὸ στέφος·
» Ἐν δ' Ἰσίδωρον ἄορ δεκάτῃ τάμεν ἠδὲ τετάρτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπιτήδευμα καὶ τὴν τάξιν ἐπέχων τοῦ καλουμένου Ὀπτίωνος. [1] Καταπλεύσας δὲ εἰς τὴν νῆσον Χίον μὲ τὸν βασιλικὸν στόλον τοῦ ὁποίου ἦτο ναύαρχος ὁ Νουμέριος, διεβλήθη ἀπό τινα Ἰούλιον Κεντυρίωνα πρὸς τὸν ῥηθέντα Νουμέριον, ὅτι σέβεται μὲν καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, εἰς δὲ τὰ εἴδωλα δὲν προσφέρει θυσίαν. Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ὁ Νουμέριος βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου εἰς τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Μυρόπης·) τὸν μὲν ἁπλοῦν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Λειμωνάριον, τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Κατὰ τὴν τιμίαν καὶ ἔνθεον διδασκαλίαν, » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΡΑΠΟΝΤΟΣ.

» Ὤφθης θεράπων, οἷα θύτης τοῦ Λόγου,
» Ὤφθης Θεράπων καὶ δι' αἵματος, πάτερ,

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεράπων πόθεν κατήγετο, καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἐγεννήθη, καὶ εἰς ποίους χρόνους, ἢ εἰς ποίους ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς παρασταθεὶς ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον δὲν ἠξεύρομεν, καθότι τὰ ὑπομνήματα τῆς ζωῆς του ἐχάθησαν ἀπὸ τὸν πανδαμάτορα χρόνον. Ὅτι δὲ ὁ ἅγιος οὗτος μετεχειρίσθη τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ὁλοῦσιν αἱ ἅγιαι εἰκόνες αὐτοῦ, εἰς τὰς ὁποίας ἱστορεῖται ὡς μοναχός. Ὅτι δὲ ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος Κύπρου, καὶ ὅτι προσεφέρθη εἰς τὸν Χριστὸν δι' αἵματος καὶ ἐτελείωσεν

---

[1] Ὅρα τὸν βίον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, ὅστις, ἐλλιπεστι συνεγράφη ὑπὸ Μανουὴλ τοῦ μεγάλου ῥήτορος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὗτος ὁ πατὴρ ἡμῶν Εὐθύμιος· » ὁμοίως καὶ ἡ Ἀσματικὴ τούτου ἀπολουθία παρὰ τοῦ αὐτοῦ Μανουὴλ ἐμελουργήθη. (σώζονται ταῦτα ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων).

[2] Ὅρα εἰς τὸν ῥηθέντα βίον τοῦ Εὐθυμίου ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ.

[3] Ὅρα τὴν ἀπολουθίαν τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων.

[1] Ἐκ τοῦ Optio· ἐνταῦθα σημαίνει τάγμα ἀναπληροῦν τοὺς ἐν πολέμῳ πίπτοντας στρατιώτας. Σ. Ε.

Digitized by Google

ἀγῶνα μαρτυρικὸν, ταῦτα παρελάβομεν ἀπὸ τὴν παλαιὰν φήμην, ἡ ὁποία κατὰ διαδοχὴν ἔφθασεν ἕως εἰς ἡμᾶς· ὅθεν καὶ πιστεύομεν ὅτι εἶναι ἀληθῆ, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐδιδάχθημεν διὰ ζώσης φωνῆς παρὰ τῶν προγενεστέρων καὶ εἰδότων αὐτά. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐμελέτων νὰ λεηλατήσωσι τὴν Κύπρον, διότι τότε ὁ ἅγιος ἐφάνη εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ λείψανόν του, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸ μεταθέσωσιν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ τὸ φέρωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν τώρα ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκεται ἀναβλύζει πάντοτε πηγὰς θαυμάτων εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως. [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ *τοῦ ἐν Κεντουκέλλαις.*

* » Τὴν τῆς κεφαλῆς ἐκτομὴν εὑρὼν σκάφος,
» Περᾷ ταχύπλους Ἀλέξανδρος ἐκ ῥίου.

* Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σπθ' (289), στρατιώτης εὑρισκόμενος εἰς τὴν Ῥώμην εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τοῦ Κόμητος Τιβεριανοῦ. Ὅτε λοιπὸν ὁ ῥηθεὶς Κόμης μὲ ὅλον τὸ τάγμα του ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα, ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ὄχι μόνον δὲν κατεδέχθη νὰ θυσιάσῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς θυσιάζοντας εἰς αὐτὰ ἐνέπαιζεν ὡς τρελλοὺς καὶ ἀνοήτους, καὶ ὡς ἔχοντας χαμένας τὰς φρένας των, ἐπειδὴ ἀφῆκαν μὲν τὸν Δημιουργὸν τοῦ κόσμου Θεὸν, ἐλάτρευον δὲ τοὺς ἀκαθάρτους δαίμονας. Ὅθεν διὰ τὸν ἐμπαιγμὸν αὐτὸν ἐφέρθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανόν· ἐνῶ δὲ ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν, ἐφάνη πρὸς τὸν ἅγιον ἄγγελος Κυρίου, ὅστις παρεκίνησεν αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν καρδίαν του θάρρος καὶ δύναμιν. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐδοκίμαζε μὲν νὰ χωρίσῃ τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίασε, καθότι ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Ἀλέξανδρος ἔμενεν ἀμετάθετος εἰς τὴν πίστιν· μάλιστα δὲ ἰδὼν καὶ αὐτὸς, παρομοίως μὲ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, τοὺς οὐρανοὺς ἠνεῳγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καθεζόμενον εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς, ἐφαιδρύνθη εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἔλαμψε περισσότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον (διότι ἦτο ὁ ἅγιος φύσει πολλὰ ὡραῖος, καὶ εἶχεν ἀγγελοειδὲς πρόσωπον). Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐξετάσῃ τὸν ἅγιον, ἀλλὰ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν ἄνωθεν Τιβεριανὸν, τὸν ὁποῖον καταστήσας ἔπαρχον ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον. Παραδώσας λοιπὸν τὸν ἅγιον εἰς τὸν Τιβεριανὸν, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ τιμωρήσῃ μὲ διαφόρους τιμωρίας τὸν μάρτυρα καθ' ὁδὸν, καὶ ἐὰν δὲν πεισθῇ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐξάπαντος νὰ τὸν θανατώσῃ. Ὁ δὲ Τιβεριανὸς ὅτε ἐκίνησε διὰ τὸν δρόμον, ἔβαλε τὸν ἅγιον εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔπεισεν αὐτὸν, ἔκαυσε τὰς πλευράς του μὲ τὰς λαμπάδας· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ στρώσωσι τὴν γῆν μὲ τριβόλια, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ νὰ ῥίψωσι τὸν μάρτυρα καὶ νὰ δέρωσιν αὐτὸν μὲ ῥαβδία. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιφανεὶς, ἐνεδυνάμωσεν αὐτὸν, δι' ὃ καὶ ὑπέμεινεν εὐκόλως τὴν βάσανον· ἔγειναν ὅμως πληγαὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Ἠκολούθει δὲ πλησίον εἰς τὸν μάρτυρα ἡ μήτηρ του Ποιμενία, λυπουμένη καὶ δεομένη τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τὸ ἄθλον τῆς ἐκβάσεως. Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Φιλιππούπολιν, ἐξῆλθον ὅλοι οἱ χριστιανοὶ εἰς ὑπάντησιν τοῦ ἁγίου, καὶ κατεφίλουν τὰς ἁλύσεις του· ταῦτα δὲ βλέπων ὁ μάρτυς, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, ὅτι ἠξιώθη νὰ λάβῃ τοιαύτην φιλοφροσύνην.

Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Παρεμβολαὶ, ἐκεῖ πάλιν ὁ ἔπαρχος ἔβαλε τὸν μάρτυρα εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἔδειρεν αὐτὸν δυνατά· εἰς δὲ τὴν Βέρροιαν παραγενόμενος ὁ ἅγιος ἐπειδὴ ἔλειψε τὸ ὕδωρ, ἀνέβλυσεν ὕδωρ διὰ προσευχῆς του. Ἐκεῖ δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐνῶ ἔμελλον οἱ δήμιοι νὰ χύσωσιν ἐπάνω εἰς τὰς πλάτας τοῦ ἁγίου ἔλαιον βρασμένον, ἐγύρισε τὸ ἀγγεῖον καὶ ἐχύθη ἔξω τὸ ἔλαιον, τὸ ὁποῖον κατέκαυσε πολλοὺς ὑπηρέτας τοῦ ἐπάρχου· μετὰ ταῦτα ἐδάρη ὁ ἅγιος μὲ χονδρὰ ῥαβδία, καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, πάλιν ἐδάρη. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τόπον καλούμενον Δροιζίπαρα, ἔλαβε τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, κατὰ τὸν ἐκεῖ τρέχοντα ποταμόν· ὁ δὲ δήμιος ὅστις ἔμελλε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, ἀνέβαλε τὴν προσταγὴν τοῦ ἐπάρχου καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ θανατώσῃ τὸν ἅγιον, ἐπειδὴ ἔβλεπε τριγύρω ἀγγέλους οἵτινες τὸν ἐφύλαττον. Ὅθεν ὁ ἴδιος ἅγιος προσηυχήθη καὶ ἐπαρακάλεσε τοὺς ἀγγέλους νὰ μακρύνωσιν ὀλίγον ἀπὸ πλησίον του, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἐμακρύνθησαν, ἐδυνήθη ὁ δήμιος καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν· ὅθεν ἀνέβη ὁ μακάριος νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ἄλλου ἱερομάρτυρος Θεράποντος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕβδόμην τοῦ παρόντος Μηνός.

Digitized by Google

αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τόπῳ καλουμένῳ Κεντούκελλαι.

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΒΑΡΒΑΡΟΥ, καὶ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῷ πρὸς θάλασσαν.*

* » Τριῶν συνάθλων ταῖς τετμημέναις κάραις,
» Τρία Τριὰς τίθησιν ἄξια στέφη.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΙΟΥ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων τοῦ ἐν ἔτει αροέ (1175), ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντος.

† » Λεόντιόν τι, ὦ Λεόντιε, πνέων,
» Σκιᾶν καθεῖλες, οἷα μικρὰν ἐμπίδα. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΑΡΚΟΣ ὁ Κρὴς, ὁ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχμγ' (1643), ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἦγεῖτο οὐδὲν Μάρκος ὁ Κρὴς τὸ ξίφος,
» Βλέπων ἀκλινῶς πρὸς τὸ ἐκ ξίφους στέφος. [2]

Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ Βουλγάρεως ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αωβ' (1802). [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΧΩΜΙΟΥ.

» Ὁ Παχώμιος, λεπτύνων σαρκὸς πάχος,
» Ψυχὴ συνῆγε πρὶν μεταστῆναι στέαρ. [4]
» Πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ Παχώμιον ἔνθεν ἄειραν.

Οὗτος ὁ ὅσιος ματὴρ ἡμῶν Παχώμιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τῆς κάτω Θηβαΐδος, ζῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τκγ' (323) υἱὸς γονέων ἀσεβῶν καὶ προσκυνούντων τὰ εἴδωλα, μὲ τοὺς ὁποίους ἐλθὼν ὁ ἅγιος μίαν φορὰν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, ἤκουσε τοῦ ὑπηρέτου τοῦ ναοῦ λέγοντος εἰς τοὺς γονεῖς του, οἵτινες ἐπρόσφερον θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, «Σηκώσατε ἀπ' ἐδῶ τὸν ἐχθρὸν τῶν Θεῶν καὶ διώξατέ τον», ἔλεγε δὲ τοῦτο διὰ τὸν Παχώμιον, διότι ἐφοβεῖτο ὡς φαίνεται τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον ἐκατοίκει εἰς τὸν ναὸν, τὴν μέλλουσαν τοῦ ἁγίου ἀρετήν· πιὼν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ κρασίον, τὸ προσφερθὲν εἰς τὸν δαίμονα, εὐθὺς τὸ ἐξήμεσε. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν, συνηριθμήθη μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀφήσας τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀνωτέραν Θηβαΐδα, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔλαβε τὸ ἅγιον Βάπτισμα· εἶτα ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔτρεξεν εἰς τὴν ἔρημον. Ὅτε λοιπὸν μετέβαινε κατὰ τὸν τόπον τῆς Ταβεννησίας, ἦλθεν εἰς αὐτὸν φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ἡ ὁποία ἐφανέρωνεν, ὅτι ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦτο ἐπιτήδειος διὰ νὰ κτισθῇ μοναστήριον, καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ συναχθῇ εἰς αὐτὸ πλῆθος μοναχῶν· ὅθεν ἐκεῖ ἐκτισε τὸ μοναστήριόν του ὁ ὅσιος. Παρερχομένου δὲ τοῦ καιροῦ, ἔτρεξαν εἰς τὸ μοναστήριον πολλοὶ ἀδελφοὶ καὶ ἔγειναν μοναχοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἡγιασμένος Θεόδωρος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο ζηλωτὴς τοῦ βίου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ὁσίου Παχωμίου· καὶ τόσον παλλὰ ἐκαθαρίσθη διὰ τῆς ἀπαθείας, καὶ εἰς τόσον ὕψος ἀνέβη θεωρίας, ὥστε ἔβλεπε τὰς καθαρὰς ψυχὰς τῶν ἁγίων, ὅτε ἀνέβαινον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔβλεπεν ὡς παρόντα ὅσα ἐγίνοντο εἰς μακρυνὰ μέρη, καὶ ἐπρόλεγεν ὡς ἐνεστῶτα ὅσα ἔμελλον νὰ γείνωσι.

Πρὸ τοῦ δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἅγιος Παχώμιος, ἠριθμήθη τὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν τῶν προσρεξάντων εἰς αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὑρέθησαν μοναχοὶ χίλιοι τετρακόσιοι. Ἀπὸ δὲ τὸ τοσοῦτον πλῆθος γίνεται φανερὸν, ὅτι ὁ Παχώμιος ἦτο βεβαίως θεῖος ἀνὴρ καὶ ἀπλησίαστος εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἠκολούθησαν αὐτῷ τόσοι καὶ τόσοι, ὄχι διὰ τρυφηλὴν ζωὴν, ὄχι διὰ προσπάθειαν σαρκὸς, εἰς τὰ ὁποῖα χαίροντες καὶ γλυκαινόμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τοὺς οἴκους καὶ τοὺς συγγενεῖς των· ἀλλὰ διότι ἐθαύμασαν τὴν ἐγκράτειαν καὶ τοὺς ἀσκητικοὺς κόπους του, καὶ διότι ἐπόθουν νὰ μιμηθῶσι καὶ ἐκεῖνοι, ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν ἀσώματον καὶ ἀγγελικήν του ζωήν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας ὁ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριόν του· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. [1]

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Τούτου τὸ μαρτύριον ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[4] Ἤτοι, ὅσον ὁ Παχώμιος ἐλέπτυνε τὴν παχύτητα τῆς σαρκὸς, τόσον ἐσύναγε στέαρ, ἤτοι δύναμιν εἰς τὴν ψυχήν του, ταυτὸν εἰπεῖν δυνατὴν αὐτὴν ἐποίει, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Παύλου τὸ λέγον «Ὅταν ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.»

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν Ἅλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ,

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΧΙΛΛΙΟΥ *ἐπισκόπου Λαρίσσης.*

» Ἀλλεῖ Λάρισσα σὰς ἀριστείας ξένας,
» Μνήμην ἔχουσα καὶ θανόντος σοῦ, πάτερ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τκ' (320), γεννηθεὶς ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐμαθήτευσαν αὐτὸν τὴν εὐσέβειαν, καὶ μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς φιλοσοφίας, ἐδίδαξαν αὐτὸν καὶ τὴν ἐσωτερικήν. Οὗτος λοιπὸν στολίσας ἑαυτὸν μὲ ὅλας τὰς ἀρετὰς, καὶ μὲ τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν, ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους τῆς Ἑλλάδος ἀρχιερεὺς τῆς Λαρίσσης, τῆς εὑρισκομένης ἐν τῇ δευτέρᾳ Θετταλίᾳ. Ὅτε δὲ συνεκροτήθη εἰς τὴν Νίκαιαν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη Σύνοδος ἐν ἔτει τκέ (325), ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν καὶ ὁ θεῖος οὗτος Ἀχίλλιος, καὶ ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ συναθροισθέντας θεοφόρους πατέρας· ἀφ' οὗ δὲ καθεῖλε τὸν Ἄρειον καὶ τοὺς συντρόφους του, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Λάρισσαν. Οὗτος ὁ ἅγιος πολλοὺς μὲν ναοὺς κατεκρήμνισε τῶν εἰδώλων, πολλὰς δὲ ἐκκλησίας ἔκτισεν ἐκ θεμελίων καὶ μὲ πάντα στολισμὸν τὰς ἐστόλισεν. Οὗτος καὶ δαιμόνια ἐδίωξεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἄλλα δὲ πάμπολλα θαύματα ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ ἐτελείωσε τὴν ζωήν του.

—

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΒΑΡΒΑΡΟΥ *τοῦ μυροβλύτου.* [1]

† » Βάρβαρον οὐχί, εὐγενῆ δὲ δεικνύει,
» Ἡ μυρόβλυσις ἐκ τάφου τοῦ σοῦ, πάτερ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ *τοῦ ἡγιασμένου.*

» Δῶρόν σε θεῖον Θεόδωρε δεικνύει,
» Ἐν ἁγίοις ἅγιος, ἡγιασμένε.
» Τῇ δέ γε ἑνδεκάτῃ Θεόδωρος ἁρίπτατο γαίης.

Οὗτος ὁ μακάριος Θεόδωρος ἤκμασεν ἐν ἔτει τξ' (360), ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου· μελετήσας δὲ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅλος καθαρισθεὶς διὰ τῆς ἀπαθείας, καὶ σκεῦος γενόμενος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τῆς μεγίστης κλήσεως ἠξιώθη, ἡγιασμένος ὀνομασθείς. Μαθητὴς δὲ χρηματίσας τοῦ μεγάλου πατρὸς Παχωμίου, ὁμότροπος καὶ τῶν ἀρετῶν ἐκείνου μιμητὴς καὶ ζηλωτὴς ἀνεδείχθη· ὅθεν, τὸ τοῦ Ἀββακοὺμ [1] εἰπεῖν, ἀφ' οὗ κατεπτόησεν οὗτος τὰ σκηνώματα τῶν νοητῶν Αἰθιόπων, ἤτοι τῶν ζοφερῶν δαιμόνων, καὶ διέκυψεν ὡς ἐν ἐκστάσει τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ἀπῆλθε πρὸς Θεὸν, ἵνα ἀπολαύσῃ τοὺς στεφάνους δι' ὅσους κόπους καὶ ἱδρῶτας ἔχυσεν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς. Πρὸ τοῦ δὲ νὰ ἀναπαυθῇ, ἰάτρευσε πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν· (ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Παχωμίου ἐν τῇ Καλοκαιρινῇ.) [2]

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.*

* » Ἰδὼν τόπους, οὓς εἶδεν ἔνσαρκος Λόγος,
» Ἀπῆλθες, Ἀλέξανδρε, καὶ τοῦτον βλέπειν.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΥΔΑ, ΑΥΔΙΗΣΟΥ *ἐπισκόπου, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς τριάκοντα ὀκτὼ, πρεσβυτέρων δεκαεξ, διακόνων ἑννέα, μοναχῶν ἓξ, καὶ παρθένων ἑπτά.*

Εἰς τὸν Αὐδᾶν.

* » Ἄμφω πρὸ τῶν σῶν, Αὐδᾶ μάρτυς, ὀμμάτων,
» Τομεὺς κεφαλῆς καὶ βραβεὺς θείου στέφους. [3]

Εἰς τὸν Αὐδιησοῦν.

» Ἐκδὺς ἑαυτὸν Αὐδιησοῦς τῷ ξίφει,
» Ὁρᾷν Ἰησοῦν ἠξιώθη τὸν μέγαν.

Εἰς τοὺς δέκα ἱερεῖς.

* » Τοὺς ἱερεῖς σου, Σῶτερ, ἔκτεινε ξίφος,
» Τὴν ἱεράν σου μὴ προδόντας ἀξίαν.

Εἰς τοὺς δέκα διακόνους.

* » Τοὺς τρισάκις τρεῖς Λευΐτας τετμημένους,
» Στέφει Θεὸς δίς, ὡς ἀθλητολευΐτας.

« Ὄντως ἀληθὴς ἡ θρυλλουμένη παροιμία. » Ὁ δὲ σοφολογιώτατος διδάσκαλος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης ἄριστα ἀνεπλήρωσε τὴν ἀσματικὴν αὐτοῦ Ἀκολουθίαν.

[1] Ἴσως οὗτος εἶναι ὃν ἀναφέρει Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῷ β'. τόμῳ αὐτοῦ.

[1] Τὸ ἀναφερόμενον ῥητὸν ἀνήκει κατὰ τὸ μηναῖον τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ ὄχι εἰς τὸν Ἀββακοὺμ, ἀλλ' εἰς τὸν Δανιὴλ· ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς· βλ. Ἀβ. Γ'. 7. Σ. Ε.

[2] Περιττῶς δὲ εὑρίσκεται ἐδῶ παρὰ τῷ ἐκδεδομένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐπισκόπου Μιτυλήνης, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται.

[3] Σημειώσαι, ὅτι ὁ Αὐδᾶς οὗτος ἑορτάζεται χωριστὰ καὶ κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαρτίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Digitized by Google

Εἰς τοὺς ἓξ μοναχοὺς καὶ ἑπτὰ παρθένους.

* » Εἰ παρθένων ἔδωκεν ἑπτάδα ξίφει, [1]
» Πῶς οὐ παρέξει καὶ μοναχῶν ἑξάδα;

† Ὁ ἅγιος Ἀβδιησοῦς ἦτο ἐπίσκοπος εἰς μίαν πόλιν τῆς Περσίας, Βηθασαχὰρ ὀνομαζομένην· διαβληθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀνεψιόν του πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν, ὅτι δὲν πείθεται εἰς τὸ δόγμα τῶν Περσῶν, ἀλλὰ σέβεται τὸν Χριστὸν, ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ὁμοῦ μὲ ἄλλους τριακονταοκτὼ, ἱερεῖς μὲν δεκαὲξ, διακόνους δὲ δεκαεννέα, μοναχοὺς ἓξ καὶ καλογραίας ἑπτὰ, καὶ ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἀπεστάλη μετὰ τῶν τριάκοντα ὀκτὼ πρὸς Ἀρσηθ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως. Οὗτος δὲ γνωρίσας αὐτοὺς ὅτι ἐπέμενον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ δὲν ἐπείθοντο εἰς τὰ λόγιά του, ἐπρόσταξε νὰ δέσωσι τοὺς ἁγίους μὲ σχοινία, καὶ νὰ σφίγξωσιν αὐτοὺς δυνατά· αὕτη δὲ ἡ βάσανος ἐγίνετο εἰς τοὺς ἁγίους ἑπτάκις τὴν ἡμέραν. Ὅθεν τόσον πολλὰ ἐστενοχωρήθησαν οἱ μακάριοι, ὥστε ἀπὸ τὸ πολὺ σφίγξιμον καὶ τὴν βίαν κατεσυντρίφθησαν τὰ κόκκαλά των, καὶ ἠκούετο ἔξω ὁ κτύπος τῶν κοκκάλων. Ἔπειτα ἐβλήθησαν εἰς φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἐστάλησαν εἰς αὐτοὺς φαγητὰ ἀπὸ τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων· ἀλλ' οἱ ἅγιοι ὄχι μόνον δὲν ἔφαγον ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλ' οὔτε ἐπρόσεξαν εἰς αὐτὰ, οὔτε ὅλως ἐγύρισαν νὰ τὰ ἴδωσι. Ὅθεν ἔγεινε προσταγὴ καὶ ἔμειναν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ ἀοίδιμοι χωρὶς νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσι· μία δὲ γυνὴ φιλόθεος ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ψωμία καὶ νερὸν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ μετὰ ἡμέρας ἐξῆλθον οἱ ἅγιοι ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπιάσθη καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Βηθασαχὰρ, Αὐδὰς ὀνομαζόμενος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψε πρότερον ὁ Θεὸς, ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ, καὶ ὅτι μέλλει νὰ νικήσῃ καὶ νὰ στεφανωθῇ. Ὅθεν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἅγιοι ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα εἰς τὸν ἀρχιερέα τῶν Περσῶν, Μάπτην ὀνομαζόμενον, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἐκήρυξαν οἱ ἅγιοι καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Διὸ πρῶτον μὲν ἐδάρησαν δυνατὰ, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν· ὕστερον δὲ ἀπὸ ἡμέρας τινὰς ἐφέρθη καὶ ὁ ἅγιος Αὐδιησοῦς καὶ ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτὸς, καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

[1] Ἴσως ὁ τύραννος, δηλαδή. Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται οὕτω τὸ δίστιχον τοῦτο «Εἰ παρθένων ἔδωκεν ἑπτάδι στέφος.» Πῶς οὐ παρέξει καὶ μοναχῶν ἑξάδι; ὅπερ εἶναι καταλληλότερον· δηλοῖ δὲ οὕτω γραφόμενον, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸ στέφος καὶ ταῖς παρθένοις καὶ τοῖς μοναχοῖς.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΑΑΚΙΟΣ, ΣΥΜΕΩΝ, καὶ ΒΑΧΘΙΣΟΗΣ πυρὶ τελειοῦνται.

* » Πρὸς ἓν πῦρ ἐκπνέουσι τρεῖς ὁμοφρόνως,
» Ἰσαάκιος, Συμεὼν, Βαχθισόης.

Οἱ ἅγιοι ΑΒΒΑΔΕΣ οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα, ὑπὸ τῶν Βλεμμύων ξίφει τελειοῦνται. [1]

* » Σοὺς Σῶτερ ἄρνας, ὡς ὀδοῦσι ταῖς σπάθαις,
» Μάνδρας ἔσω κτείνουσιν εἰσδύντες λύκοι.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΠΥΛΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ὁ Παπυλῖνος θραῦσιν εὑρὼν ἐκ ξίφους,
» Πύλας πλάνης ἔθραυσε καὶ θεοὺς ἅμα.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἐν Βλαχέρναις, βουνεύροις τυφθεὶς, τελειοῦται.*

* » Ἄσειστος ὄντως πίστεως Πέτρος πέτρα,
» Πρὸς ὃν τὰ νεῦρα πάπυροι, τὸ τοῦ λόγου.

* *Ὁ ἅγιος ΝΙΚΟΛΑΟΣ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

* » Ὁ Νικόλαος ἐκλιπὼν σκιὰν βίου,
» Πρὸς ἄσκιον μετῆλθε φωτὸς χωρίον.

Μνήμη τῆς ἁγίας ΕΥΦΗΜΙΑΣ πλησίον τοῦ νεωρίου λιμένος εἰς τὴν ἁγίαν Δύναμιν.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ ἐκ Μετζόβου, ὁ ἐν Τρικκάλοις μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχιζ' (1617) πυρὶ τελειοῦται.* [3]

† » Ἵν' ἐκφύγῃς πῦρ τῆς γεέννης, παμμάκαρ,
» Τὸ πῦρ ὑπέστης, Νικόλαε εὐθύφρον.

---

[1] Ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον τοῦτο Ἰαμβικὸν, ἄλλοι φαίνονται ὅτι εἶναι οἱ Ἀβδάδες οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἑορταζομένους· κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντες. Φαίνεται δὲ ὅτι πολλάκις ἐπατήθη τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα ὑπὸ διαφόρων βαρβάρων, Περσῶν δηλαδὴ καὶ Βλεμμύων καὶ Ἀγαρηνῶν, καὶ ὅρα σελ. 1189. τῆς Δωδεκαβίβλου.

[2] Οὗτος ἴσως εἶναι ὁ Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος, ὁ μυστικὸς καὶ Χρυσοβέργης ἐπικαλούμενος, ὁ ἀφορίσας τὸν βασιλέα Λέοντα, διὰ τὸν μετὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς τέταρτον γάμον αὐτοῦ. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅπου ἑορτάζεται καὶ ὁ ἄλλος Νικόλαος ὁ Κωνσταντινουπόλεως.

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ καὶ Ἰουνίας. [1]

Εἰς τὸν Ἀνδρόνικον.

» Ἔθνη διδάξας Ἀνδρόνικος μυρίᾳ,
» Πρὸς Χριστὸν ἦλθεν, ὃς καλεῖ πρὸς φῶς ἔθνη.

Εἰς τὴν Ἰουνίαν.

* » Ἰουνία τέθνηκε μηνὶ Ματῳ,
» Ὃς πρῶτός ἐστιν εἰσιὼν Ἰουνίου.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ θάν' Ἰουνίη Ἀνδρόνικός τε.

Οὗτος ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος καὶ μάρτυς ἔδραμεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην ὡς ἂν εἶχε πτερὰ, καὶ ἀνέσπασεν ἀπὸ τὴν ρίζαν τὴν πλάνην τῆς εἰδωλομανίας, ἔχων συνακόλουθον καὶ τὴν ὑπερθαύμαστον Ἰουνίαν, ἡ ὁποία εἶχε νεκρωθῇ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔζη μόνῳ τῷ Χριστῷ. Ὅθεν καὶ οἱ δύω πολλοὺς ἀπίστους προσείλκυσαν εἰς τὴν θεογνωσίαν, καὶ τοὺς μὲν ναοὺς τῶν εἰδώλων κατέστρεψαν, ἐκκλησίας δὲ θείας ἔκτισαν πανταχοῦ, καὶ πνεύματα ἀκάθαρτα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξαν, καὶ πάθη ἀνίατα ἰάτρευσαν. Οὕτω λοιπὸν διαλάμψαντες, ἐπλήρωσαν καὶ αὐτοὶ τὸ κοινὸν χρέος τῆς φύσεως, καθὸ ἄνθρωποι, καὶ διὰ τοῦ θανάτου πρὸς αἰώνιον ζωὴν μετέβησαν. Τούτους ἀναφέρει καὶ ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων « Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. » (Ῥωμ. ις'. 7.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΟΛΟΧΩΝΟΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΠΑΜΦΑΜΗΡ καὶ ΠΑΜΦΥΛΩΝ. [2]

Εἰς τὸν Σολόχωνα.

* » Φυγὼν Σολόχων τοῦ Σατανᾶ τοὺς λόχους,
» Ἄτρωτος ἧκει πρὸς τὸν ὕψιστον Λόγον.

Εἰς τὸν Παμφαμὴρ καὶ Παμφυλῶν.

* Θαρσεῖτε κἂν τύπτησθε, μάρτυρες δύω,
» Θήσει Θεὸς μάλαγμα ταῖς πληγαῖς στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σῃ' (298), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, στρατιώτης ὢν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ὑπὸ τὸν Τριβοῦνον Καμπανὸν ὀνομαζόμενον, ὁμοῦ μὲ χιλίους ἄλλους στρατιώτας. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μετὰ τοῦ Καμπανοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν, ἕκαστος ἀρχιστράτηγος νὰ ἀναγκάζῃ τοὺς στρατιώτας του νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ὁ Καμπανὸς ἐβίαζε τοὺς στρατιώτας του νὰ τελειώσωσι τὴν βασιλικὴν προστα-γήν. Ὅλοι λοιπὸν οἱ στρατιῶται ἐπείσθησαν, τρεῖς δὲ μόνοι ἀντεστάθησαν, ὁ Σολόχων, ὁ Παμφαὴρ, καὶ ὁ Παμφυλὼν, κηρύττοντες ἑαυτοὺς χριστιανοὺς, καὶ λέγοντες μὲ βεβαιότητα, ὅτι εἴτι βάσανον καὶ ἂν λάβωσι, δὲν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ μέχρι θανάτου ἐπιμένουσιν εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ. Ὅθεν διὰ τοῦτο, τόσον πολλὰ ἐδάρησαν καὶ ἐτιμωρήθησαν οἱ ἀοίδιμοι, ὥστε ἐπρίσθησαν αἱ πλάται των, καὶ τὸ πρίσμα ἐφούσκωσε καὶ ἀνέβη ἄνω τῆς κεφαλῆς των. Ὅθεν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ δαρμοῦ αὐτοῦ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Θεὸν ὁ Παμφαμὴρ καὶ ὁ Παμφυλὼν, ὁ δὲ ἅγιος Σολόχων ὀλίγον ἐνδυναμωθεὶς, ἐπεκαλεῖτο παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐκατηγόρει τὸν Καμπανὸν διὰ τὴν ἀγνωσίαν του, ἐπειδὴ ὠνόμαζε Θεοὺς τὰ ἄψυχα εἴδωλα. Ἐκ τούτου λοιπὸν ὁ Καμπανὸς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ ἀνοίξωσι μὲ τὴν σπάθην τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος, καὶ νὰ χύσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ κρασίον τὸ ὁποῖον εἶχε προσφερθῇ ὡς θυσία εἰς τοὺς Θεούς· ὁ δὲ ἅγιος ἐδάγκασε μὲ τοὺς ὀδόντας του τὴν σπάθην καὶ ἔκοψε μέρος ἀπὸ αὐτό· κόψας δὲ καὶ τὰ δεσμὰ τὰ ὁποῖα ἐφόρει, ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Καμπανοῦ, μεγαλύνων μὲν τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, ἐμπαίζων δὲ τὴν κακοδαιμονίαν τοῦ ἄρχοντος. Τότε ἤκουσε καὶ μίαν φωνὴν ἐλθοῦσαν ἐξ οὐρανοῦ, ἡ ὁποία παρεκίνει καὶ ἐδυνάμονεν αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον.

Μετὰ ταῦτα ἐσκόρπισαν κεραμίδια τραχέα εἰς τὸν τόπον τοῦ σταδίου, καὶ ἔπειτα δέσαντες τὸν ἅγιον ἀπὸ τοὺς πόδας, ἔσυραν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὰ τραχέα ἐκεῖνα καὶ σκληρὰ κεραμίδια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατατριβόμεναι αἱ πληγαὶ τοῦ ἁγίου, ἐπροξένουν εἰς αὐτὸν δριμυτάτους πόνους. Ὕστερον ἔδεσαν τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὴν

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ Ἰουνία γράφεται, ἁρσενικῶς λαμβανομένου παρ' αὐτῷ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἰουνίας. Περὶ τῆς εὑρέσεως τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας, ὅρα εἰς τὰς εἰκοσιδύω Φεβρουαρίου.

[2] Ἐν ἄλλαις δὲ οὗτος γράφεται Παμφαλών.

Digitized by Google

δεξιὰν χεῖρα, καὶ ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ μίαν δοκὸν τῆς οἰκίας, ἀπὸ δὲ τὸν ἀριστερόν του πόδα ἐκρέμασαν μίαν βαρεῖαν πέτραν. Ὅθεν ὁ ἅγιος βασανιζόμενος μὲ τὴν βάσανον ταύτην ἀπὸ τὴν ἕκτην ὥραν ἕως τὴν δεκάτην, δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ὕστερον δὲ ἔκοψαν τὸ σχοινίον μὲ δρέπανον, καὶ πεσὼν ὁ ἅγιος κάτω, ἐστάθη ὄρθιος εἰς τοὺς πόδας του. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ἐθυμώθη πολλὰ ὁ Καμπανός, ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ καταπείσῃ τὸν ἅγιον· ὅθεν λαβὼν ἓν καλάμιον μὲ τὸ ὁποῖον ἔγραφεν, ἐνέπηξεν αὐτὸ εἰς τὸ ὠτίον τοῦ ἁγίου, καὶ σπρώξας μὲ βίαν, διεπέρασεν αὐτὸ ἕως εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς κεφαλῆς του. Καὶ αὐτὸς μὲν ὑπῆγε διὰ νὰ μοιράσῃ τὸ σιτηρέσιον εἰς τοὺς στρατιώτας του, οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐκεῖ χριστιανοὶ, ἐπῆραν τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ξυλοκρέββατον, ἐπειδὴ παρελύθησαν ὅλα τὰ μέλη του, καὶ δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ περιπατῇ, καὶ οὕτως ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς χήρας. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος φαγὼν ὀλίγον ψωμίον εὐχήθη τοὺς παρεστῶτας χριστιανοὺς καὶ ἔπειτα ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ τὸν στέφανον ἔλαβε τῆς ἀθλήσεως.

---

* *Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν* ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ *καὶ* ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ *τῶν αὐταδέλφων, τῶν κτιτόρων τῆς μονῆς τοῦ Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων.*[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΠΕΤΡΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΧΡΙΣΤΙΝΗΣ *Παρθένου,* ΑΝΔΡΕΟΥ, ΠΑΥΛΟΥ, ΒΕΝΕΔΙΜΟΥ, ΠΑΥΛΙΝΟΥ, *καὶ* ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

Εἰς τὸν Πέτρον.

* » Βληθεὶς ὁ Πέτρος τῶν τροχαντήρων μέσον,
» Ζωῆς παρῆκε τοὺς τροχοὺς τῆς ἀστάτου.

Εἰς τὸν Παῦλον, Διονύσιον, καὶ Ἀνδρέαν.

* » Τρεῖς συντρίβουσι πίστεως στερρωὺς λίθους,
Παῦλον, Διονύσιον, Ἀνδρέαν λίθοις.

Εἰς τὸν Ἡράκλειον.

* » Εἷς ἄθλος, Ἡράκλειε, σὸς πρὸς τὸ ξίφος,
Ἄθλους καλύπτει τοὺς ὅλους Ἡρακλέους.

---

[1] Ἡ Ἀκολουθία αὐτῶν ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ 1863 ἐπιδιορθωθεῖσα ὑπὸ Γαβριὴλ Ἐπισκόπου Σταγῶν, Σ.Ε.

Εἰς τὸν Παυλῖνον καὶ Βενέδιμον.

* » Ὁρῶν με, Βενέδιμε, τὸν σὸν Παυλῖνον,
» Τμηθέντα συντμήθητι, φησὶ Παυλῖνος.

Εἰς τὴν Χριστίναν.

* » Χριστῷ παρέστης ἠγλαϊσμένη ὅλη,
» Αἵμασι τοῖς σοῖς, παρθενικὴ Χριστίνα,
† » Ὀγδοὰς ἀθλοφόρων ἐκ γαίης εἰς πόλον ἦρθη.

† Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους μάρτυρας, ὁ μὲν Πέτρος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Λάμψακον, καὶ φερθεὶς εἰς τὸν Δέκιον [1] τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀβυδινῶν [2] πόλεως, προσετάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὴν Ἀφροδίτην, μὴ πεισθεὶς δὲ, ἀλλὰ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, συντρίβεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ἀλύσεις καὶ ξύλα καὶ τροχαντῆρας, (ἤτοι τροχοὺς τιμωρητικούς·) ὅθεν διὰ τῆς βασάνου παραδίδει τὸ πνεῦμά του, καὶ λαμβάνει ἐκ Θεοῦ τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ ὁ Ἀνδρέας κατήγοντο ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν, στρατιῶται ὄντες ὑπὸ τὸν ῥηθέντα Δέκιον, μετὰ τοῦ ὁποίου ὑπῆγον εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖ δὲ ἐπιάσθησαν ὁ Διονύσιος καὶ ἡ ἁγία Χριστίνα, καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ ἁγίαν Χριστίναν βλέποντες ὁ Παῦλος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὅτι ἦτο παρθένος καὶ ὡραία, καὶ εἰς καιρὸν γάμου, παρεκίνουν αὐτὴν εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν· ἀλλ' ἡ ἁγία δὲν ἐπείσθη. Αὐτοὶ δὲ ἀντὶ νὰ βιάσωσιν αὐτὴν μετεβλήθησαν ἐξ ἐναντίας ἀπὸ τὰς νουθεσίας της, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Τούτου χάριν, αὐτοὶ μὲν οἱ δύω καὶ ὁ Διονύσιος ἐλιθοβολήθησαν, ἡ δὲ ἁγία Χριστίνα, πεσοῦσα ἐπάνω εἰς αὐτοὺς, ἀπεκεφαλίσθη.

Ὁ δὲ Ἡράκλειος καὶ ὁ Παυλῖνος καὶ ὁ Βενέδιμος ἦσαν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, παρακινοῦντες τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰδωλολάτρας νὰ ἀποστραφῶσι τὴν ματαιότητα καὶ πλάνην τῶν εἰδώλων. Ὅθεν πιασθέντες, παρεδόθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἀφ' οὗ πρότερον ἐδάρησαν δυνατὰ, καὶ ἄλλας πολλὰς τιμωρίας ἐδοκίμασαν, ὕστερον ἐβλήθησαν εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ ἐπειδὴ

---

[1] Παρὰ δὲ τοῖς Μηναίοις Δάκνον γράφεται.

[2] Παρὰ δὲ τοῖς Μηναίοις Εὐριδικῶν γράφεται. Ἀβυδινῶν δὲ πόλις, ἥτις ἡ Ἄβυδος, εἶναι τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ κάστρον τὸ πρὸ τῆς βασιλευούσης. Σηστὸς δὲ τὸ ἐν τῇ Εὐρώπῃ κάστρον τῆς αὐτῆς, ἅτινα δύω κάστρα εὑρίσκονται ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, καὶ καλοῦσιν αὐτὰ οἱ μὲν Τοῦρκοι, Μπογὰζ χισαρῆ, οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι, Δαρδανέλια· καὶ ἀπέχουσιν ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο στάδια ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ, ἤτοι ἓν μίλιον.

Digitized by Google

ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ [1] *παρθένων τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ, ΤΕΚΟΥΣΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΣ, ΚΛΑΥΔΙΑΣ, ΦΑΙΝΗΣ, ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ, ΜΑΤΡΩΝΗΣ, ΙΟΥΛΙΑΣ, ΘΕΟΔΟΤΗΣ, καὶ ΘΕΟΔΟΤΟΥ μάρτυρος.*

* » Λίμνη γυναικῶν ἑπτὰς ἐμβεβλημένη,
» Χαίρει βίου ῥέοντος ἐκβεβλημένη.

Αὗται αἱ ἁγίαι ἑπτὰ παρθένοι καὶ μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας· ὁ δὲ ἅγιος Θεόδοτος, ἂν καὶ εἶχε γυναῖκα, δὲν ἠμέλει ὅμως διὰ τοῦτο τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν· ἀλλὰ μὲ σχῆμα πραγματείας καὶ πωλήσεως, ἀγοράζων σῖτον καὶ ζυμόνων ψωμία, ἐπρόσφερε μὲν ἀπὸ αὐτὰ ἀπαρχὰς εἰς τὸν Θεόν, ἐμοίραζε δὲ εἰς τοὺς πτωχούς· ἐπειδὴ ὁ μιαρὸς ἄρχων τῆς Ἀγκύρας, Θεότεκνος ὀνόματι, ἐπρόσταζε, τὰ φαγητὰ ὅσα ἐπωλοῦντο εἰς τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἦναι ραντισμένα καὶ μεμολυσμένα ἀπὸ τὰς σπονδὰς καὶ θυσίας τῶν εἰδώλων. Ἀλλὰ καὶ τὰς φυλακὰς ἐπισκεπτόμενος ὁ μακάριος, ἐστερέονεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς εἰς αὐτὰς φυλακισμένους χριστιανούς, καὶ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς ζωοτροφίαν· μίαν δὲ φορὰν ἐλθὼν εἰς τὴν φυλακὴν, εὗρε τὰς ἀνωτέρω παρθένους, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μία, ἡ ὀνομαζομένη Τεκοῦσα, ἦτο κατὰ σάρκα θεία τοῦ ἁγίου.

Αὗται λοιπὸν ἐφέρθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδόθησαν εἰς τοὺς στρατιώτας διὰ νὰ τὰς ἀτιμάσωσι· διεφυλάχθησαν ὅμως ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ ἀβλαβεῖς καὶ ἄφθοροι. Ἔπειτα ἔδεσαν αὐτὰς μὲ πέτρας καὶ τὰς κατεβύθισαν εἰς τὸ βάθος τῆς ἐκεῖ εὑρισκομένης λίμνης, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως· τὰ δὲ λείψατα αὐτῶν λαβόντες τινὲς χριστιανοί, εἷς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτο καὶ ὁ ἅγιος Θεόδοτος, τὰ ἐνεταφίασαν ἐντίμως. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην διαβληθεὶς ὁ ἅγιος Θεόδοτος εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ζητούμενος, ἐφανέρωσε μόνος του τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς ζητοῦντας. Παρεστάθη λοιπὸν εἰς τὸν ἄρχοντα Θεότεκνον, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ὅτι εἶναι Θεός, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ἔχυσαν εἰς τὰς πληγάς του ὀξύδιον καὶ ἅλας, καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλίζεται. Ὁ δὲ ἀπάνθρωπος ἄρχων δὲν ἔπαυσε μέχρι τούτου τὴν θηριωδίαν του, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων παρθένων ἀπὸ τοὺς τάφους καὶ τὰ κατέκαυσε. [1]

—

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ τῆς ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης τελειωθείσης.*

* » Εὐφρασίαν πεσοῦσαν εἰς βυθοῦ δίνας,
» Εὔφραινε, Σῶτερ, σοῦ παράστασις θρόνου.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ νέου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

* » Ἐκ τοῦ διαῤῥέοντος ἐξέβη βίου.
» Στέφανος, οὗ στέφανος οὐ διαῤῥέει.

* Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ ἀοιδίμου Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωξζ' (867), διὰ δὲ τὴν ἁπλότητα καὶ ἀκακίαν τῆς γνώμης του, καὶ διὰ τὴν λοιπὴν σύνεσιν καὶ κατάστασιν αὐτοῦ, μὲ εὐδοκίαν καὶ κρίσιν Θεοῦ καὶ μὲ ψῆφον βασιλικὴν καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐχειροτονήθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκάθισεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ἀνεδέχθη τὴν φροντίδα ὅλων τῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἐφάνη ἄγρυπνος φύλαξ καὶ ποιμὴν ἀληθινὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ ποίμνης, ποιμαίνων τὰ λογικὰ πρόβατα εἰς τὴν βοσκὴν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, βοηθῶν τὰς χήρας, προστατεύων τῶν ὀρφανῶν, ἐλεῶν τοὺς πτωχούς, ἐλευθερόνων τοὺς ἀδικουμένους ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δυνατωτέρων, καὶ θεραπεύων μὲ ὅλα τὰ ἔργα του τὸν Θεόν. Οὕτω δὲ ποιῶν, εἰς αὐτὸ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ἐν ἀκάνθαις βάτου συρόμενος τελειοῦται.*

* » Ἰουλιανὸς ἆθλον εὗρε τὴν βάτον,
» Τιμῶν Θεοῦ σάρκωσιν, ἧς τύπος βάτος.

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ Πάπας Ῥώμης ξεόμενος τελειοῦται.* [2]

---

[1] Πῶς ἐνῶ εἶσιν ὀκτὼ γράφεται ἑπτά; ἢ τὴν τεκοῦσαν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν ὡς μητέρα τῶν ἑπτὰ, ὡς ἀναφέρει ὁ παλαιὸς Συναξαριστὴς, καὶ ὄχι ὡς κύριον ὄνομα· ἢ πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἀμέσως κατωτέρω ἑορταζομένη Εὐφρασία κατὰ λάθος παρεισέφρησεν ἐνταῦθα. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἄλλαι εἶναι αἱ ἑπτὰ παρθένοι αὗται ἀπὸ τὰς ἑπτὰ παρθένους τὰς ἐν Ἀμινσῷ, τὰς ἑορταζομένας κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου, ἂν καὶ αὗται ἔχουν τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἐκείνων· καθότι ἄλλα βάσανα καὶ τέλη ἔλαβον αὗται, καὶ ἄλλα ἐκεῖναι· καὶ ἄλλη ἡ πατρὶς ἐκείνων, καὶ ἄλλη ἡ τούτων.

[2] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ῥώμης Θεόδωρος ὁ πρῶτος,

Digitized by Google

* » Ἀνθρωποτρῶκται, δημίους λέγω, λύκοι,
» Θεοδώρου τρώγουσι τὰς σάρκας ξέσει.

Ἡ ἁγία ΑΝΑΣΤΑΣΩ ἡ ἐν τοῖς Λευκαδίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἀναστασὼ ζῶῃ κἂν μύῃ κοινῷ νόμῳ,
» Ἀνάστασιν μένουσα κοινὴν τοῦ γένους.

† Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ ἐν τοῖς Ἀρεοβίνθου.

* » Μαρτινιανὸς ἐξέδυ ἐκ τῶν κάτω,
» Καὶ εἰσέδυ νῦν εἰς τὰ τοῦ πόλου πλάτη. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΑΚΑΚΙΟΥ, ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ καὶ ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ.

Εἰς τὸν Πατρίκιον.

» Ἐφεῦρε Πατρίκιος ἐκτμηθεὶς κλέος,
» Ὑπὲρ κλέος πᾶν πατρικίων γηΐνων.

Εἰς τὸν Ἀκάκιον.

* » Καλοῦ μετέσχες, Ἀκάκιε, τοῦ τέλους,
» Ἀθλητικὸν γὰρ τοῦτό σοι διὰ ξίφους.

Εἰς τὸν Μένανδρον καὶ Πολύαινον.

* » Πολύαινος Μένανδρος ἐκτετμημένοι,
» Πολλῶν ἐπαίνων ἀξιούσθων ἀξίως.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ τάμε Πατρίκιον ξίφος ὀξύ.

Οὗτος ὁ ἅγιος Πατρίκιος, διὰ μὲν τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ἣν εἶχεν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ἔγεινε τῆς Προύσης ἐπίσκοπος, διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ τὸν διάπυρον ζῆλόν του διεβλήθη καὶ ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας. Ὅθεν παρασταθεὶς εἰς τὸν ἄρχοντα Ἰουλιανὸν τὸν ὕπατον, ἤλεγξε τὴν πλάνην καὶ ματαιότητα τῶν εἰδώλων. Ὁ δὲ ἄρχων δοκιμάσας μὲ πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα νὰ τὸν πείσῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, ἐπρόβαλε καὶ τοῦτο, ὅτι τὰ θερμὰ νερὰ θερμαίνονται καὶ ἐκχύνονται ἀπὸ τὴν γῆν διὰ τῆς προνοίας τῶν Θεῶν, πρὸς εὐεργεσίαν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ ἅγιος ἀνταπεκρίθη, ναὶ, διὰ τὴν εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων ἀναδίδονται τὰ θερμὰ νερὰ, ὄχι ὅμως διὰ τῆς προνοίας τῶν ψευδοθέων, ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος διώρισε δύω τόπους, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς εἶναι γεμάτος ἀπὸ πολλὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπολαύσωσιν οἱ δίκαιοι, ὁ δὲ ἄλλος ἀπὸ σκότος καὶ φωτίαν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κολάζωνται οἱ ἁμαρτωλοὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν. Καὶ ὅτι μὲν ἔβαλεν ὁ Θεὸς πῦρ, ὄχι μόνον εἰς ὅλην τὴν ὑπ' οὐρανὸν κτίσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν οὐρανὸν, φανερὸν εἶναι, διότι ὁ Θεὸς δημιουργήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἔβαλεν εἰς αὐτὰ καὶ νερὸν καὶ πῦρ· καὶ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὅπερ λέγεται θάλασσα, ἄλλο δὲ εἶναι τὸ εὑρισκόμενον ὑποκάτω τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ἄβυσσος. Ἀπὸ τὸ νερὸν δὲ ἐκεῖνο τῆς ἀβύσσου ἀναβαίνουσιν, ὡς σίφωνες, αἱ βρύσεις καὶ τὰ πηγάδια πρὸς πόσιν καὶ χρείαν ἐδικήν μας· ἀπὸ δὲ τὸ πῦρ πάλιν, τὸ εὑρισκόμενον ὑποκάτω τῆς γῆς ἀναβρύουσι τὰ θερμὰ νερά· καὶ ὅσα μὲν νερὰ πλησιάζουν εἰς τὸ πῦρ ἐξέρχονται θερμὰ, ὅσα δὲ εἶναι μακρὰν αὐτοῦ ἐκβαίνουσι ψυχρά· τὸ δὲ πῦρ τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς, αὐτὸ θὰ κολάζῃ, ὡς λέγουσι, τοὺς ἀσεβεῖς· καθὼς καὶ τὸ κατώτατον νερὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι παγωμένον καὶ ὀνομάζεται τάρταρος, θέλει κολάζει αἰωνίως τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς δαίμονας, τοὺς ὁποίους ἐθεοποίησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ τοὺς τούτων λατρευτὰς Ἕλληνας· ὁ δὲ ἅγιος Πιόνιος [1] λέγει, ἐγὼ ἐπεριπάτησα τὴν Ἰουδαίαν, καὶ διαβὰς τὸν Ἰορδάνην, εἶδον τὴν γῆν τῶν Σοδόμων, ἡ ὁποία μαρτυρεῖ πόσον φοβερὰ εἶναι ἡ ὀργὴ καὶ ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὰς ἀρσενοκοιτίας καὶ τὰς ἄλλας κακίας, ὅσας ἔκαμνον οἱ Σοδομῖται· εἶδον ἀκόμη εἰς ἄλλα μέρη καπνὸν, ἀναβαίνοντα ὑποκάτωθεν τῆς γῆς. Ὁμοίως εἶδον γῆν ὅλην κατακεκαυμένην καὶ στερημένην ἀπὸ πάντα καρπὸν καὶ ὑγρασίαν. Τοῦτο δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ καὶ νὰ βεβαιωθῇ τις καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ ἀναθρῶσκον ὑποκάτω ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸ ἐν Σικελίᾳ εὑρισκόμενον βουνὸν τῆς Αἴτνης. [2] Ὅθεν διαμαρτυρόμεθα

ὅστις ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Κώνσταντος, τοῦ ἐγγόνου μὲν τοῦ Ἡρακλείου, υἱοῦ δὲ Κωνσταντίνου, ἐν ἔτει 642· ἀρχιεράτευσε δὲ οὗτος χρόνους ἑπτὰ καὶ μῆνας ἕξ.

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀφιανοῦ καὶ Αἰδεσίμου τῶν αὐταδέλφων· διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἀπριλίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ οὗτος εὑρίσκονται ἐδῶ προστεθειμένα, καὶ φαίνεται ὅτι ἐδιηγήθη καὶ ταῦτα ὁ ἅγιος Πατρίκιος φέρων ἐκ τούτων μαρτυρίας τῶν λόγων του.

[2] Ὅθεν ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Διάλογος, στόμα τοῦ ἁγίου ὀνο-

Digitized by Google

εἰς ἐσᾶς, ὅτι μὲ τὸ πῦρ θὰ γίνῃ τοῦ Θεοῦ ἡ κρίσις καὶ ἡ κόλασις τῶν ἁμαρτωλῶν· ἐγὼ δὲ εἶδον καὶ εἰς τὴν Νεάπολιν τὴν ἐν Ἰταλίᾳ εὑρισκομένην, ὅτι πρὸ ἓξ μιλίων τῆς πόλεως εἶναι βουνὸν φαραγγῶδες, [1] ὅπερ ἀνέβλυσε πῦρ, τὸ ὁποῖον ὡς νερὸν, ἀνέβη τριακοσίας ὀργυιὰς ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, καὶ κατέβη καῖον τὸν τόπον ἕως εἰς ἓξ μίλια. Ὅθεν κατέκαυσε τὴν γῆν καὶ τὰς πέτρας, ἕως οὗ Στέφανος ὁ τότε ὁσιώτατος ἐπίσκοπος, ἐξῆλθε μὲ λιτανείας σὺν παντὶ τῷ λαῷ, καὶ παρεκάλεσε περὶ τούτου τὸν Θεὸν, καὶ οὕτως ἡ φωτία ἐστάθη.

Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα ἐδιηγήθη ὁ ἅγιος Πατρίκιος, ἐπρόσταξεν ὁ ἄρχων καὶ ἐβλήθη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀρχιερεὺς ἐντὸς τῶν θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ἔβλαψαν τοὺς στρατιώτας, οἵτινες ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς αὐτὰ, καὶ οὐχὶ τὸν ἅγιον, διότι οὗτος ἐκβῆκεν ἐξ αὐτῶν ἀβλαβής. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀκάκιον καὶ Μένανδρον καὶ Πολύαινον, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸν λεγόμενον Κύρου. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΕΜΝΟΝΟΣ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ὕπνοί τι μικρὸν ἁρπαγὴν τὴν ἐσχάτην,
» Τὴν εἰς ἁπαντὴν τοῦ Θεοῦ Μέμνων μένων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν, ἀποταξάμενος τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δικαίως καὶ εὐαρέστως διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ ὑπακοὴν καὶ ὑποταγὴν, διὸ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος μοναχῶν. Ἀποκτήσας δὲ πραότητα καὶ ἀγάπην, ἔγεινε καὶ θαυματουργὸς, διότι μίαν φορὰν ἔπεσον ἀκρίδες εἰς τὰ χωράφια τοῦ μοναστηρίου, ὅθεν ποιήσας εὐχὴν ὁ ἅγιος, τὰς ἐδίωξεν ὅλας ὡς ἂν ἦτο πῦρ, καὶ τὰς ἔπνιξεν εἰς τὸν ποταμόν. Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνέβλυσε νερὸν διὰ προσευχῆς του εἰς τόπον ἄνυδρον, τὸ ὁποῖον ἕως τῆς σήμερον ἀναβρύει εἰς δόξαν Χριστοῦ· οὗτος ἐφάνη μίαν φορὰν εἰς τινας ναύτας, ἐν καιρῷ τρικυμίας ἐπικαλεσθέντας καὶ ζητοῦντας τὴν βοήθειάν του, καὶ ἐπιστὰς εἰς αὐτοὺς, ἐκυβέρνα τὸ πλοῖον αὐτῶν καὶ ἐπροθυμοποίει τοὺς ναύτας· ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἀβλαβεῖς αὐτοὺς εἰς τὸν λιμένα διέσωσε. Μὲ τοιαῦτα θαυμάσια διανύσας ὁ ἀοίδιμος τὴν ζωήν του, ἐχάριζε σωτηρίαν εἰς ὅσους τὸν ἐπεκαλοῦντο. Εὐαρεστήσας λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἐφόδια.

---

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ.*

* » Ὁ μάρτυς Ἀκόλουθος ὡς πρὸς παστάδα,
» Ἐπηκολούθει τοῖς ἄγουσι πρὸς φλόγα.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγ′ (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου, τῆς ἐν Ἑρμουπόλει. Διὰ δὲ τὴν πίστιν καὶ ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, προσαχθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἡγεμόνα, οὔτε μὲ κολακείας ἐδελεάσθη, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς ἐδειλίασε· διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν ἐκρέμασαν ἀπὸ τὸν λαιμόν του πέτραν βαρεῖαν, ἔπειτα δὲ ἔλαβον ἀπόφασιν νὰ θανατωθῇ διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ οὕτω βληθεὶς ἐντὸς αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος, τὸν τοῦ μαρτυρίου ἐκομίσατο στέφανον.

---

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΚΥΡΙΑΚΗ πυρὶ τελειοῦται.*

* » Αἰώνιον φεύγουσα πῦρ ἐχεφρόνως,
» Κυριακὴ πρόσκαιρον ἡδέως φέρει.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΟΤΙΜΗ ξίφει τελειοῦται.*

» Τιμὴ Θεὸς πέφυκε τῇ Θεοτίμῃ,
» Ἣν τιμίαν τίθησι μάρτυρα ξίφος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ′, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΥ.

» Ἀκέστορι τιμηθέντι τῷ Θαλλελαίῳ,
» Θεὸς βοτάνη πρὸς λύσιν παντὸς πάθους. [4]
» Εἰκοστῇ Θαλλέλαιος τὴν κεφαλὴν ἀπεκάρθη·

μάζει τὸ τῆς Αἴτνης βουνὸν, ὅπερ ξερνᾷ ἀεννάως φωτίαν, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι ἡ φωτία ἡ ἐν τοῖς κόλποις τῆς γῆς φυλαγμένη εἶναι ἡτοιμασμένη διὰ νὰ κατακαίῃ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὺς ἐν τῇ ἁδῃ. Ὅθεν καὶ ὁ Ἡσαΐας τοῦτο βεβαιῶν εἶπεν «ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν (τῶν ἁμαρτωλῶν) οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται.» (Ἡσ. ξς′. 24.) ὁ δὲ Κορυφαῖος Πέτρος καθαρώτερα περὶ τούτου λέγει «Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, τῷ αὐτῷ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ πυρὶ, τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.» (β′. Πέτρ. γ′. 7.) τοῦ ὁποίου ῥητοῦ τὴν ἑρμηνείαν ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑρμηνείαν τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν, καὶ ἐκεῖ θέλεις εὕρῃ πολλὰ συμβάλλοντα εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν.

[1] Ἐννοεῖ τὸν Βεσούβιον, ὃς καὶ μέχρι σήμερον δὲν παύεται ἐξερευγόμενος πῦρ καὶ λάβαν· Σ. Ε.

[2] Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ συναξαρίου Ῥωμανοῦ τοῦ Μελῳδοῦ, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[4] Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις οὕτω γράφεται ὁ στίχος

† Οὗτος ὁ ἅγιος Θαλλέλαιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ, ἐν ἔτει σπδ' (284) καταγόμενος ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Φοινίκης ὀνομαζομένην Λίβανον, υἱὸς πατρὸς μὲν Βερουκίου ἀρχιερέως τῶν χριστιανῶν, μητρὸς δὲ Ῥωμυλίας. Μαθὼν δὲ οὗτος τὴν ἰατρικὴν τέχνην, καὶ κρυπτόμενος εἰς ἕνα ἐλαιῶνα, διὰ τὸν φόβον τῶν εἰδωλολατρῶν, ἐπιάσθη ὡς χριστιανὸς κατὰ τὴν πόλιν Ἀνάζαρβον, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν δευτέραν τῶν Κιλίκων ἐπαρχίαν, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν ἄρχοντα Θεόδωρον, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη νὰ πείσῃ τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπρόσταξε νὰ τρυπήσωσι τοὺς ἀστραγάλους του καὶ νὰ περάσωσι σχοινίον ἀπὸ αὐτούς· ἔπειτα νὰ κρεμάσωσιν αὐτὸν κατακέφαλα. Οἱ ὑπηρέται λοιπὸν ἐνόμισαν ὅτι ἐξετέλεσαν τὴν προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους τοῦ ἁγίου, καὶ τὸν ἐκρέμασαν· τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὔτε τὸν ἐτρύπησαν, οὔτε τὸν ἐκρέμασαν, διότι ἐπατάχθησαν ἀπὸ ἀορασίαν, καὶ ἀλλοιωθέντες τὸν νοῦν ἀπό τινα θείαν δύναμιν, δὲν ἤξευραν τί ἔκαμνον, ὥστε τρυπήσαντες ἓν ξύλον ἐκρέμασαν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ ἁγίου. Ὅθεν ὁ ἄρχων νομίσας ὅτι τὸν ἐμπαίζουσιν οἱ στρατιῶται, ἔδειρεν αὐτούς· δύω δὲ ἐξ αὐτῶν, Ἀλέξανδρος καὶ Ἀστέριος ὀνομαζόμενοι, βλέποντες τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ἀπορήσας δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐπεχείρησε μόνος νὰ τρυπήσῃ τοὺς ἀστραγάλους τοῦ ἁγίου· ἀλλ' ἅμα ἠθέλησε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸν θρόνον, ὢ τοῦ τοῦ θαύματος! ἐκόλλησεν ὁ θρόνος ὀπίσω εἰς τὴν ῥάχιν του, καὶ δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ σηκωθῇ. Ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας αὐτὸν, προσηυχήθη, καὶ οὕτω διὰ τῆς προσευχῆς του ἐξεκόλλησεν ὁ θρόνος ἀπὸ τὴν ῥάχιν του· ὅθεν διὰ τὸ θαυμάσιον τοῦτο πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔμεινε πάλιν πεπωρωμένος ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν· διὸ καὶ πάλιν ἐπεχείρησε νὰ τρυπήσῃ τοὺς ἀστραγάλους τοῦ ἁγίου, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐξηράνθησαν αἱ χεῖρές του· ἀλλ' ὅμως ὁ ἅγιος μὴ ἀποδιδοὺς κακὸν ἀντὶ κακοῦ, πάλιν ἰάτρευσε τὰς χεῖρας τοῦ ἀχαρίστου. Ἐπιμένων δὲ ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν ἀπιστίαν, ἐπρόσταξε νὰ ῥίψωσι τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκβῆκεν ὁ μάρτυς ἀβλαβὴς, φορῶν λευκόν τι ἔνδυμα. Μετὰ ταῦτα ἐδόθη ὁ ἅγιος εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν κατασπαράξωσιν, ἐφυλάχθη ὅμως καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος· τελευταῖον δὲ ἀποκεφαλισθεὶς εἰς τὴν Ἔδεσαν τῆς πόλεως Αἰγαίων, ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου ἀκήρατον στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν του ναὸν τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίκου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου νεωστὶ μεταφρασθέντα, ὅρα εἰς τὸ νεοτύπωτον νέον Ἐκλόγιον.) [1]

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Θαλλελαίου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ δύω μάρτυρες ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καὶ ΑΣΤΕΡΙΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ὑπῆρξε τιμηθεὶς Ἀστέριος τὴν κάραν,
» Ἀστὴρ ὁδηγῶν Ἀλέξανδρον πρὸς ξίφος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΣΚΛΑ, ὅστις ἐν ποταμῷ ῥιφθεὶς τελειοῦται.*

* » Αἰγύπτιος τὴν γλῶσσαν Ἀσκλᾶς πῦρ φέρει,
» Δι' ἔνθεον κήρυγμα γλωσσῶν ἐμπύρων.

* Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου, διαβληθεὶς δὲ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Ἀρριανὸν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη εἰς τὰς πλευρὰς καὶ ἔπειτα ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπέρα τὸν ποταμὸν Νεῖλον μὲ πλοιάριον, τούτου χάριν, προσηυχήθη ὁ ἅγιος νὰ μὴ ἐξέλθῃ ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν στερεὰν, πρὸ τοῦ νὰ ὁμολογήσῃ ἐγγράφως τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ἐκρατήθη παραδόξως τὸ πλοῖον, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ πλεύσῃ. Τοῦτο δὲ γνωρίσας ὁ ἅγιος ἀπέστειλε πρὸς

οὗτος «Θεὸς βοτάνην πρὸς λύσιν πέμπει πάθους.» Ὅθεν κατὰ τοῦτο νοεῖται ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἅγιος Θαλλέλαιος ἐβλάστησεν ἐκ Θεοῦ βοτάνη ἡ ὁποία ἰάτρευεν ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰς ἀσθενείας, ἴσως πρὸς δεῖξιν τῆς ἰατρικῆς τέχνης τοῦ ἁγίου. Καθὼς καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς κολλύρια, εἰς σημεῖον τῆς ἰατρικῆς τέχνης του, καὶ ὅρα κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[1] Ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου τούτου Θαλλελαίου τελεῖται καὶ ἐν τῇ νήσῳ Νάξῳ, ὅπου ἔν τινι μονιδρίῳ τελεῖται πάνδημος ἑορτὴ, καὶ πολλὰ θαύματα γίνονται παρὰ τοῦ ἁγίου εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρέχοντας. Τὴν δὲ ἀκολουθίαν τούτου ἀνεπλήρωσε καὶ τελείαν ἀπειργάσατο ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, μετὰ καὶ προσθήκης κανόνος· προσέθηκα δὲ καὶ κανόνα παρακλητικὸν εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα.

Digitized by Google

τὸν ἡγεμόνα γράμμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγραφεν, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ ἐκβῇ εἰς τὴν στερεὰν, ἂν δὲν ὁμολογήσῃ ἐγγράφως τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Τότε ὁ ἡγεμὼν ζητήσας χαρτίον ἔγραψεν, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶναι μέγας, καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν εἶναι ἄλλος, καὶ εὐθὺς ἐκίνησε τὸ πλοῖον καὶ ἔπλευσε πρὸς τὴν στερεάν. Ἐξελθὼν δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐσκληρύνθη πάλιν κατὰ τὴν καρδίαν ὡς ὁ Φαραώ· ὅθεν ἔφερε τὸν ἅγιον ἔμπροσθέν του, καὶ κατέκαυσε τὰς πλευράς του μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Ἔπειτα δέσας αὐτὸν μὲ πέτραν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

---

* *Οἱ τρεῖς ὅσιοι καὶ Θεοφόροι πατέρες ἡμῶν* ***ΝΙΚΗΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ, καὶ ΙΩΣΗΦ,*** *οἱ κτίτορες τῆς ἐν Χίῳ ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς νέας μονῆς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

† » Οἱ τρεῖς ὅσιοι τῇ ἁγίᾳ Τριάδι,
» Σὺν τοῖς ἀΰλοις νῦν παρίστανται νόοις.

* Οὗτοι οἱ ὅσιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν περίφημον νῆσον τῆς Χίου, ἐν τοῖς χρόνοις ὑπάρχοντες Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ᾳλδ' (1034), καὶ Μιχαὴλ τοῦ καλουμένου Καλαφάτου, τοῦ ἐν ἔτει ᾳμά (1041), βασιλεύσαντος· ἔφθασαν δὲ καὶ μέχρι τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου τοῦ ἐν ἔτει ᾳμέ (1045) βασιλεύσαντος. [1] Οὗτοι λοιπὸν οἱ μακάριοι παραιτήσαντες τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου τερπνὰ, ἀνέβησαν εἰς τὸ ἐν Χίῳ βουνὸν, τὸ ὀνομαζόμενον Προβάτειον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον σπήλαιον μετεχειρίζοντο πᾶσαν ἄσκησιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, τρώγοντες ψωμίον, καὶ πίνοντες ἁπλοῦν ὕδωρ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐνασκούμενοι οἱ ἀοίδιμοι, ἔβλεπον τὴν νύκτα ἓν φῶς, τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν εἰς τὸ δάσος τὸ εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ· ὅτε δὲ κατέβαιναν διὰ νὰ ἴδωσι τί ἆρά γε εἶναι τὸ φαινόμενον, εὐθὺς τὸ φῶς ἐχάνετο. Ἔβαλον λοιπὸν πῦρ, καὶ τὰ μὲν ἄλλα δένδρα ἐκάησαν, μία δὲ μυρσίνη ἐκεῖ που εὑρισκομένη δὲν ἐκαίετο, ὡς ποτὲ ἡ βάτος ἡ ἐν Σινᾷ· ὅθεν πλησιάσαντες βλέπουσι τὴν μυρσίνην παντελῶς ἄκαυστον, βλέπουσι δὲ καὶ μίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου χωρὶς τοῦ μονογενοῦς βρέφους, κρεμασμένην εἰς αὐτήν. Λαβόντες λοιπὸν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας τὴν ἁγίαν εἰκόνα εἰς τοὺς ὤμους των, ἔφερον αὐτὴν εἰς τὸ σπήλαιόν των. Ἀλλ' ἡ θεία εἰκὼν φυγοῦσα ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν μυρσίνην· ὅθεν βλέποντες τὸ θαῦμα τοῦτο οἱ ὅσιοι, ἔκτισαν ἐκεῖ, ὡς ἐδύναντο, μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν, καὶ ἀφιέρωσαν αὐτὴν εἰς τὴν Θεοτόκον.

Ὅτε δὲ ὁ ῥηθεὶς Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος εὑρίσκετο ἐξόριστος εἰς τὴν Μιτυλήνην, μαθόντες ἐκ Θεοῦ οἱ ὅσιοι οὗτοι, ὅτι μετ' ὀλίγον μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, ὑπῆγον εἰς αὐτὸν ὁ θεῖος Νικήτας καὶ ὁ Ἰωσὴφ, καὶ παρηγορήσαντες τὴν λύπην του, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καλὰς ἐλπίδας, ὅτι θέλει τῷ χαρίσει ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν ταχέως· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὑπεσχέθη, ὅτι ἐὰν γένῃ βασιλεὺς, θὰ τελειώσῃ, ὅσα αἰτήματα ἤθελον τοῦ ζητήσει. Τότε οἱ ὅσιοι παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ τοῖς κάμῃ τοῦτο τὸ αἴτημα· νὰ οἰκοδομήσῃ δηλαδὴ ναὸν λαμπρὸν καὶ βασιλικὸν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εὑρέθη ἡ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἐν τῇ ἀπυρπολήτῳ μυρσίνῃ. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ τὴν αἴτησίν των, καὶ πρὸς βεβαίωσιν καὶ ἀσφάλειαν, ἔδωκεν εἰς τοὺς ὁσίους τὸ βασιλικὸν δακτυλίδιόν του, ὡς ἐνέχυρον. Ὅθεν ὅτε ἔγεινε βασιλεὺς ὑπῆγον πάλιν οἱ ὅσιοι πρὸς αὐτὸν, καὶ δείξαντες τὸν δακτύλιόν του, ἐνεθύμισαν τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε. Ἀποστείλας λοιπὸν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀναγκαίαν ὕλην τοῦ ναοῦ καὶ τεχνίτην ἐπιτήδειον, ᾠκοδόμησε τὸν νῦν ὁρώμενον ναὸν καὶ μοναστήριον τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς, εἰς διάστημα δώδεκα ὁλοκλήρων χρόνων· εἶτα ἐπροίκισεν αὐτὸ μὲ μετόχια, μὲ διάφορα κτήματα, καὶ μὲ ἄλλα προνόμια, πρὸς κατοικίαν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν συναχθησομένων μοναχῶν, καὶ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων καὶ πτωχῶν. Οἱ δὲ ὅσιοι μετὰ ταῦτα ὁσίως καὶ θεοφιλῶς διανύσαντες τὴν ζωήν των, ἀνεπαύσαντο ἐν Κυρίῳ εἰς διαφόρους καιρούς· τὰ δὲ τίμια τούτων σώματα, ἐνεταφιάσθησαν ἐν τόπῳ λεγομένῳ Φιάλιον, τὰ ὁποῖα σώζονται ἕως τῆς σήμερον, διαφόρους θαυματουργίας ἐπιτελοῦντα τοῖς μετὰ πίστεως τούτοις προστρέχουσιν. [1]

---

[1] Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος ἐβασίλευσεν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1042, καθόσον ὀλίγους μόνον μῆνας διήρκεσεν ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Καλαφάτου. Σ. Ε.

[1] Τὸν πλατύτερον βίον τῶν ὁσίων τούτων, καὶ τὴν ἀσματικὴν αὐτῶν ἀκολουθίαν ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον φυλλάδα, ἥτις συνετέθη ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ ἐν ἱερομονάχοις σοφολογιωτάτου κυρίου Νικηφόρου τοῦ ἱεροκήρυκος, τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς νέας μονῆς ὄντος προηγουμένου. (Ἡ ἀκολουθία αὕτη ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1804. Σ. Ε.

Digitized by Google

* *Ἡ ἀνακομιδὴ καὶ μετακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.*

† » Φάνας ὁ νεκρὸς σοῦ, θεόφρον, τὴν ἔω,
» Ἔφαινεν αὖθις καὶ δύσιν τεραστίοις,

* Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου, ἐν ἔτει ἀπὰ (1081), καταδρομὴ ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς Ἰσμαηλίτας κατὰ τῶν χριστιανῶν Ῥωμαίων. Ὅθεν τρέχοντες εἰς διαφόρους πόλεις καὶ τόπους οἱ μιαροί, τοὺς μὲν χριστιανοὺς ἠχμαλώτιζον καὶ ἐθανάτονον, ἄνδρας τε ὁμοῦ καὶ γυναῖκας, τὰς δὲ πόλεις καὶ κάστρα ἠρήμοναν. Τότε λοιπὸν ἠρήμωσαν καὶ τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας, ὅπου εὑρίσκετο τὸ λείψανον τοῦ μεγάλου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου· ἀφῆκαν δὲ ἀπείρακτον μόνην τὴν Μητρόπολιν καὶ τὴν τῆς μητροπόλεως ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ σηκωθῶσιν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ ἅγια λείψανα τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, καὶ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν πολυάνθρωπον πολιτείαν τὴν ὀνομαζομένην Μπὰρ, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ διὰ νὰ μὴ μείνωσι τὰ λείψανα τοιούτου ἁγίου ἄτιμα καὶ ἄδοξα, καὶ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ καὶ ἡ Δύσις τὰ τούτου θαυμάσια, ἥτις ἀκόμη δὲν εἶχε πέσῃ εἰς τὰς αἱρέσεις καὶ κακοδοξίας, ἀλλ' ἦτον ὀρθόδοξος καὶ ἡνωμένη μὲ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. Ἔγεινε δὲ ἡ ἀνακομιδὴ αὕτη μὲ τοιοῦτον τρόπον· εἰς ἕνα ἱερέα εὐλαβῆ τῆς ῥηθείσης πόλεως ἐφάνη ὁ ἅγιος Νικόλαος καθ' ὕπνον καὶ λέγει νὰ ὑπάγῃ ὁμοῦ μὲ τὸν κλῆρον εἰς τὰ Μῦρα, καὶ παραλαβὼν ἀπὸ ἐκεῖ τὸ λείψανόν του, νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν Μπάρ· ὁ δὲ ἱερεὺς ἐδιηγήθη τὴν ὀπτασίαν εἰς τοὺς κληρικούς, οἵτινες ἀκούσαντες αὐτὴν, ἐχάρησαν μεγάλως. Ὅθεν ἑτοιμάσαντες τρία πλοῖα, ἔστειλαν ἀνθρώπους ἀρκετοὺς ἱερεῖς τε καὶ διακόνους διὰ νὰ φέρωσι τὸ ἅγιον λείψανον. Ἐλθόντες λοιπὸν εἰς τὸν λιμένα τῆς Λυκίας, ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ὅπλα, φοβούμενοι μήπως τοὺς ἐμποδίσῃ τίς. Ὅθεν εὑρόντες τέσσαρας μοναχοὺς, ἠρώτησαν αὐτοὺς, ποῦ εὑρίσκονται τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Νικολάου διὰ νὰ τὰ προσκυνήσωσιν· οἱ δὲ ἔδειξαν εἰς αὐτοὺς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ὁ ὁποῖος ἦτον ὑποκάτω εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἐκκλησίας. Σκάψαντες δὲ τὸν τάφον οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον τὴν θήκην τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ ἀνοίξαντες αὐτὴν, ὢ τοῦ θαύματος! τὴν εὗρον γεμάτην ἀπὸ εὐωδέστατον μῦρον, τὸ ὁποῖον ἀνέβλυζεν ἐκ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου. Ὅθεν λαβόντες αὐτὸ, τὸ ἔβαλαν μέσα εἰς τὰ πλοῖα, καὶ οὕτως ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν, κατευοδώθησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν.

Τότε οἱ κάτοικοι τῆς Μπὰρ προϋπαντήσαντες μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα, ἔλαβον τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ τὸ ἀπέθεσαν μὲ τιμὴν μεγάλην εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου τὴν παραθαλασσίαν. Πάμπολλα δὲ θαύματα ἔγειναν ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, διότι τυφλοὶ καὶ κωφοὶ καὶ δαιμονισμένοι καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀσθενείας κρατούμενοι, ἐθεραπεύθησαν, εὐθὺς ἅμα ἤγγισαν μετὰ πίστεως εἰς τὸ σεβάσμιον λείψανον. Ὕστερον δὲ ἔκτισαν μεγάλην καὶ ὡραίαν ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους μετέθεσαν τὸ λείψανον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου εἰς τὴν νεόκτιστον ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου, καὶ ἐκεῖ ἀπέθεσαν αὐτὸ εἰς θήκην ἀργυρᾶν. Ὅθεν ἔκτοτε ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ ἑορτάζηται ἡ ἀνακομιδὴ καὶ μετακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου κατὰ τὴν εἰκοστὴν Μαΐου, τὸ ὁποῖον ἀνέβλυζε μῦρον μὲ τοιοῦτον τρόπον, καθὼς τοῦτο παρέδωκαν ἄνδρες ἀξιόπιστοι, καὶ καθὼς ᾄδεται παλαιὸς λόγος. Κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς μεταθέσεως τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅτε ὁ ἱερεὺς ἤρχιζε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, τότε καὶ τὸ μῦρον ἤρχιζε νὰ τρέχῃ ἀπὸ τοὺς δύω πόδας τοῦ θείου λειψάνου, ὄχι ἀπὸ τὰ δάκτυλα ἔμπροσθεν, ἀλλ' ὄπισθεν ἀπὸ τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν του, ἔτρεχε δὲ τόσον πολὺ, ὥστε ἐφαίνοντο ὡς δύω βρύσεις. Ὅθεν ἔβαλλον ὑποκάτω μεγάλους λέβη-

---

† Οἱ δὲ Ῥῶσσοι ἑορτάζουσι ταύτην κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Μαΐου. Ὅτι δὲ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαΐου ἑορτάζεται, βεβαιοῖ μὲν καὶ μία φυλλάδα, ἥτις περιέχει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου, συνθεμένη ἀπὸ ἕνα διδάσκαλον τῆς Κερκύρας, ἐν ᾗ ἀναφέρεται, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου φερόμενον εἰς τὴν Μπὰρ, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, καὶ ἐκεῖ ἐπροσκυνήθη ἀπὸ ὅλον τὸ πλῆθος, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαΐου. *Αν δὲ ἐρωτήσῃ τις ποῦ εὑρίσκεται τώρα τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀποκρινόμεθα, ὅτι οὐδεὶς ἠξεύρει, διότι καθὼς τὸ τοῦ ἁγίου Μάρκου λείψανον, ἐν Βενετίᾳ ὂν πρότερον, νῦν ἐκεῖ οὐχ εὑρίσκεται, οὕτω καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου εὑρισκόμενον πρότερον ἐν τῇ Μπὰρ, τώρα ἐκεῖ δὲν εὑρίσκεται. Σημειοῦμεν δὲ ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο μετεφράσθη ἐκ τοῦ Σλαβονικοῦ, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀκολουθίαν ἐποίησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετὰ κανόνος, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταύτην, ἥτις εὑρίσκεται ἔν τινι κελλίῳ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐπικαλουμένῳ τῶν Μπαρμπερέων πλησίον τῶν Καρεῶν.

Digitized by Google

τας καὶ κάδδους, καὶ ἕως νὰ τελειώσῃ ἡ θεία λειτουργία (ἤτις ἐλέγετο ἀργὰ, διὰ νὰ τρέχῃ περισσότερον μῦρον) ἕως, λέγω, τοῦ τέλους τῆς λειτουργίας, ἐγέμιζον τὰ ἀγγεῖα ἐκεῖνα. Ὅτε δὲ ἡ λειτουργία ἐτελείονε, τότε καὶ τὸ μῦρον ἵστατο καὶ δὲν ἔτρεχεν· ἐκεῖνο δὲ τὸ μῦρον ἐμοιράζετο εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ δι' αὐτοῦ ἐγίνοντο πολλὰ θαύματα καὶ διάφοροι ἀσθένειαι ἰατρεύοντο, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου.

—

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ὁ Θαλάσσιος καὶ κατοικήσας τάφον,
» Βλύζει θαλάσσας χαρίτων ἐκ τοῦ τάφου. [1]

* Ὁ ὅσιος ΜΑΡΚΟΣ ὁ ἐρημίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Δίδωσι Μάρκῳ τῆς Ἐδὲμ κῆπον μέγαν,
» Ὁ κῆπον εὑρὼν εἰς ταφὴν Χριστὸς πάλαι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Θεοστέπτων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ [2] *καὶ* ΕΛΕΝΗΣ.

» Ὡς κοινὸν εἶχον γῆς βασιλεῖς τὸ στέφος,
» Ἔχουσι κοινὸν καὶ τὸ τοῦ πόλου στέφος.
» Ξύνθανε μητέρι εἰκάδι πρώτῃ Κωνσταντῖνος

† Ὁ μέγας οὗτος καὶ μακάριος καὶ ἀοίδιμος ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνος, ἐχρημάτισεν υἱὸς Κώνσταντος τοῦ Χλωροῦ καὶ Ἑλένης τῆς τιμίας· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Κώνστας ἦτο ἔγγονος Κλαυδίου τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης, πρὸ τῆς τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Καρίνου βασιλείας. Οὗτος λοιπὸν ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔγεινε συγκοινωνὸς τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλίου, ὁμοῦ μὲ τὸν Μαξιμιανὸν τὸν Βαλλέριον. Καὶ ἐνῷ οἱ ἀνωτέρω τρεῖς βασιλεῖς ἐκίνησαν διωγμὸν μέγαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, μόνος οὗτος μετεχειρίζετο πρὸς τοὺς χριστιανοὺς πραότητα καὶ συμπάθειαν, καὶ μετεχειρίζετο συμβούλους καὶ κοινωνοὺς τῶν πραγμάτων του τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιζομένους. Οὗτος ὁ Κώνστας ἐδίδαξε τὴν εὐσέβειαν καὶ πίστιν τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν Κωνσταντῖνον, τὸν μετὰ ταῦτα πρῶτον γενόμενον βασιλέα εἰς τοὺς χριστιανούς· ὅθεν καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν διάδοχον τῆς βασιλείας του εἰς τὰς νήσους τῆς Βρετανίας. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος μαθὼν ὅσα ἔγειναν εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν Μαξέντιον, υἱὸν

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Θαλάσσιος ἴσως εἶναι ὁ Λίβυς καὶ Ἀφρικανὸς, ὁ γράφων πρὸς Παῦλον τὸν πρεσβύτερον τὰ τετρακόσια κεφάλαια περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας, καὶ τῆς κατὰ νοῦν πολιτείας, τὰ ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Φιλοκαλίας περιεχόμενα, καὶ πρὸς ὃν γράφει ὁ Θεοφόρος Μάξιμος τὰ περὶ Θεολογίας καὶ ἐνσάρκου Οἰκονομίας διακόσια κεφάλαια, τὰ καὶ αὐτὰ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ περιεχόμενα.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος ἐν σελ. 80 τῆς Δωδεκαβίβλου γράφει, ὅτι ἂν καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ῥώμης Οὐρβανοῦ τοῦ ὀγδόου ἐζητήθη, ἂν πρέπῃ νὰ ἑορτάζηται ὡς ἁγία ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ μόλις εἶπε τὸ ναὶ, καθότι εἰς τὰ μέρη τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καλαβρίας ἐφαίνετο ναὸς παλαιὸς τοῦ ἁγίου· πλὴν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος πάντοτε ὑπῆρχεν ἅγιος καὶ ἰσαπόστολος, ὅτι οὕτως ὀνομάζουσιν αὐτὸν τὰ πρακτικὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἡ κοινὴ καὶ πατροπαράδοτος δόξα τῆς Ἐκκλησίας. Οὗτος ἐχρημάτισε καὶ ἱερεὺς, διὰ τὸ λειτούργημα τῆς βασιλείας καὶ διὰ τὸ νοητὸν χρίσμα καὶ μῦρον τῆς ἱερωσύνης. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησία ψάλλει εἰς τὸ δοξαστικὸν τῶν ἀποστίχων αὐτοῦ, «Δεξάμενος τὴν γνῶσιν τοῦ πνεύματος, ἱερεὺς χρηματισθεὶς καὶ βασιλεὺς, ἐλαίῳ ἐστήριξας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ὀρθοδόξων βασιλέων πατήρ.» Διὸ γράφεται καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει «Καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς.» Οὐχ ὅτι εἰσὶν ὅλοι ἐξ αὐτοῦ τοῦ βαπτίσματος ἱερεῖς, καθὼς φλυαροῦσιν οἱ Λουθηροκαλβῖνοι, ἀλλ' ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι βασιλεῖς εἶναι φύλακες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ φροντισταί.

Κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ χριστιανικώτατος Κωνσταντῖνος ἦτο καὶ βασιλεὺς καὶ ἐπίσκοπος, καὶ ὅρα τὸν αὐτὸν Δοσίθεον σελ. 212 τῆς Δωδεκαβίβλου ἀποδεικνύοντα, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καθὸ ὀρθόδοξος βασιλεὺς, ἦτο ἐπίσκοπος κατὰ τρόπους εἰκοσιέξ. Ὅθεν φιλεύων μίαν φορὰν τινὰς ἐπισκόπους, φιλοφρονούμενος ἔλεγε πρὸς ἐκείνους ὁ μακάριος, «Εἰμὶ καὶ ἐγὼ, ὦ οὗτοι, ἐπίσκοπος· καὶ ὑμεῖς μέν ἐστε ἐπίσκοποι τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. ἐποικοδομοῦντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ἐγὼ δέ εἰμι ἐπίσκοπος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἔξω καὶ τοῦ ἔσω. Τοῦ μὲν ἔξω, ὅτι φροντίζω πρὸς παιδαγωγίαν καὶ ὀρθὸν βίον αὐτοῦ, καὶ γὰρ οὐδὲ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορῶ, τοῦ δὲ ἔσω, ἐπειδὴ συνεργός εἰμι ὑμῖν πρὸς βεβαίωσιν καὶ αὔξησιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, συνεποικοδομῶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν.» (σελ. 217 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Λέγει δὲ πρὸς τούτοις ἐκεῖ ὁ Δοσίθεος, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐποίησε νόμον, ἵνα μὴ καταδικάζεταί τις εἰς τὸ ξύλον, οὔτε νὰ θανατόνεται μὲ τὸν σταυρὸν, ἵνα μὴ τὸ τῆς σωτηρίας καὶ ζωῆς γενόμενον ὄργανον, γίνηται πάλιν ὄργανον καταδίκης καὶ θανάτου. Ὅθεν καὶ ὅλοι οἱ λεγόμενοι χριστιανοὶ βασιλεῖς ἐφύλαξαν καὶ φυλάττουσι τὸν τοιοῦτον νόμον, καὶ κανένα δὲν θανατόνουσι μὲ σταυρικὸν θάνατον.

Digitized by Google

τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἐρκουλίου, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀκάθαρτα καὶ μισητὰ ἔργα, ὥρμησε κατ' αὐτοῦ, ἐπικαλεσάμενος βοηθὸν τὸν Χριστόν. Ὅθεν ὁ βλέπων τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς του, πρῶτον μὲν ἐνεφάνισεν ἑαυτὸν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν ὕπνον· ἔπειτα δὲ κατὰ μέσον τῆς ἡμέρας ἐχάραξεν ὁ Κύριος τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ διὰ μέσου τῶν ἀστέρων, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν γεγραμμένα τὰ γράμματα ταῦτα «Ἐν τούτῳ νίκα,» διὰ μέσου τοῦ σημείου τούτου καταδεχθεὶς ὁ Κύριος νὰ ἐμφανίσῃ καὶ αἰσθητῶς ἑαυτὸν εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον καὶ εἰς τοὺς κατ' αὐτὸν ἀξίους.

Ὅθεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνθαρρυνθεὶς εἰς τὸν τύπον αὐτὸν, ὡπλισεν ἑαυτὸν, ποιήσας χρυσοῦν τὸν φανέντα σταυρόν. Εἶτα πορευθεὶς εἰς τὴν Ῥώμην, ὄχι μόνον ἐνίκησε τὸν ἀλιτήριον Μαξέντιον, ὅστις ἐπνίγη εἰς τὸν ἐν Ῥώμῃ ποταμὸν Τίβεριν, πλησίον εἰς τὴν γέφυραν τὴν καλουμένην Βαλβίαν· ἀλλὰ καὶ τοὺς πολίτας τῆς Ῥώμης ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν τυραννίαν ἐκείνου. Ἀναχωρήσας δὲ ὕστερον ἀπὸ τὴν Ῥώμην, καὶ περιπατῶν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἠθέλησε νὰ κτίσῃ πόλιν εἰς ὄνομά του κατὰ τὴν Τρωάδα, ὅπου ἔγεινε παλαιὰ ὁ πόλεμος τῶν Τρωαδιτῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων· ἐμποδίσθη ὅμως ἀπὸ θείαν ἀποκάλυψιν νὰ μὴ τὴν κτίσῃ ἐκεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὴν κτίσῃ εἰς τὸ Βυζάντιον. Ὅθεν ἀκολουθήσας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἔκτισε τὴν θεοφρούρητον πόλιν εἰς ὄνομά του, ἤτοι τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ταύτην ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεόν, [1] ὡς μίαν ἀπαρχὴν τῆς εὐσεβείας του. Ἐπειδὴ δὲ ἐζήτει νὰ μάθῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, [2] συνήθροισεν εἰς τὴν Νίκαιαν τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς εὑρισκομένους εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης· ἤτοι συνεκρότησε τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν πρώτην σύνοδον τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων, [3] διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἡ μὲν ὀρθόδοξος πίστις ἀνεκηρύχθη καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγνωρίσθη ὁμοούσιος, ἤτοι ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν οὐσίαν καὶ φύσιν μὲ τὸν Πατέρα, ὁ δὲ Ἄρειος καὶ οἱ αὐτοῦ ὀπαδοὶ ἀνεθεματίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὴν βλάσφημον καὶ κακόδοξον αὐτῶν αἵρεσιν. [1] Ὄχι μόνον δὲ ταῦτα ἐποίησεν ὁ ἰσαπόστολος οὗτος Κωνσταντῖνος, ἀλλὰ καὶ τὴν μητέρα του Ἑλένην ἔστειλεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκαρφώθη κατὰ σάρκα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ δὲ ἁγία Ἑλένη εὑροῦσα τοῦτο, ἄλλο μὲν ἀφῆκεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἄλλο δὲ ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, [2] καὶ ἐκεῖ διανύσασα τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς της, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος, ἀφ' οὗ ἐγκαινίασε τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ ἐγκαίνια καὶ πανήγυσιν, ὀλίγον ἔζησε μετὰ ταῦτα· ὅθεν φθάσας εἰς τοὺς τεσσαράκοντα δύω χρόνους τῆς

---

[1] Ὁμοῦ καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον, καθὼς ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ παρόντος Μαΐου.

[2] Καὶ μάλιστα διότι ὁ Ἄρειος ἐβλασφήμει καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Υἱὸς δὲν εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα, ἀλλὰ κτίσμα καὶ ἄλλης οὐσίας καὶ φύσεως ἀπὸ τὴν τοῦ Πατρός.

[3] Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας πρεσβύτερος λόγον ἔπλεξεν εἰς τοὺς τριακοσίους δεκαοκτὼ τούτους πατέρας, καὶ εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον, ὅστις σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος. Ὁμοίως καὶ Κωνσταντῖνος Ἀκροπολίτης, ὁ μέγας λογοθέτης, λόγον ἔχει εἰς τὸν Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρα τίς εὐσεβείας ζῆλον ἀψχῶν·» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἀλλὰ καὶ Γεώργιος Πρεσβύτερος Καισαρείας Καππαδοκίας λόγον συνέγραψεν εἰς τοὺς ἀνωτέρω τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρους πατέρας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν·» (σώζεται ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου.)

[1] Γράφει δὲ ὁ Μελέτιος (τόμ. ά. σελ. 33') ὅτι ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ πρώτη Σύνοδος, ἔχαιρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος διὰ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας νίκην. Διὰ τοῦτο φέρων ὅλους τοὺς πατέρας τῆς Συνόδου ἀπὸ τὴν Νίκαιαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπροσκάλεσεν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν καὶ τράπεζαν. Καθήμενος δὲ καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν πατέρων, ἐτίμησεν αὐτοὺς λαμπρῶς μὲ τὰ πρέποντα δῶρα. Τοῦ δὲ ἁγίου Παφνουτίου καὶ τῶν λοιπῶν ὁμολογητῶν κατεφίλει τοὺς ἐκβαλμένους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ στρεβλωθέντα καὶ πληγωθέντα μέλη ὑπὸ τῶν τυράννων ἐν τῷ καιρῷ τοῦ διωγμοῦ, διὰ νὰ λάβῃ ἁγιασμὸν ἀπὸ αὐτά. Ἐνουθέτει δὲ ὅλους τοὺς ἐπισκόπους νὰ ἔχωσιν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν εἰς τὴν πίστιν, νὰ δεικνύωσιν ἀγάπην εἰς τὸν πλησίον, καὶ νὰ μὴ ὑβρίζωσιν ἢ νὰ ἀτιμάζωσι τοὺς ἀδελφούς των.

Ἐπειδὴ δὲ τινὲς ἔδωκαν ἀνκφορὰς εἰς αὐτὸν ἐναντίον τινῶν ἐπισκόπων, ταύτας οὐδὲ νὰ ἀναγνώσῃ ἠθέλησεν ὁ μακάριος βασιλεὺς, οὔτε εἰς ἐξέτασιν ἔφερε τοὺς κατηγορουμένους ἐπισκόπους, ἀλλ' ἐνώπιον πάντων τὰς ἔκαυσε λέγων ταῦτα τὰ ἀξιομνημόνευτα λόγια· «Ἐὰν καὶ μόνος μου ἤθελον ἰδῇ τινα ἀρχιερέα νὰ ἁμαρτάνῃ, βεβαίως ἔμελλον νὰ τὸν σκεπάσω μὲ τὴν πορφύραν μου.» Τόσον δὲ ἀμνησίκακος ἦτο ὁ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος, ὥστε ἐπειδὴ τινὲς ἐλιθοβόλησαν τὴν εἰκόνα του, παρεκίνουν αὐτὸν οἱ φίλοι του νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ὑβριστὰς, διότι μὲ λίθους ἐπλήγωσαν τὸ πρόσωπόν του· ἀλλ' ὁ ἀνεξίκακος βασιλεὺς, ψηλαφήσας τὸ πρόσωπόν του καὶ χαμογελάσας, εἶπε ταῦτα τὰ ἀξιομνημόνευτα «Οὐδαμοῦ πληγὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου γεγενημένην ὁρῶ· ἀλλ' ὑγιὴς μὲν ἡ κεφαλὴ, ὑγιὴς δὲ ἡ ὄψις ἅπασα.» (Κρυσ. λόγ. π'. εἰς τοὺς Ἀνδριάντας.)

[2] Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς 14 τοῦ Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

βασιλείας του, καὶ ἀρχίσας νὰ κινῇ πόλεμον κατὰ Σαβωρίου βασιλέως τῶν Περσῶν, ὑπῆγεν εἰς Ἐν προάστειον τῆς Νικομηδείας, καὶ ἐκεῖ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀφ' οὗ ἐδεξιώθη μὲ προπομπὰς βασιλικὰς, καὶ ὑπαντήσεις μεγαλοπρεπεῖς, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἐβασίλευσε δὲ εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τοὺς τριακοσίους δεκαοκτὼ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, τριακοστὸς δεύτερος βασιλεὺς Ῥώμης γενόμενος μετὰ τὸν Αὔγουστον. [1] Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ εὑρίσκεται λείψανον. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ναὸν τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τόπον καλούμενον Κινστέρνα τοῦ Βώνου, ὅπου παραγίνεται ὁ Πατριάρχης μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Συγκλήτου τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐκεῖ ἐπιτελεῖ τὴν θείαν μυσταγωγίαν. (ὅρα καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κωφόν.) [2]

---

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς* ΠΑΧΩΜΙΟΣ *ὁ ἐν τῷ Θεσάκι τῆς Φιλαδελφείας μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψλ' (1730), ξίφει τελειοῦται.*

---

† » Ποῦ πάχος ἐν σοὶ, ὦ Παχώμι' εὑρέθη,
» Πόνοις ξίφει τε λεπτύναντι τὸ βρίθον; [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΥ *ἀνεψιοῦ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος*

» Ὁ Βασιλίσκος ἐκτομὴ δοὺς τὴν κάραν,
» Πατεῖ νοητοῦ βασιλίσκου τὴν κάραν.
» Εἰκάδι δευτερίῃ Βασιλίσκος φάσγανον ἔτλη.

† Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγέ (295), ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἡγεμὼν ὁ Ἀγρίππας, ἀντὶ τοῦ προτέρου ἡγεμόνος Ἀσκληπιοδότου, ὁ ὁποῖος φθάσας εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ἐξήταζε καὶ ἐτιμώρει τοὺς χριστιανούς. Τότε ἦτον καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Βασιλίσκος, καταγόμενος ἀπό τι χωρίον τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἀμασείας, Χουμιαλὰ ὀνομαζόμενον, ἀνεψιὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος. Ἐμβῆκε δὲ πρότερον εἰς τὸ μαρτύριον καὶ ἠγωνίσθη ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐτρόπιον καὶ Κλεόνιμον τοὺς συστρατιώτας τοῦ θείου του ἁγίου Θεοδώρου· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν ἐτελείωσαν εἰς τὸ μαρτύριον, ὁ δὲ Βασιλίσκος ἔμεινε κλεισμένος εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ τοῦτο εἶχε καὶ αὐτὸς ἐπιθυμίαν νὰ τελειώσῃ τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Ὅθεν ἠξιώθη τῆς ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τοὺς ἰδικούς του, καὶ ἔπειτα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας ἵνα μαρτυρήσῃ ἐκεῖ. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ὑπῆγε μετ' αὐτῶν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἀποχαιρετίσας τοὺς συγγενεῖς του, καὶ κατηχήσας αὐτοὺς μὲ τοὺς λόγους τῆς εὐσεβείας, ἔμεινεν ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς, ἐπειδὴ δὲ ἐζητήθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν εὑρέθη, ἐθυμώθη διὰ τοῦτο ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπρόσταξεν, ὅπου εὕρωσιν αὐτὸν, νὰ τὸν δέσωσι μὲ δύω ἁλύσεις καὶ νὰ βάλωσιν ὑποδήματα σιδηρᾶ εἰς τοὺς πόδας του, τὰ ὁποῖα νὰ ἔχωσι καρφία, καὶ οὕτω μὲ πολλὴν βίαν νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸ κριτήριον.

Οἱ ἀπεσταλμένοι λοιπὸν εὑρόντες τὸν ἅγιον, μὲ βίαν ἔσυρον αὐτὸν, τὰ δὲ καρφία τῶν ὑποδημάτων τόσον βαθέως ἐνεπήχθησαν εἰς τὰ

---

[1] Κατ' ἄλλους δὲ ἀκριβεστέρους, ἐβασίλευσεν ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ νέᾳ Ῥώμῃ χρόνους τριάκοντα καὶ ἕνα, ἢ τριάκοντα δύω, καὶ ἔζησε χρόνους ὅλους ἑξήκονταπέντε. Ἐχρημάτισε δὲ μετὰ τὸν Αὔγουστον βασιλεὺς τεσσαρακοστὸς ἕβδομος, καὶ ἀπέθανεν εἰς τοὺς τριακοσίους τριάκοντα ἑπτὰ χρόνους, ἀφεὶς διαδόχους τοὺς τρεῖς αὐτοῦ υἱοὺς Κωνσταντῖνον, Κώνσταντα, καὶ Κωνστάντιον.

[2] Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ἐν ᾗ ἀναφέρεται περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Κωνσταντίνου. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος Κωνσταντῖνος· καὶ ὁ βασιλεὺς ἦτο τρόπον τινὰ θυρωρὸς τῶν ἁλιέων, οὕτω γὰρ φησὶ «Καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν, μεγάλῃ τιμῇ τιμᾷν ἐνόμισεν ὁ παῖς (ὁ Κωνστάντιος ὁηλαδὴ) εἰ τοῖς προθύροις κατάθοιτο τῶν ἁλιέων· καὶ ὅπερ εἰσὶν οἱ πυλωροὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐν τοῖς βασιλείοις, τοῦτο ἐν τῷ σήματι οἱ βασιλεῖς τοῖς ἁλιεῦσι. Καὶ οἱ μὲν ὥσπερ δεσπόται τοῦ τόπου τὰ ἔνδον κατέχουσιν, οἱ δὲ βασιλεῖς, ὡς πάροικοι καὶ γείτονες ἠγάκησαν τὴν αὔλειον αὐτοῖς ἀφορισθῆναι θύραν.» (Ὁμιλ. κζ'. εἰς τὴν 6'. πρὸς Κορινθίους.) Ὁ Ἑλληνικὸς βίος τῶν ἁγίων τούτων βασιλέων σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ κάλλιστα τῶν διηγημάτων.» ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ βίος σώζεται τῶν βασιλέων τούτων συλλεχθεὶς ἐκ διαφόρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου καὶ πρώτου.»

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

κόκκαλα τῶν ποδῶν του, ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖσε γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα. Φθάσαντες δὲ οἱ στρατιῶται εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Δακνῶν, ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὸν οἶκον μιᾶς γυναικὸς Τραϊανῆς ὀνόματι· ὅθεν δέσαντες τὸν ἅγιον εἰς μίαν ξηρὰν πλάτανον, εὑρισκομένην ἐκεῖ, ἐκάθησαν διὰ νὰ δειπνήσωσι. Ὁ δὲ ἅγιος προσηύχετο, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἡ ξηρὰ πλάτανος ἐβλάστησε καὶ ἐξέβαλε φύλλα, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μία βρύσις ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ πλατάνου, ἡ ὁποία σώζεται ἕως τὴν σήμερον καὶ ἀεννάως ἀναβλύζει νερόν. Τότε δὲ ἔγεινε καὶ σεισμὸς τόσον δυνατός, ὥστε οἱ στρατιῶται ἐπήδησαν ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν οἰκίαν ὅπου ἐδείπνουν, διὰ νὰ ἴδωσι τί συνέβη. Ἰδόντες δὲ τὴν βρύσιν τρέχουσαν καὶ τὴν ξηρὰν πλάτανον βλαστήσασαν ἔγειναν ἔκθαμβοι, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, δεκατρεῖς ὄντες τὸν ἀριθμόν· εὐθὺς λοιπὸν λύσαντες τὸν ἅγιον, καὶ ἐκβαλόντες τὰ καρφία ἀπὸ τοὺς πόδας του, προσέπεσαν εἰς αὐτόν, ζητοῦντες νὰ τοὺς βαπτίσῃ, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα ἥτις τοὺς ἐδέχθη, καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς οἰκίας της. Ἔφερον δὲ πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ δαιμονισμένους, τοὺς ὁποίους ὅλους ἰάτρευσεν ὁ ἅγιος, καὶ τοὺς ἐβάπτισεν. Ὅτε δὲ παρεστάθη ὁ μάρτυς εἰς τὸν ἡγεμόνα, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνος, διατί δὲν θυσιάζεις, ἀνόητε, εἰς τοὺς Θεούς; Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐγὼ, ὦ ἡγεμών, δὲν παύω ἀπὸ τοῦ νὰ θυσιάζω εἰς τὸν Θεόν. Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἐχάρη, καὶ λαβὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ χαιρετίσας αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· τότε ὁ ἅγιος οηκώσας τὰς χεῖράς του προσηυχήθη, καὶ εὐθὺς ἦλθε πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ κατέκαυσε τὸν ναὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἴδωλα κατεσύντριψεν εἰς λεπτὰ κομμάτια· βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν, ἔφυγεν. Ὅτε δὲ πάλιν ὁ ἅγιος παρεστάθη εἰς αὐτὸν, τῷ εἶπεν ἐκεῖνος· ἀνόητε καὶ ἀληθῶς ἱερόσυλε, διατί, ἀντὶ νὰ προσφέρῃς θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς, σὺ μὲ τὰς μυσαράς σου μαγείας κατέκαυσας τὸν ναὸν καὶ τοὺς Θεούς μας ἐλέπτυνας ὡς κονιορτόν; Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐκεῖνο ὅπερ ἐποίησα δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· τὰς χεῖράς μου μόνον ἐσήκωσα εἰς τὸν οὐρανὸν, καθὼς καὶ σὺ εἶδες τοῦτο καὶ μαρτυρεῖς, καὶ ἐπεκαλέσθην τὸν ἐν οὐρανοῖς κατοικοῦντα Θεόν· ὅθεν ἀπ' ἐκεῖ κατέβη πῦρ καὶ κατέκαυσε τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα, καὶ τοὺς θεούς σας ἐλύπτυνε, διὰ νὰ μὴ ἀπατᾶσθε ἀπὸ αὐτούς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν καὶ ἀνάψας ἀπὸ θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου, τὸ δὲ σῶμά του νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν ποταμόν· ὅθεν οἱ στρατιῶται λαβόντες τὸν ἅγιον ἔφερον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκοψαν τὴν μακαρίαν του κεφαλήν. Τινὲς δὲ χριστιανοὶ δόντες τριάκοντα φλωρία εἰς τοὺς στρατιώτας, ἔλαβον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· Μαρῖνος δὲ ὁ ἐν Κομάνοις εὑρισκόμενος εὐσεβέστατος ἄρχων ἔκτισεν ἐκεῖ ναὸν ἀξιοπρεπῆ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀπέθετο ἐντίμως τὸ λείψανόν του, ἀπὸ τὸ ὁποῖον γίνονται ἰατρεῖαι καὶ θαύματα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχοντας. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας Συνόδου, τῆς συγκροτηθείσης ἐν ἔτει τπά (381), καὶ καθελούσης τὸν Μακεδόνιον, λέγοντα μὴ εἶναι Θεὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.*

* » Τολμᾷ τὸ θεῖον Πνεῦμα μὴ Θεὸν λέγειν,
» Τὸ παμπόνηρον πνεῦμα Μακεδονίου.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ μόλυβδον κοχλάζοντα ποτισθεὶς τελειοῦται.*

* » Μολύβδινον Μάρκελλος ἔκπυρον πόμα,
» Οὕτω πίνων ἦν, ὡς ὕδωρ εἴτις πίνει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΟΔΡΟΣ ὑπὸ ἵππων συρόμενος τελειοῦται.*

* » Ἱππηλατήσας καὶ πόλου νύσσαν φθάσας,
» Τὰς χεῖρας αἴρεις καὶ στέφος δέχῃ, Κόδρε.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΟΦΙΑ, ἡ ἰάτραινα, ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἰατρὸς ἦν πρὶν σωμάτων ἡ Σοφία,
» Τιμηθεῖσα γοῦν νῦν, δείκνυται καὶ πνευμάτων.

* *Ὁ ἅγιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Βλαδίμηρος, ὁ βασιλεὺς καὶ θαυματουργὸς ξίφει τελειοῦται.*

* » Χεὶρ συγγενοῦς τέμνει σε ἡ μιαιφόνος,
» Χεὶρ Κυρίου νέμει σοι ἀξίως στέφος.

* Οὗτος ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἁγιώτατος Ἰωάννης κατήγετο ἀπὸ χωρίον τῆς Βουλγαρίας, καλούμενον Βλαδίμηρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν νὰ καλῆται Βλαδίμηρος, υἱὸς πατρὸς μὲν Νεεμὰν τοῦ ἐκ Συμεὼν τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ Ἀχριδῶν γεννηθέντος, μητρὸς δὲ Ἄννης, τῆς ἐκ

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου εὑρίσκεται Ἑλληνικὸν ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ κατὰ τοὺς καιροὺς τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ.

Digitized by Google

Ῥωμαίων καταγομένης, ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μακεδόνος Βασιλείου, ἐν ἔτει ωξή (868). Παιδιόθεν δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἔλαμπε μὲ ἀρετὰς καὶ χάριτας καὶ ἦτο σκεῦος καθαρὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, παιδαγωγηθεὶς ἀπὸ τὸν θαυμαστὸν Νικόλαον τὸν τότε ὄντα ἐπίσκοπον Ἀχριδῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ὑπάνδρευσαν μὲν αὐτὸν οἱ γονεῖς του μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Σαμουὴλ, ἐφύλαξεν ὅμως παρθενίαν ὁ τρισμακάριστος, καὶ κατεγίνετο εἰς θεάρεστα ἔργα· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, κατεστάθη ὁ ἅγιος αὐτεξούσιος τῶν Τριβαλλῶν· ἤτοι τῶν Σέρβων βασιλεύς. Ὅθεν κατέστησε κήρυκας καὶ διδασκάλους, διὰ νὰ διδάσκωσι καὶ ἐπιστρέφωσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ὑποκείμενον λαόν του· εἶτα ἔκτισε μοναστήρια καὶ ἐκκλησίας, ξενοδοχεῖά τε καὶ νοσοκομεῖα, καὶ κόπτων τὸν δρυμῶνα καὶ τὸ πυκνότατον δάσος, ὅπερ εὑρίσκετο εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔκτισε ξεχωριστὸν καὶ ἐξαίρετον ναὸν εἰς τὸν τρισυπόστατον Θεόν· ἔκτισε δὲ αὐτὸν μὲ τοιοῦτον τρόπον. Μίαν ἡμέραν ἵππευσε μετὰ τριῶν μεγιστάνων τῆς βασιλείας, καὶ ἐξῆλθε διὰ νὰ κυνηγήσῃ· κυνηγῶν ὅμως, ἐκυνηγήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, ὡς ἄλλος Εὐσάθιος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὡς ἄλλος μέγας Κωνσταντῖνος οὐρανόθεν ὡδηγήθη, διότι κυνηγῶν εἰς τὸ δάσος βλέπει ἕνα ἡλιόμορφον ἀετὸν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν του ἕνα σταυρὸν ὑπέρλαμπρον. Τρέχων δὲ διὰ νὰ τὸν φθάσῃ, ἐμβῆκεν εἰς τὸ δάσος· τότε ὁ ἀετὸς ἐστάθη, ὅστις δὲν ἦτο ἀετὸς, ἀλλ' ἄγγελος Κυρίου. Εὐθὺς λοιπὸν κατέβη ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν ἵππον, ὁμοῦ μὲ τοὺς μεγιστᾶνάς του καὶ ἐπροσκύνησε τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ τὸν ἐν τούτῳ προσηλωθέντα Χριστόν· ἐκεῖ δὲ εἰς τὸν τόπον ἐπρόσταξε καὶ ἔκτισαν ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν μετέβαινεν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας καὶ προσηύχετο, καὶ τὴν νύκτα ἔμενεν ἐκεῖ ἀγρυπνῶν.

Ἡ δὲ σύζυγός του βασίλισσα, βλέπουσα τὸν βασιλέα, ὅτι δὲν ἐκοιμᾶτο μὲ αὐτὴν καὶ ὑποπτευθεῖθα ὅτι εἶχεν ἄλλην γυναῖκα κρυφίως, ἐσήκωσε κατ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν της ὅστις ἐζήτει πάντα τρόπον διὰ νὰ θανατώσῃ τὸν βασιλέα. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης ἐπέστρεφε νικητὴς ἀπό τινα πόλεμον κατὰ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, ὁ ἀδελφὸς τῆς βασιλίσσης εὑρὼν καιρὸν ἐπιτήδειον ἐκτύπησεν ἐξαίφνης τὸν θαυμαστὸν τοῦτον Ἰωάννην μὲ τὸ ξίφος του. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων αὐτὸν, λάβε, τῷ εἶπε, τὸ ἰδικόν μου ξίφος καὶ μὲ αὐτὸ ἀποκεφάλισόν με διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν, διότι ἕτοιμος εἶμαι νὰ θυσιασθῶ ὡς ἄλλος Ἄβελ καὶ Ἰσαὰκ, διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁμολογίαν. Τότε ὁ θηριώδης ἐκεῖνος καὶ ἄσπλαγχνος λαβὼν τὸ ξίφος τοῦ βασιλέως ἀπεκεφάλισεν αὐτόν. Θαῦμα δὲ ἠκολούθησε παράδοξον καὶ ἐξαίσιον, διότι εὐθὺς ἅμα ἐκόπη ἡ ἁγία του κεφαλὴ, ὁ βασιλεὺς ἔφιππος ἔλαβε μὲ τὰς χεῖράς του τὴν κεφαλήν του καὶ ἔτρεχεν ἐπὶ τοῦ ἵππου, αἰνῶν τὸν Θεὸν καὶ λέγων « Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον Κυρίου πορευσώμεθα. » Τότε ὀργὴ θεϊκὴ εὗρε τὸν φονέα τοῦ ἁγίου, διότι ἐλύσσαξεν ὁ ἄθλιος καὶ μόνος του ἔτρωγε τὰς σάρκας του. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐλθὼν εἰς ἕνα τόπον, εἶπε, « Κύριε εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου· » τότε ἠκούσθησαν ψαλμῳδιαι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ ὁ τόπος ἐγέμισεν ἀπὸ εὐωδίαν πνευματικήν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐνετσφίασαν τὸ παρθενικὸν ἐκεῖνο καὶ ἀθλητικὸν σῶμα τοῦ βασιλέως, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ τὰ στρατεύματα καὶ ὁ λαὸς ὅλος, θρηνοῦντες καὶ κλαίοντες διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου προστάτου καὶ βασιλέως· πολλοὶ δὲ χωλοὶ καὶ ἀσθενεῖς ἀσπασθέντες τὸ λείψανον, ἔλαβον τὴν ποθουμένην ὑγείαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔθαψαν τὸ ἅγιον λείψανον, ἔκτισαν καὶ ἕνα θαυμάσιον ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, ὅστις σαθρωθεὶς ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν, ἀνεκαινίσθη ὕστερον ἀπὸ τὸν ὑψηλότατον Κάρολον, τὸν ἀνεψιὸν τοῦ τότε βασιλέως τῆς Φραγκίας. Μετὰ ταῦτα λαβόντες οἱ χριστιανοὶ τὸ λείψανόν του, τὸ ἔφερον εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος βασιλεύς. Ἐκεῖ λοιπὸν διαμένον, ὁσμὴ μὲν πορνείας καὶ ἀσελγείας δὲν δέχεται νὰ γίνεται εἰς αὐτὸ, τοὺς δὲ δουλεύοντας μὲ ἐμπιστοσύνην διαφυλάττει ἐκ παντὸς κινδύνου καὶ πειρασμοῦ, μῦρα ἀναβλύζον καὶ ἐνεργοῦν διάφορα θαύματα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχοντας· (τὸν κατὰ πλάτος βίον του καὶ τὴν ἀσματικήν του ἀκολουθίαν ὅρα εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα τετυπωμένην ἐν Μοσχοπόλει.)

—

* *Τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος* ΖΑΧΑΡΙΟΥ *τοῦ Προυσαέως, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αωβ' (1802).*[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ***ΜΙΧΑΗΛ*** *ἐπισκόπου Συνάδων.* [1]

» Τῷ κυματώδει μικρὸν ἐμπρέψας βίῳ,
» Λύη Μιχαὴλ, οἷα κούφη πομφόλυξ.
» Εἰκάδι τριτάτῃ Μιχαὴλ ἀναδέδραμεν ἐκ γῆς.

Οὗτος ὁ ἀγγελώνυμος Μιχαὴλ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἐν ἔτει ωιδ' (814), ἀφιερωθεὶς δὲ ἀπὸ αὐτὰς ἔτι τὰς μητρικάς του ἀγκάλας εἰς τὸν Θεὸν, καὶ καθαρίσας τὸν ἑαυτόν του διὰ βίου τελείου, ἔγεινεν ἱερεὺς καὶ ἀρχιερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δυναμούμενος, ἠφάνισε τὴν βλάσφημον αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, καὶ ἔφραξε τὰ ἄθεα αὐτῶν στόματα, τὰ ἀνοιγόμενα ἐναντίον τῆς θείας εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν Λέων ὁ θηριώνυμος δὲν ὑπέφερε τὸ ῥεῦμα τῆς ἱερᾶς γλώσσης τοῦ ἁγίου, διότι παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος αὐτοῦ ὁ μακάριος οὗτος, οὔτε ἀπὸ τοὺς φοβερισμούς του ἐδειλίασεν, οὔτε ἀπὸ τὰς κολακείας του ἐμαλακώθη, ἀλλὰ μὲ ἐλευθέραν καὶ ἀνδρείαν φωνὴν ἐξεβόησε, λέγων, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα εὐσεβῶς σέβομαι καὶ προσκυνῶ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς θείας αὐτοῦ μητρὸς, τὸ δὲ δόγμα σου καὶ τὸν ὁρισμὸν πτύω καὶ ὡς οὐδὲν λογίζομαι.»

Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐγέμισεν ὅλος ἀπὸ ἐντροπὴν, καὶ ἀνάψας ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, κατεδίκασε τὸν ἅγιον εἰς μακρὰν ἐξορίαν· ὁ ὁποῖος καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ εὑρισκόμενος, καὶ πολλὰς ταλαιπωρίας πάσχων, ἐφύλαξε τὸ κατ' εἰκόνα καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ γλῶσσά του ἐδείχθη ἀληθῶς κάλαμος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μελετῶσα τὴν τοῦ Θεοῦ λόγου ἔνσαρκον οἰκονομίαν· διωκόμενος δὲ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, καὶ ὑπομείνας θλίψεις πολλὰς καὶ στενοχωρίας, δικαίως κατήντησεν ὁ μακάριος εἰς τὸ εὐρύχωρον πλάτος τοῦ Παραδείσου. Καλῶς λοιπὸν τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του τελειώσας, μὲ διπλοῦς ἐκοσμήθη στεφάνους, καὶ οὕτω διὰ τῆς ὁμολογίας προσετέθη ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ὁ μάρτυς εἰς τοὺς μάρτυρας. [2]

[1] Ἀκολουθίαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον ἐφιλοποίησεν ὁ ἱερομόναχος Χρυσανθος πρωτοψάλτης Κύπρου, τυπωθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1769. Σ. Ε.

[2] Τὰ Σύνναδα ἦτο πόλις ἔνδοξος τῆς μείζονος Φρυγίας, καὶ μάλιστα διὰ τὰ θαυμαστὰ μάρμαρά της, τιμωμένη μὲ θρόνον μητροπολίτου, δώδεκα ἐπισκόπους ἔχοντος, τώρα δὲ εἶναι ἐρείπιον, καὶ ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 656 τῆς Γεωγραφίας.

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας Μυροφόρου* ***ΜΑΡΙΑΣ*** *τοῦ Κλοπᾶ ἐν εἰρήνῃ τελειωθείσης.*

* » Ψυχὴν φέρει νῦν οὐκ ἄρωμα Μαρία,
» Ἀρωμάτων σοι, Σῶτερ, εὐωδεστέραν.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ***ΣΑΛΩΝΑΣ*** *ὁ Ῥωμαῖος ξίφει τελειοῦται.*

* » Σπονδὰς ἀπειθῶν προσφέρειν εἰδωλίοις,
« Τέμνῃ Σαλωνᾶ, καὶ Θεῷ σπονδὴ γίνῃ.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ***ΣΕΛΕΥΚΟΣ*** *πρισθεὶς τελειοῦται.*

* » Φέρει Σέλευκος ἀστενακτὶ τὴν πρίσιν,
» Καὶ τὸν πολυστέναχτον ἐκλείπει βίον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΣΥΜΕΩΝ*** *τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ Ὄρει.*

» Θαυμαστὸν ᾤκει πρὶν Συμεὼν γῆς ὄρος,
» Πόλου δὲ πανθαύμαστον εἰκεῖ νῦν ὄρος.
» Εἰκάδι ἔνθα νόες Συμεὼν μόλεν ἀμφὶ τετάρτῃ.

Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ θαυματουργὸς Συμεὼν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ δευτέρου, ἐν ἔτει φοδ' (574), γεννηθεὶς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, ἐκ πατρὸς μὲν Ἰωάννου καλουμένου, ὅστις κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν, μητρὸς δὲ Μάρθας ὀνόματι, ἡ ὁποία ἀνετράφη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τὰ δὲ ἐξῆς περὶ αὐτοῦ λεγόμενα ὅλα εἶναι θαυμαστὰ καὶ ἀνώτερα τῶν ὅρων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ ἐκεῖνα ὅσα συνέβησαν Θεόθεν εἰς αὐτὸν καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίησε· διότι συνελήφθη ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός του διὰ προσευχῆς, καὶ πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ συλληφθῇ ἐμαρτύρησεν ὁ μέγας Πρόδρομος καὶ βαπτιστὴς Ἰωάννης τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἀρετὴν καὶ ἐπρομήνυσεν εἰς τὴν μητέρα του τὴν τελειότητα, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ υἱός της. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθη τελείως δὲν ἐβύζασε τὸν ἀριστερὸν μαστὸν τῆς μητρός του· ἐδήλου δὲ τοῦτο, ὅτι τὸ παιδίον μέλλει νὰ ἔχῃ πρόθυμον τὴν πρὸς τὰ καλὰ ὁρμὴν, καὶ ὅτι θὰ μένῃ ἀμέτοχος τῆς ἀριστερᾶς πράξεως τῶν κακῶν. Γενόμενος δὲ χρόνων ἓξ, ἐν ᾧ καιρῷ διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς ἡλικίας ἀμελοῦσι τὰ παιδία καὶ φέρονται εὐκόλως εἰς τὰ τυχόντα πράγματα, ὁ θεόσοφος οὗτος παῖς, καταφρονήσας ὅλα τὰ ἐν ποσὶν αὐτοῦ γήϊνα πράγματα, ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν, καὶ εὐθὺς μετεχειρίσθη μίαν τόσον σκληρὰν ζωὴν καὶ δίαιταν, ἡ ὁποία μόλις καὶ

Digitized by Google

μετὰ βίας συνεθίζει νὰ ἀποκτᾶται μετὰ χρόνους πολλοὺς καὶ ἀπὸ ἄνδρας ἡλικιωμένους. Ὅθεν διὰ τὴν προθυμίαν καὶ ζωήν του ταύτην εἶδε πολλὰς θεϊκὰς καὶ ἀγγελικὰς ἐμφανείας καὶ ὀπτασίας, αἱ ὁποῖαι ἐδίδασκον αὐτὸν ὅσα ἔπρεπε νὰ πράξῃ, ἤτοι τὸ νὰ προτιμᾷ μὲν πάντοτε τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀρετάς, νὰ φεύγῃ δὲ καὶ νὰ μισῇ τὰ κακὰ καὶ τὰς ἁμαρτίας.

Ἐν τῷ σώματι λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ ἀοίδιμος Συμεών, ὑπερέβη τὰ τοῦ σώματος φυσικὰ καὶ συστατικὰ ἰδιώματα, ἐπειδὴ πλέον δὲν ἐτρέφετο μὲ ἀνθρώπινον φαγητόν, ἀλλὰ μὲ τροφὴν ἄφθαρτον, ἡ ὁποία ἐφέρετο εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἕως τῆς διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀναλύσεως. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν θαυμάτων, ὅσα ἐτέλεσεν ὁ ὅσιος οὗτος τὰ ἀναφέρει ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ, τοῦτο δὲ μόνον εἶναι ἄξιον νὰ σημειώσωμεν ἐδῶ, ὅτι νεαρὰν καὶ παιδικὴν ἡλικίαν ἔχων ὁ ἅγιος, ἀφῆκε τὸν κόσμον, καὶ πρῶτον μὲν ἀνεστήλωσε ἑαυτὸν εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβῆκεν ἀφ' οὗ κατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος· εἰς τὸ ὄρος δὲ πρῶτος αὐτὸς ἀνέβη καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ χρόνους ἓξ. Ἔπειτα ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν στύλον καὶ ἐστάθη εἰς αὐτὸν χρόνους δεκαοκτώ· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ Θαυμαστὸν ὄρος, ἔμεινε δέκα χρόνους ἐπάνω εἰς ἕνα τόπον, ὁ ὁποῖος ἦτο ὑψηλὸς μὲ ξηρὰς πέτρας. Μετὰ ταῦτα ἀνέβη εἰς τὸν μικρὸν στύλον, καὶ ἐκεῖ διῆλθε χρόνους τεσσαράκοντα πέντε, ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του ἔγειναν ὀγδοήκοντα πέντε. Εἰς τὸ διάστημα δὲ τῶν ἑβδομήκοντα ἐννέα χρόνων διέλαμψεν ὁ μακάριος μὲ τὴν ὑπεράνθρωπον ἄσκησιν καὶ καρτερίαν, καὶ οὕτω κοιμηθεὶς ἐν Κυρίῳ, μετέβη εἰς τὴν τῶν Ἀγγέλων δόξαν τε καὶ λαμπρότητα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.)[1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΜΕΛΕΤΙΟΥ *τοῦ στρατηλάτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ,* ΙΩΑΝΝΟΥ, ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΣΕΡΑΠΙΩΝΟΣ *τοῦ Αἰγυπτίου,* ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ *τοῦ μάγου· Κομήτων καὶ Τριβούνων δώδεκα· γυναικῶν τριῶν,* ΜΑΡΚΙΑΝΗΣ, ΠΑΛΛΑΔΙΑΣ *καὶ* ΣΩΣΑΝΝΗΣ· *νηπίων δύο,* ΚΥΡΙΑΚΟΥ *καὶ* ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ, *καὶ τοῦ λοιποῦ πλήθους τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτυρησάντων χιλιάδων ἑνδεκα καὶ διακοσίων ὀκτώ.*

Εἰς τὸν Μελέτιον.

* » Πεύκην πικρὰν λέγουσιν, ἀλλ' ἣν ἡρμένῳ,
» Ὑμήττιόν τι τῷ Μελετίῳ μέλι.

Εἰς Καλλίνικον τὸν μάγον.

* » Τιμηθεὶς ἀμείβεις εἰς ἀθλητὴν τὸν μάγον,
» Τὴν Καλλινίκου κλῆσιν οὐ κληθεὶς μάτην.

Εἰς τὸν Στέφανον καὶ Ἰωάννην.

* » Σὺν Ἰωάννῃ Στέφανος κάραν ξίφει,
» Πόθῳ στεφάνων τῶν ἀκηράτων κλίνει.

Εἰς τὸν Σεραπίωνα.

* » Γλυπτοῖς ὁ μάρτυς μὴ θύων Σεραπίων,
» Ἐκ γλυπτολάτρου τέμνεται τὸν αὐχένα.

Εἰς τοὺς δώδεκα Τριβούνους.

* » Φθαρταὶ τριβούνων καὶ κομήτων ἀξίαι
» Ἄφθαρτον εὗρον ἐκ πυρὸς τὴν ἀξίαν.

Εἰς τὰ δύο νήπια Κυριακὸν καὶ Χριστιανόν.

* » Κυριακὸν δὲ καὶ Χριστιανὸν ξίφος,
» Δούλους ἀνεῖλε χριστιανοὺς Κυρίου.

Εἰς τὴν Μαρκιανὴν, Σωσάνναν καὶ Παλλαδίαν.

* » Μαρκιανὴ, Σωσάννα καὶ Παλλαδία,
» Ξυλοκτονοῦνται μὴ θύουσαι Παλλάδι.

Εἰς τοὺς διακοσίους ὀκτὼ μάρτυρας.

* » Δὶς πενταπλῆν κτείνουσιν εἰκάδα σπάθαι,
» Ἢ συγκατακτείνουσιν ἁπλῆν ὀκτάδα.

Εἰς τὰς ἕνδεκα χιλιάδας τῶν μαρτύρων.

† » Εἰς χιλιάδας στερροὶ εὐθηνήσατε,
» Ἣ φησι Δαβὶδ ψαλμικῶς προφητάναξ.

* Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου Ἡλιογαβάλου τοῦ βασιλέως, καὶ Μαξίμου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σιή' (218), ὁ δὲ τρόπος τῆς αὐτῶν μαρτυρίας ὑπῆρξε τοιοῦτος. Ὁ ἅγιος καὶ μάρτυς Μελέτιος, παραλαβὼν στρατιώτας χριστιανοὺς, ἔχων δὲ καὶ συνεργοὺς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ διὰ προσευχῆς του κατεχρήμνισεν ὅλα τὰ ἐν τῷ ναῷ εἴδωλα καὶ γλυπτὰ, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτὰ ὡς κονιορτόν· μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ ἡγεμὼν Μάξιμος, ἔστειλε στρατιώτας, καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του. Παρασταθέντες λοιπὸν οἱ ἅγιοι εἰς τὸν ἡγεμόνα, παρεκινήθησαν παρ' αὐτοῦ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐπει-

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ πρὸς τοῦτον τὸν θαυματουργὸν Συμεώνην ἐπιστέλλει τὴν ὠφελιμωτάτην ἐκείνην τετάρτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὡς θέλουσι τινές. Ὁ Ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός· αὐτὸν γὰρ εὐλογεῖν ἄξιον.»

Digitized by Google

δὴ δὲν ἐπείσθησαν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτοὺς μὲ ξύλα ξηρὰ εἰς ὥρας ἀρκετάς· ἔπειτα δὲ ἐπλήγωσαν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀστραγάλους μὲ σφυρία σιδηρᾶ, καὶ ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας των μὲ τὰ ξύλα. Οἱ δὲ ἅγιοι ἔχοντες τὰ ὄμματά των εἰς τὸν Κύριον, ἐφαίνοντο ὅτι δὲν αἰσθάνονται τὰς πληγάς. Ἔπειτα ἔσκαψαν τὰς πλευράς των μὲ ἀγκίδας, καὶ ἔδειραν τὰ μέτωπά των, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἐποίουν τὴν σφραγῖδα καὶ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα βάσανα ὑπέμειναν οἱ μακάριοι, ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνυπόφορον πόνον, καὶ ἐπροξένει θάνατον εἰς τὸν βασανιζόμενον. Τελευταῖον δὲ τὸν μὲν ἅγιον Μελέτιον ἐκρέμασαν εἰς μίαν πεύκην, καὶ ἐκεῖ εὗρεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον ἔγεινεν εἰς αὐτὸν ἀρχὴ ἀτελεύτητος τῆς ἐν Χριστῷ δόξης καὶ ἀναπαύσεως, τὸν δὲ ἅγιον Στέφανον καὶ Ἰωάννην ἀπεκεφάλισαν. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν ὁ Σεραπίων ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ διὰ τὰ θαύματα ὅσα εἶδε γινόμενα παρὰ τῶν ῥηθέντων μαρτύρων, καὶ βαπτισθεὶς ἐδέχθη ὑπὸ Ἀγγέλου τὴν χειροτονίαν τοῦ ἐπισκόπου· ὁμοίως ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ὁ μάγος Καλλίνικος, διότι δοὺς θανατηφόρον φάρμακον εἰς τὸν ἅγιον Μελέτιον, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν θανατώσῃ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην καὶ τὸν Σεραπίωνα καὶ τὸν Καλλίνικον ἀπεκεφάλισεν ὁ ἡγεμών· ὁ δὲ Φῆστος, Φαῦστος, Μάρκελλος, Θεόδωρος, Μελέτιός τε καὶ Σέργιος, Μαρκελλῖνος, Φίλιξ, Φωτεινός, Θεοδωρίσκος, Μερκούριος καὶ Δίδυμος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἦσαν κόμητες, ἄλλοι δὲ τριβοῦνοι καὶ ἄλλοι πρίγκηπες· οὗτοι, λέγω, βλέποντες τὰ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μελετίου γενόμενα θαύματα καὶ πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἡ δὲ Σωσάννα καὶ Μαρκιανὴ καὶ Παλλαδία ἦσαν γυναῖκες τινῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἁγίων μαρτύρων· ὅθεν ὁ θηριώδης ἡγεμὼν ἐπρόσταξε καὶ τὰς κατέκοψαν μὲ ξύλα ὁμοῦ μὲ τὰ νήπιά των· οἱ δὲ στρατιῶται οἱ θανατώσαντες αὐτὰς, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετὰ τὸν φόνον ἀπέψυξαν, καὶ δικαίως οἱ κακοὶ κακῶς ἐτελεύτησαν. Τότε καὶ δύω ἅγια νήπια, Κυριακὸς καὶ Χριστιανὸς ὀνομαζόμενα, πολλὰ ἀτελῆ καὶ μικρὰν ἔχοντα τὴν ἡλικίαν, ἐρωτηθέντα ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ποῖος εἶναι Θεὸς μεγαλήτερος, ὁ Ζεὺς, ἢ ὁ Χριστός; τὰ χαριτωμένα θεοσάφως ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι ὁ Χριστός. Διὰ τοῦτο εὐθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οὕτως ἔλαβον τὰ μακάρια τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ ὅλων αὐτῶν τῶν ἁγίων εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πλάτωνος, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὰ προαύλια, τὰ οὕτως ὀνομαζόμενα τοῦ Δομνίνου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ἡ τρίτη εὕρεσις τῆς τιμίας Κεφαλῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Φωνὴ βοῶντος γῆς μυχῷ κεκρυμμένη,
» Γῆς γῆς βαγείσης, πᾶσιν ἤχησε ξένως.
» Εἰκάδι δὲ Προδρόμοιο κάρην εὗρον κατὰ πέμπτην.

Ἡ τιμία κεφαλὴ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἦτο μὲν πρὸ πολλῶν χρόνων κεκρυμμένη, τώρα δὲ ἀνεφάνη ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς, ὡς ἀναφαίνεται καὶ ὁ χρυσὸς τῶν μετάλλων· δὲν ἦτο ὅμως κεκλεισμένη εἰς στάμνον, καθὼς τὸ πρότερον, ἀλλ' εὑρίσκετο ἐντὸς ἀγγείου ἀργυροῦ καὶ εἰς τόπον ἱερὸν, ἐφανερώθη δὲ δι' ἑνὸς ἱερέως. Ταύτην λοιπὸν ἀνακομισθεῖσαν ἀπὸ τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὁ τότε πιστότατος βασιλεὺς, καὶ ὁ Πατριάρχης, μὲ ὅλον τὸν ὀρθόδοξον λαὸν ἐδέχθησαν ἀσμενέστατα, καὶ πιστῶς προσκυνήσαντες, ἀπέθεσαν εἰς τόπον ἱερὸν καὶ σεβάσμιον. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΕΛΕΣΤΙΝΟΣ σιδήρῳ τὰς πτέρνας περιπαρείς, τελειοῦται.*

* » Πτέρνας σιδήροις ἐμπαρεὶς Κελεστῖνος,
» Τὸν πτερνοτήρην συντρίβει πατῶν ὄφιν.

* *Ὁ ὅσιος ΟΛΒΙΑΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὸν Ὀλβιανὸν οὗ πανόλβιος βίος,
» Πανολβίαν λαχόντα καὶ λῆξιν γράφω,

---

[1] Εἰς τὴν τρίτην εὕρεσιν ἐγκώμιον γλαφυρὸν ἔπλεξεν ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὴν Λαύραν καὶ ἱερὰν μονὴν τοῦ Διονυσίου· Ἐκ τοῦ ἐγκωμίου δὲ ἐκείνου συμπεραίνεται ὅτι θὰ εὑρίσκετο τότε εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Στουδιτῶν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου τιμώμενον, ἢ ὅλη ἡ ἁγία κάρα τοῦ Προδρόμου, ἢ μέρος αὐτῆς. Ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ ἐγκωμίου ἔστιν αὕτη «Τρίτον μήνυμα τῆς τοῦ Προδρόμου μνήμης» τὸ αὐτὸ δὲ ἐγκώμιον σώζεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων· ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου ἐν τῷ τρίτῳ Πανηγυρικῷ σώζεται λόγος δεκαεμβάδων περὶ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας καὶ τρίτης εὑρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ἐφύτευκε Πρόδρομος.»

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου ΚΑΡΠΟΥ ἐνὸς τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων.

» Καρποὺς ἐνεγκὼν, Κάρπε, δεκτοὺς Κυρίῳ,
» Φέρεις καθ' ὥραν τὴν τελευτὴν ὡς τρύγην.
» Εἰκάδι ἕκτῃ Κάρπος ἀπὸ χθονὸς ἕπτατο μακρῆς.

Οὗτος ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος Κάρπος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει νθ' (59), συναριθμούμενος δὲ μὲ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου καὶ διακονῶν εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐν τῷ κηρύγματι τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὁι ακομίζων τὰς ἐπιστολὰς ἐκείνου πρὸς ὅσους τὰς ἔστελλε, πολλοὺς Ἕλληνας ἐδίδαξε νὰ σέβωνται τὸν Χριστόν· ὕστερον δὲ γενόμενος Ἐπίσκοπος ἐν τῇ Βάρνῃ τῆς Θράκης, καὶ φωτισθεὶς τὴν διάνοιαν μὲ τὸν φωτισμὸν καὶ ἔλλαμψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἔγεινεν ὡς ἀστὴρ μὴ δύων, ἀλλ' ἀνατέλλων μὲν ἀπὸ τὰς ἀνατολὰς, πᾶσαν δὲ τὴν οἰκουμένην φωτίζων μὲ τὰς θείας διδασκαλίας του. Ἐποίει δὲ καθ' ἑκάστην ὁ μακάριος οὗτος μέγιστα θαυμάσια, καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκε· πολλὰς δὲ πόλεις καὶ λαοὺς ἑλκύσας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος χωρίσας τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὑπέμεινε, γενναίως ὅμως καὶ καρτερικῶς. Διότι αὐτὸς προθύμως ὁρμῶν εἰς τοὺς πόνους καὶ τὰς κακοπαθείας τῆς ἀθλήσεως, δὲν ἐφοβεῖτο τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τῶν τυράννων· ὅθεν καθὼς αὐτὸς ἐδόξαζε τὸν Θεὸν εἰς τὰ μέλη του, οὕτως ἀντιστρόφως ἐδόξασε καὶ αὐτὸν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἀνεπαύθη καὶ ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὸν γλυκύτατον καὶ πρέποντα τοῖς ἁγίοις ὕπνον, ὅμως μετὰ θάνατον θαυματουργεῖ καθεκάστην μὲ τὰ ἅγια αὐτοῦ λείψανα, πάθη μὲν καὶ ἀσθενείας διαφόρους ἰατρεύων, ἀποδιώκων δὲ καὶ τὰ τῆς πονηρίας ἀκάθαρτα πνεύματα. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΑΛΦΑΙΟΣ [1] ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Θεοῦ Λόγου τὸ θεῖον Ἀλφαῖον στόμα,
» Τάφος καλύπτει πικρὸν ἐγχανὼν στόμα.

*Ὁ ἅγιος ΑΒΕΡΚΙΟΣ * ὁ τοῦ ἀποστόλου Ἀλφαίου υἱὸς, ἐν μελισσῶνι γυμνὸς ἁπλωθεὶς, καὶ ὑπὸ μελισσῶν δακνόμενος τελειοῦται.*

* » Βρῶσις μελίσσαις Ἀβέρκιος προὐτέθη,
» Ὧν βρῶσις ὤφθη Κυρίῳ τὸ κηρίον.

*Ἡ ἁγία ΕΛΕΝΗ * ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀβερκίου, λιθοβοληθεῖσα, τελειοῦται.*

* » Σὸς κόσμος ἦταν, Ἑλένη μάρτυς, λίθοι,
» Δι' ὧν περ ὤφθης εὐπρεπὴς τῷ νυμφίῳ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ Θεσσαλονικεὺς, ὁ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψϛδ (1794) ξίφει τελειοῦται.*

† » Δὸς τὴν κεφαλὴν, ὦ Ἀλέξανδρ' εὐθύφρον·
» Καὶ στέμμα λάβε χειρὸς ἐκ τοῦ Κυρίου. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΛΛΑΔΙΟΥ.

» Ἔλαιον Ἑλλάδιος ἱερωσύνης,
» Αἵματι συνέμιξε τοῦ μαρτυρίου·
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Ἑλλάδιον ἔκτανε πυγμή.

Θεῖος ὁ ἅγιος καθαρίσας ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ, καὶ δοχεῖον γενόμενος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐχρίσθη μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐνεπιστεύθη τὸ πηδάλιον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὅθεν καθὸ μὲν ποιμὴν, ἐδίωκεν ἀπὸ τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ τοὺς νοητοὺς λύκους αἱρετικοὺς καὶ ἀσεβεῖς τοὺς κατατρώγοντας τὰ λογικὰ πρόβατα, καθὸ δὲ κυβερνήτης ἐπιστημονικὸς, ἐφύλαττε τὸ πλοῖον τῆς ἐκκλησίας ἄβατον καὶ ἀκαταπόντιστον ἀπὸ τὰ κύματα καὶ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους τῆς τοῦ βίου θαλάσσης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε τύραννος παρέστησε τὸν ἅγιον ἔμπροσθέν του, τότε περισσότερον ἔλαμψε καὶ ἐφώτισε τὰς τῶν πιστῶν διανοίας· διότι αὐτὸς γενναίως

---

[1] Περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου Κάρπου γράφει ὁ Παῦλος εἰς τὸν Τιμόθεον « Τὸν φελόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε· » (β'. Τιμόθ. δ'. 13.) Ὅρα περὶ τοῦ Κάρπου τούτου καὶ τὴν ἐπιστολὴν Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τὴν ὁποίαν στέλλει πρὸς τὸν μοναχὸν Δημόφιλον, καὶ ἡμεῖς αὐτὴν ἡρμηνεύσαμεν κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἀδελφὸς Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

ὁρμήσας εἰς τὸ στάδιον τοῦ μαρτυρίου, μὲ παρρησίαν μεγάλην ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν κατεδικάσθη ὁ ἀοίδιμος εἰς πολλότατα βάσανα, καὶ ἐξεσχίσθη δυνατὰ εἰς τὸ σῶμα· ἀλλ' ὅμως ὁ δεσπότης Χριστὸς φανεὶς εἰς αὐτὸν, ἰάτρευσε τὰς πληγάς του, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν προθυμότερον εἰς τὸ ἔξῆς εἰς τὰ βασανιστήρια· μετὰ ταῦτα ἀνάψας ὁ τύραννος ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἔρριψε τὸν ἅγιον εἰς πυρὰν καὶ, ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄκαυστος μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, πολλοὺς ἀπίστους εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὕστερον δὲ τιμωρηθεὶς δυνατώτατα καὶ δαρθεὶς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΘΕΡΑΠΟΝΤΟΣ.

* » Μάστιξι θνήσκων δεσπότου τοῦ σοῦ χάριν,
» Εὔνους Θεράπων χρηματίζεις, Θεράπων.

* Οὗτος ὁ ἅγιος γενόμενος ἱερεὺς κατὰ τὴν πόλιν τῶν Σάρδεων διὰ τὴν ἀρίστην καὶ ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Οὐαλλεριανὸν, ἐπειδὴ ἐδίδασκε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐδέθη μὲ δεσμὰ, καὶ ὑπέμεινε τιμωρίας· μετὰ ταῦτα ἐφέρθη δεμένος εἰς πόλιν, Σιναὸν ὀνομαζομένην, καὶ εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας. Φθάσας δὲ εἰς τὸν ποταμὸν, Αστελῆν καλούμενον, ἠπλώθη ἀνάσκελα κατὰ γῆς, καὶ κατεξεσχίσθη μὲ ῥαβδία· ἡ δὲ γῆ ποτισθεῖσα μὲ τὸ τίμιον αὐτοῦ αἷμα, ἐβλάστησεν ἓν δένδρον πολλὰ μεγάλον βαλάνου, ἤτοι ὄρυος, τὸ ὁποῖον καρποφορεῖ τὰ βαλάνια. Τοῦτο δὲ τὸ δένδρον μένει ἐκεῖ ἕως τὴν σήμερον ἀείφυλλον, καὶ θεραπεύει ὅλας τὰς νόσους, καὶ τὰς ἀσθενείας. Ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐφέρθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν τοποθεσίαν τῶν Θρακησίων πλησίον εἰς τὸν ποταμὸν Ἕρμον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται καὶ ἡ ἐπισκοπὴ Σάταλα,[1] ἥτις εἶναι ὑποκειμένη εἰς τὸν Μητροπολίτην Σάρδεων. Ἐκεῖ λοιπὸν δοκιμάσας ὁ ἀοίδιμος πολλὰς καὶ δεινὰς τιμωρίας, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.[2]

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΕΥΣΕΒΙΩΤΗΣ *πυρὶ τελειοῦται.*

* » Εὐσεβιώτῃ προσδοκῶντι τὰ στέφη,
» Τὸ πυρπολοῦν πῦρ ὡς Ἀερμὼν ἦν δρόσος.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΑΛΥΠΙΟΣ *λίθῳ τὴν κεφαλὴν συντριβεὶς τελειοῦται.*

* » Τὸν εἰς κεφαλὴν γωνίας τιμῶν λίθον,
» Λίθῳ κεφαλὴν, Ἀλύπιε, συντρίβῃ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', *μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΕΥΤΥΧΟΥΣ *ἐπισκόπου Μελιτινῆς,*

» Ὢ; εὐτυχῶς σὺ εὐτύχησας τρισμάκαρ,
» Θειας τετευχὼς, Εὐτυχὲς, κληρουχίας.
† » Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Εὐτυχέα ἔνθεν ἄειραν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΛΙΚΩΝΙΔΟΣ.

» Ἑλικωνὶς τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Οὐχ Ἑλικῶνα, ἀλλ' Ἐδὲμ τρυφὴν ἔχει.[4]

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Γορδιανοῦ καὶ Φιλίππου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σλή (238),[2] καταγομένη ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην·[3] πιασθεῖσα δὲ ὡς χριστιανὴ, ἐφέρθη πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Κορίνθου, Περίνιον ὀνόματι, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, πρῶτον μὲν ἔδεσαν τοὺς πόδας της μὲ τὸ λωρίον τοῦ ζυγοῦ τῶν βοῶν, καὶ ἔρριψαν αὐτὴν κατὰ γῆς, ἔπειτα ἀναλύσαντες μόλυβδον καὶ ἄσφαλτον καὶ πίσσαν, ἔβαλον εἰς αὐτὰ τὴν ἁγίαν· ἐξῆλθεν ὅμως ἔξω χωρὶς νὰ βλαβῇ. Μετὰ ταῦτα ἐξύρισαν τὴν κεφαλήν της διὰ καταισχύνην, καὶ ἔβαλον φωτίαν εἰς ὅλον τὸ σῶμά της· ὕστερον ἐμβῆκεν ἡ ἁγία εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ διὰ προσευχῆς της ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὸ εἴδωλον τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ τοῦ Διὸς, καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς της. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε διάδοχος τοῦ Περινίου Ἰουστῖνος ὁ Ἀνθύπατος, ἐφέρθη ἡ ἁγία καὶ

---

[1] Σήμερον καλεῖται Ἄταλα. Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀναξιότης ἀκολουθίαν τελείαν ἐμελούργησεν εἰς τοὺς δύω ἁγίους Θεράποντας, εἰς τὸν ἱερέα τοῦτον, καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον Κύπρου, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Μαΐου, καὶ ὁ βουλόμενος αὐτοὺς ἑορτάζειν, ζητησάτω ταύτην.

[4] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ οὕτω γράφεται ὁ δεύτερος οὗτος ἴαμβος « Πλάνης Ἑλικας καὶ πλοκὰς πάσας λύει·»

[2] Δύο ἔτη κατόπιν τοῦ Γορδιανοῦ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Φίλιππος ὁ Ἄραψ φονεύσας τὸν προκάτοχόν του. Σ. Ε.

[3] Ἐν ἄλλοις γράφεται Βνταλίας. Σ. Ε.

Digitized by Google

πρὸς αὐτὸν καὶ μὴ πειαθεῖσα νὰ προσφέρῃ σπονδὰς καὶ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἐβλήθη εἰς ἀνημμένην κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἡ φλὸξ δὲν ἤγγισε τὴν ἁγίαν τελείως, ἤπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς χαλκοῦν καὶ πυρωμένον κράββατον· ἐπιφανέντες δὲ εἰς τὴν ἁγίαν οἱ ἀρχάγγελοι Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, ὑγίαναν τὰς σάρκας αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι ἀναλύσασαι, ἔτρεχον κατὰ γῆς. Ὅθεν ἀβλαβὴς φυλαχθεῖσα ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, ἐρρίφθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι· τὰ θηρία ὅμως εἰς μὲν τὴν ἁγίαν οὔτε ἤγγισαν τελείως, ἀπὸ δὲ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Ἀνθυπάτου ἐθανάτωσαν ἑκατὸν εἴκοσι· διὰ τοῦ το ἔλαβεν ἡ ἁγία τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν, καὶ λοιπὸν ἀπεκεφαλισθεῖσα ἡ μακαρία, ἀνέβη στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ, ΠΑΥΛΟΥ, *καὶ* ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥΣ.

* » Ἐν τῇ καμίνῳ Σεδρὰχ Διοσκορίδης,
» Μισὰχ δὲ Παῦλος, Αὐδεναγὼ δὲ Κρήσκης.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι διατρίβοντες εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, μὲ τὴν δ δασκαλίαν τους πολλοὺς ἀπίστους ἐπρόσφερον εἰς τὸν Χριστόν· Ὅθεν πιασθέντες ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐδάρησαν δυνατά· ἔπειτα ἐβλήθησαν εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* * *Ὁ ἅγιος* ΑΝΔΡΕΑΣ *ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Παύλου τὸ ῥῆμα καὶ μεταστὰς Ἀνδρέας,
» Ἡμεῖς γε μωροὶ διὰ Χριστὸν κεκράγει. [1]

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΜΗΤΡΟΥ *ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αψϟδ'* (1794). [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', *μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος* ΘΕΟΔΟΣΙΑΣ *τῆς παρθένου.*

» Πνίγει θαλάσσης Θεοδόσιαν ὕδωρ.
» Τρέφει δὲ Χριστὸς εἰς ἀναψυχῆς ὕδωρ·
» Εἰκάδι Θεοδοσίην ἐνάτῃ πέφνε ῥεῦμα θαλάσσης.

Αὕτη ἡ ἱερὰ καὶ παναγία κόρη κατήγετο ἀπὸ τὴν Τύρον τὴν εὑρισκομένην εἰς Φοινίκην, ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας της, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐδέθη. Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἐκάθισαν οἱ κριταὶ καὶ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων διὰ νὰ κρίνωσι τινὰς χριστιανοὺς ὁμολογητὰς τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ νὰ καταδικάσωσιν αὐτοὺς, τότε καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδοσία ἐφέρθη δέσμιος ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐρβανόν, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξεν αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία δὲν ἐπείσθη, ὁ θηριώδης ἡγεμὼν τόσον φοβερὰ βάσανα ἐπροξένησεν εἰς τὰ πλευρὰ καὶ εἰς τοὺς μαστοὺς τῆς μάρτυρος, ὥστε οὔτε αὐτὰ τὰ κόκκαλα, οὔτε αὐτὰ τὰ ἐντόσθια καὶ σπλάγχνα της ἄφηκεν ὁ ἀπάνθρωπος ἀβλεπάνιστα. Ἡ δὲ ἁγία μὲ μεγάλην ἀνδρίαν καὶ σιωπὴν ὑπέμεινεν ὅλας τὰς τιμωρίας ταύτας, χωρὶς νὰ λαλήσῃ ὁλοτελῶς· ἐνῷ δὲ ἀκόμη ἦτο ζωντανὴ, ἠρώτησεν αὐτὴν πάλιν ὁ ἡγεμὼν, παρακινῶν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ἡ δὲ μάρτυς βλέπουσα τὸν ἡγεμόνα προσεκτικῶς, ἤνοιξε τὸ στόμα της, καὶ χαμογελῶσα, μὴ πλανᾶσαι, τῷ εἶπεν, ὦ ἄνθρωπε, μὴ πλανᾶσαι· δὲν ἠξεύρεις, ὅτι ἐγὼ ἠξιώθην νὰ γίνω συγκοινωνὸς τῶν τοῦ Θεοῦ ἁγίων μαρτύρων; Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐννοήσας, ὅτι μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ἐμπαίζεται ἀπὸ τὴν κόρην, ἐβασάνισεν αὐτὴν μὲ περισσοτέρας τιμωρίας ἀπὸ τὸ πρῶτον. Ἔπειτα ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΘΕΟΔΟΣΙΑΣ *τῆς Κωνσταντινουπολιτίσσης.*

» Κῦρας κριοῦ κτεῖνάν σε Θεοδοσία,
» Ὤρθη νέον σοι τῆς Ἀμαλθείας κέρας.

* Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Ἀδραμυττινοῦ, ἐν ἔτει ψιδ' (714), θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν, πατρίδα ἔχουσα τὴν μεγάλην Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑπτὰ χρόνων, ἀποθανόντος τοῦ πατρός της, ἡ μήτηρ λαβοῦσα αὐτὴν τὴν ἐκούρευσε καλογραίαν εἰς ἓν μοναστήριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἔπειτα ἀπέθανε καὶ ἡ μήτηρ

---

[1] Ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τούτου σώζεται ἐν χειρογράφοις πλατύτατος, βιβλίου σχεδὸν μέγεθος ἀπαρτίζων, ἐν ᾧ περιέχονται πολλαὶ προφητεῖαι περὶ μελλόντων. Οὐδέποτε δὲ ἐξεδόθη εἰς τύπον, ἴσως διότι, ὡς λέγουσί τινες, περιέχει πράγματά τινα δυσπαράδεκτα, εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νέον Πανσπερμίτην.

Digitized by Google

της, ἀφήσασα ὅλην τὴν περιουσίαν εἰς τὴν μακαρίαν Θεοδοσίαν, ἡ ὁποία ἐκ τοῦ πλούτου της κατεσκεύασε τρεῖς ἁγίας εἰκόνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀναστασίας, τὰ δὲ λοιπὰ ὑπάρχοντά της διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχούς. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δύο χρόνοι ἔγεινε βασιλεὺς Λέων ὁ Ἴσαυρος, ὁ καὶ Κόνων ὀνομαζόμενος, ἐν ἔτει ψις' (716), ὁ ὁποῖος καθὸ εἰκονομάχος, ἐδίωξε βιαίως ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον μὲ ῥαβδία καὶ μαχαίρας τὸν ἁγιώτατον καὶ μέγαν πατριάρχην ἅγιον Γερμανὸν, ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὰ ἀσεβῆ του δόγματα, καὶ νὰ ἀθετήσῃ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. [1] Οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἀλιτήριος, ἀλλ' ἐσπούδασεν ὁ θηριώνυμος νὰ κρημνίσῃ ἀκόμη καὶ νὰ κατακαύσῃ τὴν ἁγίαν εἰκόνα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἡ ὁποία ἵστατο ἐπὶ τῆς πύλης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ὀνομαζομένης Χαλκῆς.

Ἀλλ' ἐνῷ ὁ σπαθάριος τοῦ βασιλέως ἔβαλε τὴν σκάλαν καὶ ἀνέβη διὰ νὰ κρημνίσῃ εἰς τὴν γῆν τὴν ἁγίαν εἰκόνα, εὐθὺς ἡ μακαρία αὕτη Θεοδοσία ὁμοῦ μὲ ἄλλας εὐσεβεῖς γυναῖκας ἐπίασαν τὴν σκάλαν καὶ ἔρριψαν αὐτὴν κατὰ γῆς ὁμοῦ μὲ τὸν σπαθάριον, ὁ ὁποῖος πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἐτελεύτησεν· ἔπειτα ἐλθοῦσαι εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἐλιθοβόλουν τὸν δυσσεβῆ καὶ εἰκονομάχον Ἀναστάσιον. Παρευθὺς λοιπὸν αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες ἀπεκεφαλίσθησαν, τὴν δὲ ἁγίαν ταύτην Θεοδοσίαν ἔσυρεν ὠμός τις καὶ ἀπάνθρωπος στρατιώτης· φθάσας δὲ εἰς τόπον ὀνομαζόμενον τοῦ Βοός, ἔλαβεν ἓν κέρας χλιαρίου, καὶ μὲ μεγάλον θυμὸν καὶ μανίαν ἐνέπηξεν αὐτὸ ὁ θηριώδης καὶ διεπέρασεν εἰς τὸν λαιμὸν τῆς ἁγίας, καὶ οὕτως ἐπροξένησεν εἰς τὴν μακαρίαν τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὰ δὲ ἄπειρα θαύματα, ὅσα καθ' ἑκάστην ἐνεργοῦνται ἀπὸ τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ μάθῃ ὅστις βούλεται. [2] Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον Δεξιοκράτους, ὅπου καὶ τὸ ἅγιον αὐτῆς εὑρίσκεται λείψανον.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ *Πάπα Ἀλεξανδρείας.*

* » Σεπτὴν τελευτὴν τὴν Ἀλεξάνδρου σέβω,
» Ὃν οἶδα σεπτὸν τῆς Ἀλεξάνδρου Πάπαν.

* Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τκ' (320), πρὸ τῆς οἰκουμενικῆς πρώτης Συνόδου· ἔγεινε δὲ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μετὰ τὸν Ἀχιλλᾶν· οὗτος καὶ τὸν δυσσεβῆ καὶ κακόφρονα Ἄρειον ἐδίωξε καὶ ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Διαλάμψας δὲ εἰς τὸν θρόνον χρόνους εἰκοσιτρεῖς, ἀφῆκε διάδοχόν του τὸν μέγαν Ἀθανάσιον.

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἀνὴρ καὶ ἡ τούτου σύζυγος ξύλοις τὰ ὀστᾶ συντριβέντες, τελειοῦνται.*

* » Τοὺς ἀνδρὸς ὀστοῦς συγκατεθλάσθης, γύναι,
» Κἀγὼ σὸν ὀστοῦν, πρὸς τὸν ἄνδρα φαμένη.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΟΛΒΙΑΝΟΥ *ἐπισκόπου πόλεως Ἀρέου καὶ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν.*

† » Τὸν Ὀλβιανὸν μάλα ὄλβιον λέγω,
» Ὑπὲρ Θεοῦ θανόντα τοῦ πανολβίου.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, καὶ κατὰ τὴν ὑπατείαν Ἀλεξάνδρου καὶ Μοξίμου, ἡγεμονευόντων τῆς Ἀσίας Ἰουλίου Σέξτου καὶ Αἰλιανοῦ, ἐν ἔτει τά (301), διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐφέρθη ἔμπροσθεν τῶν ῥηθέντων ἡγεμόνων. Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ὁ Ἀγριππῖνος καὶ ὁ Κλημέντιος οἱ νεωκόροι τῶν εἰδώλων ἐπρόσφερον θυσίας εἰς

---

[1] Σημειοῦ δὲ ὁ Δοσίθεος σελ. 626 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ἀντὶ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ ἔκαμε πατριάρχην τὸν σύγκελλον τοῦ ἁγίου, Ἀναστάσιον τὸν νέον προδότην Ἰούδαν, τὸν συμφωνήσαντα τῷ Κόνωνι, καὶ ἐπιβουλεύσαντα τῷ γέροντι αὐτοῦ. Ἀλλ' αἱ σεμναὶ καὶ τίμιαι γυναῖκες τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὧν πρώτη ὑπῆρχεν ἡ ἁγία αὕτη Θεοδοσία, ὥρμησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ λίθους καὶ ξύλα, καὶ ὕβριζον τὸν πατριάρχην, μισθωτὸν αὐτὸν ὀνομάζουσαι καὶ λύκον καὶ προδότην Ἰούδαν, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀπεδίωξαν.

[2] Περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας ταύτης Θεοδοσίας ἀναφέρει καὶ ὁ ἀρχὸς Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ ἐν τῇ μελέτῃ τῇ περὶ τῶν Κυπρίων. Σημείωσαι, ὅτι τὴν Ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας Θεοδοσίας ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τὴν νῆσον Νάξον, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ μονιδρίῳ τῆς ἁγίας Θεοδοσίας, ἐν ᾗ καὶ τελεῖται ἡ σύναξις αὐτῆς καὶ ἑορτή. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἐννάτην τοῦ Αὐγούστου τὸ συναξάριον τῶν ἀθλησάντων διὰ τὴν αὐτὴν ἁγίαν εἰκόνα τὴν ἐν τῇ Χαλκῇ πύλῃ ἱσταμένην. Ὅθεν συνάγεται, ὅτι ὄχι μόνον γυναῖκες ἦσαν αἱ ἀποσύρασαι τὴν σκάλαν καὶ ῥίψασαι κατὰ γῆς τὸν Σπαθάριον, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες πολλοί. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ὁσιομάρτυρα ταύτην Θεοδοσίαν λόγον ἔπλεξεν Ἰωάννης Σταυρακίος ὁ χαρτοφύλαξ Θεσσαλονίκης, ὃς ἤρξατο· « Ὁ λόγος ὀρθοδοξίας στήλη Θεοδοσίᾳ τῇ καλλιμάρτυρι· » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.

Digitized by Google

τὴν ψευδόθεον Ῥέαν, ἠναγκάζετο ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνας καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ὀλβιανὸς νὰ θυσιάσῃ εἰς ἐκείνην. Τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης μὲ πολλὰ ἐπιχειρήματα λόγων τὴν μὲν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὕψωσε καὶ ἐμεγάλυνε, τὴν δὲ θρησκείαν τῶν εἰδώλων ἐξηυτέλισε καὶ κατηγόρησεν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πρῶτον μὲν ἔκαυσαν τὴν ῥάχιν καὶ τὰ σπλάγχνα τοῦ ἁγίου μὲ σουβλία πεπυρωμένα· ἔπειτα δὲ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ἥλιον, ἀνέφεραν οἱ ἡγεμόνες τὴν ἀπείθειάν του ταύτην εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ὁ δὲ ἀνθύπατος ἐπρόσταξε νὰ δαρθῇ ὁ ἅγιος ἀσπλάγχνως μὲ ῥαβδία, ἀφ' οὗ πρῶτον ξεγυμνωθῇ· ὕστερον δὲ ἀνάψαντες οἱ ὑπηρέται τῆς πλάνης μεγάλην πυρὰν, ἔρριψαν ἐντὸς αὐτῆς τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν ὁμοῦ μὲ τοὺς μαθητάς του, καὶ οὕτω διὰ πυρὸς τελειωθείς, ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Πολλὰ δὲ θαύματα ἐτέλεσεν ὁ ἅγιος οὗτος ἐν τῇ ζωῇ του· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ὁσίαν του κοίμησιν πολλὰ τεράστια ἐνεργεῖ τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τοὺς μετὰ πιστεως τοῦτῳ προστρέχοντας, καθὼς διηγεῖται ἡ κατὰ πλάτος αὐτοῦ ἱστορία.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΝΑΝΝΟΣ, *ἤτοι Ἰωάννης, ὁ Θεσσαλονικεὺς, ὁ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳωβ' (1802), ξίφει τελειοῦται.*

† » Καὶ Νάννος ὤφθη χαριτώνυμος νέος,
» Μάρτυς Κυρίου· ὢ ἄκρας εὐδοξίας! [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΣΑΚΙΟΥ *ἢ Ἰσαακίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων τοῦ ὁμολογητοῦ.*

» Ψήφῳ Θεοῦ πρὸς θεῖον ἤρθη χωρίον,
» Γῆς Ἰσάκιος ἐκλιπὼν τὸ χωρίον.

* » Γῆν λίπεν Ἰσακίου τριακοσῆ κυδάλιμον κῆρ

† Κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος τοῦ Ἀρειανοῦ, ἐν ἔτει τξδ' (364), ἐπικρατοῦσα ἡ αἵρεσις τῶν Ἀρειανῶν, ἔκαμε νὰ ἀποκλεισθῶσιν αἱ ἐκκλησίαι τῶν ὀρθοδόξων, οἱ ὁποῖοι ὅλοι ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον συνήχθη εἰς τὸν ποταμὸν Δούναβιν πλῆθος πολὺ Βαρβάρων, Γότθων καλουμένων, οἵτινες ἐμελέτων νὰ ὁρμήσωσι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅθεν ὁ Οὐάλης συνάξας τὰ στρατεύματά του, ἐκβῆκε διὰ νὰ τοὺς πολεμήσῃ. Τότε καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Ἰσάκιος ἐν καιρῷ τῷ πρέποντι ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, καὶ προϋπαντήσας τὸν βασιλέα, εἶπε πρὸς αὐτόν· βασιλεῦ, πρόσταξον νὰ ἀνεῳχθῶσιν αἱ ἐκκλησίαι τῶν χριστιανῶν, διότι ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς, ἤξευρε, ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃς νικητὴς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ὁ δὲ βασιλεὺς πεπωρωμένος ὤν, ἐνόμισεν ὡς φλυαρίας τὰ λόγια τοῦ ὁσίου· ὅθεν ὑπῆγε πάλιν τὴν δευτέραν ἡμέραν ὁ ὅσιος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ· βασιλεῦ, ἄνοιξον τὰς ἐκκλησίας, καὶ ἤξευρε ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃς νικητὴς ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ βασιλεὺς καταφρονήσας τὸν ὅσιον, ἐπεριπάτει τὸν δρόμον του· κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ὑπῆγε καὶ τρίτον ὁ ὅσιος πρὸς αὐτὸν, καὶ πιάσας τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου του, ἤρχισε ποτὲ μὲν νὰ τὸν ἐλέγχῃ, ποτὲ δὲ καὶ νὰ τὸν παρακαλῇ. Λέγοντος δὲ ταῦτα τοῦ ἁγίου, ἦλθον εἰς μίαν βαθεῖαν καὶ φοβερὰν φάραγγα, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀκάνθια ὀξύτατα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκαμε νεῦμα εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ῥίψωσι τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὴν φάραγγα.

Πεσὼν δὲ ὁ ἅγιος ἐπάνω εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ νομίζων ὅτι εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς στρῶμα ἁπαλὸν, εὐχαρίστει τὸν Κύριον· καὶ παρευθὺς ἰδοὺ ἦλθον δύω λευκοφόροι καὶ χαριέστατοι ἄνδρες, [1] οἱ ὁποῖοι ἀναβιβάσαντες τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φάραγγα ἀβλαβῆ, καὶ στήσαντες αὐτὸν ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἀνεχώρησαν. Βλέπων δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ἐξεπλάγη καὶ εἶπε, δὲν εἶναι οὗτος ἐκεῖνος ὅστις ἐρρίφθη εἰς τὴν φοβερὰν φάραγγα; Ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πάλιν εἰς τὸν βασιλέα· ἄνοιξον τὰς ἐκκλησίας, σὲ παρακαλῶ, καὶ θὰ ἐπανέλθῃς ἀπὸ τὸν πόλεμον μὲ χαράν· ἂν ὅμως δὲν κάμῃς τοῦτο, ἤξευρε, ὅτι ἅμα ὁ πόλεμος συγχροτηθῇ μὲ τοὺς βαρβάρους, σὺ θὰ φύγῃς μὲ ἕνα ἄνθρωπον, καὶ θὰ κρυφθῇς εἰς ἕνα ἀχυρῶνα, καὶ ἐκεῖ θὰ καῇς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἂν καὶ εἰς πολλὰ πράγματα ἐξεπλάγη καὶ ἔφριξε τὸν ἅγιον τοῦτον, μόλον τοῦτο τότε κατεφρόνησεν αὐτὸν ὡς ἀσύνετος· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς δύω στρατιώτας, Σατόρνικον καὶ Βίκτορα ὀνομαζομένους, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ τὸν φυλάττωσιν ἀσφαλῶς, ἕως οὗ νὰ ἐπανέλθῃ ἀπὸ τὸν πόλεμον· διότι τότε, εἶπεν, θέλει θανατώσει αὐτὸν

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[1] Ἴσως οὗτοι ἦσαν οἱ δύω Ἀρχάγγελοι ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ Γαβριὴλ, καθὼς καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους οὕτως ἐφάνησαν.

Digitized by Google

διὰ πυρός. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐὰν σὺ ἐπανέλθῃς ἀπὸ τὸν πόλεμον ὑγιὴς καὶ εἰρηνικός, βεβαίως εἰς ἐμὲ δὲν ἐλάλησεν ὁ Θεός. [1]

Ὅτε λοιπὸν ἐσυγχροτήθη ὁ πόλεμος, δὲν ἐδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ἔφυγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Πραιπόσιτον αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε παρεκίνει τὸν βασιλέα κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐκρύφθη εἰς ἕνα ἀχυρῶνα. Οἱ δὲ βάρβαροι κυνηγήσαντες αὐτοὺς κατόπιν, ἔβαλον φωτίαν εἰς τὸν ἀχυρῶνα, καὶ κατέκαυσαν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα καὶ τὸν Πραιπόσιτον. Τὰ δὲ στρατεύματα τοῦ βασιλέως ἐπανελθόντα ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ θέλοντα να πειράξωσι τὸν ὅσιον Ἰσάκιον, ἑτοιμάσου, τῷ ἔλεγον, νὰ δώσῃς ἀπολογίαν εἰς τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔρχεται διὰ νὰ τελειώσῃ ὅ,τι εἶπεν ἐναντίον σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἑπτὰ ἡμέραι τώρα παρῆλθον, ἀφ' οὗ ἐγὼ ὡσφράνθην τὴν βρώμαν τῶν κοκκάλων τοῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα κατεκάησαν ὑπὸ τοῦ πυρός. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀκούσαντες ταῦτα, ἔγειναν ἔμφοβοι, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ γενόμενα· ὅθεν πεσόντες εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ δὲ ἅγιος εἶπεν, ἀφήσετέ με ἑπτὰ ἡμέρας νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νά μοι φανερώσῃ, ἂν τοῦτο εἶναι θέλημά του· παρακαλέσας λοιπὸν τὸν Θεὸν, ἔμαθεν ὅτι εἶναι θέλημά του νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν, ὅθεν καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τοὺς παρακαλέσαντας. Ὅλοι λοιπὸν οἱ πολῖται ἐσυνερίζοντο νὰ κτίσωσι μοναστήριον διὰ νὰ κατοικήσῃ ὁ ἅγιος· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν Σατορνῖλος ὀνομαζόμενος, φανεὶς προθυμότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐπρόλαβε καὶ ἔκτισε μοναστήριον εἰς τόπον σεμνὸν καὶ ἁρμόδιον. Τότε ὁ ἅγιος ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν· οἱ δὲ προρρηθέντες ἄνθρωποι, ὅσοι παρεκάλουν τὸν ἅγιον, ἀφιέρωσαν εἰς τὸ μοναστήριον σιτηρέσια καὶ κτήματα ἀρκετά· συναχθέντες δὲ ἐκεῖ πολλοὶ χριστιανοὶ, ἔγειναν μοναχοὶ, σπουδάζοντες νὰ ποιμαίνωνται ἀπὸ τοιοῦτον ποιμένα καὶ διδάσκαλον, καὶ νὰ ὁδηγῶνται εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν. Τραφεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος μὲ γῆρας καλὸν, καὶ τὴν κοίμησιν αὐτοῦ προγνωρίσας ἐκ Θεοῦ, ἐσύναξεν ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ἐκατήχησεν· εἶτα ἐκλέξας ἕνα ἀπὸ αὐτοὺς, Δαλμάτον ὀνομαζόμενον, κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἀνθ' ἑαυτοῦ καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς* ΝΑΤΑΛΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Χορὸν γενέσθαι μαρτύρων διὰ ξίφους,
» Τὸν Νατάλιον μαρτυροῦσιν αἱ βίβλοι.

* *Ὁ ὅσιος* ΒΑΡΛΑΑΜ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

* » Τὸν Βαρλαὰμ ἔγνωκε καὶ τὰ γῆς ἄκρα,
» Ἄκρως ἐνασκήσαντα μέχρι γῆν ἔδυ.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΡΩΜΑΝΟΣ *καὶ* ΤΕΛΕΤΙΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ῥώμῃ Ῥωμανὸς συμπνέων Τελετίῳ,
» Ἥκει μετ' αὐτοῦ συντελεσθῆναι ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΕΥΠΛΟΣ *βύρσῃ βοὸς ἐλιχθεὶς, καὶ ἐν φλέγοντι ἡλίῳ τεθεὶς τελειοῦται.*

* » Φλέγουσι βυρσέλικτον Εὔπλον ἡλίῳ,
» Οἱ φῶς νοητοῦ μὴ βλέποντες ἡλίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος, ἐξ οὗ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη, οὐ λέγει οὕτως, ἀλλ' ἄλλως. « Ἀπόδος (εἶπεν ὁ Ἰσάκιος) ταῖς ποίμναις τοὺς ἀρίστους νομέας, καὶ λήψει τὴν νίκην ἀπονητί, εἰ δὲ τούτων μηδὲν δεδρακὼς παρατάξαιο, μαθήσῃ τῇ πείρᾳ, ὅπως σκληρὸν τὸ πρὸς κέντρα λακτίζειν· οὔτε γὰρ ἐπανήξεις καὶ προσαπολέσεις τὴν στρατιάν. Ὀργισθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπανήξω, ἔφη, καὶ κατακτενῶσε, καὶ τῆς ψευδοῦς προαγορεύσεως εἰσπράξομαι δίκας. Ὁ δὲ, ἥκιστα δείσας τὴν ἀπειλὴν, ἔφη βοῶν, κτεῖνον, εἰ φωραθείη τῶν λόγων τὸ ψεῦδος.» (Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. βιβλ. δ'. Λόγ. λα'.)

[1] Τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Ἰσακίου διηγεῖται ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν κεφ. λ'. λα'. καὶ λβ'. τοῦ τετάρτου βιβλ. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι μετὰ τοῦ ἁγίου Ἰσακίου ἤλεγξε τὸν Οὐάλεντα καὶ Βρετανίων ὁ τῆς Σκυθίας ἀρχιερεὺς, παντοδαπῇ λαμπρυνόμενος ἀρετῇ· πυρσεύσας γὰρ οὗτος τῷ ζήλῳ τὸ φρόνημα, τὴν τῶν δογμάτων διαφθορὰν, καὶ τὰς κατὰ τῶν ἁγίων παρανομίας τοῦ Οὐάλεντος ἤλεγξε, καὶ μετὰ τοῦ θειοτάτου Δαβὶδ ἐβόα· « Ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον Βασιλέων καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην. » Λέγει δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Οὐάλης ἐκατηγόρει τὸν στρατηγὸν Τραϊανὸν, ὅτι ἐνικήθη ἀπὸ τοὺ Γότθους διὰ δειλίαν, ἐκεῖνος ἀπεκρίθη μὲ παρρησίαν « Οὐκ ἐγὼ, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἥττημαι, ἀλλὰ σὺ προῃ τὴν νίκην, κατὰ τοῦ Θεοῦ παρατατόμενος, καὶ τὴν ἐκείνου ροπὴν προξενῶν τοῖς βαρβάροις. Παρὰ σοῦ γὰρ πολεμούμενος, ἐκείνοις συντάττεται· τῷ Θεῷ ἡ νίκη ἕπεται, καὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ στρατηγουμένοις προσγίνεται, ἢ οὐκ οἶσθα, ἔφη, τίνας τῶν ἐκκλησιῶν, τίσι παραδέδωκας ταύτας; ταῦτα δὲ καὶ Ἀρίνθεος καὶ Βίκτωρ (στρατηγοὶ γὰρ ἦσαν καὶ αὐτοὶ) συνωμολόγησαν οὕτως ἔχειν, καὶ τῷ βασιλεῖ μὴ χαλεπαίνειν παρῄνεσαν.

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι Βαρλαὰμ ἐκεῖνος, ὁ κατηχήσας τὸν ἅγιον Ἰωάσαφ βασιλέα Ἰνδίας, καὶ καθοδηγήσας αὐτὸν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν πολιτείαν, ὡς ἐν τῷ βίῳ τοῦ αὐτοῦ Ἰωάσαφ ὁρᾶται.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΡΜΕΙΟΥ.

» Βάπτεις σεαυτὸν κογχύλῃ σῶν αἱμάτων,
» Ἑρμεία τιμηθείς· ὦ βαφῆς ἀνεκπλύτου!
» Ἑρμείαν τριακοστῇ ἅορ κατέκτανε πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ καὶ Ἀντωνίνου λεγομένου, ἐν ἔτει ρξ' (160), στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ἐν τῇ πόλει Καππαδοκίας, τῇ λεγομένῃ Κόμανα, γέρων τὴν ἡλικίαν, καὶ λευκὰς ἔχων τὰς τρίχας. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν καὶ πίστιν ἐπιάσθη καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Δοῦκα Σεβαστιανόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, πρῶτον μὲν συνέτριψαν τὰς σιαγόνας του, καὶ ἐξέδαραν τὸ δέρμα τοῦ προσώπου του, καὶ ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας του· ἔπειτα ἀνάψαντες κάμινον, ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν κάμινον ἀβλαβὴς, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν φάρμακα θανατηφόρα· καταφαγὼν δὲ ὁ μάρτυς αὐτὰ, ὄχι μόνον αὐτὸς ἔμεινεν ἀνώτερος πάσης βλάβης, ἀλλ' εἴλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν μάγον ὅστις τὰ κατεσκεύασεν, ὁ ὁποῖος ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τοῦ δὲ ἁγίου Ἑρμεία συνέθλασαν τὰ νεῦρα· ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν ἐντὸς ἐλαίου βρασμένου· μετὰ ταῦτα ἐκέντησαν τὰ ὄμματά του, ὕστερον ἐκρέμασαν αὐτὸν κατακέφαλα τρεῖς ἡμέρας. Τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ὁ ἀοίδιμος στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ τῷ ἁγίῳ Ἑρμείᾳ κεράσας τὸ φάρμακον* ΜΑΓΟΣ, *πιστεύσας τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦται.*

* » Γεύσει νοητοῦ φαρμάκου τοῦ σοῦ, Λόγε,
» Πλάνην ἐμοῦντα φαρμακὸν κτείνει ξίφος.

* *Οἱ ἅγιοι πέντε μάρτυρες οἱ ἐν Ἀσκάλωνι, κατὰ γῆς συρόμενοι, τελειοῦνται.*

* » Ἰμάτια πρὶν, νῦν δὲ πεντὰς Κυρίῳ,
» Ἀνδρῶν συρέντων στρῶσις ἡπλώθη ξένη.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΕΥΣΕΒΙΟΣ *καὶ* ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ *πυρὶ τελειεῦνται.*

* » Ζήλου πυρὶ φλεχθέντες ἀθληταὶ δύω,
» Ἰλιγγιῶσιν οὐδαμῶς πρὸς πῦρ φλέγον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

» Ὁ μὴν Μάϊος ὧδε λῆξιν λαμβάνει,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀληκτῳ προσφέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΙΟΥΝΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ τοῦ Φιλοσόφου.

» Ἰουστῖνον κώνειον ἦρεν ἐκ βίου,
» Ὡς εἶθε πρῶτον τοὺς πιεῖν δεδωκότας.
» Πρώτῃ Ἰουνίου, Ἰουστῖνε, ἐλλεβορίζῃ

Ο ΥΤΟΣ ἦτο ἀπὸ Φλαβίας Νεαπόλεως τῆς Συρίας, υἱὸς Πρίσκου τοῦ Βακχείου, κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ καὶ Ἀντωνίου καὶ Φιλοσόφου καλουμένου, ἐν ἔτει ρξ' (160), ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥώμην ἔδωκεν ἀναφορὰν ἔγγραφον εἰς τὸν ῥηθέντα βασιλέα κατὰ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, καὶ ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς πίστεως τῶν χριστιανῶν, μὲ τὴν ὁποίαν κρατύνει μὲν καὶ βεβαιόνει τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, χρημνίζει δὲ καὶ ἀναιρεῖ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, φέρων ἀποδείξεις καὶ μαρτυρίας, καὶ ἀπὸ τὸν ὀρθὸν καὶ φυσικὸν λόγον, καὶ ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς. Ὅθεν διὰ τοῦτο ἐφθονήθη ἀπὸ τὸν Φιλόσοφον Κρήσκεντα, καὶ κρυφίως ἀπὸ ἐκεῖνον ἐθανατώθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μυρτύρων ΙΟΥΣΤΟΥ, ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ, ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ, ΧΑΡΙΤΟΥΣ *τῆς Παρθένου*, ΕΥΕΛΠΙΣΤΟΥ, ΙΕΡΑΚΟΣ, ΠΑΙΩΝΟΣ, *καὶ* ΛΙΒΕΡΙΑΝΟΥ. [2]

Εἰς τὸν Ἰοῦστον καὶ Ἰουστῖνον.

* » Οὔπω τεμεῖν Ἰοῦστον ἔφθη τὸ ξίφος,
» Καὶ τὴν κεφαλὴν ἦν κλίνων Ἰουστῖνος.

Εἰς τὸν Χαρίτωνα καὶ Χαριτώ.

* » Θεῖος Χαρίτων καὶ Χαριτὼ παρθένος,
» Τιμηθέντες εὐμοιροῦσι θείων χαρίτων.

Εἰς τὸν Εὐέλπιστον.

* » Εὔελπις Εὐέλπιστός ἐστιν εἰκότως,
» Ὡς κλῆρον ἕξει τὸν Θεὸν, τιμηθεὶς κάραν.

Εἰς τὸν Ἱέρακα.

* » Ὁρμᾷ πρὸς ἄθλους ἱέραξ ὡς ἱέραξ,
» Τιμηθεὶς δὲ θηρᾷ ψυχικὴν σωτηρίαν.

Εἰς τὸν Παίωνα.

* » Παίων ὁ Παίων δυσσεβῆ πίστιν λόγοις,
» Χειρὶ ξιφήρει παίεται κατ' αὐχένος.

Εἰς τὸν Λιβεριανόν.

* » Δείξεις τι καὶ σὺ τῷ Θεῷ τιμηθὲν μέλος,
» Μελῶν τὸ κρεῖττον, Λιβεριανέ, κάραν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ τὸν καιρὸν Ῥουστικοῦ τοῦ ἐπάρχου, ὑπομείναντες πρότερον πολλὰ βάσανα καὶ ὕστερον ἀποκεφαλισθέντες. Λέγεται δὲ ὅτι πρὸ τοῦ ἀποκεφαλισθῶσιν. ἠρώτησεν ὁ ἔπαρχος τὸν ἅγιον Ἰουστῖνον, λέγων· νομίζετε σεῖς οἱ χριστιανοὶ, ὅτι ἐὰν θανατωθῆτε διὰ τὸν Χριστὸν, θὰ λάβετε ἀγαθὰ εἰς τοὺς οὐρανούς; Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· δὲν νομίζομεν, καθὼς σὺ λέγεις, ἀλλ' ἔχομεν πληροφορίαν βεβαίαν, ὅτι εὐθὺς ἅμα θανατωθῶμεν, θέλουσι μᾶς δεχθῆ ἀπολαύσεις ἀγαθῶν καὶ φιλοφροσύναι. Οὕτω δὲ μὲ τὸν λόγον αὐτὸν ἀπεκεφαλίσθησαν οἱ μακάριοι, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Διήγησις ὠφέλιμος γεωργοῦ τινος* ΜΕΤΡΙΟΥ *ὀνομαζομένου.*

[1] (Ἔχων ἡμέρας Α', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΕ'. καὶ ἡ νὺξ ὥρας Θ'.) Ὁ Ἰούνιος εἶναι ὄνομα Λατινικὸν, παραγόμενον ἀπὸ τὴν λέξιν Γιοῦνο, ὁ ὁποῖος τὴν ψευδόθεον Ἥρην, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸν τὸν μῆνα ἐτίμων τὴν Ἥραν μὲ τελετὰς οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι.

[2] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, Βαλλεριανοῦ.

Digitized by Google

† » Βίος Μετρίου πᾶσι τοῖς χριστωνύμοις,
» Στήλη πρόκειται ἀρετῶν τε καὶ πίναξ,

* Εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ἐν τῇ Γαλατίᾳ Παφλαγονίας ἦτο γεωργός τις Μέτριος ὀνομαζόμενος, ζῶν μὲ αὐτάρκειαν τῶν τοῦ σώματος ἀγαθῶν. Οὗτος λοιπὸν βλέπων τὸν γείτονά του, ὅτι εἶχε παιδία ἀρσενικὰ, τὰ ὁποῖα ἐπεμελεῖτο νὰ τὰ εὐνουχίσῃ καὶ νὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ γείνωσιν εὐνοῦχοι καὶ ἀξιωματικοὶ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν κατὰ καιρὸν βασιλέων [1] καὶ τρωθεὶς ἀπὸ τὸν ὅμοιον ἐκείνου ζῆλον, παρεκάλεσε τὸν Κύριον, λέγων «Κύριε, ἂν καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλός σου ἦμαι ἄξιος, χάρισον καὶ εἰς ἐμὲ παιδίον ἀρσενικὸν διὰ νὰ τὸ ἔχω καὶ ἐγὼ στήριγμα καὶ βακτηρίαν τοῦ γηρατείου μου, καὶ διὰ νὰ δοξάσω τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα προσηυχήθη, ἔφθασε καὶ ἡ κατ' ἔτος γινομένη πανήγυρις εἰς τὴν Παφλαγονίαν· ὅθεν βαλὼν εἰς τὴν ἅμαξάν του, ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα, ὑπῆγεν εἰς τὴν πανήγυριν, καὶ ἄλλα μὲν πράγματα πωλήσας, ἄλλα δὲ ἀλλάξας, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πανήγυριν καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν λιβάδιον ὅπου ἦτο νερὸν, καὶ ἐκεῖ ἀνέπαυσε τὰ βόδιά του. Βλέπων δὲ κατὰ γῆς, εὑρίσκει βαλάντιον παλαιὸν ἐρριμμένον, τὸ ὁποῖον ἐμπεριεῖχε χίλια πεντακόσιρ φλωρία· λαβὼν λοιπὸν αὐτὸ, τὸ ἔβαλε καθὼς ἦτο βουλλωμένον εἰς τὸ ἁμάξιον καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Φθάσας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀπέθεσε τὸ βαλάντιον εἰς τόπον ἀσφαλῆ, χωρὶς νὰ ἐμπιστευθῇ νὰ εἴπῃ δι' αὐτὸ εἰς κἀνένα, καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀνοίξῃ οὔτε αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ νὰ ἴδῃ τί καὶ πόσα ἐμπεριέχει. Ὅθεν ἄν τις ἤθελεν ὀνομάσῃ τὸν γεωργὸν ἐκεῖνον ἄγγελον καὶ ἀπαθῆ, ἢ ἄλλον τινα ἀπὸ τοὺς ἁγίους τοὺς πλησιάζοντας εἰς τὸν Θεὸν, βεβαίως δὲν ἤθελεν ἀπομακρυνθῇ τῆς ἀληθείας.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθεν ὁλόκληρος χρόνος καὶ ἔφθασε πάλιν ἡ συνειθισμένη πανήγυρις, λαβὼν πάλιν ὁ γεωργὸς τὸ ἁμάξιόν του φορτωμένον κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ τὸ βαλάντιον καθὼς ἦτο βουλλωμένον, ὑπῆγεν εἰς τὴν πανήγυριν. Ἐμβὰς δὲ μὲ ταχύτητα εἰς τὴν πανήγυριν ἐπώλησε καὶ ἤλλαξεν ὅσα εἶχε, κατὰ τὴν συνήθειαν· καὶ λαβὼν ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα καὶ χρειώδη διὰ τὴν οἰκίαν του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πανήγυριν πρὸ τῶν ἄλλων ὅλων καὶ καθίσας εἰς τὸ ἴδιον λιβάδιον, ἐστοχάζετο τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι ἐκεῖθεν διέβαινον. Τότε ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἔχασε τὰ φλωρία ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐλησμόνησε τὸ βαλάντιον, καὶ βλέπων τὸν γεωργὸν, ἀνεστέναζεν ἐκ βάθους καρδίας· ὁ δὲ γεωργὸς εἶπε πρὸς αὐτὸν, ποῖος εἶσαι σὺ κύριε ἀδελφέ μου; καὶ τί εἶναι τὸ αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον πονεῖς καὶ ἀναστενάζεις; Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν πόνον τῆς καρδίας του δὲν ἐδύνατο νὰ λαλήσῃ· βιάσας δὲ αὐτὸν ὁ γεωργὸς, μόλις καὶ μετὰ βίας τὸν ἔπεισε νὰ εἴπῃ εἰς αὐτόν. Τί ὄφελος ἐκβαίνει, ἀδελφέ μου, ἂν σοῦ εἴπω τὸν πόνον μου; ἀπεκρίθη ὁ γεωργός. Εἰπὲ, διότι ἴσως καὶ ἐγὼ θέλω σὲ ὠφελήσει, κἂν μὲ ἁπλοῦν λόγον. Τότε πάλιν ἐκ βάθους ἀναστενάξας ἐκεῖνος λέγει πρὸς τὸν γεωργόν· Ἐγὼ, ἀδελφέ μου, ἔγεινα δόκιμος καὶ ἐπιτήδειος πραγματευτὴς, καὶ εἶχον χίλια φλωρία, καὶ λαβὼν καὶ ξένα χρήματα ἔκαμα πραγματείαν πολλήν· πέρισυ δὲ ἐλθὼν εἰς τὴν πανήγυριν, καὶ πωλήσας ὅσα πράγματα εἶχον, ἔβαλον εἰς ἓν ἀσφαλὲς βαλάντιον χίλια πεντακόσια φλωρία, καὶ δέσας αὐτὸ στερεῶς μὲ σειράδιον μεταξωτὸν, ἐκβῆκα ἀπὸ τὴν πανήγυριν καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ λιβάδιον τοῦτο, ἐδῶ ἔχασα τὸ βαλάντιον μὲ τὰ χρήματα. Ὅθεν ἀπὸ τὸν πολὺν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον εἶχον, κατήντησα τώρα ὁ δυστυχὴς εἰς ἐσχάτην πτωχείαν· σὺ δὲ, ἀδελφέ μου, πτωχὸς ὢν καὶ παλαιὰ ἐνδύματα φορῶν τί δύνασαι εἰς τοῦτο νὰ μοὶ βοηθήσῃς;

Τότε ὁ γεωργὸς στοχασθεὶς ἀπὸ τὰ λόγιά του, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐν ἀληθείᾳ ὁ χάσας τὸ χρυσίον ἔλαβε τὸ βαλάντιον ἀπὸ τὴν ἅμαξαν καὶ δείξας αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον, λέγει· τοῦτο εἶναι τὸ βαλάντιον τὸ ὁποῖον ἔχασες; Ὁ δὲ πραγματευτὴς βλέπων τὸ βαλάντιον αἰφνιδίως, καὶ μάλιστα διδόμενον ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον πτωχὸν ἄνθρωπον, ὑπὸ τῆς πολλῆς του χαρᾶς ἔπεσε κάτω καὶ ἔμεινεν ὡς νεκρός· ὁ δὲ γεωργὸς, λαβὼν νερὸν ἀπὸ τὴν ἐκεῖ βρύσιν, ἔχυσεν αὐτὸ εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ μετ' ὀλίγον πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἐσήκωσεν ἐπάνω καὶ λέγει· εἰπὲ, ἀδελφὲ, ἂν τὸ βαλάντιον τοῦτο ἐν ἀληθείᾳ ἦναι ἰδικόν σου. Ὁ δὲ πραγματευτὴς δάκρυα ἔχων εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ γεωργοῦ, λέγων· ναὶ, ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ἰδικόν μου εἶναι καὶ ὄχι ἄλλου τινος· βλέπω δὲ ὅτι δὲν τὸ ἤνοιξες, ἀλλὰ καθὼς τὸ εἶχον ἐγὼ βουλλωμένον, οὕτω τὸ ἐφύλαξας. Ὁ δὲ γεωργὸς τῷ λέγει, ἄνοιξον αὐτὸ ἔμπροσθέν μου, κύριέ μου, καὶ ἐὰν ἔχῃ τόσα

[1] Ἡ αἰσχρὰ καὶ ἀπάνθρωπος αὕτη συνήθεια ἀπὸ πολλοῦ ἀποσκορακισθεῖσα ὑπὸ πάντων τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, μόλις σήμερον ἐναπομένει παρὰ τοῖς βαρβάροις λαοῖς τοῖς ὑπὸ τοῦ μωαμεθανισμοῦ ἢ τῆς εἰδωλολατρείας ἐξηχρειωμένοις. Σ. Ε.

Digitized by Google

φλωρία, ὅσα λέγεις, πιστεύω ἀναμφιβόλως ὅτι εἶναι ἰδικόν σου. Τότε καθίσαντες καὶ οἱ δύω, ἤνοιξαν αὐτὸ, καὶ μετρήσαντες τὰ χρήματα, εὗρον αὐτὰ σωστὰ χίλια πεντακόσια φλωρία· πολλὰ δὲ βιάσας ὁ πραγματευτὴς τὸν γεωργὸν διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πεντακόσια φλωρία, δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν καταπείσῃ· ὕστερον δὲ καὶ μὲ ὅρκους φρικτοὺς ὥρκισεν αὐτὸν ὁ πραγματευτὴς, νὰ πάρῃ κἂν ὀλίγον τι, ἐκεῖνος ὅμως ὁ εὐλογημένος δὲν ἐπῆρεν οὔτε ὀβολόν.

Ἐσηκώθησαν λοιπὸν καὶ οἱ δύω ἐκεῖθεν καὶ εὐχαριστήσαντες τῷ Θεῷ, καὶ ἀποχαιρετίσαντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ὑπῆγον ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον του χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι. Τὴν νύκτα δὲ ἐκείνην πεσὼν ὁ γεωργὸς εἰς τὴν μικρὰν του κλίνην, ἀπεκοιμήθη, καὶ ἰδοὺ ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἄγγελος λαμπροφανὴς, καὶ τῷ λέγει· ἐπειδὴ σὺ οὕτως ἔκαμες, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἐχάρισέ σοι παιδίον ἀρσενικὸν, καὶ θέλει κάμει εἰς αὐτὸ ὅ,τι ἐπιθυμεῖς, τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἀπογαλακτισθῇ καὶ ἔμβῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, θέλει δοξασθῇ εἰς τὴν γῆν, καὶ θέλει γεμίσει ὅλον τὸ γένος σου ἀπὸ πᾶν ἀγαθόν. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ γεωργὸς, ἐδόξασε τὸν Θεόν. Δὲν παρῆλθε δὲ καιρὸς πολὺς ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ ἐγέννησεν ἡ γυνὴ τοῦ γεωργοῦ παιδίον ἀρσενικὸν, καὶ τότε πάλιν ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ λέγει· Κωνσταντῖνος θέλει ὀνομασθῇ τὸ παιδίον σου. Ἀφ' οὗ δὲ ὠνομάσθη οὕτω τὸ παιδίον ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι καὶ ἀπεγαλακτίσθη, καὶ ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὀλίγα τινα ἱερὰ γράμματα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Παραλαβοῦσα δὲ αὐτὸ ἡ βασίλισσα τὸ οἰκειοποίησεν εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα τὸν σοφὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλείου Μακεδόνος, ὁ ὁποῖος τόσον πολλὰ ἐδόξασε καὶ ὕψωσε τὸ παιδίον, ὥστε ἀποκατέστησεν αὐτὸ καὶ πατρίκιον καὶ παρακοιμώμενον. [1] Ὅθεν ἐκ τούτου ἐνεπλήσθησαν ἀπὸ πᾶν ἀγαθὸν οἱ γονεῖς του, καὶ ὅλον τὸ γένος του. [2]

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΩΝ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἐρυθρὸν ἡμῖν ἡ Γραφὴ πόντον λέγει,
» Καὶ γῆν ἐρυθρὰν ἐκτελεῖ τμηθεὶς Νέων.

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς καὶ ἐπίσκοπος ΠΥΡΡΟΣ ὁ παρθένος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἔστησε Πύρρος πύργον ἁγνείας μέγαν,
» Δι' οὗ θεωρεῖ τὸν Θεὸν, χοῦν θεὶς κάτω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΡΜΟΣ, ξίφει τελειοῦται.

† » Πολλὰς ὁ Φίρμος ὑπομείνας βασάνους,
» Πολλὰς καὶ εὗρεν ἀνταμείψεις ἐν πόλῳ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σyθ' (299), κρατηθεὶς δὲ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐφέρθη εἰς τὸν Μάγον, [1] καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐγύμνωσαν αὐτὸν πρῶτον, καὶ ἔδειραν μὲ νεῦρα· ἔπειτα δὲ κρεμάσαντες ἐξέσχισαν τὰς σάρκας του, καὶ μὲ ξυράφιον ἔκοψαν τὴν ῥάχιν του. Εἶτα ἐξέβαλον τὰ κόκκαλά του ἀπὸ τοὺς ἁρμοὺς καὶ τὰς κλειδώσεις των· μετὰ ταῦτα κατέκοψαν μὲ μαχαίρια τὴν κοιλίαν καὶ τὰς κνήμας καὶ τὰ μηρία του· ὕστερον τὸν ἐκτύπησαν μὲ πέτρας καὶ τελευταῖον ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΣΠΕΣΙΟΥ.

† » Τωόντι θεσπέσιος ἐκ τῶν πραγμάτων,
» Μάρτυς δέδειξαι, Θεσπέσιε, τῷ ξίφει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ἐν ἔτει σκβ' (222), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν. Διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν πιασθεὶς ἀπὸ τὸν Συμπλίκιον, τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας, ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς αὐτὰ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνέπαιξε τὰ εἴδωλα, ἐκρέμασαν αὐτὸν, καὶ ἔξεσαν τὰς σάρκας του. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς πυρωμένον φοῦρνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ· ὕστερον φερθεὶς πάλιν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, ὅπου ἐπρόσφερον οἱ Ἕλληνες θυσίας, καὶ πλησιάσας εἰς τὸν βωμὸν, ἐκρήμνισεν αὐτόν. Ὅθεν παρευθὺς ἔβαλον αὐτὸν εἰς τηγάνιον πυρωμένον, τὸ

---

[1] Παρακειμώμενος (καὶ κουβικουλάριος) τίτλος ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸν νῦν θαλαμηπόλον. Σ. Ε.

[2] Τοῦτον τὸν εὐλογημένον καὶ χαριτωμένον Μέτριον πρέπει νὰ μιμῶνται καὶ οἱ τωρινοὶ χριστιανοὶ, ἵνα καὶ τῆς ἴσης αὐτοῦ εὐτυχίας τύχωσιν. Ὅθεν ὅταν εὑρίσκωσι κἀνὲν πρᾶγμα χαμένον, ἂς μὴ τὸ κατακρατῶσι, διότι ὡς κλοπὴ λογίζεται, καὶ μάλιστα ὅταν ἠξεύρωσι τίνος εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἀλλὰ ἂς τὸ διαλαλῶσι, καὶ ὅταν εὑρεθῇ ἐκεῖνος ὅστις τὸ ἔχει· ἂς τὸ δίδωσι χωρὶς νὰ ζητῶσιν εὐρετίκια. Οὕτω πρέπει νὰ κάμωσιν οἱ χριστιανοὶ κατὰ τὸν ια΄. κανόνα τοῦ ἁγίου Εφραγορίου τοῦ Νεοκαισαρείας λέγοντος, «Τοὺς τὴν ἐντολὴν πληροῦντας, ἐκτὸς αἰσχροκερδείας πάσης πληροῦν δεῖ, μήτε μήνυτρα, ἢ σῶστρα, ἢ εὕρητρα, ἢ ᾧ ὀνόματι ταῦτα καλοῦσιν ἀπαιτοῦντας.»

[1] Τοῦτο φαίνεται ὅτι ἦτο τὸ κύριον ὄνομα τοῦ ἡγεμένος.

Digitized by Google

ὁποῖον ἦτο γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον καὶ πίσσαν καὶ ὀξύγγιον, καὶ ἀφ' οὗ ἔμεινεν εἰς αὐτὸ δύω ἡμέρας, ἐκβῆκεν ἀβλαβὴς, χωρὶς νὰ ἔχῃ καύσιμον εἰς κἀνὲν μέρος τοῦ σώματός του· ὅθεν διὰ τοῦ θαύματος τούτου πολλοὺς Ἕλληνας εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Τελευταῖον δὲ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἀνέβη ἡ μακαρία του ψυχὴ στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Τοῦ πατριάρχου πατριάρχης πλησίον,
» Θείου γέροντος Ἀβραὰμ Νικηφόρος.
» Δευτερίῃ Νικηφόρος εἰς Ἐδὲμ εὗρατο μοίρην.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, τοῦ καὶ Καβαλίνου ἐπονομαζομένου, καὶ εἰκονομάχου γενομένου ἐν ἔτει ψμδ' (744), γέννημα καὶ θρέμμα τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων. Οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ὀνομαστοὶ, Θεόδωρος καὶ Εὐδοκία ὀνομαζόμενοι, διότι ὁ πατήρ του Θεόδωρος ἦτο ἀπογραφεὺς καὶ νοτάριος τῶν προστάγμάτων καὶ τῶν ὁρισμῶν τοῦ βασιλέως. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα ὅτι προσκυνεῖ τὰς θείας εἰκόνας, κατεξεσχίσθη μὲ δαρμοὺς καὶ μάστιγας, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Μύλασσαν, φρούριον παραθαλάσσιον, ἰσχυρὸν καὶ δεινότατον. [1] Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνακληθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ μὴ ὑπακούσας εἰς τὰ παράνομα τοῦ βασιλέως προστάγματα, πάλιν ἐξωρίσθη εἰς τὴν Νίκαιαν, (τὴν τουρκιστὶ καλουμένην Ἰσνὶκ), καὶ ἐκεῖ διατρίψας χρόνους ἓξ μὲ πολλὰς κακοπαθείας, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του ὁ ἀξιομακάριστος. Ὁ δὲ τούτου υἱὸς, ὁ τίμιος, λέγω, οὗτος Νικηφόρος, ἀπὸ αὐτὴν σχεδὸν τὴν γέννησίν του ἐτειλίχθη μὲ τὰ σπάργανα τῆς ὀρθοδοξίας· ἀφ' οὗ δὲ διῆλθε τὴν νηπιώδη ἡλικίαν καὶ ἐπαιδεύθη καλῶς τὰ ἱερὰ γράμματα, ἔγεινε βασιλικὸς γραμματεύς. Ὕστερον δὲ στοχασθεὶς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ὡς σκύβαλα καὶ ὑφάσματα τῆς ἀράχνης, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Προκοντίδα· ἐκεῖ δὲ μόνος εὑρισκόμενος, μόνῳ ἐτράσεχε καὶ ἐσχόλαζε τῷ Θεῷ, μεταχειριζόμενος πόνους πολλοὺς καὶ ταλαιπωρίας τῆς ἀσκήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μέγας Ταράσιος ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐτελεύτησεν, ὁ τότε βασιλεὺς Νικηφόρος ὁ πατριάρχης καὶ γενικὸς λογοθέτης ὁ ἐν ἔτει ωϐ' (802) βασιλεύσας, ἐβίασε τὸν ἅγιον τοῦτον Νικηφόρον καὶ ἔγεινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας του· ἤτοι ἐν ἔτει ως' (806) κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα.

Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον ἀνεπαύθη ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας Σταυράκιος ὁ υἱός του, ἐν ἔτει ωιά (811), ἀποθανόντος δὲ καὶ αὐτοῦ ταχέως (δύω μῆνας μόνον ἐβασίλευσε) διεδέχθη τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ Ῥαγκαβὲ ἐπονομαζόμενος, ὁ εὐσεβέστατος ἐκεῖνος Αὐτοκράτωρ. Τοῦτον δὲ καταβιβάσας ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θρόνον Λέων ὁ πέμπτος, ἤτοι ὁ Ἀρμένιος, ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωιγ' (813), καὶ ἐκινήθη ὁ ἀλιτήριος κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ κατὰ τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πίστεως. Ὅσα δὲ λόγια καὶ ἐλεγμοὺς εἶπεν ὁ σεβάσμιος πατὴρ καὶ ἅγιος οὗτος Νικηφόρος πρὸς τὸν δυσσεβῆ τοῦτον βασιλέα περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ εἰπῇ τις· καὶ νὰ τὰ γράψῃ. Ὅθεν ὁ θεομισὴς τύραννος θυμωθεὶς, κατεβίβασε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν καὶ εἰς φυλακὴν ἔκλεισε, προστάξας νὰ μὴ λάβῃ ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ κἀνένα ἄνθρωπον οὐδεμίαν παρηγορίαν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἔζησεν ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, κακοπαθῶν καὶ ταλαιπωρούμενος ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἕως οὗ ὁ δείλαιος βασιλεὺς ἀπέρριψε τὴν ψυχήν του, κατακοπεὶς μεληδὸν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν τῷ Φάρῳ ναοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστοῦ γεννῶν ἀπὸ τοὺς σἰκείους του, καὶ μάλιστα ἀπὸ Μιχαὴλ τὸν Τραυλόν. Ὁ δὲ μακάριος Νικηφόρος καταπονηθεὶς ἀπὸ τὰς πολυχρονίους ταλαιπωρίας, καὶ εἰς ἑβδομήκοντα χρόνους φθάσας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· διότι ἐννέα μὲν χρόνους ἐπέρασεν ἐν τῇ πατριαρχείᾳ, δεκατρεῖς δὲ, ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτο κατὰ πάντα ὅμοιος μὲ τὸν ἅγιον Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας, ἐκτὸς τῶν μαλλίων· τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ θεῖος Κύριλλος πλεκτὰ, καὶ τῆς γενειάδος ἐκείνου, καὶ τὸ παρδαλὸν τῶν μαλλίων, διότι ὁ ἅγιος Νικηφόρος εἶχεν ὅλα τὰ μαλλία λευκὰ,

[1] Ἡ Μύλασσα εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ Καρίαν, κοινῶς δὲ ὀνομάζεται Μεσοὶ, μὲ θρόνον ἐπισκόπου τετιμημένον ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως Μητροπολίτην.

Digitized by Google

καὶ οὔτε μακρὰν εἶχε τὴν μύτην, οὔτε παχέα τὰ χείλη, καθὼς τὰ εἶχεν ὁ μέγας Κύριλλος. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, ὅπου καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ εὑρίσκεται λείψανον· (τοῦ ὁποίου ἡ ἀνακομιδὴ ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Μαρτίου.) [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι τριακονταεπτὰ μάρτυρες ἐν λουτρῷ βληθέντες, τῆς θύρας ἐμφραγείσης, τελειοῦνται.*

* » Μάτην ἀθλητὰς φράττεται λουτροῦ θύρα.
» Χριστὸς γὰρ ἐγγὺς ἑκδυῶν· ἐγὼ θύρα.

* *Ἡ ἁγία μήτηρ μετὰ τῶν ἁγίων τριῶν τέκνων αὐτῆς ἔληξε τελειοῦται.*

* » Σὺν παιδίοις τιμηθεῖσα, μῆτερ καλλίπαις,
» Ἰδού, βοᾷς, ἐγώ τε καὶ τὰ παιδία.

* *Ὁ ὅσιος ἱερομάρτυς ΕΡΑΣΜΟΣ ὁ ἐν τῇ Χερμελίᾳ τῆς Ἀχρίδος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἔρασμον ἀθλήσαντα σοῦ, Σῶτερ, χάριν,
» Ἐρασμίως τρέχοντα εἰς πόλον δέχου.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἤκμαζε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϑ' (209), [2] ἀσκητικὴν δὲ ζωὴν ζήσας πρότερον, εἰς τόσην τελειότητα ἔφθασεν, ὥστε ἐλάμβανε τροφὴν διὰ μέσου τῶν κοράκων, καὶ χαρισμάτων πολλῶν παρὰ Θεοῦ ἠξιώθη, διὸ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἔγεινεν ἀρχιερεύς. Εἶτα ζῆλον θεῖον λαβὼν εἰς τὴν ψυχήν του, ἐπεριπάτει πανταχοῦ ἀποστολικῶς, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ποιῶν θαυμάσια πάμπολλα· καταντήσας δὲ εἰς τὴν ἐν Ἀχρίδι πόλιν Λυχνιδῶν, ἀνέστησεν ἐκεῖ παιδίον ἀποθαμένον καὶ τὸν πατέρα τοῦ παιδίου, Ἀναστάσιον ὀνόματι, ἐβάπτισεν ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλούς· καὶ τὰ ἐκεῖσε εὑρισκόμενα εἴδωλα συντρίψας, εἰς διάστημα ἑπτὰ ἡμερῶν ἐδίδασκε τὸν λαόν, ὁδηγῶν αὐτὸν εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας. Ἐνῷ δὲ εὑρίσκετο ὁ Μαξιμιανὸς εἰς τὴν Ἑρμούπολιν τὴν ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ κειμένην, ὑπῆγέ τις καὶ ἐφανέρωσεν αὐτῷ ὅτι οἱ Θεοί μας ἐσυντρίφθησαν ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπον Ἀντιοχέα, ὅστις κηρύττει Θεὸν, Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον. Ὁ δὲ βασιλεὺς πέμψας ἀνθρώπους, καὶ προσαγαγὼν τὸν ἅγιον ἔμπροσθέν του, ἠρώτησεν αὐτὸν ποῖος εἶναι καὶ ποῖον Θεὸν προσκυνεῖ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐσιώπα, ὁ τύραννος θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ δείρωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον· ὁ δὲ ἅγιος ἠρώτα νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δέρεται. Ὁ τύραννος ἀπεκρίθη· διότι δὲν προσκυνεῖς τοὺς θεούς. Καὶ ποίους θεοὺς λέγεις μοι νὰ προσκυνήσω; ἀντέφησεν ὁ μάρτυς; διότι ἐγὼ προσκυνῶ καὶ λατρεύω τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν· πλὴν εἰπέ μοι ποῖον Θεὸν νὰ προσκυνήσω; Ὁ βασιλεὺς χαροποιηθεὶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον, παρέλαβε τὸν μάρτυρα καὶ ὑπῆγον ὁμοῦ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διός. Ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς εἰς τὸν Θεὸν, λέγει εἰς τὸν βασιλέα· ποῖον θεὸν λέγεις μοι νὰ προσκυνήσω; ὁ βασιλεὺς ἔδειξεν αὐτῷ τὸ εἴδωλον τοῦ Διός, τὸ ὁποῖον ἦτο χάλκινον, δώδεκα ποδῶν τὸ ὕψος καὶ ἓξ τὸ πλάτος. Τότε ὁ ἅγιος εἶδεν αὐτὸ μὲ βλοσυρὸν ὄμμα, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔπεσε καὶ συνετρίβη εἰς λεπτὰ τμήματα· ἀπὸ δὲ τὸ εἴδωλον ἐξῆλθε δράκων φοβερὸς, ὅστις ἠφάνισε πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον μὲ καταισχύνην, οἱ δὲ λαοὶ φοβηθέντες ἀπὸ τὸν δράκοντα, προσέπεσον εἰς τοὺς πόδας τοῦ μάρτυρος, καὶ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον εἴκοσι χιλιάδες ἀνθρωποι.

Ὕστερον θανατώσας ὁ ἅγιος τὸν Δράκοντα, καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ὁμοῦ μὲ ὅλον τὸν λαὸν τὸν βαπτισθέντα, παρεστάθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις τὰς μὲν εἴκοσι χιλιάδας τῶν βαπτισθέντων ἀπεκεφάλισε, τὸν δὲ ἅγιον ἐνέδυσε μὲ ἔνδυμα χάλκινον πεπυρωμένον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς θείας χάριτος εἰς ψυγρότητα κρυστάλλου τὸ πῦρ μετεβλήθη. Εἶτα κλείεται ὁ ἅγιος εἰς φυλακὴν, δι' ἐπιφανείας ὅμως τοῦ ταξιάρχου Μιχαὴλ λυτρόνεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καθώς ποτε διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐλυτρώθη ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ Ἡρώδου καὶ ὁ Κορυφαῖος Πέτρος. Ἐλευθερώσας δὲ τὸν ἅγιον ὁ ἀρχάγγελος ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν Καμπανίαν, εἰς πόλιν ὀνομαζομένην Φρυμὸν, διὰ νὰ κηρύξῃ καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πολλοὺς πρὸς τὸν Θεὸν, ὃ δὴ καὶ ἐποίησε. Τελευταῖον ἐλθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς καὶ Ἰσαπόστολος εἰς τὴν πόλιν Χερμελίαν, ἐκατοίκησεν ἐκεῖ· καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς αὐτοῦ τελειώσεως, ἐπροσκύνησε κατ' ἀνατολὰς τρεῖς φορὰς, καὶ παρακαλέσας τὸν Θεὸν νὰ χαρίζῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ζωὴν αἰώνιον εἰς ὅλους ὅσους ἤθελον ἐπικαλεθῇ μετὰ πίστεως τὸ ὄ

---

[1] Ἐκτὸς τῶν ἄλλων συγγραμάτων ὅσα συνέγραψεν ὁ θεῖος οὗτος Νικηφόρος, ἐξέδωκε καὶ Κανόνας τριακονταεπτὰ, τοὺς ὁποίους ὁρᾷ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[2] Κατὰ τυπογραφικὴν ἴσως λάθος, ἀντὶ 290. Σ. Ε.

νρμά του, καὶ ἐκτελεῖ τὴν μνήμην του, ἤκουσε θείαν φωνὴν ἄνωθεν λέγουσαν· « Οὕτως ἔσται ὡς πρασηύξω, καὶ περισσότερον γενήσεται, ἐμοῦ θεράπον Ἔρασμε. » Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἅγιος, ἐχάρη πολλά· εἶτα θεωρήσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν ἕνα ὑπέρλαμπρον στέφανον, καταβαίνοντα εἰς αὐτόν· καὶ τάγματα ἀγγέλων, χοροὺς προφητῶν καὶ ἀποστόλων, δήμους μαρτύρων, καὶ τὰς τῶν δικαίων ἁπάντων τάξεις, αἵτινες ἤρχοντο διὰ νὰ τὸν ὑπαντήσωσι. Ὅθεν εἰπὼν « Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου, » ἀνῆλθε χαίρων εἰς τὰ οὐράνια· (τὸν κατὰ πλάτος βίον καὶ τὴν τούτου ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ἄρα ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι τυπωθείσῃ ἐν Μοσχοπόλει.)

---

* *Αἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἐράσμου πιστεύσασαι τῷ Χριστῷ εἴκοσι χιλιάδες, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Κάρας ἀθλητῶν τὰς ξίφει τετμημένας,
» Εὗρης πεντόντων χιλιάδας δὶς δέκα.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἐν Ἀσπροπάστρῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αυγϐ' (1492), ξίφει τελειοῦται.*

† » Δοὺς αἷμα βραχὺ, ὦ Ἰωάννη μάκαρ,
» Ἐξηγόρασας βασιλείαν τοῦ πόλου. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐν Φιλαδελφείᾳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχνζ' (1657), μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

† » Φρίττει σε, Δημήτριε, καὶ πῦρ εἰκότως,
» Ὑπὲρ Θεοῦ θανόντα, ὃν φρίττει κτίσις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΟΥΚΙΛΛΙΑΝΟΥ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τεσσάρων παίδων, ΚΛΑΥΔΙΟΥ, ΥΠΑΤΙΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, καὶ ΠΑΥΛΗΣ τῆς παρθένου καὶ μάρτυρος.

Εἰς τὸν Λουκιλλιανόν.

* » Λουκιλλιανῷ πήγνυται σταυρὸς κάτω,
» Οὐχ ὡς ὁ Χριστοῦ καὶ τίτλον φέρων ἄνω.

Εἰς τὰ παιδία.

* » Τοὺς παιδαρίσκους, ὧν ἀριθμὸς δὶς δύω,
» Θεοῦ Πατρὸς τίθησιν υἱοὺς ἡ σπάθη.

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Εἰς τὴν Παύλαν

* » Οὐκ ἄξια πρὸς μάλλον, ὡς Παῦλος, κλέος,
» Τὰ νῦν πάθη φάσκουσα, τέμνεται Παύλα.
» Σταυρῷ ἀμφὶ τρίτην Λουκιλλιανὸς τετάνυστο.

Οὗτος ὁ ἅγιος Λουκιλλιανὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο' (270), ἱερεὺς ὑπάρχων τῶν εἰδώλων, γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, λευκόθριξ καὶ ἔχων τὴν κατοικίαν ὄχι μακρὰν τῆς Νικομηδείας. Ἀφ' οὗ δὲ μετεβλήθη εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐφέρθη εἰς τὸν κόμητα Σιλβανόν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἐπιστραφῇ πάλιν εἰς τὴν προτέραν θρησκείαν τῶν εἰδώλων, συνέτριψαν τὰς σιαγόνας του, ἔδειραν αὐτὸν μὲ ῥαβδία, καὶ τὸν ἐκρέμασαν κατακέφαλα. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν τέσσαρα παιδία κεκλεισμένα διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· εἶτα ἐξέβαλον αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ τὰ τέσσαρα παιδία, καὶ μετ' αὐτῶν ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν τοῦ κόμητος. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλον αὐτὸν ὁμοῦ καὶ τὰ εὐλογημένα παιδία εἰς ἀνημμένον κάμινον· ἐλθοῦσα ὅμως οὐρανόθεν βροχὴ ἔσβυσε τὴν φωτίαν, ὅθεν ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος ὁμοῦ καὶ τὰ παιδία ἔξω τῆς καμίνου, χωρὶς νὰ καῶσιν ὁλοτελῶς· Ὁ δὲ κόμης ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ νὰ θανατωθῶσιν ὁ ἅγιος καὶ τὰ παιδία· καὶ τὰ μὲν ἅγια παιδία ἀπεκεφαλίσθησαν, ὁ δὲ ἅγιος Λουκιλλιανὸς ἐκρεμάσθη εἰς σταυρὸν, καὶ ἐξεσχίσθη· εἶτα ἐκάρφωσαν εἰς τὸν σταυρὸν τὰ ἀναγκαῖα μέλη τοῦ σώματός του, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἡ δὲ ἁγία καὶ παρθένος Παῦλα ἦτο ὁμοῦ μὲ τοὺς ἁγίους εἰς τὸν ὀρόμον, καὶ ἐπεμελεῖτο τὰς πληγὰς τοῦ μάρτυρος Λουκιλλιανοῦ· ὅταν δὲ ἐτελειώθησαν καὶ οἱ πέντε ἐσύναξε τὰ ἅγια λείψανα αὐτῶν διότι ἦτο χριστιανὴ ἐκ προγόνων, καὶ τοῦτο εἶχεν ἔργον, τὸ νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὰς φυλακὰς καὶ νὰ ἰατρεύῃ ἑνταυτῷ καὶ νὰ διατρέφῃ τοὺς πάσχοντας μάρτυρας διὰ τὸν Χριστόν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πιασθεῖσα, ἐφέρθη εἰς τὸν Κόμητα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐγυμνώθη καὶ ἐδάρη πρῶτον μὲν μὲ λωρία, ἔπειτα δὲ μὲ ῥαβδία· ἐπειδὴ δὲ διελύθη τὸ σῶμά της ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμὸν, ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐποίησεν αὐτὴν ὑγιῆ, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐνεδυνάμωσεν αὐτὴν εἰς τὸ μαρτύριον. Ὅθεν πάλιν ἐφέρθη εἰς τὸν Κόμητα, καὶ εὗρισεν αὐ-

Digitized by Google

τόν, διὸ ἔβαψαν αὐτὴν εἰς τὸ στόμα, καὶ τὴν ἔβαλον εἰς φυλακήν· ἔπειτα ἐφέρθη πάλιν ἡ ἁγία εἰς τρίτην ἐξέτασιν, καὶ βληθεῖσα εἰς ἀνημμένον κάμινον διεφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ θείου ἀγγέλου. Τελευταῖον δὲ ἐπρόσταξεν ὁ κόμης νὰ τὴν ὑπάγωσιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ νὰ τὴν ἀποκεφαλίσωσιν· ὅθεν φθάσασα ἡ ἁγία εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἀθανατώθη ὁ ἅγιος Ἀουκιλλιανὸς μὲ τὰ τέσσαρα παιδία, ἐκεῖ καὶ αὐτὴ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν στέφανόν τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναόν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ὀξεῖα. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *τοῦ θαυματουργοῦ.*

† » Ἀθανασίῳ ἀθανασίας στέφος,
» Ὁσιότης τε καὶ τὰ θαύματα πέλει.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος, ὁ γεμίσας θαυμάτων τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τραϊανοῦ, ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Κιβυρραιωτῶν, υἱὸς γονέων μετρίων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν πλοῦτον. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν, ἐβδελύχθη τὸν κόσμον, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ἔχων εὐαγγελικῶς ἕνα μόνον χιτῶνα· τρέχων δὲ ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ ἀνταμόνων πνευματικοὺς ἄνδρας, ἀπερρόφα ὡς σπόγγος τὰς ἀρετὰς ἐκείνων. Εἷς δὲ μοναχὸς, ἄρχων πρότερον ὑπάρχων τῆς βασιλικῆς συγκλήτου, εἶχεν ἰδικόν του μοναστήριον εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο μοναχοὶ σκληροὶ καὶ ἀπειθεῖς. Ὅθεν ἀηδιάσας αὐτοὺς, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριόν του, καὶ ἀπῆρχετο εἰς τόπον μακρινόν· συναντήσας δὲ τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον, συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ μὲ τόσην εὐλάβειαν, ὡς ἂν ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ὅσιος ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅθεν ἐπῆρεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ μοναστήριόν του. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ μακάριος Ἀθανάσιος ἦτο γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν, μετέβαλε τοὺς σκληροὺς ἐκείνους μοναχοὺς εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, ἄλλοτε μὲν βλεπόμενος καὶ μὲ μόνον τὸ σχῆμά του ὠφελῶν αὐτοὺς, ἄλλοτε δὲ καὶ μὲ τὰ λόγιά του παρακαλῶν αὐτοὺς καὶ διδάσκων.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Ἀθανάσιος ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τραϊανοῦ, ἔγεινε μεγαλόσχημος καὶ ἱερεὺς, καὶ εἶχεν ἔργον νὰ ἱερουργῇ τὴν θείαν μυσταγωγίαν, καὶ νὰ καλλιγραφῇ, καὶ νὰ νηστεύῃ καθ' ἑκάστην μέχρις ἑσπέρας. Ἔχων δὲ καθαρὰν ὑπακοὴν καὶ ἐξομολόγησιν τῶν κρυπτῶν αὐτοῦ λογισμῶν, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὰ πάθη, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ἀπάθειαν· ἐπειδὴ δὲ ἔγραψε βιβλία πολλὰ ἐβλάφθησαν οἱ ὀφθαλμοί του· ὅθεν κλεισθεὶς εἰς στενὸν κελλίον καὶ παρακαλῶν τὸν Κύριον καὶ λέγων· «Κύριε, ἐὰν εἶμαι ἄξιος, χάρισόν μοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν, καθὼς τὸ εἶχον ἐξ ἀρχῆς, καὶ ὅσα ἤθελον γράψει ἐνδυναμούμενος ἀπὸ τὴν χάριν σου, τούτων ὅλων τὴν τιμὴν νὰ τὴν φάγωσι πένητες καὶ πτωχοί,» ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως. Ὅθεν ὅσα βιβλία ἔγραψεν εἰς χρόνους εἰκοσιοκτὼ ἢ καὶ περισσότερον, καὶ ὅσα χρήματα ἔλαβεν ἀπὸ τὸ ἔργον του αὐτὸ, ὅλα τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, συμποσούμενα εἰς ἐννεακόσια φλωρία. Πάντοτε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἔμενεν ἐντὸς τῆς καλύβης του καὶ ἔξω δὲν ἐξήρχετο, οὔτε ἔβλεπέ τινα, ἢ ὡμίλει μὲ ἄνθρωπον, ἐκτὸς μόνον τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακήν. Φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθὺ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, συνοδευόμενος εἰς οὐρανοὺς ἀπὸ τὸν Ἀνδρέαν καὶ Ἰωάννην τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους, καθὼς πνευματικός τις καὶ διορατικὸς ἅγιος ἐθεώρησεν αὐτούς. [1] διότι εἶδεν οὗτος δύω φοβερους ἄνδρας ἀστραπηβόλους, οἱ ὁποῖοι ἐξελθόντες ἀπὸ τοὺς ἐσωτάτους θαλάμους τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἐπρόσταξαν τοὺς ἀνωτέρω Ἀποστόλους νὰ ἐπαναφέρωσι μὲν ὀπίσω εἰς τὸ μοναστήριόν του ἐκεῖνον τὸν ἴδιον, τὸν ὁποῖον ὡδήγουν, ὅστις καὶ ἔβλεπε τὴν θεωρίαν ταύτην, νὰ λάβωσι δὲ ἀντ' ἐκείνου τὸν ὅσιον τοῦτον Ἀθανάσιον, τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τοῦ Τραϊανοῦ. Ὅθεν ὁ θεωρήσας τὴν ὀπτασίαν αὐτὴν ἔστειλε παρευθὺς εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Τραϊανοῦ, (ἐπειδὴ ἦτο ὁ τόπος πλησίον) καὶ εὗρε τὸν μακάριον τοῦτον Ἀθανάσιον, τελειωθέντα, καθὼς αὐτὸν ἐθεώρησεν. Ὄχι μόνον δὲ ζῶν προεῖπε διαφόρους προφητείας ὁ ὅσιος οὗτος Ἀθανά-

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος Ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τῶν τελειωσάντων τὸν δρόμον. » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ. Σημειοῦται δὲ ὁ βίος αὐτὸς κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, ἐν τῇ φυλλάδι, ἐν ᾗ περιέχονται αἱ ἀναγνώσεις ἑκάστου μηνός.)

[1] Οὗτος εἶναι ὁ μοναχὸς Κοσμᾶς, ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ εὑρισκομένου εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν, ὅστις εἶδε τὴν ὀπτασίαν, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τὴν πέμπτην Ὀκτωβρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Digitized by Google

σιος, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐποίησε θαύματα ἀναρίθμητα, εἰς δόξαν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ τοῦ θαυμαστοῦ ὄντος ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

—

* *Ἡ ὁσία ΙΕΡΙΑ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Οὖσα φρονουσῶν τοῦ μέρους [1] Ἱερία,

» Νυμφῶνος οὐκ ἔμεινεν ἔξω Κυρίου.

* *Ὁ ὅσιος ΠΑΠΠΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τέθνηκε Πάππος οὐχὶ πάππος ἐγγόνων,

» Πατὴρ δὲ μᾶλλον ἀρετῶν θυγατέρων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΗΤΡΟΦΑΝΟΥΣ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Γῆς μητρὸς ἐκστὰς, Μητρόφανες παμμάκαρ,

» Ἐκεῖ μετῆρας, οὗ Πατὴρ πάντων μέγας.

» Μητροφάνης δὲ τετάρτῃ ἔδυ χθόνα βωτιάνειραν.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τκ' (320), υἱὸς ὑπάρχων Δομετίου· ὁ δὲ Δομέτιος ἦτο ἀδελφὸς Πρόβου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν Ῥώμῃ, ἐν ἔτει σοϛ' (279), ὁ ὁποῖος ἐγέννησε δύω υἱοὺς τὸν Πρόβον καὶ τὸν Μητροφάνη τοῦτον. Οὗτος λοιπὸν μεταχειρισθεὶς λογισμὸν σώφρονα καὶ ὀρθὸν καὶ στοχασθεὶς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων, ὅτι εἶναι ψευδὴς καὶ πεπλανημένη, προσῆλθεν εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάτιον, συνανεστρέφετο μὲ τὸν Τίτον, τὸν ἐπίσκοπον τοῦ Βυζαντίου, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄνθρωπος ἅγιος καὶ θεοφόρος. [2] Βλέπων δὲ τὸν Μητροφάνη, ὅτι ἦτο στολισμένος μὲ ἀρετὰς, τὸν συνηρίθμησε μὲ τοὺς κληρικοὺς, ποιήσας αὐτὸν ἀναγνώστην· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ἅγιος Τίτος, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου Δομέτιος ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου Μητροφάνους. [3] Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Δομετίου ἔγεινεν ἐπίσκοπος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πρόβος, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖνος ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους δέκα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, [1] καὶ εὐθὺς ὁ ἅγιος οὗτος Μητροφάνης, ὁ τοῦ Πρόβου μὲν ἀδελφὸς, τοῦ δὲ Δομετίου υἱὸς, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τοῦ Βυζαντίου. Τοῦτον τὸν θεῖον Μητροφάνη εὑρὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπον εἰς τὸ Βυζάντιον, κατενόησε τὴν ἀρετήν του, τῆς γνώμης του τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἁγιότητα, τὴν ὁποίαν εἶχεν. [2] Ὅθεν λέγεται, ὅτι ὄχι μόνον ἠγάπησε τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ Βυζαντίου, διὰ τὴν καλὴν τοποθεσίαν του, διὰ τὴν εὐκρασίαν τῶν τεσσάρων ὡρῶν τοῦ χρόνου, ἀνοίξεως λέγω, θέρους, φθινοπώρου καὶ χειμῶνος, καὶ διότι ὁ τόπος αὐτὸς προβάλλει πλουσίους καρποὺς, καὶ διότι δεξιοῦται καὶ ὑπηρετεῖται ὡς ἀπὸ δύο χεῖρας, ἀπὸ τὴν στερεὰν καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ διότι αὐτὸς προκαθέζεται τῶν δύο μερῶν τῆς οἰκουμένης, τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας· οὐ μόνον, λέγω, διὰ αὐτὰ ἠγάπησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸ Βυζάντιον, ἀλλὰ ὄχι ὀλιγώτερον ἠγάπησεν αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἁγιότητα τοῦ θείου τούτου Μητροφάνους, τοῦ εἰς αὐτὸ ἐπισκοπεύοντος. Ὅθεν φανεὶς φιλότιμος εἰς τὸν τόπον αὐτὸν, καὶ χωρὶς νὰ φειδωλευθῇ ἔξοδα, ἔκτισε τὴν θαυμαστὴν καὶ μεγαλόπολιν Κωνσταντινούπολιν, ἡ ὁποία ὑπερνικᾷ καὶ ὑπερέχει ὅλας τὰς πόλεις τῆς οἰκουμένης, καὶ εἰς αὐτὴν ἔστησε τὴν βασιλείαν, μετακομίσας ταύτην ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην.

Ὅτε δὲ συνήχθη ἐν Νικαίᾳ ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἐν ἔτει τκέ (325), ὁ μὲν μακάριος οὗτος Μητροφάνης διὰ τὸ γηρατεῖον καὶ τὴν ἀσθένειάν του δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑπάγῃ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Σύνοδον, καὶ εὑρίσκετο τότε κλινήρης, ἐπειδὴ ἡ φυσικὴ δύναμις τοῦ σώματός του ἀπεμαράνθη· ἀντὶ δὲ αὐτοῦ ἀπέστειλε τοποτηρητὴν εἰς τὴν Σύνοδον

---

[1] Ἤτοι οὖσα ἐκ τοῦ μέρους τῶν πέντε φρονίμων παρθένων.

[2] Ὁ Τίτος οὗτος λέγεται καὶ Τράτος, ὅστις ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει σμά (241), ἐπὶ Γορδιανοῦ καὶ Φιλίππου τοῦ Ἄραβος, τοῦ πατρὸς τῆς ἁγίας Εὐγενίας, Δεκίου, Γάλλου, Αἰμιλιανοῦ, Οὐαλλεριανοῦ, Γαληνίου, Κλαυδίου, Κεντυλιανοῦ, Αὐρηλιανοῦ, Τακίτου, Φλωριανοῦ καὶ Πρόβου, καὶ ἐπισκόπησεν ἔτη λέ.

[3] Οὗτος ἐλέγετο καὶ Δομετιανὸς, ὅστις ἔγεινεν Ἀρχιερεὺς ἐν ἔτει σπγ' (283), ἐπὶ Πρόβου τοῦ ἀδελφοῦ του, Κάρου, Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, Γαλλερίου, Μαξίμου, Μαξεντίου καὶ Κώνσταντος τοῦ Χλωροῦ, καὶ ἐπισκόπησε χρόνους κδ' καὶ μῆνας ἕξ.

[1] Οὗτος ἐπεσκόπησεν ἐν ἔτει τκ' (320), ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν χρόνους ιβ'. ὅρα σελ. 318 τοῦ πρώτου τόμ. τοῦ Μελετίου.

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Μητροφάνους καὶ ταῦτα προστίθενται παρὰ τῷ αὐτῷ Μελετίῳ. Ὅτι ἐκηρύχθη πρῶτος πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὴν πρώτην οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Πατριαρχεύσας δὲ χρόνους δέκα, ἀφῆκε διάδοχόν του τὸν Ἀλέξανδρον ἐν ἔτει τλ' (330), ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τῶν υἱῶν του.

Digitized by Google

τὸν πρῶτον αὐτοῦ Πρεσβύτερον Ἀλέξανδρον, ἄνδρα τίμιον, τὸν ὁποῖον ἀφῆκε καὶ διάδοχον τοῦ θρόνου ἐν ἔτει τλ΄ (330). [1] Ἀφ' οὗ δὲ διελύθη ἡ Σύνοδος, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος μετὰ τῶν θεοφόρων πατέρων, ἔλεγεν ὁ θεῖος Μητροφάνης, ὅτι ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, νὰ γίνωσι διάδοχοι τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ ῥηθεὶς πρωτοπρεσβύτερος Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Παῦλος, ὡς ἀρέσκοντες τῷ Θεῷ, καὶ ὡς ἄξιοι τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀξιώματος. Οὕτω λοιπὸν κοιμηθεὶς ὁ μακάριος Μητροφάνης, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ εἰς τὸν σεβάσμιον αὐτοῦ ναόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀχαχίου ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ, ὅπου καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ ἅγιον εὑρίσκεται λείψανον.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ΣΟΦΙΑΣ, *τῆς ἀσκητικῶς καὶ ὁσίως βιωσάσης.*

† » Οὐκ ἐμποδών σοι κόσμος ὤφθη Σοφία,
» Πρὸς τὴν τελειότητα ἀρετῆς φθάσαι.

* Αὕτη ἡ ἁγία κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἶνον, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ περιβοήτων κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον· φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν, συνεζεύχθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς της μὲ νόμιμον ἄνδρα, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἓξ παιδία. Ἂν δὲ καὶ ἦτο ἀναμέσον τῶν φροντίδων καὶ ταραχῶν τοῦ κόσμου, μᾶλλον τοῦτο ἔδειξε διὰ τῶν ἔργων ὅτι αἱ φροντίδες τοῦ κόσμου καὶ ταραχαὶ δὲν εἶναι διόλου ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ Θεῷ ὅποιος θέλει, ἐὰν μόνον ἐργάζηται τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ μεταχειρίζηται τὰς θεοφιλεῖς πράξεις καὶ ἀρετάς. Διότι αὕτη ἡ μακαρία δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν οἶκόν της εὑρισκομένη ἠγρύπνει ὅλην τὴν νύκτα, καὶ κατεγίνετο εἰς προσευχάς· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανον τὰ παιδία της, ἔγεινε μήτηρ ἄλλων ὀρφανῶν παιδίων, καὶ βοήθεια μεγάλη τῶν χηρῶν. Διαμοιράσασα δὲ τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχούς, διήρχετο ἔκτοτε τὴν ζωήν της μὲ δίαιταν ἀσκητικήν· καὶ φαγητὸν μὲν εἶχε τὸν ξηρὸν ἄρτον, ποτὸν δὲ, τὸ ἁπλοῦν ὕδωρ· τὸ δάκρυον δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ ἦσαν ἀκαταπαύστως εἰς τὸ στόμα της· δὲν ἀδυνάτησεν, οὐδὲ ἠμέλησεν εἰς τὴν προσευχήν· ἡ ταπείνωσίς της πρὸς πάντα ἄνθρωπον καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τυχόντας καὶ παραμικροὺς ἦτο ἄμετρος· ἡ ἐλεημοσύνη, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν εἰς ὅλους τοὺς προσερχομένους πτωχοὺς, ἦτο ἱλαρὰ καὶ πλουσία. Ἐνόμιζε δὲ ἡ τρισόλβία ὅτι ἦτο προτιμότερον νὰ στερῆται αὐτὴ, παρὰ νὰ ἀφήσῃ τὸν πτωχὸν νὰ φύγῃ ἄδειος ἀπὸ τὸν οἰκόν της· καὶ περισσότερον ἔχαιρεν ὅταν ἔδιδε, παρὰ ὅταν ἐλάμβανε.

Διὰ τοῦτο ἠκολούθει εἰς αὐτὴν θαῦμα παράδοξον· εἶχε δηλαδὴ ἓν ἀγγεῖον γεμάτον κρασίου, καὶ διωρισμένον διὰ νὰ τὸ μοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχούς. Ὅθεν ὅσον αὐτὴ ἐλάμβανεν ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον ἐκεῖνο μὲ τὰς δύω της χεῖρας καὶ τὸ ἔδιδεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, τόσον ἔβλεπε θαῦμα ἐξαίσιον, διότι εὕρισκε πάντοτε τὸ ἀγγεῖον γεμάτον, χωρὶς νὰ ὀλιγοστεύῃ ὁλοτελῶς· καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἔκρυπτε τὸ θαῦμα καὶ δὲν τὸ ἐφανέρωνεν εἰς ἄλλον, εὑρίσκετο γεμάτον τὸ ἀγγεῖον, ὅτε ἤνοιγεν· ἀφ' οὗ ὅμως, θέλουσα νὰ κηρύξῃ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, ἐφανέρωσεν εἰς ἕνα συγγενῆ της τὸ θαῦμα, δὲν εὑρέθη πλέον τὸ ἀγγεῖον γεμάτον καθὼς τὸ πρότερον, ἀλλ' ἐφαίνετο ἄδειον καὶ ἐλλιπές· τοῦτο δὲ ἐλύπησε τὴν μακαρίαν κατάκαρδα. Ὅθεν ἐκ τούτου λαβοῦσα ἀφορμὴν, καὶ στοχαζομένη ὅτι διὰ τὴν ἀναξιότητά της ἠκολούθησεν ἡ τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ στέρησις, περισσότερον ηὔξησε τὴν ἄσκησιν, τόσον ὥστε ἐξηράνθη τὸ σῶμά της εἰς τὸ ἄκρον, καὶ οὔτε νὰ ἀναπνεύσῃ ἐδύνατο. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς ἀγωνισαμένη ἡ ἀοίδιμος, καὶ τελείως μὴ ἐμποδισθεῖσα εἰς τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τὰς φροντίδας καὶ δυσκολίας τοῦ βίου, ἔζησε χρόνους τριάκοντα τέσσαρας, ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς της ἔγειναν πεντήκοντα τρεῖς καὶ ἐπέκεινά. Τελευταῖον δὲ κουρευθεῖσα καὶ γενομένη μοναχὴ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς* ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς Μοναγρίας, ἐν σάκκῳ βληθεὶς καὶ ἐν θαλάσσῃ ῥιφεὶς, τελειοῦται.*

* » Κἂν σάκκος ἔξῃ, κἂν βυθοῦ κρύψῃ τόπος,
» Τὸν Ἰωάννην οὐρανοῦ λάβῃ τόπος.

* *Ὁ ὅσιος* ΑΛΩΝΙΟΣ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

[1] Ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὅρα τὸ Συναξάριον αὐτοῦ, ἵνα μάθῃς καὶ τινα ἄλλα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Μητροφάνους.

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Ἀλώνιος ἀξιομνημόνευτον ἀπόφθεγμα ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς, ἀναφερόμενον παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 265.

Digitized by Google

» Ψυχῶν γεωργὸν Ἀλώνιος ἠδύνει,
» Ψυχῆς ἄλωνι θεὶς καλῶν θημωνίαν.

* *Αἱ ἅγιαι* ΜΑΡΙΑ *καὶ* ΜΑΡΘΑ *αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Ἐκ Βηθανίας τὰς ἀδελφὰς Λαζάρου,
» Σῴζειν δύνασθαι καὶ νεκρὰς πιστευτέον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΔΩΡΟΘΕΟΥ *Ἐπισκόπου Τύρου.*

» Ὁ Δωρόθεος κἂν φραγελλῶμαι λέγει,
» Λείπουσι πολλὰ πρὸς τὰ Χριστοῦ μου πάθη.
» Ἕκτῃ Δωροθέοιο δέμας πληγῇσι δαμάσθη.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Δωρόθεος ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Τύρου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει τγ' (303), καὶ ἤξευρε πᾶσαν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς. Καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἔζη ὁ Διοκλητιανὸς καὶ ὁ Λικίνιος, φυγὼν ἀπὸ τὴν Τύρον διὰ τὸν διωγμὸν, εὑρίσκετο εἰς τὴν Δυσσόπολιν, τὴν κειμένην εἰς τὰ μέρη τῆς Θράκης· ἀφ' οὗ δὲ οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι ἀπέθανον, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Τύρον, καὶ ἐποίμαινε τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν ἕως εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, ἐν ἔτει τξά (361)· ἐπειδὴ δὲ ὁ δυσσεβὴς οὗτος Ἰουλιανὸς δὲν ἐφόνευε φανερὰ τοὺς χριστιανοὺς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐβασίλευεν, ἀλλὰ κρυφίως, ἀκούσας ὁ θεῖος Δωρόθεος τὴν κακομηχανίαν αὐτοῦ, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Τύρον καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν ἀνωτέρω Δυσσόπολιν, πλὴν οὐδὲ ἐκεῖ ἐδυνήθη νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας. Διότι πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ἰουλιανοῦ, πολλὰς τιμωρίας ἔλαβεν εἰς τὸ γεροντικὸν αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀοίδιμος, ἑκατὸν ἑπτὰ χρόνων ὢν τότε. Ὅθεν ἐν μέσῳ τῶν βασάνων εὑρισκόμενος, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν τοῦ εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσύνθεσε πολλὰ καὶ ψυχωφελῆ Συγγράμματα Ἑλληνικὰ καὶ Λατινικὰ, (ἤξευρε καὶ τὰς δύω ταύτας γλώσσας) μὲ σπουδὴν φιλόπονον, καὶ μὲ ἐπιτηδειότητα τῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν ὡς πατρικὴν κληρονομίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ, ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ, ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΥΠΕΡΕΧΙΟΥ, ΛΕΩΝΙΔΟΥΣ, ΑΡΕΙΟΥ, ΓΟΡΓΙΟΥ, ΣΕΛΗΝΙΑΔΟΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ, *καὶ* ΠΑΜΒΩΝΟΣ.

† » Πεινῶσι καὶ δειψῶσιν Ἀθληταὶ δέκα,
» Τρυφᾷς Θεὸς δίδωσι μὴ πλουμένας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι δέκα μάρτυρες ἐπειδὴ ἐφύλαττον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ὡμολόγουν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, διὰ τοῦτο κατὰ προσαγὴν τοῦ ἄρχοντος τῆς Αἰγύπτου, ἐταλαιπωρήθησαν τόσον πολλὰ ἀπὸ πεῖναν καὶ δίψαν καὶ ψῦχος, ὥστε παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. [2]

---

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ *ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ξίφει τελειοῦται.*

* » Μὴ δωρεάν σοι τέμνομαι Χριστοφόρος;
» Δώσεις ὁ Χριστὸς οἶδα πολλά μοι στέφη.

ἔχει δὲ οὕτως ἐπὶ λέξεως. «Εἰμὴ τὸ ὅλον κατέστρεψα, οὐκ ἂν ἠδυνήθην ἐμαυτὸν οἰκοδομῆσαι· ἤγουν, εἰμὴ πᾶν ὃ ἐδόκει μοι ἀγαθὸν ἐκ τοῦ οἰκείου θελήματος, κατέλιπον, οὐκ ἂν ἴσχυσα τὰς ἀρετὰς κτήσασθαι.» Οὗτος ἐπαινεθεὶς μίαν φορὰν, διότι ἵστατο καὶ ὑπηρέτει τοὺς γέροντας τρώγοντας, δὲν ἀπεκρίθη τελείως. Ἐρωτηθεὶς δὲ, διὰ τί ἐσώπησεν; εἶπεν «Εἰ ἀπεκρίθην αὐτοῖς, εὑρισκόμην καταδεξάμενος τὸν ἔπαινον.» (σελ. 282. τοῦ αὐτοῦ) Ἄλλοτε οὗτος ἐρωτηθείς, τί ἐστι τὸ ἐξουθενεῖν ἑαυτόν; ἀπεκρίθη· τὸ εἶναί σε ὑποκάτω τῶν ἀλόγων, οὗτοι γὰρ ἀκατάκριτά εἰσι. (281. αὐτόθ.)

[1] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἐλθὼν εἰς Ῥώμην ἔμαθε τὰ περὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἀριστάρχου, Ἰούδη, καὶ Τροφίμου, καὶ μὲ Ῥωμαϊκὴν, ἤτοι Λατινικὴν, γλῶσσαν τὰ ἔγραψε, καὶ τὰ ἀφῆκεν εἰς ὑπομνήματα. Οὐ μόνον δὲ ἔγραψε διὰ τοὺς Ἀποστόλους τούτους, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλοὺς ἁγίους πρὸς τούτοις ἱστόρησε καὶ διὰ τοὺς ἱεροὺς προφήτας. Ἔγεινε δὲ ὁ ἅγιος διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ ἀγχίνοιάν του φιλομαθὴς καὶ πολυίστωρ, ὡς ἄλλος οὐδείς. Περὶ τοῦ Δωροθέου τούτου γράφει καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας εἰς τὸ μαρτύριον, τὸ ὁποῖον διηγεῖται τῶν δεκαπέντε μαρτύρων τῶν ἐν Τιβεριουπόλει (ἤτοι ἐν Στρουμιμίτζῃ) μαρτυρησάντων, ὅτι αὐτὸς γέγονε πολὺς ἐν λόγοις καὶ συγγραφεὺς ἱστορικώτατος τῶν πάλαι, καὶ ὅτι ἐν Ἐδέσσῃ τῇ πόλει αἱ τῆς πίστεως ἐχθροὶ τῷ θανάτῳ αὐτὸν παρέδωκαν. Οὐκ οἶδα ὁλ, ποῖον ἐστιν ἀληθέστερον, τὸ ἐν Ἐδέσσῃ αὐτὸν ἀποθανεῖν, ἢ τὸ ἐν Δυσσοπόλει, νομίζω δὲ, ὅτι τὸ ἐν Δυσσοπόλει.

[2] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου Ἀντιοχείας. Τοῦτο προεγράφη καὶ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Φεβρουαρίου.

Digitized by Google

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΚΟΝΩΝ *ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ἐν θαλάσσῃ βληθεὶς τελειοῦται.* [1]

» Εἰσδὺς Κόνων θάλασσαν εὗρε λιμένα,
» Ἄριστα χερσὶν οἰακισθεὶς Κυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐκτενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς καὶ ἀνάγκης, ἐν τῇ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῇ, ὅτε μέλλοντας πάντας ἡμᾶς ὑπ' αὐτῶν δικαίως αἰχμαλωτίζεσθαι, καὶ φόνῳ μαχαίρας παραδίδοσθαι, ὁ οἰκτίρμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς διὰ σπλάγχνα ἐλέους αὐτοῦ παρ' ἐλπίδα πάντας ἡμᾶς ἐλυτρώσατο.

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος* ΜΑΡΚΟΥ *τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος, ἐν ἔτει, αωά (1801).* [2]

* » Μάρκον ἔχεις καύχημα Χίος μέγιστον,
» Λαμπρὰν τείξαντα, αἵματι μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ *τοῦ νέου ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων.*

» Ἱλαρὸς ὢν πνεύματι σὺ, Ἱλαρίων,
» Ἱλαρὸς ἐν σώματι ἦς καὶ καρδίᾳ.
» Βῆ δ' ἐς Ὄλυμπον Ἱλαρίωνος κέαρ ἁγνὸν ἐν ἔκτῃ.

* Οὗτος ὁ μακάριος Ἱλαρίων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νικηφόρου τοῦ Πατρικίου ἐν ἔτει 802 καὶ Σταυρακίου, καὶ Μιχαὴλ Ῥαγγαβὲ, καὶ Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου, καὶ Μιχαὴλ Τραυλοῦ τοῦ εἰκονομάχου καὶ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν (τὴν καὶ Καραμανίαν)· πατέρα μὲν ἔχων Πέτρον καλούμενον, μητέρα δὲ Θεοδοσίαν ὀνόματι. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔδιδε τὸν ἄρτον τῆς βασιλικῆς τραπέζης· Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅσιος ἐγεννήθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀπεγαλακτίσθη, ἐδόθη εἰς σχολεῖον διὰ νὰ μάθῃ ἐπιμελῶς τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅτε δὲ ἔγεινεν εἴκοσι χρόνων ἀφήσας Εὐαγγελικῶς πατέρα, μητέρα, οἰκίαν, πλοῦτον καὶ πάντα τὸν κόσμον, ἔγεινε μοναχὸς εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει εὑρισκόμενον μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Ξηροκηπίου. Εἶτα ἀναχωρήσας ἀπὸ ἐκεῖ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Δαλμάτου, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα· ἦτοι ἔγεινε μεγαλόσχημος. Ὅθεν ἔχων ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν καὶ ἡσυχίαν, ἐδούλευεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὸν κῆπον τοῦ μοναστηρίου χρόνους δέκα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκαθάρισε τὴν ψυχήν του ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη καὶ ἐλάμπρυνεν αὐτὴν μὲ τὰς ἀρετὰς ὡς ἥλιον, ἔγεινε θαυματουργὸς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, διώξας ἀπὸ ἕνα νέον τὸ ἀκάθαρτον δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον τὸν ἠνώχλει· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου ἐποίησεν αὐτὸν ἱερέα, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἡγούμενος ἐκεῖνος ἐτελεύτησε μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν, ἀνεχώρησεν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ ἐπέρασεν εἰς τόπον καλούμενον Ὀψίκιον, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Καθαρῶν. Τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου του, ἀνέφεραν αὐτὸ εἰς τὸν τότε ἅγιον Νικηφόρον τὸν Πατριάρχην· ὁ δὲ Πατριάρχης πάλιν ἀνέφερε τοῦτο πρὸς τὸν βασιλέα Νικηφόρον τὸν Πατρίκιον, παρακινήσας αὐτὸν νὰ στείλῃ νὰ φέρῃ ὀπίσω τὸν ὅσιον· ὅθεν ὑπακούσας ὁ ὅσιος εἰς τὰς παρακινήσεις καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Πατριάρχου, ἐπέστρεψε καὶ ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ ἀρχιμανδρίτης, καθὼς ἦτο ἐκεῖ τοιαύτη συνήθεια νὰ γίνηται, διορισθεῖσα ἀπὸ Σύνοδον. Διῆλθε λοιπὸν ὁ ὅσιος χρόνους ὀκτὼ, ποιμαίνων χριστομιμήτως τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ· ὅτε δὲ ἔγεινε βασιλεὺς Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐν ἔτει ωιγ΄ (813), καὶ ἠθέτησε τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, τότε καὶ οὗτος ὁ ὅσιος Ἱλαρίων ἐφέρθη εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἠναγκάζετο ἀπ' αὐτὸν μέ τινας πιθανολογίας καὶ ὑποσχέσεις, νὰ μὴ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ἀλλ' ὅμως ὁ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτὸν, καὶ ἄθεον καὶ νέον παραβάτην Ἰουλιανὸν ὠνόμασεν.

Ὅθεν ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐθυμώθη ὁ βασιλεὺς, καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὸν φοβερίσας αὐτὸν ὅτι θὰ τῷ ἐπιβάλῃ τιμωρίας πολλὰς καὶ ἀνυποφόρους, τὸν ἔβαλεν εἰς φυλακήν· μετὰ καιρὸν δὲ πάλιν ἐπαράστησε τὸν ὅσιον ἔμπροσθέν του, καὶ τῷ εἶπε τὰ ἴδια λόγια, ὅσα εἶπε καὶ πρότερον. Ἔπειτα παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν ὁμόφρονά του Πατριάρχην· ἤτοι εἰς τὸν Θεόδοτον τὸν Μελισσηνὸν, τὸν καὶ Κασσιτερᾶν ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ τὸν καταπείσῃ δῆθεν ἐκεῖνος· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούσθη, ἐκλεισε τὸν ὅσιον εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ εἰς πολλὰς ἡμέρας ἐκεῖ τὸν ἐταλαιπώρησε, προστάξας, νὰ μὴ δίδωσιν εἰς αὐτὸν οὔτε ψωμίον, οὔτε ἄλλο τι φαγητόν. Τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ καλόγηροι καὶ μαθηταί του, ὑπῆγαν εἰς τὸν βα-

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ὁ τῆς δυσσεβοῦς πίστεως.»

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ θρᾶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

πιλέα λέγοντες, δός μας τὸν πριμένα μας, ὦ βασιλεῦ, καὶ μετ' ὀλίγον ὑποσχόμεθα νὰ τελειωθῇ τὸ θέλημά σου· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτὴν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἀμέσως τὸν ἅγιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἠργοπόρησεν εἰς τὸ μοναστήριόν του, καὶ λαβὼν ὀλίγην ἄνεσιν ἀπὸ τὴν προτέραν ταλαιπωρίαν, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν πεῖναν, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασεν εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς βλέπων ὅτι οἱ μοναχοὶ δὲν θὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ὑπόσχεσίν των, ἀλλ' ἐνέπαιξαν αὐτὸν, τοὺς μὲν μοναχοὺς ἐτιμώρησε, τὸν δὲ ἅγιον ἔβαλεν εἰς φυλακήν. Ἔπειτα ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Φονέως, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὸ στενὸν τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφυλάκισαν ἓξ μῆνας, διὰ νὰ ταλαιπωρηθῇ περισσότερον, καθότι ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἦτο ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ θηριώδης καὶ ἀσπλαγχνος.

Ἔπειτα πάλιν ἔφερεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον εἰς τὰ βασίλεια, καὶ μὲ κολακείας ἐδοκίμαζε νὰ τὸν ἀπατήσῃ, μὴ εἰσακουσθεὶς ὅμως ἐπρόσταξε νὰ φυλακίσωσι τὸν ὅσιον εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Κυκλοβίου. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι δύω καὶ μῆνες ἓξ, ἐξέβαλε τὸν ἅγιον ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ τὸν ἐφυλάκισεν εἰς τὴν φυλακὴν τὴν καλουμένην τῶν Νουμέρων· εἶτα ἔδειραν αὐτὸν δυνατὰ, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὸ φρούριον τὸ ὀνομαζόμενον Προτίλιον. Ἀφ' οὗ δὲ Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐθανατώθη μὲ μαχαίρας, ἔσω ἐκείνου τοῦ ἰδίου ναοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πρώτην φορὰν ὕβρισε καὶ ἔρριψε κατὰ γῆς τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ' (820)· τότε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος, ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐφιλοξενήθη ἀπὸ μίαν χριστιανὴν γυναῖκα, εἰς τὸ ἀγροκήπιόν της, ἡ ὁποία ὑπηρέτησεν αὐτὸν χρόνους ἑπτά· βασιλεύσας δὲ ὁ τοῦ Τραυλοῦ υἱὸς Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ἐν ἔτει ωκθ' (829), ἐσύναξεν ὁ ἀλιτήριος ὅλους τοὺς πρότερον γενομένους ὁμολογητὰς διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ τοὺς ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακήν. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Ἰλαρίων ἐξετασθεὶς, ἂν πείθεται εἰς τὴν βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ἐλέγξας τὸν Θεόφιλον, ὡς ἄθεον καὶ ἀπατεῶνα, ἔλαβεν ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν ξυλίας ἑκατὸν δεκαεπτὰ, καὶ ἔπειτα ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Ἀφουσίαν (ἡ ὁποία εἶναι πλησίον τῆς νήσου Ἄλωνος τῆς καλουμένης τουρκιστὶ Πασᾶ λιμάνι, καὶ ὑποκειμένης εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Προικονήσου). Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὅσιος ἀκάμας μίαν πέτραν, καὶ κατασκευάσας μικρὸν καὶ στενώτατον κελλίον, καὶ διὰ προσευχῆς του ἐκβαλὼν καὶ νερὸν, διῆλθεν ἐκεῖ χρόνους ὀκτώ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θεόφιλος ἐτελεύτησε, καὶ ἡ τούτου σύζυγος Θεοδώρα συνήθροισεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅλους τοὺς ὁμολογητὰς καὶ ὁσίους πατέρας, τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκράτυνε καὶ ἐσύστησε τὴν ὀρθοδοξίαν διὰ μέσου τῆς ἀναστηλώσεως καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων· τότε καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Ἰλαρίων ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, ἔλαβε πάλιν τὸ μοναστήριόν του διαλάμπων μὲ θαύματα. Τρεῖς δὲ χρόνους ζήσας μετὰ ταῦτα, καὶ θεαρέστως διοικήσας τοὺς μαθητάς του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, χρόνων ὢν ἑβδομήκοντα.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΤΤΑΛΟΣ ὁ θαυματουργὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Εἰ θαυματουργὸς Ἄτταλος ζῶν, οὐ ξένον,
» Οὗ θαυματουργὸς ὕστερον καὶ χοῦς μόνος.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἀτταλος παραιτήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἔγεινε μοναχὸς, καὶ μετεχειρίσθη πᾶσαν ἄσκησιν· ἤτοι νηστείαν, ἀγρυπνίαν, ὅλην τὴν ἄλλην κακοπάθειαν, διότι εἰς δύω καὶ τρεῖς ἡμέρας, πολλάκις δὲ καὶ εἰς πέντε, ἔτρωγε μίαν μόνην φοράν. Οὗτος δὲν ἐκοιμήθη ποτὲ μὲ τὸ πλευρὸ, ἀλλὰ καθήμενος ἢ καὶ ἱστάμενος, ἔπερνεν ὀλίγον ὕπνον, ὅσον νὰ παρηγορῇ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως. Διὰ τοὺς κόπους δὲ αὐτοὺς πολλὴν χορηγίαν ἔλαβε παρὰ Κυρίου, καὶ μὲ πολλὰς θαυμάτων ἐνεργείας ἐπλούτησεν· ὅθεν ὄχι μόνον εἰς τοὺς λογικοὺς ἀνθρώπους ἐδείκνυεν ὁ ἀοίδιμος συμπάθειαν ἄμετρον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα. Μὲ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετὰς καὶ θαύματα, διήνυσε τὴν ζωήν του· ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ, παρεκίνησε τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας νὰ δώσωσιν αὐτῷ τὸν τελευταῖον ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων πέντε παρθένων, ΜΑΡΘΑΣ, ΜΑΡΙΑΣ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν * *τουτέστι ΚΥΡΙΑΣ. ΒΑΡΒΡΙΑΣ, καὶ ΜΑΡΚΙΑΣ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν οἴκῳ, τῷ ὄρτι ἐν τοῖς Βασιλίσκου.*

» Κόρας φρονίμους πέντ' ἔφη Θεὸς λόγος,
» Προϊστορῶν σοι τάσδε πέντε παρθένους.

* Αὗται ἦσαν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Πα-

Digitized by Google

λαιατίνης, διδαχθεῖσαι δὲ τὴν εὐσέβειαν ἀπὸ ἕνα χριστιανόν, προσῆλθόν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ἔκτοτε λοιπὸν ἐκάθηντο εἰς μίαν οἰκίαν καὶ ἡσύχαζον, διερχόμεναι τὴν ζωὴν αὐτῶν μὲ εὐλάβειαν πολλὴν, σχολάζουσαι μὲν εἰς νηστείαν, προσευχὴν καὶ ἀγρυπνίαν, τὸν Θεὸν δὲ παρακαλοῦσαι νὰ ἀφανισθῇ τελείως ἀπὸ τὸν κόσμον ἡ πλάνη τῶν εἰδώλων καὶ νὰ ἀναλάμψῃ ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν, εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην. Ἦλθεν ἀν καὶ ἦσαν κεκρυμμέναι αἱ μακάριαι ἐμηνύθησαν ὅμως εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Καισαρείας, ὅθεν ἐφέρθησαν εἰς αὐτόν. Καὶ ἐπειδὴ ἐδὲν ἐπείσθησαν νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἐτιμωρήθησαν μὲ δεινὰς καὶ χαλεπὰς τιμωρίας, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ἐτελειώθησαν, καὶ ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΓΕΛΑΣΙΟΣ, *εἶφει τελειοῦται.*

† » Γελᾷς γέλωτα τὸν μακάριον, μάκαρ,
» Τιμηθεὶς κεφαλὴν, ᾧ Γελάσι εὐθύφρον.

* Οὗτος ὁ μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γελάσιος, ὅταν ἐκινήθη ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θεῖον ζῆλον, καὶ διαμοιράσας ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐνεδύθη ἓν λευκὸν φόρεμα, καὶ ὑπῆγεν εἰς τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ. Βλέπων δὲ αὐτοὺς ὅτι ἐτιμωροῦντο διὰ τὸν Χριστὸν μὲ διαφόρους βασάνους, κατεφίλει τὰς πληγάς των, ἐζήτει τὰς εὐχάς των, καὶ παρεκίνει αὐτοὺς νὰ σταθῶσιν ἀνδρεῖοι εἰς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ἕνεκεν τούτου ἐπιασαν αὐτὸν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ τὸν παρέστησαν εἰς τὸν ἄρχοντα. Ἀναχριθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ ὁ μάρτυς, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, τὰ δὲ εἴδωλα ἐκήρυξε κωφὰ καὶ ἀναίσθητα. Ὁ δὲ ἄρχων κατὰ μὲν τὸ παρὸν κατεφρόνησεν αὐτὸν ὡς εὐτελῆ καὶ μηδαμινόν· ὕστερον δὲ ἔδειρεν αὐτὸν ὀλίγον, καὶ τελευταῖον ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

* *Ὁ ὅσιος* ΑΝΟΥΒ *ὁ σημειοφόρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Σημειοποιὸν καὶ θανὼν Ἀνοὺβ χάριν,
» Τοῖς ζῶσιν ὡς ζῶν μέχρι δεῦρο δεικνύει.

[1] Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἀνοὺβ ὅρα εἰς τὸ Λαυσαϊκόν. Ἐν ᾧ ἀναφέρεται περὶ τοῦ Ἀββᾶ Σούρου καὶ Ἡσαΐου καὶ Παύλου, ὅτι αὐτοὶ ὑπῆγαν καὶ εὗρον τὸν Ἀββᾶν Ἀνοὺβ, ὅστις ἀνταμωθεὶς μὲ αὐτοὺς, εἶπε τὰ θαυμαστὰ ἀληθῶς κατορθώματά του· ἤγουν, ὅτι ἀφ' οὗ ἤρχισε νὰ ὀνομάζῃ τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, δὲν ἐξῆλθε ψεῦδος ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὅτι ἀφ' οὗ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον δὲν ἔφαγε τροφὴν ἀνθρωπίνην, ἀλλ' ἐκείνην τὴν ὁποίαν τῷ ἔφερεν Ἄγγελος Κυρίου. Ὅτι δὲν ἐπεθύμησεν ἄλλο πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον, παρὰ μόνον τὸν Θεόν. Ὅτι ὅσα ἔγειναν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τῷ τὰ ἐφανέρωσεν ὁ Θεός. Ὅτι ὕπνος καὶ ἄνεσις ἡμέραν καὶ νύκτα ἦτο εἰς αὐτὸν τὸ νὰ ζητῇ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ὅσα ζητήματα ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅλα τῷ τὰ ἔδωκεν. Ὅτι ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ εἶδε πολλὰς μυριάδας ἁγίων, παρισταμένων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, χοροὺς μαρτύρων, τάγματα δικαίων, τάξεις ὁσίων καὶ ἀσκητῶν, οἵτινες ὅλοι μὲ μίαν συμφωνίαν ὕμνουν τὸν Θεὸν μὲ ἄρρητον εὐφροσύνην ὅτι εἶδε τὸν Σατανᾶν, ὅτι παρεδίδετο εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον μὲ ὅλους τοὺς ὑπηρέτας του. Αὐτὸς εἶπε καὶ πόσην ἀγαλλίασιν μέλλουν νὰ ἔχωσιν εἰς τὸν Παράδεισον, ὅσοι ἐκπληροῦσι τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. Ὅθεν μετὰ τρεῖς ἡμέρας παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οἱ ἀνωτέρω πατέρες ἤκουσαν τοὺς ὕμνους τῶν Ἀγγέλων, οἵτινες παρέλαβεν τὴν ἁγίαν του ψυχήν. Τούτου τοῦ ὁσίου Ἀνοὺβ πολλὰ ἀποφθέγματα γράφονται ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων, καὶ ἐν τῷ Εὐεργετινῷ.

* *Ὁ ὅσιος* ΦΩΤΑΣ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τῶν ἀρετῶν τὰ φῶτα, Φῶταν τὸν μέγαν,
» Καὶ νεκρὸν αὐγάζοντα πᾶσι μηνύει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΟΥ *τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ.*

» Χεὶρ Θεόδοτον, ἣν Θεοῦ χεὶρ ξηράνοι,
» Θεῷ δοτὸν τίθησι πλήξασα ξίφει.
* » Θεόδοτος ἑβδομάτῃ τιμηθεὶς ἔλεν οὐρανὸν εὐρύν.

Οὗτος ἦτο εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα Θεότεκνον, ὅτι ἐξέβαλε τὰ σώματα τῶν ἁγίων παρθένων, ἅτινα ἐρρίφθησαν εἰς τὴν λίμνην καὶ τὰ ἔθαψε, ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ εἶπε παρρησίᾳ ὅτι αὐτὸς μὲν εἶναι ἰδιώτης καὶ ταπεινὸς, διὰ τὴν πίστιν ὅμως καὶ ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀνώτερος καὶ δυνατώτερος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τοῦ κόσμου, τούτου χάριν ἐδάρη δυνατά· ἔπειτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐξεσχίσθη εἰς τὰς πλευράς. Καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΖΗΝΑΙΔΟΣ τῆς θαυματουργοῦ.

† » Ἡ Ζηναΐς, καὶ ζῶσα καὶ μετὰ τέλος,
» Θαύματα βρύει· ὢ μεγίστης ἀξίας!

Μνήμη τῶν ἁγίων γυναικῶν ΑΙΣΙΑΣ καὶ ΣΩΣΑΝΝΗΣ, μαθητριῶν τοῦ ἁγίου Παγκρατίου ἐπισκόπου Ταυρομενίου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν ναῷ ἐν τοῖς Βασιλίσκου.

» Ὡς παρθενῶνα τὴν ἀναφείσαν φλόγα,
» Εἰσῆλθον ἄμφω παρθενεύουσαι κόραι.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΟΤΑΜΙΑΙΝΗ ἐν λέβητι πίσσης μεστῷ βληθεῖσα, τελειοῦται.

† » Ποταμιαίνη αἶνος οὐδεὶς ἀρκέσει,
» Κἂν τοῦ ποταμοῦ ἐκμιμῆται τὴν ῥύσιν.

* Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304), ἦτο εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἡ ἁγία αὕτη Ποταμιαίνη, δούλη ἀκολάστου καὶ ἀσελγοῦς αὐθέντου, καὶ ὡραία κατὰ πολλὰ εἰς τὸ πρόσωπον. Ταύτην ἐβίασε πολλάκις ὁ αὐθέντης της εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ τὴν καταπείσῃ εἰς τὸ κακόν του θέλημα, ἐθυμώθη καὶ παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀλεξανδρείας, λέγων· ἡ νέα αὕτη εἶναι δούλη μου, καὶ δὲν συγκατανεύει εἰς τὰς προτάσεις μου· διὰ τοῦτο ἰδοὺ παραδίδω αὐτὴν εἰς τὰς χεῖράς σου διὰ νὰ τὴν κάμῃς, καὶ μὲ κολακείας καὶ μὲ ἀπειλὰς, νὰ κλίνῃ εἰς τὸ θέλημά μου· βεβαιώθητι δὲ ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν χάριν μοὶ κάμῃς, θέλω σὲ ἀνταμείψει καὶ ἐγὼ καθὼς πρέπει. Ἂν ὅμως δὲν πεισθῇ, παίδευσον ὡς χριστιανὴν, καὶ μὲ πικρὸν θάνατον τελείωσον αὐτήν. Λαβὼν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἄρχων καὶ τιμωρήσας μὲ διαφόρους παιδείας, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν καταπείσῃ· ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ τὴν βάλῃ εἰς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν βρασμένην. Ἡ δὲ ἁγία ὥρκισε τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως του νὰ μὴ τὴν βάλῃ ταρευθὺς καὶ διὰ μιᾶς εἰς τὸν λέβητα, ἀλλὰ δι' ἑνὸς μαγγάνου νὰ τὴν κατεβάζῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐντὸς αὐτοῦ· ἔπειτα εἶπεν εἰς αὐτὸν, τοῦτο σὲ ὁρκίζω νὰ κάμῃς διὰ νὰ γνωρίσῃς πόσην ὑπομονὴν θὰ μοὶ χαρίσῃ ὁ Χριστὸς, τὸν ὁποῖον σὺ δὲν γνωρίζεις. Ὁ δὲ ἄρχων διὰ τὸν ὅρκον ἐπρόσταξε νὰ καταβιβάσωσι τὴν ἁγίαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸν λέβητα, ἕως εἰς τριῶν ὡρῶν διάστημα. Ὅθεν ἡ ἁγία εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ προσηύχετο τῷ Θεῷ, μένουσα ζωντανὴ καὶ καιομένη ἀπὸ τὴν πίσσαν, ἕως οὗ ἐσκεπάσθη ἡ κεφαλή της εἰς αὐτήν· ὅλοι δὲ οἱ παρεστῶτες ἐθαύμασαν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑπομονὴν τῆς κόρης. Ὅθεν μὲ τοιοῦτον τρόπον τελειώσασα ἡ ἀοίδιμος τὸ μαρτύριόν της, ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια. [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΥΚΑΡΙΩΝΟΣ.

» Ἄφωνος ἦκει πρὸς ξίφος Λυκαρίων.
» Ἐναντι τοῦ κείροντος οἷον ἀρνίον.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Ἑρμοῦ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένην· πιασθεὶς δὲ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐφέρθη εἰς ἐξέτασιν, καὶ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπείσθη, ἐβλήθη εἰς σκοτεινὴν καὶ βρωμερωτάτην φυλακήν· μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐξέβαλον αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ τὸν ἐξέσχισαν μὲ σίδηρα, εἶτα ἐκάρφωσαν αὐτὸν εἰς ἕνα σταυρὸν καὶ ἐπλήγωσαν ὅλα τὰ μέλη του. Μετὰ ταῦτα ἔδειραν αὐτὸν καὶ ἐστρέβλωσαν, καὶ τὰ πλευρά του κατέκαυσαν, τὸ δὲ στῆθός του κατέκαυσαν μὲ ῥαβδία σιδηρᾶ πεπυρωμένα· ὕστερον ἔβαλον αὐτὸν εἰς κάμινον ἀνημμένην, καὶ εἰς αὐτὴν μείνας ὁ ἅγιος τρεῖς ἡμέρας, ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἔπειτα ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ πίῃ φαρμακερὰ ποτὰ, τὰ ὁποῖα ἔμειναν ἀνενέργητα· ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον εἵλκυσεν ὁ μάρτυς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν κατασκευάσαντα τὰ θανατηφόρα ταῦτα φάρμακα, ὅστις ἀποκεφαλισθεὶς ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ ταῦτα κατέκοψαν τὰ νεῦρα τοῦ μάρτυρος, καὶ ἔβαλαν αὐτὸν εἰς ἀνημμένον λέβητα· ὕστερον ἐξέδαραν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἐλα-

---

[1] Ταύτην τὴν ἱστορίαν ἀναφέρει καὶ ὁ ἐπίσκοπος Καππαδοκίας Ἡρακλείδης εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, μετ' ὀλίγην ὅμως παραλλαγήν· ἤγουν ὅτι ὁ Ἀββᾶ Ἰσίδωρος ὁ ξενοδόχος, ἀνταμώσας τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἤκουσεν αὐτὸν διηγούμενον περὶ τῆς ἁγίας Ποταμιαίνης ταύτης. Ὅτι ὁ ἄρχων θέλων νὰ βάλῃ τὴν ἁγίαν εἰς τὴν κοχλάζουσαν πίσσαν, εἶπεν εἰς αὐτήν, Ἢ ὄμοσε κάμε τὸ θέλημα τοῦ αὐθέντου σου, ἢ ῥίπτεσαι εἰς τὴν πίσσαν. Ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη· ἀδικώτερος δικαστὴς δὲν θέλει εὑρεθῇ ἀπὸ σὲ, ἐπειδὴ μὲ ἀναγκάζεις εἰς ἀσέλγειάν. Θυμωθεὶς δὲ ὁ ἄρχων, ἐπρόσταξε νὰ ῥίψωσι τὴν ἁγίαν εἰς τὸ χάλκωμα ὁλόγυμνον. Τότε ἐφώναξεν ἡ ἁγία, ὀμνύω σοι τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως, μὴ θελήσῃς νὰ μὲ ἐκδύσωσι τὰ ἐνδύματα, ἀλλ' ἐφηφόν με, καὶ ἐγὼ μόνη καταβαίνω εἰς τὸ χάλκωμα ὀλίγον ὀλίγον, διὰ νὰ γνωρίσῃς πόσην δύναμιν μοὶ ἐχάρισεν ὁ Χριστὸς, τὸν ὁποῖον σὺ δὲν γνωρίζεις· καὶ οὕτως ὑπακούσας ὁ τύραννος τὴν ἄφησε καὶ κατέβη μόνη ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Digitized by Google

δεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΤΑΡΑΣΙΟΣ καὶ ΙΩΑΝΝΗΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ἰωάννην τέμνουσι σὺν Ταρασίῳ,
» Οὐ πρὸς τὸ τέμνον ἐκταραχθέντας ξίφος.

Ὁ ὅσιος ΣΤΕΦΑΝΟΣ ὁ πρεσβύτερος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐπώνυμος Στέφανος οὗ φορεῖ στέφους,
» Ὃ πρακτικὴ χεὶρ ἀρετῶν οἶδε πλέκειν.

Ὁ ὅσιος ΑΝΘΙΜΟΣ ὁ πρεσβύτερος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἄνθην ἐνεγκὼν Ἄνθιμος χρηστοῦ βίου,
» Πρὸ τῆς τελευτῆς ἀρετῶν καρποὺς φύει.

Ἡ ὁσία ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΗ ἡ θαυματουργὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

» Σεβαστιανῆς, ὡς τὰ λοιπὰ τοῦ βίου
» Σεβαστὰ πᾶσι, καὶ τὸ τοῦ βίου τέλος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ στρατηλάτου. [1]

» Νεκρόν με Θεόδωρον ἡ πατρὶς δέχου,
» Ὃν ζῶντα πλουτεῖ μαρτύρων πατρὶς πόλος.
» Ὄλβιον ὀγδοάτῃ Θεοθώρου σῶμα κομίσθη.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει τκ' (320), καὶ κατήγετο μὲν ἀπὸ τὰ Εὐχαΐτα, (τὰ ὁποῖα κοινῶς λέγονται Ἐφλεὲμ, εὑρισκόμενα ἐν τῇ Γαλατίᾳ·) ἐκατοίκει δὲ εἰς τὴν Ἡράκλειαν (τὴν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν·) ὡραῖος μὲν κατὰ τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα, ὡραιότερος δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ στολισμένος μὲ λόγον καὶ γνῶσιν καὶ μὲ σοφίαν· ὅθεν καί τινες ὠνόμαζον αὐτὸν ρ ρ η τ ο ρ α. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐδοκίμασεν ὅλας τὰς βασάνους καὶ τιμωρίας, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον· καὶ ἡ μὲν ἁγία του ψυχὴ ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀναβλύζει ῥεῖθρα ἰαμάτων εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρέχοντας. Τούτου δὲ τοῦ ἁγίου λειψάνου τὴν μετακομιδὴν ἑορτάζομεν σήμερον, διότι μετετέθη ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν εἰς τὰ Εὐχάϊτα, καὶ ἀπετέθη εἰς τὴν γονικὴν οἰκίαν τοῦ ἁγίου, καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος μάρτυς παρήγγειλε περὶ τούτου εἰς τὸν ταχυγράφον του Ἀΰγαρον, πρὸ τοῦ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι, καὶ ὅρα πλατύτερον εἰς τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου, τὸ εὑρισκόμενον κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Φεβρουαρίου. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται μαρτύριον τοῦτου Ἑλληνικὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ὥσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρῶσιν.»

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ καὶ ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ.

† » Τοῦ Μαρκιανοῦ τῷ ξίφει τετμημένου,
» Νίκανδρος εἶπεν, ἀκόλουθος εἰμί σοι.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπειδὴ ὡμολόγουν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐξητάσθησαν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, καὶ ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν· μετὰ δὲ εἴκοσιν ἡμέρας ἐκβῆκαν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ἔπειτα πάλιν ἀναγκασθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθέντες, ξεσχίζονται μὲ ὀνύχια σιδηρᾶ, καὶ κρεμῶνται εἰς ὀρθὰ ξύλα, καὶ κατακεντῶνται μὲ σίδηρα, καὶ καίονται μὲ πῦρ· ὕστερον καταβιβασθέντες ἁπλώθησαν ἐπάνω εἰς ἀνθρακίαν, καὶ ἄνωθεν ἐδάρησαν μὲ ῥαβδία. Ἔπειτα ἔχυσαν ἐπάνω εἰς τὰς πληγάς των ἅλας μὲ ὀξύδιον ἀνακατωμένον, καὶ ἔτριψαν αὐτὰς μὲ ὀξέα κεραμίδια· Εἶτα συνέτριψαν μὲ πέτρας τὰ στόματα καὶ τὰ πρόσωπά των. Ἠκολούθει δὲ ἡ γυνὴ τοῦ ἁγίου Νικάνδρου θαρρύνουσα αὐτὸν καὶ προθυμότερον ποιοῦσα εἰς τὸ μαρτύριον· ἠκολούθει δὲ καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἁγίου Μαρκιανοῦ, ἀλλ' ἐποίει ὅλον τὸ ἐναντίον, διότι κλαίουσα καὶ δεικνύουσα τὸ παιδίον του, συνέτριβε τὴν καρδίαν τοῦ ἀθλητοῦ. Λαβὼν δὲ τὸ παιδίον ὁ μάρτυς, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Κύριε, σὺ θέλεις φροντίσει διὰ τὸ παιδίον τοῦτο καὶ ἀσπασθεὶς τὸ παιδίον καὶ τὴν γυναῖκα, ἔτρεξεν εἰς τὸν προκείμενον δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τὰς γλώσσας τῶν ἀθλητῶν μὲ μαχαίρια, καὶ τελευταῖον ἀπέκοψαν τὰς ἁγίας των κεφα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεόδωρον ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ σοφώτατος Πρωτοσυγκελλος Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς, τὸ ὁποῖον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, οὗ τινος ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη· «Τῶν τοῦ Θεοῦ δώρων ἐπώνυμον μάρτυρα.» Ἐν ἄλλαις δὲ τὸ ἀνωτέρω ἐγκώμιον ἐπιγράφεται «Εὐθυμίου Πρωτοσυγκελλου» χωρὶς τοῦ Ζυγαδηνοῦ, ὅπερ μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλούστερον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ κατὰ τὰς Καρυὰς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων.

Digitized by Google

λας, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ.

† » Κάλλη παραβλέπουσα τῶν ποιημάτων,
» Κτίστου τὰ κάλλη ἐπτάνη Καλλιόπη.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνου Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250), διαλάμπουσα κατὰ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ὡραιότητα τοῦ σώματος· πιασθεῖσα δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκράτει αὐτὴν δυνατὰ, ἔδειραν αὐτὴν ἀνελεημόνως, καὶ ἔκοψαν τοὺς μαστούς της. Ἄγγελος δὲ Κυρίου παρασταθεὶς, ἰάτρευσεν αὐτά. Ἔπειτα ἔσυραν αὐτὴν ἐπάνω εἰς κεραμίδια κοπανισμένα, καὶ ἔκαυσαν αὐτὴν μὲ πῦρ· εἶτα τὰς κεκαυμένας σάρκας της ἔπασαν μὲ ἅλας, καὶ ἔτριψαν αὐτὰς μὲ πανία τρίχινα. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφάλισαν αὐτὴν, καὶ οὕτως ἀνῆλθεν ἡ μακαρία νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Ἡ ὁσία ΜΕΛΑΝΕΙΑ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τρέψασα Μελάνεια πνεῦμα πᾶν μέλαν,
» Λευκὴ τὸ πνεῦμα πρὸς Θεὸν χωρεῖ λόγον.

* *Ὁ ὁσιος ΑΘΡΕ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Κάλλη τὰ τῆς γῆς ἐμφρόνως διαπτύσας,
» Ἀθρεῖ τὸ κάλλος, Ἀθρὲ, τοῦ σοῦ Δεσπότου.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ, ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀλλ' οἶδα καὶ Νίκανδρον ἄνδρα γεννάδαν,
» Νίκης λαβόντα τὸ στέφος διὰ ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΟΣ, ξίφει τελειοῦται.*

* » Τμηθεὶς ὁ Μάρκος θυμιᾷ τῷ Κυρίῳ,
» Ἀτμὸν προπέμπων ἐκ ζεόντων αἱμάτων.

* *Ὁ ὅσιος ΝΑΥΚΡΑΤΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Γῆν Ναυκράτιος ἐκπερῶν ἐπιτρέπει
» Τὴν ψυχικὴν ναῦν τῷ κυβερνήτῃ Λόγῳ.

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Ναυκράτιος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ Γρηγορίου Νύσσης, ὅστις ἦτο θαυμάσιος κατὰ τὴν ἄσκησιν. Εἶχε δὲ ἔργον, τὸ νὰ ψαρεύῃ εἰς τὰς λίμνας καὶ ποταμοὺς, καὶ τὰ ὀψάρια νὰ τὰ μοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς, καθὼς διηγεῖται τὸν βίον αὐτοῦ ὁ ῥηθεὶς ἀδελφός του Γρηγόριος.

Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, ἐν τῷ Σωσθενείῳ. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΦΑΝΗΣ, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος ᾳφνθ' (1559), ὀγγίνοις (ἤτοι τζεγγελίοις) τελειοῦται.*

† » Ὁ Θεοφάνης ὀγγίνοις στέφος μέγα,
» Ἐξηγόρασεν ὡς συναλλαγῆς ξένης! [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΛΛΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. [3]

* » Θανὼν Κύριλλος τῆς Ἀλεξάνδρου Πάπας,
» Πρὸς Κύριον μετῆλθε πάντων κυρίων.
* » Εὗρατο τυμβοχοὴν ἔνατον Κύριλλος ἐς ἦμαρ.

---

[1] Τὸ Σωσθένειον τώρα ὀνομάζεται κοινῶς Στενία, ἡ Στένη, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ καταστένου, ὅπου καὶ λιμὴν εἶναι εὐρυχωρότατος.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα τίς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου Κυριλλου, ὅστις ἤκμασε κατὰ τὸ υκ' (42) ἔτος ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασε βέλτιον, καὶ εἰς ἣν ὁρᾶται τελειότητα ἤγαγεν. Ὁμοίως ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου καὶ εἰς τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ἰανουαρίου. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ καθ' αὐτὸ καὶ κυρία μνήμη καὶ κοίμησις τοῦ ἁγίου τούτου ἑορτάζεται σήμερον· εἰς δὲ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ἰανουαρίου δὲν ἑορτάζεται ἡ μνήμη τῆς κοιμήσεως καὶ τελευτῆς του, ἀλλὰ ἡ μνήμη τῆς φυγῆς του· ἤγουν τῆς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς Ἔφεσον ἴσως ἀναβάσεώς του. Ἀξία δὲ ἑορτῆς ἐκρίθη ἡ τοιαύτη τοῦ ἁγίου φυγὴ, διότι ἐστάθη αἰτία πολλῶν ἀγαθῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καθότι δι' αὐτῆς ἡ μὲν ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ τρίτη Σύνοδος συνεκροτήθη, ἡ δὲ τοῦ Νεστορίου βλάσφημος αἵρεσις ἐξωστρακίσθη, καὶ ἡ ὀρθοδοξία τῆς πίστεως εἰς τὴν οἰκουμένην ἐκηρύχθη. Μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο καὶ ἄλλα πολλὰ, μάλιστα δὲ οἱ ἐν τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ τοῦ Ἰανουαρίου εὑρισκόμενοι στίχοι οὗτοι·

» Φυγῆς Κυρίλλου σήμερον μνήμην ἄγει,
» Ἀλλ' οὐ τελευτῆς τῆς ἀειμνήστου κτίσις.

Ὅτι δὲ ἐξ ἀντιστρόφου σήμερον εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ μνήμη τῆς κοιμήσεως τοῦ ἁγίου, μαρτυροῦσι καὶ τοῦτο οἱ ἀνωτέρω στίχοι τοῦ Χριστοφόρου Πατρικίου Μιτυληναίου. Τούτου τοῦ ἁγίου τὴν Ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ τελείαν αὐτὴν ἀπειργάσατο· τὴν ἀναπλήρωσιν δὲ ταύτην ὅρα ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος Ἰουνίου· (μετετέθη ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου καὶ ὅρα ἐκεῖ· Σ.Ε.) διότι δὲν ἔκρινα εὔλογον νὰ μὴ μεταδώσω εἰς τὸ κοινὸν διὰ τοῦ τύπου τοιούτου μεγάλου πατρὸς τροπάρια. Περὶ τοῦ ἁγίου Κυριλλου τούτου γράφει ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 453, ὅτι ἠρώτησεν αὐτὸν ἀδελφός τις, ὅστις ἦτο-

Digitized by Google

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε κανονικῶν παρθένων, τῶν ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν ἀποτμηθεισῶν. ΘΕΚΛΑΣ, ΜΑΡΙΑΜΝΗΣ, ΜΑΡΘΑΣ, ΜΑΡΙΑΣ καὶ ΕΝΝΑΘΑ.*

† » Τὰς Κανονικὰς διὰ φιλαργυρίαν,
» Ἔκτεινε θύτης· ὢ θύτου ταλαντάτου !

* Κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου τοῦ βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330), ἔζη ἱερεύς τις Παῦλος ὀνομαζόμενος πλησίον εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ἀζᾶ, πλούσιος, ἔχων μαζί του καὶ πέντε Κανονικάς· ἤτοι παρθένους μοναχὰς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν στολισμέναι μὲ τὴν λαμπρότητα τῶν ἀρετῶν. Οὗτος λοιπὸν ἱερούργει καὶ συνέψαλλε μετ' αὐτῶν, ὅσα δὲ χρήματα ἔβλεπον εἰς αὐτὸν αἱ Κανονικαὶ αὐτὸς τὰ ἐθησαύριζεν· ὁ δὲ μισόκαλος διάβολος, μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν κατὰ Θεὸν προκοπὴν τῶν Κανονικῶν, ἡ ὁποία καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ηὔξανε καὶ εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἐπεκτείνετο, τί ἐτεχνάσθη ὁ παμπόνηρος ; ἔκαμε νὰ ὁδηγῇ εἰς τὸν ἀρχιμάγον τοῦ βασιλέως ἡ εἴδησις αὕτη μὲ τὸ μέσον ἑνὸς Πέρσου Νερσὴ ὀνομαζομένου· ὅτι δηλαδὴ εἶναι εἷς ἱερεὺς χριστιανὸς πλούσιος, καὶ ἐὰν θέλῃς, ὦ αὐθέντα, νὰ κερδήσῃς τὸν πλοῦτόν του, παράστησον αὐτὸν ἔμπροσθέν σου μετὰ τῶν παρθένων, τὰς ὁποίας ἔχει· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖναι δὲν θὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν, σὺ θὰ κερδήσῃς ὅλον τὸν πλοῦτον αὐτῶν.

Εὐθὺς λοιπὸν ὁ ἀρχιμάγος παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του ὁμοῦ μὲ τὰς Κανονικὰς παρθένους, καὶ μὲ ὅλην τὴν περιουσίαν του· τότε ἐμβῆκεν ὁ σατανᾶς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἱερέως, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιμάγον. Διατί ἐπῆρες τὰ χρήματά μου χωρὶς νὰ κάμω κἀνὲν κακὸν εἰς σέ ; Ὁ ἀρχιμάγος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ εἶσαι χριστιανός, καὶ δὲν φυλάττεις τὴν προστα-γὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, καὶ τί μὲ προστάζεις νὰ κάμω ; Ὁ ἀρχιμάγος τῷ εἶπεν· ἂν προσκυνήσῃς τὸν ἥλιον καὶ φάγῃς αἷμα, λάβε τὰ χρήματά σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν οἰκίαν σου. Τότε ὁ ἅθλιος Παῦλος γυρίσας ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ βλέπων τὰ χρήματα, καὶ τὰ ἄλλα του πράγματα ἐρριμμένα κατὰ γῆς, εἰλκύσθη ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπεκρίθη τὴν ἐλεεινὴν ταύτην ἀπόκρισιν· ὅσα μοὶ εἶπες, ὦ αὐθέντα, ὅλα τὰ κάμνω. Ὅθεν ὁ τάλας προσκυνήσας, φεῦ ! τὸν ἥλιον, ἔφαγεν ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν, καὶ ἔπιεν ἀπὸ αὐτό· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀρχιμάγος ἐξέπεσεν ἀπὸ τὸν σκοπόν του καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ πάρῃ τὸν πλοῦτον τοῦ ἁθλίου Παύλου, κατάπεισον, τῷ εἶπε, καὶ τὰς ὑποτασσομένας σοι παρθένους, νὰ κάμωσι καὶ αὐταὶ τοῦτο τὸ ἴδιον, τὸ ὁποῖον σὺ ἔκαμες, καὶ νὰ λάβωσιν ἄνδρας, καὶ τότε λάβετε τὸν πλοῦτόν σας, καὶ ὑπάγετε ὅπου θέλετε. Τότε ὁ Παῦλος ἐλθὼν πρὸς τὰς παρθένους, λέγει εἰς αὐτάς· ὁ ἀρχιμάγος ἐπῆρε τὰ χρήματά μας, καὶ παραστήσας ἐμὲ εἰς τὸ κριτήριον μὲ παρεκίνησε νὰ κάμω τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως· ὅθεν ἐγὼ ἐπροσκύνησα τὸν ἥλιον καὶ τὴν φωτίαν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν. Παρακινεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ σᾶς δι' ἐμοῦ, νὰ κάμετε ὅ,τι ἔκαμα καὶ ἐγὼ, καὶ οὕτω νὰ λάβετε τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματά σας, καὶ νὰ ὑπάγετε εἰς τὸν οἰκόν σας.

Αἱ δὲ παρθένοι ἀκούσασαι ταῦτα ὅλαι ἐκ συμφώνου ἔπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ εἶπον, ἄθλιε ἄνθρωπε, ἐτόλμησας ὅλως νὰ κάμῃς σὺ τοιαύτην μεγάλην ἁμαρτίαν, καὶ ἔπειτα δὲν ἐντράπης νὰ παρακινῇς καὶ ἡμᾶς εἰς αὐτήν ; ἰδοὺ σὺ ἐφάνης δεύτερος Ἰούδας προδότης· διότι καθὼς ἐκεῖνος διὰ τὰ χρήματα παρέδωκεν εἰς θάνατον τὸν διδάσκαλον καὶ δεσπότην ἡμῶν Χριστόν, ἂν καὶ δὲν ἐκέρδησεν αὐτὰ, ἐπειδὴ μετὰ τὴν παράδοσιν ὑπῆγε καὶ ἐχρεμάσθη μόνος του, οὕτω καὶ σὺ, ἄθλιε, ὡς ἄλλος Ἰούδας, ἀπώλεσας τὴν ψυχήν σου διὰ τὰ ἀργύρια· καὶ δὲν ἐνεθυμήθης, ταλαίπωρε, τὸν

χλεῖτο ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τῆς πορνείας· λέγων· τί ποιήσω πάτερ ; καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἅγιος· ἂν δὲν ἔχῃς λογισμούς, ἔχεις τὴν πρᾶξιν· ἤτοι ἂν δὲν ἀνθίστασαι εἰς τοὺς αἰσχροὺς λογισμούς, φανερὸν ὅτι πράττεις αὐτοὺς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐνοχλεῖσαι πλέον ἀπὸ αὐτούς· διότι ὅστις τελειόνει διὰ τοῦ ἔργου, ὅσα οἱ λογισμοὶ τῷ ὑποβάλλουσιν, αὐτὸς, πῶς θὰ ἐνοχλῆται ἀπὸ αὐτούς ; εἶπε δὲ ὁ ἅγιος πρὸς τὸν ἀδελφόν· μήπως ἔχεις συνομιλίαν καὶ συναναστροφὴν μὲ γυναῖκα : Ὁ ἀδελφὸς ἀπεκρίθη, οὐχί· ἀλλ' οἱ λογισμοί μου εἶναι παλαιοὶ καὶ νέοι ζωγράφοι· (ἤγουν αἱ ἐνθυμήσεις καὶ τὰ εἰδώλα τῶν λογισμῶν μὲ ἐνοχλοῦσιν, αἱ ὁποῖαι ἐνθυμήσεις εἶναι μὲν παλαιοὶ ζωγράφοι, καθότι παλαιὰ ἔφθασαν νὰ τυπωθῶσιν εἰς τὴν φαντασίαν μου, εἶναι δὲ καὶ νέοι ζωγράφοι, καθότι συνεχῶς διὰ τῆς προλήψεως ἢ προσβολῆς νέζουν καὶ ἀνακαινίζονται εἰς τὴν φαντασίαν μου.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἅγιος· νεκροὺς μὴ φοβῆσαι, ἀλλὰ τοὺς ζωντανούς φεῦγε, καὶ ἐκτείνου μᾶλλον εἰς προσευχήν. Καὶ νεκροὺς μὲν ὠνόμασεν ὁ θεῖος πατὴρ τὰς παλαιὰς ἐνθυμήσεις τῶν ἀπόντων προσώπων, ὅσας εἶδέ τις· ζωντανοὺς δὲ τὰς συνομιλίας καὶ συναναστροφὰς τῶν παρόντων ζώντων προσώπων, ἀπὸ τὰ ὁποῖά τις σκανδαλίζεται. Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Κύριλλον ἐγκώμιον γλαφυρώτατον ἔπλεξεν ὁ ὑπερφυὴς Ζωναρᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρδει μὲν ὁ πολυχεύμων Νεῖλος, ὁ ποταμὸς ὁ Αἰγύπτιος· » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ τετάρτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Digitized by Google

πλούσιον ἐκεῖνον, ὅστις εἶχε χρήματα καὶ γενήματα πολλά, καὶ ἔλεγε « Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθά· φάγε, πίε, εὐφραίνου· » διὰ τοῦτο καὶ ἄκουσεν, « Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ, ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται ; » Λέγομεν λοιπὸν εἰς σέ, ὡς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ παριστάμεναι, ὅτι καὶ τὰ δύω ταῦτα παραδείγματα καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ τοῦ πλουσίου, εἰς σὲ ἐπληρώθησαν· ὅθεν καὶ πάλιν ἐδευτέρωσαν καὶ ἔπτυσαν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, ὡς ἀποστάτην τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Τότε κατὰ προσταγὴν τοῦ ἀρχιμάγου ἐδάρησαν αἱ πέντε παρθένοι ἀνελεημόνως εἰς πολλὰς ὥρας· ὅτε δὲ ἐδέροντο αἱ ἀοίδιμοι μὲ ῥαβδία τοῦτον τὸν λόγον ἔλεγον· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς δὲ τὰς προσταγὰς τοῦ βασιλέως δὲν ὑπακούομεν· καὶ ὅ,τι θέλεις ποίησον εἰς ἡμᾶς Ὁ δὲ ἀρχιμάγος πάντα τρόπον ἐμηχανᾶτο, διὰ νὰ κερδήσῃ τὰ χρήματα τοῦ ἀθλίου Παύλου· ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν αἱ τιμιαι παρθένοι διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἰδίου Παύλου. Ἀπεφάσισε δὲ τοῦτο μὲ τοιοῦτον σκοπόν· ἂν ὁ Παῦλος δὲν καταπεισθῇ νὰ τὰς θανατώσῃ ὁ ἴδιος, ἐκ τούτου νὰ εὕρῃ ἀφορμὴν νὰ λοβῇ τὰ χρήματά του, καὶ νὰ θανατώσῃ αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὰς παρθένους.

Ὁ δὲ ἄθλιος ἐκεῖνος ἀκούσας καὶ μαθὼν τὸν τοιοῦτον σκοπὸν τοῦ ἀρχιμάγου, εὐθὺς γυρίσας καὶ ἰδὼν τὰ χρήματά του, ἐνικήθη ἀπὸ τὴν τούτων ἀγάπην καὶ ἐπιθυμίαν· Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν ἀρχιμάγον, ὅσα ἐπρόσταξες ὅλα τὰ κάμνω· τετυφλωμένος λοιπὸν ὢν ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν, (ὦ ῥῦσαι ἡμᾶς, Κύριε, τοιαύτης φιλαργυρίας !) ἔλαβεν ὁ τρισάθλιος τὴν μάχαιραν καὶ ὑπῆγε πλησίον εἰς τὰς παρθένους, διὰ νὰ τὰς ἀποκεφαλίσῃ. Αἱ δὲ ἅγιαι βλέπουσι αὐτὸν ἐρχόμενον καθ'ἑαυτῶν, ἔμειναν ἐκστατικαί· ὅθεν μὲ μίαν φωνὴν καὶ αἱ πέντε ἐφώναξαν πρὸς αὐτόν· ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, ποιμὴν ὤν, ἦλθες ὡς λύκος ἄγριος διὰ νὰ θανατώσῃς ἡμᾶς τὸ ποίμνιόν σου ; αὐτὸ εἶναι τὸ τίμιον σῶμα ; αὐτὸ εἶναι τὸ ἅγιον Αἷμα τοῦ Κυρίου, τὰ ὁποῖα ἐλαμβάνομεν ἀπὸ τὰς ἀκαθάρτους σου χεῖρας καὶ τὰ μετελαμβάνομεν ; ὢ τῆς πολλῆς σου τυφλότητος· ἤξευρε, παράνομε, ὅτι ἡ μάχαιρα καὶ ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον λαμβάνομεν σήμερον ἀπὸ σέ, αὐτὰ θέλουν γίνει εἰς ἡμᾶς ζωὴ αἰώνιος. Καὶ ἡμεῖς μὲν ὑπάγομεν πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, σὺ δέ, δυστυχέστατε πάντων ἀνθρώπων, θέλεις χάσει μαζὶ μὲ τὸν πλοῦτόν σου καὶ τὴν ψυχήν σου, καὶ ταχέως θέλεις κρεμασθῇ μὲ σχοινίον, καὶ θέλεις ὑπάγει εἰς τὸν σύντροφον καὶ ὁμόφρονά σου Ἰούδαν, διὰ νὰ κολάζεσαι μὲ ἐκεῖνον αἰωνίως. Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια εἶπον πρὸς αὐτὸν αἱ μακάριαι παρθένοι· ἔπειτα προσευχηθεῖσαι, ἀπεκεφαλίσθησαν παρ' αὐτοῦ. Τότε ὁ ἀρχιμάγος λέγει πρὸς τὸν ἀρνησίχριστον Παῦλον μὲ δολιότητα· ἤξευρε, ὦ Παῦλε, ὅτι ἐγὼ εἰς κἀνένα ἄλλον ἄνθρωπον δὲν εἶδον τὴν εὐφυίαν καὶ ἐπιτηδειότητα, τὴν ὁποίαν σὺ ἔχεις· διὰ τοῦτο χωρὶς τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀφήσω· διότι ὁ βασιλεὺς, ἀφ'οὗ μάθῃ ἀπὸ ἐμὲ τὴν προκοπήν σου, θέλει σε ἀναβιβάσει εἰς μεγάλην τιμήν. Ὅθεν τώρα εὐφράνθητι μετ' ἐμοῦ καὶ μεῖναι εἰς τὸ κελλίον τοῦτο πλησίον μου, καὶ τῷ πρωὶ θέλω ἀναφέρει περὶ σοῦ εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ ἄθλιος ἀπεκρίθη, ὡς γείνῃ καθὼς σὺ ἐπρόσταξες. Τὴν νύκτα δὲ ἐκείνην ἀπέστειλεν ὁ ἀρχιμάγος τοὺς δούλους του εἰς τὸν Παῦλον, οἱ ὁποῖοι δέσαντες τὸν λαιμόν του μὲ σχοινίον, τὸν ἔπνιξαν. Τῷ πρωὶ δὲ ἐλθὼν ὁ ἀρχιμάγος εὗρεν αὐτὸν κρεμασμένον, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους, ὅτι μόνος ἐκρέμασε τὸν ἑαυτόν του· ὅθεν καταβιβάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀγχόνην ἔρριψεν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν φάγωσιν οἱ σκύλοι· Καὶ ἐκεῖνος μὲν ὁ ἄθλιος μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπέρριψε τὴν ψυχήν του, ὁ δὲ ἀρχιμάγος ἐκέρδησεν ὅλα τὰ χρήματά του, καὶ οὕτως ἔλαβε τέλος καὶ ἔκβασιν ἡ πρόρρησις τῶν ἁγίων γυναικῶν, διότι ὁ ταλαίπωρος Παῦλος κρεμασθεὶς, ἔλαβε διπλοῦν θάνατον καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. [1].

---

[1] Ὄντως εἰς τοῦτον τὸν ταλαίπωρον ἁρμόζουσι τὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ Χρυσοστόμου, τὰ ὁποῖα βάλλει κατὰ τῆς φιλαργυρίας καὶ πλεονεξίας, καὶ τῶν φιλαργύρων καὶ πλεονεκτῶν. « Ἐπάρατος ὁ τῆς πλεονεξίας βωμός. Παρὰ γὰρ τὸν τῶν εἰδώλων ἀνέλθῃς βωμὸν, ὄψει αἰγείων καὶ βοείων αἱμάτων ὄζοντα, παρὰ δὲ τὸν τῆς πλεονεξίας βωμὸν ἂν ἔλθῃς αἱμάτων ἀνθρωπίνων ὄψει χαλεπὸν ἀποπνέοντα· ἂν παραστῇς ἐνταῦθα, οὐ θεάσῃ πτερὰ καιόμενα ὀρνίθων, οὐδὲ κνίσσαν καὶ καπνὸν ἀναδιδόμενον, ἀλλὰ σώματα ἀνθρώπων ἀπολλύμενα· οἱ μὲν γὰρ, εἰς ἀρημνοὺς ἑαυτοὺς ἔρριψαν, οἱ δὲ βρόχον ἧψαν· (ἤτοι ἐκρεμάσθησαν) οἱ δὲ ξίφος διήλασαν διὰ τοῦ λαιμοῦ. Εἶδες θυσίας ὠμὰς καὶ ἀπανθρώπους ; βούλει τούτων χαλεπωτέρας ἰδεῖν ; ἐγώ σοι δείξω, οὐκέτι σώματα ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων κατασφαττομένας ἐκεῖ· οὐ κορέννυται, οὐδὲ ἵσταται μέχρι τοῦ αἵματος τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἂν μὴ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν καταθύσῃ, οὐκ ἐμπίπλαται ὁ τῆς πλεονεξίας βωμός. » (λόγ. εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσ.) ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Digitized by Google

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐπίσκοπος Προύσης, ξίφει τελειοῦται.*

* » Πανευπρεπής σοι κόσμος ἱερωσύνης,
» Ὁ λαμπρὸς ἆθλος, Ἀλέξανδρε, τοῦ ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΑΝΙΑΣ, ξίφει τελειοῦται.*

* » Τὴν γλῶσσαν εἶχεν ὡς σπάθην κατὰ πλάνης.
» Ἀνανίας ὁ μάρτυς, ὃν κτείνει σπάθη.

* *Ὁ ὅσιος ΚΥΡΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μὴ τὴν νοητὴν εἰκόνα χράνας, Κῦρε,
» Θεῷ παρέστης, οὗπερ εἶ κατ' εἰκόνα.

* *Αἱ ἅγιαι τρεῖς παρθενομάρτυρες αἱ ἀπὸ Χίου ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἐστιμμίσαντο τῇ χρόῃ τῶν αἱμάτων,
» Νύμφαι Θεοῦ τρεῖς, ἃς ἀνεῖλε τὸ ξίφος.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεος ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ καὶ ΑΝΤΩΝΙΝΑΣ.

» Εὕρατο Ἀλέξανδρος ἅμ' Ἀτωνίνῃ,
» Τὸν βόθρον ἀκάτιον εἰς τρυφὴν φέρον·
* » Τλὴ δεκάτῃ μόρον Ἀντωνίνα ἐμπυρόπιστον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Κροδάμων, ἢ Καρδάμου, καὶ ἡ μὲν ἁγία Ἀντωνίνα διῆγε τὴν ζωὴν της σεμνῶς, καὶ ὁσίως· πιασθεῖσα δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Φῆστον, καὶ μὴ πεισθεῖσα νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ λατρεύσῃ τοὺς δαίμονας, ἐβλήθη εἰς ἓν πορνοστάσιον, καὶ ἐκεῖ διέμεινε τρεῖς ἡμέρας νηστική. Φῶς δὲ οὐράνιον ἐφάνη εἰς αὐτὴν κατὰ τὴν νύκτα, καὶ βροντὴ ἔγεινε μεγάλη· ὅθεν εὐθὺς ἤνοιξαν αἱ θύραι τοῦ πορνοστασίου καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὴν φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ἡ ὁποία τὴν παρεκίνει νὰ σηκωθῇ, καὶ νὰ φάγῃ ψωμίον. Ὅθεν ἡ ἁγία ζητήσασα ἄρτον, ἔφαγε, καὶ παρευθὺς ἐκβῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ πάλιν παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα· μὴ πεισθεῖσα δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐρρίφθη κατὰ γῆς καὶ ἐδάρη μὲ ξυλίνας σπάθας, καὶ πάλιν ἐφέρθη εἰς τὸ πορνοστάσιον· Εἰς τοῦτο δὲ δι' ἀποκαλύψεως θείου ἀγγέλου ἐμβῆκεν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας του, (διότι ἦτο ἕως εἰκοσιοκτὼ χρόνων.) ἐνομίσθη, ὅτι ὑπῆγε δι' αἰσχρὰν πρᾶξιν· ἐμβὰς ὅμως ἐκεῖ τὴν μὲν ἁγίαν κρυφίως ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον σκεπάσας τὴν κεφαλήν της μὲ τὴν χλαμίδα του· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὸ πορνοστάσιον· μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν ἐφανερώθη ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἐπειδὴ ἐλθόντες τινὲς στρατιῶται διὰ νὰ ἀτιμάσωσι τὴν ἁγίαν, εἶδον αὐτὸν ἐκεῖ μένοντα, ὅθεν ἐφέρθη πρὸς τὸν ἡγεμόνα. Ἐρωτηθεὶς λοιπὸν διὰ ποίαν αἰτίαν ἔκαμε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, δὲν ἠρνήθη, ἀλλ' ὡμολόγησε τὴν ὑπόθεσιν μὲ τὸ ἴδιον στόμα του· ὅθεν πρῶτον μὲν ἐδάρη αὐτὸς μὲ ξυλίνας σπάθας· ἔπειτα δὲ ἐπιάσθη καὶ ἡ ἁγία, καὶ οὕτως ἔκοψαν καὶ τῶν δύο τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ὕστερον ἔχρισαν αὐτοὺς μὲ πίσσαν, καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ φωτίαν· καὶ οὕτω μέσα εἰς αὐτὸν ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Μαξιμίνου, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου καὶ τὰ τιμια αὐτῶν εὑρισκονται λείψανα.

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΝΕΑΝΙΣΚΟΥ τοῦ σοφωτάτου μάρτυρος.*

† » Κακοῦ ἀγαθὸν ἀντιδοὺς, στεφηφόρε,
» Σοφώτατος δέδειξαι ἐκ τῶν πραγμάτων.

* Ὅτε ὁ Μάξιμος ἦτο ἡγεμὼν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐδίωκε καὶ κατετυράννει τοὺς χριστιανοὺς, ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν ὁ Νεανίσκος οὗτος, ὁ σοφώτατος καὶ ὡραῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ὁ ὁποῖος ἐπροδόθη ἀπὸ τὴν δούλην του. Ὁ δὲ ἡγεμὼν πολλὰς μὲν τυραννίας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν εἰς διάστημα ἡμερῶν ἑπτὰ, βιάζων αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἰδὼν δὲ ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸν καταπείσῃ, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν νὰ θανατωθῇ. Ὅθεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, ἀπήρχετο χαίρων διὰ νὰ τελειώσῃ τὸν ποθούμενον δρόμον τοῦ μαρτυρίου· ἠκολούθει δὲ εἰς αὐτὸν λαὸς πολὺς, μετὰ τοῦ λαοῦ δὲ ἠκολούθει καὶ ἡ δούλη ἐκείνη, ἥτις τὸν ἐπρόδωκε. Γυρίσας δὲ ὁ ἅγιος, καὶ ἰδὼν τὴν δούλην ἀκολουθοῦσαν, ἔνευσεν εἰς αὐτὴν μὲ τὴν χεῖρά του, διὰ νὰ ὑπάγῃ πλησίον του, καὶ ὅτε ὑπῆγε, τῇ ἔδωκεν ἓν χρυσὸν δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν χεῖρά του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν· εὐχαριστῶ σοι γῦναι, διότι μὲ τὴν προδοσίαν σου ἔγεινες πρό-

---

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Πελαγίας τῆς ἐξ Ἀντιοχείας τῆς κρημνισάσης ἑαυτὴν, διότι ταύτης ἡ μνήμη καὶ τὸ συναξάριον ἐγράφη κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

ξενος εἰς ἐμὲ ποιούτων ἀγαθῶν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, προσηυχήθη, καὶ αὕτως ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ὁ τρισμακάριος παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΤΙΜΟΘΕΟΣ Ἐπίσκοπος Προύσης, ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Τιμόθεος ἐκ ξίφους θνήσκειν θέλει,
» Θεοὺς ἀτίμους μηδαμῶς τιμᾶν θέλων.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐν ἔτει τξά (361) καλῶς κυβερνῶν τὴν Ἐκκλησίαν του, καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς ποιμαίνων εἰς βοσκὴν σωτηρίας. Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος δύναμιν καὶ χάριν παρὰ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐποιει διάφορα θαύματα· ὅθεν καὶ ἕνα μεγάλον δράκοντα ἐθανάτωσεν, ὁ ὁποῖος ἐκατοίκει εἰς ἓν σπήλαιον ἐντὸς δημοσίᾳ ὁδῷ ἀναμέσον εἰς τὰ θερμὰ νερὰ τῆς πόλεως Προύσης, ὅπου ἦτο φυτευμένον κυπαρίσσιον πολλὰ χαριέστατον καὶ ὡραῖον. Ὅθεν ὁ δράκων ἐκεῖνος ἔχων ἐντός του τὴν κακίαν τοῦ νοητοῦ καὶ ἀνθρωποκτόνου δράκοντος διαβόλου, ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ ἐφαρμάκονε μὲ μόνον τὸ φύσημά του ὄχι μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι διέβαινον ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ ζῶα. Διὰ τοῦτο ἔκαμεν ἄβατον τὸν δρόμον τὸν μεταξὺ τῆς Προύσης καὶ τῶν θερμῶν νερῶν, κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ περάσῃ ἐκεῖθεν. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν μία βασίλισσα χριστιανή, ἡ ὁποία ἐκατοίκει εἰς τὴν Ἀπολλωνίδα, τὴν ἐν Βιθυνίᾳ εὑρισκομένην, ἦλθεν εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς Προύσης. Μαθόντες δὲ τὸν ἐρχομόν της οἱ πλησίον κατοικοῦντες ἀδελφοί, ἔβαλον τινὰς εὐλογίας καὶ δῶρα μέσα εἰς ἓν ἱερὸν ἄμφιον, καὶ τὰς ἔστειλαν εἰς αὐτήν, διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου Τιμοθέου. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν κυπάρισσον, ἐσηκώθη ὁ δράκων ἐναντίον του· ὁ δὲ ἅγιος βαλὼν τὰς εὐλογίας εἰς τὴν ἄκραν τοῦ παλλίου του (ἤτοι τοῦ ἐπανωφορίου του), ἐτείλιξε καὶ ἔσφιγξε τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἄμφιον· εἶτα μὲ τὴν χεῖρά του τὸ ἐσφενδόνισεν ἐπάνω εἰς τὸν δράκοντα, καὶ ἀνεχώρησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔδωκε τὰς εὐλογίας εἰς τὴν βασίλισσαν, ἐπέστρεψεν ἀπίσω, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει τὸν δράκοντα νεκρόν, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν· λαβὼν δὲ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἄμφιον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Μητρόπολίν του. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἐφημίσθη παντοχοῦ, διὸ οἱ ἄνθρωποι ἐμάθοντο τὸν ἅγιον ὡς δοῦλον καὶ φίλον Θεοῦ.

Τότε λοιπὸν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς μαθὼν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο καὶ διὰ τὰ ἄλλα ὅσα ἐτέλει ὁ ἅγιος, ἀπέστειλεν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐβίαζε τὸν ἅγιον νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ μακάριος Τιμόθεος ὁμολογήσας αὐτὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτοῦ ναόν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ εὐαγὲς ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς τόπον λεγόμενον Δεύτερον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΚΑΝΙΔΗΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Γὴν καὶ τὰ ἐν γῇ ἐκλιπὼν ὁ Κανίδης,
» Ἄφθαρτον εὗρεν ἀντιμισθίαν ἄνω.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τοθ' (379), υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ θεοφιλῶν, Θεοδότου καὶ Θεοφανοῦς, κατοικῶν εἰς τὴν χώραν τῆς Καππαδοκίας. Λέγεται δὲ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἔτρωγε παχέα φαγητὰ εἰς τοὺς ἐννέα μῆνας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐβάσταζεν αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ της· ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος λέγουσιν ὅτι δὲν ἐθήλαζε τελείως ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν μαστόν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸν δεξιόν, καὶ ὅτε ἐτύχαινε νὰ φάγῃ ἡ μήτηρ του φαγητὸν περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον, τότε οὐδὲ ἀπὸ τὸν δεξιὸν μαστὸν τὸ βρέφος ἐθήλαζεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ὁ ἅγιος καὶ ἀπεγαλακτίσθη, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασε τὴν παιδικὴν ἡλικίαν· ἤγουν ἔγεινεν ὑπὲρ τοὺς ἑπτὰ χρόνους, τότε ἀφήσας ὅλα τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐκεῖ βουνόν, καὶ ἐμβὰς εἰς ἓν μικρὸν σπήλαιον ἔκλεισεν ἐκεῖ ἑαυτόν, σχολάζων μὲν καὶ καταγινόμενος εἰς τὴν νηστειαν καὶ ἱερὰν προσευχήν, τρώγων δὲ ὀλιγώτατα ὠμὰ λάχανα χωρὶς ἅλας, μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα, καὶ οὕτω διῆλθεν ὁ τρισόλβιος χρόνους ὁλοκλήρους ἑβδομήκοντα τρεῖς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τόπος τοῦ σπηλαίου του ἦτο κατηφορικὸς ἔτρεχον ἀπὸ ἐκεῖ τὰ νερὰ, καὶ ἐπροξένουν νοτίδα πολλὴν εἰς τὸ σπήλαιον. Ὅθεν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν νοτίδα ἐφθάρησαν καὶ ἔπεσον αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του καὶ τῶν γενείων του. Οὕτω λοιπὸν πολιτευόμενος ὁ μακάριος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων καὶ μακαρίων ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ καὶ ΠΑΝΣΕΜΝΗΣ.

Εἰς τὸν Θεοφάνη.

» Ὁ Θεοφάνης ἐτρυφήθη ἐν βίου,
» Θεῷ φανεὶς πέπειρος, ὡς εἰπεῖν, βότρυς.

Digitized by Google

Εἰς τὴν Πανσέμνην.

* » Εἰ καὶ θανούσης ἐκλαθοίμην Πανσέμνης,
Καὶ Χριστὸς αὐτὸς εὐθὺς ἐκλάθοιτό μου.

† Οὗτος ὁ ὅσιος Θεοφάνης ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γονεῖς ἀπίστους καὶ ἀσεβεῖς, μετετέθη ταχέως πρὸς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν δεκαπέντε χρόνων, ἐπῆρε γυναῖκα διὰ γάμου, καὶ ζήσας μὲ αὐτὴν χρόνους τρεῖς, ἀφ' οὗ ἐκείνη ἀπέθανεν, εὐθὺς αὐτὸς προσῆλθεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ ἐδέχθη τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὅθεν πλησίον εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας κτίσας κελλίον στενώτατον, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος, καθαριζόμενος πάντοτε ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη, καὶ ἀποκτῶν ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέσα καὶ ὄργανα, τὰ ὁποῖα συνεργοῦσι πρὸς τὴν τελειότητα καὶ ἄκραν ἀρετήν. Μαθὼν δὲ περὶ μιᾶς δημοσίας πόρνης Πανσέμνης ὀνομαζομένης, ὅτι γίνεται εἰς πολλοὺς αἰτία ἀπωλείας, προσηυχήθη πρῶτον καὶ ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὸν Θεόν· ἔπειτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον του, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ τρίχινον ἔνδυμά του, ἐνεδύθη ἐνδύματα πολύτιμα. Ἐπῆρε δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ δέκα λίτρας χρυσίου, λέγων εἰς αὐτὸν, ὅτι θὰ λάβῃ ἄλλην γυναῖκα· ἐλθὼν δὲ πρὸς τὴν Πανσέμνην συνέφαγε μὲ αὐτὴν, καὶ συνέπιε· μετὰ δέ τινας ὁμιλίας ἠρώτησεν αὐτὴν πόσον καιρὸν ἔχει εἰς τὴν μιαρὰν ἐργασίαν ἐκείνην. Ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔχει χρόνους δώδεκα, καὶ ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐραστὰς, ὅσους ἀπέκτησεν, αὐτὸς εἶναι ὁ ὡραιότερος· ὁ δὲ ἅγιος πάλιν εἶπεν εἰς αὐτὴν, ἐγὼ θέλω καὶ βούλομαι νὰ σὲ λάβω γυναῖκα μὲ γάμον σεμνόν. Ἡ δὲ ἐδέχθη τὸν λόγον μετὰ χαρᾶς, στοχαζομένη, ὅτι ἦτο μέγα πρᾶγμα δι' αὐτὴν, ἂν τοιαύτη πόρνη καὶ ἄτιμος, ἤθελεν ἀξιωθῇ τοιούτου γάμου ἐντίμου καὶ ζηλωτοῦ. Ὅθεν ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὸ χρυσίον ὅπερ ἐβάστα καὶ εἶπεν ὅτι ὑπάγει νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐπιτήδεια· ἐλθὼν δὲ ὁ ὅσιος ἔκτισεν ἄλλο κελλίον πλησίον τοῦ ἰδικοῦ του, καὶ πάλιν ἐπιστρέψας εἰς αὐτὴν τῇ εἶπεν, ὅτι ἐὰν δὲν πιστεύσῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ γίνῃ χριστιανὴ, δὲν δύναται νὰ συγκατοικήσῃ μὲ αὐτήν. Ἡ δὲ Πανσέμνη πρῶτον μὲν ἐδυσκολεύετο εἰς τοῦτο, καὶ ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, ὕστερον δὲ κατηχηθεῖσα εἰς ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ἀκούσασα περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, ὅτι οἱ μὲν τὰ καλὰ ἔργα πράττοντες, θὰ ἀπολαύσωσι ζωὴν καὶ ἀγαθὰ αἰώνια, οἱ δὲ τὰ κακὰ ἔργα ποιοῦντες μέλλουσι νὰ λάβωσιν αἰώνιον κόλασιν, ἐφωτίσθη κατὰ τὴν διάνοιαν, καὶ ἦλθεν εἰς κατάνυξιν μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν δεχθεῖσα τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἠλευθέρωσε μὲν τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας ὅσας εἶχε, τὰ δὲ χρήματα ὅσα εἶχε συνάξει ἀπὸ τὴν αἰσχρὰν ἐργασίαν, τὰ κατεσκεύασεν εὔχρηστα σκεύη καὶ κειμήλια, καὶ τὰ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεόν· καὶ οὕτως ὑπῆγε καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κελλίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡτοίμασε δι' αὐτὴν ὁ ὅσιος Θεοφάνης. Καὶ τοσοῦτον ἐπροκόψεν ἡ μακαρία εἰς τὴν ἀρετὴν, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐκβάλλῃ δαιμόνια διὰ προσευχῆς της, καὶ νὰ ἰατρεύῃ ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰς ἀσθενείας. Ζήσασα δὲ ἐκεῖ ἕνα χρόνον καὶ δύω μῆνας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὁμοῦ μὲ τὸν ὅσιον καὶ θαυματουργὸν Θεοφάνη.

Ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος ΑΠΟΛΛΩΣ [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὡς χρηστὸς ὄντως ὁ ζυγός σου, Χριστέ μου,
» Ὃν ζῶν ὑπῆλθον, Ἀπολλὼς θανὼν λέγει.

Ὁ ἅγιος ΑΔΡΙΟΣ *Ἐπίσκοπος Βιθυνίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Πόνων ὁ Ἀλέξιος ἀλέξημά τι,
» Εὗρες τελευτὴν καὶ τρυφᾷς νῦν ἐν πόλῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', *μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων* ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ *καὶ* ΒΑΡΝΑΒΑ.

Εἰς τὸν Βαρθολομαῖον.

» Καὶ σὸς μαθητὴς, Χριστὲ, Βαρθολομαῖος,
» Μιμούμενός σε, σταυρικὸν φέρει πάθος.

Εἰς τὸν Βαρνάβαν.

* » Ὑπὲρ λίθον σάπφειρον ὡς Γραφὴ λέγει,
» Τοὺς συντρίβοντας εἶχε Βαρνάβας λίθους.
» Ἐνδεκάτῃ σταύρωσαν ἐρίφρονα Βαρθολομαῖον.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους, ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ἦτο ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, τοὺς ὀνομαζομένους Εὐδαίμονας· καὶ ἀφ' οὗ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἐσταυρώθη παρὰ τῶν ἀπίστων εἰς τὴν Οὐρβανούπολιν, καὶ τελειόνει ἐνδόξως τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου του. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λεί-

[1] Ἐν δὲ τῷ Μηναίῳ Ἀπόλλων γράφεται.

Digitized by Google

ψανον ἐβλήθη εἰς μολιβδίνην θήκην, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ὑπὸ δὲ τῆς θείας Προνοίας ὁδηγούμενον, ὑπῆγεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, Λιπάραν ὀνομαζομένην, καὶ ἐκεῖ ἐξέβηκε. Φανερωθὲν δὲ εἰς τοὺς ἐκεῖ, ἐνεταφιάσθη, καὶ ἀναβλύζει πολλῶν θαυμάτων καὶ ἰαμάτων πηγὰς, εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως, οἵτινες λαμβάνοντες τὰ αἰτήματά των, ἐπιστρέφουσι μετὰ χαρᾶς εἰς τὸν οἶκόν των. [1] Ὁ δὲ ἅγιος Βαρνάβας, εἷς ὢν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἔμεινε τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου συνέκδημος, [2] ὅστις καὶ Ἰωσῆς ὀνομάζεται. Ἑρμηνεύεται δὲ τὸ ὄνομα Βαρνάβας, υἱὸς παρακλήσεως. Οὗτος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνετράφη εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, καθὼς περὶ αὐτοῦ αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων διαλαμβάνουσιν οὕτω· «Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως) Λευίτης Κύπριος τῷ γένει.» (Πράξ. δ'. 29.) Πρῶτον δὲ ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ῥώμην, καὶ Ἀλεξάνδρειαν· κηρύττων δὲ καὶ εἰς τὴν Κύπρον, ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, καὶ ἔπειτα παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ. Τούτου τὰ ἅγια λείψανα ἐσύναξε Μάρκος ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς, καὶ ἀπέθεσεν αὐτὰ εἰς ἓν σπήλαιον, ἐλθὼν δὲ εἰς Ἔφεσον, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Παῦλον τὴν τελείωσίν του· ὁ δὲ Παῦλος τοῦτο μαθὼν, ἔκλαυσεν εἰς πολλὴν ὥραν. Οὗτος ὁ Βαρνάβας λέγεται ὅτι ἐνεταφιάσθη ὁμοῦ μὲ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Ματθαῖον, τὸ ὁποῖον ἔγραψεν ὁ ἴδιος μὲ τὰς χεῖράς του. Ὕστερον δὲ εὑρέθη εἰς τὴν Κύπρον τὸ ἅγιον αὐτὸ Εὐαγγέλιον, ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου· ὅθεν καὶ προνόμιον ἔλαβεν ἡ νῆσος τῆς Κύπρου νὰ μὴ ὑποτάσσεται εἰς κἀνένα Πατριάρχην, ἢ Μητροπολίτην, ἀλλὰ νὰ ἦναι αὐτοκέφαλος, καὶ οἱ ταύτης Ἐπίσκοποι νὰ χειροτονῶνται ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτῶν Μητροπολίτην. [1] Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις

---

[1] Περὶ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου ὅρα πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

[1] Οὐχὶ τοῦ Πέτρου, ἀλλὰ τοῦ Παύλου μᾶλλον ὁ Βαρνάβας ἐστὶ συνέκδημος. Οὕτω γὰρ εἶπε περὶ τῶν δύο ἀποστόλων τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· «Ἀφορίσατε δή μοι Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον, ὃ προσκέκλημαι αὐτούς.» (Πράξ. ιγ'. 2) ὅρα καὶ κεφαλ. ιδ'. 11. καὶ ιε'. 2. 12. τῶν Πράξεων καὶ α'. Κορ. θ'. 6 καὶ Γαλ. β'. 1.

Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὑπέλαβόν τινες οὐκ ὀρθῶς, ὅτι ὁ Βαρνάβας οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος Βαρσαβᾶς Ἰωσῆς ὁ καὶ Ἰοῦστος ἐπικληθείς, ὁ προβληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, ὁμοῦ μὲ τὸν Ματθίαν, ἀπατηθέντες εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι εὗρον ἔν τισι κώδιξι γεγραμμένον τὸν Βαρσαβᾶν, ἀντὶ τοῦ Βαρνάβα. Ὁ Βαρνάβας λοιπὸν οὗτος, ὡς μαρτυρεῖ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς Στρωμάτ. Βιβλ. β'. καὶ Εὐσέβιος βιβλ. α'. κεφ. ιδ'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, καὶ ὁ Ἐπιφάνιος αἱρέσ. κ'. ἀριθ. 4 ὁ Βαρνάβας, λέγω, οὗτος ἦτο γνώριμος καὶ πρώην τοῦ Παύλου. ἐπειδὴ ὁμοῦ μὲ τὸν Παῦλον ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Γαμαλιήλ. Οὗτος πολλὰς καὶ ἄλλας ἐκκλησίας ἐστήσησε, καὶ μάλιστα τὴν ἐν Μεδιολάνοις, τῆς ὁποίας πρῶτος κατεστάθη ἐπίσκοπος. (ὅρα τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα, σελ. 137).

[1] Ἡ ἀκριβεστέρα ἱστορία ἡ περὶ τούτου, ἔστιν αὕτη. Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως Ζήνωνος, ἐν ἔτει υκζ' (477), ὅτε εὐτύχουν οἱ Μονοφυσῖται Εὐτυχιανοί, ἐπειδὴ ὁ Ἀντιοχείας Πέτρος ὁ Κναφεὺς ἐσπούδαζε νὰ ὑποταξῃ τοὺς Κυπρίους, προφασιολογῶν, ὅτι ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν ἔλαβον οἱ Κύπριοι τὴν πίστιν καὶ τὸν χριστιανισμόν, τότε λέγω συνέβη νὰ εὑρεθῇ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀμαθοῦντος Ἀνθέμιτον δι' ἀποκαλύψεως, τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου ἀποστόλου Βαρνάβα, ὑποκάτω εἰς τὰς ὑπογείους ῥίζας μιᾶς ξυλοκερατίας, ἔχον εἰς τὸ στῆθός του τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, γεγραμμένον Ἑλληνικὰ ἀπὸ τὰς ἰδίας χεῖρας τοῦ αὐτοῦ Βαρνάβα· συνέβη δὲ τοῦτο διὰ δύω αἰτίας. Πρῶτον, διὰ νὰ καταισχυνθῶσιν οἱ τοῦ Εὐτυχοῦς ὀπαδοὶ ἀπὸ τὸ θεῖον αὐτὸ Εὐαγγέλιον, καθότι αὐτὸ βεβαιοῖ τὴν ἀληθῆ τοῦ Χριστοῦ ἀνθρωπότητα, ἀκολούθως δὲ καὶ τὰς δύω φύσεις αὐτοῦ. Καὶ δεύτερον διὰ νὰ ἀποστομισθῇ ὁ ἐπιμελητὴς τῶν Κυπρίων Πέτρος, διότι εἶπεν ὁ θεῖος Βαρνάβας τῷ Ἀνθεμίτῳ· ἐὰν οἱ ἐχθροὶ λέγωσιν, ὅτι ὁ θρόνος Ἀντιοχείας εἶναι ἀποστολικὸς, εἰπὲ καὶ σὺ, ὅτι καὶ ἡ Κύπρος ἐστὶν ἀποστολικὴ καθότι ἔχει ἀπόστολον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. Λαβὼν δὲ ὁ Ἀνθέμιτος τὸ Εὐαγγέλιον, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν βασιλέα Ζήνωνα. Ὅ, καὶ ἰδὼν αὐτὸ, ἐχάρη μεγάλως, καὶ φυλάξας αὐτὸ, ἐπροσταξε νὰ ἀναγνώσκηται κατ' ἔτος τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ, κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ Ἰωήλ. Ὅρα περὶ τούτου, καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ὀγδόου κανόνος τῆς τρίτης οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀποστολον τοῦτον Βαρνάβαν λόγον ἔχει Ἀλέξανδρος ὁ Μοναχὸς, προτραπεὶς ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ κλειδούχου τοῦ σεβασμίου αὐτοῦ Ναοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεγίστην λόγων ὑπόθεσιν προέθετο τοῖς πτωχοτάτοις ἡμῖν» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῷ τεσσάρτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

Γράφει δὲ ὁ Τύρου Δωρόθεος, ὅτι ὁ Βαρνάβας οὗτος πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον παρήγγειλεν εἰς τὸν ἀνεψιόν του ἀπόστολον Μάρκον, ἵνα ὅταν ἐνταφιάσῃ τὸ λείψανόν του, βάλῃ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνο νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ. (σελ. 323. τῆς ἱερᾶς Τελετουργίας) Ὁ δὲ Χρυσόστομος λέγει περὶ τοῦ Βαρνάβα, ὅτι εἶχεν ὄψιν καὶ θεωρίαν ἀξιοπρεπῆ· Διὰ τοῦτο καὶ Δία αὐτὸν ὠνόμαζον οἱ ἐν Λυκαονίᾳ ὄχλοι «Ἐκάλουν τέ φησι, τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία, τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν.» Ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀξιοπρεπὴς εἶναι ὁ Βαρνάβας. (Ὁμιλ. λ'. εἰς

Digitized by Google

τῶν ἁγίων τούτων Ἀποστόλων εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ κορυφαίου Ἀποστόλου Πέτρου, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας. (Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται αἱ περίοδοι καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα, ὧν ἡ ἀρχή· «Ἐπειδὴ περ ἀπὸ τῆς καθόδου.»)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΣ μετὰ καὶ ἄλλων τεσσάρων, ξίφει τελειοῦται.

* » Ὁ Θεόπεμπτος τέσσαρας διὰ ξίφους,
» Εὑρὼν συνάθλους πέμπτος αὐτὸς εὑρέθη.

Ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ Ἄδειν.

† » Ἦσας Γαβριὴλ ποὶν τὸ Χαῖρε τῇ Κόρῃ,
» Ἄδεις δὲ καὶ νῦν Ἄξιον σὲ ὑμνέειν.

* Ἡ σύναξις αὕτη καὶ ἑορτὴ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἠκολούθησεν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω, εἰς ἓν κελλίον τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, ἐπονομαζόμενον Ἄξιόν ἐστιν, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ἄδειν· ἠκολούθησε δὲ, διὰ τὸ ἐξῆς ῥηθησόμενον θαῦμα. Κατὰ τὴν Σκῆτιν τοῦ Πρωτάτου, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὰς Καρεὰς, ἐκεῖ πλησίον ἐν τῇ θέσει τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος εἶναι λάκκος μεγάλος, ὅστις ἔχει κελλία διάφορα. Εἰς ἓν λοιπὸν τῶν κελλίων τούτων, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς Κοιμήσεως, ἐκατοίκει Ἱερομόναχός τις γέρων καὶ ἐνάρετος μετὰ ἄλλου ὑποτακτικοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἦτο συνήθεια νὰ γίνεται ἀγρυπνία ἑκάστην Κυριακὴν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Σκῆτιν τοῦ Πρωτάτου, κατὰ τὸ ἑσπέρας ἑνὸς Σαββάτου θέλων νὰ ὑπάγῃ ὁ προρρηθεὶς γέρων εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, λέγει τῷ μαθητῇ αὐτοῦ, Τέκνον, ἐγὼ μὲν ὑπάγω διὰ νὰ ἀκούσω τὴν ἀγρυπνίαν, ὡς σύνηθες· σὺ δὲ, μεῖνον εἰς τὸ κελλίον, καὶ ὡς δύνασαι ἀνάγνωθι τὴν Ἀκολουθίαν σου· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἑσπέρα παρῆλθεν ἰδοὺ κρούει τις τὴν θύραν τοῦ κελλίου, ὁ δὲ ἀδελφὸς ὁραμὼν καὶ ἀνοίξας, βλέπει ὅτι ἦτο ξένος μοναχός, ἄγνωστος εἰς αὐτὸν, ὁ ὁποῖος εἰσελθὼν, ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον τὴν νύκτα ἐκείνην. Ἐν τῇ ὥρᾳ δὲ τοῦ Ὄρθρου ἀναστάντες, ἔψαλλον καὶ οἱ δύω τὴν Ἀκολουθίαν· ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Τιμιωτέραν, ὁ μὲν ἐντόπιος μοναχὸς ἔψαλε μόνον «Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ» καὶ καθεξῆς ἕως τέλους· τὸν συνήθη δηλαδὴ καὶ παλαιὸν ὕμνον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Ποιητοῦ, ὁ δὲ ξένος ἐκεῖνος μοναχὸς, κάμνων ἄλλην ἀρχὴν τοῦ ὕμνου, ἔψαλεν οὕτως· «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον, καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.» Εἶτα συνῆψεν ὁμοῦ καὶ τὴν Τιμιωτέραν ἄχρι τέλους.

Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ ἐντόπιος μοναχὸς, ἐθαύμασε, καὶ λέγει πρὸς τὸν φαινόμενον ξένον· Ἡμεῖς ψάλλομεν μόνον «Τὴν τιμιωτέραν·» τὸ δὲ «Ἄξιόν ἐστιν» οὐδέποτε ἠκούσαμεν οὔτε ἡμεῖς, οὔτε οἱ πρὸ ἡμῶν· ἀλλὰ παρακαλῶ σε, πάτερ ἀγάπην, καὶ γράψον καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ὕμνον αὐτὸν, διὰ νὰ τὸν ψάλλω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Θεοτόκον. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, φέρε μοι, τῷ εἶπε, μελάνιον καὶ χαρτίον, διὰ νὰ τὸν γράψω· καὶ ὁ ἐντόπιος, δὲν ἔχω, λέγει, οὔτε μελάνην, οὔτε χαρτίον. Ὁ δὲ φαινόμενος ξένος, φέρε μοι, τῷ εἶπε, μίαν πλάκα· ὁ δὲ μοναχὸς ὁραμὼν, εὗρε πλάκα, καὶ τὴν ἔφερε. Λαβὼν δὲ ταύτην ὁ ξένος, ἔγραψεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν μὲ τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον τὸν ῥηθέντα ὕμνον· ἤτοι τὸ «Ἄξιόν ἐστι» καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τόσον βαθέως ἐχαράχθησαν τὰ γράμματα ἐπάνω εἰς τὴν σκληρὰν πλάκα, ὡσὰν ἐγράφησαν ἐπάνω εἰς κηρίον ἁπαλώτατον· εἶτα λέγει τῷ ἀδελφῷ, Ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, οὕτω νὰ ψάλλετε καὶ ἐσεῖς, καὶ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι, καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔγεινεν ἀφαντος. Ἦτο δὲ ἅγιος Ἄγγελος ἀπεσταλμένος ὑπὸ Θεοῦ διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν Ἀγγελικὸν ὕμνον τοῦτον καὶ τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ πρεπωδέστατον, μᾶλλον δὲ ἦτο ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, ὡς δηλοῦται τοῦτο διὰ τοῦ ἀνωτέρω γεγραμμένου ἐν τοῖς Μηναίοις, κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν, ἤτοι τοῦ «ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ «Ἄδειν.» Διότι οἱ τότε πατέρες ἐτέλουν σύναξιν καὶ ἑορτὴν καὶ λειτουργίαν κατ' ἔτος ἐν τῷ ῥηθέντι κελλίῳ τοῦ Ἄδειν, εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, τιμῶντες καὶ δοξάζοντες τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ, ὅστις, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους ἐστάθη ὁ ἔνθεος ὑμνολόγος τῆς Θεοτόκου, καὶ τροφεὺς, καὶ διακονητὴς, καὶ χαροποιὸς αὐτῆς Εὐαγγελιστὴς, οὕτως ὑπηρέτησε καὶ εἰς τὸ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν ὄντως Θεομητορικὸν τοῦτον ὕμνον, ὡς αὐτῷ μόνῳ κατὰ πάντα πρεπούσης τῆς τοιαύτης διακονίας.

τὰς Πράξ.) Σημειοῖ δὲ ὁ αὐτὸς Χρυσόστομος, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἦν καὶ ἦτο Κύπριος, ἐχρημάτισεν ὅμως Λευίτης, φησὶ γὰρ «Καὶ πῶς Λευίτης ὢν, Κύπριος ἦν; ὅτι λοιπὸν καὶ μετοικοῦντες (εἰς Ἱερουσαλὴμ δηλ.) ἐχρημάτιζον Λευῖται. (Ὁμιλ. ιά. εἰς τὰς Πράξ.)

Digitized by Google

Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν ὁ γέρων, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κελλίον, ἀρχίζει ὁ ὑποτακτικός του νὰ ψάλλη τὸ, Ἄξιόν ἐστι, καθὼς ὁ Ἄγγελος αὐτῷ παρήγγειλε, καὶ ἀκολούθως δεικνύει εἰς τὸν Γέροντά του καὶ τὴν ῥηθεῖσαν πλάκα, μὲ τὰ ἀγγελοχάρακτα γράμματα·— Ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ ἰδὼν, ἔμεινεν ἐκστατικὸς διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον. Λαβόντες λοιπὸν καὶ οἱ δύο τὴν ἀγγελοχάρακτον ἐκείνην πλάκα, ὑπῆγον εἰς τὸ Πρωτάτον, καὶ δείξαντες αὐτὴν εἴς τε τὸν Πρῶτον τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς γέροντας τῆς κοινῆς συνάξεως ἐδιηγήθησαν εἰς αὐτοὺς πάντα τὰ γενόμενα. Οἱ δὲ δοξάσαντες τὸν Θεὸν ὁμοφώνως, καὶ εὐχαριστήσαντες τὴν Κυρίαν ἡμῶν Θεοτόκον διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, εὐθὺς ἀπέστειλαν τὴν πλάκα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πρός τε τὸν Πατριάρχην καὶ πρὸς τὸν βασιλέα, σημειώσαντες εἰς αὐτοὺς διὰ γραμμάτων ἅπασαν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ τοιούτου τερατουργήματος. Ἔκτοτε δὲ ὁ μὲν ἀγγελικὸς αὐτὸς ὕμνος διεδόθη εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, διὰ νὰ ψάλλεται εἰς τὴν Θεομήτορα ἀπὸ ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, ἕως καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδάρια, ἡ δὲ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἡ εὑρισκομένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ κελλίου ἐκείνου, ἐν ᾧ τὸ τοιοῦτον γέγονε θαῦμα, μετεφέρθη ἀπὸ τοὺς πατέρας τοῦ ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν τοῦ Πρωτάτου, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκεται ἕως τῆς σήμερον, ἐνθρονισμένη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος, ἐπειδὴ ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος ταύτης ἐψάλη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ὁ ὕμνος οὗτος. Τὸ δὲ κελλίον ἐκεῖνο ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν νὰ ὀνομάζεται, Ἄξιόν ἐστι· καὶ ὁ λάκκος ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ κελλίον εὑρίσκεται, ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους ἕως τῆς σήμερον, Ἄδειν, ὅ ἐστι ψάλλειν, διότι ἐψάλη τὸ πρῶτον εἰς αὐτὸν ὁ Ἀγγελικὸς καὶ Θεομητοροπρεπὴς αὐτὸς ὕμνος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ τοῦ Αἰγυπτίου.

» Καὶ τὴν ἑνὸς χιτῶνος ἐντολὴν, πάτερ,
» Ὑπερβέβηκας γυμνητεύσας εἰς τέλος.
» Δωκεκάτῃ ἀχίτωνα Οὐνούφριον ἐκ βίου ἦραν.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ὀνούφριος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, εὑρισκόμενος πρότερον εἰς ἕνα Κοινόβιον, κείμενον ἐν τῇ καλουμένῃ Ἑρμουπόλει τῶν Θηβῶν. Ἀκούσας δὲ ὕστερον τὴν ἡσυχον καὶ ἐρημικὴν ζωὴν τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ, καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ Κοινόβιον καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὴν ἔρημον χρόνους ἑξήκοντα, χωρὶς νὰ ἰδῇ ἄνθρωπον. Τοῦτον εὗρεν ὁ μοναχὸς Παφνούτιος, ὁ ὁποῖος ἐπροχώρησεν εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς ἐρήμου, διὰ νὰ εὕρη ἄνδρας ὁσίους καὶ νὰ εὐλογηθῇ ἀπὸ αὐτούς. Περιπατήσας λοιπὸν δεκαεπτὰ ἡμέρας, καὶ φθάσας εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο ὁ ἅγιος Ὀνούφριος, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του, καὶ νὰ διηγηθῇ ὅλα τὰ τῆς ζωῆς του, τὰ ὁποῖα μαθὼν ὁ Παφνούτιος ἀπὸ τὸ ἴδιον ἐκείνου στόμα, ἐφανέρωσεν ὕστερον εἰς τοὺς μοναχοὺς, ὄχι μόνον διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Ὀνούφριον, ἀλλὰ καὶ διὰ ἄλλους ἀκόμη ὁσίους, τοὺς ὁποίους εὗρεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μέγας Ονούφριος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, ὅτε ἦτο παρὼν ὁ ὅσιος Παφνούτιος, διὰ τοῦτο ἐπῆρε τὸ ἐπανωφόριόν του, καὶ ἐμοίρασεν αὐτὸ εἰς δύω, καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος τὸ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου καὶ τὸ ἐσκέπασεν, ἐπειδὴ ἦτο γυμνὸν καὶ ἀπὸ μόνας τὰς λευκὰς τρίχας του σκεπασμένον, τὸ δὲ ἄλλο μέρος τὸ ἐκράτησεν αὐτός. Ἔθαψε λοιπὸν ὁ Παφνούτιος τὸ λείψανον τοῦ Ὀνουφρίου εἰς ἐκεῖνον τὸν ἴδιον τόπον, καὶ παρευθὺς καὶ ἡ καλύβη τοῦ ἁγίου ἔπεσε, καὶ ὁ φοίνιξ, ὅστις ἦτο ἐκεῖ φυτευμένος ἐξηράνθη, καὶ τὸ ὕδωρ ἔλειψε καὶ δὲν ἔτρεχε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἡ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἀλυπίου. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ, ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). [4]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφό-*

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο ἔγραψεν ὁ πρῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους Σεραφεὶμ ὀνομαζόμενος, πρὸ χρόνων ἤδη 256· ἔστι δὲ παλαιὸν τὸ θαῦμα, ὡς ἐκ τοῦ ἐν τοῖς Μηναίοις ἀνωτέρω γεγραμμένου τούτου δηλοῦται.

[4] Ὁ Ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις οὗ ἡ ἀρχὴ « Μνήμη δικαίων καὶ τῆς ἀρίστης αὐτῶν διηγήσεως » εὕρηται δὲ καὶ ἕτερος βίος τοῦ ἁγίου ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου, Ἰβήρων τε, καὶ Ῥώσσων, συγγραφεὶς παρὰ Νικολάου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου Σιναΐτου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀρετῆς ἔπαινος, κέντρον τοῖς φιλαρέτοις εἰς ἀρετήν· ἔχει δὲ ἑλληνισμὸν ἄριστον.

Digitized by Google

ρόν πατρὸς ἡμῶν *ΠΕΤΡΟΥ* τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει Ἄθῳ ἀσκήσαντος.

* » Καὶ σοὶ προτείνει δεξιὰν Χριστός, Πέτρε,
» Σωθέντι γυμνῷ ἐκ θαλάσσης τοῦ βίου.

Οὗτος ὁ ἁγίδιμος πατὴρ ἡμῶν Πέτρος πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ἔνδοξοι, καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἔχοντες εἰς τὸν ἑαυτόν τους ἐγκάτοικον, καθὼς ἀπέδειξε τοῦτο ὁ ἀγαθὸς καρπός, ὁ βλαστήσας ἀπ᾽ αὐτούς· ὁ μέγας δηλαδὴ καὶ θαυμάσιος οὗτος Πέτρος. Τοῦτον λοιπὸν τὸν φίλτατον υἱόν, ἐσπούδασαν οἱ γονεῖς του νὰ ἐκπαιδεύσωσι, μὲ ὅλην τὴν σοφίαν θείαν καὶ ἀνθρωπίνην, καὶ ἔπειτα τὸν ἐτίμησαν μὲ βασιλικὸν ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο τῶν Σχολαρίων. Ὁ δὲ τότε βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων, θαυμάσας τὴν ὑπερβολικὴν ἀνδρίαν τοῦ ὁσίου, ἐποίησεν αὐτὸν, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, πρῶτον ἐπάνω εἰς τὰ στρατιωτικὰ τάγματα, καὶ ἔπειτα ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ἀγαρηνούς, οἵτινες τῷ τότε καιρῷ ἐλεηλάτουν καὶ ἐκυρίευον τὰ μέρη τῶν Ῥωμαίων. Πορευθὺς δὲ ὁ Πέτρος εἰς τὸν πόλεμον, ἐνικήθη, καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνούς, κρίμασιν ἀρρήτοις Θεοῦ, ἐκλείσθη ἀπὸ αὐτοὺς σιδεροδέσμιος εἰς σκοτεινὴν καὶ βρωμερὰν φυλακήν. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ὁ θαυμάσιος ἀπὸ πᾶσαν σωτηρίαν ἀνθρώπων, ὅλος ἐδέετο ἐκτενῶς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν θαυματουργὸν καὶ μέγαν παρεκάλει Νικόλαον, τὸν ὁποῖον ἀπὸ μικρὸν παιδίον εἶχεν εἰς μεγάλην εὐλάβειαν, ὑποσχόμενος, ὅτι ἐὰν ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν φυλακήν, ἐξάπαντος θὰ παραιτήσῃ τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ νὰ γίνῃ μοναχὸς, καθὼς καὶ πρότερον ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεὸν, νὰ κάμῃ τοῦτο τὸ ἴδιον.

Ὅθεν ὁ θεράπων καὶ μιμητὴς τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ Νικόλαος δὲν ἐπαράβλεψε τὴν πίστιν καὶ τὰ δάκρυα τοῦ ὁσίου, ἀλλ᾽ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν Θεοδόχον, καὶ ὁμοῦ οἱ δύω ἔλυσαν τὸν Πέτρον ἀπὸ τὰ βαρέα ἐκεῖνα καὶ ἀδιάλυτα δεσμὰ, καὶ τὸν ὡδήγησαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐλθὼν ὁ ὅσιος, ἐκούρευσε τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα· ἔπειτα ἐμβὰς εἰς πλοῖον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην· καὶ κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν ὁδηγηθεὶς, ἔφθασεν εἰς μίαν ἄκραν τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἄθω πρὸς νότον κλίνουσαν, ἡ ὁποία τότε ἦτο ἀκατοίκητος ἀπὸ μοναχοὺς καὶ παντελῶς ἀπερίπατητος. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρὼν ἓν σπήλαιον, ἡσύχασεν ἐν αὐτῷ ὁ μακάριος, τρεφόμενος μὲν ἀπὸ ἄγρια χόρτα, γυμνὸς δὲ μείνας τελείως, ἐπειδὴ ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας ἐφθάρησαν παντελῶς τὰ ἐνδύματά του· ἐσκεπάζετο δὲ μόνον ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, καὶ ἦτο ἐζωσμένος φύλλα τῶν χορταρίων. Ὅθεν πολλοὺς πολέμους καὶ διαφόρους πειρασμοὺς ὑπομείνας ἀνδρείως ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἠξιώθη ὁ ἁγίδιμος νὰ λάβῃ θείας ὀπτασίας, καὶ νὰ τρέφηται μὲ ἄρτον ἀγγελικὸν, ὀνομαζόμενον μάννα, τοῦ ὁποίου ἡ οὐσία ἦτο εἰς τοὺς ἀνθρώπους τελείως ἄγνωστος. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν ὑπεράνθρωπον καὶ ἀγγελικὴν ζωὴν, διανύσας ὁ τρισόλβιος χρόνους ὁλοκλήρους πεντήκοντα τρεῖς, πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ἐξεδήμησε. Τὰ δὲ τούτου κατορθώματα ἐφανέρωσεν ὁ Θεὸς ἐν τῷ τόπῳ εἰς ἕνα χυνηγὸν, καθὼς διηγεῖται ὁ κατὰ πλάτος βίος του, τὸν ὁποῖον Ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψεν ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Θεσσαλονίκης ὁ καὶ Παλαμᾶς ἐπικαλούμενος, οὗ ἡ ἀρχή, « Οὐ δικαιόν ἐστιν, ὡς γε μοι δοκῶ » σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ· ὁμοίως καὶ ἕτερός τις εὑρίσκεται δὲ καὶ ἁπλοῦς εἰς τὸν Ἐφραίμ. [1]

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΤΩΝΙΝΑ ἐν θαλάσσῃ βληθεῖσα, τελειοῦται.

* » Θάλαμος ἡ θάλασσα νυμφικὸς γίνῃ,
» Ἀντωνίναν κρύπτουσα νύμφην Κυρίου.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Νικαίας, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ Ἱρισκιλλιανοῦ ἄρχοντος, ἐν ἔτει τβ' (302), φερθεῖσα δὲ ἔμπροσθεν εἰς τὸν ῥηθέντα ἄρχοντα διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὁμολογίαν, ἐδάρη εἰς τοὺς μαστούς· καὶ τότε μὲν ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπειτα δὲ πάλιν ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος, καὶ κρεμασθεῖσα εἰς ἓν ξύλον, κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς· εἶτα ἁπλώνεται ἐπάνω εἰς πυρωμένην ἐσχάραν. Ὕστερον δὲ διεπέρασαν μὲ σούβλας πυρωμένας τὰς χεῖράς της, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐκβῆκε μία εὐωδία γλυκυτάτη, ὡσὰν ἀπὸ στύρακα. Μετὰ ταῦτα διεπέρασαν παρομοίως μὲ σουβλία πυρωμένα τοὺς ἀστραγάλους της, καὶ πάλιν ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ δὲ ἔμεινε ταλαιπωρουμένη

---

[1] Οὗτος Ἑλληνικὸς σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή. « Τὸ τοὺς τῶν ἁγίων βίους, καὶ τὴν αὐτῶν θεοφιλῆ. »

Digitized by Google

χρόνους ὁλοκλήρους δύω· ἔπειτα ἐξήγαγον αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὴν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Ὁ ὅσιος ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς Δαγάζου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

* » Ἰουλιανὸς θάπτεται πατὴρ μέγας,
» Τάφου τὸ οὐδὸν ἡμερῶν πλήρης φθάσας.

* *Ὁ ὅσιος ΖΗΝΩΝ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Θεῷ σύνεστιν, ὥσπερ ἤλπιζε, Ζήνων,
» Τὸ τῆς Γραφῆς γὰρ, ἐλπὶς οὐ καταισχύνει.

Ὁ ἅγιος ΤΡΙΦΥΛΛΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Λευκοσίας τῆς Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ἔστηκε Τριφύλιος, Ὑψίστου πέλας,
» Ὁρῶν τὸ τριπρόσωπον Ὑψίστου σέλας.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ στρατιώτου.

† » Ὁ στρατιώτης νῦν χορεύει ἐν πόλῳ,
» Ὅπου στρατιαὶ ἀγγέλων, Ἰωάννης.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΚΥΛΙΝΗΣ.

* » Τὸν πάστορ εὐτρέπιζε λαμπρὸν, Νύμφε,
» Ἀκυλίνα σοι τέμνεται Νύμφη νέα.
» Ἀμφὶ τρίτην δεκάτην κεφαλὴν τμήθη Ἀκυλίνα.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγ΄ (398),[1] καταγομένη ἀπὸ τὴν Βίβλον, πόλιν τῆς Παλαιστίνης,[2] θυγάτηρ περιφανοῦς ἄρχοντος, Εὐτολμίου ὀνομαζομένου. Ἐβαπτίσθη δὲ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Εὐθάλιον, ὅτε ἦτο πέντε χρόνων· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς δέκα χρόνους τῆς ἡλικίας της ἐδίδασκε τὰς συνομηλίκους της κόρας νὰ ἀπέχωσι μὲν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, νὰ προστρέχωσι δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην διαβληθεῖσα εἰς τὸν ἀνθύπατον Οὐλοσιανὸν, ἀπὸ ἕνα κάποιον Νικόδημον, ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐρωτηθεῖσα, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ἔδειραν αὐτὴν δυνατὰ, καὶ σούβλας πυρωμένας διεπέρασαν ἀπὸ τὰ ὦτά της, ὥστε ἔτρεχον ἀπὸ τὴν μύτην της αἵματα· ἔπειτα λαβοῦσα τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἀμάραντον τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῆς ναὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον τοῦ Φιλοξένου, ἐν τῷ περιτειχίσματι.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΝΗΣ, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ΙΩΑΝΝΟΥ

† » Μήτηρ καὶ υἱὸς Ἄννα καὶ Ἰωάννης,
» Ὤφθησαν ἄμφω Οὐρανοῦ οἰκήτορες.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἐξ ἀπάτης τὸν Ἀντίχριστον, ἤτοι τὸν διάβολον, προσκυνήσαντος.*

† » Οἰήσεως οὐκ ἔστι τι χεῖρον πάθος,
» Ταύτῃ γὰρ Ἰάκωβον ἐχθρὸς ἡπάτα.

* Οὗτος ὁ μακάριος Ἰάκωβος, ἀγαπήσας τὸν Χριστὸν, ἐμίσησε τὸν κόσμον καὶ ἀπετάξατο ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, χωρὶς νὰ χρειασθῇ κἀνὲν ἀπὸ αὐτά· μετὰ ταῦτα ὅμως τόσον ὑπερηφανεύθη ἐκ συνεργίας τοῦ μισανθρώπου διαβόλου, ὥστε ἐτόλμα καὶ ἔλεγε· ποῖος ἄλλος ἠξεύρει καλλήτερον ἐμοῦ τὴν σωτηρίαν μου; Ὅθεν μετεχειρίσθη πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀγῶνας ὄχι μὲ τὴν ἐρώτησιν τῶν ἐμπείρων, καθὼς διδάσκουσιν οἱ θεῖοι πατέρες, ἀλλὰ μὲ τὸ ἰδικόν του θέλημα καὶ τὴν αὐταρέσκειαν, διὰ τοῦτο καὶ ἠπατήθη ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Ἐλθὼν ὀηλαδὴ πρὸς αὐτὸν πονηρός τις Ἄγγελος, ἤτοι δαίμων, μετασχηματισθεὶς εἰς Ἄγγελον φωτὸς, εἶπεν αὐτῷ· καθάρισον τὸ κελλίον σου, καὶ ἀνάψας φῶτα καὶ λαμπάδας καὶ καπνίσας αὐτὸ μὲ μῦρα καὶ θυμιάματα, εὐτρέπισον τὸν ἑαυτόν σου, διότι ὁ Χριστὸς, εὐαρεστηθεὶς εἰς τὴν ἄσκησίν σου, ἔρχεται τὴν νύκτα ταύτην διὰ νὰ σὲ δώσῃ πολλὰς χάριτας. Ὁ δὲ ἀνόητος Ἰάκωβος ἐξ οἰήσεως ἀπατηθεὶς, ἐποίησεν αὐτά. Ἦλθε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Ἀντίχριστος μὲ δόξαν καὶ φαντασίαν πολλὴν εἰς τὸ μέσον τῆς νυκτός· ὅθεν ἀνοίξας τὴν θύραν τοῦ κελλίου του ὁ Ἰάκωβος, ἐπροσκύνησεν αὐτὸν, ὁ δὲ διάβολος κτυπήσας τὸν Ἰάκωβον εἰς τὸ μέτω-

---

[1] Ὁ δὲ προσθέσας τὰς χρονολογίας ἐν τοῖς ὡρολογίοις θέλει, ὅτι αὕτη ἤθλησεν ἐπὶ Τραϊανοῦ, ἐν ἔτει ριή (118).

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται « Καὶ Βίβλου ἄρχοντος τῆς Παλαιστίνης» ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς Βύβλος γράφεται διὰ τοῦ υ. ψιλοῦ.

Digitized by Google

πον, κατὰ θείαν οἰκονομίαν, δὲν ἐστάθη, ἀλλ' ἐπέστρεψεν ὀπίσω καὶ ἔφυγε.

Τὸ πρωὶ δὲ θρηνῶν ὁ Ἰάκωβος, ὑπῆγεν εἰς ἕνα γέροντα. Ὁ δὲ γέρων πρὸ τοῦ νὰ ἀκούσῃ κἀνένα λόγον ἀπὸ τὸν Ἰάκωβον λέγει πρὸς αὐτὸν, φύγε ἀπ' ἐδῶ, διότι ἐνεπαίχθης ἀπὸ τὸν Σατανᾶν. Ὁ δὲ Ἰάκωβος ἔκλαιε καὶ ἐσύντριβε τὴν καρδίαν του· τότε ὁ γέρων ὀνειδίσας αὐτὸν πολλὰ καὶ κατηχήσας, ἀπέστειλεν εἰς Κοινόβιον. Ὁ δὲ ὑπακούσας ὑπῆγεν εἰς Κοινόβιον, καὶ ἐδούλευεν εἰς τὸ μαγειρεῖον χρόνους ἑπτὰ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν καὶ ὑπακοήν· ἔπειτα ἐκάθισεν εἰς κελλίον μόνος ἄλλους ἑπτὰ χρόνους, ἐργαζόμενος ἐργόχειρον μέτριον, καὶ φυλάττων κανόνα ἀκριβῆ· καὶ οὕτω μαθὼν τὴν ἁπλανῆ ὁδὸν τοῦ Θεοῦ μὲ πολλὴν διακρισιν, ἔγεινε θαυματουργὸς ἐξαίσιος, καὶ οὕτω τελειώσας τὴν ζωήν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Ὁ ἅγιος* ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ *Ἐπίσκοπος Βόστρων,* [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὸν Ἀντίπατρον πλούσιον, Σῶτερ, δέχῃ,
» Τῶν ἀρετῶν φέροντα κομβία μέγαν.

* *Ὁ ἅγιος* ΕΥΛΟΓΙΟΣ *Πατριάρχης Ἀντιοχείας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὴν βασιλείαν κλῆρον εὗρε τὴν ἄνω,
» Σὺν Πατρὸς Εὐλόγιος εὐλογημένος.

* *Οἱ ἅγιοι μύριοι (ἤτοι δέκα χιλιάδες) μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται*

* » Νικᾷ πεσοῦσα μυριὰς διὰ ξίφους,
» Πίπτουσα καὶ γὰρ ἡ Θεοῦ νικᾷ φάλαγξ.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΔΙΟΔΩΡΟΣ *ὁ ἐξ Ἐμέσης σταυρωθεὶς τελειοῦται.*

* » Ἀνῆλθε Διόδωρος εἰς Σαυροῦ ξύλον,
» Τιμῶν Ἰησοῦν οὗ πάθος σταυροῦ ξύλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', *μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου* ΕΛΙΣΣΑΙΟΥ.

» Ἠλίαν ἵππι· τὸν δὲ διπλοῦν Ἠλίαν
» Εἰς οὐρανοὺς ἁνῆγον ὡς ἵπποι νόες.
» Πότμον Ἐλισσαῖος δεκάτῃ λάχεν, ἡδὲ τετάρτῃ

[1] Τούτου τοῦ Ἀντιπάτρου εὑρίσκονται ἐν χειρογράφοις λόγοι τινες, καὶ δὴ καὶ Ἐγκώμιον εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου.

Θῦτος ἦτο υἱὸς Σαρὰτ ἀπὸ Ἀτελμουθὲκ τῆς γῆς τοῦ Πατριάρχου Ῥουβὶμ· συνέβη δὲ εἰς τὸν Προφήτην τοῦτον ἐν τεράστιον, διότι ὅτε αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς τὰ Γάλγαλα, ἡ χρυσῆ-δάμαλις ἡ ἐκεῖ προσκυνουμένη, ἐβόησε μὲ τόσον μεγάλην βοὴν, ὥστε ἠκούσθη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς θεωρήσας εἰς τὰς δύω πέτρας τὰς ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ κρεμασμένας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μία ὠνομάζετο Δήλωσις, καὶ ἡ ἄλλη, Ἀλήθεια, εἶπε τὸν λόγον τοῦτον, Σήμερον ἐγεννήθη προφήτης εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὁ ὁποῖος θέλει κρημνίσει τὰ γλυπτὰ, καὶ θέλει συντρίψει τὰ χωνευτὰ εἰδώλα. Ὅτε δὲ ὁ προφήτης οὗτος Ἐλισσαῖος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν καὶ ἐχρίσθη προφήτης ὑπὸ τοῦ Ἠλιοὺ, πολλὰ θαυμάσια ἐποίησεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου αὐτοῦ· ὅτε δὲ ἀπέθανεν ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν Σεβαστούπολιν τὴν ἐν Σαμαρείᾳ εὑρισκομένην. Οὗτος ὁ προφήτης ἐπροφήτευσε περὶ τῆς Χριστοῦ παρουσίας, καὶ τὰ νερὰ τῆς Ἱεριχὼ, τὰ ὁποῖα ἔκαμναν ἀτέκνους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ ζῶα ὅσα τὰ ἔπινον, τὰ ἰάτρευσε ῥίψας ἅλας εἰς αὐτὰ καὶ εἰπών· « Τάδε λέγει Κύριος, ἰατρεύω τὰ νερὰ ταῦτα. » Οὗτος ἀνέστησε καὶ δύω νεκροὺς, ἕνα ὅτε ἦτο ζωντανὸς, τὸν υἱὸν ἐληλαθῆ τῆς Σωμανιτιδος, καὶ ἄλλον μετὰ τὸν θάνατόν του. Οὗτος τὸν μὲν Νεεμὰν τὸν Σύρον ἐκαθάρισεν ἀπὸ τὴν λέπραν, τὸν δὲ ὑπηρέτην του Γιεζῆν, λεπρὸν ἐποίησε διὰ τὴν φιλαργυρίαν καὶ παρακοήν του. Οὗτος καὶ τὰ ῥεῖθρα τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου κτυπήσας μὲ τὴν μηλωτὴν τοῦ Ἠλιοὺ, τὰ ἔσχισε καὶ τὰ διεπέρασε, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐποίησε θαύματα. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ προφητικόν του ναόν. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΕΘΟΥΣΑΙΟΥ *τοῦ Ὁμολογητοῦ, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

» Μεθόδιον φωστῆρα τῆς ἐκκλησίας,
» Τὸ τῆς τελευτῆς σβεννύει σῦγνὸν νέφος.

[1] Σημειοῦ δὲ ὁ Διοσίθεος ἐν σελ. 413 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι εἰς τὸν ἔβδομον χρόνον Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἦτοι ἐν ἔτει υἱέ (415), ἐφέρθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ἐλισσαίου, καὶ κατετέθη ἐν τῇ μονῇ Παύλου τοῦ λεπροῦ· καὶ πρεπόντως. διὸ καὶ λεπρὸν ἰάτρευσε τὸν Νεεμὰν, λεπρὸν ἐποίησε τὸν Γιεζῆν, καὶ τελευταῖον εἰς τὴν μονὴν τοῦ λεπροῦ κατετέθη. Φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετεκομίσθησαν πάλιν τὰ λείψανα του, καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων. Ἡ κατάθεσις δὲ αὐτὴ ἑορτάζεται καὶ ἀπὸ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Ἰουνίου.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἅγιος καὶ μέγας Πατριάρχης καὶ ὁμολογητὴς τοῦ Χριστοῦ Μεθόδιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εἰκονομάχου Θεοφίλου, ἐν ἔτει ωκθ' (829) καὶ ἀνέτρεψε μὲν τὴν πλάνην καὶ αἵρεσιν τῶν Εἰκονομάχων, μὲ σοφὰς καὶ γραφικὰς ἀποδείξεις, ἐστερέωσε δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐβεβαίωσεν. Ὅθεν πολλὰς κακοπαθείας καὶ τιμωρίας ὑπομείνας ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, διοτι ἐπροσκύνει τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀνεπαύθη καὶ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους τοὺς μεγάλους, ὅπου εἶναι καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον. [1]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΥΡΙΛΛΟΥ Ἐπισκόπου Γορτύνης, τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὅτε ὁ ἅγιος οὗτος Μεθόδιος ἦτο ἐξωρισμένος ἀπὸ τον Θεόφιλον εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ κεκλεισμένος εἰς ἕνα τάφον ὁμοῦ μὲ δύω λῃστὰς, ἔγραψαν αὐτῷ Θεόδωρος και Θεοφάνης οἱ γραπτοὶ δι' ἰαμβικῶν στίχων μὲ ἕνα ψαρᾶν οὕτω·

» Τῷ ζῶντι νεκρῷ καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ
» Ναίοντι τὴν γῆν καὶ πατοῦντι τὸν πόλον
» Γραπτοὶ γράφουσι, δέσμιοι τῷ δεσμίῳ

πρὸς ἐκείνους δὲ οὗτος ἀπεκρίθη μὲ τὸ αὐτὸ ἰαμβικὸν μέτρον, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ψαρᾶν, οὕτω γράψας·

» Τοὺς ταῖς Βίβλοισιν οὐρανῶν κλησιγράφους
» Καὶ πρὸς πρόσωπα σωφρόνως ἐστιγμένους
» Προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.

Ἐκεῖ δὲ εἰς τὸν τάφον ἔφερνεν εἷς χριστιανὸς ἔλαιον ἑνὸς ἐβολοῦ, καὶ ἔκαιον εἰς τὴν κανδήλαν· μίαν δὲ ἑβδομάδα δὲν ἔφερε καὶ ἀνεπλήρωνεν ὁ Θεὸς τὸ ἐλλεῖπον διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγίου. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ εἷς λῃστὴς, καὶ δὲν εἶχε προσταγὴν ὁ ἅγιος νὰ ἀνοίξῃ τὸν τάφον, καὶ νὰ ἐκβάλῃ τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ διὰ νὰ τὸ θάψῃ. Ὅθεν ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος γενναῖος τὴν βρῶμαν ὁμοῦ μὲ τὸν ἄλλον λῃστὴν, ἡ ὁποία ἦτον μία μεγάλη τιμωρία. Φιλολόγος δὲ ὢν ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος, εὗρε μίαν ἀπορίαν εἰς βιβλίον, τὴν ὁποίαν, ἐπειδὴ ὁ Ἰαννὴς καὶ ὁ φιλόσοφος Λέων δὲν ἐδυνήθησαν νὰ λύσωσιν, ἔλαβεν αὐτὴν εἷς Κουβικουλάριος, καὶ μὲ θέλημα τοῦ βασιλέως ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον διὰ νὰ τὴν λύσῃ. Ὁ δὲ Μεθόδιος εἶπεν αὐτῷ εὐθύς· καλῶς ἦλθες, ἀδελφὲ Κουβικουλάριε Ἰωάννη, οἶδα τίνος χάριν ἐστάλης παρὰ Θεοφίλου· ἀλλὰ δός μοι χάρτην καὶ μέλαν. Λαβὼν δὲ ταῦτα ὁ ἅγιος, ἐν τρισὶ λύσεσιν ἡρμήνευσε τὴν ἀπορίαν· ὅθεν εὐλαβηθεὶς αὐτὸν ὁ Θεόφιλος, τὸν ἔφερεν εἰς τὰ βασίλεια, χωρὶς ὅμως νὰ τὸν συναναστρέφηται. Ὁ δὲ ἕτερος λῃστὴς ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον καὶ ἐθαυματούργιε. (σελ. 694 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

» Εἰ καὶ γέρων Κύριλλος ἦν ὁ Γορτύνης,
» Ἠβῶσαν εἶχε πρὸς ξίφος τὴν καρδίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Κύριλλος διανύσας τὴν ζωήν του ὁσίως καὶ ἀσκητικῶς, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος τῆς ἐν τῇ Κρήτῃ Γορτύνης, κατὰ τὸν ἑξηκοστὸν ὄγδοον χρόνον τῆς ζωῆς του. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χρόνους εἰκοσιπέντε, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγριανὸν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγθ' (299), ἐπειδὴ ἐκήρυττε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐδέθη καὶ ἐρρίφθη μέσα εἰς πυράν. Ἀλλὰ τὰ μὲν δεσμὰ ἐκάησαν, καὶ τὰ ξύλα ὅλα τῆς πυρᾶς ἔγειναν στάκτη, ὁ δὲ ἅγιος ἔμεινεν ἄφλεκτος· διὰ τοῦτο τότε μὲν ἀφέθη ἐλεύθερος, ὕστερον δὲ ἐπειδὴ πολλοὺς Ἕλληνας ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου. Βαλόντες λοιπὸν οἱ ὑπηρέται εἰς τὸ στόμα τοῦ ἁγίου χαλινὸν, τὸν ἐφόρτωσαν εἰς ἓν ἁμάξιον ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ περιπατῇ, διότι ἦτο ἐννενήκοντα τριῶν χρόνων γέρων. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Ῥάζον, ἐκεῖ ἐστάθησαν τὰ βόδια τοῦ ἁμαξίου μόνα των, διότι ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ἡ ὁποία ἐπρόσταξεν, ἐκεῖ νὰ σταθῶσιν. Ὅθεν κλίνας τὸν λαιμόν του ὑπὸ τὴν σπάθην ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος διπλοῦς τοὺς στεφάνους, καὶ ὡς ἱεράρχης, καὶ ὡς ἀθλητὴς τοῦ Κυρίου. [1].

—

* *Ἡ ὁσία ΙΟΥΛΙΤΤΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τὴν Ἰουλίτταν ἐξάγει τοῦ σαρκίου,
» Ὁ σαρξ δι' ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ φανεὶς Λόγος.

* *Ὁ ὅσιος ΝΗΦΩΝ ὁ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω ἀσκήσας, κατὰ τὸ ἔτος ᾳ τ λ', (1330), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι παρὰ τῷ Δοσιθέῳ Ἱεροσολύμων φέρεται καὶ ἄλλος Κύριλλος Γορτύνης Ἱερομάρτυς. Θωμᾶς γάρ τις ὑποκριθεὶς, ὅτι εἶναι υἱὸς Κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ τυφλωθέντος ἐν ἔτει ψπ' (780), ἦλθε κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ βοήθειαν διαφόρων γενῶν, κινήσας ἀπὸ Συρίας, καὶ ἐκράτησεν ὁ πόλεμος ἔτη τρία. Ὅθεν εὑρόντες ἄδειαν οἱ Σαρακηνοὶ ἔλαβον τὴν Σικελίαν, τὴν Καλαβρίαν, καὶ ἄλλους τόπους τῆς Ἰταλίας, εἰς δὲ τὴν Κρήτην καὶ ἐκατοίκησαν· ὅθεν ἔκτισαν τὸν Χάνδακα, καὶ ἐκυρίευσαν ἐννενήκοντα πόλεις. Κύριλλος δὲ ὁ Γορτύνης πιασθεὶς παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴ οὐκ ἠρνήθη τὸν Χριστὸν, ἐσφάγη· ἔβρυε δὲ τὸ αἷμα αὐτοῦ μῦρον, ὥστε ἀπεσπόγγιζον μὲν τὸ αἷμα μὲ σπόγγους, ἀλλὰ τοῦ αἵματος τὸ χρῶμα ἔμενεν ἀναλλοίωτον. (σελ. 979. τῆς Δωδεκαβ.)

Digitized by Google

† » Νίφων ὁ Νήφων ἐστὶν ἐκ τῶν πραγμάτων·
» Νήψει νοὸς γὰρ διέδραμε τὸν βίον. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΜΩΣ.

» Ἀμὼς ὁ συκάμινα κνίζων αἰπόλος,
» Ἔδεμα τρυγᾷ τὰ δένδρα κνίζων οὐκέτι.
» Πέμπτῃ ἐκ βιότοιο Ἀμὼς δεκάτῃ τε ἀπέπτη.

Οὗτος ἦτο πατὴρ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, καὶ ἐγεννήθη ἐν τῇ χώρᾳ Θεκουέ, εἰς τὴν γῆν τοῦ πατριάρχου Ζαβουλών. Ἐπροφήτευσε δὲ χρόνους πεντήκοντα [2], ὧν πρὸ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ χρόνους ψυθ' (799). Ἀμεσίας δὲ ὁ ψευδοπροφήτης Βαιθήλ, πολλάκις αὐτὸν ἔδειρε καὶ ἐκατηγόρησε· καὶ τελευταῖον ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμεσίου ἐθανάτωσεν αὐτὸν, κτυπήσας τὸν μήνιγκα τοῦ μακαρίου μὲ χονδρὸν ῥαβδίον, ἐπειδὴ ἤλεγχεν αὐτὸν ὁ ἅγιος προφήτης διὰ τὰς χρυσᾶς δαμάλεις, τὰς ὁποίας ἐπροσκύνουν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐλάτρευον ὡς θεούς. Ὑπῆγε δὲ εἰς τὴν πατρικήν του γῆν, ἀκόμη ὢν ζωντανὸς, καὶ μετὰ δύω ἡμέρας ἐκοιμήθη καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων του. Ἀμὼς δὲ θὰ εἰπῇ καρτερὸς, πιστὸς, λαὸς σκληρὸς στερεός. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος μαλλάτος, γέρων σχεδὸν, τὸ γένειον ἔχων ὀξὺ, καὶ παρόμοιος εἰς τὸ εἶδος μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΟΥΛΑ, ξίφει τελειωθέντος.

» Δουλᾶς ξυάνοι· δουλικὸν μὴ δοὺς σέβας,
» Ἔνεγκε σαρκὸς, ὡς Θεοῦ δοῦλος, ξέσεις.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν καλουμένην Ζεφύριον Ηραιτωριάδα, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κιλικίας· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν ἀληθινὸν, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον καὶ ἐδάρη δυνατά. Διηγηθεὶς δὲ ὁ ἅγιος τὸν Ἑλληνικὸν μῦθον, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἀπόλλων ἐρασθεὶς τὴν Δάφνην, ἐκυνήγησεν αὐτὴν, καὶ δὲν ἐπέτυχε τὴν ἐπιθυμίαν του, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς περισσότερον θυμόν. Ὅθεν πάλιν ἔδειραν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν, ἀφ' οὗ τὸν ἔβαλον ἀνάσκελα ἐπὶ μιᾶς ἐσχάρας πεπυρωμένης· μετὰ ταῦτα πάλιν ἥπλωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἄλλην ἐσχάραν, καὶ βρέξαντες τὴν κεφαλήν του μὲ ἔλαιον, ἔβαλον ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἠναμμένα κάρβουνα. Εἶτα ἐχάραξαν τὴν ῥάχιν του μὲ σίδηρα, καὶ τὰς πληγὰς τῶν χαραγμάτων ἔτριψαν μὲ τοῦβλα καὶ ὀξύδιον· ὕστερον δὲ κατεσύντριψαν τὰς σιαγόνας καὶ τὰ σκέλη του. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα περὶ τοῦ Χριστοῦ, πῶς νομίζεται Θεὸς ἐνῷ ἔγεινεν ἄνθρωπος; ἤρχισε καὶ ἐδιηγήθη ὁ ἅγιος ἐν συντομίᾳ ὅλην τὴν ἐνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Κυρίου. Φερθεὶς δὲ πάλιν εἰς ἄλλην ἐξέτασιν, ἠναγκάσθη νὰ γευθῇ ἀπὸ τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων· ἐπειδὴ δὲ θελη-ματικῶς δὲν ὑπήκουσεν εἰς τοῦτο, ἔβαλον μὲ βίαν εἰς τὸ στόμα του σπονδὴν οἴνου, ἥτις εἶχε προφερθῇ εἰς τὰ εἴδωλα· ἀλλ' ὁ ἅγιος τὴν ἔπτυσε. Τούτου χάριν ἐκρέμασαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐξέσχισαν τόσον πολλὰ, ὥστε αἱ μὲν παρειαὶ τοῦ προσώπου καὶ τὰ κόκκαλά του ἐγυμνώθησαν ἀπὸ σάρκας, τὰ δὲ ἐντόσθιά του ἐκβήκαν ἔξω. Ἔπειτα ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τρέχῃ ἕως εἴκοσι μίλια, καὶ οὕτως ἀποκαμὼν ὁ ἀοίδιμος ἀθλητὴς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

* *Ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Φουρτουνάτος καύχημα τοῖς Ἀποστόλοις,
» Καὶ τοῖς ἀθληταῖς, τὴν κάρα τετμημένος.

* *Ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΑΧΑΙΚΟΣ [1] λιμῷ καὶ δίψει τελειοῦται.*

* » Λιμὸν λύει σοι καὶ τὸ δίψος, παμμάκαρ,
» Ὃς εἶπε, διψῶ, Δεσπότης ἐπὶ ξύλου.

* *Ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΣΤΕΦΑΝΑΣ [2] ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Τούτου εὑρίσκεται καὶ Ἀκολουθία παρὰ τῇ Σκήτει τοῦ Καυσοκαλυβίου.

[2] Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται, ὅτι ἐπροφήτευσεν ἔτη ἑξακοσίους.

[1] Περὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ τούτου γράφει ταῦτα ὁ Παῦλος. «Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Ἀχαϊκοῦ» (Α'. Κορ. ιέ. 17.)

[2] Περὶ τοῦ Στεφανᾶ τούτου γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος· «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·» (ά. Κορ. ιέ. 15.) Καὶ περὶ τῶν τριῶν ὁμοῦ λέγει ὁ αὐτὸς Παῦλος «Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ, καὶ Φουρτουνάτου, καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν. Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν Πνεῦμα, καὶ τὸ ὑμῶν, ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.» (ά. Κορ. ιέ. 17.)

Digitized by Google

* » Ἔογῳ στεφανᾶν τὸν Στεφανᾶν μοι νόει,
» Φορεῦντα τὸν στέφανον, οὐ βραβεὺς πόνοι

* *Ὁ ὅσιος ΟΡΤΙΣΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἅμωμος Ὀρτίσιος ἥκει σοι λόγε,
» Οὗ μῶμον εἰπεῖν οὐδ' ὁ μῶμος ἰσχύσει.

Ὁ ὅσιος ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.[2]

* » Ἱερώνυμον τὸν μέγαν τεθνηκότα,
» Μέγας μένει στέφανος οὐκ ἀπεικότως.

---

[1] Περὶ τοῦ Ὀρτισίου, ἢ Ὀρσισίου τούτου ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν χειρόγραφον Παραδείσιον τῶν πατέρων, τον συναθέντα ὑπὸ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἑλενουπόλεως· τί δὲ ἀναγινώσκομεν; ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος εἶπε· «Νομίζω ὅτι ἐὰν μὴ ὁ ἄνθρωπος φυλάξῃ τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν καλῶς, πάντα τὰ καλὰ ὅσα ἤκουσεν, ἐπιλανθάνεται καὶ ἀμελεῖ, καὶ οὕτω, ὁ ἐχθρὸς εὑρὼν ἐν αὐτῷ τόπον, καταβάλλει αὐτόν. Ὥσπερ γὰρ λύχνος σκυκασθεὶς καὶ ῥαίνων, ἐὰν ἀμεληθῇ λαβεῖν ἔλαιον, κατ' ὀλίγον σβέννυται, καὶ λοιπὸν ἐνδυναμοῦται τὸ σκότος κατ' αὐτοῦ . . . . οὕτω καὶ ψυχῆς ἀμελούσης, ὅσαν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὑποχωρεῖ, ἕως τέλεον ἐποσβεσθῇ ἡ θέρμη αὐτῆς.» Καὶ πάλιν εἶπεν ὁ αὐτὸς «Ἠλίνθω. ὡσὴ βελλομένη εἰς θεμέλιον ἔγγυς ποταμοῦ, οὐ δυναμένει μίαν ἡμέραν ὀπτὴ δὲ οὖσα, ὡς λίαν διαμένει. Οὕτως ἄνθρωπος σαρκικὸν φρόνημα ἔχων, καὶ μὴ πυρωθεὶς κατὰ τὸν Ἰωσὴφ (τον Πάγκαλον ὀηλ.) τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ, λύεται πρὸς ἐλθὼν εἰς ἀρχήν. Πολλοὶ γὰρ τῶν τοιούτων οἱ πειρασμοὶ ἐν μέσῳ ἀνθρώπων ὄντων. Καλὸν δέ τινα εἰδότα τὰ ἴδια μέτρα, ἀποφεύγειν πρὸς τὰς ἀρχῆς.»

[2] Ὁ ὅσιος οὗτος Ἱερώνυμος ἐστάθη σύγχρονος μὲ τὸν μέγαν Θεολόγον Γρηγόριον, τοῦ ὁποίου καὶ μαθητὴς ἐχρημάτισεν ἐν ἔτει τν' (351) ἦτο δὲ ἔμπειρος τριῶν γλωσσῶν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, Ἑλληνικῆς, Ἑβραϊκῆς, καὶ Λατινικῆς. Ὅθεν, τῆς μὲν παλαιᾶς Γραφῆς τινὰ βιβλία, ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς εἰς τὴν Λατινίδα μεθηρμήνευσε, τὴν δὲ καινὴν ἅπασαν μόνον μέρη ἐπεδιορθωσε. Καλεῖται δὲ ἡ ἐκ τῆς Ἑλληνίδος εἰς τὴν Λατινίδα μεθερμήνευσις αὐτοῦ, Βουλγάτα. Οὗτος ὁ πατὴρ ἡσύχαζεν ἀσκητικῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐν τῇ ἁγίᾳ Βηθλεέμ. Ὅτε δὲ ἐγήρασεν ἀνέγνωσε τὰ συγγράμματα ὅσα ἐποίησεν ἐν τῇ νεότητί του, καὶ ἔλεγεν «Αἰσχύνομαι γέρων ὢν, ὁρᾷν ὅσα συνέγραψα νέος.» Ἔλεγε δὲ τοῦτο, ὡς λαβὼν ἐν γήρατι γνῶσιν ἀκριβεστέραν τῶν πραγμάτων.

Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο κατὰ τὸ γένος Δαλμάτης, ἤτοι Σλαβωνικός· ὑπῆγε δὲ καὶ ἑκατοίκησεν εἰς τὴν Βηθλεέμ· ὅθεν ἐκεῖ συνέγραψεν, ἐκεῖ ἀσκήτευσεν, ἐκεῖ ἐθεολόγησεν, ἐκεῖ ἐκοιμήθη. Διο σφάλλονται, ὅσοι λέγουσιν αὐτὸν διδάσκαλον Δυτικὸν, ἂν καὶ ἡ Ἐκκλησία οὐ διακρίνει κατὰ τὴν εὐσέβειαν, Ἰουδαῖον, Σκύθην, Ἕλληνα, ἢ βάρβαρον οὔτε Ἀνατολικοὺς καὶ Δυτικοὺς διδασκάλους, ἀλλ' ἁπλῶς ἔχει πάντας ἁγίους πατέρας καὶ διδασκάλους. Ὅταν ὅμως διηγῆται τοὺς τόπους τῶν ἁγίων, τότε ὁ Ἱερώνυμος ἀνατολικὸς μᾶλλον πρέπει νὰ ὀνομασθῇ, καὶ Ἱεροσολυμίτης, παρὰ Δυτικός. Καθὼς καὶ ὁ Αὐγουστῖνος Ἀφρικανός ἐστι, καὶ οὐχὶ Δυτικὸς ἢ Δυτικῶν ἅγιος. Ἦτο δὲ ὁ Ἱερώνυμος πέντε γλωσσῶν εἰδήμων· ὅθεν καὶ πεντάγλωσσος ὠνομάσθη· διότι ἐκτὸς τῆς Ἑβραϊκῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἑλληνικῆς ἤξευρε καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν Περσῶν. Ζήσας δὲ χρόνους ἐνενηκονταεπτὰ, ἐκοιμήθη καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἁγίαν Βηθλεέμ, ὡ γράφει ὁ Μαρκελλῖνος εἰς τὸ χρονικόν του· ἀρκεῖ δὲ εἰς ἔπαινον αὐτοῦ τὸ λόγιον τοῦ Κασσιανοῦ λέγοντος «Οὕτως Ἱερώνυμος τῶν Ὀρθοδόξων ὁ Καθηγητὴς, οὗ τὰ συγγράμματα λάμπουσιν ὡς θεῖαι λαμπάδες πυρπυμεναι, καὶ φεγγουσιν, ὡς ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς ἕως εἰς τὴν Δύσιν.» ὁ δὲ Δοσίθεος ἅγιον ὀνομάζει αὐτὸν. (καὶ ὁρα σελ. 2.ϡ καὶ 2.ϡ τῆς Δωδεκαβίβλου.)

Σημειούμεν δὲ καὶ τοῦτο ἐνταῦθα ὡς ἄξιον εἰδήσεως, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Ἱερώνυμος, ἦτο ἀκρος φίλος μὲ τὸν ἅγιον Αὐγουστῖνον. Ἐπαιδὴ δὲ ὁ θεῖος Αὐγουστῖνος ἐπεφάσισε νὰ γράψῃ τὸ περὶ Πόλεως Θεοῦ βιβλίον, ἠθέλησε νὰ γράψῃ εἰς Παλαιστίνην πρὸς τοῦτον τὸν ἅγιον Ἱερώνυμον, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποίαν γνώμην εἶχε περὶ τῆς μακαριότητος τῆς οὐρανίου ἐκείνης πόλεως τοῦ Θεοῦ. Ὅμως ἕως οὗ νὰ στείλῃ τὸ γράμμα πρὸς αὐτὸν, συνέβη νὰ τελευτήσῃ ὁ θεῖος οὗτος Ἱερώνυμος. Τότε αὐτὸς ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν ἱερὸν Αὐγουστῖνον καὶ τῷ εἶπε ταῦτα τὰ λόγια· Βλέπε, ἠμπορεῖς, ποτὲ νὰ ἀριθμήσῃς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, ἢ τὰς βαννίδας τῆς θαλάσσης; ὄχι βεβαίως. Ἤξευρε λοιπὸν ὅτι τοῦτο εἶναι εὐκολώτερον, παρὰ τὸ νὰ διηγηθῇ τις τὴν μακαριότητα τῆς οὐρανίου πόλεως τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ παραδείσου τὴν δόξαν· διότι τοσον εἶναι αὐτὴ ὑπερβολικὴ καὶ ἀκατάληπτος, ὥστε ἐὰν ἐγὼ μετὰ θάνατον δὲν ἔβλεπον ταύτην, βεβαίως δὲν τὸ ἐπίστευα ποτέ. Τόσον δὲ ἐπέχει ἡ πραγματικὴ δόξα αὐτὴ καὶ μακαριότης τοῦ Παραδείσου, ἀπὸ ἐκείνην, ἣν ἐγὼ ἐφανταζόμην ἀκόμη ζωντανὸς ὢν· ὥστε ἀπείρως καὶ ἀσυγκρίτως αὐτὴ εἶναι μεγαλητέρα καὶ θαυμασιωτέρα ἀπὸ ἐκείνην· (παρὰ τῷ Πολιτικῷ Θεάτρῳ, σελ. 317.)

[1] Ὁ θεῖος καὶ ἱερὸς οὗτος Αὐγουστῖνος, ὁ καὶ Αὐρήλιος ὀνομαζόμενος ἐγεννήθη ἐν Ταγέστῃ τῆς ἐν Καρθαγένῃ (ἤτοι τῶν Τουνεζίων) Νουμιδίας, καὶ ἤκμασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει 380· διήκμασε δὲ καὶ ἕως τῶν χρόνων Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν υἱῶν αὐτοῦ, γενόμενος ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων. Σπουδάσας δὲ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, προθυμότερον ἐσπούδασε τὴν Λατινικήν. Ὅθεν καὶ ἔγεινεν ἐμπειρότατος εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ῥη-

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΡΑΤΣ ἔφυγε τελειοῦται.*

* » Θῆρες θεοῖς Γρᾶϊν, ἡ ταθήσοιτο ξίφος;
» Χάφω, ταθήτω· τοῖς θεοῖς γὰρ οὐ θύω.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΡΣΗ.

† « Νερσῆς ἀπῆλθε διὰ τοῦ μαρτυρίου.
» Ὅπου ἀθλητῶν αἱ χορεῖαι ἐν πόλῳ.

Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου πέραν ἐν τοῖς Μαρανικίου.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ, ἐπισκόπου Ἱππῶνος.*

† » Ἕως τι φλεχθεὶς τοῦ Θεοῦ, Αὐγουστῖνε,
» Φωστὴρ ἐδείχθης παμφαέστατος μάκαρ.[1]

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΤΥΧΩΝΟΣ, Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τῆς νήσου Κύπρου, τοῦ θαυματουργοῦ.

» Βλαβὴν ὀλοθρεύοντος ἐκφυγὼν Τύχων,
» Ζωῆς τυχὼν γέγηθε τῆς ἀνωλέθρου.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ κατερύκακε γαῖα Τύχωνα.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου ἐν ἔτει ὑ (400) ἔχων δὲ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ φιλοχρίστους, ἀφιερώθη ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐμελέτησεν ἀρκετὰ τὰς ἁγίας Γραφὰς πρῶτον μὲν ἔγεινεν ἀναγνώστης, καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ θεῖα λόγια εἰς τὸν λαόν· ἔπειτα διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς ὅλα, καὶ διὰ τὴν καθαρότητα καὶ ἀκατηγόρητον ζωήν του, ἐχειροτονήθη Διάκονος ἀπὸ τὸν ἁγιώτατον Ἐπίσκοπον Ἀμαθοῦντος, Μνημόνιον ὀνομαζόμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, ἀνεβιβάσθη οὗτος εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἐπισκοπῆς ἀπὸ τὸν μέγαν καὶ ἅγιον Ἐπιφάνιον τὸν Κύπρου. Ὅθεν διὰ τοῦ λόγου τῆς διδασκαλίας του ἐπέστρεψε μὲν πολλοὺς ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πολλοὺς δὲ Ἑλληνικοὺς ναοὺς κατέστρεψε, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐσύντριψεν εἰδωλα. Με τοιαῦτα λοιπὸν κατορθώματα διαπρέψας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, θαύματα πολλὰ καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον ἐργασάμενος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξιον ἐδῶ νὰ διηγηθῶ ἓν ἢ δύω· εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος τοῦ θείου ἀνδρός.

Ὅτε ὁ ἅγιος ἦτο νέος διωρίσθη ἀπὸ τὸν πατέρα του ἀρτοπώλην ὄντα, νὰ πωλῇ ψωμία εἰς τοὺς ἀγοράζοντας· αὐτὸς ὅμως ἀντὶ νὰ τὰ πωλῇ, τὰ ἔδιδε χάρισμα εἰς τοὺς πτωχούς. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ πατήρ του, ὠργίσθη, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἐποριζετο τὰ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ οἴκου του· ὁ δὲ Τύχων ἔλεγε πρὸς τὸν πατέρα του, ὅτι δανείζει τὰ ψωμία εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὅτι ἔχει ἔγγραφον χρεωστικὴν ὁμολογίαν, ὅτι τὰ ἔλαβεν ὁ Θεός· καὶ ὦ τοῦ θαύματος παρευθὺς ἔγεινεν ἀληθὴς καὶ ἔμπρακτος ὁ λόγος τοῦ ἁγίου, ἐπειδὴ καὶ αἱ ἀποθήκαι τοῦ πατρός του εὑρέθησαν γεμάται ἀπὸ σῖτον περισσότερον παρ' ὅσον ἐγέμιζον, ὅταν ἀπὸ τὸ ἁλώνιον ἐφέρετο ὁ σῖτος. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα, ἂν καὶ ἦναι μεγάλον, πλὴν οἱ ἄλλοι ἅγιοι τοιοῦτον ἐποίησαν, διότι ὁ πανάγαθος Θεὸς δὲν λείπει ἀπὸ τοῦ νὰ δίδη εἰς τοὺς ἀνθρώπους σῖτον καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθά του, ἵνα καὶ

τορηκὴν καὶ διαλεκτικὴν, ὥστε οἱ τοῦ τότε καιροῦ ἄνθρωποι, κοινὴν ἔφερον ἐπὶ στόματος τὴν εὐχὴν ταύτην, « Ῥύσαιτο ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῆς Αὐγουστίνου διαλεκτικῆς » ὡς μαρτυρεῖ Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ἐν τοῖς περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος λόγοι.

Ὅτε δὲ ἔγεινε τριάκοντα χρόνων νεανίας ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν σαρκικῶν παθῶν περιεφλέχθη, γεννήσας καὶ υἱὸν ἐκ παλλακίδος Ἀδεόδατον καλούμενον, ἀλλὰ καὶ Μανιχαῖος γέγονεν ἔτη ἐννέα. Ἔπειτα ἀπελθὼν εἰς Ῥώμην καὶ εἰς Μεδιόλανα διὰ νὰ διδάξῃ ἐκεῖ τὴν ῥητορικὴν, καὶ γνωρισθεὶς μὲ τὸν ἅγιον Ἀμβρόσιον, ἠλευθερώθη τῆς πλάνης μὲ τὴν ἐκείνου διδασκαλίαν, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπ' αὐτοῦ, αὐτός τε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Μετανοήσας δὲ ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, τοσοῦτον πλούσιον ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὸ τῆς κατανύξεως χάρισμα, ὥστε εὐκολώτερον ἦτο νὰ στήσῃ τις τὰ νάματα τῶν πηγῶν, παρὰ νὰ στήσῃ τὰ ἐκείνου ἀείρρυτα δάκρυα, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ θείας ἐλλάμψεως καὶ φωτισμοῦ κατηξιώθη ὁ τρισμακάριστος, καὶ τὴν τῆς Θεολογίας χάριν ἄφθονον καὶ δαψιλῆ ἐκομίσατο.

Ὅθεν καὶ ἐπίσκοπος Ἱππῶνος τῆς ἐν Καρθαγένῃ ἐχειροτονήθη, καὶ εὑρέθη παρὼν εἰς τὴν ἐν Καρθαγένῃ συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον· ἁπλῶς εἰπεῖν, μέγας διδάσκαλος καὶ Θεολόγος περιφανέστατος τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀνεδείχθη, πλεῖστα συγγράμματα καταλιπὼν ἐν αὐτῇ, ἅπερ πάντα Λατινιστὶ μόνον εἰσὶ γεγραμμένα, τὸ ὁποῖον τῇ ἀληθείᾳ εἶναι πολλῆς λύπης ἄξιον τὸ νὰ στερώμεθα ἡμεῖς δηλαδὴ οἱ Γραικοὶ, τοιούτου πλούτου πνευματικοῦ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων δὲ αὐτοῦ ὀλίγα τινα φέρονται μεταφρασμένα Ἑλληνιστὶ, ἐξ ὧν εἰσι τὰ δεκαπέντε βιβλία (ἤτοι λόγοι) τὰ περὶ Τριάδος διαλαμβάνοντα, ὑπὸ Μαξίμου τοῦ Πλανούδη μεταγλωττισθέντα, καὶ ἐν ἑνὶ τόμῳ, περιεχόμενα καὶ σωζόμενα ἐν τῇ κατὰ τὸν Ἄθῳ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου· (ἃ καὶ εἴθε νὰ εὑρεθῇ τις φιλόχριστος διὰ νὰ τὰ ἐκδώσῃ) καὶ τὸ νῦν ἐκδοθὲν Κεκραγάριον, τὸ περιέχον τὰς Μελέτας, τὰ Μονολόγια, τὸ ἐγχειρίδιον περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ θεωρίας, καὶ τὸ περὶ συντριβῆς καρδίας, τὰ ὁποῖα μετεγλωττίσθησαν ὑπὸ τοῦ κυροῦ Εὐγενίου, ἂν καὶ τὰ Μονολόγια ἦσαν πρὸ τοῦ μεταγλωττισμένα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Κυδώνη, ἃ καὶ ἐξεδόθησαν ἐν τῷ νεοτυπώτῳ συναθροίσματι τῶν διαφόρων εὐχῶν, ὁμοίως καὶ τὸ ἐγχειρίδιον περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ θεωρίας, καὶ αὐτὸ ἦν μεταγλωττισμένον καὶ ἐκδεδομένον. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς λέγει ὁ Δοσίθεος, τὰ συγγράμματα τοῦ ἱεροῦ τούτου Αὐγουστίνου ἐνοθεύθησαν ἀπὸ τοὺς αἱρετικοὺς, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Ἀνατολικοὶ δὲν δέχονται ταῦτα ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλ' ὅσα συμφωνοῦσι μὲ τὴν κοινὴν δόξαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀρρωστήσας δὲ ὁ ἅγιος, καὶ λυπηθεὶς διὰ τὴν ἅλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμον οἱ Ἀρειανισταὶ Βάνδαλοι εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὑπὸ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἱππὼν κατεκάη, καὶ ὅλος εὑρισκόμενος εἰς τὴν προσευχὴν, ἐν εἰρήνῃ τῷ Θεῷ τὸ πνεῦμα παρέδωκεν.

Digitized by Google

σφροὶ μισράζωσι πλουτίαν τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς. Τὸ δὲ μεγαλήτερον θαῦμα, τὸ εἰς δόξαν μόνου τοῦ ἁγίου τούτου ἀποβλέπων, καὶ τὸ ὁποῖον σύγκρισιν μὲ ἄλλο παρόμοιον δὲν εἶχεν, εἶναι τοῦτο· ὁ ἅγιος οὗτος ἐφύτευσε κλῆμα, τὸ ὁποῖον παρευθὺς ἐρριζώθη, παρευθὺς ἐβλάστησε φύλλα, παρευθὺς ἤνθησε, παρευθὺς ἔκαμε σταφυλὰς ὡρίμους καὶ γλυκείας. Διότι εἰς ποῖον ἄλλο μέρος τῆς Κύπρου ἐφάνη ποτὲ σταφυλὴ ὡρίμος, κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουνίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου τελεῖται; βεβαίως εἰς κανένα· τὸ δὲ παράδοξον τοῦτο γίνεται οὕτω· Τὸ κλῆμα ἐκεῖνο τὸ φυτευθὲν ὑπὸ τοῦ ἁγίου, ἔχει μὲν σταφύλια ἄγωρα, ὅταν δὲ ἀρχίσῃ ἡ θεία λειτουργία ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου, ἀρχίζουσι καὶ τὰ ἄγωρα σταφύλια τοῦ κλήματος νὰ μαυρίζωσι καὶ νὰ ὡριμάζωσιν· ὅταν δὲ τελειώσῃ ἡ ἱερὰ λειτουργία, τότε καὶ τὰ σταφύλια γίνονται ὥριμα, γλυκύτατα καὶ εἰς τὸ φαγεῖν χρησιμώτατα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΡΚΟΣ Ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, λίθων ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐξαρτηθέντων, τελειοῦται.

» Ζυγὸς σὺ, Μάρκε, τῷ βάρει τῷ τῶν λίθων,
» Τὰς χεῖρας ὡς πλάστιγγας ἐκρεμῶν κάτω.

Οἱ ἅγιοι πέντε μάρτυρες οἱ ἐν Νικομηδείᾳ, ξίφει τελειοῦνται.

» Πίπτει συνάθλων πενταπύργιον μέγα,
» Σεισμῷ κλονηθὲν τῷ ξίφει τοῦ δημίου.

Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες οἱ Ῥωμαῖοι πυρὶ τελειοῦνται.

» Πῦρ πεντέπεντε, πεντεπέντε Γεννάδας,
» Καὶ πεντεπεντέπεντε, καὶ πέντε φλέγει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΝΟΥΗΛ, ΣΑΒΕΛ, καὶ ΙΣΜΑΗΛ.

» Σαβὲλ, Μανουὴλ, Ἰσμαὴλ, Πέρσαι γένος,
» Τὸ δ' ἄξίωμα, μάρτυρες διὰ ξίφους.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ κασιγνήτους τρεῖς τάμε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες κατήγοντο μὲν ἀπὸ τὴν Περσίαν, ἦσαν δὲ αὐτάδελφοι καὶ ἔζων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξγ' (363), ἀποσταλέντες δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Βαλάνον [1] ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ κάμωσι πρεσβείαν καὶ μεσιτείαν περὶ εἰρήνης, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ, καὶ βλέποντες τὸν παραβάτην, ὅτι ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα πέραν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ὅτι πολλοὶ ὑπετάσσοντο εἰς τὴν πλάνην του, ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον διὰ τὴν ἐκείνων ἀπώλειαν ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν εὐσεβεῖς, καὶ ἐλάτρευον τῷ Χριστῷ. Ὅθεν παρεκάλουν τὸν Κύριον νὰ διαφυλαφθῶσιν εἰς τὴν αὐτοῦ πίστιν, καὶ νὰ μὴ συγκοινωνήσωσι μὲ τὴν πλάνην των. Φανερωθέντες δὲ ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, ἐφέρθησαν εἰς τὸν Ἰουλιανὸν, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, ἐβάρησαν· ἔπειτα ἐπέρασαν περόνας εἰς τοὺς ἀστραγάλους των, καὶ κατέκαυσαν τὰς μασχάλας των μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Καὶ ταύτας μὲν τὰς τιμωρίας ἔκαμον καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κοινῶς, χωριστὰ δὲ εἰς τὸν ἅγιον Μανουὴλ ἔδωκε συμβουλὰς καὶ ὑποσχέσεις πολλῶν ἀγαθῶν ὁ μιαρὸς Ἰουλιανὸς, ἐὰν ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἅγιος δὲν ἐπείσθη, οὔτε ἠθέλησε νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἐκάρφωσεν τὴν κεφαλήν του καὶ τὴν ῥάχιν του μὲ καρφία. Ὕστερον ἐτείλιξαν αὐτὸν μὲ καλάμια, καὶ μὲ αὐτὰ τὸν ἔσφιγξαν· ἔπειτα μὲ ἄλλα ὀξέα καλάμια τὸν ἐκέντησαν· μετὰ ταῦτα δὲ ἐστάλη ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω ἀδελφούς του τὸν Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ εἰς τὸ τεῖχος τὸ εὑρισκόμενον πρὸς τὸ μέρος τῆς Θράκης τὸ λεγόμενον Κωνσταντῖνου, εἰς τόπον χρημνώδη, καὶ ἐκεῖ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ παραβάτης ἐπρόσταξε νὰ καύσωσι τὰ σώματα τῶν ἁγίων, εὐθὺς ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ ἐδέχθη αὐτά· πολλοὶ δὲ Ἕλληνες βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Μετὰ ταῦτα πολλοὶ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ ἀπεκαλύφθησαν ἐκ Θεοῦ ποῦ εὑρίσκονται τὰ σώματα τῶν ἁγίων, ὅθεν ἐνεταφίασαν αὐτὰ μὲ μῦρα καὶ θυμιάματα· ὁ δὲ παράνομος Ἰουλιανὸς ἀπελθὼν εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον, καὶ ἐπιστρέφων ἀπὸ αὐτὸν, ἐκτυπήθη μὲ πληγὴν θεϊκὴν καὶ οὐράνιον, καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τῶν τριῶν τούτων μαρτύρων εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτῶν ναὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον τοῦ προφήτου Ἠλία. [2]

---

[1] Ἢ κατ' ἄλλους Βαλτάνην. Σ. Ε.

[2] Ὁ κατὰ πλάτος Ἑλληνικὸς βίος τούτων σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ μὲν ἄλλοι ὀλίγοι καὶ τύραννοι.»

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΣΑΥΡΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΥ, ΦΙΛΗΚΟΣ, ΕΡΜΕΙΟΥ, καὶ ΠΕΡΕΓΡΙΝΟΥ.

* » Τμηθεὶς Ἴσαυρος σὺν συνάθλων πεντάδι,
» Σαύρας νοητῆς καρδίαν τέμνει μέσον.

† Ὁ ἅγιος οὗτος Ἴσαυρος ὁ τῶν μυστηρίων διάκονος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Βασίλειος καὶ Ἰννοκέντιος κατήγοντο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ, ἐν ἔτει σπδ' (284), ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα των, ὑπῆγον εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, (ἴσως τὴν ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ περιεχομένην, ἥτις κοινῶς Πόλλινα ὀνομάζεται) καὶ ἐκεῖ δι' ἀποκαλύψεως θείου ἀγγέλου, ἐμβάντες εἰς ἓν σπήλαιον, εὗρον τὸν Φίληκα καὶ Περεγρῖνον καὶ Ἑρμείαν, τοὺς ὄντας χριστιανοὺς, τοὺς ὁποίους ἐδίδαξεν ὁ ἅγιος Ἴσαυρος νὰ μὴ ἀγαπῶσι τὰ παρόντα πρόσκαιρα πράγματα. Ὅθεν τρεφόμενοι παρὰ τοῦ ἁγίου πνευματικῶς, ἔτρεφον καὶ αὐτοὶ τοῦτον σωματικῶς, φέροντες αὐτῷ τὰ πρὸς ζωάρκειαν· ἐβεβαίωσαν δὲ μὲ τὰ ἔργα τοὺς λόγους του, ἀποστραφέντες τὴν συνομιλίαν καὶ τὴν συναναστροφὴν τῶν συγγενῶν των, διότι ἦσαν Ἕλληνες. Τούτου χάριν διεβλήθησαν παρ' ἐκείνων εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς Ἀπολλωνίας, Τριπόντιον ὀνόματι, ὅστις πιάσας αὐτοὺς καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ τοὺς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀσίδιμοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ὁ δὲ ἅγιος Ἴσαυρος ὁμοῦ μὲ τὸν Ἰννοκέντιον παρεδόθησαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐπάρχου, ὀνόματι Ἀπολλωνίου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐτιμωρήθησαν μὲ φωτίαν καὶ νερὸν, καὶ ἐπειδὴ παραδόξως δὲν ἐβλάβησαν ἀπὸ αὐτά, εἵλκυσαν πολλοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρῶτοι ἦσαν ὁ Ῥοῦφος καὶ ὁ Ῥουφιανὸς οἱ αὐτάδελφοι, οἵτινες ἦσαν καὶ Συγκλητικοὶ τῆς πόλεως Ἀπολλωνίας. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἀπῆλθον νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΥΠΑΤΙΟΥ τοῦ ἐν Ῥοφινιαναῖς, ἢ Ῥουφιαναῖς.

* » Κεῖται θαλάσσης Ὑπάτιος πλησίον,
» Ὃς ὑπακούει σὺν Θεοῦ φίλοις ἄνω.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου, ἐν ἔτει τνέ (395), ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Φρυγίαν, καὶ παιδευόμενος ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἐδάρη ἀπὸ αὐτόν· ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαοκτὼ χρόνων ἔφυγεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Θράκην. Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν εἰς ἓν Κοινόβιον ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ἀπὸ τὰς ἀρετάς του κατέστη εἰς ὅλους αἰδέσιμος καὶ σεβάσμιος, διότι οἶνον ποτὲ δὲν ἔπιε, καὶ ὅτε μίαν φορὰν ἐπολεμήθη ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς πορνείας, διῆλθεν ὁλοκλήρους ὀκτὼ ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ ὁλοτελῶς. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ προεστὼς τοῦ μοναστηρίου, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἰδιοχείρως ἓν ποτήριον κρασίου καὶ ἓν ψωμίον, διὰ νὰ φάγῃ καὶ νὰ πίῃ μετὰ τὸ ἀπόδειπνον ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς· ταῦτα δὲ φαγὼν καὶ πιὼν, εὐθὺς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ τὸν διδάσκαλον καὶ ἡγούμενόν του. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἀρκετοὶ χρόνοι ὑπῆγεν εἰς μίαν πόλιν μὲ τὴν ἄδειαν καὶ βουλὴν τοῦ ἡγουμένου διὰ νὰ βοηθήσῃ ἕνα ἀδελφὸν, ὅστις ἔπεσεν εἰς πειρασμόν· ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, ἐβοήθησε καὶ τὸν σαρκικόν του πατέρα, καὶ τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν οἶκόν του. Αὐτὸς δὲ ἑνωθεὶς μὲ δύω ἀδελφοὺς καὶ περάσας εἰς τὴν Χαλκηδόνα, ὑπῆγεν εἰς τὸ τοῦ Ῥουφίνου μοναστήριον, τὸ ὁποῖον τότε ἦτο ἀκατοίκητον καὶ ἀκαλλώπιστον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἦτο ἄγριον καὶ φοβερόν. Οὗτος δηλαδὴ ὁ Ῥουφῖνος ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Χαλκηδόνα, ἔκτισε μοναστήριον ἔνδοξον, καὶ συναθροίσας εἰς αὐτὸ μοναχοὺς Αἰγυπτίους, ἐδούλευε τὸν Θεόν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ῥουφῖνος ἐτελεύτησε καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον, οἱ μοναχοὶ ἀνεχώρησαν, καὶ ὑπῆγεν ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅθεν ἔμεινε τὸ μοναστήριον τόσον ἔρημον, ὥστε ἐφύτρωσαν ἐντὸς αὐτοῦ ἀκάνθια καὶ τριβόλια, τὰ ὁποῖα ἔκαμον τὸ μοναστήριον ἀκαλλὲς καὶ ἄγριον· ἀλλὰ καὶ πονηρὰ δαιμόνια ἐμβῆκαν ἐκεῖ καὶ ἐκατοίκησαν, διὰ τοῦτο καὶ ἔκαμαν αὐτὸ εἰς ὅλους φοβερὸν καὶ ἄβατον.

Τοῦτο λοιπὸν τὸ μοναστήριον ἔρημον εὑρὼν ὁ ἅγιος Ὑπάτιος, τὰ μὲν δαιμόνια τὰ κατοικοῦντα εἰς αὐτὸ ἀπεδίωξε μὲ τὴν προσευχήν του, τὴν δὲ ἀμορφίαν καὶ ἐρημίαν τοῦ μοναστηρίου καθαρίσας μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ἀδελφοὺς, ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸ ἀρχαῖον κάλλος καὶ ὡραιότητα. Ὅθεν ἐκάθησεν εἰς αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὴν συνοδίαν του· καὶ ἄλλος μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἐδούλευε πανία ἀπὸ τρίχας, ἄλλος δὲ ἔπλεκε σπυρίδας, καὶ ἄλλος εἰργάζετο τὸν κῆπον. Μετά τινα δὲ καιρὸν ἐπέρασεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Θράκην, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ παλαιὸν μοναστήριόν του· ἀλλ' ἐλθόντες ἐκεῖ οἱ μοναχοὶ τοῦ ἐν Ῥουφινιαναῖς μοναστηρίου, ἐζήτησαν ἡγούμε-

Digitized by Google

νόν των τὸν Ὑπάτιον, καὶ οὕτως ἔλαβον αὐτόν. Ἔκτοτε λοιπὸν, ἐπειδὴ μετεχειρίσθη ὁ ἅγιος πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ἄσκησιν, τούτου χάριν πολλοὶ μιμηθέντες αὐτὸν, ὑπῆγον ἐκεῖ καὶ ἔγειναν μοναχοί· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγειναν τριάκοντα μοναχοὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἐπρόκοπτον εἰς τὴν ἀρετήν. Ὁ δὲ θεῖος Ὑπάτιος λαβὼν ἐκ Θεοῦ τὸ χάρισμα τῶν ἰαμάτων, ἐθεράπευε τυφλοὺς, χωλοὺς, ξηροὺς, ὑδρωπικοὺς, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας πολλὰς αἱμορροούσας ἰάτρευσε, καὶ τὰς ἀτέκνους καὶ στείρας τεκνογόνους ἐποίησε, καὶ τὰς μὴ ἐχούσας γάλα, γαλακτοτρόφους ἀπέδειξε, καὶ πολλοὺς δαιμονισμένους τῶν δαιμονίων ἠλευθέρωσε. Πολλάκις δὲ καὶ νερὸν, καὶ σῖτον, καὶ ἄλλα ὄσπρια, ἐν καιρῷ χρείας καὶ ἀνάγκης, διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος ἐπλήθυνε, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν ἐδίωξε, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους, καὶ ἀπὸ ζῶα ἄλογα. Ἡ τροφὴ δὲ τοῦ ἁγίου τούτου ἦτο ὄσπρια καὶ λάχανα καὶ ὀλίγον ψωμίον τὰ ὁποῖα ἔτρωγε κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν· ὅτε δὲ ἐγήρασεν ἔπινε καὶ ὀλίγον κρασίον. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀγδοήκοντα χρόνων, ἐλευκάνθησαν ὡς χιὼν τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του καὶ τῶν γενείων του· ὅθεν ὁ μακάριος ἦτο αἰδέσιμος καὶ σεβάσμιος, καὶ κατὰ τὴν πρᾶξιν, καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν. Ποιμάνας λοιπὸν τεσσαράκοντα χρόνους τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, καὶ τὴν ἱερωσύνην τιμήσας, καὶ ὀγδοήκοντα μαθητὰς ἀποθανόντας ἀποστείλας πρότερον εἰς τὸν Κύριον, ὕστερον καὶ αὐτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, ἵνα λάβῃ τὰς ἀντιμισθίας τῶν πόνων του.

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ΦΙΛΟΝΕΙΔΟΥΣ, *ἐπισκόπου τοῦ Κουρίου.*[1]

* » Ὁ Φιλονείδης θυσίαν τὸ πρὶν φέρων,
» Φέρει ἑαυτὸν σωφροσύνης θυσίαν.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει τ' (300), ἀποκλεισμένος ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ εἰς φυλακὴν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἁγίους Ἀριστοκλῆν, Δημητριανὸν, καὶ Ἀθανάσιον τὸν ἀναγνώστην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι οἱ μακάριοι ἐτελειώθησαν μὲ τὸ μαρτύριον,[2] μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξέδωκε δόγμα ὁ μιαρὸς Διοκλητιανὸς, ἵνα, οἱ ἄσωτοι καὶ ἀκόλαστοι Ἕλληνες βιάζωσι τοὺς χριστιανοὺς, εἰς τὸ νὰ μολύνωσιν αὐτοὺς μὲ τὴν φθορὰν τῶν σωμάτων αὐτῶν. Τοῦτο δὲ τὸ διαβολικὸν δόγμα μαθὼν ὁ ἅγιος Φιλονείδης, καὶ μὴ θέλων νὰ μολυνθῇ τὸ σῶμά του ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ἀνέβη εἰς ἕνα ὑψηλὸν τόπον, καὶ δέσας τὴν κεφαλήν του, καὶ τὸ πρόσωπόν του σκεπάσας μὲ τὸ ἔνδυμά του, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς προσευχήν. Ἀφ' οὗ δὲ προσευχήθη εἰς πολλὴν ὥραν, ἔρριψε τὸν ἑαυτόν του κάτω ὄρθιον· πρὸ τοῦ δὲ τὸ σῶμα νὰ καταβῇ κάτω, ἐν τῷ μεταξὺ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν περιεπάτουν δύω ἄνθρωποι πρὸ πολλοῦ ἀποστήματος τῆς πόλεως· εἰς τούτους λοιπὸν ἐφάνη ὁ ἅγιος οὗτος Φιλονείδης τρέχων γυμνὸς ἐμπροσθέν των, καὶ φορῶν μὲν στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν, ἀλειμμένος δὲ ὢν μὲ μῦρα εὐώδη, ὅστις κρατῶν κλάδον βαΐων εἰς τὰς χεῖράς του, ἔλεγεν· εὐχαριστῶ σοι, Χριστέ μου, ὅτι ἐν σοὶ νενίκηκα, διότι σὺ ἀπὸ τὴν ἐπίγειον θύραν, μὲ ἀνεβίβασες εἰς τὴν πύλην τῶν οὐρανῶν. Ὅτε δὲ οἱ περιπατοῦντες ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἔφθασαν πλησίον τῆς πόλεως ἔγεινεν ἄφαντος ἀπὸ αὐτοὺς ὁ ἅγιος· ὅθεν ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔπεσε τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἐγνώρισαν ὅτι αὐτὸ ἦτο ἐκείνου τοῦ ἰδίου, ὅστις ἐφάνη αὐτοῖς εἰς τὸν δρόμον. Μετὰ ταῦτα σηκώσαντες οἱ Ἕλληνες τὸ λείψανον, καὶ βαλόντες αὐτὸ εἰς ἕνα σάκκον, τὸ ἐβύθισαν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἡ θάλασσα παρευθὺς ἐταράχθη, καὶ τὸ ἔρριψεν ἔξω. Ὕστερον δὲ εὑρόντες τὸ τίμιον λείψανον τινὲς χριστιανοὶ ἐνεταφίασαν αὐτό. Σημείωσαι, ὅτι ὁ τότε ἐπίσκοπος, Ἀρίστων ὀνομαζόμενος, ἐπιάσθη μὲν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὕστερον δὲ ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς, δὲν ἠξεύρω μὲ ποῖον τρόπον, συνέγραψε τὸ μαρτύριον τοῦτο καὶ Συναξάριον τοῦ ἁγίου.

—

* *Ὁ δοιος* ΙΩΣΗΦ *ὁ ἀναχωρητὴς, ψάλλων τελειοῦται.*[1]

* » Θεῖος σὺ κύκνος, Ἰωσὴφ, ἐν τῷ τέλει,
» Θνήσκων μετ' ᾠδῆς, ὡς κύκνους θνήσκειν λόγος.

---

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἰωσὴφ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς ἐν σελ. 697. ὅτι ἦτο ἀνώτερος ἀπὸ πᾶσαν ἀνθρωπαρέσκειαν καὶ κενοδοξίαν. Ὑπῆγε δηλαδὴ, λέγει, μίαν φορὰν εἰς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς Εὐλόγιος, ὅστις ἔτρωγεν ἐπὶ δύω ἡμέρας μίαν φορὰν, πολλάκις δὲ καὶ μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα· ὑπῆγε δὲ ἐλπίζων, ὅτι θέλει εὕρῃ περισσοτέραν συλλειτουργίαν εἰς αὐτόν. Ὅτε

[2] Κούριον ἦτο πόλις τῆς Κύπρου κειμένη κατὰ τὴν μεσημβρινὴν, ἤτοι τὴν πρὸς νότον αὐτῆς πλευράν, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος.

[3] Οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ παρόντος Ἰουνίου.

Digitized by Google

» Ὁ ὅσιος ΠΙΩΡ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ψυχὴν Πίωρ, πίειραν ἀρεταῖς ἔχων,
» Πίων ἀπῆλθε, ψυχικοῦ λίπους γέμων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΕΟΝΤΙΟΥ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, Ὑπάτου καὶ Θεοδούλου.

» Ἄκμων τὸ σῶμα τοῦ Λεοντίου τάχα,
» Ἄκμων σιδηροῦς, πρὸς σφύρας τὰς αἰκίας.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ πληγῇσι Λεόντιος ἐκπνεῖ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐεσπασιανοῦ, ἐν ἔτει ὁ (70), καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἀνδρίαν καὶ ῥώμην φυσικὴν, ἡ ὁποία ηὐξήνθη ὁμοῦ μὲ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, συνηριθμήθη εἰς τὰ στρατιωτικὰ τάγματα. Φανεὶς δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἀνδρεῖος καὶ πολλὰς νίκας κατορθώσας, πρὸς τούτοις δὲ φημισθεὶς ὅτι εἶχε σύνεσιν καὶ λογισμὸν φρόνιμον, διὰ ταῦτα ὅλα ἐτιμήθη μὲ τὴν στολὴν τῆς στρατηγικῆς ἀξίας, καὶ μὲ τὰ ἄλλα σημεῖα αὐτῆς· ἔγεινε, δηλαδὴ ἀρχιστράτηγος. Οὗτος λοιπὸν εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ Τρίπολιν, ἔδιδεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὰ βασιλικὰ σιτηρέσια, καὶ γνησίως καὶ καθαρῶς ἐλάτρευε τὸν Χριστόν. Μαθὼν δὲ περὶ αὐτοῦ Ἀδριανὸς ὁ ἡγεμὼν τῆς Φοινίκης, ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἅγιον Ὕπατον τὸν τριβοῦνον, [2] ὁμοῦ μὲ ἄλλους δύω

Ἰωσὴφ δεχθεὶς αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, ἐπρόσταξε τὸν μαθητήν του καὶ ἡτοίμασε κάποιαν παρηγορίαν φαγητοῦ· ὅτε δὲ ἐκάθισαν νὰ φάγωσιν, εἶπον οἱ μαθηταὶ τοῦ Εὐλογίου, ὁ ἱερεὺς δὲν τρώγει ἄλλο τι εἰ μὴ ψωμίον καὶ ἅλας. Ὁ δὲ Ἀββᾶς Ἰωσὴφ σιωπῶν, ἔτρωγεν· ἔμεινε δὲ ὁ Εὐλόγιος ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καὶ δὲν ἤκουσε νὰ ψάλῃ ἢ νὰ προσευχηθῇ ὁ Ἰωσὴφ, ἢ κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, (διότι κρυπτὴ καὶ νοερὰ ἦτον ἡ ἐργασία καὶ ἡ προσευχή των) ὅθεν ἀνεχώρησεν ὁ Εὐλόγιος μὲ τοὺς μαθητάς του, χωρὶς νὰ ὠφεληθῇ.

Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινε σκότος κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, πλανηθέντες εἰς τὸν δρόμον, ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸν ὅσιον Ἰωσήφ· πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη κτυπήσωσι τὴν θύραν, ἤκουσαν ἔξωθεν ψάλλοντα τὸν Ἰωσὴφ μὲ τοὺς μαθητάς του. Εὐθὺς λοιπὸν ἀμέσως ἅμα ἐκτύπησε τὴν θύραν, ἤκουσεν ὁ Ἰωσὴφ, καὶ παρευθὺς ἔπαυσε τὴν ψαλμῳδίαν. Διψήσαντος δὲ τοῦ Εὐλογίου ἀπὸ τὸ καῦμα, ἔδωκεν αὐτῷ εἷς μαθητὴς τοῦ Ἰωσὴφ νερὸν, μεμιγμένον μὲ νερὸν τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο τόσον πικρὸν, ὥστε ὁ Εὐλόγιος δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸ πίῃ. Τότε ἐπροσπεσεν εἰς τὸν γέροντα Ἰωσὴφ, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν, λέγων· διὰ τί, ὦ Ἀββᾶ, ὅτε μὲν ἤμεθα μαζί σας δὲν ἐψάλλετε, ἀφ' οὗ δὲ ἐρχόμεθα ἡμεῖς, τότε ἐψάλλετε; καὶ διὰ τί τότε μὲν ἔμπροσθέν μας ἐπίνετε κρασίον, τώρα δὲ ἔπιον τὸ νερόν σας, καὶ εἶναι ἁλμυρὸν καὶ ἄποτον;

Εἰς ταῦτα ὁ Ἰωσὴφ ἀπεκρίθη· ἐκεῖνο μὲν τὸ ὀλίγον κρασί, τὸ ἐπίομεν διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἀντάμωσίν σου, τοῦτο δὲ τὸ νερὸν εἶναι συνειθισμένον τὸ ὁποῖον πίνουσιν οἱ ἀδελφοὶ πάντοτε. Ὁμοίως ἀπεκρίθη καὶ διὰ τὴν ψαλμῳδίαν, ὅτι κατ' οἰκονομίαν τὴν ἔκρυψαν, διὰ νὰ μὴ φανῶσιν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι. Ὅθεν μὲ τὰ λόγια ταῦτα ἔκοψεν ἀπὸ τὸν Εὐλόγιον ὅλα τὰ ἀνθρώπινα, καὶ τὸν κατέπεισε νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὄχι ἐν ἀνθρωπαρεσκείᾳ. Ὁ δὲ Εὐλόγιος μεγάλως ὠφεληθείς, εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ· « Οὕτως ἡ ἐργασία σας, ἐν ἀληθείᾳ ἐστίν. » Ἔλεγον δὲ περὶ τῶν, τότε Σκητιωτῶν, ὅτι ἐὰν ἐγνώριζέ τις τὴν ἀρετήν των, δὲν εἶχον πλέον αὐτὴν ὡς ἀρετὴν, ἀλλ' ὡς ἁμαρτίαν·

† Τὸν βίον τούτου τοῦ ὁσίου Πίωρ ὅρα εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, ὅπου θέλεις εὕρῃ, ὅτι οὗτος εἶχεν ἀδελφὴν κατὰ σάρκα, ἡ ὁποία ἠθέλησεν ἐπιπόνως νὰ τὸν ἰδῇ. Ὅθεν διὰ μεσιτείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ τῶν πατέρων τῆς Σκήτεως, παρεκινήθη ὁ ὅσιος, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀδελφήν του. σταθεὶς δὲ ἔξω τῆς οἰκίας της, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σου ὁ Πίωρ, λοιπὸν ἰδέ με, ὅσον θέλεις. Παρακληθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν ἀδελφήν του νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν οἰκίαν του δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' εὐχηθεὶς αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἵστατο, ἀνεχώρησεν. Ἦτο δὲ ὁ Πίωρ οὗτος Αἰγύπτιος, καὶ ὅτε ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀπετάξατο τῷ κόσμῳ καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ πατρός του, ἀφοῦ λόγον καὶ ὑπόσχεσιν εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἰδῇ πλέον κἀνένα συγγενῆ του.

Περὶ τοῦ Πίωρ τούτου γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ἔγεινε μίαν φορὰν σύναξις εἰς τὴν σκῆτιν, διὰ νὰ κρίνωσιν οἱ πατέρες ἕνα ἀδελφὸν, ὅστις ἔσφαλε. Λαλούντων δὲ τῶν ἄλλων πατέρων περὶ τοῦ σφαλέντος ἀδελφοῦ, ὁ Πίωρ οὗτος ἐκβῆκεν ἔξω, καὶ λαβὼν σακκίον γεμάτον ἄμμου, τὸ ἔβαλεν ὀπίσω εἰς τὰς πλάτας του· ἔπειτα ἔβαλεν εἰς μίαν σπυρίδα ὀλίγην ἄμμον ἀπὸ ἐκείνην, καὶ τὴν ἐκρέμασεν ἔμπροσθέν του· Ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς πατέρας, τί σημαίνει τοῦτο; ἀπεκρίθη· Τὸ σακκίον τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν πολλὴν ἄμμον, εἶναι αἱ ἰδικαί μου ἁμαρτίαι, τὰς ὁποίας ἔχω ὀπίσω μου, καὶ δὲν τὰς βλέπω διὰ νὰ κλαίω δι' αὐτάς· ἡ δὲ ὀλίγη ἄμμος, ἥτις κρέμαται ἔμπροσθέν του μὲ τὴν σπυρίδα, εἶναι αἱ ὀλίγαι ἁμαρτίαι τοῦ ἀδελφοῦ, τὰς ὁποίας ἔχω ἔμπροσθέν μου τὸν κατακρίνω· πλὴν δὲν ἔπρεπε νὰ κάμνω οὕτως, ἀλλὰ ἔπρεπεν ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ἰδικά μου σφάλματα νὰ ἔχω ἔμπροσθέν μου, καὶ νὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν διὰ νὰ μοὶ τὰ συγχωρήσῃ. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ πατέρες, ἐσηκώθησαν καὶ ἀνεχώρησαν, λέγοντες τὸν λόγον τοῦτον· « Οὕτως αὕτη εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς σωτηρίας. »

[1] Ὕπατος ὀνομάζεται οὗτος παρὰ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ καὶ παρὰ τῷ Χρηστοήρῳ Πατρικῷ ἐν τῷ διατέχῳ ἰαμβικῷ. Παρὰ δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Ὑπάτιος γράφεται.

[2] Τριβοῦνος, λέξις λατινικὴ σημαίνει δὲ τὸν ἄρχοντα καὶ ἰδίως ἐνταῦθα τὸν δεκάτην. Ἐκ Β.

Digitized by Google

στρατιώτας, εἷς ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάζετο Θεόδουλος. Ὁ δὲ Ὕπατος ἐλθὼν εἰς τὸν ἅγιον, ἐκρατήθη ἀπὸ μίαν θέρμην ὑπερβολικὴν, καὶ ἤκουσε μίαν φωνὴν, ἡ ὁποία ἦλθεν ἄνωθεν· ἐφάνη δὲ καὶ ἄγγελος Κυρίου εἰς αὐτὸν λέγων, ὅτι ἂν θέλῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπικαλεσθῇ τρεῖς φορὰς τὸν Θεὸν τοῦ Λεοντίου· τὴν φωνὴν δὲ αὐτὴν ἤκουσε καὶ ὁ Θεόδουλος.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ Ὕπατος ἔκαμεν ὅ,τι προσετάχθη ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου, ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν θέρμην· ἀνταμώσας δὲ τὸν ἅγιον καὶ μὴ ἠξεύρων, ὅτι ἦτο αὐτὸς ὁ παρ' αὐτοῦ ζητούμενος, ἐφιλοξενήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον. Ὕστερον δὲ ἐπιζητῶν τὸν ἅγιον Λεόντιον, ὠνόμαζεν αὐτὸν κατὰ προσποίησιν φίλον ἰδικόν του καὶ τῶν θεῶν· ὁ δὲ ἅγιος ἐφανέρωσε μὲν ἑαυτὸν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ παρ' αὐτοῦ ζητούμενος Λεόντιος, ἔλεγε δὲ ὅτι τοὺς ὀνομαζομένους θεοὺς μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες ὁ Ὕπατος καὶ ὁ Θεόδουλος προσέπεσον εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου καὶ ἐζήτουν νὰ λάβωσι δι' αὐτοῦ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἕνωσιν καὶ οἰκείωσιν. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν· ὅθεν ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν σύννεφον μὲ νερὸν, τὸ ὁποῖον ἐβάπτισεν αὐτοὺς καὶ ἐφώτισεν· ἐνέδυσε δὲ αὐτοὺς καὶ λευκὰ ἐνδύματα. Ταῦτα δὲ βλέποντες οἱ Ἕλληνες, ἐταράχθησαν, καὶ τὰ ἐμήνυσαν ὅλα εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀδριανὸν, ὁ ὁποῖος παρέστησε καὶ τοὺς τρεῖς ἁγίους ἔμπροσθέν του, καὶ τοὺς παρεκίνει νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Μὴ δυνηθεὶς ὅμως νὰ τοὺς καταπείσῃ, ἐπρόσταξε, τὸν μὲν ἅγιον Ὕπατον νὰ χρεμάσωσι καὶ νὰ ξεσχίζωσιν αὐτὸν, τὸν δὲ ἅγιον Θεόδουλον νὰ δέρωσι μὲ ξυλίνας σπάθας. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα ἔγειναν, ἀπεκεφάλισαν καὶ τοὺς δύω, καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Τὸν δὲ ἅγιον Λεόντιον πρῶτον ἔδειραν μὲ βάκλα· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο εἰς παρακινήσεις καὶ κολακείας τοῦ ἡγεμόνος, ἀλλὰ ἐνέπαιζεν αὐτὸν, τὸν ἔδειραν πάλιν δυνατὰ, καὶ χρεμάσαντες τὸν ἐξέσχισαν. Εἶτα ἐχρέμασαν πέτραν βαρεῖαν καὶ μεγάλην ἀπὸ τὸν λαιμόν του, καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὸν τὸν ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν· ὕστερον δὲ ἐξαπλώσαντες αὐτὸν κατὰ γῆς, τὸν ἐτάνυσαν ἀπὸ τέσσαρας πάλους, καὶ τὸν ἔδειραν· δερόμενος δὲ ὁ μακάριος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ πέραν εἰς τὸ Καμαρίδιον, καὶ εἰς τὸν εὐκτήριον ναὸν τοῦ ἁγίου, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὴν πύλην τῆς Πηγῆς.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες ΥΠΑΤΟΣ καὶ ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ, οἱ συμμαρτυρήσαντες τῷ ἁγίῳ Λεοντίῳ, ξίφει τελειοῦνται.

* » Ἐλευθερόφρων Θεόδουλος πρὸς ξίφος,
» Τοιοῦτον ὄντα καὶ τὸν Ὕπατον βλέπει.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΙΘΕΡΙΟΥ.

† » Πολλῶν βασάνων, Αἰθέριε, λαμβάνεις
Τὰς ἀνταμοιβὰς ἐν πλάτει τοῦ αἰθέρος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει τ΄ (300), διαβληθεὶς δὲ ὅτι εἶναι Χριστιανὸς, ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος Ἐλευσίου, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἐτανύσθη καὶ ἐκάη μὲ ἀνημμένας λαμπάδας· εἶτα ἔκαυσαν τὰς μασχάλας, τὴν ῥάχιν, καὶ τὸ στῆθός του μὲ σιδηρᾶ καὶ πυρωμένα τριβόλια. Μετὰ ταῦτα ἔβαλον ὀγκίνον εἰς τὴν μύτην του, καὶ ἐξήπλωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τάπητα σιδηροῦν καὶ πυρωμένον· ἀλλ' ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω τιμωρίας ὑπὸ θείου Ἀγγέλου. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* *Ὁ ὅσιος ΕΡΑΣΜΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Θνήσκων Ἔρασμος, ἡδέως ἔχω λέγει,
» Ἐράσμιον γὰρ ἔστι μοι τὸ τεθνάναι.

* *Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐκ Κύπρου, τοὺς πόδας καυθέντες, τελειοῦνται.*

* » Καῦσιν ποδῶν στέξαντες εἰς ὥραν μίαν,
» Αἰωνίως χαίρουσι μάρτυρες δύω.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΙΟΥ τοῦ ποιμένος, τοῦ κειμένου πέραν τοῦ Ἄστεως.*

† » Ποιμὴν ὑπάρχων νῦν παρέστης ποιμένι,
» Τῷ Ποιμενάρχῃ, ὦ Λεόντι εὐθύφρον,

* *Ὁ ὅσιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ Κοινοβιακῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου ἀσκήσας ἐν ἔτει σλ΄ (230), καὶ τῆς μονῆς μὴ ἐξελθὼν ἐν χρόνοις ἑξήκοντα, ὁ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιωμένος, καὶ μυροβλύτης γενόμενος μετὰ θάνατον, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Τὸ μῦρα βλύζειν, ὦ Λεόντι' ἐκ τάφου,
» Καθαρότητος σῆμά ἐστι σῆς ἄκρας.

[1] Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων.

Digitized by Google

* Ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ ἐν τῷ Φόρῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΙΟΥΔΑ.

* » Κλῆσις τριπλῆ σοι καὶ τριπλοῦν, μάκαρ, πάθος,
» Ἄρσις δέσις τε καὶ τρίτον τόξου τάσις.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ βελέεσσιν Ἰούδας θνήσκει.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, καὶ ἐν μὲν τῷ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίῳ (Κεφ. ς'. 16.) ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς Πράξεσι (Κεφ. ά. 13.) ὀνομάζεται Ἰούδας Ἰακώβου· ἤτοι ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου· ἐν δὲ τῷ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίῳ ὀνομάζεται Θαδδαῖος καὶ Λεναῖος, (Κεφ. ί. 3.) [1] ὁ ὁποῖος ἔγραψε καὶ τὴν Καθολικὴν ἐπιστολὴν, τὴν φωτιστικὴν ἐκείνην καὶ δογματικὴν εἰς πάντας τοὺς πιστεύσαντας χριστιανούς. Ἦτο δὲ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς νομιζόμενος τοῦ Κυρίου, καθὼς υἱὸς τοῦ Μνήστορος Ἰωσὴφ, κατὰ τὸν θεῖον Ἐπιφάνιον, (Αἱρέσ. οή.) καὶ ὑπηρέτης τοῦ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ὑπὲρ λόγον ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Οὗτος λοιπὸν πεμφθεὶς εἰς τὸν κόσμον παρ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ μυσταγωγὸς, καὶ ὡς ἄνθραξ πυρωθεὶς ταῖς αὐτοῦ λαμπρότησι, πᾶσαν πλάνην κατέφλεξε καὶ τοὺς ἐσκοτισμένους ἐφώτισε· διότι αὐτὸς ἔλκων τὸν ζυγὸν τοῦ Σωτῆρος καὶ τὴν αὔλακα τέμνων, καὶ σπείρων τὸν σπόρον τῆς εὐσεβείας εἰς τὴν οἰκουμένην, πολὺν ἔφερε τὸν καρπὸν, καὶ πολλοὺς τῇ ἀληθινῇ πίστει στηρίξας, ἔπεισε νὰ ἐμπαίζωσι καὶ νὰ περιγελῶσι τὰ τῶν Ἑλλήνων εἴδωλα. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ λατρεύοντες τοὺς ψευδωνύμους Θεοὺς δὲν ἐδύναντο νὰ ἰατρεύσωσι τὰς ἀνιάτους ἀσθενείας, κατέφευγον εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ἀπόστολον, καὶ οὕτως ἐλάμβανον διπλῆν τὴν ἰατρίαν· δηλαδὴ σώματος καὶ ψυχῆς, διότι ἡ ἰατρία τῶν τοῦ σώματος ἀσθενειῶν ὁδηγὰς ἐγίνετο εἰς τοὺς ἀπίστους πρὸς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος Ἰούδας εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ εἰς τὰ ἐκεῖσε πλησιόχωρα μέρη, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐφώτισε τὰ ἐν αὐτῇ εὑρισκόμενα Ἔθνη· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν Ἔδεσσαν, καὶ πρὸς τὸν Τοπάρχην Αὔγαρον, τὸν ὁποῖον ἐθεράπευσεν ἀπὸ λέπραν, (ἐὰν οὗτος δηλαδὴ ὑποτεθῇ, ὅτι εἶναι ὁ Θαδδαῖος.) Ὕστερον δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Ἀραρὰ, καὶ ἐκεῖ κρεμασθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ μὲ βέλη κτυπηθεὶς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΖΩΣΙΜΟΥ.

* » Ψυχὴν ὑπὲρ σοῦ Ζώσιμος θεὶς φιλτάτην,
» Ξίφει θανὼν ζῇ ψυχικὴν ζωὴν, Λόγε.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο στρατιώτης κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν Τραϊανοῦ, ἡγεμόνος δὲ τῆς ἐν Πισσιδείᾳ Ἀντιοχείας Δομετιανοῦ, ἐν ἔτει γή' (98), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀπολλωνιάδα τὴν ἐν Σωζοπόλει εὑρισκομένην. Ῥίψας δὲ τὰ ὅπλα, κατέφυγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν

---

[1] Ἄλλοι δὲ θέλουσιν ὅτι Θαδδαῖος καὶ Λεναῖος εἶναι ὁ ἐξ Ἐδέσσης ἀπόστολος, διαφορετικὸς ὢν ἀπὸ τὸν Ἰούδαν τοῦτον. Ὅστις Θαδδαῖος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὅρα ἐκεῖ. Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον Ἰούδαν τὸν καὶ Θαδδαῖον ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν μακάριος Ἰακὼβ ἐκεῖνος. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ βασιλεὺς Δομετιανὸς, ἐζήτησε νὰ εὕρῃ ὅσους ἔμειναν ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ διὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ, ἵνα μὴ μείνῃ πλέον καμμία ἐλπὶς περὶ τοῦ Μεσσίου. Ὅθεν εὑρὼν τοὺς ἐκγόνους τοῦ Ἰούδα τούτου, καὶ ἐρωτήσας περὶ αὐτῶν, ἔμαθεν ὅτι ἦσαν πτωχοὶ, γεωργοὶ, καὶ ἐργατικοὶ ἄνθρωποι. Εἶδε δὲ καὶ τὴν σκληρότητα τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ σῶμά των, καὶ τοὺς ῥόζους καὶ τὰ τυλώματα, ἅτινα εἶχον ἐκ τῆς ἐργατικῆς αἱ χεῖρές των. Ἐρωτήσας δὲ αὐτοὺς ποῦ εὑρίσκεται ἡ τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία; ἤκουσε παρ' αὐτῶν, ὅτι ἡ τοῦ Χριστοῦ βασιλεία δὲν εἶναι ἐπίγειος, ἀλλ' οὐράνιος. Ὅθεν καταφρονήσας αὐτοὺς, τοὺς ἀφῆκε, μὴ ἔχων πλέον καμμίαν ὑποψίαν· ἔπαυσε δὲ κατὰ τὸ παρὸν τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸν, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος βιβλ. γ'. κεφ. ιθ'. καὶ κ'. τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας, ἐκ τῶν τοῦ Ἡγησίππου ἐρανισάμενος. Λέγει δὲ Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος βιβλ. α'. κεφ. λγ'. τῆς Ἐκκλησ. ἱστορ. ὅτι ὁ Ἰούδας οὗτος ἔλαβε γυναῖκα Μαρίαν ὀνόματι, καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἐποίησε τέκνα. Ὅθεν ἐκ τούτου κατάγονται οἱ καλούμενοι Δεσπόσυνοι· ἤτοι οἱ συγγενεῖς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καθὼς λέγει ὁ Ἀφρικανὸς Ἐπιστολ. πρὸς Ἀριστείδην. (ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.) Περὶ δὲ τῶν Δεσποσύνων γράφει οὕτως ὁ Χρυσορρήμων « Μέχρι πολλοῦ οἱ συγγενεῖς τοῦ Χριστοῦ ἐθαυμάζοντο πανταχοῦ, οἳ καὶ Δεσπόσυνοι ἐλέγοντο· ἀλλ' ὅμως αὐτῶν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἴσμεν. » (Ὁμιλ. κα'. εἰς τὸν Ἰωάν. ὅρα καὶ τὸν Δοσίθεον σελ. 13 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

Digitized by Google

τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὅθεν ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησεν ἑαυτὸν ὅτι εἶναι χριστιανός, ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἐξέσχισαν· μετὰ ταῦτα τὸν ἐτάνυσαν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἔδειραν αὐτόν· ἔπειτα τὸν ἤπλωσαν ἐπάνω εἰς κράββατον σιδηροῦν πεπυρακτωμένον. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φωτία μετεβλήθη εἰς δρόσον, πολλοὶ Ἕλληνες παρόντες ἐκεῖ, κατεπλάγησαν διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὕστερον ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου ὑποδήματα, καὶ δέσαντες αὐτὸν εἰς πωλάρια, τὸν ἐβίαζον νὰ τρέχῃ κατόπιν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὅστις μετέβαινεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Κανανιτῶν. Ὅθεν ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ὄχι μόνον ἔτρεχεν, ἀλλὰ καὶ ἔμενε τρεῖς ἡμέρας νηστικός· κατὰ πρόνοιαν ὅμως Θεοῦ ἐφάνησαν εἰς τὸν ἅγιον δύω παιδία, καὶ τὸ μὲν ἓν ἔδωκεν ἄρτον εἰς αὐτὸν, τὸ δὲ ἄλλο τῷ ἔφερε νερὸν εἰς ἀγγεῖον, τὰ ὁποῖα λαβὼν ὁ μάρτυς, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε. Μετὰ ταῦτα ἐφέρθη πάλιν εἰς ἐξέτασιν, καὶ πάλιν κρεμασθεὶς, ἐξεσχίσθη· τελευταῖον δὲ ἀποκεφαλισθεὶς, ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΗΝΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ζήνων τί κοινὸν σοί τε καὶ θνητῷ βίῳ;
» Πρὸς Ἀγγέλους ἄπελθε τοὺς ὑπὲρ βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀπετάξατο τὸν κόσμον καὶ ἔγεινε μαθητὴς τοῦ μεγάλου γέροντος Σιλουανοῦ. Διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικήν του ὑπακοὴν, καὶ ἄκραν ἄσκησιν καὶ ἀκτημοσύνην ἔγεινε θαυματουργὸς καὶ σημειοφόρος, πολλὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διώξας. Ὅθεν διανύσας τὴν ζωήν του μὲ ἀγῶνας εἰς διάστημα χρόνων ἑξήκοντα δύω, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΙΣΙΟΥ τοῦ μεγάλου.* [1]

† » Ἐγώ σε, Παΐσιε, Ἄγγελον λέγω,
» Φύσει μὲν οὐχί, ἀλλὰ τῷ ξένῳ βίῳ.

[1] Τὸν θαυμάσιον τούτου βίον, ὃν συνέγραψεν ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Κολοβὸς, ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον συνέγραψεν ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ προδρομίτης, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταύτην. Τινὲς, ὡς ἤκουσα, σκανδαλίζονται διὰ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γράφεται ἐν τῷ βίῳ τοῦ μεγάλου τούτου Παΐσιου· ὅτι δηλαδὴ ὁ ἅγιος ἔνιψε τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἔπρεπε νὰ συμπεράνωσιν ἐκ τοῦ μείζονος τὸ ἔλαττον, καὶ οὕτω νὰ ἡσυχάσωσι τὸ σκάνδαλον τοῦ λογισμοῦ των, διότι ἂν ὁ Ἀβραὰμ ἔνιψε τοὺς πόδας τῶν φανέντων αὐτῷ τριῶν Ἀγγέλων, οἵτινες, κατὰ πάντας τοὺς πατέρας σχεδὸν ἦσαν αἱ τρεῖς ὑποστάσεις τῆς ἁγίας Τριάδος, φησὶ γὰρ ἡ Γραφή· «Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν». (Γένεσ. ιη'. 4.) ἂν, λέγω τούτων ἔνιψε τοὺς πόδας, πάντῃ ἀΰλων καὶ ἀσωμάτων ὄντων, καὶ τοῦτο μέγιστον ὄν, πιστεύομεν, καὶ τὸ ἔλαττον, ὅτι δηλαδὴ ἔνιψεν ὁ μέγας Παΐσιος τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου σάρκα φοροῦντος· εἰ δὲ καὶ ἀπορεῖ τις, πῶς τοῦτο ἐγένετο, ἀποκρινόμεθα, καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ Παϊσίου. Εἰς πίστωσιν τούτου ἂς ἔχωσι παράδειγμα καὶ ἐκεῖνο ὅπερ λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ὅστις διηγεῖται, ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία (ἤτις, ὡς λέγουσι πολλοὶ, ἦτον ἡ Θεοτόκος) προσελθοῦσαι, ἐκράτησαν τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου. (κη'. 9.) καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἦτο τότε ἀφθαρτισμένον, ὡς μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ὄν.

* » Ἀσύγκριτον σφαγέντα Κυρίου πόθῳ·
» Ἀσύγκριτα στέφουσιν ἀξίως στέφη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΕΘΟΔΙΟΥ, Ἐπισκόπου Πατάρων.

» Μέθοδον Μεθόδιος βίου πρὸς βίον.
» Μεθεὶς ὁδεύει, οὗ μέθοδος οὐ πέλει.
» Εἰκάδι ἀρχιθύτην Μεθόδιον ἄορ κατέπεφνεν.

Οὗτος ὁ μακάριος παιδιόθεν ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν Θεὸν, ἔγεινε σκεῦος τίμιον καὶ δοχεῖον τοῦ παναγίου πνεύματος· διὸ καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην μὲ θείαν ψῆφον λαβὼν, καλῶς καὶ θεοφιλῶς ἐποίμανε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον, καὶ μὲ τοὺς λαμπροὺς καὶ γλυκεῖς του λόγους ἐφώτισε καὶ ἐγλύκανε τὰ τῶν ὀρθοδόξων πληρώματα. Βλέπων δὲ τὴν κακοδοξίαν καὶ ἀπάτην τῶν τοῦ Ὠριγένους ὀπαδῶν, οἱ ὁποῖοι τότε εὑρίσκοντο [1], ὡς ἄριστος ποιμὴν κατέφλεξεν αὐτὴν μὲ τὸ θεῖον πῦρ τῆς διδασκαλίας του,

[1] Ἐκ τούτου τοῦ λόγου δύναταί νὰ συμπεράνῃ τις, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἤκμαζεν ἐν ἔτει φν' (951), διότι τότε ἐπεκράτουν οἱ Ὠριγενισταί. Διὸ καὶ ἐν ἔτει φνγ' (953), ἀνεθεμάτισεν αὐτοὺς ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πέμπτη Σύνοδος.

Digitized by Google

ὀλιγοστεύσας τὸ σχάτος αὐτῆς μὲ τὴν θείαν χάριν, καὶ μὲ τὴν σοφίαν του. Ὅθεν καὶ ἡ τῶν λόγων αὐτοῦ ἀστραπὴ, καὶ ἡ τῆς γνώσεως σάλπιγξ ἐξῆλθεν εἰς ὅλην τὴν γῆν· διὰ τοῦτο ὁ μισόκαλος ἐχθρὸς μὴ ὑποφέρων τὴν ἀντίστασιν καὶ παρρησίαν τοῦ θείου τούτου πατρὸς ὤπλισε τοὺς ὑπηρέτας του, διὰ νὰ θανατώσωσι τὸν ἅγιον. Ὅθεν μαρτυρικῶς ἀποκεφαλισθεὶς παρ' αὐτῶν ὁ μακάριος καὶ θανατωθεὶς αὐτὸς ὅστις πρὸ τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ θανάτου ἦτο ἐνδεδυμένος νέκρωσιν ζωηφόρον, ἀπῆλθε πρὸς τὴν μακαρίαν καὶ ἀτελεύτητον ζωὴν, πρότερον μὲν θυσιάζων καὶ ἱερουργῶν τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ, ὕστερον δὲ αὐτὸς θυσιασθεὶς καὶ θυσία ζῶσα εἰς τὸν Θεὸν προσφερθείς· ὅθεν καὶ μὲ διπλοῦς στεφάνους κατεκοσμήθη ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας πρόμαχος. Ἐπειδὴ ἐκτὸς τούτου ἦτο ἱεράρχης ἔλαβε καὶ τέλος μαρτυρικὸν, καὶ ἐπορφύρωσε τὴν ἱεραρχικὴν στολὴν μὲ ἀθλητικὰ αἵματα. Οὗτος ὁ θεῖος καὶ τοῦ Θεοῦ ἀληθὴς ἱερεύς τε καὶ μάρτυς, ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς συγγράμματα, τὰ ὁποῖα εἶναι γεννήματα τῆς αὐτοῦ φιλοπονίας, καὶ περιέχουσι πᾶσαν γνῶσιν καὶ ὠφέλειαν [1]. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ μέλλοντα πράγματα φανερῶς καὶ καθαρῶς ὁ ἅγιος οὗτος προεῖπεν· ἤγουν διὰ τὰς μετὰ ταῦτα ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς τῶν βασιλείων, διὰ τὰς καταδρομὰς καὶ πολέμους τῶν Ἐθνῶν, διὰ τὰς ἐρημώσεις καὶ ἀφανισμοὺς πολλῶν τόπων καὶ πόλεων, διὰ τοὺς ὀρθοδόξους καὶ αἱρετικοὺς βασιλεῖς, καὶ περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τῆς βασιλείας του, καὶ διὰ τὸν ἀφανισμὸν καὶ πανωλεθρίαν πάσης σαρκὸς ἀνθρωπίνης.

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ κατάθεσις τῶν λειψάνων καὶ περιβολαίων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Λουκᾶ, Ἀνδρέου καὶ Θωμᾶ τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου καὶ τοῦ μάρτυρος Λαζάρου* [2], *ἅτινα κατετέθησαν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων.*

* *Οἱ ἐν ἐρήμῳ δύο ἅγιοι* ΑΣΚΗΤΑΙ, *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Ἀνιπτόσαρκοι καὶ χαμαιεῦναι δύω,
» Ψυχὰς πλύναντες, ὕψος ᾤκησαν πόλου.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν* ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ *ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.*

† » Κάλλη παρελθὼν φθαρτὰ, Κάλλις' εὐθύφρον,
» Κάλλη βλέπεις νῦν, ἃ φθαρῆναι οὐκ ἔνι [1].

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', *μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ *τοῦ ἐν Κιλικίᾳ.*

» Φέρων τι χρῆμα σάκκος ἄξιον πόλου,
» Ἰουλιανὸν βάλλεται πόντου μέσον.
» Σάκκῳ Ἰουλιανὸς βυθὸν εἰ σέδυ εἰκάδι πρώτῃ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀνάζαρβον, ἢ-

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Μεθόδιος βιβλίον συνέγραψεν ὀνομαζόμενον, Συμπόσιον παρθένων, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται χειρόγραφον ἐν τῇ κατὰ Βενετίαν βιβλιοθήκῃ τοῦ ἁγίου Μάρκου, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ τοῦτο ἰδόντες καὶ ἀναγνώσαντες. Ἐξεδόθη δὲ ἐν Ῥώμῃ τῷ 1656, εἰς 8ον καὶ τῷ 1657· ἐν Παρισίοις εἰς φυλ.

[2] Ὁ ἅγιος οὗτος μάρτυς Λάζαρος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕνατην Μαρτίου.

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Κάλλιστος πρότερον ἐνασκούμενος ἐν τῇ κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω σκήτει τοῦ Μαγουλᾶ· ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀσκητικὴν παλαίστραν ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ, καὶ Ἰωάννου Παλαιολόγου, ἐν ἔτει ατν' (1350)· μετὰ τὸν Πατριάρχην Ἰσίδωρον. Οὗτος ἦτο ἐν ἀρεταῖς διαβεβοημένος, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Καντακουζηνὸς βιβλ. δ'. κεφάλ. γ'. Πατριαρχεύσας δὲ χρόνους δύω, παρεχώρησε τὸν θρόνον εἰς τοὺς βουλομένους, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Μάμαντος τὴν ἰδικήν του, ἐκεῖ ἡσύχασε κατὰ τὸν αὐτὸν Καντακουζηνὸν. καὶ ἔγειτεν ἀντ' αὐτοῦ Πατριάρχης Φιλόθεος. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Καντακουζηνὸς ἐξέλεξε τὴν μοναδικὴν ζωὴν, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, τότε καὶ ὁ Κάλλιστος ἐλθὼν ἀπὸ Τενέδου, (ὅπου εἶχεν ὑπάγῃ) ἔγεινε δεύτερον Πατριάρχης.

Ὕστερον δὲ ἀποσταλεὶς πρέσβυς ἀπὸ τὸν βασιλέα εἰς τὰς Φέρας, πρὸς Ἐλισάβετ τὴν γυναῖκα τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας, ἐν ἔτει ατξή (1368), καὶ ἐκεῖ ἀρρωστήσας πολλὰ, ἐτελεύτησε τῇ εἰκοστῇ Ἰουνίου, καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐτάφη ἀπὸ τὴν Ἐλισάβετ, ἐν τῇ τῶν Φερῶν Μητροπόλει. (Μελέτιος τόμ. γ'. σελ. 203. Φεραὶ δὲ ἦτο πόλις τῆς ἐν Θετταλίᾳ Μαγνησίας, ἥτις κοινῶς τώρα λέγεται Γιενίτζαροι, ἢ κατ' ἄλλους Σίδρο, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι αἱ Φεραὶ ἦσαν κατὰ τὴν Σερβίαν.) Οὗτος ὁ Κάλλιστος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ μαθητὴς Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, ὁ γράψας καὶ τὸν ἐκείνου βίον, καὶ οὐχὶ ὁ Ξανθόπουλος. (καθότι ἐκεῖνος μεταγενέστερος ἦν, καὶ ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου.) Οὗτος ἀποσταλεὶς εἰς τὰς Φέρας, ὡς εἴρηται, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος, [καὶ ἀνταμώσας τὸν Καυσοκαλύβην Μάξιμον, ἤκουσε νὰ εἰπῇ περὶ αὐτοῦ τὴν ἀστείαν ταύτην πρόρρησιν «Οὗτος ὁ γέρων τὴν γραῖάν του (ἤτοι τὴν Κωνσταντινούπολιν) ἔχασε» καὶ ἀπερχομένου, ἔψαλεν ὄπισθεν αὐτοῦ, τὸ ἐπιτάφιον τοῦτο «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ» ὡς ἐν τῷ βίῳ τοῦ αὐτοῦ Μαξίμου ὁρᾶται· ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου περὶ τοῦ ἁγίου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου.

Digitized by Google

τις εὑρίσκεται ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἐπαρχίᾳ τῆς Κιλικίας, (ὕστερον δὲ ὠνομάσθη Διοκαισάρεια καὶ Καισαραυγούστα, καὶ Καισάρεια πρὸς Ἀναζάρβῳ, τώρα δὲ ὀνομάζεται τουρκιστὶ Ἀχ ισὰρ, ἢ Ἀχ σεραΐ). Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος υἱὸς πατρὸς βουλευτοῦ Ἕλληνος, μητρὸς δὲ χριστιανῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδιδάχθη τὴν κατὰ Χριστὸν εὐσέβειαν. Ἀφ' οὗ δὲ κετέγεινεν εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, ὕστερον ὅτε ἔγεινε χρόνων δεκαοκτὼ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Μαριανόν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος καὶ ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν. Συμβουλευθεὶς δὲ τὴν μητέρα του τί νὰ κάμῃ, παρεκινήθη ἀπὸ αὐτὴν νὰ μείνῃ στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τπῦ Χριστοῦ, μέχρι θανάτου. Ὅθεν βληθεὶς ἐντὸς ἑνὸς σάκκου γεμάτου ἀπὸ ἄμμον καὶ ὀφίδια καὶ ἑρπετὰ φαρμακερὰ, καὶ οὕτω ῥιφθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.[1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ *τοῦ Αἰγυπτίου, ἢ Λίβυος.*

* » Ἰουλιανοῦ πᾶσα μακρὰν[2] ὠχρία.

» Μᾶλλον γὰρ εὔχρουν εἶχεν αὐτὸν ἡ σπάθη.

* Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, καὶ Μαρκιανοῦ ἡγεμόνος, ἐν ἔτει σγή (298) συστήσας δὲ μοναστήριον εἰς τὴν Ἀντιούπολιν[3] τῆς Αἰγύπτου, ἦτο ἡγούμενος εἰς αὐτὸ, ὁδηγῶν δέκα χιλιάδας μοναχούς. Ἱασθεὶς δὲ καὶ παραστὰς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, τὰ δὲ εἴδωλα ἐνέπαιξε, διὸ καὶ ἐκίνησεν εἰς θυμὸν τὸν ἡγεμόνα. Ὅθεν πρῶτον ἐπρόσταξεν ὁ ἀλιτήριος νὰ καύσωσι τὸ μοναστήριόν του ὁμοῦ μὲ ὅλους ὅσους εὑρίσκοντο ἐντὸς αὐτοῦ· τότε δὲ εἶχον καταφύγει εἰς αὐτὸ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος καὶ οἱ τῆς χώρας ἱερεῖς καὶ κληρικοὶ, σῖτινες ὅλοι ἔλαβον διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Ἄδεται δὲ λόγος, ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ μοναστηρίου ἀκούονται φωναὶ ἕως τῆς σήμερον κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας, καὶ ὅτι πολλαὶ ἐνέργειαι θαυμάτων γίνονται εἰς τοὺς προσερχομένους ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ ὁ ἅγιος δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἁπλωθῇ εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ δέρεται· ἔπειτα ἔδεσαν αὐτὸν μὲ δεσμὰ σιδηρᾶ, καὶ τόσον πολλὰ ἐσύντριψαν τὸ σῶμα τοῦ ἀθλητοῦ, ὥστε συνετρίφθησαν καὶ αὐτὰ τὰ κόκκαλα. Ἐνῶ δὲ ἔπασχε ταῦτα ὁ ἅγιος, ἐτυφλώθη εἷς στρατιώτης· ὁ δὲ ἅγιος ὑπεσχέθη νὰ τῷ χαρίσῃ τὸ φῶς, ἂν παραιτήσῃ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων καὶ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦτο μαθὼν, ἐπρόσταξε τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων νὰ ὀμματώσωσιν ἐκεῖνοι τὸν στρατιώτην· οἱ δὲ ἱερεῖς προσευχόμενοι εἰς τὰ εἴδωλα ὄχι μόνον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κάμωσι τὸ θαῦμα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ φωνὴν ἤκουσαν, ἥτις ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ ἄδυτα τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, καὶ ἔλεγε νὰ ἀφήσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ μὴ τιμωρῶσιν αὐτόν. Διότι ἀφ' οὗ, ἔλεγε, σεῖς ἠρχίσατε νὰ τιμωρῆτε τὸν μάρτυρα, ἡμεῖς ἀοράτως τιμωρούμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁμοῦ δὲ μὲ τὴν φωνὴν ἔπεσον καὶ τὰ εἴδωλα κατὰ γῆς καὶ ἐσυντρίφθησαν τόσον ὥστε ἔγειναν ὡς κονιορτός.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν βλέπων τὸ θαῦμα τοῦτο, ἀντὶ νὰ ἡμερώσῃ καὶ νὰ διορθωθῇ, αὐτὸς περισσότερον ἐλύσσαξεν· ἐπειδὴ ὅταν μία ψυχὴ καταβυθισθῇ εἰς τὰ κακὰ, δὲν ἠξεύρει πλέον νὰ μεταχειρίζεται φρόνιμον καὶ ἀσφαλῆ στοχασμόν. Ὅθεν τὸν μὲν στρατιώτην ὅστις ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἅγιον τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων του καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσιν, εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου ἐπρόσταξε νὰ χυθῇ οὖρον βρωμερὸν, νομίζων ὁ ἀνόητος, ὅτι ὁ ἅγιος ἤξευρε μαγικὰ, καὶ μὲ αὐτὰ ἰάτρευσε τὸν τυφλόν. Ὅθεν μὲ τὰ οὖρον ἐστοχάζετο νὰ διαλύσῃ τῶν μαγικῶν τὴν ἐνέργειαν· ἡ βρῶμα ὅμως τοῦ οὔρου μετεβλήθη εἰς εὐωδίαν βαλσάμου. Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων ὁ Κέλσιος, ὁ υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἐκ Κιλικίας τοῦτον ἅγιον Ἰουλιανὸν ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ Χρυσοῦς Ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ ἐν τῇ γῇ τοιαῦται τοῖς μάρτυσιν αἱ τιμαὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν.» (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) περὶ δὲ τοῦ εἰς τὸ πέλαγος καταποντισμοῦ τοῦ μάρτυρος, τάδε προσθέτει ἡ καλὴ ἐκείνη γλῶσσα. Ἀναμνήσθητι τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ ἐπὶ Νῶε καὶ τῆς Κιβωτοῦ, καὶ γὰρ καὶ τότε δίκαιος ὁμοῦ καὶ θηρία· ἀλλ' ὁ μὲν Νῶε εἰσῆλθεν ἄνθρωπος, καὶ ἐξῆλθεν ἄνθρωπος· Ἰουλιανὸς δὲ, εἰσῆλθε μὲν ἄνθρωπος ἐξῆλθε δὲ ἄγγελος· ἐκεῖνος εἰσῆλθεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν γῆν πάλιν· οὗτος εἰσῆλθεν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς σάκκον, καὶ ἀπὸ τοῦ σάκκου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπῆλθε· ἔλαβεν αὐτὸν τὸ πέλαγος, οὐχ ἵνα ἀποκτείνῃ, ἀλλ' ἵνα στεφανώσῃ, καὶ μετὰ τὸν στέφανον ἀπέδωκεν ἡμῖν τὴν ἁγίαν ταύτην Κιβωτὸν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ θώλζεται τὸ μαρτύριον τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βία διωγμοῦ ἐπεκράτησεν ἐν ἐκείνοις.»

[2] Ἴσως, Ἰουλιανοῦ πᾶσα μορφὴ ὠχρία. Σ. Ε.

[3] Ἐν δὲ τῇ Καλοκαιρινῇ καὶ ἐν ἄλλῳ Συναξαριστῇ χειρογράφῳ γράφεται, Ἀνταιοῦ πόλιν τῆς Αἰγύπτου.

Digitized by Google

ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ μάλιστα διότι εἶδε καὶ ἁγίους ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι κατέβησαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐστεφάνωσάν τὸν ἅγιον μὲ στέφανον χρυσοῦν· ὅθεν ἀφήσας τὸν πατέρα του ἡγεμόνα, συνωμίλει καὶ συνανεστρέφετο μὲ τὸν ἅγιον, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐδιδάσκετο τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν. Οὐ μόνον δὲ ὁ Κέλσιος, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἄλλοι εἴκοσι στρατιῶται ἐπίστευσαν παρρησίᾳ εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐζήτησεν, ἵνα ἀναστήσῃ καὶ νεκρὸν ὁ ἅγιος· ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν διὰ προσευχῆς του, τούτου χάριν πάλιν κρίνεται ὁμοῦ μὲ τὸν πιστεύσαντα υἱὸν τοῦ ἡγεμόνος Κέλσιον· εἷς δὲ στρατιώτης θέλων νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὸν ἅγιον βιαίως τὸν Κέλσιον, καὶ νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν πατέρα του, εὐθὺς ἐπαιδεύθη παρὰ Θεοῦ, καὶ ἐσάπησεν ἡ χεὶρ του. Μετὰ ταῦτα ἐβλήθη ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τὸν Κέλσιον εἰς σκοτεινὴν καὶ βρωμερὰν φυλακὴν, ἡ ὁποία εὐθὺς ἅμα ἐμβῆκαν ἐκεῖ οἱ ἅγιοι ἐγέμισεν ἀπὸ τόσον φῶς καὶ ἀπὸ τόσην εὐωδίαν, ὥστε οἱ εἴκοσι στρατιῶται οἱ φυλάττοντες τὴν φυλακὴν, βλέποντες τὴν λαμπρότητα τοῦ φωτὸς, καὶ ὀσφρανθέντες τὴν ἄρρητον ἐκείνην καὶ γλυκυτάτην εὐωδίαν, εὐθὺς ἐπεκαλέσθησαν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν ὡμολόγησαν. Ὅθεν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἀντώνιον, ὁ ὁποῖος ἦτο πλησίον τοῦ πρώτου τῆς πόλεως καὶ κατήγετο μὲν ἀπὸ αἷμα καὶ γένος βασιλικὸν, ἐσέβετο δὲ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑπτὰ υἱούς του, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Κύριον.

Ὅθεν λαβόντες αὐτοὶ τὸν πατέρα των ἱερέα, ὑπῆγαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐσυντρόφευον τὸν ἅγιον Ἰουλιανόν. Διὰ τοῦτο κατεδικάσθησαν νὰ τεθῶσιν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον εἰς λέβητας γεμάτους ἀπὸ πίσσαν βρασμένην. Αὐτοὶ εἶδον καὶ τὸ μέγα θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐτέλεσεν ὁ ἅγιος ἀναστήσας, ὡς εἴπομεν, διὰ προσευχῆς του ἕνα νεκρὸν, ὅστις τότε ἐφέρετο ἔξω τῆς πόλεως, διὰ νὰ ἐνταφιασθῇ· ὁ ὁποῖος ἀναστηθεὶς, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ ὡμολόγει χάριτας εἰς τὸν ἅγιον Ἰουλιανόν, λέγων· ὅτι ἐνῶ αὐτὸς ἔμελλε νὰ παραδοθῇ εἰς κολάσεις καὶ τιμωρίας ἀπό τινας μαύρους καὶ φοβεροὺς εἰς τὸ σχῆμα, ὁ Θεὸς δυσωπηθεὶς εἰς τὰς προσευχὰς τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ, ἠλέησεν αὐτὸν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φέρωσι πάλιν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῶν ζωντανῶν ἀνθρώπων. Ἐβαπτίσθη δὲ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω Ἀντώνιον καὶ ὠνομάσθη Ἀναστάσιος. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔβραζον οἱ λέβητες, ἐβλήθησαν μέσα εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς, ὁ Κέλσιος, οἱ πιστεύσαντες εἴκοσι φύλακες, οἱ ἑπτὰ υἱοὶ τοῦ ἄρχοντος, ὁ πρεσβύτερος Ἀντώνιος, καὶ ὁ ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς Ἀναστάσιος. Ἐπειδὴ δὲ ἐξῆλθον ἀπὸ τοὺς λέβητας ἀβλαβεῖς, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Κελσίου, Βασίλισσα καλουμένη, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἀντώνιον καὶ τὸν κατὰ σάρκα υἱόν της Κέλσιον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε πατέρα της πνευματικόν. Ὅθεν περισσοτέραν εὐεργεσίαν ἐχάρισεν ὁ Κέλσιος εἰς τὴν μητέρα του διὰ τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἀναδοχῆς, παρ' ὅσην ἐχάρισεν ἡ μήτηρ του εἰς τὸν Κέλσιον διὰ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς υἱός της ἔγεινε καὶ πρόξενος εἰς αὐτὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, καὶ ἀνάδοχος αὐτῆς ἐχρημάτισε διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος. Ἐφέρθησαν λοιπὸν ὅλοι ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ σφραγίσαντες ἑαυτοὺς μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, τὰ μὲν γόνατα ἔκλιναν εἰς προσευχὴν ἐν τῇ γῇ, μὲ τὰ ὄμματα δὲ τῆς ψυχῆς θεωρήσαντες εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐκρήμνισαν ὅλα τὰ εἴδωλα, καὶ ὡς κονιορτὸν ταῦτα ἐλέπτυναν, τὸν δὲ ναὸν κατεβύθισαν εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν ᾄδεται λόγος, ὅτι ἕως τῆς σήμερον φαίνεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀπὸ μακρὰν φωτία, ἥτις καίει κάτωθεν. Τότε μὲν λοιπὸν ἔβαλαν τοὺς ἁγίους ὅλους εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ ἐφάνησαν κατὰ τὴν ἐρχομένην νύκτα εἰς τοὺς ἁγίους παράδοξα θεάματα, τὰ ὁποία ἐπρομήνυον εἰς αὐτοὺς τὴν δόξαν καὶ τὰ ἀπόρρητα καὶ ἀνέκφραστα ἀγαθὰ, ὅσα ἔμελλον νὰ κληρονομήσωσιν εἰς οὐρανούς. Ὕστερον δὲ ἔδεσαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τῶν ἁγίων μὲ δεμάτια παπυρίου βρεγμένα ἀπὸ ἔλαιον, καὶ οὕτως ἔδωκαν φωτίαν εἰς τοὺς παπύρους, καὶ ἤναψαν ὡς λαμπάδες.

Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὴν φωτίαν, τοῦ μὲν ἁγίου Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ Κελσίου ἐξέδαραν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, τοῦ δὲ ἱερέως Ἀντωνίου ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ ὀγκίσκον· τὴν δὲ μητέρα τοῦ ἁγίου ἐκρέμασαν, ἐπειδὴ οἱ βασανισταὶ στρατιῶται δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτὴν, ἀλλ' εὐθὺς ἅμα ἤρχοντο πλησίον της, ἐτυφλόνοντο. Μετὰ ταῦτα ἔρριψαν τοὺς ἁγίους εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ θηρία δὲν τοὺς ἤγγισαν, ἀπεκεφάλισαν αὐτοὺς ὁμοῦ μὲ ἄλλους καταδίκους. Ἀλλ' ὅμως τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων ἐγνωρίσθησαν ὕστερον, καθότι τὰ μὲν αἵματα τῶν ἁγίων ἔπηξαν καὶ

Digitized by Google

ἐσωρεύθησαν ἐπάνω εἰς τὰ σώματά των, αἱ δὲ ἅγιαι ψυχαί των ἐφαίνοντο καθήμεναι ἐπάνω εἰς τὰ σώματά των, εἰς εἶδος καὶ σχῆμα παρθένων. Ὅθεν λαβόντες αὐτὰ οἱ χριστιανοί, ἔβαλον πλησίον εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναβρύει πάντοτε πηγὴ θαυμάτων καὶ χαρίζει ὑγείαν ψυχῆς καὶ σώματος εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας αὐτοῖς. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐθανατώθησαν οἱ ἅγιοι, ἔγεινε σεισμὸς παρευθύς· ἀπὸ δὲ τὸν σεισμὸν ἐκρημνίσθη μὲν τὸ περισσότερον μέρος τῆς πόλεως, ἐχώσθη δὲ καὶ ἐθανατώθη ὁ ἡγεμὼν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν ναῷ, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸν Φόρον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.)

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν συμμαρτυρησάντων τῷ ἁγίῳ Ἰουλιανῷ, ΑΝΤΩΝΙΟΥ πρεσβυτέρου, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος, ΚΕΛΣΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, εἴκοσι δεσμοφυλάκων, καὶ τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν, πάντων τῷ διὰ ξίφους θανάτῳ τελειωθέντων.*

Εἰς τὸν Ἀντώνιον.

* » Κτείνας τὸν Ἀντώνιον ὁ σπαθηφόρος,
» Ἄκων ἑκόντα δεικνύει νικηφόρον.

Εἰς τὸν Ἀναστάσιον.

* » Τί τῶν μελῶν πέπονθεν Ἀναστασίου;
» Ἐμοῦ λέγεις; τραχήλου, ἐκκοπεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Κέλσιον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

* » Δίδωσι μητρὶ Κέλσιος Βασιλίσσῃ,
» Καλὰ τροφεῖα, συνθανὼν αὐτῇ ξίφει.

Εἰς τοὺς εἴκοσι δεσμοφύλακας.

* » Εὔτολμος εἰκὰς δεσμοφρουρούντων μία,
» Χριστοφρονούντων ἐκ ξίφους ὤφθη μέρος.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀδελφούς.

* « Αἰῶνας ἐκτυποῦντες ἑπτὰ τοῦ βίου,
» Λείπουσιν ἑπτὰ σύγγονοι βίον ξίφει.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΥ.

† » Τῆς Ἀφροδίτης τῷ ξοάνῳ μὴ θύων,
» Ἀφροδίσιος θανατοῦται τῷ ξίφει.

Οὗτος ἦτο ἐκ τῆς χώρας Κιλικίας, σεβόμενος τὸν Χριστὸν ἀπὸ τοὺς προγόνους του. Πιασθεὶς δὲ ὡς χριστιανός, ἐφέρθη εἰς τὸν ἄρχοντα Διονύσιον, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐκάη εἰς τὴν ῥάχιν μὲ πυρωμένα σίδηρα· εἶτα ἐβλήθη εἰς λέβητα, γεμάτον ἀπὸ βρασμένον μόλυβδον. Ἔπειτα ἐκρεμάσθη κατακέφαλα, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐφάνη μία λέαινα εἰς τὸ θέατρον, ἡ ὁποία ἀπολυθεῖσα κατὰ τοῦ ἁγίου, τελείως δὲν τὸν ἔβλαψεν, ἀλλ' ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, ἐλέγχουσα τὴν σκληρότητα τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον θαῦμα πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ὁποῖον παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια. Βλέπων δὲ τοῦτο ὁ τύραννος, ἐπρόσταξε νὰ σχισθῇ μία πέτρα, καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῆς νὰ βληθῇ ὁ ἅγιος· ἐπάνω δὲ αὐτοῦ νὰ βληθῇ τὸ ἄλλο ἥμισυ τῆς πέτρας, ὑπηρετούντων εἰς τοῦτο πεντήκοντα πέντε στρατιωτῶν. Ὅθεν ὁ ἅγιος παρευθὺς παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἀκάνθαις κατακεντηθείς, τελειοῦται.

* » Γῆς Τερέντιος τὴν ἀρὰν γενναιόφρων,
» Τέλους ἀφορμὴν εὗρεν εὐλογημένην.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΗΤΑΣ ὁ Νυσίριος, ὁ ἐν τῇ Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψλϐ' (1732) ξίφει τελειοῦται.*

* » Τιμηθεὶς Νικήτα τὸν σὸν αὐχένα ξίφει,
» Τέτμηκας ἐχθροῦ τὰς πανουργίας πάσας.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΥΣΕΒΙΟΥ, Ἐπισκόπου Σαμοσάτων.

» Κέραμος, Εὐσέβιε, μάρτυς Κυρίου,
» Εὐθὺς δὲ καὶ στέφανος ἐν τῇ σῇ κάρᾳ.
» Εἰκάδι δευτερίῃ κεφαλὴν θλάσαν Εὐσεβίοιο.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίου υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν ἔτει τλῃ' (338), ἐχρημάτισε δὲ ζηλωτὴς διάπυρος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ὅθεν μὲ πολλὴν ἀνδρίαν ψυχῆς καὶ μὲ ὑπεροψίαν τῶν παρόντων ἐσπούδασε πῶς νὰ ἔλθῃ εἰς αὔξησιν ἡ εὐσέβεια καὶ ὀρθοδοξία, ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς Κωνστάντιος ἦτο ἐναντίος, ὡς ἄλλος

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

οὐδείς, ἐπειδὴ ἦτο Ἀρειανιστής. Ὅθεν ὅταν μίαν φορὰν ἐφοβέρισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κόψῃ τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἁγίου, ἂν δὲν δώσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Μελετίου γενόμενον ψήφισμα[1], ὁ ἅγιος ἤπλωσε καὶ τὰς δύω του χεῖρας, θέλων νὰ δείξῃ ὅτι μετὰ χαρᾶς δέχεται καὶ τῶν δύω τὴν ἐκκοπήν, παρὰ νὰ προδώσῃ τὸ ζητούμενον ψήφισμα, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνο νὰ προδώσῃ καὶ τὴν εὐσέβειαν. Τοῦτον τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν Εὐσέβιον μετὰ τὸν Κωνσταντῖνον καὶ Ἰουλιανὸν ἐξώρισεν ὁ Οὐάλης ἀπὸ τὸν θρόνον του, καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ περιπατῇ ἐξόριστος κατὰ τὸν ποταμὸν Δούναβιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Οὐάλης, ἐπανῆλθεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Ἐπισκοπήν του, τὰ Σαμόσατα, (τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς Συρίαν πλησίον τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ὑπὸ τὸν Ἐδέσσης Μητροπολίτην, κοινῶς Σεμψὰθ ὀνομαζόμενα.) Ὕστερον δὲ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας καὶ νίκας, ὅσας ἐποίησεν ὁ ἀοίδιμος ἔτι ζῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας, ἠξιώθη καὶ τέλους μαρτυρικοῦ· διότι μία γυνὴ κακόδοξος, ἡ ὁποία ἐφρόνει τὴν τοῦ Ἀρείου αἵρεσιν, λαβοῦσα κεραμίδιον ἀπὸ μίαν στέγην, τὴν ἔρριψε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου· ἀπὸ δὲ τὸ κτύπημα αὐτὸ ἐθανατώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης. Πρὸ τοῦ δὲ νὰ ἀποθάνῃ, ἐσυγχώρησε τὴν φονεύσασαν αὐτὸν γυναῖκα, μιμούμενος τὸν Δεσπότην του Χριστὸν καὶ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου πλησίον Ἀρκαδιανῶν[2].

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΖΗΝΩΝΟΣ, καὶ ΖΗΝΑ τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ.

* » Δοῦλος σύναθλος τῷ συνάθλῳ Δεσπότῃ,
» Ἄμφω δὲ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τετμημένοι.

Οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφειαν τῆς Ἀραβίας, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν παλαιὰν λεγομένην Ἐμμᾶν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει τγ' (303), καὶ ὁ μὲν Ζήνων ἦτο στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπάγγελμα, ὁ δὲ Ζηνᾶς, δοῦλός του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Ζήνων ἐπεθύμει νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστὸν, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλην του τὴν περιουσίαν, καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους του· ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ ἡγεμὼν Μάξιμος εἶχε πολλὴν πρόνοιαν καὶ ἀγάπην εἰς τὰ εἴδωλα, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, ὑπῆγε δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ζηνᾶς, διότι δοῦλος ὢν εὐγνώμων καὶ καλοπροαίρετος, δὲν ἠθέλησε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν κύριόν του Ζήνωνα. Παρασταθεὶς λοιπὸν ὁ Ζήνων εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἤλεγξεν αὐτὸν, λέγων ὅτι σπουδάζει καὶ ἀγωνίζεται εἰς μάταια πράγματα, ἤτοι εἰς τὰς λατρείας τῶν ἀψύχων Εἰδώλων. Ὅθεν ὁ ἡγεμὼν παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον· ὁ δὲ ἅγιος δερόμενος, ἐλάκτισε μὲ τὸν πόδα του τὸν βωμὸν, καὶ κατεχρήμνισεν αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν τὸν ἅγιον καὶ ἔδειραν αὐτὸν ἀσπλάγχνως· ἔπειτα ἔτριψαν τὰς πληγάς του μὲ ἅλας καὶ ὀξείδιον. Μετὰ ταῦτα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἠσφάλισαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, ἕως εἰς κεντήματα τέσσαρα[1]. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ ὁ δοῦλός του Ζηνᾶς, παρεκάλει τὸν αὐθέντην του νὰ μὴ χωρίσῃ καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὴν συνοδίαν του· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν τοῦτο μαθὼν, ἐπρόσταξε νὰ κλείσωσι καὶ τὸν Ζηνᾶν ὁμοῦ μὲ τὸν αὐθέντην του εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ δύω ἐρωτηθέντες ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἐδάρησαν δυνατά· ὁ δὲ Ζήνων χωριστὰ ἐδέχθη εἰς τὸ στῆθος καὶ εἰς τὴν καρδίαν σουβλία πυρωμένα. Ἔπειτα ἔδεσαν καὶ τοὺς δύω ἀπὸ τὰς μασχάλας μὲ λωρία καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς, ἀπὸ δὲ τοὺς πόδας των ἐκρέμασαν πέτρας βαρείας. Ὕστερον ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ φωτίαν, καὶ ἐπάνωθεν ἔβρεχον τὴν φλόγα μὲ ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ παραδόξως διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ εὑρισκομένου εἰς τόπον λεγόμενον Κυπαρίσσιον.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΜΠΙΑΝΟΣ ἐν θαλάσσῃ βληθείς, τελειοῦται.*

* » Ὁ Πομπιανὸς ἐκτελεῖ πομπὴν ξένην,
» Ἐκ τῆς θαλάσσης πρὸς τὰ τοῦ πόλου πλάτη.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΑΛΑΤΙΩΝ, ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.*

* » Ὕδωρ θαλάσσης ἁλμυρὸν Γαλατίων,
» Ὡς ἡδὺ μᾶλλον εἶχεν οἴεσθαι γάλα.

[1] Ἴσως τοῦ Ἀντιοχείας.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Θεολόγος Γρηγόριος γράφων Ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Εὐσέβιον τοῦτον, ὀνομάζει αὐτὸν στύλον καὶ ἔδραίωμα τῆς ἀληθείας· φωστῆρα ἐν κόσμῳ καὶ Κανόνα πίστεως.

[1] Τὰ κεντήματα ταῦτα νομίζω ὅτι ἦσαν σημεῖά τινα καὶ ὀπαὶ, ἐπάνω εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγκλώζοντο πότε ἐστρίγγετο τὸ ξύλον περισσότερον, καὶ πότε ὀλιγώτερον.

Digitized by Google

* *Ἡ ἁγία μάρτυς* ΙΟΥΛΙΑΝΗ, *καὶ* ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΣ *ὁ υἱὸς αὐτῆς, πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Ἰουλιανὴν καὶ τὸ ταύτης παιδίον,
» Ἴουλον ἄνθοβν, ἅρτι πῦρ καταφλέγει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησόν ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', *μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος* ΑΓΡΙΠΠΙΝΗΣ.

» Πλησθεῖσα δεινῶν τραυμάτων ἐκ τυμμάτων,
» Πολλῶν μετέσχε στεμμάτων Ἀγριππίνα.
» Εἰκάδι θεινομένη τριτάτῃ θάνεν Ἀγριππίνα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς περιδόξου πόλεως Ῥώμης, καὶ ἐκ νεότητός της παρέδωκε τὸν ἑαυτόν της εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν εὐωδίαζε μὲν τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, ὡς περιβόλιον ἀνθισμένον ἢ εὐωδέστατον ῥόδον, ἀπεδίωκε δὲ τὴν δυσωδίαν καὶ βρώμαν τῶν παθῶν, στολίσασα τὴν ψυχήν της ἡ μακαρία μὲ τὴν παρθενίαν καὶ καθαρότητα. Ἀρραβωνισθεῖσα λοιπὸν πνευματικῶς μὲ τὸν Χριστόν, ἀνδρείως καὶ θαρσαλέως ἐμβῆκεν εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ διὰ τὸν ἔρωτα καὶ ἀγάπην τοῦ νυμφίου της Χριστοῦ, παρέδωκε τὸν ἑαυτόν της εἰς πολλὰ βάσανα καὶ μαρτύρια. Διότι δαρθεῖσα εἰς τὸ στόμα, μὲ τὸν δαρμὸν αὐτὸν συνέτριψε τὰ νοητὰ κόκκαλα τῆς ἀσεβείας· γυμνωθεῖσα δὲ ἀπὸ τὰ φορέματά της, τὴν γύμνωσιν τοῦ ἐχθροῦ διαβόλου ἐπόμπευσε, καὶ δεθεῖσα μὲ δεσμὰ, καὶ δοκιμάσασα στρέβλας, πᾶσαν τὴν πλάνην τῶν Ἑλλήνων διέλυσε. Τελευταῖον δὲ μέσα εἰς αὐτὰς τὰς βασάνους παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ ἡ ἀοίδιμος, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Βάσσα δὲ καὶ Παῦλα καὶ Ἀγαθονίκη λαβοῦσαι κρυφίως τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος, μετέβαινον ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, καὶ διαπεράσασαι πολλὰ πελάγη, ἔφθασαν τελευταῖον εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, καὶ ἐκεῖ ἀπεθησαύρισαν τὸ ἅγιον λείψανον. Ὅθεν δεχθεῖσα τοῦτο ἡ Σικελία, παρευθὺς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῶν δαιμόνων· ἀλλὰ καὶ Ἀγαρηνοί ποτε τολμήσαντες νὰ λεηλατήσωσι τὸ κάστρον, ἐν ᾧ εὑρίσκετο ὁ ναὸς τῆς ἁγίας, ἠφανίσθησαν παντελῶς. Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ἕως τῆς σήμερον λεπροὶ προσερχόμενοι εἰς τὸ λείψανόν της, καθαρίζονται, καὶ πᾶσα ἄλλη ἀσθένεια ἰατρεύεται διὰ τῶν πρεσβειῶν της.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ *Πρεσβυτέρου,* ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΥ[1] *Διακόνου, καὶ* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *Ἀναγνώστου.*

Εἰς τὸν Ἀριστοκλῆν.

* » Ἀριστοκλῆς ἄριστος ὄντως ὁπλίτης,
» Πάντως γὰρ ἠρίστευσε τμηθεὶς τὴν κάραν.

Εἰς τὸν Δημητριανὸν καὶ Ἀθανάσιον.

† » Ἀθανάσιος εὗρεν ἀθανασίαν,
» Δημητριανῷ συνθανὼν ἀπὸ ξίφους.

* Ἀπὸ τοὺς τρεῖς τούτους ἁγίους ὁ Ἀριστοκλῆς ἦτο Κύπριος κατὰ τὸ γένος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ταμασὸν, καὶ ἱερεὺς αὐτῆς ὑπάρχων, ἐν ἔτει τβ' (302), κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἀνέβη εἰς τὸ ἐκεῖ βουνὸν, καὶ ἐκρύφθη εἰς ἓν σπήλαιον, φεβούμενος τὸν διωγμὸν, ὅστις ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν. Εἰς τὸ σπήλαιον δὲ προσευχόμενος, ἠστράφθη ἀπὸ ἓν φῶς, τὸ ὁποῖον ἦτο λαμπρὸν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ φωνὴ ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ παρακινοῦσα αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς Κύπρου Σαλαμῖνα· ἤτοι εἰς τὴν Ἀμόχωστον, καὶ ἐκεῖ νὰ ὑπομείνῃ τὸ διὰ μαρτυρίου τέλος. Πορευθεὶς λοιπὸν ἔφθασεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, καὶ ἐκεῖ εὗρε Δημητριανὸν τὸν Διάκονον καὶ Ἀθανάσιον τὸν Ἀναγνώστην, καὶ ξενοδοχηθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς, ἐδιηγήθη τὴν ὀπτασίαν τὴν ὁποίαν εἶδε καὶ τὴν φωνὴν ἣν ἤκουσε, καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν ὑπάγει εἰς τὴν Ἀμόχωστον· διὰ τοῦτο ἔλαβεν αὐτοὺς συγκοινωνοὺς τοῦ μαρτυρίου του, καθόσον ἐπροθυμοποιήθησαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀποθάνωσι μαζί του διὰ τὸν Χριστόν. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Ἀμόχωστον καὶ οἱ τρεῖς, ἐστάθησαν ἐπάνω εἰς ἕνα ὑψηλὸν καὶ ὁλοφάνερον τόπον. Τούτους δὲ βλέπων ὁ ἡγεμὼν, τοὺς ἐπροσκάλεσε, καὶ μαθὼν ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ἰδίων ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, πρῶτον μὲν ἔδειρε καὶ κατεξέσχισε τὸν ἅγιον Ἀριστοκλῆν, ἔπειτα ἀπεκεφάλισεν αὐτόν. Τὸν δὲ Δημητριανὸν καὶ Ἀθανάσιον βλέπων ὅτι ἐπέμειναν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐβασάνισε πρῶτον αὐτοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ βληθῶσιν εἰς τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τὸς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. (ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ παρόν-

[1] Παρὰ δὲ τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις Δημήτριος οὗτος γράφεται.

Digitized by Google

τος τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Φιλονείδους.)

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΕΥΣΤΟΧΙΟΥ *Πρεσβυτέρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ,* ΓΑΙΟΥ *ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ* ΛΟΛΛΙΑΣ, ΠΡΟΒΗΣ, *καὶ* ΟΥΡΒΑΝΟΥ.

Εἰς τὸν Εὐστόχιον.

* » Ἔνθους ὑπάρχων Εὐστόχιε, πρὸς ξίφος,
» Οἶμαι στοχάζῃ ποῖον ἔσται σοι στέφος.

Εἰς τὸν Γάϊον.

* » Θείοις Γάϊος θυρεοῖς πεφραγμένος,
» Ψυχὴν ἄτμητος τῷ ξίφει τμηθεὶς μένει.

Εἰς τὴν Λολλίαν.

* » Χριστῷ προσῆλθες, Λολλία, διὰ ξίφους,
» Φύκει βαφεῖσα νυμφικῶς σῶν αἱμάτων.

Εἰς τὴν Πρόβην.

* » Ἐξ αὐχένος χέουσα κρουνοὺς αἱμάτων,
» Χαίρουσά μοι πρόβαινε πρὸς Θεὸν, Πρόβη.

Εἰς τὸν Οὐρβανόν

* » Τμηθεὶς τράχηλον, μάρτυς Οὐρβανὲ, ξίφει,
» Ἀφυπτιάζεις ὡς σπαραχθὲν ἀρνίον.

Οὗτος ὁ ἅγιος Εὐστόχιος καὶ Γάϊος ὁ ἀνεψιός του, καὶ τὰ τέκνα του Λολλία καὶ Πρόβη καὶ Οὐρβανὸς ἦσαν ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Οὔσαδα, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, καὶ Ἀγρίππα ἡγεμόνος ἐν ἔτει τ' (300). Ὁ Εὐστόχιος λοιπὸν οὗτος πρότερον μὲν ἦτο ἱερεὺς τῶν εἰδώλων, ὕστερον δὲ βλέπων τοὺς ἁγίους μαρτυροῦντας διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ ποιοῦντας παράδοξα θαύματα, ἀπεστράφη τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν Εὐδόξιον τὸν Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἔλαβε καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρεσβυτέρου. Μεταβὰς δὲ εἰς ἓν χωρίον τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καλούμενον, εὗρεν ἐκεῖ τὸν ἀνεψιόν του Γάϊον, ὁμοῦ καὶ τὰ τρία τέκνα του Λολλίαν, Πρόβην, καὶ Οὐρβανὸν, καὶ διδάξας αὐτοὺς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐβάπτισεν αὐτοὺς, ὁμοῦ καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του. Ὅθεν διὰ τοῦτο πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, ἐκρέμασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ τὸν ἐξέσχισαν δυνατά· ἔπειτα ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀνωτέρω εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀγκύρας Ἀγριππῖνον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐρωτηθέντες, δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἡ ἁγία Λολλία καὶ ὁ ἀδελφός της Οὐρβανὸς ἐβλήθησαν ἀντικρὺ ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, καὶ ἐξεσχίσθησαν εἰς τὰς παρειάς· ἐπειδὴ δὲ ὁ Γάϊος ἐδέχθη εὐλαβῶς τὸ αἷμά των εἰς τὰς χεῖράς του πρὸς ἁγιασμὸν, ἐδάρη εἰς τὴν πλάτην καὶ τὴν κοιλίαν. Ὁ δὲ ἅγιος Εὐστόχιος ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ὁ Γάϊος καὶ τὰ τέκνα τοῦ Εὐστοχίου ἐδέθησαν ἐπάνω εἰς ἕνα χαλκοῦν τροχόν· ἐφυλάχθησαν ὅμως ὑπὸ Θεοῦ ἀβλαβεῖς, ἐπειδὴ ἐστάθη ὁ τροχὸς ἀπὸ τὴν κίνησίν του, καὶ ἔσβεσεν ἡ φωτία, ἥτις ἔκαιεν ὑποκάτω τοῦ τροχοῦ. Διὰ τοῦτο ἐξύρισαν τὰς κεφαλάς των, καὶ διεπέρασαν αὐτὰς μὲ καρφία· καὶ τῆς μὲν Πρόβης καὶ Λολλίας ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς, τὸν δὲ Οὐρβανὸν ἔδειραν μὲ σπάθας ξυλίνας. Τελευταῖον δὲ, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν ἀλλὰ μεγαλοφώνως ἐκήρυξαν καὶ ἐπεκαλέσθησαν αὐτὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν οἱ μακάριοι καὶ ἀνέβησαν στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', *τὸ Γενέσιον τοῦ τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ* Ἰωάννου. [1]

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ἡ γέννησις τοῦ Προδρόμου ἔγεινεν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, κατὰ τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον. Εἰς τὸ γενέσιον τοῦ Προδρόμου λόγους ἑλληνικοὺς ἔχουσι, Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δίδου ἡμῖν, ὦ φωνὴ τοῦ λόγου, φωνήν.» Ἀντίπατρος ἐπίσκοπος Βόστρων τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ εὑρισκομένων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν γεννητοῖς γυναικῶν οὐδένα Ἰωάννου.» Ἀέτιος πρεσβύτερος Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοὶ μὲν ἤδη πολλάκις ἀγαπητοί.» Χρύσιππος πρεσβύτερος καὶ μαθητὴς τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἦχος σάλπιγγος, λύρα πνευματική.» (σώζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.) καὶ εἷς λόγος πανηγυρικὸς διαλαμβάνων περὶ τῆς συλλήψεως, γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ Προδρόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰωάννην τὸ μέγα κλέος τῆς Οἰκουμένης.» Ἐγκώμιον τοῦ σοφωτάτου ἐν μοναχοῖς κυροῦ Θεοδούλου τοῦ Μαγίστρου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀλλ' ἔμοιγε τοῖς σοῖς.» Ἐγκώμιον Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀηδόνι τινὶ πολυφώνῳ εὔηχα κελαδοῦντι.» (σώζονται ταῦτα ἐν τῷ τετάρτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὔκαιρος ἡμέρα ἑορτῆς.» Θεόδωρος ὁ Δαφνοπάτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ μὲν ὁ τοῦ λόγου κῆρυξ.» Λέων ὁ σοφὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀρχὴ τῷ κόσμῳ χαρᾶς.» (σώζονται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος.)

Digitized by Google

» Ζαχαρία χόρευε σὺν τῇ συζύγῳ,
» Οὐ πολλὰ μὲν τίκτοντες, ἓν δὲ καὶ μέγα.
» Πρόδρομον ἀμφὶ τετάρτην εἰκάδα γείνατο μήτηρ.

Οὗτος ἐμαρτυρήθη ὑπὸ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὅτι ἀναμέσον εἰς τοὺς γεννητοὺς υἱοὺς τῶν γυναικῶν εἶναι ἀπὸ ὅλους μεγαλείτερος, καὶ ὅτι εἶναι προφήτου περισσότερος. Οὗτος ἐσκίρτησεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, καὶ ἐκήρυξεν εἰς ὅλους τοὺς ἐν τῇ γῇ τὴν παρουσίαν τοῦ Σωτῆρος. Οὗτος ἐπρόδραμε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἅδην, καὶ ἐκεῖ εὐηγγέλισε τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου. Οὗτος ἐχρημάτισεν υἱὸς Ζαχαρίου τοῦ Ἀρχιερέως καὶ Ἐλισάβετ τῆς στείρας, γεννηθεὶς ἀπὸ θείαν ἐπαγγελίαν καὶ ὑπόσχεσιν. Αὐτὸς καὶ τὴν σιωπὴν τοῦ πατρός του Ζαχαρίου ἔλυσεν ὅτε ἐγεννήθη, καὶ ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ χαρὰν ἐνέπλησε· διὸ καὶ οἱ ἄγγελοι σήμερον μετὰ τῶν ἀνθρώπων εὐφραίνονται, καὶ ὅλη ἡ κτίσις ἀπὸ χαρὰν ἐπληρώθη. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον Φωρακίου. (Ὅρα εἰς τὸν Θεοτόκην.)

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ σύναξις τῶν δικαίων ΖΑΧΑΡΙΟΥ, καὶ ΕΛΙΣΑΒΕΤ.*

* » Τεκοῦσι γεννήτορσι Προδρόμου πάλαι,
» Γνωστοὶ συνεφραίνοντο, νῦν δὲ καὶ κτίσις. [1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ὁ Καισαρεὺς ἐμαρτύρησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει ᾨψξέ (1765).*

† » Παναγιώτης Καισαρεὺς δι' ἀγάπην
» Τοῦ Κυρίου τέθνηκεν· ὢ χρηστοῦ τέλους! [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΕΒΡΩΝΙΑΣ.

» Προῖξ τῇ γυναικῶν καλλονῇ Φεβρωνία
» Τομὴ κεφαλῆς· ὡς καλή σοι προῖξ, γύναι!
* Δῶκε δὲ Φεβρωνίη ξίφει αὐχένα εἰκάδι πέμπτῃ.

Αὕτη ἡ ἀοίδιμος ἐκ νεαρᾶς της ἡλικίας σηκώσασα τὸν χρηστὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐλθοῦσα εἰς ἓν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὰ σύνορα Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, ἐν πόλει καλουμένῃ Νησίβει, ἥτις ὀνομάζεται Ἀντιόχεια τῆς Μυγδονίας, ἔγεινε μοναχὴ, καὶ ὑπερέβη ὅλας τὰς ἐν τῷ μοναστηρίῳ καλογραΐας κατὰ τὴν ἄσκησιν καὶ σύνεσιν καὶ κατὰ τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν· ἦτο δὲ Ἡγουμένη ὅλων τῶν ἐκεῖ μοναζουσῶν ἡ ὁσία Βρυαίνη. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), ἐπειδὴ ὁ ἡγεμὼν Σελῆνος ἐδίωκε τοὺς χριστιανοὺς, αἱ μὲν λοιπαὶ Καλογραῖαι ἔφυγον ἀπὸ τὸ μοναστήριον, ζητοῦσαι νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἡ δὲ μακαρία Φεβρωνία, ἐπειδὴ ἦτο ἀσθενὴς, δὲν ἐδυνήθη νὰ φύγῃ, ἀλλὰ κατέκειτο ἐπάνω εἰς ἕνα κράββατον καὶ πλησίον αὐτῆς ἐκάθηντο ἡ ἡγουμένη Βρυαίνη καὶ ἡ καλουμένη Ἰερία. Ἐκεῖ λοιπὸν ὑπῆγον οἱ στρατιῶται τοῦ Σελήνου, καὶ συντρίψαντες τὰς θύρας μὲ πελέκεις, ἐμβῆκαν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ εὐθὺς γυμνώσαντες τὰς μαχαίρας των, ἤθελον νὰ κατακόψωσι τὴν Βρυαίνην. Παρεκάλεσεν ὅμως αὐτοὺς Πρίμος ὁ τοῦ Λυσιμάχου ἀνεψιὸς νὰ μὴ κτυπήσωσιν αὐτὴν, διότι αὐτὸς ἐφέρετο πάντοτε πρὸς τοὺς χριστιανοὺς μὲ συμπάθειαν καὶ εὐσπλαγχνίαν· ἁρπάσαντες δὲ τὴν Φεβρωνίαν ἔφερον αὐτὴν εἰς τὸν Σελῆνον, ἠκολούθουν δὲ τὴν Φεβρωνίαν ἡ Βρυαίνη, ἡ Ἰερία, καὶ ἡ Θωμαΐς, στηρίζουσαι αὐτὴν εἰς τὴν πίστιν καὶ νουθετοῦσαι νὰ μὴ φοβηθῇ τὰ βάσανα, μηδὲ νὰ προδώσῃ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν. Παρεκίνουν δὲ αὐτὴν νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν Λιβύαν καὶ Λεωνίδα τὰς ἀδελφὰς, καὶ τὴν νέαν Εὐτροπίαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μὲν Λιβύα ἀπεκεφαλίσθη διὰ τὸν Χριστὸν, ἡ Λεωνὶς παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ, ἡ δὲ νέα Εὐτροπία, ἀκούσασα νὰ τῆς λέγῃ ἡ μήτηρ της «Μὴ φύγῃς τέκνον μου» εὐθὺς ἔδεσε τὰς χεῖράς της ὀπίσω, καὶ κλίνασα τὸν λαιμόν της εἰς τὸν δήμιον, ἐθανατώθη προθύμως.

Καὶ ἡ μὲν Βρυαίνη, ἀφ' οὗ ἐδίδαξε τὴν Φεβρωνίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριον κλαίουσα καὶ θρηνοῦσα, διότι ἐφοβεῖτο διὰ τὸ ἄδηλον αὐτῆς τέλος· ὅθεν παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὴν νίκην κατὰ τοῦ διαβόλου. Ἡ δὲ Θωμαΐς καὶ Ἰερία, ἐνδυθεῖσαι ἀνδρικὰ φορέματα, καὶ ἐνωθεῖσαι μὲ τοὺς ὑπηρέτας, ἠκολούθουν τὴν Φεβρωνίαν. Ἐφέρθη λοιπὸν ἡ ἁγία εἰς τὸν Λυσίμαχον τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Σελήνου, καὶ ἠρωτήθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ εἰπῇ ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά της, τὸ γένος της, καὶ ἡ θρησκεία

---

[1] Ὅτι μὲν οἱ γονεῖς τοῦ Ἰωάννου ἐκατοίκουν εἰς τὴν Ὀρεινὴν τῆς Ἰουδαίας, ὅπου ὑπῆγεν ἡ Θεοτόκος ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ καὶ ἀντάμωσε τὴν Ἐλισάβετ, μαρτυρεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Εἰς ποίαν δὲ πόλιν τῆς Ὀρεινῆς ἐκατοίκουν, τοῦτο οὐκ ἐδήλωσεν ὁ Εὐαγγελιστής· διὰ τοῦτο ἄλλοι μὲν εἶπον, ὅτι ἐκατοίκουν εἰς τὴν Μαχαιροῦντα, ἄλλοι, εἰς τὴν Ἐμμαοὺς, ἄλλοι, ὅτι εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ὡς ὁ Κεδρηνός. Οἱ περισσότεροι δὲ ἀπὸ τοὺς ὕστερον λέγουσιν, ὅτι ἐκατοίκουν εἰς τὴν Χεβρών. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

[2] Ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

της. Ἡ δὲ μάρτυς ἀντὶ ἄλλης ἀποκρίσεως ἔλεγεν ὅτι εἶναι χριστιανή· ὕστερον δὲ ὁ τούτου θεῖος Σελῆνος ἐπεχείρησε νὰ μεταθέσῃ τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μὲ κολακείας, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη, ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλώσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, καὶ ὑποκάτω μὲν νὰ καίωσιν αὐτὴν μὲ φωτίαν, ἄνωθεν δὲ νὰ δέρωσιν αὐτὴν μὲ ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ ὄχι μόνον ἐπλήγωσαν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀμνάδα ἀπὸ τοὺς δαρμοὺς, ἀλλ' ἔρριπτον ἀκόμη καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φωτίαν, διὰ τοῦτο ἀνέλυσαν αἱ σάρκες τῆς μακαρίας Φεβρωνίας καὶ ἔτρεχον κατὰ γῆς· ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὴν καὶ ἐξέσχιζον μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια καὶ ἔκαιον μὲ τὴν φωτίαν. Μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, τὴν ὁποίαν ἡ ἁγία μὲ ἀνδρίαν πολλὴν μόνη της ἐξέβαλεν ἔξω τοῦ στόματός της· εἶτα ἐξερρίζωσαν τὰ ὀδόντιά της καὶ ἔκοψαν μὲ μάχαιραν τοὺς δύω μαστούς της, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ κόψιμον ἔβαλον ἄνθρακας ἀνημμένους. Ὕστερον ἔκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς ἁγίας, καὶ τελευταῖον τὴν ἀπεκεφάλισαν καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ τρισολβία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Κατὰ δὲ προσταγὴν τοῦ Λυσιμάχου συνήχθη ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς τὸ σῶμα τῆς ἁγίας, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸ μοναστήριόν της διὰ μέσου Φίρμου τοῦ κόμητος· ἐβάσταζον δὲ αὐτὸ καὶ στρατιῶται ὁμοῦ μὲ τὸν Φίρμον· καὶ τὰ μὲν ἄλλα μέλη τῆς ἁγίας συνηρμόσθησαν τὸ καθ' ἓν εἰς τὴν τάξιν καὶ φυσικὴν ἁρμονίαν του, τὰ δὲ ὀδόντια αὐτῆς ἐτέθησαν ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός της. Καὶ οὕτω συνήχθησαν Ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ μετὰ μοναχῶν καὶ πλῆθος πολὺ τῶν χριστιανῶν, καὶ ψάλλοντες ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ποιήσαντες ἀγρυπνίαν, ἐνεταφίασαν τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνο καὶ ἅγιον λείψανον.

Λέγουσι δὲ ὅτι ὅτε κατ' ἔτος ἐτελεῖτο ἡ μνήμη τῆς ἁγίας εἰς τὸ μοναστήριον ἐβλέπετο ἡ μάρτυς κατὰ τὸ μεσονύκτιον, παροῦσα ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας ἀδελφὰς καὶ συμψάλλουσα, καὶ ἀναπληροῦσα τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ζωντανὴ οὖσα ἵστατο ἕως οὗ ἐγίνετο ἡ εὐχή. Μίαν δὲ φορὰν ἠθέλησεν ἡ Βρυαίνη νὰ τὴν πιάσῃ, ἀλλ' εὐθὺς ἔγεινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ Λυσίμαχος βαρεῖαν συμφορὰν ἐνόμισε τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας, καὶ διότι κατήγετο ἀπὸ μητέρα χριστιανὴν, καὶ διότι ὁ θεῖός του Σελῆνος ἔδειξε μεγάλην ἀπανθρωπίαν καὶ ὠμότητα εἰς τὴν μάρτυρα, διότι διέφθειρε τὸ τῆς νέας παρθένου κάλλος, τὸ ὁποῖον ἦτο σχεδὸν ὑπεράνθρωπον. Ὅθεν ἀπὸ τὴν λύπην καὶ πικρίαν τῆς ψυχῆς του τότε μὲν δὲν ἔφαγεν, ἀλλ' ἐθρήνησε καὶ ἔκλαυσε πικρῶς τὸν θάνατον τῆς ἁγίας· ὕστερον δὲ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Πρίμον, καὶ ἔλαβε μετ' ἐκείνου τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ δὲ Σελῆνος ἔξω φρενῶν γενόμενος, ἐθεώρησεν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐμούγγρισεν ὡς βοῦς· ἔπειτα κτυπήσας τὴν κεφαλήν του εἰς μίαν κολόναν, κακῶς ὁ κακὸς τὴν ψυχὴν ἀπέρριψε. Τελεῖται δὲ ἡ τῆς ἁγίας σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου προφήτου προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ὀξεῖαν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινὴν [1].

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΡΕΝΤΙΟΥ *καὶ τῶν ἐξ γηησίων ἀδελφῶν,* ΦΑΡΝΑΚΙΟΥ, ΕΡΩΤΟΣ, ΦΙΡΜΟΥ, ΦΙΡΜΙΝΟΥ, ΚΥΡΙΑΚΟΥ, *καὶ* ΛΟΓΓΙΝΟΥ.

Εἰς τὸν Ὀρέντιον.

» Ἐκδὺς θαλάσσης ζῶν Ὀρέντιος βάθους,
» Ἐν γῇ τελευτᾷ, καὶ πρὸς οὐρανὸν τρέχει.

Εἰς τὸν Φαρνάκιον.

» Ἆρας ὁ Φαρνάκιος ἐκ γῆς πηλίνης,
» Ἀνῆλθεν εἰς ἔδαφος οἴκου Κυρίου.

Εἰς τὸν Ἔρωτα.

» Ἐρῶν ὑπῆρχεν οὐρανῶν κάλλους Ἔρως,
» Πρὸς οὓς μεταστὰς, ὥσπερ ἦρα, χαιρέτω.

Εἰς τὸν Φίρμον καὶ Φιρμῖνον

» Θρόνοι νοητοὶ Φιρμίνός τε καὶ Φίρμος,
» Οἷς ἐγκάθηται βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων.

Εἰς τὸν Κυριακὸν καὶ Λογγῖνον.

» Κυριακὸν, Λογγῖνον ὡς ἰσαγγέλους,
» Θεὸς τίθησιν ἰσοτίμους Ἀγγέλοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τά (301)· καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, συνηριθμημένοι δὲ μὲ διακοσίους Τύρωνας· ἦγουν νεοσυλλέκτους στρατιώτας, ὑπὸ τὸν κουβικουλάριον Ῥόδωνα, ἐν τῇ πόλει τῆς Ἀντιοχείας· οἱ ὁποῖοι ὑπῆγον εἰς τὰ μέρη τῆς Θρᾴκης, καὶ ἐτάχθησαν εἰς ἓν τάγμα, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Λεγεάνδρον. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐκίνησαν ἐπανάστασιν οἱ Σκύ-

---

[1] Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Διοκλητιανοῦ».

Digitized by Google

θαι, καὶ διαβάντες τὸν Δοῦναβιν ἐληλάτουν τὴν Θράκην διὰ τοῦτο ὁ Μαξιμιανός, ὅστις ἀφ' οὗ ἐτελεύτησεν ὁ Διοκλητιανὸς ἐκράτησε τὴν βασιλείαν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, εὑρίσκετο εἰς φροντίδα καὶ ἀπορίαν, καὶ μάλιστα διότι ὁ πρῶτος τῶν Σκυθῶν, Μαραθὼμ ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ὑπερεῖχε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀνδρίαν, ἐζήτει τὸν Μαξιμιανὸν, ἢ κἀνένα ἄλλον διὰ νὰ μονομαχήσῃ μὲ αὐτὸν, καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς δύω ἤθελε νικήσῃ, εἰς ἐκεῖνον νὰ δίδωσιν οἱ ἄλλοι τὰ νικητήρια καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτόν. Διὰ ταῦτα, λέγω, εὑρίσκετο ὁ Μαξιμιανὸς εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐπειδὴ κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους δὲν ἐθάρρει νὰ ἀντισταθῇ καὶ νὰ μονομαχήσῃ μὲ τὸν βάρβαρον καὶ ἀνδρειωμένον Μαραθώμ. Ὅθεν ὁ ἅγιος Ὀρέντιος μὲ τὴν κοινὴν γνώμην ἁπάντων ἐξελέχθη νὰ μονομαχήσῃ μὲ ἐκεῖνον, διότι ἦτο καὶ φύσει ἀνδρεῖος καὶ εἰς πολέμους ἔμπειρος καὶ εἰς τὸ νὰ νικᾷ ἐπιτήδειος, διὰ τὴν εὐστροφίαν καὶ γοργότητα τοῦ σώματός του. Ἐκβῆκε λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὸ στάδιον, καὶ ἀντιπαρετάχθη κατὰ τοῦ Μαραθὼμ, καὶ κτυπήσας αὐτὸν μὲ τὸ ἀκόντιόν του, ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν του, καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ οὕτως ἐποίησε νίκην καὶ τρόπαιον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας τὸν ἅγιον καὶ ἐπαινέσας τὴν ἀνδραγαθίαν του, προσέφερεν εἰς τὰ εἴδωλα θυσίας διὰ τὴν νίκην ταύτην· ὁ δὲ ἅγιος παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὡμολόγει, ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ ἐνίκησε τὸν ὑπερήφανον Σκύθην, καὶ ὄχι μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ψευδωνύμων θεῶν. Πλὴν τότε μὲν συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰς βασιλικὰς τιμὰς, ἐντραπεὶς τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀνδραγαθίας του, ἐχάρησε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ τὴν πολυτελῆ καὶ πολυτάλαντον ζώνην τοῦ φονευθέντος βαρβάρου. Ὕστερον δὲ, ἐπειδὴ ἐσυμβούλευε τὸν ἅγιον καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔστειλεν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἓξ ἀδελφούς του εἰς τὴν πόλιν τῶν Σατάλων, τὴν ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὑρισκομένην, γράψας καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ Δοῦκα, ὅτι εἰ μὲν οἱ ἅγιοι τιμωρούμενοι πεισθῶσι νὰ θυσιάσωσιν εἰς τοὺς θεοὺς, νὰ στείλῃ αὐτοὺς ὀπίσω, εἰ δὲ καὶ δὲν πεισθῶσι, νὰ στείλῃ αὐτοὺς ἐξορίστους εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀβασγίας καὶ Ζηχίας· ἤτοι τῆς νῦν λεγομένης Τζερκεζίας. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐξετασθέντες ἀπὸ τὸν Δοῦκα, δὲν ἐπείσθησαν νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἔμειναν στερεοὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἐξωρίσθησαν οἱ ἅγιοι εἰς τὰς ἀνωτέρω χώρας. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος τῶν ἀδελφῶν Ἔρως ἀπῆλθε πρὸς Θεὸν ὅτε ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον καλούμενον κατὴν Παρεμβολὴν, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος μηνός· ὁ δὲ ἅγιος Ὀρέντιος ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος, ὅτε ἔφθασεν εἰς τόπον καλούμενον Ῥίζιον, διότι δέσαντες πέτραν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸν λαιμόν του, ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπιφανεὶς δὲ ὁ Ἄγγελος Ῥαφαὴλ, ἐκούφισεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκβαλεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἰς τὴν στερεὰν ἀβλαβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, εἰς τὴν ὁποίαν προσευχηθεὶς, ἀφῆκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Ὁ δὲ ἅγιος Φαρνάκιος, ἐλθὼν εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κορδόλη, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰουλίου. Ὁ δὲ Φίρμος καὶ Φιρμῖνος φθάσαντες τὴν Ἄψαρον, ἐκεῖ ἐτελείωσαν τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουλίου. Ὁ δὲ ἅγιος Κυριακὸς ἐλθὼν εἰς τὴν χώραν τῶν Λαζῶν, εἰς τόπον λεγόμενον Ζυγάνεως, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουλίου. Ὁ δὲ μακάριος Λογγῖνος ἐνῷ μετέβαινε διὰ θαλάσσης ἀπὸ τῆς Ζυγάνεως εἰς τὴν Λιβυκὴν ἠκολούθησε μεγάλη τρικυμία εἰς τὸν δρόμον· ὅθεν προσευχηθεὶς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν Πιτυοῦντα, ἀφ' οὗ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ὑπῆγε τὸ πλοῖον ἐκεῖ καὶ ἤραξεν.

Ἡ ἀνάμνησις τῆς ὑπὲρ λόγον καὶ πᾶσαν ἐλπίδα δοθείσης ἡμῖν βοηθείας παρὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς ἀσπόρως αὐτὸν τεκούσης Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, κατὰ τῶν διὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης κυκλωσάντων τὴν καθ' ἡμᾶς βασιλίδα τῶν πόλεων ἀθέων Σαρακηνῶν, καὶ παντελεθρίᾳ παραδοθέντων, καὶ τελείῳ ἀφανισμῷ. (Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην Μαΐου, ἐν τῇ ὑποσημειώσει τῶν γενεθλίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.)

* *Μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων, ΛΕΩΝΙΔΟΣ, ΛΙΒΥΗΣ, καὶ ΕΥΤΡΟΠΙΑΣ, τῆς μὲν διὰ πυρὸς, τῶν δὲ διὰ ξίφους τελειωθεισῶν.*

Εἰς τὴν Λεωνίδα.

* Πηδᾷ Λεωνὶς εἰς τὸ πῦρ τῆς καμίνου,
Ὡς εἰς τροφὴν λέαινα πεινῶσα σφάξαι.

Digitized by Google

Εἰς τὴν Λιβύην.

* » Κομμωτικόν τι βάμμα νύμφη Κυρίου,
» Βάπτῃ, Λιβύη, δοῦσα τὴν δέριν ξίφει.

Εἰς τὴν Εὐτροπίαν.

* » Ὁ κόσμον αὐχῶν νοσσιᾶς συσχεῖν δίκην,
» Ὑπ' Εὐτροπίας παίζεται τετμημένης.

* *Ὁ ὅσιος ΣΙΜΩΝ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Σορὸς Σίμωνι σαρκός ἐστιν ἑστία,
» Πόλος δὲ τούτῳ πνεύματος κατοικία.

* *Ὁ ὅσιος ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω ἱερᾶς καὶ κοινοβιακῆς μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ τοῦ μεγίστου Προδρόμου.
» Δειχθείς, ἐνοικεῖς νῦν μοναῖς ταῖς τοῦ πόλου.

* *Ὁ ὅσιος καὶ πνευματοφόρος ΔΟΜΕΤΙΟΣ, ὁ φίλος καὶ συνασκητὴς τοῦ ῥηθέντος ἁγίου Διονυσίου, ὁ καὶ ποιμὴν καὶ ἡγούμενος χρηματίσας τῆς αὐτῆς κοινοβιακῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Δόμους παρελθὼν τοὺς κάτω Δομέτιος,
» Ἀνακτόροις νῦν ἐγχορεύει τοῖς ἄνω.

* *Τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αωι (1810)* [3]

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Σίμων δὲν ἠγάπα νὰ ἀποκτήσῃ φιλίας τῶν μεγάλων ἀνθρώπων· ἀλλ' ἐποίει πάντα τρόπον διὰ νὰ ἐξουθενωθῇ ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν γράφει περὶ αὐτοῦ ὁ Εὐεργετινὸς ἐν σελ. 703 ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν ὁ τοῦ τόπου ἄρχων, θέλων νὰ τὸν ἰδῇ. Ὁ δὲ Σίμων, μαθὼν ὅτι ὁ ἄρχων ἔρχεται, ἐπῆρε τὴν ζώνην του, καὶ ὑπῆγε διὰ νὰ καθαρίσῃ ἕνα φοίνικα· οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ ἄρχοντος, βλέποντες αὐτὸν καθαρίζοντα τὸν φοίνικα, εἶπον αὐτῷ, Γέρων, ποῦ εἶναι ὁ ἀναχωρητής; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· δὲν εἶναι ἐδῶ ἀναχωρητής· οἱ δὲ ἀκούσαντες, ἀνεχώρησαν.

Ἄλλοτε πάλιν ἦλθεν ἄλλος ἄρχων διὰ νὰ ἴδῃ αὐτόν· ἐπρόφθασαν δὲ οἱ κληρικοὶ καὶ εἶπον αὐτῷ, ἀββᾶ, ἑτοίμασον, ὅτι ὁ ἄρχων ἀκούων περὶ σοῦ, ἔρχεται διὰ νὰ εὐλογηθῇ ἀπὸ σέ. Ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη· ναί, ἐγὼ ἑτοιμάζω τὸν ἑαυτόν μου. Φορέσας λοιπὸν τὸ κεντώνιόν του, ἤτοι τὸ παλαιὸν φόρεμά του, τὸ μὲ πολλὰ κεντήματα καὶ ἐμβαλλώματα ἐρραμμένον, καὶ λαβὼν εἰς χεῖρας ψωμίον καὶ τυρίον ὑπῆγε καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του καὶ ἔτρωγεν. Ὁ δὲ ἄρχων μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, βλέποντες αὐτὸν τρώγοντα, τὸν ἐξηυτέλισαν, λέγοντες, οὗτος εἶναι ὁ περίφημος ἀναχωρητὴς περὶ τοῦ ὁποίου ἠκούομεν; καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησαν.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· ἡ δὲ ἀσματικὴ τούτου ἀκολουθία εὑρίσκεται ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Προδρόμου.

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κς', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΑΒΙΔ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

» Δαβὶδ συνήφθης τῷ πάλαι, Δαβὶδ νέε,
» Ἄλλον Γολιὰθ, σαρκικὰ κτείνας πάθη·
» Ἕκτῃ ἐξεπέρησε πύλας βίου εἰκάδι Δαβίδ.

Οὗτος ὁ μακάριος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ὡς ἀστὴρ δὲ πολύφωτος καὶ τὴν Δύσιν ἐφώτισε, διότι ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ὑπέταξε μὲ τὴν ἐγκράτειαν τὰ πάθη τῆς σαρκὸς, καὶ ἐφάνη ὡς τις ἔνσαρκος Ἄγγελος. Οὗτος κατασκευάσας τὴν κατοικίαν του ἐπάνω εἰς ἓν δένδρον ἀμυγδαλέας, καθὼς καὶ τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσιν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα τὰς φωλεάς των, εὔφραινε μὲν μὲ τὸν λόγον καὶ τὰς συμβουλάς του τοὺς προστρέχοντας εἰς αὐτὸν, ἐπτέρονε δὲ τὸν νοῦν του εἰς τὸ ὕψος τῆς θείας θεωρίας. Ὅθεν ἐπλούτησεν ὁ ἀοίδιμος παρὰ Θεοῦ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν, καὶ ἐφάνη ὡς στύλος φωτοειδέστατος, ὁ ὁποῖος ἐφώτιζεν ὅλους μὲ τὰ θαυμάσια, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπάγονε μὲν ἀπὸ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος, ἐφλέγετο δὲ ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ θέρους, καὶ ἔφθασεν οὕτως εἰς ἀπάθειαν. Ὅθεν διότι ἔφλεξε τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς, τούτου ἕνεκεν ἔλαβεν ἀνημμένους ἄνθρακας εἰς τὰς χεῖράς του ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως καὶ ἔμεινεν ἀπὸ αὐτοὺς ἄφλεκτος καὶ ἀβλαβής. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ὁ ἀξιομακάριστος ὑπερβὰς τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ μὲ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν του, καὶ μὲ τὰ ὑπερφυσικὰ θαύματά του, ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐκ βρέφους ἠγάπησε Κύριον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινὴν) ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οἱ τῶν εὖ βεβιωκότων τὰς πράξεις. »

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἐπισκόπου Γοτθίας, ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντος.

* » Τῇ σαρκὶ τὸν νοῦν δοὺς ἐπιστάτην, πάτερ,
» Ἀρνῇ τὰ σαρκὸς, ἀλλὰ καὶ ταύτην, τέλος. [1]

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης

---

[1] Ἤτοι καὶ αὐτὴν τὴν σάρκα ἠρνήθης κατὰ τὸ τέλος, ἀφεὶς αὐτὴν, καὶ ἀπελθὼν πρὸς Κύριον.

Digitized by Google

ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων τῶν ἐν ἔτει ψπ' (780) βασιλευσάντων, καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν Ταυροσκυθῶν τὴν εὑρισκομένην ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Γότθων. [1] Οὗτος λοιπὸν ἦτο υἱὸς Λέοντος καὶ Φωτεινῆς, καὶ ἐγεννήθη κατ' ἐπαγγελίαν καὶ ἡγιάσθη ἐκ βρέφους, ὡς ὁ μέγας Σαμουὴλ καὶ Ἱερεμίας ὁ προφήτης· διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα ἐγεννήθη, ἀφιερώθη εἰς τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας καὶ τῆς σωματικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς, καὶ ἔλαβον χρείαν οἱ αὐτοῦ συμπατριῶται νὰ ἀναβιβάσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης, τότε ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὸν καθολικὸν Μητροπολίτην τῆς Ἰβηρίας (ἤτοι τῆς Γιουρτζίας,) καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἔλαβε τὴν χειροτονίαν. Διότι ἐπεκράτει εἰς τὰ μέρη τῶν Ῥωμαίων ἡ τῶν εἰκονομάχων αἵρεσις, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔλαβε παρ' ἐκείνων τὴν χειροτονίαν ὁ ἅγιος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησεν ὁ Ἴσαυρος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν εἰκονομάχοι βασιλεῖς, τότε ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν βασιλεύουσαν, καὶ ἀνταμώσας τὴν βασίλισσαν Εἰρήνην, πολλὰ εἶπεν εἰς αὐτὴν περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γοτθίαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται τοῦ Χαγάνου ἔκαμον ἐπανάστασιν εἰς τὴν Γοτθίαν καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς ἔκοψαν μὲ μαχαίρας διὰ τὸν Χριστόν, τούτου χάριν ἔφυγεν ὁ ἅγιος, καὶ περάσας εἰς τὴν Ἀμάστριδα (πόλιν παραθαλάσσιον τῆς Μαύρης θαλάσσης), ἐκάθισεν ἐκεῖ τέσσαρας χρόνους. Ἀκούσας δὲ ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ Χαγάνος, εἶπε πρὸς τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ ἐγὼ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὑπάγω νὰ κριθῶ μὲ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε. Διότι μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐνῶ ὁ ἅγιος ἐδίδασκεν εἰς τὸν λαὸν τὰ πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Θεῷ· καὶ εὐθὺς ἔφθασεν ἐκεῖ τὸ πλοῖον, καθὼς καὶ τοῦτο προεῖπεν ὁ ἅγιος· δηλαδὴ ὅτι εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατόν του θέλει φθάσει ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀμάστριδα τὸ πλοῖόν του. Τότε Γεώργιος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος τῆς Ἀμάστριδος ἔβαλε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς θήκην, καὶ μὲ κηρία καὶ θυμιάματα, προϋπαντῶντος καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ, κατέβασεν αὐτὸ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ἁγίου· καὶ διαπεράσαντες, τὸ ἔφερον εἰς τὸν ἰδικόν του παρθενῶνα· ἤτοι εἰς τὸ μοναστήριον τῶν μοναζουσῶν, τὸ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τιμώμενον, καὶ ἐκεῖ τὸ ἀπεθησαύρισαν. Ἀπὸ τὸ λείψανον δὲ αὐτὸ πολλὰ θαύματα ἔγειναν καὶ ἕως τοῦ νῦν γίνονται εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχοντας, τὰ ὁποῖα ᾄδονται ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἦτο ζωντανὸς ὁ ἅγιος πολλὰ ἐποίησε θαύματα· δέκα δὲ μόνα εὕρομεν γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν διὰ τὴν πολυλογίαν, περὶ τῆς συντομίας φροντίζοντες.

---

* Ὁ ὅσιος ΑΝΘΙΩΝ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Δένδρον τι θεῖον καλλίφυλλον Ἀνθίων,
» Φυλλορροεῖ δὲ τῇ ῥύσει τοῦ σαρκίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΜΨΩΝ τοῦ Ξενοδόχου.

* » Ἐξῆγεν ὁ πρὶν ἐκ γνάθου Σαμψὼν πόμα,
» Ὁ νῦν δὲ Σαμψὼν μῦρον ἐκ τάφου βρύει.

* » Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Σαμψὼν θάνε, βρῦσέ τε μῦρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐν ἔτει φμά (541), διασκορπίσας δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν πλοῦτον, ὅσος ἔμεινεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ περιπατήσας εἰς ὅλους τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, ἀπήλαυσε πνευματικῶς τὴν καλλονὴν αὐτῶν καὶ ὡραιότητα. Εἶτα καθίσας εἰς τόπον ἥσυχον, ἐνετρύφα καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, προσέχων εἰς μόνον τὸν Θεόν. Ὅθεν γενόμενος φανερὸς καὶ γνώριμος εἰς τὸν τότε ἁγιώτατον Μηνᾶν, τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, χειροτονεῖται ἀπὸ αὐτὸν ἱερεὺς καὶ γίνεται εἷς ἀπὸ τοὺς Κληρικούς. Ἦτο λοιπὸν σωτήριος λιμὴν εἰς τοὺς χειμαζομένους, καταφυγὴ εἰς τοὺς πενομένους, ἰατρὸς εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ χρήζοντας βοηθείας σωματικῆς, ἐπειδὴ ἦτο ὁ ἀοίδιμος καὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔμπειρος. Αὐτὸς ἰάτρευσε καὶ τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν εἰς πάθος ἀνίατον· ὅθεν ἐκ τούτου θαυμάσας ὁ βασιλεὺς τὴν ἀρε-

[1] Τὸ κείμενον τῆς πρώτης ἐκδόσεως εἶχεν... ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γότθων τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὸ νῦν λεγόμενον Κρίμι, ὅπου ἐκατοίκουν οἱ Ταυροσκύθαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν Γότθων ἡ χώρα δὲν κεῖται ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ, ἐπηνωρθώσαμεν τὸ κείμενον, παραβαλόντες πρὸς τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις, ἀκριβέστερον ἔχον. Σ. Ε.

Digitized by Google

τὴν τοῦ ἁγίου, ἀπέδειδε σέβας καὶ τιμὴν εἰς αὐτὸν, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ κτίσας οἶκον μεγαλώτατον καὶ περιβόητον, ἔκαμεν αὐτὸν ξενοδοχεῖον· τὸν δὲ ἅγιον κατέστησε Σκευοφύλακα τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεοφιλῆ ἔργα πολιτευσάμενος ὁ Μακάριος Σαμψὼν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐναπετέθη εἰς τὸν μεγαλώτατον ναὸν τοῦ ἁγίου Μωκίου, τὸ ὁποῖον βρύει μῦρα καὶ πηγάζει καθ' ἑκάστην ἡμέραν διαφόρους ἰατρείας, εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν καὶ συσταθὲν εὐαγὲς ξενοδοχεῖον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν [1].)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀνέκτου.

» Οὐκ ἦν ἀνεκτὸν τῷ Ἀνέκτῳ μὴ στέγειν,
» Τὸν διὰ Χριστὸν θάνατον μέχρι τέλους.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, καὶ Οὐρβανοῦ ἡγεμόνος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, ἐν ἔτει σγή (298), ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε τοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς παρεκίνει νὰ μὴ φοβῶνται τὰ βάσανα, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἀνθίστανται εἰς τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ ἀποθνήσκωσι διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διεβλήθη εἰς τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα. Ὅθεν συλληφθεὶς πρῶτον μὲν ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπειτα δὲ παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὁ ὁποῖος ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἐκρήμνισε τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν· ὅθεν ἥπλωσαν τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἔδειραν αὐτὸν δέκα στρατιῶται μὲ βάκλα [2]. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ κατέκοψαν μὲ ξυράφιον τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, καὶ ὅλον τὸ σῶμά του κατεξέσχισαν μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἄγγελος δὲ Κυρίου φανεὶς, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ ἔκαμεν αὐτὸν ὑγιῆ. Ἀφ' οὗ δὲ κατέβασαν αὐτὸν ἀπὸ τὸ ξύλον, ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους του μὲ σιδηρᾶ περόνια, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του ἔβαλον τηγάνιον πυρωμένον· ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν νὰ καθίσῃ ἐντὸς ἀγγείου σιδηροῦ πολλὰ πυρωμένου. Μετὰ ταῦτα ἐπλήγωσαν τοὺς πόδας του μὲ σιδηρᾶς σούβλας, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν· καὶ πάλιν ἄγγελος Κυρίου φανεὶς, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἐποίησεν ὑγιῆ. Διὰ τοῦτο πολλοὶ Ἕλληνες βλέποντες αὐτὸν ὑγιῆ, ἤρχοντο εἰς αὐτὸν καὶ ἐβαπτίζοντο, ὁμοῦ δὲ καὶ ἐλυτρόνοντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας ὅσας εἶχον.

Μετὰ ταῦτα πάλιν ἐκρέμασαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ εἶτα κρεμάσαντες ἀπὸ τὰς χεῖράς του πέτρας βαρυτάτας ὕψωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἓν ξύλον ὄρθιον. Ἔπειτα ἔδειραν τὴν κοιλίαν του, μὲ ξύλα, καὶ ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ ἀνημμένας λαμπάδας, χύσαντες δὲ μόλυβδον βραστὸν μέσα εἰς τὸ στόμα του, ἔβαλον εἰς τὴν κεφαλήν του περικεφαλαίαν σιδηρᾶν πεπυρακτωμένην, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς ἀνημμένην κάμινον. Φυλαχθεὶς δὲ ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ βάσανα ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος τοῦ Χριστοῦ εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ὕστερον δὲ ἐξέβαλον δύω λωρία ἄνωθεν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου ἕως κάτω εἰς τοὺς πόδας του· λαβὼν δὲ ὁ μάρτυς τὸ ἓν λωρίον τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀσεβοῦς ἡγεμόνος. Ὅθεν τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος, καὶ ἀντὶ αἵματος ἐκβῆκε γάλα ἀπὸ τὸ κόψιμον τοῦ λαιμοῦ του. Ἠκολούθησε δὲ καὶ ἄλλο θαῦμα φρικτὸν, διότι λαβὼν ὁ μάρτυς εἰς τὰς χεῖράς του τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, ἐπεριπάτησε τόπον ἕως δύω σημεῖα, καὶ οὕτως ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Διήγησις Συνεσίου Ἐπισκόπου Κυρήνης περὶ Εὐαγρίου τινὸς Φιλοσόφου, καὶ χρυσίου λιτρῶν τριακοσίων.*

† » Ἀδρὰν δίδου, πλούσιε, τοῖς πτωχοῖς δόσιν,
» Λήψῃ γὰρ αὐτὴν πολλαπλασιωτέραν.

* Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου, ἐν ἔτει υιά (411), ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Κυρήνης Συνέσιος ὁ Φιλόσοφος, ὁ ὁποῖος ἐλθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, εὗρεν ἐκεῖ Φιλόσοφόν τινα Εὐάγριον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἦτο φίλος του πολλὰ ἠγαπημένος, ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐσπούδαζεν εἰς τὰ σχολεῖα· εἶχεν ὅμως μεγάλην δεισιδαιμονίαν καὶ προσπάθειαν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν. Ὅθεν ὁ Συνέσιος ποθῶν νὰ μεταστρέψῃ τὸν φίλον του ἀπὸ

[1] Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς τούτου βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἅμα μὲν χάριτος ἔργον καὶ θεραπείας.»

[2] Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀναγνωστῶν σημειοῦμεν καὶ αὖθις ὅτι βάκλον εἶναι λατινικὴ λέξις σημαίνουσα βακτηρίαν, ῥάβδον καὶ τὰ ὅμοια. Σ. Ε.

Digitized by Google

τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων καὶ νὰ τὸν κάμῃ χριστιανόν, εἶχε μεγάλον ἀγῶνα καὶ πρόνοιαν, καὶ ἐζήτει μὲ παντοίους τρόπους πῶς νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν. Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔστεργε παντελῶς, οὐδὲ ἐδέχετο τοὺς λόγους του· μόλον τοῦτο ὁ Συνέσιος φερόμενος ἀπὸ τὴν πολλὴν φιλίαν τὴν ὁποίαν εἶχον ἀναμεταξύ των, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ νουθετῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ νὰ τὸν παρακινῇ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν, ἀφ' οὗ εἶπε πολλὰ ὁ Συνέσιος, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Εὐάγριος· Κατ' ἀλήθειαν, κύριε Ἐπίσκοπε, δέν μοι ἀρέσκει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγετε σεῖς οἱ χριστιανοί, δηλαδὴ θὰ γίνῃ συντέλεια τοῦ κόσμου, καὶ ὅτι μετὰ τὴν συντέλειαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι ἔγειναν ἀπ' αἰῶνος, θὰ ἀναστηθῶσι μὲ τὸ ἴδιον σῶμα, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γείνῃ ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον, καὶ ὅτι θὰ λάβωσι τότε τὴν ἀνταπόδοσιν κατὰ τὰ ἔργα των. Καὶ πρὸς τούτοις δέν μοι ἀρέσκει καὶ τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγετε, ὅτι ὅποιος ἐλεεῖ πτωχόν, δανείζει εἰς τὸν Θεόν· καὶ ὅποιος σκορπίσει τὰ χρήματά του εἰς τοὺς πτωχούς, αὐτὸς θησαυρίζει εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀνάστασιν θὰ τὰ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· ταῦτα ὅλα μοῦ φαίνονται ὅτι εἶναι παραμύθια καὶ πλάνη καὶ ἐμπαιγμός.

Ὁ δὲ μακάριος Συνέσιος τὸν ἐβεβαίονεν ὅτι ὅλα ὅσα λέγουσιν οἱ χριστιανοί, εἶναι ἀληθινὰ καὶ δὲν ἔχουσι κἀνὲν ψεῦδος, καὶ ταῦτα ἀπεδείκνυε μὲ πολλὰς ἀποδείξεις· ὅθεν μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸν κατέπεισε καὶ ἔγεινε χριστιανός, καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς οἰκίας του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐβαπτίσθη ὁ Εὐάγριος ἔδωκεν εἰς τὸν Συνέσιον τριακοσίας λίτρας χρυσίου, διὰ νὰ τὸ μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχούς, λέγων οὕτω· Λάβε ταῦτα καὶ μοίρασον εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ γράψον μοι ἰδιόχειρόν σου γράμμα χρεωστικόν, ὅτι θέλει ἀποδώσει εἰς ἐμὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ δὲ Συνέσιος ἐδέχθη τὸ χρυσίον καὶ ἔγραψε προθύμως τὸ γράμμα. τὸ ὁποῖον ἐζήτει ὁ Εὐάγριος καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς αὐτόν. Μετὰ δὲ ἱκανὸν καιρὸν ἠσθένησεν ὁ Εὐάγριος, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ τέλος τοῦ θανάτου, ἔδωκεν εἰς τὰ παιδία του τὸ γράμμα τοῦ Ἐπισκόπου βουλλωμένον, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὰ, ὅτι ὅταν τὸν ἐνταφιάσωσι νὰ βάλωσι τὸ γράμμα εἰς τὴν χεῖρά του, χωρὶς νὰ ἔχῃ τις εἴδησιν, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμον τὰ τέκνα του. Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ταφῆς του ἐφάνη ὁ Εὐάγριος τὴν νύκτα εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ τῷ λέγει, Ἄνοιξον τὸν τάφον μου καὶ λάβε τὸ ἰδιόχειρον γράμμα σου, διότι ἀπέλαβον τὸ χρέος, καὶ δὲν ἔχω πλέον νὰ τὸ ζητῶ ἀπὸ σέ· καὶ πρὸς πληροφορίαν σου ἰδιοχείρως ὑπέγραψα εἰς τὸ ἰδικόν σου γράμμα. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος δὲν ἤξευρεν, ὅτι ἐνεταφιάσθη μαζὶ μὲ τὸν νεκρὸν καὶ τὸ ἰδιόχειρον γράμμα του· τὸ πρωὶ λοιπὸν ἔκραξεν ὁ Συνέσιος τὰ τέκνα τοῦ Εὐαγρίου καὶ τὰ ἠρώτησεν, ἐὰν ἔβαλον εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρός των κἀνὲν πρᾶγμα. Ἐκεῖνα δὲ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἔβαλον ἄλλο τίποτε, εἰμὴ τὸ σῶμα μὲ τὰ ἐνδύματα τὰ ὁποῖα ἐφόρει. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος, οὐδὲ κἀνὲν χαρτίον, τοὺς εἶπε, δὲν ἐθάψατε μὲ τὸ σῶμα τοῦ πατρός σας; Τότε ἐκεῖνοι ἐνεθυμήθησαν καὶ εἶπον, ναὶ, Δέσποτα, ὅταν ὁ πατήρ μας ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ μᾶς ἔδωκεν ἓν χαρτίον, καὶ μᾶς παρήγγειλεν, ὅτι ὅταν μὲ ἐνταφιάσετε, βάλετε καὶ τὸ χαρτίον τοῦτο εἰς τὰς χεῖράς μου, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὶς εἴδησιν. Τότε ἐφανέρωσεν ὁ Συνέσιος τὸ ὅραμα τὸ ὁποῖον εἶδεν ἐκείνην τὴν νύκτα.

Ὅθεν παραλαβὼν τὰ τέκνα τοῦ Εὐαγρίου καὶ τοὺς ἰδικούς του κληρικοὺς καὶ ἄλλους πολλοὺς χριστιανοὺς ὑπῆγαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Εὐαγρίου, καὶ ἀνοίξαντες αὐτὸ, εὗρον τὸν νεκρὸν κρατοῦντα εἰς τὴν χεῖρά του τὸ γράμμα τοῦ Ἐπισκόπου. Λαβόντες δὲ ἀπὸ τὴν χεῖρά του, τὸ ἤνοιξαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον ὑποκάτω τοῦ ἰδιοχείρου γράμματος τοῦ Ἐπισκόπου, ἄλλα γράμματα γεγραμμένα ἰδιοχείρως ἀπὸ τὸν Εὐάγριον, τὰ ὁποῖα ἔγραφον ταῦτα «Ἐγὼ Εὐάγριος ὁ φιλόσοφος λέγω εἰς σὲ τὸν ὁσιώτατον Ἐπίσκοπον κύριον Συνέσιον νὰ χαίρῃς. Ἀπέλαβον ἀπὸ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ χρέος, τὸ ὁποῖον εἶναι γεγραμμένον εἰς τοῦτό σου τὸ πιττάκιον, καὶ ἀπέλαβον ἑκατονταπλασίονα θησαυρὸν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ζωὴν αἰώνιον, καθὼς ὑπεσχέθης μοι. Ὅθεν δοξάζω τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστῶ τὴν ὁσιότητά σου, ὅστις μὲ ὡδήγησας εἰς τὸ φῶς.» Οἱ δὲ παρεστῶτες ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ βλέποντες τὰ γράμματα, ὅτι ἦσαν νεωστὶ γεγραμμένα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἰδίου Εὐαγρίου, μάλιστα δὲ πληροφορηθέντες ἀπὸ τὰ παιδία του τὰ ὁποῖα ἐβεβαίονον, ὅτι μόνα τὰ γράμματα τοῦ Ἐπισκόπου περιεῖχε τὸ χαρτίον, ὅτε ἐνεταφιάσθη μὲ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ πατρός των, ἔμειναν ὅλοι ἐκστατικοὶ, φωνάζοντες ὥραν πολλὴν τὸ «Κύριε ἐλέησον», καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ὅστις κάμνει τοιαῦτα θαυμάσια, καὶ δίδει πάντοτε εἰς τοὺς δούλους του τοιαύτας πληρο-

Digitized by Google

φορίας. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ἐδιηγήθη εἰς ἡμᾶς τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἐβεβαίονεν, ὅτι τὸ γράμμα ἐκεῖνο εὑρίσκεται εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς ἁγιωτάτης Ἐπισκοπῆς Κυρήνης μέχρι τῆς σήμερον, εἰς πληροφορίαν πολλῶν· καὶ τὸ μὲν χρέος δεικνύει, ὅτι εἶναι παλαιότερα γεγραμμένον ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Ἐπισκόπου, ἡ δὲ πληρωμὴ τοῦ χρέους, ὅτι ἐγράφη ὕστερον ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Εὐαγρίου μὲ τὴν χεῖρα ἐκείνου. (τοῦτο τὸ διήγημα εὑρίσκεται καὶ ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ὑπὸ τοῦ Λειμωναρίου ἐραντισθὲν, μὲ κάποιαν ὀλίγην παραλλαγήν.)

—

* *Ἡ ἁγία* ΙΩΑΝΝΑ *ἡ μυροφόρος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Οὗπερ παρέστης, Ἰωάννα, τῷ τάφῳ,
» Τούτου παρέστης ἔσχατον καὶ τῷ θρόνῳ.

* *Ὁ ὅσιος* ΛΟΥΚΑΣ *ὁ Ἐρημίτης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Παρῆλθε Λουκᾶς, ἀλλ' ἐμοὶ τοῦτον λόγοι,
» Καὶ τῶν ἐφεξῆς σαλπίσουσι τῷ βίῳ.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΜΑΡΚΙΟΣ *καὶ* ΜΑΡΚΙΑ, *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἤνωντο κλήσει Μάρκιος καὶ Μαρκία,
» Οὓς καὶ τομὴ συνῆψεν ἡ διὰ ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς* ΠΙΕΡΙΟΣ *ὁ Πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, πυρὶ τελειοῦται.*

* » Ὡς ἱερεῖον τὸν Πιέριον, Λόγε,
» Ἐνήγισάν σοι δυσσεβεῖς ἐπ' ἀνθράκων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', ἡ εὕρεσις τῶν τιμίων λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀναργύρων ΚΥΡΟΥ *καὶ* ΙΩΑΝΝΟΥ.

» Ὀστᾶ φανέντα μαρτύρων Ἀναργύρων,
» Βλύζουσι κρουνοὺς θαυμάτων ἀναργύρως.
Εἰκάδι ἑβδοάτῃ Κῦρος φάνη, ἠδ' ὁμόθλος.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες καὶ θαυματουργοὶ Ἀνάργυροι καὶ ἰατροὶ, ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει συβ' (292), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κῦρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἐδέσσης. Οὗτοι λοιπὸν ἑνωθέντες, διότι εἶχον ὁμοίαν γνώμην, περιήρχοντο καὶ ἰάτρευον παντὸς εἴδους ἀσθένειαν, καὶ ἐπειδὴ παρεκίνουν πολλοὺς διὰ νὰ μαρτυρήσωσιν, ἐφανερώθησαν εἰς τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, εἰς τὸν ὁποῖον παραστάντες καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, ὑπεβλήθησαν εἰς διαφόρους τιμωρίας, καὶ ἔπειτα ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα τότε μὲν ἐπιμελῶς ἐκρύφθησαν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀσέβειαν τῆς εἰδωλολατρείας· ὕστερον δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρκαδίου, Πατριάρχου ὄντος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τοῦ Θεοφίλου, ἐν ἔτει ὑ (400), εὑρέθησαν αὐτὰ, καὶ εὑρεθέντα, πάθη διάφορα ἰατρεύουσι. Τούτων δὲ τὴν πανήγυριν πνευματικῶς ἑορτάζομεν σήμερον, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄσυλοι οὗτοι θησαυροὶ ἐφανερώθησαν ἀπὸ τὴν γῆν, ἀναρίθμητα πλήθη ἀνθρώπων συνέδραμον, οἵτινες πάσχοντες ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, ἠξιώθησαν ἰατρείας. Διότι καὶ δαιμονισμένοι ἠλευθερόνοντο, καὶ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο, καὶ τυφλοὶ ἀνέβλεπον, καὶ χωλοὶ ἐπεριπάτουν, καὶ ἁπλῶς, παντὸς πάθους ἰατρείαν ἐχάριζεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα. Ὄχι μόνον δὲ τῷ τότε καιρῷ ταῦτα τὰ θαυμάσια ἐνήργουν, ἀλλὰ καὶ ἕως τῆς σήμερον, ὅσοι μετὰ πίστεως προστρέχουσιν εἰς τὰ ἅγια λείψανα τῶν Ἀναργύρων τούτων παντὸς πάθους λαμβάνουσι τὴν ἴασιν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν τόπον τὸν λεγόμενον τοῦ Φορακίου καὶ εἰς τὰς Ἀρκαδιανάς.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΠΠΙΟΥ.

† » Τὸν Παππίαν δὲ πῶς παρέλθω τῷ λόγῳ,
» Μάρτυρα ὄντα ἀνδρικὸν τοῦ Κυρίου;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τα' (301), σεβόμενος καὶ πιστεύων εἰς τὸν Χριστὸν ἀπὸ τοὺς προγόνους του, καὶ κηρύττων εἰς τοὺς ἄλλους τὴν εὐσέβειαν· διαβληθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν τότε ἄρχοντα ἐπιάσθη, καὶ παρασταθεὶς εἰς αὐτὸν, παρεκινήθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπείσθη, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ὕβρισε τὸν ἄρχοντα, διὰ τοῦτο ἐκίνησεν αὐτὸν εἰς θυμόν. Παρευθὺς λοιπὸν ἤπλωσαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἔδειραν αὐτὸν εἰς ὥραν πολλήν· ἔπειτα ἔβαλαν αὐτὸν εἰς ἕνα λέβητα γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον καὶ ὀξύγγιον, ὅθεν ἠκολούθησεν ἓν θαῦμα ἐκπλήξεως ἄξιον. Ἐβλέπετο δηλαδὴ ὁ μάρτυς χωσμένος ὅλος εἰς τὴν φωτίαν καὶ ἐνδε-

Digitized by Google

δυμένος τὸ πῦρ ὡς φόρεμα, καὶ οὕτως ἔμεινεν εἰς τὴν βάσανον ταύτην ἑπτὰ ὁλοκλήρους ἡμέρας· ἐξ αἰτίας δὲ τοῦ θαύματος τούτου πολλοὺς ἀπίστους προσείλκυσεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβαλον αὐτὰ ἀπὸ τὸν λέβητα τὸν ἔσυρον γυμνὸν ἐπάνω εἰς τριβόλια σιδηρᾶ· εἶτα δέσαντες αὐτὸν εἰς ἄγρια ἄλογα, ἐδίωξαν αὐτά· τὰ δὲ ἄλογα διωκόμενα εἰς τόπους τραχεῖς καὶ δυσβάτους ἐσύντριψαν τὸν ἅγιον. Ἔπειτα ἐκρέμασαν τὸν μάρτυρα ἀπὸ μίαν δοκὸν κατακέφαλα, κάτωθεν δὲ ἔδεσαν μὲ σχοινίον ἀπὸ τὸν λαιμόν του πέτραν βαρεῖαν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι, ἔκοψαν τὸ σχοινίον μὲ δρέπανον, ὅθεν ἐκτύπησεν ὁ ἅγιος κατὰ γῆς. Μετὰ ταῦτα ἔρριψαν ἀνημμένους ἄνθρακας ἐπάνω εἰς ὅλον τὸ σῶμά του, καὶ ἔχωσαν αὐτὸν μὲ τὰς πέτρας· ἄγγελος δὲ Κυρίου φανεὶς, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς πέτρας, καὶ ὑγιῆ τὸν κατέστησεν. Ὅθεν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς δημίους, οἵτινες τὸν ἐβασάνιζον, καὶ λαὸν ἀρκετὸν, οἱ ὁποῖοι ἀποκεφαλισθέντες ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθη καὶ ὁ ἅγιος, καὶ οὕτως ἀνέβη νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Μνήμη τοῦ δικαίου καὶ μακαρίου* ΣΕΡΓΙΟΥ *Μαγίστρου, τοῦ συστησαμένου τὴν μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὴν ἐν τῷ κόλπῳ Νικομηδείας, καὶ οὕτω λεγομένην τοῦ Νικητιάτου.*

† » Ὁ Σέργιος, μάγιστρος ὢν πρὶν ἐν βίῳ,
» Θεοῦ μάγιστρος νῦν δέδεικται ἐν πόλῳ.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐκ τῆς χώρας τῶν Παφλαγόνων, ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Νικήτια, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν πόλιν Ἀμαστριν, τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ, ἐν ἔτει ωμβ' (842), ὅθεν ἀπὸ τὸ χωρίον αὐτὸ ὠνομάσθη καὶ τὸ μοναστήριον Νικητιάτου. Οὗτος λοιπὸν ἦτο ἀγαθὸς, καὶ ἀγαθῶν γονέων υἱός, εἶχε δὲ καὶ συγγενεῖς τὴν ἁοίδιμον Θεοδώραν τὴν βασίλισσαν, τὴν σύζυγον Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου καὶ τὸν ταύτης υἱὸν Μιχαὴλ τὸν βασιλέα. Ἐχρημάτισε δὲ ζηλωτὴς διάπυρος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ πολλὰ ἠγωνίσθη ὁ μακάριος εἰς τὸ νὰ γείνῃ ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἀναστήλωσις τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων. Ἐπειδὴ δὲ τῷ τότε καιρῷ κατέβη εἰς τὴν Κρήτην ὁ βασιλικὸς στόλος, ἐστάλη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ καὶ ὅλην τὴν σύγκλητον, (οἵτινες μόλις τὸν κατέπεισαν εἰς τοῦτο διὰ νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ κυβερνᾷ ὅλα τὰ στρατιωτικὰ τάγματα, διότι εἶχεν εὐφυΐαν καὶ ἐπιτηδειότητα, καὶ ἦτο ἱκανὸς νὰ ἐπιστατῇ ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα. Ἐκεῖ δὲ μεταβὰς ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· καὶ τότε μὲν ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸ ἐν τῇ Κρήτῃ εὑρισκόμενον μοναστήριον, τὸ μέχρι τῆς σήμερον ὀνομαζόμενον τοῦ Μαγίστρου. Ὕστερον δὲ ἀνεκομίσθη καὶ ἀπετέθη εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἔκτισεν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν δύω Ἐμπορίων, τοῦ καλοῦ Ἀγροῦ καὶ τῶ Δόρκωνος.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ *τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἐκκοπεὶς, τελειοῦται.*

* » Μακεδονίου μάρτυρος τοὺς δακτύλους
» Τέμνουσιν ἀνδρῶν δάκτυλοι μιαιφόνοι.

* *Ὁ ὅσιος* ΟΥΛΚΙΑΝΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Εἰσελθε χαίρων, Οὐλκιανὲ παμμάκαρ·
» Τῶν οὐρανῶν ἤνοιξε Χριστός σοι πύλην.

* *Ὁ ἅγιος* ΠΑΥΛΟΣ *ὁ ἰατρὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἔπαυε Παῦλος πρὶν τομῇ, καύσει, χρίσει,
» Πάθη, τανῦν δὲ ταῦτα πρεσβείᾳ λύει.

* *Οἱ ἅγιοι δύω παῖδες σταυρωθέντες τελειοῦνται.*

* » Ἐν τοῖς χρόνου πίναξι καὶ παῖδες δύω
» Σταυρουμένους γράφουσι παῖδες ζωγράφων.

* *Ὁ ὅσιος* ΜΩΥΣΗΣ *ὁ Ἀναχωρητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

* » Τῶν ἀρετῶν ἀνῆλθε Μωσῆς εἰς ὄρος,
» Κἀκεῖ τέθνηκεν, ὡς ὁ Μωσῆς εἰς ὄρος.

* *Ὁ ἅγιος* ΔΟΝΑΤΟΣ *ἐπίσκοπος Λιβύης πυρὶ τελειοῦται.*

* » Στέξον τὸ πῦρ, Δόναγε· τῆς γὰρ σῆς κάρας,
» Ὡς φησι Χριστὸς, οὐκ ὀλεῖται θρὶξ ὅλως.

* *Οἱ ἅγιοι ἑβδομήκοντα μάρτυρες οἱ ἐν Σκυθοπόλει ξίφει τελειοῦνται.*

---

[1] Ὁ Μωϋσῆς οὗτος ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Αἰθίοπα, καθὸν ἐκεῖνος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Αὐγούστου. Καὶ ἴσως οὗτος εἶναι ὁ πνευματοφόρος ἐκεῖνος Μωϋσῆς, ὅστις εἶπεν εἰς τὸν Κασσιανὸν, καὶ ἅγιον Γερμανὸν, τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην διδασκαλίαν περὶ διακρίσεως; ἡ ὁποία ἀναφέρεται ἐν τῷ Εὐεργετινῷ· σελ. 734.

Digitized by Google

* » Εἶχες μαθητὰς ἑπτάκις, Σῶτερ, δέκα,
» Ἔχεις ἀθλητὰς καὶ τοσούτους ἐκ ξίφους.

* *Οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες οἱ ἐκ Γαλατίας ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τρεῖς ἄνδρες ἡμεῖς, ἀλλὰ συμπνοίας λόγῳ.
» Ὡς εἷς ἰδοὺ χωροῦμεν οἱ τρεῖς πρὸς ξίφος.

* *Ὁ ὅσιος ΜΑΓΝΟΣ προσευχόμενος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἐν τῇ προσευχῇ θεῖος ἐκπνεύσας Μάγνος,
» Ὑπῆρξε δῶλος λῆξιν αἰτήσας βίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ'. μνήμη τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων καὶ Κορυφαίων ΠΕΤΡΟΥ καὶ ΠΑΥΛΟΥ.

» Σταύρωσις εἶλε κήρυκα Σταυροῦ Πέτρον,
» Τομὴ δὲ Παῦλον τὸν τεμόντα τὴν πλάνην.
» Τλῆ ἐννάτῃ Σταυρὸν Πέτρος εἰκάδ' ἄορ δέ γε Παῦλος.

† Εἰς τούτους τοὺς Κορυφαίους Ἀποστόλους ποίαν ὑπόθεσιν ἐγκωμίων δύναταί τις νὰ ἐπινοήσῃ μεγαλητέραν ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνακήρυξιν, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐποίησε; Διότι τὸν μὲν κορυφαῖον Πέτρον ἐμακάρισε καὶ πέτραν αὐτὸν ὠνόμασεν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπεφάσισε νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν του· (Ματθ. ις'. 18.) τὸν δὲ Παῦλον προεῖπεν, ὅτι θέλει γείνῃ σκεῦος ἐκλογῆς διὰ νὰ βαστάσῃ τὸ ὄνομά του ἔμπροσθεν εἰς βασιλεῖς καὶ τυράννους. (Πράξ. θ'. 15.) Ἦτο δὲ ὁ μὲν ἅγιος Πέτρος ἀδελφὸς Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, καταγόμενος ἀπὸ πόλιν εὐτελῆ καὶ ποταπὴν, τὴν Βηθσαϊδὰ, υἱὸς Ἰωνᾶ, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Πατριάρχου Συμεὼν, κατὰ τοὺς χρόνους Ὑρκανοῦ Ἀρχιερέως τῶν Ἰουδαίων, ζῶν μὲ πενίαν ἐσχάτην, καὶ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πατήρ του Ἰωνᾶς ἐτελεύτησεν, ὁ μὲν Πέτρος ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα Ἀριστοβούλου, ἀδελφοῦ Βαρνάβα τοῦ Ἀποστόλου, καὶ ἐγέννησε παιδία, ὁ δὲ Ἀνδρέας ἔμεινεν ἐν παρθενίᾳ. Ὅτε δὲ ὁ Βαπτιστὴς Ἰωάννης ἐφυλάττετο ἀπὸ τὸν Ἡρώδην εἰς τὴν φυλακὴν, τότε ὁ Κύριος ἐλθὼν εἰς τὴν λίμνην Γενησαρὲτ καὶ εὑρὼν τὸν Ἀνδρέαν καὶ Πέτρον, οἵτινες διώρθονον καὶ ἐμβάλονον τὰ δίκτυά των, τοὺς ἐκάλεσε, καὶ ἐκεῖνοι εὐθὺς τὸν ἠκολούθησαν.

Λοιπὸν ὁ μὲν Πέτρος ἐκήρυξε πρότερον τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀντιόχειαν, ἔπειτα εἰς τὰ μέρη τῆς Μαύρης θαλάσσης, καὶ εἰς τὴν Γαλατίαν καὶ Καππαδοκίαν, Ἀσίαν καὶ Βιθυνίαν· κατέβη δὲ ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώμην. Καὶ ἐπειδὴ ἐνίκησεν ἐκεῖ μὲ τὰ θαύματα τὸν Σίμωνα μάγον, ἐσταυρώθη κατακέφαλα ἀπὸ τὸν Νέρωνα, καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος Πέτρος ἐζήτησε, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ θεσπέσιος Πέτρος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος λευκὸς εἰς τὸ χρῶμα, ὀλίγον ὠχρὸς, φαλακρὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, σγουρὰ ἔχων τὰ ἐπίλοιπα μαλλία καὶ ὀφθαλμοὺς κατ' ἐπιφάνειαν αἱματώδεις καὶ ὁμοίους μὲ τὸ χρῶμα τοῦ κρασίου· ἦτο λευκὸς εἰς τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, εἶχε τὸ μὲν γένειον λευκὸν καὶ δασὺ, τὴν δὲ μύτην μακρὰν, σηκωμένα ἐπάνω τὰ ὀφρύδια· ἦτο μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος· εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ σώματος ὄρθιον· ἦτο συνετὸς καὶ φρόνιμος· ἐκινεῖτο ὀξέως ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον ἐναντίον τῆς ἀδικίας· ἦτο συγχωρητικὸς εἰς τοὺς μετανοοῦντας· μετεβάλλετο εὐκόλως, καὶ ταχέως μετεκίνει χωρὶς φόβον τὰς προτέρας του ἀποφάσεις. [1]

Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος ἑβραῖος μὲν ἦτο καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ γένος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμὶν· Φαρισαῖος δὲ κατὰ τὴν αἵρεσιν, μαθητὴς γενόμενος τοῦ νομοδιδασκάλου Γαμαλιὴλ, καὶ εἰς τὸ ἄκρον γεγυμνασμένος τὸν τοῦ Μωσέως νόμον. Ἐκατοίκει δὲ εἰς αὐτὸν τὸν ὀφθαλμὸν τῆς Κιλικίας, ἤτοι εἰς τὴν Ταρσόν· (εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Γίσχαλα.) Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ἦτο ἐραστὴς διάπυρος τοῦ παλαιοῦ νόμου, ἐπολέμει τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν καὶ μὲ τὴν ἰδικήν του γνώμην ἐφονεύθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος. Ὅτε δὲ ἐπεγνώσθη παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἐτυφλώθη κατὰ τοὺς

---

[1] Καθὼς ἔδειξε τοῦτο ἐπὶ τῶν ἔργων, ὅτε εἶπεν αὐτῷ ὁ Κύριος «Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.» Τοῦτον τὸν λόγον ἀκούσας, εὐθὺς μετεβλήθη, καὶ τὴν προτέραν του ἀπόφασιν μετεκίνησε, διότι ὁ εἰπὼν πρότερον πρὸς τὸν Κύριον «Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα,» αὐτὸς μεταβληθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτὸν· «Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν.» καὶ ἀπὸ μίαν ὑπερβολὴν, θερμὸς φανεὶς καὶ εἰς τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ἄλλο, κατὰ τὸν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον, διὰ φιλοθεΐαν ὅμως καὶ σκοπὸν ἔνθεον. Γράφει δὲ ὁ Δοσίθεος σελ. 12 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι τῷ Πέτρῳ φεύγοντι τὸν Νέρωνα, ὑπήντησεν ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὑπάγει εἰς τὴν Ῥώμην διὰ νὰ σταυρωθῇ τὸ δεύτερον. Ὅθεν ὁ Πέτρος γνοὺς τὸ αἴνιγμα, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐσταυρώθη κατὰ κεφαλῆς, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ Βατικάνον εἰς τὴν καλουμένην Αὐρηλίαν ὁδόν.

Digitized by Google

ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καὶ φωνὴν ἤκουσεν ἄνωθεν θεϊκὴν, ἡ ὁποία τὸν ἔπεμπεν εἰς τὸν Ἀνανίαν τὸν ἀρχαῖον μαθητὴν τοῦ Κυρίου, ὅστις κατῴκει εἰς τὴν Δαμασκόν· διότι οὗτος κατηχήσας καὶ διδάξας τὸν Παῦλον, ἐβάπτισεν αὐτόν. [1]

Ὁ θεσπέσιος λοιπὸν Παῦλος σκεῦος γενόμενος ἐκλογῆς, διῆλθεν ὅλην τὴν οἰκουμένην, ὡς ἂν εἶχε πτερὰ, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην καταντήσας ἐδίδαξε πολλοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐκεῖ τελευταῖον ἐτελείωσε καὶ τὴν ζωήν του, ἀποκεφαλισθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Νέρωνος διὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ· λέγουσι δὲ ὅτι ἀπὸ τὸ κόψιμον τοῦ λαιμοῦ του ἔτρεξεν αἷμα ὁμοῦ μὲ γάλα. Ἂν δὲ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐμαρτύρησεν ὁ Παῦλος κατόπιν τοῦ Πέτρου, τὰ ἅγια ὅμως αὐτῶν λείψανα κατετέθησαν ὁμοῦ εἰς ἕνα τόπον. Ἦτο δὲ ὁ μακάριος Παῦλος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος φαλακρὸς τὴν κεφαλὴν, χωρὶς μαλλία· εἶχε τὰ ὀμμάτια χαροπὰ καὶ τὰ ὀφρύδια κάτω νεύοντα, τὸ γένειον πολλὰ, εὔμορφα κατεβασμένον, τὴν μύτην κυρτὴν καὶ πρέπουσαν εἰς ὅλον τὸ πρόσωπόν του· ἦτο στολισμένος μὲ μαύρας ὁμοῦ καὶ λευκὰς τρίχας, κυρτὸς εἰς τὸ σῶμα, καὶ εὔρωστος καὶ μικρόσωμος· συνεσταλμένος κατὰ τὰ ἤθη καὶ φρόνιμος, καὶ γεμάτος ἀπὸ θεῖα χαρίσματα· εἶχε σεμνὰ κινήματα, καὶ λόγους γλυκεῖς καὶ προσείλκυεν εἰς τὴν ἀγάπην του ὅλους ὅσοι ἐπρόστρεχον εἰς αὐτὸν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων. Καὶ οἱ δύω δὲ οὗτοι Κορυφαῖοι ἀπόστολοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ τὴν θείαν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τελεῖται δὲ οἱ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν μεγάλων, καὶ εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, καὶ εἰς τὸν σεπτὸν Ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ εἰς ὅλας τὰς κατὰ τόπον ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', ἡ Σύναξις τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων τῶν δώδεκα· καὶ δήλωσις, ὅπως, καὶ ποῦ ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξε καὶ ἐτελειώθη.

» Τιμῶ θεόπτας δώδεκα Χριστοῦ φίλους,
» Ἥρωας ἄνδρας, καὶ Θεοὺς, τολμῶ λέγειν.
» Δώδεκα εὐκλεᾶς τριακοστὴ ἀγείρει μύστας.

†Ὁ μακαριώτατος Δαβὶδ, ἀπὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐνηχούμενος, τρανῶς ἐδογμάτισεν, ὅτι ἡ ἁγία Τριὰς εἶναι τῶν ὅλων δημιουργὸς, οὕτω λέγων «Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.» (Ψαλ. λβ'. 6.) Αὕτη εἶναι ἡ προάναρχος ἀρχὴ, ἡ ἐν τρισὶ προσώποις μία

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ χρόνος τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ζητεῖται παρὰ πολλῶν. Καθότι οὔτε ὁ Λουκᾶς ἀνέφερε περὶ αὐτοῦ εἰς τὰς Πράξεις, οὔτε αὐτὸς ὁ ἴδιος Παῦλος ἐσημείωσεν αὐτὸν εἰς τὰς Ἐπιστολάς του. Οἱ ἀκριβέστεροι ὅμως χρονολόγοι λέγουσιν, ὅτι ὁ Παῦλος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐν τῷ τριακοστῷ ἕκτῳ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ· ἤτοι τρεῖς χρόνους μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον. Ἐν τῷ εἰκοστῷ δὲ πρώτῳ ἔτει τοῦ Τιβερίου Καίσαρος, κατὰ τὸν ὁποῖον τοῦτον καιρὸν συνεκροτήθη πόλεμος μεταξὺ Ἡρῴδου τοῦ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἀρέτα τοῦ βασιλέως τῶν Ἀράβων. (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

[1] Εἰς τούτους τοὺς δύο ἁγίους Ἀποστόλους ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν εἰκοσιτέσσαρας οἴκους κατ' Ἀλφάβητον, οἵτινες συνεκδοθήσονται μετὰ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου. Ὁμοίως καὶ τέσσαρα τροπάρια στιχηρὰ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ κατ' αἴτησίν τινων φιλαποστόλων, τὰ ὁποῖα ἐυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος Ἰουνίου (ὅρα αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου Σ. Ε.). Σημείωσαι, ὅτι Γάϊος ὁ Ἐκκλησιαστικὸς ἀνὴρ, καὶ Διονύσιος ὁ Κορίνθου ἐπίσκοπος γράφουσιν, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐσταυρώθη ὁ Πέτρος ἀπεκεφαλίσθη ὕστερον καὶ ὁ Παῦλος, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν λεγομένην Ὑσιακὴν ὁδόν. σελ. 22. τῆς Δωδεκαβίβλου.

Εἰς τοὺς δύο τούτους Ἀποστόλους ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁμιλίαν ὁρῶ.» Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἡ τῶν ἁγίων ἑκάστου μνήμη.» Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· «Τίς ὁ τερπνὸς ὦτος ἦχος, (σώζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου· ἐν τούτῳ καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἓν ὑπόμνημα κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν, οὗ ἡ ἀρχή «Καὶ τῶν τεχνῶν οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας.) Ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζονται ἄλλα δύω ἐγκώμια τοῦ αὐτοῦ Νικήτα Ῥήτορος τοῦ καὶ Δαβὶδ ἐπονομαζομένου. Ἓν μὲν εἰς τὸν Πέτρον, οὗ ἡ ἀρχή «Ὡς ἡδεῖα τῆς ἡμέρας ἡ χάρις.» Ἕτερον δὲ εἰς τὸν Παῦλον, οὗ ἡ ἀρχή· «Πᾶσα μὲν ἑορτὴ καὶ πανήγυρις.» Ὁμοίως σώζεται ἐν αὐτῇ καὶ ἄλλο ἐγκώμιον Γενναδίου Σχολαρίου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐμοὶ δέ φησι λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τῶν δύω τούτων, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν μακάριον Παῦλον.

Digitized by Google

Θεότης, ἡ πάντων βασιλεύουσα, ἡ ὁποία ἐφιλοξενήθη ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὴν Δρῦν τοῦ Μαμβρῆ ἀπὸ τὸν προπάτορα Ἀβραάμ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὰ οὐράνια. Ἐπρομήνυε δὲ μὲ τὴν φιλοξενίαν ταύτην τὴν διὰ σαρκὸς τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐπιφάνειαν, καὶ τοὺς σήμερον ἑορταζομένους ἁγίους Ἀποστόλους, ἐπειδὴ εἶπεν εἰς τὸν Ἀβραάμ, «Καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ Ἔθνη τῆς γῆς.» (Γέν. κβ΄. 18.) καὶ πάλιν «Καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται.» (Γέν. ιζ΄. 6.) ὁ γὰρ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, ὁ δὲ Ἰσαὰκ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, ὁ δὲ Ἰακὼβ ἐγέννησε τοὺς δώδεκα Πατριάρχας. Καὶ βλέπε, ὦ ἀκροατά, πῶς εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν Νέαν Διαθήκην τὰ τῆς Παλαιᾶς παραδείγματα, οἱ ἀνωτέρω δηλαδὴ δώδεκα πατριάρχαι προεικόνιζον τοὺς σημερινοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Ἀλλὰ καὶ τὰ δώδεκα κωδώνια τὰ ὁποῖα ἠχολόγουν ὅτε ἱεράτευεν ἐν τῇ Σκηνῇ ὁ Ἀρχιερεὺς Ἀαρὼν τοὺς δώδεκα τούτους Ἀποστόλους ἐβήλουν, διότι αὐτοὶ ἤχησαν καὶ ἐκήρυξαν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην τοῦ σαρκωθέντος Χριστοῦ τὴν ἐπιδημίαν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὡσηὲ ἐπροφήτευσεν, ὅτι δώδεκα ὀρύες θέλουσιν ἀκολουθήσει τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα Θεόν,[1] τὸ ὁποῖον ἔγεινε καὶ ἐμπράκτως. Καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς προεικόνισαν τοὺς ἱεροὺς τούτους Ἀποστόλους.[2]

Ἐπειδὴ δὲ δι' ἄπειρον ἀγαθότητα καὶ ἔλεος ἐκένωσε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ προσέλαβε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἐθέωσεν αὐτήν, διὰ τοῦτο θέλων νὰ δείξῃ τρανωτέραν τὴν εἰς ἡμᾶς αὐτοῦ ἀγαθότητα, ἐξέλεξε τοὺς κατὰ τὸ φαινόμενον εὐτελεῖς δώδεκα μαθητάς του, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς Ἀποστόλους καὶ αὐτόπτας τῆς οἰκονομίας του. Καὶ ἀφ' οὗ ἐμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν, τοὺς ἀπέστειλεν εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον διὰ νὰ θεολογῶσι τὸ τῆς Τριάδος μυστήριον καὶ τὴν θείαν οἰκονομίαν, καὶ εὐαγγελίζωσι πάντα τὰ Ἔθνη, καὶ βαπτίζωσιν αὐτὰ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὅθεν διὰ μέσου αὐτῶν ἐφωτίσθη ὅλη ἡ κτίσις, καὶ τὴν ὀρθόδοξον ἐπλούτησε πίστιν, εὐσεβῶς τὴν ἁγίαν Τριάδα λατρεύουσα, καὶ τὸν ἕνα τῆς ἁγίας Τριάδος ὁμολογοῦσα Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Τούτους λοιπὸν τοὺς δώδεκα ἱεροὺς Ἀποστόλους χρεωστοῦμεν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ γεραίρωμεν, ὡς φωστῆρας τοῦ κόσμου καὶ κήρυκας τῆς εὐσεβείας, καὶ ὡς καθαιρέτας τῆς πλάνης. Χρεωστοῦμεν δὲ νὰ φανερώσωμεν καὶ πῶς ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξε, καὶ εἰς ποῖον τόπον ἐτελειώθη, διότι ἂν καὶ ὅλοι ὁμοῦ οἱ Ἀπόστολοι δὲν ἐτελειώθησαν εἰς ἕνα καιρὸν οὔτε εἰς ἕνα τόπον, ἀλλ' εἷς ἕκαστος εἰς διάφορον καιρὸν καὶ τόπον, ἐπειδὴ ὅμως σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἑορτάζει τὴν μνήμην ὅλων ὁμοῦ τῶν Ἀποστόλων, διὰ τοῦτο χρεωστεῖ νὰ ἀναφέρῃ καὶ ὅλων ὁμοῦ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ τέλος.

— Πρῶτος λοιπὸν τῶν ἀποστόλων εἶναι ὁ κορυφαῖος Πέτρος, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον πρότερον μὲν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀντιόχειαν, ἔπειτα δὲ εἰς τὰ μέρη τῆς Μαύρης θαλάσσης, καὶ εἰς τὴν Γαλατίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ Ἀσίαν καὶ Βιθυνίαν, ὡς προείπομεν εἰς τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος· τελευταῖον δὲ ὑπῆγε καὶ ἕως εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν τὸν Σίμωνα μάγον, διελέχθη μετ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Σίμων ἐκαυχᾶτο ὅτι θὰ νικήσῃ τὸν Πέτρον μὲ τὰ θαύματα εἰς μίαν διωρισμένην ἡμέραν· ὅτε λοιπὸν ἦλθεν ἡ ἡμέρα, ἐκβῆκε καὶ ὁ βασιλεὺς Νέρων εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην μὲ ὅλους τοὺς πολίτας τῆς Ῥώμης. Τότε ἐφόρεσεν ὁ Σίμων εἰς τὴν κεφαλήν του στέφανον ἀπὸ δάφνην, καὶ στερεωθεὶς μὲ τὰς ἐπῳδὰς τῶν δαιμόνων, ὑψώθη ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἐφαίνετο μετέωρος εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ δὲ Πέτρος βλέπων τὸν Σίμωνα, εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ εἰπόντος, «Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν, ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα» διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ μὲ τὴν ἐξουσίαν ἐκείνου σὲ προστάζω νὰ χρημνισθῇς κάτω εἰς τὴν γῆν ἔμπροσθεν πάντων. Ὅθεν φοβηθέντες ὡς φωτίαν τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου οἱ δαίμο-

---

[1] Ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον αὐτοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Ὅθεν καὶ αἱ δώδεκα ἐκεῖναι πηγαί, τὰς ὁποίας εὗρον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Αἰλείμ, ὡς γράφεται ἐν κεφαλαίῳ ιέ. στίχ. 27. τῆς Ἐξόδου, τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους ἐπροεικόνιζον κατὰ τὸν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον λέγοντα, «Ἑρμηνεύεται δὲ τὸ Αἰλείμ εἰς ἀνάβασιν, ἢ αὔξησιν. Ἀναβαίνοντες οὖν εἰς τελειοτέραν σύνεσιν, καὶ εἰς αὔξησιν ἀνατρέχοντες πνευματικὴν, τὰς δώδεκα πηγὰς εὑρήσομεν· τουτέστι τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους. Καὶ εὖγε δὴ σφόδρα, πηγαῖς οἱ μαθηταὶ παρεικάζονται.. ἀρυόμεθα γὰρ ὡς ἐκ πηγῶν ἁγίων, ἐκ τῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μαθητῶν, παντὸς εἴδησιν ἀγαθοῦ.» Καὶ πάλιν «Ὅτι δὲ πηγαὶ κατὰ τὸ ἀληθὲς οἱ θεσπέσιοι μαθηταὶ, τὸν θεῖον ἡμῖν καὶ σωτήριον καὶ ἀναγκαῖον εἰς ζωὴν ἀναβρύοντες λόγον, παραδείξειεν εὖ μάλα τοῖς ἐν νόμῳ δεδικαιωμένοις ὁ τῶν ὅλων Θεὸς, οὕτω λέγων· «Ἀντλήσατε ὕδωρ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.» (Ἡσα. ιβ΄. 3.)

Digitized by Google

νες, οἵτινες ἐβάσταζον τὸν Σίμωνα, ἔφυγον, καὶ εὐθὺς ἔπεσεν ὁ ἄθλιος κατὰ γῆς, καὶ καταπληγωθεὶς ὅλος κακῶς ὁ κακὸς ἐτελεύτησε. [1]

Τότε λοιπὸν ὅλον τὸ πλῆθος ἐπίστευσεν εἰς τὸν τοῦ Πέτρου Θεόν· ὅθεν ὁ Νέρων ἠβουλήθη νὰ θανατώσῃ τὸν Πέτρον. Ὁ δὲ Πέτρος τοῦτο γνωρίσας, ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κλήμεντα τὸν μαθητήν του, ἐπειδὴ ὁ προκάτοχός του Λῖνος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Παρευθὺς λοιπὸν ὁ Ἀγρίππας παρὼν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπίασε τὸν Πέτρον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ σταυρωθῇ κατακέφαλα, καθὼς μόνος του τὸ ἐζήτησεν ὁ ἀπόστολος. Ἐν τῷ σταυρῷ λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ μακάριος, προσηυχήθη ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. [2] Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς ἕνα θεοφιλῆ χριστιανὸν ἐφάνησαν δύω ἄνδρες ἄγνωστοι παντελῶς, οἵτινες ἔλεγον, ὅτι ἦλθον ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Οὗτοι λοιπὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Ἰλλούστριον Μάρκελον τὸν πιστεύσαντα τῷ Χριστῷ ἀπεκάρφωσαν ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου, καὶ κατεβάσαντες αὐτό, τὸ ἔπλυναν μὲ κρασίον καὶ γάλα καὶ τὸ ἐμύρισαν μὲ διάφορα μῦρα καὶ ἀρώματα, καὶ οὕτω τὸ ἔκρυψαν εἰς ἕνα ἰδιόκτητον τόπον, ὡς θησαυρὸν πολύτιμον. Ὁ δὲ Νέρων ἀκούσας ὅτι ἀπέθανεν ὁ ἀπόστολος, ἐκατηγόρησε τὸν Ἀγρίππαν διότι πρότερον δὲν ἐτιμώρησεν αὐτὸν μὲ διάφορα βάσανα· ζητῶν δὲ καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Πέτρου, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ εἰς ἐκείνους τὸν θυμὸν τὸν ὁποῖον εἶχε κατὰ τοῦ διδασκάλου των, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του ἕνα φοβερὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος τὸν ἔδερεν. Ὅθεν φοβηθεὶς, δὲν ἐπείραξε τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀποστόλου· ἐκ τούτου δὲ ἐκεῖνοι εὑρόντες ἐλευθερίαν, ἐκήρυττον ἀφόβως τὸν σταυρωθέντα Θεὸν ἀληθινόν.

— Δεύτερος εἶναι ὁ ἀπόστολος Παῦλος, [1] ὁ πάντας τοὺς ἀποστόλους ὑπερνικήσας κατὰ τὸν ζῆλον τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ τοὺς κόπους. Οὗτος ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ, καθὼς τὸ λέγει μόνος, καὶ φθάσας εἰς τὴν Ῥώμην ἀπεκεφαλίσθη. Πῶς δὲ, καὶ ἀπὸ ποίαν ἀφορμὴν παρεκινήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διηγηθῶ μὲ συντομίαν εἰς τὰς φιληκόους σας ἀκοὰς, ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν Πράξεων ταῦτα ἐρανισάμενος. Ἀφ' οὗ ὁ μακάριος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐξενίσθη εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ὑπῆγεν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν προφήτης τις, ὀνόματι Ἄγαβος, ὅστις εἶπε τῷ Παύλῳ· «Τάδε λέγει σοι Κύριος δι' ἐμοῦ, οἱ αἱμοχαρεῖς Ἰουδαῖοι θὰ δέσωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας σου, καὶ θὰ σὲ παραδώσωσιν εἰς τὰ Ἔθνη. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη· ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος ὄχι μόνον νὰ δεθῶ καὶ νὰ προδοθῶ διὰ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνω. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν

---

[1] Περὶ τοῦ Σίμωνος τούτου γράφει ὁ θεῖος Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς ἐν τῇ πρὸς Ἀντωνῖνον ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν ἀπολογίᾳ. «Ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου εἰς οὐρανὸν προεβάλλοντο οἱ δαίμονες ἀνθρώπους τινὰς λέγοντας ἑαυτοὺς εἶναι Θεούς· οἳ οὐ μόνον οὐκ ἐδιώχθησαν ἀφ' ὑμῶν (τῶν Ῥωμαίων δηλαδὴ) ἀλλὰ καὶ τιμῶν ἠξιώθησαν. Ὧν εἷς καὶ Σίμων ὁ Σαμαρεὺς, ὃς ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος διὰ τῆς τῶν δαιμόνων ἐνεργείας μαγικὰς δυνάμεις ποιήσας ἐν τῇ πόλει ὑμῶν, τῇ βασιλίδι Ῥώμῃ, Θεὸς ὠνομάσθη.» καὶ πάλιν λέγει «Ἐν τῇ πόλει ὑμῶν βασιλίδι Ῥώμῃ Θεὸς ὠνομάσθη (ὁ Σίμων) καὶ ἀνδριάς τις παρ' ὑμῶν ἀνεγήγερται ἐν τῷ Τίβερι ποταμῷ μεταξὺ τῶν δύω γεφυρῶν, ἔχων ἐπιγραφὴν Ῥωμαϊκὴν τοιαύτην «Σίμωνι δέῳ σάγκτῳ» ἤτοι τὸν ἀνδριάντα τοῦτον ἀφιερόνομεν εἰς τὸν Σίμωνα Θεὸν ἅγιον,» (κἂν ἄλλως ἄλλοι περὶ τούτου λέγουσι.) Γράφει δὲ καὶ ὁ Μιλήτιος ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας τὰ αὐτὰ ὅσα γράφει καὶ ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· ἤγουν ὅτι ὁ Πέτρος εὐξάμενος, ἔρριψε τὸν Σίμωνα ἀπὸ τὰ ὕψη κάτω, καὶ τὴν δύναμίν του κατήργησε καὶ ἔσβεσε, δείξας τὴν διαφορὰν τῆς θείας χάριτος ἀπὸ τὴν γοητείαν. Οὐχὶ ὅμως ἐπὶ Κλαυδίου τὸ θαῦμα τοῦτο ἐποίησεν, ὡς λέγει αὐτὸς, ἀλλ' ἐπὶ Νέρωνος, ὡς ἄλλοι κριτικοὶ λέγουσι. (καὶ ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα).

[2] Τὸ μαρτύριον τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου οἱ μὲν χρονολογοῦσιν ὅτι ἔγεινε κατὰ τὸ ξζ' (67) ἔτος, ὁ δὲ Εὐσέβιος λέγει ὅτι ἔγεινε κατὰ τὸ ξθ' (69), ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, τοῦ δὲ Νέρωνος κατὰ τὸ ιδ'. ἔτος καὶ τελευταῖον. (ὅρα τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

[3] Περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Παύλου ἐκτὸς ὅσων εἴπομεν ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς μεταφράσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἑρμηνείας τῶν δεκατεσσάρων τοῦ Παύλου ἐπιστολῶν, προσθέτομεν καὶ ταῦτα ἐδῶ. Ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων εἰς τὸ ὄνομα Παῦλος, λέγει ὅτι, ὁ Παῦλος Σέργιος ὁ ἀνθύπατος τῆς ἐν Κύπρῳ Πάφου ἐχάρισεν εἰς τὸν ἀπόστολον τὸ ὄνομά του, τὸ Παῦλος ἀηλαδὴ, εἰς σημεῖον εὐχαριστίας. Καθότι ὁ Παῦλος αὐτὸς βλέπων, ὅτι ὁ ἀπόστολος ἐτύφλωσε τὸν Ἐλύμαν (τὸ ὁποῖον Ἀραβιστὶ θὰ εἴπῃ μάγος) ἤνοιξε τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ὅθεν καὶ ὁ ἱερὸς Λευκὴς ἐν ταῖς Πράξεσιν, ἐκτοτε πάντοτε ὀνομάζει τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ οὐχὶ Σαῦλον, ὡς πρότερον αὐτὸς οὕτως ὀνομάζει. Ὁ δὲ Ὠριγένης εἰς τὴν Ἔξοδον, καὶ ὁ Χρυσόστομος εἰς τὰς πράξεις Ὁμιλία κη'. καὶ ἄλλοι ἀκόμη παρέδωκαν, ὅτι καὶ ὁ ἀνωτέρω Ἐλύμας, ὁ καὶ Βαριησοῦς καλούμενος, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μὲ τὸ φῶς τῶν αἰσθητῶν ὀφθαλμῶν ἔλαβε καὶ τὸ φῶς τῶν ψυχικῶν. (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα σελ. 164.)

Digitized by Google

Ἱερουσαλὴμ, συνήντησε τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἐχαιρέτησεν, ἐδιηγήθη εἰς αὐτοὺς τὰ μεγαλεῖα, τὰ ὁποῖα δι' αὐτοῦ ἐποίησεν εἰς τὰ ἔθνη ὁ Θεός.

Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας κρατήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Παῦλον εἰς τὸ ἱερὸν, τὸν ἔδειραν ἀσπλάγχνως καὶ δέσαντες αὐτὸν, τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν· τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐξέτασεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος, τί φρονεῖ. Ὁ δὲ Παῦλος ἤρχισεν εἰς τὸ μέσον τοῦ συνεδρίου καὶ ἐδιηγήθη τὴν γέννησιν, τὴν ἀνατροφὴν, τὴν μεθηλικίωσιν, καὶ τὴν μάθησιν καὶ τὸν ζῆλόν του· τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν ἐδιηγήθη, πῶς ἐφάνη ὁ Χριστὸς εἰς αὐτὸν, πῶς ἐτυφλώθησαν οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ πῶς πάλιν ἀνέβλεψε, καὶ ὅτι ἐδίωκε τὸν Χριστὸν ἐν ἀγνοίᾳ· ὕστερον δὲ τοῦτον γνωρίσας ἀληθῆ Θεὸν, ἀνακηρύττει αὐτὸν εἰς ὅλους. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ εἰς τὸ συνέδριον καθεζόμενοι Ἰουδαῖοι, ἐφώναξαν μεγάλως πρὸς τὸν χιλίαρχον λέγοντες, σήκωσον ἀπὸ τὴν γῆν τὸν τοιοῦτον. Ὅθεν ἐνῶ ἡτοιμάζοντο οἱ στρατιῶται νὰ τὸν δείρωσιν, ἀντέστη ὁ ἀπόστολος εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς σᾶς νὰ δείρετε ἀκατάκριτον ἄνθρωπον Ῥωμαῖον (διότι Ῥωμαῖος ἦτο ὁ Παῦλος, καθότι οἱ πρόγονοί του ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς τοὺς Ῥωμαίους διὰ βασιλικοῦ γράμματος, ὡς ἑρμηνεύει ὁ χριτικὸς Φώτιος.) Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀκούσας ὁ χιλίαρχος ἐφοβήθη, καὶ δὲν ἔδειρεν αὐτὸν, ἀλλὰ τὸν παρέστησεν εἰς τὸ συνέδριον, θέλων νὰ μάθῃ τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ διὰ νὰ συντέμνω τὸν λόγον, ὁ Παῦλος ἐπειδὴ ἐπεκαλέσθη τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ Καίσαρα, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ κριθῇ ἐκεῖ, τούτου χάριν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην.

Εὑρόντες δὲ τὸν Παῦλον ἐκεῖ τινὲς ἀδελφοὶ, ἐχάρησαν πολλά· ὅτε δὲ ὁ Παῦλος παρεσάθη εἰς τὸν Καίσαρα Νέρωνα, ἐπειδὴ δὲν εὑρέθη κἀνὲν πρᾶγμα ἄξιον θανάτου εἰς αὐτὸν, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Νέρωνος νὰ μένῃ ἐλεύθερος ὡς ἀθῶος. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ὑπῆγεν ὁ Παῦλος εἰς χωριστὸν τόπον καὶ ἐκήρυττε, πρὸς ὅσους ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι υἱὸς Θεοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθεν ὀλίγος καιρὸς ἔγεινεν εἰς τὸν Παῦλον θεία ἀπαχάλυψις, νὰ ἀφήσῃ τὴν Ῥώμην καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ὅθεν μεταβὰς ἐκεῖ ὁ ἀπόστολος, πολλοὺς ἐβάπτισε καὶ ἀσθενεῖς ἰάτρευσε καὶ ἱερεῖς ἐχειροτόνησε, καὶ ὅλους ἐστήριξεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην. Ἔξω δὲ εἰς τὴν Ῥώμην εὑρισκόμενος, ἐδίδασκε καὶ ἔκαμνε νὰ τρέχῃ εἰς αὐτὸν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ. Εἷς δὲ οἰνοχόος τοῦ βασιλέως, σκύπτων ἀπὸ ἓν μέρος ὑψηλὸν, καὶ προσέχων εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπέθανε· ἅμα δὲ ἤκουσε τοῦτο ὁ Παῦλος, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν εἰς αὐτὸν τὸν νεκρὸν, καὶ βαλὼν τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ ὑγιαίνοντα ἀπέδωκεν εἰς τοὺς δι' αὐτὸν κλαίοντας. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἀναστηθεὶς ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν δούλευσιν τοῦ βασιλέως. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ παρασταθῇ ὁ οἰνοχόος εἰς τὸ βασιλικόν του βῆμα, καὶ παρασταθέντα ἠρώτα ὁ βασιλεὺς, ἐὰν ἀρνῆται τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ὁ δὲ οἰνοχόος ἀπεκρίνατο, ὅτι δὲν δύνανται νὰ μὲ χωρίσωσιν ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ οὔτε τὰ ἐνεστῶτα, οὔτε τὰ μέλλοντα, οὔτε ζωὴ, οὔτε θάνατος. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπορήσας, ἐπρόσταξε νὰ κατακαῶσι διὰ πυρὸς, ὅσοι χριστιανοὶ εὑρίσκονται εἰς τὴν φυλακὴν, ὁ δὲ Παῦλος νὰ ἀποκεφαλισθῇ.

Ὅθεν οἱ δήμιοι ἔλαβον τὸν τοῦ Χριστοῦ θεῖον ἀπόστολον, καὶ ἔφερον ἔξω τῆς Ῥώμης, σπουδάζοντες νὰ τελειώσωσι τὴν βασιλικὴν προσταγήν. Μία δὲ γυνὴ, Περπετούα ὀνόματι, κατὰ συνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔχασε τὸ φῶς τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ της. Βλέπουσα δὲ ὅτι ἐπορεύοντο διὰ νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν Παῦλον, ἐσυμπόνεσεν ἡ καρδία της, καὶ ἐδάκρυσεν. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε πρὸς αὐτὴν, ὦ γύναι, δός μοι τὸ μανδήλιόν σου, καὶ ὅταν ἐπιστρέψω πάλιν σοὶ τὸ δίδω· ἡ δὲ γυνὴ τὸ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν προθύμως. Τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ στρατιῶται, περιγελῶντες ἔλεγον εἰς τὴν γυναῖκα, πρόσμενε, ὦ γραῖα, τοῦτον, ὅστις δὲν ἐπιστρέφει πλέον. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐτοποθέτησαν τὸν ἀπόστολον διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσιν· ὅθεν ἔδεσαν τοὺς ὀφθαλμούς του μὲ τὸ μανδήλιον τῆς μονοφθάλμου γυναικός. Ὅτε δὲ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, ἔτρεξεν αἷμα καὶ γάλα, καὶ ἔβρεξε τὰ ἱμάτια τοῦ ἀποστόλου. Τὸ δὲ μανδήλιον ἀοράτως ἐδόθη εἰς τὴν μονόφθαλμον γυναῖκα, καὶ παρευθὺς ἐχαρίσθη εἰς αὐτὴν καὶ ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ της ἀνάβλεψις· ἀφ' οὗ δὲ οἱ δήμιοι ἀπεκεφάλισαν τὸν ἀπόστολον, ἐπιστρέφοντες εὗρον τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐβάσταζεν εἰς χεῖράς της τὸ μανδήλιον αἱματωμένον, τὸ ὁποῖον θερμῶς κατεφίλει, καὶ ἐδείκνυεν εἰς αὐτοὺς τὸν ὀφθαλμόν της ὑγιῆ καὶ βλέποντα, ἥτις καὶ ἔλεγε· ζῇ Κύριος,

Digitized by Google

καὶ δὲν εἶναι ἄλλος Θεὸς, εἰμὴ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος ἐκήρυττεν. Ὅθεν καὶ αὐτοὶ θαυμάσαντες τὸ γενόμενον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὴν ὑπῆγον εἰς τὸν Νέρωνα, κηρύττοντες μεγαλοφώνως τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ Νέρων νικηθεὶς ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ λάβῃ ἕκαστος αὐτοῦ χωριστὴν τιμωρίαν· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὁ ἡμιος ἀπεκεφαλίσθη, ὁ δὲ δεύτερος ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον μὲ τὴν μάχαιραν καὶ ὁ τρίτος ἐλιθοβολήθη. Ἡ δὲ Περπετούα ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν· ἐλθοῦσα δὲ εἰς αὐτὴν ἡ βασίλισσα καὶ σύζυγος τοῦ Νέρωνος, ὁμοῦ μὲ τὰς τιμιωτέρας γυναῖκας τῆς Ῥώμης, ἐδιδάχθησαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ βεβαίαν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα ἐτελειώθησαν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Νέρων, τὴν μὲν Περπετούαν ἔδειρεν ἀρκετὰ, εἶτα δέσας ἀπὸ τὸν λαιμόν της μίαν πέτραν τοῦ μύλου, τὴν ἔρριψεν εἰς τὸν βυθόν· τὰς δὲ λοιπὰς γυναῖκας ἀπεκεφάλισεν, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν. Εὗρεν ὅμως ἡ θεία ἐκδίκησις τὸν ἀσεβῆ Νέρωνα, διότι μισηθεὶς ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ῥώμης, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ βασίλειον, καὶ ἐπεριπάτει εἰς τὰ δάση καὶ τοὺς ὀρυμοὺς, προτιμῶν κάλλιον νὰ ἀποθάνῃ, παρὰ νὰ ζῇ. Ὅθεν κακοπαθήσας ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὴν πεῖναν, κακῶς τὴν ζωὴν ἐτελείωσε, γενόμενος βορὰ τῶν θηρίων ὁ ἀσεβὴς καὶ παρανομώτατος. [1]

— Τρίτος ἀπόστολος τοῦ Κυρίου εἶναι ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας, ὁ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου, ὅστις, κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ὅλα τὰ παραθαλάσσια μέρη τῆς μαύρης θαλάσσης καὶ Βιθυνίας καὶ Ἀρμενίας, καὶ ἐπανελθὼν διὰ τῆς Βυζαντίδος, κατέβη ἕως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Φθάσας δὲ εἰς τὰς Πάτρας τῆς Ἀχαΐας, ἐσταυρώθη ἀπὸ τὸν Αἰγεάτην. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Νοεμβρίου.)

— Τέταρτος εἶναι ὁ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ὕστερον ἐθανατώθη μὲ μάχαιραν ἀπὸ τὸν Ἡρώδην Ἀγρίππαν διὰ τὴν πολλὴν παρρησίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἀπριλίου.)

— Πέμπτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς καὶ Θεολόγος ὁ καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου, ὁ ἐπιπεσὼν εἰς τὸ στῆθος τοῦ Χριστοῦ. Οὗτος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐξορισθεὶς εἰς τὴν Πάτμον ἀπὸ τὸν Δομετιανὸν, πολλὰ πλήθη ἀπίστων ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἔφεσον, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου.)

— Ἕκτος εἶναι Φίλιππος ὁ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλλαίας, συμπατριώτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Οὗτος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἱεράπολιν, μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Μαριάμνης, καὶ μὲ τὸν Βαρθολομαῖον. Ὕστερον δὲ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων σταυρωθεὶς, ἐθανατώθη ἐν αὐτῇ τῇ Ἱεραπόλει. (ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου.)

— Ἕβδομος εἶναι ὁ Θωμᾶς ὁ καὶ Δίδυμος, ὁ ὁποῖος κηρύξας τὸν Χριστὸν εἰς Πάρθους, καὶ Μήδους, καὶ Πέρσας, καὶ Ἰνδοὺς, ἐκτυπήθη ἀπὸ αὐτοὺς μὲ ἀκόντια καὶ ἐτελειώθη. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Ὀκτωβρίου.)

— Ὄγδοος εἶναι ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς Ἰνδοὺς τοὺς καλουμένους Εὐδαίμονας, καὶ σταυρωθεὶς εἰς τὴν Οὐρβανόπολιν, ἐτελειώθη. (ὅρα πλατύτερον εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰουνίου. Περὶ δὲ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.)

— Ἔννατος εἶναι Ματθαῖος ὁ καὶ Λευὶ, ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Τελώνης καὶ Εὐαγγελιστὴς, ὅστις ἔκαμε ξενοδοχίαν μεγάλην εἰς τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἱεράπολιν τῆς Συρίας, καὶ λιθοβοληθεὶς ἐτελειώθη. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου.)

— Δέκατος εἶναι Ἰάκωβος ὁ Ἀλφαίου, ὁ καὶ Ματθαίου (διότι καὶ οἱ δύω εἶχον πατέρα τὸν Ἀλφαῖον.) Οὗτος ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν εἰς τὰ Ἔθνη· ὅθεν καὶ ἐπωνομάσθη σπέρμα θεῖον. Ταχέως δὲ καὶ προθύμως προχωρήσας εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ ἐλέγχων τοὺς ἀπαιδεύτους λαοὺς ἐκρεμάσθη εἰς σταυρὸν, καὶ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Μαΐου.)

— Ἑνδέκατος εἶναι Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, ὁ καταγόμενος ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅστις ὀνομάζεται Ναθαναὴλ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. Οὗτος λοιπὸν ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὴν χώραν τῆς Ἀφρικῆς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ σταυρωθεὶς

---

[1] Παρὰ δὲ τῷ Μελετίῳ γράφεται, ὅτι ὁ Νέρων ἐθανατώθη μόνος του διὰ μαχαίρας, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσε χρόνους δεκατρεῖς, μῆνας ὀκτὼ, καὶ ἡμέρας δύω.

Digitized by Google

τελειοῦται. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου.)

— Δωδέκατος εἶναι ὁ Ἰούδας ὁ Ἰακώβου, ὁ παρὰ μὲν τοῦ Λουκᾶ ὀνομαζόμενος Ἰούδας Ἰακώβου καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του, καὶ εἰς τὰς Πράξεις, παρὰ δὲ τοῦ Ματθαίου ὀνομάζεται Θαδδαῖος καὶ Λεβαῖος, ἀδελφὸς κατὰ σάρκα χρηματίσας τοῦ Κυρίου. Οὗτος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὕστερον δὲ ἐτελειώθη εἰς τὴν πόλιν Ἀραρὰτ, κρεμασθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ τοξευθείς. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἰουνίου [1].)

— Ματθίας ὁ ἀντὶ τοῦ προδότου Ἰούδα συναριθμηθεὶς μετὰ τὴν Ἀνάληψιν μετὰ τῶν ἕνδεκα Ἀποστόλων, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ πολλὰς τιμωρίας παθὼν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐννάτην τοῦ Αὐγούστου.)

— Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, ὁ καὶ υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος, ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων. Κρεμασθεὶς δὲ

---

[1] Ἐπειδὴ ἐνταῦθα ὁ λόγος περὶ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων ἐστι, σημειοῦμεν, ὅτι ἀνέγνωμεν τὸ βιβλιάριον τῆς νεστυπώτου Ἑκατονταετηρίδος (ὑπὸ Εὐγ. τοῦ Βουλγάρεως Σ. Ε.) καὶ ἐλυπήθημεν ἄκρως. Ἐπειδὴ καὶ ὁ συγγραφεὺς οὗτος, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἐλανθάσθη καὶ γράφει, ὅτι οἱ Κανόνες τῶν θείων καὶ ἱερῶν τούτων Ἀποστόλων, εἶναι ὑποβολιμαῖοι, καθὼς αὐτοὶ, λέγει, δὲν ἐξετέθησαν ὑπὸ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, ἀλλ' ὑπὸ ἀποστολικῶν ἀνδρῶν, κατὰ τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν, καὶ ὅτι αὐτοὶ συνηθροίσθησαν ἴσως ἀπὸ τὸν Ἀλεξανδρέα Κλήμεντα· ἤτοι τὸν Στρωματέα. Οὕτως ἐδῶ πρέπει νὰ θρηνήσῃ πᾶς θεοφοβούμενος, καὶ νὰ εἰπῇ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἱερεμίου «Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ; καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πηγὴν δακρύων;» διότι ὁ λόγος οὗτος τοῦ πέρα τοῦ ὄντος κριτικοῦ τούτου εἰς τὰ καίρια ἔβλαψε, καὶ βλάπτει, ἀλλὰ καὶ θέλει βλάψει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Διότι ὥσπερ ὁ τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου κρημνίζων, καὶ ὅλην τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ συγκατακρημνίζει, οὕτω καὶ ὁ ἄκριτος οὗτος λόγος, κρημνίζων τοὺς τῶν Ἀποστόλων ἱεροὺς Κανόνας, συγκατακρημνίζει καὶ τὴν οἰκοδομὴν ὅλων τῶν λοιπῶν ἱερῶν Κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν τοπικῶν, καὶ τῶν κατὰ μέρος θείων Πατέρων· καθότι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἱεροὶ Κανόνες ἐποικοδομοῦνται τοῖς τῶν Ἀποστόλων Κανόσιν, ὡς ἐπὶ θεμελίοις ἀρραγεστάτοις. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πᾶσα ἡ ἱερὰ θεσμοθεσία καὶ εὐταξία τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ λόγου τούτου καταργεῖται καὶ διαλύεται. Καὶ ἂν ὁ σοφὸς οὗτος δὲν εὐλαβήθη τόσον νέφος μαρτύρων, οἵτινες βεβαιόνουσι τοὺς ῥηθέντας κανόνας τῶν Ἀποστόλων, ἔπρεπε τὸ ἐλάχιστον νὰ εὐλαβηθῇ δύω Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὴν ς'. καὶ τὴν ζ'. αἵτινες ἐπικυρόνουσιν αὐτοὺς καὶ φανερῶς διορίζουσιν, ἡ μὲν ς'. ἐν τῷ β'. Κανόνι αὐτῆς, καὶ ἡ ζ'. ἐν τῷ ά. Κανόνι, ὅτι οἱ ἀνωτέρω πε' Κανόνες ἐξετέθησαν ὑπὸ τῶν πανευφήμων Ἀποστόλων, καὶ ὄχι νὰ τίθεται ἐν Καρὸς μοίρᾳ τὰς ψήφους αὐτῶν, αἷς ὁ ἀντιπίπτων, αὐτῷ ἀντιπίπτει τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, τῷ λαλοῦντι διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων· καὶ ὁ μὴ αὐταῖς πειθόμενος, ἀνάθεμα γίνεται κατὰ τὸν Διάλογον Γρηγορίου. (Βιβλ. ά. Ἐπιστολ. κδ'.) καὶ αἱρετικὸς, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἐθνικὸς λογίζεται ὁ παρακούων τῆς Ἐκκλησίας, ἧς πρόσωπον ἐπέχει ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος· καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος οὗτος Συγγραφεὺς τῆς Ἑκατονταετηρίδος ταῦτα γράφει περὶ τῆς ψήφου τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐν τῷ ἑαυτοῦ Θεολογικῷ. Ἔπειτα ἔπρεπεν ὁ σοφὸς νὰ μᾶς φανερώσῃ, ποῖοι εἶναι οἱ ἀποστολικοὶ αὐτοὶ ἄνδρες οἵτινες ἐξέθεσαν τοὺς Κανόνας αὐτοὺς, καὶ εἰς ποῖα μέρη εὑρίσκεται ἡ τοιαύτη ἀποστολικὴ διδασκαλία, καὶ ὄχι νὰ μᾶς λέγῃ ἁμάρτυρα καὶ ἀδέσποτα πράγματα. Ἔπρεπε δὲ νὰ ἠξεύρῃ βεβαίως καὶ ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἤτοι ὁ Στρωματεὺς, συνήθροισε τὴν ἀποστολικὴν αὐτὴν διδασκαλίαν τῶν ἀποστολικῶν ἀνδρῶν, καὶ οὐχὶ νὰ ἐπιστηρίζῃ μίαν τοιαύτην μεγάλην ὑπόθεσιν, ἐπάνω εἰς ἓν ἴσως ἀβέβαιον καὶ ἀμφίβολον. Ψευδέστατον δὲ εἶναι, ὅτι ὁ Ἀλεξανδρεὺς Κλήμης συνήθροισε τοὺς τῶν Ἀποστόλων Κανόνας, καθότι ἐν τοῖς σωζομένοις τοῦ Κλήμεντος συγγράμμασιν οὗτοι οὐκ ἐμφέρονται. Ὅθεν ἀναξίᾳ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ὑπολήψεως τοῦ μεγάλου ὀνόματος τοῦ σοφοῦ τούτου ἐστάθη ἡ τοιαύτη πέρα τοῦ δέοντος κρίσις του. Ἐπειδὴ αὐτὴ ἀκολουθεῖ οὐχὶ εἰς Οἰκουμενικὰς καὶ τοπικὰς Συνόδους, καὶ εἰς παλαιοὺς μάρτυρας τόσους καὶ τόσους, οὐδὲ εἰς τὸν νεώτερον Μελέτιον τὸν λέγοντα, ὅτι ὑπηγορεύθησαν οἱ ῥηθέντες Κανόνες ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀκολουθεῖ εἰς τοὺς Λουθηρανιστὰς, καὶ εἰς τοὺς ψευδορεφορμάτους, τοὺς κρίνοντας ὑποβολιμαίους τοὺς ἀνωτέρω Κανόνας.

Ἀλλὰ μηδεὶς τῶν θεοφοβουμένων καὶ ταῖς Ἁγίαις καὶ Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις πειθομένων σκανδαλισθήτω ἐκ τοῦ ἀκρίτου τούτου λόγου, καλῶς εἰδὼς, ὅτι αἱ μὲν Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι καὶ αἱ τούτων ψῆφοι καὶ ἀποφάσεις, εἰσὶν ἀληθεῖς, καὶ σφαλῆναι οὐ δύνανται, διδάσκαλον ἔχουσαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Πᾶς δὲ ἄνθρωπος εἶναι ψεύστης, ὡς σφαλῆναι δυνάμενος, κἂν μυριάκις εἴη σοφὸς κατὰ τὴν ἔξω σοφίαν καὶ μάθησιν. Ἔπειτα αὐτὸς ἐν τῇ μεταγλωττίσει τῆς ἱερᾶς Τελετουργίας τῇ ὑπ' αὐτοῦ γενομένῃ, φέρει μαρτυρίας ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, καὶ Ἀποστολικῶν Κανόνων μνημονεύει. Ὅθεν οὐδεὶς ὀφείλει προσέχειν αὐτῷ ἐν τῇ τοιαύτῃ ὑποθέσει, οὕτως ἀσυμφώνῳ ὄντι, καὶ αὐτῷ ἑαυτῷ ἀντιφάσκοντι. Ὅποιος θέλει νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν Κανόνων τῶν Ἱερῶν Ἀποστόλων τούτων ἀ; ἀναγνώσῃ εἰς τὰ Προλεγόμενα τῶν Ἀποστολικῶν Κανόνων ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους ἐγκώμιον ἑλληνικὸν ἔχει Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· «Τί καλὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡ τάξις»· καὶ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Εἰκότως καὶ σήμερον τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος.» (σῴζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Ἔχει δὲ ἐγκώμιον ἁπλοῦν εἰς αὐτοὺς, Μακάριος ὁ Κωφός.

Digitized by Google

ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἄνωθεν ἀπὸ τὸ πτερύγιον (ἤτοι τὸ τοξάτον καὶ ἐξωπέτακτον) τοῦ Ἱεροῦ, καὶ κτυπηθεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ ξύλον τῶν κναφέων, ἐτελειώθη. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου.)

— Σίμων, ὁ καὶ Συμεὼν ὀνομαζόμενος καὶ Κλεώπας, ἦτο μὲν υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου· ἔγεινε δὲ δεύτερος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἔζησεν ἑκατὸν εἴκοσι χρόνους. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο συγγενὴς τοῦ Κυρίου, καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομετιανὸν ἐν ἔτει πβ' (82), νὰ πίῃ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἐξήγαγον ἀπὸ σκορπίους καὶ ὀφίδια καὶ φαλάγγια καὶ ἄλλα φαρμακερὰ θηρία· δὲν ἔπαθεν ὅμως κἀνὲν κακόν. Ὅθεν ὕστερον ἀπὸ τὸν βασιλέα Τραϊανὸν ἐν ἔτει γῃ' (98), σταυρωθεὶς, ἐτελειώθη. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου.)

— Βαρνάβας ὁ καὶ Ἰωσῆς ὀνομαζόμενος ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (Κεφ. δ'. 36.) ὑπῆρξεν εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα. Οὗτος ἀντέγραψε τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, καὶ ἐτελειώθη εἰς τὴν νῆσον Κύπρον. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ παρόντος Ἰουνίου.)

— Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς, ὁ χρηματίσας υἱὸς κατὰ πνεῦμα τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον, ἕως εἰς τὴν Πεντάπολιν. Εἰς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν συρθεὶς ἐπάνω εἰς πέτρας, ἐτελειώθη καὶ ἐτάφη ἐκεῖ· (ὅρα περὶ τούτου πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἀπριλίου.)

— Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς καὶ ἰατρὸς, ὁ συνέκδημος Παύλου, συνέγραψε τὸ ἰδικόν του Εὐαγγέλιον, ὑπαγορεύσαντος αὐτῷ τοῦ μακαρίου Παύλου· πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ἀφ' οὗ δὲ αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, (διότι ὁ Παῦλος ἔμεινεν ἐκεῖ) ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον· ἐλθὼν δὲ εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων. Λέγουσι δὲ ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἐζωγράφησε τὴν εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ τῆς αὐτοῦ Μητρὸς, καὶ τῶν Κορυφαίων Ἀποστόλων, καὶ ἀπὸ τότε διεδόθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον εὐσεβὲς καὶ πάντιμον ἔργον τῆς εἰκονογραφίας. (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου.) [1]

— Φίλιππος ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων καὶ καταγόμενος ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, ἔλαβε νόμιμον γυναῖκα, καὶ εἶχε τέσσαρας θυγατέρας προφήτιδας· αὐτὸς κατέστη διάκονος ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, καὶ ἐβάπτισε τὸν Σίμωνα μάγον καθ' ὑπόκρισιν πιστεύσαντα· αὐτὸς καὶ τὸν Αἰθίοπα Εὐνοῦχον ἐβάπτισε. Κηρύξας δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Τράλλιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μετὰ τῶν θυγατέρων του, ἐκεῖ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.)

— Ἀνανίας ὁ ἀπόστολος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ, ὅστις καὶ τὸν Παῦλον ἐβάπτισε δι' ἀποκαλύψεως· Οὗτος ἐπειδὴ ἐποίει πολλὰ θαύματα καὶ ἰατρείας, καὶ εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν, ἐδάρη μὲ βούνευρα ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Λουκιανὸν, καὶ ἐξέσθη εἰς τὰς πλευρὰς, καὶ ἐκάη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Βληθεὶς δὲ ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβολήθη· (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου.)

— Ἰωσὴφ ὁ καὶ Ἰοῦστος καὶ Βαρσαβᾶς καλούμενος ἐν ταῖς πράξεσιν, ὁ σύμψηφος γενόμενος μὲ τὸν Ματθίαν. Οὗτος εἷς τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν ὑπάρχων, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη· (ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου.)

— Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς, ὁ πρῶτος τῶν ἑπτὰ Διακόνων καὶ εἷς τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, ὁ ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων ἀναφερόμενος, ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν θερμὴν αὐτοῦ πίστιν, συνευδοκοῦντος εἰς τὸν αὐτοῦ φόνον καὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἔτι ἀπίστου ὄντος, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὕστερον δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀνεκομίσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπετέθη εἰς τόπον λεγόμενον Κωνσταντιναί· (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου. Περὶ τῆς εὑρέσεως δὲ τοῦ λειψάνου του, ὅρα εἰς τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ περὶ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ἐγκώμιον ἔχει εἰς Πέτρον καὶ Παῦλον καὶ Ἀνδρέαν, Θωμᾶν τε καὶ Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαίρετε, Χριστοῦ βασιλεῖς, ἅγιοι Ἀπόστολοι· ὑμᾶς γὰρ τὴν ἄνω καὶ κάτω Βασιλείαν ἐπίστευσεν. (ὁ Χριστός)» (σώζεται εἰς τὸν γ'. τόμ. τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

Digitized by Google

τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ αὐτοῦ λειψάνου του, εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου.)

— Πρόχορος εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων καὶ τῶν ἑβδομήκοντα ὢν, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Νικομηδείας καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη· (ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Αὐγούστου.)

— Νικάνωρ εἷς καὶ αὐτὸς ὢν ἐκ τῶν ἑπτὰ διακόνων καὶ τῶν ἑβδομήκοντα, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη· (ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Αὐγούστου.)

— Τίμων καὶ αὐτὸς ἦτο εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων, καὶ γενόμενος ἐπίσκοπος Βόστρων τῆς Ἀραβίας, κατεκάη διὰ πυρὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας· (ὅρα περὶ αὐτοῦ πλατύτερον εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ἰουλίου.)

— Παρμενᾶς καὶ αὐτὸς ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ διακόνους, ὅστις ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐτελειώθη ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ· (ὅρα περὶ τούτου πλατύτερον εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου.)

Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι οἱ ἀνωτέρω πανεύφημοι ἀπόστολοι, καὶ οἱ δώδεκα, καὶ οἱ κατώτεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἑβδομήκοντα, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἀποστόλους ἀνέδειξεν ὁμοῦ μὲ τὰς σεπτὰς Μυροφόρους καὶ πιστὰς γυναῖκας, αὐτοί, λέγω, ὅλοι ἑκατὸν εἴκοσιν ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ὡς ἀναφέρουσιν αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων, δὲν ἐβαπτίσθησαν μὲ τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα· καθότι αὐτὸς ὁ Κύριος ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ βαπτισθῶσιν ἐν πνεύματι ἁγίῳ· « Ἰωάννης γάρ φησιν, ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. » Καὶ καθότι, ὅτε κατέβη τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰς ὅλους τοὺς ἀνωτέρω κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἐγέμισεν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χάριτάς του· καθὼς καὶ ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἐπροφήτευσεν. Ὅθεν δὲν ἐχρειάσθησαν ὕστερον ἄλλο βάπτισμα. [1]

—

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΕΛΙΤΩΝ ξίφει τελειοῦται

* » Εἰ που Μελίτων καὶ θεόρρυτον μέλι,
» Ἐχρῆν ἐκεῖ βάψαντα σὴν τομὴν γράφειν.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἐκ Σινώπης κατὰ πετρῶν συρόμενος τελειοῦται.

* » Ἔχουσιν αἰδεῖσθαί σε καὶ θεῖοι νόες,
» Αἰδοῖε Πέτρε, δόντα τὰς σάρκας πέτραις.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΙΧΑΗΛ ὁ κηπουρὸς, ὁ ἐν Ἀθήναις μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αψό (1770) ξίφει τελειοῦται.

† » Τί κατ' ὀλίγον λαιμὸν, ὦ σπαθηφόρε,
» Τέμνεις Μιχαήλ; οὐ πτοεῖται τὴν σπάθην[2].

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν ὀγδόην τοῦ Μαΐου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

» Ἰούνιος μὴν λῆξιν ᾠδὲ λαμβάνει,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀλήκτῳ προσφέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυμαστουργῶν Ἀναργύρων ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ τῶν Ῥωμαίων.

* » Βολαῖς ἀδελφοὺς οὐ διέσπων οἱ λίθοι,
» Ὡς εἰς ἓν ἄμφω συμπεπηγότας λίθον.
» Πρώτῃ Ἰουλίοιο λίθοισιν Ἀνάργυροι ἤθλουν.

ΟΥΤΟΙ οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Καρίνου καὶ Νουμεριανοῦ τῶν αὐταδέλφων βασιλέων ἐν ἔτει σπδ' (284), κατήγοντο δὲ ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην. Αὐτάδελφοι δὲ ὄντες, μετεχειρίζοντο καὶ οἱ δύω τὴν αὐτὴν τέχνην τῆς ἰατρικῆς, καὶ ἰάτρευον ὄχι μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ ἄλογα ζῶα, μισθὸν τῆς ἰατρείας ζητοῦντες τὸ νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ ἰατρευόμενοι, καὶ μηδὲν ἄλλο πρᾶγμα γήϊνον λαμβάνοντες. Διαβληθέντες λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα Καρῖνον, ὅτι κάμνουσι τὰς ἰατρείας καὶ θαύματα μὲ μαγικὴν τέχνην, καὶ μὴ ἀνεχθέντες νὰ παραδοθῶσιν ἄλλοι ἀντ' αὐτῶν, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι προσῆλθον αὐτόκλητοι καὶ παρεδόθησαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Ὅθεν ὄχι μόνον αὐτοὶ δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ τὸν βασιλέα Καρῖνον κατέπεισαν νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀσέβειαν, καθόσον ἔτυχε καὶ αὐτὸς τῆς παρὰ τῶν ἁγίων ἰατρείας· ὁπότε δηλαδὴ αὐτὸς ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ τοὺς ἁγίους καὶ νὰ ἀπειλῇ αὐτοὺς ὅτι θὰ τοὺς παιδεύσῃ ἂν δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, τότε, ὢ θείας δίκης! ἐκβλῆχεν ἀπὸ τὸν τόπον της ἡ θέσις τοῦ προσώπου του, καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τὴν ῥάχιν του· ἰατρεύθη δὲ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ταύτην. Ὅθεν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ οἱ ἐκεῖ παρεστῶτες, καὶ ὁ ἰατρευθεὶς βασιλεὺς μὲ τοὺς οἰκιακούς του, διὸ καὶ μὲ τιμὴν ἀπέστειλε τοὺς ἁγίους εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ οἰκείους των. Ὕστερον δὲ ὁ τῆς ἰατρικῆς τέχνης τῶν ἁγίων διδάσκαλος, φθονήσας αὐτοὺς διὰ τὴν δόξαν καὶ προκοπὴν τὴν ὁποίαν εἶχον, ἀνέβασεν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς ἓν βουνόν, μὲ σκοπὸν ὅθεν νὰ συνάξωσιν ἰατρικὰ βότανα· ἐκεῖ δὲ σηκωθεὶς ὁ δόλιος κατὰ τῶν ἁγίων, ἐθανάτωσεν αὐτοὺς μὲ τὰς πέτρας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον αὐτῶν ναόν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον τοῦ Παυλίνου. [1]

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ, πατρικίου γενομένου ἐν τοῖς Εὐάνδρου.*

* » Δόξαν λιπὼν γῆς καὶ τὰ τῆς γῆς ἡδέα,
» Θανὼν μετέσχεν οὐρανοῦ δόξης Πέτρος.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς εὐσεβεστάτης Αὐγούστης ἐν ἔτει ψπ' (780)· υἱὸς γονέων μεγαλοπρεπῶν καὶ ἐνδόξων, ἐπειδὴ ὁ πατήρ του ἦτο πατρίκιος τοῦ βασιλέως καὶ στρατηγός, Κωνσταντῖνος ὀνομαζόμενος. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας φοιτῶν ὁ ἅγιος εἰς τὰ σχολεῖα, ἐσύναξεν εἰς τὴν ψυχήν του, ὡς μέλισσα, ὅλα

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΔ', καὶ ἡ νὺξ ὥρας Ι'.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη Ἰούλιος, ὁ ὁπότε ἐγεννήθη εἰς αὐτὸν ὁ Καῖσαρ Ἰούλιος, ὅστις ἐφάνη ἐν τῇ Ῥώμῃ πρῶτος μονάρχης πρὸ Χριστοῦ ἔτη 47 ἢ 45 καὶ ἐφονεύθη εἰς τὸ δικαστικὸν βῆμα ἀπὸ τὸν Βροῦτον καὶ Κάσιον. Εἰς τιμὴν τοῦ πρώτου μονάρχου τούτου ἡ Γερουσία τῆς Ῥώμης ὠνόμασεν Ἰούλιον τὸν ἀπὸ Μαρτίου ἀριθμούμενον πέμπτον τοῦτον μῆνα, ἐν ᾧ ἐγεννήθη. (Ὅρα σελ. 89 τοῦ ά. τόμ. τοῦ Μελετίου) ὁ μὲν δὲ οὗ ὃς ὠνομάζετο παλαιὰ Καντήλιος.

[1] Ὅτι δὲ εἶναι τρεῖς συζυγίαι τῶν Ἀναργύρων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται μὲ τὸ ὄνομα Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ δευτέρα συζυγία εἶναι οὗτοι οἱ σήμερον ἑορταζομένοι, ὅρα εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Ὀκτωβρίου.

Digitized by Google

τὰ κάλλιστα μαθήματα, καὶ τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας. Ἔπειτα συζευχθεὶς μὲ γυναῖκα νόμιμον, ἐτιμήθη καὶ ἔγεινε Δομέστικος τῶν σχολῶν καὶ πατρίκιος, ἀφ' οὗ ὁ πατήρ του ἀπέθανεν· ὅτε δὲ ὁ Νικηφόρος Πατρίκιος ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ω΄ (800),[1] κατέστησε τὸν ὅσιον τοῦτον Δομέστικον τῶν Κανάτων καὶ τὸν συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὅπου εἶχε πόλεμον μὲ τοὺς Βουλγάρους. Συγκροτηθέντος λοιπὸν τοῦ πολέμου, ἐνίκησαν μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπιάσθη δὲ οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους ὁμοῦ μὲ πεντήκοντα ἄρχοντας καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ τιμωρηθῇ· ἐφάνη ὅμως ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐπιστήθιος καὶ Εὐαγγελιστὴς, καὶ ἐλευθερώσας αὐτὸν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, τὸν προέπεμψεν ἕως εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων. Ἔκτοτε λοιπὸν καταφρονήσας ὁ μακάριος ὡς σκύβαλα ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖ ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ὁμοῦ μὲ τὸν ὅσιον καὶ μέγαν Ἰωαννίκιον· ὅθεν καὶ ἐγυμνάσθη εἰς πᾶσαν ἀρετήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ ἐπέρασε χρόνους τριακοντατέσσαρας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ κτισθέντα ναὸν, τὸν καλούμενον τοῦ Εὐάνδρου· ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνή του καὶ ὁ υἱός του εἶχον ἀποθάνει, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔκτισε μακρὰν μίαν καλύβην, καὶ διῆλθεν εἰς αὐτὴν χρόνους ὀκτώ. Οὗτος ὁ ὅσιος ἐφόρει μὲν τρίχινα φορέματα εἰς σκέπην τοῦ σώματος, ὑποδήματα δὲ εἰς τοὺς πόδας δὲν ἐφόρεσεν ὁ ἀοίδιμος εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀσκήσεώς του· ἐξήρανε δὲ τὸ σῶμά του μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ ἄλλας σκληραγωγίας. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ὑποκάτω τοῦ τριχίνου ἐνδύματος, ἦτο ἐνδεδυμένος φόρεμα πλεγμένον ἀπὸ ψαθίον, μαζὶ μὲ τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεταφιάσθη.

---

* *Ὁ ὅσιος ΛΕΩΝ ὁ ἐρημίτης γυμνὸς διάγων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Οὐ σαρκὶ πεισθεὶς πρὶν θανεῖν Εὔᾳ, Λέων,
» Ὡς πρῶτος Ἀδάμ, γυμνὸς ὢν, οὐκ ἠσχύνου.

* *Οἱ ἅγιοι δισχίλιοι μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ξίφος πατάσσει χιλιανδρίας δύω,
» Σεπτῶν ἀθλητῶν, ὧν μακρὰν δειλανδρία.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ μέλιτι χρισθεὶς καὶ ὑπὸ μελισσῶν δακνόμενος, τελειοῦται.*

* » Ὁ Μαυρίκιος γυμνὸς ἐγχρισθεὶς μέλι.
» Κρίνει μελισσῶν ἡδὺ τὰς τρώσεις μέλι.[4]

* *Οἱ ἅγιοι εἰκοσιπέντε μάρτυρες οἱ ἐν Νικομηδείᾳ πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Ἀριθμὸς ἀνδρῶν ἠνθρακωμένων κύκλος.
» Τὸ πεντάκις γὰρ πέντε, δῆλον ὡς κύκλος.[2]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, τοῦ συστησαμένου τὴν μονὴν τοῦ Βαθέως ῥύακος.[3]

† » Ὤφθης ἀληθῶς Βασίλειος πράγματι,
» Ὡς βασιλεύσας τῶν παθῶν τῶν ἀλόγων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ καταθέσεως τῆς τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐν ταῖς Βλαχέρναις.

† » Χιτὼν μὲν Υἱοῦ χριστοφρουροῖς δημίοις,
» Ἐσθὴς δὲ Μητρὸς χριστοφρουρήτῳ πόλει.
» Δευτερίῃ κατέθεντο σορῷ Ἐσθῆτα Πανάγνου

† Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου, τοῦ ἐπιλεγομένου Μακέλλη, καὶ Βηρίνης τῆς συζύγου του, ἐν ἔτει υνη΄ (458), δύω Πατρίκιοι, Γάλβιος καὶ Κάνδιδος ὀνομαζόμενοι, συγγενεῖς ὄντες Ἀρδαβουρίου καὶ Ἄσπαρος, ἔλαβον πόθον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν των νὰ ὑπάγωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ προσκυνήσωσι τοὺς ἁγίους τόπους. Ὅθεν ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπῆ-

---

[1] Ὁ Νικηφόρος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 802. Σ. Ε.

[2] Τὸ ἴδιον τοῦτο εἰστιχον εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἱερομάρτυρα Μαυρίκιον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἂν ἐκεῖνος δὲν ἐπωνομάζετο Ἱερομάρτυς, ἤθελον εἰπῇ ὅτι εἶναι εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ ἐκεῖνος.

[3] Ἀναμέσον εἰς τοὺς ἀριθμοὺς δύω ὀνομάζονται κύκλοι, ὁ πέντε καὶ ὁ ἕξ. Ἐπειδὴ καθὼς ὁ κύκλος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ κέντρον καὶ τελειόνει πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ κέντρον, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ δύω αὐτοὶ ἀριθμοὶ, ἐφ' ἑαυτοὺς πολλαπλασιαζόμενοι, ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀρχίζουσι καὶ εἰς τὸν αὐτὸν πάλιν τελειόνουσι, καὶ εἰς τὰς δεκάδας καὶ εἰς τὰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας καὶ μιλιόνια, καὶ ὅρα πῶς τοῦτο εἶναι ἀληθές. Λέγομεν δηλαδὴ πέντε οἱ πέντε εἰκοσιπέντε· καὶ πάλιν πέντε οἱ εἰκοσιπέντε, ἑκατὸν εἰκοσιπέντε· πέντε δὲ οἱ ἑκατὸν εἰκοσιπέντε γίνονται ἑξακόσιοι εἰκοσιπέντε, καὶ καθεξῆς. Ὁμοίως καὶ ὁ ἓξ οὕτω προβαίνει, θέτει ἓξ οἱ ἓξ, τριακονταέξ· καὶ πάλιν ἓξ οἱ τριακονταέξ, διακόσια δεκαέξ, καὶ καθεξῆς.

[4] Ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως ῥύακος εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὰ Μουντανία.

Digitized by Google

γον εἰς τὴν Παλαιστίνην· φθάσαντες δὲ εἰς τοὺς τόπους τῆς Γαλιλαίας εὗρον μίαν γυναῖκα Ἑβραίαν μὲν κατὰ τὴν φυλὴν, εὐλαβῆ δὲ εἰς τὰ θεῖα καὶ ἐνάρετον, ἡ ὁποία κατοικοῦσα εἰς μίαν οἰκίαν προσηύχετο νύκτα καὶ ἡμέραν, ὡς ἡ τὸ πάλαι Ἄννα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Φανουήλ. Εἰς τὸ ἐνδότερον δὲ μέρος τῆς οἰκίας βλέπουσιν ὅτι ἐπρόσφερον οἱ χριστιανοὶ λαμπάδας πολλὰς καὶ θυμιάματα. Ἐρωτήσαντες δὲ περὶ τούτου, ἔμαθον ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται ἡ ἁγία Ἐσθής· ἤτοι τὸ ἐπανωφόριον τῆς Κυρίας Θεοτόκου. Ὅθεν ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν γυναῖκα ἄδειαν, καὶ ἔκαμαν ἐκεῖ ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον· περιεργασθέντες δὲ ἔλαβον τὰ μέτρα τῆς ξυλίνης θήκης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο τεθησαυρισμένη ἡ τιμία Ἐσθὴς, καὶ ἔπειτα ὑπῆγον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐλθόντες δὲ ἐκεῖ κατεσκεύασαν μίαν ἄλλην θήκην παρομοίαν μὲ ἐκείνην καὶ πάλιν ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἑβραίας γυναικός. Ποιήσαντες δὲ τρόπον, ἔλαβον κρυφίως τὴν θήκην τὴν περιέχουσαν τὴν τιμίαν Ἐσθῆτα τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν ἔστειλαν ἔμπροσθεν διὰ τῶν ἀνθρώπων των, ἀφῆκαν δὲ ἐκεῖ τὴν ὁμοίαν θήκην τὴν ὁποίαν κατεσκεύασαν αὐτοί. Ὅθεν γυρίσαντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπέθεντο τὸ ἱερὸν αὐτὸ θησαύρισμα τῆς τιμίας Ἐσθῆτος εἰς ἓν ἰδικόν των κτῆμα ἐπονομαζόμενον Βλαχέρναι· καὶ διὰ νὰ μὴ μάθῃ τις τὴν εἴδησιν ταύτην, ἔκτισαν ἐκεῖ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Μάρκου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κρύψωσιν εἰς πολὺν καιρὸν τὸν τοιοῦτον θησαυρὸν, ἐφανέρωσαν αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα· ὁ δὲ βασιλεὺς χαρᾶς ἀφάτου πλησθεὶς, ἔκτισε ναὸν ἐκεῖ τῆς Κυρίας Θεοτόκου [1], ὅπου τώρα εὑρίσκεται ἡ ἁγία σορός· ἤτοι ἡ θήκη ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἀποτεθησαυρισμένη ἡ τιμία Ἐσθὴς καὶ τὸ ἅγιον Παλλίον, ἤτοι τὸ ἐπανωφόριον τῆς Θεομήτορος. Περιτειλίξας δὲ τὴν τιμίαν Ἐσθῆτα ὁ βασιλεὺς μὲ πορφυρίδα βασιλικὴν, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς ἄλλην θήκην ἐξ ἠλέκτρου (χεχριμπαρίου) καὶ ἐβούλλωσεν αὐτὸ μὲ βούλλας βασιλικάς· ἡ θήκη δὲ αὕτη εἶναι ἕως τῆς σήμερον φυλακτήριον ὅλης τῆς βασιλευούσης πόλεως, καὶ διωκτήριον πάσης ἀσθενείας καὶ πολεμίων ἐχθρῶν. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τῆς σοροῦ ταύτης εἰς τὰς ἰδίας Βλαχέρνας. (Τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν περὶ τῆς τιμίας Ἐσθῆτος ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.) [1]

[1] Διαφωνία εὑρίσκεται μεταξὺ τοῦ Συναξαρίου τούτου καὶ τοῦ ἀκολούθου Συναξαρίου τοῦ Πατριάρχου Ἰουβεναλίου. Ἐκεῖ δηλαδὴ γράφεται, ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Λέοντος τοῦ Μεγάλου Μαρκιανὸς σὺν τῇ Πουλχερίᾳ, ἔκτισαν τὰς Βλαχέρνας· ἐδῶ δὲ γράφεται, ὅτι ὁ Λέων ἔκτισεν τὸν ἐν Βλαχέρναις ναόν. Ἀλλ' ἴσως ὁ μὲν Μαρκιανὸς, ἔκτισεν, ἤτοι ἀνέκτισε καὶ ἀνεκαίνισε τὰς Βλαχέρνας καὶ τὸν ἐν αὐταῖς ναὸν τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Μάρκου, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ὁ δὲ Λέων ὁ μέγας ἔκτισε τὸν ἐν ταῖς αὐταῖς Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὡς γράφεται ἐδῶ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ τιμία αὕτη ἐσθὴς τῆς Θεοτόκου ἦτο ὑφασμένη ἐκ μαλλίου, τὸ ὁποῖον εἰς ἓξ μῆνας ἀπὸ τοὺς σκώληκας καὶ τὴν βότρυδα διαφθείρεται· μόλον τοῦτο ἡ τιμία αὕτη ἐσθὴς ἦτο ὅλη ἀδιάφθορος καὶ αὐτόχροος, μαρτυροῦσα διὰ τῆς ἀφθορίας τὴν ἀφθορίαν καὶ ἀπάθειαν τοῦ παρθενικοῦ τῆς Θεοτόκου σώματος. Ἀνοιχθείσης δὲ μίαν φορὰν τῆς ἁγίας σοροῦ, ἡ μὲν βασιλικὴ καὶ μεταξωτὴ ἁλουργὶς, περὶ ἧς ἀνωτέρω εἴρηται, εὑρέθη ἀπὸ τὴν πολυχρονίαν διεφθαρμένη, ἡ δὲ τιμία Ἐσθὴς τῆς Θεοτόκου εὑρέθη ἄφθαρτος. Ταῦτα μὲν γράφονται ἐν τῇ Καλοκαιρινῇ, ὁ δὲ Νικηφόρος λέγει περὶ τῆς Ἐσθῆτος, ὅτι ἦν ἐξ ἐρίων εὐφθάρτων ὑφασμένη, καὶ στιμόνων ὁμοειδῶν καὶ ὁμοχρόων, καὶ ὅτι ἀδιάφθαρτός ἐστι καὶ ἀδιάλυτος μέχρι τοῦ νῦν, τὸ θαῦμα τῆς ἀειπαρθένου ἀνακηρύττουσα. Ὅθεν καὶ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐζήνεγκε κατὰ τοῦ τυράννου Θωμᾶ τὰ τίμια Ξύλα, καὶ τὴν Ἐσθῆτα ταύτην τῆς Θεοτόκου. (παρὰ Δοσιθέῳ σελ. 1152. τῆς Δωδεκαβίβλου.) ὅρα καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου ἐν τῇ ὑποσημειώσει.

Καὶ ταῦτα δὲ προσθέτομεν ἐνταῦθα ὡς τριπόθητα παρὰ τοῖς φιλοχρίστοις, ἅπερ γράφει ὁ αὐτὸς Δοσίθεος ἐν σελ. 1152. ἤγουν, ὅτι ἐν ταῖς Βλαχέρναις εὑρίσκοντο τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀκάνθινος στέφανος, ἡ σινδὼν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ λέντιον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ ὁ σπόγγος τοῦ Ζωοδότου, καὶ τὸ ὠμοφόριον τῆς Θεοτόκου, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦτο ἄλλο ἀπὸ τὴν Ἐσθῆτα, κατὰ τὸν αὐτὸν Δοσίθεον (αὐτόθι.) Ὅθεν Μιχαὴλ ὁ Δοὺξ ἐν τῇ μονῳδίᾳ, θρηνῶν τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἁλωθεῖσαν, ἔλεγε πρὸς τοὺς ἄλλους· «Ποῦ τὰ τῶν Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου μου σώματα, τὰ πρὸ πολλοῦ φυτευθέντα ἐν τῷ ἀειθαλεῖ Παραδείσῳ; (τῆς Κωνσταντινουπόλεως) ποῦ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον; ποῦ ἡ λόγχη; ποῦ ὁ σπόγγος; ποῦ ὁ κάλαμος;»

Σημείωσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τροπάρια τῆς Ἀκολουθίας τῆς τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀνομία. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι λόγον ἔχει περὶ τῆς μετακομιδῆς εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῆς τιμίας Ἐσθῆτος Θεόδωρος ὁ Πρεσβύτερος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, οὗ ἡ ἀρχή· «Θεῖά τινα καὶ μεγάλα μυστήρια Θεοῦ φιλανθρωπίας.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων) ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ἕτι εἷς λόγος ἑλληνικὸς εἰς τὴν αὐτὴν κατάθεσιν, οὗ ἡ ἀρχή· «Τῆς μὲν θείας ταφῆς τοῦ ζωηφόρου σώματος·» ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται λόγος εἷς, διαλαμβάνων περὶ τῆς φανερώσεως τῆς τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, οὗ ἡ ἀρχή· «Λέων ὁ μέγας, ὁ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διευθύνων.»

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΟΥΒΕΝΑΛΙΟΥ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

* » Μνήμην γεραίρω τὴν Ἰουβεναλίου,
» Οὗ μνῆμα θεῖον ἡ Παλαιστίνη φέρει.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰουβενάλιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υη΄ (408). Ἀρχιερατεύσας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τρίτος μετὰ τὸν ἅγιον Κύριλλον καὶ φθάσας ἕως εἰς τὰς βασιλείας Μαρκιανοῦ τοῦ ἐν ἔτει υν΄ (450) βασιλεύσαντος, καὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου, τοῦ ἐν ἔτει υνη΄ (458) βασιλεύσαντος. Παρὼν δὲ ἦτο οὗτος εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ τρίτην καὶ οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὴν ἐν ἔτει υλά (431) συγκροτηθεῖσαν, εἷς ὢν τῶν ἐν αὐτῇ διακοσίων πατέρων· τότε δὲ ἔλαμψεν εἰς τὰ δόγματα τῆς πίστεως ὁμοῦ μὲ τὸν θεσπέσιον Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας. Ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τὴν τετάρτην Σύνοδον τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα θεοφόρων πατέρων, τὴν ἐν Χαλκηδόνι συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει υνά (451), κατὰ τὴν ὁποίαν ἐτιμήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Μαρκιανὸν διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετήν του. Ὅτε δὲ ἔκτισε τὰς Βλαχέρνας ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς μετὰ τῆς Πουλχερίας, ἠρώτησε τότε παρόντα τὸν ἅγιον τοῦτον Ἰουβενάλιον ἂν ἴσως ἠξεύρῃ ποῦ ἐτέθη τὸ σῶμα τῆς Θεοτόκου· ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπὸ ἐγγράφου μὲν ἱστορίας δὲν ἠξεύρει, φαίνεται δὲ λόγος παλαιὸς καὶ ἀληθὴς, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ σῶμα τῆς Θεοτόκου ἐνεταφιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, ἠκούετο εἰς τὸν τάφον της Ἀγγελικὴ ὑμνῳδία ἕως τρεῖς ἡμέρας· μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐπειδὴ εἷς τῶν Ἀποστόλων (ὁ Θωμᾶς δηλαδὴ) δὲν ἦτο παρὼν εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς Θεοτόκου, διὰ τοῦτο ἠνοίχθη ὁ τάφος, καὶ δὲν εὑρέθη τὸ σῶμά της, παρὰ μόνον τὰ ἐντάφια. Ὅθεν παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον νὰ βουλλώσῃ κἂν καὶ νὰ στείλῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν θήκην ὅπου ἐτέθη τὸ σῶμα τῆς Θεοτόκου ὁμοῦ μὲ τὰ ἐντάφιά της, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινεν. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουβενάλιος Πατριαρχεύσας τριακονταοκτὼ χρόνους, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη[1].

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΙΝΘΟΥ.

* » Θλασθεὶς σκέλη Κόϊντος ἐρρώσθη πάλιν,
» Στεφθήσεται πλὴν καὶ θανὼν κοινῷ τέλει.

* Οὗτος ἐγεννήθη καὶ ἐδιδάχθη τὴν εὐσέβειαν εἰς τὴν Φρυγίαν, ἐλθὼν δὲ εἰς χωρίον καλούμενον Αἰολὶς, ἔδιδεν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἰάτρευε τοὺς ἐνοχλουμένους ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύματα. Ἐπειδὴ ὁ ἡγεμὼν Ῥοῦφος ἠνάγκαζε τοῦτον νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἐδαιμονίσθη, ἀλλ' ὁ ἅγιος τὸν ἐθεράπευσεν· ὅθεν ἀνταμείψας αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν μὲ τιμὰς καὶ δῶρα, τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον. Ἐλθὼν δὲ εἰς Πέργαμον συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ὀνομαζομένους Κυμαίους, οἱ ὁποῖοι ἤρχησαν νὰ τὸν βασανίζωσιν. Αἰφνιδίως δὲ ἔγεινε σεισμὸς καὶ εὐθὺς ἐκρημνίσθη ὁ ναὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἴδωλα συνετρίφθησαν· ὅθεν φοβηθέντες, ἀφῆκαν ἐλεύθερον τὸν ἅγιον. Ὕστερον δὲ μεταβὰς εἰς τὴν Πέργαμον ὁ ἄρχων Κλέαρχος, ἐπίασε τὸν ἅγιον, καὶ συνέτριψε τὰ σκέλη του· γενόμενος ὅμως ὑγιὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, ἔζησεν ἔκτοτε χρόνους δέκα, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Στέφανος μὲν πολυανθής.»)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΥΑΚΙΝΘΟΥ τοῦ Κουβικουλαρίου.

* » Ἐμὴ τροφὴ θέλημα ποιεῖν Κυρίου,
» Τροφὴ δέ, φησιν Ὑάκινθος, ἐρρέτω.
† » Οὐλομένῳ τριτάτῃ Ὑάκινθος, κάτθανε λιμῷ.

† Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς πρώτης τῶν Καππαδοκῶν ἐπαρχίας, κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ ἐν ἔτει υή (98), Κουβικουλάριος δὲ ὢν, ὑπηρέτει εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, διότι ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἠναγκάσθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰς μιαρὰς θυσίας τῶν εἰδώλων, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, ἀλλὰ μᾶλλον ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, ἔδειραν αὐτὸν εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, βαλόντες ἔμπροσθέν του θυσίας τῶν εἰδώλων διὰ νὰ φάγῃ. Ἐπρόσταξε δὲ ὁ βασιλεὺς τοὺς δεσμοφύλακας, νὰ μὴ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ψωμίον καθαρὸν, ἵνα ἐκ τούτου ἀναγκα-

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος σελ. 402. τῆς Δωδεκαβίβλου γράφει, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Ἰουβενάλιος ἐκοιμήθη ἐν ἔτει τετρακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἑβδόμῳ, πατριαρχεύσας χρόνους εἰκοσιοκτὼ, ὡς φαίνεται εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Σάββα, εἰ καὶ ἀλλαχοῦ λέγεται, ὅτι ἔζησε χρόνους τεσσαράκοντα τέσσαρας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου. Οὗτος ὁ Πατριάρχης ἔγραψε καὶ περὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ τῆς μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετηστάσεως εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ Θεοδόχου αὐτῆς σώματος.

Digitized by Google

σθῇ καὶ φάγῃ ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα. Ἀλλ' ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς οὐδὲ νὰ γευθῇ ἠθέλησεν ἐκεῖνα μὲ τελειότητα, ἀλλ' ὑπέμεινε νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας· ὅθεν ἀποκαμὼν ἀπὸ τὴν πεῖναν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἅγιον αὐτοῦ ναόν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ λεγομένου Τρωαδησίου. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

* » Δύνας, Ἀνατόλιε, τοῦ βίου τέλει,
» Τῷ μὴ δύνοντι προσπελάζεις ἡλίῳ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος πρότερον μὲν ἦτο πρεσβύτερος καὶ ἀποκρισιάριος τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίας, ὕστερον δὲ ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὧν Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ τοῦ υἱοῦ Ἀρκαδίου, ἐν ἔτει υμζ' (447). Ἐπροβλήθη Πατριάρχης ἀπὸ τὸν μονοφυσίτην Διόσκορον τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ἐπειδὴ ἤλπιζεν ὁ μάταιος ὅτι θὰ ἔχῃ αὐτὸν σύμφωνον καὶ ὁμόφρονα τῆς κακοδοξίας του, ἀλλ' ὅμως ἀπέτυχε τῆς ἐλπίδος του, διότι ὁ μακάριος οὗτος Ἀνατόλιος ἐκάθηρε μὲν τὸν κακόδοξον Διόσκορον, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀοιδίμου καὶ ἁγιωτάτου Φλαβιανοῦ, τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τὸν ὁποῖον ὁ Διόσκορος ἐθανάτωσεν εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ ληστρικὴν Σύνοδον, συνηρίθμησεν εἰς τὰ δίπτυχα μετὰ τῶν ἄλλων ἀοιδίμων Πατριαρχῶν. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Φλαβιανὸς καθηρέθη παραλόγως ἀπὸ τὸν Διόσκορον εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐν Ἐφέσῳ ληστρικὴν Σύνοδον. Ἀλλὰ καὶ τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ῥηθέντος ἁγίου Φλαβιανοῦ ἐνήργησεν ὁ ἅγιος οὗτος Ἀνατόλιος, ἵνα ἀνακομισθῇ καὶ ἀποθησαυρισθῇ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. [2] Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐγκυκλίους ἐπιστολὰς ἐξέθετο τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἔστειλεν αὐτὰς εἰς τοὺς κατὰ πᾶσαν πόλιν Ἐπισκόπους, παραχινῶν αὐτοὺς νὰ ἀναθεματίσωσι τοὺς πρώτους καὶ ἀρχηγοὺς τῆς αἱρέσεως· τὸν Νεστόριον δηλαδὴ καὶ Εὐτυχέα καὶ Διόσκορον καὶ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐδογμάτιζον, ὅτι ἔπαθε σύγχυσιν ἡ τροπὴν ἡ θεία φύσις ἐπὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ὁ Ἀνατόλιος λοιπὸν οὗτος διάδοχος γενόμενος τοῦ ῥηθέντος ἁγίου Φλαβιανοῦ, καὶ ποιμάνας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χρόνους ὀκτώ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, [1] διάδοχον ἀφήσας τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Γεννάδιον.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΟΤΟΥ, ΘΕΟΔΟΤΗΣ, ΔΟΛΙΝΔΟΥΧ, [2] καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ, ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ, καὶ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ.

Εἰς τὸν Θεόδοτον καὶ Θεοδότην.

* » Τιμηθεῖσι Θεοδότῳ καὶ Θεοδότῃ,
» Θεὸς θεῶν δίδωσιν ἄξια στέφη.

Εἰς τὸν Δολινδούχ.

* » Ὑπὲρ Θεοῦ τείναντος ὡς δέρριν πόλον,
» Τείνει Δολινδοὺχ τὸν τένοντα τῷ ξίφει.

Εἰς τὸν Διομήδην.

* » Ἐκ σπονδύλων ἔσπεισεν αἷμα Κυρίῳ,
» Ἄσπονδος ἐχθρὸς δαιμόνων Διομήδης.

Εἰς τὸν Εὐλάμπιον.

* » Τί τὴν κεφαλήν, δήμιε, κλίνον, λέγεις,
» Εὐλαμπίῳ, κλίνοντι πᾶν σπάθῃ μέλος;

Εἰς τὸν Ἀσκληπιάδην.

* » Ἀσκληπιάδης τὴν θάλασσαν εἰσέδυ,
» Ζητῶν ἐφευρεῖν τὸν καλὸν μαργαρίτην.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι διότι ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὡμολόγουν αὐτὸν, συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν δυσσεβῆ βασιλέα Τραϊανὸν ἐν ἔτει γή (98), ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀναγκασθέντες νὰ ἀρνηθῶσι μὲν τὴν εὐσέβειαν, νὰ θυσιάσωσι δὲ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ μὴ πεισθέντες, ἔλαβον διαφόρους τιμωρίας· ὕστερον δὲ ἐκλείσθησαν εἰς ἐκείνην τὴν ἰδίαν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο φυλακισμένος καὶ ὁ ἅγιος μάρτυς Ὑάκινθος ὁ Κουβικουλάριος, περὶ τοῦ ὁποίου εἴπομεν ἀνωτέρω. Ὅθεν ἀπὸ τὸν ἴδιον ἅγιον Ὑάκινθον ἐστηρίχθησαν

---

[1] Τὸ Ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντος κατ' ἐκεῖνο καιροῦ.» Ὅμοιος καὶ λόγος εἷς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔπρεπεν ἄρα πολλῶν καὶ τιμίων λίθων·» ὃς πόνημα Νικήτα ῥήτορος τοῦ Παφλαγόνος ἐστὶν· εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.

[2] Ὅρα τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Φλαβιανοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην Φεβρουαρίου.

[1] Λέγεται ὅτι ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του Σ. Ε.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαρίῳ γράφεται Γολινδούχ.

Digitized by Google

εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθη ὁ ἅγιος Γάκινθος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, τότε ἐκβαλόντες αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τοὺς ἐβίασαν νὰ φάγωσιν ἀπὸ τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων· αὐτοὶ ὅμως οἱ καρτερόψυχοι δὲν ἐπείσθησαν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ μᾶλλον ἤλεγξαν τὴν τῶν εἰδώλων θρησκείαν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς ξύλα καὶ τοὺς ἐξέσχισαν· ὕστερον δὲ τοὺς κατεβίβασαν καὶ ἀπέκοψαν τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς, καὶ οὕτως ἀπῆλθον νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνεταφίασαν ἐντίμως τινὲς χριστιανοὶ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ ἐμαρτύρησαν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΡΚΟΥ *καὶ* ΜΩΚΙΑΝΟΥ.

» Ὑπέσχε Μάρκος τῇ τομῇ τὸν αὐχένα.
» Ὁδὸν χαράττων Μωκιανῷ τοῦ πάθους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἠναγκάσθησαν νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Μάξιμον καὶ δὲν ἐπείσθησαν· ἀλλὰ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἀπεκεφαλίσθησαν. Καὶ ὅτε μὲν ὁ ἅγιος Μωκιανὸς ἀπήρχετο εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἠκολούθει αὐτὸν ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία του κλαίοντα, ὁ δὲ ἅγιος ἐσυμβούλευεν αὐτὰ νὰ σιωπῶσι καὶ νὰ μὴ κλαίωσιν· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος Μάρκος ἀπεκεφαλίσθη, παρίστατο ἐκεῖ ἡ γυνή του, ἥτις χαίρουσα ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς της τὴν κεφαλήν του, ὡς θησαυρὸν πολύτιμον, καὶ οὕτως ἀμφότεροι οἱ γενναῖοι τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἀπῆλθον νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΔΡΕΟΥ, *ἀρχιεπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου.* [1]

» Θανὼν ἐφεῦρε τῶν πόνων στέφος μέγα,
» Κρήτης ὁ ποιμὴν, οὗ πόνος Κανὼν μέγας.
» Τῇ δὲ τετάρτῃ ἀρχιθύτην μόρος Ἀνδρέαν εἶλε.

Οὗτος ἦτο ἐν ἔτει χξ' (660), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Δαμασκὸν, καὶ γεννηθεὶς ἀπὸ γονεῖς θεοφιλεῖς, Γεώργιον καὶ Γρηγορίαν ὀνομαζομένους. Μαθὼν δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ὅτε ἔγεινε χρόνων δεκατεσσάρων συνηριθμήθη εἰς τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν καὶ ἔγεινεν ἀναγνώστης ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Θεόδωρον ὀνόματι, καὶ Νοτάριος αὐτοῦ ἐπροβλήθη· ὅθεν ἐγίνετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα κατὰ τὸν Παῦλον. Ὅτε δὲ συνεκροτήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἕκτη Σύνοδος ἐν ἔτει χπ' (680), ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἀπεστάλη καὶ οὗτος εἰς τὴν Σύνοδον παρὰ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ ἠγωνίσθη κατὰ Μονοθελητῶν. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος, ἔγεινε διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του· ἔπειτα ἔγεινεν ὀρφανοτρόφος, καὶ μετὰ ταῦτα, ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης. Ἀπερχόμενος δὲ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὸ δεύτερον, ἔφθασεν ἕως εἰς τὴν Μιτυλήνην καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἐν τόπῳ λεγομένῳ Ἐρεσσὸς, ἀφήσας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ πάμπολλα συγγράμματα. [2] (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Τοῦτον δὲ συνέγραψε Μακάριος ἱερομόναχος ὁ Μακρῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐδὲ ἂν, οἶμαι, γένοιτο δῶρον· » εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ πανηγυρι-

[1] Σημείωσαι ὅτι ἂν καὶ ὁ θεῖος οὗτος Ἀνδρέας ἐστάθη ὁ πρῶτος, ὅστις ἐμελούργησε τροπάρια καὶ κανόνας τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ψαλλομένους, μᾶλλον τοῦτο καὶ πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρξαν τινὲς οἵτινες συνέταξαν ὕμνους εἰς αἶνον καὶ δόξαν Χριστοῦ, καὶ μὲ πεζὴν φράσιν, καὶ μὲ μετρικήν· οἷον ὁ μάρτυς Ἀθηνογένης ὁ ποιητὴς, τοῦ, Φῶς ἱλαρόν· Κλήμης ὁ Στρωματεὺς ἕτερα τινὰ συντάξας· Νέπως ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἐπίσκοπος, ὁ Βικτωρῖνος, ὁ Λακτάντιος, ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ὁ Σεδούλιος, ὁ Ἀνατόλιος, καὶ ἄλλοι. Κατὰ ζῆλον δηλαδὴ ποιήσαντες τῶν ψαλμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς βιβλίων, τῶν διὰ τὸ ἡδύτερον τῆς ψαλμῳδίας στιχουργηθέντων· (ὅρα σελ. 46. τῆς ἱερᾶς τελετουργίας.

[2] Οὗτος ἐξέδωκε καὶ λογιστικὴν μέθοδον περὶ τοῦ Πάσχα, κατὰ τὸν Μελέτιον σελ. 479 τοῦ β'. τόμου. Μιμεῖται δὲ ὁ ἅγιος οὗτος τὴν ὀγκηρὰν φράσιν καὶ τὸ συντακτικὸν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς λόγοις αὐτοῦ. Σημείωσαι, ὅτι λόγον ἐγκωμιαστικὸν ἔπλεξεν εἰς τὴν ἱερὰν κεφαλὴν τοῦ μεγάλου τούτου Ἀνδρέου ὁ ὁσιώτατος καὶ ἐλλογιμώτατος ἐν μοναχοῖς Ἰωσὴφ ὁ Καλοθέτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ δίκαιόν ἐστιν, ὡς γε μοι δοκῶ, οὐδὲ προσῆκον.» Περιέχεται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς ἐν τῇ χειρογράφῳ ἰδιαιτέρᾳ βίβλῳ τοῦ αὐτοῦ Καλοθέτου, σωζομένῃ κατὰ τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος. Ἤκμαζε δὲ ὁ Καλοθέτης ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίτου τοῦ δευτέρου τῶν Παλαιολόγων, σύγχρονος καὶ συναγωνιστὴς ὢν Γρηγορίου τοῦ Θεσσαλονίκης κατὰ τῆς Ἀκινδύνου αἱρέσεως ἐν ἔτει ᾳτλβ' (1332). Ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ ἄλλο ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ θεμιτόν ἐστιν οὐδὲ ὅσιον τὰς τῶν δικαίων» συγγραφὲν παρὰ Νικήτα Πατρικίου καὶ Κιαίστορος καὶ Πανευφήμου, ὅπερ σώζεται καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ·

Digitized by Google

χῶ τῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου· μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ *ἐπισκόπου Κυρήνης.*

» Ἐπὶ σκότους θανόντι τῷ Θεοδώρῳ,
» Τὸ τοῦ προφήτου πρώϊμον φῶς ἐξάγει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σοθ΄ (299), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κυρήνην τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Λιβύην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν Κυρήνην ἦτο καὶ Σίμων ὁ Κυρηναῖος, τὸν ὁποῖον ἠγγάρευσαν διὰ νὰ βαστάσῃ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. [1] Ἔγεινε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος καλλιγράφος ἄριστος, καὶ ἔγραψε μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας βιβλία πολλὰ, τὰ ὁποῖα ἀπεθησαύρισεν εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τοῦτο ἐδιεβλήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον υἱόν του, Λέοντα ὀνόματι, εἰς τὸν ἡγεμόνα Διγνιανόν· ὅτι δηλαδὴ ἔχων βιβλία τινα, πείθει πολλοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀποστρέφονται μὲν τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων, ἐπιστρέφουσι δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Παρεστάθη λοιπὸν ὁ ἅγιος ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· ἠκολούθουν δὲ μὲ αὐτὸν καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ ἁγία Λουκία καὶ Ἀρόα καὶ Κυπρίλλα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐζήτησε τὰ βιβλία ἀπὸ τὸν ἅγιον, καὶ ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὔτε τὰ βιβλία ἔδωκεν, οὔτε τὸν Χριστὸν ἠρνήθη, ἐδάρη δυνατὰ μὲ ῥαβδία καὶ μὲ λωρία, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὴν ἄκραν μολύβδους· εἶτα κτυπήσας ὁ μάρτυς μὲ τὸν πόδα του τὸν βωμὸν τῶν θυσιῶν, ἐχρήμνισεν αὐτὸν, τούτου χάριν ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἐξεσχίσθη εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα ἔτριψαν τὰς πληγάς του μὲ ὀξείδιον καὶ ἅλας καὶ μὲ πανία τρίχινα· μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του μὲ ξυράφιον, τὴν ὁποίαν ἐπῆραν αἱ ἄνω εἰρημέναι ἅγιαι γυναῖκες· ὕστερον δὲ ἀπήγαγον τὸν ἀθλητὴν εἰς τὴν φυλακήν. [2]

Πορευόμενος δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν φυλακὴν, ἔλαβεν ἀπὸ τὰς γυναῖκας τὴν γλῶσσάν του καὶ τὴν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του· ἐκεῖ δὲ ἐφάνη μία περιστερὰ ἡ ὁποία ἐπέτα τριγύρω εἰς τὸν ἅγιον· ὁμοίως ἐφάνη καὶ ἓν παγώνιον, τὸ ὁποῖον ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον τῆς φυλακῆς. Ταῦτα δὲ βλέπων ὁ εἰδωλολάτρης Λούκιος ὁ τῆς Κυρήνης βουλευτὴς, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἅγιος γενόμενος ὑγιὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, μετ' ὀλίγην ὥραν παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ἅμα δηλαδὴ ὡς φαινομένη περιστερὰ ἡσπάσατο αὐτὸν, καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, καὶ ὅτι ὁ Λούκιος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξε νὰ θανατωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω τρεῖς γυναῖκες ἡ Λουκία, ἡ Ἀρόα, καὶ ἡ Κυπρίλλα, καὶ ὅσοι Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον Θεόδωρον. Μετὰ ταῦτα ὁ Λούκιος ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη κατέπεισε τὸν ἡγεμόνα Διγνιανὸν καὶ ἐπίστευσε καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν ἐμβάντες καὶ οἱ δύω εἰς πλοῖον, ἔπλευσαν ἀπὸ τὴν Κρήτην εἰς τὴν Κύπρον, καὶ ἐκεῖ εὗρον ἄλλον ἡγεμόνα, ὁ ὁποῖος ἐτιμώρει ὅλους ὅσοι ἐπεκαλοῦντο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ Λούκιος κρυφίως ἀπὸ τὸν Διγνιανὸν παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς βασανιστὰς, καὶ ἐπειδὴ ἐχρήμνισε τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ὁ δὲ Διγνιανὸς ἐπῆρε τὸ ἅγιον ἐκείνου λείψανον καὶ τὸ ἐνεταφίασε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοδώρου τοῦ ἐν τῷ Ῥηγίῳ.

Περὶ δὲ τῆς ἄνω εἰρημένης ἁγίας Κυπρίλλης λέγομεν ἐδῶ χωριστὰ ταῦτα, ἤγουν ὅτι αὐτὴ ἦτο ἀπὸ τὴν ἰδίαν πατρίδα Κυρήνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτο καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος· συζευχθεῖσα δὲ μὲ ἄνδρα καὶ συζήσασα μὲ αὐτὸν δύω μόνους χρόνους, ἔμεινε χήρα χρόνους εἰκοσιοκτὼ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ εἶχε πόνον εἰς τὴν κεφαλὴν, παρεκάλεσε τοὺς γονεῖς της καὶ τὴν ἄφησαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ, ὅστις τότε ἦτο ἔγκλειστος εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν ἰατρευθεῖσα παρ' αὐτοῦ, ἔμεινε καὶ ὑπηρέτει τὸν ἅγιον ὁμοῦ μὲ τὴν Λουκίαν καὶ Ἀρόαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Θεόδωρος, διεβλήθη ἡ ἁγία εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὅθεν παρεστάθη ἔμπροσθέν του, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα ἔβαλον ἀνημμένους ἄνθρακας εἰς τὴν μίαν της χεῖρα, εἶτα ἔβαλον λιβάνιον ἐπάνω εἰς τοὺς ἄνθρακας καὶ οὕτως ἠνάγκαζον αὐτὴν νὰ θυμιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ἡ δὲ Ἁγία ἔλεγε, τοῦτο δὲν εἶναι θυσία θεληματικὴ ἰδική μου, ἀλλὰ σατανικὴ καὶ ἀκούσιος, διότι ἐκράτουν δυνατὰ τὴν χεῖρά της οἱ δήμιοι, ἕως οὗ κατεκάη ὅλη.

[1] Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι Σίμων ὁ Κυρηναῖος ἦτο ἀπὸ τὴν Κυρήνην ἢ Κυρηνίαν, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ.

[2] Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Αὐγούστου.

Digitized by Google

Μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν τὴν ἁγίαν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ τὴν ἐξέσχισαν, καὶ ἀπὸ μὲν τὰς πληγάς της ἐξῆλθεν αἷμα, ἀπὸ δὲ τοὺς μαστούς της, γάλα, λειποψυχήσασα δὲ ἀπὸ τὰς βασάνους, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν ἄφθαρτον στέφανον. Κατὰ προσταγὴν δὲ τοῦ ἡγεμόνος ἔλαβον αἱ ῥηθεῖσαι δύω γυναῖκες ἡ Λουκία καὶ ἡ Ἀρόα τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Κυπρίλλης καὶ τὸ ἐνεταφίασαν, προσφέρουσαι εἰς τὴν ταφήν της ἀσματα γλυκύτατα. Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐνεταφιάσθη, ἀνέβλυσεν ἀπὸ τὸν τάφον της μία δρόσος, ἡ ὁποία ἰάτρευεν ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰς ἀσθενείας. Μετὰ ταῦτα ἐθανατώθησαν παρὰ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἡ ἁγία Λουκία καὶ ἡ Ἀρόα, καὶ τώρα συγχορεύουσι μετὰ τῆς ἁγίας Κυπρίλλης εἰς τὰ οὐράνια.

—

* *Ἡ ἁγία μάρτυς* ΚΥΠΡΙΑΛΛΑ *ἡ ἀνωτέρω, ξεσθεῖσα τελειοῦται.*

* » Τονοῦ Κυπρίλλαν πρὸς πάλην τὴν πρὸς ξέσεις,
» Ὁ συμπαλαίσας Ἰακὼβ Θεὸς πάλαι.

* *Ἡ ἁγία* ΑΡΟΑ *καὶ* ΛΟΥΚΙΑ *αἱ εἰρημέναι, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἔδειξαν ἡμῖν Ἀρόα καὶ Λουκία,
» Ὡς καὶ κόραι σθένουσι καρτερεῖν ξίφος.

* *Ἡ ἁγία* ΑΣΚΛΗΠΙΑΣ *ἡ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἀσκληπιὰς ἄμισθος Ἀσκληπιάδης,
» Παύουσα προῖκα καὶ τετμημένη νόσους.

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς* ΘΕΟΦΙΛΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Ὁ Θεόφιλος ἐξκφαιρεῖται κάραν.
» Θεὸν φιλήσας καὶ πλέον ζωῆς φίλης.

* *Ὁ ὅσιος* ΜΕΝΙΓΝΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μένιγνος ἐκπλεῖ τὸν θαλαττώδη βίον,
» Εὑρὼν ἀρίστους τοὺς νόας κωπηλάτας.

* *Ἡ ἁγία* ΜΑΡΘΑ *ἡ μήτηρ τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Κἂν οὐ μεριμνᾷς, οὐδὲ τυρβάζῃ, Μάρθα,
» Ἔχεις τὰ λοιπὰ καὶ τελευτὴν τῆς Μάρθας.

† Αὕτη ἡ ὁσία Μάρθα μετεχειρίζετο πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ σχολάζουσα, ἐγέννησεν ἐξ ἐπαγγελίας τὸν ἅγιον Συμεών. Εἶχε δὲ ἄσκησιν καὶ στάσιμον πολὺ, διότι οὐδεὶς εἶδεν αὐτὴν νὰ καθίσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς ἢ ὅλως νὰ συνομιλήσῃ ἐν αὐτῇ μὲ ἄνθρωπον· εἶχεν ἀγάπην πολλὴν καὶ ἐλεημοσύνην καὶ ταπείνωσιν· ἔνιπτεν ὅλων τῶν ξένων τοὺς πόδας, καὶ ὑπεδέχετο αὐτούς. Ἐνέδυνε τοὺς γυμνοὺς, ἔτρεφε τοὺς πεινασμένους, καὶ εἰς ἐκείνους ὅσοι ἐβαπτίζοντο καὶ δὲν εἶχον σινδόνας καθαρὰς διὰ νὰ φορέσωσι κατὰ τὴν συνήθειαν, αὐτὴ ἐχάριζε τὰς σινδόνας ταύτας· ὁμοίως ἔδιδε σινδόνας εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὅσοι ἀπέθνησκον καὶ δὲν εἶχον νὰ ἐνταφιασθῶσιν· Εἶχε δὲ καὶ πολλὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὴν κυρίαν Θεοτόκον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἠξιώθη νὰ θεωρῇ πρὸ τοῦ θανάτου της τὴν ἀπόλαυσιν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν, ὅσα ἔμελλε νὰ λάβῃ μετὰ θάνατον.

Αὕτη λοιπὸν προγνωρίσασα τὸν θάνατόν της πρὸ τριῶν μηνῶν, ὑπῆγε νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὸν υἱόν της Συμεών· ὁ δὲ υἱός της πάλιν προγνωρίσας καὶ αὐτὸς τοῦτο, εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του· Τείχισόν με, ὦ μῆτερ, μὲ τὰς εὐχάς σου, διότι ὑπάγεις πρὸς Κύριον. Ἡ δὲ μήτηρ του εἶπε, τοῦτο καὶ ἐγὼ, τέκνον μου, μαθοῦσα παρὰ τοῦ Κυρίου, ἦλθον νὰ λάβω τὰς εὐχάς σου· ὅθεν εὐχηθέντες ἀναμεταξύ των καὶ εὐφρανθέντες, ἐχωρίσθησαν. Ἐτάφη δὲ ἡ ὁσία εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ Δάφνην, μετεκομίσθη δὲ τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἀπὸ τὸν υἱόν της, καὶ ἐβλήθη πλησίον εἰς τὸν στύλον του. Ποιήσαντος δὲ τοῦ ἁγίου προσευχὴν ὑπὲρ τῆς μητρός του, ἐθαυματούργει ὁ τάφος της· ὅθεν ἀφ' οὗ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ἐφάνη εἰς ὅσους παρίσταντο εἰς τὸν τάφον της, καὶ τοὺς ἐχαροποίησεν εἰποῦσα, ὅτι εὗρε χάριν μεγάλην ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ εὑρίσκεται εἰς φῶς καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον, ὄχι μόνον διὰ τὴν πρεσβείαν τοῦ υἱοῦ της, ἀλλὰ καὶ διότι αὐτὴ ὑπέμεινε τὸν Κύριον, βαστάσασα δι' αὐτὸν διαφόρους θλίψεις καὶ πειρασμούς. [1]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΟΥ.

† » Δοὺς τὴν κεφαλὴν τῷ Θεῷ, Θεόδοτε,
» Ζωὴν ἔλαβες ἥτις οὐκ ἔχει πέρας.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΔΟΝΑΤΟΥ *Ἐπισκόπου Λιβύης.*

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐσφαλμένως γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Μαρία, ἀντὶ νὰ γράφηται Μάρθα. (Μαρία γράφεται καὶ παρὰ τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.)

Digitized by Google

† » Δονάτος ἔργοις πρὶν δονήσας Διβύην,
» Ἤδη κατοικεῖ, οὗ δόνησις οὐκ ἔνι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀποκταυθέντων ἐξ μαθητῶν αὐτοῦ.

» Μέγας μὲν Ἀντώνιος ἀρχὴ Πατέρων,
» Θεῖος δ' Ἀθανάσιος ἔνθεον τέλος.
» Κἂν ἦν Ἀθανάσιος ὕστερος χρόνοις,
» Ἀλλ' ὑπερέσχε καὶ παλαιοὺς τοῖς πόνοις.

Εἰς τοὺς ἐξ μαθητὰς αὐτοῦ.

» Ἀθανασίῳ καὶ μαθητῶν ἑξάδι,
» Ναοὶ λύονται σωμάτων ναοῦ λύσει.
» Πέμπτῃ δ' Ἀθανάσιον ἄγον νόες ἄστυ Θεοῖο.

Οὗτος ὁ περιφανὴς τῆς οἰκουμένης ἀστὴρ ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ ἐν ἔτει 963· καὶ πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Τραπεζοῦντα, τὴν εὑρισκομένην πλησίον τῆς Λαζικῆς· οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν εὐγενεῖς καὶ φιλόθεοι, ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καταγόμενοι καὶ οἱ δύω. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε τοιούτους ἀγαθοὺς γονεῖς ὁ ἅγιος, ἔλαβε παρ' αὐτῶν καὶ ἀνατροφὴν ἀγαθήν· ἀπὸ τὴν ἀρχὴν δὲ τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας δοθεὶς εἰς τὴν μάθησιν τῶν γραμμάτων, ἅμα ταῦτα ἐγεύθη, ἐπεθύμησε νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὴν τούτων τελειότητα, διὰ τοῦτο ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐχόρτασε κατακόρως ἀπὸ τὰ μαθήματα, ἄλλα μὲν ἀπὸ ἄλλους διδαχθείς, ἄλλα δὲ καὶ αὐτὸς διδάξας πολλούς, διότι νέος ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, εἶχε γνώμην γεροντικὴν, σώφρων ὢν καὶ τὴν ἀσκητικὴν σκληραγωγίαν ἀγκαλιζόμενος. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐμελέτα νὰ φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσκολοανάβατον βουνὸν τοῦ Κυμινᾶ, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο μοναστήριον ἔχον ἡγούμενον τὸν Μιχαὴλ ἐκεῖνον, τὸν ἐπονομαζόμενον Μαλεῖνον, ἄνδρα ἱερὸν καὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκριβέστατον διδάσκαλον, ὁ ὁποῖος ὡδήγει τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ μοναχοὺς εἰς τὴν οὐράνιον καὶ ἀγγελικὴν ζωήν. Μὲ τούτους λοιπὸν συναριθμηθεὶς καὶ ὁ μακάριος οὗτος, ἀντὶ Ἀβράμιος μετωνομάσθη διὰ τοῦ θείου σχήματος Ἀθανάσιος.

Ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβη κατὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους ὅλους τοὺς ἐκεῖ ἀγωνιστὰς, δουλαγωγῶν τὸ σῶμα καὶ καταξηραίνων καὶ πρὸς μόνην ἀποβλέπων τὴν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀπόλαυσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐτίμων αὐτὸν ὅλοι οἱ ἐκεῖ, διὰ τοῦτο ἵνα φύγῃ τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀνεχώρησεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται μὲν κατὰ τὴν Μακεδονίαν, ὑψηλὸν καὶ μακρὺ, φθάνον εἰς πολὺ μῆκος τῆς θαλάσσης, ἔχει δὲ σχῆμα ξενοῦ λαιμοῦ. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρὼν ὁ ὅσιος ἕνα γέροντα, ἔγεινε μαθητὴς αὐτοῦ ὑποτακτικὸς, ἀγαπῶν τὴν ὑπακοὴν μὲ ταπεινὸν φρόνημα· πλησίον δὲ εἰς ἐκεῖνον ἔχυσε πολλοὺς ἱδρῶτας πνευματικούς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐσώτερον μέρος τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ πολλὰ παρακληθεὶς ἀπὸ τὸν ῥηθέντα βασιλέα Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν, ὁ ὁποῖος ἤξευρε πρότερον τὸν ἅγιον καὶ εἶχε φιλίαν μὲ αὐτὸν, ἔκτισε ναὸν ὡραῖον τῆς Θεοτόκου καὶ κελλία πολλὰ καὶ οἴκους μεγάλους ἀπὸ αὐτὰ τὰ θεμέλια, εἰς κατοικίαν καὶ ἀνάπαυσιν μοναχῶν· καὶ ἀφ' οὗ ἐσύστησε Λαύραν μοναχῶν πολυάνθρωπον [1], ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, χωρὶς νὰ μείνῃ ἄμοιρος καὶ τέλους μαρτυρικοῦ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ ἀδαμάντινος δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ καταδαμάζῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ βαρυτάτους κόπους, ἐσπούδαζε νὰ μετασκευάσῃ καλλητέραν καὶ τὴν ὀροφὴν, ἤτοι τὸν θόλον τοῦ ἁγίου Βήματος· ὅθεν ὁ μὲν ἅγιος ἀνέβη διὰ νὰ κλείσῃ καὶ νὰ τελειώσῃ τὸν θόλον, ὁ δὲ θόλος κρημνισθεὶς, κατέχωσε τὸν ἅγιον ὁμοῦ μὲ ἓξ μαθητάς του. Οὗτος ὁ ὅσιος μυρία μὲν καὶ ἄλλα ἐποίησε θαύματα, καὶ ἐδοξάσθη μὲ λόγους καὶ διδασκαλίας καὶ μὲ ἔργα καὶ προοράσεις, καθὼς ἀναφέρει ὁ κατὰ πλάτος βίος του, ἰάτρευσε δὲ καὶ ἕνα λεπρὸν, καὶ ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ἐλύτρωσεν ἐκείνους οἵτινες ἔπλεον εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον. Ἀλλὰ καὶ ἀδελφός τις πάσχων ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν ἔλαβεν ἐπάνω του τὴν σινδόνα ἐκείνην ἥτις ἦτο βαμμένη ἀπὸ τὰ αἵματα τοῦ ὁσίου, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἰατρεύθη· καὶ πολλὰ ἄλλα λόγου καὶ ἐνθυμήσεως ἄξια ἐποίησε καὶ ποιεῖ δι' αὐτοῦ ὁ τῶν

---

[1] Τί δὲ εἰπῇ Λαύρα δρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῶν Ἁββάδων, τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου.

Digitized by Google

θαυμασίων Θεός. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὧδε εἰς τὴν Καλοκαιρινήν) [1].

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΑΜΠΑΔΟΥ.

* » Ἄρδων ἐλαίῳ Λαμπαδὸς τὴν λαμπάδα,
» Ἕτοιμος ἐγγίσαντος ἦν τοῦ νυμφίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀφιερωθεὶς εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, καὶ διὰ μέσου τῆς ἐγκρατείας καὶ προσευχῆς ὑποτάξας εἰς τὴν ψυχὴν τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔλαμψεν ὡς λαμπρὸς ἥλιος, καὶ ἀνώτισεν ἐκείνους ὅσοι ἐσκοτίσθησαν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἀπάτην τῶν δαιμόνων. Καὶ ὄχι μόνον ἀπάμη εὑρισκόμενος εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐποίησε παράδοξα θαύματα, ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ἀναβλύζει ἀενάως θαύματα καὶ ἰατρείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχοντας. Καὶ βεβαιοῖ τὸν λόγον τοῦτον τὸ σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον.

—

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ϡχοθ' (1679), ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὁ Κυπριανὸς ἀγάπῃ πεφλεγμένος,
» Ἤγειτο πάντως ὡς τρυφὰς τὰς βασάνους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΙΣΩΗ τοῦ μεγάλου.

† » Θεοῦ τεθνηκὼς πυξίῳ προσεγράφη,
» Θείου Σισώης πνεύματος τὸ πυξίον.
» Βῆ δὲ Σισώης γῆθεν εἰς οὐρανὸν ἕκτῃ ἀμύμων.

Οὗτος ὁ μακάριος ἐκ βρέφους ἀγαπήσας τὸν Θεὸν, ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους του τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ· ὅθεν χαίρων ἐπροχώρησεν εἰς τὰ πολύμοχθα τῆς ἀσκήσεως σκάμματα, καὶ ἐνίκησε τοὺς πολέμους τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν δαιμόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινε ταπεινόφρων εἰς ἄκρον, ἔλαβε χάριν παρὰ Κυρίου νὰ ἀνασταίνῃ νεκρούς. Ἀγγελικῶς λοιπὸν ἐπὶ γῆς πολιτευσάμενος ὡς Ἄγγελος, καὶ ἐν σαρκὶ ὡς ἀσαρκος ζήσας, μετέβη πρὸς τὴν ἄϋλον ζωὴν, ὅπου εἶναι αἱ σκηναὶ τῶν ἁγίων καὶ ἡ ζίδιος λαμπρότης, πρεσβεύων τῷ Χριστῷ καὶ δυσωπῶν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμῶν.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΟΥΚΙΑΣ τῆς Παρθένου, καὶ ΡΗΞΟΥ Βικαρίου, καὶ ἑτέρων πλείστων ἐν Παμπανίᾳ μαρτυρησάντων.

* » Ἰδοῦσα Ῥήξου τὴν τομὴν ἡ Λουκία,
» Οὐ πρὸς τομὴν ἔρρηξε φωνὴν δειλίας.

† Αὕτη ἡ Λουκία εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Λουκίαν, τὴν ἐκ Σικελίας καταγομένην, (ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου) αὕτη λοιπὸν πιασθεῖσα ἀπὸ τὸν Ῥῆξον Βικάριον καὶ ἀναγκασθεῖσα νὰ θυσιάσῃ μὲν εἰς τὰ εἴδωλα, νὰ ἀρνηθῇ δὲ τὸν Χριστὸν, δὲν ἐπείσθη· ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὸν Βικάριον ἐγύρισεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν αὐτὸς μεγάλης τιμῆς ἠξίωσε τὴν μάρτυρα, καὶ τὴν ἐγκατέστησεν εἰς μίαν οἰκίαν ἡσυχον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔμενεν ἡ ἁγία καταγινομένη εἰς τὴν προσευχὴν καὶ νηστείαν· παρεκάλεσε δὲ τὸν Βικάριον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίαν καὶ νὰ μαρτυρήσῃ ἐκεῖ διὰ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Βικάριος ἀφήσας γυναῖκα καὶ παιδία καὶ πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην περιφάνειαν, ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ πιασθέντες οἱ δύω, ἐπεκαλοῦντο τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ τοῦτον ὡμολόγουν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν τούτου ἕνεκεν ἀπεκεφαλίσθησαν· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι· ἤτοι ὁ Ἀνατόλιος, ὁ Ἀντωνῖνος, ὁ Λυκίας, ὁ Νέας, ὁ Σερῖνος, ὁ Διόδωρος, ὁ Δίων, ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ Ἄπαμος, ὁ Παππιανὸς, ὁ Κοττύϊος, ὁ Ὅρωνος, ὁ Πάπικος, ὁ Σάτυρος, ὁ Βίκτωρ, καὶ ἄλλοι ἐννέα.

—

* *Οἱ ἅγιοι εἰκοσιτέσσαρες μάρτυρες, οἱ σὺν τῇ Λουκίᾳ καὶ τῷ Ῥήξῳ μαρτυρήσαντες, ξίφει τελειοῦνται.*

† » Εἰκὰς τετάρτη μαρτύρων ἔργον ξίφους,
» Ὤφθη ὑπὲρ σοῦ, Χριστὲ, δόξα μαρτύρων,

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΣΤΕΙΟΣ [1] *ἐπίσκοπος Δυρραχίου, μέλιτι χρισθεὶς καὶ ὑπὸ μελισσῶν κεντούμενος τελειοῦται.*

* » Ἀστεῖος ἀρθεὶς εὗρεν ἀστεῖον τέλος,
» Ὀφθεὶς μελίσσαις βρῶσις, ἐγχρισθεὶς μέλι.

---

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἔν τε τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή· «Οἱ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι βίοι». Ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή· «Οὐδὲ τῆς τῶν ὁσίων μνήμης οἱ φιλόθεοι προσκοπεῖς.»

[1] Κατ' ἄλλους Ἀστίος. Σ. Ε.

Digitized by Google

Οὗτος ἦτο ἐπὶ Τραϊανοῦ βασιλέως καὶ Ἀγρικολάου ἡγεμόνος ἐν ἔτει ϡή (98), πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως Δυρραχίου, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, καὶ ἐδάρη μὲ χεῖρας μολυβδίνους καὶ μὲ νεῦρα βοῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐχρίσθη μὲ μέλι, καὶ ἐσταυρώθη ἐπὶ ἑνὸς ξύλου πλησίον τοῦ τείχους τῆς πόλεως, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, ὅτε καίει ὁ ἥλιος. Ὅθεν κατακεντούμενος ἀπὸ σφῆκας καὶ μελίσσας καὶ μυίας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ, ΑΡΧΙΠΠΟΥ *καὶ* ΟΝΗΣΙΜΟΥ *οἱ τελειοῦνται, ὁ μὲν Φιλήμων σταυρωθείς, ὁ δὲ Ἀρχιππος ὑπὸ ἵππων συρόμενος, ὁ δὲ Ὀνήσιμος ξίφει ἀναιρεθείς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ μαρτυρικῷ αὐτῶν ναῷ, τῷ ὄντι πέραν ἐν τῇ Ἐλαίᾳ.*

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

* » Σταυροῖ ψυχρὸν φίλημα Χριστὸν, Φιλήμων,
» Σταυροὶ δὲ καὶ σὲ φίλτρον αὐτοῦ τὸ ζέον.

Εἰς τὸν Ἀρχιππον.

* » Τὴν ἀρχικήν σοι τῶν φρενῶν ἐξουσίαν,
» Ἀρχιππε, δεῖξον πρὸς τὰ τῶν ἵππων θράση

Εἰς τὸν Ὀνήσιμον.

* » Ὄνησιν εὗρεν Ὀνήσιμος ἐκ ξίφους,
» Λαβὼν τὸ λαμπρὸν τῆς ἀθλήσεως στέφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ *διὰ πλοίου ἐν θαλάσσῃ βληθείς, τοῦ πλοίου πυρποληθέντος, τελειοῦται.*

* » Ἀπολλώνιος ἀμφιδεξίως ἔχει,
» Ἀθλεῖν πρὸς ἄμφω, πρὸς θάλλασσαν καὶ φλόγα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΩΝ *εἰς τὸν τροχὸν δεθείς, καὶ εἰς κατωφερῆ τόπον ἀφεθείς, τελειοῦται.*

* » Ἀλεξανδρίων καὶ κατωφερῶς τρέχων,
» Ἀνωφερῶς ὑψοῦτο πρὸς Θεὸν Λόγον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Πλέον τι πάσχειν ἤθελον καὶ τοῦ ξίφους,
» Ἔφασκε πάσχων Ἐπίμαχος ἐκ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐν θαύμασι μεγίστου Θωμᾶ τοῦ ἐν τῷ Μαλεῷ. [1]

* » Διεὶς πτέρυγας, εἶπεν ἂν Μωσῆς, πάτερ,
» Ὡς ἀετός τις ἐξανέπτης πρὸς πόλον.
» Ἑβδομάτῃ Θωμᾶν θάνατος μέλας ἔμφρονα εἶλεν.

† Οὗτος κατὰ μὲν τὴν προτέραν ζωήν του ἔγεινε περιφανὴς ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν καὶ κατὰ βαρβάρων ἔστησε πολλὰ καὶ μέγιστα τρόπαια καὶ νίκας· ὕστερον δὲ ποθήσας τὸν Χριστὸν, ἀφῆκε τὴν πικρὰν θάλασσαν τοῦ βίου, καὶ ὑπέβαλε τὸν ἑαυτόν του ὑπὸ τὸν γλυκὺν καὶ ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν φορέσας τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐμιμεῖτο τὴν πτωχείαν τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, διὸ καὶ ἠξιώθη νὰ ὁδηγηθῇ τὴν νύκτα μὲ στύλον πυρὸς ἀπὸ τὸν Προφήτην Ἠλίαν, τοῦ ὁποίου ἦτο μιμητὴς καὶ ἀκόλουθος, καὶ διὰ τῆς ὁδηγίας ἐκείνου ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν, Μαλεὸν ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφάνη ὡς ἀστὴρ λαμπρὸς φωτίζων τὴν περίγειον, καὶ μὲ τὰς προσευχάς του καὶ ἀγρυπνίας διαλύων τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν δαιμόνων. Ἠξιώθη δὲ ὁ ἀοίδιμος νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ χάριν θαυμάτων, διότι βρύσιν ὕδατος διὰ προσευχῆς του ἀνέβλυσε, τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων εἰς τυφλοὺς ἐχάρισε, χωλοὺς ἀνώρθωσε, καὶ ὅτε προσηύχετο ἐφαίνετο ὡς στύλος πυρὸς ἀπὸ μακρόθεν εἰς τοὺς καθαροὺς τὴν διάνοιαν. Ταῦτα καὶ ἄλλα θαύματα ἐργασάμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ μακάριος· ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον δὲν παύει καθ' ἑκάστην νὰ λυτρώνῃ ἀπὸ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας εἰς τὸ σεπτὸν αὐτοῦ καὶ ἅγιον λείψανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

* » Κυριακὴ θανοῦσα τὴν τιμὴν φθάνει
» Προαιρέσει, πλὴν καὶ τελειοῦται ξίφει.

---

[1] Τινὲς λέγουσιν ὅτι Μαλεὸς εἶναι ὁ ἐν τῇ Μάνῃ τῆς Πελοποννήσου ὀνομαζόμενος κάβο Μαλιάς. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι εἶναι τὸ ἐν Μιτυλήνῃ ἀκρωτήριον Μαλία καὶ Μαλέα καλούμενον· ἄδηλον ὅμως τοῦτό ἐστι, καθότι αὐτὰ εἶναι ἀκρωτήρια, τὸ δὲ Μαλεὸν ἦτο ὄρος. Πλὴν ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ τὸν ἀνωτέρω κάβον Μαλιᾶν ἱστορήσαντες, ὅτι ὁ κάβος αὐτὸς ἔχει καὶ ὄρος ὑψηλὸν, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται μοναστήριον, καὶ ἴσως εἰς αὐτὸ ἡσύχαζεν ὁ ὅσιος Θωμᾶς.

Digitized by Google

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπϐ' (282), ἦτο ἐν ἀνδρόγυνον χριστιανικὸν, Δωρόθεος καὶ Εὐσεβία ὀνομαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ ἦσαν ἄτεκνοι, παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν καὶ τέκνον, ὑποσχόμενοι νὰ χαρίσωσι πάλιν τὸ γεννηθὲν παιδίον εἰς αὐτόν. Ὅθεν ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς των, καὶ ἐγέννησαν παιδίον θηλυκὸν ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, διὸ καὶ ὠνόμασαν τὸ παιδίον Κυριακήν· τὴν ὁποίαν βαπτίσαντες, ἀνέθρεψαν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἐφύλαττον αὐτὴν παρθένον, ἐπειδὴ ἔμελλον νὰ τὴν ἀφιερώσωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ὁ δυσσεβὴς Διοκλητιανὸς ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, τότε παρεδόθησαν οἱ γονεῖς τῆς ἁγίας ὁμοῦ μὲ αὐτὴν εἰς τὸν τύραννον· ὁ ὁποῖος ἀνακρίνας, τοὺς μὲν γονεῖς τῆς ἁγίας ἔδειρε καὶ ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Δοῦκα Ἰοῦστον, τὸν εὑρισκόμενον κατὰ τὰ μέρη τῆς ἐν τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ Μελιτινῆς, (ἥτις κοινῶς Μαλατιὰ ὀνομάζεται). Τὴν δὲ Κυριακὴν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Καίσαρα Μαξιμιανὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν Νικομήδειαν. Ὁ Μαξιμιανὸς λοιπὸν ἀνακρίνας τὴν μάρτυρα, καὶ εὑρὼν αὐτὴν σφερὰν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἔρριψε κατὰ γῆς καὶ τὴν ἔδειρεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία προσηύχετο, διὰ τοῦτο ἐθυμόνετο ὁ τύραννος κατὰ τῶν στρατιωτῶν τῶν βασανιζόντων τὴν μάρτυρα. Τότε ἡ ἁγία λέγει πρὸς τὸν Μαξιμιανόν· μὴ πλανᾶσαι, ὦ Μαξιμιανέ, ποτὲ δὲν θέλεις μὲ νικήσει τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντός μοι. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μαξιμιανὸς ἀποκαμὼν, ἔπεμψε τὴν ἁγίαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Βιθυνίας, Ἱλαριανὸν ὀνόματι.

Ὁ δὲ Ἱλαριανὸς ἀνακρίνας τὴν μάρτυρα, ἔμβασεν αὐτὴν μέσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· ἐκεῖ δὲ προσευχηθείσης τῆς ἁγίας, ἔγεινε μέγας σεισμὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκρημνίσθησαν τὰ εἴδωλα καὶ ἔγειναν ὡς κονιορτός· ἠκολούθησε δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἀνεμοστρόβιλος, ὅστις ἐσκόρπισεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν κονιορτὸν τῶν εἰδώλων. Πεσοῦσα δὲ καὶ μία ἀστραπὴ, κατέκαυσε τὸ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος Ἱλαριανοῦ· ὅθεν ἐκεῖνος κρημνισθεὶς ἀπὸ τὸν θρόνον του ἐξέψυξεν. Ἐλθὼν δὲ ἄλλος ἄρχων διάδοχος ἐκείνου, καὶ μαθὼν ταῦτα, κατεδίκασε νὰ καῇ ἡ ἁγία εἰς τὸ πῦρ. Καὶ ἥναψαν λοιπὸν οἱ ὑπηρέται πυρὰν μεγάλην, καὶ ἔσπρωξαν τὴν μάρτυρα μέσα εἰς αὐτήν· ἡ δὲ ἁγία σηκώσασα τὰς χεῖράς της εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηυχήθη τῷ Θεῷ ἐπὶ πολλὰς ὥρας· μολονότι ὁ ἀὴρ ἦτο καθαρὸς καὶ θερινὸς, κατέβη ὅμως ἐν σύννεφον ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔσβυσεν ὅλην τὴν φωτίαν, χωρὶς νὰ βλαφθῇ τελείως ἡ μάρτυς ἀπ' αὐτήν. Μετὰ ταῦτα ἀφῆκεν ὁ τύραννος διάφορα θηρία ἐναντίον τῆς ἁγίας, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐκατώρθωσε τίποτε, ἐπειδὴ τὰ θηρία ἐκυλίοντο ὡς ἀρνία ἥμερα εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας, χωρὶς ποσῶς νὰ τὴν βλάψωσιν. Ὅθεν βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ἔπειτα ἐβλήθη ἡ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ βῆμα, καὶ ἔδωκε κατὰ τῆς ἁγίας τὴν τοῦ θανάτου τελευταίαν ἀπόφασιν. Ὅθεν λαβόντες αὐτὴν οἱ δήμιοι, ἐκβῆκαν ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ τὴν ἀποκεφαλίσωσιν. Ἡ δὲ ἁγία ἐζήτησε διορίαν, ἵνα προσευχηθῇ· καὶ ἀφ' οὗ προσηυχήθη πολλὰς ὥρας, ἐδίδαξε τοὺς ἀκολουθήσαντας αὐτὴν χριστιανούς· εἶτα πλαγιάσασα εἰς τὴν γῆν, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Πλησιάσαντες δὲ εἰς αὐτὴν οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἔμελλον νὰ τὴν ἀποκεφαλίσωσι, καθὼς τὴν εἶδον νεκρὰν, ἐξέστησαν· ἔγεινε δὲ καὶ θεϊκὴ φωνὴ εἰς αὐτοὺς λέγουσα· πορεύεσθε, ἀδελφοί, καὶ διηγεῖσθε εἰς ὅλους τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ στρατιῶται γυρίσαντες, ἐδόξαζον τὸν Θεόν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν).[1]

---

* Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

* » Πρὸς εὐστάθειαν καρδίας Εὐσταθίου,
» Καὶ πῦρ συρίζον ἠρεμοῦν ὤφθη ὕδωρ.

* Ὁ ἅγιος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ὁ νέος μαχαίρᾳ τελειοῦται.

* » Οὕτως ὕναιο σῶν ὀργεῦ θελημάτων,
» Σφάττειν τάχει με τὸν Πολύκαρπον θέλων.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ξίφει τελειοῦται.

* » Εὐάγγελος τὸ θεῖον ἐκ ξίφους τέλος
» Εὐαγγελισμὸν εἶχε τοῦ θείου στέφους.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΕΡΕΓΡΙΝΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ,* ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ, ΗΣΥΧΙΟΥ, ΠΑΠΠΙΟΥ, ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΥ, *καὶ* ΓΕΡΜΑΝΟΥ.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ἡ ἐμὴ ἀναξιότης ἀνεπλήρωσε τὴν φσιματικὴν Ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας ταύτης Κυριακῆς, καὶ Κανόνα δεύτερον ἐποίησεν. Ὅθεν ὁ βουλόμενος, ζητησάτω ταύτην.

Digitized by Google

» Σὸν ἐξ κατῆλθεν εἰς βυθὸν Περσεφόνης,
» Ἀθλήσεως ἐκεῖθεν ἐγρεύσων στέφος.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἤκμαζον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, ἐν ἔτει υϙ' (98), ἐπειδὴ δὲ ἦτο τότε διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐμβῆκαν οἱ ἅγιοι εἰς πλοῖον καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δυρραχίου. Βλέποντες δὲ ἐκεῖ τὸν ἅγιον Ἀστεῖον τὸν Ἐπίσκοπον Δυρραχίου (ὁ ὁποῖος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος) κρεμάμενον εἰς τὸν σταυρὸν, ἀλειμμένον μὲ μέλι, καὶ κεντούμενον ἀπὸ σφῆκας καὶ μυίας διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐμακάρισαν αὐτόν· ὅθεν καὶ συνελήφθησαν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας. Ὁμολογήσαντες δὲ ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἀνθυπάτου Ἀγρικολάου ἐρρίφθησαν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἀπὸ τὴν Βενετίαν ἕως εἰς τὰ Κύθηρα (Τζυρίγον), καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντους στεφάνους. Τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν λείψανα ἔκβαλεν ἔξω ἡ θάλασσα καὶ κατέχωσεν αὐτὰ εἰς τὴν ἄμμον· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι ἑβδομήκοντα, ἐφανερώθησαν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος λαβὼν αὐτὰ, ἔθαψεν ἐντίμως, καὶ ἔκτισεν εἰς τὸ ὄνομά των καὶ μικρὰν Ἐκκλησίαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ.

» Ἔοικε Προκόπιος αὐχένα κλίνων,
» Λέγειν κοπείτω· τῇ πλάνῃ γὰρ οὐ θύω.
» Ὀγδοάτῃ Προκοπίου ἀρητθόου κράτα κέρσαν.

† Ὁ μέγας οὗτος καὶ περιβόητος ἐν μάρτυσι Προκόπιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϙ' (290), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Αἰλίαν, (ἤγουν τὴν Ἱερουσαλὴμ) γεννηθεὶς ἀπὸ πατέρα μὲν εὐσεβῆ καὶ χριστιανὸν, Χριστοφόρον ὀνόματι, ἀπὸ μητέρα δὲ ἀσεβῆ καὶ τὰ εἴδωλα προσκυνοῦσαν, Θεοδοσίαν ὀνομαζομένην. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου ἀπέθανεν, ἔτρεφε τοῦτον ἡ μήτηρ του μὲ τὴν ἑλληνικὴν θρησκείαν· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἠνδρώθη εἰς τὴν ἡλικίαν, ἐπρόσφερεναὐτὸν ἡ μήτηρ του εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανὸν, ὁ ὁποῖος τότε διέτριβεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ παρακαλέσασα αὐτὸν καὶ χρήματα πολλὰ δοῦσα κατέπεισε τὸν βασιλέα καὶ ἔκαμε τὸν υἱόν της Δοῦκα τῆς Ἀλεξανδρείας. Εὐθὺς δὲ ἔδωκεν εἰς τὸν Προκόπιον ὁ βασιλεὺς ἐντολὰς, διὰ νὰ διώξῃ καὶ τιμωρῇ τοὺς χριστιανούς· μετέβαινε λοιπὸν διὰ νυκτὸς ὁ ἅγιος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπειδὴ ἦτο δύσκολος ἡ ἐν ἡμέρᾳ ὁδοιπορία, διὰ τὸ ὑπερβολικὸν καῦμα τὸ ὁποῖον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη γίνεται. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἕως τριάκοντα μίλια πλησίον τῆς πόλεως Ἀπαμείας, (ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Τούρκων Χαμὰν, μητρόπολις οὖσα ὑπὸ τὸν Ἀντιοχείας) ἀκολουθούντων αὐτῷ καὶ τῶν δύω Νουμέρων· ἤτοι δύω ἀρχόντων ἀξιωματικῶν[1], ἔγειτε σεισμὸς καὶ ἀστραπαί. Ἀκούει δὲ καὶ φωνὴν, ἥτις ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καλοῦσα τοῦτον μὲ τὸ ὄνομά του Νεανίαν, (διότι οὕτω πρότερον ὁ ἅγιος ὠνομάζετο) ἐκατηγόρει δὲ ἡ θεία φωνὴ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ἐβάδιζε, καὶ ἠπείλει ὅτι θὰ τὸν θανατώσῃ, ἐπειδὴ ὑπάγει νὰ κάμῃ κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπὸ τὴν καλὴν γνώμην τῆς ψυχῆς του κινούμενος, εὐθὺς ὠνόμασε Κύριον τὸν αὐτὸν καλέσαντα· ὅθεν καὶ ὁ Κύριος καθαρώτερον ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν, διότι ἐφάνη αὐτῷ σταυρὸς κρυστάλλινος εἰς τὸ εἶδος, ἐκ δὲ τοῦ σταυροῦ ἐκβῆκε φωνὴ λέγουσα· ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς, ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός. Ἐκ τῆς ὀπτασίας λοιπὸν ταύτης ὁδηγηθεὶς ὁ ἅγιος, ἐδιδάχθη ὅλον τὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας μυστήριον, καὶ βεβαίαν ἐπίγνωσιν τῆς πίστεως ἔλαβεν. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν Σκυθόπολιν τὴν ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένην, (ἥτις πρότερον καλουμένη Νύσσα, ὠνομάζεται ὑπὸ τῶν Ἑβραίων Βεθσὰν, τιμημένη μὲ Μητροπολίτην ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων) κατεσκεύασεν ἕνα σταυρὸν ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἄργυρον κατὰ τὸν φανέντα τύπον. Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐτελειώθη ὁ σταυρὸς, ἐφάνησαν εἰς αὐτὸν τυπωμέναι τρεῖς εἰκόνες, ἔχουσαι γράμματα Ἑβραϊκὰ, τὰ ὁποῖα ἐφανέρονον τίνος εἶναι αἱ εἰκόνες, διότι ἄνωθεν μὲν ἐγράφετο Ἐμμανουὴλ, ἀπὸ δὲ τὸ ἓν μέρος ἐγράφετο Μιχαὴλ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, Γαβριήλ. Ἀσπασθεὶς λοιπὸν ὁ Προκόπιος καὶ προσκυνήσας τὸν σταυρὸν καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἁγίας εἰκόνας, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν

---

[1] Οἱ Νούμεροι ἦσαν τάγμα στρατιωτῶν καὶ ὄχι ἄρχοντες ἀξιωματικοὶ, ὡς λέγει ἐνταῦθα, οὔτε τόπος καλούμενος Νούμερα, ὡς λέγει ἐν τῷ βίῳ Ἰούστου ἑορταζομένου τῇ ιδ'. τούτου καὶ ὅρα τὴν ἐκεῖ ὑποσημείωσιν. Ὡσαύτως ὅρα τὸν βίον τοῦτον ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ. Σ. Ε.

Digitized by Google

Περουσαλήμ. Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖ ἔκαμε νίκας καὶ τρόπαια κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπολέμουν καὶ ἐλεηλάτουν τὰ ἐκεῖ περίχωρα, παρεκινήθη ἀπὸ τὴν μητέρα του νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὰ εἴδωλα διὰ τὴν νίκην· ὁ δὲ ἅγιος ἔλεγεν ὅτι ἔκαμε τὴν νίκην ταύτην μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης διέβαλε τὸν ἅγιον ἡ μήτηρ του εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶναι χριστιανός· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας, Οὔλκιον ὀνομαζόμενον, νὰ κάμῃ τὴν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐξέτασιν. Καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ ὁ μάρτυς δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη δυνατά· ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν, ὢν ἡμιθανής. Ἐκεῖ δὲ ἐφάνη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ λύσας ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὸν πρώην Νεανίαν, μετωνόμασεν αὐτὸν Προκόπιον· ἐφανέρωνε δὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ, ὅτι θὰ προκόψῃ καὶ θὰ τελειώσῃ εἰς τὸ μαρτύριον. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἔβαλεν ὁ Κύριος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου ἀνδρίαν καὶ θάρρος, διὰ νὰ ὑπομείνῃ τὰς τιμωρίας αἵτινες τὸν ἠπείλουν. Ἔπειτα ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸν μάρτυρα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος διὰ προσευχῆς του ἐσύντριψε τὰ εἴδωλα, τὰ ὁποῖα παραδόξως μεταβληθέντα εἰς νερὸν, ἔξω τῆς θύρας ἐχύθησαν.

Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ στρατιῶται τῶν δύω Νουμέρων καὶ οἱ δύω Τριβοῦνοι, Νικόστρατος καὶ Ἀντίοχος ὀνομαζόμενοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Λεόντιον, οἵτινες, κατὰ προσταγὴν τοῦ Βασιλέως ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἐκρατήθησαν δὲ καὶ δώδεκα γυναῖκες Συγκλητικαὶ ὁμοῦ μὲ τὴν Θεοδοσίαν τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου, αἱ ὁποῖαι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ διὰ τὸ ἀνωτέρω θαῦμα. Ὅθεν ἀφ' οὗ πρῶτον αὐτὰς ἔδειραν ἀσπλάγχνως, ἔκοψαν τοὺς μαστούς των, καὶ μὲ σιδηρᾶς σφαίρας πυρωμένας ἔκαυσαν τὰς μασχάλας των· τελευταῖον δὲ τὰς ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Μετὰ ταῦτα ἔγεινεν ἄλλος ἡγεμὼν Φλαβιανὸς ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸν ἅγιον εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ μάρτυς δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξεν ἕνα ὑπηρέτην, Ἀρχέλαον ὀνομαζόμενον, νὰ τὸν κτυπήσῃ μὲ τὴν σπάθην εἰς τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἅμα ἐκεῖνος ἐσήκωσε τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ ἁγίου, ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐξέψυξεν. Ἔπειτα ἁπλώσαντες τὸν μάρτυρα μὲ σχοινία, ἔδειραν αὐτὸν μὲ ὠμὰ νεῦρα καὶ τὸν ἔκαυσαν μὲ ἀνημμένους ἄνθρακας· ἐπάνω δὲ εἰς τὰ καμένα μέλη του ἔχυσαν ὀξείδιον. Εἶτα ἔβαλον εἰς τὴν χεῖρά του ἄνθρακας μὲ λίβανον. Ὁ δὲ γενναῖος τοῦ Κυρίου ἀγωνιστὴς ἐβάστασεν ἀκίνητον τὴν χεῖρά του, ἕως οὗ κατεκάη ὅλη, καὶ δὲν ἐσκόρπισε τὸ λιβάνιον, ἵνα μὴ μὲ τὸν σκορπισμόν του φανῇ εἰς τοὺς ἀσεβεῖς, ὅτι ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὅλα ἐκρέμασαν τὸν ἀθλητὴν καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖράς του· μέλλων δὲ νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς ἕνα φοῦρνον ἀνημμένον, τὸν κατεψύχρανε μὲ τὴν σφραγῖδα καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Τελευταῖον δὲ λαμβάνει τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεὶς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον τῆς Χελώνης, καὶ καλούμενον Κονδύλιον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς τούτου βίος εὑρίσκεται ἔν τε τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τὴν βασίλειον ἰθυνόντων ἀρχήν.»)

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία* ΘΕΟΔΟΣΙΑ *ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Προκοπίου ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀθλητομήτωρ οὖσα Θεοδοσία,
» Ἔσπευσεν εἶναι κἀκ ξίφους ἀθληφόρος.

* *Αἱ ἅγιαι δώδεκα γυναῖκες αἱ συγκλητικαὶ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Δὶς ἓξ ἀνεῖλεν εὐκλεεῖς κόρας ξίφος
» Ἡγουμένας σκύβαλα τῆς γῆς τὰ κλέη.

* *Οἱ ἅγιοι δύω Τριβοῦνοι* ΑΝΤΙΟΧΟΣ *καὶ* ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ, *ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ὁ Νικόστρατος τὴν τομὴν οἴσω λέγει,
» Ὡς Ἀντίοχος· μὴ γὰρ οὐ κἀμοὶ κάρα ;

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΑΒΔΑΣ *ξίφει τελειοῦται* [1]

* » Ἅπαξ ἐμαυτὸν πρὸς τὸ πάσχειν θαρσύνας,
» Χαρὰν τὸ πάσχειν ἐκ ξίφους Ἀβδᾶς ἔχω.

* *Ὁ ὅσιος* ΘΕΟΦΙΛΟΣ *ὁ κατὰ τὸ ἀγιώνυμον ὄρος τοῦ Ἄθω ἀσκήσας ἔν τινι Κελλίῳ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, κειμένῳ ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος κατὰ τὸ ἔτος ᾳφμή (1548) ὁ καὶ μετὰ θάνατον μυροβλύσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

---

[1] Ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι καὶ ὁ Ἀβδᾶς ἢ Ἀββᾶς οὗτος, διὰ τοῦ ἁγίου Προκοπίου ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ.

Digitized by Google

† » Θεὸν φιλήσας Θεόφιλος γεννάδας,
» Ἤδη σύνεστι τῷ φιλουμένῳ ἄνω. [1]

* *Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψμγ' (1743), ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἀναστασίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος,
» Αἵμασι κοσμήσαντι ἱερωσύνην. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ Ἐπισκόπου Ταυρομενίας.

» Προθεὶς ἑαυτὸν Παγκράτιος ὡς ῥάθυρον,
» Ἀθλήσεως ἤγειρεν οἶκον ἐκ λίθων.
» Παγκράτιος δ' ἐνάτῃ δῶμ' ἔδρακε Παγκρατέοντος.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Παγκράτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν· ἐδέχθη δὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του καὶ μὲ τὴν μητέρα του. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ἄφησεν ὁ ἅγιος ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Μαύρης θαλάσσης· ἐκεῖ δὲ ἐμβὰς εἰς ἓν σπήλαιον, ἡσύχαζε κατὰ μόνας, προσέχων εἰς μόνον ἑαυτὸν καὶ τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐπεριπάτει εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐδίδασκεν, ὑπήντησε τὸν ἅγιον τοῦτον εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, καὶ λαβὼν αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν δὲ μετέβη εἰς τὰ μέρη τῆς Κιλικίας. Ἐκεῖ δὲ συνήντησε καὶ τὸν ἀπόστολον Παῦλον· ὅθεν ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνον ἐχειροτόνησεν ὁ Κορυφαῖος τὸν μὲν Κρήσκεντα ἐπίσκοπον εἰς τὴν Γαλατίαν, [3] τὸν δὲ Μαρκιανὸν εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ τὸν ἅγιον τοῦτον Παγκράτιον εἰς τὸ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομένιον. Τότε λοιπὸν ἐμβὰς ὁ Παγκράτιος εἰς τὸ πλοῖον Λυκαονίδους καὶ Ῥωμύλου τῶν ναυκλήρων, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τοῦ Ταυρομενίου, καὶ ἐπειδὴ ἐποίει πολλὰ θαύματα, εἵλκυσε πολλοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρῶτοι ἦσαν οἱ ῥηθέντες ναύκληροι. Ἐκρήμνισε δὲ ὁ ἅγιος καὶ τὰ ἐκεῖ προσκυνούμενα εἴδωλα, τοῦ Φάλκωνος, λέγω, καὶ Λύσσωνος καὶ τῶν λοιπῶν δαιμόνων. Βλέπων δὲ ὁ τοῦ τόπου ἡγεμὼν Βονιφάτιος τὰ τοῦ ἁγίου σημεῖα, καὶ ὑπερθαυμάσας, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν σπουδάσας πολλὰ, ἔκτισε καὶ ἐκκλησίαν εἰς διάστημα τριάκοντα ἡμερῶν. Ὁ δὲ ἅγιος Παγκράτιος προβαίνων εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ἐθεράπευεν ὅλας τὰς νόσους· διὰ τοῦτο καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσέτρεχον πλήθη πολλὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ. Μόνοι δὲ οἱ τοῦ αἱρετικοῦ Μοντανοῦ μαθηταὶ [1] ἔμειναν εἰς τὴν κακοδοξίαν, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ ἐχθρεύοντο τὸν ἅγιον, εὗρον καιρὸν, καὶ σηκωθέντες κατ' αὐτοῦ μὲ δολιότητα, ἔχοντες μαζί των καὶ στρατηγὸν, κάποιον Ἀρτάγαλον, ἐθανάτωσαν τὸν τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχην, καὶ οὕτως ἀπέστειλαν αὐτὸν καὶ μὴ θέλοντες πρὸς τὸν ποθούμενον Κύριον, ἵνα παρ' ἐκείνου λάβῃ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.) [2]

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΝΔΡΕΑΣ καὶ ΠΡΟΒΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.*

» Ἑστῶτες εἰς τὸ σκάμμα τοῦ πυρὸς, Λόγε,
» Αὖραις ἀνεψύχοντο σαῖς ἄνδρες δύω.

* *Μνήμη τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τοῦ ὄντος ἐν τῇ πηγῇ.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον ἐφιλοπόνησε τελείαν Ἀκολουθίαν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐπλάτυνε· τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὸ ῥηθὲν Κελλίον τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Ὁ Κρήσκης οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ παρόντος μετὰ Σίλα, Σιλουανοῦ, Ἐπαινετοῦ καὶ Ἀνδρονίκου ἂν καὶ ἐκεῖ γράφεται ὅτι ἦτο Χαλκηδόνος ἐπίσκοπος. Διότι οὐκ ἐν ἑνὶ μόνῳ τόπῳ οἱ Ἀπόστολοι ἔμενον τῷ τότε καιρῷ, ἀλλ' εἰς διαφόρους πολιτείας περιπατοῦντες ἐκήρυττον.

[1] Ὁ Μοντανὸς ἐφύτρωσεν ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Φρυγίας Ἀρδαβάν καλουμένην, ὅστις γενόμενος χριστιανὸς ὅτι ἀγάπην φιλαρχίας, ἔγεινεν ἀρχηγὸς νέας αἱρέσεως κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα ἀπὸ Χριστοῦ. Οὗτος κατηγόρει τοὺς γάμους, καὶ ἐθέσπιζε νὰ χωρίζωνται οἱ ὕπανδροι· ἔλεγε δὲ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ ἄλλα ἀκόμη εἶχε κακόδοξα φρονήματα. Ὅθεν καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ὠνομάζοντο Μοντανισταί.

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου Παγκρατίου ὅρα εἰς τὴν ἐννάτην τοῦ Φεβρουαρίου ὅπου ἑορτάζεται μετὰ Μαρκέλλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Εὐαγρίου Ἐπισκόπου Κύπρου. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς τούτου βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.»

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα πέντε μαρτύρων τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας μαρτυρησάντων.

» Πκρεμβολή τις εὑρέθη Θεῷ νέα,
» Τόλμῃ παρεμβάλλουσα καὶ πυρὸς μέσον.
» Κτείνεν ἐρισθενέας δεκάτῃ πῦρ Νικοπολίτας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου καὶ Λυσίου ἡγεμόνος, ἐν ἔτει τιέ (315), πρῶτοι δὲ αὐτῶν ἦσαν ὁ Λεόντιος, Μαυρίκιος, Δανιὴλ, καὶ Ἀντώνιος. Οὗτοι λοιπὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν ἐτιμωρήθησαν μὲ διάφορα βάσανα, ὕστερον δὲ ἐβλήθησαν εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὴν ἁγίαν Ἀκυλίναν, πλησίον τοῦ Φόρου. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΒΙΑΝΟΡΟΣ καὶ ΣΙΛΟΥΑΝΟΥ.

Εἰς τὸν Βιάνορα.

* » Οὐκ ἠδυνήθη σὴν ἑλεῖν στερρὰν φύσιν,
» Μάρτυς Βιάνωρ, οὐδὲ τοῦ ξίφους βία.

Εἰς τὸν Σιλουανόν.

* » Ἤφθη παταχθεὶς Σιλουανὸς τῷ ξίφει,
» Ἄλλος Σιλωὰμ ἐξιώμενος πάθη.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ἁγίους μάρτυρας, ὁ μὲν Βιάνωρ κατήγετο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Πισσιδείας, καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν παρασταθεὶς εἰς τὸν Σεβηριανὸν ἡγεμόνα τῆς Εὐφρατησίας, (ἡ ὁποία τώρα λέγεται Ἄτζαρ, ἐν τῇ Συρίᾳ εὑρισκομένη καὶ ἀποτελοῦσα μικρὸν βασίλειον), πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη καὶ ἐδάρη μὲ σπάθας ξυλίνας· εἶτα ἐκαύθη μὲ σιδηρᾶς σφαίρας πυρωμένας, καὶ ἐστερήθη τὰ ὀδόντια, καὶ τὰ ὠτά του. Ὁ δὲ ἅγιος Σιλουανὸς παριστάμενος ἐκεῖ καὶ βλέπων τὴν ἀνδρίαν τοῦ ἁγίου, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν παρευθὺς ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του, καὶ μετὰ τὴν γλῶσσαν ἔκοψαν καὶ τὴν κεφαλήν του. Μετὰ ταῦτα ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους τοῦ ἁγίου Βιάνορος καὶ ἐξώρυξαν τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν του· ἔπειτα ἐξέδαρον τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του, καὶ τελευταῖον ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ, τοῦ ἐκ Σάρδεων.

* » Ἀπολλωνίῳ σταυρὸς ἡ τιμωρία,
» Εἰπεῖν δ' ἀληθῶς, σταυρὸς ἡ σωτηρία.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰς Σάρδεις, πόλιν εὑρισκομένην εἰς τὴν Λυδίαν, φερθεὶς δὲ εἰς Περίνιον τὸν ἄρχοντα Ἰκονίου, ὡμολόγησεν ἑαυτὸν χριστιανὸν, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ ὁμόσῃ εἰς τὴν τύχην τοῦ βασιλέως, ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ ὀμνύῃ ὁ χριστιανὸς εἰς θνητὸν ἄνθρωπον, καὶ μάλιστα ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἠξεύρει τὸν Ποιητὴν καὶ Δημιουργὸν τοῦ παντός. Ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα λόγια ἐκρέμασαν αὐτὸν εἰς τὸν σταυρὸν, καὶ ἐκεῖ παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μυρίων (ἤτοι δέκα χιλιάδων) ὁσίων, τῶν ἐν σπηλαίοις καὶ σκήταις κατοικούντων, οὓς θανάτῳ πικρῷ παρέδωκεν ἐν πυρὶ καὶ καπνῷ Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, διὰ Ἰσίδωρον τὸν πρεσβύτερον.

* » Ἔκτεινεν εἰς σπήλαια πῦρ τοὺς μυρίους,
» Σπήλαιον οἰκήσαντος οἰκέτας Λόγου.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἀσκηταὶ καὶ μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ ἦσαν μοναχοὶ, καὶ ἐκατοίκουν εἰς σπήλαια καὶ καλύβας ἀσκητικάς. Καταγινόμενοι δὲ εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ἔζων πάντοτε μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ προσευχὰς, ὄντες κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἕως δέκα χιλιάδες. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος, ὁ πρῶτος ἀπὸ αὐτοὺς, ἐμάχετο μὲ τὸν Ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας Θεόφιλον, διά τινα Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρω πῶς, ὁ Θεόφιλος ἀντέτεινε· διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Ἰσίδωρος θαρρῶν εἰς τὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν, ἤλεγχεν αὐτόν. Ὅθεν ὁ Θεόφιλος φανερὰ μὲν ἐντρέπετο καὶ ἐφοβεῖτο νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἰσίδωρον, ἐπειδὴ ἦτο γνώριμος εἰς πολλούς· κρυφίως δὲ ἀποστείλας τοὺς ὁμόφρονάς του, κατέκαυσεν ὅλους τοὺς ἄνω εἰρημένους πατέρας τῆς σκήτεως, καὶ θανάτῳ παρέπεμψεν. [1]

[1] Τὸ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· οὗ ἡ ἀρχὴ « Λικινίου τοῦ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας. « Ἐν δὲ τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλο τούτων μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Λικίνιος ὁ βασιλεὺς ἐπέστειλε. »

[1] Περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης γράφει Γεώργιος ὁ Σουγδουρῆς εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, διηγούμενος τὸν κατὰ πλάτος βίον

Digitized by Google

Ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν τοῖς Βιάτου ἢ Βεώτου.

» Ὁ βροντῆς γόνος αὖθις ἦχησε μέγα.
» Ἐν τοῖς Βιάτου τὸν αὐτοῦ δρόμον στήσας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ παρευφήμου ΕΥΦΗΜΙΑΣ, ὅτε τὸν τόμον τοῦ τῆς πίστεως ὅρου τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα Θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντων, τουτέστι τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς Δ', ἐν νόδου, ἐκράτυνεν.

Εἰς τὴν Εὐφημίαν.

» Αἰκαζε μάρτυς τοῖς ὅροις καὶ κειμένῃ,
» Κυροῦσα πίστιν, ἣς ἐνήθλησας πόθῳ.

Εἰς τὴν Σύνοδον.

» Θεοῦ Λόγου σέρκωσιν ἀψευδεστάτην
» Ὁ φάσμα φάσκων Εὐτυχὴς καθηρέθη.
» Θέσκελον ἑνδεκάτῃ ὅρον ἐμπεδοῖ Εὐφημίᾳ.

† Ἡ ἁγία αὕτη καὶ καλλίνικος μάρτυς Εὐφημία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Πρίσκου ἀνθυπάτου Ῥώμης ἐν ἔτει σπή (288), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα, θυγάτηρ οὖσα πατρὸς μὲν, Φιλόφρονος καλουμένου, μητρὸς δὲ Θεοδοσιανῆς. Διαβληθεῖσα λοιπὸν ὅτι ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, ἐτιμωρήθη μὲ τροχοὺς καὶ διὰ πυρὸς, καὶ μὲ μηχανὰς καὶ τρόπους ἄλλων βασάνων. Ὕστερον δὲ ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν σπαράξωσιν, ἔμεινεν ὅμως ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβής· εἶτα δαγκασθεῖσα ὀλίγον ἀπὸ μίαν ἄρκτον, καὶ προσευχηθεῖσα, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐντὸς τοῦ θεάτρου· τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἀπετέθη εἰς ἓν χιβώτιον. Καὶ ὅρα πλατύτερον τὸ Συναξάριον αὐτῆς κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων πολλῶν, ὅτε ἐπλατύνθη ἡ εὐσέβεια εἰς τὸν κό-

---

τοῦ θείου Χρυσοστόμου· ἰηλαδὴ ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας ἦσαν τέσσαρες ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, Διόσκορος, Ἀμμώνιος, Εὐθύμιος, καὶ Εὐσέβιος ὀνομαζόμενοι, οἵτινες ὑπερέβαινον τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχοὺς κατὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετήν. Ὅθεν ἦσαν ὀνομαστοὶ καὶ περίφημοι εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀλεξανδρείας· διὸ καὶ ὁ ῥηθεὶς Θεόφιλος, τόσον πολλὰ τοὺς ἠγάπα, ὥστε τὸν μὲν Διόσκορον ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑρμουπόλεως, τὸν δὲ Ἀμμώνιον καὶ Εὐθύμιον ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς καὶ οἰκονόμους τοῦ Πατριαρχείου, καὶ τοὺς εἶχε μαζί του.

Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸν Θεόφιλον, φοβούμενοι μὴ μεθέξωσιν ἀπὸ τὴν κακίαν του, ὁ Θεόφιλος ὑποπτευθεὶς, ὅτι ἔμελλον νὰ τὸν κατηγορῶσι διὰ τὰς κακίας του ἔγραψε γράμματα πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς Νητρίας, οἵτινες ἀπὸ ἁπλότητα ἔλεγον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀνθρωπόμορφος. Ὠνόμαζε δὲ ὁ Θεόφιλος Ὠριγενιαστὰς καὶ αἱρετικοὺς τοὺς ἀνωτέρω τέσσαρας ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς ἀφώρισε νὰ μὴ ἐμβωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· ὁμοίως ἔγραψε καὶ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους νὰ κάμωσι τρόπον νὰ κρημνίσωσιν ἀπὸ τὸ βουνὸν τοὺς ἀνωτέρω τέσσαρας μοναχούς.

Ἐκεῖνοι δὲ βλέποντες τὴν τόσην μανίαν τοῦ Θεοφίλου, ὑπῆγαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ νὰ τὸν ἀνταμώσωσιν· ὁ Θεόφιλος δὲ θυμώδης ὢν καὶ ὁρμητίας, ἐπίασεν ἀπὸ τὸ ὠμοφόριον τὸν Ἀμμώνιον ἐνῷ ἐλειτούργει, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πολλὰ ῥαπίσματα. Ἔπειτα γράφει εἰς ὅλην του τὴν ἐπαρχίαν, ὅτι ἔχει αὐτοὺς καθηρημένους καὶ ἀναθεματισμένους· ὁμοίως καὶ τὸν Πηλουσιώτην Ἰσίδωρον.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐζήτησεν ὁ Θεόφιλος ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀλεξανδρείας ἐξουσίαν καὶ στρατιώτας, ἵνα μὲ τὸ μέσον αὐτῶν ἀποδιώξῃ τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς ἐκείνους ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἀλεξανδρείας. Καὶ πρῶτον μὲν ἐδίωξε τὸν ἐπίσκοπον Διόσκορον ἀπὸ τὴν ἐπισκοπήν του· ὕστερον δὲ ζητῶν καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ μὴ εὑρίσκων αὐτοὺς, διότι ἐκρύβησαν ἐκεῖνοι εἰς ἓν ξηροπήγαδον, τί κάμνει; ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ λεηλατήσωσι τὰ κελλία τῶν μοναχῶν τῆς Νητρίας, τάχα δι' ἁφορμὴν, ὅτι ζητοῦσι τοὺς ἀδελφοὺς ἐκείνους. Διὰ νὰ μὴ εἴπωσι δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἔκαμον οἱ στρατιῶται ἁρπαγὴν, ἔβαλον πρῶτον φωτίαν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Νητρίας. Ὅθεν τρέχοντες τάχα διὰ νὰ σβύσωσι τὴν φωτίαν, μὲ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν κατέκαυσαν πολλὰ κελλία καὶ μοναχοὺς ἀναριθμήτους.

Ἐκ τῆς παρηλλαγμένης ταύτης διηγήσεως τοῦ ἀνωτέρω Συναξαρίου, φαίνεται ὅτι ὁ Θεόφιλος δὲν ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ θανατώσωσι τοὺς ὁσίους, (διότι ἂν τοῦτο ἤθελε κάμη, βεβαίως ἦτο ἄνθρωπος φονικώτατος, παρανομώτατος, καὶ μυρίων καθαιρέσεων ἄξιος) ἀλλὰ μόνον νὰ λεηλατήσωσι τὰ κελλία των. Οἱ δὲ στρατιῶται τὴν ἄδειαν ταύτην λαβόντες, κατέκαυσαν καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς ὁσίους· καὶ ἴσως διὰ τοῦτο λέγεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ ὅτι ὁ Θεόφιλος παρέδωκε θανάτῳ τοὺς ὁσίους, διότι ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν εἰς τοὺς στρατιώτας. Πλὴν ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ δώσῃ ἄδειαν νὰ λεηλατήσωσι τὰ κελλία τῶν ὁσίων, καὶ τοῦτο λέγω κακίστου καὶ παρανόμου ἀνδρὸς ἦτο ἴδιον, καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι σὶ ὅσιοι ἐκεῖνοι ἀπὸ ἁπλότητα καὶ ἄγνοιαν ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἀνθρωπόμορφον καὶ οὐχὶ μὲ πεῖσμα καὶ πονηρίαν. Καθότι τῶν αἱρετικῶν εἶναι τοῦτο ἰδίωμα, τὸ νὰ μένωσιν ἐν τῇ αἱρέσει μὲ πεισμονήν. Ὅθεν εἶπεν ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὅτι ἂν καὶ σφάλω εἴς τι, οὐ διὰ τοῦτο εἶμαι καὶ αἱρετικός. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὴν δευτέραν Αὐγούστου, ὅτι κἀκεῖνος ἐν ἀγνοίᾳ ἔπεσεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν. Ὁμοίως ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ συναξαρίου τοῦ ὁσίου Γερασίμου, κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου.

Digitized by Google

σμὰν, ἔγεινε τοιοῦτον τεράστιον εἰς τὰς ἡμέρας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱ (410), μοναχός τις καὶ ἱερεὺς, Εὐτυχὴς ὀνομαζόμενος, ἔγεινεν ἀρχηγὸς αἱρέσεως, διότι ἔλεγεν ὁ φρενοβλαβὴς ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει μίαν μόνην φύσιν τὴν τῆς Θεότητος δηλαδὴ, καὶ μίαν μόνην ἐνέργειαν τὴν τῆς Θεότητος, ὅστις ἐκαθηρέθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Φλαβιανὸν τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ δὲ δυστυχὴς Εὐτυχὴς μεταχειρισθεὶς ὄργανα καὶ μέσα τοὺς τοῦ βασιλέως ἀθέους εὐνούχους, δὲν ἔπαυε ταράττων τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐνέδρας ποιῶν, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἐτελεύτησεν.

Ὅτε δὲ ὁ Μαρκιανὸς ἐβασίλευσε μετὰ τῆς Πουλχερίας, προσέταξε νὰ γείνῃ οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι ἐν ἔτει υνά (451), ὅθεν συνῆχθησαν ἑξακόσιοι τριάκοντα Ἐπίσκοποι. Ἐποίησαν δὲ ἀμφότερα τὰ μέρη, τὰ τῶν ὀρθοδόξων δηλαδὴ καὶ τὰ τῶν κακοδόξων Μονοφυσιτῶν, δύω τόμους (ἤτοι βιβλία), καὶ ἀνοίξαντες τὴν θήκην ἥτις περιεῖχε τὸ τίμιον λείψανον τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἀπέθεσαν τὰ βιβλία ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός της βουλλωμένα. Ὕστερον δὲ ἀπὸ διωρισμένας ἡμέρας ἀνοίξαντες, εἶδον καὶ ἐξέστησαν, διότι εὑρέθη ὁ μὲν τόμος τῶν αἱρετικῶν ἐρριμμένον κατὰ γῆς κάτω εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας, τὸν δὲ τόμον τῶν Ὀρθοδόξων, τὸν περιέχοντα τὸν ὅρον καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἁγίας Συνόδου, εἶδον ὅτι ἐκράτει ἡ μάρτυς εἰς τὰς ἀγκάλας της. Τούτου δὲ γενομένου, ἐθαύμασαν ἅπαντες διὰ τὸ τοιοῦτον τεράστιον· καὶ οἱ μὲν Ὀρθόδοξοι ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν ποιοῦντα καθ' ἑκάστην μεγάλα καὶ παράδοξα πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ διόρθωσιν τῶν πολλῶν, οἱ δὲ αἱρετικοὶ Μονοφυσῖται κατησχύνθησαν. Τελεῖται δὲ ἡ τῆς ἁγίας ταύτης Εὐφημίας σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῆς ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Ἀντιόχου, πλησίον τοῦ Λαύσου. [1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὑπόμνημα συνέγραψεν εἰς τὴν ἔνδοξον ταύτην καὶ μεγαλομάρτυρα Εὐφημίαν Μακάριος ἱερομόναχος ὁ Μακρῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀλλὰ πῶς ἄν τις μᾶλλον,» (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ ἄλλο ἐγκώμιον αὐτῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦκω τὸ ἐπίταγμα φέρων.» ἔστι δὲ ποίημα Κωνσταντίνου Ἐπισκόπου Γίου, καὶ ἀναφέρει περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ λειψάνου αὐτῆς. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΙΝΔΕΟΥ τοῦ Πρεσβυτέρου.

* » Οὐκ ἄξιόν τι καύσεως ὅλως ἔχων,
» Σωθεὶς πυρὸς τέθνηκας οὕτω, Κινδέα.

* Οὗτος ἦτο ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ταλμενία Σίδης τῆς Παμφυλίας, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγ΄ (290), καταγόμενος ἐκ προγόνων ἀπὸ τὰ Οὐμάναδα. Φερθεὶς δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα Στρατόνικον, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τρέξῃ κατὰ τὸ μέρος τῆς ἱερᾶς λεγομένης θύρας, [1] ἐκεῖ δὲ ὑπήντησεν ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις ἐβάσταζεν ἓν φορτίον ξύλα, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἤθελον νὰ ἁρπάσωσι τὰ ξύλα διὰ τῆς βίας διὰ νὰ κατακαύσωσι τὸν μάρτυρα, ὁ ἅγιος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τριάκοντα φόλλας διὰ τὴν τιμὴν τῶν ξύλων. Θελόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων νὰ φορτώσωσι τὰ ξύλα ἐπάνω εἰς ἄλλους, ὁ ἅγιος δὲν ἀφῆκεν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰ ἐφόρτωσεν εἰς τὸν ὦμόν του. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνήφθη ἡ πυρὰ, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὴν ὁ γενναῖος ἀθλητὴς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐδίδασκε καὶ παρεκίνει τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ βλάπτηται ἀπὸ τὴν φωτίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀὴρ ἐσκοτίσθη καὶ ἔγειναν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, ὁ ἅγιος προσηυχήθη, καὶ εὐθὺς ἔγεινε γαλήνη καὶ ἐκαθαρίσθη ὁ οὐρανὸς καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Βλέπων δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἔπειτα κατέπεισε καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ ἐπίστευσε καὶ αὐτὴ, ἡ ὁποία ἔστειλε τὴν ὑπηρέτριάν της καὶ ἐκήδευσε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου μὲ μῦρα καὶ σινδάνια, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ἀλλὰ καὶ εἷς ἄλλος καταγόμενος ἀπὸ τὰ Οὐμάναδα, Ὀρέστης ὀνόματι, Διάκονος τῆς Ἐκκλησίας, λαβὼν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Κινδέου ὁμοῦ μὲ τὴν πάντιμον αὐτοῦ κεφαλὴν, ὢ τοῦ θαύματος! ἐσηκώθη ὡς ὁ Ἀββακοὺμ εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὑπῆγεν εἰς μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Παμφυλίαν εἰς τὴν πατρίδα του Οὐμάναδα. Ἐκεῖ δὲ κατασκευάσας ἐν κιβώτιον, ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὸ τὰ ἅγια λείψανα διὰ μέσου τῶν χειρῶν τῶν ἱερέων, καθὼς εἶναι τάξις καὶ συνήθεια νὰ

[1] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, ὅτι ἔδρεμεν ὁ ἅγιος μετὰ τῶν ὑποδημάτων κατὰ τὴν Ἡράπολιν.

Digitized by Google

γίνωνται ἐκ τῆ καταθέσει τῶν ἁγίων λειψάνων.

---

* *Ὁ ὅσιος ΛΕΩΝ ὁ ἐν τῇ μάνδρᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἐκ γῆς ἀπελθὼν ἐντρυφᾷ τερπνοῖς Λέων,
» Ὧν εἶχεν ἐν γῇ τὰς ἀπορροίας πάλαι.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

* » Ὑπῆρξε θήκη Μαρκιανὲ σὸς φάρυγξ,
» Χωροῦσα τὴν μάχαιραν, ἣν κατεκρίθης.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΤΥΡΟΚΛΗΣ τοξευθεὶς, τελειοῦται.*

* » Ὁ Μαρτυροκλῆς μαρτύρων εὗρε κλέος,
» Μάρτυς φανεὶς ἄριστος ἐκ τοξευμάτων.

* *Ὁ ὅσιος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς τοῦ Βατοπαιδίου ἱερᾶς μονῆς ἀσκήσας, καὶ διδάσκαλος χρηματίσας τοῦ θείου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ διὰ τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† Πῶς ἀγέραστον καταλίπω τοῖς λόγοις,
» Τὸν Νικόδημον, ᾧ γέρας νῆψις νόου ;

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν Ἀλμπασανίῳ τῆς Ἀλβανίας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψκβ' (1722), ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὁ Νικόδημος ῥάβδον ἐν χερσὶν φέρων,
» Πλάνην πατάσσει Ἀγαρηνῶν ἀνόμων. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΡΟΚΛΟΥ καὶ ΙΛΑΡΙΟΥ.

Εἰς τὸν Πρόκλον.

* » Καὶ γυμνὸς ὢν ἤνεγκεν ὁ Πρόκλος βέλη,
» Ἔνδον γὰρ εἶχε τὸν Θεὸν πανοπλίαν.

Εἰς τὸν Ἰλάριον.

* » Ἱλάριος πάντιμον ἐκτιμηθεὶς κάραν,
» Ἀθλήσεως πάντιμον εὗρατο στέφος.
» Δωδεκάτῃ βίλος εἶλε Πρόκλον, ξίφος Ἱλάριόν τε.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ καὶ Μαξίμου ἡγεμόνος ἐν ἔτει ρς' (106), κατήγοντο δὲ ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καλλίππων, ἥτις κεῖται πλησίον τῆς Ἀγκύρας. Συλληφθεὶς δὲ πρῶτος ὁ ἅγιος Πρόκλος, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, παρεδόθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ ἐκεῖνος. Ὅθεν κατὰ προσταγήν του ἐξέσχισαν τὸν ἅγιον· ἔπειτα κατέκαυσαν μὲ ἀνημμένας λαμπάδας τὰ μέλη του, τὰ ὁποῖα ἐπληγώθησαν ἀπὸ τοὺς ξεσμοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἔδεσαν ἀπὸ τὸν πόδα του πέτραν βαρεῖαν. Ὕστερον δὲ ἀπεφάσισεν ὁ ἡγεμὼν διὰ νὰ θανατωθῇ ὁ ἅγιος διὰ βελῶν. Πορευόμενος λοιπὸν διὰ νὰ τοξευθῇ, ἀπαντᾷ καθ' ὁδὸν τὸν ἀνεψιόν του Ἰλάριον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἐχαιρέτισε τὸν θεῖόν του, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Πρόκλος, καταπληγωθεὶς ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, ὁ δὲ ἅγιος Ἰλάριος ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησεν ἑαυτὸν χριστιανόν· ὅθεν κρεμασθεὶς ἐδάρη καὶ ἐσύρθη κατὰ γῆς ἕως τρία μίλια δρόμον, ἔπειτα ἀποκεφαλισθεὶς, ἐνεταφιάσθη μὲ τὸν θεῖόν του ἅγιον Πρόκλον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ὑπατίας, πλησίον εἰς τὸν λεγόμενον Ματρῶνα. (τὸ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐγένετο ἐπὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἡγεμόνος.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΡΑΠΙΩΝ ὁ νέος πυρὶ τελειοῦται.

* » Πιόν τι Χριστῷ θῦμα καὶ Σεραπίων,
» Χριστοῦ παρ' ἐχθρῶν εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος.

* Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σεβήρου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ργ' (193), ἀνὴρ ὑπάρχων θεοσεβὴς, καὶ κατὰ τὴν γνώμην ἀγαθός. Πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀκύλαν, καὶ ἐρωτηθεὶς ποίας θρησκείας εἶναι, ὡμολόγησε παρρησίᾳ, ὅτι πιστεύει καὶ σέβεται τὸν Χριστόν. Ὅθεν ῥιφθεὶς εἰς τὸ πῦρ, ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΔΡΕΟΥ τοῦ στρατηλάτου, ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΦΑΥΣΤΟΥ, ΜΗΝΑ καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν. [1]

---

[1] Ὅρα εἰς τὴν Φιλοκαλίαν τὴν παρ' αὐτοῦ ἐκτεθεῖσαν διδασκαλίαν περὶ νοερᾶς Προσευχῆς.

[2] Ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον. Τούτου τοῦ ἁγίου Νικοδήμου σώζεται καὶ ᾄσματικὴ Ἀκολουθία εἰς ἰδίαν φυλλάδα, τετυπωμένην ἐν Μοσχοπόλει.

[1] Ἄλλος δὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ἀνδρέας οὗτος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Αὐγούστου, διὰ πολλὰ αἴτια.

Digitized by Google

† » Ὡς ἅρμα αἷμα τετράϊππον εἰς πόλον
» Εὑροῦσα, ἐξώρμησε τετρὰς μαρτύρων.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΜΑΝΤΟΣ, πέραν ἐν τῷ Σίγματι.

† » Μάμαντα ἂν δὲ ἀγέραστον παρίδω,
» Πῶς ἂν φανείην φίλος εἶναι μαρτύρων;

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΙΧΑΗΛ ὁ Μαλεῖνος ὁ πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ζήσας Μιχαὴλ ὡς ἄσαρκος ἐν βίῳ,
» Ὁμωνύμῳ νῦν συμπαρίστασαι νόῳ.

* *Ἡ ἁγία ΒΕΡΟΝΙΚΗ ἡ αἱμορροοῦσα, ἣν ἰάσατο ὁ Χριστὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὅλου νοητῶς δράττεταί σου νῦν, Λόγε,
» Ἡ κρασπέδου σοῦ πρὶν μόνον δραξαμένη.

* Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Πανεάδα, ἰατρευθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸ πάθος τῆς αἱμορροίας, εἰς εὐχαριστίαν τῆς εὐεργεσίας ἐτεχνούργησε καλῶς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κυρίου, καὶ τοῦτον ἔστησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου της, διὰ νὰ τιμᾶται σχετικῶς καὶ νὰ προσκυνῆται ἀπὸ ὅλους. [2] Καλῶς δὲ καὶ θεοφιλῶς πολιτευσαμένη τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς της, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου ΓΑΒΡΙΗΛ.

† » Τῶν σῶν ἀγαθῶν ὥσπερ οὐκ ἔχω κόρον,
» Ὡς οὐδ' ἑορτῶν, Γαβριὴλ ἄρχων νόων. [3]

» Τῇ δεκάτῃ δὲ τρίτῃ συναγήσχεν ὧδε Γαβριήλ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ Σαβαΐτου.

* » Καὶ σκῶλα καὶ θήρατρα καὶ πάγας βίου
» Φυγὼν Στέφανος, εἰς Ἐδὲμ λόχμας ἔδυ. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΓΟΛΙΝΔΟΥΧ τῆς ἐκ Περσίδος, τῆς μετονομασθείσης Μαρίας.

* » Σκηνοῖς, Γολινδοὺχ, εἰς Ἐδέμ· σκηναὶ δέ σοι,
» Τὸ τοῦ Βαλαὰμ, ὡς σκιάζουσαι νάπαι.

† Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν Περσίαν, ἔχουσα ἄνδρα ἀρχιμάγον, κατὰ τοὺς χρόνους Χοσρόου μὲν τοῦ βασιλέως Περσῶν, Μαυρικίου δὲ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει φπδ' (584), γενομένη δὲ εἰς ἔκστασιν, βλέπει ἄγγελον Θεοῦ, ὅστις ἔδειξεν εἰς αὐτὴν ἕνα τόπον σκοτεινὸν καὶ γεμάτον πυρὸς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶδε τοὺς προγόνους της, οἵτινες ἐλάτρευον τὰ εἴδωλα. Ἔδειξε δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλον τόπον φωτεινὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εὐφραίνοντο καὶ ἐχόρευον ὅσοι ἐλάτρευον τὸν Χριστόν· θέλουσα δὲ καὶ αὐτὴ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν φωτεινὸν ἐκεῖνον τόπον, ἐμποδίζετο ἀπὸ τὸν φαινόμενον ἄγγελον, ὅστις τῇ ἔλεγεν ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον δὲν δύνανται νὰ ἔμβωσιν οἱ ἄπιστοι. Εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὴν ὀπτασίαν ἐκείνην, ἐλθοῦσα εἰς τὸν ἑαυτόν της ἡ μακαρία, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ βαπτισθεῖσα, μετωνομάσθη Μαρία. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην καταδικασθεῖσα καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, καὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἐξωρίσθη εἰς τὸ κάστρον τὸ καλούμενον τῆς Λήθης, (ἤτοι τῆς ἀλησμονησίας,) καὶ ἐκεῖ διῆλ-

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου ὁ μὲν Ἑλληνικὸς βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐκ ἔργοις χρὴ μόνον θαυμάζειν τὴν ἀρετήν. » ὁ δὲ ἁπλοῦς, εὑρίσκεται εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κυρίου, ὃν κατεσκεύασεν ἡ αἱμορροοῦσα αὕτη ἐβλάστησε μία βοτάνη, ἥτις ἐθεράπευε διαφόρους ἀσθενείας. Τοῦτον δὲ συνέτριψεν, ἢ ὁ πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου βασιλεὺς Μαξιμῖνος, καὶ ἔλαβε τὸ χάλκωμα, ὡς λέγουσι τινὲς, ἢ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, καὶ ἔβαλεν ἀντ' ἐκείνου τὸν ἀνδριάντα τοῦ Διὸς, ὡς λέγει ἀνώνυμός τις. Ὅτι δὲ κατὰ συγκατάβασιν ἐδέχθη τοῦτον ὁ Κύριος ὅρα εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς Οἰκουμενικῆς ἑβδόμης Συνόδου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[3] Διὰ ποίαν αἰτίαν γίνεται ἐδῶ μνεία τῆς συνάξεως καὶ ἑορτῆς τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ δὲν ἐδυνήθην νὰ εὕρω, καί τοι ἐξετάσας πολλά. Φαίνεται ὅμως ἐκ συμπεράσματος, ὅτι κάποιαν χάριν καὶ εὐεργεσίαν ἐποίησεν ὁ Ἀρχάγγελος οὗτος Γαβριὴλ, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ τότε χριστιανοὶ, εἰς μνήμην τῆς χάριτος, ἐσυνάζοντο καὶ ἑώρταζον τὸν χαριέστατον τοῦ Θεοῦ Ἀρχάγγελον. Διὸ καὶ κανόνα, καὶ τροπάρια εἰς τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα ἔψαλλον· ἐν τοῖς χειρογράφοις ὅμως Μηναίοις ἡ σύναξις αὕτη τοῦ θείου Γαβριὴλ γράφεται ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἄνευ διστίχου.

[1] Ὅρα τὸ ἕτερον δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ Στεφάνου τούτου εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου. Περιττὸν δὲ καὶ ἀηδὲς ἀληθῶς ἐστι νὰ ἑορτάζηται ὁ Στέφανος οὗτος δύω φορᾶς, καὶ ὁ τούτου εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Κανὼν νὰ ψάλληται καὶ τότε καὶ τώρα, χωρὶς κἀμμίαν εὔλογον ἀφορμήν. Εἰ μὴ γὰρ ὁ Κανὼν αὐτὸς ἐμπόδιζεν, ἤθελον νὰ σηκώσω ἀπὸ ἐδῶ τὴν ἐνταῦθα διττὴν μνήμην αὐτοῦ ὡς περιττήν. Ἐκτὸς μόνον ἂν θέλῃ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τότε μὲν εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ καὶ κυρία μνήμη του, τώρα δὲ ἡ μνήμη τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων του.

Digitized by Google

θεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους δεκαεπτά. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν ἐρρίφθη εἰς ἕνα λάκκον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε δράκων, ὅστις ἐπροξένει φόβον μέγαν εἰς τοὺς πλησιάζοντας. Ἐκεῖ λοιπὸν διελθοῦσα τέσσαρας μῆνας, τόσον πολλὰ ἡμέρωσε τὸν δράκοντα, ὥστε ἐκεῖνος ἔκλινεν ἐπάνω εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἀνεπαύετο· εἰς τὸ διάστημα δὲ ἐκεῖνο δὲν ἔδωκαν εἰς τὴν ἁγίαν νὰ φάγῃ. Ὅθεν ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ μὴ ἐνοχλῆται πλέον ἀπὸ πεῖναν, μηδὲ νὰ χρειάζηται ἀνθρωπίνην τροφήν.

Ἔπειτα ἐξήγαγον τὴν μάρτυρα ἀπὸ τὸν λάκκον, καὶ παραστήσαντες αὐτὴν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Χοσρόου, τὴν ἔδειραν, ἀπὸ δὲ τὸν δαρμὸν ἐσχίσθη ὁ μαστός της. Μετὰ ταῦτα ἔβαλον τὴν κεφαλήν της ἐντὸς σάκκου γεμάτου ἀπὸ στάκτην τῆς καμίνου, καὶ οὕτω κατεκλείσθη καταμόνας εἰς ἕνα τόπον· διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐδόθη εἰς ἓν πορνοστάσιον, ὅπου προσετάχθησαν τινὲς ἀσελγεῖς νὰ ὑβρίσωσι τὸ σῶμα τῆς ἁγίας. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ὁσάκις ἔμβαινον, δὲν εὕρισκον αὐτὴν, καθόσον ἐκρύπτετο παραδόξως ἀπό τινα ἀορασίαν, καὶ δὲν τὴν ἔβλεπον. Βουλλωθεῖσα (στιγματισθεῖσα) δὲ ἡ ἁγία εἰς τὸν λαιμὸν, καὶ πορευομένη διὰ νὰ ἀποκεφαλισθῇ, ἐλυτρώθη ἀοράτως ὑπὸ θείου ἀγγέλου, ὅστις ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν λαιμόν της σώαν τὴν σφραγῖδα τὴν ὁποίαν εἶχε, καὶ παρεκίνησε τὸν δήμιον νὰ τὴν ἀφήσῃ καὶ νὰ μὴ τὴν ἀποκεφαλίσῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἔπαθε διὰ τὸν Χριστὸν, τούτου χάριν ἐφάνη εἰς αὐτὴν θεῖος ἄγγελος, βαστάζων σπαθίον εἰς τὰς χεῖράς του, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκτύπησεν αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν, καὶ ἐφάνη, ὅτι τῆς ἐπροξένησε κόψιμον· ἀπὸ δὲ τὸ κόψιμον ἐκεῖνο ἐξῆλθεν αἷμα, τὸ ὁποῖον ἐκοκκίνησε τὰ ἐνδύματά της, ὅθεν τὰ ἐνδύματά της ἐκεῖνα πολλὰς ἰατρείας ἐποίησαν. Ἡ δὲ ἁγία ἀπῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσασα τοὺς ἁγίους τόπους, ὑπῆγεν εἴς τινα μοναστήρια εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκετο ἡ αἵρεσις τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου. Προσευχηθεῖσα δὲ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τῆς ἀποκαλύψῃ, ἂν πρέπῃ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ αὐτούς· ὅθεν βλέπει ἕνα ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἐκράτει δύω ποτήρια, ἓν σκοτεινὸν, καὶ ἄλλο φωτεινὸν, καὶ ἐδείκνυεν εἰς αὐτὴν, ὅτι τὸ μὲν φωτεινὸν ποτήριον δηλοῖ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, τὸ δὲ σκοτεινὸν, τὴν Συναγωγὴν τῶν αἱρετικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ εὐχηθῇ τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς, ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶναι πλησίον ἡ πρὸς Θεὸν αὐτῆς ἐκδημία καὶ μετάστασις.[1] Ὅθεν ἐλθοῦσα ἀνάμεσα τῶν τόπων Νιτζίβεως καὶ Δαρᾶς εἰς τὸν εὐκτήριον ναὸν τοῦ ἁγίου Σεργίου, καὶ ἐκεῖ εὐχαριστήσασα τῷ Θεῷ, ἠσθένησεν ὀλίγον· εἶτα ζητήσασα παρὰ Θεοῦ σωτηρίαν ὅλου τοῦ κόσμου, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῆς παλαιᾶς καὶ νέας.

---

* *Ἡ ὁσία* ΣΑΡΡΑ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[2]

* » Κόλπους ὑποσχὼν τὴν νέαν Σάρραν δέχου,
» Ὦ τῆς παλαιᾶς, Ἀβραὰμ, Σάρρας ἀνήρ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', *μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου* ΑΚΥΛΑ.

» Ἤπλωσεν, ὡς δίκτυον, ὁ Παῦλος λόγους,
» Ἤγρευσε δ', ὡς θήραμα, θεῖον Ἀκύλαν.
» Ἀκύλαν δεκάτῃ γε τετάρτῃ τύμβος ἐκρυψεν.

Τούτου τοὺς ἐπαίνους ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσιν ἐν κεφαλ. ιή.[3], ἐπειδὴ αὐτὸς μαθητὴς ὑπάρχων καὶ ξενοδόχος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν ἔτει ξέ (65),

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὑπῆγεν ἡ ἁγία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ λείψανόν της ἐβλήθη ἐντὸς μικρᾶς θήκης.

[2] Περὶ τῆς ἁγίας ταύτης Σάρρας γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων, ὅτι εἶπε ταῦτα τὰ λόγια· «Ἐὰν εὔξωμαι τῷ Θεῷ, ἵνα πάντες οἱ ἄνθρωποι πληροφορῶνται εἰς ἐμὲ, εὑρεθήσομαι εἰς τὴν θύραν ἑκάστου μετανοοῦσα· ἀλλὰ μᾶλλον εὔξομαι, τὴν καρδίαν μου ἁγνὴν εἶναι μετὰ πάντων». Πρὸς τὴν ὁσίαν ταύτην ὑπῆγαν μίαν φορὰν δύω μεγάλοι γέροντες καὶ ἀναχωρηταὶ ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ Πηλουσίου ὄρους, πορευόμενοι δὲ ἔλεγον ἀναμεταξύ των, ἂς ταπεινώσωμεν τὴν γραῖαν ταύτην· εἶτα λέγουσιν αὐτῇ, Βλέπε, μήπως ὑπερηφανευθῇ ὁ λογισμός σου καὶ εἰπῇς, ὅτι, ἰδοὺ οἱ ἀναχωρηταὶ ἔρχονται εἰς ἐμὲ ἥτις εἶμαι γυναῖκα. Ἡ δὲ ὁσία ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς, Κατὰ μὲν τὴν φύσιν εἶμαι γυνὴ, ὄχι δὲ κατὰ τὸν λογισμόν. Ἄλλην φορὰν ὑπῆγον εἰς αὐτὴν Σκητιῶται καὶ ἑτοιμάσασα εἰς αὐτοὺς τινὰ φαγητὰ τὰ ὁποῖα τῆς ἔφερον. Ἐκεῖνοι δὲ ἀφήσαντες τὰ καλὰ, ἔφαγον τὰ ἄσχημα. Τότε λέγει αὐτοῖς ἡ ὁσία, ἀληθῶς Σκητιῶται ἐστέ. Τόσον δὲ ἀγωνίστρια ἦτο ἡ μακαρία αὕτη, ὥστε ἑξήκοντα χρόνους ἐκάθησεν ἐκάνω εἰς ἕνα ποταμὸν, καὶ κάτω δὲν ἔσκυψε νὰ ἴδῃ.

Digitized by Google

ἀπὸ αὐτὸν ἔμαθε τὰ θεῖα. Ὅθεν καὶ τὴν πλάνην τοῦ διαβόλου ἀποστραφεὶς, ἔγεινε κῆρυξ καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, διὸ καὶ παρ' αὐτοῦ ἔλαβε τὸν ἄφθαρτον στέφανον. (ὅρα τὸ πλατύτερον τούτου Συναξάριον εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Φεβρουαρίου.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΣΤΟΥ.

» Μὴ θῦμα βαλεῖν εἰς τοῦ βωμοῦ πῦρ θέλων,
» Εἰς πῦρ Ἰοῦστος θῦμα βάλλεται ξένον.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ῥώμης, στρατιώτης ὢν ἐκ τῶν Νουμέρων [1] ὑπὸ τὸν Κλαύδιον Τριβοῦνον. Ἐπιστρέφων δὲ μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν πόλεμον τῶν βαρβάρων, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐπολέμησε μὲ τοὺς συστρατιώτας του, ἦλθεν εἰς ἔκστασιν καὶ βλέπει ἕνα σαυρὸν κρυσταλλοειδῆ, ἀπὸ δὲ τὸν σταυρὸν ἐκβῆκε φωνὴ, ἡ ὁποία τὸν ἐδίδαξε τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ κατ' ἰδίαν εὑρισκόμενος εὐφραίνετο διότι ἀπέκτησε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφανερώθη εἰς τὸν Τριβοῦνον Κλαύδιον, ὅτι ὁ ἅγιος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπῆρεν αὐτὸν ἐκεῖνος καὶ τὸν ἐσυμβούλευε νὰ λυπηθῇ τὴν νεότητά του, καὶ νὰ παραιτήσῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν πείσῃ, ἔστειλεν αὐτὸν μὲ γράμματα εἰς τὸν ἡγεμόνα Μαγνέντιον. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἠρώτησε τὸν μάρτυρα, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἐπιμένοντα εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπρόσταξε νὰ δείρωσιν αὐτὸν μὲ νεῦρα ὠμά· ἔπειτα νὰ βάλωσιν εἰς μὲν τὴν κεφαλήν του μίαν περικεφαλαίαν σιδηρᾶν πυρωμένην, εἰς δὲ τὰς μασχάλας του, ἀφαίρας σιδηρᾶς ἀνημμένας, καὶ εἰς τὰς χεῖράς του νὰ προσαρμόσωσιν ἄλλας χεῖρας σιδηρᾶς, καὶ οὕτω νὰ ἁπλώσωσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πεπυρακτωμένην. Ταῦτα δὲ πάντα ὑπέμεινε γενναίως ὁ ἅγιος δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ὕστερον ῥιφθεὶς εἰς μίαν κάμινον, παρέδωκεν ἐκεῖ τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, χωρὶς νὰ καῇ οὔτε μία ἀπὸ τὰς τρίχας του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΟΝΗΣΙΜΟΥ.

* » Ἐλαφρὸν ἦρα φορτίον σὸν ἠδέως,
» Μεθ' οὗ σὸς Ὀνήσιμος ἧκω σοι, Λόγε.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ὀνήσιμος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Ὀνήσιμον τὸν μαθητὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἄλλος ἀπὸ τὸν μάρτυρα Ὀνήσιμον. Οὗτος λοιπὸν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει τγ' (303), καταγόμενος ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, ἀπὸ χωρίον καλούμενον, Καρυΐνην· ᾄδεται δὲ λόγος, ὅτι οἱ γονεῖς τούτου ἔλαβον ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ εὐηγγελίσθησαν ὅτι θὰ γεννήσωσι τοῦτον τὸν ἅγιον, καὶ ὅτι μέλλει νὰ ὀνομασθῇ ὁ υἱός των, Ὀνήσιμος. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας παραιτήσας τοὺς γονεῖς του ὁ ὅσιος, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον τῆς Ἐφέσου, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο μοναχοὶ ὀκτακόσιοι, οἱ δὲ γονεῖς του κλαίοντες καὶ θρηνοῦντες διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀπὸ τὰ πολλὰ δάκρυα ἐτυφλώθησαν. Ἐπειδὴ δὲ, διὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἄφησαν οἱ μοναχοὶ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, καὶ ἀνεχώρησαν· διὰ τοῦτο καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν γονέων του· δὲν ἐγνωρίσθη ὅμως εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' ἔγραψεν εἰς ἓν χαρτίον μὲ συντομίαν τὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀπέθεσεν αὐτὸ εἰς τὸ παράθυρον τῆς οἰκίας. Αὐτὸς δὲ μεταβὰς εἰς Μαγνησίαν, ἐσύστησε μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ φέρων τοὺς γονεῖς του, ἰάτρευσε τοὺς ὀφθαλμούς των. Ὅθεν διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

—

Ὁ ἅγιος ΙΩΣΗΦ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης καὶ ὁμολογητὴς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

* » Ἀφεὶς Ἰωσὴφ καθέδραν τὴν γηΐνην,
» Παρίσταται νῦν τῷ θρόνῳ τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωσὴφ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωχθ' (829), υἱὸς μὲν γονέων εὐσεβῶν καὶ θεο-

[1] Ἡ ἔκδοσις τοῦ Νικοδήμου εἶχεν . . , εἰς τόπον καλούμενον Νούμερα· ἐνταῦθα ὅμως τὸ Νούμερος δὲν εἶναι ὄνομα τοπικὸν, ἀλλὰ λέξις λατινικὴ (numerus) δι' ἧς ἐπωνομάζοντο στρατιωτικά τινα τάγματα. [Ὅρα καὶ τὴν ἐν βίῳ τοῦ ἁγίου Προκοπίου, ἑορταζομένου, τῇ ὀγδόῃ τούτου ὑποσημείωσιν. Σ.Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ εἰς τὸ Τριῴδιον συνεχῶς ἀναφερόμενος κύριος Ἰωσὴφ οὗτος εἶναι ὁ αὐτάδελφος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καὶ οὐχὶ ὁ ὑμνογράφος Ἰωσὴφ, διότι οἱ δύω οὗτοι αὐτάδελφοι συνέγραψαν τὸ βιβλίον τοῦ Τριῳδίου. Τούτου δὲ τοῦ Ἰωσὴφ εὑρίσκονται καὶ λόγοι τινες πανηγυρικοὶ εἰς διαφόρους ἑορτὰς, ἐν χειρογράφοις σωζόμενοι.

Digitized by Google

φιλῶν, Φωτεινοῦ καὶ Θεοκτίστης ὀνομαζομένων, ἀδελφὸς δὲ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου καὶ ὁμολογητοῦ. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν ἀξιέπαινον αὐτοῦ πολιτείαν, κοινῇ ψήφῳ ἐγείνεν Ἀρχιεπίσκοπος τῆς μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης· διατρίψας δὲ ἐκεῖ πολὺν καιρόν, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ βασιλικὴν προσταγήν. Ὅθεν παρουσιασθεὶς ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του ἅγιον Θεόδωρον ἐνώπιον τοῦ δυσσεβοῦς Θεοφίλου, καὶ μὴ φοβηθεὶς αὐτὸν, μηδὲ πεισθεὶς εἰς τὸ νὰ ἀθετήσῃ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων, τούτου χάριν ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος ὁ αὐτάδελφός του ἐξωρίσθη εἰς τὴν λίμνην τῆς ἐν Βιθυνίᾳ εὐριρισκομένης Ἀπολλωνιάδος, ὁ δὲ μακάριος οὗτος Ἰωσὴφ πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε διαφόρους φυλακὰς καὶ κακοπαθείας· ἔπειτα πάλιν ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν δυσσεβῆ Θεόφιλον νὰ ἀθετήσῃ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν τὰ αὐτὰ ἀπελογήθη ὡς καὶ τὸ πρότερον, ἐδοκίμασεν ἐκ δευτέρου μεγαλειτέρας καὶ δεινοτέρας κακοπαθείας ἀπὸ τὰς προτέρας, καὶ ἐκλείσθη εἰς φυλακὰς σκοτεινοτέρας ἀπὸ τὰς πρώτας, εἰς τὰς ὁποίας πολλὰ καὶ ἀνυπόφορα βάσανα ὑπέμεινεν ὁ μακάριος, ἂν καὶ τὴν προτέραν ζωήν του ἐπέρασε χωρὶς κἀμμίαν ἄνεσιν. Ὅθεν ταλαιπωρηθεὶς μὲ πεῖναν καὶ δίψαν καὶ πᾶσαν ἄλλην θλῖψιν, ἀπῆλθε πρὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν καὶ ἀνάπαυσιν.

—

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΑΚΥΛΑΣ *καὶ* ΙΛΑΡΙΟΣ *λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.*

* » Τὸν Ἰλάριον καὶ τὸν Ἀκύλαν λίθοις
» Ἄνδρες πλάνοι κτείνουσιν, οἷς Θεοὶ λίθοι.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΠΕΤΡΟΣ *ὁ νέος* [1] *τοὺς πόδας ἐκκοπεὶς τελειοῦται.*

* » Ἀπροσκόπως βαίνοντα τὸν θεῖον Πέτρον,
» Ἐζημίωσαν τῶν ποδῶν ἀφαιρέσει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ *ῥοπάλοις τυπτόμενος, τελειοῦται.*

* » Τὰς ἐκ ῥοπάλων Ἡράκλειος αἰκίας,
» Ὡς Ἡρακλῆς ῥόπαλον αὐχήσει τάχα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ΄, *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΚΗΡΥΚΟΥ *καὶ* ΙΟΥΛΙΤΤΗΣ *τῆς μητρὸς αὐτοῦ.*

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν ἄλλοις χειρογράφοις Συναξαρισταῖς ὁ Πέτρος οὗτος γράφεται Ἐπίσκοπος Κρήτης.

» Ἰουλίττα σύναθλος υἱῷ Κηρύκῳ,
» Ἡ λαιμότμητος τῷ κάραν τεθλασμένῳ.
» Πέμπτῃ Ἰουλίτταν δεκάτῃ τάμον, υἱα δ' ἓξαν.

Ἡ ἁγία μάρτυς Ἰουλίττα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (296), καταγομένη ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον· φοβουμένη δὲ τὸν τότε ἐπικρατοῦντα διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἔλαβε τὸν υἱόν της Κήρυκον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν. Εὑροῦσα δὲ καὶ ἐκεῖ τὸν ἴδιον διωγμόν, μετέβη εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἡγεμὼν θηριώδης τις καὶ ἀπάνθρωπος, Ἀλέξανδρος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐτιμώρει τοὺς χριστιανούς. Οὗτος λοιπὸν πιάσας τὴν ἁγίαν, ἔδειρεν αὐτὴν, τὸν δὲ ἅγιον Κήρυκον νήπιον ὄντα, χωρίσας ἀπὸ τὴν μητέρα του, ἐσπούδαζε μὲ κολακείας νὰ τὸν ἑλκύσῃ εἰς ἑαυτόν, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο, ἐπειδὴ τὸ νήπιον ἔβλεπεν ἀκλινῶς εἰς τὴν μητέρα του, καὶ μὲ φωνὴν ὑποψελλίζουσαν ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐκτύπησε μὲ τὸν πόδα του, ὅσον ἐδύνατο, τὴν κοιλίαν τοῦ ἡγεμόνος, διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ἔρριψε τὸ νήπιον ἐπάνω εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος τοῦ κριτηρίου. Ὅθεν κτυπηθὲν εἰς τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ μακάριον τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, παρ' οὗ καὶ ἐστεφανώθη μὲ ἀθλητικὸν στέφανον. Ἡ δὲ μακαρία Ἰουλίττα δοκιμάσασα πολλὰς βασάνους, καὶ μὴ πεισθεῖσα νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ἡ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. [1] Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν εὐκτήριον ναὸν τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, εἰς τόπον λεγόμενον Ἀδδῶ. [2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΟΛΑΙΑΝΟΥ, *ὃς ὑπὸ δημίων λακτιζόμενος, τελειοῦται.*

---

[1] Συμείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Ἰουλίτταν καὶ Κήρυκον Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ οὐκ ἔστι συνεχόμενον τῷ Κυρίῳ.» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) τὸ δὲ Ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ.» Τὸ δὲ ῥηθὲν ἐγκώμιον, ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς τῆς Λαύρας ἐπιγράφεται, Νικήτα Φιλοσόφου δούλου Χριστοῦ.

[2] Περιττῶς γράφεται ἐδῶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τοῦ Θεσσαλονίκης, διότι αὐτὸ προεγράφη εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ ἰδίου τούτου μηνὸς, ὅτε τελεῖται καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ.

Digitized by Google

» Ποσὶ προθύμοις ἔδραμε τρίβον τέλους
» Ὁ Λολλιανὸς, οὗ ποσίχρουστον τέλος

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΒΟΥΔΙΜΟΥ.

» Ἀβουδίμῳ μάχαιρα πρόξενος τέλους,
» Αὕτη δὲ τούτῳ πρόξενος καὶ τοῦ στέφους.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σῃ' (299), πιασθεὶς δὲ ὡς χριστιανὸς, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδέθη ἀπὸ τέσσαρας πάλους καὶ ἐξηπλώθη. Εἶτα ἐδάρη ἀπὸ ἐννέα στρατιώτας, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησεν οὔτε κἂν νὰ γευθῇ ἀπὸ τὰς εἰδωλοθύτους θυσίας, ἐξεσχίσθη μὲ ὀνύχια σιδηρᾶ· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἀνέβη νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΘΗΝΟΓΕΝΟΥΣ, Ἐπισκόπου γενομένου Πηδαχθόης ἢ Πηδαχθήσης, [1] *καὶ τῶν δέκα μαθητῶν αὐτοῦ.*

» Ἀθηνογένης ἐκ ξίφους ἀνῃρέθη,
» Ψευδῆ θέαιναν τὴν Ἀθηνᾶν οὐ σέβων.

Εἰς τοὺς δέκα μαθητὰς αὐτοῦ.

* » Χωρεῖ συνάθλων ἡ δεκὰς καὶ πρὸς ξίφος,
» Τοὺς σώματα κτείνοντας οὐ φοβουμένη.
» Ἕκτη καὶ δεκάτη Ἀθηνογένη τάμε χαλκός.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀθηνογένης ἦτο ἀπὸ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ ταπείνωσιν ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Πηδαχθόης. Πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Φιλομάρχον ὀνόματι ὁμοῦ μὲ τοὺς δέκα μαθητάς του, ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος μετ' αὐτῶν πολλὰ βάσανα· τελευταῖον δὲ ὅλοι ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Ἄδεται δὲ λόγος, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ ὁ ἅγιος, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ δὲν εὗρε τοὺς μαθητάς του, ἐπειδὴ ἐκρατήθησαν πρὸ αὐτοῦ· ἀπαντήσας δὲ τὴν ἔλαφον, τὴν ὁποίαν ἀνέθρεψεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ εὐλογήσας αὐτὴν ηὐχήθη νὰ μὴ θανατωθῶσι τὰ ἐλαφόπουλά της ἀπὸ κυνηγοὺς, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον χρόνον νὰ φέρῃ κατὰ διαδοχὴν καὶ αὐτὸ καὶ ὅλα τὰ ἐλάφια ὅσα μέλλει νὰ γεννήσῃ, ἕνα ἐλαφόπουλον. Ἔλαβε δὲ τέλος καὶ ἔκβασιν ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου, καὶ διὰ τοῦτο ἕως τῆς σήμερον γίνεται ἐν πρᾶγμα παράδοξον ὁμοῦ καὶ χαριέστατον, διότι κατ' ἔτος εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, ὅτε γίνεται ἡ ἱερὰ λειτουργία, ἀφ' οὗ ἀναγνωσθῇ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἔρχεται μία ἔλαφος ὁμοῦ μὲ ἐν αὐτῆς ἐλαφόπουλον, καὶ ἐμβαίνουσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀφιερόνει αὐτὸ εἰς τὸν ἅγιον, καὶ οὕτω πάλιν ἐξέρχεται ἔξω. Πιάνοντες δὲ τὸ ἐλαφόπουλον οἱ ἐκεῖ συναχθέντες χριστιανοὶ, σφάζουσι καὶ τρώγουσιν αὐτὸ εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ Κυπαρίσιον (τὸ ὁποῖον, ὡς λέγουσί τινες, εἶναι μοναστήριον, καὶ εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὰ Μουντανία.) (Σημείωσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Ἀθηνογένους σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἦν πολλὴ μανία.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΑΥΣΤΟΥ.

† » Φαύστῳ ὑπῆρξε σταυρὸς ἡ σωτηρία,
» Αὐτῷ προσηλωθέντι πίστεως χάριν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), πιασθεὶς δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἐκαρφώθη εἰς ἕνα σταυρὸν, καὶ ἐτοξεύθη μὲ βέλη· καρτερήσας δὲ εἰς τὸν σταυρὸν πέντε ἡμέρας παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

---

* *Μνήμη τοῦ μάρτυρος ΑΝΤΙΟΧΟΥ, ἀδελφοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πλάτωνος.* [1]

* » Πρὸς τὸν τὸ πᾶν βλέποντα δεσπότην βλέπων,
» Ἀντέσχες, Ἀντίοχε, καὶ τομῆς ἄχρι.

* Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ πόλιν τῆς Σεβαστείας, ἰατρὸς τὴν τέχνην, περιπατῶν εἰς τὰς πολιτείας καὶ ἰατρεύων τοὺς ἀσθενοῦντας. Περιερχόμενος λοιπὸν κατὰ τὴν χώραν τῆς Γαλατίας καὶ Καππαδοκίας, καὶ ἰατρεύων πᾶν εἶδος ἀσθενειῶν, ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Ἀδριανὸν, καὶ εὐθὺς ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς

---

[1] Παρὰ τοῖς Μηναίοις γράφεται Πηδαχθόσης. Σ. Ε.

[1] Ὁ Πλάτων οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Νοεμβρίου.

Digitized by Google

ξύλον καὶ ἐξεσχίσθη εἰς τὰ πλευρὰ, καὶ διὰ πυρὸς ἐκάη. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ βάσανα ταῦτα δὲν ἔβλαψαν αὐτὸν, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐβλήθη ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ ὅλα τὰ ἔλαια τὰ ἐνεργητικὰ καὶ ὁραστικὰ, καὶ ἐκαίετο ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τῆς φωτίας· ἐξελθὼν δὲ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος, ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν κατασπαράξωσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἔμεινεν ἀβλαβής· εἶτα διὰ προσευχῆς του ἐσύντριψεν ὅλα τὰ εἴδωλα, καὶ ἔκαμεν αὐτὰ ὡς κονιορτόν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἀπὸ δὲ τὸν λαιμόν του ἔτρεξεν αἷμα ὁμοῦ μὲ γάλα· τὸ ὁποῖον θαῦμα βλέπων Κυριακὸς ὁ δήμιος ὁ ἀποκεφαλίσας τὸν ἅγιον, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν, καὶ εἶπεν, ἀνάθεμα τῷ Ἀδριανῷ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ. Ὅθεν ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς, ἵνα μὲ τὸν ἅγιον Ἀντίοχον συναγάλληται. (Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀδριανοῦ ἡγεμονεύοντος. »)

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες οἱ ἐν Πισσιδείᾳ, ὄντες χιλιάδες δεκαπέντε, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Θείων ἀθλητῶν ἀμφὶ πέντε καὶ δέκα,
» Χιλιάδας τέμνουσιν ἀμφὶ γῆν μίαν.

* *Αἱ ἅγιαι μάρτυρες γυναῖκες, πολλαὶ οὖσαι, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Πολλαὶ γυναῖκες, εἰ δέ τις ζητεῖ πόσαι,
» Οὐκ οἶδα, Χριστὸς οἶδε, τέμνονται κάρας.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ πυρὶ τελειοῦται.* [1]

† » Ἀθηνογένης πρὸς τὸ πῦρ τρέχων ἔφη,
» Ὦ φῶς ἱλαρὸν, Χριστὲ, δόξης ἁγίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀδομένου ὕμνου τοῦ, Φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης, καὶ τὰ λοιπὰ· καθὼς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος ἐν κεφαλ. κθ'. τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. « Εἰ δέ τις καὶ τὸν ὕμνον Ἀθηνογένης ἔγνω, ὃν ὥσπερ τι ἄλλο ἐξιτήριον τοῖς συνοῦσιν αὐτῷ καταλέλοιπεν, ὁρμῶν ἤδη πρὸς τὴν διὰ πυρὸς τελείωσιν, οἶδε καὶ τὴν τῶν μαρτύρων γνώμην, ὅπως εἶχον περὶ τοῦ Πνεύματος. » Ὅσα καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Μαρτίου τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου Σωφρονίου Ἱεροσολύμων.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', εἰ τύχῃ Κυριακὴ, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἓξ συνόδων, ἤτοι, τῶν τιή (318) Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ συνελθόντων ἐν Νικαίᾳ κατὰ τῶν Ἀρειανῶν ἐν ἔτει τκέ (325), καὶ τῶν ρ' (150), τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ συνόδῳ, συνελθόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ Πνευματομάχων, ἐν ἔτει τπά (381), καὶ τῶν σ' (200), τῶν ἐν τῇ τρίτῃ κατὰ τὴν Ἔφεσον συνελθόντων κατὰ Νεστορίου, ἐν ἔτει υλά (431), καὶ τῶν χλ' (630), τῶν ἐν τῇ τετάρτῃ κατὰ τὴν Χαλκηδόνα συνελθόντων κατὰ τῶν Μονοφυσιτῶν, ἐν ἔτει υνά (451) καὶ τῶν ρξέ (165)· τῶν ἐν τῇ πέμπτῃ συνόδῳ συνελθόντων κατὰ Ὠριγένους καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ ἐν ἔτει φῃ' (553), καὶ τῶν ρό (170), τῶν ἐν τῇ ἕκτῃ συνελθόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ Μονοθελητῶν ἐν ἔτει χπ' (680). [1]

† » Τρέπουσιν αἱ ἓξ Σύνοδοι ἓξ φατρίας
» Τῶν αἱρετικῶν, ὡς ὅπλοις θείοις λόγοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι συγκεχυμένα καὶ ἀνάρμοστά ἐστι τὰ τῆς παρούσης Κυριακῆς τῶν Πατέρων, διότι ἐνταῦθα λέγεται, ὅτι ἑορτάζομεν τὴν μνήμην τῶν ἓξ Συνόδων. Ἐν τῷ Συναξαρίῳ δὲ ἀναφέρεται μόνη ἡ τετάρτη Σύνοδος. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ Κανόνι τῷ ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου συντεθέντι ἀναφέρονται αἱ δύω μόναι Σύνοδοι, ἡ τετάρτη καὶ ἡ ἕκτη, αἱ κατὰ Μονοφυσιτῶν καὶ Μονοθελητῶν. Ὅθεν ἔπρεπε νὰ ψάλλωνται ἐδῶ τὰ τροπάρια τοῦ ἑσπερινοῦ τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Κυριακῇ τῇ τυχούσῃ μετὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὧν τὸ πρῶτον λέγει « Τὰς ἑπτὰ Συνόδους τὰς τῶν πατέρων, κατὰ διαφόρους καιροὺς συστάσας, εἰς ἕνα συνήγαγεν, ἑνὶ κανόνι τῷ δε, μάλα καλῶς ὁ Πατριάρχης, ὁ Γερμανὸς ὁ νέος. »

Διότι ἀνάρμοστον εἶναι νὰ ψάλλωνται ἐν τῷ ἑσπερινῷ τὰ τροπάρια ταῦτα μετὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε μία μόνη Σύνοδος ἑορτάζεται, ἡ ἑβδόμη. Ἁρμοδιώτερον δὲ εἶναι νὰ ψάλλωνται τώρα, ὅτε ἑορτάζονται αἱ ἓξ Σύνοδοι. Μᾶλλον δὲ καὶ αἱ ἑπτὰ Σύνοδοι ἔπρεπε νὰ ἑορτάζωνται τώρα ὅλαι ὁμοῦ, καθὼς διαλαμβάνουσι καὶ τὰ ῥηθέντα τροπάρια περὶ ὅλων ὁμοῦ τῶν ἑπτὰ Συνόδων, καὶ οὐχὶ νὰ εἶναι χωρισμένη ἀπὸ αὐτὰς ἡ ἑβδόμη Σύνοδος. Διατί αὕτη μόνη νὰ χωρίζηται ἀπὸ τὴν συνάθροισιν καὶ ἑταιρείαν τῶν φίλων αὐτῆ Συνόδων;

Ὁμοίως ἔπρεπε νὰ ψάλληται ἐν τῷ Ὄρθρῳ καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ τροπαρίου ἀναφερόμενος θαυμαστὸς ἐκεῖνος κανὼν τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ τοῦ νέου ἐν χειρογράφοις σωζόμενος, ὁ ὁποῖος περιέχει τὰς ὑποθέσεις ὅλων τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καθὼς αὐτὸς ψάλλεται κατὰ τὴν παροῦσαν Κυριακὴν ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ οὐχὶ νὰ ψάλληται ὁ

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τῆς ἁγίας καὶ καλλινίκου μάρτυρος ΜΑΡΙΝΗΣ.

» Ἐπιπρέπει σοι, πῶς ἂν εἴποις, Μαρίνα,
» Σῶν αἱμάτων ἔρευθος, ἃ ξίφει χέεις.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Μαρίναν κτάνε φάσγανον ὀξύ.

Αὕτη κατήγετο μὲν ἀπὸ χωρίον τῆς Πισσιδείας, ἦτο δὲ θυγάτηρ μονογενὴς Αἰδεσίου τινὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων, κατὰ τοὺς χρόνους Κλαυδίου Καίσαρος ἐν ἔτει σό (270), ὅτε δὲ ἔγεινε δώδεκα χρόνων, ἀπέθανεν ἡ μήτηρ της. Ὅθεν παρεδόθη ἡ ἁγία ἀπὸ τὸν πατέρα της εἰς μίαν γυναῖκα, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὴν ἀξιώσῃ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, τὴν ὁποίαν ἐδιδάσκετο ἀπό τινας χριστιανοὺς εὑρισκομένους εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον· ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε χρόνων, ἐπόθησεν ἡ ἁγία νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην. Ὅθεν μαθὼν περὶ αὐτῆς ὁ ἡγεμὼν Ὀλύμβριος, ἔστειλε καὶ τὴν συνέλαβε, καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς φυλακήν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τινὲς ἡμέραι ἐξέβαλεν αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ παρέστησεν εἰς τὸ κριτήριόν του. Βλέπων δὲ αὐτὴν, ὅλος ἔμεινεν ἐκστατικὸς διὰ τὴν ὡραιότητά της· ἐρωτηθεῖσα δὲ ἀπὸ αὐτὸν, πῶς ὀνομάζεται, καὶ ποίαν τύχην καὶ κατάστασιν ἔχει, ἀπεκρίθη ἡ ἁγία· Μαρίνα ὀνομάζομαι, τῆς Πισσιδείας εἶμαι γέννημα καὶ θρέμμα, καὶ τὸ τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπικαλοῦμαι ὄνομα. Ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἔστερξε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἐξαπλωθῇ κατὰ γῆς καὶ νὰ καταξεσχισθῇ ἀσπλάγχνως μὲ ῥαβδία· τούτου δὲ γενομένου, ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ πολὺ αἷμα τὸ ὁποῖον ἔτρεξεν. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ, καὶ νὰ ξεσχίζεται τὸ σῶμά της εἰς παλλὴν ὥραν· μετὰ ταῦτα ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν.

Ἔγεινε δὲ ἐκεῖ σεισμὸς μέγας, ὥστε ἐσαλεύθη ἡ φυλακὴ, καὶ ἰδοὺ ἐκβῆκεν ἀπὸ ἓν μέρος τῆς φυλακῆς εἷς δράκων, ὁ ὁποῖος ἕρπων κατὰ γῆς ἔκαμνε φοβερὸν συρισμὸν, καὶ ἐφάνη ὅτι ἔχυσε φωτίαν πέριξ τῆς ἁγίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐφοβήθη πολλὰ καὶ ἔγεινε σύντρομος διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος δράκων μεταβληθεὶς, ἐφαίνετο ὡς μαῦρός τις σκύλος. Ἡ δὲ μάρτυς ἁρπάσασα τοῦτον ἀπὸ τὰς τρίχας καὶ εὑροῦσα ἐκεῖ ἓν σφυρίον ἐρριμμένον, ἐκτύπησεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὴν ῥάχιν, καὶ τελείως αὐτὸν ἐταπείνωσε. [1] Μετὰ ταῦτα ἐφέρθη ἡ ἁγία εἰς δευτέραν ἐξέτασιν, καὶ μένουσα στερεὰ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν,

---

ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου συντεθεὶς κανὼν, ὁ τὰς ὑποθέσεις δύω μόνον Συνόδων ἀναφέρων.

Ὅθεν ἐγὼ, ἐπειδὴ ὑπόσχομαι ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου νὰ ῥυθμίσω τὰ ἄτακτα, διὰ τοῦτο ἀρῄρεσα τὸ ἐνταῦθα Συναξάριον τῆς οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου, ἓν μὲν, διότι αὐτὸ περιττῶς ἐδῶ γράφεται, καθότι αὐτὸ ἐγράφη κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ παρόντος μηνὸς, ὅτε τὸν τόμον τῆς αὐτῆς Συνόδου ἐκράτησεν ἡ ἁγία Εὐφημία, τοῦτο δὲ, καὶ διότι εἶναι πάντη ἀνάρμοστον εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἑξ Συνόδων. Ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ παρόντος Ἰουλίου προσέθηκα τὸν γλαφυρὸν ἐκεῖνον κανόνα τοῦ νέου Γερμανοῦ, ἵνα ὁ βουλόμενος τοῦτον ψάλῃ, ἀντὶ τοῦ κανόνος τοῦ Φιλοθέου, ὡς ἐκείνου ἀσυγκρίτως ἁρμοδιώτερον, διότι λυπηρὸν μοὶ ἐφάνη νὰ μὴ μεταδώσω τοῦτον εἰς τὸ κοινόν. (ἐτέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος τόμου. Σ. Ε.) Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ μὲν ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν Κυριακὴν τὴν μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, ἡ δὲ δευτέρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Μαΐου· ἡ τρίτη κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Σεπτεμβρίου· ἡ τετάρτη, κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ παρόντος, ὡς εἴπομεν· ἡ πέμπτη, κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ παρόντος· ἡ ἕκτη, κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ἡ ἑβδόμη κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Σημείωσαι, ὅτι ἡ Κυριακὴ αὕτη τῶν Πατέρων ψάλλεται ἀπὸ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος ἕως εἰς τὴν δεκάτην ἐννάτην αὐτοῦ.

[1] Ἐπειδὴ δέ τινες ἐναντιόνονται λέγοντες, ὅτι τὰ πνεύματα καὶ οἱ δαίμονες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πάθωσι κἀνὲν σωματικὸν πάθος, ὡς ἄϋλα καὶ ἀσώματα, τούτου χάριν ὑποσημειῶ ἐνταῦθα Ἑλληνιστὶ, ὅσα εὑρίσκονται γεγραμμένα εἰς τὸν κατὰ πλάτος ἑλληνικὸν βίον τῆς ἁγίας, ἅπερ ἔχουσιν οὕτω «Καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ πνεῦμα ὢν (ὁ δαίμων ὁηλ.) κρατεῖται, καὶ τἄλλα πάσχει ὡς ἀνδράποδον. Τὴν μὲν γὰρ (ἁγίαν Μαρίναν) τῷ τοῦ κρείττονος ἔρωτι καὶ τῇ ἀποστάσει τῶν γηΐνων, εἰς ἄϋλον τάξιν μεταβεβηκυῖαν, εἰκὸς δῶρον εἰληφέναι παρὰ Θεοῦ τοσοῦτον δύνασθαι. Ἐκεῖνον δὲ, (τὸν δαίμονα) πεφυκέναι πάσχειν δεόντως, καὶ τῶν ἀλγεινῶν ἔχειν αἴσθησιν, εἰς ὕλην ἄνωθεν ῥεύσαντα, καὶ σωματικῆς παχύτητος ἐρασθέντα καὶ ἀναπλησθέντα. Οὗ γὰρ σωμάτων αἱροῦσιν ἡδοναὶ, καὶ πάθη σωμάτων αἱροῦσι· καὶ ἀδύνατόν τινα πεφυκέναι θατέρου τῶν ἐναντίων αἴσθησιν ἔχειν, θατέρου δὲ μή. Ἅπας γάρ τις πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐπίσης ἔχων ὁρᾶται, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅπου διαπίπτων ὁ λόγος εὑρίσκεται. Ὅθεν κἀκεῖνος (ὁ δαίμων ὁηλ.) ὑλαῖος γενόμενος, πάσχει πρὶν ἤ τι ὁράσαι κακόν· καὶ ἀπαγορεύει τοῦ λοιποῦ δι' αὐτοῦ προσιέναι, ἔργῳ διδαχθείς, ὅσην μὲν παρὰ Χριστοῦ περιβέβληνται δύναμιν, οἱ γνησίως ἠκολουθηκότες αὐτῷ· ὅσην δὲ πάλιν ἐκεῖνος τὴν ἀσθένειαν ἔχει, τραχηλιάσας κατὰ τοῦ πεποιηκότος, καὶ ἀποστάτης γενόμενος.»

«Ἔφη δὲ καὶ ὁ Σιναΐτης Γρηγόριος περὶ τῶν δαιμόνων, Νόες ὄντες ποτὲ καὶ αὐτοὶ, καὶ τῆς ἀϋλίας ἐκείνης καὶ λεπτάτητος ἐκπεσόντες, ὑλικήν τινα παχύτητα ἕκαστος κέκτηται, κατὰ τὴν ἕξιν ἣ ἐνέργειαν σωματούμενος, ἣν ἐνεργῶν πεποίωται.» (κεφ. ργ'. ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ.)

Digitized by Google

καίεται μὲ ἀνημμένας λαμπάδας καὶ βάλλεται κατακέφαλα ἐντὸς ἀγγείου γεμάτου ἀπὸ νερόν. Ἀβλαβὴς δὲ φυλαχθεῖσα, εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς ἀπίστους, οἱ ὁποῖοι ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως· ὅθεν θυμωθεὶς ὁ ἡγεμὼν, ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτῆς κεφαλήν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν ἅγιον Μηνᾶν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. [1])

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΠΕΡΑΤΟΥ καὶ ΒΗΡΟΝΙΚΗΣ.*

* » Σὺν αἵμασι, Σπεράτε, τοῖς ἐξ αὐχένος,
» Αἷμα τραχήλου μιγνύει Βηρονίκη.

* *Ὁ ἅγιος ΕΥΦΡΑΣΙΟΣ ἐπίσκοπος Ἰωνοπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Εὐφράνας, Εὐφράσιε, τοῖς ἔργοις Λόγον,
» Χαίρων πορεύου τὴν πρὸς οὐρανὸν τρίβον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ.

* » Αἱμιλιανὸς ἀνθράκων βληθεὶς μέσον,
» Ὃν Ἡσαΐας εἶδεν ἄνθρακα βλέπει.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ καῦσαν πυρὶ Αἱμιλιανόν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὸ Δορόστολον, ἡ ὁποία εἶναι πόλις τῆς ἐν τῇ Θράκῃ Μοισίας καὶ ἦτο δοῦλος ἑνὸς Ἕλληνος κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, καὶ Καπετολίνου Βικαρίου ἐν ἔτει τξά (361), ἐσέβετο δὲ καὶ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν, τὰ δὲ εἴδωλα ἀπεστρέφετο. Ὅθεν ἐμβὰς μίαν φορὰν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, συνέτριψεν ὅλα τὰ εἴδωλα μὲ σφυρίον τὸ ὁποῖον ἔφερεν εἰς χεῖράς του. Ἐπειδὴ δὲ ἐσύροντο πολλοὶ εἰς καταδίκην διὰ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο, ἐδέροντο, ἐπειδὴ δὲν ἦτο φανερὸς ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας· ὁ ἅγιος ὑπῆγε μόνος καὶ ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν, ὅτι αὐτὸς τοῦτο ἐποίησεν. Ὅθεν πιασθεὶς καὶ ἐλέγξας τὴν ἀγνωσίαν τοῦ Βικαρίου, διότι εἶχε τὴν ἐλπίδα του εἰς τὰ μάταια εἴδωλα, ἐδάρη ἀσπλάγχνως μὲ βούνευρα· ἔπειτα δὲ ἐρρίφθη εἰς τὴν φωτίαν, καὶ ἄκαυστος διαμείνας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον καλούμενον Ῥάβδος. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΗΣ, καὶ ΘΕΗΣ.

Εἰς τὸν Παῦλον.

* » Αἰγυπτιάζεις, Παῦλε, γλώττῃ τοῦ γένους,
» Οὐ μήνγε πίστει· τοιγαροῦν κτείνῃ ξίφει.

Εἰς τὴν Οὐαλεντίναν καὶ Θεήν.

* » Οὐαλεντίναν, καὶ Θεὴν ἠρτημένας,
» Ἐχθροὶ Θεοῦ ξαίνουσιν, ὡς ἐχθρὰς πλάνης.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, καὶ κατήγοντο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Φερθέντες δὲ εἰς τὴν πόλιν Διοκαισάρειαν, παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Φιρμιλιανόν, καὶ ὁμολογήσαντες τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐκάησαν εἰς τοὺς δεξιοὺς πόδας, καὶ ἐτυφλώθησαν εἰς τὰ δεξιὰ ὀμμάτια. Ἡ μὲν ἁγία Οὐαλεντίνα καὶ ἡ Θεὴ χρεμασθεῖσαι ἐπάνω εἰς ξύλον, ἐξέσθησαν καὶ ἐθανατώθησαν μὲ φωτίαν καὶ σίδηρον. Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος βασανισθεὶς πρότερον, ἠχήθη μὲ μεγάλην φωνὴν διὰ τοὺς χριστιανοὺς, διὰ τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τοὺς Σαμαρείτας, καὶ διὰ νὰ παύσῃ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, τόσον ὥστε ἐκίνησεν ὅλους τοὺς παρεστῶτας εἰς σπλάγχνος καὶ συμπάθειαν, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη· ὅθεν ἔλαβον ὁμοῦ καὶ οἱ τρεῖς τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΥΑΚΙΝΘΟΥ τοῦ ἐν Ἀμάστριδι.*

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίναν λόγον Ἑλληνικὸν ἔχει Γρηγόριος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύπριος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἄρα, ἧς ὁ Χριστὸς κεφαλή·» σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ὁ Ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν οὕτως ἡδύνει καὶ καθιλαρύνει ψυχήν.» Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ Λαύρᾳ καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτῆς σώζεται, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χάρις.»

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου Αἱμιλιανοῦ τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν βιβλίῳ τρίτῳ, κεφαλ. ἕκτῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ταῦτα «Ἐν Δοροστόλῳ, πόλις δὲ αὕτη τῆς Θράκης ἐπίσημος, Αἱμιλιανὸς ὁ νικηφόρος ἀγωνιστὴς ὑπὸ Καπετολίνου τοῦ τῆς Θράκης ἁπάσης ἄρχοντος παρεδόθη πυρᾷ.» Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τούτου Ἑλληνικὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Ἰουλιανοῦ.»

Digitized by Google

» Ὡς ὀσφράδιον ὑακίνθου, Λόγε,
» Δέξαι τὸν Ὑάκινθον αὐτοῖς καλάμοις.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς Θεόκλητον καὶ Θεονίλλην καλουμένους, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἐπισκόπου Ἡρακλείδου, ὅστις ἐπεσκόπευεν εἰς τὴν Ἀμάστριδα τὴν παραθαλασσίαν, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ἔλαβε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος τὸ ὄνομα Ὑάκινθος, ἀπὸ ἐπιφάνειαν θείου Ἀγγέλου· ὅτε δὲ ἔγεινε τριῶν χρόνων, ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν παιδίον μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅσῳ δὲ ηὔξανε κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τόσον ηὔξανε καὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν ἡλικίαν τῆς ἀρετῆς καὶ ἐποίησε πολλὰ θαύματα ὁ μακάριος, ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ γηρατεῖον. Βλέπων δὲ τοὺς εἰδωλολάτρας Ἕλληνας ὅτι ἐπροσκύνουν ἐν δένδρον τῆς καλουμένης Πτελαίας, τὸ ὁποῖον ἦτο τρυπημένον καὶ κούφιον, ζήλῳ θείῳ κινηθεὶς ὁ ἀοίδιμος, ὑπῆγε καὶ ἔκοψεν αὐτό· ὅθεν πιασθεὶς ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Καστρίνσιον ὀνόματι καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἐδάρη δυνατά. Εἶτα ἐξερρίζωσαν τὰ ὀδόντιά του, καὶ μετὰ ταῦτα δέσαντες αὐτὸν μὲ σχοινία, τὸν ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὸν ἐπλήγωσαν μὲ ὀξέα καλάμια· ὕστερον ἔβαλον αὐτὸν εἰς φυλακήν, καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Λέγεται δὲ ὅτι εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ γίνεται ἐν τοιοῦτον θαυμάσιον. Ὁ τάφος τοῦ ἁγίου εἶναι ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, ὅπου εὑρίσκεται τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον· ὅταν λοιπὸν οἱ χριστιανοὶ συναχθῶσιν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς του, καὶ ἀρχίσωσι νὰ ψάλλωσι, τότε ἀναβρύει ἀποκάτω τοῦ τάφου χῶμα, τὸ ὁποῖον συνάζων ὁ ἐπίσκοπος εἰς ἐν ἀγγεῖον ἱερόν, διαμοιράζει αὐτὸ εἰς τοὺς χριστιανούς, καὶ δι' αὐτοῦ ἰατρεύονται τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἐν πυρὶ ἀτωθέντι χραββάτῳ ἁπλωθεὶς τελειοῦται.

» Ἀνακλιθεὶς Μάρκελλος εἰς πυρὸς κλίνην,
» Ὕπνωσεν ὕπνον τὸν μακάριον πάνυ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΑΣΙΟΣ καὶ ΜΑΡΩΝ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἡ τῆς κεφαλῆς ἐκτομὴ τοῦ Δασίου,
» Τέλους ὁμοίου σοί, Μάρων, δαδουχία.

Ὁ ὅσιος ΠΑΜΒΩ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἑαυτὸν ἐσταύρωσε Παμβὼ τῷ βίῳ,
» Καὶ σοὶ παρέστη, Σῶτερ, ἐσταυρωμένε.

Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἐξ Ἀμασείας, καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος.

† » Λυθέντες ἐκ γῆς οἱ δύω ἐπίσκοποι,
» Πάρεισιν ἤδη τῷ νόων ἐπισκόπῳ.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Καλλιστράτου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΙΟΥ.

» Γεύῃ τελευτῆς καὶ σὺ, παμμάκαρ Δῖε,
» Ἔνδοξε κλῆσιν, ἀλλὰ καὶ πρᾶξιν πλέον.
» Ἀμφ' ἑνάτην δεκάτην τε περίκλυτος ἔκθανε Δῖος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐν ἔτει τοθ' (379), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας· μεταχειρισθεὶς δὲ πολλὴν ἄσκησιν, καὶ φθάσας εἰς μεγάλην αὔξησιν ἀρετῆς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο διὰ θείας ἀποκαλύψεως. Φθάσας δὲ εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται τὸ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἔκτισεν, ἐκαθάρισεν αὐτὸν, καὶ ἔπειτα ἔπηξεν ἐκεῖ τὸ ξηρὸν καὶ ἄνικμον ῥαβδίον του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐρριζώθη μὲ τὴν ἐπίκλησιν τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ δένδρον μέγα ἔγεινε, τὸ ὁποῖον ἕως τῆς σήμερον δίδει τοὺς καρπούς του τελείους. Τούτου τοῦ ὁσίου τὴν

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου Παμβὼ τὸν βίον ὅρα εἰς τὸ Λαυσαϊκόν. Ἠνωχλήθη δέ ποτε ὁ ὅσιος οὗτος ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς βλασφημίας καὶ παρεκάλει ὑπὲρ τούτου τὸν Θεόν· ἤκουσε δὲ φωνὴν ἄνωθεν λέγουσαν αὐτῷ «Παμβὼ Παμβὼ, μὴ ἀθύμει ἐπὶ ἀλλοτρίᾳ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ περὶ τῶν σῶν φρόντισον πράξεων, τὰς δὲ τοῦ πονηροῦ βλασφημίας ἐπ' αὐτὸν κατάλιπε. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἀδελφοὶ καταφρονήσωμεν τοῦ λογισμοῦ τῆς βλασφημίας ὡς σατανικοῦ, καὶ ἀλλοτρίου ἡμῶν· καὶ οὕτω διὰ τῆς ἐξωδενώσεως, δυνησόμεθα ἀπαλλαγῆναι αὐτοῦ, Θεοῦ χάριτι· οὐ γὰρ ἄλλως τούτου περιγενέσθαι ἰσχύσομεν.» (σελ. 722 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Ὁ αὐτὸς δὲ Εὐεργετινὸς λέγει· (σελ. 312.) ὅτι ὁ μέγας οὗτος Παμβὼ τρεῖς χρόνους παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων, μή με δοξάσῃς εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν διὰ τὴν ταπείνωσίν του ταύτην, τόσον ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ Θεὸς, ὥστε δὲν ἐδύνατό τις νὰ ἴδῃ εἰς τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τὴν δόξαν καὶ λαμπρότητα ἣν εἶχε. Τὸ αὐτὸ δὲ χάρισμα εἶχε καὶ ὁ Ἀββᾶς Σισώης, καὶ ὁ Σιλουανός.

Digitized by Google

φήμην ἀκούσας καὶ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος, ὑπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς αὐτὸν, ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρυφθῇ τελείως ἡ τόση μεγάλη αὐτοῦ ἀρετή· θαυμάσας δὲ αὐτὸν τῷ ἔδωκεν ἀρκετὰ χρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐσύστησεν ὁ ὅσιος τὸ μοναστήριον. Τοῦτον τὸν ὅσιον βιάσας πολλὰ ὁ μακάριος Ἀττικὸς ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα. Πολλὰ δὲ θαύματα ἐνήργησεν ὁ ἀοίδιμος μὲ τὴν δύναμιν καὶ ἐπίκλησιν τοῦ Χριστοῦ, διότι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς ἐξέβαλεν ὕδωρ καθὼς καὶ ὁ μέγας Μωσῆς, καὶ τὸν εἰς τὸ ὕδωρ αὐτὸ πνιγέντα, ἀνέστησεν. Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ ὁ ὅσιος, ἐκοίτετο ἄπνους καὶ ἀκίνητος· ὅσοι δὲ παρίσταντο εἰς αὐτὸν, ἔκλαιον καὶ ὠδύροντο, καὶ ἡτοίμαζον τὰ πρὸς ταφὴν ἐπιτήδεια, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης Ἀττικὸς, καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἀλέξανδρος. Ἐν ᾧ δὲ καιρῷ ταῦτα ἐγίνοντο, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσηκώθη ὡς ἀπὸ ὕπνον ὁ ὅσιος, καὶ εἶπεν ὅτι ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος προσθήκην ζωῆς χρόνους δεκαπέντε. Ὅθεν ἀφ' οὗ διήνυσε καὶ τοὺς προστεθέντας αὐτοὺς χρόνους, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΚΡΙΝΗΣ ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

* » Μικρόν τι μικρὸν μακρύνουσα, Μακρίνα,
» Κόσμου, σεαυτὴν ἤγγισας τῷ Κυρίῳ.

† Αὕτη ἡ ἁγία οὖσα στολισμένη μὲ κάλλος σώματος καὶ μὲ γνώμην ἀγαθὴν, συνεζεύχθη μὲ ἄνδρα· ἀλλ' ἐνῷ ὁ γάμος ἦτο ἀκόμη εἰς τοὺς ἀρραβῶνας, ἀπέθανεν ὁ ταύτην ἀρραβωνισθεὶς, συνάζων τὰ κοινὰ δοσίματα. Ὅθεν ἡ μακαρία Μακρίνα, ἂν καὶ ἐζήτουν αὐτὴν πολλοὶ διὰ νὰ τὴν λάβωσι γυναῖκα, αὐτὴ ὅμως δὲν ἠθέλησεν· ἀλλ' ἐπροτίμησε τὴν χηρείαν, καὶ τὰς τῆς χηρείας δυσκολίας, χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ τὰ τοῦ γάμου χαροποιὰ καὶ τὰς ἡδονάς. Χωρίσασα λοιπὸν τὸν ἑαυτόν της ἀπὸ πᾶσαν κοσμικὴν συναναστροφὴν, εὑρίσκετο μὲ τὴν μητέρα της, καταγινομένη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, καὶ εἰς τάξιν δευτέρας μητρὸς τρέφουσα καὶ παιδεύουσα τοὺς μεταγενεστέρους ἀπὸ αὐτὴν ἀδελφούς της· διότι δέκα ὄντων ὅλων τῶν τέκνων τῶν γονέων της, αὕτη ἦτο πρώτη κατὰ τὴν γέννησιν. Ὁσίως δὲ καὶ ἀσκητικῶς διανύσασα τὴν ζωήν της, καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της τοῦ θείου Γρηγορίου τοῦ Νύσσης συμφιλοσοφήσασα περὶ ψυχῆς εἰς αὐτὰς τὰς τελευταίας της ἀναπνοὰς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς ἁγίας θεῖος Γρηγόριος ὁ Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸ μὲν εἶδος τοῦ βιβλίου» μετέφρασε δὲ ἡ ἐμὴ ἀναξιότης.)

—

* *Οἱ ἅγιοι τέσσαρες* [1] *συνασκηταὶ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

* » Ἀνδρῶν μοναστῶν τετράριθμος ἀκρότης,
» Τοῖς τετραμόρφοις συμπαρίσταται νόοις.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ κατὰ τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα ἀσκήσαντος, ἔπειτα γεγονότος Ἀρχιεπισκόπου Ἐδέσσης.* [2]

† » Δῶρον Θεός σε, Θεόδωρε τρισμάκαρ
» Πόλει δέδωκε τῆς Ἐδέσσης ὡς μέγα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', ἡ ὡς εἰς οὐρανὸν πυρφόρος ἀνάβασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου ΗΛΙΟΥ τοῦ Θεσβίτου. [3]

» Ἐπέσχεν ὄμβρον πῦρ τρίτον φέρων κάτω,
» Σχίζει δὲ ῥεῖθρον Ἠλίας τρέχων ἄνω.
» Δίφρῳ ἀνηρπάγης περὶ εἰκάδα, Ἠλία ἱππεῦ.

† Οὗτος ἦτο υἱὸς Σωβὰχ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Θέσβην ἐκ τῆς γῆς τῶν Ἀράβων καὶ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἀαρών· ἐκατοίκει δὲ εἰς τὴν Γαλαάδ, ἡ δὲ Θέσβη ἦτο δεδομένη εἰς τοὺς ἱερεῖς. Ὅτε δὲ ἐγέννησεν αὐτὸν ἡ μήτηρ του, εἶδεν ὀπτασίαν τοιαύτην ὁ πατήρ του Σωβάχ· εἶδε δηλαδὴ ὅτι ἄνδρες λευκοφόροι τὸν ὠνόμαζον Ἠλίαν, (ὅπερ δηλοῖ Θεὸς ἢ θεῖος, παραγόμενον ἐκ τοῦ Ἠλὶ, τὸ ὁποῖον σημαίνει Ἑβραϊστὶ, Θεός,) καὶ ὅτι τὸν ἐσπαργάνονεν μὲ πῦρ, καὶ ἔδιδον εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ φλόγα πυρός. [4] Ὅ-

---

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ οὗτοι γράφονται τεσσαράκοντα.

[2] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Ἐπίσκοπος Ἐμέσσης Βασίλειος, καὶ ὅρα τοῦτον μεταγλωττισμένον εἰς τὴν Καλοκαιρινὴν· σώζεται δὲ ὁ Ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ.»

[3] Σημείωσαι, ὅτι ἀνεπληρώσαμεν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν πληρέστατα τὴν αὐτοῦ πυρφόρον ἀνάβασιν. Τὴν δὲ ἀναπλήρωσιν ταύτην ὅρα ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἰουλίου τετυπωμένην. (Μετετέθη ἐν τέλει τοῦ παρόντος δευτέρου τόμου. Σ. Ε.)

[4] Ἡ παλαιὰ Γραφὴ δὲν ἀναφέρει τι περὶ τῆς πυρίνου ζώ-

Digitized by Google

θεν ἐλθὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐφανέρωσε τὴν ὀπτασίαν ταύτην εἰς τοὺς ἱερεῖς, οἵτινες εἶπον εἰς αὐτὸν διὰ χρηματισμοῦ προφητικοῦ καὶ ἀποκαλύψεως ταῦτα. Μὴ φοβηθῇς, ὦ ἄνθρωπε, ὅτι ἡ κατοίκησις τοῦ παιδίου θέλει εἶναι φῶς, καὶ ὁ λόγος του μέλλει νὰ ἦναι ἀπόφασις, καὶ ἡ ζωή του μέλλει νὰ ἦναι κατὰ Κύριον, καὶ ὁ ζῆλός του θέλει φανῇ εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν, καὶ θὰ κρίνῃ τὸν Ἰσραὴλ μὲ μάχαιραν καὶ πῦρ. Οὗτος λοιπὸν ἐπροφήτευσε χρόνους εἰκοσιπέντε, καὶ ἦτο πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους ὀκτακοσίους δεκαέξ. Οὗτος εἶναι ὁ Ἠλίας ἐκεῖνος, ὅστις ἐκατέβασε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τρεῖς φοράς· οὗτος μὲ τὴν γλῶσσάν του ἐμπόδισε τὴν βροχὴν καὶ δὲν ἔβρεξεν ὁ οὐρανὸς τρεῖς ἥμισυ χρόνους. Οὗτος ἀνέστησε τὸν νεκρὸν υἱὸν τῆς Σαρεφθίας χήρας· οὗτος κατέκαυσε τὰς δύω πεντηκοντάδας τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ὀχοζίας. Οὗτος εἰς τὸ ὄρος τὸ Χωρὴβ εἶδε τὸν Θεὸν, καθὼς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἰδῇ ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἔσχισε· καὶ ἀνελήφθη μὲ ἅμαξαν πυρίνην ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτος καὶ εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν παρεστάθη πλησίον τοῦ μεταμορφουμένου Χριστοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν Προφήτην Μωϋσῆν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν σεβάσμιον αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ Πετρίον, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἐπονομαζομένην Νέαν. [1]

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦνται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς εὐαγεστάτης μονῆς τοῦ Στουδίου τοῦ τιμίου Προδρόμου.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ τοῦ διὰ Χριστοῦ σαλοῦ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ.

Εἰς τὸν Συμεών.

* » Ἔμφρων σὺ μωρὸς, ὃς βίον παίζων, Πάτερ,
» Ὄφιν φρόνιμον λανθάνεις τέλους ἄχρι.

Εἰς τὸν Ἰωάννην.

† » Ἔρημον εἵλου, ὦ Ἰωάννη μάκαρ,
» Δι' ἧς ἔρημα εἰργάσω σαρκὸς πάθη.

* » Ψευδαέφρων περίφρων Συμεὼν θάνεν εἰκάδι πρώτῃ.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔδεσσαν τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Συρίαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ νέου, ἐν ἔτει φιή' (518), ἐλθόντες δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἶδον καὶ προσεκύνησαν τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ πλέον εἰς τὴν πατρίδα των δὲν ἐγύρισαν· ἀλλὰ φθάσαντες εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ὁσίου Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου, ἐδέχθησαν εὐμενῶς ἀπὸ τὸν τότε θεοφόρον ἡγούμενον, Νίκωνα ὀνόματι. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔλαβον τὸ ἅγιον σχῆμα τῶν μοναχῶν, πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη νὰ τελειώσωσιν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι, τὰς ὁποίας εἶναι συνήθεια νὰ φυλάττωσιν οἱ νεόκουροι μοναχοὶ, μένοντες εἰς τὸ μοναστήριον, αὐτοὶ ἐξῆλθον τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν ἔρημον,

---

της τροφῆς καὶ σπαργανώσεως. Ἴσως ἄλλοθεν ταῦτα ἐλήφθησαν. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος Ἠλίας ὕστερον ἀπὸ ὀκτὼ ἢ δέκα χρόνους τῆς αὐτοῦ ἀναλήψεως ἀπέστειλε γράμματα ἀπειλητικὰ (ἴσως δι' Ἀγγέλου θείου) πρὸς Ἰωρὰμ βασιλέα Ἰούδα τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσαφὰτ, ὅτι ἐπειδὴ ἀφῆκε τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, θὰ ἀσθενήσῃ καὶ θὰ ἀποθάνῃ, ὃ καὶ ἐγένετο. Διότι ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ κα'. κεφάλαιον τοῦ β'. τῶν Παραλειπομένων στίχον 12 ταῦτα· «Καὶ ἦλθεν αὐτῷ (τῷ Ἰωρὰμ δηλ.) ἐν γραφῇ παρὰ Ἠλιοὺ τοῦ προφήτου, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος Θεὸς Δαβὶδ τοῦ πατρός σου,» καὶ τὰ ἑξῆς. Ὁ δὲ Σειρὰχ λέγει περὶ αὐτοῦ «Καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο . . . . ὡς ἐδοξάσθης Ἠλία ἐν τοῖς θαυμασίοις σου! καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι; ὁ ἐγείρων νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾅδου ἐν λόγῳ ὑψίστου· ὁ καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν· ὁ ἀκούων ἐν Σινᾷ ἔλεγμὸν, καὶ ἐν Χωρὴβ κρίματα ἐκδικήσεως· ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν· ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς ἐν ἅρμασιν ἵππων πυρίνων. Μακάριοι οἱ ἰδόντες σε, καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοσμημένοι· καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα. (Σειρ. μη'. 1.)

Σημείωσαι, ὅτι δύω λόγους συνέγραψεν ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὸν προφήτην τοῦτον Ἠλίαν, περιεχομένους ἐν τῷ η'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Πρότερον μὲν τῶν Ἰουδαίων ὁ δῆμος.» τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη, «Ὁ μακάριος καὶ μέγας προφήτης.» ἔχει καὶ τρίτον λόγον ὁ αὐτὸς εἰς τὸν Πέτρον καὶ Ἠλίαν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὀλίγοι ἡμῖν σήμερον οἱ παραγενόμενοι·» ἔπλεξε δὲ καὶ ἐγκώμιον ἁπλοῦν εἰς αὐτὸν Μακάριος ὁ Κωφός. Ὅρα καὶ εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Λούρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων ἱερᾷ μονῇ σώζεται ὑπόμνημα Ἑλληνικὸν εἰς τὸν Ἠλίαν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸ μὲν λόγοις ἐγκωμίων, καὶ συγγραφαῖς ἐπαίνων» ἐγκώμιον ἔχει εἰς αὐτὸν καὶ Θεοφάνης ὁ Πρωτόθρονος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγώνων λόγου καιρός.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος) εὑρίσκεται δὲ καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἠλίαν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι μὲν αἱ δώδεκα τοῦ Ἰσραὴλ φυλαὶ» ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου. Ἀλλὰ καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος λόγον ἔχει εἰς τὸν Ἠλίαν, οὗ ἡ ἡ ἀρχὴ «Ἡσυχίαν δότε μοι.» (σώζεται ἐν τῷ γ'. τόμῳ τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

Digitized by Google

διῆλθον ἐκεῖ τεσσαράκοντα χρόνους, πᾶσαν ἄσκησιν καὶ σκληραγωγίαν μεταχειριζόμενοι. Ἔπειτα ὁ μὲν Ἰωάννης ἔμεινεν εἰς τὴν ἔρημον μέχρι τέλους, ὁ δὲ Συμεὼν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσας τὸν ζωηφόρον Τάφον τοῦ Κυρίου, προσηυχήθη διὰ νὰ μὴ καταλάβωσιν οἱ ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωποι τὴν κρυπτὴν ἐργασίαν τῆς σαλότητος, τὴν ὁποίαν ἐμελέτα νὰ μεταχειρισθῇ, ἕως οὗ εὑρίσκετο εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Ἔμεσαν, τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Ἔμσ, ἐσχηματίσθη ὅτι εἶναι μωρὸς καὶ σαλὸς, καὶ πολλὰ θαύματα ἐν τῇ φαινομένῃ ταύτῃ μωρίᾳ ἐποίησε. Τὰ ὁποῖα, ὅτε μὲν ἐγίνοντο παρ' αὐτοῦ, τὰ ἐγνώριζον μόνοι οἱ συνετώτεροι καὶ ὀξύτεροι εἰς τὸν νοῦν, ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀοίδιμος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ἐγνωρίσθησαν εἰς ὅλους· διότι ἄλλος μὲν ἐδιηγεῖτο ἓν θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἤξευρε τοῦ ὁσίου, ἄλλος δὲ ἄλλο, τὰ ὁποῖα ἐφανέρωσαν πρὸς κοινὴν πάντων ὠφέλειαν καὶ διδασκαλίαν.

Ἂν δὲ καὶ τὰ ἄλλα θαύματα ὅσα ἐτέλεσεν ὁ ὅσιος δὲν ἀναφέρομεν ἐδῶ, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ, ὅμως ἓν ὑστερινὸν αὐτοῦ θαῦμα εἶναι ἀνάγκη νὰ διηγηθῶμεν. Ὅτε ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος, ἐσήκωσαν τὸ λείψανόν του δύω ἄνθρωποι, ὑστερημένον παντὸς εἴδους σπογγίσματος, καὶ ἐπιμελείας, καὶ ψαλμῳδίας, καὶ θυμιάματος, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς ἓν κοιμητήριον διὰ νὰ τὸ ἐνταφιάσωσι. Ἐνῶ δὲ διέβαινον ἀπὸ τὴν οἰκίαν ἑνὸς Ἑβραίου, τότε τὸ τοῦ ὁσίου λείψανον ἐφάνη ὅτι ἐδορυφορεῖτο ἀπὸ τόσας πολλὰς δοξολογίας, καὶ ἀπὸ τόσον πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες ἔψαλλον μελῳδίας γλυκυτάτας, ὥστε ὁ Ἑβραῖος ἀκούων ταύτας, ἔσκυψεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του νὰ ἰδῇ, βλέπων δὲ μόνους τοὺς δύω πενιχροὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, οἵτινες ἐσήκωνον τὸ ἅγιον λείψανον, παρεκινήθη νὰ εἰπῇ ταῦτα, Μακάριος εἶσαι σαλὲ, διότι σὺ μὴ ἔχων ἀνθρώπους νὰ σοὶ ψάλλωσιν, ἔχεις τοὺς Ἀγγέλους καὶ σὲ τιμοῦν μὲ τὰς Ἀγγελικὰς ὑμνῳδίας των. Ὅθεν καταβὰς ἀπὸ τὴν οἰκίαν του ὑπῆγε καὶ ἐκήδευσε τὸ σῶμα τοῦ ὁσίου μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἡμέραι τινὲς, ἦλθεν Ἰωάννης ὁ συνασκητής του καὶ εὗρεν αὐτὸν πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτῶν βίος σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἱβήρων μονῇ καὶ ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τὸ διδασκαλικὸν πρὸς ἀλλήλους σπεύδοντες.»)

—

* *Οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες οἱ ἐν Μελιτινῇ, κατὰ πετρῶν συρόμενοι τελειοῦνται.*

* » Δώσουσι φωνὴν ἐκ μέσου πετρῶν ἅμα
» Τὸ τῆς Γραφῆς τρεῖς θνήσκοντες σεσυρμένοι.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΟΥΣΤΟΣ καὶ ΜΑΤΘΑΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

* » Ξίφει τραχήλους ἄνδρες ἐκδόντες δύω,
» Κοινοῦ τέλους λάβωσι κοινὰ καὶ στέφη.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΓΕΝΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Γενναιότητος εὖγε τῆς Εὐγενίου!
» Ὃς εὐγενῶς στὰς πλήττεται κατ' αὐχένος.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.*

† » Ὁ Θεόδωρος καὶ Γεώργιος μέγα,
» Τρόπαιον ἦραν ἐξ ἄθλων κατὰ πλάνης.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΦΙΛΟΥ, ΤΡΟΦΙΜΟΥ, * *καὶ ἑτέρων δεκατριῶν.*

† » Ὁ Θεόφιλος καὶ Τρόφιμος ἐν πόλῳ
» Τροφὴν ἐφεῦρον καὶ Θεοῦ τὴν φιλίαν.

Εἰς τὸν Τρόφιμον.

* » Τρισκαίδεκα Τρόφιμος ἄνδρας συντρόφους
» Ἔχων συνάθλους, τέμνεται τούτοις ἅμα.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει τῇ (308), καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἐξεσχίσθησαν εἰς τὸ σῶμα καὶ ἐλιθοβολήθησαν. Ἔπειτα ἐσύντριψαν τὰ σκέλη των, καὶ εἰς τὸ πῦρ τοὺς ἔρριψαν. Ἀβλαβεῖς δὲ φυλαχθέντες, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀκακίου ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ, καὶ ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου πλησίον τοῦ Ξηρολόφου, καὶ ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Ἁρματίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τῆς ἁγίας Μυροφόρου καὶ ἰσαποστόλου ΜΑΡΙΑΣ τῆς Μαγδαληνῆς

» Ἀφαὶ σὺ λοις ἅπτεταί σου, Χριστέ μου,
» Μή μου, πρὸς ἣν ἔφησας, ἅπτου, Μαρία.
» Δευτερίη Μαρίη μῦσεν εἰκάδι Μαγδαληνή.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὰ Μάγδαλα, τὰ ὁποῖα

Digitized by Google

εὑρίσκονται εἰς τὰ ὁροθέσια τῆς Συρίας· προσελθοῦσα δὲ τῷ Χριστῷ, ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ ἐνοχλουμένη ἀπὸ ἑπτὰ δαιμόνια, ἠλευθερώθη ἀπὸ αὐτὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. Αὕτη λοιπὸν ἀκολουθοῦσα τῷ Χριστῷ καὶ ὑπηρετοῦσα ἕως τοῦ πάθους καὶ τοῦ Σταυροῦ, ἔγεινε καὶ Μυροφόρος καὶ εὐαγγελίστρια, καὶ πρώτη αὐτὴ ἀπὸ τὰς ἄλλας μυροφόρους εἶδε τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὁμοῦ μὲ τὴν ἄλλην Μαρίαν, ἤτοι τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, ὅτε ὀψὲ Σαββάτου, (ἤτοι μετὰ τὸ Σάββατον), εἶδε τὸν Ἄγγελον, καθὼς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. Ὅτε δὲ ὑπῆγε πρωὶ εἰς τὸ μνῆμα, εἶδε δύω Ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους· καὶ πάλιν εἶδε τὸν Χριστὸν, τὸν ὁποῖον νομίζουσα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, καὶ θέλουσα νὰ πιάσῃ τοὺς πόδας του, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ «Μή μου ἅπτου» καθὼς ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. [1]

Αὕτη ἡ Μυροφόρος μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον, καὶ εὗρε τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, καὶ ἐκεῖ κοιμηθεῖσα ὁσίως, ἐνεταφιάσθη πλησίον εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκοιμήθησαν ὕστερον οἱ ἑπτὰ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι πολλοὶ ἐπὶ ἀοιδίμου βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ, ἐν ἔτει ωϟ' (890), ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον, καὶ ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Λαζάρου, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς, εἰς τὸ ὁποῖον τελεῖται καὶ ἡ σύναξις αὐτῆς καὶ ἑορτή. Καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Κουράτορος, ὅστις εἶναι πλησίον τοῦ Ταύρου. (ὅρα καὶ εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, ὅτε ἰδιαιτέρως τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας ταύτης Μαγδαληνῆς, καὶ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Λαζάρου.) Ὁ Ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ.»

[1] Πρώτη μὲν ἡ Μαγδαληνὴ ἀπὸ τὰς ἄλλας μυροφόρους γυναῖκας εἶδε τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸ τῆς Θεοτόκου, διότι αὕτη πρώτη ἐθεάσατο τὸν Χριστὸν ἀναστάντα, ὡς λέγει ὁ Θεσσαλονίκης Γρηγόριος, καὶ ὁ Κάλλιστος ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῆς λαμπρᾶς. Δι' αὐτὴν γὰρ καὶ ὁ τάφος ἠνοίχθη, καθὼς καὶ πάντα τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια δι' αὐτὴν ἠνεώχθησαν. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς περὶ τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας, ὅτι ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην καὶ ἐνεκάλεσε τὸν Πιλάτον εἰς τὸν Τιβέριον, καὶ ὅτι ὁ Τιβέριος ἔβαλε τὸν Πιλάτον μέσα εἰς μίαν βύρσαν, (ἤγουν τομάρι νεόγδαρτον) ὁμοῦ μὲ μίαν ἔχιδναν καὶ ἕνα πίθηκον καὶ ἕνα πετεινὸν, τοῦτο, λέγω, τὸ διήγημα οὐ παραδέχονταί τινες ὡς ἀληθινὸν, καθότι ὁ Ζωναρᾶς ἐν τοῖς Χρονικοῖς βιβλ. ϛ'. λέγει, ὅτι ὁ Πιλάτος καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν Τιβέριον, καὶ φθάσας εἰς Ῥώμην, δὲν εὗρε ζωντανὸν τὸν Τιβέριον, ἀλλὰ διάδοχον τῆς βασιλείας ἐκείνου εὗρε τὸν Καλλιγόλαν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξωρίσθη εἰς τὴν Βίαιναν τῆς Γαλλίας, ὡς ἀναφέρει ὁ Ἅδων ἐν τοῖς Χρονικοῖς, Ἡλικίᾳ ζ'. ἐκεῖ δὲ ἀπογνωσθεὶς ὁ Πιλάτος, μόνος του ἐθανατώθη, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ μα'. ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ β'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, κεφ. ζ'. καὶ ἐν τῷ Χρονικῷ. (ὅρα σελ. 430. τῆς Ἑκατονταετηρίδος.)

---

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος* ΜΑΡΚΕΛΛΗΣ.

* » Κἂν ἀγνοῶμεν πάντες ἡμεῖς, Μαρκέλλα,
» Ἀθλήσεως σῆς, Χριστὸς οἶδε τὸν τρόπον.

* Αὕτη ἡ ἁγία Μαρκέλλα ἐφαίνετο ὅτι εἶναι ἄγνωστος ποία εἶναι καὶ ποῦ ἐμαρτύρησεν, ἐπειδὴ δὲν ἐσώζετο κἀνὲν ὑπόμνημα καὶ ἱστορία διαλαμβάνουσα περὶ αὐτῆς· ἀλλ' οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Χίου ἐκ παλαιῶν χρόνων ἔκτισαν ναὸν σεβάσμιον εἰς τὸ ὄνομά της, καὶ ἔχουσι μεγάλον σέβας καὶ εὐλάβειαν εἰς αὐτήν. [1] ὅθεν ἀκολούθως καὶ θαύματα πολλὰ ἐνεργοῦνται εἰς τὴν Χίον διὰ τῆς ἁγίας ταύτης καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ἐν δὲ θαῦμα ἀπὸ τὰ πολλὰ γίνεται καὶ ἕως τὴν σήμερον, διότι ἐκεῖ ὅπου εἶναι κτισμένος ὁ ναὸς τῆς ἁγίας εὑρίσκονται χαλίκια καὶ πέτραι πλησίον εἰς τὸν ἐκεῖσε αἰγιαλὸν, αἱ ὁποῖαι φαίνονται γεμάται ἀπὸ αἵματα πεπηγμένα. Ταύτας λοιπὸν τὰς αἱματωμένας πέτρας λαμβάνοντες οἱ Χριστιανοὶ καὶ ξύοντες, βάλλουσι τὰ ἀποξύσματα ἐκεῖνα εἰς ἀγγεῖα, καὶ ἔχουσιν αὐτὰ ἰατρείαν πάσης ἀσθενείας. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἔγεινε γνώριμος εἰς ὅλους ἡ ἁγία αὕτη, ὅτι εἶναι ὁσία καὶ μάρτυς· μάρτυς μὲν ἀπὸ τὰ πεπηγμένα αἵματα, ἅτινα εὑρίσκονται εἰς τὰς ῥηθείσας πέτρας, ὁσία δὲ, ἀπὸ τὰς ἐμφανείας, τὰς ὁποίας ποιεῖ καθ' ὕπνον. Διότι εἰς πολλοὺς οἵτινες προστρέχουσι τῷ ναῷ της χάριν ἰατρείας φαίνεται κατ' ὄναρ ἡ ἁγία ἐνδεδυμένη ἔνδυμα καλογραίας, καὶ νομίζεται ὅτι ἔρχεται μὲν ἀπὸ τὸ ἐκεῖ πέλαγος, ἐμβαίνει δὲ εἰς τὸν ναόν της.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΩΚΑ *τοῦ νέου τοῦ ἐκ Σινώπης· ἤτοι τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου αὐτοῦ.*

Digitized by Google

» Φῶς Κυρίου, ἔνδοξε Φωκᾶ, φωτίσαν
» Σὴν καρδίαν, ἔδειξε φωτὸς δοχεῖον.

Ἕτερον εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου αὐτοῦ.

* » Νέαν κιβωτὸν Ἰσραὴλ αἴρει νέος,
» Φωκᾶ νεκρὸν φέρουσαν ὡς ἄλλας πλάκας.
» Εἰκάδι τῇ τριάτῃ Φωκᾶ νεκρὸς ἀμφεκομίσθη.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

* » Ἰεζεκιὴλ, Ἑβράϊζε καὶν πόλῳ,
» Ἀδωναῖ βλέπω σε, φάσκων Κυρίῳ.

* Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Βουζὶ, ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ Ἀριρὰ τὴν ἱερατικὴν, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους εἴκοσιν, ἐπρόλαβε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τετρακοσίους ἑβδομηκονταεπτά.[2] Ὅτε δὲ ἠχμαλωτίσθησαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροφήτευσε πολλὰς προφητείας εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων, ἔδωκε καὶ τοῦτο τὸ παράδοξον σημεῖον· ἤγουν ὅτι πρέπει νὰ προσέχωσιν εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Βαβυλῶνος τὸν καλούμενον Χοβὰρ, καὶ ὅταν ἴδωσιν ὅτι ξηραίνεται, τότε νὰ ἐλπίζωσιν ὅτι θέλει ἔλθη κατὰ τῆς Βαβυλῶνος τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώσεως· ὅταν δὲ ἴδωσιν ὅτι αὐξάνει, τότε νὰ ἐλπίζωσιν, ὅτι θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Μίαν φορὰν συνήχθησαν εἰς αὐτὸν Ἑβραῖοι πολλοὶ, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν, μήπως οἱ Βαβυλώνιοι σηκωθῶσι κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς θανατώσωσιν· ὅθεν ὁ προφήτης ἔκαμε νὰ σταθῇ τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, καὶ περάσαντες αὐτὸν οἱ Ἑβραῖοι ἀντίπεραν ἐσώθησαν. Οἱ δὲ Βαβυλώνιοι, ἐπειδὴ ἐτόλμησαν νὰ κυνηγήσωσιν αὐτοὺς, κατεποντίσθησαν εἰς τὸν ποταμόν. Οὗτος διὰ προσευχῆς του ἐχάρισε μίαν φορὰν εἰς τοὺς πεινῶντας Ἑβραίους πλουσίαν τροφὴν ἀπὸ ὀψάρια, καὶ εἰς ἄλλους, οἵτινες ἐλειποθύμουν, ἐχάρισε ζωὴν καὶ παρηγορίαν. Οὗτος μίαν φορὰν ὅτε οἱ ἐθνικοὶ ἔβλαπτον τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν, ὑπῆγεν εἰς τοὺς πρώτους τῶν ἐθνικῶν, καὶ ποιήσας ἔμπροσθέν των θαυμάσια, ἐφόβισεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ παύσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ βλάπτωσι τὸν Ἰσραήλ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἰσραηλῖται ἐφώναζον, ὅτι ἐχάθη ἡ ἐλπίς μας, καὶ πλέον δὲν ἐλπίζομεν νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὁ Προφήτης οὗτος μὲ τὸ θαῦμα τῶν νεκρῶν κοκκάλων, τὰ ὁποῖα εἶδεν ἐν ὀπτασίᾳ, ἔπεισεν αὐτοὺς ὅτι εἶναι ἐλπὶς ἐλευθερίας εἰς τὸν Ἰσραήλ. Οὗτος εἶδε τὸν τύπον τοῦ ναοῦ, καθὼς τὸν εἶδε καὶ ὁ Μωϋσῆς, καὶ εἶπεν ὅτι πάλιν θέλει κτισθῇ, καθὼς τὸ εἶπε καὶ ὁ Δανιήλ. Οὗτος ἐτιμώρησεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὴν φυλὴν τοῦ Γὰδ, ἐπειδὴ αὐτὴ ἐφέρετο ἀσεβῶς μὲν εἰς τὸν Κύριον, ἐνομίζετο δὲ ὅτι φυλάττει τὸν νόμον Κυρίου· ὅθεν ἔκαμε νὰ θανατώσωσιν οἱ ὄρεις τὰ βρέφη καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν· καὶ ἐπροεῖπεν ὅτι δι' αὐτοὺς δὲν θέλει ἐπιστρέψει ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ θέλουσι μένει εἰς τοὺς Μήδους, ἕως οὗ νὰ ἀφήσωσι τὴν πλάνην καὶ τὴν κακίων των. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ φυλὴ αὕτη τοῦ Γὰδ, μὴ ὑποφέρουσα νὰ ἀκούῃ ταῦτα, ἐθανάτωσε τὸν μακάριον τοῦτον Προφήτην, ὡς ἐναντιούμενον καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἐλέγχοντα αὐτὴν, διότι ἐπροσκύνει τὰ εἴδωλα. Ἔθαψε δὲ αὐτὸν ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸν ἀγρὸν Θοὺρ, ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Ἀρφαξάδ· εἶναι δὲ ὁ τάφος αὐτοῦ σπήλαιον διπλοῦν, διπλοῦν δὲ λέγεται, ὅτι εἶναι ἀπόκρυφον, ἔχον ἐσωτερικῶς γυρίσματα, τὰ ὁποῖα ἐδείκνυον αὐτὸ ὅτι ἦσαν δύω σπήλαια. Ἦτο δὲ ὁ Προφήτης οὗτος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος μακροκέφαλος, σύμμετρος εἰς τὸ μέγεθος, ξηρὸς εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ γένειον ἔχων ὀλίγον καὶ μακρὸν καὶ ὀξύ.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ καὶ ΒΙΤΑΛΙΟΥ Ἐπισκόπων Ῥαβέννης τῆς ἐν Ἰταλίᾳ.

* » Τὸν Ἀπολινάριον ἐκτετμημένον,
» Ἔσπευσε Βιτάλιος αὐτίκα φθάσαι.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ὁ Ἐπί-

---

[1] Τὸ Συναξάριον τούτου ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου, διότι περιττῶς γράφεται ἐδῶ, ἀφοῦ ἐγράφη κατ' ἐκείνην. Σημειοῦμεν ἐδῶ τὸ θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησεν ὁ ἅγιος οὗτος ἱερομάρτυς Φωκᾶς, τὸ ὁποῖον ἐδιηγήθη Λέων ὁ Ποντιανὸς, ἤγουν ὅτι ὁ ἀνδρεῖος ἐκεῖνος Περτινάκιος ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Μάλσαβα, καὶ ἀφ' οὗ ἐφόρεσαν αὐτὸν σίδηρα, καὶ τὸν ἐξαγκώνισαν, εὑρίσκετο κατὰ γῆς ἐρριμμένος· οὕτω λοιπὸν εὑρισκόμενος, ἐπεκαλέσθη τὸν ἅγιον τοῦτον λέγων· ἅγιε μάρτυς Φωκᾶ, ἐλέησόν με, καὶ λύτρωσαί με ἀπὸ τὴν ἀνάγκην μου ταύτην καὶ ἀπὸ τὰ δεσμά. Λέγων δὲ ταῦτα ἐκοιμήθη ὀλίγον, καὶ ἰδοὺ βλέπει τὸν ἅγιον εἰς σχῆμα ἱερέως λέγοντα αὐτῷ· σηκώθητι, σηκώθητι ἐπάνω καὶ φύγε. Ἐξυπνήσας δὲ εὗρε τὸν ἑαυτόν του λυμένον ἀπὸ τὰ σίδηρα καὶ δεσμά· ὅθεν εὐθὺς ἀνεχώρησεν ἀβλαβής. Φθάσας δὲ εἰς τὸν οἶκόν του, κατ' ἔτος ὡρίζετο τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, καὶ εὐχαρίστει δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον. (οὕτως εὕρομεν αὐτὸ γεγραμμένον ἐν τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς.)

[2] Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται, τετρακοσίους δεκατρεῖς.

Digitized by Google

σκοπος Ῥώμης, τοξευθεὶς καὶ εἰς πῦρ βληθεὶς, τελειοῦται.

* » Ἀπολλωνίῳ διπλόμοχθος ἡ πάλη,
» Μοχθοῦντι πρὸς πῦρ καὶ τὰ τῶν τόξων βέλη.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ὑπὸ Βουλγάρων ποικίλοις τιμωριῶν τρόποις τελειωθέντων ἐπὶ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως

* » Ἄνδρας δικαίους καὶ τρόποις οὐ ποικίλους
» Ἄνδρες φονεῖς κτείνουσι ποικιλοτρόπως.

* Νικηφόρος ὁ βασιλεὺς, ὁ ἐπικαλούμενος Πατρίκιος καὶ γενικὸς λογοθέτης, κατὰ τὸν ἔννατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας του, ἐν ἔτει δὲ ἀπὸ Χριστοῦ ωιά (811), ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Βουλγάρους μὲ ὅλα του τὰ στρατεύματα, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν υἱόν του Σταυράκιον καὶ τὸν γαμβρόν του Μιχαήλ. Συγκροτήσας λοιπὸν τὸν πόλεμον μετὰ τῶν Βουλγάρων, ἐνίκησεν αὐτοὺς κατακράτος, καὶ τρόπαιον περιφανέστατον ἤγειρεν· ὑπερηφανευθεὶς ὅμως διὰ τὴν τοιαύτην νίκην, ὡς ἐλαφρὸς εἰς τὸν νοῦν, ἐκάθητο τρυφῶν, καταγινόμενος μὲν εἰς φαγοπότια, ἀμελῶν δὲ τὰ βασιλικὰ πράγματα· αὕτη δὲ ἡ ἀμέλεια ἔκαμε τοὺς Βουλγάρους νὰ λάβωσι θάρρος. Ὅθεν μίαν νύκτα ἐπιπεσόντες αἰφνιδίως κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων, συνέλαβον ζωντανὸν τὸν βασιλέα μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ πολλοὺς φόνους ἐποίησαν χωρὶς νὰ σπλαγχνισθῶσι μὲ τελειότητα οὐδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα, διότι καὶ αὐτὸν ἐθανάτωσεν ὁ τῶν βουλγάρων ἀρχηγὸς, Κροῦμος ὀνόματι. Καὶ ὅσοι μὲν στρατιῶται χριστιανοὶ ἐκτυπήθησαν θανατηφόρως, εὐθὺς ἀπέθανον· ὅσοι δὲ δὲν ἐκτυπήθησαν θανασίμως, κατέφυγον εἰς τοὺς ἐκεῖ δασυτέρους τόπους καὶ τὰ λαγκάδια· ὅσοι δὲ ζωντανοὶ ἐπιάσθησαν, ἐτιμωρήθησαν μὲ διάφορα βάσανα διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν καὶ νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Σκαφῶν. Ὅθεν ἐπειδὴ οἱ μὲν Βούλγαροι ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, οἱ δὲ χριστιανοὶ ἀνθίσταντο ἰσχυρῶς λέγοντες, ὅτι προτιμῶσι μᾶλλον νὰ ἀποθάνωσι, παρὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εὐσέβειαν· τούτου χάριν ἐθανατώθησαν μὲ δεινοὺς καὶ μὲ πολυτρόπους θανάτους. Διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ ξίφους, ἄλλοι δὲ ἐκρεμάσθησαν· ἄλλοι ἐτοξεύθησαν μὲ πυκνὰ βέλη, καὶ ἄλλοι κατεδικάσθησαν μὲ φυλακὰς καὶ πεῖναν καὶ δίψαν· καὶ οὕτως ὅλοι τελειωθέντες, ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.[1]

Μνήμη τῶν ἐν Καρθαγένῃ ἑπτὰ μαρτύρων.

† » Ἀθληταὶ ἑπτὰ θανατωθέντες ξίφει,
» Χριστῷ πάρεισιν ἅγιοι τῷ Ἁγίῳ.

Ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τοῖς Ὀλύμπου, πλησίον τοῦ ἁγίου Θωμᾶ.

* *Μνήμη τῆς ὁσίας ΑΝΝΗΣ τῆς ἐν τῷ Λευκαδίῳ (ἢ ἐν τῷ Λευκάτῃ.)*

* » Σὸς δέσμιος νοῦς σαρκικὰς ῥίψας πέδας,
» Εἴργοντος Ἄννα, μηδενὸς Θεὸν βλέπει.

† Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωκθ' (829), καταγομένη μὲν ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περιφανὲς, ἔχουσα δὲ πλοῦτον καὶ περιουσίαν πολλὴν Ταύτην τὴν ἁγίαν ἐπεμελεῖτο ἡ μήτηρ της νὰ ἀναθρέψῃ μὲ κοσμιότητα καὶ εὐλάβειαν, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ της εἶχεν ἀποθάνῃ πρότερον, ἡ δὲ μήτηρ τῆς ἁγίας ζήσασα μὲ αὐτὴν ὀλίγον καιρὸν, ἀπέθανεν ἀφ' οὗ ἡ ἁγία ἐσύναξεν εἰς τὸν ἑαυτόν της ὅλα τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ μὲ τὴν ἐδικήν της προαίρεσιν καὶ μὲ τὴν παρακίνησιν τῆς μητρός της. Ὅθεν ἔγεινεν ἡ μακαρία Ἄννα κυρία πλούτου πολλοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐνδεεῖς τὰς ἀναγκαίας των χρείας· ἐνῷ δὲ ἡ ὁσία αὕτη ἐφημίζετο μὲ τὰ τοιαῦτα καλὰ ἔργα, ἠκολούθησε νὰ ἔλθη εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων ἄνθρωπός τις, Ἀγαρηνὸς μὲν κατὰ τὸ γένος, πονηρὸς δὲ κατὰ τὸν τρόπον. Ἦτο δὲ τότε βασιλεὺς ὁ Μακεδὼν Βασίλειος ἐν ἔτει ωξζ' (867). Ὁ Ἀγαρηνὸς λοιπὸν αὐτὸς ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα νὰ λάβῃ γυναῖκα τὴν μακαρίαν Ἄνναν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν· ἀλλ' ἡ ἀοίδιμος Ἄννα δὲν ἔστεργε νὰ κάμῃ τοῦτο, ὅθεν ἐδοκίμαζε πολλὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας ἀπὸ τὸν μιαρὸν Ἀγαρηνόν. Καὶ ὁ μὲν Ἀγαρηνὸς ἐφιλονείκει καὶ ἔλεγεν, ὅτι θὰ τὴν λάβῃ γυναῖκα, ἡ δὲ Ἄννα παρεκάλει τὸν Θεὸν μὲ προσευχὰς καὶ δάκρυα νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ ταχέως ἀπὸ τὸν πειρασμὸν αὐτόν. Ὅθεν εἰσακούσας ὁ

---

[1] Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ βασιλέως Σταυράκιος φεύγων πληγωμένος ἀπὸ τὸν πόλεμον, διεσώθη εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅπου ὁ αὐτοκράτωρ, δύω μῆνας μόνον ἀπήλαυσε τὴν βασιλείαν· Ὅρα εἰς τὸν β'. τόμον τοῦ Μελετίου σελ. 257.

Digitized by Google

Θεὸς τὴν προσευχήν της, ὑστέρησε μὲν τὸν βιαστὴν Ἀγαρηνὸν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἐτελείωσε δὲ τὸ θέλημα τῆς Ἄννης τῆς φοβουμένης αὐτόν. Τί δὲ ἐκ τούτου ἠκολούθησεν; ἀπέρριψεν ἡ μακαρία Ἄννα ὅλα τὰ τοῦ βίου πράγματα, καὶ ἐμβάσα εἰς ἕνα ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔδωκεν ἑαυτὴν εἰς νηστείαν, εἰς προσευχὴν, εἰς ἀγρυπνίαν καὶ εἰς ἐγκράτειαν, διότι εἰς ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἔμενε νηστική.

Ὅθεν τόσον πολλὰ κατεμάρανε τὸ σῶμά της, ὥστε ἐφαίνοντο ἔξωθεν ὅλα τὰ νεῦρα καὶ οἱ ἅρμοὶ τῶν μελῶν· ἐπειδὴ δηλαδὴ αἱ σάρκες της κατεξηράνθησαν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν σκληραγωγίαν καὶ σχεδὸν ἐνεκρώθησαν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐσωτερικὴ σύνθεσις καὶ οἱ ἅρμοὶ τῶν νεύρων, μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Πλάστης συνέδεσεν ὅλον τὸ σῶμα, καθαρὰ ἐγνωρίζετο ἔξωθεν καὶ μόνον τὸ δέρμα εὑρίσκετο ἐπάνω εἰς τοὺς ἅρμοὺς καὶ τὰ κόκκαλα. Μὲ τὴν τοιαύτην λοιπὸν ζωὴν διῆλθεν ἡ ἁγία χρόνους πεντήκοντα· ἔπειτα ἀσθενήσασα ὀλίγον, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ πολυπαθὲς καὶ καρτερικὸν αὐτῆς σῶμα ἐβλήθη ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς της εἰς θήκην καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον, ὅπου καὶ ἄλλοι πολλοὶ συγγενεῖς της εὑρίσκοντο ἐνταφιασμένοι. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι πολλοὶ, ἄνθρωποί τινες ἐνοχλούμενοι ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὑπῆγον καὶ ἐξέβαλον ἀπὸ τὸν τάφον τὸ σῶμα τῆς ἁγίας, τὸ ὁποῖον, ὢ τοῦ θαύματος! εὑρέθη λαμπρὸν, σῶον, ἄφθαρτον καὶ γεμάτον ἀπὸ πᾶσαν εὐωδίαν θεϊκὴν τε καὶ ἀνθρωπίνην. Θαῦμα δὲ ἦτο τοῦτο βεβαίως ὑπερφυσικὸν καὶ παράδοξον, καθὼς ἐκ τούτου δύναταί τις νὰ τὸ καταλάβῃ, διότι ἂν καὶ ἦσαν καὶ ἄλλα πολλὰ σώματα ἐνταφιασμένα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁμοῦ μὲ τὸ σῶμα τῆς μακαρίας, ἐκεῖνα ὅμως φυσικῶς διελύθησαν καὶ ἐφθάρησαν, τὸ δὲ σῶμα τῆς ὁσίας Ἄννης ἔμεινεν ὑπερφυσικῶς σῶον καὶ ἀδιάφθορον. Ὅθεν ἀληθῶς ἐπληρώθη εἰς τὴν ὁσίαν ταύτην τὸ Δαβιτικὸν ἐκεῖνο, «Φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ὀστᾶ τῶν ἁγίων, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.» Ἐκ τῆς χάριτος δὲ τοῦ λειψάνου τούτου δαίμονες ἐδιώχθησαν, τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, χωλοὶ περιεπάτησαν, καὶ ἁπλῶς, πᾶσα ἀσθένεια, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι πάσχουσι, καὶ τότε καὶ τώρα δι' αὐτοῦ ἰατρεύεται. Οὕτως ἠξεύρει ὁ Θεὸς νὰ ἀντιδοξάζῃ τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΧΡΙΣΤΙΝΗΣ.

* » Κτείνουσι πέλται Χριστὲ τὴν σὴν Χριστίναν,
» Τὴν χριστιανῶν πίστιν οὐκ ἀρνουμένην,
» Εἰκάδι βλῆτο τετάρτῃ Χριστίνα ὀξέσι πίλταις.

† Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Σεβήρου ἐν ἔτει σ' (200), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Τύρου, θυγάτηρ ἑνὸς στρατηλάτου, Οὐρβανοῦ ὀνομαζομένου, ὁ ὁποῖος ἀναβιβάσας αὐτὴν ἐπάνω εἰς ἕνα πύργον ὑψηλὸν, τὴν ἐπρόσταξε νὰ μένῃ ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ τοὺς θεούς του, τοὺς κατεσκευασμένους ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἄλλην πολύτιμον ὕλην. Ἡ δὲ ἁγία σκεφθεῖσα μὲ τὸν ὀρθὸν λογισμὸν, ὅτι βεβαίως δὲν εἶναι θεοὶ τὰ ἄψυχα εἴδωλα τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων κατασκευαζόμενα, καὶ κατὰ νεῦσιν Θεοῦ ἰδοῦσα τὸν οὐρανὸν δι' ἑνὸς παραθυρίου, καὶ στοχασθεῖσα ἀπὸ τὰ ποιήματα τὸν Ποιητὴν, συνέτριψε τὰ εἴδωλα τοῦ πατρός της, καὶ διεμοίρασεν αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχούς. Διὰ τοῦτο ἐβλήθη εἰς διαφόρους τιμωρίας ἀπὸ τὸν πατέρα της, καὶ ῥιφθεῖσα εἰς φυλακὴν, ἔμεινεν ἐκεῖ χωρὶς φαγητὸν καὶ ποτόν· ἀλλ' ὅμως θεῖος Ἄγγελος ἐπιστὰς ἔτρεφεν αὐτὴν καὶ τὰς πληγάς της ἰάτρευεν. Ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε μὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἐξήχθη δὲ ὑπὸ θείου Ἀγγέλου εἰς τὴν στερεάν. Μετὰ ταῦτα φανερωθεῖσα ὅτι ζῇ, ἐκλείσθη εἰς φυλακὴν κατὰ προσταγὴν τοῦ πατρός της, ὁ ὁποῖος κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχήν. Ἀντὶ δὲ τοῦ πατρός της γενόμενος ἄρχων ἄλλος τις, Δίων ὀνομαζόμενος, ἔφερεν ἐμπροσθέν του τὴν μάρτυρα εἰς ἐξέτασιν. Ἡ δὲ ἁγία κηρύξασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐδάρη δυνατά· θαυμάσια δὲ ποιήσασα, ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τρεῖς χιλιάδας Ἕλληνας. Μετὰ τὸν Δίωνα ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν ἄλλος τις, Ἰουλιανὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὴν ἁγίαν εἰς ἀνημμένην κάμινον.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ μάρτυς ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς φαρμακερὰ καὶ θανατηφόρα θηρία, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔμεινεν ὡσαύτως ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς τῆς ἁγίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐκβῆκε γάλα ἀντὶ αἵματος, ὡς λέγουσιν· ἔπειτα ἔκοψε τὴν γλῶσσάν της· ὕστερον δὲ ἐκτυπήθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μὲ λόγχας εἰς τὰ μέρη τῆς καρδίας καὶ τῶν πλευρῶν, καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ἔλαβε τὸν τῆς νίκης

Digitized by Google

ἀμάραντον στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς τὸ νέον Παλάτιον, καὶ εἰς τὰς μεγάλας Νύμφας, καὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῆς παλαιᾶς καὶ νέας. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν χριστώνυμον καὶ μεγάλην Χριστίναν.»)

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς* ΚΑΠΙΤΩΝ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Ψυχῆς μὲν ὕμμα παντεπόπτῃ Δεσπότῃ
» Τείνει Καπίτων, τὸν τράχηλον δὲ ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΥΜΕΝΑΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἔκαιρεν Ὑμέναιος ἵκων πρὸς ξίφος,
» Ὥσπερ πρὸς ὑμέναιον ἵκων νυμφίος.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ *τοὺς ὀδόντας ὅλους ἐκριζωθείς, τελειοῦται.*

* » Ἀνηλεῶς ὀδόντας ἐκκρουσθεὶς ὅλους,
» Βρυγμοὺς ὀδόντων, Ἑρμόγενες, ἐκφύγῃς.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΘΕΟΦΙΛΟΣ *ὁ Ζακύνθιος, ὁ κατὰ τὴν Χίον μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχλέ (1635) πυρὶ τελειοῦται.*

† » Ὁ Θεόφιλος πυρποληθεὶς ἐν Χίῳ,
» Θεοῦ φιλίαν εὗρεν· ὢ εὐτυχίας![1]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *ὁ ἀπὸ Γγίου, ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχό (1670) ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἀθανάσιε, δός τι καὶ λάψῃ, μάκαρ,
» Δὸς τὴν κεφαλὴν καθαναισίαν λάβε.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κϵ΄, ἡ Κοίμησις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

» Μήτηρ τελευτᾷ Μητροπαρθένου Κόρης,
» Τῆς τῶν κυρίων μητέρων σωτηρίας.
» Πέμπτῃ ἐξεβίωσε μογοστόκος εἰκάδι Ἄννα.

Αὕτη ἡ κατὰ σάρκα γενομένη προμήτωρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, θυγάτηρ Ματθὰν τοῦ ἱερέως καὶ Μαρίας τῆς αὐτοῦ γυναικός. Ὁ δὲ Ματθὰν ἱεράτευε κατὰ τοὺς χρόνους Κλεοπάτρας, καὶ Σαπώρου βασιλέως Περσῶν[1] πρὸ τοῦ Ἡρῴδου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου. Εἶχε δὲ θυγατέρας τρεῖς, Μαρίαν, Σοβὴν καὶ Ἄνναν· καὶ ἡ μὲν Μαρία ὑπανδρεύθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἐγέννησε Σαλώμην τὴν Μαΐαν, ἡ δὲ Σοβὴ ὑπανδρεύθη καὶ αὐτὴ εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἐγέννησε τὴν Ἐλισάβετ, ἡ δὲ Ἄννα ὑπανδρεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐγέννησε Μαρίαν τὴν Θεοτόκον. Ὥστε ἡ Σαλώμη, ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Θεοτόκος Μαρία εἶναι θυγατέρες μὲν τριῶν ἀδελφῶν, πρῶται δὲ ἐξάδελφαι ἀναμεταξύ των.[2] Ἡ ἁγία Ἄννα λοιπόν, ἀφ' οὗ ἐγέννησε τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, ἥτις ἐστάθη σωτηρία ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεγαλάκτισεν αὐτὴν, τὴν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς καθαρὸν δῶρον καὶ ἄμωμον· καὶ διανύσασα τὴν ζωήν της μὲ νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ ἐλεημοσύνας πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τόπον καλούμενον Δεύτερον. (ὅρα τὸν εἰς τὴν Σάλπιγγα λόγον.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων 165 Πατέρων τῶν ἐν τῇ πέμπτῃ Συνόδῳ συνελθόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰ Ὠριγένους δόγματα καθελόντων.

» Λόγοι Βελίαρ Ὠριγένους οἱ λόγοι,
» Οὓσπερ καθεῖλον προσκυνηταὶ τοῦ Λόγου.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ πρώτου, ἐν ἔτει φνγ΄ (553) ἦτο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἄνθιμος Τραπεζούντιος, ὁ τὰ τοῦ Εὐτυχοῦς φρονῶν δυσσεβῆ φρονήματα, ὅστις πρότερον γενόμενος Τραπεζοῦντος ἐπίσκοπος, ὕστερον ἔγεινε Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐφάνη αἱρετικὸς, ὡς εἴπομεν, ἀπεβλήθη μὲν αὐτὸς τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ ἀπὸ τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀγαπητὸν, ἐχειροτονήθη δὲ ἀντ' αὐτοῦ Πατριάρχης ὁ Μηνᾶς, ὁ ὁποῖος

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ἄλλο: φαίνεται ὅτι ἦτο ὁ Σαπώριος, ἢ Σαβώριος οὗτος ἀπὸ τὸν Σαβώριον τὸν βασιλέα Περσῶν, τὸν σύγχρονον ὄντα τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ ἐν ἔτει τλϐ΄ (332).

[2] Ὥστε ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, ἦσαν δεύτεροι ἐξάδελφοι.

Digitized by Google

ἦτο πρότερον πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας καὶ ξενοδόχος τοῦ Σαμψών. Διὰ τὴν ἀφορμὴν λοιπὸν ταύτην ἔκαμαν ἐπανάστασιν ὁ Σεβῆρος καὶ Πέτρος ὁ Ἀπαμείας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνθρωποι γεμάτοι αἱρέσεις, καὶ ἐσύσταινον τὰ τοῦ Ὠριγένους βλάσφημα δόγματα·[1] ὅθεν ταράττοντες τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐπροξένουν λύπην εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν ἕβδομον χρόνον τῆς βασιλείας του, συνεκάλεσε Σύνοδον ἐν Κωνσταντινουπόλει 165 ἁγίων Πατέρων, ὁμοῦ μὲ τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Μηνᾶν, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν τοὺς ἀνωτέρω εἰρημένους καὶ τοὺς ὁμόφρονας αὐτῶν.[2] Ὅθεν ἀπὸ τότε ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τὴν τῆς Συνόδου ταύτης ἀνάμνησιν, δοξάζουσα τὸν Θεόν.

—

* *Μνήμη τῆς ὁσίας καὶ μακαρίας* ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ *τῆς διακόνου.*

* » Ὀλυμπιὰς πεσοῦσα πατρίδος φίλης,
» Πρὸς τὸν ἄνω χαίρουσα βαίνει πατρίδα.

* Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου καὶ Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ του ἐν ἔτει τγέ (395),[3] θυγάτηρ μὲν Σεκούνδου τοῦ ἀπὸ Κομήτων, ἐγγόνη δὲ Ἀβλαβίου τοῦ ἐπάρχου, καὶ νύμφη πρὸς ὀλίγον Νευριδίου τοῦ ἀπὸ ἐπάρχων· γυνὴ δὲ οὐδενός, διότι ἐνῷ ἦτο ἀκόμη παρθένος ἀπέθανεν ὁ ταύτης νυμφίος, ὅθεν ἔμεινεν ἐνταυτῷ καὶ παρθένος καὶ χήρα ἡ αὐτὴ, καὶ διήρχετο τὴν ζωήν της μὲ νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ μὲ ἐλεημοσύνας τῶν πτωχῶν. Ἐπειδὴ ὅλην τὴν περιουσίαν της εὐκέρωσεν ἡ μακαρία εἰς βοήθειαν τῶν τοῦ Θεοῦ ἀρχιερέων. Αὕτη καὶ τὸν μακάριον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον μὲ διαφορετικὸν τρόπον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐτίμησεν· ὅθεν καὶ πρὸς αὐτὴν ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔστειλε τὰς πολλὰς ἐκείνας καὶ μελιρρύτους του ἐπιστολάς. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ζωῆς της ἐκοσμήθη ἡ ὁσία καὶ μὲ τὸν στέφανον τῆς ὁμολογίας, καθόσον ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἄδικον ἔλαβεν ἐξορίαν, ὅπου καὶ τελειωθεῖσα ἡ τρισολβία ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ΕΥΠΡΑΞΙΑΣ.

* » Εὐπραξία πρόσεισι Χριστῷ πλουτία,
» Πολλαῖς κομῶσα ψυχικαῖς εὐπραξίαις.

* Αὕτη ἦτο θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἀντιγόνου τοῦ Συγκλητικοῦ, μητρὸς δὲ Εὐπραξίας, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τπ΄ (380), μὲ τὸν ὁποῖον ἦτο συγγενής. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ της, παρέδωκεν αὐτὴν ἡ μήτηρ της εἰς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον, παρακαλέσας αὐτὸν νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ὀρφανῆς θυγατρός της· ὁ δὲ Θεοδόσιος ἠρραβωνίασε τὴν Εὐπραξίαν μὲ ἕνα ἄρχοντα Συγκλητικόν. Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησεν ἡ ὁσία ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα της καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου. Ἐκεῖ δὲ ἐμβᾶσα εἰς ἓν γυναικεῖον μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνησκοῦντο καλογραῖαι ἑκατὸν τέσσαρες, αἱ ὁποῖαι ἐπολιτεύοντο μίαν ζωὴν ἰσάγγελον, ἐμιμεῖτο τὰς ἀρετὰς ἐκείνων, καὶ πλέον δὲν ὑπέφερε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ μοναστηρίου· ἦτο δὲ τότε δώδεκα χρόνων. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς ἁγίας ἀναχωρήσασα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, περιῆλθεν ὅλα τὰ κτήματα, ὅσα εἶχε κατὰ τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἔκαμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς πολλὰς εὐεργεσίας καὶ ἐλεημοσύνας. Μετὰ ταῦτα ἀσθενήσασα ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ ἐν Αἰγύπτῳ μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἀφήσασα ὅλην τὴν περιουσίαν της εἰς τὴν θυγατέρα της Εὐπραξίαν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἡ δὲ Εὐπραξία διεμοίρασε μὲν ὅλα τὰ γονικά της εἰς τοὺς δεομένους, καὶ εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, ἠγάπησε δὲ τὴν ἀσκητικὴν καὶ πολύμοχθον ζωὴν τῶν μοναχῶν καθ' ὑπερβολήν. Ὅθεν εἰς τόσην ἀρετὴν ἔφθασεν ἡ μακαρία, ὥστε ὑπέταξε καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος, καὶ τούτων ἔγεινεν ἀνωτέρα, διότι εἰς τεσσαράκοντα πέντε ὁλοκλήρους ἡμέρας καὶ νύκτας ἀκίνητος ἵστατο ἡ ἀρρενόφρων, ἔχουσα τὰς χεῖράς της ὑψωμένας

---

[1] Τὰ βλάσφημα δόγματα τοῦ Ὠριγένους ἦσαν αὐτά. Ὅτι αἱ ψυχαὶ προϋπάρχουσι τῶν σωμάτων. Ὅτι αὐταὶ ἐμβαίνουσι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς σώματος εἰς ἄλλο σῶμα. Ὅτι ἡ κόλασις ἔχει τέλος. Ὅτι οἱ δαίμονες θὰ λάβωσι τὸ πρῶτον ἀξίωμα τῆς Ἀγγελικῆς χάριτος, τὸ ὁποῖον εἶχον. Ὅτι αἱ ψυχαὶ θὰ ἀναστηθῶσι γυμναὶ χωρὶς σώματα. Ὅτι τὰ οὐράνια σώματα ἔχουσι ψυχὰς, καὶ ἄλλα ἀκόμη κακόδοξα. Σημείωσαι ὅμως, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι διδάσκαλοι ἐποίησαν βιβλίον ἐκ τῶν τοῦ Ὠριγένους, Φιλοκαλίαν αὐτὸ ὀνομάσαντες, ἐν ᾧ ἔγραψαν ὅλα τὰ τοῦ Ὠριγένους ὀρθὰ φρονήματα. ἐκ τούτων δὲ εἶναι καὶ αἱ θαυμασταὶ ἑρμηνεῖαι τὰς ὁποίας ὁ Ὠριγένης κατέβαλεν εἰς τὴν Πεντάτευχον, εἰς τὸν Ψαλτῆρα, καὶ εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν ἁγίαν Γραφὴν παλαιάν τε καὶ νέαν, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ οἱ θεῖοι Πατέρες πολλὰ αὐτολεξεὶ ἠρανίσθησαν.

[2] Ἀνεθεμάτισε δὲ τὸν Ὠριγένην, Δίδυμον, Εὐάγριον, Ζωόραν, Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας, καὶ Διόδωρον, τοὺς φρονοῦντας τὰ τοῦ Νεστορίου. Ὅρα περὶ τῆς Συνόδου ταύτης εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον.

[3] Ἐν ἔτει 395 ἀποθανόντος τοῦ Θεοδοσίου, οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ διεμοιράσθησαν τὴν αὐτοκρατορίαν λαβόντες ὁ μὲν τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος ὁ δὲ τὸ δυτικόν. Σ. Ε.

Digitized by Google

εἰς τὸν οὐρανόν. Ὅθεν διὰ τὰς ὑπερβαλλούσας ἀρετάς της ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων· πολλοὺς ἀνθρώπους ἐλευθερώσασα ἀπὸ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας. Οὕτω λοιπὸν θεοφιλῶς ζήσασα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1]

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων, ΣΑΚΤΟΥ, ΜΑΤΤΟΥΡΟΥ, ΑΤΤΑΛΟΥ καὶ ΒΛΑΝΔΙΝΗΣ.*

Εἰς τὸν Σάκτον, Μάττουρον, καὶ Ἄτταλον.

* » Τρεῖς ἐξ ἑνὸς πνίγουσιν ἄνδρας σπαρτίου,
» Ὡς τρίπλοκόν τι σπαρτίον συνημμένους.

Εἰς τὴν Βλανδίναν.

* » Νίκης ἀγῶνος ἱππικοῦ τῇ Βλανδίνῃ
» Δίδωσι λαμπρὰ παμβασιλεὺς τὰ στέφη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΡΜΟΛΑΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων ΕΡΜΙΠΠΟΥ καὶ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

* » Ἀρχῆς τὸ ταυτὸν κλήτεως τῶν μαρτύρων
» Δηλοῖ τὸ ταυτὸν τοῦ διὰ ξίφους τέλους.[2]
» Ἑρμόλεω ἐκκαιδεκάτῃ τάμεν αὐχένα χαλκός.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἱερεῖς ἀπὸ τὸν κλῆρον τῆς ἐν Νικομηδείᾳ Ἐκκλησίας· μείναντες ἀπὸ τὰς εἴκοσι χιλιάδας, οἵτινες ἐκάησαν μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸν τύραννον Μαξιμιανόν, ἐν ἔτει τδ' (304), ἐκρύπτοντο εἰς μίαν οἰκίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Παντελεήμων ἐδιδάχθη τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, ἐπιάσθη καὶ ἐρωτώμενος ἀπὸ τὸν Μαξιμιανόν, ποῖος ἐδίδαξεν αὐτὸν, ἀπεκρίθη ὅλην τὴν ἀλήθειαν χωρὶς κἀνὲν ψεῦδος καὶ εἶπεν, ὅτι ἐδιδάχθη αὐτὴν ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἑρμόλαον. Ὅθεν παρευθὺς ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔφεραν αὐτὸν, ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν Ἑρμόλαον ἔφερον καὶ τὸν Ἑρμιππον καὶ Ἑρμοκράτην. Ἐρωτηθέντες λοιπὸν οἱ ἅγιοι, ὡμολόγησαν μὲν παρρησίᾳ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, ἐνέπαιξαν δὲ τὰ εἴδωλα καὶ ὅλους ὅσοι τὰ σέβονται. Ὅθεν καὶ οἱ τρεῖς ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ.

» Θεῷ παρεσκεύασας ἁγνὸν ὡς δόμον,
» Σαυτὴν ἄγουσα σεμνὴ εἰς κατοικίαν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίνου, ἐν ἔτει ρμ' (140), καταγομένη μὲν ἀπὸ ἓν χωρίον τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, θυγάτηρ δὲ οὖσα γονέων χριστιανῶν καλουμένων Ἀγάθωνος καὶ Πολιτείας, οἱ ὁποῖοι τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἐπιμελῶς ἐφύλαττον. Ἄτεκνοι δὲ ὄντες, ἀδιαλείπτως παρεκάλουν τὸν Κύριον, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς τέκνον· ὁ δὲ Θεὸς, ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν, ἐχάρισε παιδίον θηλυκὸν εἰς αὐτοὺς, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα Παρασκευήν, ἐπειδὴ ἐγεννήθη κατὰ τὴν παρασκευὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος. Αὕτη λοιπὸν ἀφιερώσασα τὸν ἑαυτόν της εἰς τὸν Θεὸν ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, ἐδιδάσκετο ἀπὸ τὴν μητέρα της καὶ ἐνουθετεῖτο· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν ἡ ἁγία τὰ ἱερὰ γράμματα, πάντοτε ἀνεγίνωσκε τὰς θείας Γραφὰς, καὶ σχολάζουσα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, κατεγίνετο εἰς τὴν ἁγίαν προσευχήν. Ὅτε δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς της, διεμοίρασεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, αὐτὴ δὲ κουρευθεῖσα καὶ ἐνδυθεῖσα τὸ σχῆμα τῶν καλογραιῶν, ἐξῆλθεν εἰς τὸν κόσμον κηρύττουσα τὸ ὄνομα Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ ἡμῶν Θεοῦ· ὅθεν καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν. Τινὲς δὲ Ἑβραῖοι διέβαλον αὐτὴν εἰς τὸν τότε βασιλέα Ἀντωνῖνον, λέγοντες ὅτι μία γυνὴ, Παρασκευὴ ὀνομαζομένη, κηρύττει Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας, τὸν ὁποῖον ἐσταύρωσαν οἱ προπάτορές μας.

Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσι τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του· βλέπων δὲ αὐτὴν, ἔμεινεν ἔκθαμβος καὶ ἐκστατικὸς, διὰ τὴν φρόνησιν καὶ εὐμορφίαν της. Ὅθεν λέγει πρὸς αὐτὴν, ἐὰν πεισθῇς εἰς τὰ λόγιά μου, ὦ κόρη, καὶ θυσιάσῃς εἰς τοὺς Θεούς, θὰ γίνῃς κληρονόμος πολλῶν χαρισμάτων καὶ ἀγαθῶν· εἰδὲ καὶ δὲν πεισθῇς, ἤξευρε, ὅτι θέλω σὲ παραδώσει εἰς πολλὰ βάσανα. Τότε ἡ ἁγία μὲ ἀνδρειωμένον λογισμὸν ἀπεκρίθη πρὸς τὸν βασιλέα, μὴ γένοιτό ποτε εἰς ἐμὲ νὰ ἀρνηθῶ τὸ ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μου! «Θεοὶ γὰρ οἱ

---

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τίν τις ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλευούσῃ πόλει.» Ἐν αὐταῖς δὲ σώζεται καὶ λόγος πρὸς αὐτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει;»

[2] Ἤτοι, καθὼς τὰ τρία ὀνόματα τῶν ἁγίων ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὴν αὐτὴν συλλαγὴν, ἤγουν ἀπὸ τὴν Ἑρ, τοιουτοτρόπως ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ τέλος καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν.

Digitized by Google

τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπωλέσθωσαν ἐκ τῆς γῆς,» ὡς λέγει ὁ προφήτης Ἱερεμίας. (Ἱερεμ. 1. 11.) Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμόν, ἐπρόσταξε νὰ πυρώσωσι μίαν περικεφαλαίαν σιδηρᾶν καὶ νὰ βάλωσιν αὐτὴν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἁγίας· τούτου δὲ γενομένου, ἐφυλάχθη ἡ ἁγία ἀβλαβὴς μὲ θεϊκὴν δρόσον. Ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ἐπίστευσαν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν πολλοὶ Ἕλληνες εἰς τὸν Χριστόν· ἔπειτα ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔκαυσαν ὀυνατὰ ἕνα λέβητα γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον καὶ πίσσαν, καὶ μέσα εἰς αὐτὸ ἔβαλον τὴν ἁγίαν. Ἱσταμένη δὲ ἡ μάρτυς εἰς τὸ μέσον τοῦ λέβητος ἐφαίνετο ὁροσιζομένη. Ὅθεν βλέπων αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, εἶπε, ῥάντισόν με ἀπὸ τὸ ἔλαιον καὶ τὴν πίσσαν, Παρασκευή, διὰ νὰ γνωρίσω, ἂν ἡ πίσσα καὶ τὸ ἔλαιον καίουσιν. Ἡ δὲ ἁγία γεμίσασα τὰς χεῖράς της, ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ εὐθὺς ἐτυφλώθησαν οἱ ὀφθαλμοί του· ὅθεν ἐφώναζε μὲ μεγάλην φωνὴν λέγων, ἐλέησόν με δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ θέλω πιστεύσει εἰς τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον κηρύττεις. Εὐθὺς λοιπὸν ἔλαβε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του· ὅθεν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ δορυφόροι του, ἤγουν οἱ σωματοφύλακές του, οἵτινες καὶ ἔλαβον τὸ ἅγιον βάπτισμα εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος.

Ἡ δὲ ἁγία ἐξελθοῦσα ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς ἄλλας πόλεις καὶ χωρία, κηρύττουσα τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἐλθοῦσα δὲ εἰς ἄλλην πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν ἄνθρωπός τις, Ἀσκληπιὸς ὀνομαζόμενος, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπικαλεσαμένη τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ σφραγίσασα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ὡμολόγησεν ἑαυτὴν χριστιανὴν, καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐταράχθη, καὶ ἔπεμψεν αὐτὴν εἰς ἕνα δράκοντα φοβερώτατον, φωλεύοντα ἔξω τῆς πόλεως, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον συνήθειαν καὶ ἔρριπτον τοὺς καταδικασμένους εἰς θάνατον, καὶ τοὺς ἔτρωγεν. Ὅτε δὲ ἡ ἁγία ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, βλέπων αὐτὴν ὁ δράκων, ἐσφύριζε μεγάλως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα του, ἐξέβαλε καπνὸν πολύν. Ἡ δὲ ἁγία πλησιάσασα εἰς τὸν δράκοντα, εἶπεν, ἔρθασεν, ὦ θηρίον, ἐναντίον σου ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ· καὶ φυσήσασα τὸν βράκοντα, ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Τότε ὁ δράκων σφυρίξας μεγάλως, ἐσχίσθη εἰς δύω, καὶ ἠφανίσθη. Βλέπων δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν.

Ἡ δὲ ἁγία ἀναχωρήσασα ἀπὸ ἐκεῖ, ὑπῆγεν εἰς ἄλλην πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν ἄλλος βασιλεὺς Ταράσιος ὀνόματι, ὅστις μαθὼν περὶ τῆς ἁγίας, παρέστησεν αὐτὴν εἰς τὸ κριτήριον. Ἐρωτηθεῖσα λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ἁγία, ὡμολόγησε τὸν ἑαυτόν της χριστιανὴν, καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἀνεκήρυξεν· ὅθεν ἐβλήθη εἰς ἕνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον καὶ πίσσαν καὶ μόλυβδον, καὶ ὑποκάτω εὐτοῦ ἤναπτε φωτία. Ἄγγελος δὲ Κυρίου παρουσιασθεὶς ἐψύχρανε τὸν λέβητα, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἴδη, ὥστε ἔμεινεν ἐξ αὐτῶν ἀβλαβὴς ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς. Καὶ ἄλλα δὲ ἀκόμη βάσανα ἐποίησεν εἰς αὐτὴν ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος, πλὴν δὲν ἐδυνήθη νὰ σαλεύσῃ τὴν στερεὰν πίστιν της. Ὅθεν τελευταῖον ἀπέκοψε τὴν τιμίαν αὐτῆς κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἐπέταξεν ἡ ψυχὴ τῆς μακαρίας νικηφόρος εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν). [1]

---

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος* ΩΡΑΙΟΖΗΛΗΣ.

* » Εἰς πῦρ βληθεῖσα Ὡραιοζήλη, λόγε,
» Ἅπασι βρύει τοὺς κρουνοὺς τῶν θαυμάτων.

* Ἡ βασιλὶς τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολις, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καλῶν ἐστολίζετο ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς βίους τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· μάλιστα δὲ δι' αὐτῶν ἐστολίζετο περισσότερον, παρὰ μὲ τὰ διάφορα αἰσθητὰ κάλλη ὅσα ἔχει· ἤτοι τὴν τοποθεσίαν αὐτῆς, τὴν μεγαλότητα, καὶ τὰ τείχη τὰ ἀπὸ τοὺς ἐναντίους ἐχθροὺς ἀνίκητα μένοντα, καθότι περισσότερον κάλλος καὶ μεγαλητέρα ὠφέλεια προξενεῖται εἰς αὐτὴν ἐκ τῶν βίων τούτων, παρὰ ἀπὸ τὰ ἄνω εἰρημένα. Βίους δὲ λέγω ὄχι μόνον τοὺς ἐγνωσμένους εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ γεγραμμένους εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας Συναξάρια, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι ἐγνώσθησαν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατά τινα ὅμως τυχηρὰν ἀμέλειαν δὲν ἐγράφησαν, ἀλλ' ἐσκεπάσθησαν ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν. Διότι ἐκεῖνοι μὲν οἱ βίοι τῶν ἁγίων ὅσοι εἶναι γεγραμ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Παρασκευὴν Κανόνα νέον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησε, καὶ τὰ ἐλλείποντα τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς ἀνεπλήρωσε. Συνέθετο δὲ καὶ ἕτερον κανόνα ὁ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου Ῥωσσικοῦ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Βενέδικτος.

Digitized by Google

μένοι, ὅταν ἀναγινώσκωνται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, παρακινοῦσι τοὺς ἀκούοντας εἰς ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἀρετῆς καὶ εἰς συντριβὴν τῆς ψυχῆς καὶ κατάνυξιν, ὅσοι δὲ δὲν εἶναι γεγραμμένοι, ἂν καὶ ἡ πολυκαιρία ἐσκέπασε τὰ ὑπομνήματα αὐτῶν καὶ ἠφάνισεν, ὅμως ἀπὸ τὰ θαύματα ἅτινα ἐνεργοῦσιν οἱ τοὺς βίους τούτους πολιτευσάμενοι ἅγιοι, γίνονται εἰς ὅλους φανεροὶ καὶ κατάδηλοι.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους δὲ τούτους εἶναι καὶ ἡ καλλικέλαδος ἀηδὼν καὶ καθαρὰ περιστερὰ τοῦ Χριστοῦ, ἡ μάρτυς λέγω Ὡραιοζήλη, ἡ ὁποία ἀπὸ τίνα χώραν κατήγετο, καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ γονεῖς της, δὲν εὑρίσκεται γεγραμμένον· ὅτι δὲ ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς Ἕλληνας, οἵτινες ἐπροσκύνουν τὰ εἴδωλα, τοῦτο θέλει τὸ φανερώσει ὁ λόγος παρέμπροσθεν. Διότι ἀπὸ τοὺς καιροὺς τῶν θεοκηρύκων ἀποστόλων, ὅτε διεδόθη εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀπὸ τότε ἐσαγηνεύθη διὰ τῶν λογικῶν δικτύων τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ ἡ σεμνοτάτη αὕτη Ὡραιοζήλη, καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον λοιπὸν Ἀνδρέαν ἐβαπτίσθη αὕτη καὶ ἐφωτίσθη, καὶ ἀφιερώθη εἰς μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ, καὶ ὡς γῆ ἀγαθὴ, δεχθεῖσα τὸν σπόρον τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου, ἐτελεσφόρησε πολὺν καὶ ἑκατονταπλάσιον τὸν καρπόν. Διότι μένουσα εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον τοῦ ἀρχιστρατήγου, ἦτο ἐργάτις τῶν τοῦ Χριστοῦ ἐντολῶν, καὶ ἐσπούδαζε διὰ τῶν καλῶν ἔργων νὰ γίνεται κήρυξ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καλουμένη ἰσαπόστολος, καὶ ταλαιπωρουμένη μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν σώματος. Ὅθεν ἐκ τούτου συνέτρεχον εἰς αὐτὴν πλῆθος Ἑλλήνων πολὺ, καὶ ὠφελοῦντο μὲ τὰς καθημερινάς της διδασκαλίας, τὴν μὲν προτέραν κακὴν ζωὴν αὐτῶν λησμονοῦντες, ἐπιστρέφοντες δὲ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ μὲ τὴν χάριν αὐτοῦ οἰκειούμενοι. Διὰ τοῦτο ἀπέκτησεν ἡ ἁγία καὶ ἄλλας δύω ἀκόμη παρθένους, αἵ ὁποῖαι ἀποστραφεῖσαι τὴν εἰδωλικὴν πλάνην, ἐγνώρισαν τὸν Χριστὸν διὰ τῆς διδασκαλίας της, Θεὸν προαιώνιον καὶ Δημιουργὸν τοῦ παντός. Αὗται λοιπὰν αἱ δύω παρθένοι κυριευθεῖσαι ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν παντοτεινὴν ἐργασίαν τῶν ἀρετῶν, καὶ σεμνυνόμεναι μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὡραιοζήλης, ἀπέβλεπον εἰς αὐτὴν ἀκλινῶς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νοὸς, ὡς πρωτότυπον τῆς ἀρετῆς καὶ παράδειγμα, καὶ πυρπολούμεναι πάντοτε ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλον, ἔχαιρον, συνεριζόμεναι μὲ μίαν ἀγαθὴν ἔριν καὶ ἀξιέπαινον, ποία ἀπὸ αὐτὰς νὰ νικήσῃ τὴν ἄλλην εἰς ἀγρυπνείας, εἰς νηστείας, εἰς προσευχὰς, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς κακοπαθείας τοῦ σώματος. Καὶ ταῦτα μὲν ἐγίνοντο ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως Δεκίου, ἤτοι ἐν ἔτει σν' (250), τότε δὲ ὁ μισόκαλος διάβολος καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν πολέμιος, κατετήκετο ἀπὸ τὸν φθόνον του, στοχαζόμενος τὴν ἀνίκητον δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, πῶς καὶ διὰ μέσου τῆς ἀσθενοῦς φύσεως τῶν γυναικῶν ἐνηργεῖτο ἡ ἀρετὴ, καὶ ἠὔξανεν ἁπανταχοῦ. Ἡ ἀρετὴ δὲ πάλιν, ἂν καὶ εἰς ἀπόκρυφον καὶ παράμερον μέρος γίνεται, κάμνει ὅμως φανερὸν τὸ τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα, καὶ ὄχι μόνον αὐτὸ πλατύνει, ἀλλὰ καὶ τὸ στηρίζει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν τί μετεχειρίσθη ὁ ἀλιτήριος διάβολος; ἐμβῆκεν εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐκίνησε πόλεμον καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι οὗτος ὁ ἀσεβέστατος μὴ μεταχειρισθεὶς καλῶς τὴν βασιλείαν, δὲν ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν ὅστις τὴν ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν, ἀλλ' ἐσηκώθη κατ' αὐτοῦ, Θεοὺς μὲν ψευδωνύμους προσκυνῶν καὶ ματαίους, βιάζων δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους νὰ προσκυνῶσιν αὐτοὺς, ὁ καὶ αὐτῶν τῶν ἀναισθήτων εἰδώλων ἀναισθητότερος.

Οὗτος λοιπὸν καὶ τὴν μακαρίαν ταύτην Ὡραιοζήλην χωρίσας ἀπὸ τὰς συντρόφους της δύω παρθένους, παρέστησεν εἰς τὸ κριτήριόν του, καὶ πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ἀπὸ ποίαν ἀφορμὴν, ὦ γύναιον, τὴν μὲν πατρικήν σου θρησκείαν ἠθέτησας, τὸν δὲ Χριστὸν ἀνακηρύττεις Θεόν; ἢ διὰ τί ἀπατᾷς τοὺς ἀνθρώπους μὲ ψευδεῖς καὶ πιθανοὺς λόγους, καὶ πείθεις αὐτοὺς νὰ πιστεύσωσιν εἰς ἕνα θνητὸν ἄνθρωπον, λέγουσα, ὅτι αὐτὸς εἶναι Ποιητὴς τοῦ παντός; Πρὸς ταῦτα ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, Σὺ βασιλεῦ, ἔμαθες, ὅτι ὁ ὑπ' ἐμοῦ κηρυττόμενος Χριστὸς ἐσταυρώθη ὡς ἄνθρωπος, ἀλλὰ πῶς δὲν ἔμαθες, καὶ τοῦτο ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνέστη ὡς Θεός; ἢ πῶς δὲν ἤκουσες, ὅτι, αὐτὸς καταβὰς εἰς τὸν ᾅδην, πάντας τοὺς ἐκεῖ ὄντας συνανέστησε, καὶ ὡς ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς ἐχάρισεν εἰς τοὺς νεκροὺς ζωὴν τὴν αἰώνιον; Ὅτι δὲ ὁ Χριστὸς, ὢν Θεὸς προαιώνιος, ἠθέλησε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, καὶ νὰ πάθῃ, καὶ νὰ σαυρωθῇ, δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τοῦτο περιττὸν εἶναι νὰ τὸ λέγω εἰς τὰ ὦτα ἀνθρώπων μὴ ἐννοούντων τὸ τοιοῦτο μυστήριον. Πλὴν ἐγώ σοι λέγω τοῦτο πρῶτον καὶ τελευταῖον, ὅτι εἴτι καὶ ἂν κάμῃς, καὶ εἴτι ἄν

Digitized by Google

μὲ ἀπειλήσῃς, ἢ κολακεύσῃς, ἢ τιμωρήσῃς, ἢ ὑποσχεθῇς δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ μὲ σαλεύσῃς ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μου· μή μοι γένοιτό ποτε νὰ ἀρνηθῶ τὸν Θεόν μου! ὁ ὁποῖος μὲ ἐδημιούργησεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι, καὶ κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐσαρκώθη ἀσπόρως διὰ τὴν σωτηρίαν μου. Λοιπὸν ὅ,τι θέλεις, κάμε, ὦ βασιλεῦ· ἰδοὺ ἔμπροσθέν σου εὑρίσκεται τὸ πήλινον τοῦτο σῶμά μου, καὶ καῖε, κόπτε, σφάζε, τιμώρει αὐτό. Ταῦτα μὲν εἶπεν ἡ ἁγία, ὁ δὲ τῆς βασιλείας καὶ τῆς ζωῆς ταύτης ἀνάξιος Δέκιος, ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμόν, προστάζει νὰ ἐκδύσωσι τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ δέρωσιν αὐτὴν εἰς πολλὰς ὥρας· ὅλοι δὲ ἔμειναν ἐκστατικοί, βλέποντες τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ νύμφης, διότι ὑπέφερεν ὡς ἂν ἦτο ἄλλος τὶς καὶ ὄχι αὐτή. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς συνεχῶς γυρίζων πρὸς τὴν ἁγίαν, ἔβλεπεν αὐτὴν ἐλπίζων ὅτι θέλει μεταβληθῇ ἀπὸ την πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο, ὢ τοῦ θαύματος! ἀποβαλὼν τὴν ὀπτικὴν δύναμιν τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐξαίφνης ἐτυφλώθη, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἓν παίγνιον εἰς τοὺς ὑπηκόους του. Ὅθεν κατὰ τὸ παρὸν ἐπρόσταξε νὰ φυλακώσωσι τὴν ἁγίαν, λαβὼν δὲ ἕνα χειραγωγὸν εἰς τὸν δρόμον, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἁγία ἐσπούδαζε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενόν της Νυμφίον Χριστόν, ἐμήνυσεν εἰς τὸν ἀσεβῆ βασιλέα, ὅτι ἐὰν σὺ δὲν χρίσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου μὲ τὸ αἷμα τῆς ἀποτμηθησομένης κεφαλῆς μου, κατ' ἄλλον τρόπον δὲν θέλεις λάβῃ τὸ φῶς σου. Ὅθεν εὐθὺς ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν τὴν ἁγίαν· εἶτα χρίσας τοὺς ὀφθαλμούς του μὲ τὸ αἷμά της ὁ βδελυρὸς καὶ ἀκάθαρτος, ἔλαβε παρευθὺς τὸ φῶς καὶ ἀνέβλεψε. Ἔμεινεν ὅμως ἀχάριστος εἰς τὴν εὐεργεσίαν ταύτην ὁ παράνομος βασιλεύς, μᾶλλον δὲ φθονήσας ὁ παμβέβηλος νὰ μὴ λάβωσιν οἱ χριστιανοὶ τὸ τῆς ἁγίας τίμιον σῶμα καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὶ Ἕλληνες, ἐπρόσταξεν ὁ ἀλιτήριος νὰ καύσωσι τὸ λείψανον τῆς μάρτυρος μὲ πῦρ. Καὶ ἡ μὲν ἁγία τυγχοῦσα τοῦ ποθουμένου, χαίρει καὶ εὐφραίνεται αἰωνίως εἰς τὰ οὐράνια, συμβασιλεύουσα μὲ τὸν ποθεινότατον αὐτῆς Νυμφίον Χριστόν. Ἡ δὲ σύναξις καὶ ἑορτή της τελεῖται εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῆς ναόν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον τοῦ σεβάσμιου ναοῦ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίας εἰς τὸν ὁποῖον ναόν της γίνονται ἰατρεῖαι διαφόρων ἀρρωστημάτων· καὶ μαρτυρεῖ ὁ παράλυτος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος προσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας, ἐσφίγχθη καὶ ἔγεινεν ὑγιής· μαρτυροῦσιν αἱ στεῖραι γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι διὰ τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας μεταβάλλονται εἰς τεκνογονίαν, καὶ αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι καταξήρους ἔχουσαι τοὺς μαστοὺς ἀπὸ γάλα, ἐπιστρέφουσιν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἔχουσαι αὐτοὺς γεμάτους γάλακτος, μὲ τὸ ὁποῖον χορταίνουσι τὰ ὑπομάζια βρέφη των. Διότι οὕτως ἠξεύρει ὁ Θεὸς νὰ ἀντιδοξάζῃ τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ οἰκεῖον αἷμα ἐκχέαντας.

Ὁ ὅσιος ΙΓΝΑΤΙΟΣ ὁ Στειρωνίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

* » Πρὶν γῆς ἀπελθεῖν ἀρετῶν καρποὺς φύσας,
» Τὸ στεῖρον ἐκπέφευγεν ὁ Στειρωνίτης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΠΠΙΩΝ ξίφει τελειοῦται

* » Τὸν σὸν ξίφει τράχηλον ἀτρέπτως κλίνας,
» Τὸ τῆς τελευτῆς Ἀππίων πίνεις πόμα.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, ξίφει τελειοῦται.

* » Τομὴν κεφαλῆς Ἱερουσαλὴμ φέρει,
» Καὶ τὴν ἄνω νῦν Ἱερουσαλὴμ βλέπει.

* *Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἀρχαγγέλου ΜΙΧΑΗΛ πέραν ἐν Σκιλλαις.*

* *Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἀρχαγγέλου ΓΑΒΡΙΗΛ πέραν ἐν Χάλδαις.*

* *Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Δεσπίνης ἡμῶν Θεοτόκου πέραν ἐν τῷ Παγιδίῳ πλησίον τοῦ νέου Ἐμβόλου.*

* *Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χίῳ γεγονότος θαύματος, παρὰ τῆς ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ ἰαματικοῦ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ.

» Γαλακτόμικτον, μάρτυς, αἷμα σῆς κάρας,
» Δι' ἣν ὑδατόμικτον ὁ Χριστὸς χέει. [2]
» Φάσγανον ἑβδομάτῃ λάχεν εἰκάδι Παντελεήμων.

---

[1] Ὅρα τοῦτο εἰς τὸ νέον Ἀνθιμηνάριον.

[2] Τὸ δίστιχον τοῦτο ἴσως οὕτως ἑρμηνεύεται· τὸ αἷμα τῆς κάρας σου, μάρτυς Παντελεήμων, ἐξῆλθε μεμιγμένον μὲ γά-

Digitized by Google

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ΄ (304), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, Εὐστοργίου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ, ἐκ προγόνων οὔσης χριστιανῆς, καλουμένης Εὐβούλης. Ἔμαθε τὴν μὲν τῶν σωμάτων ἰατρικὴν τέχνην ἀπό τινα Εὐφρόσυνον, ὅστις εἶχε δόξαν καὶ φήμην μεγαλωτάτην καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἰατρικῆς, τὴν δὲ τῆς ψυχῆς καὶ κατὰ Χριστὸν ἰατρικὴν ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἑρμόλαον, τὸν ἱερέα τῆς ἐν Νικομηδείᾳ Ἐκκλησίας, περὶ οὗ προείπομεν εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ παρόντος. Διὰ μέσου δὲ τῆς κατὰ Χριστὸν ἰατρικῆς ταύτης ἀνέστησεν ὁ ἅγιος ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐδαγκάσθη ἀπὸ ἔχιδναν καὶ ἦτο κάτω πεσμένον νεκρὸν, ἐπικαλεσθεὶς μόνον τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα· ὅθεν ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ῥηθέντα ἅγιον Ἑρμόλαον καὶ ὡδηγήθη εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ δὲ τρόπος τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἔγεινεν οὕτω πως· Τυφλός τις προσελθὼν εἰς τὸν ἅγιον ἰατρεύθη, ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα, ποῖος τὸν ἰάτρευσεν, ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ Παντολέων (διότι τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτόν του ὄνομα) ἐπειδὴ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ἐπρόσθεσε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι καὶ αὐτὸς πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν. Ὅθεν παρευθὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν ποτὲ τυφλὸν, τὸν δὲ Πανταλέοντα ἐρευνήσαντες, εὗρον καὶ ἔφερον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἅγιος οὔτε μὲ κολακείας, οὔτε μὲ ἀπειλὰς ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔθειραν αὐτὸν ὀυνατὰ, καὶ ἔκαυσαν μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Ἐμφανισθεὶς δὲ ὁ Κύριος εἰς τὸν ἅγιον μὲ τὸ σχῆμα Ἑρμολάου τοῦ Ἱερέως, εἶπεν εἰς αὐτὸν, νὰ ἔχῃ θάρρος· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐβλήθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν βρασμένον μόλυβδον, καὶ ὅτε ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τότε, λέγω, ἐφάνη ὁ Κύριος, ὅτι ὁμοῦ μὲ τὸν Παντελεήμοσα ἐβλήθη ἐντὸς αὐτῶν, ὅθεν καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα. Ἔπειτα ἐδόθη εἰς τὰ θηρία, φυλαχθεὶς δὲ καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς, ἐδέθη εἰς ἕνα τροχὸν καρφωμένον μὲ μαχαίρια κοπτερὰ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ὑψηλὸν μέρος ἐρρίφθη εἰς τὸν κατήφορον. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν ὁ ἅγιος τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν· ὅθεν προσηυχήθη, καὶ τελειωθείσης τῆς προσευχῆς, ἦλθε θεία φωνὴ ὀνομάζουσα αὐτὸν ἀντὶ Πανταλέοντος Παντελεήμονα· ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀποκεφαλισθῇ ὁ ἅγιος, ἐξήπλωσεν ὁ δήμιος τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν κτυπήσῃ μὲ τὴν σπάθην, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔλυσεν ὡς τὸ κηρίον. Ὅθεν οἱ στρατιῶται βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· τότε δὲ ὁ ἅγιος κλίνας θεληματικῶς τὴν κεφαλὴν, ἀπεκεφαλίσθη. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἀντὶ αἵματος ἐξῆλθε γάλα ἀπὸ τὸν λαιμόν του, καὶ ὅτι τὸ δένδρον τῆς ἐλαίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο δεμένος ὁ ἅγιος, ξηρὸν πρότερον ὄν, εὐθὺς ἐβλάστησε καὶ ἐκαρποφόρησε. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις αὐτοῦ καὶ ἑορτὴ εἰς τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ ἐκκλησίαν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἰαθεὶς τυφλὸς καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ὁμολογήσας, ξίφει τελειοῦται.

» Αὐγὴν ἐφευρὼν σαρκικῶν τυφλὸς λύχνων,
» Καὶ ψυχικὴν ἤθροισεν αὐγὴν ἐκ ξίφους.

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΘΟΥΣΗΣ τῆς ὁμολογητρίας, τῆς ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μονῇ τοῦ Μαρτυρέου.*

* » Χριστὸν μὲν αἰνεῖ Ἀνθοῦσα παρὰ πλάνοις,
» Χριστὸς δὲ αὖθις Ἀνθοῦσαν παρ' Ἀγγέλοις.

* Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, ἐν ἔτει ψμά (741),

---

λα, διὰ τὴν ὁποίαν χάραν σου, ἤτοι διὰ σὲ, (τοῦ μέρους λαμβανομένου ἀντὶ ὅλου συνεκδοχικῶς.) ἔχυσεν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν πλευράν του αἷμα μεμιγμένον μὲ ὕδωρ. «Λόγχῃ γάρ φησιν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.»

[1] Εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Παντελεήμονα σώζεται ἐν ἐγκώμιον ἁπλοῦν καὶ γλαφυρὸν, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὸ Κυριακὸν τῆς σκήτεως τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου. Ἐφιλοπόνησα δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ὁλόκληρον ὀκτώηχον κανόνα ὁ ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος, ὅστις εὑρίσκεται ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ Καυσοκαλυβίου, ἔν τινι ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Εὑρίσκεται δὲ εἰς τὴν αὐτὴν σκήτην τοῦ Κουτλουμουσίου καὶ Παρακλητικὸς Κανὼν πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον. Ἔχει δὲ καὶ Νικήτας ὁ Ῥήτωρ ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα, οὗ ἡ ἀρχὴ «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.» (σώζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Ἐν τῇ αὐτῇ δὲ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ ὁ Ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῆς εἰδωλικῆς ἀχλύος κατὰ πάσης τῆς οἰκουμένης.» Ὁμοίως καὶ ἕτερον ἐγκώμιον πρὸς τὸν αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔστι μὲν οὐδὲν οὕτως ἐπέραστον.»

Digitized by Google

θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν, Στρατηγίου καὶ Φευρωνίας ὀνομαζομένων· ἀγαπήσας δὲ ἡ μακαρία τὴν παρθενίαν καὶ καθαρότητα ἀπὸ αὐτὰς σχεδὸν τὰς μητρικὰς ἀγκάλας ἔζη εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς τρύπας τῆς γῆς, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἀποστρεφομένη μὲν καὶ μισοῦσα ὅλα τὰ βιωτικὰ πράγματα, μόνον δὲ τὴν ἡσυχίαν ἀγαπῶσα καὶ ἐναγκαλιζομένη. Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας ἔτυχε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ Μαντινέου ἱερομόναχός τις Σισίνιος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἦτο θαυματουργὸς καὶ ἅγιος ἄνθρωπος, καὶ μετεχειρίζετο πᾶν εἶδος ἀρετῆς. Ὅθεν ἡ ἀοίδιμος Ἀνθοῦσα βλέπουσα αὐτὸν, παρεκινήθη νὰ τὸν μιμηθῇ εἰς τὰς ἀρετάς· καὶ πρῶτον μὲν ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν τύπον καὶ κανόνα, πῶς νὰ πολιτεύηται εἰς τὴν μοναδικὴν ζωὴν, δεύτερον δὲ, διὰ νὰ γυμνασθῇ εἰς τὴν ὑπακοὴν προσετάχθη παρ' αὐτοῦ νὰ ἐμβῇ εἰς ἕνα φοῦρνον ἀνημμένον· ἡ δὲ ἁγία ὑπακούσασα, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν, καὶ πάλιν ἐκβῆκε, χωρὶς νὰ βλαβῇ ὁλοτελῶς. Καὶ ἄλλας δὲ ὑψηλοτέρας ἀρετὰς ἔμαθεν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ὁσία, αἱ ὁποῖαι κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν Θεόν. Προεῖπε δὲ εἰς αὐτὴν ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος, ὅτι μέλλει νὰ συστήσῃ μοναστήριον, καὶ ὅτι θὰ λάβῃ τὴν ἡγουμενίαν ἐννεακοσίων καλογραιῶν, ὃ καὶ πραγματικῶς ἠκολούθησεν ὕστερον. Μετὰ ταῦτα ἐκουρεύθη τὰς τρίχας ἀπὸ τὸν θαυματουργὸν ἐκεῖνον Σισίνιον καὶ προσετάχθη παρ' αὐτοῦ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ μικρὸν νησίδιον τῆς λίμνης, τῆς πλησιαζούσης εἰς τὸ χωρίον τὸ καλούμενον Περκελέ. Καταγινομένη λοιπὸν ἡ μακαρία εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ εἰς τὴν λοιπὴν σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, ἔγεινε τῆς ἁγίας Τριάδος κατοικητήριον· διότι φορέσας σίδηρα, καὶ ἐνδυθεῖσα φορέματα τρίχινα, ἔξω σαρκὸς καὶ κόσμου ἐνομίζετο παρὰ τῶν φρονίμων. Ἐλθοῦσα δὲ μίαν φορὰν εἰς τὸν ῥηθέντα ἅγιον Σισίνιον, παρεκάλει αὐτὸν νὰ τῆς δώσῃ ἄδειαν νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου. Ὁ δὲ Σισίνιος νουθετήσας αὐτὴν πολλὰ καὶ διδάξας, προεῖπεν εἰς αὐτὴν σαφέστατα ὅσα ἔμελλον νὰ τὴν ἀκολουθήσωσι, καὶ οὕτως ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ, φανερώσας καὶ τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμελλεν αὐτὸς νὰ ἀποθάνῃ.

Ἔκτισε λοιπὸν ἡ ὁσία τὸν ποθούμενον ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης, καὶ συνήχθησαν ἐκεῖ ἕως τριάκοντα καλογραῖαι, καὶ ἐνῷ ἐπλησίαζον νὰ ἔλθωσιν εἰς ἔργον ὅσα προεῖπεν ὁ ὅσιος Σισίνιος εἰς τὴν ἁγίαν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ μακάριος, καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Βλέπουσα δὲ μετὰ ταῦτα ἡ ἁγία Ἀνθοῦσα, ὅτι αἱ ἀδελφαὶ αἱ συναχθεῖσαι ἐδείκνυον εἰς αὐτὴν ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν, ἔκτισεν ἀκόμη ἐκ θεμελίων δύω ἱεροὺς ναοὺς, τὸν ἕνα μὲν εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, τὸν δὲ ἄλλον εἰς ὄνομα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· καὶ τὸν μὲν ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀφιέρωσεν εἰς τὰς καλογραίας, τὸν δὲ ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς μοναχούς. Ὅθεν πολλοὶ κοσμικοὶ θέλοντες νὰ μετανοήσωσι διὰ τὰς ἁμαρτίας των, ἄφινον τὸν κόσμον καὶ προσήρχοντο πρότερον μὲν εἰς τὸν ῥηθέντα ἅγιον Σισίνιον, ἐν ὅσῳ ἔζη, ὕστερον δὲ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Ἀνθοῦσαν ταύτην, ὁδηγούμενοι ἀπὸ αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἀρετὰς παιδαγωγούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἦτο γεμάτη ἀπὸ τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς πίστεως, ἀπεστρέφετο πᾶσαν νεωτέραν αἵρεσιν· ἄθεν ἐκ τούτου ἔγεινε περιβόητος, καὶ ἡ φήμη ταύτης διέδραμεν ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς. Ἦτο δὲ τότε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος, ὁ καὶ Καβαλῖνος ἐπονομαζόμενος, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ὁ μισόχριστος ἐκεῖνος καὶ εἰκονομάχος, ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε νὰ γυρίσῃ τὴν ἁγίαν ταύτην εἰς τὴν πλάνην του. Ὅθεν ἀποστείλας ἕνα ὁμόφρονά του εἰκονομάχον, ὕπαγε, τῷ εἶπεν, εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Μαντινέου, καὶ εὑρὼν τὴν Ἀνθοῦσαν, κατάπεισον αὐτὴν νὰ κλίνῃ εἰς τὴν ἰδικήν μας δόξαν· ἤτοι εἰς τὸ νὰ ἀθετήσῃ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων· καὶ εἰ μὲν πεισθῇ, καλῶς ἂν ἔχοι, εἰδὲ μὴ, τιμώρησον αὐτὴν, ἕως οὗ νὰ τὴν πείσῃς καὶ σπανικῶς νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὰ προστάγματά μας. Ὁ δὲ ἀπεσταλμένος λαβὼν μαζί του καὶ ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ συνάξας πολλὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔφερεν εἰς ἐξέτασιν τὴν ὁσίαν, ὁμοῦ καὶ τὸν ἀνεψιόν της, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡγούμενος εἰς ἓν ἀνδρικὸν μοναστήριον. Παρευθὺς λοιπὸν τὸν μὲν ἀνεψιὸν τῆς ἁγίας ἡγούμενον ἔδειρεν εἰς πολλὴν ὥραν καὶ ἐξέσχισε τὸ σῶμά του, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδιδεν ἡ ἁγία θάρρος καὶ δύναμιν διὰ νὰ μένῃ εἰς τὴν ὁμολογίαν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ ὑποφέρῃ ἀνδρείως τὰ βάσανα. Ἐνῷ δὲ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀφέθη καὶ δὲν ἐβασανίσθη πλέον.

Τὴν δὲ ἁγίαν Ἀνθοῦσαν ἐτάνυσαν ἀπὸ τέσσαρα μέρη, καὶ ἔδειραν ἀπανθρώπως μὲ βούνευρα· ἔπειτα ἀνάψας ὁ ἀλιτήριος τὰς ἁγίας ἐκείνας εἰκόνας, τὰς ὁποίας ἐσύναξεν, οὕτως ἀνημμένας τὰς ἔβαλεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τῆς ἁγίας, εἰς δὲ τοὺς πόδας της ἔβαλεν ἀνημμένους ἄνθρακας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁσία ἔμεινεν ἀβλα-

Digitized by Google

θὴς, μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐξώρισε· μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς Κοπρώνυμος εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην τοῦ Μαντινέου, καὶ παραστήσας ἔμπροσθέν του τὴν ἁγίαν, ἐμελέτα νὰ τῆς κάμῃ πολλὰ βασανιστήρια· ἀλλ' ἡ ἁγία ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τοὺς σκοπούς του, διότι τὸν ἐπάταξε μὲ ἀορασίαν, καὶ δὲν ἔβλεπεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ βασίλισσα ἐκινδύνευσεν ἐπάνω εἰς τὴν γέννναν καὶ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἠρώτησε τὴν ἁγίαν ὁ βασιλεὺς περὶ αὐτῆς· ἡ δὲ ἁγία προεῖπεν, ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ θὰ γεννήσῃ δύω παιδία ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ προεῖπε καὶ ποίαν ζωὴν μέλλει νὰ διέλθῃ ἕκαστον παιδίον. Ταῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ βασίλισσα, καὶ εὐλαβηθεῖσα ἀφιέρωσεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας πολλὰ κτήματα καὶ ἀφιερώματα· τότε καὶ ὁ βασιλεὺς εὐλαβηθεὶς, ἀφῆκεν αὐτὴν, καὶ πλέον δὲν τὴν ἐπαίδευσεν. Οὕτως ἠξεύρει ἡ ἀρετὴ καὶ τὰ θηρία νὰ ἡμερόνῃ, καὶ τοὺς πολεμίους νὰ κάμνῃ φίλους. Ὅθεν ἡ ἁγία ἐμεγαλύνθη καὶ ἐφημίζετο ἀπὸ τὰ στόματα πάντων· διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ἔτρεχον εἰς αὐτὴν, ἄλλοι μὲν διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐχήν της καὶ εὐλογίαν, ἄλλοι δὲ διὰ νὰ γίνωσι μοναχοὶ καὶ ἄλλοι διὰ νὰ ἰατρευθῶσιν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας ὅσας εἶχον. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὑπῆγε καὶ εἷς στρατιώτης πρὸς τὴν ἁγίαν ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐζήτει ἀπὸ αὐτὴν παιδίον, διότι δὲν εἶχεν, ὑποσχόμενος, ἐὰν γεννήσῃ παιδίον, νὰ προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν Θεόν. Ἀκούσας δὲ τὴν ἁγίαν φανερώνουσαν τὰ διανοήματα τῆς καρδίας του, καὶ λαβὼν πληροφορίαν παρ' αὐτῆς ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃ παιδίον, ἐπανῆλθε χαίρων εἰς τὸν οἶκόν του.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα θαύματα ἐποίησεν ἡ ὁσία αὕτη Ἀνθοῦσα, ὥστε (διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ σχῆμα τῆς ὑπερβολῆς) ἂν ἠμπορῇ τις νὰ μετρήσῃ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, καὶ τὰς σταγόνας τῆς βροχῆς, καὶ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, καὶ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ πλάτος καὶ μῆκος τῆς γῆς, αὐτὸς ἠμπορεῖ νὰ γράψῃ καὶ τὰ θαυμαστὰ ἔργα ὅσα αὕτη ἐποίησεν. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ αὐτὴ ἦτο ἄνθρωπος, καὶ ἔπρεπε νὰ γευθῇ θάνατον, διὰ τοῦτο ὕπνωσεν ἡ μακαρία τὸν δικαίοις πρέποντα ὕπνον, κατ' αὐτὴν τὴν σημερινὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Παντελεήμονος· διότι τοῦτο ηὔχετο ἡ ἀοίδιμος νὰ τελειώσῃ εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην. Τελειωθεῖσα δὲ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον διῆλθε τὴν ζωήν της· ἐτέλει δὲ καὶ μετὰ θάνατον θαύματα πάμπολλα εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς θεαρέστου αὐτῆς πολιτείας.

—

* *Οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πεντήκοντα τρεῖς μάρτυρες οἱ ἐκ τῆς Θρᾴκης, ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦνται.*

* » Θαλασσοάθλους ἰσαρίθμους, Χριστέ μου,
» Ἄγρᾳ θαλάσσης Τιβεριάδος, δέχου.

* *Ὁ ὅσιος ΜΑΝΟΥΗΛ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Εἶχειν λογισμῷ Μανουὴλ πείσας πάθη,
» Παθῶν ὑπῆρξε πρὶν θανεῖν αὐτοκράτωρ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, ὁ ἐκ Κασάνδρας, ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾨοζ' (1777), ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Ὁ Χριστόδουλος σταυρὸν αἴρων, ἀγχόνην
» Στερρῶς ὑπῆλθε, δοῦλος ὡς Χριστὸς μέγας. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ διακόνων ΠΡΟΧΟΡΟΥ, ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ, ΤΙΜΩΝΟΣ καὶ ΠΑΡΜΕΝΑ.

Εἰς τὸν Πρόχορον.

† » Μίμημα ὁ Πρόχορος Ἐπιστηθίου,
» Ὤφθη ἀληθῶς· εὖγε τῆς προθυμίας.

Εἰς τὸν Νικάνορα.

» Τὸ δίκτυόν σου, Νικάνωρ, Θεοῦ Λόγῳ,
» Πολλοὺς ἀγρεῦσαν, ἐρρύη τέλει βίου.

Εἰς τὸν Τίμωνα.

* » Τιμῶ σε, Τίμων, ὡς Ἀποστόλων ἕνα,
» Ὡς μαρτύρων τε τῶν κεκαυμένων ἕνα.

Εἰς τὸν Παρμενᾶν.

» Ἔχει σε τύμβος, ἀλλὰ μέχρι σαρκίου·
» Ψυχὴ γὰρ ἡ σὴ, Παρμενᾶ, μετ' Ἀγγέλων.

Εἰς τὰς τέσσαρας ὁμοῦ.

» Τετρὰς μαθητῶν τοῦ θεανθρώπου Λόγου,
» Τριάδα σεπτὴν πᾶσι κηρύττει λόγῳ.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ μυστῶν συνελήλυθε τετρὰς.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ἐστάθησαν μαθηταὶ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, καὶ συνηριθμοῦντο μὲ τοὺς Ἑβδομήκοντα [2] ὄντες συνδιά-

[1] Τὰ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Διατί οὗτοι συνηριθμοῦντο καὶ ἐλέγοντο Ἑβδομήκοντα ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῆς Συνάξεως τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου.

Digitized by Google

κόθοι ὁμοῦ μὲ τὸν πρωτομάρτυρα καὶ ἀρχιδιάκονον Στέφανον, περὶ τῶν ὁποίων γράφει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, λέγων, «Καὶ ἐξελέξαντο (οἱ Δώδεκα Ἀπόστολοι δηλαδὴ) Στέφανον ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν.» (Πράξ. ϛ'. 5.) Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ διακονῶσι θεαρέστως καὶ μὲ τρόπον ἀκατηγόρητον εἰς τὰς τραπέζας τῶν χηρῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τότε, ὁ μὲν Πρόχορος ἐπεριπάτει εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τοῦ ἐπιστηθίου καὶ θεολόγου Ἰωάννου, συγκοπιάζων μὲ αὐτὸν εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, καὶ συγκοινωνὸς γενόμενος τῶν πειρασμῶν καὶ θλίψεων τοῦ διδασκάλου του. Ἀφ' οὗ δὲ μετέστη ὁ μέγας Ἰωάννης, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Νικομηδείας, καὶ ἔφερεν εἰς καλλιτέραν κατάστασιν ὅλους τοὺς ἐκεῖσε εὑρισκομένους ἀνθρώπους μὲ τὸν λόγον του, διδάσκων αὐτοὺς νὰ μὴ ὑποδουλόνωσι τὸ κρεῖττον εἰς τὸ χεῖρον· ἤτοι τὴν ψυχὴν εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὰ πάθη τοῦ σώματος· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ὑποτάσσωσι τὸ σῶμα καὶ τὰ τούτου πάθη εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν διάκρισιν. Καὶ οὕτω νομοθετῶν, ἐτελείωσεν ὁ ἀοίδιμος τὴν ζωήν του.

Ὁ δὲ ἅγιος Νικάνωρ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Θεὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλιθοβολήθη ὁ ἅγιος πρωτομάρτυς Στέφανος, διότι ἔπρεπεν ὁ συνδιάκονος Νικάνωρ νὰ ἀποθάνῃ μὲ τὸν ἀρχιδιάκονον Στέφανον· καὶ οὗτοι οἱ δύω, ἔχοντες ὅμοια τὰ φρονήματα, ἔπρεπε νὰ λάβωσιν ἐπομένως καὶ τὰ τέλη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ ἅγιος Παρμενᾶς διακονῶν καὶ ὑπηρετῶν θεοφιλῶς εἰς τὰς χρείας τῶν ἁγίων, ἐγένετο εὐάρεστος καὶ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τοὺς Δώδεκα μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ· ἀσθενήσας δὲ ἔπειτα, ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων ἀποστόλων παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἐκηδεύθη δὲ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους, καὶ ἐθρηνήθη συμμέτρως ἀπὸ αὐτούς. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπόστολος Τίμων διηκόνει καὶ αὐτὸς εἰς τὰς χρείας τῶν ἁγίων ὁμοῦ μὲ τὸν πρωτόαθλον καὶ ἀρχιδιάκονον Στέφανον· ἔπειτα ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἐπίσκοπος εἰς τὴν Βόστραν, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Ἀραβίαν. Ἐκεῖ δὲ μεταβὰς, ἠγωνίσθη καθ' ὑπερβολὴν ὁ μακάριος, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν, καὶ μὲ τὸν Χριστὸν αὐτοὺς οἰκειοποίησεν· ὅθεν πρῶτον μὲν ἐδάρη πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἀπίστους καὶ Ἕλληνας, ἔπειτα δὲ διὰ πυρὸς κατακαείς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ *τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ.*

* » Ῥυσθεὶς ποταμοῦ παμμάκαρ παρ' Ἀγγέλου,
» Ταῖς χερσὶ τοῦ σώσαντος ἐκπνεῖς Ἀγγέλου.

Οὗτος ἦτο στρατιώτης, φερθεὶς δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἀγκύρας, Κορνηλίου ὀνομαζομένου, ἠρωτήθη ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὴν ἔνδοξον οἰκονομίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐδάρη δυνατά. Ἔπειτα ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους του, καὶ δέσαντες αὐτοὺς μὲ σχοινία, τὸν ἔσυραν ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀγκύρας, ἕως εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν· ἠκολούθει δὲ ὀπίσω ὁ ἡγεμὼν καὶ ἔβλεπεν. Ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς μίαν θήκην καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν ποταμόν· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιστὰς, ἐξέβαλε τὴν θήκην εἰς τὴν στερεάν. Ὅθεν εὑρέθη ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸ ἀβλαβὴς, ψάλλων τὸ «Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.» Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν ἐντροπιάσθη, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν ἐντροπὴν, ἔσυρε τὴν μάχαιραν καὶ ἐθανάτωσε μόνος ἑαυτόν. Ὁ δὲ μάρτυς προσευχηθεὶς, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα Μυστήρια διὰ μέσου μιᾶς περιστερᾶς, ἡ ὁποία ἐπέμφθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας τοῦ ἀγγέλου, ὅστις τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν ποταμὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀγκύρας.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΚΑΚΙΟΥ *τοῦ νέου.*

* » Τράχηλον Ἀκάκιος ἐκτμηθεὶς ξίφει,
» Ψυχῆς, τὸ λευκὸν μηνύων βλύζει γάλα.

* Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου ἐν ἔτει τιή (318), νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησε τὸν ἑαυτόν του χριστιανὸν, ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη καὶ ἔπειτα παρεδόθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Τερέντιον, ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὸν ἅγιον μέσα εἰς λέβητα πεπυρωμένον, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν, ἔλαιον, καὶ ὀξύγγιον· ἀλλ' ὁ ἅγιος ὑπὸ τῆς θείας χάριτος φυλαττόμενος, ἔμεινεν ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα ἀναγκάζεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς νὰ τρέχῃ ὀπίσω τοῦ ἡγεμόνος, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ ὑπά-

Digitized by Google

γη εἰς τὴν Ἀπάμειαν καὶ Ἀπολλωνίαν· ἐκεῖ δὲ φθάσας ἐφέρθη ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, καὶ διὰ προσευχῆς του συνέτριψε τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα εἴδωλα. Ὕστερον παρεστάθη εἰς τὸν τριδοῦνον Ζηλικίνθιον, ὁ ὁποῖος βλέπων τὸν μάρτυρα ἐπιμένοντα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔδειρεν αὐτὸν δυνατά· ἔπειτα ἀφῆκε κατ' αὐτοῦ ἕνα λέοντα· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς πάλιν ἐδάρη. Εἶτα ἐβλήθη ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ πίσσαν καὶ ἄσφαλτον, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἔμενεν ἄκαυστος, νομίσας ὁ Ζηλικίνθιος, ὅτι ὁ λέβης εἶναι ψυχρός, ἐπλησίασεν· ἀλλ' εὐθὺς κατεκάη καὶ ἔγεινεν ὡς κονιορτός.

Μετὰ δὲ τοῦτον ἐδόθη ἡ τοῦ ἁγίου ἐξέτασις εἰς τὸν Ποσειδώνιον. Οὗτος λοιπὸν βλέπων τὸν μάρτυρα μένοντα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔδεσεν αὐτὸν μὲ βαρεῖαν ἅλυσον καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Μίλητον τῆς Ἰωνίας. Ἐκεῖ δὲ ἐμβὰς εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, ἐπρόσταξεν αὐτὰ νὰ πέσωσι κατὰ γῆς, καὶ εὐθὺς πεσόντα, συνετρίφθησαν· φερθεὶς δὲ καὶ εἰς ἄλλον εἰδωλικὸν ναὸν, ἔκαμε καὶ ἐκεῖ τὸ ἴδιον· διὰ τοῦτο ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ ἀντὶ νὰ ῥεύσῃ αἷμα ἀπὸ τὸν λαιμόν του, ὢ τοῦ θαύματος! ἔρρευσε γάλα, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον λαβὼν ὁ πρεσβύτερος Λεόντιος, καὶ ἀλείψας αὐτὸ μὲ μῦρα, τὸ ἀπεθησαύρισεν οὕτως εἰς τὴν πόλιν τῶν Συννάδων ὁμοῦ μὲ τὸ Συναξάριον τοῦ μαρτυρίου του εἰς ἕνα τόπον κατάσκιον, ὁ ὁποῖος ἦτο κτῆμα πολιτικοῦ τινος ἄρχοντος, Δορυμέδοντος ὀνομαζομένου, ὅστις ἐμαρτύρησεν ὕστερον ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Τρόφιμον. [1]

---

* *Ἡ ἁγία μάρτυς* ΔΡΟΣΙΣ *ἐν χώρᾳ χρυσῇ βληθεῖσα, τελειοῦται.*

* » Χρυσοῦ Δροσὶς βληθεῖσα χωνευτηρίῳ,
» Οὐχ εὑρέθη κίβδηλος ἢ μικτὴ ῥύπῳ.

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ΕΙΡΗΝΗΣ *τῆς ἐκ Καππαδοκίας μὲν ὁρμωμένης, κειμένης δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Χρυσοβαλάντου.* [2]

† » Εἰρηνικῶς ἔζησας, Εἰρήνη, πάλαι,
» Καὶ νῦν κατοικεῖς ἔνθα εἰρήνη βρύει.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Διακορίσσης.

---

[1] Οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Τὸν βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.

* *Ὁ ὅσιος* ΠΑΥΛΟΣ *ὁ Ξηροποταμιώτης, ὁ κτίσας τὰς δύω μονὰς τὴν τοῦ Ξηροποτάμου καὶ τὴν τοῦ ἁγίου Παύλου· ἤτοι τὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὁ ζήσας ἐν ἔτει ωκ' (820), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Μονὰς ὁ Παῦλος ἱδρύσας κάτω δύω,
» Μονὰς κατοικεῖ τὰς ἄνω μετ' ἀγγέλων. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', *μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

» Βληθεὶς ὁ Καλλίνικος ἐν τῇ καμίνῳ,
» Τὸ νικοκαλλὲς εὗρε καὶ θεῖον στέφος.
» Εἰκάδι ἀμφ' ἑνάτῃ φλὸξ Καλλίνικον κατέδαψεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἦτο δὲ εἰς ἄκρον καλοπροαίρετος ἄνθρωπος, καὶ ἔχων τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ φυτευμένον εἰς τὴν καρδίαν του, ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους διδάσκαλος σωτηρίας· ἐπειδὴ δὲ ἐσυμβούλευε τοὺς Ἕλληνας τοὺς λατρεύοντας τὰ εἴδωλα νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ μάταια ταῦτα καὶ ἄψυχα, καὶ νὰ γνωρίσωσι τὸν Θεὸν, τὸν Ποιητὴν τοῦ παντὸς, συνελήφθη καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα ὀνόματι Σακερδῶτα. Ἀπὸ τοῦτον λοιπὸν ἐδοκίμασεν ὁ ἅγιος διάφορα βάσανα, διότι βαλὼν ὁ θηριώδης εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου ὑποδήματα σιδηρᾶ, τὰ ὁποῖα εἶχον καρφία, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ τρέχῃ ἔμπροσθεν ἀπὸ τοὺς ἵππους, ἕως εἰς τὴν πόλιν Γάγγραν, ἡ ὁποία ἀπέχει τῆς Κιλικίας ὀγδοήκοντα στάδια (ἤτοι μίλια δέκα). Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος διήνυσε τὰ ἑπτὰ στάδια, [2] ἐδίψησαν οἱ στρατιῶται οἵτινες τὸν συνώδευον καὶ δὲν ἐδύναντο νὰ περιπατήσωσι πλέον ἀπὸ τὴν δίψαν. Τούτου χάριν ὁ ἅγιος προσευχηθεὶς, ἐξέβαλε νερὸν ἀπὸ μίαν ξηρὰν πέτραν, ἡ ὁποία ἦτο εἰς τὸν δρόμον, τὸ ὁποῖον τρέχει ἕως τῆς σήμερον εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ εἰς τιμὴν τοῦ μάρτυρος. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὴν Γάγγραν, ἀνήφθη ἐκεῖ μία κάμινος, καὶ ἐβλήθη ἐντὸς αὐτῆς, ὅπου καὶ τὴν ψυχήν του παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριον, καὶ ἔλαβε

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Παρὰ δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ἀφ' οὗ ἐπέρασεν ὁ ἅγιος στάδια ἑξήκοντα· ἤτοι μίλια ἑπτὰ καὶ τέσσαρα στάδια, ἑκάστου μιλίου περιέχοντος ὀκτὼ στάδια. Τοῦτο δὲ φαίνεται πιθανώτερον, καθότι εἰς ἓν μίλιον δὲν ἐδύναντο νὰ διψήσωσι τόσον.

Digitized by Google

παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ πλησίον τῆς γεφύρας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ πλησίον εἰς τόπον καλούμενον Πετρίον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν· τὸ δὲ Ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης. ») .

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΜΑΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται

* » Ὡς οἷα μύστης τῶν ἁλιέων Μάμας,
» Τολμᾷ θαλάσσης ἐξερευνᾶν τὰ βάθη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΣ ὁ γέρων, ξίφει τελειοῦται.

* » Ναὶ, Βασιλίσκε, ψαλμικῶς ἐπ' ἀσπίδα
» Καὶ βασιλίσκον βαῖνε τὴν τομὴν φέρων.

Ὁ ἅγιος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

* » Ἔχεις ἄληκτον εἰς Ἐδὲμ προεδρίαν,
» Κωνσταντῖνε, πρόεδρε τῆς Κωνσταντίνου.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πατὴρ καὶ μήτηρ μετὰ τῶν δύω τέκνων αὐτῶν πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Πατὴρ ἐκαύθη καὶ τεκοῦσα καὶ τέκνα,
» Τὸ πατρομητρότεκνον ἀθλητῶν γένος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ στρατιώτου.

* » Εἰ βαρβάρους, οὐκ οἶδα, δαίμονας τέως
» Ἕως τελευτῆς ἔτρεπες, Χριστοπλίτα.

* Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐν ἔτει τξά (361) στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα ἔχων εἰς τὰ νούμερα [2] τῶν καλουμένων Ταϊφάλων· ἀποσταλθεὶς δὲ ὁμοῦ μὲ ἄλλους στρατιώτας διὰ νὰ διώξῃ τοὺς χριστιανοὺς, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ὑπεκρίνετο, ὅτι πολεμεῖ αὐτοὺς, κατὰ δὲ τὸ κρυπτὸν ἐβοήθει αὐτούς. Ὅθεν ὅσους χριστιανοὺς οἱ ἄλλοι στρατιῶται συνελάμβανον αὐτὸς ἔκαμνε τρόπον καὶ τοὺς ἐφυγάδευεν. Ὄχι μόνον δὲ ταῦτα ἐποίει ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ συνεπόνει τοὺς θλιβομένους, ἔδιδε τὰ χρειώδη εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐστόλιζε τὴν ζωήν του μὲ προσευχὰς καὶ νηστείας καὶ ἐπισκέψεις τῶν ἀσθενῶν καὶ φυλακισμένων, τῶν ὁποίων μετέβαλλε τὴν πολιτείαν εἰς τὸ καλλίτερον. Ὅθεν μὲ τὰ τοιαῦτα θεάρεστα ἔργα διανύσας τὴν ζωήν του, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τόπον λεγόμενον Πανδέκτην, ὅπου καὶ οἱ ξένοι ἐνεταφιάζοντο. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐφανερώθη τὸ λείψανόν του εἰς μίαν γυναῖκα δι' ἀποκαλύψεως· φανεὶς δηλαδὴ ὁ ἅγιος εἰς αὐτὴν, τῇ ἐφανέρωσε τὰ ἔργα τῆς ζωῆς του, καὶ πῶς ὀνομάζεται τὸ ὄνομά του. Λέγεται δὲ, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἐμπόδιζε τοὺς δούλους ἐκείνους, οἵτινες ἐζήτουν νὰ φύγωσι κρυφίως ἀπὸ τοὺς αὐθέντας των· ὁμοίως ἐφανέρονε τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων καὶ ἔκαμνε τοὺς κλέπτας φανερούς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΒΕΝΙΑΜΙΝ καὶ ΒΗΡΙΟΥ πλησίον τῶν παλατίων τοῦ Ἑβδόμου.

† » Δύω ἀύλητα τῇ ἁγίᾳ Τριάδι
» Πάρεισιν ἤδη σὺν νόοις ἐν τῷ πόλῳ

Μνήμη τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ νέου ἤτοι τοῦ Μικροῦ. [1]

---

[1] Οὗτοι εἶναι Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος, ὅστις ἔγεινε Πατριάρχης ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει 674, καὶ ἐπατριάρχευσε χρόνους δύω καὶ μῆνας ἕνδεκα. Εἶπα ὁ πρῶτος Κωνσταντῖνος, διότι ὁ δεύτερος Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἦτο αἱρετικὸς· ἦτοι εἰκονομάχος ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου.

[2] Εἰς τὰ τάγματα δηλαδή. Ε. Ε.

[1] Ὁ βασιλεὺς οὗτος Θεοδόσιος ὠνομάσθη μικρὸς, ἢ πρὸς διαφορὰν τοῦ πάππου αὐτοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἢ καὶ διότι ἦτο πολλὰ μικρὸς ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του Ἀρκάδιος. Καθότι τότε ἦτο ἑπτὰ χρόνων ἀνατρεφόμενος καὶ διοικούμενος ἀπὸ τὴν ἀδελφήν του Πουλχερίαν καὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Ἰσδιγέρδην, τὸν ὁποῖον ἀφῆκεν ὁ πατήρ του ἐπ' αὐτοῦ ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα· ἐβασίλευσε δὲ ἐν ἔτει 408. Τόσον δὲ ἐπροκόψιεν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀπὸ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν καὶ διδασκαλίαν τῆς ἀδελφῆς του Πουλχερίας, καὶ τοσαύτην εὐλάβειαν καὶ ὁσιότητα ἀπέκτησε (ἂν καὶ ἦτο φύσει βαρύνους, καὶ ἀπὸ τοὺς εὐνούχους ἀπατώμενος·) ὥστε κατεστάθη ἡ βασιλεία του ὡς μία Ἐκκλησία.

Ὅθεν καὶ εἰς τοὺς καιροὺς του ἦτο εἰρήνη εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἐπλατύνθη εἰς τὴν Περσίαν διὰ μέσου τοῦ Ἀντιόχου, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Ἰσδιγέρδης. Ὁ δὲ ἐχθρὸς τῶν καλῶν διάβολος, μὴ ὑποφέρων τὴν κοινὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, ἐσήκωσε τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον, ὅστις ἐβλασφήμει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶναι τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ψιλὸς ἄνθρωπος.

Digitized by Google

† » Ἡ Βασιλεία ἐμποδὼν οὐχ ὡράθη,
» Σοὶ ὦ Θεοδόσιε πρὸς σωτηρίαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΣΙΛΑ, ΣΙΛΟΥΑΝΟΥ, ΕΠΑΙΝΕΤΟΥ, ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ, καὶ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ.

Εἰς τὸν Σίλαν καὶ Σιλουανόν.

» Τοὺς κύρυκάς σου Σιλουκνὸν καὶ Σίλαν,
» Σῶτερ, θανόντας πῶς ἀκηρύκτους λίπω;

Εἰς τὸν Ἐπαινετόν.

† » Σὲ ἀγαπητὸν Παῦλος ἱστορεῖ μέγας,
» Καλῶν ἀπαρχὴν τῆς Ἀχαΐας ὅλης.

Εἰς τὸν Κρήσκεντα καὶ Ἀνδρόνικον.

† » Κρήσκης καὶ Ἀνδρόνικος οἱ μῦσται Λόγου
» Βλέπουσι νῦν πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Λόγου.

†. » Πέντ' ἔβαν ἐκ βιότου μῦσται Θεοῦ ἐν τριακοστῇ.[1]

† Οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους, καὶ ὁ μὲν Σίλας συνεμόχθησε μετὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅστις ἐκοπίασεν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους· ὅθεν εἶναι γεγραμμένον εἰς τὰς Πράξεις· «Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν, ἐξῆλθε.» (Πράξ. ιέ. 40.) Μετὰ πολὺν δὲ καιρὸν ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς Κορίνθου· ὅθεν ἐβεβαίονε τὰς πρὸς Κορινθίους ἀποσταλείσας δύω ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου, καὶ τοὺς ἐν Κορίνθῳ κατοικοῦντας μετέβαλε πρὸς τὸ καλλίτερον· μοχθήσας δὲ πολλὰ, καὶ στηρίξας ὅλους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ ἅγιος Σιλουανὸς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης, καὶ ὑπέμεινε πολλοὺς καὶ ἀλλεπαλήλους κινδύνους διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπειδὴ οἱ Θεσσαλονικεῖς ἦσαν ἐπιτήδειοι εἰς τὰς συστροφὰς καὶ σοφίσματα τῶν λόγων. Καλῶς λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἀγωνισάμενος ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Κύριον. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀπόστολος Ἐπαινετὸς ἦτο καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα, καὶ ἔγεινεν Ἐπίσκοπος εἰς τὴν Καρθαγένην. (τὸ νῦν Τούνεζι.) Πολλοὺς δὲ πειρασμοὺς καὶ θλείψεις παθὼν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας Ἕλληνας, πολλοὺς μετέβαλεν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν εἰς τὴν θεογνωσίαν, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.[2]

Ὅθεν ἀκολούθως καὶ τὴν αὐτὸν ἀσπόρως τεκοῦσαν δὲν ὠνόμαζε Θεοτόκον. Διὰ τοῦτο ὁ ἀοίδιμος οὗτος βασιλεὺς, ἔλαβε πρόνοιαν, καὶ συνεκρότησε κατὰ τὴν Ἔφεσον τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τρίτην Σύνοδον, ἐν ἔτει 341 καὶ δι' αὐτῆς τὸν μὲν ἀνθρωπολάτρην καὶ Ἰουδαιόφρονα Νεστόριον ἀνεθεμάτισε, τὸν δὲ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον ἀνεκήρυξε, καὶ τὴν τοῦτον ἀσπόρως τεκοῦσαν Θεοτόκον ἐδογμάτισε.

(Ἀντιπαρατηροῦμεν εἰς ὅσα ἀνωτέρω σημειοῖ ὁ σεβαστὸς Νικόδημος, ὅτι νεώτεραι ἱστορικαὶ ἔρευναι ἀπέδειξαν ἐσφαλμένην καὶ ὅλως ἀνυπόστατον τὴν παράδοσιν, ὅτι ὁ Ἀρκάδιος ἀνέθηκε τὴν καθεμονίαν τοῦ ἀνηλίκου αὐτοῦ υἱοῦ εἰς τὸν Ἰσδιγέρδην· κατὰ συνέπειαν ὡσαύτως ἐσφαλμένον εἶναι, ὅτι τὸν Ἀντίοχον ἀπέστειλεν ὁ Ἰσδιγέρδης. Σ. Ε.)

Νόστιμον δὲ εἶναι τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Εὐεργετινὸς περὶ τοῦ βασιλέως τούτου (σελ. 702) ἤγουν, ὅτι μοναχός τις Αἰγύπτιος ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔμεινεν εἰς μίαν ἐξοχὴν αὐτῆς· κατὰ τύχην δὲ διαβαίνων ἀπὸ ἐκεῖ ὁ νέος Θεοδόσιος ἀφῆκε τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους εἶχε μαζί του, καὶ ὑπῆγε μόνος καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ κελλίου τοῦ μοναχοῦ. Ὁ δὲ μοναχὸς ἀνοίξας, ἐγνώρισε μὲν αὐτὸν ποῖος εἶναι, ἐδέχθη ὅμως αὐτὸν, ὡς ἕνα στρατιώτην. Ὅτε δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κελλίον ὁ βασιλεὺς, ἐποίησεν ὁ γέρων εὐχὴν καὶ ἐκάθισεν· ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, πῶς ἔχουσιν οἱ Πατέρες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ; ἀπεκρίθη ὁ γέρων· ὅλοι εὔχονται διὰ τὴν σωτηρίαν σου. Ἐσηκώθη δὲ ὁ γέρων καὶ ἔβρεξεν ἄρτους, ἔβαλε δὲ καὶ ὀλίγον ἔλαιον καὶ ἅλας καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, φάγε ὀλίγον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔφαγεν, ἔδωκε δὲ αὐτῷ καὶ νερὸν καὶ ἔπιε. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεύς· ἠξεύρεις ποῖος εἶμαι ἐγώ; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, ὁ Θεὸς σὲ ἠξεύρει. Εἶτα λέγει ἐκεῖνος, ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος. Ὁ δὲ γέρων εὐθὺς προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ λέγει πάλιν ὁ βασιλεύς. Μακάριοι εἶσθε σεῖς οἱ μοναχοὶ ὅτι εἶσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰς μερίμνας τοῦ βίου· λέγω δέ σοι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἂν καὶ ἐγεννήθηκα εἰς τὴν βασιλείαν, κἀμμίαν φορὰν ὅμως δὲν ἔφαγον ἄρτον, οὔτε ἔπιον νερὸν μὲ τόσην ἡδονὴν, ὡς σήμερον. Ἀπὸ τότε δὲ ἤρχισε νὰ τιμᾷ τὸν ὅσιον ὁ βασιλεύς· ὁ δὲ γέρων φεύγων τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς Αἴγυπτον. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ φιλομόναχος βασιλεὺς, καὶ βασιλεύσας χρόνους τεσσαράκοντα δύω, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (ὅρα περὶ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν β'. τόμον τοῦ Μελετίου.) Σημείωσαι ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Θεοδότης καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε καὶ ἡ μνήμη αὐτῆς ἑορτάζεται· (Οὕτως ἔχει καὶ ἐν ταῖς νεωτάταις ἐκδόσεσι τῶν Μηναίων. Σ. Ε.)

[1] Διωρθώσαμεν τὸν στίχον τοῦτον ὡς ἔχει παρὰ τοῖς Μηναίοις, ὡς ὀρθώτερον. Σ. Ε.

[2] Περὶ τούτου γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ· «Ἀσπάσασθε Ἐπαινετὸν τὸν ἀγαπητόν μου, ὅστις ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας ἐν Χριστῷ.» (Ῥωμ. ις'. 5.) Περὶ δὲ τοῦ Ἀνδρονίκου ὅρα εἰς τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Μαΐου, ὅπου μετὰ Ἰουνίας ἑορτάζεται καὶ τὸ συναξάριον αὐτοῦ γράφεται. Περὶ δὲ τῆς εὑρέσεως τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀνδρονίκου ὅρα εἰς τὰς εἰκοσιδύω Φεβρουαρίου.

Digitized by Google

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἅγιος ἀπόστολος Κρήσκης εἷς ἦτο ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν λέγων, «Κρήσκης ἐπορεύθη εἰς Γαλατίαν.» (β'. Τιμοθ. δ'. 10) Οὗτος λοιπὸν γενόμενος Ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, [1] ἔδειξεν εἰς πολλοὺς πεπλανημένους τὴν ὁδὸν τῆς θεογνωσίας· καὶ κατακρίνας ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὴν κατάκριτον ἁμαρτίαν, καὶ πολλοὺς ἀκατακρίτους ποιήσας διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀρετῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [2].

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΟΥΛΙΤΤΗΣ *τῆς ἐκ Καισαρείας.*

» Ὡς ἀχλυώδες καὶ τὸ πῦρ τῆς καμίνου,
» Πρὸς τὴν καλὴν λάμπουσαν ἦν Ἰουλίτταν

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, τὴν ὁποίαν ὁ μέγας Βασίλειος ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον· εἶχε δὲ κρίσιν μὲ ἄνθρωπον ἅρπαγα καὶ πλεονέκτην, ὁ ὁποῖος ἔκοψε μὲν τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τὰ κτήματά της, οἰκειοποιήθη δὲ ἀδίκως τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ ζῶα καὶ τοὺς δούλους καὶ ὅλην τὴν τῆς ζωῆς της κυβέρνησιν, καταφρονήσας τὸ δίκαιον ὁ φιλάδικος καὶ σηριζόμενος εἰς συκοφαντίας, εἰς ψευδολογίας, εἰς ψευδομαρτυρίας, καὶ εἰς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἤρχισε νὰ φανερώνῃ τὴν τυραννίαν καὶ τὸν πλεονεκτικὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίζετο ἐναντίον της ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, παρευθὺς ὁ ἀδικητὴς διέβαλεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Καισαρείας λέγων, ὅτι εἶναι χριστιανή, καὶ ὅτι δὲν λατρεύει τοὺς Θεοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ὅτι ὡς τοιαύτη δὲν πρέπει νὰ μετέχῃ ἀπὸ τὰ κοινὰ εἰς τοὺς ἄλλους ἀγαθὰ τοῦ νόμου. [3] Ἡ δὲ ἁγία μὴ θελήσασα μήτε νὰ ἰδῇ ὁλοτελῶς εἰς τὰ παρόντα τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλὰ καταφρονήσασα ὅλα τῆς τὰ ὑπάρχοντα, ἂς χαθῇ, εἶπε, καὶ ἂς ἀφανισθῇ ἡ ζωὴ αὕτη καὶ ἡ τοῦ κόσμου δόξα καὶ ὁ πλοῦτος· διότι ἐγὼ δὲν θέλω ἀρνηθῇ δι' αὐτὰ τὸν δημιουργόν μου Θεὸν καὶ ποιητὴν τῶν ἁπάντων. Παρευθὺς λοιπὸν ὁ ἄδικος κριτὴς ἔρριψε τὴν ἁγίαν εἰς ἀνημμένην κάμινον· ἡ δὲ κάμινος ἐνηγκαλίσθη τὸ σῶμα τῆς ἁγίας, ὡς θάλαμος φωτεινός, καὶ τὴν μὲν ψυχήν της ἀνέπεμψεν εἰς τὰς οὐρανίους μονάς, τὸ δὲ σῶμά της διεφύλαξεν ἀφλεκτον καὶ ἀκέραιον, διὰ νὰ ἔχωσιν αὐτὸ παρηγορίαν καὶ ἰατρεῖον οἱ συγγενεῖς της, καὶ ὅλοι οἱ πιστοὶ χριστιανοί.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΑΑ', *μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου* ΕΥΔΟΚΙΜΟΥ.

» Τὸν θεῖον Εὐδόκιμον, ᾧ βίος γέλως
» Τὸ θεῖον εὐδόκησεν ἐκστῆναι βίου,
» Δέχνυται Εὐδόκιμον πρώτη ἐν τριακοστῇ.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωκθ' (829), κατήγετο δὲ ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ λαμπροὺς κατὰ τὴν ζωήν, διότι ἦσαν πατρικοὶ καὶ ὀρθόδοξοι, Βασίλειος καὶ Εὐδοκία ὀνομαζόμενοι, καὶ καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτοὶ καλῶς ἀνέθρεψαν καὶ ἐπαίδευσαν τὸν υἱόν των τοῦτον Εὐδόκιμον, διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος ἐτίμησεν αὐτὸν μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Κανδιδάτου, καὶ διώρισεν αὐτὸν στρατοπεδάρχην, πρῶτον μὲν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, ἔπειτα δὲ εἰς ὅλην τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων. Διότι ἦτο τωόντι ὁ ἅγιος αὐτὴ ἡ σάθμη τῆς δικαιοσύνης, καὶ κανὼν φυλάττων πᾶσαν ἰσότητα, καὶ ἔκαμνε μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλὰς ἐλεημοσύνας εἰς ἐκκλησίας, ἐβοήθει δὲ εἰς χήρας καὶ ὀρφανά, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πᾶν εἶδος ἀρετῆς μετεχειρίζετο ὁ ἀοίδιμος. Κυριευθεὶς δὲ ἀπὸ σωματικὴν ἀσθένειαν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· οἱ δὲ δοῦλοι αὐτοῦ φυλάττοντες τὴν παραγγελίαν τὴν ὁποίαν τοῖς ἔδωκεν, ἔθαψαν αὐτὸν ἐμοῦ μὲ τὰ ἐνδύματα καὶ ὑποδήματά του. Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἐδοξάσθη παρὰ Θεοῦ μὲ πολλὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα τώρα δὲν ἐμποροῦμεν νὰ ἀναφέρωμεν, καὶ ἡ μὲν τοῦ λειψάνου αὐτοῦ μετακομιδὴ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔγεινε κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος Ἰουλίου, ἡ δὲ κοίμησις αὐτοῦ, κατὰ τὴν παροῦσαν τριακο-

---

[1] Ὀρθώτερον Καρχηδόνος. Καρχηδόνα δὲ ἐννοεῖ ὄχι τὴν ἐν Ἀφρικῇ, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ ἄνω Ἱσπανίᾳ Νέαν Καρχηδόνα καλουμένην, τὴν γειτνιάζουσαν τῇ Γαλλίᾳ. (Ὅρα ἔκδ. Μηναίων ὑπὸ Βαρθ. Κοντλ.) Σ. Ε.)

[2] Ὁ Κρήσκης οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐχειροτόνησεν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος, ὡς ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ Παγκρατίου Ταυρομενίου ὁρᾶται, κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος Ἰουλίου. Περὶ τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων, ὅρα εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[3] Ἐνταῦθα ὄχι ὀρθῶς ἐξήγησεν ὁ Κικόδημος· κοινὰ διὰ τοῦ ὑποστατικά. Σ. Ε.

Digitized by Google

στὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐδοκίμου τοῦ φερωνύμως κατὰ Θεὸν εὐδοκιμήσαντος.» συνεγράφη δὲ ὑπὸ τοῦ Μεταφραστοῦ.)

—

* *Ὁ ἅγιος ΙΩΣΗΦ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὁ κηδευτὴς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Κήδευσιν εὑρὼν νεκρικὴν κρύπτῃ τάφῳ,
» Κηδευτὰ νεκροῦ τοῦ κενώσαντος τάφους.

* *Οἱ ἅγιοι δώδεκα μάρτυρες οἱ Ῥωμαῖοι ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ῥώμης παλαιᾶς δώδεκα βλαστοὺς, Λόγε,
» Τραχηλοτμήτους μάρτυρας δέξαι νέους.

Ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τοῦ ἐν Βλαχέρναις, ἔνθα ἀπόκειται ἡ ἁγία Σορὸς· καὶ προεόρτια τοῦ τιμίου Σταυροῦ· ἤτοι ἡ ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου ἐξέλευσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν πόλιν.

* » Οἴκου προελθὼν σταυρὸς τῶν βασιλέων,
» Οἴκοις ἑορτὰς προξενεῖ τοῖς ἐν πόλει.

* Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἦτο συνήθεια νὰ ἐκβαίνῃ ἀπὸ τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, καὶ νὰ φέρεται πλησίον εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν· προϋπήντα δὲ αὐτὸ ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν Κηρουλαρίων, ὅστις βαστάζων θυμιατὸν καὶ θυμιῶν, πρότερον ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸν μικρὸν Βαπτιστῆρα, ὅπου ἐγίνετο ἁγιασμὸς ἐν τῷ ἀργυρῷ ἐξαντλητηρίῳ, καὶ ἔπειτα ἔμβαζεν αὐτὸ εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· ἤτοι τῆς ἁγίας Σοφίας. Ἀπὸ δὲ τὸ ἅγιον Βῆμα ἐξήρχετο ὁ σταυρὸς καὶ περιήρχετο εἰς ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν ἕως εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ τότε ἐπέστρεφε πάλιν εἰς τὸ παλάτιον καὶ ἀπετίθετο εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς Διαιταρίους καὶ ἀπὸ τὸν μέγαν Παππίαν. [1] Αὕτη δὲ ἡ ἐξέλευσις καὶ περίοδος τῶν τιμίων ξύλων τοῦ Σταυροῦ ἐγίνετο διότι εἰς τὰς ἐρχομένας δεκαπέντε ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου ἀκολουθοῦσιν ἀσθένειαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῶν ἄλλων μηνῶν. [1] Ὅθεν ὁ τίμιος σταυρὸς τοῦ Κυρίου περιφερόμενος εἰς τὴν πόλιν, ἡγίαζε τὸν ἀέρα μὲ τὴν παρουσίαν του καὶ τὰς οἰκίας καὶ τὰς στενωποὺς καὶ τὰς ἀγυιὰς, καὶ ἐπροξένει ὑγείαν εἰς ὅλους ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἤθελε διέλθῃ καὶ εἰς ὅσους ἤθελε προσεγγίσῃ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Κηρουλάριοι, Διαιτάριοι, Παππίαι, εἶναι τίτλοι διαφόρων παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἀξιωμάτων. Σ. Ε.

[1] Ὁ ἰατρικὸς οὗτος ἀφορισμὸς ἴσως ἔχεται ἀληθείας παρά τισι μόνον χώραις, οὐχὶ ὅμως καὶ πανταχοῦ. Σ. Ε.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ διὰ τοὺς φιλολόγους τὰ ἀξιοσημείωτα ταῦτα· ἤγουν ὅτι τὸ τίμιον καὶ ζωηφόρον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἔφερεν ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν βασιλεύουσαν. Γράφει δὲ καὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου, ὅτι τὸ τίμιον ξύλον, ὅπερ ἐφυλάττετο ἐν τῷ ἁγίῳ Γολγοθᾷ ἔνδον θήκης ἐσφραγισμένης, τοῦτο λέγω τὸ τῆς σωτηρίας ἡμῶν τρόπαιον, τὸ λῦσαν τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας, ὅτε ᾐχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Χοσρόην, ἔσβεσε τὴν ἀσέβειαν τῶν Περσῶν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ πυρὸς κατήργησε· καὶ ἐνῷ κατὰ τὸ φαινόμενον ἦτο ᾐχμαλωτισμένον, ᾐχμαλώτισε τὰς ψυχὰς τῶν αὐτὸ αἰχμαλωτισάντων. Καθότι αὐτὸ ἐφώτισε τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους, καὶ ἤναψε τὸ ἐσωτερικὸν πῦρ, ὅπερ ἦλθεν ὁ Σωτὴρ βαλεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, δηλαδὴ τὸ τῆς ἀγάπης καὶ πίστεως, τὸ ὁποῖον ἐπρόσταζεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς νὰ μένῃ ἀνημμένον πάντοτε ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὡς σύμβολον ὂν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἑνώσεως.

Καὶ καθὼς ὅτε οἱ Φιλισταῖοι ἥρπασαν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, κατετροπώθησαν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας· οὕτω καὶ οἱ Πέρσαι, ὅτε κατέλαβον τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῶν Ῥωμαίων. Ὅθεν ἔντρομοι γενόμενοι, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· «Ἦλθεν ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν· καὶ τί ἄρα ἔσται περὶ ἡμῶν;» καὶ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου. Ἱστορεῖ δὲ καὶ ὁ Βέδας εἰς τὴν ἐπιτομὴν τῶν ἁγίων τόπων τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἀπὸ τοὺς ῥόζους ἢ κόμβους τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ, ὅπερ ἔφερεν ὁ Ἡράκλειος ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔτρεχεν ἓν ὑγρὸν εὐωδέστατον, τὸ ὁποῖον ἰάτρευε πᾶν εἶδος ἀσθενείας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἅγιον ἔλαιον, ὅπερ ἤναπτεν ἐν τῇ κανδήλᾳ τοῦ τιμίου Ξύλου τοῦ Σταυροῦ, ἐποίει θαύματα. Ὅθεν ἐκ τούτου ἐλάμβανον οἱ χριστιανοὶ, καὶ ὠνόμαζον αὐτὸ ἔλαιον τοῦ Σταυροῦ. Διὸ καὶ ὁ μοναχὸς Κύριλλος γράφει, ὅτι ὁ ὅσιος Σάββας μὲ τοιοῦτον ἔλαιον τῶν Κανδηλῶν τῶν ἁγίων εἰκόνων πολλὰ ἐποίησε θαύματα καὶ πολλὰ δαιμόνια ἐξέβαλεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεοδώρητος ἱστορεῖ, ὅτι ὁ ὅσιος Ἰάκωβος μὲ τὸ ἔλαιον τῆς κανδήλας, ἥτις ἤναπτεν ἔμπροσθεν τῶν εἰκόνων τῶν μαρτύρων (ὅπερ καὶ ἔλαιον τῶν Μαρτύρων ἐπονομάζεται) πολλὰ πάθη ἰάτρευσε. Καὶ ἡ ἁγία δὲ Θωμαΐς ἰάτρευσεν ἕνα μοναχὸν πολεμούμενον ἀπὸ τὴν πορνείαν, εὐθὺς ἅμα ἐκεῖνος ἐχρίσθη ἀπὸ τὸ ἔλαιον τῆς κανδήλας της, ὡς γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἀπριλίου. (ὅρα σελὶδ. 526. καὶ 535. τῆς Δωδεκαβίβλου.)

» Ἰούλιος μὴν λῆξιν ὧδε λαμβάνει,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀλήκτῳ προσφέρει.

Digitized by Google

ΜΗΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α'. μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ μαρτύρων Μακκαβαίων, ΑΒΕΙΜ, ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΓΟΥΡΙΟΥ, ΕΛΕΑΖΑΡΟΥ, ΕΥΣΕΒΩΝΑ, ΑΧΕΙΜ [2] καὶ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν ΣΟΛΟΜΟΝΗΣ καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν ΕΛΕΑΖΑΡΟΥ.

Εἰς τὸν Ἐλεάζαρον.

» Πρῶτος πρὸ Χριστοῦ πῦρ στέγων Ἐλεάζαρ,
» Ἀθλήσεως προῦθηκε τοῖς ἄλλοις ἴχνη.

Εἰς τὴν Σολομονήν.

» Πρώταθλον ἄλλην καὶ πρὸ τῆς Θέκλης ἔχω,
» Τὴν Σολομονὴν, ἣν πρὸ Χριστοῦ πῦρ φλέγει.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ Μακκαβαίους.

» Ἐξ ἑβδόμης πέμπουσι παίδων ἑπτάδα,
» Ἀρθρέμβολα, πῦρ καὶ τροχοὶ πρὸς ὀγδόην.
» Καῦσαν ἑνὶ πρώτῃ Σολομώνην ἑπτά τε υἱας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου υἱοῦ Σελεύκου, ἐν ἔτει ἀπὸ μὲν κτίσεως κόσμου ,ετκζ' (5327), πρὸ Χριστοῦ δὲ ρογ' (173).[3] Ἀναγκασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἄνωθεν Ἀντίοχον (ὅστις ἠφάνισε καὶ ἠχμαλώτισεν ὅλον τὸ γένος τῶν Ἑβραίων) νὰ ἀρνηθῶσι τὰς συνηθείας καὶ διατάξεις τὰς παραδεδομένας ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προγόνων των· ἤτοι νὰ φάγωσι κρέατα χοιρινά, δὲν ἐπείσθησαν οὔτε αὐτοὶ, οὔτε ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Ἐλεάζαρος, φυλάττοντες τὴν παραγγελίαν τοῦ θείου νόμου τὴν λέγουσαν, «Τὸν ὗν, ὅτι διχηλοῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν· ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε· ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν.» (Λευϊ. ιά. 7.) τουτέστι, μὴ φάγετε τὸν χοῖρον, διότι αὐτὸς ἔχει μὲν τὰ ὀνύχιά του μοιρασμένα εἰς δύω, δὲν ἀναμηρυκάζει ὅμως, οὐδὲ ἀναχαράζει τὸ φαγητὸν τὸ ὁποῖον φάγῃ. Ὅθεν ἀπὸ τὰ κρέατα τοῦ χοίρου μὴ φάγετε, καὶ τὸ νεκρὸν σῶμα αὐτοῦ μὴ πιάσετε, διότι αὐτὰ εἶναι ἀκάθαρτα.

Τούτου χάριν τοῦ μὲν ἁγίου Ἐλεαζάρου τὰς χεῖρας ἔδεσαν ὀπίσω, καὶ ἔδειραν αὐτὸν δυνατά· ἔπειτα ἔχυσαν ἐντὸς τῆς ῥινός του ὑγρά τινα βρωμερὰ καὶ ὁριμέα, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, ὅπου προσευχηθεὶς διὰ νὰ γίνῃ τὸ αἷμα καὶ ὁ θάνατός του λύτρωσις καὶ ἐλευθερία ὅλου τοῦ γένους του, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος. Τοὺς δὲ ἁγίους ἑπτὰ παῖδας ἔφερεν ἔμπροσθέν του ὁ τύραννος, καὶ ἐτιμώρησεν αὐτοὺς, τὸν καθ' ἕνα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἡλικίας του, μὲ τροχοὺς, μὲ ἀκόντια, μὲ πῦρ, καὶ μὲ ἄλλα ὄργανα τιμωρητικὰ, τὰ ὁποῖα ἐμπήγοντο εἰς τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματος. Ὅθεν οἱ

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΓ', καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΑ'.) Αὔγουστος ὠνομάσθη ὁ ἀπὸ Μαρτίου ἀριθμούμενος ἕκτος μὴν οὗτος ἀπὸ τὸν Αὔγουστον τὸν Καίσαρα τῆς Ῥώμης. Διότι Αὔγουστος ὁ Καῖσαρ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἀσθενήσας εἰς τὴν πόλιν, Νώλην καλουμένην, ἀπέθανε, ζήσας χρόνους ἑβδομήντα ἕξ, πλὴν ὀγδοηντατεσσάρων ἡμερῶν. (ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 90 τοῦ ά. τόμου) Παλαιὰ δὲ ὁ μὴν οὗτος ὠνομάζετο Σεξτήλιος.

[2] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Εὐλάλου· ἐν ἄλλῳ δὲ Συναξαριστῇ γράφεται, Μάρκου.

[3] Κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν χρονολογίαν π. Χ. 181 καὶ οὐχὶ 173. Σ. Ε.

Digitized by Google

μακάριοι παῖδες ἀποθανόντες ἐν μέσῳ τοιούτων βασάνων, ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ λογισμὸς εἶναι κύριος καὶ αὐτοκράτωρ τῶν παθῶν, καὶ ἐὰν θελήσῃ, δὲν δύναται νὰ νικηθῇ ἀπὸ αὐτά· [1] οὕτω δὲ ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Μετὰ ταῦτα ἡ μήτηρ αὐτῶν Σολομονὴ, βλέπουσα τοὺς ἑπτὰ υἱούς της τελειωθέντας τοσοῦτον ἀνδρείως, ἐχάρη, καὶ χωρὶς νὰ βάλῃ τις χεῖρα κατ' αὐτῆς, ὑπῆγε μόνη καὶ ἔρριψε τὸν ἑαυτόν της εἰς τὴν ἀνημμένην πυρὰν, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν των ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἔμβασμα τὸ λεγόμενον τοῦ Δομνίνου, καὶ πέραν εἰς τὴν Ἐλαίαν. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑννέα μαρτύρων τῶν ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας ἀθλησάντων, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΤΤΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΙΝΔΕΟΥ, ΜΝΗΣΙΘΕΟΥ, ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΜΗΝΑΙΟΥ, ΚΑΤΟΥΝΟΥ, καὶ ΕΥΚΛΕΟΥ.

» Ἐκ Παμφυλίας ἐννὰς ἐτμήθη ξίφει,
» Μίαν φυλὴν ζητοῦσα τὴν τῶν μαρτύρων.

---

[1] Καθὼς τοῦτο ἀποδεικνύει ὁ Ἑβραῖος Ἰώσηπος εἰς τὸν ὁλόκληρον λόγον ὃν συνέγραψε περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Θεολόγος Γρηγόριος ἕνα ἐγκωμιαστικὸν λόγον πλέκει εἰς τὰς μαρτυρικὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων τούτων Μακκαβαίων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τί δαὶ οἱ Μακκαβαῖοι.» Ὁ δὲ Χρυσόστομος τρεῖς λόγους περιεχομένους ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτώνῃ ἐκδόσεως· καὶ τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἀρχὴ «Ὡς φαιδρὰ καὶ περιχαρὴς ἡμῖν.» τοῦ δὲ δευτέρου «Ἅπαντας μὲν οὖν ἐγκωμιάσαι·» τοῦ δὲ τρίτου «Καὶ τοῖς μάρτυσιν ὁρῶν.» Ἀξιόλογον δὲ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γράφει περὶ αὐτῶν ὁ ῥηθεὶς Γρηγόριος «Οἱ πρὸ τῶν Χριστοῦ παθῶν μαρτυρήσαντες, τί ποτε δράσειν ἔμελλον μετὰ Χριστὸν διωκόμενοι; καὶ τὸν ἐκείνου ὑπὲρ ἡμῶν μιμούμενοι θάνατον; οἱ γὰρ χωρὶς ὑποδείγματος τοιοῦτοι καὶ τοσοῦτοι τὴν ἀρετὴν, πῶς οὐκ ἂν ὤφθησαν γενναιότεροι μετὰ τοῦ ὑποδείγματος κινδυνεύοντες; Καὶ ἅμα μυστικός τις καὶ ἀπόρρητος οὗτος ὁ λόγος, σφόδρα πιθανὸς ἐμοὶ γοῦν καὶ πᾶσι τοῖς φιλοθέοις, μηδένα τῶν πρὸ τῆς Χριστοῦ παρουσίας τελειωθέντων, δίχα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως τούτου τυχεῖν· ὁ γὰρ λόγος, «ἐπαρρησιάσθη μὲν ὕστερον καιροῖς ἰδίοις· ἐγνωρίσθη δὲ καὶ πρότερον τοῖς καθαροῖς τὴν διάνοιαν.» Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Σολομονῆς σώζεται ὁλόκληρον ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς τὸ μαρτύριον τούτων λόγον συνέγραψεν Ἰώσηπος ὁ Ἰουδαῖος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων.» Εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἕτερος λόγος συντομώτερος πρὸς αὐτοὺς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅτι τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ ὁ λογισμός.»

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως, καὶ Φλαβιανοῦ ἡγεμόνος τῆς Παμφυλίας ἐν ἔτει τ' (300), ἐκ προγόνων ὑπάρχοντες χριστιανοί· καὶ ὁ μὲν Μηναῖος ἦτο τέκτων (ξυλουργὸς) οἱ δὲ ἄλλοι, γεωργοί. Ὅλοι δὲ μίαν γνώμην ἔχοντες, καὶ μίαν καλὴν βουλὴν βουλευσάμενοι, προσῆλθον αὐτόκλητοι εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ἀφήσαντες λοιπὸν κοινῶς ὅλα τὰ βιωτικὰ πράγματα, ὑπῆγον εἰς τὸ ἐκεῖ ἱερὸν τῆς ψευδοθέου Ἀρτέμιδος, καὶ εἰς μίαν νύκτα ἐκρήμνισαν ὅλα τὰ εἰς αὐτὸ εὑρισκόμενα εἴδωλα· διὰ τοῦτο πιασθέντες καὶ ἐρωτηθέντες, ἐὰν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθέντες, ἐδάρησαν δυνατὰ, καὶ ἐκάησαν μὲ φωτίαν εἰς τὰς πλευράς. Ἔπειτα ἔσχισαν μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια τὸ δέρμα τοῦ σώματός των ἕως εἰς τὰ κόκκαλα, καὶ μὲ λαμπάδας ἀνημμένας ἔκαυσαν τὰς μασχάλας των καὶ μὲ μικρὰς σούβλας ἐκέντησαν τοὺς ὀφθαλμούς των, οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, χωρὶς νὰ τοὺς δώσωσι φαγητὸν ἢ ποτὸν, καὶ χωρὶς νὰ δείξωσιν εἰς αὐτοὺς καμμίαν ἐπιμέλειαν, ἐπειδὴ οὕτως ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμών. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθε καιρὸς πολὺς ἀναμεταξὺ, οἱ ἅγιοι ἐδόθησαν βορὰ εἰς τὰ θηρία· ἀλλὰ τὰ θηρία δὲν ἔβλαψαν τελείως αὐτοὺς, οὔτε ὅλως ἐκινήθησαν ἀπὸ τὸν τόπον των. Ὅθεν βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο οἱ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι, ἐξεπλάγησαν καὶ ἐφώναξαν μὲ μεγάλην φωνὴν, Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔγειναν βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ, καὶ βροχὴ πολλὴ καὶ ῥαγδαία, ἀνακατωμένη μὲ χάλαζαν· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὰ ἠκούετο ἄνωθεν καὶ θεία φωνὴ προσκαλοῦσα τοὺς ἁγίους εἰς τὰ οὐράνια. Ὅθεν ἀκούσαντες οἱ μάρτυρες τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην φωνὴν, ἐχάρησαν, καὶ χαίροντες ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ ἅγιος ΠΑΠΑΣ ὁ νέος, εἰς σάκκον βληθεὶς, καὶ θίβῃ ἐγκλεισθεὶς, καὶ εἰς θάλασσαν ῥιφθεὶς τελειοῦται.

» Σάκκος Πάπαν ἔκρυψε καὶ σάκκον θίβη,
» Καὶ τὴν θίβην ῥοῦς· καὶ Πάπας Θεοῦ πέλας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ πυρὶ τὴν κεφαλὴν καταφλεχθεὶς, τελειοῦται.

» Καυτηριασθεὶς Ἐλεάζαρος κάραν,
» Ψυχοβλαβῶν ἀπῆλθε κρειττων ῥευμάτων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΗΡΥΚΟΣ ξίφει τελειοῦται

Digitized by Google

» Τοῦ δημίου φήσαντος· οὐ τιμᾷς θύων·
» Κλίνας χάραν Κήρυκος εἶπεν· οὐ θύω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

» Τῷ Θεοδώρῳ θεῖος ἐνσκήπτει πόθος,
» Τυχεῖν ποθεινῶν δωρεῶν διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ *ἐν κοπρίᾳ χωσθεὶς, τελειοῦται.*

» Ἰὼβ καθέδραν, φημὶ δὴ τὴν κοπρίαν,
» Ὁ Πολύευκτος εἶχεν εἰς τιμωρίαν.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΗΝΟΥ *καὶ* ΜΗΝΑΙΟΥ, *καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ Βιγλεττίῳ, πλησίον τοῦ χαλκοῦ Τετραπύλου.*

† » Μήνης κατοικεῖ συγκάτοικον νῦν ἔχων
» Μηναῖον, ἔνθα οὐδαμῶς μήνη πέλει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', *ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου* ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

» Ἔχεις Σιὼν πάμπολλα θεῖα καὶ ξένα·
» Νεκρὸν Στεφάνου δὸς πόλει Κωνσταντίνου.
» Δευτερίᾳ νέκυος Στεφάνου γίνετ' ἀνακομιδή.

† Ἀφ' οὗ παρῆλθον χρόνοι πολλοὶ μετὰ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, ἤτοι χρόνοι τὸ' (304), καὶ ἀφ' οὗ ἐτελειώθησαν διὰ τοῦ μαρτυρίου πολλοὶ χριστιανοί, τότε ἡ εἰρήνη διεδέχθη τὴν ταραχὴν, καὶ εἰς τὴν οἰκουμένην ἐπεκράτησεν ἐλευθερία καὶ ἡσυχία· καὶ ὅλαι μὲν αἱ φυλακαὶ εὐχερώθησαν ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους χριστιανοὺς, ὅλα δὲ τὰ βασανιστήρια τῶν τυράννων ἔπαυσαν, ἐπειδὴ ἐβασίλευσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ χριστιανικώτατος καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῶν ὀρθοδόξων. Τότε δὲ ἐφανερώθη καὶ ὁ πολύτιμος θησαυρὸς, ἤτοι τὸ πανίερον λείψανον τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου μὲ τοιοῦτον τρόπον· ἄνθρωπός τις ἐκατοίκει εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο, ὅπου ἦτο κεκρυμμένον τὸ τοῦ πρωτομάρτυρος λείψανον, γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἱερεὺς κατὰ τὸ ἀξίωμα, καὶ αἰδέσιμος κατὰ τὴν ζωὴν, Λουκιανὸς (ἢ Λουκιλλιανὸς) ὀνομαζόμενος. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἐφάνη δύω καὶ τρεῖς φορὰς ὁ ἅγιος Στέφανος καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκετο κεκρυμμένον τὸ λείψανόν του· ὁ δὲ ἱερεὺς ἐφανέρωσε τὴν ὀπτασίαν εἰς τὸν τότε πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλὴμ Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος χαρᾶς πολλῆς ἐμπλησθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὸν μηνυθέντα τόπον ὁμοῦ μὲ τοὺς κληρικούς του, καὶ σκάψας εὗρε τὴν θήκην εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο τὸ ἅγιον λείψανον. Ἔγεινε δὲ παρευθὺς σεισμὸς μέγας καὶ εὐωδία πολλὴ, τοὺς παρευρεθέντας εὐωδιάζουσα· ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἠκούοντο φωναὶ ἀγγελικαὶ, λέγουσαι, «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία·» αἱ φωναὶ δὲ αὗται ἠκούοντο μακρὰν ἕως δέκα σημεῖα τόπου· ἀλλὰ καὶ ἰατρεῖαι ἐνηργοῦντο εἰς τοὺς πάσχοντας ἀπὸ διάφορα πάθη, κηρύττουσαι τὴν τοῦ Πρωτομάρτυρος χάριν.[1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ καὶ ταῦτα τὰ ἀξιόλογα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει Νικήτας ὁ Ῥήτωρ καὶ φιλόσοφος εἰς τὸν ἱστορικὸν λόγον, ὃν γράφει περὶ τῆς εὑρέσεως τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Στεφάνου. Λέγει οὖν ἐκεῖ, ὅτι ὁ σοφὸς Γαμαλιὴλ, ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ θεηγόρος Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις, ὅστις ἦτο καὶ συγγενὴς τοῦ ἁγίου Στεφάνου, (τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἦτο διδάσκαλος καὶ τοῦ Βαρνάβα καὶ τοῦ Στεφάνου·) οὗτος λέγω ἠξεύρων τὴν ἐνάρετον πολιτείαν τοῦ Στεφάνου, παρεκάλεσε τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ τῷ ἔδωκαν τὸ ἅγιόν του λείψανον. Τοῦτο δὲ λαβὼν ὁ Γαμαλιὴλ, τὸ ἔθαψεν εἰς τὸ κοιμητήριον, ὅπερ εἶχεν ἡτοιμασμένον δι' ἑαυτὸν, εἰς τὸ χωρίον του, τὸ ὁποῖον ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἕως εἴκοσι μίλια· ὑπῆγαν δὲ ὁμοῦ καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ τὸ ἐνεταφίασαν.

Τότε καὶ ὁ Νικόδημος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Γαμαλιὴλ, ὅστις ὑπῆγε τὴν νύκτα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὰ σωτήρια, κατανυχθεὶς εἰς τὴν ταφὴν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, παρεκάλεσε τὸν Κορυφαῖον Πέτρον καὶ τὸν ἐβάπτισε. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν τὸν Νικόδημον, καὶ ἔδειραν αὐτὸν μὲ πολλὰς καὶ πικρὰς πληγὰς, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του διήρπασαν. Ὁ δὲ Γαμαλιὴλ θεῖος ὢν τοῦ Νικοδήμου, ἐπῆρεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του· ἀλλ' ὁ Νικόδημος μέσα εἰς τὰς πληγὰς ἐκείνας ἐτελειώθη, καὶ ἔγεινε μάρτυς τοῦ Ἰησοῦ, τὸ δὲ λείψανόν του ἐνεταφίασεν ὁ Γαμαλιὴλ πλησίον τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Στεφάνου.

Μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ Γαμαλιὴλ ἐβαπτίσθη, (προσθέτει δὲ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὁμιλ. ιθ'. εἰς τὰς Πράξεις, ὅτι ὁ Γαμαλιὴλ ἐπίστευσε πρὸ τοῦ Παύλου. Ἱστοροῦσι δέ τινες ὅτι ἐβαπτίσθη ὑπὸ Πέτρου καὶ Ἰωάννου· ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα) τοῦ Γαμαλιὴλ δὲ τούτου ὑπῆρξε μαθητὴς καὶ ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας, καθὼς εἴπομεν, ὡς σημειοῖ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς, καὶ ὁ Εὐσέβιος, καὶ ὁ Ἐπιφάνιος, καὶ ὅρα εἰς τὰς ἑνδεκα τοῦ Ἰουνίου. Ὁμοίως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Γαμαλιὴλ Ἀβελβοὺλ ἐβαπτίσθη, ὅστις ἦτο νέος ἕως εἴκοσι χρόνων, ὡραῖος καὶ ἐνάρετος καὶ σοφὸς, μάλιστα δὲ ἦτο παρθένος καὶ καθαρός. Μετὰ δὲ ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανον καὶ οἱ δύω εὐσεβῶς καὶ ὁσίως, ὁ Γαμαλιὴλ δηλαδὴ καὶ ὁ υἱός του· ὅθεν ἔθαψαν καὶ τῶν δύω τὰ λείψανα πλησίον τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ τοῦ ἁγίου Νικοδήμου.

Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἔμελλε νὰ φανερωθῇ τὸ λείψανον τοῦ ἁ-

Digitized by Google

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπροσκύνησεν ὁ πατριάρχης μὲ εὐφροσύνην καὶ χαρὰν τὸ ἅγιον ἐκεῖνο σῶμα ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς παρατυχόντας λαϊκοὺς, ἐσήκωσαν αὐτὸ μὲ λαμπάδας καὶ ψαλμῳδίας καὶ θυμιάματα, καὶ οὕτω μὲ ὅλην τὴν πρέπουσαν τιμὴν τὸ ἔφερον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἀπέθεσαν εἰς τὴν ἁγίαν Σιών. Μετὰ ταῦτα δὲ ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐντὸς τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἄρχων τις συγκλητικὸς, Ἀλέξανδρος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος παρακαλέσας πολλὰ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην ἔπεισεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀποθέσῃ τὸ ἅγιον λείψανον ἐν τῷ ναῷ ἐκείνῳ. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον πέντε χρόνοι, ἠσθένησεν ὁ κτίτωρ τοῦ ναοῦ Ἀλέξανδρος· ὅθεν κατασκευάσας θήκην ἐκ ξύλου περσέας, (ροδακινέας) παρομοίαν μὲ τὴν περιέχουσαν τὸ λείψανον τοῦ Στεφάνου, τὴν ἔβαλε πλησίον ἐκείνης· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν, ἐβλήθη καὶ τὸ λείψανον εἰς τὴν κενουργῆ θήκην. Μετὰ δὲ χρόνους ὀκτὼ, ὅτε ἐβασίλευεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἐπατριάρχευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ θεῖος Μητροφάνης, ἡ γυνὴ τοῦ ἀνωτέρω ἀποθανόντος Ἀλεξάνδρου, Ἰουλιανὴ ὀνόματι, ἐπειδὴ ἠνωχλεῖτο μὲν ἀπὸ πολλοὺς νὰ δευτερογαμήσῃ, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐμορφίαν της, αὐτὴ δὲ δὲν ἤθελεν, ἐβουλεύθη νὰ κάμῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο· νὰ λάβῃ δηλαδὴ τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός της, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πατέρα της καὶ εἰς τὴν πατρίδα της τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὸν τότε Πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλὴμ ἅγιον Κύριλλον καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὴν ἀφίσῃ νὰ λάβῃ τὴν θήκην τὴν περιέχουσαν τὸ λείψανον τοῦ ἀνδρός της· ἀλλ' ὁ ἅγιος Κύριλλος δὲν ἄφινεν αὐτὴν νὰ τὸ λάβῃ. Διὰ τοῦτο ἔγραψεν ἐκείνη εἰς τὸν πατέρα της περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως καὶ διὰ συνεργείας τοῦ πατρός της ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς σάκραν, ἤτοι βασιλικὴν προσαγὴν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἄδειαν νὰ λάβῃ τὸ λείψανον τοῦ ἀνδρός της καὶ νὰ ἀναβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Πατριάρχης δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ ἐναντιωθῇ, ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τὴν γυναῖκα διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ λάβῃ· πλανηθεῖσα ὅμως ἡ γυνὴ κατὰ θείαν πρόνοιαν, ἀντὶ νὰ λάβῃ τὴν θήκην τοῦ ἀνδρός της, διὰ τὴν ὁμοιότητα, ἔλαβε τὴν ἄλλην τὴν περιέχουσαν τὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου λείψανον ταύτην δὲ βαλοῦσα ἐπάνω εἰς ἕνα θρόνον, καὶ τὸν θρόνον φορτώσασα ἐπὶ ὄνου, ἤρχισε τὸν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν δρόμον. [1] Καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα ἠκούοντο ἐν τῷ ἀέρι ἕως δέκα σημεῖα τόπου ὕμνοι ἀγγελικοὶ, καὶ δοξολογία θεοπρεπὴς λέγουσα « Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία· » τὰ δὲ μέρη ἐκεῖνα ἐγέμισαν ἀπὸ εὐωδίαν ἑνὸς μύρου πολλοῦ καὶ εὐωδεστάτου· οἱ δὲ δαίμονες μακρόθεν κλαίοντες, ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς! ἐφώναζον, μὲ φωνὰς συνεχεῖς, ὅτι ὁ Στέφανος διέρχεται ἀπὸ τὸ μέσον μας, καὶ μᾶς πληγόνει ἀοράτως· φθάσασα ἡ γυνὴ εἰς τὴν παραθαλάσσιον πόλιν τῆς Ἀσκάλωνος, εὗρε πλοῖον, καὶ δοῦσα ναῦλον πεντήκοντα φλωρία, ἐκίνησεν ἐκεῖθεν διὰ τὴν Κωνσταντενούπολεν.

γίου Στεφάνου, ἐφάνη ὁ θεῖος Στέφανος εἰς τὸν ἱερέα Λουκιανὸν φορῶν λευκὴν στιχάριον, τὸ ὁποῖον ἦτο γεμάτον ἀπὸ τὸ γράμμα σίγμα, ὅπερ ἐδήλου τὸ ὄνομα Στέφανος· τὸ δὲ σίγμα ἐκεῖνο ἦτο κόκκινον καὶ χρυσοῦν. Εἶχε δὲ μαλλία ξανθὰ ὁ ἅγιος καὶ περίχρυσα, φθάνοντα ἕως εἰς τοὺς ὤμους του· ἐφόρει ὑποδήματα μὲ χρυσᾶ λωρία περιδεδεμένα· ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του χρυσοῦν ῥαβδίον, μὲ τὸ ὁποῖον ἔγγισε τρεῖς φορὰς τὸν ἱερέα καὶ τὸν ἐκάλεσεν ἐξ ὀνόματος· εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν, ποῦ εἶναι τεθαμμένον τὸ λείψανόν του· ἐπρόσθεσε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πλησίον του ἦτο ἐνταφιασμένα καὶ τὰ λείψανα τοῦ Νικοδήμου, τοῦ Γαμαλιὴλ καὶ τοῦ Ἀβελβοὺλ τοῦ υἱοῦ του.

Σκάψαντες λοιπὸν τὸν τόπον εὗρον καὶ τὰς τέσσαρας θήκας εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν τὰ λείψανα ἐναποτεθειμένα τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ τῶν λοιπῶν τριῶν. Ἐπάνω δὲ ἑκάστης θήκης ἦτο γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ καθ' ἑνὸς μὲ συριακὴν γλῶσσαν. Ἡ θήκη ὅμως τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐσάλευε μόνη της καὶ πολὺ φῶς εἶχε τριγύρω της καὶ πολλὴ εὐωδία ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτήν· ἔγεινε δὲ καὶ σεισμὸς φοβερός. Λαβὼν δὲ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων τὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου λείψανον, μὲ ὅλον τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν, τὸ ἔφερεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἀπέθεσαν εἰς τὸ θυσιαστήριον τῆς ἁγίας Σιών. Ἔλεγον δὲ οἱ ἰδόντες τὸ ἅγιον ἐκεῖνο λείψανον, ὅτι αἱ πληγαὶ αἵτινες ἔγειναν ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν πετρῶν, ἔλαμπον ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ.

---

[1] Σημειώσει, ὅτι ὁ Θεοφάνης καὶ Κεδρηνὸς ἱστοροῦσιν ὅτι ἔστειλεν ὁ μικρὸς Θεοδόσιος ἐλεημοσύνην μεγάλην εἰς τὸν Ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπον διὰ νὰ τὴν μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἕνα σταυρὸν χρυσοῦν μετὰ πολυτίμων λίθων, ἵνα τεθῇ εἰς τὸν τόπον τοῦ Κρανίου. Ἔστειλε δὲ καὶ ὁ Ἱεροσολύμων τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἁγίου Στεφάνου τούτου τοῦ πρωτομάρτυρος εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως Πουλχερίαν, ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ δεξιὰ εἰς τὴν Χαλκηδόνα, ἐφάνη εἰς τὴν Πουλχερίαν ὁ ἅγιος Στέφανος λέγων πρὸς αὐτήν· Ἰδοὺ ἐπέτυχες ὅ,τι ἐπεθύμεις· ἐγὼ ἔφθασα εἰς τὴν Χαλκηδόνα. Ὅθεν ἐξῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς προϋπάντησιν τοῦ λειψάνου· ὕστερον δὲ ἔκτισε ναὸν τοῦ πρωτομάρτυρος, ἐν ᾧ ἔβαλε τὸ εὐῶδες ἐκεῖνο κειμήλιον κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς· (ὅρα σελ. 311· τῆς Δωδεκαβίβλ.) Ἴσως δὲ ἡ δεξιὰ χεὶρ ἔμεινεν ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐχὶ ὅλον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Digitized by Google

Ὅσα δὲ θαύματα ἔγειναν καθ' ὁδὸν, καὶ ὅσα σημεῖα ἐτελέσθησαν ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ γράφωμεν, ἀγαπῶντες τὴν συντομίαν.

Ὅτε δὲ ἡ γυνὴ ἔφθασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔρχεται τὸ λείψανον τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ἐφανερώθησαν δὲ εἰς αὐτὸν καὶ τὰ περὶ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ ὁποία παρασταθεῖσα ἔμπροσθέν του, ἐδιηγήθη ἀκριβῶς διὰ ζώσης φωνῆς, πῶς ἠκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τέλους, τότε ὁ φιλευσεβέστατος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀκούσας ταῦτα, ἐγέμισεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν. Ὅθεν ἐπρόσταξε τὸν Πατριάρχην καὶ ὅλον τὸν κλῆρον, νὰ ἐξέλθωσιν εἰς προϋπάντησιν τοῦ ἁγίου λειψάνου μὲ τιμὴν μεγαλωτάτην καὶ εὐλάβειαν, καὶ οὕτω νὰ φέρωσιν αὐτὸ εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια. Τότε δὲ ὅσα θαύματα ἔγειναν ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ περιγράψῃ τις κατ' ἀκρίβειαν. Ἔσυρον λοιπὸν αἱ ἡμίονοι τὴν ἅμαξαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο τὸ ἅγιον λείψανον, ἕως ἔφθασεν εἰς τόπον λεγόμενον Κωνσταντιαναί, καὶ ἐκεῖ ἐστάθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτύπων οἱ ὁδηγοὶ τὰ ζῶα διὰ νὰ προχωρήσωσι, τότε μία ἡμίονος ἐλάλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν λέγουσα, διατί μᾶς δέρετε; ἐδῶ πρέπει νὰ ἀποτεθῇ τὸ ἅγιον λείψανον. Ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες ὁ Πατριάρχης καὶ ὅλοι οἱ παρευρεθέντες, ἔδωκαν μεγαλοφώνως δόξαν εἰς τὸν Θεόν· ταῦτα δὲ μαθὼν καὶ ὁ πιστότατος βασιλεὺς ἔγεινεν ἐκστατικὸς, καὶ παρευθὺς ἔκτισε ναὸν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρωτομάρτυρος, εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸν ναὸν δὲ ἐκεῖνον τελεῖται κατ' ἔτος ἡ τοῦ ἁγίου Στεφάνου σύναξις καὶ ἑορτή. Ἡ δὲ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἡ μνήμη του δὲ, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΔΑΔΑ, καὶ ΚΥΝΤΙΛΙΑΝΟΥ.

» Τρεῖς ἐκφέρουσα γῆ νεκροὺς ζωηφόρους,
» Πόλῳ λέγειν ἔοικε· σὺ κρύψας ἔχε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Στεφάνου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ πῶ ἀν αἰτίας ἡμᾶς ἀπαλλάξοι καὶ μόνος. »

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει (296), εἰς πόλιν καλουμένην Δωρόστολον, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς δευτέρας Μυσίας. Παρασταθέντες δὲ εἰς τὸν Ὕπατον Ταρκύνιον, καὶ μὴ θελήσαντες νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα ἐδάρησαν· ἔπειτα ἐπάρθησαν εἰς τόπον καλούμενον Ὀζοβίαν, καὶ ἐκεῖ ἀπεκεφαλίσθησαν κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου· ἐκρύπτοντο λοιπὸν τὰ λείψανα τούτων εἰς χρόνους πολλούς. Ὕστερον δὲ ἐφανερώθησαν διὰ μέσου θείου ἀγγέλου κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ Αὐγούστου μηνὸς, τὰ ὁποῖα καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκονται εἰς τὸν οἶκον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, εἰς τόπον λεγόμενον τοῦ Βιγλεντίου, ὅπου καὶ ἡ τούτων γίνεται σύναξις καὶ ἑορτή· (ὅρα περὶ τῶν ἁγίων τούτων καὶ εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου.)

—

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ θείου ναοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΩΚΑ.

† » Φωκᾶς ὁ μάρτυς ἐκλιπὼν γῆς χωρίον,
» Νῦν ἐγκατοικεῖ τῆς τρυφῆς τῷ χωρίῳ.

Μνήμη τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει γενομένου βασιλέως ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ [1] *ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις.*

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἰουστινιανοῦ τοῦ νέου· ἦτοι τοῦ δευτέρου, τοῦ καλουμένου Ῥινοτμήτου τοῦ ἐν ἔτει χπέ (685) βασιλεύσαντος· καὶ ἴσως δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ χειρογράφῳ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς, διότι ἔπεσεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν, καὶ διὰ ταύτην ἀπέθανε μὲ αἰφνίδιον θάνατον· καὶ ὅρα εἰς τὸ Πολιτικὸν Θέατρον σελ. 503 τῆς ἐν Λειψίᾳ ἐκδόσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αἱρέσει ταύτῃ ἀπέθανε κατὰ τὸν Μελέτιον σελ. 86 τοῦ β'. τόμου· ἂν καὶ ὁ Ῥινότμητος οὗτος κακὴν ζωὴν ἔζησε· καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου ἐν τῷ Συναξαριστῇ Καλλινίκου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, εἰ μή τις εἴπῃ ὅτι μετενόησεν εἰς τὸ τέλος του.

Ὁ δὲ ἀοίδιμος Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων ἀπολογούμενος διὰ τὸν μέγαν Ἰουστινιανὸν λέγει, ὅτι ἐξ ἀγνοίας ἔπεσεν εἰς τὴν ἀνωτέρω αἵρεσιν τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν (ὃ καὶ μερικοὶ τῶν ἁγίων ἔπαθον) ἐπειδὴ ἐν πολλοῖς καὶ διαφόροις τρόποις ἐγνωρίσθη ἡ ἐν πᾶσιν αὐτοῦ ὀρθοδοξία. Τοῦτο βούλεται καὶ ὁ Εὐστάθιος εἰς τὸν βίον τοῦ Πατριάρχου Εὐτυχίου, ἔνθα σημειοῖ, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ζητητικὸς ὢν περὶ τῶν θείων δογμάτων, νυκτὸς καὶ ἡμέρας διὰ συλλογιστικῶν ἀποδείξεων καὶ μαρτυριῶν Γραφικῶν ἐτροποῦτο τοὺς αἱρετικούς· εἰς τοῦτο συντρέχει καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν κεφάλαια τοῦ Ἀγαπητοῦ Διακόνου. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἕκτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος λέγει περὶ τῆς πέμπτης Συνόδου, « ἡ ἁγία Σύνοδος ἡ ὑπὸ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς μνήμης Ἰουστινια-

Digitized by Google

† » Οὐκ ἐμποδών σοι σκῆπτρον ὤφθη, ὦ Ἄναξ,
» Σὺ γὰρ κατοικεῖς βασιλείαν τὴν ἄνω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΔΑΛΜΑΤΟΥ, ΦΑΥΣΤΟΥ καὶ ΙΣΑΚΙΟΥ ἢ Ἰσαακίου.

» Κυκλοῦσιν ἄνδρες εἰς δύω τρεῖς σὸν θρόνον,
» Ὕψιστε, Φαῦστος, Ἰσάκιος, Δαλμάτος.
» Δαλμάτος Ἰσάκιος τριτάτη θάνον ἠδέ τε Φαῦστος.

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἁγίων ὁ μὲν Δαλμάτος ἦτο στρατιώτης εἰς τὸ δεύτερον στρατιωτικὸν σχολεῖον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τξή (368), [2] ζῶν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως. Ὕστερον δὲ ἀφήσας γυναῖκα, τέκνα καὶ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ἔλαβε μαζί του μόνον τὸν υἱόν του Φαῦστον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Ἰσάκιον, καὶ ἐκεῖ γενόμενος μοναχὸς, ἔφθασεν εἰς μεγαλώτατον ὕψος ἀρετῶν. Ὁ δὲ θαυμαστὸς οὗτος Ἰσάκιος ἐκατοίκησεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχίαν, ἀπὸ αὐτὴν τὴν νεαράν του ἡλικίαν, μεταχειριζόμενος πᾶν εἶδος ἀρετῆς, διὰ τοῦτο καὶ ὁ λόγος του ἦτο λαμπρότατος, ἐπειδὴ ἦτο ζολισμένος μὲ τὴν ἐνάρετον ζωήν. Ὅτε δὲ ἐκβῆκεν ὁ βασιλεὺς Οὐάλης ὁ Ἀρειανὸς νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σκύθας καὶ Γότθους, ἦλθε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰσάκιος καὶ εἶπεν· ἄνοιξον, ὦ βασιλεῦ, τὰς ἐκκλησίας εἰς τοὺς ὀρθοδόξους καὶ θέλεις νικήσει εἰς τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ βασιλεὺς δὲν ἐπείθετο, ἀλλὰ θυμωθεὶς εἶπεν εἰς τὸν ὅσιον, ὅταν ἐπανέλθω ἀπὸ τὸν πόλεμον, θέλεις παιδευθῇ διὰ τὰ λόγιά σου ταῦτα. Ὁ δὲ ὅσιος, ἐὰν, εἶπεν, σὺ ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τὸν πόλεμον, δὲν ἐλάλησεν εἰς ἐμὲ Κύριος ὁ Θεός· σὺ θέλεις συγχροτήσει τὸν πόλεμον, ἀλλὰ θέλεις φύγει ἔμπροσθεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ

νοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συναθροισθεῖσα πράζει τετάρτη·» καὶ πάλιν λέγει «Χρῆσις τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰουστινιανοῦ πρὸς Ζώϊλον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Πράζει δεκάτῃ.» Καὶ ὁ Πάπας Ἀγάθων ἐν τῇ πρὸς τὸν Πωγωνάτον ἀναφορᾷ μέγαν ποιεῖ ἔπαινον τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐπ' εὐσεβείᾳ· καὶ οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ἐν τῇ πρὸς Ταράσιον Κωνσταντινουπόλεως λέγουσιν «Ὁ Ἰουστινιανὸς σοφὸς ἄναξ, καὶ ἐν βασιλεῦσιν ἅγιος καὶ μακαριστός.»

Περὶ μέν τοι τοῦ προβλήματος (τῆς Ἀφθαρτοδοκήσεως δηλαδὴ) ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία ὁμολογεῖ τὸν Θεὸν Λόγον εἰληφέναι ἀληθινὴν σάρκα, παθητὴν, ἀναμάρτητον, σὺν πᾶσιν αὐτῆς τοῖς παθήμασι (ἀδιαβλήτοις δηλαδὴ) καὶ τοῖς ἰδιώμασι τοῖς χαρακτηριστικοῖς, καὶ τοῖς ἀφοριστικοῖς γνωρίσμασι τῆς ἀνθρωπίνης ἡμῶν φύσεως, ἅ τινα διὰ τὸ ἔχειν, ἦν καὶ φύσει τέλειος ἄνθρωπος ἐν δυσὶ φύσεσι καὶ θελήσεσι γνωριζόμενος Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Καὶ γὰρ κατὰ τὸν μακάριον Κύριλλον «Σεσάρκωται ὁ Λόγος, καὶ τῆς οἰκείας ἀϋλότητος οὐκ ἐξέστη· καὶ ὅλως σεσάρκωται, καὶ ὅλος ἐστὶν ἀπερίγραπτος· σμικρύνεται σωματικῶς καὶ συστέλλεται. (Ἴσ. οὐ συστέλλεται) θεϊκῶς, ὅμως ἐστὶν ἀπερίγραπτος. «Προσφυέστατον δὲ καὶ ἁρμοδιώτατον τῇ παρούσῃ ὑποθέσει εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ γράφει ὁ σοφὸς Κύρου Θεοδώρητος, ἑρμηνεύων τὸ λόγιον ἐκεῖνο τοῦ ῥῆ Ψαλμοῦ τὸ «Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου,» λέγει δηλαδὴ «Ἀχώριστον ἡ θεία φύσις ποιησαμένη τὴν ἕνωσιν, παρῆν μὲν τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει, συνεχώρει δὲ πάσχειν, τῶν ἀνθρώπων πραγματευομένη τὴν σωτηρίαν· ῥᾴδιον μὲν γὰρ ἦν αὐτῷ ἀθάνατον αὐτὴν, ἣν ἂν ἔλαβεν, ἀπεργάσασθαι φύσιν· ἐπειδὴ δὲ σωτηρία ἦν τοῦ κόσμου τὸ πάθος, μετὰ τὸ πάθος τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς ἀφθαρσίας μετέδωκε...» καὶ παρακατιὼν «Ἡνίκα φθαρτὴν εἶχεν αὐτὴν τὴν φύσιν, ἀνθρωπίνως ἅπαντα, πλὴν ἁμαρτίας, συνεχώρει καὶ πάσχειν καὶ ῥθέγγεσθαι.» Ὁ δὲ Νικηφόρος λέγει, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπὸ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἀγάπην ἦν εἶχε πρὸς τὸν Χριστὸν, εἶπεν, ὅτι εἶχε σῶμα ἄφθαρτον (τοῦτο δμως οὐ παραδέχεται ὁ ῥηθεὶς Δοσίθεος.)

Ἐπὶ τούτου τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔλαβεν ἀρχὴν νὰ ἐκτελῆται ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς· αὐτὸς, λέγουσιν, ὅτι εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ «Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.» Διότι ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνὸς ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς οὗτος κτίσας τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγαλοπρεπέστατον ναὸν, ἀφιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὴν Σοφίαν τοῦ Θεοῦ· διὸ καὶ ἐνομοθέτησε νὰ ψάλληται ἐν τῇ λειτουργίᾳ τὸ τροπάριον τὸ «Ὁ μονογενὴς,» ἐπειδὴ αὐτὸ ἀνακηρύττει τὴν Σοφίαν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, ἤτοι τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ, τὸν ἐκ τῆς ἁγιωτάτης καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐνανθρωπήσαντα· (ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἐποίησε τοῦτο Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ἢ ἡ τρίτη οἰκουμενικὴ σύνοδος.) Οὗτος, κατὰ τὸν Προκόπιον, ἐνίστευεν ἐν ὅλῃ τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ μετὰ πολλῆς ἐγκρατείας, καὶ ἐστάθη νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος κατὰ Περσῶν καὶ Γότθων. Ὅθεν γράφει ὁ Σουΐδας, ὅτι ἐφαίνετο (εἰς τὰ διάφορα αὐτοῦ ἀπεικονίσματα) ἔφιππος ἔχων εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα μίαν σφαῖραν μετὰ τοῦ Σταυροῦ, τὴν δὲ δεξιὰν αὐτοῦ εἶχεν ἐξηπλωμένην, σχεδὸν τοὺς Πέρσας ἐκφοβῶν, ἵνα μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας (ὅρα σελ. 442 καὶ 510 τῆς Δωδεκαβίβλ. καὶ σελ. 88 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετίου.) Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Ἰουλίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν δέκα χιλιάδων τῶν ὁσίων· καὶ εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ὁσίου Γερασίμου.

[1] Φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ τὸν ὅσιον τοῦτον Δαλμάτον ὠνομάσθη καὶ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, τῶν Δαλμάτων· καθὼς ὀνομάζεται ἐν τῇ τριακοστῇ τοῦ Μαΐου, ὅτε καὶ ὁ ὅσιος Ἰσάκιος ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται.

[2] Ἐσφαλμένη ἡ χρονολογία, διότι ὁ Θεοδόσιος ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 379. Σ. Ε.

Digitized by Google

ζωντανὸς μέλλεις νὰ καταχαῇς ὑπὸ πυρὸς, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε, διότι κλεισθεὶς εἰς ἕνα ἀχυρῶνα, ἐκεῖ κατεχάη. Οὗτος ὁ ὅσιος μέλλων νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, κατέστησεν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τὸν Δαλμάτον, ὅτε ἦτο πατριάρχης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ἅγιος Ἀττικός. Ὁ δὲ ὅσιος Δαλμάτος διαπρέψας ἐν τῇ ἀσκήσει, ἔμεινε νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ εἰς ἄλλας τόσας ἦλθεν εἰς ἔκστασιν. Ὅθεν ἔγεινεν αἰδέσιμος καὶ σεβάσμιος, καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς καὶ εἰς τὴν Σύγκλητον, καὶ εἰς τοὺς ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Ἐφέσῳ συναχθέντας κατὰ τὴν τρίτην Σύνοδον ἐν ἔτει υλά (431), οἱ ὁποῖοι καὶ ἐψήφισαν αὐτὸν ἀρχιμανδρίτην, καὶ τοὺς μεταγενεστέρους δὲ ἀπὸ αὐτὸν διώρισαν νὰ ἦναι ἐξουσιασταὶ παντοτεινοὶ τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ. Ὅθεν ἐν τούτοις διαπρέψας ὁ ἀοίδιμος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε καὶ κατετέθη εἰς τὸ ἐδικόν του μοναστήριον. (Σημείωσαι ὅτι ὁ ἑλληνικὸς τῶν ὁσίων πατέρων τούτων βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ μέγας οὗτος καὶ θαυμαστὸς Ἰσαάκιος.»)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΤΕΦΑΝΟΥ *Πάπα Ῥώμης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.*

† » Τιμηθεὶς Στέφανος, θεῖον ἥρπασε στέφος,
» Πάπας μὲν ὢν πρὶν, νῦν δὲ καὶ μάρτυς μέγας.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου, Οὐαλλερίου [1] καὶ Γαλιήνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτοι σν' (250), [2] διὰ δὲ τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸν ἐκρύπτετο εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τοὺς πρὸς αὐτὸν ἐρχομένους Ἕλληνας ἐδίδασκε καὶ ἐκατήχει τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐβάπτιζεν αὐτοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐχειροτόνησε πρεσβυτέρους, διακόνους καὶ ἀναγνώστας. Τινὲς δὲ αὐτῶν πιασθέντες, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν, καὶ ἔλαβον τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου διὰ παρακινήσεώς του. Ὅθεν διὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ὁ μακάριος ἑαυτὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ φερθεὶς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἄρεως προσηυχήθη καὶ ἔσεισεν ὅλον τὸν ναὸν, καὶ ἐκρήμνισεν ἓν μέρος αὐτοῦ, οἱ δὲ στρατιῶται φοβηθέντες ἔφυγον. Ὁ δὲ ἅγιος ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον Λουκίας τῆς μάρτυρος, τὸν ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας εὑρισκόμενον, [3] καὶ ἐκεῖ ἐτέλει τὴν ἀναίμακτον ἱερουργίαν· ὕστερον δὲ ἐζήτησαν αὐτὸν οἱ στρατιῶται καὶ εὗρον, καὶ εὑρόντες τὸν ἐτιμώρησαν πολλὰ, τελευταῖον δὲ τὸν ἀπεκεφάλισαν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος διπλοῦν τὸν ὁμώνυμον στέφανον, καὶ ὡς ἀρχιερεὺς, καὶ ὡς ἀθλητὴς τοῦ Κυρίου. (Σημείωσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλεριανοῦ καὶ Γαλιήνου.»)

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ, *ἡγουμένου μονῆς τῆς Παταλαραίας.*

† » Θείας χάριτος, ὦ Ἰωάννη μάκαρ,
» Κλῆσιν κατὰ σὴν, οἷος ὤφθης ἄξιος.

Ἡ ἁγία ΣΑΛΩΜΗ *ἡ μυροφόρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τῆς σαρκὸς οἷον ἐκκυλισθείσης λίθου,
» Ὁρᾷ Σαλώμη Χριστὸν, οὐ Χριστοῦ τάφον.

Ἡ ὁσία ΘΕΟΚΛΗΤΩ *ἡ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Θεοκλητὼ τὴν κλῆσιν ἔργῳ δεικνύει,
» Κλητὴ Θεῷ φανεῖσα σαρκὸς ἐκδύσει.

† Ἡ ἁγία αὕτη Θεοκλητὼ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ μισοχρίστου καὶ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωκθ' (829), καταγομένη ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν τὴν λεγομένην τῶν Ὀπτημάτων· οἱ δὲ γονεῖς της ὠνομάζοντο Κωνσταντῖνος καὶ Ἀναστασία. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀνατραφεῖσα θεαρέστως, ἐπρόσεχεν εἰς ἑαυτήν· ἔπειτα διὰ βίας τῶν γονέων της συνεζεύχθη μὲ ἄνδρα ὅμοιον μὲ αὐτὴν κατὰ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν, Ζαχαρίαν ὀνομαζόμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπανδρεύθη, πολλὰς καὶ ἀμετρήτους ἐλεημοσύνας ἐποίει ἡ μακαρία· μάλιστα δὲ ἐδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, καὶ ὄχι μόνον ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ἐτελείωνε διὰ τῶν ἔργων τὰ ἀναγινωσκόμενα, πᾶν καλὸν καὶ ἀρετὴν μεταχειριζομένη. Ἐδούλευε δὲ ἐργόχειρον ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὑπηρέτει εἰς τὰς χρείας τῶν πτωχῶν ἐκείνων, ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὸν οἶκόν της· πρὸς τούτοις ὑπηρέτει καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς οἰκίας της διὰ τὴν πολλήν της ταπείνωσιν. Ὅτε δὲ ἦλθε καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ ἡ ἀοίδιμος πρὸς τὸν Κύριον, ἐπροσεκάλεσεν ὅλους τοὺς φίλους καὶ προεῖπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι τὴν δεῖνα ἡμέραν θὰ ἀποθάνῃ· καὶ τῇ ἀληθείᾳ οὕτως ἠκολούθησεν, καθὼς ἡ ἁγία προεῖπεν. Ὅσα δὲ θαύματα ἔ-

[1] Παρ' ἄλλοις δὲ γράφεται, Οὐαλλεριανοῦ.

[2] Τὸν Δέκιον διεδέξατο τῷ 352 ὁ Γάλλος· φονευθέντος δὲ καὶ τούτου ἀνέβη τῷ 253 εἰς τὸν θρόνον ὁ Οὐαλεριανὸς μετὰ τοῦ υἱοῦ του Γαλλιήνου. Σ. Ε.

[3] Ἡ ἁγία αὕτη Λουκία ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Ἰουλίου.

Digitized by Google

γειναν μετὰ τὴν κοίμησίν της διὰ μέσου τοῦ ἁγίου λειψάνου της δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ περιγράψωμεν, φυλάττοντες τὴν συντομίαν· ἓν δὲ μόνον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διηγηθῶμεν, τὸ ὁποῖον, καὶ ἐὰν θέλωμεν, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ σιωπήσωμεν, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος αὐτοῦ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ τὸ παραδράμωμεν. Οἱ συγγενεῖς τῆς ὁσίας ταύτης ἔχουσι συνήθειαν νὰ σηκόνωσι κατ' ἔτος τὸ τρισόσιον ἐκεῖνο καὶ πάντιμον αὐτῆς λείψανον, τὸ ὁποῖον εἶναι σῶον καὶ ὁλόκληρον, καὶ νὰ ἀλλάσσωσι τὰ ἐνδύματά της δι' ἄλλων· ἰσάζουσι δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, αἵτινες εἶναι λευκαί· ἔπειτα κόπτουσι τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν της, ὡς ἂν ἦτο ζωντανή· καὶ [1] μετὰ ταῦτα λέγουσι τὸ τρισάγιον, καὶ οὕτως ἀποθέτουσι πάλιν τὸ σῶμά της εἰς τὴν θήκην.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ, ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΥ, ΕΞΑΚΟΥΣΤΩΔΙΑΝΟΥ, ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ, ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ [2] καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

» Τὸν ἑπτάριθμον τιμῶ χορὸν μαρτύρων,
» Δείξαντα ἀνάστασιν νεκρῶν τῷ κόσμῳ.
» Τῇ δὲ τετάρτῃ νεκροέγερτοι ξύνθανον ἑπτά.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνϐ' (252), καὶ ἀφ' οὗ διεμοίρασαν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα των τὰ ὑπάρχοντα, ἐμβῆκαν εἰς ἓν σπήλαιον καὶ ἐκρύφθησαν· παρακαλέσαντες δὲ τὸν Θεὸν νὰ λυθῶσιν ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος, καὶ νὰ μὴ παραδοθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς Δέκιος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἔφεσον, ἐζήτησεν αὐτοὺς διὰ νὰ ἔλθωσι καὶ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ μαθὼν, ὅτι ἀπέθανον μέσα εἰς τὸ σπήλαιον, ἐπρόσταξε νὰ φράξωσι τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου. Ἔκτοτε λοιπὸν παρῆλθον τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύω χρόνοι, ἕως εἰς τοὺς τριακονταοκτὼ χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου, ἤτοι ἐν ἔτει υμϛ' (446). [3]

Τότε ἀνεβλάστησε μία αἵρεσις, ἡ λέγουσα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις νεκρῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος βλέπων τεταραγμένην τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καθόσον ἐπλανήθησαν ὑπὸ τῆς αἱρέσεως αὐτῆς πολλοὶ ἐπίσκοποι, ἠπόρει τί νὰ κάμῃ. Ὅθεν ἐνδυθεὶς τρίχινον ἔνδυμα, ἔστρωσεν ἑαυτὸν κατὰ γῆς καὶ ἐθρήνει, παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν λύσιν τῆς αἱρέσεως ταύτης. Δὲν παρέβλεψε λοιπὸν ὁ Κύριος τὰ δάκρυά του, ἀλλ' ἐπήκουσεν αὐτοῦ μὲ τοιοῦτον τρόπον. Ὁ κύριος τοῦ ὄρους ὅπου ἦτο τὸ σπήλαιον τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων ἠθέλησε κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον νὰ κάμῃ μάνδραν τοῦ ποιμνίου του. Ἐνῷ λοιπὸν ἐκύλιε πέτρας ἀπὸ τὸ σπήλαιον διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς μάνδρας, ἠνοίχθη ἡ θύρα τοῦ σπηλαίου, καὶ κατὰ πρόσταγὴν Θεοῦ, ἀνέστησαν οἱ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἀποθανόντες ἑπτὰ παῖδες καὶ συνωμίλουν ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, ὡς ἂν εἶχον κοιμηθῆ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν, χωρὶς τελείως νὰ ἀλλοιωθῶσιν, ὥστε οὐδὲ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά των ἐφθάρησαν ὁλοτελῶς ἀπὸ τὴν φυσικὴν νοτίδα καὶ ὑγρασίαν τοῦ σπηλαίου. Ἀναστηθέντες δὲ, ἐνεθυμοῦντο ὅτι ὁ βασιλεὺς Δέκιος ζητεῖ νὰ τοὺς βασανίσῃ, ὅθεν καὶ συνωμίλουν περὶ τούτου, καὶ ὁ Μαξιμιλιανὸς ἔλεγεν εἰς τοὺς ἄλλους, ἂν, ἀδελφοὶ, πιασθῶμεν ἀπὸ τὸν Δέκιον, ἂς σταθῶμεν ἀνδρείως, καὶ ἂς μὴ προδώσωμεν τὴν εὐγένειαν τῆς πίστεώς μας· σὺ δὲ, ἀδελφὲ Ἰάμβλιχε, ὕπαγε ν' ἀγοράσῃς ψωμία, πλὴν ἀγόρασον περισσότερα, ἐπειδὴ χθὲς τὴν ἐσπέραν ἠγόρασες ὀλίγα καὶ διὰ τοῦτο ἐκοιμήθημεν πεινασμένοι· μάθε δὲ καὶ τί βουλεύεται ὁ Δέκιος περὶ ἡμῶν.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Ἰάμβλιχος εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου, εἶδε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὴν θύραν καὶ ἐθαύμασε· βλέπων δὲ αὐτὸ καὶ εἰς ἄλλους τόπους, καὶ στοχαζόμενος τὰ κτίρια ἠλλαγμένα καὶ τοὺς ἀνθρώπους διά-

---

[1] Ἐκ τούτου ἠμπορεῖ νὰ συμπεράνῃ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἔκοπτον καθ' ἕτος τὰ ὀνύχια τοῦ νεκροῦ λειψάνου τῆς ἁγίας, ἀκόλουθον εἶναι, ὅτι καὶ ηὔξανον αὐτά.

[2] Ἐν ἄλλοις δὲ ἀντὶ Ἀντωνίνου γράφεται Ἰωάννου.

[3] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι κατὰ τὴν χρονολογίαν τοῦ Μαλαλᾶ Ἀθηνῶν, δὲν συμποσοῦνται τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύω χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκοιμήθησαν οἱ ἅγιοι ἑπτὰ παῖδες, ἀλλὰ μόνον ἑκατὸν ἐννενήκοντα ὀκτὼ, διότι ἀφαιροῦντες τοὺς διακοσίους πεντήκοντα δύω, καθ' οὓς ἐκοιμήθησαν, ἀπὸ τοὺς τετρακοσίους τεσσαράκονταἓξ, καθ' οὓς ἀνέστησαν, μένουσι ἑκατὸν ἐννενήκοντα ὀκτώ.

(Ἐσφαλμένως ἐνταῦθα ἐγένετο ἡ ἀφαίρεσις διότι τὸ ἐξαγόμενον εἶναι 194 καὶ ὄχι 198. Σημείωσαι πρὸς τούτοις ὅτι οἱ μνημονευόμενοι ἅγιοι ἐκοιμήθησαν πρὸ τοῦ ἔτους 252, διότι τότε ἦν ἔζη ὁ Δέκιος. Ὅρα καὶ τῇ 22 Ὀκτωβρίου Σ. Ι.)

Digitized by Google

φορετικοὺς, ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει ὅραμα, ἢ ὅτι ἦλθεν εἰς ἔκστασιν. Ἐλθὼν ὅμως εἰς τοὺς ἀρτοπώλας, ἔλαβε ψωμία, καὶ δώσας εἰς αὐτοὺς τὰ χρήματα ἐσπούδαζε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπήλαιον· πλὴν ἐθεώρει τοὺς ἀρτοπώλας, ὅτι ἐδείκνυον τὰ νομίσματα ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον καὶ τὸν ἔβλεπον, λέγοντές του, ὅτι εὗρε θησαυρὸν, καθότι τὸ νόμισμα τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἐμαρτύρει φανερὰ, ὅτι εὗρε θησαυρὸν, ἐπειδὴ εἶχεν ἐπάνω τυπωμένην τὴν εἰκόνα τοῦ πρὸ πολλῶν χρόνων βασιλεύσαντος. Ὁ δὲ Ἰάμβλιχος τοῦτο ἀκούσας, ἐτρόμαξε, καὶ ἀπὸ τὸν φόβον δὲν ἐδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, νομίζων ὅτι ἐγνωρίσθη, ὅτι θὰ παραδοθῇ διὰ μέσου αὐτῶν εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον. Ὅθεν παρεκάλει αὐτοὺς λέγων, σᾶς παρακαλῶ, κύριοί μου, ἔχετε καὶ τὰ χρήματά μου, λάβετε καὶ τὰ ψωμία σας, καὶ ἀφετέ με νὰ ἀναχωρήσω. Οἱ δὲ πωληταὶ ἔλεγον, δεῖξόν μας τὸν θησαυρὸν τὸν ὁποῖον εὗρες, καὶ κάμε καὶ ἡμᾶς κοινωνοὺς τοῦ εὑρήματος· εἰ δὲ μὴ, θὰ σὲ παραδώσωμεν εἰς θάνατον. Βλέποντες δὲ τὸν ἅγιον ὅτι ἔμενε συλλογισμένος, ἔβαλον ἁλύσεις εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἔσυρον αὐτὸν εἰς τὴν ἀγοράν. Παρουσιάσαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὸν ἀνθύπατον τῆς Ἐφέσου, τὸν παρέστησαν εἰς ἐξέτασιν. Βλέπων δὲ τοῦτον ὁ ἀνθύπατος, διηγήσου, εἶπεν, ὦ νεανία, πῶς εὗρες τὸν θησαυρὸν, καὶ πόσος εἶναι, καὶ ποῦ. Ὁ δὲ Ἰάμβλιχος ἀπεκρίνατο, ὅτι ποτὲ δὲν εὗρεν εὕρημα, ἀλλὰ τὸ νόμισμα τὸ ὁποῖον ἔδωκε τὸ ἔχει ἀπὸ τοὺς γονεῖς του· τί δὲ, ἔλεγεν, εἶναι τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο, ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς ἐμὲ, δὲν ἠξεύρω.

Ὁ δὲ ἀνθύπατος πάλιν ἠρώτησεν αὐτὸν, ἀπὸ ποίαν πόλιν εἶσαι; Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἀπὸ ταύτην εἶμαι, ἐὰν αὐτὴ ἦναι ἡ Ἔφεσος. Καὶ ὁ ἀνθύπατος· ποῖοι εἶναι οἱ γονεῖς σου; ἂς ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς, καὶ ὅταν φανερωθῇ ἡ ἀλήθεια, τότε θέλομεν σὲ πιστεύσει. Ὁ Ἰάμβλιχος ἀπεκρίθη· ὁ δεῖνα εἶναι πατήρ μου, ὁ δεῖνα εἶναι πάππος μου, καὶ ὁ δεῖνα συγγενής μου. Καὶ ὁ Ἀνθύπατος πρὸς αὐτὸν, ξένα, καὶ ἀνυπόστατα εἶναι τὰ ὀνόματα ὅσα εἶπες, καὶ ἔξω τῶν λεγομένων κατὰ τὴν τωρινὴν συνήθειαν· ὅθεν μὲ αὐτὰ δὲν δύνασαι νὰ πιστευθῇς. Ὁ Ἰάμβλιχος εἶπεν· ἐὰν σὺ δὲν πιστεύῃς ἐμὲ λέγοντα τὴν ἀλήθειαν, ἐγὼ πλέον δὲν ἠξεύρω τί ἄλλο νὰ εἰπω. Ὁ Ἀνθύπατος ἀπεκρίθη· ἀσεβέστατε, τὸ νόμισμά σου μαρτυρεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιγραφήν του, ὅτι ἐτυπώθη πρὸ τριακοσίων χρόνων καὶ ἐπέκεινα, κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ νεώτερος ὢν σπουδάζεις νὰ μᾶς ἀπατήσῃς; Τότε ὁ Ἰάμβλιχος πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τῶν παρευρεθέντων, τοὺς παρεκάλει λέγων· σᾶς παρακαλῶ, κύριοί μου, νὰ μὲ εἰπῆτε ποῦ εἶναι ὁ βασιλεὺς Δέκιος, ὅστις ἦτο εἰς τὴν πόλιν ταύτην; Οἱ δὲ εἶπον εἰς αὐτὸν, εἰς τοὺς χρόνους τούτους δὲν εἶναι ὁ Δέκιος, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐχρημάτισε πρὸ πολλῶν χρόνων. Καὶ ὁ Ἰάμβλιχος· διὰ τοῦτο, κύριοί μου, ἐξεπλάγητε; ἀλλ' ὅμως ἀκολουθήσατέ μοι νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ σημεῖα θέλουσι πιστωθῇ οἱ λόγοι μου, διότι ἐγὼ ἠξεύρω ὅτι ἐφύγομεν ἐξ αἰτίας τοῦ Δεκίου, καὶ ὅτι χθὲς ἐρχόμενος διὰ νὰ ἀγοράσω ψωμία, εἶδον, ὅτι ὁ Δέκιος ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην.

Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ ἐπίσκοπος τῆς Ἐφέσου, Μαρῖνος ὀνόματι, ἀκούσας ταῦτα, λέλει εἰς τὸν Ἀνθύπατον· ἐγὼ νομίζω ὅτι θαυμάσιον πρᾶγμα ἠκολούθησεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅθεν ἂς ἀκολουθήσωμεν αὐτόν. Ἠκολούθησαν λοιπὸν ὁ Ἀνθύπατος καὶ ὁ ἐπίσκοπος καὶ πολλοὶ λαϊκοὶ, καὶ ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ σπήλαιον, πρῶτος ὁ Ἰάμβλιχος ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ, ἔπειτα ὁ ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος στραφεὶς εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς θύρας τοῦ σπηλαίου, εἶδε μίαν θήκην ἐσφραγισμένην μὲ δύω βούλλας, τὴν ὁποίαν ἔβαλον ἐκεῖ ὁ Ῥουφῖνος καὶ ὁ Θεόδωρος οἱ χριστιανοὶ, οἵτινες ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Δέκιον ὁμοῦ μὲ ἄλλους, διὰ νὰ φράξωσι τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου· ὅθεν οἱ αὐτοὶ ἔγραψαν καὶ τὰ Συναξάρια τῶν ἁγίων, καὶ ἐσημείωσαν τὰ ὀνόματά των εἰς πλάκας μολυβδίνους. Ὅτε λοιπὸν συνήχθησαν ὅλοι οἱ ἔγκριτοι ἄρχοντες ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀνθύπατον, ἤνοιξαν τὴν θήκην, καὶ εὗρον εἰς αὐτὴν τὰς μολυβδίνους πλάκας, καὶ ἀναγνώσαντες τὰ γράμματα αὐτῶν, ἐξέστησαν ἅπαντες· ἐμβάντες δὲ εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ σπηλαίου, εὗρον τοὺς ἁγίους, καὶ ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν· εἶτα καθισαντες, ἠρώτων αὐτούς. Οἱ δὲ ἅγιοι ἐδιηγήθησαν πρῶτον μὲν τὴν ἰδικήν των ὑπόθεσιν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ βασιλέως Δεκίου, καὶ ἐξίσταντο ἅπαντες καὶ ἐδόξαζον τὸν τῶν θαυμασίων Θεόν. Τότε ὁ Ἀνθύπατος μετὰ τοῦ ἐπισκόπου ἔγραψαν ἀναφορὰν εἰς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ ἀνωτέρω· ὁ δὲ βασιλεὺς λαβὼν τὰ γράμματα, ἐπλήσθη ἀπὸ χαρὰν διὰ τὴν τοιαύτην εἴδησιν, καὶ μὲ σπουδὴν πολλὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ σπήλαιον, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπλυνε τοὺς πόδας τῶν ἁγίων μὲ τὰ δάκρυά του, ἔχαιρε καὶ ἠγαλλιᾶτο ἡ ψυχή του, ὅτι δὲν παρέβλεψεν ὁ Κύριος τὴν δέησίν του·

Digitized by Google

ἀλλ' ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ὀφθαλμοφανῶς τὴν τῶν νεκρῶν ἀνάστασιν. Ἐνῷ δὲ συνωμίλει ὁ βασιλεὺς μὲ τοὺς ἁγίους, καὶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἄρχοντες, ἐνύσταξαν ὀλίγον οἱ ἅγιοι, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν πάντων παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν ἄμφια πολύτιμα καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἱκανόν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κατασκευασθῶσιν ἑπτὰ θῆκαι, διὰ νὰ ἐντεθῶσιν εἰς αὐτὰ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων. Εἰς ἐκείνην ὅμως τὴν νύκτα ἐφάνησαν οἱ ἅγιοι εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· ἄφες μας, ὦ βασιλεῦ, εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεστήθημεν. Γενομένης λοιπὸν συνάξεως πολλῆς ἐπισκόπων καὶ ἀρχόντων, κατέθεσεν ὁ βασιλεὺς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων εἰς τὴν γῆν τοῦ σπηλαίου, καθὼς ἐκεῖνοι δι' ὀπτασίας τῷ ἐφανέρωσαν, καὶ ποιήσας χαρμόσυνον ἑορτὴν, ἐφιλοξένησε μὲ φιλοξενίαν μεγάλην τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἐφέσου, καὶ ἐχαροποίησεν ὅλον τὸν λαὸν, φιλοτιμήσας αὐτὸν πολυτελῶς καὶ βασιλικῶς. Ἐλύτρωσε δὲ καὶ ἀπὸ τὰς φυλακὰς τοὺς φυλακισμένους ἐπισκόπους, διότι ἐκήρυττον τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, καὶ ἀκολούθως ἔγεινεν εἰς ὅλους κοινὴ ἑορτὴ, δοξάζοντας καὶ εὐλογοῦντας τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν καὶ μάρτυρος ΕΥΔΟΚΙΑΣ, *καὶ τῆς Ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων αὐτῆς.*

» Ὀσμὴ τί τοῦτο; Σῶμα τῆς Εὐδοκίας,
» Ἀθλητικῶν ἀπόζον ἤκει χαρίτων.

† Αὕτη ἡ ἁγία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Εὐδοκία κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν· αἰχμαλωτισθεῖσα δὲ ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἐπειδὴ ἦτο πεπαιδευμένη εἰς τὴν θείαν Γραφὴν, ἐδίδασκεν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους· ὅθεν ἔγεινε γνωστὴ καὶ φίλη εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Περσῶν, καὶ πολλὰς ἀπὸ αὐτὰς μετέβαλεν εἰς τὴν θεογνωσίαν. Διὰ τοῦτο διεβλήθη εἰς τοὺς κριτὰς, καὶ ἐδάρη μὲ βούνευρα· ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς φυλακὴν, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μῆνας δύω. Μετὰ ταῦτα πάλιν ἐκρίθη, καὶ ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐδάρη τόσον δυνατὰ μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας, ὥστε αἱ μὲν σάρκες αὐτῆς ἀνέλυσαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς, οἱ δὲ δέροντες αὐτὴν ἐκοκκίνισαν ἀπὸ τὰ αἵματά της· ἔπειτα ἔρριψαν πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἓξ μῆνες, ἐξέβαλον αὐτὴν καὶ τὴν ἔκρινον ἐκ τρίτου· εἶτα σχίσαντες καλάμια ἰσόμετρα μὲ τὸ μέγεθος τοῦ σωματός της, ἔγδυσαν αὐτὴν, καὶ οὕτω γυμνὴν τὴν ἐσπαργάνωσαν τριγύρω μὲ τὰ καλάμια· ἔπειτα ἔσφιγξαν τὰ καλάμια μὲ σχοινίον λεπτὸν τόσον δυνατὰ, ὥστε ἐμπήχθηκαν τὰ καλάμια μέσα εἰς τὰς σάρκας τοῦ σώματός της· ὕστερον δὲ σύροντες μὲ βίαν ἀπὸ ἓν καλάμιον, ἔσυρον καὶ ἀνέσπων ὁμοῦ καὶ τὰς σάρκας της, προξενοῦντες οἱ ἀπάνθρωποι εἰς τὴν μάρτυρα πόνους ὁριμυτάτους καὶ ἀνυποφόρους. Μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν τὴν ἁγίαν, καὶ δέσαντες σφιγκτὰ τὸ σῶμά της ὅλον μὲ σχοινία συνέτριψαν ὅλα τὰ κόκκαλά της. Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὴν, ὅτι ἦτο ἡμιθανὴς καὶ ἄλαλος, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτῆς κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἡ ἀρρενόφρων ἀπῆλθε στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια. Ὕστερον δὲ ἀνεκομίσθη τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἱάματα βρύον τοῖς προστρέχουσιν αὐτῷ μετὰ πίστεως. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΑΘΟΥΗΛ *ἐν μηλέᾳ κρεμασθεὶς, τελειοῦται.*

» Θνῆσκε κρεμασθεὶς, Θαθουὴλ, ἐν μηλέᾳ,
» Ὡς ἂν τρυγήσῃς τῆς Ἐδὲμ μῆλα ξένα.

* *Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Παντοκράτορος.*

* » Νόμος παλαιὸς ἐκτύπου, καλῶς ἔχων,
» Σὲ δεξιοῦσθαι καὶ λόγοις ἐγκαινίων. [2]

* *Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς καὶ ἰσαπόστολος* ΚΟΣΜΑΣ, *ὁ ἐν τῇ Ἀλβανιτίᾳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳψοθ' (1779) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Εὔκοσμος ὤφθης κόσμος, ὦ Κοσμᾶ μάκαρ,
» Κόσμου λόγοις σὺ αἵμασί τ' ἀγλαΐσας. [3]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς βίος τούτων σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ τῶν πάντων Δεσπότης καὶ Δημιουργός. »

[1] Περιττῶς ἐδῶ γράφεται παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἴας, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται ἐδῶ μία ἔκφρασις τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος διὰ στίχων Ἰαμβικῶν, ἡ ὁποία, ὡς ἄχρηστος, παρελείφθη.

[3] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΣΙΓΝΙΟΥ.

» Εὐσίγνιον τέμνουσι τὸν Χριστοῦ φίλον,
» Τομῆς μέχρι κράζοντα· Χριστός μοι φίλος·
» Πέμπτῃ Εὐσιγνίοιο κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἦτο δὲ στρατιώτης ἐπὶ τῆς βασιλείας Κώσταντος τοῦ Χλωροῦ, τοῦ πατρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν ἔτει τδ' (304), ἔγεινε δὲ χρόνων ἑκατὸν δέκα, καὶ ἔφθασεν ἕως εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, ἐν ἔτει τξά (361), διελθὼν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν χρόνους ἑξήκοντα. Οὗτος λοιπὸν παρασταθεὶς εἰς τὸν Ἰουλιανὸν, ἤλεγξεν αὐτὸν, διότι παρέβη τὴν πάτριον εὐσέβειαν καὶ πίστιν, καὶ ὅτι μετέθεσεν εἰς τὰ εἴδωλα τὴν τιμὴν καὶ δόξαν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν Θεόν. Ἐνεθύμισε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ πῶς διὰ θείας ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεως μετεβλήθη ἐκεῖνος εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ταῦτα λέγων ὁ ἅγιος εἰς μὲν τοὺς ἄλλους ἐφάνη συνετὸς καὶ φρόνιμος καὶ ἔμπειρος ἱστοριῶν καὶ ὑποθέσεων παλαιῶν, διὰ τὴν μακροβιότητα καὶ πολυζωΐαν του, ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἐμπαίξας αὐτὸν, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. (Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκονται ὑπομνήματα καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Εὐσιγνίου, ὧν ἡ ἀρχὴ «Ἰουλιανὸς ὁ βασιλεὺς ἀρνησάμενος τὸν Χριστόν.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι δύω αὐτάδελφοι μάρτυρες ΚΑΤΤΙΔΙΟΣ *καὶ* ΚΑΤΤΙΔΙΑΝΟΣ *λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.*

» Βουνοὺς λίθων ἔστησαν ὑψηλοὺς Λόγε,
» Δι' ὧν ἀνῆλθον πρὸς σὲ σύγγονοι δύω.

Ἡ ἁγία ΝΟΝΝΑ *ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Νόννῃ θανούσῃ τῇ καλῇ καλὸς γόνος
» Καλὸν δίδωσιν ἐντάφιον τοὺς λόγους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΟΛΕΒ [1] *ὁ Αἰγύπτιος, βέλει ἀπὸ τόξου βληθείς, τελειοῦται.*

[1] Τοῦτο ὄπισθεν συλλαβιζόμενον, συνάγει βέλος, ὡς λέγει τὸ κάτωθεν δίστιχον, ὅπερ ἀληθῶς εἶναι πολλὰ εὐφυέστατον.

» Ἂν συλλαβισθῇς ἐξόπισθεν, ὦ Σόλεβ,
» Βέλος συνάξεις, ὄργανον τοῦ σοῦ τέλους.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΦΑΒΙΟΣ, *ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος, ξίφει τελειοῦται.* [1]

» Κεῖται Φάβιος νεκρὸς ὁ Χριστοῦ θύτης,
» Χριστῷ προσαχθεὶς θῦμα καινὸν ἐκ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ϛ', ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. [2]

» Θαβὼρ ὑπὲρ πᾶν γῆς ἐδοξάσθη μέρος,
» Ἰδὸν Θεοῦ λάμψασαν ἐν δόξῃ φύσιν.
» Μορφὴν ἀνδρομένην κατὰ ἕκτην Χριστὸς ἄμειψεν.

† Κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Αὐγούστου μηνὸς [3]

---

[1] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ Φαβιανὸς ὁ Ῥώμης ἐπίσκοπος, Φάβιος ἐνταῦθα ὀνομαζόμενος. Περὶ τοῦ ὁποίου ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος εἰς τὸ ἕκτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν κεφαλαίῳ εἰκοστῷ ἐννάτῳ, ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐπὶ Γορδιανοῦ τοῦ ἐν ἔτει 238 βασιλεύσαντος, ὅστις διεδέχθη τὸν Ἀντέρωτα ἐπίσκοπον Ῥώμης. Οὗτος ὁ Φαβιανὸς ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ μίαν ἐξοχὴν, καὶ ἐνῷ ἦσαν συνηγμένοι πολλοὶ ἀδελφοὶ, καὶ ἐστοχάζοντο, ποῖον νὰ κάμωσιν ἐπίσκοπον, εὑρέθη καὶ οὗτος ἐκεῖ παρών. Ἐξαίφνης δὲ ἐφάνη μία περιστερὰ, ἡ ὁποία πετάξασα ἀπὸ ὑψηλὰ, ἐκάθισεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του. Ὁ δὲ λαὸς ταύτην βλέπων, ὁμοφώνως ἔκραξεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἄξιος διὰ νὰ γίνῃ ἐπίσκοπος. Ὅθεν τοῦτον λαβόντες, ἔβαλον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης.

[2] Ὅρα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου ἀξιόλογον διατριβὴν, περὶ τοῦ πότε ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίου Δωροθέου Εὐελπίδου. Ταύτην ὁ σεβαστὸς καὶ πολυμαθὴς οὗτος φίλος ἐκ ζήλου πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὁρμώμενος καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας παρακλήσεις χαριζόμενος, ἐπέτρεψε νὰ δημοσιευθῇ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει. Σ. τ. Ε.

[3] Ἐπειδὴ ὁ λόγος ἐδῶ εἶναι περὶ τῆς Μεταμορφώσεως, σημειοῦμεν χάριν τῶν φιλολόγων, περὶ τοῦ πότε ἐγένετο ἡ ἑορτὴ αὕτη· καὶ λέγομεν, ὅτι κατὰ τὸν Καισαρείας Εὐσέβιον, (παρὰ Κορεσσίῳ) καὶ τοὺς περισσοτέρους διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Μεταμόρφωσις ἔγεινε πρὸ τοῦ πάθους τεσσαράκοντα ἡμέρας, συμμαρτυροῦντος τοῦτο καὶ τοῦ πεζογράφου Δαμασκηνοῦ ἐν τῷ εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν λόγῳ· ἤτοι αὕτη ἔγεινε κατὰ τὸν Φεβρουάριον μῆνα, καὶ οὐχὶ κατὰ τὸν Αὔγουστον, ὡς νῦν ἑορτάζεται. Ὅτι δὲ ἡ τοιαύτη δόξα καὶ γνώμη εἶναι ἡ μᾶλλον πιθανωτέρα καὶ κοινοτέρα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, βεβαιοῦται ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα.

Α'. διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ὁ αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος μαθητὴς καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου λέγει, ὅτι ὁ Κύριος προτοῦ ἀκόμη νὰ μεταμορφωθῇ, ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητάς του ταῦτα «Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς

Digitized by Google

τὴν ἀνάμνησιν τῆς θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία περιχαρῶς ἑορτάζει. Ἡ δὲ αἰτία τῆς ἑορτῆς ταύτης εἶναι ἡ ἑφεξῆς. Ὁ Δεσπότης ἡμῶν Χριστὸς πολλάκις προεῖπεν εἰς τοὺς ἁγίους του μαθητὰς, διὰ τοὺς κινδύνους καὶ τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἔμελλε νὰ λάβῃ, καὶ διὰ τὰς σφαγὰς καὶ τὸν θάνατον τῶν μαθητῶν του. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν κίνδυνοι καὶ τὰ δεινὰ ἦσαν πρόχειρα καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, τὰ δὲ ἀγαθὰ, ὅσα ἔμελλον νὰ λάβωσιν ἦσαν μετὰ ταῦτα καὶ ἐλπιζόμενα, τούτου χάριν ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ πληροφορήσῃ τοὺς μαθητάς του καὶ μὲ τοὺς ἰδίους των

» αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ » παθεῖν ἀπὸ τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Ἀρχιερέων καὶ Γραμμα- » τέων, καὶ ἀποκταν θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.» (Ματθ. ις'. 21.) ἀπὸ τὰ λόγια δὲ ταῦτα συνάγεται, ὅτι πλησίον εἰς τὸ πάθος ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο.

Β'. Διότι κατὰ τὴν σειρὰν καὶ τάξιν τῶν κεφαλαίων τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἐγγὺς τοῦ πάθους ἔγεινεν ἡ Μεταμόρφωσις· ἐπειδὴ διηγούμενος ὁ ἀνωτέρω Ματθαῖος τὴν θείαν Μεταμόρφωσιν ἐν κεφαλαίῳ ιϛ', μετὰ τρία μόνα κεφάλαια, εὐθὺς ἀναφέρει τὰ Βαΐα, ἐν κεφαλαίῳ ὀηλαδὴ κά.

Γ'. Διότι καὶ ὁ περιώνυμος διδάσκαλος Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῷ ἔαρι λέγει, ὅτι ἔγεινεν ἡ Μεταμόρφωσις (σελ. 48 τοῦ γ'. τόμου) ἐγγὺς ὀηλαδὴ τοῦ Πάθους, τοῦ γενομένου ἐν τῇ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ κατὰ τὴν κγ' τοῦ Μαρτίου.

Κατὰ τὸν Φεβρουάριον λοιπὸν ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις, μετετέθη δὲ αὕτη καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὸν Αὔγουστον. Α'. διότι ἡ Μεταμόρφωσις, ἐπειδὴ ἔγεινεν ὡς εἴπομεν, πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ Πάθους, συνέβαινε νὰ παρεμπίπτῃ ἐν τῷ μεταξὺ τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καὶ ἀκολούθως ὡς ἑορτὴ ὀηλωτικὴ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἦτο χρεία νὰ ἑορτάζηται ὁπωσοῦν ἡμέρας κατὰ σειράν· τοῦτο δὲ ἦτο ἀνάρμοστον νὰ γίνεται ἐν τῷ καιρῷ τῆς νηστείας τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, πενθικῆς οὔσης, καὶ τοῦ κακωτικοῦ τούτου βίου ὀηλωτικῆς. Β'. μετετέθη εἰς τὸν Αὔγουστον, καὶ ὄχι εἰς ἄλλον μῆνα, διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην. Καὶ βλέπε σοφίαν καὶ σύνεσιν τῶν τὰ θεῖα καλῶς διαταξαμένων θείων Πατέρων, ἐπειδὴ, ὡς εἴπομεν, ἡ Μεταμόρφωσις ἔγεινε πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ Πάθους καὶ τοῦ Σταυροῦ, ἡ δὲ ὕψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ιδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ἐπέχει τὰ εἴκοσι τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο οἱ θεῖοι Πατέρες, μετρήσαντες πρὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τεσσαράκοντα ἡμέρας, διέταξαν νὰ ἑορτάζηται ἡ θεία Μεταμόρφωσις κατὰ τὴν ϛ' τοῦ Αὐγούστου, διότι ἀπὸ τῆς ϛ'. τοῦ Αὐγούστου ἕως τῆς ιδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου τεσσαράκοντα ὁλόκληροι ἡμέραι συμποσοῦνται, καὶ οὔτε παράνω, οὔτε παρακάτω.

Διώρισαν δὲ οἱ αὐτοὶ θεῖοι Πατέρες νὰ ψάλλωνται ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ Καταβασίαι, οὐχὶ οἱ τῆς ἰδίας ἑορτῆς εἱρμοὶ, καθὼς εἶναι σύνηθες νὰ γίνεται εἰς τὰς λοιπὰς Δεσποτικὰς ἑορτὰς, ὡς εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, καὶ Ὑπαπαντὴν, καὶ τὴν τῶν Θεοφανείων, τὸ νὰ ψάλλωνται ὀηλαδὴ Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τῶν αὐτῶν ἑορτῶν· ἀλλὰ διώρισαν νὰ ψάλλωνται ἐν αὐτῇ Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, διὰ νὰ δείξωσι τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν σχέσιν, ἣν ἡ Μεταμόρφωσις ἔχει μὲ τὸ Πάθος, καὶ ἡ ϛ'. τοῦ Αὐγούστου μὲ τὴν ιδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου· ἤτοι μὲ τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ. Ὅθεν καὶ τὸ πρῶτον τροπάριον τῆς Μεταμορφώσεως εὐθὺς

προοιμιάζει καὶ ἀναφέρει εἰς τὸν Σταυρὸν οὕτως λέγων «Πρὸ τοῦ Σταυροῦ σου Κύριε.» Ὅτι δὲ ταῦτα πάντα δὲν συνέβησαν κατὰ τύχην καὶ ἐκ ταυτομάτου, οὐδὲ ἀπεριέργως καὶ ἀπαρατηρήτως, ἀλλὰ μετὰ περιεργείας καὶ παρατηρήσεως, πᾶς τις φρόνιμος θέλει τὸ συνομολογήσει, διότι τίς δύναται νὰ εἰπῇ, ὅτι κατὰ τύχην εὑρέθησαν τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τῆς ϛ'. τοῦ Αὐγούστου, καθ' ἣν ἡ Μεταμόρφωσις ἑορτάζεται, μέχρι τῆς ιδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἡ ὕψωσις τοῦ Σταυροῦ ἑορτάζεται, καὶ οὔτε παράνω, οὔτε παρακάτω; βεβαίως οὐδείς.

Οἶδα, ὅτι ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν τῷ α'. τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, λέγει ὅτι μετεμορφώθη ὁ Κύριος κατὰ τὴν ϛ'. τοῦ Αὐγούστου, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ φέρῃ καὶ κἀνένα μάρτυρα τῶν λόγων του, καὶ ὄχι νὰ μᾶς λέγῃ ἀδέσποτα καὶ ἀμάρτυρα· Ὅτι εἰς τὰ μέσα θετέον τοῦ Ἀπριλίου περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Μαΐου ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἰς τὰς τόσας τοῦ μηνὸς, καὶ τὴν δεῖνα ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἔκαμεν ἐκεῖνο τὸ θαῦμα, καὶ εἰς τὴν δεῖνα τὸ ἄλλο πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἀπόστολος καὶ μαθητὴς τοῦ Κυρίου ἂν ἦτό τις, αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν θαυμάτων καὶ λόγων τοῦ Κυρίου, μὲ τόσην λεπτολογίαν καὶ ἀκρίβειαν δὲν ἐδύνατο νὰ τὰ γράψῃ· ὅθεν θαυμάζω πῶς δύναται ταῦτα νὰ πιστεύσῃ τις οὕτως ἁμάρτυρα ὄντα καὶ ἀβέβαια. Εἰ δὲ καί τις προβάλλει τὸ δόσιμον τοῦ διδράχμου, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ματθαῖος μετὰ τὴν Μεταμόρφωσιν, ὅτι αὐτὸ ἐδίδετο κατὰ τὸν μῆνα Τισρὶ· ἤτοι κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνει, ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις ἔγεινεν ἐν τῇ ϛ'. τοῦ Αὐγούστου, ἀποκρινόμεθα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς οὗτος λαλεῖ. Ἐπειδὴ τὰ μὲν βασιλικὰ καὶ ἐξωτερικὰ τέλη καὶ δοσίματα συνήγοντο κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, ἀρχὴν ὄντα τοῦ χρόνου πολιτικὴν, τὰ δὲ δίδραχμα, ἐπειδὴ ἦτο δόσιμον ἱερατικὸν, συνήγοντο καὶ κατὰ τὸν Μάρτιον, ἀρχὴν ὄντα τοῦ χρόνου νομικὴν, ἤτοι κατὰ τὸν νόμον Μωσέως. Ὅτι δὲ τὸ δίδραχμον ἦτο ἱερατικὸν δόσιμον, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐδίδετο, μαρτυρεῖ ἡ θεία Γραφὴ λέγουσα· «Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων (ἅπερ ἦσαν τὰ δίδραχμα) Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ φωνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.» (Ἀριθ. γ' 51.) Εἰ δὲ καὶ προβάλλει τις τὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν, ὅτι ἐν τῷ ἐννάτῳ κεφαλαίῳ τοῦ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίου τάττει τὴν Μεταμόρφωσιν καὶ οὐχὶ ὕστερον· ἀποκρινόμεθα, ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς αὐτὸς πρωθύστερον συνειθίζει νὰ γράφῃ τὰ πράγματα· ἤγουν τὰ ὕστερα γράφει πρότερα· οὕτω τὴν ὑστερον γενομένην ξενοδοχίαν ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, ἤτοι Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, αὐτὸς τίθησι πρότεραν ὥς τινες κρίνουσι (καὶ ὅρα σελ. 54 τῆς νεοτυπώτου Ἑκατονταετηρίδος) οὕτως· εὐθὺς σχεδὸν ἀπὸ τὴν κατάβασιν τοῦ σαρανταρίου ὄρους, γράφει ὅτι εἰσῆλθεν ὁ Κύριος εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι,

Digitized by Google

ὀφθαλμοὺς, τίς, καὶ ποταπὴ εἶναι ἡ δόξα ἐκείνη, μὲ τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ κοινῇ ἀναστάσει, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ θὰ ἀπολαύσωσιν. Ὅθεν ἀναβιβάζει αὐτοὺς ἐπάνω εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς, καὶ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας, συνομιλοῦντες μὲ τὸν Χριστόν. Παρέλαβε δὲ τρεῖς μόνους Ἀποστόλους, ὡς προκρίτους καὶ ὑπερέχοντας, διότι ὁ μὲν Πέτρος ἐπροκρίθη, ἐπειδὴ ἠγάπα πολλὰ τὸν Χριστόν, ὁ δὲ Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὁ δὲ Ἰάκωβος, ἐπειδὴ ἐδύνατο νὰ πίῃ τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Κύριος ἔπιεν. Ἔφερε δὲ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἠλίαν, διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς σφαλερὰς ὑποψίας, τὰς ὁποίας εἶχον οἱ πολλοὶ περὶ αὐτοῦ, καθότι ἄλλοι μὲν ἔλεγον τὸν Κύριον, ὅτι εἶναι ὁ Ἠλίας, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι ὁ Ἱερεμίας. Διὰ τοῦτο λοιπὸν παρέστησεν εἰς τὸ Θαβὼρ τοὺς πρώτους καὶ κορυφαίους προφήτας, διὰ νὰ γνωρίσωσιν οἱ μαθηταὶ, καὶ διὰ τῶν μαθητῶν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πόση διαφορὰ εἶναι μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Προφητῶν. Διότι ὁ μὲν Χριστὸς εἶναι δεσπότης, οἱ δὲ προφῆται εἶναι δοῦλοι· καὶ ἵνα μάθωσιν ὅτι ὁ Κύριος ἔχει τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο ἀπὸ μὲν τοὺς ἀποθαμένους ἔφερε τὸν Μωϋσῆν, ἀπὸ δὲ τοὺς ζωντανοὺς ἔφερε τὸν Ἠλίαν. (ὅρα εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ εἰς τὸν Μακάριον Κωφόν.) [1]

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΔΟΜΕΤΙΟΥ τοῦ Πέρσου, καὶ τῶν δύο μαθητῶν αὐτοῦ.

»Ὑπὲρ τὰ πάντα σοὶ συναθλεῖν ἐκ λίθων
»Μύστας, Πάτερ, σοὺς ἐξεπαίδευσας τάχα.
»Σὺν δυσὶν ἑβδομάτῃ Δομέτιος ἐλεύσθῃ μύσταις.

Οὗτος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει (318), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Περσίαν. Κατηχηθεὶς δὲ ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν, Ἄβαρον ὀνομαζόμενον, καὶ

τὸ ὁποῖον ἔγειναν ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν συγγραφέα τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος κύριον Εὐγένιον· (σελ. 45·) οὕτω λοιπὸν καὶ τὴν Μεταμόρφωσιν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ γράψῃ ἐν τοῖς ὑστέροις κεφαλαίοις τοῦ Εὐαγγελίου του, τὴν ἔγραψε πρότερον.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διατί καθ' ἑκάστην ἐν ταῖς ὥραις λέγεται τὸ Κοντάκιον τῆς Μεταμορφώσεως, καὶ ὄχι ἄλλης τινὸς ἑορτῆς; λύοντες τὴν ἀπορίαν λέγομεν. Ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ αὕτη τῆς Μεταμορφώσεως εἶναι ἑορτὴ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, διότι καθὼς οἱ Ἀπόστολοι ἐθώρων τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Μεταμορφώσει, οὕτω καὶ οἱ μακάριοι ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι θὰ βλέπωσι τὴν αὐτὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὑφηγορεῖ ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ περὶ Θείων ὀνομάτων, τούτου χάριν ἡ Ἐκκλησία θέλουσα νὰ ἔχωσι πάντοτε οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν μνήμην των τὴν δόξαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἀπολαύσωσι, διώρισε νὰ λέγωσι καθ' ἑκάστην τὸ Κοντάκιον τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἵνα διὰ τῆς συνεχοῦς ὑπομνήσεως, πρὸς πόθον αὐτοὺς κινήσῃ καὶ ἔρωτα τῆς μελλούσης δόξης. Καθὼς χάριν παραδείγματος καὶ ὁ ἀθλοθέτης, δεικνύων τὸν στέφανον εἰς τὸν ἀθλητὴν, χαροποιεῖ τὴν καρδίαν του, καὶ ἐνδυναμόνει αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀθλήσῃ νομίμως καὶ καρτερικῶς διὰ νὰ κερδήσῃ τοιοῦτον ὡραῖον καὶ πολύτιμον στέφανον, οὕτω καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προθέτουσα καὶ δεικνύουσα εἰς τοὺς ἀθλητὰς τῆς εὐσεβείας χριστιανοὺς τὸν στέφανον τῆς θείας δόξης, τὸν ὁποῖον μέλλουσι νὰ ἀπολαύσωσι, χαροποιεῖ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐνδυναμόνει εἰς τὸ νὰ ἀθλήσωσιν ἀνδρείως, διὰ νὰ ἀξιωθῶσι τοιούτου περικαλλεστάτου καὶ ὡραιοτάτου στεφάνου τῆς ἀκηράτου μακαριότητος

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως λόγους ἔπλεξαν, ὁ Χρυσόστομος τέσσαρας, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες» τοῦ δὲ ἑτέρου, «Δεῦτε φιλέορτοι καὶ σήμερον», τοῦ τρίτου «Ἐπειδὴ πολλὰ περὶ κινδύνων» καὶ τοῦ τετάρτου «Εἴ τις ὑμῖν, ὦ θεόλεκτον ἄθροισμα». Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δεῦτε πανηγυρίσωμεν σήμερον» Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου.» Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς δύω, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ «Ἐπαινοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν.» Τοῦ δὲ ἑτέρου «Ἡσαΐας ὁ Προφήτης, περὶ τοῦ Εὐαγγελίου.» Ἐφραὶμ ὁ Σύρος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐκ τῆς χώρας θέρους χαρμονή.» Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης λόγον ἐξεμύνησεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ Θαβώριον ὄρος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· συνεξιστάμενος κἀγώ.» (σώζονται οἱ ἀνωτέρω ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τοῦ Παντοκράτορος.) Νικηφόρος Χοῦμνος ὁ ἐπὶ τοῦ Κανικλίου (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος) Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Θεὸς Κύριος ἐπ' ὄρους ἐπέφανε» (σώζεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ βιβλίῳ τοῦ αὐτοῦ·) εὑρίσκονται δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος καὶ ὀκτώηχοι κανόνες εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν, συντεθέντες ὑπὸ Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀθανάσιος, καὶ ὁ Πρόκλος, καὶ ὁ Ἀντίοχος λόγους ἔχουσιν εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν (παρὰ τῇ ἱερᾷ τελετουργίᾳ τῇ νεοτυπώτῳ) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ λόγος Τιμοθέου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοῖς καὶ διαφόροις ὅπλοις.» Τὸν δὲ ἀνωτέρω λόγον τὸν ἐπιγραφόμενον τοῦ Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δεῦτε φιλέορτοι καὶ σήμερον·» Τοῦτον, λέγω, πολλοὶ θέλουσιν ὅτι εἶναι πόνημα τοῦ ἁγίου Πρόκλου.

Digitized by Google

διδαχθεὶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, παρήτησεν ὁμοῦ μὲ τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην τῶν συγγενῶν του προσπάθειαν, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Νίσιβιν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὰ σύνορα, τὰ μεταξὺ τῶν τόπων τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν τόπων τῶν Περσῶν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐμβὰς ὁ ὅσιος εἰς μοναστήριον, καὶ βαπτισθεὶς, ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ μετεχειρίσθη πάντα ἀγῶνα καὶ ἄσκησιν. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ συνεργίαν τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐφθόνησαν αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε μοναχοὶ, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου, εἰς πόλιν λεγομένην τοῦ Θεοδοσίου, καὶ ἠκολούθει τὴν ἐνάρετον πολιτείαν τοῦ ἡγουμένου καὶ ἀρχιμανδρίτου Οὐρβίλ, ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι εἰς ἑξήκοντα χρόνους δὲν ἔφαγε φαγητὸν μαγειρευμένον, οὔτε ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, οὔτε ἐκάθισεν. Ὅθεν ἀπὸ αὐτὸν ψηφισθεὶς, ἐχειροτονήθη διάκονος· ἐπειδὴ δὲ ἔμελλεν ὁ ἡγούμενος νὰ προβιβάσῃ αὐτὸν καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦτο γνωρίσας ὁ ἅγιος Δομέτιος ἀνεχώρησε καὶ ἀναβὰς ἐπάνω εἰς ἓν ὄρος, ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος τὸ καῦμα τοῦ θέρους καὶ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος, καὶ τὰς ἄλλας κακοπαθείας ὅσας προξενοῦσιν αἱ μεταβολαὶ τῶν καιρῶν. Ἔπειτα ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον κατεσκευασμένον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ προσμείνας εἰς αὐτὸ ἱκανὸν καιρὸν, τοὺς μὲν προσερχομένους αὐτῷ εὐηργέτει μὲ θαύματα καὶ ἰατρείας, τὰς ὁποίας ἐνήργει μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, τοὺς δὲ ἀπίστους καὶ Ἕλληνας ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, ὅταν ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν, ἐπρόσταξε νὰ λιθοβολήσωσι τὸν ἅγιον. Ἐλθόντες δὲ οἱ μέλλοντες λιθοβολῆσαι, εὗρον αὐτὸν ψάλλοντα μετὰ τῶν δύω του μαθητῶν τὴν τρίτην Ὥραν. Ὅθεν μὲ τὴν πυκνότητα τῶν πετρῶν κατέχωσαν οἱ μιαροὶ τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν, ὁμοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναὸν, ὅστις εὑρίσκεται πέραν εἰς τὰς Ἰουστινιανάς. (Σημείωσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τοῦ ὁσιομάρτυρος τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἤνεγκε μὲν ἡ Περσῶν χώρα καὶ τὸ καλόν.»

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΩΡ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

»Ἐκ γῆς ἀπελθὼν Ὥρ ἐμὸς λέγει, Χάρις
«Ὑπὲρ τὸν Ὥρ πέφυκε τὸν σὸν, ὦ Νόμε.

Οἱ ὅσιοι μύριοι ἀσκηταὶ οἱ Θηβαῖοι, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

»Γῆς ἐξελαύνεις, εἰ τὸ Δαβὶδ χρὴ λέγειν,
»Τὸ μυριοπλάσιον ἄρμα σου, Λόγε.

Ἡ ὁσία ΠΟΤΑΜΙΑ ἡ θαυματουργὸς ξίφει τελειοῦται.

Ὑπὲρ Θεοῦ κτανθεῖσα θαυμαστὴ ξίφει,
»Χέει ποταμοὺς θαυμάτων Ποταμία,

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ξίφει τελειοῦται. [2]

»Ἤδὺ πνέων, Νάρκισσε, Νάρκισσου πλέον
»Εὐωδιάζεις τῆς Ἐδὲμ τὸ χωρίον.

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, εἰς ὅσα δὲ διηγεῖται ὁ βίος τοῦ ὁσίου τούτου Ὥρ ἐν τῷ Λαυσαϊκῷ, γράφει καὶ ὁ Εὐεργετινὸς ἐν σελ. 701, ὅτι αὐτὸς δὲν ἠγάπα τὰς φιλίας τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πλουσίων καὶ ἐνδόξων ἀνθρώπων· διότι ἄρχων καὶ ἔχων ἀξίωμα κόμητος, Λογγῖνος ὀνομαζόμενος, παρεκάλεσεν ἕνα ἄλλον μοναχὸν, νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν Ὅσιον τοῦτον Ὥρ. Ἐλθὼν δὲ πρῶτον ὁ μοναχὸς εἰς αὐτὸν ἐγκωμίαζε τὸν ἄρχοντα, ὅτι κάμνει πολλὰς ἐλεημοσύνας. Νοήσας δὲ ὁ Ὥρ, εἶπε· ναὶ, καλὸς εἶναι· τότε ὁ μοναχὸς παρεκάλει τὸν Ὅσιον νὰ δώσῃ ἄδειαν εἰς τὸν ἄρχοντα, ἵνα ἔλθῃ νὰ τὸν ἴδῃ. Ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη· ἀληθῶς αὐτὸς δὲν διέρχεται τὴν θύραγγα ταύτην οὐδὲ βλέπει με.

[2] Παρὰ τῇ δωδεκαβίβλῳ τοῦ Δοσιθέου σελ. 26 ταῦτα γράφεται περὶ τοῦ Ναρκίσσου τούτου, ὅτι οὗτος κατὰ τὸν Νικηφόρον τὸν Κάλλιστον, τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ, ἐπειδὴ ἔλειψε τὸ ἔλαιον ἀπὸ τὰς κανδύλας, ἐπρόσταξε καὶ ἕτερον εἰς αὐτὸν νερὸν καὶ προσευχηθεὶς καὶ εὐλογήσας τὸ ὕδωρ, μετέβαλεν αὐτὸ εἰς ἔλαιον· συκοφαντηθεὶς δὲ ὑπὸ τριῶν ἱεροκατηγόρων, οἵτινες δὲν ὑπέφερον τοὺς ἐλέγχους αὐτοῦ καὶ τὰς νουθεσίας· καὶ τοῦ μὲν πρώτου ποιοῦντος ὅρκον ψευδῆ, ὅτι ἐὰν δὲν ἀληθεύω νὰ πέσῃ φωτία νὰ μὲ καύσῃ· τοῦ δὲ ἑτέρου, ὅτι ἐὰν ψεύδωμαι, νὰ σκωληκιάσῃ ὅλον τὸ σῶμά μου καὶ τοῦ τρίτου, ὅτι ἐὰν μὴ ᾖ οὕτως ἡ ἀλήθεια, ὡς βεβαιῶ, νὰ τυφλωθῶ· ὑπὸ τούτων, λέγω, ὁ ἅγιος συκοφαντηθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς ἡσυχαστικὸν τόπον, καὶ ἐκεῖ διέτριβε πολλοὺς χρόνους· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔκαμε τὴν δικαίαν ἀνταπόδοσιν εἰς τοὺς συκοφάντας. Καὶ τὸν μὲν πρῶτον κατέκαυσε μὲ ὅλην τὴν οἰκείαν καὶ συγγένειάν του, καθὼς ἐζήτησε. Τὸν δὲ δεύτερον ἔκαμε νὰ σκωληκιάσῃ ὅλος καὶ νὰ γίνῃ σκωληκόβρωτος· ὁ δὲ τρίτος φονευθεὶς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκδίκησιν, ἐξηγορεύθη παῤῥησίᾳ τὴν ἁμαρτίαν καὶ συκοφαντίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν δύο συντρόφων του, τὴν ὁποίαν ἐποίησαν κατὰ τοῦ ἁγιωτάτου Ναρκίσσου. Ἀπὸ τὰ πολλὰ δὲ δάκρυα ἄτινα ἔχυνε, κλαίων τὴν ἁμαρτίαν του, ἐχάθη τὸ φῶς του καὶ ἐτυφλώθη καθὼς τὸ ἐζήτησεν. Ἔζησε δὲ ὁ ἅγιος

Digitized by Google

Ὁ ὁσιομάρτυς ΑΣΤΕΡΙΟΣ ὁ θαυματουργὸς ξίφει τελειοῦται.

» Τράχηλον Ἀστέριος ἐκκοπεὶς ξίφει,
» Χοροῖς ἀθλητῶν, οἷον ἀστὴρ, ἐμπρέπει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΥΠΕΡΕΧΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ὑπερέχιος, κἂν τάφῳ κατακρύβῃ,
» Πέφυκεν ἴσος τοῖς χοροῖς τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ἅγιος ΣΩΖΩΝ ὁ ἐκ Νικομηδείας εἰς πῦρ βληθεὶς καὶ ἀβλαβὴς ἐξελθὼν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὑπῆρχεν ἄλλη σαλαμάνδρα πρὸς φλόγα,
» Σώζων ὁ μάρτυς, οὗ τέλος φλογὸς δίχα.

* *Ὁ ὅσιος καὶ ἰαματικὸς ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, ὁ νέος, ὁ ζήσας κατὰ τὸ ἔτος ωξϐ' (862), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Νέος Θεοδόσιος πλὴν μόνου χρόνου,
» Ὑπῆρχεν ἴσος κατὰ πάντα τῷ πάλαι.

* *Ὁ ὅσιος ΔΟΜΕΤΙΟΣ ὁ Σημειοφόρος, ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς τοῦ Φιλοθέου μονῆς ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Σημεῖα ποιεῖν ἠξιώθης, παμμάκαρ
» Δομέτιε σὺ, ὡς χάριτος ἑστία.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀναλάμψαντος.* [1]

* » Κόσμον νικήσας, καὶ τὰ τούτου ἡδέα,
» Νίκην ἀρίστην ἦρας ὄντως, Νικάνωρ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ἐπισκόπου Κυζίκου, τοῦ ὁμολογητοῦ.

* » Ψυχῆς πολὺν θεὶς Αἰμιλιανὸς λόγον,
* » Τῆς σαρκὸς ἠλόγησεν ἄχει τοῦ τέλους.
» Ὁγδόῃ Αἰμιλιανοῦ ὁστέα δέξατ' ἄρουρα.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπέμεινε πολλὰς κακοπαθείας καὶ ἐξορίας καὶ θλίψεις διὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἀπὸ τὸν θηριώνυμον Λέοντα (ἴσως τὸν Ἀρμένιον) ἐν ἔτει ωιγ' (813) τελειώσας δὲ τὴν ζωήν του εἰς τὰς κακοπαθείας ταύτας, ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τῆς ὁμολογίας ἄφθαρτον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΜΥΡΩΝΟΣ ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ θαυματουργοῦ.

» Μύρων ὁ θεῖος ἀρετῆς μύρου πνέων,
» Εὐωδίας πρόσεισιν ὀσμὴ Κυρίῳ.

† Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν πόλιν τῆς Κρήτης Αὐρακίαν ὀνομαζομένην καὶ εὑρισκομένην πλησίον τῆς Κνωσσοῦ, στολίζων τὸ γένος του μὲ τὴν κατὰ Θεὸν εὐσέβειαν. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν, σύνεζεύχθη μὲ γυναῖκα νόμιμον, καὶ εἰργάζετο τὴν γῆν, ἀπὸ δὲ τὴν καρποφορίαν καὶ ἐσοδίαν τῶν γεννημάτων του, ἠλέει τοὺς πτωχούς· ὅσον δὲ αὐτὸς ἠλέει, τόσον καὶ οἱ καρποὶ τῶν ἀγρῶν του ηὔξανον. Ἡ συμπάθεια καὶ εὐσπλαγχνία τοῦ ἁγίου τούτου πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἦτο ὑπὲρ ἄνθρωπον, καὶ λέγουσιν ὅτι μίαν φορὰν ἐπίασεν ὁ ἅγιος εἰς τὸ ἀλώνιόν του δέκα ἀνθρώπους κλέπτοντας τὸν σῖτον, οἱ ὁποῖοι ἐγέμισαν τὰ σακκία των τόσον ὥστε, ἀπὸ τὸ πολὺ γέμισμα καὶ τὸ βάρος καὶ ἀπὸ τὴν πλεονεξιαν των διὰ νὰ λάβωσι περισσότερον, δὲν ἐδύναντο πλέον οὔτε νὰ σηκώσωσι τοὺς σάκκους, ἀλλ' οὔτε πάλιν ἤθελον νὰ τοὺς ἀ-

---

οὗτος ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν δεκαὲξ χρόνους, καὶ ἐπατριάρχευσε χρόνους εἴκοσιν· ἐστάθη δὲ μετὰ τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων τριακοστὸς ἢ κατ' ἄλλους, τριακοστὸς πρῶτος. Ἐπατριάρχευσε δὲ οὗτος καὶ δευτέραν φοράν, συμβοηθόν του ἔχων τὸν Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρον, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ δεκεμβρίου. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἔδωκε τέλος μαρτυρικὸν ὁ θεῖος Νάρκισσος, καὶ τότε ἔμεινε μόνος ὁ Ἀλέξανδρος. (Ὅρα σελ. 227 τοῦ ά. τόμου τοῦ Μελετίου.)

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Ὑπερέχιος ἀφῆκεν ἡμῖν τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἀπόφθεγμα εἰπών «Ὁ μὴ κρατῶν γλώσσης αὐτοῦ ἐν καιρῷ ὀργῆς οὐδὲ παθῶν κρατήσει ὁ τοιοῦτος.» (παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 501.) καὶ πάλιν εἶπεν «Ἡ νηστεία χαληνός ἐστι τῷ μοναχῷ κατὰ τῆς ἁμαρτίας· ὁ ῥίπτων αὐτὴν, ἵππος θηλυμανὴς εὑρίσκεται.» (σελ. 392 αὐτόθ.) ὁ αὐτὸς δὲ Ὑπερέχιος ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν Πατέρων εἶπε καὶ ταῦτα «Ἡμέραν τὴν νύκτα ἀπεργάζεται μοναχὸς ἄγρυπνος, εὐχῇ προσεδρεύων, νώσσων δὲ καρδίαν αὐτοῦ, προχεῖ δάκρυον, καὶ οὐρανόθεν προσκαλεῖται ἔλεον.» εἶπε πάλιν «Ὥσπερ ὁ λέων φοβερός ἐστι τοῖς ὀνάγροις, οὕτως ὁ ὁλόκληρος μοναχὸς λογισμοῖς ἐπιθυμίας.»

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, ὅστις συνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Νικολάου τοῦ καλουμένου Μαλαξοῦ, πρωτοπαπᾶ Ναυπλίου.

[1] Ὁ θαυμάσιος βίος τούτου, ἡ Ἀκολουθία, καὶ ἡ σεβασμία κάρα εὑρίσκονται ἐν τῇ σεβασμίᾳ αὐτοῦ μονῇ τῇ ἐπονομαζομένῃ Ζάβορδα, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Γρεβενῶν.

Digitized by Google

βειάσωσιν ὀλίγον. Πιάσας λοιπὸν αὐτοὺς ὁ ἅγιος, ἀντὶ νὰ τοὺς δείρῃ καὶ νὰ τοὺς παιδεύσῃ διὰ τὴν κλοπὴν, τοὺς ἐσυμπόνεσεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας ἐβοήθησε τὸν καθ' ἕνα, καὶ ἐφορτώθησαν τοὺς σάκκους εἰς τοὺς ὤμους των· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φανερώσωσι τὸ πρᾶγμα εἰς κἀνένα, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸν μισθὸν τῆς ἐλεημοσύνης καὶ ἀνεξικακίας του.

Διὰ τὰς ἀρετάς του λοιπὸν ταύτας ἐχειροτονήθη ἱερεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἔγεινε τῆς Κρήτης Ἀρχιερεύς. Ὅθεν πολλὰς δυνάμεις καὶ θαύματα ἐποίησε, διότι ἐδίωξεν ἕνα δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἔβλαπτε τὴν χώραν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφώλευεν· ἐμπόδισε τὴν ροὴν ἑνὸς ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Τρίτων, ἐπειδὴ ὅτε ἔμελλεν ὁ ἅγιος νὰ περάσῃ ἀπὸ αὐτὸν, ἐπλημμύρισεν. Ὁ ποταμὸς δὲ αὐτὸς ἐμποδισθεὶς ἀπὸ τοῦ νὰ ῥέῃ διὰ προσταγῆς τοῦ ἁγίου, δὲν ἔτρεζε πλέον εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ὡς πρότερον ἔτρεχεν, ἀλλὰ ἐστάθη οὕτως ἐμποδισμένος, ἕως οὗ ὑπέστρεψε πάλιν ὁ ἅγιος καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του, ἔστειλε τὸ ῥαβδίον του μὲ ἀνθρώπους τινὰς, οἱ ὁποῖοι ταράξαντες τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ μὲ τὸ ῥαβδίον τοῦ ἁγίου, ἔκαμαν τὸν ποταμὸν νὰ τρέξῃ πάλιν εἰς τὴν φυσικήν του ροήν. Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσότερα θαύματα ποιήσας ὁ μακάριος Μύρων, καὶ τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ζωῆς του διανύσας θεοφιλῶς καὶ ὁσίως, καὶ πανηγυρίσας λαμπρῶς εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἁγίων μαρτύρων, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἑκατὸν χρόνων ἤδη ὑπάρχων γέρων.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ *ἡγουμένου Ὀρόβων.* [1]

† » Θεοῦ δόσις δέδειξαι, μάκαρ, τῷ βίῳ,
» Τὴν κλῆσιν εὑρὼν τοῖς τρόποις συνήγορον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας σηκώσας εἰς τοὺς ὤμους του τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ἐκατοίκει μέσα εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια καὶ τὰς κοιλάδας. Διὸ, τελειωθεὶς ἐν εἰρήνῃ, προσεφέρθη εἰς τὸν Θεὸν ὡς πολύτιμον μῦρον, καὶ ὡς θυμίαμα δεκτὸν καὶ εὐωδέστατον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, ΑΕΩΝΙΔΟΥ, *καὶ τῶν ἁγίων* ΝΗΠΙΩΝ, *τῶν διὰ πυρὸς τελειωθέντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης πέραν ἐν Ἰουστινιαναῖς.*

» Ἀμφοῖν ἀθλητῶν οὐ θυόντων τῇ πλάνῃ,
» Ποινὴν κατακρίνουσιν οἱ πλάνοι φλόγα.

Οἱ ἅγιοι δέκα ὅσιοι καὶ ἀσκηταὶ οἱ ἐξ Αἰγύπτου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Βλαστήματα θνήσκουσιν Αἰγύπτου δέκα,
» Πληγαῖς ἐκείνης ἰσάριθμοι ταῖς δέκα.

* *Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐκ Τύρου, κατὰ γῆς συρόμενοι τελειοῦνται.*

* » Ζεῦγος τρίβει γῆν, οὗ ῥυμὸς [1] Θεοῦ φόβος,
» Ζεύγλη δὲ πίστις, καὶ τροχοὶ προθυμία.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΣΤΥΡΑΚΙΟΣ *ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀνῆκε τιμηθεὶς ὅ Στυράκιος ξίφει,
» Ὀσμὴν νοητὴν ὡς νοητός τις στύραξ.

* *Τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐν τῷ περιτειχίῳ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. ἔνδοξον τοῦ σεπτοῦ οἴκου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Μαγναχίου· καὶ τοῦ ὁσίου Κασιανοῦ· καὶ ἡ ἀνάμνησις ὅτε ἐγέρετο ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλειψις ἀπὸ ἕκτης ὥρας ἕως ἐννάτης, ὥστε καὶ τοὺς ἀστέρας φανῆναι ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑξακισχιλιοστῷ τριακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ ἐννάτῳ, ἡλίου ἔχοντος κύκλους πεντεκαίδεκα, καὶ σελήνης κύκλους τοὺς αὐτοὺς, Ἰνδικτιῶνος ἐννάτης, ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ σοφοῦ, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστων βασιλέων.* [2]

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ *ὁ Βούλγαρις, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψϟδ' (1794), βασάνους ὑποστὰς, τελειοῦται.* [3]

† » Ἀναστάσιος σῶμα δοὺς ταῖς βασάνοις,
» Ἐφεῦρε λῆξιν τὴν ἀνώδυνον πάνυ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ *ὁ ἐκ Ζαγορᾶς, ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ᾳχπ' (1680), τελειοῦται.* [4]

[1] Παρὰ τοῖς Μηναίοις γράφεται ὁ ὅσιος οὗτος Θεόδωρος.

[1] Ῥυμὸς εἶναι τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς καρέτας κείμενον κατὰ μῆκος ξύλον· ἤτοι τὸ κρεμάμενον ἀπὸ τὸν ζυγὸν ὀρθὸν ξύλον καὶ εἰς ὀξὺ λῆγον· ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται Ῥυθμὸς οὐκ ὀρθῶς.

[2] Τιμητικῶς μόνον καλεῖται ὁ Ἀλέξανδρος βασιλεύς. Σ. Ε.

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[4] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

† » Τριαντάφυλλος ὡράθη ῥόδον νέαν,
» Ἐρυθροβαφὲν τῇ ῥοῇ τῶν αἱμάτων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ***ΜΑΤΘΙΟΥ.***

» Ἐξῆλθεν ἀρθεὶς Ἰούδας ἐπὶ βρόχου,
» Εἰσῆλθεν ἀρθεὶς Ματθίας ἐπὶ ξύλου.
» Ἤρθη ἀμφ' ἑνάτην ξύλῳ ἡθεὸς Ματθίας.

† Οὗτος ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, ὅστις καὶ συγκατηριθμήθη μετὰ τῶν ἑνδεκα Ἀποστόλων, ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου· καθὼς εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῶν Πράξεων. Ἐκήρυξε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν ἔξω Αἰθιοπίαν, (τὴν νῦν λεγομένην Χαμπεσίαν) καὶ πολλὰς τιμωρίας ὑπομείνας ἀπὸ τοὺς Αἰθίοπας, εἰς χεῖρας Θεοῦ παρέθετο τὸ πνεῦμά του.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ὑέκα μαρτύρων τῶν διὰ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐν τῇ χαλκῇ Πύλῃ ἀθλησάντων, ***ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ, ΙΩΑΝΝΟΥ, ΙΑΚΩΒΟΥ, ΑΛΕΞΙΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΦΩΤΙΟΥ, ΠΕΤΡΟΥ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ,*** *καὶ* ***ΜΑΡΙΑΣ*** *τῆς Πατρικίας.*

Εἰς τοὺς ἐννέα μάρτυρας.

» Ἐχθρὸν Θεοῦ κτείναντες ἄνδρες ἐννέα,
» Φίλοι γίνονται τῷ Θεῷ διὰ ξίφους.

Εἰς τὴν Μαρίαν.

» Ἐμοῦ τραχήλου, Σῶτερ, αἷμα προσδέχου,
» Μαρία φησιν, ὡς τὸ Μαρίας μύρον.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ θηριωνύμου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716), ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἀπεστρέφετο τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔκαιεν αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ· ὅθεν καὶ ὁ τότε Πατριάρχης ἅγιος Γερμανὸς πολλὰς θλίψεις καὶ κακοπαθείας ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸν ἁλιτήριον Λέοντα, διότι ἤλεγχεν αὐτὸν ὡς ἀσεβῆ καὶ παράνομον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θηριώνυμος ἐπεχείρησε νὰ κρημνίσῃ καὶ τὴν σεβασμίαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν προσκυνουμένην ἐπάνω εἰς τὴν Χαλκῆν Πύλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ αἱ κλίμακες ἤρχη κατεσκευάζοντο, καὶ ξύλα μακρὰ ἐβάλλοντο, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἔμελλον νὰ τὴν κρημνίσωσιν ἀνέβησαν ἐπάνω, καὶ ἤρχισαν νὰ ἐνεργῶσι τὸν κρημνισμόν, τότε οἱ γενναῖοι οὗτοι τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἐπρόφθασαν, καὶ πιάσαντες τὴν μίαν κλίμακα, εἵλκυσαν αὐτὴν πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ οὕτω κατεκρήμνισαν κάτω τὸν Σπαθάριον, ὅστις ἐκρήμνιζε τὴν σεβασμίαν εἰκόνα καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν· τὸν δὲ ἀσεβῆ βασιλέα κατηρῶντο καὶ ἀνεθεμάτιζον. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσιν ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας, τῶν ὁποίων τὸν ἀριθμὸν μόνος ἠξεύρει ὁ Κύριος, ἐπειδὴ ἦτο πλῆθος πολύ. Τούτους δὲ τοὺς ἐννέα μοναχοὺς ἐπρόσταξε νὰ δείρωσι μὲ ῥαβδία καὶ ἔπειτα νὰ τοὺς ῥίψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ καθ' ἡμέραν νὰ δίδωσιν εἰς αὐτοὺς πεντακοσίους ῥαβδισμούς. Οὕτως ὑπέμειναν ἀνδρείως οἱ μακάριοι δερόμενοι εἰς ὀκτὼ μῆνας· ὅτε δὲ εἶδεν αὐτοὺς ὁ τύραννος ὅτι ἀπέκαμον, ἐπρόσταξε νὰ πυρώσωσι σούβλας, καὶ μὲ αὐτὰς νὰ κατακαύσωσι τὰ τῶν μαρτύρων πρόσωπα, καὶ τελευταῖον νὰ ἀποκεφαλίσωσιν αὐτοὺς εἰς τόπον λεγόμενον Κυνηγέσιον, ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν Μαρίαν τὴν Πατρικίαν· τὰ δὲ λείψανα αὐτῶν διέταξε νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. [1]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ***ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ*** [2] *ὁ Ἀλεξανδρεὺς πυρὶ τελειοῦται.*

* » Ἀντωνίνου τὸ σῶμα, κἂν σποδοῦ γέμῃ,
» Τὸ πνεῦμα λαμπρότητος εὐμοιρεῖ ξένης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τὸ γένος Ἀλεξανδρεύς· συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐκρεμάσθη παρ' αὐτοῦ καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα βληθεὶς εἰς ἀνημμένην κάμινον, οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον. Εὑρέθη δὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου ἀβλαβὲς καὶ σῶον, χωρὶς νὰ βλάψῃ ἡ φωτία οὔτε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς του.

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ Μαΐου τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Θεοδοσίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆς ἀθλησάσης διὰ τὴν αὐτὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ ἱσταμένην. Ὅθεν συνάγεται, ὅτι ὄχι μόνον ἄνδρες ἦσαν οἱ σείραντες τὴν κλίμακα, καὶ ῥίψαντες κατὰ γῆς τὸν Σπαθάριον ἀλλὰ καὶ γυναῖκες.

[2] Ἐν δὲ ταῖς Μηναίοις γράφεται Ἀντώνιος.

Digitized by Google

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΨΟΗΣ εὐχόμενος τελειοῦται.*

* » Μάττιζιν εὐχῶν κἂν τέλει βίου Ψόης,
» Παίει νοητὰς δαιμόνων δεινὰς ψόας.

Ἡ εὕρεσις τῆς ἀχειροποιήτου καὶ σεβασμίας εἰκόνος τῶν Καμουλιανῶν, συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης.

† » Πῶς οὐ μεγάλη τυγχάνεις, Ἀκυλίνα,
» Συγκατάβασιν βλέψασα Χριστοῦ τόσην;

* Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ δίκαιος καὶ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ὅστις εἶναι ἀόρατος κατὰ τὴν οὐσίαν τῆς θεότητος, καὶ ἀνίκητος κατὰ τὸ κράτος, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἀνεκλάλητος· αὐτὸς ὁ κατὰ φύσιν φιλάνθρωπος καὶ ἀγαθός· ἡ εἰκὼν τοῦ Πατρὸς ἡ ἀπαράλλακτος· ὁ τῇ δόσει τῶν χαρισμάτων ἀμεταμέλητος· ὁ πρὸ αἰώνων ἀοράτως ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθείς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν ἐκ Μητρὸς Παρθένου ἀσπόρως τεχθείς· Αὐτὸς καὶ πάλιν κατεδέχθη νὰ φανῇ εἰς ἁγίαν εἰκόνα διὰ τὴν ἀγαθότητά του καὶ ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν. Καὶ ἐκεῖ μὲν εἰς τὴν κατὰ σάρκα του γέννησιν καὶ παρουσίαν ὡδήγησε τοὺς μάγους διὰ μέσου ἀστέρος, ἐδῶ δὲ εἰς τὴν δι' εἰκόνος φανέρωσίν του ἔφερε καὶ τοὺς νηπίους κατὰ τὸν νοῦν εἰς τελείαν ἐπίγνωσιν. Ὦ ἀφράστου φιλανθρωπίας! ὦ ἀμέτρου κηδεμονίας! ὦ ἀνεκδιηγήτου δωρεᾶς! ὦ ἀρρήτου ἀνεξικακίας! ὦ ἀκαταλήπτων μυστηρίων! ὄντως παράδοξον εἶναι τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ φοβερὸν, ἀδελφοί· ὅτι ὁ Κτίστης τῶν ἁπάντων βλέπεται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς πηλίνους μὲ χαρακτῆρα πανσέβαστον, καὶ ἐκεῖ μὲν εἰς τὴν διὰ σαρκὸς ἐπιδημίαν του ἐφάνη νέος διὰ γεννήσεως, ἐδῶ δὲ ὁ αὐτὸς κατεδέχθη σήμερον νὰ προσκυνῆται μὲ εἰκόνα σωματικήν· ὦ θαῦμα μέγα! πάλιν συγκατάβασις ἐγένετο Δεσπότου πρὸς τοὺς δούλους. Δεῦτε λοιπὸν ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατε, καὶ θέλω διηγηθῆ εἰς σᾶς ὅλους τοὺς φοβουμένους τὸν Κύριον ὅσα θαυμαστὰ ἔγειναν εἰς τὰ Καμουλιανὰ τὴν νέαν Βηθλεέμ, καὶ θέλω προθέσει διὰ τοῦ λόγου ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σας ἐγὼ ὁ ταπεινὸς Γρηγόριος τὰ περὶ τῆς τιμίας καὶ μακαρίας γυναικὸς Βάσσης, τῆς μετονομασθείσης Ἀκυλίνης, τὰ ὁποῖα ἐφανερώθησαν εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Αὕτη ἡ μακαρία Ἀκυλίνα ἦτο Ἑλληνὶς, ἔχουσα ἄνδρα Κάμουλον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἦτο Ἕλλην καὶ ἄπιστος, καὶ τοπάρχης τοῦ τόπου ἐκείνου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπθ' (289), ἐδίωκε δὲ καὶ ἐπολέμει ὁ Κάμουλος τοὺς χριστιανοὺς, κατὰ τὴν προσταγὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανόν. Ἡ δὲ τούτου σύζυγος Ἀκυλίνα, φωτισθεῖσα ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐγνώρισε τὸν ἀληθῆ Θεόν· ὅθεν ἐζήτει μὲν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ ἀπὸ τὴν ἐκείνου ἀσέβειαν, ἐσπούδαζε δὲ νὰ ἐπιστραφῇ ὅλως διόλου εἰς μόνον τὸν ὑπ' αὐτῆς γνωρισθέντα Θεὸν καὶ βασιλέα τοῦ παντός. Τὴν ἐπίγνωσιν δὲ ταύτην τοῦ Θεοῦ ἐσπούδαζε νὰ φυλάττῃ κεκρυμμένην εἰς τὴν καρδίαν της διὰ τὸν φόβον τοῦ ἀπίστου ἀνδρός της· παρεκάλει δὲ πάντοτε τὸν Κύριον νὰ τὴν ἀξιώσῃ νὰ δεχθῇ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καταγινομένη εἰς ἀγρυπνίας, εἰς νηστείας, εἰς προσευχὰς, καὶ μεταχειριζομένη ὅλην τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ παρθενίαν φυλάττουσα. Ὅθεν ἐκ τούτων ἠξιώθη ἡ ἀοίδιμος νὰ δεχθῇ τὴν κατωτέρω ἀποκάλυψιν ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐνῷ δηλαδὴ ἡ τρισολβία προσηύχετο εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ δακρύων καὶ συντετριμμένης καρδίας, ὁ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος εἰσακούσας τῆς δεήσεώς της διὰ τὴν θερμὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς αὐτὸν, τῇ λέγει· ἐπειδὴ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων κατέβην ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐσαρκώθην ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς ἀειπαρθένου, διὰ τοῦτο καὶ τώρα ἦλθον πρὸς σὲ, συμπονέσας τὰ δάκρυά σου. Ἑτοίμασον λοιπὸν τράπεζαν καθαρὰν, καὶ βάλε ἐπάνω αὐτῆς ἓν μανδήλιον λευκὸν, καὶ ἓν ἀγγεῖον ἀνέγγικτον καὶ λαμπρὸν γεμάτον νεροῦ· ἑτοίμασον δὲ αὐτὰ ἐντὸς ταμείου καὶ δωματίου ἐστολισμένου, καὶ ῥίψον σεαυτὴν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἔξω τοῦ δωματίου, καὶ θέλει σὲ σκεπάσει ἡ δεξιά μου χεὶρ, καὶ τότε θὰ φανερωθῶ εἰς σὲ, καθὼς ἐγὼ βούλομαι.

Ἐποίησε λοιπὸν ταῦτα πάντα ἡ ἁγία Ἀκυλίνα, καθὼς ἐλάλησεν εἰς αὐτὴν ἡ θεία φωνή· καὶ, ὦ τοῦ φρικτοῦ καὶ ξένου μυστηρίου! κατέβη εἰς αὐτὴν ὁ δεσπότης Χριστὸς, ὅστις πάντοτε καὶ πανταχοῦ παραγίνεται καὶ ποτὲ δὲν παραβλέπει τοὺς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας καὶ βοῶντας νοερῶς πρὸς αὐτὸν καὶ ἀγαπῶντάς τον ἐξ ὅλης τῆς διαθέσεως. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν Κύριον κατέβησαν καὶ ὅλαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν,

Digitized by Google

κατὰ τὴν πέμπτην φυλακὴν [1] τῆς νυκτὸς, ψάλλουσαι καὶ λέγουσαι τὸν ἐπινίκιον ὕμνον· ἤτοι τὸ, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαὼθ· καὶ ἐκεῖνος ὁ δεσπότης ὅστις ἔνιψε πρότερον τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του καὶ ἐσπόγγισεν αὐτοὺς μὲ τὸ περιζώνιον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο διεζωσμένος, αὐτὸς, ὢ τοῦ θαύματος! καὶ τότε ἔνιψε διὰ τῶν ἀκηράτων χειρῶν του τὸ ἅγιόν του πρόσωπον μὲ τὸ νερὸν τὸ ὑπάρχον εἰς τὸ ἀγγεῖον. Νιψάμενος δὲ ἀπέμαξεν (ἐσπόγγισε) μὲ τὸ καθαρὸν ἐκεῖνο μανδήλιον τὸ ἄχραντον καὶ θεόμορφον αὐτοῦ πρόσωπον, καὶ εὐθὺς ἐτυπώθη εἰς τὸ μανδήλιον ὁ τύπος καὶ ἡ εἰκὼν τῆς θεανδρικῆς αὐτοῦ μορφῆς, καὶ ὁ πανάγιος καὶ ἀληθέστατος αὐτοῦ χαρακτὴρ, καθὼς εἰς ὅλους ἀποδεικνύεται ἕως τῆς σήμερον. Ὅθεν καθὼς πρότερον ὁ Κύριος διὰ φιλανθρωπίαν καὶ συγκατάβασιν ἔδειξε τὴν ἐνανθρώπησίν του, οὕτω καὶ τώρα δεικνύει αὐτὴν εἰς τὴν τιμίαν καὶ εὐλαβεστάτην Ἀκυλίναν, ἡ ὁποία βλέπουσα τὰ οὕτως οἰκονομηθέντα εἰς αὐτὴν, εὐχαρίστησε μεγάλως τῷ Κυρίῳ καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ χορτάσῃ ἀπὸ εὐχαριστίας. Ἔκρυψε δὲ τὸν ἅγιον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου εἰς γωνίαν τινα τῆς οἰκίας της, (φοβουμένη τὸν ἄνδρα της), καὶ ἐτίμα αὐτὸν ὑπερβαλλόντως. Προγνωρίσασα δὲ τὴν κοίμησίν της, ἐπρονόησε διὰ τὴν ἁγίαν ταύτην καὶ ἀχειροποίητον καὶ ἀχρωμάτιστον τοῦ Σωτῆρος εἰκόνα· ὅθεν γράψασα ὅλην τὴν περὶ αὐτῆς ὑπόθεσιν, ἔβαλε τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν εἰκόνα, καὶ ἐσφάλισεν ἐπάνω τὸν τόπον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μακαρία Ἀκυλίνα ἀπέθανεν, ἀπεκαλύφθη ὑπὸ Θεοῦ εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον Γρηγόριον, ὅτι δηλαδὴ εἰς τὰ Καμουλιανὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἀκυλίνης, κατὰ τὸν δεῖνα τόπον εὑρίσκεται κεκρυμμένη ἡ ἀχειροποίητος εἰκὼν τοῦ Κυρίου. Ὅθεν καταβὰς εἰς τὸν δειχθέντα μοι τόπον, καὶ σκάψας τὸν τοῖχον, εὗρον μίαν θήκην, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο ὁ ἅγιος χαρακτὴρ τοῦ Πατρικοῦ ἀπαυγάσματος· ὁμοίως εὗρον, ὢ τοῦ θαύματος! καὶ τὴν κανδήλαν ἀνάπτουσαν, τὴν ὁποίαν εἶχε χρεμάσῃ ἐκεῖ πρὸ ἑκατὸν χρόνων καὶ ἐπέκεινα ἡ ἁγία Ἀκυλίνα· εὗρον δὲ καὶ θυμιατήριον μικρὸν, τὸ ὁποῖον ἀκόμη ἔκαιε, καὶ ἔδιδε τὴν εὐωδίαν τοῦ θυμιάματος. Τοῦτο τὸ μέγιστον θαῦμα εἶδον μὲ τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμοὺς, ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων, καὶ διὰ τοῦτο φανερὸν αὐτὸ εἰς ὅλους ἐποίησα. Λαβὼν δὲ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἀχειροποίητον ἐκεῖνον καὶ ἅγιον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου, ἀπέθεσα αὐτὸν εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς Καισαρείας, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου πολλαὶ ἰατρεῖαι γίνονται, ὅσαι ἔγειναν καὶ ἐπὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου. Παρευθὺς δηλαδὴ ἰατρεύθησαν τυφλοὶ, χωλοὶ, παραλυτικοὶ καὶ δαιμονισμένοι, διὰ νὰ φανερωθῇ τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὅτι ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς αὐτὸς καὶ τώρα ζῇ καὶ κραταιοῦται, καὶ διαμένει καὶ βασιλεύει εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ταῦτα ἔγειναν ἐν τοῖς Καμουλιανοῖς· καὶ ἡ μὲν ἀποκρυβὴ τῆς ἀχράντου καὶ ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἔγεινεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἡ δὲ φανέρωσις αὐτῆς ἔγεινεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τυβ' (392), εἰς δόξαν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ *ἀρχιδιακόνου,* ΞΥΣΤΟΥ *πάπα Ῥώμης καὶ* ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ.

Εἰς τὸν Λαυρέντιον.

»Τὸν Λαυρέντιον λάβρακα Χριστοῦ λέγω,
»Ἐπ' ἐσχάρας ἄνθρακιν ἐξωπτημένον.

Εἰς τὸν Ξύστον.

»Τέλους ἀθλητῶν καὶ κλέους τυχεῖν θέλων,
»Ἤθλησας ἆθλον, Ξύστε, τὸν διὰ ξίφους.

Εἰς τὸν Ἱππόλυτον.

»Τὸν Ἱππόλυτον ἱπποδέσμιον βλέπω,
»Ἐναντίον πάσχοντα τῇ κλήσει πάθος.
»Ὤπτησαν δεκάτῃ Λαυρέντιον νῦτε ἰχθύν.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς καιροὺς

---

[1] Ἡ πέμπτη φυλακὴ ἐνταῦθα νοεῖται, διαιρουμένης τῆς νυκτὸς εἰς ἓξ φυλακὰς, δύω ὡρῶν διδομένων εἰς κάθε φυλακήν. ἡ πέμπτη φυλακὴ λοιπὸν εἶναι περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς νυκτός.

[1] Σημείωσαι, ὅτι παρὰ μὲν τῷ χειρογράφῳ καὶ τῷ τυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο περὶ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τῆς ἐν Καμουλιανοῖς συνεγράφη ἀπὸ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Νύσσης. Ἐγὼ δὲ ἐρευνήσας τοὺς ἐκδεδομένους τρεῖς τόμους τοῦ Νύσσης, οὐχ εὗρον τὸ διήγημα τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ἡ φράσις τοῦ διηγήματος δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν φράσιν τοῦ ὁσίου Γρηγορίου Νύσσης.

Digitized by Google

τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ξύστος ἦτο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, εἰς τὰς ὁποίας ἐδιδάχθη τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος, ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Στέφανος ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης. [1] Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐπλησίαζε νὰ γεννηθῇ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος Ξύστος τὸν ἀρχιδιάκονόν του ἅγιον Λαυρέντιον νὰ οἰκονομήσῃ τὰ σκεύη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης· ὁ δὲ θεῖος Λαυρέντιος ἐμοίρασε ταῦτα εἰς τοὺς πτωχούς. Ὅταν λοιπὸν ὁ Δέκιος ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Περσίαν, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ξύστος· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἀλλ' ὡμολόγησεν αὐτὸν παῤῥησίᾳ Θεὸν ἀληθινὸν καὶ δημιουργὸν τοῦ παντὸς, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἔπειτα ἐφέρθη ἔμπροσθέν του καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτει ὁ Δέκιος χρεωστικῶς νὰ λάβῃ τὰ σκεύη καὶ τὰ χρήματα τῆς ἐκκλησίας· ὅθεν ὁ ἅγιος ἐζήτησεν ἁμάξια, καὶ λαβὼν αὐτὰ ἐστοίβαξεν ἐπάνω τοὺς πτωχοὺς καὶ χωλοὺς καὶ ἐλεεινοὺς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμοίρασε τὰ χρήματα καὶ ἔφερεν αὐτοὺς εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων αὐτοὺς ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον δυνατὰ καὶ ἔπειτα νὰ τὸν βάλωσιν εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, ἰάτρευεν ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς, ὅσοι ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Βλέπων δὲ τὰς ἰατρείας ταύτας ὁ Τριβοῦνος Καλλίνικος, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπιστάτης εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη.

Μετὰ ταῦτα παρεστάθη πάλιν εἰς τὸν βασιλέα ὁ ἅγιος Λαυρέντιος, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἥπλωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πεπυρακτωμένην, ὑποκάτω τῆς ὁποίας ἤναπτε φωτία. Ὁ δὲ ἅγιος ἁπλωθεὶς εἰς αὐτὴν, καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, παρέδωκε τὸ πνεῦμα, λαβὼν τὸν τῆς ἀθλήσεως ἀμάραντον στέφανον· [2] τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἔλαβε τὸν πρέποντα ἐνταφιασμὸν ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἱππόλυτον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀσεβὴς βασιλεὺς ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν Ἱππόλυτον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ δείρωσιν αὐτὸν μὲ σιδηρᾶς κινάρας, [1] καὶ ἔπειτα νὰ τὸν δέσωσιν εἰς ἄλογα ἄγρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συρόμενος μὲ βίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς πολὺ διάστημα τόπου, παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἡ δὲ σύναξις τούτων καὶ ἑορτὴ τελεῖται εἰς τόπον καλούμενον Τρίκογχον, πλησίον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ῥώμης. Λέγουσι δὲ ὅτι ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἱππολύτου ὁ βασιλεὺς Δέκιος καὶ ὁ Βαλλεριανὸς [2] ὑπῆγαν ἔφιπποι εἰς τὸ θέατρον καὶ ἐκεῖ ἀπέῤῥιψαν τὰς μιαράς των ψυχάς. Καὶ ὁ μὲν Δέκιος ἔκραξεν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου καὶ εἶπεν, ὦ Ἱππόλυτε, ὡς αἰχμάλωτον οὕτω μὲ σύρεις δεδεμένον; Ἐφώναξε δὲ καὶ Βαλλεριανὸς, ὁ Ἱππόλυτος ἔδεσε μὲ πυρίνας κατένας καὶ μὲ σύρει (Λατινιστὶ ἡ ἅλυσις λέγεται κατένα.) Ταῦτα δὲ τὰ λόγια ἐφανερώθησαν εἰς ὅλην τὴν Ῥώμην, καὶ διὰ τῆς Ῥώμης τὰ ἔμαθεν ὅλη ἡ οἰκομένη· ὅθεν καὶ ὅλοι ἐστερεώθησαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. [3]

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ΗΡΩΝ ὁ φιλόσοφος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Θανὼν σοφιστὴς ἐστεφανώθη κάραν,
» Πλάνης σοφιστοῦ συντριβῇ δοὺς τὴν κάραν [4]

* *Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες οἱ ἐν Βεζύῃ* [5] *οἱ μὲν τὰ ὀστᾶ θλασθέντες, οἱ δὲ τὰς σάρκας ξεσθέντες, τελειοῦνται.*

* » Ὀστῶν καταγμὸς καὶ σπαραγμὸς σαρκίων,
» Ἁρπαγμός ἐστιν ἓξ ἀθληταῖς στεμμάτων,

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀναξιότης ἀνεπλήρωσε τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου τούτου Λαυρεντίου, προσθεῖσα καὶ κανόνα δεύτερον.

[1] Παρὰ τῷ Σλαβονικῷ Συναξαριστῇ ἡ κινάρα ἑρμηνεύεται ὅτι εἶναι σκορπίος· ὁ δὲ σκορπίος πάλιν εἶναι τιμωρητικὸν ὄργανον· τοῦτο δὲ πάλιν εἶναι ἅλυσος λεπτὴ καὶ μικρὰ ὀξύτατα ὀδόντια ἔχουσα· μὲ αὐτὴν λοιπὸν ἔδειραν τὸν ἅγιον.

[2] Ἴσως ἐννοεῖ τὸν υἱὸν τοῦ Δεκίου, διότι ὁ βασιλεὺς Οὐαλλεριανὸς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τρία, ὡς πολλάκις εἴπομεν, ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δεκίου. Σ. Ε.

[3] Τὸ ἑλληνικὸν τοῦτο μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις· οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ δωλικοῦ ποτε κλύδωνος τὴν οἰκουμένην.»

[4] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ φιλόσοφος Ἥρων, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει ὁλόκληρον λόγον ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐπανελθόντα, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν φιλόσοφον ἐπαινέσομαι, » καὶ εἰ κάμνω τῷ σώματι· φιλόσοφον γάρ· ἐπαινέσομαι δὲ » καὶ λίαν εἰκότως, ὁ μὲν γὰρ φιλόσοφος, ἐγὼ δὲ σοφίας θε- » ραπευτής.»

[5] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, οἱ ἐν Λιβύῃ.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΕΥΠΛΟΥ τοῦ Διακόνου.

» Ἐκ τῆς στολῆς μὲν, σεπτὸς Εὔπλος Λευΐτης,
» Ἐκ τῆς τομῆς δὲ στερρὸς ὄντως ὁπλίτης.
» Πλήγη ἑνδεκάτῃ ξίφει Εὔπλος κωπήεντι.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγ' (296), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κατάνην, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σικελίας. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν ἄρχοντα Καλβισιανὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν ἐδέθη τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ὁμοῦ καὶ τὰ γόνατα· ἔπειτα δὲ ἐκρεμάσθη εἰς ξύλον ὀρθὸν καὶ ἐξεσχίσθη μὲ σιδηρᾶς χεῖρας. Τότε δὲ ἐλθοῦσα εἰς αὐτὸν θεϊκὴ φωνὴ τὸν ἐνεδυνάμωσε· μετὰ ταῦτα συνέτριψαν τὰς κνήμας του μὲ σιδηρᾶ σφυρία, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος μὲ μόνην τὴν προσευχήν του ἔκαμε καὶ ἀνέβλυσε μία βρύσις νεροῦ, καὶ οὕτως ἐξέβαλον αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μὲ σιδηρᾶ καὶ πεπυρωμένα ὀνύχια κατεπλήγωσαν τὰ ὦτά του· τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν καὶ τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου καὶ περικαλλοῦς οἴκου καὶ θείου ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Ἐλεούσης.

Διήγησις περὶ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Οὐ θαῦμα βρύειν θαυμάτων πληθὺν ξένην,
» Μορφὴν θεουδῆ θαυματεργάτου Λόγου.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Τιβερίου ἐν ἔτει φος' (576), [1] ἔγεινε θαῦμα μέγα καὶ παράδοξον. Μία γυνὴ Μαρία ὀνομαζομένη, συγκλητικὴ καὶ φιλόχριστος, πατρικία κατὰ τὸ ἀξίωμα, χήρα οὖσα, ἔπεσεν εἰς πάθος χαλεπὸν καὶ ἀνίατον. Ἀπελπισθεῖσα λοιπὸν ἀπὸ πᾶσαν ἀνθρωπίνην βοήθειαν, ἀφιέρωσεν ἑαυτὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ἕνα τοιοῦτον ἀγαθὸν συλλογισμόν· ἀπεφάσισε δηλαδὴ ἡ γυνὴ αὕτη καὶ ἔστειλεν εἰς τοὺς ἱερεῖς, οἵτινες ὑπηρέτουν εἰς τὴν ἁγίαν δεσποτικὴν καὶ ἀχειροποίητον εἰκόνα τοῦ Κυρίου, [2] παρακαλοῦσα αὐτοὺς νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτήν. Ὅτε δὲ ἐκεῖνοι ἦλθον, ἔπεσεν ἡ γυνὴ εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν λέγουσα, παρακαλῶ σας, αὐθέντα μου, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε νὰ παιδεύωμαι διὰ τὰς πολλὰς ἁμαρτίας μου ἀπὸ τὴν δεινὴν ταύτην καὶ ἀνιάτρευτον ἀσθένειαν, θέλω καὶ ἀγαπῶ ἡ ταλαίπωρος, ἂν καὶ εἶμαι ἀνάξια, νὰ δεχθῶ εἰς τὸν εὐτελῆ μου οἶκον διὰ τῶν ἁγίων σας εὐχῶν τὸν δεσποτικὸν καὶ ἀχειροποίητον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου μας εἰς ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἴσως δι' αὐτοῦ ποιήσῃ ἔλεος ὁ Κύριος εἰς ἐμέ. Οἱ δὲ ἱερεῖς γνωρίζοντες τὴν καλὴν ζωὴν καὶ τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῆς γυναικὸς, ἔφερον εἰς τὸν οἶκόν της τὸν ἅγιον χαρακτῆρα, καὶ εὐθὺς ἅμα ἤνοιξαν τὴν θήκην αὐτοῦ ἔπεσεν ἡ γυνὴ καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. Εἶτα λαβοῦσα λεπτὸν πανίον βαμβάκινον ἐμέτρησε τὴν ἁγίαν εἰκόνα [3] καὶ τὸ πανίον ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὴν αὐτὴν ἁγίαν εἰκόνα, καὶ ἀποθέσασα αὐτὴν εἰς καθαρὰν θήκην καὶ σφαλίσασα, ἔβαλεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον ὅπερ εἶχεν ἐν τῷ οἴκῳ της· ἀνάψασα δὲ καὶ κανδήλαν λαμπρὰν ἔπροσθεν τῆς θείας εἰκόνος, ὑπηρέτει αὐτὴν ἕως ἡμέρας τεσσαράκοντα.

Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν αἱ τεσσαράκοντα ἡμέραι, ἤρχισαν οἱ πόνοι τοῦ πάθους τῆς γυναικὸς νὰ γίνωνται τόσον δυνατοὶ καὶ ἀνυπόφοροι, ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὴν κλίνην της. Καλέσασα δὲ μίαν ἀπὸ τὰς ὑπηρετρίας της, τὴν ὁποίαν ἤξευρε καθαρωτέραν ἀπὸ τὰς ἄλλας, λέγει πρὸς αὐτήν· φέρε μοι τὴν θήκην τῆς ἁγίας εἰκόνος διὰ νὰ προσκυνήσω αὐτὴν καὶ εὕρω ὀλίγην ἄνεσιν ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον

---

[1] Τιβέριος ὁ Θρᾷξ διεδέχθη Ἰουστῖνον τὸν β'. ἐν ἔτει 578. Σ. Ε.

[2] Ἀχειροποίητος χαρακτὴρ νοεῖται ἴσως ἐδῶ, ὃν ἀπονιψάμενος ὁ Κύριος ἔτι ζῶν, ἐνετύπωσεν εἰς τὸ ἅγιον μανδήλιον καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν τῷ Αὐγάρῳ, περὶ οὗ γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου. Διότι τέσσαρες ἀχειροποίητοι χαρακτῆρες, ἢ εἰκόνες ἦταν τοῦ Κυρίου. Πρῶτος μὲν ὁ τῷ Αὐγάρῳ πεμφθείς, δεύτερος ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ κεραμίῳ ἐντυπωθείς, τῷ ὄντι ἔμπροσθεν τοῦ ῥηθέντος πρώτου χαρακτῆρος, ὡς τοῦτο ἱστορεῖται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Αὐγούστου, τρίτος ὁ ἐν Καμουλιανοῖς εὑρεθείς, ὃν ὁ Κύριος συγκατοικήσας τῇ Ἀκυλίνῃ, ἀπένιψε τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον καὶ εἰς μανδήλιον ἐνετύπωσε, περὶ οὗ ὁρᾶ εἰς τὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου. Τέταρτος δὲ ἀχειροποίητος χαρακτὴρ εἶναι ὁ ἐδῶ ἀναφερόμενος.

[3] Παρὰ τοῖς Μηναίοις γράφεται ὅτι ἔλαβε πανίον ἴσον κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν εἰκόνα, καὶ αὕτη ἡ γραφὴ φαίνεται ὀρθοτέρα. Σ. Ε.

Digitized by Google

ὅστις μὲ κρατεῖ. Ἐκείνη δὲ πορευθεῖσα εἰς τὸ παρεκκλήσιον, εἶδε θαῦμα φοβερὸν καὶ παράδοξον· εἶδε ὀηλαδὴ, φλόγα πυρὸς, ἡ ὁποία ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν ἁγίαν ἐκείνην θήκην, ἀνέβαινεν ἕως εἰς τὴν στέγην τοῦ παρεκκλησίου, καὶ ἐσκέπαζεν ὅλον τὸ βῆμα, καὶ ἀπὸ τὴν στέγην κατέβαινε κάτω εἰς τὸ ἔδαφος, χωρὶς νὰ καίῃ κἀνὲν μέρος τοῦ παρεκκλησίου. Ἐκπλαγεῖσα διὰ τὸ φαινόμενον θαῦμα, ἔπεσε κατὰ γῆς· ἐλθοῦσαι δὲ ἄλλαι ὑπηρέτριαι καὶ βλέπουσαι αὐτὴν κατὰ γῆς ἐρριμμένην, ἐφανέρωσαν τοῦτο εἰς τὴν κυρίαν αὐτῶν. Ἡ δὲ φοβηθεῖσα μεγάλως, κατέβη ἀπὸ τὴν κλίνην της, καὶ μὲ βίαν μεγάλην ὑπῆγεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον καὶ ἰδοῦσα τὴν φλόγα, ἐφώναξε τὸ Κύριε ἐλέησον· ἔπειτα ἔστειλε καὶ ἔφερε ταχέως τοὺς ἱερεῖς καὶ ὑπηρέτας τῆς ἁγίας εἰκόνος, ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς ἠκολούθησε λαὸς πολύς. Βλέποντες δὲ ὅλοι τὸ παράδοξον, κατεπλάγησαν· καὶ ὅσῳ ἀνέβαινε καὶ κατέβαινεν ἡ φλὸξ καθὼς τὸ πανίον τοῦ πλοίου ὅταν ῥιπίζεται ἀπὸ τὸν ἄνεμον, τόσῳ καὶ αὐτοὶ ἔκραζον τὸ Κύριε ἐλέησον εἰς ὥρας πολλάς. Ἀφοῦ δὲ ἐποίησαν εὐχὴν οἱ ἱερεῖς, κατέπεσεν ἡ φλὸξ· εἶτα ἀνοίξαντες τὴν θήκην, εὗρον τὴν ἁγίαν καὶ δεσποτικὴν καὶ ἀχειροποίητον εἰκόνα ἀβλαβῆ καὶ ὁλόκληρον. Λαβόντες δὲ καὶ τὸ βαμβακερὸν ἐκεῖνο πανίον, τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ἡ Πατρικία ἐπάνω τῆς εἰκόνος, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον αὐτὸ τυπωμένον ἄλλον χαρακτῆρα ἀχειροποίητον τοῦ Κυρίου, ὅμοιον μὲ τὸν πρωτότυπον. Ὅθεν ὅλοι δοξάσαντες τὸν Θεὸν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, ἠσπάσθησαν τὸν τυπωθέντα ἅγιον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου, καὶ τὸν ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸν πόνον τῆς γυναικὸς, καὶ εὐθέως ὁ πόνος κατέπαυσε, τὸ πάθος ἔφυγεν, ἡ γυνὴ ἰατρεύθη, καὶ γενομένη τελείως ὑγιὴς, ἐσηκώθη δοξάζουσα τὸν Θεόν.

Μετὰ δὲ χρόνους τινὰς, προγνωρίσασα τὸν Θάνατόν της ἡ τιμιωτάτη ἐκείνη γυνὴ (ἐπειδὴ ἦτο σκεῦος ἐκλεκτὸν,) ἔλαβε φροντίδα νὰ φανερώσῃ[1] τὸν ἅγιον χαρακτῆρα εἰς τὸ ἐν τῇ Μελιτινῇ τῆς Ἀρμενίας εὑρισκόμενον μοναστήριον τῶν καλογραιῶν, τὸ ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου. Εὑρισκομένης δὲ τῆς γυναικὸς εἰς τοῦτον τὸν λογισμὸν, ἰδοὺ ἔφθασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν Δομετιανὸς ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μελιτινῆς, ὁ ἐξάδελφος ὢν τοῦ βασιλέως Μαυρικίου, ὁμοῦ μὲ τοὺς πρώτους ἄρχοντας τῆς Μελιτινῆς, ὡς ἤθηλε στείλῃ τις αὐτοὺς ἐπίτηδες. Ὅθεν ἡ τιμία Πατρικία ἀκούσασα τὴν ἔλευσιν αὐτῶν, ἐνεχείρισε τὴν ἁγίαν εἰκόνα εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, λέγουσα καὶ τὸν σκοπόν της, διὰ τὸν ὁποῖον ἀποστέλλει αὐτὴν εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀφήσωμεν σιωπημένον καὶ τὸ δεύτερον θαῦμα τὸ ὁποῖον ἐποίησεν ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν τοῦ Κυρίου, ὅταν οἱ Πέρσαι ἐλεηλάτουν τὰς χώρας τῶν Ῥωμαίων, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χιέ (615). Διότι τότε αἱ ῥηθεῖσαι καλογραῖαι τοῦ ἐν Μελιτινῇ μοναστηρίου, φοβούμεναι μήπως αἰχμαλωτισθῶσιν, ἔφυγον ἀπὸ τὸ Μοναστήριον ἐκεῖνο, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐπειδὴ ἦσαν εὐγενοῦς καταγωγῆς ἔδωκεν εἰς αὐτὰς ὁ τότε πατριάρχης Σέργιος ἐν μοναστήριον. Μαθὼν δὲ ὅτι αὐταὶ εἶχον τὸν ἅγιον καὶ ἀχειροποίητον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου, ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς καλογραίας χωρὶς νὰ θέλωσιν. Ἀλλ' ὅμως κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἠκολούθησαν εἰς τὸν Πατριάρχην πολλαὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι θλίψεις· δηλαδὴ βασιλέως ἀγανάκτησις κατ' αὐτοῦ, θάνατοι αἰφνίδιοι τῶν συγγενῶν του καὶ φίλων, ταραχαὶ διάφοροι τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπορῶν δὲ ὁ πατριάρχης διὰ ποίαν τάχα αἰτίαν ἀκολουθοῦσιν εἰς αὐτὸν οἱ τοιοῦτοι πειρασμοὶ, βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του ἕνα φοβερὸν ἄνδρα ἑστῶτα καὶ λέγοντα εἰς αὐτόν· δὸς ὀπίσω ταχέως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀφήρεσας ἀδίκως ἀπὸ τὸ μοναστήριον. Σηκωθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ὕπνον, ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ἠρώτα αὐτοὺς λέγων· τί πολλαὶ εἶναι αἱ θλίψεις αἵτινες μοὶ ἀκολουθοῦσι; καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐγὼ τὰς ὑπομένω; μάλιστα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην εἶδον ἕνα φοβερὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μοὶ ἔλεγε, δὸς ὀπίσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλαβες ἀδίκως ἀπὸ τὸ μοναστήριον· καὶ ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τί πρᾶγμα ἔλαβα. Οἱ δὲ ἄνθρωποί του λέγουσιν εἰς αὐτόν· δέσποτα μὴ συλογίζεσαι τίποτε, ἐπειδὴ κἀνένα ποτὲ δὲν ἠδίκησας· ἀλλ' ἐνέργειαι τῶν δαιμόνων εἶναι καὶ αἱ θλίψεις, καὶ αἱ φαντασίαι αἵτινες ἔρχονται. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην νύκτα πάλιν ἐφάνη εἰς τὸν πατριάρχην ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν μὲ αὐστηρότητα. Δὸς ὀπίσω ταχέως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλαβες ἀπὸ τὸ μοναστήριον τῆς Ἀναλήψεως· δὲν ἠξεύρεις, ὅτι αἱ καλογραῖαι εἶναι ξέναι καὶ ἀπαρηγόρητοι, ἐπειδὴ ἦλθον ἐδῶ φεύγουσαι ἀπὸ τὴν πατρίδα των; Ἐξυπνήσας δὲ ὁ Πατριάρχης λέγει πρὸς τὸν Κουβουκλείσιόν του·

[1] Ὀρθότερον, ἀφηρώσῃ Σ. Ε.

Digitized by Google

ἀδελφὲ, ὅτε ἔλαβες ἀπὸ τὰς καλογραΐας τὸν δεσποτικὸν χαρακτῆρα, ἐκεῖναι πῶς τοῦτο ἐθεώρησαν; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· πολλὰ βαρὺ, δέσποτα, ἐφάνη τοῦτο εἰς αὐτάς· καὶ ἂν εἶχον δύναμιν, ἤθελον μᾶς ἐκδικηθῆ. Τότε ἐνόησεν ὁ Πατριάρχης, καὶ ἐκατηγόρησε διὰ τοῦτο τὸν ἑαυτόν του· ὅθεν μὲ πολλὴν ταχύτητα καὶ μὲ τιμὴν ἀπέστειλεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν καλογραιῶν τὸν ἅγιον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ νοεμβρίου μηνός. Κατέπαυσαν μὲν λοιπὸν οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ θλίψεις τοῦ Πατριάρχου, αἱ δὲ καλογραῖαι ἐχάρησαν ἀπολαβοῦσαι τὴν ἐκ τῆς ἁγίας εἰκόνος προερχομένην χαρὰν καὶ παρηγορίαν των.

---

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΝΕΟΦΥΤΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ, ΓΑΪΟΥ, ΜΑΡΚΟΥ, ΜΑΚΑΡΙΟΥ *καὶ* ΓΑΙΑΝΟΥ *διὰ πυρὸς τελειωθέντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἑξαέρῳ οἴκῳ τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ ἐν τοῖς Δαρείου.*

Εἰς τὸν Νεόφυτον, Ζήνωνα καὶ Γάϊον.

* » Νεοφύτῳ, Ζήνωνι καὶ τῷ Γαΐῳ
» Στρωμνή τις ἡ κάμινος, ἧς κεῖνται μέσον.

Εἰς τὸν Μάρκον, Μακάριον καὶ Γαϊανόν.

* » Ὥρθησαν ὁσμὴ θυμιαμάτων ξένη,
» Τρεῖς ζωόκαυστοι μάρτυρες τῇ Τριάδι.

* *Ὁ ὅσιος* ΠΑΣΣΑΡΙΩΝ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὁ Πασσαρίων πᾶσαν ἀρετὴν φέρων,
» Πασῶν ἀμοιβὰς, γῆς ἀποστὰς, λαμβάνει.

* *Ὁ ὅσιος* ΝΗΦΩΝ *ὁ ἐν τῇ κατὰ Ἄθω Κοινοβιακῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἀσκήσας, καὶ γενόμενος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει ϛυξ' (1460) ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Λιπὼν ὁ Νήφων τὴν κάτω προεδρείαν,
‡ Χριστῷ παρέστη τῷ προέδρῳ τῶν ὅλων.

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον· τούτου εὑρίσκεται καὶ ἁγιορειτικὴ Ἀκολουθία εἰς τὴν ῥηθεῖσαν μονὴν, τὴν ὁποίαν ἡ ἰδὴ ἀδυναμία προσθήκας καὶ ἀφαιρέσεσι καὶ μεταθέσεσι ἐβελτίωσε καὶ διώρθωσε. Ἡ αὐτὴ δὲ Ἀκολουθία εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Παναγιολαγιωτάτου καὶ φιλοκάλου ἀνδρὸς ἁγίου Ἀρτζεσίου κυρίου Δωσιθέου, οὗ τινος τῇ προτροπῇ καὶ ἀξιώσει τῇ πρὸς ἐμὲ, ἔλαβε τὸν ἀνωτέρω βελτίωσιν καὶ διόρθωσιν. Διότι εἰς τὸ μοναστήριον Ἄρζεσι εὑρίσκεται ἡ ἱερὰ καὶ θαυματόβρυτος κάρα τοῦ ἁγίου Νήφωνος· ταῦτα λοιπὰ αὐτοῦ ἅγια λείψανα, εὑρίσκονται ἐν τῇ ἀνωτέρω μονῇ τοῦ ἁγίου Διονυσίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ'. *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΦΩΤΙΟΥ *καὶ* ΑΝΙΚΗΤΟΥ.

» Πῦρ ἀνίκητον συμφλέγει τῷ Φωτίῳ,
» Οὗς Φωτὸς οἶκος ὡς ἀνικήτους φέρει.
» Πῦρ κατὰ δωδεκάτην κτάνε Φώτιον ἠδ' Ἀνίκητον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288)· ὁ Φώτιος ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ ἁγίου Ἀνικήτου. Ὅταν λοιπὸν ὁ Διοκλητιανὸς εἰς τὴν Νικομήδειαν ἐδημηγόρησε κατὰ τῶν χριστιανῶν, παρούσης ἐκεῖ καὶ τῆς Συγκλήτου βουλῆς, καὶ ὅτε ἔβαλεν εἰς τὸ μέσον πολλὰ εἴδη βασανιστηρίων ὀργάνων ἀπειλήσας ὁ ἀσεβέστατος, ὅτι θέλει ἀφανίσει μὲ παντοίους τρόπους ἐκείνους, ὅσοι ἐπικαλοῦνται τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα, καὶ ἐξορίσει αὐτοὺς ἀπὸ ὅλα τὰ ἄκρα τῆς οἰκουμένης· ὅτε, λέγω, ὁ ἀλιτήριος αὐτὸς τύραννος ἐβλασφήμησε κατὰ τῆς θεότητος καὶ δόξης, τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τότε παρὼν καὶ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀνίκητος, δὲν ἐφοβήθη τὰς ἀπειλὰς τοῦ τυράννου, ἀλλὰ παρρησίᾳ ὁμολογήσας τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν, ἤλεγξε καὶ ἐστηλίτευσε τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, προσθέσας καὶ τοῦτο, ὅτι ὅσοι σέβονται τὰ εἴδωλα, εἶναι κωφοὶ καὶ ἀναίσθητοι. Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ λόγια οἱ τῶν εἰδώλων λατρευταὶ τόσον πολλὰ ἔδειραν τὸν ἅγιον, ὥστε ἀπὸ τοὺς ῥαβδισμοὺς ἔγειναν πληγαὶ καὶ σχισίματα εἰς τὸ σῶμά του, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐφαίνοντο τὰ κόκκαλά του. Ἔπειτα ἀπέλυσε κατ' αὐτοῦ ἕνα λέοντα τὸν ὁποῖον βλέπων ὁ ἅγιος ἐφοβήθη, διότι ὄχι μόνον ἦτο μεγάλος εἰς τὸ σῶμα, ὄχι μόνον ὥρμησε μὲ θυμὸν καὶ μανίαν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ ἐβρύχησε φοβερὸν καὶ καταπληκτικὸν βρύχημα. Ὅτε ὅμως ἐπλησίασεν εἰς τὸν ἅγιον, ἔγεινεν ἡμερώτερος ἀπὸ πρόβατον, καὶ συμπονῶν τὸν μάρτυρα, ἐσπόγγιζε μὲ τὸν δεξιόν του πόδα τὸν ἱδρῶτα, τὸν χυθέντα εἰς τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τὸν φόβον. Εὐχαριστήσαντος λοιπὸν τῷ Θεῷ τοῦ ἁγίου, εἰς τὸ τέλος τῆς εὐχαριστίας ἔγεινε σεισμὸς, ἀπὸ δὲ τὸν σεισμὸν ἔπεσε κάτω τὸ εἴδωλον τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἔγεινεν ὡς κονιορτός· ἀλλὰ καὶ ἓν μέρος τῆς πόλεως Νικομηδείας ἐκρημνίσθη, καὶ πολλοὺς Ἕλληνας κατεπλάκωσεν.

Ὅθεν ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ ἀποκεφα-

Digitized by Google

λίσωσι τὸν μάρτυρα· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης, ὅστις ἔμελλε νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν ἅγιον, ἔμεινεν ἀνενέργητος διότι ἐπιάσθη ἡ χεὶρ του, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ καταβιβάσῃ τὴν σπάθην, μετέβαλεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀπόφασιν, καὶ δέσας τὸν ἅγιον εἰς ἕνα τροχὸν, ἔστρωσε φωτίαν ὑπὸ κάτω του. Ἐκεῖ δὲ ἐνῷ τὰ μέλη του ἐκόπτοντο μὲν ἀπὸ τὸν τροχὸν, ἐκαίετο δὲ ἀπὸ τὴν φωτίαν, προσευχήθη εἰς τὸν Θεόν· προσευχηθέντος δὲ, ὢ τοῦ θαύματος! ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ καὶ ὁ τροχὸς ἐστάθη, καὶ ἡ φωτία ἔσβυσε. Τότε καὶ ὁ ἀνεψιός του Φώτιος ἔτρεξε πλησίον τοῦ ἁγίου, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸν, ὠνόμαζε πατέρα καὶ μητέρα καὶ θεῖόν του. Ἐδέθη λοιπὸν καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ θείου του μὲ ἁλύσεις σιδηρᾶς καὶ ἐρρίφθησαν καὶ οἱ δύω εἰς τὴν φυλακήν· εἶτα ἐξεσχίσθησαν, καὶ μὲ φωτίαν ἐκάησαν, καὶ ἀπὸ τὸν δῆμον ἐλιθοβολήθησαν εἰς τὸ θέατρον. Ἀπὸ ὅλα δὲ τὰ βάσανα ταῦτα ἀβλαβεῖς διαφυλαχθέντες οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ, ἐδέθησαν εἰς ξύλα ἀπὸ τοὺς πόδας, καὶ ἐσύρθησαν ἀπὸ ἵππους ἀγρίους· μετὰ ταῦτα πάλιν ἔδειραν αὐτοὺς δυνατὰ, καὶ μὲ ἅλας καὶ ὀξεῖδιον ἔτριψαν τὰ πληγωμένα μέλη των, καὶ οὕτω ῥιφθέντες εἰς τὴν φυλακὴν, ἔμειναν ἐκεῖ ἀνεπιμέλητοι τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους. Ἀφ' οὗ δὲ κατεξηράνθησαν ἀπὸ τὴν παλυχρόνιον κακοπάθειαν τῆς φυλακῆς, ἤναψεν ὁ τύραννος τρεῖς ἡμέρας τὸ λεγόμενον λουτρὸν τοῦ Ἀντωνίνου, καὶ ἐκεῖ μέσα ἔκλεισε τοὺς ἁγίους· προσευχηθέντων δὲ ἐκείνων ἐσχίσθη ὁ πάτος τοῦ λουτροῦ, καὶ ἐκβῆκεν ἀποκάτω πλῆθος νεροῦ, ὥστε ἐφαίνοντο οἱ ἅγιοι ὅτι εὑρίσκονται ὄχι εἰς πυρωμένον λουτρὸν, ἀλλ' εἰς δροσερὸν περιβόλιον. Ὕστερον ἐσυλλογίσθη ὁ ἀσεβὴς Διοκλητιανὸς, καὶ κατεσκεύασε κάμινον εἰς εἶδος χωνείου, στερεωμένον ἐπάνω εἰς σιδηρᾶς κολόνας. Εἰς τοῦτο λοιπὸν βληθέντες οἱ ἅγιοι καὶ προσευχηθέντες, παρέδωκαν τὰς ψυχὰς εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Λέγουσι δὲ ὅτι ἀφ' οὗ ἐβάλθησαν οἱ ἅγιοι εἰς τὴν κάμινον, ἔμειναν ζωντανοὶ τρεῖς ἡμέρας· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν προσελκυσθέντα ἔξω τῆς καμίνου μὲ σιδηρᾶ ὄργανα, ἦσαν σῶα καὶ ὁλόκληρα, χωρὶς νὰ βλάψῃ ἡ φωτία οὔτε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον ναόν των, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Στρατήγιον. (Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτων εὑρίσκεται Ἑλληνικὸν ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς βασιλεύοντος.»)

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος* ΠΑΛΑΜΩΝ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

» Ψυχὴν Παλάμων παλάμαις Θεοῦ δίδως,
» Ἄληπτον ὀφθεὶς παλάμαις ψυχοφθόρου.

* *Οἱ ἅγιοι δώδεκα μάρτυρες οἱ ἀπὸ στρατιωτῶν, οἱ ἐκ Κρήτης ὁρμώμενοι, ξίφει τελειοῦνται.*

» Ἀριθμὸς ἀθλεῖ μαρτύρων διὰ ξίφους,
» Χριστοῦ μαθηταῖς ἰσάριθμος ἐγκρίτοις. [2]

* *Ὁ ὅσιος* ΚΑΣΤΩΡ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Θεῖα θρυαλλὶς σβέννυται Κάστωρ μέγας,
» Λιψάντος εἰς φῶς ὡς ἐλαίου τοῦ βίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΑΜΦΙΛΟΣ *καὶ* ΚΑΠΙΤΩΝ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Οἱ κείμενοι γῇ, καὶ λύθρῳ πεφυρμένοι,
» Ξίφος μετῆλθον, Πάμφιλος καὶ Καπίτων.

Οἱ ὅσιοι ΣΕΡΓΙΟΣ *καὶ* ΣΤΕΦΑΝΟΣ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

» Ἴσων ἱδρώτων, Σεργίῳ καὶ Στεφάνῳ,
» Ἴσοι στέφανοι· καὶ γὰρ οὕτω τὸ πρέπον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', *ἡ ἀνακομιδὴ καὶ μετάθεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* Μαξίμου *τοῦ ὁμολογητοῦ.*

» Κινοῦσί σου, Μάξιμε, πιστοὶ τὴν κόνιν,
» Δηλοῦντες, ὡς ζῇς ἐξαμείβων καὶ τόπους.
» Μαξίμου ἀμφὶ τρίτην νεκρὸν δεκάτην μετέθηκαν. [3]

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία* ΕΥΔΟΚΙΑ *ἡ βασίλισσα ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [4]

---

[1] Ὁ ὅσιος Παλάμων οὗτος ἦτο νέος καὶ διδάσκαλος σοφὸς καὶ πρακτικὸς τοῦ μεγάλου Παχωμίου καὶ ὥρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ Παχωμίου εὑρισκόμενον ἐν τῇ Καλοκαιρινῇ, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Μαΐου.

[2] Παρ' ἄλλοις γράφεται, ἐκ Κρήτης ἀντὶ ἐγκρίτοις.

[3] Τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μαξίμου ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅτε καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται. Ὅρα καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡρακλείου τῶν σκήπτρων τῆς ἀρχῆς.»

[4] Ἡ Εὐδοκία αὕτη ἦτο θυγάτηρ Λεοντίου σοφιστοῦ Ἀθηναίου, καὶ ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν πατέρα της τὰ κοινὰ πᾶν εἶδος παιδείας. Ἔλαβε δὲ αὐτὴν εἰς γυναῖκα ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς, διὰ συνεργείας Πουλχερίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Καλουμένη δὲ πρότερον Ἀθηναΐς, ἐβαπτίσθη ἀπὸ Ἀττικὸν τὸν

Digitized by Google

* » Νῦν Σῶτερ ἢ πρὶν προσφόρως τῷ Πατρί σου,
» Ἔμπροσθεν εἶπης Εὐδοκία σου, Πάτερ.

Ὁ ὅσιος ΣΕΡΙΔΟΣ ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν Γάζῃ μονῆς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Ὅπου σὺ καὶ Σέριδος, ὦ Θεοῦ Ἀόχε,
» Δόξαν θεωρῶν, ἣν Πατὴρ δέδωκέ σοι.

* *Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ, ὁ ἀσκήσας μὲν πρότερον ἐν τῷ πλησίον τῆς Γάζης κοινοβίῳ τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου, ὕστερον δὲ στηρίξας μοναστήριον ἴδιον, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ καλουμένου προφήτου, καὶ τὴν τελείαν σιωπὴν τρῶ μεγάλου Βαρσανουφίου κατορθώσας,* [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἡ διάκρισις ἐν λόγοις σοὶς ἐρρύη,
» Ὦ Δωρόθεε, τῶν μοναστῶν τὸ κλέος.

* *Ὁ ὅσιος ΔΟΣΙΘΕΟΣ ὁ ὑποτακτικὸς, ὁ ἀσκήσας ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἁγίου Δωροθέου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Τῆς ὑποταγῆς ὑπογραμμὸς ὡράθης,
» Δοσίθεε, ἀγλάϊσμα τῶν ὑπηκόων.

Μνήμη τῆς ἀοιδίμου καὶ παμμακαρίστου βασιλίσσης καὶ κτιτορίσσης τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Σωτῆρος Χριστοῦ, ΕΙΡΗΝΗΣ, τῆς διὰ τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθείσης Ξένης μοναχῆς.

† » Παντοκράτωρ δέδωκε σοὶ μονὴν ἄνω,
» Ὡς κτιτορίσσῃ ἰδίας μονῆς κάτω.

* Ἔπρεπεν ἡ μεγαλωτάτη αὕτη καὶ ὑπερκειμένη τῶν ἄλλων πόλεων Κωνσταντινούπολις, νὰ μὴ στολίζεται μόνον μὲ τὸ κάλλος τῶν φθειρομένων κτισμάτων, μήτε νὰ χαίρῃ εἰς τὰς διηγήσεις τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἦσαν κατὰ τὰς ἀρετὰς περιβόητοι· ἀλλὰ μᾶλλον, νὰ καυχᾶται καὶ νὰ καλλωπίζεται διὰ τὴν ἀοίδιμον βασίλισσαν Εἰρήνην, τὴν κτιτόρισσαν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος. Ἐν μὲν, διότι ἀφοῦ ἔσβυσαν ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτῆς διηγήματα, ἀνωφελὴς ἔγεινεν εἰς τοὺς φιλοθεάμονας καὶ ἡ ἐκ τούτων εὐφροσύνη τε καὶ χαρὰ, ἡ δὲ καλλονὴ καὶ φαιδρότης, ἥτις γεννᾶται ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, τὴν ὁποίαν ἔκτισεν

Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, καὶ μετωνομάσθη Εὐδοκία, εἰς ἔπαινον τοῦ Θεοδοσίου. Συνέγραψε δὲ ποίημα Ἡρωϊκὸν περὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου, κατὰ τὸν Σωκράτην (Βιβλ. ζ'. Κεφ. ιέ.)

Αὐτῇ δὲ ἀπονέμονται καὶ τὰ περὶ Χριστοῦ ὁμηρόκεντρα, ὡς πολλοὶ θέλουσιν· ἄλλοι δὲ ἀπονέμουσιν αὐτὰ εἰς Εὐδοκίαν τὴν βασίλισσαν, τὴν γυναῖκα τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Δουκὸς, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει αξ' (1060), καὶ ὅρα τὸν 6'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 410· ταῦτα μὲν λέγει ὁ Μελέτιος. Ὁ δὲ ἀοίδιμος Δοσίθεος λέγει, ὅτι ἐλθοῦσα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ ὁσία νέα Μελάνη, ἐλάλησε πάμπολλα εἰς τὴν Εὐδοκίαν πρὸς ἔλεος τῶν ἁγίων τόπων τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὅθεν ἠγαπήθη παρὰ τῆς Εὐδοκίας, καὶ εἶχεν αὐτὴν ὡς παραμάνην. Ἐκ τούτου λοιπὸν παρακινηθεῖσα ἡ Εὐδοκία, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἰσὶ τὰ σεβάσμια προσκυνήματα, ὡς διηγεῖται ὁ Σωκράτης εἰς τὸ ἕβδομον βιβλίον τῆς ἱστορίας του, καὶ διέτριψεν ἐκεῖ ἕνα χρόνον, ὡς λέγει ὁ Εὐάγριος, καὶ ἔκτισε Λαύραν καὶ γυναικεῖα μοναστήρια. Ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνεκαίνισε, διὸ καὶ ἐπληρώθη ἐπ' αὐτῇ ἡ προφητεία τοῦ βασιλέως Δαβὶδ ἡ φάσκουσα «Ἀγάθυνον Κύριε ἐν τῇ Εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ.» Ἔκτισε δὲ καὶ ναὸν τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου μακρὰν τῶν Ἱεροσολύμων ἓν στάδιον. Ταῦτα δὲ ἐποίησεν ἡ Εὐδοκία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου, ὅτε ἐβασίλευσεν ὁ Μαρκιανός· καθότι τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς της, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εὐάγριος εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ἱστορίας του. (Ὅρα σελ. 340 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

Ἂν δὲ καὶ αὐτὴ ἠπατήθη ἀπὸ τὸν Μονοφυσίτην Θεοδόσιον, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοφυσιτῶν, ἐφ' οὗ ὅμως ἔμαθεν ὅτι ἐφονεύθη ὁ γαμβρός της Ὀλύμβριος, καὶ ὅτι τὰ τέκνα του καὶ ἡ θυγάτηρ της Πλακιδία ἀπήχθησαν αἰχμάλωτοι εἰς Καρθαγένην ὑπὸ τοῦ Γιζερίχου, εἶπε προσφυῶς ἐκεῖνο τὸ Δαβιδικὸν «Ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει·» ἤτοι θέλει με σωφρονίσει· καὶ οὕτως ἔστειλεν εἰς τὸν Συμεὼν τὸν Στυλίτην, ἐρωτῶσα, ποῖον εἶναι τὸ Ὀρθόδοξον φρόνημα. Ἐκεῖνος δὲ ἐμήνυσεν αὐτῇ, ὅτι αὐτοῦ ἔχεις τὸν μέγαν Εὐθύμιον, καὶ ἐμὲ τί ἐρωτᾷς; Ὅθεν ἐκατήχησεν αὐτὴν ὁ Εὐθύμιος καὶ ἐδιώρθωσεν, ὡς μαρτυρεῖ Κύριλλος ὁ τοῦ Εὐθυμίου μαθητής. (Ὅρα σελ. 393 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Σέριδος ἦτο ἡγούμενος τοῦ μεγάλου ἐκείνου κοινοβίου, τοῦ πλησίον τῆς Γάζης εὑρισκομένου, ὅπου ἦτον ὁ ἅγιος Βαρσανούφιος καὶ Ἰωάννης ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος. Ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κατηχήσεις τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου, καὶ εἰς τὰ βιβλίον τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Δωρόθεος εἰς πολλὴν μεγάλην διάκρισιν ἔφθασεν ἐκ τῆς ὑποταγῆς καὶ ταπεινώσεώς του μαρτυροῦσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ, οἱ εὑρισκόμενοι ἐν τῷ βιβλίῳ, τῷ περιέχοντι τὰς κατηχήσεις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις εὑρίσκονται καὶ ἄλλα συγγράμματα τοῦ αὐτοῦ Δωροθέου.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Δοσιθέου ὅρα εἰς τὸν ἐν ταῖς κατηχήσεσι τοῦ Στουδίτου πρῶτον λόγον τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου, τοῦ καὶ γέροντος καὶ ἐπιστάτου αὐτοῦ χρηματίσαντος, ἵνα μάθῃς πῶς αὐτὸς ὁ μακάριος ἐστάθη τὸ ἄγαλμα τῆς ὑποταγῆς καὶ ὑπακοῆς, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχωσι παράδειγμα ζωντανὸν ὅλοι οἱ ὑποτακτικοὶ καὶ ὑπήκοοι, ἵνα καὶ τῆς ἴσης αὐτοῦ δόξης ἀξιωθῶσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Digitized by Google

ἐκ θεμελίων ἡ ἀοίδιμος αὕτη βασίλισσα Εἰρήνη, καταλαμπρύνει μὲ τὰς ἀκτῖνάς της τὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου σβεσθέντα τῆς πόλεως καλά. Ἄλλο δὲ διότι ἡ βασίλισσα Εἰρήνη αὕτη, συνάξασα παιδιόθεν εἰς τὸν ἑαυτόν της ὅλας τὰς ἀρετὰς, καὶ δοχεῖον τῶν καλῶν γενομένη, ἐστάθη στολισμὸς καὶ εἰς τὸν θεόστεπτον καὶ πορφυρογέννητον βασιλέα τὸν σύζυγον αὐτῆς. Αὕτη λοιπὸν ἡ ἀοίδιμος βασίλισσα ἐγεννήθη μὲν ἀπὸ γονεῖς εὐτυχεῖς καὶ βασιλεῖς τῆς Δύσεως· ἐκ δὲ νεαρᾶς της ἡλικίας ἐδείκνυεν ἡ μακαρία, ὁποία θὰ ἀποβῇ εἰς τὸ ὕστερον, καθὼς καὶ τὰ εὐγενικὰ δένδρα δεικνύουσιν ἀπὸ τὴν πρώτην των βλάστησιν, ποίους καρποὺς μέλλουν νὰ τελεσφορήσωσι. Ὅθεν καὶ προκόπτουσα εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἔγεινεν εἰς ὅλους ὀνομαστὴ καὶ περίφημος· διότι συνεθίζει ἡ ἀρετὴ νὰ φανερώνῃ ἐκείνους ὅσοι τὴν ἐργάζονται, καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι κεκρυμμένοι εἰς κἀμμίαν γωνίαν, ἢ τόπον παράμερον. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐζητεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀοιδίμους βασιλεῖς, Ἀλέξιον λέγω τὸν Κομνηνὸν, καὶ τὴν τούτου σύζυγον Εἰρήνην, τοὺς ἐν ἔτει ᾳο' (1070) [1] βασιλεύοντας, μία ὡραία καὶ ἐνάρετος κόρη, εὗρον τὴν ἀοίδιμον ταύτην Εἰρήνην, ἥτις εἶχεν εἰς ἑαυτὴν ὅλα τὰ καλὰ, καὶ ταύτην συνῆψαν διὰ γάμου μὲ τὸν θεοπάροχον αὐτῶν βλαστὸν καὶ πορφυρογέννητον βασιλέα Ἰωάννην. Ὅθεν καὶ ἐγέμισαν τότε τὰ πάντα ἀπὸ εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν.

Ἐγέννησε λοιπὸν ἡ μακαρία αὕτη ἀπὸ τὸν ῥηθέντα Ἰωάννην παιδία ὀκτὼ, τέσσαρα ἀρσενικὰ, καὶ τέσσαρα θηλυκὰ, τὰ ὁποῖα ἀνέθρεψε μεγαλοπρεπῶς καὶ βασιλικῶς. Ὕστερον δὲ λογισαμένη τὰ τοῦ κόσμου τούτου χαροποιὰ πράγματα, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλείαν, ὅτι εἶναι οὐδὲν, ἔλεγε μυστικῶς εἰς ἑαυτὴν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Δαβὶδ «Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν;» Ὅθεν δὲν ἔπαυε νύκτα καὶ ἡμέραν ἡ τρισολβία νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν μὲ τὰς μεσιτείας καὶ παρακλήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμνε πρὸς τὸν βασιλέα διὰ τὴν βοήθειαν τῶν δεομένων, ὑπερασπιζομένη μὲν καὶ παντοιοτρόπως εὐεργετοῦσα τοὺς ἔχοντας χρείαν, χαίρουσα δὲ περισσότερον εἰς τὸ νὰ δίδῃ αὐτὴ, καὶ νὰ ἐλεῇ τοὺς πτωχοὺς, παρὰ εἰς τὸ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἄλλους. Ἀλλὰ καὶ ὅσα χρήματα ἔπεσον εἰς τὰς χεῖράς της πρὸ τοῦ νὰ ἀτενίσῃ βασίλισσα ὅλα τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πένητας. Αὐτὴ ἦτο προστάτις τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν· αὐτὴ ἐπλούτισε χρημάτων τὰ μοναστήρια· τὰς δὲ ἄλλας αὐτῆς ἀρετὰς πῶς δύναμαι νὰ διηγηθῶ; ἢ πῶς νὰ παραστήσω τὸ πρᾷον αὐτῆς; τὸ ἥσυχον; τὸ ταπεινόν; τὸ εἰς ὅλους συμπαθητικόν; τὸ χαριέστατον; τὸ εὐκολομίλητον; τὸ ἀόργητον; Διότι ποτὲ δὲν ἐθυμώθη ἡ μακαρία, οὐδὲ ἐκινήθη εἰς ὕβριν τινὸς καὶ ἐκδίκησιν· ἀλλ' ἂν ἦτο χρεία νὰ χαμογελάσῃ, καὶ αὐτὸ τὸ χαμογέλασμά της ἦτο σεμνὸν καὶ σωφρονισμένον. Πάντοτε ἐπένθει καὶ ἐλυπεῖτο ἑαυτὴν, διὰ τοῦτο καὶ πάντοτε εὑρίσκοντο εἰς τὸ στόμα της οἱ πενθικοὶ ψαλμοὶ τοῦ Δαβίδ. Ἐπειδὴ δὲ ἐσεμνύνετο εἰς τὴν ἐγκράτειαν, τούτου ἕνεκεν ἔχαιρεν εἰς τὸ νὰ ξηραίνῃ τὸ σῶμά της μὲ εὐτελῆ καὶ αὐτοσχέδια φαγητὰ, προαιρουμένη νὰ ζῇ ἀσκητικῶς· ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάντα δὲν ἐλογίαζεν ἡ ἀξιέπαινος ἀρκετὰ εἰς τὸ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν θεοφιλῆ σκοπόν της· ὅθεν ὅτε μετὰ ταῦτα ἔγεινε βασίλισσα, κατεφρόνησεν ὅλα τὰ τῆς βασιλείας πράγματα, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ τῆς ζωῆς ἀναγκαῖα.

Διὰ τοῦτο καὶ τὴν βασιλικὴν μονὴν τὴν ἐπονομαζομένην τοῦ Παντοκράτορος αὐτὴ ἔκτισεν ἡ ἀοίδιμος ἀπὸ αὐτὰ τὰ θεμέλια· [1] ὁμοίως καὶ τοὺς νῦν βλεπομένους περικαλλεῖς ναοὺς καὶ τὰ ξενοδοχεῖα καὶ τὰ γηροκομεῖα, τὰ ὁποῖα ὑπερέβησαν καὶ τοὺς παλαιοὺς ναοὺς καὶ τὰ ἀρχαῖα ξενοδοχεῖα καὶ γηροκομεῖα, καὶ τὰ νέα, κατὰ τὴν τοποθεσίαν καὶ ὡραιότητα. Μεγάλως δὲ συνήργησε καὶ ἐβοήθησεν εἰς τὰς οἰκοδομὰς καὶ τεχνικὰς συμμετρίας ὅλων τῶν ἀνωτέρω κτιρίων ὁ νέος Βεσελεὴλ, ὁ πάντιμος λέγω Νικηφόρος, ὁ οἰκειότατος ἄνθρωπος τῆς μακαρίας ταύτης Εἰρήνης, ὅστις μὲ τόσην πολλὴν σπουδὴν καὶ προθυμίαν ἐπεμελήθη εἰς τὴν τελείωσιν τῶν ἀνωτέρω εὐαγῶν εἰκοδομημάτων, ὥστε οὐδὲ ὕπνον ἔδιδεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, οὐδὲ ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς κροτάφους του. Ταῦτα λοιπὸν πάντα τελειώσασα ἡ ἀοίδιμος Εἰρήνη, μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ ῥηθέντος Νικηφόρου, ἐπροξένησεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν τερπνὸν καὶ χαροποιὸν ἐγκαλλώπισμα, χαίρουσα μὲν διὰ τὴν τούτων ἐπιτυχίαν καὶ ὡραιότητα,

[1] Ἐν ἔτει 1081 Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς διεδέχθη τὸν Βοτανιάτην. Σ. Ε.

[1] Περὶ τῆς περικαλλοῦς καὶ περιωνύμου ταύτης μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ὁρᾶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐν τῇ ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς βασιλεύουσαν μεταθέσει τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Δημητρίου, εἰς τὴν ὑποσημείωσιν.

Digitized by Google

τῷ Θεῷ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν εὐχαριστοῦσα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μακαρία αὕτη ἐχρειάζετο μεγαλλίτερον βοηθὸν διὰ νὰ τελειώσῃ τοὺς θεαρέστους σκοπούς της, καὶ τούτου ἐπέτυχε, διότι πιάσασα μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ βασιλέα, ἐμβῆκεν εἰς τὸν περικαλλῆ ναὸν τοῦ Παντοκράτορος, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἔκτισεν· εἶτα πεσοῦσα κατὰ γῆς, καὶ τὴν κεφαλὴν προσκολλήσασα εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τοῦ ναοῦ, δέξαι, ὦ Δέσποτα, ἔλεγε μετὰ δακρύων, δέξαι τὸν ἐκ Θεοῦ κατασκευασθέντα ναὸν διὰ τὴν ἐδικήν σου χάριν. Προσθέτουσα δὲ δάκρυα εἰς τὰ δάκρυα, ἐβεβαίονεν ἡ μακαρία, ὅτι δὲν θὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ ἔδαφος, ἂν δὲν λάβῃ τὴν πληροφορίαν τῆς αἰτήσεώς της. Ἀφοῦ δὲ ἤκουσε τοῦ βασιλέως, ὅστις ὑπεσχέθη, ὅτι θέλει τελειώσει τὴν αἴτησιν καὶ ἐπιθυμίαν της, ὅτι θέλει ἀγωνισθῇ καὶ ὑπὲρ δύναμιν διὰ νὰ ἀφιερώσῃ ἱερὰ κειμήλια καὶ κτήματα διάφορα εἰς τὸν ναόν, ὅτι διὰ τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων καὶ ἐσόδων ἐνιαυσίων θὰ καταστήσῃ τὴν σεβασμίαν μονὴν ταύτην νὰ ἔχῃ τὸ κράτος καὶ τὸ πρωτεῖον εἰς ὅλα τὰ ἄλλα τῆς πόλεως μοναστήρια, καὶ ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ σεβόμενος καὶ τιμώμενος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ἦναι καὶ θὰ ὀνομάζεται Παντοκράτωρ, ὡς καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι καὶ ὀνομάζεται· ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια ἀφοῦ ἤκουσεν ἡ ἀοίδιμος Εἰρήνη, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, γεμάτη ἀπὸ ἄρρητον εὐφροσύνην. Ὅθεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἠγαλλιᾶτο τῷ πνεύματι, ἐπειδὴ ἀπέβαλεν ἀπὸ τὸν λογισμόν της τὸ βάρος καὶ τὴν φροντίδα τοῦ μοναστηρίου· δὲν παρῆλθε δὲ πολὺς καιρὸς ἀναμεταξύ, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ἀοίδιμος αὕτη εἰς τὴν Βιθυνίαν, ἐκεῖ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Παντοκράτορα Κύριον, ὃν ἐπόθησε. Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ παρ' αὐτῆς κτισθὲν τοῦ Παντοκράτορος μοναστήριον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθη ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς, τότε καὶ τὸ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος ηὐξήνθη καὶ ἐπλατύνθη τόσον, ὥστε εἶχε τὰ πρωτεῖα ἀναμέσον ὅλων τῶν μοναστηρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν καὶ αὐτὸς ὁ εὐσεβέστατος καὶ ἀοίδιμος βασιλεὺς Ἰωάννης ἀφῆκε τὴν ἐπίγειον ταύτην βασιλείαν, καὶ μετέβη πρὸς τὸν ἐπουράνιον Δεσπότην καὶ Βασιλέα Θεόν. Τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος, τὸ παρ' αὐτοῦ αὐξηνθὲν καὶ λαμπρυνθέν.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΟΡΩΝΑΤΟΣ ζῇφει τελειοῦται.

* » Προσθεὶς τράχηλον εἰς τομὴν Κορωνάτος,
» Κτείνει πολυτράχηλον ὕδραν τὴν πλάνην.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΜΙΧΑΙΟΥ.

» Ἐκ γῆς μὲν ὤρθην, εἰ δὲ καὶ πόλον φθάσω,
» Χάριν Μιχαίας εἴσομαί σοι τῷ ξύλῳ.
» Μιχαίας δεκάτῃ ξύλῳ ὤρθη ἠδὲ τετάρτῃ.

† Οὗτος ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς δώδεκα προφήτας τοὺς μικροὺς λεγομένους, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἐφραὶμ, υἱὸς Ἰωρὰμ, [1] γεννηθεὶς εἰς τόπον λεγόμενον Μωραθῆ, καὶ προεφήτευσεν ἔτη πδ' (84), προέλαβε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ ἔτη χς' (606). Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ἤλεγχε τὸν βασιλέα Σαμαρείας Ἀχαὰβ διὰ τὰς πολλὰς καὶ διαφόρους του ἁμαρτίας, ἐμισεῖτο ἀπὸ ἐκεῖνον· ὅθεν τοῦτο ἠξεύρων ὁ προφήτης, ἀνεχώρει καὶ εὑρίσκετο τὸν περισσότερον καιρὸν εἰς τὰ βουνὰ, ἵνα μὴ συνεχῶς ἐμφανιζόμενος καὶ ἐλέγχων τὸν βασιλέα, κινήσῃ τὸν θυμὸν αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἀχαὰβ, ἤλεγχεν ὁ προφήτης τὸν υἱὸν τοῦ Ἀχαὰβ, Ἰωρὰμ ὀνομαζόμενον, διὰ τὰς παρανομίας ὅσας ἔκαμνε, τὰς ὁμοίας μὲ τὰς τοῦ πατρός του. Ὁ δὲ Ἰωρὰμ νέος ὢν δὲν ὑπέφερε τὸν ἔλεγχον τοῦ προφήτου· ὅθεν ἐπίασεν αὐτὸν, καὶ χρεμάσας τὸν ἐθανάτωσε, τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς τὸν ἐκεῖ πλησίον χρημνόν. Οἱ δὲ συγγενεῖς αὐτοῦ λαβόντες αὐτὸ,

---

[1] Ὁ δὲ Ἰώσηπος λέγει, ὅτι ἦτο υἱὸς Ἰεμβλίου· ἦτο δὲ ὁ Μιχαίας παλαιότερος τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου. Ὅθεν ὁ Ἱερεμίας ὀνομαστὶ ἀναφέρει τὸν Μιχαίαν τοῦτον λέγων· «Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς, καὶ εἶπον πάσῃ τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ. Μιχαίας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα· καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα· οὕτως εἶπε Κύριος, Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριωθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβατον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. (Ἱερ. λγ'. ἡ κατ' ἄλλην ἔκδοσ. κς'. 17.) Ἐξεδόθη δὲ ἡ προφητεία αὐτοῦ ἐπὶ τῶν βασιλειῶν τοῦ Ἰωάθαμ, τοῦ Ἄχαζ καὶ τοῦ Ἐζεκίου (ὅρα εἰς τὸν Κανονικὸν Κλήμεντα.) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν προεόρτιον ταύτην ἡμέραν τῆς Κοιμήσεως λόγον ἔχει ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἅγιος Γερμανὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ χρεωστῶν πάντοτε τὸν ἴδιον.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.»

Digitized by Google

τὸ ἔθαψαν μὲ τιμὴν εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν καλουμένην Μωραθῆ, πλησίον τοῦ κοιμητηρίου τοῦ Ἐνακείμ. Ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ εἶναι ἐγνωσμένος.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ *ἐπισκόπου Ἀπαμείας.*

» Κνίσσαις νοηταῖς τὸν Θεὸν καθηδύνας,
» Καὶ σαρκὸς αὐτὸν ἡδύνεις κνίσσῃ, πάτερ,

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τοθ' (379), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κύπρον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπιστευθὺς κοσμικὴν ἐξουσίαν, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐξέπληξε διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίζετο εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πολιτεκῶν πραγμάτων. Ὕστερον δὲ μεταβὰς εἰς ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ ἐξουσίαν, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς Ἀπαμείας τῆς εὑρισκομένης εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἐπολιτεύθη δικαίως καὶ ὁσίως καὶ εἰς τὰ ἄλλα πράγματα, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἐγένετο θερμὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ζηλωτὴς, ἐκκλησίας μὲν καὶ θείους ναοὺς εἰς δόξαν Θεοῦ κτίζων, τοὺς δὲ ναοὺς τῶν εἰδώλων κατακρημνίζων. Ἕνα δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλικοὺς ναοὺς, ὀνομαζόμενον τοῦ Διός, δὲν ἄφινεν ὁ εἰς αὐτὸν κατοικῶν δαίμων οὔτε νὰ καῇ, οὔτε νὰ κρημνισθῇ μὲ μηχανήν. Ὁ ἅγιος λοιπὸν λαβὼν ὕδωρ εὐλόγησεν αὐτὸ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐρράντισεν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα, τὰ ὁποῖα ἐστοίβασεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δαίμων δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ φέρῃ ἐμπόδιον, ἤναψαν τὰ ξύλα καὶ κατέκαυσαν τὸν ναόν. Αὕτη δὲ ἐστάθη ἀφορμὴ νὰ πιάσωσι τὸν ἅγιον οἱ εἰδωλολάτραι καὶ νὰ βάλωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ· ὅθεν οὕτως ὁ ἀοίδιμος ἔλαβε διὰ τοῦ πυρὸς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, εἰς τόπον λεγόμενον τοῦ Φορακίου. [1]

Ἡ εἰς τὸ παλάτιον ἀνακομιδὴ τοῦ τιμίου Σταυροῦ. [1]

» Λόγους ἀνάψας, ἀντὶ φαιδρῶν λαμπάδων.
» Σταυρὸν προπέμπω τῶν ἀνακτόρων ἔσω.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥΡΣΙΚΙΟΥ.

» Οὐρσικίου τιμηθεῖσαν, ὦ Θεοῦ Λόγε,
» Πῶς τὴν κεφαλὴν ἀστεφάνωτον λίπης;

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει τ' (300), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Σιβεντοῦ, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἄνω Ἰλλυρίαν, (ἤτοι Σλαβονίαν), στρατιώτης ὑπάρχων κατὰ τὴν τάξιν. Οὗτος λοιπὸν καθὸ χριστιανὸς διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανὸν, ὅστις ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Μαρκέλλου ἠφανίσθη ἀπὸ τὸ πέμπτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Θεοδωρήτου Κύρου, ἐκ τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου κεφαλαίου, ἐν ᾧ ἐκεῖνος γράφει ταῦτα πλατύτερον, ὅτι ὁ ἅγιος Μάρκελλος μὴ δυνάμενος νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν ἐκεῖνον, ἐπειδὴ καὶ ἡ οἰκοδομή του ἦτο στερεὰ, καὶ ἐπειδὴ αἱ τέσσαρες στῆλαι αὐτοῦ νὰ συντριβῶσι δὲν ἐδύναντο, παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῷ φανερώσῃ κἀνένα τρόπον διὰ νὰ τὸν κρημνίσῃ. Ὅθεν εὑρέθη εἷς ἄνθρωπος ὅστις, χωρὶς νὰ ἦναι οἰκοδόμος, οὔτε πετροκόπος, ἀλλὰ μόνον συνειθισμένος νὰ φέρῃ ξύλα εἰς τοὺς ὤμους του, σκάψας τριγύρω τὰς τρεῖς στήλας, ἔβαλεν εἰς αὐτὰς ξύλα ἐλαίας· ἔπειτα λέγει αὐτολεξεὶ ὁ Θεοδώρητος.

«Οὕτω δὲ τρεῖς τῶν κιόνων ὀρέξας τὴν φλόγα, τοῖς ξύλοις προσήνεγκεν· ἀλλ' οὐκ εἶα κατὰ φύσιν ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὰ ξύλα ἀπανθᾶσθαι δαίμων τις φαινόμενος μελας, καὶ κωλύων τῆς φλογὸς τὴν ἐνέργειαν. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις τοῦτο δράσαντες, ἀνίκητον ἑώρων τὴν μηχανὴν, ἐμήνυσαν τοῦτο τῷ Ποιμένι (ἤτοι τῷ ἁγίῳ Μαρκέλλῳ) κατὰ μεσημβρίαν καθεύδοντι. Ὁ δὲ παραυτίκα εἰς τὸν θεῖον ὁραμῶν ναὸν, καὶ εἰς ἄγγος ὕδωρ κομισθῆναι προστάξας, ἔθηκε μὲν τὸ ὕδωρ ὑπὸ τὸ θεῖον θυσιαστήριον· αὐτὸς δὲ εἰς τὸ ἔδαφος τὸ μέτωπον θεὶς, τὸν φιλάνθρωπον ἠντιβόλει Δεσπότην, μὴ ἐπιπλεῖστον ἐνδοῦναι τῇ τυραννίδι τοῦ δαίμονος· ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσθένειαν τὴν ἐκείνου γυμνῶσαι, καὶ τὴν οἰκείαν δύναμιν ἐπιδεῖξαι, ἵνα μὴ πρόφασις ἐντεῦθεν τοῖς ἀπίστοις μείζονος γέννηται βλάβης. Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ὅσα τούτοις παρόμοια, καὶ ἐπιθεὶς τοῦ σταυροῦ τὸν τύπον τῷ ὕδατι, Ἐκύτιόν τινα διακονίας ἠξιωμένον, πίστει καὶ ζήλῳ πεφραγμένον, λαβεῖν τε τὸ ὕδωρ ἐκέλευσε, καὶ διὰ τάχους δραμεῖν, καὶ μετὰ πίστεως διαρρᾶναι, καὶ τὴν φλόγα προσενεγκεῖν. Οὕτω τούτου γενομένου, ἀπέδραμεν ὁ δαίμων, οὐκ ἐνεγκὼν τὴν τοῦ ὕδατος προσβολήν· τὸ δὲ πῦρ ὡς ἔλαίῳ τῷ ἀντιπάλῳ χρησάμενον ὕδατι ἐπελάβετο τῶν ξύλων, καὶ ταῦτα ἐν ἀκαρεῖ κατηνάλωσε.»

Σημείωσαι, ὅτι ἐκ τῆς πράξεως ταύτης τοῦ ἁγίου Μαρκέλλου ἔγεινεν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ ψάλληται ἐν ταῖς πρωτομηνίαις ὁ μικρὸς ἁγιασμὸς καὶ νὰ ῥαντίζωνται διὰ τοῦ ὕδατος οἱ οἶκοι καὶ τόποι, ὅπου εὑρίσκεται ἀσθένεια, καὶ ἐμφιλοχωρεῖ ἐνέργεια δαιμονικὴ, διότι ὁραπετεύει αὕτη καὶ διώκεται ὑπὸ τοῦ ἁγιασθέντος ὕδατος. Τὸν καὶ ἐν ἄλλαις ἡμέραις (χωρὶς δηλαδὴ τῆς τῶν Ἐπιφανίων ἡμέρας) ἁγιασμὸν τοῦ ὕδατος μαρτυροῦσι καὶ ἄλλοι πατέρες, ἤτοι ὁ θεῖος Κυπριανὸς (ἐπιστολῇ ἑβδομηκοστῇ ἕκτῃ) λέγων, ὅτι εἶναι καθάρσιον τὸ ὕδωρ τοῦ ῥαντισμοῦ, καὶ ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος (αἱρέσει ὠδοδεκάτῃ.)

[1] Ἀνακομιδὴ τοῦ σταυροῦ νοεῖται ἐδῶ ἡ εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον ἐπιστροφὴ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ σταυροῦ, ἀπὸ τὸ ἀποῖον παλάτιον ἐξήρχετο κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου, ὡς εἴπομεν ἐκεῖ, καὶ περιήρχετο εἰς ὅλην τὴν πόλιν μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης τοῦ παρόντος.

Digitized by Google

ἔπαρχον Ἀριστείδην διὰ νὰ τὸν κρίνῃ ἐκεῖνος. Ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν ράχιν μὲ βούνευρα, καὶ τὰ πλευρά του ἐπλήγωσαν δυνατά· ἔπειτα ἐτείλιξαν τὰς χεῖράς του μὲ λινάρια βρεγμένα μὲ ἔλαιον καὶ ἐπάνω τούτων ἔπασαν θεῖον καὶ ῥητήνην, καὶ οὕτως ἔβαλον εἰς αὐτὰ πῦρ. Πάσχων δὲ τὰς τιμωρίας ταύτας ὁ ἅγιος, ἔλεγεν, ὅτι δικαίως πάσχουσιν αἱ χεῖρές του, διότι ἐλύτρωσαν τὸν τύραννον, ὁ ὁποῖος ἔμελλε κακῶς νὰ ἀπολεσθῇ. Ὅθεν ὁ τύραννος Μαξιμιανὸς ἐπειδὴ ἐκατηγορήθη ἀπό τινα Τερτυλλιανὸν ἐκεῖ παρευρισκόμενον, ὅτι λυτρωθεὶς ἀπὸ τὸν ἅγιον, ἐφάνη ἀχάριστος εἰς τὸν εὐεργέτην του, τούτου χάριν ἐντραπεὶς ἐπρόσταξε νὰ χύσωσι νερὸν ἐπάνω τῶν χειρῶν τοῦ μάρτυρος, καὶ νὰ σβύσωσι τὸ πῦρ. Βλέπων δὲ τοῦτο Ἕλλην τις, Ὀλβιανὸς ὀνομαζόμενος, ἐταράχθη ἀπὸ τὸν θυμόν του, καὶ ἐκβῆκεν ἔξω τοῦ Πραιτωρίου· ἀπερχόμενος δὲ εἰς τὸν οἶκόν του, ἐδαγκάσθη ἀπὸ ἕνα σκορπίον, καὶ μὲ πόνους μεγάλους κακῶς ὁ κακὸς τὴν ψυχήν του ἀπέρριψεν. Ὁ δὲ ἅγιος Θύρσικιος δεχθεὶς τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, ἀπεκεφαλίσθη ἀπό τινα Οὐάλεντα, ὁ ὁποῖος διέβαλε τὸν ἅγιον πρότερον. Τρεῖς φορὰς δὲ ἐκτύπησεν ὁ ἀπάνθρωπος εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου μὲ τὴν σπάθην καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

---

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς* ΛΟΥΚΙΟΣ *ὁ στρατιώτης πυρὶ τελειοῦται.*

* » Φυγὼν παλαιὰν, Λούκιε, ζόμην πλάνης,
» Καυθεὶς ἐπώφθης ἔνζυμον Θεῷ νέον.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς* ΣΥΜΕΩΝ *ὁ Τραπεζούντιος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος ἀχγ' (1653), ἀγχόνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Τῷ Συμεὼν ὑπῆρξε βαθμὶς ἀγχόνη,
» Δι' ἧς ἀνῆλθεν οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', *ἡ σεβασμία μετάστασις τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν* ΘΕΟΤΟΚΟΥ *καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.* [2]

» Οὐθαῦμα θνήσκειν Κοσμοσώτειραν Κόρην,
» Τοῦ κοσμοπλάστου σαρκικῶς τεθνηκότος.
» Ζῇ αἰεὶ Θεομήτωρ, κἂν δεκάτῃ θάνε πέμπτῃ.

† Ὅτε Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ πλησίον του τὴν ἰδικήν του Μητέρα, τότε πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὴν διὰ μέσου Ἀγγέλου (ὅστις λέγουσιν ὅτι ἦτο ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ,) τὴν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν αὐτῆς μετάστασιν. Ἐλθὼν δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος, εἶπε. «Τάδε λέγει ὁ Υἱός σου· καιρὸς εἶναι νὰ παραλάβω τὴν Μητέρα μου εἰς τὸν ἑαυτόν μου· ὅθεν μὴ ταραχθῇς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ μὲ εὐφροσύνην δέξαι τὸ μήνυμα, ἐπειδὴ μεταβαίνεις εἰς ζωὴν ἀθάνατον.» Τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ Θεοτόκος, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην· καὶ λοιπὸν ἀπὸ τὸν πόθον κινουμένη τοῦ νὰ μεταβῇ πρὸς τὸν Υἱόν της, ἀνέβη μὲ σπουδὴν καὶ προθυμίαν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν διὰ νὰ προσευχηθῇ· (διότι εἶχεν ἡ πανύμνητος τοιαύτην συνήθειαν νὰ ἀναβαίνῃ συχνὰ εἰς τὸ ὄρος αὐτό.) Τότε δὲ ἠκολούθησε θαῦμα παράδοξον, διότι ὅτε ἀνέβη ἐκεῖ ἡ Θεοτόκος, ἔκλιναν τὴν κορυφὴν αὐτῶν τὰ δένδρα, ἅτινα ἦσαν εἰς τὸ ὄρος φυτευμένα, ὡς ἂν ἦσαν ἔμψυχα καὶ λογικὰ, καὶ οὕτως ἐπροσκύνησαν καὶ ἀπέδωκαν κατὰ τὸ πρέπον σέβας καὶ τιμὴν εἰς τὴν Κυρίαν τοῦ κόσμου καὶ Δέσποιναν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἱκανῶς προσηυχήθη ἡ Πανάχραντος, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐσείσθη ὅλη· ἔπειτα ἀνάψασα παλλὰ φῶτα, καὶ εὐχαριστήσασα τὸν Θεὸν, ἐκάλεσε τὰς συγγενεῖς αὐτῆς καὶ γειτονίσσας· σαρόνει τὸν οἶκόν της, εὐτρεπίζει τὸ

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι ὅτι εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου τρία ἐγκώμια συνέθετο Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἐστιν αὕτη «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων γίνεται φησι·» τοῦ δὲ ἑτέρου «Ἔστι μὲν ἀνθρώπων οὐδεὶς, ὃς κατ' ἀξίαν·» τοῦ δὲ τρίτου «Ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐρωτικῶς πρός τι διακειμένοις.» Ἀνδρέας ὁ Κρήτης τρία· ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Μυστήριον ἡ παροῦσα πανήγυρις·» τοῦ δὲ ἑτέρου, «Ὅσοι τὸ σεπτὸν τοῦτο τῆς Θεοτόκου κατειλήφασι τέμενος·» τοῦ δὲ τρίτου «Καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου.» Γρηγόριος ὁ Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν σήμερον.» Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φῆμη καλὴ καὶ ἀγαπητή·» (σώζονται οὗτοι ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ σοφὸς λόγον ἔχει εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου (παρὰ τῇ ἱερᾷ Τελετουργίᾳ.) Ὁ δὲ Μάρκος ὁ Ἐφέσου ὀκτώηχον Κανόνα συνέθεσεν εἰς αὐτὴν· ὁμοίως καὶ Μανουὴλ ὁ Ῥήτωρ. Ὁ δὲ Νείλος ὁ Ῥόδου Μητροπολίτης ἰαμβικὸν Κανόνα ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτὴν, οἵτινες σώζονται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἕτερος λόγος τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ εἰς τὴν Κοίμησιν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πᾶσα μὲν ἀνθρώπων γλῶσσά τε καὶ διάνοια.»

Digitized by Google

νεκροκράββατον, καὶ ἑτοιμάζει ὅλα τὰ ἐπιτήδεια εἰς τὸν ἐνταφιασμόν της. Φανερόνει δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας τὰ λόγια, ὅσα τὴν ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος διὰ τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς αὐτῆς μετάστασιν· καὶ εἰς πληροφορίαν καὶ πίστωσιν τῶν λεγομένων δεικνύει εἰς αὐτὰς τὸ χαροποιὸν καὶ νικητικὸν σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὁ ἄγγελος. Τοῦτο δὲ ἦτο κλάδος τοῦ φοίνικος. Αἱ δὲ προσκληθεῖσαι γυναῖκες, τὸ λυπηρὸν τοῦτο ἀκούσασαι μήνυμα, ἐθρήνουν καὶ μὲ δάκρυα τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἔλουον, ἐλεεινοῖς φωναῖς ὀδυρόμεναι· παύσασαι ὅμως ἀπὸ τοὺς θρήνους, παρεκάλουν τὴν Δέσποιναν νὰ μὴ τὰς ἀφήσῃ ὀρφανάς. Ἡ δὲ Θεοτόκος τὰς ἐβεβαίονεν, ὅτι ἀφ' οὗ μετασταθῇ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, θὰ διαφυλάττῃ ὄχι μόνον αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν κόσμον· ὅθεν μὲ τὰ τοιαῦτα παρηγορητικὰ λόγια ἔπαυσε τὴν ὑπερβολικὴν αὐτῶν λύπην. Ἔπειτα διώρισεν ἡ Πάναγνος περὶ τῶν δύω φορεμάτων τὰ ὁποῖα εἶχεν, ὅτι δηλαδὴ αἱ δύω χῆραι, αἱ εἰς αὐτὴν γνώριμοι καὶ φίλαι, αἵτινες ἐτρέφοντο παρ' αὐτῆς, αὐταὶ νὰ λάβωσιν ἑκάστη ἀνὰ ἓν φόρεμα.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα διέτασσεν ἡ πανάμωμος, ὢ τοῦ θαύματος! ἔγεινεν αἰφνιδίως ἦχος δυνατῆς βροντῆς, καὶ εὐθὺς ἦλθον ἐκεῖ πάμπολλα νέφη, τὰ ὁποῖα ἁρπάσαντα ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τοὺς Ἀποστόλους, Απ ἔφερον αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Θεοτόκου. Ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς Ἀποστόλους ἦλθε καὶ ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος, ὁ ἅγιος Ἱερόθεος ὁ διδάσκαλος τοῦ Διονυσίου, ὁ Ἀπόστολος Τιμόθεος, καὶ οἱ λοιποὶ θεόσοφοι ἱεράρχαι, ἐπὶ τῶν νεφελῶν φερόμενοι. Οἱ ὁποῖοι ὡς ἔμαθον τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰφνιδίως καὶ παραδόξως συνήχθησαν, ταῦτα ἔλεγον πρὸς τὴν Θεοτόκον· «Σὲ, Δέσποινα, βλέποντες ἡμεῖς ζῶσαν καὶ μένουσαν εἰς τὸν κόσμον, παρηγορούμεθα, ὡς ἂν ἐβλέπομεν τὸν Υἱόν σου καὶ Δεσπότην ἡμῶν καὶ Διδάσκαλον. Ἐπειδὴ δὲ τώρα μὲ τὴν βουλὴν τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου μεταβαίνεις εἰς τὰ οὐράνια, διὰ τοῦτο θρηνοῦμεν, ὡς ὁρᾷς, καὶ δακρύομεν· ἂν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον χαίρομεν διὰ τὰ ἐπὶ σοὶ οἰκονομούμενα πράγματα.» Ταῦτα δὲ λέγοντες, ἔβρεχον τὸ πρόσωπόν των μὲ δάκρυα.

Τότε ἡ Θεοτόκος πρὸς αὐτοὺς ἀπεκρίθη· «Ὦ φίλοι καὶ μαθηταὶ τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ, μὴ κάμητε πένθος καὶ λύπην τὴν χαράν μου· ἀλλ' ἐνταφιάσατε τὸ σῶμά μου, καθὼς ἐγὼ θέλω τὸ σχηματίσει ἐπάνω εἰς τὸ νεκροκράββατον.» Ὅτε δὲ ταῦτα τὰ λόγια ἐτελειώθησαν, ἰδοὺ φθάνει καὶ ὁ θεσπέσιος Ἀπόστολος Παῦλος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὅστις πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τῆς Θεομήτορος, ἐπροσκύνησεν αὐτὴν, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα του, τὴν ἐγκωμίασε μὲ πολλὰ καὶ ρῥάνια ἐγκώμια. «Χαῖρε, λέγων, ὦ Μῆτερ τῆς ζωῆς, καὶ τοῦ κηρύγματός μου ἡ ὑπόθεσις, διότι ἂν καὶ ἐγὼ δὲν εἶδον σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς τὸν Υἱόν σου, σὲ ὅμως βλέπων, ἐνόμιζον ὅτι βλέπω ἐκεῖνον τὸν ἴδιον.» Μετὰ ταῦτα ἀποχαιρετᾷ ὅλους ἡ Παρθένος· ἀνακλίνεται ἐπάνω εἰς τὸ νεκροκράββατον· σχηματίζει τὸ πανάχραντον αὐτῆς σῶμα, καθὼς ἠθέλησε· προσφέρει δεήσεις καὶ ἱκεσίας εἰς τὸν Υἱόν της διὰ τὴν σύστασιν καὶ εἰρήνην ὅλου τοῦ κόσμου· γεμίζει τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἱεράρχας ἀπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Υἱοῦ της, τὴν διδομένην δι' αὐτῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οὕτως ἀφίνει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ της τὴν ὁλόφωτον καὶ παναγίαν ψυχήν της. Τότε ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων Πέτρος ἤρχισε πρῶτος νὰ λέγῃ εἰς τὴν Θεοτόκον ἐγκώμια ἐπιτάφια, οἱ δὲ λοιποὶ Ἀπόστολοι ἐσήκωσαν τὸ νεκροκράββατον· καὶ ἄλλοι μὲν ἐπροπορεύοντο ἔμπροσθεν, βαστάζοντες λαμπάδας καὶ φῶτα καὶ ὕμνους ψάλλοντες, ἄλλοι δὲ ἠκολούθουν, παραπέμποντες εἰς τὸν τάφον τὸ θεοδόχον σῶμα τῆς θεομήτορος. Τότε δὴ τότε καὶ Ἄγγελοι ἠκούοντο ψάλλοντες ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ αἱ φωναὶ τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων τὸν ἀέρα ἐγέμιζον. Τὰ ὁποῖα ὅλα μὴ ὑποφέροντες νὰ βλέπωσι καὶ νὰ ἀκούωσιν οἱ φθονεροὶ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων, παρεκίνησαν τινὰς ἀπὸ τὸν λαὸν, καὶ ἔπεισαν αὐτοὺς νὰ κρημνίσωσιν εἰς τὴν γῆν τὸ ἱερὸν νεκροκράββατον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου ἐφέρετο τὸ ζωαρχικὸν σῶμα τῆς Θεοτόκου. Ἀλλ' ὅμως ἡ θεία δίκη ἐπρόφθασε καὶ ἐπαίδευσε τοὺς τοῦτο τολμήσαντας, τυφλώσασα πάντων τοὺς ὀφθαλμούς· ἕνα δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἐστέρησεν ὄχι μόνον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν χειρῶν, ἐπειδὴ αὐτὸς θρασύτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὥρμησε καὶ ἐπίασε τὴν ἱερὰν ἐκείνην κλίνην. Ὅστις ἁφῆκεν εἰς τὴν κλίνην χρεμασμένας τὰς αὐθάδεις του χεῖρας, τὰς ὁποίας ἡ σπάθη τῆς θείας δίκης ἀπέκοψεν· ἔμεινε λοιπὸν ὁ τάλας ἐκεῖνος ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοδάκρυτον θέαμα. Πιστεύσας ὅμως ὕστερον ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὄχι μόνον αὐτὸς ἰατρεύθη καὶ ἀποκατέστη ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς τυφλωθέντας ἔγεινεν αἴτιος ἰατρείας καὶ σωτηρίας, διότι λαβὼν ὀλίγον τι μέρος ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τῆς Θεοτόκου, καὶ βαλὼν αὐτὸ ἐπάνω τῶν τυφλωθέντων, ὢ τοῦ θαύματος! ἰάτρευσεν αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τὸ πάθος

Digitized by Google

τῆς τυφλότητος καὶ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀπιστίας.

Φθάσαντες δὲ οἱ Ἀπόστολοι εἰς τὸ χωρίον Γεθσημανῆ, ἐνεταφίασαν τὸ πάναγνον σῶμα τῆς Θεοτόκου, καὶ τρεῖς ἡμέρας προσμένουσιν ἐκεῖ, ἀκούοντες ἀκαταπαύστως εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τοὺς ὕμνους καὶ τὰς φωνὰς τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ θείαν οἰκονομίαν, ὡς ἄδεται λόγος εἷς ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους (ὁ Θωμᾶς ὁηλαδὴ, καθὼς οἱ πολλοὶ θέλουσι) δὲν εὑρέθη παρὼν εἰς τὴν κηδείαν τοῦ ζωαρχικοῦ σώματος τῆς Θεομήτορος, ἀλλ' ἦλθεν εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν, διὰ τοῦτο ἐλυπεῖτο πολλὰ, ἐπειδὴ δὲν ἠξιώθη νὰ ἰδῇ καὶ αὐτὸς ὅσα ἠξιώθησαν καὶ εἶδον οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι. Ὅθεν κοινῇ ψήφῳ ἅπαντες οἱ Ἀπόστολοι ἤνοιξαν τὸν τάφον διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸ σῶμα τῆς Θεοτόκου, ὁ ὑστερήσας Ἀπόστολος· ἀνοίξαντες δὲ τὸν τάφον, ἐξέστησαν ἅπαντες, διότι τὸν εὗρον εὔκερον μὲν ἀπὸ σῶμα, μόνον δὲ τὸ σινδόνιον ἔχοντα, τὸ ὁποῖον ἔμεινε παρηγορία εἰς τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ἔμελλον νὰ λυπῶνται, καὶ μαρτυρία καὶ ἀπόδειξις ἀψευδὴς τῆς ἐκ τοῦ τάφου μεταθέσεως τῆς Θεοτόκου. Ἐπειδὴ ἕως τώρα ὁ ἐν τῇ πέτρᾳ ἐσκαμμένος τάφος αὐτῆς βλέπεται καὶ προσκυνεῖται εὔκερος ἀπὸ σῶμα. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῶν Βλαχερνῶν, καὶ πανηγυρίζεται εἰς ὅλας τὰς κατὰ τόπον ἐκκλησίας· (ὅρα εἰς τὸν πεζογράφον Δαμασκηνόν, εἰς τὸν Μηνιάτην, εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κωφὸν, εἰς τὸν Θεοτόκην καὶ εἰς τὴν Κατήχησιν.) [1]

Ἡ ἀνάμνησις τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίστης καὶ ἀντερβλήτου φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ἣν ἐνεδείξατο, ἀποστρέψας μετ' αἰσχύνης τοὺς ἀθέους ἀγαρηνοὺς,

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ Κυρία ἡμῶν Θεοτόκος μετὰ τὴν ἐν τῷ τάφῳ τριήμερον αὐτῆς Κοίμησιν ὄχι μόνον μετέστη, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ τάφου, καὶ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς· ἤτοι ἠνώθη πάλιν ἡ ὁλόρωτος αὐτῆς ψυχὴ μετὰ τοῦ Θεοδόχου αὐτῆς σώματος, καὶ οὕτως ἀνέστη ἀπὸ τοῦ τάφου. Καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασίν της εὐθὺς ἀνελήφθη σύσσωμος εἰς τοὺς οὐρανούς, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὲρ οὐρανούς. Ὅτι δὲ ταῦτα ἐστὶν ἀληθῆ βεβαιοῦσι τὰ πνευματοκίνητα στόματα τῶν ἱερῶν θεολόγων, διότι ὁ μὲν θεσπέσιος Ἀνδρέας ὁ Κρήτης ἐν ἑνὶ τῶν εἰς τὴν Κοίμησιν τριῶν ἐγκωμίων αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μυστήριον ἡ παροῦσα Πανήγυρις·» οὕτω γράφει «Πῶς οὐκ ἀψευδὴς ἡ Μετάθεσις; ἐπεὶ καὶ τἄλλα συνέβραιμε· ψυχῆς διάστασις ἀπὸ σώματος συνθέτου λύσις· μερῶν διάζευξις· ἀνάλυσις, ἐπίζευξις (ἤτοι ἕνωσις ψυχῆς μετὰ σώματος) σύμπηξις· (ἤτοι ἀνάστασις) καὶ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ὑποχώρησις.» Ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης ἐν ἑνὶ τῶν εἰς τὴν Κοίμησιν τριῶν λόγων αὐτοῦ οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐρωτικῶς πρός τι διακειμένοις,» οὕτω φησίν· «Ἔδει καθάπερ χρυσὸν ἀποβαλοῦσαν τὸ γεῶδες καὶ ἀλάμπες τῆς θνητότητος πάχος, ἐν γωνεύσει τῷ θανάτῳ σάρκα (τῆς Θεοτόκου) καθαρὰν καὶ καθαρὰν τῷ φέγγει τῆς ἀφθαρσίας ἐκλάμπουσαν ἐξαναστῆναι τοῦ μνήματος. Σήμερον ἀρχὴν λαμβάνει (ἡ Θεοτόκος δευτέρας ὑπάρξεως (ἤτις ἐστὶν ἡ ἀνάστασις) ὑπὸ τοῦ ὄντος αὐτῇ τὴν ἀρχὴν τῆς προτέρας ὑπάρξεως.» Τούτοις συμμαρτυρεῖ καὶ ὁ ἱερὸς Κοσμᾶς οὕτως ἄδων ἔν τινι τροπαρίῳ τῆς πρώτης ᾠδῆς τοῦ εἰς τὴν Κοίμησιν Κανόνος αὐτοῦ «Διὸ θνήσκουσα, σὺν τῷ Υἱῷ ἐγείρη διαιωνίζουσα.»

Καθαρώτατα δὲ καὶ σαφέστατα τοῦτο παρέστησεν ὁ τῆς Θεσσαλονίκης θεῖος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἐν τῷ εἰς τὴν Κοίμησιν λόγῳ αὐτοῦ, οὕτω πανηγυρίζων «Μόνη αὕτη νῦν μετὰ τοῦ θεοδόξαστου σώματος σὺν τῷ Υἱῷ τὸν οὐράνιον ἔχει χῶρον . . . εἰ γὰρ ψυχὴ Θεοῦ χάριν ἐνοικον σχοῦσα πρὸς οὐρανὸν ἀνέρχεται τῶν ἐνταῦθα λυθεῖσα . . . πῶς ἂν, τὸ μὴ μόνον ἐν ἑαυτῷ λαβὸν αὐτὸν τὸν προαιώνιον καὶ μονογενῆ τοῦ Θεοῦ Υἱὸν, τὸν ἄνναον πηγὴν τῆς χάριτος, ἀλλὰ καὶ γεννητικὸν ἀναφανὲν αὐτοῦ σῶμα, οὐκ ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανὸν ἀνελήφθη; διὰ τοῦτο, τὸ γεννῆσαν εἰκότως σῶμα, συνοδοιπορεῖται τῷ γεννήματι δόξῃ θεοπρεπεῖ, καὶ συνανίσταται, κατὰ τὸ προφητικὸν ᾆσμα, τῷ πρότερον ἀναστάντι τριημέρῳ Χριστῷ, ἡ Κυρίως τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ, καὶ παράστασις γίνεται τοῖς μαθηταῖς τῆς ἐκ νεκρῶν αὐτῆς ἀναστάσεως, αἱ σινδόνες καὶ τὰ ἐνταφια μόνα περιλειφθέντα τῷ τάφῳ, καὶ μόνα κατ' αὐτὸν εὑρεθέντα τοῖς κατὰ ζήτησιν προσελθοῦσι, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Δεσπότου πρότερον. Οὐκ ἦν δὲ χρεία καὶ ταύτην ἔτι πρὸς ὀλίγον, καθάπερ ὁ ταύτης Υἱὸς καὶ Θεὸς, διατρίψαι τῇ γῇ. Διὰ τοῦτο πρὸς τὸν ὑπερουράνιον εὐθὺς ἀνελήφθη χῶρον ἀπὸ τοῦ τάφου.»

Ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης τοῦτο βεβαιοῖ ἐν τῷ εἰς τὴν Κοίμησιν λόγῳ αὐτοῦ. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ θεῖος Μάρκος ὁ Ἐφέσου ἐν τοῖς εἰς τὴν Κοίμησιν ὀκτωήχοις Κανόσιν αὐτοῦ οὕτω λέγει ἔν τινι τροπαρίῳ τῆς ἐννάτης ᾠδῆς τοῦ βαρέως ἤχου «Μεγαλυνέσθω εὐφημίοις ᾠδαῖς ἡ Πάναγνος, μακαριζέσθω ἀξίως ἡ παμμακάριστος, ὅτι νενέκρωται καὶ ἐγήγερται πάλιν, ὡς Μήτηρ τοῦ Κυρίου, εἰς πίστωσιν ἐσχάτης ἀναστάσεως, ἣν ἐλπίζομεν·» καὶ ἐν ἄλλῳ τροπαρίῳ τῆς ς'. ᾠδῆς τοῦ πλ. δ'. ἤχου οὕτω φησίν· «Νεκρωσιν ἡ τῆς ζωῆς Μήτηρ δέχεται, καὶ τῷ [illegible] μετὰ τρίτην ἡμέραν, εὐκλεῶς ἐξανίσταται εἰς [illegible] συμβασιλεύουσα, καὶ αἰτοῦσα τὴν τῶν πταισμάτων ἡμῖν ἄφεσιν.» Παρίημι λέγειν, ὅτι καὶ ἐν τῷ κοινῷ Ὡραλογίῳ γράφεται περὶ τῆς ὑψώσεως τῆς Παναγίας, ὅτι οἱ [illegible] τάφῳ προσελθόντες καὶ μὴ εὑρόντες τὸ Πανάγιον τῆς Θεοτόκου σῶμα, ἐπείσθησαν ἀληθῶς, ὅτι σύσσωμος, ζῶσα καὶ τριήμερος, ὡς ὁ Υἱὸς αὐτῆς, ἐκ νεκρῶν ἀναστᾶσα καὶ μεταστᾶσα, εἰς οὐρανοὺς μεταβέβηκε.

Εἰ δὲ καὶ προβάλλει τις τὸ Κάθισμα ἐκεῖνο τὸ λέγον «Εἰς τὰ ὄρανια, ἡ νοερά σου ψυχὴ, εἰς τὸν Παράδεισον, ἡ ἱερά σου σάρξ . . .» Ἀποκρινόμεθα· πρῶτον, ὅτι τὸ Κάθισμα αὐτὸ εἶναι ἀν[illegible] καὶ οὐχὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ δεύτερον, ὅτι τὸ Κάθισμα αὐτὸ ἐν ταῖς χειρογράφοις βίβλοις οὕτως εὑρ[illegible]ται γεγραμμένον· «Εἰς τὸν Παράδεισον, ἡ νοερά σου [illegible] Θεοπρόσωπον, Μαρία ἄγγελοι, τοῖς Ἀποστό-

Digitized by Google

μεσιτείᾳ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. [1]

† » Ὑπέρμαχος σὺ σῶν πολιτῶν ὡράθης,
» Θραύουσα ἐχθροὺς ἀγαρηνοὺς ἀθέους.

† Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ καὶ Κόνωνος ὀνομαζομένου, ἐν ἔτει ψιζ' (717), ἀνέβη διὰ θαλάσσης πλῆθος Σαρακηνῶν μὲ πλοῖα χίλια ἐννεακόσια, θέλοντες νὰ πολεμήσωσι τὴν μεγίστην καὶ θεοφύλακτον Κωνσταντινούπολιν. Οὗτοι λοιπὸν ἀφανίσαντες τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς χρόνων πολλῶν διάστημα ἐπολέμησαν τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, ὑπῆγαν ἔπειτα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ Λιβύην· καὶ ἀπατήσαντες μὲ ὑποσχέσεις ψευδεῖς τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, ὅτι ἐὰν ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτοὺς, δὲν θέλουσι τοὺς βιάσει νὰ παραδῶσι τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, δὲν ἐφύλαξαν οἱ ἄθεοι τὰς ὑποσχέσεις των. Ὅθεν πολλοὺς χριστιανοὺς τιμωρήσαντες διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἐποίησαν αὐτοὺς μάρτυρας, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ πατήσωσι τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἱ ἀνωτέρω Σαρακηνοὶ ἐλεηλάτησαν διάφορα ἔθνη, Ἰνδοὺς, καὶ Χαμπέσους (Ἀβυσσηνοὺς), καὶ τὰ ἔθνη τῶν Αἰθιόπων καὶ Λίβυας καὶ Ἱσπανοὺς, ὑπῆγαν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, θέλοντες νὰ χυριεύσωσιν αὐτήν. Ὁ δὲ ῥηθεὶς βασιλεὺς Λέων ἐβουλήθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς φόρον, ἀλλ' οἱ Σαρακηνοὶ δὲν ἔστεργον ἕως τούτου, ἀλλ' ἤθελον νὰ βάλωσι καὶ φύλακας ἰδικούς των, διὰ νὰ φυλάττωσι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν οἱ πολῖται ἐλθόντες εἰς ἀπορίαν καὶ μὴ ἡξεύροντες τί νὰ χάμωσι, κατέφυγον εἰς τὴν Θεοτόκον, τὴν ἔφορον καὶ προστάτιδα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρακαλοῦντες αὐτὴν νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ διασώσῃ τὴν πόλιν της, ἥτις ἐκινδύνευεν. Εἰσακούει λοιπὸν τούτων ἡ Θεοτόκος, καὶ παιδεύει τοὺς ἀθέους, καθὼς αὐτοῖς ἔπρεπεν.

Διότι ἐνῷ οἱ Σαρακηνοὶ ἔτρεχον ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως, εἷς ἀπὸ αὐτοὺς μὲ βλάσφημα λόγια ὠνόμαζε τὴν πόλιν Κωνσταντίαν, καὶ τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Σοφίας, οὐχὶ ἁγίαν Σοφίαν, ἀλλὰ μόνον Σοφίαν ὠνόμαζε μὲ ψιλὸν ὄνομα εἰς καταφρόνησιν· ὅθεν εὗρεν αὐτὸν ἡ παρὰ τῆς Θεοτόκου ἐκδίκησις, διότι πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου του, δικαίως ὁ ἄδικος ἐκρημνίσθη καὶ ἀπέρριψε τὴν μιαρὰν του ψυχήν. Ἀλλὰ καὶ ὁ κήρυξ αὐτῶν, ἀναβὰς εἰς ξύλον ὑψηλὸν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὴν μυσαρὰν καὶ ἀκάθαρτον αὐτῶν προσευχὴν, καὶ αὐτὸς κάτω πεσών, εὐθὺς διεσκορπίσθη εἰς κομμάτια καὶ ἐξέψυξεν. Ἔπειτα ἐπολέμησαν οἱ Σαρακηνοὶ καὶ μὲ τοὺς Βουλγάρους, καὶ ἐθανατώθησαν παρὰ τῶν Βουλγάρων εἴκοσι χιλιάδες Σαρακηνοί· τὰ δὲ πλοῖα αὐτῶν διασκορπίσασα ἡ Θεοτόκος, ἄλλα εἰς ἄλλα μέρη, παρέδωκεν αὐτὰ εἰς τέλειον ἀφανισμόν. Ἐπειδὴ ὀηλαδὴ ἡ μεγάλη σιδηρᾶ ἅλυσος τῆς πόλεως, ἐξηπλώθη εἰς τὸ πέραμα τοῦ Γαλατᾶ, ἐμποδίσθησαν διὰ τοῦτο ἀπὸ αὐτὴν οἱ Σαρακηνοὶ, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ διαπεράσωσι κάτω, ἀλλ' εἰς τὸ στενὸν τὸ λεγόμενο Στένη, [1] ἐκεῖ συνετρίφθησαν ἀπὸ τὴν τριχυμίαν· τὰ δὲ μεγαλήτερα αὐτῶν πλοῖα τὰ ἔκαυσαν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐπειδὴ δὲ παρῆλθε καιρὸς πολὺς καὶ ἔφαγον οἱ Σαρακηνοὶ ὅσας τροφὰς εἶχον, ἔπεσον εἰς τόσην μεγάλην πεῖναν, ὥστε ἔτρωγον καὶ σάρκας ἀνθρωπίνους καὶ ποντικούς· καὶ ἑρπετὰ ἀκάθαρτα καὶ ζῶα ὀρφισμένα ὕστερον δὲ, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενοι, ἔφαγον καὶ τὴν ἀνθρωπίνην κόπρον, ἀνακατόνοντες αὐτὴν μὲ ὀλιγώτατον ἄλευρον. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ

λοις ἐν φωνῇ, Παναγία παραδέδοται.» Ἐκ δὲ τῶν ἀμφιλογουμένων, οὐδὲν βέβαιον συμπεραίνεται. Ἄλλως τε δὲ καὶ ὁ Παράδεισος νοητῶς ἐννοεῖται, καὶ ἀντὶ τοῦ οὐρανοῦ παραλαμβάνεται, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος, ἑρμηνεύων τὸ «Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ.»

Διατί δὲ δὲν δημοσιεύεται ἐπ' Ἐκκλησίας ἡ τῆς Θεοτόκου ἀνάστασις καὶ ἀνάληψις, ἀλλὰ μετάστασις μόνον αὐτῆς λέγεται; εἰς τοῦτο ἀποκρίνονται τινές. Πρῶτον, ὅτι ἡ τῆς Θεοτόκου ἀνάστασις καὶ ἀνάληψις δὲν εἶναι μαρτυρημένη ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς, καθὼς εἶναι ἡ τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς καὶ Θεοῦ Ἀνάστασις καὶ Ἀνάληψις. Δεύτερον, διότι ἡ τῆς Θεοτόκου ἀνάστασις καὶ ἀνάληψις, δόγμα ἐστὶ μυστικὸν, ἐν μόνοις τοῖς λόγοις τῶν Πατέρων σημειούμενον, καὶ οὐχὶ κήρυγμα. Ὅθεν καὶ σιωπᾶται, ἐπειδὴ κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον «Τὰ μὲν δόγματα σιωπᾶται, τὰ δὲ κηρύγματα δημοσιεύεται.» (Κανον. γά.) ἀποκρίνονται δὲ καὶ τρίτον, ὅτι ἡ Μετάστασις εἶναι καθολικωτέρα τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως, καθότι πᾶν τὸ ἀναστηθὲν ἢ ἀναληφθὲν, μεθίσταται κατὰ τόπον· ὅθεν ἡ μετάστασις λεγομένη ἐπὶ τῆς Θεοτόκου, καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτῆς συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν ἀνάληψιν. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔγεινε δῆλον, ὅτι οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ Θεοτόκος οὐκ ἀνέστη ἤτοι δὲν ἠνώθη ἡ ἁγιωτάτη αὐτῆς ψυχὴ μετὰ τοῦ ἀχράντου αὐτῆς σώματος, ἀλλ' οὐδὲ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐστὶ ζωντανὸν ἐν οὐρανοῖς, ἀλλὰ νεκρὸν, ὡς χωρισμένον τῆς ζωοποιούσης αὐτὸ ψυχῆς, οὐκ ὀρθῶς τοῦτο φρονοῦσιν.

[1] Ἡ διήγησις τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης περιέχεται καὶ ἐν τῷ νέῳ Ἀκτουαρίῳ, ἐν τῷ συναξαρίῳ τῆς Ἀναβάσεως, κατά τι ὅμως διαφέρουσα. Σ. Ε.

[1] Τὸ Σωσθένιον. Σ. Ε.

Digitized by Google

μεγιστᾶνας τῶν Σαρακηνῶν προσέτρεξαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους.

Μετὰ ταῦτα ἐσηκώθησαν οἱ Σαρακηνοὶ ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς Πόλεως, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ τὴν ξηρὰν, καὶ ἦλθον εἰς τόπον καλούμενον Συκαῖς· ἤτοι εἰς τὸν Γαλατᾶν, καὶ ἐκεῖ εὑρόντες ἄνθρωπόν τινα Ῥωμαῖον, κατηγορημένον εἰς διάφορα ἐγκλήματα, ὁ ὁποῖος ἐπρόστρεξεν εἰς αὐτοὺς, τὸν ἐκήρυξαν βασιλέα Ῥωμαίων. Εἶτα ὡσαντες εἰς αὐτὸν δορυφόρους καὶ σωματοφύλακας, καὶ ποιήσαντες συμφωνίας μετ' αὐτοῦ περιήρχοντο τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, εὐφημοῦντες τὸν νεοχειροτόνητον βασιλέα καὶ ἐγκωμιάζοντες, καὶ μὲ αὐτὸ τρόπον τινὰ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν καταισχύνοντες· ἀλλ' ὅμως εἰς μάτην ἔγεινε τὸ τοιοῦτον αὐτῶν ἐπιχείρημα. Ὁ δὲ πρῶτος τῶν Σαρακηνῶν, Σουλεϊμὰν ὀνομαζόμενος, ζητήσας νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ θεωρήσῃ τὸν τόπον, καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν, ἦλθεν ἔφιππος ἕως εἰς τὸν Βόσπορον· καὶ ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι εἰσῆλθον ἀβλαβῶς εἰς τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ μόνος ὁ Σουλεϊμὰν, ἐπειδὴ ὁ ἵππος του ἔτρεχεν ὀρθιος καὶ ἐσήκωνε τοὺς πόδας του ὑψηλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ ἔμβῃ ἀπὸ τὴν πύλην. ὅθεν θαυμάζων διὰ τοῦτο ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ βλέπει ἐπάνω εἰς τὴν θύραν τῆς πόλεως ἱστορημένην διὰ ψηφίδος τὴν Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον καθημένην ἐπὶ θρόνου καὶ βαστάζουσαν εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Εὐθὺς λοιπὸν κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ πεζὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, κατηγορήσας ἑαυτὸν διὰ τὴν προτέραν βλασφημίαν τὴν ὁποίαν εἶπεν. [1]

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἀπῆλθον οἱ Σαρακηνοὶ ἄπρακτοι, πολεμηθέντες ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὴν Θεοτόκον, καὶ ἀφανισθέντες μὲ πεῖναν καὶ θανατικόν. Ὅσα δὲ πλοῖα μικρὰ ἢ μεγάλα αὐτῶν ἔμειναν, ταῦτα καταβαίνοντα, συνετρίφθησαν, ἄλλα εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ἄλλα εἰς τοὺς λιμένας καὶ τὴν ξηράν. Τὸ δὲ μεγα λώτατον θαῦμα ἐγένετο τοῦτο, ὅτι εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἔπεσε πλῆθος χαλάζης, ὁμοῦ μὲ φωτίαν, ἡ δὲ φωτία βυθιζομένη εἰς τὴν θάλασσαν, ἀνέβραζεν αὐτὴν, καθὼς τὸ πυρωμένον σίδηρον ἀναβράζει, ὅταν βληθῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ὅθεν ἡ πίσσα τῶν πλοίων ἀνέλυσε, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐβυθίζοντο. Δέκα δὲ μόνον πλοῖα ἐσώθησαν, καὶ ἔδωσαν εἴδησιν εἰς τοὺς ἄλλους Σαρακηνοὺς τῆς συμφορᾶς τὴν ὁποίαν ἔπαθον. Ἐξεστράτευσαν λοιπὸν οἱ Σαρακηνοὶ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἓν ἔτος, ὑπέστρεψαν πάλιν ὀπίσω μὲ πολλὴν ἐντροπὴν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ ἄλλου Αὐγούστου. Ὅθεν καιρὸς ἁρμόδιος εἶναι νὰ εἴπῃ τις ἐδῶ μεγαλοφώνως τὸ ῥητὸν τοῦ Δαβὶδ «Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; Σὺ εἶ ὁ Θεὸς, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος,» ὁ ὁποῖος ἐχάρισε λύτρωσιν εἰς τὸν λαόν σου καὶ εἰς τὴν πόλιν σου, διὰ τῆς ἀχράντου σου Μητρός. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἐξ ὅλης ταύτης τῆς διηγήσεως τὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν συμφωνοῦντα εἶναι, ὅτι πολυάριθμος στόλος ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Καλίφου Μωσλεμᾶ ἐπολιόρκησε τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ ἓν ἔτος· ἀλλὰ τὸ θῦρον πῦρ τῶν Βυζαντίων καὶ ἡ φρόνησις τοῦ βασιλέως Λέοντος, πρὸ πάντων δὲ αἱ ἐπελθοῦσαι ἀλλεπάλληλοι καὶ σφοδραὶ τρικυμίαι κατέστρεψαν τὸν πολυπληθῆ ἐκεῖνον στόλον, ὥστε πέντε μόνα ἐπὶ τέλους πλοῖα περισωθέντα ἐκόμισαν εἰς τὸν Καλίφην Ὀμὲρ τὴν ἀγγελίαν τῆς καταστροφῆς. Λέγεται ὅτι οἱ Ἄραβες ἐκόλεσαν κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην δισχίλια μὲν καὶ πεντακόσια πλοῖα, 500 δὲ περίπου χιλιάδας ἀνδρῶν. Σ. Ε.

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὰς ἑνδεκα τοῦ Μαΐου τὴν ὑποσημείωσιν εἰς τὰ Γενέθλια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σημείωσαι, ὅτι ἀτάκτως γράφεται ἡ διήγησις αὕτη παρὰ τοῖς Μηναίοις ἐν τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ τοῦ Αὐγούστου, ἐνῷ οἱ Σαρακηνοὶ, καὶ ὑπῆγαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔφυγαν ἀπὸ αὐτὴν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Αὐγούστου· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὧδε αὐτὴν ἐτάξαμεν. Ἐνόσῳ λοιπὸν ἡμεῖς συμμέτρως ἡμαρτάνομεν, ἐπροστατεύετο ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπὸ τῆς Θεοτόκου, καὶ ἀνωτέρα πάσης ἐλώσεως ἐφυλάττετο· ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς ὑπερβαλόντως ὠλισθήσαμεν εἰς τὰς κακίας, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις, στερηθεῖσα τῆς προστασίας τῆς Θεοτόκου, παρεδόθη φεῦ! εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τώρα εὑρίσκεται ἀκλεὴς καὶ ἄτιμος, ἐνῷ πρότερον ἦτο ἔντιμος καὶ ζακλεής. Ὥστε πᾶς τις βλέπων αὐτὴν θὰ ἀναστενάξῃ ἀπὸ καρδίας, καὶ θὰ εἴπῃ ἐκεῖνο τὸ ἡρωελεγεῖον, ὅπερ προσφυῶς συνέθηκεν εἰς αὐτὴν Μάξιμος ὁ Μαργούνιος ὁ Κυθήρων (ἤτοι τοῦ Τζυρίγου) Ἐπίσκοπος.

» Ῥώμην εἰσορόων τὴν ὁπλοτέρην στονόεσσαν,
» Τούς τε πέρος χρυσοῦς κειρομέναν πλοκάμους,
» Ἆ Πόλις! ἄ σοι, ἔφην! ἄ σοι Πόλις! ἡ ποθ' ἁλοῦσα,
» Σκῆπτρά τε Βασιλίης, στέμματά τ' εὐσεβίης.
» Νῦν δ' ὑπ' ἀτασθαλίης στυγερῆς, φεῦ! δεινὰ παθοῦσα,
» Κεῖσ' ἀκλεὴς πόσμου πάντ' ἀποσεσομμένη.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ.

» Ἤθλησε καὶ ζῶν καὶ θανὼν Διομήδης,
» Προαιρέσει ζῶν, καὶ νεκρὸς τοαῖ κάρας.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ νέκυς ἐτμήθη Διομήδους.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, γεννηθεὶς μὲν ἀπὸ γένος ἀγαθὸν καὶ λαμπρόν, γενάμενος δὲ αὐτὸς κατὰ προαίρεσιν ἀγαθώτερος καὶ ἐναρετώτερος. Μετεχειρίζετο δὲ τὴν ἰατρικὴν τέχνην, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευε τὰ σώματα ὅλων τῶν προστρεχόντων εἰς αὐτόν, τὰς δὲ ψυχὰς τούτων ἰάτρευε μὲ τὴν εὐσέβειαν καὶ θεογνωσίαν. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), ἀφήσας τὴν πατρίδα του Ταρσὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας· καὶ ἐκεῖ εὐεργετῶν τοὺς προσερχομένους αὐτῷ μὲ πάντα τρόπον, καὶ μὲ τὴν ἰατρικὴν τέχνην, καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως, διεβλήθη πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕνεκεν τούτου ἀπεστάλησαν ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρωσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ ἅγιος, οἱ ἀπεσταλμένοι εὑρόντες αὐτὸν νεκρὸν, ἔκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ τὴν ἔφερσν εἰς τὸν βασιλέα· διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν των δὲ ταύτην εὐθὺς ἐτυφλώθησαν. Βλέπων δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ τὴν ὑπάγωσιν ὀπίσω καὶ νὰ τὴν βάλωσιν εἰς τὸν φυσικὸν τόπον της, συναρμόσαντες αὐτὴν μὲ τὸ ἐπίλοιπον σῶμα. Ἅμα δὲ συνήρμοσαν τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος μὲ τὸ σῶμά του, εὐθὺς ἔλαβον καὶ τὴν ὀπτικὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναόν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, πλησίον τῆς Χρυσῆς πύλης.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΧΑΙΡΗΜΩΝ [1] ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Λήξει βίου σοῦ χαῖρε, Χαιρήμων μάκαρ,
» Ἀρχὴν γὰρ εἶδες τῆς ἀμοιβῆς τῶν πόνων.

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος Χαιρήμων ἴσως εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει τὸ Λαυσαϊκὸν, ὅστις ἐκεῖ ὅπου ἐκάθητο καὶ εἰργάζετο τὸ ἐργόχειρόν του, ἐκοιμήθη εὐθὺς ἡ ψυχή του. Εἰς δὲ τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφεται περὶ τοῦ Χαιρήμονος τούτου, ὅτι τὸ σπήλαιον αὐτοῦ ἦτο μακρὰν μὲν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μίλια τεσσαράκοντα, μακρὰν δὲ ἀπὸ τὸ νερὸν μίλια δώδεκα· καὶ τοῦτον ἠσύχαζε, φέρων δύο λαγήνια νερὸν, διὰ τὴν μίαν ἡμέραν, καὶ ἄλλο τὴν ἄλλην.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ πυρὶ τελειοῦται. [1]

» Ἀλκιβιάδου σάρκα πῦρ κατεσθίει,
» Μωσῆς ἂν εἶπε θεῖος, ὡσεὶ καλάμην.

Οἱ ἅγιοι τριακοντατρεῖς μάρτυρες οἱ ἐκ Παλαιστίνης ξίφει τελειοῦνται.

» Στερρὸς στρατός τε καὶ συνασπισμὸς μέγας,
» Ξίφει πεσὼν, στράτευμα δαιμόνων τρέπει.

Ἡ ἀνάμνησις τῆς εἰσόδου τῆς ἀχειροτεύκτου μορφῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς Ἐδεσσηνῶν πόλεως εἰς ταύτην τὴν Θεοφύλακτον καὶ βασιλίδα ἀνακρμισθείσης. [2]

» Ἐν σινδόνι ζῶν ἐξεμάξω σὴν θέαν,
» Ὁ νεκρὸς εἰσδὺς ἔσχετον τὴν σινδόνα.

Εἰς τὸ Κεράμιον.

» Ἀχειροτεύκτον χειροτεύκτος σὸν τύπον,
» Φέρει κέραμος, παντοτεῦκτα Χριστέ μου.

Ὅτε ὁ Κύριος καὶ μέγας Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς εὑρισκόμενος, ἐποίει θαύματα πολλὰ καὶ ἐξαίσια, διὰ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος, καθὼς ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ Εὐαγγέλια, καὶ ἡ φήμη αὐτῶν διελαλεῖτο εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, τότε καὶ ὁ τοπάρχης τῆς Ἐδέσσης, Αὔγαρος ὀνομαζόμενος, ἀκούσας τὴν τοιαύτην φήμην, ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, διὰ νὰ ἰδῇ τὸν Κύριον μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμούς. Δὲν ἐδύνατο ὅμως, ἐπειδὴ ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν καὶ πάθος ἀνιάτρευτον, διότι λέπρα μαύρη ἐκβῆκεν εἰς ὅλον τὸ σῶμά του, ἡ ὁποία κατέτρωγεν αὐτὸ καὶ κατέφθειρε· καὶ πρὸς τούτοις ἐτυράννει αὐτὸν καὶ μία ἄλλη ἀσθένεια, ἀρθρῖτις ὀνομαζομένη· (διότι εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ ἄρθρα· ἤτοι εἰς τοὺς ἅρμοὺς καὶ τὰς κλειδώσεις τοῦ σώματος.) καὶ ἡ μὲν λέπρα, ἐπροξένει εἰς αὐτὸν ἀσχημίαν καὶ ταλαιπωρίαν

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τοῦ ὁσίου Ῥαβυλᾶ, διότι ταῦτα ὅμοιον καὶ τὰ Συναξάρια αὐτοῦ γράφονται κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Φεβρουαρίου.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ταύτην τοῦ Αὐγούστου ἑορτάζεται ἡ ἀπὸ Ἐδέσσης εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακομιδὴ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου, τούτου χάριν παρεκάλεσάν με τινὲς φιλόκαλοι ἀδελφοὶ, καὶ ἐποίησα δύω δοξαστικὰ τροπάρια, ἓν εἰς τὰ πρῶτα Στιχηρὰ, καὶ ἕτερον εἰς τὰ ἀπὸ Στίχου, ἃ καὶ ἔγραψα ἐν τῷ τέλει τοῦ Αὐγούστου· ὅθεν ὅποιος ἀγαπᾷ, ἂς τὰ ψάλῃ. (Ταῦτα μετετέθησαν εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος τόμου Σ. Ε.)

Digitized by Google

μεγάλην, ἡ δὲ ἀρθρῖτις, πόνους δριμυτάτους. Ὅθεν διὰ τὰ δύω αὐτὰ πάθη, δὲν ἐξήρχετο τοῦ οἴκου του, οὔτε ὅλως ἐφαίνετο εἰς τοὺς ὑπηκόους του· κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ Σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Κύριον, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν εἰς αὐτὸν διά τινος Ἀνανίου, εἰς τὸν ὁποῖον παρήγγειλε νὰ ἱστορήσῃ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ χρῶμα τῶν τριχῶν καὶ τοῦ ἁγίου προσώπου του, καὶ ἁπλῶς νὰ εἰκονίσῃ μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν τὸν χαρακτῆρα ὅλου τοῦ σώματός του, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς αὐτὸν, διότι ἤξευρεν ἄκρως τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ὁ Ἀνανίας. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ τοῦ Αὐγάρου περιεῖχε τὰ λόγια ταῦτα.

» *Αὔγαρος τοπάρχῃ πόλεως Ἐδέσσης, Ἰησοῦ Σωτῆρι, ἀγαθῷ ἰατρῷ ἀναφαίνεται ἐν Ἱεροσολύμοις*

» Ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοάς μου τὰ περὶ σοῦ φημιζόμενα, καὶ αἱ ἰατρεῖαι, ὅσαι γίνονται ὑπὸ σοῦ, χωρὶς ἰατρικὰ βότανα· διότι ὡς ἡ φήμη διαλαλεῖ, σὺ κάμνεις τοὺς τυφλοὺς νὰ ἀναβλέπωσι, τοὺς χωλοὺς νὰ περιπατῶσι· σὺ καθαρίζεις τοὺς λεπρούς· σὺ διώκεις τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ τοὺς δαίμονας· σὺ ἰατρεύεις τοὺς πάσχοντας ἀπὸ μακρὰς καὶ πολυχρονίους ἀσθενείας· σὺ καὶ νεκροὺς ἐγείρεις. Ὅθεν ἐγὼ ἀκούσας ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια περὶ σοῦ ἐσυλλογίσθην ἕνα ἀπὸ τὰ δύω, ἢ ὅτι εἶσαι Υἱὸς Θεοῦ, σὺ ὅστις κάμνεις τοιαῦτα, ἢ ὅτι εἶσαι Θεός. Διὰ τοῦτο λοιπὸν σοῦ ἔγραψα, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ λάβῃς τὸν κόπον νὰ ἔλθῃς πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ ἰατρεύσῃς τὸ πάθος τὸ ὁποῖον ἔχω. Ἤκουσα δὲ καὶ ταῦτο, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι γογγύζουσι κατὰ σοῦ, καὶ ἔχουν σκοπὸν νὰ σὲ κακοποιήσωσιν· ἡ ἰδική μου λοιπὸν πόλις Ἔδεσσα εἶναι μικροτάτη μὲν, ἀλλὰ σεμνή· ὅθεν θέλει ἐξαρκέσει καὶ εἰς τοὺς δύω ἡμᾶς, διὰ νὰ κατοικῶμεν ἐν αὐτῇ μὲ εἰρήνην. »

Ὁ Ἀνανίας λοιπὸν μεταβὰς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἔδωκεν εἰς τὸν Κύριον τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν, καὶ ἔπειτα ἔβλεπεν εἰς τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον ἐπιμελῶς καὶ μετὰ προσοχῆς μεγάλης. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν Κύριον, διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον συνέτρεχεν, ἀνέβη καὶ ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν ἡ ὁποία ἐξεῖχεν ὀλίγον ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ εὐθὺς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲν ἔβλεπεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου, μὲ τὴν χεῖρα δὲ ἤγγιζεν εἰς τὸ χαρτίον καὶ ἐσχεδίαζε τὴν τοῦ προσώπου ὁμοίωσιν. Δὲν ἐδύνατο ὅμως νὰ ἱστορήσῃ ἀκριβῶς τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, διότι ἄλλοτε μὲν αὐτὸ ἐφαίνετο μὲ ἄλλην θεωρίαν, ἄλλοτε δὲ πάλιν ἤλλαζεν ἄλλην θωρίαν. Τότε ὁ Κύριος, ὁ τῶν καρδιῶν ἐξεταστὴς καὶ τῶν κρυφίων γνώστης, γνωρίσας τὸν ἐγκάρδιον σκοπὸν τοῦ Ἀνανίου, ἐζήτησε νερὸν διὰ νὰ νιφθῇ· ἀφ' οὗ δὲ ἐνίφθη, ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἔνπανίον διπλωμένον εἰς τέσσαρας δίπλας, καὶ μὲ αὐτὸ ἀπεσπόγγισε τὸ θεῖον καὶ ἄχραντον αὐτοῦ πρόσωπον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐτυπώθη εἰς τὸ τετράδιπλον ἐκεῖνο μανδήλιον τὸ θεανδρικὸν αὐτοῦ πρόσωπον. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀνανίαν, λέγων, ἀπόδος τοῦτο εἰς ἐκεῖνον ἀστις σὲ ἔστειλεν. Ἔγραψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν Αὔγαρον, ἥτις περιεῖχε τὰ κάτωθεν λόγια.

Ἡ πρὸς τὸν Αὔγαρον ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου.

« Μακάριος εἶσαι, ὦ Αὔγαρε, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇς ἐπίστευσας εἰς ἐμέ· διότι εἶναι » γεγραμμένον περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὅσοι μὲ εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των δὲν πιστεύουσιν » εἰς ἐμὲ, ἵνα ἐκεῖνοι ὅσοι δὲν μὲ εἶδον πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ, καὶ ζήσωσιν. [1] Περὶ δὲ ἐκείνου τὸ ὁποῖον μοὶ γράφεις, νὰ ἔλθω δηλαδὴ πρὸς σὲ, ἤξευρε, ὅτι πρέπει νὰ τελειώσω ὅλα τὰ ἔργα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπεστάλην εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, καὶ ἀφ' οὗ ταῦτα τελειώσω καὶ ἀναληφθῶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με Πατέρα, τότε θέλω σοι ἀποστείλει ἕνα μαθητήν μου, Θαδδαῖον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος καὶ τὸ πάθος σου θέλει ἰατρεύσει, καὶ ζωὴν αἰώνιον θέλει χαρίσει καὶ εἰρήνην ἐν τῷ βίῳ τούτῳ καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς μετὰ σοῦ ὄντας. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πόλιν σου Ἔδεσσαν θέλει βοηθήσει ἀρκετά, ἵνα μὴ νικήσῃ αὐτὴν κανεὶς ἐχθρός. »

Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ἐπιστολῆς ἔβαλε σφρα-

---

[1] Τοῦτο φαίνεται, ὅτι παρεξέσθη ἀπὸ τὸ λόγιον ἐκεῖνο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἡσαΐαν « Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. » (Ἡσ. ς'. 19.) τὸ γὰρ, οὐ μὴ ἴδητε τοῦτο, νοεῖται ἀντὶ τοῦ, οὐ μὴ πιστεύσητε. Τοῦτο δὲ δηλοῖ καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος « Ἵνα οἱ μὲν βλέποντες βλέψωσιν (ἤτοι πιστεύσωσι) καὶ οἱ βλέποντες, τυφλοὶ γένωνται » (ἤτοι ἵνα μείνωσιν ἐν τῇ ἀπιστίᾳ.) (Ἰω. θ'. 55.) Τὸ δὲ ἵνα ἐνταῦθα δὲν εἶναι αἰτιολογικὸν, ἀλλ' ἀποβατικόν· ἤγουν, ὄχι διότι οἱ ἰδόντες δὲν ἐπίστευσαν, διὰ τοῦτο οἱ μὴ ἰδόντες ἐπίστευσαν εἰς ἐμὲ καὶ ζῆσαν· ἀλλ' ὅτι, ἐκείνων μὴ θελησάντων πιστῶσαι καὶ ζῆσαι, ἐκ τούτου ἀπέβη, τὸ νὰ πιστεύσωσιν οὗτοι καὶ νὰ ζήσωσι. Καθὼς εἶναι καὶ ἐκεῖνο τὸ ἐν Εὐαγγελίοις εἰρημένον περὶ τοῦ Τυφλοῦ· « Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ, » ὡς ἑρμηνεύουσιν αὐτὸ ὁ Χρυσορρήμων καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

Digitized by Google

γῖδας ἑπτὰ, αἱ ὁποῖαι ἦσαν σημαδευμέναι μὲ Ἑβραϊκὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα μεθερμηνευόμενα, δηλοῦσι ταῦτα, Θεοῦ Θέα, Θεῖον θαῦμα.[1]

Δεξάμενος δὲ ὁ Αὔγαρος τὸν Ἀνανίαν περιχαρῶς, ἔπεσε καὶ προσεκύνησε τὴν ἁγίαν καὶ ἄχραντον εἰκόνα τοῦ Κυρίου μὲ πίστιν καὶ πόθον πολὺν, ὅθεν παρευθὺς ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τὴν ὁποίαν εἶχεν· ἔμεινε δὲ εἰς μόνον τὸ μέτωπόν του ὀλίγον τι ἀπὸ τὴν λέπραν. Μετὰ δὲ τὸ Σωτήριον πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, ὑπῆγεν ὁ ἀπόστολος Θαδδαῖος[2] εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐβάπτισε τὸν Αὔγαρον καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εὐθὺς δὲ ἅμα ὁ Αὔγαρος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν ἐκαθαρίσθη καὶ ἐκείνη ἡ ὀλίγη λέπρα, ἥτις ἔμεινεν εἰς τὸ μέτωπόν του· ἔκτοτε δὲ ἐτίμα ὁ Αὔγαρος καὶ ἐσέβετο παντοιοτρόπως τὸν θεῖον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ὁμοίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νὰ τιμῶσι καὶ νὰ προσκυνῶσιν αὐτὸν παρομοίως καὶ ὅλοι οἱ τῆς Ἐδέσσης ἐγκάτοικοι, εἰς τὰ ἄλλα καλὰ ὅσα ἔκαμεν, ἐπρόσθεσε καὶ τὸ ἀκόλουθον. Εἷς παλαιὸς καὶ λαμπρὸς πολίτης τῆς Ἐδέσσης Ἕλλην ἔστησε τὸν ἀνδριάντα του ἐπὶ τῆς δημοσίας πύλης τῆς Ἐδέσσης· ὅθεν ὅσοι ἔμελλον νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν πόλιν, ἦτο ἀνάγκη νὰ προσκυνῶσι πρῶτον τὸν ἀνδριάντα, καὶ νὰ εὔχωνται ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ ἄγαλμα, καὶ οὕτω νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὴν πόλιν. Τοῦτον λοιπὸν τὸν ἀκάθαρτον ἀνδριάντα κρημνίσας ὁ Αὔγαρος καὶ ἀφανίσας, ἀντὶ ἐκείνου ἔστησε τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, κολλήσας αὐτὴν ἐπάνω εἰς σανίδα καὶ καλλωπίσας· ἔγραψε δὲ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὰ λόγια ταῦτα « Χριστὲ ὁ Θεὸς, ὁ εἰς σὲ ἐλπίζων οὐκ ἀποτυγχάνει ποτέ. »

Ἐξέδωκε δὲ καὶ προσταγὴν καὶ νόμον ἔγγραφον, ὅτι ὅστις ἐμβαίνει ἀπὸ τὴν πύλην ἐκείνην τῆς πόλεως πρέπει νὰ ἀποδίδῃ πρῶτον σέβας καὶ προσκύνησιν εἰς τὴν θαυματουργὸν ἐκείνην καὶ τιμίαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου, καὶ οὕτω νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὴν πόλιν. Ἐφυλάττετο λοιπὸν ἡ προσταγὴ αὐτὴ καὶ ὁ νόμος, ἕως εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ Αὐγάρου καὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἔγγονος τούτου ἔγεινε διάδοχος τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ἀπεστράφη τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐγύρισε θεληματικῶς εἰς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων· ὅθεν ἠθέλησε νὰ στήσῃ ἐπάνω εἰς τὴν πύλην τῆς Ἐδέσσης ἀνδριάντα δαιμονικὸν, καὶ νὰ κρημνίσῃ τὴν τοῦ Χριστοῦ εἰκόνα. Τοῦτο δὲ γνωρίσας ἀπὸ θείαν ἀποκάλυψιν ὁ τότε τῆς Ἐδέσσης ἐπίσκοπος ἔδειξε τὴν πρέπουσαν περὶ τούτου φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ ἄνω τόπος τῆς πύλης ἦτο βαθουλὸς, κατεσκευασμένος μὲ θόλον εἰς σχῆμα κυλίνδρου, ἤναψε μὲν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ λύχνον, ἔβαλε δὲ ἔμπροσθεν αὐτοῦ κεραμίδα, καὶ κτίσας τὸν τόπον ἔξωθεν μὲ πλίνθους καὶ χρίσας μὲ ἀσβέστην, ἔκλεισε τὸ ἔνδοθεν μέρος, καὶ ἴσασε τὸν τοῖχον εἰς ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν. Ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐφαίνετο πλέον ἡ εἰκὼν τοῦ Κυρίου, ἐμποδίσθη ὁ δυσσεβὴς ἀπὸ τὸν σκοπόν του, καὶ δὲν ἐκρήμνισε τὴν ἁγίαν εἰκόνα.

Χρόνοι παρῆλθον πολλοὶ ἐν τῷ μεταξὺ, τόσον ὥστε κανεὶς δὲν ἐνεθυμεῖτο εἰς ποῖον μέρος

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ πρωτοσπαθάριος Γεώργιος ὁ Μανιάκης, στρατηγὸς ὢν εἰς τὰς χώρας πέριξ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, ἐπῆρε τὴν Ἔδεσσαν, ὅπου εὗρε καὶ τὴν ἰδιόγραφον ταύτην ἐπιστολὴν τοῦ Κυρίου καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν Ἀργυρόπουλον ἐν ἔτει ᾳκή (1028)· (ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. β'. σελ. 388.) Λέγει δὲ ὁ Θεοφάνης καὶ ὁ Κωδινὸς, ὅτι ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος ἔγεινε λιτανεία, ἐν ᾗ ἐβάσταζον οἱ τοῦ βασιλέως ἀδελφοὶ, ὁ μὲν τὴν πρὸς Αὔγαρον ταύτην ἐπιστολὴν τοῦ Κυρίου, ὁ δὲ τὰ σπάργανα αὐτοῦ· (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλ. τοῦ Δοσιθέου.)

[2] Οὗτος ὁ Ἀπόστολος Θαδδαῖος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου. Γράφει δὲ Γεώργιος ὁ Σύγκελλος ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ, ὅτι ὁ Ἀπόστολος οὗτος Θαδδαῖος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐπίστευσεν ὁ Παῦλος· ἤτοι ἐν τῷ τριακοστῷ ἕκτῳ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ. Ὁ δὲ Παμφίλου Εὐσέβιος ἐν κεφ. ιγ'. τοῦ ά. βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας παριστᾷ καὶ τὰς ἀνωτέρω ἀμοιβαίας δύω ἐπιστολὰς τοῦ Αὐγάρου πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν Αὔγαρον, λέγων, ὅτι παρέλαβεν αὐτὰς ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα βασιλικὰ παλάτια τῆς Ἐδέσσης, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφυλάττοντο αὐταὶ παλαιόθεν. Ἐπιβεβαιοῖ δὲ τὰ τοῦ Εὐσεβίου καὶ ὁ θεῖος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος, ὁ καὶ τῆς Ἐδεσσηνῶν Ἐκκλησίας χρηματίσας διάκονος. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας τοῦ Αὐγάρου καὶ τοῦ Κυρίου ἐδέχθησαν ὁ Προκόπιος, ὁ Εὐάγριος, ὁ Κεδρηνὸς καὶ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, παρὰ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Νατάλει· (ὅρα σελ. 246 τῆς Δωδεκαβίβ.)

Ἂν καὶ οἱ ὑστερινοὶ κριτικοὶ μέ τινα ἐπιχειρήματα ἀγωνίζονται νὰ δείξωσιν ἐπίπλαστον καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν τὴν περὶ τοῦ Ἀποστόλου Θαδδαίου, καὶ τὰς ἀνωτέρω δύω ἐπιστολάς· ὅμως Αὐγουστῖνος ὁ Καλμέτος ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς θείας Γραφῆς, ἐν τῇ λέξει Αὔγαρος ἄριστα σημειόνει· ὅτι καὶ ἂν δώσωμεν, ὅτι παρεισήχθησαν περιστάσεις τινες εἰς τὰ ἀνωτέρω ἱστορούμενα, μόλον τοῦτο δὲν ἀκολουθεῖ ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἀληθεύει ἡ οὐσία τοῦ πράγματος· (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα σελ. 126.) Οὐκ ὀρθῶς δὲ λέγει ὁ Σύγκελλος, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Θαδδαῖος ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, καθότι αὐτὸς ἦτο εἷς τῶν δώδεκα.

Digitized by Google

ἦτο κεκρυμμένη ἡ ἁγία εἰκών. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Χοσρόης, ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ χέ (615), ἐπολέμει τὰς πόλεις τῆς Ἀσίας, ἔφθασε καὶ ἕως εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ κινήσας ἐναντίον αὐτῆς πᾶσαν μηχανὴν, ἔβαλεν εἰς φόβον καὶ ἀγωνίαν τοὺς πολίτας, οἱ ὁποῖοι προσφυγόντες εἰς τὸν Θεὸν, καὶ παρακαλέσαντες αὐτὸν μετὰ δακρύων, εὗρον τὴν σωτηρίαν ταχέως. Διότι μίαν νύκτα φαίνεται εἰς τὸν ἐπίσκοπον, Εὐλάβιον ὀνομαζόμενον, μία γυνὴ ἐνδοξοτάτη, ἡ ὁποία εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι πολλὰ καλὰ θέλεις πράξει ἐὰν λάβῃς τὴν ἐπάνω τῆς πύλης τῆς πόλεως κεκρυμμένην ἀχειροποίητον εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, δείξασα καὶ τὸν τόπον μὲ τὴν χεῖρά της. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον καὶ σχάψας, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρε τὴν μὲν θείαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου σῶαν καὶ ἀδιάφθαρτον, τὸν δὲ λύχνον ἀνημμένον ὕστερον ἀπὸ πεντακοσίους χρόνους καὶ ἐπέκεινα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κεραμίδα, τὴν ὁποίαν ὁ τότε ἐπίσκοπος ἔβαλεν ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου Μανδηλίου, εὗρεν ἐκτυπωμένην ἀλλην εἰκόνα τοῦ Κυρίου, ἀπαράλλακτον μὲ τὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Μανδηλίῳ. Ταῦτα δὲ τὰ δύω θεῖα ἐκτυπώματα καὶ τὰς εἰκόνας τοῦ Κυρίου βλέποντες οἱ τῆς Ἐδέσσης πολῖται, ὅλοι ἐγέμισαν ἀπὸ πνευματικὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν.

Λαβὼν λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου, καὶ λιτανείαν ποιήσας μὲ αὐτὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον τῆς πόλεως, εἰς τὸν ὁποῖον ἔσκαπτον ἀπ' ἔξω οἱ Πέρσαι, καθὼς ἀπὸ τὸν ἦχον τῶν χαλκῶν ὀργάνων τοὺς ἐνόησαν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος, ἔρριψεν ἀπὸ τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου εἰς τὴν ἡτοιμασμένην ὑπὸ τῶν Ἐδεσσηνῶν φωτίαν καὶ παρευθὺς ἡ φωτία ἀνάψασα, ἠφάνισεν ὅλους τοὺς Πέρσας. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φωτίαν τὴν ὁποίαν ἤναψαν ἔξω τῆς Ἐδέσσης οἱ Πέρσαι, τὴν ὁποίαν ἔτρεφον ξύλα ἄπειρα κοπέντα ἀπὸ τὰ ἐκεῖ πλησίον δένδρα, καὶ εἰς ταύτην λέγω τὴν φωτίαν, ἅμα ἐπλησίασεν ὁ ἐπίσκοπος ὁμοῦ μὲ τὴν θείαν εἰκόνα, εὐθὺς ἐσηκώθη δυνατὸς ἄνεμος, καὶ γυρίσας τὴν φλόγα κατὰ τῶν Περσῶν, ἐδίωκε τούτους καὶ κατέκαιεν· ὅθεν ταῦτα παθόντες οἱ Πέρσαι, ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων συνέτρεχον ὅλα τὰ καλὰ, ἦτο δὲ Θεοῦ θέλημα νὰ θησαυρισθῇ εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα καλὰ καὶ ἡ ἀχειροποίητος αὕτη καὶ ἄχραντος εἰκὼν τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο ὁ τότε βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων Ῥωμανὸς, (ὁ νέος δὲ λαὸς ὁ τοῦ Πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου υἱὸς, ὁ βασιλεύσας κατὰ τοὺς ἐννεακοσίους πεντηκονταεννέα χρόνους, ὅστις ἐλέγετο νέος, πρὸς διαφορὰν τοῦ μητροπάτορος αὐτοῦ Ῥωμανοῦ, γέροντος ὄντος) σπουδὴν ἔβαλε πολλὴν νὰ πλουτίσῃ καὶ μὲ τὸν πλοῦτον τῆς ἀχειροποιήτου ταύτης εἰκόνος τὴν βασιλεύουσαν. Ὅθεν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν καὶ ἐζήτησε τὴν θεανδρικὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε εὑρισκόμενον Ἀμηρᾶν, δοὺς εἰς αὐτὸν χάριν τοῦ τοιούτου θησαυροῦ δώδεκα χιλιάδας ἀργύρια, καὶ ἐλευθερώσας καὶ διακοσίους Σαρακηνοὺς, τοὺς ὁποίους ἔτυχε τότε νὰ ἔχῃ αἰχμαλώτους. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ὑποσχέσεις ἔδωκεν ἀσφαλεῖς ἐνώπιον πολλῶν, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ πολεμῶσι τὰ στρατεύματα τῶν Ῥωμαίων τοὺς Σαρακηνούς. Μὲ ταῦτα λοιπὸν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, τελειώσας ὅλα ὅσα ὑπεσχέθη. [1]

Ὅθεν ἐπειδὴ ἔδωκεν ὁ Ἀμηρᾶς ἄδειαν νὰ ἀποσταλῇ τῷ Ῥωμανῷ ἡ θεία εἰκὼν, ὁ Σαμοσάτων ἐπίσκοπος καὶ ὁ Ἐδέσσης καὶ ἄλλοι τινὲς εὐλαβεῖς, λαβόντες τὸ ἅγιον εἰκόνισμα τοῦ Κυρίου (καὶ τὴν Χριστόγραφον ἐπιστολὴν) [2] ἤρχισαν τὴν ὁδοιπορίαν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν· πολλὰ δὲ θαύματα ἐγένοντο εἰς τὸν δρόμον. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸ θέμα τῶν Ὀπτημάτων, ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου, τῷ καλουμένῳ τοῦ Εὐσεβίου, πολλοὶ ἀσθενεῖς προσέτρεξαν μετὰ πίστεως εἰς τὸν ἅγιον χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου καὶ ἰατρεύθησαν ἀπὸ τὰς διαφόρους των ἀσθενείας. Τότε δὲ προσῆλθε καὶ εἷς δαιμονισμένος, ὁ ὁποῖος ταῦτα ἐπροφήτευσε λέγων, ἀπόλαβε, ὢ Κωνσταντινούπολις, δόξαν

---

[1] Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι ἡ Ἔδεσσα, ἐνῷ ἐκινδύνευε νὰ κυριευθῇ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους οἵτινες τὴν ἐπολιόρκουν, οὖσαν πρότερον κυριευμένην ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς· τότε, λέγω, διὰ νὰ φύγωσιν οἱ Ἐδεσσηνοὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκαν λύτρον ἐμοῦτων τὴν ῥηθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ὑπεδέχθη ὁ βασιλεὺς μὲ λαμπρὰν καὶ πρέπουσαν ὁρμφορίαν. (Τόμ. β'. σελ. 353. τῆς Ἐκκλησι. Ἱστορ.) Γράφει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς, ὁ ἐν ἔτει 963 βασιλεύσας, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας του, ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ ἐκτύπωμα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον εὗρεν εἰς κέραμον κατὰ τὴν Ἱεράπολιν τῆς Συρίας. Ἴσως δὲ τὸ ἐκτύπωμα αὐτὸ ἦτο ἐκεῖνο, ὅπερ εἰκονίσθη εἰς τὴν κεραμίδα, ἥτις ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου Μανδηλίου, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, καὶ οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἐν τῷ Μανδηλίῳ τετυπωμένον.

[2] Κατὰ λάθος φαίνεται ὅτι προσετέθη ἐδῶ ἡ Χριστόγραφος Ἐπιστολὴ, καθότι αὕτη ὕστερον ἐν ἔτει ϡκή (1028), μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς εἴπομεν

καὶ τιμὴν καὶ χαρὰν, καὶ σὺ, Παρφυρογέννητε, ἀπόλαβε τὴν βασιλείαν σου· καὶ παρευθὺς ἰατρεύθη ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ δαιμόνιαν. Κατὰ δὲ τοὺς ,ϛυξζ' (6467) χρόνους ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς, ἐν ἔτει δὲ ἀπὸ Χριϛοῦ ἐννεακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἐννάτῳ, ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως, ἔφθασαν οἱ ἀνωτέρω Ἀρχιερεῖς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὑπῆγον εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν, φέροντες μαζί των καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία σεβασμίως καὶ περιχαρῶς ἐπροσκυνήθη, καὶ ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς, καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λοιπὸν λαόν. Εἰς δὲ τὴν αὐρινὴν ἡμέραν, ἤτοι κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἕκτην τοῦ Αὐγούστου, σηκώσαντες τὴν ἁγίαν εἰκόνα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των ὁ πατριάρχης Θεοφύλακτος καὶ οἱ νεάζοντες βασιλεῖς, (διότι ὁ Ῥωμανὸς δὲν ἦτο παρὼν, ἕνεκα ἀσθενείας) ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ Γερουσία μὲ ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, παρέπεμψαν τὴν ἁγίαν εἰκόνα μὲ τὴν πρέπουσαν δορυφορίαν ἕως εἰς τὴν καλουμένην Χρυσῆν πύλην. Ἔπειτα λαβόντες αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ μὲ μυριάδας λαμπάδας καὶ φῶτα ὑπῆγον εἰς τὸν περιώνυμον καὶ μεγαλώτατον τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ναόν· καὶ ἐκεῖ ποιήσαντες τὴν ἁρμόζουσαν τάξιν, ἀνέβησαν εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐπονομαζόμενον τοῦ Φάρου, ἐκεῖ ἀπέθεσαν τὸ ἅγιον καὶ τίμιον ἐκτύπωμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς δόξαν τῶν χριστιανῶν, εἰς φύλαξιν τῶν βασιλέων, εἰς ἀσφάλειαν ὅλης τῆς πόλεως καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν καταστάσεως. [1]

Ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ἐξάντλησις τοῦ ἁγιασμοῦ, καὶ αὖθις ἀνάδοσις.

» Πηγὴ κενοῦται θαυματουργῶν ὑδάτων,
» Πληρουμένη δὲ, θαυματουργεῖ καὶ πάλιν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέφθασε καὶ ἡ μνήμη τῆς μετὰ σικτιρμῶν ἐπενεχθείσης ἡμῖν ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, ἧς παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ὁ πανοικτίρμων Θεός.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ὁ ἐκ Μετεώρων ἐμαρτύρησε διὰ τὴν εὐσέβειαν ἐν ἔτει αφνά (1551).* [1]

† » Τί δαὶ σὺ, Νικόδημε; εἰπὲ σὸν πάθος.
» Τεθανάτωμαι δι' ἀγάπην Κυρίου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ὁ ἐκ τοῦ Βόλου, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχπ' (1680), ξίφει τελειοῦται.* [2]

† » Ὁ Σταμάτιος εὗρε τῶν κάτω στάσιν.
» Ἀεικίνητον δ' εὗρε τῶν ἄνω δρόμον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΥΡΩΝΟΣ.

» Τί μοι κεφαλῆς ἡ τομὴ, Μύρων, λέγει,
» Πρὸς τὸ στέφειν μέλλον με πάντιμον στέφος;
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Μύρωνα τάμε ξίφος ὀξύ.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, καὶ Ἀντιπάτρου ἄρχοντος Ἀχαΐας, ἐν ἔτει σν' (250), πρεσβύτερος κατὰ τὸ ἀξίωμα, ἀγαθὸς κατὰ τὴν γνώμην, ἔντιμος κατὰ τὸ γένος, πλοῦτον ἔχων πολὺν, καὶ παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀγαπώμενος. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ῥηθεὶς Ἀντίπατρος ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστοῦ γεννῶν μὲ σκοπὸν νὰ συλλάβῃ πολλοὺς χριστιανοὺς, καὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς, ὁ ἅγιος οὗτος Μύρων, ζήλου θείου πλησθεὶς, ὕβρισε τὸν Ἀντίπατρον. Τούτου χάριν ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἐξέσχισαν, καὶ ἔπειτα τὸν ἔρριψαν εἰς μίαν κάμινον ἡ ὁποία τόσον πολλὰ ἀνήφθη, ὥστε ὁ ἦχος τῆς φλογὸς ἠκούετο εἰς πολὺ διάστημα τόπου. Ἀλλ' ὅμως ἡ κάμινος δεξαμένη τὸν ἅγιον, ἐφύλαξεν αὐτὸν ἀβλαβῆ· ἡ δὲ φωτία ἐξελθοῦσα τῆς καμίνου, κατέκαυσεν ἑκατὸν πεντήκοντα Ἕλληνας. Ὕστερον ἠνάγκασαν τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, ἐξέδαρον λωρία ἀπὸ τοὺς ὤμους ἕως εἰς τοὺς πόδας του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα λαβὼν ὁ μάρτυς ἓν, τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀντιπάτρου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέδαραν αὐτὸν, πάλιν ἐξέ-

---

[1] Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ ἀχειροποίητος αὐτὸς χαρακτὴρ τοῦ Κυρίου εὑρίσκεται τώρα εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην· (καὶ ὅρα σελ. 744· τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι Κωνσταντῖνος Λάσκαρις ὁ βασιλεὺς γράφει τὴν διήγησιν περὶ τοῦ ἁγίου Μανδηλίου τούτου, τοῦ μετακομισθέντος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἧς ἡ ἀρχὴ «Οὐκ ἄρα μόνον αὐτὸς ἀκατάληπτος ἦν.» (σιώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων·) Εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἕτερος λόγος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Περὶ τῆς ἐν Ἐδέσσῃ ἀχειροποιήτου καὶ θείας μορφῆς Χριστοῦ.»

[1] Ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Digitized by Google

σχισαν τὰς ἐγδαρμένας του σάρκας καὶ μετὰ ταῦτα τὸν παρέδωκαν εἰς τὰ θηρία· ἀλλ' ἐκεῖνα τὸν ἐφύλαξαν ἀβλαβῆ καὶ ὁλόκληρον. Ὅθεν βλέπων ὁ Ἀντίπατρος ὅτι διεφυλάχθη ἀβλαβὴς, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν ἐντροπὴν, ἐθανάτωσεν ἑαυτὸν μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας. Ὁ δὲ ἅγιος φερθεὶς εἰς τὴν Κύζικον, καὶ ἐκεῖ δεχθεὶς ἀπὸ τὸν ἀνθύπατον τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἀπέλαβεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΥ, *καὶ* ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ.

Εἰς τὸν Στράτωνα.

» Ἔθεντό με βδέλυγμά, φησιν ὁ Στράτων,
» Ἄνδρες βδελυκτοί, καὶ πυρὶ κτείνουσί με.

Εἰς τὸν Φίλιππον.

» Φιλῶν Θεὸν, Φίλιππε, καὶ ψυχῆς πλέον,
» Κατακριθεὶς πῦρ, οὐ φιλόψυχος γίνῃ.

Εἰς τὸν Εὐτυχιανόν.

» Εὐτυχιανὸς εἰς κάμινον ἡμμένην,
» Ὡς ἵππος εἰς πεδίον ἦν, τὸ τοῦ λόγου.

Εἰς τὸν Κυπριανόν.

» Πῦρ, Κυπριανὸς, καρτερήσας καμίνου,
» Ἐξώτερον πῦρ, ὃ Γραφὴ λέγει, φύγεν.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι διατρίβοντες εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐπίτηδες ἀνέβαινον εἰς τὸ θέατρον, διὰ νὰ κατηχῶσι τὸν ἐκεῖ λαὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ μακρύνωσι μὲν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, νὰ τοὺς φέρωσι δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Μίαν φορὰν λοιπὸν ἰδὼν ὁ ἄρχων τῆς Νικομηδείας ἄδειον καὶ χωρὶς ἀνθρώπους τὸ θέατρον, καὶ ἐρωτήσας ἔμαθε τὴν αἰτίαν· ὅτι δηλαδὴ οἱ λαοὶ διδασκόμενοι ἀπὸ τοὺς ἁγίους μάρτυρας, ἀφῆκαν τὰς ἡδονὰς τοῦ θεάτρου καὶ μεταχειρίζονται νέον τρόπον ζωῆς, καταφρονήσαντες τὰς συνηθείας τῶν πατέρων καὶ τῶν προγόνων των. Ὅθεν εὐθὺς μὲ πολλὴν ταχύτητα ἐπρόσταξε νὰ παραστήσωσι τοὺς ἁγίους ἔμπροσθέν του. Οἱ δὲ ἅγιοι παρασταθέντες αὐτῷ καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι καὶ αὐτοὶ ἔχουσι τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκουσι νὰ τὴν ἔχωσιν, ἐφέρθησαν εἰς τὸ θέατρον καὶ παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβεῖς, ἐβασάνισαν αὐτοὺς μὲ διαφόρους τρόπους βασάνων· τελευταῖον δὲ ἐβλήθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτως ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ Χριστοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀγῶνα, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὸν ἄφθαρτον στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ἀνταδέλφων ΠΑΥΛΟΥ *καὶ* ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ.

† » Ἰουλιανὴ, Παῦλος, ἀδελφοὶ φύσει,
» Ὤφθησαν ὄντες καὶ ἀδελφοὶ τῷ ξίφει.

Οὗτοι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σό' (270), εὑρισκόμενοι εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, γεννηθέντες ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς, καὶ ἀνατραφέντες μᾶλλον μὲ τὴν εὐσέβειαν, παρὰ μὲ τὸ γάλα. Καὶ ὁ μὲν Παῦλος μετεχειρίζετο ἐπιμελῶς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν· καὶ ἐπειδὴ νέος ἀκόμη ὢν, ἦτο γεμάτος ἀπὸ τὰ θεῖα νοήματα τῶν Γραφῶν, προχείρως καὶ μὲ ἑτοιμότητα ἀπεστόμιζε τοὺς ἀντιλέγοντας, καὶ κήρυξ ἔνθεος ἐχρημάτιζε τῆς περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας, ὅθεν βλέπων τὸν βασιλέα Αὐρηλιανὸν, ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, παρήγγειλεν εἰς τὴν ἀδελφήν του Ἰουλιανὴν νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ μεγαλοψυχίαν καὶ νὰ σταθῇ προθύμως, ἐπειδὴ μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Πτολεμαΐδα μέγας πειρασμός. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ὡπλίσεν ἑαυτὸν, διὰ νὰ παρασταθῇ ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, σφραγίσας τὸ σῶμά του μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Ἐπειδὴ δὲ εἶδον αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, ὅτι ἔκαμε τὸν σταυρόν του ὡς χριστιανὸς, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁμολογήσας λοιπὸν ὁ ἅγιος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐλέγξας τὴν ματαιότητα τῶν εἰδώλων, ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν καὶ τὴν ἀδελφήν του Ἰουλιανὴν ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ πίσσαν βρασμένην. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, καὶ ἐπέμειναν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἠπλώθησαν ἐπὶ χραβδάτου σιδήρου πυρωμένου, καὶ ἐδάρησαν ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν. Τότε Κοῦρατος καὶ Ἀκάκιος οἱ δήμιοι, ἐπειδὴ ἐσυμπόνεσαν τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπεριποιήθησαν, διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀπεκεφαλίσθησαν οἱ ἀοίδιμοι καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ἔπειτα ἐφέρθησαν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ ἅγιοι, ὁ Παῦλος λέγω καὶ ἡ ἀδελφή του, φέροντες σιδηρᾶς ἁλύσους· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλθὼν, ἔλυσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἄρτον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον φαγόντες καὶ δυναμωθέντες, εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν. Μετὰ ταῦτα παρασταθέντες πάλιν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ μὴ θελήσαντες νὰ θυσιάσωσιν ἐδάρησαν. Εἷς δὲ δήμιος Στρατόνικος ὀνομαζόμενος ἐλυπήθη

Digitized by Google

καὶ ἐσυμπόνεσε τὴν ἁγίαν Ἰουλιανὴν, διότι αὐτὴ τὸν παρεκίνει νὰ μὴ τὴν λυπῆται, ἀλλὰ νὰ κάμῃ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, τὸν μὲν Στρατόνικον ἀπεκεφάλισε, τοὺς δὲ ἁγίους ἐπρόσταξε νὰ κλεισθῶσιν ὁμοῦ μὲ φαρμακερὰ ἑρπετὰ καὶ ὀφίδια· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ κτυπῶσι τὰς σιαγόνας τοῦ ἁγίου Παύλου μὲ μολύβδους καὶ νὰ δέρωσιν αὐτὸν τέσσαρες στρατιῶται μὲ ἀκανθώδη ῥαβδία ἀπὸ τὸ ἕν μέρος τοῦ σώματος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὴν δὲ ἁγίαν Ἰουλιανὴν ἔβαλον εἰς ἓν πορνοστάσιον διὰ νὰ ἀτιμασθῇ ἀπὸ ἀσώτους ἀνθρώπους, ἀλλ' ἄγγελος Κυρίου ἐπιστὰς, μὲ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν του ἐτύφλωσεν ὅσους προσήρχοντο διὰ νὰ ἀτιμάσωσι τὴν ἁγίαν. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἁγία συμπονέσασα αὐτοὺς, προσευχήθη ὕστερον καὶ χύσασα νερὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των, κατέστησεν αὐτοὺς ὑγιεῖς. Μετὰ ταῦτα ἐβλήθησαν οἱ ἅγιοι ἐντὸς λάκκου γεμάτου πυρὸς, καὶ ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ τοὺς λιθοβολήσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ εὑρισκομένους. Ἓν δὲ νέφος γεμᾶτον φωτὸς ἐπλησίασεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἔβρεξε κατ' ἐπάνω του βροχὴν πυρίνην· ὅθεν φοβηθεὶς, ἐξέβαλε τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὸν λάκκον. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν αὐτοὺς εἰς ἓν ξύλον, καὶ μὲ ἀνημμένας λαμπάδας νὰ καύσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὅλον τὸ σῶμά των, καὶ μετὰ τοῦτο, νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἔλαβον οἱ ἅγιοι παρὰ Κυρίου τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, ΚΟΡΩΝΑΤΟΥ, *καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις πλησίον Ἐλευσῖνος.*

» Οἱ τρεῖς ἀθληταὶ νῦν παρίστανται πόθῳ
» Τριάδος θείας, ἧς ἐνήθλησαν χάριν.

Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Ἀρματίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΦΛΩΡΟΥ *καὶ* ΛΑΥΡΟΥ.

» Δίψει τελευτᾷ τῆς ὑπὲρ Θεοῦ Λόγου,
» Χωροῦσι Φλῶρος καὶ Λαῦρος πρὸς τὸ φρέαρ.
» Φλώρῳ ἅμα ὀγδοάτῃ δεκάτῃ φρέαρ εἰσέδυ Λαῦρος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ σάρκα ἀδελφοὶ δίδυμοι, πετροπελεκηταὶ κατὰ τὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἔμαθον ἀπὸ τὸν ἅγιον Πάτροκλον καὶ ἅγιον Μάξιμον. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ διδάσκαλοί των οὗτοι ἐμαρτύρησαν διὰ τὸν Χριστὸν, ἀφῆκαν τὰς ἐν Βυζαντίῳ διατριβὰς, καὶ ὑπῆγον εἰς τὸ Ἰλλυρικὸν, (ἤτοι εἰς τὴν Σλαβονίαν,) εἰς τὴν χώραν τῆς Δαρδανίας, εἰς πόλιν Οὐλπιανὰ καλουμένην. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενοι, ἠρεύνων διὰ νὰ εὕρωσι μεταλλικὰς πέτρας παρὰ τῷ ἡγεμόνι Λουκίωνι, ὅπου καὶ εἰργάζοντο τὴν τέχνην των. Ἔπειτα ἐστάλησαν ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸν Αικίνιον, ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τῆς βασιλίσσης Ἐλπιδίας· ὁ δὲ Λικίνιος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἁγίους χρήματα, προστάξας νὰ κτίσωσι ναὸν εἰς τὰ εἴδωλα, τὸν ὁποῖον ἐσχημάτισεν ἐπάνω εἰς διάγραμμα καὶ χαρτίον, πῶς πρέπει νὰ γείνῃ. Λαβόντες δὲ τὰ χρήματα οἱ ἅγιοι, τὰ ἐμοίρασαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ τὴν μὲν νύκτα κατεγίνοντο εἰς τὴν πρὸς Θεὸν προσευχὴν, τὴν δὲ ἡμέραν ἐργαζόμενοι τὴν τέχνην των κατεσκεύαζον ταχέως τὸν ναόν. Ἀφ' οὗ δὲ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐτελείωσεν ὁ ναὸς, συμβοηθοῦντος τοῖς ἁγίοις θείου ἀγγέλου καὶ δυναμόνοντος αὐτοὺς, τότε Μερέντιος ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς Ἀθανάσιος εἶχε πιστεύσῃ πρότερον, ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἤνοιξαν τὸν τυφλὸν ὀφθαλμόν του. Συνάξαντες δὲ οἱ ἅγιοι τοὺς πτωχοὺς, οἵτινες ἔλαβον τὰ χρήματα, διὰ τῆς βοηθείας αὐτῶν ἔδεσαν μὲ σχοινία τὰ εἴδωλα ἀπὸ τοὺς τραχήλους καὶ τὰ ἐκρήμνισαν εἰς τὴν γῆν. Ἔπειτα ἀνάψαντες φῶτα πολλὰ, ἐγκαινίασαν τὸν ναὸν, καὶ ἀφιέρωσαν αὐτὸν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπιλέγοντες καὶ τὸ τροπάριον τῶν Ἐγκαινίων, ἤτοι τὸ «Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς, Ἀποστόλων καύχημα, μαρτύρων ἀγαλλίαμα.» Ἐμπροσθεν δὲ ἐπροπορεύετο ὁ τίμιος σταυρός.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Λικίνιος, ἐπρόσταξε νὰ ἀναφθῇ κάμινος καὶ νὰ ῥιφθῶσιν εἰς αὐτὴν οἱ πτωχοὶ οἱ λαβόντες τὰ χρήματα καὶ συντρίψαντες τὰ εἴδωλα· ῥιφθέντες δὲ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Οἱ δὲ ἅγιοι Φλῶρος καὶ Λαῦρος ἐδέθησαν εἰς τροχὸν ἁμάξης καὶ ἐδάρησαν· ἔπειτα ἔστειλεν αὐτοὺς ὁ Λικίνιος εἰς τὸν ἡγεμόνα Λύχωνα, ὁ ὁποῖος δεξάμενος αὐτοὺς τοὺς ἔκλεισεν εἰς ἓν ξηροπήγαδον βαθύ. Κλεισθέντες δὲ εἰς τοῦτο οἱ ἅγιοι παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν, ὅσοι μέλλουσι νὰ τοὺς ἐνθυμῶνται καὶ νὰ τοὺς ἑορτάζωσι, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας

Digitized by Google

καὶ εἰρήνης τοῦ κόσμου, καὶ τρίτον παρεκάλεσαν νὰ παύσῃ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός· καὶ οὕτω μετὰ ταῦτα παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι πολλοί, ἀνεκομίσθησαν ἀπὸ τὸ φρέαρ τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα, καὶ ἐναπετέθησαν ἐντίμως εἰς θήκας· ἀναβλύζουσι δὲ μῦρα, καὶ διάφορα θαύματα ἐνεργοῦσιν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτοις προστρέχοντας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναόν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Φιλίππου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ τῶν ἁγίων πεντήκοντα πληθὺς, ἡ τὰ εἴδωλα συντρίψασα, πυρὶ τελειοῦται.

» Πένητες ἄνδρες πλοῦτον εὗρον ἀθρόον,
» Τὸ σύντροφον δὸς εἰς τὸ πῦρ λελοιπότες.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΟΥ, ΣΕΡΑΠΙΩΝΟΣ, καὶ ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ.

Εἰς τὸν Ἕρμον.

» Ἕρμῳ βιαίως ἐν πέτραις συρομένῳ,
» Ὑπῆρξε, πέτρα προσφυγὴ λαγῷ, πόλος.

Εἰς τὸν Σεραπίωνα.

» Τὸν ἐν πέτραις πάνδεινον ἕλκυσμὸν φέρει
» Καὶ Σεραπίων, ὁ πλέον στερρὸς πέτρας.

Εἰς τὸν Πολύαινον.

» Ὁ Πολύαινος αἷμα χεῖ, συρεὶς πέτραις,
» Ὑπὲρ Χριστοῦ, χέαντος ἐκ πέτρας ὕδωρ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, διαβληθέντες δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὅτι σέβονται μὲν τὸν Χριστὸν, μισοῦσι δὲ καὶ ἀποστρέφονται τὰ εἴδωλα, παρεστάθησαν εἰς τὸν Ἔπαρχον τῆς Ῥώμης, καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐφυλακίσθησαν εἰς σκοτεινὴν καὶ βρωμερὰν φυλακὴν, ἔπειτα δὲ ἐξελθόντες ἐκεῖθεν, καὶ μὴ θελήσαντες νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα ἐσύρθησαν εἰς τόπους πετρώδεις καὶ δυσβάτους. καὶ οὕτως ἐν τῇ βασάνῳ ταύτῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς ἀμαράντους στεφάνους.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ, πλησίον τοῦ Στροβύλου.

† » Ἰουλιανὴν ἦραν ἐντεῦθεν νόες,
» Τῷ μαρτυρίου αἵματι κοσμουμένην.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΕΟΝΤΟΣ, ὃς ἠθλησε κατὰ τὴν θάλασσαν πλησίον Μύρων τῆς Λυκίας.

† » Λέων κατὰ θάλασσαν ἀθλήσας κάτω,
» Θάλασσαν εὗρεν ἀγαθῶν ἐν τῷ πόλῳ.

Οἱ ἅγιοι τέσσαρες ὅσιοι ἀσκηταὶ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ἀδελφότης θνήσκουσιν ἀνδρῶν τεσσάρων,
» Τὰ κῶλα θέντων εἰς ἐρημίαν μίαν.

Οἱ ἐν ἁγίοις πατέρες ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΣ καὶ ΙΩΑΝΝΗΣ, Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Εἰς τὸν Γεώργιον. [1]

» Ὁ Γεώργιος, «ὡς κελεύεις, Χριστέ μου,
» Ἔφασκε θνήσκων, ἔρχομαι κληθεὶς ἄνω »

Εἰς τὸν Ἰωάννην.

» Σκυθρωπὰ τὰ πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας,
» Στέρησιν οὐ φέροντα τὴν Ἰωάννου.

* *Τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΒΑΡΝΑΒΑ, ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ καὶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, σωθέντων ἐν ἔτει νιβ' (412).* [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΑΝΔΡΕΟΥ τοῦ στρατηλάτου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τελειωθέντων δισχιλίων πεντακοσίων ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα τριῶν.

Εἰς τὸν Ἀνδρέαν.

* » Στρατηλάτης ὢν, ὡς ἀληθῶς, Ἀνδρέας,
» Τομὴν κεφαλῆς ἀνδρικώτατα στέγει.

Εἰς τοὺς σὺν αὐτῷ τελειωθέντας.

» Ἔστησε τμηθεὶς αἱμάτων λίμνας ὄχλος
» Σοὶ τῷ παραστήσαντι λίμνας ὑδάτων.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ τάμον Ἀνδρέου αὐχένα λαμπρόν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σπθ' (289), στρατιώτης εὑρισκόμενος ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπὸ ἀρ-

---

[1] Ὁ Γεώργιος οὗτος ἦτο πατριάρχης ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει 680· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ βασιλέως ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης ἐν ἔτει 668.

[2] Τὸν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

χιστράτηγον ὅλων τῶν βασιλικῶν ταγμάτων, Ἀντίοχον ὀνομαζόμενον. Οὗτος λοιπὸν ἀποσταλεὶς ἀπὸ τὸν ῥηθέντα ἀρχιστράτηγόν του ὁμοῦ μὲ ἄλλους συστρατιώτας διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας, οἵτινες διαβάντες τὰ ὅριά των καὶ ἐλθόντες εἰς τὰ ὅρια τῶν Ῥωμαίων, ἐλεηλάτουν αὐτὰ καὶ ἠφάνιζον, ἐπεκαλέσθη τὸν Χριστόν, πείσας δὲ καὶ τοὺς συντρόφους νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ ἐκεῖνοι τὸν Χριστόν, ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, καὶ διώξας αὐτούς, τοὺς ἔφθειρε· διὰ τῆς ἀνελπίστου δὲ ταύτης νίκης εἴλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς συντρόφους του στρατιώτας. Διεβλήθη λοιπὸν ὁ ἅγιος καὶ οἱ τούτου σύντροφοι πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον Ἀντίοχον· ὅθεν παρουσιασθέντες ὅλοι πρὸς αὐτὸν ὡμολόγησαν τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Διὰ τοῦτο, τὸν μὲν ἅγιον Ἀνδρέαν ἥπλωσεν ἐπὶ κλίνης σιδηρᾶς πεπυρωμένης, τῶν δὲ συντρόφων του ἐκάρφωσαν τὰς χεῖρας ἐπάνω εἰς τετράγωνα ξύλα· ἔπειτα ἐπρόσταξεν ὁ Ἀντίοχος καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς χώρας ἐκείνης χίλιοι ἄλλοι στρατιῶται, τοὺς ὁποίους κατηχήσας ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἔφερε καὶ ἐκείνους εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Ἀντίοχος, κατεδίωξεν ὅλους ἐξ ὀπίσω, καὶ ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσιν αὐτοὺς ὁμοῦ καὶ τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὄντας συντρόφους τοῦ ἁγίου, καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον πανένδοξον Ἀνδρέαν· καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΙΜΟΘΕΟΥ, ΑΓΑΠΙΟΥ καὶ ΘΕΚΛΗΣ.

Εἰς τὸν Τιμόθεον.

» Πυρεῖον ἡ κάμινος, ἐν μέσῳ φέρων
» Ἄρωμα, Τιμόθεον, εὐῶδες μάλα.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον.

» Ἀγάπιος τὸ δῶρημα τοῦ θηρὸς φέρει,
» Καὶ ψυχοδήκτης δάκνεται θὴρ καρδίαν.

Εἰς τὴν Θέκλαν.

» Ἔμοι γε κλῆσις Θέκλα· πατρὶς Βιζύη,
» Γάζης τόπος θέατρον· ἄθλον θὴρ δάκνων.

Ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Τιμόθεος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ἐπειδὴ δὲ ἦτο τέλειος κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν ζωήν, κατεςάθη τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος. Πιασθεὶς δὲ παρεςάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Γάζης Οὐρβανὸν ὀνόματι, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ μέρος τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐθεολόγησε πᾶσαν τὴν τοῦ Χριςοῦ ἔνσαρκον οἰκονομίαν. Ὅθεν ἐδάρη δυνατὰ, καὶ ἐδοκίμασε πᾶν εἶδος βασάνων· μηδόλως δὲ καμφθεὶς, ἀλλ' ἐμμείνας ἀμετάθετος εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἐρρίφθη εἰς πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Θεῷ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ἄφθαρτον ςέφανον. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ πόλιν τῆς Γάζης εὑρισκόμενος καὶ ὁ ἅγιος Ἀγάπιος, καὶ ἡ Θέκλα ἡ ἐκ τῆς Βιζύης καταγομένη, ἐβασανίσθησαν δυνατὰ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· καὶ ἐπειδὴ ἔτι μᾶλλον ἵσταντο στερεοὶ εἰς αὐτὴν, παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θανατωθέντες, ἔλαβον τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΥ τοῦ στρατιώτου καὶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΟΥ διὰ πυρὸς τελειωθέντων.

Εἰς τὸν Εὐτυχιανόν.

» Εὐτυχιανὸς καίεται, κρίνας μέγα
» Τὴν καῦσιν εὐτύχημα καὶ μικρὸν πάθος.

Εἰς τὸν Στρατήγιον.

» Ὁ Στρατήγιος, Χριστὸν ὡς ὅπλον φέρων,
» Κατεστρατήγει καὶ πυρὰς διηρμένας.

* *Ὁ ὅσιος ΘΕΟΦΑΝΗΣ ὁ νέος καὶ θαυματουργὸς, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῆς κατὰ Μακεδονίαν Ναούσης ἀσκήσας, οὗ καὶ τὸ λείψανον ἐν τῇ αὐτῇ Ναούσῃ ἤδη ἔστιν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ὁ Θεοφάνης ἀρεταῖς φάνας πάλαι,
» Τὴν Νάουσαν νῦν λειψάνῳ ἐκλαμπρύνει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἄλλος δὲ φαίνεται εἶναι οὗτος ἀπὸ τὸν στρατηλάτην Ἀνδρέαν, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Ἰουλίου μετὰ Ἡρακλείου, Φαύστου, Μηνᾶ καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ. »

[1] Τούτου ὁ κατὰ πλάτος βίος καὶ ἡ ἀτμητικὴ Ἀκολουθία εὑρίσκονται τετυπωμένα εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα. Ἐκατοίκησε δὲ οὗτος πρότερον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Ὁ βουλόμενος δὲ ἀς ἴδῃ καὶ εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἀγιορειτῶν πατέρων περὶ αὐτοῦ.

Digitized by Google

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου ΣΑΜΟΥΗΛ.

» Μόσας τελευτῇ καὶ Σαμουὴλ, ὁ βλέπων,
» Τὸ ζῶν ἀεὶ φῶς καὶ τελευτήσας βλέπει·
» Βῆδ' ὀρόων μέλλοντα Σαμουὴλ εἰκάδι ἔνθεν.

Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὴν Ἀρμαθαὶμ Σιφᾶ, ἐκ τοῦ βουνοῦ Ἐφραὶμ, υἱὸς Ἐλκανὰ καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος. Ὁ δὲ Ἐλκανὰ εἶχε δύω γυναῖκας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μὲν μία ὠνομάζετο Ἄννα, ἡ δὲ ἄλλη, Φεννάνα· καὶ ἡ μὲν Φεννάνα εἶχε παιδίον, ἡ δὲ Ἄννα δὲν εἶχεν. Ἀνέβη δὲ ὁ Ἐλκανὰ μετὰ τῆς γυναικός του Ἄννης εἰς τὸν τόπον Σηλὼμ, ὅπου ἦτο τότε ἡ Σκηνὴ καὶ ἡ Κιβωτός· ἐκεῖ δὲ ἦτο καὶ ὁ ἱερεὺς Ἠλεὶ, καὶ οἱ δύω υἱοί του, ὁ Ὀφνεὶ καὶ ὁ Φινεές. Ὁ δὲ Κύριος ἀπέκλεισε τὴν μήτραν τῆς Ἄννης, καὶ δὲν ἐγέννα παιδίον· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐλύπει αὐτὴν ἡ ἀντίζηλός της Φεννάνα. Ἡ Ἄννα λοιπὸν προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν μετὰ πόνου καρδίας, καὶ διὰ τοῦτο ἐνθυμήθη αὐτὴν ὁ Θεὸς, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν τὸν μέγαν τοῦτον προφήτην Σαμουὴλ, (τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύεται Θεαίτητος) ἀφιέρωσε δὲ αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν ἡ μήτηρ του, καὶ ὅτε ηὐξήνθη κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐλειτούργει εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἔγεινε προφήτης μέγας. Ὁ δὲ Ἠλεὶ καὶ υἱοί του συνετρίφθησαν ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου καὶ ἠφανίσθησαν, διότι παρώργιζον τὸν Θεόν. Ἔκρινε δὲ Σαμουὴλ τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του, καὶ ὅῶρα ἀπὸ κἀνένα δὲν ἐπῆρεν· ἔχρισε δὲ καὶ βασιλεῖς τὸν Σαοὺλ καὶ τὸν προφήτην Δαβίδ. Ἐλθὼν δὲ εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀπέθανεν. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ χιλίους τριακονταπέντε χρόνους, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους τεσσαράκοντα. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων τριακοντα-επτὰ μαρτύρων, τῶν ἐν Βιζύῃ τῆς Θρᾴκης μαρτυρησάντων.

» Τρεῖς ἐνδέουσι πρὸς τὸ τοὺς κεκαυμένους,
» Χάριν, Τριὰς, σοῦ, τετράκις τελεῖν δέκα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος Σαμουὴλ συνέγραψε τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τῶν Βασιλειῶν· ὅθεν καὶ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους τὰ δύω ταῦτα βιβλία ἓν ἀριθμούμενα, Σαμουὴλ ὀνομάζονται. Τὸ δὲ κέρας τοῦ Σαμουὴλ, ἐν ᾧ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, μὲ τὸ ὁποῖον ἔχρισε τὸν βασιλέα Δαβὶδ, εὑρίσκετο ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς τὴν μονὴν τὴν καλουμένην Μυριοκέρατον, καὶ ὅρα σελ. 1152. τῆς Δωδεκαβίβλου.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους μάρτυρας τούτους, ἄλλοι μὲν ἦσαν ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, ἄλλοι δὲ, ἀπὸ τὴν Φιλιππούπολιν. Συλληφθέντες δὲ εἰς τὴν Βιζύην τῆς Θρᾴκης ἀπὸ τὸν κατάρατον Ἀπελλιανὸν, ὅστις ἦτο τότε ἡγεμὼν, ἐβασανίσθησαν μὲ διάφορα βάσανα, ἐπειδὴ ὡμολόγουν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Τελευταῖον δὲ ἀνήφθη κάμινος ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἔκοψαν τῶν ἁγίων τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς αὐτὴν, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Θεὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβον τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΕΒΗΡΟΥ *καὶ* ΜΕΜΝΩΝΟΣ *τοῦ Κεντυρίωνος.*

Εἰς τὸν Σεβῆρον.

» Ξίφει παθὼν Σεβῆρος, εὗρεν ἀξίως
» Ἔπαθλα λαμπρὰ τοῦ διὰ ξίφους πάθους.

Εἰς τὸν Μέμνωνα.

» Ἔχει τὸ πῦρ σε πρὸς βραχὺν, Μέμνον, χρόνον,
» Μένει δέ σε στέφανος, εἰσαεὶ μένων.

Σεβῆρος ὁ ἀήττητος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἦτο ἀπὸ τὴν Σίδην τῆς Παμφυλίας, υἱὸς ἑνὸς Θρᾳκὸς, Πετρωνίου ὀνομαζομένου, μητρὸς, δὲ Μυγδονίας. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς Φιλιππούπολιν καὶ ἰδὼν τοὺς ἀνωτέρω τριακονταεπτὰ ἁγίους μάρτυρας ἀγωνιζομένους διὰ τὸν Χριστὸν, παρρησίᾳ καὶ αὐτὸς ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Διὰ τοῦτο ἐξεσχίσθη δυνατὰ, καὶ δακτυλίδια σιδηρᾶ πεπυρωμένα ἐδέχθη εἰς τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν του· εἶτα τανυσθεὶς ἐπάνω εἰς τέσσαρα ξύλα, ἐπριονίσθη καὶ ὕστερον ἐζώσθη μὲ μίαν σιδηρᾶν ζώνην πεπυρωμένην, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀοίδιμος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Μέμνων, ὁ καὶ Κεντυρίων ἐπονομαζόμενος, ἐτεντώθη πρότερον ἐπάνω εἰς δύω κολόνας, καὶ οὕτω τοῦ ἐξέβαλον τρία λωρία ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Ἔπειτα ἔκοψαν τοὺς πόδας του, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς κάμινον, καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν ἀμαράντινον στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΩΤΕΙΝΗΣ *ἔξω τῆς πόρτας τῶν Βλαχερνῶν.*

† » Ἤδη βλέπεις φῶς ἄδυτον τοῦ Κυρίου,
» Θανοῦσα, μάρτυς, ἀγάπης αὐτοῦ χάριν.

Digitized by Google

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΟΥΚΙΟΥ τοῦ βουλευτοῦ.

» Βουλὰς ὅλας παρῆλθε τὰς Ἀχιτόφελ
» Βουλῇ μιᾷ Λούκιος, ἀθλήσας ξίφει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϙ' (299), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Κυρήνην, τὴν ἐν Λιβύᾳ εὑρισκομένην· ὑπῆρχε δὲ πρῶτος τῆς ἐν τῇ πόλει Βουλῆς, καὶ ὑπερεῖχεν ὅλους τοὺς συνομηλίκους του κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος. Οὗτος λοιπὸν πρότερον μὲν ἦτο προσκολλημένος εἰς τὴν θρησκείαν καὶ πλάνην τῶν εἰδώλων· ἀφ' οὗ δὲ ἀνδρείως ἠγωνίσθη ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Θεόδωρος, ὁ τῆς ῥηθείσης Κυρήνης ἐπίσκοπος, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, [1] τότε καὶ ὁ Λούκιος οὗτος κατανυχθεὶς ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Εἶτα δὲ καὶ τὸν ἡγεμόνα Δίγνιανὸν καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ὁποῖον παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κύπρον. Βλέπων δὲ, ὅτι ἐπιάνοντο ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ καὶ ἐθανατόνοντο, παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς βασανιστὰς, κρυφίως ἀπὸ τὸν Δίγνιανόν. Ἐπειδὴ δὲ κτυπήσας μὲ τὸν πόδα του, ἐκρήμνισε κάτω τὸν βωμὸν καὶ ἐσκόρπισε τὰς θυσίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐπάνω αὐτοῦ, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν ἅγιον, καὶ οὕτως ἀνέβη ἡ ψυχή του νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ καὶ ΔΟΣΑ (ἢ Δοσαΐ) [2]

† » Ἡλιόδωρος καὶ Δοσᾶς, οἱ γενναδαι,
» Ἤθλησαν ἄμφω ἀνδρικῶς, Χριστοῦ χάριν.

* Εἰς τὸν πεντηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας του, Σαβώριος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐξῆλθε μὲ πολλὰ στρατεύματα εἰς ἓν φρούριον τῶν Ῥωμαίων καὶ ἤρχισε νὰ κρημνίζῃ τὰς ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν, νὰ συντρίβῃ τὰς ἱερὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας, καὶ νὰ κατακαίῃ διὰ πυρὸς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος Ἡλιόδωρος, καὶ ὁ ἅγιος Δοσᾶς ἐπαρρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐλέγξαντες τὴν ἀσέβειάν του, ἀνεκήρυξαν τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ (ἦτο δὲ τότε ὁ ἅγιος Ἡλιόδωρος χρόνων ἐννενηκονταπέντε) ὅθεν ὑπέμειναν οἱ μακάριοι πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, καὶ τελευταῖον ἔκοψαν τὰς μύττας των, καὶ ἔκαυσαν τὰς κεφαλάς των. Ὅθεν οἱ ἅγιοι εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των καὶ ἀνῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ.Α', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΘΑΔΔΑΙΟΥ, τοῦ καὶ Λεβαίου.

» Θαδδαῖε, πιὸν ἄλλο σοι πλέξω στέφος,
» Ἢ αὐτόπτην λέγειν σε καὶ μύστην Λόγου;
» Εἰκάδι πρώτῃ Θαδδαῖος βιότοιο ἀπέπτη.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔδεσσαν, Ἑβραῖος ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ γυμνασμένος εἰς τὸ ἄκρον εἰς τὰς θείας Γραφάς· ἀναβὰς δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ προσκυνήσῃ κατὰ τὰς ἡμέρας Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ἀκούσας τὸ κήρυγμά του, καὶ ὑπερθαυμάσας τὴν ἀγγελικὴν αὐτοῦ ζωὴν, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν. Μετὰ ταῦτα ἰδὼν τὸν Δεσπότην Χριστὸν, καὶ τὰ ἄπειρα θαύματα ὅσα ἐτέλει, ἀκούσας δὲ καὶ τὴν διδασκαλίαν του, ἠκολούθησεν αὐτὸν ἕως τὸ σωτήριον Πάθος. Μετὰ δὲ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του Ἔδεσσαν, καὶ βαπτίσας τὸν τοπάρχην Αὔγαρον, ἐκαθάρισε τὸ λείψανον ἐκεῖνο τῆς λέπρας, τὸ ὁποῖον ἔμεινεν εἰς τὸ μέτωπόν του, (καθὼς περὶ τούτου εἴπομεν κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Αὐγούστου ἐν τῷ Συναξαρίῳ). Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους διδάξας καὶ φωτίσας, καὶ ἐκκλησίας οἰκοδομήσας, διῆλθε τὰς πόλεις τῆς Συρίας. Φθάσας δὲ εἰς Βηρυτὸν πόλιν τῆς Φοινίκης, ἐδίδαξε πολλοὺς καὶ ἐβάπτισε, καὶ οὕτως ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Πέτρου, τὸν ὄντα πλησίον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Πρόβου. [1]

---

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουλίου·

[2] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς Σοδᾶς οὗτος γράφεται.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοῦτον τὸν Ἀπόστολον συναριθμεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μετὰ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων λέγων «Καὶ Λεβαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος.» (Ματθ. ι'. 3.) Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς λέγει αὐτὸν ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα Γεώργιος Σύγκελλος ἐν τῇ Χρονολογίᾳ. Ἐν δὲ τῇ δεκάτῃ ἐννάτῃ τοῦ Ἰουνίου λέγεται, ὅτι ὁ Θαδδαῖος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν Ἰούδαν Ἰακώβου.

Digitized by Google

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΒΑΣΣΗΣ καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς ΘΕΟΓΝΙΤΟΥ, ΑΓΑΠΙΟΥ, καὶ Πιστοῦ.

» Μητρὸς μιᾶς κάλλιστα παιδία τρία,
» Σὺν μητρὶ Βάσσῃ πρὸς τομὴν ψυχὴ μία.

Αὕτη ἡ ἁγία μάρτυς Βάσσα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔδεσσαν· συζευχθεῖσα δὲ μέ τινα Οὐαλλέριον ἱερέα τῶν εἰδώλων, ἐγέννησεν ἀπὸ αὐτὸν τρεῖς υἱούς, Θεόγνιον, Ἀγάπιον, καὶ Πιστόν, τοὺς ὁποίους ἀνέτρεφε μὲ τὴν εἰς Θεὸν εὐσέβειαν, ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτο ἀπὸ τοὺς προγόνους της χριστιανὴ καὶ πιστή. Διαβληθεῖσα λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἴδιον ἄνδρα της παρέστη ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς υἱούς της ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου Βικαρίου, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανή. Ὅθεν καὶ αὐτὴ καὶ οἱ δύω της υἱοὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν· Θεόγνιος δὲ ὁ πρῶτος υἱός της κρεμασθεὶς, ἐξεσχίσθη, καὶ μετὰ τοῦτον ἐφέρθη καὶ ὁ δεύτερος αὐτῆς υἱὸς Ἀγάπιος, καὶ ἐδάρη· ἡ δὲ μήτηρ του ἔδιδε θάρρος εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν παρεκίνει εἰς τὸ μαρτύριον. Μετὰ ταῦτα ἐξέδαραν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς ἕως εἰς τὸ στῆθός του. Ἐν ᾧ δὲ καιρῷ τὸν ἐξέδερον, ἔλεγεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα «Οὐδὲν οὕτως ἡδὺ, ὡς τὸ πάσχειν ὑπὲρ Χριστοῦ·» ἤγουν δὲν εἶναι κἀνὲν πρᾶγμα τόσον γλυκὺ, καθὼς τὸ νὰ πάσχῃ τις διὰ τὸν Χριστόν. [1]

Ὕστερον ἐφέρθη καὶ ὁ τρίτος αὐτῆς υἱὸς ὁ Πιστὸς καλούμενος καὶ ὁμολογήσας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα, καὶ οὕτως ἔλαβε τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω του ἀδελφούς. Εὐθὺς λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς τῆς ἀθλήσεως ἀμαραντίνους στεφάνους. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν Βάσσα ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ἐκεῖ δὲ εὑρισκομένη, ἔλαβε τροφὴν διὰ χειρὸς ἀγγέλου, καὶ ταύτην φαγοῦσα ἐνεδυναμώθη· ἔπειτα ἐκβαλόντες αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τὴν ἐπρόσταξαν νὰ ἀκολουθῇ τὸν Βικάριον, ὁ ὁποῖος ἀπήρχετο εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἐκεῖ δὲ ἠνάγκασαν τὴν ἁγίαν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη εἰς τοῦτο, πρῶτον μὲν τὴν ἔβαλαν εἰς τὸ νερὸν, ἔπειτα δὲ, εἰς τὴν φωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἐλιθοβόλησαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα ταῦτα, ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ πιάσασα τὸ εἴδωλον τοῦ Διὸς, ἔσεισεν αὐτὸ καὶ εἰς γῆν ἐκρήμνισε καὶ συνέτριψεν. Ὅθεν παρεδόθη εἰς τὰ θηρία· ἀλλὰ φυλαχθεῖσα ἐκ τούτων ἀβλαβὴς, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν μακρὰν ἀπὸ τὴν στερεὰν ἕως τριάκοντα στάδια. Καὶ τότε μὲν ἐφάνη ἡ ἁγία εἰς τοὺς βλέποντας ἀπὸ μακρὰν, ὅτι ἐκάθητο ἐπάνω εἰς θρόνον, ἐφαίνοντο δὲ καὶ τρεῖς ἄνδρες λάμποντες περισσότερον τοῦ ἡλίου, [1] οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν, ὅτι ἔβαλον τὴν ἁγίαν ἐντὸς πλοίου μαζὶ μὲ τὸν θρόνον της. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀκτὼ ἐφάνη ἡ μάρτυς ἐπάνω εἰς τὸ νησίον τῆς Ἅλωνος, καὶ τοῦτο μαθὼν ὁ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ εὑρισκόμενος ἀνθύπατος, ἀπό τινα ἄνθρωπον Φίλιππον ὀνόματι, ἔγραψεν εἰς τὸν Κονσουλάριον τῆς Κυζίκου καὶ ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας Ἑλλησπόντου, παρακινῶν αὐτὸν νὰ συλλάβῃ τὴν ἁγίαν. Ὅθεν αὐτὸς ἐζήτησε καὶ εὗρεν αὐτὴν, καὶ ἐπειδὴ ἡ μάρτυς δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τα εἴδωλα, ἐπρόσταξε καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖράς της εἰς τὰ ὀπίσω· ἔπειτα συνέτριψαν τὰ μέλη της, καὶ τελευταῖον ἔκοψαν τὴν ἁγίαν της κεφαλὴν, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΖΩΤΙΚΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ, ΘΕΟΠΡΕΠΙΟΥ, ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, καὶ ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀγαθόνικον.

» Ἀγαθονίκου κλῆσις ἀψευδεστάτη,
» Χρηστὴν βοῶσα τοῦδε νίκην ἐκ ξίφους.

---

[1] Ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος «Πάντα ὑπὲρ τοῦ λόγου δεχώμεθα. Πάθεσι τὸ πάθος μιμώμεθα. Αἵματι τὸ αἷμα σεμνύνωμεν· ἐπὶ τὸν Σταυρὸν ἀνίωμεν προθύμοι. Γλυκεῖς οἱ ἥλοι, καὶ εἰ λίαν ὀδυνηροί, τὸ μετὰ Χριστοῦ πάσχειν καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ, τοῦ μετ' ἄλλων τρυφᾶν αἱρετώτερον. Λόγ. εἰς τὸ Πάσχα.»

[1] Οἱ τρεῖς ἡλιόμορφοι ἄνδρες οἵτινες ἐφαίνοντο, ἴσως ἦσαν οἱ προμαρτυρήσαντες τρεῖς υἱοὶ τῆς ἁγίας, ὁ Θεόγνιος ὁ Ἀγάπιος, καὶ ὁ Πιστός.

[2] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τῆς ὁσίας Θεοκλητοῦς τῆς θαυματουργοῦ, διότι τοῦτο ἐγράφη ἁρμοδιώτερον κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου, ὅτε καὶ ἡ μνήμη αὐτῆς ἑορτάζεται.

Digitized by Google

Εἰς τὸν Ζήνωνα, Θεοπρέπιον, καὶ Ἀκίνδυνον.

» Τρεῖς καρτεροῦντες μηχανήματος [1] βίαν,
» Τὰς μηχανὰς λύουσι τοῦ παμμηχάνου.

Εἰς τὸν Σεβηριανόν.

» Ἐν μάρτυσι τιμηθεῖσιν αὐχένας ξίφει,
» Σεβηριανὸς τάττεται τιμηθεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Ζωτικόν.

» Ἰδοὺ παρ' ἡμῖν καὶ Κυρηναῖος νέος,
» Οὐκ ἀγγαρευθεὶς, ἀλλ' ἑκὼν σταυρὸν φέρων,
» Ἔκτανε δευτερίῃ ξίφος εἰκάδι Ἀγαθόνικον.

† Ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀγαθόνικος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγή (298), ἐπιάσθη δὲ ἀπὸ τὸν κόμητα, Εὐτόλμιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἐστάλη ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τὰ μέρη τῆς Μαύρης θαλάσσης, διὰ νὰ θανατώσῃ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανούς. Πλέων δὲ μὲ πλοῖον, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ λεγόμενον Κάρπην, καὶ ἐκεῖ εὗρε τὸν ἅγιον Ζωτικὸν μὲ τοὺς μαθητάς του, ὁμολογοῦντας τὸν Χριστόν· ὅθεν κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ μὲ τὸν διὰ τοῦ σταυροῦ θάνατον. Ἔπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, καὶ μαθὼν ὅτι ὁ λεγόμενος Πρίγκηψ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου Ἀγαθονίκου τινος, ὅστις ἐχώριζε τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπρόσφερεν αὐτοὺς εἰς τὸν Χριστόν, ἔστειλε καὶ ἐπίασε καὶ τοὺς δύω, καὶ τὸν μὲν Ἀγαθόνικον ἔδειρε δυνατὰ, τὸν δὲ Πρίγκηπα καὶ ἄλλους χριστιανοὺς, οἵτινες ἦσαν δεδεμένοι, ἔλαβε μαζί του καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ἦτο ὁ βασιλεὺς, ἵνα παρὰ τοῦ βασιλέως κριθῶσιν.

Ἐλθὼν δὲ εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ποταμὸς, ἐθανάτωσεν ἐκεῖ μὲ τὸ μηχανικὸν ὄργανον τοῦ καταπέλτου (τὸ ὁποῖον ἦτο ὅμοιον μὲ ἀκόντιον) τὸν ἅγιον Ζήνωνα, καὶ Θεοπρέπιον, καὶ Ἀκίνδυνον, ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο πλέον οἱ μακάριοι νὰ περιπατῶσι διὰ τὰς προτέρας πληγὰς καὶ δαρμοὺς ὅσους ἔλαβον. Ἔπειτα πλησίον τῆς Χαλκηδόνος ἐθανάτωσε διὰ ξίφους τὸν ἅγιον Σεβηριανόν, διότι ἐκήρυττε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ Βυζάντιον παρεστάθη εἰς αὐτὸν ὁ πρότερον ὑπ' αὐτοῦ δαρεὶς ἅγιος Ἀγαθόνικος, ὁμοῦ μὲ τὸν Πρίγκηπα καὶ τοὺς δεσμίους, τοὺς ὁποίους εἶχε μαζί του ὁ κόμης. Ὅθεν ἐξέβαλε τὸν μάρτυρα Ἀγαθόνικον ἔξω τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἔδειρεν αὐτὸν πάλιν δυνατά· εἶτα ἔλαβεν αὐτὸν μαζί του, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν Σιλυβρίαν, εἰς τόπον λεγόμενον Ἄμμους, ὅπου εὑρίσκετο ὁ βασιλεὺς, ἐκεῖ ἀπεκεφάλισε τὸν μάρτυρα Ἀγαθόνικον καὶ τὸν Πρίγκηπα καὶ τοὺς λοιποὺς χριστιανοὺς, τοὺς ὁποίους ἔφερε μαζί του ὁ κόμης ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν· καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν Καινούπολιν, καὶ εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Θεοδώρας, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ξηροκέρκου. (Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαξιμιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐκ Νικομηδείας ἀπάρας.»)

[1] Ἤτοι τοῦ καταπέλτου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΘΟΥΣΗΣ *καὶ* ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ *τοῦ βαπτίσαντος αὐτὴν, καὶ τῶν δύω οἰκετῶν αὐτῆς* ΧΑΡΙΣΙΜΟΥ *καὶ* ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

Εἰς τὴν Ἀνθοῦσαν.

» Ἀνθῆσαν ἐκ γῆς τῆς Σελευκείας ῥόδον,
» Ἀνθοῦσαν ἐδρέψαντο χεῖρες Ἀγγέλων.

Εἰς τὸν Ἀθανάσιον.

» Ἀθανάσιος, κἂν τεθνήξωμαι ξίφει,
» Τοῖς ζῶσι Χριστοῦ ζῶν τετάξομαι φίλοις.

Εἰς τοὺς οἰκέτας.

« Δοῦλοι δύω τιμηθέντες, εὗρον οἱ δύω
» Τὴν εὐγένειαν, ἣν ἀπώλεσαν πάλαι.

Αὕτη ἡ ἁγία Ἀνθοῦσα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σιδ' (254), καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σελευκείας τὴν ἐν Συρίᾳ εὑρισκομένην, θυγάτηρ δὲ ὑπάρχουσα Ἀντωνίου καὶ Μαρίας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολλὰ πλούσιοι, προσκολλημένοι ὅμως εἰς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων. Αὕτη λοιπὸν κρυφίως πιστεύσασα εἰς τὸν Χριστὸν, ἠγάπα νὰ λάβῃ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ ἐπεθύμει νὰ ἰδῇ τὸν Ἐπίσκοπον Ἀθανάσιον, ὁ ὁποῖος ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας. Ὅθεν κατέπεισε τὴν μητέρα της νὰ τῆς δώσῃ δύω ἡμιόνους καὶ ἐπάνω αὐτῶν ἀναβᾶσα ἡ ὁσία ἔλαβε μαζί της καὶ τοὺς δύω της εὐνούχους καὶ δούλους Χαρίσιμον καὶ Νεόφυτον, καὶ ἐπροσποιήθη ὅτι θὰ ὑπάγῃ δῆθεν εἰς τὴν ἀνατροφόν της. Ἐνῷ λοιπὸν ὡδοιπόρει γίνεται θαῦμα φοβερόν· ὁ Ἀθανάσιος δηλαδὴ ἀηχωθεὶς ἀπὸ ἁγίους Ἀγγέλους, ἔφθασεν εἰς τὸν δρόμον καὶ ἐστάθη ἔμπροσθεν τῆς Ἀνθούσης. Βλέπουσα δὲ τοῦτον ἡ ἁγία, καὶ μαθοῦσα ὅτι

Digitized by Google

εἶναι ὁ ζητούμενος Ἀθανάσιος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὴν σφραγίσῃ διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· ἐπειδὴ δὲ νερὸν ἐκεῖ δὲν εὑρίσκετο, προσηυχήθη ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, καὶ εὐθὺς ἀνεδόθη πηγὴ κάτωθεν ἀπὸ τὴν γῆν, εἰς δὲ τὴν βρύσιν ἐφάνησαν δύω Ἄγγελοι εἰς εἶδος στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔδιδον εἰς τὴν ἁγίαν δύω ἐνδύματα λευκά. Ὅθεν ἐβαπτίσθη αὐτὴ καὶ οἱ δύω δοῦλοί της, καὶ ἔπειτα ἔδωκεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τὸ πολύτιμον καὶ χρυσοῦφαντον φόρεμα τὸ ὁποῖον ἐφόρει, διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ, καὶ τὴν τιμήν του νὰ τὴν μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχούς· αὐτὴ δὲ ἡ τρισόλβια ἐνδυθεῖσα ταπεινὸν καὶ εὐτελὲς ἔνδυμα, ὑπῆγεν οὕτως εἰς τὴν ἀνατροφόν της. Ἐκείνη δὲ τὴν ἀπέβαλεν, ὀνειδίσασα αὐτὴν καὶ κατηγορήσασα, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ὅτι ἐφόρει τοιοῦτον εὐτελὲς φόρεμα. Ἐλθοῦσα δὲ καὶ εἰς τὴν μητέρα της, εὗρε καὶ ἐκείνην λυπημένην, διότι ἡ θυγάτηρ της αὐτὴ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

Ὅθεν ἡ ἁγία ἀφήσασα καὶ μητέρα καὶ ἀνατροφὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ῥηθέντα ἅγιον Ἀθανάσιον, καὶ παρ' ἐκείνου ἔγεινε καλογραῖα καὶ ἐνεδύθη ἔνδυμα τρίχινον, καὶ οὕτω σηκώσασα εἰς τὸν ὦμόν της τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου εἶχοσι χρόνους συνεκατοίκει μὲ τὰ θηρία, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐλάμβανε τροφὴν κατὰ θείαν πρόνοιαν. Πολλοὺς δὲ πειρασμοὺς ὑπομείνασα ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, σχηματίσασα νεκροπρεπῶς ἑαυτὴν ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν, ὅπου συνείθιζε νὰ κοιμᾶται. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ φερθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Οὐαλλεριανοῦ, ἔλαβε πολλὰς τιμωρίας μὲ ῥαβδία, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη· ὁμοίως καὶ οἱ ῥηθέντες δύω πρῶτοι δοῦλοι τῆς μακαρίας Ἀνθούσης, ὁ Χαρίσιμος λέγω καὶ ὁ Νεόφυτος, ἀφ' οὗ ἡ κυρία των ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ἐμαρτύρησε, τότε λέγω καὶ αὐτοὶ ὑπῆγον εἰς τὸν Οὐαλλεριανὸν καὶ ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς, ἀναθεματίζοντες τὰ εἴδωλα, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτά. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν δοῦκα Ἀπελλιανόν. Ὅθεν ὡμολόγησαν καὶ ἐνώπιον ἐκείνου τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν αὐτοὺς καὶ ἐξέσχισαν ὅλον τὸ σῶμά των εἰς τρεῖς ὁλοχλήρους ὥρας· ἔπειτα ἔδειραν αὐτοὺς μὲ ῥαβδία καὶ τελευταῖον ἔκοψαν τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς, καὶ οὕτως ἀπῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ἰπτοΐχνα.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, ΩΡ *καὶ* ΟΡΟΥΣΙΣ, *ξίφει τελειοῦνται.*

» Ξίφει τριὰς τμηθεῖσα, τριστάτας πλάνης·
» Βυθῷ καλύπτει τῶν ἑαυτῆς αἱμάτων.

Ἀπὸ τοὺς τρεῖς τούτους, ὁ μὲν μακάριος Εἰρηναῖος ἦτο Διάκονος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐκήρυττε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθινόν· διὰ τοῦτο συλληφθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, παρέστη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος. Ὁ δὲ ἅγιος Ὢρ καὶ ὁ Ὅροψις, χριστιανοὶ ὄντες, παρεστάθησαν καὶ αὐτοὶ ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Εἰρηναῖον, καὶ ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐρρίφθησαν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ πῦρ· παρευθὺς δὲ ἔγεινε βροχὴ καὶ ἔσβεσεν αὐτό· ὅθεν ἔμειναν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς. Ἔπειτα παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία καὶ φυλαχθέντες καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ἀβλαβεῖς, ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἐξεσχίσθησαν δυνατά. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

* *Ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐν τῷ Πυρσῷ τῆς Ἑλλάδος.*

† » Προύσθεν Εἰκὼν τῆς Ἁγνῆς τῇ Ἑλλάδι,
» Ποταμὸς ἵκται θαυμάτων ἀεννάων. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', *μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΛΟΥΠΠΟΥ.

» Ὑπῆρχε Λοῦππος δοῦλος· ἐκ δὲ τοῦ ξίφους,
» Ἐλεύθερος προσῆλθε τῷ Θεῷ φίλος.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ πέφνε Λοῦππον φασγάνου ἀκμή. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ *ὁ Ἐπίσκοπος Σιρμίου, ξίφει τελειοῦται.*

» Τμηθεὶς μετέσχε νεκρικῶν ὁ Σιρμίου
Λουτρῶν σχεδίων ὑδάτων ποταμίων.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως

---

[1] Ἡ κατὰ πλάτος ἱστορία αὐτῆς σώζεται ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι ἐκδεδομένη.

[2] Τούτου τοῦ ἁγίου Συναξάριον οὐχ' εὑρίσκεται οὔτε ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, οὔτε ἐν τῷ τετυπωμένῳ.

Digitized by Google

Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει ογδόῃ (288), Ἐπίσκοπος ὢν Σιρμίου, τὸ ὁποῖον ἦτο πόλις τῆς ἐν Συρίᾳ Σελευκείας, (κοινῶς ὀνομαζόμενον Σιρμιού.) Πιασθεὶς δὲ ἐφέρθη ἀπὸ τὸ Σίρμιον εἰς τὴν Παννονίαν, [1] καὶ παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Πρόβον, ὁμολογῶν καὶ κηρύττων τὴν εἰς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστιν, διὰ τοῦτο ἐκλείσθη εἰς φυλακήν· εἶτα ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἐδάρθη, καὶ μετὰ ταῦτα λαβὼν τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Σάον.

—

Μνὴ η τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ *Ἐπισκόπου Λουγδούνων.*

» Σπεύδει λιπεῖν γῆν ἐκ ζίφους Εἰρηναῖος·
» Ἐρωτιᾷ γὰρ πῶ πρὸς οὐρανοὺς πόθῳ.

Οὗτος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Αὐρηλίου, τοῦ καὶ Ἀντωνίνου καλουμένου καὶ φιλοσόφου, ἐν ἔτει ρξ' (160), [2] ἦτο δὲ παλαιὸς ἀνὴρ, διάδοχος τῶν μακαρίων ἀποστόλων, χρηματίσας Ἐπίσκοπος τοῦ ἐν Γαλλίᾳ Λουγδούνου, (τὸ ὁποῖον τὴν σήμερον κοινῶς ὀνομάζεται Λιόν.) Οὗτος, ὡς λέγουσί τινες, [3] συνέγραψε βιβλία πάμπολλα βεβαιοῦντα τὴν τῶν χριστιανῶν ἡμῶν πίστιν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ μεταγενέστεροι θεῖοι πατέρες ἐδανείσθησαν πολλὰς ἑρμηνείας τῶν θείων Γραφῶν. Δεξάμενος δὲ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς ῥηθείσης πόλεως μετὰ τὸν ἐπίσκοπον αὐτῆς Ποθεινὸν ὀνομαζόμενον, ὅστις ὑπὲρ Χριστοῦ ἐμαρτύρησε, πολλοὺς Ἕλληνας ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, μὲ τοὺς πολλοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας του. Ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μάρτυρας ἐπρόσφερε διὰ τῆς παρακινήσεώς του εἰς τὸν Χριστὸν, ἀθλήσαντας διὰ τὸ ὄνομά του. Τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὸς ἀπεκεφαλίσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Σεπτίμιον Σεουῆρον, ἐν ἔτει ργ' (193), [4] καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ *Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.*

» Καλλίνικος μέλλουσαν ἡδονὴν μένων,
» Πρὸς τὴν τελευτὴν οὐκ ἀηδῶς ἦν ἔχων.

Οὗτος πρότερον μὲν ἦτο Πρεσβύτερος καὶ Σκευοφύλαξ τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν· διὰ δὲ τὰς ἀρετάς του ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ νέου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ ῥινοτμήτου, ἕκτου ἀπογόνου τοῦ Ἡρακλείου ἐν ἔτει χπέ (685). [1] Ὁ δὲ ῥηθεὶς βασιλεὺς ἐπηνωῶν θλίψεις εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐμήνυσε μίαν φορὰν εἰς τὸν ἅγιον νὰ δώσῃ εὐχὴν διὰ νὰ χρημνίσωσι τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, τὸν καλούμενον τῶν Μητροπάλεων· ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν δίδεται εὐχὴ διὰ χρημνισμὸν, ἀλλὰ δι' οἰκοδομὴν καὶ στηριγμὸν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον διὰ νὰ ἵσταται καὶ νὰ μένῃ, καὶ ὄχι διὰ νὰ φθαρῇ καὶ νὰ ἀφανισθῇ. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν βασιλέα ἐπέκειντο καὶ ἠνώχλουν τὸν ἅγιον, βιάζοντες αὐτὸν νὰ κάμῃ τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα· τούτου λοιπὸν χάριν ἐξεφώνησεν ὁ μακάριος τὸν λόγον τοῦτον καὶ εἶπεν· «Ἂς ἦναι δόξα εἰς σὲ, Χριστέ μου, ὅτι πάντοτε ἀνέχεσαι καὶ ὑπομένεις,» καὶ ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐχρημνίσθη ὁ εἰρημένος ναός. [2] Ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τὰς πολλὰς

---

[1] Ἡ Παννονία αὕτη ἴσως εἶναι ἡ ἐν Οὐγγαρίᾳ εὑρισκομένη, ἡ μεταξὺ τοῦ Δανουβίου ποταμοῦ ἀπὸ βορρᾶ καὶ Ἀνατολῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ Νορικροῦ ἐκ Δυσμῶν καὶ τοῦ Ἰλλυρικικοῦ περιεχομένη.

[2] Ὁ Μάρκος Αὐρήλιος οὗτος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 162. Σ. Ε.

[3] Τὸ, ὡς λέγουσί τινες, εἶναι περιττὸν, διότι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀναμφισβήτητον. Σ. Ε.

[4] Ὁ δὲ Μελέτιος ταῦτα γράφει περὶ τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου τούτου, ὅτι πρῶτον ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν Λουγδούνῳ Ἐκκλησίας, ἔπειτα καὶ ἐπίσκοπος αὐτῆς· ὅτι ἦτο μαθητὴς τοῦ Πολυκάρπου καὶ Παπίου τῶν ἀκροατῶν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ ὅτι οἱ ἐν Λουγδούνῳ καὶ Βιέννῃ μάρτυρες ἐμαρτύρουν αὐτὸν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Ἐλευθέριον, ὅτι ἦτο ἄξιος καὶ πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος καὶ ζηλωτὴς τῆς τοῦ Χριστοῦ Διαθήκης, καὶ διὰ ταῦτα παρεκάλουν νὰ τὸν ἔχῃ εἰς εὔνοιαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐσέβιος βιβλ. ε'. κεφ. δ'. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας. Πολλὰ δὲ συγγράμματα ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ συνέγραψε, περὶ τῶν ὁποίων γράφει ὁ Εὐσέβιος βιβλ. δ'. κεφ. κ'. τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας καὶ ὁ Ἱερώνυμος ἐν τῷ καταλόγῳ κεφ. λδ'. ἀπὸ αὐτὰ ὅμως δὲν σώζονται παρὰ μόνον πέντε βιβλία κατὰ αἱρέσεων τοῦ Οὐαλεντίνου καὶ ἄλλων, ἐπιγραφέντα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἔλεγχον καὶ ἀνατροπὴν τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, τὰ ὁποῖα δὲν εὑρίσκονται εἰς Ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἀλλ' εἰς Λατινικὴν, ἂν καὶ εἶναι ἀναντίῤῥητον, ὅτι τὰ ἔγραψεν Ἑλληνιστί. (Τόμ. α'. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορ. σελ. 224.)

[1] Ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν εἶνσι ἕκτος ἀπόγονος, διότι ἡ γενεαλογία ἔχει οὕτω κατὰ τάξιν· ὁ Ἡράκλειος ἐγέννησε τὸν Κωνσταντῖνον, οὗτος τὸν Κώνσταντα, ὁ Κώνστας τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος τὸν Ἰουστινιανὸν τοῦτον. Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τισὶ χειρογράφοις Συναξαριστὰς δὲν περιέχεται τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Συναξαρίου· ἤγουν ἀπὸ τοῦ, ὅτε ἐμήνυσεν εἰς τὸν ἅγιον ὁ βασιλεὺς νὰ δώσῃ εὐχὴν, διὰ νὰ χρημνίσωσι τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἕως τοῦ, παρευθὺς ἐχρημνίσθη ὁ ναός· καὶ τῇ ἀληθείᾳ δυσπαράδεκτόν ἐστι, πῶς ὁ ἅγιος οὗτος διὰ προσευχῆς του ἐχρήμνισε τὸν τῆς Θεοτόκου ναόν.

(Καὶ ὅμως ἀναφέρεται παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς τὸ γεγονὸς τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰουστινιανὸς θέλων νὰ ἀνεγείρῃ κρήνην εἰς τὸ μέρος ὅπου ὑπῆρχεν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ναὸς διέταξε τὸν Πατριάρ-

Digitized by Google

ἀταξίας καὶ ἁμαρτίας του ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν, καὶ ἔκοψαν αὐτοῦ τὴν μύττην καὶ τὴν γλῶσσαν, [1] καὶ τὸν ἐξώρισαν εἰς τὴν Χερσῶνα, [2] τὴν οὖσαν πλησίον τῆς Κριμαίας. Φυγὼν δὲ ἐκεῖθεν, ἔλαβε δύναμιν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπολέμει τὰ τείχη της.

Ὅθεν καταπείσας τὸν Πατριάρχην τοῦτον καὶ τὴν Σύγκλητον τῶν ἀρχόντων μὲ δολιότητα, καὶ ὁρκίσας εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ εἰς τὰ πάνσεπτα Εὐαγγέλια, καὶ εἰς τὸ τίμιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου, ὅτι δὲν θέλει ἐνοχλήσει κἀνένα ἄνθρωπον, ἐὰν ἐξέλθωσι τῆς πόλεως καὶ τὸν ὑποδεχθῶσιν, ὕστερον εὑρέθη ψεύστης καὶ παραβάτης τῶν ὅρκων του. [3] Διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα εἰσῆλθεν ἐγέμισε τὴν πόλιν ἀπὸ φόνους καὶ αἱματοχυσίας. Τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Καλλίνικος ἁρπαχθεὶς ἀπὸ τοὺς βασιλικοὺς δορυφόρους, ἐξωρίσθη εἰς την Ῥώμην· διότι ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τὴν κομμένην γλῶσσάν του καὶ τὴν μύττην του, καὶ τὸν ἐκατηγόρει ὅτι ἦτο συνωμότης μὲ τοὺς ἐχθρούς του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦτο ἀθῷος ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος καὶ μέγας Ἀρχιερεύς. Ἀπαχθεὶς δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ὁ ἅγιος βάλλεται εἰς τὸ θεμέλιον ἑνὸς τοίχου, καὶ χρίεται ἔξωθεν· διότι οὕτως ἐπρόσταξεν ὁ θηριόγνωμος βασιλεὺς νὰ τιμωρήσωσι τὸν ἅγιον. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι, ἠνοίχθη ὁ τοῖχος, καὶ εὑρέθη ὁ ἅγιος ζωντανός· καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου· καθὼς οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν τότε Πάπαν, καὶ ἐπρόσταξαν αὐτὸν νὰ τὸν βάλῃ εἰς τὸν ναόν των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1]

Οἱ ἅγιοι τριακοντασκτὼ μάρτυρες οἱ ἐν Θράκῃ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ἤνεγκε τριπλῆ μαρτύρων δεκὰς ξίφος,
» Ἔχουσα καὶ σύναθλον ἁπλῆν ὀκτάδα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΥΤΥΧΟΥΣ, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

» Κἂν οὐκ ἐπ' ἄθλοις Εὐτυχὴς ἀποπνέῃ,
» Ἤθλησε καὶ βραβεῖον ἀθλητοῦ λάβῃ·
» Εἰκάδι Εὐτυχέ' ἀμφεκάλυψε λίθος γε τετάρτῃ.

Οὗτος ἠκολούθησε τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν ἀνδρείως κηρύξας τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ πολλοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων κρημνίσας, ὑπομένει δαρμοὺς καὶ δεσμὰ, καὶ πολλοὺς χρόνους κακοπαθεῖ ἐντὸς τῆς φυλακῆς· ὅπου εὑρισκόμενος, ἐδέχθη ἄρτον οὐράνιον. Ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς πυρὰν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐδόθη εἰς τὰ θηρία· ἐπειδὴ δὲ ἓν ἀπὸ τὰ θηρία ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ταύτην ἀκούσαντες, ἐξεπλάγησαν. Διαμείνας δὲ ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλας τὰς τιμωρίας ὁ ἅγιος, ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του, Σεβαστὴν καλουμένην· (ἴσως τὴν ἐν Κιλικίᾳ εὑρισκομένην, ἥτις Αὐγοῦστα ἐλέγετο πρότερον, τώρα δὲ ὀνομάζεται Σεβαστὰ, μὲ θρόνον ἐπισκόπου τετιμημένη, ὑπὸ τὸν Ταρσοῦ Μητροπολίτην.) Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπροπορεύετο ἔμπροσθέν του καὶ ἐνεδυνάμονεν αὐτόν. Ἐκεῖ λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΑΤΙΩΝΟΣ.

» Ἔλξει μετρήσας πολλὰ πολλὰ γῆς πλέθρα,
» Ἐδὲμ λάβῃς ἄμετρα πλέθρα Τατίων.

χην νὰ καθαγιάσῃ τὴν κατεδάφισιν τοῦ ναοῦ τούτου δι' εὐχῆς· καὶ ἐκεῖνος τὸ μὲν πρῶτον ἀντέτεινεν εἰπὼν ὅτι «Εὐχὴν ἐπὶ συστάσει ἐκκλησιῶν ἔχομεν, ἐπὶ κκταλύσει δὲ ἐκκλησιῶν οὐ παρελάβομεν» ἐπὶ τέλους ὅμως, πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ, καὶ εἶπε· «Δόξα τῷ Θεῷ ἀνεχομένῳ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.» Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἐγένετο ἡ κατεδάφισις. (Παρβλ. ἱστ. Παπαρρηγοπούλου. Τόμ. 3 σελ. 358) Σ. Ε.)

[1] Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ὅτι ἀπεκόπη καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. Σ. Ε.

[2] Ἡ νῦν Σεβαστούπολις ἡ ἐν Κριμαίᾳ. Σ. Ε.

[3] Ὁ Ἰουστινιανὸς παρεισέδυσεν ἐντὸς τῆς πόλεως λαθρέως δι' ἑνὸς ὑδραγωγοῦ, συνεννοηθεὶς μετά τινων πολιτῶν φίλων του. Εἰσελθὼν δὲ οὕτω ἤνοιξε τὰς πύλας καὶ εἰσήγαγε τὸν ξενικὸν στρατόν. Λέγεται δὲ ὅτι τὸν Καλλίνικον τοῦτον πρὶν ἐξορίσῃ τὸν ἐτύφλωσε. Σ. Ε.

[1] Περὶ τοῦ Καλλινίκου τούτου γράφει ὁ Μελέτιος, ὅτι ἦτο σκευοφύλαξ τῶν Βλαχερνῶν, καὶ ἐπατριάρχευσεν ἔτη δώδεκα μετὰ Παῦλον τὸν τρίτον, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ Κῦρος.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τόπον καλούμενον Μαντιναῖον, ὁ ὁποῖος εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὴν μητρόπολιν Κλαυδιούπολιν, τὴν ἐν τῇ Ἐρθελίᾳ εὑρισκομένην, ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ὀνορειάδος. Πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διότι ἐσέβετο τὸν Χριστὸν, παρεστάθη εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Κλαυδιούπολιν, ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος Οὐρβανοῦ· καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὁμολογήσας ἑαυτὸν χριστιανὸν, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα πάλιν ἐρωτηθεὶς καὶ ἐπιμείνας στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐδάρη μὲ ξύλα καὶ ἐξεσχίσθη μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια. Μετὰ ταῦτα ἐσύρθη κατὰ γῆς, καὶ φθάσας εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ σφραγίσας τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἤκουσεν ἄνωθεν θείαν φωνὴν, ἡ ὁποία εὐηγγελίζετο τὰ ἀγαθὰ, ὅσα εἶναι ἡτοιμασμένα δι' αὐτὸν εἰς τοὺς οὐρανούς. Καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἐξ οὗ ἔλαβε καὶ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ *τοῦ Λεμνιώτου.*

» Κοινῷ τελευτῶν Γεώργιος τῷ τέλει,
» Σημεῖον ἄθλου ῥίνα τμηθεῖσαν φέρει.

Οὗτος ὁ μακάριος Γεώργιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀγαπήσας τὴν μοναδικὴν ζωὴν, διέτριβεν εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀφ' οὗ μετεχειρίσθη πολλοὺς ἀγῶνας, παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὴν εὐσέβειαν καὶ ὀρθοδοξίαν, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ὅστις συνέτριβε τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ ἔκαιε τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, ἐν ἔτει ψις' (716). Ἐλέγξας λοιπὸν οὗτος τὴν ἀθεότητα καὶ δυσσέβειαν τοῦ τυράννου, καὶ τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν ἀνακηρύξας, ἔπαθε πόλυειδῆ βάσανα εἰς τὸ βαθύτατον γῆρας του, ἐπειδὴ τότε ἦτο χρόνων ἐννενηκονταπέντε. Τελευταῖον δὲ ἔκοψαν αὐτοῦ τὴν μύτην καὶ ἔκαυσαν τὴν τιμίαν του κεφαλήν· ταῦτα δὲ ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὁ ἀοίδιμος. Ὅθεν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ καὶ προσευχόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', *ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου* ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ.

» Ἵνα τρυγῶμεν ἄφθονον πιστοὶ χάριν,
» Βαρθολομαῖος εὑρέθη κεκρυμμένος·
» Σὸν νέκυν εἰκάδι Βαρθολομαῖε ἱερεῦσιν πέμπτῃ

Καιρὸς ἐπιτήδειος εἶναι εἰς ἐμὲ, νὰ εἴπω τὸ δαβιδικὸν ἐκεῖνο λόγιον· « Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. » (Ψαλ. ξζ'. 38.) ἐπειδὴ θέλω νὰ διηγηθῶ φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐνήργησεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἁγίων του. Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Βαρθολομαῖος, ἐπεριπάτει εἰς διαφόρους τόπους, κηρύττων τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τελευταῖον δὲ ἐλθὼν εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν ἐσταυρώθη ἐκεῖ· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἔβαλον οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες χριστιανοὶ εἰς θήκην πετρίνην καὶ ἔκρυψαν αὐτὸ εἰς τὴν Οὐρβανούπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θήκη ἐκείνη ἔκαμνε πάντοτε διαφόρους ἰατρείας, διὰ τοῦτο συνέτρεχον ἐκεῖ οἱ λαοὶ καὶ ἐλυτρόνοντο ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς ἀσθενείας των. Ταῦτα λοιπὸν τὰ θαύματα καὶ τὰς ἰατρείας βλέποντες οἱ τοῦ διαβόλου ὑπηρέται Ἕλληνες, ἐλύσσων κατὰ τῆς ἁγίας ἐκείνης λάρνακος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ εὑρισκομένου ἀποστολικοῦ λειψάνου. Ὅθεν ἕνα καιρὸν εὑρόντες ἄδειαν, ἔρριψαν τὴν θήκην εἰς τὴν θάλασσαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλας τέσσαρας θήκας αἱ ὁποῖαι περιεῖχον τὰ λείψανα τεσσάρων μαρτύρων, Παπανοῦ, Λουκιανοῦ, Γρηγορίου, καὶ Ἀκακίου· τοῦτο δὲ ᾠκονόμησεν ὁ Θεὸς νὰ γένῃ, ἀφ' ἑνὸς μὲν, ἵνα καὶ ἡ τόση πολλὴ θάλασσα τὴν ὁποίαν διεπέρασαν, ἁγιασθῇ διὰ μέσου αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἵνα καὶ οἱ τόποι εἰς τοὺς ὁποίους διεμοιράσθησαν τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα, εὐλογηθῶσιν. Διότι ὁ ἅγιος ἀπόστολος Βαρθολομαῖος διαπεράσας τοὺς μεγάλους κόλπους τῆς Μαύρης θαλάσσης, καὶ παρατρέξας τὰ στενὰ βάθη τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔφθασεν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἀπὸ τὰ Κύθηρα καὶ φθάνει ἕως εἰς τὴν Βενετίαν. Ἀφήσας δὲ ἀριστερὰ τὴν περιφανῆ καὶ μεγάλην νῆσον τῆς Σικελίας, καὶ ἔχων συναχολουθοῦντας αὐτῷ καὶ τοὺς εἰς τὰς ἄλλας θήκας εὑρισκομένους τέσσαρας καλλινίκους μάρτυρας, οὓς προείπομεν, κατευωδώθη εἰς τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Λιπάραν.

Καὶ οἱ μὲν καλλίνικοι τέσσαρες μάρτυρες (ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου Κύριε! καὶ τίς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου;) οἱ τέσσαρες, λέγω, μάρτυρες ἐσυντρόφευσαν τὸν ἅγιον ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, παριστάμενοι εἰς αὐτὸν ὡς εἰς βασιλέα, ἕως οὗ ὑπῆγεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου αὐτὸς ἠθέλησεν. Ἔπειτα ὑπέστρεψαν καὶ ὑπῆγεν ὁ καθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς, ὅπου ηὐδόκησεν ἡ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια. Καὶ ὁ μὲν μάρτυς Παπιανὸς ἐκβῆκεν εἰς τὴν Ἀμιλιαν πόλιν τῆς Σικελίας, ὁ

Digitized by Google

δὲ Λουκιανὸς, εἰς τὴν Μεσσήνην τῆς αὐτῆς Σικελίας, ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν Κολίμην, ἤτις εἶναι πόλις τῆς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Καλαβρίας, καὶ ὁ ἅγιος Ἀκάκιος εἰς πόλιν καλουμένην Ἀσκάλους. Τότε λοιπὸν ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ὁ θεῖος Ἀπόστολος διὰ θείας ἀποκαλύψεως εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς νήσου Λιπάρας, Ἀγάθωνα ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος παρευθὺς σπεύσας κατέβη εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἰδὼν τὸ μέγα καὶ φρικτὸν τεράστιον, τὴν θήκην, λέγω, τὴν περιέχουσαν τὸ ἀποστολικὸν λείψανον, ἔμεινεν ὅλος ἀπορία καὶ θάμβος, καὶ ταῦτα μετὰ θαυμασμοῦ ἀνεβόησε· Πόθεν σοι, ὦ νῆσος Λιπάρα; πόθεν σοι ὁ πολὺς οὗτος πλοῦτος καὶ θησαυρὸς ἠκολούθησεν; ὄντως καθ' ὑπερβολὴν ἐμεγαλύνθης! ὄντως πολλὰ ἐδοξάσθης! λοιπὸν χόρευσον, σκίρτησον καὶ ὑπόδεξαι μὲ τὰς χεῖράς σου τὸν θησαυρὸν, καὶ βόησον πρὸς αὐτὸν, Καλῶς ἦλθες, καλῶς ἦλθες, ὁ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου. Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ ὁ ἐπίσκοπος εἰπὼν, καὶ ἐγκωμιάσας καὶ τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ τὴν νῆσον τῆς Λιπάρας, κατέπαυσε τὸν λόγον.

Ἐπειδὴ δὲ ἔπρεπε νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ἱερὰ θήκη τοῦ ἀποστόλου εἰς τόπον ἔνδοξον, ὅπου ἔμελλε μετὰ ταῦτα νὰ κτισθῇ καὶ ναὸς εἰς δόξαν τοῦ πανευφήμου ἀποστόλου, διὰ τοῦτο πολλοὶ μὲν ἔσυρον εἰς ἕνα καὶ ἄλλον τόπον τὴν τιμίαν ἐκείνην καὶ παμμεγέθη λάρνακα, (ἤτοι τὴν θήκην)· αὐτὴ ὅμως δὲν ἐκινεῖτο τελείως ἀπὸ τὸν τόπον της, οὔτε ὑπήκουεν εἰς αὐτοὺς, ἕως οὗ ὁ μακάριος Ἀγάθων, κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν, ἔδεσεν αὐτὴν μὲ σχοινία εἰς δύω δαμάλεις, καὶ ἔσυρεν αὐτὴν διὰ τῶν δαμάλεων εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο τοῦ ἀποστόλου θέλημα. Εἰς τὰ ἄλλα δὲ θαύματα, ὅσα ἐνηργήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου, προσετέθη καὶ ἄλλο μεγαλώτατον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἴσως καὶ ἄπιστον εἰς τοὺς ἀπείρους τῶν τοῦ Θεοῦ θαυμάτων. Νησίδιον μικρὸν, Πρυχάνος [1] (ἢ Βουλκάνος) ὀναμαζόμενον, εἶναι πλησίον τῆς νήσου Λιπάρας, τὸ ὁποῖον ἔχει μίαν βρύσιν ἀναβράζουσαν θερμὸν νερὸν νύκτα καὶ ἡμέραν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔβλαπτε τὴν Λιπάραν, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ πλησίον αὐτῆς. Τὸ νησίδιον λοιπὸν τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσύρετο ὑπὸ τῶν δαμάλεων ἡ θήκη τοῦ ἀποστόλου, ἐτραβίχθη ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως μακρὰν ἀπὸ τὴν Λιπάραν ἑπτὰ στάδια· καὶ οὕτω φαίνεται τραβιγμένον ἕως τὴν σήμερον. Ὅθεν μήτε τὴν Λιπάραν βλάπτει εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ τὴν δύναμιν καὶ χάριν ἀνακηρύττει πάντοτε τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου. Ὦ παραδόξων θαυμάτων! ὦ ὑπερφυσικῶν τερατουργημάτων! ποῦ ἠκούσθησαν τοιαῦτα θαυμάσια εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον;

Ὅτε δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἀγάθων ἔκτισε ναὸν ὡραιότατον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστόλου, τότε ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὸν τὸ σεβάσμιον καὶ ἀποστολικὸν λείψανον, ὁμοῦ μὲ τὴν πετρίνην λάρνακα. Ὅσα δὲ θαύματα ἐγίνοντο καθ' ἡμέραν ἐκεῖ τίς ἠμπορεῖ νὰ τὰ διηγηθῇ; Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον πάμπολλοι χρόνοι, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωκθ΄ (829), ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς τὸ Κάστρον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου, διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐγκατοίκων, τότε δὲ καὶ ὅλον τὸ νησίον τῆς Λιπάρας ἔμεινεν ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον. Ὅθεν ὁ ἄρχων τῆς πόλεως Βενένδου μαθὼν τὰ θαύματα ὅσα ἐγίνοντο παρὰ τοῦ ἀποστολικοῦ λειψάνου, καὶ κινούμενος ἀπὸ ζέουσαν πίστιν πρὸς τὸν τοῦ Κυρίου ἀπόστολον, προσεκάλεσε τινὰς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην τῶν Ἀμαλφηνῶν καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ ὑπάγωσι καὶ φέρωσιν εἰς αὐτὸν τὸν πολύτιμον θησαυρὸν τοῦ ἀποστολικοῦ λειψάνου, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγειναν. Ὅθεν ὁ ῥηθεὶς ἄρχων τῆς Βενένδου ἀπὸ μακρὸν διάστημα τῆς θαλάσσης ἐξῆλθε διὰ νὰ προϋπαντήσῃ τὸν τοῦ Κυρίου ἀπόστολον, ἔχων μαζί του καὶ τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως καὶ ἄλλους πολλοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκούς. Φέρων δὲ μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ εὐλαβείας τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὴν πόλιν, ἀπέθετο αὐτὸ εἰς ἕνα τόπον σεβασμιώτατον, ὅπου εὑρισκόμενον ἐνεργεῖ καθ' ἑκάστην διαφόρους ἰατρείας καὶ θαύματα τοῖς μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρέχουσιν, εἰς δόξαν τοῦ ὑπεραγάθου Θεοῦ. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου

---

[1] Παρὰ ταῖς Μηναίοις γράφεται Πυρπνόον, ὅπερ καὶ ὀρθότερον, καθὸ ταυτόσημον τῷ λατινικῷ Βουλκάνῳ. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν ἀποστολικὴν κορυφὴν τοῦ Βαρθολομαίου Νικήτας ὁ Ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· «Θερμὸς ὁ πόθος, ἀλλ' ἀδρανὴς ὁ νοῦς, ζέων ὁ ἔρως, ἀλλ' εὐτελὴς ὁ λόγος.» (σώζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου.) Γράφει δὲ ὁ Μελέτιος, τόμ. β΄. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας, ὅτι ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου μετεκομίσθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Βαρθολομαίου ἀπὸ τὴν Λιπάραν νῆσον εἰς τὴν Βενεβεντὸν πόλιν τῆς Ἰταλίας.

Digitized by Google

ΤΙΤΟΥ ἐπισκόπου Γορτύνης τῆς κατὰ Κρήτην [1] μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου.

» Ἤτω παρ' ἡμῖν καὶ Τίτῳ βραχὺς τίτλος,
» Τούτου τελευτὴν τὴν ἐν εἰρήνῃ φέρων.

Οὗτος ὁ μακάριος Τίτος κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Μίνωος τοῦ βασιλέως τῆς Κρήτης, καθὼς λέγει Ζηνᾶς ὁ νομικός, ὁ συγγράψας τὸν βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου, [2] τὸν ὁποῖον Ζηνᾶν ἀναφέρει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ λέγων «Ζηνᾶν τὸν νομικὸν σπουδαίως πρόπεμψον.» (Τίτ. γ'. 13.) Οὗτος λοιπὸν ὁ θεσπέσιος Τίτος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἔδειξε πολλὴν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν παιδείαν καὶ μάθησιν, τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων θαυμαζομένην· ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων εἴκοσιν, ἤκουσεν ἄνωθεν θεϊκὴν φωνὴν, ἡ ὁποία τῷ ἔλεγε ταῦτα· «Τίτε, πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπ' ἐδῶ, διὰ νὰ σώσῃς τὴν ψυχήν σου, ἐπειδὴ ἡ ἐξωτερικὴ παιδεία αὕτη δὲν θέλει σὲ ὠφελήσει.» Θέλων δὲ νὰ ἀκούσῃ καὶ δεύτερον τὴν ἰδίαν φωνὴν, διὰ νὰ πληροφορηθῇ περισσότερον καὶ νὰ μὴ πλανηθῇ (διότι ἤξευρε τὰς πλάνας, ὅσαι ἐγίνοντο ἀπὸ τὰς φωνὰς τῶν εἰδώλων καὶ τῶν δαιμόνων) ἔμεινεν ἀκόμη ἐννέα χρόνους εἰς τὴν τῶν γραμμάτων παιδείαν. Τότε δὲ προσετάχθη διὰ θεϊκοῦ ὁράματος νὰ ἀναγνώσῃ τὴν βίβλον τῶν Ἑβραίων· ὅθεν λαβὼν ὁ Τίτος τὴν Παλαιὰν Γραφὴν, ἤνοιξεν αὐτὴν καὶ εὑρίσκει τὸ ῥητὸν τοῦ προφήτου Ἡσαΐου τὸ λέγον «Ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι πολλαί· Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον.» (Ἡσ. μέ. 16.)

Ὁ ἀνθύπατος λοιπὸν καὶ ἡγεμὼν τῆς Κρήτης, ὅστις ἦτο θεῖος τοῦ ἁγίου Τίτου, ἀκούσας τὴν σωτήριον γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ θαύματα ὅσα ἔκαμνεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς ἄλλους τόπους τῆς Παλαιστίνης, συνεβουλεύθη μὲ τοὺς πρώτους ἄρχοντας τῆς Κρήτης· καὶ οὕτως ἀπέστειλε τοῦτον τὸν ἀνεψιόν του Τίτον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὡς ὄντα ἱκανὸν νὰ ἀκούσῃ καὶ νὰ παραστήσῃ διὰ λόγου, ὅσα ἤθελεν ἀκούσῃ. Ὁ Τίτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπροσκύνησε τὸν δεσπότην Χριστὸν, καὶ ἐθεώρησε τὰ θαυμάσιά του, εἶδε δὲ καὶ τὰ σωτήρια τούτου Πάθη καὶ τὴν ταφὴν καὶ τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν θείαν Ἀνάληψιν καὶ τὴν εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἐπιδημίαν καὶ ἔλευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν πιστεύσας τῷ Χριστῷ συνηριθμήθη καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς ἑκατὸν εἴκοσιν, οἵτινες ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς· ἔπειτα δὲ χειροτονεῖται καὶ ἀποστέλλεται ὁμοῦ μὲ τὸν Παῦλον διὰ νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὑπῆγε λοιπὸν ὁ θεῖος Τίτος μετὰ τοῦ Παύλου εἰς Ἀντιόχειαν καὶ εἰς Σελεύκειαν καὶ εἰς Κύπρον καὶ εἰς Σαλαμῖνα καὶ Πάφον, τὰς ἐν τῇ Κύπρῳ εὑρισκομένας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας, καὶ εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισσιδείας, καὶ εἰς τὸ Ἰκόνιον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἁγίου Ὀνησιφόρου· ἔπειτα ἀνῆλθεν εἰς Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, εἰς πάντα τόπον καὶ πόλιν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν ἀπόστολον Παῦλον. Ὅτε δὲ ὁ εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ ἁγίου Τίτου γαμβρὸς, Ῥουστῖλος ὀνόματι, ἐξουσίαζε τὴν Κρήτην, δεύτερον ἤδη ἔτος, ὑπῆγεν εἰς τὴν αὐτὴν Κρήτην ὁ Τίτος ὁμοῦ μὲ τὸν ἀπόστολον Παῦλον. Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετὰ τοῦ Παύλου, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν ὁμοῦ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν ὁ Τίτος ἕως οὗ ἐφονεύθη ὁ Παῦλος ἀπὸ τὸν Νέρωνα. [1]

Μετὰ δὲ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ Παύλου, ἐπανῆλθεν ὁ Τίτος εἰς τὴν Κρήτην, καὶ κατέστησεν, ἤτοι ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτὴν ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους, καὶ διαλάμψας εἰς αὐτὴν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς τοῦ θείου Τίτου ἔγειναν ἐννενηκοντατέσσαρες, διότι ὅτε ἀπὸ τὴν Κρήτην ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἦτο χρόνων εἴκοσιν· ἔμεινε δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἕως εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, ἤτοι χρόνον ἕνα. Μετὰ δὲ τὴν Α-

---

[1] Ἐκ τῆς πρὸς Τίτον ὅμως ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἱκανῶς πιθανολογεῖται, ὅτι ὁ Τίτος ἦτο ἐπίσκοπος κοινῶς ὅλης τῆς Κρήτης, καὶ οὐχὶ μιᾶς αὐτῆς πόλεως. Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Τίτος ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον Μύρωνα, τὸν ἅγιον Νίκανδρον, καὶ πρεσβύτερον τὸν ἅγιον Ἱερομάρτυρα Ἕρμαιον, οἵτινες ἑορτάζονται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Ὁ Ζηνᾶς οὗτος, ὅστις καὶ Ζήνων ὀνομάζεται, ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Σεπτεμβρίου μετὰ Μάρκου καὶ Ἀριστάρχου.

[1] Ἐδῶ εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ὅτι ἐὰν ὁ Τίτος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κρήτην μετὰ τοῦ Παύλου καὶ ἔμεινε μὲ αὐτὸν ἕως οὗ ἐφονεύθη, πότε ὁ Παῦλος ἔγραψε τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν φανερῶς γράφει ὅτι ἀφῆκε τὸν Τίτον εἰς τὴν Κρήτην; οὕτω γάρ φησι «Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ ἐλλείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν Πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην.» (Τίτ. α'. 5.) Ὅθεν ἵνα μὴ ἀντίφασις παρακολουθῇ, πρέπει νὰ νοήσωμεν, ὅτι ὁ Τίτος ἔμεινεν εἰς τὴν Κρήτην, ὡς γράφεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ὅτι δὲν ἠκολούθησεν εἰς τὸν Παῦλον, ὡς γράφεται ἐδῶ.

Digitized by Google

νάληψιν διέτριψεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χρόνους δέκα· ἔπειτα ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ἀπὸ τοὺς Κορυφαίους Ἀποστόλους, καὶ διῆλθε χρόνους δεκαεπτὰ εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκήρυξε δὲ εἰς τὰς νήσους μὲν χρόνους ἓξ, εἰς δὲ τὴν πατρίδα του τὴν Κρήτην, χρόνους τριακονταεννέα· Ὅθεν ὅλοι συναπτόμενοι, γίνονται χρόνοι ἐννενηκοντατέσσαρες. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Ἐπιφάνιον

» Στάσας τελευτῆς Ἐπιφάνιος μέθυ
» Κεῖται τραπεὶς εἰς ὕπνον εὐθὺς τῷ κάρῳ. [1]

Εἰς τὸν Ἰωάννην.

† » Ὢ πῶς τελευτῇ τοῦ καλοῦ Ἰωάννου
» Σβέννυται λύχνος τῆς Θεοῦ Ἐκκλησίας! [2]

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΗΝΑ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Ὁ κόσμος ἐκλέλοιπε τῆς Ἐκκλησίας,
» Μηνᾶς γὰρ ἐκλέλοιπεν ἐκ τῶν ἐνθάδε.

Ὁ μακάριος οὗτος Μηνᾶς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει φνγ' (553), Πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας· ἐχειροτονήθη δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Ἀγαπητὸν, τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὁποῖος τότε ἀναβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκάθηρε μὲν τὸν αἱρετικὸν Ἄνθιμον, Πατριάρχην ὄντα Κωνσταντινουπόλεως, ἐχειροτόνησε δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸν μακάριον τοῦτον Μηνᾶν. Καλῶς λοιπὸν οὗτος κυβερνήσας τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ αὐξήσας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΔΡΙΑΝΟΥ καὶ ΝΑΤΑΛΙΑΣ.

Εἰς τὸν Ἀδριανόν.

» Ἀδριανοῦ τέμνουσι χεῖρας καὶ πόδας
» Χεῖρες πονηρῶν, ὧν φοναδρόμοι πόδες

Εἰς τὴν Ναταλίαν.

» Ἐν τῷ βίῳ σύνευνος, ἐν δὲ τῷ πόλῳ
» Ἀδριανῷ σύσκηνος ἡ Ναταλία.
» Ἀδριανὸς τμήθη χεῖρας πόδας εἰκάδι ἕκτῃ. [2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀδριανὸς καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ναταλία ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σῃ' (298). Κατὰ τὴν δευτέραν δὲ περίοδον, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Μαξιμιανὸς εἰς τὴν βασιλείαν του, διώκων τοὺς χριστιανοὺς, ἐπιάσθησαν εἰκοσιτρεῖς χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κεκρυμμένοι εἰς τὰ σπήλαια, καὶ ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους τιμωρίας. Τούτους λοιπὸν ἠρώτησε καὶ ὁ ἅγιος Ἀδριανὸς πρὸ τοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τί, ὦ ἀδελφοί, ὑπομένετε ταῦτα τὰ ἀνυπόφορα βάσανα καὶ τὰς δεινὰς τιμωρίας; ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν. Ἡμεῖς ὑπομένομεν ταῦτα, διὰ νὰ κερδήσωμεν τὰ ἀγαθὰ ὅσα εἶναι ἡτοιμασμένα εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς πάσχοντας ὑπὲρ τῆς ἀγάπης του, τὰ ὁποῖα ἀγαθὰ οὔτε ἀκοὴ δύναται νὰ ἀκούσῃ, οὔτε λόγος νὰ παραστήσῃ. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ μακάριος Ἀδριανὸς, κατενύχθη ἀπὸ τὴν θείαν χάριν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ταχυγράφους, οἵτινες ἔγραφον

---

[1] Ὁ Ἐπιφάνιος οὗτος ἔγεινε μετὰ τὸν κατωτέρω Ἰωάννην τὸν δεύτερον Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, πατριαρχεύσας χρόνους δεκαπέντε καὶ μῆνας τρεῖ. καὶ ἡμέρας τινας, καὶ ἐτελεύτησε τῷ φλέ (535) ἔτει. Ἔγεινε δὲ διάδοχός του Ἄνθιμος ὁ αἱρετικός.

[2] Ὁ Ἰωάννης οὗτος ὁ δεύτερος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Τιμόθεον, καὶ μείνας εἰς τὸν θρόνον χρόνους δύω καὶ μῆνας δέκα, ἐτελεύτησε τῷ φκ' (520) ἔτει ἀφήσας διάδοχόν του τὸν ἀνωτέρω Ἐπιφάνιον. Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ Πατριάρχου Γενναδίου, διότι αὕτη προεγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου.

[1] Ὁ Μηνᾶς οὗτος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Τραπεζοῦντος Ἄνθιμον τὸν αἱρετικὸν, ὅστις μείνας εἰς τὸν θρόνον χρόνους δεκαὲξ καὶ μῆνας ἕξ, ἐτελεύτησεν ἀφήσας διάδοχον τὸν Εὐτύχιον, τοῦ ὁποίου ὅρα τὸ Συναξάριον κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μηνᾶ τούτου συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πέμπτη Σύνοδος ἐν ἔτει φνγ' (553).

[2] Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τὰ ἅγια λείψανα εὑρίσκοντο εἰς τὴν Ἀργυροῦπολιν, τὴν πλησίον οὖσαν Κωνσταντινουπόλεως· καὶ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἑτέρου μαρτυρίου Ἀδριανοῦ, κατὰ τὴν παροῦσαν εἰκοστὴν ἕκτην.

Digitized by Google

τὰ ὀνόματα τῶν μελλόντων μαρτυρῆσαι χριστιανῶν· γράψατε καὶ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν ἄλλων χριστιανῶν, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ἡδονὴν νομίζω τὸ νὰ ἀποθάνω ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Οἱ δὲ ταχυγράφοι ἔγραψαν καὶ αὐτόν, καὶ μὲ ἀλύσεις τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν ἐφυλάκισαν. Εὐθὺς δὲ ἀφοῦ ἔμαθε τοῦτο ἡ γυνή του Ναταλία, ἐνόμισεν ὅτι δι' ἄλλην ὑπόθεσιν τὸν ἐπίασαν, ὅθεν ἀνεστέναξε καὶ ἐθρήνει· ἀφ' οὗ δὲ ὕστερον ἔμαθεν, ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὰ δεσμὰ καὶ εἰς τὴν φυλακήν, εὐθὺς ἐνεδύθη ἐνδύματα λαμπρὰ, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβᾶσα, κατεφίλει τὰ δεσμὰ καὶ τὰς ἁλύσεις, τὰς ὁποίας ἐφόρει ὁ σύζυγός της Ἀδριανὸς, καὶ ἐμακάριζεν αὐτὸν διὰ τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν ἔδειξε, συμβουλεύουσα μὲν αὐτὸν νὰ μένῃ στερεὸς καὶ ἀσάλευτος εἰς τὰ βάσανα, ὅσα μέλλει νὰ δοκιμάσῃ διὰ τὸν Χριστὸν, παρακαλοῦσα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους συνδεσμίους χριστιανοὺς νὰ εὔχωνται εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Καὶ τότε μὲν ἡ Ναταλία ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν της, ἀκούσασα τὴν συμβουλὴν καὶ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ· οὗτος δὲ ὁ ἅγιος χαιρετήσας τοὺς φυλακισμένους χριστιανοὺς, καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοὺς δεσμοφύλακας, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ μηνύσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του Ναταλίαν, ὅτι ἦλθε καιρὸς νὰ τελειωθῇ διὰ τοῦ μαρτυρίου. Τοῦτο ἀκούσασα ἡ Ναταλία, καὶ νομίσασα ὅτι φοβηθεὶς ὁ Ἀδριανὸς τὰ βάσανα, ἠρνήθη τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἔκλεισε τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἔκλεισεν ἔξω τὸν Ἀδριανὸν, ὀνειδίζουσα αὐτὸν ὡς ἀρνησίχριστον, καὶ ὀνομάζουσα αὐτὸν δειλὸν καὶ φιλόζωον. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἐνεθύμιζεν αὐτὸν τὴν φρικτὴν ἐκείνην ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν ὁ Κύριος ἐναντίον τῶν ἀρνουμένων αὐτὸν εἰπὼν, «Ὃς ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.» Ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο ἡ μακαρία Ναταλία ὀνομάζουσα ἑαυτὴν ἀθλίαν καὶ δυστυχῆ, διότι δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτὴν οὔτε μίαν ἡμέραν ἡ δόξα τοῦ νὰ ὀνομάζεται γυνὴ μάρτυρος, ἀλλὰ τὴν μακαριότητα καὶ εὐτυχίαν, ὁποὺ ἤλπιζε νὰ λάβῃ, διεδέχθη αἰφνιδίως δυστυχία καὶ ἀθλιότης.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν ἡ Ναταλία τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν οἶκόν του, εὐθὺς μετεβλήθη, καὶ ἀνοίξασα τὴν θύραν καὶ περιχαρῶς τὸν ἅγιον καταspασθεῖσα, εὐθὺς τὸν ἠκολούθησε καὶ ὑπῆγε μαζὶ μὲ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα. Παρασταθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἀδριανὸς εἰς τὸν τύραννον, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐδάρη μὲ ξύλα· ἔπειτα ῥιφθεὶς ἀνάσκελα κατὰ γῆς, τόσον πολλὰ ἐδάρη εἰς τὴν κοιλίαν ὁ δαίδιμος, ὥστε ἐφάνησαν ἔξωθεν τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα του. Ὅτε δὲ ταῦτα ὁ μάρτυς ἔπασχεν, ἦτο χρόνων εἰκοσιοκτώ. Ἔπειτα ἔκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του καθὼς καὶ τῶν ἄλλων χριστιανῶν, εἰς ἕκαστον δὲ μέλος τοῦ ἁγίου τὸ ὁποῖον ἐκόπτετο συνεβοήθει καὶ ἡ γυνή του Ναταλία, καὶ ἔβαλλε τὸ μέλος ἐκεῖνο ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα, διὰ νὰ κοπῇ. Καὶ τὸν μὲν δήμιον παρεκάλει νὰ κτυπᾷ δυνατώτερα τὴν κοπίδα καὶ τὴν σφύραν, διὰ νὰ προξενῆται εἰς τὸν ἅγιον πόνος περισσότερος καὶ δριμύτερος, τὸν δὲ Ἀδριανὸν ἀνεθάρρυνε καὶ ἐνεδυνάμονε νὰ ὑπομένῃ ἀνδρείως τοὺς πόνους, καὶ νὰ μὴ προδώσῃ διὰ δειλίαν τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτύριον.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος Ἀδριανὸς ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον ὁμοῦ μὲ τοὺς λοιποὺς μάρτυρας, καὶ τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα ἔμελλον νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ πῦρ διὰ νὰ κατακαῶσι, τότε ἡ μακαρία Ναταλία λαβοῦσα τὴν μίαν χεῖρα τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὸν κόλπον της, καὶ ἠκολούθει ἐξ ὀπίσω τὰ ἅγια λείψανα. Εἶτα δεχομένη καὶ τὰ αἵματα τὰ ὁποῖα ἔσταζον ἀπὸ τὰ ἅγια λείψανα, ἤλειφε τὸν ἑαυτόν της μὲ αὐτὰ, ὡς μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα. Ὅτε δὲ ἔβαλον τὰ ἅγια λείψανα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἔγεινε βροχὴ συνατὴ, καὶ ἔσβεσεν αὐτήν. Τότε χριστιανός τις Εὐσέβιος ὀνομαζόμενος συνάξας τὰ ἅγια λείψανα, τὰ ἔβαλεν εἰς πλοιάριον, καὶ μετακομίσας αὐτὰ εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν, τὰ ἐνεταφίασεν ἐκεῖ, ὅπου καὶ τελεῖται καὶ ἡ σύναξις τῶν ἁγίων καὶ ἑορτή. Ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν ὕστερον καὶ ἡ ἁγία Ναταλία καὶ παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἐνεταφιάσθη πλησίον τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων. (Σημείωσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τούτων σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου τῶν τῆς βασιλείας σκήπτρων.»)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων εἰκοσιτριῶν μαρτύρων, τῶν συναθλησάντων τῷ ἁγίῳ Ἀδριανῷ καὶ διὰ ξίφους τελειωθέντων.

» Τέμνουσιν ἀνδρῶν εἰκοσιτριῶν ἄκρα,
» Τὰ τετράκις τοσαῦτα χεῖρας καὶ πόδας.

Digitized by Google

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΤΤΙΚΟΥ καὶ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

» Συσταδιοδρομοῦσιν ἀθληταὶ δύω,
» Ξίφους δραμόντες στάδιον κουφοδρόμως.

Ὁ ὅσιος ΙΒΙΣΤΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ῥυφθεὶς ὑσσώπῳ δακρύων Ἰβιστίων,
» Εὔθυμος εἰς ἄδακρυ χωρεῖ χωρίον.

Μνήμη ἑτέρου ἁγίου μάρτυρος ΑΔΡΙΑΝΟΥ.

» Ἀδριανὸν τιμηθέντα κοσμήσει στέφος,
» Ἐν τῇ μεγίστῃ τῶν στεφάνων ἡμέρᾳ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου ἐν ἔτει τιγ' (313), καταγόμενος μὲν ἐκ τῆς Ῥώμης, εὑρισκόμενος δὲ ἐν τῷ Βυζαντίῳ, υἱὸς ὑπάρχων Πρόβου τοῦ βασιλέως Ῥώμης, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει σος' (276), ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀδελφόν του, Δομέτιον καλούμενον, ὅστις ἔγεινεν ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου, μετὰ τὸν Τίτον. [1] Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος ποθῶν νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, καὶ ἤλεγξε τὸν Λικίνιον, ὅτι ματαίως ἔβλαπτε τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα, προφασιζόμενος ὅτι διώκει τοὺς χριστιανούς. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθη παρὰ τοῦ Λικινίου μὲ διάφορα βάσανα, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ τούτου ἀδελφὸς Δομέτιος, ὁ τοῦ Βυζαντίου ἐπίσκοπος, λαβὼν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν τὴν οὖσαν πλησίον Βυζαντίου, ὅπου εὑρίσκοντο καὶ τὰ ἅγια λείψανα τῶν μαρτύρων Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας, ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον Στάχυος τοῦ ἀποστόλου, τοῦ χρηματίσαντος πρώτου ἐπισκόπου τοῦ Βυζαντίου μετὰ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν. [2]

Μνήμη τοῦ ὁσίου ΙΩΑΣΑΦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰνδίας Ἀβενήρ.

» Ζήλῳ τὰ βασίλεια Πκμβασιλέως
» Ὤκησεν υἱὸς γηπνου βασιλέως. [3]

[1] Ὅρα εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μητροφάνου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εὑρήσεις περὶ τούτων.

[2] Ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἀπόστολος οὗτος Στάχυς.

[3] Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ τούτου εἰς τὸν Παράδεισον, ὃν συνέγραψε μὲν Ἑλληνιστὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς πλατύτατον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅσοι πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ,» μετέβρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ ἀοίδιμος Ἀγάπιος ὁ Κρής.

Ὁ ὅσιος ΤΙΘΟΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Οὐκ εἶχεν, οἶμαι, σάρκα Τιθόης ὅλως·
» Κἂν εἶχε, τήξας, οὐκ ἐᾷ βρῶσιν τάφῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΙΜΕΝΟΣ.

» Ὢ; ἐκ λύκου χαίνοντος ἡρπάγη βίου
» Ποιμὴν, τὸ θρέμμα τοῦ μεγίστου Ποιμένος.
» Ποιμένα εἰς μέγαν ἑβδόμῃ εἰκάδι ᾤχετο Ποιμήν.

Οὗτος ὁ ὅσιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον· ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφούς του, ἔγεινεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς μοναχός· Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν κινουμένη ἀπὸ τὸν μητρικὸν πόθον, ὑπῆγεν εἰς τὴν σκήτην διὰ νὰ τοὺς ἴδῃ· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκλεισαν τὴν θύραν τοῦ κελλίου των, διὰ νὰ μὴ τὴν ἴδωσιν· ὅθεν ἔκλαιεν ἔξω μὲ πόνον καρδίας καὶ ἐφώναζεν. Ὁ δὲ ἀββᾶς Ἀνοὺβ ὁ εἷς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς λέγει πρὸς τὸν Ποιμένα, τί νὰ κάμωμεν εἰς τὴν γραῖαν ταύτην: Τότε ὁ Ποιμὴν ἦλθεν εἰς τὴν θύραν, καὶ ἀπὸ μέσα λέγει αὐτῇ· τί κλαίεις γραῖα; ἡ δὲ ἀκούσασα τὴν φωνὴν τοῦ Ποιμένος, εἶπε, θέλω νὰ σᾶς ἴδω τέκνα μου· τί θὰ σᾶς βλάψω, ἂν μόνον σᾶς ἴδω; δὲν εἶμαι ἐγὼ

---

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Τιθόη ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Ματόης, ὅτι τοῦτον ἀκατηγόρητος ἦτο ὁ ἀοίδιμος, ὥστε δὲν εὑρίσκετο ἄνθρωπος νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του διὰ νὰ τὸν κατηγορήσῃ εἰς κἀνὲν πρᾶγμα· ἐπειδὴ καθὼς τὸ καθαρὸν καὶ ἄδολον χρυσίον ζυγίζεται μὲ τὴν ζυγαρίαν, καὶ δὲν ἔχει κἀνὲν ἐλάττωμα, οὕτως ἦτο καὶ ὁ ἀββᾶς Τιθόης. (σελ. 692 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Περὶ τοῦ ἀββᾶ Τιθόη τούτου γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων, ὅτι ἦτο φίλος ἄκρος τῆς ἡσυχίας· ὅθεν καθήμενος ποτὲ εἰς τὸ Κλύσμα, ὅπου καὶ ἄλλοι ἐκάθηντο, καὶ στοχαζόμενος ὅπου εὑρίσκεται εἰς τὴν ἡσυχίαν, λέγει τῷ μαθητῇ του, ἀπόλυσον τὸ νερὸν εἰς τοὺς φοίνικας τέκνον. Ὁ δὲ μαθητής του λέγει, εἰς τὸ Κλύσμα ἐσμὲν ἀββᾶ. Λέγει ὁ γέρων, εἰς τὸ Κλύσμα τί ποιῶ; ἄρον με πάλιν εἰς τὸ ὄρος. Οὗτος ὁ ἀββᾶς Τιθόης, εἶπε καὶ τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα; «Ξενιτεία ἐστὶ, τὸ κρατῆσαι ἄνθρωπον τὸ ἐπιτοῦ στόμα.»

Ὅθεν ἐκ τῆς ἄκρας ἡσυχίας εἰς τόσην τελειότητα ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε γράφεται ἐν τῷ αὐτῷ Πκραδείσῳ τῶν Πατέρων, ὅτι ὅτε προσηύχετο, ἐὰν δὲν ἐπρόφθανε νὰ κατεβάσῃ τὰς χεῖράς του, ἡρπάζετο ὁ νοῦς του εἰς θείας ἁρπαγάς. Ὅθεν ὅτε ἐτύγχανε νὰ προσεύχεται μαζὶ μὲ ἄλλους ἀδελφούς, ἐσπούδαζε νὰ κατεβάζῃ θυλάγωρα τὰς χεῖράς του, ἵνα μὴ ἁρπαχθῇ ὁ νοῦς του καὶ ἀργοπορήσῃ εἰς τὴν προσευχήν, καὶ οὕτω γνωρισθῇ εἰς τοὺς ἄλλους ἡ ἀρετή του.

Digitized by Google

μήτηρ σας; δὲν εὑρίσκομαι ἐγὼ τώρα εἰς βαθὺ γηρατεῖον; Τότε ὁ Ποιμὴν ἀπεκρίθη εἰς αὐτήν· ποῦ θέλεις νὰ μᾶς ἴδῃς, εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ἢ εἰς τὸν ἄλλον; Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν ἐννοήσασα τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Ποιμένος, μετὰ χαρᾶς ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ τοὺς ἴδῃ.

Μίαν φορὰν ἠθέλησεν ὁ ἄρχων τῆς χώρας ἐκείνης νὰ ἴδῃ τὸν ἀββᾶν Ποιμένα· καὶ πιάσας τὸν ἀνεψιόν του διά τινας κακίας τὰς ὁποίας ἔκαμεν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, λέγων, ἐὰν ἔλθῃ ἐδῶ ὁ θεῖός του ἀββᾶς Ποιμὴν καὶ ἴδω αὐτὸν, εὐθὺς θέλω ἐλευθερώσει τὸν ἀνεψιόν του. Ὁ δὲ Ποιμὴν τοῦτο μαθὼν, δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἄρχοντα· ἡ δὲ μήτηρ τοῦ φυλακισθέντος ὑπῆγε πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ποιμένα παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἐξουσιαστὴν διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἀνεψιόν του. Ἀλλ' ὁ Ποιμὴν οὐδὲ ἀπόκρισιν τῇ ἔδωκεν· ὅθεν ἡ ἀδελφή του ἐφώναζε, κατηγοροῦσα καὶ λέγουσα· ἄσπλαγχνε, ἐλέησόν με, ὅτι εἶναι μονογενὴς υἱός μου καὶ ἄλλον δὲν ἔχω ἀπὸ αὐτόν. Ὁ δὲ Ποιμὴν ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν μὲ ἕνα ἀδελφὸν ταῦτα· ἀναχώρησον καὶ φύγε ἀπ' ἐδῶ, διότι ὁ Ποιμὴν παιδία δὲν ἐγέννησεν· ὁ δὲ ἐξουσιαστὴς ἐμήνυσεν εἰς τὸν Ποιμένα, ὅτι κἂν μὲ τὸν λόγον μόνον πρόσταξον, καὶ ἐγὼ παρευθὺς τὸν ἐλευθερόνω· ἀλλ' ὁ Ποιμὴν τῷ ἐμήνυσε ταῦτα, ἐξέτασόν αὐτὸν κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐὰν ἦναι ἄξιος θανάτου, θανάτωσον αὐτὸν, εἰδὲ ἄξιος θανάτου δὲν εἶναι, ποίησον, ὡς θέλεις. Τότε ὁ ἐξουσιαστὴς θαυμάσας διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς πολιτείας του, ἠλευθέρωσε τὸν ἀνεψιόν του. Μίαν φορὰν ἠρώτησέ τις τὸν ἀββᾶν Ποιμένα τοῦτον, λέγων· ἂν ἴδω τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου νὰ σκεπάσω αὐτόν; Ὁ δὲ Ποιμὴν ἀπεκρίθη, ἂν ἡμεῖς σκεπάσωμεν τοῦ ἀδελφοῦ μας τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ὁ Θεὸς σκεπάσει τὰς ἰδικάς μας ἁμαρτίας. Οὗτος ὁ ὅσιος ἤσκησε πᾶσαν ἀρετὴν τόσον, ὥστε ὅλοι οἱ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Θηβαΐδι εὑρισκόμενοι πατέρες καὶ ἀσκηταὶ ἐρρυθμίζοντο καὶ ἐδιορθόνοντο ἀπὸ αὐτόν. Ἐν τούτοις λοιπὸν τοῖς κατορθώμασι διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. [1]

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΛΙΒΕΡΙΟΥ Πάπα Ῥώμης. [2]

» Τὸν πλοῦτον ἀντλεῖν Λιβέριος νῦν ἔχει,
» Ὃν οὐρανοῖς ἦν ἐμφρόνως θησαυρίσας.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλζ' (337), ὁ ὁποῖος συνήργησεν εἰς τὸ νὰ λάβωσι τοὺς θρόνους ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας; καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν, [2] ἔστειλε καὶ ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν ἅγιον τοῦτον Λιβέριον Κωνστάντιος ὁ βασιλεὺς, ὁ φρονῶν ἐξ ἀπάτης τὴν τοῦ Ἀρείου αἵρεσιν, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κώνστας· ἐπιχειρήσας δὲ νὰ πείσῃ τὸν ἅγιον εἰς τὸ νὰ ἀπέχῃ μὲν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἀθανασίου, νὰ συμφωνήσῃ δὲ εἰς τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ, καὶ μὴ δυνηθεὶς, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Θράκην. Ἐλθὼν δὲ ὁ Κωνστάντιος εἰς τὴν Ῥώμην, ἐβιάσθη παρὰ πάντων νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν μακάριον τοῦτον Λιβέριον εἰς τὸν θρόνον του. Ὅθεν κατὰ προσταγήν του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, εἰς τὴν ὁποίαν καλῶς καὶ θεαρέστως διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἀοίδιμος, ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΟΣΙΟΥ ἐπισκόπου Κορδούβης. [3]

» Τὴν κλῆσιν εἰκὼν, Ὅσιε, τὴν αὐτὴν μόνην,
» Πλὴρ ὢ θανόντι τῶν ἐπαίνων σοι χρέος.

---

[1] Ὁ Ἀββᾶς οὗτος Ποιμὴν εἰς τόσην ταπείνωσιν ἔφθασεν, ὥστε εἶπεν ὁ ἀοίδιμος « Ἐγὼ λέγω, ὅτι εἰς τὸν τόπον ὅπου βάλλεται ὁ Σατανᾶς, ἐκεῖ βάλλομαι· » καὶ πάλιν « Ἄνθρωπος δεῖται τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ διὰ παντὸς, ὥσπερ τῆς πνοῆς τῆς ἐκπορευομένης ἐκ τῆς ῥινὸς αὐτοῦ· » καὶ πάλιν « Ἐὰν ἄνθρωπος ἑαυτὸν μέμφηται, καρτερεῖ πανταχοῦ. » Περὶ τοῦ Ποιμένος τούτου ἔλεγον, ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε νὰ εἴπῃ τὸν λόγον του ἀνώτερον ἄλλου Γέροντος, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ πάντα ἐπῄνει ἐκεῖνον. Ὅθεν ὅτε ἐτύγχανε μετὰ τοῦ Ἀββᾶ Ἀνοὺβ, οὐκ ἐλάλει ὅλως, παρόντος αὐτοῦ. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο ὁ τρισόλβιος Ποιμὴν, ὅτι εἶπεν ὁ μακάριος Ἀντώνιος, « ἡ μεγάλη δυναστεία τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν, ἵνα ἐπάνω ἑαυτοῦ βάλῃ τὸ ἴδιον σφάλμα ἐνώπιον Κυρίου, καὶ προσδοκήσῃ πειρασμὸν ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς » (σελ. 281. καὶ 282. τοῦ Ἐλεργετινοῦ.)

[2] Ὁ Λιβέριος οὗτος ἔγεινε Πάπας τῆς Ῥώμης, μετὰ τὸν Πάπαν Ἰούλιον, ὅστις ἐπροστάτευσε τὴν Ῥώμην χρόνους δεκαπέντε.

[2] Ὁ Κωνστάντιος χαριζόμενος τῷ ἀδελφῷ Κωνστντίνῳ ἐπανέφερε τὸν Ἀθανάσιον εἰς τὸν θρόνον, ἀφοῦ ὅμως ἐφονεύθησαν καὶ ἐκεῖνοι καὶ ὁ ἕτερος ἀδελφὸς Κώνστας, ἀπροκαλύπτως πλέον ἐπετέθη κατὰ τοῦ Ἀθανασίου· Σ. Ε.

[3] Ἐσφαλμένως ἀντὶ Κορδύβη (ἢ κατ' ἄλλους Κόρδυβα) καὶ μεταγενεστέρως, Κορδόβα Σ. Ε.

Digitized by Google

Οὗτος ὁ μακάριος ἐπειδὴ ἔλαμπεν εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπισκοπῆς Κουδρούβης. Ζῆλον δὲ ἔχων ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἦτο παρὼν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν πρώτην σύνοδον, τὴν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθεῖσαν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τκέ (325), τὴν τοῦ Ἀρείου λύσσαν καὶ αἵρεσιν ἀποβαλλόμενος. Οὗτος ἦτο ἔξαρχος καὶ τῆς ἐν Σαρδικῇ τοπικῆς Συνόδου, τῆς ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ Κώνσταντος τῶν αὐταδέλφων συγκροτηθείσης ἐν ἔτει τμζ' (347), οὗτος ἐπειδὴ δὲν ἐσυμφώνει εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, καὶ ἄλλων πολλῶν θεοφόρων Πατέρων τῶν ὑπὸ Κωνσταντίου ἐξορισθέντων, [1] διὰ τοῦτο ἐπέμφθη εἰς ἐξορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰς κακοπαθείας ὑπομείνας ὁ τρισόλβιος, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του, καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. [2]

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Φιλίππου γενομένη Βάπτισις τοῦ ΑΙΘΙΟΠΟΣ Εὐνούχου.

» Ἀνὴρ ἐλέγχει τὴν παροιμίαν Σπάδων
» Λευκαίνεται γὰρ, καὶ πεφυκὼς Αἰθίοψ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΟΥΣΑ ἡ νέα, κέντυκλον, ἤτοι τρίχινον ῥάκος ἐνδυθεῖσα, καὶ πέτραν εἰς τὸν τράχηλον περιδεθεῖσα, ἐν φρέατι ῥίπτεται, καὶ τελειοῦται.

» Ὁ μανδύας σοι πῖλος, ἡ πόρπη πέτρα,
» Μεθ' ὧν ὑπῆλθες, Ἄνθουσα, βαθὺ φρέαρ.

---

[1] Φαίνεται ὅτι ἐνταῦθα ἐσφαλμένως ἐγένετο ἡ μετάφρασις, διότι τὸ παρὰ τοῖς Μηναίοις κείμενον λέγει ὅπερ καὶ ὀρθότερον ὅτι ὁ Ὅστος οὗτος ἐπειδὴ δὲν συνεφώνει εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἀθανασίου, ἐξωρίσθη ὅπως ἐξωρίσθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Σ. Ε.

[2] Περὶ τοῦ Ὁσίου τούτου ταῦτα γράφει ὁ Μελέτιος· «Ὁ Ὅσιος ἐπίσκοπος Κουδρούβης, ἐστάθη ὁμολογητὴς τοῦ Χριστοῦ διαβεβοημένος, φέρων ἐν ἑαυτῷ τὰ ἐντυπωθέντα διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ στίγματα, εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμόν. Εἰς ἄκρον δὲ μαθήσεως καὶ ἁγιότητος ἐλθὼν, ἐτιμήθη ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ εἰς Αἴγυπτον ἐπέμφθη μὲ γράμματα βασιλικὰ, διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς ἔριδας καὶ φιλονεικίας, αἵτινες ἠγέρθησαν ἀπὸ τὸν Ἄρειον. Προέστη δὲ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, καὶ ἐνηγκαλίσατο τὸ παρ' αὐτῆς ἐκτεθὲν σύμβολον, καὶ μέγας βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἀθανασίου ἔγεινε, κατὰ τῶν διαβαλλόντων αὐτὸν εἰς τοὺς ἡγεμόνας, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ σύνοδον, μηδόλως συλλογισθεὶς τοὺς φοβερισμοὺς τοῦ Κωνσταντίου. Πρεπόντως ἄρα καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοδωρήτου κηρύττεται.» (Τόμ. β'. σελ. 342.) Τὸν ὅσιον τοῦτον ὁ μέγας Ἀθανάσιος ὀνομάζει Πατέρα τῶν ἐπισκόπων.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ἀναφανέντος ἐν ἔτει ᾳφ' (1500),* [1].

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΩΥΣΕΩΣ τοῦ Αἰθίοπος.

» Φήσεις τὸ ῥητὸν καὶ θανὼν, Μωσῆ μίλα,
» Ἄνθρωπος ὄψιν, καὶ Θεὸς τὴν καρδίαν.»
» Θάψαν ἐν εἰκάδι Μωσῆν ἐγδόῃ Αἰθιοπῆα.

Οὗτος ὁ μακάριος Μωϋσῆς ἦτο Αἰθίοψ, καὶ πολλὰ μαῦρος κατὰ τὸ χρῶμα, δοῦλος δὲ ἑνὸς πολιτικοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἀπέβαλε διὰ τὴν πολλὴν κακίαν καὶ ληστρικὴν καὶ κακότροπον αὐτοῦ γνώμην. Οὗτος λοιπὸν μνησικακήσας μίαν φορὰν εἰς ἕνα βοσκὸν, διότι ἐμπόδισεν αὐτὸν καὶ δὲν τὸν ἄφησε νὰ κάμῃ κακόν τι, ἐβουλεύθη νὰ θανατώσῃ τὸν βοσκὸν ἐκεῖνον· ὅθεν μαθὼν ὅτι εὑρίσκετο ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ Νείλου, ὅστις τότε ἦτο πλημμυρισμένος, ἐδάγκασε τὴν μάχαιράν του μὲ τὸ στόμα του, καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του τειλίξας εἰς τὴν κεφαλήν του, ἐπέρασε τὸν ποταμὸν κολυμβῶν. Ἐννοήσας δὲ ὁ βοσκὸς τὸν ἐρχομόν του, ἄφησε τὰ πρόβατά του καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ Μωϋσῆς ἐκλέξας τέσσαρα κριάρια ἀπὸ τὴν μάνδραν τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου, τὰ ἔσφαξε, καὶ ἔπειτα δέσας αὐτὰ εἰς σχοινίον καὶ τοῦτο βαστάζων, διεπέρασε πάλιν τὸν ποταμὸν κολυμβῶν. Φαγὼν δὲ τὰ κρέατα τῶν κριαρίων καὶ τὰ δέρματα πωλήσας, ὑπῆγεν εἰς τοὺς φίλους του. Ταῦτα δὲ ἐδιηγήθην περὶ τοῦ ὁσίου τούτου, διὰ νὰ δείξω, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῶσι διὰ τῆς μετανοίας ὅσοι θέλουσι, καὶ μυρίας πρότερον ἂν πράξωσιν ἁμαρτίας.

Οὗτος ὁ ὅσιος κατανυχθεὶς τελευταῖον ἀπὸ μίαν περίστασιν ἥτις τῷ ἠκολούθησεν, ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς ἓν μοναστήριον, καὶ τόσον πολλὰ μετενόησεν, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς συντρόφους του κλέπτας ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς μετανοίας. Μίαν φορὰν ἦλθον κλέπται εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου τούτου, μὴ ἠξεύροντες ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ περίφημος ἐκεῖνος κλέπτης Μωϋσῆς. Ὁ δὲ Μωϋσῆς πιάσας αὐτοὺς, τοὺς ἔδεσε μὲ σχοινία· πλὴν μὲ τόσην εὐκολίαν, μὲ ὅσην δένει τις ἕνα σάκκον ἄχυρα, καὶ φορτωθεὶς αὐτοὺς εἰς τὸν ὦμόν του, τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ Κυριακὸν, ἤτοι εἰς τὴν κοινὴν ἐκκλησίαν τῆς Σκή-

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Digitized by Google

τεως, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Πατέρας· Ἐπειδὴ δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἐμὲ τὸν μεταγοοῦντα νὰ ἀδικήσω τινα, τούτους δὲ εὗρον ἐλθόντας κατ' ἐπάνω μου, τί προστάζετε νὰ τοὺς κάμωμεν; Οἱ δὲ κλέπται γνωρίσαντες, ὅτι αὐτὸς εἶναι Μωϋσῆς ὁ περιβόητος ἀρχιληστὴς καὶ ἀνίκητος, ἐξωμολογήθησαν καὶ μετενόησαν εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἀποταξάμενοι τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ἔγειναν μοναχοὶ προκομμενέστατοι. Θεαρέστως λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ὅσιος οὗτος, ἐκοιμήθη ἐν τῇ ἀσκήσει, ὑπάρχων ἑβδομήκοντα χρόνων γέρων, ἀφήσας καὶ ἑβδομήκοντα μαθητὰς καὶ μιμητὰς τῆς ἀσκητικῆς αὐτοῦ πολιτείας. [1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ καὶ ΑΥΡΕΝΤΙΟΥ, πλατάνῳ προσδεθέντων καὶ τοξευθέντων, καὶ οὕτω τελειωθέντων.

» Διττοῖς ἀθληταῖς προσδεθεῖσι πλατάνῳ
» Ταθέντα τόξα, πλατάνου κενοὶ ψόφοι.

Ὁ δίκαιος ΕΖΕΚΙΑΣ ὁ βασιλεὺς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Εἰ δάκρυσας ἦν Ἐζεκίας, ὡς πάλαι,
» Ζωῆς ἂν ἄλλην εὗρε προσθήκην πάλιν.

Μνήμη τῆς ἁγίας ΑΝΝΗΣ τῆς θυγατρὸς Φανουήλ.

» Οὐ γῆς ἀπῆρεν ἡ Φανουὴλ θυγάτηρ,
» Ἕως ἐφ' αὑτῆς εἶδε τὸν Θεὸν βρέφος.

Οἱ ἅγιοι τριακοντατρεῖς μάρτυρες οἱ ἐξ Ἡρακλείας πυρὶ τελειοῦνται.

» Καὶ τὸ βρέμον πῦρ τοῖς ἀθλητάῖς Κυρίου
» Ὡς ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν ἦν τὸ Μωσέως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', ἡ Ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Τέμνει κεφαλὴν χεὶρ μιαιφόνος ξίφει.
» Τοῦ χεῖρα θέντος εἰς κεφαλὴν Κυρίου.
» Εἰκάδα ἀμφ' ἑνάτην Προδρόμου τάμεν αὐχένα [χαλκός.

† Οὗτος ὁ μέγας Πρόδρομος τοῦ Κυρίου ἐμαρτυρήθη ὑπὸ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ὅτι εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκ γυναικὸς γεννηθέντας ἀνθρώπους, καὶ περισσότερος ἀπὸ τοὺς Προφήτας· οὗτος εἶναι ὁ σκιρτήσας ἐκ κοιλίας μητρός του, καὶ κηρύξας τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς ζῶντας ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων, αἵτινες εὑρίσκοντο ἐν τῷ Ἅδῃ. Οὗτος ἦτο υἱὸς Ζαχαρίου τοῦ Ἀρχιερέως καὶ Ἐλισάβετ, γεννηθεὶς ἐξ ἐπαγγελίας τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ· ἀπεκεφαλίσθη δὲ σήμερον ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου Ἀντίπα, ἐπειδὴ ἤλεγχεν αὐτὸν διὰ τὴν παράνομον μίξιν τῆς Ἡρωδιάδος. Οὗτος εἶναι ὁ μέγας Ἰωάννης ἐκεῖνος ὅστις ἦτο ἐνδεδυμένος τὴν ἁγιότητα ἀπὸ αὐτὴν τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, ὅστις εἶχεν εἰς τὴν ψυχήν του ἐγκάτοικον τὴν παρθενίαν καὶ καθαρότητα, καὶ ἠγάπησεν ἐγκαρδίως τὴν σωφροσύνην, ὅστις ἤσκησε τὴν νηστείαν καὶ ἀτροφίαν, καὶ ἐχώρισεν ἑαυτὸν ἀπὸ πᾶσαν συναναστροφὴν ἀνθρώπων, ὅστις ἐκατοίκησεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ συνανεστρέφετο μὲ τὰ ἄγρια θηρία, καὶ ἐσκεπάζετο μὲ τρίχας τῆς καμήλου, καὶ ἔζωνε τὴν μέσην του μὲ ζώνην δερματίνην, ὅστις εἶχε τὴν τροφήν του ἑτοίμην καὶ αὐτοσχέδιον ὡς τὰ πετεινὰ, καὶ ὅστις ἠξιώθη νὰ ὑπερβῇ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, καὶ νὰ βαπτίσῃ τὸν καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον Χριστὸν, τὸν πάσης ἐπέκεινα φύσεως. Αὐτὸς λέγω ὁ τοσοῦτος καὶ τηλικοῦτος ἅγιος, ἐπειδὴ ἐμελέτα πάντοτε τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα τὰ ἐνόμιζε δεύτερα καὶ κατώτερα ἀπὸ τὴν φύλαξιν τοῦ θείου αὐτοῦ νόμου.

Ὁ Ἡρώδης λοιπὸν τετράρχης ὢν τῆς Ἰουδαίας, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ ἀσελγὴς καὶ ἀκόλαστος, ἔλαβε τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐνῶ αὐτὸς ὁ ἀδελφός του ἔζη ἀκόμη, καὶ ἐνῷ μάλλιστα εἶχε καὶ θυγατέρα μὲ τὴν Ἡρωδιάδα· τὰ ὁποῖα καὶ τὰ δύω ἦσαν πράγματα ἐναντία τοῦ θείου νόμου. Ὅθεν ὁ μέγας Πρόδρομος κινηθεὶς ἀπὸ ζῆλον ἔνθεον, καὶ ὁπλισθεὶς μὲ τὰ ὅπλα τῆς ἀληθείας, ἔλεγε πρὸς τὸν ἀσελγῆ βασιλέα, «Δὲν σοὶ εἶναι συγχωρημένον νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.» Τοῦτον δὲ τὸν ἐλεγμὸν μὴ ὑποφέρων ὁ Ἡρώδης, ἔδεσε τὸν χαριτώνυμον Ἰωάννην, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, [1] παρακινούμενος

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Μωσέα ὑπόμνημα ἑλληνικὸν σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ ἀδύνατον τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν.» Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ μάρτυρος Ἀκακίου τοῦ νέου, διότι προεγράφη μετὰ τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ἰουλίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Ἰώσηπον, Ἀρχαιολογίας βιβλ. ιή. κεφ. ζ'. ὁ τίμιος Πρόδρομος ἐφυλακίσθη εἰς τὸ φρούριον τὸ καλούμενον Μαχαιρούς· ἂν καὶ ἄλλοι ὑπολαμβάνουσιν ὅτι

Digitized by Google

εἰς ταῦτα ἀπὸ τὴν ἀκόλαστον μοιχαλίδα τὴν Ἡρωδιάδα. Ἐνῶ δὲ ἑωρτάζετο ἀπὸ τὸν Ἡρώδην καὶ τοὺς αὐτοῦ ἄρχοντας ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη, ἐσυγχροτήθη τράπεζα πλουσία καὶ συμπόσιον φιλήδονον, τὸ ὁποῖον ἐξεκύλισε τὸν Ἡρώδην εἰς μέθην καὶ ἀφροσύνην. Τότε ἦλθε καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ ἐχόρευσεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως· μισθὸς δὲ ἐδόθη εἰς αὐτὴν διὰ τὸν ἄσεμνόν της χορὸν ὁ φόνος, φεῦ! τοῦ μεγάλου Προφήτου. Παρευθὺς λοιπὸν ἐφέρθη εἰς τὸ μέσον τῆς τραπέζης ἐπάνω εἰς πινάκιον ἡ Προδρομικὴ κεφαλὴ τοῦ Δικαίου, στάζουσα ἀκόμη ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ σιωπηλῶς ἐλέγχουσα τὸν Ἡρώδην, καὶ ἐδόθη εἰς τὴν ἀκόλαστον καὶ μοιχαλίδα γυναῖκα. Ἐγίνοντο δὲ ταῦτα εἰς τὴν Σεβαστούπολιν, ἥτις ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ μιᾶς ἡμέρας διάστημα, ὅπου καὶ ὁ μετὰ τὸν Ἡρώδην βασιλεύσας τετράρχης ἔκτισε τὰ βασιλικά του παλάτια, καὶ τὸ ῥηθὲν προφητοκτόναν ἐτελέσθη συμπόσιον. Ἐκεῖ δὲ καὶ τὸ πάντιμον καὶ ἅγιον σῶμα τοῦ μεγάλου Προδρόμου ἐκηδεύθη[1] ἀπὸ τοὺς ἰδίους του μαθητὰς, καὶ ἐβλήθη εἰς τὸν τάφον εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν Προφητικόν του ναόν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον Φορακίου.[1] (ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα.)

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας* ΘΕΟΔΩΡΑΣ *τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, τῆς ἐξ Αἰγύπτου καταγομένης.*[2]

ἀλλαχοῦ ἔγεινεν ἡ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ ἡ ἐν τῇ Περαίᾳ Μαχαιροὺς αὕτη, τότε ἦτο ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀρέταν βασιλέα τῆς Ἀραβίας, ὅστις ἦτο πενθερὸς τοῦ Ἡρώδου. Διότι τούτου τὴν θυγατέρα νόμιμον ἔχων γυναῖκα ὁ Ἡρώδης, ἀπέβαλεν αὐτὴν, καὶ ἐπῆρε τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς παρεδόθη ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν Ἡρώδην, ἐν τῷ τριακοστῷ πρώτῳ ἔτει τοῦ Κυρίου.

Καὶ τοῦτο δὲ προσσημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ἐξωρίσθη ὁ Ἡρώδης οὗτος (ὅστις ἦτο θεῖος τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ τῶν Ἰουδαίων βασιλεύοντος) ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ῥώμης Καλλιγόλαν, ὁμοῦ μὲ τὴν μοιχαλίδα Ἡρωδιάδα, εἰς τὸ Λούγδουνον τῆς Γαλλίας (τὸ νῦν Λιὸν) καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Ἐκεῖ δὲ ὄντες ἐξωρισμένοι, ἀπωλέσθησαν καὶ οἱ δύω, ὡς γράφει ὁ Ἰώσηπος βιβλ. ιή. τῆς Ἀρχαιολογίας, κεφ. ιή. καὶ ιθ'. καὶ βιβλ. β'. κεφ. ις'. περὶ ἁλώσεως· καὶ ὁ Εὐσέβιος Ἐκκλ. Ἱστορ. βιβλ. β'. κεφ. δ'.

Ὁ δὲ Γεώργιος Σύγκελλος προσθέτει ἐν τῇ Χρονολογίᾳ, ὅτι καὶ τὴν θυγατέρα τῆς Ἡρωδιάδος Σαλώμην καλουμένην, τὴν χορεύσασαν ἀσέμνως, κατέπιεν ἡ γῆ ζωντανήν· τὸν δὲ τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον αὕτη ἀπώλετο διηγεῖται Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος, βιβλ. ά. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας, λέγων ὅτι ταύτης διαβαινούσης ἀπὸ ἕνα ποταμὸν παγωμένον, ἐσχίσθη ὁ πάγος ὑποκάτω τῶν ποδῶν της· καὶ τὸ μὲν σῶμά της κατεβυθίσθη, ἡ δὲ κεφαλή της ἐκόπη ἀπὸ τὸν πάγον· καὶ καθὼς αὐτὴ ἔγεινεν αἰτία καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ τίμιος Πρόδρομος, οὕτω παρομοίως καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ δικαία κρίσις ἀπεκεφάλισεν αὐτήν. Αὐτὰ τὰ ἴδια διηγεῖται καὶ ὁ Μεταφραστής· (ὅρα εἰς τὴν Ἑκατοντατετρίδα.)

[1] Σημείωσαι πρῶτον, ὅτι ὁ Ἰωὴλ ἱστορεῖ εἰς τὸ Χρονικόν του, ὅτι Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς ἔφερεν εἰς τὸ Βυζάντιον μέρος τι τοῦ ἱματίου τοῦ Βαπτιστοῦ, ὅπερ εὗρεν ἐν Βερροίᾳ τῆς Συρίας, καὶ βόστρυχον (ἤτοι πλεξοῦδαν τῶν τριχῶν) αὐτοῦ πεπλημμένην αἵματι, καὶ πρὸς τούτοις ἕλκος τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ· (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλ.) Ἂν δὲ καὶ τὸ λείψανον τοῦ Βαπτιστοῦ ἔκαυσεν εἰς τὴν Σεβάστειαν Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης, εἰς πολλοὺς ὅμως τόπους φαίνονται τῶν λειψάνων αὐτοῦ μέρη· ὅθεν καὶ ὁ Θεοφάνης ἱστορεῖ, ὅτι ἐπὶ Ἀρκαδίου ἔφερον τὰ λείψανα τοῦ Προδρόμου εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἴσως ἐφύλαξαν ταῦτά τινες χριστιανοί. Ἡ σεβασμία ὅμως κάρα αὐτοῦ ἐφυλάχθη, καὶ εὑρέθη σώα· περὶ ἧς ὅρα εἰς τὴν πρώτην εὕρεσιν αὐτῆς, τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Φεβρουαρίου.

Σημείωσαι δεύτερον, ὅτι Ἰωσήφ τις ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, τὸ γένος Παρατασφίλης, ἐν ἔτει ᾳχοέ (1675), ἐρχόμενος εἰς τὸ Βυζάντιον ἵνα ἐκεῖθεν ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐμβῆκεν εἰς πλοῖον Λαζικὸν, εἶχε δὲ εἰκόνα τοῦ Προδρόμου κεχοσμημένην, ἥτις ἦτο ἐσκαμμένη ὄπισθεν, καὶ εἶχεν ἐν αὐτῇ τὸν λάρυγγα τοῦ προδρόμου· ἐπνίγη ὅμως ἔγγὺς τοῦ Κυτώρου τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς εἰκόνος· (σελ. 267 τῆς Δωδεκαβίβλ.)

Λόγους δὲ πανηγυρικοὺς ἔχουσιν εἰς τὴν Ἀποτομὴν, ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ τις ἀνὴρ φιλέρημος·» τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ἡρωδιὰς μαίνεται.» Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Φαεινὴ καὶ θεοχαρὴς ἡ ἡμέρα.» Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πηδᾷ καὶ γῆρας.» Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Εἰ τίμιος ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ·» (σώζονται ἐν τῇ ἱερᾷ Λαύρᾳ. ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων σώζονται καὶ ἄλλοι λόγοι εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, πάντες τὸ ἐπαινετὸν ἔχοντες, ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ ἀρχόμενος οὕτω «Ἰωάννην τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκουμένης,» ὅστις διαλαμβάνει περὶ τῆς συλλήψεως, γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ Προδρόμου περὶ οὗ προείπομεν καὶ εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου. Ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ὁ καλούμενος Πτωχοπρόδρομος λόγον γλαφυρὸν ἔχει εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καλῶς ἐφήρμοσεν ἡ τάξις τὴν τοῦ Προδρόμου τελείωσιν· (σώζεται ἔν τινι κελλίῳ Κουτλουμουσιανῷ τοῦ Προδρόμου ἄνω τῶν Καρεῶν.)

[2] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὴν Καλοκαιρινήν. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτῆς βίος σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοὺς καὶ ψυχωφελεῖς καὶ θαυμαστοὺς τόπους.»

Digitized by Google

† » Φθαρτὸν λιποῦσα ἡ Θεοδώρα βίον,
» Ἄφθαρτον εὗρεν οἰκίαν ἐν τῷ πόλῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῶν ἁγίων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΙΩΑΝΝΟΥ καὶ ΠΑΥΛΟΥ τοῦ νέου.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

» Σχοίνους διαδρὰς, Ἀλέξανδρε, σαρκίου,
» Σχοίνισμα κλήρου χρηματίζεις Κυρίου.

Εἰς τὸν Ἰωάννην.

* » Σκυθρωπὰ τὰ πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας,
» Στέρησιν οὐ φέροντα τὴν Ἰωάννου.

Εἰς τὸν Παῦλον.

* » Δρόμους ὁ Παῦλος ἐκλιπὼν τοὺς τοῦ βίου,
» Εὗρηκε παῦλαν τῶν πόνων τῶν τοῦ βίου.
† » Τριτὸς τῇ Τριάδι τριακοστῇ νῦν πάρα ἔστη.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἀλέξανδρος ἕνεκα τῶν πολλῶν του ἀρετῶν ἐχρημάτισε πρωτοπρεσβύτερος τοῦ ἁγίου Μητροφάνους πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν ἔτει τκέ (325), εὑρέθη δὲ παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ συγκροτηθεῖσαν ἁγίαν καὶ οἰκουμένην πρώτην Σύνοδον, ἀντὶ τοῦ ἁγίου Μητροφάνους, ὁ ὁποῖος γέρων ὢν καὶ ἀσθενὴς, δὲν ἐδυνήθη νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Σύνοδον. [1] Εἰς αὐτὴν λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ θεῖος οὗτος Ἀλέξανδρος, πολλὰ ἠγωνίσθη ὁ τρισμακάριος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐλέγχων τὴν τοῦ Ἀρείου κακοδοξίαν· ἀφ' οὗ δὲ ἡ Σύνοδος ἐτελείωσε, παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὅλους τοὺς θεοφόρους ἐκείνους πατέρας, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ εὐλογήσωσιν αὐτὴν, ἤτις ἦτο νεόκτιστος. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς τὸν ἅγιον Μητροφάνη καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπειδὴ σὺ πρεπόντως εὐηρέστησας εἰς τὸν Θεόν, μετὰ δέκα ἡμέρας ἀναχωρεῖς ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ ὑπάγεις διὰ νὰ λάβῃς τὸν στέφανον ἀπὸ τὸν Θεόν· τὸν δὲ θρόνον τῆς Ἐκκλησίας θέλει λάβῃ ἀντὶ σοῦ, καὶ θέλει στολίσει αὐτὸν, Ἀλέξανδρος ὁ συλλειτουργός σου. Ὅθεν οἱ ἅγιοι πατέρες τοῦτο μαθόντες, ηὐφράνθησαν ὁμοῦ μὲ τὸν μακάριον Μητροφάνη· καὶ ἀφοῦ οὗτος ἀπέθανε καὶ τὸν ἐνεταφίασαν, ἐχειροτόνησαν Πατριάρχην τὸν ἀοίδιμον τοῦτον Ἀλέξανδρον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ἔμεινε διάδοχος τῆς βασιλείας Κωνσταντῖνος ὁ υἱός του, ὁ ὁποῖος ὑπερασπίζετο τὴν αἵρεσιν τοῦ δυσσεβοῦς Ἀρείου, καὶ ἐβίαζε τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον τοῦτον νὰ δεχθῇ τὸν Ἄρειον καὶ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ αὐτόν· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν κατεπείσθη, ἀλλὰ παρακαλέσας τὸν Θεὸν, ἔμεινεν εὔθυμος καὶ ἀμέριμνος. Ὁ δὲ Ἄρειος ἠθέλησε νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τυραννικῶς καὶ βιαίως μὲ βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' εὗρεν αὐτὸν ἡ θεία δίκη, διότι ἐνῷ ἐξεπλήρονε φυσικὴν ἀνάγκην ἐχύθησαν ὅλα του τὰ ἐντόσθια, καὶ οὕτως ἀπέψυξεν. [2] Ὁ δὲ ἅγιος Ἀλέξανδρος, ποιμάνας τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν θεαρέστως εἰς χρόνους εἰκοσιτρεῖς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θαυματουργοῦ ΦΑΝΤΙΝΟΥ.

» Καὶ γῆν ὑπελθὼν θαυματουργὸς Φαντῖνος,
» Ἄνωθεν ἡμῖν μάννα θαυμάτων βρύει.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Καλαβρίαν τὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ εὑρισκομένην, υἱὸς Γεωργίου καὶ Βρυαίνης· ἀφιερωθεὶς δὲ εἰς τὸν Θεὸν ἀπὸ αὐ-

---

[1] Ὅρα τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου Μητροφάνους κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται.

[1] Ταῦτα ὅμως ἐγένοντο ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν διαδόχων του· (ὅρα ἱστ. Παπαρ. Τομ. 2 σελ. 643.) Σ. Ε.

[2] Ἐπειδὴ ἀναφέρονται ἐδῶ καὶ ὁ νέος Παῦλος Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Παῦλον τὸν ὁμολογητὴν, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου, καὶ ὁ Ἰωάννης, διὰ τοῦτο λέγομεν περὶ αὐτῶν ὅ,τι ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν παρὰ Μελετίῳ· δηλαδὴ, ὅτι ὁ μὲν νέος Παῦλος, ὅστις καὶ Παῦλος δεύτερος λέγεται ἦτο ἐν ἔτει 641 ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ τετάρτου, ὅστις καὶ Κωνσταντῖνος Ἡράκλειος, καὶ Κωνσταντῖνος νέος καλεῖται. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἦτο ἐν ἔτει 518 ἢ 520, καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος Ἰωάννης ἐκεῖνος, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ παρόντος Αὐγούστου ἑορταζόμενος μετὰ τοῦ Ἐπιφανίου καὶ Μηνᾶ τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

(Εἰς τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν ἀναφέρεται ὅτι ἐν ἔτει 641 ἐβασίλευε Κωνσταντῖνος ὁ τέταρτος, ὅστις καὶ Κωνσταντῖνος Ἡράκλειος καὶ Κωνσταντῖνος νέος καλεῖται. Ἄλλως ταῦτα ἔχουν ἐσφαλμένως, διότι πρῶτον μὲν ὑπάρχει σύγχυσις δύο εἰς ἕν, καθόσον ἄλλος ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἄλλος ὁ Ἡρακλειωνᾶς, (καὶ ὄχι Ἡράκλειος·) δεύτερον ὁ Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσε μόνον τρεῖς μῆνας· ἑπομένως ἐπειδὴ ἀνωτέρω γράφεται ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ, φαίνεται ὅτι ἐσφαλμένως ἐγράφη ἐνταῦθα ὁ Κωνσταντῖνος, ἀντὶ τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Κώνσταντος. Σ. Ε.

Digitized by Google

τὰ σχεδὸν τὰ βρεφικὰ σπάργανα, ὅτε ἔφθασεν εἰς δεκτικὴν ἡλικίαν, ἐδόθη εἰς μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν ἀρετήν. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινεν ἐργάτης δόκιμος τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἠξιώθη θείων ἀποκαλύψεων, καὶ ἐπὶ εἴκοσιν ὁλοκλήρους ἡμέρας ἔμεινε νηστικὸς καὶ διετέλεσε γυμνὸς τέσσαρας χρόνους, καὶ πολλὰς ἄλλας κακοπαθείας καὶ κινδύνους ὑπέφερεν ὁ ἀοίδιμος ὅτε οἱ Σαρακηνοὶ ἐμβῆκαν λῃστρικῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐλεηλάτησαν τοὺς τόπους αὐτῆς. Μὲ τοιούτους λοιπὸν πειρασμοὺς διανύσας χρόνους ἑξήκοντα, ὕστερον ἔλαβε τοὺς δύω μαθητάς του, Βιτάλιον καὶ Νικηφόρον ὀνομαζομένους, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Πελοπόννησον· διατρίψας δὲ εἰς τὴν Κόρινθον καιρὸν πολὺν ἔγεινεν εἰς πολλοὺς πρόξενος σωτηρίας. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, καὶ προσκυνήσας τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον τῆς Θεοτόκου ναόν, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Λάρισσαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπρόσμεινεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Ἀχιλλίου Ἐπισκόπου Λαρίσσης, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην· καὶ ἀφ' οὗ ἀπῆλαυσε καὶ κατετρύφησε τὰ θαύματα τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου εἰς χρόνους ὀκτὼ, μεταχειριζόμενος τὸν συνειθισμένον κανόνα τῆς ἐγκρατείας, τελειόνει τὴν ζωήν του μὲ γῆρας ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθησε Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων ἓξ μαρτύρων τῶν ἐν Μελιτινῇ.*

* » Ἐξάστερόν τι Χριστομαρτύρων σέλας
» Δύναν θαλάσσης ἔνδον ἐκλάμπει πόλῳ.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου ΣΑΡΜΑΤΑ.*[1]

* » Ἦκει καταπτὰς Ἄγγελος Θεοῦ Λόγου,
» Λέγων· ἔγειραι, Σαρματᾶ, χαίρων ἔπου.

* *Μνήμη τῆς ὁσίας ΒΡΥΑΙΝΗΣ.*

* » Ἐκ γῆς Βρυαίνη, χαρίτων θεία βρύσις,
» Μετωχετεύθη ζῶσαν εἰς πηγὴν ἄνω.

Μνήμη τῶν ἁγίων δεκαὲξ μαρτύρων τῶν Θηβαίων.

* » Ἐρεῖς ἀριθμοῦ τυγχάνειν ἓξ καὶ δέκα,
» Τμηθέντας ἄνδρας ἀρτιάκις ἀρτίου.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱεράρχου ΕΥΛΑΛΙΟΥ ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντος.*

* » Ὢν Εὐλάλιος εὔλαλος τέττιξ μάλα,
» Χειμῶνος ὥρᾳ τοῦ τέλους σιγὴν ἄγει.

* *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΦΙΛΗΞ ξίφει τελειοῦται*

* » Τμηθεὶς κεφαλὴν ἱερὰν λύθρῳ χρίῃ,
» Καὶ χρίσμα κοσμεῖς ἱερωσύνης, Φίληξ.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Οὐ μή με πλήξῃς, ὅστις εἶ, ταχὺ ξίφει,
» Φουρτουνιανὸς ἐμβριμώμενος λέγει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΠΤΙΜΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ὁ πάντα σεπτὸς ἐν βίῳ Σεπτιμῖνος,
» Πάνσεπτον εὗρε καὶ τέλος διὰ ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἄρας φόνου σίδηρον ὁ πνέων φόνου,
» Αἴρει κεφαλὴν τὴν Ἰανουαρίου.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι τέσσαρες μάρτυρες καὶ γενναῖοι τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται, ὁ ἱερομάρτυς Φίληξ δηλαδὴ, καὶ ὁ Φουρτουνιανὸς, καὶ ὁ Σεπτιμῖνος, καὶ ὁ Ἰανουάριος, ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλον τῆς πίστεως, ἐπολέμησαν ἀνδρείως τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας· καὶ ἐνδυναμωθέντες ἀπὸ τὴν εἰς Θεὸν πίστιν, διέλυσαν ὁλοτελῶς τὸ σκότος τῆς ἀπιστίας, διότι φυλάξαντες ἀπαραχαράκτους τοὺς νόμους καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, κατεφρόνησαν τὰς παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐρωτήσεις, μὲ τὰς ὁποίας παρεκίνουν αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν μὴ πεισθέντες, ὑπέμειναν οἱ ἀοίδιμοι διωγμοὺς, καὶ δεσμὰ, καὶ στρεβλώσεις τοῦ σώματος, καὶ πολλὰς μεταβάσεις ἀπὸ τόπον εἰς τόπον ἕως οὗ τελευταῖον κατεδικάσθησαν νὰ ἀποκεφαλισθῶσι. Τότε δὲ ἔγεινε θαῦμα φοβερὸν, διότι ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη μὴ ὑποφέροντες τὴν ἄδικον τῶν ἁγίων σφαγὴν, μετεβλήθ-

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Σαρματᾶς ἀναφέρεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 381 ὅτι νηστεύων πάντοτε καὶ ἐγκρατευόμενος, τόσον πολλὰ ἐνίκησε τὸν ὕπνον, ὥστε ἐὰν ἔλεγεν εἰς αὐτὸν, ὕπαγε μακρὰν ἐμοῦ, ὑπήγαινεν· ἐὰν δὲ πάλιν ἔλεγεν αὐτῷ, ἐλθὲ, ἤρχετο. Εἰς δὲ τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφεται περὶ τοῦ Σαρματᾶ τούτου, ὅτι εἷς καθήμενος ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων «Οἱ λογισμοί λέγουσί μοι, ὕπαγε ἔξω καὶ παράβαλε τοῖς ἀδελφοῖς.» Ὁ δὲ Σαρματᾶς ἀπεκρίθη, μὴ ἀκούσῃς αὐτῶν· ἀλλ' εἰπὲ, ἰδοὺ ἤκουσά σου τὸ πρῶτον, νῦν δὲ, οὐ δύναμαί σου ἀκούειν.» Καὶ πάλιν ἄλλος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων «Οἱ λογισμοί λέγουσί μοι, μὴ ἐργάζου, ἀλλὰ φάγε, πίε, κοιμῶ.» Ὁ δὲ γέρων εἶπεν αὐτῷ «Ὅταν πεινᾷς (ἤγουν μὲ ὑπερβολὴν καὶ ἀπροκάμῃς) τότε φάγε· καὶ ὅταν διψᾷς (μὲ ὑπερβολὴν, ὥστε νὰ μὴ δύνασαι πλέον νὰ ὑποφέρῃς) τότε πίε· καὶ ὅταν ἀγρυπνήσῃς (πολλὰ, ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῇς νὰ ὑπομείνῃς) τότε κοιμῶ.»

Digitized by Google

θησαν εἰς αἷμα. Οἱ δὲ μάρτυρες ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ', ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σορῷ καταθέσεως τῆς τιμίας Ζώνης τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐν τῷ σεβασμίῳ αὐτῆς οἴκῳ, τῷ ὄντι ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις, ἀνακομισθείσης ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ζήλας ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει φ.λ' (530). Ἔτι δὲ καὶ τοῦ θαύματος τοῦ γεγονότος διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῆς τιμίας Ζώνης εἰς τὴν βασίλισσαν Ζωήν, τὴν σύζυγον τοῦ ἐν βασιλεῦσιν ἀοιδίμου Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως, ἐν ἔτει ωπς' (886).

» Χρυσῆν κορωνίδ' οἶκ, σεμνὴ Παρθένε,
» Τῷ τοῦ χρόνου τίθημι σὴν Ζώνην τέλει.
» Θέντο σορῷ Ζώνην πρώτῃ Πανάγνου τριακοστῇ.

Ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ὁ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου υἱός, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει τγέ (395), ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν τιμίαν Ζώνην τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡ ὁποία ἐφυλάττετο ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ τὴν τιμίαν Ἐσθῆτα τῆς Θεοτόκου ἀπὸ μίαν γυναῖκα παρθένον. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν ἔβαλεν εἰς λαμπρὰν θήκην, τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν ἁγίαν Σορόν.[1] Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων τετρακοσίων δέκα, Λέων ὁ Σοφὸς βασιλεὺς ἤνοιξε τὴν ἁγίαν ταύτην Σορόν, διὰ τὴν σύζυγόν του βασίλισσαν τὴν ὀνομαζομένην Ζωήν, ἡ ὁποία ἠνωχλεῖτο ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον. Διότι εἶδεν αὐτὴ μίαν τοιαύτην ὀπτασίαν, ὅτι ἂν βληθῇ ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἡ τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου, θέλει ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ἀνοιχθείσης λοιπὸν τῆς ἁγίας θήκης καὶ Σοροῦ, εὑρέθη ἡ τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου ἀκτινοβολοῦσα, ὡς

---

[1] Ἐναντιότης εὑρίσκεται ἐδῶ ἀσυμβίβαστος περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῆς ἁγίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου, καθότι καὶ ἐν τῷ Ὡρολογίῳ καὶ ἐνταῦθα γράφεται, ὅτι αὕτη ἀνεκομίσθη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, οὐχὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ ἀπὸ Ζήλας τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ εὑρισκομένης. Κατωτέρω δὲ γράφεται, ὅτι ἀνεκόμισεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Πιθανωτέρα δὲ φαίνεται ἡ ἱστορία, ὅτι μετεκόμισεν αὐτὴν ὁ Ἀρκάδιος, οὐχὶ ὅμως ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ (καθότι ἐκεῖ μόνη ἡ Ἐσθὴς τῆς Θεοτόκου εὑρίσκετο ὑπὸ Ἑβραίας γυναικὸς φυλαττομένη, τὴν ὁποίαν ἐπῆραν οἱ δύω Πατρίκιοι, Γάλβιος καὶ Κάνδιδος, καὶ ἔφερον αὐτὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἥτις εἰς τὰς Βλαχέρνας εὑρίσκετο, ὡς γράφεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰουλίου) οὐχὶ λέγω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ζήλαν μετεκόμισεν ὁ Ἀρκάδιος εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν Ζώνην τῆς Θεοτόκου, καὶ ἀπέθετο αὐτὴν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις. Εἶπα δέ, ὅτι εἶναι πιθανωτέρα ἡ ἱστορία αὕτη, καθότι ἡ χρυσῆ βοῦλλα καὶ τὸ ὑπόμνημα καὶ ἡ χρονολογία, τὰ ὁποῖα εὗρε μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Λέων ἔνδον τῆς ἁγίας Σοροῦ, βεβαιοῦσι τὴν ἱστορίαν ταύτην, καὶ οὐχὶ τὴν προτέραν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου γράφεται, ὅτι ἡ ἀπὸ Ζήλας ἀνακομιδὴ τῆς Ζώνης τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔγεινεν ἐν ἔτει 919· ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων. μετὰ ταῦτα δὲ ἀπετέθη αὕτη ἐν τῇ ἁγίᾳ Σορῷ. Τὴν σύγχυσιν δὲ ταύτην τῶν χρόνων, ἂς διακρίνωσιν οἱ χρονολόγοι καὶ κριτικοί.

Καὶ ταῦτα δὲ σημειοῦμεν ὡς ἀξιοπόθητα, ἅπερ γράφει ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου, ἤγουν, ὅτι τὸν ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνήγειραν ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος καὶ Σοφία ἡ γυνή του. Ἐν δὲ τῇ ἀγρυπνίᾳ τῇ γενομένῃ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Χαλκοπρατείων ἐποίουν τὰς ἀναγνώσεις μεγάλοι ἄνθρωποι, στοχαζόμενοι ὡς τιμήν των μεγάλην τὴν δούλευσιν τοῦ Θεοῦ. Μιχαὴλ ὁ Ῥαγγαβὲ πρὸ τοῦ νὰ βασιλεύσῃ, Κουροπαλάτης ὢν, καὶ ὁ Βάρδας Καῖσαρ μετέπειτα καὶ πολλοὶ τῶν μεγιστάνων ἐκανονάρχουν, καὶ ἄλλας χωριστὰς διακονίας ἐποίουν ἐν αὐτῷ. Εὑρίσκοντο δὲ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις καὶ τρίχες τοῦ Προδρόμου. Ἱστορεῖ δὲ καὶ Γεώργιος ὁ Λογοθέτης, ὅτι στρατεύσας Ἰσάκιος ὁ Ἄγγελος (ἴσως ὁ Κομνηνὸς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ᾳνζ'(1057) κατὰ Ἀσάνη τοῦ Βουλγάρου, καὶ δελεασθεὶς, ἔφοδον εἶναι Σκυθῶν, ἐνικήθη. Ὅθεν ἐπάρθη ὁ βασιλικὸς σταυρὸς, ἐν ᾧ ἦν μέρος τῆς ἁγίας Ζώνης αὐτῆς, καὶ τοῦ τιμίου ξύλου ἄδεται δὲ λόγος, ὅτε ἡ βασίλισσα Πουλχερία, διὰ τὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην, ἣν εἶχεν εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, διεπέρασεν εἰς τὴν ζώνην αὐτῆς χρυσᾶς σειρὰς, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἕως τῆς σήμερον ἐν τῇ ἁγίᾳ ταύτῃ ζώνῃ, τῇ εὑρισκομένῃ κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου. Προσθέτομεν δὲ ἐνταῦθα ὡς ἀξιόλογον τὴν εἴδησιν ταύτην, περὶ τοῦ πότε καὶ παρὰ τίνος ἀφιερώθη τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου ὁ πολύτιμος θησαυρὸς τῆς ἁγίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου. Ὁ ἀνωτέρω ῥηθεὶς βασιλικὸς σταυρὸς, ἐν ᾧ ἦν ἡ πανάφθορος ζώνη τῆς Κυρίας Θεοτόκου μετὰ τιμίου ξύλου, αὐτὸς λέγω αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἔμεινεν εἰς αὐτούς. Ἐν δὲ τῷ ἀρὰ (1401) ἔτει, Λάζαρος ὁ Κνέζης Σερβίας ἀφιέρωσε τὸν ῥηθέντα βασιλικὸν σταυρὸν, οὕτω καθὼς ἦν μετὰ τῆς ἁγίας ζώνης καὶ τοῦ τιμίου ξύλου τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου. Ἦτο δὲ τοῦ σταυροῦ τὸ μὲν μῆκος δάκτυλα ἑπτά, τὸ δὲ πλάτος δάκτυλοι δύω· ὅστις σώζεται ἐν τῇ ἀνωτέρω μονῇ μέχρι τῆς σήμερον. Ὄπισθεν δὲ τοῦ σταυροῦ εὑρίσκονται γεγραμμένα γράμματα διὰ Σερβικῶν χαρακτήρων, ἅπερ μεθερμηνευθέντα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γραικικὴν διάλεκτον, λέγουσι ταῦτά «Λάζαρος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Κνέζης Σερβίας καὶ βασιλεὺς Γραικίας, ἀνατίθημι τὸ κραταιὸν ὅπλον σὺν τῇ ἀχράντῳ ζώνῃ

Digitized by Google

ἂν ἦτο θεούφαντος, ἔχουσα μίαν χρυσῆν βοῦλλαν καὶ ἕνα σύντομον ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ἐφανέρονε καταλεπτῶς τὸν χρόνον, καὶ τὴν ἰνδικτιῶνα καὶ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ ἁγία ζώνη, καὶ ὅτι κατετέθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου ἐντὸς τῆς θήκης καὶ ἐβουλλώθη ἀπὸ αὐτόν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπροσκύνησεν αὐτὴν καὶ ἐφίλησεν ὁ βασιλεύς, τὴν ἤπλωσεν ὁ τότε πατριάρχης ἐπάνω εἰς τὴν πάσχουσαν βασίλισσαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἠλευθερώθη ἡ βασίλισσα ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ὅθεν ὅλοι ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα Χριστόν, καὶ εὐχαρίστησαν εἰς τὴν πανάχραντον Μητέρα του, καὶ πάλιν ἀπέθεντο τὴν τιμίαν Ζώνην ἐντὸς τῆς ἁγίας Σοροῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο καὶ πρότερον· (ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἀνακαίνισις τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τῷ Νεωρίῳ.

† » Νεωρίου ὁ οἶκος, Ἀγνὴ, σοῦ πέλει,
» Ἄλλος Σηλωὰμ τὰς ἱάσεις ἐχέων.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας τῶν βασιλέων ἐν ἔτει ωμβ' (842), ὑπῆρχε πατρίκιός τις, Ἀντώνιος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος εἶχεν οἶκον σεμνὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ Νεωρίου· εἶχε δὲ καὶ ναὸν ἔνδοξον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὁ ὁποῖος εἶχε στερηθῆ ἀπὸ ἁγίας εἰκόνας παρὰ τῶν προτέρων εἰκονομάχων βασιλέων. Οὗτος λοιπὸν ὁ πατρίκιος, πάλιν ἀνακαινίζων τὸν ῥηθέντα ναὸν, ἔκτισεν ὑποκάτω τούτου καὶ λουτρὸν μικρότατον διὰ σωματικὴν του παρηγορίαν· ἄνωθεν δὲ τοῦ λουτροῦ ἐτελεῖτο πάντοτε ἡ τοῦ Θεοῦ δοξολογία. Ὅθεν ἐπεσκίασεν εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος, διὰ μέσου τῆς πανάγνου μητρὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἤρχισαν νὰ γίνωνται εἰς αὐτὸν ἰατρεῖαι διαφόρων ἀσθενειῶν· ἀλλὰ καί τινες φιλόχριστοι χριστιανοὶ συναχθέντες, ἐζήτουν τὸν Πατρίκιον νὰ κάμῃ λοῦσμα εἰς τὸ λουτρὸν ἐκεῖνο μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα δι' ἀγάπην τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἀσθενῶν. Συναθροιζόμενοι λοιπὸν ἐκεῖ οἱ ἀσθενεῖς χριστιανοὶ, ἐκάμνον τὸ λοῦσμα μετὰ πίστεως καὶ ἐθεραπεύοντο. Μέλλων δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ Πατρίκιος, ἄφησε τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην τῆς Θεοτόκου καὶ τὸ λουτρὸν εἰς τοὺς εὑρεθέντας φιλοθέους χριστιανοὺς ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Οἱ χριστιανοὶ δὲ ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ ἦσαν εὐτελεῖς καὶ πτωχοὶ, καὶ οὔτε ἀρκετὸν νερὸν εἶχον διὰ τὸ λουτρὸν, οὔτε ἄλλο τι εἰσόδημα, διὰ τοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐψυχραίνοντο εἰς τὸ νὰ ἐνεργῶσι καὶ τὴν ἐν νῷ ναῷ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ τοῦ λουτροῦ καύσιμον, ὥστε βαθμηδὸν ἔμειναν καὶ τὰ δύω ἀνεπιμέλητα. Καὶ τὸ μὲν λουτρὸν σχεδὸν ἠφανίσθη, διότι ὁ καθ' εἷς ἥρπαζε τὰ ἐν αὐτῷ χρειαζόμενα σκεύη· ἡ δὲ ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου, ἐπειδὴ ἦτο ὑψηλὴ καὶ μετέωρος, καὶ πρὸς τούτοις ἐπροξένει ἰατρείας τῶν ἀσθενῶν, ἔμεινεν ἀπὸ ἕνα μόνον ἱερέα ψαλλομένη καὶ δοξολογουμένη, ὁ ὁποῖος ἐλάμβανε πλούσια τὰ πρὸς ζωάρκειαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, τῆς ἐνοικούσης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ.

Ὅτε δὲ ὁ μακαριστὸς βασιλεὺς Ῥωμανὸς κατεσκεύαζε τὸ βασιλικόν του παλάτιον καὶ εἶχε χρείαν ὕλης, πετρῶν δηλαδὴ καὶ ξύλων, εἰς κατασκευὴν τοῦ παλατίου του, ἔμαθε διὰ τὸν οἶκον αὐτὸν τῆς Θεοτόκου, ὅτι εἶχεν ὕλην πολλήν· ὅθεν ἐμελέτα νὰ τὸν κρημνίσῃ καὶ νὰ λάβῃ τὸ ὑλικόν. Ἀλλ' ὅμως ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἡ κατοικοῦσα διὰ τῆς χάριτος της εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον, δὲν ἠμέλησεν, οὐδὲ ἀφῆκε νὰ ἐκτελέσῃ ὁ βασιλεὺς τὰ μελετώμενα· ἀλλὰ φαίνεται διὰ νυκτὸς εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, Ῥαίκτορα καλούμενον,[1] καὶ εἰς ἕνα ἄλλον συγγενῆ τοῦ Ῥαίκτορος, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς μὲ ἀπειλὴν νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ κρημνίσωσι τὸν μικρὸν ναόν της τὸν ἐν τῷ Νεωρίῳ. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ γέος ὑπῆγεν εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ῥαίκτορος καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὴν τὴν ὀπτασίαν· ὅθεν μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς,

---

» τῆς Παναγίας μου, τῇ μονῇ Βατοπαιδίου τῆς βασιλείας μου, » ἁγιά (1101.)»

Σημείωσαι ὅτι εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς ἁγίας ζώνης καὶ εἰς τὰ τίμια σπάργανα τοῦ Κυρίου λόγον ἔχει ὁ ἅγιος Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ·» ὁμοίως λόγον ἔχει εἰς τὴν αὐτὴν κατάθεσιν τῆς ἁγίας ζώνης καὶ τῶν τιμίων σπαργάνων ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Προκειται σήμερον ἡμῖν εἰς προσκύνησιν·» (φώζονται ἐν τῷ πέμπτῳ Πανηγυρικῷ βιβλίῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου.)

[1] Φαίνεται ὅτι ἐνταῦθα ἐγένετο ἐσφαλμένη μετάφρασις, διότι Ῥαίκτωρ (γράφε Ῥέκτωρ) δὲν εἶναι ὄνομα κύριον, ἀλλὰ λέξις λατιν. σημαίνουσα διευθυντὴν, ἐπιστάτην, καὶ ἐννοεῖται ὁ διευθύνων τὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἀνακτόρου. Πρὸς ταῦτα δὲ συμφωνεῖ καὶ τὸ παρὰ τοῖς Μηναίοις κείμενον. Σ. Ε.

Digitized by Google

εἶπε τὰ λόγια ταῦτα· δὲν θέλω νὰ ἔχω χρίσιν μετὰ τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ μάλιστα ἀνακαινίσατε τὸν μικρὸν οἶκον τῆς Θεοτόκου, ἂν χρειάζεται ἀνακαινισμὸν εἰς κἀνὲν μέρος. Ὅθεν ἀντὶ νὰ χρημνίσωσι τὸ λουτρὸν, ἐκαθάρισαν αὐτὸ οἱ ἀπεσταλμένοι ἄνθρωποι, καὶ μὲ πᾶσαν προθυμίαν τὸ ἀνεκαίνισαν. Ὅτε δὲ καὶ ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου ἀνεκαινίσθη, καὶ τὸ λουτρὸν ἔγεινε μεγαλήτερον καὶ εὐρύχωρον εἰς τὸ νὰ κολυμβῶσιν οἱ λουόμενοι, τότε ἀνήφθη τὸ λουτρὸν, καὶ ἐλούσθησαν εἰς αὐτὸ ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς, καὶ Κωνσταντῖνος, καὶ Χριστοφόρος, καὶ εὐφρανθέντες, διώρισαν νὰ δίδεται κατ' ἔτος σολέμνιον· ἤτοι ἔξοδος βασιλικὴ εἰς τὸ λουτρὸν αὐτὸ, μὲ βασιλικὸν χρυσόβουλλον, καὶ ἐχάρισαν αὐτὸ εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Ῥαίκτορος, διὰ νὰ φροντίζωσι περὶ τοῦ λουτροῦ καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου. Καὶ ὅσα μὲν θαύματα ἔγειναν πρότερον εἰς τὸν ἀνωτέρω ναὸν τῆς Θεοτόκου θέλομεν τὸ παρατρέξει, θὰ εἴπωμεν δὲ ἓν ἢ δύω θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔγειναν κατὰ τὴν ἰδικήν μας γενεάν.

Μία γυνὴ ἔνδοξος ἔπεσεν εἰς χαλεπὴν ἀσθένειαν καὶ ἐπρίσθη τὸ σῶμά της· πάσχουσα δὲ ἀπὸ πόνους ἀνυποφόρους, ἐξώδευσεν εἰς ἰατροὺς ὅλα της τὰ ὑπάρχοντα, μὴ δυνηθεῖσα ὅμως νὰ λάβῃ κἀμμίαν ὠφέλειαν εἰς τὸ πάθος της, καὶ ἀκούσασα τὰ θαύματα ὅσα ἐγίνοντο εἰς τὸν ἐν τῷ Νεωρίῳ οἶκον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, προσέτρεξεν εἰς αὐτόν. Προσμείνασα δὲ ἐκεῖ πολλὰς ἡμέρας, καὶ μὴ ὠφεληθεῖσα τελείως, ἐστενοχωρήθη πολλὰ ἀπὸ τὸ πάθος της καὶ ἀνεχώρησεν. Ὅθεν ἐλθοῦσα εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, καὶ πεσοῦσα εἰς τὴν γῆν, παρεκάλει τὴν Θεοτόκον, λέγουσα: Ἐλέησόν με, Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, διότι ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ πᾶσαν ἀνθρωπίνην βοήθειαν, κατέφυγον πρὸς σέ. Ἔμεινε λοιπὸν ἐκεῖ ἡ γυνὴ ἡμέρας ἐννέα· ἡ δὲ Κυρία καὶ εὔσπλαγχνος Θεοτόκος φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὴν πάσχουσαν καὶ λέγει αὐτῇ: Ὦ γύναι, τί φωνάζεις καὶ μὲ ἐνοχλεῖς, καὶ τελείως δὲν ἡσυχάζεις; Ἡ δὲ πάσχουσα ἀπεκρίθη, ὦ Δέσποινα, ἠξεύρω ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας μου πάσχω καὶ πειράζομαι· γινώσκουσα ὅμως, ὅτι δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὁ Υἱός σου καὶ Θεὸς ἡμῶν κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἁγίαν κοιλίαν σου καὶ ἔγεινεν ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο κατέφυγον εἰς σὲ, διὰ νὰ εὕρω ἡ δυστυχὴς ἔλεος. Ἡ δὲ Θεοτόκος εἶπε πρὸς αὐτήν· ὕπαγε εἰς τὸν ταπεινόν μου Οἶκον τοῦ Νεωρίου, καὶ ἐκεῖ θέλεις εὕρει τὴν ἰατρείαν τοῦ πάθους σου. Ἡ γυνὴ λοιπὸν ἐξυπνήσασα, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ μὲ ταχύτητα ὑπῆγεν εἰς τὸ Νεώριον καὶ προσπεσοῦσα, παρεκάλει τὴν Θεομήτορα, λέγουσα· Ἐλέησόν με, Δέσποινα, καὶ τελείωσον εἰς ἐμὲ τὴν φυσικήν σου εὐσπλαγχνίαν. Ἐνῷ δὲ ἔλεγε ταῦτα ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει πάλιν τὴν Θεοτόκον συνοδευομένην ἀπὸ ἕνα ὡραῖον ἄνδρα, ἥτις ἔλεγεν εἰς ἐκεῖνον, Ἰδὲ τὴν πάσχουσαν ταύτην γυναῖκα καὶ σχίσον τὸν ὀμφαλόν της. Ὅθεν ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἐκτύπησεν ἐκεῖνος τὴν κοιλίαν τῆς γυναικὸς, μὲ τὴν ῥάβδον τὴν ὁποίαν ἐκράτει, καὶ οὕτως ἔγειναν ἄφαντος ὁμοῦ μὲ τὴν Θεοτόκον. Ἐξυπνήσασα δὲ ἡ γυνὴ ἠσθάνθη μίαν ἀνυπόφορον δυσωδίαν, ἡ ὁποία ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ σῶμά της· ὅθεν εὐθὺς ἐξεδύθη τὰ ἐνδύματά της, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ λουτρόν· πλύνασα δὲ ἑαυτὴν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ λουτρὸν ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας τὰς ὁποίας εἶχε μαζί της, ὑγιὴς καὶ ἰατρευμένη. Προσκυνήσασα λοιπὸν τὸν ἅγιον ἐκεῖνον ναὸν, καὶ θυμιάσασα αὐτὸν μὲ εὐωδίας, εὐχαρίστει καὶ ἐδοξολόγει τὴν Θεομήτορα καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. (ἆρα καὶ εἰς τὴν Καλοκαιρινήν.)

Καὶ ἄλλο δὲ θαῦμα ἔγεινεν εἰς τὸν ἀνωτέρω ναόν. Μοναχός τις Ἀντώνιος καλούμενος, ἀπὸ τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Γαλακρηνῶν, ἔπεσεν εἰς δεινὴν ἀσθένειαν, διότι ἡ δεξιά του χεὶρ προσεβλήθη ἀπὸ ῥευματισμὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπρίσθη τόσον πολλὰ, ὥστε ἐπιάσθη καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ τὸ ποδάριον. Ὅθεν οἱ ἰατροὶ ἔκοψαν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πήχεως τῆς χειρός του καὶ ἐκ τούτου ὀλίγον ἐλαφρωθεὶς, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ σαλεύσῃ μόνον τὴν χεῖρά του, διότι ὁ ῥευματισμὸς καταβὰς εἰς τὸν πόδα του, ἐξήρανε τὰ ἐκεῖσε νεῦρα, καὶ τὰ ἔκαμε πάντῃ ἀκίνητα. Ὅθεν ὁ Ἀντώνιος βαστάζων ῥαβδίον, ἐπεριπάτει μονόπους ἐν τῷ μοναστηρίῳ, εἰς διάστημα χρόνων πέντε, καὶ μήτε πόνους ἠσθάνετο, μήτε πάλιν ἦτο τελείως ὑγιής. Ὅτε δὲ ἦλθε πολεμικῶς ἡ φυλὴ τῶν Ἀρμενίων ἐναντίον εἰς τὰ μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ἔλαβεν ὑπὸ Θεοῦ τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην κατὰ τῶν πολεμίων, τότε οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου τῶν Γαλακρηνῶν φοβηθέντες, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τὸν πάσχοντα Ἀντώνιον, καὶ διέτριβον εἰς τὸ μετόχιον τοῦ μοναστηρίου των, ὅπου ἐσυνειθίζετο νὰ γίνεται τὸ λούσιμον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ἡ χαρμόσυνος

Digitized by Google

ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐξῆλθον οἱ μοναχοὶ καὶ ὑπῆγον εἰς τὸ μοναστήριόν των διὰ νὰ ἑορτάσωσιν, ὅπως ἐδύναντο· μόνος δὲ ὁ Ἀντώνιος μείνας εἰς τὸ μετόχιον, ἐκυβέρνα τὰ ἄλογα ζῶα ὅσα ἦσαν εἰς αὐτό. Ὅθεν ἱππεύσας εἰς ἓν ἵππον, ὑπῆγε διὰ νὰ ποτίσῃ τὰ ζῶα· καὶ ἀφ' οὗ τὰ ἐπότισεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μετόχιον.

Ἐμβὰς λοιπὸν εἰς τὸν σταῦλον τῶν ζώων, κατέβη ἀπὸ τὸν ἵππον, καὶ πιάσας μίαν φάτνην, ἀκούμβισεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν καὶ ἐπρόσμενε νὰ ἔλθῃ ὁ σὺν αὐτῷ εὑρισκόμενος ἄνθρωπος, διὰ νὰ δώσῃ τὴν ῥάβδον του εἰς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἠργοπόρησεν, ἐθυμώθη ὁ Ἀντώνις, διότι ἐσπούδαζεν ὁ εὐλογημένος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὅπου ἐγίνετο ἡ θεία λειτουργία, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐφαίνετο διὰ νὰ φέρῃ εἰς αὐτὸν τὸ ῥαβδίον του διὰ νὰ ἀκουμβίσῃ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναόν, τούτου χάριν λυπηθεὶς, ἐφάνη ὅτι ἀπεκοιμήθη· καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ μία θεία δύναμις τὸν ἥρπασεν ἀπὸ τὴν φάτνην. Ὅθεν μὲ ἕνα πόδα ἐκβῆκεν ἔξω τῆς θύρας καὶ τῆς αὐλῆς τοῦ μετοχίου· ἐκεῖθεν δὲ πάλιν θεία δύναμις τὸν ἐκίνησεν ἀπὸ τὰ ὄπισθεν μέρη, καὶ οὕτως εὑρέθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου ὅπου ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία. Ὅτε δὲ ὁ ἱερεὺς ὕψωσε τὸ Κυριακὸν Σῶμα, καὶ οἱ παριστάμενοι ἐφώνησαν τὸ, « Εἷς Ἅγιος, εἷς Κύριος, » εὐθὺς μὲ τὴν φωνὴν ἐξύπνησεν ὁ Ἀντώνιος, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησε· δόξα σοι ὁ Θεὸς ὁ ἐλεήσας με ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὅθεν προσπεσὼν εἰς τὴν ἁγίαν εἰκόνα της, προσεκύνει αὐτὴν χαρμοσύνως καὶ κατεφίλει, καταβρέχων τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ μὲ χαροποιὰ δάκρυα.

Ὅλοι λοιπὸν οἱ χριστιανοί, ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ, βλέποντες τὸ παράδοξον, ἐδόξαζον καὶ αὐτοὶ τὸν Θεόν, καὶ ἐμεγάλυνον τὴν τούτου Μητέρα. Ἀκούσαντες δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Γαλακρηνῶν, καὶ νομίσαντες ὅτι εἶναι ψευδὲς, ὑπῆγαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ βλέποντες τὸν Ἀντώνιον ὑγιῆ, ἐδόξαζον καὶ αὐτοὶ τὸν Θεόν. Διατὶ ὅμως ὁ ῥηθεὶς Ἀντώνιος καὶ μετὰ τὴν ἰατρείαν, δὲν ἐδύνατο νὰ πατῇ μὲ τελειότητα τὸν ἰατρευθέντα πόδα του, ὡς τὸν ἄλλον, τοῦτο ἂς μὴ θαυμάζῃ τις. Διότι διά τινα οἰκονομίαν συμφέρουσαν τῷ Ἀντωνίῳ, τὴν ὁποίαν ἤξευρεν ὁ τὰ κρυπτὰ εἰδὼς Κύριος, τοῦτο ἡ Θεοτόκος ἐποίησε, καὶ ὄχι διότι δὲν εἶχε δύναμιν νὰ τὸ κάμῃ. Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! ἐπειδὴ ἐκείνη ἥτις ἔκαμε τὸ πολὺ, αὐτὴ ἐδύνατο νὰ κάμῃ καὶ τὸ ὀλίγον. Ἀναγινώσκομεν δὲ, ὅτι καὶ Ἰωάννης ὁ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος, προσπίπτων εἰς τὸν μακάριον Ἐπιφάνιον τὸν τῆς Κύπρου ἀρχιεπίσκοπον, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν διὰ νὰ ἀνοίξῃ καὶ τοὺς δύω ὀφθαλμούς του, οἵτινες ἐτυφλώθησαν, ἤκουσεν ἀπὸ αὐτὸν ταῦτα· ὁ τυφλώσας τοὺς δύω (ἤτοι ὁ Θεὸς), τὸν ἕνα ἤνοιξε· λοιπὸν ἀρκεῖ σοι. Ὅθεν ἀφῆκεν αὐτὸν δι' οἰκονομίαν καὶ διὰ τὸ συμφέρον μονόφθαλμον.

---

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΦΙΛΕΟΡΤΟΥ.

* » Φιλῶν ἑορτὴν, Φιλέορτε, σοῦ τέλους,
» Καὶ σὴν τελευτὴν τὴν ἀπὸ ξίφους γράφω.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος* ΔΙΑΔΟΧΟΥ.

* » Δέχου με, Διάδοχε, τὸν μικρὸν μέγα,
» Ὑμνοῦντα μικροῖς τὴν τελευτήν σου λόγοις.

* *Αἱ ἅγιαι ἑπτὰ παρθένοι, αἱ Γαζαῖαι, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τιμῶσαν ἑπτὰ παρθένοι τετμημέναι
» Τὸν ἑπτὰ τιμήσαντα κόσμον ἡμέραις.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΜΗΝΑ, ΦΑΥΣΤΟΥ, ΑΝΔΡΕΟΥ, *καὶ* ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

* » Ἱπποδρομοῦντας τέσσαρας Θεὸς βλέπει,
» Σατὰν δὲ πίπτει, καὶ κροτεῖ δῆμος νόων.

* *Οἱ ἅγιοι τέσσαρες μάρτυρες οἱ ἐκ Πέργης τῆς Παμφυλίας, εἰς πῦρ ὑποστρωθὲν τρέχειν ἀναγκασθέντες τελειοῦνται.*

* » Στέφη λαβόντων τεσσάρων, ὧν πῦρ δρόμος,
» Ἥττης δέχονται δαίμονες τὰ πεισία. [1]

* *Οἱ ἅγιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα ἓξ μάρτυρες οἱ ἐκ Νικομηδείας ξίφει τελειοῦνται.*

* » Χρόνον φέρει βίσεκτον ὁ τιμηθεὶς ὄχλος,
» Ὃν τῇ χρόνου δίδωμι συγγραφῇ πέρας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἤτοι ἐπείσθησαν οἱ δαίμονες θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες ὅτι ἐνικήθησαν· πεισίον γὰρ λέγεται ἡ πειθώ. Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, τὰ πυρεῖα. [ἡ λέξις πεισία ἀνύπαρκτος, ἂν ἤθελε δέ τις τὴν δημιουργήσῃ ὀρθότερον ἤθελεν εἶσθαι πείσιον ἐκ τοῦ πεῖσις. Σ. Ε.]

» Ἄγουστος ὧδε μὴν τὸ τέρμα λαμβάνει,
» Θεῷ δὲ δόξαν τέρματος χωρὶς φέρει.

Digitized by Google

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ

Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΑΝΤΙΠΑ.

(ΙΑ'. Ἀπριλίου.)

Οἱ βουλόμενοι οὖν ἑορτάζειν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου, ψαλλέτωσαν πρῶτον τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ τροπάρια, ποιοῦντες αὐτὰ Δ'. εἶτα ψαλλέτωσαν καὶ τὰ παρόντα.

Ἦχος Δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Φιλεόρτων συστήματα, πανδημεὶ νῦν συνδράμετε, καὶ λαμπρὰν πανήγυριν συγκροτήσατε· ἰδοὺ γὰρ πάντας ἐκάλεσεν, Ἀντίπας ὁ ἔνδοξος, ἱεράρχης τοῦ Χριστοῦ, καὶ πιστὸς ἐν τοῖς μάρτυσι, παραθέμενος, ὡς κοινὴν εὐωχίαν ἀριστείας, τὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ ἰαμάτων τὰς χάριτας.

Δίς.

Καὶ τῷ θρόνῳ διάδοχος, καὶ τῷ τρόπῳ συμμέτοχος, Ἀποστόλων γέγονας ἱερώτατε· καὶ ἀθλητὴς ἐννομώτατος, Χριστοῦ πανσεβάσμιε, καὶ ποιμὴν ἀληθινός, τῆς Περγάμου καὶ πρόεδρος· ὅθεν ἅπαντες, κατὰ χρέος τελοῦμέν σου τὴν μνήμην, τὸν Σωτῆρα εὐφημοῦντες, τὸν σὲ ἀξίως δοξάσαντα.

Τῷ αὐλῷ σου πνεύματι, ἱεράρχα σεβάσμιε, μακαρίων πνεύματα συναγάλλονται· ἡμεῖς δὲ χάριν ἰάσεων, τῶν σῶν οἱ λαμβάνοντες, καὶ ὀδόντων ἀλγεινῆς, ἀσθενείας λυτρούμενοι, ταῖς πρεσβείαις σου, ψυχικῶς ἀγαλλόμεθα Ἀντίπα, καὶ τὴν μνήμην σου τὴν θείαν, περιχαρῶς ἑορτάζομεν.

Δόξα, Ἦχος π.λ. β'.

Σήμερον ὡς ἔαρ νοητὸν, τῷ αἰσθητῷ ἔαρι συνεξέλαμψε, τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀντίπα ἡ σεβάσμιος πανήγυρις. Δεῦτε οὖν φιλέορτοι, ἐκ λογικῶν λειμώνων, ἄνθη ποικίλα δρεψάμενοι, στέφανον ἡδύπνοον αὐτῷ προσοίσωμεν λέγοντες· χαίροις ὁ τοῖς χρόνοις καὶ τοῖς ἔργοις ἀναφανεὶς ἰσαπόστολος, καὶ τοῦ ἐπιστηθίου Ἰωάννου λαμπρότατον ἀπεικόνισμα· χαίροις ὁ μαρτυρηθεὶς παρὰ Χριστοῦ, μάρτυς πιστός τε καὶ γνήσιος· χαίροις ὁ τῆς Περγάμου φωστὴρ, τῆς μικρᾶς Ἀσίας τὸ κλέος, καὶ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης πρεσβευτὴς ὁραστικώτατος. Καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς, τῷ θρόνῳ παριστάμενος τῆς ἁγίας Τριάδος, αἴτησαι πρεσβείαις σου ὀδόντων ἀφορήτου ὀδύνης λυτροῦσθαι ἡμᾶς, τοὺς ἐκ πόθου εὐφημοῦντας τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Τίς μὴ μακαρίσει σε.

Ἀναγνώσματα τὸ «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων,» τὸ «Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι.» καὶ τὸ «Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι.»

Εἰ τὴν λιτὴν ἦχος Δ'.

Ἀγάλλου ἐν Κυρίῳ πόλις ἡ τῆς Περγάμου· ἀπόδυσαι τὸν πενθήρη σάκκον, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περίζωσαι· εἰ γὰρ καὶ θρόνος τοῦ Σατανᾶ, γεγένησαι πρότερον κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ τὸ σκότος εἰσέτι φέρεις τῆς ἀσεβείας· ἀλλ' ἰδοὺ καὶ πολιοῦχον πλουτεῖς θαυμαστὸν, Ἀντίπαν τὸν λαμπρὸν ἱεράρχην καὶ μάρτυρα, ἀντίπαλον τῆς ἀσεβείας, καὶ τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχον· ἰατρὸν ἀδάπανον ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, καὶ ἐξαιρέτως τῆς τῶν ὀδόντων δριμείας ὀδύνης· καὶ ἀεὶ πρεσβεύοντα τῷ Κυρίῳ ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς, τῶν ἐν πίστει τελούντων αὐτοῦ τὴν πανήγυριν.

Ἦχος Β'.

Τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, τὴν τελεσιουργὸν τὸ πρὶν κληρωσάμενος δύναμιν, Ἀντίπα Θεομαρτύρητε, ψήφοις τοῦ πρώτου Ἱεράρχου Χριστοῦ, καὶ χειρῶν ἐπιθέσει τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, ἐν ὑλαίοις συμβόλοις, ἀνθρωποπρεπῶς αὐτῷ ἐπὶ γῆς ἱερούργησας· νῦν δὲ τῆς ὕλης λυθείς, τῆς Οὐρανίου ἱεραρχίας, τὴν ὑπερκόσμιον ἐνέργειαν εἴληφας, ἐν πρώτῃ μετουσίᾳ τῆς γνώσεως, δι' ἀκραιφνοῦς καὶ ἀύλου νοός, Ἀγγελοπρεπῶς, λειτουργῶν τῷ τελετάρχῃ Ἰησοῦ· ᾧ καὶ πρεσβεύεις ἀδιαλείπτως, δωρηθῆναι

Digitized by Google

εἰρήνην τῷ κόσμῳ, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος Γ'.

Ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος παντοδύναμος χάρις, εὗροῦσα τὴν ἱεράν σου ψυχήν, ἱεράρχα Ἀντίπα, πρὸς ἔλεον τῶν ἀδελφῶν, καὶ συμπάθειαν ῥέπουσαν, τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων δαψιλῶς σοι ἐχαρίσατο· ἵνα καὶ τὸν ἔλεον τοῖς δεομένοις, ἀφθονώτερον ἐπιδείξῃς· δι' ἧς πάθη ποικίλα θεραπεύεις ἑκάστοτε, καὶ ἐξαιρέτως τῆς τῶν ὀδόντων ὀδύνης, ἀπαλλάττεις τοὺς πάσχοντας, καὶ πρεσβεύεις ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα, Ἦχος Δ'.

Ἐκκαθάρας σου τὸν νοῦν πάσης ὑλικῆς προσπαθείας, Ἀντίπα Θεσπέσιε· τὴν δὲ ψυχὴν ἡδυπαθείας, καὶ τὸ σῶμα τῆς ἐμπαθείας, κατοικητήριον γέγονας τοῦ ἀκενώτου μύρου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐν γῇ κενωθέντος δι' ἀγαθότητα, καὶ τὸν κόσμον εὐωδιάσαντος· ὅθεν καὶ μετὰ θάνατον, μῦρα βλύζειν κατηξιώθης, ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου Λειψάνου σου· σύμβολον δὲ τοῦτο καὶ τεκμήριον ἐναργέστατον, τῆς ἀκραιφνοῦς ἁγνείας καὶ παρθενίας ὑπάρχει· ἧς καὶ ἡμᾶς μετασχεῖν καταξίωσον, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου.

Καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων. Εἰς τὸν στίχον στιχηρὰ Προσόμοια,

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις ὁ ἱεράρχης Χριστοῦ, ὁ τῆς Περγάμου, φαεινότατος πρόεδρος· ἡ στήλη θεοσοφίας, διδασκαλίας πηγή, νεκταρῶδες νᾶμα ἡ προχέουσα· ποιμὴν θεοπρόβλητε, ὁ σκηνώσας τὸ ποίμνιον, εἰς τόπον χλόης, πρακτικῆς καὶ εἰς ὕδατα, θείας γνώσεως, διαθρέψας ἀοίδιμε. Αἴτησαι ἐκτενέστερον, Ἀντίπα τὸν Κύριον, τῶν ὀφθαλμάτων τὴν λύσιν, καὶ τῶν ὀδόντων τὴν ἴασιν, ἡμῖν δωρηθῆναι, τοῖς ἐν πίστει ἐκτελοῦσι τὴν θείαν μνήμην σου.

Στίχ. Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν.

Χαίροις ὁ πιστὸς μάρτυς Χριστοῦ, τῆς συμπαθείας, ὁ κρουνὸς ὁ ἀένναος· ἐλέους ἄφθονον ῥεῖθρον· τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, τὸ τερπνὸν καὶ θεῖον ἐνδιαίτημα· ἰάσεων πέλαγος· πλημμυροῦν τοῖς προστρέχουσι, σεπτῷ ναῷ σου. Ἀποστόλων ὁ σύγχρονος, καὶ ἐφάμιλλος, γεγονὼς ἱερώτατε· αἴτησαι ἐκτενέστερον, Ἀντίπα τὸν Κύριον, τῶν ὀφθαλμάτων τὴν λύσιν, καὶ τῶν ὀδόντων τὴν ἴασιν, ἡμῖν δωρηθῆναι, τοῖς ἐν πίστει ἐκτελοῦσι τὴν θείαν μνήμην σου.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην.

Χαίροις ὁ μυρορρόας Χριστοῦ, μῦρα εὐώδη, ὁ ἐκβλύζων σῆς κόνεως, καὶ τούτοις πᾶσαν μυρίζων, τὴν Ἐκκλησίαν Θεοῦ, ῥοαῖς πανευόσμοις τῶν χαρίτων σου, δυσώδη παθήματα, τῶν ὀδόντων ἰώμενος, καὶ θεραπεύων, τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, τῶν ἐκ πόθου σοι, προστρεχόντων καὶ πίστεως· μύρισον οὖν τοῖς μύροις σου, ἡμᾶς τοὺς τιμῶντάς σε, μεμυρισμένους ἐν ὕμνοις, καὶ δυσωδίαν ἀπέλασον, κακίας ἁπάσης, ἀρετῶν δὲ εὐωδίας ἅπαντας πλήρωσον.

Δόξα, Ἦχος πλ. δ'.

Δεῦτε φιλομάρτυρες πάντες πνευματικὴν χορείαν στησάμενοι, Ἀντίπαν τὸν θεομαρτύρητον μακαρίσωμεν· τὴν πλήρη φρονήσεως πολιάν· τὸν πιστὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ· τὸν πύργον τῆς εὐσεβείας, καὶ τῆς ἐν Περγάμῳ Ἐκκλησίας τὸν φαεινότατον ἀστέρα· οὗτος γὰρ ἀποστολικοῖς ἠγλαϊσμένος χαρίσμασι, καὶ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν ἐνδεδυμένος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων τὸ κράτος ἐκτήσατο, καὶ ταῦτα πόρρω τῆς Περγάμου ἐδίωξεν· ἀποκτανθεὶς δὲ διὰ Κύριον, χάριν ἐξαίρετον εἴληφε, τὰς ἀλγηδόνας ἰατρεύειν τῶν ὀδόντων, τῶν μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένων αὐτὸν, καὶ τελούντων ἐκ πόθου, τὴν ἱερὰν αὐτοῦ ἄθλησιν.

Καὶ νῦν, Δέσποινα πρόσδεξαι.

Ἀπολυτίκιον ἦχος Α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης

Μυροβλύτην τὸν θεῖον, καὶ μαρτύρων τὸν σύναθλον, τὸν πανευκλεῆ ἱεράρχην καὶ Περγάμου τὸν πρόεδρον, τιμήσωμεν Ἀντίπαν οἱ πιστοὶ, ὡς τάχιστον καὶ μέγαν ἰατρὸν, τῆς δεινῆς ὀδόντων νόσου καὶ πρὸς αὐτὸν, ἀπὸ ψυχῆς βοήσωμεν. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ. Δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι. Δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα·

Δόξα ἕτερον, Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τὸν ἰσαπόστολον Χριστοῦ Ἱεράρχην, καὶ ἀθλητὴν παναληθῆ τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἰατρὸν πανάριστον τῶν νόσων ἐν ὠδαῖς, ἅπαντες τιμήσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες· πρόφθασον καὶ λύτρωσαι, τῆς ὀδόντων ὀδύνης, τῆς ἀφορήτου ἣν σε ἀεὶ, ὡς εὐεργέτην Ἀντίπα γεραίρωμεν.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Digitized by Google

Μετὰ τὴν ά. Στιχολογίαν Κάθισμα Ἦχος ά. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς ἥλιος λαμπρὸς, ὡς ἀστὴρ ἑωσφόρος, ἡ μνήμη σου σοφὲ, ἱεράρχα Ἀντίπα, ἐπέλαμψε τοῖς πέρασι, καὶ πιστῶν κατεφώτισε, τὴν διάνοιαν, ταῖς τῶν θαυμάτων ἀκτῖσι· καὶ κατηύφρανε, τῶν σὲ τιμώντων ἐκ πόθου, καρδίας ἀοίδιμε.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Μαρία ἡ τὰς τρεῖς, ἀνηκούστους ἑνώσεις, ἑνώσασα φρικτῶς, Παρθενίαν καὶ τόκον. Θεόν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον, πίστιν τε καὶ πιστεύουσαν, τοῖς φρικώδεσι, τούτοις καρδίαν ἀνθρώπου, ἡμᾶς ἕνωσον, τῇ τοῦ Υἱοῦ σου ἀγάπῃ, καὶ σῶσον Πανύμνητε.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν κάθισμ. Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Θαυμαστὸν ὡς ἀληθῶς, κλέος σοι Μάρτυς προξενεῖ, ὃν ἐξεῖπε περὶ σοῦ, Λόγος Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς, ἀνακηρύττων σε Μάρτυρα στεφηφόρον, βαστάσαντα αὐτοῦ θεῖον ὄνομα, ὁ θρόνος Σατανᾶ ὅπου ἵστατο, καὶ δι' αὐτὸν στερρῶς ἀποκτανθέτα, Ἀντίπα Θεομαρτύρητε· ὅθεν σὲ πάντες, ἀνευφημοῦμεν, ἱεροῖς μελῳδήμασιν.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἀπειρόγαμε Ἁγνὴ, πῶς συλλαμβάνεις ἐν γαστρὶ, τὸν ἁπάντων τὴν πνοὴν, περιλαμβάνοντα χερσί; φράσον ἡμῖν τὸν λόγον τοῦ μυστηρίου σου. Πανάληθές ἐστι τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε, καὶ παῦσαι ἐρευνῶν τὸ ἀκατάληπτον, ὕψος καὶ βάθος μῆκος καὶ πλάτος, τῆς ἀπορρήτου λοχείας μου· νικᾷ γὰρ τοῦτο, ἔννοιαν πᾶσαν, τῶν βροτῶν καὶ Ἀγγέλων.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον κάθισμ. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐξ ἑώας ἔλαμψας, Μάρτυς Ἀντίπα, καὶ τὴν Κτίσιν ἅπασαν, καταφωτίζεις νοητῶς, βολαῖς τῶν θείων θαυμάτων σου, καὶ ἰαμάτων ταῖς χάρισιν ἐνδοξε.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἐπληγώθην πάθεσιν, ἰάτρευσόν με, ἐν κακοῖς ἀπόλλυμαι, σῶσόν με Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ἡ τὸν Σωτῆρα κυήσασα, καὶ ἰατῆρα τῶν νόσων Πανύμνητε.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. Ἦχου. Προκείμενον. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν.

Στίχ. Οἱ Ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην, Εὐαγγέλιον ζήτει τὸ τοῦ Χρυσοστόμου. ὁ Ν.

Δόξα, ταῖς τοῦ Ἱεράρχου. Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς, Ἦχ. π.λ. β'.

Ἱερομάρτυς Ἀντίπα, σὺ κοινωνὸς ἐπὶ γῆς τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, χρηματίσας τὸ πρότερον, εἰκότως καὶ τῆς δόξης νῦν ἐν Οὐρανοῖς, αὐτῷ συμμέτοχος γέγονας, καὶ τῇ ἀρχιφώτῳ Θεότητι τῇ ἐν Τριάδι γνωριζομένῃ, ἀμέσως παρίστασαι· διό σου δεόμεθα, κοινωνοὺς τῆς σῆς δόξης, καὶ ἡμᾶς γενέσθαι ἀξίωσον, τοὺς ἐκ πόθου τελοῦντας, τὴν ἐτήσιον μνήμην σου.

Κοντάκιον πρὸς τὸ, Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τὸν Ἱεράρχην καὶ κλεινὸν Μεγαλομάρτυρα, τὸν πολιοῦχον τῆς Περγάμου τὸν πανάριστον, καὶ ἐχθροῦ κοινοῦ ἀντίπαλον τὸν Ἀντίπαν, κατὰ χρέος εὐφημήσωμεν ἐν ᾄσμασιν, ὡς τοὺς πάσχοντας ὀδόντας θεραπεύοντα, πόθῳ κράζοντες, χαίροις Πάτερ τρισόλβιε.

Ἕτερον. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Θείαν χάριν εἴληφας, παρὰ Χριστοῦ Ἱεράρχα, θεραπεύειν ἅπασαν, τὴν τῶν ὀδόντων ὀδύνην· ὅθεν μοι, τῷ σῷ οἰκέτῃ ταύτης μετάδος, πάσχοντι, καὶ κεκμηκότι ταῖς ἀλγηδόσιν, ἵνα κράζω σεσωσμένος, χαίροις Ἀντίπα, πιστῶν ἀγαλλίαμα. Ὁ Οἶκος.

Τὸ πανάγιον Πνεῦμα, τὸ διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται τὰ ἑαυτοῦ χαρίσματα, ὥσπερ Ἀρτεμίῳ τὴν χάριν τῆς ἰάσεως, τῆς κήλης τῶν διδύμων ἐχαρίσατο, καὶ Χαραλάμπει τῆς ἀσθενείας τοῦ λοιμοῦ. Μοδέστῳ δὲ, τὴν τῶν ζώων φυλακὴν ἐπρυτάνευσε, καὶ Τρύφωνι τὴν τῶν κήπων, καὶ Στυλιανῷ τὴν τῶν παίδων. Οὕτω καὶ σοὶ, τὴν θεραπείαν τῆς ἀφορήτου τῶν ὀδόντων ὀδύνης ἐχαρίσατο, Ἀντίπα Θεομαρτύρητε· ὅθεν οἱ πάσχοντες, τὸ σὸν μόνον ἐπικαλούμενοι ὄνομα, σωτῆρα καὶ ἰατρὸν τῆς ὀδονταλγίας εὑρίσκουσιν ὀξύν τε καὶ ἄμισθον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, περιβόητος ἐγένου τοῖς θαύμασι, καὶ τῆς τῶν πιστῶν γλώσσης ᾠδὴ ὑπάρχεις ἐντρύφημα, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραιρόντων τὴν μνήμην σου, καὶ πόθῳ ἀναχραζόντων σοι, χαίροις Ἀντίπα πιστῶν ἀγαλλίαμα.

Ἐξαποστειλάριον, Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Μεγάλως σε ἐδόξασεν, ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Κύριος, Ἀντίπα Ἱερομάρτυς, κρήνην τὸ σῶμά σου δείξας, μύρου εὐώδους ἔνδοξε, ὅπερ βλύζον

Digitized by Google

ἄένναον, πάθη ψυχῆς καὶ σώματος, τῶν ἀδιστάκτῳ καρδίᾳ, σοὶ προστρεχόντων ἰᾶται.

Θεοτοκίον.

Μαρία ὁ χρυσόπλοκος, τῆς Θεότητος θάλαμος, εὐγένεια βροτῶν γένους, ἡ κοσμήσασα Κόσμου, τὴν ἀκοσμίαν κόσμησον, τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄκοσμον, τῆς ἐκ πόθου καὶ πίστεως, κοσμούσης σε ἐν εὐκόσμοις, ὑμνολογίαις Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν Στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια Ἦχος ά.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Τοῦ Ἱεράρχου Ἀντίπα, δεῦτε συνέλθωμεν, ἐν τῷ ναῷ τῷ θείῳ, καὶ αὐτοῦ τὴν Εἰκόνα, τὴν πάνσεπτον σὺν φόβῳ, καὶ χαρμονῇ, προσκυνήσωμεν ἅπαντες, καθικετεύοντες τοῦτον πάσης ὀργῆς, καὶ ἀνάγκης ἡμᾶς ῥύεσθαι.

Θυσίαν πρότερον μάκαρ τῷ Παντοκράτορι, τὴν μυστικὴν προσάγων, ὥσπερ θύτης Κυρίου, ὕστερον θυσίαν καὶ λογικόν, ὁλοκαύτωμα Ἅγιε, σαυτὸν προσήγαγες τούτῳ διὰ πυρός, ὥσπερ Μάρτυς ἐννομώτατος.

Πλουσίαν χάριν τρισμάκαρ, Ἀντίπα εἴληφας, παρὰ Χριστοῦ τὰς νόσους, τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἰᾶσθαι καὶ ἐξόχως, τὰ ἀλγεινὰ, τῶν ὀδόντων παθήματα· διὸ θεράπευσον Ἅγιε καὶ ἡμᾶς, τοὺς κατ' ἄμφω δεινῶς πάσχοντας.

Τοῖς Ἀποστόλοις συνήφθης, ὡς Ἰσαπόστολος, τοῖς Μάρτυσιν ὡς Μάρτυς, Ἱεράρχαις τε πᾶσιν, Ἀντίπα Θεοφόρε, ὡς εὐκλεὴς, Ἱεράρχης καὶ ἔνθεος, καὶ τὸν Χριστὸν ἱκετεύεις ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου εὐφημούντων σε.

Δόξα, Ἦχος πλ. ά.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἀσμάτων, χορεύσωμεν τῷ πνεύματι, καὶ κροτήσωμεν εὐφραινόμενοι, ἐν τῇ πανδήμῳ πανηγύρει τοῦ Ἱεράρχου Χριστοῦ. Ἱερεῖς καὶ Ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν τῶν θαυμάτων δεξάμενον τὴν χάριν, καὶ ταῦτα τοῖς χρήζουσιν ἐκχέοντα ποταμηδὸν, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς εὐφημείτωσαν, οἱ πένητες τὸν βοηθὸν, οἱ δαιμονῶντες τὸν ῥύστην, οἱ ἐν συμφοραῖς τὸν σωτῆρα, οἱ νοσοῦντες τὸν ἰατρὸν, οἱ ὀδονταλγοῦντες τὴν θεραπείαν, οἱ πλημμελοῦντες τὸν θερμὸν πρέσβυν, οἱ ὁδοιπόροι τὸν συνοδίτην, οἱ πάντες τὸν πάντα πᾶσι γινόμενον, μέγιστον Ἱεράρχην, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπωμεν: Ἀντίπα Ἰσαπόστολε, μεσίτευσον ὑπὲρ ἡμῶν, πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Δεσπότην, καὶ ῥῦσαι κολάσεως τοὺς ἱκετεύοντας σοι.

Καὶ νῦν, Μακαρίζομέν σε Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν Λειτουργίαν Τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου Ὀδὴ γ'. καὶ ς'. Ἀπόστολον ζήτει Κυριακῇ μετὰ τὰ Φῶτα. Ἀδελφοὶ ἐπὶ ἑκάστῳ ἡμῶν. Εὐαγγέλ. ζήτει Φεβρουαρ. ιά. τοῦ Ἁγίου Βλασίου.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ.

Ἔχει τὸ σὸν πνεῦμα ὁ Οὐρανὸς, σῶμα δὲ τὸ θεῖον, ἐν Περγάμῳ τῇ θαυμαστῇ, πόλει καλουμένῃ, βλύζον ἄφθονα μῦρα, καὶ θαύματα πηγάζον, Ἀντίπα μέγιστε.

Ὁ Περγάμου πρόεδρος καὶ φρουρὸς, καὶ τῆς εὐσεβείας, Θεορρήμων ὑφηγητὴς, ὁ τῶν Ἀποστόλων ὁμόχρονος καὶ σύμπνους, τιμάσθω μοι Ἀντίπας ὁ ἱεροάθλος.

Τὸν ἐν χαλκουργήματι Ἀθλητὴν, πυρώσει βληθέντα, δι' ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὀδοντοσώστην Ἀντίπαν τὸν Περγάμου, ποιμένα πόθῳ πάντες ἀνευφημήσωμεν.

Ἔχοντες Εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν, Ἀντίπα τρισμάκαρ, ὡς προπύργιον ὀχυρὸν, προσφεύγομεν ταύτῃ ἐν πᾶσι τοῖς κινδύνοις, καὶ πόνου τῶν ὀδόντων ἀπολυτρούμεθα.

ΕΥΧΗ ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ. [1]

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΤΡΥΦΩΝΑ,

Ἐὰν συμβῇ βλάπτεσθαι τὰ χωράφια καὶ κήπους καὶ ἀμπελῶνας ὑπὸ ἑρπετῶν καὶ ἀκρίδων καὶ ζωϋφίων.

Πρῶτον γενέσθω ἡ τάξις ἡ διοριζομένη ἐν τῷ Εὐχολογίῳ, καὶ λεγέσθω ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἡ ἐκεῖ γεγραμμένη Εὐχή. Εἶτα λεγέσθω ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἡ πρὸς τὸν ἅγιον Τρύφωνα δέησις αὕτη, μετὰ εὐλαβείας πίστεώς τε καὶ κατανύξεως.

Πανένδοξε Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καὶ στρατιῶτα τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως Τρύφων παῤ-

---

[1] Ἡ Εὐχὴ αὕτη ἐτέθη ἐνταῦθα, καὶ οὐχὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ Φεβρουαρίου καθὼς γράφεται ἐν τῇ ὑποσημειώσει τῆς πρώτης ψεβρουαρίου.

Digitized by Google

μακάριστε, τῆς ἀκηράτου τρυφῆς ὁ ἐπώνυμος· ὁ γενναίως τὸν Χριστὸν ἐπὶ τῆς γῆς ὁμολογήσας, καὶ διὰ τοῦτο νῦν ἐν Οὐρανοῖς τῆς ἀϊδίου ἀπολαύων μακαριότητος, καὶ μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς τρισηλίου Θεότητος παριστάμενος. Σοῦ τῇ μαρτυρικῇ μεγαλειότητι προστρέχομεν μετὰ Θεὸν, πάντες ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοί σου· καὶ ἱκετεύομεν τὴν συμπαθεστάτην καὶ χριστομίμητόν σου φιλανθρωπίαν, ἵνα, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἐν ἀνάγκῃ ὄντας καὶ περιστάσει, ἀποδιώξῃς μακρὰν τῶν Χωραφίων, καὶ Κήπων, καὶ Ἀμπελώνων ἡμῶν, πάντα τὰ ἑρπετὰ, καὶ ἀκρίδας, καὶ κάμπας, καὶ πολυειδῆ ζωύφια καὶ θηρία, τὰ βλάπτοντα τοὺς καρποὺς, καὶ φύλλα, καὶ ῥίζας τῶν δένδρων, καὶ πάντων τῶν λαχάνων τε καὶ γεννημάτων καὶ ὀσπρίων ἡμῶν. Σὺ γὰρ ἐξαίρετον καὶ ἰδιαιτέραν εἴληφας τὴν χάριν ταύτην, πολύαθλε, παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐ μόνον πρώην ἔτι ζῶν, διὰ τὴν θεάρεστον πολιτείαν σου, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον νῦν μετὰ θάνατον, διὰ τὸ μαρτυρικὸν καὶ δι' αἵματος τέλος, ὃ ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ὁμολογίας καὶ πίστεως ὑπέμεινας.

Ναὶ, ὁμολογοῦμεν, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ταύταις ταῖς συμφοραῖς παρεδόθημεν, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ὀργῇ ὑπεπέσαμεν, ἀλλὰ σὺ, γενναῖε Ἀθλητὰ, εἰ μόνον θελήσεις τῇ μαρτυρικῇ σου παρρησίᾳ χρήσασθαι, πιστεύομεν ὅτι ῥαδίως κατασβέσεις τὴν καθ' ἡμῶν ἐξαφθεῖσαν ταύτην τοῦ Θεοῦ ἀγανάκτησιν, καὶ τὴν ἀθυμίαν ἡμῶν εἰς εὐθυμίαν μεταποιήσεις. Ὅθεν ἐπειδὴ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν οὐκ ἔχομεν παρρησίαν στῆναι ἐνώπιον τῆς ἀθλοφορικῆς σου δόξης, καὶ ἀμέσως τὴν ἱκεσίαν ποιήσασθαι· διὰ τοῦτο μεσίτην ἀντὶ ἡμῶν σοὶ προβαλλόμεθα, αὐτό σου τὸ αἷμα, ὃ ὑπὲρ Χριστοῦ ἐξέχεας, πανεύφημε, καὶ αὐτὰ τὰ μαρτυρικὰ ἀγωνίσματα, ἅπερ ὑπήνεγκας ἐν τῷ ἀθλητικωτάτῳ σου σώματι.

Ἔπιδε τοίνυν, εὐσπλαγχνικώτατε Μάρτυς ἐπ' αὐτὰ, δι' ὧν τὸν Χριστὸν ὡμολόγησας, καὶ τὸν ἀμαράντινον τοῦ μαρτυρίου ἔλαβες στέφανον, καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ταπεινῶν οἰκετῶν σου, καὶ τῆς ἐνεστώσης ἀνάγκης τῶν ἑρπετῶν καὶ ἀκρίδων καὶ θηρίων καὶ πολυειδῶν ζωϋφίων, τῶν λυμαινομένων τοὺς καρποὺς τῶν Χωραφίων καὶ Ἀμπελώνων καὶ Κήπων ἡμῶν ἀπολύτρωσαι· ὅτι κινδυνεύομεν ὑπ' αὐτῶν λιμῷ καὶ θανάτῳ καὶ παντελεῖ παραδοθῆναι ἀφανισμῷ, ἡμεῖς τε καὶ πᾶσα ἡ ὕπαρξις ἡμῶν, ἐὰν μὴ οἱ οἰκτιρμοί σου ταχέως ἡμᾶς προκαταλάβωσιν· ἵνα διὰ τῆς σῆς ὀξείας προστασίας τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου ἀπαλλαγέντες, ἀκαταπαύστως καὶ χρεωστικῶς τὸ σὸν μεγαλύνωμεν ὄνομα, σωτῆρα ἡμῶν καὶ εὐεργέτην καὶ ἀντιλήπτορα μετὰ Θεὸν σὲ ἐπιγραφόμενοι· καὶ διὰ σοῦ δοξάζωμεν τὸν κοινὸν Δεσπότην, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν ἐν γῇ καὶ Οὐρανῷ σὲ δοξάσαντα. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. (Ὅρα εἰς τὴν πρώτην τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ Ἅγιος Τρύφων.)

Εἶτα λεγέσθω ἡ τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος Εὐχή· «Ὄντος μου ἐν Καμψάδου κώμῃ, καὶ τὰ ἑξῆς μέχρι τέλους. Ἂς ἀναφέρεται δὲ ἐν τῷ τέλει καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου καὶ ὁμολογητοῦ Εὐσχήμου, ἐπισκόπου Λαμψάκων, διότι καὶ αὐτὸς ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ, νὰ διώκῃ μὲ μόνην τὴν προσταγήν του, τὰ θηρία ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατατρώγουσι τὰ χλοηφόρα λάχανα, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριόν του κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως ἂς ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Μέμνονος τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην Μαΐου ἑορταζομένου, ὅστις ἔλαβε χάριν νὰ διώκῃ τὰς ἀκρίδας, ὡς ἐν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου ὁρᾶται.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ.

Τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν

ΚΥΡΙΛΛΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας

Ψαλλόμενα τῇ Θ'. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, ὑπὸ τῶν βουλομένων ἑορτάζειν τὴν μνήμην αὐτοῦ.

Ἑσπέρας εἰς τὸ Κύριε κέκραξα ἱστῶμεν. Στίχ. Η'. καὶ ψάλλομεν Στιχ. Προσόμοια.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν. Παλαιά.

Φρυκτωρίαις τοῦ Πνεύματος, ἐλλαμφθεὶς τὴν διάνοιαν, φωτοβόλος ἥλιος ἐχρημάτισας, ὥσπερ ἀκτῖνας τὰ δόγματα, εἰς πάντα τὰ πέρατα, ἀποστέλλων καὶ πιστῶν, καταυγάζων πληρώματα, Πάτερ Κύριλλε, καὶ διώκων τὸ σκότος θεοφόρε, τῶν αἱρέσεων δυνάμει, τοῦ ἐκ Παρθένου ἐκλάμψαντος.

Εὐφραδείᾳ τῶν λόγων σου, Ἱερώτατε Κύριλλε, Ἐκκλησία ἅπασα ὡραΐζεται, καὶ εὐσεβῶς καλλωπίζεται, ὡραίοις ἐν κάλλεσι, καὶ τιμᾷ σου ἱερῶς, τὴν Ἁγίαν Μετάστασιν, παναοίδιμε, Ἱερέων τὸ κλέος, τῶν Πατέρων, κορυφαῖε τῆς Συνόδου, τῆς Παναγίας ὑπέρμαχε.

Digitized by Google

Τοῖς πυρίνοις σου δόγμασι, τῶν αἱρέσεων ἅπασα, φρυγανώδης φλέγεται ὕλη πάνσοφε, τῶν νοημάτων τοῖς βάθεσι, βυθίζεται στράτευμα, ἀπειθούντων δυσσεβῶν, Ἱερώτατε Κύριλλε, σοῖς διδάγμασι, καλλωπίζεται μάκαρ καθ' ἑκάστην, τῶν πιστῶν ἡ Ἐκκλησία, μεγαλοφώνως τιμῶσά σε.

Τῆς Χριστοῦ ἀπεδίωξας, νοητοὺς λύκους Κύριλλε, Ἐκκλησίας σκίπωνι τῶν δογμάτων σου, καὶ ταύτην κύκλῳ ἐτείχισας, λόγων ὀχυρώμασι, παραστήσας τῷ Χριστῷ, ἀσινῆ καὶ ἀλώβητον. Ὃν ἱκέτευε, ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι, τοὺς ἐν πίστει ἐκτελοῦντας, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Ἕτερα Στιχ. Προσόμοια Νέα.

Ἦχος ά. Παιᾴφημοι Μάρτυρες ὑμᾶς.

Αἰγύπτου ῥωστῆρα καὶ παντὸς, Κόσμου τὸν Διδάσκαλον, τῆς Ἀλεξάνδρου τὸν πρόεδρον, Ἐφέσου καύχημα, Κύριλλον τὸν μέγαν, οἱ τούτου τοῖς δόγμασιν, ἑπόμενοι ἐν ὕμνοις τιμήσωμεν, καὶ τούτῳ κράζωμεν, Ἱεράρχα πανσεβάσμιε, πάσης βλάβης, ἡμᾶς ἀπολύτρωσαι.

Κριτὴς Οἰκουμένης ἀληθῶς, πάνσοφε γεγένησαι, Πατὴρ Πατέρων θεόπνευστε, ποιμὴν ποιμένων τε, Πάπας Πατριάρχης, θεορόρε Κύριλλε· πολλὰς γὰρ ἀρετῇ σοι πεποίηκε, τὰς κλήσεις Ἅγιε· διὸ πάντες σὲ γεγαίρομεν, καὶ τὴν μνήμην, τὴν σὴν ἑορτάζομεν.

Χάρις ἡ τοῦ Πνεύματος ἐν σοῖς, ἐξεχύθη χείλεσι, πλουσιωτάτη ἀοίδιμε· ὅθεν γεγένησαι, μέγας θεολόγος, τῆς Τριάδος Κύριλλε· καὶ λόγου τὴν φρικτὴν ἐνανθρώπησιν, σὺ ἐδογμάτισας, ἀκριβῶς τοῖς θείοις λόγοις σου· κατὰ χρέος, διό σε δοξάζομεν.

Ὀνοματοθέτης προσφιλὴς, τῆς παρθένου γέγονας, μακαριώτατε Κύριλλε· σὺ γὰρ ἐκήρυξας, αὐτὴν Θεοτόκον, Πατέρων ἐνώπιον· τὸν δὲ ἀνθρωπολάτρην Νεστόριον, ὡς βλασφημήσαντα, κατ' αὐτῆς παραφρονέστατα, τοῖς πανσόφοις, λόγοις σου κατήσχυνας.

Δόξα, Ἦχος δ'. Νέων.

Τὴν παντευχίαν τῆς πίστεως ἐνδυσάμενος, θεσπέσιε Κύριλλε, καὶ τὴν τοῦ Πνεύματος μάχαιραν, περιζωσάμενος καλῶς, τὰ τῶν Γραφῶν θεοπαράδοτα λόγια, πρὸς συμπλοκὴν τῶν γλωσσαλγούντων, αἱρεσιαρχῶν ἐξελήλυθας. Ὅθεν τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν, τῶν τοῦ Χριστοῦ δύω φύσεων δογματίσας, τὴν τῶν Υἱῶν δυάδα τοῦ Νεστορίου, καὶ τὴν τῶν φύσεων σύγχυσιν τοῦ Διοσκόρου, κατέβαλες ὡς ἄλλος Φινεὲς, τῷ ἑνὶ σειρομάστῃ συνεκκεντήσας, τὰ ἐκ διαμέτρου κακὰ, καὶ ὁμότιμα τὴν δυσσέβειαν, καὶ νίκην παρέσχες, τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ σωτηριώδη, ὑπὲρ ἧς ἐν Οὐρανοῖς, ἱερονίκοις στεφάνοις τὴν κεφαλὴν ἐγκοσμούμενος, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ· τὸ, Φῶς ἱλαρὸν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας· καὶ τὰ Ἀναγνώσματα, ζήτει τὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου Ἰανουαρίου κέ.

Εἰς τὴν Αἰτήν. Ἦχος ά. Νέα.

Χαίροις ἐν Κυρίῳ θεσπέσιε Κύριλλε, ὁ πολλοὺς ἀγῶνας ὑποστὰς, ὑπὲρ τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἐν Οὐρανοῖς πλουσίαν ἀπολαβὼν τὴν ἀντάμειψιν· τὸν γὰρ Ἰουδαιόφρονα Νεστόριον, ὡς λυμεῶνα θῆρα καὶ μονιὸν ἄγριον, τὴν τοῦ Κυρίου κατανεμόμενον ἀμπελον, ἣν ἐξ Αἰγύπτου μετῆρε τῆς νοητῆς ἀθεότητος· σὺ ἐξ Αἰγύπτου ὁρμήσας, τῇ σφενδόνῃ τῶν ὀρθῶν σου δογμάτων πόρρω ἀπήλασας· καὶ ταύτην εὐκληματοῦσαν καὶ καρποφόρον, πᾶσαν ἀληθινὴν, τοῖς πανσόφοις σου λόγοις ἀνέδειξας, ἣν καὶ νῦν, Χριστὸν ἐκδυσώπει μακάριε, ἀραρότως ἐμμένειν ταῖς θείαις διδασκαλίαις σου.

Ἦχος β'.

Ποιμὴν ἀληθὴς, καὶ τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ μιμητὴς, ἀνεδείχθης θεόσοφε Κύριλλε· ὅθεν τοὺς μὲν Ναυατιανοὺς, τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπιπολάσαντας, διὰ τῆς ποιμαντικῆς σου προστασίας ἐδίωξας, καὶ τῆς ψώρας αὐτῶν, τὴν σὴν ποίμνην ἀπήλλαξας, τοὺς δὲ θεοκτόνους Ἰουδαίους, ὡς αἱμοβόρους λύκους, λυμαινομένους τὰ λογικά σου πρόβατα, ζήλῳ θείῳ χρησάμενος, τῆς Ἀλεξανδρέων ἐξέβαλες πόλεως· καὶ νῦν ἐν Οὐρανοῖς, ὡς τὴν ψυχήν σου θεὶς ὑπὲρ τῶν προβάτων, ἀντάξια κομίζῃ τὰ ἔπαθλα, παρὰ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ'.

Τίς μὴ δοξάσει; ἢ τίς μὴ ἀξίως μακαρίσει, τὸν μέγαν Ἀρχιερέα καὶ διδάσκαλον Κύριλλον; ὃν ἡ Ἁγία Τριὰς ἐμακάρισεν; οὗτος γὰρ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀνεδείχθη διδάσκαλος περιώνυμος· στῦλος τῆς εὐσεβείας ἀκλόνητος· κανὼν ἀληθείας ὀρθότατος, τῆς Τρίτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὁ ἔξαρχος, τῆς ἀπάτης τῶν δαιμόνων ἐκριζωτὴς, τῶν αἱρετικῶν καταλύ-

Digitized by Google

της, πεπλανημένων ὁδηγὸς, κοινὸς Πατὴρ τῶν πιστῶν, τῶν συνωνυμούντων αὐτῷ προστάτης, τῆς Ἀλεξανδρείας τὸ κλέος, καὶ πάσης τῆς Οἰκουμένης τὸ ἀγαλλίαμα.

Ἦχος δ'.

Εὐφραίνει μὲν Αἴγυπτον Νεῖλος, τὴν αἰσθητὴν ὁ αἰσθητὸς, ἐκ γῆς ὕων, καὶ πελαγίζων ὄρια, καὶ καρποφόρον ταύτην ἀπεργαζόμενος, εὐφραίνει δὲ πάλιν, οὐκ Αἴγυπτον μόνην, ἀλλ' ἅπασαν τὴν Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, Νεῖλος ὁ νοητὸς, Κύριλλος ὁ θεόσοφος, ὁ νῦν εἰς εὐφημίαν προκείμενος· οὐκ ἐκ γῆς προρρέων, ἀλλ' ἐξ ὑπερώων ὑδάτων πλημμυρῶν, τῆς θεολογίας τὰ νάματα· καὶ πελαγίζων τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας, τὰ νεκταρώδη διδάγματα, τῶν ψυχῶν τὰς ἀρούρας πιαίνει, καὶ καρποφόρους δείκνυσι τῷ Θεῷ· ᾧ καὶ πρεσβεύει ἀδιαλείπτως, ἄφεσιν πταισμάτων δωρηθῆναι, ἡμῖν τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν, καὶ μέγα ἔλεος.

Δόξα, ἦχος Γ'. Νέον.

Τοῦ νόμου τὰ σύμβολα, καὶ Προφητῶν τὰ αἰνίγματα, τῷ Πνεύματι τῆς χάριτος διερμηνεύσας, ἱερώτατε Κύριλλε, κάλλους νοητοῦ, καὶ Εὐαγγελικοῦ φωτὸς, πεπληρωμένα ταῦτα ἀπέδειξας· τοῦ γράμματος γὰρ διαπετάσας τὰ προκαλύμματα, τὸν μυστικῶς ἐγκεκρυμμένον τοῦ Πεύματος, θησαυρὸν ἀνεκάλυψας, ταῖς γλαφυραῖς σου ἀλληγορίαις, εἰς τὸ κατὰ Χριστὸν συμπεράνας μυστήριον. Ὅθεν ἀμφοτέρας τὰς Διαθήκας, συμφώνους δείξας τῷ Πνεύματι, καὶ ὡς τροχὸν ἐν τροχῷ, ἀλλήλαις ἐμπεριεχομένας, τὸν νοῦν ἡμῶν διήνοιξας, τοῦ συνιέναι τὰς Γραφάς· καὶ νῦν σου δεόμεθα, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πόθῳ τελούντων τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου. Εἰς τὸν στίχ. στιχ. Προσόμοια, ἦχος πλ. ά.

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς. *Νέα*

Χαίροις θησαυροφύλαξ Χριστοῦ· ὁ ἐκ τῶν ἄνω, ταμιείων τοῦ Πνεύματος, πλουτήσας θησαυρὸν μέγαν, καὶ ἐκ σεπτοῖς θησαυροῖς, τῶν σῶν συγγραμμάτων ἀποθέμενος· δι' ὧν κατεπλούτισας, πᾶν τὸ πλήρωμα Κύριλλε, τῆς Ἐκκλησίας, θησαυροὺς ὑπὲρ ἅπαντας, ὑπὲρ ἄργυρον, ὑπὲρ λίθον πολύτιμον. Πλούτισον οὖν πανόλβιε, ἡμᾶς τοὺς τιμῶντάς σε, τοῖς ἱεροῖς θησαυροῖς σου· κἂν μὴ χωρῶμεν σὺ πλάτυνον, τὸν νοῦν ἡμῶν πάτερ, καὶ τῶν σῶν οὕτω μεταδοὺς θησαυρῶν ἅγιε.

Στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν.

Χαίροις ὁ ζήλου θείου πλησθεὶς, ὑπὲρ τῆς μόνης ἀληθοῦς Θεομήτορος, καὶ Λόγου τοῦ ὑπερθέου, οἰκονομίας φρικτῆς. Σύνοδον γὰρ μάκαρ ἀθροισάμενος, Πατέρων παγκόσμιον, ταύτης ἔξαρχος γέγονας· καὶ Νεστορίου, τοῦ ληρώδους καὶ ἄφρονος, τὴν μισόχριστον, ἐξωσράκισας αἵρεσιν. Ἕνα δὲ τὸν Θεοῦ Υἱὸν, Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον, τοῦτο κἀκεῖνο τελοῦντα, συνοδικῶς ἐδογμάτισας· καὶ τοῦτον ἀσπόρως, τὴν τεκοῦσαν Θεοτόκον τρανῶς ἐκήρυξας.

Στίχ. Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν.

Χαίροις Ἀλεξανδρείας φωστὴρ, καὶ οἰκουμένης, ὁ λαμπτὴρ ὁ φανώτατος· τὸ κλέος, τῶν Θεολόγων. Ἱεραρχῶν καλλονή. Διδασκάλων μέγα σεμνολόγημα. Γραφῶν ἡ ἀνάπτυξις· ἀρετῶν ἐνδιαίτημα· οἶκος χαρίτων, τῶν ἐνθέων τοῦ Πνεύματος· ταπεινώσεως, ὑψηλὸν καταγώγιον. Αἴτησαι ἐκτενέστερον, Χριστὸν πάτερ Κύριλλε, ἡμῖν πταισμάτων δοθῆναι, καὶ τῶν δεινῶν ἀπολύτρωσιν, τοῖς σὲ εὐφημοῦσι, καὶ τὴν μνήμην σου τελοῦσι τὴν ἀεισέβαστον.

Δόξα, ἦχος πλ. δ'. Νέον.

Μακαριώτατε Κύριλλε, τίς σε κατ' ἀξίαν ἐπαινέσεται; σὺ γὰρ ὡς Αἰγύπτου πρόεδρος, τὸν ἐν Αἰγύπτῳ γεννηθέντα Μωσῆν μιμησάμενος, εἰκότως καὶ τῶν ἐκείνου γερῶν κατηξίωσαι· ὡς γὰρ ἐκεῖνος τῷ Θεῷ, τὸ Ἰεχωβᾶ ἐπέθηκεν ὄνομα, τὴν κυριωτέραν κλῆσιν Θεοῦ, καὶ παντὶ κτίσματι ἀκοινώνητον· οὕτω καὶ σὺ τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, τὴν Θεοτόκος φωνὴν ἐπεκύρωσας, τὴν κυριωτέραν κλῆσιν αὐτῆς, καὶ πάσῃ ἄλλῃ ἀνοίκειον· κἀκεῖνος μὲν, διὰ τῆς ἐν βάτῳ θεοφανείας, τοῦ μυστικοῦ τῆς Παρθένου τύπου ἠξίωται· σὺ δὲ, οὐ πόρρω τῆς Θεοτόκου ἐπιπνοίας, τὸ κατόρθωμα τοῦτο ἐποίησας· ὦ μεγίστης δόξης ἧς ἔτυχες, θεοειδέστατε Πάτερ! παρρησίαν οὖν ἔχων πρὸς Θεὸν, καὶ τὴν Θεοῦ Μητέρα, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πόθῳ τιμώντων σε.

Καὶ νῦν. Ἀνύμφευτε Παρθένε. Ἀπολυτίκιον ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ. Παλαιόν.

Τὰς τῶν αἱρέσεων πλακὰς διαρρήξας, τοῖς τῶν σῶν λόγων θησαυροῖς οὐρανίοις, τὴν Ἐκκλησίαν Κύριλλε ἐπλούτισας, πάντα τὰ ζιζάνια, Νεστορίου ἐκκόψας. Ὅθεν καὶ παρίστασαι, σὺν ἀγγέλων χορείαις, Χριστῷ πρεσβεύων μά-

Digitized by Google

καρ ἐκτενῶς, πᾶσι πταισμάτων δωρήσασθαι ἄφεσιν.

Εἰς τὸν Ὄρθρον, μετὰ τὴν ἁ. στιχ. Κάθ. ἦχος ἁ.
Τὸν τάφον σου Σωτήρ. Νέα.

Ἐκ νότου εἰς βορρᾶν, ἐξ Αἰγύπτου ἀνέβης, εἰς Ἔφεσον σοφὲ, ὥσπερ ἥλιος μέγας, καὶ λύσας αἱρέσεων, τὸν χειμῶνα ἐποίησας, ἔαρ Κύριλλε, πίστεως δόγματα θεῖα, εἰς γῆν ἅπασαν, ἐκ τῆς ἑῴας ἀστράψας, δυνάμει τοῦ Πνεύματος.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Παρθένος ἀληθῶς, πρὸ τοῦ τόκου Παρθένε. Παρθένος ἀληθῶς, ἐν τῷ τόκῳ Παρθένε. Παρθένος ἀειπάρθενος, μετὰ τόκον διέμεινας. Ὅθεν δέομαι ὡς ἡγεμὼν τῶν παρθένων, παρθενεύειν με, νοὶ ψυχῇ σώματί τε, Παρθένε ἐνίσχυσον.

Μετὰ τὴν ϛ'. Στιχ. Κάθ. ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Ῥεῖθρα ἀνέβλυσας, τῆς θείας γνώσεως, ἐκ τῆς κοιλίας σου, πάνσοφε Κύριλλε· ἐν οἷς ἐβύθισας δεινὰς, αἱρέσεις παναοίδιμε· καὶ ἅπαν ἐπότισας, Ἐκκλησίας τὸ πρόσωπον, ἥτις κατὰ χρέος σε, μακαρίζει ἑκάστοτε· καὶ πόθῳ σου τὴν μνήμην γεραίρει, ἐν ἱεραῖς ὑμνολογίαις.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Κατατιτρώσκει με, βέλος γλυκύτατον, τῆς ἀγαπήσεως, τῆς σῆς Πανύμνητε, καὶ καταθέλγει με πυκνῶς, βοᾷν σοι εὐλογημένη· χαίροις ἡλιόμορφον, Βασιλέως παλάτιον· χαῖρε πύλη πάγχρυσε, ἡ Θεὸν ἀναδείξασα, ἄνθρωπον φύσει τῷ τοκετῷ σου, ἀνθρώπους δὲ Θεοὺς κατὰ χάριν.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον. Κάθ. ἦχος γ'.
Θείας πίστεως. Παλαιόν.

Θεῖον ἔδρασμα τῆς Ἐκκλησίας, Πάτερ Κύριλλε, σὺ ἀνεδείχθης· τὴν δωδεκάδα ἐκθεὶς γὰρ τῶν λόγων σου, τὴν Νεστορίου κακόνοιαν ἤλεγξας, καὶ Θεοτόκον κυρίως ἐτράνωσας. Πατέρων ἔξαρχε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Θρόνος πάγχρυσος, τοῦ βασιλέως καὶ παράδεισος, διηνθισμένος, ἀνεδείχθης Θεοτόκε Πανάχραντε· τὸν γὰρ Θεὸν ἐν γαστρί σου βαστάσασα, εὐωδιάζεις ἡμᾶς θείαις χάρισιν. Ὅθεν ἅπαντες, Θεοῦ ἀληθῶς Μητέρα σε, κηρύττομεν ἀεὶ καὶ μεγαλύνομεν.

Οἱ Ἀναβαθμοὶ, τὸ ἁ. Ἀντίφωνον, τοῦ β' ἦχου. Προκείμενον. Τὸ στόμα μου λαλήσει Σοφίαν.

Στίχος. Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη.

Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον ζήτει Ἰανουαρίου κέ. Δόξα, Ταῖς τοῦ ἱεράρχου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Ἦχος πλ. β'. Νέον.

Τὸν ἄδυτον γνόφον, τῆς ἐν Πνεύματι θεωρίας εἰσελθὼν, θεσπέσιε Κύριλλε, τῆς θεολογίας καὶ οἰκονομίας, τῶν δύω πρωτίστων ἀρχῶν τῆς πίστεως, δογματιστὴς γέγονας ἀκριβέστατος· ὁμοούσιον γὰρ τὴν Τριάδα κηρύξας, ἐπίσης τὴν διαίρεσιν Ἀρείου, καὶ τὴν σύγχυσιν Σαβελλίου διέφυγας. Υἱὸν δὲ Θεοῦ, τὸν σαρκωθέντα δογματίσας, Νεστορίου τὴν διαίρεσιν, καὶ τῶν Ἀκεφάλων τὴν σύγχυσιν ἐστηλίτευσας· ὅθεν καὶ ἐπὶ σοῦ, ἀκούειν ὑπῆρχε λέγοντος τοῦ Πατρός· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν Υἱόν μου· ἀπ' Αἰγύπτου γὰρ διὰ σοῦ, ἐξήχηται εἰς πάντας ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὑγιῶς πιστευόμενος· ᾧ πάντοτε πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Κοντάκιον. Παλαιόν Ἦλος πλ. β'.
Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκονομίαν.

Ἄβυσσον ἡμῖν, δογμάτων θεολογίας, ἔβλυσας σαφῶς, ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ Σωτῆρος, τὰς αἱρέσεις κατακλύζουσαν μακάριε, τὸ δὲ ποίμνιον ἀπόντιστον, τρικυμίας διασώζουσαν· τῶν περάτων γὰρ Ὅσιε, ὑπάρχεις καθηγητὴς, ὡς τὰ θεῖα σαφῶν.

Ὁ Οἶκος. Νέος.

Τίσιν ἐγκωμίοις: ἢ ποίᾳ γλώσσῃ τολμήσω ἀνευφημῆσαι Κύριλλον τὸν σοφώτατον; τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκλάμψαντα, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην φωτίσαντα; τῆς Τριαδικῆς θεολογίας, τὸν ὑψηγόρον ἐκφάντορα; τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τὸν ἀκριβέστατον γνώμονα; τῆς Θεοτόκου τὸν ἐπιστήθιον φίλον; τὸν διερμηνευτὴν τῶν Γραφῶν, καὶ τῶν βάθη τοῦ Πνεύματος, σὺν τῷ πνεύματι ἐρευνήσαντα; γλωσσῶν γὰρ πλῆθος ῥητορικῶν, καὶ ταῦτα κεκαθαρμένων, οὐκ ἐξαρκεῖ πρὸς ἔπαινον· πολλῷ δὲ μᾶλλον μία, καὶ αὕτη, τοσοῦτον ἐναγὴς, ὅσον ἀμοσσος; Ἀλλ' οὖν τῇ συνήθει σου φιλανθρωπίᾳ θαρρῶν, Πάτερ ἁγιώτατε, τῷ ὕψει τῶν σῶν πλεονεκτημάτων, ὁ περιπέζιος ἐγὼ προσεπέλασα, ὡς Οὐρανοῦ πλάτος ἐν βλαχείᾳ ἐπιφανείᾳ, ὡς γῆς μῆκος ἐν χάρτῃ, καὶ ὡς γίγαντα ἐν σφενδόνῃ δακτυλίου· οὕτω τὰ σὰ, λόγοις ἐν μικροῖς τὰ μεγάλα περιλαβών, καί γε

Digitized by Google

σύγγνωθι· σὺ γὰρ ὑπάρχεις τῶν περάτων καθηγητὴς, ὡς τὰ θεῖα σαφῶν.

Ἐξαποστειλάρια Νέα. Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τὸν Ἱεράρχην ἅπαντες, καὶ Κριτὴν οἰκουμένης, Κύριλλον μακαρίσωμεν, τῶν Πατέρων Πατέρα, ποιμένων τε ποιμενάρχην, οὗτος γὰρ τῆς Τριάδος, ὀρθότατα ἐκήρυξε, τὸ μυστήριον πᾶσι, καὶ τῆς φρικτῆς, δι' ἡμᾶς τοῦ Λόγου οἰκονομίας, τῶν δυσσεβῶν αἱρέσεων, πλάνην τρέψας γενναίως.

Θεοτοκίον.

Μετὰ Θεὸν Πανάμωμε, σὺ Θεὸς ἀνεδείχθης, τὰ δευτερεῖα ἔχουσα, τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς πίστεως ἀρχὴ πρώτη, καὶ ἐλπίδος ἡ βάσις, τὸ ἔρεισμα τῆς πράξεως, καὶ κρηπὶς θεωρίας, ἀκροστιχὶς, Προφητῶν ἁπάντων, καὶ Γραφῶν πίναξ, πόλου καὶ γῆς τεράστιον, καὶ στοιχεῖον τοῦ Κόσμου.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν στιχ. δ'. καὶ ψάλλομεν στιχ. προσόμοια, Ἦχος ά.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων. Νέα.

Τῶν φιλεόρτων τὰ πλήθη, δεῦτε συνδράμωμεν, καὶ μνήμην τὴν φωσφόρον, τοῦ ἐνθέου Κυρίλλου, κροτήσωμεν ἐν ὕμνοις, χαρμονικοῖς, τὸν Σωτῆρα δοξάζοντες, τὸν θαυμαστώσαντα τοῦτον ἐν Οὐρανῷ, καὶ ἐν γῇ ὡς μέγαν ἥλιον.

Τῶν νοημάτων τῷ ὕψει, καὶ τῇ λαμπρότητι, καὶ τῷ ἰδιοτρόπῳ, κάλλει τῆς φράσεώς σου, Κύριλλε τρισμάκαρ, φωταγωγεῖς, τῶν πιστῶν τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν καρδίαν εὐφραίνεις καὶ ἀκοήν, καθηδύνεις Ἱερώτατε.

Μετὰ Θεὸν πᾶν ἰσχύει, ὄντως ἡ Μήτηρ Θεοῦ, σὺ δὲ φίλος ὑπάρχων, τῆς Μητρὸς Θεοῦ πάλιν, Κύριλλε μεγάλην, ἔχεις ἰσχὺν, διανῦσαι πᾶν αἴτημα. Ὅθεν ἡμῶν τὰς αἰτήσεις σῶν ὑμνῳδῶν, ἀποπλήρου ταῖς πρεσβείαις σου.

Τοῖς Ἱεράρχαις συνήφθης, πάνσοφε Κύριλλε, ὡς Ἱεράρχης μέγας, θεολόγοις τε πᾶσιν, ὡς ὄντως θεολόγος, νῦν δὲ τρανῶς, τῷ φωτὶ ἐλλαμπόμενος, τῆς ὑπερθέου Τριάδος μνείαν ποιοῦ, ἡμῶν πάντων τῶν τιμώντων σε.

Δόξα, Ἦχος πλ. δ'. Νέον.

Τῶν Ἁγίων Πατέρων ὁ χορὸς, ὁ ἐν Ἐφέσῳ τῇ πόλει συνελθὼν, τῆς λεπτῆς φρονήσεως, σὲ ἀγαμένη καὶ κρίσεως, πανεύφημε Κύριλλε, ψήφῳ συνοδικῇ, βραβεῖά σοι ἐχαρίσατο, Κριτὴν τῆς οἰκουμένης καλεῖσθαι, καὶ ἐν τῷ λειτουργεῖν Θεῷ, λεπτὸν ἐπὶ κεφαλῆς φέρειν ἀθάνιον· διὸ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐν τῇ σοφίᾳ σου, Νεστόριον κρίνας τὸν τῆς οἰκουμένης ἐχθρὸν, ὅλην ἔκρινας τὴν οἰκουμένην, τὴν ὑπὸ τούτου ταραττομένην, καὶ νῦν μετὰ παρρησίας, Χριστῷ καὶ τῇ Μητρὶ τοῦ Χριστοῦ παριστάμενος, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου τελούντων τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Δέσποινα πρόσδεξαι. Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν, Τυπικὰ, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου. Ὠδὴ γ'. καὶ ς'. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, ζήτει Ἰανουαρίου κέ. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ.

Ψαλλόμενα τῇ ΚΘ'. τοῦ Ἰουνίου ἐν τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ,

Μετὰ τὰ πρῶτα στιχηρά.

Ἦχος ά. Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Τῶν φιλεόρτων τὰ πλήθη, δεῦτε συνδράμωμεν, τῇ μνήμῃ τῶν ἐνδόξων, καὶ σεπτῶν Ἀποστόλων. Πέτρος γὰρ καὶ Παῦλος, πάντας ἡμᾶς, συνεκάλεσαν σήμερον, εἰς εὐωχίαν ἀθάνατον τὰς αὐτῶν, ἀριστείας παραθέμενοι.

Καθάπερ ἄλλοι Φωστῆρες, δύω παμμέγιστοι, ηὔγασαν πᾶσαν Κτίσιν, εὐσεβείας ἀκτῖσι. Πέτρος τε καὶ Παῦλος, ὁ μὲν εἰς ἀρχὰς, Ἰουδαίων κληρούμενος, ὁ δ' εἰς ἀρχὰς τῶν ἀπίστων καὶ ἐθνικῶν, καὶ Χριστὸν ὁμοῦ κηρύττουσιν.

Ἐν Παύλῳ Πέτρος ἐν Πέτρῳ, Παῦλος εὑρίσκεται· τῇ γὰρ Χριστοῦ ἀγάπῃ, συνημμένοι ἀλλήλοις, φρόνημα καὶ πνεῦμα, ἓν ἀληθῶς, κατὰ πάντα ἐκτήσαντο· ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ συνάπτεσθαι καὶ ἡμᾶς, Μαθηταὶ Χριστοῦ πρεσβεύσατε.

Πέτρος καὶ Παῦλος ἡ θεία, δυὰς καὶ πάνσεπτος, τῆς ὑλικῆς δυάδος, ὑπεράνω ἀρθέντες, ἄϋλοι ἀύλως, ἄϋλον νῦν, ἐποπτεύουσι χαίροντες, τὴν ἐν Μονάδι Τριάδα καὶ ἐκτενῶς, ὑπὲρ Κόσμου ἱκετεύουσιν.

Digitized by Google

ΤΗ Ις' ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὅτε ἑορτάζονται αἱ ἅγιαι οἰκουμενικαὶ ἑξ Σύνοδοι ψάλλονται ἐν μὲν τῷ Ἑσπερινῷ τὰ παρόντα τροπάρια, ἐν δὲ τῷ Ὄρθρῳ ὁ ἀκόλουθος Καὶ τοῦ νέου Γερμανοῦ. [1]

Ἦχος πλ. δ'. Ἡ ἀπεγνωσμένη.

Τὰς ἑπτὰ Συνόδους τὰς τῶν πατέρων, κατὰ διαφόρους καιροὺς συστάσας, εἰς ἕνα συνήθροισεν, ἑνὶ κανόνι τῷδε, μάλα καλῶς ὁ Πατριάρχης, ὁ Γερμανὸς ὁ νέος, γράφων ὁμοῦ τε καὶ κρατύνων, τὰ δόγματα τὰ τούτων· ὃς καὶ πρέσβεας αὐτοὺς ἀγρύπνους, τῆς σωτηρίας τῷ Κυρίῳ προβάλλεται, καὶ τοῦ ποιμνίου συμποίμενας.

Τὸ τοῦ νόμου γράμμα παισὶν Ἑβραίων, ἔθετο τιμίαν τὴν ἑβδομάδα, σκιᾷ προσανέχουσι, καὶ λατρεύουσι ταύτῃ· ἣν περ Πατέρες συνδραμόντες, ἐν ἑπτάδι Συνόδων, νεύσει Θεοῦ τοῦ ἐν ἑξάδι, ἡμερῶν σύμπαν τόδε, ἀπαρτίσαντος, καὶ τὴν ἑβδόμην εὐλογήσαντος, σεμνοτέραν εἰργάσασθε, ὅρον ἐκθέμενοι πίστεως.

Τὴν Τριάδα πᾶσιν ἐκ τῶν πραγμάτων, τῆς Κοσμογενείας οὖσαν αἰτίαν, τρανῶς παρεδώκατε, τρισόλβιοι Πατέρες· τρεῖς γὰρ καὶ τέσσαρας Συνόδους, μυστικωτάτῳ λόγῳ θέντες, καὶ ἔκδικοι φανέντες, τοῦ ὀρθοδόξου λόγου, τὰ στοιχεῖα τὰ τέσσαρα ὄντα, καὶ τὴν Τριάδα ἐνεφήνατε, κτίσασαν ταῦτα, καὶ κόσμον ποιήσασαν.

Ἦρκεσε καὶ μία ζωὴν ἐμπνεῦσαι, τῷ κειμένῳ γόνῳ τῆς ὑπουργούσης, Προφήτου ἀνάκαμψις, Ἐλισσαιὲ τοῦ πάνυ· [2] ὅμως ἀνέκαμψεν ἑπτάκις, καὶ συνέκυψε τοῦτῳ, οἷα προόπτης προαγγέλλων, τὰς ὑμῶν συνελεύσεις· αἷς τὴν νέκρωσιν τοῦ Θείου λόγου ἐμψυχώσατε, θανατώσαντες Ἄρειον, καὶ τοὺς ἐκείνῳ συγκάμνοντας.

Τὸν διηρημένον Χριστοῦ χιτῶνα, καὶ διερρηγμένον κυσὶν ὑλάκταις, σοφῶς συνερράψατε, σεβάσμιοι Πατέρες, βλέπειν τὴν γύμνωσιν τὴν τούτου, μηδαμῶς ἐνεγκόντες· ὥσπερ ὁ Σὴμ τε καὶ Ἰάφεθ, τὴν πατρῴαν τὸ πάλαι καταισχύναντες τὸν πατραλοίαν, καὶ τοὺς ἐκείνῳ συμφρονήσαντες Ἄρειον, τὸν τῆς μανίας ἐπώνυμον.

Τοὺς Μακεδονίους καὶ Νεστορίους, καὶ τοὺς Εὐτυχέας καὶ Διοσκόρους, Ἀπολλιναρίους τε Σαβελλιοσεβήρους, λύκους βαρεῖς ἀποδειχθέντας, ἐν δέρμασι προβάτων, πόρρω τῆς ποίμνης τοῦ Σωτῆρος, ὡς ἀληθεῖς ποιμένες, ἀπηλάσατε γυμνοὺς κωδίων, τοὺς τρισαθλίους καταστήσαντες ἄριστα, ὅθεν ὑμᾶς μακαρίζομεν.

Καὶ ὡς ἄριστα μὲν καὶ σοφώτατα μελουργηθεὶς εἰς τὰς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικὰς ἑπτὰ Συνόδους, παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ τοῦ νέου, ἤδη δὲ διορθωθείς.

Ἦχος, πλ. δ'. Ὠδὴ, ά.

Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας ὁ Ἰσραήλ.

Οἱ ἐκ Νικαίας ὡς ἔκ τινος οὐρανοῦ, πανταχοῦ βροντήσαντες, λόγον ζῶντα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοὺς τούτου δείξαντες ἐχθροὺς, ἐμβροντήτους, ἱεροῖς ὕμνοις τιμάσθωσαν.

Πνευματομάχων τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ Χριστὸς τῆς ἑαυτοῦ, Ἐκκλησίας πόρρω ἐξωθεῖ, τῇ δευτέρᾳ, συνεργῷ Συνόδῳ χρώμενος.

Καὶ χριστομάχου τὴν πλάνην συνεξωθεῖ, Νεστορίου Κύριλλος, τῆς Συνόδου προεστὼς, ἣ τρανῶς τὴν Κόρην Μαριὰμ, ἀνεκήρυξε Θεοῦ Μητέρα πάναγνον. Θεοτοκίον.

Τὸν τῆς ἀκτίστου Τριάδος ἕνα Χριστὸν, ἐν δυσὶ ταῖς φύσεσι, καὶ θελήσεσιν ἀγνῇ, ἀποτίκτει ἕνωσιν βροτῶν, καὶ ἀγγέλων, διὰ σοῦ ἀπεργαζόμενον.

Ὠδὴ, γ'. *Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς σύ.*

Κτισματολάτρης ἐκφανθεὶς, Ἄρειος ὁ παράφρων. Μακεδόνιος πάλιν, ἡμιάρειος δειχθεὶς, ἰσομοιρίαν πυρὸς, ἐν γεέννῃ, ἔσχον σὺν τοῖς Ἕλλησιν,

Ἑπτὰ Συνόδοις ἱεραῖς, τῶν ἁγίων Πατέρων,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ νέος οὗτος Γερμανὸς ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν ἔτει ᾳσκβ' (1222), μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Οὐενετῶν γενομένην ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅτε τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων μετετέθη εἰς τὴν Νίκαιαν· ἐπατριάρχευσε δὲ οὗτος χρόνους δεκαεπτὰ καὶ μῆνας ἕξ· ἐκ μοναχοῦ δὲ ἔγεινε πατριάρχης· ἀνὴρ φρόνιμος καὶ ἀρετῇ καὶ λόγῳ τὸν βίον κατακοσμήσας (ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 93 τοῦ Γ'. Τόμου τῆς Ἐκκλ. Ἱστορ.) Οὗτος ἦρχε καὶ ἐν τῇ πρὸς Λατίνους τότε συγκροτηθείσῃ Διαλέξει, καὶ ἐπιστολὴν ἔπεμψε Γρηγορίῳ Πάπᾳ τῷ Θ'. σχισματικοὺς εἶναι διακαμβάνουσαν τοὺς Δυτικοὺς, καὶ τῷ πρὸς Γαλάτας τοῦ Παύλου ἀναθέματι ὑπευθύνους διὰ τὴν ἐν τῷ Συμβόλῳ προσθήκην.

[2] Ἤτοι, ἀρκετὴ ἦτο καὶ μία μόνη ἀνάκαμψις τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, νὰ ἐμπνεύσῃ ζωὴν εἰς τὸν νεκρὸν υἱὸν τῆς ὑπηρετούσης αὐτὸν Σωμανίτιδος· εὑρίσκεται δὲ ἡ ἱστορία αὕτη ἐν τῷ δ'. Κεφαλ. τῆς Δ'. τῶν Βασιλειῶν, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς τὴν ἀναγνώσῃ.

Digitized by Google

τὴν σεπτὴν Ἐκκλησίαν, κατεφαίδρυνε Χριστὸς, ὡς ἑπταλύχνῳ φωτὶ, τὸ τῆς πλάνης, σκότος ἐκδιώξας μακράν.

Ποίμην λυμαίνεται τὴν σὴν, ἡ πολύτροπος ψώρα τῶν αἱρέσεων Λόγε· οἱ Ποιμένες δὲ τῶν σῶν, προβάτων τῶν λογικῶν, καχεξίας, ταύτης ἀπαλλάττουσιν. Θεοτοκίον.

Τὸν ἕνα τέτοκας σεμνὴ, τῆς ἀκτίστου Τριάδος, ἐν δυσὶ ταῖς οὐσίαις καὶ θελήσεσιν ἀγνή· οὗ τὴν Εἰκόνα πιστῶς, προσκυνοῦμεν, χάριτος πληρούμενοι.

Ὠδὴ, δ'. Χριστός μου δύναμις.

Ἐχθροί σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε, κεφαλὴν ἦραν Σῶτερ ἐπὶ μικρόν· ἀλλ' εὐθὺς κατέπεσον, οὐκ ἐνεγκόντες τὰς φωνὰς, τῶν σαλπίγγων τῶν τοῦ Πνεύματος.

Ἡλίου ἥλιοι, διπλοῖ ἀπηύγασαν, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἄκτιστοι συνάναρχοι· τῶν δὲ ἀμφοτέρων ὁ Πατὴρ, μόνος αἴτιος πιστεύεται.

Ἑπτὰ μὲν πνεύματα, ἐπαναπέπαυται, ἐν Χριστῷ Ἡσαίας τοῦτό φησιν· ἐν ἑπτὰ Συνόδοις δὲ, ἐπανεπαύσατο Χριστὸς, σὺν Πατρὶ καὶ θείῳ Πνεύματι. Θεοτοκίον.

Χριστὸν ἐγέννησας, σάρκα φορέσαντα, ἐξ ἁγνῶν σου αἱμάτων Κόρη σεμνὴ, ὃν διπλοῦν ταῖς φύσεσιν, ἐν ὑποστάσει δὲ μιᾷ, οἱ Πατέρες ἐδογμάτισαν.

Ὠδὴ ε'. Τῷ θείῳ φέγγει σου ἀγαθέ.

Τὴν θείαν ἄμπελον τοῦ Χριστοῦ, ἣν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετῆρε, τῆς σκοτεινῆς ἀπογνώσεως, λυμεῶνες θῆρες πρὶν κατεβόσκοντο, σφενδόνη δὲ Πατέρων μακρὰν ἠλάθησαν.

Τῷ θείῳ φέγγει σου τριφεγγεῖ, νῦν καταυγασθέντες οἱ σεπτοὶ, Πατέρες ἕνα ἐκήρυξαν, τῆς σεπτῆς Τριάδος Χριστὸν τὸν Κύριον, δισσούμενον καὶ φύσεσι καὶ θελήσεσιν.

Ἐνύλοις ὥς τισι Σεραφὶμ, τοῖς σοφοῖς Πατράσιν, ὦ τριὰς, ἡ Ἐκκλησία οὐράνωται· τρισάγιον ὕμνον ἥτις σοι μέλπουσα, συνάγει τὸ τρισσόν σου μιᾷ Θεότητι. Θεοτοκίον.

Μήτηρ καὶ δούλη τοῦ σοῦ Υἱοῦ, πέφηνας ἁγνὴ ὁ γὰρ ἐκ σοῦ, πρὸ σοῦ ὑπῆρχεν ὡς πλάστης σου, ὃν δυσὶν οὐσίαις κατανοούμενον, ἑνίζομεν τῷ λόγῳ τῆς ὑποστάσεως.

Ὠδὴ ς'. Τοῦ βίου τὴν θάλασσαν.

Θεὸς Θεῶν Κύριος, ὁ Δαβὶδ προμελῳδεῖ, ἐλάλησεν ἐκάλεσεν, ἀνατολῶν ἐξ ἄκρων πᾶσαν τὴν γῆν, μέχρι καὶ δυσμῶν αὐτῶν, τὰς καθόλου Συνόδους τῶν Πατέρων δηλῶν.

Ἑπτὰ στύλοις ἤδρασεν, ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν ἅπασαν, ταῖς ἑπταρίθμοις Συνόδοις τῶν Ἱερῶν, Πατέρων ἀκλόνητον, τηρουμένην παντοίας ἐξ αἱρέσεως.

Αἰσχύνη τὰ πρόσωπα, καλυψάτω Εὐτυχοῦς, καὶ Διοσκόρου σύγχυσιν, φλυαρησάντων φύσεων τοῦ Χριστοῦ· οὐ γὰρ εἰς ἀφάντωσιν, ἀλλ' εἰς θέωσιν φύσιν βροτῶν εἴληφεν.

Θεοτοκίον.

Ἐρρέτω Νεστόριος, εἰς Ἑβραίων σκοτεινὰς, συναγωγὰς καὶ γλῶτταν δὲ ἀποτεμνέσθω βλάσφημον ὁ δεινός. Θεὸς γὰρ ἐγέννησεν, ἡ Παρθένος Μαρία σαρκοφόρον ἡμῖν.

Ὠδὴ ζ'. Δροσοβόλον μὲν τὴν κάμινον.

Βαβυλώνιον μὲν δράκοντα διέρρηξεν, ὁ Δανιὴλ τὸ πρότερον, ἡ προσευχὴ δὲ τῶν Πατέρων ῥήγνυσι δεινὸν, Αἰγύπτιον δράκοντα σαφῶς, τὸν λυμαινόμενον Χριστοῦ τὴν Ποίμνην Ἄρειον.

Ἀσυγχώρητον δυσσέβειαν ἐνόσησεν ὁ κύων Μακεδόνιος, καθυλακτήσας, τοῦ θεοῦντος Πνεύματος βροτοὺς, καὶ πάντας λουτρῷ τοῦ βαπτισμοῦ, ἐπὶ τὴν πρώτην καλλονὴν ἀναμορφοῦντος πιστούς.

Ὁ Διόσκορος καὶ Εὐτυχὴς Σεβῆρός τε, Λευϊαθὰν ἡ τρίαινα, ἡ συγχέουσα καὶ συμφύρουσα τὰς τοῦ Χριστοῦ οὐσίας συγχύσει τῶν φρενῶν, πρὸς τῆς Τριάδος τῆς σεπτῆς συγκατατέθραυσται.

Θεοτοκίον.

Τῆς ἐνσάρκου σου μορφῆς τὸν τύπον Δέσποτα, σεπτῶς κατασπαζόμεθα, τῆς Μητρός σου, καὶ Ἁγίων πάντων τὴν τιμὴν, εἰδότες ὀρθῷ τῷ λογισμῷ, διαβιβάζεσθαι καλῶς πρὸς τὸ ἀρχέτυπον.

Ὠδὴ ἡ. Ἐκ φλογὸς τοῖς ὁσίοις.

Ἐκ μιᾶς ὥσπερ ῥίζης, βλαστοὶ θεόφυτοι, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα ἀνατετάλκασι· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ, μόνος αἴτιος πέφυκεν, ἄχρονος ἀχρόνων, προσώπων ὁμοτίμων.

Digitized by Google

Ἐκ γαστρὸς τῆς ἀύλου, ἀχρόνως ἔλαμψας, ὁμοούσιε Λόγε, Πατρὶ καὶ Πνεύματι, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, χρονικῶς ὑποδέδυκας, ἔνυλον γαστέρα, τῆς μόνης Θεοτόκου.

Τὰ φλογόεντα βέλη, πυρὶ τοῦ Πνεύματος, εἰς ἐμψύχους καρδίας, ἐχθρῶν ἐνέπηξαν, τῶν αἱρετικῶν, καὶ πρὸς θάνατον ἔπληξαν, σύλλογοι Πατέρων, ἑπτάριθμοι καὶ θεῖοι.

Θεοτοκίον.

Οὐ προσώποις τὸν ἕνα, Χριστὸν δυάζομεν, οὐχ ἑνίζομεν τοῦτον, συγχύσει φύσεων· εἷς γὰρ ὢν αὐτὸς, τῷ προσώπῳ δυάζεται, φύσεσι Παρθένε, ὁ σὸς Υἱὸς καὶ πλάστης.

Ὠδὴ θ'. Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον.

Οὐ δεῖ προσθεῖναι ἢ ἀφελέσθαι τι, τοῦ Ἱεροῦ συμβόλου τῆς ὀρθῆς ἡμῶν πίστεως, ἐπ' αὐτῷ γὰρ πιστῶς βεβαπτίσμεθα, οἱ δὲ παραχαράκται ταύτης τῆς πίστεως, τῇ ἐνδικωτάτῃ ἐκδοθήσονται ποινῇ τῷ ἀναθέματι.

Χαρᾷ καρδίας πάντες σκιρτήσωμεν, τὰς Ἱερὰς Συνόδους, τῶν Πατέρων κροτήσαντες, δι' αὐτῶν γὰρ τὸ φῶς τεθεάμεθα, τὸ τῆς ὀρθοδοξίας· λύχνοι γὰρ ὤφθησαν, πάντες ὁδηγοῦντες, πρὸς ὀρθῶν δογμάτων εὕρεσιν.

Ψυχῶν τὴν κάθαρσιν ἐξαιτήσωμεν, καὶ εὐσεβῶς τὸν βίον διανῦσαι σπουδάσωμεν, συναρίθμιοι ὅπως γενώμεθα, τοῖς Ἁγίοις Πατράσιν, οἳ ἐθησαύρισαν τῶν ὀρθῶν δογμάτων, πλουτισμὸν ἡμῖν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. Θεοτοκίον.

Χριστὸς λαγόνων τῶν σῶν ἐξέλαμψε, Μῆτερ Θεοῦ καὶ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐθέωσε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ κατηξίωσε, καὶ ἡμᾶς κληρονόμους ταύτης ἀνέδειξε, τοὺς σὲ Θεοτόκον, ἀληθῶς ἀεὶ κηρύττοντας. [1]

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΙΣ

Τῆς ἀκολουθίας τοῦ Προφήτου Ἠλιού. (20 Ἰουλίου) Μετὰ τὰ τρία πρῶτα Προσόμοια τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ, λεγέτω ὁ θέλων ἑορτάζειν τὸν Προφήτην, καὶ τὸ παρὸν κάτω.

Ἦχος, ά. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Ἐν τῷ Χωρὴβ μὲν τοπρώην, ἐν Θαβὼρ δ' ὕστερον, τὴν τοῦ Θεοῦ κατεῖδες, θεωρίαν Προφῆτα· ἐκεῖ μὲν ἐν τῇ αὔρᾳ· ἐνταῦθα δὲ, ἐν φωτὶ τῆς Θεότητος· καὶ ἐδοξάσθης ὁσίως ἐν τῇ Παλαιᾷ, Ἠλιοὺ καὶ Νέᾳ χάριτι.

Ἕτερα Στιχηρὰ κάτω.

Ἦχος, δ'. Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν.

Ποίοις ὑμνῳδιῶν κάλλεσιν, ἀναδήσωμεν τὸν διφρηλάτην; τὸν Οὐρανοδρόμον Ἑράκα; Ἠλιοὺ τὸν πῦρ ὅλως πνέοντα; τὸν πυρίνου ἅρματος ἱππέα; τὸν ῥεῖθρα, τοῦ Ἰορδάνου διαρρήξαντα; καὶ ὄμβρους, τοῦ Οὐρανοῦ λόγῳ πεδήσαντα; τὸν ἐν πυρὶ θυηφόρον; τὸν Χριστῷ λαλοῦντα; τὸν καὶ Πρόδρομον τῆς αὐτοῦ, δευτέρας ἐλεύσεως; τὸν φωστῆρα τὸν φαεινότατον;

Ποίοις εὐφημιῶν ἄσμασι, τὸν Θεσβίτην ἀνυμνήσωμεν Ἠλίαν; τὸν ζήλῳ Θεοῦ πυρπολούμενον; καὶ τοὺς ἀσεβεῖς πυρπολήσαντα; τὸν τοὺς μύστας σφάξαντα τῆς Βάαλ; τὸν μύσην, ἧς προεώρακε τῷ Πνεύματι, ἐν αὔρᾳ. λεπτῇ Χριστοῦ θείας σαρκώσεως; τὸν ξενοτροφοῦντῆς χήρας; τοῦ πυρὸς τὸν στύλον; τὸν πνέοντα τοῖς νεκροῖς, ζωὴν θείᾳ χάριτι; τὸ τοῦ Πνεύματος ἐνδιαίτημα;

Ποίοις πνευματικοῖς ἄνθεσι, τὸ τοῦ Πνεύματος στέψωμεν σκεῦος; τὸν φλογὶ πυρὸς σιτιζόμενον, καὶ τὸ πυρὶ σπαργανούμενον; τὸ μιᾶς τροφῆς ἐν τῇ ἰσχύϊ, ὁδὸν, τεσσαρακονθήμερον ἀνύσαντα; τροφὴν, τὸν διὰ τοῦ κόρακος δεχόμενον; τῶν Προφητῶν τὴν κρηπίδα; Ἠλιοὺ τὸν μέγαν, δι' οὗ δαιμόνων ὄφρῦν, καθεῖλεν ὁ Κύριος; ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Πάντες οἱ εὐτελεῖς δοῦλοί σου, σοὶ προσπίπτομεν Θεοῦ Προφῆτα, δώρησαι ἡμῖν ἀναχράζοντες, χάριν τὴν τοῦ Πνεύματος ἔνδοξε, ὥσπερ Ἐλισσαίῳ ἐδωρήσω, διπλῆν, ταύτην μάκαρ ἐξαιτήσαντι· καὶ δὸς, εὑρεῖν λύσιν ταῖς πρεσβείαις σου, ὀφλημάτων πάντων, ὅτε Πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ, δευτέρας ἐλεύσεως, Ἠλιοὺ ἤξεις θεώνυμε.

Εἰς τὸν Ὄρθρον μετὰ τὴν ά. Στιχ. Κάθ. ἦχος ά.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Φωστῆρα παμφαῆ, διφρηλάτην πυρφόρον, καὶ Ἄγγελον ἐν γῇ, ζήλου πνέοντα θείου, δυσσέβειαν τρέποντα, παρανόμους ἐλέγχοντα, κορυφαῖόν τε τῶν Προφητῶν ὁμοφώνως, σὲ κηρύττομεν, μάκαρ θεόπτα Ἠλία· διὸ ἡμᾶς φύλαττε.

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἑκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου ἐν ταῖς ὑποτιμεώσεσι, ἐν αἷς ἀναφέρομεν περὶ τοῦ Κανόνος τούτου.

Digitized by Google

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Κυβέρνησον Ἁγνὴ, τὴν ἀθλίαν ψυχήν μου, καὶ σίκτειρον αὐτὴν, ὑπὸ πλήθους πταισμάτων βυθῷ ὀλισθαίνουσαν, ἀπωλείας Πανάμωμε, καὶ ἐν ὥρᾳ με τῇ φοβερᾷ τοῦ θανάτου, ἐλευθέρωσον, κατηγορούντων δαιμόνων, φρικρῆς τε κολάσεως.

Μετὰ τὴν δ'. Στιχολογίαν Κάθ. Ἦχος ά.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Θεῷ δι' ἀρετῆς, ἀκραιφνοῦς ὠκειώθης, οὐράνιον ζωὴν, ἐπὶ γῆς βιστεύσας· ζωὴν δὲ τῆς χάριτος, κεκτημένος μακάριε, σοῖς φυσήμασι, παῖδα θανόντα ἐγείρεις· μένεις δ' ἄφθαρτος, κρείττων εἰσέτι θανάτου, Ἠλία θεόπνευστε.

Δόξα. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τεσσαρακονθήμερον, ἀδὸν ἀνύεις, μιᾷ βρώσει ἔνδοξε, ρωσθεὶς Ἀγγέλου τῇ ἀφῇ· διὸ τοῖς πίστει τιμῶσί σε, ῥῶσιν παράσχου, ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὰς ἀχράντους χεῖράς σου, Παρθενομῆτορ, ἐφαπλοῦσα, σκέπασον, τοὺς καταφεύγοντας εἰς σὲ, καὶ τῷ Υἱῷ σου κραυγάζοντας· πᾶσι παράσχου, Χριστὲ τὰ ἐλέη σου.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον. Καθ. Ἦχος πλ. δ'.

Τὴν σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἡλιοὺ τὸν πυρίπνουν καὶ ζηλωτὴν, τὸν θεόπτην καὶ Πρόδρομον τοῦ Χριστοῦ, δευτέρας ἐλεύσεως, καὶ τῆς πρώτης συνόμιλον· τὸν δι' ὀρνέου ἔωθεν, καὶ δείλης τρεφόμενον· καὶ ξενοτρόπῳ βρώσει, τὴν χήραν ἐκτρέφοντα, καὶ τὸν ταύτης παῖδα, ἐκ νεκρῶν ἀνιστῶντα· τὸν θῦμα καὶ σχίδακας, πυρὶ θείῳ ἐμπρήσαντα, ἐν ᾠδαῖς εὐφημήσωμεν, κραυγάζοντες αὐτῷ ἐκ ψυχῆς· τῶν πταισμάτων δωρηθῆναι ἄφεσιν, ἡμῖν πρεσβεύοις Προφῆτα, τοῖς πόθῳ τιμῶσί σε.

Δόξα. Τὴν ὡραιότητα.

Τὰ Ἰορδάνεια, διῆλθες ὕδατα, Ἠλία πρότερον, καὶ τότε ἅρματι, ἀνῆλθες ὡς εἰς οὐρανὸν, ἐμφαίνων τι μυστήριον· ὅτι οὐδεὶς δύναται, ἀνελθεῖν εἰς οὐράνια, ἐκτὸς εἰμὴ πρότερον, μετανοίας τὰ ὕδατά, διέλθῃ καὶ ψυχὴν ἐκκαθάρῃ· ἧς σύμβολον ὁ Ἰορδάνης.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Κατατιτρώσκει με, βέλος γλυκύτατον, τῆς ἀγαπήσεως τῆς σῆς Πανύμνητε· καὶ καταθέλγει με πυκνῶς, βοᾶν σοι εὐλογημένη· χαῖρε ἡλιόμορφον, Βασιλέως παλάτιον· χαῖρε θρόνε πύρινε, ἡ Θεὸν ἀναδείξασα, ἄνθρωπον φύσει τῷ τοκετῷ σου, ἀνθρώπους δὲ Θεοὺς κατὰ χάριν.

Οἱ ἀναβαθμοί. Τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου. Προκείμ. Σὺ Ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. Στίχ. Μὴ ἀπτεσθε τῶν χριστῶν μου. Πᾶσα πνοὴ Εὐαγγέλ. ζήτει τῇ ἑ. τῆς ιγ'. ἑβδομάδος τοῦ Λουκᾶ. Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ σοῦ Προφήτου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἐλεήμον ἐλέησόν με ὁ Θεός. Ἦχος πλ. δ'.

Τοῦ θείου ζήλου τὸ πῦρ, ἐν σῇ καρδίᾳ δεξάμενος, Ἠλία θεώνυμε, ὅλον τῆς ζωῆς σου τὸν δίαυλον, ἐν περὶ διετέλεσας· ἐν γὰρ τῇ γεννήσει σου μάκαρ, παρὰ τῶν Ἀγγέλων πῦρ ἐσιτίσθης, ἐν δὲ τῇ ζωῇ σου, τρισσάκις ἐξ Οὐρανοῦ πῦρ κατήνεγκας, καὶ ἐν τῷ τέλει σου, ἅρμα πυρὸς ἐξαρπάσαν, ὡς εἰς Οὐρανὸν ἀνεβίβασεν· ὦ τοῦ θαύματος! πῶς ὁ πήλινος ἀνδριὰς, χαλκευθεὶς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος, πύρινος ὅλος ἐγένετο! καὶ νῦν τῷ ἀύλῳ πυρὶ τῆς Θεότητος ἡνωμένος, πρεσβεύει ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον.

Δεῦτε τὸν πυρίπνουν καὶ ζηλωτὴν, τὸν διὰ τεθρίππου, ἁρπαγέντα ἀπὸ γῆς· τῆς Χριστοῦ δευτέρας, Πρόδρομον παρουσίας, Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Τροπάρια Δοξαστικὰ, ψαλλόμενα κατὰ τὸ Ἑσπέρας τῆς δεκάτης ἕκτης τοῦ Λὺγούστου, ὅτε ἡ ἀνακομιδὴ ἡ μετακομιδὴ ἐξ Ἐδέσσης εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων ἑορτάζεται, τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὰ πρῶτα Στιχηρά. Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Τίς μὴ θαυμάσει τὰς δυναστείας σου Κύριε; ἢ τίς μὴ ἀξίως αἰνέσει τὴν σὴν συγκατάβασιν Δέσποτα; Σὺ γὰρ πρὸ αἰώνων ὑπάρχων, ὁμοούσιος καὶ ἀπαράλλακτος Εἰκὼν τοῦ Πατρὸς, ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων, ὅλον ἐκ Παρθένου προσείληφας, τὸν κατ' Εἰκόνα Θεοῦ γενόμενον ἄνθρωπον. Εἶτα καὶ τὴν Εἰκόνα τῆς Θεανδρικῆς σου Μορφῆς, ἐν σινδόνι ἀχειροποιήτως ἐτύπωσας, θαῦμα θεῖον ἀληθῶς, ὡς Θεοῦ Θέαν ὑπάρχουσαν, ἧς τὴν ἐξ Ἐδέσσης μετακομιδὴν, εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, σήμερον ἑορτάζομεν, καὶ ταύτην σχετικῶς προσκυνοῦντες, δεό-

Digitized by Google

μεθα, συγχώρησιν πταισμάτων δωρηθῆναι ἡμῖν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Δεῦτε τὴν παγκόσμιον Κοίμησιν τῆς πανα μώμου Θεοτόκου.

Εἰς τὰ ἀπὸ Στίχον. Δόξα. Ἦχος πλ. ά.

Ὦ γλυκύτατε Χριστὲ καὶ παμπόθητε· ὦ κάλλει ὡραῖε ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους· πῶς σου ἡ Θεανδρικὴ Εἰκὼν ὡραιώθη! καὶ πηγὴ χαρίτων, θεοπρεπῶν ἀνεδείχθη! τὴν γὰρ Ἐκκλησίαν σου ὡς ἄλλον Οὐρανόν, ἐν τῷ μέσῳ ἱσταμένη, ἡλίου δίκην πανταχόσε καταλαμπρύνει, τοὺς ὁρῶντας αὐτὴν κατευφραίνει, καὶ πρὸς τὴν σὴν μνήμην, καὶ ἐπιπόθησιν διεγείρει, τοὺς προσκυνοῦντας ἁγιάζει, τοὺς ἀσπαζομένους, πρὸς σὲ τὸ Πρωτότυπον διαβιβάζει, καὶ πᾶσι τοῖς αἰτοῦσι παρέχει, ἱλασμὸν ἁμαρτιῶν καὶ τὸ μέγα ἔλεος. Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Ἄσατε λαοὶ τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ ᾄσατε.

Εὐχὴ κοινὴ εἰς τὸν Κύριον, καὶ εἰς πάντας τοὺς Ἁγίους ἐξομολογητική.

Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ Θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν, ἡ τοῦ ἐλέους ἄβυσσος, ὁ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων· ἐμὲ μοτανοοῦντα ἀρτίως, καὶ πίστει προσερχόμενον ὑπόδεξαι, καὶ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν, τὸν ἄσωτον, τὸν παμβέβηλον, τὸν πανάθλιον, τὸν βλάσφημον, τὸν ἐπίορκον, τὸν ψεύστην, τὸν λοίδορον, τὸν ὑβριστὴν, τὸν κατάλαλον, τὸν ὀργίλον, τὸν μνησίκακον, τὸν φθονερὸν, τὸν σκανδαλοποιὸν, τὸν ἄσπλαγχνον, τὸν ἀνελεήμονα, τὸν φιλοκτήμονα, τὸν φιλόδοξον, τὸν φιλήδονον, τὸν γαστρίμαργον, τὸν μέθυσον, τὸν βάθυμον, τὸν γελωτοποιὸν, τὸν μετεωριστὴν, τὸν κενόδοξον, τὸν ὑπερήφανον, τὸν καφρονητὴν τῶν θείων σου ἐντολῶν· καὶ μὴ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοσούτων μου ἐγκλημάτων, τῷ πλήθει ὑποβάλης με τῶν κολάσεων.

Ἀλλὰ, σὺ Κύριε Ἰησοῦ ὁ Θεός μου, ὁ μακρόθυμος καὶ οἰκτίρμων, οἰκτείρησον τὴν ἐμὴν καρδίαν, τὴν συντετριμμένην ταῖς ἁμαρτίαις, καὶ κατακεχριμένην ὑπὸ τοῦ συνειδότος διὰ τὸ μὴ φυλάξαι τὰς ἱερὰς συνθήκας τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τοῦ θείου καὶ Ἀγγελικοῦ σχήματος τῶν μοναχῶν. Καὶ νῦν διὰ τὰς διττὰς ταύτας ὑποσχέσεις στενάζω, καὶ ὀδύρομαι, ἐλεηθῆναι δωρεὰν, καὶ μόνῃ τῇ σῇ χρηστότητι συγχωρηθῆναι δεόμενος, καὶ τῶν κολάσεων ἐλευθερωθῆναι ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ναὶ, Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, σῶσόν με ἀπεγνωσμένον, καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς ἐλπίδος, καὶ προσδοκίας μου. Οἰκτείρησόν με τὸν τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐπικαλούμενον, καθάρισόν με τὸν ἐσπιλωμένον, λεύκανον τὸν ῥυπωθέντα μου χιτῶνα, καὶ διάσωσόν με τὸν ἄσωτον, μὴ κατακρίνῃς με τὸν κατακεχριμένον, μὴ παραδῶς τοῖς νοητοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐπικαλουμένην σε· μὴ τῇ φλογὶ τῆς γεέννης καταδικάσῃς με, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ὑποσχέσεων καὶ ἱερῶν συνθηκῶν τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος.

Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, ὁ μακρόθυμος, καὶ ἀνεξίκακος, καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασιν, ὁ ὁδηγήσας με πρὸς τὴν Ἀγγελικὴν διαγωγήν· καταξίωσόν με ἀπὸ τῆς σήμερον εἰλικρινῶς σοι λατρεῦσαι ἐν ἀγαθοῖς ἔργοις, πρὸς τὸ ποιῆσαί τινα καρπὸν τῆς μετανοίας ἐπάξιον, καὶ διατηρῆσαι ὁσίως τὸ τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἐπάγγελμα, καὶ ἐκπληρῶσαι τὰς ἱερὰς συνθήκας, ἀμώμους καὶ ὁλοκλήρους. Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατε μου Ἰησοῦ, Παντοκράτορ, μεγαλοδύναμε, κραταιέ· ἐμφύτευσον τῇ καρδίᾳ μου τὸν φόβον σου, καὶ τὴν ἀγάπην τῶν νόμων σου. Τὸν νοῦν μου καταύγασον ταῖς ἀκτῖσι τῶν χαρισμάτων σου, τὰς αἰσθήσεις μου τῷ λόγῳ σου ὑπόταξον, τὴν θέλησίν μου πρὸς σὲ τὸ μόνον ἀληθινὸν ἐφετὸν ἐπίστρεψον, τὴν γλῶσσάν μου παιδαγώγησον, ἵνα λέγῃ καθ' ἑκάστην, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς μακαρίας, ἀειπαρθένου Θεοτόκου, ἱκάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ σῶσόν με. Κύριε, διὰ τοῦ τιμίου σου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ φύλαξόν με. Κύριε, διὰ τῶν Ἁγίων σου Ἀγγέλων τείχισόν με. Κύριε, διὰ τῶν Ἁγίων σου Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων ὅπλισόν με. Κύριε, διὰ τῶν Ἁγίων σου πάντων κατάπεμψον ἐπ' ἐμὲ τὸ μέγα σου ἔλεος, καὶ δωρεὰν σῶσόν με τὸν ὠνητὸν τῷ ὑπερτίμῳ σου αἵματι.

Τὰς πολυχρονίους τῶν ἁμαρτιῶν μου κηλίδας ἐξάλειψον, τὰ τῆς λαγνείας καὶ πονηρίας πνεύματα ἀπ' ἐμοῦ ἀποδίωξον, τῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος προσπαθειῶν με ἀπάλλαξον, ὅλον με πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς ἀϊδιότητος ἕλκυσον, καὶ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν ὁδεύειν ἐνίσχυσον, μέχρι τῆς ἐσχάτης μου ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀναπνοῆς, ὅπως Ἀγγέλοις ἀγαθοῖς τὴν ψυχήν μου ἀναθῶ, καὶ τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος ἐλευθερωθῶ, καὶ τοῖς ἀπ' αἰῶνος Ἁγίοις συναριθμηθῶ, καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καταξιωθῶ.

Digitized by Google

Εὐσπλαγχνικωτάτη τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ Μήτηρ, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀθλίου καὶ ἁμαρτωλοῦ, ἵνα εἰσακούσῃ μου τῆς πενιχρᾶς δεήσεως ὁ Υἱὸς καὶ Θεός σου. Σταυρὲ πανσεβάσμιε, τὸ ὅπλον τῆς σωτηρίας ἡμῶν, τῆς ἡμετέρας σωτηρίας τὸ σύμβολον· ἀποδίωξον ἀπ' ἐμοῦ πάντα πονηρὸν λογισμόν, καὶ πᾶσαν ἐπιβουλὴν τῆς τοῦ ἀντικειμένου δυνάμεως, διὰ δαιμόνων καὶ ἀνθρώπων ἐνεργουμένην. Παμμέγιστοι Ταξιάρχαι, Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, ἐγγυηταί μου καὶ ῥῦσται. Ἅγιε Ἄγγελε, φρουρέ μου καὶ φύλαξ, καὶ πάντες Ἅγιοι Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, ὁδηγεῖτέ με εἰς τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ θέλημα, ἀντιλαμβάνεσθέ μου τῆς ἀσθενείας, ἣν καὶ σώματι καὶ γνώμῃ περίκειμαι· φυλάττετέ με ἐκ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Δημιουργῷ, ἵνα ἐλεήσῃ με τὸν παραβάτην τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἐντολῶν, καὶ ἐν εἰρήνῃ ψυχῆς, καὶ μετανοίᾳ ἀληθινῇ δῴη μοι πολιτεύεσθαι μέχρι τοῦ τῆς ζωῆς μου τέλους. Καὶ ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆς ψυχῆς μου ἀπὸ τοῦ σώματος, παράστητέ μοι ἐγγύθεν παρήγοροι, περιθάλποντες, περιφρουροῦντες καὶ πληροφοροῦντές μοι τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ὑπὸ γῆν κολαστηρίων, διὰ μόνην τὴν τοῦ Θεοῦ ἐλεημοσύνην.

Ἅγιε ἔνδοξε Ἰωάννη, Προφῆτα καὶ Πρόδρομε καὶ Βαπτιστὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι ἔνδοξοι Θεοκήρυκες καὶ πρωτοκορυφαῖοι Ἀπόστολοι, Πέτρε, Παῦλε, Ἰωάννη Θεολόγε, σὺν τοῖς λοιποῖς Εὐαγγελισταῖς καὶ Ἀποστόλοις, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι καὶ δίκαιοι Θεοπάτορες Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα, Ἰωσὴφ μνήστωρ καὶ Συμεὼν Θεοδόχε, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι Προφῆται καὶ κήρυκες τῆς παρουσίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι Πατέρες, Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, Βασίλειε, Γρηγόριε, Ἰωάννη Χρυσόστομε, Ἀθανάσιε, Κύριλλε, Νικόλαε, Σπυρίδων καὶ πάντες Ἅγιοι Ἱεράρχαι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι ἱερομάρτυρες, ὁσιομάρτυρες καὶ ὁμολογηταί, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι μεγαλομάρτυρες, Δημήτριε, Γεώργιε, Θεόδωρε, Ἀρτέμιε, Προκόπιε, οἱ τεσσαράκοντα καὶ πάντες ἅγιοι μάρτυρες, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Ἅγιοι Ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοί, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανὲ, Κῦρε καὶ Ἰωάννη, Παντελεήμον καὶ Ἑρμόλαε καὶ οἱ λοιποὶ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὅσιοι θεοφόροι πατέρες Ἀντώνιε, Παῦλε, Εὐθύμιε, Σάββα, Ἀρσένιε, Ὀνούφριε, Παχώμιε, Θεοδόσιε, Ἐφραὶμ, Ἰωάννη Δαμασκηνὲ, Ἰωάννη τῆς κλίμακος, Πέτρε, Ἀθανάσιε καὶ πάντες ὅσιοι πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὁσία Μαρία Αἰγυπτία καὶ ὅσαι τῶν τιμίων καὶ ὁσίων γυναικῶν, αἱ καλῶς ἀσκήσασαι καὶ ἀθλήσασαι, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσασαι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι Πάντες, οἱ ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσαντες τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ περιεχόμενοι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀναπολογήτου καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁμαρτωλοὺς ἁμαρτωλοῦ. Ὧν τὰς ἱκεσίας καὶ παρακλήσεις προσδεξάμενος καὶ εἰσακούσας, Κύριέ μου Κύριε γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, συγχώρησόν μοι εἴ τί σοι ἥμαρτον ἀπὸ γεννήσεώς μου καὶ μέχρι τῆς νῦν ἡμέρας καὶ ὥρας, ἐν λόγῳ, ἔργῳ, γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ ἐν πάσαις μου ταῖς αἰσθήσεσιν. Ὡσαύτως συγχώρησον καὶ ἐλέησον καὶ τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφούς μου, καὶ πάντας τοὺς ἁπανταχοῦ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, μοναχοὺς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας καὶ ἀγαπῶντάς με, καὶ τοὺς ἐλεοῦντας καὶ διακονοῦντάς μοι, καὶ τοὺς ἐντειλαμένους μοι τῷ ἀναξίῳ εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ οὓς ἔβλαψα, ἢ ἐλύπησα, ἢ κατηρασάμην, καὶ τοὺς τὰ αὐτά μοι ποιοῦντας. ἢ ποιήσαντας. Καὶ χάρισαι τὰ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς εὐδοκεῖ ἡ φιλανθρωπία σου. Ἀνάπαυσον καὶ τοὺς προαπελθόντας πατέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν. Καὶ δι' εὐχῶν πάντων οἰκτείρησόν μου τὴν ἀθλιότητα, καὶ ποίησόν με οἷον θέλεις, καὶ ὡς θέλεις, κἂν θέλω, κἂν μὴ θέλω.

Καὶ καταξίωσόν με ἀνενόχως καὶ ἀκατακρίτως μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν σου μυστηρίων, καὶ μὴ εἰς κρῖμα, ἢ εἰς κατάκριμα γένοιτό μοι, ἀναξίως τούτοις προσερχομένῳ, ἀλλ' εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν αἰωνίων κολάσεων, καὶ εἰς ἀραβῶνα τῆς ἀτελευτήτου καὶ μακαρίας ζωῆς, ἐν ᾗ σύνταξόν με μετὰ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Κύριέ μου Κύριε γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ. Ὅτι σοι πρέπει ἡ δόξα, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἐκ πάντων προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Περὶ τοῦ

ΠΟΤΕ ΕΓΕΝΕΤΟ Η ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ

Συγγραφεῖσα ὑπὸ

ΔΩΡΟΘΕΟΥ ΕΥΕΛΠΙΔΟΥ, Ἀρχιμανδρίτου Βατοπαιδίου.

Ἐν Πειραιεῖ, τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1868.

Φίλε Θεμιστόκλεις,

Συντάξας ἐσπευσμένως, κατὰ τὴν ἐπίμονον αἴτησίν Σου, πέμπω τὴν περὶ τοῦ Πότε ἐγένετο ἡ τοῦ Κυρίου Μεταμόρφωσις διατριβήν, ἵνα ἐκδοθῇ ὡς ἐπίμετρον τοῦ περαιωθέντος Συναξαριστοῦ. Ἐὰν δὲ αὐτὴ λείπηται τῆς πρεπούσης αὐτῇ ἀκριβείας, ἐμβριθείας καὶ σπουδαιότητος, αἰτία τούτου θεωρείσθω ἡ ἔλλειψις τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀναγκαιουσῶν βιβλίων, ὧν ἄνευ οὐδὲν γενναῖον παράγεται. Ἀλλὰ καὶ τοιαύτη οὖσα οὐδαμῶς ἀσυντελὴς ἔσται τοῖς πολλοῖς, ὧν χάριν καὶ συνετάχθη.

Ἐπεύχομαί Σοι ὑγιείαν καὶ ἐπίδοσιν εἰς ἐκδοσιν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν βιβλίων.

Ὁ φίλος Σου
ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ.

Ὅτε ὁ ἡμέτερος Σωτὴρ, περιπατῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ κατὰ τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἐρωτήσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὁποῖόν τινα φρονοῦσιν αὐτὸν, ἤκουσε τὴν ὁμολογίαν: Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος (α)· εἶδε πεπληρωμένον τὸ πρῶτον τῆς θείας αὐτοῦ ἀποστολῆς ἔργον, ὅπερ, κατὰ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἐξομολόγησιν, ἦτο νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἵνα γινώσκωσι τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστὸν (β). Ἰδὼν λοιπὸν ὁ τῆς μεγάλης βουλῆς ἄγγελος ἐκπληρωθὲν οὕτω τὸ πρῶτον, ὃ δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ, ἔργον, ἤρξατο νὰ προπαρασκευάζηται καὶ εἰς τὸ δεύτερον, ὅπερ ἦτο τὸ σωτήριον Πάθος, δι' οὗ ἔμελλε νὰ καταλλάξῃ πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἀποστάτην ἄνθρωπον, καὶ ἐλευθερώσῃ αὐτὸν τῆς δουλείας τοῦ διαβόλου. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἦτο ἀνάγκη μεγάλης προπαρασκευῆς, ὅπως μὴ τὸ αἰφνίδιον τοῦ ἔργου καὶ τὸ ἀκατανόητον τοῦ μεγίστου μυστηρίου ῥίψῃ αὐτοὺς εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ καταστραφῇ ἐπομένως καὶ τὸ μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθὲν, ὅπως ὀλίγῳ πρότερον ὁμιλῶν περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν ἄλλων αὐτοῦ μαθητῶν (α). Διὰ τοῦτο ἀπὸ τότε, ἀφ' ὅτου ὡμολόγησαν αὐτὸν υἱὸν Θεοῦ, ἤρξατο, ἵνα ἠρέμα καὶ κατὰ μικρὸν ῥίπτῃ εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτῶν τὸν περὶ τούτου λόγον, προπαρασκευάζων αὐτοὺς βαθμηδὸν, ὅπως κατανοήσαντες τὰ περὶ τοῦ σωτηρίου Πάθους μὴ σκανδαλισθῶσιν, ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἡ δὲ τοῦ μεγίστου τούτου τῷ ὄντι μυστηρίου, τοῦ παθεῖν Θεὸν ἐν σαρκὶ, κατανόησις ἦτο ἀληθῶς δυσχερὴς, καὶ ἀπητεῖτο καιρὸς, ὅστις ν' ἀρκέσῃ πρὸς τοῦτο. Ἡ δυσχέρεια δὲ αὕτη ἐδείχθη ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς· διότι, καίτοι λίαν εὐκρινῶς ἤρξατο δεικνύειν αὐτοῖς, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι (β), οἱ μαθηταὶ οὐ μόνον ἐνεοὶ καὶ ἐμβρόντητοι ἔμειναν εἰς τὸ ἄκουσμα, ἀλλὰ καὶ ὁ θερμότερος τῶν μαθητῶν ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ, λέγων, ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσαι σοι τοῦτο (γ). Τότε λοιπὸν ἀρχόμενος ὁ Κύριος τοῦ δευτέρου ἄθλου τῆς θείας αὐτοῦ ἀποστολῆς, ἤρξατο ὑψῶν βαθμηδὸν τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν, καταδεικνύων, ὁποῖον ἀπαιτεῖ τὸν ἀληθῆ καὶ τέλειον αὐτοῦ μαθητὴν καὶ ὀπαδὸν, καὶ ἀναπτύσ-

(α) Ματθ. ις', 16. (β) Ἰωάν. ιζ', 3.

(α) Ἰωάν. ς', 66. (β) Ματθ. ις', 21. (γ) Αὐτ. 22.

Digitized by Google

σων, ὅτι ὁ θέλων τοιοῦτος εἶναι ὀφείλει, καταπτύων τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ν' ἀπαρνηθῇ ἑαυτόν, καὶ αἴρων τὸν σταυρὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν ὅλῃ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ, θυσιάζων καὶ τὴν αὐτοῦ ζωὴν, ἀνθ' ἧς θέλει ἔχει τὴν οὐράνιον μακαριότητα, εἰς ἣν θέλει εἰσαγάγει αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ ἀποδίδων ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἴδια ἔργα. Θέλων δὲ ἵνα βεβαιώσῃ αὐτοὺς περὶ τῆς θείας ταύτης μακαριότητος, μετὰ ἓξ ἡμέρας παραλαβὼν τὴν τῶν κορυφαίων τριάδα ἀνέβη εἰς ὄρος ὑψηλόν, κἀκεῖ παραστήσας καὶ τοὺς δύο κορυφαίους ἄνδρας τοῦ Νόμου, παρέδειξεν αὐτοῖς, ὅσον ἦτο δυνατὸν νὰ κατίδωσιν, ἀκτῖνάς τινας τῆς θείας αὐτοῦ δόξης.

Πρῶτον λοιπὸν καὶ ἄμεσον καὶ ἐγγυτέρω αἴτιον τῆς φρικτῆς Μεταμορφώσεως ἦτο αὐτὸ τοῦτο, ἡ κατάδειξις τῆς ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ μακαριότητος. Δεύτερον δὲ καὶ ἔμμεσον καὶ οἱονεὶ ἀπωτέρω, τὸ νὰ προπαρασκευάσῃ τοὺς μαθητὰς, ὅπως κατανοήσωσι τὸν τοῦ πάθους λόγον, περὶ οὗ ἐλάλουν καὶ οἱ φανέντες δύο ἔξαρχοι τοῦ Νόμου, οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ (α). Τὰ δύο ταῦτα ᾄδει καὶ ἡ Ἐκκλησία ὡς τὰ αἴτια τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τὸ μὲν πρῶτον διὰ τοῦ Ἀπολυτικίου τῆς ἑορτῆς «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστὲ ὁ Θεὸς, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου καθὼς ἠδύναντο. Λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ ἀΐδιον.» Ὧ τινι ὡς παράλληλον, καὶ ὡς ἐν μορφῇ αἰτίου συντεταγμένου, συναπτέον καὶ τὸ τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος τροπάριον τοῦτο: «Ἵνα σου δείξῃς ἐμφανῶς τὴν ἀπόῤῥητον δευτέραν κατάβασιν, ὅπως ὁ Ὕψιστος Θεὸς ὀφθήσῃ ἐστὼς ἐν μέσῳ Θεῶν, τοῖς Ἀποστόλοις ἐν Θαβὼρ Μωσεῖ σὺν Ἠλίᾳ τε ἀῤῥήτως ἔλαμψας.» Τὸ δὲ δεύτερον διὰ τοῦ Κοντακίου: «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης, καὶ ὡς ἐχώρουν οἱ μαθηταί σου τὴν δόξαν σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐθεάσαντο· ἵνα, ὅταν σε ἴδωσι σταυρούμενον, τὸ μὲν πάθος νοήσωσιν ἑκούσιον, τῷ δὲ κόσμῳ κηρύξωσιν, ὅτι σὺ ὑπάρχεις ἀληθῶς τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα.» Ἐκ τούτων τῶν δύο ὡς τὸ μόνον καὶ κατ' ἐξοχὴν αἴτιον τῆς Μεταμορφώσεως θεωροῦσι τὸ πρῶτον οἱ Εὐαγγελισταὶ (β) καὶ οἱ ἀρχαιότεροι Πατέρες (α)· τὸ δὲ δεύτερον οἱ νεώτεροι Διδάσκαλοι (β). Διὰ ταῦτα καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς ταύτης δύο ἰδίους καὶ ἀσυγχύτους ἔχει χρωματισμούς. Οὕτως οἱ μὲν Κανόνες ἔχουσιν ἀφετηρίαν τὸ πρῶτον αἴτιον, τὰ δὲ τοῦ Ἑσπερινοῦ, τῆς Λιτῆς καὶ τῶν Αἴνων μέλη τὸ δεύτερον. Αἰτία δὲ τῆς διαφορᾶς ταύτης εἶναι, ὅτι οἱ μὲν Κανόνες εἶναι ποίημα Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὰ δὲ νεωτέρων. Τούτου τὴν αἰτίαν θέλομεν ἰδεῖ κατόπιν.

Καίτοι δὲ ἡ Μεταμόρφωσις, κατὰ τὸν λόγον τοῦ δευτέρου αἰτίου, σχετίζεται πρὸς τὸ πάθος· ἡ σχέσις αὕτη εἶναι ὡς ἡ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους, τῆς ἀφετηρίας καὶ τῆς νύσσης, μεταξὺ δὲ αὐτῶν παρενέπεσεν ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἦτο ἀνάγκη νὰ προπαρασκευασθῶσιν οἱ μαθηταὶ νὰ χωρήσωσι τὸν περὶ τούτου λόγον. Καὶ τοῦτο ἀφ' ἑαυτοῦ σαφέστατον· διότι, ἂν διὰ νὰ ἐννοήσωσι καὶ ὁμολογήσωσι τὸν Σωτῆρα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ παρῆλθον δύο σχεδὸν ἔτη, ἱκανὸς βεβαίως χρόνος ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ὅπως κατανοήσαντες παραδεχθῶσι τὸν τοῦ πάθους λόγον. Τοῦτο δὲ ἡλίου φαεινότερον δεικνύουσιν οἱ Εὐαγγελισταὶ, ὡς θέλομεν ἰδεῖ. Καὶ ὅμως εὑρέθησαν τινὲς, ὧν οἱ μὲν ἠθέλησαν νὰ συστείλωσι τὸ διάστημα τοῦτο εἰς βραχύτατα ὅρια, οἱ δὲ καὶ σχεδὸν νὰ μηδενίσωσιν αὐτό. Οὕτω τινὲς μὲν εἶπον, ὅτι δύο ἡμέρας πρὸ τοῦ πάθους, ἤτοι τῇ μεγάλῃ τετράδι, ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις. Τὸ ἄτοπον τῆς γνώμης ταύτης κατέδειξε Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς (γ),

(α) Λουκ. θ', 31. (β) Ματθ. ις', 28. Μαρκ. θ', 1. Λουκ. θ', 27.

(α) Ὠριγέν. εἰς Ματθ. τόμ. ιϐ', κεφ. 31.—Χρυσόστομ. Νς'. ὁμιλ. εἰς Ματθ.—καὶ οἱ εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην πλεξαντες λόγους: Πρόκλος ἐν λόγῳ Π'. (κειμένῳ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Migne ἐκδοθείσῃ Πατρολογίᾳ τόμ. ΞΕ'. σελ. 755)—Βασίλειος Σελευκείας Λόγ. Μ', (Π. Τ. ΠΕ'. σελ. 453)—Ἀνδρέας Κρήτης Λόγ. Ζ'. (Π. Τ. γζ' σελ. 932)—Ἰωάννης Δαμασκηνὸς Λόγ. Α'. (Π. Τ. γς'. σελ. 545.)

(β) Θεοφάνης Κεραμεὺς ἐν ὁμιλ. Ξ'. σελ. 251 ἐκδ. Ἱεροσολ. καὶ ἄλλοι.

(γ) Ἐν Χρονικῷ Γ'. σελ, 215. «Οἶδα, ὅτι καὶ τὴν Με» ταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῇ μεγάλῃ » τετράδι γενέσθαι τινὲς ἀπομάχονται. Πλὴν ὁ λόγος αὐτῶν, » ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, καὶ λίαν ἐστὶν ἀναπόδεικτος. Εἰ γὰρ τὸ » θαῦμα τοῦτο κατὰ τὸ Θαβώριον ὄρος ἐγένετο, ἐν Ἱεροσολύ» μοις δὲ ὁ Κύριος κατὰ γε τὴν μεγάλην τετράδα παρὰ τῇ » οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ Λεπροῦ ἐστιώμενος ἦν, φαίνεται προ» φανῶς, ὡς ἐν ἄλλῃ γενέσθαι ἡμέρᾳ τὸ τῆς Μεταμορφώσεως » θαῦμα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τετράδα πάντως αὐτήν. Εἰ γὰρ ἀ» ναμέσον τοῦ τε Θαβὼρ καὶ τῶν Ἱεροσολύμων ὡσεὶ δύο ἡ» μερῶν ὑπάρχει διάστημα, πῶς λοιπὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τῇ αὐ-

Digitized by Google

μηδὲν ὅμως εἰπών, τί καὶ αὐτὸς φρονεῖ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐποχῆς αὐτῆς. Τινὲς δὲ, ὅτι πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν. Τούτους κατεπάλαισεν ὁ ἀοίδιμος Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἀνεκδότων αὐτοῦ ἐπιστολῶν (α), ἀποδείξας διὰ τῆς ἁρμονίας τῶν Εὐαγγελιστῶν τὸν ἀληθῆ αὐτῆς καιρὸν, συμπυκνώσας εἰς στενώτατα ὅρια τὰ ἀπὸ τῆς Μεταμορφώσεως μέχρι τοῦ Πάθους γεγονότα, κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, καθ' ἣν κατὰ πλάτος ἐξέθηκεν ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι. Ἄλλοι τέλος, οἷς συμφωνεῖ καὶ ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ πρῶτος ἐκδότης Νικόδημος (β), ὅτι ἐγένετο πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Ἡ γνώμη αὕτη δυστυχῶς διὰ τοῦ Συναξαριστοῦ ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς πολλοῖς, οὐδενὸς μέχρι τοῦδε φανέντος, ἵνα καταπολεμήσῃ αὐτήν. Μόνος, καθόσον ἐγὼ γνωρίζω, ὁ τῆς ἀοιδίμου μνήμης Κωνσταντῖνος ὁ Οἰκονόμος ἐν παρόδῳ που (γ) εἶπεν αὐτὴν «Ἐναντίαν τῆς Εὐαγγελικῆς ἱστορίας, ἐξ ἀδεσπότων πηγῶν, καὶ γελοῖον τὸ ἐπαγόμενον συμπέρασμα: Ὅτι διὰ τοῦτο ἡ ἐυρτὴ τῆς Μεταμορφώσεως διωρίσθη τῇ ς' Αὐγούστου, τουτέστι 40 ἡμέρας πρὸ τῆς ὑψώσεως, ἥτις ἑορτάζεται τῇ ιδ' Σεπτεμβρίου, εἰκονίζουσα τὴν σταύρωσιν!» Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὐδὲν περιπλέον εἶπεν, ἵν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, τὸ ἀδέσποτον καὶ τὸ γελοῖον αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη διὰ τῆ; δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ θέλει διαιωνισθῇ ἡ ἀπάτη αὕτη, καὶ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν θέλουσιν ἐξακολουθήσει νὰ θεωρῶσιν ὡς ἀληθῆ τὴν ἱστορικὴν ταύτην πλάνην· διὰ τοῦτο ἐνόμισα καθῆκον, ἵνα, γράψας τὴν μικρὰν ταύτην Διατριβήν, Α' μὲν ἀνασκευάσω τὰ πεπλανημένα ἐπιχειρήματα τῶν περὶ τὸν Νικόδημον, Β' δὲ διορίσω τὴν ἀληθῆ ἐποχὴν τῆς Μεταμορφώσεως.

» τῇ λέγουσιν ἔν τε Θαβὼρ εὑρεθῆναι καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις » τὸν Χριστόν;»

(α) Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται περὶ τὰς γϐ' οὖσαι τὸν ἀριθμὸν ἐν ἑνὶ τεύχει ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Συγγραφέως παρασκευασθέντι πρὸς ἔκδοσιν εὑρίσκονται ἐν χερσὶ τοῦ φίλου Σοφοκλέους Οἰκονόμου, ὅστις, καθὰ προανήγγειλε, μέλλει αὐτὰς τύποις ὁσονοῦπω ἐκδοῦναι. Ἡ προκειμένη ἐπιστολὴ ἄρχεται «Τὸ ἀπὸ τῆς ἐν » τῷ Θαβωρίῳ ἐνδόξου Μεταμορφώσεως εἰς τὴν διὰ τῶν ἑ » κουσίων παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν σωτήριον οἰκονομίαν γρο » νολογοῦντας ἐν ᾗ ἡ ὀκτὼ τὸ πλεῖστον παρατείνειν ἡμερῶν » διαστήματι, μόνους ἂν φαίην ἐγὼ τοὺς ἤτοι τῶν ἱερῶν Εὐαγ » γελίων μηδέποτε ἀκροασαμένους, ἢ ψιλοῖς, ὁ φασὶ, τοῖς ὠ » σὶν ἀκούσαντας.»

(β) Ἐν σημειώσει κατὰ τὴν ς' Αὐγούστου.

(γ) Τῶν Σωζομένων τόμ. Α'. σελ. 541.

Α

Ἡ περὶ τούτου μακρὰ σημείωσις τοῦ Νικοδήμου δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία μέρη: ά, πρότασιν διὰ μαρτυρίας, β', κατασκευὴν καὶ γ', ἀναίρεσιν τῆς ὀρθῆς γνώμης. Καὶ κατὰ τὰ τρία δὲ μεγάλην ἀπάτην ἀπατᾶται ὁ πολυγραφικώτατος οὗτος μοναστὴς τοῦ ἡμετέρου Ἄθωνος. Ἰδοὺ ἡ πρότασις τοῦ Νικοδήμου:

«Κατὰ τὸν Καισαρείας Εὐσέβιον (παρὰ Κορεσσίῳ) καὶ τοὺς περισσοτέρους Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Μεταμόρφωσις ἔγεινε πρὸ τοῦ πάθους τεσσαράκοντα ἡμέρας.»

Καισαρείας Εὐσέβιος ἐνταῦθα πάντως νοεῖται ὁ πατὴρ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ὁ συνήθως ἐπωνυμούμενος Παμφίλου· διότι οὐδένα ἕτερον Καισαρείας Εὐσέβιον ἐκκλησιαστικὸν συγγραφέα γνωρίζω. Οὗτος λοιπὸν ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος ἐν τίνι αὐτοῦ συγγράμματι καὶ ποίῳ αὐτοῦ μέρει ἀναφέρει τοῦτο; Οὐδὲ ὁ Νικόδημος αὐτὸς γνωρίζει. Καὶ πόθεν δὲ ἤθελε γνωρίζει, ὅταν οὐδαμοῦ τῶν αὐτοῦ συγγραφῶν λέγῃ τι περὶ τούτου ὁ Εὐσέβιος; Ἵνα δὲ ἀποφύγῃ τὴν τοιαύτην ἐξέλεγξιν ἀρκεῖται νὰ σημειώσῃ τὸ παρὰ Κορεσσίῳ, ὡσανεὶ ἀνέγνω τοῦτο τὸ χωρίον παρὰ τῷ πολυμαθεῖ τούτῳ θεολόγῳ. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἡ αὐτὴ ζήτησις προκύπτει, ἐν τίνι αὐτοῦ συγγράμματι καὶ ποίῳ αὐτοῦ μέρει; Διότι ἱκανὰ συγγράμματα συνέγραψεν ὁ σοφὸς οὗτος Χῖος (α)· καὶ ὅλα ταῦτα ἀνέκδοτα, ἐκτὸς μόνον ἑνὸς ἐκδοθέντος ὑπὸ Δοσιθέου, ἐν Τόμῳ Καταλλαγῆς. Πῶς λοιπὸν ἠδύνατό τις νὰ βασανίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου παρατεθεισῶν μαρτυριῶν ἀφ' οὗ οὔτε τὸ μέρος τῶν συγγραμμάτων σημειοῦται, οὔτε τὰ συγγράμματα αὐτὰ εἶναι ἐκδεδομένα; Εὐτυχῶς ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας ηὐδόκησε ν' ἀνεύρω τὸ θεολογικὸν τοῦ Κορεσσίου (β), ἐν ᾧ ἀνεκάλυψα τὴν περὶ τῆς Μεταμορφώσεως πραγματείαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τί νομίζετε ὅτι γράφει ἐν αὐτῇ περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ γεγονότος τούτου; Ἰδοὺ τὸ χωρίον· «Ἐγένετο δὲ ἡ Μεταμόρφωσις κατὰ τὸν Ἀλέξανδρέα Ἀμμώνιον ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Ἁρμονίᾳ με-

---

(α) Κ. Σάθα, Νεοελληνικῆς Φιλολογ. σελ. 247.

(β) Τὸ χειρόγραφον τοῦτο θεολογικὸν, γραφὲν ὑπὸ Κωνσταντίνου Σπάρταλη ἀναγνώστου, καὶ κτῆμα ὂν τῆς Βιβλιοθήκης τῆς ἐν Τυρνάβῳ Σχολῆς, πεπίστευται ἀπό τινος χρόνου τῷ φίλῳ Σοφοκλεῖ Οἰκονόμῳ, ὅστις χαριζόμενός μοι ἐδωκεν αὐτὸ εἰς μελέτην.

Digitized by Google

τὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου, ὅταν ἦν ὁ Χριστὸς 33 ἐτῶν, βραχύ τι πρὸ τοῦ Πάθους» (α). Ποῦ ἐνταῦθα ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος; ποῦ αἱ 40 ἡμέραι πρὸ τοῦ Πάθους; Ὁ Κορέσσιος ὁμολογεῖ μετὰ τοῦ Ἀμμωνίου, ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαπτιστοῦ, ἤτοι ἐν τῷ χρονικῷ διαστήματι τῷ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Προδρόμου ἕως τοῦ σωτηρίου Πάθους. Τοῦτο εἶναι σύμφωνον τῇ ἀληθείᾳ· τοῦτο μαρτυροῦσιν οἱ Εὐαγγελισταί· τοῦτο ἀνομολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου θέλομεν ἀρχήσει τὴν ἁρμονίαν τῶν Εὐαγγελιστῶν, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν δεῖξιν τῆς ἀληθοῦς ἐποχῆς τῆς Μεταμορφώσεως. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου ὀνομαστὶ παρουσιασθέντες ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ἀπεδείχθη, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον λέγουσι, ποῦ πλέον μένουσιν οἱ ἄλλοι οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀκατονόμαστοι καταλειφθέντες περισσότεροι Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας; Δίκαιον εἶχε λοιπὸν ὁ Οἰκονόμος λέγων, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη προῆλθεν ἐξ ἀδεσπότων πηγῶν (β).

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Νικόδημος ἔθεσεν οὕτω τὴν ψευδομάρτυρα πρόταιν του, ἄρχεται τῆς κατασκευῆς αὐτῆς οὕτω.

* Βεβαιοῦται ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα, Α'. Διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ὁ αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος μαθητὴς καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου, λέγει, ὅτι ὁ Κύριος πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ μεταμορφωθῇ, ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητάς του ταῦτα «Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν κτλ.

Εἰς ταῦτα ἀπορῶ, τί πρῶτον νὰ ἐλεεινολογήσω; Τὴν παράτολμον, ἵνα μὴ εἴπω τι χεῖρον, διάκρισιν, ἣν θέλει νὰ ἐπιφέρῃ μεταξὺ τῶν θεοπνεύστων Εὐαγγελιστῶν, θεωρῶν τὸν ἕνα αὐθεντικώτερον τοῦ ἄλλου· διότι οὐχ ἁπλῶς ἐπεσώρευσεν εἰς τὸν Ματθαῖον τοσαῦτα ἐπίθετα, ἢ ἵνα ὑπερυψώσῃ αὐτὸν τοῦ Λουκᾶ, ὃν ἀκολούθως θέλει ν' ἀποδείξῃ παριστορῶντα; Τὴν ἀνόητον συμπλοκὴν τῶν θείων ῥητῶν μετὰ τῶν λόγων αὐτοῦ, συνάπτοντος τὰ ἱστορικὰ ῥήματα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὡς ῥήματα τοῦ Σωτῆρος, ἐν ᾧ ἄριστα μετὰ τὴν λέξιν ταῦτα ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρῃ ὡς τοῦ Σωτῆρος ῥήματα, ὅτι δεῖ ἀπελθεῖν κτλ. χωρὶς νὰ παρεμβάλῃ τὰ ἱστορικὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ; Ἡ τὴν παντελῆ ἀκαταληψίαν τῶν φράσεων τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ἧς ἕνεκα παρήγαγεν εἰς ὑποστήριξιν αὐτοῦ τὸ χωρίον, ὅπερ στρέφεται καθ' ἑαυτοῦ; Ἡ φράσις ἀπὸ τότε λέγεται ἐπὶ ἐποχῆς γνωστῆς καὶ ἱκανῶς ἀπομεμακρυσμένης ἀπό τινος ἐκβάσεως. Οὕτω λέγομεν καὶ ἡμεῖς· ἀπὸ τότε σοὶ τὸ ἔλεγον καὶ σὺ δὲν ἐπίστευες, δηλοῦντες διὰ τῶν λόγων τούτων, ὅτι ἀπό τινος ἐποχῆς γνωστῆς καὶ ἱκανῶς ἀπομεμακρυσμένης ἐλέγομέν τι ὅπερ οὐδαμῶς ἐπίστευεν ὁ πρὸς ὃν ἐλέγετο, ἕως οὗ εἶδεν αὐτὸ γενόμενον. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἀπὸ τότε δηλοῦται καὶ ἀπὸ τοῦ συνημμένου ῥήματος ἤρξατο, ὅπερ δηλοῖ, ὅτι ἀπὸ τότε ἔκαμεν ἀρχὴν ὁ Ἰησοῦς νὰ ὑποδεικνύῃ τὰ περὶ τοῦ Πάθους, παρῆλθε δὲ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα μέχρις αὐτοῦ, καθ' ὃ πολλάκις ἐπανέλαβε τὰ περὶ τούτου, ὡς ἐξ αὐτοῦ πάλιν τοῦ Ματθαίου ἐμφαίνεται. Διότι κατ' αὐτὸν τετράκις εἶπεν ὁ Κύριος τοὺς λόγους τούτους ἀ, ἐν τοῖς μέρεσι τῆς Καισαρείας, ὅτε καὶ ἤρξατο λέγειν τούτους (ις'. 21) β', ὅτε κατέβαινεν ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Μεταμορφώσεως (ιζ', 12) γ', ἀναστρεφομένων αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ (ιζ'. 22) δ', ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα (κ', 17). Πιθανὸν δὲ καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ἵνα προπαρασκευασθῶσι δεόντως οἱ μαθηταί· διότι, καθ' ἃ ἐσημείωσεν ὁ Λουκᾶς (ιθ', 34), καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ περιστάσει οὐκ ἠδυνήθησαν ἐννοῆσαι τὸν λόγον. «Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. Ἀπῃτεῖτο λοιπὸν εἰσέτι καιρός, ἵνα ἀναπτύξῃ τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τὸ νὰ κατανοήσωσι τὰ περὶ τούτου. Καὶ παρῆλθε τῷ ὄντι ὁ τοιοῦτος καιρός, καθ' ἃ ἱστορεῖ ὁ—ἵνα πράξωμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸν Νικόδημον, διὰ τῆς σωρείας τῶν ἐπιθέτων ὡς παρασήμων τινῶν καταδεικνύοντες τὴν ἀξίαν τοῦ ἱστοροῦντος—αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος, μαθητὴς καὶ ἀπόστολος, ἐπιστήθιος, φίλος, ἠγαπημένος, Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, καθὼς ἀκολούθως δείξομεν· ἕως οὗ ἀρξαμένης τῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καταδρομῆς, καὶ τοῦ Ἰησοῦ φυγόντος καὶ διαμένοντος ἐν τοῖς πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἤρξαντο ἐννοεῖν οἱ μαθηταί· καὶ θέλοντος τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἶπεν ὁ Θωμᾶς τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς

(α) Ἐν 330 σελ. τοῦ χειρογράφου τούτου.

(β) Τοῦτο ἀπεφάνθη ὁ κλεινὸς Οἰκονόμος μὴ ἀναδιφήσας τὸν Κορέσσιον· διότι, εἰ ἔπραττε τοῦτο, δὲν ἀπεφαίνετο ἐν τῇ ὑπὸ τὰ ῥήματα ταῦτα σημειώσει, ὅτι ὁ Κορέσσιος τάττει τὴν Μεταμόρφωσιν 40 ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάθους, πλανηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου.

Digitized by Google

ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ (α). Ὅτι λοιπὸν ἱκανὸς καιρὸς παρῆλθεν ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς ἤρξατο προλέγειν τὰ περὶ τοῦ Πάθους ἕως εἰς αὐτὸ τὸ Πάθος, δείκνυσι μὲν ἡ ἁρμονία τῶν Εὐαγγελιστῶν, δείκνυσι δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ παρατεθὲν τοῦ Ματθαίου χωρίον ἀπὸ τότε ἤρξατο, ἐν ᾧ ἐποχὴ μὲν γνωστὴ τῆς ἀρχῆς ἦτο ἡ παρὰ τὰ μέρη τῆς Καισαρείας ὁμολογία τῶν μαθητῶν περὶ αὐτοῦ ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τέλος δὲ τὸ πάθος, ἱκανὸν δὲ τὸ μεταξὺ διελθὸν χρονικὸν διάστημα. Ὅτι δὲ ἐπὶ τοιαύτης χρήσεως τίθεται ἡ φράσις αὕτη παρὰ τῷ Ματθαίῳ, δείκνυται καὶ ἐξ ἄλλου χωρίου αὐτοῦ (ὁ'. 17) «Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.» Ἐν ᾧ ἐποχὴ μέν, ἀφ' ἧς ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ἦτο ἡ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ ἀπὸ Ναζαρὲτ εἰς Καπερναοὺμ μετοίκησις, τέλος δὲ αὐτὸ τὸ Πάθος· διότι τότε ἔληξε κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἂν λοιπὸν ἡ φράσις ἀπὸ τότε ἤρξατο ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ σημαίνῃ ἀρχήν, ἧς τὸ τέλος ἐπῆλθε μετὰ δύο ἔτη· ἡ αὐτὴ φράσις ἐν τῇ περὶ τοῦ Πάθους προρρήσει δὲν ἐμφαίνει ἀρχήν, ἧς τὸ τέλος ἐπῆλθε μετὰ ἑπτάμηνον τοὐλάχιστον διάστημα; τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης, καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἰδίου Εὐαγγελιστοῦ· τοῦτο ἱστορικῶς ἐμφαίνεται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ματθαίου, ὡς θέλομεν ἴδει ἀμέσως. Οὐδαμῶς λοιπὸν ἐκ τοῦ χωρίου τούτου συνάγεται τὸ συμπέρασμα τοῦ Νικοδήμου, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετον· ὥστε ἀντὶ κατασκευῆς εὑρέθη ἀντιστρατευομένη αὐτῷ ἡ Α' ἀπόδειξις. Ἴδωμεν τὴν Β.

«Β'. Διότι κατὰ τὴν σειρὰν καὶ τάξιν τῶν κεφαλαίων τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἐγγὺς τοῦ Πάθους ἔγεινεν ἡ Μεταμόρφωσις· ἐπειδὴ διηγούμενος τὴν Μεταμόρφωσιν ἐν κεφ. ιζ'. μετὰ τρία μόνα κεφ. εὐθὺς ἀναφέρει τὰ Βαΐα ἐν κεφ. κα'.»

Λίαν παράδοξος, γελοία καὶ ἄτοπος εἶναι καὶ ἡ ἀπόδειξις αὕτη·

Α'. Διότι ὁ Νικόδημος τὰ κεφάλαια εἰς ἃ δι' εὔκολον χρῆσιν καὶ ζήτησιν διηρέθησαν τὰ Εὐαγγέλια, ὡς καὶ ἄλλα βιβλία, ἐξέλαβεν ὡς χρονικά τινα μέτρα, δι' ὧν νὰ προσδιορίζῃ τὴν ἔκτασιν ἢ συστολὴν τοῦ χρόνου. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάνθη, ὅτι ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς Μεταμορφώσεως ἕως τῶν Βαΐων παρεμπίπτουν τρία μόνα κεφάλαια, ἄρα διὰ τοῦτο ἐγγὺς τοῦ Πάθους ἔγεινεν ἡ Μεταμόρφωσις! Δὲν ἐσυλλογίσθη δὲ, ὅτι ἡ πληθὺς ἢ ἡ ὀλιγότης τῶν κεφαλαίων οὐδὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου. Οὕτως ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίῳ, τῷ διηρημένῳ εἰς κα' κεφάλαια, ὅλα ἓξ κεφ. ἀπὸ τοῦ ιγ'—ιθ' δαπανᾷ εἰς ἐξιστόρησιν μιᾶς μόνης ἑσπέρας τῆς Μ. Πέμπτης. Ὁ δὲ Λουκᾶς (δ', 52) ἀπεναντίας δι' ἑνὸς μόνου ἐδαφίου «Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις» περιλαμβάνει ἱστορίαν ὁλοκλήρων δέκα ὀκτὼ ἐτῶν. Καὶ αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Ματθαῖος μεταξὺ τοῦ β' καὶ γ' κεφ. χωρὶς κἂν νὰ σημειώσῃ λέξιν τινὰ ὑπερεπήδησεν ὁλόκληρα εἴκοσιπέντε ἔτη, ὡς παρετήρησε καὶ ὁ Ἡσύχιος (α). Διότι διηγηθεὶς τὴν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ἐπάνοδον τοῦ Κυρίου, ὅτε μόλις ἦτο τετραέτης (β), ἐπήδησεν ἀμέσως εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου τὸ ἀρξάμενον μετὰ 25 ὅλα ἔτη. Ἐξ ὧν φαίνεται ὅτι οὐχὶ ἡ ποσότης τῶν κεφαλαίων, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον συντελεῖ εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τοῦ χρόνου. Ἐὰν δὲ μελετήσωμεν τὸ ἐν τοῖς τρισὶ τούτοις κεφ. περιεχόμενον, βλέπομεν ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα. Διότι μετὰ τὴν Μεταμόρφωσιν ἐμφαίνεται ἱκανὴ περιοδεία ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ «ἀναστρεφομένων αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ (ιζ' 22). Ὅτι δ' ἱκανοῦ χρόνου ἦτο ἡ τοιαύτη ἀναστροφὴ δείκνυσι μὲν καὶ ἡ Εὐαγγελικὴ ἱστορία, δείκνυσι δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος, ὅστις ἐν τῇ τοῦ χωρίου ἑρμηνείᾳ (γ) περὶ τῶν ἀποστόλων λέγων «ἵνα μὴ λέγωσι τίνος ἕνεκεν ἐνταῦθα διατρίβομεν διηνεκῶς.» Διηνεκὴ λοιπὸν ἦτοι διαρκῆ χαρακτηρίζει τὴν διατριβὴν ταύτην καὶ ὁ Χρυσοῦς τῆς Ἐκκλησίας Πατήρ. Ἔπειτα μεταβαίνει ὁ Κύριος εἰς Καπερναοὺμ, ὅπου καὶ τὰ δίδραχμα πληρόνει καὶ ἱκανὰς νουθεσίας ἀπευθύνει τοῖς μαθηταῖς· κατόπιν ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ιθ'. 1) ὅπερ ἑρμηνεύων ὁ Ὠριγένης (δ) λέγει «ἦλθεν ἐπὶ τὰ ὅρια

(α) Ἰωάν. ιά, 16.

(α) Ἐν ΝΘ'. Λύσει τῆς Συναγωγῆς ἀπορίων καὶ λύσεων (Ἐκδεδομένης ἐν τῇ τοῦ Migne Πατρολογίας Τόμ. γγ' σελ. 1391). «Ἔθος τοῖς ἱεροῖς συγγραφεῦσι συντο» μίας ἐπιμελουμένοις ἱστορίαν ἱστορίαις συνάπτειν. Καθ' ἃ » καὶ Ματθαίῳ ἀναγέγραπται, μήπω σχεδὸν περαιώσαντι τὴν » ἐξ Αἰγύπτου ὑποστροφὴν τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν ἐν Γαλιλαίᾳ, » καὶ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην ἔλευσιν, καὶ τὸ τούτου κή» ρυγμα μετὰ τριάκοντα ἔτη σχεδὸν γεγονός.»

(β) Εὐγενίου Ἑκατονταετηρ. § 22 Σημ.

(γ) ΝΗ' Ὁμιλ. εἰς Ματθ. § α'.

(δ) Εἰς Ματθ. Τόμ. ΙΔ' κεφ. 15.

Digitized by Google

τῆς Ἰουδαίας, καὶ οὐχ ἐπὶ τὰ μέσα, ἀλλ' οἱονεὶ τὰ ἄκρα· ὁπόθεν φαίνεται ὅτι κἀκεῖσε διέτριψεν ἱκανὸν, ἕως οὗ φθάσῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, τὸ κέντρον τῆς Ἰουδαίας. Φαίνεται λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν τριῶν κεφ. τούτων, ὅτι ἱκανὸν διάστημα παρῆλθεν ἀπὸ τῆς Μεταμορφώσεως ἕως τοῦ Πάθους, ἐκτὸς ἄλλου ὑπερδιμήνου διαστήματος, ὅπερ ὁλοτελῶς παραλείπει ὁ Ματθαῖος, ὅπως δείξομεν ἐν τῷ Β' Μέρει.

Β'. Διότι, ἐὰν δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ τὸν ἀπὸ τῆς Μεταμορφώσεως ἕως τοῦ Πάθους ἀληθῆ χρόνον ἐκ τοῦ Ματθαίου, ὅστις συντομίᾳ χρώμενος δὲν ἐμφαίνει αὐτὸν οὕτω σαφῶς, ἔπρεπε ν' ἀνατρέξῃ εἰς τοὺς ἄλλους Εὐαγγελιστὰς, τοὺς σαφέστερον καὶ πλατύτερον ἐκτεθειμένους τοῦτον. Καὶ ὄχι λογιζόμενος αὐτοὺς ὡς ἐναντιουμένους ἀλλήλοις ν' ἀποβάλῃ αὐτοὺς, προσκείμενος, ὡς οἱ ἀρχαῖοι Ἐβιωναῖοι, εἰς μόνον τὸν Ματθαῖον, ὅστις, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, ἀλλαχοῦ παρέλειψεν 25 ὅλα ἔτη. Ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὸν κανόνα τοῦτον, ὅτι οὐδεμία ἐναντιότης ὑπάρχει εἰς τοὺς Εὐαγγελιστὰς, ἀλλὰ τελεία μάλιστα συμφωνία, ἀναπληροῦντος τοῦ ἑνὸς ὅ,τι ἐσιώπησεν ὁ ἄλλος καὶ σιωπῶντος ὅ,τι ἱστόρησεν ἐκεῖνος. Τοῦτον τὸν κανόνα ἔχει ἡ Ἐκκλησία, ἀνακηρύττουσα, ὅτι Οὐδὲν ἀσυμφώνως τοῖς Εὐαγγελισταῖς εἴρηται, ἀλλὰ τὰ παρ' ἀλλήλων ἐλλειφθέντα ἕκαστος ἱστόρησε, Πνεύματι ἁγίῳ κινούμενος ἵνα ἀναγκαία εἴη τῶν τεσσάρων ἡ ἀνάγνωσις (α), καὶ συμφώνως τούτῳ πορισζομένη τὸν ἀληθῆ χρόνον ἑκάστου Εὐαγγελικοῦ γεγονότος ἐκ τῆς ἁρμονίας τῶν τεσσάρων. Ἀποδειχείσης οὕτω γελοίας καὶ ἀτόπου καὶ τῆς δ' ἀποδείξεως, ἰδωμεν τὴν γ'.

«Γ'. Διότι καὶ ὁ περιώνυμος διδάσκαλος Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῷ ἔκρι λέγει ὅτι ἔγεινεν ἡ Μεταμόρφωσις.»

Δὲν ἔχω πρόχειρον τὸν Βρυέννιον, ἵνα ἴδω ἂν πραγματικῶς λέγῃ τοῦτο. Ἀλλὰ καὶ τούτου δοθέντος, οὐδεμίαν ἀπόδειξιν δύνανται νὰ πορισθῶσιν οἱ βουλόμενοι τάξαι τὴν Μεταμόρφωσιν ἐγγύτατα τοῦ Πάθους. Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι πλεῖστοι τῶν νεωτέρων διδασκάλων ἐφρόνησαν τοῦτο. Ταττέσθω λοιπὸν καὶ ὁ Βρυέννιος ἐν τούτοις, ὧν ἡ γνώμη δὲν δύναται νὰ κλονήσῃ τὸ κῦρος τῆς Εὐαγγελικῆς ἱστορίας.

Κατασκευάσας δὲ οὕτως ὁ Νικόδημος, ὡς ἐνόμισε, τὴν πρότασιν, ὅτι πρὸ 40 ἡμερῶν ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις, ἔρχεται ἀκολούθως ἵνα ἐποικοδομήσῃ τὸ γελοῖον, ὡς εἶπεν ὁ Οἰκονόμος, συμπέρασμα, ὅτι μετετέθη δῆθεν αὐτὴ ἀπὸ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν· διότι ἦτο ἀνοίκειον νὰ ἑορτάζηται ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἑορτὴ κατὰ τὴν πένθιμον ταύτην περίοδον. Καὶ διατί ἦτο ἀνοίκειον; Κατὰ τὴν κατηφῆ ταύτην περίοδον πανηγυρίζομεν τὰς ἐπίσης λαμπρὰς ἑορτὰς τῶν Βαΐων καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ ἦτο ἀνοίκειον νὰ ἑορτάζηται ἡ Μεταμόρφωσις; Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὑπερέχει μάλιστα κατὰ τὴν φαιδρότητα καὶ τὸ χαρμόσυνον τῶν ᾀσμάτων, καὶ ὅμως πανηγυρίζεται ἐν τῷ μέσῳ πολλάκις καὶ τῆς κατηφεστάτης Μεγ. Ἑβδομάδος τῶν Παθῶν, καὶ ἡ Μεταμόρφωσις ἦτο ἀνοίκειον νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὴν οὐχὶ τοσοῦτον πένθιμον β' ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν; Ἡ Μεταμόρφωσις ἀπεναντίας τὰ μάλιστα οἰκειοτάτη εἶναι νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν, ἐὰν τῷ ὄντι ἐγένετο 40 ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάθους. Α' Διότι αὐτὴ ἐγένετο πρὸς στήριξιν τῶν μαθητῶν, ἵνα, ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν σταυρούμενον, τὰ μὲν πάθος νοήσωσιν ἑκούσιον, τῷ δὲ κόσμῳ κηρύξωσιν, ὅτι αὐτὸς ὑπάρχει τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα. Τί ἁρμοδιώτερον πρὸς τοὺς προετοιμαζομένους ἵνα παραστῶσιν εἰς τὸ Πάθος διαδόχους τῶν μαθητῶν, ἵνα μή τις σκανδαλισθῇ βλέπων αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ, ἢ ἵνα προηγηθῇ ἡ Μεταμόρφωσις, καθ' ἣν ἐφάνη ἡ θεία αὐτοῦ δόξα; Β'. Ἡ Ἐκκλησία, ἵνα ἐγκαρδιώσῃ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς νηστείας οἰκονομικῶς προλαμβάνει καὶ πρὸ τοῦ Πάθους καὶ τῆς πραγματικῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ ἐμφανίζει αὐτὸν κατὰ τὴν τρίτην Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν· καὶ ἤθελεν αὐτὴ μετατοπίσει ἀπὸ τῆς Τεσσαρακοστῆς τὴν κατ' αὐτὴν γενομένην, εἰ ἐγίνετο, Μεταμόρφωσιν, ἥτις ἐκτὸς τῆς στηρίξεως, ἵνα μή τις σκανδαλισθῇ διὰ τὸ πάθος, ἔχει καὶ τὰ δύο ταῦτα προσόντα: 1ον φέρει τὴν πρόρρησιν τοῦ Πάθους· καθότι οἱ φανέντες ἐν δόξῃ δύο προφῆται «προέλεγον τὴν ἔξοδον, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ· 2ον· παρέχει ἐγκαρδίωσιν πρὸς νηστείαν καὶ προσευχὴν αὐτή τε ἡ ἀνάβασις εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος· διότι εἰς τὰ ὄρη συνήθως ἀπεχώρει ὁ Σωτὴρ, ὅτε ἐνήστευε καὶ προσηύχετο· καὶ ἡ ἐμφάνισις τῶν δύο ἐξάρχων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οἵτινες ἀναβάντες εἰς τὰ ὄρη καὶ νηστεύσαντες 40 ἡμέρας, ὁ μὲν εἶδε τὸν Θεὸν καὶ ἔλαβε τὸν Νόμον, ὁ δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἐν λεπτῇ αὔρᾳ. Τί οἰκειότερα παραδείγματα

(α) Ἡσύχιος ἐν Λύσει ΛΒ'.

Digitized by Google

ἐγκαρδιώσεως καὶ στηρίξεως πρὸς τοὺς νηστεύοντας καὶ προσευχομένους ἐπὶ 40 ἡμέρας, ἵνα παραστῶσιν εἰς τὸ Πάθος καὶ ὑποδεχθῶσι τὸν ζῶντα Λόγον ἐκ τάφου, ὡς νυμφίον ἐκ παστάδος, προερχόμενον; Γ'. Ἡ ἐν τῇ Μεταμορφώσει παραδειχθεῖσα δόξα τῆς μελλούσης μακαριότητος πόσον ἤθελεν ἐνθαρρύνει τοὺς ἀπαρνουμένους ἑαυτοὺς καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου αἴροντας, καὶ ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις ἀκολουθοῦντας αὐτὸν εὐσεβεῖς; Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ταῦτα θέλουσι τολμήσει νὰ λέγωσιν οἱ περὶ τὸν Νικόδημον, ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις εἶναι ἀνοίκειον νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν, ἐὰν τῷ ὄντι ἐγίνετο κατ' αὐτήν;

Ἴδωμεν δὲ τὰ περαιτέρω.

«Ἐπειδὴ ἡ Μεταμόρφωσις ἔγεινε πρὸ 40 ἡμερῶν τοῦ Πάθους καὶ τοῦ Σταυροῦ, ἡ δὲ ὕψωσις τοῦ Σταυροῦ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ιδ' τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἐπέχει τὰ δίκαια τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο οἱ θεῖοι Πατέρες ὁρίσαν νὰ ἑορτάζηται τὴν ς' Αὐγούστου, διότι ἀπὸ τῆς ς' Αὐγούστου ἕως τῆς ιδ' Σεπτεμβρίου 40 ἡμέραι συμποσοῦνται.»

Τίς ὁ μαρτυρῶν περὶ τῆς τοιαύτης μεταθέσεως; Ἀλλὰ μάταιος ἐγὼ ὁ ζητῶν μαρτυρίαν περὶ ἀνυπάρκτου καὶ καθαροῦ πλάσματος τῆς φαντασίας. Ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι ἀνοίκειον ἦτο ἡ λαμπρὰ αὕτη ἑορτὴ νὰ πανηγυρίζηται ἐν τῇ κατηφεῖ περιόδῳ τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ διὰ τοῦτο μετετέθη. Ποῖον ὅμως τὸ κέρδος τῆς μεταθέσεως ταύτης; ποίαν δὲ λαμπρότητα προσεκτήσατο; Ἀπὸ νηστείας μετετέθη εἰς νηστείαν, ἀπὸ τεσσαρακοστῆς εἰς τεσσαρακοστήν. Ἀλλὰ τὴν μετάθεσιν ταύτην, λέγουσι, βεβαιοῦσιν αἱ τεσσαράκοντα ἡμέραι, αἱ παρεμπίπτουσαι μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ. Ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγουσιν οἱ καλοὶ οὗτοι ἑορτολόγοι, διατί μεταξὺ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου παρεμπίπτουσιν ἐννέα ἡμέραι; Διατί μεταξὺ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς ἀποτομῆς τοῦ Βαπτιστοῦ 24; Διατί μεταξὺ τῆς αὐτῆς καὶ τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου 34;—Οὐδεὶς λόγος, πάντως θέλουσιν ἀπαντήσει, ὑπάρχει. Τοῦτο εἶναι ἁπλῆ σύμπτωσις. Διατί λοιπὸν σύμπτωσιν δὲν θεωροῦσι καὶ τὰς μεταξὺ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῆς τοῦ Σταυροῦ ὑψώσεως 40 ἡμέρας; Ἢ δὲν μᾶς λέγουσι, ποία τῶν δύο τούτων ἑορτῶν ἐτάχθη πρότερον πανηγυρίζεσθαι, ἡ ἀμφότεραι ταυτοχρόνως; Καὶ ἡ μὲν Μεταμόρφωσις ἑωρτάζετο, εἰ καὶ μὴ πρότερον, πάντως ὅμως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ε' αἰῶνος· διότι εὑρίσκομεν τοὺς εἰς αὐτὴν λόγους τοῦ Πρόκλου καὶ τοῦ Σελευκείας Βασιλείου. Ἡ δὲ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ πότε; Ὁ μὲν ἡμέτερος Συναξαριστὴς τάττει αὐτὴν ἐπὶ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου κατὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ Σταυροῦ, καίτοι αὐτὸς ἀντιφάσκει εἰς ἑαυτόν, τῆς μὲν ὑψώσεως, ἣν τάττει τῇ ιδ' Σεπτεμβρίου, αἰτίαν θεωρῶν τὴν μεγίστην ἐπιθυμίαν καὶ εὐλάβειαν τῶν ἀπειραρίθμων πιστῶν τῶν μὴ δυναμένων ἰδεῖν καὶ ἀσπάσασθαι αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο λέγων τὸν Ἱεροσολύμων Μακάριον δεῖξαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ ὕψωσις τοῦ Σταυροῦ· τὴν δὲ εὕρεσιν αὐτοῦ τάττων τῇ ς' Μαρτίου. Πῶς ἦτο δυνατὸν μεταξὺ τοῦ τοσούτου χρονικοῦ διαστήματος νὰ μὴ δυνηθῶσι κἂν νὰ ἴδωσι τὸ ζωηφόρον ξύλον; Ἄλλοι δὲ ἐπίσημοι ἱστορικοὶ (α), οἷς συμφωνεῖ καὶ τὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας Ἡμερολόγιον (β), τάττουσιν αὐτὴν ἐπὶ Ἡρακλείου. Ἐὰν λοιπὸν ἡ δευτέρα τῶν γνωμῶν ἔχηται ἀληθείας, καὶ ἡ Μεταμόρφωσις ἐπανηγυρίζετο πρὶν ἢ ταχθῇ ἡ πανήγυρις τῆς τοῦ Σταυροῦ ὑψώσεως, πότε ἑωρτάζετο ἡ Μεταμόρφωσις; Τῇ τεσσαρακοστῇ, ἢ τῇ ς' Αὐγούστου; Ἂν ἐν τῇ Μεγ. Τεσσαρακοστῇ ἦτο λοιπὸν οἰκεία καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη ἔπειτα νὰ μετατεθῇ. Ἂν κατὰ τὴν ς' Αὐγούστου· προϋπῆρχε λοιπὸν ἑορταζομένη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρὶν ἢ ὑπάρξῃ ἡ τῆς ὑψώσεως ἑορτὴ ὥστε οὐδεμίαν πρὸς αὐτὴν ἔχει σχέσιν. Καὶ ἡ ἁπλῆ σύμπτωσις τῶν 40 ἡμερῶν ἐγέννησε τὸ ἐπινόημα τοῦτο.

Ἀλλὰ διὰ τοῦτο, προσθέτει, ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως ψάλλονται καὶ αἱ Καταβασίαι τοῦ Σταυροῦ. Οὐχί, ἀγαπητέ, διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ ἄλλον λόγον. Ἐὰν διὰ τοῦτο ἐψάλλοντο κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως αἱ Καταβασίαι τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἀπὸ τότε ἤρχιζον τὰ μεγάλα προεόρτια τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, ὅπως τὰ τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων, ἔπρεπεν, ὡς ἐκεῖ, νὰ μὴ διακόπτωνται αἱ ἀπὸ τῆς Μεταμορφώσεως ἀρξάμεναι Καταβασίαι τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ κατὰ τὴν παρεμπίπτουσαν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καθ' ἣν Καταβασίαι ψάλλονται οἱ εἱρμοὶ αὐτῆς καὶ οὐχὶ τῆς ὑψώσεως, καθόσον ἡ ἑορτὴ τῆς Θεοτόκου οὔτε μεγαλητέρα οὔτε ἐν-

(α) Βλ. τὴν Περὶ τῶν δύο πολιτικῶν ἀκολουθιῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν διατριβὴν Κ. Παπαρρηγοπούλου, ἐν Παν. τόμῳ ΙΖ'. σελ. 457.

(β) Sacrum Martyrologium Romanum. Septemb. 14 «Exaltatio S. Crucis, quando Heraclius Imperator, Cosrhoe rege, eam de Perside Hierosolymam reportavit.»

Digitized by Google

δοξοτέρα τῆς Μεταμορφώσεως εἶναι· διότι αὐτὴ μὲν εἶναι Δεσποτική, ἐκείνη δὲ Θεομητορική· αἱ δὲ Θεομητορικαὶ κατέχουσι δευτερεύουσαν θέσιν μετὰ τὰς Δεσποτικάς. Ἔπειτα, ἐὰν διὰ τοῦτο ψάλλωνται αἱ Καταβασίαι τοῦ Σταυροῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως, διατί αἱ αὐταὶ ψάλλονται καὶ πρὸ τῆς Μεταμορφώσεως κατὰ τὴν ἀ Αὐγούστου; Ἐδῶ ἴσα ἴσα εὑρίσκεται ὁ ἀληθὴς λόγος, δι' ὃν καὶ κατὰ τὴν τῆς Μεταμορφώσεως ἑορτὴν ψάλλονται αἱ Καταβασίαι τοῦ Σταυροῦ. Μανθάνομεν ἐκ τοῦ ὑπομνήματος τῆς ἀ Αὐγούστου, ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ τὰς ἐνδημούσας ἀσθενείας μετέφερον ἀπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θησαυροφυλακείου τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν, ὅπερ καθ' ὅλον τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς τούτου περιῆγον λιτανεύοντες εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως. Ἐν ταύταις βεβαίως ταῖς λιτανείαις ἔψαλλον τὰς Καταβασίας τοῦ Σταυροῦ. Μετὰ τὴν λιτανείαν ἔφερον καὶ ἀπέθετον τὸν Σταυρὸν ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου τῆς Ἐκκλησίας, ὁπόθεν τὴν ἐπαύριον μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπανελάμβανον τὴν μετ' αὐτοῦ λιτανείαν. Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν τῆς Μεταμορφώσεως ἐπρόκειτο ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου ὁ τίμιος Σταυρὸς μετὰ τῆς εἰκόνος τῆς Μεταμορφώσεως· ἔπρεπε δὲ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ψάλλουσα ἅπαντα τὰ τῆς ἑορτῆς νὰ ψάλλῃ καί τι τοῦ Σταυροῦ· διὰ τοῦτο ἔψαλλε τὰς Καταβασίας, καὶ κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον, διὰ τὸ αἰδέσιμον τῆς ἡμέρας ἀργούσης πιθανῶς κατ' αὐτὴν τῆς λιτανείας, ἔπρεπε νὰ ψαλῇ ἐν τῷ ναῷ ὅ,τι ἔμελλε νὰ ψαλῇ ἐν τῇ λιτανείᾳ. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ ἀληθὴς λόγος, δι' ὃν ἐψάλλοντο, καὶ ἔμεινε νὰ ψάλλωνται καὶ μέχρι τῆς σήμερον αἱ Καταβασίαι τοῦ Σταυροῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ὁδηγεῖ ἡμᾶς νὰ εὕρωμεν τὸν λόγον καὶ τῶν ἑπομένων δύο: Α' Διὰ τί πολλὰ μέρη τῆς ἀκολουθίας τῆς ἑορτῆς ταύτης ἔχουσι τὸν ἐπικρατοῦντα χρωματισμὸν τοῦ νὰ ἑνόνωσι τὴν Μεταμόρφωσιν μετὰ τοῦ Σταυροῦ. Οἱ πιστοὶ βλέποντες ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου ἐκ παραλλήλου τῷ Σταυρῷ κειμένην τὴν εἰκόνα τῆς Μεταμορφώσεως, γνωρίζοντες δὲ ὅτι καὶ ἐν τῶν αἰτίων, δι' ἃ ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις ἦτο ἡ στήριξις τῶν μαθητῶν διὰ τὸ συμβησόμενον Πάθος, ἠθέλησαν νὰ ἑνώσωσι καὶ ἐν τοῖς ᾄσμασι τὰ δύο ταῦτα περιστατικά, ὅπως καὶ ἐν τῷ προσκυνηταρίῳ ἦσαν συνηνωμένα τὰ σύμβολα τῶν δύο γεγονότων. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν ἐν τοῖς τοῦ Ἑσπερινοῦ, τῆς Λιτῆς καὶ τῶν Αἴνων ᾄσμασι τεθειμένην τὴν φράσιν πρὸ τοῦ Σταυροῦ. καὶ τὸν περὶ τοῦ σωτηρίου Πάθους λόγον. Ἐν ᾧ ἐν τοῖς Κανόσι τῆς ἑορτῆς, τοῖς συντεθεῖσιν ὑπὸ τῶν ἁγίων Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πρὸ τοῦ περιστατικοῦ τούτου καὶ οὐχὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὐδεμία τοιαύτη ἔννοια ἐμφέρεται. Β' Διὰ τί πολλοὶ τῶν νεωτέρων Διδασκάλων ἠθέλησαν νὰ συντέμωσι τὸν μεταξὺ τῶν δύο τούτων γεγονότων χρόνον. Βλέποντες οὗτοι τὴν ἐν τοῖς ᾄσμασι τούτοις ἕνωσιν τῶν δύο γεγονότων, καὶ παρασυρόμενοι, ὡς ὁ Νικόδημος, ἐκ τῆς συντόμου ἐκθέσεως τοῦ Ματθαίου τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, ἐνόμισαν, ὅτι τῷ ὄντι ἐγγύτατα τοῦ Πάθους ἐγένετο καὶ ἡ Μεταμόρφωσις· διδόντων διαστημα τῶν μὲν δύο, τῶν δὲ ὀκτὼ, ἄλλων δὲ 40 ἡμερῶν. Ἐκ τούτου δὲ προῆλθε καὶ τὸ πλάσμα τῆς μεταθέσεως τῆς ἑορτῆς 40 ἡμέρας πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ. «ἐπεχούσης τὰ δίκαια τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου!» Οὕτω πλάνη πλάνην ἀκολουθεῖ. Ἀλλ' ἴωμεν εἰς τὰ πρόσω.

Νομίσας ὁ Νικόδημος, ὅτι ἔθετο ἀσφαλῶς τὴν ψευδομάρτυρα πρότασιν αὐτοῦ, ὅτι ἐπωκοδόμησεν ἀκολούθως αὐτὴν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ὅτι ἀνήγειρε τέλος ἐπ' αὐτῆς ὡς στρεπτήν τινα στεφάνην καὶ τὸ πλάσμα τῆς μεταθέσεως τῆς ἑορτῆς· βλέπων δὲ, ὅ,τι ἀντίθετος αὐτῆς κεῖται ἀνεγηγερμένη λαμπρὰ ἡ τῆς ἀληθείας οἰκοδομή, ἐξελέγχουσα τὸ φαῦλον, ἐπισφαλὲς καὶ ἑτοιμόρροπον τῆς ἑαυτοῦ, τολμῶν προχωρεῖ ἵνα, ὡς δι' ἑνὸς λακτίσματος, καταρρίψῃ ἐκείνην, ἣν τινα οὐδ' ἐλεπόλεις δύνανται κἂν νὰ σαλεύσωσιν ὡς ἐρηρεισμένην ἐπὶ τῆς γρανίτιδος πέτρας τῆς ἀληθείας. Καὶ πρῶτον καταφέρεται κατὰ τοῦ Ἀθηνῶν Μελετίου, τοῦ συγγραφέως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τοῦ εἰπόντος ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο τὴν ς' Αὐγούστου. Καὶ πρῶτον μὲν ἐξελέγχει αὐτὸν ὡς ἁμάρτυρα λέγοντα, καὶ ζητεῖ ἐπιμόνως νὰ παραστήσῃ μάρτυρα τῶν λόγων του. Περίεργον. Μάρτυρα ζητεῖ ὁ ἀμάρτυρα λέγων. Καὶ ὁ μὲν Μελέτιος, φίλε Νικόδημε, μάρτυρα ἔχει τὴν Εὐαγγελικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀπ' ἀρχαίων ἡμερῶν πανηγυρίζει τὴν ἑορτὴν αὐτὴν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν. Σὺ δὲ ποῖον μάρτυρα τῆς ἀρχαιότητος ἔχεις νὰ παραστήσῃς, ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο 40 ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάθους, καὶ ὅτι αὐτὴ μετετέθη νὰ ἑορτάζηται τοσαύτας ἡμέρας πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ; Ἤ, καὶ ἂν εἶχες, ἠδύνα-

Digitized by Google

το οὗτος νὰ βαρύνῃ κατά τι ἐν τῇ στάθμῃ τῆς ἀληθείας, ἀπέναντι τῆς Εὐαγγελικῆς ἱστορίας καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως; Δεύτερον δὲ εἰρωνεύεται αὐτόν· διότι ὡς αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος ὤφθεν τοῦ Κυρίου ἐπροσδιόρισε τὴν Μεταμόρφωσιν καὶ τὰ ἄλλα Εὐαγγελικὰ γεγονότα. Ἀλλ' οὗτος, Νικόδημε, ὥρισεν αὐτὰ οὐχὶ ὡς αὐτόπτης καὶ ὡς αὐτήκοος, ἀλλ' ὡς ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν τῶν Εὐαγγελίων ἁρμονίαν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, οἷς καλῶς ποιῶν προσεῖχεν, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ (α). Σὺ δὲ ὡς τίς ὥρισες αὐτὴν γενομένην ἀκριβέστατα πρὸ 40 ἡμερῶν τοῦ Πάθους, καὶ οὐχὶ πλέον ἢ ἔλαττον; Μετέθεσες δὲ αὐτὴν τοσαύτας ἀκριβῶς ἡμέρας πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ; Καὶ ἡ μὲν κατὰ τοῦ Μελετίου ἐπίθεσις τοιαύτη. Ἀλλ' ὁ ἀνὴρ δὲν περιορίζεται εἰς ταῦτα. Ἔχει μεγάλην τόλμην· προχωρεῖ τολμᾷ καὶ εἰς ἀτόλμητα· προσβάλλει καὶ τὴν αὐθεντείαν καὶ τὸ κῦρος, τίνος νομίζετε; τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

« Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς πρωθύστερον συνειθίζει νὰ γράφῃ τὰ πράγματα, ἤγουν τὰ ὕστερα γράφει πρότερα. »

Βαβαί! τί λέγεις, Νικόδημε; ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς γράφει πρωθύστερα; Ὁ Λουκᾶς παραποιεῖ τὸν χρόνον τῶν γεγονότων, ἄλλως εἰπεῖν, παριστορεῖ; καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐφ' ἅπαξ, ἀλλὰ συνήθως, ἐκ συστήματος, συνειθίζει; Ὁ Λουκᾶς ἐκ συστήματος παριστορεῖ; Ἐλησμόνησας ὅμως τὴν θεοπνευστίαν τῶν ἱερῶν συγγραφέων; Ἐλησμόνησας, ὅτι πνεύματι ἁγίῳ φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι; (β) Ἐλησμόνησας, ὅτι πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος; (γ) Ἐλησμόνησας, ὅτι ὁ Λουκᾶς εἶναι τῆς χρυσῆς χορείας τῶν θεοπνεύστων συγγραφέων; καὶ ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ προσβολὴ εἶναι προσβολὴ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ λαλήσαντος διὰ τῶν Προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων; Ἡ σὺ εἰς οὐδὲν ἐλογίσω τὴν θεοπνευστίαν τῶν Εὐαγγελιστῶν, ἐθεώρησας δὲ αὐτοὺς ὡς ἁπλοῦς ἱστορικοὺς γράψαντας τὰ κατὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν· καὶ ἐπειδὴ ὁ Ματθαῖος ὡς αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τοῦ Κυρίου ἔγραψεν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως εἶναι ἀξιοπιστότερος, ὁ δὲ Λουκᾶς ὡς γράψας «καθὼς παρέδωκαν αὐτῷ οἱ αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ Λόγου» (δ), εἶναι ἧττονος πίστεως ἄξιος, καὶ περιοπτέος, καθόσον συνέχεε τὴν τάξιν τῶν γεγονότων, γράψας αὐτὰ πρωθύστερα; Οὐδέποτε ἤθελον τολμήσει νὰ καταβιβάσω τοὺς θεοπνεύστους συγγραφεῖς εἰς τὴν τάξιν ἁπλῶν ἱστορικῶν, καὶ ἀναζητήσω τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἀξίαν ὡς τοιούτων, ἀλλ' ἐπειδὴ θέλει τοῦτο ὁ Νικόδημος, δέχομαι τὴν πρόσκλησιν, καὶ ἀναλαμβάνω τὴν συζήτησιν, ἀποδεικνύων, ὅτι ὁ Λουκᾶς εἶναι οὐχὶ ὑποδεέστερος τοῦ Ματθαίου κατὰ τὴν χρονολογικὴν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ κάπως καὶ ὑπέρτερος· χωρὶς τὸ κατὰ τοῦτο ὑπέρτερον τοῦ Λουκᾶ νὰ παραβλάπτῃ τὴν θεοπνευστίαν τοῦ Ματθαίου· διότι τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ χορηγοῦν ἑκάστῳ τὰ χαρίσματα, καθ' ἃ βούλεται, ἐχάρισε τὸ χάρισμα τοῦτο μᾶλλον τῷ Λουκᾷ. Ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθὲς ἀποδείκνυται Α'. Διότι ὁ Λουκᾶς ἔγραψε μετὰ τὸν Ματθαῖον καὶ Μάρκον, κατὰ τὸ κοινὸν φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, καίτοι τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν θέλουσι τὸν Λουκᾶν γράψαντα πρότερον (α). Ὥστε γράφων ὁ Λουκᾶς τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοὺς δύο προτέρους, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ λανθασθῇ μετατοπίζων τὸν χρόνον τῶν γεγονότων. Β'. Πρὶν ἡ γράψῃ ὁ Λουκᾶς ἐφρόντισε νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς τοὺς αὐτόπτας καὶ ὑπηρέτας γενομένους τοῦ Λόγου, ἵνα βεβαιωθῇ περὶ πάντων, ὅτε ἀνέβη μετὰ τοῦ Παύλου εἰς Ἱεροσόλυμα (β), καὶ εἶδεν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόθεον καὶ ἄλλους συζήσαντας μετὰ τοῦ Κυρίου, πιθανώτατα δὲ καὶ αὐτὴν τὴν Θεοτόκον· διότι ἐκτίθησι καὶ γεγονότα εἰς αὐτὴν μόνην γνωστὰ (γ). Ὥστε ὁ Ματθαῖος ἦτο εἷς αὐτόπτης, ὁ δὲ Λουκᾶς ἐπληροφορήθη παρὰ πλείστων αὐτοπτῶν ἐγγυτέρων τῷ Κυρίῳ, διὰ δὲ τῶν πληροφοριῶν τούτων ἀπετέλεσε τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον πολὺ πληρέστερον καὶ ἀκριβέστερον τοῦ Ματθαίου. Γ'. Ἐπιχειρήσας «ἀνατάξασθαι διήγησιν» περὶ «ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ἄχρι ἧς ἡμέρας ἀνελήφθη» (δ), ἔθετο τὸν κανόνα τοῦτον, ἵνα γράψῃ παρηκολουθηκὼς ἄνωθεν πᾶσιν ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΘΕΞΗΣ (ε), ἤτοι νὰ διαλάβῃ μὲ ἀκρίβειαν χρονολογικὴν περὶ ὅλων, ἐκτιθέμενος τὸ ἐν

(α) β' Πετρ. ά, 19. (β) αὐτόθι 21. (γ) β' Τιμοθ. γ', 16. (δ) Λουκ. ά, 2.

(α) C. T. Kuinoel, N. Testamenti libri historici. Tom. I p. V. ed. Londoni 1835.—H. Alford s'The Greek Testament. ed. London. 1854. vol. I. Prolegomena. Cap. IV. Section IV.

(β) Πράξ. κά, 17. (γ) Λουκ. β', 19, 51.

(δ) Λουκ. ά, 1. Πράξ. ά, 1, 2. (ε) Λουκ. ά, 3.

Digitized by Google

κατόπιν τοῦ ἄλλου κατὰ σειρὰν ἀκριβῆ. Καὶ τὸν κανόνα τοῦτον ἐτήρησεν ἀκριβέστατα. Οὕτω διηγεῖται (α), ὅτι ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως ὁ ἱερὸς Ζαχαρίας λειτουργῶν τὴν ἡμέραν τοῦ ἱλασμοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἄδυτον θυμιάσαι, ὁπότε εὐηγγελίσθη τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰωάννου· τῷ δὲ ἕκτῳ μηνὶ εὐηγγελίσθη ἡ Παρθένος, ἥτις ἀκούσασα τὴν πρὸ ἓξ μηνῶν σύλληψιν τῆς Ἐλισάβετ, μετέβη πρὸς αὐτὴν μείνασα μῆνας τρεῖς. Μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ Αὐγούστου Καίσαρος ἀπογραφὴν ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ, περιτμηθεὶς τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ προσενεχθεὶς εἰς τὸν ναόν. Κατόπιν, ὅτι αὐξάνον καὶ κραταιούμενον τὸ παιδίον συνανέβη μετὰ τῶν γονέων εἰς Ἱεροσόλυμα τὸ δωδέκατον ἔτος, ἐπιστρέψαν δὲ προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι. Ἔπειτα ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, Λυσανίου δὲ τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐξῆλθεν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων, ὁπότε ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς βαπτισθῆναι, ὢν ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος. Ὁ οὕτως ἀκριβὴς καὶ λεπτολόγος περὶ τὴν χρονολογίαν τῶν γεγονότων, ὁ δυνάμενος ἐπαξίως ἵνα φέρῃ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ ἐν τοῖς Εὐαγγελισταῖς χρονολόγος, οὗτος παριστορεῖ, οὗτος γράφει τὰ πρῶτα ὕστερα καὶ τὰ ὕστερα πρῶτα; Εἶναι αὐτόχρημα ἀνοησία κἂν νὰ τὸ συλλογισθῇ τις. Ἴδωμεν δ' ἐν τούτοις καὶ τίνα διδόμενα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αὐτοῦ κατηγορίας φέρει ὁ Νικόδημος.

«Οὕτω τὴν ὕστερον γενομένην ξενοδοχίαν ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, ἤτοι Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, αὐτὸς τίθησι προτέραν, ὥς τινες κρίνουσι (βλ. σελ. 54 τῆς Ἑκατοντατετηρίδος).»

Καὶ πῶς; Νικόδημε, ἅπαξ νομίζεις τὸν Κύριον καθ' ὅλον τὸ τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος διάστημα φιλοξενηθέντα, καὶ τοῦτο ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, καθ' ἃς κατετρέχετο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, οὐχὶ δὲ καὶ ἄλλοτε ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ὅτε καὶ ὅπου ἦτο ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ λατρεία τῶν λαῶν; Μίαν δὲ νομίζεις ἁμαρτωλὸν ὑπάρξασαν ἐν τῷ τοῦ Ἰσραὴλ δωδεκαφύλῳ, ἥτις ἤλειψε τὸν Κύριον μύρῳ, οὐχὶ δὲ καὶ ἄλλην, ἥτις κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς προτέρας ἔπραξε τὸ ἴδιον; Πῶς δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ συγχέωνται δύο διάφορα γεγονότα, ἅτινα ἀποχωρίζουν ἀπ' ἀλλήλων καὶ χρόνος καὶ τόπος καὶ ἄλλα περιστατικά; Τίνα σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ παρὰ Λουκᾷ (ζ', 36—50) φιλοξενία ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ Φαρισαίου, ἐν Γαλιλαίᾳ, πιθανῶς ἐν πόλει Ναΐν, πρό ἑνὸς καὶ ἐπέκεινα ἔτους γενομένη, καὶ ἡ τότε ἀλείψασα αὐτὸν ἁμαρτωλός, πρὸς τὴν παρὰ Ματθαίῳ (κς', 6) καὶ Μάρκῳ (ιδ', 3) φιλοξενίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ἐν Βηθανίᾳ, πρὸ δύο ἡμερῶν τοῦ Πάθους, καὶ τὴν αὐτόθι ἀλείψασαν ἁμαρτωλόν; Εἰ δέ τινες, ὡς λέγεις, συγχέουσι τὰ δύο διάφορα ταῦτα γεγονότα, δὲν ἔπρεπε σὺ νὰ καμμύσῃς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ἀληθῆ διαφορὰν δύο γεγονότων, καὶ νὰ παραπέμψῃς εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα τοῦ Εὐγενίου, ὅστις μάλιστα ἀπορράπίζει τὴν ἀνοησίαν αὐτῶν, καὶ διακρίνει ἀριδήλως αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων, τάττων τὸ μὲν κατὰ τὸ β' ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος (§ 59), τὸ δὲ τὰς παραμονὰς τοῦ Πάθους (§ 115). Τὰ δύο ταῦτα διάφορα γεγονότα διακρίνουσιν ἀπ' ἀλλήλων καὶ ὁ θαυμάσιος Ὠριγένης (α), καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Ἡσύχιος (β), καὶ ὁ κριτικώτατος Φώτιος (γ), καὶ Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς (δ), καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων, οὓς πάντως εἶχες ὑπ' ὄψιν, Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης (ε), αὐτὸς οὗτος ὁ Εὐγένιος, εἰς ὃν παραπέμπεις· καὶ ἐκ τῶν ἑσπερίων ἑρμηνευτῶν (ς) καὶ ἁρμονιογράφων (ζ) οἱ πλεῖστοι. Καὶ ἔπειτα τολμᾷς, ἵνα συγχέῃς τὰ ἀσύγχυτα, μόνον ἵνα ἀποδείξῃς τὸν θεόπνευστον Λουκᾶν παριστοροῦντα; Βαβαὶ τοῦ θράσους καὶ τοῦ κούφου τῶν φρενῶν! Ἴδωμεν καὶ δεύτερον.

«Οὕτως εὐθὺς σχεδὸν ἀπὸ τὴν κατάβασιν τοῦ σαρανταρίου ὄρους γράφει πῶς εἰσῆλθεν ὁ Κύριος εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀ-

(α) Λουκ. ά, 5, 26, 56. β', 1, 21, 22, 42. γ', 1, 23.

(α) In Matthaeum Serie p. 892

(β) Ἐν Λύσει ΑΑ'. (γ) Ἐν ΜΗ'. Ζητήματ. τῶν Ἀμφιλοχίων. (δ) Ἐν Χρονικῷ Γ'. σελ. 214. (ε) Κυριακοδρ. Ἑρμ. εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

(ς) Kuinoel, Σημ. εἰς Ματθ. κς', 6. — H. Alford, Σημ. εἰς Λουκ. ζ', 36.

(ζ) Pierre Lachèze, La vie de notre Seigneur Jesus Christ. pp. 99. 213. 249. ed. Paris. 1858.

Digitized by Google

νέστη ἀναγνῶναι, τὸ ὁπῶον ἔγεινεν ἐν τῷ β' ἔτει τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, κατὰ τὸν συγγραφέα τῆς αὐτῆς Ἑκατονταετηρίδος κύριον Εὐγένιον (σελ. 43)."

Ψεύδεται καὶ κατὰ τοῦτο ὁ Νικόδημος. Ὁ Λουκᾶς ἱστορήσας τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν τοῦ Κυρίου, λέγει (δ', 14, 15), «Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρὲτ κτλ. Τὰ δύο ταῦτα ἐδάφια, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν φαίνωνται, περιέχουσιν ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ὁ Κύριος ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ ἐξετέλει θαύματα καθ' ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, ἐξ ὧν καὶ φήμη περὶ αὐτοῦ ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου. Καὶ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἱστόρησεν ἀκολούθως πλατύτερον ὁ Ἰωάννης· ὥστε ὁ Λουκᾶς περιέλαβε, καίτοι συντόμως, τὰ διατρέξαντα κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. Δὲν μᾶς λέγει δὲ ὁ Νικόδημος, τί μετὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον τοῦ Κυρίου νηστείαν ἔγραψεν ὁ αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος μαθητὴς καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος; «Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς Γαλιλαίαν. Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναούμ... Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν» (δ', 12—27). Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τὸν συγγραφέα τῆς αὐτῆς Ἑκατονταετηρίδος κύριον Εὐγένιον (σ. 43), ὁ Ἰωάννης παρεδόθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, ὅτε ἔλῆγε τὸ ἀ ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ὁ δὲ Ματθαῖος ἱστορεῖ, ὅτι μετὰ τὴν φυλάκισιν τοῦ Βαπτιστοῦ ὁ Ἰησοῦς καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ μετῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ, καὶ ἀπὸ τότε ἤρξατο κηρύσσειν· ἔπεται ὅτι ὁ Ματθαῖος ἀφῆκεν ἀνιστόρητον ὅλον τὸ ἀ ἔτος, καὶ οὐ μόνον ἀνιστόρητον κατέλιπεν αὐτὸ, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ διέγραψεν αὐτὸ ἐντελῶς διὰ τῶν λόγων ἀπὸ τότε ἤρξατο κηρύσσειν· ἄρα δὲν ἐκήρυττε πρότερον. Ὥστε ὁ καλὸς Νικόδημος, ὁ συνήθως βλέπων τὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν κατ' ἐπιφάνειαν, μὴ εἰσδύων δὲ καὶ εἰς τὸ βάθος αὐτῶν, μηδὲ διὰ τῆς βαθείας μελέτης δυνάμενος νὰ κατανοήσῃ τὴν πλήρη ἁρμονίαν αὐτῶν, ἠδύνατο, ἐὰν εἶχεν ὄρεξιν, ὡς εἶχε καὶ τὴν τόλμην νὰ καταφέρηται κατὰ τοῦ ὕψους τῆς θεοπνευστίας τῶν θείων Εὐαγγελιστῶν, λαμβάνων ὡς ἐπιχείρημα τὴν ἐπιφάνειαν τῶν λέξεων, κατὰ τοῦ Ματθαίου μᾶλλον νὰ στρέψῃ τὴν αὐτοῦ καταφορὰν ὡς ἐλλιποῦς καὶ παριστορῦντος, ἢ κατὰ τοῦ Λουκᾶ. Ἐν τούτοις ἴδωμεν καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ. Πεποιθὼς ὁ ἀνὴρ, ὅτι διὰ τῆς ἀναγραφῆς τῶν δύο γεγονότων ἀπέδειξε τὸν Λουκᾶν παριστορῦντα προχωρεῖ θαρραλέως καὶ εἰς ὃ ἔτεινεν ἡ τοιαύτη τόλμη συμπέρασμα, καταστρέφων ὀι' αὐτοῦ καὶ τὴν σημείωσιν.

«Οὕτω λοιπὸν καὶ τὴν Μεταμόρφωσιν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ γράψῃ ἐν τοῖς ὑστέροις κεφαλαίοις τοῦ Εὐαγγελίου του τὴν ἔγραψε πρότερον."

Ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἀγαθὲ Νικόδημε, οὐχ οὕτως, ὅπως σὺ παριστορῦντα θεωρῶν τὸν θεηγόρον Λουκᾶν ὑπέλαβες πρωθύστερον· ἀλλ' οὕτως ἱστόρησεν αὐτὴν, ὅτε ἀκριβῶς καὶ ἐγένετο. Ὅπερ ἀποδείκνυσι τὸ Β' Μέρος τῆς Διατριβῆς ἡμῶν, εἰς ὃ καὶ μεταβαίνομεν.

Β'.

Ἵνα ἐξακριβώσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς τοῦ Κυρίου Μεταμορφώσεως, πρέπει ν' ἀναπτύξωμεν τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὅστις, καίτοι οὐδαμῶς ἱστόρησεν αὐτὴν, ὥρισεν ὅμως ἀκριβῶς τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ συμπίπτουσι τὰ πρὸ καὶ μετὰ τὴν Μεταμόρφωσιν γεγονότα, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων Εὐαγγελιστῶν ἱστορηθέντα. Διότι, καθὼς ἐκ τῶν τεσσάρων μόνος ὁ Λουκᾶς ἔθεσεν ὡρισμένας χρονολογίας εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον τοῦ Κυρίου, οὕτω καὶ ὁ Ἰωάννης μόνος ὥρισεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, σημειώσας τὰς διαφόρους ἑορτὰς τῶν Ἑβραίων, αἵτινες ἐπανηγυρίσθησαν κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα, καὶ αἵτινες εἶναι ἀκριβεῖς ἐποχαὶ, ὡς ἑορταζόμεναι εἰς ῥητὰς καὶ ὡρισμένας ἡμέρας τοῦ ἔτους. Αἱ τοιαῦται δὲ ἐποχαὶ δύνανται νὰ διαιρέσωσιν εἰς διάφορα χρονικὰ τμήματα ὅλον τὸ διάστημα τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, καὶ νὰ καταταχθῶσιν ἑπομένως ἐν αὐτοῖς ὅλα τὰ ἄνευ χρονικοῦ προσδιορισμοῦ ἱστορηθέντα ὑπὸ τῶν τριῶν ἄλλων, διηγηθέντων ἁπλῶς τὰ διάφορα γεγονότα κατὰ σειρὰν τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου ὡς μίαν χρυσῆν ἅλυσον συνεχῆ καὶ μὴ ἔχουσαν μείζονάς τινας κύκλους, δυναμένους νὰ προσδιορίσωσι τὸ ὅλον μέγεθος αὐτῆς, ἢ τὸ τμῆμα, εἰς ὃ συμπίπτει νὰ κῆται εἷς τις τῶν μικροτέρων συνήθων κύκλων. Τὴν τοιαύτην ἔλλειψιν τῶν πρὸ αὐτοῦ ἰδὼν ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς, ἀ-

Digitized by Google

νέλαβε νὰ συγγράψῃ τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον, ἀναπληροῦν οὐ μόνον πολλὰ γεγονότα παραλειπόμενα ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ἀκριβῶς προσδιορίζον τό τε ὅλον χρονικὸν διάστημα τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, καὶ τὰ μέρη εἰς ἃ διαιρεῖται αὐτό, καὶ καθ' ἃ τοποθετοῦνται τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀχρονολογήτως ἱστορηθέντα. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνου μανθάνομεν, ὅτι ὁ Κύριος ἐκήρυξε τρία (κατ' ἄλλους δύο (α) ἔτη καὶ τρεῖς περίπου μῆνας· ἐν ᾧ, ἐὰν κλείσωμεν αὐτόν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι αἱρετικοὶ Ἄλογοι οἱ ἀποβάλλοντες τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον, καὶ περιορισθῶμεν εἰς τοὺς ἄλλους τρεῖς, οὐ μόνον θέλομεν ἀγνοεῖ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ θέλομεν συστείλει τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα εἰς τρεῖς μόνους περίπου μῆνας, ὡς ἐκεῖνοι, οὓς καὶ ἐξελέγχει ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος (β). Διὰ τοῦτο αὐτὸν μόνον ἅπαντες οἱ Εὐαγγελικοὶ ἁρμονιογράφοι λαμβάνουσιν ὡς χρονολογικὴν στάθμην, καθ' ἣν κανονίζουσιν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα γεγονότα, πρὸς τοῦτον φέροντες εἰς ἁρμονίαν ἅπαντας τοὺς λοιποὺς Εὐαγγελιστάς. Διὸ καὶ ἡμεῖς αὐτὸν προβαλλόμενοι ὡς κανόνα θέλομεν φέρει εἰς ἁρμονίαν τὰ παρὰ τοῖς Εὐαγγελισταῖς ἱστορηθέντα πρὸ καὶ μετὰ τὴν Μεταμόρφωσιν, ἵν' ἀποδειχθῇ ἡλίου φανώτερον ἡ ἀληθὴς ἐποχὴ αὐτῆς. Θέλομεν δ' ἀρχήσει, ὡς ὑπεσχέθημεν, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Βαπτιστοῦ, οὐχὶ μόνον ἵνα φανῶμεν σύμφωνοι καὶ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Κορεσσίου παραγόμενον ἁρμονιογράφον Ἀμμώνιαν τὸν Ἀλεξανδρέα, ἀλλὰ διότι καὶ ἀριδηλότατα καὶ κατ' αὐτὸ τὸ γράμμα εὑρίσκονται ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εἰς πλήρη ἁρμονίαν οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί, καὶ ἐπίσημος ἐποχὴ σημειοῦται ἡ τοῦ παρατελευταίου Πάσχα.

Ἐν Καπερναοὺμ ἦτο ὁ Κύριος, ὅτε ἤκουσε τὴν καρατομίαν τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἐπέρασεν εἰς ἔρημον τόπον, ὅπου διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύω ἰχθύων διέθρεψε πέντε χιλιάδας ἀνθρώπων, πληρωθέντων ἐκ τῶν περισσευμάτων δώδεκα κοφίνων (α). Ἦσαν δὲ τότε αἱ παραμοναὶ τοῦ παρατελευταίου Πάσχα, ὡς ἐσημείωσεν ὁ Ἰωάννης (ς', 4). Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἦτο ἐν Καπερναοὺμ, ὅπου συναχθέντες οἱ παρ' αὐτοῦ τραφέντες ὄχλοι ἤκουσαν τὴν περὶ τῆς οὐρανίου τροφῆς, τῆς ἰδίας σαρκὸς, ὑψηλὴν διδασκαλίαν, ἥτις ἐσκανδάλισε πάντας, ὥστε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτοῦ μαθηταὶ κατέλιπον αὐτὸν, μεινάντων πιστῶν μόνων τῶν δώδεκα. ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ (λέγει ὁ Ἰωάννης ζ', 1) ΠΕΡΙΕΠΑΤΕΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΝ ΤΗ ΓΑΛΙΛΑΙΑ. Ἐν τῇ συντομωτάτῃ ταύτῃ φράσει περιλαμβάνεται ἡ ἱστορία ὁλοκλήρου ἐξαμήνου, ἣν παρέλειψεν ὁ Ἰωάννης, ὡς ὑπὸ τῶν ἄλλων (β) προϊστορηθεῖσαν. Κατὰ τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὁδοιπορίαν ταύτην τοῦ Κυρίου ἐγένετο καὶ ἡ Μεταμόρφωσις, ὡς δείξει ὁ ἑπόμενος πίναξ τῆς ὁδοιπορίας ταύτης.

Ἀπὸ Καπερναοὺμ μετέβη ὁ Ἰησοῦς ἀ, εἰς γῆν Γεννησαρὲτ, ὅπου ἐδίδαξε τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς τὰ περὶ τῆς ἀληθοῦς καθαριότητος. Ἐκεῖθεν β', εἰς τὰ μέρη

(α) Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἐκτὸς τοῦ τελευταίου Πάσχα, καθ' ὃ ἔπαθεν ὁ Κύριος, καὶ περὶ οὗ ἀναφέρουσι καὶ οἱ λοιποὶ Εὐαγγελισταὶ, ἀναφέρει ῥητῶς (β', 13. ς', 4) καὶ δύο ἄλλα προγενέστερα, συμπεπτόντα κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἐξ ὧν συνάγεται, ὅτι δύο ἔτη καὶ τρεῖς περίπου μῆνας ἐκήρυξεν ὁ Κύριος. Οὕτως ἀπεδέχθησαν Ἐπιφάνιος ὁ Κύπριος (βλ. τὴν ἑπομένην Σημείωσιν), ὁ Συγγραφεὺς τῶν Παπιστικῶν Ἐλέγχων (Τόμ. Α' σελ. 33), ὁ Πρόσπιεος ἐν Χρονικῷ, ὁ Pierre Lachèze ἐν τῇ Βιογραφίᾳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἄλλοι. Ἔτεροι δ' ἐξ ἐναντίας καὶ τὸ «Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων» (ε', 1) ἐκλαμβάνοντες μετὰ τοῦ Εἰρηναίου (κατὰ Αἱρέσ. Β', κβ', 3) ὡς λεχθὲν περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, προσέθηκαν καὶ τρίτον Πάσχα κατὰ τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ἐπεκτείνοντες αὐτὸ εἰς τρία ἔτη καὶ τρεῖς περίπου μῆνας. Οὕτως ἐχρονολόγησαν ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος (Ἐκκλ. ἱστορ. α', κεφ. 10), ὁ Συγγραφεὺς τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Χρονικοῦ (σελ. 215—224), καὶ ὁ Εὐγένιος ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι (§§ 32. 70). καὶ ἄλλοι. Κατὰ τὴν τελευταίαν χρονολογίαν χρονολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα, ὡς πολλάκις καταφεύγοντες εἰς τὸν Εὐγένιον.

(β) Αἱρέσ. ΝΑ', κεφ. κβ'. «Καταγελοῦσι δὲ πάλιν οὗτοι [Ἄλογοι] τοῦ ἁγίου Εὐαγγελιστοῦ [Ἰωάννου], μᾶλλον δὲ τοῦ αὐτοῦ Εὐαγγελίου, ὅτι, φησὶν, ὁ Ἰωάννης ἔφη περὶ δύο Πασχῶν τὸν Σωτῆρα πεποιηκότα, οἱ δὲ ἄλλοι Εὐαγγελισταὶ περὶ Πάσχα ἑνός. Καὶ οὐκ ἴασιν οἱ ἰῶτοι, ὅτι οὐ μόνον δύο Πάσχα ὁμολογεῖ τὰ Εὐαγγέλια, ἀλλὰ δύο μὲν πρῶτα λέγει, καὶ αὐτὸ δὲ ἐν ᾧ πέπονθεν ὁ Σωτὴρ, τρία Πάσχα τῶν ἐν τῷ κηρύγματι πεπραγματευμένων.» Παρομοίως σχεδὸν τοῖς Ἀλόγοις ἐγνωμάτευον καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἀρχαίων. βλ. A. De Nourry, De libris Stromatis Clementis Dissertationem II cap. VI art. VI.

(α) Ματθ. ιδ', 42—20. Μάρκ. ς', 29—44. Λουκ. θ', 9—17. Ἰωάν. ς', 1—13.

(β) Ματθ. ιδ', 34—ιθ', 1. Μάρκ. ς', 53—ι', 1. Λουκ. θ', 48—51.

Digitized by Google

Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὅπου ἐθεράπευσε τὴν θυγατέρα τῆς Χαναναίας. Κἀκεῖθεν γ', παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου πάλιν ἔθρεψε τοὺς ὄχλους δι' ἑπτὰ ἄρτων καὶ ὀλίγων ἰχθύων. Καὶ ἐντεῦθεν δ', εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλὰ, ἢ τὰ μέρη Δαλμανουθὰ, ὅπου ἐπέπληξε τοὺς προσελθόντας Φαρισαίους καὶ Σαδουκαίους. Καὶ ἐκεῖθεν ε, εἰς τὸ πέραν μέρος, ὅπου ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς, ἵνα προσέχωσιν ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδουκαίων. Ἀπ' ἐντεῦθεν δὲ ς', εἰς Βηθσαϊδὰν, ὅπου ἐθεράπευσε τὸν κωφόν. Ἔπειτα ζ', εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ὅπου ἀνωμολογήθη ὑπὸ τῶν μαθητῶν υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ προεῖπε τὸ πρῶτον τὰ περὶ τοῦ Πάθους. Κατόπιν μετὰ ἓξ ἡμέρας ἡ, εἰς Θαβὼρ, ὅπου ΜΕΤΕΜΟΡΦΩΘΗ. Ὁπόθεν καταβὰς ἐθεράπευσε τὸν σεληνιαζόμενον. Καὶ ἀκολούθως ἐπέστρεψεν εἰς Καπερναοὺμ, ὅπου ἐπλήρωσε τὰ δίδραχμα, καὶ στήσας ἐν τῷ μέσῳ παιδίον ἐδίδαξε τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν μετάνοιαν, προσθεὶς καὶ τὴν παραβολὴν τῶν μυρίων ταλάντων. Ἐν τούτοις ὄντος τοῦ Κυρίου — ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Ἰωάννην — ἐπλησίασεν ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία (α).

Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἐπανηγυρίζετο κατὰ τὴν ιε' τοῦ ἑβδόμου μηνὸς (β). Διῄρει λοιπὸν τὸ ἔτος εἰς δύο ἀκριβῶς ἴσα μέρη ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου Πάσχα, ὅπερ ἑωρτάζετο τὴν ιδ' τοῦ πρώτου μηνὸς (γ). Πληροφορούμεθα ἐκ τούτου ἡλίου φανώτερον, ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας προηγήθη τοῦ τελευταίου Πάσχα, καθ' ὃ ἐσταυρώθη ὁ Κύριος, ἓξ μῆνας, ἡ δὲ Μεταμόρφωσις ἐγένετο καιρόν τινα πρὸ τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἕπεται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἥ τε ἡμετέρα Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ, καὶ ἡ Δυτικὴ, ἑορτάζουσα αὐτὴν τὴν ς' Αὐγούστου, πανηγυρίζει αὐτὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν καὶ ἐγένετο. Ὁ δὲ διάσημος συγγραφεὺς τῆς Ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Πέτρος Λασὲζ, οὗ τινος τὴν βίβλον μετὰ ἐπαίνων ἐπεκύρωσεν ἥτε ρωμαϊκὴ ἕδρα καὶ πολλοὶ τῶν τῆς Γαλλίας σοφῶν ἐπισκόπων, τάττει αὐτὴν καὶ ὀλίγῳ πρότερον λέγων (δ) «Ἡμεῖς ὑποτιθέμεθα συμφώνως τῇ τῆς Ἐκκλησίας δοξασίᾳ, ὅτι ὁ Κύριος μετεμορφώθη ἐν μέσῳ τοῦ Μωσέως καὶ Ἡλιοῦ κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἑπτὰ ἑβδομάδων τῆς δευτέρας (α) Πεντηκοστῆς· διότι ἡ Πεντηκοστὴ ἐπανηγυρίζετο πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐν τῷ Σινᾷ χορηγήσεως τοῦ Νόμου διὰ τοῦ Μωσέως, καὶ ὁ Ἡλιοὺ ἀνεκάλει δι' ὅλων τῶν προφητῶν τὸν Μεσσίαν, οὗτινος ἡ βασιλεία ἔμελλε διὰ τῆς πνεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος πληροῦν τὴν Οἰκουμένην.» Εἶχε δὲ πρὸς τοῦτο ἴσως τὸ ἐνδόσιμον, ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ τελευταίου ἔτους, δὲν εἶναι δὲ ἀκριβῶς ὡρισμένον, πόσον καιρὸν διέτριβεν ὁ Κύριος ἐν ἑκάστῳ μέρει τῆς Γαλιλαίας, ἐν ᾗ ὡδοιπόρει, οὐδὲ, πόσον διέτριψεν ἐν Καπερναοὺμ μετὰ τὴν ἐκεῖσε ἐπιστροφὴν, ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ αὐτὴν καὶ ὀλίγῳ πρότερον, διὰ τὴν ὁποίαν μάλιστα ἐξέθεσε σύμπτωσιν τῆς ἐμφανίσεως τῶν δύο προφητῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς θεωροῦντες μετὰ τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἐγένετο τὴν ς' Αὐγούστου εὑρισκόμεθα εἰς πλήρη ἁρμονίαν καὶ μετὰ τοῦ Ἀμμωνίου, ὃν παρέθετο ὁ Κορέσσιος, ὁρίσαντος αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Προδρόμου.

Ἀπεδείχθη ἀρκούντως, νομίζω, ἡ ἀληθὴς ἐποχὴ τῆς Μεταμορφώσεως ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἐκθέσεως τοῦ πρώτου ἑξαμήνου τοῦ τελευταίου ἔτους τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. Εἶναι ἀνάγκη νὰ προβῶμεν πλέον εἰς τὴν ἐξιστόρησιν καὶ τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου; φρονῶ, ὄχι. Ἀλλ' ἵνα ἐκ περιουσίας δείξωμεν, ὅτι οὐδαμῶς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἦν δυνατὸν νὰ συμβῇ αὐτὴ, ὡς γενομένη ἐν τῷ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν Θαβὼρ, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο οὐδέ ποτε μετέβη ὁ Κύριος εἰς Γαλιλαίαν, φέρε συνταμώτατα καὶ τοῦτο ἱστορήσωμεν.

Ἀναχωρήσας ὁ Κύριος ἐκ Καπερναοὺμ διέβη διὰ τῆς Σαμαρείας (β) εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐκεῖ «μεσούσης τῆς ἑορτῆς ἀνέβη εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν,» ὅτε οἱ ἀρχιερεῖς ἀρχόμενοι τῆς κατ' αὐτοῦ καταδρομῆς ἔπεμψαν, ἵνα πιάσωσιν αὐτὸν, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη ἵνα ἐπιβάλῃ εἰς αὐτὸν χεῖρα (γ). Ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας διέμεινεν ὁ Κύριος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ποιῶν καὶ λέγων ὅσα ἱστοροῦσιν ὁ Ἰωάννης (ἡ, 1—ί, 22) καὶ ὁ

(α) Ἰωάν. ζ', ή. (β) Λευϊτικ. κγ', 34. (γ) Ἔξοδ. ιδ', 6. Λευϊτικ. κγ', 5.

(δ) Pierre Lachèze, La vie etc. p. XXII.

(α) Δύο ὁ Λασὲζ ἀριθμεῖ τὰ ἔτη τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ὡς ἐσημειωσάμεθα καὶ ὀλίγῳ πρότερον· διὸ καὶ δευτέραν ἀριθμεῖ τὴν Πεντηκοστὴν ταύτην.

(β) Λουκ. θ', 52. (γ) Ἰωαν. ζ', 14—44.

Digitized by Google

Λουκᾶς (ί, 1—ιζ', 37), ἅτινα ἐν ἁρμονίᾳ ἐκτίθησιν ὁ Εὐγένιος ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι (§ 85—105), καὶ ἅτινα ἐσιώπησεν ὁ Ματθαῖος, παραλείψας ὅλον ὑπερδίμηνον διάστημα, καὶ μετενεγκὼν τὸν Κύριον ἀμέσως ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ιθ', 1). Ἔφθασε δ' ἐν τούτοις ἡ ἑορτὴ τῶν Ἐγκαινίων (α). Ἡ ἑορτὴ αὕτη λαβοῦσα ἀρχὴν ἀπὸ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου καὶ κυρωθεῖσα ἔπειτα καὶ ὑπὸ τῆς Συναγωγῆς (β), ἐπανηγυρίζετο τὴν κέ τοῦ ἐννάτου μηνός. Ἐδίδασκε δ' ἐν αὐτῇ πάλιν ὁ Κύριος, ὅτε ἠθέλησαν πάλιν ἵνα πιάσωσιν αὐτόν· διὸ καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ (γ). Ἀγνοοῦμεν πόσον χρόνον διέτριψεν ἐκεῖ, γνωρίζομεν ὅμως βεβαίως ὅτι οὐδεμίαν ἐκδρομὴν ἐποιήσατο εἰς Γαλιλαίαν· διότι ἡ ἀκριβὴς ἔκφρασις τοῦ Εὐαγγελιστοῦ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ, ἀποκλείει πᾶσαν τοιαύτην ἔννοιαν. Ἐκεῖ ἐκήρυσσε καὶ ἐθαυματούργει πάντως· διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς προστίθησι καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ΕΚΕΙ εἰς αὐτόν (δ). Ἐκεῖ διαμένων διαμηνύεται τὴν ἀσθένειαν τοῦ φίλου Λαζάρου, καὶ ἀναγγέλλει τοῖς μαθηταῖς, ὅτι θέλει ὑπάγει εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ὅτε καὶ ὁ Θωμᾶς γνωρίζων μετὰ τῶν ἄλλων, ὅτι ἐπίκειται ὁ θάνατος αὐτοῦ, εἶπεν, Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ (α)· δεῖγμα, ὅτι ἤρξαντο πλέον ἵνα ἐννοῶσι τὸν λόγον τοῦ Πάθους. Ἐλθὼν δὲ καὶ ἀναστήσας τὸν Λάζαρον, καὶ μαθὼν τὰ νέα τῶν Ἰουδαίων συμβούλια «Οὐκέτι παῤῥησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλ' ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς Ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, ΚΑΚΕΙ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ» (β). Ἡ πόλις αὕτη ἦν μεταξὺ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἱεριχώ, ἦν δηλαδὴ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ἐκεῖ δὲ διέτριβεν ὁ Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἕως οὗ ἐπλησίασεν ἡ ἑορτὴ τοῦ τελευταίου Πάσχα· διὸ ἐλθὼν πρὸ ἓξ ἡμερῶν εἰς Βηθανίαν, ὅπου εἱστιάθη, μετέβη τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐν θριάμβῳ μετὰ βαΐων καὶ κλάδων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα ἐκεῖ ὑποστῇ τὸ σωτήριον Πάθος (γ).

Ἐκ τῆς συνοπτικῆς ταύτης ἱστορίας καὶ τοῦ τελευταίου ἐξαμήνου ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ Σωτὴρ οὐδαμῶς κατ' αὐτὸ μετέβη εἰς Γαλιλαίαν, καὶ ὅτι ἑπομένως οὐδαμοῦ κατ' αὐτὸ ἠδύνατο νὰ συμβῇ ἡ θεία Μεταμόρφωσις· ἥτις, ὡς προαπεδείχθη, συνέβη κατὰ τὸ πρότερον ἑξάμηνον, τὴς Αὐγούστου, καθ' ἣν πανηγυρίζει αὐτὴν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἄδουσα ὀρθῶς κατ' αὐτὴν ἐν ἡρῴῳ μέτρῳ

Μορφὴν ἀνρομένην κατὰ ἕκτην Χριστὸς ἀμείψας.

Ἔγραφον ἐν Πειραιεῖ, τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1878.

Δ. Ε. Β.

(α) Ἰωάν. ί, 22. (β) Α' Μακκαβ. δ', 52—59. Β' Μακκ. ί, 6. (γ) Ἰωάν. ί, 40. (δ) Ἰωάν. ί, 42.

(α) Ἰωάν. ια', 16. (β) Αὐτ. 54. (γ) Ἰωάν. ιβ', καὶ ἑξῆς.

ΤΕΛΟΣ

Digitized by Google

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΔΕΥΤΕΡΩ ΤΟΥΤΩ ΤΟΜΩ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ.

Α

Σελ.

Ἀα ὠὴ μόνος ἐκβαλεῖ τὴν Κιβωτὸν καὶ τὰς Πλάκας ἐκ τῆς γῆς. 120

Ἄβελβούλ τίνος ἦτο υἱός· ὑποσημ. 94

Λείψανον αὐτοῦ ποῦ εὑρέθη· ὑποσημ 93

Ἄγγελοι ποίαν δὲν ἄφησαν νὰ ἐκδύσωσι. 6

Ποῖον ἐφύλαττον, καὶ δὲν ἄφιναν νὰ τὸν ἐγγίσωσι. 9

Ἄγγελοι ἤξευρον τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου, τὸν δὲ τρόπον αὐτῆς ἠγνόουν· ὑποσημ. 54

Δι' Ἀγγέλων πρέπει νὰ στέλλωμεν τὰ ζητήματά μας εἰς τὸν Θεόν· εἰς τὴν ὑποσημ. 32

Ἄγγελος Κυρίου ποίαν ἔτρεφε 147, 274 334

Εἰς ποίους ἔφερε τροφὴν 50 καὶ 84

Ἄγγελος ἐτύφλωσε τοὺς διαφθείρειν μέλλοντας τὴν Ἰουλιανήν. 12

Ἀγγέλους τοὺς φυλάττοντας, ποῖος μάρτυς παρεκάλεσε νὰ παραμερίσωσι διὰ νὰ ἀποκεφαλισθῇ. αὐτόθι

Ποῖον παρεκίνησεν εἰς τὸ μαρτύριον. 150

Τίνος μάρτυρος Ἄγγελος τοὺς κεκομμένους μαστοὺς ἰάτρευσε. 192

Ποίαν ἐποίησεν ὑγιῆ. 182

Ἄγγελος Ῥαφαὴλ ποῖον ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν. 224

Καὶ ἀπὸ ποταμόν. 284

Ἄγγελος ποῖον ἠλευθέρωσε. 227

Ποίους ἐβάπτισε 261

Ποίαν ἐλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον. 329

Τίσι συνεβοήθει διὰ νὰ κτίσουν θεῖον ναόν· αὐτόθι.

Εἰς ποίαν ἔδιδον Ἄγγελοι φορέματα. 336

Ποῖον ἐνεδυνάμωνον 338

Ἁγιασμὸς μικρὸς, πόθεν ἐπεκράτησε νὰ γίνεται· ὑποσημ. 317

Διώκει τοὺς δαίμονας. αὐτόθι.

Ἅγιοι πολλοὶ ἀποβάλλοντες τὴν βαρύτητα τοῦ σώματος, ἥρπαζοντο καὶ ἐν στιγμῇ διέβαινον διαστήματα πάμπολλα· ὑποσημ. 29

Τὸ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀξίωμα, ἀπὸ ἐδῶ ἔλαβον. αὐτόθι.

Ἅγιοι προϋπαντῶσι τοὺς τιμῶντας αὐτοὺς μὲ ἐγκώμια. 74

Ἁγίους οὐ μόνον ὁ Θεὸς ἐδόξασεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τόπους, καθ' οὓς διέτριψαν ἢ ἐτάφησαν. 135

Ποῖος ἅγιος ἐβύζανεν ἀπὸ μόνον τὸν δεξιὸν μαστὸν, καὶ πότε δὲν ἐβύζανεν οὔτε ἀπὸ αὐτόν. 196

Ἄδειν ποῖος λάκκος ὀνομάζεται. 200

Ἀετὸς τί προεικονίζει. 130

Ἀθανάσιος ὁ μέγας τί ἔπαθε παρὰ τῶν Ἀρειανῶν. 123—124

Ἄθω Ὄρος ὑπὸ τίνος φυλάττεται· ὑποσημ. 104

Αἴλειμ τί θὰ εἰπῇ· ὑποσημ. 233

Αἱρετικῶν ποῖον εἶναι ἰδίωμα· ὑποσ. 256

Οἱ εἴς τι σφαλέντες, δὲν εἶναι καὶ αἱρετικοί. αὐτόθι.

Τόμον αἱρετικῶν ποῖα ἁγία ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας της. 257

Ἀκάθιστος Ὕμνος πότε ἤρχισε νὰ ψάλλεται· ὑποσημ. 144

Ἀκρίδας ποῖος ἅγιος διώκει ἀπὸ τὰ χωράφια. 158

Ἀλέξανδρος πόθεν μετεκόμισε τὰ ὀρίδια εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν· ὑποσημ. 149

Τὰ λείψανα τοῦ Ἱερεμίου μετέφερεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. αὐτόθι.

Ἁμαρτίαν του τίς ὁμολογήσας εἰς τὸν κριτὴν, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν παρὰ τῶν πολιτικῶν νόμων παιδείαν. 88

Ἁμαρτίας ἰδικάς μας πρέπει νὰ ἔχωμεν ἔμπροσθέν μας, τας δὲ τοῦ πλησίον ὀπισθεν· ὑπ. 211

Ἐὰν τὴν ἁμαρτίαν σκεπάσῃ τις τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ὁ Θεὸς σκεπάζει τὰς ἰδικάς του. 345

Ἀμέλεια ὅσον κακόν. 273

Ἀμέλεια ψυχῆς, κάμνει νὰ ὑποχωρῇ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὑποσημ. 206

Ἀμφίπολις ποία εἶναι. 143

Ἀναργύρων τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι· ὑποσημ. 240

Ἀνανὶ ὁ Προφήτης τί ἐπροφήτευσε· ὑποσημ. 59

Ἀναργύρων θαύματα τίς συνέγραψε· 27

Ἀναστάσιοι δύω εἶναι, οἱ αὐτοὶ καὶ Σιναΐται, καὶ Ἀντιοχείας Ἐπίσκοποι, καὶ ἱερομάρτυρες· ὑποσημ. 102

Αἱ τετυπωμέναι ἐρωταποκρίσεις τίνος ἐκ τῶν δύω εἶναι; —Ποῦ αὗται εὑρίσκονται πλουσιώτεραι· ὑποσημ. 114

Ἀνάστασιν νεκρῶν μὴ γίνεσθαι, ποία αἵρεσις ἀνεβλάστησε. 297

Digitized by Google

σελ.

Ἀνδρέας ὁ Κρὴς τίνας σύνταξιν μεμελέτηκε· ὑπ. 243
Ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν ποῖος ἔχει· αὐτόθι.
Ἀνδρείου στρατιώτου ποῖα εἶναι ἡ φυσιογνωμία. 107
Ἀνδριὰς τοῦ Κυρίου, ὃν ἡ αἱμορροοῦσα ἐποίησε, τί ἦτο καὶ ποῖος αὐτὸν συνέτριψεν· ὑποσ. 259
Κατὰ συγκατάβασιν ηὐδόκησε αὐτὸν ὁ Κύριος. αὐτόθι.
Ἀνδρόγυνα πρῶτα ἐφύλαξαν παρθενίαν. 42
Ἀνὴρ ὁσίου ἀρεταὶ καὶ κατορθώματα θαυμάσια· ὑποσημ. 189
Ἀντίχριστον τίς ἀπατηθεὶς προσεκύνησεν. 202
Ἀντώνιος ὁ μέγας ποῖον θαυμαστὸν ῥητὸν εἶπε· εἰς τὴν ὑποσημ. 345
Ἄξιόν ἐστιν, Ὕμνος, πότε καὶ ποῦ πρῶτον ἐμελῳδήθη. 200
Ἀπόστολοι δὲν ἐβαπτίσθησαν ὕδατι, ἀλλὰ μόνῳ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι· εἰς τὴν β'. ὑποσημ. 136
Οἶκοι νέοι κατὰ ἀλφάβητον εἰς τοὺς Κορυφαίους· ὑποσημ. 232
Ἀποστόλους δώδεκα ποῖα πράγματα ἐπροσήμαναν· εἰς τὴν β'. ὑποσημ. 233
Ἀπόστολοι οἱ δώδεκα κατὰ τάξιν τίνες. 233—237
Οἱ κενόνες αὐτῶν κακῶς λέγονται ὅτι εἶναι ὑποβολιμαῖοι· ὑποσημ. 237
Ἀπρίλιος τί ὄνομα εἶναι· ὑποσημ. 70
Ἄργος Πελασγικὸν ποῖον λέγεται· ὑπ. 119
Ἄργους ἐπίσκοπος ποῖος ἦτο 60 καὶ 127
Ἀργυρούπολις ποῦ εὑρίσκεται. 344
Ἀρειανοὶ κατὰ τοῦ Ἀθανασίου τί ἔπλασαν. 123
Ἀρετὰς δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζεταί τις κατ' ἀνθρωπαρέσκειαν, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ· ὑποσημ. 211—212
Ἀρετὴ κρυπτὴ πρέπει νὰ ἦναι. αὐτόθι.
Κάμνει φανερὸν τὸ τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα. 279
Καὶ τὰ θηρία ἡμερόνει, καὶ τοὺς πολεμίους φίλους ποιεῖ. 283
Ἀρετὴν τῶν ἀσκητῶν τίς μετεχειρίζετο, κατοικῶν εἰς τὴν πόλιν. 27
Ἀριθμοὶ ποῖοι ὀνομάζονται κύκλοι· ὑποσ. 241
Ἀρνησίχριστοι παιδεύονται ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πολλὰ κακά. 83
Ἀρνησίχριστος μάρτυς. 92
Ἀρσενίου τρία ψυχωφελῆ ἀποφθέγματα, ποῖα εἶναι. — Λόγους εἶχεν ὁ ἅγιος αὐτὸς καὶ κεφάλαια. — Ὁ τοῦ θανάτου φόβος δὲν ἔλειπεν ἀπὸ αὐτόν. 137—138
Ἀρχάγγελοι, ποῖαν μάρτυρα ὑγίανεν. 172
Ποῖον ἀνεβίβασαν ἐκ τοῦ φάραγγος. 174
Εἰκόνες αὐτῶν εἰς ποῖον ἐφάνησαν. 252
Ἀρχὴν οἱ λαβόντες, πολλοὺς πειρασμοὺς ἔχουσι. — Τὸ βάρος τῆς ἀρχῆς πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τις· ὑποσ. 206
Ἀρχόντων φιλίας, ποῖος δὲν ἠγάπα· ὑπ. 225 καὶ 303
Αὐγάρου ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἐπιστολή. 324
Αὐγουστῖνος τὴν τῆς Θεολογίας ἔλαβε χάριν.—

σελ.

Δάκρυα ἀείρρυτα εἶχε. — Συγγράμματα αὐτοῦ ποῖα μετεφράσθησαν ἑλληνιστί. —
Ἐνοθεύθησαν ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς· ὑπ. 206—207
Αὔγουστος μὴν διατί ὠνομάσθη ὑποσημ. 290
Αὐθέντας κατὰ σάρκα οὐ δεῖ πειθαρχεῖν, ἀλλὰ τῷ κατὰ Πνεῦμα, ἤτοι τῷ Χριστῷ. 125
Ἀφουσία τί νῆσος εἶναι. 188
Ποῖος ἅγιος εἰς αὐτὴν ἐξωρίσθη. αὐτόθι.

Β

Βάπτισμα, ὃ ἐποίησεν ὁ Ἀθανάσιος ἔτι παιδίον ὄν, δὲν πρέπει νὰ μιμώμεθα· β'. ὑπ. 123
Τὸ ὑπὸ λαϊκῶν γενόμενον ὑπὸ ἱερέων πάλιν τελεῖται. αὐτόθι.
Βαρθολομαίου Ἀποστόλου ναὸν τίς ἔκτισεν, ἔχων μέρος τοῦ λειψάνου του. 73
Εἰς ποῖον ἐχάρισε τὸ νὰ συνθέτῃ εὐκόλως Τροπάρια. αὐτόθι.
Βαρθολομαίου τοῦ Ἀποστόλου λείψανον ποῖοι μάρτυρες ἐπαράστεκαν. 339
Βαρνάβας δὲν εἶναι ὁ Βαρσαβᾶς· ὑποσ. 198
Βαρύτητα σώματος πολλοὶ ἅγιοι ἀπέβαλον· ὑπ. 29
Βασιλεύς τις τίνος λείψανον ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους του. 34
Βενεδικτινῶν τάγμα εἰς ἕνα τύπον μένον, ὕστερον ἐμοιράσθη· ὑποσημ. 35
Βενέδικτος τί σημαίνει. 34
Πρῶτος ὁ ὅσιος Βενέδικτος ἔδειξε τὴν μοναχικὴν ζωὴν ἐν τῇ δύσει. — Τί Κανόνα ἐξέδωκεν. αὐτόθι.
Βιβλία Χριστιανῶν ποῖοι δὲν ἔδωκαν εἰς τὸ κατακαῆναι. 90
Ταῦτα ὡς τέκνα του πρέπει νὰ νομίζῃ τις. 126
Δὲν πρέπει νὰ προδίδῃ αὐτά. αὐτόθι.
Ἡ δύναμις τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς βίβλοις γεγραμμένων προσκαλεῖ τοὺς Ἀγγέλους εἰς βοήθειαν· αὐτόθι.
Τίς γράψας βιβλία πολλὰ ἐβλάβη εἰς τὰ ὄμματα καὶ ἐκ Θεοῦ ἰατρεύθη. 183
Τὰ δὲ ἐκ τοῦ γραψίματός του χρήματα τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχούς· αὐτόθι.
Βιβλία Δωροθέου, ποῖα. 186
Βιβλία Χριστιανῶν τίς δὲν ἔδωκε. 216
Βίοι ἁγίων καὶ οἱ μὴ γεγραμμένοι, ἀπὸ τὰ θαύματα ὅμως γίνονται φανεροί. 278
Βλαχερνῶν (περὶ) διαφωνία εὑρίσκεται· ὑποσ. 242
Βοτάνη ἐβλάστησεν, ὅπου ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἅγιος Θαλλέλαιος· ὑποσημ. 159
Βούλγαροι πολλοὺς χριστιανοὺς ποικίλοις τρόποις ἐθανάτωσαν. 273
Βουλγάτα ποῖα ὀνομάζεται· ὑποσ. 206
Βρυορρήτωρ ποῖος ἐλέγετο. 191
Βρύσεις πόθεν ἀναβαίνουσι. 157
Βρῶμα κατούρου, εἰς ποῖον μάρτυρα μετεθλήθη εἰς εὐωδίαν βαλσάμου. 216
Βυζαντίου ἄρχοντες. 184

Digitized by Google

Γ

σελ.

Γαβριὴλ τί σημαίνει· ὑποσημ. 55
Γαβριὴλ ὁ Ἀρχάγγελος πρῶτος ψάλλει τὸν Ἔμνον τοῦ, Ἄξιόν ἐστι. 200
Γαβριὴλ εἰκὼν εἰς ποῖον μάρτυρα ἐφάνη. 252
Γαβριὴλ σύναξις διατί γίνεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Ἰουλίου. ἄδηλόν ἐστι· ὑποσ. 259
Κλάδον φοίνικος ἔδωκεν εἰς τὴν Θεοτόκον. 319
Γάλα ποῖος ἐξέβαλεν ἀντὶ αἵματος. 227, 274 καὶ 285
Γαμαλιὴλ συγγενὴς ἦτο τοῦ Στεφάνου. — Πρὸ τοῦ Παύλου ἐπίστευσεν. — Λείψανον αὐτοῦ ποῦ εὑρέθη. — Μαθηταὶ αὐτοῦ ποῖοι ἦσαν· ὑποσημ. 292—293
Γερμανὸς ἀπὸ ποῖον ἔγεινε Πατριάρχης· ὑπ. 146
Τί ἔγραψεν ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.—Ποῖον εὐλόγησεν ἐγγάστριον· ὑπ. 147
Γεράσιμος ὅσιος ἠπατήθη. — Πάλιν διωρθώθη. ὑποσημ. 11
Γεώργιος ὁ μεγαλομάρτυς ποίους ἐποίησε μάρτυρας διὰ τοῦ μαρτυρίου του. 99
Μετὰ τίνος εὑρίσκετο πάντοτε, διδάσκων καὶ αὐτὸν παντοίως προνοούμενος. — Ποῖον ἔπεμψε μαζί του, ὅτε ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ. 103
Τοῦ Ὄρους τοῦ Ἄθω εἶναι ὁροφύλαξ· ὑποσημ. 104
Τίνες ἐπίστευσάν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. 104, 105 καὶ 108
Γλυκερίας ἐκ τοῦ τάφου μῦρα ἀνέβλυζον· ὑποσημ. 147—148
Θκύμματα αὐτῆς διατί ἐμποδίσθησαν.—Λείψανον αὐτῆς ποῦ εὑρίσκετο. αὐτόθι.
Γλώσσης δάγκασμα συντείνει εἰς ἀποφυγὴν πορνείας. 121
Ὁ μὴ κρατῶν γλώσσης οὐδὲ παθῶν κρατήσει· ὑποσημ. 304
Γραπτοί τίνας Ἰαμβικοὺς στίχους ἔγραψαν εἰς τὸν ἅγιον Μεθόδιον· ὑποσημ. 204
Γρηγόριος διατί λέγεται Διάλογος. — Μέγας ἐπωνομάσθη. — Οὐδεὶς τῶν διαδόχων του ἔγεινεν ὅμοιος αὐτοῦ· — Ταπεινὸς ἦτο. — Πόσα βιβλία συνέγραψε. — Τίς ταῦτα μετέφρασεν. ὑποσ. 32—33
Γυνὴ ποῖα ἐφόρεσεν ἀνδρικὰ φορέματα, καὶ ἔμεινεν ἔγκλειστος. 25
Ποίαν ἐλύτρωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν βίαν ἀνδρός. 39
Γυνὴ ποία τὴν Σωμανίτιδα μιμουμένη, ἔγεινεν αἰτία νὰ ἀναστηθῇ ὁ υἱός της. 101
Γυναῖκα μάρτυρα τίς ἐξήρπασεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον. 77
Γυναῖκές τινες ἀθλήτριαι, ποίαν ὠδὴν ἔψαλλον. 91
Γυνὴ φιλόξενος; ποῖον ἐφιλοξένησε χρόνους ἑπτά. 188
Τίνος μάρτυρος γυνὴ παρεθάρρυνεν αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον. 191
Ποία εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν φύσιν εἶμαι γυνή, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τὸν λογισμόν· ὑποσημ. 260

σελ.

Γυνὴ τίνος μάρτυρος ἐμαθήτευσεν αὐτὸν διὰ τὴν προθυμίαν, ἣν ἔδειξεν εἰς τὸ μαρτύριον. 313
Ἡ αὐτὴ ἐσφάλισε τὴν θύραν τοῦ οἴκου καὶ ἔκλεισεν ἔξω τὸν ἄνδρα της, νομίσασα ὅτι ἐφοβήθη τὸ μαρτύριον. αὐτόθι.
Ἡ αὐτὴ μόνη της ἔπερνε τὰ μέλη τοῦ ἀνδρός της καὶ τὰ ἔβαλλεν ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα διὰ νὰ κοποῦν. αὐτόθι.
Ἡ αὐτὴ ἐπλήρονε τὸν δήμιον διὰ νὰ κτυπᾷ δυνατώτερα τὸν πέλεκυν εἰς τὸ κόψιμον τῶν μελῶν τοῦ ἀνδρός της. αὐτόθι.
Γυναῖκας στείρας καὶ ἀτέκνους, τίς ἅγιος τεκνογόνους ποιεῖ. — Καὶ γαλακτοτρόφους. 240 καὶ 280

Δ

Δαβὶδ ἠπατήθη ἀπὸ τὸν Σιβᾶ· ὑποσημ. 123
Τοὺς ἀπὸ τὸ γένος του, ποῖος ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ· ὑποσημ. 213
Δαίμονες ὡμολόγησαν, ὅτι, ὅταν τιμωρῆται μάρτυς, περισσότερον αὐτοὶ τιμωροῦνται ἀοράτως ἀπὸ τὸν Θεόν. 216
Φεύγουσιν ἀπὸ τὸν ῥαντισμὸν τοῦ ὕδατος τοῦ ἁγιασμοῦ· ὑποσημ. 317
Δαίμονες ἀπὸ ποῖον ἐστέλλοντο εἰς τὸ νὰ γεωργῶσι καὶ νὰ φυλάττωσι τοὺς καρπούς. 13
Ἐκλείσθησαν εἰς ἄγγεια πήλινα. αὐτόθι.
Ἀπὸ ποῖον ἅγιον ἐδιώκοντο. 85
Δαιμόνων τελώνια διάφορα ἐξετάζουσι τὴν ψυχὴν ὅταν ἀναβαίνῃ εἰς τὰ οὐράνια. 114
Δάκρυα ποῖα ὁσία ἔχυνεν, ὁσάκις ὡμίλει. — Καὶ τὴν χεῖρα φιλοῦσα, ἔβρεχεν αὐτὴν μὲ δάκρυα. — Τίς ἐγέννα ταῦτα ὃ
Δάκρυα τυφλόνουσι τοὺς ὀφθαλμούς· 264 καὶ 303
Δαλμάτων μοναστήριον διατί ὠνομάσθη· ὑπ. 295
Δεσπόσυνοι ποῖοι ἐλέγοντο· ὑποσ. 213
Διάβολος εἰς ποίαν ἔδειξε ποτήριον καὶ ποταμὸν μέλιτος καὶ γάλακτος κατὰ φαντασίαν. 136
Διάβολος καὶ τοὺς μεγάλους ὁσίους γελᾷ. — Μετασχηματίζεται εἰς διαφόρων προσώπων σχήματα. 65
Διακρίσεως πέρι διδασκαλία θαυμαστὴ ποῦ εὑρίσκεται· ὑποσημ. 230
Δονάτος ποῦ ἦτο ἐπίσκοπος. — Ποῦ εὑρίσκεται τὸ λείψανόν του· ὑποσημ. 117
Δόξης τῆς εἰς τὴν γῆν, τίς παρακαλεῖ νὰ μὴ ἀξιωθῇ. ὑποσημ. 267
Δούλευσις Θεοῦ μεγάλη ἐστὶ τιμή. εἰς τὴν ὑποσ. 351
Δούλη ποία ἐθανατώθη, ἐπειδὴ δὲν ἐσυγκατένευσεν εἰς τὴν αἰσχρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ αὐθέντου της. 190
Δοῦλος σύγνωμων δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸν αὐθέντην του. 219

Digitized by Google

σελ.

Δούλους ποῖος ἅγιος ἐμπόδιζε νὰ μὴ φεύγωσιν ἀπὸ τοὺς αὐθέντας των. 286
Δούλων τοῦ ποῖος ἐδέχετο τοὺς ὑμπαιγμούς. 40
Δράκοντας ὀγδοήκοντα πηχῶν εἰς τὸ μάπρος, ποῖοι ἐφάνησαν. 54
Δράκων ἑξήκοντα πηχῶν ἀπὸ ποῖον ἐθανατώθη. 66
Δράκοντα μεγαντίς, καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἐθανάτωσε. 196
Ποῖα ἅγια δράκοντα ἐμόρωσε. 260
Ποῖα δράκοντα ἐθανάτωσε. 278
Δωρόθεος ὁ Τύρου τί συγγράμματα ἔγραψε. 186

Ε

Ἑβραῖοι ὠνομάζοντο μὲ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων ὑποσ. 109
Ἐγκώμια εἰς τοὺς Τεσσαράκοντα ὑποσ. 23
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον. ὑποσημ. 104
Εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Θεόδοτον ὑποσ. 7
Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν εἰς τὴν 6'. ὑποσ. 54
Εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον. ὑποσ. 109
Εἰς τὸν Βασιλέα ἐπίσκοπον Ἀμασείας ὑπ. 111
Εἰς Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου ὑπ. 116
Εἰς τὸν προφήτην Ἱερεμίαν ὑποσημ. 121
Εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην. ὑποσ. 135
Εἰς τοὺς Κορυφαίους Ἀποστόλους. ὑποσημ. 232
Εἰς τοὺς δώδεκα ὑποσημ. 237
Εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα. ὑποσημ. 281
Εἰς τοὺς Μακκαβαίους. ὑπ. 294
Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν. ὑποσ. 303
Εἰς τὸν Βαρνάβαν. ὑποσημ. 498
Εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν καὶ Θαδδαῖον ὑποσημ. 213
Εἰς τὸν Βαρθολομαῖον. ὑποσημ. 138
Εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. ὑποσ. 142
Εἰς Σίμωνα τὸν Ζηλωτήν. ὑποσ. 163
Εἰς Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην. εἰς τὴν γ' ὑπ. 169
Εἰς τὴν τρίτην εὕρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. ὑποσημ. 173
Εἰς τὴν ὁσιομάρτυρα Θεοδοσίαν. ὑποσημ. 266
Εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίναν ὑποσημ. 268
Εἰς τὸν Ἠλίαν. ὑποσημ. 262
Εἰς τὴν Ἰουλίτταν καὶ Κήρυκον ὑποσ. 318
Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. ὑποσημ. 316
Εἰς τὴν προεόρτιον ἡμέραν τῆς Κοιμήσεως. ὑποσημ. 216
Εἰς τὸν ἐκ Κιλικίας Ἰουλιανόν. εἰς τὴν ἀ. ὑπ. 101
Εἰκὼν τίνος συναρμοσθεῖσα εἰς τὰ μέλη τοῦ νεκροῦ, ἀνέστησεν αὐτόν. 322
Εἰκὼν τῆς Θεοτόκου δὲν ἄφησε τὸν βάρβαρον νὰ ἐμβῇ ἔφιππος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. 306
Εἰκόνας Χριστοῦ χάριν τῆς ἐν τῇ Χαλκῇ πόρτᾳ, τίνες ἐθανατώθησαν. 307
Εὕρεσις τῆς ἐν Καμουλιανοῖς ἀχειροποιήτου εἰκόνος Χριστοῦ. 308
Τίνι τρόπῳ αὕτη ἐτυπώθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν Ἀκυλίναν.

σελ.

Τίνι τρόπῳ ἐτυπώθη ἀχειροποίητος εἰκὼν τοῦ Κυρίου διὰ τὴν Μαρίαν, καὶ ἰάτρευσεν αὐτήν. 314
Τέσσαρες ἀχειροποίητοι εἰκόνες εἶναι τοῦ Κυρίου. ὑποσημ. 310
Πῶς ἐπαρηγορήθησαν αἱ διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος θλιβόμεναι μοναχαί. 311—312
Εἰκὼν Χριστοῦ ἡ πρὸς τὸν Αὔγαρον.—Θαύματα αὐτῆς. — Ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν. 324—327
Ποῦ τώρα εὑρίσκεται. ὑποσημ. 327
Εἰρηναῖος Ἑλληνιστὶ συνέγραψε τὰ βιβλία του. ὑποσημ.—Πέντε μόνα βιβλία αὐτοῦ σώζονται.—Τίνος ἦτο μαθητής. 337
Εἰρήνης μάρτυρος περὶ τὰ λεγόμενα, παράδοξά εἰσι. 130
Ἐκδίκησιν δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν. 39
Ἐκκλησίας ἔνδον πρέπει νὰ προσευχώμεθα προτιμότερον, παρὰ εἰς ἄλλον τόπον. 5
Ἐκκλησίας νόμος οὐκ ἔστι τὸ σπάνιον ὑποσ. 128
Τί φρονεῖ περὶ τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, δηλαδὴ ὅτι εἶχε σάρκα σὺν πᾶσι τοῖς ἀδιαβλήτοις αὐτῆς πάθεσι καὶ τοῖς ἰδιώμασι. ὑποσημ. 295
Ἔλαιον τοῦ Σταυροῦ θαύματα ἐποίει. ὑποσημ. 289
Ἔλαιον τῶν καντηλῶν τῶν ἁγίων Εἰκόνων πολλὰ ποιεῖ θαύματα. αὐτόθι.
Ἐλάφια ποῖον ἠκολούθουν. 52
Ἐστάλησαν, καὶ ἀνθρωπίνως ἐν ἐλάλησεν. 52
Ἐλεημοσύνη πλουσία ἰλαρὰ καὶ ἀνεπίδεκτος, ποῖον ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ρώμης. 32
Ἐλεημοσύνην τίς ἔδωκεν εἰς τὰ ζῶα ἄτινα τῷ ἔφερον τὸ νερόν. 39
Τίς ἔδωκε τὸ ἀργυροῦν σκουτέλι τῆς μονῆς. 32
Ἐλεημοσύνη. γεμάτα ποιεῖ τὰ ἀγγεῖα. 185
Ἐλεημοσύνην οἱ δίδοντες, πολλαπλασιωτέραν λήψονται, ἱστορία ὠφέλιμος. 228
Ἐλισσαίου τοῦ Προφήτου λείψανον ποῦ ἐφέρθη. ὑποσημ. 203
Πόσους νεκροὺς ἀνέστησεν. 203
Ἐλύμας ὁ μάγος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. εἰς τὴν γ'. ὑποσημ. 234
Ἐντροπῆς χάριν, ποῖος ἐθανατώθη μόνος. 328
Ἐξουθενεῖν ἑαυτὸν τί εἶναι. ὑποσημ. 186
Ἐπαινούμενός τις, πρέπει νὰ σιωπᾷ καὶ νὰ μὴ ἀποκρίνεται. αὐτόθι.
Ἐπιστολὴ τοῦ Χριστοῦ ἡ πρὸς τὸν Αὔγαρον ποῦ εὑρέθη, καὶ εἰς ποῖον ἀπεστάλη. ὑποσ. 325
Ἐπιστολὰς τὴν τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν τοῦ Αὐγάρου ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος. — Ποῖοι ταύτας βεβαιοῦσιν; — Πότε ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν μετεκομίσθη. αὐτόθι.
Ἑπτὰ ἀριθμὸς διατί παρθένος καλεῖται. ὑποσ. 46

Digitized by Google

σελ.

Ἐσθὴς Θεοτόκου ἀπὸ τί ἦτον ὑφασμένη. ὑποσ. 242
Ἄλλη ἦτον ἀπὸ τὸ ὠμοφόριόν της. αὐτόθι.
Εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Ματθαῖον ποῦ εὑρέθη. ὑπ. 198
Πότε ἀνεγινώσκετο. αὐτόθι.
Εὐαγγέλιον μικρὸν τίς μόνος εἶχε. ὑποσημ. 48
Εὐαγγελισμοῦ εἰς τὴν ἑορτὴν τυχοῦσαν τῇ μεγάλῃ ἑβδομάδι, οὐ καταλύονται ὀψάρια. ὑπ. 55
Οὐ μετατίθεται αὖτη.—Ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἐγένετο. αὐτόθι.
Εὐδοκία ἡ βασίλισσα τί ἦτο, καὶ τί καλὰ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ.—Ἐδιωρθώθη ἀπὸ τὴν αἵρεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσεν. ὑπ. 313-314
Εὐρετίκια οἱ χριστιανοὶ δὲν πρέπει νὰ ζητῶσι. ὑποσημ. 479
Εὐχὴ δὲν δίδεται διὰ κομψισμόν, ἀλλὰ διὰ στηριγμόν. 337
Εὐχὴ κοινὴ εἰς τὸν Κύριον, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ἐξομολογητική. 368
Εὐχὴ εἰς τὸν ἅγιον Τρύφωνα. 358
Εὐωδίαν τίς ἐξεβαλλεν ἀπὸ τὰς σάρκας του καταναλώμενος. 24

Ζ

Ζηλωτὴς διὰ τί ὠνομάσθη ὁ Σίμων. 142
Ἄλλη εἶναι ἡ μνήμη τούτου, καὶ ἄλλη ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν αὐτοῦ γνώρισις. ὑπ. αὐτόθι.
Ζώνης πέρι τῆς Θεοτόκου διαφωνία εὑρίσκεται. ὑποσημ. 351
Ποία ἐπέρασεν εἰς τὴν Ζώνην ταύτην χρυσᾶς σειράς. ὑποσημ. — Ποῦ αὕτη εὑρίσκεται —Πότε, καὶ παρὰ τίνος ἀφιερώθη τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου. αὐτόθι.

Η

Ἠλίας ὁ προφήτης ποῖον ὠδήγησε. 250
Τί σημαίνει τὸ ὄνομά του. 268
Μετὰ τὴν εἰς οὐρανὸν ἀνάληψίν του, ἀπέστειλε γράμμα πρὸς τὸν Ἰωράμ. ὑποσ.— Ἔπαινοι αὐτοῦ. 269
Ἡλίου κύκλοι πόθεν ἄρχονται. ὑποσημ. 1
Ἡμέρας τεσσαρακονταπέντε ποία ἐστάθη ἀκίνητος ἐν τῇ προσευχῇ. 276
Ἡμίονος ἐλάλησεν ἀνθρωπίνως. 294
Ἡρῴδης ὁ τὸν Πρόδρομον ἀποκτείνας, πότε ἐξωρίσθη, καὶ παρὰ τίνος. ὑποσημ. 348
Τίνος ἔχων γυναῖκα νόμιμον, ἐπῆρεν ὕστερον γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του. 347
Ἡρῳδιὰς τίνι θανάτῳ ἀπωλέσθη. — Ἐκόπη ἡ κεφαλή της ὑπὸ τοῦ πάγου. 348
Ἡσαΐας διὰ προσευχῆς του ἐξήγαγε τὴν πηγὴν τοῦ Σιλωάμ. 138
Εὐαγγελιστής ἐστι καὶ ἀπόστολος μᾶλλον, ἢ προφήτης.—Ποῖοι ἀναφέρουσι τὰς προφητείας του. ὑποσημ. 139

Θ

σελ.

Θεόδοτος εἷς τῶν δώδεκα ἦτο, καὶ οὐχὶ εἷς τῶν ἑβδομήκοντα. ὑποσημ. 325
Θανάτου ὥραν ἐνθυμούμενος, τίς κατεφρόνησε βασιλείαν ἐπίγειον. 96
Θανάτου ἐν τῇ ὥρᾳ τίς ἐσιώπα. ὑποσημ. 53
Θαῦμα Φωκᾶ ἱερομάρτυρος. ὑποσ. 272
Θέλημα οἰκεῖον ὁ ἀφήσας, κατορθόνει τὰς ἀρετάς. ὑποσημ. 186
Θεοδοσίας τῆς Κωνσταντινουπολιτίσσης λείψανον ἐποίει θαύματα. 173
Θεοδόσιος διὰ τί λέγεται μικρός.—Ἔλαβε πρόνοιαν να συγκροτήσῃ τὴν τρίτην Σύνοδον. —Πότε αὐτὸς ἔφαγεν ἄρτον, καὶ ἔπιεν ὕδωρ γλυκύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φοράν. ὑποσημ. 286—287
Θεόδωρος ὁ Τήριων διατί ὠνομάσθη φανερωτής. 74
Θεὸν μόνον, ποῖος ἐπεθύμει. ὑποσημ. 189
Ποῖοι ἔλεγον τὸν Θεὸν ἀνθρωπόμορφον ἐν ἀγνοίᾳ. ὑποσημ. 156
Θεὸς διὰ κάποιαν οἰκονομίαν ἀφίνει τινα πάθη ἀνιάτρευτα. 354
Θεοτόκος οὐκ ἐβαπτίσθη παρὰ Πέτρου καὶ Ἰωάννου. ὑποσημ. 136
Ταύτῃ ἡ Κωνσταντινούπολις ἀφιερώθη. 144
Πολλάκις τὴν Κωνσταντινούπολιν διεφύλαξεν. ὑποσημ. 145
Ἡ εἰκὼν αὐτῆς ποῦ ἐπεφέρετο. αὐτόθι.
Εἰκόνος τῆς Θεοτόκου ἔμπροσθεν ποῖος ὕμνος ἐμελῳδήθη. 199
Ὠμοφόριον αὐτῆς; ἄλλο φαίνεται νὰ ἦτον ἀπὸ τὴν ἐσθῆτα. ὑποσημ. 242
Εἰς τὸν τάφον αὐτῆς ἀγγελικὴ ὑμνῳδία τρεῖς ἡμέρας ἠκούετο. 243
Θήκην τοῦ σώματός της καὶ τὰ ἐνταφιά της, ποῖος ἔστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.— Ἐσθὴς αὐτῆς ἀπὸ τί ἦτον ὑφασμένη. ὑποσ. 242
Αὕτη πρώτη εἶδε τὸν Χριστόν. ὑπ.—Δι' αὐτὴν ἠνοίχθησαν τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια. 271
Τὰ ἐν τῷ Ὄρει τῶν ἐλαιῶν δένδρα αὐτὴν ἐπροσκύνησαν.—Ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀγγέλου κλάδον φοίνικος. 318
Ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆς τρεῖς ἡμέρας ἤκουον οἱ ἀπόστολοι Ἀγγελικοὺς ὕμνους. — Μετὰ τὴν τριήμερον αὐτῆς Κοίμησιν οὐ μόνον ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, ἀλλὰ καὶ ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν. ὑποσ. 320
Διὰ τί ἡ ἀνάστασις καὶ ἀνάληψις αὐτῆς ἐν ἐκκλησίᾳ οὐ δημοσιεύεται. ὑποσημ. 321
Παιδεύει τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνούς. 321 καὶ 322
Μετὰ τῆς Θεοτόκου κρίσιν δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τις. 353
Νεώριον οἶκος αὐτῆς τί ἦτο; 352
Θεόφιλος ἔδωκεν ἔδαφος νὰ διακόσωσι μόνον τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, ὄχι δὲ καὶ νὰ θε-

Digitized by Google

σελ.

νατώσωσιν αὐτούς. ὑποσημ. 256
Θερμὰ νερὰ πόθεν ἀναδίδονται. 157
Θηρίον ἀνθρωπίνην φωνὴν ὡμίλησεν. 338
Θηρία τὰ τρώγοντα τὰ λάχανα, ποῖος ἅγιος ἐδίωκε. 36
Θηρία οὐ βλέπουσι τοὺς μέλλοντας σωθῆναι. 58

Ι

Ἰεζεκιὴλ τί σημεῖον ἔδωκε —Διὰ τί ἐτιμώρησε τὴν φυλὴν τοῦ Γάδ. 272
Ἱερεμίας κατέβη εἰς Τάφνας τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' οὗ ἠχμαλωτίσθη ἡ Ἱερουσαλήμ.—Ἐλιθοβολήθη ἐκεῖ καὶ ἐτάφη.—Διὰ προσευχῆς του ἐνεκρώθησαν αἱ ἀσπίδες καὶ οἱ κροκόδειλοι. — Τὰ λείψανά του μετεφέρθησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.—Τί σημεῖον εἶπεν εἰς τοὺς Ἱερεῖς.—Ποῦ ἔκρυψε τὴν Κιβωτὸν καὶ τὴν Σκηνήν. — Ἔγλυψε μὲ τὸ δάκτυλόν του εἰς πέτραν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.—Δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα. — Εἶχε καὶ ἄλλα βιβλία, τὰ ὁποῖα τώρα δὲν εὑρίσκονται. 119—121
Ἱεροκατήχοροι τί παιδείας λαμβάνουν ὑποσημ. 303
Ἱερώνυμος πόσας γλώσσας ἤξευρε. — Ποίας Γραφὰς μεθερμήνευσεν.—Τὰ ἐν τῇ νεότητι ὁρῶν συγγράμματά του, ἠσχύνετο γέρων ὤν.—Ἀνατολικὸς καὶ Ἱεροσολυμίτης ὀνομάζεται, ἀλλ' οὐχὶ Δυτικὸς ἅγιος.—Περὶ Παραδείσου τί εἶπεν εἰς τὸν φίλον του Αὐγουστῖνον.—Ἔπαινος τῶν συγγραμμάτων του. ὑποσ. 206
Ἵνα, οὐκ ἔστιν αἰτιολογικὸν, ἀλλὰ ἀποβατικόν. ὑποσημ. 324
Ἰούδας τίς ἀπόστολος ἦτο. 213
Ἐκ τούτου κατήγοντο οἱ Δεσπόσυνοι. ὑπ. 213
Ἰουλιανὸς ὁ θεῖος τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, τύραννος κατέστη κατὰ τῶν χριστιανῶν.—Κατὰ τούτου καὶ κατὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του τίς ἐπροφήτευσε. 9
Ἰούλιος μὴν διὰ τί λέγεται. ὑποσημ. 240
Ἰούνιος, τί ὄνομα εἶναι, καὶ τί δηλοῖ. ὑποσημ. 477
Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἐν ἀγνοίᾳ ἔπεσεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν. ὑποσημ.—Ἐπαινεῖται παρὰ πολλῶν ἡ αὐτοῦ ὀρθοδοξία. 294
Ποιητὴς εἶναι τοῦ, Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. ὑποσημ.— Ἐνήστευεν ἐν ὅλῃ τῇ Τεσσαρακοστῇ μετὰ πολλῆς ἐγκρατείας. 295
Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου θεῖος ἦτο ὁ Χριστός. 135
Ἰὼβ πόσους χρόνους ἐπείρασεν εἰς τὴν πληγὴν τῆς λέπρας. ὑποσημ. 132
Ποῦ δεικνύεται ὁ τάφος του ὑποσ. 138
Καὶ τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς ἔλαβε διπλοῦς ὑπ. 132
Κοπρία αὐτοῦ ἱστορεῖται. αὐτόθι.

σελ.

Ἰφσὴφ ὁ ὑμνογράφος πόθεν ἔλαβε τὴν Χάριν νὰ συνθέτῃ εὐκόλως Τροπάρια. 73
Πρισματα αὐτοῦ. ὑποσημ. 74
Ἰωσὴφ ὁ Μνήστωρ τίνος ἦτο ἀδελφός. ὑποσ. 112

Κ

Καισάριος ὁ ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐρωταποκρίσεις συνέγραψε. ὑποσ. 24
Κάλλιστος ὁ πρῶτος ποῦ ἡσύχαζεν ἐν τῷ Ἄθῳ ὑποσημ. 215
Καμποῦραν σώματος ποῖος ἅγιος ἰατρεύει. 148
Κανδηλῶν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἔλαιον, πολλὰ ποιεῖ θαύματα. ὑποσημ. 289
Κανδήλας τῶν ἁγίων ἔλαιον, θαύματα ποιεῖ. 89
Κανόνες τῶν Ἀποστόλων κακῶς λέγονται ὅτι εἶναι ὑπερβολίμαιοι. ὑποσημ. 237
Κανὼν ἁσματικὸς Γερμανοῦ τοῦ νέου εἰς τὰς ἑπτὰ Συνόδους. 364
Καρδίαν ὁ μὴ φυλάττων πάντα τὰ καλὰ ἐπιλανθάνεται. ὑποσημ. 206
Καρφία τοῦ Κυρίου καὶ τῶν λῃστῶν εὑρεθέντα, τί διαφορὰν εἶχον. ὑποσημ. 16
Κάστρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως πῶς λέγονται, ὑποσημ. 155
Κατένα τί εἶναι. 309
Καταλαλεῖν ἀδελφοῦ, χεῖρον τοῦ φαγεῖν κρέας. ὑποσημ. 86
Κιβωτὸν ποῖος ἔκρυψε, καὶ ποῖος εὗρε. 120
Ποῖος θέλει ἐκβάλει αὐτὴν, καὶ ποῖος θέλει ἀνοίξει, καὶ πότε. αὐτόθι.
Κινάρα τί εἶναι. ὑποσημ. 309
Κλέπτας ποῖος ἅγιος ἐφανέρωνε. 286
Κλέπτας ποῖος πιάσας εἰς τὸ ἀλώνιόν του, συνεβοήθησεν αὐτοῖς διὰ νὰ σηκώσωσι τὰ σακκία. 304
Κλεπτῶν ἀρχηγοὶ ἑπτὰ, πιστεύσαντες μαρτυροῦσι. 115
Κλήματος παράδοξος ὥριμος καρποφορία ἐν καιρῷ λειτουργίας. 208
Κόλασις ἁμαρτωλῶν μὲ τὸ πῦρ ἔχει νὰ γένῃ ὑπ. 138
Κόμης τί ἀξίωμα ἦτο. ὑποσημ. 51
Κόραξ τί δηλοῖ. 130
Κορίνθου ἀρχιερεὺς ἅγιος, ποῖος εἶναι. 127
Καὶ ἄλλος αὐτῆς ἀρχιερεύς. 129
Κορίνθου ἐπίσκοπος ποῖος ἦτο. 59—60
Κόσμος δὲν εἶναι ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ εὐαρεστήσῃ τις τῷ Θεῷ. 185
Κρήτη ποίους ἁγίους ἐβλάστησε. 204
Κρίνειν σφάλματα ἀδελφῶν δὲν πρέπει ὑποσ. 211
Κρίσις τοῦ Θεοῦ μὲ πῦρ ἔχει νὰ γένῃ. 157
Κρίσις τοῦ Θεοῦ φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς μετάνοιαν. 44
Κύβος τί εἶναι. 108
Κύπρος, πόθεν ἔλαβε προνόμιον νὰ ἦναι αὐτοκέφαλος. 198

Digitized by Google

σελ.
Κυριακὴ τῶν Ἑξ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. 264
Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας πότε ἐκοιμήθη.—Τί ἀπόφθεγμα εἶπε· ὑποσημ. 192
Κύριλλος Γορτύνης ὁ ἐν τῇ Κρήτῃ, Μῦρον ἀνέβρυε· εἰς τὴν ὑποσημ. 204
Δύω Κύριλλοι Γορτύνης εἶναι. αὐτόθι.
Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἠπατήθη. ὑποσ.—Ἀπολογία ὑπὲρ αὐτοῦ. — Τίνας τόπους ἐπῆραν οἱ τρεῖς τοῦ υἱοῦ. ὑπ. 123
Πάντοτε ὑπῆρχεν ἅγιος καὶ ἰσαπόστολος.—Καὶ βασιλεὺς καὶ ἱερεὺς ἦτον καὶ ἐπίσκοπος.—Νόμον ἐποίησε νὰ μὴ θανατόνεται τις μὲ σταυρόν. ὑποσημ. 162
Ποῦ ἀπέθανε.—Καὶ ποῦ ἐνεταφιάσθη. 164
Κατεφίλει τὰ ὑπὲρ Χριστοῦ πληγωθέντα μέλη τῶν Ὁμολογητῶν. — Τί ἐνομοθέτει τοὺς ἐπισκόπους.—Τί λόγια εἶπε διὰ τοὺς κατηγορουμένους ἐπισκόπους.—Πόσαν ἦτον ἀμνησίκακος.—Θυρωρὸς ἦτο τῶν ἁλιέων Ἀποστόλων. ὑποσημ. 162—164
Κωνσταντινουπόλεως Γενέθλια ποῖα. — Αὕτη ἀφιερώθη τῇ Θεοτόκῳ.—Πολλάκις αὐτὴν ἡ Θεοτόκος διεφύλαξεν. 144
Μὲ ποῖα καλὰ ἐστολίζετο. 278
Ὁ βλασφημῶν αὐτὴν Σαρακηνὸς ἐπαιδεύθη. 321
Οἱ ἐπίσκοποι αὐτῆς τίνες ἐστάθησαν, 344
Ἐπίγραμμα εἰς αὐτὴν ἡρωελεγεῖον προσφυές. ὑποσημ. 322
Κωνστάντιος ἀπατηθείς, ἐφρόνει τὰ τῶν Ἀρειανῶν. 124

Λ

Λαύρα τί θὰ εἰπῇ. 248
Λαύρας διατί τὰ μεγάλα μοναστήρια ὀνομάζουσι. ὑποσημ. 45
Λειτουργία προηγιασμένη καὶ πρὸ τοῦ Διαλόγου ἦτο. ὑποσ. 33
Λείψανα μαρτύρων τίνες εἶχον ἔργον νὰ μυρίζωσι. 48
Λειψάνων μαρτυρικῶν ἀναμέσον διαπερᾷν, ἰατρείαν προξενεῖ 76
Λείψανον λαμπρὸν, σῶον, καὶ εὐῶδες εὑρεθῆναι, ὑπερφυσικόν ἐστι θαῦμα. 274
Λειψάνου τίνος ἁγίας ἀλλάσσουσι κατ' ἔτος ἐνδύματα τὰ ὁποῖα φορεῖ, καὶ ἰσάζουσι τὰς τρίχας, καὶ κόπτουσι τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν της. 297
Λέαινα ἀνθρωπίνως ὁμιλεῖ. 218
Λέαινα, τοὺς μὲν κακοὺς θανατόνει· τοὺς δὲ μέλλοντας σωθῆναι, οὐ βλάπτει. 58
Λέων εἰς ποῖον ὑπετάσσετο καὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ ἔβοσκεν. — Διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του ἐξέπνευσεν. 10—11
Λέων τίνος τὸν ἱδρῶτα ἐσπόγγιζε μὲ τὸν δεξιόν του πόδα. 312
Λέοντες δύω εἰς ποῖον ἠκολούθουν. 38
Λέων φέρει καὶ λαμβάνει ἐπιστολήν. 39
Λῃστὴς ποῖος ἐθαυματούργει. ὑποσημ. 204
Λογισμοὺς ὁ μὴ ἔχων, τὴν πρᾶξιν ἔχει ἀντὶ τῶν λογισμῶν. ὑποσημ. 193
Λογισμοὶ νεκροὶ λέγονται. αὐτόθι.
Λογισμὸς, κύριος εἶναι καὶ αὐτοκράτωρ τῶν παθῶν. 291
Λογισμοῖς ἐπιθυμίας ποῖος εἶναι φοβερός. ὑποσ. 304
Εἰς τοὺς λογισμοὺς δὲν πρέπει νὰ ἀκούῃ τις ὑποσημ. 350
Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη μὲν ὕστερον, ἐγνωρίσθη δὲ καὶ πρότερον τοῖς καθαροῖς τὴν διάνοιαν. ὑποσημ. 291
—Σεσάρκωται, καὶ τῆς οἰκείας αὐλότητος οὐκ ἐξέστη· καὶ ὅλος σεσάρκωται, καὶ ὅλος ἐστὶν ἀπερίγραπτος. εἰς τὴν ὑποσημ. 295
—Ἄφθαρτον σῶμα οὐκ ἔλαβεν. αὐτόθι.

Μ

Μαγδαληνὴ πρώτη μὲν ἀπὸ τὰς ἄλλας Μυροφόρους, οὐ πρὸ τῆς Θεοτόκου δὲ, εἶθεάσατο τὸν Χριστόν· ὑποσ. 271
Μαγεία ἐμποδίζει τὰ θαύματα. 147, 148
Μαγείας δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πράττωσιν οἱ χριστιανοί. 76
Μάγοι ποίαν πικρὰν τιμωρίαν λαμβάνουσι. ὑποσημ. 147—148
Μακεδονίου ἁγίου Πατριάρχου ἡ καθαίρεσις πολλὴν σύγχυσιν ἐπροξένησεν εἰς τὸν λαὸν, καὶ τί περὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὑποσημ. 110
Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου ἀστεία πρόρρησις. ὑπ. 215
Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς πότε ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον. ὑποσημ. 108
Ἐπιτομεὺς εἶναι τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. 109
Τίνων τὰ λείψανα ἐσύναξεν. αὐτόθι.
Τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑβραϊκὸν εἶναι, καὶ τί σημαίνει. Ἑλληνικὸν εἶναι. αὐτόθι.
Θαῦμα αὐτοῦ ἀξιόλογον. αὐτόθι.
Μάρτιος διατί λέγεται. 4
Ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν Κόσμον· εἰς τὴν ὑπ.—Καὶ τὸν ἄνθρωπον. 3
Ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ αὐτοῦ συνελήφθη καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ὁ Κύριος.—Ἀρχὴ φυσικὴ εἶναι τῆς γεννήσεως τῶν καρπῶν. ὑποσημ. αὐτόθι.
Ἐν τῷ Μαρτίῳ θὰ γίνῃ ἡ κοινὴ ἐξανάστασις καὶ ἡ τῶν κτισμάτων ἀποκατάστασις.—Πῶς ὀνομάζεται Ἑβραϊστὶ καὶ Ἰταλιστί. 4
Μάρτυς ἐτύφλωσε τὸν δοῦλον, ὅστις ἐζήτει νὰ τὴν ἀτιμάσῃ. 8
Μαρτύριον τῶν χριστιανῶν τίς καθ' ὑπόκρισιν μιμηθῆναι βουληθεὶς, ἐμαρτύρησε τῇ ἀληθείᾳ. 88

Digitized by Google

σελ.

Μάρτυρες δὲν νομίζουν, ἀλλὰ πληροφορίαν ἔχουν ὅτι θέλουσι δεχθῇ ἀπολαύσεις ἀγαθῶν. 177
Μαρτύρων πληγὰς τίς καταφιλῶν ἔγεινε μάρτυς. 189
Τίνων μαρτύρων αἱ ψυχαὶ ἐφάνησαν εἰς τὰ σώματα των εἰς εἶδος παρθένων. 218
Μάρτυς ποῖος ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος ἓν λωρίον τοῦ σώματός του. 227 καὶ 327
Μάρτυς ποῖος δὲν ὤμοσεν εἰς τὴν τύχην τοῦ βασιλέως. 255
Μάρτυρες τίνες ἐτιμώρησαν μετὰ θάνατον τοὺς αὐτοὺς τιμωρήσαντας, ὡς αὐτοὶ τοῦτο ἐμαρτύρησαν. 309
Μάρτυς ποία ἐφαίνετο μετὰ θάνατον συμψάλλουσα ταῖς μοναχαῖς. 223
Μάρτυς ποία ἀνέβλυσεν ἐκ τοῦ τάφου της δρόσον ἱαματικήν. 247
Μάρτυς ποία δὲν ἔστεργε νὰ τὴν ἐκδύσωσιν· ὑπ. 190
Μάρτυς ποῖος παρεκάλεσε τοὺς φυλάττοντας αὐτὸν Ἀγγέλους νὰ παραμερίσωσι, διὰ νὰ ἀποκεφαλισθῇ. 150
Μάρτυρος τίνος γυνὴ ἀκολουθοῦσα, ἐθάρρυνεν αὐτόν. 191
Τίς μάρτυς παραδοὺς τῷ Θεῷ τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον του, ἔτρεξεν εἰς τὸ μαρτύριον. 191
Μάρτυρας ποία γυνὴ ἐπισκεπτομένη ἐν τῇ φυλακῇ ἐμαρτύρησε. 182
Τίς μάρτυς προδοθεὶς ἀπὸ τὴν δούλην του τῆς ἔδωκε χρυσὸν δακτυλίδιον εἰς εὐχαριστίαν. 195
Μάρτυρες ὅταν τιμωρῶνται, περισσότερον τιμωροῦνται ἀοράτως οἱ δαίμονες ἀπὸ τὸν Θεόν. 216
Μαρτύρων μὲ αἵματα ποία ἀλείφετο, ὡσὰν μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα. 343
Μάρτυς ποῖος λαβὼν εἰς τὰς χεῖρας τὴν ἐκκοπεῖσαν κεφαλὴν, ἐπεριπάτησεν ἕως δύω σημεῖα τόπου. 227
Μάρτυρος ποίου τὸν ἱδρῶτα ἐσπόγγιζε λέων μὲ τὸν δεξιόν του πόδα. 312
Μάρτυρος τίνος νεκροῦ ὄντος, ἔκοψαν τὴν κεφαλήν. 323
Μάρτυς ποῖος ἔλεγε τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα «οὐδὲν οὕτως ἡδὺ, ὡς τὸ πάσχειν ὑπὲρ Χριστοῦ.» 334
Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως μὲ νεκρὸν ἐσυγκατοίκει εἰς τὸν λάκκον. ὑποσημ. 204
Ἀπορίαν εὐκόλως ἔλυσεν. αὐτόθι.
Μεθόδιος ὁ Πατάρων περὶ μελλόντων προεῖπε. 215
Μέμφηται ἐάν τις ἑαυτὸν, καρτερεῖ πανταχοῦ. εἰς τὴν ὑποσημ. 345
Μεταμόρφωσις πότε ἔγινε. — Μετετέθη κατὰ τὸν Αὔγουστον. — Καὶ διὰ τί. — Τὸ Κοντάκιον αὐτῆς διὰ τί λέγεται καθ' ἑκάστην ἐν τοῖς Τυπικοῖς. — Περὶ αὐτῆς τίς λαλεῖ ἀδέσποτα. — Ὁ Λουκᾶς διὰ τί ἀναφέρει αὐτὴν ἐν τῷ ἐννάτῳ Κεφαλαίῳ. — Ποῖοι ἔχουσιν εἰς αὐτὴν ἐγκωμιαστικοὺς λόγους εἰς τὴν ὑποσημ. 300—302
Μετανοῆσαι δύνανται καὶ σωθῆναι διὰ μετανοίας καὶ αὐτοὶ οἱ μυρίας πράξαντες ἁμαρτίας. 346
Μέτριος ὁ Γεωργὸς παράδειγμα εἶναι εἰς τοὺς χριστιανούς. 178
Μετεώρου μονὴν τίς ἔκτισε. 100
Μηδικίου μονὴ ποῦ εὑρίσκεται. 129
Μηνῶν πρῶτος ποῖος εἶναι. 3
Μήτηρ φιλόθεος ποία λόγια ἔλεγεν εἰς τὸν υἱόν της, λειποθυμοῦντα ἐν τῷ μαρτυρίῳ. — Καὶ τί ἐποίησεν. 23
Μήτηρ ποία ἐπλήρωσε, διὰ νὰ τελειώσωσι μὲ σταυρὸν τὸν υἱόν της. 80
Μήτηρ τίνος δὲν ἔτρωγε παχέα φαγητὰ, ὅτε ἐγκυμόνει αὐτόν. 196
Μήτηρ τίς ἐσυμβούλευε τὴν θυγατέρα της νὰ μὴ φύγῃ ἀπὸ τὸ μαρτύριον. 222
Μήτηρ ποία ἐθάρρυνε τὸν υἱόν της εἰς τὸ μαρτύριον. 334
Μητέρα αὐτῶν τίνες ὅσιοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἰδοῦν. 344
Μιτυλήνης ἐπίσκοπος ποῖος ἦτο. αὐτόθι.
Ποῖαι κόραι ἀπὸ αὐτὴν ἐβλάστησαν. 78
Μιχαὴλ ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον, ποῖος ὠδηγήθη εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Πίστιν. — Καὶ ἐβαπτίσθη καὶ ἐκοινώνησε καὶ ἐβοηθεῖτο. 12
Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχαγγέλου εἰκὼν, εἰς ποῖον μάρτυρα ἐφάνη. 252
Ποῖον ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν φυλακήν. 181
Μοιχεία πῶς παιδεύεται. 114
Μοναστήριον ἀπὸ ποῖον, ἀκούονται φωναὶ κατὰ καιρὸν τῆς ἀκολουθίας. 216
Μοναχὴ καὶ καλογραία δὲν πρέπει νὰ βλέπῃ πρόσωπόν τινος, οὔτε ἄλλος νὰ βλέπῃ τὸ ἰδικόν της. 5
Μοναχοὶ νεόκουροι πρέπει νὰ μένωσιν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ μοναστηρίῳ. 269
Μοναχὸς ἄγρυπνος προσκαλεῖται τὸ θεῖον ἔλεος. ὑποσημ. 304
Μοναχὸς δόκιμος, φοβερός ἐστι λογισμοῖς ἐπιθυμίας. αὐτόθι
Πῶς δύναται νὰ γίνῃ τις μοναχός. — Ἔργον αὐτοῦ ποῖον εἶναι. — Τίς ἐκαίετο τὰ ἐντόσθια ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς χάριτος ὑπ. 53
Μοντανὸς ποίας αἱρέσεως ἦτον ἀρχηγός. ὑποσ. 254
Μῦρον εὐῶδες τίνος ὁ τάφος ἀναβρύει. 99
Μύλασσα τί φρούριον ἦτο. 180

N

Ναυατιανοὶ τί ἦτον. ὑποσ. 66
Νεεμίας εὗρε τὴν Σκηνὴν καὶ τὰ λοιπὰ, ἃ ἔκρυψεν Ἱερεμίας. ὑποσημ. 120

Digitized by Google

σελ.

Νεκροὺς δὲν πρέπει νὰ φοβῆταί τις, ἀλλὰ τοὺς ζωντανοὺς, πῶς νοεῖται. ὑποσημ. 193
Νεκροὶ δίκαιοι οἱ μὴ ἔχοντες ἀνθρώπους διὰ νὰ τοὺς ψάλλωσιν, ἔχουσι τοὺς Ἀγγέλους τιμῶντας αὐτοὺς μὲ τὰς ὑμνῳδίας σων. 270
Νερὸν τίς ἔφερε μακρὰν ἀπὸ δώδεκα μίλια. ὑπ. 323
Νερὸν τίς ἔφερε μακρὰν ἀπὸ πέντε μίλια. 38
Νερὸν τίνος ἀνέβλυζον αἱ χεῖρες. 39
Νεώριον τίς Ναὸς ἦτον τῆς Θεοτόκου. 352
Νηστεία χαλινὸς εἶναι κατὰ τῆς ἁμαρτίας. ὑπ. 304
Νικηφόρος ὁ Ὁμολογητὴς μὲ ποῖον ἦτον ὅμοιος. 180
Νικόδημος τίνος ἦτο συγγενής.—Ἐν ταῖς διὰ Χριστὸν βασάνοις, ἐτελειώθη. — Λείψανον αὐτοῦ ποῦ εὑρέθη. ὑποσημ. 292—293
Νικολάου τοῦ μεγάλου λειψάνου ἀνακομιδὴ, πῶς ἔγεινε.—Ἀπὸ τὰς πτέρνας τοῦ λειψάνου του ἔτρεχε μῦρον πολύ. 161
Ἐπροσκυνήθη τὸ λείψανόν του καὶ εἰς τὴν Κέρκυραν. ὑποσημ. 161
Τὸν Ἀθωνίτην Πέτρον ἐλύτρωσεν. 201
Νικόλαος ὁ μέγας χαρτίον ἔδωκεν εἰς τὸν ὑμνογράφον Ἰωσήφ. 73
Νόθος τίς ὢν καὶ ἐκ πορνείας ἔγεινεν ἅγιος. 103
Νύμφην αὐτοῦ τίς ἠβουλήθη νὰ ἀτιμάσῃ. 88

Ξ

Ξενιτεία ποία εἶναι· ὑποσημ. 344

Ο

Ὁδὸς αἰσθητὴ ἡ ὑπὸ Θεοῦ κεκρυμμένη, οὐχ εὑρίσκεται· ὑπ.—Οἱ ζητοῦντες αὐτὴν εὑρεῖν μέμψεως εἶναι ἄξιοι. 120
Ὀκτὼ ἀριθμὸς διατί λέγεται ἰσάκις ἴσος ἰσάκις· ὑποσημ. 108
Ὀλδὰ εἰς τίνος καιρὸν ἐπροφήτευσε· ὑπ. 84
Ὀμματίων κλεῖσις συντείνει εἰς ἀποφυγὴν πορνείας. 121
Ὀμνύειν οὐ δεῖ εἰς θνητὸν ἄνθρωπον. 255
Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ τίνος ποίημα εἶναι· ὑπ. 295
Ὄνομα Θεοῦ ποῦ, καὶ ποῖος ἔγραψε μὲ τὸν δάκτυλον.—Ὅπου αὐτὸ ἐγράφη νεφέλη ἐπεσκίαζε. 120
Ὀρεινὴ τῆς Ἰουδαίας ποία εἶναι· ὑπ. 222
Οὐάλης Ἀρειανὸς ἦν. 124
Οὐρανοὺς τίς εἶδεν ἀνεῳγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καθεζόμενον εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρός. 150
Ὄφις τί δηλοῖ. 130

Π

Πάθη τινὰ ἀφίνονται ἀνιάτρευτα διά τινα οἰκονομίαν. 353
Παιδεῖαι αἱ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ μᾶς διδάσκωσιν, ἤτοι νὰ μᾶς σωφρονίζωσιν· ὑποσ. 314

σελ.

Παιδία κολοβὰ καὶ παράσημα ποῖος ἅγιος ἰατρεύει. 148
Παντοκράτορος τὸ περικαλλὲς μοναστήριον τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ποῖος ἔκτισε. 315
Τὰ πρωτεῖα εἶχεν μεταξὺ ὅλων τῶν μοναστηρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. 316
Παράδεισου δόξα ἀκατάληπτος εἶναι· ὑπ. 206
Παράδεισον χειρόγραφον τῶν Πατέρων τίς ἐσύναξε. ὑπ. 56
Παρακλητικὴ τίνος ἐστὶ πόνημα· ὑπ. 74
Παρακοὴ μοναχῶν ποίαν τιμωρίαν λαμβάνει. 57
Τίς ταύτην ἐμίσει. 71
Ποῖον προφήτην ἐθανάτωσε. 64
Παρθένων συμπόσιον τί εἶναι· ὑποσ. 215
Πάσχα Κύριον πότε λέγεται. 4
Πάσχειν διὰ τὸν Χριστὸν οὐδέν ἐστιν ἡδύτερον. 334
Πάσχειν διὰ τὸν Χριστὸν πρόξενον εἶναι εὐδαιμονίας. 89
Πατέρων τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων ἔπαινοι· ὑποσ. 45
Παῦλος ἀπὸ ποῖον χωρίον ἦτο. 231
Πεῖνα ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀγαβου προφητευθεῖσα εἰς ποῖον χρόνον συνέβη. — Δι' αὐτὴν πολλὴ ταραχὴ ἐν Ῥώμῃ ἐγένετο. — Καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ αὐτὴν ἀναφέρουσιν· ὑποσημ. 81
Ἀπὸ τὴν πεῖναν τίνες ἀπέθανον· ὑποσημ. 102
Πελεκητῆς μοναστήριον ποῦ εὑρίσκετο· ὑποσ. 71
Περιστερὰ τί δηλοῖ. 130
Εἰς τίνος κεφαλὴν καθίσασα ἔκαμε τοὺς λαοὺς νὰ τὸν ἐκλέξωσι διὰ ἐπίσκοπον. ὑπ. 300
Πέτραι δύω αἱ ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Ἀρχιερέως κρεμάμεναι, πῶς ὀνομάζονται. 203
Πέτρος ὁ ἀπόστολος ὀγλίγωρα ἐμετακίνει τὰς προτέρας του ἀποφάσεις. ὑποσημ. 231
Φεύγοντα τὸν Νέρωνα, ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ Κύριος.—Ποῖος ἦτο κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος. αὐτόθι.
Τὸν Σίμωνα κατεκρήμνισε. 234
Πιλάτος ποῖον θάνατον ἔλαβεν· ὑποσημ. 271
Πίστις Χριστιανῶν δὲν εἶναι ἀτιμωτέρα τῆς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας, διότι εἶναι νεωτέρα ἐκείνης. 85
Πλεονεξία καὶ σώματα θανατόνει καὶ ψυχάς. 194
Ποιμὴν εἰς πόσην ταπείνωσιν ἔφθασεν· ὑποσ. 375
Τὸν λόγον του ποτὲ δὲν ἔλεγεν ἀνώτερον ἄλλου γέροντος.—Ἀνεψιόν του δὲν ἠθέλησε νὰ βοηθήσῃ. αὐτόθι.
Πλοῦτον πνευματικὸν τοῦ αὐθέντου του τίς ἔλεγε κλαίων, ὅτι ἔχασε· ὑποσημ. 48
Πόλεμος ὠφελεῖ περισσότερον τοὺς χριστιανοὺς παρὰ ἡ εἰρήνη· ὑποσημ. 68
Πορνείας εἰς τὸν πόλεμον ποία ἁγία εἶναι βοηθός. 89
Πόρνην δημοσίαν τίς, καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν μοναχήν. 197

Digitized by Google

σελ.

Πορταΐτίσσης εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τίς ὁ ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς θαλάσσης. 149
Προδρόμου μέρος τοῦ ἱματίου, καὶ πλεξοῦδαν, καὶ μέρος τοῦ σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ, τίς ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπ. — Ἡ κάρα ἐφυλάχθη. — Ὁ λάρυγξ αὐτοῦ ἐπνίγη. 348
Προδρόμου γονεῖς ποῦ ἐκατοίκουν· ὑποσ. 222
Ἐξάδελφος δεύτερος ἦτο τοῦ Κυρίου· ὑπ. 275
Πρόδρομος ποῦ ἐφυλακίσθη· — Πότε παρεδόθη εἰς τὸν Ἡρώδην· ὑποσ. 347
Προσευχόμενος τίς ἡρπάζετο, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρόφθανε καὶ κατέβαζε τὰς χεῖράς του, ἵνα μὴ ἁρπαγῇ εἰς τὴν ὑποσημ. 344
Προφήτη, ὃν ὁ λέων ἔφαγε, πῶς ὠνομαζετο· ὑποσημ. — Ὁ ἀπατήσας αὐτὸν, ἵνα φάγῃ δὲν ἦτο ψευδοπροφήτης· 64
Πτωχοῖς τίς δίδων ψωμία ἔκαμε νὰ γεμίσωσιν αἱ ἀποθῆκαι τοῦ πατρός του. 207
Πτωχοῖς τίς διαμερίσας τὰ τῆς Ἐκκλησίας χρήματα, ἔβαλεν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς ἁμάξας. 309
Πτωχοὶ τίνες ἐμαρτύρησαν. 330

Ρ

Ράβδος τίνος ἐμπηχθεῖσα ἐν τῇ γῇ ἐριζώθη. 267
Τίνος ἡ ῥάβδος ἔκαμε νὰ τρέξῃ ὁ ποταμός. 305
Ραφαὴλ Ἄγγελος ποῖον ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν. 224

Σ

Σαμοθράκης εἰς τὸ νησίον ποῖος ἐξωρίσθη. 31
Σαμουὴλ τί θέλει νὰ εἰπῇ.—Ποῖα βιβλία συνέγραψεν· ὑποσημ. — Κέρατον αὐτοῦ ποῦ εὑρίσκετο. 332
Σαρακηνοὶ ὑπὸ τῆς Θεοτόκου παιδευθέντες, ἀφανιτμῷ παρεδόθησαν. 322
Σὰρξ ἡ προσληφθεῖσα ἐκ τῆς Παρθένου ὑπὸ τοῦ Κυρίου, οὐκ ἦν ἄφθαρτος πρὸ τοῦ Πάθους. 78
Σατανᾶς ποῖον ἠπάτησε καὶ τὸν ἐπροσκύνησε. 202
Σελήνη εἰς πόσον διάστημα γίνεται τελεία· ὑπ. 3
Σεραφὶμ (πέρι) ποῖος ἐλάλησε. 67
Σιγριανὴ ποία εἶναι· ὑποσημ. 30
Σιλωὰμ βρύσις πῶς ἀνέβλυσε, καὶ πῶς ἑρμηνεύεται. 138
Τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου περισσότερον νερὸν ἀνέβλυζεν· ὑποσημ. 139
Ἰαματικὴν δύναμιν τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει· αὐτόθι.
Σίμων ὁ μάγος ἀπὸ τὴν προσευχὴν τοῦ Πέτρου ἐκρημνίσθη.—Ὡς Θεὸς ἐπροσκυνεῖτο. 234
Σκηνὴν τίς ἔκρυψε καὶ τίς εὗρε· ὑποσημ. 120
Σκητιῶται ἀληθινοὶ ποῖοι εἶναι· ὑποσημ. 260
Σμύρνη ποῖον ἅγιον ἐβλάστησεν. 145
Σμύρνης ἱερομάρτυς πρεσβύτερος, ποῖος ἐχρημάτισε. 28
Σολομὼν ποῦ εἶχεν ἀποθησαυρισμένον τὸ χρυσίον καὶ τὰ πολύτιμα ἀρώματα. 138

σελ.

Σοφίαν τὴν ἁγίαν τίς μὲ ψιλὸν ὄνομα καλῶν ἐπαιδεύθη. 321
Σοῦλι τὸ πολυθρύλλητον πῶς ἐλέγετο· ὑποσ. 117
Σπήλαιον διπλοῦν διατί λέγεται. 272
Σταυρὸς δὲν πρέπει τώρα νὰ γίνεται ὄργανον θανάτου. ὑποσημ. 162
Σταυρὸς κρυστάλλινος εἰς ποῖον ἐφάνη. 252
Σταυρὸν κρυσταλλοειδῆ τίς εἶδεν, ἀφ' οὗ καὶ ἐκβῆκε φωνή. 261
Σταυρὸς πότε ἐξέβαινεν ἀπὸ τὸ Βασιλικὸν παλάτιον καὶ ἐφέρετο εἰς ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ διὰ ποῖον λόγον. — Διατί αὐτὸς ἐπεριφέρετο εἰς αὐτήν. 289
Ποῖος ἔφερε τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὴν Βασιλεύουσαν· ὑποσημ. 289
Σταυροῦ ξύλον ὅτε ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς Πέρσας, τότε ἠχμαλώτισε τὰς ψυχὰς των. — Πέρσαι τί ἔλεγον, ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν ὁ Σταυρός. Ἔλαιον τοῦ Σταυροῦ ἐποίει θαύματα· ὑποσημ. 289
Ἀνακομιδὴ αὐτοῦ ποία λέγεται· ὑποσημ. 317
Σταυρὸν οἱ μὴ θελήσαντες πατῆσαι χριστιανοὶ, ἔγειναν μάρτυρες. 321
Σταυροῦ τὸν τύπον διότι ἔκαμέ τις ἐμαρτύρησε. 328
Σταυροῦ τύπος δράκοντα ἐθανάτωσε. 66
Σταυροῦ ξύλον προσήρχοντο διὰ νὰ προσκυνήσωσιν οἱ χριστιανοί. 70
Τίς ἐμποδίζετο νὰ ἰδῇ αὐτόν· αὐτόθι.
Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ποῖος ἔγεινε συγκοινωνὸς, οὐ μόνον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν καιρόν. 80
Σταυρὸν τίς ἰδὼν, ποία λόγια εἶπε. ὑποσημ. 98
Σταυρὸν ποία ἔγραψεν εἰς τὸ μέτωπόν της. 147
Στείρας γυναῖκας ποῖος ἅγιος τεκνογόνους ποιεῖ καὶ γαλακτοτρόφους. 210
Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος λείψανον ποίας ὑπερφυσικὰς ἐνεργείας ἔδειξεν, ὅταν εὑρέθη. — Δεξιὰν αὐτοῦ τίς ἔστειλεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν ὑποσημ. 292—293
Συκοφάνται τί παιδείαν λαμβάνουσιν· ὑπ. 303
Συμεὼν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου ἄλλος ἦτο ἀπὸ τὸν Σίμωνα τὸν Ζηλωτήν.—Κατεδικάσθη νὰ πίῃ φαρμάκιον.—Τίνος ἦτο υἱός.—Δεύτερος ἦτο ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων· ὑποσ. 111
Συνέσιος ὁ Κυρήνης εἰς ποῖον ἔδωκε χρεωστικὸν γράμμα περὶ ἐλεημοσύνης. 228
Σφάλμα ἴδιον ἐπάνω ἑαυτοῦ βάλλειν, τοῦτό ἐστιν ἡ μεγάλη δυναστεία, ἤτοι ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου· ὑποσημ. 315
Σῶμά του διὰ νὰ μὴ μολυνθῇ παρ' ἄλλων, τίς ἐκρήμνισεν ἑαυτόν. 210
Σῶμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τι ἄλλο ἀφ' ὅ,τι θέλει ἡ ψυχή.—Ὑπὸ τῆς ψυχῆς κινεῖται. 89
Σῶμα μὲ τὸ ὁποῖον ἥμαρτεν ὁ ἄνθρωπος, μὲ αὐτὸ πρέπει καὶ νὰ μετανοῇ. 114

Digitized by Google

σελ.

Σωτηρίαν οἱ προξενοῦντες εἰς τοὺς ἄλλους, ἀνωτέρας δόξης ἀξιοῦνται τῶν σωζομένων. 127

Τ

Ταπεινοφροσύνης δεῖται ὁ ἄνθρωπος διὰ παντός· ὑποσημ. 345
Τάρταρος ποῖος λέγεται. 157
Τεσσαράκοντα μαρτύρων τὰ ὀνόματα, οὐ περιέχονται ὁλόκληρα ἐν τῷ τροπαρίῳ αὐτῶν, καὶ ποῖον ὄνομα λείπει· εἰς τὴν ὑπ. 23
Τιμιωτέρας ποῖος εἶναι ὁ ποιητής. 499
Τοίχου ἐντὸς τίς κτισθείς, εὑρέθη ζωντανός. 338
Τόποι δύω διωρισμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν, ποῖοι εἶναι. 157
Τρίχας τῆς κεφαλῆς ποία γυνὴ διὰ ἀτιμίαν ἐξυρίσθη. 126
Τριῶν Ἀγγέλων, τῶν εἰς τύπαν τῆς Ἁγίας Τριάδος φανέντων, ἔνιψε τοὺς πόδας ὁ Ἀβραάμ· εἰς τὴν ὑποσημ. 214
Τροπάρια νέα εἰς τὸν ἅγιον Θαλλέλαιον· ὑποσ. 159
Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου· ὑποσημ. 161
Εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδοσίαν· ὑποσημ. 173
Εἰς τὸν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον· ὑποσημ. 193
Οἶκοι νέοι καὶ Τροπάρια εἰς τοὺς κορυφαίους Ἀποστόλους· ὑποσημ. 232
Τροπάρια νέα εἰς τὸν ὅσιον Θεόφιλον τὸν Ἀγιορείτην· εἰς τὴν ὑποσημ. 254
Εἰς τὴν ἁγίαν Κυριακὴν· ὑποσημ. 251
Εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα ὑποσημ. 241
Εἰς τὸν διάκονον Λαυρέντιον· ὑποσημ. 309
Εἰς τὸν πατριάρχην Νήφωνα· ὑποσημ. 312
Εἰς τὴν ἐξ Ἐδέσσης εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακομιδὴν τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου· ὑποσημ. 327
Εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου· ὑποσημ. 242
Εἰς τὸν προφήτην Ἠλίαν· ὑποσημ. 268
Εἰς τὴν ἁγίαν Παρασκευὴν· ὑποσημ. 278
Εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον· ὑποσημ. 125
Εἰς τὰς ἓξ Οἰκουμενικὰς Συνόδους. 264—265
Εἰς τὸν Ἔρασμον. 182
Εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν Βλαδίμηρον. 166
Εἰς τὸν Νικόδημαν· ὑποσ. 28
Εἰς τὸν Μιχαὴλ Συνάδων. 167
Εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν ὑμνογράφον· ὑπ. 74
Εἰς τὸν ἅγιον Ἀντίπαν· ὑποσ. 85
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον· ὑποσημ. 104
Εἰς Ἀθανάσιον τὸν κτίτορα τοῦ Μετεώρου· ὑπ. 100
Τῷ Παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ, ποῖος ψάλλων ἐφονεύθη. 21

Υ

Ὑπακοὴ καὶ εἰς τὰ παράλογα πρέπει νὰ γίνεται. 49
Ὑπακοὴν τίς ἠγάπα. 74

σελ.

Ὑπακοῆς χάριν ποία ἐμβῆκεν εἰς ἀναμμένον φοῦρνον. 283
Ὑπαπαντῆς ἑορτὴ πότε ἦρχισε νὰ τελῆται· ὑπ. 295
Ὑπερηφάνεια πόσον εἶναι κακόν. 202
Αὕτη κάμνει νὰ χάσῃ τις τὴν νίκην, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρότερον. 273
Ὕπνον τίς ὅσιος ἐνίκησεν· ὑποσημ. 330
Ὑποκριταὶ, οἱ ἀσεβοῦντες μὲν πρὸς Κύριον, φαινόμενοι δὲ ὅτι φυλάττουσι τὸν νόμον Κυρίου τιμωροῦνται. 272
Ὑποτάσσειν τὸ σῶμα εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ πάθη εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, ποῖος Ἀπόστολος ἐδίδαξε. 284

Φ

Φαγητὸν μαγειρευμένον τίς δὲν ἔφαγεν εἰς ἑξῆντα χρόνους. 303
Φιλαργυρία ποῖον ἱερέα ἔκαμε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, νὰ φονεύσῃ πέντε Κανονικὰς, νὰ ὑστερηθῇ τὴν ζωήν του, καὶ νὰ μὴ ἀπολαύσῃ οὔτε αὐτὰ τὰ χρήματα ὅσα ἐκέρδισε. 193
Ποῖον ἔκαμε λεπρόν. 203
Αὕτη καὶ σώματα σφάζει καὶ ψυχάς. 94
Φιλίας ἀρχόντων ποῖος δὲν ἠγάπα· ὑπ. 225 καὶ 303
Φιλοσόφου τί εἶναι ἴδιον· ὑποσημ. 122
Φόβου Θεοῦ δεῖται ὁ ἄνθρωπος διαπαντός· ὑπ. 345
Φόβος τοῦ Κυρίου φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς μετάνοιαν. 44
Φονεύτριαν αὐτοῦ τίς ἐσυγχώρησε. 249
Φοίνιξ ἐν τῷ ἅμα ἐποίησε καρπόν. 65
Φῶς ἱλαρὸν τροπάριον, ποῖος ἐποίησε· ὑποσ. 27
Φωτία εἶναι εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ εἰς τὴν ὑπ' Οὐρανόν. 157

Χ

Χερουβὶμ πέρι ποῖος ἐλάλησε. 67
Χίου εἰς τὸ βουνὸν τίς μάρτυς ἀνέβη. 50
Χίῳ ἐν τῇ νήσῳ ποῖοι ἅγιοι ὤρθησαν. 144, 218, 275
Ποῖαι παρθενομάρτυρες ἀπὸ αὐτὴν ἐβλάστησαν. 195
Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἰς ποίαν ἁγίαν ἔχουσι μεγάλην εὐλάβειαν. 271
Χοῖρος ἀκάθαρτος εἶναι. 290
Χριστὸς θεῖος ἦτο Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 135
Ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ῥιφθεῖσα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐστάθη ὀρθία, καὶ ποῦ ὑπῆγε· ὑπ. 146—147
Χριστοῦ σπάργανα, ὁ ἀκάνθινος Στέφανος, ἡ σινδὼν, τὸ λέντιον, τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον καὶ ὁ σπόγγος αὐτοῦ, ποῦ εὑρίσκοντο· ὑπ. 212
Ἐξάδελφος δεύτερος ἦτο τοῦ Προδρόμου κατὰ τὸ ἀνθρώπινον· ὑπ. 275
Πότε μετεμορφώθη· ὑποσημ. 301
Διατί παρέλαβεν ἐν τῇ Μεταμορφώσει τρεῖς μόνους Ἀποστόλους, καὶ δύο Προφήτας. 302
Ἐπιστολὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Αὔγαρον τίς. 324
Ὁ εἰς αὐτὸν ἐλπίζων, οὐκ ἀποτυγχάνει ποτέ. 325

Digitized by Google

σελ.

Πάσχειν δι' αὐτόν, οὐδὲν οὕτως ἡδύ. 278
Ῥάδιον ἦν αὐτῷ ἀθάνατον ποιῆσαι, ἣν ἀνέλαβεν φύσιν· ὑποσημ. 295
Μετὰ τὸ πάθος τῆς ἀφθαρσίας καὶ ἀθανασίας αὐτῇ μετέδωκεν. αὐτόθι.
Ὄνομα Χριστοῦ, ὅπου ἐκφωνηθῇ, ἀπὸ ἐκεῖ κάθε μαγεία διώκεται. 96—97
Χριστοῦ Βασιλεία ποῦ εὑρίσκεται· ὑποσημ. 213
Συγγε εἰς Χριστοῦ πῶς ἐλέγοντο, καὶ πόθεν κατήγοντο. αὐτόθι.
Τούτους ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ ὁ Δομετιανός. — Πτωχοὶ καὶ γεωργοὶ ἦσαν· ὑπ. 213
Χριστιανὸν ἀξίωμα ποῖον εἶναι. 134
Χριστιανοὶ ὅταν εὑρίσκωσι κἀνὲν πρᾶγμα πρέπει νὰ τὸ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν οἰκοκύρην χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν εὑρετίκια· ὑποσ. 179
Ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ποικίλοις τρόποις ἐθανατώθησαν. 273
Πρέπει νὰ προτιμῶσι κάλλιον νὰ μὴ ἔχωσι κἀμμίαν ἐξωτερικὴν τιμὴν, παρὰ νὰ ἀπολλύωσι μὲ αὐτὴν τὰς ψυχάς των. 6
Οἱ ἐν Χερσῶνι ὄντες μὲ τί σημεῖον ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. 18
Τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας κἀνεὶς δὲν δύναται νὰ κυριεύσῃ. 41
Ὑπερασπίζεται αὐτοὺς ὁ Θεός. αὐτόθι.
Μόνοι ἐρρίπτοντο ἐντὸς δύω καμίνων. 49

σελ.

Δὲν πρέπει νὰ ἦναι μάγοι. 169
Χριστούπολις ποία εἶναι. 143
Χριστοφόρος τίνι τρόπῳ ὀνομάζεται κυνοπρόσωπος· ὑποσημ. 139
Ὀπτασία παράδοξος, ἣν ἔβλεπεν. 140
Χρονολογία ἡ περὶ τῶν ἑπτὰ Παίδων, ἐσφαλμένη ἐστὶ· ὑποσημ. 297
Χρόνους δεκαπέντε ποῖος ἔλαβε προσθήκην ζωῆς. 268
Χῶμα ἰαματικὸν τίνος ἀναβρύει ὁ τάφος. 267

Ψ

Ψαλμὸν τὸν. Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ποῖος μάρτυς ἔψαλλεν. 284
Ψαλτήριον ποία ὁσία ἔμαθεν. — Καὶ ἐν τῷ τέλει αὐτῆς τοῦτο ἀνεγίνωσκε. 94—93
Ψυχὴ ἡ βυθισθεῖσα εἰς τὰ κακὰ, δὲν μεταχειρίζεται πλέον φρόνιμον λογισμόν. 216
Ψυχὴ τὸ σῶμα κυβερνᾷ. 89
Ψυχαὶ τίνων μαρτύρων ἐφαίνοντο εἰς τὰ σώματά των εἰς σχῆμα παρθένων. 218
Ψωμία τις δίδων εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἔκαμε νὰ γεμίσωσιν αἱ ἀποθῆκαι τοῦ πατρός του. 207

Ω

Ὠδὴν ποίαν ἔψαλον τινὲς ἀθλήτριαι. 94
Ὠριγένους βλάσφημα δόγματα ποῖα ἦσαν. — Ἀνεθεματίσθη· ὑποσημ. 276

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΥΩ ΤΟΜΟΙΣ

ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ,

(Ὡς καὶ τῶν γεγονότων ὧν τὴν μνήμην ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει)

ΠΑΟΥΣΙΩΤΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΕΣΤΑΤΟΣ

*Ἐν ᾧ δηλοῦνται αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἑορτάζονται, καὶ ἐν τίσι βιβλίοις ἁπλοϊκοῖς εὑρίσκονται οἱ κατὰ πλάτος βίοι αὐτῶν· ὅπου δὲ εἶναι ἀστερίσκος * ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι δὲν εὑρίσκονται εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν.* [1]

Α

Ἀαρὼν Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀββακούμ προφήτης Δεκεμβρίου. 2
Ἀββᾶς ὅσιος Νοεμβρίου 22
Ἀββάδες οἱ ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντες Ἰανουαρίου. 14
Ἀββάδες 33 οἱ ἐν Ῥαϊθῷ Ἰανουαρίου. 14
Ἀββάδες οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα φονευθέντες Μαρτίου. 20
Ἀββάδες οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα φονευθέντες Μαΐου. 16
Ἀβδαῖος ἐπίσκοπος Σεπτεμβρίου. 5
Ἀβδᾶς μάρτυς Ἰουλίου. 8
Ἀβδιοὺ προφήτης Νοεμβρίου. 19
Ἀβείμ Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Ἄβελ Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
* Ἀβελβοὺλ υἱὸς Γαμαλιὴλ Αὐγούστου. 2
Ἀβήπας μάρτυς Μαρτίου. 26
Ἀβέρκιος ὁ ὅσιος Ὀκτωβρίου. 22
Ἀβέρκιος μάρτυς Δεκεμβρίου. 5
Ἀβέρκιος ὁ υἱὸς τοῦ ἀποστόλ. Ἀλφαίου Μαΐου 26
Ἀβιὰ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἄβιβος μάρτυς Νοεμβρίου. 15
* Ἄβιβος ὁ νέος Δεκεμβρίου. 2
Ἄβιβος μάρτυς Ἰανουαρίου. 29
Ἄβιβος μάρτυς Μαρτίου. 13 καὶ 29
Ἀβιοὺδ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀβούδιμος μάρτυς Ἰουλίου. 15
Ἀβραὰμ δίκαιος Ὀκτωβρίου. 9
Ἀβραὰμ Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἀβραάμης ὅσιος Φεβρουαρίου. 14
Ἀβράμιος ὅσιος Ὀκτωβρίου. 29
* Ἀβράμιος μάρτυς Ὀκτωβρίου. 31
Ἀβράμιος ἐπίσκοπος Ἀρβὴλ Φεβρουαρίου. 4
Ἀβρίκιος μάρτυς Φεβρουαρίου. 28
Ἄγαβος προφηταπόστολος Ἀπριλίου. 8
Ἀγαθάγγελος μάρτυς Νοεμβρίου. 5
Ἀγαθάγγελος ὁ σὺν τῷ Κλήμεντι Ἰανουαρίου 23
Ἀγάθη ὁσία Φεβρουαρίου. 5
Ἀγαθόδωρος μάρτυς Ὀκτωβρίου. 13
Ἀγαθόδωρος μάρτυς Φεβρουαρίου. 2
Ἀγαθόδωρος ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτίου. 7
Ἀγαθόκλεια μάρτυς Σεπτεμβρίου. 17
Ἀγαθονίκη μάρτυς Ὀκτωβρίου. 13
Ἀγαθόνικος μάρτυς Αὐγούστου. 22
Ἀγαθόπους μάρτυς Ἀπριλίου. 4
Ἀγάθων ὅσιος Ἰανουαρίου. 8
Ἀγάθων Ῥώμης Φεβρουαρίου. 20
Ἀγάπη μάρτυς Σεπτεμβρίου. 17
Ἀγάπη παρθενομάρτυς Ἀπριλίου. 16
Ἀγαπητὸς ἐπίσκοπος Συναοῦ Φεβρουαρίου. 18
Ἀγαπητὸς Ῥώμης Ἀπριλίου. 17
Ἀγάπιος μάρτυς ὁ υἱὸς Εὐσταθίου Σεπτεμ. 20
Ἀγάπιος μάρτυς Νοεμβρίου. 2, 19, 22
Ἀγάπιος μάρτυς Δεκεμβρίου. 3
Ἀγάπιος μάρτυς μαθητὴς τοῦ ἐν Σικελίᾳ Βαβύλα Ἰανουαρίου. 24
Ἀγάπιος μάρτυς Μαρτίου. 1 καὶ 15
Ἀγάπιος μάρτυς Αὐγούστου. 19
Ἀγάπιος μάρτυς ὁ τῆς Βάσσης υἱὸς Αὐγ. 21
Ἀγάπιος ἀρχιμανδρίτης Ἰανουαρίου. 11
* Ἀγάπιος ὅσιος ἁγιορείτης Μαρτίου. 1
Ἀγαπίων μάρτυς Νοεμβρίου. 22
Ἄγγαῖος προφήτης Δεκεμβρίου. 16
* Ἀγγελὴς νεομάρτυς Σεπτεμβρίου. 1
* Ἀγγελὴς νεομάρτυς Δεκεμβρίου. 3
Ἀγγέλων ταγμάτων ἐννέα Σύναξις Νοεμβρίου. 8
Ἄγγελοι μυρίοι Ἰανουαρίου. 11
* Ἀγγίας μάρτυς εἷς τῶν μ'. μαρτύρων Μαρτίου. 9
* Ἀγλάϊος μάρτυς ὁ δεσμοφύλαξ τῶν μ'. Μαρ. 9

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Τὸν πίνακα τοῦτον κατὰ πολλὰ ἐσφαλμένον καὶ ἐλλειπῆ ἐπηνορθώσαμεν καὶ ἀνεπληρώσαμεν. Σ. Ε.

[1] Τὸν ὑπὸ Μαξίμου τοῦ Μαργουνίου δηλον ὅτι. Σ. Ε.

Digitized by Google

Ἁγνὰς μάρτυς Μαρτίου. 26
Ἁγνὴ μάρτυς Ἰανουαρίου. 14, 20 καὶ 21
Ἀγρίππας μάρτυς Φεβρουαρίου. 18
Ἀγριππίνα μάρτυς Ἰουνίου. 23
Ἀδὰμ ὁ προπάτωρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀδριανὸς μάρτυς Φεβρουαρίου. 3
Ἀδριανὸς μάρτυς ὁ νέος Ἀπριλίου. 4
Ἀδριανὸς μάρτυς ὁ τῆς Ναταλίας σύζυγος Αὐγούστου. 26
Ἀδριανὸς μάρτυς ἕτερος Αὐγούστου. 26
Ἀειθαλᾶς μάρτυς Νοεμβρίου. 3
Ἀειθαλᾶς μάρτυς Δεκεμβρίου. 11
Ἀειθαλᾶς μάρτυς Σεπτεμβρίου. 2
Ἀέτιος μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτίου. 9
Ἀζαρίας προφήτης Φεβρουαρίου. 3
Ἀζᾶς διάκονος μάρτυς Ἀπριλίου. 10
Ἄζης μάρτυς Ὀκτωβρίου. 21
Ἄζης μάρτυς ὁ θαυματουργὸς Νοεμβρίου. 19
Ἀζὼρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀθανασία ὁσία γυνὴ Ἀνδρονίκου Ὀκτωβρίου. 9
Ἀθανασία μάρτυς Ἰανουαρίου. 31
Ἀθανασία μάρτυς Μαρτίου. 2
Ἀθανασία ὁσία ἡ θαυματουργὸς Ἀπριλίου. 18
Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ Κων(πόλεως Ὀκτωβρίου. 28
Ἀθανάσιος νεομάρτυς ὁ ἐκ Σπάρτης Ὀκτωβρ. 29
Ἀθανάσιος μάρτυς Ἰανουαρίου. 4
Ἀθανάσιος νεομάρτυς Ἰανουαρίου. 7
Ἀθανάσιος μάρτυς Ἰανουαρίου. 13
Ἀθανάσιος ὁ μέγας Ἰανουαρίου. 18
Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ Φεβρ. 22
Ἀθανάσιος ὁ ἀπὸ Μάγων Ἀπριλίου. 23
Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ἰουνίου. 3
Ἀθανάσιος μάρτυς Ἰουνίου. 23
Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ Ἰουλίου. 2
Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου λειψάνου ἀνακομιδὴ Μαΐου. 2
Ἀθανάσιος νεομάρτυς ὁ ἀπὸ Γγίου Ἰουλίου. 24
Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Κορίνθου Μαΐου. 4
Ἀθανάσιος μάρτυς Αὐγούστου. 22
Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ κτίσας τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου Ἀπριλίου. 20
Ἀθανάσιος νεομάρτυς Σεπτεμβρίου. 8
Ἀθανάσιος εἷς τῶν Μ. Μαρτίου. 9
Ἀθηνογένης ἱερομάρτυς Ἰουλίου. 16
Ἀθηνογένης μάρτυς Ἰουλίου. 16
Ἀθηνόδωρος ὅσιος Δεκεμβρίου. 29
Ἀθηνόδωρος μάρτυς Νοεμβρίου. 7
Ἀθηνόδωρος μάρτυς Δεκεμβρίου. 7
Ἀθὼς ὅσιος Ἰουνίου. 8
Αἰδέσιος μάρτυς Ἀπριλίου. 2
Αἰθέριος ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτίου. 7
Αἰθέριος μάρτυς Ἰουνίου. 18
Αἰθίοψ μάρτυς (Συναξάρ. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου) Ἀπριλίου. 29
Αἰθίοπος ἡ ὑπὸ Φιλίππου βάπτισις Αὐγούστου. 27
Αἰκατερίνα μάρτυς Νοεμβρίου. 25
Αἰμιλιανὸς μάρτυς Δεκεμβρίου. 11
Αἰμιλιανὸς μάρτυς Ἰουλίου. 18
Αἰμιλιανὸς ὅσιος ὁ Κυζίκου Αὐγούστου. 8
Αἰσία μάρτυς Ἰουνίου. 7
Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτινῆς Μαρτίου. 31
Ἡ δὲ εὕρεσις τοῦ λειψάνου αὐτοῦ Σεπτεμβρ. 15
Ἀκάκιος ἱερομάρτυς Ὀκτωβρίου. 24
Ἀκάκιος μάρτυς Μαρτίου. 4
Ἀκάκιος νέος ὅσιος ὁ Καυσοκαλυβίτης Ἀπρίλ. 12
Ἀκάκιος μάρτυς Μαΐου. 7 καὶ 19
Ἀκάκιος μάρτυς ὁ νέος Ἰουλίου. 28
Ἀκάκιος μάρτυς Αὐγούστου. 17, 25
Ἀκάκιος μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτίου. 9
Ἀκάκιος ὅσιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι Νοεμβρίου. 26
Ἀκάκιος νέος ὁσιομάρτυς Μαΐου. 1
Ἀκεψεὴς μάρτυς Δεκεμβρίου. 11
Ἀκεψιμᾶς μάρτυς Νοεμβρίου. 3
Ἀκεψιμᾶς ὅσιος Νοεμβρίου. 3
Ἀκεψιμᾶς μάρτυς Δεκεμβρίου. 7
Ἀκεψιμᾶς ὅσιος Ἰανουαρίου. 29
Ἀκίνδυνος μάρτυς Νοεμβρίου. 2
Ἀκίνδυνος μάρτυς Ἀπριλίου. 20
Ἀκίνδυνος μάρτυς Αὐγούστου. 22
Ἀκόλουθος μάρτυς Μαρτίου 14, 19
Ἀκούτιος μάρτυς Ἀπριλίου. 21
Ἀκύλας Ἀπόστολος Φεβρουαρίου 13
Ἀκύλας μάρτυς Ἰανουαρίου. 24
Ἀκύλας μάρτυς Μαρτίου. 20
Ἀκύλας Ἀπόστολος Ἰουλίου. 14
Ἀκύλας μάρτυς Ἰουλίου. 14
Ἀκυλίνα νεομάρτυς Σεπτεμβρίου. 27
Ἀκυλίνα μάρτυς Ἀπριλίου. 7
Ἀκυλίνα μάρτυς Μαΐου. 9
Ἀκυλίνα μάρτυς Ἰουνίου. 13
Ἀκυλίνα ἁγία ἡ ἐν Καμουλιανοῖς Αὐγούστου. 9
Ἀλεξανδρία ἡ Ἀλεξάνδρα ἡ βασίλισσα Ἀπριλ. 21
Ἀλεξανδρία παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Ἀλεξανδρίων Πάπας Ῥώμης Μαρτίου. 16
Ἀλεξανδρίων μάρτυς Ἰουλίου. 6
Ἀλέξανδρος μάρτυς Σεπτεμβρίου. 28
Ἀλέξανδρος μάρτυς Σεπτεμβρίου. 28
Ἀλέξανδρος ἱερομάρτυς Ὀκτωβρίου 22
Ἀλέξανδρος μάρτυς Ὀκτωβρίου 30
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης Νοεμβρ. 7
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Κορίνθῳ Νοεμβρίου 24
Ἀλέξανδρος Ἱεροσολύμων Δεκεμβρίου. 12
Ἀλέξανδρος ὁσιομάρτυς Δεκεμβρίου. 17
Ἀλέξανδρος ἡγούμενος τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς Δεκεμβρίου. 29
Ἀλεξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Δριζιπάρῳ Φεβρ. 25
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Πίδνῃ Μαρτίου. 14
Ἀλέξανδροι δύω μάρτυρες Μαρτίου. 15
Ἀλέξανδρος μάρτυς Ἀπριλίου. 10
Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Τιβεριανῶν Μαΐου 13
Ἀλεξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Κεντουκέλλαις Μαΐου 14
Ἀλέξανδρος μάρτυς Μαΐου. 14, 20
Ἀλέξανδρος Ἱεροσολύμων Μαΐου. 16

Digitized by Google

Ἀλέξανδρος νεομάρτυς Ματ. 26
Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας Ματ. 29
Ἀλέξανδρος Προύσης Ἰουνίου. 9
Ἀλέξανδρος μάρτυς Ἰουνίου. 10
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Πέργῃ Αὐγούστου. 1
Ἀλέξανδρος Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου 30
Ἀλέξανδρος μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτίου. 9
Ἀλέξιος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. 17
Ἀλέξιος μάρτυς Ἰουνίου. 10
Ἀλέξιος μάρτυς Αὐγούστου. 9
Ἀλκιβιάδης μάρτυς Αὐγούστου. 16
Ἀλλὰς μάρτυς Μαρτίου. 26
Ἀλύπιος ὁ Κιονίτης Νοεμβρίου. 26
Ἀλύπιος μάρτυς Ματ. 27
Ἄλφαιος μάρτυς Νοεμβρίου 13
Ἄλφαιος Ἀπόστολος Ματ. 26
Ἄλφαιος διάκονος καὶ μάρτυς Νοεμβρίου 18
Ἀλφειὸς μάρτυς Σεπτεμβρίου. 28
Ἀλφειὸς ἀναγνώστης καὶ μάρτυς Δεκεμβρίου 18
Ἀλφειὸς μάρτυς Ματ. 10
Ἀλώνιος ὅσιος Ἰουνίου. 4
Ἀμβρόσιος Δεκεμβρίου. 7
Ἀμιναδὰβ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἀμμιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρίου. 4
Ἀμμοῦν ὅσιος (Δεκεμβρ. 6) Ὀκτωβρίου. 4
Ἀμμοῦν διάκονος μάρτυς Σεπτεμβρίου. 1
Ἀμμὼν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀμμὼν μάρτυς Σεπτεμβρίου. 2
Ἀμωναθᾶς ὅσιος Δεκεμβρίου. 12
Ἀμμωνᾶς ὅσιος Ἰανουαρίου. 26
Ἀμμώνιος ὅσιος Ἰανουαρίου. 10
Ἀμμώνιος παῖς ὁ σὺν τῷ Βαβύλᾳ Σεπτεμβρ. 4
Ἀμμώνιος ὅσιος μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου Νοεμβρίου. 10
Ἀμὼς προφήτης Ἰουνίου. 15
Ἀμπλίας Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 31
Ἀμφιανὸς μάρτυς Ἀπριλίου. 2
Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου Νοεμβρ. 23
Ἀμφιλόχιος μάρτυς Μαρτίου. 27
Ἀνανὶ προφήτης Μαρτίου. 27
Ἀνανίας Ἀπόστολος Ὀκτωβρίου. 1
Ἀνανίας ὅσιος Ὀκτωβρίου. 3
Ἀνανίας ὁ Πέρσης Δεκεμβρίου. 1
Ἀνανίας Ἐφέσου Δεκεμβρίου. 1
Ἀνανίας ἱερομάρτυς Ἰανουαρίου. 26
Ἀνανίας μάρτυς Ἰουνίου. 9
Ἀναστασία παρθενομάρτυς Ὀκτωβρίου. 12
Ἀναστασία ἡ Ῥωμαία Ὀκτωβρίου. 29
Ἀναστασία ἡ φαρμακολύτρια Δεκεμβρίου 22
Ἀναστασία ἡ πατρικία Μαρτίου. 10
Ἀναστασία μάρτυς Ἀπριλίου. 15
Ἀναστάσιοι δύο ὁμολογηταὶ μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου Σεπτεμβρίου. 20
Ἀναστάσιος μάρτυς Ὀκτωβρίου. 25
Ἀναστάσιος Σιναΐτης Ἀπριλ. 21
Ἀναστάσιος μάρτυς Δεκεμβρίου. 5
Ἀναστάσιος ὁ νεκρέγερτος Αὐγούστ. 8
Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης Ἰανουαρ. 22
Ἡ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ ἀνακομιδὴ Ἰανουαρ. 24
Ἀναστάσιος νεομάρτυς Ναυπλιώτης Φεβρουαρ. 1
Ἀναστάσιος Κωνσταντινουπόλεως Φεβρουαρ. 10
Ἀναστάσιος Ἀντιοχείας Ἀπριλ. 20
Ἀναστάσιος νέος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 8
Ἀναστάσιος μάρτυς ὁ ἀναστὰς Ἰουν. 21
Ἀναστασὼ ἁγία Ματ. 18
Ἀνατολὴ μάρτυς ἀδελφὴ Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26
Ἀνατόλιος μάρτυς Νοεμβρ. 20
Ἀνατόλιος μάρτυς ὁ στρατηλάτης Ἀπριλ. 23
Ἀνατόλιος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουλ. 3
Ἀνατόλιος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Ἀνδρέας πρεσβύτερος καὶ μάρτυς Σεπτεμβρ. 20
Ἀνδρέας μάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Ἀνδρέας ὁσιομάρτυς ὁ ἐν τῇ Κρίσει Ὀκτωβρ. 17
Ἀνδρέας μάρτυς νεοφανὴς Ὀκτωβρ. 21
Ἀνδρέας μάρτυς διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας Νοεμβρ. 28
Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος Νοεμβρ. 30
Ἀνδρέας ὅσιος Δεκεμβρ. 2
Ἀνδρέας μάρτυς Ματ. 18
Ἀνδρέας ὁ Σαλὸς διὰ Χριστὸν Ματ. 28
Ἀνδρέας ὁ Κρήτης Ἰουλ. 4
Ἀνδρέας μαρτυς Ἰουλ. 9, 12
Ἀνδρέας μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Ἀνδρέας μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Ἀνδρέας μάρτυς Αὐγούστου. 31
Ἀνδρέας μάρτυς στρατηλάτης Αὐγούστου. 19
Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου λειψάνων κατάθεσις Ἰουνίου. 20
Ἀνδρόμαχος μάρτυς Ὀκτωβρίου. 12
Ἀνδρόνικος ὅσιος Ὀκτωβρίου. 9
Ἀνδρόνικος μάρτυς Ὀκτωβρίου. 12
Ἀνδρόνικος μάρτυς Μαρτίου. 2
Ἀνδρόνικος ἀπόστολος (Ματ. 17 καὶ) Ἰουλ. 30
Ἀνδροπελαγία μάρτυς Σεπτεμβρίου. 6
Ἀνδρωνᾶς μάρτυς Νοεμβρίου. 3
Ἄνεκτος μάρτυς Μαρτίου. 10
Ἄνεκτος μάρτυς Ἰουνίου. 27
Ἀνεμπόδιστος μάρτυς Νοεμβρίου. 2
Ἀνθία μάρτυς Ὀκτωβρίου. 12
Ἀνθία μήτηρ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου Δεκεμβρ. 15
Ἄνθιμος μάρτυς ἀδελφὸς Ἀναργύρων Ὀκτωβ. 17
Ἄνθιμος μάρτυς Νοεμβρίου. 19, καὶ 22
Ἄνθιμος ὅσιος Ἰουνίου. 7
Ἄνθιμος Νικομηδείας Σεπτεμβρίου. 3
Ἀνθίων ὅσιος Ἰουνίου. 26
Ἄνθος ὅσιος Δεκεμβρίου. 12
Ἀνθοῦσα μάρτυς Φεβρουαρίου. 22
Ἀνθοῦσα ὁσία ἡ ἐν τῇ μονῇ Μαντινέου Ἰουλ. 27
Ἀνθοῦσα μάρτυς Αὐγούστου. 22
Ἀνθοῦσα ἡ νέα Αὐγούστου. 27
Ἀνθοῦσα θυγάτηρ Κοπρωνύμου Ἀπριλίου. 12
Ἀνίκητος μάρτυς Αὐγούστου. 12
Ἀνιμαΐς γυνὴ μάρτυς Μαρτίου. 26
Ἀνίνας ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Μαρτίου. 16
Ἄννα μάρτυς Ὀκτωβρίου. 22

Digitized by Google

Ἄννα μάρτυς ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ Ὀκτωβρίου. 28
Ἄννα ὁσία ἡ μετονομασθεῖσα Εὐφημιανὸς Ὀκτωβρίου. 29
Ἄννα μάρτυς ἡ σὺν τῷ νέῳ Στεφάνῳ Νοεμβρ. 28
Ἄννης Σύλληψις Δεκεμβρίου. 9
Ἄννα προφῆτις Δεκεμβρίου. 9
Ἄννα ἡ αὐτὴ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
* Ἄννα μάρτυς Ἰανουαρίου. 20
Ἄννα θυγάτηρ Φανουὴλ Φεβρ. 3 καὶ Αὐγούστ. 28
Ἄννα ὁσία Ἰουνίου. 13
* Ἄννα ὁσία ἡ ἐν τῷ Λευκαδίῳ Ἰουλίου. 23
Ἄννα ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου Ἰουλίου. 25
Ἄννα ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου Σεπτεμβρίου 9
Ἄννα μάρτυς Μαρτίου. 26
Ἀνοὺβ ὅσιος ὁ σημειοφόρος Ἰουνίου. 6
Ἀντίγονος μάρτυς Ὀκτωβρίου, 13
Ἀντίοχος ὅσιος Δεκεμβρίου. 24
Ἀντίοχος ὅσιος Φεβρουαρίου, 23
* Ἀντίοχος μάρτυς Ἰουλίου. 8
* Ἀντίοχος μάρτυς ἀδελφὸς Πλάτωνος μάρτυρος Ἰουλίου 16
Ἀντίπας Ἱερομάρτυς ὁ Περγάμου Ἀπριλίου, 11
Ἀντίπατρος μάρτυς Ἀπριλίου. 28
* Ἀντίπατρος ἐπίσκοπος Βόστρων Ἰουνίου. 13
Ἀντωνίνα μάρτυς Μαρτίου. 1
Ἀντωνίνα μάρτυς Ἰουνίου. 10, 12
* Ἀντωνῖνος μαρτυς Ὀκτωβρίου. 20
Ἀντωνῖνος ὅσιος Φεβρουαρίου. 23
Ἀντωνῖνος μαρτυς Ἀπριλίου. 20
* Ἀντωνῖνος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλίου. 6
Ἀντωνῖνος μάρτυς Ματθ. 4
Ἀντωνῖνος εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων Αὐγούστου. 4
Ἀντωνῖνος μάρτυς Ἀλεξανδρεὺς Αὐγούστου, 9
Ἀντώνιος μάρτυς Σεπτεμβρίου. 23
Ἀντώνιος μάρτυς Νοεμβρίου. 7, 9, 12
* Ἀντώνιος ὁ νέος Δεκεμβρίου. 1
Ἀντώνιος μάρτυς Ἰανουαρίου. 8
Ἀντώνιος ὁ μέγας Ἰανουαρίου. 17
* Ἀντώνιος νεομάρτυς ὁ Ἀθηναῖος Φεβρ. 5
Ἀντώνιος Κωνσταντινουπόλεως Φεβρ. 19
Ἀντώνιος μάρτυς Φεβρουαρ. 25
Ἀντώνιος μάρτυς Μαρτ. 1
* Ἀντώνιος πρεσβύτερος μάρτυς Ἰουν. 21
Ἀντώνιος Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Ἀντώνιος μάρτυς ὁ ἐν Νικοπόλει Ἰουλ. 10
* Ἀντώνιος νέος ὅσιος ὁ ἐν Βερροίᾳ Ἰανουαρ. 16
Ἀνυσία ἡ μάρτυς Δεκεμβρίου. 30
Ἀπελλῆς ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 10
Ἀπελλῆς ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 31
Ἀπολλιναρία ἡ Συγκλητικὴ Ἰανουαρ. 4
Ἀπολλινάριος ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Ῥαβέννης Ἰουλίου. 23
Ἀπόλλων μάρτυς Ἰουν. 5
Ἀπολλώνιος μάρτυς Δεκεμβρ. 14
Ἀπολλώνιος μάρτυς Ἰουλ. 6, 10
Ἀπολλώνιος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 23
* Ἀπολλώνιος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Ἀπολλὼς ἀπόστολος Δεκεμβρίου. 8
Ἀπολλὼς ὅσιος Ἰανουαρ. 25
Ἀπολλὼς μάρτυς θεράπων Ἀλεξάνδρας Ἀπριλ. 21
Ἀπολλὼς ἐπίσκοπος Ἰουν. 10
Ἀπόστολοι 70 Ἰανουαρ. 4
Ἀπόστολοι 12 Ἰουν. 30
Ἀππίων μάρτυς Ἰουλ. 26
Ἀπρίων Κύπρου Φεβρουαρ. 7
Ἀπφία ἡ ἀπόστολος Νοεμβρ. 22
Ἀραὰμ Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
* Ἀργυροῦ νεομάρτυρος Ματθ. 11
* Ἀργυρῆ νεομάρτυς Ἀπριλ. 30
Ἀρδαλίων ὁ ἀπὸ μίμων Ἀπριλ. 14
Ἀρέθας μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Ἄρειος μάρτυς Ἰουν. 5
* Ἄρης ὅσιος Δεκεμβρ. 13
Ἄρης μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Ἀριάδνη μάρτυς Σεπτεμβρ. 18
Ἀρίσταρχος ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 27
Ἀρίσταρχος ἀπόστολος Ἀπριλ. 14
Ἀριστίων Ἀλεξανδρείας Σεπτεμβρ. 3
Ἀριστόβουλος Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 30
Ἀριστόβουλος ἀπόστολος ἀδελφὸς Βαρνάβα Μαρτίου. 15
Ἀριστοβούλου ἐπισκόπου λείψανον ποῦ ἦτο Ματθ. 8
Ἀριστοκλῆς μάρτυς Ἰουν. 23
Ἀρίζωνος ἱερομάρτυρος λείψανον ποῦ ἦν, Ματθ. 8
Ἀρκάδιος ὅσιος Μαρτ. 6
Ἀρκάδιος Τριμυθοῦντος ἐπίσκοπος Μαρτ. 7
Ἀρκάδιος υἱὸς Ξενοφῶντος Ἰανουαρ. 26
* Ἀρόα μάρτυς Ἰουλ. 4
Ἀρπύλας μάρτυς Μαρτ. 26
Ἀρριανὸς μάρτυς Δεκεμβρ. 14
Ἀρσάκιος Κωνσταντινουπόλεως Ὀκτωβρ. 11
Ἀρσάκιος μάρτυς Νοεμβρ. 12
Ἀρσένιος ὅσιος ὁ ἐν τῷ Λάτρῳ Δεκεμβρ. 13
Ἀρσένιος ὁ μέγας Ματθ. 8
* Ἀρσένιος Κερκύρας Ἰανουαρ. 19
Ἀρτεμᾶς ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 30
Ἀρτεμᾶς μάρτυς Ἀπριλ. 28
Ἀρτεμίδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 20
Ἀρτεμίδωρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 26
Ἀρτεμίδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 8
Ἀρτέμιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
* Ἀρτέμων μάρτυς Νοεμβρ. 9
Ἀρτέμων ἐπίσκοπος Σελευκείας Μαρτ. 24
Ἀρτέμων πρεσβύτερος Λαοδικείας Μαρτ. 24
Ἀρτέμων ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 12
Ἀρφαξὰδ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἀρχέλαος μάρτυς Μαρτ. 5
Ἀρχιππος ἀπόστολος Νοεμβρ. 22 καὶ Φεβρ. 19
Ἀρχιππος μάρτυς Ἰουλ. 6
* Ἀρχοντίων μάρτυς Σεπτεμβρ. 3
Ἀσὰ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἀσὴρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

Digitized by Google

Ἀσινὲθ δικαία Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
* Ἄσκηται 2 Ἰουν. 20
Ἄσκηται μύριοι Αὐγούστου. 7
* Ἀσκλᾶς μάρτυς Ματθ. 20
Ἀσκληπιάδης μάρτυς Ἰουλ. 3
* Ἀσκληπιὰς ἡ θαυματουργὸς Ἰουλ. 4
Ἀσκληπιοδότη μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Ἀσκληπιοδότη μάρτυς Φεβρουαρ. 19
* Ἀσκληπιὸς ὅσιος Φεβρουαρ. 27
Ἀστεῖος Δυρραχίου Ἰουλ. 6
Ἀστέριος μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
* Ἀστέριος μάρτυς Ματθ. 20
Ἀστέριος ὁσιομάρτυς Αὐγούστου. 7
Ἀσύγκριτος ἀπόστολος Ἀπριλ. 8
* Ἀσύγκριτος μάρτυς Ἰουν. 19
Ἄτταλος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ἰουν. 6
* Ἄτταλος μάρτυς Ἰουλ. 25
Ἀττικὸς Κωνσταντινουπόλεως Ἰανουαρ. 8
Ἀττικὸς μάρτυς Αὐγούστου. 26
Ἄττος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Αὐγουστῖνος ἐπίσκοπος Ἱππῶνος Ἰουν. 15
Αὔδακτος μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
Αὐδᾶς ἐπίσκοπος ἐν Περσίᾳ Μαρτ. 31
Αὐδᾶς ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Ματθ. 16
Αὐδελλᾶς ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 17
Αὐδιησοῦς μάρτυς Ἀπριλ. 9
Αὐδιησοῦς ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Ματθ. 16
Αὔκτος μάρτυς Νοεμβρ. 7
Αὐξέντιος εἷς τῶν πέντε μαρτύρων Δεκεμβρ. 13
* Αὐξέντιος νεομάρτυς Ἰανουαρ. 25
Αὐξέντιος ὅσιος ὁ ἐν τῷ βουνῷ Φεβρουαρ. 14
Αὐξέντιος ὅσιος (Συναξαρ. Κοσμᾷ Χαλκηδόνος.) Ἀπριλ. 18
Αὐξίβιος ὅσιος καὶ ἐπίσκοπος Φεβρουαρ. 17
* Αὐξίβιος ὅσιος Ἀπριλ. 28
Αὐτόνομος ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 12
Ἀφθόνιος μάρτυς Νοεμβρ. 2
Ἀφραάτης ὅσιος Ἰανουαρ. 29
Ἀφρικανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Ἀφρικανὸς μάρτυς Μαρτίου. 13
Ἀφρικανὸς μάρτυς Ἀπριλ. 10
* Ἀφροδίσιος ὅσιος Δεκεμβρ. 24
Ἀφροδίσιος μάρτυς (Ματθ. 4) καὶ Ἰουν. 21
Ἄχαζ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Ἄχαζ ὁ αὐτὸς Ἀπριλ. 1
Ἀχαϊκὸς μάρτυς Δεκεμβρ. 24
* Ἀχαϊκὸς ἀπόστολος Ἰουν. 15
Ἀχεὶμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Ἀχεὶμ Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Ἀχεμενίδης ὁμολογητὴς Νοεμβρ. 3
Ἀχιὰ προφήτης Νοεμβρ. 12
Ἀχιλλᾶς ὅσιος Ἰανουαρ 17
Ἀχίλλιος Λαρίσσης Ματθ. 15
* Ἀχμὲδ νεομάρτυς Δεκεμβρ. 24

B

Βαβύλας ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Βαβύλας διδάσκαλος Σεπτεμβρ. 4
* Βαβύλας ὅσιος Δεκεμβρ. 28
Βαβύλας μάρτυς ὁ ἐν Σικελίᾳ Ἰανουαρ. 24
Βάδιμος ὁσιομάρτυς Ἀπριλ. 9
Βαθούσιος ἱερομάρτυς Μαρτ. 26
Βακχος μάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Βάκχος νέος μάρτυς Δεκεμβρ. 15
Βαλεντίων μάρτυς Ἀπριλ. 24
Βαλλεριανὸς μάρτυς τὸ νήπιον Σεπτεμβρ. 14
Βαλλεριανὸς μάρτυς Νοεμβρ. 22
Βαουθὰ παρθενομάρτυς Νοεμβρ. 20
Βαπτος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Χαραλάμπει Φεβρ. 10
Βαραδάτος ὅσιος Φεβρουαρ. 22
Βαραχήσιος μάρτυς Μαρτ. 29
Βαρβάρα μάρτυς Δεκεμβρ. 4
Βαρβαρος μάρτυς Ματθ. 6, 14
Βάρβαρος ὅσιος μυροβλύτης Μαΐου. 15
Βαρερία μάρτυς Ἰουν. 6
Βαρθολομαῖος Ἀπόστολος Ἰουν. 11
Βαρθολομαίου Ἀποστόλου λειψάνου ἀνακομιδὴ Αὐγούστου. 25
Βάρις μαρτυς γυνὴ Μαρτ. 26
Βαρλαὰμ μάρτυς Νοεμβρ. 19
* Βαρλαὰμ ὅσιος Ματθ. 30
Βαρνάβας Ἀπόστολος Ἰουν. 11 καὶ 30
* Βαρνάβας μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
* Βαρνάβας ὅσιος Αὐγούστου. 18
Βαρούχ προφήτης Σεπτεμβρ. 28
* Βαρούχ ὅσιος Ὀκτωβρ. 21
Βαρούχιος μάρτυς Μαρτ. 27
Βαρσαβᾶς μάρτυς Δεκεμβρ 14
* Βαρσανούφιος ὅσιος Φεβρουαρ. 6
Βαρσιμαῖος ἐπίσκοπος Ἰανουαρ. 29
Βάρσιμος μάρτυς Ἰανουαρ. 24
Βάρσος ὁμολογητὴς ἐπίσκοπος Ἐδέσσης Ὀκτ. 15
Βάσσος ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ Φεβρουαρ. 28
Βασυψαβᾶς μάρτυς Σεπτεμβρ. 10
* Βάσσης μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Βασιανὸς ὅσιος Ὀκτωβρ. 10
Βασιλείδης μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Βασιλείδης μάρτυς Ἀπριλ. 1
Βασίλειος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25, 26
Βασίλειος ὅσιος Δεκεμβρ. 15
Βασίλειος ὁ Μέγας Ἰαν. 1. Θαῦμα αὐτοῦ Ἰαν. 19
Βασίλειος ὁ ἐξ Ἀγκύρας Ἰανουαρ. 2
Βασίλειος ὅσιος ὁ θεῖος τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου Ἰανουαρ. 9
Βασίλειος ὁ μέγας Ἰανουαρ. 30
Βασίλειος Θεσσαλονίκης Φεβρουαρ. 1
* Βασίλειος μάρτυς Φεβρουαρ. 6
Βασίλειος ὅσιος ὁμολογητὴς Φεβρουαρ. 28
Βασίλειος πρεσβύτερος Ἀγκύρας Μαρτ. 22
Βασίλειος ἐπίσκοπος Παρίου Ἀπριλ. 12

Digitized by Google

Βασίλειος μάρτυς Ἰωνίου. 17
Βασίλειος ὁ συστήσας τὴν μονὴν τοῦ Βαθέως Ρύακος Ἰουλ. 1
* Βασίλειος διάκονος καὶ μάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Βασιλεὺς ἐπίσκοπος Χερσῶνος Μαρτ. 7
Βασιλεὺς ἐπίσκοπος Ἀμασείας Ἀπριλ. 26
Βασιλέως Ἀμασείας λειψάνου εὕρεσις Ἀπριλ. 30
Βασιλίσκος μάρτυς Μαρτ. 3
Βασιλίσκος μάρτυς Μαΐου. 22
Βασιλίσκος μάρτυς Ἰουλ. 29
Βασίλισσα μάρτυς Ἰουν. 21
Βασίλισσα μάρτυς Νοεμβρ. 25
Βασίλισσα μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Βασίλισσα μάρτυς Μαρτ. 22
Βασίλισσα μάρτυς Ἀπριλ. 15, 16
Βασίλισσα μάρτυς Σεπτεμβρ. 3
Βασίλλα μάρτυς Δεκεμβρ. 24
Βάσσα μάρτυς Αὐγούστου. 21
Βάσσος μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Βασσώης μάρτυς ὁ ἐν Ἀμορίῳ Μαρτ. 6
Βατᾶς μάρτυς Μαΐου. 1
* Βατοπαιδινοὶ 12 ὁσιομάρτυρες Ἰανουαρ. 4
Βαχθισόης μάρτυς Μαΐου. 16
Βεβαία μάρτυς Δεκεμβρ. 11
Βεβαία μάρτυς ἡ τοῦ Σαρβήλου ἀδελφὴ Ἰαν. 29
Βεβαία μάρτυς Σεπτεμβρ. 5
Βενδιμιανὸς ὅσιος Φεβρουαρ. 1
Βενέδικτος ὅσιος Μαρτ. 14
Βενέδιμος μάρτυς Μαΐου. 18
Βενιαμὶν διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Βενιαμὶν δίκαιος Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
* Βενιαμὶν ὅσιος Δεκεμβρ. 29
Βενιαμὶν ἅγιος Ἰουλ. 29
Βερίνη ἁγία Ὀκτωβρ. 4
* Βερονίκη ἡ αἱμορροοῦσα Ἰουλ. 12
Βήλη μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Βήριος ἅγιος Ἰουλ. 29
* Βηρονίκη μάρτυς Ἰουλ. 17
Βήρυλλος ἐπίσκοπος Κατάνης Μαρτ. 21
Βησσαρίων ὅσιος Φεβρουαρ. 20
Βησσαρίων ὁ Λαρίσσης Σεπτεμβρ. 15
Βιάνωρ μάρτυς Ἰουλ. 10
* Βιβιανὸς μάρτυς εἷς τῶν μ'. Μαρτ. 9
Βίβος ὁσιομάρτυς Σεπτεμβρ. 9
Βικέντιος μάρτυς Νοεμβρ. 11
Βικέντιος μάρτυς Δεκεμβρ. 11
Βίκτωρ μάρτυς Νοεμβρ. 11
Βίκτωρ μάρτυς Φεβρουαρ. 26
Βίκτωρ μάρτυς Ἀπριλ. 20
* Βίκτωρ μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Βικτωρῖνος μάρτυς Φεβρουαρ. 18
Βιτάλιος ὅσιος Ἰανουαρ. 11
Βιτάλιος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Βιτάλιος ἐπίσκοπος Ῥαβέννης Ἰουλ. 23
* Βιτιμέων ὅσιος Δεκεμβρ. 24
Βλάσιος ὁ βουκόλος Φεβρουαρ. 3
Βλάσιος ὁ Σεβάστειας Φεβρουαρ. 11
Βλάσιος Ῥώμης Φεβρουαρ. 23
Βλάσιος ὅσιος Μαρτ. 31
Βλανδίνα μάρτυς Ἰουλ. 25
* Βοηθὸς μάρτυς Ἰανουαρ. 18
Βονιφάτιος μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Βοὸζ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Βουκόλος ὁ Σμύρνης Φεβρουαρ. 6
* Βούσιρις μάρτυς Δεκεμβρ. 31
Βυθόνιος μάρτυς Ἀπριλ. 3
* Βρέφος τὸ μετὰ τοῦ ἁγ. Ἀρέθα Ὀκτωβρ. 24
* Βρυαίνη ὁσία Αὐγούστου. 30

Γ

* Γαβριὴλ νεομάρτυς Ὀκτωβρ. 18
Γαβριὴλ ἀρχιστράτηγος Νοεμβρ. 8
Γαβριὴλ μάρτυς Ἰανουαρ. 22
Γαβριὴλ ὅσιος Ἰανουαρ. 26
* Γαβριὴλ νέος ὁσιομάρτυς Φεβρουαρ. 2
Γαβριὴλ ἀρχαγγέλου Σύναξις Μαρτ. 26 καὶ Ἰουλ. 13
Γαβριὴλ σύναξις ἐν τῷ Ἄδειν Ἰουν. 11
* Γαβριὴλ ὅσιος Ἴβηρ Μαΐου. 13
* Γαβριὴλ νέος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 3
* Γαβριὴλ νέος ἱερομάρτ. ἐπίσκοπος Σερβίας Δεκ. 13
Γὰδ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Γαϊανὴ μάρτυς Σεπτεμβρ. 27
Γαϊανὴ παρθενομάρτυς Σεπτεμβρ. 30
Γαϊανὸς μάρτυς Δεκεμβρ. 7
* Γαϊανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 11
* Γαϊκνὸς μάρτυς Μαΐου. 5
Γάϊος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3, 21
Γάϊος διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
Γάϊος Ἀπόστολος Νοεμβρ. 5
Γάϊος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Γάϊος ὅσιος Δεκεμβρ. 31
* Γάϊος μάρτυς Ἰουν. 23
* Γάϊος μάρτυς Αὐγούστου. 11
* Γάϊος μάρτυς Μαΐου. 5
* Γάϊος μάρτυς εἷς τῶν μ'. Μαρτ. 9
Γαλακτίων μάρτυς Νοεμβρ. 5
* Γαλατίων μάρτυς Ἰουν. 22
Γαλήνη μάρτυς Ἀπριλ. 16
Γάλυκος μάρτυς Ἀπριλ. 3
* Γαμαλιὴλ διδάσκαλος Παύλου Αὐγούστου. 2
* Γαυδέντιος μάρτυς Δεκεμβρ. 31
Γεδεὼν δίκαιος Σεπτεμβρ. 26
Γειθαζὲτ μάρτυς Νοεμβρ. 20
Γελάσιος ὅσιος Δεκεμβρ. 31
Γελάσιος μάρτυς ὁ ἀπὸ Μίμων Φεβρουαρ. 27
* Γελάσιος μάρτυς Ἰουν. 6
Γέμελλος μάρτυς Δεκεμβρ. 10
Γεμινιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλ. Νοεμβρ. 17
* Γεννάδιος ὅσιος Ἀγιορείτης Νοεμβρ. 17
Γεννάδιος ἐπίσκοπος καὶ ὁμολογητὴς Νοεμβρ. 10
Γεράσιμος ὅσιος ὁ Ἰορδανίτης Μαρτ. 4

Digitized by Google

Γεράσιμος ὅσιος πάτερ ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ Ὀκτ. 20
Γεράσιμος ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς μονῆς Σουρβίας Σεπτεμβρ. 15
Γερβάσιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Γερμανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
Γερμανὸς μάρτυς Νοεμβρ. 12
Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως Μαΐου. 12
Γερμανὸς μάρτυς Ἰουλ. 7
Γερόντιος μάρτυς Ἀπριλ. 1
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ εἰς τὸ Καρατζασοῦ μαρτυρήσας Ὀκτωβρ. 2
Γεώργιος ὅσιος ἐπίσκοπος Ἀμάστριδος Ὀκτ. 23
Γεωργίου ναοῦ ἐγκαίνια Νοεμβρ. 3 καὶ 26
Γεώργιος νεομάρτυς Χῖος Νοεμβρ. 26
Γεώργιος ὅσιος Ἴβηρ Μαΐου. 13
Γεώργιος Νικομηδείας Δεκεμβρ. 29
Γεώργιος Χοζεβίτης Ἰανουαρ. 8
Γεώργιος μάρτυς Ἰανουαρ. 22
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ Σέρβος Φεβρουαρ. 14
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ Παϊζάνος Φεβρουαρ. 14
Γεώργιος ἐπίσκοπος Ἀμάστριδος Φεβρουαρ. 21
Γεώργιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Μαρτ. 11
Γεώργιος ὅσιος ὁ Σιναΐτης Μαρτ. 11
Γεώργιος ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μαλαιῷ Ἀπριλ. 4
Γεώργιος νεομάρτυς Ἀπριλ. 5
Γεώργιος Μιτυλήνης Ἀπριλ. 7
Γεώργιος Πισσιδείας Ἀπριλ. 19
Γεώργιος ὁ τροπαιοφόρος Ἀπριλ. 23
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ ἐν Πτολεμαΐδι Ἀπριλ. 23
Γεώργιος μάρτυς Ἰουλ. 21
Γεώργιος Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου. 18
Γεώργιος ὅσιος ὁ Λιμνιώτης Αὐγούστου. 24
Γλαφυρὴ (ἢ Γλαφύρα) μάρτυς Ἀπριλ. 26
Γλυκερία μάρτυς Ὀκτωβρ. 22
Γλυκερία μάρτυς Μαΐου. 13
Γλυκέριος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 28
Γλυκέριος μάρτυς ὁ γεωργὸς Ἀπριλ. 28
Γλύκων μάρτυς Ὀκτωβρ. 26
Γοβδελαᾶς μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
Γοθαζὰτ μάρτυς ἀρνησίχριστος Ἀπριλ. 17
Γολινδοὺχ μάρτυς ἡ ἐκ Περσίας Ἰουλ. 13
Γοργίας μάρτυς Ἰουν. 5
Γοργονία ἀδελφὴ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου Φεβρουαρίου. 23
Γοργόνιος μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Γοργόνιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Γοργόνιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Γορδιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Γορδιανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Γορδιανὸς μάρτυς Μαΐου. 9
Γόρδιος μάρτυς Ἰανουαρ. 3
Γουδελία μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
Γουρίας μάρτυς Νοεμβρ. 15
Γουρίας Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Γράτος ὅσιος Δεκεμβρ. 5
Γραῦς μάρτυς Ἰουν. 15
Γρηγέντιος ἐπίσκοπος Ἀβυσσηνίας Δεκεμβρ. 19
Γρηγόριος ἱερομάρτυς τῆς μεγάλης Ἀρμενίας Σεπτεμβρ. 30
Γρηγόριος Ἀλεξανδρείας Νοεμβρ. 5
Γρηγόριος ἅγιος ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ Νοεμβρ. 7
Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς Νοεμβρ. 14
Γρηγόριος Νεοκαισαρείας Νοεμβρ. 17
Γρηγόριος ὁ Δεκαπολίτης Νοεμβρ. 20
Γρηγόριος Ἀκραγαντίνων Νοεμβρ. 23
Γρηγόριος ὁ ἐν τῇ χρυσῇ Πέτρᾳ Νοεμβρ. 24
Γρηγόριος ὁ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου πατὴρ Ἰανουαρίου. 1
Γρηγόριος ὁ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ Ἰανουαρ. 3
Γρηγόριος ὅσιος θεῖος τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου Ἰανουαρίου. 9
Γρηγόριος Νύσσης Ἰανουαρ. 10
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λειψάνου ἀνακομιδὴ Ἰανουαρίου. 19
Γρηγόριος Θεολόγος Ἰανουαρ. 25
Γρηγόριος ὅσιος ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Πουκλίου Ἰανουαρίου. 25
Γρηγόριος Θεολόγος Ἰανουαρ. 30
Γρηγόριος ἐπίσκοπος Κύπρου Μαρτ. 4
Γρηγόριος ἐπίσκοπος Ἄσσου Μαρτ. 4
Γρηγόριος ὁ διάλογος Μαρτ. 12
Γρηγόριος ὅσιος ὁ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας Ἀπριλ. 2
Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης Ἀπριλ. 6
Γρηγόριος μάρτυς Αὐγούστου. 25
Γρηγόριος ὅσιος ἁγιορείτης Ἀπριλ. 6
Γρηγόριος ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου Δεκεμβρ. 7
Γρηγόριος Δομέστικος ὁ Ακυριώτης Ὀκτωβρ. 1
Γυναῖκες ὁσιομάρτυρες δύω Σεπτεμβρ. 30
Γυναῖκες μήτηρ καὶ θυγάτηρ μάρτυρες Νοεμβρ. 19
Γυναῖκες ἑπτὰ αἱ σὺν τῷ Κιρηνάρχῳ Νοεμβρ. 28
Γυνὴ ἡ μετὰ τοῦ ἁγ. Ἀρέθα Ὀκτωβρ. 24
Γυναῖκες μάρτυρες τρεῖς Μαΐου. 24
Γυνὴ μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Γυναῖκες μάρτυρες 70 Δεκεμβρ. 19
Γυναῖκες μάρτυρες 130 Δεκεμβρ. 21
Γυνὴ ἡγεμόνος μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Γυναῖκες δύω μήτηρ καὶ θυγάτηρ μάρτυρες Ἰανουαρίου. 28
Γυναῖκες τρεῖς μάρτυρες Φεβρουαρ. 10
Γυναῖκες ἑπτὰ μάρτυρες αἱ σὺν τῷ Βλασίῳ Φεβρουαρίου. 11
Γυναῖκες δέσποιναι καὶ δούλη μάρτυρες Ἀπριλ. 4
Γυναῖκες κυρία καὶ δούλη μάρτυρες Ἀπριλ. 3
Γυναῖκες δώδεκα αἱ συγκλητικαὶ μάρτυρες Ἰουλίου. 8
Γυναῖκες πολλαὶ μάρτυρες Ἰουλ. 15
Γυναῖκες ἑπτὰ μάρτυρες Μαρτ. 26

Δ

Δαβὶδ προφήτης Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Δαβὶδ ὁ αὐτὸς Κυριακ. μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέν.

Digitized by Google

Δαβὶδ ὁσιομάρτυς Ἀπριλ. 12
Δαβὶδ ὅσιος ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἰουν. 26
Δάδας μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
Δάδας μάρτυς Ἀπριλ. 13
Δάδα μάρτυρος λειψάνου εὕρεσις Αὐγούστου. 2
Δαλμάτος ὅσιος Αὐγούστου. 3
Δαμασκηνὸς νέος ὁσιομάρτυς Νοεμβρ. 13
Δαμασκηνὸς νέος ἱερομάρτυς Ἰανουαρ. 16
Δαμιανὸς Ἀνάργυρος ἐκ τῆς τρίτης συζυγίας Ὀκτωβρίου. 17
Δαμιανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Δαμιανὸς Ἀνάργυρος ἐκ τῆς πρώτης συζυγίας Νοεμβρίου. 1
Δαμιανὸς ὅσιος Φεβρουαρ. 23
Δαμιανὸς Ἀνάργυρος ἐκ τῆς δευτέρας συζυγίας Ἰουλίου. 1
Δαμιανὸς νέος ὁσιομάρτυς ὁ Φιλοθείτης Φεβρ. 23
Δαμιανὸς ὅσιος ὁ Ἐσφιγμενίτης Φεβρουαρ. 23
Δαν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Δάναξ μάρτυς ἀναγνώστης Ἰανουαρ. 16
Δάναξ μάρτυς Ματου. 6
Δανιὴλ ὅσιος ὁ ἐν τῷ Θασίῳ Σεπτεμβρ. 12
Δανιὴλ Στυλίτης Δεκεμβρ. 11
Δανιὴλ ποσφήτης (Κυριακ. τῶν Πρωπατόρων) Δεκεμβρίου. 17
Δανιὴλ ὁ αὐτὸς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Δανιὴλ μάρτυς Αἰγύπτιος Φεβρουαρ. 16
Δανιὴλ ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Δανιὴλ μάρτυς ὁ ἐν Νικοπόλει Ἰουλ. 10
Δαρεία μάρτυς ἡ σὺν τῷ Χρυσάνθῳ Μαρτ. 19
Δάσιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 21
Δάσιος μάρτυς Νοεμβρ. 1, 3
Δάσιος μάρτυς ὁ ἐν Δοροστόλῳ Νοεμβρ. 20
Δάσιος μάρτυς Ἰουλ. 18
Δεβόρρα Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Δεναχὶς μάρτυς Νοεμβρ. 20
Δήμης μάρτυς Ἀπριλ. 12
Δημητριανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 11
Δημητριανὸς διάκονος καὶ μάρτυς Ἰουν. 23
Δημήτριος ὁ Μυροβλύτης Ὀκτωβρ. 26
Δημητρίου εἰκόνος ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν μετάθεσις Ὀκτωβρ. 26
Δημήτριος μάρτυς Νοεμβρ. 15
Δημήτριος Σκευοφύλαξ Ἰανουαρ. 25
Δημήτριος νεομάρτυς Ἰανουαρ. 27
Δημήτριος νεομάρτυς ὁ Τορναρᾶς Μαρτ. 19
Δημήτριος νεομάρτυς ὁ ἐν Φιλαδελφείᾳ Ἰουν. 2
Δημήτριος μάρτυς Σεπτεμβρ. 11
Δημήτριος μάρτυς Αὐγούστου. 9
Δημήτριος νεομάρτυς Ἰανουαρ. 29
Δημήτριος νεομάρτυς Ἀπριλ. 13
Δημητρίων μάρτυς Ματου. 6
Δήμιος μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Δήμιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Δῆμος νεομάρτυς ὁ ἐν Σμύρνῃ Ἀπριλ. 10
Διάδοχος μάρτυς Αὐγούστου. 31
Δίδυμος μάρτυς Σεπτεμβρ. 11
Δίδυμος μάρτυς Ἀπριλ. 5
Δίδυμος μάρτυς Ματου. 21
Διήγησις ὠφέλιμος Ἰωάννου Νοεμβρ. 17
Διήγησις περὶ ἀγάπης πάνυ ὠφέλιμος Σεπτεμβρ. 8
Διήγησις ὠφέλιμος Ἰωάννου Νοεμβρ. 23
Διήγησις ὠφέλιμος μοναχοῦ καὶ μάρτυρος Ὀκτ. 15
Διήγησις ὠφέλιμος περὶ τοῦ ἁγίου Μείρακος Δεκεμβρίου. 11
Διήγησις ὠφέλιμος περὶ Νικολάου τοῦ ἀπὸ στρατιωτῶν Δεκεμβρ. 24
Διήγησις ὠφέλιμος Μάλχου μοναχοῦ Μαρτ. 26
Διήγησις περὶ τοῦ ἐν Ἀφρικῇ θαύματος Ἀπριλ. 28
Διήγησις ὠφέλιμος μετρίου γεωργοῦ Ἰουν. 4
Διήγησις Συνεσίου Κυρήνης Ἰουν. 27
Διογένης μάρτυς Δεκεμβρ. 5
Διόδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 11
Διόδωρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 12, 25
Διόδωρος μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Διόδωρος ἱερομάρτυς Μαρτ. 19
Διόδωρος μάρτυς Ἀπριλ. 5
Διόδωρος μάρτυς Ἰουν. 13
Διόδωρος μάρτυς Ματου. 3
Διόδωρος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Διομήδης μάρτυς Σεπτεμβρ. 2, 11
Διομήδης μάρτυς Ἰουλ. 3
Διομήδης μάρτυς Αὐγούστου. 16, 28
Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης Ὀκτωβρ. 3
Διονύσιος Ἀλεξανδρείας ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Διονύσιος νέος ὁσιομάρτυς Νοεμβρ. 1
Διονύσιος Κορίνθου Νοεμβρ. 29
Διονύσιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Κοδράτῳ Μαρτ. 10
Διονύσιοι δύω μάρτυρες Μαρτ. 15
Διονύσιος μάρτυς Ἀπριλ. 19
Διονύσιος μάρτυς Ματου. 18
Διονύσιος μάρτυς παιδίον Ἰουν. 3
Διονύσιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Διονύσιος εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων Αὐγούστου. 5
Διονύσιος Αἰγίνης ὁ ἐκ Ζακύνθου Δεκεμβρ. 17
Διονύσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ Ἰανουαρ. 24
Διονύσιος ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μονῆς τοῦ Προδρόμου Ἰουν. 25
Δῖος μάρτυς Ἀπριλ. 3
Δῖος ὅσιος Ἰουλ. 19
Διοσκορίδης μάρτυς Ματου. 28
Διόσκορος μάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Διόσκορος μάρτυς ὁ νέος Ματου. 11
Διόσκορος μάρτυς (συναξάριον Θεοδώρου τοῦ ἐν Πέργῃ) Ἀπριλ. 19
Δισιδέριος ἀναγνώστης καὶ μάρτυς Ἀπριλ. 21
Δίων μάρτυς Μαρτ. 8
Δίων μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Δυλινδοῦχ μάρτυς Ἰουλ. 3
Δομετιανὸς ὁ Μελιτινῆς Ἰανουαρ. 10
Δομετιανὸς μάρτυς εἷς τῶν μ'. Μυρτ. 9
Δομέτιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 16, 30
Δομέτιος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Δομέτιος μάρτυς Μαρτ. 9, 23

Digitized by Google

Δομέτιος ὁσιομάρτυς Αὐγούστου. 7
* Δομέτιος ὅσιος ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου Ἰουν. 25
* Δομέτιας ὅσιος ὁ Φιλοθείτης ὁ σημαιρφόρος Αὐγούστου. 7
* Δόμνα μάρτυς Νοεμβρ. 2
Δόμνα μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Δομνίκα ὁσία Ἰανουαρ. 8
Δομνίνα ἁγία Ὀκτωβρ. 4
Δομνίνα μάρτυς Ὀκτωβρ. 12
* Δομνίνα μάρτυς Νοεμβρ. 2
Δομνίνα ὁσία Ἰανουαρ. 5
Δομνίνα ὁσία ἡ νέα Μαρτ. 1
Δομνῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 1, 16
Δομνῖνος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Δομνῖνος μάρτυς Μαρτ. 21
* Δόμνος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
* Δόναγος ἐπίσκοπος Λιβύης Ἰουν. 28
Δονάτος μάρτυς Ἀπριλ. 23
Δονάτος ἐπίσκοπος Εὐροίας Ἀπριλ. 30
* Δονάτος μάρτυς Μαΐου. 6
Δονάτος ἐπίσκοπος Λιβύης Ἰουλ. 4
Δονάτος παῖς ὁ σὺν τῷ Βαβύλᾳ μάρτυς Σεπτ. 4
Δορυμέδων μάρτυς Σεπτεμβρ. 19, 29
* Δορυμέδων μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Δοσῆς μάρτυς Αὐγούστου. 20
* Δοσίθεος ὅσιος ὑποτακτικὸς Αὐγούστου. 13
* Δούκας νεομάρτυς ὁ Μιτυληναῖος Ἀπριλ. 24
Δουλᾶς μάρτυς Ἰουν. 15
Δοῦλοι δύω μάρτυρες Αὐγούστου. 22
Δουναλὲ ὁ ὁμολογητὴς Δεκεμβρ. 17
Δροσὶς θυγάτηρ Τραϊανοῦ Μαρτ. 22
* Δροσὶς μάρτυς Ἰουλ. 28
Δωρόθεος ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 5
Δωρόθεος μάρτυς ὁ πραιπόσιτος Δεκεμβρ. 28
Δωρόθεος μάρτυς Φεβρουαρ. 18
Δωρόθεος ὁ Τύρου Ἱερομάρτυς Ἰουν. 5
* Δωρόθεος ὅσιος Αὐγούστου. 13

Ε

Ἔβερ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
* Ἑβόρης μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως Σεπτ. 13
Ἐγκαίνια τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτορος Δεκεμβρ. 7
Ἐγκαίνια Θεοτόκου Σεπτεμβρ. 6
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις Δεκεμβρ. 8
Ἐγκαίνια τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας Δεκεμβρ. 23
Ἐγκαίνια τῆς μονῆς Ἡλιοῦ τοῦ βαθέως ῥύακος Ἰανουαρ. 13
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Κύρου Μαΐου. 5
Ἐγκαίνια τῆς Θεοτόκου Ἐλεούσης Αὐγούστ. 11
Ἐγκαίνια ναοῦ τοῦ Γεωργίου Νοεμβρ. 3
Ἐγκαίνια Γεωργίου ἐν Κυπαρίσσῳ Νοεμβρ. 26
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας Δεκεμβρ. 23
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῶν τεσσαράκοντα Δεκ. 29
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου Ἀπριλ. 25
* Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Παντανάσσης Μαΐου. 13
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου Ἰουλ. 18
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου Δεκ. 16
* Ἐγκαίνια τοῦ Προδρόμου Ἰουλ. 20
* Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου Ἰουλ. 28
Ἐγκαίνια τοῦ ἐν Βλαχέρναις ναοῦ Ἰουλ. 31
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Θεολόγου Αὐγούστ. 2
* Ἐγκαίνια τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Αὐγ. 4
Ἐγκαίνια τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Αὐγούστου. 8
Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς Αὐγούστου. 28
Ἐζεκίας ὁ αὐτὸς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Εἰκόνος ἀχειροποιήτου τοῦ Χριστοῦ εὕρεσις ἐν Καμουλιανοῖς Αὐγούστου. 9
Εἰκόνος πέρι τῆς ἀχειροποιήτου τοῦ Χριστοῦ, Διήγησις Αὐγούστου. 11
Εἰκὼν ἀχειρότευκτος τοῦ Χριστοῦ Αὐγούστ. 16
Εἰρηναῖος μάρτυς Αὐγούστου. 22
Εἰρηναῖος ἐπίσκοπος Σιρμίου Αὐγούστου. 23
Εἰρηναῖος ἐπίσκοπος Λουγδούνων Αὐγούστ. 23
Εἰρήναρχος μάρτυς Νοεμβρ. 28
Εἰρήνη παρθενομάρτυς Ἀπριλ. 16
Εἰρήνη μάρτυς Ἀπριλ. 16
Εἰρήνη μάρτυς Ἰουν. 5
* Εἰρήνη ὁσία ἡ τοῦ Χρυσοβαλάντου Ἰουλ. 28
Εἰρήνη μάρτυς Μαΐου. 5
Εἰρήνη βασίλισσα ἡ μετονομασθεῖσα Ξένη, ἡ κτιτόρισσα τῆς τοῦ Παντοκράτορος Αὐγ. 13
Εἰρήνη μάρτυς Σεπτεμβρ. 18
Εἰρήνης σύναξις Ἰανουαρ. 21
Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου Νοεμβρ. 21
* Ἐκδίκιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Ἐλάσιππος μάρτυς Ἰανουαρ. 16
Ἐλεάζαρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἐλεάζαρ ἱερεὺς Σεπτεμβρ. 2
Ἐλεάζαρος διδάσκαλος Μακκαβαίων Αὐγ. 1
Ἐλεάζαρος Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Ἐλεάζαρος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Ἑλένη ἡ μήτηρ Κωνσταντίνου Μαΐου. 21
Ἑλένη ἡ ἀδελφὴ Ἀβερκίου Μαΐου. 26
Ἔλενος ἐπίσκοπος Νοεμβρίου. 23
Ἐλευθέριος μάρτυς μαθητὴς τοῦ Ἀρεοπαγίτου Ὀκτωβρ. 3
Ἐλευθέριος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 15
Ἐλευθέριος Κουβικουλάριος Δεκεμβρ. 15
Ἐλευθέριος μάρτυς Πέρσης Ἀπριλ. 13
Ἐλευθέριος μάρτυς Αὐγούστου. 8
Ἐλιακεὶμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἐλιοὺδ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἐλικωνὶς μάρτυς Μαΐου. 28
Ἐλισάβετ μάρτυς Ὀκτωβρ. 22
* Ἐλισάβετ ἡ τοῦ Προδρόμου μήτηρ Ἰουν. 24

Digitized by Google

Ἐλισάβετ ὁσία Ἀπριλ. 24
Ἐλισσαῖος ὁ προφήτης Ἰουν. 14
Ἡ κατάθεσις τῶν λειψάνων αὐτοῦ Ἰουν. 20
Ἑλλάδιος μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Ἑλλάδιος μάρτυς ὁ Κομενταρήσιος Ἰανουαρ. 18
Ἑλλάδιος ἱερομάρτυς Μαΐου. 28
Ἑλλάδιος ὅσιος Νοεμβρ. 9
Ἐλπιδηφόρος μάρτυς Νοεμβρ. 2
Ἐλπιδηφόρος μάρτυς Ἀπριλ. 3
Ἐλπίδιος μάρτυς Νοεμβρ. 15
Ἐλπίδιος ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτ. 7
Ἐλπίδιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Ἐμμανουὴλ μάρτυς Μαρτίου. 20
Ἐμπρησμοῦ μνήμη Σεπτεμβρ. 1
Ἐνναθᾶ παρθενομάρτυς Φεβρουαρ. 10
Ἐνναθᾶ κανανικὴ Ἰουν. 9
Ἑνός μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
Ἑνὼς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἑνὼχ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἐξακουστωδιανὸς εἷς τῶν ἑπτὰ Παίδων Αὐγ. 4
Ἐπαινετὸς Ἀπόστολος Ἰουλ. 30
Ἐπαφρόδιτος Ἀπόστολος Δεκεμβρ. 8
Ἐπίμαχος μάρτυς Αἰγύπτιος Ὀκτωβρ. 31
Ἐπίμαχος μάρτυς Ῥωμαῖος Ὀκτωβρ. 31
Ἐπιμάχου λειψάνου Ἀνακομιδὴ Μαρτ. 11
Ἐπίμαχος μάρτυς ὁ νέος Μαΐου. 9
Ἐπίμαχος μάρτυς Ἰουλ. 6
Ἐπιστήμη μάρτυς Νοεμβρ. 5
Ἐπιφάνιος Κύπρου Μαΐου. 12
Ἐπιφάνιος Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου. 25
Ἐπίχαρις μάρτυς Σεπτεμβρ. 27
Ἔρασμος ὅσιος Ἰουν. 18
Ἔρασμος ἱερομάρτυς Ἰουν. 2
Ἔραστος Ἀπόστολος Νοεμβρ. 10
Ἑρμᾶς Ἀπόστολος Νοεμβρ. 5
Ἑρμαῖος ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 4
Ἑρμείας μάρτυς Μαΐου. 31
Ἑρμείας μάρτυς Ἰουν. 17
Ἑρμῆς Ἀπόστολος Μαρτ. 8
Ἑρμηνίγγελδος μάρτυς Νοεμβρ. 1
Ἑρμιόνη ἡ θυγάτηρ Φιλίππου Σεπτεμβρ. 4
Ἕρμιππος Ἀκραγαντίνων Νοεμβρ. 25
Ἑρμογένης μάρτυς Δεκεμβρ. 10
Ἑρμογένης μάρτυς Ἰανουαρ. 24
Ἑρμογένης μάρτυς Σεπτεμβρ. 1
Ἑρμογένης μάρτυς Ἰουλ. 24
Ἑρμοκράτης μάρτυς Ἰουλ. 26
Ἑρμόλαος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 26
Ἕρμος μάρτυς Αὐγούστου. 18
Ἕρμυλος μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Ἕρμυλος μάρτυς Ἰανουαρ. 13
Ἔρως μάρτυς Ἰουν. 25
Ἐρωτὴς μάρτυς Ὀκτωβρ. 6, 27
Ἐσθὴρ δικαία Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Ἐσθῆτος Θεοτόκου κατάθεσις Ἰουλ. 2
Ἕσπερος μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Ἕσπερος μάρτυς Μαΐου. 2
Ἑσρὼμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἑτιμάσιος μάρτυς ὁ ἐν Διβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Εὖκ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Εὐάγγελος μάρτυς Ἰουλ. 7
Εὐάγριος ἅγιος Ἰανουαρ. 18
Εὐανθία ὁσία Σεπτεμβρ. 1
Εὐανθία μάρτυς Σεπτεμβρ. 11
Εὐάρεστος ὅσιος Δεκεμβρ. 26
Εὐβούλη ἡ μήτηρ τοῦ Παντελεήμονος Μαρτ. 30
Εὔβουλος μάρτυς Φεβρουαρ. 3
Εὔβουλος Ἀπόστολος Φεβρουαρ. 28
Εὔβουλος μάρτυς Μαρτ. 6
Εὐβίοτος ἅγιος Δεκεμβρ. 18
Εὐγενία μάρτυς Δεκεμβρ. 24
Εὐγένιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 25
Εὐγένιος μάρτυς Νοεμβρ. 24
Εὐγένιος μάρτυς Δεκεμβρ. 10
Εὐγένιος εἷς τῶν πέντε μαρτύρων Δεκεμβρ. 13
Εὐγένιος μάρτυς Ἰανουαρ. 21
Εὐγένιος ὅσιος καὶ ὁμολογητὴς Φεβρουαρ. 19
Εὐγένιος ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτ. 7
Εὐγένιος μάρτυς Ἰουλ. 21
Εὔγραφος μάρτυς Δεκεμβρ. 10
Εὐδοκία ὁσία ἡ Σαμαρεῖτις Μαρτ. 1
Εὐδοκία ὁσιομάρτυς καὶ ἡ τοῦ λειψάνου αὐτῆς ἀνακομιδὴ Αὐγούστου. 4
Εὐδοκία ἡ βασίλισσα Αὐγούστου. 13
Εὐδόκιμος ἅγιος Ἰουλ. 31
Εὐδοξία μάρτυς θυγάτηρ Ἀθανασίας Ἰανουαρ. 31
Εὐδόξιος μάρτυς Νοεμβρ. 2
Εὐδόξιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Εὐέλπιστος μάρτυς Ἰουν. 1
Εὐθαλία παρθενομάρτυς Μαρτ. 2
Εὐθασία μάρτυς Ἰανουαρ. 12
Εὐθύμιος Σάρδεων Δεκεμβρ. 26
Εὐθύμιος ὁ νέος Ἰανουαρ. 4
Εὐθύμιος ὁ μέγας Ἰανουαρ. 20
Εὐθύμιος ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς Μαΐου. 13
Εὐθύμιος ὁσιομάρτυς ὁ Βατοπαιδινὸς Ἰανουαρ. 4
Εὐθύμιος ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου Νοεμβρ. 9
Εὐθύμιος ὅσιος ὁ νέος Ὀκτωβρ. 14
Εὐθύμιος νέος ὁσιομάρτυς Μαρτ. 22 καὶ Μαΐου 1
Εὐκλάσιος μάρτυς ὁ μετὰ Φαύστης Φεβρ. 6
Εὐκαρπίων μάρτυς Μαρτ. 18
Εὐκλέος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Εὐκράτης μάρτυς Ὀκτωβρ. 21
Εὐλάλιος ἱεράρχης Αὐγούστου. 30
Εὐλαμπία μάρτυς Ὀκτωβρ. 10
Εὐλάμπιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 10
Εὐλάμπιος μάρτυς Μαρτ. 5
Εὐλάμπιος μάρτυς Ἰουλ. 3
Εὐλόγιος ὁ Ἀλεξανδρείας Φεβρουαρ. 13
Εὐλόγιος μάρτυς Μαρτ. 5
Εὐλόγιος ὁ ξενοδόχος Ἀπριλ. 27
Εὐλόγιος Ἀντιοχείας Ἰουν. 13

Digitized by Google

Εὐμένιος ἐπίσκοπος Γορτύνης Σεπτεμβρ. 18
Εὐνίκη μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Εὐνοϊκὸς μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Εὔοδος ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 7
Εὔοδος μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Εὔπλος μάρτυς Μαΐου. 30
Εὔπλος διάκονος μεγαλομάρτυς Αὐγούστου. 14
Εὐπραξία ὁσία Ἰουλ. 25
Εὐπρέπιος ὁ ὁμολογητὴς μαθητὴς τοῦ ἁγίου Μαξίμου Σεπτεμβρ. 20
Εὐπρέπιος μάρτυς ἀδελφὸς Ἀναργύρων Ὀκτ. 17
Εὐσέβιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Γεωργίῳ Ἀπριλ. 24
Εὐσέβιος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Εὐσέβιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 24
Εὐσέβιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 21
Εὐσέβιος διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
Εὐσέβιος ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Εὐσέβιος διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 19
Εὐσέβιος μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Εὐσέβιος ὅσιος Ἰανουαρ. 23
Εὐσέβιος ὅσιος Φεβρουαρ. 15
Εὐσέβιος μάρτυς Μαΐου. 31
Εὐσέβιος Σαμοσάτων Ἰουν. 22
Εὐσέβιος ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβ. 28
Εὐσεβιώτης μάρτυς Μαΐου. 27
Εὐσεβωνᾶς μάρτυς Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Εὐσίγνιος μάρτυς Αὐγούστου. 5
Εὐστάθιος μεγαλομάρτυς Σεπτεμβρ. 20
Εὐστάθιος μάρτυς Ρωμαῖος Σεπτεμβρ. 28
Εὐστάθιος μάρτυς Νοεμβρ. 20
Εὐστάθιος Ἀντιοχείας Φεβρουαρ. 21
Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Κίου τῆς Βιθυνίας Μαρτ. 29
Εὐστάθιος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 7
Εὐστάθιος ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Ἰουλ. 28
Εὐτολία ὁσία Νοεμβρ. 9
Εὐστόχιος μάρτυς Νοεμβρ. 15
Εὐστόχιος μάρτυς Ἰουν. 23
Εὐστράτιος εἷς τῶν πέντε μαρτύρων Δεκεμβρ. 13
Εὐστράτιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ἰανουαρ. 9
Εὔσχημος ἐπίσκοπος Μαρτ. 14
Εὐτροπία μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Εὐτροπία ὁσιομάρτυς Ἰουν. 25
Εὐτρόπιος μάρτυς Μαρτίου. 3
Εὐτυχὴς ἱερομάρτυς Μαΐου 28
Εὐτυχὴς ἱερομάρτυς μαθητὴς τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου Αὐγούστου. 24
Εὐτυχὴς μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Εὐτυχιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Εὐτυχιανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 17, 19
Εὐτύχιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Εὐτύχιος μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Εὐτύχιος μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Εὐτύχιος ἅγιος Μαρτ. 27
Εὐτύχιος Πατριάρχης Κωνσταντιν. Ἀπριλ. 6
Εὐτύχιος μάρτυς Ἀπριλ. 21
Εὐτύχιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Εὐτυχὶς θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου Σεπτεμβρίου. 1
Εὐφημία μάρτυς Σεπτεμβρ. 16
Εὐφημία μάρτυς Νοεμβρ. 19, 22
Εὐφημία μάρτυς ἡ μετὰ Χρυσάνθου Ἰανουαρ. 4
Εὐφημία μάρτυς Ἰουλίου. 11
Εὐφημία ἁγία Μαΐου. 16
Ἐφραὶμ ὁ Σύρος Ἰανουαρ. 28
Ἐφραὶμ ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτ. 7
Ἐφραὶμ Ἀντιοχείας Μαρτ. 7
Εὐφρασία μάρτυς Ἰανουαρ. 19
Εὐφρασία παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Εὐφρασία μάρτυς Μαΐου 18
Εὐφράσιος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Εὐφράσιος ἐπίσκοπος Ἰωνοπόλεως Ἰουλ. 17
Εὐφροσύνη ὁσία θυγάτηρ Παφνουτίου Σεπτεμ. 25
Εὐφρόσυνος μάρτυς Μαρτ. 6
Εὐφρόσυνος ὅσιος ὁ μάγειρος Σεπτεμβρ. 11
Εὐψύχιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 7
Εὐψύχιος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Εὐψύχιος μάρτυς ὁ ἐν Καισαρείᾳ Ἀπριλ. 9

Ζ

Ζαβουλὼν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ζακχαῖος διάκονος καὶ μάρτυς Νοεμβρ. 18
Ζακχαῖος διάκονος καὶ μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Ζακχαῖος ἀπόστολος Ἀπριλ. 20
Ζανιθᾶς μάρτυς Μαρτ. 29
Ζαρὰ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου Σεπτεμβρ. 5
Ζαχαρίας ὁσιομάρτυς Ὀκτωβρ. 21
Ζαχαρίας μάρτυς Ὀκτωβρ. 23
Ζαχαρίας ἅγιος σκυτοτόμος Νοεμβρ. 17
Ζαχαρίας νεομάρτυς Ἰανουαρ. 20
Ζαχαρίας προφήτης Φεβρουαρ. 8
Ζαχαρίου (τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου) λειψάνου εὕρεσις Φεβρουαρ. 11
Ζαχαρίας ὅσιος Μαρτ. 21
Ζαχαρίας Ἱεροσολύμων Φεβρουαρ. 21
Ζαχαρίας νέος ἱερομάρτυς Μαρτ. 30
Ζαχαρίας νέος ἱερομ. Μαΐου. 22
Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου Ἰουν. 24
Ζεβινᾶς μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
Ζεβινᾶς μάρτυς Νοεμβρ. 13
Ζεβινᾶς ὅσιος Φεβρουαρ. 23
Ζηναῖς μάρτυς Ὀκτωβρ. 11
Ζηναῖς μάρτυς ἡ θαυματουργὸς Ἰουν. 7
Ζηνᾶς ὁ δοῦλος Ζήνωνος μάρτυς Ἰουν. 22
Ζηνοβία μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Ζηνόβιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Ζήνων μάρτυς Σεπτεμβρ. 21
Ζήνων ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 27
Ζήνων μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Ζήνων ὅσιος Φεβρουαρ. 10
Ζήνων ἅγιος Μαρτ. 3
Ζήνων μάρτυς Ἀπριλ. 5, 10, 20, 29

Digitized by Google

Ζήνων μάρτυς Σεπτεμβρ. 3
Ζήνων ὅσιος Ἰούν. 12, 19
Ζήνων μάρτυς Ἰων. 22
Ζήνων μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Ζήνων μάρτυς Αὐγούστου. 11, 22
Ζορυβάβελ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Ζωγραφῖται ὁσιομάρτυρες; 26. Σεπτεμβρ. 22
Ζωὴ μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Ζωὴ μάρτυς Μαΐου. 2
Ζώϊλος μάρτυς Δεκεμβρ. 22
Ζώϊλος ἅγιος Μαρτίου. 3
Ζώϊλος μάρτυς Ἀπριλ. 13
Ζώνης τῆς Θεοτόκου μετακομιδὴ Ἀπριλ. 12
Ζώνης τῆς Θεοτόκου κατάθεσις Αὐγούστου. 31
Ζώρζης νεομάρτυς Ἰανουαρ. 2
Ζωσιμᾶς ὅσιος Ἰανουαρ. 24
Ζωσιμᾶς ὁ κηδεύσας τὴν ὁσίαν Μαρίαν Ἀπριλ. 4
Ζώσιμος μάρτυς Σεπτεμβρ. 28
Ζώσιμος ὁσιομάρτυς Ἰανουαρ. 4
Ζώσιμος ἐπίσκοπος Συρακούσης Ἰανουαρ. 21
Ζώσιμος μάρτυς Ἰούν. 19
Ζωτικὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Ζωτικὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 21
Ζωτικὸς μάρτυς καὶ πρεσβύτερος; ὀρφανοτροφείου Δεκεμβρ. 31
Ζωτικὸς μάρτυς Ἀπριλ. 20
Ζωτικὸς μαρτυς ὁ μετὰ τοῦ Ἀγαθονίκου Αὐγ. 22

Η

Ἠγάθραξ μάρτυς Μαρτ. 26
Ἠλεὶ μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Ἠλιανὸς μάρτυς εἰς τῶν Μ. Μαρτ. 9
Ἠλίας μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Ἠλιοῦ μάρτυς Νοεμβρ. 3
Ἠλίας μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Ἠλίας ὅσιος καὶ θαυματουργὸς Ἰανουαρ. 12
Ἠλίας νεομάρτυς ὁ Ἀρδούνης Ἰανουαρ. 31
Ἠλίας μάρτυς ὁ Αἰγύπτιος Φεβρουαρ. 16
Ἠλίας ὁ προφήτης Ἰουλίου 20
Ἠλίας μάρτυς εἰς τῶν μ. Μαρτ. 9
Ἠλίας μάρτυς Μαρτ. 29
Ἠλιόδωρος ὅσιος Σεπτεμβρ. 1
Ἠλιόδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 28
Ἠλιόδωρος μάρτυς Νοεμβρ. 19
Ἠλιόδωρος μάρτυς Αὐγούστου. 20
Ἦλων εὕρεσις Μαρτ. 6
Ἡρακλαίμων ὅσιος Δεκεμβρ. 2
Ἡρακλείδης ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Ἡράκλειος μάρτυς Ὀκτωβρ. 22
Ἡράκλειος μάρτυς Μαΐου. 18
Ἡράκλειος μάρτυς Ἰουλ. 12, 14
Ἡράκλειος μάρτυς Αὐγούστου. 31
Ἡράκλειος μάρτυς εἰς τῶν μ. Μαρτ. 9
Ἡρωδίων Ἀπόστολος Μαρτ. 28
Ἥρων ὁ φιλόσοφος Αὐγούστου. 10
Ἡσαΐας μάρτυς Αἰγύπτιος Φεβρουαρ. 16
Ἡσαΐας προφήτης Μαΐου. 9
Ἡσυχὸς μάρτυς Μαρτ. 20
Ἡσύχιος μάρτυς Φεβρουαρ. 19
Ἡσύχιος μάρτυς ὁ συγκλητικὸς Μαρτ. 2
Ἡσύχιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Μαρτ. 6
Ἡσύχιος πρεσβύτερος πάππος τοῦ Εὐτυχίου Ἀπριλ. 6
Ἡσύσιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Ἡσύχιος ὅσιος ὁμολογητὴς Μαΐου. 10
Ἡσύχιος μάρτυς Ἰουλ. 7
Ἡσύχιος εἰς τῶν μ. Μαρτίου 9

Θ

Θαδδαῖος μάρτυς Νοεμβρ. 21
Θαδδαῖος ὅσιος καὶ ὁμολογητὴς Δεκεμβρ. 29
Θαδδαῖος Ἀπόστολος Αὐγούστ. 21
Θαθουὴλ μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Θαθουὴλ μάρτυς Αὐγούστου. 4
Θαλάσσιος ὅσιος Φεβρουαρ. 22
Θαλάσσιος ὅσιος Μαΐου. 20
Θαλλέλαιος μάρτυς Νοεμβρ. 19, 21
Θαλλέλαιος ὅσιος Φεβρουαρ. 27
Θαλλέλαιος μάρτυς Μαΐου. 20
Θαλλὸς μάρτυς Μαρτ. 11
Θαλλὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 20
Θάρρας Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Θαυμάσιος μάρτυς Ἀπριλ. 28
Θεαγένης ἱερομάρτυς Ἰανουαρ. 2
Θεαγένης μάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Θεὴ μάρτυς Φεβρουαρ. 23
Θεὴ μάρτυς Ἰουλ. 18
Θεῖων μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Θέκλα πρωτομάρτυς Σεπτεμβρ. 24
Θέκλα παρθενομάρτυς Νοεμβρ. 20
Θέκλα παρθενομάρτυς κανονικὴ Ἰουν. 9
Θέκλα μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Θέκλα μάρτυς Αὐγούστου. 19
Θεμιστοκλῆς μάρτυς Δεκεμβρ. 21
Θεόγνιος μάρτυς ὁ τῆς Βάσσης υἱὸς Αὐγ. 21
Θέογνις μάρτυς Ἀπριλ. 28
Θεοδοσία μάρτυς Μαρτ. 29
Θεοδοσία παρθενομάρτυς Μαΐου. 28
Θεοδοσία ὁσιομάρτυς Μαΐου. 28
Θεοδοσία μάρτυς ἡ μήτηρ Προκοπίου Ἰουλ. 8
Θεοδόσιος ἡγούμενος Τριγλίας Ἰανουαρ. 1
Θεοδόσιος ὁ Κοινοβιάρχης Ἰανουαρ. 11
Θεοδόσιος ὅσιος ἐν τῷ Σκοπέλῳ ὁ ἐξ Ἀντιοχείας Φεβρουαρ. 5
Θεοδόσιος μάρτυς Μαρτ. 26
Θεοδόσιος μάρτυς Ἀπριλ. 13
Θεοδόσιος βασιλεὺς ὁ νέος Ἰουλ. 29
Θεοδόσιος βασιλεὺς ὁ μέγας Ἰανουαρ. 17
Θεοδόσιος ὅσιος ὁ νέος Αὐγούστου. 7
Θεοδόσιος ἡγούμενος Ὀρόβων Αὐγούστου. 8
Θεοδόσιος ὅσιος ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ τοῦ Φιλοθέου μονῆς, καὶ ἐπίσκοπος Τραπεζοῦντος Ἰανουαρ. 11

Digitized by Google

Θεοδότη μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Θεοδότη μάρτυς Ὀκτωβρ. 21, 22
Θεοδότη μάρτυς Νοεμβρ. 3
Θεοδότη μάρτυς Δεκεμβρ. 22
Θεοδότη μήτηρ τῶν Ἁγ. Ἀναργύρων Ἰαν. 2
Θεοδότη μάρτυς θυγάτηρ Ἀθανασίας Ἰαν. 31
Θεοδότη παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Θεοδότη μάρτυς Ἰουλ. 3
Θεοδοτίων μάρτυς Ἰανουαρ. 24
Θεόδοτος μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Θεόδοτος Ἐφέσου Ὀκτωβρ. 12
Θεόδοτος μάρτυς Νοεμβρ. 3
Θεόδοτος μάρτυς Ἰανουαρ. 4
Θεόδοτος ὅσιος ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Πουπλίου Ἰανουαρ. 25
Θεόδοτος μάρτυς Φεβρουαρ. 19
Θεόδοτος μάρτυς Μαΐου. 18
Θεόδοτος ἐπίσκοπος Κυρηνίας τῆς Κύπρου Μαρ. 2
Θεόδοτος ἱερομάρτυς Ἰουν. 7
Θεόδοτος μάρτυς Ἰουλ. 3, 4
Θεοδούλη μάρτυς Ἰανουαρ. 18
Θεόδουλος μάρτυς Σεπτεμβρ 4, 12
Θεόδουλος μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Θεόδουλος ὅσιος Κύπριος Δεκεμβρ. 3
Θεόδουλος ὁ ἀπὸ ἐπάρχων Δεκεμβρ. 3
Θεόδουλος ὅσιος υἱὸς Νείλου Ἰανουαρ. 14
Θεόδουλος μάρτυς Φεβρουαρ. 16, 18
Θεόδουλος μάρτυς Ἀπριλ. 4, 28
Θεόδουλος μάρτυς Μαΐου. 2
Θεόδουλος μάρτυς Ἰουν. 18
Θεόδουλος μάρτυς εἷς τῶν μ. Μαρτ. 9
Θεοδώρα βασιλὶς ἡ σύζυγος Ἰουστινιανοῦ Νοεμ. 15
Θεοδώρα παρθενομάρτυς Ἀπριλ. 2
Θεοδώρα ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀπριλ. 5
Θεοδώρα μάρτυς ἡ μετὰ Διδύμου Ἀπριλ. 5
Θεοδώρα μάρτυς Ἀπριλ. 16
Θεοδώρα ὁσία ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξ Αἰγίνης Αὐγούστου. 29
Θεοδώρα ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Σεπτεμβρ. 11
Θεοδώρα ὁσία ἡ ἀπὸ Καισαρείας Δεκεμβρ. 30
Θεοδώρα βασίλισσα ἡ τὴν ὀρθοδοξίαν ἀνακαλέσασα Φεβρουαρ. 11
Θεοδώρητος ἅγιος Μαρτ. 3
Θεοδωρίσκος μάρτυς Μαΐου. 24
Θεόδωρος ὁμολογητὴς μαθητὴς τοῦ ἁγίου Μαξίμου Σεπτεμβρ. 20
Θεόδωρος Ἀγκύρας Νοεμβρ. 3
Θεόδωρος ὁ Στουδίτης Νοεμβρ. 11
Θεόδωρος μάρτυς ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ Νοεμβρ. 24
Θεόδωρος Ἀλεξανδρείας Δεκεμβρ. 3
Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς Δεκεμβρ. 27
Θεόδωρος Κωνσταντινουπόλεως Δεκεμβρ. 27
Θεόδωρος νεομάρτυς Ἰανουαρ. 30
Θεόδωρος Στρατηλάτης Φεβρουαρ. 8
Θεόδωρος νεομάρτυς Βυζάντιος Φεβρουαρ. 17
Θεόδωρος ὁ Τύρων Φεβρουαρ. 17
Θεόδωρος ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς Φεβρουαρ. 25
Θεόδωρος ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 15
Θεόδωρος ὅσιος ὁ Τριχινᾶς Ἀπριλίου 20
Θεόδωρος ὅσιος ὁ Συκεώτης Ἀπριλ. 22
Θεόδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Θεόδωρος ἐπίσκοπος ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Θεόδωρος ἱερεὺς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Θεόδωρος μάρτυς ὁ ἐν Ἀμορίῳ Μαρτ. 6
Θεόδωρος μάρτυς Ἀπριλ. 10
Θεόδωρος μάρτυς ὁ ἐν Πέργῃ Ἀπριλ. 19
Θεόδωρος ὁ ἡγιασμένος Μαΐου. 16
Θεόδωρος ἱερομάρτυς ὁ Ῥώμης Μαΐου. 18
Θεόδωρος μάρτυς Μαΐου. 24
Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου λειψάνου ἀνακομιδὴ Ἰουνίου. 8
Θεόδωρος ἐπίσκοπος Κυρήνης Ἰουλίου. 4
Θεόδωρος Ἐδέσσης Ἰουλ. 19
Θεόδωρος μάρτυς Ἰουλίου 21
Θεόδωρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 5
Θεόδωρος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Θεόδωρος ἱερομάρτυς Ἀλεξανδρείας Σεπτεμ. 12
Θεόδωρος ἅγιος Ἰανουαρ. 11
Θεόειδος μάρτυς Ἰανουαρ. 5
Θεοκλῆς μάρτυς Σεπτεμβρ. 14
Θεοκλητὼ ὁσία Αὐγούστου. 3
Θεοκτίστη ἡ Λεσβία Νοεμβρ. 9
Θεοκτίστη μάρτυς θυγάτηρ Ἀθανασίας Ἰαν. 31
Θεόκτιστος ὅσιος Σεπτεμβρ. 3
Θεόκτιστος ναύκληρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Θεόκτιστος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Θεόκτιστος ὁμολογητὴς καὶ πατρίκιος Νοεμ. 20
Θεόκτιστος ἡγούμενος ἐν τῷ Κουκούμᾳ Ἰαν. 4
Θεόκτιστος μάρτυς Φεβρουαρ. 4
Θεόπεμπτος ἅγιος Ἰανουαρ. 5
Θεόπεμπτος μάρτυς Ἰανουαρ. 5
Θεόπεμπτος ἐπίσκοπος Ἰανουαρ. 20
Θεόπεμπτος μάρτυς Φεβρουαρ. 7
Θεόπεμπτος μάρτυς Ἰουν. 11
Θεοπίστη μάρτυς ἡ σύζυγος τοῦ Εὐσταθίου Σεπτεμβρ. 20
Θεόπιστος μάρτυς ὁ υἱὸς Εὐσταθίου Σεπτεμ. 20
Θεόπιστος μάρτυς Ἰανουαρ. 2
Θεοπρέπιος μάρτυς Μαρ. 27
Θεοπρέπιος μάρτυς Αὐγούστ. 22
Θεοστήρικτος ὅσιος Νοεμβρ. 10
Θεοστήρικτος ὅσιος Φεβρουαρ. 17
Θεοστήρικτος ὁμολογητὴς Μαρτ. 17
Θεόστιχος μάρτυς Ἀπριλ. 28
Θεότεκνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Θεότεκνος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 10
Θεοτίμη μάρτυς Μαΐου. 19
Θεότιμος μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Θεότιμος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Θεοτόκου εἰκόνος θαῦμα Σεπτεμβρ. 1
Θεοτόκου Γενέσιον Σεπτεμβρ. 8
Θεοτόκου εἰσόδια Νοεμβρ. 21
Θεοτόκου σύναξις Δεκεμβρίου 26 καὶ φυγὴ αὐτῆς εἰς Αἴγυπτον. αὐτόθι

Digitized by Google

Θεοτόκου εἰσῆξις κατάθεσις Ἰουλ. 2
Θεοτόκου μνήμη ἐν τοῖς Ἀρκοδίνθου Φεβρ. 10
Θεοτόκου Εὐαγγελισμὸς Μαρτ. 25
Θεοτόκου Ζώνης μετακομιδὴ Ἀπριλ. 12
Θεοτόκου ναοῦ ἐγκαίνια Μαΐου. 13
Θεοτόκου σύναξις Ἰουν. 8 καὶ 15
Θεοτόκου σύναξις Ἰουλ. 26
Θεοτόκου κοίμησις Αὐγούστου. 15
Θεοτόκου Ζώνης κατάθεσις Αὐγούστου. 31
Θεοτόκου ναοῦ τοῦ ἐν τῷ Νεφρίῳ ἀνακαίνισις Αὐγούστου. 31
Θεοφάνης ὅσιος ὁ Γραπτὸς Ὀκτωβρ. 11
Θεοφάνης ὁ τῆς Σιγγριανῆς Μαρτ. 13
Θεοφάνης νέος ὁσιομάρτυς Ἰουν. 8
Θεοφάνης ὅσιος Ἰουν. 10
Θεοφάνης ὁμολογητὴς ὁ πρὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ Σεπτεμβρ. 9
Θεοφάνης νέος ὅσιος καὶ θαυματουργὸς ὁ ἐν Νκούσῃ Αὐγούστου. 19
Θεοφάνης ὅσιος Μαΐου. 17
Θεοφανὼ βασίλισσα Δεκεμβρ. 16
Θεόφιλος ὅσιος ὁμολογητὴς Ὀκτωβρ. 2, 10
Θεόφιλος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Θεόφιλος ὅσιος Δεκεμβρ. 2
Θεόφιλος διάκονος καὶ μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Θεόφιλος διάκονος καὶ μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Θεόφιλος νεομάρτυς Ἰάνουαρ. 30
Θεόφιλος μάρτυς ὁ ἐν Ἀμορίῳ Μαρτ. 6
Θεόφιλος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 4
Θεόφιλος ὅσιος Ἀγιορείτης Ἰουλ. 8
Θεόφιλος ἅγιος Ἰουλ. 21
Θεόφιλος νεομάρτυς ὁ Ζακύνθιος Ἰουλ. 24
Θεόφιλος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Θεοφύλακτος Νικομηδείας Μαρτ. 8
Θεραπαινίδες δύο Σίνης Ἰανουαρ. 24
Θεράπων ἱερομάρτυς Μαΐου. 14, 27
Θερινὸς μάρτυς Ἀπριλ. 23
Θερινὸς μάρτυς Μαΐου. 6
Θέρμας μάρτυς Μαρτ. 26
Θέρμος μάρτυς Ἀπριλ. 5
Θεσπέσιος μάρτυς Νοεμβρ. 30
Θεσπέσιος μάρτυς Ἰουν. 1
Θεσσαλονίκη μάρτυς Νοεμβρ. 7
Θεσσαλονίκη μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Θεωνᾶς μάρτυς Ἰανουαρ. 5
Θεωνᾶς ὅσιος Ἀπριλ. 4
Θεωνᾶς μάρτυς Ἀπριλ. 20
Θεωνᾶς ὁ Θεσσαλονίκης Ἀπριλ. 4
Θυρανοίξια τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας Δεκεμβρ. 22
Θύρσος μάρτυς Δεκεμβρ. 14
Θύρσος μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Θύρσος μάρτυς Αὐγούστου. 17
Θωμαΐς μάρτυς Ἀπριλ. 14
Θωμᾶς ἐπίσκοπος Ὀκτωβρ. 6
Θωμᾶς ὅσιος Δεφουρκινὸς Δεκεμβρ. 10
Θωμᾶς ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἰουλ. 7
Θωμᾶς Κωνσταντινουπόλεως Μαρτ. 21
Θωμᾶς διάκονος καὶ μάρτυς ὁ ἐν Ταβερναικλείῳ Νοεμβρ. 28
Θωμᾶ ἀποστόλου λειψάνων κατάθεσις Ἰουν. 20

Ι΄

Ἰὰ μάρτυς Σεπτεμβρ. 10, 11
Ἰακίσχυλος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Ἴακχος μάρτυς Δεκεμβρ. 17
Ἰακὼβ Πατριάρχης Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἰακὼβ αὐτόθι.
Ἰάκωβος ὅσιος ὁ ἀπὸ Νισίβεως Ἰανουαρ. 13
Ἰάκωβος ἀσκητὴς ὁ ἐκτεσὼν Ἰανουαρ. 28
Ἰάκωβος μάρτυς Ἰανουαρ. 29
Ἰάκωβος ὅσιος Φεβρουαρ. 27
Ἰάκωβος ἐπίσκοπος ὁ ὁμολογητὴς Μαρτ. 21
Ἰάκωβος ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 10
Ἰάκωβος ἀπόστολος ὁ τοῦ Ἀλφαίου Ὀκτωβρ. 9
Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος Ὀκτωβρ. 23
Ἰάκωβος ἐπίσκοπος Μυγδονίας Ὀκτωβρ. 31
Ἰάκωβος ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 1
Ἰάκωβος νέος ὁσιομάρτυς Νοεμβρ. 1
Ἰάκωβος νέος ὁσιομάρτυς καὶ διάκονος Νοεμβρ. 1
Ἰάκωβος ἀναχωρητὴς Νοεμβρ. 26
Ἰάκωβος ὁ Πέρσης Νοεμβρίου. 27
Ἰάκωβος μάρτυς Αὐγούστου. 9
Ἰάκωβος ὅσιος ὁ τὸν διάβολον φρασκευήσας κατ' ἀπάτην. Ἰουνίου 12
Ἰάκωβος Ἀδελφόθεος Κυριακ. μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.
Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου Ἀπριλ. 30
Ἰάμβλιχος εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων Αὐγούστου. 3
Ἰανουάριος ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 16
Ἰανουάριος ἐπίσκοπος Ἀπριλ. 21
Ἰανουάριος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Ἰανουάριος μάρτυς Αὐγούστου. 30
Ἰάρεδ Κυριακ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰάσιμος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Φεβρουαρ. 4
Ἰάφεθ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰάσων ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ Ὀκτωβρ. 12
Ἰάφων μάρτυς Μαρτ. 19
Ἰάσων ἀπόστολος Ἀπριλ. 29
Ἰβήρων περὶ διάγησις Ὀκτωβρ. 27
Ἰβιστίων ὅσιος Αὐγούστου. 26
Ἰγνάτιος Μηδόμενος τῆς μονῆς τοῦ βαθέως Ῥύακος Σεπτεμβρ. 27
Ἰγνάτιος Κωνσταντινουπόλεως Ὀκτωβρ. 23
Ἰγνάτιος πλησίον τῶν Πλαχερνῶν Δεκεμβρ. 7
Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος Δεκεμβρ. 20
Ἡ τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἀνακομιδὴ Ἰανουαρ. 29
Ἰγνάτιος ὅσιος ὁ Στειρωνίτης Ἰουλ. 26
Ἰγνάτιος νέος ὁσιομάρτυς Μαΐου. 1
Ἰεζεκιὴλ προφήτης Ἰουλ. 23
Ἱεραξ μάρτυς Ὀκτωβρίου. 26
Ἱεραξ μάρτυς Ἰουν. 1
Ἱερεῖς ἑξήκοντα τὰς γλώσσας τμηθέντες ἐλάφων Δεκεμβρ. 7

Digitized by Google

Ἱερεῖς καὶ Λευῖται μάρτυρες 80. Σεπτεμβρ. 5
Ἱερεμίου προφήτου θρῆνος Νοεμβρ. 4
Ἱερεμίας μάρτυς Αὐγύπτιος Φεβρουαρ. 16
Ἱερεμίας ὁ προφήτης Μαΐου. 1
Ἱερία ὁσία Ἰουνίου. 3
Ἱερόθεος Ἀθηνῶν Ὀκτωβρ. 4
Ἱερόθεος ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Ἱερόθεος νέος ὅσιος ὁ Ἰβηρίτης Σεπτεμβρ. 13
Ἱερουσαλὴμ μάρτυς Ἰουλ. 26
Ἱέρων μάρτυς ὁ ἐν Μελιτινῇ Νοεμβρ. 7
Ἱερώνυμος ὅσιος Ἰουν. 15
Ἰεσσαὶ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰεχονίας Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰησοῦς Ναυῆ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Ἰησοῦς Ναυῆ ὁ αὐτὸς Σεπτεμβρ. 1
Ἱλαρία μάρτυς Μαρτ. 19
Ἱλάριος μάρτυς Δεκεμβρ. 16
Ἱλάριος μάρτυς Ἰουλ. 12, 14
Ἱλάριος ὅσιος Μαΐου. 4
Ἱλαρίων νέος ὁσιομάρτυς Σεπτεμβρ. 20
Ἱλαρίων ὅσιος ὁ μέγας Ὀκτωβρ. 21
Ἱλαρίων ἡγούμενος Πελεκητῆς Μαρτ. 28
Ἱλαρίων ὅσιος Μαΐου. 6
Ἱλαρίων ἡγούμενος τῆς τῶν Δαλμάτων Ἰουν. 6
Ἰλλυριὸς ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μυρσινῶνι Ἀπριλ. 3
Ἴνδης μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Ἰννᾶς μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Ἰννοκέντιος μάρτυς Ἰουν. 17
Ἰορδάνης νεομάρτυς Φεβρουαρ. 2
Ἰορδάνης ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Μαΐου. 2
Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων Ἰουλ. 2
Ἰουβεντῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 12
Ἰούδας Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰούδας ἀπόστολος Ἰουν. 19
Ἰουδὶθ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰουλία παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Ἰουλιανὴ μάρτυς Νοεμβρ. (δὶς) 1
Ἰουλιανὴ μάρτυς Δεκεμβρ. 4, 21
Ἰουλιανὴ μάρτυς ἀδελφὴ Παύλου Μαρτ. 4
Ἰουλιανὴ μάρτυς Ἰουν. 22
Ἰουλιανὴ μάρτυς Αὐγούστου. 17, 18
Ἰουλιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 2, 4
Ἰουλιανὸς μάρτυς ὁ ἐν Γαλατίᾳ Σεπτεμβρ. 12
Ἰουλιανὸς ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Ἰουλιανὸς ὅσιος ὁ ἐν τῷ Εὐφράτῃ Ὀκτωβρ. 18
Ἰουλιανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Ἰουλιανὸς μάρτυς Ἰανουαρ. 8, 29
Ἰουλιανὸς μάρτυς ὁ ἐν Ἐμέσῃ Φεβρουαρ. 6
Ἰουλιανὸς μάρτυς Φεβρουαρ. 16
Ἰουλιανὸς μάρτυς Μαρτ. 6, 16
Ἰουλιανὸς μάρτυς Μαΐου. 18
Ἰουλιανὸς ὅσιος ὁ ἐν τοῖς Δαγάτου Ἰουν. 12
Ἰουλιανὸς μάρτυς ὁ ἐν Κιλικίᾳ Ἰουν. 21
Ἰουλιανὸς μάρτυς ὁ Δίβυς Ἰουν. 21
Ἰουλιανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 9
Ἰουλίττα ὁσία Ἰουνίου. 14
Ἰουλίττα μάρτυς ἡ μήτηρ Κηρύκου Ἰουλ. 14
Ἰουλίττα ἡ ἐν Καισαρείᾳ Ἰουλ. 30
Ἰουνία ἀπόστολος Μαΐου. 17
Ἰοῦστα ὁσία Ἀπριλ. 26
Ἰουστίνα μάρτυς Ὀκτωβρ. 2
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Αὐγούστου. 2
Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουν. 1
Ἰουστῖνος μάρτυς Ἰουν. 4
Ἰουστῖνος βασιλεὺς Νοεμβρ. 15
Ἰουστῖνος ὅσιος Νοεμβρ. 17
Ἰοῦστος ὁ καὶ Ἰησοῦς ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 30
Ἰοῦστος μάρτυς Ἰουνίου. 1
Ἰοῦστος μάρτυς Ἰουλ. 14, 21
Ἱππόλυτος Ρώμης Ἰανουαρ. 30
Ἱππόλυτος μάρτυς Αὐγούστου. 10
Ἰσαὰκ μάρτυς Σεπτεμβρ. 22
Ἰσαὰκ μάρτυς Δεκεμβρ. 9
Ἰσαὰκ δίκαιος Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Ἰσαάκιος θεράπων Ἀλεξάνδρας Ἀπριλ. 21
Ἰσαάκιος μάρτυς Μαΐου. 16
Ἰσάκιος ἐπίσκοπος Κύπρου Σεπτεμβρ. 21
Ἰσάκιος μάρτυς Νοεμβρ. 20
Ἰσάκιος ὅσιος Αὐγούστου. 3
Ἰσάκιος ἡγούμενος τῆς τῶν Δαλμάτων Μαΐου. 30
Ἴσαυρος μάρτυς καὶ διάκονος Ἰουν. 17
Ἰσάχαρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰσιδώρα ὁσία Μαΐου. 1
Ἰσίδωρος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης Φεβρουαρ. 4
Ἰσίδωρος μάρτυς ὁ ἐν τῇ Χίῳ Μαΐου. 14
Ἰσμαὴλ μάρτυς Ἰουν. 17
Ἰσχυρίων ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 23
Ἰωὰδ ἢ Ἰωὴλ προφήτης Μαρτ. 30
Ἰωακεὶμ ὁ τῆς Θεοτόκου πατὴρ Σεπτεμβρ. 9
Ἰωάννα μυροφόρος Ἰουν. 27
Ἰωάννης Νηστευτὴς Σεπτεμβρ. 2
Ἰωάννης ὁσιομάρτυς ὁ ἡγούμενος τῆς Μοναγρίας Ἰουν. 4
Ἰωάννης μαρτυς Ἰουν. 7
Ἰωάννης ὁ θαυματουργὸς Ὀκτωβρ. 19
Ἰωάννης ὁ στρατιώτης Ἰουνίου. 12
Ἰωάννης υἱὸς τῆς ὁσίας Ἄννης Ἰουν. 12
Ἰωάννης ὁ Γοτθίας Ἰουν. 26
Ἰωάννου Ἀναργύρου λειψάνου εὕρεσις Ἰουν. 28
Ἰωάννου Θεολόγου Σύναξις Ἰουλ. 10
Ἰωάννης Χαλκηδόνος Ἰουλ. 18
Ἰωάννης ὁ μετὰ τοῦ Συμεὼν τοῦ Σαλοῦ Ἰουλ. 21
Ἰωάννης στρατιώτης Ἰουλ. 29
Ἰωάννης ἡγούμενος τῆς Παταλαραίας Αὐγ. 3
Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος Μαρτ. 30
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν τῷ φρέατι Μαρτ. 30
Ἰωάννης Ἱεροσολύμων Μαρτ. 30
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ναύκληρος Ἀπριλ. 8
Ἰωάννης ὁσιομάρτυς Ἀπριλ. 12
Ἰωάννης μαθητὴς Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου Ἀπριλ. 18
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀπριλ. 18
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Κουλικᾶς Ἀπριλ. 18

Digitized by Google

Ἰωάννης Παλαιολαυρίτης Ἀπριλίου. 20
Ἰωάννης Ψυχαίτης Μαΐου. 7
Ἰωάννου τοῦ θεολόγου τῆς πόλεως ὁ σύναξις Μαΐου. 8
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Βλάχος Μαΐου. 12
Ἰωάννης μάρτυς Μαΐου. 24
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ἐν Ἀσπροκάστρῳ Ἰουν. 2
Ἰωάννης ἡγούμενος μονῆς τῶν Καθαρῶν Ἀπρ. 27
Ἰωάννης μάρτυς Αὐγούστου. 9
Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου. 18
Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου. 25
Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστου. 30
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν Δυκῷ Φεβρουαρ. 6
Ἰωάννης ὅσιος Ἴβηρ ὁ πατὴρ τοῦ Εὐθυμίου Μαΐ. 13
Ἰωάννης ψάλτης ὁ Κουκουζέλης Ὀκτωβρ. 1
Ἰωάννης Θεσσαλονίκης νεομάρτυς Μαΐου. 30
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Θάσιος Δεκεμβρ. 20
Ἰωάννης μάρτυς Ἰανουαρ. 22
Ἰωάννης υἱὸς Ξενοφῶντος Ἰανουαρ. 26
Ἰωάννης Ἀνάργυρος Ἰανουαρ. 31
Ἰωάννης ὁ ἐν Εἰρηναυπόλει Φεβρουαρ. 4
Ἰωάννης προφήτης ὁ μαθητὴς τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου Φεβρουαρ. 6
Ἰωάννου θεολόγου σύναξις Φεβρουαρ. 15
Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν Φεβρουαρ. 21
Ἰωάννης ὅσιος Φεβρουαρ. 23
Ἰωάννης νεομάρτυς Κάλφας Φεβρουαρ. 26
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Βούλγαρης Μαρτ. 5
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν Ῥουφιναῖς Μαρτ. 16
Ἰωάννης μάρτυς Μαρτ. 27
Ἰωάννης μάρτυς Αἰγύπτιος Σεπτεμβρ. 20
Ἰωάννης μάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἡ μετάστασις Σεπτεμ. 26
Ἰωάννης ἱερομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Ἰωάννης Χαζεβίτης Ὀκτωβρ. 3
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ἐκ Μονεμβασίας Ὀκτ. 24
Ἰωάννης ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 1
Ἰωάννης ὅσιος ὁ Κολοβὸς Νοεμβρ. 9
Ἰωάννης ὁ ἐλεήμων Νοεμβρ. 12
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Νοεμβρίου. 13
Ἰωάννου τοῦ αὐτοῦ ἀνακομιδὴ Ἰανουαρ. 27
Ἰωάννου τοῦ αὐτοῦ Ἰανουαρ. 30
Ἰωάννου ἁγίου διήγησις Νοεμβρ. 17
Ἰωάννης μάρτυς Νοεμβρ. 20
Ἰωάννης ὁ Ἐκσάτζης Νοεμβρ. 4
Ἰωάννου διήγησις Νοεμβρ. 23
Ἰωάννης ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 29
Ἰωάννης ὅσιος Δεκεμβρ. 2
Ἰωάννης Κολωνίας Δεκεμβρ. 3
Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς Δεκεμβρ. 4
Ἰωάννης ὅσιος Πολυβότης Δεκεμβρ. 4
Ἰωάννης Καλυβίτης Ἰανουαρ. 15
Ἰωάννης μάρτυς εἷς τῶν μ' Μαρτ. 9
Ἰωάννης ὅσιος κτίτωρ τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς Μαΐου. 20
Ἰωάννης βασιλεὺς Βλαδίμηρος Μαΐου 22
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Κρὴς Σεπτεμβρ. 15
Ἰωάννης νεομάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Βούλγαρης Μαΐου. 14
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Θεσσαλονικεὺς Μαΐου. 29
Ἰωαννίκιος ὁ μέγας Νοεμβρ. 4
Ἰωάσαφ υἱὸς Ἀβενὴρ Αὐγούστου. 26
Ἰωάσαφ ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μετεώρῳ Ἀπριλ. 26
Ἰωάσαφ νέος ὁσιομάρτυς Ὀκτωβρ. 26
Ἰωαθὰμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰωρὰμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰωσαφὰτ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰωσίας Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰὼβ δίκαιος Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ἰὼβ ὁ αὐτὸς Μαΐου. 6
Ἰωὴλ προφήτης Ὀκτωβρ. 19
Ἰωνᾶς ὁ προφήτης Σεπτεμβρ. 21
Ἰωνᾶς ὁ Σαββαΐτης Σεπτεμβρ. 24
Ἰωνᾶς μάρτυς Μαρτ. 22
Ἰωσῆς υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26
Ἰωσὴφ Κωνσταντινουπόλεως Ὀκτωβρ. 30
Ἰωσὴφ μάρτυς Νοεμβρ. 3
Ἰωσὴφ μάρτυς Νοεμβρ. 20
Ἰωσὴφ δίκαιος Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Ἰωσὴφ ὁ Μνήστωρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ἰωσὴφ ὁ αὐτὸς Κυριακ. μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.
Ἰωσὴφ νεομάρτυς Φεβρουαρ. 4
Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος Ἀπριλ. 3
Ἰωσὴφ ὁ ἀναχωρητὴς Ἰουν. 17
Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης ὁ ὁμολογητὴς Ἰουλ. 14
Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰουλ. 31
Ἰωσὴφ ὅσιος κτίτωρ τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς Μαΐου. 20

Κ

Καϊνᾶν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Καϊνᾶν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Καῖσαρ Ἀπόστολος Δεκεμβρ. 8
Καισάριος διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Καισάριος μάρτυς Νοεμβρ. 1
Καισάριος ἀδελφὸς Γρηγορίου Μαρτ. 9
Καισάριος μάρτυς Ἀπριλ. 20
Καλλινίκη μάρτυς Νοεμβρ. 10
Καλλινίκη μάρτυς Μαΐου. 9
Καλλινίκη μάρτυς Μαρτ. 22
Καλλίνικος μάρτυς Σεπτεμβρ. 28
Καλλίνικος μάρτυς Δεκεμβρ. 14
Καλλίνικος μάρτυς Μαΐου. 24
Καλλίνικος μάρτυς Ἰουλ. 29
Καλλίνικος Κωνσταντινουπόλεως Αὐγούστ. 23
Καλλιόπη μάρτυς Ἰουν. 7
Καλλιόπιος μάρτυς Νοεμβρ. 10
Καλλιόπιος μάρτυς Ἀπριλ. 7
Καλλὶς μάρτυς Ἀπριλ. 16
Καλλισθένη μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
Καλλίστη μάρτυς Σεπτεμβρ. 4

Digitized by Google

Κάλλιστος ὅσιος Νοεμβρ. 22
Κάλλιστος μάρτυς ὁ ἐν Ἀμορίῳ Μαρτ. 6
Κάλλιστος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουν. 20
Καλλίστρατος μάρτυς Σεπτεμβρ. 27
Καλοδότη μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Κάνδιδος μάρτυς Ἰανουαρ. 21
Κανίδης ὅσιος Ἰούν. 10
Κανονικαὶ πέντε αἱ μετὰ τῆς Δροσίδος Μαρτ. 22
Κανονικαὶ πέντε αἱ ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν ἀποταθεῖσαι Ἰουν. 9
Καπετωλίνα μάρτυς Ὀκτωβρ. 27
Καπίτων ἱερομάρτυς Χερσῶνος Μαρτ. 7
Καπίτων μάρτυς Ἰουλ. 24
Καπίτων μάρτυς Αὐγούστου. 12
Καρίων ὅσιος Νοεμβρ. 24
Καρίων μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Κάρπος μάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Κάρπος Ἀπόστολος Μαΐου. 26
Καρτέριος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Καρτέριος μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Κασδόα μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
Κασδόος μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
Κασίνα μάρτυς Νοεμβρ. 7
Κασσιανὸς ὁ Ῥωμαῖος Φεβρουαρ. 29
Καστῖνος Ἐπίσκοπος Βυζαντίου Ἰανουαρ. 25
Κάστουλος μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Κάστωρ μάρτυς Σεπτεμβρ. 18
Κάστωρ μάρτυς Νεμβρ. 5
Κάστωρ ὅσιος Αὐγούστου. 12
Κατοῦνος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Καττιδιανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 5
Καττίδιος μάρτυς Αὐγούστου. 5
Κελεστῖνος Πάπας Ῥώμης Ἀπριλ. 8
Κελεστῖνος μάρτυς Μαΐου. 25
Κέλσιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Κέλσιος μάρτυς Ἰανουαρ. 8
Κέλσιος μάρτυς Ἰουν. 21
Κενσουρῖνος μάρτυς Ἰανουαρ. 30
Κεντυρίων μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Κερκύρα βασιλὶς μάρτυς Ἀπριλ. 29
Κήρυκος ὅσιος Μαρτ. 27
Κήρυκος μάρτυς ὁ τῆς Ἰουλίττης υἱὸς Ἰουλ. 15
Κήρυκος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Κηφᾶς Ἀπόστολος Δεκεμβρ. 8
Κικιλία μάρτυς Νοεμβρ. 22
Κινδέας ἐπίσκοπος Πισιδείας Φεβρουαρ. 20
Κινδέος μάρτυς πρεσβύτερος Ἰουλ. 11
Κινδέος μάρτυς ἐν Πέργῃ Αὐγούστου. 1
Κλαυδία παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Κλαυδιανὸς μάρτυς Ὀκτωβρίου. 25
Κλαυδιανὸς μάρτυς Ἀπριλίου. 5
Κλαυδῖνος ὅσιος Ἰανουαρ. 27
Κλαύδιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Κλαύδιος μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Κλαύδιος μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Κλαύδιος ὅσιος Φεβρουαρ. 3
Κλαύδιος μάρτυς ὁ τριακόντας Μαρτίου. 19
Κλαύδιος μάρτυς παιδίου Ἰουν. 3
Κλαύδιος μάρτυς εἷς τῶν μ'. Μαρτίου. 9
Κλεόνικος μάρτυς Μαρτίου. 3
Κλεόπας Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 30
Κλήμης ἐπίσκοπος Ῥώμης Νοεμβρ. 24
Κλήμης Ἀγκύρας Ἰανουαρ. 23
Κλήμης μάρτυς Φεβρουαρ. 23
Κλήμης ὁ ποιητὴς Ἀπριλ. 30
Κλήμης θαυματουργὸς ὁ Βουλγαροκτόνος Νοεμ. 22
Κλήμης ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 10
Κοδράτος ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 21
Κοδράτος μάρτυς Μαρτίου. 4, 26
Κοδράτος μάρτυς ὁ ἐν Κορίνθῳ Μαρτ. 10
Κοδράτος θεράπων Ἀλεξάνδρας Ἀπριλ. 21
Κοδράτος μάρτυς Μαΐου. 7
Κοδράτος μάρτυς ὁ δήμιος Αὐγούστου. 17
Κόδρος μάρτυς Μαΐου. 22
Κόϊντος μάρτυς ὁ θαυματουργὸς Μαρτ. 2
Κόϊντος μάρτυς Ἰουλίου. 2
Κοίμησις Θεοτόκου Αὐγούστου. 15
Κομάσιος ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Κόνωνος φλογεραὶ μνήμη Νοεμβρ. 6
Κόνων ὅσιος Φεβρουαρ. 19
Κόνων ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Ἰσαυρίᾳ Μαρτ. 5
Κόνων μάρτυς ὁ κηπουρὸς Μαρτ. 5
Κόνων μάρτυς Ἰουνίου. 5
Κόπρις ὅσιος Σεπτεμβρ. 24
Κόπρις ἀρτεμίχριστος ὁσιομάρτυς Δεκεμβρ. 17
Κόραι δύω μάρτυρες Σεπτεμβρ. 15
Κόραι δώδεκα μάρτυρες Ὀκτωβρ. 31
Κορέμμων ἔπαρχος μάρτυς Δεκεμβρ. 15
Κορνήλιος ἑκατοντάρχης Σεπτεμβρ. 13
Κορωνάτος μάρτυς Αὐγούστου. 13, 17
Κοσμᾶς ὅσιος ζωγραφίτης Σεπτεμβρ. 22
Κοσμᾶ μοναχοῦ ὀπτασία Ὀκτωβρ. 5
Κοσμᾶς ποιητὴς Μαϊουμᾶ Ὀκτωβρ. 11
Κοσμᾶς Ἀνάργυρος γ'. συζυγίας Ὀκτωβρ. 17
Κοσμᾶς μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Κοσμᾶς Ἀνάργυρος α'. συζυγίας Νοεμβρ. 1
Κοσμᾶς Κωνσταντινουπόλεως Ἰανουαρ. 2
Κοσμᾶς ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος Ἀπριλ. 18
Κοσμᾶς Ἀνάργυρος ἐκ τῆς β'. συζυγίας Ἰουλ. 1
Κοσμᾶς νέος ἱερομάρτυς καὶ ἰσαπόστολος Αὐγ. 4
Κοττύλιος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Κούαρτος ἀπόστολος Νοεμβρ. 10
Κουρνοῦτος ἱερομάρτυς Ἰκονίου Σεπτεμβρ. 12
Κρήσκης μάρτυς Μαΐου 28
Κρήσκης ἀπόστολος Ἰουλίου. 30
Κρήσκης μάρτυς Μαρτίου. 10
Κρήσκης μάρτυς Ἀπριλίου. 15
Κρίσπος ἀπόστολος ὁ καὶ Σωσθένης Δεκεμβρ. 8
Κρονίδης μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Κρονίδης μάρτυς Μαρτίου. 27
Κρονίων μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Κυντιλλιανὸς μάρτυς Ἀπριλ. 13
Καὶ λειψάνου αὐτοῦ εὕρεσις Αὐγούστου. 2
Κυντιῶν Σελευκείας Νοεμβρ. 15

Digitized by Google

Κυπριανὸς ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 2
Κυπριανὸς μάρτυς Νοεμβρ. 1
Κυπριανὸς μάρτυς Μαρτίου. 10
Κυπριανὸς νέος ἱερομάρτυς Ἰουλ. 5
Κυπριανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 17
Κυπρίλλα μάρτυς Ἰούλ. 4
Κυπρῖνος μάρτυς Μαΐου. 10
Κύρα ὁσία Φεβρουαρίου. 28
Κυράννα νεομάρτυς Φεβρουαρ. 28
Κυρία μάρτυς Ἰουν. 6
Κυρίαινα μάρτυς Νοεμβρ. 1
Κυριακὴ μάρτυς Νοεμβρ. 2
Κυριακὴ μάρτυς ἀδελφὴ Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26
Κυριακὴ μάρτυς Μαΐου. 19
Κυριακὴ παρθενομάρτυρος Ἰουλ. 7
Κυριακὸς ὁ ἀναχωρητὴς Σεπτεμβρ. 29
Κυριακὸς ἢ Κυριλλιανὸς Κων/λεως Ὀκτωβρ. 27
Κυριακὸς ὁ τὸν σταυρὸν φανερώσας Ὀκτωβρ. 28
Κυριακὸς νήπιον μάρτυς Μαΐου. 24
Κυριακὸς μάρτυς Ἰουν. 25
Κυριακὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 6, 29
Κυριακὸς ὁ δημότης Σεπτεμβρ. 6
Κυριακὸς μάρτυς Αὐγούστου. 1
Κυριακὸς μάρτυς Μαΐου. 2
Κυριλλιανὸς ἐπίσκοπος Ἀργυροπόλεως Ἰανουαρ. 25
Κύριλλος μάρτυς Ὀκτωβρ. 29
Κύριλλος ὅσιος ὁ Φιλεώτης Δεκεμβρ. 2
Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας Ἰανουαρ. 18
Κύριλλος Ἱεροσολύμων Μαρτίου. 18
Κύριλλος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Κύριλλος μάρτυς διάκονος Μαρτ. 29
Κύριλλος Ἀλεξανδρείας Ἰουν. 9
Κύριλλος Γορτύνης Ἰουν. 14
Κύριλλος Γορτύνης Ἰουν. 14
Κυρίων μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Κυρμιδώλης νεομάρτυς Ὀκτωβρ. 18
Κῦρος Κωνσταντινουπόλεως Ἰανουαρ. 8
Κῦρος Ἀνάργυρος Ἰανουαρ. 31
Κῦρος ὅσιος Ἰουν. 9
Κύρου Ἀναργύρου λειψάνου εὕρεσις Ἰουν. 28
Κωνστάντιος νέος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 26
Κωνσταντῖνος βασιλεὺς ὁ νέος Σεπτεμβρ. 3
Κωνσταντῖνος νεομάρτυς ὁ ἐξ Ὕδρας Νοεμβρ. 14
Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Ἰουδαίων Δεκεμβρ. 26
Κωνσταντῖνος μάρτυς ὁ ἐν Ἀμυρίῳ Μαρτ. 6
Κωνσταντῖνος ὁ μέγας Μαΐου. 21
Κωνσταντῖνος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουλ. 29
Κωνσταντῖνος εἷς τῶν ἑπτὰ Παίδων Αὐγούς. 4
Κωνσταντινουπόλεως γενέθλια Μαΐου. 11
Ἡ περὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ Αὐγούστου. 15

Λ

Λαζάρου λειψάνου ἀνακομιδὴ καὶ κατάθεσις Ὀκτωβρίου. 17
Λάζαρος ὅσιος ὁ Γαλησιώτης Νοεμβρ. 7
Λάζαρος ὁ ζωγράφος Νοεμβρ. 17
Λαζάρου λειψάνου ἀνακομιδὴ Μαΐου. 4
Λάζαρος μάρτυς Μαρτ. 29
Λαζάρου λειψάνων τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος κατάθεσις Ἰουνίου. 20
Λάζαρος νεομάρτυς Ἀπριλ. 23
Λάμεχ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Λαμπαδὸς ὅσιος Ἰουλ. 5
Λαοδίκιος μάρτυς ὁ δεσμοφύλαξ Μαΐου. 13
Λαυρέντιος ὅσιος Μαΐου. 10
Λαυρέντιος ἀρχιδιάκονος καὶ μάρτυς Αὐγ. 10
Λαυρέντιος μάρτυς Αὐγούστου. 28
Λαῦρος μάρτυς Αὐγούστου. 18
Λεόντιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Λεόντιος ὑπατικὸς Ὀκτωβρ. 7
Λεόντιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 16
Λεόντιος μάρτυς ἀδελφὸς Ἀναργύρων Ὀκτωβρ. 17
Λεόντιος ὁ φιλόσοφος Ὀκτώβρ. 19
Λεόντιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Γεωργίῳ Ἀπριλ. 24
Λεόντιος μάρτυς Ἰουν. 18
Λεόντιος ὅσιος ὁ ποιμὴν Ἰούν. 18
Λεόντιος μάρτυς Μαΐου. 4
Λεόντιος μάρτυς ὁ ἐν Πέργῃ Αὐγούστου. 1
Λεόντιος μάρτυς Αὐγούστου. 9
Λεόντιος μάρτυς ὁ ἐν Νικοπόλει Ἰουλ. 10
Λεόντιος ὅσιος ἀγιορείτης ὁ μυροβλύτης Ἰουν. 18
Λεόντιος Ἱεροσολύμων Μαΐου. 14
Λεόντιος ὅσιος Δεκεμβρ. 11
Λεπτίνα μάρτυς Ὀκτωβρ. 26
Λευὶ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Λεύκιος μάρτυς Δεκεμβρ. 14
Λεύκιος μάρτυς Αὐγούστου. 17
Λέων ὁ ἀρχιμανδρίτης Δεκεμβρ. 30
Λέων βασιλεὺς ὁ μέγας Ἰανουαρ. 20
Λέων ἱερομάρτυς Ἰανουαρ. 22
Λέων μάρτυς Ἰανουαρ. 22
Λέων Ῥώμης Φεβρουαρ. 18
Λέων μάρτυς Φεβρουαρ. 18
Λέων Κατάνης Φεβρουαρ. 20
Λέων ὅσιος ἐρημίτης Ἰουλ. 1
Λέων ὅσιος ὁ ἐν τῇ Μάνδρᾳ Ἰουλ. 11
Λέων Κωνσταντινουπόλεως Νοεμβρ. 12
Λέων μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Λέων μάρτυς Αὐγούστου. 18
Λεωνίδης ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἀπριλ. 15
Λεωνίδης μάρτυς Ἀπριλ. 16
Λεωνίδης μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Λεωνίδης μάρτυς Ἰουν. 5
Λεωνίδης μάρτυς Αὐγούστου. 8
Λεωνὶς ὁσιομάρτυς Ἰουν. 25
Λιβεριανὸς μάρτυς Ἰουν. 1
Λιβέριος Πάπας Ῥώμης Αὐγούστου. 27
Λιβύη ὁσιομάρτυς Ἰουν. 25
Λιμναῖος ὅσιος Φεβρουαρ. 22
Λίνος ἀπόστολος Νοεμβρ. 5
Λογγῖνος Στυλίτης Ὀκτωβρ. 10
Λογγῖνος ὁ Ἑκατόνταρχος Ὀκτωβρ. 16

Digitized by Google

Λογγῖνος ὅσιος Νοεμβρ. 17
Λογγῖνος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Γεωργίῳ Ἀπριλ. 24
Λογγῖνος μάρτυς Ἰουν. 25
Λολλία μάρτυς Ἰουν. 23
Λολλιανὸς μάρτυς Ἰουλ. 15
Λολλίων μάρτυς Μαρτ. 20
Λολλίων νέος μάρτυς Ἀπριλ. 27
Λουκᾶς Εὐαγγελιστὴς Ὀκτωβρ. 18
Λουκᾶς ὅσιος ὁ ἐκ Ταυρομενίας Νοεμβρ. 6
Λουκᾶς νέος Στυλίτης Δεκεμβρ. 11
Λουκᾶς ὅσιος ὁ Τριγλινὸς Δεκεμβρ. 27
Λουκᾶς διάκονος Ἰανουαρ. 29
Λουκᾶς ὁ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει Φεβρουαρ. 7
Λουκᾶς ὁ ἐρημίτης Ἰουν. 27
Λουκᾶς ἡγούμενος τῆς τοῦ Βαθέως Ῥύακος. Σεπ. 7
Λουκᾶς ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 10
Λουκᾶς νέος ὁσιομάρτυς Μαρτ. 23
Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ λειψάνων κατάθεσις Ἰουν. 20
Λουκία ἡ χήρα Σεπτεμβρ. 17
Λουκία ἡ παρθενομάρτυς Δεκεμβρ. 13
Λουκία μάρτυς Ἰουλ. 4
Λουκία ἡ παρθενομάρτυς Ἰουλ. 6
Λουκιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Λουκιανὸς πρεσβύτερος Ἀντιοχείας Ὀκτωβρ. 15
Λουκιανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Λουκιανὸς μάρτυς Ἰανουαρ. 19
Λουκιανὸς μάρτυς Ἰουλ. 7
Λουκιανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 25
Λουκιλλιανὸς μάρτυς Ἰουν. 3
Λούκιος μάρτυς Αὐγούστ. 14, 20
Λοῦππος μάρτυς οἰκέτης τοῦ ἁγίου Δημητρίου Ὀκτωβρ. 26
Λοῦππος μάρτυς Αὐγούστου. 23
Λυδία μάρτυς Μαρτίου. 27
Λυκαρίων μάρτυς Ἰουν. 7
Λυκαρίων ὁσιομάρτυς Φεβρουαρ. 8
Λυκίτης μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Λυσίμαχος μάρτυς εἷς τῶν μ΄ Μαρτίων. 9
Λὼτ δίκαιος Ὀκτωβρ. 9
Λὼτ ὅσιος Ὀκτωβρ. 22

M

Μάγος μάρτυς ὁ διὰ τοῦ Ἑρμείου πιστεύσας Ματου. 31
Μάγων προσκύνησις Δεκεμβρ. 25
Μάγνος μάρτυς Ἀπριλ. 28
Μάγνος ὅσιος Ἰουν. 28
Μαθουσάλα Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Μάϊρος μάρτυς Ἰανουαρ. 11
Μαῖωρ μάρτυς Φεβρουαρ. 15
Μακάριος μάρτυς (δὶς) Σεπτεμβρ. 6
Μακάριος ὁ Ῥωμαῖος Ὀκτωβρ. 23
Μακάριος ἐπίσκοπος Πάφου Ὀκτωβρ. 25
Μακάριος μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Μακάριος ἐπίσκοπος Πάφου Φεβρουαρ. 8
Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος Ἰανουαρ. 19
Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἰανουαρ. 19
Μακάριος ὅσιος Φεβρουαρ. 19
Μακάριος ἡγούμενος Πελεκητῆς Ἀπριλ. 1
Μακάριος μάρτυς Αὐγούστου. (καὶ Ἰαν. 18) 11
Μακάριος νέος ὁσιομάρτυς Ὀκτωβρ. 5
Μακάριος ἕτερος νέος ὁσιομάρτυς, ὁ τοῦ Νήφωνος μαθητὴς Σεπτεμβρ. 14
Μακεδόνιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 12
Μακεδόνιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀπριλίου. 25
Μακεδόνιος ὅσιος Ἰανουαρ. 24
Μακεδόνιος μάρτυς Ἰουν. 28
Μακεδὼν μάρτυς Μαρτ. 27
Μακρίνα ἀδελφὴ Βασιλείου Ἰουλ. 19
Μακρόβιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Μακρόβιος μάρτυς Μαΐου. 4
Μαλαχίας προφήτης Ἰανουαρ. 3
Μαλελεὴλ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Μαλὸς ὅσιος Ὀκτωβρ. 16
Μαλχεθὰ ἡ μάρτυς Ὀκτωβρ. 12
Μάλχος μοναχὸς παρήκοος Μαρτίου 26
Μάλχος μάρτυς Νοεμβρ. 24
Μάμας μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Μάμας μάρτυς Δεκεμβρ. 3
Μάμας μάρτυς Ἰανουαρ. 21
Μάμας ὅσιος Μαΐου. 6
Μάμας μάρτυς Ἰουλ. 12, 29
Μαμέλχθα ἡ μάρτυς Ὀκτωβρ. 5
Μαμμῖνος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Μαμύκα μάρτυς Μαρτίου. 26
Μαναθὼ ἡ παρθενομάρτυς Ὀκτωβρ. 20
Μανασσὴς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Μανουὴλ ἱερομάρτυς Ἰανουαρ. 22
Μανουὴλ νεομάρτυς ὁ ἐκ Κρήτης Μαρτ. 15
Μανουὴλ μάρτυς Ἰουν. 17
Μανουὴλ μάρτυς Ὀκτωβρ. 26
Μανουὴλ μάρτυς Μαρτ. 26
Μανουὴλ ὅσιος Ἰουλ. 27
Μαξιμιανὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀπριλίου. 21
Μαξιμιλιανὸς εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων Αὐγ. 4
Μάξιμος μάρτυς Σεπτεμβρ. 15, 17, 25
Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς Σεπτεμβρίου. 20
Μάξιμος μάρτυς Ὀκτωβρ. 12, 28
Μάξιμος Κωνσταντινουπόλεως Νοεμβρ. 17
Μάξιμος Καπηλάριος Νοεμβρ. 22
Μάξιμος ὅσιος ὁ Καυσοκαλύβης Ἰανουαρ. 13
Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς Ἰανουαρ. 21
Μάξιμος μάρτυς ὁ μετὰ Φαύστης Φεβρουαρ. 6
Μάξιμος μάρτυς Φεβρουαρ. 19
Μάξιμος ὁσιομάρτυς Μαρτίου. 6
Μάξιμος μάρτυς Ἀπριλ. 5, 10, 13, 30
Μάξιμος μάρτυς Μαΐου. 7
Μαξίμου μάρτυρος λειψάνου εὕρεσις Αὐγούς. 2
Μαξίμου ὁμολογητοῦ λειψάνου ἀνακομιδὴ Αὐγ. 13
Μάξιμος μάρτυς Αὐγούστου. 18

Digitized by Google

Μαραθὼ παρθενομάρτυς Νοεμβρ. 12
Μαράνα ὁσία Φεβρουαρ. 28
Μαρδάριος εἷς τῶν 5 μαρτύρων Δεκεμβρ. 13
Μαρδόνιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 30
Μαρδόνιος μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Μάρης ὅσιος Ἰανουαρ. 25
Μάρης μάρτυς Μαρτίου. 29
Μάρθα ὁσία ἡ μήτηρ Συμεὼν τοῦ Στυλίτου Σεπτεμβρ. 1
Μάρθα ἀδελφὴ Λαζάρου Ἰουν. 4
Μάρθα παρθένος Ἰουν. 6
Μάρθα ἡ μήτηρ Συμεὼν τοῦ θαυμαστορείτου Ἰουλίου. 1
Μάρθα μάρτυς Φεβρουαρ. 8
Μάρθα Κανονικὴ Ἰουν. 9
Μαρία ὁσία ἀνεψιὰ Ἀβραμίτου Ὀκτωβρ. 29
Μαρία ἀδελφὴ Μωϋσέως Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Μαρία γυνὴ Ξενοφῶντος Ἰανουαρ. 26
Μαρία μάρτυς Φεβρουαρ. 8
Μαρία ὁσία ἡ μετονομασθεῖσα Μαρῖνος Φεβρ. 12
Μαρία Αἰγυπτία Ἀπριλ. 1
Μαρία ἡ τοῦ Κλοπᾶ Μαΐου. 23
Μαρία ἀδελφὴ Λαζάρου Ἰουν. 4
Μαρία παρθένος Ἰουν. 6
Μαρία κανονικὴ Ἰουν. 9
Μαρίας Μαγδαληνῆς λειψάνου ἀνακομιδὴ καὶ κατάθεσις Μαΐου. 4
Μαρία πατρικία μάρτυς Αὐγούστου. 9
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ Ἰουλ. 22
Μαρία πατρικία Αὐγούστου. 11
Μαριάμνη ἀδελφὴ Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου Φεβρουαρίου. 17
Μαριάμνη κανονικὴ Ἰουν. 9
Μαριανὸς μάρτυς Δεκεμβρίου. 10
Μαριανὸς μάρτυς διάκονος Μαρτίου. 19
Μαρίνα μάρτυς Ἰουλίου. 17
Μαρῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 18
Μαρῖνος μάρτυς Δεκεμβρ. 16
Μαρῖνος μάρτυς Μαρτ. 17
Μαρκέλλα ὁσιομάρτυς Ἰουλίου. 22
Μαρκελλῖνος μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Μαρκελλῖνος μάρτυς τριβοῦνος Μαΐου. 24
Μάρκελλος μάρτυς Νοεμβρ. 15
Μάρκελλος ὅσιος ἡγούμενος τῶν Ἀκοιμήτων Δεκεμβρ. 29
Μάρκελλος Μακκαβαῖος Αὐγούστου. 1
Μάρκελλος μάρτυς τριβοῦνος Μαΐου. 24
Μάρκελλος ἐπίσκοπος Σικελίας Φεβρουαρ. 9
Μάρκελλος μάρτυς Μαρτ. 1
Μάρκελλος μάρτυς Μαΐου. 22
Μάρκελλος μάρτυς Ἰουλ. 18
Μάρκελλος ἱερομάρτυς ὁ Ἀπαμείας Αὐγούστ. 14
Μάρκελλος Ἀπαμείας τῆς Κύπρου Φεβρ. 25
Μαρκία μάρτυς Ἰουν. 6
Μαρκία μάρτυς Ἰουν. 27
Μαρκιανὴ βασίλισσα Ἰανουαρ. 27
Μαρκιανὴ μάρτυς Μαΐου. 24
Μαρκιανὸς ὅσιος Ὀκτωβ. 3
Μαρκιανὸς Νοτάριος Ὀκτωβρ. 25
Μαρκιανὸς ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Μαρκιανὸς ὅσιος ὁ ἐν τῇ Κύρῳ Νοεμβρ. 2
Μαρκιανὸς οἰκονόμος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἰανουαρ. 10
Μαρκιανὸς ὅσιος ὁ ἀπὸ Κύπρου Ἰανουαρ. 18
Μαρκιανὸς βασιλεὺς Φεβρουαρ. 17
Μαρκιανὸς μάρτυς Μαρτ. 10
Μαρκιανὸς μάρτυς Ἰουνίου 5, 8, 14
Μαρκιανὸς μάρτυς Αὐγούστ. 9
Μάρκιος μάρτυς Ἰουν. 27
Μάρκος Ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 27
Μάρκος ὁ ποιμὴν καὶ μάρτυς Σεπτεμβρ. 28
Μάρκος μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Μάρκοι μάρτυρες (δύο) Νοεμβρ. 22
Μάρκος ὅσιος ὁ Τριγλινὸς Νοεμβρ. 24
Μάρκος μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Μάρκος ὅσιος ὁ κωφὸς Ἰανουαρ. 2
Μάρκος ὁ Ἐφέσου (Ἀντίπαπας) Ἰανουαρ. 19
Μάρκος ὁ ἀσκητὴς καὶ θαυματουργὸς Μαρτ. 5
Μάρκος ἐπίσκοπος Ἀρεθουσίων Μαρτ. 29
Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἀπριλ. 25
Μάρκος νεομάρτυς ὁ ἐκ Κρήτης Μαΐου. 14
Μάρκος ἱερομάρτυς Ἰουν. 16
Μάρκος μάρτυς Ἰουλ. 3
Μάρκος μάρτυς Αὐγούστου. 11
Μάρκος ὅσιος ὁ ἐρημίτης Μαΐου. 20
Μάρκος νεομάρτυς Ἰουν. 5
Μάρκος ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστ. Ὀκτ. 30
Μάρκος μάρτυς Ἰουν. 8
Μαρουθᾶς ὅσιος ὁ τὴν Μαρτυρούπολιν ἀνεγείρας Φεβρουαρ. 16
Μαρσάλιος μάρτυς Ἀπριλ. 29
Μαρτινιανὸς εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων Αὐγούστ. 4
Μαρτινιανὸς ὅσιος Φεβρουαρ. 13
Μαρτινιανὸς ὅσιος ἐν τοῖς Ἀρεοβίνθου Μαΐου. 18
Μαρτῖνος Πάπας Ῥώμης Σεπτεμβρ. 20
Μαρτῖνος μάρτυς Σεπτεμβρ. 22
Μαρτῖνος ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 10
Μαρτῖνος Φραγγίας ἐπίσκοπος ὁ θαυματουργὸς Νοεμβρ. 12
Μαρτῖνος ἐπίσκοπος Ταρακίνης Νοεμβρ. 12
Μαρτῖνος μάρτυς Δεκεμβρίου. 7
Μαρτῖνος ὅσιος ὁ Θηβαῖος Μαρτίου. 24
Μαρτῖνος Πάπας Ῥώμης Ἀπριλ. 12
Μάρτυρες ἑπτὰ καὶ Ἀσυῖται Σεπτεμβρίου. 5
Μάρτυρες 1104 Σεπτεμβρ. 6
Μάρτυρες οἱ σὺν τῷ Νικήτᾳ Σεπτεμβρ. 15
Μάρτυρες Αἰγύπτιοι 100 Σεπτεμβρίου. 17
Μάρτυρες Παλαιστῖνοι 50 Σεπτεμβρ. 17
Μάρτυρες 40 οἱ σὺν τῷ Ἰωάννῃ Σεπτεμβρ. 20
Μάρτυρες 6 Σεπτεμβρ. 21
Μάρτυρες 49 οἱ σὺν τῷ Καλλιστράτῳ Σεπτ. 27
Μάρτυρες 15 Σεπτεμβρ. 27
Μάρτυρες 30 οἱ σὺν τῷ Ἀλεξάνδρῳ Σεπτ. 28

Digitized by Google

Μάρτυρες 150 οἱ ἐν Παλαιστίνῃ Σεπτεμβρ. 29
Μάρτυρες 70 οἱ σὺν τῇ Ῥιψιμίᾳ Σεπτεμβρ. 30
Μάρτυρες χίλιοι Σεπτεμβρ. 30
Μάρτυρες 200 οἱ σὺν τῷ Εὐλαμπίῳ Ὀκτωβρ. 10
Μάρτυρες 70 Ὀκτωβρ. 12
Μάρτυρες 40 σὺν τῷ Σιλβανῷ Ὀκτωβρ. 14
Μάρτυρες 2 οἱ σὺν τῷ Λογγίνῳ Ὀκτωβρ. 16
Μάρτυρες 6 οἱ σὺν τῷ Οὐάρῳ Ὀκτωβρ. 19
Μάρτυρες 20 οἱ σὺν τῷ Σαδὼθ Ὀκτωβρ. 19
Μάρτυρες 2 οἱ ἐν Θράκῃ Ὀκτωβρ. 25
Μάρτυρες 36 Ὀκτωβρ. 28
Μάρτυρες 13 Ὀκτωβρ. 30
Μάρτυρες 9 Ὀκτωβρ. 30
Μάρτυρες 3 Ὀκτωβρ. 31
Μάρτυρες συγκλητικοὶ Νοεμβρ. 2
Μάρτυρες 8 οἱ σὺν τῷ Εὐδοξίῳ Νοεμβρ. 2
Μάρτυρες 9 Νοεμβρ. 3
Μάρτυρες 28 Νοεμβρ. 3
Μάρτυρες 32 οἱ σὺν τῷ Ἱέρωνι Νοεμβρ. 7
Μάρτυρες 110. οἱ σὺν τῷ Ἄζῃ Νοεμβρ. 19
Μάρτυρες 12 Νοεμβρ. 19
Μάρτυρες 200 οἱ σὺν τῷ Πορφυρίῳ Νοεμβρ. 25
Μάρτυρες 670 Νοεμβρ. 25
Μάρτυρες οἱ σὺν τῷ νέῳ Στεφάνῳ Νοεμβρ. 28
Μάρτυρες 370 οἱ σὺν τῷ Παραμόνῳ Νοεμβρ. 29
Μάρτυρες 6 οὓς πέτρα ἐδέξατο Νοεμβρ. 29
Μάρτυρες ὀρθόδοξοι Δεκεμβρ. 7
Μάρτυρες 2 ἱερεῖς Δεκεμβρ. 7
Μάρτυρες 300 Δεκεμβρ. 7
Μάρτυρες 60 ἱερεῖς Δεκεμβρ. 7
Μάρτυρες 4 Προτικτόροι Δεκεμβρ. 14
Μάρτυρες 2 δήμιοι Δεκεμβρ. 15
Μάρτυρες ἄνδρες 200 Δεκεμβρ. 19
Μάρτυρες γυναῖκες 70 Δεκεμβρ. 19
Μάρτυρες 500 οἱ μετὰ τῆς Ἰουλιανῆς Δεκεμβρ. 21
Μάρτυρες γυναῖκες 130 Δεκεμβρ. 21
Μάρτυρες 10 οἱ ἐν Κρήτῃ Δεκεμβρ. 23
Μάρτυρες 70 οἱ σὺν τῷ Μαυρικίῳ Δεκεμβρ. 27
Μάρτυρες 8 Ὀκτωβρ. 3
Μάρτυρες οἱ ἀπὸ τῆς Συγκλήτου Δεκεμβρ. 28
Μάρτυρες δισμύριοι ἤτοι εἴκοσι χιλιάδες Δεκ. 28
Μάρτυρες στρατιῶται 6 Δεκεμβρ. 30
Μάρτυς Κόμης Δεκεμβρίου. 30
Μάρτυρες μήτηρ καὶ 2 τέκνα Ἰανουαρ. 3
Μάρτυρες 6 Ἰανουαρ. 4
Μάρτυρες οἱ σὺν τῷ Ἰουλιανῷ Ἰανουαρ. 8
Μάρτυρες 8 οἱ ἀπὸ Νικαίας Ἰανουαρ. 12
Μάρτυρες 4 οἱ ἐν Τύρῳ Ἰανουαρίου. 21
Μάρτυρες 377 Ἰανουαρ. 22
Μάρτυρες 2 οἱ ἐν τῷ Παρίῳ Ἰανουαρ. 23
Μάρτυρες 7 οἱ σὺν τῷ Ἀνανίᾳ Ἰανουαρ. 26
Μάρτυρες 2 οἱ ἐν Φρυγίᾳ Ἰανουαρ. 26
Μάρτυρες χίλιοι τρεῖς οἱ ἐν Νικομηδείᾳ Φεβρ. 7
Μάρτυρες 6 οἱ ἐκ Φρυγίας Φεβρουαρ. 7
Μάρτυρες πατὴρ καὶ υἱὸς σταυρωθέντες Φεβρ. 13
Μάρτυρες οἱ ἐν Μαρτυρουπόλει Φεβρουαρ. 16
Μάρτυρες 128 οἱ σὺν τῷ Σαδὼκ Φεβρουαρ. 20

Μάρτυρες χιλιάδες 20 οἱ ἐν τῇ Ἀχρίδι Ἰουν. 2
Μάρτυρες 20 δεσμοφύλακες Ἰουν. 21
Μάρτυρες 7 ἀδελφοὶ Ἰουν. 21
Μάρτυρες 70 οἱ ἐν Σκυθοπύλει Ἰουν. 28
Μάρτυρες 3 οἱ ἐκ Γαλατίας Ἰουν. 28
Μάρτυρες δισχίλιοι Ἰουλ. 1
Μάρτυρες 25 οἱ ἐν Νικομηδείᾳ Ἰουλ. 1
Μάρτυρες 45 οἱ ἐν Νικοπόλει Ἰουλ. 10
Μάρτυρες οἱ ἐν Πισσιδείᾳ 15 χιλιάδες Ἰουλ. 16
Μάρτυρες οἱ ἐν Μελιτινῇ Ἰουλ. 21
Μάρτυρες οἱ ὑπὸ Βουλγάρων φονευθέντες Ἰουλ. 23
Μάρτυρες 7 οἱ ἐν Καρθαγένῃ Ἰουλ. 23
Μάρτυρες 153 οἱ ἐκ τῆς Θράκης Ἰουλ. 27
Μάρτυρες πατὴρ καὶ μήτηρ καὶ τέκνα 2 Ἰουλ. 29
Μάρτυρες 12 οἱ Ρωμαῖοι Ἰουλ. 31
Μάρτυρες 27 Μαΐου. 3
Μάρτυρες τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτὼ Σεπτεμβρ. 4
Μάρτυρες 208 καὶ χιλιάδες ἕνδεκα Μαΐου. 24
Μάρτυρες ἀνὴρ καὶ ἡ τούτου γυνὴ Μαΐου. 29
Μάρτυρες 5 οἱ ἐν Ἀσκάλωνι Μαΐου. 31
Μάρτυρες 38 Ἰουν. 2
Μάρτυρες μήτηρ καὶ τρία τέκνα Ἰουν. 2
Μάρτυρες 4 οἱ σὺν τῷ Θεοπέμπτῳ Ἰουν. 11
Μάρτυρες μαθηταὶ ἓξ Ἀθανασίου Ἰουλ. 5
Μάρτυρες 24 οἱ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Μάρτυρες 10 χιλιάδες Ἰουλ. 10
Μάρτυρες μύριοι, ἤτοι 10 χιλιάδες Ἰουν. 13
Μάρτυρες 5 οἱ ἐν Νικομηδείᾳ Ἰουν. 16
Μάρτυρες 40 οἱ ἐν Νικομηδείᾳ Ἰουν. 16
Μάρτυρες 2 οἱ ἐκ Κύπρου Ἰουν. 18
Μάρτυρες 6 Αἰγύπτου Φεβρουαρ. 28
Μάρτυρες 152 οἱ σὺν τῷ Ἀρχελάῳ Μαρτ. 5
Μάρτυρες 42 οἱ ἐν Ἀμορίῳ Μαρτ. 6
Μάρτυρες 40 οἱ ἐν Σεβαστείᾳ [1] Μαρτ. 9
Μάρτυρες πάππος, μάμμη, πατὴρ, μήτηρ καὶ δύο τέκνα Μαρτ. 8
Μάρτυρες 9 Μαρτ. 12
Μάρτυρες 10 οἱ ἐν Φοινίκῃ Μαρτ. 16
Μάρτυρες μύριοι, ἤτοι 10 χιλιάδες Μαρτ. 18
Μάρτυρες 199 οἱ σὺν τῷ Νίκωνι Μαρτ. 23
Μάρτυρες 8 οἱ ἐν Καισαρίᾳ Μαρτ. 24
Μάρτυρες 26 οἱ ἐν Γοτθίᾳ [2] Μαρτίου. 26
Μάρτυρες 40 οἱ σὺν τῷ Κοδράτῳ Μαρτ. 26
Μάρτυρες 9 οἱ μετὰ Αὐδᾶ Μαρτ. 31
Μάρτυρες 38 συγγενεῖς ὄντες Μαρτίου. 31
Μάρτυρες δέσποινα καὶ δούλη Ἀπριλ. 4
Μάρτυρες κυρία καὶ δούλη Ἀπριλ. 5
Μάρτυρες κόραι πέντε αἱ ἀπὸ Λέσβου Ἀπριλ. 5

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν τεσσαράκοντα τούτων μαρτύρων, γράφονται καὶ χωριστὰ εἰς τὸν πίνακα τοῦτον, ἕκαστον εἰς τὸ στοιχεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀρχίζει.

[2] Ὁμοίως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν εἰκοσιὲξ τούτων μαρτύρων, γράφονται καὶ χωριστὰ εἰς τὸν πίνακα τοῦτον, ἕκαστον εἰς τὸ στοιχεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀρχίζει.

Digitized by Google

Μάρτυρες 120 Πέρσαι Ἀπριλ. 6
Μάρτυρες 2 οἱ ἐν Ἀσκάλωνι Ἀπριλ. 6
Μάρτυρες 200 οἱ ἐν Σινώπῃ Ἀπριλ. 7
Μάρτυρες 7 μαθηταὶ Βαδίμου Ἀπριλ. 9
Μάρτυρες οἱ ἐν Περσίδι Ἀπριλ. 9
Μάρτυρες 36 οἱ σὺν τῷ Τερεντίῳ Ἀπριλ. 10
Μάρτυρες 150 ἐν Περσίδι Ἀπριλ. 17
Μάρτυρες χίλιοι Ἀπριλ. 17
Μάρτυρες 70 οἱ σὺν τῷ Σάββᾳ Ἀπριλ. 24
Μάρτυρες 4 οἱ σὺν τῷ Γεωργίῳ Ἀπριλ. 24
Μάρτυρες ὅσιοι 8 Ἀπριλ. 25
* Μάρτυρες σπεῖρα ὅλη στρατιωτῶν Μαΐου. 8
Μάρτυρες ἱερεῖς 16 Μαΐου. 16
Μάρτυρες διάκονοι 9 μοναχοὶ 6 καὶ 7 παρθένοι Μαΐου. 16
Μάρτυρες 12 κόμητες καὶ τριβοῦνοι Μαΐου. 24
* Μάρτυρες 2 Αὐγούστου. 8
* Μάρτυρες 6 οἱ ἐν Βιζύῃ Αὐγούστου. 10
* Μάρτυρες 12 Αὐγούστου. 12
Μάρτυρες 33 Αὐγούστου. 16
Μάρτυρες πενήτων πλῆθος Αὐγούστου. 18
Μάρτυρες 2 χιλιάδες καὶ 593 οἱ σὺν τῷ Ἀνδρέᾳ Αὐγούστου. 19
Μάρτυρες 37 Αὐγούστου. 20
Μάρτυρες 38 Αὐγούστου. 23
Μάρτυρες 23 οἱ σὺν τῷ Ἀδριανῷ Αὐγούστου. 26
* Μάρτυρες 33 Αὐγούστου. 28
Μάρτυρες 6 οἱ ἐν Μελιτινῇ Αὐγούστου. 30
* Μάρτυρες 16 οἱ Θηβαῖοι Αὐγούστου. 30
Μάρτυρες 4 Αὐγούστου. 31
* Μάρτυρες 366 Αὐγούστου. 31
* Μάρτυρες 13 οἱ μετὰ Τροφίμου Ἰουλ. 21
Μαρτύριος Νοτάριος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
* Μαρτυροκλῆς μάρτυς Ἰουλ. 11
* Μάρων μάρτυς Ἰουλ. 18
Μάρων ὅσιος Φεβρουαρ. 14
Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστὴς Νοεμβρ. 16
Ματθαῖος μάρτυς Ἰουλ. 21
Ματθαῖος ὅσιος Ἀπριλ 18
Ματθὰν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Ματθίας ἀπόστολος Αὐγούστου. 9
Ματρῶνα ὁσία Νοεμβρ. 9
Ματρῶνα ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ Μαρτ. 27
Ματρῶνα παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
* Ματρῶνα ὁσία Χιοπολίτισσα Ὀκτωβρ. 20
* Μάττουρος μάρτυς Ἰουλ. 25
Μαῦρα μάρτυς Νοεμβρ. 9
Μαῦρα μάρτυς Μαΐου. 3
Μαυρίκιος ἱερομάρτυς Δεκεμβρ. 27
* Μαυρίκιος μάρτυς Ἰουλ. 1
Μαυρίκιος μάρτυς ὁ ἐν Νικοπόλει Ἰουλ. 10
Μαῦρος μάρτυς Μαρτ. 19
Μαϋσιμᾶς ὅσιος ὁ Σύρος Ἰανουαρ. 23
Μέδιμνος μάρτυς Σεπτεμβρ. 5
Μεδούλη μάρτυς Ἰανουαρ. 25
Μείραξ ἀρνησίχριστος μάρτυς Δεκεμβρ. 11
Μεθόδιος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουν. 14
Μεθόδιος ὁ Πατέρων Ἰουν. 20
* Μελάνεια ὁσία Ἰουν. 8
Μελάνη ἡ Ρωμαία Δεκεμβρ. 31
Μελάνιππος μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Μελάσιππος μάρτυς Νοεμβρ. 7
Μελέτιος ἐπίσκοπος Κύπρου Σεπτεμβρ. 20
Μελέτιος Ἀντιοχείας Φεβρουαρ. 12
* Μελέτιος μάρτυς Τριβοῦνος Μαΐου. 24
Μελέτιος ὁ ὁμολογητὴς Ἰανουαρ. 19
* Μελέτιος ὅσιος ὁ νέος Σεπτεμβρ. 1
* Μελέτιοι μάρτυρες (δύο) Μαΐου. 24
Μέλης μάρτυς Μαΐου. 4
Μελιτινὴ μάρτυς Σεπτεμβρ. 16
Μελιτινὴ μάρτυς Ὀκτωβρίου. 29
* Μελίτων μάρτυς Ἰουν. 30
* Μελίτων εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων Μαρτ. 9
* Μελίτων μάρτυς Ἰουλ. 3
Μελχισεδὲκ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Μελχίων πρεσβύτερος Ἀντιοχείας Ὀκτωβρ. 28
Μέμνων ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ἀπριλ. 28 καὶ Μαΐου 16
* Μέμνων Ἐφέσου Δεκεμβρ. 16
Μέμνων μάρτυς Αὐγούστου. 20
* Μένανδρος μάρτυς Μαρτ. 31
Μένανδρος μάρτυς Μαΐου. 19
Μένιγνος ὁ Κναφεὺς μάρτυς Νοεμβρ. 22
* Μένιγνος ὅσιος Ἰουλ. 4
Μερκούριος μάρτυς Νοεμβρ. 25
Μερκούριος μάρτυς κόμης Μαΐου. 24
Μέρτιος μάρτυς Ἰανουαρ. 12
Μέσιππος μάρτυς Ἰανουαρ. 16
Μεσίρος μάρτυς Μαΐου. 6
* Μέτριος γεωργὸς Ἰουν. 1
* Μήλης ὅσιος ὑμνῳδὸς Μαΐου. 8
Μηνᾶς μάρτυς Ἰουλ. 12
* Μηνᾶς μάρτυς Αὐγούστου. 31
Μηνᾶς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλ. Αὐγ. 25
Μηνᾶς μάρτυς ὁ ἐν Κοτυαείῳ Νοεμβρ. 11
Μηνᾶς μάρτυς Καλλικέλαδος Δεκεμβρ. 10
Ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων αὐτοῦ Φεβρουαρ. 17
Μηνᾶς ὁσιομάρτυς Ἀπριλ. 12
Μηνοδώρα μάρτυς Σεπτεμβρ. 10
Μητροδώρα μάρτυς Σεπτεμβρ. 10
* Μήτρος νεομάρτυς Μαΐου. 28
Μητροφάνης Κωνσταντινουπόλεως Ἰουν. 4
* Μηναῖος μάρτυς Ὀκτωβρ. 29
Μηναῖοι μάρτυρες δύο Αὐγούστου. 1
* Μήνας μάρτυς Ὀκτωβρ. 29
Μήνης μάρτυς Αὐγούστου. 1
Μίλος ἢ Μίλης ἱερομάρτυς ὁ θαυματουργὸς Νοεμβρ. 10
Μιχαὴλ θαῦμα ἐν Χώναις Σεπτεμβρίου. 6
Μιχαὴλ ὁσιομάρτυς ἡγούμενος τῆς Ζώβης Ὀκτ. 1
* Μιχαὴλ νεομάρτυς ὁ Βουρλιώτης Ἀπριλ. 16
Μιχαὴλ Συνάδων Μαΐου. 23
* Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου σύναξις Ἰουν. 18
* Μιχαὴλ νεομάρτυς ὁ ἐν Ἀθήναις Ἰουν. 30

Digitized by Google

Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγος Νοεμβρ. 8
Μιχαὴλ σύγκελλος Δεκεμβρίου. 18
* Μιχαὴλ νεομάρτυς ὁ Μαυρουδὴς Μαρτ. 10
Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου σύναξις Ἰουν. 8
* Μιχαὴλ ἐγκαίνια Ἰουλ. 26
* Μιχαὴλ Μαλεΐνος Ἰουλ. 12
Μιχαίας ὁ προφήτης Αὐγούστου. 14
Μυγδόνιος μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Μυρόπη μάρτυς Δεκεμβρ. 2
Μύρων ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 17
* Μύρων νεομάρτυς ὁ ἐκ Κρήτης Μαρτίου. 20
Μύρων ὁ Κρήτης Αὐγούστου. 8
Μύρων μάρτυς Αὐγούστου. 17
* Μνάσων ἐπίσκοπος Κύπρου καὶ μάρτυς Ὀκτ. 18
Μνησίθεος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Μόδεστος Ἱεροσολύμων Δεκεμβρ. 16
* Μόδεστος ἕτερος Ἱεροσολύμων Δεκεμβρ. 16
Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρες 36 Ὀκτωβρ. 1
Μοναχοῦ ὑποτακτικοῦ καὶ μάρτυρος διήγησις Ὀκτωβρ. 15
Μοναχοὶ 6 μάρτυρες Μαΐου. 16
* Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρος 12 Βατοπαιδινοὶ Ἰαν. 4
* Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρες Ζωγραφῖται 26 Σεπτ. 22
* Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρες Κελλιῶται Δεκεμβρ. 5
* Μοναχοὶ ὁσιομάρτυρες Ἰβηρῖται Μαΐου. 13
Μωϊκὼ μάρτυς Μαρτίου. 26
* Μωκιανὸς μάρτυς Ἰουλ. 3
Μώκιος μάρτυς ἀναγνώστης Ἰανουαρ. 29
Μώκιος ἱερομάρτυς Μαΐου. 11
Μωσῆς ὁ προφήτης Σεπτεμβρ. 4
Μωσῆς ὁ αὐτὸς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Μωσῆς ὅσιος (δὶς) Φεβρουαρ. 23
Μωσῆς ὅσιος ὁ Αἰθίοψ Αὐγούστου. 28
* Μωσῆς ὅσιος ὁ ἀναχωρητὴς Ἰουν. 28

N

Ναασὼν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Ναζάριος μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Νάθαν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Νάθαν ὁ αὐτὸς Κυριακ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γεν.
Ναθαναὴλ ὅσιος Νοεμβρ. 27
Ναθαναὴλ Ἀποστόλου ἡ πρὸς Χριστὸν γνώρισις Ἀπριλ. 22
Ναοὺμ προφήτης Δεκεμβρ. 1
* Ναοὺμ θαυματουργὸς ὁ ἐν Βουλγαρίᾳ Δεκεμβρ. 13
Νάρκισσος Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 31
Νάρκισσος ἱερομάρτυς ὁ Ἱεροσολύμων Αὐγ. 7
* Ναρσὴς μάρτυς Νοεμβρ. 9
Ναρσὴς μάρτυς Δεκεμβρ. 9
Ναρσὴς μάρτυς Μαρτ. 29
Ναταλία ἡ τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ σύζυγος Αὐγ. 26
* Νατάλιος μάρτυς Μαΐου. 30
* Ναυκράτιος ὅσιος Ἰουν. 8
Ναχὼρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
* Νεανίσκος μάρτυς σοφώτατος Ἰουν. 10
Νέαρχος μάρτυς φίλος Πολυεύκτου Ἰανουαρ. 9
Νέαρχος μάρτυς Ἀπριλ. 22
* Νέας μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λευκίᾳ Ἰουλ. 6
Νεῖλος ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Νεῖλος ὁ ἀσκητὴς Νοεμβρ. 12
* Νεῖλος ὅσιος Ἁγιορείτης ὁ μυροβλύτης Νοεμ. 12
Νεκτάριος Κωνσταντινουπόλεως Ὀκτωβρ. 11
* Νεκτάριος ὅσιος ὁ Καρεώτης Δεκεμβρ. 5
* Νεκτάριος ὅσιος Μαΐου. 17
* Νέμης μάρτυς Δεκεμβρ. 31
Νεονίλλα μάρτυς Ὀκτωβρ. 28, 30
Νεονίλλα μάρτυς Ἰανουαρ. 16
Νεόφυτος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Νεόφυτος μάρτυς Ἰανουαρ. 21
* Νεόφυτος μάρτυς Αὐγούστου. 11
Νεόφυτος δοῦλος μάρτυς Αὐγούστου. 22
* Νεόφυτος μάρτυς Μαΐου. 5
* Νεόφυτος ὅσιος Ἁγιορείτης Ἰανουαρ. 21
* Νεόφυτος ὅσιος κτίτωρ τῆς τοῦ Δοχειαρίου μονῆς Νοεμβρ. 9
* Νέρδων μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Νερσὴς μάρτυς Ἰουν. 15
Νέσταβος μάρτυς Σεπτεμβρ. 21
Νεστοριανὸς μάρτυς Μαρτ. 1
Νέστωρ μάρτυς Ὀκτωβρ. 27
Νέστωρ μάρτυς Φεβρουαρ. 28
Νέστωρ μάρτυς Μαρτ. 2
Νέστωρ ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος Μαρτ. 7
Νέστωρ ὅσιος Ἀπριλ. 26
Νέστωρ μάρτυς ὁ πατὴρ τοῦ ὁσιομάρτυρος Κόνωνος Μαρτ. 5
Νεφθαλεὶμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Νέων μάρτυς ὁ σὺν τῷ Γεωργίῳ Ἀπριλ. 24
Νέων μάρτυς Ἀπριλ. 29
* Νέων μάρτυς Ἰουν. 1
Νέων μάρτυς Σεπτεμβρ. 28
Νέων μάρτυς Ὀκτωβρ. 30
Νεωρίου τοῦ τῆς Θεοτόκου ναοῦ ἀνακαίνισις Αὐγούστ. 31
Νήπιον ἅγιον Νοεμβρ. 18
Νήπια τὰ ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντα Δεκεμβρ. 29
Νήπια τέσσαρα μάρτυρες Ἰανουαρ. 19
* Νήπια δύο Κυριακὸς καὶ Χριστιανὸς μάρτυρες Μαΐου. 24
Νήπια τέσσαρα μάρτυρες Ἰουν. 3
Νήπιον μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Νήσιος μάρτυς Φεβρουαρ. 27
* Νήφων ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ ἀσκήσας Ἰουν. 14
* Νήφων Ἁγιορείτης Κωνσταντινουπόλεως Αὐγ. 11
Νίκανδρος Μύρων ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Νοεμ. 4
* Νίκανδρος μάρτυς Νοεμβρ. 6
Νίκανδρος μάρτυς ὁ ἐν Αἰγύπτῳ Μαρτ. 15
Νίκανδρος μάρτυς Ἰουν. 5, 8
Νίκανδρος μάρτυς Ἰουν. 8
Νικάνωρ Ἀπόστολος Ἰουλ. 28
* Νικάνωρ ὅσιος Αὐγούστου. 7
Νίκη μάρτυς Ἀπριλ. 16, 25
Νικήτας μάρτυς Σεπτεμβρ. 15
Νικήτας πατρίκιος ὁμολογητὴς Ὀκτωβρ. 13

Digitized by Google

Νικήτας ὁμολογητὴς ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος Μαρτίου. 20
Νικήτας ἡγούμενος μονῆς τῆς Μηδικίου Ἀπρ. 3
* Νικήτας νεομάρτυς Ἰουν. 21
Νικήτας Χαρτουλάριος Σεπτεμβρ. 8
* Νικήτας ὅσιος κτίτωρ τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς Ματου. 20
* Νικήτας νέος μάρτυς Δεκεμβρ. 17
* Νικηφόρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 20
* Νικηφόρος ὅσιος Ὀκτωβρ. 23
* Νικηφόρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Νικηφόρος μάρτυς Νοεμβρ. 12
Νικηφόρος μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Νικηφόρος μάρτυς Φεβρουαρ. 3
Νικηφόρος ὁ ἀντὶ Σαπρικίου ἀθλήσας Φεβρ. 9
Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως λειψάνου ἀνακομιδὴ Μαρτ. 13
Νικηφόρος μάρτυς Ἀπριλ. 5
Νικηφόρος ὅσιος ὁ τῆς μονῆς Ἐφάψεως Ματου. 13
Νικηφόρος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουν. 2
* Νικηφόρος ἡγούμενος τῆς Μηδικίου Ματου. 4
* Νικηφόρος ἱερομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
* Νικηφόρος μάρτυς Μαρτίου. 1
* Νικηφόρος ὅσιος Ἁγιορείτης Ματου. 4
* Νικόδημος νέος ὁσιομάρτυς Ἰουλ. 11
* Νικόδημος ὁ ἐνταφιαστὴς τοῦ Κυρίου ὁ ἐν ταῖς βασάνοις ἀποθανὼν Αὐγούστου. 2
* Νικόδημος νέος ὁσιομάρτυς ὁ ἐκ Μετεώρων Αὐγούστου. 16
* Νικόδημος ὅσιος Ἁγιορείτης Ἰουλ. 11
* Νικόλαος νεομάρτυς ὁ παντοπώλης Σεπτεμβρ. 23
* Νικόλαος νεομάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Νικόλαος νεομάρτυς ὁ ἐκ τῶν ἓξ Μαρμάρων Νοεμβρίου. 12
* Νικόλαος Θεσσαλονίκης Νοεμβρ. 29
Νικόλαος ὁ μέγας Μύρων τῆς Λυκίας Δεκεμβρ. 6
* Νικόλαος Νεομάρτυς ὁ Καραμάνος Δεκεμβρ. 6
Νικόλαος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
* Νικόλαος Κωνσταντινουπόλεως Δεκεμβρ. 16
Νικόλαος ὅσιος ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν Δεκεμβρ. 24
Νικόλαος ὅσιος ὁ Στουδίτης Φεβρουαρ. 4
* Νικόλαος Νεομάρτυς ὁ ἐν Μαγνησίᾳ Ἀπριλ. 24
* Νικόλαος ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Βουνένῃ Ματου. 9
* Νικόλαος Νεομάρτυς ὁ ἐκ Μετζόβου Ματου. 16
* Νικόλαος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ματου. 16
* Νικολάου τοῦ Μεγάλου λειψάνου ἀνακομιδὴ Ματου. 20
* Νικόλαος μάρτυς εἷς τῶν μ'. Μαρτίου. 9
* Νικόστρατος μάρτυς Ἰουλίου. 8
Νίκων μάρτυς Σεπτέμβρ. 28
Νίκων ὅσιος ὁ μετανοεῖτε Νοεμβρ. 26
Νίκων Ἱερομάρτυς Μαρτ. 23
Νίρος μάρτυς Νοεμβρ. 10
Νιρσᾶς Ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Νοεμβρ. 20
Νιτᾶς μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Νόννα ἡ μήτηρ τοῦ Θεολόγου Αὐγούστου. 5
Νόνος ὁ κατηχήσας τὴν Παλαγίαν Νοεμβρ. 10
Νόννος ὅσιος Δεκεμβρ. 5
Νουνεχία μάρτυς Ἀπριλ. 16
Νυμφᾶς Ἀπόστολος Φεβρ. 28
Νυμφοδώρα μάρτυς Σεπτεμβρ. 10
Νῶε Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

Ξ

* Ξανθίας μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτ. 9
Ξανθίππη μάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Ξένη μάρτυς Ἰανουαρ. 18
Ξένη ὁσία Ἰανουαρ. 24
Ξένη Μοναχὴ ἡ Εἰρήνη ἡ Κτιτόρισσα τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Αὐγούστου. 13
Ξενοφῶν ὅσιος Ἰανουαρ. 26
Ξύστος Ἱερομάρτυς ὁ Ῥώμης Αὐγούστου. 10

Ο

Ὀζίας Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Οἰκέται ιβ'. μάρτυρες οἱ σὺν τῇ Ἀνθούσῃ Φεβ. 22
* Ὀλβιανὸς ὅσιος Ματου. 25
Ὀλβιανὸς Ἱερομάρτυς Μαΐου. 29
Ὀλδᾶ Προφῆτις Ἀπριλ. 10
Ὀλυμπᾶς Ἀπόστολος Νοεμβρ. 10
* Ὀλυμπιὰς ὁσία καὶ διάκονος Ἰουλ. 25
Ὀλυμπιοδώρα μάρτυς Δεκεμβρ. 31
Ὁμολογητὴς ἀνώνυμος Ὀκτωβρ. 31
Ὀνήσιμος Ἀπόστολος Νοεμβρ. 22
* Ὀνήσιμος Ἐφέσου Δεκεμβρ. 1
Ὀνήσιμος Ἀπόστολος Φεβρουαρ. 15
Ὀνήσιμος μάρτυς Ἰουλ. 6
Ὀνήσιμος ὅσιος Ἰουλ. 14
Ὀνησιφόρος μάρτυς Νοεμβρ. 9
Ὀνησιφόρος Ἀπόστολος Σεπτεμβρ. 7
Ὀνούφριος ὅσιος Ἰουν. 12
* Ὀνούφριος νέος ὁσιομάρτυς Ἰανουαρ. 4
Ὀρέντιος μάρτυς Ἰουν. 25
Ὀρέστης μάρτυς Νοεμβρ. 10
Ὀρέστης εἷς τῶν πέντε μαρτύρων Δεκεμβρ. 13
Ὄροψις μάρτυς Αὐγούστ. 22
* Ὀρτίσιος ὅσιος Ἰουν. 15
* Ὄρωνος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Ὅσιοι οἱ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντες Μαρτ. 20
Ὅσιοι ἓξ μαθηταὶ Ἀθανασίου Ἰουλ. 5
Ὅσιοι δέκα χιλιάδες οἱ ὑπὸ Θεοφίλου ἀναιρεθέντες Ἰουλ. 10
* Ὅσιοι 40 Ἰουλ. 19
Ὅσοι μύριοι (10 χιλ.) Θηβαῖοι Αὐγούστου 7
Ὅσιοι 10 οἱ ἐξ Αἰγύπτου Αὐγούστου. 8
Ὅσιοι 4 Αὐγούστου. 18
* Ὅσοι 99 οἱ ἐν τῇ Κρήτῃ Ὀκτωβρ. 7
Ὅσιος Ἐπίσκοπος Κουδρούβης Αὐγούστου. 27
Οὐαλεντίνα Παρθενομάρτυς Φεβρουαρ. 10
Οὐαλεντίνα μάρτυς Ἰουλ. 18
* Οὐαλεντῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 24

Digitized by Google

Οὐάλης μάρτυς Φεβρ. 16
* Οὐάλης μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτ. 9
Οὐαλλεριανὸς μάρτυς Ἰανουαρ. 21
Οὐαλλεριανὸς μάρτυς Μαΐου. 4
Οὐαλλερῖνος μάρτυς Νοεμβρ. 29
Οὐαλλερῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Οὐαλλέριος μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Οὐαλλέριος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Οὐαλλέριος Ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 11
Οὐαλλέριος μάρτυς Ἀπριλ. 23
* Οὐαλλέριος μάρτυς εἷς τῶν Μ. Μαρτ. 9
Οὔαρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 19
* Οὔαρος ὁ ἐν Αἰγύπτῳ Ὀκτωβρ. 25
Οὐϊκτωρ μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Οὐϊκτωρ μάρτυς Ἀπριλ. 5
Οὐϊκτωρῖνος μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Οὐϊκτωρῖνος μάρτυς Ἀπριλ. 5
Οὐϊτοκας Ἱερομάρτυς Μαρτ. 26
Οὐϊτοκὼ μάρτυς Μαρτ. 26
* Οὐλκιανὸς μάρτυς Ἰουνίου. 28
Οὐρβανὸς Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 31
Οὐρβανὸς Ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 29
* Οὐρβανὸς μάρτυς Ἰου. 23
Οὐρβανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 5
Οὐρπασιανὸς μάρτυς Μαρτ. 9
Οὐρσίκιος μάρτυς Αὐγ. 14

Π

Παγκράσμιος ὅσιος Νοεμβρ. 29
Παγκράτιος Ταυρομενίου Φεβρ. 9 καὶ Ἰουλ. 9
Παγχάριος μάρτυς Νοεμβρ. 19
Παγχάριος μάρτυς ἀρνησίχριστος Μαρτ. 19
* Παΐσιος ὅσιος ὁ Μέγας Ἰουν. 19
* Παῖδες μάρτυρες 40 Ὀκτωβρ. 18
* Παῖδες μάρτυρες 2 Ὀκτωβρ. 23
Παῖδες 3 Δεκεμ. 17
Παῖδες οἱ αὐτοὶ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεν.
Παῖδες δύω μάρτυρες οἱ σὺν τῷ Βλασίῳ Φεβ. 11
* Παῖδες δύω μάρτυρες Ἰουν. 28
Παῖδες δύω οἱ μετὰ τοῦ Θεΐωνος Φεβρ. 1
Παῖδες τρεῖς μάρτυρες οἱ σὺν τῷ Βαβύλᾳ Σεπ. 4
Παῖδες 84 Σεπτεμβρ. 4
Παῖδες μάρτυρες Σεπτεβρ. 28
* Παῖς μάρτυς Ὀκτωβρ. 51
Παιδὸς ἁρπαγὴ εἰς τὸν ἀέρα Σεπτεμβρ. 25
Παίων μάρτυς Ἰουν. 1
* Παλάμων ὅσιος Αὐγούστ. 12
* Παλλαδία μάρτυς Μαΐου. 24
Παλλάδιος ὅσιος Ἰανουαρ. 28
* Παμβὼ ὅσιος Ἰουλ. 18
Πάμβων μάρτυς Ἰουν. 5
Μαμφαμὴρ μάρτυς Μαΐου. 17
Πάμφιλος μάρτυς Νοεμβρ. 5
Πάμφιλος μάρτυς Φεβρ. 16
Πάμφιλος μάρτυς Ἀπριλ. 2
Πάμφιλος μάρτυς Αὐγ. 12
Παμφυλῶν μάρτυς Μαΐου. 17
* Παναγιώτης νεομάρτυς Ἰουν. 24
Πανσέμνη ὁσία Ἰουν. 10
Πανσόφιος μάρτυς Ἰανουαρ. 15
Παντελεήμων μάρτυς Ἰουλ. 27
Παντολέων μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Πάπας μάρτυς Σεπτεμβρ. 14
Πάπας μάρτυς Μαρτ. 16
Πάπας μάρτυς νέος Αὐγούστ. 1
* Παπιανὸς μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Παπιανὸς μάρτυς Αὐγούστ. 25
* Πάπικος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
* Παππίας μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Παππίας μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Παππίας μάρτυς Ἀπριλ. 5
Παππίας μάρτυς Ἰουν. 28
Παππίας μάρτυς Ἰουλ. 7
* Πάππος ὅσιος Ἰουν. 3
* Παπυλῖνος μάρτυς Μαΐου. 16
Πάπυλος μάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Παπυρῖνος μάρτυς Ἰανουαρ. 13
Παράμονος μάρτυς Νοεμβρ. 29
* Παρασκευὴ ὁσία ἡ νέα Ὀκτωβρ. 14
Παρασκευὴ μάρτυς ἀδελφὴ Φωτεινῆς Φεβ. 26
Παρασκευὴ ὁσιομάρτυς Ἰουλ. 26
Παρηγόριος μάρτυς Ἰανουαρ. 29
Παρηγόριος μάρτυς Φεβρ. 18
Παρθαγάπη μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Παρθένιος ἐπίσκοπος Λαμψάκου Φεβρουαρ. 7
* Παρθένιος νέος ἱερομάρτυς Μαρτ. 24
* Παρθένοι καὶ Μονάζριαι πέντε ἀθλήσασαι Σεπ. 26
Παρθενομάρτυρες 32 αἱ σὺν τῇ Ῥιψιμίᾳ Σεπ. 30
Παρθενομάρτυρες δέκα Δεκεμβρ. 31
Παρθένοι πέντε αἱ σὺν τῇ Δροσίδι Μαρτ. 22
Παρθένοι μάρτυρες Μαρτ. 29
Παρθένοι πέντε αἱ ἀπὸ Λέσβου μάρτυρες Ἀπρ. 5
Παρθένοι 40 μάρτυρες Σεπτεμβρ. 1
Παρθένοι 7 μάρτυρες Μαΐου. 16
Παρθένοι πέντε Ἰουν. 6
Παρθένοι πέντε αἱ ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν ἀποτμηθεῖσαι Ἰουν. 9
* Παρθένοι τρεῖς αἱ ἀπὸ Χίου μάρτυρες Ἰουν. 9
* Παρθένοι 7 Αὐγούστ. 31
Παρθένοι μάρτυρες Σεπτεμβρ. 28
Παρμενᾶς ἀπόστολος Ἰουλ. 28
Πάροδος ἱερομάτυς Ἰανουαρ. 22
Πασικράτης μάρτυς Ἀπριλ. 24
* Πασσαρίων ὅσιος Αὐγούστ. 11
Πατάπιος ὅσιος Δεκεμ. 8
Πατέρες ἑξ Ἰανουαρ. 15
Πατέρες 99 Ὀκτωβρ. 7
Πατερμούθιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Πατερμούθιος ὁσιομάρτυς Δεκεμ. 17
Πατρίκιος ἱερομάρτυς Μαΐου. 19
Πατρίκιος Ἰουλ. 1
Πατρόβας ἀπόστολος Νοεμβρ. 5
Πάτρωνλος μάρτυς Αὐγούστ. 18

Digitized by Google

Παῦλα παρθενομάρτυς Ἰουν. 3
Παυλῖνος μάρτυς Μαΐου. 18
Παῦλος μάρτυς Σεπτεμβρ. 25
Παῦλος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Παῦλος μάρτυς νεοφανὴς Ὀκτωβρ. 21
Παῦλος Κων|πόλεως ὁ ὁμολογητὴς Νοεμβρ. 6
Παῦλος ὁ Σαλὸς Νοεμβρ. 6
Παῦλος ὅσιος ὑποτακτικὸς Δεκεμβρ. 7
Παῦλος ὁ ἐν τῷ Λάτρῳ Δεκεμβρ. 15
Παῦλος Νεοκαισαρείας Δεκεμβρ. 23
Παῦλος ὁ Θηβαῖος Ἰανουαρ. 15
Παῦλος μάρτυς Ἰανουαρ. 24
Παῦλος μάρτυς Φεβρουαρ. 3, 10, 16
Παῦλος μάρτυς Μαρτ. 4
Παῦλος ὁ Ἁπλοῦς Μαρτ. 7
Παῦλος Πλουσιάδος ὁ ὁμολογητὴς Μαρτίου. 8
Παῦλος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Κοδράτῳ Μαρτ. 10
Παῦλος ὁσιομάρτυς Μαρτίου. 17
Παῦλος ἐπίσκοπος Κορίνθου Μαρτ. 27
* Παῦλος νεομάρτυς Ρῶσσος Ἀπριλ. 3
Παῦλος μάρτυς Μαΐου. 18, 28
Παῦλος μάρτυς παιδίον Ἰουν. 3
* Παῦλος ὁ ἰατρὸς Ἰουν. 28
Παῦλος ἀπόστολος Ἰουν. 29
Παῦλος μάρτυς Ἰουλ. 18
* Παῦλος ὅσιος Ξηροποταμινὸς Ἰουλ. 28
Παῦλος μάρτυς Αὐγούστου. 17
Παῦλος Κωνσταντινουπόλεως ὁ νέος Αὐγούς. 30
Παυσίκακος ἐπίσκοπος Συννάδων Μαΐου. 13
* Παυσίλυπος ἅγιος Ἀπριλ. 8
Παυσίριος μάρτυς Ἰανουαρ. 24
Παυσολύπιος μάρτυς Ἀπριλ. 15
Παφνούτιος ὁ πατὴρ τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης Σεπ. 25
Παφνούτιος ὁσιομάρτυς Σεπτεμβρ. 25
Παφνούτιος ἱερομάρτυς Ἀπριλ. 19
Παχώμιος μάρτυς Ἰανουαρ. 13
Παχώμιος ὅσιος Μαΐου. 6, 15
* Παχώμιος νέος ὁσιομάρτυς Μαΐου. 21
Πελαγία ὁσία ἡ πρώην πόρνη Ὀκτωβρ. 8
Πελαγία ἡ παρθένος Ὀκτωβρ. 8
* Πελαγία μάρτυς Μαρτίου. 25
Πελαγία μάρτυς Μαΐου. 4
Πενήτων πλῆθος μάρτυρες Αὐγούστου. 18
* Περγέτης ἅγιος Φεβρουαρ. 8
Περεγρῖνος μάρτυς Ἰουλ. 7
Περεγρῖνος μάρτυς Ἰουν. 17
Περπετούα μάρτυς Φεβρουαρ. 1
* Περπετούα μάρτυς ἡ ὑπὸ Παύλου ἰαθεῖσα Ἰουν. 30
* Πέτρος ὅσιος ὁ ἐν τῇ Ἀγρίᾳ Σεπτεμβρ. 13
Πέτρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Πέτρος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3
Πέτρος ἱερομάρτυς Καπιτωλίων Ὀκτωβρ. 4
Πέτρος ὅσιος ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν Ὀκτωβρ. 9
Πέτρος Αὐσελάμου μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Πέτρος μάρτυς νεοφανὴς Ὀκτωβρ. 21
Πέτρος ἱερομάρτυς Ἀλεξανδρείας Νοεμβρ. 24
Πέτρος ἡσυχαστὴς Νοεμβρ. 25
Πέτρος μάρτυς ὁ διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας Νοεμ. 28
Πέτρος ὅσιος Δεκεμβρ. 15
Πέτρος μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Πέτρος νεομάρτυς Ἰανουαρ. 1
Πέτρος Σημειοφόρος Ἰανουαρ. 3
Πέτρος Ἀβεσαλαμίτης Ἰανουαρ. 12
Πέτρου ἀποστόλου Ἅλυσις Ἰανουαρ. 16
Πέτρος ὁ τελώνης Ἰανουαρ. 20
Πέτρος μάρτυς Ἰανουαρ. 22
Πέτρος Δεσμοφύλαξ μάρτυς Ἰανουαρ. 26
Πέτρος ὅσιος ὁ Αἰγύπτιος Ἰανουαρ. 27
Πέτρος ὅσιος ὁ ἐν Γαλατίᾳ Φεβρουαρ. 1
Πέτρος ὅσιος ὁ ἐν Μονοβάτοις Φεβρουαρ. 7
Πέτρος ἱερομάρτυς ὁ Δαμασκηνὸς Φεβρουαρ. 9
Πέτρος ἐπίσκοπος Ἄργους Μαρτ. 27
Πέτρος μάρτυς Μαΐου. 18
* Πέτρος μάρτυς ὁ ἐν Βλαχέρναις Μαΐου. 16
* Πέτρος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ Ἰουν. 12
Πέτρος ἀπόστολος Ἰουν. 29
* Πέτρος μάρτυς Ἰουν. 30
* Πέτρος μάρτυς νέος ὁ Κρήτης Ἰουλ. 14
Πέτρος ὁ πατρίκιος Ἰουλ. 1
* Πέτρος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Μαΐου. 3
Πέτρος ἀπόστολος ἐν τῷ Ἀθήρᾳ Σεπτεμβρ. 5
Πέτρος μάρτυς Αὐγούστου. 9
* Πέτρος Νικαίας Σεπτεμβρ. 10
* Πέτρος ἱερομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμβρ. 28
Πετρωνία μάρτυς Σεπτεμβρ. 29
* Πετρώνιος ὅσιος Ὀκτωβρ. 23
Πετρώνιος μαθητὴς Παύλου Σεπτεμβρ. 4
Πετρώνιος ἅγιος Σεπτεμβρ. 4
Πεύσιππος μάρτυς Ἰανουαρ. 16
Πηγάσιος μάρτυς Νοεμβρ. 2
Πηγὴ Ζωοδόχου ἐξάντλησις καὶ ἀνάδοσις Αὐγ. 16
Πηλεὺς ἱερομάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Πιαμοῦν ἡ παρθένος καὶ ὁσία Μαρτ. 3
* Πιέριος ἱερομάρτυς Ἰουν. 27
Πιννᾶς μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Πινούφριος ὅσιος Νοεμβρ. 27
Πιόνιος ἱερομάρτυς Μαρτ. 11
* Πιούλιος μάρτυς Φεβρουαρ. 18
* Πίωρ ὅσιος Ἰουν. 17
Πίστις μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Πιστὸς μάρτυς ὁ τῆς Βάσσης υἱὸς Αὐγούστου 21
Πιτυροῦν ὅσιος Νοεμβρ. 29
Πλακίλλα σύζυγος τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου Σεπ. 14
Πλάτων μάρτυς Νοεμβρ. 18
Πλάτων ὅσιος Μαρτ. 4
Πλατωνὶς ὁσία Ἀπριλ. 6
Πλήσιος μάρτυς Μαρτ. 15
Πλωτῖνος μάρτυς Φεβρουαρ. 12
* Πλωτῖνος ὅσιος Φεβρουαρ. 20
Ποθεινὸς ἱερομάρτυς ὁ Λουγδούνων Αὐγούστου 23
* Ποιμένες οἱ τὸν Χριστὸν θεασάμενοι Δεκεμβρ. 25
Ποιμὴν ὅσιος Αὐγούστου. 27
Πολύαινος μάρτυς Μαΐου. 19
Πολύαινος μάρτυς Αὐγούστου. 18

Digitized by Google

Πολύδωρος νεομάρτυς Σεπτεμβρ. 3
Πολύευκτος μάρτυς Δεκεμβρ. 19 καὶ Ἰαν. 9
Πολύευκτος νέος ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φεβρ. 5
Πολύευκτος μάρτυς Αὐγούστου. 1
Πολύκαρπος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Πολύκαρπος μάρτυς Φεβρουαρ. 8
Πολύκαρπος Σμύρνης Φεβρουαρ. 23
Πολύκαρπος μάρτυς Ἀπριλ. 2
Πολύκαρπος μάρτυς Ἰουλ. 7
Πολυξένη μάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Πολυχρόνιος ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Πολυχρόνιος ὅσιος Φεβρουαρ. 23
Πομπήϊος μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Πομπήϊος μάρτυς Ἀπριλ. 5, 10
Πομπήϊος μάρτυς Ἰουλ. 7
Πομπιανὸς μάρτυς Ἰουν. 22
Ποπλία ὁσιομάρτυς Ὀκτωβρ. 9
Πόπλιος ὅσιος Ἀπριλ. 4
Ποπλίων μάρτυς Ἀπριλ. 27
Πορφύριος μάρτυς ὁ ἀπὸ Μίμων Σεπτεμβρ. 15
Πορφύριος μάρτυς ὁ ἀπὸ Μίμων Νοεμβρ. 4
Πορφύριος μάρτυς Νοεμβρ. 9
Πορφύριος μάρτυς στρατηλάτης Νοεμβρ. 25
Πορφύριος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Χαραλάμπει Φεβρ. 10
Πορφύριος μάρτυς Φεβρουαρ. 16
Πορφύριος Γάζης Φεβρουαρ. 26
Ποταμία ὁσία ἡ θαυματουργὸς Αὐγούστου. 7
Ποταμιαίνη μάρτυς Ἰουν. 7
Ποταμίων ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 23
Πούδης ἀπόστολος Ἀπριλ. 14
Πουλχερία βασίλισσα Σεπτεμβρ. 10
Ἡ αὐτὴ Φεβρουαρ. 17
Πούπλιος ὅσιος Ἰανουαρ. 25
Πούπλιος μάρτυς Μαρτ. 13
Πούπλιος ἱερομάρτυς Ἀθηνῶν Μαρτ. 13
Πρίσκιλλα ἀπόστολος Φεβρουαρ. 13
Πρίσκος μάρτυς Σεπτεμβρ. 21
Πρίσκος μάρτυς Δεκεμβρ. 7
Πρίσκος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Πρόβη μάρτυς Ἰουν. 23
Πρόβος μάρτυς Ὀκτωβρ. 12
Πρόβος μάρτυς (ἢ Πρόμος) Δεκεμβρ. 16
Πρόβος μάρτυς Ἰουλ. 9
Πρόβος μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Προδρόμου Σύλληψις Σεπτεμβρ. 23
Προδρόμου Σύναξις Ἰανουαρ. 7
Προδρόμου Κεφαλῆς πρώτη εὕρεσις Φεβρουαρ. 24
Προδρόμου Κεφαλῆς τρίτη εὕρεσις Μαΐου. 25
Προδρόμου Γεννέσιον Ἰουν. 24
Προδρόμου Σύναξις Ἰουλ. 23
Προδρόμου Ἀποτομὴ Αὐγούστου. 29
Προδρόμου θαῦμα Ἰανουαρ. 7
Πρόκλα σύζυγος Πιλάτου Ὀκτωβρ. 27
Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως Νοεμβρ. 20
Πρόκλος μάρτυς Ἰουλ. 12
Προκόπιος μάρτυς Νοεμβρ. 22, 24
Προκόπιος ὁμολογητὴς ὁ Δεκαπολίτης Φεβρ. 27
Προκόπιος ὁ μεγαλομάρτυς Ἰουλ. 8
Προκόπιος ὁσιομάρτυς Ἰανουαρ. 25
Πρόκουλος μάρτυς καὶ διάκονος Ἀπριλ. 21
Προσδόκη ἁγία Ὀκτωβρ. 4
Προτάσιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Προτέριος Ἀλεξανδρείας Φεβρουαρ. 28
Πρόχορος ἀπόστολος Ἰουλ. 28
Πρωτᾶς μάρτυς ὁ σὺν τῇ Εὐγενίᾳ Δεκεμβρ. 24
Πρωτίων μάρτυς Ἀπριλ. 12
Πρωτολίων στρατηλάτης Ἀπριλ. 23
Πύρρος ἱερομάρτυς Ἰουν. 1

P

Ῥαβουλᾶς ὅσιος Φεβρουαρ. 19
Ῥαγὰβ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥαῒς παθενομάρτυς Σεπτεμβρ. 23
Ῥαχὴλ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥεβέκκα Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥευκάτος μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Ῥηγῖνος ἱερομάρτυς ὁ Σκοπίλων Φεβρουαρ. 25
Ῥῆξος Βικάριος μάρτυς Ἰουλ. 3
Ῥήτορες 150 μάρτυρες Νοεμβρ. 25
Ῥιμμᾶς μάρτυς Ἰανουαρ. 20
Ῥιψιμία παρθενομάρτυς Σεπτεμβρ. 30
Ῥοβοὰμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥοδιανὸς μάρτυς Μαρτ. 21
Ῥοδίων (ἢ Ἡρωδίων) ἀπόστολος Νοεμβρ. 10
Ῥοδοπιανὸς μάρτυς Μαΐου. 3
Ῥουβὶμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥοὺθ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ῥουστικὸς μάρτυς μαθητὴς τοῦ Ἀρεοπαγίτου Ὀκτωβρίου. 3
Ῥουφιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 8
Ῥουφῖνος διάκονος μάρτυς Ἀπριλ. 7
Ῥουφῖνος μάρτυς Μαΐου. 7
Ῥοῦφος μάρτυς Σεπτεμβρ. 8, 25
Ῥοῦφος ὅσιος Ὀκτωβρ. 22
Ῥοῦφος ἀπόστολος Ἀπριλ. 8
Ῥοῦφος μάρτυς Ἀπριλ. 28
Ῥύαξ μάρτυς Μαρτίου. 26
Ῥωμανὸς ποιητὴς Ὀκτωβρ. 1
Ῥωμανὸς μάρτυς Νοεμβρ. 18
Ῥωμανὸς μάρτυς ὁ ἐκ Παλαιστίνης Νοεμβρ. 18
Ῥωμανὸς νέος ἱερομάρτυς Ἰανουαρ. 6
Ῥωμανὸς μάρτυς Ἰανουαρ. 29
Ῥωμανὸς ὅσιος ὁ Κίλιξ Φεβρουαρ. 9
Ῥωμανὸς νέος ὁσιομάρτυς ὁ Καρπενησιώτης Ἰανουαρ. 5 καὶ Φεβρουαρ. 16
Ῥωμανὸς μάρτυς Μαρτίου. 16
Ῥωμανὸς μάρτυς Μαΐου. 30
Ῥωμύλος μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Ῥωμύλος μάρτυς Μαρτίου. 15

Σ

Σαβαΐνος μάρτυς Ἰανουαρ. 30
Σάββας μάρτυς στρατηλάτης Ὀκτωβρ. 29
Σάββας μάρτυς Ὀκτωβρ. 31

Digitized by Google

Σάββας ἡγιασμένος Δεκεμβρ. ζ
* Σάββας ὁ τῆς Σερβίας Ἰανουαρ. 14
Σάββας Στρατηλάτης Ἀπριλ. 18, 24
Σάββας μάρτυς Μαΐου. 1, 29
* Σάββας νεομάρτυς Νοεμβρ. 12
Σαββάτιος μάρτυς Σεπτεμβρ. 19
Σαβὲλ μάρτυς Ἰουν. 17
Σαβινιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 25
Σαβῖνος ἐπίσκοπος Ὀκτωβρ· 15
Σαβῖνος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
Σαβῖνος μάρτυς Αἰγύπτιος Μαρτ. 16
* Σαβῖνος ὅσιος Ὀκτωβρ. 16
Σαβώριος μάρτυς Νοεμβρ. 20
Σαδὼθ ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 19
Σαδὼκ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Φεβρουαρ. 20
Σάϊς μάρτυς Ἰανουαρ. 5
* Σακερδὼς μάρτυς εἷς τῶν μ' Μαρτίου. 9
* Σάκτος μάρτυς Ἰουλ. 25
Σάλα Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Σαλαθιὴλ Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Σαλαμάνης ὅσιος Ἰανουαρ. 23
Σαλμὼν Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Σαλώμη ἡ μυροφόρος Αὐγούστ. 3
* Σαλωνᾶς μάρτυς Μαΐου. 23
Σαμέας προφήτης Ἰανουαρ. 8
Σαμουὴλ προφήτης Κυριακ. πρὸ τῆς Χρις. Γεν.
Σαμουὴλ ὁ αὐτὸς προφήτης Αὐγούστου. 20
Σαμουὴλ μάρτυς Αἰγύπτιος Φεβρουαρ. 16
Σαμψὼν ὁ ξενοδόχος Ἰουν. 27
Σαμωνᾶς μάρτυς Νοεμβρ. 15
* Σαραπάβων ὁ βουλευτὴς μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Σαραπῖνος μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Σαραφθία Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Σάρβηλος μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
Σάρβηλος μάρτυς ὁ τῆς Βεβαίας ἀδελφὸς Ἰαν. 29
Σάρβηλος μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
* Σαρματᾶς ὅσιος Αὐγούστ. 30
Σάρρα Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
* Σάρρα ὁσία Ἰουλ. 13
Σατορνῖλος μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Σατορνῖλος μάρτυς ὁ ἀπὸ Λῃστοῦ Ἀπριλ. 29
Σατορνῖνος μάρτυς Φεβρουαρ. 12
Σατορνῖνος μάρτυς Μαΐου. 7
* Σατορνῖνος μάρτυς Ἰουν. 22
Σατορνῖνος μάρτυς Ἰουλ. 7
Σάτυρος μάρτυς Φεβρουαρ. 1
* Σάτυρος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Σεβαστιανὴ μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Σεβαστιανὴ ὁσία ἡ θαυματουργὸς Ἰουν. 7
Σεβαστιανὸς μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Σεβαστιανὸς δοὺξ Φεβρουαρ. 26
Σεβηριανὸς μεγαλομάρτυς Σεπτεμβρ. 9
* Σεβηριανὸς μάρτυς εἷς τῶν μ' Μαρτ. 9
Σεβηριανὸς μάρτυς Ἀπριλ. 20
Σεβηριανὸς μάρτυς Αὐγούστ. 22
Σεβῆρος μάρτυς Νοεμβρ. 3
Σεβῆρος μάρτυς Σεπτεμβρ. 8
Σεβῆρος μάρτυς Αὐγούστ. 20
Σεβμβλας μάρτυς Μαρτίου. 26
Σεισμοῦ ἀνάμνησις Σεπτεμβρ. 25, Ὀκτ. 26, Δεκεμ. 6, 14, Ἰαν. 26, Μαρτ. 17 Αὐγ. 16
* Σεκοῦνδος μάρτυς Δεκεμβρ. 28
Σεκοῦνδος μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Σελεύκιος μάρτυς Δεκεμβρ. 3
Σελεύκιος μάρτυς ὁ μετὰ τοῦ Παμφίλου Φεβρ. 16
* Σελεύκιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Σέλευκος μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Σέλευκος μάρτυς Δεκεμβρ. 3
Σέλευκος μάρτυς Φεβρουαρ. 16
* Σέλευκος μάρτυς Μαΐου. 23
Σεληνιὰς μάρτυς Ἰουν. 5
* Σεννούφιος ὅσιος ὁ σημειοφόρος Μαρτ. 25
Σεπτιμῖνος μάρτυς Ἀπριλ. 16
* Σεπτιμῖνος μάρτυς Αὐγούστου. 30
Σεραπίων μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Σεραπίων ὅσιος Μαρτίου. 21
* Σεραπίων μάρτυς Μαΐου. 24
Σεραπίων μάρτυς Ἀπριλ. 5
Σεραπίων μάρτυς ὁ νέος Ἰουλ. 12
Σεραπίων μάρτυς Αὐγούστ. 18
* Σεραφεὶμ νέος ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Φαναρίου Δεκεμβρίου. 1
Σέργιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 7
Σέργιος μάρτυς Ἰανουαρ. 2
Σέργιος ὅσιος ὁμολογητὴς Μαΐου. 13
* Σέργιος μάρτυς Μαΐου. 24
* Σέργιος ὁ συστήσας τὴν μονὴν τοῦ Νικητιάτου Ἰουνίου. 28
Σέργιος ὅσιος Αὐγούστ. 12
* Σέργιος ἱερομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
* Σεριδὸς ὅσιος τῆς ἐν Γάζῃ μονῆς Αὐγούστ. 13
* Σερῖνος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Λουκίᾳ Ἰουλ. 6
Σεροὺχ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Σὴθ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσ.
Σὴμ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Σίγητζας μάρτυς Μαρτίου. 26
Σίλας Ἀπόστολος Ἰουλίου. 30
Σιλβανὸς μάρτυς Ὀκτωβρ. 14
Σιλβανὸς μάρτυς Νοεμβρ. 5
Σίλβεστρος Ῥώμης Ἰανουαρ. 2
Σίλβεστρος μάρτυς Μαρτίου. 1
Σιλουανὸς ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Ἰανουαρ. 29
* Σιλουανὸς μάρτυς Φεβρουαρ. 6
Σιλουανὸς μάρτυς Ἰουλ. 10
Σιλουανὸς Ἀπόστολος Ἰουλ. 30
Σίλος ἐπίσκοπος Νοεμβρ. 26
Σίμων μάρτυς Φεβρουαρ. 3
Σίμων ὁ Ζηλωτὴς Μαΐου. 10
* Σίμων ὅσιος Ἰου. 25
* Σίμων ὅσιος ὁ κτίτωρ τῆς μονῆς Σιμωνὸπετρας Δεκεμβρ. 28
* Σισίνιος ὁ θαυματουργὸς Ἰουλ. 27
Σισίνιος Κωνσταντινουπόλεως Ὀκτωβρ. 11
Σισίνιος ἱερομάρτυς Νοεμβρ. 22

Digitized by Google

Σισίνιος ὁμολογητὴς Νοεμβρ. 23
* Σισίνιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄ Μαρτίου. 9
Σισίνιος μάρτυς Αὐγούστου. 26
Σισώης ὁ μέγας Ἰουλίου. 6
Σισώνιος μάρτυς Ἰανουαρ. 22
* Σμάραγδος μάρτυς εἷς τῶν μ΄ Μαρτ. 9
Σόλεβ μάρτυς Αὐγούστ. 5
Σολομονὴ μήτηρ Μακκαβαίων Αὐγούστ. 1
* Σολομὼν Ἐφέσου Δεκεμβρ. 2
Σολομὼν βασιλεὺς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
* Σολόχων Ἐφέσου Δεκεμβρ. 1
Σολόχων μάρτυς Μαΐου. 17
Σουηρίλλας μάρτυς Μαρτ. 26
Σουμανίτις Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γενν.
Σοφία μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
* Σοφία μάρτυς Σεπτεμβρ. 18
Σοφία ἡ θαυματουργὸς Δεκεμβρ. 18
* Σοφία ἁγία ἡ ἰατρίνα Μαΐου. 22
* Σοφία ὁσία ἡ ἐξ Αἴνου Ἰουν. 4
Σοφονίας προφήτης Δεκεμβρ. 3
* Σπεράτος μάρτυς Ἰουλ. 17
Σπυρίδων Τριμυθοῦντος Δεκεμβρίου. 12
* Σταμάτιος νεομάρτυς ὁ ἐκ Βώλου Αὐγούστ. 16
Σταυροῦ ὕψωσις Σεπτεμβρ. 14
Σταυροῦ εὕρεσις Μαρτ. 6
Σταυροῦ τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος ἀνάμνησις Μαΐου. 7
Σταυροῦ προεόρτια, ἤτοι ἡ ἀπὸ τοῦ Παλατίου ἐξέλευσις αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν Ἰουλ. 31
Σταυροῦ εἰς τὸ παλάτιον ἀνακομιδὴ Αὐγ. 14
Στάχυς Ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 31
Στάχυς ὁ ὑπὸ Βαρθολομαίου χειροτονηθεὶς Νοεμ. 14
* Στεφανᾶς Ἀπόστολος Ἰουν. 15
Στεφανὶς μάρτυς Νοεμβρ. 11
Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς Δεκεμβρ. 27
Ἡ δὲ εὕρεσις τοῦ λειψάνου αὐτοῦ Σεπτεμβρ. 15
Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ Αὐγ. 2
Στέφανος ὁ Δουναλὲ Δεκεμβρ. 17
Στέφανος μάρτυς νεοφανὴς Ὀκτωβρ. 21
* Στέφανος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25, 31
Στέφανος ὅσιος Σαββαΐτης καὶ ἐπίσκοπος Ὀκτ. 28
Στέφανος μάρτυς Νοεμβρ. 22
Στέφανος ὁ ὁμολογητὴς Νοεμβρ. 28
Στέφανος ὅσιος νεολαμπὴς ὁ ἐν τῷ Ἀντίπα Δεκεμβρ. 9
Στέφανος ὁ κτίσας τὴν τοῦ Χηνολάκκου Ἰαν. 14
Στέφανος μάρτυς Φεβρουαρ. 8
Στέφανος ὁ συστησάμενος τὸ γηροκομεῖον τοῦ Ἁρματίου Φεβρουαρ. 27
Στέφανος ἡγούμενος Τριγλίας Μαρτίου. 26
* Στέφανος ὁ θαυματουργὸς Μαρτίου. 31
* Στέφανος ὁ νέος Κωνσταντινουπόλεως Μαΐου. 18
* Στέφανος μάρτυς Μαΐου. 24
Στέφανος ὅσιος ὁ πρεσβύτερος Ἰουν. 7
Στέφανος Σαββαΐτης Ἰουλ. 13
* Στέφανος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουλ. 18
Στέφανος ἱερομάρτυς Ῥώμης Αὐγούστου. 3
Στέφανος ὅσιος Αὐγούστου. 12
Στέφανος ὁ ἐν Πλακιδιαναῖς Ἰανουαρ. 11
Στρατήγιος μάρτυς Αὐγούστου. 19
Στρατιῶται ἅγιοι 1104 Σεπτεμβρ. 6
Στρατιῶται ἅγιοι δύο Ὀκτωβρ. 16
* Στρατονίκη μάρτυς Ὀκτωβρ. 31
Στρατόνικος μάρτυς Σεπτεμβρ. 30
Στρατόνικος μάρτυς Ἰανουαρ. 13
Στρατόνικος μάρτυς Μαρτίου. 4
Στρατόνικος μάρτυς Αὐγούστ. 17
Στράτων μάρτυς Σεπτεμβρ. 13
Στράτων μάρτυς Αὐγούστ. 17
Στυλιανὸς ὅσιος Νοεμβρ. 26
* Στυράκιος μάρτυς Αὐγούστ. 8
Συγκλητικὴ ὁσία Ἰανουαρ. 5
Συγκλητικὴ ἡ Ἀπολιναρία Ἰανουαρ. 4
Σύλας μάρτυς Μαρτ. 26
Συμεθὼς μάρτυς Μαρτ. 29
Συμεὼν ὁ Στυλίτης Σεπτεμβρ. 1
Συμεὼν ὁ Θεοδόχος Φεβρ. 3
Συμεὼν ὅσιος Ἀπριλ. 1
Συμεὼν ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Περσίας Ἀπρ. 17
Συμεὼν ὁ Θαυμαζορείτης Μαΐου. 24
Συμεὼν Σαλὸς Ἰουλ. 21
* Συμεὼν ὅσιος ὁ νέος θεολόγος Μαρτ. 12
* Συμεὼν νεομάρτυς Τραπεζούντιος Αὐγ. 14
Συμεὼν θεοφόρος καὶ ὁμολογητὴς Νοεμ. 20
* Συμεὼν ὅσιος ὁ μεταφραστὴς Νοεμ. 9
Συμεὼν δίκαιος κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ γεν.
Συμεὼν ὅσιος παλαιὸς Ἰανουαρ. 26
* Συμεὼν ὁ κτίτωρ τοῦ Χιλανταρίου Φεβρ. 13
Συμεὼν μάρτυς Μαΐου. 16
Συμεὼν συγγενὴς τοῦ Κυρίου Ἀπριλ. 27
* Συμεὼν ὁ Ἡγούμενος τῆς Φιλοθέου μονῆς, καὶ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ Φλαμουρίῳ Μονῆς Ἀπριλίου. 19
* Συνεσίου Κυρήνης διήγησις Ἰουν. 27
Συνετὸς μάρτυς Δεκεμ. 12
Συνετὸς μάρτυς Φεβρ. 22
Σύνοδος ἕκτη Σεπτεμ. 14
Σύνοδος ἑβδόμη Ὀκτωβρ. 11
* Σύνοδος δευτέρα Μαΐου. 23
Σύνοδοι ἑξ Ἰουλ. 16
Σύνοδος τετάρτη Ἰουλ. 11
Σύνοδος πέμπτη Ἰουλ. 25
Σύνοδος τρίτη Σεπτεμβρ. 9
* Σχίνων μάρτυς Δεκεμ. 23
Σῴζων μάρτυς Σεπτεμβρ. 7
Σῴζων μάρτυς ὁ ἐκ Νικομηδείας Αὐγ. 7
Σωκράτης μάρτυς Ὀκτωβρ. 21
Σωκράτης μάρτυς Ἀπριλ. 19
* Σωκράτης ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Σωπάτρα ὁσία Νοεμβρ. 9
Σωσάννα ὁσιομάρτυς Δεκεμ. 15
Σωσάννα ἡ δικαία Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστ. γεν.
* Σωσάννα μάρτυς Μαΐου. 21

Digitized by Google

Σωσάννα μάρτυς Ἰουν. 7
Σωσθένης ἀπόστολος ὁ καὶ Κρίσπος καλούμενος Δεκεμ. 8
Σωσίθεος μάρτυς Δεκεμ. 9
Σωσίπατρος ἀπόστολος Νοεμ. 10
Σωσίπατρος ἀπόστολος Ἀπριλ. 29
Σῶσσος διάκονος Ἀπριλ. 21
* Σωτήριχος μάρτυς Ὀκτωβρ. 24
Σωφρόνιος Κύπρου Δεκεμ. 8
Σωφρόνιος μάρτυς Μαρτίου. 1
Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων Μαρτ. 11
* Σωφρόνιος Ὅσιος Αὐγ. 18

Τ

Ταβηθᾶ ἁγία Ὀκτωβρ. 25
Ταΐσια ὁσία ἡ πρώην πόρνη Ὀκτβρ. 8
Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως Φεβρ. 25
Ταράσιος μάρτυς Ἰουν. 7
Τάραχος μάρτυς Ὀκτωβρ. 12
Τατιανὴ ὁσία Ἰανουαρ. 5
Τατιανὴ μάρτυς Ἰανουαρ. 12
Τατιανὸς μάρτυς Σεπτεμ. 12
Τατίων μάρτυς Αὐγούστ. 24
Τάττα μάρτυς Σεπτεμβρ. 25
Ταυρίων μάρτυς Νοεμβρ. 7
Τεκοῦσα παρθενομάρτυς Μαΐου. 18
Τελεσφόρος μάρτυς Φεβρ. 22
* Τελέτιος μάρτυς Μαΐου. 30
Τερέντιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 16 καὶ δὶς 28
Τερέντιος μάρτυς Δεκεμβρ. 11
Τερέντιος μάρτυς Μαρτ. 13
Τερέντιος μάρτυς Ἀπριλ. 5, 10
Τερέντιος ἱερομάρτυς Ἰκονίου Ἰουν. 21
Τέρτιος ἀπόστολος Ὀκτωβρ. 30
Τεσσαράκοντα μάρτυρες Μαρτ. 9
Τιβούρτιος μάρτυς Νοεμ. 22
Τιβούρτιος μάρτυς Δεκεμ. 18
Τιθόης ὅσιος Αὐγ. 26
Τιμόθεος μάρτυς Νοεμ. 5
Τιμόθεος μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Τιμόθεος Ἀπόστολος Ἰανουαρ. 22
Τιμόθεος μάρτυς μαθητὴς τοῦ ἐν Σικελίᾳ Βαβύλα Ἰανουαρ. 24
Τιμόθεος ὁμολογητὴς Φεβρ. 1
Τιμόθεος ὅσιος ὁ ἐν Συμβόλοις Φεβρ. 24
* Τιμόθεος ὅσιος ὁ ἐν Καισαρείᾳ Φεβρ. 27
Τιμόθεος Προύσης ἱερομάρτυς Ἰουν. 10
Τιμόθεος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Μαύρᾳ Μαΐου. 8
Τιμόθεος μάρτυς Αὐγ. 19
* Τιμόθεος ἐπίσκοπος ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Τιμόλκος μάρτυς Μαρτ. 15
Τίμων ἀπόστολος Ἰουλ. 28
Τίτος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ἀπριλ. 2
* Τίτος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουν. 4
Τίτος ἀπόστολος ὁ Γορτύνης τῆς ἐν Κρήτῃ Αὐγούστου. 25
Τραγκυλῖνος μάρτυς Δεκεμ. 18
* Τριαντάφυλλος ὁ νεομάρτυς Αὐγ. 8
Τριβίμιος μάρτυς Μαρτ. 2
Τριφύλλιος ἐπίσκοπος Λευκοσίας Ἰουν. 12
Τρόφιμος μάρτυς Σεπτεμ. 19, 29
* Τρόφιμος μάρτυς Ὀκτωβ. 31
Τρόφιμος μάρτυς Μαρτ. 11, 18
Τρόφιμος ἀπόστολος Ἀπριλ. 14
Τρόφιμος ἅγιος Ἰουλ. 21
Τρύφαινα μάρτυς Ἰανουαρ. 31
Τρύφαινα ὁσία ἡ ἐν Κυζίκῳ Ἀπριλ. 14
Τρύφων μάρτυς Σεπτεμ. 29
Τρύφων μάρτυς Δεκεμβρ. 19
Τρύφων μάρτυς Φεβρ. 1
Τρύφων Κωνσταντινουπόλεως Ἀπριλ. 19
Τρωάδιος μάρτυς Μαρτ. 2
Τυράννου ἱερομάρτυρος λείψανον ποῦ ἦν Μαΐου. 8
Τυφλὸς ὁ ὑπὸ τοῦ Παντελεήμονος ἰατρευθεὶς μάρτυς Ἰουλ. 27
Τυχικὸς ἀπόστολος Δεκεμ. 8
Τύχων Ἀφαθοῦντος Ἰουνίου. 16

Υ

Ὑάκινθος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Εὐγενίᾳ Δεκεμ. 24
Ὑάκινθος μάρτυς Κουβικουλάριος Ἰουλ. 3
* Ὑάκινθος μάρτυς ὁ ἐν Ἀμάστριδι Ἰουλ. 18
* Ὑμέναιος μάρτυς Ἰουλ. 24
Ὑπαπαντὴ Χριστοῦ Φεβρ. 2
Ὑπάτιος ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Σεπτεμ. 20
Ὑπάτιος Γαγγρῶν Μαρτ. 31
Ὑπάτιος μάρτυς παιδίον Ἰουνίου. 3
Ὑπάτιος ὅσιος ὁ ἐν Ῥουφινιαναῖς Ἰουν. 17
Ὕπατος μάρτυς Ἰουν. 18
Ὑπερέχιος μάρτυς Ἰουν. 5
Ὑπερέχιος μάρτυς Ἰανουαρ. 29
Ὑπερέχιος ὅσιος Αὐγ. 7

Φ

Φάβιος ἱερομάρτυς ὁ Ῥώμης Αὐγ. 5
Φαεινὴ παρθενομάρτυς Μαΐου 18
Φαῖδρος μάρτυς Νοεμ. 29
Φαῖστος διάκονος καὶ μάρτυς Ἀπριλ. 21
Φάλεκ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ γεν.
* Φανούριος μάρτυς Αὐγ. 27
Φαντῖνος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Αὐγ. 30
Φαρὲς Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ γεν.
* Φαρμουθὶ ὅσιος Μαρτ. 30
Φαρμούθιος ὅσιος Ἀπριλίου. 11
Φαρνάκιος μάρτυς Ἰουν. 25
Φαῦστα μάρτυς Φεβρουαρ. 6
Φαυστιανὸς μάρτυς Ἀπριλ. 29
Φαῦστος μάρτυς Σεπτεμβρ. 6
Φαῦστος μάρτυς Ὀκτωβρ. 3, 25
Φαῦστος διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
* Φαῦστος μάρτυς Φεβρουαρ. 6

Digitized by Google

* Φαῦστος μάρτυς Μαΐου. 24
Φαῦστος μάρτυς Ἰουλ. 12, 16
Φαῦστος ὅσιος Αὐγούστ. 3
* Φαῦστος μάρτυς Αὐγούστου. 31
Φερβῖνος ὅσιος Ἀπριλ. 4
Φερφούθα μάρτυς Ἀπριλ. 4
Φευρωνία θυγάτηρ Ἡρακλείου βασιλέως Ὀκτ. 28
Φευρωνία μάρτυς Ἰουν. 25
* Φῆστος μάρτυς Μαΐου. 24
Φιλάγριος Κύπρου Φεβρουαρ. 9
Φιλάδελφος μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
* Φιλάδελφος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
* Φιλάδελφος μάρτυς Φεβρουαρ. 8
Φιλάδελφος μάρτυς Μαΐου. 10
Φιλάρετος ἐλεήμων Δεκεμβρ. 1
Φίλγας μάρτυς Μαρτίου. 26
* Φιλέορτος μάρτυς Αὐγούστου. 31
Φιλεταῖρος μάρτυς Δεκεμβρ. 30
Φιλήμων ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Σεπτεμβρ. 27
Φιλήμων Ἀπόστολος Νοεμβρ. 22
Φιλήμων μάρτυς ὁ σὺν τῷ Ἀπολλωνίῳ Δεκ. 14
* Φιλήμων Γάζης Φεβρουαρ. 14
Φιλήμων μάρτυς Μαρτίου. 21
Φιλήμων μάρτυς Ἀπριλ. 28
Φιλήμων μάρτυς Ἰουλ. 6
Φίληξ μάρτυς Ὀκτωβρίου. 7
* Φίληξ ἱερομάρτυς Ὀκτωβρ. 19
Φίληξ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Ἀπριλ. 16
Φίληξ μάρτυς Μαΐου. 24
Φίληξ ὁ μετὰ τοῦ Ἰσαύρου Ἰουν. 17
* Φίληξ ἱερομάρτυς Αὐγούστ. 30
Φιλητὸς μάρτυς Μαρτ. 27
Φιλικητάτη μάρτυς Φεβρουαρ. 1
Φιλίππα μάρτυς ἡ μήτηρ Θεοδώρου Ἀπριλ. 19
Φίλιππος μάρτυς Σεπτεμβρ. 2
Φίλιππος εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων Ὀκτωβρ. 11
Φίλιππος Ἀπόστολος ἐκ τῶν ιβ΄ Νοεμβρ. 14
Φίλιππος μάρτυς ὁ πατὴρ Εὐγενίας Δεκεμβρ. 24
Φίλιππος μάρτυς Αὐγούστου. 17
Φιλιππικὸς ὅσιος Ἰανουαρ. 24
Φιλόθεος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Σεπτεμβρ. 15
* Φιλόθεος ὅσιος Ἁγιορείτης Ὀκτωβρ. 21
Φιλόθεος μάρτυς ὁ ἐν Σαμοσάτοις Ἰανουαρ. 29
Φιλόθεος ὅσιος Ἁγιορείτης ὁ ἐν Καρεαῖς ἀσκήσας Δεκεμβρ. 5
* Φιλοθέη ὁσία Φεβρουαρ. 19
* Φιλοκτίμων μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Φιλογόνιος Ἀντιοχείας Δεκεμβρ. 20
Φιλόλογος ἀπόστολος Νοεμβρ. 5
* Φιλονείδης ἱερομάρτυς Ἰουν. 17
Φιλονίλλα μάρτυς Ὀκτωβρ. 11
* Φιλόφοφος μάρτυς Μαΐου. 1
Φιλούμενος μάρτυς Νοεμβρ. 24, 29
Φινεὲς δίκαιος ἱερεὺς Σεπτεμβρ. 2 καὶ Μαρτ. 12
Φιρμιλιανὸς Καισαρείας Ὀκτωβρ. 28
Φίρμινος μάρτυς Ἰουν. 25
Φίρμος μάρτυς Ἰουν. 1, 25
Φλαβιανὸς Κωνσταντινουπόλεως Φεβρουαρ. 16
Φλαβιανὸς ὅσιος Φεβρουαρ. 16
* Φλάβιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 9
Φλέγων ἀπόστολος Ἀπριλ. 8
Φλωρέντιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Φλῶρος ἐπίσκοπος Ἀμινσοῦ Δεκεμβρ. 18
Φλῶρος μάρτυς Αὐγούστου. 18
Φρουμέντιος Ἰνδίας Νοεμβρ. 30
Φουρτουνάτος μάρτυς Ἀπριλ. 16
* Φουρτουνάτος ἀπόστολος Ἰουν. 15
Φουρτουνιανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 27
* Φουρτουνιανὸς μάρτυς Αὐγούστου. 30
Φουσὶκ μάρτυς Ἀπριλ. 17
Φύλων ἐπίσκοπος Καλπασίου Ἰανουαρ. 24
Φωκᾶς ἱερομάρτυς ὁ θαυματουργὸς Σεπτεμβρ. 22
Φωκᾶς μάρτυς ὁ κηπουρὸς Σεπτεμβρ. 22
Φωκᾶς μάρτυς Δεκεμβρ. 18
Φωκᾶ ἱερομάρτυρος λειψάνου ἀνακομιδὴ Ἰουλ. 23
Φωκᾶς μάρτυς Αὐγούστου. 2
Φωστήριος ὅσιος Ἰανουαρ. 5
* Φώτας ὅσιος Ἰουν. 6
Φωτεινὴ ἡ Σαμαρεῖτις Φεβρουαρ. 26
Φωτεινὸς υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26
* Φωτεινὸς μάρτυς Μαΐου. 24
Φωτεινὸς μάρτυς Δεκεμβρ. 27
Φώτιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 28
* Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως Φεβρουαρ. 6
Φώτιος μάρτυς Αὐγούστου. 9, 12
Φωτὶς μάρτυς ἀδελφὴ Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26
Φωτοδρόμιον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Δεκεμ. 23
Φωτὼ μάρτυς ἀδελφὴ Φωτεινῆς Φεβρουαρ. 26

X

Χαραλάμπης μάρτυς Σεπτεμβρ. 17
Χαραλάμπης ἱερομάρτυς Φεβρουαρ. 10
* Χαραλάμπης μάρτυς Μαΐου. 31
Χαιρήμων διάκονος καὶ μάρτυς Ὀκτωβρ. 4
Χαιρήμων ὅσιος Αὐγούστου. 16
Χάρις μάρτυς Ἰανουαρ. 28
Χαρίσιμος δοῦλος μάρτυς Αὐγούστου. 22
* Χαρίσιος μάρτυς Μαρτ. 1
Χάρισσα μάρτυς Ἀπριλ. 16
Χαριτίνη μάρτυς Ὀκτωβρ. 5
Χαριτίνη μάρτυς Σεπτεμβρ. 4
Χαριτὼ παρθενομάρτυς Ἰουν. 1
Χαρίτων μάρτυς Σεπτεμβρ. 3, 9
Χαρίτων ὅσιος Σεπτεμβρ. 28
* Χαρίτων ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Τιβεριουπόλει Νοεμ. 28
Χαρίτων μάρτυς Ἰουν. 1
* Χήρα μάρτυς Σεπτεμβρ. 26
Χιονία παρθενομάρτυς Ἀπριλ. 16
* Χουδίων μάρτυς εἷς τῶν μ΄. Μαρτ. 6
* Χρῆστος νεομάρτυς ὁ κηπουρὸς Φεβρουαρ. 12
* Χριστιανὸς νήπιον μάρτυς Μαΐου. 21
Χριστιανῶν πάντων μνήμη Δεκεμβρ. 29
Χριστίνα μάρτυς ἡ ἐν Περσίδι Μαρτ. 13

Digitized by Google

Χριστίνα μάρτυς Μαΐου. 18
Χριστίνα μάρτυς Ἰουλ. 24
Χριστοδούλη μάρτυς Δεκεμβρ. 4
Χριστόδουλος μάρτυς Δεκεμβρ. 4
* Χριστόδουλος νεομάρτυς ὁ ἐκ Κασάνδρας Ἰουλ. 28
Χριστόδουλος μάρτυς Φεβρουαρ. 26
* Χριστόδουλος ὅσιος Μαρτ. 10
Χριστοῦ Γέννησις Δεκεμβρ. 25
Χριστὸς φεύγει εἰς Αἴγυπτον μετὰ τῆς μητρὸς Δεκεμβρίου. 26
Χριστοῦ Περιτομὴ Ἰανουαρ. 1
Χριστοῦ Θεοφάνεια Ἰανουαρ. 6
Χριστοῦ Ὑπαπαντὴ Φεβρουαρ. 2
Χριστοῦ Μεταμόρφωσις Αὐγούστου. 6
Χριστοφόρος μάρτυς Νοεμβρ. 9, 19, 22, 24
Χριστοφόρος μάρτυς Ἀπριλ. 20
Χριστοφόρος ὁ μεγαλομάρτυς Μαΐου. 9
* Χριστοφόρος μάρτυς ὁ ἀπὸ Ρώμης Ἰουν. 5
* Χριστοφόρος ὅσιος Αὐγούστου. 18
* Χρύσανθος μάρτυς Ἰανουαρ. 4
Χρύσανθος μάρτυς ὁ σὺν τῇ Δαρείᾳ Μαρτ. 19
Χρυσάφιος μάρτυς Ὀκτωβρ. 25
* Χρυσῆ νεομάρτυς Ὀκτωβρ. 13
Χρυσῆ μάρτυς Ἰανουαρ. 30
* Χρύσιος ὅσιος Μαρτ. 30
* Χρυσόγονος μάρτυς Νοεμβρ. 24
Χρυσόγονος μάρτυς Δεκεμβρ. 22
Χρυσοστόμου κοίμησις Σεπτεμβρ. 14
Χρυσοστόμου μνήμη Νοεμβρ. 13
Χρυσοστόμου χειροτονία Δεκεμβρ. 15
Χρυσοστόμου λειψάνου ἀνακομιδὴ Ἰανουαρ. 27
Χρυσόστομος Ἰανουαρ. 30

Ψ

* Ψόης ὅσιος Αὐγούστου. 9

Ω

Ὠβὴδ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ὠκεανὸς μάρτυς Σεπτεμβρ. 12
Ὢρ Κυριακ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.
Ὢρ ὅσιος Αὐγούστου. 7
Ὢρ μάρτυς Αὐγούστου. 22
* Ὡραιοζήλη μάρτυς Ἰουλ. 26
Ὡρίων μάρτυς Νοεμβρ. 10
Ὡσηὲ προφήτης Ὀκτωβρ. 17

ΣΗΜ. Παρελείφθη ἡ ἐν τῷδε τῷ καταλόγῳ παραπομπὴ εἰς τὰ βιβλία ἔνθα εὑρίσκονται οἱ βίοι τῶν ἁγίων, ὡς περιττὸν, διότι ἐν τῷ Συναξαριστῇ ὑπάρχουσι σεσημειωμένοι.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ.

Τροπάριον πρὸς τὸ, Τοῦ Λίθου Σφραγισθέντος.

Βλαστοὺς Εὐαγελίου καὶ καρποὺς ἀμαράντους, Χοροὺς Ἁγίων Πάντων εὐφημήσωμεν πάντες· ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μιμούμενοι αὐτῶν τὰς ἀρετὰς, καὶ ἀγῶνας τοὺς γενναίους ἀπὸ ψυχῆς, συμφώνως ἀνακράζοντες, Δόξα τῷ στεφανώσαντι ὑμᾶς. Δόξα τῷ Ἁγιάσαντι. Δόξα τῷ ἐν τῇ Γῇ καὶ Οὐρανῷ ὑμᾶς δοξάσαντι.

Κοντάκιον πρὸς τὸ, Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ἡ μνήμη αὕτη τῶν Ἁγίων ἁπάντων, καθάπερ ἄλλος Οὐρανὸς ἀπαστράπτει, ὡς Ἥλιον μὲν λάμποντα ἐν μέσῳ τὸν Χριστὸν, ἔχων ὡς Σελήνην δὲ, τὴν Ἁγίαν Παρθένον, καὶ ὡς Ἄστρα φαίνοντα, κύκλῳ πάντας Ἁγίους. Διὸ οἱ ἑορτάζοντες αὐτὴν, νοῦν καὶ καρδίαν, ἀεὶ ἐλλαμπόμεθα.

ΗΡΩΪΚΟΝ.

» Γήθει μὲν λιμένα πλωτὴρ πολυδενθέα μάρπτων,
» Γήθει δ' αὖτε γραφεὺς, στίχον ὕστατον ἐκτολυπεύων.

ΙΑΜΒΙΚΟΝ.

» Χεὶρ ἡ χάραξε τύπον ἔσται μὲν κόνις,
» Τύπος δὲ ἔσται ἐσαεὶ, ἀλλ' οὐ κόνις.

ΕΤΕΡΟΝ.

» Ἀρχῆς χορηγῷ, καὶ τέλους δόξα κράτος,
» Πρέπει πρέπει τε, καὶ ἀπειράκις πρέπει.

Digitized by Google

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΥΣΙΩΔΕΣΤΕΡΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ.

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

(Τὸ σ ἀνάγνωθι στήλην, τὸ δὲ στ. στοῖχον.)

Ἡ τοῦ Ἁγ. Τρύφωνος εὐχὴ (ὅρα Τόμ. Α΄ σελ. 432 ὑποσημ.) μετετέθη ἐν τέλει τοῦ Β΄ Τόμου σελ. 358.
— Σελ. 5 σ. α΄, στ. 21 γρ. 305 ἀντὶ 303.
— Σελ. 6 σ. α΄, στ. 5 πρόσθες μετὰ τὸ, τελειοῦται, τὸν ἀριθ. 2.
— Αὐτόθι στ. 4 γράφε 1680 ἀντὶ 1780.
— Σελ. 21 σ. α΄, στ. 1 γρ. πρηνὴς, ἀντὶ πρημνὴς
— » 296 σ. β΄, στ. 1 γρ. Ἀμωναθᾶς, ἀντὶ Ἀμαναθᾶς.
— » 326 σ. α΄, στ. 11 γρ. Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ΄, ἀντὶ Τῷ αὐτῷ μηνί.
— » 475 σ. β΄, στ. 5—6 γρ. Ἀντωνίνου, ἀντὶ Ἀντωνίου.
— » 485 σ. β΄, στ. 44 γρ. Νήσιος ἀντὶ Νίσιος.
Σελ. 2 σ. β΄, στ. 26 γρ. δεκαπέντε μόνα ἔτη Σ. Ε. ἀντὶ δεκαπέντε μόνον ἡμέρας.
Αὐτόθι στ. 27 γρ. τὰ δεκαπέντε ταῦτα ἔτη Σ. Ε. ἀντὶ αἱ δεκαπέντε ἡμέραι αὗται.

Σημείωσις. Ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ Ἰνδίκτου, καὶ πολλῷ ὀρθοτέραν τῆς τοῦ Νικοδήμου (ἐν σελ. 2 τοῦ Α΄ τόμου τῆς παρούσης ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ) ὅρα ἐν ἀρχῇ τῆς ὑπὸ Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ ἐκδόσεως τοῦ Μεγ. Ὡρολογίου.

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ.

Σελ. 17 σ. α΄, στ. 19 γρ. Καπίτωνος, ἀντὶ Καπιτίωνος.
» 61 σ. β΄, στ. 20 γρ. Βαραχησίου, ἀντὶ Βραχησίου.
» 80 σ. β΄, στ. 44 γρ. Ἀσυγκρίτου, ἀντὶ Ἀσυκρίτου.
» 93 σ. β΄, στ. 45 γρ. τῇ Ταυρικῇ, ἀντὶ τῇ Τουρκικῇ
» 158 Πρόσθες τὴν ἑξῆς ὑποσημείωσιν «Ὁ ἐνταῦθα βίος τοῦ ὁσίου Μέμνονος εὑρίσκεται ἀπαράλλακτος, οὐκ οἶδα τίνος ἕνεκα, καὶ κατὰ τὴν 28 Ἀπριλίου (σελ. 414) Σ. Ε.»
Σελ. 197 σ. β΄, στ. 21 γρ. ὁ ἅγιος Ἀλέξιος, ἀντὶ ὁ ἅγιος Αδ ξιος
» 203 σ. β΄, στ. 36 γρ. Μεθοδίου, ἀντὶ Μεθουδίου.
» 261 σ. α΄, στ. 47 γρ. τὰ στρατιωτικὰ τάγματα, ἀντὶ στρατιωτικὰ τινὰ τάγματα.
» 288 σ. α΄, στ. 47 γρ. ὁ Νικόδημος τὰ *κοινὰ*, ἀντὶ ὁ Κικόδημος κοινὰ
» 334 σ. α΄, στ. 2 γρ. Θεογνίου ἀντὶ Θεογνίτου.

Digitized by Google

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΓΕΝΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ.

ΑΘΗΝΩΝ.

	Σώμ.	
Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως	»	10
Ἡ Ῥιζάρειος Σχολὴ	»	5
Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.	»	1
Ζῆκος Ῥώσης ὑφηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ.	»	1
Ἀχιλλεὺς Ποστολάκας	»	1
Κωνσταντίος Παπαδόπουλος Ἀρχιδιάκονος	»	1
Νεκτάριος Κωνσταντίνου Ἱερομόναχος	»	1
Χρύσανθος Τσούκαρης Ἱεροδιάκονος	»	1
Ὁ ἱερὸς ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν (Πύλη ἀγορᾶς).	»	1
Ἰω. Ζ. Πρωτόπαπας ἐφημέριος Ταξιαρχῶν	»	1
Σωτήριος Μπουρῆς.	»	1
Παναγιώτης Πετρίδης διδάσκαλος (Περαίας).	»	1
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης	»	1
Ὁ Ἡγούμενος αὐτῆς Κ. Κύριλλος Δέγγλερης	»	1
Διονύσιος Μπινιάρης Σύμβουλος αὐτῆς.	»	1

ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Ἀθ. Πίσσας Ταγματάρχης	»	1

ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ.

Ὁ Παν. Ἡγούμενος τῆς Ἱερ. Μονῆς Φανερωμένης	»	1
Δημ. Θ. Πάγκαλος ἰατρὸς	»	1
Ὁ Ἱερ. ναὸς τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου	»	1
Ὁ Ἱερ. ναὸς τοῦ Ἁγ. Μηνᾶ	»	1
Ὁ Ἱερ. ναὸς τοῦ Ἁγ. Δημητρίου.	»	1
Ἰωάννης Ν. Μάθεσης.	»	1

ΑΙΓΙΝΗΣ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Αἰγίνης	»	1
Ὁ Ἱερ. ναὸς, ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.	»	1
Ὁ Ἱερ. ναὸς Ἅγ. Νικόλαος	»	1

ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

Ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στεφανίου Μητροφάνης Μουντζουράκης	»	1

ΣΥΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝΟΥ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου Κύριος Ἀλέξανδρος.	»	5
Ἰωάννης Μαντόπουλος Ἑλληνοδιδάσκαλος	»	1
Χριστοφόρος Νικολάου μουσικὸς.	»	1
Νικόλαος Παπᾶ Ἰωάννου δημοδιδάσκαλος.	»	1
Νικόλαος Χ. Φουρναράκης μουσικὸς	»	1
Ἰωάννης Π. Ἀθανασιάδης.	»	1
Παναγῆς Νικολάου Χ. Δήμου Μοσχονησιώτης, εἰς Λαύραν	»	1
Γεώργιος Κυριακίδης πρωτοψάλτης	»	1
Τὸ ἱερὸν καθίδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας	»	1

ΣΠΕΤΖΩΝ.

Ἡ ἱερὰ μονὴ τῶν Ἁγ. Πάντων	»	1
Γεώργιος ἱερεὺς Ἀλεποχωρίτης	»	1
Ἠλίας ἱερεὺς Ἀλεξόπουλος	»	1
Γεώργιος ἱερεὺς Ῥώτας	»	1
Σαράντος ἱερεὺς Καραβέλης	»	1
Ἰωάννης Παπᾶ Καλοχρῆστος	»	1

ΑΝΔΡΟΥ.

Διονύσιος Γαρδέλης ἱερομόναχος (ἐν τῇ μονῇ Ἁγ. Νικολάου)	»	1
Ἡ ἱερὰ μονὴ Παναχράντου	»	1

ΝΑΞΟΥ.

Ἡ ἱερὰ Μονὴ τῆς Φανερωμένης	»	1

ΑΜΦΙΣΣΗΣ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Φωκίδος Κύριος Δαυὶδ	»	1
Ὁ ἱερὸς ναὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ	»	1
Ὁ ἱερὸς ναὸς τοῦ Ἁγ. Νικολάου.	»	1

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ.

Ὁ ἱερὸς ναὸς τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς	»	1
Ὁ ἱερὸς ναὸς τοῦ Ἁγ. Νικολάου	»	1
Ἡ ἱερὰ μονὴ Ἁγ. Ἰωάν. Προδρόμου (Παρνασσίδος)	»	1

ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ.

Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης Εὐγένιος Ἐλευθερίου ἡγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς Κηπιανῶν	»	1
Καλλίστρατος Παναγιωτόπουλος Γραμματεὺς τῆς Μονῆς	»	1
Δαμασκηνὸς Φωτιάδης Σύμβουλος τῆς Μονῆς.	»	1

ΚΥΛΛΗΝΗΣ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Βλαχερνῶν διὰ τοῦ Πανοσ ἡγουμένου αὐτῆς Γρηγορίου Γριανταφύλλου	»	1

Digitized by Google

ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.

		Σώμ.
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ.	»	2

ΞΗΡΟΧΩΡΙΟΥ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου	»	1

ΗΛΕΙΑΣ.

Ἡ ἱερὰ Μονὴ Σκαφιδίας	»	1
Ὁ Πανοσιώτ. αὐτῆς Ἡγούμενος Ἰωσὴφ Ἰωαννίδης	»	1
Γερβάσιος Ἰωαννίδης	»	1
Κύριλλος Α. Κουκόπουλος	»	1
Γεώργιος ἱερεὺς Παπᾶ Ψουρόπουλος (ἐκ Σκουροχωρίου)	»	1
Σακελλάριος Γεωργακόπουλος ἱερεὺς (Λαμπέτι) .	»	1
Ἰωάννης Βαλτεσινιώτης ἢ Καντιλερᾶς (Κάτσικα)	»	1
Ἀβράμιος Θ. Μοναχὸς (Πύργου) . . .	»	1
Ἀγγελῆς Παπᾶ Ἀνδριόπουλος » . . .	»	1
Δημήτριος ἱερεὺς Σακελλάριος (Πλατάνου) . .	»	1
Ἀνδρέας ἱερεὺς Ῥούσιαν (Κούρκουρα) . . .	»	1
Γεώργιος ἱερεὺς Μαρκόπουλος (Ἁγ. Γεωργίου) .	»	1
Γεώργιος ἱερεὺς Ἀνδρικόπουλος (Μυρτιᾶς) . .	»	1
Ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς Πορετζοῦ Ἀγάπιος Π. Κωνσταντόπουλος	»	1

ΓΟΡΤΥΝΟΣ.

Κύριλλος Β. Ἀναγνωστόπουλος Ἱερομόναχος (ἐν Μονῇ Ἁγ. Θεοδώρων Νυμφασίας) . . .	»	2

ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ.

Ὁ Πανοσ. Κ. Παρθένιος Χριστόπουλος, Ἡγούμενος τοῦ Κοινοβίου τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου . .	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ τοῦ Μεγ. Σπηλαίου	»	1
Ὁ Ἡγούμενος αὐτῆς Πορφύριος Ἀγγελόπουλος	»	1
Ὁ Πανοσ. Κ. Παφνούτιος Σακελλαρόπουλος, Ἡγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς ἁγ. Νικολάου Βλασίας	»	2
Βασίλειος ἱερεὺς Σακελλαρόπουλος ἐφημερ. τῆς ἐνορ. Ἐκκλ. ὁ Ἅγ. Βλάσιος	»	1
Βασίλειος Οἰκονομόπουλος	»	1

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ.

Ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος τῆς Ἱερ. Μονῆς Παντοκράτορος, Γερμανὸς Ἱερομόναχος Ἀντίπας .	»	1
Ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος τῆς Ἱερ. Μονῆς Ταταρνᾶ Βησσαρίων Θεοδώρου.	»	1

ΛΑΜΙΑΣ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Φθιώτιδος Κύριος Καλλίνικος	»	1
Ἐπιφάνιος Παναγιωτόπουλος ἱεροκήρυξ τοῦ Νομοῦ	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Ἀγάθωνος	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Ἀντινίτσης.	»	2
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Μαλεσσήνης	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Δαδίου	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Ἁγ. Κωνσταντίνου.	»	1
Α Ἀντωνιάδης Ἐπίτροπος	»	1
Β. Περραιβὸς Φαρμακοποιὸς	»	1
Α. Μάνεσης Ἀνθυπολοχαγὸς	»	1
Παπᾶ Δημήτριος Σακελλάριος	»	1

ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λευκάδος Κύριος Γρηγόριος	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ ἁγ. Ἰωάννου	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ ἁγ. Γεωργίου Μάρους	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Ἀσωμάτων.	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Κοκκίνης Ἐκκλησίας	»	1
Ἡ ἱερὰ Μονὴ Πεφανερωμένης	»	1

ΠΑΞΩΝ.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκ. Παξῶν Κύριος Διονύσιος	»	1
Ἀθανάσιος Ἀνεμογιάννης Σχολάρχης . . .	»	1
Γεράσιμος Μπογδάνος ἱερεὺς	»	1
Ἰωάννης Βέργος ἱερεύς.	»	1

ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Σπυρίδων Τζάντζος.	»	1
Ο. Κυμινᾶς Ἱερομόναχος (Καστελλάνων) . .	»	1

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Κύριος Γρηγόριος	»	10
Ὁ Σαβασμ. Μητροπολίτης Κυζίκου Κύριος Νικόδημος		1
Ὁ Σεβασμ. » Δέρκων » Νεόφυτος.		1
Ὁ Σεβασμ. » Δράμας » Ἀγαθάγγελος		1
Ὁ Σεβασμ. » Βιδύνης » Παΐσιος		1
Ὁ Σεβασμ. » Βοδενῶν » Νικόδημος		1
Ἀμβρόσιος Κωνσταντινίδης	»	1
Κωνστάντιος Προεστὼς τῆς ἐν Τζιβαλίοις Ἐκκλ.	»	1
Νίφων ὁ δεύτερος προεστὼς » »	»	1
Χατζῆ Μωϋσῆς	»	1
Σταυράκης Φαρμακ. Καλλιάρχης.	»	1
Ἰωάσαφ ἀσκητής	»	1
Σταῦρος Μ. Κέπετζης	»	1
Ὁ αὐτὸς διὰ τὴν Σχολὴν Μηθύμνης	»	1

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ὁ τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας Ἀρχιδιάκονος κ. Κύριλλος	»	1
Χατζῆ Παναγιώτης Τσιρίτης	»	1

ΚΥΠΡΟΥ.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κύριος Σωφρόνιος	»	
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυρηνείας. .	»	
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πάφου. . .	»	
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κιτίου. . .	»	
Ὁ Πανοσ. ἡγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς τοῦ Κύκκου.	»	
Καλλίνικος ἱερομ. τῆς ἱερ. Μονῆς Μαχαιράδος .	»	1
Κωνσταντῖνος Πρεσβύτερος (χωρίον Παραλίμνι) .	»	1
Χριστόφορος Γ. Κόφτη (Σκάλα Λάρνακος) . .	»	1
Ἐπιτροπὴ τῆς Χρυσοπολιτίσσης	»	1
Ἐπιτροπὴ ἁγ. Λαζάρου.		1
Ἐπιφάνιος Ἀρχιμανδρίτης ἐφημέρ. ἁγ. Λαζάρου	»	1
Γρηγόριος Πρεσβύτερος	»	1

Digitized by Google

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ.

	Σώμ.
Ὁ Σεβασμιώτ. ἅγιος Φιλαδελφείας Κ. Μελέτιος »	1
Ἡ Ἑλληνικὴ Σχολὴ Φιλαδελφείας . . . . . »	1
Ἡρακλῆς Παύλου . . . . . »	1
Ἡ Φιλάδελφος ἀδελφότης . . . . . »	1
Μ. Χ. Κ. Κανατηκηρήκης . . . . . »	1

ΑΜΙΣΟΥ.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Ἀμασείας Κ. Σωφρόνιος »	5
Σχολεῖον Ἀμισοῦ . . . . . »	1
» Πάφρας . . . . . »	1
» Τσαρσαμπᾶ . . . . . »	1
» Σινώπης . . . . . »	1
» Ἀμασείας. . . . . »	1

ΑΙΔΙΝΙΟΥ.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Ἡλιουπόλεως. . . »	1
Νικ. Γλυκοφρύδης ἱεροδιδάσκαλος Πελοποννήσ. . »	1
Δημήτριος Ματζικόπουλος . . . . . »	1
Παπᾶ Γεώργιος Οἰκονόμος . . . . . »	1

ΧΙΟΥ.

Ὁ Πανοσ. κ. Διονύσιος Ξενάκης καθηγούμενος τῆς ἱερ. Νέας Μονῆς. . . . . »	1
Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγ. Φωτεινός . »	1
Ὁ τοῦ ἁγ. Χίου Ἀρχιδιάκονος κ. Νικόδημος. . »	1
Ὁ τιμιώτατος κ. Παντολέων Σ. Τζαμπλάκος . »	1

ΟΙ ΕΝ ΤΩ ΑΓΙΩΝΥΜΩ ΟΡΕΙ ΤΟΥ ΑΘΩΝΟΣ.

Ἡ ἐν Καρεαῖς ἑδρεύουσα ἱερὰ καὶ Σεβασμία Σύναξις τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Βασιλικῶν Μονῶν. . »	20
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Κοινότητος Κ. Ἀλέξανδρος Εὐμορφόπουλος . . . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας »	2
Ἀρχιμανδρίτης Βενιαμὶν Λαυριώτης . . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία βασιλικὴ μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου . . . . . »	5
Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Βατοπαιδινός . . . »	1
Προηγούμενος Διονύσιος καὶ Ταμίας τῆς ἱερᾶς μονῆς . . . . . »	1
Ἱεροδιάκονος Δανιὴλ Βατοπαιδινὸς . . . . »	1
Γρηγόριος Μοναχὸς Ῥῶσιος ὁμ. . . . . »	1
Κοσμᾶς Μοναχὸς ἐκ Περιστάσεως ὁμ. . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τῶν Ἰβήρων. . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Χιλιανδαρίου. . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Διονυσίου. . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Κουτλουμουσίου . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Παντοκράτορος . »	1

	Σώμ.
Ἀρχιμανδρίτης Δανιὴλ Β. Θάσιος Παντοκρατοριν. »	1
Προηγούμενος Δανιὴλ Στεργιάδης Παντοκρατοριν. »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Ξηροποτάμου. . . »	2
Ἀρχιμανδρίτης Διονύσιος Ξηροποταμηνὸς . . »	1
Ἀρχιμανδρίτης Ναθαναὴλ Ξηροποταμηνὸς . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Ζωγράφου . . »	2
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Δοχειαρίου . . . »	2
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Καρακάλλου. . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Φιλοθέου. . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τῆς Σίμωνος Πέτρας. »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Ἁγίου Παύλου . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Σταυρονικήτα . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Ξενοφῶντος . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ Γρηγορίου . . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Ἐσφιγμένου . . »	1
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Ῥωσσικοῦ . . »	5
Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ Κωνσταμονίτου . »	1

ΕΚ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΣΚΗΤΕΩΝ ΤΗΣ Μ. ΛΑΥΡΑΣ.

Ζαχαρίας Μοναχὸς ἐξ Ἁγίας Ἄννης. . . . »	1
Ἰγνάτιος Μοναχὸς αὐτόθεν. . . . . »	1
Ἱλαρίων Μοναχὸς ἐξ Ἁγίου Βασιλείου . . . »	1
Ἰωάσαφ Μοναχὸς ζωγράφος ἐκ Κερασιᾶς. . . »	1
Ἱερόθεος Μοναχὸς Πάτμιος ἐξ Ἁγίου Νείλου . »	1
Ἰωάσαφ Μοναχὸς ἐκ Μικρᾶς Ἁγίας Ἄννης. . »	1
Σωφρόνιος ἱερομόναχος Τυρνοβίτης, εἰς τὸ ἐν Λαρίσσῃ Μοναστήριον Προφήτου Ἡλιοῦ . . . »	1

ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ.

Ἡ Κυρία Εὐθαλία Πετροκοκκίνου . . . . . »	4

ΛΙΒΕΡΠΟΥΛΗΣ.

Δημήτριος Θ. Ῥάλλης. . . . . »	1
Κ. Κουκουζόπουλος. . . . . »	1
Κωνσταντῖνος Ἱερομ. Στρατούλης. . . . . »	1
Κωνσταντῖνος Ἱερεὺς Μῶρος . . . . . »	1
Μ. Κωνσταντινίδης. . . . . »	1
Δ. Μαυροκορδάτος . . . . . »	1

ΒΙΕΝΝΗΣ.

Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης Κ. Α. Χαριάτης. . »	1
Ὁ αὐτὸς διὰ τὴν ἐν Βιέννῃ ἐκκλησιαστικὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. . . »	1
Ὁ Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Κοσμᾶς Λιβερόπουλος »	1

Σημ. Αἰτοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς φιλογενεῖς ἐκείνους συνδρομητὰς, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα, ὡς μὴ ἀποσταλέντα ἡμῖν μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἀνταποκριτῶν καὶ φίλων μας, δὲν ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷδε τῷ καταλόγῳ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DEC - 3 1928

Digitized by Google